

Tĩrtũm kapẽr ã
kagà nyw

Apinayé New Testament

Contents

Matêwre	1
Makre	99
Rukre	155
Juãw	257
Atre	329
Rômãn	414
Wam Korît	463
Sikûn Korît	507
Karatas	534
Epes	551
Piripos	567
Korosê	577
Wam Tesarôn	587
Sikûn Tesarôn	596
Wam Ximotre	601
Sikûn Ximotre	614
Xitre	623
Piremô	629
Eprêw	631
Xiakre	665
Wam Pêtre	677
Sikûn Pêtre	690
Wam Juãw	697
Sikûn Juãw	707
Hapuhã Juãw	709
Jutre	711
Apokarip	716

Tĩrtũm kapẽr ã kagà nyw

New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

Language: Apinayé

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

ca79b3fa-033b-5303-b1be-0cc4ef4fd39c

ISBN: 978-1-5313-0044-9

Matêwre

*Matêwre kot tanhmã Jesus kot
amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà*

Matêwre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jesus nhỹ hã hkrajê jahkre xwỳnh na pre. Nê kêp Ijaew. Hixi hõ pê na Rewi. Tã na pre mē pamã kagàja nhĩpêx nê kamã Jesus kot pika hwỳr wrỳk nê kator nê tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽ nê hã kagà. Nê kêp mē panhõ pahihiti mex o mex ã harẽ nê hã kagà. ã na pre Matêwre mē pamã Jesus jarẽ nê hã kagà anẽ.

Apraãw kanrêhã hkra nê htàmnhwỳjê nhĩxi

Rukre 3.23-38

1 Amnepêm Jesus Kris kormã pika hwỳr wrỳk kêt ri hkukamã higêtjê nhĩxi na jajaja.

Wỳj ri higêtjê hõ nhĩxi na pre kêp Tawi. Nê Tawi xwỳj ri higêt nhĩxi pê na pre Apraãw.

²Nê Apraãw kra na pre kêp Ijak.

Nê Ijak kra na pre kêp Jako.

Nê Jako hkra na pre kêp Juta mē htõjaja.

³Nê Juta hkra na pre wa kêp Pere nê Jera.

Nê Pere mē Jera wa katorxà na pre kêp Tama.

Nê Pere hkra na pre kêp Erõ.

Nê Erõ hkra na pre kêp Ari.

⁴Nê Ari hkra na pre kêp Amĩnatap.

Nê Amĩnatap kra na pre kêp Nasõ.

Nê Nasõ hkra na pre kêp Samõ.

⁵Nê Samõ hkra na pre kêp Poas.

Nê Poas katorxà na pre kêp Raap.

Nê Poas kra na pre kêp Opex.

Nê Opex katorxà na pre kêp Rutre.

Nê Opex kra na pre kêp Jese.

⁶Nê Jese hkra na pre kêp Pahihiti Tawija.

Nê Tawi hkra na pre kêp Sarumãw.

Sarumãw katorxàja Uristi hprõ na pre.

Tã nhũm pre Uristi ty nhũm Tawija hãmri mỳrpê Uristi hprõ ho hprõ nê kamã hkra. Nhũm wa hkraja kêp Sarumãw.

⁷Nê Sarumãw kra na pre kêp Ropã.

Nê Ropã hkra na pre kêp Apiasti.

Nê Apiasti kra na pre kêp Asti.

⁸Nê Asti hkra na pre kêp Josapa.

Nê Josapa hkra na pre kêp Jorã.

Nê Jorã hkra na pre kêp Ojis.

⁹Nê Ojis kra na pre kêp Jotã.

Nê Jotã hkra na pre kêp Akaj.

Nê Akaj kra na pre kêp Ejekis.

¹⁰Nê Ejekis kra na pre kêp Manase.

Nê Manase hkra na pre kêp Amõ.

Nê Amõ hkra na pre kêp Josis.

¹¹⁻¹²Nê Josis kra na pre kêp Jekonĩs mē htõjaja.

Kormã mē htĩr ri na pre Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot mē hkurê kaxàr kaxyw mē hwỳr hprõt nê mē unê. Ijaew piitã unênh pa nê ma akupỳm mē õ pyka hwỳr mē ho hapêx nhũm mē hpãnhã Papirõn kamã pa ho pa. Jakamã nhũm Josis mē hkra Jekonĩs mē htõjaja mē hipêêxã pyrà nê Papirõn kamã pa ho pa.

Nê Jekonĩs kra na pre kêp Saraxi.

Nê Saraxi hkra na pre kêp Joropape.

¹³Nê Joropape hkra na pre kêp Apiux.

Nê Apiux kra na pre kêp Eriakĩ.

Nê Eriakĩ hkra na pre kêp Ajo.

¹⁴Nê Ajo hkra na pre kêp Satok.

Nê Satok kra na pre kêp Akĩ.

Nê Akĩ hkra na pre kêp Eriux.

¹⁵Nê Eriux kra na pre kêp Eresa.

Nê Eresa hkra na pre kêp Matã.

Nê Matã hkra na pre kêp Jako.

¹⁶Nê Jako hkra na pre kêp Juje.

Nê Juje hprõ na pre kêp Marir.

Nê Marir Kra na pre kêp Jesus.

Mē kot kãm: “Tĩrtũm kot mē pakaxyw ãm xwỳnh” anhỹr xwỳnhnta na pre.

¹⁷Nhũm Apraãw kanrêhã axte axpẽn kanrêhã mē ãptãr nywjaja Tawija wỳr

kêp 14. Nê Tawi nhîrô pê Papirôn hwÿr mē hapêx kêt ri axpên kanrêhâ mē àptâr nywjaja määnên kêp 14. Nê ra Papirôn kamâ mē pa nhîrô pê axpên kanrêhâ Je-jus pê Tirtûm kot mē pakaxyw âm xwÿnhta wÿr määnên kêp 14. Á na pre Jejus Kris xwÿj ri higêjtê nhîxi anê.

Jejus Kris kator

Rukre 1.26-38, 2.1-7

¹⁸Tâ á mē hixi jarênh kot anhÿr kanrêhâ na pre á Jejus Kris kator anê. Nhûm pre kormâ Jujeja Marir o hprô kaxyw. Nom kormâ ho hprô hkêt ri nhûm htujarô. Kormâ hkukrit tâ nhûm Tirtûm Karô tanhmâ ho nhûm htujarô. ¹⁹Hâmri nhûm Jujeja harênh ma nê tee ri hamaxpêr nê htÿx nhâm mēhō kot kêp htu hâ hkamnhîx. Juje kot tām amnhî nhîpêx nê tām hamaxpêr jakamâ tee ri kot ho hprô hkukamâ hamaxpêr. Nê hamaxpêr o:

—Nà pa mán ixte htüre hâ. Nhâm mēhō ra kot á hipêx anhÿr kênâ. Nà kot paj ho ixprô hkêt nê. Nom kot paj ixkwÿjê mâ á kot amnhî nhîpêx anhÿr o amnhîrît kêt nê. Kot paj anê nhûm mē kuma nê ho kapêr punuj nhûm amnhî kamâ hpijaâm tÿx nê. Ja pymaj kot paj ixkatât kôt hkaga kurê kumrêx. Nom ixkwÿjê hkàx á hkaga. Anê.

²⁰Nê á hamaxpêr anhÿrja o ra gōr nê nô. Nhûm Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê hō hwÿr wrÿ nê hwÿr axàn kuri xa. Hâmri nê kām:

—Pa Juje? E ot pa awÿr tē. Kwa tee ri Marir o aprô hkukamâ ajamaxpêr punuj kêt nê. Māmri ho aprô. Mēhō kot apê tanhmâ ho hkêt. Tirtûm Karô na pre á hipêx anê. Jakamâ kwa tee ri ajamaxpêr kêt nê māmri ho aprô nê war apa. ²¹Koja hkrare kato nê myre nê hprêk. Hâmri nê mē kot hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja mē kot amnhî tomnuj piitâ pê mē utâr pa. Jakamâ koja kato ka wa hâ hixi mē nhûm kêp Jejus. Anê.

Nhûm pre á Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhja kām kapêr anê. Ijaew kapêr kām Jejus jarênhja te kêp “Tirtûm kêp mē papytâr xwÿnh” anhÿr pyrâk. Jakamâ nhûm Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhja Juje ôt kām á kām Marir jarênh anê. ²²⁻²³Nom kormâ á kām kapêr anhÿr xwÿj ri na pre ra Tirtûm nhÿ hâ kapêr xwÿnhjê hōja kukamâ tanhmâ harênh to nê hâ kagâ. Nê hâ kagâ ho:

E mē inhma nê inhmar tÿx nê ho apa.

Koja nhÿrmâ pyka já kamâ mēhō kormâ hkukrit tâ htujarô. Nê hkra kato nê myre. Nhûm mē omu nê hâ hixi mē nhûm kêp Emanuew. Anê.

Ijaew kapêr kām “Emanuew” jarênhja te kêp “Ota ra Tirtûm mē pahkôt pa ho pa” anhÿr jarênhja pyrâk. Jakamâ nhûm pre Tirtûm nhÿ hâ kapêr xwÿnhja Jejus kukamâ á harênh anê nê hâ kagâ.

²⁴Jakamâ nhûm Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhja Juje mâ kapêr par mē nhûm hkrâkato. Hâmri nê kot kām ujarênh xá hkôt Marir o hprô. ²⁵Nom kormâ tanhmâ ho hkêt nê ri o pa rāhâ nhûm hkrareja kato. Hâmri nhûm wa hâ hixi mē nhûm kêp Jejus nê määnên kêp Emanuew.

Kanhêti ho studa xwÿnhjê jarênh

2 Nhûm pre Jejus Perêj kamâ kato. Pika pê Jutej kamâ. Pahi Eroxo kormâ kot Jutej nhō xwÿnhjê ho amnhîptâr o pa ri nhûm ô pika kamâ kato. Hâmri nhûm Tirtûmja kaxkwa kamâ Kra kator jarênh xâ hâ kanhêti raxta ô nhō nhûm pika hō kamâ kanhêti ho studa xwÿnhjaja omu. Kanhêtiya pumu nê hkînh nê axpên mâ:

—Kwa ga mē kanhêti raxti mÿj pumu. Mán ra Ijaew nhō pahi nywta kato nhûm kanhêti mÿj kêp ho amnhîrît xâ hâ ajêt. Kwa pu mē ma hapêr o mō nê nhÿri tokyx omu nâ.

Anê hāmri nê amnhî to pikuprōnh pa nê ma hapêr o pa. Ma myt gjêx xâ hwÿr hapêr o pa hâ apkati xohtō nê. Hâmri

nê ra Ijaew nhô pika hwÿr pôj nê krî pê Jerujarê hwÿr hapêr o mô. Pahi Eroxo nhô krîja wÿr nhûm mē hapêr o mô hāmri nê kamā pôj nê mē hkrare nywta ā krî nhô xwÿnhjê kukjêr o mô ²nê mē kām:

—Pa? Ot pa mē apê Ijaew nhô pahi nywreta pumunh kaxyw mô. Ham kator xwÿnhhta. Mē inhô pika kamā na pa prem kaxkwa hkrax rûm kot ho amnhîrît xâ hâ kanhêti raxta pumu. Hāmri nê nhÿri pahi nywre pumunh nê kutâ mē ixkôn krâ ho ixtêm nê ixkrî nê kām mex o mex ā harênh kaxyw nêtân h mē inhô krî rûm hapêr o mô. Kwa mē inhmâ harê. Nhÿri na? Na pa mē inhmâ omunh prâm tÿx kumrêx.

Anhÿr o hâ mē hkukjêr o môr jakamâ nhûm mē piitâ pahi nywja jarênh ma nê axpên mâ harênh o hprôt. ³Nhûm pahi Eroxa harênh ma nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr. Pahi nyw kot mē ho amnhîptâr ā hkamnhîx nhûm já kêp omnuj tÿx nê. Nhûm krî nhô xwÿnhjaja ā hamaxpêr anhÿr ā omu nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr o ra kām ma nê. ⁴Hāmri nhûm pahi Eroxa amnhî wÿr hkwyjê hâ karô. Mē ô patre krâhtûm-jaja nê Tirtûm kapêr tûm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja nhûm amnhî wÿr mē hâ karô nê Tirtûm kot nhÿrmâ mē hwÿr mên h mâ xwÿnhhta ā mē hkukjêr kaxyw. Nê mē kām:

—E Tirtûm kot nhÿrmâ mē pahwÿr mên h mâ xwÿnhhta ā na pa mē akukjêr kaxyw mē ato akuprô. Kwa mē atô inhmâ harê. Koja nhÿrmâ kator kaxyw nê nhÿri koja we kato? Xâ jar mē panhō krî kamâ nâ? Xâ nhÿri krî hō kamâ? Anê.

⁵Hāmri nhûm mē kuma nê kām:

—Nâ mē panhō pika pê Jutej kamâ koja xep kato. Krî pê Perêj kamâ. Na pre Tirtûm nhÿ hâ kapêr o mē pa xwÿnhja ra hkukamâ mē panhîgêjtê mâ tanhmâ harênh to nê hâ kagâ. Nê hâ kagâ ho:

⁶Pa Perêj nhô xwÿnhjaja? E mē anhô krî grire htâ kamâ koja nhÿrmâ mē

panhō Pahi Maatija kato. Koja mē pahpê Ijaewjê piitâ mē pahto amnhîptâr mex o pa. Jakamâ mē anhô krî grire htâ koja Ijaew piitâ axpên mâ mex ā harênh o pa.

Ā na pre Tirtûm kot mē pahwÿr mên h mâ xwÿnhhta kukamâ mē kām harê nê hâ kagâ anê. Anê.

⁷Hāmri nhûm pahi Eroxo tee ri ā harênh anhÿrja ma hāmri nê amnhî wÿr mē kot hâ àhkukjêr o môr xwÿnhjê hâ karô. Nom nhÿri Ijaew kâx ā. Hāmri nhûm mē ma hwÿr mra nê agjê nhûm mē omu nê pahi nywta ā mē hkukja nê mē kām:

—E mē aprî hâ inhmâ pahi kator nywta jarê. Tanhmâ na pre ra mē ate kanhêti pumunh ā mytwrÿ kute? Xâ ham na ka prem omu nâ amnepê mâ? E mē aprî hâ tanhmâ inhmâ harênh to. Anê.

Hāmri nhûm mē ihôja kām:

—Nâ na ra hâ amgrâ axkrut kaxyw. Na pa prem omu hāmri nê inhnojarê nê man ixpa ho ixpa ry rax nê mē awÿr pôj. Anê.

⁸Nhûm mē kuma nê mē kām:

—Tÿ. Nom jar amrakati. Perêj kamâ na xep kato. E mē māmri ma hwÿr mô nê kamâ hapêr. Hāmri nê nhÿri omu nê akupÿn ixwÿr mô nê inhmâ harê. Pa ijaxwÿja ma hwÿr mô nê omu nê mē apyrâ nê kām mex o mex ā harê. Ijaxwÿja inhmâ omunh prâm tÿx kumrêx. Anê.

Nom hêx rom ā ri mē kām kapêr anê. Kot nhÿri harênh mar nê hâ àmnên h nhûm mē kot hpîr kaxyw nhûm hêx rom ā kām omunh prâm tÿx ā amnhî jarênh anê. ⁹⁻¹⁰Jakamâ nhûm mē kuma hāmri nê kato nê ma Perêj wÿr môr kurê kumrêx. Hāmri nê kormâ mē ô pika kamâ mē pa ri kanhêti ho studa xwÿnhhta nhûm mē axte amnhî kukamâ omu nê hkînh nê. Nhûm ma Perêj wÿr mē hkukamâ mô nhûm mē omunh pê ma hkôt pa rāhâ hwÿr pôj. Nhûm kanhêti pahi ny-

wre nhôrkwÿ mÿri ajêt. ¹¹ Jakamã nhũm mē ma hkôt mra nē ixkreja wÿr pōj nē kapem xa. Hāmri nē mē kām kapēr nē mē hwÿr agjê nē Jejus mē katorxàja wa omu. Hāmri nē Jejus kutã hkôn krã ho hkrĩ hpa nē kām kapēr nē kãm:

—Pa Xugitre. Hêxta waa nē. Nà amex o amex. Kot kaj nhÿrmã axãptâr hāmri nē apê mē inhô Pahi Maati. Nà ãm hāmri na pa mē apumu nē ixkĩnh nē. Anē.

Hāmri nē ahpÿnhã kãm hkĩnh xã gō. Kãm ôr kwÿ gō nē kãm mēhkuxwa xã hkwy gō nē kãm te kot rãmre kuxware pyrãk pē mĩraja nhũm mē kãm hkwy gō. Mē hkĩnh xã hã kãxpore xohtô nhũm prem kãm ôr pa. ¹² Hāmri nē ra akupÿm Jerujarē kamã pahi Eroxo wÿr nojarêt. Nhũm kamãt nhũm mē gôr nē hikwÿ hāmri nē ra amÿti. Nhũm Tĩrtũm mē hpimtir kãm mē kãm kapēr nē mē kãm:

—Pa? E mē inhma. Kêr ka mē akupÿm pahi Eroxo wÿr amrar nē kãm mē hkrata jarēnh kêt nē. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Nē kêr ka mē pry hō hã mãn ma mē anhō pika hwÿr akupÿm apa ho apa.

Anhÿr o mē kãm kapēr jakamã nhũm apkati nhũm mē kãnhmã hkrĩ hāmri nē Tĩrtũm kot mē kãm hã karō xã hkôt ma akupÿm mē ô pika hwÿr pa kurê kumrêx nē akupÿm pahi Eroxo wÿr mrar kêt nē.

**Juje mē hprō wa kot Eroxo
pymaj ma Jejus o mōr**

Apokarip 12.1-6, 12.13-18

¹³ Tã nhũm kãnhêti ho studa xwÿnhjaja ma akupÿm hapêx hāmri nhũm Tĩrtũm axte Marir mjên Juje hwÿr kapēr o mē wrÿk xwÿnhjê hō mē. Nhũm kê axte hpimtir kãm hwÿr wrÿ nē kãm kapēr nē kãm:

—Pa Juje. E kwa kãnhmã nhÿ. Na ra pahi Eroxa aprō pē hkrata ã amÿnê. Kojã tokyx pōristi hkwyjaja mē anhō krĩ hwÿr pōj nē war apê hpĩr kaxyw ri hapêr. Jakamã kwa wa tokyx akato nē ma pika pē Ejit wÿr amōr kurê kum-

rêx. Nē Ejit kamã apa rãhã pa nhÿrmã akupÿn amnê war amê. E kwa tokyx. Anê.

¹⁴ Hāmri nhũm kuma nē kãnhmã nhÿ nē Marir mra nē war amnhĩ to akuprō nē ra nojarêt. Hāmri nē krĩja pē Jejus o kato nē ma o mōr kurê kumrêx. Wa mōr ryy nē hāmri nē Ejit wÿr pōj nē kamã pa ho pa.

¹⁵⁻²⁰ Rôm nhũm pahi Eroxo tee ri amnhĩ wÿr kãnhêti ho studa xwÿnhjê kamã hamak o pa nom nhũm mē akupÿm hwÿr mrar kêt nē. Jakamã nhũm mē kamã gryk nē hamaxpêr o:

—Tk. Kwa nã. Na mē ãm inhmã hêx nē akupÿn ixwÿr mrar nē nhÿri inhmã pahi nywta jarēnh kêt nē. Nà kwãr mē mãmri ã inhĩpêx anê. Mē kot ixpê ho hpimxuure kaxyw ã. Nà kot paj mē kêp kupĩ nhũm mē rĩ amnhĩ pumu. Na xep prem kãnhêti kot harēnh xàja pumunh ã ra hã amgrã pyxi nē hkôt mytwrÿ kêp 6. Jakamã mãn mē hkrata ra hã amgrã axkrut kaxyw. Nà na pa ra ijamaxpêr. Kot paj Perêj kamã mē hkra myjaja ra mē hã amgrã axkrut xwÿnhjaja nē kormã mē hã amgrã axkrut kêt xwÿnh piitã mē himex pa. Jao ra mē kamã pahi nywta pĩ. Nà ixte hpĩr mã kênã. Kojã hprêk nē ixpãnhã Ijaew o amnhĩptâr kêt nē.

Anhÿr o hamaxpêr hāmri nē amnhĩ wÿr ô pōristi hkwyjê hã karō nē mē kãm mē hkrajê hã amÿnê nē mē kãm:

—E kêr ka mē ma Perêj wÿr mra nē kamã mē kêp mē hkra myrejaja ra mē hã amgrã axkrut xwÿnhjê nhimex pa. Nē kormã mē hã amgrã axkrut kêt xwÿnhjaja mããnēn mē himex par kumrêx. Nē Perêj pu hã ri krĩ hkryre hkôt mããnēn ri ajapôj nē ã mē himex par anê. Anê.

Hāmri nhũm mē kuma nē ma mē hwÿr mrar kurê kumrêx. Hāmri nē Perêj wÿr pōj nē mē kêp mē hkra myre piitã mē himex pa. Jakamã nhũm mē katorxã nē mē hipêêxajaja tee ri mē hkra htyk xwÿnhjê pumu nē hkaprĩ htÿx nē

mÿr rûnh nê. Nom na pre Tîrtûm nhÿ hã kapêr jarênh o mē pa xwÿnh finat Jeremîstija ra amnepēm ā mē kot amnhî nhîpêx anhÿrja kukamā mē panhîgêtjê mǎ mē harê nê hã kagà. Na pre mē kām Ijaew kurê xwÿnhjê pynênh nê ma mē ò pika hwÿr mē ho hapêx par kaxyw. Hāmri nhûm mē panā Rrakewja te ra kot tee ri ja hã mē omunh nê tanhmā amnhî nhîpêx to pyrāk nhûm Jeremîstija tanhmā Ijaewjê jarênh to nê hã kagà. Nê hã kagà ho:

Amnepēm Perēj kamā na pre mē panā Rrakewja hpijagri ho nōrja ā ra htyk kaxyw nê tee ri hkra kator mǎ xwÿnhta kukamā hamaxpêr nê mÿr o nō. Nhûm hkwyjaja tee ri akupÿm tam hamaxpêr kaxyw kām kapêr. Tã jarāhã Rrakew kanrêhã hkra nê htãmnhwÿ nijaja ra urāk nê tee ri mē hkrare ho hamak xàj mÿr o pa. Mē kot mē kêp utār nê mē himex par jakamā nhûm mē tee ri mē ho hamak xàj mÿr o pa. Anê.

Nhûm pre finat Jeremîsja mē hkukamā ā mē harê nê mē hã kagà anê. Tã ra jarāhã mēni piitā Rrakew pyrā nê hkrajê o hamak xàj mÿr o pa.

Wa kot akupÿm wa ò pika hwÿr Jejus o mōr

Juāw 7.41-42

Tã nhûm mytwrÿ grêre nê hapêx nhûm pahi Eroxy ty. Jakamā nhûm kamāt nhûm Jujeja gōr nê nō. Nê kê òt kām axte amÿti. Nhûm Tîrtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhja axte hwÿr wrÿ nê kām:

—Pa Juje? E na ra Marir pē hkra pîr mǎ xwÿnhta ty. Jakamā kwa wa māmri ma akupÿm mō. Ma akupÿm mē apē Ijaewjê nhō pika hwÿr axãmnhix aprō mē hkrata wa o mō.

Anhÿr o kām kapêr. Na pre ra amnepēm Tîrtûm nhÿ hã kapêr o mē pa xwÿnhjê hōja ja kukamā mē panhîgêtjê mǎ ja jarê nê hã kagà. Nê hã kagà kot:

“Ixpê Tîrtûm kot paj nhÿrmā Ejit rûm ma akupÿm ò pika hwÿr ixkrata wa mē kumê.” Anhÿr o kot hkukamā harênh nê hã kagà.

²¹ Jakamā nhûm Tîrtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhja ā Juje mǎ karō anê hāmri nhûm kuma nê ma akupÿm wa o mō. Ma akupÿm mē ò pika hwÿr wa o mō.

²² Tã ra akupÿm hpōx kaxyw htêp o mō. Hāmri nê pahi Eroxy kra Akêrawja ra hipêxã mÿr pē kot Jutej kamā mē ho amnhîptār hã harênh ma. Hāmri nê tee ri mē amnhî kukamā hamaxpêr nê kām mē hwÿr wa o mōr pyma nê.

Tã nhûm kamāt nhûm Juje ra gōr nê nō nê kê axte amÿti. Nhûm kê axte Tîrtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhja hwÿr wrÿ nê akupÿm ò pika hkwy pē Jutej wÿr mōr nê wa mē hkurê nê kām:

—Pa Juje? E kêr ka Jutej wÿr wa mē amōr kêt nê. Pãnhã nhām mē anhō pika hō hwÿr mǎn mō nê kamā ri apa.

Anê nhûm kuma nê hpãnhã wa mē ma mē ò pika hkwy pē Garirej wÿr wa mē juk nê ma mō. ²³ Nê kamā pōj nê krî pē Najare hwÿr mō nê kamā amnhîm òrkwÿ nhîpêx nê kamā wa mē pa ho pa. Nhûm pre ra amnepēm Tîrtûm nhÿ hã kapêr o mē pa xwÿnhjê hōja ra ā mē kot amnhî nhîpêx anhÿrja kukamā mē panhîgêtjê mǎ mē harê nê hã kagà. Nê hã kagà kot: Tîrtûm kot mē pahwÿr mēnh mǎ xwÿnhta koja kêp Najare nhō xwÿnh. Anê.

Juāw Paxis kot Tîrtûm kapêr jarênh o pa

Makre 1.1-6; Rukre 3.1-14; Juāw 1.19-23

3 Nhûm pre Juāw Paxisja ā amnhî nhîpêx anê. Nê pika pē Jutej kamā mē kām Tîrtûm kapêr jarênh o pa. No ãm krîm pa hkêt nê. ãm mē hpu hã krî pē amÿm ri kapôt ā ri mē kām Tîrtûm kapêr jarênh o pa. ²⁻³ Tîrtûm nhÿ hã kapêr o pa xwÿnh finat Ijais ra kot Juāw kukamā mē panhîgêtjê mǎ tanhmā harênh to nê hã

kagà xá hkôt. Na pre hkukamã hã kagà ho:

Koja nhÿrmã mēhō mōn pōj. Kapôt ã mōn pōj nē mē kãm tanhmã mē-moj tã karō hto ho ri pa. Nē mē kãm: “Koja Tirtūm tokyx mē pahwÿr mē panhō Pahihtija mē nhūm wrÿ nhūm mē piitã omu. Jakamã kwa mē tokyx kutêp tãm amnhÿ nhÿpêx o ri apa. Te mē kot mēhō kutêp pry ho mexta pyrã nē amnhÿ nhÿ ho tãm amnhÿ nhÿpêx nē tãm ajamax-pêr mex o ri apa. Kêr ka mē Pahihti kutêp ã amnhÿ nhÿpêx anhÿr o ri apa.” Anhÿr o koja mē kãm ujarênh o pa. Anê.

Na pre finat Ijaisja Juãw Paxis kukamã ã mē kãm harênh anê nē hã kagà. Tã nhūm hã kagà xàja kôt nhūm Juãw Paxisja mōn pōj. Hãmri nē Ijais kot hkukamã harênh xà hkôt kapôt ã ri mē kãm ujarênh o pa nhūm mē kãm mar prãm xwÿnhjaja ma hwÿr mra. Nhūm mē kãm kapêr nē mē kãm:

—E koja Tirtūm tokyx kot mē pakaxyw ãm xwÿnhja o amnhÿrit. Jakamã kwa mē tokyx kutêp amã amnhÿ tomnuj kaga hprãm xàj tãm amnhÿ nhÿpêx o apa.

Anhÿr o Jesus kutêp mē kãm kapêr o pa.

⁴Juãw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na pre ê mex kêt nē pa. ãm mēmo mry pē kamer kÿ ho amnhÿm ê nhÿpêx nē hagiê nē hã pa. Nē mēmo mry hkà ho amnhÿ pre nē ri pa. Nē mēo mex kur kêt nē ãm krit ku nē menh ôr o ri pa.

⁵Jakamã nhūm kapôt ã ri mē kãm Tirtūm kapêr jarênh o pa nhūm mē kot mar kaxyw ma hwÿr mra. Pika pē Jutej kamã ri mē pa xwÿnhjaja. Nē Jutej kamã krÿ pē Jerujarê nhō xwÿnhjaja. Nē pyhti pē Jotãw mÿri mē pa xwÿnhjaja. Nhūm prem piitã harênh ma nē kot mar kaxyw ma hwÿr mra. ⁶Hãmri nē kapêr ma nē Tirtūm noo mã mē kot amnhÿ tomnuj

xwÿnh ã kãm amnhÿ jarê. Mē kot amnhÿ tomnuj kaga nē tam amnhÿ nhÿpêx o pa hprãm xàj ã kãm amnhÿ jarênh anê. Nhūm Tirtūm kaxkwa kamã hkrÿ htã mē kuma nē amnhÿ katut kôt mē kot amnhÿ tomnuj rênh pa nē axte kãm hamaxpêr kêt nē. Jakamã nhūm pre Juãw Paxisja Tirtūm mã gôx kãm mē hkrã kumrãr pa. Pyhti pē Jotãw kamã mē hkrã kumrã.

⁷Tã nhūm Parijew mē Satusew nhō xwÿnhjaja määnên mē hkôt ma Juãw Paxis wÿr mra. Mē urak nē mē kêp Ijaew jakamã haxwÿja Juãw Paxis kot mē hkrã kumrãr kaxyw ma hwÿr mra. No ãm hk-wÿjê hkÿnhã mē kot amnhÿ tomnuj kaga hprãm xàj kãm amnhÿ jarênh kêt nē. Am amnhÿ krã hkôt hk-wÿjê hkôt hwÿr mra nē amnhÿ to kuma. Nom nhūm Juãw Paxisja ra hprÿ hã ã mē hamaxpêr anhÿrja kôt mē omunh mex nē. Jakamã mē kãm:

—Tk kwa nà. Kormã mē ate amnhÿ tomnuj pix o ri apa kênã. Xà kot paj mē ate amnhÿ tomnuj o apa rãhã mē akrã kumrã nhūm Tirtūm ja hã mē apumu nhūm ja kãm mex nē? Nà koja já kãm mex kêt nē. Koja ja mÿrapê nhÿrmã tanhmã mē atomnuj tÿx to ka mē tee ri umaj apimxur prãm kaprÿ. ⁸Na htem amnhÿ tomnuj kaga nē tãm amnhÿ nhÿpêx nē tam axpên nhÿpêx. Jakamã e kwa mē ã amnhÿ nhÿpêx o apa anê pa rÿ kormã mē akrã kumrã. ⁹Na ka htem atÿx ri ajamaxpêr o: “Mē ixpê finat Apraãw kanrêhã htãmnhwÿ hk-wÿ na pa mē. Jakamã koja Tirtūm ja hã mē ixpumu hãmri nē mē ixte amnhÿ tomnuj o ixpa tã nhūm ja hã tanhmã mē ixto hkêt nē. Koja mē ixto mex nē.” Anhÿr o atÿx ri amnhÿ kukamã ajamaxpêr. Nom ja kot anhÿr kêt. Mē apê Apraãw kanrêhã htãmnhwÿ htã mē ate urak nē tãm amnhÿ nhÿpêxre hã. Kot kaj mē apê htãmnhwÿ htã amnhÿ tomnuj o ri apa hãmri nē Tirtūm noo mã te mē apê pikap kênre nhÿkwÿ pix pyrãk. ¹⁰Na ra Tirtūm

mê ate amnhî tomnuj mÿrapê tanhmã
mê ato kaxyw. Te ho mēhō nhō mēmo
hpār ô hkêt nhūm kot tee ri omunh nē
krāhyr nē kuwy kamã mēnh nē ho kaxàr
par pyrāk o koja mē anhîpêx. Jao amnhî
nē kuwy hwÿr mē arē ka mē kamã amnhî
xà htÿx kamã ajamak rāhã ho ri apa.
Anē.

Nhūm pre ã Juãw Paxisja Parijew mē
Satusew nhō xwÿnhjê mã kapêr anē.
¹¹ Hāmri nē hpānhã axte mē kot mar
kaxyw hwÿr mē mrar xwÿnhjê mã kapêr
nē mē kām:

—E ra mē ate amnhî tomnuj kaga
xwÿnhjaja. Na pa Tirtūm mã mē akrã
kumrār kaxyw gô pix o mē akrã kumrã.
Nom koja tokyx ixpānhã Tirtūm kot mē
pakaxyw ãm mã xwÿnhã tãm mē pah-
wÿr pōj. àhpumunh tÿx o kot ijakrenh
par jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa
nē amnhî tã hã ixpijaàm o ri ixpa. Koja
mē awÿr Tirtūm Karō rē nhūm mē akarō
mã agjê. Ka mē ÿ hã tam amnhî nhîpêx
o ri apa. Nom kormã mē kot tãm amnhî
nhîpêx kêt xwÿnhjaja koja Tirtūm kot
mē pahwÿr mēnh xwÿnhja ja hã mē omu
nē mē hipêx o te kuwy kot mēmoj to
kaxàr par pyrāk o mē hipêx.

¹² —Na htem pur kām harôj nhîkê nē
ho grã nē hpānhã kahtwÿ. Nē kahuk pa
hāmri nē hkapî nhūm kôk apê nē prÿhkã
ho htor pa. Nhūm mē hpānhã hy ho pa
nē ixkre kamã gôj kām unhwÿ. Ja pyrã
nē koja tokyx Tirtūmja mē piitã mē kot
tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa hã mē
omunh xà hkôt mē ho axkjê. Jakamã mē
kot tãm amnhî nhîpêx o mē pa xwÿnh-
jaja koja ma amnhî wÿr mē ho api nhūm
mē kuri mex rāhã nē pa ho pa. No mē
kot amnhî tomnuj rāhã ho mē pa xwÿnh-
jaja koja jajê hkînhã tanhmã mē homnuj
to. Nhūm mē ma kuwy raxja wÿr pa nē
kamã amnhî xà htÿx kamã hamak rāhã
nē pa ho pa.

Anhÿr o mē kām kapêr.

Juãw Paxis kot Jejus krã kumrār

*Makre 1.9-11; Rukre
3.21-22; Juãw 1.32-34*

¹³ Tã nhūm Jejus pika pē Garirej rūm
kato nē ma Juãw Paxis wÿr mō. Juãw kot
pyhti pē Jotãw kamã hkrã kumrār kaxyw
ma hwÿr mō. Hāmri nē omu nē kām:

—Pa. E ot pa awÿr amnhî to tē. Ate mē
kuxwar ixkrã kumrār kaxyw. Anē.

¹⁴ Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa nã. Aa ate amnhî tomnure hã
kot pa kêt ri akrã kumrã. Nã ka kot kaj
ixkrã kumrã. Anē.

¹⁵ Hāmri nhūm kām:

—Kwa nã. Māmri ixkrã kumrã Juãw
Paxis. Tirtūm kām ja prãm kēnã kot
ka kêt ri axtem nē ixkaga. Kot puj
mē Tirtūm kām hprãm xà hkôt tanhmã
amnhî nhîpêx to ho ri papa. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tôe. Nã kot paj akrã kumrã. Anē.

¹⁶ Hāmri nē pyhti hwÿr o wrÿ nē kamã
hkrã kumrã. Hāmri nē wa akupÿm api nē
gô mÿ ri ãm rāhã nhūm kaxkwa axkjê.
Hāmri nhūm kurūm Tirtūm Karôja Je-
jus wÿr te tuuti pyrã nē ahpar mã hwÿr
wrÿk o tē nē ïkre hã xa. Nhūm Jejus arî
amnhî wÿr wrÿk o htēm kām omunh o
xa. ¹⁷ Hāmri nhūm Tirtūm kaxkwa rūm
kām kapêr nē kām:

Pa? E apê ixkra mex na ka. ãm hāmri
na ka hte ixkanrēhã ã amnhî nhîpêx
mex anē. Inhmã ajapê kamã na ka ri
apa ho apa. Anē.

Satanasti tee kot amnhî tã Jejus kamã hamak

*Makre 1.12-13; Rukre 4.1-13;
mãânēn Eprêw 2.18, 4.15*

4 Tã nhūm Jejus Tirtūm Karō nhÿ hã
ma kapôt ã ri pa. Satanasti kot amnhî
tã kamã hamak kaxyw nhūm ma kapôt
ã ri pa. ² Ri pa hã apkati xohtô nē. Ra
hã arîgro pē 40. Nē kormã apkur kêt
jakamã ra kām prãm tÿx kumrêx nē ri

pa. ³Hāmri nhūm Satanastija nhÿhÿnh hwÿr tē nē hēx rom kām kapēr nē kām:

—Pa. E kwa mǎn ka ra amā prām tÿx nē nà? Nom xep apē Tirtūm Kra jakamā apē mēmoj hihtÿx kêt. Tirtūm pyrā nē axāhpumunh o axāhpumunh kēnā. Jakamā kwa kēn nhikwÿ mÿj mā anē kē amā pāwti hā amnhī jahkre ka aku nē tokyx ho amnhī xihtÿx. E kwa tokyx kām akapēr. Anē.

⁴Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Nà kot paj amar xà hkôt ā ri amnhī nhīpēx anhÿr kêt nē. Koja Tirtūm kām inhmā mēmoj nhōr prām nē inhmā mēmoj gō pa rī kormā kukrē. Kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Na htem mē apkur xà pix kukwak ri htīr nē pa hkêt nē. Na htem mǎānēn Tirtūm kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpēx nē htīr nē pa. Anē.

—Ā kapēr ā kagā kamā kot harēnh kot anhÿr jakamā kot paj akapēr kôt ri ā amnhī nhīpēx anhÿr kêt nē. Ām kwarī ho kwarī. Anē.

⁵Hāmri nhūm Satanastija tee ri kuma hāmri nē hpānhā ma Jerujarē hwÿr o mō. Nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hprēk nhīmōk wÿr ho api nē kÿxpē hatur xà hā ām nhūm xa. Hāmri nē amnhī parpē kēn rūnh nhikwÿ xwÿnhja pumunh o xa nhūm Satanasti kām:

⁶—E apē Tirtūm Kra jakamā kwa ja rūm ahpar mā ajarī nē ma tē nē pikap tēm. Koja Anhīpēxàja apumunh mex nē ka tanhmā amnhī to hkêt nē. Kapēr ā kagā htūm kot harēnh kot:

Tirtūm koja kapēr o wrÿk xwÿnh kwÿjē mā ajarē ka ajarī nē ahpar mā tē nhūm mē kÿx pē amÿ nhūm mēmoj akā hyr kêt nē. Anē.

—Ā kapēr ā kagā htūm kot ajarēnh anhÿr jakamā e tokyx ajarī. Anē.

⁷Hāmri nhūm Jesus kuma nē kām:

—Tk kot paj ri ate inhmā karō xàja kôt ā amnhī nhīpēx anhÿr kêt nē. Koja Tirtūm tām inhmā ijarī hā karō pa rī mar

xà hkôt ijarī. No kot pa ri amar xà hkôt ijarī hkêt nē. Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Kēr ka mē amnhī krā hkôt amnhī tā ixkamā ajamak kaxyw inhīxi jarēnh kôt tanhmā amnhī nhīpēx to hkêt nē. Anē.

—Ā kot ja nē kapēr kot anhÿr jakamā kwarī ho kwarī. Kot paj ri amar xà hkôt ijarī hkêt kumrēx. Tirtūm tām kot inhmā ā ixte amnhī nhīpēx anhÿr ā karōre hā. Anē.

⁸Hāmri nhūm Satanasti tee ri kuma nē hpānhā ma nhÿri kēn prēeti hwÿr o tē nē himōk ā axte o xa. Hāmri nē kām pika piitā ahkre hpa. Nē mē hikukrēx piitā nhūm kām ahkre ho xa. Kāxpore nē mēmoj mex piitā nhūm kām ahkre nhūm Jesus piitā omunh o xa. ⁹Hāmri nhūm kē Satanasti axte kām:

—E mǎn ka kam ri mēmoj mex mÿj piitā omunh pa. Piitā inhō na. Nom kot kaj ixkutā tēm nē inhmā inhmex o inhmex ā ijarē pa ama nē amā piitā ōr pa. Ka kam mēmoj piitā ho anhō nē ho amnhīptār o apa. Jakamā e kwa tokyx. Anē.

¹⁰Hāmri nhūm kuma nē axte kām kapēr nē kām:

—Tk kwa ma nhÿhÿm tē Satanasti. Kot paj ri amā amex o amex ā ajarēnh kêt kumrēx. Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja nē kapēr kām hihtÿx kēnā. Kapēr kot: Kēr ka mē ixkapēr pix ma nē ixkutā pix mā akōnkrā ho akrī nē inhmā inhmex o inhmex ā ijarē. Kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri apa.

—Anhÿr o kot hā karō jakamā kot paj amā amex o amex ā ajarēnh kêt kumrēx. Anē.

¹¹Hāmri nhūm tee ri amnhī tā kuma hāmri nē ma tē. Tee ri kām kapēr kaprÿja ā amnhī pumu hāmri nē hkaga nē ma tē. Hāmri nhūm Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjaja Jesus wÿr wrÿ nē tanhmā ho mex to nē kām ō nhūm kukrē nē akupÿm hihtÿx.

Jejus kot Garirej kamã kapêr o pa

Makre 1.14-15; Rukre 4.14-15

¹²Tã nhùm Juãw Paxisja mëmoj tã pahi Erox mã akir nhùm amnhĩ tã kuma nê gryk xaj haxà nhùm hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nhùm Jejusja harênh ma nê ma akupÿm Garirej kamã krĩ pê Najare hwÿr ma akupÿm tẽ. ¹³Hãmri nê ra pøj nom kamã ri pa hkêt nê. Nê hpãnhã kurùm kato nê ma krĩ pê Kapanau hwÿr tẽ. Gô rax pê Garirej mÿri na pre. Pika hkwy pê Jepurõ më Natari wa më kamã na pre nhùm Jejus ma hwÿr tẽ. Hãmri nê kamã pa. ¹⁴Nhùm ra amnepem Tirtum nhÿ hã kapêr jarênh o më pa xwÿnh finat Ijaisja Jejus kukamã ra më panhigêtjê mã ã kot amnhĩ nhÿpêx anhÿr ã harê nê hã kagà. Jejus kot ã më hwÿr mör anhÿrja kukamã nhùm pre harê nê hã kagà. ¹⁵Pika hkwy kamã më pa xwÿnhjaja nhùm pre më hkukamã më harênh mex nê. Nê pika pê Garirej kamã më pa xwÿnhjaja nhùm pre mãänen më hkukamã më harê. Nê pyhti pê Jotaw më gô xujanar wa hkaêx kãm pika piitã kamã më pa xwÿnhjaja. Nê krĩ pê Garirej kamã më kêp Ijaew kêt xwÿnhjaja nhùm pre mãänen më harê. Á na pre finat Ijaisja më hkukamã Tirtum nhÿ hã më piitã më harê nê hã kagà anê. Jejus kot ma më hwÿr mörja kukamã nhùm ra hprĩ hã harê nê hã kagà. Nê hã kagàja o:

¹⁶E. Kot paj më amã mëmoj mex jarê ka më inhma. Më ate Tirtum pumunh kêt jakamã te më ate kamãt kô kamã ri apa pyrãk. Tã koja Tirtum më amã amnhĩ to amnhirĩt ka më hpãnhã te më ate hirã kamã ri apa pyrãk o amnhĩ nhÿpêx nê ra hkôt amnhĩ xunhwÿ.

Anhÿr o më hkukamã më harê nê hã kagà. ¹⁷Tã nhùm ra kot hkukamã më kãm ujarênh xà hkôt nhùm Jejusja më hwÿr mō nê më kãm Tirtum kapêr jarênh o ri më hkôt pa. Nê më kãm tanhmã

amnhĩ jarênh to ho pa. Nom kormã hprĩ hã më kãm amnhĩ jarênh kêt nê. Te ho nhãm mëhō jarênh pyrãk o më kãm amnhĩ jarê nê më kãm:

—E na ra Tirtumja kot më akaxyw ãm xwÿnhta më nhùm më awÿr wrÿ. Jakamã kwa më tokyx tee ri ate amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nê ã ate amnhĩ nhÿpêx anhÿr kaga nê hpãnhã Tirtum kôt mãn amnhĩ nhÿpêx o ri apa.

Anhÿr o më kãm kapêr o pa pê më ahkre ho ri më hkôt pa.

Jejus kot amnhĩ wÿr tep pÿnênh xwÿnhjê hwÿr

Makre 1.16-20; Rukre 5.1-11

¹⁸Tã nhùm Jejus ma gô rax pê Garirej mÿ ri pa nê gôx kãm ja wa omu. Simãw Pêtre më htō Andreja nhùm wa gôx kãm kryhti rênh o wa xa. Hãmri nhùm Jejus wa hwÿr tẽ nê wa omu nê amnhĩ kôt wa kuwÿ nê wa kãm:

¹⁹—Pa. E kwa ma ixkôt mãn war apa. Kot paj tanhmã war ajahkre hto ka wa ma më kãm ijarênh o ri apa. Më kot war amar nê ra ixkôt amnhĩ xunhwÿr kaxyw. Anê.

²⁰Hãmri nhùm wa kuma nê kryhti re nê wa ma hkôt htêm kurê kumrêx. ²¹Hãmri nhùm më ma nhãm axte mō nê ra jajê hwÿr kato. Jepetew më hkra Xiakre më Juãwja nhùm wa më hwÿr kato. Nhùm më õ pàr kãm kryhti ho mex o wa më nhÿ. Hãmri nhùm më hwÿr mra nhùm Jejus amnhĩ kôt ja wa kuwÿ nê wa kãm:

—Pa Xiakre më Juãw. E wa ma ixkôt mãn wa apa. Anê.

²²Hãmri nhùm wa kuma nê hipêxã mã amnhĩ jarê nê ma hkôt pa ho pa kurê kumrêx.

Jejus kot tanhmã amnhĩ nhÿpêx to

Rukre 6.17-19

²³Tã nhùm Jejus Garirej kamã Ijaew mã Tirtum kapêr jarênh o pa. Na pre

hte Tirtûm kapêr o mê ahkre xà hã ixkre hwÿr agjê nê kamã mê kãm Tirtûm kapêr jarênh o hkrî nê mê kãm:

—E mê tee ri ate amnhî tomnuj ã amnhî pumu nê hpãnhã Tirtûm kôt mân amnhî nhîpêx o ri apa. Kot kaj mê ã amnhî nhîpêx anê nhùm ja hã mê apumu nê mê ato hkra kurê kumrêx. Anê.

Hãmri nê akupÿm mê kãm mê à xwÿnhjê ho mex. Ahpÿnhã tanhmã mê à kute xwÿnhjaja nhùm akupÿm mê ho mex o pa. ²⁴ Jakamã nhùm mê piitã pikaja kamã ri axpên mã harênh o hprôt. Nê pika pê Sir kôt mãânên ma ri axpên mã harênh o hprôt. Nhùm mê piitã harênh ma nê ma hwÿr mê à xwÿnhjê ho mra. Ahpÿnhã ri tanhmã mê à kute xwÿnhjaja. Mê à htÿx xwÿnhjaja. Nê mê ï kamã mê htyk xwÿnhjaja. Nê mê hkrã pipãnh xwÿnhjaja. Nê mêkarômnuti kot Satanasti nhÿ hã tanhmã ri mê ho xwÿnhjaja. Nhùm prem mê hamÿ nê ma Jejus wÿr mê o mra nhùm mê omu nê akupÿm mê ho mex pa. ²⁵ Jakamã nhùm mê ohtô nê ma hkôt pa. Krî pê Garirej rûm nê Tekap rûm nê Jerujarê rûm nê pika pê Jutej rûm. Nê pyhti pê Jotãw nhîkjê rûm mê pa xwÿnhjaja. Nhùm mê ã ohtô nê ma Jejus kôt omunh o pa anê.

Jejus kot tanhmã mê ahkre hto

Rukre 6.20-23

5 Nhùm Jejus amnhî kôt ri mê kot omunh o mê pa xwÿnhjê pumu hãmri nê mê ahkre kaxyw ma tê nê hixêt ã api nê himök ã nhÿ. Hãmri nhùm mê ma hkôt mra nê pu hã hkrî pa. ² Hãmri nhùm mê ahkre nê mê kãm:

³ E mê inhma. Kot kaj mê atô amnhî kaxyw tanhmã Tirtûm mê wa inhmã ajamaxpêr to nê ajamaxpêr o: “Koja Tirtûm inhîhkô hã pa hkêt pa ix-tÿx ri tanhmã amnhî tomnuj to ho ri ixpa rãhã ho ri ixpa.” Anhÿr o ajamaxpêr. Hãmri nhùm Tirtûm ã ajamaxpêr anhÿr ã apumu nhùm ja

kãm mex nê. Hãmri nhùm apê hkra hã ato mex nê atãnopxar o akôt pa ho pa ka ajamakêtkati nê axãmnhix akînh nê ri apa.

⁴ Nê kot ka mê atô tanhmã amnhî tomnuj to. Hãmri nê tee ri ja hã amnhî pumu nê apijaãm nê akapri nê. Nê akapri xãj amÿr o nhÿ. Amÿr rax nê. Hãmri nhùm Tirtûm ja hã apumu nhùm ja kãm mex nê. Jakamã nhùm anê akapri hta nê ato mex nê ka ajamakêtkati nê axãmnhix akînh nê ri apa.

⁵ Nê kot ka mê atô agryk tokyx anhÿr kêt nê. Nê kritpêm amnhî tã amã mê hkapri ho ri apa. Hãmri nhùm Tirtûm ja hã apumu nhùm ja kãm mex nê. Hãmri nhùm ato mex nê ka ajamakêtkati nê axãmnhix akînh nê ri apa.

⁶ Nê kot ka mê atô amã Tirtûm kãm hprãm xà hkôt amnhî nhîpêx o ri apa hprãm nê. Nhùm amnhî tã apumu nhùm ja kãm mex nê. Hãmri nhùm ato mex nê tanhmã akrã hto ka hkôt pix mã amnhî nhîpêx o ri apa. Jao ajamakêtkati nê axãmnhix akînh nê ri apa.

⁷ Nê mê kamã mê axukapri ho ri apa xwÿnhjaja na hte Tirtûm ja hã mê apumu nhùm ja kãm mex nê. Jakamã na hte mê hã mê apyrã nê mê akamã ukapri ho pa. Jao mê ato mex nê ka mê ajamakêtkati nê axãmnhix akînh nê ri apa.

⁸ Nê kot ka mê atô ã ajamaxpêr anê nê ajamaxpêr o: “Nà kot paj ãm Tirtûm kapêr kôt pix mã ri amnhî nhîpêx o ri ixpa. ãm ja pix na inhmã hprãm.” Anhÿr o ajamaxpêr. Hãmri nhùm Tirtûm amnhî tã mê apumu nê mê ato mex nê. Ka mê ajamakêtkati nê axãmnhix akînh nê ri apa. Nê nhÿrmã Tirtûm wÿr api nê kuri amex rãhã apa ho apa.

⁹Nê kot ka mê atô mēhō wa kot axpēn kutā amnhī xām xwŷnhŷta axpēn tā wa omu nê wa kot tanhmā axpēn nhīpêx tota nê tanhmā wa kām akapēr to nê akupŷm tām wa âm. Hāmri nhūm Tirtūm ja hā apumu nhūm ja kām mex nê. Nê apê hkra hā ajarê ka ajamakêtkati nê axāmnhīx akīnh nê ri apa.

¹⁰Nê koja mēhō mê ate Tirtūm kapēr mar xà hkôt amnhī nhīpêx o apa hā mê apumu nê hā tanhmā mê anhīpêx kati hto. Tā nom koja Tirtūm arī mê ato mex nê. Mê apê hkra jakamā mê kot tanhmā mê anhīpêx hto htā ka mê ajamakêtkati nê axāmnhīx akīnh nê ri apa.

¹¹⁻¹²—Kwār mê māmri ixtā mê ato kapēr rŷ mê ato hêx rŷ tanhmā ri mê atomnuj to. Kwār mê māmri ā mê anhīpêx anê. Nom kêr ka mê arī amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tŷx rāhā pê ajamakêtkati nê axāmnhīx akīnh nê ri apa. Kwār mê māmri ixtā ā mê anhīpêx anê nê mê amex kêt ā mê ajarê. Amnepēm na prem ā Tirtūm nhŷ hā kapēr jarēnh xwŷnhjê nhīpêx anê. Jakamā koja mê urāk nê ā mê anhīpêx anê. Hāmri nhūm Tirtūm ja hā mê apumu nê amnhīm mê amex ā mê ajarê. Hāmri nê nhŷrmā kaxkwa kamā wa inhō krī kamā mê ato mex nê. Jakamā kêr ka mê ā amnhī kukamā ajamaxpēr anhŷr pê māmri akīnh nê ajamakêtkati nê axāmnhīx ri apa. Kwār mê māmri ā wa ixtā mê anhīpêx anê. Anê.

Jejus krajaja te kot kaxwa mê kanê hpôk wa urāk

Makre 9.49-50; Rukre 13.34-35

¹³Nhūm Jejus arī mê kām kapēr nê mê kām:

—Nê mê ate ixkôt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja te mê ate kaxwa pyrāk. Kaxwaja mê apkur xà ho ành mā mex. No koja mēhō tēn kamā pika hkwȳ mê

nê ho ahkà. Hāmri tanhmā kot wem ho nê akupŷm ho mex? Nà koja akupŷm mex kêt nê. Âm mê kot hkapir pix kaxyw koja mex. Ja pyrā nê kot ka mê atô ate inhmā tanhmā amnhī nhīpêx to ho apa hā amnhī jarēnh tā gaa nê rī amā ixkôt amnhī nhīpêx prām kêt nê. Hāmri nê ra te apê kaxwa mê pika pihkarta pyrāk. Kwa mê ixujarēnh ma nê kām ajamaxpēr tŷx rāhā ho ri apa.

¹⁴⁻¹⁶—Nê te mê ate kanê hpôk pyrāk. Nê te mê ate hixêt prêk nhīmök ā krī xām pyrāk. Koja krīja hixêt prêeti nhīmök ā xa nhūm mê piitā omu. Nê kanêja. Xà na htem kanê hpôk nê poti ho hpro? Nà na htem hpôk nê kŷx pê mēmoj nhīmök ā unhwŷ nhūm mê piitā mê kām hirā nhūm mê hirā kamā mēmoj pumunh mex nê. Ja pyrā nê kot kaj mê tām amnhī nhīpêx o ri apa nhūm mê piitā ja hā mê apumunh kôt ra kaxkwa kamā Tirtūm mex ā harēnh o pa. Anê.

Jejus kot tanhmā Mojes kapēr jarēnh to

Rukre 16.16-17

¹⁷Nhūm Jejus arī mê kām kapēr nê mê kām:

—Nê amnepēm Mojes kot Tirtūm nhŷ hā Ijaewjê mā tanhmā mê kot amnhī nhīpêx to hā mê kām karōja. Nê amnepēm Tirtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o mê pa xwŷnhjê kapērja. Ixte mê kapēr o ijapêx kaxyw na pa pre mê awŷr ixwŷrŷk kêt nê. Jakamā kwa mê ri ā axpēn mā ijarēnh anhŷr kêt nê. Kêt ixprī hā ixte mê amā mê kapēr jarēnh nhūm mê ate mar mex kaxyw na pa pre kaxkwa rūm mê awŷr wrŷ.

¹⁸—Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot mēmoj jarēnhja. Koja ujarēnh xà hkôt mēmoj tanhmā amnhī to hpar mê nhūm rī kormā kaxkwa mê pika wa hapêx pa nhūm kapēr ā kagàja määnēn hapêx. Nom nhūm Tirtūm kapēr koja mēmojja pyrā nê aa hapêx kêt nê. Koja rāhā ho

râhã nê aa ihkjê ho tanhmã mênh to hkêt nê. Âm hãmri na pa ã mē amã harênh anê.

¹⁹—Nê kot ka mē atō Tirtūm kapēr o pixire nê hirôp xa. Hãmri nê ra amnhî pyrà nê anhîo mã ja hã amÿnê. Apyrà nê kot hirôp âm kaxyw ka kãm hã amÿnê. Kot kaj ã amnhî nhîpêx anê hãmri nê apê Tirtūm kra hkêt ã amnhî to amnhîrit. Nom kot ka kêt mē tãm amnhî nhîpêx o ri apa. Nê amnhî pyrà nê tãm mē kot amnhî nhîpêx kaxyw mē kãm akapēr o ri apa hãmri nhūm Tirtūm ja hã apumu nê ato hkra nê ato mex nê.

²⁰—No Parijew nhō xwÿnhjaja nê Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja. Mē kot Tirtūm kapēr kôt amnhî nhîpêx mex ã amnhî jarênh tã no âm hkôt ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Jakamã kot kaj mē hkôt amnhî nhîpêx o ri apa hãmri nê mē urak nê nhÿrmã Tirtūm mē wa inhō krî kamã apa hkêt nê. Anê.

Mē gryk o mē pa xwÿnhjê jarênh

*Rukre 12.58-59; mãânêh Rômãn
12.19; Epes 4.26; Wam
Ximotre 2.8; Xiakre 1.19-20*

²¹ Nhūm Jesus arî mē kãm kapēr nê mē kãm:

—Nê amnepêm na prem mē panhîgêjtê mã Tirtūm kapēr kwÿ jarênh o pa nê mē kãm:

Kêr ka mē axpên par kêt nê. Kot kaj mē mēhōx pî nhūm mē ja mÿrapê atomnuj nê. Nê ma mē anhō pahihiti hwÿr ato tē nhūm mÿrapê tanhmã ato rÿ hkôt apî. Anê.

Âm hãmri na prem mē kãm ja jarê. ²² Tã kot paj ixprî hã mē amã tanhmã harênh to ka mē inhma. Kot kaj mē mēmoj tã anhîo kamã agryk. Hãmri nhūm Tirtūm tee ri ja hã apumu nhūm ja kãm mex kêt nê. Jakamã koja mē anhō pahihiti tanhmã ja hã mē ato japêr hã koja ja mex nê. Rÿ kot kaj mē tanhmã mēhō japrÿ

hto. Ho hagrô rÿ ho rop. Mÿrapê kop apu akwÿ kot apynênh nê anhō pahihiti hwÿr ato htem nê ihkram ajaxâr ronhÿx ja inhmã mex nê. Rÿ kot kaj mē tanhmã anhîo mã akapêr punuj to nê kãm: “Tk. Ate ho warêhti hã. Te apê hagrô pyràk kênã.” Anhÿr o kãm akapêr. Tã kop apu Tirtūm ra ã akapêr anhÿrja mÿrapê mē kot amnhî xã htÿx kamã hamak tūm xata wÿr amênh ronhÿx ja inhmã mex nê. Ja pumaj kwa kêr ka mē ã axpên mã akapêr anhÿr kêt nê. Kêt mē axpên mã tãm akapêr pix o ri axpên kôt apa.

²³—Nê kêr ka mē tanhmã ate anhîo nhîpêx hto kamã Tirtūm mã mex o mex ã harênh kêt nê. Kêr ka mē kãm amnhî jarênh o akri hãmri nê ra mēhō kot mēmoj tã akamã gryk xwÿnh mã ajamaxpêr japêr. ²⁴ Hãmri nê akato nê ma hwÿr atêm kurê kumrêx nê wa tãm axpên mã akapêr nê tãm akupÿm axpên xãm. Hãmri nê rî kormã ma akupÿm tē nê Tirtūm mã amnhî jarênh jatur xãm amē nê kãm mex o mex ã harê. Kêr ka mē ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa.

²⁵⁻²⁶—Na htem tanhmã axpên nhîpêx to hãmri nê kot tanhmã war axpên to xwÿnhjê hōja ma ò pahi hwÿr tē nê kãm tanhmã kot ho xwÿnhhta jarênh kaxyw nojarêt. Hãmri nhūm ra kamã gryk xwÿnhhta kot pahi mã harênh kaxyw nojarêt ã harênh ma nê tee ri amnhî kukamã hamaxpêr nê ma hwÿr tē nê wa akupÿm tãm axpên xãm. Na htem ã amnhî nhîpêx anê. Pahi kot wa harênh mar nê tanhmã axpên tã wa ho pymaj na htem ã amnhî nhîpêx anê nê tokyx tãm akupÿm axpên xunhwÿ. No koja mē anhÿr kêt nhūm pahija wa harênh ma nê wa kot tanhmã axpên to xwÿnhhta ò jaxã nhūm tee ri kãm kator prãm. Hãmri nê tanhmã amnhî to nê ra amnhî pãnhã kãm amnhîrer pa nhūm pahihitija rî kormã pôristi mã anê nhūm kãm ure nhūm kato. Ja pyrà nê kêr ka mē Tirtūm tanhmã kot mē anhîpêx to pymaj

tokyx mē ate amnhī tomnuj kaga nē hkôt amnhī nhîpêx rāhā ho ri apa. Anē.

**Tanhmā mē pahte mē
pahprōjê nhîpêx to**

*Matêwre 19.3-9; Makre 9.43-47,
10.2-9; mǎānēn Rukre 16.18*

²⁷ Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē na pre finat Mojesja mē panhîgêtjê mā Tirtūm kapēr tūm kwý jarē nē mē kām: “Kêr ka mē amnhī prō pix tănopxar o ri apa. No mē kuhpa hā nhām mēhō ho amnhîkati ho ri apa hkêt nē.” Anē. Ām hāmri na pre mē kām ja hā karō. ²⁸ Tā kot paj ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma. Kot kaj mē nhām mēhō pumu nē amā ho amnhîkati hprām mā ajamaxpēr. Jao te ra ate ho amnhîkati pyrāk o amnhī nhîpêx. Kormā ate ho amnhîkati hkêt tā ra hkukamā ajamaxpēr jakamā te ra ate ho amnhîkati pyrāk o amnhī nhîpêx. ²⁹ ā mē hamaxpēr punuj anhyr xwýnhjaja koja mē nhýrmā ma mē kot amnhī xā htýx kamā hamak tūm xāta wýr ma mra nē kamā pa rāhā ho pa. Jakamā kêr ka mē nhām mēhō pumu nē amā hkính japēr hāmri nē te ate ano kaxār nē mēnh nē axte ate omunh kêt pyrāk o amnhī nhîpêx. Jao hkàx ā rīt nē ma nhýhým atēm kurê kumrēx.

³⁰ —Nē kot kaj mē anhîhkra ho tanhmā amnhī tomnuj to kaxyw. Hāmri nē tee ri ja hā amnhī pumu nē te ate amnhī nhîhkra krāhyr nē mēnh pyrāk o amnhī nhîpêx nē tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē. Mē îhkra ho mē kot tanhmā amnhī tomnuj to ho mē pa xwýnhjaja koja mē nhýrmā ma mē kot amnhī xā htýx kamā hamak tūm xāta wýr ma mra nē kamā pa rāhā ho pa. Anē.

Mē pahte axpēn kaga hkêt

³¹ Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē na pre finat Mojes mē panhîgêtjê mā Tirtūm kapēr tūm kwý jarē nē mē kām: “Kot kaj mē atō aprō kaga kaxyw hāmri nē ate hkaga hā amnhī jarēnh ā kagā nhîpêx nē kām agō nē rī kormā hkaga.” Anē. Ām hāmri na pre ā mē kām Tirtūm kapēr tūm jarēnh anē. ³² Tā kot paj ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma. Kêr ka mē atýx ri amā hprām xā hkôt aprō kaga hkêt nē. Nom koja aprō akuhpa hā nhām mēhō ho amnhîkati ka harēnh ma hāmri nē amā ja hā hkaga hprām nē māmri kam nē hkaga. Ja tanhmā kute hkêt. Nom koja ā amnhī nhîpêx anhyr kêt tā ka amnhī krā hkôt hkaga. Hāmri nhūm mēhō apānhā ho hprō nē o pa. Hāmri nē ra kot apē aprō ho amnhîkati ho pa pyrāk o hipêx. Nē nija haxwýja. Te arī kêp aprō htā akuhpa hā nhām myja o amnhîkati o pa pyrāk o amnhī nhîpêx. Anē.

**Tām mē pakapēr ā
Jejus kot mē pamā karō**

Xiakre 5.12

³³ Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē na pre finat Mojes mē panhîgêt nē pahpāmjê mā Tirtūm kapēr tūm jarēnh o: “Kêr ka mē Tirtūm mā mēmoj to anhyr ā amnhī jarē hāmri nē amnhī jarēnh xā hkôt kām tanhmā amnhī nhîpêx to. Nom kêr ka mē atýx ri kām tanhmā amnhī jarēnh to ho amnhī to axêx kêt nē. Ām akatāt kôt mē ate amnhī jarēnh to xā hkôt kām tanhmā mēmoj to.” Anē. Ām hāmri na pre mē kām ja jarē. ³⁴ Tā kot paj ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma. Kêr ka mēhō mā tanhmā amnhī jarēnh to. Tirtūm mā pix mā amnhī jarēnh kêt nhām mēhō mā mǎānēn tanhmā amnhī jarēnh to. Nē akatāt kôt kām amnhī jarē. Na ka htem mē kot mē axêx kêt kôt mē apumunh kaxyw mēmoj nhîxi jarēnh kôt amnhī jarē. Nom kêr ka mē axte ā mēmo

nhîxi hã amnhî jarênh anhÿr kêt nê. Mêmôj tâ amnhî jarê nê akatât kôt amnhî jarênh kurê kumrêx. No mêmôj kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw mêmôj nhîxi hkôt amnhî jarênh kêt nê. Tanhmân kaxkwa nhîxi jarênh kôt mêmôj tâ amnhî jarênh kêt nê. Kaxkwa kêp Tirtûm krî xà maati kênâ kot ka kêt mêmôj axtem nê atÿx ri amnhî kaxyw hixi jarê. ³⁵Rÿ mêmôj kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw pika nhîxi jarênh kêt nê. Pika kêp Tirtûm par xãm xà kênâ kot ka kêt mêmôj atÿx ri amnhî kaxyw tanhmã hixi jarênh to. Nê krî pê Jerujarêja määnenê kêr ka mêmôj ri amnhî kaxyw tanhmã hixi jarênh to hkêt nê. Koja nhÿrmã Tirtûm mêmôj awÿr Jerujarê hwÿr ixpê pahi maati hã inhmê pa kamã mêmôj ato amnhîptâr o ixkrî. Jakamã kêr ka mêmôj ri atÿx amnhî kaxyw tanhmã hixi jarênh to ho ri apa hkêt nê.

³⁶—Nê kêr ka mêmôj kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw mêmôj ri tanhmã amnhî krã hkî jarênh to hkêt nê. Kot kaj mêmôj anê nê am tanhmã hã harênh to kaprÿ. Xà kot kaj mêmôj ajamaxpêr pix o tanhmã amnhî krã hkî hto? Nà kot kaj mêmôj ho anhÿr kêt nê. Jakamã mêmôj ri atÿx tanhmã harênh to hkêt nê.

Nê mêmôj atÿx ri mêmôj nhîxi jarênh kôt mêmôj tâ amnhî jarênh o apa hkêt nê. ³⁷am akatât kôt tam amnhî jarênh kurê kumrêx. Jao mêmôj kãm: “Tÿ. Nà kot paj ho anê.” Anhÿr o mêmôj tanhmã ho. Rÿ mêmôj kãm: “Nà kot paj ho anhÿr kêt nê.” Anhÿr o mêmôj tanhmã ho hkêt nê. Am akatât kôt tanhmã mêmôj tâ amnhî jarênh to xà hkôt ho anhÿr kurê kumrêx. Mêmôj kot Satanasti hkôt amnhî nhîpêx o mêmôj pa xwÿnh pixjaja na htem hêx rom mêmôj nhîxi jarênh kôt tanhmã amnhî jarênh to ho pa. Anê.

Mêmôj pahte tanhmã axpên nhîpêx to hã Jejus kot mêmôj pamã karô

Rukre 6.27-30, 23.34; määnenê

Atre 7.60; Römân 12.14

³⁸Nhûm Jejusja arî mêmôj kãm kapêr nê mêmôj kãm:

—Na prem amnepêm mêmôj panhîgêtjê mêmôj Tirtûm kapêr tûm jarênh o: “Koja mêmôj apê ano katôk nê hkapa hã koja mêmôj anhô pahija atã mêmôj ho anê nê kêp no kapa. Rÿ koja mêmôj apê axwa hõ hwÿr hã koja atã mêmôj ho anê nê atã kêp wa hõ hwÿr.” Anhÿr o mêmôj kãm hã karô. Am hãmri na prem ã ja jarênh anê. ³⁹Tã kot paj ixprî hã mêmôj amã tanhmã ja jarênh to ka mêmôj inhma. Koja mêmôj tanhmã mêmôj anhîpêx to ka mêmôj am amnhî tâ omu nê tanhmã amnhî tâ ho hkêt nê. Koja anhînep akura ka am omu nê tanhmã amnhî tâ ho hkêt nê. Te ate kãm ihkjê hpêr nhûm kot ihkjê kamã hkuranh pyrãk o amnhî nhîpêx nhûm ja amã mex nê. No amnhî tâ tanhmã ho hkêt nê.

⁴⁰—Nê koja mêmôj anhînhkã hã awÿr nhûm mêmôj anhô pahija amã anê ka mãmri kãm agô nê tanhmã hã kãm nê hkêt nê. Te ate hkôt kry pê kãm anhînhkã hpakã ry jagjênh xwÿnhnta nhôr pyrãk o amnhî nhîpêx. Nom kêr ka mêmôj kamã kãm ör kêt nê.

⁴¹—Nê koja mêmôj ate kãm jênh tur nê hkôt ho amôr ryy kaxyw amã kapêr ka mãmri kãm ho anê. Nê kot amã nhÿri hã karô xàja wÿr o pôj nom kamã kãm ör kêt nê. Kãm ho hakrenh ryy nê rî kormã akupÿm kãm agô.

⁴²—Nê koja mêmôj õ mêmôj kêt nê awÿr tẽ nê mêmôj tâ awÿr ka mãmri kãm agô. Rÿ nhûm awÿr tẽ nê apê mêmôj to îpresta kaxyw ka mãmri kãm ho îpresta. Kêr ka mêmôj ã axpên nhîpêx anhÿr o ri apa. Anê.

**Mê pamã axpên kînh
ã Jejus kot mê pamã karô**

Rukre 6.32-36; mãânên Rômân 12.14

⁴³ Nhũm Jejus arĩ mê kãm kapêr nê mê kãm:

—Nê na prem amnhĩ krã hkôt axtem nê tanhmã mê panhîgêjtê mã mêmôj jarênh to nê mê kãm: “Kêr ka mê amã mê akrãmnhwỳjê pix kînh nê tanhmã mê ho mex to. No kêr mê kot tanhmã mê ato xwỳnhjaja kêr ka mê mãmrĩ mê kamã axàhkurê ho ri apa.” Anhỹr o mê kãm karô. ⁴⁴ Nom pa kot paj mê amã Tĩrtũm kot tanhmã ja hã karô hto hã harê ka mê inhma. Kêr ka mê kot tanhmã ri mê atomnuj to xwỳnhjaja amnhĩ tã tanhmã mê ho hkêt nê. ãm tanhmã mê ho mex to pix hkukamã mãn ajamaxpêr. Nê mê ho Tĩrtũm wỳr pix kukamã mãn ajamaxpêr. ⁴⁵ Na hte ã kaxkwa kamã Mêpahpãm Tĩrtũmja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mê kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nê mê kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja nhũm hte mê ho hpimrààtã mê ho mex o axpên pyrãk. Jao hamê wa hwỳr na rê nê hamê wa hwỳr myyti rê nhũm hamê wa kãm hirã ho pa. Jakamã kêr ka mê urãk nê mê piitã tãm mê hipêx o axpên pyrãk. Mê kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mê mê kot amnhĩ to mex xwỳnhjê mê ho apimrààtã mê ho mex o axpên pyrãk.

⁴⁶ —Nê xàt kaj mê amã mê piitã mê ho mex prãm kêr nê ãm mê kot mê ato mex xwỳnh pixjaja ka mê amã mê ho mex prãm nhũm Tĩrtũm ja hã mê apumu nhũm ja kãm mex nê nà? Nà koja kãm mex kêr nê. Koja mêhõ ato mex kêr tã kêr ka ãm amnhĩ rom ho mex nê. Nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nê amnhĩm amex ã ajarê. Mê kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem ãm mê kot mê ho mex xwỳnh pixjaja nhũm mê amnhĩ xwar mê ho mex. No tãm mê kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem mê piitã mê ho mex o axpên pyrãk. Mê kot

tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja nê mê kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm mê ho hpimrààtã mê ho mex o axpên pyrãk.

⁴⁷ —Nê na hte mê hkwỳjaja ãm amnhĩ kwỳjê pix mã kapêr mex o pa. Nom mê piitã tãm mê hipêx kêr nê. Nom kêr ka mê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêr nê. Kêr ka mê kurom mê piitã tãm mê hipêx o axpên pyrãk. Mê akwỳjê mê mê akwỳ hkêt xwỳnhjaja ka mê hipêx o axpên pyrãk. Nê tãm mê kãm akapêr o axpên pyrãk. ⁴⁸ Kaxkwa kamã Mêpahpãm Tĩrtũm pyrã nê mê kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mê mê kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja mê ho apimrààtã mê ho mex o axpên pyrãk. Na hte ã Tĩrtũmja mê panhĩpêx anê. Anê.

**Mê pahte mê kêp amrakati xwỳnhjê
ho mex rãhã hã mê pamã karô**

6 ¹⁻² Nhũm Jejus arĩ mê kãm kapêr nê mê kãm:

—Nê na htem mê piitã hkwỳjê noo mã tanhmã mê kêp amrakati xwỳnhjê ho mex to. Nom kãm mê hkaprĩ kamã tanhmã mê ho mex to hkêt nê. ãm hk-wỳjaja kot ja hã mê omunh nê mê mex ã mê harênh pix kaxyw na htem krĩ hkôt ri mê kêp amrakati xwỳnh piitã mê ho mex o pa. Nê mê pikuprõnh xà hã ixkre kamã kuhê nê tanhmã mê ho mex to. Mê hk-wỳjaja kot ja hã mê omunh nê amnhĩm mê mex ã mê ho jarkrar kaxyw. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũmja axte ja hã mê kãm mêmôj mex nhõr kêr nê. Ra jar mê hk-wỳjaja kot ja hã mê omunh nê amnhĩm mê mex ã mê harênh kênã. Jakamã kwa kêr ka mê ho mê urãk kêr nê. Nê tanhmã mêhõ ho mex to kaxyw nê akwỳjê no kuhpa hã mê hkàx ã tanhmã mê ho mex to. No kot kaj mê noo mã tanhmã mê ho mex to. Mê kot hã apumunh nê ato jarkrar kaxyw tanhmã mê ho mex to nhũm kaxkwa kamã Mêpahpãmja ja hã apumu nê mê hã tanhmã ato mex to hkêt nê. Koja ãm hã apumu.

3—Ja pymaj kêr ka mê mê kêp am-rakati xwÿnhjê mã mêmoy nhôr kaxyw hãmri nê mê piitã mê no hkàx ã tanhmã mê ho mex to. Hãmri nê nhâm ri ja hã mê kãm amnhĩ to jarkrar kêt nê. Aprô mã rÿ akrajê mã rÿ akrãnmhwÿ mã hã amnhĩ jarênh kêt nê. ⁴Kot kaj mê no hkàx ã tanhmã ho mex to no nhũm Tirtũm tapxipix apumunh o nhÿ. Hãmri nê ja hã ato mex rax nê ka amex nê apa. Anê.

Tanhmã mê pahte Tirtũm mã amnhĩ jarênh to hã mê pamã karô

Rukre 11.1-13, 18.9-14

⁵Nhũm Jejus arĩ mê kãm kapêr nê mê kãm:

—Nê mãänên ja. Na htem hakwa pix o amnhĩ mex ã amnhĩ jarênh xwÿnhjaja Tirtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw nê mê kot Tirtũm kapêr o mê ahkre xà hã ixkreja wÿr agjê. Nê mê piitã mê noo mã kãm tanhmã amnhĩ jarênh to. Rÿ gáp kuhê nê mê piitã mê noo mã kãm amnhĩ jarê. Tã mêmoy kaxyw na htem mê noo mã Tirtũm mã amnhĩ jarê? Nã ãm mê kot ja hã mê omunh nê mê mex ã mê ho jarkrar pix kaxyw. Nê mê harênh o: “E mũjti pumu. Na hte apkati mê ã Tirtũm mã amnhĩ jarênh anê. Kot amnhĩ to mex xwÿnh mãn.” Anhÿr ã harênh kaxyw. Tã ra mê piitã mê kot ja hã omunh nê amnhĩm mex ã ho jarkrar jakamã koja Tirtũm axte ja hã tanhmã ho mex to hkêt nê. Ra pika ja kamã mê kot mê omunh nê mê mex ã mê harênh kênã. ⁶No mê kajaja. Kêr ka mê uràk nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. ãm Tirtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw nê akwÿjê no hkàx ã hitom wÿr agjê nê hitom kãm ahte kãm amnhĩ jarê. Hãmri nhũm Tirtũm tapxipix ja hã mê apumu. Mê amã amnhĩ to amnhĩrit kêt tã mê apumu. Hãmri nê mê ato mex nê.

⁷—Nê mê kêp Tirtũm kra hkêt xwÿnhjaja na htem sãnti mã amnhĩ jarênh kaxyw nê xatã kãm amnhĩ jarê. Nê xatã kãx pêê kãm amnhĩ jarê. Nê hamaxpêr

o: “Kot paj xatã sãnti mã amnhĩ jarê nhũm inhmar japêr.” Anhÿr o hamaxpêr jakamã xatã kãm amnhĩ jarê. No ãm htÿx ã hamaxpêr anhÿr kaprÿ. ⁸Jakamã kwa kêr ka mê ho mê uràk kêt nê. Tirtũm ra kot mê ate mêmoy tã hwÿr xàta ra ja kukamã kot omunh mex kênã kot ka kêt mê xatã hã hwÿr o akuhê.

⁹—Nê kêr ka mê kãm amnhĩ jarênh kaxyw nê amnhĩ krã hkôt tanhmã kãm amnhĩ jarênh to rÿ kãm amnhĩ jarênh o: Pa Mèinhĩpêêxã maati pê kaxkwa kamã ri apa xwÿnh? Amex o amex Tirtũm. ¹⁰Apê mê ijamãr mex xwÿnh maati na ka.

Na hte kaxkwa kamã mê kot ri amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mê pa xwÿnhjaja akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã ijaxwÿja inhmã mê uràk nê akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm.

¹¹Nê kwa jarãhã mê inhmã mêmoy gô pa mê akukwak ri ho apku.

¹²Na pa hte tãhã amnhĩ tomnuj nê Tirtũm. Nom mê kot tanhmã ixtomnuj to xwÿnhjaja na pa hte ãm mê omu nê amnhĩ tã tanhmã mê ho hkêt nê. Nê ja ho ijamakêtkati nê axte kãm ijamaxpêr kêt nê. ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhÿr jakamã kwa ja hã ixpumu nê ixpyrã nê ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nê hã tanhmã ixto hkêt nê. ãm ho ajamakêtkati kurê kumrêx nê axte kãm ajamaxpêr kêt nê.

¹³Nê kot paj nhÿrmã tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw ka ja hã ixpumu nê ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿrja nê ixto htÿx nê pa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nê. ãm mêmoy punuj pê ixpytãr rãhã ho apa Tirtũm. Tã ãm ja pix na hapêx. Anê.

—E kêr ka mê ã Tirtũm mã amnhĩ jarênh anê. Anê.

¹⁴—Nê koja mēhō tanhmã anhĩpêx to htã ka ho ajamakêtkati nê axte kãm aja-

maxpêr pix o ri apa hkêt nê. Hâ koja kaxkwa kamâ Mēpahpām maatija ja hâ apumu nê apyrà nê tanhmâ ate amnhî tomnuj to ho hamakêtkati nê axte kām hamaxpêr kêt nê. ¹⁵Nom kot kaj mê ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Nê tanhmâ mê kot mê atota ã anohtÿx rāhā ho apa hāmri nhūm Mēpahpām maatija mê apyrà nê mê ate tanhmâ amnhî tomnuj to ho hamakêtkati hkêt nê. Ām hā nohtÿx rāhā ho pa ho pa. Anê.

**Tanhmâ mê pahte Tîrtūm
mā mex o mex ã harēnh to**

Rukre 18.11-12

¹⁶ Nhūm Jejus arî mê kām kapêr nê mê kām:

—Nê mê kot amnhî to jarkrar xwÿnhjaja na htem Tîrtūm mā amnhî jarēnh kaxyw hāmri nê tōhā ho apkur kêt rāhā kām amnhî jarēnh jakamā hkuk kaprî nê hkwyjê hkôt pa. Tā mo kaxyw na htem ã mê noo mā amnhî nhîpêx anê? ãm mê apkur kêt rāhā Tîrtūm mā amnhî jarēnh ã mê omunh pix kaxyw. Tā ra jar pika ja kamā mê kot ja hā mê omunh jakamā koja Tîrtūm nhÿrmā ja hā tanhmā mê ho mex to hkêt nê. Jakamā kwa kêr ka mê ho mê urāk kêt nê. ¹⁷Kêr ka mê tōhā Tîrtūm mā amnhî jarēnh ryy kaxyw axàpkur kaga hāmri nê amnhî krā kahō nê amnhî jaxwÿr mux nê akuk kînh nê ri akwÿjê hkôt apa. ¹⁸Hāmri nê nhÿri mê hkàx ã ahte kām amnhî jarē nê kām mex o mex ã harê. Kot kaj mê ã mê hkàx ã amnhî nhîpêx anê nhūm mê akwÿjaja mê axàpkur kaga hā mê apumunh kêt nê. Nhūm Tîrtūm pix ja hā mê apumu. Hāmri nê nhÿrmā ja hā mê ato mex nê. Anê.

Kaxkwa kamā mēmoj mex

Rukre 12.33-34; määnēn Sikūn Ximotre 4.8; Wam Pêtre 1.4; Eprêw 10.34

¹⁹ Nhūm Jejus arî mê kām kapêr nê mê kām:

—Nê määnēn ja. Kêr ka mê jar pika ja kamā akukrêx rûnh o apa hkêt nê. Kêt jar mê hikukrêx koja kritpê m mex kêt nê. Kot kaj mê ho akuprō nhūm amnhôre apê homnu rÿ paratre apê homnu. Nê kàx o mê akukrêx nhūm haxwÿja apê omnu rÿ nhūm mēhō apê hkwy ho ahkî. ²⁰Jakamā kêr ka mê akukrêx rûnh o apa hkêt nê. Kaxkwa kamā Tîrtūm kot mê akutêp mê akukrêx o pikuprōnhja na kêt mex kumrêx o jar mê hikukrêx jakrenh par. Jakamā kêr ka mê amā nhÿrmā kaxkwa kamā akukrêx mex prām xāj tām mê piitā tām mê hipêx nê mê ho mex o ri apa. Nê mê kamā axukaprî nê. Nê Tîrtūm kôt ri amnhî nhîpêx mex nê. Hāmri nhūm ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿr ã mê apumu nê mê akutêp mê amā mēmoj mex kwÿ jaxwÿ. Kaxkwa kamā mo amnhôre nê mo paratre? Nê kamā mo mê ahkînh xwÿnh? ãm kamā amrakati kumrêx. ²¹Kot kaj mê jar akukrêx rûnh hāmri nê ãm tanhmā apê homnu hto pix kukamā ajamxpêr. Nom kot kaj mê apê Tîrtūm kra hā kaxkwa kamā akukrêx mā ajamxpêr rāhā ho ra akînh nê ri apa.

²²—Nê kot kaj mê ixkapêr ma nê ixkôt amnhî nhîpêx hāmri nê tām amnhî nhîpêx. Nê tām axpên hipêx. Jao te hirā kamā arît mex pyrāk o amnhî nhîpêx. ²³No koja mēhō ixkapêr ma nê ãm kuma nê ixkwÿm ri amnhî nhîpêx o pa. Hāmri nê te kamāt kô kamā mēhō rît mex kêt kot amnhî nhîpêx pyrāk o amnhî nhîpêx. E kêr ka mê ã amnhî nhîpêx anhÿr pymaj ixkapêr ma nê kām ajamxpêr tÿx rāhā ho ri apa.

²⁴—Nê kot kaj apyxi nê anhō patrāw hamēxkrut hāmri nê arîgro pyxi hā hamē wa kām axàpênh o amÿkry hkêt nê. Kot kaj anê nê hō gryk ã ihō kaga. Ja pyrā nê kot kaj mê jar akàxpore nê akukrêx pix mā ajamxpêr nê amā hapê ho akwÿjê pê ho anhōxÿ ho ri apa. Nê gryk ã Tîrtūm kām hprām xā hkôt tanhmā

ho mē ho mex to hkêt nē. Jakamā kwa kêr ka mē Tirtūm pix mā măn ajamaxpēr rāhā nē. Jao akàxpore nē akukrêx pix kukamā ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Anē.

Mē pahte tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr kêt ā mē pamā karō

Rukre 12.22-31; mǎānēn Piripos 4.6; Wam Pêtre 5.7

²⁵ Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—E. Kwa kêr ka mē tee ri mēmoj tā amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē. Tanhmān axāpkur xà rỳ axê ka mē tee ri hkukamā ajamaxpēr kêt nē. Mēmoj piitā hkukamā tee ri ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Tirtūmja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx xwỳnh na. Na pre àhpumunh tỳx o mē anhīpêx ka mē kukwak ri atīr nē apa. Jakamā xà kot mē amā mē anhō ho pa kaxyw àhpumunh kêt? Nà ja kaxyw àhpumunh tỳx kênā. Kêp mē anhīpêx xwỳnh jakamā mǎānēn kêp mē amā mē anhō xwỳnh. Nē kêp mē amā mē axê nhōr xwỳnh.

²⁶ —Măn ka htem kuwēnhre pumu. Na hte tee ri amnhī xāpkur xà hkukamā hamaxpēr o hkaprī nē ri pa hkêt nē. Mē anhīpêxā maati tām na hte kām ō ho pa. Tā kām mē ajapê htỳx o kot kuwēnhre jakrenh jakamā koja urāk nē mē amā mē anhō rāhā ho pa.

²⁷ —Nē xà kot kaj mē kritpēm atīr prām xāj ja pix kukamā ajamaxpēr rāhā nē ra ajamaxpēr kôt kritpēm atīr nē apa? Nà kot kaj mē anhỳr kêt nē.

²⁸ —Măn ka htem akunī kamā pixôrā pumu. Na hte tee ri tanhmā kute hkukamā hamaxpēr o ra hkaprī nē harir kêt nē. ²⁹Tā nom muxre nē harir ka mē omu. Te ho amnepēm pahihti Sarumāw xê mex pyrāk nom mex o hakre. ³⁰Pixôrāreja koja mēmo arīgro hā htīr nē mux nē harir tā mēmo arīgro hā ra grà pa nē hapêx. Kêp pixôrā pix nē hapêx tokyx anhỳr tā nhūm Tirtūm ho

mex nē nhūm mux nē harir. No mē kajaja na hte mē ato mex o pixôrā ho mexta jakre. Jakamā kwa mēmo kaxyw kot ka kêt mē tee ri amnhī xê hkukamā ajamaxpēr o ri akaprī nē apa? Kot kaj mē ā ajamaxpēr anhỳr jao kormā amnhī kaxyw Tirtūm mā ajamaxpēr tỳx kêt nē.

³¹ —Kwa mē tee ri axāpkur xà hkukamā ajamaxpēr o ri akaprī hkêt nē. Nē tee ri amnhī kukamā tanhmā ajamaxpēr to ho ri akaprī hkêt nē. ³²Mē kot Tirtūm kôt amnhī xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem ā ri hamaxpēr anhỳr o pa. Tā nom kêr ka mē ho mē urāk kêt nē. Tirtūm ra kot mē panhō mēmoj kêt kôt mē pahpumunh mex kênā. ³³Jakamā kêr ka mē hkôt ri tanhmā amnhī nhīpêx to rāhā ho ri apa. Nē amā ja pix tănopxar prām. Hāmri nhūm Tirtūm amnhī tā mē apumu nē apkati mē mē amā mēmoj nhōr o pa.

³⁴ —Jakamā kwa kêr ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o akaprī nē apa hkêt nē. Tirtūm kot apkati mē mē pajamār mex jakamā kêr ka mē jarāhā amnhī kukamā apkati mē ajamaxpēr kêt nē. Kê apkati măn. Ām jarāhā pix mā măn mē ate tanhmā amnhī nhīpêx tota kukamā ajamaxpēr. Tirtūm kot mē pahpumunh mex o pa rāhā kênā. Anē.

Mē pahte axpēn to pakapēr punuj kêt ā kot mē pamā karō

Rukre 6.37-38, 6.41-42; mǎānēn Rōmān 2.1-3; Wam Korīt 4.5; Xiakre 4.11-12

7 Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē kêr ka mē atỳx ri amnhī krā hkôt tanhmā akwỳjê hō kot amnhī tomnuj to hā harēnh kêt nē. Kot kaj mē ā harēnh anē nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nē mē kajaja ā mē ajarēnh anē. ²Na hte tanhmā mē pahte axpēn nhīpêx to hā mē pahpumunh kôt tanhmā mē panhīpêx to. ³⁻⁵Jakamā kwa kêr ka mē mēhō kot tanhmā amnhī tomnuj to hā omu hāmri

nê hã kãm kapêr tokyx anhÿr kêt nê. Akumrêx ate tanhmã amnhî tomnuj to hã amnhî pumu nê hkaga hãmri nê rî korrmã ate mêmoy tã omunh xwÿnhhta wÿr tẽ nê hã tanhmã kãm akapêr to. Kêr ka mẽ ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa.

—Nê xà koja mẽ akwÿjê hõ tanhmã amnhî tomnuj to grire. Ka ate amnhî tomnuj tÿx o hakrenh tã ã kot amnhî nhîpêx anhÿr ã omu nê hã kãm akir nhùm amã ja mex nê nã? Nã koja amã ja mex kêt nê. Kot ka akumrêx ate tanhmã amnhî tomnuj tota kaga hãmri nê rî korrmã anhiõ tanhmã kot amnhî tomnuj to grireta nê kãm akapêr nhùm ja amã mex nê.

⁶—Nê xà na htem mẽ apkur xà mex jamÿ nê rop mã kurê? Nã na htem anhÿr kêt nê. Ja pyrã nê kêr ka mẽ kot Tirtûm kaga xwÿnhjê mã kapêr jarênh o ri apa hkêt nê. Anê.

Mê pahte mêmoy to presija hã amnhî to Tirtûm wÿr

Makre 11.24; Rukre 11.5-13;

Juãw 14.13-14; mãânên Wam

Tesarôn 5.17; Xiakre 1.5-8, 4.1-3

⁷⁻¹¹ Nhùm Jejus arî mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê xà kot we akraja kãm prãm nê tep ã awÿ ka axtem nê kagã hõ py nê kãm agõ? Rÿ nhùm krãhyre gre hã awÿ ka axtem nê makre hõ py nê kãm agõ? Nã na ka htem ã mẽ hipêx anhÿr kêt. Na ka htem kot mêmoy tã mẽ awÿr xà hkôt kãm mêmoy gõ. Mẽ ate amnhî tomnuj tã na ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tã kaxkwa kamã Tirtûmja na hte mẽ ato mex o mẽ ate mẽ akrajê ho mex jakrenh. Kãm mẽ ajapê htÿx kôt na hte mẽ amã mêmoy mex nhõ o pa. Jakamã kot ka mẽ mêmoy tã awÿ nhùm mẽ ama nê mẽ ate mêmoy tã hwÿr xàta kôt amã kugõ. ãm xatã mẽ ate hã axãhwÿr o ri apaja nhùm mẽ amã hprãm xwÿnhhta gõ. ãm mêmoy tã hwÿr rãhã ho ri apa nhùm mẽ ama nê

mẽ amã mêmoy tanhmã hipêx to. Te ho mẽhõ kãm tep xành nê teprênhxã hpyr nê xatã gôx kãm rênh o ãm pyrã nê xatã mêmoy tã awÿ. Hãmri nhùm mẽ ama nê mẽ amã hprãm xwÿnhhta gõ. Te tep kanhêr xwÿnhhta jatã kot tep kanhêr pyrãk. Jao mẽ amã mêmoy prãm xwÿnhhta gõ.

¹²—Nê mẽ piitã mẽ kot tãm mẽ anhîpêxja na mẽ amã hprãm. Tã kêr ka mẽ amnhî pyrã nê tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa. Mẽ kot tãm mẽ anhîpêx kêt tã kêr ka mẽ axãmnhix mẽ kêp anhõxÿ hkêt nê tãm mẽ hipêx. Kot kaj mẽ ã axpên nhîpêx anê nê finat Mojes mẽ Tirtûm nhÿ hã mẽ kapêr o mẽ pa xwÿnhjê xujarênh xà hkôt axpên nhîpêx mex o ri apa. Anê.

Pry pijakrut jarênh

Rukre 13.24; mãânên Pîrîpos 3.19-21

¹³⁻¹⁴ Nhùm Jejus arî mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Tirtûm kapêrja mẽ kêp hihtÿx jakamã na htem ohtô nê hkôt amnhî xunhwÿr kêt nê. Na htem ãm hpÿnhre nê hkôt amnhî xunhwÿ nê hkôt amnhî nhîpêx. Jakamã te Tirtûm nhõ krî hwÿr pry grireta ã hpÿnhre nê pa pyrãk. No nhùm Satanasti hkôt mẽ kot amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja na htem Satanasti kôt pix mã tanhmã amnhî tomnuj to hprãm. Mẽ kãm mex jakamã nhùm mẽ amnhî nhîpêx o te pry krepak rax ã axpên kôt mẽ ohtô nê pa pyrãk o amnhî nhîpêx. Axtem kuwy hwÿr pry krepakja nôr tã nhùm mẽ htÿx kuwyja wÿr amnhî to pa. Jakamã Tirtûm kapêrja mẽ apê hihtÿx tã kêr ka mẽ mãmrî hkôt amnhî xunhwÿ. Jao Tirtûm nhõ krî hwÿr pry grireta ã mãn apa. Anê.

Mê kot amnhî to hêx xwÿnhjê jarênh

Rukre 6.43-44; mãânên Xiakre

3.9-12; Wam Juãw 3.10, 4.4-6

¹⁵ Nhùm Jejus arî mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—E kwa mê o kora. Mê akwỳjaja kot kêp Tirtùm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnh ã amnhĩ jarênh tâ na htem ja hã amnhĩ to hêx. Nhũm htem kãm mê kapêr mar prãm nê. Te mê kapêr mex pyræk tâ no nhũm htem âm mê kãm amnhĩ to hêx pix o ri mê hkôt pa. Mê kot mar nê axtem nê Tirtùm kapêr kwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw nhũm htem hêx rom tanhmã mê kãm kapêr to. Jakamã kwa mê o kora. Mê axkãm ajamak rom nê amnhĩ nê mê omunh mex nê. ¹⁶Kêr ka aprĩ hã mê piitã mê kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mê omu nê rĩ kormã tanhmã mê harênh to. Mê hamaxpêr punuj xwỳnhjaja kêp Tirtùm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnh kêt. No koja mê tãm hamaxpêr nê tãm amnhĩ nhĩpêx ka ja hã mê omu nê mê kêp Tirtùm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnh ã mê omunh kurê kumrêx. Na htem hprĩ hã mê kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mê omu nê rĩ kormã tanhmã mê harênh to. ¹⁷Na htem hamaxpêr punuj hãmri nê hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Nom koja mēhō hamaxpêr mex nê hãmri nê hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. ¹⁸Na htem tanhmã hamaxpêr to xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

¹⁹—Nê koja mēhō ô pĩ hpàr ô hkêt japêr nhũm tee ri omu hãmri nê krãhta nê kuwym kumê. Ja pyrã nê koja mēhō tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa nhũm Tirtùm tee ri ja hã omu hãmri nê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja mỳrapê kuwy hwỳr kumê. ²⁰Jakamã kot kaj mê tanhmã mê kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã akwỳjê pumu nê ra aprĩ hã tanhmã mê kute hã mê omunh kurê kumrêx. Mê kêp Tirtùm nhỹ hã kapêr xwỳnh ã mê omu rỳ mê kêp hkwỳm ri kapêr xwỳnh ã mê omu. Anê.

Mê kot Tirtùm nhō krĩ hwỳr gjêx mã xwỳnhjê jarênh

Rukre 13.25-27; määnēn Sikūn

Korīt 13.5; Wam Juāw 2.3-6

²¹⁻²³Nhũm Jejus arĩ mê kãm kapêr nê mê kãm:

—Nê Inhĩpêxã Tirtùm mê wa inhō krĩja wỳr koja mê piitã gjêx kêt nê. Âm mê kot kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o mê pa xwỳnh pixjaja koja mê nhỹrmã ma hwỳr agjê. Na hte mê hkwỳjaja ixto “Pahihti” anhỹr ã ijarênh tâ no âm ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Jakamã koja mê nhỹrmã wa inhō krĩ hwỳr àpir kêt nê. Kot paj nhỹrmã mê piitã mê htĩr ri tanhmã mê kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mê omunh xà hkôt tanhmã mê harênh to. Mê mex ã mê hkwỳjê jarê nê mê kot amnhĩ tomnuj ã mê hkwỳjê jarê. Hãmri nhũm mê hkwỳ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjaja kuwyta wỳr ma pa pymaj tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr hãmri nê tanhmã inhãm amnhĩ jarênh to nê inhãm: “Kwa Jejus. Xà ate ixpumunh kêt? Na pa pre amnepêm itĩr ri pikap ixpare ri anhỹ hã aa mê kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax nê. Nê ixkwỳjê nê mēkarōmnuti jano nê mê kãm akapêr jarênh o ri ixpa. Kwa xà ate ja hã ixpumunh kêt?” Anhỹr o inhãm amnhĩ jarê.

—Nom mê htĩr ri ã mê kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa htã ixkapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kot paj mê kuma nê âm mê kuma nê amnhĩ nê mê hano nê mê kãm: “Tk kwa mê ma mra. Mê apê ixkwỳ hkêt. Mê ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apare hã. Âm mê ate amnhĩ tomnuj xwỳnh na ka mê. E mê ma kuwy hwỳr amrar kurê kumrêx.” Anhỹr o kot paj amnhĩ nê mê hano. Hãmri nhũm mê kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mê pa xwỳnh pixjaja ma Tirtùm mê wa inhō krĩ hwỳr gjêx pa. Anê.

Ixkre pijakrut jarênh

*Rukre 6.46-49; määñē Xiakre
1.22-25; Wam Juāw 2.3-6*

²⁴ Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—E kot paj mē amā awjarē ka mē ixujarēnh ma. Nà mē kot ixkapēr mar nē hkôt amnhī nhīpêx o mē pa xwýnhjaja te mē kot ixujarēnh ja pyrāk. Mē kot amnhī nhīpêx o te mēhō kot amnhī kukamā hamaxpēr mex nē aptýx kām amnhīm ōrkwý nhīpêxja pyrāk. ²⁵ Kojā mēhō aptýx kām amnhīm hipêx nhūm mēmo arigro hā na wrýk rax nē gō htām rax nē hanhi no nhūm arī ām týx nē xa. Tā kot kaj mē ixkôt amnhī nhīpêx o ri apa hā kot kaj mē te ixkre ja pyrāk. Jao amex nē ajamakêtkati nē ri apa. Te ho gō htām kot ixkre janhir nhūm arī ām týxta pyrāk.

²⁶⁻²⁷ —No mē kot ixkapēr mar nē ām mar xwýnhjaja. Te mē kot mēhō kot amnhī kukamā hamaxpēr mex kêt nē htýx mōr nē gō mýri gyw rerek kām amnhīm ōrkwý nhīpêx pyrāk. Kojā mēmo arigro hā ōrkwý hā kók xàpēr týx nē na wrýk rax nē. Nē gō htām nē hanhi nē kēp grānh pa. Jakamā kojā mēhō ixkôt amnhī nhīpêx kêt nē te kot ā kot amnhī nhīpêx anhýr xwýnhhta pyrāk. Jakamā kwa mē ixkapēr mar týx nē hkôt amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa. Te mēhō aptýx kām ōrkwý xām xwýnhhta pyrāk. Anē.

²⁸ Nhūm pre Jejusja ā mē kām ujarēnh ry anē nhūm mē amnhī jaēr pē kot tanhmā mē ahkre htoja mar o hkrī. ²⁹ Hāmri nē xapēn mā harēnh o:

—Hēxta waa nē. Ām hāmri na ā mē pamā kapēr anē. àhpumunh týx kôt na hte ām hāmri tanhmā mē pamā ujarēnh to. Pēr ām Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwýnhjê kurom àhpumunh týx kumrêx. Anē.

Kà nhy hkro xàpêr o pa xwýnh jarênh

Makre 1.40-45; Rukre 5.12-16

8 Tā nhūm Jejus mē kām kapēr pa hāmri nē hixêt prêeta rūm akupýn wrý nē ma tē nhūm mē ohtō nē ma hkôt mra. ² Hāmri nhūm mēhō my hkà nhy hkro xàpêr o pa xwýnhja omu nē hwýr tē. Hāmri nē kutā hkōnkrā ho tēm nē hipō nē nhý nē amnhī to kuwý nē kām:

—Pa Pahihti. E ot pa awýr amnhī to tē. Akupým ate mē ixto mex kaxyw axàhpumunh týx jakamā kot ka amā akupým ixto mex prām nē māmri ixto mex. Anē.

³ Hāmri nhūm Jejus kuma nē hkà punuti hā íhkra xi. Amnhī kamā kahak kêt nē hā íhkra xi nē kām:

—Nà kot paj ato mex. E akupým akà mex. Anē.

Hāmri nhūm hkà akupým mex kurē kumrêx. ⁴ Hāmri nhūm Jejus kām:

—E kêr ka amnhī tā mē kām tanhmā ijarēnh to hkêt rāhā ma patre hwýr tē kê akupým akà mex ā apumu. Hāmri ka hpānhā amnepēm finat Mojes kot mē ate akupým amex ā Tirtūm mā tanhmā amnhī nhīpêx to hā karōta ka kām ho anē. Kê mē piitā akupým akà mex ā apumu. Anē.

Pōristi krāhtūm mā àpênh xwýnh jarênh

Rukre 7.1-10

⁵ Tā nhūm Jejus ma krī pē Kapanāū hwýr mō. Hāmri nē hwýr pōj nhūm Rōm nhō xwýnh pē pōristi krāhtūmja omu nē hwýr tē. Kêp Ijaew kêt tā hwýr tē. Na pre kām àpênh xwýnh kēp à htýx nē nō nhūm omu nē tee ri hkukamā hamaxpēr. Hāmri nē Jejus ra ō krī hwýr hpōx ā omu nē hwýr tē nē kām harē nē kām:

⁶ —Pa Jejus? E ot pa awýr tē. Inhmā àpênh xwýnhja na ixpê à htýx nē. Ra ĩ kamā htyk pa nē nō. O mūj inhōrkwý kamā nō. Anē.

⁷ Nhūm Jejus kuma nē kām:

—Tÿ? Tôe. Nà pa ma akôt tē nē akupÿm amā ho mex. Anē.

⁸⁻⁹Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa akīnhā ixpē Ijaew kēt jakamā ixte amnhī kuk ā xpijaam. Ām ja rūm mān akapēr pix o akupÿm inhmā ho mex nà? Ixpē mē hkrāhtūm na pa hte inhō pōristi mā mēmoj tā karō nhūm mē inhmar xà hkôt inhmā mēmoj tanhmā ho. Na pa hte mē kām: “E mē ma mra nē ā amnhī nhīpēx anē.” Anē nhūm htem inhma nē ma mrar kurē kumrēx. Rÿ pa mē kām: “E mē amnē ixwÿr mra nē ā amnhī nhīpēx anē.” Anē nhūm mē inhma nē ixwÿr mra. No kēt ixrom axàh-pumunh tÿx kôt na ka hte mē àja mā akapēr nhūm ama nē mē kēp hapôx nē ma mrar kurē kumrēx. Jakamā kwa ām ja rūm akapēr pix o akupÿm inhmā ho mex nà? Anē.

¹⁰Hāmri nhūm Jejus amnhī jaēr pē kot kām ā kapēr anhÿrta ma nē hkīnh nē. Hāmri nē hā hkôt ri mē mōr xwÿnhjē mā kām:

—Kwa xà na ka mēmyja kapēr ma? Mē pahkīnh ā kēp Ijaew kēt tā mē arom amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr tÿx nē. Aa mē atō urāk nē ā amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tÿx anhÿr kēt tā nhūm mē arom kām àpēnh xwÿnh kaxyw ā inhmā hamaxpēr tÿx anē. ¹¹Nà koja nhÿrmā mē hkwyjaja kēp Ijaew kēt tā ohtō nē pika piitā kurūm ma Tirtūm mē wa inhō krī hwÿr api nē hwÿr agjē. Nē wa ixkuri wa inhō krī kamā Ijaew pàr krax pē Apraāw nē Ijak nē Jako mē pimràatā pa ho pa. Mē kēp Ijaew kēt tā mē ihkō hā apkur mex o hkrī nhūm Tirtūm mē ho mex rax o pa. ¹²No pēr mē apē Ijaew kwÿjaja kot kaj mē hkôt hwÿr agjēx kēt nē. Tirtūm kām hwÿr mē agjēx prām tā ka mē axtem nē hkaga. Jakamā kot kaj mē ma kamāt kō xihtÿx rax wÿr ajapēx nē mē kēp awry rax nē mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xàta kamā apa ho apa. Hāmri nē tee ri mē ixwÿr agjēx prām

kaprÿ nē akapri xàj mur nē amnhī kamā agryk tÿx nē. No ām tee ri amnhī kamā agryk kaprÿ. Mē ate Tirtūm kapēr kaga nē hkôt amnhī xunhwÿr kēt jakamā kot kaj mē nhÿrmā ā amnhī nhīpēx anē. Anē.

¹³Nhūm pre ā Jejusja mē kām kapēr anē. Hāmri nē pōristi krāhtūmta mā kām:

—E māmri ma akupÿm tē nē amā àpēnh xwÿnhnta pumu. Ra ate kaxyw inhmā ajamaxpēr tÿx jakamā na pa ra akupÿm amā ho mex. E akupÿm tē nē omu.

Anhÿr o kām kapēr rōm nhūm ra akupÿm kām mex kurē kumrēx.

Jejus kot ahpÿnhā mē à xwÿnhjē ho mex

Makre 1.29-31; Rukre 4.38-41

¹⁴Tā nhūm Jejus ma Simāw Pētre nhōrkwÿ hwÿr tē nē hwÿr axà. Nhūm Simāw Pētre xupānhgēx ra à nē hkā ka-gro htÿx nē nō. ¹⁵Hāmri nhūm Jejus hwÿr axà nē omu nē ihkra hā kupy nhūm hkā hakry nē akupÿm hihtÿx kurē kumrēx. Jakamā kànhmā nhÿ nē mē kām mēō hā àpēnh o ri mra.

¹⁶Tā nhūm ra awjakry. Ra kamàtre ho mō nhūm mē piitā Jejus wÿr mē à xwÿnhjē ho mra. Nē mēkarōmnuti kot mē hwÿr gjēx xwÿnhjaja nhūm mē hwÿr mē o mra. Hāmri nhūm mē omu nē akupÿm mē piitā mē ho mex. Mē à xwÿnhjē ho mex nē mē hkwyjē nē mēkarōmnuti jano. Ām kapēr pix o mē nē mē hano nhūm mē kēp hapōj nē ma hapēx. ¹⁷Na pre ra Tirtūm nhÿ hā kapēr xwÿnh finat Ijaisja ā amnhī nhīpēx anhÿrja kukamā amnepēm mē kām harēnh o:

Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh mā xwÿnhja koja nhÿrmā wrÿ nē mē panē mē paxà piitā rēnh pa nē akupÿm mē pahto mex pa. Anē.

Na pre ā finat Ijaisja Jejus kukamā harēnh anē. Tā nhūm wrÿ nē kot harēnh xà hkôt ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa.

**Wa kām Jejus kôt amnhî
xām prām xwÿnh wa harênh**

Rukre 9.57-62

¹⁸Tā nhūm Jejus amnhî pu hā rīt nē tee ri hwÿr mē mrar xwÿnhjê pumu hāmri nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mā kām:

—E ma pu mē pâr mā agjê nē ma xarmā mō. Anē.

¹⁹Hāmri nhūm mē nojarêrôm nhūm Tirtūm kapêr tūm o mē ahkre xwÿnhjê hō Jejus wÿr tē nē kām:

—Pa mē ijahkre xwÿnh? E pa ma akôt ri ixa ho ixa nà. Anē.

²⁰Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ko ka mā. Kam nē rī ma ixkôt ri apa. Nom kêr ka inhmar kumrêx. Xore na hte pika hkre kamā hikwÿ. Nē kuwênhre pī nhīmōk ā hikwÿ. No pa ixpê Tirtūm kot mē awÿr inhmēnh xwÿnh tā mry hkīnhā inhōrkwÿ hkêt. Na pa hte amarī nhām krī hwÿr ixa nē nhām hō hwÿr ixa. Tā xà kot ka ixpyrà nē ā amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa nà? Anē.

²¹Hāmri nhūm pānhā hōja hwÿr tē. Ra mē kot hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê hōja hwÿr tē nē kām:

—Pa Pahihti. E pa amā amnhî jarē ka inhma. Kot paj ma akôt ixa ho ixa no am kormā. Koja nhÿrmā inhîpêxà tanhmā amnhî to nē ty măn. Pa haxà hāmri nē rī kormā ma akôt ixa ho ixa. Anē.

²²Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Kwa nà ri ā ajamaxpêr anhÿr kêt nē. Ma ixkôt apa ho apa kurê kumrêx. Kê mēmoj inhnê ano kupyrrÿ apê amnâr kêt nē. Kwār mē htūr tūm nē mē pa hkêt mā xwÿnhjaja măn axwakre kamā amā anhîpêxà jamār o pa nē haxà. Anē.

Jejus kot kôk o pinhkrênh jarênh

Makre 4.35-41; Rukre 8.22-25

²³Tā nhūm mē ra xarmā nojarêrôm nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnh-

jaja pâr wÿr agjê hāmri nē himô raxja ā ma xarmā mō. ²⁴Hāmri nhūm Jejus ra ôtxwa nē ra gôr nē nô. Puh nhūm naja hkoko ho mō nē kôk xâpêr tÿx kumrêx. Nhūm gô kânhmā harī nē axpên tak tÿx nē. Xatā axpên tak nē pâr kre kamā axkapī nhūm ra àr o mō. Hāmri nhūm mē tee ri omu nē kām ma htÿx kumrêx. Nē tee ri amnhî nhîpêx. No nhūm Jejusja htÿx gôr nē nô. ²⁵Hāmri nhūm mē hwÿr hprôt nē kumra nē kām:

—Kwa Pahihti. Kot puj mē jarāhā pahtyk pa. Kwa tokyx kânhmā nhÿ nē ri tanhmā amnhî nhîpêx to wehe. Anē.

²⁶Hāmri nhūm hkrākato nē kânhmā nhÿ nē kôk mā kapêr nē kām:

—E kwa hāmri anhîkrê. Anē.

Puh nhūm hpinhkrênh pa nhūm gôja tām nôr kurê kumrêx. Hāmri nhūm Jejusja hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwÿr apkjê nē mē kām:

—Hêxta waa nē. Kwa pêr am kormā te mē ate amnhî kaxyw Tirtūm mē wa inhmā ajamaxpêr tÿx kêt pyrāk. Hā na ka mē amā ma xâj tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr. Anē.

²⁷Hāmri nhūm mē amnhî jaêr pē ā kot amnhî nhîpêx anhÿrja ā omu nē tee ri hamaxpêr nē axpên pumunh pē omunh o kuhê. Hāmri nē axpên mā:

—Kokÿÿ. Pêr Jejus kêp mē panhîō hkêt. Mē pahtō kot pu we te kot amnhî nhîpêx pyrā nē kôk mā pakapêr nhūm hpinhkrênh kurê kumrêx? Nà Jejusja mē pakurom ahpumunh tÿx o ahpumunh tÿx. Anē.

Jejus kot wa nê mēkarōmnuti janor

Makre 5.1-20; Rukre 8.26-39

²⁸Tā nhūm mē ra himô rax pē Garirejja ā rê nē pika pē Geras wÿr pōj nē kamā mō. Hāmri nhūm ra mēhō myja wa hamêxkrut nē mē kutā tē. Ra mēkarōmnuti kot hamē wa hwÿr gjêx xwÿnhja wa. Mēkarōmnuti xohtō kot tanhmā wa ho jakamā nhūm wa oprê htÿx nē hihtÿx rax

nê wa pa. Jakamâ nhûm mē piitâ kām wa uma nê amnhî nê mē htykjê jagjênh xâ hâ kên kre kaêx kām wa kumê nhûm wa kamâ pa ho pa. Jakamâ nhûm wa Je-jus kutâ tê nê amnhî wÿr omu hāmri nê amnhî nê tanhmâ kām kapêr to. Nom mêkarōmnuti nhÿ hâ àmra kamâ kām kapêr nê kām:

²⁹—Pa Tirtûm Kra Jejus? Mo kaxyw na ka mē ixwÿr tê? Kwa tanhmâ mē ixto hkêt nê. Ate tanhmâ mē ixtomnu hto hâ arîgrota kormâ katoore hâ. Anê.

³⁰Nhûm ra krî nhô xwÿnhjê hkrit hagrô ohtô nê ri mē hpum pa. ³¹Nhûm mêkarōmnuti mē omu hāmri nê amnhî to Jejus wÿ nê kām:

—Kwa kot ka jahti wa nê mē ijapôx japêr nê mē kot amnhî xâ htÿx kamâ hamak tûm xâta wÿr mē ixrênh kêt nê. Hagrô hkwy mÿj wÿr măn mē ixrê pa mē hpânâ hwÿr măn hagiê nà? Anê.

³²Hāmri nhûm mē kuma nê mē kām:

—Tôe mē tām mē hwÿr măn mra. Anê.

Hāmri nhûm mē kuma nê myta wa kêp hapôj nê hagrô hwÿr mrar kurê kumrêx nê hpânâ kām gjêx pa. Hāmri nhûm hagrôta mêkarōmnuti pymaj amÿra nê ma hprôt nê himô hâ hixêt prêk â ax-pum rôrôk nê gôx kām mrô nê pikaprâr pa. ³³Hāmri nhûm hagrô jamâr o ri mē pa xwÿnhjaja tee ri omu hāmri nê ma akupÿm krîm hprôt nê mē kām awjarê. Nê myta wa akupÿm tām hkrâ hâ harênh o hprôt. ³⁴Hāmri nhûm krî nhô xwÿnh-jaja tee ri mē hkrit jarênh ma nê ma pi-itâ Jejus wÿr mra nê hkaxpa. Hāmri nê amnhî nê kām:

—E kwa mē ma amrar kurê kumrêx. Anê.

Hāmri nhûm mē kuma nê awjanâ nê ma akupÿm pan rê.

ĭ kamâ htyk xwÿnh jarênh

*Makre 2.1-12; Rukre
5.17-26; Juãw 10.37-38*

9 Nhûm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja awjanâ nê ma akupÿm pâr wÿr mra nê gjêx pa nê akupÿm xarmâ rê nê akupÿm Jejus nhô krî hwÿr mô. ²Hāmri nê hwÿr pôj nhûm krî nhô xwÿnh kwÿjaja mē omu nê ĭ kamâ htyk xwÿnhja mÿ nê Jejus wÿr o tê. Nôr xâ kamâ nôr rãhâ nhûm mē hâ hije nê kumÿ nê hwÿr o tê. Hāmri nhûm amnhî tã mē omu. Ra mē kot hkràmnhwÿta kaxyw kām hamaxpêr tÿx â mē omu nê ĭ kamâ htyk xwÿnhhta mã kapêr nê kām:

—Pa? Kwa tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr kêt nê. Na pa ra apê tanhmâ ate amnhî tomnuj to ho ijapêx pa. Kot paj axte kām ijamaxpêr kêt nê. Anê.

³Hāmri nhûm Tirtûm kapêr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja tee ri â kot kām kapêr anhÿrja â kuma nê axpên mã:

—Tk. Kwa mēhō myti mÿj kêp Tirtûm kêt tã te ri kot amnhî nhîpêx pyrâk â amnhî nhîpêx. Tirtûm pix na kot mē nê mē kot amnhî tomnuj o hapêx xwÿnh. Anê.

⁴Hāmri nhûm Jejus amnhî tã mē kuma nê mē kām:

—Kwa mē â ajamaxpêr anhÿr kêt nê. ⁵Ixte mē nê mē kot amnhî tomnuj o ijapêx par â amnhî jarênh tã mē ate ja kôt ixpumunh kêt jakamâ na ka mē ja kaxyw ixkôt ajamaxpêr kêt nê. Nom kot paj mē anoo mã akupÿm ĭ kamâ htyk xwÿnhhta o mex ka mē apiitâ hâ ixpumu hāmri nê ixkôt ajamaxpêr kurê kumrêx. Ixpê Tirtûm kot mē awÿr inhmênh xwÿnhhta na pa. Ixte mē anê mē ate amnhî tomnuj rênh kaxyw na pre mē awÿr inhmê pa mē awÿr wrÿ. ⁶Tã mē ate ja hâ ixpumunh kaxyw kot paj mē anoo mã ja ho mex.

Anhÿr o mē kām amnhî jarê hāmri nê ĭ kamâ htyk xwÿnhhta mã kām:

—E kànhmã xa nê anôr xàta py nê ma akupÿm anhôrkwÿ hwÿr tē. Anē.

⁷Puh nhūm kànhmã ãm kurê kumrêx nê nôr xà py nê mē noo mã kato nê ma akupÿm ôrkwÿ hwÿr tē. ⁸Hāmri nhūm mē piitã no hapôx rûnh nê omunh o kuhê nê kamã no puma htÿx nê. Nê tee ri omu nê xapên mã:

—Kokÿÿ. Kwa aa mē pahte ã mēhō kot amnhî nhîpêx anhÿr ã omunh kêt tâ jarãhã ja pumu.

Anhÿr o Jejus jarē hāmri nê ÿ hã Tirtūm mã mex o mex ã harē.

Jejus kot amnhî kôt Matêwre hwÿr

Makre 2.13-17; Rukre 5.27-32

⁹Tã nhūm Jejus mē kêp kato nê hkôt mē pa xwÿnhjê mē nhūm mē ma mō. Hāmri nê pa ixpê Matêwre ixpumu. Ixte Rôm kãm mē ho amnhîptâr xwÿnh mã krî nhō xwÿnhjê pê kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnh na pa pre. Nom mē kot ho tewên kryre htã ixte amnhîm hkwy ho ixàrik prãm xaj na pa pre hte mē kãm ho rûnh nê harē. Jakamã nhūm mē piitã kãm ixkînh kêt nê. Tã pa pre mē kêp kàxpore jamÿnh xà hã ixkre kamã mē kêp hamÿnh o nhÿ nhūm Jejus mē hkwyjaja ijãnh mra nê ixpumu nê amnhî kôt ixwÿ nê inhmã:

—Pa? E axapênhta kaga nê hpãnhã amnê mē ixkôt mân tē nê ixkôt mân ri apa ho apa. Anē.

Hāmri pa kuma nê ixapênhta kaga nê ma hkôt tē. Nê hpãnhã hkôt ixpa ho ixpa.

¹⁰Hāmri nê mēmo arîgro hã amnhî nhôrkwÿ hwÿr Jejus nê hkôt mē pa ho pa xwÿnhjaja mē ixkrãmnhwÿ hkwyjê hwÿ. Nhūm mē piitã mra nê inhôrkwÿ hwÿr agjê nê ixkutã apkur o hkrî. Nê ixpyrà nê Rôm nhō pahî mã mē kêp kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnh kwÿ haxwÿja ixwÿr mra nê mē ixkutã apkur o hkrî.

¹¹Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja mra nê inhôrkwÿ kapem mē ixàpkur ã mē ixpumu. Nê tee ri mē ixkaêx ã Je-

jus pumu hāmri nê hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwÿr agjê nê mē ixtã mē kãm akir nê mē kãm:

—Kwa mē kot jajê kutã apkur kêt tâ mē akrãhtūmja axtem nê mē kutã apkur o nhÿ. Kwa nã mē kot amnhî tomnuj xwÿnh kênã. Jejus kot amnhî to mex ronhÿx mē kutã apkur kêt nê. Anē.

¹²Hāmri nhūm Jejus amnhî tâ ã mē kapêr anhÿrja ma nê mē kãm:

—Tk. Nã ixte tãm mē unhwÿr kaxyw na pa mē kutã ixàpkur o nhÿ. Xà na hte têtôja mē mex xwÿnhjê hwÿr mra nê mē hkane? Nã ãm mē à xwÿnhjê pix wÿr na hte mra nê tanhmã mē hkane hto. Ra mē ate ja pumunh mex. Tã ja pyrã nê na pa pre mē kot amnhî to mex xwÿnhjê hwÿr ixwÿrk kêt nê. Mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjê pix wÿr na pa pre wrÿ. Ixte tãm mē unhwÿr kaxyw mē hwÿr wrÿ nê ã jajê kutã ixàpkur o inhÿr anē. ¹³Ga mē ma mra nê Tirtūm kapêr ã kagã htūm kot ja jarênhja kamã harē nê ama. Harênh kot:

Na ka htem inhmã tanhmã amnhî jarênh to kaxyw hāmri nê inhmã mēmoj gō nê tanhmã ixto mex to. Nom kêr ka mē ãm ja pix ho anhÿr kêt nê. Mē mãânên mē piitã tanhmã mē ho mex to ho ri apa. Anē.

—Ã Tirtūm kapêr ã kagã htūm kot ja jarênh kot anhÿr. Tã ja pyrã nê na pa pre mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjê hwÿr wrÿ nê mē kamã ixukapri ho ixpa. Mē kot amnhî tomnuj kaga nê hpãnhã tãm amnhî nhîpêx kaxyw na pa pre ã mē hwÿr ixwÿrk anē. Tã ka mē ri atÿx amnhî krã hkôt ã ixto akapêr anē. Anē.

Mê kot mēmoj tâ Jejus kukjêr

Makre 2.18-20; Rukre 5.33-35

¹⁴Tã nhūm Juãw Paxis kôt mē pa xwÿnhjaja Jejus wÿr mra nê mēmoj tâ hkukja nê kãm:

—Pa? E ot pa mē awÿr mra. Kwa mē inhmã mēmoj jarê. Na pa htem tōhã Par-

ijew nhõ xwÿnhjê pyrà nê ixàpkur kêt kãm Tirtùm mã amnhĩ jarê. Tã nom akõt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja na htem àmn-hĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarênh o pa. Kwa mo na htem mẽ ixpyrà nê tõiã apkur kêt kamã kãm amnhĩ jarênh kêt nê? Anê.

¹⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Nà mo kaxyw kot kêt mẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarê? Mẽ hkaprĩre hã. Mẽ kot ixkõt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã na htem hkĩnh nê ixkõt pa. Kormã ixte mẽ kamã ixpa kênã kot kêt mẽ apkur kêt rãhã Tirtùm mã tanhmã amnhĩ jarênh to. Xà na htem hkrãmnhwÿ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nê hkaprĩ nê apkur kêt o kamàt nê mÿr o hkrĩ? Nà na htem anhÿr kêt nê. Na htem hã akuprõ nê hkĩnh nê hã apkur rũnh nê. Ja pyrã nê na hte ixkõt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja ixkõt kormã àmn-hĩx hkĩnh nê apkati mẽ apkur o pa. Nom koja mẽ kãm ixkurê xwÿnhjaja nhÿrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ hkaprĩ htÿx nê rĩ kormã tõiã apkur kêt rãhã Tirtùm mã amnhĩ jarê. Anê.

Mẽ pahte Jesus kõt amnhĩ nhĩpêx

Makre 2.21-22; Rukre 5.36-39

¹⁶ Nhũm Jesus mẽ piitã mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjaja ra mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyrãk jakamã na htem tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw tota kaga. ¹⁷ Tã ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyrãk kêt jakamã na ka htem ixkapêr ma nê ãm ama. Kwa mẽ inhma nê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũmja gryk ã ixkaga hkêt nê. Anê.

Mẽ hkra htyk nê mõiõ ni kamrõ wa harênh

Makre 5.21-43; Rukre 8.40-56

¹⁸ Nhũm pre ã Jesus mẽ kãm kapêr anhÿr o xa. Rõm nhũm mẽõ pahihtija tẽ nê mar o xa. Hãmri nê hamaxpêr o:

—Kokÿÿ. Jejusja ãm hãmri kêp pahi maati kumrêx. Hã na ri ã kapêr mex anê. E pa hwÿr tẽ nê ixkrare ho kuwÿ. Anê.

Hãmri nê hwÿr tẽ nê kutã hkõnkrã ho nhÿ nê kãm:

—Pa akupÿm mẽ ixto mex xwÿnh? E ot pa awÿr tẽ. Kwa ma ixkõt tẽ nê inhmã ixkra nire pumu nê tanhmã inhmã ho kê akupÿm inhmã htĩr. Na ham ixpê ty pa kaxyw amã ijamaxpêr nê man awÿr tẽ. Anê.

¹⁹ Hãmri nhũm kuma nê mẽ kãm:

—Tõi. Nà kot paj ma akõt tẽ. Anê.

Hãmri nê ma hkõt tẽ. Mẽ ixpê hkõt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mẽ pa mẽ ma hkõt mõi. ²⁰⁻²¹ Nhũm mẽõ ni kamrõ rãhã ho pa xwÿnhja ma mẽ ixkõt tẽ. Na pre hte hkamrõ hkryre rãhã ho pa hã amgrã pẽ 12 nê tee ri kãm amnhĩ mex prãm o pa. Jakamã Jesus jarênh ma nê amnhĩ kaxyw kãm hamaxpêr kurê kumrêx nê hamaxpêr o:

—Ma pa kop ma hwÿr tẽ nê kêp ê nhĩrê pix kupênh tã akupÿm inhmex japêr. Anê.

Hãmri nê ma mẽ ohtõiã kaêx kõt hwÿr tẽ. Nê katut kõt tẽ nê kêp ê nhĩrê kupê. ²² Hãmri nhũm Jesus ho hakêx nê amnhĩ tã omu nê kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt nê. Ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tÿx jakamã na ka ra akupÿm amex. E mãmri ajamakêtkati nê ri apa. Anê.

Hãmri nhũm akupÿm mẽ nê hkĩnh tÿx nê ma akupÿm tẽ. ²³ Hãmri pa mẽ ma htyk xwÿnh nhĩpêêxã hkõt mra nê õrkwÿ hwÿr agjê nê mẽ pikuprõnh xwÿnhjê pumu. Nhũm mẽ ra mẽ hã htu rax nê.

Nê omũj ri kaprĩ xàj pifti kakôr o hkrĩ nê omũj ri mur. Kàx pê mur nê amnhĩ tak o hkrĩ. ²⁴ Hãmri nhũm Jejus mē hwÿr axà nê mē omu. Nê ra kot my hkrata htyk ã omunh tã kuri mē mÿr o mē hkrĩ xwÿnhjê mã kapêr nê mē kãm ãm ôt nê nôr ã harê nê mē kãm:

—Pa? Kwa mon ka mē ri akaprĩ nê amÿr o akrĩ? E mē ma mra. Na wa hkrata wa kêp htyk kêt nê. Na ãm gôr nê nô. Anê.

Hãmri nhũm mē kot ra htyk ã omunh mex jakamã kuma nê ãm kuma. Nhũm mē hkwÿja axtem nê ri axpên mã hã hpêr o pikênh o hkrĩ. ²⁵ Hãmri nhũm kapôt mã mē hano nhũm mē hapôj nê kapôt ã kuhê. Hãmri nhũm Jejusja htyk xwÿnh-ta wÿr axà nê hpa hã kupy nê kànhmã ãm nhũm akupÿm htĩr nê kànhmã ãm kurê kumrêx. ²⁶ Hãmri nhũm mē piitã akupÿm htĩr kãm omu nê ma ri krĩ pi-itã hkôt ri mē kãm harênh o hprôt.

Wa nohkre xwÿnh wa harênh

Matêwre 20.29-34

²⁷ Tã nhũm Jejus kato nê ma tē. Pa mē hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ma hkôt mō. Hãmri nhũm wa myja wa hamêxkrut. Hamê wa nohkre xwÿnh wa Jejus jarênh ma nê hã ajêt nê hkôt rôrôk o mō. Nê xatã amnhĩ to hwÿr o hkôt rôrôk o mō nê kãm:

—Pa Jejus? E Tirtũm kot mē ixkaxyw axãm jakamã kwa wa ixpumu nê wa ixkamã axukaprĩ kêt wehe. Anê.

²⁸ Hãmri nhũm wa kuma nê wa hkukamã nhÿri ixkrem axà nhũm wa hkôt axà nê xa nhũm wa omu nê wa kãm:

—Pa? E xàn ka wa ra amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tÿx nê nà? Anê.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Tÿ. Wa ixte amnhĩ kaxyw amã ijaxmaxpêr tÿx kênã. Anê.

²⁹ Hãmri nhũm wa kuma nê hamê wa no hã ãhkra xi nê wa kãm:

—Tôe. Nà war ate tanhmã amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr to xà hkôt kot paj war anhîpêx. Anê.

³⁰ Hãmri nhũm wa akupÿm rĩt mex kurê kumrêx. Hãmri nê akupÿm kato nê ma htêm kaxyw nhũm wa kãm:

—E kêr ka wa nhãm mē kãm ixte war ato mex ã ijarênh kêt nê. ãm kwarĩ ho kwarĩ.

³¹ Anhÿr tã no nhũm wa kuma nê ãm kuma nê wa ma tē nê krĩ pu hã mē piitã mē kãm ri war amnhĩ tã harênh o mra.

Kapêr kêt xwÿnh jarênh

³² Tã nhũm Jejus ma axte nhÿhÿm mē ixto mō. Hãmri nhũm mēhō my mēkarômnuti kot hwÿr àr nê tanhmã ho nhũm kapêr kêt nê pa xwÿnhja nhũm mē Jejus wÿr o tē. ³³ Hãmri nhũm omu nê nê mēkarômnuti jano nê kãm:

—E kêt akato nê ma tē. Anê.

Hãmri nhũm kuma nê kurũm kato nhũm akupÿm kapêr mex kurê kumrêx. Hãmri nhũm mē kot hã omunh xwÿnhjaja tee ri kot mēkarômnuti janor ã omu nê kamã no pyrna nê. Nê axpên mã:

—Kokÿÿ. Aa mē pahte ã mēhō kot anhÿr pumunh kêt kumrêx tã na pu mē jarãhã ja pumu. Anê.

³⁴ Nom nhũm mē hkwÿy pê Parijew nhô xwÿnhjaja axtem nê hã mē kãm kapêr o:

—Tk. Kot amnhĩ krã hkôt mē hanor kêt kênã. Mēkarômnuti nhô pahi nhÿ hã kot mē nê mē hanor kênã. Anê.

Jejus kêt mē pakamã ukaprĩ xwÿnh

Makre 6.34; Rukre 10.2-3; Juãw 4.35

³⁵ Tã nhũm Jejusja krĩ ho ohtô nê hkôt ri mē kãm Tirtũm kapêr jarênh o pa. Pa mē hkôt ixpa. Na pre hte nhÿri krĩ hwÿr pôj nê mē kot Tirtũm kapêr o mē ahkre xà hã ixkre hwÿr mra nê hwÿr agjê nê mē pikuprônã xwÿnhjê jahkre. Nê mē kãm:

—E mē inhma. Tirtũm kãm mē api-itã mē ato hkra hprãm. Jakamã kwa mē ate amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj

hkôt amnhĩ xunhwỳ nê kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mē kām kapêr. Hāmri nē ah-pỹnhā ri tanhmā mē à kute xwỳnhjê ho mex. Nhũm mē ohtô nē hkôt mar o pa. ³⁶Hāmri nhũm mē omu nē kām mē hkaprĩ nē. Na prem tee ri amnhĩ kukamā hamaxpêr o pa jao ra hkaprĩ nē. Nhũm Jejus ja hā mē omu nē hamaxpêr o:

—Hêxta waa nē. Na mē mex kêt nē pa. Te mē kêp ôwêhti jamār xwỳnh kêt kot amnhĩ nhĩpêx pyrāk o htỳx ri pa. Mêhō koja kām mē hkaprĩ nē tanhmā mē ho mex to ho pa? Anē.

Hāmri nē mē kām ukaprĩ nē. ³⁷Hāmri nē mē hā mē ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mā kapêr nē mē inhmā:

—Nà na mē kormā ohtô rax nē Tirtũm kapêr mar kêt nē. No âm kormā mē ate mē kām kapêr jarênh o apa kaxyw mē agrêre. Te pur rax kām ra harôj kamrêk par nē âm tâ no âm kaxyw hikênh xwỳnhjaja grêre pyrāk. ³⁸Jakamā kwa mē ho Tirtũm wỳ kê axte mē kaxyw mē akwỳjê rê kê mē apyrà nē ma mē hkôt ri mē kām kapêr jarênh o pa. Anē.

Jejus kot mē ho 12 nē mē rênh

Makre 3.13-19; Rukre 6.12-16

10¹⁻⁴Tā nhũm Jejusja hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwỳnhjê ho 12 nē mē ixrê. Mē ixte ma krĩ piitā hwỳr inhm̄ar nē ȳ hā mē ahkre nē tanhmā mē à kute xwỳnhjê ho mex o ixpa kaxyw. Nē ȳ hā mē nē mēkarômnuti janor o ixpa kaxyw nhũm mē ixrê. Na pre mē ixto 12 nē mē ixrê. Ā mē inhĩxi kot anhỹr.

Pêtre kumrêx na pre kuta. Hixi hō pē Simāw.

Nē hkôt htō Andreja ta.

Nē hkôt Jepetew kra Xiakreja ta.

Nē hkôt Xiakre htō Juāwja ta.

Nē hkôt Firiptija ta.

Nē hkôt Patoromewja ta.

Nē hkôt Tomasja ta.

Nē hkôt pa ixpê Matêwre nhũm pre mē hkôt ixta.

Ixpê pahi nhỹ hā kām mē kêp ix-ujamỳnh xwỳnh tâ nhũm pre jajê hkôt ixta.

Nē ixkôt Apew kra Xiakre hōja ta.

Nē hkôt Tatewja ta.

Nē hkôt Simāw Jeroxja ta.

Nē hkôt Jut Kariotja ta.

Kormā kot mē kām Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram ôr mā nhũm Jejus kot amnhĩ kukamā omunh mex tâ mē hkôt amnhĩ kaxyw kuta.

Ā mē ixte ȳ hā mē ahkre o ixpa kaxyw mē ixrênh xwỳnhjê nhĩxi kot anhỹr.

Jejus kot mē kêp 12jê mā mē àpênh Ā karô

Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 10.1-12, 10.14; määnên Atre 13.50-51, 18.6

⁵Hāmri nhũm Jejus mē ixrênh pa nē ma mē hwỳr mē ixrênh kaxyw tanhmā mē inhmā kapêr to nē mē inhmā:

—E. Kêr ka mē ma mē piitā mē kām ri ijarênh o apa. No âm kormā mē kêp Ijaew kêt xwỳnhjê nhō pika hwỳr apa hkêt nē. Rỳ mē kêp Samar nhō krĩ hwỳr ka mē apa hkêt nē. ⁶Ām mē pahpê Ijaew nhō krĩ kôt pix mā măn ri apa. Mē kot tee ri amnhĩ kukamā hamaxpêr o pa jakamā te mē kêp ôwêhti pikunor nē htỳx ri mex kêt nē pa pyrāk. ⁷Jakamā kêr ka mē ma mē hwỳr apa nē Ā mē hkôt ri mē kām akapêr o apa anē nē mē kām: “E kot kaj mē ate amnhĩ tomnuj kaga nē Tirtũm kôt amnhĩ xunhwỳ hāmri nhũm amnhĩ tâ mē apumu nē mē ato hkra. Jakamā e kwa mē tokyx hkôt amnhĩ xunhwỳ.” Anē. Kêr ka mē Ā mē kām akapêr anhỹr o ri mē hkôt apa. ⁸Hāmri nē akupỳm mē à xwỳnhjê ho mex o ri apa. Nē mē htyk xwỳnhjaja ka mē akupỳm mē ho htĩr o ri apa. Nē mē hkànhy rũnh xwỳnhjaja ka mē akupỳm mē ho mex o ri apa. Nē mē kām mēkarômnuti xwỳnhjaja ka mē nē mē hano. E kêr ka mē Ā inhỹ hā mē ho

mex o ri apa anê. Na pa amarî tanhmâ mê ato ka mê inhmâ amnhîrer kêt tâ ra mê ate tanhmâ mê ho mex to mâ tâm. Tâ kêr ka mê amnhî xwar amarî ri mê ho mex o ri mê hkôt apa. No ri mê ho mex pânâ kâxpore hâ axâhwÿr kêt nê.

⁹⁻¹⁰—Nê kêr ka mê ma mê hwÿr apa kaxyw anojarêt hâmri nê amnhî kôt akukrêx rûnh o apa hkêt nê. Âm anhÿ kamâ mê hwÿr apa. Nê akâxpore ho rax nê ho apa hkêt nê. Rÿ akawâ kamâ axê hkwÿ rÿ aparkâ hõ xâr nê ho amôr kêt nê. Rÿ kô hõ py nê ri ho apa hkêt nê. Âm anhô mrykâ pix jamÿ nê ma ho apa. Kêr kê mê ate Tirtûm kapêr o mê ahkre nê mê ho mex xwÿnhjaja mân amnhî pânâ mê amâ mê axâpkur xâ gô ka mê kutâ axâpkur o ri mê hkôt apa.

¹¹—Nê kêr ka mê nhÿri krî hwÿr ajapôj nê kamâ mēhō kot amnhî to mex xwÿnh japêr. Nê ra omu hâmri nê kuri mân pôj nê hkôt apikamēnh tâmtâ kurûm akupÿm ajapôj nê ma nhâm krî hō hwÿr mra.

¹²—Nê kêr ka mê mēhō nhōrkwÿ hwÿr pôj nê mê kâm: “E ot pa mê awÿr mō. Nà koja Tirtûmja mê ato mex nê.” Anhÿr o mê kâm akapêr. ¹³Koja mê ama nê amnhî wÿr awÿ ka mê amnhî tâ mê omu nê mê kâm: “E koja Tirtûm mê ato mex nê ka mê ajamakêtkati nê ri axâmn-hîx apa.” Anhÿr o mê kâm akapêr. No koja mê amnhî nhōrkwÿ nê mê akurê nhûm Tirtûm ja hâ mê omu nê mê ho mex kêt nê.

¹⁴—Nê koja nhÿri krî hō kamâ mê akaga nê akapêr mar kêt japêr. Ka mê tee ri amnhî tâ mê kamâ ama hâmri nê tokyx mê kurûm ajapôj nê ma akupÿm apa. Nê akupÿm anojarêt nê mê noo mâ akuhê nê amnhî par â awjagrô kapî nê ma apa. Mê kot Tirtûm kaga hâ amnhî pumunh kaxyw ka mê â mê noo mâ amnhî nhîpêx anê. Hâmri nê ma nhÿhÿm hpânâ apa. ¹⁵Koja nhÿrmâ Tirtûm mê kot amnhî tomnuj mÿrapê tanhmâ mê ho. Na pre

â Sotô mê Komo nhō xwÿnhjê nhîpêx anê. Na prem amnhî tomnuj tÿx nê nhûm Tirtûm tee ri ja hâ mê omu nê tanhmâ hâ mê homnuj tÿx to. Tâ jar mê kâm ixkapêr mar prâm kêt nê mê kot ixkaga xwÿnhjaja koja ja hâ mê omu nê kot Sotô mê Komo nhō xwÿnhjê nhîpêx o mê hipêx. No âm tanhmâ mê ho htÿx o mê hakre. Anê.

Nhûm pre Jejus â mê inhmâ mê ixâpênh â karô anê.

Jejus kot mê kêp 12jê hkukamâ mê harênh

Makre 13.9-13; Rukre 12.11-12, määnên Rukre 21.12-17; Wam Pêtre 3.13-17, 4.12-19; Rukre 6.40; Juaw 15.20; Rukre 12.2-9

¹⁶Nhûm Jejus arî kot mê ixrênh xwÿnhjê mâ kapêr nê mê inhmâ:

—E kot paj ma mê hwÿr mê arê. Ma mê ate Tirtûm kapêr o mê ahkre ho ri mê hkôt apa kaxyw. Jakamâ kot kaj mê te ôwêhti kot mry xoprê hwÿr amnhî to mrrar nhûm kot hkwÿ hpar pyrâk o amnhî nhîpêx. Koja mê hkwyjaja mê ate mê ahkre ma nhûm ja mê kêp omnuj nê nhûm mê hâ tanhmâ mê anhîpêx to. Tâ nom kêr ka mê tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr nê amâ mê uma hkêt nê.

¹⁷—E kwa mê o kora. Kêr ka mê ma mê hwÿr mra nê amnhî nê mê htânopxar o ri apa. Koja mê hkwyjaja mê akapêr ma nê kêp mê aprâm nôkati. Nê mê apynê nê ma mê utâr xwÿnhjê hwÿr mê ato mra nê mê kâm tanhmâ mê ato hêx to. Hâmri nhûm mê mar xâ hkôt mê atak. Tirtûm kapêr o mê ahkre xâ hâ ixkre kamâ koja mê â mê anhîpêx anê.

¹⁸—Nê koja mê ixtâ tanhmâ mê ato kaxyw mê apynê nê ma mê ô pahi hwÿr mê ato mra nê tanhmâ kâm mê ato hêx to. Nom kwâr mê mamrî â mê anhîpêx anê. Koja mê ato anê ka mê kutâ akrî nê mê kâm Tirtûm kapêr jarê. Ijaewjê mâ nê mê kêp Ijaew kêt xwÿnhjê mâ.

¹⁹—Nê koja mē ma mē ô pahi hwÿr mē ato mra nē ā mē anhîpêx anē nom kêr ka mē tee ri tanhmā mē kām amnhî jarênh to hkukamā ajamaxpêr kêt nê. Koja Tirtûm Karō tām tanhmā mē akrā hto ka mē ô ri mē kām akapêr mex nê. ²⁰Nê kot kaj mē amnhî krā hkôt ri mē kām akapêr kêt nê. Tirtûm Karō nhÿ hā kot kaj mē ô ri mē kām tanhmā axu-jarênh to.

²¹⁻²²—Nê koja mē hkwyjaja ixtā mē akamā gryk nê. Nê mē atā àmnênh pix o pa. Nê mē kot mē apar kaxyw mē ak-wÿjê hā amÿnê. Koja mē anhîpêxà hk-wÿjaja mē apê mē hkra hā amÿnê. Nhûm mē akra hkwyjaja mē apê mē hipêxà hā amÿnê. Nhûm mē atō hkwyjaja mē apê mē htō hā amÿnê. Nhûm mē akatorxajaja mē atā amÿnê. Hāmri nhûm mē apa. No ãm kwār mē māmri ā mē anhîpêx anē. Ā mē kot mē anhîpêx anhÿr tā kêr ka mē tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr pê ixkaga hkêt nê. Mē ãm amnhî to htÿx rāhā ty. Hāmri nê akaxwÿnhja ma Tirtûm mē wa inhō krī hwÿr axàpir kurê kumrêx nê wa ixkuri akupÿm amex nê atîr tûm nê apa ho apa.

²³—Nê koja mē nhÿri krī hkwy kamā ixtā tanhmā mē anhîpêx hto ka mē māmri mē kurûm ajapôj nê ma nhÿhÿm krī hō hwÿr apa. Nê hpānhā kamā mē kām ri ijarênh o mē hkôt apa. Kot kaj mē kormā Ijaewjê nhō krī piitā hwÿr apa hkêt ri pa akupÿn mē awÿr wrÿ. Kwa kêr ka mē ixkapêr mā ajamaxpêr tÿx rāhā ri apa.

²⁴⁻²⁵—Mē ate ixkôt apa ho apa xwÿnh na ka mē. No pa na ixpê mē ajahkre xwÿnh. Jakamā koja mē kot tanhmā inhîpêx to ho määnên mē anhîpêx. Koja mē nhÿrmā tanhmā inhîpêx to nê mā ixkôt mē ato anē nê. Mē pahte amnhî nhîpêxja kot axpên pyrāk. Jakamā koja mē ixpê Satanasti hā ijarê nê määnên tanhmā mē ajarênh punuj to ho pa. Mē

pahte amnhî nhîpêxja kot axpên pyrāk jakamā koja mē panhîpêx o axpên pyrāk.

²⁶—Tā nom kêr ka mē tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr pê amā mē uma ho apa hkêt nê. Na htem piitā axpên pê tanhmā hamaxpêr punuj to ho hpimxur o pa nom tee ri ho pimxur prām kaprÿ. Koja nhÿrmā mē hamaxpêr piitā amnhîrît pa. Nê mēmoj piitā ra hpimxur mex tā koja nhÿrmā amnhîrît par kumrêx.

²⁷—Nê koja nhÿrmā mē piitā ixte amnhî nhîpêx kôt ixpumu. Na pa ra mē hkàx ā mē amā ixujarênh rax nê. Tā kêr ka mē ma mē piitā mē kām harênh o ri apa. Nê ra ixte mē hkàx ā ahte ixte mē amā mēmoj jarênhhta ka mē hpānhā ma mē kām harênh o ri apa kê mē apyrà nê harênh ma.

²⁸—E kêr ka mē amā mē kot tanhmā mē ato mā xwÿnhjê pyma ho apa hkêt nê. Mē kot mē apar mā tā koja mē ãm mē akrāhkà pix pa nom tanhmā mē akaxwÿnh to hkêt nê. Tirtûmja tapxipix na hte mē hkrāhkà nê mē hkaxwÿnh mē ho pimràatā kot amnhî xà htÿx kamā hamak tûm xàta wÿr mē rênh pumunh. Tā kot hwÿr mē arênh pymaj kêr ka mē amā kapêr kwÿm ri tanhmā amnhî nhîpêx to pyma ho ri apa.

²⁹⁻³¹—Nê Tirtûm kot mē pahto hapêx par pumunh tā määnên kot mē pajamâr mex. Mân ka htem kuwênhre pumu. Na hte Tirtûm kuwênhre jamâr mex o pa. Mē piitā mē kot ãm omunh tā nom nhûm Tirtûm mē kurom hamâr mex pê mē htānopxar rāhā ho pa. Tā kām mē pajapê htÿx o kot kuwênhre jakrenh jakamā kwa mē tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr o ri akapri nê apa hkêt nê. Koja Tirtûm mē pahtānopxar rāhā ho pa. Kot mē panhî piitā omunh par. Nê ahpÿnhā tanhmā mē pahkrā hkî kute hkôt mē pahpumunh par. Tā kot mē pahtānopxar rāhā jakamā mo kaxyw kot kaj kêt mē ri amā mē uma ho apa? Anê.

**Mê pahte Jejus kôt amnhî xunhwÿr
rÿ mê pahte hkaga jarênh**

³² Nhûm Jejus arî kot mê hwÿr mê ixrênh xwÿnhjê mâ kapêr nê mê inhmâ:

—E kwa mê māmri akwÿjê mâ mê apê ixkwÿ hâ amnhî jarênh o ri apa nê amâ mê uma xàj tee ri amnhî nhîpêx kêt nê. Kot kaj mê kām ra ate ixkôt amnhî xunhwÿr â amnhî jarê. Pa ja hâ mê apumu hāmri nê mê apyrâ nê kaxkwa kamâ Inhîpêêxâ mâ ra ate ixkôt amnhî xunhwÿr â mê ajarê. ³³ Nom kot kaj mê kot ixtâ tanhmâ mê ato pymaj apê ixkwÿ hâ amnhî jarênh kêt nê. Pa ja hâ mê apumu hāmri nê nhÿrmâ amnhî xwar Inhîpêêxâ mâ mê apê ixkwÿ hkêt â mê ajarê. Jakamâ kwa mê māmri mê kām apê ixkwÿ hâ amnhî jarênh o ri mê hkôt apa kê mê ama nê amnhî kaxyw inhmâ hamaxpêr japêr. Anê.

**Mê kām Jejus â hkwÿjê
kurê xwÿnhjaja**

*Makre 8.34-35; Rukre 9.24,
māānēn Rukre 12.51-53,
14.26-27; Apokarip 12.11*

³⁴ Nhûm Jejus arî kot mê hwÿr mê ixrênh xwÿnhjê mâ kapêr nê mê inhmâ:

—Ra mê awÿr ixwrÿk tâ koja mê pitâ ixkukwak ri hamakêtkati nê àmnhîx ri pa hkêt nê. Kormâ. Koja mê akwÿjaja ixkapêr ma nê mê apyrâ nê amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr. Nhûm mê akwÿjaja axtem nê kuma nê âm kuma. Hāmri nê ixtâ tanhmâ mê atomnuj to ho pa ka mê amnhî xâ htÿx kamâ ajamak o ri apa.

³⁵ —Koja mê akrajaja ixtâ mê apê mê hipêêxâ nê mê katorxâ kutâ amnhî xunhwÿ. Nhûm mê wÿjjaja ixtâ mê umregêxjê kutâ amnhî xunhwÿ.

³⁶ —Koja mê â mê akwÿjaja ixtâ mê akutâ amnhî xunhwÿr anê. Mê anhōrkwÿ kamâ mê akukwak ri pa htâ ixtâ mê akutâ amnhî xunhwÿ.

³⁷ —Nê mê amâ mê anhîpêêxâ nê mê akatorxâ japêê. Nê mê amâ mê akrajê japêê. Tâ nom kot kaj mê gryk â ixkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa hkêt hāmri nê apê ixkwÿ mâ tâm kêt. ³⁸ Rÿ nhûm mê nhÿrmâ ixtâ mê apar kaxyw ka mê tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr nê mê kot mê apar pymaj ixkaga hâ kot kaj apê ixkwÿ mâ tâm kêt nê. ³⁹ Koja mê nhÿrmâ ixpî pa mê anê ty. Tâ mê ate ixkôt amnhî nhîpêx o apa xwÿnhjaja. Koja mê ixpyrâ nê ixtâ mê apar mâ tâ kwa kêr ka mê amâ atyk pymaj ixkaga hkêt nê. Kwâr mê māmri tanhmâ ixtâ mê ato. Kot kaj mê nhÿrmâ Tirtûm mê wa ixri axte amnhî xâ kamâ ajamak kêt nê atîr tûm nê amex rāhā apa ho apa. Nom kot kaj mê jar amâ amex nê apa hprām xàj ixkaga hāmri nê nhÿrmâ wa ixri atîr tûm nê apa ho apa hkêt nê. Anê.

**Mê kot Jejus krajê ho
mex xwÿnhjê jarênh**

*Matêwre 25.34-40; Makre
9.41; Juāw 13.20*

⁴⁰ Nhûm Jejus arî kot mê hwÿr mê ixrênh xwÿnhjê mâ kapêr nê mê inhmâ:

—E koja mēhō nhÿri mê apumu nê mê apê ixkra hâ tanhmâ mê ato mex to nê te pa kot ixto mex pyrāk. Nê kot kaj mê tanhmâ pa ixto mex to nê te Tirtûm o mex pyrāk.

⁴¹ —Nê kot ka mê nhÿri Tirtûm nhÿ hâ mê kām kapêr jarênh xwÿnhjê hō tanhmâ ho mex to nhûm Tirtûm hâ apumu nê nhÿrmâ hâ ato mex nê. Rÿ ka mê mēhō kot Tirtûm kôt amnhî nhîpêx xwÿnhjê hō pumu nê tanhmâ ho mex to. Nhûm Tirtûm hâ apumu nê māānēn hâ ato mex nê. Te ate mēhō ho mexta pyrâ nê māānēn ato mex nê. ⁴² Nhûm mēhō nhÿri mê kot ixkôt kormâ amnhî xām nyw nê kormâ àhpumunh tohtuj anhÿr xwÿnhjê hō pumu. Nê kām kôr â omu nê hamaxpêr o: “Kwa Jejus kôt ri pa xwÿnh mÿj kām kôr. Kormâ kot Jejus kôt amnhî

xâm tÿx kêt tâ kêp hkwyÿ. E kot paj kãm gô hkwy kê ho ixkô.” Anê hãmri nê kãm hkwy nhùm ho ixkô. Hãmri nhùm Tirtùm hã omu nhùm kot kãm gô pix nhôr nhùm kot ho hkôm tâ nhùm ja hã ho mex rax nê. Anê.

Nhùm pre ã Jejus kot mē hwÿr mē ixrênh xwÿnhjê mã kapêr ry rax anê. Mē ixpê 12jê mã ã kapêr anê.

Juãw Paxis kot Jejus jarênh mar

*Rukre 7.18-23, 7.5,
mãânên Rukre 4.16-21*

11 Tã nhùm Jejus ra kot mē hwÿr mē ixrênh xwÿnhjê mã kapêr pa hãmri nê kato nê ma krÿ pu hã krÿ hkwyjê hkôt ri pa. Nê mē kãm Tirtùm kapêr jarênh o ri mē hkôt pa.

²Nhùm Juãw Paxisja arÿ kêp prês nê mē hagjênh xà kamã hkrÿ. Nhùm pre hte hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja hwÿr mra nê kãm Jejus kot tanhmã amnhÿ nhÿpêx to ho pa hã harê. Hãmri nhùm harênh ma nê tee ri hkukamã hamaxpêr. Hãmri nê hkôt mē pa xwÿnh wa ho axkrut nê wa kuta ³nê hwÿr wa kumê nê wa kãm:

—Kwa wa ma Jejus wÿr tē nē hkukja nē kãm: “Xà ka na pre Tirtùm mē ixwÿr amê nà? Xà kormã axtem mēhō na pa mē ri hamãr o ri ixpa?” Anhÿr o hkukja hãmri nê tanhmã kot amnhÿ jarênh to hã ama nê man akupÿn ixwÿr tē nē inhmã harê. Anê.

⁴Hãmri nhùm wa kuma nê ma hwÿr tē. Nhùm Jejus kormã tanhmã mē à kute xwÿnhjê ho mex o xa. Mē nohkre xwÿnhjaja nhùm akupÿm mē ho mex. Nê mēkarōmnuti kot mē hwÿr gjêx xwÿnhjaja nhùm mē nê mē hanor o ãm rãhã nhùm Juãw kôt wa pa xwÿnhhta wa hwÿr tēn pōj. Nê kormã mē hã omunh o wa xa. Hãmri nê kãm Juãw Paxis kapêr jarênhum wa kuma nê wa kãm:

—Tÿ. Nà ãm hãmri na ja hã ijarê. Ixpê mē ate ixkamã ajamak o apa xwÿn-

hta na pa. Na ka wa kam ã ixte amnhÿ nhÿpêx anhÿr ã ixpumu. Jakamã wa ma akupÿm tē nē aprÿ hã kãm ijarê. ⁵Na pa hte akupÿm mē nohkre xwÿnhjê ho mex. Nê mē hkànhy xwÿnhjaja pa akupÿm mē hkà ho mex. Nê mē hyk o mē pa xwÿnhjaja pa akupÿm mē hte ho mex. Nê mē htyk xwÿnhjaja pa akupÿm mē ho mē htÿr. Nê mē kêp amrakati nê ri mē pa xwÿnhjaja pa mē kãm mēmoj mex jarênh o ri mē hkôt ixpa. ã na pa hte mē hipêx anhÿr o ri ixpa. Jakamã e wa ma akupÿm Juãw wÿr tē nē ã kãm ijarênh anê. ⁶Kê ijarênh ma nê ixkôt hamaxpêr tÿx nê tee ri ixkukamã hamaxpêr kêt nê. Koja ã amnhÿ nhÿpêx anê nê hamakêtkati nê ri pa. E wa tokyx ma akupÿm tē nē kãm ã ijarênh anê. Anê.

Jejus kot tanhmã Juãw Paxis jarênh to

Rukre 7.24-35

⁷⁻⁹Nhùm pre ã Jejus Juãw Paxis kôt wa pa ho wa pa xwÿnhja wa kãm amnhÿ jarênh anê nê akupÿm hwÿr wa kumê nhùm wa ma akupÿm hwÿr tē. Hãmri nhùm Jejus mē kot mar o kuhê xwÿnhjê mã tanhmã Juãw Paxisja jarênh to nê mē kãm:

—Na ka pre htem kapôt ã Juãw Paxis mar kaxyw ma hwÿr mra. Nom ê mex ã omunh kaxyw rÿ hpÿjaãm kãm tanhmã kapêr to hã mar kaxyw na ka prem hwÿr amrar kêt nê. Tirtùm nhÿ hã kapêr o pa jakamã na ka prem ate mar kaxyw ma hwÿr mra. Tirtùm nhÿ hã ixkukamã ijarênh o pa xwÿnh na. Ixpê Tirtùm kot mē akaxyw ixãm xwÿnh ã na hte ijarênh o pa. Nê hprÿ hã tanhmã mē amã ijarênh to. Jakamã kapêrja mex o kot wam Tirtùm nhÿ hã kapêr jarênh xwÿnhjê kapêr piitã hakrenh par. ¹⁰Tirtùm kapêr ã kagà htùm kot Juãw kukamã tanhmã harênh to nê harênh kot:

Kot paj Ixkra hkukamã ma mē hwÿr harênh xwÿnhja mē nhùm ma ri

kutêp mē kām harēnh o pa. Mē kot mar nē kutêp tām amnhī nhīpêx o pa kaxyw.

—Anhÿr o Tirtûm Juāw Paxis kukamā harē nhûm prem hā kagà. Tā nhûm ixkukamā mē awÿr kumē. ¹¹ Juāw Paxisja na mex kumrêx. Na pre hprī hā ixkukamā tanhmā ijarēnh to ho pa. Tā nom ixkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hkīnhā na pre ixkôt pa ho pa hkêt nē. Jakamā ixkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja kot ixkôt hprī hā ixkapêr mar o pa jakamā na mē mex o mē kot Juāw Paxisja jakrenh. Anē.

¹²⁻¹³—Na pre finat Mojes kumrêx mē kām Tirtûm kapêr kwÿ hā kagà. Tā nhûm hpānhā Tirtûm nhÿ hā kapêr jarēnh xwÿnhjaja Mojes mÿr pē hkwy hā kagà. Nhûm prem kamā harē nē kuma nē hkôt amnhī nhīpêx o pa. Hāmri nhûm Juāw Paxisja mē mÿrpê kato nē tām Tirtûm kapêr o mē ahkre ho ri pa. Tā pa hpānhā ho mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa nhûm mē ohtô nē inhma nē ixkôt amnhī xunhwÿ nē kām ixkapêr kôt pix mā amnhī nhīpêx o ri pa hprām nē.

¹⁴—Amnepēm na pre Tirtûm nhÿ hā kapêr jarēnh xwÿnhjaja mēhōja kukamā tanhmā harēnh to ho pa. Nē mē kām harēnh o: “Koja nhÿrmā mēhō te Eris kot amnhī nhīpêx pyrāk o amnhī nhīpêx nē mē awÿr mō. Nē mē amā Tirtûm kot mē awÿr mēnh mā xwÿnhja jarēnh o pa ka mē ama.” Anhÿr o mē kām mēhō jarē. Tā kot paj mē amā kot hkukamā harēnh xwÿnhhta nhīxi jarē ka mē inhma. Nā Juāw Paxisja kukamā na prem ā harēnh anhÿr o pa.

¹⁵—E kot pa mē amā mē piitā htÿx ri tanhmā mē hamaxpêr to ho mē pa hā mē amā mē harē ka mē harēnh ma. ¹⁶Te mēhprīre kot amnhī nhīpêx pyrāk o na htem amnhī nhīpêx. Mēhprīreja na htem mē ōrkwÿ kapem mēmoj to amn-

hīkati nē tee ri hkwyjê kot amnhī nhīpêx pumu nē mē kām:

¹⁷Kwa na pa mē amā gre htā ka mē ixkutā anhökrepôx kêt nē. Pa mē ja hā mē apumu nē hpānhā mē amā mē htyk jarē htā ka mē akaprī nē amÿr kêt nē. Kwa mē ri ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Anē.

—Mēhprījaja na htem ā axpēn mā kapêr anē. Tā te mē ate mē urāk. Tirtûm kot mē awÿr ÿ hā kapêr jarēnh xwÿnhjê rēnh tā ka mē te mēhprīre kot amnhī nhīpêx pyrā nē mē ama nē ām mē ama nē mē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē.

¹⁸—Juāw Paxis na pre mē awÿr mō nē ixkīnhā apkur mex o ri pa hkêt nē. Nē ixkīnh ā wīhti ho hkôm kêt nē. Ka mē ja hā omu nē hkaga nē atÿx ri Sata-nasti nhÿ hā tanhmā kot amnhī nhīpêx to hā hkamnhīx. Hāmri nē mēhprīre kot amnhī nhīpêxta pyrā nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē.

¹⁹Tā hāmri pa hpānhā mē awÿr mō nē Juāw Paxis rom apkati mē ixāpkur mex o ri mē akôt ixpa. Nē kurom mē akutā wīhti hkwy ho ixkôm o ri ixpa. Tā ka mē ja hā ixpumu nē atÿx ri ixāpkur rūnh nē ixpipānh o ri ixpa hā ixkamnhīx nē ā axpēn mā ixto akapêr anē. Nē mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjê hkôt ri ixpa xwÿnh ā axpēn mā ijarē. Ā na ka htem axpēn mā ijarēnh anē. Jao te mē ate Juāw Paxis nhīpêx pyrā nē ixkaga nē ixkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Na hte ā htÿx ri tanhmā mē hamaxpêr to ho mē pa xwÿnhjaja amnhī nhīpêx anē. No tām ri mē hamaxpêr xwÿnhjaja na htem ah-pÿnhā wa ixte amnhī nhīpêx ā wa ix-pumu nē axpēn mā wa ijarēnh o: “Nā ah-pÿnhā wa kot amnhī nhīpêx tā no ām hamē Tirtûm nhÿ hā kapêr mex o pa. E pu mē wa urāk nē Tirtûm kôt amnhī xunhwÿ.” Anhÿr o axpēn mā wa ijarē. Anē.

**Mê kot Tirtûm kôt mê hamaxpêr
kêt xwÿnhjê jarênh**

Rukre 10.13-15

²⁰Na pre hte Jejus krî piitâ hkôt pa nê krî nhô xwÿnhjê mâ kapêr nê mê kot amnhî tomnuj â mê kâm kapêr. Korajî mê Pese nhô xwÿnhjê kumrêx mâ kapêr nê mê kâm:

²¹⁻²²—E mê inhma. Amnepêm krî pê Sitô mê Xir wa kamâ mê pa xwÿnhjaja na prem tanhmâ amnhî tomnuj tÿx to ho pa nhûm Tirtûm tee ri ja hã mê omu nê mê kot amnhî tomnujta â tanhmâ mê ho. Tã kwa mê o kora Korajî mê Pesêj nhô xwÿnhjaja. Ra ixte mê amâ aa mê ate mêmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax tã ka mê omu nê âm omu nê amnhî tomnuj kaga hkêt nê. Arî tanhmâ amnhî tomnuj to ho ri apa. Mÿrapê kot kaj mê amex kêt nê. Kop apu Sitô rÿ Xir kamâ mãn ixte mê kâm aa mê kot mêmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ri ixpa ronhÿx mê omu nê mê arom amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr tÿx kurê kumrêx. Nê tee ri kot tanhmâ kot amnhî tomnuj to hã amnhî pumu nê hkaprî nê hkaga hpa. No mê kajaja na pa hte tee ri mê amâ aa mê ate mêmoj punuj kêt kwÿ ho anhÿr o ixpa kaprÿ. Ka mê ja hã ixpumu nê âm ixpumu nê amnhî tomnuj kaga hkêt nê. Jakamâ koja nhÿrmâ Tirtûm tanhmâ mê atomnuj tÿx to. Nê tanhmâ Sitô mê Xir wa kamâ mê pa xwÿnhjê jarênh to nhûm mê kot amnhî tomnuj mÿrapê amnhî xà htÿx kamâ hamak rãhã ho pa. No mê kajaja mê ate amnhî tomnuj tÿx o mê hakrenh jakamâ koja Tirtûm mê hkînhã mê atomnuj tÿx kumrêx. Ka mê amnhî xà htÿx kamâ ajamak rãhã ho ri apa kãm ga. Anê.

²³⁻²⁴Nhûm pre â Jejus mê kãm kapêr anê. Nê hpãnhã Kapanau nhô xwÿnhjê mâ kapêr nê mê kãm:

—No mê apê Kapanau nhô xwÿnhjaja. Kot kaj mê ajaxwÿja mê uràk nê amex

kêt nê. Ra ixte mê amâ aa mê ate mêmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax nhûm mê ate hã ixpumunh tã amnhî tomnuj kaga hkêt tã Tirtûm mê wa inhô krî hwÿr akrà. No âm hwÿr akrà kaprÿ. Kot kaj mê atô hwÿr axàpir kêt nê. Kop apu Sotô nhô xwÿnhjaja mãn kot â ixte amnhî nhîpêx anhÿr â ixpumunh ronhÿx mê ra kot amnhî tomnuj kaga nê ixkôt amnhî xunhwÿr kurê kumrêx. No mê kajaja na ka mê â amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Jakamâ kot kaj mê nhÿrmâ ma kuwy maatita wÿr ajapêx pa kãm ga. Anê.

Jejus kot ô Papaj mã amnhî jarênh

Rukre 10.21-22

²⁵⁻²⁶Tã nhûm Jejus Tirtûm mã amnhî jarê nê kãm:

—Pa Papaj? Nà apê mê inhô Pahi Maati na ka. Pikap ri mê pa xwÿnhjaja nê kaxkwa kamâ mê pa xwÿnhjaja apê mê ixpiitâ mê inhô Pahi Maati na ka. Âm hãmri na ka hte amnhî nhîpêx mex o ri apa. Na ka hte mê àhpumunh tÿx â mê kot amnhî to jarkrar xwÿnhjê mã axàhpumunh tÿx o amnhîrît kêt nê. Âm mê àhpumunh kêt â mê kot amnhî jarênh xwÿnhjê pix mã na ka hte axàhpumunh tÿx o amnhîrît nhûm mê tapxipixjaja ja hã apumu. Nà âm hãmri. Âm hãmri na ka hte amâ hprãm xà hkôt â mê piitâ mê hipêx anhÿr o ri apa Papaj. Jakamâ mê kot amnhî to hkryre xwÿnh pixjaja na htem hprî hã ate amnhî nhîpêx kôt apumunh o pa. Anê.

Nhûm pre â Jejus Tirtûm mã amnhî jarênh anê. ²⁷Hãmri nê hpãnhã mê kot mar o kuhê xwÿnhjê mã kapêr nê mê kãm:

—Nà na pre ra Inhîpêêxàja inhîhkra kamâ mêmoj piitâ hagjênh pa. Ixte kãm ho amnhîptâr o ixpa kaxyw. Jakamâ tapxipix na kot ixpê Kra hã ixpumunh par. No jar pika ja kamâ mê pa xwÿnhjaja na mê kot ja hã ixpumunh kêt. Nê papxipix na ixte Inhîpêêxà kot tanhmâ

amnhî nhîpêx to hã omunh par. Jakamã na pa hte ã amnhî nhîpêx o ri ixpa anê nê inhmã hprãm xà hkôt mê hkwÿjê mã ho amnhîrit o ri ixpa. Jakamã nhũm mê ixpyrà nê Inhîpêêxà kot tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa hkôt omu.

²⁸⁻³⁰—Nê tee ri amnhî kukamã mê ajamaxpêr o ri apa xwÿnhjaja te mê ate mêmoy pyti rax tur nê ahte ho apa pyràk. Kwa mê ixkôt amnhî xunhwÿ nê ixte amnhî nhîpêx ã ixpumu. Ixte mê akamã ixukapri xwÿnh na pa. Na pa hte mê akutã inhnojarêt rãhã ho ixpa. Jakamã kot kaj mê ixkôt amnhî xunhwÿ pa te ixte mê anê mêmoy pyti ho ixwÿryk pyràk o mê anhîpêx nê tãm mê axunhwÿ ka mê tãm ajamaxpêr nê tãm amnhî nhîpêx o ri apa. Mo kaxyw koja ixkôt mê kot amnhî nhîpêx o pa xwÿnhjaja tee ri amnhî kukamã hamaxpêr o pa? Nà na htem ixkamnàrom hamakêtkati nê àmnhix ri pa ho pa. Anê.

Jejus kêp arîgromnu hpãm

Makre 2.23-28; Rukre 6.1-5

12 Tã nhũm Ijaew nhõ arîgromnu pê sapja kato. Hãmri nhũm Jejus mê hkôt ri mê ixpa ho mê ixpa xwÿnhjê mê pa mê ma mê hpur kôt ri nhÿhÿm ri ixpa. Hãmri nê ra mê inhmã prãm nê mêmohy te kot harõj pyràk xwÿnhja kwÿ rê nê kugrà nê ma Jejus kôt hkanhar o mô. Mê ixpê Ijaew na pa htem axpên pur kãm ã amnhî nhîpêx anhÿr o ixpa. ²Hãmri nhũm mê ixkwÿ pê Parijew nhõ xwÿnhjaja kãm mêmoy tã Jejus o kapêr prãm jakamã ã mê ixte amnhî nhîpêx anhÿr ã mê ixpumu nê mê ixtã Jejus kukjêr kurê kumrêx nê kãm:

—Kwa Tirtũm kapêr tũm kot mê panhõ arîgromnu hã mê pahte mê hpur kãm mêmoy nhîkênh nê mê pahkurê htã nhũm ri akôt mê pa ho mê pa xwÿnhjaja axtem nê ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri akôt pa. Mêmohyta rê nê akôt hkanhar o pa. Kwa mê kãm anê kê mê ã amnhî nhîpêx

anhÿr kêt nê. Na htem arîgromnu hã mêmoy tã àpênh kêt kênã. Anê.

³⁻⁴Hãmri nhũm mê kuma nê hprî hã mê kãm Tirtũm kapêr jarê nê mê kãm:

—Tk. Xàn ka htem Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot pahi Tawi kot tanhmã amnhî nhîpêx tota kamã harênh nê mar kêt nê? Na pre hkôt ri mê pa xwÿnhjê mê nhũm mê prãm xàj Tirtũm mã amnhî jarênh xà hã ixkre hwÿr agjê. Hãmri nhũm mê õ patre maatiija mê kãm prãm tÿx ã mê omu nê kãm mê hkapri nê mê kãm mêmoy gõ. Mê kot Tirtũm noo mã pãwti jaxwÿr xwÿnhhta gõ nhũm mê kuku. Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot ja nê mê hkurê htã nhũm mê kãm prãm tÿx ã mê omu nê mê kamã ukapri xàj mê kãm kugõ. Æm mê õ patre pix kot ja hkur kaxyw tã nhũm mê kãm kugõ nhũm mê kuku. Tã nom nhũm Tirtũm ja hã mê omu nhũm ja kêp omnuj kêt nê. Kot mê kamã ukapri nê mê kãm õr ã omu nhũm ja kãm mex nê.

⁵—Mê panhõ arîgromnu htã na hte patrejaja arî hã Tirtũm mã amnhî jarênh xà hã ixkre kamã àpênh o pa. Tirtũm kapêr ã kagã htũm kôt na htem arîgromnu htã nhũm mê arî hã apê nhũm Tirtũm pê jamnuj kêt nê. Kumã mê àpênh xwÿnh kênã. ⁶ãm hãmri na pa mê amã ja jarê. Tirtũm mã amnhî jarênh xà hã ixkreta mex tã nom ixpê Tirtũm Kra jakamã inhmex o ixte ixkreta jakrenh. ⁷Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot ja harênh kot:

Kêr ka mê inhmã amnhî jarênh kaxyw nê ãm inhmã mêmoy nhõr pix pê inhmã amnhî jarênh kêt nê. Mê mããnen mê kamã axukapri o ri apa pê inhmã amnhî jarê. Ja na kêt inhmã hprãm.

—Ã harênh kot anhÿr. Tã mê ate aprî hã ja mar ronhÿx ka mê ixkôt mê pa xwÿnhjê kot mêmohy rênh nê hkanhar o môr ã mê omu nê ri tanhmã mê ho akapêr to hkêt nê. Æm mê kãm prãm ã mê omu nê mê kamã axukapri nê.

⁸—Kêt pa na pre Tirtûm mē akaxyw ixâm nê mē awÿr inhmê. Jakamâ papxipix na pa hte arîgromnu hâ tanhmâ mē kot amnhî nhîpêx to hâ mē kâm karô. Kwa mē jajê pumu nê mē kamâ axukaprî kêt wehe. Kwâr mē māmri mēmo hyta rê nê hkanhar o ixkôt mô. Anê.

îhkra grà xwÿnh jarênh

Makre 3.1-6; Rukre 6.6-11

⁹Nhûm pre ã Jejus Parijew nhô xwÿnhjê mã kapêr anê hãmri nê Tirtûm kapêr o mē ahkre xà hâ ixkre hwÿr tē nê axà. ¹⁰Nhûm Parijew nhô xwÿnhjaja tanhmâ ho kapêr to kaxyw htânopxar o kuhê. Jakamâ nhûm ixkre kamâ mēhō my îhkra grà xwÿnhja mē pikuprônĥ xwÿnhjê nhîhkô hâ nhÿ nhûm Parijew nhô xwÿnhjaja omu nê axpēn mã:

—Kwa pu mē jar pakuhê nê Jejus kot tanhmâ amnhî nhîpêx to hâ omu. Xà koja arîgromnu hâ mÿjti ho mex nà? Koja ho anê nê Tirtûm kapêr tûm kuhpa hâ amnhî nhîpêx. E pu mē kop xa nê hâ omu. Anê.

Hãmri nê hâ Jejus kukja nê kâm:

—E mē inhmâ mēmoj jarê. Xà na htem arîgromnu hâ akupÿm mē ho mex nhûm Tirtûm kâm ja mex nê nà? Anê.

¹¹Hãmri nhûm mē hamaxpêr kôt mē omunĥ mex nê mē kâm:

—Kwa tanhmâ na htem arîgromnu hâ amnhî nhîpêx to ho pa wehe? Xà koja we mē akrit ôwêhti ahkrehti kamâ tēm ka omu nê âm omu nê arîgro mex jamâr pê ho axâpir kêt nê? Nà kot kaj mē tee ri omu nê ho axâpir kurê kumrêx. ¹²Arîgromnu hâ mē ho mexja ja mex kênâ. Tirtûm mã mē pahpê panĥija na mē pamex o mē hkrit jakrenĥ jakamâ kêr pu mē tee arîgromnu htâ pu mē hâ tanhmâ axpēn to mex to ho papa. Ja na Tirtûm kâm hprâm.

Anhÿr o mē kâm kapêr. ¹³Hãmri nê hpânĥâ myta mã:

—E anĥîhkra katât. Anê.

Hãmri nhûm îhkra katât nê mex kurê kumrêx. ¹⁴Hãmri nhûm Parijew nhô xwÿnhjaja tee ri ja hâ omu nê Jejus kamâ gryk nê. Arîgromnu pê sap ã kot ho mex jakamâ nhûm mē kamâ gryk tÿx nê. Hãmri nê ma mra nê hapôj nê hâ axpēn kukjêr o kuhê nê axpēn mã:

—Kwa ã kot amnhî nhîpêx anhÿrja mÿrapê tanhmâ kot puj wem ho? ã kapêr anhÿrja o te mē papamjaja mē pahte hkînĥâ mē kamâ paxukaprî kêt pyrâk ã mē pajarê. Koja mē pahkwÿjaja kuma hãmri nê mē pahte amnhî nhîpêx kaga nê amnhî kaxyw hkôt pix mã hamaxpêr. Kwa tanhmâ kot puj wem ja nê ho?

Anhÿr o axpēn kukjêr o kuhê.

Jejus kêp Tirtûm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnh ã harênh

Makre 3.7-12

¹⁵Hãmri nhûm Jejus amnhî tâ Parijew nhô xwÿnhjê jamaxpêr kôt mē omu hãmri nê mē kêp kato nê hpânĥâ ma nhÿhÿm krî hō hwÿr ma tē. Nhûm mē ohtô nê omu nê ma hkôt mra nhûm mē omu nê akupÿm mē kâm mē à xwÿnh pitâ ho mex. ¹⁶Hãmri nê mē kâm:

—E na pa akupÿm mē ato mex. Nom kêr ka mē amnhî tâ ixto axâmra ho ri apa hkêt nê. Ixpê Tirtûm Kra hâ mē kâm ijarênh kêt nê. Âm kwarî kumrêx.

Anhÿr o mē kâm kapêr. ¹⁷Na pre ra amnepêm Tirtûm nhÿ hâ kapêr xwÿnh finat Ijaisja Jejus kukamâ mē kâm tanhmâ harênh to nê hâ kagâ. Te Tirtûm tãm kapêr pyrâk o harê nê hâ kagâ. Nê hâ kagâ ho:

¹⁸Ota ixkôt amnhî nhîpêx o pa xwÿnh-ta xa. Pa na pa amnhî kaxyw âm. Inhmâ hapêê. Na pa hte tanhmâ kot amnhî nhîpêx to ho pa hâ omu nê ixkînĥ tÿx nê. Kot paj hwÿr amnhî karô mē nhûm hwÿr axà nhûm ma ÿ hâ pika piitâ hkôt mē piitâ mē kâm ijarênh o ri mē hkôt pa. Mē kot hprî hâ ixte tanhmâ amnhî nhîpêx to nê

tanhmã ijamaxpêr to hã ixpumunh kaxyw.

¹⁹Nom koja ri amnhî to àmra o pa hkêt nê. Rỳ kãm amnhî to rax prãm o mē kãm tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa hkêt nê.

²⁰ãm kapêr xukapri pix o koja mē hirerek xwÿnhjê mã kapêr o pa. Nê mē kot tee ri amnhî nhîpêx ã amnhî pumunh xwÿnhjê kamã ukapri o pa. Nê mē kot htÿx ri amnhî nhîpêx o mē pa xwÿnhjê kutã nojarêt rãhã ho pa jakamã nhũm mē hpãnhã tãm amnhî nhîpêx o pa. Koja ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri mē hkôt pa rãhã ra akupÿm mēmoj piitã tãm haxwÿr pa.

²¹ã kot amnhî nhîpêx anhÿr o pa jakamã koja pika piitã hkôt mē pa xwÿnh kwÿjaja kukwak ri amnhî kaxyw Tirtũm kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ. Anê.

Na pre ã finat Ijaisja Tirtũm nhÿ hã kormã Jejus wrÿk nê kator kêt ri tanhmã kot amnhî nhîpêx to ho pa hkukamã harênh nê hã kagã anê. Tã nhũm mē hwÿr wrÿ nê ã mē hkôt amnhî nhîpêx anhÿr o pa.

Jejus mē mēkarõmnuti wa harênh

Makre 3.20-30; Rukre 11.14-23, 11.31-32, 12.10

²²Tã nhũm prem Jejus wÿr mēhõ myja o mō. Mēkarõmnuti kot hwÿr àr nê ho nohkre nê ho kapêr kêt xwÿnhnta nhũm mē hwÿr o mō. Hãmri nhũm omu nê nê mēkarõmnuti jano nê akupÿm ho mex kurê kumrêx nhũm akupÿm rît mex nê akupÿm kapêr mex nê. ²³Hãmri nhũm mē amnhî jaêr pê omu nê kamã no pyma nê hã axpên kukjêr o:

—Kokÿÿ. Jejus na hte ãm mē ho mex o mē ho mex o pa. Mãn kêt Tirtũm kot mē pahwÿr mēnh mã xwÿnhnta na nà? ã na hte ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Mãn

kêp pahi finat Tawi kanrêhã tãmnhwÿta na nà? Anê.

²⁴Nom nhũm Parijew nhõ xwÿnhjaja ã Jejus kot amnhî nhîpêx anhÿr ã omu nê kêt mēkarõmnuti hkwy hã hkamnhix. Jakamã mē kot hã axpêr kukjêr ã mē kuma nê mē kãm:

—Tk pêr hinhu nhîkõoti nhÿ hã na hte mē nê amnhî kwÿjê japôx o pa. Anê.

Hinhu nhîkõoti nhixi hõ pê Satanasti nhũm prem ã Satanasti nhÿ hã Jejus kot amnhî nhîpêx ã hkamnhix anê. ²⁵Nhũm ra mē hamaxpêr kôt mē omunh mex jakamã mē kãm:

—Kwa mē inhma mē ate ixpê Satanasti hkwy hã ixkamnhix xwÿnhjaja. Koja pika nhõ xwÿnhjaja axpên kutã amnhî xunhwÿ nê axpu hãmri nê angrã nê ma ahpÿnhã ri pa. Hãmri nê amnhî krã hkôt ri tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa. Jakamã nhũm mē ò pahija mē hamãr kêt nê. Nê koja krÿ nhõ xwÿnhjaja. Rỳ mē kot axpên to hkwy xwÿnhjaja mēmoj tã axpên kãm gryk nê axpên kutã amnhî xunhwÿ. Hãmri nê ahpÿnhã awry hã pa nhũm mē ò pahija tee ri kãm mē hamãr prãm kaprÿ. Mo mē hkwyjaja kot ri mē hamãr o pa? No koja pahija tãm amnhî nê amnhî kwÿjê janor kêt nê. ²⁶Tã ja pyrà nê ixte Satanasti nhÿ hã tanhmã amnhî nhîpêx to ho ri ixpa ronhÿx pa ri mē nê amnhî kwÿjê janor kêt nê.

²⁷—No mē akwyjaja? Xà Satanasti nhÿ hã na htem mē nê mēkarõmnuti japôx o pa? Kêp apu pa ixte ÿ hã mē nê amnhî kwÿjê japôx ronhÿx mē akwyjaja ixpyrà nê ÿ hã mē nê amnhî kwÿjê japôx o pa. Nà Tirtũm nhÿ hã mē ixte mē nê mē hapôx o ixpa kênã. Jakamã mē ate ã ijarênh anhÿrja mex kêt. ²⁸Tirtũm Karõ nhÿ hã ixte mē nê mē hapôx jakamã kwa mē ja hã ixpumu nê ixte mē ato amnhîptãr kaxyw Tirtũm kot mē awÿr inhmênh kôt ixpumu kêt wehe. Pa na ka htem ijamãr o apa.

²⁹—Satanastija àhpumunh tỳx jakamā na htem tee ri kēp hkôt mē kot amnhī xunhwỳr xwỳnhjê pytàr kaxyw nhùm mē nē mē omunh mex nē. Tā nom ixàhpumunh tỳx o ixte Satanasti jakrenh par jakamā na pa hte kēp mē utā nhùm mē hpānhā ixkôt ri amnhī nhīpêx.

³⁰—Ra mē amā ixkapēr mar prām tā nom kormā ixkôt amnhī xunhwỳr kêt nē. Kwa wem ma amnhī to amōr gri nē tokyx ixkôt amnhī xunhwỳ kêt wehe. Kot kaj mē anhỳr kêt hāmri nē mē apē ixkutā amnhī xunhwỳr xwỳnh pyrāk o amnhī nhīpêx.

³¹⁻³²—Nē koja mēhō ixkapēr ma nē kām ixprām kêt nhùm Tirtūm ixtā omu nom tokyx tanhmā ixtā ho hkêt nē. Koja kormā amnhī tā hamā. Karō kot axte kām ijarēnh o amnhīrit nhùm jatā kot mar nē kām ixprām nē ixkôt amnhī xām prām xāj nhùm kormā amnhī tā hamā. Nom koja Karō xatā mē kām tanhmā ixto amnhīrit to htā nhùm mē kuma nē ām kuma nē te mē kēp amnhī jamak pro pyrāk. Jao ra Karō hā hpijaam kêt o amnhī nhīpêx. Mỳrapê koja Tirtūm nhỳrmā amnhī xwar te kēp amnhī jamak pro pyrāk o mē hipêx nhùm mē tee kām amnhī kaprī kaprỳ. Hāmri nē amnhī xà htỳx kamā hamak o pa xāta wỳr ma pa nē kamā pa rāhā nē pa ho pa. Anē.

Mē pajamaxpēr xà hkôt tanhmā ri mē pakapēr to

Rukre 6.43-45

³³Nhùm Jesus arī Parijew nhō xwỳnhjê mā kapēr nē mē kām:

—Nē kot kaj mē atō anhō mēmo pàr nhùm amā ô mex nē. Ô rax nē. Ka omu nē akīnh nē amnhīm mex ā harē. No koja apē ô hkêt ka tee ri omu nē mex kêt ā harē. Na htem ā amnhīm mēmo xō hpàr pumunh kôt tanhmā kute hā harēnh anē. Ja pyrā nē na htem tanhmā mē kot amnhī nhīpêx to hā mē omunh kôt tanhmā mē harēnh to. Mē kot amnhī

tomnuj xwỳnh ā mē harē rỳ mē kot amnhī to mex xwỳnh ā mē harē.

³⁴⁻³⁵—Nē koja mēhō hamaxpēr mex nē hāmri nē kapēr mex o pa. Nom koja hamaxpēr punuj nē kapēr punuj pix o pa. Nē htỳx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Na htem ahpỳnhā amnhī jamaxpēr xà hkôt tanhmā kapēr to ho pa. No mē kajaja na ka htem kagā xoprē jamaxpēr pyrāk o ajamaxpēr punuj pix o ri apa. Jao akapēr punuj nē. No tām ajamaxpēr o tām akapēr o ri apa hkêt nē. Na htem tanhmā hamaxpēr to xà hkôt tanhmā ri kapēr to ho pa. ³⁶⁻³⁷Koja nhỳrmā Tirtūm mē piitā tanhmā mē kapēr to hā mē mar xà hkôt tanhmā mē harēnh to. Jakamā mē akapēr mex o mē apa xwỳnhjaja koja mē amex ā mē ajarē. Nom mē atỳx ri akapēr punuj o mē apa xwỳnhjaja koja mē amex kêt ā mē ajarē. Hāmri nē mē akapēr punuj o apaja mỳrapê mē atomnuj tỳx nē. Anē.

Jejus kot Jōhti jarēnh

Makre 8.11-12; Rukre 11.29-32

³⁸Hāmri nhùm Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwỳnh mē Parijew nhō xwỳnh kwỳjaja mēmoj tā Jejus wỳ nē kām:

—Kwa Pahihti. Mē inhmā aa mē ixte mēmoj pumunh kêt ô ho anē. Kot paj mē omu hāmri nē Tirtūm kot mē ixwỳr amēnh ā apumunh kurē kumrēx. Jakamā e mē inhmā mēmoj to anē nà. Anē.

³⁹Hāmri nhùm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Pēr ām mē ajamaxpēr punuj pix o na ka htem apa. Ixpê Tirtūm kot mē awỳr inhmēnh xwỳnh tā mē ate ja hā ixpumunh kêt. Nē mē ate ja hā axpēn mā ijarēnh kêt tā ixte mē amā aa mēmoj pumunh kêt ô ho anhỳr kaxyw hā ixwỳ. Nà pa mē amā ho anhỳr kêt nē. Kormā. Ām amnepēm Jōhti kot tanhmā amnhī nhīpêx toja pix kot paj mē amā harē.

⁴⁰—Tirtūm nhỳ hā kapēr xwỳnh Jōhtija amnepēm na pre tep rax kumrēxja htīr rāhā kukrē. Nhùm ôxàhkre

kamā htîr nê hkrî hã apkati axkrunêpxi hãmri nê htîr rãhã õxàhkre rûm kato. Tã ixpê Tîrtûm kot mē awÿr inhmênh xwÿnh kot paj nhÿrmã kên kre kamã ixtyk nê inhnôr ã apkati axkrunêpxi. Jõhti hkînhã ixtyk kumrêx nê inhnôr ã apkati axkrunêpxi hãmri nhûm Tîrtûm akupÿm ixto ixtîr.

⁴¹—Nê koja nhÿrmã Tîrtûm akupÿm mē htyk nê mē hikwÿ xwÿnh piitã akupÿm mē ho htîr hãmri nhûm mē piitã Inhîpêêxã mē wa ixkutã hkrî pa wa tanhmã mē harênh to. Tîrtûm mē wa ixkuri mē htîr tûm nê mē pa ho mē pa mã xwÿnhjê hã mē hkwyjê jarê nê wa ixkuri mē pa ho mē pa hkêh xwÿnhjê jarê. Mē piitã ã ahpÿnhã mē harênh anê. Amarî mē pa xwÿnhjaja nê mē õ pahijaja. Jakamã nhûm Ninîwe nhõ xwÿnhjaja tanhmã wa inhmã mē ajarênh to. Jõhti kot mē hwÿr môr nê mē kãm Tîrtûm kapêr jarênh o pa xwÿnhjaja nhûm mē tanhmã wa inhmã mē ajarênh to nê wa inhmã: “Na pre Jõhtija man mē inhõ krî hwÿr mô nê mē inhmã akapêr jarênh o ri mē ixkôt pa. Pa prem kuma nê mē ixte amnhî tomnuj kaga nê akôt amnhî xunhwÿr kurê kumrêx Tîrtûm. No or war akutã mē hkrî xwÿnh kwÿ ata mē na pre Akra Jejus tãm mē hwÿr mô nê mē kãm kapêr o ri mē hkôt pa nhûm prem mar tã mē ixkînhã mē kot amnhî tomnuj kaga nê hkôt amnhî xunhwÿr kêt nê. Mē ixkurom mē kot Akra mar tã amnhî kaxyw kãm hamaxpêr kêt nê.” Anhÿr o koja mē wa inhmã mē ajarê ka mē tee ri mē ama nê ra mē amã ma nê. Nom ãm nê amã ma kaprÿ.

⁴²—Nê sur kãm mē õ pahi nitita koja mē hpãnhã tanhmã wa inhmã mē ajarênh to nê wa inhmã: “Na pa pre inhmã pahi Sarumãw kot war anhÿ hã àhpumunh tÿx ã harênh ma hãmri nê inhmã mar prãm xaj ma awry hã õ pika hwÿr mô nê omu nê kapêr ma. Hãmri nê ma akupÿm inhõ pika hwÿr mô nê

ixkwÿjê mã àhpumunh tÿx ã harênh o ri ixpa. Tã Akra Jejus na kot àhpumunh tÿx o pahi Sarumãw jakrenh tã or war akutã mē hkrî xwÿnh kwÿ ata mē. Mē kot kapêr mar tã ixkînhã kãm mar prãm kêt. Na prem kuma nê ãm kuma.” Anhÿr o koja wa inhmã mē ajarê. Hãmri nê ja hã mē amã akir ka mē tee ri mar o akrî nê amnhî kamã agryk o akrî. Nom ãm amnhî kamã agryk kaprÿ. Anê.

Mêkarõmnuti kot tanhmã mēhõ hto hã harênh

Rukre 11.24-26

⁴³Nhûm Jejus arî Parijew nhõ xwÿnhjê mē Tîrtûm kapêr tûm o mē ahkre xwÿnhjê mã kapêr nê mē kãm:

—Te mē ate ixte mēhõ nê mêkarõmnuti japôx xwÿnhnta pyrãk. Nhûm te kêp kator nê ma htêm pyrãk. Nê nhÿri amgrã kamã ri pa pyrãk. Koja ja kêp omnuj nhûm tee ri kamã nhÿri hkôt xà japêr o pa. Nom tee ri hapêr o pa kaprÿ. ⁴⁴Hãmri nê tanhmã amnhî kukamã hamaxpêr to nê hamaxpêr o: “E kot paj ma akupÿm mē kot nê ixkator xwÿnhnta wÿr tē nê axà nê kamã mãn ri ixpa.” ⁴⁵Anhÿr o hamaxpêr hãmri nê ma akupÿm hwÿr tē. Nom kormã akupÿm hwÿr àr kêt ri nhûm kamã amrakati nê ri pa. Jakamã nhûm akupÿm hwÿr axà. Nom ahte hwÿr àr kêt nê. Amnhî kôt hkwyjê ho 7 nê hwÿr mē ho gjêx pa. Mē kêp 7jaja nê wamta mē nhûm mē piitã hwÿr gjêx pa. No mē kêp 7jaja na omnuj tÿx o kot wamta jakrenh jakamã nhûm mē kot hwÿr gjêx xwÿnhnta mē ÿ hã ra amnhî tomnuj tÿx nê oprê htÿx o pa. Wam pyxire kot hwÿr àrta nhÿ hã nhûm amnhî tomnuj o ri pa nom kawax pē oprê. Tã nhûm ra axte hwÿr mē ohtõ nê gjêxta nhÿ hã hãmri oprê htÿx kumrêx. Ja pyrã nê kot kaj mē tokyx ixkôt amnhî xunhwÿr kêt nê hãmri nê amnhî tomnuj tÿx pix o ri apa. Anê.

Jejus kot tanhmã hkwÿjê jarênh to hã harênh

⁴⁶ Nhùm Jejus arî mē ahkre ho nhÿ. Rôm nhùm katorxà nê htôjaja nhÿhÿnh hwÿr môn pôj. Nom kormã hwÿr gjêx kêt nê. Mē kot hã htu rax jakamã nhùm mē tee ri hwÿr gjêx kaxyw kormã kapôt ã hã mē omunh o kuhê. ⁴⁷ Hãmri nhùm mēhōja kapôt ã mē omu nê Jejus mã mē harê nê kãm:

—Kwa Pahihiti. Ota akatorxà mē atôjaja awÿr môn pôj nê tee àr kaxyw. O mÿj mē kapôt ã kuhê. Anê.

⁴⁸⁻⁵⁰ Hãmri nhùm kuma nê kãm:

—Tôe. Nà kot pa ixkato nê mē omu. Inhmã mē hapêê. Nom kot kaj mē atô Tirtüm kapêr ma nê hkôt amnhÿ xãm nê hkôt amnhÿ nhÿpêx. Hã kot kaj te apê ixtô rÿ ixkatorxà pyrãk o pu mē axpên nhÿpêx o ri papa. Pa inhmã ixkatorxà nê ixtôjê japê pyrã nê mãânên inhmã mē ajapê nê. Anê.

Mêmo hy hkre xwÿnh jarênh

Matêwre 13.18-23; Makre

4.1-9; Rukre 8.4-8

13 Hãmri nhùm Jejus mē kãm kapêr pa nê ixkre rüm kato nê ma himô rax wÿr tê nê gô mÿri mē kãm ujarênh kaxyw nhÿ. Pa mē ixpê hkôt mē ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ma hkôt mra. ²⁻³ Hãmri nê gôta wÿr pôj nê mÿri ixkrî. Nhùm mē Jejus ã htu rax nê nhùm tee ri mē omunh o nhÿ. Hãmri nê hamaxpêr nê kãnhmã xa nê tê nê pàr krem axà nê pàr kre kamã mütüm awry rüm mē ahkre ho nhÿ nhùm mē piitã omunh nê mar mex o hkrî. Nhùm mē kãm ujarênh o mē ahkre ho nhÿ. Nom mē kãm tãm ujarênh kêt nê. Mē kot Tirtüm kapêr mar nê tanhmã hkôt amnhÿ nhÿpêx to ho paja nhùm hã kuxi nê mē kãm harênh o nhÿ nhùm mē amgrã kamã kÿx pê mar o hkrî. Nhùm mē kãm:

⁴—E mē inhma. Koja mēhō ma pur mã mō nê pur kãm mēmo hy ho ukapêr o ri pa. Nom nhùm hy piitã amex kãm rôrôk kêt nê. Koja hkwÿja ahpÿnhã nhÿri rôrôk. Kwÿ aptÿx kãm rôrôk nhùm kuwênhre omu nê hwÿr mra nê hkrêr pa.

⁵—Nê koja kên kãm hkwÿ rôrôk nê ra higrôt kutã nojarêt nê higrôt pa. Nom nhùm kamã aptÿx nê kêp pika hkryre. ⁶ Jakamã nhùm higrôt nhùm hã myt apha nê arigro htÿx mē nhùm grã pa. Harê hkryre jakamã grã pa.

⁷—Nê koja mrônhi kamã hkwÿ rôrôk nê higrôt tã no nhùm utÿja kêp amÿtã nhùm ô hkêt nê.

⁸—No kêt hirã kamã pika mex kãm rôrôk xwÿnhja hirã kamã rôrôk jakamã higrôt mex nê piitã ô rünh nê. Kamã ô hkwÿ kêp 30 nê kamã hkwÿ kêp 60 nê kamã hkwÿ kêp 100. ã mē ujarênh kot anhÿr. ⁹ Kwa kêr ka mē ixujarênhja ma nê kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho apa. Anê.

Mêmo kaxyw Jejus kot mē ujarênh o mē ahkre

Makre 4.10-25; Rukre 8.9-15

¹⁰ Hãmri pa mē ixpê Jejus kôt mē ixpa ho ixpa xwÿnhjaja Jejus kot mē kãm ã ujarênh anhÿrja ã kuma nê tee ri hkukamã ijamaxpêr. Hãmri nê hã hkukja nê kãm:

—Kwa axujarênhta na pa mē ixprî hã hkôt mēmoj pumunh kêt nê. Mon ka hte ãm mē ujarênh pix o mē ahkre? Anê.

¹¹ Hãmri nhùm mē inhmã:

—Tôe. Nà kot paj mē amã harê. Tirtüm kãm mē ate aprî hã mar prãm jakamã kot paj ixprî hã mē amã harê. Mē kot amnhÿ tomnuj kaga nhùm Tirtüm kot ja hã mē omunh nê mē ho hkra. Ja na pa harê. No mÿjjaja mē akînhã kãm ja mar prãm kêt jakamã na htem ixujarênhja ma nê ãm kuma nê htÿx ri pa.

¹²—No kêt mē kajaja na ka mē ixkôt ri apa ho apa. Nê xatã ixkapêr mar o apa jakamã na ka mē aprî hã ixkapêr ma. Tã

mê ate ixkôt amnhî nhîpêx o apa jakamâ na pa tanhmâ mê akrâ hto ka mê aprî hâ mar mex o mô. No mê kot ixkapêr mar nê âm mar xwÿnhjaja na mê akînhâ inhmar tÿx kêt nê. Jakamâ nhûm Tirtûm tanhmâ mê hkrâ hto nhûm mê hâ no hkêt tokyx anê htÿx ri pa.

¹³ “Ixte mê kâm aa mê kot mêmôj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax tâ nhûm mê omu nê âm omu. Nê ixte amnhî nhîpêxja nhûm mê kâm hkînh kêt nê. Nê mê kot ixkapêr mar tâ âm inhma nê kâm hprî hâ inhmar prâm kêt nê.”

—Jakamâ na pa hte â mê kâm mêmôj te ho tãm pyrâ nê harê no âm hâ haxwÿ nê mê kâm ixujarênh anê.

¹⁴⁻¹⁵ —Na pre ra Tirtûm nhÿ hâ kapêr o pa xwÿnh Ijaisja amnepêm mê hkukamâ tanhmâ mê harênh to nê hâ kagâ. Mê kot inhmar nê âm inhmar xwÿnhjê jarê nê tanhmâ mê hkukamâ mê harênh to nê mê harênh o:

Koja mê ujarênh mex mar pymaj amnhî jamak pro nê amnhî no hpro nê hkôt hamaxpêr kêt nê. Jakamâ koja mê kâm mê kot amnhî nhîpêx mex prâm kêt nê harênhja ma nê âm kuma. Nê omu nê âm omu. Mê kâm hprâm kêt jakamâ koja mê â amnhî nhîpêx anê. Â mê kot amnhî nhîpêx anhÿr kêt ronhÿx mê ra Tirtûm kapêr ma nê hkôt amnhî xunhwÿ. Hâmri nhûm amnhî tâ mê omu nê mê nê mê kot amnhî tomnuj rênh pa. Hâmri nhûm mê hkôt amnhî nhîpêx mex nê kapêr mar mex o pa. Tâ no nhûm mê Â amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Anê.

—Â Ijaisja mê hkukamâ mê harê nê mê hâ kagâ anê.

¹⁶ —No kêt mê kajaja na ka htem ano ho ixte tanhmâ amnhî nhîpêx to ho ixpa hâ ixpumunh o ixkôt apa. Nê mê ajamak o ixkapêr mar o ri ixkôt apa. ¹⁷ Amnepêm mê akukamâ pahijaja nê Tirtûm nhÿ hâ mê kâm kapêr o ri mê pa xwÿn-

haja na prem kâm ixpumunh prâm tÿx o pa. Nê mê kâm ixkapêr mar prâm tÿx o pa. No âm mê akînhâ ixpumunh nê ixkapêr mar kêt râhâ htyk pa. Kormâ ixwrÿk nê jar ixkator kêt jakamâ na prem arî htîr nê pa ri ixpumunh kêt râhâ ra htyk pa. Âm mê kapxipixjaja na ka mê mÿr pê ixte amnhî nhîpêx â ixpumunh nê ixkapêr mar o ixkôt apa. Tâ mê kurom mê ate ano ho ixpumunh nê ajamak o ixkapêr mar o ixkôt apa jakamâ kwa mê ja hâ amnhî pumu nê tãm amnhî nhîpêx o ri apa pê akînh nê ri apa. Anê.

Nhûm pre â Jejus mê ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã kapêr anê.

Jejus kot hprî hâ mêmô hy jarênh

Makre 4.13-20; Rukre 8.11-15

¹⁸ Hâmri nhûm Jejus mê ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã hprî hâ mê ujarênhhta jarê nê mê inhmâ:

—E kot paj ixprî hâ mê amâ mêmô hy ho ukapêr xwÿnh â ixujarênhhta jarê ka mê inhma. Nâ mêmô hyta te kêp Tirtûm kapêr pyrâk. Nê ahpÿnhâ mêmô hy rôrôk â pikata te kêp mê apê panhî ahpÿnhâ mê ate Tirtûm kapêr mar nê ahpÿnhâ hkôt tanhmâ amnhî nhîpêx tota pyrâk. ¹⁹ Jakamâ mê kot mar xwÿnh kwÿjaja te mê kot aptÿx kâm hy rôrôk nhûm kuwênh kot hwÿr mrar nê hkrêr par xwÿnhhta pyrâk. Jao Tirtûm kapêr ma no nhûm Satanasti te kuwênh kot hy krêr parta pyrâ nê mê kot mar nê amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿr pymaj hâmri ra tanhmâ kapêrja nê mê hkrâ hto. Jakamâ nhûm mê kuma nom ho hamakêtkati tokyx anê nê axte kâm hamaxpêr kêt nê pa.

²⁰ —Nê mê kot mar xwÿnh kwÿjaja te mê kot kênre kamâ hy hkwy rôrôk nê higrôt nê grâ par tokyx anhÿr xwÿnhhta pyrâk. Jao Tirtûm kapêr ma nê hkînh nê. Nê kâm mar prâm nê. ²¹ Tâ nhûm mêmô Tirtûm nê tanhmâ mê kâm kapêr to nhûm mê kuma nê Tirtûm kaga. Te

mêmo hy higrôt nom ra grà par tokyx anhÿrta pyràk.

²²—Nê mê kot mar xwÿnh kwÿjjaja te mrônhi kamã hy hkwÿ rôrôk nê higrôt nhùm mrônhi kot kêp àmnâr xwÿnhhta pyràk. Jao mê kãm Tirtùm kapêr mar prãm tâ mãânên kãm mê hikukrêx rûnh nê mê hikâxpore rûnh prãm. Hâmri nê âm ja pix kukamã hamaxpêr o pa. Nê ja gryk à axte Tirtùm kapêr mã hamaxpêr nê hkôt amnhî nhîpêx kêt nê.

²³—Nê mê kot mar xwÿnh kwÿjjaja te hirã kamã pika mex kãm hy hkwÿ rôrôk nê higrôt nê ô rûnhhta pyràk. Jao ixkapêr ma nê amnhî krã him hagjênh tÿx nê. Nê ixkôt ri amnhî nhîpêx mex rãhã ho pa. Jakamã te mêmo hy ô rûnh nê ô mex pyràk o amnhî nhîpêx. E ã ixujarênhja kot anhÿr. Anê.

Harôj kaàkre jarênh

Matêwre 13.36-43; Makre 4.26-29

²⁴ Nhùm Jejus axte mê kot mar o hkrî xwÿnhjê mã awjarê nom hprî hã mê kãm ujarênh kêt nê. Axte mê kãm mêmoj tâ kuxi nê awjarê nê mê kãm:

—Nà nhÿrmã Tirtùm mê kot kormã htîr ri tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa hã mê omunh xà hkôt ahpÿnhã tanhmã mê harênh toja te mê ujarênh ja pyràk. Koja mêhõ harôj y mex o ukapêr kaxyw ma hpur mã mô. Hâmri nê hkre hpa nê ma akupÿm mô. ²⁵ Tã nhùm kamât nhùm ra gôr nê nô. Hâmri nhùm kãm hkurê xwÿnhja ma kêp ihpur wÿr tẽ nê harôj mexta nhîpy axtem nê kêp harôj kaàkre hkre. Harôj kaàkreja te kot harôj mex pyràk nom mê kot hkur kêt. Tã nhùm kêp harôj y mex nhîpy hkre hpa hãmri nê ma akupÿm tẽ.

²⁶—Tã nhùm hamê higrôt nê anhîpê ô. ²⁷ Nhùm kãm mê àpênh xwÿnhjaja tee ri harôj mex kaêx ã harôj kaàkreta pumu nê hpur nhõ dônh wÿr tẽ nê kãm harê nê kãm: “Kwa ate harôj mex pix kre htã pêr hkaêx ã harôj kaàkre mãânên

kato. Kwa tanhmã na pre amnhî to nê hkaêx ã kato?” Anê. ²⁸ Hâmri nhùm tee ri mê kuma nê mê kãm: “Nà mêhõ kãm ixkurê xwÿnh na pre ã inhîpêx anê.” Anê hãmri nhùm kãm mê àpênh xwÿnhhta kãm: “Kwa xà kot paj mê tokyx ma hwÿr mra nê nê harênh pa nê kurê nà?” Anê. ²⁹ Nhùm mê kãm: “Nà kot kaj mê anê nê harôj mexta mê ho apimràatã ixpê harênh pa. ³⁰ Kwâr mãmri harôj mex mê hpimràatã ô hpa mân. Ka mê rî ma hwÿr mra nê harôj kaàkre kumrêx jarênh pa nê axpên tâ harê ho ê nê ma o mra nê hpôk. Hâmri nê rî kormã hpãnhã harôj mex jakà nê ho akuprô nê ô ho mra nê ixkre kamã haxwÿ.” Anê. ã mê ujarênh kot anhÿr.

Anhÿr o mê kãm kapêr.

Jejus te kot mêmo hy hkryre pyràk ã harênh

Makre 4.30-32; Rukre 13.18-19

³¹⁻³² Hâmri nhùm Jejus arî mê kãm amnhî tâ kuxi nê ujarênh o nhÿ. Nê tanhmã mê kãm amnhî tâ ujarênh to nê mê kãm:

—Nà Tirtùm kot mê awÿr ixte mê ato amnhîptâr kaxyw inhmênh ã ijarênhja. Te ixte mêmo hy pixire nhùm mê kot hkre nhùm higrôt pyràk. Koja gaa nê hprêk. Hâmri nê hpa anhgrã nhùm kuwênhre hwÿr mra nê hôptî kamã amnhîm haê nhîpêx nê kamã hikwÿ. Tã kot paj nhÿrmã mêmo hy jarênhhta pyrã nê ixpyxi htã pika piitã hkôt mê ho amnhîptã nê mê omunh mex rãhã ho ipa. Anê.

Jejus te kot pãwti kaxkrit xà pyràk ã harênh

Rukre 13.20-21

³³ Nhùm Jejus arî mê kãm amnhî tâ kuxi nê ujarênh o nhÿ nê mê kãm:

—E kot pa hpãnhã mê amã tanhmã pãwti kaxkrit xà jarênh to ka mê inhma. Na hte mênijaja pãwti nhîpêx kaxyw

hāmri nê kaxkrit xà hkwȳ ho grire nê kupy nê trik xôm mē ho ahkà. Hāmri nê ho pāwti nhîpêx. Kaxkrit xàja grire htā pāwti piitā ho kaxkrit mex nê. Tā ja pyrā nê ixpyxi htā koja mē nhÿrmā pika piitā hkôt ixkôt amnhî nhîpêx mex o pa.

Anhÿr o mē kām amnhî jarē.

**Jejus kot mē ujarēnh pix
kām mē ahkre hā harēnh**

Makre 4.33-34

³⁴Na pre ā Jejusja mē ujarēnh o mē ahkre ho pa anē. Ām mē ujarēnh pix o mē ahkre ho pa. Te tām ujarēnh pyrāk no ām mēmoj tā haxwÿ rÿ amnhî tā haxwÿ nê mē kām tanhmā amnhî jarēnh to. ³⁵ā kot mē ahkre ho pa anhÿr kukamā na pre ra amnepēm Tirtūm nhÿ hā kapēr o mē pa xwÿnhjê hōja harē nê hā kagà. Te Jejus tām tanhmā amnhî jarēnh to pyrāk o hkukamā harē nê hā kagà nê hā hkagà ho:

Kot paj mē kām ixujarēnh pix kām mē ahkre ho ri ixpa. Mēmoj te ho tām pyrā nê harē nom mēmoj tā haxwÿ nê tanhmā mē kām ixujarēnh to. Nê aa mē kot mēmoj mar kêt xwÿnh kwÿ kot paj mē kām harē kê mē kuma. Anē.

Jejus kot hprî hā harôj kaàkre jarēnh

Matêwre 13.24-30, 13.47-50

³⁶Tā nhūm Jejus mē kām ujarēnh pa nê mē kure nê ma tēn ixkrem axà. Hāmri pa mē ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ma hkôt mra nê ixkrem agjê. Hāmri nê harôj kaàkre hā ujarēnhhta ā hkukja nê kām:

—Kwa aprî hā mē inhmā harôj kaàkre jarēnhhta jarē nà. Na pa mē kormā ixprî hā mar mex kêt nê. Anē.

³⁷Hāmri nhūm mē inhmā:

—Tôe pa ixprî hā mē amā harē. Ām paa.

Ixpê Tirtūm kot mē awÿr inhmēnh xwÿnh te ixte mēmo hy mex o ukapēr xwÿnhhta pyrāk.

³⁸Nê purta te kêp pika piitā pyrāk.

Nê harôj mexta te ra mē ate ixkôt amnhî xunhwÿr nê ixkôt amnhî nhîpêx o apa xwÿnhjê pyrāk.

Nê harôj kaàkreta te mē kot Satanasti hkôt amnhî nhîpêx o mē pa xwÿnhjê pyrāk.

³⁹Nê kot harôj kaàkre hkre xwÿnhhta te Satanasti pyrāk.

Nê harôj jakār xà hā arîgrota te Tirtūm kot ahpÿnhā tanhmā mē harēnh to xà hā arîgrota pyrāk.

Nê mē kot harôj jakār xwÿnhjaja te Tirtūm kapēr o wrÿk xwÿnhjê pyrāk.

⁴⁰Mē ujarēnhja kamā na prem harôj kaàkre kumrêx jarē nê hā hpók jarē. Ja pyrā nê koja nhÿrmā Tirtūm kot ahpÿnhā tanhmā mē harēnh to xà hā arîgrota ā hāmri ā mē kot amnhî tomnuj o mē pa xwÿnhjê nhîpêx anē.

⁴¹—Kot paj nhÿrmā kām mē piitā mē ho amnhîptār kaxyw hāmri nê kapēr o mē wrÿk xwÿnhjê mā anē nhūm mē ma mran wrÿ nê mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjê pix o akuprō. Nê mē kot nhām mē hkwȳjê kot mē urāk nê tanhmā amnhî tomnuj to ho pa kaxyw mē kām anhÿr xwÿnhjaja nhūm mē määnēn mē ho akuprō. ⁴²Hāmri nê mē ho pikuprōnh pa nê te mē kot harôj kaàkreta nhîpêx pyrā nê kuwy kamā mē rēnh pa. Hāmri nhūm mē kamā amnhî xà htÿx kamā hamak rāhā nê pa ho pa. Nê amnhî xà htÿx ā maj tee ri mÿr rāhā ho pa. Nê tee ri amnhî xà hā maj amnhî nham o axpēn kamnhar tÿx kaprÿ.

⁴³—No ixkôt mē kot amnhî nhîpêx xwÿnhjaja koja mē mē kurom mex kumrêx nê pa. Kot paj mē ho mex rax nê nhūm mē mex rāhā nê pa ho pa. Tirtūm kot kormā pika nyw nhîpêx mā xwÿnhhta kamā nhūm mē mex kumrêx nê pa ho

pa. E kêr ka mē ixujarēnhja ma nē kām ajamaxpēr tÿx rāhā ho apa. Anē.

Mē hikukrêx mex o hpimxur jarēnh

Piripos 3.7

⁴⁴ Nhūm Jejus arī mē ixpiitā mē inhmā tanhmā ujarēnh to. Nom hprī hā ujarēnh kêt nē. Kê axte mēmoj tā kuxi nē mē inhmā tanhmā ujarēnh to nē mē inhmā:

—Mē ate ixkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja te mē apē mē hikukrêx mex ā pika japrôr xwÿnhhta pyrāk. Koja mēhō mē hikukrêx mex jamÿ nē o tē nē nhÿri amnhīm ho amÿxu. Kaxyw kakwÿ nē kamā hagjê nē hity hpa nē ma akupÿm tē. Hāmri nhūm jāã nhūm mēhō tēn kām kato. Hā pikata kakwÿ nē kām kato nē omu nē hkīnh nē. Nē hamaxpēr o: “E pa ma tē nē inhōrkwÿ kamā ixkukrêx piitā ho wēnē hpa nē hpānhā kàxpore jamÿ nē ho amnhīm mē hikukrêx mex ā pika japrô nē amnhīm mēmoj mexta o ixàrik pa.” Anhÿr o hamaxpēr nē akupÿm hity hpa nē ma akupÿm tē. Hāmri nē mēmoj mexta gryk ā ò mēmoj piitā ho wēnē hpa. Hikukrêx nē òrkwÿ nhūm piitā ho wēnē hpa. Hāmri nē hpānhā kàxpore jamÿ nē ma o tē nē amnhīm pikata japrô. Hāmri nē ma akupÿm hwÿr tē nē kamā mē hikukrêx mexta kwrÿnh pa nē ho ò kumrêx.

—Tā te mē ate mēhō kot ā amnhī nhīpêx anhÿr xwÿnhhta pyrāk. Na ka mē urāk nē inhgryk ā amnhī tomnuj kaga hpa nē hpānhā ixkôt amnhī nhīpêx. Te mēhō kot mēmo mē hikukrêx mex gryk ā hikukrêx tūm piitā kaga hpar nē mē hikukrêx mex o hpimxur xā hā pikata japrôr pyrāk. Anē.

Mēhō kot kēn jaxēnh japrôr jarēnh

⁴⁵ Nhūm Jejus arī mē inhmā awjarē nē mē inhmā:

—Nē ja. Na htem kām hkīnh nē hamakêtcati nē ri hpa hprām xàj Tirtūm kôt amnhī xunhwÿr nē hkôt ri amnhī

nhīpêx rāhā ho pa. Te mēhō my kām kēn jaxēnh mex prām nē ma ri hapêr o pa xwÿnhhta pyrāk. ⁴⁶ Nē ra nhÿri omu nē ma tē nē prēs ā mē hkukja. Nhūm mē kām hā ho ohtô nē harē nhūm ma akupÿm tē nē kām ho ò hprām xàj hikukrêx piitā ho wēnē hpa. Hāmri nē kàxpore jamÿ nē o tē nē amnhīm ho haprô. Kēn jaxēnh mexta pix gryk ā hikukrêx piitā ho wēnē hpa nē hpānhā ho amnhīm haprô.

—Tā ja pyrā nē na ka htem amex nē ajamakêtcati nē axāmnhīx ri apa hprām xàj ixkôt amnhī xunhwÿr nē ixkôt pix mā amnhī nhīpêx o apa. Anē.

Kryhti jarēnh

Matêwre 13.24-30, 13.36-43

⁴⁷⁻⁴⁸ Nhūm Jejus arī mē inhmā awjarē nē mē inhmā:

—E Tirtūm kot nhÿrmā tanhmā mē harēnh to xā hā arīgro kot paj ixprī hā tanhmā mē amā harēnh to. Te ho mēmyjaja kot himô kamā kryhti rēnh pyrāk. Koja mē gôx kām kumē nē akupÿm ho api nhūm kamā tep ohtô nē. Nhūm omu nē kÿx pē amgrā kamā hkapī nē ahpÿnhā ri tanhmā kamā kute kawrà. Nē kamā mex kawrà nē kawà kamā kugjê nē mē kot hkur kêtja nhūm nhām kurē. ⁴⁹ Ja pyrā nē Tirtūm kot ahpÿnhā ri tanhmā mē kot amnhī nhīpêx to hā mē omunh xā hkôt tanhmā mē hipêx to kaxyw arīgrota ā ā mē hipêx anē. Koja kapēr o mē wrÿk xwÿnhjaja mē kot hkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê nē mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwÿnhjê kawrà hpa. ⁵⁰ Nē te mē kot tep mex nē tep punu kawrà nē nhām rēnhhta pyrāk o mē hipêx nē ma kuwy hwÿr mē o mra nē kamā mē kurē. Nhūm mē tee ri amnhī xā htÿx ā maj amÿra nē tee ri amnhī nhīpêx kaprÿ. Anē.

Nhūm pre ā Jejusja axte mē ixpê hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjê mā ujarēnh anē. ⁵¹ Hāmri nē mē inhmā:

—E xàn ka mē atā aprī hā ixujarēnhta ma nà?

Anē pa mē kām:

—Tỳ. Nà na pa mē atā ixprī hā mar mex nē. Anē.

⁵² Hāmri nhūm mē inhmā:

—Tôe. Nà âm hāmri. Na ka xep mē ra ixte mē ahkre nywta mar mex nē. Nē mē akwỳjaja määnēn Tirtūm kapēr tūm mar mex nē. Te mē apē mēhō apkur xà rax pyrā nē ma ho mē piitā mē hipēx o ri mē hkôt paja pyrāk. Ja pyrā nē kēr ka mē ma mē piitā mē hkôt Tirtūm mē wa ixkapēr o mē ahkre ho ri mē hkôt apa. Anē.

Najare nhō xwỳnhjaja kot Jejus kaga hā mē harēnh

Makre 6.1-6; Rukre 4.16-30; Juāw 1.11

⁵³ ā Jejus mē inhmā ujarēnh par anē. ⁵⁴ Hāmri nē ma akupỳm Najare hwỳr mō nē Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwỳr tē nē axà nē mē ahkre ho nhỳ. Nhūm mē amnhī jaēr pē tanhmā kot mē ahkre hto hā kuma nē tee ri hkukamā hamaxpēr nē axpēn mā:

—Tk. Kwa kēp mē panhīō htā tanhmā kot we amnhī to nē ā àhpumunh tỳx kôt mē pamā kapēr anē nē ri mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỳr o pa? ⁵⁵⁻⁵⁶ Na pre mē panoo mā hprēk nhūm mē pahte pahprī hā hkwyjē pumunh. Kēp pī kuprār xwỳnh Juje mē hprō Marir wa hkraa. Nē kēp Xiakre nē Juje nē Simāw nē Jut mē htōō. Nē htōx-jaja jar mē pakamā pa nhūm mē pahte mē piitā mē omunh mex kēnā kot kêt we mē kurom ā àhpumunh tỳx anē. Anē.

⁵⁷ Hāmri nē kamā gryk nē hkaga. Hāmri nhūm tee ri amnhī tā mē omu nē mē kām:

—Nà Tirtūm nhỳ hā kapēr jarēnh o mē pa xwỳnhjaja na htem krī hkwy kamā kām mē mar prām nē. Nom ō krī kamā mē kot karàre rūm hprēk kām omunh xwỳnhjaja na htem kuma nē âm kuma. Anē.

⁵⁸ Tā mē kot amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt jakamā nhūm tee ri mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỳr rax prām. No âm mē kām mēmoj to grēre nē ho anē.

Mē kot Juāw Paxis pīr ā mē harēnh

Makre 6.14-29; Rukre 9.7-9

14 Tā nhūm pika pē Garirej kamā mēo pahihiti Erox Jejus jarēnh ma ² nē tee ri hkukamā hamaxpēr nē hā ō pōristi mā kapēr nē mē kām:

—Kwa pēr Juāw Paxis na nà? Ra ixte hā ixāmnēnh nhūm mē kot hpīr tā măn tanhmā amnhī to nē akupỳm htīr. Nà pēr tām kēnā. Jakamā na hte aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỳr o pa. Anē.

³⁻⁵ Na pre ra Erox htō pē hprōptàn ho hprō. Tō arī htīr tā nhūm axtem nē kēp utà nē ho hprō. Hāmri nhūm Juāw Paxisja harēnh ma nē hā kām akir nē kām:

—Kwa Eroxis kēp atō hprō kēnā na ka kêt axtem nē kēp utà nē ho aprō. Kwa ja omnuj tỳx o omnuj tỳx. Anē.

Hāmri nhūm amnhī tā kuma nē kamā gryk nē kot hpīr kaxyw. Tā nom nhūm ljaew kot axpēn mā kēp Tirtūm nhỳ hā kapēr jarēnh xwỳnh ā harēnh jakamā nhūm mē umaj hpīr kêt nē. Âm ho prēs nē haxà nhūm hkrī ho hkrī.

⁶ Tā nhūm jāā nhūm Erox kator ā arīgro kato nhūm mē hā akuprō nē hā hkīnh. Hāmri nhūm hprō nyw kra niti mē hwỳr axà nē ahte mē hipôk ri mē kām gre. Mē kot omunh nē kamā hkurē kaxyw nhūm mē noo mā hpijaàm kêt nē mē kām gre o xa. Hāmri nhūm pahi Erox omu nhūm ja kām mex nē nhūm hkīnh nē kamā nopyma nē. ⁷ Hāmri nē kām:

—Nà âm hāmri na ka ā mē inhmā amnhī nhīpēx anē. Jakamā kwa māmri mēmoj tā ixwỳ. Amā mēmoj prām xà hkôt hā ixwỳ kot paj amā kugō. Âm

hâmri na pa amâ anê. E mêmoy na amâ hprâm? Anê.

⁸Hâmri nhùm kuma nê kâm:

—Ma Juâw Paxis krâ na pa inhmâ hprâm. Inhmâ hkrâ krâhta nê pasiiti kamâ axà nê ixwÿr o tē nê inhmâ agō. Anê.

Ra katorxà kot kaxyw kâm karō jakamâ nhùm â hâ hwÿr anê. ⁹Hâmri nhùm Eroxja tee ri kuma nhùm ja kêp omnuy nê. Nom ra mē pikuprōnh rax xwÿnhjê nhîpōk ri mē noo mâ kot kâm: “E māmri amâ mêmoy prâm xà hkôt hâ ixwÿ pa amâ kugō.” Anhÿr jakamâ kâm kot kêp nê hprâm kêt nê. Hâmri nê Juâw Paxis wÿr ò pôristi hkwy rê ¹⁰nhùm mē ma mē hagiênh xàta wÿr mra nê unê nê mut krâhta. ¹¹Hâmri nê hkrâ mÿ nê pasiiti kamâ kuxà nê ma akupÿm nita wÿr o tē nê kâm kugō nhùm kumÿ nê ma katorxà hwÿr o tē nê kâm kugō.

¹²Hâmri nhùm Juâw Paxis kôt mē pa xwÿnhjaja tee ri mē kot hpîr â harênh ma nê ma hwÿr mra nê kumÿ nê ma o mōn haxà. Hâmri nê ma Jesus wÿr mra nê kâm harê.

Jesus kot mē ho ohtô nê mē kâm mē ò hâ harênh

Makre 6.30-44; Rukre 9.10-17; Juâw 6.1-14

¹³Hâmri nhùm Jesus Juâw Paxis jarênh ma nê hkapri nê. Nê ma himô nhîkjê hwÿr kapôt â mōr kaxyw pâr krem axà nê ma mō. Pa mē hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ma hkôt mra. Hâmri nhùm krî hkwy kamâ mē pa xwÿnhjaja harênh ma nê ohtô nê ma mē inhîkrep pikap mra. Nê ra amnhî to wa nê mē inhmōr xàja wÿr pōj nê mē ixkutêp hkrî. ¹⁴Jakamâ pa mē mō nê mē hwÿr pōj nê mē omu. Hâmri nhùm Jesus mē omu nê kâm mē hkapri nê mē kâm mē à xwÿnhjê ho mex pa.

¹⁵Tâ nhùm ra myt àr kaxyw pa mē hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja tee ri mē omu nê Jesus wÿr mra nê kâm:

—Kwa na ra amÿkry htÿx nê. Amnhî nê mē hano kê mē ma nhÿri krî hkwy hwÿr mra nê tokyx amnhîm mêmoy japrô nê kuku. Mo jar mē apkur xà hâ mēō? Jar akunî pix kênâ. Anê.

¹⁶Hâmri nhùm mē inhma nê mē inhmâ:

—Nà kot paj mē hanor kêt nê. Mē kajaja kot kaj mē kâm ò nhùm mē apku. Anê.

¹⁷⁻²¹No nhùm mē ohtô rax kumrêx. Memyjaja kêp 5.000. Nê kaxyw mē hprô nê mē hkrajaja. Jakamâ nhùm Jesus â mē inhmâ kapêr anê pa mē tee ri mē hkukamâ ijamaxpêr nê kâm:

—Kwa nà mē panhōja raxti hâ. Mē panhō pãwti kêp sîk pix. Nê kaxyw tep gràja pijakrutre kênâ kot kêt mē piitâ mē hipêx. Nà xà kot paj mē ma mra nê nhÿri mē kâm mē mêmoy japrô nhùm mē kuku? Anê.

Hâmri nhùm mē inhmâ:

—Nà pu mē kâm mêmoy japrôr kêt nê. Kot puj mē kâm mē panhōta o anhgrà. E mē kâm anê kê mē ahpÿnhâ ri hije nê hkrî hpa. Anê.

Hâmri pa mē kuma nê mē kâm anê nhùm mē piitâ hkrî hpa. Hâmri nhùm Jesus pãwti mē tepja jamÿ nê kaxkwa hwÿr rîr nê ho Tirtûm wÿ nê kâm:

—Pa Papaj? Nà apê mē inhmâ mē inhô ho apa xwÿnh jakamâ amex o amex. Anê.

Hâmri nê mē kâm ho hkry hpa nê hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjê mâ kugō pa mē ò ri ho mē hipêx pa. Nhùm mē piitâ apkur o hkrî. Mēōja grire htâ nhùm Jesus tanhmâ mē kâm ho rax to nhùm mē ohtô rax kumrêx tâ piitâ kuku nê ho ôhy htu hpa nhùm arî mēō jakrêx prâ. Hâmri pa mē akupÿm hakrêx o akuprô nê ho kawâ ho 12 nê ho nyt pa.

**Jejus kot gê krâhkâ
hã ãm nê htêm ã harênh**

Makre 6.45-52; Juãw 6.15-21

22-23 Tã nhũm Jejus mē ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwýnhjê mã anê pa mē akupým pàr mã agjê nê ma xarmã hkukamã mô. Hãmri nhũm mē kot mar o kuhê xwýnhjê jano nhũm mē ma akupým hapêx. Hãmri nhũm Jejus kot Tirtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw ahte tē nê hixêt ã api nê himök ã kãm amnhĩ jarênh o nhỹ.

Gaa nhũm ra kamât nhũm arĩ ahte hixêt nhĩmök ã nhỹ.

24 Rôm pa mē pàr kãm mē inhmõr xwýnhjaja kormã himô nhĩpök ri mô. Pu nhũm kôk xàpêr tỳx mē ixkaxpa. Nê gô axpên tak tỳx nê pa mē tee ri rrêm̄ti ho gô rên̄h nhĩpêx nê tee ri axpên pumu.

25 Tã nhũm krãhyre kà nhũm Jejus man mē ixkôt gô krâhkâ hã xan tē 26 pa mē amnhĩ wýr omu. No nhũm kormã hirã mex kêt jakamã pa mē ixprĩ hã omunh mex kêt nê. Hãmri nê tee ri omu nê mēkarô hã hkamnhĩx nê umaj ixãmra rax nê. 27 Hãmri nhũm mē inhmã kapêr nê mē inhmã:

—Tk. Kwa mē amã ma hkêt nê. Pa na pa mē akôt tē. Anê.

28 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nê kãm:

—Kwa xà ka na ka tē? Tôe apê mē inhô Pahihti jakamã kwa amnhĩ wýr ixwý pa apyrã nê gô krâhkâ hã xa nê awýr tē nà? Anê.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Tôe mamrĩ amnê ixwýr tē. Anê.

Hãmri nhũm kuma nê pàr rũm kato nê hwýr tē. Urãk nê gô krâhkâ hã hwýr tē. 30 Hãmri nê kormã htêp o htêm mē kôk xàpêrta kamã ama nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr pê ra àr o mô. Hãmri nê àmra kamã Jejus mã amnhĩ to akir nê kãm:

—Kwa tokyx ixto api Pahihti. Anê.

31 Hãmri nhũm hpa hã kupy nê ho àpir kurê kumrêx nê kãm:

—Kwa pêr ãm kormã ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx kêt. Mon ka we ixkamnàr rom mãmri man ixwýr atêmre hkêt nê? Anê.

32 Hãmri nhũm wa akupým mē ixwýr tē nê wa axã. Hãmri nhũm kôk katât kôt pinhkênh pa nhũm gô tãm nôr kurê kumrêx. 33 Hãmri pa mē Jejus kot ã amnhĩ nhĩpêx anhýrja ã omu hãmri nê kãm mex o mex ã harê nê kãm:

—Kwa ãm hãmri na hte amnhĩ pê Tirtũm Kra hã amnhĩ jarê. Nà apê Kra kênã. Anê.

**Jenêjare kamã Jejus kot akupým
mê ho mex ã harênh**

Makre 6.53-56

34 Tã pa mē ra himô hã rê nê Jenêjare hwýr pøj. 35 Hãmri nê ma kapê hã ri ixpa. Hãmri nhũm pika nhô xwýnh kwýjaja Jejus pumu nê mē piitã mē kãm harênh o hprôt nê ahpýnhã hwýr nhỹhýnh mē à xwýnhjê hã karô. Nhũm mē man mē ixwýr mē o mra 36 nê mē ho Jejus wý nê kãm:

—Pa? Kwa kê mē à xwýnhjaja akupým mex kaxyw apê axê kupê nà? Anê.

Hãmri nhũm mē kãm:

—Tôe. Kwãr mē mãmri mran hkupê. Anê.

Hãmri nhũm mē kuma nê axpên pãnhã hwýr mra nê kêp ê pix kupênh tã ra akupým mex nê ma akupým mra.

**Parijew nhô xwýnh mē Tirtũm kapêr
tũm o mē ahkre xwýnhjê jarênh**

Makre 7.1-13

15 Tã nhũm Parijew nhô xwýnh mē Tirtũm kapêr tũm o mē ahkre ho mē pa xwýnhjaja Jerujarê rũm ma Jejus wýr mra. Na htem mē ixkukamã mē inhĩgêttjê pyrã nê apkur kaxyw nê amnhĩ nhĩhkra kuhõnh ryy nê. Amnhĩ nhĩhkra htyk pix kuhõnh nê hkrĩ hkêt

nê âm amnhî nhîhkra kuhôn h japjêê nê. Nê ô prat kuhôn japjêê nê kormâ apkur kaxyw hkrî. Tîrtûm kot ja hâ mê omunh nê mê mex â mê harênh â amnhî kammhîx jakamâ na pre â amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Jakamâ nhûm mê ma Jesus wÿr mra. ²Hâmri nê omu nê kâm:

—Pa Jesus? E kwa mê inhmâ mêmoj jarê. Amnepê mêm panhîgêjtjaja na prem apkur kaxyw nê amnhî nhîhkra kuhôn japjêê nê ri kormâ apku. Tâ pa htem arî ijaxwÿja â amnhî nhîpêx anê. No akôt mê pa ho mê pa xwÿnhjaja na htem mê ixpyrà nê â amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Kwa mo na htem amnhî nhîhkra tyk kuhôn tokyx anê nê hkrî nê apku? Anê.

³Hâmri nhûm mê kuma nê mê kâm:

—Tk. Na ka htem âm mê panhîgêjtjê hkôt pix mâ amnhî nhîpêx o apa no Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx kêt nê. ⁴Tîrtûm na pre mêmoj tâ mê pamâ karô ho:

Kêr ka mê anhîpêêxâ nê mê akatorxâ wa hâ apijaam nê mê ho ajuta râhâ ho ri apa. Kot kaj mê â amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê tanhmâ mê kâm akapêr punuj to ho ri apa. Hâ koja mê akwÿjaja ja mÿrapê mê apa. Anê.

—Na pre â Tîrtûmja mê pamâ karô anê. ⁵No mê kajaja na ka htem â akwÿjê mâ karô anhÿr kêt nê. Âm kapêrja kwÿm na ka htem mê kâm karô nê mê kâm:

Kot kaj mê mêmô arîgro hâ akâxpore japêr nom kêr ka mê ho tanhmâ akatorxâ rÿ anhîpêêxâ ho ajuta hto kaxyw wa kâm hkwÿ nhôr kêt nê. Âm ho ate wa ho ajuta hkêt â wa kâm amnhî jarê hâmri nê Tîrtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre hwÿr o tē nê mê ixte tanhmâ ixkreta ho mex to kaxyw mê inhmâ agô. Kot kaj mê â amnhî nhîpêx anê nhûm Tîrtûm ja hâ mê apumu nhûm ja kâm mex nê. Kêr ka mê â amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa.

—Anhÿr o na ka htem mê kâm karô ho ri apa. ⁶Nom Tîrtûm kapêr tûm kot â ja jarênh anhÿr kêt. Âm amnhî krâ hkôt na ka htem â mê kâm karô punuj o ri apa anê. Te mê akapêrja mex o kot Tîrtûm kapêr jakrenh pyrâk. ⁷Mê ate Tîrtûm kôt amnhî nhîpêx â amnhî jarênh tâ âm amnhî to axêh nê hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Na pre Tîrtûm amnepê mêm akukamâ tanhmâ mê ajarênh to. Nhûm ÿ hâ mê kâm kapêr jarênh xwÿnh Ijaisja ô ri mê kâm mê ajarê nê hâ kagâ. Te Tîrtûm tām kot mê ajarênh pyrâk. ⁸Na pre mê akukamâ mê ajarênh o:

Mê kâm ixkînh â mê kot amnhî jarênh tâ mê kâm ixkînh kêt. Na htem kâm ixprâm â amnhî jarênh kaprÿ.

⁹Mê kot ixkuha hâ amnhî krâ hkôt mêmoj tâ hkwÿjê mâ karô ho pa jakamâ na htem kot ixkôt amnhî nhîpêx o pa hâ amnhî jarênh kaprÿ. Anê.

—Na pre â Ijaisja Tîrtûm nhÿ hâ mê akukamâ mê ajarê nê mê atâ kagâ anê. Anê.

Nhûm pre â Jesus Parijew nhô xwÿnhjê mê Tîrtûm kapêr tûm o mê ahkre xwÿnhjê mâ kapêr anê.

Mêmoj kot mê pahomnu hâ harênh

Makre 7.14-23

¹⁰Tâ nhûm Jesus amnhî wÿr mê kot mar o kuhê xwÿnhjê hwÿ nê axte mê kâm kapêr nê mê kâm:

—E mê inhma nê inhmar tÿx nê. ¹¹Na hte Tîrtûm kapêr tûm o mê ahkre xwÿnhjaja amnhî krâ hkôt mê ate amnhî nhîhkra kuhôn h japjê hâ mê amâ karô ho pa. Nê amnhî krâ hkôt mê axâpkur xâ hâ tanhmâ mê amâ karô hto ho pa. Tîrtûm kot ja hâ mê apumunh kôt mê amex â mê ajarênh kaxyw â mêmoj tâ mê amâ karô anê. Nom na hte Tîrtûm tanhmâ mê kot amnhî nhîhkra kuhôn h to hâ mê omunh xâ hkôt tanhmâ mê harênh to hkêt nê. Rÿ mê axâpkur xâ pumunh kôt mê mex

ã mê ajarênh kêt nê. Ja tanhmã kãm kute hkêt. Na hte ã mê kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mê omunh xà hkôt mê mex ã mê harênh rÿ mê mex kêt ã mê harênh kêt nê. Na hte mêmoj kur ã mê omu nê ãm mê omu nê hã tanhmã mê harênh to hkêt nê. ãm mê kapêr punuj rÿ mê kapêr mex ã mê mar kôt pix mã na hte tanhmã mê harênh to. Anê.

¹² Nhũm pre ã Jejus mê kãm kapêr anê pa mê hkôt mê ixpa ho mê ixpa xwÿnhjaja kuma hãmri nê hwÿr mra nê kãm:

—Kwa na ka ã mê kãm akapêr anê nhũm Parijew nhõ xwÿnhjaja tee ri ama nhũm ja mê kêp omnuj nê. Anê.

¹³⁻¹⁴ Hãmri nhũm mê inhma nê tanhmã mê inhma Parijew nhõ xwÿnhjê jarênh to nê hprĩ hã mê hkukamã mê harênh o:

—Tk. Kwâr mãmri mê kêp omnuj. Mê kot Tirtũm kapêr tũm o mê ahkre ho pa htã na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt. Jakamã te mê nohkre xwÿnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Koja mēhõ nohkre htã amnhĩ kôt nhÿhÿm nohkre hõ ho mō hãmri nê wa hamē pry pumunh kêt nê htÿx mō hãmri nê nhÿri ahkrehti kamã tēm. Tã Parijew nhõ xwÿnhjaja te kot wam htēm xwÿnhnta pyrãk nhũm mê kot mê mar xwÿnhjaja te kot wam htēm xwÿnh kôt hõ htēmta pyrãk. Jakamã Parijew nhõ xwÿnhjaja mê kot mê mar o pa xwÿnhjê mê koja mê hpimrãtã nhÿrmã te ahkrehti kamã rōrōk par pyrãk o amnhĩ nhĩpêx nê mex kêt nê pa ho pa. Koja kaxkwa kamã inhõ Papaj nhÿrmã amnhĩ nê mê hanor pa.

—Inhõ Papaj te kêp mēmo hy hkre ho pa xwÿnhnta pyrãk. Na htem mēmo hy hkre nhũm higrõt hapōj nê higrõt mex nê. Hãmri nhũm mê hwÿr mra nê omu nê nê mēmoj nhigrõt punuj jarê nê kurê. Ja pyrã nê koja nhÿrmã inhõ Papaj amnhĩ nê Parijew nhõ xwÿnhjê janor pa nhũm

mê mex kêt nê pa ho pa. Jakamã kwa kêr ka mê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mê ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã hprĩ hã Parijew nhõ xwÿnhjê hkukamã ã mê harênh anê pa mê mar o ixkrĩ. ¹⁵ Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri Tirtũm kot mê apkur xà hã mê omunh xà hkôt tanhmã mê harênh to hkêt ã harênh ma. Nê ãm tanhmã mê kapêr to pix ã mê mar kôt tanhmã mê harênh toja ma hãmri nê hã Jejus kukja nê kãm:

—Kwa mon ka ri ã ja jarênh anê Pahihti? Anê.

¹⁶ Hãmri nhũm kuma nê hprĩ hã mê inhma awjarê nê mê inhma:

—Kwa xàn ka mê kormã aprĩ hã ja mar kêt nê? ¹⁷ E pa ixprĩ hã mê amã harê ka mê inhma. Nà na htem mēmoj ku nhũm hte mê hkrã hi hwÿr gjêx kêt nê. Na hte mê õhy pix wÿr agjê nê gaa nê nhãm hapōj nê hapêx. Na htem mê apkur xàja ku nê ÿ hã tanhmã amnhĩ tomnu hto hkêt nê. Jakamã na hte Tirtũm ja hã mê omunh xà hkôt tanhmã mê harênh to hkêt nê. ¹⁸ ãm mê hkrã kamã mê hamaxpêr punuj pix nhÿ hã mê kot tanhmã amnhĩ tomnuj to jakamã na hte Tirtũm mê hamaxpêr ã mê omunh xà hkôt tanhmã mê harênh to. ¹⁹ Koja mēhõ tanhmã hamaxpêr punuj to nê ra hkôt amnhĩ tomnuj pix o pa. Na htem nhãm mê hpar o pa nê mê kêp ahkĩ nê amnhĩ to hêx nê mê hakwa kamã nhãm axpên mã mê hixi jarênh o pa. Nê nhãm mê kêp mê hprõ ho amnhĩkati nê mê hkuprÿ hwÿr mra nê mê ho amnhĩkati. Nê tanhmã ri axpên tomnuj to ho pa. ²⁰ Mê hamaxpêr punuj nhÿ hã na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. No na hte Tirtũm mê kot amnhĩ nhĩkra kuhõnh japjê hkêt ã mê omunh xà hkôt mê kot amnhĩ to mex xwÿnh ã mê harênh kêt nê. Ja tanhmã kãm kute hkêt. Anê.

**Jejus kot Ijaew kêt xwÿnh
ni kamā ukapřī hā harēnh**

Makre 7.24-30

²¹Tā nhūm Jejus mē inhmā kapēr pa hāmri nē mē inhmā anē pa mē ma hkôt mō. Ma Xir mē Sitōja wa pu hā ri ixpa. ²²Nhūm mēhō nija omu nē hwÿr tē. Mē ixkīnhā kēp Ijaew kêt tā hwÿr tē. Kanaā nhō xwÿnh na pre. Tā Jejus wÿr tē nē kām:

—Ka Pahihiti Jejus? Apē Tirtūm kot mē ixwÿr amēnh xwÿnh jakamā xē ixujarēnh ma nē ixkamā axukapřī hkêt wehe. Na mēkarōmnutija tanhmā ixpē ixkra ho nhūm ixpē omnuj tÿx kumrēx. Anē.

²³Hāmri nhūm Jejus kuma nē ām kuma nē kām tanhmā nē hkêt nē. Jakamā pa mē ixpē hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja kām:

—Kwa hano kê ma akupÿm tēē ri. Na ām ri mē pahkôt xatā hkrata jarēnh pix o ri pa. Anē.

²⁴Nom nhūm kot amnhī tā kamā hamak kaxyw tanhmā mē inhmā hā kapēr to nē mē inhmā:

—Nā ām Ijaewjē pix wÿr na pre Tirtūm inhmē. Te mē kēp ôwēhti pikunor pyrāk o na htem htÿx ri amnhī nhīpēx o pa. Jakamā ām mē hwÿr pix mā na pre inhmē. Na kormā inhmā tanhmā nhām mē hkwyjē jarēnh to hkêt nē. Anē.

²⁵Hāmri nhūm nitita tee ri amnhī tā kuma nē hwÿr tē nē kutā hkōnkrā ho htēm nē nhÿ nē kām:

—Xē ma we ixkamā axukapřī hkêt wehe. Anē.

²⁶Hāmri nhūm kām:

—Nā kormā. Na pre Tirtūm mē kēp Ijaewjē pix wÿr inhmē. Jakamā na pa kormā nhām tanhmā mē akwyjē ho mex to hkêt nē. Anē.

²⁷Hāmri nhūm kām:

—Ma ām hāmri na ka akapēr. Nom ixpē Ijaew kêt tā mē kuxwar ām ixto mex grire kêt wehe. Anē.

²⁸Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nā ām hāmri na ka ā akra kaxyw inhmā ajamaxpēr tÿx anē. Jakamā kot paj nē mēkarōmnutita jano. Koja axte tanhmā apē ho hkêt kumrēx.

Anhÿr o kām kapērja rōm nhūm hkraja akupÿm mex kurē kumrēx.

**Jejus kot mē à xwÿnhjē ho
ohtō nē mē ho mex ā harēnh**

Makre 7.31-37

²⁹Tā nhūm Jejus mē inhmā anē pa mē ixrohā krija pē ixkato nē ma himō rax pē Garirej wÿr mō. Nē nhÿri gō mÿri hixēt wÿr mō nē hā api nē ixkrī. ³⁰Hāmri nhūm mē ohtō nē ma mē ixkôt mra. Nē mē à xwÿnhjaja nhūm mē hamÿ nē Jejus wÿr mē o mra. Na prem ohtō rax kumrēx. Ra ri mē pa hkêt xwÿnhjaja nē mē nohkre xwÿnhjaja nē mē hyk o mē pa xwÿnhjaja. Nē mē kapēr kêt xwÿnhjaja nē ahpÿnhā ri tanhmā mē à kute xwÿnhjaja nhūm mē hamÿ nē ma Jejus wÿr mē o mra nē kutā mē haxwÿ. Hāmri nhūm mē omu nē ahpÿnhā akupÿm mē ho mex pa. ³¹Jakamā na pre mē kapēr kêt xwÿnhjaja akupÿm kapēr mex nē. Nē ri mē pa hkêt xwÿnhjaja akupÿm mē mex nē. Nē mē hyk o mē pa xwÿnhjaja akupÿm tām ri mra. Nē mē nohkre xwÿnhjaja akupÿm rīt mex nē. Ā ahpÿnhā akupÿm mex par anē. Hāmri nhūm mē kot hwÿr mē hamÿnh nē Jejus wÿr mē o mē mex ā mē omu nē mē kamā no pyma nē hkīnh nē. Hāmri nē Tirtūm mā mex o mex ā harē nē xepēn mā harēnh o:

—Nā ām hāmri mē panhō Tirtūmja ām mex o mex. Anē.

**Jejus kot mê ho 4.000 nê
mê kâm mê ô hâ harênh**

Makre 8.1-10

³²Tâ nhũm Jejus mê ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja amnhî wÿr mê ixwÿ nê mê ixkôt mê mrar xwÿnhjê jahkre nê mê inhmâ:

—E. Ka mê rî kam jajê pumu. Na pa ra inhmâ mê hkaprî nê. Na mê pahkôt ri pa hâ apkati axkrunêpxi nhũm ra mê kêp mēōja hapêx pa. Kojja mê apkur kêt rāhā ma akupÿm mê ô krî hwÿr pa hāmri nê pry hâ hirok nê rôrôk o pa. Mê ô krî hwÿr awryy. Anê.

³³Nhũm pre ã mê inhmâ mê harênh anê pa mê tee ri kuma hāmri nê kām:

—Kwa nom nhÿri kot pu mê kām mē-moj japrô nhũm mê tokyx kuku? Ja kapôt pix kēnā. Nê mê ohtô griiā. Anê.

³⁴Hāmri nhũm mê inhmâ:

—No mê panhō pāwtita? Tanhmā na arî kute nê hikwÿ? Anê.

Hāmri pa mê kām:

—Nā ãm kêp 7 pix. Nê kaxyw tep kwÿ no ãm grêre. Kot mê ho dare kaxyw ã. Anê.

³⁵Hāmri nhũm mê inhma nê mê ixkôt mê mrar xwÿnhjê mā anê nhũm mê hkrî pa. ³⁶Hāmri nhũm pāwti mê tep grêreta jamÿ nê ho Tirtũm wÿ nê kām:

—Pa Papaj. Nā apê mê inhmâ mê inhō ho apa xwÿnh jakamā amex o amex. ãm amex kumrêx. Anê.

Hāmri nê mê kām mēmojta o hkry hpa nê mê inhmâ kugō pa mê ô ri ho xa nê ho mê hipêx pa. ³⁷⁻³⁸Hāmri nhũm mê piitā apku nê ôhy htu hpa. Nhũm prem mēmyjaja kêp 4.000 nê kaxyw mēnijaja nê mēhprijaja. Mê ohtô rax kumrêx tā nhũm Jejus mēō ho mê hipêx pa. Hāmri pa mê hakrêx o akuprô nê ho kawā ho 7 nê ho nÿt. ³⁹Hāmri nhũm Jejus ma akupÿm mê ô krî hwÿr mê hano pa mê pâr krem agjê hāmri nê ma ijaxwÿja mō. Ma pika pê Makatā hwÿr mō.

**Parijew nhō xwÿnh kwÿ kot aa mê
kot mēmoj pumunh kêt ô ho anhÿr
ã Jejus wÿr ã mê harênh**

16 Tā pa mê ra hwÿr pōj nhũm Parijew mê Satusew nhō xwÿnhjaja Jejus pumu nê hwÿr mra. Nê hêx rom kot kamā hamak kaxyw hwÿr mra nê kām:

—Pa Jejus? E kwa mê inhmā aa mê ixte mēmoj pumunh kêt ô ho anê nà? Pa mê ate ho anhÿr ã apumu nê Tirtũm kot mê ixwÿr amênh ã akôt ijamaxpêr kurê kumrêx. E kwa tokyx. Anê.

²⁻³Hāmri nhũm nê kuma nê mê kām:

—Tk. Nā kot paj mê amā ho anhÿr kêt nê. Mê ate hâ ixpumunh nê ixkôt ajamaxpêere kaxyw ã. Na ka htem kaxkwa kamā kakrā pumu nê axpên mā na wrÿk ã harê. Nê kaxkwa mex pumu nê axpên mā amgrā hâ harê. Tā ixte tanhmā mê amā mēmoj nhîpêx to hâ ixpumu nom Tirtũm kot mê awÿr inhmênh xwÿnh ã ixkôt ajamaxpêr kêt nê. ⁴ãm mê ajamaxpêr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpêr o apa. Ixpê Tirtũm kot mê awÿr inhmênh xwÿnh tā ka mê ja hâ ixkôt ajamaxpêr kêt nê. Tā mê ate aa mēmoj pumunh kêt kwÿ ixte mê amā ho anhÿr kaxyw ka mê inhmā hâ karō. Nā kot paj mê amā ho anhÿr kêt nê. Kormā. Kot paj ãm nhÿrmā te amnepê m Jōhti kot amnhî nhîpêx pyrāk o amnhî nhîpêx. E ja pix kot paj mê amā harê. Nom kot paj mê amā aa mê ate mēmoj pumunh kêt ô ho anhÿr kêt nê. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mê kām kapêr anê hāmri pa mê ixrohā mê kêp ixkato nê ma ixpa.

**Jejus kot hkôt mê pa
xwÿnhjê jahkre hâ harênh**

Makre 8.14-21

⁵Tā pa mê Jejus mê ixrohā ma mō nê pâr mā agjê nê ma xarmā akupÿm rê nê hikjê hâ mō. Hāmri nê tee ri mê ixâpkur xà japêr nê axpên mā:

—Kwa na pu mê panhō pāwti ho paja-makêtkati nê kure. Anê.

⁶Hāmri nhūm Jejus mê inhma nê tanhmā mê inhmā Parijew mê Satusew nhō xwÿnhjê jarênh to. Nom pāwti hā kuxi nê mê inhmā mê harê nê mê inhmā:

—Kwa mê o kora. Kêr ka mê Parijew mê Satusew nhō xwÿnhjê mê kêp pāw kaxkrit xà hkwÿ hpyr kêt nê. Anê.

⁷Hāmri pa mê tee ri kuma nê ixprî hā mar mex kêt nê. Nê arî kapêrta ā axpên kukjêr o hkôt mô nê axpên mā:

—Kwa mê pahte mê panhō pāwti rer jakamā mǎn mê pahte mê ô pāw kaxkrit xà kwÿ hpyr nê mê pahkurê na? Anê.

⁸Hāmri nhūm mê inhma nê mê inhmā:

—Hêxta waa nê. Mon ka mê âm axpên mā mê panhō pāwti hkêt pix jarênh o mô? Pêr kormā mê ate amnhî kaxyw inhmā ajamaxpêr tÿx kêt. ⁹Jāā ixte mê anoo mā pāwti kêp 5 pix tā nhūm ixte ho mê kêp 5.000tajê nhîpêx par. Nhūm mê kot hkur nê ho ôhy htu hpar nhūm mê ate mêô jakrêx o apikuprônh par nê ho kawà ho 12 nê ho hipu. ¹⁰Nê ham pāwti kêp 7 o mê kêp 4.000 nhîpêx par nhūm mê kot hkur nê ho ôhy htu hpar nhūm mê ate mêô jakrêx o apikuprônh raxja. ¹¹Ra ixte mê anoo mā ja ho anhÿr o axkrut tā ka mê ra hā ano hkêt nê arî axpên mā mê paxâpkur xà pix jarênh o ixkôt mô. Nà mê paxâpkur xàja na pa harênh kêt nê. Parijew mê Satusew nhō xwÿnhjê nhō pāwti kaxkrit xà pix na pa hā kuxi nê mê amā tanhmā harênh to. Anê.

¹²Nhūm pre ā mê inhmā kapêr anê hāmri pa mê atā kuma nê kām:

—Nà na pa xep mê hāmri tā ama. Xep mê ixte Parijew mê Satusew nhō xwÿnhjê kapêr kôt amnhî nhîpêx nê na ka mê ixkurê nê ā mê harênh anê. Anê.

Jejus kot amnhî tā hkôt mê pa xwÿnhjê kukjêr ā harênh

Makre 8.27-30; Rukre 9.18-21

¹³Tā pa mê axte Jejus kôt mô nê pika pê Sejarej Piripos kamā kormā mô nhūm Jejus amnhî tā mê ixkukja nê mê inhmā:

—E mê inhmā mēmoj jarê. Tanhmā na hte mê akwÿjaja axpên mā ijarênh to wehe? Anê.

¹⁴Hāmri pa mê kām:

—Nà na htem ahpÿnhā tanhmā ajarênh to. Na hte kamā mê hkwÿjaja ajarênh o finat Juāw Paxis ā ajarê. Nhūm kamā mê hkwÿjaja ato finat Eris ā ajarê nhūm mê hkwÿjaja tōhā apê Tirtūm nhÿ hā akapêr o apa xwÿnhjê hō akupÿm atir ā ajarê. Nê tōhā finat Jeremîstija rÿ axtem hō hā ajarê. Ā na htem ahpÿnhā axpên mā ajarênh anê. Anê.

¹⁵Hāmri nhūm mê inhma nê mê inhmā:

—No mê kajaja? Ixpê mêhō hā na ka htem axpên mā ijarê? Anê.

¹⁶Hāmri nhūm Simāw Pêtre kām:

—Nà apê Tirtūm kot mê ixkaxyw axām nê mê ixwÿr amênh xwÿnh na ka. Nê apê mê ixpiitā mê inhō Pahi Maati na ka. Ā na pa htem axpên mā ajarênh anê. Anê.

¹⁷Hāmri nhūm kuma nê kām:

—Nà âm hāmri na ka ā ijarênh anê Simāw Pêtre. Nom amnhî krā hkôt na ka ā ijarênh anhÿr kêt nê. Tirtūm tām kot amā ixto amnhîrît xà hkôt na ka ā ijarênh anê. ¹⁸Nà akumrêx na ka ā ijarênh anê. Tā koja mê apyrà nê nhÿrmā mê kot ixkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja ma hkwÿjê mā ja hā ijarênh o ri krî pitā hkôt pa. Hāmri nhūm mê hkwÿjaja mê kuma nê mê apyrà nê ixkôt amnhî xunhwÿ. Hāmri nhūm mê kêp ixprām nôkati xwÿnhjaja tee ri tanhmā mê kot ijarênh toja ma nê ā ijarênh anhÿrja nê mê kām kapêr tā nom ho hkapyr. Ā koja

ixkôt mē kot amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja mē kām ijarēnh o pa anē. Jao te mē apē kēn nhūm ixte mē ato amnhīm inhōrkwÿ nhīpēx pyrāk. Tā akumrēx ate ā ijarēnh kot anhÿr jakamā kot paj te ixte akumrēx amÿnh nē ato ixtēm nē inhōrkwÿ nhīpēx kaxyw amnhīm akumrēx axām pyrāk o anhīpēx Simāw Pētre.

¹⁹—E kēr ka ma inhÿ hā tanhmā mē piitā mē kām ijarēnh to ho ri apa. Mē kot hprī hā amar kaxyw. Koja mē hkwÿjaja ama nē amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwÿ. Ka ja hā mē omu nē mē kām: “E ra mē ate Jejus kôt amnhī xunhwÿr jakamā kot ka mē nhÿrmā ty nē ma kaxkwa hwÿr api nē Tirtūm mē wa kuri amex kumrēx nē atīr tūm nē apa ho apa.” Anhÿr o mē kām ijarēnh o apa. No mē kot akapēr mar nē ām mar nē ixkôt amnhī xunhwÿr kēt xwÿnhjaja ka mē kām: “No mē kajaja mē ate Jejus kôt amnhī xunhwÿr kēt jakamā kot kaj mē nhÿrmā Tirtūm mē Krata wa kuri atīr tūm nē apa ho apa hkēt nē.” Anhÿr o ā inhÿ hā mē kām akapēr anhÿr o ri mē hkôt apa. Jao te ate kaxkwa hwÿr saf pyr nē Tirtūm krajē mā kahē xā rēnh nē Tirtūm kra hkēt xwÿnhjē pē kahē pyrāk o amnhī nhīpēx o apa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Simāw Pētre mā kapēr anē. ²⁰Hāmri nē hpānhā mē xpi-itā mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—E. Kwa kēr ka mē kormā mē piitā mē kām Tirtūm kot mē awÿr inhmēnh ā mē kām ijarēnh o ri apa hkēt nē. Kormā. Anē.

Jejus kot amnhī kukamā amnhī jarēnh ā harēnh

Makre 8.31-33; Rukre 9.22

²¹Hāmri nhūm Jejus hprī hā amnhī kukamā tanhmā mē inhmā amnhī jarēnh to nē mē inhmā:

—Nā mē kajaja mē ate aprī hā ix-pumunh mex. No mē pahkwÿjaja kām hprī hā ijarēnh mar nē ixpumunh prām

kēt. Ijaew krāhtūmjaja nē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja nē patre krāhtūmjaja. Mē kām hprī hā ixpumunh nē kām ixkapēr mar prām kēt jakamā kot paj tokyx ma Jerujarē hwÿr mō nhūm mē kamā ixpynē nē ixtak rax nē xpi. Nom kot paj ixtyk ā apkati axkrunēpxi nhūm Tirtūm akupÿm ixto ixtīr. Anē.

²²Hāmri nhūm Simāw Pētre tee ri kot ā mē kām amnhī jarēnh anhÿrja ā kuma nē hwÿr tē nē hpa hā kupy nē mē ixpē ho kato nē mē ixkāk ā o xa. Nē ā kot amnhī jarēnh anhÿrja nē kām kapēr nē kām:

—Kwa nā Pahihti. Ri ā amnhī jarēnh anhÿr kēt nē. Mo kot kēt mē ri axtem nē ā anhīpēx anē? Anē.

²³Hāmri nhūm kuma nē hwÿr apkjē nē omu nē kām:

—Tk. Te apē Satanasti kapēr pyrāk o na ka ā inhmā akapēr anē. Kot kaj ā akapēr anē hāmri nē ixkôt apa hkēt nē. Tirtūm kām hprām xā hkôt na ā mē kot inhīpēx anhÿr kaxyw kēnā. Tā ka Tirtūm jamaxpēr o ajamaxpēr kēt nē amnhī jamaxpēr o ā inhmā akapēr anē. Te apē ixpē axāmnār xwÿnh pyrāk o amnhī nhīpēx. Anē.

Jejus krajaja kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē harēnh

Makre 8.34-9.1; Rukre 9.23-27; Juāw 12.24-26; määnēn Rōmān 15.1; Wam Korīt 10.23-24; Karatas 5.24; Pīripos 2.4; Wam Pētre 4.1; Apokarip 2.10, 12.11

²⁴Nhūm pre ā Jejus Simāw Pētre mā kapēr anē hāmri nē hpānhā mē ixpē hkôt ixpa ho ixpa xwÿnh piitā mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—E kot kaj mē ixkôt amnhī xunhwÿr ā amnhī jarē hāmri nē määnēn amnhī jarēnh o: “Jejus kēp inhō Pahihti jakamā kot paj kapēr kôt pix mā amnhī nhīpēx rāhā ho ri ixpa. Kwār ixkwÿjaja tanhmā hā inhīpēx hto.” Anhÿr o amnhī jarē.

²⁵—Koja mē ixtā mē atōx pī rÿ tanhmā mē atō hto ka ty. Tā nom koja akaxwÿnh

ma ixwÿr àpir kurê kumrêx. Hâmri ka ixkuri atîr tûm nê amex rãhã nê apa ho apa. Nom kot kaj mê jar atîr prãm xàj ixkaga hãmri nê inhô krî hwÿr axàpir kêt nê.

²⁶—Nê koja mêhõ hikukrêx rax gryk ã Tirtûm kaga. Tã nhÿrmã ty hãmri nê amnhî kôt hikukrêx õ hpyr nê o môr kêt nê. Koja tee ri kuwy hwÿr môr py-maj amnhî nê hikukrêx rax o amnhî pãnhã amnhîrer prãm kaprÿ. Tanhmã koja amnhî to nê Tirtûm mã amnhîre nê ma õ krî hwÿr api? Koja ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê.

²⁷—Nê ixpê Tirtûm kot mê awÿr inhmênh xwÿnh kot paj nhÿrmã kaxkwa rûm akupÿn mê awÿr wrÿ nhûm Tirtûm kapêr o mê wrÿk xwÿnhjaja man ixkôt wrÿ. Hâmri pa inhô Papaj nhÿ hã ixte mê piitã tanhmã mê kot amnhî nhîpêx to hã mê omunh xà hkôt ahpÿnhã tanhmã mê harênh to. ²⁸ãm hãmri na pa ã mê amã amnhî jarênh anê. Kot paj nhÿrmã akupÿn ixte mê ato amnhîptâr kaxyw man mê awÿr wrÿ. Tã kot kaj mê akwÿ-jaja akupÿn ixwrÿÿta kukamã tokyx ixte tanhmã ixte amnhî nhîpêx to hã ixpumu. Anê.

Jejus kot hixêt prêk nhîmök ã hirã kamã ãm ã harênh

Makre 9.2-13; Rukre 9.28-36; mãänêñ Sikûn Pêtre 1.16-18

17 Tã nhûm semãnja hapêx nhûm Jejus ma nhÿri hixêt prêk wrÿ mō. Nê kaxyw Simãw Pêtre nê Xiakre nê Xiakre htõ Juãwja nhûm ma amnhî kôt wa mê o mō. Nhûm wa mê mō nê hixêt prêk ã api nê himök ã kuhê. ²Hâmri nhûm Jejus xep ra axtem nê xa. Axtem hkuk nhîrã htÿx nê xa. Te myyti nhîrã htÿx pyrãk. Nê ê haka htÿx kumrêx. ³Hâmri nhûm xep ja wa kaxkwa rûm hwÿr wrÿ nê kuri kãm kapêr o xa. Mojes mê Erisja wa nhûm hwÿr wrÿ nê kuri xa. Tirtûm amnepêm amnhî wÿr wa

ho àpir tã wa akupÿn wrÿ nê Jejus mã kapêr o xa. ⁴Hâmri nhûm Jejus kôt mê môr xwÿnhjaja wa mê omu nhûm Simãw Pêtre tanhmã hamaxpêr to nê Jejus wÿr tê nê kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mê amnê mō. Kwa pu mê kritpêm jar axkamê nê tokyx panojarêt kêt nê. Pa mê amã pô nhîrõnh o axkrunêpxi nê hipêx. Amã hõ nhîpêx nê Mojes mã hõ nhîpêx nê Eris mã hõ nhîpêx ka mê kamã akrî. E kwa pa mê amã ho anê nã?

Anhÿr o kãm kapêr. Nom amnhî krã hkôt ã kapêr anê. ⁵Hâmri nê kormã ã kãm kapêr anhÿr rôm nhûm ra kakrã jaka htÿxja wrÿ nê wa mê hkunor pa nhûm wa mê kamã kuhê. Nhûm kakrã kamã Tirtûm mê kãm kapêr nê mê kãm:

—E ota Ixkra xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. E kêr ka mê kapêr mar tÿx rãhã ho ri apa. Anê.

⁶Hâmri nhûm mê tee ri kuma nê kãm ma htÿx nê umaj pikap rôrök nê htu mÿrpê hikwÿ. ⁷Hâmri nhûm Jejus mê hwÿr tê nê mê hã îhkra jaxwÿ nê mê kãm:

—E mê kãnhmã akuhê nê amã ma hkêt nê. Anê.

⁸Hâmri nhûm mê kuma nê kãnhmã rît nê Jejus pix pumu nhûm ahte xa nhûm kuri wa ãm xwÿnhhta wa ra ma akupÿm api. ⁹Hâmri nhûm mê kormã akupÿm hixêt nhîmök rûm mê ixwÿr wrÿk o mō nhûm Jejus mê kãm:

—E kêr ka mê ham ate mêmoj pumunh xwÿnhhta kormã nhãm mê kãm harênh kêt nê. Kot paj nhÿrmã ty nê akupÿm ix-tîr ka mê rî kormã mê kãm ja hã ijarênh o ri apa. Anê.

¹⁰Hâmri nhûm mê kormã akupÿn mê ixwÿr wrÿk o mō nhûm mê Jejus mã:

—Kwa mê inhmã mêmoj jarê. Na htem Tirtûm kapêr tûm o mê ijahkre xwÿnhjaja mê inhmã: “Eris kumrêx koja Tirtûm mê pahwÿr kumê nhûm Krisja kormã hapu hã wrÿ.” Anê. Na htem ã mê inhmã

war ajarênh anê. Tã ka ra wrÿ nom kormã akukamã Erisja wrÿk kêt. Anê.

¹¹ Hãmri nhùm mē kām:

—Nà âm hãmri na prem ã wa ijarênh anê. Na pre ra ixkukamã te Eris kot amnhî nhîpêx pyrãk xwÿnhhta tē nē ixkutêp mē kām ijarênh o pa. ¹² Tã nom nhùm mē ja hã omunh kêt nē. Na prem axtem nē kām hprãm xà hkôt tanhmã hipêx to nē kupî. Tã koja mē nhÿrmã ã hipêx anhÿr pyrãk o inhîpêx. Anê.

¹³ Hãmri nhùm mē ra hprî hã kuma nē axpên mã:

—Kwa Juãw Paxis pimràata na ã mē pamã harênh anê. Tapxipix na pre te Eris kot amnhî nhîpêx pyrãk o amnhî nhîpêx o pa. Tã tãm na mē pamã harê. Anê.

Jejus kot mēhō hkra nē mēkarōmnuti kator ã harênh

Makre 9.14-29; Rukre 9.37-43

¹⁴ Tã nhùm mē ra akupÿm ahpar mã man mē ixwÿr hpôx o mō nhùm mē ohtô rax nē Jejus kutêp kuhê. Hãmri nhùm mēhō myja mē omu nē mē kutã tē nē mē hkaxpa nē Jejus kutã hkôn krã ho tēm nē nhÿ nē hkra ho kuwÿ nē kām:

¹⁵ —Pa Jejus. Kwa inhmã ixkra kamã axukapri nē. Na hte mēkarōmnutija xatã tanhmã ixpê ho nhùm hte ÿ hã mra nē rôrôk nē tōhã kuwy kamã rôrôk nē tōhã gôx kām mran mrô nē ixpê homnuj tÿx nē. ¹⁶ Tã pa akôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwÿr o tē nom nhùm mē kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã ho hkapyrÿ. Kwa xà kot kaj akupÿm inhmã ho mex nã? Anê.

¹⁷ Hãmri nhùm kuma nē mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã kapêr nē mē inhmã:

—Hêxta waa nē. Ra mē ate ixte Tirtûm nhÿ hã mē ho mex ã ixpumunh o ixkôt apa ryy htã kormã ixpyrà nē ã mē hipêx anhÿr kêt nē. Nà kormã mē kaxyw Tirtûm kôt mē ajamaxpêr tÿx kêt jakamã na ka mē tee mē ho mex kaxyw. Anê.

Hãmri nē myta mã kām:

—E amnê ixwÿr akrata o tē pa omu. Anê.

¹⁸ Hãmri nhùm kuma nē hwÿr o tē nhùm omu nē nē mēkarōmnutija kator nhùm akupÿm mex kurê kumrêx. ¹⁹ Hãmri pa mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ja hã omu mē hkàx ã amnhî tã hkukja nē kām:

—Kwa na pa mē axwakre kamã tee ri nē hanor prãm kaprÿ. Kwa mon pa mē apyrã nē nē hanor nhùm kator nē ma htêm kêt nê? Anê.

²⁰⁻²¹ Hãmri nhùm mē inhmã:

—Nà kormã mē ate mē kaxyw Tirtûm kôt ajamaxpêr tÿx kêt. Nom kot ka mē kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx hãmri nē hkôt amnhî nhîpêx kukwak ri mēmoj tã awÿ nhùm mē ama nē mē ate mēmoj tã axàh-wÿr xà hkôt mē amã tanhmã mēmoj nhîpêx to. Te mē ate pî hpàr mÿj mã akapêr nē kām: “Kwa amnhî jarê nē ma tē nē gô xujanãr kām mãn mrô.” Anhÿr nhùm kot amar nē amar xà hkôt ã amnhî nhîpêx anhÿr kurê kumrêx pyrãk. Ja pyrã nē kot kaj mē amnhî kaxyw Tirtûm kôt ajamaxpêr tÿx kukwak ri mēmoj tã awÿ nhùm mē ama nē mē amã mēmoj tanhmã ho rÿ mē amã mēmoj gô. Anê.

Jejus kot htyk kukamã amnhî jarênh ã harênh

Makre 9.30-32; Rukre 9.43-45

²²⁻²³ Tã hãmri pa mē Jejus kôt ma mō nē nhÿri pika pê Garirej kamã kormã ixpa. Hãmri nhùm Jejus axte amnhî kukamã mē inhmã tanhmã htyk ã amnhî jarênh to nē mē inhmã:

—Nà koja mē tokyx mē kām ixtã amÿnê nhùm mē ixpî. Mē kot ixpîr tã kot paj ixtyk ã apkati axkrunêpxi nhùm Tirtûm akupÿm ixto ixtîr. Anê.

Hãmri pa mē tee ri ã kot amnhî jarênh anhÿrja ã kuma nē ixkapri htÿx kumrêx.

Jejus kot Tirtûm nhôrkwÿ hwÿr àr
Rômân 13.5-7; Wam Korît 10.32–11.1

²⁴Tâ pa mē Jejus kôt ma mō nē ra Kapanau hwÿr pōj. Hāmri nhūm mē kot Tirtûm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre ho mex kaxyw mē kēp kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnhjaja mē ixpumu nē mē ixwÿr mra nē Simāw Pêtre mā kām:

—Pa. Kwa xà na hte mē ajahkre xwÿnhja mē pahpê hkwyjê pyrà nē Tirtûm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwy nhôr kêt nē nà? Anē.

²⁵Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tÿ kot mē kām ôr o pa kēnā. Anē.

Hāmri nē ma mē ixkôt tē nē mē ixkôt mēhō nhôrkwÿ hwÿr axà. Hāmri nē kot Jejus mā mē harēnh mā tā nhūm ra hamaxpēr ā omu nē kumrēx kām kapēr nē kām:

—Kwa inhmā mēmoj jarē Simāw Pêtre. Xà na hte pahi hkrajaja ô papaj mā kàxpore hkwy nhôr o pa nà? Xà na hte âm hkra hkêt xwÿnh pixjaja kām hkwy nhôr o pa? Anē.

²⁶Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nà mē kēp hkra hkêt xwÿnh pixjaja na hte kām ôr o pa. Anē.

Hāmri nhūm Jejus kām:

—Tÿ. Nà âm hāmri na ka ja jarē. Na hte pahi hkrajaja ô papaj mā kàxpore nhôr kêt nē. Mē kēp hkra kēnā. Tā ixpê Tirtûm Kra jakamā mo kaxyw kot pa kêt ôrkwÿ hwÿr inhgêx kaxyw kām kàxpore hkwy gô? ²⁷Tā nom kot paj ôr kêt nhūm kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnhjaja tee ri ja hā ixpumu nē axpēn mā ixte amnhī tomnuj xwÿnh ā ijarē. Jakamā e ma gônhamā tē nē tep ô kanhê. Hāmri nē ho api nē apy nē hakwa jakjê nē kamā kàxpore htÿxre pumu. Nē apy nē man o tē nē pahpānhā kàxpore jamÿnh xwÿnh-ta mā agō. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Simāw Pêtre mā karō anē nhūm kuma nē ma hwÿr tē nē

kot kām karō xà hkôt ā amnhī nhîpêx anē.

Mē kot amnhī to rûnh xwÿnhjê jarēnh

Makre 9.33-37; Rukre 9.46-48; mǎānēn Piripos 2.3-7; Wam Pêtre 3.4, 5.5-6

18 Tā mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja amnhī kukamā ijamaxpēr nē amnhī tā Jejus kukja nē kām:

—Kwa mē inhmā mēmoj jarē Pahihti. Nhÿrmā mē ixpê pahi nē anhîhkô hā mē ho amnhîptâr o ri ixpata ā mē ixtô kot paj we mē ho amnhîptâr rax o ixkwÿjê jakre? Anē.

²Hāmri nhūm mē inhma nē amnhī wÿr mēhprîre hō mā hpa ho apê nhūm hwÿr tē nē mē ixkuri xa. ³Hāmri nhūm Jejus omu nē hā mē inhmā:

—E mē inhma. Kêr ka mē apê pahi pyrāk o tanhmā amnhī jarēnh to ho ri apa hkêt nē. Âm te amarī ri mē apa pyrāk o amnhī nhîpêx. Te mēhprîre kot amnhī nhîpêx pyrāk. Kot kaj mē ā amnhī nhîpêx anhÿr o apa hkêt hāmri nē nhÿrmā inhîhkô hā mē ho amnhîptâr kêt nē. ⁴Jakamā kot kaj mē amā nhÿrmā inhîhkô hā mē ho amnhîptâr o apa hprām. Hā kot kaj mē te mēhprîre kot amnhī nhîpêx pyrà nē amā amnhī to rûnh prām kêt nē apa.

⁵—Nē kêr ka mē apê pahi kot amnhī nhîpêx pyrāk o tanhmā amnhī jarēnh to ho apa hkêt nē. Âm te amarī ri mē apa pyrāk o amnhī nhîpêx. Jao nhÿri mēhprîjê hō pumu nē kamā axukapri nē kām mēmoj tanhmā ho rÿ kām mēmoj gō. Hāmri nē te pa ate tanhmā ixto mex to pyrāk o amnhī nhîpêx. Kot kaj mē ā amnhī nhîpêx anhÿr o apa hāmri nhūm Tirtûm ja hā mē apumu nē mē ate amnhī to rûnh kêt tā mē ate amnhī to rûnh xwÿnh ā mē ajarē. E kot kaj mē amā amnhī to rûnh prām hā kot kaj mē ā amnhī nhîpêx anhÿr o ri apa. Anē.

Mê kot amnhî tomnuj xwÿnhjê hkukamã mê harênh

⁶Nhũm Jejus arĩ mê inhmã mēhprĩ jarê nê mê inhmã:

—Nê mēhprĩre na htem amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr o pa. Tã koja mēhō inhnê tanhmã mê kãm kapêr to. Mē kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xaj tanhmã mê kãm kapêr to ho pa. Hãmri nhũm mê kuma nê mê kapêr xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu hãmri nê kot inhnê tanhmã kãm kapêr to xwÿnhnta pumu nê homnuj tÿx nê. Te mê kot mēhō pynênh nê mut ã kên pytĩ hō nhôr nê ma o htēm nê gô xupÿm kãm mēnh pyræk o hipêx. Te ho ja pyræk no ãm homnuj tÿx o hakre.

⁷—Nê koja mēhō inhnê tanhmã mê kot ixkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê hō mã kapêr to. Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xaj tanhmã kãm kapêr to. Rÿ kot ixkaga hprãm xaj tanhmã kãm kapêr to. Hãmri nhũm kuma nê mar xà hkôt ixkapêr kwÿm tanhmã amnhĩ tomnuj to. Tã koja Tĩrtũmja ja hã omu nê mãânên kot inhnê kēp àmnàr xwÿnhnta pumu nê ã inhnê kãm kapêr anhÿrja mÿrapê homnuj tÿx kumrêx.

⁸⁻⁹—E kwa mê okora. Kot kaj mê anhĩkra ho tanhmã amnhĩ tomnuj to rÿ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr pymaj te mê ate amnhĩ pē krãhyr nê mēnh pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê axte ã amnhĩ tomnuj anhÿr kêt nê. Rÿ ka mê ano ho mēmoj punuj pumu. Hã kêr ka kãm ajamaxpêr pix o apa pymaj te mê ate amnhĩ pē ano katøk nê kaxàr nê mēnh pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê nhãm arĩt kurê kumrêx. Kêr ka mê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Hãmri nê nhÿrmã ty nê ma Tĩrtũm nhō krĩ hwÿr api. No kot ka mê arĩ akutã ano nê arĩ akutã apar nê arĩ akutã anhĩkra rãhã ri apa htã ho amnhĩ tomnuj o apa.

Hãmri nê nhÿrmã ty nê ate amnhĩ tomnuj mÿrapê ma mê kot amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xà hwÿr ma mō.

¹⁰⁻¹¹—Nê kêr ka mê mēhprĩrejê kamã axukaprĩ rãhã ho apa. Na hte kaxkwa kamã Tĩrtũm kapêr o mê wrÿk xwÿnh kwÿjaja Tĩrtũm mã mê hamãr mex o pa. Tã koja mēhō tanhmã kēp hō hto nhũm mê hã omu nê ma tē nê Tĩrtũm mã harênh kurê kumrêx. Anê.

ôwêhti pikunor jarênh

Rukre 15.3-7

¹²Nhũm Jejus arĩ mê inhmã kapêr nê mê inhmã:

—E pa mê amã awjarê ka mê ixujarênh ma. Nà koja mēhō my hkrit ôwêhti xohtô nê. Nê apkati mê ma hamãr o pa. Hãmri nhũm pyxire nê tanhmã amnhĩ to nê kēp akunok. Kwÿ kaga nê ma nhÿhÿm ahte tē nê kēp akunok. Hãmri nhũm mytita ma akupÿm o mōr kaxyw hkwy ho pikuprõnh pa hãmri nê tee ri hkwy kaêx ã pikunor xwÿnhnta japêr nom nhÿri omunh kêt nê. Hãmri nê tee ri hkukamã hamaxpêr nê ma hkwy ho mō nê nhÿri kure. Kutêp apkur kaxyw nhÿri kure hãmri nê ma akupÿm pikunor xwÿnhnta japêr o tē. ¹³Hãmri nê hapêr ryy nê nhÿri hwÿr kato nê omu nê hkĩnh nê. Hãmri nê kutu nê ma akupÿm o tē. Na hte pikunor kêt xwÿnhjê nhÿ hã hkĩnh tã pikunor xwÿnhnta mã kato nê hkĩnh tÿx nê. Krit xohtô htã nom ãm kãm ho pixi nê ho hpikunor prãm kêt. ã mê ujarênh kot anhÿr. ¹⁴Ja pyrã nê Tĩrtũm kãm mēhō pyxi nê nhÿrmã ma kuwy wÿr mōr prãm kêt kumrêx. Mē piitã mê kot hkôt amnhĩ xunhwÿrja na kãm hprãm. Anê.

Jejus kôt mê pahtøjê hō kot mê pahtomnuj jarênh

¹⁵Nhũm Jejus arĩ mê inhmã kapêr nê mê inhmã:

—Nê ja. Koja ixkôt mê atô rÿ mê atôx tanhmâ atomnuj to. Hâ kêr ka ma hwÿr tē nê kot tanhmâ anhîpêx to hâ amnhî tâ kâm akapêr. Nom kêr ka mê nhâm mēhō mā harēnh kêt nê. Ām tanhmâ kot ato xwÿnhhta pix wÿr tē nê kumê war axpên mā akapêr nê war axpên ma. Nhūm ama nê akupÿm tām anhîpêx hâ kêr ka akupÿm te ixkôt kêp atô rÿ atôx pyrāk o ka wa axpên nhîpêx nê axte jam ajamaxpêr kêt nê. ¹⁶ Nom koja ama nê ām ama rÿ tanhmâ ato hkêt ā amnhî jarēnh japêr. Hâ kêr ka ma akupÿm tē nê akupÿm amnhî kôt Kris kôt atô rÿ atôx o axkrut rÿ mê ho axkrunêpxi nê amnhî kôt hwÿr mê o mra kê mê axpên tâ war ama. Amnepēm Tîrtūm kapêr ā kagà htūm kot ja jarēnh o:

Kêr ka mê atô tanhmâ axpên nhîpêx to. Hāmri nê hâ axpên mā akapêr kaxyw nê amnhî kôt akwÿjê ho axkrut rÿ ho axkrunêpxi nê akupÿm hwÿr mê o mra kê mê axpên tâ war ama. Anê.

—Ā Tîrtūm kapêr ā kagà htūm kot ja jarēnh kot anhÿr. ¹⁷ Jakamā kêr ka mê amnhî kôt akupÿm kot tanhmâ ato xwÿnhhta wÿr mê o mra kê mê atā kuma. Hāmri nhūm arî mê kām kot tanhmâ ato hkêt ā amnhî jarē ka tee ri amnhî tâ omu nê ikrēsti hwÿr tē nê Kris kwÿ hâ mê pikuprōnh xwÿnhjê mā harē. Kê mê ama hāmri nê ja hâ axte kot tanhmâ ato xwÿnhhta mā kapêr. Nhūm mê mar kêt nê arî kot tanhmâ ato hkêt ā amnhî jarē ka mê amnhî nê hanor kurê kumrêx. Hāmri nê te kêp Kris kôt mê atô rÿ mê atôx kêt pyrāk o hipêx.

¹⁸ —Nê koja mēhō ixkôt amnhî xām nê Inhîpêxà Tîrtūm kôt ri amnhî nhîpêx o pa. Ka mê ja hâ omu nê inhÿ hâ tanhmâ kām akapêr to nê kām: “E ra ate Jejus kôt amnhî xām jakamā kot kaj nhÿrmā Tîrtūm mê wa kuri amex kumrêx nê atîr tūm nê apa ho apa.” Anhÿr o kām akapêr. Nom mê kot ixkôt

amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhhaja ka mê ā mê kām akapêr anhÿr kêt nê. Ām inhÿ hâ mê kām: “No mê kajaja mê ate Jejus kôt amnhî xunhwÿr kêt jakamā kot kaj mê Tîrtūm mê Krata wa kuri atîr tūm nê amex nê apa hkêt nê.” Anê. Kêr ka mê inhÿ hâ ā ahpÿnhâ tanhmâ mê kām akapêr to ho apa anê.

¹⁹⁻²⁰ —Nê kot kaj mê Tîrtūm mā amnhî jarēnh kaxyw te axkrutre rÿ axkrunêpxire htā axpên wÿr akuprō nom mê kapixipixjaja apikuprōnh kêt nê. Kot paj mê akaêx ā mê anhîhkô hâ mê amar o xa. Mê ate ano ho ixpumunh kêt tâ pa wa mê anhîhkô hâ mê amar o xa. Jakamā kot kaj mê axpên wÿr akuprō nê mēmoj tâ Tîrtūm wÿr nhūm kaxkwa kamā ja hâ mê ama. Nê mê ate hâ axàhwÿr xwÿnhhta nhūm mê amā tanhmâ ho. Kêr ka mê ā ixkamnār rom axāmnhîx amnhî to Inhîpêxà hwÿr anê. Anê.

Nhūm pre ā Jejus mê inhmā kapêr anê.

Mê pahte tanhmâ axpên nhîpêx to hâ mê pamā karō

Matêwre 6.14-15; Rukre 17.3-4; määnēn Epes 4.32; Korosê 3.13

²¹ Tā nhūm Simāw Pêtre Jejus wÿr tē nê mēmoj tâ hkukja nê kām:

—Kwa inhmā mēmoj jarē Pahihtî. Xà koja akôt ixtō rÿ ixtōx tanhmâ inhîpêx to pa amnhî tâ omu nê ām omu nê amnhî tâ tanhmâ ho hkêt nê. Nhūm axte tanhmâ ixto nê axte tanhmâ ixto ho 6 tâ pa ām amnhî tâ omu nê amnhî tâ tanhmâ ho hkêt nê. Ām ho ijamakêtkati nê axte kām ijamaxpêr kêt nê. Ā amnhî tâ hipêx anhÿr o 7 nhūm ja amā mex nê nà? Anê.

²² Hāmri nhūm kām:

—Nà kot kaj ā amnhî tâ hipêx anhÿr o 7 pix kêt nê. Koja mēhō xatā tanhmâ ato rāhā nê ka amnhî tâ omu nê ajaxwÿja amnhî tâ xatā tanhmâ ho hkêt nê. Ām amnhî tâ omu nê ām omu nê tām hipêx rāhā ho ri apa. Māmri ho anhÿr o apa rāhā nê aa jam anhÿrer kêt nê.

²³—E kot paj ixprî hã mē amã tanhmã ja jarênh to ka mē inhma. Tirtûm na hte xatã mē ate tanhmã amnhî tomnuj to hã mē apumu nê mē anê rênh o pa. Te kot pahi kot ã hkwyjê nhîpêx anhÿr pyrãk. Koja mē õ pahija kãm mē ãpênh xwÿnhjaja kot kêp kãxpore ho ãpresta hã mē omunh kaxyw nhÿ. ²⁴Hãmri nhûm mē hwÿr ja ho tē nê kutã ãm. Ra kot kêp hikãxpore ho ãpresta rax xwÿnhja. ²⁵Tã no ãm aa akupÿm kãm õr kêt nê ra kêp ho hapêx pa. Hãmri nhûm pahija tee ri amnhî tã omu nê hkwyjê mã hã amÿnê nê mē kãm: “E. Mē ma o tē nê hprõ nê hkrajaja nê õrkwy nê hikukrêx mērohã ho wēnê hpa nê hpãnhã kãxpore py nê man inhmã o tē. Kot ixpê ixkãxpore ho ãpresta nê akupÿm inhmã õr kêt mÿrapê.” Anê.

²⁶—Hãmri nhûm kot ho ãpresta xwÿnh-ta tee ri amnhî tã kuma nê kutã hkõnkrã ho nhÿ nê amnhî to hwÿr kãm hihtÿx nê kãm: “Kwa nã ri ixto anhÿr kêt nê pahilhti. Ixkamã axukapri nê hkêt wehe. Nã kot paj akupÿm amã kugõ kãm ga.” Anê.

²⁷—Hãmri nhûm amnhî tã kuma nê kãm hkapri nê. Hãmri nê kãm: “Tõe. Nã kot paj ã anhîpêx anhÿr kêt nê. Kot paj anhõ kõt kaxõnh pa nê kumê ka mãmri ma ajamakêtkati nê axãmnhix apa.” Anê. ²⁸Nhûm ã kãm kapêr anê nhûm kuma nê hkînh nê. Hãmri nê ma tē nê kato nê ixkre kapem põristi hõ pumu. Na pre ra kêp kãxpore hkwy ho grire nê ho ãpresta nhûm kato nê omu. Hãmri nê hwÿr tē nê amnhî kînhã õkre hã kumy nê kãm: “Kwa tokyx akupÿm ate ixpê kãxpore ho ãpresta pãnhã inhmã agõ.” Anê. ²⁹Hãmri nhûm tee ri amnhî tã omu nê ra ham kot pahi kutã amnhî nhîpêxta pyrã nê kutã hkõnkrã ho nhÿ nê kãm: “Kwa nã. Kwa ri ixto anhÿr kêt nê. Nã kot paj hpãnhã amã kugõ. Kwa ixkamã axukapri

nê hkêt wehe.” ³⁰Anhÿr tã nom nhûm kuma nê ãm kuma nê hã amÿnê. Hã hkwyjê mã amÿnê nê mē kãm: “E mē ma jahti ho tē nê haxã. Koja kot ixpê kãxpore ho ãpresta pãnhã inhmã kugõ nê rî kormã kato nê rî amnhî pumu.” Anê. Hãmri nhûm mē kuma nê ma o tē nê haxã.

³¹—Hãmri nhûm hkwyjaja tee ri mar o kuhê nhûm mē kêp ja omnuj nê nhûm mē pahi hwÿr agjê nê kãm harê. ³²Hãmri nhûm tee ri harênh ma nê kamã gryk tÿx nê akupÿm amnhî wÿr hã karõ nhûm akupÿm hwÿr axã nhûm kãm: “Tk. Kwa na ka pre amnhî tomnuj tÿx nê. Ate amnhî to ixwÿr nhûm inhmã akapri nê ixte anhõ kõt kaxõnh nê mēnh tã ³³ka amnhî kînhã anhîõta kamã axukapri hkêt nê ri ã hipêx anê.” Anê. ³⁴Hãmri nê kamã gryk nê hã õ põristi mã amÿnê nhûm mē ma o tē nê haxã. Mē kot mē hagiênh xã hã ixkre kamã apkati mē tanhmã mē kot hipêx to kaxyw nhûm mē kãm hã amÿnê. Tanhmã mē kot hipêx to rãhã nhûm kot akupÿm kãxpore raxta nhõr par nê rî kormã kator kaxyw nhûm mē ma o tē haxã. ã mē ujarênh kot anhÿr. Anê.

³⁵Nhûm pre ã Jejus mē ixte hkõt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã kapêr anê. Hãmri nê mē inhmã:

—Ja pyrã nê koja ixkõt mē atõ rÿ mē atõx tanhmã mē atomnuj to ka mē amnhî tã omu nê ãm omu nê ho ajamakêtkati kurê kumrêx nê axte kãm ajamaxpêr kêt nê. Te pahi kot mēhõ nhõ kõt kaxõnh par nê axte kãm hamaxpêr kêeta pyrãk. No kot kaj mē ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nhûm kaxkwa kamã inhõ Papaj ja hã mē apumu nê te ho pahi tee ri kot amnhî tomnuj xwÿnh-ta kot amnhî nhîpêx ã omunh nê hã ãmnênh nhûm mē kot apkati mē tanhmã omnuj tota pyrãk o mē anhîpêx. Anê.

**Jejus kot mē pahte axpēn
kaga nē mē pahkurê**

*Matêwre 5.31-32; Makre 10.1-12; Rukre
16.18; mǎānēn Wam Korīt 7.10-16*

19 Tā nhūm Jejus mē inhmā kapēr pa nē mē inhmā anē pa mē ixrohā Garirej rūm ixkato nē pyhti pē Jotāw hā rē nē hpānhā ihkjê hā ri ixpa. Pika pē Jutej kamā. ²Hāmri nhūm mē ohtō nē Jejus pumu nē man mē ixwūr mra nhūm mē omu nē mē kām akupŷm mē à xwŷnhjê ho mex. ³Hāmri nhūm Parijew nhō xwŷnh kwŷjaja hwūr mra. Hêx rom kot kamā hamak nē tanhmā ho kapēr punuj to kaxyw hwūr mra nē kām:

—Pa? Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na pre amnepēm finat Mojesja mē pahte mē pahprō kaga hā mē panhīgētjê mā karō hto? Xà kot mē pahprō pahkwŷm ri tanhmā amnhī nhīpêx to pu mē hkaga nhūm ja Tirtūm mā mex nē nà? Anē.

⁴Hāmri nhūm mē kām:

—Nà na ka mē aprī hā Mojes kot tanhmā ja jarēnh to mar mex kêt nē. Ja kot anhŷr kêt. Amnepēm mēmoj piitā hkrax kām na pre Tirtūm my nē nija wa hipêx. Axpēn kaxyw wa hipêx. ⁵Hāmri nē wa hkukamā tanhmā wa kot amnhī nhīpêx to hā wa harē nē wa harēnh o: Koja mēmyjaja hprō kaxyw hāmri nē gryk ā katorxā mē hipêxā wa hkaga nē ām hprō kôt pix mā pa ho pa. Te wa tipxi nē ri wa pa pyrāk o amnhī nhīpêx. Anē.

—Na pre ā Mojes Tirtūm nhŷ hā mē kām ja jarēnh anē. ⁶Jakamā koja te wa tipxi nē ri wa pa pyrāk o axpēn nhīpêx o pa. Tirtūm tām kot axpēn mā wa ōr kēnā kot kêt wa axtem nē ri htŷx ri hamaxpēr nē axpēn kaga. Anē.

⁷Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—Tŷ. Nom finat Mojes na pre mē pakukamā mē panhīgētjê mā ā ja hā karō anē nē mē kām:

Kot kaj mē aprō kaga kaxyw hāmri nē ra kēp aprō hkêt ā hā kaga nhīpêx nē kām agō nē amnhī nē hano kê ma tē.

—Anhŷr o na pre mē kām hā karō. Tā ka na ka mē ixte axpēn kaga hkêt ā mē inhmā karō. Anē.

⁸Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tŷ no ām mē kām Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx prām kêt jakamā na pre ā mē kām ja jarēnh anē. No amnepēm mēmoj piitā hkrax kām na prem ā amnhī nhīpêx anhŷr o pa hkêt nē. ⁹Jakamā kêr ka mē aprō kaga hkêt nē apa. Kot kaj mē hkaga nē hpānhā nhām mēhō ho aprō nhūm Tirtūm noo mā te ate wam aprō kamā nhām aprō nyw o amnhīkati pyrāk. Tirtūm pē ja omnuj tŷx nē. Rŷ koja mēhō hprō kaga ka hpānhā ho aprō nhūm Tirtūm noo mā te ate wam mjên pē ho amnhīkati pyrāk. Ja mǎānēn Tirtūm pē omnuj tŷx nē. Anē.

Nhūm pre ā Parijew nhō xwŷnhjê mā kapēr anē. ¹⁰Hāmri pa mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjaja ā kapēr anhŷrja ā kuma nē kām:

—Xà na hte mē mjên ra kām mē hprō hkính kêt tā hkaga hkêt nē arī hkôt pa ho pa nhūm hte Tirtūm mā ja mex nē nà? Jakamā kwa xà kot paj mē nhŷrmā ixprō kaga pymaj ixprō hkêt kumrêx nē ixpa ho ixpa nhūm ja mē inhmā mex nē nà? Anē.

¹¹Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nà ām hāmri na ka mē ja jarē. No mē ate harēnhja na mē piitā mē kām mex kêt. Koja Tirtūm tām amā aprō hkêt ā ajarē ka rī aprō hkêt nē ahte ajamakêtkati nē ri apa. ¹²Na htem piitā hprō nē pa hkêt nē.

Na hte kamā tanhmā mē kute xwŷnhjaja kormā hprīre ri tanhmā kute mŷrapê kām hprō hprām kêt nē pa.

Nē kamā tanhmā mē ho mŷrapê nhūm mē hkurê hkêt nē hprō hkêt nē pa.

Nê kamã mê kãm Tirtûm mã tanhmã amnhî to ho pa pix prãm xaj kãm hprô hprãm kêt nê pa.

Tã kot kaj mê jajê pyrã nê ã amnhî nhîpêx anhÿr prãm nê rî kam nê aprô hkêt nê apa. Anê.

Jejus kot amnhî nê mêhprîjê janor kêt ã harênh

Makre 10.13-16; Rukre 18.15-17

¹³Tã nhûm Ijaew kwÿjaja Jejus pumu nê hwÿr mê hkrarejê jamÿ nê mê o mra. Kot mê hã ïhkra jaxwÿr nê mê ho Tirtûm wÿr kaxyw hwÿr mê o mra. Hãmri pa mê ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja tee ri mê omu nê tanhmã nê mê kãm ixkapêr to nê mê kãm:

—Tk. Mo kaxyw na ka mê Jejus wÿr mê o mra? Kormã mê raxre kênã. Kwa mê ma akupÿm mê o mra nã? Anê.

¹⁴Hãmri nhûm Jejus mê inhma nê mê inhmã:

—Kwa nã mê ri inhnê mêhprîjê kurê hkêt nê. Kwãr mê mãmri ixwÿr mê o mra. Anê.

Hãmri nê amnhî wÿr mê mê kãm hpa ho apê nhûm mê hwÿr mê o mra nhûm mê kuri kuhê nhûm mê omu nê mê hã mê inhmã:

—E mê jarejê pumu. Na htem hamakêtkati nê hkînh nê ri pa. Nê mê kãm amnhî to rûnh prãm kêt nê. Tã Tirtûm kôt mê kot amnhî nhîpêx o mê pa xwÿnhjaja te mê kot jajê pyrã nê kãm amnhî to rûnh prãm kêt nê pa. Anê.

¹⁵Hãmri nê mê hã ïhkra jaxwÿr nê mê ho Tirtûm wÿr hãmri nê mê inhmã anê pa mê ma axte mê kurûm mō.

Kàxpore rûnh xwÿnh jarênh

Makre 10.17-22; Rukre 18.18-23; mãânênh Rômãn 3.19-20; Wam Ximotre 6.6; Xiakre 2.10

¹⁶Tã nhûm Ijaew ôja Jejus wÿr tē nê kãm:

—Pa mê ijahkre xwÿnh? Kwa inhmã mēmoj jarê. Tanhmã kot pa nhÿrmã Tirtûm ri ixtîr tûm nê ixpa ho ixpa kaxyw amnhî nhîpêx to wehe? Anê.

¹⁷Hãmri nhûm kãm:

—Tk. Ra Tirtûm kot nhÿrmã mê atîr tûm nê apa kaxyw mēmoj tã mê amã karô nhûm ate mar mex kênã kot ka kêt ri axte ja hã ixkukja. Nã Tirtûmja mex o mex jakamã kot kaj amã kuri atîr tûm nê apa hprãm hã kot kaj kapêr kôt amnhî nhîpêx no ri apa. Anê.

¹⁸Hãmri nhûm kãm:

—No nhÿ kapêr kôt kot paj amnhî nhîpêx o ri ixpa wehe? Anê.

Hãmri nhûm kãm:

—Na pre mê amã mēmoj tã karô ho: Kêr ka mê axpên par kêt nê. Nê nhãm mê hprô ho amnhîkati hkêt nê. Nê mê kêp axâhkînh kêt nê. Nê tanhmã mê ho axêx to hkêt nê.

¹⁹Nê anhîpêêxã mê akatorxã wa hã api-jaam nê wa ho mex pê wa kutã ano-jarêr o ri apa.

Nê amã akwÿjê hã ma ho te ka amã amnhî tã ma pyrãk o mê hipêx. Jao tãm mê hipêx o ri apa.

E kot kaj amã nhÿrmã Tirtûm kuri atîr tûm nê apa hprãm hã kêr ka ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa. Anê.

²⁰Hãmri nhûm kuma nê kãm:

—Ku nhûm. Ra ã ixte amnhî nhîpêx anhÿr o ri ixpa kênã. Nom te kormã ixtîr tûm nê ixpa kaxyw ixte tãm kêt pyrãk. Kwa axte inhmã mēmoj jarê nã? Anê.

²¹Hãmri nhûm kãm:

—Nã kormã mēmoj pyxi nê arîk. Na ka amã akukrêx rax prãm tÿx o amã Tirtûm prãm jakre. Jakamã ma akupÿm tē nê akukrêx rax o wêñê hpa nê hpãnhã kàxpore jamÿ nê ma mê kêp amrakati xwÿnhjê mã ôr pa. Hãmri nê rî akupÿn ixwÿr tē nê rî ixkôt apa ho apa. Anê.

²²Hãmri nhûm kuma nê tee ri amnhî kukamã hamaxpêr. Kãm hikukrêx rax japê nê kãm kamã ïhkra karo hprãm kêt

nê. Hâmri nê tee ri Jejus kot ã kãm hã karô anhÿrja ma nhùm ja kêp omnuj nê nhùm ma akupÿm htêm kurê kumrêx.
²³ Hâmri nhùm Jejus tee ri omu nê mē inhmã:

—Hêxta waa nê. Koja mē hikukrêx rûnh xwÿnhjaja ohtô nê kãm mē hikukrêx japê xâj Tirtûm mē wa ixri htîr tûm nê pa ho pa hkêt nê. Wa ixte amnhî nhîpêxja mē kêp hihtÿx.
²⁴ Mē kãm hikukrêx rûnh mã îhkra karo hprãm kêt rãhã tee ri kãm Tirtûm kôt amnhî nhîpêx prãm kaprÿ. Te ho mēhō kot menh kagô hã hkre nê kãm kagô katōk prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr prãm kaprÿta pyræk. Anê.

Nhùm pre ã Jejus mē inhmã kapêr anê.
²⁵ Hâmri pa mē kuma nê tee ri amnhî kukamã ijamaxpêr nê kãm:

—Kwa mē xpiitã mē inhmã mē ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mē xpiitã nhÿrmã war ari ixtîr tûm nê ixpa ho ixpa hkêt nê nã? Anê.

²⁶ Hâmri nhùm mē inhmã:

—Nà kot kaj mē amnhî krã hkôt mē amã mē akukrêx japêja mã anhûrer kêt nê. Âm Tirtûm pix na hte ja kaxyw tanhmã mē akrã hto ka mē amã akukrêx japê hkêt nê. Jao ra mē apê Tirtûm mē wa ixri atîr tûm nê mē apa ho mē apa mã xwÿnh. Anê.

²⁷ Hâmri nhùm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa no we mē pajaja Pahihti? Na pa prem agryk ã mēmoj piitã hkaga hpa nê akôt ixpa ho ixpa. Jakamã kot paj mē nhÿrmã war ari ixtîr tûm nê ixpa ho ixpa nã? Anê.

²⁸ Hâmri nhùm kuma nê mē xpiitã mē inhmã:

—Tÿ. Kot paj nhÿrmã mēmoj piitã ho nyw pa hãmri nê ixte mē ho amnhîptâr o ixkrî xà maati kamã nhÿ nê mē piitã mē kot tanhmã amnhî nhîpêx to hã mē omunh xà hkôt tanhmã mē harênh to. Tã mē kajaja mē ate ixkôt apa ho apa xwÿnhjaja kot kaj mē inhmã Ijaew kot

amnhî nhîpêx ã mē omunh xà hkôt ah-pÿnhã tanhmã inhmã mē harênh to. Mē mex ã mē harê rÿ mē mex kêt ã mē harê. Kot kaj mē ã inhmã mē harênh anê. Âm hãmri na pa mē amã ixkapêr anê.

²⁹—Nê ka mē atô inhmã tanhmã amnhî nhîpêx to ho apa kaxyw akwÿjê re nê ma inhmã mēmoj to anhÿr o ri apa. Tanhmãn anhörkwÿ rÿ atô rÿ atōx re. Rÿ aprô nê akrajê re. Rÿ akatorxã mē anhîpêxã war are. Rÿ akukrêx piitã rer pa hãmri nê ma mē piitã mē kãm ixkapêr o mē ahkre ho ri mē hkôt apa. Hã kot paj mē apumu nê mē ato mex rax nê. Hâmri ka mē ma mē hkôt apa nê mē kãm ixkapêr jarênh o apa nhùm mē kot mē amar xwÿnh kwÿjaja mē ama nê kãm mē akînh nê. Nê ra mē ate akwÿjê rer par tã mē tãmjaja te mē apê mē hkra rÿ mē htô rÿ mē htōx pyræk o mē anhîpêx nê mē ato mex o pa. Hâmri ka mē nhÿrmã ty nê ma Tirtûm mē wa inhō krî hwÿr api nê wa ixkuri amex kumrêx nê atîr tûm nê apa ho apa.
³⁰ Nom kwa kêr ka mē amnhî tã ja ma nê amnhî to rûnh xwÿnh ã amnhî kamnhîx kêt nê. Jar mē kot amnhî to rûnh ã amnhî to jarkrar xwÿnhjaja koja mē nhÿrmã amnhî to hkryre hã amnhî pumu. No jar mē kot amnhî to hkryre xwÿnh ã amnhî jarênh xwÿnhjaja koja mē nhÿrmã amnhî to rûnh ã amnhî pumu. Anê.

Jejus kot nhÿrmã hkrajê ho mex ã harênh

Rômãn 9.14-16

20 Nhùm Jejus arî mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã awjarê nê mē inhmã:

—Nê kot paj nhÿrmã tanhmã mē ato mex to. Te ixpê hpur nhô dôn kot amnhî nhîpêx pyræk o mē anhîpêx. Koja pur nhô dônja ihpur kãm mēmo xô ra hkã hpa nhùm omu hãmri nê kaxyw mē àpênh xwÿnhjê japêr kaxyw ma gãm tē. Nê gáp xa nê mē kãm akir nhùm mē

hã akuprô. ²Hãmri nhũm mē kām: “E. Kot kaj mē jarāhã inhmã ixpur kām apê. Kot kaj mē inhmã axapênh o amÿkry pa hpānhã mē kot apkati pixi hã mē àpênh pānhã mē kām amnhīrer xāja kôt mē amã amnhīre.” Anē hãmri nhũm mē kuma nē kām: “Tôe. Nà kot paj mē amã apê.” Anē nhũm pur wÿr mē kurê nhũm mē ma kām àpênh mã mra.

³—Tã nhũm arī kÿx mã myt tē nhũm pur nhô dôn akupÿm gãm tē nhũm mē hkwyja arī kuhê. ⁴Nhũm tee ri mē omu nē mē kām: “Kwa mon ka mē axapênh kêt nē arī akuhê? E. Mē ma wantajê hkôt mra nē inhmã apê pa hpānhã mē amã amnhīrer mex nē.” Anē. ⁵Hãmri nhũm mē kuma nē ma mē hkôt mra. Tã nhũm ra myt kaxkwa nhīpôk ri ajêt nhũm hpur nhô dônja mã hkwyjê ho anē nē. Kê axte mē hkôt jajê jano nhũm mē ma mē hkôt mra. Tã nhũm ra myt aphanh grire nhũm ma akupÿm kêwe gãm tē nē mã mē ho anē nē axte mē hkôt jajê rē.

⁶—Tã nhũm ra myt grire nhũm ma akupÿm kêwe gãm tē nē jajê pumu nhũm kê wem arī gáp kuhê. Hãmri nhũm tee ri mē omu nē mē kām: “Kwa mon ka mē axapênh kêt nē atÿx gáp akuhê ho akuhê?” Anē. ⁷Hãmri nhũm mē kām: “Nà mēhō kot mē inhmã mē ixapênh ã karōre hã.” Anē. Hãmri nhũm mē kām: “Tôe. Mē ma mē hkôt ixpur wÿr mra nē inhmã mǎn apê.” Anē hãmri nhũm mē kuma nē ma hkwyjê hkôt mra.

⁸—Tã nhũm ra kamàt. Hãmri nhũm hpur nhô dônja kām àpênh xwÿnhjê krāhtũm wÿr tē nē kām: “E. Ma mē hwÿr tē nē mē kām anē kê mē àpênh kaga nē man akôt mra ka inhmã mē kām amnhīre. Nom kêr ka hapu hã mē mōr xwÿnhjê kumrêx mã amnhīre nē wam mē mōr xwÿnhjê ho hapu nē mē kām amnhīre.” Anē. Hãmri nhũm kām: “Tôe. Nà kot paj mē ho anē.” Anē. ⁹Hãmri nē ã mē kām amnhīrer anē. Hapu hã mē mrar xwÿnhjê kumrêx mã amnhīre.

Te mē kot kwÿhtã àpênh o amÿkry pyrāk o nhũm hpānhã mē kām amnhīre. ¹⁰Hãmri nhũm wam mē mrar xwÿnhjaja ja hã mē omu nē hkīnh nē. Hãmri nē htÿx hamaxpêr o: “Nà kot paj xep kàxpore jamÿnh rax o mē hakre. Ixapênh rax o ixte mē hakrenh kēnã.” Anhÿr tã no nhũm mē piitã mē kām amnhīrer o axpēn pyrāk. Ra pur nhô dôn kot kām hã karō xà hkôt. ¹¹Hãmri nhũm mē hamÿ nē tee ri hkre kamã omu nē we ra hpur nhô dônja kamã gryk nē. ¹²Hãmri nē hwÿr mra nē kām: “Kwa jajaja na mē amã àpênh o ore pyxi nē. No kêt mē pajaja na pa mē kwÿhtã ixapênh rax o kamàt. Arīgro htÿx kām ixapênh o ixām o ixtã kamàt tã ka pēr ãm mē inhmã amnhīrer o axpēn pyrāk. Kwa na ka mē atomnuj nē.” Anē. ¹³Hãmri nhũm mē kuma nē mē kām: “Tk. Nà na pa mē atomnuj kêt nē. Na pa kwÿhtã tanhmã mē amã amnhīrer to xà jarê ka mē inhma nhũm ja mē amã mex nē ka mē ma hwÿr axapênh mã mra. ¹⁴Kwa mē akàxpore jamÿ nē ma mra. ãm pa inhmã hprām xà hkôt na pa ã mē amã amnhīrer anē. ¹⁵Ixkàxpore jakamã kot paj nhām inhmã mēhō mã òr prām xà hkôt kām kugō. Tã ka mē ã mē hã ixkamã agryk anē. E mē akàxporeja mÿ nē ma mra.” Anē. Nhũm ã hpur nhô dôn mē kām kapêr anē. ã mē ujarēnh kot anhÿr. Anē.

¹⁶Nhũm pre ã Jejus mē inhmã ujarēnh anē nē mē inhmã:

—Ja pyrã nē wam mē ate ixkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja nē hapu hã mē kot kormã ixkôt amnhī xunhwÿr mã xwÿnhjaja kot paj nhÿrmã mē apiitã mē ato mex kumrêx o axpēn pyrāk. Anē.

Jejus kot htyk kukamã amnhī jarēnh

Makre 10.32-34; Rukre 18.31-34

¹⁷Tã nhũm Jejus mē inhmã anē pa mē ixrohã ma Jerujarê hwÿr mō. Mē ohtôjê hkôt mō. Hãmri nhũm Jejus mē ixpê 12jê mã anē nē mē ixkwÿjê hkãx ã mē

inhmā kapēr kaxyw ahte hapu hā mē ixto mō. ¹⁸Hāmri nē mē inhmā amnhī kukamā tanhmā amnhī jarēnh to nē mē inhmā:

—E na pu mē ra Jerujarē hwÿr mō. Kamā koja mē pahkwÿjaja inhīpēx kati nē. Koja mē patre krāhtūmjē mē Mojes kapēr o mē ahkre xwÿnhjē nhīhkram ijaxā nhūm mē kot ixpīr kaxyw ixtā amÿnē. ¹⁹Koja mē kām ixkurē xwÿnhjaja ixpynē nē Rōm nhō xwÿnhjē nhō pōristijē hwÿr ixto tē nē mē kām tanhmā ixto hēx to. Hāmri nhūm mē kuma nē mē mar xā hkōt tanhmā inhīpēx to. Nhūm mē hkwÿjaja ixtā hpēr o axkē nē ixtā akunha nhūm mē hkwÿjaja ixto kapēr punuj nē tanhmā ijaprȳ hto nē ixtak. Hāmri nē ma ixto tē nē pī kahpa hā inhō nē ixpī. Ā koja mē inhīpēx anē. Nom kot paj ixtyk ā ixtā apkati axkrunēpxi nhūm Tirtūm akupÿm ixto ixtūr. Anē.

Xiakre mē Juāw wa katorxā kot wa ho Jejus wÿr ā harēnh

Makre 10.35-45; māānēn Rōmān 12.3, 12.10, 12.16; Epes 4.2; Piripos 2.3-8; Xiakre 4.6; Wam Pêtre 5.3

²⁰Tā nhūm Jepetew prōja amnhī kōt Jejus wÿr hkra Xiakre mē Juāwja wa o tē. Kot wa ho Jejus wÿr kaxyw hwÿr wa o tē. Mē ixpyrā nē wa kot Jejus kōt pa ho pa xwÿnhjē hō na pre wa nhūm wa katorxāja Jejus wÿr wa o tē. Hāmri nē kutā hkōnkrā ho tēm nē nhÿ ²¹nhūm kām:

—Pa mo na? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Ma ixkrata na pa ixte wa ho awÿr kaxyw awÿr wa o tē. Xē kot kaj nhÿrmā ate mē piitā mē ho amnhīptār kaxyw nhÿ nhūm ixkrata wa akutā anhījē nē wa kēp anhō kōwenatō nē akutā anhījē nē wa ato nhÿ. Ja prām xāj na pa ā wa ho awÿr anē. Anē.

²²Hāmri nhūm kuma nē Xiakre mē Juāw wa omu nē wa kām:

—Nā na war akatorxāja htÿx ā war ato ixwÿr anē. Koja mē tokyx ixpī kot paj amnhī xā htÿx kām ijamak kām ty. Tā xā koja mē ixpyrā nē ā war anhīpēx anē ka wa ixpyrā nē amnhī xā htÿx kamā ajamak rax kām ty nā? Anē.

Hāmri nhūm wa kām:

—Tÿ. Nā kot pa wa ijaxwÿja anē nē apyrā nē amnhī xā htÿx kām ijamak kām ty. Anē.

²³Hāmri nhūm wa kām:

—Nā ām hāmri na ka wa amnhī jarē. War ate ixpyrā nē ixkōt amnhī xā htÿx kām ajamak kām atyk mā kēnā. Tā nom war akatorxā kot war ato ixwÿrta ā kot paj tanhmā war amā nē hkēt nē. Kēt inhō Papaj tām koja ixkaxyw mēhō japēr nhūm inhīhkō hā nhÿ. No pa kot paj amnhī kaxyw mēhō jarēnh kēt nē.

Anhÿr o wa kām kapēr. ²⁴Hāmri pa mē ixte wa urāk nē Jejus kōt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja wa katorxā kot ā wa ho Jejus wÿr anhÿrja ā kuma nē wa kamā inhgryk nē. Hāmri nē axpēn mā ixkapēr o:

—Tk. Nā koja Juāw mē Xiakre wa nhÿrmā kēp ō kōwenatō nē mē pahto amnhīptār kēt kumrēx. Anē.

²⁵Nhūm Jejus mē inhma nē amnhī wÿr mē ixpiitā mē inhmā hpa ho apē nē mē inhmā:

—E mē amnē ixwÿr axkamē pa mē amā awjarē mān. Anē.

Hāmri pa mē hwÿr axkamē nhūm mē inhmā:

—E mē inhma. Na hte Ijaew kēt xwÿnhjē nhō pahijaja ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri pa nē amarī hkrī xā kamā hkrī ho hkrī. āhpumunh tÿx jakamā amarī ixkre hkre jakry kamā hkrī ho hkrī nē kām mē āpēnh xwÿnhjē pix mā mēmo mē āpēnh ā karō. Na htem ā amnhī nhīpēx anhÿr o hkrī. Nē mē kot mex ā harēnh kaxyw tanhmā mē ho mex to ho pa. ²⁶⁻²⁷Tā no mē kajaja. Kēr ka mē ho mē urāk kēt nē. Ām te amarī ri mē apa pyrāk o axpēn nhīpēx o ri apa. Nē te mē apē mē kām

axàpênh xwÿnh pyrâk o amnhî nhîpêx o ri mē hkôt apa. No kêr ka mē ho amnhîptâr mǎ ajamxpêr o ri apa hkêt nē. ²⁸Mē ate mēmoj tâ pa ixkutā anojarêt ho apa kaxyw na pa pre mē awÿr ixwrÿk kêt nē. Ixte amarî mēmoj to mē kamjaja mē akutā inhnojarêt o ixpa kaxyw na pa pre mē awÿr wrÿ. Nē mē ate ixkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê nē ixytk kaxyw na pa pre wrÿ. Anē.

**Jejus kot no hkre xwÿnh
wa ho mex ā harēnh**

*Matêwre 9.27-31; Makre
10.46-52; Rukre 18.35-43*

²⁹Tā pa mē Jejus kôt kormā Jerujarē hwÿr ra Jeriko htêp o mō. Hāmri nē kurūm ixkaton mō nhūm mē ohtō nē mē ixkôt mra. ³⁰Nhūm pry nhîhkjê hǎ no hkre xwÿnh wa àhwÿr o hkrî xwÿnhja wa amnhî wÿr mē inhmrar mar o nhÿ. Mē ohtō nē Jejus kôt mē mrar xwÿnhjê mrar ma nē mē kām:

—Kwa mo na? Mēmoj wÿr na ka mē axohtō nē mra? Anē.

Hāmri nhūm mē wa kām:

—Nà Jejus pē Najare nhō xwÿnhhta kôt na pa mē mra. Anē.

Hāmri nhūm wa mē kuma hāmri nē kǎx pē Jejus mǎ kapêr nē kām:

—Pa Pahihti? E apê mē inhō Pahihti mex na ka. Te apê amnepēm anhîgêt pahihti Tawita pyrâk. Jakamā kwa wa ixkamā axukapri nē akupÿm wa ixto mex. Anē.

³¹Hāmri nhūm Jejus kôt mē mōr xwÿnhjaja wa kuma nē wa kām:

—Tk. Kwa war akapêr kêt nē nhÿ nà. Anē.

Tā no nhūm wa ām mē kuma nē xatā amnhî to kuwÿ. Kǎx pē amnhî to kuwÿ.

³²Hāmri nhūm Jejus wa kuma nē xa nē wa omu nē wa kām:

—Pa mo na? Tanhmā kot pa wa ato? Anē.

³³Hāmri nhūm wa kām:

—Nà akupÿm wa inhmā wa ixrît mex prām. Anē.

³⁴Hāmri nhūm kām wa hkapri nē wa no htok nhūm wa akupÿm rît mex kurê kumrêx. Hāmri nē rît mex ā amnhî pumu nē hkînh tÿx nē ma Jejus kôt hkwyjê hkôt mō.

Jejus kot Jerujarē hwÿr àr ā harēnh

*Makre 11.1-11; Rukre
19.28-40; Juāw 12.12-19*

21 Tā nhūm Jejus kormā Jerujarē hwÿr kormā mō. Pa mē hkôt mō nē ra Petake hwÿr ixàhtêp o mō. Hixêt pē Oriwêhti kahti ri na pa pre krîja xa. Jakamā pa mē wa hwÿr ixàhtêp o mō nhūm Jejus mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê wa ho axkrut nē amnhî kukamā wa kumê. ²Nē wa kām:

—E wa ma krî mÿj wÿr mē ixkukamā wa tē. Nē wa hwÿr axà nē nhÿri jumēnre mē hkra wa kām ê nē wa ām xwÿnh wa omu hāmri nē kām ê xà hpôt nē man akupÿn amnē hamē wa o tē. ³Koja mēhō ja hǎ war apumu nē hǎ tanhmā war amā kapêr to ka wa kām ā ijarēnh anē nē kām: “Nà mē panhō Pahihti na hǎ karō pa wa hwÿr tē.” Anhÿr o wa kām ijarē. Hāmri nhūm war ama nē war amā ōr kurê kumrêx. E wa ma hwÿr tē. Anē.

⁴Tirtūm kapêr ā kagà htūm ra kot ja kukamā harēnh. Na pre ra Tirtūm nhÿ hǎ kapêr xwÿnhjê hō ja jarē nē hǎ kagà ho:

⁵Pa Jerujarē nhō xwÿnhjaja. Kwa mē tee ri amnhî kukamā ajamxpêr ho amā ma hkêt nē. Ota mē anhō pahi nywta ra jumēnre hǎ nhÿ nē mē awÿr hpōx o tē. Te kot amnhî to grire xwÿnh pyrâk o amnhî nhîpêx nē tē.

⁶Anhÿr o kot hkukamā harēnh jakamā nhūm Jejus amnhî kukamā ja wa kumê hāmri nhūm wa ma hwÿr htēm kurê kumrêx. ⁷Nē krîta wÿr pōj nhūm Jejus kot wa kām harēnh xà hkôt nhūm wa jumēnreta pumu. Hāmri nē hamē wa

kâm ê xà hpôt nê ma Jejus wÿr wa o tē. Hāmri nê kaxyw amnhî xê hkwȳ hkwrÿ nê kām ho jumēnre nywta kô kahty. Nê kām ho htÿx nê o xa nhūm Jejus hā nhÿ nê hā mō. ⁸ Kormā Jerujarē hwÿr hixēt ā àpir o mō. Nhūm mē kot omunh o kuhê xwÿnhjaja hkīnh nê ma hkukamā pry ho mex kaxyw amnhî xê hkwȳptyr ho mō. Nê pō hkwȳ jakā nê utyr o mō. ⁹ Nhūm mē hkwȳjaja Jejus kukamā mra nhūm mē hkwȳjaja hapu hā hkôt mra. Nê pitā kàx pē Tirtūm mex o mex ā harēnh o hkôt mō nê harēnh o:

Ota Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnhta ra pōj. Ām hāmri na mē pahwÿr wrÿ. Ja na mex kumrēx. Kêp mē panhō Pahihti mex na. Ām hāmri na pre Tirtūm mē pahwÿr kumē. Tirtūm mex kumrēx. Ām mex o mex. Anhÿr o Jejus kôt Jerujarē hwÿr harēnh o mō. Kot mē ho amnhīptār kurē kumrēx ā hkamnhīx jakamā hkīnh nê hkôt ā harēnh anhÿr o mō. ¹⁰ Hāmri nhūm krī nhō xwÿnhjaja tee ri mē kuma nê axpēn mā:

—Kwa mēhō na we hpōx o mō nhūm mē ā hkôt harēnh anhÿr o mō? Anē.

¹¹ Hāmri nhūm Jejus kôt mē mrar xwÿnhjaja mē kuma nê mē kām:

—Nà Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh xwÿnh pē Jejus na. Kêp Garirej kamā krī pē Najare nhō xwÿnhta na. Anē.

Jejus kot Tirtūm nhōrkwȳ hwÿr àr ā harēnh

Makre 11.15-19; Rukre 19.45-48; Juāw 2.13-22

¹²⁻¹³ Tā hāmri nhūm Jejus Jerujarē wÿr axà nê jumēnre rūm wrÿ nê ma Tirtūm mā amnhî jarēnh xà hā ixkre hwÿr tē nê axà. Hāmri nê tee ri mē kot tanhmā ixkre kamā amnhî nhīpēx to hā mē omunh o xa. Nhūm mē axtem nê môx nê ôwēhti nê tuuti ho wēnê ho kuhê. Mē kot haprôr nê Tirtūm mā amnhî jarēnh kaxyw kām hpar nê ôr kaxyw mē kām

ho wēnê ho kuhê. Nom axtem nê mē kām hā ohtô rax kām mē kām ho wēnê. Hāmri nhūm Jejus mē hwÿr axà nê tee ri mē omu nhūm ja kêp omnuj tÿx kumrēx. Hāmri nhūm mē hwÿr tē nê mē kot kàxpore ho pinhpanh xwÿnhjê pē mē ô mēsti rēnh pa. Nê mē kot tuuti ho wēnê xwÿnhjê pē hkrī xà hkujate nê rēnh pa. Hāmri nê mē kām:

—Tk. Kwa Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot ixkreja jarēnh kot:

Inhōrkwȳja ām mē ate inhmā amnhî jarēnh xà hā ixkre pix kaxyw na.

Anhÿr o kot harēnh tā ka mē axtem nê kamā ā amnhî nhīpēx anē. E kwa mē ajapōx tokyx anē. Anē.

Hāmri nê mē kator pa nhūm mē ma hapēx. ¹⁴ Hāmri nhūm mē no hkre xwÿnhjaja nê mē hyk o mē pa xwÿnhjaja mra nê agjē nê Jejus kutā kuhê nhūm mē omu nê akupÿm mē ho mex. ¹⁵⁻¹⁶ Hāmri nhūm mēhprī hkwȳjaja hwÿr mra nê kuri kām mex o mex ā gre nê kām grer o:

Amex kumrēx Pahihti.

Tirtūm na pre mē ixwÿr amē.

Kot kaj te anhīgēt Tawi pyrā nê mē ixto amnhīptār o apa.

Anhÿr o kām grer o kuhê. Hāmri nhūm patre krāhtūm mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja tee ri ā mē grer anhÿr ā mē kuma. Nê tee ri Jejus kot mē no hkre xwÿnhjê mē mē hyk o mē pa xwÿnhjê ho mex ā omunh o kuhê nê gryk nê Jejus wÿr tē nê kām:

—Kwa na mēhprījaja mē grer kām ā ajarēnh anē ka mē mar kêt nê? Mē grerja mexti hā. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tÿ ixte mē mar kēnā. Tirtūm kām hprām xà hkôt na mē ā inhmā inhmex o inhmex ā ixtā grer anē. Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot ā mē hkukamā harēnh kot anhÿr. Mē harēnh kot:

Koja mēhprījaja Pahihti mā mex o mex ā grer o kuhê.

Anhÿr o kot mē hkukamā harēnh kēnā. Tā mān ka mē kormā kamā harēnh kēt jakamā na ka mē ja jarēnh mar kēt nē. Kwār mē māmri ā inhmex ā greer anē.

¹⁷ Anhÿr o mē kām kapēr hāmri nē mē inhmā anē pa mē ixkreta rūm ijaarōj nē ma akupÿm Petān wÿr mra nē kamā amnhīm hikra.

Jejus kot mēmo hpar mā kapēr ā harēnh

Makre 11.12-14; määnēn Xiakre 1.6

¹⁸ Tā nhūm kwÿhtā nhūm Jejus kànhmā nhÿ nē mē inhmā anē pa mē ixrohā ma akupÿm Jerujarē hwÿr mra. Hāmri nē kormā mō nhūm Jejus pry kahti ri ra kām prām nē. ¹⁹ Hāmri nē mēmo pī pē fikēhti jarēnhja pumu nē kot ô hkwy rēnh nē hkrēr kaxyw hwÿr māt. Hāmri nē tee ri ô japēr nhūm ô hkēt nē ām hô hpix harir. Hāmri nhūm tee ri omu nē kām:

—E kot kaj axte axō hkēt kumrēx.

Anhÿrja o nhūm grā par kurē kumrēx.

²⁰ Hāmri pa mē ixte hkōt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja omu nē Jejus mā:

—Kokÿÿ. Kwa tanhmā na we amnhī nhīpēx to nē grā kurē kumrēx? Anē.

²¹ Nhūm mē inhmā:

—Nā kot kaj mē ixpyrā nē fikēhti kot tanhmā amnhī nhīpēx to kaxyw Tirtūm mā ajamaxpēr tÿx nē nhūm amā hprām xā hkōt amā tanhmā hipēx to. Nom kēr ka mē ajamaxpēr kati ho tee ri hkukamā ajamaxpēr kēt nē. Ām kaxyw Tirtūm kōt ajamaxpēr tÿx nē nhūm mē amā tanhmā mēmoj nhīpēx to. Ām hāmri na pa mē amā ja jarē. No ām ja pix kēt. Kot kaj mē määnēn hixēt mÿj mā akapēr nē kām: “E anhÿr xāta rūm akato nē ma tē nē gō rax kām mrō.” Anē nhūm amar xā hkōt ā amnhī nhīpēx anē.

²² —Nē kot kaj mē mēmoj tā Tirtūm wÿ nē kaxyw kām ajamaxpēr tÿx kām hā awÿ nhūm amā mēmoj prām xwÿnhta gō. Anē.

Mēhō nhÿ hā Jejus kot mē ahkre hā harēnh

Makre 11.27-33; Rukre 20.1-8

²³ Nhūm arīgro hō hā nhūm Jejus kēwe axte Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkreja wÿr axā nē kamā mē ahkre ho nhÿ. Mē kām tanhmā mē kot amnhī nhīpēx to nē nhÿmā Tirtūm mē wa kuri htir tūm nē pa kaxyw tanhmā mē kām kapēr to ho nhÿ. Hāmri nhūm Ijaew krāhtūmjē mē mē ô patre krāhtūmjaja hāmri hwÿr mra nē hēx rom mēmoj tā hkukja nē kām:

—Kwa mē inhmā amnhī jarē. Mēhō nhÿ hā na ka hte ā amnhī nhīpēx anhÿr o apa? Na ka hte akupÿm mē ho mex o apa nē tanhmā mē ahkre hto ho apa. Xā amnhī krā hkōt na ka hte ā amnhī nhīpēx anē nā? Anē.

²⁴ Hāmri nhūm mē kām:

—Nā kot pa ixkumrēx mēmoj tā mē akukja. Ka mē inhma nē tanhmā inhmā harēnh to pa rī kormā mē amā amnhī jarē. ²⁵⁻²⁶ Finat Juāw Paxis ā kot paj mē akukja. Mēhō nhÿ hā na pre hte mē hkrā kumrār o pa? Xā amnhī krā hkōt nā? Xā Tirtūm nhÿ hā? E mē atō inhmā ja jarē. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri kot tanhmā kutā kām harēnh to hkukamā hamaxpēr pē axpēn pumunh o kuhē nē axpēn mā:

—Kwa tanhmā kot puj wem kām ja jarēnh to? Or mē kot mar o kuhē xwÿnhjaja na htem kēp Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh xwÿnh ā harē. Tā kot puj mē kām kot amnhī krā hkōt kot mē hkrā kumrār ā harē nhūm mē tee ri mē pama nē mē pakamā gryk tÿx nē. Nē mē paxēx rom ā mē pahte kām pakapēr anhÿr ā mē pahpumu nē kēn o mē pahtak o mē panhīmex. No kot puj mē kām Tirtūm nhÿ hā kot mē hkrā kumrār ā harē hāmri nhūm mē pamā: “Kwa ā kot anhÿr kēnā na ka prem kapēr ma nē hkōt ajamaxpēr kēt

nê?” Anê. Jakamã kot puj mê ja pymaj tanhmã kãm harênh to hkêt nê. Kot puj mê âm kãm aa te mê pahte ja jarênh mar kêt pyrâk o harê. Anê.

Mê kot tanhmã Jesus mã nê nhũm kot ta pãnhã tanhmã mê kãm nê pymaj nhũm mê tee ri kãm tanhmã nê hprãm kaprý o kuhê. ²⁷ Hãmri nê kãm:

—Konên. Mê ixte mêhõ nhỹ hã kapêr o pa hã omunhre hã. Anê.

Hãmri nhũm mê kuma nê mê kãm:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwýja mê amã tanhmã amnhĩ jarênh to hkêt nê. Ijaxwýja ixte mêhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anê.

Mêhõ my mê hkra wa pijakrut ã wa harênh

Matêwre 7.21-23; Rukre 7.29-30

²⁸ Hãmri nhũm Jesus axte Ijaew krãhtũmjê mê mê õ patre krãhtũmjê mã kapêr nê mêmoy tá kuxi nê tanhmã mê kãm ujarênh to nê mê kãm:

—E pa mê amã awjarê ka mê inhma. Kojã mêhõ hkra my hamêxkrut. Hãmri nê hkra kot waja mã tanhmã kapêr to nê kãm: “E kêr ka jarãhã ma tê nê inhmã pur kãm apê.” Anê. ²⁹ Hãmri nhũm kuma nê pur mã htêm kaga nê hitôt nê. Tãã no âm hã ahtũmre nê tanhmã hamaxpêr to hãmri nê ma hwýr tê nê kamã àpênh o xa. ³⁰ Hãmri nhũm wa hipêêxãja hpãnhã hkra kot hapu hwýr tê nê mã kãm kapêr anê nê kãm: “E kêr ka ajaxwýja atõ hkôt tê nê wa inhmã apê.” Anê nhũm kuma nê kãm: “Tôe. Nà kot paj ma tê.” Anhỹr tá no âm hõta kĩnhã htêm kêt nê.

³¹ —Jakamã e. Nhỹ hkra na pre hipêêxã kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx nê kapêr nhĩrôp âm kêt nê? Xà kot waja nã? Xà kot haputa? E mê atõ tanhmã inhmã wa harênh to. Anê.

Hãmri nhũm mê kuma nê kãm:

—Nà kot wata. Kot wata na hitôt tá tanhmã hamaxpêr to nê ma tê nê kãm apê. Anê.

Hãmri nhũm mê kãm:

—Tý âm hãmri na ka harê. No mê kajaja te mê ate hkra kot haputa kot amnhĩ nhĩpêx pyrâk. Mê ate Tirtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã amnhĩ jarênh tá hkwým ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Te mê ate kot hapu kot hipêêxã mã àpênh ã amnhĩ jarênh tá kãm àpênh kêta pyrâk. No kêt mê kot amnhĩ tomnuj o mê pa xwýnh kwýjaja na mê arom Tirtũm kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jao ra tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã mê arom ma kaxkwa hwýr pa kaxyw ra tãm nê. Âm hãmri na pa mê amã ixkapêr. ³² Na ka mê finat Juãw Paxis ã ixkukja. Juãw Paxisja na pre hte mê ate tãm amnhĩ nhĩpêx ã mê amã karõ ho pa. Tá no ka mê âm ama nê âm ama nê aa kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Nom mê kot amnhĩ tomnuj o mê pa xwýnh kwýjaja mê arom kuma nê Tirtũm kôt amnhĩ nhĩpêx. Ka mê ja hã mê omu nê âm mê omu nê mê urâk nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Anê.

Mê àpênh punu xwýnhjê jarênh

Makre 12.1-12; Rukre 20.9-18

³³ Nhũm Jesus arĩ Ijaew krãhtũmjê mê mê õ patre krãhtũmjê mã kapêr. Nê mê kot tanhmã hipêx to hkukamã mê kãm tanhmã amnhĩ jarênh to. No âm amnhĩ tá kuxi nê mê kãm awjarê nê mê kãm:

—Kojã mêhõ mê kot kãm pur kãm àpênh kaxyw hkwýjê mã karõ nhũm mê ma hwýr mra nê kamã mêmoy hy hkre nê hkre pa. Hãmri nhũm hpur nhõ dön nhỹhým nojarêt nê kãm mê àpênh xwýnhjê mã tanhmã hpur jarênh to nê mê kãm: “E or ixpur nõ. Kê kamã mêmoy kã hpa ka mê mãmrĩ kamã axujamýnh pa nê ho axkjê. Nê ixkutêp inhmã inhõ jaxwý nê mãmrĩ anhõ tanhmã ho hprãm xa hkôt tanhmã ho.”

—Anhÿr o mē kām kapēr hāmri nē ma nhÿhÿm mō. ³⁴Tā nhūm ra pur kām mē-moj hkà pa nom nhūm hpur nhō dōn arī krī hō kamā hā ujahkre ho ri pa htā kuri kām àpēnh xwÿnhjē ho axkrunēpxi nē akupÿm mē hwÿr mē kurē. Mē kot mē kām hkwȳ nhōr nhūm mē ma kot kām o mōr kaxyw nhūm ma mē hwÿr mē kurē. ³⁵Nhūm mē ma hwÿr mō. Mōō nē ra hwÿr pōj nhūm mē amnhī wÿr mē omu nē axtem nē mē homnuj nē. Nē mē unē nē ja tak nē ja pī nē hōja nhūm mē kēn o htak hāmri nē amnhī nē wa hano nhūm wa ma akupÿm ÿ kamā mō. ³⁶Hāmri nhūm mē ō patrāwja tee ri wa omu nē hamaxpēr o: “Kwa nà na mē ixpē inhmā mē àpēnh xwÿnhjē homnuj tÿx nē. Nà kot paj axte mē hwÿr mē hkwȳjē rē. Nom hpānhā mē ho ohtō nē mē kurē. Kē mē ohtō nē mē hwÿr mō nē tā inhmā inhō hkwȳ jamÿ nē man ixwÿr o mō.”

—Anhÿr o hamaxpēr hāmri nē mē hwÿr jajē rē nhūm mē ma akupÿm mē hwÿr mō. Nhūm mē amnhī wÿr mē ohtō hā nē mā mē ho anē nē mē hipēx kati nē nhūm mē ÿ kamā ma ō patrāwja wÿr akupÿm mō. ³⁷Hāmri nhūm tee ri mē omu nē hamaxpēr o: “Hēxta waa nē. Tanhmā kot paj amnhī nhīpēx to? Nà kot paj pēr mē hwÿr ixkraja mām mē. Inhmā hapē htÿx tā kot paj mē hwÿr kumē kē ma mē hwÿr mō. Hāmri nhūm mē kēp ixkra hā omu nē tanhmā ixpē ho hkēt nē. Nē tā inhmā kām inhōja kwÿ gō.” Anē.

—Hāmri nē mē hwÿr kumē nhūm ma mō. ³⁸Tā hāmri ra mē hwÿr hpōx o mō nhūm mē amÿm amnhī wÿr omu nē kēp hkra hā omu nē axtem nē hā axpēn mā amÿnē nē axpēn mā: “E onēj hpur nhō dōn krata tē. Koja nhÿrmā ō papaj mÿr pē amnhīm hpur ã pykata pytà nē ho ō. Jakamā kwa pu mē hpīr kurē kumrēx nē kēp hpur ho arīk nē ho panhō. E tokyj pu mē kupī ri.” Anē.

³⁹—Hāmri nhūm ra tē nē mē hwÿr pōj nhūm mē unē nē hpur nē ho kato nē mā

ho anē nē kupī. Ā mē ujarēnh kot anhÿr. Anē.

⁴⁰Nhūm pre ã Jejus mē kām ujarēnh anē. Hāmri nē hā mē hkukja nē mē kām: —E koja pur nhō dōnja hkra jarēnh ma hāmri nē tām mē hwÿr mō hāmri nē tanhmā mē hipēx to wehe? Anē.

⁴¹Hāmri nhūm mē kām:

—Nà koja ma akupÿm mē hwÿr mō hāmri nē mē homnuj tÿx nē mē himex pa. Hāmri nē hpānhā nhām hpur ã mē-mojjē rē nhūm mē tā katāt kōt kām àpēnh o pa. Anē.

⁴²Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Tÿ ãm hāmri na ka ã mē harēnh anē. Kot mē ho anhÿr mā tām kēnā. Mām ka prem ra Tirtūm kapēr ã kagà htūm kot tanhmā ja jarēnh toja ma? Harēnh kot: Mē kot kēn o amnhīm ōrkwȳ nhīpēx kaxyw nē kēn maati pumu nē htÿx omnuj ã hkamnhīx nē hkagata. Mē kot hkaga htā nhūm Tirtūm mē kurom mex o kot kēn piitā hakrenh par ã omunh kurē kumrēx. Tirtūm kot kēn maati mex ã harēnh xwÿnhta mē pamā mex o mex.

Ā Tirtūm kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot anhÿr. ⁴³Ja pyrā nē na pre ra Tirtūm amnhī kaxyw mē apē Ijaew xunhwÿ. Mē apē hkra nē hkōt mē ate amnhī nhīpēx kaxyw amnhī kaxyw mē axunhwÿ. Tā ka mē axtem nē hkaga. Te mē kot kēn maati pumunh nē mex kēt ã hkamnhīx nē hkagata pyrāk. Jakamā koja mē apānhā Ijaew kēt xwÿnh kwÿjē xunhwÿ nhūm mē arom hkōt amnhī nhīpēx mex o pa. Jao ra mē kēp hkra nē. Anē.

⁴⁴Nhūm pre ã Jejus mē kām te kēp kēn maati pyrāk o mē kām amnhī jarēnh anē. Hāmri nē axte amnhī tā kuxi nē mē kām axte kēn jarēnh pyrāk ã amnhī jarē nē mē kām:

—Nà kot kaj mē atō ixkaga hāmri nē te mēhō htÿx htēm nē kēn pumunh kēt nē hā htēk nē tēm pyrāk o amnhī nhīpēx.

Jao ixkutâ amnhî xâm. Rÿ ka tanhmâ ajamxpêr to nê ixkaga nhûm te kên maati kot anhiþy tēm nê axôm par pyrâk o anhiþêx ka mē amex kêt kumrêx. Anê.

⁴⁵Nhûm pre ã mē kām ujarênh kām mē harênh anê. Hâmri nhûm patre krâhtûmjê mē Parijew nhô xwÿnhjaja tee ri amnhî tâ kuma ⁴⁶nhûm ja mē kêp omnuj tÿx jakamâ nhûm mē kām unênh nê haxâr prâm nê. No mē ãm amnhî tâ kām mē kot mar o kuhê xwÿnhjê puma nê. Mē kurom Jejus kêp Tirtûm nhÿ hâ kapêr xwÿnh ã hkamnhix jakamâ nhûm mē kām mē uma nê. Hâmri nê kormâ tanhmâ ho hkêt nê.

Pahi kot hkra hprô kaxyw hkwÿjê hwÿr ã harênh

*Rukre 14.15-24; määnên Wam Korit
6.9-11; Epes 5.5-6; Apokarip 19.7-8*

22¹⁻²Tâ nhûm Jejus axte mē kām awjarê. Ijaew kot Tirtûm kaga hâ mē kām hâ kuxi nê awjarê nê mē kām:

—E pa mē amâ ahpÿnhâ mē kot Tirtûm kapêr mar nê tanhmâ amnhî nhîþêx to xwÿnhjê jarê ka mē inhma. Te mē kot pahilti kot hkra hprô kaxyw nhûm kot amnhî wÿr hkwÿjê hwÿr nhûm mē kot harênh mar nê ahpÿnhâ tanhmâ amnhî nhîþêx to xwÿnhjaja kot amnhî nhîþêx pyrâk. Kojâ pahiltija hkra hâ hkînh nê hâ apkur mex kaxyw amnhî wÿr hkwÿjê hâ karô. ³Hâmri nhûm kām mē àpênh xwÿnhjaja ra kot amnhî wÿr mē hâ karô xwÿnhjê hwÿr mra nê mē kām nojarêt nhûm mē kuma nê ãm mē kuma nê axtem nê mē kêp hitôt nê. Hâmri nhûm mē tee ri mē kuma nê akupÿm tē nê pahilti mâ mē harê.

⁴—Hâmri nhûm tee ri amnhî tâ mē harênh ma nê hpânâ mē hwÿr axtem kām àpênh xwÿnh kwÿjê rē nhûm mē ma mē hwÿr mra nê mē kām: “Pa. E kwa mē tokyx. Na ra pahilti mē akutêp mēo nhîþêx pa. Na mē môx kwÿ hpa nê ho àr mex nê. Nê mē akutêp mēmoj nhîþêx

par jakamâ e kwa mē tokyx nâ.” Anê. ⁵ã mē kām kapêr anhÿr tâ nhûm mē kuma nê ãm mē kuma nê ma ahpÿnhâ nhÿhÿm mra. Nhûm ja ma àpênh mâ mra nhûm ja ma ihpur kām àpênh mâ ma tē nhûm ja ma nhÿhÿm mēmo to wênê ho tē. ⁶Nhûm mē hkwÿjaja mē kām ujarênh xwÿnhjê pynê nê mē htak o mē kupa.

⁷—Hâmri nhûm pahiltija mē harênh ma nê àhkurê nê. Hâmri nê mē hwÿr pôristi hkwÿ rē nhûm mē ma mē hwÿr mra nê mē unê nê mē kupa nê mē ô krî hâ hpôk pa. ⁸Hâmri nhûm pahilti kām mē àpênh xwÿnh kwÿjê mâ kām: “Kwa ra ixte mē kutêp mēo mex kwÿ xunhwÿr tâ nhûm mē ixwÿr mrar kêt nê. Ixtÿx ho mē mex ã mē hkamnhix nê amnhî wÿr mē hâ karô no mē mex kêt. Mē kot mē ixkutâ apkur mâ tām kêt. ⁹E kwa mē ma krî hkôt axtem mē hkwÿjê japêr o mra. Nê nhÿri mēhō pumu nê kām awjarê kē man ixwÿr tē nê ixkra hâ hkînh nê mē ixkutâ apku. Mē ã mē kām axujarênh o amrar anê.” Anê.

¹⁰—Hâmri nhûm mē kuma nê ma mē hapêr o mra nê mē piitâ mē kām anhÿr o mra. Nhûm mē kuma nê wam tajê rom ma mē hkôt mrar kurê kumrêx. Mē kot amnhî to mex xwÿnhjaja nê mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja hâmpri piitâ ma mē hkôt mra. Hâmri nê ixkreja wÿr mra nê hwÿr gjêx kaxyw nhûm mē kām mē ê mex gō nhûm mē hagjê hâmpri nê kormâ mē apkur xâ hâ ixkre hwÿr agjê nê ho nÿt pa. ¹¹Hâmri nhûm pahiltija mē hwÿr axà nê mē piitâ mē omu. Nhûm ja pixi nê axtem nê hkwÿjê hkînhâ mē kot kām ê mex nhôrja jaxâr kêt rãhã axà nê apkur o nhÿ. ¹²Hâmri nhûm tee ri ja hâ omu nê hwÿr tē nê kām: “Pa. Tk. Kwa na htem ixkrem gjêx kaxyw nê mē kot mē kām mē ê mex nhôr jagjê nê rî kormâ hwÿr agjê nê apku. Tâ mon ka akwÿjê hkînhâ haxâr kaga? Kwa na htem ã amnhî nhîþêx anhÿr kêt nê.” Anhÿr o kām kapêr nom nhûm kuma nê ãm kuma

nê tanhmã kutã kãm nê hkêt nê. ãm htÿx apkur o nhÿ. ¹³ Jakamã nhÿm tee ri omu hãmri nê hã mē kot kãm àpēnh xwÿnhjê mã amÿnê nê mē kãm: “E mē hwÿr tē nê unē nê hpa nê hte hpre nê ma o tē nê kamãt kô kamã amē. Kê tee ri mur nê amnhĩ xà htÿx kamã hamak o amnhĩ nham o axpēn kamnhar tÿx kaprÿ ho nō nê rĩ amnhĩ pumu.” Anē. Hãmri nhÿm mē kuma nê kãm ho anē. ã mē ujarēnh kot anhÿr. Anē.

¹⁴ Nhÿm pre Jejus ã mē kãm ujarēnh anē hãmri nê mē kãm:

—Nà Tirtÿm kot pahihtita pyrã nê amnhĩ wÿr mē ho ohtô nê mē hwÿr tã na hte mē piitã hkôt amnhĩ xunhwÿr kêt nê. Jakamã na hte ãm mē ho grēre nê amnhĩ wÿr mē ho api. Anē.

Parijew nhõ xwÿnh kot Jejus kamã hamak ã mē harēnh

Makre 12.13-17; Rukre 20.20-26; mãänēn Römãn 12.1, 13.7

¹⁵⁻¹⁶ Tã nhÿm Parijew nhõ xwÿnhjaja ã Jejus kot mē kãm ujarēnh anhÿrja ma hãmri nê kurÿm kato nê tanhmã hkukamã axpēn mã hã ãmnēnh to. Hãmri nê hwÿr mē hkwyjê mē Erox kôt mē pa xwÿnh kwÿjê rē. Hēx rom mē kot mēmoj tã hkukjêr kaxyw hwÿr mē kurē nhÿm mē ma hwÿr mra nê omu nê kãm:

—Kwa Jejus. Nà ãm hãmri na ka hte Tirtÿm kapēr o mē ahkre mex o ri apa nê mē kamã akahak o apa hkêt nê. Mē kot tanhmã ato kapēr punuj to htã ka aprĩ hã mē ahkre mex o ri apa. ¹⁷ E kwa mē inhmã mēmoj jarē. Röm nhõ pahihti kot mē pahpē Ijaew mē pahte kãm kàxpore hkwy nhõr ã mē pamã karõta. Kwa xà ja amã mex nà? Xà kot pu mē kãm hkwy gō? Nà xà kot pu mē kãm òr kêt nê? E kwa mē inhmã tanhmã ja jarēnh to. Anē.

¹⁸ Nhÿm prem ã hēx rom àhkukjêr anhÿr tã no nhÿm ra mē hamaxpēr ã mē omu nê mē kãm:

—Tk. Kwa mon ka mē ã axēx rom ja hã ixkukjêr anē? ¹⁹⁻²⁰ E mē atō inhmã kàxpore htÿxre hō gō pa omu. Anē.

Hãmri nhÿm mē kãm ja gō nhÿm kupy nê kànhmã mē kãm kupē nê mē kãm:

—E mēhō nhixi nê mēhō karō na ja hã? Anē.

²¹ Hãmri nhÿm mē kãm:

—Pahi Sesti karō nê hixi na hã. Anē.

Hãmri nhÿm mē kuma nê mē kãm:

—Tÿ. Tô kêr ka mē mãmri kãm hkwy nhõr o apa. Hã hkarō nê hã hixi. Tãm kot hipēx xwÿnh jakamã ò na. No mē kajaja na pre Tirtÿm mē anhīpēx nhÿm mē apē ò jakamã kwa kêr ka mē kapēr kôt pix mã ri amnhĩ nhīpēx o ri apa. Anē.

²² Hãmri nhÿm mē amnhĩ jaēr pē ã kot kàxpore jarēnh anhÿrja ma nê axte kãm tanhmã nê hkêt nê. Hãmri nê akryk omu hãmri nê ma akupÿm mra.

Akupÿm mē htĩr ã mē harēnh

Makre 12.18-27; Rukre 20.27-40; Juãw 5.21, 6.39-40; mãänēn Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18

²³ Tã nhÿm Satusew nhõ xwÿnh kwÿnjaja mē kot akupÿm mē htĩr kêt ã mē hkamnhix kêt xwÿnhjaja na pre mē. Na pre htem mē htyk nê mē hapēx kumrēx ã mē hkamnhix jakamã axpēn mã tanhmã Jejus jarēnh to nê axpēn mã:

—E kwa pu mē hwÿr mra nê mēmoj xihtÿx ã hkukja. Kê mē pama nê tee ri tanhmã mē pamã kapēr to hkukamã hamaxpēr kaprÿ. Kê mē piitã ja hã omu nê àhpumunh kêt ã omunh kurē kumrēx. E tokyx pu mē hwÿr.

Anhÿr jakamã Parijew nhõ xwÿnhjê pyrã nê hēx rom ma hwÿr mra nê hkukja nê kãm:

²⁴ —Pa Jejus? Kwa mē inhmã mēmoj jarē. Na pre finat Mojesja Tirtÿm nhÿ hã ã mē panhīgētjê mã karō anē. Mē hkra hkêt rãhã mē pa nê mē htyk xwÿnhjaja nhÿm mē harēnh o:

Koja mēhō hprō nē kamā hkra hkēt rāhā pan ty. Hā koja hkôt htōja hpānhā hprō ho hprō nē kamā hkra. Hāmri nhūm kato nē te kēp htō htyk xwÿnhta hkra pyrāk. Anē.

Ā na pre Mojesja Tirtūm nhÿ hā mē kām karō anē. ²⁵ Jakamā kwa ga mē ixujarēnh ma. Koja mē kot axpēn to htō xwÿnhjaja kēp 7. Nhūm kot waja hāmri hprō nē wa pa nhūm kamā hkra hkēt rāhā ty. Nhūm hkôt htōja hpānhā ho hprō ²⁶ nē wa axpēn to pa. Nhūm määnēn kamā hkra hkēt rāhā ty. Nhūm htō hōta haxwÿja hpānhā tām o hprō nē we wa axpēn to pa grire nhūm haxwÿja kamā hkra hkēt rāhā ty. Hāmri nhūm htō hkwyjaja ni pyxi nē axpēn pānhā ho hprō hpa no mēhō kamā hkra hkēt rāhā htyk pa. ²⁷ Hāmri nhūm mē hprōta mē hkôt amnhī to hitep nē ty. ²⁸ Tā Tirtūm kot akupÿm nhÿrmā mē ho htūr ronhÿx nhÿ nhÿx kēp nija mjēn kumrēx? Ra pi-itā kot ho hprō kēnā. E mē inhmā ja jarē. Anē.

²⁹⁻³⁰ Hāmri nhūm Jejus mē kuma nē mē kām:

—Nā kaxkwa kamā mē kot amnhī nhīpēxja axtem na. Mē htūr ri mē kot Tirtūm kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja na htem ty hāmri nē Tirtūm nhō krī kamā axte kām hprō hprām kēt nē pa. Jakamā hprō hkēt nē pa. Rÿ ni japēr nē mjēn kēt nē pa. Nom ri kām mjēn rÿ hprō hprām kēt nē pa. Hāmri nē Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjē pyrā nē axte htyk kēt nē. Ām htūr tūm rāhā nē pa ho pa. Pēr mē ate Tirtūm kapēr ā kagā htūm mar mex kēt jakamā na ka mē ā ja hā ixkukjēr anē. Tirtūm āhpumunh tÿx o āhpumunh tÿx jakamā kumā mē ate mēmoj tā ixkukjēr xwÿnhta na tanhmā kēp kute hkēt. Ra ja kukamā āhpumunh tÿx kēnā.

³¹⁻³² —Nom mē ate akupÿm mē htūr kēt ā mē hkamnhīxja kot paj ixprī hā mē amā harē. Amnepēm na pre Tirtūm

pī hpōkja kamā tanhmā Mojes mā kapēr to. Mān ra mē ate mar. Na pre kām:

Ixpē Apraāw nhō Tirtūm na pa. Nē määnēn ixpē Apraāw kra Ijak mē htāmnhwÿ Jako wa ō Tirtūm na pa.

Anhÿr o Mojes mā amnhī jarē nhūm kuma nē hā kagā. Kēp apu arī mē htyk rāhā nhÿx pre ā mē harēnh anhÿr kēt nē. Nhÿx pre mē harēnh o: “Amnepēm Apraāw nē hkra nē htāmnhwÿ mē htūr ri ixpē mē ō Tirtūm na pa pre.” Anhÿr o nhÿx pre mē harē. Nom na pre ā amnhī jarēnh anhÿr kēt nē. Mē pamā te Apraāwja mē htyk nē mē hapēx pyrāk. Nom nhūm prem ra Tirtūm ri ra akupÿm htūr nē mex nē pa ho pa. Tā ka htem Tirtūm kapēr kwÿm ri akupÿm mē htūr kēt ā mē harēnh o apa.

Anhÿr o Satusew nhō xwÿnhjē mā kapēr. ³³ Hāmri nhūm mē kot mar o kuhē xwÿnhjaja amnhī jaēr pē kot mē ahkreja ma.

Tirtūm kapēr maati jarēnh

Matêwre 10.37; Makre 12.28-34; Rukre 10.25-28; määnēn Wam Juāw 5.3

³⁴ Tā nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja Satusew nhō xwÿnhjē jarēnh ma. Mē kot tee ri kām hamaxpēr o Jejus jakrenh prām kaprÿ hā mē harēnhja ma hāmri nē axpēn wÿr akuprō nē Jejus wÿr mra. Kot mē urāk nē hēx rom āhkukjēr nē hamaxpēr o hakrenh kaxyw hwÿr mra. ³⁵ Hōja kēp Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre o mē pa xwÿnh jakamā hēx rom kamā hamak kaxyw kām kapēr nē kām:

³⁶ —Kwa Jejus. Ot pa mē awÿr mra. Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Na pre Tirtūm ahpÿnhā mēmoj to 10 nē hā mē pamā karō. Mē pahte hkôt amnhī nhīpēx kaxyw hā mē pamā karō. Tā nhÿ kapēr na mex o kot hkwy jakrenh wehe? Anē.

³⁷ Hāmri nhūm kuma nē mē kām:

—Nā kot mē pamā hā karō kot:

Kêr ka mê anhi piitâ ho amâ Tirtûm kînh tÿx o apa. Mê amâ hkînh tÿx o mê-moj piitâ hakrenh par o apa.

³⁸E Tirtûm kot mê pamâ hâ karô ja na mex o piitâ hakrenh par. ³⁹Nê hkôt ja: Kêr ka mê amâ akwÿjê hâ ma ho te ka amâ amnhî tâ ma pyrâk. Jao ra tãm mê hipêx.

⁴⁰â Tirtûm kapêr â kagâ htûm kot mê pamâ hâ karô kot anhÿr. Â mê pahte amnhî nhîpêx anhÿr o papaja na Tirtûm kâm hprâm tÿx kumrêx. Kot kaj mê ja wa hkôt amnhî nhîpêx rãhâ ho ri apa nê mãânên ra Tirtûm kot mê pamâ mêmoy tâ karô xwÿnh piitâ hkôt amnhî nhîpêx. Ja na pre Mojes mê Tirtûm nhÿ hâ kapêr xwÿnhjaja amnepê m Tirtûm nhÿ hâ mê panhîgêtêjê mã hâ karô ho pa. Anê.

Jejus kot amnhî tâ mê hkukjêr â harênh

*Makre 12.35-37; Rukre 20.41-44;
mãânên Rômân 1.3-4*

⁴¹Nhûm Parijew nhô xwÿnhjaja arî Jejus mar o kuhê nhûm amnhî tâ tanhmâ mê hkukjêr to. Nom te nhâm mêhō hâ mê hkukjêr pyrâk o mê hkukja nê mê kâm:

⁴²—E mê inhmâ mêmoy jarê. Tanhmâ na ka htem axpên mã Tirtûm kot mê akaxyw âm mã xwÿnhnta jarênh to? Kêp mêhō kanrêhâ htâmnhwÿ koja wehe? Anê.

Hâmri nhûm mê kâm:

—Nâ koja kato nê kêp pahi finat Tawi kanrêhâ htâmnhwÿ koja.

⁴³Anê nhûm Jejus mê kuma nê mê kâm:

—Tÿ. Âm hãmri na ka mê harê. No mo na htem axpên mã kêp pahi Tawi hkanrêhâ htâmnhwÿ pix â harê nê mãânên kêp ô pahihti hâ harênh kêt nê? Tawi na pre Tirtûm Karô nhÿ hâ tanhmâ harênh to nê harênh o:

⁴⁴Na pre Tirtûm inhô Pahihti mã â kapêr anê nê kâm: “E amnê ixwÿr tê nê in-

hîhkô hâ nhÿ nê inhmâ mê ho amnhîpâr o akrî. Kot paj mê kot kâm akurê xwÿnh piitâ mê unênh pa nê awÿr mê o mra nê anhîhkram mê haxâr pa.” Anhÿr o pre kâm kapêr.

⁴⁵â Tawija Tirtûm kot Kris mã kapêr jarênh nê kêp ô pahi hâ kagâ anê. Mê kajaja na ka htem âm kêp Tawi tãmnhwÿ pix â axpên mã harênh o ri apa. No kêt Tawija na pre kêp ô Pahihti hâ harênh o pa. Anê.

⁴⁶Hâmri nhûm mê kuma nê tee ri kot tanhmâ kutâ kâm kapêr to hkukamâ hamaxpêr nê axte mêmoy tâ hkukjêr kêt nê. Tanhmâ kot mê amnhî to nê hamaxpêr o hakre? Na prem tee ri kâm hamaxpêr o hakrenh prâm kaprÿ. Jejus mêmoy piitâ hkukamâ âhpumunh tÿx o âhpumunh tÿx.

Jejus kot tanhmâ Parijew nhô xwÿnhjê jarênh to

*Makre 12.38-40; Rukre
11.43-46, 20.45-47*

23 Tâ nhûm Jejus mê ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mê mê kot mar o kuhê xwÿnhjê mã kapêr nê mê inhmâ tanhmâ Parijew nhô xwÿnh mê Mojes kapêr o mê ahkre xwÿnhjê jarênh to nê mê inhmâ:

²—Nâ Parijew nhô xwÿnh mê Tirtûm kapêr tûm o mê ahkre xwÿnhjaja na htem hprî hâ Tirtûm kapêr â kagâ htûm mar mex nê. ³Jakamâ kêr ka mê mar tÿx nê mê kot ho mê ajahkre kôt amnhî nhîpêx. No mê kot amnhî nhîpêxja kêr ka mê hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Mê kot Tirtûm kapêr tûm o mê ajahkre htâ hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. ⁴Te mê kot mêhō kot mê katut â mê kâm mê jênh pytî janhôr tâ no âm mê kuxwar hkwy htur kêt kot amnhî nhîpêx pyrâk o na htem amnhî nhîpêx o pa. Jao mê amâ mêmoy tâ karô nê mê amâ: “E kêr ka mê â amnhî nhîpêx anê nê â amnhî nhîpêx anê.” Anhÿr pix o mê amâ kapêr o pa. Nom mê

tâmjaja amnhî kapêr kôt amnhî nhîpêx kêt nê.

⁵—Na htem hkwÿjê kot mē omunh nē mē kot amnhî to mex ā mē harēnh kaxyw mē noo mā tanhmā amnhî nhîpêx to. Nē mē mē noo mā mē ê mex pix kām pa. Nē amnhîm Tirtûm kapêr ā kagā htûm kwÿ hā kagā nē amnhî nhōkrā hā hanhō nē amnhî pa hā hanhō nē hā pa. Mē kot hā nohtÿx rāhā hā mē hkamnhîx kaxyw nhûm htem ā amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Nē mē kām mē piitā mē kot amnhîm mē rūnh ā mē harēnh o paja nhûm htem kām hprām.

⁶—Nē mē pahpê Ijaewjê nhō Tirtûm kapêr o mē ahkre xā hā ixkre kamā mē kot amnhî to rūnh xwÿnhjê hkrî xā mex pix kamā kām hkrî hprām. Nē mēmoj tā mē apkur xā mex ā arîgro hā nhûm htem ma mē apkur xā hā ixkre hwÿr akuprō nhûm mē kot amnhî to rūnh xwÿnhjê hkrî xā mex pix kamā kām hkrî hprām. ⁷Nē nhÿri pry hā mra nhûm mē kot mē omunh nē mē kēp mē ahkre xwÿnh maati hā mē hā hpijaam kām tanhmā mē kām kapêr mex toja nhûm htem kām hprām. Ā na hte Parijew nhō xwÿnh mē Tirtûm kapêr tûm o mē ajahkre xwÿnhjaja hêx rom mē anoo mā amnhî nhîpêx anhÿr o pa.

⁸⁻¹⁰—No mē kajaja. Kêr ka mē ho mē urāk kêt nê. Kê mē axpēn mā mē ajarēnh o: “Pahi Maati” anhÿr o mē ajarēnh kêt nê. Rÿ mē ajarēnh o: “mē ijahkre xwÿnh maati” anhÿr o axpēn mā mē ajarēnh hkêt nê. Kêt paxipix na pre Tirtûm mē akaxyw ixām jakamā paxipix na xpê mē anhō Pahi Maati. Nē paxipix na xpê mē ajahkre xwÿnh maati. No mē kajaja ixkôt mē apê axpēn to atōx nē atō na ka mē.

—Nē kêr ka mē ri axpēn jarēnh o: “Mē-pahpām” anhÿr kêt nê. Kêt kaxkwa kamā na Mēpahpāmja.

¹¹⁻¹²—Nē kot ka mē amnhî to rax prām xāj tanhmā amnhî to jarkrar to ho apa htā no nhûm akwÿjaja ama nē ām

ama nē akôt hamaxpêr kêt nê. No kot kaj mē piitā mē kutā tanhmā anojarêt to ho apa nhûm mē amnhî tā mē apumu nē axpēn mā mē amex ā mē ajarē. Jakamā kot kaj mē amā mē piitā mē kot mē amex ā mē ajarēnh prām hāmri nē ri mē piitā mē kām tanhmā amnhî nhîpêx to pē mē kutā anojarêt rāhā ho ri apa. Anê.

Jejus kot mē hkwÿjê mā kapêr tÿx ā harēnh

Makre 12.40; Rukre 11.39-52, 20.45-47

¹³⁻¹⁴Tā nhûm Jejus hpānhā Parijew nhō xwÿnh mē Tirtûm kapêr tûm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjê mā kapêr. Nē mē kām kapêr kām hihtÿx nē mē kām:

—E mē apê Parijew nhō xwÿnh mē Tirtûm kapêr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja. E mē inhma. Kot kaj mē amex kêt nê. Mē apê mē no kupyw xwÿnh na ka mē. Nē mē amā Tirtûm kôt amnhî nhîpêx prām kêt. Nē nhÿrmā atyk nē mē amā ō krî hwÿr axàpir prām kêt. Nē akwÿjaja kot hwÿr àpir pymaj na ka htem akwÿjê nē tanhmā mē kām axêx to ho apa. Mē kot mē apyrā nē Tirtûm kapêr kwÿm amnhî nhîpêx prām xāj na ka htem amnhî mē tanhmā mē kām axêx to ho ri apa. Jao te mē ate mē kēp Tirtûm nhō krî hwÿr kahêxā kahê htÿx pyrāk o apa.

¹⁵—Nē mē akwÿjaja kot mē akôt amnhî xunhwÿr nē mē akôt amnhî nhîpêx prām xāj na ka htem ma awry hā nhÿhÿm tanhmā mē kām ri axujarēnh to ho ri apa. Jakamā nhûm mēhō mē ama nē mē akôt amnhî xām hāmri nē ra amnhî tomnuj tÿx o mē ajakre. Jakamā koja mē nhÿrmā mē apyrā nē ma mē kot amnhî xā htÿx kamā hamak tûm xàta wÿr pa. Jakamā kwa mē o kora. Kot kaj mē amex kêt nê.

¹⁶—Hêxta waa nê. Mē apê Parijew nhō xwÿnhjê mē mē apê Tirtûm kapêr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja kot kaj mē amex kêt kumrêx. Na ka htem mē kēp mē hikàxpore jamÿnh prām xāj atÿx ri

tanhmã mē ahkre hto ho apa nē mē kām: “Kot kaj mē âm hāmri mēmoj tā amnhī jarēnh kaxyw hāmri nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre nhīxi jarēnh kôt mēhō mā amnhī jarē nhūm ama nē hamaxpēr o: ‘Ko. Apu âm hāmri na inhmã amnhī jarē rỳ ko na apu âm amnhī to hêx.’ Anhÿr o hamaxpēr. Nom kot kaj mē ixkreta ho mex kaxyw mē kām kàxpore hkwy gō hāmri nē ate mē kām òr xàta jarēnh kôt âm hāmri mēmoj tā mēhō mā amnhī jarē. Hāmri nhūm ama nē hamaxpēr o: ‘Nà âm hāmri na ã inhmã amnhī jarēnh anē. Kot ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwy nhōr kôt ã amnhī jarēnh anē. Jakamã na amnhī to hêx kêt nē.’” Anhÿr o hamaxpēr. Na ka htem ã mē ahkre ho apa anē.¹⁷ Nom mē ate mē ahkreta mex kêt. Pēr mē ajamaxpēr mexti hā. Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreta mex o ixkre ho mex kaxyw kàxpore nhōrta jakrenh. Tã ka htem axtem nē mē kot kām kàxpore nhōrta mex o ixkre jakrenh ã harē. No mē pahte âm hāmri mēmoj tā amnhī jarēnh nē aa paxêx kêt rãhã ho papaja na Tirtūm kām hprãm.

¹⁸—Nē na ka htem mē kēp mē hikukrêx jamÿnh prãm xàj ã atÿx ri mē ahkre anē nē mē kām: “Kot kaj mē âm hāmri mēmoj tā amnhī jarēnh kaxyw nē Tirtūm mā mēmoj nhōr xà hā mēstija jarēnh kôt mēhō mā tanhmã amnhī jarēnh to. Hāmri nhūm mē ama nē hamaxpēr o: ‘Nà âm hāmri na inhmã amnhī jarē rỳ ko na apu âm inhmã amnhī to hêx.’ Anhÿr o hamaxpēr. Nom kot kaj mē Tirtūm mā mēmoj nhōr xà hā mēstija ã kām mēmoj xi. Hāmri nē ra mē ate kām òr xàta jarēnh kôt âm hāmri mēmoj tā mēhō mā amnhī jarē. Hāmri nhūm ama nē hamaxpēr o: ‘Nà âm hāmri na ã inhmã amnhī jarēnh anē. Kot Tirtūm mā mēmoj nhōr ã amnhī jarēnh kôt kot amnhī jarēnh anhÿr jakamã na amnhī to hêx kêt nē.’ Anhÿr o hamaxpēr.” Anē.

Na ka htem ã mē ahkre anē.¹⁹ Mē ajamaxpēr kêt xwÿnh na ka mē. Tirtūm mā mēmoj nhōr xà hā mēstija na mex o mē kot hā kām mēmoj nhōrta jakrenh. Tã na ka htem axtem nē mē kot hā kām mēmoj nhōrta mex o mēsti jakrenh ã harē.²⁰ Nom Tirtūm mā mēsti mē mē kot hā kām mēmoj nhōrta te kot axpēn pyrãk jakamã kot kaj mē mēstija jarēnh kôt mēmoj tā amnhī jarē nē määnēn mē ate hā Tirtūm mā mēmoj xirja jarēnh kôt amnhī jarē. Hamē wa kot axpēn pyrãk jakamã hamē wa harēnh pē amnhī to axêx kêt nē. Jakamã kēr ka mē mēmoj tā amnhī jarēnh kaxyw nē hamē wa harēnh kôt âm hāmri mēmoj tā amnhī jarē nē ho axêx kêt nē.²¹ Tã kot kaj mē âm hāmri amnhī jarēnh ã mēmoj tā amnhī jarēnh kaxyw nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hkôt hā amnhī jarē nē määnēn Tirtūm kēp ixkre hpãm kôt hā amnhī jarē. Jakamã kēr ka mē hamē wa harēnh pē amnhī to axêx kêt nē.

²²—Nē kot kaj mē âm hāmri amnhī jarēnh ã mēmoj tā amnhī jarēnh kaxyw nē kaxkwa jarēnh kôt amnhī jarēnhja o määnēn kaxyw kaxkwa kamã Tirtūm krī xà maati hkôt amnhī jarē. Nē määnēn Tirtūm kôt amnhī jarē. Jakamã kwa hamē wa harēnh pē amnhī to axêx kêt nē.

²³—Hêxta waa nē. Mē apê Parijew nhō xwÿnh mē mē apê Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja kot kaj mē amex kêt nē. Mē ate mē no kupyx xwÿnh na ka mē. Na ka htem Tirtūm kapēr piitã hkôt amnhī nhīpêx kêt nē âm hkwy kôt pix mã amnhī nhīpêx o ri apa. Na ka htem âm kapēr o hpÿnhre nē hkôt amnhī nhīpêx ã amnhī pumu nē ate amnhī to mex xwÿnh ã amnhī jarēnh o apa. No Tirtūm kām hprãm xà piitã hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Mē ate tãm mē hipêx nē mē ho mex nē mē kamã axukapri hā kot mē amã karōja. Nē mē amã Tirtūm kīnh ã kapēr kôt amnhī nhīpêx hā karōja ra mē ate

mar tâ hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Mê ate kapêr piitâ hkôt amnhî nhîpêx ronhÿx ja mê amâ mex o mex. ²⁴ Mê ate âm kapêr o hpÿnh nê hkôt amnhî nhîpêx jakamâ te mê ate atÿx ri tanhmâ axâpkur to ho mê akri pyrâk. Jao te mê axâpkur xâ hâ mēō kamâ pure pumunh nê nê hanhir nê rēnh tâ määnēn kamâ kēn rax pumunh tâ nê hanhir nê rēnh kêt rāhâ hkur pyrâk. Jao Tirtūm kapêr o hpÿnhre nê hkôt amnhî nhîpêx no piitâ hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Pêr mê ajamaxpêr kêt tâ na ka htem atÿx mê ahkre ho ri apa.

²⁵—Hêxta waa nê. Mê apê Parijew nhō xwÿnh mê mê apê Tirtūm kapêr tūm o mê ahkre xwÿnhjaja kot kaj mê amex kêt nê. Mê ate mê no kupyx xwÿnh na ka mê. Nâ mê apê Parijew nhō xwÿnhjaja te mê ate mê kot apkur kaxyw prat kre kuhōnh punuj tâ mex ã harēnh nê kamâ apkur pyrâk o na ka mê. Jao âm mê akrâhkâ rûm pix mâ mê amex. Nê mê noo mâ te mê amex pyrâk no mê anhōxâhkre kaxwÿnh kām mê ajamaxpêrja mex kêt. Mê akapêr prām nê mê axâhkurê nê mê anhōxÿÿ. ²⁶ Mê ajamaxpêr mex kêt kēnâ. Kwa kêr ka mê tām ajamaxpêr o tām akwÿjê nhîpêx o ri apa. Nê axâmnhîx ri mê kēp amrakati xwÿnhjê mâ mēmoj nhōr o ri apa. Kot kaj mê ã amnhî nhîpêx anê nhūm Tirtūm ja hâ mê apumu nê amnhîm mê amex ã mê ajarê. No na ka htem amâ mê amnhî to mex prām xaj âm tee ri amnhî kuhōnh japjê kaprÿ.

²⁷—Hêxta waa nê. Mê apê Parijew nhō xwÿnhjê mê mê apê Tirtūm kapêr tūm o mê ahkre ho mê apa xwÿnhjaja kot kaj mê amex kêt nê. Te mê ate mê htykjê jagjēnh xâ pyrâk. Na htem mê hagjēnh xâ ho mex o pa nom kamâ mê hi nê ahpunuj pix. ²⁸ Ja pyrâ nê ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿr. Kapôt rûm mê anhîja na mex. Te mê ate mê ho mex o apa pyrâk o na ka htem amnhî nhîpêx nhūm mê âm akrâhkâ pix pumu nom âm mê akrâ hi

kaxwÿnh kām mê ajamaxpêr punuj rāhâ hâ mê apumunh kêt nê. Mê ate tanhmâ mê no kupyx to pix kukamâ ajamaxpêr jakamâ te mê ate mê htykjê jagjēnh xâ pyrâk.

²⁹⁻³⁰—Hêxta waa nê. Mê apê Parijew nhō xwÿnh mê mê apê Tirtūm kapêr tūm o mê ahkre xwÿnhjaja kot kaj mê amex kêt nê. Mê ate mê no kupyx xwÿnh na ka mê. Na ka htem ma mê hâ pika hwÿr apa nê Tirtūm nhÿ hâ kapêr o mê pa xwÿnhjê hâ pika ho mex. Nê mê kot amnhî to mex xwÿnhjê hâ pika ho mex. Nê axpēn mā mê harēnh o: “Hêxta waa nê. Na pre amnepēm mê pakukamâ mê panhîgētjaja Tirtūm nhÿ hâ mê kām kapêr xwÿnhjê homnuj nê mê kupa. No kêt mê papajaja mê kamâ ri papa ronhÿx pu prem mê urâk nê ã mê hipêx anhÿr kêt nê.” Anhÿr o xpēn mā mê hkapri ho ri apa. ³¹⁻³² Nom âm amnhî to axêx. Mê ate ã amnhî nhîpêx anhÿr o apa kēnâ. ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿr jao ra apê mê hkanrēhâ mê hkra kumrēx ã amnhî to amnhîrit mex o apa. ³³ Te mê ate kagâ xoprê kot mê hkamnar nê mê homnuj tÿx pyrâk jakamâ koja Tirtūm nhÿrmâ ma mê kot amnhî xâ htÿx kamâ hamak tūm xâta wÿr mê ajano ka mê ma hwÿr ajapêx. Hāmri nê tee ri amâ ajapōx prām kaprÿ nê rî amnhî pumu.

³⁴—Kot paj nhÿrmâ ma mê awÿr inhÿ hâ ixkapêr jarēnh o mê pa xwÿnh kwÿ rē. Nê inhÿ hâ mê àhpumunh xwÿnh kwÿ rē. Nê ixkapêr o mê ahkre xwÿnh kwÿ rē. Nom kot kaj mê âm mê kapêr ma nê apê mê hprām nōkati nê tanhmâ mê homnuj tÿx to ho apa. Nê ixpê mê hkwÿjê hpar o apa. Jao pî kahpa hâ mê hanhōr o mê hkwÿjê hpa. Nhūm mê hkwÿjaja Tirtūm kapêr o mê ahkre xâ hâ ixkre kamâ mê ahkre ho hkrî ka mê omu nê mê unê nê ixkreja kamâ mê htak. Hāmri nhūm mê apymaj nhām ahpÿnhâ krî hkwÿ hwÿr hprōt nê mra. ã kot kaj mê inhÿ hâ ixkapêr jarēnh xwÿnhjê nhîpêx anhÿr o

apa. ³⁵⁻³⁶ Na prem ra mê himex rax nê. Amnepêm panhî kator krax rûm Atâw kra Apewta na pre Tirtûm nhÿ hâ kapêr o pa nhûm htôja kâm mar prâm kêt nê kupî. Tâ nhûm Tirtûm axte mê hwÿr ÿ hâ kapêr o mê pa xwÿnh kwÿjê rê nhûm prem mâ mê ho anê nê mê hk-wÿjê nhîmex. Nhûm pre xatâ mê hwÿr mê hk-wÿjê rê nhûm mê xatâ mê kupa. Apew rûm Parakis kra Jakaris wÿr na prem mê himex rûnh nê. Hâmri nhûm prem Tirtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre kamâ Jakarisja pî. Tâ mê kajaja mê ate mê urâk nê mê amâ Tirtûm kapêr mar prâm kêt nê mê urâk nê amâ Tirtûm nhÿ hâ kapêr xwÿnhjê nhîmex prâm nê. Â mê ate mê anhîgêtjê pyrâ nê mê hipêx anhÿr mÿrapê koja Tirtûm mê apê mê hkanrêhâ mê hkra nê mê htâmnhwÿjaja mê ato hpîmrâtâ tanhmâ mê ato htÿx to ka mê amnhî xâ htÿx kamâ ajamak râhâ ho ri apa. Anê.

Jejus kâm Jerujarê nhô xwÿnhjê japê htÿx â harênh

Rukre 13.34-35; määñn Rômân 11.25-27

³⁷ Hâmri nhûm Jejus te ra kot Jerujarê nhô xwÿnhjê pumunh nê mê kâm kapêr pyrâk o tanhmâ kapêr to ho xa. Nê mê kâm:

—Hêxta waa nê Jerujarê nhô xwÿnhjaja. Tirtûm kot xatâ mê awÿr ÿ hâ kapêr jarênh xwÿnhjê rênh nhûm mê kot mê akôt mê amâ kapêr jarênh o pa htâ ka mê kapêr mar kêt kumrêx. Nê axtem nê kên o mê htao o mê himex o apa. Â na ka htem amnhî tomnuj o apa anê. Tâ nom arî inhmä mê ajamâr o ri ixpa hprâm. Te ho krâhyre kot nore hpro nê ho hikwÿ pyrâk o na pa inhmä mê anhîpêx prâm nê. Nom mê amâ ixprâm nôkati nê mê ate ixkaga kumrêx. ³⁸ Mÿrapê koja Tirtûm mê anhô krî jamâr kêt nê. ³⁹ Kot paj tokyx ty nê mê apiitâ mê are nê ma akupÿm api ka mê axte ixpumunh kêt nê. Âm akupÿn ixwrÿk xâ hâ arîgrota pix â

koja mê akwÿjaja mê amÿrpê krî ja kamâ ixpôx â ixpumu. Hâmri nê mê akurom ixpumu nê hkînh tÿx nê. Nê tâ ixkôt amnhî xunhwÿr kurê kumrêx. Hâmri nê axpên mâ ijarênh o:

Ota Tirtûm kot mê pahwÿr mênh xwÿnhta wrÿ. Nâ âm hâmri na mê pahwÿr wrÿ. Ja mex o mex.

Koja mê â axpên mâ ijarênh anê. Anê.

Jejus kot mê pakukamâ mêmoj jarênh

Makre 13.1-13; Rukre 21.5-19; määñn Wam Ximotre 4.1-3; Sikûn Ximotre 3.1-9; Apokarip 6.1-17

24 Tâ nhûm Jejus Tirtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre rûm kato nê ma tē. Pa mê ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja kormâ ixkreja pumunh o ixkuhê nê kâm harê nê kâm:

—Kwa Pahihti. Hêxta waa nê. Ixkreja âm mex kumrêx. Anê.

Hâmri nhûm mê inhmä:

²—Tÿ mex nom koja nhÿrmâ mê kâm Tirtûm kurê xwÿnhjaja grânh pa. Koja arî kên ô axkrutre nê axpên mÿnh nê nôr kêt nê. Koja piitâ angrâ nê ahpÿnhâ ri hikwÿ. Anê.

³Hâmri pa mê kuma nê tee ri hkukamâ ijamaxpêr. Hâmri nhûm Jejus ma tē nê hixêt pē Oriwêhti hâ api nê hâ nhÿ pa mê ma hkôt mra nê mê kot â ixkre nhîpêx anhÿrta â hkukja nê kâm:

—Kwa xâ âm hâmri koja mê â ixkreta nhîpêx anê? Kwa mê inhmä aprî hâ harê. Xâ koja mê nhÿrmâ ho anê nâ? Xâ koja mê tokyx ho anê? Nê akupÿn mê ixwÿr awrÿk nhûm mêmoj piitâ hapêxja. Kwa mêmoj koja we wÿj ri tanhmâ amnhî nhîpêx to wehe? Anê.

⁴Hâmri nhûm mê inhmä hprî hâ tanhmâ mêmoj kot amnhî nhîpêx to hkukamâ ujarênh o nhÿ nê mê inhmä:

—Nâ nhÿrmâ mêmoj piitâ hapêx kaxyw tanhmâ amnhî nhîpêx toja kumrêx kot paj mê amâ harê ka mê inhma. Nâ koja mê ohtô nê mê awÿr mra nê

hêx rom te pa ixte amnhî nhîpêx pyrâk o amnhî nhîpêx o mē akôt pa.⁵ Nê mē amā amnhî jarênh o: “E Tîrtûm na pre mē awÿr inhmê. Ixpê kaxkwa rûm ixwÿk xwÿnhhta na pa.” Anhÿr o mē akôt mē amā amnhî to hêx o pa. Jao ohtô nê mē nokupyur o pa.

⁶—Nê koja mē nhÿri awry hā axpên par o pa nê mē atā axpên par o pa. Nom kêr ka mē harênh ma nê ri tokyx mēmoj piitā hapêx ā hkamnhîx kêt nê. Kormā mēmoj piitā hapêx xā hā arîgroja kormā.⁷ Koja mēmoj piitā hapêx kaxyw nhûm ahpÿnhā ri pika piitā hkôt mē pa xwÿnhjaja pika hō nhō xwÿnhjê kutā kuhê nê pijapu ho kuhê. Jao ra axpên par o pa. Hāmri nhûm nhÿri pika hkwy htertet tÿx kumrêx. Nê mē hpur kām mēōja hapêx nhûm mē kām prām tÿx nê pa. Jakamā nhûm mē ohtô nê prām xāj axkaprā.⁸ Nom ja kormā mēmoj hapêx kaxyw krax pix na. Te ho mēnijê hō hpijagri kaxyw nê kormā kawax pê ôhy xā pyrâk.

⁹—Nê koja mē piitā ixkôt mē akamā gryk nê kām mē akurê htÿx o pa. Nê mē awÿr mra nê ixtā mē apynê nê mē atomnuj tÿx nê mē apa.¹⁰ Jakamā koja mē kot ixkôt amnhî xunhwÿr xwÿnh kwÿjaja mē umaj tee ri amnhî kukamā hamaxpêr hāmri nê ixkaga. Nê ixkôt mē kām axpên tā amÿnê nê axpên kām gryk o pa.¹¹ Nhûm nhÿri mē hkwyjaja Tîrtûm nhÿ hā kapêr jarênh xwÿnh ā amnhî to hêx o pa. Jao mē ohtô nê mē nokupyur o pa.¹² Koja mē ā amnhî nhîpêx anhÿrja o ra piitā kām axpên kamā ukapri hkêt o pa.¹³ Koja mē ā ixtā mē atomnuj o pa anê. Tā nom kêr ka mē amnhî to htÿx nê ixkaga hkêt nê. Mē kot mē apar tā ka mē kaxkwa kamā akupÿm atîr kurê kumrêx.

¹⁴—Nê kot kaj mē apê ixkwÿjaja ma krî piitā hkôt Tîrtûm kapêr o mē ahkre ho apa. Mē kot amnhî tomnuj kaga nê ixkôt amnhî xunhwÿr nhûm Tîrtûm kot ja hā mē omunh nê mē ho hkra hā mē

kām harênh o ri mē piitā mē hkôt apa. Kot kaj mē piitā mē kām ijarênh pa pa rî kormā akupÿn mē awÿr wrÿ. Anê.

Mê pahomnuj tÿx xwÿnh maati hā harênh

Makre 13.14-23; Rukre 21.20-24; määñen Sikûn Tesarôn 2.3-4

¹⁵ Nhûm Jejus arî mēmoj kukamā mē inhmā kapêr nê mē inhmā:

—Amnepêm Tîrtûm nhÿ hā kapêr xwÿnh finat Tāniwja na pre tanhmā mē atomnuj tÿx xwÿnh maati ja jarênh to. Tā koja nhÿrmā ra kot harênh xā hkôt axtem nê Tîrtûm mā amnhî jarênh xā hā ixkre hwÿr axā nê Tîrtûm xām xā kamā xa. Ka mē ja hā omu hāmri nê mē kot krî grānh par ā hkamnhîx kurê kumrêx.

¹⁶ Koja ā amnhî nhîpêx anê ka mē amÿm amnhî wÿr mē omu hāmri nê ajapôj nê ma aprôt nê amrar kurê kumrêx. Mē apê jar pika pê Jutej kamā mē apa xwÿnhjaja kaj mē omu hāmri nê mē kot mē apar pymaj aprôt nê ma amrar kurê kumrêx.¹⁷ Rÿ ka mē anhörkwÿ hkrāmnênh o akrî japêr nê amÿm amnhî wÿr mē omu nê akukrêx wÿr axār nê hō hpÿr mā ajamaxpêr kêt nê. Am wrÿ nê aprôt nê ma atêm kurê kumrêx.¹⁸ Rÿ ka mē apur kām axâpênh o apa japêr nê amÿm mē omu hāmri nê akupÿm anhörkwÿ hwÿr axê jamÿnh kaxyw atêm kêt nê. Am mē umaj aprôt nê ma atêm kurê kumrêx.

¹⁹—No mē htujarô nê mē hkra karàre xwÿnhjaja koja mē kêp mēmoj omnuj tÿx nê. Tanhmā kot mē amnhî to nê mē umaj hprôt tÿx? Nā pika ja kamā koja mē mex kêt o mex kêt. Mē kot amnhî tomnuj mÿrapê koja Tîrtûm tanhmā mē homnuj tÿx to.

²⁰—Nê kwa kêr ka mē amnhî to Tîrtûm wÿ kê ā mē kot amnhî nhîpêx anhÿr xā hā arîgroja na wrÿk pê ā amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Rÿ mē hkôt xā hā arîgro pê sap ā ā amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê.

²¹—Nê ã mē kot amnhī nhīpêx anhÿr ã arīgroja ã koja mē piitã amnhī xà htÿx kãm hamak tÿx kumrêx. Amnepê m Tirtûm kot pika ho kator krax rûm amnê mē pa xwÿnhjaja kormã aa kot ã amnhī xà htÿx kamã hamak anhÿr kêt tã arīgroja ã koja mē amnhī xà htÿx kumrêx kamã ama. Hãmri nê axte pika ja kamã ã amnhī xà htÿx kumrêx kamã hamak anhÿr kêt nê. ²²Kop apu Tirtûm kot mē kot amnhī xà htÿx kamã hamak xà hã arīgro hkwÿ ho gri hkêt ronhÿx ka mē apiitã apikaprãr pa. Ja pymaj koja mē amã ho gri. Kot ra amnhī kaxyw mē arênh xwÿnhjê japê xàj mē amã ho gri.

²³⁻²⁴—Tã ã mēmoj kot amnhī nhīpêx anhÿr jakamã koja mēmojaja tanhmã mē amã ixto hêx to nê mē amã: “Ota ra Kris akupÿn wrÿ. Kwa mē hwÿr mra nê omu.” Anê. Rÿ mē amã: “Krisja krī mÿj kamã na raa. Kwa mē ma hwÿr mra nê omu.” Anhÿr o mē amã ixto hêx o pa. Rÿ mē awÿr mra nê mē amã amnhī to hêx nê mē amã: “E. Ot pa ixpê Kris ã mē awÿr wrÿ. Tirtûm na mē awÿr inhmê pa wrÿ.” Anê. Rÿ mē amã: “E ixpê Tirtûm nhÿ hã ixkapêr xwÿnh na pa mē awÿr mōn pōj.” Anhÿr o mē amã amnhī to hêx. Hãmri nê mē anokupyr kaxyw mē amã aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o pa. Tirtûm kot amnhī kôt mē arênh xwÿnhjaja kãm mē ate ja hã mē omunh nê mē gryk ã ixkaga hprãm xàj koja mē ã mē anoo mã amnhī nhīpêx anhÿr o pa. Nom ãm ã amnhī nhīpêx anhÿr kaprÿ ka mē ixkaga hkêt nê.

²⁵—E kwa mē inhmar tÿx nê. Na pa ra ixprī hã ã mē kot amnhī nhīpêx anhÿrja kukamã ã mē amã mēmoj jarênh anê. Tã kêr ka mē amnhī nê ã mē kot amnhī to hêx anhÿr o mē pa xwÿnhjê pumunh mex o apa nê axkãm ajamak rom. ²⁶Rÿ koja mē tanhmã mē amã ixto hêx to nê mē amã: “Ota Tirtûm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnhhta kapôt ã mōn pōj. E mē tokyx ma hwÿr mra nê omu.” An-

hÿr o mē amã ijarê ka mē ama nê ãm mē ama nê hwÿr amrar kêt nê. Rÿ nhûm mē amã: “Ota hitom kãm xa. E mē mamrī hwÿr agjê nê omu.” Anê no ka mē ãm mē ama nê ãm mē ama nê hwÿr agjêx kêt nê. ²⁷Kot paj nhÿrmã akupÿn mē awÿr ixwrÿk kaxyw hãmri nê ixpimxur kãm ixwrÿk kêt nê. Koja pika piitã hkôt mē pa xwÿnhjaja anhīpê ixwrÿk kãm ixpumu. Te mē piitã anhīpê mē kot na haxênh pumunh pyrãk o kot kaj mē anhīpê apiitã ixpumu. ²⁸Te nhÿri mēmoj kro nê nōr nhûm nhônhti kot omunh nê hã htor nê hpinphanh nhûm mē piitã hã omunh pyrãk o kot paj amnhī nhīpêx. Anê.

Jejus akupÿn wrÿk xwÿj ri mēmoj kukamã harênh

Makre 13.24-31; Rukre 21.25-33; määnên Wam Tesarôn 4.16-17

²⁹Nhûm Jejus arī mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã kapêr nê mē inhmã:

—Nê kot paj akupÿn mē awÿr inhnojarêt nhûm rī Tirtûm kaxkwa kamã tanhmã mēmoj nhīpêx to. Kapêr ã kagã htûm kot tanhmã ja kukamã harênh to nê harênh kot:

Koja Tirtûm kaxkwa ho ãk nhûm kanhêti piitã rōrōk pa nhûm myyti ahtyk nhûm mytwrÿre urãk nê axte hpōk kêt nê. Anê.

³⁰Koja ã mēmoj amnhī nhīpêx anhÿr pa hãmri pa kaxkwa hã mē amã mēmoj nhô. Hãmri nhûm pika piitã hkôt ri mē pa xwÿnhjaja piitã omu nê tee ri amnhī kukamã hamaxpêr o hkaprī nê mÿr rax kumrêx. No mē kajaja kot kaj mē omu hãmri nê akupÿn mē awÿr ixwrÿk nê mē ato amnhīptâr mã ajamaxpêr kurê kumrêx. Kot paj kakrã kamã hirã htÿx kãm akupÿn ixihÿtÿx kãm mē awÿr wrÿ. ³¹Hãmri nê Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnh maati mã anê nhûm pifti kakô hãmri nhûm hkwÿjaja kuma nê ma mē awÿr pika piitã hkôt anhgrã nê ma mra nê inhmã mē ato akuprô. Ixte amnhī

kaxyw mē axunhwÿr xwÿnhjê o akuprô nê man akupÿn ixwÿr mē ato hapêx. Anê.

Jejus kot mēmo pâr o ejêp jarênh

Makre 13.28-31; Rukre 21.29-33

³² Nhûm Jejus arî mē inhmâ kapêr nê mē inhmâ:

—E ka mē pî hpâr mûj pumu. Na hte mēmo mytwÿr hâ râ nhûm mē omu nê ô hkukamâ hamaxpêr kurê kumrêx. ³³ Ja pyrâ nê koja â ixte mēmoj jarênh anhÿr xwÿnhja amnhî nhîpêx par mē ka mē omu nê akupÿn mē awÿr ixwÿr mē ajamaxpêr kurê kumrêx. Kot paj te ra mē anhôrkwÿ kapem ixâm pyrâk o amnhî nhîpêx. ³⁴ Nom akupÿn ixwÿr kêt ri koja â mē kot mēmoj kot amnhî nhîpêx anhÿr pumunh xwÿnhjaja kormâ piitâ htyk kêt ri pa akupÿn wrÿ.

³⁵ —Nê koja nhÿrmâ pika nê kaxkwa wa hapêx pa. Tâ no âm ixkapêrja koja wa urâk nê aa hapêx kêt nê. Koja âm râhâ ho râhâ. Kot paj aa ihkjê ho tanhmâ mênh to hkêt nê. Anê.

Mê pahte akupÿn Jejus wrÿk xâ hâ arîgro pumunh kêt â mē pajarênh

Makre 13.32-37; Rukre 12.37, 17.26-30, 17.34-36; mãânên Wam Tesarôn 5.2

³⁶ Nhûm Jejus arî mē inhmâ kapêr nê mē inhmâ:

—Nê ixte akupÿn mē awÿr ixwÿr xâ hâ arîgroja mē ate omunh kêt. Nê kaxkwa kamâ Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja haxwÿja kot ja pumunh kêt. Nê ijaxwÿja ixpê Tirtûm Kra htâ ixte ja hâ amnhî pumunh kêt. Âm inhô Papaj pix na kot ja pumunh.

³⁷ —Nê kot paj nhÿrmâ man akupÿn mē awÿr wrÿ. Akupÿn mē awÿr ixwÿr xâ hâ arîgrota â koja mē htÿx ri amnhî tomnuj o pa. Te amnepêm Noehti kormâ htîr ri mē pa xwÿnhjaja kot htÿx ri amnhî tomnuj o pata pyrâk. ³⁸ Na pre

htem amnhî kaxyw Tirtûm mâ hamaxpêr kêt nê. Âm jar mē kot amnhî nhîpêx pix kukamâ hamaxpêr kôt pix mâ amnhî nhîpêx o pa. Rôm nhûm Noehtija gô htâm pymaj pâr rax nhîpêxta mâ axâ. ³⁹ Nhûm mē ja hâ omu nê âm omu nê tanhmâ ri amnhî kukamâ hamaxpêr to hkêt nê. Hâmri nhûm naja mē haêr pê wrÿ nê wrÿk rax o mē hanhir pa. Tâ akupÿn ixwÿr xâ hâ arîgroja â koja mē htÿx ri â amnhî nhîpêx anhÿr o paja o pa mē haêr pê naja pyrâ nê akupÿn wrÿ.

⁴⁰ —E kot paj mē amâ nhÿrmâ akupÿn ixwÿr nê tanhmâ mē anhîpêx to hâ amnhî jarê. Te kot ja pyrâk. Koja mēmyjê hō wa hamêxkrut nê hpur kâm âpênh o xa. Nhûm hōja ra ixkôt amnhî xâm nhûm hōja ixkôt amnhî xâm kêt japêr. Hâmri pa amnhî wÿr ra kot ixkôt amnhî xâm xwÿnhnta o api nhûm kot ixkôt amnhî xâm kêt xwÿnhnta hpur kâm ahte arî xa. Hâmri nê tee ri hkrâmnhwÿ japêr rît o xa. ⁴¹ Rÿ nhûm mēnijê wa hamêxkrut nê harôj kahuk o xa. Nhûm hōja ra ixkôt amnhî xâm nhûm hōja ixkôt amnhî xâm kêt japêr. Hâmri pa amnhî wÿr kot ixkôt amnhî xâm xwÿnhnta ho api nhûm kot ixkôt amnhî xâm kêt xwÿnhnta tee ri hkrâmnhwÿ japêr rît o xa hâmri nê hamaxpêr rax kumrêx. Kot paj nhÿrmâ akupÿn wrÿ nê â mē anhîpêx anê. ⁴² Tâ mē ate akupÿn ixpôx xâ hâ arîgro pumunh kêt jakamâ kwa kêr ka mē ijamâr râhâ ho ri apa. ⁴³ Na htem htÿx ri nhÿri tanhmâ amnhî nhîpêx to ho pa nhûm mē kêp âhkînh xwÿnh mē ôrkwÿ hwÿr agjê nê mē kêp ahkî. ⁴⁴ Tâ mē ate akupÿn ixwÿr xâ hâ arîgro pumunh kêt jakamâ kwa kêr ka mē ixwakre kamâ te mē apê mē ôrkwÿ nhô dôn kot amnhî nhîpêx pyrâ nê atÿx ri tanhmâ amnhî tomnuj to ho apa hkêt nê. Ixkutêp axkâm ajamak rom nê ri apa. Jao tām ixkutêp amnhî nhîpêx râhâ ho ri apa. Anê.

**Mê kām mê àpênh mex
xwÿnhjê jarênh**

Rukre 12.41-48

⁴⁵ Nhũm Jejus arî mê inhmā kapêr nê mê inhmā:

—E koja mê kām àpênh xwÿnhjê hō àpênh mex o pa hāmri nhũm ò patrāw àpênh ā omu hāmri nê ma nhÿhÿm mōr kaxyw nê ìhkram mēmoj piitā haxār pa nê kām: “E kêr ka ixwakre kamā inhmā inhōrkwÿ tănopxar mex nê. Nê inhmā mê àpênh xwÿnhjê mā mê apkur xà nhōr o apa.” Anhÿr o kām mēmoj tã karō hāmri nê kato nê ma nhÿhÿm mō. ⁴⁶ Hāmri nhũm kot kām àpênh mex xwÿnhja wakre kamā kām àpênh mex o pa. Jakamā nhũm ò patrāw akupÿn hpōx o mō nhũm amnhî wÿr harênh ma nê hkînh nê. Nê tee ri amnhî kukamā hamaxpêr o kām uma hkêt nê. Kot wakre kamā kutêp kām àpênh mex jakamā tee ri tanhmā amnhî kukamā hamaxpêr to hkêt nê. ⁴⁷ Jakamā nhũm ò patrāwja akupÿn pōj nê kot kām àpênh mex ā omu nê hkînh nê. Hāmri nê kot kām ò mēmoj piitā hamār o pa kaxyw ìhkram haxār pa. ⁴⁸ No koja axtem nê wakre kamā kām àpênh mex kêr japêr. Nê hamaxpêr o: “Tk. Nà koja tokyx akupÿn mōr kêr nê.” Anhÿr o hkamnhîx. ⁴⁹ Hāmri nê wakre kamā kām mê àpênh xwÿnhjê htak nê pipānh pix o pa. Nê kām kagōxÿhti xành xwÿnhjê kôt pix mā pa. ⁵⁰ Hāmri nhũm ò patrāwja haêr pê akupÿn pōj nê tee ri ja hā omu. ⁵¹ Hāmri nê kamā gryk tÿx nê tanhmā homnuj htÿx to nê kām mê àpênh punuj xwÿnhjê mê mê ho hpimrāatā amnhî nê mê kator pa. Hāmri nê mê kot kapêr kwÿm amnhî nhîpêx xwÿnhjê mê mê ho hpimrāatā tanhmā mê homnuj to nê amnhî nê mê kator. Hāmri nhũm mê tee ri amnhî kukamā hamaxpêr nê mur nê tee ri amnhî nhîpêx. Tã kêr ka mê ixwakre kamā ho mê urāk kêr

nê. Mê kurom ixwakre kamā ixkapêr kôt amnhî nhîpêx mex rāhā ho ri apa. Anê.

**Kormā mê mjên kêt xwÿnhjê
ho 10 nê mê harênh**

Wam Tesarōn 5.1-3

25 Nhũm Jejus arî mê inhmā kapêr nê mê inhmā:

—Nê mê ate Tirtũm kôt amnhî nhîpêx o mê apa xwÿnhjaja kêr ka mê akupÿn amnhî wÿr ixkām ajamak rom nê ri apa. Nom mê kêp Tirtũm prām nōkati xwÿnhjaja koja mê akînhā ām htÿx tanhmā amnhî to pix kukamā hamaxpêr o pa. Te kormā mê mjên kêt xwÿnhjaja kot amnhî nhîpêxta pyrāk. E pa mê amā tanhmā mê harênh to ka mê inhma. Koja kormā mê mjên kêt xwÿnhjê kêp 10jaja ma hkrāmnhwÿ mjên mā xwÿnhjê kutā pry hā mra. Amnhî kôt kanê jamÿ nê o mra nê kutêp pry nhîkrep hkrî. ²⁻⁴ Nhũm mê kêp 5jaja hkwyjê rom amnhî kukamā hamaxpêr mex nê kanê kaxyw amnhî kôt orti hkwy ho mō. No nhũm mê kêp 5 nê mê hkînhā ām htÿx kanê pix jamÿ nê o mra. ⁵ Hāmri nê mê mjên mā xwÿnhjaja kutêp axpên mā kapêr o hkrî. Nhũm tokyx htêm kêr nhũm mê kutêp hkrî nê gaa nê ra òtxwa nê gaa nê hikwÿ nê ra òt pa.

⁶—Tã nhũm kôt ā kamāt hāmri nhũm mjên mā xwÿnhhta hpōx o tē. Hāmri nhũm kot hkukamā harênh xwÿnhjaja mê òt o mê hikwÿ xwÿnhjê mā amÿra nê mê kām: “Kwa mê hāmri. Ota mjên mā xwÿnhhta tē. Mê tokyx kànhmā akrî pu mê kutā mra.” Anê. ⁷ Hāmri nhũm mê hkrā hapōj nê kanê hpōk. ⁸ Nom nhũm mê hkwyjê hkînhā ò kanê kaxyw orti ho pa hkêt xwÿnhjaja ra mê kêp mê kanêja hkapy hpa nhũm mê tee ri kot hpōk kaxyw. Hāmri nê orti hkwy hā hkwyjê hwÿ nê mê kām: “Xê mê inhmā orti ho inhō kanê go.” Anê. ⁹ Nom nhũm mê kêp nê nê mê kām: “Ma mê inhō kanê kamā orti grire kênā kot pa kêr mê amā ho go. Xê mê tokyx ma mra nê nhÿri amnhîm

hkwÿ japrô mê.” Anê.¹⁰ Hâmri nhùm mê tee ri mê kuma nê ma amnhim hkwÿ japrôr mã ma mra.

—Rôm nhùm mjên mã xwÿnhhta mê hânhtê nhùm kanê kamã arĩ mê orti xwÿnhhaja omu nê mã jêtkurê kumrêx. Hâmri nê ma hkôt môn mê pikuprônhtã mã ixkreja wÿr wa mã hkĩnh nê apkur kaxyw gjêx pa nhùm mê mã kahê. Mê gjêx mã mã oreja ra hwÿr hpôx jakamã nhùm mê mã kahê.

¹¹—Tã nhùm ma mê kot orti japrôr mã mrrar xwÿnhhaja hãmri amnhĩ to hapu nê mra nê tee ri mê mã hakwakre kupê nê htatak nê tee ri mê mã akir nê mê mã: “Xê mê inhmã kahê mã mã pa mã awÿr agjê.” Anê.¹² Hâmri nhùm hprô mã xwÿnhhta mê kuma nê mê mã: “Tk. Nã ixte mê apumunhre mã kot pa kêt mê mã kahê mã mã. Kwa mê mã akupÿm mra.” Anê. ã mã ujarênh kot anhÿr. Anê.

¹³ Nhùm pre ã Jejus mê inhmã ujarênh anê. Hãmri nê mê inhmã:

—E kêr ka mê te kot amnhĩ kôt orti hkwÿ ho mör xwÿnhhaja kot amnhĩ nhípêx pyrãk. Mê ate akupÿn ixwÿrk mã mã arĩgro pumunh kêt jakamã kêr ka mê apkati mê ixkamã ajamak rãhã ho apa. Anê.

Mê mã mã àpênh xwÿnhjê jarênh

Rukre 19.11-27

¹⁴ Nhùm Jejus arĩ mê inhmã kapêr nê mê inhmã:

—E kêr ka mê ixwakre kamã inhmã tanhmã amnhĩ nhípêx mex to ho ri apa pa hpãnhã mã mã amnhĩrer mex nê. Mê ate tanhmã inhmã amnhĩ nhípêx to ho apa mã hkôt kot paj mê mã amnhĩre. Te mêhõ my kot mã mã àpênh xwÿnhhê nhípêx pyrãk. Kojã nhÿhÿm nojarêtk nê mã mã àpênh xwÿnhhê mã hikukrêx piitã hkaga hpa. Örkwÿ nê hpur nê hkrit. ã mã mêmõj piitã mê kot wakre kamã mã mã hamãr o pa kaxyw mê mã mã hkaga hpa.

¹⁵ Hãmri nê ahpÿnhã mã mã mã kãxpore

hkwÿ gô. Mê kot kutêp mã mã tanhmã ho rÿnh to kaxyw ahpÿnhã mã mã mã õr pa. Kot kãxpore pumunh mex xwÿnhhja mã nhùm ho 5.000 nê kugô. Nê kot hkôt kax pê omunh xwÿnhhja mã nhùm ho 2.000 nê kugô. Nê kormã kot omunh tÿx kêt xwÿnhhja mã nhùm mã ho 1.000 pix nê kugô. Hãmri nê mê mã mã amnhĩ jarê nê mã nhÿhÿm mã.¹⁶ Hãmri nhùm kot ho 5.000 nê hamÿnh xwÿnhhja kãxporeta py nê mã o mör kurê kumrêx nê tanhmã ho àpênh to ho mör mã mã ra hipy axte ho 5.000 nê kumê.¹⁷ Nhùm kot ho 2.000 nê hamÿnh xwÿnhhja mã mã mã tanhmã ho àpênh to ho mör mã mã ra hipy axte ho 2.000 nê kumê.¹⁸ Nom nhùm kot ho 1.000 pix nê hpÿr xwÿnhhja mã mã mã hkĩnh ã axtem nê mã o tã nê mã mã kaxwÿ nê mã mã haxã nê hity hpa nê mã akupÿm tã.

¹⁹—Tã nhùm mê õ patrãwja akupÿn môn pøj nê mê mã mã: “E mê amnê ixwÿr mra nê ixte mê mã mã kãxpore ho ixpi-grãnh xwÿnhhta jarê. Tanhmã na ka prem ixkutêp inhmã hipêx to?” Anê.²⁰ Hãmri nhùm kot ho 5.000 nê hpÿr xwÿnhhta kumrêx hwÿr tã nê mã mã: “E ota akãxporeta. Ate inhmã ho 5.000 pix nê õr mã mã ho rax nê mã mã hipy axte ho 5.000 nê kumê nhùm ho axkamur nê ra ho 10.000. Tã ota.” Anhÿr o mã mã kapêr hãmri nê mã mã kugô²¹ nhùm amnhim hamÿ nê omu nê hkĩnh nê. Hãmri nê mã mã: “Nã mã mã hãmri na ka inhmã ho anê. Ixte mã mã ho 5.000 pix nê õr mã mã ra inhmã ho rax jakamã kot kaj apê inhmã mã mã àpênh xwÿnhhê hkrãhtum. E amnê ixwÿr axã mã mã apku nê pahkĩnh.” Anê.

²²—Hãmri nhùm hpãnhã kot ho 2.000 nê hpÿr xwÿnhhta hwÿr tã nê õ patrãwta mã mã mã: “E ota akãxporeta. Ate inhmã ho 2.000 pix nê õr mã mã ho rax nê mã mã hipy axte ho 2.000 nê kumê. Tã ota.” Anê.

²³ Hãmri nhùm kuma nê amnhim hamÿ nê omu nê hkĩnh nê. Hãmri nê mã mã: “Nã mã mã hãmri na ka ã inhmã ho

rax anê. Ixte amã ho 2.000 pix nê ôr tã ka inhmã ho rax jakamã kot kaj apê inhmã mē àpênh xwÿnhjê hkrãhtùm. E amnê ajaxwÿja ixwÿr axà pu mē apku nê pahkính.” Anê.

²⁴—Tã nhùm kot ho 1.000 pix nê hpyr xwÿnhhta hapu hã wa hkôt tê. Hãmri nê ô patrãw mã tanhmã kapêr to nê kãm: “Nà ra ixte apumunh tùm. Pêr axàhkurê pix kãm na ka hte apa. Nê amã akàxpore ho rax nê anhô ho rax pix kukamã ajamax-pêr o ri apa. Nom mē pajaja mē ixàpênh rax pix kukwak ri na ka hte akàxpore rax nê apa. ²⁵ Jakamã na pa inhmã apyma nê. Nê akàxporeta py nê ma o tê nê kaxyw kre nê kamã haxà. Tã ka akupÿn môn pôj pa ajarênh ma hãmri nê hkapa nê man akupÿn amã o tê. Tã ota anhô 1.000ta.” Anê. ^{26–27} Hãmri nhùm tee ri kuma nê kãm: “Tk. Kwa amã ixpyma nê ate ixpumunh mex anhÿr tã na ka ixte amã kàxpore nhôrta pyr nê ma ho atêm. Nê mē kot mē kêp kàxpore jamÿnh o kuhê xà kamã mē kãm ôr nhùm mē ixkutêp tanhmã inhmã ho rax to hkêt nê? Pêr âm amã kaga nê ate amnhĩ tomnu pix o ri apa xwÿnh.” Anê. ^{28–30} Hãmri nê kêp kàxporeta py nê nhãm jam kugô nê kãm: “E amÿ nê o tê nê kot inhmã ho 10.000 nê ôr xwÿnhhta mã agô. Hãmri nê jahti pynê nê ma o tê nê kamàt kô kamã amê. Apênh mexti hã. Kojã tee amÿra nê amnhĩ xà htÿx kamã hamak xàj tee ri amnhĩ nham o axpên kamnhar tÿx kaprÿ nê rĩ amnhĩ pumu.” Anhÿr o kãm kapêr nhùm kuma nê hpa hã kupy nê ma o tê. Hãmri nhùm mē ô patrãwja mē àpênh xwÿnhjê mã kãm: “E mē ate ixwakre kamã mē axàpênh mex xwÿnhjaja kot paj ã mē ato mex rax anê ka mē akính nê. Nom mē kot inhmã mē àpênh mex kêt xwÿnhjaja kot paj mē kêp mēô mē-mojta jamÿ nê nhãm mēhôm kugô nhùm hkaprĩ nê.” Anê. Á mē ujarênh kot anhÿr. Anê.

Jejus kot nhÿrmã mē piitã tanhmã mē harênh to hã harênh

*Matêwre 13.35-43, 13.47-50;
mãânên Apokarip 20.11-15*

³¹ Nhùm Jejus arĩ mē inhmã kapêr nê mē inhmã:

—Nê kot paj nhÿrmã akupÿn mē awÿr wrÿ nhùm Tirtùm kapêr o mē wrÿk xwÿnh piitã man ixkôt wrÿ. Kot paj wrÿ nê ixpê pahi maati hã ixkrĩ xà maati kamã inhmex nê nhÿ. ^{32–33} Hãmri nê Tirtùm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê mã anê nhùm mē ma krĩ piitã hkôt mē apiitã mē ato pikuprôn pa nê akupÿn ixwÿr mē ato hapêx. Pa mē apumu nê tanhmã mē axunhwÿr to. Te ôwêhti jamãr o pa xwÿnh kot ôwêhti kaêx ã motre pumunh nê nhãm nê motre xunhwÿr parta pyrãk.

³⁴ Hãmri nê ixupôk rùm mē ate ixkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê mã ixkapêr nê mē amã: “E mē kajaja kot kaj mē amex kumrêx nê ri apa ho apa. Amnepêm kormã mēmoj piitã hkêt ri na pa pre Inhipêêxã mē wa mē akukamã tanhmã ijamaxpêr to nê mē amã mēmoj mex xunhwÿr rúnh nê. ³⁵ Tã ka prem ajapôj hãmri nê ixkôt amnhĩ xunhwÿ nê tanhmã ixto mex to ho ri apa.

Na pa pre inhmã prãm nê ixpa ka prem ixpumu nê ixkamã axukaprĩ nê inhmã mēmoj gô pa kuku.

Nê na pa pre inhmã kôr nê ixpa ka prem ja hã ixpumu nê inhmã gô pa ho ixkô nê akupÿm ixihtÿx.

Nê aa mē ate ixpumunh kêt tã ka prem nhÿri ixpumu nê amnhĩ nhôrkwÿ hwÿr ixwÿ.

³⁶ Nê na pa pre ixê pynajti nê ri ixpa ka prem ja hã ixpumu nê inhmã axê gô gô pa haxà nê ri hã ixpa.

Nê na pa pre ixà nê inhikwÿ ka prem ixwÿr mra nê ixkane nê tanhmã ixto mex to pa akupÿm inhmex.

Nhūm prem ijaxà pa mē hagjēnh xà kamā ixkrī ka prem ixwỳr mra nē tanhmā ixto mex to.

Ā mē ate ixto mex anhỳr o ri apa jakamā nhūm inhō Papajja ixtā mē apumu. Tā koja ixtā mē ato mex rax nē.” Anē.

³⁷—Kot paj ā mē ate tām amnhī nhīpēx xwỳnhjē mā ixkapēr anē. Hāmri ka mē tee ri inhma nē amnhī tā ixkukja nē inhāmā: “Kwa xà mē pajaja na pa prem ā ato mex anē? Nà mē ixte ā anhīpēx anhỳr kām amnhī pumunh kēt tā na ka ā mē ijarēnh anē. Kwa nhỳri na ka pre amā prām nē apa pa prem apumu nē amā mē-moj gō ka aku? Nē nhỳri na ka pre amā kōr nē apa pa prem amā gō hkwy ka ho ixkō? ³⁸Nē nhỳri na pa prem apumu nē amnhī nhōrkwy hwỳr awỳ? Rỳ ka pre axē pynajti nē apa pa prem amā inhīnōhkā gō ka hagjē? ³⁹Nē nhỳri na ka pre axà nē anhīkwỳ pa prem apumu nē akane? Nē nhỳri na prem ajaxà pa mē hagjēnh xāja wỳr mra nē kamā tanhmā ato mex to? Nà mē pa hkēt.” Anhỳr o amnhī tā ixkukja. ⁴⁰Hāmri pa mē amā: “Nà mē kēp amrakati xwỳnhjaja na pre htem pa pyrāk. Tā ka prem mē kamā axukapri hā tanhmā mē kutā anojarēt to ho ri apa jao te pa tanhmā ixto mex to ho apa pyrāk. Ām hāmri na ka prem ā mē ho mex anhỳr o ri apa.” Anē. Kot paj ā mē ate amnhī to mex xwỳnhjē mā ixkapēr anē.

⁴¹—Hāmri nē hpānhā apke rūm mē kot ixkōt amnhī xunhwỳr kēt xwỳnhjē mā tanhmā ixkapēr to nē mē kām: “No mē kajaja kot paj ixupōk rūm mē unhwỳr xwỳnhjē hkīnhā mē ato mex kēt nē. Amnepēm na pre Tirtūmja Satanasti mē mē kot tanhmā kām amnhī nhīpēx to ho mē pa xwỳnhjē mē mē ho hpimrāatā mē kaxyw kuwy rax kumrēxja nhīpēx. Mē kot amnhī tomnuj tỳx mỳrapē nhỳrmā kamā amnhī xà htỳx kamā hamak rāhā nē pa ho pa kaxyw. Tā kot kaj mē ajaxwỳja ma mē hkōt hwỳr ajapēx. Mē

apē Satanasti hkōt mē ate amnhī nhīpēx o apa xwỳnh jakamā kot kaj mē urān ma hwỳr ajapēx pa. ⁴²Aa mē ate tanhmā ixto mex to hkēt. Na ka pre htem inhāmā prām nē ipxa hā ixpumu nom inhāmā mēmoj nhōr kēt nē. Nē inhāmā kōr nē ipxa hā ixpumu nom inhāmā gō hkwy hkēt nē. ⁴³Nē nhỳri ahte ipxa hā ixpumu nom amnhī nhōrkwy hwỳr ixwỳr kēt nē. Nē ixē pynajre nē ipxa hā ixpumu nom inhāmā axē nhōr kēt nē. Nē ixà nē inhīkwỳ hā ixpumu nom ixkane hkēt nē. Nē mē kot ijaxàr nhūm arī ixkrī hā ixpumu nom ixwỳr amrar nē tanhmā ixto mex to hkēt nē. Ā mē ate inhīpēx anhỳr o apa jakamā e mē ma kuwy hwỳr apa kurē kumrēx.” Anē. Kot paj ā mē kām ixkapēr anē. ⁴⁴Hāmri nhūm mē tee ri inhma nē amnhī tā ixkukja nē inhāmā: “Kwa nà ā mē ijarēnh anhỳr kēt nē. Aa mē ixte ā anhīpēx anhỳre hā. Nhỳri na pa prem tanhmā akute hā apumu? Nà aa mē ixte nhỳri ā ate amnhī nhīpēx anhỳr ā apumunhre hā.” Anē.

⁴⁵—Koja mē ā inhāmā amnhī tā aprār anhỳr kaprỳ. Kot paj mē kām: “Nà na ka pre htem mē kēp amrakati xwỳnhjē pumu nē ām mē omunh o ri apa nē mē kamā axukapri hkēt nē. Ā mē hipēx anhỳr jao te pa ā inhīpēx anhỳr pyrāk. Jakamā kwa mē tokyx ma kuwy hwỳr ajapēx kurē kumrēx.” Anē. Kot paj ā kuwy hwỳr mē hanor anē. ⁴⁶Hāmri nē hwỳr mē rēnh pa nhūm mē ma hwỳr hapēx nē kamā amnhī xà htỳx kām hamak rāhā nē pa ho pa nē aa kator kēt kumrēx. No kēt mē ate tām amnhī nhīpēx o mē apa xwỳnhjaja kot kaj mē kurom ma Tirtūm mē wa inhō krī hwỳr api nē kamā amex nē atir tūm nē apa ho pa. Kot paj ā ahpỳnhā mē apiitā mē anhīpēx anē. Anē.

Nhūm pre ā Jejus akupỳn wrỳk ā amnhī kukamā mē inhāmā ujarēnh anē. Hāmri nē mē inhāmā ujarēnh pa.

**Mê kot Jejus â àmnênh
â amnhî jarênh**

*Makre 14.1-2; Rukre
22.1-2; Juāw 11.45-53*

26 Tā nhūm Jejus mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwýnhjê mā ujarênh pa nê mē inhmā:

²—E kot puj mē axte pahtā apkati axkrut hāmri nhūm arīgro pē Pas kato. Jakamā koja mē piitā amnepēm Tirtūm kot Ejit nhō xwýnhjê pē mē pakukamā mē panhīgētjê kator mā hamaxpēr nē hā hkính kaxyw Jerujarē hwýr akuprō. Kamā koja mē ixpynē nē pī kahpa hā inhō nē ixpī. Koja mē tokyx ā inhīpêx anē. Anē.

Nhūm pre ā amnhī kukamā mē inhmā amnhī jarênh anē. ³Rôm nhūm Jerujarē kamā patre krāhtūmjê mē Ijaew pigētjaja patre maati Kajpasja nhōrkwý kamā axpên wýr akuprō. ⁴⁻⁵Ra mē kām Jejus pīr prām tā mē kām mē kot hkôt kapēr mar o pa xwýnhjê pyma nē. Hāmri nē tee ri hamaxpēr nē axpên mā:

—Hêxta waa nē. Tanhmā kot puj wem ho nē kupīi? Kot puj mē pahkính kām tanhmā ho nhūm mē hkính xwýnhjaja hā mē pakamā gryk tỳx nē. Pu mē hā axpu nē hā tanhmā axpên to. Jakamā kwa pu mē kormā tanhmā ho hkêt nē.

Anhýr o axpên ma.

**Mêhō ni kot Jejus krā
gregrer ā harênh**

*Makre 14.3-9; Rukre
7.36-50; Juāw 12.1-8*

⁶Tā nhūm Jejus kormā krī pē Petān kamā Simāw nhōrkwý kamā apkur o nhý. Simāwja na pre hkà kro xàpêr tỳx o pa nhūm Jejus ra arīgro hō hā akupým hkà ho mex. Hāmri nē akupým ō krī hwýr pōj nē ōrkwý hwýr tē nē kuri apkur o nhý. ⁷Hāmri nhūm mêhō nija hpōx ā omu nē hamaxpēr o:

—Ma koja pēr Jejusja pa hā apkati grêre hāmri nē ty. An pa ma hwýr tē nē mēhkuxwa xà ho hkuxwa.

Anē hāmri nē kên jaka ho kàx kām mēhkuxwa xàja nhūm kumý nē ma hwýr o tē. Hāmri nē ho hkrā gregrer nē hā hkapīr pa nē ho hkuxwa hpa. Mēhkuxwa xà hā kàxpore xohtō rax tā nhūm ā hā hkapīr par anē. ⁸Hāmri pa mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnhjaja tee ri ā kot hipêx anhýr ā omu nē axpên mā:

—Tk. Kwa na hā mēhkuxwa xàta kapīr pa. ⁹Kop apu ma kot o htēm nē ho wênē nē hpānhā kàxpore ho rax kumrêx nē hamýnh nē ho mē kēp amrakati xwýnhjê nhīpêx par o nhýx ja kām mex nē. Kwa mo na we ā amnhī nhīpêx anhýr kêt nē? Anē.

¹⁰Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mē inhma nē mē inhmā:

—Kwa kot ixto mex kaxyw kênā na ka mē axtem nē ixtā kām akir. ¹¹Mē kēp amrakati xwýnhjaja koja mē arī mē akôt pa rāhā nē. Ka mē amā mēmo arīgro hā tanhmā mē ho ajuta hto hprām nē tanhmā mē ho ajuta hto nē mē kām mēmoj gō. No pa kot paj ri mē akôt ixpa ka mē ixto mex ry ho apa hkêt nē. Kot paj tokyx mē apiitā mē are. ¹²Ixtyk nhūm mē kot ijaxār kukamā na ā ixkuxwa anē. Ām hāmri na ā inhīpêx anē. ¹³ām hāmri na pa mē amā kot ā inhīpêx anhýrja jarē. Koja mē krī piitā hkôt axpên mā ijarênh ā kagà kamā ijarênh o pa nē kamā nija kot ā inhīpêx anhýr kamā harē nē kuma. Anē.

Jut Kariot kot mē kām Jejus ā àmnênh

Makre 14.10-11; Rukre 22.3-6

¹⁴Tā nhūm Jut Kariotja. Kēp mē ixpē Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnh pē 12 hō htā ra tanhmā hamaxpēr to nē axtem nē Satanasti nhý hā ma patre krāhtūmjê hwýr tē nē tanhmā Jejus o mē mar to nē mē kām:

¹⁵—E ot pa mē amā Jejus jarēnh o tē. Xà kot paj mē amā hā amýnē ka mē hpānhā inhmā amnhīre nà? Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē hkīnh nē. Hāmri nē kām:

—Nà kot paj mē amā amnhīre.

Anē hāmri nē kām kàxpore ho 30 nē ōr kurē kumrēx nhūm hamý nē hkīnh nē kato nē ma tē. ¹⁶Hāmri nē mē kām Jejus pynēnh kaxyw tãnopxar o ri hkôt ri pa. Mē kot mar o ri pa xwýnhjē hkàx à unēnh nē ma mē hwýr o htēm kaxyw.

**Jejus kot hkôt mē pa
xwýnhjē kutā apkur**

*Makre 14.12-21; Rukre
22.7-13; Juāw 13.21-30*

¹⁷Tā nhūm mē hkīnh pē Pasja kato. Amnepēm kormā Ejit kām mē pa ri na pre mē inhīgētjaja ōwēhti hkrare hkwy hpa nē ho anē nē kuku. Tirtūm kot ja hā mē omunh nē Ejit nhō xwýnhjē nē mē kator kaxyw nhūm prem ā amnhī nhīpēx anē. Tā mē ixpē mē hkanrēhā mē htāmn-hwýjaja na pa htem arī amgrà mē arīgro pē Pasja ā axpēn wýr akuprō nē jam ijamaxpēr pē mē urāk nē ōwēhti hkrare hkwy pa nē pāwti kaxkrit kēt kām kuku. Jakamā pa mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnhja wa axkrut nē Jejus wýr tē nē amnhī tā hkukja nē kām:

—Kwa nhýri kot paj we wa tē nē mē akutēp Pas ā mē panhō hā apē? Anē.

¹⁸Hāmri nhūm wa kām:

—Nà wa māmri ma Jerujarēja wýr wa tē. Nē krīm axà nē mēhō myti pumunh kurē kumrēx nē kām: “E Jejus na wa inhmē pa wa awýr tē. Na awýr hpēr mēnh o: ‘E na pa ra inhojarēt. Jakamā nhýri kot paj we ixkôt ri mē pa ho mē pa xwýnhjē mē Pas ā axpēn kutā apku?’ Anhýr o awýr hpēr mē.” Anē. E wa ā kām akapēr anē kē war ama nē war amā ōrkwý nhīmōk ā ixkre rax ō jahkre. Kamā ra kaxyw mē paxàpkur xà hā mē-

moj piitāā. Ka wa omu hāmri nē māmri mē ixkutēp kamā mēmoj tā apē. Anē.

¹⁹Hāmri nhūm wa kuma nē ma Jerujarē hwýr tē. Nē hwýr axà hāmri nē ra kot wa kām mēmoj jarēnh xà hkôt mēmoj piitā omu hāmri nē mē ixkutēp mēō hā àpēnh o wa xa.

²⁰Tā nhūm kamàt pa mē Jejusja kôt ixkreta wýr ixpōx pa nē hwýr agjē nē ixàpkur kaxyw ixkrī. Mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnhjē pē 12jaja pa mē ixpiitā Jejus kutā ixàpkur o ixkrī. ²¹Hāmri nhūm Jejus tanhmā mē inhīō jarēnh to nē mē inhmā:

—E pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma. Kot kaj mē atō mē kām ixkurē xwýnhjē nhīhkram ijaxà. Anē.

²²Hāmri pa mē tee ri kuma nē ixkapri htýx nē. Hāmri nē axpēn pānhā amnhī tā hkukja nē kām:

—Kwa xà pa? Nà pa hkēt. Kot paj ā anhīpēx anhýr kēt kumrēx Pahihti.

Anhýr o axpēn pānhā kām amnhī tā aprā. ²³Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nà am hāmri na pa mē amā ixkapēr. Mē ate ixkutā guhkrax kām anhō pāwti ho mry kagō nhek o akrī xwýnhjē hō kot kaj mē kām ixtā amýnē. ²⁴Tirtūm kapēr ā kagà htūm ra kot ixkukamā harēnh xà hkôt koja mē tanhmā ixto rax nē ixpī. Nom kot mē kām ixtā àmnēnh mā xwýnh-ta hēxta waa nē. Ā kot amnhī nhīpēx anhýrja mýrapē koja amnhī xà htýx kām hamak rax kumrēx. Kop apu aa ō māmāj nhōxà hkre rūm kator kēt ronhýx ja kām mex nē. Anē.

²⁵Hāmri nhūm Jut Kariot kot mē kām hā àmnēnh mā xwýnh-ta hāmri amnhī tā kuma nē kām:

—Kwa xà we pa Jejus? Xà pa kot paj ā anhīpēx anē? Kwa nà pa hkēt. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tý. Ka ā ate inhīpēx anhýr mā kēnā. Anē.

**Jejus kot amnhî kamrô
pikapîr kukamâ harênh**

*Makre 14.22-26; Rukre 22.14-23;
mãânên Wam Korî 11.23-26*

²⁶Tâ nhûm Jejus pãwti hõ py nê Tirtûm mã harê nê mê inhmâ ho hkry nê ho mê inhîpêx pa nê mê inhmâ:

—E na pa â mê amâ pãwti ho hkry nê mê amâ ôr anê. Ja pyrâ nê koja mê â inhîpêx anê nê te ixto hkry hpar pyrâk o inhîpêx pa amnhî xâ htÿx kamâ ijamak kãm ty. Nom mê anê kot paj ty. E mê mãmri aku.

Anhÿr o mê inhmâ amnhî jarê pa mê kuma nê kot mê inhmâ ho hkry xwÿnhja ku. ²⁷⁻²⁸Hãmri nhûm hpãnhã kop py nê mã ho anê nê Tirtûm mã harê nê mê inhmâ kugõ nê mê inhmâ:

—Mê kot ixpîr xâ hã arîgroja â koja ixkamrô axkapî. Nom koja mê amarî ixpîr nhûm amarî ixkamrô hpikapîr kêt nê. Âm paa. Pa kot paj mê anê mê îhkram amnhî jaxâ nhûm mê â inhîpêx anê nê ixpî. Koja ixkamrô axkapî nhûm Tirtûm omu nê ixkukwak ri mê ate ixkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê nê mê ate amnhî tomnuj piitã te amnhî katut kôt rênh par pyrâk o hipêx nê mê ato hkra. Ra amnepêm kot â amnhî jarênh anhÿr xâ hkôt. Jakamâ e mê ixkamrô pikapîr mã ajamxpêr pê wîhti ho akôm o axpên nhîpêx. ²⁹âm hãmri na pa â mê amâ amnhî jarênh anê. Kot paj axte wîhti ho ixkôm kêt rãhã nhûm nhÿrmã inhõ Papaj akupÿn mê awÿr inhmê. Hãmri pu mê akupÿn ixwÿrk xâ hã arîgrota â pahkînh rax kumrêx. No âm axtem tanhmã hã pahkînh to. Anê.

Nhûm pre â Jejus mê inhmâ amnhî jarênh anê. Pa mê axpên pãnhã kopta py nê wîta kwÿ ho ixkõ. ³⁰Hãmri nê mê ixpiitã ho ixkôm pa nê Tirtûm mã mex â gre. Hãmri nê îjapõj nê hixêt prêk pê Oriwêhti hwÿr ma mra.

**Jejus kot Simãw Pêtre
mã kapêr â harênh**

*Makre 14.27-31; Rukre
22.31-34; Juãw 13.36-38*

³¹Tâ nhûm Jejus tanhmã mê ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê jarênh to nê mê inhmâ:

—E Tirtûm kapêr â kagã htûmta kot tanhmã mê akukamã mê ajarênh to nê mê ajarênh kot:

Kot paj ôwêhti jamâr o pa xwÿnhja pî hãmri nhûm ôwêhti hpigrãnh pa nê ma anhrã nê ri mra.

Anhÿr o kot mê ajarênh. Te ho mê apê ôwêhti pyrã nê â mê ajarênh anê. Tã kamãt ja kamã koja mê tanhmã inhîpêx to ka mê ixtã mê omu nê mê umaj ôwêhti pyrã nê apiitã ixkaga hpa nê ma aprôt nê mra. ³²Nê mê kot ixpîr tã kot paj akupÿm ixtîr. Hãmri nê ma akupÿm mê akukamã pika pê Garirej wÿr mō. Kamã kot puj mê axte axpên pumu. Anê.

³³Hãmri nhûm Simãw Pêtre tee ri tanhmã mê kot amnhî nhîpêx to hkukamã amnhî jarênhja ma nê hkaprî nê kãm:

—Tk. Nà kot paj â amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê Pahihtî. Koja pahkwÿja akaga japêr no pa kot paj aa akaga hkêt nê. Kot paj akôt ixpa rãhã nê. Anê.

³⁴Hãmri nhûm Jejus kãm:

—Nà ra ixte akukamã ixãhpumunh mex. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mê umaj ate ixkôt apa hkêt â mê kãm amnhî tã axãprãr o axkrunêpxi kãm ga. Kwa jam ajamxpêr tÿx nê. Anê.

³⁵Hãmri nhûm tee ri kuma nê axte kãm:

—Kwa nà. Mê kot ajaxàr nê apîr tã kot paj arî akôt ri ixpa nhûm mê pahto amÿrà nê tanhmã panhîpêx to. Nà kot paj aa akaga hkêt nê.

Anhÿr o kãm amnhî jarê. Pa mê îjaxwÿja â kãm amnhî jarênh anê.

Jejus kot Tirtûm mã amnhî jarênh

Makre 14.32-42; Rukre 22.39-46

³⁶Tã nhûm Jejus mê inhmã anê pa mê ma nhÿri mê kot kãm “Gesêm” an-hÿr xwÿnhja wÿr mra. Hãmri nhûm mê inhmã:

—E mê jar ixkutêp akrî. Pa ma mûtûm tẽ nê Tirtûm mã amnhî jarê mân. Anê.

³⁷Hãmri nê mê ixkwÿjê ho axkrunêpxi nê amnhî kôt mê kuwÿ. Simãw Pêtre nê Jepetew kra pijakrut pê Xiakre nê Juãwja wa nhûm amnhî kôt mê kuwÿ nhûm mê ma hkôt mra. Hãmri nhûm Jejus tee ri mê kot tanhmã hipêx tota kukamã hamaxpêr o hkaprî nê amnhî kamã kahak tÿx nê. ³⁸Hãmri nê mê kãm:

—Hêxta waa nê. Na pa tee ri amnhî xà htÿx kamã ijamakja kukamã ijamaxpêr nê amnhî kamã ixkahak tÿx o ra ixkaprî nê. Te ixkaprî kot ixpîr o môr pyrâk. Jakamã e mê jar anohtÿx nê ixto Tirtûm wÿr o akrî kê tanhmã ixto pa mê kot tanhmã ixtoja kutã ixihÿtÿx nê. Anê.

³⁹Hãmri nê mê kurûm htêm grire nê Tirtûm mã amnhî jarênh kaxyw htu mÿr pê têm nê pikap nô nê kãm:

—Kwa Papaj. Hêxta waa nê. Inhmã amnhî xà htÿx kãm ijamak prãm kêt kumrêx. Na pa tee ri amnhî kukamã ijamaxpêr nê amnhî kamã ixkahak tÿx nê. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nê mãmri inhnê ho ajapêx nhûm mê kãm ixkurê xwÿnhjaja tanhmã ixto hkêt nê. Rÿ ko. Kot kaj amã mê kot tanhmã ixto hprãm kê mê mãmri tanhmã inhîpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt. Anê.

⁴⁰Hãmri nê kànhmã xa nê akupÿm Simãw Pêtreja mê hwÿr tẽ nê tee ri mê omu nhûm mê ra ôt pa nê hikwÿ. Nhûm mê omu nê Simãw Pêtre mã kãm:

—Kwa Simãw Pêtre. E mê hãmri akrã hapôj. Kwa wem anohtÿx grire ⁴¹nê ixkutêp amnhî to Inhô Papaj wÿr o akrî kê mê ixkôt tanhmã mê ato htã ka mê

amã mê uma xàj ixkaga hkêt nê arî mê kutã amnhî to htÿx nê akuhê. Á mê amã mê ate amnhî nhîpêx anhÿr prãm nom kormã mê amã maa.

⁴²Anhÿr o mê kãm kapêr hãmri nê akupÿm tẽ nê axte Tirtûm mã amnhî jarê nê kãm:

—Kwa Papaj. Nà inhmã amnhî xà htÿx kãm ijamak prãm kêt. Na pa amnhî kukamã ijamaxpêr nê amnhî kamã ixkahak tÿx kumrêx. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nê mãmri inhnê ho ajapêx kê mê kãm ixkurê xwÿnhjaja tanhmã ixto hkêt nê. Nom ko. Kot kaj amã mê kot tanhmã ixto hprãm kê mê mãmri tanhmã inhîpêx to. Nom pam inhmã ja prãm xà hkôt kêt. Anê.

⁴³Hãmri nê kànhmã xa nê Simãw Pêtreja mê hwÿr akupÿm tẽ. Nê mê omu nhûm kê mê axte gôr nê hikwÿ. Ra mê ôtwa htÿx nê axte gôr nê hikwÿ. Nhûm Jejus tẽ nê tee ri mê omunh o xa ⁴⁴nom axte tanhmã mê kãm nê hkêt nê. Ám awjanã nê akupÿm tẽ nê kê wam kot Tirtûm mã amnhî jarênh xà hkôt axte kãm amnhî jarê. ⁴⁵⁻⁴⁶Hãmri nê akupÿm mê hwÿr tẽ nê mê kãm:

—Kwa xàn ka mê arî gôr nê anhîkwÿ? E mê tokyx akrã hapôj. Na mê ra mê kot ixwÿr mrar nê ixpynênh mã. Kojã mê tokyx ixkutã mê kot amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja mê kãm ixtã amÿnê. Ota ra kot ixtã mê kãm ànnênh xwÿnhhta tẽ. E mê tokyx kànhmã akrî pu mê kutã mra. Anê.

Mê kot Jejus pynênh ã harênh

Makre 14.43-50; Rukre

22.47-53; Juãw 18.2-11

⁴⁷Nhûm Jejus mê kãm kapêr o ãm rãhã nhûm Jut Kariot pê mê inhîõja hwÿr tẽ. Nê amnhî kôt mê ohtô nê hwÿr mê o tẽ nhûm mê wapohti nê kô jamÿ nê hkôt o mra. Patre krãhtûm mê Ijaew krãhtûmjaja kot Jejus wÿr mê rênh xwÿnhjaja nhûm mê man hkôt Jejus

wÿr mra. ⁴⁸Na pre ra Jut Kariot amnhî kukamã mē kãm amnhî jarēnh o:

—Kot paj ixkumrēx hwÿr tē ka mē ixkôt hapu hã mra. Kot paj hwÿr tē nē kãm ixkapēr nē kahti hkôt kumÿ. Ka mē hã ixpumu nē hwÿr mra nē unēnh kurē kumrēx. Ixte kahti hkôt mÿnh xwÿnhhta kot kaj mē unē. Anē.

⁴⁹Hãmri nē Jejus wÿr tē nē kãm:

—Pa Jejus? Xàn ka kormã anhôt kêt nē xa?

Anē nē kahti hkôt kumÿ. ⁵⁰Hãmri nhùm amnhî tã omu nē kãm:

—Kwa Jut. Ate tanhmã ixto kaxyw mã xwÿnh jakamã e kam nē mãmri tanhmã ixto. Anē.

Hãmri nhùm Jut kôt mē mrrar xwÿnhjaja Jut kot kahti hkôt mÿnh ã omu nē hwÿr mra nē unēnh kurē kumrēx. ⁵¹Hãmri nhùm mē inhîõja tee ri ja hã mē omu nē õ wapo kapa nē patre maati mã àpēnh xwÿnh kot mē hkôt htēm xwÿnhhta mã ho apē. Nē kot ho hkrã nhîpônã mã tã kuhpaw nē upôk rüm hamak nhîkjê pix krãhta. ⁵²Hãmri nhùm Jejus omu nē nē kãm kapēr nē kãm:

—Kwa akupÿm awapota hkãm haxã nē amarî xa. Na htem wapo ho mē oprê ho pa nhùm mē amnhî xwar wapo ho mē kupa. ⁵³Xà kot paj amnhî to Tirtüm wÿ nhùm ãm inhma nē tanhmã jajê pê ixpytâr to hkêt nē? Nà kot paj amnhî to kuwÿ nhùm ixwÿr kapēr o mē wrÿk xwÿnhjê rēnh kurē kumrēx nhùm mē ohtô rax kumrēx nē wrÿ nē mē kēp ixpytã. ⁵⁴Nom kot paj ã amnhî to hwÿr anhÿr kêt nē. Tirtüm kapēr ã kagã htüm kot amnepēm ixkukamã ã mē kot inhîpēx anhÿr ã mē harēnh jakamã kwãr mē mãmri Tirtüm kãm hprãm xã hkôt ã inhîpēx anē. Anē.

⁵⁵Hãmri nē hpãnhã mē kot unēnh xwÿnhjê mã kapēr nē mē kãm:

—Kwa na pa pre apkati mē Tirtüm mã amnhî jarēnh xã hã ixkre kamã mē kãm ixujarēnh o ixpa. Ka prem tokyx ix-

pynēnh kêt tã jarãhã te ixte amnhî tomnuj xwÿnh pyrãk o inhîpēx nē ixwÿr wapohti nē kô hã akapēn nē ixwÿr tē. ⁵⁶Tã nom ra Tirtüm kapēr ã kagã htüm kamã Tirtüm nhÿ hã mē kapēr xwÿnh kot mē akukamã mē ajarēnh nē mē atã kagã xã hkôt na ka mē ri ã inhîpēx anē. Anē.

Nhùm pre ã Jejusja amnhî tã mē kãm kapēr anē. Hãmri pa mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja mē omu nē tee ri amnhî kukamã ijamxper nē mē umaj ixprôt nē anhrã nē ma inhmrrar kurē kumrēx.

Mē kot patre maati hwÿr Jejus o mör ã harēnh

*Makre 14.53-65; Rukre 22.54-55,
22.63-71; Juãw 18.12-14, 18.19-24*

⁵⁷Nhùm pre Ijaew krãhtümjê mē Tirtüm kapēr tùm o mē ahkre xwÿnhjaja ra patre maati Kajpas nhörkwÿ hwÿr akuprô nē Jejus kutêp hkrî. Hãmri nhùm mē kot unēnh xwÿnhjaja ma mē hwÿr o tē. ⁵⁸Hãmri nē mē hwÿr ho axã nē hkôt gjêx pa. Nhùm Simãw Pêtre mē hkôt hapu hã mē htãnopxar o tē nē kîtare hwÿr axã nē pôristi nhîhkô hã nhÿ. Hãmri nē tee ri Jejus kukamã hamaxper o nhÿ nē hamaxper o:

—Kwa tanhmã koja mē ixpê mē inhô Pahihtî nhîpēx to? E pa jar amÿm tanhmã mē kot hipēx to hã mē omunh o nhÿ. Anē.

⁵⁹Hãmri nhùm patre krãhtümjê mē juistijaja kãm Jejus pîr prãm tÿx nē. Jakamã na prem Ijaew wa ho hamëxkrut nē xper kôt tanhmã mē kãm ho hêx to nhùm mē kot hã wa mar nē ra hpîr kaxyw mē pikuprônã xwÿnhjê kapi. ⁶⁰Jakamã nhùm prem xper pãnhã mē hwÿr mra nē tanhmã ho hêx to. Nom xper kôt harēnh kêt nē. ãm ahpÿnhã tanhmã ri harēnh to nom wahô wa axkrut nē xper kôt harēnh kêt nē. Jakamã nhùm mē tee ri hã mē kuma.

Tã nhũm ja wa mẽ hwỳr tẽ nẽ axpẽn kôt harẽ nẽ mẽ kãm:

⁶¹—Nà na pre tanhmã Tirtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jarẽnh to nẽ harẽnh o: “Kot paj nhỹrmã inhmã ixkreja grànħ par prãm nẽ kugrà hãmri nẽ ãm ixtã apkati axkrunẽpxi pix nẽ akupỹm hipẽx pa. Ja kaxyw ixàhpumunh tỳx.” Anhỹr o na amnhĩ jarẽ pa wa kuma.

⁶²Anhỹr o mẽ kãm ho hẽx. Hãmri nhũm patre maatija wa kuma nẽ kànhmã xa nẽ Jejus mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa xà ãm hãmri na wa ã ajarẽnh anẽ nà? Xàn ka pre ã amnhĩ jarẽnh anẽ? E mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Anẽ.

⁶³Nom nhũm amarĩ mẽ kãm xa nẽ mẽ kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm patre maatija tee ri omu nẽ axte kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Tirtũm noo mã amã ixkapẽr jakamã kêt ka akatãt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ to axêx kêt nẽ. Xà apê Tirtũm Kra? Xà ka na pre Tirtũm mẽ ixkaxyw axãm? Kwa akatãt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

⁶⁴Hãmri nhũm tã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Ixpê Tirtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnhnta na pa. Na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Tã kot paj nhỹrmã axte kaxkwa rũm amnẽ akupỹn kakrà kamã mẽ awỳr wrỳ. Hãmri nẽ Tirtũm xàhpumunh o àhpumunh xwỳnhnta nhĩhkô hã nhỹ hãmri nẽ pam tanhmã mẽ ajarẽnh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ inhma. Anẽ.

⁶⁵Hãmri nhũm patre maatija tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr ã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ gryk xàj kêt patre maati hã ê kapa nẽ hkaxônħ pa nẽ kumẽ nẽ hkwỳjê mã kãm:

—Tk. Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to

hã harẽnh xwỳnh õ japêr? Tãm kot amnhĩ pê Tirtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hẽx nhũm mẽ pahte mar kênã. ⁶⁶Jakamã e kwa tanhmã kot puj mẽ hipẽx to? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr mỳrapê koja ty. Ra htyk mã tãm kênã. Anẽ.

⁶⁷Hãmri nẽ tanhmã hipẽx kati hto. Mẽ hkwyjaja hkuk kuhtõ nẽ ãhkra ho htak nhũm mẽ hkwyjaja ãhkra hpo ho htak nẽ hã hpêr o axkê nẽ kãm:

⁶⁸—E apê Tirtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn urãk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e mẽ kot atak xwỳnhnta nhĩxi jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã amnhĩ jarẽnh

*Makre 14.66-72; Rukre 22.56-62;
Juãw 18.15-18, 18.25-27*

⁶⁹Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ kítare kamã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ kãm àpênħ xwỳnh nitita omu nẽ hprĩ hã omunh kurẽ kumrêx. Hãmri nẽ kãm:

—Xê pẽr apê Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anẽ.

⁷⁰Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm mẽ uma xàj mẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.

⁷¹Hãmri nẽ mẽ umaj kànhmã xa nẽ tẽ nẽ kítare hwỳr hakwakrem ahte mẽ hkàx ã xa. Tã nhũm hpãnhã hõja omu nẽ hã mẽ kãm:

—Xê ma pẽr ãm hãmri na mẽ harẽ. Kêp Jejus kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na pẽr. Anẽ.

⁷²Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nẽ. Ixte aa mẽhõta pumunh kêt kumrêx. Anẽ.

⁷³Tã nhùm mē hkwỳjaja hwỳr mra nē kām kapēr nhùm tanhmã mē kām kapēr to nhùm mē kuma nē kām:

—Kwa pēr ãm hãmri na mē ajarē. Apê Jejus kwỳ na ka. War akapēr kot axpên pyræk kênã. Anē.

⁷⁴Hãmri nhùm tee ri mē kuma mē kām amnhĩ tã àprār kām hihtỳx nē mē kām:

—Kwa nà. Na pa Tirtùm noo mã mē amã amnhĩ jarē. Kot paj amnhĩ to ixêx japēr nhùm inhma nē hã tanhmã ixto. Nà uræk ixpê Garirej nhõ xwỳnhre hã. Ixte mēhõ mỳj pumunh kêt kumrêx tã ka mē xatã axpên kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o xa.

Anhỳrja o ra mē kām amnhĩ tã aprār o axkrunêpxi nhùm krãhyre hkàr kurê kumrêx. ⁷⁵Hãmri nhùm Simãw Pêtre kuma nē ra Jejus kot hkukamã krãhyre hkàr kêt ri kot hã amnhĩ aprār o axkrunêpxi hã harênhta mã hamaxpēr kurê kumrêx. Hãmri nē kànhmã hakry hpar o tē nē hkaprĩ htỳx kumrêx nē kítare pê kato nē tē nē awry hã xa nē mỳr rax nē.

Mē kot pahшти Pirat wỳr Jesús o htēm ã mē harēnh

Makre 15.1; Rukre 23.1-2; Juãw 18.28-32

27 Tã nhùm ra myt kator o mōr mē nhùm mē hkrãhtùmjê mē patre krãhtùmjaja axpên wỳr pikuprõnh pa. Hãmri nē Jejus ã axpên mar o hkrĩ nē axpên mã:

—Nà kot puj mē hã amỳnê kê mē kupĩ. Kêp Tirtùm Kra hã kot amnhĩ jarēnh o amnhĩ to hêx kênã. Anē.

²Hãmri nē mēõ pōristijê mã anē nhùm mē hpa hpre hpa nē ma pahшти Pirat wỳr o tē. Pirat kêp Rôm nhõ pahшти nhỹ hã mē ixpê Ijaewjê ho amnhĩptàr jakamã nhùm mē ma hwỳr o tē nē ihkram haxà.

Jut Kariot kot amnhĩ pĩr ã harēnh

Atre 1.15-19

³Rôm nhùm Jut Kariot tee ri mē kot Jejus pĩr kaxyw mē harēnh ma nē hkaprĩ nē. Ra kot mē kām hã àmnênh tã mē kot hpĩr kaxyw ã mē harēnh ma nē tee ri amnhĩ kukamã hamaxpēr o hkaprĩ htỳx nē. Hãmri nē hamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Mo na pa pre ri axtem nē ã amnhĩ nhípêx anē? Nà na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrêx. Anē.

Hãmri nē ra mē kot kām kàxpore ho 30 nē òrta jamỳ nē ma akupỳm patre krãhtùmjê mē Ijaew pigêtjê hwỳr o tē. Hãmri nē mē kot Tirtùm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkreja wỳr mē hwỳr axà ⁴nē nhỹri mē omu nē mē hwỳr tē nē mē kām:

—E ota mē akàxporeta. Na pa ã mē amã Jejus ã ixàmnnênh anhỳrja o amnhĩ tomnuj tỳx nē. Kot tãm amnhĩ nhípêx o pa htã pa axtem nē ã mē amã hã ixàmnnênh anē. Jakamã e mĩ. Mē akupỳm akàxporeta jamỳ. Kot paj amnhĩm hamỳnh kêt nē. Anē.

Hãmri nhùm mē tee ri kuma nē kām:

—Kokỳ. Nom ka na ka pre mē ixwỳr tē nē ho mē inhmar kênã. Anē.

⁵⁻⁷Hãmri nhùm tee ri mē kuma hãmri nē pikap kàxpore rēnh pa nē ma tē nē kato. Hãmri nē hkaprĩ htỳx kumrêx nē hamaxpēr o:

—Kwa tanhmã kot pa we amnhĩ to? Nà kot paj amnhĩ pĩ. Anē.

Hãmri nē krĩ pê kato nē ma mē kot pika kakwỳnh nē ho amnhĩm poti nhípêx xà hã pika hwỳr tē hãmri nē amnhĩ mut mã ê nē ho amnhĩ pĩ. Hãmri nhùm patre krãhtùmjaja harēnh ma nē tee ri kot kàxpore rēnhhta kawrà nē hã axpên kukja nē axpên mã:

—Kwa tanhmã kot puj wem ja ho? Jut kot mē pamã Jejus ã àmnênh nhùm mē pahte hpĩr xà hã kàxpore na. Jakamã kot puj mē ho Tirtùm mã amnhĩ jarēnh xà hã

ixkre ho mex kêt nê. Finat Mojes kot ja nê mê panhîgêjtê kurê jakamâ na htem mê hpar xà hâ kàxpore ho ixkreta ho mex kêt nê. Jakamâ kwa tanhmâ kot puj mê ho? Anê.

Hâmri nhùm ja mê kâm:

—E na pa ra ijamaxpêr. Pu mê ho Jut kot amnhî pîr xà hâ pikata japrô hâmri nê kamâ jar mê kêp mê pahkwÿ hkêt htyk xwÿnhjê jagjênh o papa. Anê.

Hâmri nhùm mê kuma nhùm ja mê kâm mex nê. Jakamâ nhùm arigro hô hâ nhùm mê ma hwÿr mra nê haprô. ⁸Hâmri nê hâ hixi mê nhùm kêp “mê hkamrô pikapîr xà kamâ pika”. Mê kot Jejus pîr xà hâ kàxpore ho haprôr jakamâ nhùm prem ã hâ hixi mênh anê. Nhùm htem arî axpên mã ã hixi jarênh anhÿr o pa. ⁹⁻¹⁰Nhùm pre ra amnepêm Tirtüm nhÿ hâ kapêr o pa xwÿnh finat Jeremîsti mê hkukamâ hprî hâ ja jarê nê hâ kagâ. Nê hâ kagâ o:

Koja Ijaew nhô patrejaja mēhō kot mê kām mēhō my hā àmnênh pānhā kām kàxpore ho 30 nê òr xwÿnhja jamÿ. Hâmri nê ma o tē nê nhÿri mê kot amnhîm pika kakwÿnh nê ho poti nhîpêx o pa xà hâ pika hkwy japrô. Ra Tirtüm kot inhmâ mê harênh xà hkôt koja mê ã amnhî nhîpêx anê. Anê.

ã finat Jeremîsti kot Tirtüm nhÿ hâ mê hkukamâ mê harênh nê hâ kagâ anhÿr xàja kôt nhùm prem ã amnhî nhîpêx anê.

Pahihti Pirat kot Jejus kukjêr ã harênh

*Makre 15.2-5; Rukre
23.3-5; Juãw 18.33-38*

¹¹Rôm nhùm mê pahihti Pirat wÿr Jejus o tē nê hwÿr ho axà nê kutã ãm nhùm xa nhùm Piratja omu nê kâm:

—E. Kwa inhmâ amnhî jarê. Xà apê Ijaew nhô pahi na ka nà? Xà ka na htem amnhî wÿr ajamâr o pa? Anê.

Hâmri nhùm kâm:

—Tÿ. Nà ãm hāmri na ka ijarê. Anê.

¹²Hâmri nhùm mê hkrãhtümjê mê patre krãhtümjaja pahihti Pirat mã tanhmâ ho kapêr punuj to. Nhùm amnhî tã mê kuma nom tanhmâ kâm amnhî tã àprâr to hkêt nê. ¹³Jakamâ nhùm pahihti Pirat tee ri ja hâ omu nê kâm:

—Kwa xà na ka ã mê kot ato kapêr anhÿrja mar kêt nê nà?

¹⁴Anhÿr tã nom nhùm Jejus akryk xa nê axte tanhmâ kâm nê hkêt nê. Hâmri nhùm Pirat tee ri kot ã amnhî nhîpêx anhÿr ã omu nê hamaxpêr o:

—Kokÿÿ. Mê kot ho kapêr punuj tã nhùm ãm mê kuma nê te kâm mê uma hkêt pyrã nê tanhmâ inhmâ amnhî tã àprâr to hkêt nê. Anê.

Pirat kot Jejus pîr kaxyw hâ àmnênh ã harênh

*Makre 15.6-15; Rukre
23.13-26; Juãw 18.39-19.16*

¹⁵⁻²¹Tã nhùm Pirat kormã mê kot axpên mar xà hâ ixkre kamã ÿr rãhã nhùm hprôja hwÿr hpêr mê nê kâm:

—Xê tanhmâ mê kâm Jejusja ã axàm-nênh to hkêt nê. Na pa kamãt ja kamã hkôt amÿti nê tee ri hkukamâ ijamaxpêr. Kot amnhî to mex xwÿnh na. Aa tanhmâ kot amnhî tomnuj to hkêt jakamã xê tanhmâ mê kâm hâ axàm-nênh to hkêt nê. Kwarî. Anê.

Hâmri nhùm Piratja kuma nê hamaxpêr o:

—Nà ixte Ijaew krãhtümjê pumunh tùm. Ijaew kwÿjaja kâm Jejus kînh nhùm mê hkrãhtümjaja kot mê hâ Jejus kamã gryk nê. Jakamâ ixte tanhmâ mê kâm hâ ixàm-nênh to kaxyw na mê ã ixwÿr o htêm anê. Anê.

Na htem Pas nhô arigrota hapôx mê nhùm pre htem Ijaew o amnhîptâr xwÿnhja mê kâm mê hagiênh xà kamã hkrî xwÿnhjê ho hpÿnh nê mê hapôj. Mê kâm hprãm xà hkôt nhùm mê kâm mê hapôj nhùm mê akupÿm kapôt ã hamakêtkati

nê amnhîx pa. Jakamâ nhûm ra mê haghênh xà kamâ mēhō my pê Parapasja hkrî. Na pre tanhmâ amnhî tomnuj to nhûm mê mÿrapê unê nê haxà. Jakamâ nhûm Ijaewjaja mê ho amnhîptâr xwÿnh Pirat wÿr akuprō nê kuhê nhûm mê kām:

—E kot paj jarāhā mê amā mê haghênh xà kamâ mê hkrî xwÿnhjê hō mā inhûre kê amnhîx kato nê ri pa. Nhÿ kot paj mê amā kām inhûre? Xà Parapas nà? Xà mê akwÿ kot amnhîm ho mê anhō pahihtî Jejus pê Tirtûm kot mê akaxyw âm xwÿnhhta kot paj mê amā kām inhûre? Nhÿ wehe? E mê inhmâ nhÿ jarē. Anē.

Pirat na pre mê inhō patre krāhtûmjê pumunh mex nê. Ijaew kām Jejus kapēr mar prām tÿx ā nhûm mê hā kamā gryk tÿx nê hwÿr o mrarja kôt nhûm mê omunh mex nê. Jakamâ ā hā mê hkukjêr anē. Hāmri nhûm mēhpigêt mê patre krāhtûmjaja kuma hāmri nê mê pikuprōnh nê mê kuhê xwÿnhjê mā kām:

—Kwa mê kām anē kê mê pamā Parapas mā măn ure nê māmri Jejus Kris pî. E kwa mê tokyx kām anē kê Parapas mā ure. Anē.

Hāmri nhûm mê mê kuma nê pahihtî Pirat mā kām:

—Nà mê inhmâ Parapas mā măn anhûre. Anē.

²²Hāmri nhûm tee ri mê kuma nê mê kām:

—Kwa no mê ate Jejus pê Tirtûm kot mê akaxyw âm xwÿnh ā harēnh xwÿnhhta? Tanhmâ kot paj hipêx to? Anē.

Hāmri nhûm mê kām:

—Apî ri. Tokyx pî kahpa hā anhō kê ty. Anē.

²³Hāmri nhûm tee ri mê kuma nê mê kām:

—Tk. Kwa nà. Tanhmâ kot amnhî tomnuj tore hā kot pa kêt ri pî kahpa kunhō nhûm ty. Anē.

Hāmri nhûm mê xatā àmra kamā kām:

—Kwa pî kahpa hā măn anhō kê ty. Kwa tokyx ā mê inhmâ hipêx anē. Anē.

²⁴Hāmri nhûm tee ri ja nê tanhmâ mê kām kapēr to no nhûm mê mar kêt nê. Nhûm tee ri mê àmra mar o xa. Hāmri nê kām Jejus pîr prām kêt jakamâ amnhîm gō hkwy janhi nê mê piitā mê noo mā amnhî nhîhkra kuhōnh o xa. Mê kot hā omunh xà hkôt kām hpîr prām kêt ā omunh kaxyw. Hāmri nê mê kām:

—E na pa mê anoo mā ā amnhî nhîhkra kuhōnh anē ka mê ja hā ixpumu. Nà inhmâ hpîr prām kêt. Tanhmâ kot amnhî tomnuj tore hā. Mê kaxipixjaja mê amā hpîr hprām jakamâ mê kam nê tanhmâ ho. No pa kot paj tanhmâ ho hkêt nê. Âm kwarî ho kwarî. Anē.

²⁵Hāmri nhûm mê kuma nê kām:

—Tôe. Nà âm hāmri. Kot paj mê pamjaja amnhî tā htykja nhô. Nê mê ixkra nê mê ixtâmnhwÿjê mê amnhî to ixpimrâatā amnhî tā kunhō. Kê Tirtûm kām tanhmâ hā mê ixtō hto hprām nê mamrî tanhmâ hā mê ixtō hto. Anē.

²⁶Hāmri nhûm mê kuma nê mê kām hprām xà hkôt mê kām Jejus ā amÿnê nê mê kām Parapas mā ure. Ra Parapas kot pahi Pirat pê ô pôristi kutā amnhî xām nê kêp hōxpîrja mÿrapê nhûm mê kot unēnh nê haxàr tā Ijaew kām hprām xà hkôt akupÿm kām ure. Hāmri nê ô pôristijê mā anē nhûm mê Jejus tak. Nê htak rax nê hāmri nhûm Pirat mê kām hā amÿnê nhûm mê kot pî kahpa hā nhôr o hpîr kaxyw ma o tē.

Pôristi kot Jejus ā hpēr o pikēnh ā harēnh

Makre 15.16-20; Juāw 19.2-3

²⁷Tā nhûm pôristijaja mê kot pî kahpa hā Jejus nhôr kaxyw ma o tē nê pahihtî Pirat nhôrkwÿ kamā ixkre hō hwÿr ho axà. Nhûm pôristi ohtô nê hwÿr akuprō nê hā pēr o pikēnh kaxyw axpēn mā:

—E kwa tokyj pu mê kām pahi xê jaxà ri. Kêp pahi hā kot amnhî jarēnh kēnā. Anē.

²⁸ Hāmri nê kêp ê kapa nê hpānhā kêp pahi hā mē ê kamrêk mexja py nê kām haxà. ²⁹ Nê kām pahi hā mē ahkà nhîpêx nê hkrām haxà. Nom axtem akunî kamā mēmo mrô nhî te kot ronh kanêre pyrāk xwÿnhja nhūm mē hikāx nê hkrām haxà. Nê kām pahi hā kô gō nhūm kupy nê o xa. Hāmri nhūm mē ho anhÿr pa nê kutā hkôn krā ho rôrôk nê hkrî hpa nê hā pēr o pikênh kamā kām:

—E âm hāmri. Apê Ijaew nhō pahi punuti na ka. Anê.

³⁰ Hāmri nê kànhmā kuhê nê hkuk kuhtô nê kêp kô pytā nê xatā ho hkrāx pē htak. Nhūm prem ā pēr o pikênh kām hipêx anê. ³¹ Hāmri nê kêp pahi hā ê kapa nê akupÿm kām ê jaxà nê mē kot pî kahpa hā nhôr kaxyw ho kato nê ma o tē.

**Pôristi kot pî kahpa hā
Jejus nhôr ā harênh**

*Makre 15.22-32; Rukre
23.27-43; Juāw 19.17-25*

³² Nhūm pôristijaja Jejus o kato nê ma kapôt mā o tē. Nê kām pî kahpa pytîja gō nhūm kumÿ nê mē hkôt o hkwy. Nom ra hirot tÿx nê nhūm mē tee ri ja hā omu nê mēhō kot ho ajuta kaxyw mē kot omunh xwÿnhjê kapi ho xa. Hāmri nê Sirên nhō xwÿnh Simāw kâ htyk pumu nê unê nê kām kot Jejus o ajuta kaxyw hā karô nhūm hwÿr tē nê kêp pî kahpata mÿ nê hkôt kām kumÿ nê o tē. ³³ Hāmri nhūm mē kên nhîxêt te kot mē hkrā hi pyrāk xwÿnhhta wÿr mē o pōj. Mē kapêr kām na prem hixêtja jarênh o: “Korkot.” No mē pakapêr kām Korkot jarênhja kêp “mē hkrā hi xà” nhūm mē ma hwÿr Jejus o pōj. ³⁴ Hāmri nê mē kot pî kahpa hā nhôr kaxyw nhūm à htÿx kumrêx kamā hamak pymaj kām mēmo mē hkanexàja gō. Wîhti mē mēmo mry ma xà ho pihkār nhūm mē kām hkwy gō. Nom nhūm hkaki nê mē kot amnhî xà htÿx kamā hamak kêt xà hā omunh kurê

kumrêx nê hkaga. Nhūm mē tee ri ja hā omu hāmri nê kêp ê kapa nê kumê nê pî kahpa hā kuxi nê prek o îhkra nê hpar o htÿx pa. Hāmri nê kànhmā pî jarî nê ahkre kamā âm nê ho htÿx nhūm kÿxpê ajêt. ³⁵ Hāmri nhūm pôristi hkwyjaja axpên mā ê hkwy ho pigrānh kaxyw hā kênre ho jôka. ³⁶ Hāmri nê ho anhÿr pa nê pikap Jejus jamār o hkrî.

³⁷ Na htem mē hpar kaxyw nê tanhmā mē kot amnhî tomnuj to hā kagà nê mē mÿri pî kahpa hā hanhō. Jakamā na prem tapti hō py nê tanhmā Jejus ā kagà hto nê hā kagà ho:

**IJAEW NHÔ PAHI NA JA
HIXI PÊ JEJUS**

Hāmri nê hwÿr ho api nê mÿri kunhō. Ā Jejus kot amnhî jarênh anhÿrja mÿrapê na prem kupî.

³⁸ Hāmri nhūm mē hpānhā wa àhkînh xwÿnh wa ho axkrut nê määnên pî kahpa hā wa kunhō. Nê akutā ho Jejus nhîjê nhūm war ajêt.

³⁹ Tā nhūm pry hā mē mrrar xwÿnhjaja Jejus pumu nê hā hpêr o pikênh o mra nê kām:

⁴⁰ —Kwa ka na ka pre ate Tirtūm mā amnhî jarênh xà hā ixkre grānh par nê atā apkati axkrunêpxi nê akupÿm hipêx par ā amnhî jarê. Nê apê Tirtūm Kra hā amnhî jarê. Nê axàhpumunh o axàhpumunh jakamā e kwa amnhî kapa nê wrÿ pa mē ja hā apumu. Kwa tokyx. Anê.

⁴¹ Nê patre krāhtūmjê mē Tirtūm kapêr tūm o mē ahkre o mē pa xwÿnh mē mē hkrāhtūmjaja piitā hwÿr mra nê hā hpêr o axkê. ⁴² Nê axpên mā harênh o:

—E jahti na xep pre mē kamā ukapri ho pa nê tanhmā mē ho ajuta hto ho pa. Tā nom tām tanhmā amnhî to nê wrÿk kêt nê. Kwa pu mē arî pakuhê nê kot amnhî kaxàr nê wrÿk kām omu. Koja wrÿ pu mē omu nê kêp mē panhō pahiti hā hkôt pajamaxpêr kurê kumrêx. E tokyx wrÿ Jejus. Pa mē awrÿk kām

apumu. Nà kot kaj awrÿk rax nê. ⁴³Na hte amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr o pa. Nê kêp Kra hã amnhî jarênh o pa. Jakamã e. Kê Tirtûm tãm hwÿr tẽ nê kêp Kra hã akupÿm mē pahpê utã. Anê.

⁴⁴Hãmri nhùm wa kot akutã hijê nê jêt xwÿnhhta wa haxwÿja mē mar xà hkôt mã ho kapêr anê.

Jejus tyk ã harênh

Makre 15.33-41; Rukre 23.44-49; Juãw 19.28-30; mãânên Eprêw 10.19-20

⁴⁵Tã nhùm kaxkwa nhîpôk ri myt ÿr mē nhùm te kamàt pyrãk nhùm kamàt kô rax kumrêx. Jao hã awry mē nhùm ra akupÿm myt katêr o mō. ⁴⁶Hãmri nhùm Jesus kapêr kãm hihtÿx nê àmra htÿx kãm Tirtûm mã kapêr nê kãm:

—Inhō Tirtûm inhō Tirtûm. Kwa mon ka ixkaga? Anê.

Nom kapêr kamã kãm kapêr o:

—Eri Eri. Rãmã sapatani. Anê.

⁴⁷Hãmri nhùm mē kot mar xwÿnhjaja kot Eri jarênh ã kuma nê htÿx ho finat Eris mã kapêr ã hkamnhîx. ⁴⁸Nhùm Jesus par pê guhkrax kãm wihiti punure xa. Jakamã nhùm mē ã kapêr anhÿr ã kuma nhùm mēhō kãm hkaprî nê. Hãmri nê mēmo rerek py nê o tẽ nê kaxyw pî rytija py nê ho hkanhwÿ. Nê akupÿn o tẽ nê ho wihiti nhek nê Jesus kot hkaôr kaxyw kãm kupê. ⁴⁹Hãmri nhùm hkwyjaja tee ri ja hã omu nê nê kãm kapêr nê kãm:

—Tk. Kwa nhãm xa. Pu mē kop Eris jamã mân. Koja hwÿr tẽ nê ho wrÿk japêr. Anê.

⁵⁰Hãmri nhùm kamàt kô mē nhùm Jesus ra htyk kaxyw nê axte àmra htÿx nê hãmri nê ty. ⁵¹Tykja kôt nhùm Tirtûm mã amnhî jarênh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupêxêja kÿj rûm ahpâr mã axkjê nê amnhî kahê xà mēnh kurê kumrêx. Utî rax tã axkjê nê amnhî kahê xà mē. Te Jesus htyk o te kot mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê mã Tirtûm wÿr pry jakwa kre kahê xà mēnh pyrãk o ã

amnhî nhîpêx anê. Nhùm pika httertet tÿx kumrêx o kên rûnh kwÿ ohtô nê hkrakrak pa. ⁵²Hãmri nhùm mē htyk ã pika kamã mē htykjê nhörkwÿ ho ohtô nê mē hã axkjê nhùm mē hikwÿ xwÿnhjaja akupÿm htîr nê hapôj nê kuhê. Na prem kormã htyk kêt ri amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr. Tã nhùm Jesus ty nhùm mē ohtô nê akupÿm htîr nê hapôj nê kuhê. ⁵³Nom kormã nhÿhÿm mrar kêt nê. Arî mē hã pika nhîpy Jesus akupÿm htîr ã hamâr o kuhê. Tã nhùm Jesus apkati hō hã akupÿm htîr ã arîgrota ã nhùm mē ri kormã ma Jerujarê hwÿr mra nê hwÿr agjê nhùm mē ohtô nê akupÿm mē htîr ã mē omu.

⁵⁴Nhùm kormã Jesus htyk o mörta ã nhùm pôristi krãhtûm mē pôristi hkwyjaja hãmri hparpê hamâr o kuhê nê htyk kãm omu. Nê pika httertet kamã ama nê mēmoj kot tanhmã amnhî nhîpêx toja pumu nê tee ri hamaxpêr nê kãm ma htÿx kumrêx. Hãmri nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Pêr ãm hãmri na pre htyk xwÿnhhta amnhî jarê. Kêp Tirtûm Kra kênã. Tã pu mē amarî pahtÿx kupî. Anê.

⁵⁵⁻⁵⁶Nhùm pre mēnijaja ohtô nê amÿm Jesus tyk kãm omunh o kuhê. Marir Matarên nê Xiakre mē Juje wa katorxã Marir nê Xiakre hō mē Juãw wa katorxãja nhùm mē kormã htyk kãm omunh o kuhê. Na prem Garirej rûm hkôt tanhmã ho ajuta hto ho hkôt Jerujarê wÿr mō.

Mê kot Jesus jaxàr ã harênh

Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56; Juãw 19.38-42

⁵⁷Tã nhùm ra myt grille nhùm krî pê Arimatej rûm hikãxpore rax xwÿnh pê Jujeja tẽ. Nom axtem Juje hō na pre. Ra kot Jesus kôt amnhî xãm jakamã kãm ho wrÿk nê haxâr prãm nê. ⁵⁸Hãmri nê ma pahi Pirat wÿr tẽ nê ï hã kuwÿ nê kãm:

—E ot pa awÿr tē. Kwa inhmā htyk xwÿnhnta gō pa ma o tē nē haxà nà? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām harē nhūm ma o tē nē haxà. ⁵⁹Kaxyw kupēxē mex ò py nē ho hkupu pa ⁶⁰nē ma o tē nē ò kēn kre kamā haxà. Na pre htyk kukamā kēn kre kakwÿ nhūm mē kot kormā kamā mēhō jaxàr kēt tā kamā na pre Jejus jaxà. Hāmri nē hā kēn rax ò xām nē ho hitom nē ma akupÿm tē. ⁶¹Nhūm Marir Matarēn mē Marir òja wa kēn kreta kapem omunh o wa nhÿ.

Pōristi kot kēn kre jamār o kuhē ā harēnh

⁶²Tā nhūm apkati nhūm mē inhō arī-gromnu pē sap kato. Hāmri nhūm Pari-jew nhō xwÿnhjē mē patre krāhtūmjaja ma pahi Pirat wÿr mra nē kām:

⁶³—Kwa pahihiti. Nà amnhī to hēx o pa xwÿnhnta na pre kormā htīr nē pa ri tanhmā amnhī jarēnh to ho pa. Nē nhÿrmā ty nē htyk ā apkati axkrunēpxi pix nē akupÿm htīr ā amnhī jarē. ⁶⁴Jakamā kwa hwÿr anhō pōristi hkwy rē kē mē ma hwÿr mra nē hamār mex o apkati axkrunēpxi. Kot ka anhÿr kēt nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ma hwÿr mra nē ho ahkī nē ma o mra nē nhÿri haxà nē mē piitā mē kām ra akupÿm htīr ā harēnh o hēx o pa. Te tām kot amnhī kukamā amnhī jarēnh pyrāk. Nom mē kot axte ā harēnh anhÿrja koja omnuj tÿx o tām kot ā amnhī jarēnh anhÿrja jakre. Anē.

⁶⁵Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tôe. Nà koja mē ho anē. E mē ma hwÿr amnhī kôt pōristi hkwy ho mra kē mē hakwakre kahē xà jamār mex o kuhē. Anē.

⁶⁶Hāmri nhūm mē kuma nē ma hwÿr mra nē hakwakre hā kēn raxta o htÿx pa. Nē mēhō kot omunh nē kahē mēnh py-maj menh ē ho hkukō. Hāmri nē ho anhÿr pa nē pōristi mā kām:

—E Kêr ka mē jar kuri hamār mex o akuhē. Kē mēhō tē nē tanhmā ho hkēt nē. Anē.

Jejus akupÿm htīr ā harēnh

*Makre 16.1-8; Rukre
24.1-12; Juāw 20.1-10*

28 Tā nhūm apkati nhūm tōmīk. Hāmri nhūm Marir Matarēn mē Marir òja kwÿhtā kānhmā nhÿ nē ma akupÿm kēn kreta wÿr wa tē. ²Puh nhūm pika htertēt tÿx nē nhūm Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhja kēn kre wÿr wrÿ nē nhām hakwakre nē kēn raxta mē nē hā nhÿ. ³Hirā htÿx kām nhÿ. Te na jaxēnh pyrāk. Nē ē haka htÿx kumrēx. ⁴Nhūm pōristijaja tee ri omu nē kām ma htÿx nē htertēt nē umaj pikap rôrōk pa nē te htyk pyrā nē hikwÿ. ⁵Hāmri nhūm wa nita kēn kre hwÿr pōj nē tee ri Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhnta pumu. Nhūm wa kām:

—Kwa wa amā ma hkēt nē. War ate Jejus pumunh kaxyw na ka wa tē. Mē kot pī kahpa hā nhôr xwÿnhnta. ⁶Nom jar amrakati. Na ra akupÿm htīr nē kato nē ma tē. E wa kam nē amnē axà nē nōr xà kaprÿ pumu. Anē.

Hāmri nhūm wa kuma nē tee ri kēn kre kamā Jejus japēr nhūm kamā am-rakati. ⁷Hāmri nhūm Tirtūm kapēr o wrÿk xwÿnh wa kām:

—E wa tokyx ma akupÿm tē nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mā harē. Koja ma Jejus mē akukamā akupÿm Garirej wÿr mō. Garirej kamā kot kaj mē axte ax-pēn pumu. Ra kot mē amā amnhī jarēnh xà hkôt. E kwa wa tokyx ma akupÿm mē hwÿr tē. Anē.

⁸Hāmri nhūm wa kuma nē ma akupÿm hprôt nē htēm kurē kumrēx. Kām ma htā hkīnh nē. Nē ma Jejus kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mā ujarēnh kaxyw ma mē hwÿr hprôt nē wa tē. ⁹Pu nhūm ra Jejus tām wa kutā tē nē wa

hkaxpa. Hāmri nê wa haêr pê wa kām kapêr nê wa kām:

—Pa? Nhÿhÿm na ka wa tê? Anê.

Hāmri nhÿm wa omu nê hkînĥ tÿx kumrêx nê hwÿr hprôt nê hpar pê hkôn krâ ho tēm nê akutâ hpar â kumÿ nê kām mex o mex â harê nê kām:

—Hêxta gâà nê. Ma amex kumrêx. Amex o amex. Anê.

¹⁰ Hāmri nhÿm wa kām:

—E war amâ ma hkêt nê. Mamrî ma tê nê ixkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mā ijarê kê mē ma Garirej wÿr mra. Kamâ kot paj mē axte axpên pumu. Anê.

Pôristi kot kàxpore hprâm xàj Jejus o hêx â harênh

¹¹ Rôm nhÿm pôristi hkwyjaja akupÿm tām hkrâ hāmri nê ma kên kreta rÿm akupÿm krîm mra. Hāmri nê patre krâhtÿmjê hwÿr mra nê mē kām ujarênh pa. ¹² Hāmri nhÿm mē tee ri mē kuma nê mēhpigêtjê ho akuprô nê mē hâ axpên mar o hkrî. Hāmri nê axpên mar pa nê pôristi mā amnhîrer rax nê mē kām:

¹³ —E mē amnhîm kàxpore jamÿ nê ma ri â mē kām amnhî jarênh anhÿr o apa. Nom kêr ka mē kām amnhî to axêx nê mē kām: “Na pa prem kên kre kapem ixtÿx gôr nê inhîkwÿ nhÿm Jejus kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja mra nê mē ixpê î ho ahkî nê ma o mra.” Anhÿr o mē kām amnhî to axêx o apa. Mē ixte kàxpore ho mē amâ amnhîrerta pânĥâ. ¹⁴ Kojâ pahîhti Piratja mē anhôt â mē ajarênh ma nê hâ tanhmâ mē ato kaxyw hâ kot paj mē axy pê tanhmâ kām ixkapêr to nhÿm tanhmâ mē ato hkêt nê. Jakamâ e. Mē tee ri amnhî kukamâ ajamxpêr kêr nê. Mē māmri ma mra nê â mē kām axu-jarênh anhÿr o ri apa. Anê.

¹⁵ Hāmri nhÿm mē kuma nê mē kot amnhî to hêxta pânĥâ kàxpore jamÿ nê ma mē mar xâ hkôt mē piitâ mē kām Jejus kôt mē pa xwÿnhjê ho hêx o pa. Tâ

na htem arî jarâhâ Ijaewjaja â axpên mā mē harênh anhÿr râhâ ho pa.

Jejus kot hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mā mē âpênh â karô

Makre 16.14-18; Rukre 24.36-49; Juâw 20.19-23; Atre 1.6-8

¹⁶ Tâ pa mē ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwÿnh pê 11jaja hāmri akupÿm Jejus hÿr â harênh ma hāmri nê ma Garirej wÿr mra. Nhÿri Jejus kot mē inhmâ mēmo hixêt prêk jarênhja wÿr.

¹⁷ Nê ra hwÿr ixpôx o mrar mē Jejus pumu. Tâ nom nhÿm mē ixkwÿjaja tee ri omu nê htÿx ho nhâm mēhō hâ hkamnhîx. No kêr mē pajaja na pa prem ixprî hâ omunĥ kurê kumrêx nê ixkînĥ tÿx nê. Nê ixkînĥ nê hwÿr ixprôt nê kām:

—Pa Jejus? Hêxta waa nê. Amex o amex. Anê.

¹⁸ Hāmri nhÿm mē inhmâ:

—E na pre Tirtÿm â inhmâ kapêr anê nê inhmâ: “E kêr ka amnhî nhÿ hâ mē-moj piitâ tanhmâ ho ho apa. Kaxkwa kamâ nê pika kamâ. Mamrî nhÿhÿm amnhî krâ hkôt amâ tanhmâ amnhî to hprâm xâ hkôt tanhmâ amnhî nhîpêx to ho ri apa.” Anê. Na pre mē akaxyw â inhmâ kapêr anê.

¹⁹ —Jakamâ e. Kêr ka mē ma pika piitâ hkôt ri mē kām ijarênh o ri apa. Kê mē ixte mē nê tanhmâ amnhî nhîpêx to hâ ijarênh ma hāmri nê ixkôt amnhî xunhwÿ nê ixkôt ri amnhî nhîpêx o pa. Nê kêr ka mē ja hâ mē omu nê Tirtÿm mē wa inhmâ mē hkrâ kumrâ. Wa ixkarô nhÿ hâ mē hkrâ kumrâ. Mē kot wa inhÿ hâ pix mā tanhmâ amnhî nhîpêx to ho pa kaxyw.

²⁰ —Nê mē kām anê kê mē ixkapêr piitâ hkôt amnhî nhîpêx râhâ ho pa. E kêr ka mē ma mē kām â ijarênh anhÿr o ri mē hkôt apa. Kot paj mē anhîhkô hâ ri ixpa râhâ nhÿm nhÿrmâ pikaja hapêx o hapêx. Anê.

Na pre ã Jesus mē inhmã mē ixâpênh
ã karõ anê.

Matêwre kot Jesus jarênh nê hã kagàja
ja kôt na hapêx.

Makre

Makre kot tanhmã Jezus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Juãw Makre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre hte ma hkwyjê hkôt mẽ kãm Jezus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o ri pa. Na pre ra Simãw Pêtreja hprĩ hã Tirtũm kapêr o ahkre nhũm kuma nê mar tỳx nê. Hãmri nê mẽ pamã tanhmã Jezus ã kagà hto. Simãw Pêtre xô ri tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã kagà. Jezus kêp Tirtũm Kra hã hihtỳx o hihtỳx nê àhpumunh o àhpumunh ã nhũm pre harê nê hã kagà. Nê kêp mẽ pakutã nojarêet xwỳnh ã harê nê hã kagà. ã Juãw Makreja mẽ pamã Jezus jarê nê hã kagà anê.

Matêwre 3.1-10; Rukre 3.1-9; Juãw 1.6-8, 1.19-23

1 Pa Kris kôt ixkrãmnhwỳjaja. E kot paj mẽ amã tanhmã Jezus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà ka mẽ kamã harê nê ama. Kêp Tirtũm Kra na. Tãm na pre mẽ pakaxyw ãm nê mẽ pahwỳr kumê. Tã tãm kot mẽ pahwỳr wrỳk nê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja kot paj mẽ amã ixprĩ hã harê nê hã kagà ka mẽ kamã harê nê ama.

Juãw Paxis kot Jezus kukamã harênh

²Kormã Jezus mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri na pre Tirtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnhjê hõ pê ljaisja kukamã tanhmã harênh to nê hã kagà. Nê Jezus kukamã harênh o mõi xwỳnh Juãw Paxisja nhũm pre määnên hkukamã tanhmã harênh to nê hã kagà. Te Tirtũm tãm hamaxpêr pyrãk o harê nê harênh o:

E kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr kot harênh xwỳnhjê hõmê kê ma kutêp mẽ kãm harênh o ri pa. Kê mẽ kuma

nê kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

³Koja kukamã harênh xwỳnhja ma kapôt ã ri hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã harênh o ri pa. Nê kỳx pê mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm: “E mẽ inhma. Koja Tirtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihti mẽ nhũm wrỳ pu mẽ pahpiitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Nom pry kumrêx o mex kêt nê. ãm amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nê tãm axpên nhĩpêx. Pahihtita kutêp. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te kot pry nhĩnur nê krã hakỳx nê pry juk nhũm mẽ tee ri kot kãm hã mrar mex prãm kaprỳ pyrãk. Jakamã kot kaj mẽ Pahihti nyw kutêp ate amnhĩ tomnuj kaga nê tãm amnhĩ nhĩpêx nê tãm axpên nhĩpêx. Hãmri nê te mẽ kot pry nhĩnur o mex nê ho katat nhũm ra katat mux nê nõi pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. E kwa kêr ka mẽ ã kutêp amnhĩ nhĩpêx anê.” Anhỳr o koja mẽ kãm harênh o pa. Anê.

Na pre ã Tirtũm Juãw Paxis kukamã harênh anê nhũm y hã kapêr xwỳnh pê ljaisja mẽ pamã hã kagà.

⁴Tã ra kot harênh xã hkôt nhũm Juãw Paxisja tẽ. Hãmri nê kapôt ã ri mẽ kãm Tirtũm kapêr jarênh o pa nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga nê tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Kê Tirtũm ja hã mẽ apumu nê mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh pa nê mẽ ato hkra. Pa mẽ piitã mẽ kot ra mẽ apê hkra hã mẽ apumunh kaxyw mẽ akrã kumrã. Anê.

⁵Hãmri nhũm mẽ ohtô nê kot kapêr mar kaxyw ma nhỹhỹnh hwỳr kapôt mã mra. Pyka pê Jutej rũm nê Jutej kamã krĩ pê Jerujarê rũm nhũm mẽ ohtô nê hwỳr mra. Hãmri nê nhỹri omu nê kãm:

—E ixte amnhĩ tomnuj kaga hprãm xaj na pa awỳr amnhĩ to tẽ. Na pa hte

amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nê ixkaprĩ nê. Hãmri nê ra inhmã amnhĩ tomnuj kaga nê tãm amnhĩ nhĩpêx prãm nê.

Anhÿr ã amnhĩ jarê. Hãmri nhũm Tirtũmja kaxkwa kamã hkrĩ htã mē kuma nē amnhĩ katut kôt mē kot amnhĩ tomnuj piitã rēnh pa nē axte kām hamaxpēr kēt nē. Jakamã nhũm Juãw Paxis gōx kām mē hkrã kumrã. Pyhti pē Jotãw kamã. ⁶ Juãw Paxisja hikãxpore hkēt jakamã na pre ê mex kēt nē pa. ãm mēmo mry pē kamer kĩ ho amnhĩm ê nhĩpêx nē hagjê nē hã pa. Nē mēmo mry hkã ho amnhĩ pre nē ri pa. Nē mēo mex kur kēt nē ãm krit ku nē menh ôr o ri pa. ⁷ Hãmri nē mē kām tanhmã Jesus jarēnh to ho pa nē mē kām:

—E mē inhma. Koja tokyx Tirtũm kot mē pakaxyw ãm xwÿnhnta mē pahwÿr wrÿ. Ahpumunh tÿx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nē amnhĩ tã hã ixpijaãm rãhã ho ri ixpa. Te ixkrãm ã ixpijaãm o amnhĩ nhĩpêx pyrãk. ⁸ Na pa hte gō pix o Tirtũm mã mē akrã kumrãr o ri ixpa. Nom mē pahwÿr wrÿk mã xwÿnhja koja mē awÿr Tirtũm Karõ rē nhũm mē akaxwÿnh mã agjê. Ka mē ÿ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anê.

Juãw Paxis kot Jesus krã kumrãr ã harēnh

Matêwre 3.13-17; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34

⁹Tã nhũm Jesusja tãm Juãw Paxis wÿr tē. Garirej kamã krĩ pē Najare rũm ma hwÿr tēn pōj. Hãmri nhũm Juãwja hkrã hkumrã. Pyhti pē Jotãw kamã hkrã kumrã. ¹⁰Hãmri nē wa gōj rũm api nē mÿr ri kaxkwa pumunh o xa. Nhũm kaxkwa axkjê nhũm kurũm Tirtũm Karõ te tuuti pyrã nē Jesus wÿr wrÿk o tē nē ïkre hã xa nhũm amnhĩ tã omunh o xa. ¹¹Hãmri nhũm Tirtũm kaxkwa rũm kãm kapēr nē kãm:

E apê Ixkra mex na ka. ãm hãmri na ka hte ixkanrēhã amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anê.

Jejus kot Satanasti kaga hã harēnh

Matêwre 4.1-11; Rukre 4.1-13; mããnnēn Eprēw 2.18, 4.15

¹²Tã nhũm Tirtũm Karõja ma kapõt mã Jesus o mō ¹³nhũm kapõt ã mry xoprê kaèx ã ri mrar o hã arĩgro pē 40. Hãmri nhũm Satanasti omu nē ma hwÿr tē nē ri hkôt pa. Kapõt ã ri hkôt hēx rom tanhmã kãm kapēr to nhũm kot mar nē hkôt amnhĩ xãm prãm xaj ma hkôt pa. Nom nhũm Jesus hkaga kumrēx nhũm tee ri ho anhÿr kaprÿ nē ma akupÿm tē. Hãmri nhũm Tirtũm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjaja Jesus wÿr wrÿ nē tanhmã ho mex to.

Jejus kot Tirtũm mã ãpēnh krax ã harēnh

Matêwre 4.12-17; Rukre 4.14-15

¹⁴Nhũm pre ra mē ixpê Ijaew o amnhĩptar xwÿnh pē Eroxa Juãw Paxis kot mēmoj tã kãm ãkjêr mÿrapê nhũm pre ra unê nē haxà. Tã kot haxàr jakãnh pē nhũm Jesus ma akupÿm pyka pē Garirej wÿr mō nē kamã mē kãm Tirtũm kapēr jarēnh o pa. Nē Tirtũm kot mē hwÿr mēnh ã amnhĩ jarēnh o pa. Nom te nhãm mēhõ jarēnh pyrãk o amnhĩ jarē ¹⁵nē mē kãm:

—E na Tirtũm kãm mē ato hkra hprãm nē. Jakamã na ra kot mē awÿr ãm xwÿnhnta mē nhũm mē awÿr wrÿ. Kwa mē tokyx kapērja ma nē amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpēr. Hãmri nē ate amnhĩ tomnuj kaga nē Tirtũm kôt mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mē ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tirtũm amnhĩ tã mē apumu nē mē ato hkra. Anê.

**Jejus kot amnhĩ kôt tep pynênh
xwÿnh wa hwÿr ã harênh**

Matêwre 4.18-22; Rukre 5.1-11

¹⁶Tã nhũm Jejus ma Garirej kamã gô rax pê Garirej mÿri mō. Hãmri nê Simãw mē htō Andreja wa hwÿr kato nê wa omu. Wa kot tep pynênh xwÿnh jakamã na pre wa gôx kãm kryhti rênh o xa nhũm Jejus wa hãnh tē nê wa omu.

¹⁷Hãmri nê amnhĩ kôt wa kuwÿ nê wa kãm:

—E war amnê ixkôt tē nê ixkôt mãn apa. War apê tep kanhêr rax o ri apa xwÿnh tã kêr ka war axâpênhta kaga nê hpãnhã ixkôt apa ho apa. Kot paj tanhmã war akrã hto ka wa tep pynênh pãnhã ma ri mē hkôt mē kãm ixkapêr jarênh o ri apa. Mē ohtō nê mē kot war amar nê Tirtũm kôt amnhĩ xunhwÿr kaxyw. Jao kot kaj te war ate tep kanhêr rax nê Tirtũm mã ôr pyrãk o amnhĩ nhĩpêx.

Anhÿr o wa kãm kapêr. ¹⁸Hãmri nhũm wa kuma nê kryhti kaga nê ma hkôt pa ho pa kurê kumrêx. ¹⁹Hãmri nê mē gô mÿri mō nê Jepetew kra Xiakre mē htō Juãw wa hwÿr kato nê wa omu. Nhũm wa kormã hipêêxã nhĩhkô hã pãr kãm kryhti ho mex o wa nhÿ nhũm Jejus wa mē hwÿr kato nê wa omu nê amnhĩ kôt wa kuwÿ. ²⁰Hãmri nhũm wa kuma nê ma hkôt pa ho pa. Pãr kre kamã mē kãm âpênh xwÿnhjê ri hipêêxã re nê ma Jejus kôt pa ho pa.

**Jejus kot mēhō nê
mêkarōmnuti janor ã harênh**

Rukre 4.31-37

²¹Hãmri nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ma krĩ pê Kapanau hwÿr mō hãmri nê hwÿr pōj. Hãmri nhũm mē ixpê Ijaewjê nhō arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus ma Tirtũm kapêr o mē ahkre xã hã ixkre hwÿr tē nê hwÿr axã. Hãmri nê kamã mē kot Tirtũm kapêr mar kaxyw axpên wÿr mē pikuprõnh

xwÿnhjê jahkre ho nhÿ. ²²Nê mē ahkre mex nhũm mē kuma nê tee ri hamaxpêr nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Pêr âm hãmri na ã mē pamã mēmoj jarênh anê. Tirtũm kapêr tũm o mē ahkre xwÿnhjê rom âhpumunh tÿx kôt na hprĩ hã mē pajahkre mex nê. Anê.

²³Hãmri nhũm mēhō myja mē hwÿr axã. Na pre ra mêkarōmnuti hwÿr axã nhũm ÿ hã amnhĩ tomnuj o pa. Hãmri nê mē hwÿr axã nê Jejus pumu nê kãm kapêr. Nom tãm kapêr kêt nê. Mêkarōmnuti nhÿ hã kãm kapêr. Kãx pê kãm kapêr nê kãm:

²⁴—Pa Jejus? Kwa tanhmã mē ixto hkêt nê. Ixte apumunh mex. Apê Najare nhō xwÿnh tã mãânên apê Tirtũm kot mē ixwÿr amênh xwÿnh maati na ka. Tirtũm rũm na ka pre mē ixwÿr wrÿ. Kwa xã kot kaj mē ixto ajapêx nã? Anê.

²⁵Hãmri nhũm kãm:

—Tk. Kwa anhikrê nê myta kurũm akator kurê kumrêx. Anê.

²⁶Hãmri nhũm kuma nê âmra htÿx kãm myja o àk tÿx nê kêp kato nê ma tē nhũm akupÿm mex. ²⁷Hãmri nhũm mē piitã omu nê kamã no puma nê. Hãmri nê xatã axpên mã harênh o pa nê axpên mã:

—Kokÿÿ. Jejus na pre âhpumunh tÿx kôt mêkarōmnuti jano nhũm kuma nê mē kurũm hapôx kurê kumrêx. Anê.

²⁸Hãmri nhũm Garirej kamã mē piitã ri axpên mã harênh o pa.

**Jejus kot akupÿm Simãw
xupãnhgêx o mex ã harênh**

Matêwre 8.14-15; Rukre 4.38-39

²⁹Tã nhũm Jejus Xiakre mē Juãw mērohã Tirtũm kapêr o mē ahkre xã hã ixkre rũm kato nê ma Simãw mē Andre wa ôrkwÿ hwÿr mō. ³⁰Hãmri nê mē hwÿr agjê. Nhũm Simãw xupãnhgêxja ra à nê hkã kagro htÿx nê nõ nhũm Jejus mē hwÿr axã nhũm mē kãm harê.

³¹ Hāmri nhūm mē kuma nē hwÿr axà nē omu nē hpa hā kupy nē kànhmā ÿr nhūm hkà hakry nē akupÿm mex kurê kumrêx. Hāmri nē kànhmā xa nē tē nē mē kām mēmoj nhîpêx nhūm mē hkur o hkrî.

**Jejus kot akupÿm mē
hkwyjê ho mex ā harênh**

Matêwre 8.16-17; Rukre 4.40-41

³²⁻³³ Tā nhūm myt axà nhūm mē ohtô nē Simāw mē Andre wa ôrkwy hwÿr mra nē hakwakrem Jejus ā akuprô. Nē amnhî kôt mē à xwÿnhjê ho mra. Nē mēkarômnuti kot mē hwÿr gjêx xwÿnhjaja nhūm mē hwÿr mē o mra. ³⁴ Hāmri nhūm Jejus mē omu nē akupÿm ahpÿnhā mē piitā mē ho mex pa. Nē mēkarômnutija nhūm mē kurūm mē hapôj. Mēkarômnuti kot kêp Tîrtūm Kra hā omunh tã no nhūm kapêr nē mē hkurê nē mē hano nhūm mē kapêr kêt rāhā mē kurūm hapôj nē ma mra.

**Jejus kot Tîrtūm mā
amnhî jarênh ā harênh**

Rukre 4.42-44

³⁵ Tā nhūm apkati nhūm kormā myt kator kêt ri nhūm Jejus kànhmā nhÿ nē tē nē kato. Hāmri nē ma kapôt ā ahte nhÿhÿm tē nē nhÿri Tîrtūm mā amnhî jarênh o nhÿ.

³⁶ Hāmri nhūm Simāw Pêtre mē hkwyjaja hkrā hapôj nē tee ri ixkre kamā hapêr. Hāmri nē hapôj nē ma hpri jakop o mō. ³⁷ Hāmri nē hwÿr kato nē omu nē kām:

—Pa. Kwa na mē piitā tee ri ajapêr. Anê.

³⁸ Hāmri nhūm mē kām:

—Tô ma pu mē mō. Nom kot puj mē akupÿm mē hwÿr pamôr kêt nē. Kot puj mē hpānhā nhām krî hkwyjê hkôt măn ri pajapôj. Pa kamā mē kām Tîrtūm kapêr jarê măn. Ja kaxyw na pre mē awÿr inhmê. Krî piitā hkôt mē pa xwÿnhjaja kot kapêr mar kaxyw. Anê.

³⁹ Hāmri nē mē ma axte Garirej kamā krî hkwyjê hkôt pa. Nē krî piitā hkôt Tîrtūm kapêr o mē ahkre xà hā ixkre kamā mē kām Tîrtūm kapêr jarênh o pa. Nē mē kurūm mēkarômnuti japôx o pa.

**Jejus kot akupÿm mēhō
hkāmnu ho mex ā harênh**

Matêwre 8.1-4; Rukre 5.12-16

⁴⁰ Tā nhūm mēhō hkà hkro xapêr tÿx xwÿnhja Jejus wÿr tē. Hāmri nē hā hpijaam kaxyw kutā hkônkrā ho tēm nē nhÿ nē kām:

—Pa Pahihti. E ot pa awÿr amnhî to tē. Akupÿm ate mē ixto mex kaxyw axàhpumunh tÿx jakamā kot ka akupÿm amā ixto mex prām nē māmri akupÿm ixto mex. Anê.

⁴¹ Hāmri nhūm kuma nē kamā ukapri nē hā îhkra xi nē kām:

—Nà kot paj ato mex. E akupÿm akā mex.

⁴² Anhÿrja kôt nhūm akupÿm hkà mex kurê kumrêx. ⁴³⁻⁴⁴ Hāmri nhūm Jejus kām kapêr kām hihtÿx nē hano nē kām:

—E kêr ka amnhî tã akwyjê mā tanhmā ijarênh to hkêt rāhā ma patre hwÿr tē kê akupÿm akā mex ā apumu. Hāmri ka amnepêm Mojes kot mē ate akupÿm mē amex ā Tîrtūm mā tanhmā amnhî nhîpêx to hā karō xwÿnhhta ka kām ho anê. Kê mē piitā akupÿm akā mex ā apumu. Anê.

⁴⁵ Hāmri nhūm kuma nē ma tē. Nom axtem nē ma mē piitā mē kām amnhî jarênh o ri mra. Jejus kot kām karō xà kuhpa hā ma mē kām amnhî jarênh o ri mra. Jakamā nhūm mē kuma nē piitā nhÿhÿnh Jejus wÿr mra. Mē ohtô rax kumrêx nē hwÿr mra nhūm tee ri mē noo mā nhÿri krîm pa mā. Hāmri nē âm krî pu hā ri pa htā nom nhūm mē arî ohtô nē hwÿr mra.

**Jejus kot akupÿm ĩ kamã
htyk xwÿnh o mex ã harênh**

*Matêwre 9.1-8; Rukre
5.17-26; Juãw 10.37-38*

2 Tã nhũm Jejus hã apkati grêre nê hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mērohã ma akupÿm Kapanãu wÿr mō. Hãmri nê hwÿr pōj nhũm mē piitã nhÿri mēhō nhōrkwÿ kamã hpōx kôt harênh ma nê hã akuprō. ²Ra hã pikuprōnh rax nê ixkre nhïtom pa. Nhũm mē hkwÿjaja kapôt ã kuhê nhũm Jejus Tirtũm kapēr o mē ahkre ho nhÿ. ³Hãmri nhũm mēmyjaja kēp kwat nē ĩ kamã htyk xwÿnhja mÿ nē Jejus kot ho mex kaxyw hwÿr o tē. ⁴Hãmri nē tee ri hã mē pikuprōnh rax xwÿnhjê pumu nē nhÿhÿnh kot hwÿr o àr kaxyw tee ri amnhĩ kukamã ho ukapi ho pa. Hãmri nē hamaxpēr nē ixkre nhïmōk po hwÿr ho api nē himōk kwÿ grã nē hkôt ĩ kamã htyk xwÿnhhta nōr xã mērohã hkôt Jejus wÿr haxã. ⁵Hãmri nhũm mē kot kaxyw kãm hamaxpēr tÿx ã mē omu nē ĩ kamã htyk xwÿnhhta mã kapēr nē kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpēr kêt nē. Na pa ra anê ate amnhĩ tomnuj piitã ho ijapêx. Kot paj axte kãm ijamaxpēr kêt nē. Anē.

⁶Hãmri nhũm Tirtũm kapēr tũm o mē ahkre xwÿnhjaja tee ri ã kapēr anhÿrja ã kuma nē hamaxpēr o:

⁷—Tk. Kwa pēr mēhō myti mÿj kēp Tirtũm kêt tã te kapēr pyrãk o amnhĩ nhïpêx nē mē nē mē kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarê. Tirtũm pix kot mē nē mē kot amnhĩ tomnuj o hapêx kênã. Anē.

⁸Nom nhũm Jejus mē hamaxpēr kôt mē omunh mex nē. Mē kot Tirtũm pix kot mē nē mē kot amnhĩ tomnuj rēnh nē akupÿm mē à xwÿnhjê ho mex kôt mē hamaxpērja nhũm mē omunh mex nē mē kãm:

—Kwa mē ã ajamaxpēr anhÿr kêt nē. ⁹Ixte mē nē mē kot amnhĩ tomnuj o ijapêx par ã amnhĩ jarênh tã mē ate mē ano ho ja kôt ixpumunh kêt jakamã na ka htem ja hã ixkôt ajamaxpēr kêt nē. Nom kot paj mē anoo mã akupÿm myja o mex. Ka mē ja hã ixpumu hãmri nē ixkôt ajamaxpēr kurê kumrêx. ¹⁰Ixpê Tirtũm kot mē awÿr inhmēnh xwÿnh na pa. Ixte mē anê mē ate amnhĩ tomnuj rēnh kaxyw na pre mē awÿr inhmē na wrÿ. Tã mē ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mē anoo mã mytija ho mex.

¹¹Anhÿr o mē kãm kapēr hãmri nē ĩ kamã htyk xwÿnhhta mã kapēr nē kãm:

—E kãnhmã xa nē anōr xã mÿ nē ma akupÿm anhōrkwÿ hwÿr tē. Anē.

¹²Hãmri nhũm kuma nē kãnhmã ãm kurê kumrêx. Hãmri nē akupÿm mex ã amnhĩ pumu nē hkĩnh tÿx nē nōr xã mÿ nē mē noo mã kato nē ma akupÿm ōrkwÿ hwÿr tē. Hãmri nhũm mē kot omunh xwÿnhjaja amnhĩ jaêr pē omu nē no hapōx kaxyw nē hkôt omunh o kuhê nē kamã no pyma htÿx nē. Nē tee ri omu nē axpēn mã:

—Hêxta waa nē. Aa mē pahte ã mēhō kot amnhĩ nhïpêx anhÿr ã omunh kêt kumrêx tã jarãhã ja pumu. Nã Tirtũmja ãm mex o mex. Anē.

**Jejus kot amnhĩ wÿr
Rewi hwÿr ã harênh**

Matêwre 9.9-13; Rukre 5.27-32

¹³Hãmri nhũm Jejus mē ma mra nē akupÿm gō rax pē Garirej wÿr mra nē gō mÿ ri pa. Hãmri nhũm mē piitã omu nē hwÿr mra nē hã akuprō nhũm Tirtũm kapēr o mē ahkre ho nhÿ. ¹⁴Hãmri nē mē kure nē axte hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mērohã ma axte mra nē nhÿri Apew kra Rewija pumu. Rōm kãm mē ō pahihiti mã amnhĩ kwÿjê pē kãxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnh na pre. Jakamã nhũm àpēnh o nhÿ nhũm Jejus hãnh tē nē omu nē amnhĩ kôt kuwÿ nē kãm:

—Pa? E kwa axàpênhta kaga nê hpânâ amnê mē ixkôt mân ri apa ho apa. Anê.

Hāmri nhūm kuma nê àpênh kaga nê ma hkôt mō nê hkôt pa ho pa.

¹⁵ Hāmri nhūm mēmo arīgro hā nhūm Rewi nhō mē apkur xà hā mēo rax nê. Jakamā nhūm amnhī nhōrkwÿ hwÿr hkrāmnhwÿjaja nê Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwÿ. Hāmri nhūm mē ma hkôt mra nê ōrkwÿ hwÿr agjê nê kuri apkur o hkrī. Nê määnēn mē kēp Rōm nhō pahi mā mē kēp kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnh kwÿ nê mē ohtō nê mē kutā apkur o hkrī. ¹⁶ Hāmri nhūm Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnh kwÿ pē Parijew nhō xwÿnhjaja mra nê mē apkur ā mē omu. Nê tee ri mē hkaêx ā Jejus pumu nê hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwÿr agjê nê hā mē kām akir nê mē kām:

—Kwa na htem mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjê kutā apkur kêt tā ka mē Jejus mē apimràatā axtem nê mē kutā axàpkur o akrī. Mē ate amnhī to mex ronhÿx ka mē kutā axàpkur kêt nê. Anê.

¹⁷ Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mē kapēr ma nê mē kām:

—Tk. Ixte tām mē unhwÿr kaxyw ixte mē kutā ixàpkur o inhÿr kēnā. Xà na hte tōtō mē mex xwÿnhjê hwÿr mra nê mē hkane? Nà na hte ām mē à xwÿnhjê pix kane ho pa. Ra mē ate ja pumunh mex. Ja pyrā nê na pa pre mē kot amnhī to mex xwÿnhjê hwÿr ixwÿrk kêt nê. Ām mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjê pix wÿr na pa pre wrÿ. Ixte tām mē unhwÿr kaxyw mē hwÿr wrÿ nê jajê kutā ixàpkur o nhÿ. Mē ate amnhī tomnuj mā anhūrer nê hpânâ tām amnhī nhīpêx o apa kaxyw na pa pre mē awÿr wrÿ nê mē akamā ixukapri ho ri mē akôt ixpa. Tā ka mē atÿx ā ixte mē kutā ixàpkur anhÿrja ā ixto akapēr anê. Anê.

Mē kot Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw mēo kaga hā mē harēnh

Matêwre 9.14-17; Rukre 5.33-39

¹⁸ Juāw Paxis kôt mē pa xwÿnhjê mē Parijew nhō xwÿnhjaja na prem tōhā Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nê apkur kêt rāhā kām kām amnhī jarē. Nom nhūm Jejus kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja na prem kām amnhī jarēnh prām nê apkur kām amnhīx kām amnhī jarēnh o pa. Jakamā nhūm Ijaew kwÿjaja tee ri ja hā mē omu nê Jejus wÿr mra nê mē hā hkukja nê kām:

—Pa? Kwa aprī hā mē inhmā mēmoj jarē. Na hte Parijew nhō xwÿnhjê mē Juāw Paxis kôt mē pa xwÿnhjaja tōhā Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nê apkur kêt rāhā kām amnhī jarē. No akôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja na htem àmnhīx apkur o pa kām kām amnhī jarēnh o pa. Kwa mo na htem mē urāk nê tōhā apkur kêt rāhā kām amnhī jarēnh kêt nê? Anê.

¹⁹ Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Tk. Mo kaxyw kot mē ā amnhī nhīpêx anê? Mē hkapri hkêt kēnā. Mē kot ixkôt pa ho pa hā amnhī pumunh jakamā na htem hkīnh nê pa. Kormā ixte mē hkôt ixpa kēnā kot kêt mē Tirtūm mā kapēr kaxyw nê ho apkur kêt kām kām amnhī jarē. Xà na htem hkrāmnhwÿ hā hkīnh kaxyw hā akuprō nê hkapri nê apkur kêt nê mÿr o hkrī? Nà na htem hā akuprō nê hkīnh nê apkur rūnh nê. Ja pyrā nê na hte ixkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ixkôt kormā àmnhīx hkīnh nê apkati mē apkur kām kām amnhī jarēnh o pa. ²⁰ Nom koja mē kām ixkurē xwÿnhjaja nhÿrmā tanhmā ixto hāmri nhūm mē rī kormā hkapri htÿx kām ho apkur kêt rāhā Tirtūm mā amnhī jarē. Anê.

Nhūm pre ā Jejus mē kām hkôt ri mē pa ho mē pa xwÿnhjê jarēnh anê hāmri nê axte mē kām kapēr nê mē kām:

²¹⁻²² —Mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja mē kot amnhī nhīpêx tūm o amnhī

pyràk jakamā na htem mē kot amnhī nhīpêx nyw kaga. Tā ixte amnhī nhīpêx nywja te kot mē ate amnhī nhīpêx tūm pyràk kêt jakamā na ka htem inhma nē ām inhma. Kwa mē inhma nē mē ate amnhī nhīpêx tūm gryk ā ixkaga hkêt nē. Anē.

**Jejus kêp arīgromnu hpām
ā kot amnhī jarēnh**

Matêwre 12.1-8; Rukre 6.1-5

²³Tā nhūm mē ixpê Ijaew nhō arīgromnu pê sap kato nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ma nhÿhÿm mō. Ma mē hpur kahti hkôt nhÿhÿm mō nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ra kām prām nē. Hāmri nē prām xàj purta kamā amnhīm mēmo hy te kot harôj pyràk xwÿnhta kwÿ rê nē ma Jejus kôt hkanhar o mō. Mē ixpê Ijaewjaja na pa htem axpēn pur kām ixpa nē ā amnhī nhīpêx anē. ²⁴Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja mē hkôt mra nē tee ri ja hā mē omu nē Jejus wÿr mra nē mē hā kām akir nē kām:

—Kwa jarāhā sap tā akôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja mēmo hy hkwy rê nē akôt hkanhar o pa. Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot mē panhō arīgromnu hā mē pahte mēmoj nhīkēnh nē mē pahkurê kēnā. Kwa mē kām anē kê mē ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Anē.

²⁵⁻²⁶Hāmri nhūm Jejus mē kuma nē hprī hā mē kām Tirtūm kapēr tūm jarē nē mē kām:

—Kwa xàn ka mē kormā Tirtūm kapēr ā kagā htūm kamā pahi Tawi kot tanhmā amnhī nhīpêx to kamā harēnh nē mar kêt nē? Kormā Apiatar kêp patre maati ri na pre Tawi hkôt ri mē pa xwÿnhjê mē prām xàj Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre hwÿr agjê. Hāmri nhūm Apiatar mē kām prām tÿx ā mē omu nē mē kamā ukapri nē mē kām mēmoj gō. Mē kot Tirtūm noo mā pāwti jaxwÿr xwÿnhta nhūm mē kām kugō nhūm mē kuku.

Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja nē mē kurê htā nhūm mē kām prām tÿx ā mē omu nē mē kamā ukapri xàj mē kām kugō. Patre pix kot ja hkur kaxyw tā nhūm mē kām kugō nhūm mē kuku. Tā nom nhūm Tirtūm ja hā mē omu nhūm ja kêp omnuj kêt nē. Patre kot mē kamā ukapri nē mē kām ör nhūm ja hā omu nhūm ja kām mex nē. Anē.

Hāmri nē mē kām:

²⁷—Na pre Tirtūm panhī kumrēx o kato nē kormā mē hkôkôt nē Tirtūm mā hamaxpēr o hkrī kaxyw arīgromnu ho kato. No na pre arīgromnu kumrēx o kato nē hpānhā kaxyw panhī ho kator kêt nē. ²⁸Tā pa na pre Tirtūm mē akaxyw ixām nē mē awÿr inhmē. Jakamā papxipix na pa hte arīgromnu hā tanhmā mē kot amnhī nhīpêx to hā mē kām karō ho ri ixpa. Jakamā kwār mē māmri mēmojta rê nē ixkôt hkanhar o mō. Anē.

**Jejus kot akupÿm ïhkra grā
xwÿnh o mex ā harēnh**

Matêwre 12.9-14; Rukre 6.6-11

3 Tā nhūm mē ixpê Ijaewjê nhō arīgromnu pê sapja axte kato. Hāmri nhūm Jejus Tirtūm kapēr o mē ahkre xā hā ixkreja wÿr tē nē axā nē kamā Tirtūm kapēr o mē ahkre ho nhÿ. Nhūm mēhō my ïhkra grā xwÿnhja mē ïhkō hā mar o nhÿ. ²Nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja kām mē hkrāhtūmjê mā Jejus o kapēr prām jakamā htānopxar o kuhê nē axpēn mā:

—E kwa pu mē jar pakuhê nē kot tanhmā amnhī nhīpêx to hā omu. Xā koja jarāhā ïhkra grā xwÿnh mÿj o mex nā? Jarāhā arīgromnu kēnā kot kêt kām ïhkra ho mex. Kojā ho anē nē ra Tirtūm kapēr tūm nhīrôp xa. E pu mē xa nē hā omu. Anē.

³Hāmri nhūm Jejus ïhkra grā xwÿnhta pumu nē kām:

—Pa? E kånhmā xa nē amnē ixwÿr tē. Anē.

Hāmri nhūm kànhmā xa nē hwÿr tē nē mē piitā mē noo mā xa. ⁴Hāmri nhūm Jejus mē kot omunh o hkrī xwÿnhjē hwÿr rīt nē arīgromnu hā tanhmā mē kot amnhī nhīpēx to hā mē hkukja nē mē kām:

—E mē inhma. Tanhmā na htem arīgromnu hā axpēn nhīpēx to wehe? Xà kot ka mē arīgromnu hā axà htÿx nē amex prām xàj ma mēhō hwÿr amnhī to tē nhūm apumu nē apkatim arīgro mex jamār pē akane hkēt ka ty nhūm ja amā mex nē? Rÿ nhūm apumu nē tanhmā atomnuj to nē akupÿm amnhī nē ajano nhūm ja amā mex nē? Nà koja ā anhīpēx anē nhūm ja amā mex kēt nē. E mē inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na pre finat Mojesja Tirtūm nhÿ hā arīgromnu hā mē pahte axpēn nhīpēx ā mē pamā karō hto? Xà kot puj mē hā axpēn kām paxukapri rÿ hā mē pamā axpēn kurē ho papa? Xà kot puj mē hā mēmoj punuj pē mē utà rÿ kot puj mē am arīgro mex pix ā mē utār kaxyw arīgro mex jamā? E mē atō inhmā ja jarē. Anē.

Ra kot hprī hā mē hamaxpēr ā mē omunh mex nē ā hēx rom mē hkukjēr anē. Nom nhūm mēhō tanhmā kutā kām nē hkēt nē. Mē am piitā akryk mar pē omunh o hkrī. Mē kot tanhmā kām nē nhūm ta pānhā tanhmā mē kām nē py-maj nhūm mē tee ri kām tanhmā nē hprām nom akryk mar o hkrī. ⁵Hāmri nhūm Jejus tee ri mē ukapri hkēt ā mē omu nē hkapri nē mē kamā gryk nē. Hāmri nē ihkra grā xwÿnhja mā kām:

—Tk. Mē kot tanhmā inhmā ujarēnh tore hā. E anhihkra katāt. Anē.

Hāmri nhūm ihkra katāt nē akupÿm mex kurē kumrēx. ⁶Hāmri nhūm Pari-jew nhō xwÿnhjaja tee ri ā Jejus kapēr anhÿrja ā kuma nē kot sap ā akupÿm myta o mex ā omu nē kamā gryk tÿx nē. Nē hapōj nē ma pahi Erox kōt mē pa xwÿnhjē hwÿr mra nē mē kām harē

nē tanhmā hā axpēn kukjēr to nē axpēn mā:

—Kwa tanhmā kot puj mē ho? Na ā kapēr anhÿrja o mē pahto kapēr punuj nē. Te hkīnhā mē papamjaja mē kamā paxukapri hkēt pyrāk ā mē pajarē. Koja mē pahkwÿjaja kuma hāmri nē mē pahte amnhī nhīpēx kaga nē amnhī kaxyw hkōt pix mā hamaxpēr o pa. Ja pymaj kwa tanhmā kot puj mē ho? Anē.

Mē ohtō nē kot Jejus kapēr mar kaxyw hwÿr mra ā mē harēnh

Matēwre 4.23-25; Rukre 6.17-19

⁷⁻⁸Tā nhūm Jejus mē hkōt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mērohā ma akupÿm gō rax wÿr mō nhūm mē ohtō nē omu nē ma hkōt mra. Pyka pē Garirej mē Jutej wa kurūm nē krī pē Jerujarē rūm nē pyka pē Itumēj rūm nē pyhti pē Jotāw nhīkjē hā krī hkwy rūm nē krī hkwy pē Xir mē Sitō wa pu hā krī hkwy rūm ohtō nē ma hwÿr mra. Na prem ra harēnh ma nē nhÿhÿm mōr ā omu nē axpēn mā harēnh o:

—E kwa tokyj pu mē ma hwÿr mē ā xwÿnhjē o mō kē akupÿm mē ho mex. Anē.

Hāmri nē hwÿr mē o mra nē hā pikuprōnh rax nē. ⁹⁻¹⁰Hāmri nhūm Jejus akupÿm mē ā xwÿnhjē ho mex. Gō mÿri xa nē tanhmā mē ho mex to. Jakamā nhūm mē axte ohtō nē hwÿr mra nē pi-itā kot htok nē akupÿm mex kaxyw hwÿr axpēn nhīgā. Hāmri nhūm tee ri amnhī wÿr mē omu nē hkōt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mā:

—Kwa mē ma mra nē amnē kanōre jēt mÿj kjēnh o tē nē jar inhmā anhō. Kē mē ixtā axpēn nhīgānh o ijanēnh japēr pa hwÿr axà nē amÿm mē ho hpÿnh nē akupÿm mē ho mex. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē ma mra nē kām ja o tē nē kunhō. ¹¹Na pre mēkarōmnuti hkwyja mē hkwyjē hwÿr agjē. Jakamā nhūm mē Jejus pumu nē mēkarōmnuti nhÿ hā kēp Tirtūm Kra hā

omunh kurê kumrêx. Hāmri nê hā hpi-
jaàm kaxyw kutā hkōnkrā ho hkrī nê
mēkarōmnuti nhỹ hā kām kapēr nê kām:
—Kwa apê Tirtūm Kra na ka. Anê.

¹²Hāmri nhūm tee ri amnhī tā mē
kuma. Kām mēkarōmnuti ā kot harēnh
anhỹr prām kêt nê. Ām mē piitā mē kot
kapēr mar nê kot amnhī nhīpêx ā omunh
pê kēp Tirtūm Kra hā omunhja na kām
hprām. Jakamā nhūm mēkarōmnuti ā
harēnh anê nhūm ja nê mē kām kapēr
nê mē kām:

—Tk kwa nà kēr ka mē tanhmā ijarēnh
to hkêt nê. Anê.

**Jejus kot amnhī kaxyw mē
kêp 12 rēnh ā harēnh**

Matêwre 10.1-4; Rukre 6.12-16

¹³Tā nhūm Jejus hkôt mē pa ho mē pa
xwÿnh kwÿjê mã kām:

—E pu mē ma mō nê krāhakÿx mÿj ā
api. Anê.

Hāmri nê mē ma hwÿr mō nê hā api
¹⁴nhūm Jejus amnhī kaxyw mē ho 12 nê
mē kurê. Mē kot ma ÿ hā Tirtūm kapēr o
mē ahkre ¹⁵nê ÿ hā mē nê mēkarōmnuti
janor o pa kaxyw. ¹⁶ā mē hixi kot anhỹr.
Na pre ja kēp Simāw no nhūm Jejus
hpānhā hā hixi hō mē nhūm hpānhā
māānēn kēp Pêtre.

¹⁷Nê hkôt Jepetew kra Xiakre mē htō
Juāwja wa kuta.

Hāmri nê kot Simāw nhīpêx pyrā nê
wa hā hixi hō mē nhūm wa hpānhā
māānēn kēp Poanes. Wa kot amnhī
prēprêk jakamā nhūm ā wa hā hixi
mēnh anê.

¹⁸Nê hō pê Andreja ta.

Nê hkôt Andre htō Firiptija ta.

Nê hkôt Patoromewja ta.

Nê hkôt Matêwreja ta.

Nê hkôt Tomasja ta.

Nê hkôt Arpêw kra Xiakreja ta.

Nê hkôt Tatewja ta.

Nê hkôt Simāw oja ta.

Simāwja na pre kām mē ixpê Ijaewjê
nhō pika pê Ijaew kīnh tÿx nê.
Jakamā na pre kām nhām pika hō
nhō pahi kot mē ho amnhīptār prām
kêt nê pa.

¹⁹Nê hkôt Jut Kariotja ta.

Kormā kot mē kām Jejus kurê xwÿn-
hjë nhīhkram ör mā nhūm Jejus kot
amnhī kukamā omunh mex tā mē
hkôt amnhī kaxyw kuta.

Ā mē kot ÿ hā mē ahkre o pa kaxyw mē
rēnh xwÿnhjê nhīxi kot anhỹr.

Jejus mē mēkarōmnuti wa harēnh

*Matêwre 12.22-32; Rukre 11.14-23,
12.10; Juāw 10.19-21*

²⁰Hāmri nhūm Jejus hkôt mē pa ho
mē pa xwÿnh kwÿjê rēnh pa nê ma
amnhī kôt mēhō nhōrkwÿ hwÿr mē o
mō. Na prem apkur kêt ry rax nê ra kām
prām tÿx nê nhūm ma mē apkur kaxyw
amnhī kôt mē o mō. Hāmri nhūm axte
mē ā xwÿnhjaja mē omu nê Jejus wÿr
pikuprōnh rax nhūm mē tokyx apkur kêt
nê. ²¹Hāmri nhūm Jejus katorxā nê htō-
jaja tee ri mē apkur kêt ā mē harēnh ma
nê axpēn mā:

—Kwa mām ām ra tanhmā hkrā amnhī
to nà? Hā na mē kot omunh kaxyw hā
hpikuprōnh rax jakamā nhūm kormā ap-
kur kêt nê. E tokyx pu mē ma hwÿr mra
nê omu nê mē kēp utā nê akupÿn amnhī
kôt o mō. Anê.

²²Rōm nhūm Tirtūm kapēr tūm o mē
ahkre xwÿnhjaja Jerujarē rūm Jejus wÿr
mōn pōj. Hāmri nê tanhmā ho kapēr
punuj to. Kēp mēkarōmnuti hkwy hā
hkamnhīx jakamā harēnh o:

—Tk pēr hinhu nhīkōōti nhỹ hā na hte
mē nê amnhī kwÿjê japōx o pa. Anê.

Hinhu nhīkōōti nhīxi hō pê Satanasti
nhūm prem ÿ hā Jejus kot amnhī nhīpêx
o pa hā hkamnhīx. ²³Hāmri nhūm
amnhī tā mē omu nê amnhī wÿr mē kām
hpa ho apê nê mē kām amnhī jarē. Nom

amnhî tâ kuxi nê mē kām mēmoj jarē nē mē kām:

—Kwa mē inhma mē ate ixpê Satanasti hkwȳ hā ixkamnhix xw̄ynhjaja. Xà na hte Satanasti mē nê amnhî kw̄ȳjê janor o pa? Nà na hte ā amnhî nh̄ipêx anh̄yr̄ kêt nê. ²⁴Na hte pika nh̄o xw̄ynhjaja axpên kutā amnhî xunhw̄ȳ nê axpu hāmri nê anhrà nê ma ahp̄ynhā ri pa nê amnhî krā hkôt ri tanhmā amnhî to ho ri pa. Jakamā nh̄um mē ō pahija mē hamār o pa hkêt nê. ²⁵Nê krī nh̄o xw̄ynhjaja haxw̄ȳja. Mē kot axpên to hkwȳ xw̄ynhjaja koja mēmoj tā axpên kām gryk nê axpên kutā amnhî xunhw̄ȳ hāmri nê anhrà nê ahp̄ynhā pa hāmri nh̄um mē ō pahi tee ri kām mē hamār o pa hprām. Mo hkwȳjaja kot kêt ri mē hamār o pa? Nom tām kot amnhî nê mē hanoore hā. Mē tāmjaja na prem axpên kām gryk nê anhrà nê ahp̄ynhā pa. ²⁶Tā ja pyrā nê ixte Satanasti nh̄ȳ hā tanhmā amnhî nh̄ipêx to ho ixpa ronh̄yx pa ri mē kurūm amnhî kw̄ȳjê japôx o ri ixpa hkêt nê. Mēkarōmnuti-jaja kēp Satanasti hkwȳ kēnā. Koja Satanasti ixte mē kurūm mē hapôx kaxyw tanhmā inh̄mā nê hkêt nê. ²⁷āhpumunh t̄yx jakamā na hte mē kot hkôt amnhî xunhw̄yr̄ xw̄ynhjê pumunh t̄yx o pa nh̄um mēhō tee ri kēp mē utār kaxyw. Tā ixāhpumunh t̄yx o ixte hakrenh jakamā ixte kēp mē utārja inh̄mā tanhmā kute hkêt. Na pa hte kēp mē utā nh̄um mē hpānhā ixkôt amnhî nh̄ipêx o pa nh̄um Satanasti tee ri mē hā ixpumunh o pa kapr̄ȳ.

²⁸—Ām hāmri na pa mē amā ixkapēr. Kot kaj mē tanhmā amnhî tomnuj to ho apa. Nê amnhî tomnuj t̄yx kumrēx rāhā ho apa. R̄ȳ tanhmā akapēr punuj to ho apa. R̄ȳ tanhmā Tirtūm o akapēr punuj to ho apa. Tā tee ri ja hā amnhî pumu nê akaprī nê ā ate amnhî nh̄ipêx anh̄yr̄ja kaga nê Tirtūm kôt amnhî xunhw̄ȳ. Hāmri nh̄um amnhî tā mē apumu

nê amnhî katut kôt mē ate amnhî tomnuj nê mē akapēr punuj rēnh pa nê axte kām hamaxpēr kêt nê. Koja ho hapêx par kumrēx. ²⁹Nom koja Tirtūm Karō xatā mē amā ixto amnh̄irīt tā ka mē ama nê ām ama nê te kēp amnhî jamak pro pyrāk o amnhî nh̄ipêx. Jao Tirtūm Karō hā apijaam kêt ā amnhî to amnh̄irīt. Ja m̄yrapê koja Tirtūm nh̄ymā amnhî xwar te mē apê amnhî jamak pro pyrāk o mē anh̄ipêx ka mē tee ri kām amnhî kaprī kapr̄ȳ. Hāmri nê mē kot amnhî xā ht̄yx kamā hamak o pa htūm xā w̄yr̄ ma apa nê kamā apa rāhā apa ho apa. Anē.

³⁰Mē kot Satanasti nh̄ȳ hā mē nê mēkarōmnuti janor o pa hā hkamnhix jakamā nh̄um pre Jejus ā mē kām kapēr anē.

Jejus katorxà mē htōjê jarēnh

Matêwre 12.46-50; Rukre 8.19-21; määnēn Epr̄ew 2.11-12

³¹Rôm nh̄um Jejus katorxà mē htōjaja hw̄yr̄ mra no ām kormā hw̄yr̄ gjêx kêt nê. Mē kot hā ht̄u rax jakamā nh̄um mē tee ri hw̄yr̄ gjêx kaxyw kormā kapôt ā kuhê. Hāmri nê mē kot mar o kuhê xw̄ynhjê hō mā kapēr nê kām:

—Kwa ma tēn Jejus mā mē ijarē kē mē ixw̄yr̄ kato. Anē.

³²Rôm nh̄um ixkre kamā mē hkrī xw̄ynhjaja mē omu nê Jejus mā mē harē nê kām:

—Kwa Pahiiti. Ota akatorxà mē atōjaja aw̄yr̄ mra nê pōj nê tee ri aw̄yr̄ gjêx mā nê kormā kapôt ā kuhê nê atā karō. Anē.

³³⁻³⁵Hāmri nh̄um mē kuma nê mē kām:

—Tôe pa ixkato nê mē omu. Inh̄mā mē hapêê. Nom kot kaj mē atō Tirtūm kapēr ma nê hkôt amnhî xām nê hkôt amnhî nh̄ipêx. Hā kot kaj te apê ixto r̄ȳ ixkatorxà kot amnhî nh̄ipêx pyrāk o pu mē axpên nh̄ipêx. Pa te inh̄mā mē hapê pyrā nê inh̄mā mē ajapê nê. Anē.

Mëmo hy hkre xwÿnh jarënh

Matêwre 13.1-9; Rukre 8.4-8

4 Tã nhũm Jejus axte gô jakàx ã më ahkre ho nhÿ. Hãmri nhũm më axte hã htu rax jakamã nhũm tee ri më omu hãmri nê pàr krem axà nê gôx kãm amÿm më ahkre ho nhÿ. Nhũm më pi-itã kÿxpê omunh nê mar mex o kuhê. ²Hãmri nhũm më ahkre ho nhÿ. Nom më ujarënh pix kãm më ahkre. Më kot Tirtũm kapër mar nê tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to ho paja nhũm hã kuxi nê më kãm hã ujarënh o nhÿ nê më kãm:

³—E më inhma. Koja mëhõ ma pur mã mõ nê pur kãm mëmo hy ho ukapër o pa nom nhũm hy piitã amex kãm rôrôk kêt nê. Koja ahpÿnhã rôrôk. ⁴Koja hkwy aptÿx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nê hwÿr mra nê hkrër pa. ⁵⁻⁶Nê koja kën kãm hkwy rôrôk hãmri nê higrôt kutã nojarët nê higrôt pa. Nom nhũm kamã aptÿx nê kamã kêp pika hkryre jakamã nhũm higrôt nhũm hã myt ahpa nê arıgro htÿx më nhũm grã pa. Harê hkryre jakamã grã pa. ⁷Nê koja hkwy mrônhi kamã rôrôk nê higrôt tã no nhũm utıja kêp amÿtã nhũm ô hkêt nê.

⁸—No koja hirã kamã pika mex kãm hkwy rôrôk. Hãmri nê hirã kamã rôrôk jakamã higrôt mex nê piitã ô rax nê. Kamã ô hkwy kêp 30 nê kamã hkwy kêp 60 nê kamã hkwy kêp 100. ã më ujarënh kot anhÿr. ⁹Kwa më ama nê kãm aja-maxpër tÿx rãhã ho ri apa. Anê.

Jejus kot hprı hã mëmo hy jarënh

Matêwre 13.10-23; Rukre 8.9-15

¹⁰Hãmri nhũm më Jejus uxjarënh mar pa nê anhgrã nê ma akupÿm mra nhũm hkôt më pa ho pa xwÿnh pê 12 më hkwy-jaja pix Jejus ri arık. Hãmri nê ujarënhã ã hkukja nê kãm:

—Kwa mon ka hte ã më kãm axu-jarënh anê Pahihti? Na pa më ixprı hã amar mex kêt nê. Anê.

¹¹⁻¹²Hãmri nhũm më kãm:

—Nà kot paj ixprı hã më amã harê. Tirtũm kãm më ate aprı hã mar prãm jakamã kot paj ixprı hã tanhmã më amã harënh to. Nà më kot amnhı tomnu kaga nhũm Tirtũm kot ja hã më omunh xã hkôt më ho hkra hã harënhja na pa hte më kãm harê. No müjjaja më akınhã më kãm mar prãm kêt jakamã na pa hte më kãm mëmoj tã haxwÿ nê awjarê nhũm më ãm ixujarënh pix ma.

Na htem kuma nê ãm kuma nê htÿx ri hã pa. No kêp apu më kãm hprı hã mar prãm ronhÿx më ra hprı hã kuma nê Tirtũm kôt amnhı xunhwÿ nhũm amnhı tã më omu nê më kot amnhı tomnuj o hapêx. Nom më kãm mar prãm kêt. Anê.

¹³Tã më ate aprı hã ixujarënhja mar mex kêt jakamã tanhmã kot kaj më amnhı to nê ixujarënh piitã ama? E kot paj ixprı hã më amã mëmo hyta jarê ka më inhma.

¹⁴—Nà mëmo hyta te kêp Tirtũm kapër pyrãk. Nê ahpÿnhã rôrôk xã hã pikata te kêp ahpÿnhã më kot Tirtũm kapër mar xwÿnhjê kot mar nê ahpÿnhã tanhmã amnhı nhĩpêx to pyrãk.

¹⁵Jakamã më kot mar xwÿnh kwÿ-jaja hte kot aptÿx kãm hkwy rôrôk nhũm kuwênh kot hwÿr mra nê hkrër par xwÿnhã pyrãk. Jakamã na htem Tirtũm kapër ma nom nhũm Satanasti te kuwênh kot hy hkrër parta pyrãk o më hipêx. Nê më kot amnhı kaxyw hkôt hamaxpër nê hkôt amnhı xunhwÿr py-maj tanhmã nê më hkrã hto. Jakamã nhũm më Tirtũm kapër ma nom ho hamakêtkati tokyx anê nê axte kãm hamaxpër kêt nê.

¹⁶—Nê më kot mar xwÿnh kwÿjaja te kot kênre kamã hkwy rôrôk nê higrôt nhũm te hã myt ahpa nhũm grã par tokyx anhÿr xwÿnhã pyrãk. Na htem Tirtũm kapër ma nê hkınh nê. Nê kãm mar prãm nê. Te hy higrôt tokyx anhÿrta pyrãk. ¹⁷Tã nhũm mëhõ tã nê Tirtũm nê

tanhmã mē kãm kapēr to nhũm mē kuma nē hkaga. Rỳ nhũm mē Tirtũm ā tanhmã mē homnuj to nhũm mē tee ri amnhĩ tã mē omu nē hkaga. Te mēmo hy higrõt nē grã par tokyx anhÿrta pyrãk.

¹⁸—Nē mē kot mar xwÿnh kwÿjaja te kot mrõnhĩ kamã hkwÿ rõtõk nē higrõt nhũm mrõnhĩ kot kēp ãmnãr xwÿnh-ta pyrãk. Nē mē kãm Tirtũm kapēr mar prãm nē. ¹⁹Nom mããnen kãm hikukrēx rax nē hikãxpore rax prãm jakamã ãm ja pix kukamã hamaxpēr o ri pa. Jao ra gryk ā axte Tirtũm kapēr mã hamaxpēr nē hkõt amnhĩ nhĩpēx kēt nē. Te mrõnhĩ kot higrõt pē ãmnãr nhũm ô hkēeta pyrãk.

²⁰—No mē kot mar xwÿnh kwÿjaja te hirã kamã pika mex kãm hy hkwÿ rõtõk nē higrõt nē ô raxta pyrãk. Na htem ixkapēr ma nē amnhĩ krã him hãgĵēnh tÿx nē. Nē ixkõt ri amnhĩ nhĩpēx mex rãhã ho ri pa. Te mēmo hy hkre kamã ô hkwÿja kēp 30 nē kamã kēp 60 nē kamã kēp 100ta pyrã nē Tirtũm kapēr kõt amnhĩ nhĩpēx mex rãhã ho pa. E ā ixujarēnhja kot anhÿr. Anē.

Kanē hpimxur ā harēnh

Rukre 8.16-18, 8.24-25;

Matēwre 13.10-15, 25.14-30

²¹Nhũm Jejus arĩ hkõt mē pa ho pa xwÿnhjē jahkre nē mē kãm:

—Xã na htem kanē hpõk nē poti ho hpro rỳ hitom kãm par krak ri unhwÿ? Nã na htem hpõk hãmri nē kÿx pē mēmoj nhĩmõk ā unhwÿ. ²²Ja pyrã nē mē piitã kot hkwÿjē pē tanhmã hamaxpēr punuj to ho hpimxur prãm tã tee ri kot ho hpimxur prãm kaprÿ. Kojã nhÿrmã mē hamaxpēr piitã amnhĩ to amnhĩrit pa. Nē mēmoj piitã ra hpimxur mex tã kojã nhÿrmã amnhĩ to amnhĩrit pa. Te mē kot kanē hpõk nē kÿx pē unhwÿr nhũm amnhĩrit mex pyrãk. Ja pyrã nē na pa hte Tirtũm kapēr o ri ixpimxur o ixpa hkēt nē. Na pa hte ixprĩ hã mē amã

harēnh mex o ixpa. ²³Kwã mē ixujarēnhja ma nē kãm ajamaxpēr tÿx rãhã ho ri apa. Anē.

Nhũm pre ā Jejus mē kãm kapēr anē. ²⁴Hãmri nē mē kãm:

—Nē kēr ka mē axpēn kãm axukapri ho ri tanhmã axpēn to mex to ho ri apa. Kēr kē Tirtũm ja hã mē apumu nē mē apyrã nē mē akamã ukapri pē mē ato mex o pa. ²⁵Kojã mēhõ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpēx mex to pa ja hã omu nē kot inhmã ãpēnh mexta pãnhã ho mex nē. No kojã inhmã ãpēnh mex kēt pa ja hã omu nē hã ho mex kēt nē.

—Nē kojã mēhõ kãm ixkapēr mar prãm nom kormã hprĩ hã mar mex kēt tã arĩ mar o pa nē gaa nē mar tÿx o mō. No kojã kuma nē ãm kuma hãmri nē gaa nē hã no hkēt. Anē.

Pur kãm mēmo hy hkre xwÿnh jarēnh

Matēwre 13.24-30

²⁶Nhũm Jejus arĩ hkõt mē pa ho mē pa xwÿnhjē jahkre ho nhÿ nē mē kãm:

—E pa mē amã tanhmã mē kot ixkapēr mar tÿx xwÿnhjē jarēnh to ka mē inhma. Kojã mēhõ ixkapēr mar tÿx nē ra hkõt ri amnhĩ nhĩpēx o pa. Hãmri nē hamaxpēr nyw o hamaxpēr o pa nē amnhĩ nhĩpēx nyw o amnhĩ nhĩpēx o pa. Te mē hpur kãm mēhõ kot mēmo hy hkre xwÿnh kot amnhĩ nhĩpēx pyrãk. Na hte hyja kre ho pa. ²⁷Hãmri nē hkre hpa nē kamãt mē õt o hikwÿ nē arĩgro mē mēmoj tã ãpēnh o pa. Rãhã nhũm mēmo hyja arĩ hikwÿ ho hikwÿ hkēt nē. Kojã amnhĩ nhĩpēx ô ho amnhĩ nhĩpēx nē higrõt kato nē hprēk. Kre xwÿnh kot tanhmã kot amnhĩ nhĩpēx to hã omunh kēt tã nhũm kãm hprēk.

²⁸—Na hte hpõm hapõx o pa nē higrõt o pyka kahte. Hãmri nē hprēk nē hõ axpõt nē gaa nē hpãnhã ô. Hãmri nē hkamrēk pa nē xa. ²⁹Hãmri nē mē kot hikēnh mã mex nē nhũm kot hkre xwÿnh-ta omu nē amnhĩm hamÿnh pa. Tã mē kot ixkapēr mar mex xwÿnhjaja te mēmo

hy ra higrôt kator nê hprêk nê hô pipôt nê ô xwÿnh̄ta pyrâk. Nê urâk nê amnhî nhîpêx ô ho amnhî nhîpêx o pa. Anê.

**Jejus te kot mêm̄o hy pyrâk
ã kot amnhî jarênh**

Matêwre 13.31-32; Rukre 13.18-19

³⁰⁻³² Nhũm Jejus arĩ mē ahkre ho nhỹ nê mē kãm:

—Tirtũm kot mē awÿr ixte mē ato amnhĩptâr kaxyw inhmênh ã ijarênhja. Te ixte mêm̄o hy pixire pyrâk. Koja mēhõ mêm̄o hy hõ pixire nê hkre nhũm ra higrôt. Nê gaa nê hprêk. Hãmri nê hpa anhrâ nhũm kuwênhre hwÿr mra nê hõptĩ kamã amnhĩm haê nhîpêx. Mêm̄o hyta grire htã nhũm hkre nhũm higrôt nê ã amnhî nhîpêx anê. Tã kot paj nhỹrmã urã nê ixpyxi htã kot paj pika piitã hkôt mē ho amnhĩptã nê mē omunh mex rãhã ho ri ixpa. Anê.

Ã na pre Jejusja hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mã amnhî tã kuxi nê ujarênh anê. ³³ Mē kãm ujarênh kãm mē ahkre ho pa. Te nhãm mêm̄oj jarênh pyrã nê amnhî tã haxwÿ nê harê. Mē kot tanhmã mar to hã mē omunh xã hkôt tanhmã mē kãm ujarênh to. ³⁴ Na pre ãm ujarênh pix kãm mē kãm kapêr mar prãm kêt xwÿnhjê mã amnhî jarênh rãhã ho pa. No mē kot hkôt pa ho pa xwÿnhjê mã nhũm hprĩ hã ujarênh jarê nhũm mēhprĩ hã mar mex nê.

Jejus kot kôk o pinhkrênh ã harênh

Matêwre 8.23-27; Rukre 8.22-25

³⁵ Tã nhũm amÿkry nhũm Jejus arĩ pâr kre kamã nhỹ. Hãmri nê hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mã kãm: “E pu mē ma xarmã mō.” ³⁶ Anê hãmri nê mē kot mar o hkrĩ xwÿnhjê re nê pâr mã agjê nê ma xarmã mō. Garirej rũm kato nê ma xarmã pika hõ hwÿr mō. Nhũm pâr kwÿja ma mē hkôt mō. ³⁷⁻³⁸ Nhũm Jejus ra ôttxwa nê tē nê pâr kre kamã hkrã japar xã hã hkrã xi nê ra ôt tÿx nê nō.

Nhũm kôk àpêr tÿx nê nhũm gô kãnhmã harĩ nê axpên tak. Ra ri xatã axpên tak nê pâr kre kamã axkapĩ nhũm ra mē kêp àr o mō. Hãmri nhũm mē tee ri amnhî nhîpêx nê tee ri amnhî kukamã hamaxpêr nê Jejus wÿr hprôt nê kumra nê kãm:

—Kwa kãnhmã nhỹ Pahihti. Kot puj mē jarãhã pahtyk pa. Anê.

³⁹ Hãmri nhũm hkrãkato nê kãnhmã nhỹ nê kôk mē gôta pumu nê wa kãm kapêr o:

—E kwa wa anhĩkrê. Anê.

Hãmri nhũm gô mē kôk hpinhkrênh kurê kumrêx.

⁴⁰ Hãmri nhũm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nê. Kormã mē ate amnhĩ kaxyw Tirtũm mē wa inhmã ajamaxpêr tÿx kêt. Hã na ka mē ri amã ma nê tee ri amnhî kukamã ajamaxpêr. Anê.

⁴¹ Hãmri nhũm mē amnhî jaêr pē ã kot amnhî nhîpêx anhÿr ã omu nê tee ri axpên pumunh pē omunh o kuhê. Hãmri nê axpên mã:

—Kokÿÿ. Jejus kêp mē panhiõ hkêt. Mē pahtõ kot pu te kot amnhî nhîpêx pyrã nê kôk mã pakapêr nhũm anhĩkrê? Nã mē pakurom àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. Anê.

**Jejus kot mēhõ nê
mêkarõmnuti janor ã jarênh**

Matêwre 8.28-33; Rukre 8.26-34

5 Tã nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mērohã mō nê xarmã Geras wÿr pøj. ²⁻⁴ Hãmri nê pâr rũm hapøj nhũm mēhõ myja Jejus pumu nê hwÿr tē. Mêkarõmnuti kot hwÿr àr nhũm ÿ hã oprê htÿx kumrêx. Hãmri nê hkwÿjê hkàx ã kapôt ã mē hã pika kamã ri hkênh nê pa ho pa. Nhũm mē xatã kàx o hte hpre nê hpa hpre htã no nhũm kurê. ⁵ Nê kamàt kãm nê arĩgro hã ãmra htÿx o mrar pē kên o amnhî tak o mra. Mē hã pyka kamã nê kapôt ã hixêt ã amnhî tak tÿx rãhã ho mra. ⁶ Tã àmÿm

Jejus pumu nê hwÿr hprôt nê hã hpi-
jaàm kaxyw kutã hkôn krã ho tẽm nê
hparpê nhÿ. ⁷⁻⁸Hãmri nhũm omu nê nê
mëkarõmnuti mã kapêr nê kãm:

—Kwa kurũm akato nê ma tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nê tanhmã myta o
nhũm tãm mëkarõmnuti nhÿ hã Jejus mã
kapêr nê ãmra kamã kãm:

—Pa Tirtũm Kra Jejus? Mo kaxyw na
ka ixwÿr tẽ? Kwa tanhmã ixto hkêt nê
nã?

⁹⁻¹⁰Anẽ nhũm kãm:

—Tanhmã na anhixi te? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nã ixpê Mëohtõhti. Mëkarõmnuti
ohtõ nê kot ixwÿr gjêx jakamã na htem ã
inhixi jarẽnh anẽ. Kwa nê mẽ ijanor kêt
nê nã? Anẽ.

¹¹⁻¹²Hãmri nhũm mëkarõmnuti tãm
amnhĩ to kuwÿ nê kãm:

—Kwa kêr ka jahti nê mẽ ijapõx japêr
nê mẽ kot amnhĩ xã htÿx kamã hamak o
mẽ pa htũm xãta wÿr mẽ ixrẽnh kêt nê.
Hagrõ hkwy müj wÿr mãn mẽ ixrẽ pa mẽ
hpãnhã hwÿr mãn hagiê? Anẽ.

¹³Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Mẽ tãm hwÿr mra. Anẽ.

Hãmri nhũm mëmyta pẽ hapõx pa nê
ma hagrõ hwÿr mrrar kurê kumrẽx nê
mẽ kãm gjêx pa nhũm myja akupÿm
tãm hkrã. No nhũm hagrõja mëkarõm-
nuti pymaj amÿra nê axkakhũm nê hprôt
nê himõ hã krã hixêt ã xpum rõrõk
nê gõx kãm mrõ nê hpikaprãr pa. Ohtõ
rax kumrẽx. Kêp 2.000 tã hpikaprãr pa.
¹⁴Hãmri nhũm hagrõ jamãr o ri mẽ pa
xwÿnhjaja tee ri ja hã omu nê ma mẽ
õ patrãw wÿr akupÿm mẽ piitã mẽ kãm
harẽnh o hprôt nê mra. Hãmri nê mẽ
kãm ujarẽnh pa. ¹⁵⁻¹⁶Nhũm mẽ tee ri mẽ
kuma nê ma Jejus wÿr mra nê hkaxpa
nê kuri myta pumu. Nhũm ra akupÿm
tãm hkrã nê ê kamã tãm amnhĩ nhípêx
nê nhÿ. Nhũm mẽ kot hã omunh xwÿnh-
jaja mẽ kãm ujarẽnh pa nhũm mẽ kuma
nê myta pumu hãmri nê tee ri amnhĩ

kukamã hamaxpêr o kãm Jejus puma nê.

¹⁷Hãmri nê amnhĩ nê kãm kapêr nê kãm:

—Kwa mëmo kaxyw na ka mẽ ixwÿr
rê? Mẽ ma akupÿm amrar tokyx anẽ.
Anẽ.

¹⁸Hãmri nhũm mẽ kuma nê akupÿm
pãr wÿr agiê nhũm akupÿm mex xwÿn-
hta tee ri ja hã mẽ omu nê mẽ hkõt hkrã.

¹⁹No nhũm Jejus kãm:

—Nã kot kaj mẽ ixkõt amõr kêt nê.
Ma akupÿm anhõ krĩ hwÿr mãn tẽ nê
mẽ kãm Tirtũm kot akupÿm ato mex ã
amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkõt apa. Anẽ.

²⁰Hãmri nhũm kuma nê ma akupÿm
tẽ. Hãmri nê õ pyka pẽ Tekap kãm
mẽ kãm Jejus kot tanhmã ho mex to
hã harẽnh ri mẽ hkõt pa nhũm mẽ
amnhĩ jaêr pẽ kuma nê tee ri hkukamã
hamaxpêr.

Jejus kot akupÿm mëhõ ho mex nê akupÿm mëhõ ho htir ã harẽnh

Matêwre 9.18-26; Rukre 8.40-56

²¹Tã nhũm Jejus mẽ hkõt mẽ pa ho
pa xwÿnhjê mërohã akupÿm xarmã mõ
nê rê. Hãmri nê pãr nhõ nê api nê gõ
mÿri kuhê nhũm pika nhõ xwÿnhjaja
Jejus pumu nê hã pikuprõnh rax nê.
²²⁻²³Hãmri nhũm mëhõ my pẽ Jajtija
hwÿr tẽ nê kutã hkõnkrã ho htẽm nê nhÿ.
Kêp Tirtũm kapêr o mẽ ahkre xã hã ixkre
jamãr xwÿnh maati na pre. Nhũm hkra
nija kêp ã htÿx nê htyk kaxyw nê nõ. Ko-
rmã nyw. Kormã hã amgrã pẽ 12 pix tã
ra kêp htyk kaxyw. Hãmri nhũm Jajtija
tee ri hkukamã hamaxpêr nê ma Jejus
wÿr tẽ nê hpar pẽ hkõn krã ho tẽm nê
ho hwÿr kãm hihÿx nê kãm:

—Pa akupÿm mẽ ixto mex xwÿnh
maati. E awÿr na pa tẽ. Na ra ixkra ixpê
htyk kaxyw. Pa tee ri omu nê kaxyw amã
ijamaxpêr nê awÿr tẽ. Jakamã kwa ma
ixkõt inhõrkwy hwÿr tẽ nê inhmã omu
nê hã anhĩkra xi nê akupÿm inhmã ho
mex. Anẽ.

²⁴Hāmri nhūm kuma nē ma hkôt tē. Nhūm mē ohtô nē axpēn nhīgānh nē axpēn kujahêk o wa hkôt mra. ²⁵Nhūm mēhō nija haxwỳja wa hkôt tē. Na pre hte hkamrô hkryre rāhā ho pa hā ra hā amgrā kēp 12. ²⁶Nē tōtô mā amnhīrer rax nē nhūm mē tee ri kot ho mex kaxyw nom xatā hkane kaprỳ. Hāmri nhūm ra hikāxpore kēp hapēx nhūm arī ām rāhā nē pa. ²⁷⁻²⁸Hāmri nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē Jejus jarēnh ma nē hamaxpēr o:

—Ma kot paj ma hwỳr tē nē kēp ê pix kupēnh tā akupỳm inhmex japēr. Ma kot paj ho anē.

Anhỳr o hamaxpēr hāmri nē ma mē hkôt hwỳr htēm kurē kumrēx. Nhūm mē ohtô raxja kaêx ā mē hkôt hwỳr tē. Hāmri nē katut kôt kēp ê nhīrē kupê. ²⁹ām ê pix kupēnh tā akupỳm mex ā amnhī pumunh kurē kumrēx. ³⁰Hāmri nhūm Jejus kot kēp ê kupēnh ā amnhī tā omu nē hēx rom xa nē mē ho hakēx nē amnhī tā mē kām kapēr nē mē kām:

—Kwa mē atō na ka ri amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tỳx pē ixpê ixê kupê? Anē.

Hāmri nhūm mē piitā kuma nē tee ri axpēn pumu nē kām amnhī tā aprā. ³¹Hāmri nhūm hkôt mē pa ho pa xwỳnhaja kām:

—Mē kot apē amnār griā kot ka kêt ri mēhō kot apē hkupēnh xwỳnh ā ri mē hkukja. Kwa măn ām mēhō amarī apē hkupê. Anē.

³²Hāmri nhūm mē kām:

—Nà na amarī ixpê hkupēnh kêt nē. Na amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr tỳx pē ixpê hkupê. Tā na ixāhpumunh tỳx xà ho akupỳm mex. Nom ra ixte mēhō kot ixpê hkupēnh xwỳnhhta pumunh jakamā na pa ixêx rom ā amnhī tā ri mē hkukjêr anē. E kwa mē atō inhmā amnhī jarē. Anē.

³³Hāmri nhūm nija kuma nē tee ri kēp kot amnhī to hpimxur prām. Hāmri nē hpijaām nē hwỳr htetert o tē nē kutā

hkôn krā ho tēm nē nhỳ nē kām amnhī jarē nē kām:

—Ma pa na pa inhmā inhmex prām xāj apê axê kupê. Tā na pa akupỳm inhmex. Anē.

³⁴Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tỳ. Nà ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tỳx kôt ā ate amnhī nhīpêx anhỳr jakamā na ka akupỳm amex. Kot kaj axte akamrô rāhā ho ri apa hkêt nē. E māmri ajamakêtkatī nē ma akupỳm anhōrkwỳ hwỳr tē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē hkīnh nē ma akupỳm tē.

³⁵Rôm nhūm Jajti mā mē àpēnh xwỳnhjaja ōrkwỳ rǔm ma ō patrāw kutā mra nē wa hkaxpa nē Jajti mā kām:

—Kwa na ra akra apē ty. Mo kaxyw kot ka kêt amnhī kôt Jejus o mō? Kwār māmri ma akupỳm awjanā nē tē. Anē.

³⁶Hāmri nhūm Jejus mē kuma nē Jajti mā kām:

—Kwa tee ri akra hkukamā ajamaxpēr kêt nē. Ām kaxyw inhmā măn ajamaxpēr tỳx rāhā nē. Anē.

³⁷⁻⁴⁰Hāmri nhūm mē axte mō nē mē ōrkwỳ hwỳr pōj nē mē omu. Nhūm mē ra hā htu rax nē mỳr o hkrī. Hāmri nhūm Jejus mē hwỳr axà nē mē omu nē kot mē hkra htyk kumrēx ā omunh tā mē kām:

—Kwa mē hāmri amỳr kêt nē. Na nireta htyk kêt nē. Na ām gōr nē nō. Anē.

Hāmri nhūm mē kot ra htyk ā omunh mex jakamā kuma nē ām kuma nē axtem nē ri axpēn mā hā hpēr o axkē. Hāmri nhūm Jejus mē hanor pa nē hitom kām htyk xwỳnh wỳr àr kaxyw nē amnhī kôt Juāw nē Xiakre nē Simāw Pêtre nē kaxyw htyk xwỳnh katorxà nē hipêêxà pix amnhī kôt mē ho axà. ⁴¹Hāmri nē htyk xwỳnhhta wỳr tē nē hpa hā kupy nē kām kapēr nē kām:

—Pa? E kwa kànhmā nhỳ. Anē.

Nom amnhī kapēr kām harē nē kām:

—Tarit kūm. Anē.

⁴²Hāmri nhūm kànhmā ŷr kurê kumrêx nê kànhmā xa nê ri mra. Na pre ra hprêk nê ty. Na ra hā amgrà kêp 12 tâ ty nhūm Jejus akupÿm ho htîr nê kànhmā ŷr nhūm kànhmā xa nê ri mra. ⁴³Hāmri nhūm kuri omunh xwÿnhjaja amnhî jaêr pê omu nê kamā no pyma nê hkînh tÿx kumrêx. Hāmri nhūm Jejus katorxà mē hipêxaja wa kām:

—E mǎn ra kām prām nê. Wa tokyx kām mēmoj japêr kē kukrê. Nom kêr ka wa inhmar kumrêx. Kêr ka wa akupÿm ixte ho htîr ã ri mē kām ijarênh o ri apa hkêt nê. Æm kwarî ho kwarî. Anê.

Najare nhô xwÿnhjaja kot Jejus kaga hā mē harênh

Matêwre 13.53-58; Rukre 4.16-30; Juāw 1.11

6 Tā nhūm Jejus ma ò krî pê Najare hwÿr ma akupÿm mō nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ma hkôt mō. ²Hāmri nê hwÿr pôj. Nhūm mē ò arî-gromnu pê sap kator jakamā nhūm Jejus ma Tirtūm kapêr o mē ahkre xà hā ixkre hwÿr tē. Hāmri nê kamā mē ahkre ho nhÿ nhūm mē amnhî jaêr pê kapêr mex ã kuma nê tee ri axpên pumunh pê hamaxpêr o hkrî. Jejus kêp mē hkwy hā hkamnhîx nom nhūm mē kurom àhpumunh tÿx nê kapêr mex jakamā nhūm mē kuma nê tee ri hamaxpêr o hkrî. Hāmri nê axpên mǎ:

³—Kwa kêp mē panhîō htā tanhmā kot we amnhî to nê ã àhpumunh tÿx kôt mē pamā kapêr anê nê ri mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o pa? Mē panoo mǎ na pre hprêk. Kêp pî kuprār xwÿnh Juje mē hprō Marir wa hkra na. Nê htō Xiakre nê Juje nê Simāw nê Jutja ra mē pahte mē kêp htō hā omunh mex. Nê htōxjaja jar mē pakamā pa nhūm mē pahte mē omunh mex kēnā kot kêt we mē kurom ã àhpumunh tÿx anê. Anê.

Anhÿr o axpên mǎ harê. Hāmri nê kamā gryk nê hkaga ⁴⁻⁶nhūm tee ri amnhî tâ mē omu nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Mē kām amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr prām kêt kumrêx. Anê.

Hāmri nê mē kām:

—Nà Tirtūm nhÿ hā kapêr jarênh o mē pa xwÿnhjaja na htem krî hkwy kamā kām mē mar prām nê. Nom ò krî kamā mē kot karàre rûm hprêk o mōr kām omunh xwÿnhjaja na htem kuma nê ãm kuma. Anê.

Hāmri nhūm mē kot amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr kêt jakamā nhūm tee ri mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax prām kapÿr. Nê ãm mē à xwÿnhjê ho grêre nê mē hā ìhkra jaxwÿ nê akupÿm mē ho mex. Hāmri nê mē kurūm kato nê ma krî hkwy hkôt ri Tirtūm kapêr o mē ahkre ho pa.

Jejus kot mēmoj tâ mē kêp 12jê mǎ karō hā harênh

Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-6, 10.1-12; mǎānê Atre 13.50-51, 18.6

⁷Tā nhūm Jejus amnhî wÿr mē kot ŷ hā mē ahkre ho pa xwÿnh pê 12jê hwÿ. Ra kot amnhî kaxyw mē rênh xwÿnhhtaja nhūm amnhî wÿr mē kuwÿ. Hāmri nê axpên kaxyw mē ho axkrut nê mē kurê nê mē kām mē àpênh ã karō nê ma mē hkwyjê hwÿr mē kurê. Nê mē kām:

—E kêr ka mē ma mē pahkwÿjê hwÿr mra nê inhÿ hā Tirtūm kapêr jarênh o ri mē hkôt apa. Nê mē kurūm mēkarōm-nuti japôx o ri mē hkôt apa. ⁸⁻⁹Nom kêr ka mē amnhî kôt akukrêx rax nê ri apa hkêt nê. Nê kawà htu nê ho ri apa hkêt nê. Nê amnhî kôt axàpkur xà ho ri apa hkêt nê. Rÿ akàxpore rax nê ri ho apa hkêt nê. Æm mē anhō kamis nê mē apar kà ho pixire nê agjê nê ri hā apa. Nê mē amnhî kaxpar xà hā mē anhō kô pix o apa. Mē ã anhÿ kamā mē hkôt ri apa anê.

¹⁰—Nê kêr ka mê nhÿri krî hõ hwÿr pøj. Nê apôx xà kamã mēhõ nhõrkwÿ kamã hkôt ri apikamēnh tãmtã kurūm akupÿm ajapøj nê ma hpãnhã nhãm krî hõ hwÿr apa. Nom atÿx ri nhãm mê hwÿr amrar nê nhãm mê hwÿr amrar kêt nê.

¹¹—Nê koja mê nhÿri mê akapēr kaga ka mê tee ri amnhĩ tã mê kamã ama hãmri nê tokyx mê kurūm ajapøj nê ma apa. Nê anojarēt nê mê noo mã akuhê nê amnhĩ par ã awjagrõ kapĩ. Mê kot Tirtūm kaga hã amnhĩ pumunh nhūm kot amnhĩ pyrà nê mê hkaga hã omunh kaxyw ka mê ã mê noo mã amnhĩ nhĩpêx anê. Hãmri nê hpãnhã ma nhÿhÿm apa.

¹²Anhÿr o mê kãm mê àpēnh ã karõ. Nhūm mê kuma nê hapøj nê ma mê hk-wÿjê hkôt pa. Ma krî piitã hkôt Tirtūm kapēr o mê ahkre ho ri mê hkôt pa nê mê kãm:

—E kwa mê tokyx amã ate amnhĩ tomnuj kaga hprãm xaj Tirtūm kôt mãn amnhĩ xunhwÿ. Anê.

¹³Hãmri nê mê nê mēkarõmnuti jano. Nê akupÿm mê à xwÿnhjê ho mex kaxyw mēmo htwÿm o mê hkrã gregrer nê Jejus nhÿ hã akupÿm mê ho mex.

Mê kot Juãw Paxis pĩr ã mê harēnh

Matêwre 14.1-12; Rukre 9.7-9

¹⁴Tã nhūm mê piitã Jejus jarēnh ma nê xapēn mã tanhmã harēnh to ho pa. Nom ahpÿnhã tanhmã harēnh to. Na prem kamã harēnh o:

—Nà Juãw Paxis pimràata na. Pēr akupÿm htĩr jakamã na hte ã mê kot aa mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o pa. Anê.

¹⁵Nê kamã axtem harēnh o:

—Nà tãm kêt. Pēr finat Eris na. Anê.

Nê kamã axtem harēnh o:

—Nà tãm kêt. Pēr Tirtūm nhÿ hã kapēr jarēnh xwÿnhjê hõ na. Te kot amnepē mã mê kot Tirtūm nhÿ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwÿnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o kot amnhĩ nhĩpêx kēnã.

Anhÿr o ahpÿnhã harē. ¹⁶Hãmri nhūm Ijaew o amnhĩptar xwÿnh pē Erox ãxipasja mê kot ã harēnh anhÿr ã mê kuma nê Juãw Paxis mã hamaxpēr kurē kumrēx. Hãmri nê mê kãm:

—Nà pēr Juãw Paxista na. Ixte mê kãm hã ixãmnnēnh nhūm mê kot inhmã mut krãhyr xwÿnhnta mãn ra tanhmã amnhĩ to nê akupÿm htĩr. Anê.

¹⁷⁻²⁰Na pre ra pahi Erox ãxipasja htõ Pirip pē hprõ Eroxis pytã nê ho hprõ nhūm hkra niti mê wa hwÿr apha. Hãmri nhūm Juãw Paxisja tee ri ja hã pahihtĩ Erox ãxipasja pumu nê hã kãm akir nê kãm:

—Tk. Kwa Tirtūm kēp ja omnuj. Ra kot ja nê mê pahkurē htã ka axtem nê ã amnhĩ nhĩpêx anê.

Anhÿr jakamã nhūm hprõ Eroxisja amnhĩ tã kuma nê kamã gryk tÿx nê. Nê kãm hpĩr prãm nê. No nhūm pahi Erox ãxipas kãm hpĩr prãm kêt nê. Juãw Paxis kot Tirtūm kôt amnhĩ nhĩpêx nhūm kot hã omunh mex jakamã kãm hpĩr prãm kêt nê. Juãw na pre hte xatã kãm Tirtūm kapēr jarēnh o pa. Nhūm pahihtĩ Erox ãxipasja kormã hprĩ hã mar mex kêt tã hã hpijaàm nê kãm mar prãm nê. Nom nhūm hprõ kãm hpĩr prãm jakamã nhūm kēp mê kãm hã amÿnē nhūm mê ma o tē nê haxã nhūm mex nê mê hagjēnh xà kamã hkri ho krĩ.

²¹⁻²⁴Tã nhūm jãã nhūm pahi Erox ãxipas kator ã arĩgro kato nhūm mê piitã hwÿr mra nê hã akuprõ nê hã hkĩnh nê hã apkur o hkrĩ. Õ kōwenatōjaja nê hkrãmnhwÿjaja nê krĩ hkwy kamã mēõ pahijaja nhūm mê ohtõ nê hã akuprõ nê hã hkĩnh. Hãmri nhūm hprõ Eroxis kra nitija mê hwÿr axã nê mê kãm gre. Mê kot omunh nê kamã hkurē pix kaxyw mê noo mã hpijaàm kêt nê ã mê kãm gre anê. Hãmri nhūm pahi Erox omu nhūm ja kãm mex nê nhūm mê piitã hkĩnh nê kamã nopyma nê. Nê gre kãm hpijaàm kêt nê tanhmã mê kãm gre to nhūm mê

omu nē kamā no pyma nē. Hāmri nhūm pahi Erox āxipasja kām:

—Nā ām hāmri. Na ka mē inhmā agrer mex nē. Jakamā kwa māmri mēmoj tā ixwỳ. Amā mēmoj prām xà hkôt inhmā mēmoj jarē pa amā kugō. Ām hāmri na pa amā amnhī jarē. Na pa Tirtūm noo mā ā amā amnhī jarēnh anē. Ka mamri ixkukrēx mex kwỳ hā ixwỳ pu axpēn mā ho axkjē. E mēmo na amā hprām? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē ma katorxà hwỳr tē nē kām harē nē kām:

—Xē mēmoj tā kot paj we kuwỳ? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē hamaxpēr o:

—Ma ām hāmri koja mē tā jarāhā inhmā Juāw Paxis pī. Anē.

Hāmri nē hkrata mā kām:

—Ma Juāw Paxis krā hā kot kaj awỳ kē mē amā kugō ka man ixwỳr o tē. Anē.

²⁵ Hāmri nhūm kuma nē akupỳm pahi hwỳr axà nē kām:

—Ma Juāw Paxis krā kot kaj inhmā agō. Pasiiti kamā axà nē inhmā agō pa ma amnhīm o ixtēm kurē kumrēx. Ām ja pix na inhmā hprām. Anē.

²⁶ Hāmri nhūm tee ri kuma nē hkaprī nē. Nē hamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Inhmā hpīr prām kēt. Nom ra ixte ixkutā mē hkrī xwỳnhjē noo mā inhmā kām mēmoj prām xwỳnh nhōr ā amnhī jarēnh nhūm ixte kām ōr ā amnhī jarēnh nhūm mē piitā mē kot inhmar jakamā tanhmā kot pa we amnhī to nē kēp nē? Nā pa nē hkēt nē. Anē.

²⁷ Hāmri nē ō pōristijē mā kām:

—E mē ma Juāw Paxis wỳr mra nē mut krāhta nē pasiiti kamā hkrā xà nē akupỳn o tē nē kām agō. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē ma mē hagjēnh xà hwỳr mra nē Juāw wỳr axà hāmri nē mut krāhta. ²⁸ Hāmri nē pasiiti kamā hkrā xà nē akupỳm o tē nē kot hā hwỳr xwỳnh mā kugō nhūm kumỳ nē ma katorxà hwỳr o tē nē kām kugō.

²⁹ Hāmri nhūm Juāw Paxis kōt mē pa ho mē pa xwỳnhjaja tee ri harēnh ma nē

hkaprī htỳx nē. Hāmri nē pahi Erox āxipas wỳr mra nē ī hā kuwỳ nhūm mē kām kugō nhūm mē kumỳ nē ma o mra nē kēn kre kamā haxà.

Jejus kot mē ho 5.000 nē mē kām ō hā harēnh

Matēwre 14.13-21; Rukre 9.10-17; Juāw 6.1-14

³⁰ Tā hāmri nhūm mē kot Jejus nhỳ hā mē ahkre ho mē pa xwỳnhjaja akupỳn Jejus wỳr mōn pōj nē kām amnhī jarē. Tanhmā mē kot mē ahkre hto ho pa nē tanhmā mē ho mex to ho pa hā kām amnhī jarēnh pa.

³¹ Tā nhūm mē piitā axpēn pānhā kot Jejus mar kaxyw mē hwỳr mra nhūm mē kormā apkur kēt nē. Jakamā nhūm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjē mā:

—E ma pu mē awrā kaprỳ hwỳr mō nē nhỳri pahkrī nē pakôkôt nē apku.

³² Anē hāmri nhūm mē gōx kām kanōre wỳr agjē nē ma ahte xarmā awrā kaprỳ hwỳr mō. ³³ Nhūm krī hkwỳ nhō xwỳnhjaja mē omu hāmri nē nhỳhým mē mōr xà hā mē omunh kurē kumrēx. Hāmri nē krī hkwỳ rūm ma mē ihkrep mra nē mē kām amnhī to wa nē pōj nē mē kutēp hkrī. ³⁴ Hāmri nhūm mē mō nē mē hwỳr pōj nē kre kura nē kanōre nhō. Hāmri nhūm Jejus mē hwỳr api nē mē omu nē hamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Na mē omnu nē pa. Te mē kēp ōwēhti jamār xwỳnh kēt nē htỳx ri pa xwỳnh kot amnhī nhīpēx pyrāk. Mēhō kot mē kamā ukaprī nē tanhmā mē ho mex to ho pa? Anē.

Hāmri nē mē kamā ukaprī nē xa nē Tirtūm kapēr o mē ahkre rax nē.

³⁵⁻³⁶ Tā nhūm myt àr kaxyw nhūm hkôt mē kot pa ho pa xwỳnhjaja hwỳr mra nē kām:

—Kwa hāmri na ra amỳkry htỳx nē. Mē hano kē mē ma nhỳri krī hkwỳ hwỳr mra nē tokyx amnhīm mēmoj japrō nē

kuku nē hikw̄y nē gōr. Mo jar kapôt ā mē apkur xà? Anē.

³⁷ Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Kwa nà mē kamjaja mē kām mēmoj gō kē mē kuku. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri hamaxpēr nē kām:

—Kwa mo mē kaxyw mē pakàxpore rax? Kot pu mē pakàxpore ho 200 nē ho mē kām mēmoj japrōr tā nom nhūm mē ām ho hkrye nē kuku nē ho ōhy htu hkēt nē. Mē ohtō rax kumrēx kēnā. Anē.

³⁸ Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot puj mē kām mēmoj japrōr kēt nē. No mē panhō pāwtita? Tanhmā na arī kute? E mē atō tē nē omu nē akup̄yn tē nē inhmā harē. Anē.

Hāmri nhūm ja ma tē nē omu nē akup̄yn tē nē kām:

—Nà pāwti ām kēp 5 pix. Nē kaxyw tep ām pijakrutre. Anē.

³⁹ Hāmri nhūm Jejus kuma nē mē kām:

—Tōe. Mē kām anē kē mē ahp̄ynhā ri hije nē hkrī. Anē.

⁴⁰ Hāmri nhūm mē piitā ahp̄ynhā kēp 50 nē hije nē hkrī hpa.

⁴¹ Nhūm Jejus pāwti mē tepta jam̄y nē kànhmā kaxkwa hw̄yr rīt nē Tirtūm mā kupē nē kām harē nē kām:

—Pa Papaj? Nà ka na apē mē inhmā mē inhō ho apa xw̄ynh jakamā amex o amex. Anē.

Hāmri nē mē kām ho hkry hpa nē hkôt mē pa ho mē pa xw̄ynh̄jē mā kugō nhūm mē ô ri ho mra nē ho mē hipêx pa. Pāwti mē tepta nhūm mē ho mē hipêx pa. ⁴²⁻⁴⁴ Nhūm mē piitā apkur mex nē. Mēōja mē kēp grire htā nhūm Jejus tanhmā mē kām ho rax to nhūm mē ohtō rax tā piitā kuku nē ho ōhy htu hpa. Mēmyjaja kēp 5.000 nē kaxyw mē hprō nē mē hkrajaja nhūm mēōja ho mē hipêx pa nhūm arī hakrêx prā. Jakamā nhūm Jejus kôt mē pa ho mē pa xw̄yn-

h̄jaja akup̄ym hakrêx o pikuprōnh pa nē ho kawā o 12 nē ho n̄yt.

Jejus kot gō krāhkā hā htēm ā harēnh

Matêwre 14.22-33; Juāw 6.15-21

⁴⁵⁻⁴⁶ Tā nhūm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xw̄ynh̄jē mā kām:

—E mē kanōre mā axà nē ma akup̄ym ixkukamā krī pē Petsēj w̄yr rē. Pa jajē jano hāmri nē ma tē nē nh̄yri Tirtūm mā amnhī jarē nē rī ma mē akôt tē. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē kanōre mā gjêx pa nē ma mō nhūm Jejus mē kot mar xw̄ynh̄jē janor pa nē ma hixêt prêk ā api nē Tirtūm mā amnhī jarēnh o nh̄y.

⁴⁷ Tā nhūm kamàt nhūm arī ahte k̄yxpê nh̄y. Nhūm hkôt mē pa ho mē pa xw̄ynh̄jaja kormā kanōre kamā mō.

⁴⁸ Hāmri nhūm Jejus am̄ym mē omu nhūm kôk ra mē kutā àpêr t̄yx kumrēx nhūm mē tee ri amnhī nh̄ipêx nē tee ri rrēmti ho gō rēnh nh̄ipêx o hkrī.

Tā nhūm ra krāhyre kà nhūm Jejus Tirtūm mā amnhī jarēnh pa nē kànhmā xa nē ma mē hkôt tē. Nom kanōre kamā htēm kēt nē gō krāhkā hā xa nē mē hw̄yr hpar o tē. ⁴⁹⁻⁵⁰ Hāmri nē mē hw̄yr kato nē mē kamā hamak kaxyw hêx rom kot mē hakrenh mā. Nhūm mē amnhī w̄yr omu nē mēkarō hā hkamnh̄ix nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē umaj httertēt nē àmra rax nē. Hāmri nhūm mē kām:

—Tk. Kwa mē amā ma hkēt nē. Pa na pa mē akôt tē. Anē.

⁵¹ Hāmri nē mē hw̄yr kanōre hkrem axà nhūm kôk xàpêr t̄yxta hapêx. Hāmri nhūm mē Jejus kamā no pyma nē tee ri hamaxpēr nē axpēn mā:

—Kok̄ȳy. Tanhmā na we amnhī to nē gō krāhkā hā hpar o man mē pahkôt tē mē pahw̄yr àr mē nhūm kôk hapêx par kurē kumrēx. Anē.

Hāmri nē tee ri kot ā amnhī nh̄ipêx anh̄yrja kukamā hamaxpēr o hkrī. ⁵² Kormā mē kot hprī hā Jejus tanhmā kute

hã omunh kêt jakamã. Tirtúm pyrà nê àhpumunh o àhpumunh ã omunh mex kêt jakamã tee ri pãwti grêre ho mē hipêx par nê gô krâhkà hã htēm nê kôk o pinhkrênh ã omu nê tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿrja kukamã hamaxpêr.

Kenêjare kamã Jejus kot akupÿm mē ho mex ã harênh

Matêwre 14.34-36

⁵³Tã nhũm mē xarmã rê nê krĩ pê Jenêjare hwÿr pøj. Hãmri nê kanôre nhô ⁵⁴nê api nê kuhê nhũm krĩ nhô xwÿnhjaja Jejus pumunh kurê kumrêx nê axpên mã:

—Kwa pêr Jejusta na mō. Nà tãm kênã. Anê.

⁵⁵Hãmri nê hkĩnh nê ma kape hã mē à xwÿnhjê hkôt mmar kurê kumrêx nê mē harir xà rãhã mē hamÿ nê akupÿm Jejus wÿr mē o mra. Nhÿri hpôx xà kamã omu nê hwÿr mē o mra.

⁵⁶Na pre htem ã Jejus nhĩpêx anê. Jakamã nhũm hte ma nhÿhÿm mra. Krĩ rũnh kôt mra nê krĩ hkryre hkôt mra nhũm mē omu nê hwÿr mē à xwÿnhjê ho mra nê mē ho kuwÿ nê kãm:

—Pa? Kwa kê jajaja akupÿm mex kaxyw apê axê pix kupê nà? Anê.

Hãmri nhũm mē kãm:

—Tôe. Nà kwâr mē mãmri hkupê. Anê.

Hãmri nê mē kot kêp ê kupênh xwÿnh piitã akupÿm mex pa.

Mê higêt hkôt mē kot amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjê jarênh

Matêwre 5.21-48, 15.1-20

7¹⁻⁴Tã nhũm Mojes kapêr o mē ahkre o mē pa xwÿnh kwÿjaja Jerujarê rũm Jejus wÿr mō. Hãmri nê hã akuprô nê hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê kot amnhĩ nhĩpêx ã mē omunh o kuhê. Ijaew na prem mē hkukamã mē higêtjê kapêr kôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã mē uràk nê apkur kaxyw nê xatã

amnhĩ nhĩhkra kuhôn h japijê nê rĩ korrmã apku. No mē amnhĩ nhĩhkra grã pix kuhôn nê hkrĩ nê apkur kêt nê. Kuhôn h japijê nê kormã hkrĩ nê apku. Tirtúm kot ja hã mē omunh nê amnhĩm mē mex ã mē harênh ã amnhĩ kamnhix jakamã na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Nê nhÿri amnhĩm mēo hkwÿ japrô nê akupÿm ôrkwy hwÿr o mra nê haxwÿ nê mē higêt pyrà nê wÿr japijê rũnh kumrêx nê rĩ kormã apku. Nê mē uràk nê poti nê gøj nê papêre hkre kahôn h japijê rũnh nê rĩ kormã kamã ô nhĩpêx. Mē higêt pyrà nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Tirtúm kot ja hã mē omunh nê amnhĩm mē mex ã mē harênh prãm xaj. Nom nhũm Jejus kôt mē pa xwÿnhjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Na prem apkur kaxyw nê katat kôt amnhĩ nhĩhkra kuhô nê àmnhix apkur o hkrĩ. Jakamã nhũm Parijew nhô xwÿnh mē Tirtúm kapêr tũm o mē ahkre xwÿnhjaja tee ri ã mē kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mē omu nê mē hã Jejus kukja nê kãm:

⁵—Pa Jejus? Kwa mē inhmã mēmoj jarê. Amnepê mē panhigêtjaja na pre htem apkur kaxyw nê amnhĩ nhĩhkra kuhôn h japijê rũnh kumrêx nê arĩ kormã hkrin apku. Jakamã na pa htem mē uràk nê ã amnhĩ nhĩpêx anê. No akôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja na htem ho mē ixpyrà kêt nê. Kwa mo na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê? Anê.

⁶Hãmri nhũm mē kuma nê mē kãm amnepê mē Tirtúm nhÿ hã kapêr xwÿnh pê Ijais kapêr jarê nê mē kãm:

—Nà ãm hãmri na pre finat Ijaisja amnepê mē tanhmã mē ajarênh to. Te Tirtúm tãm kapêr pyràk o mē ajarê nê mē ajarênh o:

Mê kãm ixkĩnh ã amnhĩ jarênh tã mē kãm ixkĩnh kêt. Na htem ãm kãm ixprãm ã amnhĩ jarênh kaprÿ.

⁷Mê kot ixkapêr kuhpa hã amnhĩ krã hkôt mēmoj tã hkwÿjê mã karô ho pa jakamã na htem ãm kot ixkôt

amnhī nhīpêx ā amnhī jarēnh kaprÿ.

Anē.

Ā na pre mē ajarēnh anē. ⁸⁻⁹ām hāmri na pre mē ajarē. Na ka htem mē panhīgēt kapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx o apaja gryk ā ra Tirtūm kapēr kaga hpa. Te mē akapēr mex o kot Tirtūm kapēr jakrenh pyrāk. ¹⁰Na pre finat Mojes Tirtūm nhÿ hā mēmoj tā mē pamā karō ho:

Ker ka mē anhīpêxā nē mē akatorxā wa hā apijaām o ri apa. Jao wa kutā anojarēt rāhā nē. Nom kot kaj mē ho mex hkēt nē tanhmā mē kām akapēr punuj to hāmri nhūm mē akwÿjaja ja mÿrapê mē apa. Anē.

Na pre ā finat Mojesja Tirtūm nhÿ hā mē pamā karō anē. ¹¹No mē kajaja na ka mē axtem nē tanhmā akwÿjê mā ja hā karō hto nē mē kām: “Kot kaj mē mēmo arīgro hā akāxpore hkwy nom anhīpêxā ho ajuta kaxyw kām hkwy nhōr kēt nē. Ām wa kām ate ho ajuta kēt ā amnhī jarē hāmri nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre hwÿr mām o tē nē mē ixte ixkre ho mex kaxyw mē inhmā agō. Kot kaj mē ā amnhī nhīpêx anē nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nhūm ja kām mex nē. E kēr ka mē ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri apa.” Anhÿr o na ka htem akwÿjê mā karō. ¹²Jao mē kot mē hipêxā nē mē katorxā ho ajuta nē mē hkurē. ¹³Te mē amā mē panhīgēt kapēr mex o kot Tirtūm kapēr jakrenh pyrāk o na ka htem amnhī nhīpêx. Jao te Tirtūm kapēr mex kēt pyrāk o hipêx nē mar kēt nē apa. Ā na ka htem Tirtūm kapēr kuhpa hā amnhī nhīpêx anhÿr o ri apa. Anē.

Mē pajamaxpēr punuj kôt mē pahomnu hā harēnh

Matêwre 15.10-20

¹⁴Tā nhūm Jejus Parijew nhō xwÿnhjê mē hkwyjê mā kapēr pa hāmri nē amnhī wÿr ra mē kot mar o kuhē xwÿnhjê mā hpa ho apê nē mē kām:

—E pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma nē inhmar mex nē. ¹⁵⁻¹⁶Na hte Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja amnhī krā hkôt mē ate amnhī nhīhkra kuhōnh japjê hā mē amā karō ho pa. Nē amnhī krā hkôt mē axàpkur xā hā tanhmā mē amā karō hto ho pa. Mē ate ā amnhī nhīpêx anhÿr nhūm Tirtūm kot ja hā mē apumunh kôt amnhīm mē amex ā mē ajarēnh kaxyw nhūm htem ā mēmoj tā mē amā karō anē. Nom na hte Tirtūm tanhmā mē panhīhkra kuhōnh to hā mē pahpumu nē ām hā mē pa hpumu. Nē mēmo mē paxàpkur xā hā mē pahpumu nē ām hā mē pahpumu. Ja kām tanhmā kute hkēt. Na hte ja hā mē omunh xā hkôt amnhīm mē mex ā mē harēnh rÿ mē mex kēt ā mē harēnh kēt nē. Rÿ mē hakwa ho mēmoj kur ā mē omunh xā hkôt tanhmā mē harēnh to hkēt nē. Ām mē hakwa ho tanhmā kapēr to pix ā mē mar kôt na hte tanhmā mē harēnh to.

Anhÿr o mē kām kapēr. ¹⁷Hāmri nē mē kot mar o kuhē xwÿnhjê re nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mē mē amnhīm hikranh xā hā ixkre hwÿr agjê. Hāmri nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja tee ri Jejus kot tanhmā mē hakwa jarēnh to hā kuma nē hā hukuja nē kām:

—Kwa mon ka ri mē inhmā ā ja jarēnh anē? Anē.

¹⁸Hāmri nhūm mē kām:

—Kwa xān ka mē kormā aprī hā ja mar mex kēt nē? E pa ixprī hā mē amā harē ka mē inhma. Nā mē apkur xā na hte mē hkrā hi kamā mē hamaxpēr wÿr gjêx kēt nē. ¹⁹Na hte ām mē ōhy pix wÿr agjê nē gaa nē nhām hapōj nē hapêx. Na htem mē apkur xā nhÿ hā tanhmā amnhī tomnu to hkēt nē. Jakamā na hte Tirtūm mē apkur xā hā mē omunh xā hkôt tanhmā mē harēnh to hkēt nē. Anē.

Nhūm pre ā mē kām kapēr anhÿr o mē paxàpkur xā piitā mex ā harē. Jakamā na hte Tirtūm krajaja āmnhix mēmoj piitā hkur o pa nē kām mēmoj kur pyma hkēt

nē. Jakamā nhūm Jejus ā mē kām kapēr anē nē mē kām:

²⁰—Mē hkrā hi kamā mē hamaxpēr punuj pix nhÿ hā na htem tanhmā amnhī tomnuj to. Jakamā na hte Tirtūm tanhmā mē hamaxpēr to ho pa hā mē omunh xā hkôt tanhmā mē harēnh to. Nom mē kot mēmoj kur ā mē omunh xā hkôt rÿ mē ihkra kuhōnh japjē hā mē omunh xā hkôt tanhmā mē harēnh to hkēt nē. Ja tanhmā kēp kute hkēt. ²¹⁻²²Nom koja mēhō hamaxpēr punuj nē ra hkôt tanhmā amnhī tomnuj to.

Ja axpēn kamā hpijaam kēt nē.

Rÿ mēhōx pī rÿ mē kēp ahkī.

Rÿ mē kēp mē hprō rÿ mēhkuprÿ ho amnhīkati.

Rÿ ri axpēn pē ôxÿ.

Rÿ tanhmā hkwÿjē homnuj to.

Rÿ tanhmā mē ho kapēr punuj to.

Rÿ hēx rom mē no kupyri o ri pa.

Rÿ mēmoj tā amnhī to jarkrar o pa.

Rÿ axpēn kukrēx pumu nē kām ho ô hprām xāj hā ô xwÿnhhta kamā gryk.

Rÿ htÿx ri tanhmā amnhī nhīpēx to.

Mē hamaxpēr punuj jakamā na htem ā ri amnhī nhīpēx anhÿr o pa. ²³Tā ā mē kot amnhī nhīpēx anhÿr ā mē omunh xā hkôt na hte Tirtūm mē kot amnhī tomnuj xwÿnh hā mē harē. Anē.

Mēhō kot hkra kaxyw Jejus mā hamaxpēr ā harēnh

Matēwre 5.21-28

²⁴Tā nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja nhÿhÿm nojarēt hāmri nē krī rūm hapōj nē ma krī pē Xir pu hā ri pa. Hāmri nhūm Jejus hkwÿjē mā:

—E kwa pu mē tokyx ixkre mÿj wÿr mō mē kuri pōj nē kamā amnhīm hikra. Pu mē pahpōx tokyx anē kē krī nhō xwÿnhjaja mē pahpōx ā mē pahpumunh kēt nē.

Anhÿr tā nom nhūm mē piitā mē harēnh ma nē mē hā akuprō. ²⁵⁻²⁶Nhūm mēhō ni haxwÿja Jejus hpōx ā harēnh

ma nē ma hwÿr tē. Nom kēp Ijaew kēt axtem Gres nhō xwÿnh na pre. Pika pē Sir kamā krī mē kot kām “Wēnīs” anhÿr xwÿnh kamā na pre kato. Nhūm pre mēkarōmnuti kēp hkra ni mā axā. Hāmri nhūm ô māmāj tee ri omu nē ra Jejus hpōx ā harēnh ma nē ma hwÿr tē. Hāmri nē hwÿr axā nē hparpē hkōnkrā ho htēm nē nhÿ nē kām:

—Xē Pahihti. Inhmā ixkra nē mēkarōmnuti jano kē ma tē kē akupÿm inhmā mex. Anē.

²⁷Hāmri nhūm kām:

—Nā kormā. Na pre Tirtūm taxy kormā Ijaewjē pix wÿr inhmē. Jakamā na pa kormā nhām mē akwÿjē hō tanhmā mē ato mex to hkēt nē. Anē.

²⁸Hāmri nhūm tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Ma ām hāmri na ka ja jarē. Ixpē Ijaew kēt tā nom mē kuxwar we ixto mex grire kēt wehe. Anē.

²⁹Hāmri nhūm kām:

—Nā ām hāmri na ka ā akra kaxyw inhmā ajamaxpēr tÿx anē. Jakamā kot paj nē mēkarōmnutita jano. Koja axte tanhmā apē ho hkēt nē. E ma akupÿm hwÿr tē nē omu. Anē.

³⁰Hāmri nhūm kuma nē ma akupÿm ōrkwÿ hwÿr tē nē omu. Nhūm ra mēkarōmnutija kēp kato nē ma tē nhūm akupÿm tām hkrā nē hkīnh nē par kām hkōkōt o nō.

Hamak kro nē kapēr krok xwÿnh jarēnh

Matēwre 15.29-31

³¹Tā nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja krī pē Xir rūm hapōj nē akupÿm gō rax pē Garirej wÿr ma mra. Pyka pē Sitō jakre nē mō nē pyka pē Tekap jakre. ³²Hāmri nē kormā hpōx o mōr rōm nhūm mē amnhī wÿr Jejus pumu nē hwÿr mēhō myja o tē. Kapēr krok nē umar kēt xwÿnhhta nhūm mē wÿr o tē nē kām:

—Pa? Ot pa mẽ awỳr ixkràmnhwỳta o tẽ. Kwa hã anhihkra xi kê akupỳm mẽ inhmã mex. Anẽ.

³³Hãmri nhũm omu nẽ hpa hã kupy nẽ mẽ kêp o kato nẽ nhỹri mẽ hkàx ã o xa. Nẽ akutã hamak kre kupê nẽ argôx mẽ nẽ ho ôhto htok. ³⁴Hãmri nẽ kaxkwa hwỳr rít nẽ htyk xà mẽnh tỳx nẽ kãm kapêr. Mẽ pakapêr kãm kãm: “E ajamak katêr nẽ anhôhto kaxkrit.” Anẽ. Nom kapêr kãm kãm: “Epata.” Anẽ. ³⁵Hãmri nhũm hamak katêr nẽ ôhto kaxkrit kurê kumrêx nẽ tãm kapêr nẽ tãm ama. ³⁶⁻³⁷Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pẽ Jejus kot ho mex ã omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ akwỳjê mã ja hã ijarênh kêt nẽ.

Anhỹr tã no nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ ma mẽ piitã mẽ kãm harênh o ri hprôt nẽ mẽ kãm:

—Kwa Jejus na mex o mex. Na hte mẽ ho mex o pa nhũm mẽ umar kêt xwỳnhjaja akupỳm tãm ama nhũm mẽ kapêr kêt xwỳnhjaja akupỳm tãm kapêr. ãm hãmri na hte ã mẽ hipêx anhỹr o pa. Nà ãm mex o mex. Anẽ.

Jejus kot mẽ ho 4.000 nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harênh

Matêwre 15.32-39

8¹⁻²Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm mẽ ohtô nẽ nhỹri kapôt ã Jejus ã htu rax nẽ kot mẽ ahkre mar o kuhê hã apkati axkrunêpxi. Nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja ra mẽ kêp hapêx. Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ omu hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã akir nẽ mẽ kãm hpa ho apê nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ixkapêr ma. Anẽ.

Nhũm mẽ hwỳr mra nẽ kuhê nhũm mẽ kãm:

—Kwa na pa inhmã mẽ kot inhmar o kuhê xwỳnhjê kaprĩ nẽ. Na mẽ ra

mẽ pahkôt ri pa hã apkati axkrunêpxi nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja mẽ kêp hapêx. ³Mẽ õ krĩ hwỳr awry jakamã koja mẽ mẽmoj kur kêt rãhã ma akupỳm pa hãmri nẽ pry hã hirok nẽ rôrôk o pa. Hãmri pa inhmã mẽ hkaprĩ nẽ. Anẽ

⁴Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axte tee ri hamaxpêr nẽ kãm:

—Kwa nà nhỹhỹnh kot puj kêt mẽ kãm mẽmoj to mra? Jar ãm kapôt pix kênã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

⁵—Nà tanhmã na mẽ anhõ pãwtija kute? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—ãm kêp 7 pix. Nẽ kaxyw tep kwỳ no ãm grêre. Anẽ.

⁶Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ kuma nẽ hkrĩ pa. Hãmri nhũm pãwti jamỳ nẽ ho Tirtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh. Jakamã amex o amex. ãm amex kumrêx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry pa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. ⁷Nhũm hpãnhã tepta py nẽ mã ho anẽ nẽ ho Tirtũm wỳ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ mã ho anẽ nẽ hamỳ nẽ ho mẽ hipêx pa. ⁸⁻⁹Hãmri nhũm mẽ ohtô rax kumrêx tã piitã apku nẽ ôhy htu pa. Mẽmyjaja kêp 4.000 nẽ kaxyw mẽ hprõjaja nẽ mẽ hkrajaja. Tã nhũm Jejus mẽ apkur xàja o mẽ hipêx pa. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 7 nẽ ho nỳt. Hãmri nhũm Jejus ma akupỳm mẽ õ krĩ hwỳr mẽ kot mar xwỳnhjê jano nhũm mẽ ma akupỳm hapêx. ¹⁰Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ ro hã kanõre hkrem agjê nẽ mẽ hkwym ma Tamanut wỳr mõ.

**Parijew nhõ xwÿnh kwÿ kot mëmoj
tã Jesus kamã hamak ã më harënh**

*Matêwre 12.38-42,
16.1-4; Rukre 12.54-59*

¹¹Tã nhũm më Tamanut wÿr pøj nhũm Parijew nhõ xwÿnh kwÿjaja Jesus pumu nê ma hwÿr mra nê mëmoj tã kuwÿ nê kãm:

—Pa. Ot pa më awÿr mra. Kwa më inhmã aa më ixte mëmoj pumunh kêt õ ho anê. Pa më ja hã apumu nê Tirtũm kot më ixwÿr amënh ã akõt ijamaxpër kurê kumrëx. E tokyx. Anê.

Kot tee ri më kãm mëmoj to anhÿr kaxyw nê ho anhÿr kêt nhũm më kot hã omunh nê ma hkwÿjê mã ho kapër punuj kaxyw nhũm më ã hêx rom kãm kapër anê. ¹²Nhũm ra kãm më kot amnhĩ kaxyw hkõt hamaxpër kêt kãm ã kapër anhÿr mar kaga nê. Hãmri nê tee ri amnhĩ tã më hamaxpër ã më omu nê htyk xà mën timer nê më kãm:

—Hêxta waa nê. Më ajamaxpër punuj pix o na ka htem ri ajamaxpër o apa. Ixpê Tirtũm kot më awÿr inhmën timer xwÿnh tã ka më ja hã ixkõt ajamaxpër kêt nê. Nà mo kaxyw kot pa kêt më amã mëmoj to anê? Kot paj ho anê ka më omu nê ãm omu nê ixkõt ajamaxpër kêt nê. Nà kot paj më amã mëmoj to anhÿr kêt nê. Anê.

¹³Hãmri nê më kure nê hkõt më pa ho më pa xwÿnhjê mërohã ma mra nê akupÿm kanõre hkrem agjê nê ma xarmã mã.

**Jesus kõt më pa xwÿnhjaja kot hprĩ
hã omunh kêt ã më harënh**

Matêwre 16.5-12; mããnen Makre 6.52

¹⁴Tã nhũm më kormã kanõre kamã xarmã mõi rom nhũm Jesus kõt më pa ho më pa xwÿnhjaja tee ri më apkur xà japêr nê axpën mã:

—Kwa hêxta waa nê. Na pu më panhõ pãwti re nê amnhĩ kõt o pamõi kêt nê. Nê ãm pixire nê o mã. Anê.

¹⁵Hãmri nhũm Jesus tee ri më kuma nê tanhmã hã më kãm kapêr to. Nom mëmoj tã kuxi nê më kãm awjarê nê më kãm:

—Kwa oko kêr ka më amnhĩ nê Parijew nhõ xwÿnh më Pahi Eroxo nhõ pãw kaxkrit xà pumunh mex nê. Anê.

¹⁶Hãmri nhũm më kuma nê tee ri kapêrja kukamã hamaxpêr pê hã axpën kukjêr o hkrĩ nê axpën mã:

—Kwa mo na ri ã më pamã pãw kaxkrit xà jarënh anê? Mãn më panhõ pãwti hkêt ã më pahpumu hã na ri ã harënh anê nà? Anê.

¹⁷Hãmri nhũm Jesus më kapêr ã më kuma nê më kãm:

—Kwa mon ka wem ãm xatã axpën mã më panhõ pãwti hkêt jarënh pix o mã? Xàn pa hte më apyrã nê tee ri më paxàpkur xà hkêt kukamã ijamaxpêr o ixpa? Nà inhmã ja tanhmã kute hkêt. ¹⁸Ra më ano ho më ate ixpumunh mex tã kormã aprĩ hã tanhmã ixkute hã ixpumunh mex kêt. Nê më ajamak o ixkapêr mar mex tã aprĩ hã mar timer kêt. Kwa wem ixte amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpêr timer nê. E më inhmã mëmoj jarê. ¹⁹Jãã ixte më kêp 5.000 mã pãwti kêp 5 nhĩrën timer. Tanhmã na ka prem hakrêx o akuprõ nê ho kawã ho nÿt to? E më atõ inhmã harê. Anê

Hãmri nhũm ja kãm: “Na pa prem ho kawã ho 12 nê ho nÿt.” Anê. ²⁰Nhũm kuma nê më kãm:

—Tÿ na pre hakrêx ã kawã kêp 12. Tã ham ixte më kêp 4.000 mã pãwti kêp 7 nhĩrën timer. Tanhmã na ka prem hakrêx ho akuprõ nê ho kawã ho nÿt to? Anê.

Nhũm ja kãm: “Na pa prem ho 7.” Anê. ²¹Hãmri nhũm kuma nê më kãm:

—Tÿ ra ixte më anoo mã ã ja ho anhÿr o axkrut tã ka më ra hã ano hkêt nê arĩ axpën mã më panhõ pãwti hkêt pix jarënh o ixkõt mã. Kormã më ate ixàhpumunh timer ã ixpumunh kêt. Anê.

**Jejus kot akupÿm nohkre
xwÿnh o mex ã harënh**

Juãw 9.1-7

²²Tã nhũm mẽ ma krĩ pë Pesëj wÿr mō nē ra hwÿr pōj. Hāmri nhũm krĩ nhō xwÿnh kwÿjaja mẽ omu nē Jejus wÿr mẽhō myja o tē. Ra nohkre nē rīt kêt nē pa xwÿnhja nhũm mẽ hpa hã kupyh hwÿr o tē. Hāmri nē ho kuwÿ nē kām:

—Pa Pahihti? Ot pa mẽ awÿr ja ho tē. Kwa hã anhĩkra xi nē akupÿm mẽ inhmã no ho mex. Anē.

²³Hāmri nhũm mẽ kuma nē nohkre xwÿnhhta pumu nē hpa hã kupy nē o tē nē krĩ pë ho kato nē nhÿri mẽ hkàx ã o xa. Hāmri nē no hã argōx mẽ nē hã ìhkra xi nē kām:

—E mǎn ka mẽmoj pumu nà? Anē.

²⁴Hāmri nhũm kuma nē hkrākato nē ri rīt hāmri nē kām:

—Tÿ na pa mẽmoj pumu. Nom ixprĩ hã omunh mex kêt nē. Te mẽmo pĩ hpàr kwÿ ri mrar pyrāk. Anē.

²⁵Hāmri nhũm axte no hã ìhkra xi nhũm tã rīt mex nē. Ri hprĩ hã mẽmoj piitã omunh mex nē. ²⁶Hāmri nhũm Jejus akupÿm òrkwÿ hwÿr kumē nē kām:

—E kër ka kape hã ri amrar kêt nē. Âm ma ma akupÿm anhōrkwÿ hwÿr atēm kurē kumrëx. Anē.

**Jejus kot amnhĩ tã hkôt mẽ pa
xwÿnhjê kukjêr ã harënh**

Matêwre 16.13-20; Rukre 9.18-21

²⁷Tã hāmri nhũm Jejus ma hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mẽ mẽ ma mō. Ma krĩ pë Sejarej Piripos pu hã krĩ hkwy hkôt mō. Nē kormã pry hã mō nhũm Jejus amnhĩ tã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê kukja nē mẽ kām:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarē. Tanhmã na htem ahpÿnhã ri xpën mã ijarënh to wehe? Anē.

²⁸Hāmri nhũm mẽ kām:

—Nà na htem ahpÿnhã tanhmã ajarënh to. Na hte kamã mẽ hkwyjaja xpën mã ato finat Juãw Paxis ã ajarē. Nē kamã mẽ hkwyjaja ato finat Eris ã ajarē nē mẽ hkwyjaja apë Tirtũm nhÿ hã kapër o pa xwÿnh ra htyk xwÿnhjê hō hã ajarē. Æ na htem ahpÿnhã xpën mã ajarënh anhÿr o pa. Anē.

²⁹Hāmri nhũm mẽ kuma nē mẽ kām:

—No we mẽ kajaja? Ixpë mẽhō hã na ka htem xpën mã ijarē? Anē.

Hāmri nhũm Simãw Pêtre kām:

—Nà mẽ pajaja na pa htem apë Tirtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nē mẽ ixwÿr amënh xwÿnh ã ajarē. Nē apë mẽ ixpitiã mẽ inhō Pahi Maati hã ajarē. Æ na pa htem xpën mã ajarënh anē. Anē.

³⁰Hāmri nhũm kuma nē mẽ kām:

—Nà âm hāmri na ka htem ã ijarënh anē. Æ ixte anhÿr. Kwa nom kwa kër ka mẽ inhma. Kër ka mẽ kormã ã akwÿjê mã ijarënh anhÿr kêt nē. Anē.

**Jejus kot amnhĩ kukamã
amnhĩ jarënh ã harënh**

Matêwre 16.21-23; Rukre 9.22

³¹Tã nhũm Jejus amnhĩ kukamã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mã tanhmã amnhĩ jarënh to nē mẽ kām:

—Nà ra mẽ ate Tirtũm kot mẽ akaxyw ixãm ã ixpumunh mex. No mẽ pahkwÿjaja kām ja hã ijarënh mar nē ixpumunh prãm kêt. Ijaew krãhtũmjê mẽ Tirtũm kapër tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwÿnhjê mẽ patre krãhtũmjaja na mẽ kām ja hã ixpumunh prãm kêt. Jakamã koja mẽ nhÿrmã ixpynē nē ixtak rax nē ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunëpxi hāmri nhũm Tirtũm akupÿm ixto ixtĩr. Anē.

³²Hāmri nhũm mẽ kot hpĩr ã amnhĩ jarënh ma nē tee ri hkukamã hamaxpër. Hāmri nhũm Simãw Pêtreja hwÿr tē nē hkwyjê pë ho kato nē mẽ hkàx ã o xa nē kām:

—Kwa nà Pahihti. Koja Tirtüm anê mē omunh mex nē nhūm mē ā anhīpêx anhūr kêt nē. Kwa ri ā kapēr anhūr kêt nē. Anē.

³³Hāmri nhūm kuma nē hwūr apkjê nē pu hā hkôt mē pa ho mē pa xwŷnh pitā omu. Hāmri nē mē hamak mā Simāw Pêtre mā kapēr nē kām:

—Tk. Kwa na ka ā inhmā akapēr anhūrja o te Satanasti nhŷ hā akapēr pyrāk. Tirtüm nhŷ hā na ka ā inhmā akapēr anhūr kêt nē. Ām jar mē kām Tirtüm kapēr mar prām kêt xwŷnhjê jamaxpēr o na ka ajamaxpēr nē ā inhmā akapēr anē. No Tirtüm jamaxpēr o ajamaxpēr kêt nē. Anē.

Jejus krajaja tanhmā kot amnhī nhīpêx hto hā mē harēnh

Matêwre 6.24-28; Rukre 9.23-27; Juāw 12.24-26; määnēn Apokarip 2.10, 12.11

³⁴Tā nhūm Jejus amnhī wūr mē kot mar o kuhê xwŷnhjê mē hkôt mē pa ho mē pa xwŷnhjê mā anē nhūm mē hwūr axkamē nē kuhê. Hāmri nhūm tanhmā mē ahkre hto nē mē kām:

—E mē inhma. Kot kaj mē ixkôt amnhī xunhwūr ā amnhī jarē hā kot kaj mē määnēn amnhī jarēnh o: “Jejus kēp inhō Pahihti jakamā kot paj ām kapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx rāhā ho ri ixpa. Kwār ixkwŷjaja tanhmā hā inhīpêx to pa arī hkôt amnhī nhīpêx rāhā ho ixpa.” Anhūr o amnhī jarē.

³⁵—Koja mē ixtā mē atōx pī rŷ ixtā tanhmā mē ato ka ty. Ate tanhmā ijarēnh to ho apa hā nhūm mē apī. Tā nom koja akaxwŷnh ma inhō krī hwūr àpir kurē kumrēx nē kamā atīr tūm nē amex rāhā nē apa ho apa. Nom kot kaj mē jar atīr prām xāj ixkaga hāmri nē hwūr axàpir kêt nē.

³⁶⁻³⁷—Nē koja mēhō hikukrēx gryk ā Tirtüm kaga. Hāmri nē nhŷrmā ty nē ŷ kamā kuwy hwūr ma mō nē amnhī kôt kukrēx ō hpyr nē o mōr kêt nē. Koja

tee ri kuwy hwūr mōr pymaj amnhī nē hikukrēx rax o amnhī pānhā amnhīrer prām kaprŷ. Tanhmā koja amnhī to nē Tirtüm mā amnhīre nē ma ō krī hwūr api? Koja ā amnhī nhīpêx anhūr kêt nē.

³⁸—Nē koja mēhō ixte mē ahkre hā inhma nhūm ja kēp omnuj japēr. Nhūm kot mē kām ixprām nōkati xwŷnhjê hkôt pa gryk ā ixkaga. Hā kot paj nhŷrmā mē ato amnhīptār kaxyw akupŷn wrŷ nē amnhī xwar kot ixkaga xwŷnhhta kaga. Ām hāmri na pa mē amā ja hā amnhī jarē. Kot paj nhŷrmā inhō Papaj nhŷ hā ixte mē ho amnhīptār kaxyw akupŷn wrŷ nhūm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjaja man ixkôt wrŷ. Pa mē wrŷ hāmri nē ra mē kot ixkaga xwŷnhjaja pa amnhī pyrā nē amnhī xwar mē hkaga hpa. Anē.

9 Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Ām hāmri na pa mē amā amnhī jarē. Kot paj nhŷrmā akupŷn ixte mē ato amnhīptār kaxyw mē awūr wrŷ kām ga. Tā kot kaj mē akwŷjaja kormā atīr ri ja kukamā tanhmā ixte amnhī nhīpêx to hā ixpumu. Anē.

Jejus hirā htŷx kām ām ā harēnh

Matêwre 17.1-9; Rukre 9.28-36; määnēn Sikŷn Pêtre 1.16-18

²Tā nhūm arīgro kēp 6 nē hapêx nhūm Jejus ma nhŷri hixēt prēk wūr tē. Nē Simāw Pêtre nē Xiakre nē Juāwja nhūm ma amnhī kôt wa mē o mō. Nhūm wa mē ahte mō nē hixēt prēk ā api nē himōk ā kuhê. Hāmri nhūm Jejus axtem nē xa. ³Ra ē haka htŷx kumrēx nē xa. ⁴Hāmri nhūm ja wa kaxkwa rūm hwūr wrŷ nē kuri kām kapēr. Finat Mojes mē finat Erisja wa wrŷ nē kuri kām kapēr o xa. Tirtüm amnepēm amnhī wūr wa ho àpir tā nhūm wa akupŷn wrŷ nē kām kapēr. ⁵⁻⁶Nhūm wa mē mex kumrēx nē hirā htŷx kām kuhê nhūm Jejus kôt mē mōr xwŷnhjaja wa mē omu nē mē kamā no pyma nē. Nē tee ri mē

kām tanhmā kapēr to hkukamā hamaxpēr. Hāmri nhūm Simāw Pêtre hamaxpēr nē Jejus mā kām:

—Kwa Pahihti. Nà ām hāmri na pu mē amnē mō. Kwa pu mē kritpēm jar axkamē nē tokyx panojarēt kêt nē. Pa mē amā pô nhīrōnh o axkrunēpxi nē hipêx. Amā nē Mojes mā nē Eris mā hō nhīpêx ka mē kamā akrī. Kwa xàt pa mē amā ho anē nà? Anē.

⁷Hāmri nhūm kakrā jaka htỳx wrỳ nē wa mē hkunor pa nhūm wa mē kamā kuhê. Hāmri nhūm kakrā kamā Tirtūm mē kām kapēr nē mē kām:

—Ota Ixkra xa. Inhmā hapê ho inhmā hapê. Kêr ka mē kapēr mar tỳx rāhā ho ri apa. Anē.

⁸Hāmri nhūm mē kuma nē amnhī pu hā rīt nhūm ām Jejus pix mē kuri xa nhūm Mojes mē Erisja wa ra ma akupỹm api nhūm mē ām Jejus pix pumu.

⁹Hāmri nhūm mē ma akupỹm hkwyjê hwỳr wrỳk o mō nhūm Jejus mē kām:

—Kwa kêr ka mē ham mē ate mēmoj pumunh xwỳnhta kormā nhām mē kām harēnh kêt nē. Koja mē mēmo arīgro hā ixpī hāmri nhūm Tirtūm akupỹm ixto ix-tīr ka mē rī kormā mē kām ja hā ijarēnh o ri apa.

¹⁰Anē hāmri nhūm mē kuma nē mē kām harēnh kêt nē. Ām axpēn mā pix mā harē nē kot akupỹm htīr ā amnhī jarēnhja ā axpēn kujjêr o pa nē axpēn mā:

—Kwa mo na ri ā akupỹm htīr ā amnhī jarēnh anē? Tanhmā kot we amnhī to nē htyk tā akupỹm htīr? Anē.

Hāmri nē tee ri hkukamā hamaxpēr o hkôt pa.

Juāw Paxis te kot Eris pyrāk ā harēnh

Matêwre 11.13-15, 17.10-13

¹¹Hāmri nhūm mē kormā aħpar mā wrỳk o mōr mē nhūm Jejus kôt mē mōr xwỳnhjaja mēmoj tā hkukja nē kām:

—Kwa mē inhmā mēmoj jarê. Na hte Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwỳnh-

jaja mē inhmā: “Eris kumrêx koja Tirtūm mē pahwỳr kumê nhūm Krisja hapu hā wrỳ.” Anē. Na htem ā mē inhmā war ajarēnh anē. Tā ka na ka ra wrỳ nom nhūm kormā Erisja akukamā wrỳk kêt nē. Anē.

¹²⁻¹³Hāmri nhūm mē kām:

—Nà ām hāmri na htem mē amā ā ja jarēnh anē. Na pre ra ixkukamā te kot Eris kot amnhī nhīpêx pyrāk xwỳnh-ta tē nē ixkutêp mē kām ijarēnh o pa. Nom mē kot ixkukamā ijarēnh xwỳnh ā omunh kêt jakamā na prem axtem nē kām tanhmā hipêx to hprām xà hkôt tanhmā hipêx kati hton kupī. Tā koja mē ā hipêx anhỳr pyrā nē mā ixto anē nē inhīpêx kati nē tokyx mē kām ixprām kêt xwỳnhjaja ixpynê nē ixpī pa amnhī xà htỳx kamā ijamak kām ty. Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot wa ijamē wa ixkukamā wa ijarēnh xà hkôt. Anē.

Jejus kot mēhō hkra nē mēkarōmnuti janor ā harēnh

Matêwre 17.14-21; Rukre 9.37-43

¹⁴Hāmri nhūm Jejus nē Simāw Pêtre nē Xiakre nē Juāwja mē akupỹm hkwyjê hwỳr hpôx o mra nē amnhī kukamā hkwyjê pumu nhūm mē ohtô nē mē hā akuprô nē mē kām kapēr. Nhūm Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwỳnhjaja mēmoj tā mē hkukjêr o kuhê.

¹⁵Jakamā nhūm Jejus mē hwỳr hpôx o tē nhūm mē pikuprōnh xwỳnhjaja amnhī wỳr omu nē hkīnh nē. Hāmri nē kutā hprôt nē kām:

—Pa. Nà ām hāmri na ka akupỹn mē ixwỳr tē. Anē.

¹⁶Hāmri nhūm mē kām:

—Kwa mēmoj tā na ka mē axpēn mā axākjêr o akuhê? Anē.

¹⁷⁻¹⁸Hāmri nhūm mēhō myja kām:

—Nà ixkra hā na pa mē axpēn mā ixkapēr. Na pre mēkarōmnuti ixpê hwỳr axà nē tanhmā ixpê ho nhūm kapēr kêt nē pa. Nhūm hte xatā tanhmā ixpê ho

nhũm pykap amnhĩ rē nē hakwa jamrô ho hikwỹ. Hāmri nē à htỳx kamā ama nē amnhĩ nham o axpēn kamnhar tỳx kumrēx pē htỳx pa nē hikwỹ nē ixpē omnuj tỳx nē. Na hte ā mēkarōmnuti nhỹ hā amnhĩ nhĩpēx anhỹr o pa. Jakamā na pa ate inhmā ho mex kaxyw man o tē nē tee ri ajapēr. Hāmri nē ho akôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê hwỳ nhũm mē kot inhmā ho mex kaxyw tee ri tanhmā ho hkaprỹ. Anē.

¹⁹ Hāmri nhũm Jejus kuma nē hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê mǎ kām:

—Hēxta waa nē. Ra mē ate Tirtũm nhỹ hā ixte mē ho mex ā ixpumunh ryy htā ixpyrà nē ā amnhĩ nhĩpēx anhỹr kêt nē. Mǎn ka mē kormā kaxyw Tirtũm kôt ajamaxpēr tỳx kêt nē. E amnē ixwỳr akra ho tē pa omu. Anē.

²⁰ Hāmri nhũm mē hwỳr o tē nhũm mēkarōmnuti Jejus pumu nē tanhmā hkrata o htỳx to nhũm pykap tēm nē hakwa jamrô nē amnhĩ rēnh o nō.

²¹ Nhũm Jejus omu nē hipêêxà mǎ:

—Kwa tanhmā na ra kot amnhĩ nhĩpēx ā mytwrỹ kute? Anē.

Nhũm kām:

—Nà hprĩre rũm na hte ā amnhĩ nhĩpēx anhỹr o pa. ²² Na hte mēkarōmnuti xatā ixpē hpir kaxyw kuwy kamā kurē nē gôx kām kurē. Kwa kot ka ate ho mex kukamā axàhpumunh japēr nē wa ixkamā axukapri nē akupỹm inhmā ho mex. Anē.

²³ Hāmri nhũm Jejus kām:

—Xàn ka tee ri ixte ho mex kaxyw ixkukamā ajamaxpēr? Nà ixte mēmoj piitā ho anhỹr kaxyw ixàhpumunh tỳx kênā. Kot ka mē atō mēmoj tǎ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpēr tỳx hā kot paj amā ho anē. Anē.

²⁴ Hāmri nhũm kuma nē kām hkra mex prām tỳx xàj kapēr tỳx nē kām:

—Nà na pa amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpēr. Nom kot kaj tanhmā ixkrā hto pa

akôt ijamaxpēr tỳx rāhā ho ri ixpa Pahihti. Anē.

²⁵ Rôm nhũm mē ohtô rax nē hwỳr kormā mra nhũm Jejus amnhĩ wỳr mē omu hāmri nē mēkarōmnutija mǎ kapēr kurē kumrēx. Nē kām kapēr kām hihtỳx nē kām:

—Pa mēkarōmnuti. E apê mē ho mē kapēr kêt nē mē umar kêt o apa xwỳnh ā pa amā ixkapēr ka inhma. Kêr ka mē hkrata pē akato nē ma amōr o mō nē axte tanhmā ho hkêt nē. Anē.

²⁶ Hāmri nhũm tee ri kot kām karōja ma nē gryk xàj xatā amỹra nē mē hkrata o htỳx kumrēx nhũm htertēt tỳx o nō. Hāmri nhũm kêt kato nē ma tē nhũm te htyk pyrà nē nō nhũm mē tee ri omu nē ra htyk ā hkamnhĩx. ²⁷ Hāmri nhũm Jejus hpa hā kupy nē kànhmā ām nhũm akupỹm mex nē kànhmā xa nē ri mra. Nē tām kapēr o mra nē umar mex nē.

²⁸ Tǎ nhũm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê mērohā ma akupỹm amnhĩm hikranh xà hā ixkreja wỳr mra nē hwỳr agjê nē hkrĩ. Hāmri nhũm Jejus kôt mē pa ho mē pa xwỳnhjaja amnhĩ tǎ hkukja nē kām:

—Kwa mē inhmā mēmoj jarē Pahihti. Na pa mē tee ri axwakre kamā mē hkrata nē mēkarōmnuti janor kaprỹ. Kwa mon pa mē apyrà nē ja ho anhỹr mex kêt nē? Anē.

²⁹ Hāmri nhũm mē kām:

—Nà axtem na mēkarōmnuti ja. Na htem mē nē hanor tokyx anhỹr kêt nē. Na htem ho Tirtũm wỳr tỳx nē rĩ kormā hano. Anē.

Jejus kot htyk kukamā amnhĩ jarēnh

Matêwre 17.22-23; Rukre 9.44-45

³⁰⁻³¹ Tǎ nhũm Jejus mē hkôt ri mē pa ho pa xwỳnhjê mē krĩa rũm hapôj nē ma nhām mō. Nē ma pyka pē Garirej kahti hkôt mō. Nom mē piitā mē hkàx ā mō. Jejus kormā kot amnhĩ tǎ tanhmā hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê jahkre hto

ho pa jakamā kām mē hkàx ā mē o pa hprām nē. Hāmri nē amnhī kukamā mē kām tanhmā amnhī jarēnh to nē mē kām:

—E kot paj mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē inhma nē inhmar t̄yx nē. Koja mē kām ixprām kēt xw̄ynhaja tokyx mē kām ixtā am̄ynē nhūm mē ixpī. Kot paj ixtyk ā ixtā apkati axkrunēpxi hāmri nhūm Tirtūm akup̄ym ixto ixtir. Kwa kēr ka mē ja ma nē hā anoht̄yx nē ho apa. Anē.

³² Hāmri nhūm mē tee ri ā kot amnhī jarēnh anh̄yrja ma nē axpēn mā:

—Kwa mo na ri ā mē pamā amnhī jarēnh anē? Nà kēp mē panhō Pahi Maati hā kot amnhī jarēnh kēnā kot kēt mēhō kupī.

Anh̄yr o axpēn mā harēnh o hkôt mō. Hāmri nē ā kot amnhī jarēnh anh̄yr mar prām kēt jakamā hprī hā tanhmā hkukjēr to hkēt nē. Ām akryk hkôt mar o mō.

Mē kot amnhī to rūnh xw̄ynh jarēnh

Matēwre 18.1-5; Rukre 9.46-48

³³⁻³⁴ Tā nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho pa xw̄ynhaja kormā ma krī pē Kapanau h̄w̄yr mō nhūm hkôt mē pa ho mē pa xw̄ynh pē 12jaja tanhmā amnhī kukamā hamaxpēr to hāmri nē axpēn mā:

—Kwa mē pahtō kot puj we nh̄yrmā pahpē pahi nē mē ho amnhīptār rax o ri pahkw̄ȳjē jakre?

Anh̄yr o axpēn kukjēr o Jejus kôt mō. Nē axpēn mā: “Nà pa.” Nhūm mē hk-w̄yjaja: “Nà kēt pa.” Anh̄yr o hkôt mō. Hāmri nhūm Jejus mē mar o mō. Hāmri nhūm mē mō nē nh̄yri amnhīm hikranh xā hā ixkre h̄w̄yr pōj nē h̄w̄yr agjē nhūm mē kām:

—Kwa mēmoj tā na ka mē pry hā amnhī jarēnh o mō? Anē.

Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē hpi-jaàm nē. Nē kām tanhmā amnhī jarēnh to hkēt nē. ³⁵ Jakamā nhūm Jejus nh̄y nē mē kām anē nhūm mē kuri hkrī pa

nhūm mē kot mē kām mē ho amnhīptār rax prāmta ā mē kām kapēr nē mē kām:

—E mē inhma. Ka mē atō amā mē ho amnhīptār rax prām. Hā kēr ka te apē mē piitā mē kām amarī axapēnh xw̄ynh pyrāk o amnhī nh̄ipēx o mē hkôt apa. Jao mēmoj to mē kutā anojarēt rāhā nē. Anē.

³⁶ Hāmri nē amnhī w̄yr mēhprīre hō mā hpa ho apē nhūm h̄w̄yr tē nhūm kum̄y nē o nh̄y nē hā mē kām kapēr nē mē kām:

³⁷ —E mē inhma. Kēr ka mē apē pahi pyrāk o tanhmā amnhī jarēnh to ho ri apa hkēt nē. Ām te amarī ri mē apa pyrāk o amnhī nh̄ipēx o ri apa. Jao nh̄yri mēh-prīre hō pumu nē kamā axukapri nē kām mēmoj tanhmā ho r̄y kām mēmoj gō. Hāmri nē ā amnhī nh̄ipēx anh̄yr o te pa ate tanhmā ixto mex to pyrāk o amnhī nh̄ipēx. Nē kot ka mē atō pa tanhmā ixto mex to nē te ate Tirtūm o mex pyrāk o amnhī nh̄ipēx. E kēr ka mē amā amnhī to rūnh prām nē ā amnhī nh̄ipēx anh̄yr o ri apa. Anē.

³⁸ Hāmri nhūm Juāw nh̄yh̄nh tēn mē h̄w̄yr axā nē Jejus mā:

—Kwa Pahihti. O m̄j mēhō kēp mē pahkw̄ȳ hkēt tā anh̄y hā mē nē mēkarōmnuti janor o pa. Pa mē tee ri ja hā omu nē kēp mē pahkw̄ȳ hkēt jakamā pa mē ā kot amnhī nh̄ipēx anh̄yrja nē kām ixkapēr. Anē.

³⁹⁻⁴⁰ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Kwa nà nē tanhmā kām nē hkēt nē. Koja mēhō inh̄y hā aa mē kot mē-moj pumunh kēt kw̄y ho anē hāmri nē kēp mē panh̄iō nē ri mē pahkw̄ym tanhmā mē ahkre hto ho pa hkēt nē. Ra mē pahkôt kot amnhī nh̄ipēx mā kēnā. Jakamā kwa mē ja nē tanhmā kām nē hkēt nē. Kwār māmri ā amnhī nh̄ipēx anē. Ja mex kēnā.

⁴¹ —Koja mēhō nh̄yri mē atō amā kōr ā apumu nē hamaxpēr o: “Kwa Jejus kôt ri pa xw̄ynh m̄j kām kōr. E pa kām gō hk̄w̄ȳ kē ho ixkō.” Anh̄yr o hamaxpēr nē

apê ixkwỳ hã amã gô hkwỳ ka ho ixkô. Nhũm ãm kot amã gô pix nhôr nhũm ate ho akôm tâ nhũm Tirtũm atã omu nê ho mex rax nê. Anê.

**Mê pahte amnhĩ tomnuj
pymaj tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hã mê pajarêh**

Matêwre 18.6-9; Rukre 17.1-2

⁴²Nhũm Jejus arĩ hkôt mê pa ho mê pa xwỳnhjê mã kapêr nê mê kãm:

—Nê mê kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỳr xwỳnhjaja. Koja mēhō ma mê hwỳr tē nē inhnē mê kãm kapêr. Mē kot mê mar nē tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj hêx rom mê kãm kapêr nhũm mê mar xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tirtũm ja hã omu nê kot inhnē tanhmã kãm nê xwỳnhnta pumu nê homnuj tỳx nê. Te mê kot mēhō pynênh nê mut ã kên pytĩ hō nhôr nê ma o htēm nê gô xupỳm rax kãm mēnh pyrāk o hipêx. Te ho ja pyrāk no ãm homnuj tỳx o hakre.

⁴³⁻⁴⁷—E kwa mê o kora. Kot kaj mê anhĩhkra rỳ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr pymaj te ate amnhĩ pē anhĩhkra rỳ apar krāhyr nē mēnh pyrāk o amnhĩ nhĩpêx nê axte ã amnhĩ tomnuj anhỳr kêt nê. Rỳ ka mê ano ho mēmoj punuj pumu. Hãmri nê kãm ajamaxpêr pix o apa pymaj te ate amnhĩ pē ano katōk nē mēnh pyrāk o amnhĩ nhĩpêx nê nhãm arĩt kurê kumrêx. Kêr ka mê ã amnhĩ nhĩpêx o apa rãhã nê. Hãmri nê nhỹrmã ty nê ma Tirtũm mê wa inhō krĩ hwỳr api. No kot ka mê arĩ akutã ano nê arĩ akutã apar nê arĩ akutã anhĩhkra rãhã ri mrar tâ tōhã tanhmã ho amnhĩ tomnuj to. Hãmri nê nhỹrmã ty nê ma mê kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà pē kuwy maatita wỳr ma apa.

⁴⁸Kuwyja kamã na htem mê kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã

hamak rãhã ho pa ho pa hãmri nê aa hapôx kêt nê.

⁴⁹ã koja mê kot amnhĩ tomnuj o mê pa xwỳnh piitã amnhĩ nhĩpêx anhỳr rãhã nê pa ho pa. ⁵⁰Jakamã kwa kêr ka mê axpên to mex rãhã ho ri apa. Nom axpên kãm agryk nê tanhmã axpên nhĩpêx to ho ri apa hkêt nê. Anê.

Nhũm pre ã Jejus hkôt ri mê pa ho mê pa xwỳnhjê jahkre anê.

**Mê pahte axpên kaga nê
Jejus kot mê pahkurê**

*Matêwre 5.31-32, 19.1-12; Rukre 16.18;
mãânên Wam Korĩt 7.10-16*

10 Tã nhũm Jejus mê hkôt mê pa ho pa xwỳnh mērohã ma pyka pē Jutej wỳr mō. Hãmri nê pyhti pē Jotãw ã rê nê hpãnhã ma xarmã mō. Nhũm mê axte mê hã akuprō nhũm kê Jejus axte mê ahkre ho xa. ²Hãmri nhũm Parijew nhō xwỳnh kwỳjaja hwỳr mra. Mē kot hêx rom kamã hamak nê mar nê tanhmã ho kapêr punuj to kaxyw hwỳr mra nê kãm:

—Pa. Ot pa mê mēmoj tâ akukjêr kaxyw awỳr mra. Kwa tanhmã na pre amnepêm finat Mojesja mê pahte mê pahprō kaga hã mê panhigêtjê mã karō hto? Xà koja mê pahprō mê pakapêr hk-wỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pu mê mỳrapê hkaga nhũm Tirtũm ja hã mê pahpumu nhũm ja kãm mex nê nà? Anê.

³Hãmri nhũm mê kãm:

—Tanhmã na pre Mojes Tirtũm nhỹ hã ja hã mê amã karō hto? Anê.

⁴Nhũm mê kãm:

—Nà na pre harêh o:

Kêr ka mê aprō kaga kaxyw hãmri nê ate hkaga hã amnhĩ jarêh ã kaga nê kãm agō nê rĩ kormã hkaga. Anê. Na pre ã mê inhmã ja hã karō anê. Anê.

⁵Hãmri nhũm mê kãm:

—Tỳ nom mê kãm Tirtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na pre ã mê kãm ja jarêh anê. ⁶Amnepêm

mēmoj piitā hkrax kām na prem axpēn kaga hkēt nē. Na pre Tirtūm wam myja nhīpēx nē hpānhā kām hprō nhīpēx. Axpēn kaxyw wa hipēx. ⁷Jakamā na hte mēmyjaja hprō kaxyw nē gryk ā katorxā nē hipēxā wa hkaga nē am hprō kōt pix mā pa ho pa. ⁸Te wa tipxi nē ri wa pa pyrāk o axpēn nhīpēx o pa. ⁹Tirtūm tām kot axpēn mā wa ōr kēnā kot kēt mēhō wa kot axpēn kaga kaxyw tanhmā wa hipēx to rỳ tanhmā wa kām kapēr to. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. ¹⁰Hāmri nē hkōt mē pa ho mē pa xwỳnhjē mē akupỳm ixkrem agjē nhūm mē kām:

—Kwa aprī hā mē inhmā mē kot axpēn kaga hā mē harēnhta jarē pa mē ixprī hā kuma nà. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

¹¹—Nà kot kaj mē aprō kaga nē hpānhā nhām mēhō ho aprō nhūm Tirtūm noo mā te ate wam aprō kamā nhām aprō nyw o amnhīkati pyrāk. Tirtūm pē ja omnuj tỳx nē. Rỳ koja mēhō hprō kaga ka hpānhā ho aprō nhūm Tirtūm noo mā te ate wam mjēn pē ho amnhīkati pyrāk. Ja määnēn Tirtūm pē omnuj tỳx nē.

¹²—Nē mēnijaja. Koja mēhō ni ra mjēn kaga nē hpānhā nhām mēhō ho mjēn. Ja mex kēt. Mjēn krax kēp mjēn kumrēx kēnā kot kēt hkaga nē hpānhā nhām hō ho mjēn. Koja anē nhūm Tirtūm noo mā te kot wam mjēn kamā nhām hō ho amnhīkati pyrāk nhūm Tirtūm pē ja omnuj tỳx nē. Anē.

Jejus kot amnhī nē mēhprījē janor kēt ā harēnh

Matēwre 19.13-15; Rukre 18.15-17

¹³Tā nhūm Ijaew kwỳjjaja Jejus wỳr mē hkrarejē jamỳ nē mē o mra. Kot mē hā ihkra jaxwỳr nē mē ho Tirtūm wỳr kaxyw hwỳr mē o mra. Hāmri nhūm

hkōt mē pa ho pa xwỳnhjaja tee ri ja hā mē omu nē mē kām:

—Kwa mo kaxyw na ka mē Jejus wỳr mē o mra? Kormā mē raxre kēnā. Mē ma akupỳm mē o mra nà? Anē.

¹⁴Hāmri nhūm Jejus ja hā mē kuma nē mē kām:

—Kwa nà kwār mē māmri ixwỳr mē o mra. Mē ri inhnē mēhprījē kurē hkēt nē. Anē.

Hāmri nē mē kām hpa ho apē nhūm mē hwỳr mē o mra nhūm mē kuri kuhē. Hāmri nhūm mē hā hkōt mē pa ho mē pa xwỳnhjē mā kām:

—E mē jarejē pumu. Na htem hamakētcati nē hkīnh nē ri pare. Mē kām amnhī to rūnh prām kēt nē ri pare. Tā Tirtūm kōt mē kot amnhī nhīpēx o ri mē pa xwỳnhjaja na htem mē urāk nē kām amnhī to rūnh prām kēt nē ri pa.

¹⁵—Na hte jarejaja hipēxā nē katorxā wa kapēr ma nē wa hkōt ri amnhī nhīpēx o ri pare. Tā ixpē Tirtūm kot mē awỳr inhmēnh xwỳnh na pa. Kot ka mē amā ixkōt amnhī xunhwỳr prām hā kot kaj mē jarejē kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx. Jao ixkapēr ma nē ixkōt ri amnhī nhīpēx mex o ri apa. Anē.

¹⁶Hāmri nē mēhprīrejē jamỳ nē mē hā ihkra jaxwỳr nē mē ho Tirtūm wỳr nē kām:

—Pa Papaj. E kēr ka jarejē ho mex rāhā nē kē mē mex nē pa. Anē.

Hikàxpore rax xwỳnh jarēnh

Matēwre 19.16-22; Rukre

18.18-23; määnēn Wam

Ximotre 6.6-10; Xiakre 5.1-6

¹⁷Tā nhūm Jejus mē hkōt mē pa ho pa xwỳnhjaja nhỳri pry hā mō nhūm Ijaew krāhtūmja omu nē hwỳr tē nē mēmoj tā hkukja nē kām:

—Pa mē ijahkre xwỳnh maati? E kwa inhmā mēmoj jarē. Nhỳrmā Tirtūm ri ix-tūr tūm nē ixpa hprām xāj mēmo kot pa we ho anhỳr o ri ixpa? Ate amnhī to mex

pix o ri apa xwÿnh jakamā kwa inhmā tanhmā ja jarēnh to. Anē.

¹⁸ Hāmri nhūm kām:

—Xà ate ixpê Tirtūm kwÿ hā ix-pumunh kôt na ka ixte uràk nē amnhī to mex xwÿnh ā ijarē? Tirtūm pix na kot amnhī to mex rāhā xwÿnh jakamā kot kaj ā ijarēnh anē nē ixpê Tirtūm Kra hā ijarē. Jao uràk nē ixte amnhī to mex xwÿnh ā ijarē. Nà xàn ka ām atÿx ri amnhī krā hkôt ā ijarēnh anē?

¹⁹ —Tirtūm mex o mex jakamā kot kaj amā nhÿrmā kuri atir tūm nē apa hprām hāmri nē ra kot mēmoj tā mē amā karō xà hkôt amnhī nhīpêx o ri apa. Ra ate mar mex kēnā. Na pre mē amā:

Kêr ka mē axàhkính o ri apa hkêt nē.

Nē mē hpar kêt nē.

Nē tanhmā axêx kêt nē.

Nē axêx rom tanhmā mē nokupyr to hkêt nē.

Nē mē kêp mē hprō ho amnhīkati hkêt nē.

Nē anhīpêxà mē akatorxà wa hā api-jaàm nē wa ho mex pē wa kutā ano-jarêt rāhā ho ri apa.

E kot kaj amā nhÿrmā Tirtūm kuri atir tūm nē apa hprām hā kot kaj ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri apa. Anē.

²⁰ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Kwa ixprīre ri ra ā ixte amnhī nhīpêx anhÿr o ri ixpa kēnā. Nom te ix-tīr tūm nē ixpa kaxyw ixte kormā tām kêt pyrāk. Anē.

²¹ Hāmri nhūm kuma nē hprī hā omu nē kām hapê nē. Hāmri nē kām:

—Nà kormā mēmoj pyxire nē arík. Na ka amā akukrêx rax kính tÿx o Tirtūm jakre. Jakamā kêr ka ma akupÿm anhōrkwÿ hwÿr tē nē akukrêx rax o wēnē hpa. Nē kàxpore jamÿ hāmri nē ma mē kêp amrakati xwÿnhjê mē ōr o ri apa. Hāmri nē akupÿn tē nē arī ri ixkôt apa ho apa. Anē.

²² Hāmri nhūm kuma nē tee ri hikukrêx rax kukamā hamaxpêr. Kām

hapê jakamā kām kām ihkra karo hprām kêt nē. Hāmri nē tee ri Jejus kot ā kām hā karō anhÿrja ma nhūm ja kām mex kêt nhūm awjanā nē hkaprī nē ma akupÿm tē. ²³ Hāmri nhūm Jejus tee ri omu nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mē kām:

—Hêxta waa nē. Koja mē hikukrêx rÿnh xwÿnhjaja ohtō nē kām mē hikukrêx japê xàj Tirtūm mē wa ixri htir tūm nē pa ho pa hkêt nē. Wa ixte amnhī nhīpêxja mē kêp hihtÿx. Anē.

²⁴ Hāmri nhūm mē tee ri kapêrja ma nhūm Jejus mē hamaxpêr kôt mē omunh mex jakamā axte tanhmā mē kām harēnh to nē mē kām:

—Nà Tirtūm mē wa ixte amnhī nhīpêxja na mē hikàxpore rÿnh xwÿnh-jaja pē ja hihtÿx. ²⁵ Mē kām hikukrêx rax mē ihkra karo hprām kêt rāhā tee kām Tirtūm kôt amnhī nhīpêx prām kaprÿ. Te ho mēhō kot menh kagô hā hkre nē kām kagô katōk prām kêt rāhā kām guhkrax kām àr prām kaprÿta pyrāk. Anē.

²⁶ Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpêr nē kām:

—Kwa no mē ixpiitā mē inhmā mē ixkukrêx japê kēnā. Jakamā xà kot paj mē ixpiitā nhÿrmā war ari ixtir tūm nē ixpa ho ixpa hkêt nē? Anē.

²⁷ Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot kaj mē amnhī krā hkôt mē amā mē akukrêx japê mē anhÿrer kêt nē. Ām Tirtūm pix na hte ja kaxyw tanhmā mē akrā hto ka mē amā akukrêx japê hkêt nē. Jao ra mē apê Tirtūm mē wa ixri atir tūm nē mē apa ho mē apa mē xwÿnh. Anē.

²⁸ Hāmri nhūm Simāw Pêtre kām:

—Kwa Pahihti na pa prem agryk ā mē-moj piitā hkaga hpa nē akôt ixpa ho ixpa. Jakamā xà kot paj mē nhÿrmā war ari ix-tīr tūm nē ixpa ho ixpa kêt nē nà? Anē.

²⁹ Hāmri nhūm kuma nē hkôt mē pa ho pa xwÿnh piitā mē kām:

—Nà ka mē atō inhmā tanhmā amnhī to ho apa kaxyw akwỳjê re nē ma inhmā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri apa. Anhōrkwỳ re rỳ atō rỳ atōx rỳ aprō nē akrajê re. Rỳ akatorxà nē anhīpêxà wa are. Rỳ akukrêx piitā rer pa hāmri nē ma ixkapêr o mē piitā mē ahkre ho ri mē hkôt apa.³⁰ Hā kot paj amnhī tā mē apumu nē mē ato mex rax nē. Hāmri ka mē ma mē kām ixkapêr jarēnh o mē hkôt apa nhūm mē kot mē amar xwỳnh kwỳjaja mē ama nē kām mē akīnh nē. Nē ra mē ate akwỳjê rer par tā mē tāmjaja te mē apē mē hkra rỳ mē htō rỳ mē htōx pyrāk o mē anhīpêx. Jao tanhmā mē ato mex to ho pa.

—Nē koja mē kām ixprām kêt xwỳnhjaja ixtā tanhmā mē atomnuj to hā ka mē nhỹrmā ma Tirtūm mē wa inhō krī hwỳr api nē wa ixkuri amex nē atīr tūm nē apa ho apa.³¹ Nom kêr ka mē ja hā amnhī pumunh kôt amnhī to rax xwỳnh ā amnhī to jarkrar kêt nē. Mē kot amnhī to rūnh xwỳnh ā amnhī jarēnh xwỳnhjaja koja mē nhỹrmā amnhī to rūnh kêt ā amnhī pumu. Nē mē kot amnhī to hkryre xwỳnhjaja koja mē nhỹrmā amnhī to rūnh ā amnhī pumu. Anē.

Jejus kot amnhī kukamā axte amnhī jarēnh

Matêwre 20.17-19; Rukre 18.31-34

³²Tā nhūm Jejus hkôt ri mē pa ho mē pa xwỳnhjê mā kapêr pa hāmri nē ma Jerujarê hwỳr mē o mō. Ra kamā kām hkurê xwỳnhjaja kot hpīr ā amnhī jarēnh tā ma hwỳr mē o mō. Jakamā nhūm mē tee ri hkukamā hamaxpêr o hkôt mō. Nhūm mē amarī mē hkôt mrar xwỳnhjaja haxwỳja kām ma nē. Hāmri nhūm Jejus mē kêp 12ta o mō nē hkwỳjê hkàx ā amnhī kukamā tanhmā mē kām amnhī jarēnh to ho mō nē mē kām:

³³—E na pu mē ra Jerujarê hwỳr mō. Kot puj mē hwỳr pōj nhūm mē kām ixkurê xwỳnhjaja patre krāhtūmjê mē

Tirtūm kapêr tūm o mē ahkre xwỳnhjê nhīhkram ijaxà. Hāmri nhūm mē kām Tirtūm kapêr kôt amnhī nhīpêx prām kêt xwỳnhjaja ixpīr kaxyw mē kām ixtā amỳnê³⁴ nhūm mē mar xà hkôt tanhmā inhīpêx kati hto. Nē mē hkwỳjaja ixtā hpêr o axkê nē ixtā akunha. Nē mē hkwỳjaja tanhmā ijapry hto nē ixtā argôx rē nē ixtak hāmri nē ixpī. Koja mē ā inhīpêx anē. Nom kot paj ixtyk ā ixtā apkati axkrunêpxi nhūm Tirtūm akupym ixta ixtīr. Anē.

Xiakre mē Juāw wa kot amnhī to Jejus wỳr ā wa harēnh

*Matêwre 20.20-28; Rukre 22.24-30;
māānēn Piripos 2.3-8; Wam Pêtre 5.3*

³⁵Tā nhūm Jepetew kra Xiakre mē Juāw wa tanhmā hamaxpêr to nē Jejus mā kām:

—Kwa mē ijahkre xwỳnh. Pa wa amā mēmoj jarê ka wa inhmā “y” anē nà? Anē.

Hāmri nhūm wa kām:

³⁶—Ko wa mamrī inhmā mēmoj jarê pa wa ama măn. Anē.

³⁷Hāmri nhūm wa kām:

—Nà kot kaj nhỹrmā ate mē piitā mē ho amnhīptār kaxyw nhỹ pa wa akutā anhījê. Nē wa papxipix ixpê anhō kōwenatō nē akutā anhījê nē ato nhỹ. Ja na pa wa inhmā hprām. Anē.

³⁸Hāmri nhūm wa kām:

—Nà na ka wa ām atỳx ri ā amnhī to ixwỳr anē. Koja mē tokyx ixpī pa amnhī xà htỳx kamā ijamak rax nē ty. Tā xà koja mē ixpyrà nē ā war anhīpêx anē ka wa ixpyrà nē amnhī xà htỳx kamā ajamak rax kām ty nà? Anē.

³⁹Hāmri nhūm wa kām:

—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwỳja anē nē apyrà nē amnhī xà htỳx kamā ijamak kām ty. Anē.

Hāmri nhūm wa kām:

—Nà ām hāmri na ka wa ja hā amnhī jarê. War ate ixpyrà nē ixkôt amnhī xà

htÿx kām ajamak kām atyk mā kēnā.
⁴⁰Tā nom war ate amnhī to ixwÿrta ā kot paj tanhmā war amā nē hkēt nē. Inhō Paj paj tām koja ja kaxyw mēhō japēr nhūm inhīhkō hā nhÿ. No pa kot paj ri ja kaxyw mē atō rēnh kēt nē. Anē.

⁴¹Hāmri nhūm wa urāk nē Jejus kōt mē pa ho mē pa xwÿnh kwÿjaja ā wa kot amnhī to hwÿr anhÿr ā wa kuma nē wa kamā gryk nē. ⁴²Jakamā nhūm Jejus mē piitā mē ho akuprō nē mē kām:

—E mē inhma. Na hte Ijaew kēt xwÿnhjē nhō pahitijaja ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri pa nē amarī hkrī xā kamā hkrī ho hkrī. àhpumunh jakamā amarī ixkre kre jakry kamā hkrī ho hkrī nē kām mē àpēnh xwÿnhjē pix mā mēmo mē àpēnh ā karō ho hkrī. Na htem ā amnhī nhīpēx anē. Nē mē kot amnhīm mex ā harēnh prām xāj tanhmā mē ho mex to ho pa. ^{43–45}Tā no mē kajaja kēr ka mē atō amā amnhī to rax prām hāmri nē ho mē kot amnhī nhīpēx pyrāk kēt nē. Mē piitā mē kutā anojarēt rāhā ho ri apa. Kēt paa. Mē ate inhmā axàpēnh o apa kaxyw na pa pre mē awÿr ixwrÿk kēt nē. Am pa ixte tanhmā mē amā amnhī nhīpēx to ho ipa kaxyw na pa pre mē awÿr wrÿ. Mē ate nhÿrmā kuwy wÿr apa pymaj mē anē ixyk kaxyw na pa pre mē awÿr wrÿ. Jakamā kot kaj mē atō amā amnhī to rax prām hā kēr ka ixpyrà nē akwÿjē kutā anojarēt rāhā ho ri apa. Hāmri nē inhmā te ate amnhī to rax o amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx. Anē.

**Jejus kot akupÿm Paximew
o mex ā harēnh**

Matêwre 20.29-34; Rukre 18.35

⁴⁶Tā nhūm Jejus mē hkōt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja kormā Jerujarē hwÿr mōr ri ra krī pē Jeriko hkōt mō. Hāmri nhūm mē ohtō nē mē hā ajēt nē mē hkōt mō. Nhūm mēhō myja pry nhīhkrep nhÿ. Ximew kra Paximew nohkre xwÿnhja pry kamā ahwÿr o hkrī. ⁴⁷Hāmri

nhūm Jejus mē hkwÿjaja hwÿr htēp o mō nhūm amnhī wÿr mē kuma nē mē kot Jejus nhīxi jarēnh o mōr ā kuma hāmri nē kàx pē kām kapēr nē amnhī to kuwÿ nē kām:

—Pa Jejus? Nà apē mē inhō Pahihti mex kumrēx na ka. Te apē amnepēm anhīgēt pahihiti Tawi kot amnhī nhīpēx pyrāk. Jakamā kwa we ixkamā axukapri nē akupÿm ixto mex kēt wehe. Ixte amnhī kaxyw akōt ijamaxpēr xwÿnh na pa. Anē.

⁴⁸Hāmri nhūm Jejus kukamā mē mrar xwÿnhjaja kuma nē kām:

—Tk. Kwa akapēr kēt nē nhÿ nà. Anē.

Tā nom nhūm am mē kuma nē xatā amnhī to kuwÿ. Kÿx pē amnhī to kuwÿ nē axte kām:

—Kwa ixkamā axukapri nē akupÿm ixto mex Pahihti. Anē.

⁴⁹Hāmri nhūm Jejus kuma nē xa nē hkōt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mā kām:

—E mē atō hwÿr tē nē hpa hā apy nē amnē ixwÿr o tē. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē nohkre xwÿnhhta mā kapēr nē kām:

—E tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē. Na atā karō. E tokyx kànhmā xa. Anē.

⁵⁰Hāmri nhūm mē kuma nē hkīnh tÿx nē. Nē kànhmā harī nē amnhī nē ō kajaati mē nē hwÿr htēm kurē kumrēx.

⁵¹Hāmri nhūm Jejus kām:

—Pa mo na? Tanhmā kot pa ato? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Nà akupÿm inhmā ixrit mex prām Pahihti.

⁵²Anē nhūm kām:

—Tōe. Nà ra ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tÿx jakamā kot kaj akupÿm arit mex kurē kumrēx. E māmri ma akupÿm tē. Anē.

Nhūm akupÿm rit mex ā amnhī pumu nē hkīnh o hkīnh. Hāmri nē Jejus ā ajēt nē ma hkōt hkīnh nē tē.

Jejus kot Jerujarê hwÿr àr ã harênh

*Matêwre 21.1-11; Rukre
10.28-40; Juãw 12.12-19*

11 Tã nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mē kormã Jerujarê hwÿr mō. Hãmri nē krī pē Petake mē hō pē Petãn wÿr ahtêp o mō. Hixêt pē Oriwêhti kahti ri na pre krija wa xa. Jakamã nhũm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwÿnh wa ho axkrut nē mē amnhĩ kukamã wa kumê ² nē wa kãm:

—E wa ma krī mÿj wÿr mē ixkukamã wa tē. Hãmri nē hwÿr pōj nē nhÿri jumênre nyw mã ê nē ãm xwÿnhhta pumu. Kormã mē kot hã hkri hkêt kumrêx xwÿnhhta. ³ Ka wa omu nē kãm ê xà hpôt nē man akupÿn ixwÿr o tē. Kojã mēhō war apumu nē hã tanhmã war amã kapêr to ka wa ã kãm ijarênh anē nē kãm: “Nà mē panhō Pahihti na hã karō pa wa hwÿr tē.” Anhÿr o kãm ijarê. E wa ma hwÿr tē. Anê.

⁴ Hãmri nhũm wa kuma nē ma hwÿr htēm kurê kumrêx nē hwÿr pōj. Nhũm Jejus kot wa kãm hã karō xà hkôt jumênre nywreta pumu. ⁵ Hãmri nē kãm ê xà hpôt o xa nhũm kuri mē kuhê xwÿnhjaja tee ri hã wa omu nē wa kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka wa kãm ê xà hpôt o xa? Kwa kot ka wa mē ixpê ho ahkĩ nà? Anê.

⁶ Hãmri nhũm wa mē kãm:

—Nà mē panhō Pahihti na wa inhmã hã karō pa wa hwÿr tē. Wa ixte ma hwÿr o ixtēm kaxyw. Anê.

Hãmri nhũm mē wa kãm:

—Tÿ? Tôe wa mãmri ma kãm o tē. Anê.

⁷ Hãmri nhũm wa ma akupÿm Jejus wÿr o tē. Hãmri nē kaxyw amnhĩ xê hkwy hkwry nē kãm ho hkô kahty hpa nē kãm ho htÿx nē o xa nhũm Jejus hã nhÿ nē mō. ⁸ Nē kormã Jerujarê hwÿr hixêt ã àpir o mō. Nhũm mē kot omunh o kuhê xwÿnhjaja hkĩnh nē ma hkukamã pry ho

mex kaxyw amnhĩ xê hkwy hkwry nē ho kãm uty. Nhũm mē hkwyjaja nhÿri pō hkwy jakã nē o mra nē hkukamã kãm uty. ⁹⁻¹⁰ Nhũm mē hixêt ã api nē ahpar mã wryk o mō nhũm mē piitã kàx pē Tirtũm mex o mex ã harênh o hkôt mō. Nhũm mē hkwyjaja kukamã mra nhũm mē hkwyjaja hapu hã mra nhũm prem piitã hkôt Tirtũm mex o mex ã harênh o mō. Nē harênh o:

E ota Tirtũm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnhhta ra pōj. Nà ãm hãmri na mē pahwÿr wry. Ja mex kumrêx.

Kêp mē panhō Pahihti mex na. Kojã mē panhigêt pahi Tawi pyrà nē mē pahto amnhĩptã nē mē pahto mex o pa.

Ãm hãmri na Tirtũm mē pahwÿr kumê. Tirtũm mex kumrêx. Ãm mex o mex. Kukwak ri pix mã na pu htem paja-makêtkati nē paxãmnhĩx papa rãhã ho papa.

Anhÿr o Jejus kôt harênh o mō. Kot mē ho amnhĩptãr kurê kumrêx ã hkamnhĩx nē hkĩnh nē ã hkôt kapêr anhÿr o mō. ¹¹ Jao ra Jerujarê hwÿr pōj nhũm Jejus Tirtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwÿr tēn axà. Nom nhũm ra amÿkry htÿx jakamã nhũm hwÿr axà nē ãm hkre pumunh o xa hãmri nē akupÿm kato nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnh pē 12jê mē nhũm mē ma akupÿm Petãn wÿr mra.

Jejus kot pĩ hpàr pē fikêhti mã kapêr ã harênh

Matêwre 21.18-22

¹² Tã nhũm apkati nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho pa xwÿnhjê mērohã Petãn rũm hapōj nē ma akupÿm Jerujarê hwÿr mra. Nhũm Jejus ra kãm prãm nē mō. ¹³ Hãmri nē amÿm mēmo pĩ hpàr hōptĩ rax pē fikêhti pumu nē hamaxpêr o:

—E pa hwÿr tē nē ô hkwy rê nē kuwô mãn. Anê.

Hãmri nē hwÿr tē. Nhũm kormã ô kaxyw ô mytwry kator kêt jakamã nhũm

ô hkêt nê âm hô pix nê xa. ¹⁴Hămri nhũm hwỳr tē nê tee ri ô japêr nê âm hô pix pumu. Hămri nê tee ri omu nê kām:
—E kot kaj axte axô hkêt kumrêx.

Anhÿr o kām kapêr nhũm hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjaja hā kuma.

**Jejus kot Tirtũm nhõrkwỹ
hwỳr àr ā harênh**

*Matêwre 21.12-17; Rukre
19.45-46; Juāw 3.13-22*

¹⁵⁻¹⁷Tā nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjaja Jerujarê hwỳr agjê nê Tirtũm mā amnhĩ jarênh xà hā ixkre hwỳr agjê. Nhũm Jejus tee ri kamā mē kuhê xwỳnhjê pumu. Nhũm mē ra ixkre kamā axtem nê môx nê ôwêhti nê tuuti ho wênê ho kuhê. Ixkre hwỳr mrar xwỳnhjaja kot haprôr nê Tirtũm mā amnhĩ jarênh kaxyw kām hpar nê ôr kaxyw mē kām ho wênê. Nom axtem nê hā ohtô rax kām mē kām ho wênê nhũm mē hkwỳjaja mē kām mē hikàxpore ho anhĩpa. Hămri nhũm Jejus mē hwỳr axà nê tee ri mē kot ā amnhĩ nhĩpêx anhÿr ā mē omu nê mē kām akir nê mē kām:

—Tk. Kwa Tirtũm kapêr ā kagà htũm kot ôrkwỹ jarênh kot:

Inhõrkwỹja âm pika piitā hkôt mē piitā kot inhmā amnhĩ jarênh xà hā ixkre pix kaxyw na.

Anhÿr o kot harênh tã ka mē axtem nê kamā ā amnhĩ nhĩpêx anhÿr o akuhê. E kwa mē ma mra nê ajapôx tokyx anê. Anê.

Nhũm pre ā mē kām kapêr anhÿr pē mē ahkre hămri nê ixkreja nê mē kator pa. ¹⁸Hămri nhũm patre krãhtũmjê mē Tirtũm kapêr tũm o mē ahkre xwỳnhjaja tee ri ā mē hipêx anhÿr ā omu nê kapêr ma nê kamā gryk tỳx nê. Hămri nê mē kot hā àmnênh kaxyw tanhmā axpên mar to nê axpên mǎ:

—Tk. Kwa na mē ohtô nê kām mar prãm nê. Kwa mē anê nê gryk ā mē pahkaga nê axte mē pakapêr mar kêt nê. Kwa

pu mē kupĩ ri. E tanhmā kot puj mē ho nê kupĩ? Anê.

¹⁹Tā nhũm myt axà nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho pa xwỳnhjaja Jerujarê rũm hapôj nê ma nhÿri amnhĩm hikranh kaxyw mra.

**Mē pahte tanhmā mēmoj tã Tirtũm
wỳr to hā mē pamā karô**

*Matêwre 6.14-15, 17.20; Makre
11.13; Juāw 14.13; mǎânēn
Xiakre 1.6; Wam Juāw 3.22*

²⁰Tā nhũm apkati nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjaja Jerujarê hwỳr akupỹm mra. Hămri nê axte pĩ hpàr pē fikêhtita pumu. Jejus ra kot kām kapêr xwỳnhhta pumu nhũm ra grà pa nê xa. ²¹Hămri nhũm Simāw Pêtre Jejus kot tanhmā pĩ mǎ kapêr toja mǎ hamaxpêr nê hā kām:

—Kwa mē ijahkre xwỳnh. Ga mēmoj mũj pumu. Jǎā ate fikêhti mǎ akapêr xwỳnhhta na grà par kumrêx nê xa. Anê.

²²⁻²³Hămri nhũm kuma nê mē piitā mē kām:

—Tỳ nà âm hămri na pa mē amā ixkapêr. Kot kaj mē mēmo kaxyw Tirtũm mā ajamaxpêr tỳx pē mēmoj tã awỳ nhũm ama nê amā hprãm xà hkôt tanhmā amā hipêx to. Ka mē amnhĩ kaxyw Tirtũm mā ajamaxpêr tỳx pē hixêt mũj mǎ akapêr nê kām: “E xa nê ma tē nê gô xujanār kām mrô.” Anhÿr o kām akapêr nhũm amar xà hkôt ā amnhĩ nhĩpêx anê nê tēn kamā mrô. ²⁴Kot kaj mē mēmoj tã Tirtũm wỳ nê kaxyw âm pix mǎ ajamaxpêr tỳx nê nhũm amā ho anê.

²⁵⁻²⁶—Nê kot kaj mē Tirtũm mā amnhĩ jarênh kaxyw nê ra mēhõ kot tanhmā ato mǎ ajamaxpêr. Hămri nê ja ho ajamakêtkati kurê kumrêx nê axte kām ajamaxpêr kêt nê. Âm mēmoj nyw pix mǎ ajamaxpêr o tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Hămri nhũm Tirtũm kaxkwa rũm ja hā apumu nê apyrã nê ate tanhmā amnhĩ

tomnuj to ho hamakêtkati nê axte kām hamaxpēr kêt nê. Anê.

**Mêhō kapēr kôt Jejus kot mē
ahkre hā mē kot hkukjêr**

Matêwre 21.23-27; Rukre 20.1-8

²⁷ Nhūm mē akupŷm Jerujarē hwŷr agjê nhūm Jejus kē axte Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwŷr axà. Nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwŷnh-jaja hkôt hwŷr mra nê hkôt agjê nê kormā kamā kuhê. Hāmri nhūm Ijaew krāhtūmjê mē mē kot Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwŷnh mē mē ō patre krāhtūmjaja Jejus pumu nê hwŷr mra nê hêx rom tanhmā kām kapēr to. Na pre ra Jejus ixkreja nê mēmoj to wēnê xwŷnh mē kàxpore o mē hpinhpanh xwŷnhjê jano nhūm mē tee ri ja hā omu nê kamā gryk tŷx nê. Jakamā nhūm akupŷn mē hwŷr axà nhūm mē axte omu nê hwŷr mrar kurê kumrêx ²⁸ nê kām:

—Kwa mē inhmā amnhī jarē. Mêhō nhŷ hā na ka hte ã amnhī nhīpêx anhŷr o ri apa? Mêhō na pre mē ixwŷr amē ka pre mō? Nà xà amnhī krā hkôt na ka hte ã amnhī nhīpêx anhŷr o ri apanti? E kwa mē inhmā amnhī jarē. Anê.

²⁹ Nhūm Jejus kot tanhmā mē hamaxpēr to hkôt mē omunh mex jakamā mē kām:

—Nà kot pa ixkumrêx mēmoj tā mē akukja. Ka mē inhmā harē pa rī kormā mē amā tanhmā amnhī jarēnh to. ³⁰ Finat Juāw Paxisja ã kot paj mē akukja. Mêhō nhŷ hā na pre hte mē hkrā kumrār o pa? Xà amnhī krā hkôt nà xà Tirtūm nhŷ hā? E mē atō inhmā harē. Anê.

³¹⁻³² Hāmri nhūm mē kuma nê tee ri kot tanhmā kutā kām harēnh to hkukamā hamaxpēr nê axpēn mā:

—Kwa tanhmā kot puj mē kām ja jarēnh to? Mē kot mar o kuhê xwŷnhjaja na htem Juāw Paxis kēp Tirtūm nhŷ hā kapēr jarēnh xwŷnh ã axpēn mā harēnh o pa. Jakamā kot puj mē kām kot amnhī

krā hkôt mē hkrā kumrār o pa hā harē nhūm mē tee ri mē pama nê mē pakamā gryk nê. Nê mē paxêx rom ã kām mē pakapēr anhŷr ã mē pahpumu nê kēn o mē pahtak o mē panhūmex. No kot puj mē kām Tirtūm nhŷ hā mē hkrā kumrār ã harē nhūm mē pama nê mē pamā: “Kwa ã kot anhŷr kēnā na ka prem kapēr mar tā ixkôt amnhī xunhwŷr kêt nê?” Anê. Nà kot puj pēr mē kām tanhmā harēnh to hkêt nê. Kot puj mē ãm kām aa te mē pahte ja jarēnh mar kêt pyrāk o harē. Anê.

Mē kot tanhmā kām nê nhūm kot ta pānhā tanhmā mē kām nê pymaj nhūm mē tee ri tanhmā kām nê hprām kaprŷ ho kuhê.

³³ Hāmri nê Jejus mā kām:

—Konēn. Mē ixte mêhō nhŷ hā kapēr o pa hā omunhre hā. Anê.

Hāmri nhūm mē kuma nê mē kām:

—Tk. Tōe kot pa xep ijaxwŷja mē amā tanhmā amnhī jarēnh to hkêt nê. Ijaxwŷja ixte mêhō nhŷ hā ã ixte amnhī nhīpêx anhŷr o ri ixpa hā amnhī pumunhre hā. Anê.

Mē àpēnh punuj xwŷnhjê jarēnh

Matêwre 21.33-46; Rukre 20.9-18

12 Nhūm Jejus arī Ijaew krāhtūm mē mēō patre krāhtūm mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwŷnhjê mā kapēr o xa. Nê mē kām mē kot tanhmā hipêx to hkukamā mē kām tanhmā amnhī jarēnh to. No ãm hā kuxi nê mē kām awjarē nê mē kām:

—Koja mêhō hpur ã hkwyjê mā karō. Mē kot kamā kām àpēnh kaxyw mē kām karō. Hāmri nhūm mē ma hwŷr mra nê kamā mēmo hy hkre nê hkre pa. Hāmri nê pu hā kahê hpa nê pur kaêx kām ixkre hprêk nhīpêx. Mē kot himōk ã mē kot kēp àhkīnh pymaj mē hapêr o hkrī kaxyw. Hāmri nê hipêx pa nhūm mēō patrāwja awry hā krī hō hwŷr nojarêt nê mē kām tanhmā hpur jarēnh to nê mē

kām: “E or ixpurta nō. Kê kamā mēmoj kà hpa ka mē māmri kamā awjamÿ nē ho axkjê. Hāmri nē ixkutêp inhō jaxwÿ nē māmri anhō tanhmā ho hprām xà hkôt tanhmā ho.”

—Anhÿr o mē kām kapêr hāmri nē ma mō. ²Tā nhūm ra pur kām mēmoj hkà pa. Nhūm hpur nhō dōn arī krī hō kamā hā ujahkre ho pa htā kuri kām àpênh xwÿnhjê hōja nhūm akupÿm mē hwÿr kumê. Mē kot kām ò hkwy nhōr nhūm ma kot kām o mōr kaxyw ma mē hwÿr kumê nhūm ma akupÿm mē hwÿr mō. Mōō nē ra mē hwÿr pōj. ³Hāmri nhūm mē omu nē axtem nē homnuj nē. Nē unē nē htak nē akupÿm hano nhūm ÿ kamā ma akupÿm mō. ⁴Hāmri nhūm ò patrāwja tee ri omu nē hpānhā ja mē nhūm ma mē hwÿr mō. Mōō nē mē hwÿr pōj. Hāmri nhūm kê wem omu nē mā ho anē nē. Unē nē htak nē hkrāx pē htak nē akupÿm hano nhūm wamta pyrā nē ma akupÿm ÿ kamā mō. ⁵Hāmri nhūm axpēn pānhā kām mē àpênh xwÿnh kwÿjê rē nhūm mē axpēn pānhā ma mē hwÿr pa. Ma mē hwÿr pa nē pōj nhūm mē te ho wamtajê mē hipêx pyrā nē mē hkwyjê pynē nē htak rax nē mē hano nē mē hkwyjê pa. ⁶Nhūm mē ò patrāw mē harēnh ma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpêr nē hamaxpêr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā kot paj we amnhī nhîpêx to nē inhōta kwÿ jamÿ? Nà kot paj mē hwÿr ixkraja mē. Inhmā hapê htā kot paj mē hwÿr kumê kê ma mē hwÿr mō. Hāmri nhūm mē kēp ixkra hā omu nē tanhmā ixpê ho hkêt nē. Nē jatā inhmā kām inhōja kwÿ gō nhūm man ixwÿr o tē. Nà kot paj anē.”

—Anhÿr o hamaxpêr hāmri nē ma mē hwÿr hkraja mē nhūm ma mē hwÿr mō.

⁷—Tā mē hwÿr hpōx o mō nhūm mē amÿm amnhī wÿr omu nē kēp hkra hā omunh kurê kumrêx nē hā axpēn mā amÿnē nē axpēn mā: “E. Nà onēj hpur nhō dōn krata tē. Koja nhÿrmā ò papaj mÿrpê amnhīm pur ā pyka pytā nē ho ò.

Jakamā e pu mē kupī nē kēp hpur ho arīk nē ho panhō. E kwa tokyj pu mē kupī ri.” Anē.

⁸—Rôm nhūm ra mē hwÿr hpōx o tē nē ra pōj nhūm mē unē nē pur nē ho kato nē ahkà kamā kupī. Ā mē ujarēnh kot anhÿr. Anē.

⁹Nhūm pre ā Jejus Ijaew krāhtūmjê mā ujarēnh anē. Hāmri nē hā tanhmā mē hkukjêr to nē mē kām:

—E mē inhmā mēmoj jarē. Koja pur nhō dōnja tee ri mē kot hkra hpīr ā harēnh ma hāmri nē tām mē hwÿr mō hāmri nē tanhmā mē hipêx to wehe? Nà koja ma mē hwÿr mō nē mē himex pa hāmri nē hpānhā nhām hpurta ā mēmojjê rē. ¹⁰Mān ka prem ra Tirtūm kapêr ā kagà htūm kot ja jarēnh ma nà? Harēnh kot:

Na prem kēn o amnhīm òrkwy nhîpêx kaxyw hāmri nē kēn maati pumu nē htÿx omnuj ā hkamnhîx nē hkaga. Mē kot hkaga htā nom nhūm Tirtūm mē kurom mex o kot kēn piitā hakrenh par ā omunh kurê kumrêx.

¹¹ām hāmri na pre ā mex ā omunh anē. Anē.

Ā Tirtūm kapêr ā kagà htūm kot harēnh kot anhÿr. Anē.

¹²Nhūm pre ā Jejus mē kām ujarēnh kām mē harēnh anē nhūm mē amnhī tā kuma. Tirtūm kapêr tūm o mē ahkre xwÿnh mē mē ò patre krāhtūm mē Ijaew krāhtūmjaja nhūm mē kot mē kām kēn maati kaga xwÿnhjê jarēnh o te mē tām harēnh pyrākja ma nhūm ja mē kēp omnuj nē. Jakamā nhūm mē kām unēnh nē haxàr prām nē. Nom amnhī tā kām mē kot mar o kuhê xwÿnhjê puma nē. ¹³Jakamā na prem ma mra nē hapōj hāmri nē Jejus wÿr Parijew nhō xwÿnh mē pahi Erox kôt mē pa xwÿnh kwÿjê rē. Mē kot hêx rom mēmoj tā hkukjêr nhūm kot mē mar nē tanhmā Rôm nhō xwÿnhjê nhō pahi Sesti kapêr kuhpa hā

ri tanhmā mẽ kām nē nhũm mẽ kot mar kaxyw. ¹⁴ Jakamā nhũm mẽ ma hwỳr mra nē hêx rom kām kapêr nē kām:

—Kwa Jejus? Nà âm hāmri na ka hte Tirtũm kapêr o mẽ ahkre mex nē. Na ka hte mẽ kamā akahak o apa hkêt nē. Nē mẽ kot tee ri mẽ kot tanhmā ato kapêr punuj to htā ka hte arī aprī hā mẽ ahkre mex o ri apa. E kwa mẽ inhmā mẽ-moj jarē. Rôm nhõ pahihiti kot mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kām kàxpore hkwy nhõr ã mẽ pamā karõta. Kwa xà ja amā mex nà? Xà kot pu mẽ kām kugõ? Xà kot pu mẽ kām õr kêt nē? E kwa mẽ inhmā harē. Anē.

¹⁵ Nhũm prem ã hêx rom ja hā hkukjêr anhỳr tã no nhũm Jejus mẽ hamaxpêr ã mẽ omunh mex mẽ mẽ kām:

—Tk. Kwa mon ka mẽ axêx rom ja hā ixkukja? E mẽ atõ inhmā kàxpore htỳxre hõ gõ pa omu. Anē.

¹⁶ Hāmri nhũm ja kām ja gõ nhũm kupy nē kànhmā kupê nē mẽ kām:

—E mẽhõ nhìxi nē mẽhõ karõ na hã? Anē.

Anē nhũm mẽ kām:

—Pahi Sesti karõ nē hixi na hã.

¹⁷ Anē nhũm mẽ kām:

—Tỳ. Tõ kêr ka mẽ māmri kām hkwy nhõr o apa. Hã hkarõ nē hã hixi. Tãm kot hipêx xwỳnh jakamā õ na. No mẽ kajaja na pre Tirtũm mẽ anhìpêx nhũm mẽ apê õ jakamā kwa kêr ka mẽ kapêr kõt pix mã ri amnhĩ nhìpêx o ri apa. Anē.

Nhũm pre ã mẽ kām kapêr anē nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Nhũm mẽ kot hêx rom hkukjêr xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ã kàxpore jarênh anhỳrja ã kuma nē axpên mã:

—Kwa mẽ paxêx rom mẽ pahte hã hkukjêr tã nhũm âm hāmri mẽ pakutã mẽ pamā harē. Kwa tanhmā kot puj wem hkukjêr to nhũm pahi Sesti kapêr kwỳm ri mẽ pamā mẽmoj jarē? Anē.

Hāmri nē tee ri tanhmā hkukjêr to hkukamā hamaxpêr o kuhê.

Akupỳm mẽ htĩr xwỳnhjê jarênh

Matêwre 22.23-33; Rukre 20.27-40; Juãw 6.21, 6.38-40; mãânên Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18

¹⁸ Tã nhũm Satusew nhõ xwỳnh kwỳ-jaja. Mẽ kot akupỳm mẽ htĩr mã hamaxpêr kêt xwỳnhjaja na pre mẽ. Tã mẽ kot mẽ htyk nē mẽ hapêx ã mẽ hkamnhix jakamā na prem axpên mã Jejus jarênh o:

—E kwa pu mẽ ma hwỳr mra nē mẽ-moj xihtỳx ã hkukja kêt mẽ pama nē tee ri tanhmā mẽ pamā kapêr to hkukamā hamaxpêr. Hāmri nhũm mẽ piitã ja hã omu nē àhpumunh kêt ã omunh kurê kumrêx. E tokyx ma pu mẽ hwỳr. Anē.

Hāmri nē ma hwỳr mra nē Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nē hêx rom kām:

¹⁹ —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmā mẽmoj jarē. Na pre finat Mojesja Tirtũm nhỹ hã ã mẽ panhìgêtjê mã karõ anē. Mẽ hkra hkêt rãhã mẽ pa nē mẽ htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ harênh o:

Koja mẽhõ hprõ hāmri nē kamā hkra hkêt rãhã pa nē ty. Hã koja hkõt htõja hpãnhã hprõ o hprõ nē kamā hkra. Hāmri nhũm kato nē te kêp htõ htyk xwỳnhhta hkra pyràk. Anē.

Na pre ã Mojes Tirtũm nhỹ hã ja hã mẽ kām karõ anē. ²⁰ Jakamā kwa ga mẽ ix-ujarênh ma. Koja mẽmojjaja mẽ kot axpên to htõ xwỳnhjaja kêp 7. Nhũm kot waja hprõ. Nē wa pa nhũm myja kormã hprõ kamã hkra hkêt rãhã ty. ²¹ Nhũm hkõt htõ hõta hpãnhã hprõ ho hprõ nē wa axpên to pa. Nhũm haxwỳja kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm hkõt htõ hõta haxwỳja ho hprõ nē wa axpên to pa grire nhũm wamta wa uràk nē kamã hkra hkêt rãhã ty. ²² Hāmri nhũm htõ hkwyjaja piitã nija pyxi nē axpên pãnhã ho hprõ nom mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã htyk pa. Hāmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkõt amnhĩ to hitep nē ty. ²³ Tã Tirtũm kot akupỳm nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kêp

nija mjên kumrêx? Ra piitâ kot ho hprô kênâ. E kwa mê inhmâ ja jarê. Anê.

²⁴Hâmri nhùm Jejus â mê ujarênh anhÿrja ma nê mê kâm:

—Tk. Nà mê ate Tirtûm kapêr â kagâ htûm mar mex kêt. Nê mê aprî hâ tanhmâ Tirtûm kute hâ omunh kêt jakamâ na ka mê â atÿx ja hâ ixkukjêr anê. ²⁵Kormâ mê htîr ri mê kot Tirtûm kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja na htem ty hâmri nê Tirtûm nhô krî kamâ axte kâm hprô hprâm kêt pa. Rÿ ni japêr nê kâm mjên prâm kêt nê pa. Hâmri nê Tirtûm kapêr o mê wrÿk xwÿnhjê pyrâ nê axte htyk kêt nê. Âm htîr tûm râhâ nê pa ho pa.

²⁶—Nom mê ate akupÿm mê htîr kêt â mê hkamnîxja kot paj ixprî hâ mê amâ harê. Amnepêm na pre Tirtûm pî hpôk kamâ tanhmâ Mojes mâ kapêr to. Mân ra mê ate mar. Na pre kâm:

Ixpê Apraâw nhô Tirtûm na pa. Nê määnên ixpê Apraâw kra Ijak mê htâmnhwÿ Jako wa ô Tirtûm na pa. Anhÿr o Mojes mâ amnhî jarê nhùm kuma nê hâ kagâ. ²⁷Kêp apu arî mê htyk râhâ nhÿx pre â mê harênh anhÿr kêt nê. Nhÿx pre mê harênh o: “Amnepêm Apraâw nê hkra nê htâmnhwÿ mê htîr ri ixpê mê ô Tirtûm na pa pre.” Anhÿr o nhÿx pre mê harê. Nom na pre â amnhî jarênh anhÿr kêt nê. Mê pamâ te Apraâwja mê htyk nê mê hapêx pyrâk. Nom nhùm prem ra Tirtûm ri akupÿm htîr nê mex nê pa ho pa. Tâ ka htem Tirtûm kapêr kwÿm ri akupÿm mê htîr kêt â mê harênh o apa. Anê.

Tirtûm kapêr maati jarênh

Matêwre 10.37, 22.34-40; Rukre 10.25-27; määnên Wam Juâw 2.15, 5.3; Apokarip 2.4

²⁸Tâ nhùm Tirtûm kapêr tûm o mê ahkre xwÿnhjê hô mê hwÿr tē nê mê kot axpên mâ kapêr â mê omunh o xa. Hâmri

nê Jejus kot tanhmâ Satusew nhô xwÿnhjê mâ kapêr mex toja ma nê kâm:

—Nà âm hâmri na ka â mê kâm ja jarênh anê Pahihti. Kwa inhmâ mêmoy jarê. Na pre Tirtûm ahpÿnhâ mêmoy to 10 nê mê pamâ hâ karô. Mê pahte hkôt amnhî nhîpêx o ri papa kaxyw hâ mê pamâ karô. Tâ nhÿ kapêr na mex o kot hkwyjê jahkrenh wehe? Anê.

²⁹Hâmri nhùm kâm:

—Nà Tirtûm kapêr xohtôô. Kapêr piitâ hkôt mê pahte amnhî nhîpêx o papaja na kâm hprâm. No pixi na mê pahte hkôt amnhî nhîpêx o papaja nhùm kâm hprâm tÿx o kot hkwy jakrenh. Kapêr mex maati na ja. Na pre kapêr o:

E mê apê Ijaew nhô xwÿnhjaja. Ixpê mê anhô Tirtûm â ixpîxi mex na pa.

³⁰Jakamâ kêr ka mê amâ ixkînh tÿx o mêmoy piitâ hakrenh pa. Jao mê anhî piitâ ho amâ ixkînh tÿx kumrêx o ri apa.

³¹Anhÿr o na pre mê pamâ karô. Nê hkôt ja:

Kêr ka mê nhâm mê hipêx o te ka amâ amnhî tâ ma pyrâk o mê hipêx o ri apa. Jao tām mê hipêx rāhā ho ri apa. Anê.

E ja wa kumrêx na Tirtûm kâm mê pahte hkôt amnhî nhîpêx o ri papa hprâm tÿx nê. Anê.

³²Hâmri nhùm kuma nê kâm:

—Nà âm hâmri na ka ja jarê Mëijahkre xwÿnh. Tirtûm pyxi mex kênâ. ³³Amnepêm na pre htem kâm amnhî jarênh kaxyw nê kâm mêmoy gô nê rî kormâ tanhmâ kâm amnhî jarênh to. Tâ nom kot puj mê â ate harênhhta kôt amnhî nhîpêx anhÿr o papa jao mê panhî piitâ pamâ Tirtûm kînh. Nê mê pamâ hkînh o mêmoy piitâ hakrenh pa. Nê nhâm mê hipêx o te mê papamjaja pamâ amnhî tâ ma pyrâk o mê hipêx. Jao tām mê hipêx rāhā ho ri papa. Kot puj mê â amnhî nhîpêx anê nhùm Tirtûm kâm ja mex o mê pahte kâm mêmoy nhôrta jakre.

Anhÿr o kām kapēr. ³⁴Hamaxpēr mex pê ã Jejus mā kapēr anē nhūm kuma nē kām:

—Nà ãm hāmri na ka ja jarē. Na ka ra mē kot Tirtūm kôt amnhī nhīpêx o amnhī nhīpêx nyw pumunh mex o mō. Nà te ate tokyx hkôt amnhī xām kaxyw pyrāk. Anē.

Hāmri nhūm mē kām hkurē xwÿnhjaja tee ri wa kot axpēn mā kapēr mar o kuhê nē axte kām mēmoj tā hkukjêr pyma nē. Ra tee ri mē kot hêx rom mēmoj tā hkukjêr kaprÿ jakamā axte tanhmā hkukjêr to hkêt nē.

Jejus kêp pahi finat Tawi nhō Pahihti hã harênh

*Matêwre 22.41-46; Rukre 20.41-44;
määnēn Rōmān 1.3-4*

³⁵Hāmri nhūm Jejus arī Tirtūm mā amnhī jarênh xà hã ixkre kamā amnhī tā mē ahkre. Nom te nhām mēhō hã mē hkukjêr pyrāk amnhī tā mē hkukja nē mē kām:

—E mē inhmā mēmoj jarē. Tirtūm kapēr tūm o mē ajakre xwÿnhjaja na htem tanhmā mē amā Tirtūm kot mē akaxyw ãm mā xwÿnh jarênh to nē mē amā harênh o: “Koja kêp pahi finat Tawi kanrêhã htāmnhwÿ koja.” Anhÿr o kot mē amā harē. ãm kêp kanrêhã htāmnhwÿ pix ã mē amā harênh o pa. No na pre pahi Tawija kêp kanrêhã htāmnhwÿ hã harē nē määnēn kêp õ pahihti hã harē. Tã nom nhūm Tirtūm kapēr tūm o mē ajakre xwÿnhjaja na htem urà nē kêp pahihti hã mē amā harênh kêt nē. ãm kêp kanrêhã htāmnhwÿ pix ã harē. Kwa mo na htem Tawi pyrà nē kêp õ pahi hã harênh kêt nē? ³⁶Na pre Tawi tãm Tirtūm kapēr tūm kwÿ hã kagà nē tanhmā Tirtūm kot mē akaxyw ãm mā xwÿnhja jarênh to. Tirtūm Karō nhÿ hã tanhmā harênh to. Tirtūm mex ã mē gres xāja kwÿ hã kagà nē hã kagà ho:

Tirtūm na pre inhō Pahihti mā ã kapēr anē nē kām: “E amnē ixwÿr tē nē inhīhkô hã nhÿ nē inhmā mē ho amnhīptār o akrī. Kot paj mē kot kām akurē xwÿnh piitã mē unēnh pa nē awÿr mē o mra nē anhīhkram mē haxār pa.” Anhÿr o pre kām kapēr. Anē.

³⁷—Na pre ã Tawi Tirtūm kot Kris mā kapēr jarênh nē kêp õ pahi hã kagà anē. Tã nom Tirtūm kapēr tūm o mē ajakre xwÿnhjaja na htem kêp Tawi htāmnhwÿ pix ã ri axpēn mā harênh o ri pa. No kêt Tawija na pre kêp õ Pahihti hã harênh o pa. Anē.

Nhūm pre ã Jejus mē kām amnhī jarênh anē nhūm mē mar o kuhê xwÿnhjaja kuma nē hkīnh nē. Nē kām axte mar prām nē.

³⁸Hāmri nhūm arī mē ahkre ho nhÿ nē mē kām:

—Kwa mē o kora. Kêr ka mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjê kot amnhī nhīpêx o amnhī nhīpêx kêt nē. Mē omu nē ãm mē omu nē mē kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx kêt nē. Na htem piitã mē hã hpijaam kaxyw ê mex pix kām ri pa. Nē mē kot amnhīm mē rūnh ã mē harênh nhūm mē kot amnhī jarênh marja na htem kām hprām. ³⁹Nē Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hã ixkre kamā mē kām amnhī to rūnh xwÿnhjê hkrī xà mex pix kamā na mē kām hkrī hprām. Nē mēmoj tā mē apkur xà hã arīgro hã ma hkwÿjê hkôt mē apkur xà hã ixkre hwÿr akuprō nē kām mē kot amnhī to rūnh xwÿnhjê hkrī xà mex pix kamā hkrī hprām.

⁴⁰—Nē mē kot mē mjên htyk xwÿnhjê ho mex o pa hã amnhī jarênh tā amnhī to hêx. Nē na htem axtem nē mē nokupyr kaxyw mē hwÿr mra nē mē kām: “E ot pa awÿr ato ajuta kaxyw tē. Ra amjên apê htyk jakamā kot paj pam amā akukrêx jamār o ixpa.” Anē hāmri nē mē kêp mē òrkwÿ pytã nē amnhīm mē kêp mē

hikukrêx piitã ho hapêx. Te tãm kot mẽ hipêx o pa pyrãk nom tãm mẽ hipêx kêt nê. Nê te tãm amnhĩ nhĩpêx pyrã nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh japjêê ho kuhê. Te mẽ kot Tĩrtũm mã ãm hãmri amnhĩ jarênh pyrãk tã hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh pix kaxyw nhũm mẽ ã kãm amnhĩ jarênh anê. Mỳrapê koja mẽ mex kêt nê. Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ hipêx kati hto. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr o mẽ pa xwỳnhjê kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nê. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anê.

Kêp mjên htyk xwỳnh jarênh

Rukre 21.1-4

⁴¹ Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xã hã ixkre kamã mẽ omunh o xa. Na pre hte Ijaew ixkreja o mex kaxyw ixkre jamãr xwỳnhjê mã hikàxpore hkwỳ nhõr o pa. Nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nê kàxpore gjênh xã kamã hkwỳ ho rax nê hagjê nê ma akupỳm mra. ⁴² Tã nhũm mēhõ ni pē mjên htyk xwỳnhja haxwỳja hwỳr axã. Kêp amrakati kumrêx. Nê hikàxpore tỳxre ãm pijakrutre htã kàxpore rũnh xwỳnhjê hpãnhã ixkreta wỳr tẽ. Nê kãm Tĩrtũm kĩnh xàj kàxpore gjênh xã kamã hamê kumê hãmri nê kato nê ma akupỳm tẽ. ⁴³ Hãmri nhũm Jejus amỳm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nê. Hãmri nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã harê nê mẽ kãm:

—E mãn ka mênire htēm mỳj pumu. Na pre mjên kêp ty nhũm kêp amrakati nê hikàxpore grire htã amnhĩ pê õr pa. Kwỳjê rom kãm Tĩrtũm kĩnh xàj amnhĩ pê õr pa. Apkur xã hã hikàxpore na. ⁴⁴ Kêt mẽ hkwỳjaja na hte hikàxpore hkwỳ pix o mra nê gjênh xã kamã hagjê nom arĩ mẽ hikàxpore rũnh. No nija na mẽ urãk nê kãm hikàxpore japê hkêt nê. Nê ho õxy hkêt nê ãmnhĩx piitã o tẽ nê õr pa. Anê.

Jejus kot nhỹrmã mẽmoj piitã ho hapêx ã harênh

Matêwre 24.1-14; Rukre 21.5-9, 21.17-19; määnēn Wam Ximotre 4.1; Sikũn Ximotre 3.1

13 Tã hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xã hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nê hã Jejus mã:

—Hêxta waa nê. Ixkreja mex kumrêx Pahihti. Kẽn rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nê mẽ kot ri Tĩrtũm mã hkĩnh xã nhõr nêj haxwỳja piitã mex kumrêx. Anê.

² Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nã mex tã koja nhỹrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja grãnh pa. Koja arĩ kẽn axkrutre axpẽn mỳnh nê nõr kêt kumrêx. Koja piitã anhgrã nê ahpỳnhã ri hikwỳ.

Anhỳr o mẽ kãm kapêr. ³ Hãmri nê ixkreja rũm kato nê ma tẽ nê hixêt pê Oriwêhti hã api nê hã nhỹ. Tĩrtũm nhõrkwỳ kutã hixêtja nhũm hã api nê hã nhỹ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ Xiakre mẽ Juãw mẽ Andreja ma hkôt mra. Ahte hkôt mra nê mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xã hã ixkre grãnh par ã hukujja nê kãm:

⁴ —Kwa xã ãm hãmri koja mẽ ã ixkreja nhĩpêx anê? E aprĩ hã mẽ inhmã harê. Xã koja mẽ nhỹrmã kugrã nã xã koja mẽ tokyx ho anê? Kwa mẽmo koja we wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to? Anê.

⁵⁻⁶ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nã kot paj mẽ amã harê. Nom nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kumrêx kot paj mẽ amã harê ka mẽ inhma. Koja mẽ ohtõ nê mẽ apê ixkwỳjê hwỳr mra nê hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nê tanhmã mẽ amã amnhĩ jarênh to nê mẽ amã: “E pa na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmê. Ixpê kaxkwa rũm ixwỳk xwỳnhhta na

pa.” Anhÿr o mē akôt mē amā amnhī to hēx o pa. Nē mē amā: “E na pa mē ato amnhīptār kaxyw mē awÿr wrÿ.” Anhÿr o mē amā amnhī jarē. Nom kēr ka mē ama nē am mē ama. Mē kot amnhī to hēx xwÿnh na mē. Kormā akupÿn ixpôx xà hā arīgroja kormā.

⁷—Nē koja mē nhÿri awry hā axpēn par o pa. Nē mē atāā axpēn par o pa. Nom kēr ka mē harēnh ma nē ri tee ri tokyx mēmoj piitā hapêx ā hkamnhix kēt nē. Mēmoj piitā hapêx xà hā arīgroja kormā.

⁸—Nē koja mēmoj piitā hapêx kaxyw nhūm ahpÿnhā ri pika piitā hkôt mē pa xwÿnh piitā pika hō nhō xwÿnhjē kutā amnhī xunhwÿ nē axpu nē axpēn pa.

—Nē koja pika piitā hkôt tanhmā mē à kuteja mē hamÿ nhūm mē amnhī xà htÿx kām hamak o pa. Nhūm nhÿri pika httertēt tÿx nē. Nē nhÿhÿnh pika hkwy kamā mē pa xwÿnhjaja prām xàj pikaprār pa. Tā nom kormā mē kot amnhī xà htÿx kām hamak xà hkrax pix na ja. Te mēnijaja pijagri kaxyw nē kormā ôhy xà hpÿnh pyrāk. Koja mēmoj piitā hapêx kaxyw nē ā amnhī nhīpêx anē.

⁹—E pa hpānhā mē kot Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre grānh par xwÿj ri mēmoj tanhmā kot hkukamā amnhī nhīpêx to hā hā harē. Mē ate hā ixkukjēr xwÿnhhta kot paj mē amā harē. Nā koja mē kām ixkurē xwÿnhjaja mē awÿr mra nē ixtā mē apynē nē mē atomnuj nē. Nē ma mē pikuprōnh xà hā ixkre hwÿr mē ato mra nē kamā mē kām mē ato kapēr punuj nē nhūm mē kuma nē ma mē ato mra nē mē ajagjē. Mē ate ixkôt apa ho apa xwÿnh ā ā mē anhīpêx anē. Nē mē ô pahшти hwÿr mē ato mra nē mē kām tanhmā mē ato kapēr punuj to.

¹⁰Tā nom kwa kēr ka mē kutā akuhē nē māmri tām mē kām ijarēnh o akuhē.

¹¹Nom kēr ka mē kām amnhī jarēnh kukamā tee ri ajamaxpēr o ri amā mē uma hkēt nē akuhē. Rÿ mē ajamaxpēr o:

“Hēxta waa nē. Mē kot ixkukjēr ā arīgrota ā tanhmā kot pa we ri mē kām amnhī jarēnh to?” Anhÿr o tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē. Koja Tirtūm Karō tanhmā mē akrā hto ka mē ŷ hā akatāt kôt tanhmā mē kām amnhī jarēnh to.

¹²—Nē mē atō nē mē anhīpêxā nē mē akrajaja koja mē ixtā mē atā amÿnē nē ma pahi hwÿr mē ato mra nē kām mē ajarē nhūm mē kuma nē mē ajagjē nē mē akwÿjē pa. ¹³Koja mē piitā ixkôt mē akamā gryk nē ā kām mē akurē ho pa anē. Nom mē kot ā mē anhīpêx anhÿr mā tā kēr ka mē amnhī to htÿx nē ixkaga hkēt nē. Mē kot mē apar tā ka mē kaxkwa kamā akupÿm atir kurē kumrēx. Hāmri nē mē kurom Tirtūm mē wa ixri atir tūm nē amex rāhā nē apa ho apa. Mē kot tanhmā mē ato htā mē apē akupÿm kaxkwa kamā atir tūm nē apa mā xwÿnh jakamā kwa tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o ri apa hkēt nē. Anē.

Mē pahtomnuj tÿx xwÿnh maati hā harēnh

Matêwre 24.15-28; Rukre 21.20-24; määnēn Sikūn Tesarōn 2.3-4; Apokarip 13.11-17

¹⁴⁻¹⁶Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nē koja nhÿrmā kot mē atomnuj tÿx kumrēx xwÿnh maatiya axtem nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja kamā amnhī xām. Hāmri ka mē ja hā omu nē mē kot kri grānh par mā ajamaxpēr kurē kumrēx. Koja ā amnhī nhīpêx anē ka mē amÿm amnhī wÿr mē omu hāmri nē ajapōj nē ma aprōt nē amrar kurē kumrēx. Mē apē jar pika pē Jutej kamā mē apa xwÿnhjaja mē omu hāmri nē mē kot mē apar pymaj ma aprōt nē amrar kurē kumrēx. Hixēt prēk wÿr ajapōj nē aprōt nē ma mra. Nē jar Jerujarē nhō xwÿnhjaja kē mē umaj haxwÿja hapōj nē ma hprōt nē ma mrar o mra. Nē kapōt ā ri

mē pa xwÿnhjaja kē mē ê jamÿnh kaxyw akupÿm krī hwÿr gjēx kēt nē. Ām ma mē umaj hprōt nē mrar o mrar kurē kumrēx.

¹⁷—Nē mē htujarō xwÿnhjaja nē mē hkra karāre xwÿnhjaja. Jajē pē koja mē-moj omnuj tÿx nē. Tanhmā kot wem amnhī to nē hprōt tÿx? Nà pika ja kamā koja mē mex kēt nē. Mē kot amnhī tomnuj mÿrapē koja Tirtūm tanhmā mē homnuj tÿx to.

¹⁸⁻¹⁹—Koja ā mēmoj amnhī nhīpēx anē hāmri nhūm mē piitā amnhī xà htÿx kām hamak rūnh o pa. Tirtūm kot mē piitā mē ho kator krax rūm amnē mē pa xwÿnhjaja na mē kormā à htÿx kamā hamak rūnh kēt nē. Kormā amnhī xà kamā hamak kryre. No nhÿrmā mē hprōt xà hā arīgrota ā koja mē amnhī xà htÿx kamā hamak rax kumrēx.

—Tā akupÿn ixte mē awÿr ixwrÿk xà hā arīgrota ā kot pa mēmoj punuj o ijapēx pa ka mē axte ā mēmoj kot anhÿr pumunh kēt nē. Nom kormā akupÿn ixwrÿk xwÿj ri kot kaj mē amnhī xà htÿx kamā ajamak o apa. Jakamā kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anhÿrja kukamā amnhī to Tirtūm wÿ nē kām: “Pa Tirtūm. Kwa kē mēmoj ā amnhī nhīpēx anhÿr kaxyw hāmri kē amgrā pē ā amnhī nhīpēx anē. Koja na pē ā amnhī nhīpēx anē nhūm omnuj tÿx nē.” Anhÿr o amnhī to awÿ.

²⁰—Mē hprōt xà hā arīgrota ā koja Tirtūm kām mē apē hkrajaja mē atyk par pymaj mē anē mēmo punuta ā arīgro hkwy grā nē mē akukamā mē amā ho grēre. Koja mē akamā ukapri xaj ā mē anē hipēx anē.

²¹—Nē koja ā mēmoj amnhī nhīpēx anhÿr kaxyw hāmri nhūm mē hēx o mē pa xwÿnhjaja ma mē awÿr mra nē hēx rom tanhmā mē amā kapēr to nē mē amā: “E ota ra Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwÿnhhta pōj. Kwa mē tokyx hwÿr mra nē omu nē hkōt ri apa.” Anhÿr o mē amā hēx. Hāmri nhūm mē hkwyjaja tee

ri mē kuma nē mē amā: “Nà tām kēt. Jar mē ixkamā na. E mē tokyx amnē hwÿr mān mra nē omu.” Anhÿr o mē amā hēx o pa. Nom kēr ka mē ama nē ām mē ama nē mē hkōt amrar kēt nē.

²²⁻²³—E kwa mē inhma. Na pa ra ixprī hā mēmoj kot ā amnhī nhīpēx anhÿrja kukamā mē amā tanhmā harēnh to. Tā kēr ka mē axkām ajamak rom nē ri apa. Koja mē kot amnhī to hēx xwÿnhjaja axpēn pānhā mē awÿr mra nē mē amā kēp Tirtūm kot mē akaxyw ām xwÿnh ā amnhī to hēx. Nē mē hkwyjaja kēp Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh xwÿnh ā amnhī to hēx. Hāmri nē aa mē kot mēmoj pumunh kēt kwÿ ho anhÿr o pa. Te Tirtūm nhÿ hā kot ho anhÿr pyrāk nom hēx rom mē apē Tirtūm kot amnhīm mē arēnh xwÿnhjē nokupyr kaxyw ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa. Anē.

Akupÿn Jejus wrÿk xà hā arīgro jarēnh

Matēwre 24.29-31; Rukre 21.25-28; mǎānēn Sikūn Pētre 3.10; Apokarip 1.7, 19.11-16

²⁴⁻²⁵ Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Tā koja mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak xà hā arīgrota hapēx nhūm Tirtūm ā mēmoj nhīpēx anē.

Koja kaxkwa ho àk tÿx nē nhūm myyti ahtyk.

Nhūm mytwÿre axte hirā hkēt nē.

Nhūm kanhēti piitā axrē nē rōrōk pa.

²⁶ Hāmri pa man akupÿn pika hwÿr wrÿ nhūm mē piitā ixwrÿk kām ixpumu. Kakrā kamā kot paj ixihitÿx o inhīrā rax kām akupÿn mē awÿr wrÿ. ²⁷ Hāmri nē ma krī piitā hwÿr Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjē rē nhūm mē ma mra nē amnepēm ixte amnhī kaxyw mē axunhwÿr xwÿnh piitā ho akuprō nē akupÿn ixwrÿ mē ho mra. Anē.

Jejus kot mēmo pī hpār ā ejēp jarēnh

²⁸ Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—E ka mē pī hpār mūj pumu. Na hte mēmo mytwr̄y hā rā nhūm mē omu nē ô hkukamā hamaxpēr kurē kumrēx. ²⁹ Ja pyrā nē koja mēmoj ā amnhī nhīpēx anh̄r mē ka mē akup̄yn mē aw̄yr ixwr̄yk mā ajamxpēr kurē kumrēx. ³⁰ Koja akup̄yn ixpōx kēt ri ā mē kot mēmoj kot amnhī nhīpēx anh̄r pumunh xw̄ynhaja kormā piitā htyk par kēt ri pa akup̄yn mē aw̄yr wr̄y.

³¹ —Nē koja nh̄yrmā pika nē kaxkwa wa hapēx pa. Tā no ām ixkapēr koja wa urāk nē aa hapēx kēt nē. Koja ām rāhā ho rāhā. Kot paj aa ihkjē ho tanhmā mēnh to hkēt nē. Anē.

Mē pahte akup̄yn Jejus wr̄yk xā hā arīgro pumunh kēt ā mē pajarēnh

Matēwre 24.36-44; Rukre 12.37-40; māānēn Atre 1.9-11; Wam Tesarōn 5.2; Sikūn Pētre 3

³² Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nom akup̄yn ixwr̄yk xā hā arīgroja mē ate omunh kēt. Nē kaxkwa kamā Tirtūm kapēr o mē wr̄yk xw̄ynhaja kot ja pumunh kēt. Nē pa ixpē Tirtūm Kra htā ijaxw̄yja ixte ja hā amnhī pumunh kēt. Ām Mēpahpām maatiya tapxipix kot ja pumunh.

³³ —Tā mē ate akup̄yn ixwr̄yk xā hā arīgro pumunh kēt jakamā kwa kēr ka mē axkām ajamak rom nē ri apa. Nē apkati mē amnhī w̄yr ijapēr arīt rāhā ho ri apa.

³⁴⁻³⁵ —E pa tanhmā mē amā akup̄yn ixwr̄yk xā hā arīgro jarēnh to ka mē inhma. Koja mēhō nh̄yh̄m nojarēt hāmri nē kām mē āpēnh xw̄ynh̄jē mā mē āpēnh ā karō nē ōrkw̄y jamār xw̄ynh mā tanhmā kām karō hto. Hāmri nē ōrkw̄y kahē xā jamār xw̄ynh mā kām: “E kēr ka

ixwakre kamā ijapēr arīt rāhā ho ri apa.” Anē hāmri nē ma nh̄yh̄m mō. Tā mē kot ijapēr rīt rāhā ho mē pa xw̄ynhaja te kot ixkre kahē xā jamār xw̄ynh kot amnhī nhīpēx pyrāk. Ō patrāwja akup̄yn hpōx xā hā arīgro hā omunh kēt jakamā na hte kahē xā jamār rāhā ho pa. Koja apu axpēr kamāt nhūm akup̄yn hpōx japēr. R̄y kōt ā kamāt r̄y krāhyre kà nhūm akup̄yn hpōx japēr. R̄y kw̄yhtyk nhūm akup̄yn hpōx japēr. Tā urāk nē mē ate akup̄yn ixwr̄yk xā hā arīgro pumunh kēt jakamā kēr ka mē ijamār rāhā ho ri apa. Jao ixkutēp inhmā tanhmā amnhī nhīpēx to rāhā nē. Ra ixte mē amā hā karō xā hkōt. ³⁶ Kop ixkre kahē xā jamār xw̄ynhja tee ri ō patrāw kamā ama hāmri nē ra ōtxwa nē ht̄yx ōt o ȳr rōm nhūm haēr pē hw̄yr hpōx ronh̄yx ja kēp mex kēt nē. Ja pyrā nē kēr ka mē ixkutēp ixkōt amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa. Nom tee ri amnhī w̄yr ixkām ama hāmri nē axte inhmā ajamxpēr kēt pē at̄yx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho apa hkēt nē.

³⁷ —E ixte mē amā mēmoj jarēnhja na pa hte ixkw̄yē piitā mē kām harē. Jakamā kwa kēr ka mē akup̄yn ixwr̄yk ā ijapēr arīt rāhā ho ri apa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus amnhī kukamā mē kām ujarēnh anē.

Mē kot Jejus pīr kukamā hamaxpēr ā mē harēnh

Matēwre 26.1-5; Rukre 22.1-2; Juāw 11.45-53

14 Tā nhūm Ijaew hkīnhā ā arīgro pē Pas w̄yr apkati axkrut. Pas ā na hte mē ixpē Ijaewjaja amnepēm Tirtūm kot pika pē Ejit pē mē inhīgēt nē mē ixpām̄jē kator mā ijamxpēr kaxyw axpēn w̄yr akuprō nē hā ixkīnh. Na pa htem arīgroja mā: “Pas” anē. Nē harēnh o: “Mē pahte pāw kaxkrit kēt kur ā arīgro” anē. ² Jakamā nhūm mē inhō patre krāhtūmjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xw̄ynhaja kām Jejus pīr prām nē. Nom mē kām

hkôt kapër mar o mē pa xwỳnhjê pyma nē. Nē tee ri hā amnhī jahkre nē axpēn mā:

—Hêxta waa nē. Tanhmā kot puj wem ho nē kupīi? Kot puj mē pahkīnh kām tanhmā ho nhūm mē hkīnh xwỳnhjaja hā mē pahpumu nē mē pakamā gryk tỳx nē. Pu mē hā axpu nē hā tanhmā axpēn to. Jakamā kwa pu mē kormā tanhmā ho hkēt nē. Anē.

**Mēhō ni kot Jejus krā
gregrer ā harēnh**

*Matêwre 26.6-13; Rukre
7.36-50; Juāw 12.1-8*

³Rôm nhūm Jejus Simāw nhōrkwy kamā kormā apkur o nhỹ. Krī pē Petān kamā. Simāwja na pre hkà kro xàpēr tỳx o pa nhūm Jejus akupỳn ho mex. Jakamā akupỳm ò krī hwỳr pōj nē kutā apkur o nhỹ. Hāmri nhūm mēhō nija harēnh ma nē mē hkuxwa xà hā kàx ò py nē ma hwỳr o tē. Nē mē hwỳr axà nē nhỹhỹnh kàx kahte nē mē hkuxwa xà ho hkrā gregrer pa. ⁴Hāmri nhūm mē apkur o hkrī xwỳnhjaja tee ri ā kot amnhī nhīpēx anhỹr ā omu nē kamā gryk nē. Nē axpēn mā:

—Tk. Kwa nà na hā mē hkuxwa xàta kapīr par kumrēx. ⁵Kop apu ma o htēm nē ho wēnē nē hpānhā kàxpore ho rax kumrēx nē hamỳnh nē ho mē kēp amrakati xwỳnhjê nhīpēx par nhỹx ja kām mex nē. Mo na ri ā amnhī nhīpēx anhỹr kēt nē?

Anē nē hā kām akir. ⁶Hāmri nhūm Jejus mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa mē kām axàkjēr kēt nē. Ām hāmri na ā inhīpēx anē. ⁷Mē kēp amrakati xwỳnhjaja koja mē arī mē akôt pa rāhā nē. Ka mē amā mēmo arīgro hā mē ho ajuta hprām nē tanhmā mē ho ajuta hto nē mē kām mēmoj gō. No pa kot paj ri mē akôt ixpa ka mē ixto mex ry ho apa hkēt nē. Kot paj tokyx mē are. ⁸Ixyk nhūm mē kot ijaxàr kukamā na

ā ixkrā gregrer anē. Ām hāmri na ā inhīpēx anē. ⁹ām hāmri na pa mē amā ja jarē. Koja mē krī piitā hkôt axpēn mā ixte tanhmā mē anē amnhī nhīpēx to hā ijarēnh o pa nē määnēn kot ā inhīpēx anhỹrja määnēn harēnh o pa. Nhūm mē piitā kot tanhmā ixto mex to hā harēnh ma. Anē.

**Jut Kariot kot mē kām Jejus ā
āmnhēnh kaxyw ā harēnh**

*Matêwre 26.14-16; Rukre
22.3-6; Juāw 13.21-30*

¹⁰Tā nhūm Jut Kariotja. Jejus kôt mē pa ho mē pa xwỳnh pē 12 hō na pre. Tā axtem nē Satanasti nhỹ hā ma patre krāhtūmjē hwỳr tē nē axtem nē tanhmā Jejus o mē mar to nē mē kām:

—E ot pa mē amā Jejus jarēnh o tē. Xà kot paj mē amā hā amỳnē ka mē hpānhā inhmā amnhīre nà? Anē.

¹¹Hāmri nhūm mē kuma nē hkīnh nē. Hāmri nē kām:

—Nà kot paj mē amā amnhīre. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē kato nē ma tē nē Jejus pynēnh kaxyw htānopxar o hkôt ri pa.

**Jejus kot y hā kapēr o mē pa
xwỳnhjê kutā apkur ā harēnh**

Matêwre 26.17-19; Rukre 22.7-13

¹²Tā nhūm arīgro pē Pas kato. Amnepēm mē inhīgētjaja na prem ôwēhti hkrare hkwy pa. Tirtūm kot ja hā mē omunh nē Ejit kām mē kām mē hkurē xwỳnhjê nhīhkra nē mē kator kaxyw na prem ā amnhī nhīpēx anē. Jakamā na pa htem arī mē ixpē mē hkanrēhā mē htāmnhwỳjaja Pas ā axpēn wỳr akuprō nē jam ijamaxpēr pē mē urāk nē ôwēhti hkrare hkwy hpa nē pāwti kaxkrit kēt kām kuku.

Jakamā nhūm Jejus kôt mē pa ho pa xwỳnh pē 12jaja Pas ā mē apkur xà hā Jejus kukja nē kām:

—Kwa nhÿri kot paj mē akutēp Pas ā mē panhō hā apē? Anē.

¹³Hāmri nhūm mē kuma nē ja wa ho axkrut nē mē amnhī kukamā wa kumē nē wa kām:

—E wa ma Jerujarē hwÿr wa tē. Nē hwÿr axà nē mēhō myja pumunh kurē kumrēx. Nhūm amnhīm gō ru nē amnhī kre hā poti xām nē o tē ka wa omu nē hā ajēt nē ma ōrkwÿ hwÿr hkōt tē. ¹⁴Hāmri nē ixkre nhō dōn pumu nē kām: “E Jejus na wa inhmē pa wa awÿr tē. Na awÿr pēr mēnh o: ‘Nhÿri kot paj we ixkōt ri mē pa ho pa xwÿnhjē mē Pas ā axpēn kutā apku?’ Anhÿr o na awÿr pēr mē.”

¹⁵—Wa ā kām akapēr anē kē war ama nē war amā ōrkwÿ nhīmōk ā ixkre rax ō jahkre. Ra kamā kaxyw mē paxàpkur xà hā mēmoj piitāā. Ka wa omu nē māmri kamā mē ixkutēp mē panhō hā apē. Anē.

¹⁶Hāmri nhūm wa kuma nē ma hwÿr tē. Nē krīm axà nē ra kot wa kām mēmoj jarēnh xà hkōt mēmoj piitā omu nē mē kutēp mē kām mēō hā àpēnh o wa xa.

**Jejus kot mēhō kot mē kām
hā àmnēnh ā harēnh**

*Matêwre 26.20-25; Rukre
22.21-23; Juāw 13.21-30*

¹⁷Tā nhūm kamàtre nhūm Jejus mē hkōt mē pa ho pa xwÿnhjaja wa hkōt mō. ¹⁸Hāmri nē kÿxpē ixkreja wÿr api nē hwÿr agjē nē apkur kaxyw hkrī hpa nē kormā apkur o hkrī nhūm Jejus mē kām:

—E pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma nē amnhī krām haxàr tÿx nē. Kot kaj mē ixkutā axàpkur o akrī xwÿnhjē hō mē kām ixkurē xwÿnhjē mā ixtā amÿnē. Anē.

¹⁹Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē hkapri htÿx nē. Nē axpēn pānhā amnhī tā hkukja nē kām:

—Kwa xà pa kot paj ā anhīpēx anē? Nà pa hkēt. Anē.

²⁰Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mē apē 12jē hō kot kaj ā inhīpēx anē. Mē ate ixkutā guhkrax kām anhō pāwti ho mry kagō nhek o akrī xwÿnhjē hō kot kaj ixtā amÿnē. ²¹Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ixkukamā harēnh xà hkōt koja mē tanhmā ixto rax nē ixpī. Nom kot mē kām ixtā àmnēnh mā xwÿnhta hēxta waa nē. Ā kot amnhī nhīpēx anhÿrja mÿrapē koja amnhī xà htÿx kām hamak rax kumrēx. Kop apu aa ō māmāj nhōxà hkre rūm kator kēt ronhÿx ja kām mex nē.

²²Anē nē kormā mē apkur o hkrī rōm nhūm pāwti hō py nē ho Tirtūm wÿ. Hāmri nē mē kām ho hkry nē mē piitā mē kām ōr pa nē mē kām:

—E na pa mē amā pāwti ho hkry nē mē amā kugō. Ja pyrā nē koja mē ā inhīpēx anē nē te ixto hkry hpar pyrāk o inhīpēx pa amnhī xà htÿx kamā ijamak kām ty. Nom mē anē kot paj ty. E mē māmri aku. Anē.

²³⁻²⁴Nē hpānhā wīhti hā kop py nē mā ho anē nē Tirtūm mā harē. Hāmri nē mē kām kugō nē mē kām:

—E mē kot ixpīr xà hā arīgrota ā koja ixkamrō axkapī. Nom koja mē amari ixpīr nhūm amari hpikapīr kēt nē. Ām paa. Pa kot paj mē anē mē ihkram amnhī jaxā nhūm mē ā inhīpēx anē. Koja ixkamrō axkapī nhūm Tirtūm omu nē ixkukwak ri mē anē mē ate amnhī tomnuj piitā amnhī katut kōt rēnh pa nē mē ato hkra. Ra amnepēm kot ja hā amnhī jarēnh xà hkōt. Jakamā e. Mē axpēn pānhā ixkamrō pikapīr mā ajamaxpēr pē ixte mē amā kop kām wīhti nhōrta o akōm o axpēn nhīpēx. Anē.

Nhūm pre ā mē kām amnhī jarēnh anē nhūm mē piitā ho hkōm o axpēn nhīpēx. ²⁵Hāmri nhūm mē kām:

—Ām hāmri na pa mē amā amnhī jarē. Kot paj axte wīhti ho ixkōm kēt rāhā nhÿrmā Inhō Papaj akupÿn mē awÿr inhmē. Hāmri pu mē rī kormā akupÿn

ixpôx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh nẽ. Nom axtem tanhmã hã pahkĩnh to. Anẽ.

²⁶Nhũm pre ã mẽ kãm kapër anẽ hãmri nhũm mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã gre hãmri nẽ hapôx pa nẽ ma hixêt pẽ Oriwêhti hwÿr mra.

**Jejus kot Simãw Pêtre
hkukamã tanhmã harênh to**

*Matêwre 26.31-35; Rukre
22.31-34; Juãw 13.36-38*

²⁷Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwÿnhjê hkukamã tanhmã mẽ kãm ujarênh to nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã. Tĩrtũm kapër ã kaga htũm kot ã mẽ pajarênh kot anhÿr.

Kot paj ôwêhti jamãr o pa xwÿnhja pĩ hãmri nhũm ôwêhti hpigràn pa nẽ ma angrã nẽ ri mra.

Anhÿr o te ixpê ôwêhti jamãr xwÿnh nhũm mẽ apê ôwêhti pyrãk ã mẽ pajarênh. Tã kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. ²⁸Mẽ kot ixpĩr tã koja Tĩrtũm akupÿm ixto ixtĩr. Pa akupÿm ixtĩr nẽ ma mẽ akukamã pika pẽ Garirej wÿr mō. Kamã kot puj mẽ axte axpên pumu. Anẽ.

²⁹Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri mẽ amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa nã. Ri ã mẽ ijarênh anhÿr kêt nẽ Pahihti. Kot paj akaga hkêt nẽ. Jajaja koja angrã nẽ hprôt nẽ ma mrar japêr no pa kot paj anhÿr kêt nẽ. Anẽ.

³⁰Hãmri nhũm kãm:

—Nã kot kaj anẽ Simãw Pêtre. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ tã axãprãr o axkrunêpxi kãm ga. Kwa jam ajamaxpêr tÿx nẽ. Anẽ.

³¹Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma kãm amnhĩ tã àprãr kãm hihtÿx nẽ kãm:

—Tk. Kwa nã. Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nẽ. Koja mẽ tee akôt ixpĩr mã tã no pa ãm aa akaga hkêt kumrêx. Kot paj akôt ixpa ho ixpa rãhã nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnh kwÿjê piitã ã kãm amnhĩ jarênh anẽ.

Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh

Matêwre 26.36-46; Rukre 22.39-46

³²Tã nhũm Jejus ma nhÿri mẽ kot kãm “Gesêm” anhÿr xwÿnhja wÿr hkôt mẽ pa ho pa xwÿnhjê ho mō. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E mẽ jar ixkutêp akrĩ. Pa ma mütũm tẽ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarê mãn. Anẽ.

³³Hãmri nẽ amnhĩ kôt mẽ ho axkrunêpxi nẽ mẽ o mō. Simãw Pêtre mẽ Jepetew kra pijakrut pẽ Xiakre nẽ Juãwja nhũm amnhĩ kôt mẽ o mō.

³⁴Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ kãm hkurê xwÿnhjaja kot tanhmã hipêx tota kukamã hamaxpêr o ra amnhĩ kamã kahak tÿx o ra hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ mrar xwÿnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ xà htÿx kamã ijamakja kukamã ijamaxpêr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tÿx o ixkaprĩ nẽ. Te ra ixkaprĩja kot ixpĩr o mōr pyrãk. Jakamã e mẽ jar anohtÿx nẽ ixto Tĩrtũm wÿr o akrĩ kê tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã ixihltÿx nẽ. Anẽ.

³⁵Hãmri nẽ mẽ kurũm htêm grire nẽ amnhĩ kamã kahak o Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw htu mÿr pẽ htêm nẽ pikap nô nẽ kãm:

³⁶—Kwa Papaj. Hêxta waa nẽ. Inhmã amnhĩ xà htÿx kãm ijamak prãm kêt kumrêx. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tÿx nẽ. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmri ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê xwÿnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rÿ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmri tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt.

³⁷Anhÿr o Tĩrtũm mã amnhĩ jarê hãmri nẽ kãnhmã xa nẽ akupÿm Simãw Pêtreja mẽ hwÿr tẽ nẽ mẽ omu nhũm mẽ ra htÿx gōr nẽ hikwÿ. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu nẽ Simãw Pêtre mã kãm:

—Kwa Simāw Pêtre. E mē hāmri akrā hapôj. Kwa wem anohtÿx grire nē ixkutêp amnhî to Inhô Papaj wÿr o akrî ³⁸kê mē ixkôt tanhmā mē ato htā ka mē amā mē uma xàj ixkaga hkêt nē arî mē kutā amnhî to htÿx nē akuhê. Ā mē amā mē ate amnhî nhîpêx anhÿr prām nom kormā mē amā maa. Anê.

³⁹Hāmri nē akupÿm tē nē axte Tirtûm mā tanhmā amnhî jarênh to.

⁴⁰Nē akupÿm mē hwÿr tē nē mē omu nhûm mē axte ôt pa nē hikwÿ. Nhûm tē nē tee ri mē omu hāmri nē tanhmā mē kām nē hkêt nē. Ām awjanā nē ma akupÿm tē nē axte Tirtûm mā amnhî jarê. ⁴¹⁻⁴²Hāmri nē akupÿm mē hwÿr tē nē mē kām:

—Kwa xàn ka mē arî gôr nē anhîkwÿ? E mē tokyx akrā hapôj. Na mē ra ixwÿr mrar nē kot ixpynênh mā. Koja mē tokyx ixkutā mē kot amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja mē kām ixtā amÿnê. Ota ra kot ixtā mē kām àmnênh xwÿnhhta tē. E mē tokyx kànhmā akrî pu mē kutā mra. Anê.

Mē kot Jejus pynênh ā mē harênh

Matêwre 26.47-56; Rukre 22.47-53; Juāw 18.1-11

⁴³Nhûm Jejus kormā mē kām kapêr o ām rāhā nhûm Jut Kariotja tē. Mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hō htā nhûm ra amnhî kôt mē ohtô nē Jejus wÿr mē o tē nhûm mē wapohti nē kô jamÿ nē hkôt o mra. Patre krāhtûm mē Ijaew krāhtûmjê mē Tirtûm kapêr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja ra Jut kôt mē kurê nhûm mē man hkôt Jejusja wÿr mra. ⁴⁴Na pre ra Jut Kariotja mē kām tanhmā amnhî jarênh to nē mē kām:

—E kot paj nhÿri mē pahte unênh mā xwÿnhhta pumu nē hwÿr tē nē kahti hkôt kumÿ nē tanhmā kām ixkapêr to. Ka mē ixpumu nē hwÿr tē nē unê nē ma akupÿm o tē.

Anê hāmri nē ma hwÿr mē o tē. ⁴⁵Nē Jejusja pumu nē hwÿr tē nē kām: “Pa mē

ijahkre xwÿnh.” Anê hāmri nē kahti hkôt kumÿ. ⁴⁶Hāmri nhûm hkôt mē mrar xwÿnhjaja omu nē Jejus wÿr mra nē unênh kurê kumrêx. ⁴⁷Hāmri nhûm Jejus kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja tee ri ja hā mē omu nhûm hōja ô wapo kapa nē patre maati mā àpênh xwÿnh kot mē hkôt htêmh xwÿnhhta mā wapo ho apê. Nē kot ho hkrā nhîpônĥ mā tā kuh-paw nē upôk rûm hamak nhîkjê krāhta. ⁴⁸⁻⁴⁹Hāmri nhûm Jejus amnhî tā mē kot unênh xwÿnhjê mā kām:

—Kwa na pa pre apkati mē Tirtûm mā amnhî jarênh xā hā ixkre kamā mē kām ixujarênh o ixpa ka prem tokyx ixpynênh kêt nē. Tā jarāhā te ixte amnhî tomnuj xwÿnh pyrā nē ixwÿr wapohti nē kô hā akapênh nē ixwÿr atêmh rax nē. Nom ra mē ate tanhmā ixto kaxyw arîgro kator jakamā mē māmri tanhmā amā ixto hprām xā hkôt tanhmā ixto. Tirtûm kapêr ā kagā htûm kot mē akukamā ā mē ate inhîpêx anhÿr ā mē ajarênh xā hkôt. Anê.

⁵⁰Hāmri nhûm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja tee ri mē kot unênh ā mē omu hāmri nē mē umaj Jejus kaga nē ma hprôt pa nhûm ahte mē kuri xa. ⁵¹⁻⁵²Hāmri nhûm mē ma o tē. Nhûm kormā mēhō nyw xwÿnhja tee ri ja hā mē omu nē ma Jejus kôt tē. Nhûm mē amnhî kôt omu nē kot unênh kaxyw kahty xā hā kupy nhûm mē umaj mē îhkra kamā kahty xāja re nē ma hkênh nē hprôt nē tēn akunok.

Ijaew nhô patre maati kot Jejus kukjêr ā harênh

Matêwre 26.57-68; Rukre 22.63-71; Juāw 18.12-14, 18.19-24

⁵³Tā nhûm mē ma mē ô patre maati nhôrkwÿ hwÿr Jejus o tē. Hāmri nhûm patre krāhtûmjê mē Ijaew krāhtûmjê mē Tirtûm kapêr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja ôrkwÿ hwÿr Jejus ā akuprô. ⁵⁴Hāmri nhûm Simāw Pêtre mē hkôt tē nē mē

hkôt patre maati nhô kītare hwÿr axà nê amÿm hã mē omunh o xa. Nhūm ra pōristijaja kītare kamā amnhīm kuto nê hã ànhunh o hkrī nhūm mē hwÿr tē nē mē ìhkô hã ànhunh o nhÿ.

⁵⁵⁻⁵⁶ Rôm nhūm ixkre kamā mē pikuprōnh xwÿnhjaja tee ri Jejus ā krī nhô xwÿnhjê kukja nē mē kām:

—E mē atō na ka pre Jejus kot tanhmā amnhī tomnuj to hã omu? Mē atō mē inhmā harē pa mē ama nē Rôm nhô xwÿnhjê nhīhkram haxà kê mē pamā kupī. Anē.

Hāmri nhūm mē axpēn pānhā tanhmā harēnh to. Tanhmā kot amnhī tomnuj to hã harēnh to htā nom ri ho hêx jakamā axpēn kwÿm ri tanhmā ri harēnh to nhūm mē tee ri mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa mē axpēn kwÿm ri tanhmā harēnh to hkêt nē. Axpēn kôt mǎn ri tanhmā mē inhmā harēnh to. Anē.

⁵⁷ Hāmri nhūm mē hkwyjaja kànhmā kuhê nē axpēn kôt tanhmā ho hêx to nē mē kām:

⁵⁸ —Nà kot paj mē amā tanhmā kot amnhī nhīpêx to hã harē. Na pa prem ā kapēr anhÿr ā kuma. Na pre tanhmā Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hã ixkreta jarēnh to nē harēnh o: “Kot paj ixkreja grānh pa hāmri nē ixtā apkati axkrunēpxi nē akupÿm hipêx. Nom kot paj amnhī nhīhkra ho hipêx kêt nē.” Anhÿr ā ā amnhī jarēnh anē pa mē kuma.

⁵⁹ Anhÿr o harēnh tā nom axpēn kôt harēnh kêt nē. Arī axpēn kwÿm ri harē.

⁶⁰ Hāmri nhūm mēō patre maati tee ri mē kot tanhmā ho kapēr toja ma nē mē aptār tūmjê noo mā kànhmā xa nē Jejus mā kām:

—E na ka ra mē kot ā ajarēnh anhÿrja ma. Xà kot kaj tanhmā mē inhmā amnhī tā axàprār to hkêt nē? Xà ām hāmri na mē ajarē? E kwa mē inhmā tanhmā amnhī jarēnh to. Anē.

⁶¹ No nhūm akryk xa nē tanhmā kām nē hkêt nē. Hāmri nhūm tee ri ā kot amnhī nhīpêx anhÿr ā omu nē axte kām:

—Kwa mē inhmā amnhī jarē. Xà apê Tirtūm Kra na ka? Xà ka na apê Tirtūm kot mē ixwÿr amēnh xwÿnh na ka? Anē.

⁶² Hāmri nhūm tā kām amnhī jarē nē kām:

—Tÿ. Ixpê tāmta na pa. Ra mē ate jarāhā tanhmā ijarēnh to kaxyw apikuprōnh tā nom kot paj nhÿrmā mē kamjaja tanhmā mē ajarēnh to ka mē amnhī tā ixpumu. Kot kaj mē Tirtūm kot mē ato amnhīptār xà kutā akrī hāmri pa hwÿr tē nē ìhkô hã nhÿ. Kakrā kamā kot paj hwÿr tē nē ìhkô hã nhÿ hāmri nē ÿ hã tanhmā mē ajarēnh to ka mē amnhī tā ixpumu. Anē.

⁶³⁻⁶⁴ Hāmri nhūm tee ri ā kot amnhī jarēnh anhÿrja ā kuma nē gryk xàj amnhī xê kaxô nē mē àptār tūmjê mā kām:

—Kwa mo kaxyw kot puj mē axte ri ho tanhmā kot amnhī tomnuj to hã harēnh xwÿnhjê hō japêr? Ra tām kot amnhī pē Tirtūm Kra hã amnhī to hêx nhūm mē pahte pajamak o mar kēnā. E tanhmā kot puj mē ho? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot puj mē kupī. Ra htyk mā tām kēnā. E kwa tokyx pu mē ma Rôm nhô pahihiti hwÿr o tē kê mē pamā hã amÿnê kê mē kupī. Anē.

⁶⁵ Hāmri nhūm mē hipêx kati rax nē. Nē hkuk kuhtô nē hpānhā no hpro nē htak nē kām:

—E mē kot atak xwÿnhjê nhīxi jarē. Apê Tirtūm Kra hã ate amnhī jarēnh jakamā mǎn urāk nē axàhpumunh tÿx. Jakamā e mē hixi jarē. Anē.

Nhūm prem ā hipêx anē hāmri nē pōristijê nhīhkram haxà nhūm mē htak rax o kuhê.

**Simāw Pêtre kot Jejus kôt
pa hkêt ã kot amnhĩ jarênh**

Matêwre 26.60-75; Rukre 22.54-62;

Juāw 18.15-18, 18.25-27

⁶⁶⁻⁶⁷Rôm nhũm Simāw Pêtre arĩ kĩtare kamā mẽ ihkô hã ànhunh o nhỹ. Hāmri nhũm mẽõ patre maati mã àpênh xwỹnh nitita mẽ hwỹr kato nê xa. Hāmri nê hirã kamā hpri hã Simāw Pêtre pumu nê omunh mex kurê kumrêx nê kām:

—Xê pêr apê Najare nhõ xwỹnh Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỹnhjê hõ na ka. Anê.

⁶⁸Hāmri nhũm tee ri kuma nê ra kām ma nê. Nê kām amnhĩ tã aprã nê kām:

—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre hã. Anê.

Hāmri nê kànhmã xa nê ma tẽ nê kĩtare hwỹr kahê hkôt ã mẽ hkàx ã ahte xa nhũm krãhyre kà. ⁶⁹Nê gaa nhũm hpãnhã mẽ kām àpênh xwỹnhjê hõja omu nê hã mẽ kām:

—Xê ma ãm hāmri na harê. Kôt ri mẽ pa xwỹnhjê hõ na pêr. Anê.

⁷⁰Hāmri nhũm amnhĩ tã kuma nê kām:

—Tk. Kwa nà. Mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nê. Aa ixte mẽhõ ata pumunh kêt kumrêx. Anê.

Hāmri nhũm mẽ hkwyja gaa nê kê axte hpri hã omu nê kām:

—Kwa ãm hāmri na mẽ ajarê. Apê Jejus hkwy na ka. Ajaxwỹja apê Garirej nhõ xwỹnh kênã. Anê.

⁷¹Hāmri nhũm tee ri mẽ kuma nê kām ma htỹx nê. Hāmri nê mẽ kām:

—Kwa nà. Na pa Tirtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarê. Kot paj amnhĩ to ixêx japêr nhũm inhma nê hã tanhmã ixto. Nà uràn ixpê Garirej nhõ xwỹnhre hã. Ixte mẽhõ mũj pumunh kêt kumrêx tã ka mẽ xatã axpên kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỹnh ã ixkamnhĩx o xa.

Anhỹr o ra mẽ kām amnhĩ tã aprãr o axkrunêpxi. ⁷²Hāmri nhũm axte krãhyre

kà. Jao ra hkàr o axkrut. Hāmri nhũm Simāw Pêtre kuma nê Jejus kot ra hkukamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harênhja mã hamaxpêr kurê kumrêx. Krãhyre kormã hkàr o axkrut kêt ri kot mẽ kām amnhĩ tã àprãr o axkrunêpxi hã harênhja mã hamaxpêr. Hāmri nê ra kànhmã hakry hpar o tẽ nê hkapri htỹx kumrêx. Hāmri nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê amnhĩ mã:

—Hêxta waa nê. ãm hāmri na pre Jejus ijarê. Tã pa kot ijarênh xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anê. Kwa mo na pa axtem nê ã mẽ kām amnhĩ to ixêx anê?

Anê hāmri nê hkapri xaj mỳr rax nê.

Pirat kot Jejus kukjêr ã harênh

Matêwre 27.1-2, 27.11-14; Rukre

23.1-5; Juāw 18.28-38

15 Tã nhũm myt kato nhũm mẽ axte Jejus ã axpên wỳr akuprõ. Patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỹnhjê mẽ Ijaew nhõ juistijaja nhũm mẽ piitã hã akuprõ. Hāmri nê pòristi mã anê nhũm mẽ Jejus pa hpre nhũm mẽ ma Rôm nhõ xwỹnhjê nhõ pahi Pirat wỳr o tẽ. Piratja na pre hte Rôm nhõ xwỹnhjê nhõ pahi Sesti nhỹ hã Ijaew o amnhĩptar o pa nhũm prem ma hwỹr o tẽ. ²Hāmri nê kutã ãm nê tanhmã kām harênh to nê kām:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ. Na hte mẽ inhmã hêx rũnh o pa. Mẽ ixte Pahihti Sesti kapêr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx prãm xaj tanhmã mẽ inhmã hêx to. Nê axtem nê mẽ ixte Sesti mã kàxpore hkwy nhõr kêt ã mẽ inhmã karõ. Nê Tirtũm kot mẽ ixkaxyw kêp mẽ inhõ pahi hã ãm ã amnhĩ jarênh o pa. Na hte ã mẽ inhmã amnhĩ to hêx anhỹr o pa. Anê.

Hāmri nhũm Pirat mẽ kuma nê Jejus pumu nê tanhmã hkukjêr to nê kām:

—E inhmã amnhĩ jarê. Xà ãm hāmri na mẽ ã ajarênh anê nà? Xà apê Ijaew nhõ

pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wỳr akām hamak o pa? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Nà àm hāmri na ka ã ijarēnh anē. Anē.

³Hāmri nhūm patre krāhtūmjaja tanhmā kām ho kapēr to. ⁴Nhūm mē kuma nē axte hkukja nē kām:

—Kwa na mē ã ajarēnh anē ka mē ama nē àm mē ama nē inhmā tanhmā amnhĩ tā axàprār to hkêt nē. Anē.

⁵Nom nhūm Jejus àm akryk xa nē tanhmā axte kām nē hkêt nē. Jakamā nhūm Pirat tee ri omunh pē hamaxpēr o nhỹ.

Pirat kot Jejus pĩr ã àmnēnh ã harēnh

Matêwre 27.15-26; Rukre 23.13-25; Juāw 18.39-19.16

⁶Na pre hte pahi Pirat arĩgro pē Pasja ã Ijaewjaja kām hprām xà hkôt mē hagdēnh xwỳnhjē ho hpỳnh nē mē kām ure. ⁷⁻¹⁰Jakamā nhūm Ijaew kwỳjaja hwỳr mra nē kām:

—Pa. Kwa xà kot kaj jarāhā mē inhmā mē hagdēnh xwỳnhjē hō mā anhũre nà? Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē hamaxpēr o:

—E paj Jejus ã mē kuma nē kām inhũre. Mē piitā mē kām kapēr mar prām nhūm mēō patre krāhtūmjaja pix kot mē hkôt kamā gryk nē ã ixwỳr o mrar anhỹr kēnā. Anē.

Hāmri nē mē kām:

—Tỳ. Nà kot paj mē amā hōm inhũre. Kwa xà kot pa mē amā mē anhō “pahihti” jarēnhja mā inhũre nà? Anē.

¹¹Hāmri nhūm patre krāhtūmjaja tee ri kuma nē mē kām:

—Kwa mē kām anē kē Parapas mā mǎn ure. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē Pirat mā kām:

—Nà Jejus mā anhũrer kêt nē. Parapas mā mǎn anhũre. Anē.

¹²Hāmri nhūm mē kām:

—No mē ate mē anhō pahi hā harēnh xwỳnhnta? Tanhmā kot paj ho? Anē.

¹³Hāmri nhūm mē àmra kamā kām hā amỳnē nē kām:

—Kwa pĩ kahpa hā anhō kē ty. Anē.

¹⁴Hāmri nhūm tee ri mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa nà. Tanhmā kot amnhĩ tom-nuj tore hā kot pa ã hipèx anē.

Anhỹr tā nhūm mē xatā anhĩpē kām kapēr kām hihtỳx nē kām:

—Kwa pĩ kahpa hā mǎn anhō kē ty. Tokyx ã mē inhmā hipèx anē.

Anhỹr o kuhê. Kàx pē kām anhỹr o kuhê. ¹⁵Nhūm tee ri mē kuma hāmri nē mē kām hprām xà hkôt mē kām Parapas mā ure. Nē pōristi hkwyjē mā Jejus ã amỳnē nē mē kām:

—Tōe. Mē mamrĩ hwỳr tē nē htak hāmri nē kapôt ã mē hpar xà hā pika hwỳr o tē nē pĩ kahpa hā anhō. Anē.

Mē kot Jejus tak ã mē harēnh

Matêwre 27.27-32; Juāw 19.2-3

¹⁶Tā nhūm pōristijaja akupỳm ixkreja wỳr Jejus o axà nē amnhĩ wỳr hkwyjē hā karō nhūm mē hwỳr agjē nē Jejus ã akuprō. ¹⁷Hāmri nē kēp pahi hā hpēr o pikēnh kaxyw kām pahi hā mē ahkà nhĩpèx nē hkrām haxà. Nom axtem nē akunĩ kamā mēmo mrō nhĩ te kot ronh kanēre pyrāk xwỳnhja nhūm mē kām hikāx nē hkrām haxà. Hāmri nē kēp ê kapa nē pahi hā mē ê kamrêk ò py nē kām haxà. ¹⁸Hāmri nē kām:

—E apē Ijaewjē nhō pahi na ka. Anē.

¹⁹Hāmri nē xatā axpēn pānhā hwỳr mra nē pĩ ho hkrāx pē htak nē hkuk kuhtō nē hā hpēr o pikēnh pē hā hpijaàm pyrā nē kutā hkōn krā ho hkrĩ. ²⁰Hāmri nē kēp pahi xē kapa nē akupỳm kām ê jaxà nē pĩ kahpa hā nhôr kaxyw ma o kato nē o tē.

²¹Nom nhūm ra hirot tỳx nē nhūm mē tee ri omu hāmri nē mēhō kot ho ajuta kaxyw mē kot hkôt omunh o mōr

xwÿnhjê kapi ho xa. Hämri nê Sirên nhô xwÿnh Simāw hkà htykreja pumu. Aresān mē Rupti wa hipêêxà na pre. Nhūm htÿx hamakêtkati nê mē kutā krīm tē. Hämri nhūm mē haê nê unê nê kām Jejus o ajuta kaxyw hā karô nhūm kām pī kahpaja mÿ nê mē hkôt o tē.

**Mē kot pī kahpa hā
Jejus nhôr ā mē harēnh**

*Matêwre 27.33-44; Rukre
23.33-43; Juāw 19.17-27*

²² Nhūm mē ra kēn nhixêt te kot mē hkrā hi pyrāk xwÿnhja wÿr Jejus o pōj. Mē kot kām “Korkot” anhÿr xwÿnhja wÿr. Mē pakapēr kām na htem Korkotja jarēnh o: “Mē hkrā hi xà” anê. Jakamā nhūm mē ra hwÿr o pōj. ²³ Hämri nê kot pī kahpa hā nhôr kaxyw wĩhti hkwy ho mē mēmo mēhkanexà pê mīra ho ahkà. Kot ho kōm nê amnhī xà htÿx kām hamak kêt kaxyw hipêx nê kām kugō nom nhūm hkaga nê ho hkōm kêt nê. ²⁴⁻²⁶ Hämri nhūm myt kaxkwa nhīpōk wÿr tē nhūm mē pī kahpata ā Jejus xi nê prek o ihkra ho htÿx nê hpar o htÿx. Nê hpānhā kaxyw kakwÿ nê kànhmā pī kahpa jarī nê kre kamā ām nê hity hpa. Nhūm Jejus kÿx pê amnhī xà htÿx kumrēx kamā hamak o ajêt. Nhūm pōristi hōja tē nê tapti hō py nê hā kaga ho:

IJA EWJÊ NHÔ PAHI NA JA

Hämri nê Jejus wÿr ho api nê mÿ ri kunhō. Hämri nhūm hparpê pōristi hkwyja axpēn mā ê hkwy ho hpigrānh kaxyw hā kēnre ho jōka ho hkrī.

²⁷⁻²⁸ Tā nhūm mē wa kot amnhī tomnuj xwÿnh wa ho axkrut nê mā wa ho anê nê. Nê pī kahpa hā prek o wa ihkra ho htÿx nê wa hpar o htÿx hāmri nê akutā ho Jejus nhījê nhūm wa ajêt.

²⁹ Hämri nhūm mē kot omunh mā mrar xwÿnhjaja Jejus pumu nê hā hpēr o pikēnh punuj nê hkrā ho apē nê kām:

—Kwa na ka pre ate Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre grānh par nê atā ap-

kati axkrunēpxi nê akupÿm hipêx par ā amnhī jarēnh o apa. Nê axāhpumunh o axāhpumunh ā amnhī jarēnh o apa. ³⁰ Jakamā e kwa amnhī kapa nê wrÿ pa mē ja hā apumu. E kwa tokyx. Anê.

³¹ Nê patre krāhtūmjê mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja piitā hwÿr mra nê hā hpēr o pikēnh o kuhê. Nê axpēn mā kapēr o:

—E jahti na xep pre mē kamā ukapri ho pa nê tanhmā mē ho ajuta hto ho pa. Tā tām tanhmā amnhī to nê wrÿk kêt nê.

³² Kwa pu mē arī pakuhê nê kot amnhī kaxār nê wrÿk kām omu. Koja wrÿ pu mē omu nê kēp mē panhō pahihiti hā hkôt pajamaxpēr kurê kumrēx. E tokyx wrÿ Jejus pa mē awrÿk kām apumu. Nà kot kaj awrÿk rax nê. Anê.

Hämri nhūm akutā wa kot hijê nê jêt xwÿnh wa haxwÿja kām kapēr punuj o ajêt.

Jejus htyk ā harēnh

*Matêwre 27.45-46; Rukre
23.44-49; Juāw 19.28-30*

³³ Tā nhūm ra kaxkwa nhīpōk ri myt nhÿr mē nhūm te kamāt pyrāk. Nhūm kamāt kō rax kumrēx o ra hā awry mē nhūm akupÿm myt katēr o mō. ³⁴ Hämri nhūm Jejus àmra kamā Tirtūm mā kapēr nê kām:

—Inhō Tirtūm inhō Tirtūm. Kwa mon ka ixkaga? Anê.

Nom kapēr kām kapēr o:

—Eri Eri rāmā sapatani. Anê.

³⁵ Hämri nhūm mē kot mar o kuhê xwÿnhjaja kot Eri hā harēnh ma nê htÿx ho finat Eris mā kapēr ā hkamnhix.

³⁶ Hämri nhūm ja hprôt nê mēmo rereeti py nê pī ho hkanhwÿ nê o tē nê ho wĩhti nhek nê Jejus wÿr o tē nê kot hkaôr kaxyw kām kupê. Hämri nê hkwyjê mā kām:

—E hāmri pu mē jar hkàx ā pakuhê nê Eris jamā mǎn. Koja kuma nê hwÿr tē nê o wrÿ nà? Anê.

³⁷ Nom nhùm Jejus ra htyk kaxyw nê àmra htÿx nê ty.

³⁸ Hāmri nhùm Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā hakwakre hā kupēxēja axkjê nê amnhī kahê xà mēnh kurê kumrēx. Utī rax tā kÿj rūm ahpār mā axkjê nê amnhī kahê xà mē. Te Jejus htyk o mē pahte hkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê mā Tirtūm wÿr pry jakwa kre kahê xà mēnh pyrāk o ā amnhī kaxōnh anē. ³⁹ Nhùm pōristi krāhtūmjê hōja Jejus parpê kutā htyk kām omunh o xa. Hāmri nê tee ri omu nê hamaxpēr o:

—Hēxta waa nê. Ām hāmri na pre hte kēp Tirtūm Kra hā amnhī jarēnh o pa. Tā pa mē amarī kupī. Anē.

⁴⁰⁻⁴¹ Rôm nhùm mēni kwÿjaja amÿm htyk kām omunh o kuhê. Na pre htem Garirej kamā Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mā mē apkur xà hā àpēnh o mē hkôt pa nê mē hkôt Jerujarē hwÿr mō. Marir Matarēn nê Xiakre mē Jojis wa katorxà Marirja. Nê Sarome. Nê määnēn mēni hkwÿjaja nhùm mē amÿm Jejus htyk kām omunh o kuhê.

Mê kot Jejus jaxàr ā harēnh

Matêwre 27.57-61; Rukre 23.50-56; Juāw 19.38-42

⁴² Nhùm prem arīgro pē sēsta hā Jejus pī nhùm ra amÿkry htÿx nê. Sap kukamā na pre htem Ijaewjaja amnhīm apkur xà hā mēō nhīpēx pa nhùm sap kato nhùm mēmoj to anhÿr kêt nê. ⁴³ Jakamā nhùm Juje hō pē Arimatej nhō xwÿnhja. Kēp Ijaewjê nhō juisti hō na pre. Nhùm mē piitā kām hkīnh nê axpēn mā mex o mex ā harēnh o pa. Na pre Tirtūm kot mē pahwÿr Jejus mēnh kôt hamaxpēr o pa. Tā Jejus htyk ā omu hāmri nê hamaxpēr o:

—E pa ma pahi Pirat wÿr tē nē Jejus nhī hā kuwÿ. Inhmā uma htā kot paj ma hwÿr tē nē hā kuwÿ kē inhmā kugō pa ma o tē nē tokyx haxà. Kot paj ho anhÿr tokyx anhÿr kêt nhùm mē panhō arī-

gromnu pē sapja wÿr ra myt axà hāmri pa haxàr kêt nê.

Anhÿr o hamaxpēr nē ma Pirat wÿr tē nē hā kuwÿ. ⁴⁴ Hāmri nhùm amnhī jaēr pē ra htyk ā harēnh ma nē amnhī wÿr pōristi krāhtūmjê hō hā karō nē hā hkukja nê kām:

—Kwa xà na ra Jejus ty? Anē.

Hāmri nhùm kām:

—Tÿ na ra ty. Anē.

⁴⁵ Hāmri nhùm kuma nē Juje mā kām:

—Tōe. Mamrī ma o tē nē haxà. Anē.

⁴⁶ Hāmri nhùm kuma nē akupÿm Jejus wÿr tē nē pōristi mā anē nhùm mē kām ho wÿr. Nhùm kumÿ nē kupēxê ho hkupu hpa nē o tē nē kēn kre kakwÿnh kām haxà. Hāmri nē kēn rax o hitom mex nē ma akupÿm krīm tē. ⁴⁷ Nhùm Marir Matarēn mē Juje katorxà Marir oja wa ma hkôt tē nē kot haxàr kām omunh o xa. Kot mē hkuxwa xà ho gregrer kêt rāhā haxàr kām omu.

Jejus akupÿm htīr ā harēnh

Matêwre 28.1-10; Rukre 24.1-12; Juāw 20.1-10

16¹⁻² Tā nhùm apkati. Nom nhùm ra mē inhō arīgromnu pē sap kator jakamā nhùm mē kormā akupÿm kēnkreta wÿr mrar kêt nê. Hāmri arīgro mex jamār pē kōkôt o hkrī. Hāmri nhùm axte apkati nhùm tōmīk nhùm ra mē inhō arīgromnu hapēx nhùm Marir Matarēn mē Sarome mē Xiakre katorxà Marirja mē ma akupÿm kēnkreta wÿr mra. Kormā kwÿhtāā. Kormā myt kator o mōr mē nhùm mē kànhmā hkrī hāmri nē mē kot Jejus gregrer kaxyw mē hkuxwa xà hkwÿ jamÿ nē ma hwÿr o mra. ³ Hāmri nē kormā mōr ri tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē axpēn mā:

—Xê gāà nê. Mēhō koja mē pamā nhām kēnkre nē hitom raxta xām pu mē Jejus wÿr agjê nē gregrer? Utī rax kumrēx kēnā. Anē.

⁴Hāmri nē hwÿr pōj nē omu nhūm ra hitom xàja kàx ā nō nhūm mē tee ri omu. Utī rax tā ra kàx ā nō. ⁵Hāmri nhūm mē kēnkre hwÿr agjē nē upōk rūm mēhō nyw pumu. Nhūm ē jakajre kamā nhÿ nhūm mē amnhī jaēr pē omu nē tee ri hamaxpēr. ⁶Hāmri nhūm mē kām:

—Kwa mē amā ma hkēt nē. Mē ate Najare nhō xwÿnh pē Jejus pumunh kaxyw na ka mē mra. Mē kot pī kahpa hā nhōr xwÿnhhta. Nom jar amrakati. Na ra Tirtūm akupÿm ho htīr. E mē kam nē amnē agjē nē ano ho nōr xà kaprÿ pumu ⁷nē tokyx ma akupÿm mra nē hkôt mē pa ho pa xwÿnhjē mā harē. Koja ma Jejus mē akukamā akupÿm Garirej wÿr mō. Garirej kamā kot kaj mē axte axpēn pumu. Ra kot mē amā amnhī jarēnh xà hkôt. Kwa mē tokyx ma akupÿm mē hwÿr mra. Nē kwa kê Simāw Pētreja harēnh mar mex nē. Anē.

⁸Hāmri nhūm mē kuma nē awjanā nē ma akupÿm hprôt. Nē tee ri hamaxpēr nē kām ma xàj htertēt tÿx jakamā kormā nhām mēhō mā harēnh kēt nē.

Jejus kot Marir Matarēn wÿr kator ā harēnh

Juāw 20.11-18

⁹Nhūm semān nyw mā àr xà hā arīgro pē tōmīkja ā nhūm Jejus akupÿm htīr. Hāmri nē Marir Matarēn kumrēx wÿr kato. Kot nē mēkarōmnuti ho ⁷nē nē hanor xwÿnhhta kumrēx wÿr kato. ¹⁰Hāmri nhūm akupÿm htīr kām omu nē hkīnh tÿx kumrēx. Nē ma akupÿm tē nē Jejus krāmnhwÿjē mā harē. Nhūm mē hkaprī nē mÿr o hkrī nhūm mē hwÿr axā nē mē omu nē mē kām:

¹¹—Xē mē amÿr kēt nē. Na ra Jejus akupÿm htīr nē ham ixwÿr kato pa inhno ho omu. Xē mē hāmri axte amÿr kēt nē.

Anhÿr tā nom nhūm mē htÿx ho amnhī krā hkôt kot ri ā harēnh anhÿr ā hkamn-hīx jakamā kuma nē ām kuma.

Jejus kot hkwÿjē hwÿr kator ā harēnh

Rukre 24.13-35

¹²Tā nhūm Jejus axte ja wa hwÿr kato. Kôt mē pa ho pa xwÿnh wa ho axkrut nē wa hwÿr kato. Na pre wa Jerujarē rūm kato nē akupÿm wa ō krī hwÿr mōr mē nhūm wa hwÿr kato. Nom axtem tanhmā amnhī nhīpēx to nē wa hwÿr kator jakamā nhūm wa tokyx hprī hā kēp Jejus ā omunh kēt nē. ¹³Tā kēp Jejus ā omu hāmri nē akupÿm Jerujarē hwÿr mō nē hkwÿjē mā harēnh kurē kumrēx. Nom nhūm mē wa kuma nē ām wa kuma nē akupÿm htīr kôt hamaxpēr kēt nē.

Jejus kot hkwÿjē mā mēmoj tā karō hā harēnh

*Matēwre 28.18-20; Rukre 24.44-49;
Juāw 20.19-23; määnēn Atre 1.6-8*

¹⁴Tā nhūm Jejus tā hkôt mē pa ho mē pa xwÿnh pē 11 wÿr kato nhūm mē kamā no puma nē hkīnh tÿx nē omunh o kuhē. Hāmri nhūm mē kām:

—Kwa hēxta waa nē. Marir Matarēn mē akwÿta mē kot akupÿm ixhtīr kām ixpumunh nē mē amā ijarēnh tā ka mē ama nē ām mē ama. Pēr ām mē akrā ihtÿx jakamā na ka mē ama nē mē hkôt ajamaxpēr kēt nē. Anē.

¹⁵Hāmri nē mē kot tanhmā kām amnhī nhīpēx to ho pa hā mē kām karō nē mē kām:

—E kêr ka mē ma krī piitā hkôt mē kām ijarēnh o ri mē hkôt apa. Ixte tanhmā mē nē amnhī nhīpēx toja ka mē aprī hā mē kām ijarēnh o ri mē hkôt apa. ¹⁶Nē mē kot mē akapēr mar nē amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr xwÿnhjaja kêr ka mē hkrā kumrā nhūm mē nhÿrmā Tirtūm mē wa ixri htīr tūm nē mex rāhā nē pa ho pa. No mē kot amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr kēt xwÿnhjaja koja Tirtūm nhÿrmā amnhī nē mē hano nhūm mē ma kuwy hwÿr pa.

¹⁷—Nē amnhī kaxyw ixkôt mē aja-maxpēr xwỳnhjaja kot kaj mē inhỹ hã tanhmã amnhī nhĩpêx to ho ri apa. Aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anē nē inhỹ hã inhĩxi jarēnh kôt mē nē mēkarōmnuti janor o ri mē hkôt apa. Nē mē ate nhām mē kapēr mar kêt tã inhỹ hã ho akapēr mex o apa. Mē ate mar kêt tã ra ho akapēr nhũm mē kot mē kapērta mar xwỳnhjaja hprĩ hã mē amar mex nē. ¹⁸Nē kot kaj mē nhỹri atỳx kagã xoprê hō hpyr tã no nhũm tanhmã mē ato hkêt nē. Rỳ atỳx mēmoj to mē hpar xà hkwỳ ho akôm tã no nhũm tanhmã mē ato hkêt nē. Nē inhỹ hã mē à xwỳnhjê hã mē anhihkra jaxwỳ nhũm mē akupỹm mex. Kot kaj mē amnhī kaxyw ixkôt mē ajamaxpēr xwỳnhjaja ã inhỹ hã amnhī nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anē.

**Jejus kot akupỹm kaxkwa
hwỳr àpir ã harēnh**

Rukre 24.50-53; mãänēn Atre 1.6-11

¹⁹Tã nhũm mē panhō Pahihti Jejusja hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê mã kapēr

pa hãmri nhũm Tirtũm ma akupỹm amnhī wỳr kaxkwa hwỳr ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tirtũm nhĩhkô hã upôk rũm nhỹ. Kot iħkô hã mēmoj piitã ho amnhĩptàr kaxyw hkrĩ ho hkrĩ. ²⁰Hãmri nhũm hkôt mē pa ho pa xwỳnhjaja ma akupỹm àpir kãm omu hãmri nē anhgrà nē ma krĩ piitã hkôt mē kãm Tirtũm kapēr jarēnh o pa nhũm Pahihti Jejus mē iħkô hã pa ho pa. Nhũm mē ma ỹ hã hkwỳjê mã aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mē hkôt pa nhũm mē ja hã mē omu nē axpēn mã mē harēnh o:

—Nà ãm hãmri na mē pamã Tirtũm kapēr jarēnh o pa nē ho hêx kêt nē. ỹ hã mē kot aa mē pahte mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa kênã. Nà ãm hãmri na ã mē pamã kapēr jarēnh anhỹr o pa. Anē.

Ja kôt na Makre kot Jejus jarēnhja hapêx.

Rukre

Rukre tanhmã Jesus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Rukre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Ijaew kêt xwỳnh na pre. Tã amnhĩ kaxyw Jesus kôt hamaxpêr. Na pre kêp tôtô nê mē hkane ho pa. Nê Jesus nhỹ hã kapêr o pa xwỳnhjê hō pê Pawreja kôt pa ho pa. Tã tanhmã hamaxpêr to nê hkràmnhwỳ Teopre mã kagàja nhĩpêx nê kamã tanhmã Jesus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harê nê hã kagà.

Nê Jesus kêp Tirtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnh ã harê. Nê mē pahpyrà nê ĩ ho ĩ hã harê. Nê kêp mē pakamã ukapĩ xwỳnh ã harê. Nê kêp mē pahte amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh ã harê. ã na pre Rukreja hkràmnhwỳ Teopre mã Jesus jarê nê hã kagà anê. Nê mãänên mē pahpiitã mē pakaxyw harê nê hã kagà.

Rukre kot Teopre mã amnhĩ jarênh

Atre 1.1-2

1 Pa pahi Teopre. Xà amex? E ot pa awỳr kagà nhĩpêx nê awỳr kumê. Ixte amã Jesus jarênh kaxyw. Na prem ra ohtô nê jar mē pahkôt Jesus kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã kagà rax nê. ²Jesus nhỹ hã Tirtũm kapêr jahkre ho mē pa xwỳnhjaja na prem Jesus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkrax kãm kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã omunh o hkôt pa. Hãmri nê hprĩ hã mē inhmã harê nê hã kagà nhũm mē ohtô nê mē mar xà hkôt mē urã nê kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà. ³Tã pa mē harênh ma nê ijamaxpêr o:

—E kot paj ijaxwỳja Jesus kot amnhĩ nhĩpêx kwỳ hã kagà. Nà kot paj ho anê.

Anhỹr o ijamaxpêr jakamã ot pa ra ixte amã hã kagà kaxyw.

⁴Tã kêr ka kamã harê nê ixpyrà nê ama nê aprĩ hã harênh mar tỳx nê mē kot amã harênh xwỳnhjê hkôt ajamax-

pêr tỳx o apa. ãm hãmri na prem mē amã harê. E kot paj amã hkwy hã kagà. Ixpê akràmnhwỳ Rukre kot paj ixprĩ hã amã harê nê hã kagà.

Tirtũm kapêr o wrỳk xwỳnh kot Juãw Paxis jarênh

⁵Juãw Paxis nhĩpêxã finat Jakarisja kumrêx kot paj amã harê. Kêp finat Apiasti kanrêhã htàmnhwỳ jakamã urak nê kêp mē apê Ijaew nhõ patre na pre. Pahihti Eroxja kormã kot mē anhõ pika kamã mē ho amnhĩptar ri nhũm Jakaris kêp patre nê pa. Nê hprõ Ijapew mē wa kêp Parãw kanrêhã htàmnhwỳ. ⁶Nê wa hamê na pre Tirtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o wa pa. ãm Tirtũm kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho wa pa.

⁷Nom Ijapewja tanhmã hkra xà kute jakamã nhũm wa hkra hkêt nê wa pa rãhã wa ra hpigêx tỳx nê.

⁸Jakamã nhũm Jakaris ma mē kot Tirtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwỳr tẽ. Kwỳjê pyrà nê kot Tirtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw ma mē hpãnhã hwỳr tẽ nê axã. ⁹⁻¹⁰Hãmri nê kamã Tirtũm mã amnhĩ jarênh pê kãm mē hkuxwaxà ho xêt o xa. Nhũm Ijaew kwỳjaja ixkreta wỳr akuprõ nê kapem kutêp Tirtũm mã amnhĩ jarênh o kuhê. ¹¹Pu nhũm kaxkwa rũm Tirtũm kapêr o mē wrỳk xwỳnhja wrỳ nê Jakaris kutã xa. Mê hkuxwa xà ho xêt xà hã mēs kunĩhti xupõk rũm xa. ¹²Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê amnhĩ kutã omu nê akryk omunh o xa. ¹³Hãmri nhũm kãm:

—Pa Jakaris? Kwa tee ri ajamaxpêr o amã ma hkêt nê. Na pre Tirtũm ate akra hã hwỳr o apa hã ama nê hã apumu. Jakamã koja tanhmã aprõ hkra xà ho ka kamã akra. Nhũm nõ nê rax nê kato nê myre. Ka wa hã hixi mē nhũm kêp Juãw. ¹⁴Koja kato ka wa omu nê akĩnh tỳx kumrêx. Nhũm akwỳjaja haxwỳja ohtô nê war akra jarênh ma nê war anhỹ hã hkĩnh nê. ¹⁵Koja kormã akra kator kêt

ri nhũm Tirtũm Karõja hkarõ hwỳr axà. Hãmri nhũm kato nẽ gaa nẽ hprêk nẽ Tirtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tirtũm kãm hprãm xà hkõt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nom kêr ka inhmar kumrêx. Kê mêmõj to wĩhti ho hkõm kêt nẽ pa. Âm kwarĩ ho kwarĩ. ¹⁶ Koja hprêk hãmri nẽ mẽ apê Ijaew mã Tirtũm kapêr jarênh o mẽ hkõt pa. Nhũm mẽ ohtõ nẽ kuma nẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tirtũm kõt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

¹⁷ —Tirtũm kot mẽ awỳr mẽ apytàr xwỳnh maati mênh mã xwỳnh kukamã koja mẽ kãm harênh o pa. Te Tirtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnh finat Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o koja amnhĩ nhĩpêx. Nẽ uræk nẽ Tirtũm Karõ nhỹ hã mẽ amã Tirtũm kapêr jarênh o mẽ akõt pa. Jakamã nhũm mẽ akwỳjaja kuma hãmri nẽ amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ Tirtũm kõt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ tãm mẽ hkrajê nhĩpêx o pa. Koja mẽ ã akra Juãwja kõt amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jao Tirtũm kot mẽ awỳr mênh mã xwỳnhnta kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

¹⁸ Nhũm pre ã Tirtũm kapêr o wrỳk xwỳnh Jakaris mã hkrata jarênh anẽ. Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa xà we âm hãmri na ka ã inhmã ixkra jarênh anẽ nà? Ra ixprõ mẽ wa ijamẽ wa ixpigêx tỳx kênã kot pa kêt wa ixkra. Anẽ.

¹⁹ Hãmri nhũm kãm:

—Nà âm hãmri na pa ã amã harênh anẽ. Ixpê Gapriew na pa ã awỳr ixwrỳk nẽ Tirtũm nhỹ hã amã harênh anẽ. Ixte Tirtũm nhĩhkõ hã ixkuhê xwỳnhjê hõ na pa. Tãm na awỳr inhmẽ pa awỳr wrỳ nẽ ã amã akra jarênh anẽ. ²⁰ Tã ate ixkõt ajamaxpêr kêt jakamã kot kaj axte axumar kêt nẽ akapêr kêt rãhã nhũm akra kato. Koja kato ka rĩ kormã akupỳm akapêr nẽ akupỳm ama. Ate ixkõt ajamaxpêr kêt jakamã kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ

rĩ amnhĩ pumu. Âm hãmri na pa ã amã ixkapêr anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Tirtũm kapêr o wrỳk xwỳnhja Jakaris mã kapêr anẽ. Jakamã nhũm tokyx ixkre rũm kator kêt nẽ.

²¹ Hãmri nhũm ixkre kapem mẽ kuhê xwỳnhjaja tee ri kamã ama nẽ axpên mã:

—Tk. Kwa mo na we ri hitom kãm ho anhỳr kãm unẽ nẽ tokyx kator kêt? Anẽ.

²² Tã nhũm akupỳn mẽ hwỳr kato. Nẽ tee ri kot mẽ kãm kapêr kaxyw no âm ìhkra pix o ri mẽ kãm tanhmã ujahkre hto. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr ã omu nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr nẽ axpên mã:

—Kwa tanhmã na we amnhĩ to? Mãn hitom kãm mêmõj tanhmã kute hã omu hã na ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

²³ Hãmri nhũm Jakaris ixkre kamã mêmõj tã àpênh pa hãmri nẽ ma akupỳm òrkwỳ hwỳr tẽ.

²⁴⁻²⁵ Tã nhũm hprõ Ijapewja htujarõ. Hãmri nẽ amnhĩ tujarõ hã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ hamaxpêr o:

—Hêxta gàà nẽ. Ma âm hãmri na pa pre ixkra hkêt nẽ amnhĩ kamã ixpijaàm o ri ixpa. Tã ra ixtujarõ. Kot paj wa axte ri amnhĩ kamã ixpijaàm kêt nẽ. Ma âm hãmri na Tirtũm ã wa inhĩpêx anẽ. Na pa wa ixkĩnh tỳx kumrêx. Anẽ.

Nhũm pre ã hamaxpêr anẽ hãmri nẽ arĩ òrkwỳ kamã hkri ho hkri. Aa nhỹhỹm kator nẽ mõr kêt rãhã hã mytwrỳ kêp 5.

Tirtũm kapêr o wrỳk xwỳnh kot Marir mã hkra jarênh

Matêwre 1.18-21

²⁶ Tã nhũm Ijapew ra htujarõ hã mytwrỳ kêp 6 nhũm Tirtũm axte kapêr o wrỳk xwỳnh pẽ Gapriewja mẽ. Nhỹri Garirej kamã kri pẽ Najare hwỳr kumẽ nhũm ma hwỳr wrỳ. ²⁷ Mẽhõ pẽ Marir wỳr wrỳ. Nhũm ra Juje ho mjên kaxyw. No âm kormã hkukrit rãhã ho mjên kaxyw. Jujeja Marir pyrã nẽ kêp pahi finat Tawi kanrêhã htãmnhwỳ na pre.

²⁸ Jakamā nhūm Gapriew Marir wỳr wrỳ pē kām:

—Pa Marir? E ot pa amā Tirtūm kapēr jarēnh kaxyw awỳr wrỳ. Kot akôt pa ho pa jakamā koja ato mex rax kumrēx. Anē.

²⁹ Hāmri nhūm amnhī tā kuma nē tee ri hamaxpēr nē hamaxpēr o:

—Xē mēmo na we ri ā inhmā kapēr anē? Tanhmā koja we Tirtūmja ixto mex rax to? Anē.

³⁰ Hāmri nhūm Gapriew kām:

—Kwa tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē. Tirtūm kām ajapē. ³¹ Kot kaj atujarō nhūm akra kato nē myre. Ka hā hixi mē nhūm kēp Jejus. ^{32–33} Koja Tirtūm amā ho mex rax nē. Nē koja mē piitā mē kām kēp amnhī Kra hā ho amnhīrit. Nē mē apē Ijaew o amnhīptār kaxyw koja mē akaxyw ām nhūm higēt pahi Tawi pyrā nē mē ato amnhīptār o pa. Mē ate amnhī wỳr kamā ajamak o apa xwỳnhta koja. Tirtūm kām hprām xà hkôt koja mē ato amnhīptār rāhā ho pa. Anē.

³⁴ Nhūm pre ā kām kapēr anē nhūm amnhī tā kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr hāmri nē kām:

—Xē gāà nē. Tanhmā kot pa kēt we amnhī to nē ixtujarō? Kormā ixkukrit nē mo kormā inhmjēn? Mē. Xà Juje kot ixkamā hkra hkukamā na ka ā ri inhmā axujarēnh anē? Anē.

³⁵ Hāmri nhūm kām:

—Nà koja Tirtūm Karō tām tanhmā ato ka ỳ hā tanhmā amnhī to hkēt tā atujarō. Jakamā koja akra kēp Tirtūm Kraa. ^{36–37} Na ra haxwỳja anā Ijapewja htujarō. Ra hpigēx tỳx nē aa hkra hkēt nhūm hkwỳjaja kot axpēn mā ōhy kamā hkra hkēt kumrēx ā harēnh o pa htā ra htujarō. Tirtūm kot tanhmā mē ho nhūm mē htujarō tanhmā kēp kute hkēt. Jakamā nhūm tanhmā ho nhūm mjēn tām htu nhūm ra htujarō hā mytwrỳ kēp 6. Tirtūm tām kot mēmoj piitā tanhmā

ho kaxyw àhpumunh xihtỳx. Jakamā koja urāk nē mā ato anē nē ka kormā akukrit tā atujarō. Anē.

³⁸ Nhūm pre ā Gapriew Marir mā kapēr anē nhūm amnhī tā kuma nē kām:

—Ko. Kē māmri kām tanhmā ixto hprām xà hkôt māmri tanhmā inhīpēx to. Inhmā Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx prām. Kē māmri kām tanhmā ixto hprām xà hkôt tanhmā inhīpēx to.

Anē nhūm kuma nē ma akupỳm api.

Marir kot Ijapew wỳr mōr ā harēnh

Rukre 11.27

^{39–40} Tā nhūm Marir amnhī tujarō hā amnhī pumu nē nā Ijapew wỳr hkrā kurē kumrēx. Hāmri nē nojarēt nē ō krī rūm kato nē ma hwỳr mō. Ma Ijapew papxà hwỳr mō. Ijapew nhō krīja pika pē Jutej kamā nhỳri hixēt kamā na pre. Nhūm ma hwỳr mō hāmri nē hwỳr pōj nē Ijapew wỳr axà nē omu nē kām:

—Ka? Xà wa amex? Anē.

⁴¹ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ỡ ma wa inhmex na pa wa ixpa.

Anhỳrja kôt nhūm ōhy kamā hkraja haxwỳja te kot Marir kapēr mar nē amnhī nhīpēx pyrāk o htu kamā àxōnh tỳx o nō. Hāmri nhūm Ijapew Tirtūm Karō nhỳ hā tanhmā Marir mā kapēr to. ⁴² Kàx pē kām kapēr nē kām:

—Xē gāà nē. Ra Tirtūm kot ato mex jakamā na ka akính rax o mē inhni hk-wỳjē jakrenh pa. Anhōhy kamā akraja koja Tirtūm amā ho mex rax nē. ⁴³ Xē mon ka ā ixto mex nē ixwỳr amōr anē? Apē inhō Pahihti katorxà htā ixto mex nē ā ixwỳr amōr anē. Hēxta gāà nē. Ām hāmri na ka ixwỳr mō Marir. ⁴⁴ Na ka ixwỳr mōn pōj nē inhmā akapēr hāmri nhūm ixtu kamā ixkrare akapēr ma nē hkính xàj ixtu kamā ixkamnār tỳx o nō. ⁴⁵ Na ka pre Tirtūm kapēr o wrỳk xwỳnh kot amā kapērja ma nē hkôt ajamaxpēr tỳx nē. Jakamā kot kaj Tirtūm nhỳ hā

akĩnh nē ajamakêtkati nē amex nē ri apa.
Anē.

**Marir kot Tirtũm mã mex o
mex ã grer ã harēnh**

Rukre 6.20-26

⁴⁶Hāmri nhũm Marir Ijapew kot ã
kãm kapēr anhÿrja ma nē kãm Tirtũm
mex o mex ã gre nē grer o:

Tirtũm na mex o mex.

⁴⁷Kêp ixkaprĩ xwÿnh na.

Kêp ixkaprĩ xwÿnh jakamã na pa inhmex
nē ixkĩnh nē ri ixpa.

⁴⁸⁻⁴⁹Ixte amnhĩ to grire nhũm ja hã ix-
pumu nē ixkamã ukaprĩ nē ixto mex
rax kumrēx.

Jakamã koja mẽ piitã axpēn kanrēhã ax-
pēn mã ijarēnh rãhã ho pa. Tirtũm
kot tanhmã ixto mex to hã ijarēnh
rãhã ho pa.

Tirtũm na mex o mex nē hihtÿx o hihtÿx.
Tã na ã inhĩpēx anē.

⁵⁰Ma na hte ã amnhĩ nhĩpēx anē nē
axpēn kanrēhã mẽ kot hã hpijaam
xwÿnhjē pumu nē mẽ kutã nojarēt
rãhã ho pa.

Nē mẽ kamã ukaprĩ rãhã ho pa.

ã na hte mẽ hipēx mex anhÿr o pa.

⁵¹Nē hihtÿx o hihtÿx jakamã na hte mẽ
kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa
xwÿnhjaja tanhmã mẽ ho nhũm mẽ
axkaprã.

⁵²Nē pahĩhti hkwÿ kot kapēr mar nē ãm
mar xwÿnhjaja.

Na hte amnhĩ tã mẽ omu nē mẽ ãpēnh
nē mẽ hapōj nē mẽ hpãnhã mẽ kot
amnhĩ to hkryre xwÿnh kwÿ jagjē.

⁵³Na hte mẽ kãm kapēr kôt amnhĩ
nhĩpēx prãm xwÿnhjē ho mex o pa
nhũm mẽ mex nē pa.

No mẽ kãm hprãm kêt xwÿnhjaja nhũm
tanhmã mẽ ho mex to hkêt nē.

⁵⁴⁻⁵⁵ãm hãmri na pre amnepē mã mẽ
panhĩgēt mã amnhĩ jarēnh xã hkôt
mẽ pahpê Apraaw rũm axpēn kan-
rēhã hkrajaja mẽ pahto mex o pa.

Mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm tanhmã
amnhĩ nhĩpēx to ho papa nhũm kãm
mẽ pajapê xaj mẽ pahto mex rãhã ho
pa.

Nē mẽ pakamã ukaprĩ rãhã ho pa. Anē.
Nhũm pre ã Marir Ijapew mã Tirtũm
mex o mex ã grer anē. ⁵⁶Hāmri nē ri hkôt
pa hã mytwrÿ axkrunēpxi nē ma akupÿm
õ krĩ hwÿr mō.

Juãw Paxis kator ã harēnh

⁵⁷Tã nhũm Ijapew hpjagri kaxyw õhy
xã nhũm hkrare kato nē myre. ⁵⁸Hāmri
nhũm omu nē hkĩnh tÿx nē. Hāmri nhũm
hkwÿjaja Tirtũm kot wa kamã ukaprĩ hã
wa kãm wa hkra myre nhõr ã harēnh ma
nē wa ÿ hã hkĩnh nē.

⁵⁹Tã nhũm wa hkraja ra hã arĩgro pē
8 nhũm mẽ hkwÿjaja kot my kwrÿt kã
krãhyr kaxyw hwÿr akuprõ. Tirtũm kot
mẽ kãm hã karõ xã hkôt nhũm mẽ kot
kãm õr ã amnhĩ to amnhĩrit kaxyw ã
hipēx anhÿr kaxyw. Na htem ã mẽ kêp
Ijaew krajē piitã mẽ hipēx anē. Jakamã
nhũm prem ã hipēx anē hãmri nē hpãnhã
tanhmã kot hã hixi mēnh to kaxyw ri hã
axpēn kukja. Hãmri nē hipēexã hkôt kot
hã Jakaris mēnh kaxyw. ⁶⁰Hãmri nhũm
katorxã tee ri axpēn tã mẽ kuma nē mẽ
kãm:

—Ma koja kêp Jakaris kêt nē. Koja kêp
Juãw. Anē.

⁶¹Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nē kãm:
—Kokÿ. Mo jar mẽ pahtõ pē Juãw kot
kêt ri kêp Juãw? Jar amrakati kēnã kot
ka kêt wa ri ã hã hixi rēnh anē. Anē.

⁶²Hãmri nē hixi hã hipēexã kukja.
Nom nhũm arĩ umar kêt nē kapēr kêt
jakamã nhũm mẽ tanhmã ri kãm mẽ
ĩhkra nhĩpēx to. ⁶³Hãmri nhũm ãhkra
ho kagã hã ahwÿ nhũm mẽ kãm ja gõ
nhũm kupy nē hã mẽ kãm hixi nhĩpēx.
Nhũm mẽ kupy nē omu hãmri nē hixi
pē Juãw kôt omu. Hãmri nē tee ri hixija
kukamã hamaxpēr. ⁶⁴Rõm nhũm Jakaris
akupÿm ama nē kapēr mex kurē kum-

rêx nê Tirtûm mã mex o mex ã harênh o xa. ⁶⁵⁻⁶⁶ Hâmri nhûm mẽ omu nê ma mẽ piitã mẽ kãm wa hkra jarênh o ri axpên kôt hprôt. Pika pê Jutej kamã hixêť kape hã krĩ hkôt nhûm mẽ ri mẽ piitã mẽ kãm harênh o hprôt. Tirtûm kot wa hkra kôt tânopxar o pa nê ho mex ã harênh o hprôt. Hâmri nhûm mẽ kuma nê tee ri hkukamã hamaxpêr nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Tirtûm tãm na xep hte jare hkôt ri pa ho pa. Jakamã koja nhÿrmã hprêk hãmri nê tanhmã koja we amnhĩ nhĩpêx to ho pa wehee? Anê.

Jakaris kot Tirtûm nhÿ hã kapêr ã harênh

⁶⁷ Hâmri nhûm Jakaris Tirtûm Karõ nhÿ hã Tirtûm mex o mex ã harênh o xa. Tirtûm kot mẽ kêp Ijaew o mex ã harê nê mẽ kãm:

⁶⁸ Hêxta waa nê. Nà Tirtûmja mex o mex. Na pre hte mẽ pahpãmjaja ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhûm hte Tirtûm mẽ pahpê hkrajê kamã ukapri nê mẽ pahto mex o pa. E kwa pu mẽ kãm mex o mex ã harênh rãhã nê.

⁶⁹ Ra kot mẽ pahwÿr mẽ pahkapri xwÿnh pê mẽ panhõ pahihti mênh mã. Ja kaxyw àhpumunh xihtÿx o hihtÿx jakamã na pre ra mẽ pahwÿr mênh ã amnhĩ jarê.

Koja kêp amnepêm Tirtûm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa xwÿnh Tawija hkanrêhã htãmnhwÿ.

⁷⁰ Amnepêm Tirtûm nhÿ hã kapêr xwÿnhjaja na prem mẽ kãm Tirtûm kapêr jarênh o pa nê mẽ kãm:

⁷¹ “Koja Tirtûm mẽ panê mẽ kãm mẽ pahkurê xwÿnhjê pumunh mex o pa.” Anê.

⁷² Tirtûm ra kot mẽ pahpãmjê mã amnhĩ jarênh xà hkôt kãm mẽ pakamã ukapri rãhã ho pa hprãm.

Koja aa ja ho anhÿr o hamakêťkati hkêť nê.

⁷³⁻⁷⁵ Na pre ra mẽ pahpãm Apraãw mã mẽ pakukamã ã mẽ pahtã amnhĩ jarênh anê nê kãm: “Kot paj mẽ anê mẽ kãm mẽ akurê xwÿnhjê pumunh mex nê mẽ ãhkra nê mẽ ato ixkato. Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ kamã amã mẽ uma hkêť nê axãmnhix ri ajamakêťkati nê mẽ kamã apa. Nê kot kaj mẽ mãmri axãmnhix ri inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa rãhã nê. Nê ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã ty.” Anhÿr o na pre Tirtûm mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarê. Anê.

Nhûm pre ã Jakaris mẽ kãm Tirtûm kapêr jarênh anê. Hâmri nê hkrareja mÿ nê o xa nê kãm:

⁷⁶ —No ka Xugitre. Kot kaj aprêk hãmri nê apê Tirtûm maati nhÿ hã kapêr jarênh o apa xwÿnh. Jakamã kot kaj Pahihti hkukamã mẽ piitã mẽ kãm harênh o ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar nê kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw.

⁷⁷ —Tirtûm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh nê mẽ ho hkra hã harênhja kot kaj mẽ hkôt mẽ kãm harênh o ri apa.

⁷⁸ —Na hte Tirtûm mẽ pakamã ukapri ho pa nê mẽ pakamã gryk tokyx anhÿr kêt nê. Jakamã koja mẽ pahwÿr mẽ pahkapri xwÿnhja mẽ. Kormã mẽ pahwÿr wrÿk kêt jakamã te mẽ pahte kamãt kô kamã tee ri mẽ paxãhkupênh o ri papa xwÿnh pyrãk.

—Nom koja mẽ pahwÿr wrÿkja o te ra myt kator nê mẽ pamã hirã nê mẽmoj to amnhĩrit mex pyrãk o mẽ panhĩpêx. Ja kaxyw koja Tirtûm mẽ pahwÿr mẽ pahkapri xwÿnhhta mẽ nhûm man mẽ pahwÿr wrÿ nê mẽ pamã mẽ pahtyk pyma xwÿnhjê mã Tirtûm kapêr o amnhĩrit o pa. Mẽ pahte mar nê ra pajamakêťkati nê paxãmnhix ri papa nê pahtyk kaxyw.

⁷⁹ —Mẽ kãm mẽ htyk pyma xwÿnhjaja te kamãt kô kamã ri pa pyrãk. Tã koja mẽ pahkapri xwÿnhja wrÿ hãmri nê tanhmã

mē hkrā hto nhūm mē te arīgro hā ri mē pa xwŷnh kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx. Jao hamakētkati nē axte kām htyk pyma hkēt nē ri pa. Anē.

Nhūm pre ā Jakaris Tirtūm Karō nhŷ hā hkrare mā kapēr anē.

⁸⁰Tā nhūm Juāwja gaa nē aptār. Nē Tirtūm kōt amnhī nhīpēx o pa. Nom kormā kot Ijaew jahkre ho pa hkēt ri kapōt ā ri mē puhā pa.

Ā na pre Juāw kator nē amnhī nhīpēx anhŷr o pa anē. Na pre kato nē hā mytwrŷ grēre hāmri nhūm Jejusja hkōt kato.

Jejus kator ā harēnh

Matēwre 1.18-25

2¹⁻²Na pre ā Jejus kator anē. Nhūm pre Rōm nhō xwŷnhjē nhō pahi Sesti Akusja ō pika piitā hkōt mē ho kōta kaxyw. Aa kot mē ho kōta hkēt tā ra kot mē ho kōta kaxyw. Kormā pahi Sirēn haxwŷja kot pika pē Sir kamā mē ho amnhīptār ri nhūm pahi Sesti Akus kot mē ho kōta kaxyw. Jakamā kām āpēnh xwŷnhjē mā kapēr nē mē kām:

—E kēr ka mē ho kōta kaxyw nē mē piitā mē hixi hā kagā hpa. Anē.

³Hāmri nhūm mē piitā ā kot mē hipēx anhŷr ā amnhī tā harēnh ma hāmri nē mē kot mē hixi hā kagā kaxyw piitā akupŷm papxā hwŷr ma hapēx. ⁴Nhūm pre Marir mjēn Juje haxwŷja ma krī pē Perēj wŷr mō. Garirej kamā ō krī pē Najare rūm kato nē ma hwŷr mō. Pika pē Jutej kamā na Perējja. Kamā na pre Juje nhīgēt Tawija kato. ⁵Nhūm Juje kēp kanrēhā htāmnhwŷ jakamā na pre ma akupŷm hwŷr mē hkŷwŷjē hkōt mō. Nē ma amnhī kōt kot ho hprō mā xwŷnh Marir o mō. Arī htujarō rax rāhā nhūm ma amnhī kōt o mō. ⁶Nhūm wa mōō hāmri nē hwŷr pōj. Nhūm Marir hpjagri xā hā mytwrŷ mā àr jakamā nhūm kamāt nhūm ōhy xā. ⁷Nom nhūm Perēj wŷr mē hpōx nyw xwŷnhjaja ra ixkre pi-

itā ho nŷt pa nhūm wa tee ri hpjagri kaxyw amnhī to ukapi ho pa. Hāmri nē nhŷri mōx nhōrkwŷ punajre hwŷr axā nhūm Marir kamā hpjagri. Nhūm hkra kato nē myre. Kra kot wa na pre. Hāmri nhūm kumŷ nē kupēxē ho hkupu hpa nē mōx xāpkur xā hā kōsti kaprŷ kamā kuxi nhūm hamakētkati nē gōr nē nō.

ōwēhti jamār xwŷnhjē jarēnh

⁸Rōm nhūm ōwēhti jamār o mē pa xwŷnhjaja kapōt ā ri hkrit ōwēhti jamār o pa. Nhūm ra kamāt nhūm mē hamār o hkrī. ⁹Pu nhūm kaxkwa rūm Tirtūm kapēr o wrŷk xwŷnhja wrŷ nē mē mŷri ajēt. Hāmri nē tanhmā amnhī to nē mē hpuhā ho hirā rax kumrēx. Nom nhūm Tirtūm tām ā mē hipēx anē. Hāmri nhūm mē tee ri jawŷ Tirtūm kapēr o wrŷk xwŷnhja pumu nē kām ma htŷx nē akryk omunh o hkrī. ¹⁰Hāmri nhūm mē kām:

—Pa? Kwa mē amā ixpyma hkēt nē. Ixte mē amā mēmoj mex jarēnh kaxyw na pa mē awŷr wrŷ. Kot kaj mē harēnh ma nē akīnh nē. Nom mē kapxipixjaja kaj mē akīnh kēt nē. Kojā mē piitā ja jarēnh ma nē mē apyrā nē hkīnh nē pa. ¹¹Na ra ham mē akamā ukapri xwŷnh-ta kato. Pahi Tawi nhō krī mē mē anhō krī pē Perēj kamā. Kēp mē apiitā mē anhō pahihti na. Mē ate amnhī wŷr kamā ajamak o apa xwŷnh pē Kris na. Tām na ham kato. ¹²E pa ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma. Na kato nhūm katorxā kupēxē ho kupu hpa nē kōsti kamā kuxi nhūm nō. Kwa mē tokyx ma hwŷr mra nē kēp mē anhō pahihti hā omu. Anē.

¹³Nhūm pre ā mē kām ujarēnh anē. Hāmri nhūm hkŷwŷjaja wamta kōt ohtōō nē mē hwŷr wrŷ nē puhā harir. Hāmri nē Tirtūm mā mex o mex ā grer o harir. ¹⁴Nē hā grer o:

Tirtūm maati na mex o mex.

Jakamā mē kām hprām xā kōt pix mā amnhī nhīpēx o mē pa xwŷnhjaja

koja amnhĩ tã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ hamakêtkati nẽ amnhĩx hkĩnh nẽ pa ho pa.

¹⁵Anhỹr o grer o harir hãmri nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỹr àpir pa nẽ akunok. Hãmri nhũm ôwêhti jamãr xwỹnhjaja mẽ kapêr ma nẽ ma akupỹm àpir ã mẽ omu nẽ axpên mã:

—E tokyx pu mẽ krĩm nẽ Tirtũm kot mẽ pamã ho amnhĩrit xwỹnhhta japêr nẽ tokyx nhỹri omu. Kwa ma pu mẽ tokyx hwỹr nẽ omu. Anẽ.

¹⁶Hãmri nhũm mẽ ma hwỹr mra. Hãmri nẽ krĩm agjê nẽ môx nhõrkwỹ wỹr agjê nẽ mẽ hkrareta pumu. Nhũm kôsti kamã nõ nhũm mẽ omu nẽ kuri Marir mẽ Juje wa omu. ¹⁷Hãmri nẽ akupỹm hapôj nẽ ma mẽ piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm harênh o pa. Ra Tirtũm kapêr o wrỹk xwỹnh kot mẽ kãm harênh xàja kôt nhũm mẽ ma mẽ kãm harênh o ri mẽ hkôt pa. ¹⁸Nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê mẽ kot harênh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr. ¹⁹Nom nhũm Marir mẽ kot kãm hkrax rũm tanhmã hkra jarênh to xàta kukamã pix mã hamaxpêr rãhã ho pa.

²⁰Jakamã nhũm ôwêhti jamãr xwỹnhjaja ma akupỹm hkrit wỹr mra. Tirtũm kapêr o wrỹk xwỹnh ra kot mẽ kãm ujarênh xà hkôt nhũm mẽ kot Jejus pumunh jakamã ma akupỹm hkĩnh nẽ Tirtũm mã mex o mex ã harênh pê hã grer o akupỹm mra.

Mẽ kot Jejus ã hixi mẽnh ã harênh

Matêwre 1.21; Rukre 1.31

²¹Tã nhũm wa hkrareta ra hã arĩgro pê 8 nhũm mẽ hwỹr akuprõ nẽ kãm my kwrỹt kã krãhta. Na hte Ijaew mẽ hkra myre piitã ã mẽ hipêx anẽ. Mẽ piitã mẽ kot Tirtũm mã ôr ã mẽ omunh kaxyw. Jakamã nhũm mẽ kãm ho anẽ nẽ hpãnhã hã hixi mẽ. Marir kormã kot ho htujarõ hkêt ri Tirtũm kapêr o wrỹk xwỹnh kot

hkukamã kãm hixi jarênh xàja kôt nhũm mẽ hã hixi mẽ nhũm hixi kêp Jejus.

Mẽ kot Tirtũm mã Jejus nhõr pyrãk o hipêx

²²⁻²⁴Tã nhũm Marir hpijagri ho hapêx. Jakamã nhũm Juje ma krĩ pê Jerujarê hwỹr mẽ kot Tirtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwỹr amnhĩ kôt o mô. Na pre ra finat Mojes amnepêm Tirtũm nhỹ hã mẽ hkukamã mẽ hpãmjê mã ja hã karõ. Nẽ mẽ kãm hã karõ ho: Koja mẽ aprõ hpijagri. Hãmri nẽ hpijagri ho hapêx ka mẽ ma Tirtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwỹr o mra nẽ hpãnhã Tirtũm mã mẽmoj gõ. Kãm tutre ho gõ rỹ kãm tuuti hõ ho axkrut nẽ agõ kê patre hamỳ nẽ kãm kupa. Kot ja hã omunh nẽ hpijagri xwỹnhhta akupỹm mex ã harênh kaxyw.

Anhỹr o kot mẽ kãm ja hã karõ jakamã nhũm wa ma ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hwỹr mô. Nẽ amnhĩ kôt Jejus mỳ nẽ o mô. Tirtũm kot mẽ kãm ja hã karõ nhũm mẽ kot hã kagã xà hkôt. Na pre ra finat Mojes mẽ kãm ja jarê nẽ mẽ kãm: Kot kaj mẽ akra my kot wa hãmri nẽ te mẽ ate Tirtũm mã ôr kaxyw hipêx pyrãk o hipêx. Kê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ ÿ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

Anhỹr jakamã nhũm wa ra Jerujarê hwỹr nojarêr nẽ amnhĩ kôt Jejus mỳ nẽ ma amnhĩ kôt o mô.

Simeãw kot Jejus kukamã harênh

²⁵⁻²⁶Rõm nhũm Jerujarê kamã Simeãwja. Tirtũm Karõ nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ to mex to ho pa xwỹnh na pre. Na pre hte Tirtũm kapêr kôt pix mã tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhũm pre ra Tirtũm Karõ ã kãm kapêr anẽ nẽ kãm:

—E inhma Simeāw. Kot kaj atīr rāhā nhỹrmā Tirtūm kot mē akaxyw ām mā xwỳnhja ka ano ho omu nē rī kormā ty.

Anhỹr o kām kapēr jakamā nhūm kuma nē hkīnh nē ām pix kamā hamak o pa. Mē kēp Ijaew wỳr wrỳk nē mē ho mex mā xwỳnhja pix kamā hamak rāhā ho pa. ²⁷Jakamā nhūm Jejus katorxà mē hipêêxà purota wa Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja wỳr Jejus o axà nē kormā o xa. Finat Mojes kot mē kām hā karō xà hkôt. Hāmri nhūm Tirtūm Karō mē hwỳr Simeāwja mē nhūm ma mē hwỳr tē nē axà. ²⁸Hāmri nē wa hkrata pumu nē hkīnh tỳx nē. Hāmri nē wa kēp kumỳ nē o xa nē hā Tirtūm mā mex o mex ã harē nē kām:

²⁹⁻³²Pa Pahi Maati. E ot pa ixte amā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa xwỳnh ã amnhī jarē.

Nà ãm hāmri na ka pre ã inhmā jare hkukamā harēnh anē. Tā ate inhmā harēnh xà hkôt pa ra inhno ho omu. Kēp mē ixkamā ukaprī xwỳnh ã omu. Nē kēp ate mē ixwỳr mēnh xwỳnh ã omu.

Nà koja te arīgro hā myt hirā nē mēmoj piitā ho amnhīrit mex pyrāk o koja mē inhīpêx o pa. Jakamā koja hprêk hāmri nē ma Ijaew kêt xwỳnhjê mā apê Tirtūm ã akapēr o amnhīrit o pa nhūm mēhpri hā ajarēnh ma. Nē mē ixpê Ijaew kot paj mē ijaxwỳja kuma nē hā ixpijaàm o ri ixpa.

Jakamā kot paj ixàmnhix ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa nē ixàmnhix ty. Ra ixte inhno ho ate inhmā harēnh xwỳnhja pumunh kēnā. Anē.

³³Nhūm pre ã Simeāw Jejus jarēnh anē. Nhūm katorxà mē hipêêxà purota wa amnhī jaēr pē kot ã harēnh anhỹrja mar o xa. ³⁴⁻³⁵Hāmri nhūm Simeāw wa ho Tirtūm wỳn nē kām:

—E Tirtūm. Kēr ka ja wa ho mex nē. Wa ho mex o wa ho mex rāhā ho apa. Anē.

Hāmri nē Marir mā kapēr nē kām:

—Nà ãm hāmri na pre Tirtūm mē pakaxyw akrata xām. Mē pahpê Ijaew kaxyw ām. Jakamā koja hprêk nē ma Tirtūm kapēr o mē piitā mē ahkre ho ri mē hkôt pa. Nhūm mē kuma hāmri nē ahpỳnhā tanhmā hamaxpēr to xà hkôt tanhmā hipêx to. Jakamā nhūm mē hk-wỳjaja kuma nē hkôt amnhī xunhwỳ nē hkôt amnhī nhīpêx o pa. Jao tām hipêx o pa. No nhūm mē hk-wỳjaja kuma nē axtem nē kām hkīnh kêt nē. Hāmri nē tanhmā hipêx to. Jakamā kot kaj tee ri ja hā mē omu nē akaprī htỳx nē. Te mē kot wapo ho akanhwỳr nē akamā ho kaxkep nhūm apê omnuj tỳx pyrāk o kot kaj amnhī kamā ama nē mē omu. Anē.

ãnti kot Jejus pumunh ã harēnh

Wam Ximotre 5.5

³⁶⁻³⁸Rôm nhūm mēhō ni pē ãntija mē hwỳr axà nē Jejus pumu. ãntija Panuew kra na pre. Nē Ase hkwy na pre. Ni htā kēp Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh o pa xwỳnh. Na pre ra mjên no ãm kormā mjên nē pa hā amgrà pē 7 pix nhūm pre kēp ty. Hāmri nhūm axte mjên kêt nē pa rāhā ra hpigêx tỳx nē. Ra hā amgrà pē 84. Na pre hte Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwỳr pa nē kām amnhī jarēnh rāhā ho pa. Nē kot kām amnhī jarēnh kaxyw nē apkur kêt rāhā kām amnhī jarē. Nē arīgro hā hwỳr pa nē kamàt kām hwỳr pa. ã na pre hte amnhī nhīpêx anhỹr rāhā ho pa anē. Jakamā mē hwỳr axà nē Jejus pumu nē hkīnh nē. Hāmri nē hā Tirtūm mā mex o mex ã harē nē kām:

—Hêxta gàà nē Tirtūm. ãm hāmri na ka mē ixwỳr Jejus mē. Ma amex o amex. Anē.

Hāmri nē Ijaew kot amnhī wỳr mē kamā ukaprī xwỳnh kamā hamak xwỳn-

hjë mã ra Jejus kator ã harënh o ri mẽ hkôt pa.

**Marir mẽ Juje wa kot akupÿm
Najare hwÿr môr ã wa harënh**

Matêwre 2.19-23

³⁹Tã nhũm Marir mẽ Juje wa Tirtũm kapêr ã kagà htũm kôt Tirtũm mã amnhĩ jarënh xà hã ixkre kamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hpa hãmri nê kato nê ma akupÿm mō. Ma Garirej kamã ò krĩ pê Najare hwÿr wa ma akupÿm mō.

⁴⁰Tã nhũm wa hkrata ra wa kãm hprêkre ho mō. Nê mex nê àhpumunh tÿx nê. Tirtũm kot tãnopxar nê mẽmoj to kutã nojarêt rãhã ho pa jakamã nhũm mex nê hkĩnh nê pa.

**Marir mẽ Juje wa kot tee
ri Jejus japêr ã wa harënh**

Rukre 4.22

⁴¹Nhũm pre hte Marir mẽ Juje wa amgrà mẽ hkwyjê hkôt ma Jerujarê hwÿr pa. Mẽ kot arĩgro pê Pas ã hkĩnh kaxyw. Pas ã na hte mẽ kêp Ijaew amnepêm Tirtũm kot pika pê Ejit rũm mẽ hpãmjê katorja mã hamaxpêr kaxyw xepên wÿr akuprō nê hã hkĩnh. Jakamã nhũm wa ma mẽ hkôt hã hkĩnh kaxyw Jerujarê hwÿr hkwyjê hkôt mō. ⁴²Nhũm ra Jejus hprêk o mō. Ra hã amgrà pê 12 jakamã nhũm wa ma amnhĩ kôt o mō. ⁴³⁻⁴⁴Tã nhũm mẽ hkĩnh pa hãmri nê akupÿm nojarêt nhũm Marir mẽ Juje wa ma hkwyjê hkôt akupÿm mō. Nhũm Jejus Jerujarê kamã ahte arĩk nê akupÿm wa hkôt mōr kêt nê. Nhũm wa htÿx wam ma hkwyjê hkôt htêm ã hkamnhix jakamã wa hapêr kêt nê. Hãmri nê wa hapu hã hamakêtkati nê mẽ hkôt mōr o mōr ã ra hã kamãt. Hãmri nê mẽ kot amnhĩm hikranh xàja wÿr mẽ hkôt pōj nê tee ri mẽ hkaêx ã hkra japêr o ri mra

nom omunh kêt nê. ⁴⁵Jakamã nhũm apkati nhũm wa awjanã nê ma akupÿm Jerujarê hwÿr mō nê kamã hapêr o ri pa. ⁴⁶Nom tokyx kãm kator kêt nê. Mẽ hkaêx ã tee ri hapêr o pa hã apkati axkrut. Nê nō nhũm apkati nhũm wa tã Tirtũm mã amnhĩ jarënh xà hã ixkreja wÿr hapêr o mō nê hwÿr axà. Hãmri nê omunh kurê kumrêx. Nhũm arĩ mẽ kot Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwÿnhjê mar o mẽ kutã nhÿ. Nê mẽmoj tã ri mẽ hkukja nê tanhmã mẽ kãm ujarënh to. ⁴⁷Nhũm mẽ kot mar xwÿnhjaja tee ri kapêr ã kuma nê àhpumunh tÿx ã omu hãmri nê akryk mar o hkrĩ. ⁴⁸Hãmri nhũm Marir mẽ Juje mẽ hwÿr axà nê mẽ kuri wa hkraja pumunh kurê kumrêx. Hãmri nhũm katorxàja hwÿr tẽ nê kãm:

—Xê Jejus. Mon ka axtem nê ã ri amnhĩ nhĩpêx anê nê akupÿm wa ixkôt amōr kêt nê? Na pa wa mō nê mẽ pahkwÿjê hkôt pōj nê tee ri mẽ hkaêx ã ajapêr nê tee ri akukamã ijamaxpêr. Anê.

⁴⁹Hãmri nhũm amnhĩ tã wa kuma nê wa kãm:

—Tÿ. Nom Inhĩpêêxã nhōrkwÿ kamã ixàrik kênã na ka wa tee ri ixkukamã ajamaxpêr nê ijapêr o ri apa. Anê.

⁵⁰Hãmri nhũm wa kuma nê ã kot amnhĩ jarënh anhÿrja kukamã tee ri hamaxpêr. ⁵¹Hãmri nê mẽ ma akupÿm mō nê Najare hwÿr pōj nê kamã pa. Nhũm pre Jejus wa kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Hãmri nhũm katorxàja hkrax rũm mẽ kot kãm tanhmã hkra kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã harënhja pix kukamã hamaxpêr rãhã ho pa.

⁵²Gaa nhũm Jejus ra àptàr o mō. Nê àhpumunh tÿx nê. Nhũm mẽ piitã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omu nê kãm hkĩnh nê. Nhũm Tirtũm haxwÿja kãm hapê nê.

**Juāw Paxis kot Tirtūm kapēr
jarēnh o pa hā harēnh**

Matêwre 3.1-10; Makre

1.1-8; Juāw 1.19-28

3¹⁻²Tā nhūm kormā pahihti Tipeja mē ho amnhīptār o pa. Na pre ra mē ho amnhīptār ā amgrā pē 15. Nhūm Pōn Piratja pahihti Xipe mā pika pē Ijaew nhō xwŷnhjē ho amnhīptā. Nhūm Eroxa kām pika pē Garirej nhō xwŷnhjē ho amnhīptā. Nhūm Erox tō Firipja kām pika pē Iturej nē hō pē Takonīt wa kamā mē pa xwŷnhjē ho amnhīptā. Nhūm Risānja kām pika pē Apirēn kamā mē ho amnhīptā. Nhūm Anas mē Kaj-pasja wa kēp Ijaew nhō patre maati.

Rōm nhūm Jejus mē Jakaris kra Juāwja wa ra hamē anhīpē aptār. Jakamā nhūm Tirtūm tanhmā Juāw mā kapēr to. Kormā kapōt ā ri pa ri nhūm kām kapēr nē kām tanhmā kot amnhī nhīpēx to ho pa hā kām karō nē kām:

—Pa Juāw. E inhma. Kēr ka ma mē kām ixkapēr jarēnh rāhā ho ri apa. Anē.

³Hāmri nhūm kuma nē ma ri mē kām kapēr jarēnh o pa. Pyhti pē Jotāw mŷri mē piitā mē kām harēnh o ri pa nē hpānhā ihkjē hā ri mē pa xwŷnhjē mā harēnh o ri pa. Nē mē kām:

—E kwa mē tokyx amā amnhī tomnuj kaga hprām xāj tām ri amnhī nhīpēx. Kē Tirtūm ja hā mē apumu nē mē anē mē ate amnhī tomnuj o hapēx pa. Pa mē piitā mē kot mē apē Tirtūm kra hā mē apumunh kaxyw mē akrā kumrā.

Anhŷr o mē kām kapēr o ri pa.⁴⁻⁵ Na pre ra amnepēm mē hkukamā Tirtūm nhŷ hā kapēr o pa xwŷnh Ijais ra Juāw kukamā kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā harē nē hā kagā. Nē hā kagā ho:

Koja nhŷrmā mēhō mōn pōj. Kapōt ā mōn pōj nē mē kām ujarēnh o ri pa. Nē mē kām ujarēnh o: “E mē inhma. Koja Tirtūm tokyx mē pah-wŷr mē panhō pahihti mē nhūm wrŷ

nhūm mē piitā omu. Jakamā kwa mē tokyx kutēp tām amnhī nhīpēx o apa. Te ho mē kot mēhō kutēp pry ho mex pyrāk o amnhī nhīpēx. Jao tām amnhī nhīpēx. Nē tām axpēn nhīpēx. Pahihtita kutēp. Mē pahte amnhī nhīpēx te kot pry nhīnur pyrāk nhūm mē tee ri kot kām hā mrar mex prām kaprŷ pyrāk. Hinur nē krā hakŷx nē pry juk pyrāk o na mē pahte amnhī nhīpēxja. Jakamā kot kaj mē ate amnhī tomnuj kaga nē tām amnhī nhīpēx. Nē tām axpēn nhīpēx. Hāmri nē te mē kot pry nhīnur o mex nē ho katāt nhūm katāt muux nē nōr pyrāk o kot kaj mē amnhī nhīpēx. Pahihti nywta kutēp. Kwa kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anē.

⁶Kot kaj mē anē nhūm mē ohtō nē ja hā mē apumu hāmri nē mē apyrā Tirtūm kot mē ho hkra kaxyw amnhī to kuwŷ.” Anhŷr o mē kām ujarēnh o pa. Anē.

Nhūm pre ā finat Ijaisja Juāw Paxis kukamā mē kām ujarēnh anhŷr o pa.

⁷Jakamā nhūm aptār nē Ijais kot ra hkukamā harēnh xā hkōt ma Tirtūm kapēr o mē ahkre ho pa. Nhūm prem kuma hāmri nē kot mē hkrā kumrār kaxyw hwŷr amnhī to mra. Nhūm mē omu nē tanhmā mē ahkre hto. Nē mē kām kapēr kām hihtŷx nē mē kām:

—Tk. Kwa kormā. Mē ate amnhī tomnuj pix o ri apa xwŷnh kēnā. Xā kot paj mē ate amnhī tomnuj rāhā mē akrā kumrā nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nhūm ja kām mex nā? Nā koja ja kām mex kēt nē. Koja ja mŷrapē nhŷrmā tanhmā mē anhīpēx to ka mē tee ri umaj apimxur prām kaprŷ.

⁸—Na htem amnhī tomnuj kaga nē hpānhā tām amnhī nhīpēx. Nē tām ri axpēn nhīpēx. Jakamā e kwa mē ā amnhī nhīpēx anhŷr o apa. No na ka htem atŷx ri ajamxpēr o: “Mē ixpē finat Apraāw

kanrêhâ htâmnhwÿ jakamâ koja Tirtûm ja hã mē ixpumu hãmri nē mē ixte amnhî tomnuj mÿrapê tanhmã mē ixto hkêt nē. Koja âm mē ixto mex rãhã nē.” Anhÿr o atÿx ri amnhî kukamã ajamxpêr o apa. Nom ja kot anhÿr kêt. Mē apê Apraãw kanrêhâ htâmnhwÿ htã uràk nē tãm amnhî nhîpêx o apare hã. Kot ka mē apê kanrêhâ htâmnhwÿ htã amnhî tomnuj o ri apa hãmri nē Tirtûm noo mã te mē apê pikap kênre nhîkwÿ pix pyræk.

⁹—Na ra Tirtûm kot mē ate amnhî tomnuj mÿrapê tanhmã mē ato kaxyw. Koja mē anhîpêx o te mēhõ nhõ mēmoj pâr ô hkêt nhùm kot tee ri omunh hãmri nē krãhyr nē kuwy kamã mēnh nē ho xêt par pyræk o mē anhîpêx. Jao amnhî nē kuwy hwÿr mē arênh pa ka mē kamã amnhî xà htÿx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anê.

Nhùm pre ã Juãw Paxisja mē kãm kapêr anê. ¹⁰Hãmri nhùm mē kuma nē tee ri amnhî kukamã hamaxpêr nē kãm: —Kwa xô wehe? Xà koja ã mē inhîpêx anê? Kwa tanhmã kot paj mē kot ã mē inhîpêx anhÿr pymaj amnhî nhîpêx to wehe? Anê.

¹¹Hãmri nhùm mē kãm:

—Nà kêr ka mē axpên kãm axukapri ho ri apa. Nē mē kêp amrakati xwÿnhjê mã amnhî kutã mēmoj nhôr o ri apa. Nē mē anhînhkà axkrut nē mēhõ hinôkà hkêt xwÿnhjê mã ho pyxi nē agõ nē pyxi nē ho arík. Nē mē axàpkur xà ho anhôxÿ ho apa hkêt nē. Âm axàmnhîx ri mē kêp amrakati xwÿnhjê mã amnhî kutã mē kãm mēmoj to hkryre nē agõ. E kêr ka mē ã axpên nhîpêx anhÿr o ri apa. Anê.

¹²Hãmri nhùm Rôm kãm mē ô pahihiti mã mē piitã mē kêp kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnhjaja mē uràk nē hwÿr mra. Kot mē uràk nē mē hkrã kumrãr kaxyw hwÿr mra nē kãm:

—No we mē pajaja? Tanhmã kot paj wem amnhî nhîpêx to? Anê.

¹³Hãmri nhùm mē kãm:

—Nà mē kajaja kêr ka mē Rôm nhõ pahî kot mē amã mē ate mē kêp kàxpore hkwy jamÿnh jarênh xà hkôt pix mã hamÿnh o ri apa. No mē atÿx ri amnhî krã hkôt amnhîm hkwy jamÿnh prãm xàj mē kãm hkre kamã ho rûnh nē mē kãm harênh o ri apa hkêt nē. Anê.

¹⁴Hãmri nhùm hpãnhã pôristi hkwyjaja hwÿr mra nē kãm:

—Kwa no we mē pajaja? Tanhmã kot paj wem ri amnhî nhîpêx to ho ixpa? Anê.

Hãmri nhùm mē kãm:

—Nà kêr ka mē anhõ pahihiti kot mē axàpênh pãnhã mē amã kàxpore nhôrta pix jamÿ nē ajamakêtkati nē axàmnhîx ri ho amnhîm axujaprôr o ri apa. No mē akwÿjjaja kãm apyma nē mē amã kàxpore nhôr prãm xàj ri mē kãm tanhmã amnhî pyma hto ho ri apa hkêt nē. E kêr ka mē ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa. Anê.

Juãw Paxis kot tanhmã Jejus jarênh to hã harênh

Matêwre 3.11-12; Makre 1.7-8; Juãw 1.19-28; mãânê Atre 19.4

¹⁵Nhùm pre ã Juãw Paxisja mē kãm kapêr anê. Nhùm mē kuma nē htÿx kêp Tirtûm kot mē pakaxyw âm mã xwÿnhhta ã hkamnhîx. ¹⁶Hãmri nhùm amnhî tã ã mē hamaxpêr anhÿr ã mē omu hãmri nē mē kãm amnhî tã aprã nē mē kãm:

—Nà pa hkêt. Na pa hte âm Tirtûm mã gô pix o mē hkrã kumrãr o ri ixpa. No koja tokyx xpãnhã Tirtûm kot mē pakaxyw âm xwÿnhhta tãm mē pahwÿr pøj. àhpumunh tÿx o kot ijakrenh jakamã na pa hte âm kukwak ri ixpa nē hã ixpijaàm o ri ixpa. Tirtûm kot mē pakaxyw âm xwÿnhhta koja mē awÿr Karõ rē nhùm mē akaxwÿnh mã agjê ka mē ÿ hã tãm ri amnhî nhîpêx rãhã ho ri apa. Nom kormã mē kot tãm amnhî nhîpêx hkêt xwÿnhjaja koja ja hã mē omu hãmri nē mē hipêx o te kuwy kot mēmoj to kaxàr par pyræk o mē hipêx.

¹⁷—Na htem pur kām harôj nhîkē nē ho grā nē hpānhā kahtwÿ. Nē kahuk pa hāmri nē hkapī nhūm kōk apē nē prÿhkā ho htor nē ho hapêx pa. Nhūm mē hy ho pa nē ixkre kamā gōj kām unhwÿ. Ja pyrā nē koja tokyx Tirtūm mē piitā mē kot tanhmā amnhī nhîpêx to ho pa hā mē omunh xā hkôt mē ho axkjê. Mē kot tām amnhī nhîpêx o mē pa xwÿnhjaja koja ma amnhī wÿr mē ho api nhūm mē kuri mex nē hkīnh rāhā nē pa ho pa. No mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja koja mē hkīnhā tanhmā mē hipêx to nhūm mē ma kuwy raxja wÿr pa nē kamā amnhī xā htÿx kamā hamak rāhā nē pa ho pa. Anē.

¹⁸Nhūm pre ā Juāw Paxis Tirtūm kapēr o mē ahkre anhÿr o pa.

**Juāw Paxis kot Jejus
krā kumrār ā harēnh**

Matêwre 3.13-17; Makre 1.9-11

¹⁹Tā nhūm Ijaew nhō pahi Eroxo ra htō hprō pē Eroxis pytā nē ho hprō nhūm Juāw Paxisja harēnh ma nē ma hwÿr tē nē hā kām akir. No ām ja pix ā kām àkjêr kêt nē. Māānēn tanhmā kot amnhī tomnuj tÿx to ho pa hā kām akir. ²⁰Nhūm amnhī tā kuma nē kamā gryk tÿx nē amnhī tā mē kām hā amÿnē nhūm prem unē nē haxā. Jao amnhī tomnuj tÿx nē. ²¹Nom kormā mē kot haxār kêt ri nhūm Juāw Paxis Ijaew kwÿjê krā kumrār o xa. Rōm nhūm Jejusja hāmri tām nhÿhÿnh hwÿr tē nē kot hkrā kumrār kaxyw kām anē nhūm kuma nē hkrā kumrā. Hāmri nhūm Jejus gōj rūm api nē kormā gō mÿ ri Tirtūm mā amnhī jarēnh o xa. ²²Pu nhūm kaxkwa axkjê nhūm kurūm Tirtūm Karō te tuuti pyrā nē hwÿr wrÿk o tē nē ikre hā xa. Hāmri nhūm kaxkwa rūm Tirtūm kām kapēr nē kām: Pa? E apē Ixkra mex na ka. Ām hāmri na ka hte ixkanrēhā amnhī nhîpêx o apa. Inhmā ajapê kamā na ka ri apa ho apa. Anē.

**Jejus kukamā higêt
nē hpāmjê nhîxi hā harēnh**

Matêwre 1.1-17

²³Tā nhūm Jejus Tirtūm mā kapēr o mē ahkre ho pa hkrax. Na pre ra hā amgrā pē 30 hāmri nē kām ho hkrax.

E kot paj hpānhā amā Jejus kukamā hpāmjê nhîxi jarē Teopre. Ijaewjaja na prem htÿx ho Juje kēp Jejus nhîpêxā kumrêx ā hkamnhix nom kēp hipêxā kumrêx kêt ām kēp hipêxā puro na pre. Jejus kēp Eri htāmnhwÿ na pre.

²⁴Nē Eri kēp Matat kra na pre.

Nē Matat kēp Rewi hkra na pre.

Nē Rewi kēp Mewki hkra na pre.

Nē Mewki kēp Jānaj kra na pre.

Nē Jānaj kēp axtem Juje hō hkra na pre.

²⁵Nē Juje kēp Matatis kra na pre.

Nē Matatis kēp Amōs kra na pre.

Nē Amōs kēp Naū hkra na pre.

Nē Naū kēp Eri hkra na pre.

Nē Eri kēp Nakai hkra na pre.

²⁶Nē Nakai kēp Mate hkra na pre.

Nē Mate kēp axtem Matatis ō hkra na pre.

Nē Matatis kēp Semeī hkra na pre.

Nē Semeī kēp Juje hō hkra na pre.

Nē Juje kēp Jotre hkra na pre.

²⁷Nē Jotre kēp Joanān kra na pre.

Nē Joanān kēp Rej kra na pre.

Nē Rej kēp Joropape hkra na pre.

Nē Joropape kēp Saraxi kra na pre.

Nē Saraxi kēp Neri hkra na pre.

²⁸Nē Neri kēp axtem Mewki hō hkra na pre.

Nē Mewki kēp Axi hkra na pre.

Nē Axi kēp Kojā hkra na pre.

Nē Kojā kēp Ematā hkra na pre.

Nē Ematā kēp Erti hkra na pre.

²⁹Nē Erti kēp Jojue hkra na pre.

Nē Jojue kēp Eries kra na pre.

Nē Eries kēp Jorī hkra na pre.

Nē Jorī kēp Matat hkra na pre.

Nē Matat kēp axtem Rewi hō hkra na pre.

³⁰ Nē Rewi kēp Simeāw kra na pre.
 Nē Simeāw kēp Juta hkra na pre.
 Nē Juta kēp axtem Juje hō hkra na pre.
 Nē Juje kēp Janā hkra na pre.
 Nē Janā kēp Eriakī hkra na pre.
³¹ Nē Eriakī kēp Merea hkra na pre.
 Nē Merea kēp Mena hkra na pre.
 Nē Mena kēp Matata hkra na pre.
 Nē Matata kēp Natā hkra na pre.
 Nē Natā kēp Tawi hkra na pre.
³² Nē Tawi kēp Jese hkra na pre.
 Nē Jese kēp Opex kra na pre.
 Nē Opex kēp Poas kra na pre.
 Nē Poas kēp Sarā hkra na pre.
 Nē Sarā kēp Nasō hkra na pre.
³³ Nē Nasō kēp Amīnatap kra na pre.
 Nē Amīnatap kēp Amī hkra na pre.
 Nē Amī kēp Ari hkra na pre.
 Nē Ari kēp Erō hkra na pre.
 Nē Erō kēp Pere hkra na pre.
 Nē Pere kēp Juta hkra na pre.
³⁴ Nē Juta kēp Jako hkra na pre.
 Nē Jako kēp Ijak kra na pre.
 Nē Ijak kēp Apraāw kra na pre.
 Nē Apraāw kēp Tera hkra na pre.
 Nē Tera kēp Nako hkra na pre.
³⁵ Nē Nako kēp Jeruk kra na pre.
 Nē Jeruk kēp Rakau hkra na pre.
 Nē Rakau kēp Parek kra na pre.
 Nē Parek kēp Epti hkra na pre.
 Nē Epti kēp axtem Sara hō hkra na pre.
³⁶ Nē Sara kēp Kajnā hkra na pre.
 Nē Kajnā kēp Apaxat kra na pre.
 Nē Apaxat kēp Sēre hkra na pre.
 Nē Sēre kēp Noehti hkra na pre.
 Nē Noehti kēp Ramek kra na pre.
³⁷ Nē Ramek kēp Metujarē hkra na pre.
 Nē Metujarē kēp Enok kra na pre.
 Nē Enok kēp Jarate hkra na pre.
 Nē Jarate kēp Marerer kra na pre.
 Nē Marerer kēp axtem Kajnā hō hkra na pre.
 Nē Kajnā kēp Enos kra na pre.
³⁸ Nē Enos kēp Set kra na pre.
 Nē Set kēp Atāw kra na pre.

Nē Atāw kēp Tirtūm kra na pre. Tirtūm
 kot wam my pē Atāwja pika ho hipēx
 jakamā te kēp hkra pyrāk.
 Ā Jejus kukamā hpāmjē nhīxi kot anhÿr.

**Satanasti kot amnhī tā Jejus
kamā hamak ā harēnh**

*Matēwre 4.1-11, 16.23; Makre 1.12-13,
8.33; määnēn Eprēw 2.18, 4.15*

4 Tā nhūm Jejus pyhti pē Jotāw rūm
 akupŷm ma mō. Hāmri nē Tirtūm
 Karō nhÿ hā mēmoj kutā amnhī to htÿx
 nē. Jakamā nhūm nhÿhÿm ma kapôt wÿr
 o mō ² nhūm Satanasti omu nē ma hwÿr
 tē nē ri hkôt pa. Kapôt ā ri hkôt hēx
 rom tanhmā kām nē ho pa. Kot mar nē
 Tirtūm kapēr nhīrōp ām prām xaj ma
 hkôt tanhmā kām kapēr to ho pa. Hāmri
 nē hkôt pa o hā arīgro pē 40 nhūm Je-
 jus kormā apkur kēt o hā arīgro pē 40
 nē hapēx nhūm ra kām prām tÿx nē.
³ Hāmri nhūm Satanasti kām:

—Kwa mǎn ka ra amā prām tÿx kum-
 rēx nà? Nom xep apē Tirtūm Kra jakamā
 mēmoj tanhmā apē kute hkēt. Kwa kēn
 nhīkwŷ mŷj mā anē kē amā pāwti hā
 amnhī jahkre ka aku nē tokyx ho amnhī
 xihtÿx. E kwa tokyx kām anē. Anē.

⁴ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Nà kot paj akapēr mar xà hkôt
 tanhmā amnhī nhīpēx to hkēt nē. Kojā
 Tirtūm kām inhmā mēmoj nhōr prām nē
 inhmā mēmoj gō pa arī kormā kukrē.
 Kapēr ā kagà htūm kot ja jarēnh kot:
 Na htem mē apkur xà pix kukwak ri
 htīr nē pa hkēt nē. Na htem määnēn
 Tirtūm kapēr mar xà hkôt tanhmā
 ri amnhī nhīpēx to ho pa ho htīr nē
 mex nē pa. Anē.

Ā kapēr ā kagà kot ja jarēnh kot anhÿr
 jakamā kot paj amar xà hkôt ā ri amnhī
 nhīpēx anhÿr kēt nē. Ām kwarī ho kwarī.
 Anē.

⁵ Nhūm pre ā Jejus Satanasti mā kapēr
 anē nhūm tee ri kuma hāmri nē hpānhā
 ma nhÿhÿm o mō nē nhÿri kÿx pē mē-

moj prêeti nhîmök ä o xa. Hämri nê kãm pika piitã ahkre ho xa. Nê kãm mē hikukrêx piitã ahkre. Kàxpore nê mē-moj piitã nhùm kãm ahkre hpa nhùm anhîpê omunh o xa. ⁶Hämri nhùm Satanasti kãm:

—E mãn ka kam ri mēmoj mÿj piitã omu. Piitã inhõ na. Inhmã na pre Tirtüm piitã ör pa. Kot paj inhmã mēhõ mã ör prãm nê kãm kugõ. ⁷Tã amã kot paj tugõ. Jakamã e. Kwa tokyx ixkutã tēm nê inhmã inhmex o inhmex ä ijarē pa ama nē rī amã piitã ör pa. E tokyx. Anē.

⁸Hämri nhùm kuma nē kãm:

—Tk. Kot paj amã amex o amex ä ajarēnh kêt kumrêx. ãm kwarī ho kwarī. Amexti hã. Tirtüm kapēr ä kagã htüm kot ja nê kapēr kãm hihtÿx kēnã. Kapēr kot:

Kêr ka mē ixkapēr pix ma. Nê ixkutã pix mã mãn akõnkrã ho akrī nē inhmã inhmex o inhmex ä ijarēnh o ri apa. Kêr ka mē ä amnhī nhîpêx anhÿr o ri apa.

Anhÿr o kot harēnh jakamã kot paj ri amã amex o amex ä ajarēnh kêt nê Satanasti. Anē.

⁹Nhùm pre ä Jejus amnhī nê kãm kapēr anē. Hämri nhùm tee ri kuma nē hpãnhã ma krī pē Jerujarē hwÿr o mō. Nê mē kot Tirtüm mã amnhī jarēnh xã hã ixkre hprêk nhîmök wÿr ho api nê kÿxpê hatur xã hã ãm nhùm xa. Nhùm amnhī parpê kēn rünh nhîkwÿ pumunh o xa. Hämri nhùm Satanasti kãm:

—E apê Tirtüm Kra jakamã kwa ja rüm ahpar mã ajarī nē ma tē nē pikap tēm. Koja Anhîpêêxã apumunh mex nē ka tanhmã amnhī to hkêt nē. ¹⁰⁻¹¹Kapēr ä kagã htüm kot ja jarēnh kot:

Tirtüm koja kapēr o wrÿk xwÿnh mã ajarē ka ajarī nē ahpar mã tē nhùm

mē kÿx pē amÿ nhùm mēmoj akã hyr kêt nē.

Ä kapēr ä kagã kamã ajarēnh kot anhÿr jakamã e tokyx ajarī nē ma tēn pikap ahto. Anē.

¹²Hämri nhùm kuma nē kê axte amnhī tã kãm kapēr nē kãm:

—Tk. Kwa nã. Kot pa ri amar xã hkôt ä amnhī nhîpêx anhÿr kêt nē. Koja Tirtüm tãm inhmã ijarī hã karõ pa rī mar xã hkôt ijarī no kot pa ri amar xã hkôt ijarī hkêt nē. Tirtüm kapēr ä kagã htüm kot ja jarēnh kot:

Kêr ka mē amnhī krã hkôt amnhī tã ixkamã ajamak kaxyw inhîxi jarēnh kôt tanhmã amnhī nhîpêx to hkêt nē.

Ä ja nê kapēr kot anhÿr jakamã ãm kwarī ho kwarī. Kot paj ri amar xã hkôt ä amnhī nhîpêx anhÿr kêt nē. Tãm kot inhmã ijarī hã karõre hã. Anē.

¹³Nhùm pre ä Jejus Satanasti mã kapēr anē hämri nhùm tee ri mēmoj piitã ho mar kaprÿ hämri nê hkaga nē ma nhÿhÿm tē. Hämri nê kot nhÿrmã axte hwÿr htēm nē kot mēmoj punuj o mar kaxyw kormã amnhim hamãr o ri pa.

Jejus kot Tirtüm kapēr o mē ahkre ho hkrax ä harēnh

Matêwre 4.12-17; Makre 4.14-15

¹⁴Tã nhùm Jejus ma akupÿm Garirej wÿr mō. Nê Tirtüm Karõ nhÿ hã àh-pumunh tÿx nê hkwyjê mã kapēr jarēnh o ri pa. Nhùm mē kuma nē piitã pikaja kamã axpēn mã tanhmã harēnh to. ¹⁵Na pre hte mē kot Tirtüm kapēr o mē ahkre xã hã ixkre hwÿr agjê nē kamã mē ahkre ho hkrī. Nhùm mē piitã kuma nē kãm mar prãm nē. Hämri nê axpēn mã mex ä harēnh o ri pa.

**Najare kamā mẽ kot Jejus
kaga hã mẽ harēnh**

Matêwre 13.53-58; Makre

6.1-6; Juãw 1.11

¹⁶Tã nhũm Jejus ma akupỹm krĩ kamã àptàr xàja wỳr ma mō. Najare hwỳr. Hãmri nẽ kamã pōj.

Nhũm Ijaew nhō arĩgromnu pẽ sap kato nhũm Jejus ma mẽ hkõt Tĩrtũm kapēr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ. Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ mẽ kuri nhỹ. Hãmri nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapēr ã kagà htũm kamã harēnh kaxyw kànhmã xa ¹⁷nhũm mẽ omu nẽ kãm ja gō. Finat Ijais pẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapēr xwỳnh kot Tĩrtũm kapēr kwỳ hã kagàja nhũm mẽ kãm kugō. Hãmri nhũm kupy nẽ kamã kormã Tĩrtũm kot tanhmã mẽmoj jarēnh to hō japêr o xa. Nẽ kãm kato hãmri nẽ mẽ kãm kamã harẽ. Nom amnhĩ tã kamã mẽ kãm harēnh o xa nẽ mẽ kãm:

¹⁸Na pre ra Tĩrtũm Karōja ixto ixàhpumunh tỳx nẽ mẽ kệp amrakati xwỳnhjẽ hwỳr inhmẽ pa ra mō. Ixte mẽ kãm mẽmoj mex jarēnh o ixpa kaxyw. Nẽ Satanasti kot amnhĩ kõt mẽ unhwỳr xwỳnhjẽ hwỳr nhũm pre määnēn inhmẽ. Ixte mẽ nẽ Satanasti japôx o ixpa kaxyw. Nẽ mẽ kot hprĩ hã Tĩrtũm kapēr mar kêt xwỳnhjẽ hwỳr nhũm pre määnēn inhmẽ. Ixprĩ hã ixte mẽ kãm kapēr jarēnh o ri mẽ hkõt ixpa kaxyw. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjẽ hwỳr nhũm pre määnēn inhmẽ. Ixte mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj rēnh pa nhũm mẽ hamakêtcati nẽ àmnhĩx ri pa kaxyw. ã na pre Tĩrtũm jajẽ piitã hwỳr inhmēnh anẽ pa ra man mōn pōj.

¹⁹Nẽ amgrà ja kệp Tĩrtũm kot mẽ ato mex xà hã amgràja nhũm ixte mẽ amã harēnh o ixpa kaxyw na pre inhmẽ pa mōn pōj. Anẽ.

²⁰Nhũm pre ã Jejus Tĩrtũm kapēr ã kagà htũm kamã mẽ kãm amnhĩ jarēnh anẽ. Hãmri nẽ akupỹm mẽ kãm kagàja gō nẽ ho mẽ ahkre kaxyw akupỹm nhỹ nhũm mẽ piitã omunh pẽ mar o hkrĩ. ²¹Hãmri nhũm mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarēnh to nẽ mẽ kãm:

—E ra Ijais kot ã ixkukamã ijarēnh anhỳr xà hkõt na pa mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ anoo mã ã amnhĩ nhípêx anhỳr o hkrax. Anẽ.

²²Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaer pẽ ã kot amnhĩ jarēnh anhỳr ã kuma. Nẽ tee ri kuma nẽ axpẽn pumunh pẽ hamaxpēr o hkrĩ. Jejus mẽ kurom àhpumunh tỳx nẽ kapēr mex tã nhũm mẽ ãm kệp amnhĩ kwỳ pix ã hkamnhĩx kãm hihtỳx nẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa kệp Juje hkra pix kēnã koja we ri ã amnhĩ jarēnh anẽ. Anẽ.

²³Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà na ka mẽ ixte amnhĩ jarēnh ma nom ixkõt ajamaxpēr kêt nẽ. Jakamã axpẽn mã ijarēnh o: “Tk. Kệp mẽ pahkaprĩ xwỳnh ro nhỹx jar mẽ panhō krĩ kamã aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ tanhmã mẽ pamã hipêx to pu mẽ hã omu. Te ra kot krĩ pẽ Kapanau kamã mẽ kãm mẽmoj kwỳ ho anhỳrta pyræk. Pu mẽ omu nẽ hkõt pajamaxpēr kurê kumrêx.” Anhỳr o ri axpẽn mã ijarẽ. ²⁴Koja nhãm krĩ hō kamã mēhō kệp Tĩrtũm kapēr jarēnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽ ka mẽ harēnh ma nẽ amã ma hwỳr amrar nẽ mar prãm nẽ. No kêt jar mẽ panhō krĩ kamã ixpẽ mẽ anhĩõ hã ã amnhĩ jarēnh anẽ ka mẽ amã inhmar prãm kêt nẽ.

²⁵—Kwa mẽ inhma. Amnepêm kormã finat Eris htĩr ri na pre mẽ hã na wrỳk kêt ry rax nẽ. Jao hã amgrà axkrunēpxi nẽ hkõt mytwrỳ pẽ 6. Nhũm mẽ õ hkêt nẽ pa. Ra mẽ kệp mẽmoj grà pa nẽ hapêx nhũm mẽ kãm prãm tỳx kumrêx nẽ pa. Nhũm mẽ kệp mẽ mjên tyk xwỳnhhaja kãm prãm xàj hirot o pa. ²⁶Tã

nom Tirtüm mē ho mex kaxyw mē hwÿr Eris mēnh kêt nē. Erisja mē uràk nē kēp Ijaew tā nhūm Tirtüm kot mē ho ajuta kaxyw mē hwÿr mēnh kêt nē. Mē kot amnhī kaxyw Tirtüm kôt hamaxpēr kêt jakamā nhūm mē hwÿr mēnh kêt nē. Axtem Ijaew kêt xwÿnhjê hō hwÿr na pre kumê. Nhām Sitō kamā krī pē Sarep kamā mjēn htyk xwÿnhnta wÿr. Tokyx kot tanhmā ho mex to kaxyw. Jakamā nhūm ma hwÿr mō nē tanhmā kām kapēr to nhūm kuma nē amnhī kaxyw Tirtüm kôt hamaxpēr kurê kumrêx.

²⁷—Nē finat Eriasti haxwÿja. Eris pyrà nē kēp Tirtüm nhÿ hā kapēr o pa xwÿnh tā amnhī kwÿ pē Ijaew tanhmā mē ho ajuta hto hkêt nē. Na prem ohtô nē hkà nhy nē hkro xàpēr o pa. Jao ra omnuj tÿx nē. Tā nhūm Tirtüm kot akupÿm mē ho mex kaxyw mē hwÿr Eriasti mēnh kêt nē. Amnhī kaxyw mē kot hkôt hamaxpēere hā. Ām Sir nhō xwÿnh Namāja pix na pre Tirtüm Eriasti mā anē nhūm akupÿm ho mex. Kēp Ijaew kêt tā nhūm akupÿm ho mex. Tā ja pyrà nē na pa ām mē kot amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr pix xwÿnhjê mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa. No mē ate amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr kêt xwÿnhjê mā tanhmā ri amnhī nhīpêx to hkêt nē. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī jarēnh anē.

²⁸Hāmri nhūm mē kuma nē kamā gryk tÿx nē axpēn mā hā amÿnē nē axpēn mā:

—Tk. Kwa pu mē ixkre nē kator nē ma o tē nē kupī ri. Anē.

²⁹Hāmri nē kaxyw kànhmā kuhê hpa nē hwÿr hprôt nē unē. Mē kot ma o htēm nē hixêt prêk jatur xà hā hkujaêk nhūm ahpar mā tēn htēm nē htyk kaxyw. Mē ò krīja hixêt prêk nhīmōk ā na pre. Jakamā nhūm prem unē nē hatur xàta wÿr o tē. ³⁰Tā nom nhūm tanhmā amnhī nhīpêx to nē mē kēp akunok nē hpānhā nhām ma tē nhūm mē tee ri hapēr nom nhÿri omunh kêt nē.

Jejus kot mēhō nē mēkarōmnuti kator ā harēnh

Makre 1.21-28

³¹Tā nhūm Jejus ma akupÿm Garirej kamā krī pē Kapanau hwÿr mō. Nhūm mē ò arīgromnu pē sap kato nhūm ma mē kot Tirtüm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwÿr tē nē mē ahkre ho nhÿ. ³²Hāmri nhūm mē kot mar o hkri xwÿnhjaja kuma nē kām mar prām nē. Nē axpēn mā:

—Hēxta waa nē. Ām hāmri na ā mē pamā kapēr anē. Āhpumunh tÿx xà hkôt na hte ām hāmri mē pamā awjarē. Anē.

³³Nhūm mēhō myja mē ĩhkō hā haxwÿja mar o nhÿ. Mēkarōmnuti na pre ra hwÿr axà nhūm ÿ hā tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Hāmri nē mē ĩhkō hā Jejus mar o nhÿ nē ra àmra kamā tanhmā kām kapēr to. Nom nhūm tām kām kapēr kêt ām kamā mēkarōmnutija kām kapēr. ³⁴Nē kām:

—Pa? Jejus pē Najare nhō xwÿnh? Nā ate mē ixto ajapêx par kaxyw na ka mē ixwÿr mō. Ra ixte apumunh mex kēnā. Apē Tirtüm kot mē ixwÿr amēnh xwÿnh maatita na ka. Jakamā kwa tanhmā kot kaj mē ixto? Mo kaxyw na ka pre mē ixwÿr mō? Anē.

³⁵Hāmri nhūm kuma nē mēkarōmnuti kot kām ā kapēr anhÿr ā omunh kurê kumrêx. Jakamā kutā kām kapēr nē kām:

—Tk. Kwa anhīkrê nē kēp akato. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē myta o pika kura nē kēp kato nē ma tē. Ām ho pika kuranh pix nhūm nō. Hāmri nē akupÿm kànhmā nhÿ nē akupÿm mex. ³⁶Hāmri nhūm mē piitā omu nē kamā no pyma nē. Hāmri nē axpēn mā:

—Kokÿÿ. Na hte Jejus amnhī krā hkôt āhpumunh tÿx xà hkôt mēkarōmnuti mā kapēr nē mē hano nhūm htem kuma nē mē kēp hapôx kurê kumrêx. Anē.

³⁷ Hāmri nhūm mē mēō pika kamā pi-itā ri axpēn mā harēnh o pa.

**Jejus kot Simāw Pêtre
xupānhgêx o mex ā harēnh**

Matêwre 8.14-15; Makre 1.29-31

³⁸ Tā nhūm Jejus Tirtūm kapēr o mē ahkre xàja rūm kato nē ma Simāw Pêtre nhōrkwÿ hwÿr tē. Nē mē hwÿr axà nhūm Simāw Pêtre omu nē kām upānhgêx tanhmā kute hā harē nē kām:

—Kwa Pahihti. Tē nē inhmā ixupānhgêx pumu. Na hkà kagro htÿx nē amnhī to àpēr o nō. Kwa tēn inhmā omu. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tôe. Nà kot paj amā omu. Anē.

³⁹ Hāmri nē hwÿr tēn kuri xa nē kām:

—Pa? E kwa akà hakry. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē hkà hakry nē akupÿm hihtÿx kurē kumrēx. Hāmri nē kànhmā nhÿ nē mē kām mēō hā àpēnh o ri mra.

**Jejus kot mē ho ohtō nē
mē ho mex ā harēnh**

Matêwre 8.16-17; Makre 1.32-34

⁴⁰ Tā nhūm ra amÿkry htÿx mē nhūm mē Jejus wÿr ahpÿnhā ri mē à xwÿnhjê ho mra. Nhūm amnhī wÿr mē omu hāmri nē mē piitā ri mē hā ìhkra jaxwÿ nē akupÿm mē ho mex pa. ⁴¹ Nhūm ra mēkarōmnuti mē hkwyjê hwÿr agjê nhūm mē kurūm mē hano nhūm mē tee ri amnhī tā omu nē mē kēp hapōx kurē kumrēx. Hāmri nē mē kēp hapōx kaxyw nē àmra kamā kām kapēr nē kām:

—Kwa tanhmā kot pa wem amnhī nē ato? Hêxta waa nē. Apē Tirtūm Kra hā axàhpumunh tÿx kēnā.

Anhÿr o kām kapēr. Ām hāmri na prem ā harēnh anē. Kēp Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwÿnh kēnā. No nhūm Ijaew nhō pahijaja kot mē kapēr mar nē kēp mēkarōmnuti hkwyjê hā hkamnhix pymaj nhūm Jejus amnhī nē mē kām kapēr nē mē kām:

—Kwa mē ri ā ijarēnh anhÿr kēt nē.

Anhÿr o mē kām kapēr hāmri nē mē hano nhūm mē hapōj nē ma mra.

**Mēmo kaxyw Tirtūm kot mē
pahwÿr Jejus mēnh ā harēnh**

Makre 1.35-39

⁴² Tā nhūm apkati nē myt kator grire nhūm Jejus kot Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw kànhmā nhÿ nē kato nē ma nhÿhÿm kapôt mā tē. Hāmri nhūm krī nhō xwÿnhjaja hkrā hapōj nē tee ri hapēr nē ma hkôt hpri jakop o mō. Nē nhÿri hwÿr kato nē omu hāmri nē ma nhÿhÿm mōr nē kurē nē kām:

—Kwa Jejus. Kēr ka tokyx ma nhÿhÿm amōr kēt nē. Kritpēm mē ixkôt axkamē măn. Anē.

⁴³ Hāmri nhūm mē kuma nē amnhī tā mē kām:

—Nà kot paj kritpēm mē akôt ix-pikamēnh kēt nē. Kot paj ma krī piitā hkôt ri Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkôt ixpa. Tirtūm kot tanhmā mē ho hkra hto hā harēnhja kot paj mē hkôt ri mē kām harēnh o ri ixpa. Ja kaxyw na pre Tirtūm mē awÿr inhmē. Anē.

⁴⁴ Nhūm pre ā mē kām amnhī jarēnh anē. Hāmri nē mē kēp kato nē ma Ijaew nhō pika piitā hkôt Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri pa. Ijaew nhō Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā mē piitā ho mē ahkre ho ri pa.

**Jejus kot amnhī kôt
mē hkwyjê hwÿr ā harēnh**

Matêwre 4.18-22; Makre 1.16-20

5 Tā nhūm Jejus ma gō rax pē Jenē-jare hwÿr mō. Hāmri nē hwÿr pōj nē gō mÿri Tirtūm kapēr o mē ahkre ho xa nhūm mē ohtō nē pu hā mar o kuhê. Nē kot hpri hā mar nē hkôt omunh kaxyw hā axpēn nhīgānh o kuhê. ² Hāmri nhūm tee ri amnhī tā mē omu nē amnhī pu hā hakēx nē rīt nē gōx kām pàr kaprÿ hamēxkrut nē jētja wa omu. Nhūm ò dōn

wa gôx kām kryhti kuhõnh o xa. Nhũm pàr hamē hkaprÿ nē ajēt nhũm Jejus omu. ³Hāmri nē hwÿr tē nē hõm axà nē õ dõn pē Simāwja mā anē nhũm hkõt axà nē kii mē kēp pàrja amÿm kunhõ nhũm ajēt. Hāmri nhũm pàr kre rũm amÿm mē ahkre ho nhÿ nhũm mē piitā omu nē mar mex o kuhē.

⁴Tā nhũm mē ahkre hpa nē Simāw mā kām:

—E gô xupÿm wÿr anhõ pàr o axkamē nē axte anhõ kryhti mē nē ho amnhĩm tep kwÿmnē. Anē.

⁵Hāmri nhũm tee ri kuma nē kām:

—Kwa na pa mē ra kamāt kām tee rēnh o apkati nē ho hõmnēnh kēt tā ka ri inhmā anē. Nom kot paj amar xà hkõt kop kumē. Anē.

⁶Hāmri nē upÿm wÿr pàr o axkamē nē htõ Andre mē wa axte kryhti mē. Nē ãm mēnh tipxi htā ho tep pynēnh rax kumrēx. Jakamā nhũm kryhtija ra pikaxõnh kaxyw. ⁷Hāmri nhũm wa tee ri ho anē nē amnhĩ wÿr pàr õ ho mrar xwÿnhnta wa kām akir. Jepetew kra Juāw mē Xi-akreja wa nhũm wa amnhĩ wÿr wa kām akir nhũm wa hwÿr pàr õ ho tē hāmri nē mē kryhti hā hije nē pàr wÿr ho api. Hāmri nē pàrta hamē tep o ho nyt pa nē hamē ho hipu mex nē. Jao nhÿx gõnh mā wa axà. ⁸⁻¹⁰Hāmri nhũm mē amnhĩ jaēr pē tep sohtõ raxta pumu nē kamā no puma nē. Hāmri nhũm Simāwja Jejus kutā hkõn krā ho tēm nē hipõ nē nhÿ nē hā hpijaàm kamā kām kapēr nē kām:

—Kwa Pahihti. Kii tamũ axkamē. Akĩnhā ixte amnhĩ tomnuj tÿx xwÿnh na pa. Anē.

Hāmri nhũm kuma nē ãm kuma nē kām:

—Kwa nà tee ri amnhĩ kukamā ajamaxpēr kēt nē. Kot kaj jarāhā hpānhā tām amnhĩ nhĩpēx o apa. Na ka ra tep pynēnh rũnh o apa. Tā kot kaj ja kaga nē hpānhā ma ri mē hkõt Tirtũm kapēr o mē ahkre ho ri apa. Kojā mē ohtõ nē ama

nē Tirtũm kõt amnhĩ xunhwÿ nē hkõt amnhĩ nhĩpēx o pa. Jakamā kot kaj te ate tep pynēnh rũnh nē Tirtũm mā õr pyrāk o amnhĩ nhĩpēx o apa. Anē.

Nhũm pre ã Jejus Simāw mā kapēr anē. ¹¹Hāmri nhũm mē gô jakàx ã pàr janhõr tÿx nē kamā hikukrēx piitā hkaga hpa nē ma Jejus kõt pa ho pa.

Jejus kot hkà nhy kro tÿx xwÿnh o mex ã harēnh

Matēwre 8.1-4; Makre 1.40-45

¹²Tā nhũm Jejus ma krĩ hõ hwÿr mõ. Hāmri nhũm mēhõ my hkà nhy hkro htÿx xwÿnhja omu nē hwÿr tē nē hā hpijaàm kaxyw kutā hkõnkrā ho nhÿ nē kām:

—Pa Pahihti. E ot pa awÿr amnhĩ to tē. Kwa akupÿm ate mē ixto mex kaxyw axāhpumunh tÿx jakamā kot ka akupÿm amā ixto mex prām nē māmri akupÿm ixto mex. Anē.

¹³Hāmri nhũm kuma nē hkà punuti hā ãhkra xi. Amnhĩ kamā kahak kēt nē hā ãhkra xi nē kām:

—Nà kot paj ato mex. E akupÿm akà mex kurē kumrēx.

Anhÿrja kõt hāmri nhũm hkàja akupÿm mex pa. ¹⁴Hāmri nhũm Jejus kām:

—E kēr ka amnhĩ tā akwÿjē mā tanhmā ijarēnh to hkēt rāhā ma patre hwÿr tē kē akupÿm akà mex ã apumu. Hāmri ka amnepēm Mojes kot mē ate akupÿm amex ã Tirtũm mā tanhmā amnhĩ nhĩpēx to hā karõta ka kām ho anē. Kē mē mē piitā akupÿm akà mex ã apumu. Anē.

Hāmri nhũm kuma nē kām:

—Tõe. Nà kot paj anē. Anē.

Hāmri nē ma hwÿr htēm kurē kumrēx.

¹⁵Hāmri nhũm mē piitā axpēn mā Jejus jarēnh o ri hprõt nhũm mē kot kapēr mar kaxyw ma hwÿr mra. Nē mē ã xwÿnhjaja nhũm kot mē ho mex kaxyw nhũm mē hwÿr amnhĩ to mra. ¹⁶Jakamā nhũm

pre hte Jejus tōhā mē kēp hapōj nē ahte ma kapōt ā Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw mra. Nē kām amnhī jarēnh pa hāmri nē ma akupŷm mē hwŷr mra.

**Jejus kot ī kamā htyk
xwŷnh o mex ā harēnh**

*Matēwre 9.1-8; Makre
2.1-12; Juāw 10.37-38*

¹⁷Tā nhūm Jejus ma Tirtūm kapēr o Ijaew jahkre ho pa. Jakamā nhŷri mēhō nhōrkwŷ kamā ho mē ahkre ho xa nhūm Parijew nhō xwŷnhjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwŷnhjaja kot mar kaxyw ma hwŷr mra. Na pre ra Garirej rūm mē hkwyjaja ma hwŷr mra. Nē pika pē Jutej rūm mē hkwy haxwŷja ma hwŷr mra. Nē krī pē Jerujarē rūm. Ā na prem ohtō nē krī piitā kurūm kot mar kaxyw hwŷr akuprō nhūm mē ahkre anē. Nē Tirtūm kot ho àhpumunh tŷx jakamā nhūm ŷ hā akupŷm mē à xwŷnhjē ho mex. ¹⁸Hāmri nhūm hkwyjaja ī kamā htyk xwŷnh mŷ nē Jejus wŷr o tē. Nōr xā kamā nōr rāhā nhūm mē hā hije nē hwŷr o tē. Hāmri nē tee ri kot hwŷr ho àr kaxyw ri mē hkupu ho pa. ¹⁹Nom nhūm mē ra ixkre ho nŷt rax jakamā nhūm mē tee ri amnhī kukamā ho ukapi ho ri pa. Hāmri nē ra hamaxpēr nē ixkre nhīmōk po hwŷr ho api nē ixkre nhīmōk kwŷ grā nē hkōt ī kamā htyk xwŷnhhta jaxā. Nōr xā kamā nōr rāhā Jejus wŷr haxā nē mē hipōk ri ho wrŷ nē kutā kuxi nhūm nō. ²⁰Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mē kot kaxyw kām hamaxpēr tŷx ā mē omunh mex nē. Hāmri nē ī kamā htyk xwŷnhhta mā kapēr nē kām:

—Pa? E na pa ra anē tanhmā ate amnhī tomnuj to ho apaja o ijamaxpēr pa. Kot paj axte kām ijamaxpēr kēt nē. Anē.

²¹Hāmri nhūm Parijew nhō xwŷnhjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē

pa xwŷnhjaja tee ri kot ā kām kapēr an-hŷrja ā kuma nē axpēn mā:

—Tk. Kwa kēp Tirtūm kēt tā te ri kot amnhī nhīpēx pyrāk o ri mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapēx ā amnhī jarēnh o kuhē. Tirtūm pix na kot mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapēx xwŷnh kēnā. Anē.

²²Nhūm mē ā axpēn mā Jejus jarēnh anē nhūm amnhī tā mē kuma nē mē hamaxpēr kōt mē omunh mex nē. Jakamā mē kām:

—Kwa mē ā ajamaxpēr an-hŷr kēt nē. ²³Ixte mē nē mē kot amnhī tomnuj o ijamaxpēr par ā amnhī jarēnh tā mē ate ja kōt ixpumunh kēt jakamā na ka mē ixkōt ajamaxpēr kēt nē. Nom kot paj mē anoo mā akupŷm ī kamā htyk xwŷnhhta o mex ka mē apiitā ja hā ixpumu hāmri nē ixkōt ajamaxpēr kurē kumrēx. ²⁴Ixpē Tirtūm kot mē awŷr inhmēnh xwŷnhhta na pa. Ixte mē anē mē ate amnhī tomnuj rēnh kaxyw na pre mē awŷr inhmē pa mē awŷr wrŷ. Tā mē ate ja kōt ixpumunh kaxyw kot paj mē anoo mā myja o mex. Anē.

Hāmri nē hpānhā ī kamā htyk xwŷnhja mā kapēr nē kām:

—E kànhmā xa nē anōr xā py nē mā akupŷm anhōrkwŷ hwŷr tē. Anē.

²⁵Nhūm kànhmā ām kurē kumrēx. Hāmri nē amnhī pumu nē hkīnh tŷx nē nōr xā py nē mē noo mā kato nē akupŷm ōrkwŷ hwŷr ma Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o tē. ²⁶Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pē omu. Nē no hapōx kaxyw hkōt omunh o kuhē nē kamā no puma nē. Nē tee ri omu hāmri nē axpēn mā:

—Kokŷŷ. Aa mē pahte ā mēhō kot amnhī nhīpēx an-hŷr ā omunh kēt tā na pu mē jarāhā ja pumu. Anē.

Hāmri nē Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o kuhē.

**Jejus kot amnhĩ kôt
Rewi hwÿr ã harênh**

*Matêwre 9.9-13; Makre
2.15-17; Rukre 15.1-2*

²⁷Tã nhũm Jejus ma hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mērohã ma nhÿhÿm mō. Hãmri nē nhÿri Rewi pumu. Rewi nhĩxi hō pē na Matêwre. Rōm kãm mē ō pahihiti mā amnhĩ kwÿjê pē kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnh na pre. Jakamã nhũm ujamÿnh xà hã ixkre kamã mē kēp hkwÿ jamÿnh o nhÿ nhũm Jejus mē hkôt mē pa o mē pa xwÿnhjaja hãnh mra. Hãmri nhũm Jejus àpēnh ã omu nē amnhĩ kôt kuwÿ nē kãm:

—Pa? E kwa axàpēnhhta kaga nē hpãnhã amnē mē ixkôt mǎn tē. Nē ixkôt mǎn ri apa ho apa. Anē.

²⁸Hãmri nhũm kuma nē àpēnh kaga hpa nē ma hkôt mō nē hkôt pa ho pa.

²⁹Hãmri nhũm mēmo arĩgro hã nhũm Rewi nhō mē apkur xà hã mēo rax nē. Jakamã nhũm amnhĩ nhōrkwÿ hwÿr hkrãmnhwÿjaja nē Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwÿ. Mē kot kutã apkur kaxyw nhũm amnhĩ kôt mē kuwÿ nhũm mē ma hkôt mra nē ōrkwÿ hwÿr agjê nē apkur o hkrĩ. Nē mē kēp Rōm nhō pahi mā mē kēp kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnh kwÿjaja nē mē ohtō nē hwÿr akuprō nē axpēn kutã apkur o hkrĩ.

³⁰Hãmri nhũm Parijew nhō xwÿnhjê mē Tĩrtũm kapēr tũm o mē ahkre ho mē pa xwÿnh kwÿjaja mra nē mē apkur ã mē omu nē tee ri mē hkaêx ã Jejus pumu hãmri nē Jejus kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwÿr agjê nē hã mē kãm akir nē mē kãm:

—Kwa mē kot amnhĩ tomnuj ho mē pa xwÿnhjê kutã mē apkur kêt tã ka mē apytar xwÿnhja mē apimràatã axtem nē mē kutã axàpkur o akrĩ. Kwa mē ate amnhĩ to mex ronhÿx ka mē kutã axàpkur kêt nē. Anē.

³¹Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mē kapēr ã mē kuma nē mē kãm:

—Tk. Nà ixte tãm mē unhwÿr kaxyw na pa mē kutã ixàpkur o nhÿ. Xà na hte tōtōja mē mex xwÿnhjê hwÿr mra nē mē hkane? Nà ãm mē à xwÿnhjê pix wÿr na htem mra. Ra mē ate ja pumunh mex kēnã. Ja pyrã nē na pa pre mē kot amnhĩ to mex xwÿnhjê hwÿr ixwÿrk kêt nē. Mē kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjê pix wÿr na pa pre wrÿ. Ixte tãm mē unhwÿr kaxyw na pa pre mē hwÿr wrÿ nē ã jajê kutã ixàpkur o inhÿr anē. ³²ãm mē kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjê hwÿr na pa pre wrÿ nē mē kamã ixukaprĩ ho ri ixpa. Mē kot amnhĩ tomnuj mã urer nē hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpēx o pa kaxyw na pa pre mē hwÿr wrÿ. Tã ka mē atÿx ã ri mē ixto akapēr anē. Anē.

**Mē hpãmjaja kot amnhĩ nhĩpēx gryk
ã Jejus kaga hã mē harênh**

Matêwre 9.14-17; Makre 2.18-22

³³Tã nhũm Ijaew kwÿjaja Jejus wÿr mra nē kãm:

—Pa? E ot pa mē awÿr mra. Kwa aprĩ hã mē inhmã mēmoj jarē. Na hte Parijew nhō xwÿnhjê mē Juãw kôt mē pa xwÿnhjaja tōhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh kaxyw nē apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarē. No akôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja na htem àmnhix apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarē. Kwa mo na htem mē urak nē tōhã apkur kêt ri kãm amnhĩ jarēnh hkêt nē? Anē.

³⁴Hãmri nhũm mē kuma nē mē kãm:

—Tk. Nà mo kaxyw koja mē apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarē? Mē hkaprĩ hkêt kēnã. Mē kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã hkĩnh nē pa. Kormã ixte mē kamã ixpa kēnã kot kêt mē Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh kaxyw nē apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarē. Xà na htem hkrãmnhwÿ hã hkĩnh kaxyw hã akuprō nē hkaprĩ nē apkur kêt nē mÿr o hkrĩ? Na htem hã akuprō nē hkĩnh nē hã apkur

rũnh nê. Ja pyrà nê na hte ixkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ixkôt kormã àmn-hĩx ri hkĩnh nê apkati mē apkur o pa. ³⁵Nom koja mē kãm ixkurē xwÿnhjaja nhÿrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mē ri kormã ixtã hkaprĩ htÿx kãm apkur kêt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Anê.

³⁶Nhũm pre ã Jejus mē kãm hkôt ri mē pa ho mē pa xwÿnhjê jarênh anê hãmri nê mē kãm:

—Nã mē kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjaja mē kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyrãk jakamã na htem mē kot amnhĩ nhĩpêx nyw kaga. ³⁷⁻³⁹Ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mē ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyrãk kêt jakamã ka htem inhma nê ãm inhma. Kwa mē ixkapêr ma nê mē ate amnhĩ nhĩpêx tũm gryk ã ixkaga hkêt nê. Anê.

Jejus kêp arĩgromnu hpãm ã harênh

Matêwre 12.1-8; Makre 2.23-28

6 Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus mē hkôt ri mē pa ho mē pa xwÿnhjê mē ma mē hpur kôt ri nhÿhÿm ri pa. Hãmri nhũm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ra kãm prãm nê mra hãmri nê prãm xaj mēmo hy te kot harôj pyrãk xwÿnhhta kwÿ rê nê kugrà nê ma Jejus kôt hkanhar o mō. Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx xà hkôt. ²Hãmri nhũm Parijew nhõ xwÿnhjaja kãm mēmoj tã Jejus o kapêr prãm jakamã ã mē kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mē omu nê mē hã Jejus kukjêr kurê kumrêx nê kãm:

—Kwa Tirtũm kapêr tũm kot mē panhõ arĩgromnu hã mē pahte mē pahpur kãm mēmoj nhĩkênh nê mē pahkurê htã nhũm ri akôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja axtem nê mēmo hyta kwÿ rê nê akôt hkanhar o mō. Kwa mē kãm anê kê mē ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Na htem arĩgromnu hã ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Anê.

³⁻⁴Hãmri nhũm Jejus mē kuma nê hprĩ hã mē kãm Tirtũm kapêr tũm jarê nê mē kãm:

—Kwa xà na ka mē Tirtũm kapêr ã kagã htũm kamã pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota kamã harênh nê mar kêt nê? Na pre Tawija hkôt ri mē pa xwÿnhjê mē nhũm mē prãm xaj Tirtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre wÿr agjê nhũm patre maatija mē kãm prãm tÿx ã mē omu nê mē kãm mēmoj gō. Mē kot Tirtũm noo mã pãwti jaxwÿr xwÿnhhta nhũm mē kãm kugō nhũm mē kuku. Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot ja nê mē kurê htã nhũm mē kãm prãm tÿx ã mē omu nê mē kamã ukaprĩ xaj mē kãm kugō. Patre pix kot ja kur kaxyw tã nhũm mē kãm kugō nhũm mē kuku. Tã nhũm Tirtũm ja hã mē omu nhũm ja kêp omnuj kêt nê. Kot mē kamã ukaprĩ nê mē kãm òr nhũm mē hã omu nhũm ja kãm mex nê. ⁵Tã pa na pre Tirtũm mē akaxyw ixãm nê mē awÿr inhmênh jakamã papxipix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mē kot amnhĩ nhĩpêx to hã mē kãm karõ ho ri ixpa. Ixpê arĩgromnu hpãm na pa. Anê.

Jejus kot ìhkra grã xwÿnh o mex ã harênh

Matêwre 12.9-14; Makre 3.1-6

⁶Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus Tirtũm kapêr o mē ahkre xà hã ixkre hwÿr tē nê axã nê Tirtũm kapêr o mē ahkre ho nhÿ. Nhũm mēhõ myja upòk rũm ìhkra grã xwÿnhja mē ìhkõ hã mar o nhÿ. ⁷Nhũm Parijew nhõ xwÿnhjê mē Tirtũm kapêr tũm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja mē kãm mē hkrãhtũmjê mã Jejus o kapêr prãm xaj htãnopxar o kuhê. Nê ìhkra grã xwÿnhhta pumu nê hã axpên mã:

—Kwa pu mē jar pakuhê nê Jejus tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja jarãhã mÿjti ho mex nã? Jarãhã arĩ-

gromnu kēnā kot kēt kām ĩhkra ho mex. Koja anē nē Tirtūm kapēr kwỳm ri amnhī nhīpēx. E pu mē kop pakuhē nē hā omu. Anē.

⁸Nhūm Jejus ra kot mē hamaxpēr kōt mē omunh mex jakamā amnhī wỳr myta mā hpa ho apē nē kām:

—Pa? E kànhmā xa nē amnē ixwỳr tē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kànhmā xa nē hwỳr tē. ⁹Hāmri nhūm Jejus amnhī pu hā ri mē ho hakēx nē mē kot mar o hkrī xwỳnhjē pumu nē mē kām:

—E mē inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na htem arīgromnu hā axpēn nhīpēx to ho pa wehe? Xà kot ka arīgromnu hā axà htỳx nē nō hāmri nē amnhī mex prām xàj ma mēhō hwỳr amnhī to tē. Hāmri nhūm ām apumu nē apkatim arīgro mex jamār pē akane hkēt ka ty nhūm ja amā mex nē nà? Rỳ nhūm tanhmā atomnuj to nē akupỳm amnhī nē ajano nhūm ja amā mex nē nà? Nà koja ā anhīpēx anē nhūm ja amā mex kēt nē. Na ka htem ā amnhī nhīpēx anhỳr o apa hkēt nē. E mē inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na pre finat Mojesja Tirtūm nhỹ hā mē pamā arīgromnu hā mē pahte axpēn nhīpēx ā karō hto? Xà kot puj mē axpēn kām paxukapri ho papa nà? Kot puj mē pamā axpēn kurē ho papa? Xà kot puj mē hā mēmoj punuj pē axpēn pytà nà? Xà kot puj mē hā axpēn pytār pymaj arīgro mex jamā? E mē atō inhmā ja jarē. Anē.

Nhūm pre ā mē hkukjēr anē. ¹⁰Mē hamaxpēr ā mē omunh mex pē ā mē hkukjēr anhỳr o xa. Nom nhūm arī mēhō tanhmā kutā kām nē hkēt nē. Ām akryk mar pē omunh o hkrī. Mē kot tanhmā kām nē nhūm ta pānhā tanhmā kot mē kām nē pymaj nhūm mē tee ri kām tanhmā nē hprām nom akryk mar o hkrī. Hāmri nhūm Jejus tee ri mē omu hāmri nē myta mā kām:

—Tk. Mē kot tanhmā inhmā kapēr tore hā. E anhīhkra katāt. Anē.

Hāmri nhūm ĩhkra katāt nē akupỳm mex kurē kumrēx. ¹¹Hāmri nhūm mē kām Jejus kurē xwỳnhjaja tee ri ja hā omu nē kamā gryk tỳx nē. Arīgromnu hā kot ho mex jakamā nhūm mē kamā gryk tỳx nē. Nē hā axpēn kukjēr o kuhē nē axpēn mā:

—Kwa ā kot amnhī nhīpēx anhỳr mỳrapē tanhmā kot puj wem ho? Na ā kapēr anhỳrja o tanhmā mē pahto kapēr punuj to. Te mē papamjaja mē pahte hkīnhā pahkwỳjē kamā paxukapri hkēt pyrāk ā mē pajarē. Koja mē pahkwỳjaja kuma hāmri nē mē pahte amnhī nhīpēx kaga nē amnhī kaxyw ām hkōt pix mā hamaxpēr o pa. Jakamā kwa tanhmā kot puj mē ja nē ho? Anē.

Jejus kot amnhī kaxyw mē ho 12 nē mē rēnh ā harēnh

Matēwre 10.1-4; Makre 3.13-19

¹²Tā nhūm arīgro hō hā nhūm Jejus ma kot Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw ma hixēt prēk wỳr tē nē hā api. Hāmri nē kām amnhī jarēnh o apkati.

¹³Tā nhūm kwỳhtā nhūm amnhī kōt kot ri mē o pa xwỳnhjē hwỳ nē amnhī kaxyw mē ho 12 nē mē kurē. Nē mē kām:

—E mē kajaja kot paj ma mē pahkwỳjē hwỳr mē arē ka mē ma inhỹ hā Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkōt apa. Kot kaj mē apē inhỹ hā mē ahkre ho apa xwỳnh. Anē.

¹⁴Kot amnhī kaxyw mē rēnh xwỳnhjē nhīxi na jajaja:

Simāw kumrēx na pre kuta nē axte hā hixi mē nhūm kēp Pētre.

Nē Simāw Pētre hkōt htō Andreja ta.

Nē hkōt Xiakre hta.

Nē hkōt Juāw ta.

Nē hkōt Firiptija ta.

Nē hkōt Patoromew ta.

¹⁵Nē hkōt Matēwreja ta.

Nē hkōt Tomasja ta.

Nē hkōt Apew kra axtem Xiakre hōja ta.

Nē hkōt Simāw Jeroxja ta.

¹⁶Nē hkôt Xiakre hō hkra Jutja ta.

Nē hkôt Jut Kariot ta.

Jut Kariotja na pre kormā kot mē kām

Jejus kurē xw̄ynh̄jē nh̄ihkram ōr mā.

Nh̄um kot amnh̄i kukamā omunh

mex tā mē hkôt amnh̄i kaxyw kuta.

Ā mē kot Jejus nh̄y hā mē ahkre o pa kaxyw mē rēnh xw̄ynh̄jē nh̄ixi kot anh̄yr.

Jejus x̄apēnh ā harēnh

Matēwre 4.23-25

¹⁷Tā nh̄um Jejus akup̄ym ỹ hā mē ahkre ho pa xw̄ynh̄jē mē hāmri hixēt prēta kurūm wr̄y nē nh̄yri hinur kām kuhē. Hāmri nh̄um nh̄yh̄nh mē kot mar mā xw̄ynh̄jaja hā akuprō. Kôt mē pa ho mē pa xw̄ynh̄ kw̄yjaja nē nh̄yh̄nh kr̄i hkwȳ rūm mē hkwȳyjaja. Pika pē Jutej kurūm mē hkwȳyjaja. Nē kr̄i pē Jerujarē kurūm mē hkwȳyjaja. Nē gō m̄y ri Xir mē Sitōja wa kamā mē pa xw̄ynh̄ kw̄yjaja. Ām ahp̄ynhā ri nh̄yh̄nh kr̄i hkwȳ rūm mē kot mar mā xw̄ynh̄jaja hā pikuprōnh rax nē. ¹⁸⁻¹⁹Mē kot kapēr mar nh̄um kot akup̄ym mē ho mex kaxyw nh̄um prem ma hw̄yr amnh̄i to pa. Mē hkwȳyjaja tanhmā ri à kute. Nh̄um mē hkwȳyjaja mēkarōmnuti kot mē hw̄yr ḡjēx xw̄ynh̄jaja nh̄um mē piitā ma hw̄yr amnh̄i to pa. Na prem ra amnh̄i kaxyw kām hamaxpēr o:

—E pa ma hw̄yr tē nē ām hkupēnh pix tā akup̄ym inhmex japēr. Anē.

Hāmri nē ma hw̄yr mra nh̄um mē omu nē Tirtūm x̄ahpumunh t̄yx o akup̄ym mē ho mex pa.

Jejus kot hkôt mē pa ho mē pa xw̄ynh̄jē jahkre hā harēnh

Matēwre 5.1-12

²⁰Tā nh̄um Jejus hkôt mē pa ho mē pa xw̄ynh̄jē jahkre nē mē kām:

E kot kaj mē atō amnh̄i kaxyw tanhmā inhmā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o: “Nā ixkukrēx rax kēt tā na hte Tirtūm ixkôt pa ho pa. Kojā

ixkôt pa hkēt pa ixt̄yx ri tanhmā amnh̄i nh̄ipēx to ho ri ixpa rāhā nē. Tirtūmja mex kumrēx o kot mē hikukrēx raxta jakrenh par.” Anh̄yr o ajamaxpēr. Hāmri nh̄um Tirtūm ā ajamaxpēr anh̄yr ā apumu nh̄um ja kām mex nē. Hāmri nh̄um apē hkra hā ato mex nē atānopxar o akôt pa ka ajamakētkati nē akīnh nē axāmnh̄ix ri apa.

²¹Nē kot kaj mē atō amā Tirtūm kām hprām xā hkôt tanhmā amnh̄i nh̄ipēx to ho ri apa hprām t̄yx nē. Nh̄um amnh̄i tā apumu nh̄um ja kām mex nē nh̄um ato mex nē. Nē tanhmā ato ka hkôt pix mā amnh̄i to mex o ri apa nē ajamakētkati nē akīnh nē axāmnh̄ix ri apa.

Nē kot kaj mē tanhmā amnh̄i tomnuj to. Hāmri nē tee ri ja hā amnh̄i pumu nē ajamaxpēr. Nē apijaàm nē akapr̄i x̄aj am̄yr o nh̄y. Am̄yr rax nē. Hāmri nh̄um Tirtūm ja hā apumu nh̄um ja kām mex nē. Jakamā nh̄um anē akapr̄i hta nē ato mex nē. Ka ajamakētkati nē akīnh nē axāmnh̄ix ri apa.

²²⁻²³Nē kwār mē māmri ixtā tanhmā mē ato kapēr punuj to nē tanhmā mē ato hēx to nē tanhmā ri mē atomnuj to ho pa. Kwār mē māmri ā mē anh̄ipēx anh̄yr o pa. Ka mē ām inhmā pix mā ajamaxpēr rāhā ho apa pē ajamakētkati nē axāmnh̄ix ri apa. Kwār mē māmri ā mē anh̄ipēx anē nē mē amex kēt ā mē ajarēnh o pa. Amnepēm na pre Tirtūm nh̄y hā kapēr xw̄ynh̄jaja nh̄um prem ā mē hipēx anē. Jakamā koja mē urāk nē ā mē anh̄ipēx anh̄yr o pa. Nh̄um Tirtūm ja hā mē apumu nē amnh̄im mē amex ā mē ajarē. Hāmri nē nh̄yrmā kaxkwa kamā wa inhō kr̄i kamā mē ato mex rax nē. Ka mē akīnh nē ajamakētkati nē axāmnh̄ix ri apa. Jakamā kwār

mē māmri pika jakamā ā ixtā mē an-
hīpêx anē. Anē.

**Jejus kot arī mē kot mar
xwÿnhjê jahkre hā harēnh**

Xiakre 5.1-5

²⁴ Nhūm Jejus nhām hkôt mē pa ho
mē pa xwÿnhjê nhīhkô hā mē kot Tirtūm
kôt amnhī nhīpêx o pa hkêt xwÿnhjê
hwÿr apkjê. Nē mē omu nē tanhmā mē
kām kapêr to. Mē hikukrêx rŭnh xwÿn-
hjê kumrêx mā kapêr nē mē kām:

E kwa mē o kora mē akukrêx rŭnh xwÿn-
hjaja. Na ka htem ām akukrêx rŭnh
pix mā ajamaxpêr o ri apa nē gryk ā
Tirtūm mā ajamaxpêr o apa hkêt nē.
Jao mē amā kapêr mar prām kêt nē.
Nē ām akukrêx rŭnh mā ajamaxpêr
pê akīnh nē ri apikunhar o ri apa. Tā
kot ka mē nhÿrmā ty hāmri nhūm
akīnh xàja apê hapêx.

²⁵ Nē mē amā Tirtūm kôt ri amnhī
nhīpêx prām kêt xwÿnhjaja. Kot kaj
mē nhÿrmā akapri htÿx kām tee ri
amnhī to hwÿr kaprÿ kām ga. Koja
mē amar kêt nē.

Nē mē atÿx ri mē ate tanhmā amnhī
tomnuj to hkukamā ajamaxpêr nē
apikunhar pê amnhī tomnuj o apa
xwÿnhjaja. Kot kaj mē nhÿrmā ā mē
ate amnhī nhīpêx anhÿrja mÿrapê
mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak
o pa htūm xà hwÿr ma apa. Hāmri
nē kamā akapri xàj amÿr rāhā ho ri
apa. Jakamā kwa mē o kora mē amā
Tirtūm prām kêt xwÿnhjaja. Kêr ka
mē ixkapêr ma nē axkām ajamak
rom nē ri apa.

²⁶ Amnepēm mē pakukamā mē pa xwÿn-
hjaja na prem Tirtūm kapêr o hk-
wÿjê jahkre ho pa. Nom axtem nē
hkwÿm ri tanhmā mē kām ho hêx
to nhūm mē kuma nhūm ja mē kām
mex nē nhūm mē amnhīm mē mex
ā mē harē. No ām mē mex kêt. Tā
mē kajaja. Mē kot mē urāk nē axpēn

mā mē amex ā mē ajarēnh tā Tirtūm
mā mē amex kêt. Jakamā kot kaj mē
amex kêt nē. Anē.

Mē kām mē pahkurê xwÿnhjê jarēnh

*Matêwre 5.38-48; Rukre 23.34;
māānēn Atre 7.60; Rōmān 12.14*

²⁷ Hāmri nhūm Jejus hpānhā mē piitā
mē ahkre nē mē kām:

—E mē ate inhmar xwÿnhjaja. Kêr ka
mē kot mē atomnuj xwÿnhjaja amnhī tā
tanhmā mē ho hkêt nē. Ām mē ho mex
pix o ri apa hkukamā mān ajamaxpêr.

²⁸ —Nē mē kot mē ato kapêr punuj
xwÿnhjaja. Kêr ka mē amnhī xwar amnhī
tā tanhmā mē ho akapêr punuj to hkêt
nē. Ām tām mē kām akapêr pê mē kām
akapêr mex o ri apa. Nē mē kot tanhmā
ri mē ato ho pa xwÿnhjaja ka mē ho mex
pix o ri apa. Nē mē ho Tirtūm wÿr pix
kukamā mān ajamaxpêr.

²⁹ —Nē koja mēhō anhīnep akura ka
ām omu nē tanhmā amnhī tā ho hkêt
nē. Te ate kām ihkjê pēr nhūm kot ihkjê
kamā akuranh pyrāk o amnhī nhīpêx
nhūm ja amā mex nē. No kêr ka mē
amnhī tā tanhmā mē ho hkêt nē.

—Nē koja mēhō apê anhīnôhkā py ka
tanhmā hā kām nē hkêt nē. Kwār māmri
apê kupy. Ka māānēn te ate kry pê an-
hīnôhkā hpakā ry jagjēnh xwÿnhnta an-
hīnôhkā hkôt kām ōr pyrāk o hipêx. Nom
kamā agrÿk kām kām ōr kêt nē.

³⁰ —Nē koja mēhō kēp amrakati kum-
rêx nē awÿr tē nē mēmoj tā awÿ. Ka
anhō mēmoj japêr nē māmri kām mē-
moj gō. Kēp anhōxÿ hkêt kamā kām mē-
moj gō. Rÿ koja mēhō apê mēmoj to ahkī
ka axāhkurê hkêt nē. Nē tanhmā hā ho
hkêt nē. ³¹ Mē piitā mē kot tām mē an-
hīpêxja na mē amā hprām. Tā kêr ka mē
amnhī pyrā nē tām mē piitā mē hipêx o
ri apa. Mē kot tām mē anhīpêx kêt tā kêr
ka mē axāmnhix ri anhōxÿ hkêt nē tām
mē hipêx o ri apa.

³²—Nom kot kaj mē amā mē piitā mē ho mex o apa hprām kêt japêr. Nē am mē kot mē ato mex xwÿnhjê pix ka mē amā mē ho mex prām. Xà koja Tirtūm ja hā mē apumu nhūm ja kām mex nē? Nā koja kām mex kêt nē. Koja mēhō mē ato mex kêt tā ka mē amnhī rom ho mex nē nhūm Tirtūm ja hā mē apumu hāmri nē mē amex ā mē ajarē. Mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwÿnhjaja na htem am mē kot mē ho mex xwÿnhjê pixjaja nhūm htem amnhī xwar mē ho mex o pa. No tām mē kot amnhī nhīpêx o mē pa xwÿnhjaja na htem mē piitā mē ho mex o pa. Mē kot tām amnhī nhīpêx xwÿnhjaja nē mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja nhūm mē ho hpimràatā mē ho mex o axpēn pyrāk o pa.

³³⁻³⁶—Nē mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja na htem am mē kot mē ho mex xwÿnh pixjaja nhūm htem amnhī xwar mē ho mex o pa. No mē kajaja. Kêr ka mē māmri mē piitā mē kamā axukapri pix nē. Jao axamnhix ri mē piitā mē kām mēmoj nhōr o ri apa. Nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nē ja hā mē ato mex nē.

—Jakamā kêr ka mē amarī mē kām akurê xwÿnhjê ho mex nē. Nē mē kamā axukapri nē. Nē mē piitā mē kām mēmoj nhōr o ri apa. Kê nhÿrmā Tirtūm maati mē hā mē amā mēmoj nhōr rax nē. Nē mē ate kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx xwÿnh ā mē ajarē. Tirtūm na hte mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjê kamā ukapri ho pa. Jakamā kêr ka mē urāk nē ā mē hipêx anhÿr o ri apa. E kêr ka mē ā axpēn nhīpêx anhÿr rāhā nē. Anē.

Mē pahte axpēn to pakapēr punuj kêt ā mē pamā karō

Matêwre 7.1-5; määnēn Rōmān 2.1-3, 14.1; Wam Korit 4.5; Xiakre 4.11-12

³⁷Nhūm Jejus arī mē ahkre nē mē kām:

—Nē kêr ka mē atÿx ri amnhī krā hkôt tanhmā mē kot amnhī tomnuj to hā

tanhmā axpēn jarēnh to ho ri apa hkêt nē. Kêr kê Tirtūm mē apyrā nē ā mē ajarēnh anhÿr kêt nē.

—Nē kêr ka mē tanhmā mēhō kot ra atomnuj tota mā ajamaxpēr rāhā hkêt nē. Am ho ajamakêtkati tokyx anē nē axte kām ajamaxpēr kêt nē. Kêr kê Tirtūm ja hā mē apumu nē mē apyrā nē axte tanhmā mē ate amnhī tomnuj to mā hamaxpēr kêt nē.

³⁸—Nē kêr ka mē axpēn kamā axukapri pē tanhmā axpēn to mex to ho ri apa. Kêr kê Tirtūm ja hā mē apumu nē mē apyrā nē mē akamā ukapri pē tanhmā mē ato mex to ho pa. Na hte mē pahte axpēn kamā paxukapri hā mē pahpumunh xā hkôt tanhmā mē pakamā ukapri to.

³⁹—Nom kêr ka mē atÿx ri tanhmā axpēn to akapēr to hkêt nē. Mē ate aprī hā axpēn jamaxpēr kôt axpēn pumunhre hā. Jakamā kot kaj mē atÿx ri mēhō ho akapēr punuj hāmri nē te mē nohkre xwÿnhjê hō kot mēmoj pumunh kêt tāā te kot no ho omunh nē tanhmā harēnh to pyrāk o amnhī nhīpêx. ⁴⁰Tirtūmja tapxipix na kot mē pajamaxpēr kôt mē pahpumunh par. Mē axāhpumunh tÿx o mē pahte hakrenh kêt jakamā kwa kêr ka mē am hkôt pix mā amnhī nhīpêx o ri apa. Kot kaj mē ā amnhī nhīpêx anē hāmri nē gaa nē urāk nē mē piitā mē kamā axukapri pix o ri apa. ⁴¹⁻⁴²Jao mēhō kot tanhmā amnhī tomnuj to hā omu hāmri nē tanhmā hā kām nē tokyx anhÿr kêt nē. Akumrêx ate tanhmā amnhī tomnuj to hā amnhī pumu nē hkaga hāmri nē rī kormā mēhōta hwÿr tē nē kot tanhmā amnhī tomnuj to hā kām akapēr to. Anē.

Mē pajamaxpēr xā hkôt mē pakapēr ā mē pajarēnh

Matêwre 7.16-20, 12.33-37

⁴³⁻⁴⁵Nhūm Jejus arī mē ahkre nē mē kām:

—Nē koja mēmo pī hpār mex nē ô mex nē. Nom koja pār punuj hāmri nē ômnuj nē.

—Nē na htem mēmo xô pumu nē hkôt tanhmā pār kute hā omu. No na htem rārāj pumu nē kēp akunī kamā mrônhi xô hā hkamnhix kêt nē. Na htem mēmo xỳ hpār pumu nē ô xànhre hā hkamnhix kêt nē. Ja pyrà nē koja mēhō hamaxpēr punuj nē määnēn hakwa ho kapēr punuj pix nē. Nē htỳx tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Nom koja hamaxpēr mex nē hāmri nē määnēn hakwa ho kapēr mex o pa. Na htem ahpyñhā amnhī jamaxpēr xà hkôt tanhmā hakwa ho kapēr to ho ri pa. Anē.

Ixkre pijakrut jarēnh

Matêwre 7.24-27; määnēn Xiakre 1.22-25; Wam Juāw 2.3-6

⁴⁶ Nhūm Jejus arī mē hkôt mē pa ho pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nē mē kām:

—Nē kot kaj mē ixpê mē anhō pahihiti hā ijarē hā kot kaj mē ixkapēr kôt amnhī nhípêx rāhā ho ri apa.

⁴⁷ —E pa mē amā ixprī hā mē kot ixkôt amnhī nhípêx xwỳnhjê kot amnhī nhípêx jarē ka mē aprī hā inhma. ⁴⁸ Mē kot amnhī nhípêxja te mēhō hamaxpēr mex pē aptỳx kām amnhīm ôrkwỹ nhípêx pyràk. Koja aptỳx kām ôrkwỹ nhípêx nhūm mēmo arīgro hā na wrỳk rax nē. Nē gô htàm rax nē hanhi nom nhūm arī ãm tỳx nē xa. Tā kot kaj mē ixkôt amnhī nhípêx ã kot kaj mē te ixkre jarēnhja pyràk. Jao amex nē ajamakêtkati nē ri apa. Te gô htàm kot ixkre janhir tā nhūm ãm tỳxta pyràk. ⁴⁹ Nom koja mēhō hamaxpēr mex kêt nē htỳx mō nē gô mỳri gyw rerek kām amnhīm ôrkwỹ nhípêx. Hāmri nhūm mēmo arīgro hā na wrỳk rax nē. Nē hā gô htàm rax nē ôrkwỹ janhi nē kēp grành pa. Tā koja mēhō ixkôt amnhī nhípêx kêt nē te ho mēhō kot gô mỳri gyw rerek kām ixkre nhípêxta pyràk. Jao mex kêt nē pa.

Jakamā kwa mē ixkapēr mar tỳx nē te gô htàm kot ixkre janhir nē grành parta pyràk o amnhī nhípêx o apa hkêt nē. Anē.

Jejus kot mēhō mã àpênh xwỳnh o mex ã harēnh

Matêwre 8.5-13

7 Tā nhūm Jejus mē kām ujarēnh pa hāmri nē ma akupỳm Kapanaū hwỳr mō. ² Nē mōō nē ra hwỳr pōj. Nhūm krī kamā pôristi krāhtüm mã àpênh xwỳnhja à htỳx nē nō. Ra htyk kaxyw nē nō nhūm ô patrāw tee ri omu nē kām hapê jakamā tee ri hkukamā hamaxpēr o hkaprī nē. ³ Hāmri nē Jejus pōx ã harēnh ma nē hwỳr Ijaew pigêt kwỳjê rē nē mē kām:

—Kwa mē ma Jejus wỳr mra nē kām ijarē kē tokyx man ixwỳr tē nē inhmā àpênh xwỳnhta o mex. Anē.

⁴⁻⁵ Hāmri nhūm mē kuma nē ma hwỳr mra nē omu nē kām:

—Pa. Na pôristi krāhtüm na awỳr mē inhmē pa mē mra. Mē pahkínhā kēp Ijaew kêt tā kām mē pahkính nē. Tām na pre mē inhō krī kamā mē inhmā Tirtüm kapēr o mē ahkre xà hā ixkreja nhípêx. Tā na kām àpênh xwỳnhta kēp à htỳx nē nō nhūm apōx hā ajarēnh ma nē man awỳr mē inhmē. Kwa ma hwỳr tē nē kām ho mex nà? Anē.

⁶ Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tôe. Ma pu mē hwỳr. Anē.

Hāmri nē ma mē hkôt tē. Hāmri nē kormā ôrkwỹ htêp o htēm mē nhūm axte kutā hkràmnhwỳ hkwy rē nhūm mē ma kutā mra. Hāmri nē mra nē mē hkaxpa nē Jejus pumu nē kām:

—Pa? Kwa na pôristi krāhtümta ã awỳr karō anē. Na mē inhmā: “E kēr ka mē mra nē nhỹri Jejus kaxpa nē kām awjarē kē ãm ata rüm kapēr pix o inhmā à xwỳnhta o mex. Kính ã ixpê Ijaew kêt jakamā ixte amnhī kuk ã ixpijaàm tỳx. Jakamā kot paj pam hwỳr ixtēm kêt

nē. Kwa kām anē kē ata rūm kapēr pix o inhmā akupŷm ho mex. ⁷⁻⁸Ixpē mē hkrāhtūm jakamā na pa hte inhō pōristi mā mēmoj tā karō nhūm mē inhmar xā hkōt inhmā mēmoj tanhmā hipēx to. Na pa hte mē kām: ‘E mē ma mra nē ā amnhī nhīpēx anē.’ Anē nhūm mē inhma nē ma mra kurē kumrēx. Rŷ pa mē kām: ‘E mē amnē ixwŷr mra nē ā amnhī nhīpēx anē.’ Anē nhūm mē inhma nē ixwŷr mra. No kēt Jejus na hte ixrom tanhmā mē à kuteja mā kapēr nhūm kuma nē mē kēp hapōj nē ma mra kurē kumrēx. Jakamā koja ata rūm kapēr pix o inhmā ho mex.” Anhŷr o awŷr karō. Jakamā na pa mē akutā mra nē akaxpa nē ā amā kapēr jarēnh anē. Anē.

⁹Hāmri nhūm Jejus amnhī jaēr pē mē kapēr ma nē hkīnh nē. Hāmri nē hkōt mē kot mar o pa xwŷnhjē mā kām:

—Kwa xā na ka mē ā kot ixwŷr karō xwŷnh jamaxpēr anhŷrta ā ama? Mē pahkīnhā kēp Ijaew kēt tā mē arom amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr tŷx nē. Aa mē atō urāk nē ate amnhī kaxyw ā inhmā ajamaxpēr tŷx anhŷr kēt tā nhūm mē arom kām àpēnh xwŷnh kaxyw inhmā hamaxpēr tŷx nē. Anē.

¹⁰Nhūm pre ā mē kām kapēr anē hāmri nhūm pōristi krāhtūm krāmnhwŷjaja kuma nē awjanā nē ma akupŷm hkrāhtūm nhōrkwŷja wŷr mra. Nhūm ra Jejus kām àpēnh xwŷnhhta akupŷm ho mex nhūm mex nē ri mra. Hāmri nhūm mē akupŷm pōj nē akupŷm mex ā omu.

**Jejus kot akupŷm mēhō
hkra ho htīr ā harēnh**

Juāw 11.1-46

¹¹Tā nhūm Jejus ma krī pē Naī hwŷr hkōt mē pa ho mē pa xwŷnhjē mērohā mō nhūm mē ohtō nē mē hkōt mra. ¹²Nhūm mē ra Naī hwŷr hpōx o mō. Nē hwŷr agjē. Axpēr kām agjē nē mō nhūm kēp mjēn htyk xwŷnhja mē kutā tē. Nhūm hkra myja ham kēp ty. Kra pyxi

htā kēp ty nhūm mē kasāw kamā kuxā nē kumŷ nē kot haxār kaxyw o mō nhūm katorxā mē hkōt mŷr o mō. Nhūm krī nhō xwŷnh kwŷjaja ma hkōt mō. Piitā hkaprī nē hkōt mŷr o mō. ¹³Tā nhūm Jejus mē hkwyŷja mē mō nē mē hkaxpa nē katorxā mŷr ā omu nhūm Jejus kām hkaprī nē. Hāmri nē xa nē kām:

—Pa? Kwa amŷr kēt nē. Anē.

¹⁴Hāmri nē kasāwta wŷr tē nē hā ihkra xi nhūm mē kot mŷnh xwŷnhjaja omu nē amarī kām o xa. Hāmri nhūm htyk xwŷnhhta mā kapēr nē kām:

—E kwa kànhmā nhŷ. Anē.

¹⁵Pu nhūm kànhmā ŷr kurē kumrēx. Nē kapēr o nhŷ. Hāmri nhūm Jejus nita mā kām:

—E ota akrata. Na akupŷm amā htīr. Anē.

Hāmri nhūm akupŷm htīr ā omu nē hkīnh tŷx kumrēx. ¹⁶Hāmri nhūm mē kot omunh xwŷnhjaja amnhī jaēr pē akupŷm hkra htīr kām omu nē ŷ hā haxwŷja hkīnh nē. Nē Tīrtūm mā mex o mex ā harē nē axpēn mā:

—Kwa ām hāmri na Tīrtūm ā mē panhīpēx anē nē mē pahwŷr ŷ hā kapēr jarēnh xwŷnhhta mē nhūm mē pahwŷr mō. Tīrtūm mē pakamā ukaprī jakamā na ā mē panhīpēx anē. Nā ām hāmri na ā mē panhīpēx anē. Anē.

¹⁷Hāmri nē piitā ma pikaja rūm mē kām harēnh o hprōt nhūm mē piitā harēnh ma.

**Juāw Paxis tee ri Jejus kukamā
hamaxpēr ā harēnh**

Matēwre 11.2-6, 11.22; Rukre 4.16-21

¹⁸Rōm nhūm Juāw Paxisja kēp prēs nē hkrī nhūm hte hkōt mē pa xwŷnhjaja hwŷr mra nē kām Jejus kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa hā harē. Hāmri nhūm harēnh ma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. Hāmri nē hkōt mē pa xwŷnh wa ho axkrut nē wa kuta ¹⁹nē Jejus wŷr wa kumē nē wa kām:

—Kwa wa ma hwÿr tē nē hkukja. Nē kām: “Xà ka na pre Tirtūm mē ixwÿr amē nà? Nà xà kormā axtem hō na pa mē kormā amnhī wÿr hamār o ri ixpa?” Anē. E wa ma hwÿr tē nē ā hkukjēr anē nē tanhmā kot amnhī jarēnh to hā ama hāmri nē man akupÿn tē nē inhmā harē. Anē.

²⁰⁻²¹ Hāmri nhūm wa kuma nē ma hwÿr tē. Nhūm Jejus kormā mē ho mex o xa. Mē nohkre xwÿnhjaja nhūm akupÿm mē no ho mex. Nē mēkarōmnuti kot mē hwÿr gjēx xwÿnhjaja nhūm mē nē mē hapōx o ām rāhā nhūm wa ra hwÿr tē nē kormā hā mē omunh o xa. Hāmri nē kām Juāw Paxis kapēr jarē. ²² Hāmri nhūm wa kuma nē wa kām:

—Tÿ. Nà ām hāmri na ja hā ijarē. Ixpē mē ate ixkamā ajamak o apa xwÿnhhta na pa. Jakamā e. Wa kam nē tanhmā ixte amnhī nhīpēx to hā ixpumu hāmri nē ma akupÿm hwÿr tē nē aprī hā kām ijarē. Mē nohkre xwÿnhjaja na pa akupÿm mē no ho mex. Nē mē hkānhy xwÿnhjaja pa akupÿm mē hkà ho mex. Nē mē hyk o mē pa xwÿnhjaja pa akupÿm mē ho mex. Nē mē htyk xwÿnhjaja pa akupÿm mē ho hfir. Nē mē kēp amrakati nē ri mē pa xwÿnhjē mā mēmoj mex jarēnh o ri ixpa. Na pa hte ā mē ho mex o ri mē hkōt ixpa anē. Jakamā e kwa wa ma akupÿm hwÿr tē nē ā kām ijarēnh anē. ²³ Kē ijarēnh ma nē arī amnhī kaxyw ixkōt hamaxpēr tÿx rāhā nē. Koja ā amnhī nhīpēx anē nē hamakētkati nē ri pa. Nē tee ri ijarēnh kukamā hamaxpēr kēt nē. E wa tokyx ma akupÿm hwÿr tē nē ā kām ijarēnh anē. Anē.

Jejus kot Juāw Paxis mex ā harēnh

Matêwre 11.7-19

²⁴⁻²⁵ Nhūm pre ā Jejus wa kām amnhī jarēnh anē nhūm wa kuma nē ma akupÿm Juāw Paxis wÿr tē. Hāmri nhūm Jejus mē kot mar o kuhē xwÿnhjē mā tanhmā Juāw Paxis jarēnh to nē mē kām:

—Na ka prem kapōt ā mar kaxyw ma hwÿr mra. Nom ē mex ā omunh kaxyw rÿ hpijaam kām tanhmā kapēr to hā mar kaxyw hwÿr amrar kēt nē. ²⁶ Kēp Tirtūm nhÿ hā kapēr xwÿnh jakamā na ka prem mar kaxyw ma hwÿr mra. Tirtūm nhÿ hā kot ixkukamā ijarēnh o pa xwÿnh na. Ixpē Tirtūm kot mē akaxyw ixām xwÿnh ā na pre mē amā ijarēnh o pa. Nē hprī hā tanhmā mē amā ijarēnh to. Jakamā na kapēr mex o kot wam Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh o mē pa xwÿnhjē kapēr jakrenh. ²⁷ Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot Juāw kukamā tanhmā harēnh to nē harēnh kot:

Kot paj Ixkra hkukamā ma mē hwÿr harēnh o pa xwÿnh mē kē ma ri hkukamā mē kām harēnh o ri pa. Kē mē kuma nē kutēp tām amnhī nhīpēx.

Anhÿr o Tirtūm Juāw Paxis kukamā harē nhūm mē hā kagā. Tā nhūm mē awÿr kumē. ²⁸ Juāwja mex kumrēx. Na pre hprī hā ixkukamā tanhmā ijarēnh to ho pa. Nom ixkōt mē pa ho mē pa xwÿnhjē hkīnhā ixkōt pa ho pa hkēt ām ixkukamā ijarēnh o pa. Jakamā ixkōt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja na mex o kot Juāw Paxisja jakrenh. Mē kot ixkōt hprī hā inhmar o pa jakamā mē mex o kot hakrenh. Anē.

²⁹ Nhūm pre ā Jejus mē kām Juāw Paxis jarēnh anē. Mē kot Juāw mar o kuhē xwÿnh kwÿjjaja na pre htem tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Tā Juāw kot mē kām Tirtūm kapēr jarēnh ma nē axpēn mā Tirtūm mex ā harē. Nē axpēn mā:

—Nà ām hāmri. Tirtūm kapēr na mex kumrēx. Anē.

Hāmri nē amnhī tomnuj kaga nē Tirtūm kōt amnhī xunhwÿ. Jakamā nhūm Juāw Paxis Tirtūm mā mē hkrā kumrā.

³⁰ No nhūm Parijew nhō xwÿnhjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja jajē hkīnhā Juāw Paxis kaga

kumrêx. Jakamã nhũm mē hkrã kumrãr kêt nē. Mē kot Tirtũm kapēr kaga jakamã na pre htem Jejus kapēr ma nē ãm kuma. ³¹ Hãmri nhũm Jejus mē kãm:

—E pa mē amã mē piitã htÿx ri hamaxpēr ã tanhmã mē harēnh to ka mē kot amnhĩ nhĩpêx ã mē harēnh ma. ³² Te mē kot mēhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Mēhprĩrejaja na htem òrkwÿ kapem hije nē mēmoj to amnhĩkati ho hkrĩ. Nē tee ri hkwyjê kot amnhĩ nhĩpêx pumu nē mē kãm:

Kwa na pa mē amã gre htã ka mē ixkutã anhökrepôx kêt nē. Pa mē ja hã mē apumu nē hpãnhã mē amã mē htyk jarē htã ka mē akaprĩ nē amÿr kêt nē. Kwa mē ri ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nē.

Anhÿr o axpēn mã kapēr. Tã te mē ate mē urãk. Tirtũm kot mē awÿr ÿ hã kapēr xwÿnhjê rēnh tã ka mē te mēhprĩre kot amnhĩ nhĩpêxta pyrã nē mē ama ãm mē ama nē mē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē.

³³ —Juãw Paxis na pre mē awÿr mō nē ixpyrã nē apkur mex o ri pa hkêt nē. Nē ixpyrã nē wĩhti ho hkôm kêt nē pa. Tã ka mē ja hã omu nē hkaga nē atÿx ri Satanasti nhÿ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã hkamnhix nē ri harēnh o ri apa. Hãmri nē mēhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē. ³⁴ Tã pa Juãw pãnhã mē awÿr mō. Nē kurom apkati mē ixàpkur mex o ri ixpa. Nē kurom wĩhti hkwy ho ixkôm o ri ixpa. Ka mē ja hã ixpumu nē atÿx ri ixàpkur rũnh nē ixpipãnh o ri ixpa hã ixkamnhix nē ã axpēn mã ixto akapēr anhÿr o ri apa. Nē mē kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjê hkôt ri ixpa hã axpēn mã ijarēnh o ri apa. ã na ka htem axpēn mã ijarēnh anē. Jao te mē ate Juãw Paxis nhĩpêx pyrã nē ixkaga nē ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē. Na hte ã htÿx ri tanhmã mē hamaxpēr to ho mē pa xwÿnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri pa.

³⁵ —No tãm ri mē hamaxpēr o mē pa xwÿnhjaja na htem ahpÿnhã Juãw mē wa ixte amnhĩ nhĩpêx ã wa ixpumu nē axpēn mã wa ijarēnh o: “Nã ahpÿnhã wa kot amnhĩ nhĩpêx tã wa hamē ãm hãmri Tirtũm nhÿ hã kapēr jarēnh mex o pa. E pu mē wa urãk nē Tirtũm kôt amnhĩ xunhwÿ.” Anhÿr o axpēn mã wa ijarēnh o pa. Anē.

Parijew nhõ xwÿnh pē Simãwre jarēnh

Matêwre 26.6-13;

Makre 14.3-9; Juãw 12.1-8

³⁶ Tã nhũm Parijew nhõ xwÿnh pē Simãwreja amnhĩ nhõrkwÿ hwÿr Jejus mē hkôt mē pa ho pa xwÿnhjê mē kuwÿ. Mē kot kutã apkur kaxyw amnhĩ wÿr mē kuwÿ nhũm mē òrkwÿ hwÿr mra nē mē hwÿr agjê nē apkur kaxyw hkrĩ. ³⁷ Hãmri nhũm mēhõ nija mē hwÿr axã. Na pre hte amnhĩ tomnuj pix o pa. Hãmri nē Jejus ò krĩ hwÿr hpôx nē Simãwre nhõrkwÿ kamã apkur ã harēnh ma nē ma hwÿr tē. Mē hkuxwaxã hã à py nē ma hwÿr o tē. ³⁸ Hãmri nē hwÿr axã nē Jejus pumu nē hwÿr tē nē pum xa. Nē tee ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to ho paja mã hamaxpēr nē hpijaam nē hkaprĩ nē mÿr o xa. Hãmri nē Jejus kutã hkôn krã ho tēm nē nhÿ nē no kagô ho hpar go. Hãmri nē amnhĩ krã kĩ ho hpar grã nē kupã hãmri nē hpãnhã mē hkuxwa xã ho kuxwa. Kãm hkĩnh xaj ã hipêx anē. ³⁹ Hãmri nhũm Simãwre tee ri ja hã omu nē hamaxpēr o:

—Tk. Kwa jahti kot amnhĩ tomnuj pix o pa xwÿnh tã mē ixwÿr axã nē ã Jejus nhĩpêx anē nhũm amnhĩ nē hanor kêt nē. Kêp ãm hãmri Tirtũm nhÿ hã kapēr jarēnh o pa xwÿnh ronhÿx ja hã omu nē amnhĩ nē hanor kurê kumrêx. Anē.

⁴⁰ Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpēr ã omu nē hêx rom kãm kapēr nē kãm: —E Simãwre. Pa amã awjarē ka inhma. Anē.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Mex. Māmri inhmā awjarē pa ama. Anē.

⁴¹ Hāmri nhūm kām:

—Nà koja mēhō my wa hamēxkrut. Nhūm hōja mēhō pē kàxpore ho rax kumrēx nē ho ipresta. Nhūm hōja am kēp ho grire nē ho ipresta. Hāmri nē wa hamē kàxpore ho hapēx pa. ⁴² Hāmri nē akupŷm kot kēp ho ipresta xwŷnhta mā hpānhā ōr kaxyw tee ri amnhī kukamā hamaxpēr. Ra kot ho hapēx par jakamā tee ri amnhī kukamā hamaxpēr. Tā nhūm kot wa kām ho ipresta xwŷnhta wa hwŷr tē nē wa kām: “Kwa wa tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē. Na pa ra war ate ixto tewēn ā kagāta kaxōnh pa nhūm ja hapēx. Kot paj axte kām ijamaxpēr kēt nē. Jakamā wa māmri ajamakētkati nē axāmnhīx ri apa.” Anhŷr o wa kām kapēr. Ā mē ujarēnh kot anhŷr. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Simāwre mā ujarēnh anē. Hāmri nē hā hkukja nē kām:

—E nhŷ myja koja we kām ho tewēn xwŷnhta kīnh tŷx nē wehe? Anē.

⁴³ Hāmri nhūm kām:

—Nà kot kēp ho rax nē ho ipresta xwŷnhta koja kām hkīnh tŷx o hōta jakre. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tŷ. Nà am hāmri na ka ā harēnh anē. ⁴⁴ Tā mān ka ni kot ā inhīpēx anhŷr xwŷnhta pumu. Na ka amnhī nhōrkwŷ hwŷr ixwŷ pa axā nom ka inhmā gō hkŷŷ pa ho amnhī par kuhōnh kēt nē. Tā nhūm nija arom ā inhīpēx anē nē no kagō ho ixpar kuhō nē amnhī krā kī ho grā ho nhŷ.

⁴⁵ —Nē anhōrkwŷ hwŷr ixārta ā ka ixkahti hkōt inhmŷnh nē ixpār kēt nē. Tā kēt nija arom xatā ixpar pār o nhŷ. ⁴⁶ Nē ate orti ho ixkrā gregrer kēt tā nhūm arom mē hkuxwaxā ho ixpar kuxwa ho nhŷ. Mēhkukwaxā hā kàxpore xohtō htā nhūm àmnhīx ho ixpar kuxwa ho nhŷ. ⁴⁷ am hāmri na pa amā ja jarē. Nija kot

amnhī tomnuj tŷx tā pa ra nē kot amnhī tomnuj o ijapēx pa. Ra kot amnhī tomnuj tŷx xwŷnh ā amnhī pumunh jakamā na amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr pē kām ixkīnh nē ā inhīpēx anē. No ka na ka hte urāk nē amnhī tomnuj tŷx o apa htā urāk nē tee ri ja hā amnhī pumunh kēt nē. Tā nita kīnhā ate amnhī tomnuj kaga hkēt jakamā na ka am amā ixkīnh grire. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Simāwre mā kapēr anē. ⁴⁸⁻⁵⁰ Hāmri nē nija mā kapēr nē kām:

—E kànhmā xa. Ra ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr jakamā na pa ra ate amnhī tomnuj piitā amnhī katut kōt rēnh pa. Kot paj axte kām ijamaxpēr kēt nē. Jakamā māmri ma ajamakētkati nē axāmnhīx anhōrkwŷ hwŷr tē. Anē.

Hāmri nhūm mē kot axpēn kutā apkur xwŷnhjaja tee ri kot kām kapēr anhŷrja ā kuma nhūm ja mē kām mex kēt nē. Jakamā nhūm mē ri axpēn mā harēnh o:

—Tk. Kwa mēhō na hte ri kot Tirtūm kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx nē mē kot amnhī tomnuj o hapēx ā amnhī jarēnh o we ri pahti? Anē.

Mēnijē hkŷŷ kot Jejus kōt pa hā mē harēnh

Makre 15.40-41, 16.9

8 Tā nhūm Jejus ma mē piitā mē kām Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkōt pa. Krī rūnh kamā nē krī hkryre kamā. Mē kot amnhī tomnuj kaga nē Tirtūm kōt amnhī xunhwŷr nhūm kot amnhī tā mē omunh nē mē ho hkra kaxyw nhūm ri mē hkōt mē kām harēnh o pa. Nhūm ŷ hā mē ahkre ho mē pa xwŷnh pē 12jaja ma hkōt ri pa. ² Nē mēni hkŷŷjaja. Na pre ra Jejus mē hkŷŷjē nē mēkarōmnuti japōj. Nē mē hkŷŷjaja tanhmā mē ā kute xwŷnhjaja nhūm akupŷm mē ho mex. Xwŷnhjaja nhūm prem haxwŷja ma hkōt ri pa. Hō pē na pre Marir Matarēn nhūm pre ra Jejus nē mēkarōmnuti ho 7 nē hapōj. ³ Nē Joanā.

Joanā mjên Kujahiti na pre kêp pahiehti Erox mā mẽ àpênh xwỳnhjê krähtüm. Nê Sujânre. Nê kaxyw mênijê ohtô nê Jejus kôt tanhmā mẽ ho ajuta hto ho mẽ hkôt pa. Jao mẽ hikàxpore ho mẽmoj japrô nê ho mẽ kām mẽ ô nhípêx o ri mẽ hkôt pa.

Mëmo hy hkre xwỳnh

Matêwre 13.1-9; Makre 4.1-9

⁴Tā nhùm mẽ ra krī piitā rüm Jejus wỳr akuprô. Jakamā nhùm mẽ ohtô rax kumrêx nhùm Jejus mẽ kām ujarênh o nhỹ. No âm hprī hã ujarênh kêt nê. Mẽ kot Tirtüm kapêr mar nê tanhmā hkôt amnhĩ nhípêx to nhùm hã kuxi nê mẽ kām hã ujarênh o nhỹ. ⁵Nê mẽ kām:

—E mẽ inhma. Kojā mẽhõ ma pur mā mō nê pur kām mẽmo hy ho ukapêr o ri pa. Nom nhùm piitā amex kām rôrôk kêt nê. Kwỳ ahpỳnhã nhỹri rôrôk. Hãmri nhùm hkwy aptỳx kām rôrôk nhùm kuwênhre omu nê hwỳr mra nê hkrêr pa.

⁶—Nê kên kām hy hkwy rôrôk nê higrôt kutã nojarêr nê higrôt pa. No nhùm kamã aptỳx nê kamã kêp pika hkryre jakamã nhùm higrôt nhùm hã myt apha nê arigro htỳx mẽ nhùm grã pa. Kamã kên nhùm amgo mex kêt jakamã nhùm grã pa.

⁷—Nê mrônhi kamã rôrôk xwỳnhja haxwỳja higrôt tã no nhùm uti kêp amýtã nhùm ô hkêt nê.

⁸—No hirã kamã pika mex kām rôrôk xwỳnhja. Hãmri hirã kamã rôrôk nê higrôt mex nê piitã ô rax nê. Piitã kamã ô kêp 100. ã mẽ ujarênh kot anhỹr. E kwa mẽ ixujarênh ma nê kām ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Anê.

⁹Nhùm pre ã Jejus mẽ kām ujarênh anê. Hãmri nhùm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kuma nê tee ri hkukamã hamaxpêr nê kām:

—Kwa na pa mẽ ixprĩ hã axujarênh kôt mẽmoj pumunh kêt nê. Aprĩ hã mẽ

inhmã tanhmã harênh to pa mẽ ixprĩ hã kuma nã? Anê.

¹⁰Hãmri nhùm mẽ kām:

—Tôe. Nã kot paj mẽ amã harê. Tirtüm kām mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã mẽ amã harê. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nhùm Tirtüm kot ja hã mẽ omunh nê mẽ ho hkra. Ja na pa harê.

—No mỳjjaja na mẽ akĩnhã kām mar prãm nôkatĩ. Jakamã na htem ixujarênh ma nê âm kuma nê htỳx ri pa. Anê.

Jejus kot prĩ hã mẽmo hy jarênh

Matêwre 13.18-23; Makre 4.13-20

¹¹Hãmri nhùm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hy ho ukapêr ã mẽ ujarênhhta jarê ka mẽ inhma.

—Nã mẽmo hyta te kêp Tirtüm kapêr pyrãk. Nê ahpỳnhã hy rôrôk ã pikata te kêp ahpỳnhã mẽ kot Tirtüm kapêr mar xwỳnhjê kot amnhĩ nhípêx pyrãk. ¹²Mẽ kot mar xwỳnh kwỳjjaja te kot aptỳx kām hy rôrôk nhùm kuwênh kot hwỳr mrar nê hkrêr par xwỳnhhta pyrãk. Jao Tirtüm kapêr ma nhùm Satanasti te kuwênh kot hy hkrêr parta pyrã nê mẽ kot amnhĩ kaxyw Tirtüm kapêr kôt hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj tanhmã nê mẽ hkrã hto. Jakamã nhùm mẽ kapêr ma nom ho hamakêtkati tokyx anê nê axte kām hamaxpêr nê hkôt amnhĩ nhípêx kêt nê.

¹³—Nê mẽ kot mar xwỳnh kwỳjjaja te kot kênre kamã hkwy rôrôk nê higrôt nê grã par tokyx anhỹr xwỳnhhta pyrãk. Jao Tirtüm kapêr ma nê hkĩnh nê. Nê kām mar prãm nê. Tã nhùm mẽhõ tẽ nê Tirtüm nê tanhmã kām kapêr to nhùm mẽ kuma nê Tirtüm kaga. Te mẽmo hy higrôt nê grã par tokyx anhỹrta pyrãk.

¹⁴—Nê mẽ kot mar xwỳnh kwỳjjaja te kot mrônhi kamã hkwy rôrôk nê higrôt nhùm mrônhi kot kêp àmnar xwỳn-

hta pyræk. Jao kām Tirtúm kapēr mar prām nē. No âm määnēn kām hikukrêx rax nē hikàxpore rax prām xàj âm ja pix mā hamaxpēr o pa. Nē gaa nē ra gryk ā axte Tirtúm kapēr mā hamaxpēr nē hkôt amnhī nhîpêx kêt nē.

¹⁵—Nē mē kot mar xwÿnh kwÿjjaja te hirā kamā pika mex kām hy hkwy rôrök nē higröt nē ô raxta pyræk. Nē ixkapēr ma nē amnhī krā him hagjēnh tÿx nē ixkôt ri amnhī nhîpêx mex rāhā ho ri pa. Jakamā te ra mēmo hy hkreta ô rax mex pyræk. E. Ā ixujarēnh kot anhÿr. Anē.

Kanē mē guhkrax wa harēnh

Makre 4.21-25

¹⁶Nhūm Jejus arī mē kām ujarēnh o nhÿ nē mē kām:

—E mē inhma. Xà na htem kanē hpök hāmri nē guhkrax o hpro rÿ par krak ri unhwÿ? Nà na htem ā hipêx anhÿr kêt nē. Na htem hpök nē kÿxpê kuhê xà kamā unhwÿ nhūm hirā mex o kuhê. Nhūm htem ixkrem agjê nē hirā kamā mēmoj pumunh mex nē. Ja pyrā nē na pa hte mē ate inhmar tÿx kaxyw ixprī hā mē amā awjarē. ¹⁷Kormā mē ate mēmoj pumunh nē aprī hā mar kêt tā kot kaj mē tokyx aprī hā omu nē ama. Te mēmoj kot mē apê hpimxur pyræk tā koja tokyx mē amā amnhī to amnhirīt ka mē aprī hā omunh pa. Te mē ate kanē hpök kām aprī hā mēmoj pumunh mexta pyræk. ¹⁸Jakamā kêr ka mē ixkapēr mar tÿx nē hkôt ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Jao ixkapēr piitā mar tÿx nē. Nom kot ka mē mar tÿx kêt nē hā ano hkêt pa nē axte kām ajamaxpēr o apa hkêt nē. Anē.

Jejus kot tanhmā katorxà mē htōjê jarēnh to hā harēnh

Matêwre 12.46-50; Makre 3.31-35; määnēn Eprêw 2.11-12

¹⁹Nhūm Jejus arī mē ahkre ho nhÿ. Rôm nhūm katorxà nē htōjaja nhÿhÿnh hwÿr môn pōj. No nhūm mē kot mē hā

htu rax jakamā nhūm mē tee ri hwÿr gjêx kaxyw nē kormā kapôt ā kuhê. ²⁰Hāmri nhūm mēhōja mē omu nē Jejus mā mē harē nē kām:

—Kwa Pahihti. Ota ra akatorxà mē atōjaja awÿr pōj nē tee ri awÿr gjêx mā. O mÿj mē kormā kapôt ā kuhê. Anē.

²¹Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tōe pa ixkato nē mē omu. Inhmā mē hapêê. Nom kot kaj mē atō Tirtúm kapēr ma nē hkôt amnhī xām nē hkôt amnhī nhîpêx. Hā kot kaj te apê ixtō rÿ ixkatorxà kot amnhī nhîpêx pyræk o pu mē axpēn nhîpêx. Pa te inhmā mē hapê pyrā nē inhmā mē ajapê nē. Anē.

Jejus kot kôk mā kapēr ā harēnh

Matêwre 8.23-27; Makre 4.35-41

²²Tā nhūm apkati hō hā nhūm Jejus himô rax ā rēr kaxyw nojarêt nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mā kām:

—E kot puj mē jarāhā ma xarmā mō. Anē.

Hāmri nē mē pâr mā gjêx pa nē ma xarmā mō. Garirej rûm kato nē ma xarmā pika hō hwÿr kormā mō. ²³Nhūm ra Jejus ôtxwa nē pâr kre kamā gôr nē nō. Pu nhūm kôk àpêr tÿx nē nhūm gô axpēn tak tÿx nē kànhmā harī. Nē pâr kre kamā pikapîr rax nhūm pârta mē kām àr o mō nhūm mē tee ri amnhī nhîpêx. No nhūm Jejus arī htÿx gôr nē nō. ²⁴Hāmri nhūm mē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē kumra nē kām:

—Kwa Pahihti kànhmā nhÿ. Kot puj mē jarāhā pahtyk pa. Anē.

Hāmri nhūm kànhmā nhÿ nē kôk mā kapēr nē kām:

—E. Kwa hāmri anhîkrê. Anē.

Hāmri nhūm hpinhkrēnh par mē nhūm gô tām nôr kurê kumrêx. ²⁵Hāmri nhūm Jejus hkwyjê hwÿr apkjê nē mē kām:

—Kwa kormā te mē ate amnhī kaxyw Tirtúm mē wa inhmā ajamaxpēr tÿx kêt pyræk. Anē.

Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pē kot ā amnhī nhīpēx anhÿr ā omu nē no hawēnh rūnh nē tee ri axpēn pumunh pē hamaxpēr o kuhē nē axpēn mā:

—Kokÿÿ. Jejus kēp mē panhīō hkēt. Mē pahtō kot pu we te kot amnhī nhīpēx pyrà nē we kōk mā pakapēr nhūm we pama anhīkrē? Nà Jejus mē parom àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. Jakamā na ā anē. Anē.

**Jejus kot mēhō nē
mēkarōmnuti kator ā harēnh**

Matēwre 8.28-34; Makre 5.1-20

²⁶ Tā nhūm mē ra himō nhīhkjē hā krī pē Geras wÿr rē. Himō nhīkjē hā na pre pika pē Garirej. Nē Garirej nhīkjē hā na Gerasja. Jakamā nhūm mē ra hwÿr rē. ²⁷⁻²⁹ Hāmri nē pàr kre rūm hapōj nē api nē mra nhūm mēhō myja mē kutā tē. Na pre ra hwÿr mēkarōmnuti hkwy agiē nhūm mē ÿ hā oprē htÿx nē hkēnh nē ri mra. Nē ōrkwÿ kamā hkrī hkēt nē. Ām ri kapōt ā pa ho pa. Mē htykjē hā pika kamā kēn kre kaēx kōt ri pa. Na pre ra krī nhō xwÿnhjaja xatā tee ri unē nē hkaxpre. Tee ri kàx o ri hkaxpre htā no nhūm amnhī nē rēnh pa. Nhūm mēkarōmnuti tanhmā hkrā hto nhūm kapōt pix ā ri mra. Jakamā nhūm Jejus mē pàr rūm hapōj nē api nhūm mē omu nē mē kutā tē nē Jejus kaxpa. Nhūm amnhī wÿr omu nē nē tanhmā mēkarōmnuti mā kapēr to. Hāmri nhūm my xoprēja hwÿr tē nē kutā hkōn krā ho tēm nē nhÿ. Hāmri nē kàxpēē amnhī tā kām kapēr. Nom tām kapēr kēt nē. Mēkarōmnuti nhÿ hā kām kapēr nē kām:

—Pa Tirtūm Kra Jejus? Kwa mo kaxyw na ka mē ixwÿr tē? Kwa tanhmā mē ixto hkēt nē. Anē.

³⁰ Hāmri nhūm mē kām:

—Kwa tanhmā na mē anhīxi kute? Anē.

Nhūm mē kām:

—Nà mē ixpē Mēohtōhti. Anē.

Mēkarōmnuti ra kot hwÿr ohtō nē gjēx jakamā na prem ā kām amnhī nhīxi jarēnh anē. ³¹⁻³² Hāmri nē Jejus mā:

—Kwa jahti nē mē ijapōj nē mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xà hwÿr mē ixrēnh kēt nē. Hagrō hkwy mÿj wÿr mán mē ixrē pa mē hpānhā hwÿr mán hagjē nà? Anē.

Hagrōja kii mē kēp amÿm hixēt ā ri apkur o pa nhūm mē ā Jejus mā mē hwÿr amnhī to hwÿr anē. Hāmri nhūm mē kām:

—Tōe. Tō mē tām hwÿr mán mra. Anē.

³³ Hāmri nhūm mē kuma nē myta pē hapōj nē ma hagrōja wÿr mra kurē kumrēx nē mē kām gjēx pa. Hāmri nhūm myja akupÿm tām hkrā. No nhūm hagrōja mēkarōmnuti pymaj amÿra nē axkahkūm nē hprōt nē himō hā krā hixēt ā axpum rôrōk nē gōx kām mrō nē pikaprār pa. ³⁴ Hāmri nhūm hagrō jamār xwÿnhjaja tee ri omu hāmri nē ma mē ō patrāw wÿr akupÿm mē piitā mē kām harēnh o hprōt nē mra. ³⁵⁻³⁶ Nhūm mē tee ri mē kuma hāmri nē ma kot Jejus pumunh mā hwÿr mra nē hkaxpa. Nē kuri myta pumu nhūm ra akupÿm tām hkrā nē tām amnhī nhīpēx nē ē kamā mex nē nhÿ. Nhūm mē kot hā omunh xwÿnhjaja mē kām ujarēnh pa. Nhūm mē kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o ra kām ma nē. ³⁷⁻³⁹ Hāmri nē amnhī nē Jejus mā kapēr nē kām:

—E kwa mē tokyj ma akupÿm amrar kurē kumrēx. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē awjanā nē ma akupÿm pàr wÿr mra nē agiē. Nhūm akupÿm mex xwÿnhnta mē hkōt hkrā nom nhūm Jejus kām:

—Nà kot kaj mē ixkōt amōr kēt nē. Ma akupÿm anhō krī hwÿr mán tē nē Tirtūm kot tanhmā akupÿm ato mex to hā mē kām amnhī jarēnh o ri mē hkōt apa. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē ma akupÿm krīm tē nē ri mē kām Jejus kot tanhmā ho mex to hā harēnh ri mē hkōt pa.

**Jejus kot wa ho axkrut nē
wa ho mex ā harēnh**

Matēwre 9.18-26; Makre 5.21-43

⁴⁰Tā nhūm Jejus mē ma akupŷm xarmā mō nē rē nē mē kutēp mē pikuprōnh xwŷnhjē pumu. Nhūm mē ra amnhī wŷr mē omu nē mē kutēp gō jakàx ā pikuprōnh rax nē. Jakamā nhūm mē mē hwŷr pōj nhūm mē amnhī wŷr Jejus pumu nē hkīnh nē. ⁴¹⁻⁴²Hāmri nhūm Jajti ma hwŷr tē. Ijaew nhō Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hà ixkre jamār xwŷnh na pre. Nhūm pre hkra ni pyxire. Hā amgrà pē 12. Tā ra kēp à htŷx nē htyk kaxyw nē nō. Hāmri nhūm hipēêxàja tee ri omu hāmri nē Jejus wŷr tē nē kutā hkōnkrā ho tēm nē nhŷ nē ho kuwŷ nē kām:

—Pa akupŷm mē ixto mex xwŷnh maati. E awŷr na pa tē. Na ra ixkra ixpē htyk kaxyw. Pa tee ri omu nē kaxyw amā ijamaxpēr nē awŷr tē. Kwa ma ixkōt inhōrkwŷ hwŷr tē nē inhmā omu nē tokyx inhmā ho mex nà? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē ma hkōt tē. Nhūm mē ohtō nē wa hkōt pry hà mra nē axpēn nhīgā nē axpēn kujahēk o hkōt mra. ⁴³Hāmri nhūm mēhō nija haxwŷja wa hkōt tē. Na pre hte hkamrō hkryre rāhā ho pa hà ra amgrà kēp 12. Nhūm tōtō tee ri kot ho mex kaxyw hkane kaprŷ ho pa. ⁴⁴Jakamā nhūm tee ri amnhī kukamā hamaxpēr hāmri nē Jejus jarēnh ma nē ma mē hkōt hwŷr htēm kurē kumrēx. Nom nhūm mē ohtō rax nē hkōt mōr jakamā nhūm mē hkaēx kōt hwŷr tē nē hkatut kōt kēp ê nhīrē kupē. Hāmri nē ām kēp ê pix kupēnh tā akupŷm mex. ⁴⁵Hāmri nhūm Jejus kot kēp ê kupēnh ā amnhī tā omunh tā hēx rom mē ho hakēx nē mē omu nē mē kām:

—Kwa mē atō na ka ri amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tŷx pē ixpē ixē kupē? Anē.

Hāmri nhūm mē piitā tee ri axpēn pumu nē kām amnhī tā aprā. Hāmri nhūm Simāw Pētre kām:

—Mē kot apē amnār griā kot ka kēt ri mēhō kot apē hkupēnh xwŷnh ā ri mē hkukja. Kwa mām ām mēhō amarī apē hkupē. Anē.

⁴⁶Hāmri nhūm kām:

—Nà mēhōja amarī hkupēnh kēt nē. Na amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr tŷx pē ixpē hkupē. Tā ixāhpumunh tŷx xàja kōt na akupŷm mex. Nom ixte mēhō kot ixpē hkupēnh xwŷnhja pumunh jakamā na pa ixēx rom ā amnhī tā ri mē hkukjēr anē. Kwa mē atō inhmā amnhī jarē. Anē.

⁴⁷Hāmri nhūm mēhō nita kuma nē tee ri kēp kot amnhī to hpimxur prām kaprŷ. Hāmri nē hpijaam kām hwŷr htetet o tē nē kutā hkōn krā ho tēm nē nhŷ nē kām amnhī jarē nē kām:

—Ma pa na pa inhmā inhmex prām xàj apē axē kupē. Tā na pa akupŷm inhmex. Anē.

⁴⁸Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Tōe. Nà ra ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tŷx kōt ate ā amnhī nhīpēx anhŷr jakamā na ka akupŷm amex. E māmri ajamakētkati nē ma akupŷm tē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē hkīnh nē ma akupŷm tē. ⁴⁹Rōm nhūm Jajti mā àpēnh xwŷnhjē hō ōrkwŷ rŷm ma ō patrāw kutā tē nē wa hkaxpa nē Jajti mā kām:

—Kwa na ra apē akra ty. Jakamā mo kaxyw kot ka kēt amnhī kōt hwŷr Jejus o mō? Kwār māmri ma akupŷm tē. Anē.

⁵⁰Hāmri nhūm Jejus kuma nē Jajti mā kām:

—Kwa tee ri akra hkukamā ajamaxpēr kēt nē. Kaxyw inhmā mām ajamaxpēr tŷx nē. Kōja te ra apē htyk tā kōja akupŷm amā htīr. Anē.

⁵¹⁻⁵³Hāmri nhūm mē mō nē ōrkwŷ hwŷr pōj nē hwŷr axà nē mē omu nhūm mē ra htyk xwŷnhhta ā htu rax nē. Nē

omũj ri mur. Hāmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ mẽ mỳr ã mẽ omu nẽ mẽ kām:

—Kwa mẽ hāmri amỳr kêt nẽ. Na nireta mẽ apê htyk kêt na ãm gõr nẽ nõ. Anẽ.

Hāmri nhũm ra mẽ kot htyk ã omunh mex jakamã kuma nẽ ãm kuma nẽ axtem nẽ ri axpẽn mã hã hpêr o axkẽ. Hāmri nhũm Jejus htyk xwỳnhnta wỳr hitom wỳr ãr kaxyw nẽ amnhĩ kôt Juãw nẽ Xi-akre nẽ Pêtre nẽ kaxyw htyk xwỳnhnta katorxà nẽ hipêêxàja. Jajê pix na pre amnhĩ kôt mẽ ho agjê.⁵⁴ Hāmri nẽ htyk xwỳnhnta wỳr tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ kãm:

—Pa? Kwa tokyx kànhmã nhỹ. Anẽ.

⁵⁵Hāmri nhũm akupỹm htĩr nẽ kànhmã ỹr kurê kumrêx. Hāmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx kãm mẽmoj japêr kê kukrê. Mãn ra kãm prãm nẽ. Anẽ.

⁵⁶Hāmri nhũm katorxà mẽ hipêêxà wa amnhĩ jaêr pẽ akupỹm htĩr kãm omu nẽ kamã no pyma ho hkĩnh tỳx nẽ. Hāmri nhũm Jejus wa kãm:

—E wa inhma. Kêr ka wa akupỹm ixte war amã ho htĩr ã ri mẽ kãm ijarênh o ri apa hkêt nẽ. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

Jejus kot mẽ ho 12 nẽ ahpỳnhã mẽ rênh ã harênh

*Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre
6.7-13; Rukre 10.1-12;
mããnên Atre 13.49-50, 18.6*

9¹⁻²Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhnta pẽ 12jê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ixkapêr ma. Na pa ra mẽ amã ixãhpumunh tỳx xà hkwy gõ. Jakamã kêr ka mẽ inhỹ hã ma ri akwỳjê hkôt tanhmã mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ ã xwỳnhnta ho mex o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ hkwyjê nẽ mẽkarõmnuti japôj. Nẽ mẽ piitã mẽ kãm anẽ kê mẽ tokyx Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ kê mẽ ho hkra.³ Nom kêr ka mẽ amnhĩ kôt akukrêx ho ohtô nẽ ri ho apa

hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kaxpar xà hã kô ho apa hkêt nẽ. Nẽ kawà htur nẽ ho apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kôt axàpkur xà hã anhõ ho apa hkêt nẽ. Rỳ akaxpore rax nẽ ho apa hkêt nẽ. ãm mẽ anhõ kamĩs ho pixi nẽ haxà nẽ ri hã apa. Nẽ anhỹ kamã ã ri mẽ hkôt apa anẽ. Kê mẽ kot mẽ akapêr mar xwỳnhnta tãm mãn mẽ amã mẽ anhõ ho pa.

⁴—Nẽ kêr ka mẽ nhỹri krĩ hõ hwỳr põj nẽ apõx xà kamã mẽhõ nhõrkwy kamã hkôt ri apikamênh tãmtã kurũm akupỹm ajapõj nẽ ma hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr apa. Nom atỳx ri nhãm mẽ hwỳr amrar nẽ nhãm mẽ hwỳr amrar kêt nẽ.

⁵—Nẽ koja mẽ nhỹri mẽ akapêr kaga ka mẽ amnhĩ tã mẽ kamã ama nẽ tokyx mẽ kurũm ajapõj nẽ ma nhãm apa. Nẽ anojarêr nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ pyrã nẽ mẽ hkaga hã mẽ kot omunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hāmri nẽ ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr apa. Anẽ.

⁶Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm mẽ ãpênh ã karõ anẽ. Nhũm mẽ kuma hāmri nẽ hapõj nẽ ma mẽ hkôt pa. Ma krĩ piitã hkôt akupỹm mẽ ã xwỳnhnta ho mex nẽ Tĩrtũm kapêr o tanhmã mẽ ahkre hto ho ri mẽ hkôt pa.

Pahi Erox tee ri kot Jejus kukamã hamaxpêr ã harênh

Matêwre 14.1-12; Makre 6.14-29

⁷⁻⁸Hāmri nhũm pika pẽ Garirej kamã mẽ piitã Jejus jarênh ma nẽ ahpỳnhã ri tanhmã axpẽn mã harênh to. Mẽ hkwyjaja kêp finat Juãw Paxis akupỹm htĩr ã ri harê. Nhũm mẽ hkwyjaja amnepêm mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhnta hõ ra akupỹm htĩr ã harê. Nhũm mẽ hkwyjaja kêp finat Eris ã axpẽn mã harê. Jakamã nhũm pahihtĩ Eroxja mẽ kot ahpỳnhã tanhmã

ri harēnh toja ma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. ⁹Nē hamaxpēr o:

—Kwa mēhō na hte we ri ā amnhī nhīpēx anhūr o pa wehe? Nà finat Juāw Paxis kēt. Ra ixte amnepēm hā ixāmnēnh nhūm mē kot inhmā mut krāhyr nē hpīr kēnā. Kwa mēhō na hte we ri ā amnhī nhīpēx anē?

Anhūr o hamaxpēr hāmri nē kām omunh prām nē.

Jejus kot mē ho ohtō nē mē kām mē ō hā harēnh

Matēwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Juāw 6.1-14

¹⁰Tā nhūm Jejus nhī hā kapēr o mē pa xwŷnhjaja akupŷn hwŷr mran pōj nē mē kot ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa hā kām amnhī jarē. Hāmri nhūm mē kuma nē ma krī pē Pesēj wŷr kormā mē o mō.

¹¹Hāmri nhūm krī hkwȳ nhō xwŷnhjaja ra ma mē mōr ā mē harēnh ma nē ohtō nē ma mē hkôt mra nē nhŷri mē hkôt pōj. Nhūm Jejus amnhī kôt mē omu hāmri nē tanhmā mē ho mex to ho xa. Kôt mē à nē mē pa xwŷnhjaja nhūm akupŷm mē ho mex. Hāmri nē Tirtūm kapēr o mē ahkre nē mē kām:

—E kot kaj mē atō amā amnhī tomnuj kaga hprām xāj Tirtūm kôt amnhī xām nhūm amnhī tā apumu nē ato hkra. Hāmri ka ajamakētkati nē amex nē axāmnhīx ri apa.

Anhūr o mē kām kapēr pē mē ahkre ho xa.

¹²Tā nhūm myt àr kaxyw nhūm Jejus nhī hā mē ahkre ho mē pa xwŷnh pē 12jaja hwŷr mra nē kām:

—Kwa na ra kamāt o mō. Mē hano kê mē amnhī to krī hō japēr nē tokyx amnhīm mēmoj japrō nē kuku nē hikwŷ nē gōr. Mo mē panhō? ām jar kapôt pix kēnā. Anē.

¹³⁻¹⁴Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Kwa ka mē kamjaja mē kām mēmoj gō kê mē kuku. Anē.

Nhūm mē ohtō rax nē mē hkôt mra. Mēmyjaja kēp 5.000 nē kaxyw mē hprō nē mē hkrajaja. Jakamā nhūm mē kēp 12jaja Jejus kot ā mē kām kapēr anhŷrja ma nē tee ri mē hkukamā hamaxpēr nē kām:

—Kwa nà mo mē panhō rax? Mē panhō pāwti kēp sik nē kaxyw tep grà axkrutre kēnā kot kēt we mē piitā mē hipēx pa. Xà kot paj mē ma mra nē nhŷri mē kām mē apkur xà japrō nhūm mē kuku? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà pu mē kām mēmoj japrōr kēt nē. Mē panhōta kot puj mē kām ho angrā. E mē kām anē kê mē ahpŷnhā ri hije nē hkrī nē apku. Anē.

¹⁵Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām anē nhūm mē piitā hkrī pa. ¹⁶Hāmri nhūm Jejus pāwti mē tepta jamŷ nē kànhmā kaxkwa hwŷr rīt nē kànhmā kupē nē Tirtūm mā harē nē kām:

—Pa Papaj? Apē mē inhmā mē inhō xwŷnh jakamā amex o amex. Anē.

Hāmri nē mē kām ho hkry hpa nē hkôt mē pa ho mē pa xwŷnhjē mā kugō nhūm mē ô ri ho xa nē ho mē hipēx par kumrēx. ¹⁷Nhūm mē piitā apkur mex o hkrī. Mēōja mē kēp grire htā nhūm Jejus tanhmā mē kām ho rax to nhūm mē ohtō rax tā piitā kuku nē ho ôhy htu hpa. Nhūm arī mēō jakrēx prā nhūm Jejus kôt mē pa ho mē pa xwŷnhjaja akupŷm hakrēx o pikuprōnh pa nē ho kawà ho 12 nē ho nŷt pa.

Jejus kot amnhī tā hkôt mē pa xwŷnhjē kukjēr ā harēnh

Matēwre 16.13-19; Makre 8.27-29

¹⁸Tā nhūm arīgro hō hā nhūm Jejus nhŷri ahte Tirtūm mā amnhī jarēnh o nhŷ nhūm hkôt ri mē pa ho mē pa xwŷnhjaja ma hwŷr mra. Hāmri nhūm amnhī

wÿr mē omu nē amnhī tā tanhmā mē hkukjêr to nē mē kām:

—Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na htem ahpÿnhā expēn mā ijarēnh to wehe? Anē.

¹⁹ Hāmri nhūm mē kām:

—Nà na htem ahpÿnhā tanhmā ajarēnh to. Na hte kamā mē hkwyjaja ato finat Juāw Paxis ā ajarē. Nhūm kamā mē hkwyjaja ato finat Eris ā ajarē nhūm mē hkwyjaja tōhā apē Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh xwÿnhjê hō ra akupÿm htīr ā ajarē. Ā na htem ahpÿnhā ajarēnh anē. Anē.

²⁰ Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—No mē kajaja? Ixpē mēhō hā na ka htem ixkamnhīx? Anē.

Hāmri nhūm Simāw Pêtre kām:

—Nà mē pajaja na pa htem apē Tirtūm kot mē ixkaxyw axām nē mē ixwÿr amēnh xwÿnh ā ajarē. Nē apē mē xpi-itā mē inhō Pahi Maati hā ajarē. Ā na pa htem ajarēnh anē. Anē.

²¹ Hāmri nhūm kuma nē mē kām:

—Tÿ. Nà ām hāmri na ka htem ā ijarēnh anē. Ā ixte anhÿr kēnā. Nom kēr ka mē inhmar kumrēx. Kēr ka mē kormā ā akwÿjê mā ijarēnh anhÿr o ri apa hkēt nē. Anē.

Jejus kot amnhī kukamā amnhī jarēnh

Matêwre 16.21; Makre 8.31-33

²² Nhūm Jejus arī hkôt mē pa ho pa xwÿnhjê mā kapēr nē hprī hā tanhmā mē kām amnhī jarēnh to nē mē kām:

—Nà ām hāmri na Simāw Pêtre ijarē. Mē kajaja ra mē ate ja hā ixpumunh mex. No mē pahkwÿjaja na mē akīnhā mē kām ja hā ijarēnh mar nē ja hā ixpumunh prām kêt. Ijaew pigêtjaja nē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre o mē pa xwÿnhjaja nē patre krāhtūmjaja mē kām ja hā ixpumunh prām kêt. Jakamā koja mē nhÿrmā ixpynē nē ixtak rax nē. Hāmri nē ixpī. Nom kot paj ixtyk ā ap-

kati axkrunēpxi nhūm Tirtūm akupÿm ixto ixtīr. Anē.

Jejus krajaja tanhmā kot amnhī nhīpêx to hā mē harēnh

Matêwre 10.31, 16.24-28; Makre 8.34-9.1; Rukre 14.25-33; Juāw 12.24-26; mǎānēn Karatas 5.24; Piripos 2.4; Wam Pêtre 4.1-2; Apokarip 2.10-12

²³ Nhūm pre ā Jejus amnhī kukamā hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mā amnhī jarēnh anē hāmri nē hpānhā mē kot mar o kuhê xwÿnh piitā mē kām kapēr nē mē kām:

—E kot ka mē atō ate ixkôt amnhī xām ā amnhī jarē hāmri nē mǎānēn ā amnhī jarēnh anē nē amnhī jarēnh o: “Jejus kēp inhō Pahihti jakamā kot paj kapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx rāhā ho ri ixpa. Kwār ixkwÿjaja tanhmā hā inhīpêx to.” Anhÿr o apkati mē ā amnhī jarēnh anē.

²⁴ —Koja mē ixtā mē atōx pī rÿ tanhmā mē atō hto ka ty. Tā koja akaxwÿnh ma inhō krī mex wÿr àpir kurē kumrēx. Hāmri nē kamā atīr tūm nē amex rāhā apa ho apa. Nom kot kaj mē jar atīr prām xāj ixkaga hāmri nē hwÿr axàpir kêt nē.

²⁵ —Nē koja mēhō hikukrēx rax gryk ā Tirtūm kaga. Hā koja nhÿrmā ty nē ŷ kamā kuwy hwÿr ma mō nē amnhī kôt hikukrēx ō hpyr nē o mōr kêt nē. Kojā tee ri kuwy hwÿr mōr pymaj amnhī nē hikukrēx rax o amnhī pānhā amnhīrer prām kaprÿ.

²⁶ —Nē koja mēhō ixte mē ahkre hā inhma nhūm ja kēp omnuj nhūm ixkaga japēr. Hā kot paj nhÿrmā akupÿn mē ato amnhīptār kaxyw akupÿn wrÿ nē amnhī xwar kot ixkaga xwÿnhhta kaga. Ām hāmri na pa ā mē amā amnhī jarēnh anē. Kot paj nhÿrmā man akupÿn inhō Papaj nhÿ hā ixte mē ho amnhīptār kaxyw akupÿn wrÿ. Nhūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjaja man ixkôt wrÿ. Pa mē wrÿ hāmri nē mē kot ixkaga xwÿnhjaja pa amnhī pyrā nē mē hkaga. ²⁷ ām hāmri

na pa ã mẽ amã amnhĩ jarēnh anē. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptār kaxyw mẽ awỹr wrỹ. Tã kot kaj mẽ akwỹjaja kormã atĩr ri ja kukamã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpēx to hã ixpumu. Anē.

**Jejus kot kēn prēk nhĩmōk
ã hirã kamã ãm ã harēnh**

*Matēwre 17.1-8; Makre 9.2-8;
mãānēn Sikūn Pētre 1.16-18*

²⁸Tã nhũm semãnja hapēx nhũm Jejus Simãw Pētre nē Xiakre nē Juãw wa mẽ kãm kapēr nē mẽ kãm:

—E pu mẽ ma hixēt prēk mũj wỹr mō nē hwỹr api nē himōk ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarē. Anē.

Hãmri nē ma amnhĩ kōt hwỹr mẽ o mō nē hwỹr mẽ ho api. ²⁹⁻³²Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh o xa. Nom nhũm hkōt hixēt wỹr mẽ mōr xwỹnhjaja õtxwa htỹx nē ra gōr nē hikwỹ. Pu nhũm Jejus axtem hkuk nē xa. Nē ê haka htỹx nē xa. Hãmri nhũm ja wa kaxkwa rũm wrỹ nē kuri kãm kapēr o xa. Finat Mojes mẽ finat Erisja wa kuri kãm kapēr o xa. Na pre ra amnepēm Tĩrtũm amnhĩ wỹr wa ho api. Tã nhũm wa ra akupỹn wrỹ nē Jejus mã kapēr o xa. Mē hpimràatã hirã htỹx kãm axpēn mã kapēr o kuhê. Jejus kormã krĩ pē Jerujarē kapem mẽ kot hpir kēt ri nhũm wa mẽ axpēn mã htyk kukamã harēnh o kuhê. Nhũm wa kãm:

—Nã Tĩrtũm jamaxpēr xã hkōt kot kaj ã amnhĩ nhĩpēx anē.

Anhỹr o Jejus tyk kukamã kãm hamaxpēr o hihtỹx o wa xa.

Rõm nhũm mẽ õt xwỹnhjaja hkrã hapōj nē tee ri Jejus pumu. Nhũm mex kumrēx nē hirã htỹx kãm xa nhũm mẽ omu nē kuri wa ãm xwỹnhta wa omu. ³³Hãmri nhũm Mojes mẽ Eris wa ra akupỹm nojarēt nhũm Simãw Pētre tee ri ja hã wa omu nē Jejus mã kãm:

—Kwa Pahihti. Nã ãm hãmri na pu mẽ amnē mō. Kwa pu mẽ kritpēm jar axkamē nē tokyx panojarēt kēt nē. Pa mẽ amã pô nhĩrõnh o axkrunēpxi nē hipēx. Amã hõ nhĩpēx nē Mojes mã hõ nhĩpēx nē Eris mã hõ nhĩpēx ka mẽ kamã akrĩ. E kwa pa mẽ amã ho anē nã? Anē.

Nhũm amnhĩ krã hkōt ã kãm kapēr anē. ³⁴Hãmri nē kormã kãm kapēr rõm nhũm kakrã jaka tỹxja wrỹ nē mẽ hkunor nhũm wa mẽ kamã kuhê. Hãmri nhũm Simãw Pētre mẽ Juãw mẽ Xiakreja mẽ tee ri kakrã kot amnhĩ nhĩpēx ã omu nē kãm ma nē. ³⁵Hãmri nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm kapēr nē mẽ kãm:

—E ota Ixkra xa. Mē ate kamã ajamak o apa xwỹnhta na. Inhmã hapêê. Kēr ka mẽ ãm tapxipix kapēr mar tỹx o ri apa. Anē.

³⁶Hãmri nhũm mẽ kuma nē kãnhmã rĩt nē ãm Jejus pix pumu nhũm ahte xa. Nhũm kuri wa ãm xwỹnhta wa ra ma akupỹm api nhũm mẽ Jejus pix pumu.

Mē tapxipixjaja na prem ã Jejus kot amnhĩ nhĩpēx anhỹr ã omu nom taxy kormã nhãm hkwỹjê mã harēnh kēt nē. ãm axpēn pix mã harēnh pē hkukamã hamaxpēr o ri Jejus kōt pa.

**Jejus kot mẽhõ nē
mēkarõmnuti janor ã harēnh**

Matēwre 17.14-21; Makre 9.14-29

³⁷Tã nhũm apkati nhũm mẽ ma akupỹm ahparmã hkwỹjê hwỹr wrỹk o mō. Nē mẽ hwỹr hpõx o mō nhũm mẽ ra mẽ kutēp pikuprõnh rax nē kuhê. ³⁸Hãmri nhũm mẽhõ myja amnhĩ wỹr mẽ omu nē mẽ kutã tē nē mẽ hkaxpa nē Jejus pumu nē kãm:

—Pa Jejus. Kwa ixkamã axukaprĩ nē inhmã ixkra ho mex. ãm ixpē pyxire. ³⁹Na hte mēkarõmnuti xatã ixpē tanhmã ho nhũm ÿ hã amỹra nē mra nē rōrōk nē hakwa jamrô ho hikwỹ nhũm tokyx kãm urer kēt nē. Nhũm ra ixpē homnuj tỹx nē. ⁴⁰Hãmri pa akōt mẽ pa ho mẽ pa

xwÿnhjê hwÿr o tē nhūm mē kot inhmā ho mex kaxyw tee ri tanhmā ho hkapyrÿ. Anē.

⁴¹ Hāmri nhūm kuma nē hkôt mē pa ho pa xwÿnhjê mā kām:

—Hêxta waa nē. Na ka mē ra ixte Tirtūm nhÿ hā mē ho mex ā xpumunh o ixkôt apa ryy tā kormā ixpyrā nē ā mē hipêx anhÿr kêt nē. Mān ka mē kormā mē kaxyw Tirtūm kôt ajamaxpēr tÿx kêt nē. Anē.

Hāmri nē myta mā kām:

—E amnē ixwÿr akra ho tē pa inhno ho omu. Anē.

⁴² Hāmri nhūm hwÿr o tē nhūm mēkarōmnuti axte kêp ho pika kura nhūm amÿra nē tēm nē nō. Hāmri nhūm Jesus omu nē nē mēkarōmnuti kator nhūm akupÿm mex nē kànhmā nhÿ. Hāmri nhūm akupÿm hipêêxā mā kugō.

⁴³ Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pē Jesus kot ā hipêx anhÿrja ā omu nē ri axpēn mā harēnh o:

—Kokÿÿ. Hêxta waa nē. Pēr ām Tirtūmja ām àhpumunh o àhpumunh. Anē.

Jesus kot htyk kukamā amnhī jarēnh

Matêwre 17.22-23; Makre 9.30-32

⁴⁴ Hāmri nhūm Jesus hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mā kām:

—E kot paj mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē inhmar tÿx nē. Na pa pre mē ate aa mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ixpa pix kaxyw mē awÿr ixwryk kêt nē. Kojā mē tokyx mē kām ixtā amÿnē nhūm mē xipī. E kwa kêt ka mē ja ma nē hā anohtÿx nē ho apa. Anē.

⁴⁵ Hāmri nhūm mē tee ri kot ā amnhī jarēnh anhÿrja ma nē axpēn mā:

—Kwa mo na pēr ri ā amnhī jarēnh anē? Kêp mē panhō Pahi Maati hā kot amnhī jarēnh kēnā kot kêt mēhō kupī.

Anhÿr o axpēn mā ri harēnh o kuhê. Hāmri nē mē kām ā kot amnhī jarēnh anhÿrja mar prām kêt jakamā hprī hā

tanhmā hā hkukjêr to hkêt nē. Ām akryk mar o kuhê.

Mē kot amnhī to rūnh xwÿnhjê jarēnh

Matêwre 18.1-5; Makre 9.33-37;

Rukre 22.24-27; mǎānēn Pīripōs 2.3-9; Wam Pêtre 5.5

⁴⁶ Tā nhūm Jesus kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja tanhmā amnhī kukamā hamaxpēr to hāmri nē axpēn mā:

—Kwa mē pahtō kot puj we nhÿrmā pahpē pahi nē mē ho amnhīptār rax o pahkwÿ jakre? Anē.

Hāmri nē ja hā axpēn kukjêr o Jesus kôt mō nē axpēn mā: “Nà pa.” Nhūm mē hkwyja: “Nà kêt pa.” Anhÿr o hkôt mō. ⁴⁷ Hāmri nhūm Jesus mē kuma nē mē hamaxpēr kôt mē omu. Hāmri nē xa nē amnhī wÿr mēhprjê mā hpa ho apē nhūm hwÿr tē nē kuri xa. ⁴⁸ Hāmri nhūm Jesus hkôt mē pa ho pa xwÿnhjê mā tanhmā harēnh to nē mē kām:

—E mē inhma. Kêr ka mē apē pahi pyrāk o tanhmā amnhī jarēnh to ho ri apa hkêt nē. Ām te amarī ri mē apa pyrāk o amnhī nhīpêx o ri apa. Jao nhÿri mēhprīre hō pumu nē kamā axukapri ho kām mēmoj tanhmā ho rÿ kām mēmoj gō. Hāmri nē te pa ate tanhmā ixto mex to pyrāk o amnhī nhīpêx. Nē kot ka mē atō pa tanhmā ixto mex to nē te ate Tirtūm tanhmā ho mex to pyrāk o amnhī nhīpêx. Kot kaj mē ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri apa nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nē mē ate amnhī to rūnh kêt tā nhūm tām mē ate amnhī to rūnh xwÿnh ā mē ajarē. E kot kaj mē amā amnhī to rūnh prām nē ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri apa. Anē.

Mēhō kot Jesus nhÿ hā tanhmā amnhī nhīpêx to hā harēnh

Makre 9.38-41

⁴⁹ Hāmri nhūm Jesus kôt mē pa ho pa xwÿnhjê hō pē Juāwja nhÿhÿnh hwÿr hpōx o tē nē kām:

—Kwa Pahihti. O mŭj mēhō kēp mē pahkwŷ hkēt tā anhīxi jarēnh kōt mē nē mēkarōmnuti janor o pa. Pa mē tee ri kot ā amnhī nhīpēx anhŷr ā omu nē nē kām ixkapēr. Kēp mē pahkwŷ hkēt kēnā kot kēt ā mē hanor anhŷr o pa. Anē.

⁵⁰ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Kwa nà ja nē tanhmā kām nē hkēt nē. Koja mēhō mē pahkwŷm ri tanhmā mē ahkre hto hkēt nē hāmri nē kēp mē panhīōō. Ra mē pahkōt kot amnhī nhīpēx o pa mā kēnā. Jakamā kwa mē ja nē tanhmā kām akapēr to hkēt nē. Kwār māmri ā amnhī nhīpēx anhŷr o ri pa. Ja mex kēnā. Anē.

**Samar nhō xwŷnhjaja kot
Jejus kaga hā mē harēnh**

Atre 8.14-15

⁵¹ Hāmri nhūm Jejus akupŷm kaxkwa hwŷr àpir kaxyw ra hwŷr apkati grēre ho mōr jakamā nhūm hamaxpēr o:

—E pa ma akupŷm Jerujarē hwŷr mō. Nà kot paj anē. Mē kot kamā tanhmā ixto mā tā kot paj ma akupŷm mē hwŷr mō. Anē.

⁵² Hāmri nē amnhī kukamā mē hkwyjē rē nhūm mē ma mē hkukamā Samar nhō krī kamā nhŷri mē kot amnhīm hikranh xà japēr o mō. ⁵³ Nom nhūm Samar nhō xwŷnhjaja kēp Jerujarē nhō xwŷnhjē hprām nōkati jakamā Jerujarē hwŷr mōr ā mē harēnh ma nē amnhī nē mē hkurē. ⁵⁴ Hāmri nhūm mē tee ri amnhī tā mē kuma nē awjanā nē akupŷm Jejus wŷr mra nē kām mē harē. Hāmri nhūm Juāw mē Xiakre wa mē harēnh ma nē mē kamā gryk nē nē Jejus mā:

—Kwa Pahihti. Nà na mē axtem nē amnhī nē mē pahkurē. Jakamā e kwa pu mē kaxkwa rūm mē hipy kuwy hpōk kwŷ rē kē mē hkaxàr pa nà? Anē.

⁵⁵ Hāmri nhūm wa kuma nē wa kām:

—Tk. Kwa nà wa ajamaxpērja mex kēt. Pu mē ā ri mē hipēx anhŷr kēt nē. Koja Tirtūm kām ja ho anhŷr prām nē rī

tām tanhmā mē ho. No mē papajaja pu mē ri mē kamā pagryk xàj tanhmā mē hipēx to hkēt nē. Pu mē ā mē hipēx anē nē ra amnhī tomnuj tŷx nē. Kwa wa ri ā ajamaxpēr anhŷr kēt nē. Anē.

⁵⁶ Hāmri nē mē ma Samar rūm hapōj nē hpānhā nhām krī hō hwŷr pa.

**Mē hkwyjaja kām Jejus kōt pa
hprām ā mē harēnh**

Matēwre 8.18-22

⁵⁷ Tā nhūm Jejus mē kormā mōr ri nhūm mēhōja hwŷr tē nē kām:

—Pa Jejus? E kot paj ma akōt ixpa ho ixpa. Anē.

⁵⁸ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ko ka mā. Kam nē rī ma ixkōt ri apa ho apa. Nom kêr ka inhmar kumrēx nē rī kormā ixkōt apa. Na hte xore pika hkre kamā hikwŷ xà. Nē kuwēnhre pī nhīmōk ā hikwŷ xà. No pa na Tirtūm kot mē awŷr inhmēnh xwŷnh tā jajē hkīnhā inhōrkwyŷ hkēt. Na pa hte ām nhām krī hō hwŷr ixpa nē nhām ixpa. Tā xà kot kaj ixpyrā nē ā amnhī nhīpēx anhŷr o ri apa nà? Anē.

⁵⁹ Nhūm pre ā kām kapēr anē hāmri nē nhām mēhōja wŷr apkjē nē kām:

—Pa? No ka? Xà kot ka ma ixkōt apa ho apa nà? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tŷ no ām kormā. Koja nhŷrmā inhīpēxaja tanhmā amnhī to nē ty măn. Pa haxà hāmri nē rī kormā ma akōt ixpa ho ixpa. Anē.

⁶⁰ Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Kwa nà ri ā ajamaxpēr anhŷr kēt nē. Ma ixkōt apa ho apa kurē kumrēx. Kē mēmoj ano kupyŷ rŷ inhnē apē amnār kēt nē. Kwār mē htŷr tŷm nē mē pa hkēt mā xwŷnhjaja măn axwakre kamā amā anhīpēxà jamār o pa nhūm nhŷrmā ty kē mē amā haxà. Ka māmri ma Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkōt apa. Kē mē ama nē mē hkwyjaja hkōt amnhī xunhwŷ nhūm mē ho hkra. Anē.

⁶¹ Nhũm pre ã kãm kapêr anê hãmri nhũm nhãm mēhō myja haxwýja hwýr tē nē kãm:

—E. Pa kot pa ma akôt ri ixpa ho ixpa. Nom kormã. Pa ma akupým tē nē ixkwýjê mã amnhĩ jarê nē tanhmã amnhĩ to hpa mãn. Hãmri nē mēmo arĩgro hã ri kormã ma akôt ixpa ho ixpa. Anê.

⁶² Hãmri nhũm tee ri kuma nē kãm:

—Kwa nã. Kot kaj ã ajamaxpêr anê hãmri nē ixkôt apa htã te amnhĩ katut kôt arĩt rãhã ho ri apa pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Kwa ã ajamaxpêr anhýr kêt nē ma ixkôt apa kurê kumrêx. Anê.

Jejus kot mē hwýr mē kêp 72 rēnh ã harēnh

Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 9.10-11; mãânên Atre 13.50-51, 18.6

10 Tã nhũm Jejus axte amnhĩ kaxyw mē ho 72 nē mē kurê. Hãmri nē mē ho axkrut kapên nē ma nhýhým krĩ hkwý hkôt amnhĩ kukamã mē kurê. Mē kot mē hkôt ri Tirtũm kapêr o mē ahkre ho pa kaxyw. ²Hãmri nē mē kãm:

—Na mē ohtô rax nē kormã Tirtũm kapêr mar kêt nē. No ãm kormã mē ate mē kãm harēnh o apa kaxyw mē agrêre. Te pur kãm harôj kamrêk pa nē ãm tã no ãm kaxyw hikēnh xwýnh grêre pyrãk. Jakamã kwa mē ho Tirtũm wý kē axte mē kaxyw mē hkwýjê rê.

³—E kot paj ma mē hwýr mē arê. Ma mē hkôt mē ate Tirtũm kapêr o mē ahkre ho ri apa kaxyw. Jakamã kot kaj mē te ate ôwêhti kot mry xoprê hwýr amnhĩ to mrrar nhũm kot hkwý hpar pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Kojã mē hkwýjaja mē ate mē ahkre ma nhũm ja mē kêp omnuj nē nhũm mē hã tanhmã mē anhĩpêx to. Tã kêt ka mē tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr nē amã mē uma hkêt nē.

⁴—Nê kêt ka mē hwýr anojarêr nē amnhĩ kôt amrykã rý akawã rý aparkã hō ho apa hkêt nē. ãm anhý kamã ma

mē hwýr apa. Nê mē hwýr mra nhũm mē nhýri pry hã mē atō kaxpa nē amã kapêr o xa ka wa axpên mã akapêr ry hkêt nē. Anojarêr kãm kãm akapêr krãnre nē mē hakre nē ma krĩm apa.

⁵—Nê kêt ka mē hwýr pøj nē nhýri mē ôrkwý hwýr agjê nē mē kãm: “Xà kot paj mē ato Tirtũm wý kē mē ato mex nē ka mē ajamakêtkati nē ri apa?” Anê.

⁶Hãmri nhũm mē ama nhũm ja mē kãm mex japêr nhũm mē hkĩnh nē amã: “ý kam nē mãmri mē ixto awý.” Anê. Hãmri ka mē ama nē tanhmã mē ho Tirtũm wýr to. No kojã mē apê ja kaga ka mē ho hwýr kêt nē.

⁷—Nê kêt ka mē nhýri mē ôrkwý kamã mē hwýr pøj hãmri nē mē hkôt ri apikamēnh tãmtã nē akupým mē kurũm ajapøj nē ma hpãnhã krĩ hō hwýr apa. Nê mē axãmnhĩx mē kuri axàpkur o ri apa. Mēmoj to akôm o ri apa. Ra mē ate mē ho mex pê mē kãm Tirtũm kapêr o mē ahkre ho apa kênã. Jakamã kwãr mē mãmri amnhĩ pãnhã mē amã mē axàpkur xã gō ka mē kuri mē apku.

⁸—Nê kêt ka mē nhýri mē hwýr pøj nhũm mē ato mex nē. Nê mē amã mēmo mē apkur xã gō ka mē mãmri axãmnhĩx aku. Aa kormã mē ate mēmojta kur kêt tã mãmri ajamakêtkati nē aku. No tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpêr to hkêt nē.

⁹—Nê kêt ka mē ã mē kãm akapêr anê nē mē kãm: “Tirtũm kãm mē ato hkra hprãm. Na hte amnhĩ wýr mē awý.” Anê hãmri nē akupým mē kãm mē à xwýnhjê ho mex. ã kot kaj mē mē kãm amnhĩ nhĩpêx anhýr o ri mē hkôt apa.

¹⁰—Nê kêt ka mē nhýri mē hwýr pøj nhũm mē ãm mē apumu nē amnhĩ nhôrkwý hwýr mē awýr kêt japêr. Hãmri ka mē tee ri amnhĩ tã mē omu hãmri nē ra ma nhãm apa kaxyw. ¹¹Hãmri nē anojarêr nē mē kãm: “E mē inhma. Tirtũm kot mē pahwýr mēnh xwýnhhta na mē awýr wa inhmê pa wa mē awýr mō. Wa

ixte Tirtûm kapër o mē ajahkre kaxyw. Kām mē ato hkra hprām nhûm wa ixte mē amā harēnh kaxyw na pa pre wa ā mē awÿr inhmōr anē. Tā ka mē harēnh ma nē wa ixkaga. Jakamā kot paj wa jar mē anhō krī kamā amnhī par kà hā aw-jagrō kapī. Mē ate Tirtûm kaga hā amnhī pumunh nhûm Tirtûm kot amnhī pyrā nē mē akaga hā mē ate omunh kaxyw kot paj wa mē anoo mā ā amnhī par kà hā aw-jagrō kapir anē. Kot kaj mē nhÿrmā tee ri ā amnhī nhīpēx anhÿrja mā aja-maxpēr nē akapirī htÿx kumrēx kām ga. Ām hāmri na pa wa mē amā ja jarē.” Anhÿr o mē kām akapēr nē mē kēp ajapōj nē ma hpānhā nhām krī hō hwÿr apa kurē kumrēx.

¹²—Koja nhÿrmā Tirtûm mē kot amnhī tomnuj mÿrapē tanhmā mē ho. Na pre ra ā krī pē Sotō nhō xwÿnhjē nhīpēx anē. Na prem amnhī tomnuj tÿx o pa nhûm Tirtûm tanhmā mē kot amnhī tomnuj tÿx ā tanhmā mē ho. Tā jar mē kot kām ixkapēr mar prām kēt nē mē kot ixkaga xwÿnhjaja. Koja Tirtûm ixtā mē omu nē kot Sotō nhō xwÿnhjē nhīpēx pyrāk o mē hipēx nom tanhmā mē ho htÿx o mē hakre.

—E kēr ka mē ma krī hkwȳ hkōt apa nē ā mē kām akapēr anhÿr o ri apa. Anē.

Mē kot Tirtûm kōt hamaxpēr kēt xwÿnhjē jarēnh

Matêwre 11.20-24

¹³⁻¹⁴Tā nhûm Jejus krī hkwȳ nhō xwÿnhjē mā kapēr o xa nē mē kot amnhī tomnuj ā mē kām akir. Krī pē Korajī mē Pesēj nhō xwÿnhjē kumrēx mā kapēr nē mē kām:

—E mē inhma. Amnepēm krī pē Sitō mē Xir wa kamā mē pa xwÿnhjaja na prem tanhmā amnhī tomnuj tÿx to ho pa nhûm Tirtûm mē omu nē hā mē homnuj tÿx nē. Tā kwa mē o kora Korajī mē Pesēj wa kamā mē apa xwÿnhjaja.

Ra ixte mē amā mē ate mēmoj pumunh kēt o anhÿr rax o ixpa htā ka mē omu nē arī amnhī tomnuj o ri apa nē tokyx amnhī tomnuj kaga hkēt nē. Jakamā kot kaj mē amex kēt nē. Kop apu Sitō rÿ Xir kamā mē ixte mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kēt kwÿ ho anhÿr o ri ixpa ronhÿx mē omu nē mē arom amnhī kaxyw ixkōt hamaxpēr kurē kumrēx. Nē tee ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa hā amnhī pumu nē hkapirī nē ā amnhī nhīpēx anhÿr kaga hpa. No mē kajaja na pa tee ri mē amā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa kaprÿ. Ka mē ja hā ixpumu nē ām ixpumu nē amnhī tomnuj kaga hkēt nē. Tā koja nhÿrmā Tirtûm mē piitā mē kot amnhī tomnuj mÿrapē tanhmā mē hipēx to. Hāmri nē tanhmā Sitō mē Xir wa kamā mē pa xwÿnhjē jarēnh to nhûm mē kot amnhī tomnuj mÿrapē amnhī xā htÿx kamā hamak o ri pa. No mē kajaja mē ate amnhī tomnuj tÿx o mē hakrenh jakamā koja Tirtûm mē hkīnhā mē atomnuj tÿx o mē atomnuj tÿx. Ka mē amnhī xā htÿx kamā ajamak rāhā ho ri apa ho apa. Anē.

¹⁵Nhûm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. Hāmri nē hpānhā Kapanau nhō xwÿnhjē mā kapēr nē mē kām:

—No mē apē Kapanau nhō xwÿnhjaja. Kot kaj mē ajaxwÿja mē amex kēt nē. Mē ate amnhī tomnuj kagare pyrā nē Tirtûm nhō krī hwÿr akra ho apa. Nom kot kaj mē atō hwÿr axāpir kēt nē. Kot kaj mē ma kuwy maati hwÿr ajapēx pa kām ga.

¹⁶Anhÿr o mē kām kapēr hāmri nē hpānhā hkōt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mā kapēr nē mē kām:

—Kot kaj mē Tirtûm kapēr o mē ahkre ho ri apa nhûm mēhō ama nē akapēr kōt amnhī nhīpēx. Hā koja te pa kot ixkōt amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx. No koja amar kēt nē akaga hāmri nē te pa kot inhmar kēt nē ixkaga pyrāk o amnhī nhīpēx. Jao määnēn Tirtûm kaga.

Anē hāmri nhūm mē kuma hāmri nē anhrà nē axkrut kapēn nē ma ahpýnhā krī hkôt anhrà.

Mē hkīnh nē ri mē pa xwýnhjē jarēnh

Apokarip 3.5

¹⁷Tā nhūm mē kēp 72jaja krī hkwy rūm akupýn Jejus wýr pōj. Piitā hkīnh nē hpōx pa. Hāmri nē kām:

—Kwa Pahihti. Na pa prem anhy hā mē nē mēkarōmnuti japōx rax nē. Na pa prem mē nē mē hano nhūm mē ām mē kurūm hapōx kurē kumrēx. Anē.

¹⁸Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tōe. Ixāhpumunh tỳx o ixte Satanasti jakrenh jakamā na ka htem inhy hā mē hano nhūm mē tee ri mē akutā hihtỳx prām. Hāmri nē te na haxēnh prēprēk pyrāk o amnhī nhīpēx nē mē kurūm hapōx kurē kumrēx pa ja hā mē omu. ¹⁹⁻²⁰Mēkarōmnuti te kot kagā xoprē rỳ te kot makre pyrāk. Tā ra ixte mē amā ixāhpumunh tỳx xā hkwy nhōr jakamā na ka prem mē kām akapēr nhūm mē tee ri akutā tanhmā amnhī tỳx to hprām. Tā koja Satanasti tee ri mē ate nhýrmā Tirtūm mē wa ixri atír tūm nē apa pymaj tanhmā mē ano kupyrt to kaprý. Ra Tirtūm kot ō kagā kamā mē atír tūm nē mē apa kaxyw mē anhīxi hā kagā kēnā. Jakamā kwa mē jam ajamaxpēr o akīnh nē ajamakētkati nē ri apa. No kēt mēkarōmnuti kot mē akapēr mar nē mē kurūm hapōxta ā mē omunh xā hkôt pix mā akīnh nē ri apa hkēt nē. Anē.

Jejus kīnh kām kot Hipēèxà mā amnhī jarēnh

Matēwre 11.25-27

²¹Tā nhūm Tirtūm Karō tanhmā Jejus to nhūm ý hā hkīnh nē xa. Hāmri nē Tirtūm mā kapēr nē kām:

—Pa Papaj? Nà apē mē xpiitā mē inhō Pahi Maati na ka. Pikap ri mē pa xwýnhjaja nē kaxkwa kamā mē pa xwýnhjaja apē mē xpiitā mē inhō Pahi Maati na ka.

Ām hāmri na ka hte amnhī nhīpēx mex o ri apa. Na ka hte mē āhpumunh tỳx ā mē kot amnhī jarēnh xwýnhjē mā axāhpumunh tỳx o amnhīrit kēt nē. Ām mē āhpumunh kēt ā mē kot amnhī jarēnh xwýnhjē pix mā na ka hte ja ho amnhīrit nhūm mē tapxipixjaja ja hā apumu. Ām hāmri na ka hte amā hprām xā hkôt ā mē piitā mē hipēx anhyr o ri apa. Jakamā mē kot amnhī to hkryre xwýnh pixjaja na htem ate amnhī nhīpēx ā apumunh o pa.

²²—Na ka pre inhīhkra kamā mēmoj piitā haxār pa. Ixte ho amnhīptār o ri ixpa kaxyw. Jakamā kapxipix na ka hte ixpē akra hā ixpumunh par. No jar ri mē pa xwýnhjaja na mē kot ja hā ixpumunh kēt. Nē määnēn papxipix na ixte ate tanhmā amnhī nhīpēx to hā apumunh par. Jakamā na pa hte ā amnhī nhīpēx anē nē inhā hprām xā hkôt mē hkwyjē mā ato amnhīrit o ri ixpa nhūm mē ixpyrā nē ate tanhmā amnhī nhīpēx to ho apa hkôt apumu. Anē.

Jejus kôt mē pa xwýnhjaja kot hkôt omunh o pa hā mē harēnh

Matēwre 13.16-17

²³⁻²⁴Nhūm pre Jejus ā Tirtūm mā amnhī jarēnh anē hāmri nē hpānhā hkôt mē pa ho mē pa xwýnhjē mā kapēr nē mē kām:

—E na ka htem ixkôt mē ano ho ixte tanhmā amnhī nhīpēx to hā ixpumunh o ri apa. Nē mē ajamak o ixkapēr mar o ri ixkôt apa. No amnepēm mē akukamā pahijaja nē Tirtūm nhý hā kapēr jarēnh o ri mē pa xwýnhjaja kām ixpumunh prām tỳx o pa htā mē akīnhā ixpumunh kēt rāhā htyk pa. Kormā ixwryk nē jar ixkator kēt jakamā na prem ixpumunh kēt rāhā ty. Nē mē kām ixkapēr mar prām tā mē akīnhā ixkapēr mar kēt nē. Ām mē kapxipixjaja na ka mē mýr pē ixte amnhī nhīpēx ā ixpumunh nē ixkapēr mar o ixkôt apa. Tā mē kurom mē ate

ano ho ixpumunh nê ajamak o ixkapêr mar jakamã kwa mê ja hã amnhî pumu nê tãm amnhî nhîpêx o akînh nê ri apa. Anê.

Samar nhõ xwÿnh jarênh

Matêwre 22.34-40; Makre 12.28-34; mãânên Wam Juãw 3.17-18

²⁵Tã nhũm Tirtũm kapêr tũm o mê ahkre o mê pa xwÿnhja Jesus wÿr tẽ nê hêx rom kot kamã hamak kaxyw kãm:

—Pa? E kwa inhmã mêmoj jarê. Tanhmã kot paj we nhÿrmã Tirtũm ri ix-tîr tũm nê ixpa kaxyw amnhî nhîpêx to wehe? Anê.

²⁶Hãmri nhũm kãm:

—Tanhmã na ka hte Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot mê htîr tũm nê pa hã kagã kamã harênh nê mar to? Anê.

²⁷Hãmri nhũm kãm:

—Nà harênh kot:

Kêr ka mê anhi piitã ho amã Tirtũm kînh o ri apa. Mê amã hkînh tÿx o mêmoj piitã hakrenh par o ri apa.

Nê kêr ka mê amã mê piitã hã ma ho te ka amã amnhî tã ma pyrãk o mê hipêx o ri apa. Jao tãm mê hipêx o ri apa. Anê.

Ã Tirtũm kapêr ã kagã htũm kamã ja jarênh kot anhÿr. Anê.

²⁸Hãmri nhũm Jesus kuma nê kãm:

—Tÿ. Nà ãm hãmri na ka harê. Kot kaj ã mê hipêx anhÿr o ri apa nê nhÿrmã Tirtũm mê wa ixri atîr tũm nê apa ho apa. Anê.

²⁹Hãmri nhũm kuma nom kãm mê pi-itã mê ho mex prãm kêt nê. ãm amnhî kwÿ pixjaja nhũm kãm mê ho mex o pa hprãm. Jakamã hêx rom kãm:

—Kwa no mêmojaja kot pa we ri ã mê hipêx anhÿr o ri ixpa? Xà mê pahkwÿ pê Ijaew pixjaja nà? Anê.

³⁰Hãmri nhũm kuma nê tanhmã kãm ujarênh to. Nom hã kuxi nê kãm awjarê nê kãm:

—E pa amã awjarê ka inhma. Kojã Ijaew nhõ xwÿnhja ma Jerujarê rũm Jeriko hwÿr ahpar mã ma mō. Mōõ nhũm ra mê ahkînh xwÿnhjaja kutã mra. Hãmri nê pry kahti ri hwÿr kato nê unê nê htak rax nê. Nê kêp ê hkwrÿnh pa nê ma kurũm hprõt nê mra nê akunok nhũm mê kot htak o hkã rênh rãhã ra htyk kaxyw nê nō. ³¹Hãmri nhũm pa-treja tẽ nê omu. No ãm omunh o hãnh tẽ nê hkupu nê ma tẽ. Urãk nê kêp Ijaew tã ãm omu nê tanhmã ho ajuta hto hkêt nê hãnh omunh o tẽ nê hkupu nê ma tẽ. ³²Hãmri nhũm patre ho ajuta xwÿnhja mãânên tẽ. Nê patre pyrã nê omu nê ãm omu nê hkupu nê ma tẽ. Urãk nê kêp Ijaew tã omu nê ãm omu nê hkupu nê ma tẽ.

³³—Tã nhũm Samar nhõ xwÿnhja mãânên mō. Samar nhõ xwÿnhjê mê Ijaew na prem kãm axpên kînh kêt tã nhũm mō nê omu nê kamã ukapri nê. Kêp Ijaew ã omunh tã tee ri omu nê kamã ukapri nê. ³⁴Hãmri nê hwÿr tẽ nê omu nê kãm mê kot htak o hkã rênh xà kane nê kãm hkupu pa. Hãmri nê kãnhmã ãm nê hkrit jumênre hã kumê nê ma nhÿri mê kot amnhîm hikranh xà hã ixkre hwÿr o mō nê hwÿr o pōj. Hãmri nê omunh mex o apkati. ³⁵Hãmri nê akupÿm nojarêr nê kãxpore hkwÿ jamÿ nê o tẽ nê kot mê kãm õ xwÿnhja mã kugõ nê kãm: “E kot paj hãmri ma mō. Ota ixkãxporeta. Kêr ka inhmã à xwÿnhta tânopxar mex nê. Nê inhmã omunh mex kê akupÿm mex. Kojã kãxporeja apê grire hã kot paj nhÿrmã akupÿn mō nê axte hkôt amã hkwÿ gō.” Anhÿr o kãm kapêr nê ma akupÿm mō. ã mê ujarênh kot anhÿr. Anê.

³⁶Nhũm pre ã Jesus kãm ujarênh anê. Hãmri nê kãm:

—E nhÿ na pre kãm mê kot htak xwÿnhta kapri ho te tãm kãm amnhî tã ma pyrãk wehe? Anê.

Hāmri nhūm Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnh̄ta kām:

—Nà kot kamā ukaprī xwÿnh̄ta na pre omu nē kamā ukaprī nē ho mex o te tām kām amnhī tā ma pyrāk o hipêx. Anē.

³⁷ Hāmri nhūm Jejus kām:

—Tÿ. Nà ãm hāmri na ka harē. Urāk nē kēp Ijaew kēt tā kamā ukaprī nē ho mex nē. Tā kēr ka urāk nē ã mē piitā mē hipêx anhÿr o ri apa. Urāk nē mē kēp akwÿ hkēt tā mē kamā axukaprī ho ri apa. Anē.

Jejus kot Matre mē Marir wa hwÿr mōr ã harēnh

Rukre 12.29-31

³⁸ Tā nhūm Jejus krī rūm kato hāmri nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnh̄jē mē mē ma nhām krī hō hwÿr mō. Mōō nē hwÿr pōj. Hāmri nhūm Matre mē omu nē amnhī nhōrkwÿ hwÿr mē kuwÿ nhūm mē ma hwÿr mō nē ōrkwÿ hwÿr pōj. ³⁹ Hāmri nhūm Jejus mē ahkre ho nhÿ nhūm Matre htōx Marirja arī hpar pē mar o nhÿ. ⁴⁰ Hāmri nhūm Matre mē hwÿr axà nē omu. Nē tee ri àpēnh̄ rax kukamā hamaxpēr nē Jejus wÿr tē nē kām:

—Xē ma Pahihti. Kormā ixàpēnh̄ rax tā nhūm Marir ixto ajuta hkēt nē. ãm akapēr pix mar gryk ã ixkôt htēm nē ixto ajuta hkēt nē. Pa ahte mē panhō hā ixàpēnh̄ o xa. Xà amā ja mex? Xē kām anē kē tokyx ixkôt tē pa wa hā axkrut nē mē panhō hā ixàpēnh̄ tokyx anē. Anē.

⁴¹ Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa Matre. Na ka ãm mē panhō pix kukamā ri ajamaxpēr nē gryk ã tee ri amnhī nhīpêx. ⁴² ãm hāmri na Marir kām ixkapēr mar prām nē. Jakamā kot paj ri amnhī nē akôt hanor kēt nē. Anē.

Mē pahte tanhmā Tirtūm mā amnhī jarēnh to hā mē pamā karō

Matêwre 6.9-13, 7.7-11

11 Tā nhūm apkati hō hā nhūm Jejus nhÿri Tirtūm mā amnhī jarēnh o nhÿ. Nē kām amnhī jarēnh pa nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnh̄jaja kot kām amnhī jarēnh ã omu nē hwÿr mra nē kām:

—Kwa Pahihti. Amnhī pyrà nē mē ixte Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw tanhmā mē ijahkre hto. Kēr pa mē apyrà nē tanhmā kām amnhī jarēnh to ho ri ixpa. Na pre finat Juāw Paxisja hkôt mē pa ho mē pa xwÿnh̄jē mā ja jahkre nhūm mē kuma nē tām kām amnhī jarē. E kwa mē inhmā tanhmā ja jahkre hto nà? Anē.

² Hāmri nhūm mē kām:

—Tōe. Nà kēr ka mē kām amnhī jarēnh kaxyw nē māmri amnhī krā hkôt tanhmā kām amnhī jarēnh to. Rÿ kām amnhī jarēnh o:

Pa Mēinhīpêxà maati? Nà amex o amex Tirtūm.

Apē mē ijamār mex xwÿnh̄ maati na ka.

³ Nē kwa kēr ka apkati mē mē inhmā mēmo gō pa mē akukwak ri ho ixàp-kur o ri ixpa.

⁴ Nē na pa hte tōhā amnhī tomnuj nē Tirtūm. Nom mē kot tanhmā ixtomnuj to xwÿnh̄jaja na pa hte ãm mē omu nē amnhī tā tanhmā mē ho hkēt nē. Nē ja ho ijamakētkati kurē kumrēx. ã na pa hte amnhī nhīpêx anhÿr o ri ixpa.

Jakamā kwa kēr ka ja hā ixpumu nē ixpyrā nē ixte tanhmā amnhī tomnuj to hā ixpumu nē hā tanhmā ixto hkēt nē. ãm ho ajamakētkati kurē kumrēx nē axte kām ajamaxpēr kēt nē.

Nē kot paj tanhmā amnhī tomnuj to kaxyw japēr ka ja hā ixpumu nē ixte ã amnhī nhīpêx anhÿrja nē ixto htÿx nē pa ja ho anhÿr kēt nē.

E ãm ja pix na hapêx. Anē.

E kêr ka mē ā Tirtūm mā amnhī jarēnh anhÿr o ri apa. Anē.

Mē pahte amnhī to Tirtūm wÿr rāhā hā mē pamā karō

Matêwre 7.7, 15.21-28; Makre 11.24; Rukre 18.1-8; Juāw 14.13-14; määnēn Rōmān 12.12; Epes 6.18; Wam Tesarōn 5.17-18

⁵⁻⁶Nhūm Jejus arī hkôt mē pa ho pa xwÿnhjê jahkre ho nhÿ nē mē kām:

—Nē ja. Koja mē akrāmnhwÿjê hō. Nhūm kôt ā kamāt nhūm nhÿhÿnh awÿr mōn pōj. Ka anhō mēmoj kêt hāmri nē anhÿjuk ri akrāmnhwÿ hwÿr tē. Hāmri nhūm ra amnhī tā kahē nē nō. Ka tee ri omu hāmri nē hakwa krem xa nē kām akapēr nē kām: “Pa ixkrāmnhwÿ. Na ka mē ra gōr? Kwa kànhmā nhÿ nē inhmā anhō mēmoj japêr. Na ra ham ixkrāmnhwÿta mōn pōj. Nē kām prām tÿx nē mō nom kaxyw inhō hkêt. Kwa kànhmā nhÿ nē inhmā hkwÿ pa ma o tē kē kukrē. Ām inhō hkêt kumrēx. Ām hāmri na pa amā amnhī jarē. Kwa tokyj kànhmā nhÿ nē inhmā mēmoj japêr nà?” Anhÿr o kām akapēr. ⁷Hāmri nhūm ama nom kām kànhmā ÿr prām kêt nē. Nē amā: “Tk. Nà ra mē ixte amnhī tā kahē hpar nē inhikwÿ kēnā kot pa kêt kànhmā nhÿ nē amā mēmoj japêr.” Anē. ⁸Ka tee ri ama nē xatā kām: “Kwa ā inhÿpêx anhÿr kêt nē ixkrāmnhwÿ. Kwa tokyx.” Anhÿr o xa. Nē xatā kām anojarēt o xa. Hāmri nhūm ra kām amar kaga hāmri nē tā kànhmā nhÿ nē amā ate ho presija xwÿnhhta gō. No ām kēp akrāmnhwÿ hā ate hā axāhwÿr tipxi hā amā ōr kêt nē. Ām xatā ate ho presija htÿx xwÿnhja mā hamaxpēr nē tā kànhmā nhÿ nē amā kugō. Ā mē ujarēnh kot anhÿr.

⁹⁻¹⁰—Tā kêr ka mē ja pyrā nē amnhī to Tirtūm wÿr rāhā ho ri apa nhūm ama nē ate mēmoj tā hwÿrta amā kugō. Ām xatā ate hā axāhwÿr o ri apa nhūm amā

kugō. Ām mēmoj to hwÿr rāhā ho ri apa nhūm ama hāmri nē amā mēmoj tanhmā hipêx to. Te ho mēhō kām tep xānh nē gōx kām xatā tep rēnh xā rēnh o ām pyrā nē xatā mēmoj tā hwÿr o ri apa. Hāmri nhūm ama nē amā hprām xwÿnhhta gō. Te ho tep kanhêr xwÿnhhta tā kot tep ō kanhêr pyrāk o anhÿpêx nē amā mēmoj prām xwÿnhhta gō. Anē.

Tirtūm kot hkrajê mā mēmoj mex nhōr ā harēnh

Makre 7.9-11

¹¹Nhūm Jejus arī hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê jahkre nē mē kām:

—Nē xā koja akra kām tep xānh nē hā awÿ ka ama nē axtem nē kām kagā xoprē hō py nē agō? ¹²Rÿ nhūm krāhyre gre hā awÿ ka axtem nē kām makre hō py nē agō? Nà na ka htem ā akrajê nhÿpêx anhÿr kêt nē. Na ka htem mē kot mēmoj tā àhwÿr xā hkôt kām mēmoj gō. ¹³Mē kamjaja mē ate amnhī tomnuj o ri apa htā ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tā kaxkwa kamā Tirtūmja na hte mē pahto mex o mē ate mē akrajê ho mexta jakrenh. Kām mē pajapê htÿx kôt na hte mē pamā mēmoj mex nhōr o pa. Nē määnēn amnhī Karōja na hte mē pamā kugō. Jakamā kot kaj mē atō Karō hā awÿ nhūm ama nē awÿr kumē nhūm wrÿ nē akarō mā axā. Ā na hte Tirtūm kām mē pajapê xàj mē pamā mēmoj mex nhōr o pa anē. Anē.

Jejus mē Satanasti wa harēnh

Matêwre 12.22-32; Makre 3.20-30

¹⁴Tā nhūm Jejus nhÿri axte mēhō nē mēkarōmnuti kator. Na pre ra mēkarōmnuti tanhmā ho nhūm kapêr kêt nē pa. Hāmri nhūm Jejus omu nē nē kator nhūm akupÿm kapêr mex nē. Nhūm mē piitā amnhī jaêr pē omu nē no hawēnh rÿnh nē omunh o kuhê. ¹⁵Nom nhūm mē hkwÿjaja Jejus kot ā hipêx anhÿr ā omu

nê htÿx ho kêp mêkarômnuti hkwÿ hã hkamnhÿx nê axpên mã harênh o:

—Tk pēr hinhu nhîkôôti nhÿ hã na hte mē nê amnhî kwÿjê japôx o pa. Anê.

Hinhu nhîkôôti nhîxi hō pê Satanasti nhūm prem Satanasti nhÿ hã Jejus kot ā amnhî nhîpêx anhÿr o pa hã hkamnhÿx. ¹⁶ Jakamā nhūm mē hkwÿjaja hwÿr mra nê kām:

—Kwa mē inhmā aa mē ixte mēmoj pumunh kêt ô ho anê. Pa mē omu nê ate Tirtūm nhÿ hã tanhmā amnhî nhîpêx to ho apa hã apumunh kurê kumrêx. Anê.

Nom hêx rom mē kot kamā hamak kaxyw ā kām kapēr anê. ¹⁷ Nhūm ra Jejus mē hamaxpēr kôt mē omunh mex jakamā mē kapēr ma nê mē kām:

—Kwa mē inhma mē ate ixpê Satanasti hkwÿ hã ixkamnhÿx xwÿnhjaja. Koja pika nhō xwÿnhjaja axpên kutā amnhî xunhwÿ nê axpu hāmri nê anhgrā nê ma ahpÿnhã ri pa. Hāmri nê amnhî krā hkôt ri tanhmā amnhî to ho ri pa. Jakamā nhūm mē ô pahi mē hamār o pa hkêt nê. Rÿ koja krî nhō xwÿnhjaja. Mē kot axpên to hkwÿ xwÿnhjaja mēmoj tā axpên kām gryk nê axpên kutā amnhî xunhwÿ hāmri nê axpên pê anhgrā nê ahpÿnhã pa hāmri nhūm mē ô pahi tee ri kām mē hamār o pa hprām. Mo ô krî kamā mē hkwÿ kot ri mē hamār o pa? No na pre mē ô pahi tām amnhî nê mē hanor kêt nê.

¹⁸—Tā ja pyrà nê ixte Satanasti nhÿ hã tanhmā amnhî nhîpêx to ho ixpa ronhÿx pa mē nê amnhî kwÿjê janor o ri ixpa hkêt nê. Nhÿx Satanasti ixte mē nê mē hanor kaxyw tanhmā inhmā nê hkêt nê.

¹⁹—No kêt mē akwÿjaja? Xà Satanasti nhÿ hã na htem mē nê mē hapôx o pa nã? Kêp apu pa ixte ÿ hã mē nê mē hapôx ronhÿx mē akwÿjaja ixpyrà nê ÿ hã mē nê mē hapôx o pa. Nà Tirtūm nhÿ hã mē ixte mē nê mē hapôx o mē ixpa kênã. Jakamā ā mē ate ijarênh anhÿr o apaja mex kêt. ²⁰ Tirtūm Karō nhÿ hã ixte mē

nê mē hapôx o ri ixpa kênã. Jakamā kwa mē ja hã ixpumu nê Tirtūm kot ixte mē ato amnhîptār kaxyw mē awÿr inhmênh kôt ixpumunh kurê kumrêx kêt wehe. Pa na ka htem ixkamā ajamak o apa.

^{21–22}—Satanastija àhpumunh tÿx jakamā na htem tee ri kêp mē kot hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê pytār kaxyw nhūm mē nê mē omunh mex nê. Nom ixàhpumunh tÿx o ixte Satanasti jakrenh jakamā pa na pa hte kêp mē utà nhūm mē hpānhã ixkôt ri amnhî nhîpêx.

²³—Mē amā ixkapēr mar prām tā na ka mē kormā ixkôt amnhî xunhwÿr kêt nê. Kwa wem ma amnhî to amōr gri nê tokyx ixkôt amnhî xunhwÿr kêt wehe. Kot kaj mē anhÿr kêt nê hāmri nê te mē ate ixkutā amnhî xunhwÿr xwÿnh pyràk o amnhî nhîpêx. ²⁴ Mē ate ixkôt amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhjaja te mē ate mēhō nê mêkarômnuti japôx xwÿnh pyràk. Nhūm te kêp kator nê ma mō nê nhÿri amgrā kamā ri pa. Nhūm ja kêp omnuj nhūm tee ri kamā nhÿri hkôkôt xà japêr o pa. Nom tee ri hapêr o pa nê hamaxpêr o: “E kot paj ma akupÿm mē kot nê ixkator xwÿnhhta wÿr tē nê hwÿr axà nê hkôt mán ixpa.” Anê. ²⁵ Hāmri nê ma akupÿm hwÿr tē. Nom kormā akupÿm hwÿr àr kêt ri nhūm kamā amrakati nê pa. ²⁶ Jakamā nhūm ma akupÿm hwÿr tēn axà. Nom ahte àr kêt nê. Ra amnhî kôt amnhî kwÿjê ho 7 nê hwÿr mē ho agjê. Nê hwÿr gjêx pa. Mē kêp 7jaja nê wanta mē nhūm mē piitā hwÿr gjêx pa. No mē kêp 7jaja omnuj tÿx o kot wanta jakrenh jakamā nhūm mē kot hwÿr gjêx xwÿnhhta mē ÿ hã amnhî tomnuj tÿx o pa. Oprê htÿx nê. Wam pyxire nê kot hwÿr àr nhÿ hã amnhî tomnuj o ri pa nom âm kawax pê oprê. Tā axte hwÿr mē ohtô nê gjêxta nhÿ hã oprê htÿx kumrêx. Ja pyrà nê kot kaj mē tokyx ixkôt amnhî xunhwÿr kêt nê hāmri nê âm amnhî tomnuj tÿx pix o ri apa. Anê.

Mē hkīnh nē mē pa xwÿnhjê jarēnh

Rukre 8.19-21

²⁷ Nhūm pre ā Jejus mē ahkre anē nhūm mēhō nija kuma nē kām:

—Hēxta gāà nē. Mān akatorxā ā ate amnhī nhīpēx anhÿr o apa hā apumu nē hkīnh nē. Anē.

²⁸ Hāmri nhūm kām:

—Tÿ. Nà kot anhÿr kēnā. Nom kot ka mē atō Tirtūm kapēr ma nē hkōt amnhī nhīpēx hāmri nē akīnh rax o ixkatorxā kot ixpumunh nē hkīnhhta jakre. Anē.

Jejus kot tanhmā Jōhti jarēnh to

Matēwre 12.38-42; Makre 8.12

²⁹ Tā nhūm mē ohtō nē Jejus ā akuprō nē mēmoj tā kuwÿ nē kām:

—Pa. Kwa mē inhmā aa mē ixte mēmoj pumunh kēt ō ho anē pa mē omu. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa mē ajamaxpēr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpēr o apa. Ixpē Tirtūm kot mē awÿr inhmēnh xwÿnh tā ka mē ja hā ixkōt ajamaxpēr kēt nē. Tā mē ate aa mēmoj pumunh kēt kwÿ ixte mē amā ho anhÿr kaxyw hā inhmā karō. Nà kot paj kormā mē amā ho anhÿr kēt nē. Kot paj nhÿrmā te amnepēm finat Jōhti kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx ka mē hā ijarēnh ma nē kormā ja hā ixpumu. ³⁰ Tirtūm nhÿ hā kapēr xwÿnh pē Jōhtija amnepēm na pre tep rax kukrē. Tā nom nhūm htir rāhā ōxāhkre rūm kato nhūm mē omu nē Tirtūm kot mē hwÿr mēnh ā omu. Tā kot paj nhÿrmā Jōhti pyrā nē tanhmā amnhī nhīpēx to nhūm mē ja hā ixpumu nē Tirtūm kot mē awÿr inhmēnh xwÿnh ā ixpumunh kurē kumrēx.

³¹ —Nē koja nhÿrmā Tirtūm akupÿm mē htyk nē mē hikwÿ xwÿnh piitā akupÿm mē ho htir hāmri nhūm mē piitā Inhīpēxā mē wa ixkutā hkrī. Pa wa mē piitā tanhmā mē harēnh to. Tirtūm

mē wa ixkuri mē htir tūm nē mē pa ho mē pa mā xwÿnh ā mē hkwyjê jarē. Nē wa ixkuri mē pa ho mē pa hkēt xwÿnhjê jarē. Mē piitā ā mē harēnh anē. Amarī mē pa xwÿnhjaja nē mē ō pahijaja. Hāmri nhūm sur kām mē ō pahiniti Tirtūm mā tanhmā amnhī jarēnh to hāmri nē hpānhā tanhmā mē ajarēnh to nē kām mē ajarēnh o: “Na pa pre inhmā pahi Sarumāw kot anhÿ hā àhpumunh tÿx ā harēnh ma hāmri nē inhmā mar prām xàj ma awry hā ō pika hwÿr ixpa nē omu nē kapēr ma. Hāmri nē ma akupÿm inhō pika hwÿr ixpa nē ixkwÿjê mā àhpumunh tÿx ā harēnh o ixpa. Tā Akra Jejus na àhpumunh tÿx o pahi Sarumāw jakrenh tā or war akutā mē hkrī xwÿnh kwÿ mÿj na prem kapēr ma no ām ixkīnhā kām mar prām kēt nē. Na prem kuma nē ām kuma.” Anhÿr o wa inhmā mē ajarē. Hāmri nē ja hā mē amā akir ka mē tee ri mar o akrī nē amnhī kamā agryk o akrī.

³² —Hāmri nhūm hpānhā Nīnīwe nhō xwÿnhjaja wa inhmā tanhmā amnhī jarēnh to. Jōhti kot mē hwÿr mōr nē mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o pa xwÿnhjaja nhūm mē tanhmā wa inhmā amnhī jarēnh to. Hāmri nē pahi nita pyrā nē wa inhmā tanhmā mē ajarēnh to nē wa inhmā: “Na pre Jōhti man mē inhō krī hwÿr mō nē mē inhmā akapēr jarēnh o ri mē ixkōt pa. Pa prem kuma nē mē ixte amnhī tomnuj kaga nē akōt amnhī xunhwÿr kurē kumrēx Tirtūm. Nom or war akutā mē hkrī xwÿnh kwÿ mÿj na pre Akra Jejus tām mē hwÿr mō nē mē kām kapēr o ri mē hkōt pa nhūm prem kuma no ām mē ixkīnhā amnhī tomnuj kaga nē hkōt amnhī xunhwÿr kēt nē. Mē kot Akra mar tā amnhī kaxyw kām hamaxpēr kēt nē.” Anhÿr o koja mē wa inhmā mē ajarē ka mē tee ri mē ama nē amnhī kamā agryk tÿx nē. Jakamā e kwa ixte mē amā ā ixkapēr anhÿrja ma nē kām ajamaxpēr tÿx rāhā ho ri apa. Anē.

**Mê pajamxpêr mex te kot kanê
hpôk mex pyrâk â harênh**

Matêwre 5.15, 6.22-23

³³ Nhũm Jejus arĩ mê ahkre ho nhỹ nê mê kãm:

—Xà na htem kanê hpôk nê poti ho hpro? Nà na htem ho anhỹr kêt nê. Na htem hpôk nê kÿx pê mêmoy nhĩmôk â unhwỹ nhũm mê piitã mê kãm hirã mex nhũm htem ixkrem agjê nê hirã kamã mêmoy pumunh mex o mra. ³⁴ Ja pyrã nê kot ka mê atô ixkapêr ma nê ixkôt amnhĩ nhĩpêx nê tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nê tãm mê hipêx o ri apa. Jao te hirã kamã mê rĩt mex xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyrâk. Nom koja mēhō inhma nê âm inhma nê ixkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jao te kamãt kô kamã mê rĩt mex kêt xwỳnhjaja kot htỹx amnhĩ nhĩpêx o pa pyrâk o amnhĩ nhĩpêx.

³⁵ —E kêt ka mê â amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj ixkapêr ma nê kãm ajamxpêr tỹx rãhã ho ri apa. ³⁶ Kot kaj mê ixkapêr ma nê ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nê te mê ate kanê hpôk mex nhĩrã kamã ri apa pyrâk o amnhĩ nhĩpêx. Jao aprĩ hã ixkapêr ma nê aprĩ hã ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh mex nê. Anê.

**Jejus kot tanhmã Parijew
nhõ xwỳnhjê jarênh to**

Matêwre 23.25-26

³⁷ Tã nhũm Jejus ra mê ahkre pa. Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhja hwỹr tẽ nê kãm:

—Pa. E kwa ma ixkôt tẽ nê mê ixkutã apku. Anê.

Hãmri nhũm kuma nê kãm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tẽ. Anê

Hãmri nê ma hkôt tẽ nê ôrkwỹ hwỹr axà nê apkur kaxyw mê ìhkô hã nhỹ. ³⁸ No âm mê hkukamã mê hpãmjê pyrã nê amnhĩ nhĩhkra kuhõnh ryy hkêt nê. Âm amnhĩ nhĩhkra htyk pix kuhõnh tokyx anê nê nhỹ. Nê ô prat kuhõnh

ryy hkêt rãhã apkur kaxyw nhỹ. Jakamã nhũm kot amnhĩ kôt hwỹr xwỳnhnta tee ri ja hã omu nê hamaxpêr o:

—Tk. Kwa na hte mê ixte amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nê.

³⁹ Anê nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpêr â omu nê kãm:

—Nà mê apê Parijew nhõ xwỳnhjaja te mê ate mê kot apkur kaxyw prat kre kuhõnh punuj tã mex â harênh pyrâk o amnhĩ nhĩpêx. Nê âm mê akrã hkã rũm pix mã na mê amex. Nê mê noo mã te mê amex pyrâk no âm mê anhõxãhkre kaxwỳnh kãm mê ajamxpêr mex kêt. Âm mê akapêr prãm. Nê mê axãhkurêê. Nê mê anhõxỹy. ⁴⁰ Mê ate atỹx ri amnhĩ nhĩpêx o ri mê apa xwỳnh kênã. Kwa kêt ka mê âm akrãhkã pix rũm amex nê ri apa hkêt nê. Mê mãânên anhõxãhkre kaxwỳnh kãm ajamxpêr mex o ri apa. Nê tãm mê piitã mê hipêx o ri apa. ⁴¹ Kêr ka mê tãm ajamxpêr o tãm mê hipêx o ri apa. Nê axãmnhĩx ri mê kêp amrakati xwỳnhjê mã mêmoy nhõr o ri apa. Kot kaj mê â amnhĩ nhĩpêx anê hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mê apumu nê amnhĩm mê amex â mê ajarê. No na ka htem mê amã mê amnhĩ to mex prãm xaj tee ri amnhĩ kuhõnh japjê kaprỹ. Anê.

**Jejus kot Parijew nhõ xwỳnhjaja
mex kêt kukamã mê harênh**

*Matêwre 23.4, 23.7, 23.13-24,
23.27-38; Makre 12.38-39*

⁴² Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwỳnhjê jahkre nê mê kãm:

—Kwa mê okora Parijew nhõ xwỳnhjaja. Kot kaj mê amex kêt nê. Na ka htem Tĩrtũm kapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nê âm hkwỹ kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nê âm kapêr o hpỹnhre nê hkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nê hã amnhĩ pumu nê ate amnhĩ to mex xwỳnh â amnhĩ to jarkrar o ri apa. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nê. Mê ate tãm mê piitã mê

hipêx o ri apa hã kot mē amā karōja. Nē mē amā Tirtūm kīnh ā kapēr kōt amnhī nhīpêx o ri apa hã karōja mē ate mar mex tā hkōt amnhī nhīpêx kêt nē. Mē ate kapēr piitā hkōt amnhī nhīpêx ronhÿx ja mē amā mex kumrêx.

⁴³—Kwa mē o kora. Mē piitā mē kot amnhīm mē ate amnhī to rūnh xwÿnh ā amnhīm mē ajarēnhja na mē amā hprām. Nē mē piitā mē kot amnhīm mē apê mē ahkre mex xwÿnh maati hã mē ajarēnhja na mē amā hprām.

⁴⁴—Kwa mē o kora. Kot ka mē amex kêt nē. Mē kot mē akapēr mar nē mē akōt amnhī nhīpêx xwÿnhjaja te mē kot htÿx ri mē hã pika nhīmōk ā ri mē pa xwÿnh kot amnhī nhīpêx pyrāk. Jao mē ate amnhī to mex ā amnhī kamnhīx nom mē ate amnhī to mex kêt. Te mē kot pika mex ā hkamnhīx nē htÿx ri mē hã pika nhīmōk ā ri mē pata pyrāk o na htem amnhī nhīpêx. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Parijew nhō xwÿnhjê mā mē kot amnhī nhīpêx jarēnh anē.

Jejus kot Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjê mā kapēr

Matêwre 23.1-4, 23.13, 23.29-36

⁴⁵Hāmri nhūm Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho pa xwÿnhja kuma nē kànhmā xa nē kām:

—Kwa na ka ā Parijew nhō xwÿnhjê jarēnh punuj anhÿr jao määnēn ā mē paja jarēnh anē nà? Mē ixte amnhī nhīpêxja ām tipxi kēnā. Anē.

⁴⁶Hāmri nhūm kām:

—Tÿ. Määnēn mē kajaja. Kwa o kora mē apê Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja. Kot kaj mē urāk nē amex kêt nē. Na ka htem mē kām mēmoj tā karō ho ri apa nē mē kām: “E kêr ka mē ā amnhī nhīpêx anē nē ā amnhī nhīpêx anē.” Anhÿr tā no ām mē kajaja amnhī kapērja kōt amnhī nhīpêx kêt nē. Te mē ate mēhō kot mē katut ā mē kām mē jēnh pytī janhôr tā mē ho ajuta nē hkwy htur

kêeta pyrāk o na ka htem amnhī nhīpêx o ri apa.

⁴⁷⁻⁴⁹—Na pre Tirtūm amnepēm mē pahpāmjê hkukamā tanhmā mē harēnh to. āhpumunh tÿx xà hkōt tanhmā mē hkukamā mē harēnh to nē mē harēnh o: “Kot paj ma mē hwÿr inhÿ hã ixkapēr jarēnh xwÿnhjê rē. Nom koja mē omu nē ām mē omu nē kēp mē hprām nōkati nē tanhmā mē hipêx to ho pa. Nē ixpê mē hkwyjê hpar o pa. Ā koja mē inhÿ hã ixkapēr jarēnh xwÿnhjê nhīpêx anē.” Anhÿr o mē hkukamā mē harē. Tā ā mē harēnh anhÿr xà hkōt nhūm prem ā mē hipêx anē nē mē hkwyjê hpa nē mē hkwyjê pynē nē mē hagjê.

—Amnepēm mē akukamā mē kot ā mē hipêx anhÿr nhūm mē ate mē ano ho ja hã mē omunh kêt tā ka htem arī mē hã pika ho mex o ri apa. Te mē amā mē hapê nē mē ho ajamak pyrā nē mē hã pika ho mex o ri apa. Nom mē amā mē hapê hã ho mex hkêt nē. Ām ra mē htyk nē hapêx nē mē amā Tirtūm kapēr jarēnh o pa hkêtja ā na ka htem akīnh nē ā axēx rom mē hã pika ho mex anhÿr o ri apa.

⁵⁰⁻⁵¹—Na prem Tirtūm nhÿ hã kapēr jarēnh o mē pa xwÿnhjê nhīmex rax nē. Amnepēm panhī kator krax rūm finat Atāw kra finat Apewja na pre Tirtūm nhÿ hã kapēr o pa nhūm htō kām mar prām kêt nē kupī. Tā nhūm Tirtūm axte mē hwÿr ÿ hã kapēr jarēnh o mē pa xwÿnh kwÿjê rē nhūm prem mā mē ho anē nē mē hkwyjê nhīmex. Nhūm pre xatā mē hwÿr mē hkwyjê rē nhūm mē xatā mē kupa. Ā Apew rūm finat Jakaris wÿr na prem mē himex rax anē. Nē hpānhā Jakarisja nhūm prem Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hã ixkre kamā kupī. Tā ka mē ajaxwÿja amā Tirtūm kapēr mar prām kêt nē mē urāk nē amā ÿ hã kapēr jarēnh o mē pa xwÿnhjê nhīmex prām. Tā ā mē pahpāmjê mē ato hpimràatā mē ate mē hipêx anhÿrja mÿrapê koja Tirtūm ja hã mē apê mē hkanrēhā mē htāmnhwÿjaja

tanhmã mẽ ato htÿx to ka mẽ amnhĩ xà htÿx kamã ajamak o ri apa rãhã nẽ kãm ga.

⁵²—Jakamã kwa mẽ o kora mẽ apê Tirtùm kapër tùm o mẽ ahkre xwÿnhjaja. Mẽ ajaxwÿja na ka htem Parijew nhõ xwÿnhjê pyrã nẽ Tirtùm kapër o mẽ ahkre ho apa. Nẽ aprĩ hã mar mex tã no ãm amnhĩ kaxyw hkõt ajamaxpër nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ kot mẽ amar o pa xwÿnhjê mã atÿx ri tanhmã mẽ ahkre hto nhũm htem mẽ ama nẽ mẽ apyrã nẽ amnhĩ kaxyw Tirtùm kõt hamaxpër nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kãm hprĩ hã kapër mar mex prãm tã mẽ amar xà hkõt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom mẽ kajaja na ka htem mẽ kãm mẽ hamaxpër mex nhõr kêtja mÿrapê nhũm htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Jakamã kwa mẽ o kora kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapër anẽ. ⁵³⁻⁵⁴Hãmri nẽ kato nẽ ma tẽ. Nhũm Tirtùm kapër tùm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwÿnhjê mẽ Parijew nhõ xwÿnhjaja hãmri kot tanhmã mẽ kãm kapër toja ma nẽ kamã gryk tÿx nẽ. Jakamã ma hkõt mra. Hêx rom mẽmoj tã hkukjêr o hkõt mra. Nẽ hã hkukjêr kãm hihtÿx o hkõt mra. Kot tanhmã mẽ kãm ujarênh to nhũm mẽ kot mar nẽ ra hã àmnênh kaxyw ma hkõt àhkukjêr o mra.

Mẽ pahte Tirtùm pẽ mẽ pajamaxpër punuj o pahpimxur kêt

Matêwre 10.26-33

12¹⁻³Tã nhũm mẽ Jejus ã htu rax kumrêx nẽ hã axpên nhĩgãnh o kuhê. No nhũm kormã mẽ kãm tanhmã kapër to hkêt nẽ. ãm kormã hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê kumrêx mã kapër nẽ mẽ kãm:

—Mẽ piitã kãm amnhĩ kwÿjê pẽ hamaxpër punuj o hpimxur hprãm tã koja nhÿrmã mẽ hamaxpër piitã amn-

hĩrit pa. Nẽ mẽmoj piitã ra hpimxur mex tã koja nhÿrmã piitã amnhĩrit pa. Nẽ mẽ kot kamãt kô kamã hpimxur pẽ mẽmoj jarênh tã koja mẽ piitã nhÿrmã kot mẽmoj jarênh ta ma. Nẽ mẽ kot hitom kãm kawax pẽ axpên mã mẽmoj punuj jarênh tã koja nhÿrmã mẽ piitã mẽmoj jarênh ta ma. Jakamã kwa kêt ka mẽ tanhmã Parijew nhõ xwÿnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx tã no ãm tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt. Na htem ãm htÿx ri tanhmã amnhĩ to hêx to ho pa. Tã kêt ka mẽ urãk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte pahkwÿjê pumaj Tirtùm kaga hkêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 10.28-31

⁴Nhũm Jejus arĩ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mã kapër nẽ mẽ kãm:

—E ixkrãmnhwÿjaja. Kêr ka mẽ amã akwÿjê puma rÿ nhãm mẽ hkwÿjê puma ho ri apa hkêt nẽ. Koja mẽ apar tã ãm mẽ anhĩ pix pa nom tanhmã mẽ akarõ hto hkêt nẽ. ⁵Tirtùmja tapxipix na hte mẽ ï nẽ mẽ hkarõ ho hpimràatã mẽ kot amnhĩ xà htÿx kamã hamak tùm xà hwÿr mẽ kurê. Tã kêt ka mẽ ja pumaj Tirtùm kapër kwÿm tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkêt nẽ.

⁶⁻⁷—Nẽ Tirtùm kot mẽ pahto hapêx par pumunh tã mãânên kot mẽ pajamãr pumunh mex. Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte Tirtùm hamãr mex o pa. Mẽ piitã mẽ kot ãm kuwênhre pumunh o pa htã nhũm Tirtùm mẽ kurom hamãr mex o pa. Nẽ htãnopxar rãhã ho pa. Nom kãm mẽ pajapê htÿx o kuwênhre jakrenh jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpër o ri akapri nẽ apa hkêt nẽ. Koja Tirtùm mẽ pahtãnopxar rãhã ho pa. Ra kot tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh par. Nẽ ahpÿnhã tanhmã mẽ pahkrã hkĩ kute hkõt mẽ pahpumunh

par. Tã kot mẽ pahtãnopxar rãhã jakamã mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ri amã mẽhõ puma ho ri apa?

⁸—Jakamã kwa mẽ mãmri mẽ kãm mẽ apê ixkra hã amnhĩ jarênh o ri apa nẽ amã mẽ uma xaj tee ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ kãm ra mẽ ate ixkõt amnhĩ xunhwÿr ã amnhĩ jarê. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ apyrã nẽ kaxkwa kamã Tirtũm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjê mã ra mẽ ate ixkõt amnhĩ xunhwÿr ã mẽ ajarê. ⁹Nom kot ka mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato pymaj apê ixkwÿ hã amnhĩ jarênh kêt japêr. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ nhÿrmã amnhĩ xwar mẽ kãm mẽ apê ixkwÿ hkêt ã mẽ ajarê. Jakamã kwa mẽ mãmri mẽ kãm apê ixkwÿ hã amnhĩ jarênh o ri mẽ hkõt apa kê mẽ ama nẽ tanhmã inhmã hamaxpêr to. ¹⁰Koja mẽ ama nẽ ãm ama nẽ kãm ixprãm kêt japêr. Hãmri nhũm Tirtũm ixtã mẽ omu nom tokyx ixtã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Koja kormã amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Karõ kot axte mẽ kãm ijarênh o amnhĩrit nhũm mẽ hkwyjaja kot mar nẽ kãm ixprãm nẽ ixkõt amnhĩ xunhwÿr kaxyw nhũm kormã amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Nom koja Karõ xatã mẽ kãm ixto amnhĩrit tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ te mẽ kot kêp amnhĩ jamak pro pyrãk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao Karõ hã hpijaàm kêt mÿrapê koja Tirtũm nhÿrmã amnhĩ xwar te kot mẽ kêp amnhĩ jamak pro pyrãk o mẽ hipêx nhũm mẽ tee kãm amnhĩ kaprĩ kaprÿ. Hãmri nẽ amnhĩ xã htÿx kamã hamak tũm xãta wÿr ma pa nẽ kamã pa ho pa. Jakamã kwa mẽ mãmri mẽ kãm mẽ apê ixkra hã amnhĩ jarênh o ri mẽ hkõt apa nẽ tanhmã mẽ kãm ijarênh to ho ri apa. ¹¹Koja mẽ ama nẽ kãm mẽ amar prãm kêt japêr hãmri nẽ ixtã mẽ apynê nẽ tanhmã mẽ anhiêpêx to kaxyw. Nẽ Ijaew nhõ Tirtũm kapêr o mẽ ahkre xã hã ixkre hwÿr mẽ ato mrar japêr. Rÿ mẽ õ pahi hwÿr mẽ ato mrar nẽ tanhmã kãm mẽ ato hêx to. Nom kêr

ka mẽ mẽ kãm amnhĩ jarênh kaxyw nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamxpêr o amã mẽ uma kêt nẽ. ¹²Koja Tirtũm Karõ ja kaxyw mẽ amã mẽ ajamxpêr mex gõ hãmri ka mẽ õ ri mẽ kãm amnhĩ jarê. Jakamã kwa mẽ tee ri mẽ kãm amnhĩ jarênh kukamã ajamxpêr o ri mẽ amã mẽ uma ho apa hkêt nẽ. Anê.

Mẽ hikukrêx rũnh pix kukamã hamaxpêr xwÿnhjê jarênh

*Wam Ximotre 6.9-10;
Xiakre 4.13-17, 5.1-6*

¹³Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre o xa nhũm mẽ mar o kuhê. Rôm nhũm mẽhõ myja hwÿr tẽ nẽ kãm kapêr nẽ kãm:

—Pa? Kwa ot pa awÿr amã mẽmoj jarênh mã tẽ. Na pre inhĩpêêxã ty nhũm ixtõ ixrom amnhĩm õ mẽmoj piitã ho àrik pa. Õ pika nẽ hkrit nẽ hikukrêx nẽ ãm mẽmoj piitã ho àrik par kumrêx. Kwa ma ixkõt tẽ nẽ kãm anê pa wa amnhĩm ho axkjê nã? Anê.

¹⁴Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Kokÿ. Na pa pre mẽ amã mẽ mẽmoj to ixpikjêr kaxyw mẽ awÿr ixwrÿk kêt nẽ. Anê.

¹⁵Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwÿnh piitã mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ amã anhõ mẽmoj rũnh prãm o ri apa hkêt nẽ. Na htem mẽmoj rũnh kukwak ri Tirtũm wÿr apir kêt nẽ. Mẽmojta kêp pika pix nhõ xwÿnh na.

¹⁶Anhÿr o mẽ kãm kapêr hãmri nẽ mẽ kãm awjarê. Mẽ hkukrêx rax ã kuxi nẽ mẽ kãm awjarê nẽ mẽ kãm:

—Nã koja mẽhõ õ mẽmoj rax nẽ. Nẽ hpur kãm õ rax nẽ. No ãm õ jaxwÿr xã hã ixkre kêp grire. ¹⁷Hãmri nhũm tee ri hpur kãm õ rax kukamã hamaxpêr nẽ hamaxpêr o: “Kwa tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ ja piitã nhÿri haxwÿ wehe? Inhmã amarĩ mẽ kêp amrakati xwÿnhjê mã hkwy nhõr prãm kêt. Kot paj ãm amnhĩm piitã ir pa nẽ kritpêm hkur o

ixpa. Nom ixpê haxwÿr xà hã ixkreja ixpê grire.” Anê.

¹⁸—Hãmri nê hamaxpêr o: “Nà na pa ra ijamaxpêr. Kot paj ixkre grireta grã nê hpãnhã rax ô nhîpêx. Hãmri nê ixpur kãm inhôta jamÿ nê kamã ir pa. Nê ixâpênh xà hã ixkukrêx piitã kamã haxwÿr pa. Nà kot paj ho anê.” Anê.

¹⁹—Hãmri nê ra ixkreja grãnh pa nê hpãnhã rax ô nhîpêx. Nê hipêx pa hãmri nê kamã hpur kãm ôta xir pa. Nê âpênh xà hã hikukrêx piitã kamã unhwÿ. Hãmri nê omu nê hkînh nê. Nê hamaxpêr o: “Nà hãmri. Kot paj tokyx axte mêmoj tâ ixâpênh kêt nê. Ra inhô rax kumrêx kênã. Kot paj kritpêm ho ixâpkur mex o ixpa. Nà ãm hãmri na pa amnhî kukamã ijamaxpêr mex pê ixkre rax nhîpêx.” Anê. ²⁰Tã nhûm Tirtûm tee ri ã kot amnhî nhîpêx anhÿr ã omu nhûm ja kãm mex kêt nê. Hãmri nhûm hã kãm kapêr nê kãm: “Nà na ka atÿx ri anhô rax mê akukrêx rax o apikuprôn h kaprÿ. Na ka ãm amnhî pix kukamã ajamaxpêr o apa pê ã amnhî nhîpêx anê. Nom kot kaj kamãt ja kamã ty nê anhÿ kamã ma mô nê amnhî kôt anhô mêmoj rax ô ho amôr kêt nê. Koja hpãnhã mêhô amÿr pê ho amnhîptâr pa ka rî amnhî pumu.” Anê. Nhûm ã Tirtûm kãm kapêr anê. Æ mê ujarênh kot anhÿr.

²¹—Mê kot amnhî nhô nê amnhî kukamã pix mã hamaxpêr o mê pa xwÿnhjaja na htem myja pyrã nê Tirtûm mã hamaxpêr o pa hkêt nê. Jakamã koja mê nhÿrmã ty hãmri nê hkukrêx pix kukamã hamaxpêr nê amnhî mã pix mã hamaxpêr o paja mÿrapê Tirtûm mê wa ixri hÿr tûm nê mex nê pa ho pa hkêt nê. Mê kot amnhî nhô pix kukamã hamaxpêr xwÿnhjaja nê amnhî kukamã pix mã mê hamaxpêr xwÿnhjaja nê mê kamã ukapri hkêt xwÿnhjaja mê ô mêmoj rûnh tâ koja mê nhÿrmã ty hãmri nê amnhî kôt hô ho pixi nê o môr kêt nê. Koja mê mêmoj pitã rer pa nê ma ÿ kamã ma mô. Jakamã

kwa kêr ka mê jajê pyrã nê anhô mêmoj to anhôxÿ ho ri apa hkêt nê. Anê.

Mê pahte tee ri amnhî kukamã pajamaxpêr kêt ã mê pamã karô

Matêwre 6.25-34;

mãânên Wam Pêtre 1.3-9

²²Tã nhûm Jesus hpãnhã tanhmã hkôt mê pa ho mê pa xwÿnhjê jahkre hto nê mê kãm:

—Kwa kêr ka mê tee ri amnhî kukamã ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. Amnhî xâpkur xà rÿ axê ka mê tee ri hkukamã ajamaxpêr kêt nê. Nê mê ãm mêmoj pitã hkukamã tee ri ajamaxpêr kêt nê. ²³Tirtûm âhpumunh tÿx o âhpumunh tÿx xwÿnh na. Na pre âhpumunh tÿx o mê anhîpêx ka mê kukwak ri atîr nê apa. Tã xà kot mê amã mê anhô ho pa hkukamã âhpumunh kêt? Nà ja kukamã âhpumunh xihtÿx kênã. Kêp mê anhîpêx xwÿnh jakamã mãânên kêp mê amã mê anhô ho pa xwÿnh. Nê kêp mê amã mê axê nhôr o pa xwÿnh.

²⁴—Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhî xâpkur xà hkukamã hamaxpêr o hkapri nê ri pa hkêt nê. Na hte Tirtûm tãm kot kãm ô ho pa. Tã kãm mê pajapê htÿx o kuwênhre jakrenh jakamã koja urãk nê mê pamã mê panhō mex o pa rãhã nê. ²⁵⁻²⁶Jakamã kwa kêr ka mê mêmo arîgro hã axâpkur xà hkryre pumu nê ate amnhî pê hkrêr par nê amã prãm o akapri nê apa hkukamã tee ri ajamaxpêr kêt nê. Æm Tirtûm kamnâr rom axãmnhix anhô hkryreta ku nê akînh kãm tanhmã amnhî nhîpêx to ho ri apa. Xà kot ka anhô mry grire pumu nê akapri nê nhûm ra tanhmã amã amnhî to rax to? Na htem ãm tee ri mêmo hkukamã hamaxpêr o hkapri nê pa kaprÿ. Jakamã kêr ka mê ã ri ajamaxpêr anhÿr o akapri nê apa hkêt nê.

²⁷—Mãn ka htem akunî kamã pixôrare pumu. Na hte tee ri tanhmã amnhî kute hkukamã hamaxpêr o

hkaprī nē harir kêt tā muxre nē harir ka mē omu. Te ho amnepēm finat pahihti Sarumāw xê mex pyrāk nom ām mex o kot hakrenh.

²⁸—Pixôrāreja arīgro ja hā htīr nē muxre nē harir tā koja mēmo arīgro hā grā pa nē hapêx. Kêp pixôrā pix nē hapêx tokyx anhÿr tā na hte Tirtūm ho mex nē nhūm mux nē harir. Nom mē pajaja na hte mē pahto mex o pixôrāre ho mexja jakrenh. Jakamā kwa mēmo kaxyw kot ka mē tee ri amnhī xê hkukamā ajamaxpēr o akaprī nē apa? Nà kot kaj mē anē nē amnhī kaxyw Tirtūm mā ajamaxpēr tÿx kêt nē.

²⁹—Kwa mē tee ri amnhī xàpkur xà hkukamā ajamaxpēr rāhā o ri akaprī nē apa hkêt nē. Nē mē tee ri amnhī kukamā tanhmā ajamaxpēr to ho ri akaprī nē apa hkêt nē. ³⁰Mē kot Tirtūm kôt amnhī xunhwÿr kêt xwÿnhjaja na htem ā ri hamaxpēr anhÿr o hkaprī nē pa. Tā kêt ka mē ho mē urāk kêt nē. Tirtūm kot mē panhō mēmoj kêt kôt mē pahpumunh mex kēnā. ³¹Jakamā kêt ka mē ām hkôt ri amnhī nhīpêx rāhā nē. Nē amā ja pix kukamā ajamaxpēr o ri apa hprām. Hāmri nhūm amnhī tā mē apumu hāmri nē apkati mē tām mē amā mēmoj nhōr o pa. Anē.

Kaxkwa kamā mē pakukrêx rax jarēnh

Matêwre 6.19-21; määnēn Sikūn Ximotre 4.8; Eprêw 10.34; Wam Pêtre 1.4

³²Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—E mē ate ixkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja. Ra Tirtūm kot mē ato hkra jakamā kwa mē axāmnhīx hkamnār rom ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri apa. Na hte mē apê hkra hā mē apumu nē hkīnh nē. Koja nhÿrmā kaxkwa kamā ô krī hwÿr mē ato api ka mē kamā wa ixkuri amex nē atīr tūm nē apa ho apa. Ja na mex o kot jar pika ja

kôt mē ô mēmoj rūnh nē pa xwÿnhta jakrenh. ³³Jakamā kêt ka mē axāmnhīx ri akukrêx kwÿ ho wēnē nē hpānhā kàx-pore jamÿ nē mē kêp amrakati xwÿnhjê mā ho apigrānh o ri mē hkôt apa. Kot kaj mē ā amnhī nhīpêx anē hāmri nē kaxkwa kamā akukrêx rax nē. Mo kaxkwa kamā mē àhkīnh xwÿnh koja mē apê ho ahkī? Nē kamā mo amnhōre kot mē apê homnu? Kaxkwa kamā ja amrakati kumrêx. Jakamā Tirtūm kot mē amā mē akukrêx nhōr mā xwÿnhta koja aa apê omnuj nē hapêx kêt kumrêx. ³⁴Kot kaj mē jar pika ja kamā akukrêx rax hāmri nē tanhmā apê omnu hto pix kukamā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Nom kot kaj mē apê Tirtūm kra hā kot kaj mē jar akukrêx rax kêt tā kaxkwa kamā akukrêx pix kukamā ajamaxpēr rāhā ho ra akīnh nē ri apa. Anē.

Mē pahte Jejus kutêp tanhmā amnhī nhīpêx to hā mē pamā karō

Matêwre 24.42-43; Makre 13.32-37; Rukre 21.34-36; määnēn Wam Tesarōn 5.4-8

³⁵Nhūm pre Jejus arī mē ahkre nē mē kām:

—E na pa pre ra mē apê ixkôt mē apa ho apa xwÿnhjê mā tanhmā amnhī kukamā amnhī jarēnh to. Ixtyk nē akupÿm ixtīr nē ma akupÿm ixāpir hāmri nē mēmo arīgro hā akupÿn mē awÿr ixwrÿkja na pa pre ra mē amā ja hā amnhī jarē. Tā kwa kêt ka mē ixwakre kamā ixte mē amā ā amnhī jarēnh anhÿrja mā ajamaxpēr tÿx pē ixkôt amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa.

³⁶⁻³⁸—Te mē ô patrāw mā mē àpēnh mex xwÿnhjaja kot amnhī nhīpêx pyrāk o amnhī nhīpêx o ri apa. Koja mē ô patrāw ma mē kot xepēn mā wa rer mā xwÿnh pumunh mā ma nhÿhÿm tē. Hāmri nhūm kām mē àpēnh xwÿnhjaja arī kutêp ôrkwÿ kamā hkrī. Axkām hamak rom nē kutêp hkrī. Akupÿn htēm

nhũm mē kot amnhī wỳr mar nē kām kahē xà mēnh tokyx anhỳr kaxyw arī kutêp ôt kêt nē hkrī. Kôt ã kamàt nhũm akupỳn hpôx o htēm rỳ arīgro hwỳr hpôx o htēm nhũm mē kot amnhī wỳr mar nē kām kahē xà mēnh tokyx anhỳr kaxyw kutêp ôt kêt nē hkrī. Akupỳn hpôx ã omunh hāmri nē tokyx apkur kaxyw kām ò nhípêx kaxyw. Kêr kê akupỳn pøj nē ã mē kot amnhī nhípêx anhỳr ã mē omu nē hkīnh nē. Tã kêr ka mē àpênh xwỳnhhtajê pyrã nē ixwakre kamã inhmã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Jao ixkamã ajamak o apa ho ixkôt amnhī nhípêx mex rãhã nē. No kot paj akupỳn mē awỳr wrỳ hāmri ka mē àpênh xwỳnhjê pyrã nē inhmã mēmoj nhôr kêt nē. Kêt pa kot paj mē ò patrãwta kurom mē amã mēmoj mex gõ.

³⁹—Na htem mē kêp àhkīnh pymaj amnhī nhôrkwỳ jamãr rãhã ho pa. ⁴⁰Ja pyrã nē mē ate akupỳn ixwrỳk xà hã arīgro pumunh kêt jakamã kêr ka mē òrkwỳ nhô dônta pyrã nē ixkutêp axkãm ajamak rom rãhã nē ri apa. Jao tãm amnhī nhípêx rãhã nē. Anē.

Mē ò patrãw mã mē àpênh mex xwỳnhjê jarênh

Matêwre 24.45

⁴¹Nhũm pre ã Jesus hkôt mē pa ho pa xwỳnhjê jahkre anē. Hāmri nhũm Simãw Pêtre kuma nē kãm:

—Kwa Pahihti. Xàn ka mē piitã mē kãm ã akapêr anē nã? Xà ãm mē paxpìp-ixjê mã? Anē.

⁴²Hāmri nhũm kãm:

—Nà ãm ixwakre kamã mē ate ixkôt tanhmã inhmã amnhī nhípêx to ho mē apa xwỳnh piitã mē amã na pa ã ixkapêr anē. Koja mē àpênh xwỳnhjê hõ ò patrãw mã àpênh mex o pa nhũm amnhī tã omu nē ma nhỹhỹm môr kaxyw nē ìhkram mēmoj piitã haxàr pa. Hāmri nē kãm: “E kêr ka ixwakre kamã inhmã inhôrkwỳ htãnopxa. Nē mē àpênh xwỳnhjê

mã ò mex kê mē apkur mex o pa.” Anē. Koja ã kãm mēmoj tã karõ anē hāmri nē kato nē ma nhỹhỹm mō. ⁴³Hāmri nhũm kãm àpênh mex xwỳnhhta wakre kamã kãm àpênh mex o pa. Jakamã nhũm ò patrãw akupỳn hpôx o mō nhũm amnhī wỳr harênh ma nē hkīnh nē. Nē mēmoj tã amnhī tã kamã kahak kêt nē. Rỳ tee ri wakre kamã kãm àpênh punuj ã amnhī pumu nē tee amnhī kukamã hamaxpêr kêt nē. Kot wakre kamã kutêp àpênh mex jakamã akupỳn hpôx ã harênh ma nē hkīnh nē.

⁴⁴—Jakamã nhũm ò patrãwja akupỳn pøj nē kot kãm àpênh mex ã omu nē haxwỳja hkīnh nē. Hāmri nē kot kãm hamãr o pa kaxyw kãm mēmoj piitã ìhkram haxàr pa. ⁴⁵Nom koja kãm àpênh xwỳnhhta axtem nē wakre kamã kãm àpênh mex kêt nē. Nē tokyx akupỳn môr kêt ã hkamnhix nē wakre kamã kãm mē àpênh xwỳnhjê htak nē pipãnh pix nē mē kãm gô xành xwỳnhjê kôt pix mã pa japêr. ⁴⁶Hāmri nhũm ò patrãw haêr pê akupỳn pøj nē tee ri ã amnhī nhípêx anhỳr ã omu. Hāmri nē gryk tỳx nē tanhmã homnuj to. Hāmri nē kãm mē àpênh punuj xwỳnhjê mē mē ho pim-rãatã amnhī nē mē hanor pa. Tã kêr ka mē ixwakre kamã ho mē urak kêt nē. Mē kurom ixkapêr kôt tãm amnhī nhípêx mex rãhã ho ri apa.

⁴⁷⁻⁴⁸—Nē koja mēhõ kormã Tirtũm kapêr mar kêt nē htỳx ri tanhmã amnhī tomnuj to ho pa. Hã koja Tirtũm ja hã omu nē nhỹrmã kot amnhī tomnuj o pata mỳrapê tanhmã ho nhũm amnhī xà htỳx kamã hamak tũm xà kamã pa. Nom akrãnhmã amnhī xà kamã hamak o pa. Aa kot Tirtũm kapêr mar kêt jakamã koja ãm akrãnhmã amnhī xà kamã hamak o pa. Nom koja mēhõ kapêr mar mex tã ãm kuma nē hkôt amnhī nhípêx kêt nē. Nē xatã hiròp kuhê nē tanhmã amnhī tomnuj to. Hã koja Tirtũm tee ri ja hã omu nē nhỹrmã tanhmã homnuj tỳx to.

Hāmri nhūm wamtajê pyrâ nê amnhî xà htÿx kamâ hamak tūm xàta kamâ pa ho pa nom mē kīnhâ amnhî xà htÿx kamâ hamak rāhâ ho pa. Anê.

**Jejus kot nhÿrmâ mē kot amnhî
tomnuj xà ho hapêx â harênh**

Matêwre 10.34-36

⁴⁹ Nhūm Jejus arī hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê jahkre nê mē kām:

—Nà ixte mē omnu xà piitâ ho ijpêx par nê mē kot tanhmâ amnhî tomnuj to piitâ ho ijpêx par kaxyw na pa pre wrÿ. Tâ ra ixte piitâ ho ijpêx par o inhmôr ronhÿx ja inhmâ mex kumrêx. Nom kormâ. ⁵⁰ Kot paj amnhî xà htÿx kām ijamak rax o mē kot amnhî tomnuj o ijpêx o hkra. Hāmri nê nhÿrmâ ho ijpêx pa. Na pa ra ixtyk kaxyw ixte amnhî kâ xà kamâ ijamak kukamâ ijamaxpêr o ra amnhî kamâ ixkahak nê ri ixpa. Tâ kot paj ja ho ijpêx pa nê ixkīnh tÿx kumrêx. Anê.

**Mē kot Jejus â axpên kutâ
amnhî xunhwÿr â mē harênh**

Matêwre 10.21, 10.34-35

⁵¹ Nhūm Jejus arī mē ahkre nê mē kām:

—Nê ra mē awÿr ixwrÿk tâ koja mē pitâ ixkukwak ri hamakêtkati nê àmnhix ri pa hkêt nê. Kormâ. Koja mē akwÿjaja ixkapêr ma nê mē apyrâ nê amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr. No nhūm mē akwÿjaja mē akīnhâ kuma nê àm kuma. Hāmri nê ixtâ tanhmâ mē anhîpêx to ka mē ixpyrâ nê amnhî xà htÿx kamâ ajamak o ri apa.

⁵² —Nê koja tanhmân ixkre pyxi kamâ mēmojaja ohtôn pa. Nhūm war axkrutre nê ixkôt amnhî xunhwÿr nhūm mē axkrunêpxi nê ixkwÿm ri amnhî nhîpêx nê ixkutâ amnhî xunhwÿr. ⁵³ Nhūm mē hipêêxâ hkra my mē wa ixtâ axpên kutâ amnhî xunhwÿr. Nhūm mē katorxâ hkra ni mē wa ixtâ axpên kutâ amnhî xunhwÿr. Nhūm mē wÿj umregêx mē wa

haxwÿja ixtâ axpên kutâ amnhî xunhwÿr. Koja mē â ixtâ axpên nhîpêx anhÿr o pa. Anê.

**Mē pahte amnhî tomnuj kaga
nê Tirtūm kôt amnhî
nhîpêx â mē pamâ karō**

Matêwre 5.25-26, 16.2-4

⁵⁴ Nhūm Jejus hpānhâ mē kot hkôt amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhjê mā kapêr nê mē kām:

—Kwa mē inhma mē ate ixkôt amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhjaja. Na htem kaxkwa kamâ na htyk rax pumu nê na wrÿk mā hamaxpêr kurê kumrêx. Hāmri nhūm na wrÿ. ⁵⁵ Nê amgrâ pē kôk krihkritja nhūm htem kuma nê arġgro htÿx mā hamaxpêr kurê kumrêx. Hāmri nhūm arġgro htÿx nê. ⁵⁶⁻⁵⁷ â na ka htem aprī hâ mēmoj pumunh kôt mēmoj kukamâ ajamaxpêr mex o ri apa anê. Nom nhūm Tirtūmja mē ate tanhmâ amnhî tomnuj to mÿrapê tanhmâ mē ato kaxyw nhūm mē ate ja hâ amnhî pumunh tâ tokyx amnhî tomnuj kaga hkêt nê.

⁵⁸⁻⁵⁹ —Na htem tanhmâ axpên tomnuj to. Hāmri nhūm kot tanhmâ war axpên to xwÿnhnta pahi hwÿr htêm nê kām tanhmâ kot ho xwÿnhnta jarênh kaxyw. Hāmri nhūm kamâ gryk xwÿnhnta kot pahi mā harênh kaxyw â harênh ma nê hāmri tokyx hwÿr tē nê wa tām akupÿm axpên xām. Na htem â amnhî nhîpêx anê. Pahi kot ja mar nê tanhmâ mē ho pymaj na htem â amnhî nhîpêx anê nê tokyx akupÿm tām axpên xunhwÿr. No koja mē â amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê nhūm pahija mē harênh ma hāmri nê tanhmâ kot hō ho xwÿnhnta pynê nê haxâ nhūm tee kām kator prām o hkrī kaprÿ. Hāmri nê tanhmâ amnhî to nê amnhî pānhâ kām amnhî rer pa nhūm pahitija kormâ mē kām anê nhūm mē kām ure nhūm kato. Ja pyrâ nê kêr ka mē Tirtūm tanhmâ kot mē anhîpêx to pymaj

tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

13 Tã nhũm axtem mẽ hkwỳjaja Je-jus wỳr mra nẽ kãm:

—Pa? Kwa xàn ka ra Garirej nhõ xwỳnh kwỳjê jarẽnh ma nà? Na xep prem Jerujarẽ hwỳr mra nẽ ham mẽ kot Tirtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw kormã kãm mry hpar o kuhê nhũm xep pahihiti Piratja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hã amỳnê nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ himex pa. Kwa mãn mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ pajakrenh ã na prem mẽ himex nà? Anẽ.

²⁻³ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê mẽ kot mẽ himex kêt. Mẽ api-itã mẽ ate amnhĩ tomnuj o axpẽn pyrãk kênã. Tã kot ka mẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tirtũm kõt amnhĩ xunhwỳr kêt hã kot ka mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ õ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ. ⁴No Jerujarẽ kamã ixkre prêkja mẽ kot kãm “Siroe” anhỹr xwỳnhta mẽ ho 18 nẽ mẽ hipy htem nẽ mẽ himex par xwỳnhjaja. Xà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê na prem ty? Xà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o Jerujarẽ kamã arĩ mẽ htĩr xwỳnhjê jakrenh? ⁵Nà kot anhỹr kêt. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o axpẽn pyrãk. Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga nẽ Tirtũm kõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ mẽ urãk nẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tirtũm nhõ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ. Jakamã kwa mẽ ixkapêr ma nẽ kãm ajamxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Tirtũm kot mẽ pakamã gryk tokyx anhỹr kêt ã harẽnh

Römãn 2.4; Sikũn Pêtre 3.8-9

⁶Tã nhũm Jejus kê axte tanhmã mẽ ahkre hto. Nẽ Tirtũm kot tanhmã mẽ panhĩpêx to hã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja hpur nhõ dõn mẽmo pàr kre nhũm ra hprêk mex nẽ ô mã tãm nẽ. Tã aa ô hkêt ã ra hã amgrà axkrunêpxi. ⁷Hãmri nhũm kot hkre xwỳnhja tee ri omu nẽ kãm àpênh xwỳnh wỳr tẽ nẽ kãm: “E kwa ma tẽ nẽ mẽmo pàr mỳj krãhta nẽ amẽ. Mexti hã. Ra ô hkêt ã amgrà axkrunêpxi kênã. Koja pêr aa ô hkêt nẽ. Mo kaxyw kot kêt ô hkêt tã ô mex xwỳnh kaêx ã mẽ kêp àmnàr o kuhê? E hwỳr tẽ nẽ krãhta nẽ amẽ.” Anẽ. ⁸⁻⁹Hãmri nhũm tee ri kot kãm hã karõja ma nẽ kãm: “Kwa nà kormã. Pa kop ixàmnhix pàr krax ã mẽmo japòk kwỳ kapĩ nẽ kop hamã mãn. Kê axte hã amgrà pyxi nẽ hapêx nẽ ô hkêt pa kormã krãhta nẽ kumẽ. Koja amgrà ja kamã amã ô japêr ka omu nẽ akĩnh nẽ.” Anẽ. ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o pa htã nhũm Tirtũm kot pur nhõ dõn mã àpênh xwỳnhta pyrã nẽ mẽ kamã gryk tokyx anhỹr kêt ã nhũm ã hã kuxi nẽ mẽ kãm ujarẽnh anẽ.

Jejus kot arĩgromnu hã mẽhõ ho mex ã harẽnh

Rukre 14.1-6; Juãw 5.16-17

¹⁰Tã nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus Ijaew pikuprõnh xà hã ixkre hwỳr axà nẽ kamã Tirtũm kapêr o mẽ ahkre ho nhỹ. ¹¹Nhũm kamã mẽhõ ni hikõt rãhã nẽ pa xwỳnhja nhỹ. Na pre ra amnepêm mẽkarõmnuti tanhmã ho nhũm katat nẽ ri mrar kêt kumrêx. ãm hikõt rãhã nẽ ri pa hã ra hã amgrà pê 18. ¹²⁻¹³Hãmri nhũm Jejus omu nẽ amnhĩ wỳr kãm hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nhũm hã ãhkra xi nẽ kãm:

—E na ka ra akupỳm amex.

Anẽ nhũm akupỳm katat nẽ mex kurê kumrêx. Hãmri nẽ amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ Tirtũm mã mex o mex ã harẽnh o xa. ¹⁴Nom nhũm mẽ pikuprõnh xà hã ixkre jamãr xwỳnh maatija tee ri ja hã

omu hāmri nē Jejus kamā gryk tỳx nē. Mē ō arīgromnu hā akupỳm kot ho mex jakamā nhūm kamā gryk tỳx nē. Hāmri nē mē pikuprōnh xwỳnhjē mā kām:

—Tk. Kwa semān ā mē àpēnh xà hā arīgro xohtōō. Kêp 6. Kot kaj mē māmri tōmīk nē sikūn nē tēs nē kwata nē kīta nē sēsta ja ā ka mē apē rỳ māmri Jejus wỳr amnhī to mra kê akupỳm tanhmā mē ato mex to. No sap ā kwarī. Sap kêp mē pahpē Ijaew nhō arīgromnu kēnā. Na pu htem hā paxàpēnh kêt nē. Jakamā arīgro ja hā kot akupỳm mē ato mexja mex kêt. Anē.

¹⁵ Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Kwa xà mē kajaja na ka htem sap ā axàpēnh kêt nē apa? Nà mē ate hā axàpēnh kēnā. Xàn ka htem sap ā akrit kawar nē akrit môx ma mē ho apa nē mē hkōm kêt nē? Nà na ka htem ma mē ho apa nhūm htem ixkō. Mot ka kêt mē ri axtem nē mē kot sap ā tanhmā amnhī toja nē mē kām akapēr? ¹⁶ Ixte ni ho mex xwỳnhnta mē pahpyrà nē kêp finat Apraaw kagrōt nyw ō na. Nhūm pre Satanasti te kot kām ē nē ri o pa pyràk o hipèx jakamā nhūm y hā hikōt nē ri paja ā ra hā amgrà kêp 18. Tā pa nē te ixte Satanasti ho ixkrihkrit nē ixte kêp utàr pyràk o hipèx nē akupỳm ho mex. Mo kot pa kêt ri omu nē am omu nē arīgromnu hā ho mex kêt nē? Nà ixte arīgro piitā hā akupỳm mē ho mex o ixpa xwỳnh kēnā. Anē.

¹⁷ Hāmri nhūm mē kot kām kapēr mar prām kêt xwỳnhjaja kuma nē kamā gryk nē. Te ho mēhprījē mā mē hamaxpēr nhōr pyràk o mē hipèx pyràk jakamā nhūm mē amnhī tā kuma nē kamā gryk nē. No nhūm mē kot ra ā amnhī nhīpèx anhỳr o pa hā omunh xwỳnhjaja ja hā omu nē kām hkīnh nē.

Jejus te kot mēmo hy pyràk ā harēnh

Matêwre 13.31-33; Makre 4.30-32

¹⁸⁻¹⁹ Nhūm Jejus arī mē ahkre nē tanhmā mē kām amnhī tā ujarēnh to nē mē kām:

—Nē Tirtūm kot mē awỳr ixte mē ato amnhīptār kaxyw inhmēnh ā ijarēnhja. Te ixte mēmo hy pixire pyràk. Na htem hkre nhūm higrōt. Nē gaa nē ri hprêk. Hāmri nē pa anhrà nhūm kuwēnhre hwỳr mra nē hō pytī kamā amnhīm haē nhīpèx. Tā kot paj nhỳrmā mēmo hy jarēnhnta pyrà nē ixpīxi htā kot paj pīka piitā hkōt mē ho amnhīptā nē mē omunh mex rāhā ho ri ixpa. Anē.

Jejus te kot pāwti kaxkrit xà pyràk ā harēnh

Matêwre 13.33-35

²⁰⁻²¹ Nhūm Jejus arī mē ahkre ho xa. Nom hprī hā amnhī jarēnh kêt nē. Am amnhī tā kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

—E kot pa hpānhā tanhmā mē amā pāwti kaxkrit xà jarēnh to. Koja mēnijē hō am hkwȳ ho grire nē kupy nē kaxyw mēmo xōm kām kumē nē ho pihkār pa nē ho pāwti nhīpèx. Nhūm kaxkrit xàja grire htā pāwti piitā ho kaxkrit mex nē. Ja pyrà nē kot paj ixpyxi htā koja mē nhỳrmā pīka piitā hkōt ixkōt amnhī nhīpèx mex o pa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī tā pāw kaxkrit xàja xi nē harēnh anē.

Kaxkwa hwỳr hakwa kre kahē xà jarēnh

Matêwre 7.13-14, 7.21-23; Juāw 10.7-10

²² Tā nhūm Jejus arī krī pē Jerujarē hwỳr krī hkōt ri mē ahkre ho mē hkōt ri pa. ²³ Hāmri nhūm mēhō myja hwỳr tē nē mēmoj tā hkukja nē kām:

—Pa. Kwa inhmā mēmoj jarē. Xà koja mē ohtō nē nhỳrmā Tirtūm ri htīr tūm nē papa ho nà koja mē grēre? Anē.

²⁴Hāmri nhūm kuma nē mē kot mar o kuhê xwÿnh piitā kām:

—Nà mē kot Tirtūm kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê pix koja mē ō krī hwÿr agjê. Wÿr mē gjêx xàja âm pixii nom koja mē ohtô nē kām hkôt wÿr gjêx prām kêt nē. Na htem te hwÿr mē gjêx xà hō japêr o pa pyrāk. Nom pa na te ixpê hwÿr mē gjêx xà pixita pyrāk. Jakamā kwa kêt ka mē tokyx ixkôt amnhī xunhwÿr tÿx nē ixkôt ri amnhī nhîpêx o ri apa. Na htem ohtô nē kām ixkôt amnhī xunhwÿr prām kêt nē. Ixte amnhī nhîpêxja mē kêp hihtÿx jakamā nhūm htem ixkaga.

²⁵—Tā koja mē nhÿrmā ty nē tee ri kām Tirtūm wÿr gjêx prām kaprÿ. Kot paj te mē kêp kahê pyrāk o mē hipêx nhūm mē kapôt ā kuhê nē tee ri amnhī tā ixpumu nē inhmā: “Kwa mē inhmā kahê xà mē pa mē awÿr agjê Pahihti.” Anê. Hāmri pa mē kām: “Nà ixte mē apumunhre hā kot pa kêt ri mē amā kurê.” Anê.

²⁶—Hāmri nhūm mē tee ri inhma nē inhmā: “Kwa nà ra ate mē ixpumunh mex kênā. Na ka pre mē inhō krī kamā mē ijahkre ho ri apa nē mē ixkutā axàpkur o ri apa.” Anê. ²⁷Hāmri pa mē kām: “Tk. Ixte mē akutā ixàpkur tā mē ate ixkôt amnhī xunhwÿÿre hā. Jakamā e mē ma mra. Mē ate amnhī tomnuj pix o mē apa xwÿnh jakamā kot kaj mē ixwÿr agjêx kêt nē.” Anê. Kot paj ā mē kām ixkapêr anê.

²⁸—Hāmri nhūm mē amÿm ri mē inhmex ā mē ixpumunh o kuhê. Kaxkwa kamā mē ixkînh nē ri mē inhmex nē ixpa hā amÿm mē ixpumunh o kuhê. Apraāw nē Ijak nē Jako nē Tirtūm kapêr jarênh o mē pa xwÿnh piitā nhūm mē amÿm mē ixkînh nē mē ixàpkur mex ā mē ixpumunh o kuhê. Hāmri nē tee ri mē ixwÿr kām gjêx prām kaprÿ nē hkaprī nē mur nē amnhī krā hkī jarê nē amnhī kà nhê nē amnhī kamā gryk tÿx nē. No âm tee ri amnhī kamā gryk kaprÿ. Ā koja mē

amnhī nhîpêx anê. ²⁹Nom Tirtūm kôt mē kot amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja koja mē kurom pika piitā kurūm axpên wÿr akuprô nē Tirtūm wÿr agjê nē kuri hkînh nē apkur mex o hkrī. Mē akwÿjaja nē pika piitā kurūm hohtô rax nē axpên wÿr akuprô nē hwÿr agjê nē kuri apkur mex nē hkînh nē pa ho pa.

³⁰—Mē apê Ijaewjaja mē amā Ijaew kêt xwÿnhjê hprām nôkati htā koja mē hkwÿjaja mē akwÿjê rom Tirtūm ri axpên wÿr akuprô nē hkînh nē axpên kutā apkur mex o hkrī. Jakamā kwa kot kaj mē urāk nē amā Tirtūm mē wa ixwÿr agjêx prām hā kot kaj mē ixkôt amnhī xunhwÿ nē ixkapêr kôt amnhī nhîpêx mex o ri apa. Anê.

Jejus kām Jerujarê nhô xwÿnhjê japê hā harênh

Matêwre 23.37-39

³¹Hāmri nhūm Parijew nhô xwÿnh kwÿjaja Jejus wÿr mra nē kām:

—Pa. E ot pa mē awÿr mra. Kwa kêt ka ma Jerujarê hwÿr amôr kêt nē. Na ra mē hkînh wÿr pahi Eroxxja pøj nē kot tanhmā ato kaxyw atā amnhī jarê pa mē kuma. Jakamā kwa mē hwÿr amôr kêt nē. Nhām krī hō hwÿr mân mô. Anê.

³²Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Nà kot pa umaj nhām krī hō hwÿr inhmôr kêt nē. Kot paj ma mē hk-wÿjê nē mêkarômnu ti japôx pê mē hk-wÿjê ho mex o ma hwÿr mô. Pahi Eroxx kām mē hpar pix prām. E mē māmri ma akupÿm hwÿr mra nē ā kām ixkapêr jarênh anê. No kot paj umaj nhÿhÿm ixprôt nē ixtêm nē kêp ixpimxur kêt nē. Ra ixte ō krī hwÿr inhnojarê kênā. Anê.

³³Hāmri nē mē kot mar xwÿnhjê mē amnhī jarê nē mē kām:

—Kot paj tanhmā amnhī nhîpêx to ho ri ixpa rāhā Jerujarê hwÿr môn pøj nē kamā ty. Kamā na htem mē kot Tirtūm nhÿ hā kapêr jarênh xwÿnhjê nhîmex. Tā hwÿr kot paj mô. Anê.

Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī jarēnh anē. ³⁴Hāmri nē te ra kot Jeru-jarē nhō xwŷnhjē pumunh o ām nē mē kām kapēr pyrāk o kapēr nē mē kām:

—Hēxta waa nē mē apē Jerujarē nhō xwŷnhjaja. Tirtūmja xatā mē awŷr ŷ hā kapēr jarēnh o mē pa xwŷnhjē rēnh tā ka mē kapēr mar kēt nē. Nē axtem nē kēn o mē htak o mē himex o apa. Na ka htem ā amnhī tomnuj o apa anē. Tā arī inhmā mē ajamār o ri ixpa hprām. Te ho krāhyre kot nore hpro nē ho hikwŷ pyrāk o na pa inhmā mē anhipēx prām tā ka mē apē ixprām nōkati nē ixkaga. ³⁵Mŷrapē koja Tirtūm mē anhō krī jamār kēt nē. Kot paj tokyx ty nē mē apiitā mē are nē ma akupŷm api ka mē axte xipumunh kēt nē. Ām akupŷn ixwŷrŷk xā hā arī-grota pix ā koja mē akwŷjaja mē amŷr pē krī ja hwŷr ixwŷrŷk kām xipumu. Hāmri nē mē akurom xipumu nē hkīnh tŷx nē. Nē tā ixkōt amnhī xunhwŷ nē xepēn mā ijarēnh o:

E ota Tirtūm kot mē pahwŷr mēnh xwŷnhta pōj. Nā ām hāmri na mē pahwŷr wrŷ. Na mex kumrēx. Anē.

**Jejus kot axte arīgromnu
hā mēhō ho mex ā harēnh**

Rukre 13.10-17

14 Tā nhūm sap nhūm Jejus ma Par-ijew nhō xwŷnhjē krāhtūm kutā apkur kaxyw ōrkwŷ hwŷr tē. Hāmri nhūm mē wa hā htu rax nē Jejus apkur ā tānopxar o kuhē. Mē kot amnhī nhīpēx kwŷm ri tanhmā amnhī nhīpēx to nhūm mē kot hā omunh nē ra hā ām-nēnh kaxyw nhūm mē kuri htānopxar o kuhē. ²Nhūm ixkreja kamā mēhō my hte hikot xwŷnh mē kuri xa. ³Hāmri nhūm Jejus omu nē hā Parijew nhō xwŷnhjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwŷnhjē kukja nē mē kām:

—Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Jarāhā na mē panhō arīgromnu pē sap. Tanhmā na pre finat Mojesja Tirtūm nhŷ hā mē

pahte sap ā tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē pamā karō hto? Xā kot puj mē akupŷm mē ho mex nā? Kot puj mē ām mē omu nē akupŷm mē ho mex kēt nē? E mē atō inhmā ja jarē. Anē.

⁴Hāmri nhūm mē kuma nē tanhmā kutā kām nē hkēt nē. Ām akryk mar o kuhē. Mē kot tanhmā kām nē nhūm kot ta pānhā mē kām tanhmā nē pymaj nhūm mē akryk mar o kuhē nē tanhmā kutā kām nē hkēt nē. Hāmri nhūm tee ri mē omu hāmri nē myja ā ihkra xi nē akupŷm ho mex. Hāmri nē hano nhūm ma akupŷm mex nē hkīnh nē ma tē. ⁵Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—E mē inhma. Xā koja mē akra sap ā mē apē ahkrehti xupŷm kām tēm ka mē ām omu nē arīgro mex jamār pē tokyx ho axāpir kēt nē? Nā kot kaj mē ho axāpir kurē kumrēx. Rŷ koja akrit mōx gyw mā axā xāt ka mē omu nē ām omu nē arī-gro mex jamār pē tokyx hkaxār kēt nē? Nā kot kaj mē hkaxār kurē kumrēx. Na htem sap ā tanhmā mē ho mex to ho pa. Mē panhō arīgromnu htā pu htem hā tanhmā mē ho mex to. Jakamā na pa ā hā myta ho mex kurē kumrēx anē nē ri arīgro mex jamār kēt nē. Anē.

⁶Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī jarēnh anē nhūm mē kuma nom kutā kām mēmoj jarēnh kēt nē. Ra kot akupŷm ho mex jakamā nhūm mē tanhmā hā kām nē hkēt nē kuhē.

**Mē pahte amnhī to
hkryre hā mē pajarēnh**

*Matēwre 23.6-14; Rukre 6.32-36;
māānēn Xiakre 4.10; Wam Pētre 5.5-6*

⁷Hāmri nhūm mē apkur kaxyw mē hkrī xā hā hkrī hpa. Nhūm mē hkŷŷjaja hkŷŷjē pē amnhī to wa nē mē hkrī xā mex kām hkrī hpa. Hāmri nhūm Jejus ja hā mē omunh o xa nē axte mē kām mē-moj jarē. No ām mēmoj tā kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

⁸—Nà koja mē axpēn mā mēhō rer kaxyw nē amnhī wūr mē atā karō. Mē ate kutā axàpkur kaxyw. Hāmri kēr ka mē hwūr mra nē axàpkur kaxyw nē kupīp kām akrī kurē kumrēx. No kot kaj mē kēp amnhī to wa nē mē hkrī xà mex pytā nē hā akrī nhūm ra kot amnhī to rax xwŷnhjē hōja hapu hā mē akōt tēn axā. ⁹Hāmri nhūm ixkre nhō dōn kot amnhī wūr mē awūr xwŷnhhta mē hkrī xà mexta ā mē awūr nē mē amā: “Kwa mē atō kànhmā xa nē kām mē hkrī xà kaprā.” Anē. Hāmri ka nhām xa nē kām anhūr xàta gō. Hāmri nē apijaàm kām hpānhā kupīp kām nhỹ. ¹⁰Ja pymaj kēr ka mē kupīp kām akrī kurē kumrēx. Kē ixkre nhō dōnja tee ri ja hā mē apumu nē mē amā: “Tk. Kwa ixkràmnhwŷjaja. Mē kupīp kām akrī hkēt nē. Kwa mē mra nē jar mē hkrī xà mex ā mǎn akrī.” Anē hāmri nhūm ja mē amā mex nē. Nhūm mē piitā kot mē ato mex ā mē atā omu ka mē ajaxwŷja amnhī tā omu nē akīnh nē ajamakētkati nē akrī.

¹¹—Nē koja mēhō te amnhī to rax o hkwyjē jakrenh pyrāk o amnhī nhīpēx o ri pa hāmri nhūm Tirtūm ja hā omu nē tanhmā hā ho. Hāmri nhūm ra amnhī to grire hā amnhī pumunh o ri pa nē rī amnhī pumu. Nom koja mēhō amnhī to rax o hkwyjē jakrenh pyrāk o amnhī nhīpēx o ri pa hkēt nhūm Tirtūm ja hā omu hāmri nē tām amnhīm kot amnhī to rax xwŷnh ā harē. Anē.

**Mē pahte mē kēp amrakati
xwŷnhjē ho mex ā mē pamā karō**

¹²Nhūm pre ā Jejus mē ahkre anē hāmri nē hpānhā mē apkur xà hā ixkre nhō dōnja mā kapēr nē kām:

—Nà na ka hte amnhī wūr akwŷjē pix wŷ. Atōjē hwŷ nē akràmnhwŷjē hwŷ. Nē mē hikàxpore rūnh xwŷnhjē hwŷ. Nom nhŷrmā mē kot amnhī xwar amnhī nhōrkwy hwūr awūr pix kaxyw na ka hte ā amnhī wūr mē hwūr anē. ¹³No kēt

amnhī wūr mē no kre xwŷnhjē mǎn wŷ. Nē mē hyk o mē pa xwŷnhjē mǎn wŷ. Nē mē hkrā pipānh puro xwŷnhjē mǎn wŷ. Nē mē hpigēx tŷx xwŷnhjē mǎn wŷ. Nē mē hirot nē àpēnh kēt xwŷnhjē mǎn wŷ. Kēr ka amnhī wūr jajē mǎn wŷ kē mē awūr mra nē akutā apku. ¹⁴Mo mē kot amnhī xwar awūr kaxyw mē ō mē-moj? Mē kēp amrakati. Tā kot kaj māmri amnhī wūr mē awŷ nhūm Tirtūm mē hā apumu hāmri nē nhŷrmā kot akupŷm mē ho htŷr xà hā arġrota ā mē hā amā mē-moj mex gō nē ato mex nē. Hāmri ka akīnh nē. Anē.

**Tirtūm kutā mē paxàpkur
xà maati jarēnh**

*Matēwre 8.11, 25.1-10, 26.29;
māānēn Apokarip 19.9*

¹⁵Hāmri nhūm mē apkur kaxyw hkrī pa nhūm Jejus nhīhkō hā mē apkur o mē krī xwŷnhjē hōja tanhmā Jejus mā kapēr to nē kām:

—Hēxta waa nē. Kot puj mē nhŷrmā Tirtūm nhō krī hwūr api nē kutā paxàpkur o pahkrī nē pahkīnh tŷx kumrēx. Anē.

¹⁶Hāmri nhūm kuma nē kē axte mē ahkre. Mē kot Tirtūm kutā apkur kaxyw kot amnhī wūr mē hwūrta ā nhūm mē ahkre. No ām hā kuxi nē tanhmā mē kām ujarēnh to nē mē kām:

—Koja mēhō amnhī wūr mē ho ohtō nē mē kot kutā mē apkur mex kaxyw mē kuwŷ. ¹⁷Hāmri nē mē hwūr kām àpēnh xwŷnh mē nē kām: “E ma tē nē mē kām awjarē kē mē tokyx mra pa mē apku.” Anē. ¹⁸Hāmri nhūm kuma nē ma mē hwūr mē kām ujarēnh o tē. Hāmri nē wamta mā anē nhūm kuma hāmri nē hitōt nē kām: “Nà kot paj hwūr ixtēm kēt nē. Na pa ham amnhīm pika hkwy japrō. Jakamā kot paj ma hwūr tē nē ix-prī hā omu mǎn. Kwa kēr ka kām ijarē kē ixte tanhmā hā nē xà hkōt ā ixte amnhī

nhîpêx anhÿrja mã hamaxpêr kêt nê.” Anê.

¹⁹—Hâmri nhûm kuma nê hpânâ nhâm ja wÿr tē nê kām awjarē nhûm kuma nê haxwÿja hitôt nê kām: “Nà kot paj hwÿr ixtēm kêt nê. Na pa ham amnhîm môx o 10 nê haprô. Jakamã kot paj ma hwÿr tē nê ixprî hã ri omu mân. Kwa kêr ka kām ijarē kê tee ri tanhmã hamaxpêr to hkêt nê. Ixte tanhmã hã nê xà hkôt ã ixte amnhî nhîpêx anhÿr kêt.” Anê.

²⁰—Hâmri nhûm kuma nê hpânâ ma ihôta wÿr tē nê kām awjarē nhûm kuma nê haxwÿja hitôt nê kām: “Nà kot pa hwÿr ixtēm kêt nê. Na pa kormã ham ixprô. Kormã ixprô nyw nê inhmã rer prãm kêt jakamã kot paj ma hwÿr ixtēm kêt nê.” Anê.

²¹—Hâmri nhûm kām àpênh xwÿnhta tee ri mē kuma nê awjanã nê ma akupÿm tē. Kot ma mē hwÿr mēnh xwÿnhta wÿr ma akupÿm tē nê kām mē harē. Hâmri nhûm tee ri mē harēnh ma nê mē kamã gryk nê. Hâmri nê hpânâ mē kēp amrakati xwÿnhjê hwÿr kām àpênh xwÿnhta mē. Mē hkrã pipân puru xwÿnhjê hwÿr kumē. Nê mē hpigêx tÿx xwÿnhjê hwÿr kumē. Nê mē hirot nê àpênh hkêt xwÿnhjê hwÿr kumē nhûm ma mē kām ujarēnh o tē. Hâmri nê amnhî kôt mē kuwÿ nhûm mē kuma nê wantajê rom hkôt mrar kurê kumrêx. Hâmri nê agjê nê apkur kaxyw mē hkrî xà kamã hkrî hpa. ²²Hâmri nhûm kām àpênh xwÿnhja ô patrãw wÿr tē nê kām mē harē nê kām: “E ate mē hã karô xàta kôt na mē ra hkrî hpa htã arî mē hkrî xà hkwy hkapyr.” Anê.

²³—Hâmri nhûm kuma nê kām: “Hêxta waa nê. Kêt âm mē hkrî xàta hipu mex ronhÿx pa omu nê ixkînh nê. No âm kormã piitã hipu hkêt. Kwa ma krî pu hã ri mē hapêr o mra. Nê nhÿri mē hkwyjê pumu nê mē haprô nê man amnhî kôt mē o mra kê mē hkrîxã ho hipu hpa. ²⁴No kêt wam ixte amnhî

wÿr mē hwÿr xwÿnhtaja. Mē hitôt xwÿnhjaja kot paj axte amnhî wÿr mē hwÿr kêt nê.” Anê. Æ mē ujarēnh kot anhÿr. Na hte ã Tirtûm amnhî wÿr mē piitã mē hwÿr anê. Anê.

Mē pamã Jejus kînh tÿx ã mē pamã karô

Matêwre 10.37-38; Makre 8.34; Rukre 9.23-25; Juãw 12.26

²⁵Tã nhûm Jejus mē ôrkwy rûm kato nê kormã Jerujarē hwÿr mô nhûm mē hohtô rax nê hkôt mô. Hâmri nhûm Jejus xa nê mē ho hakêx nê mē omu nê mē kām:

²⁶—E kot ka mē atô amã ixkôt amnhî xãm prãm nê ã amnhî nhîpêx anê. Nê amã atô nê atôx nê anhîpêxã nê akatorxã japê htÿx tã kêr ka amã ixkînh tÿx o wa mē hakrenh pa. Nê amã aprô nê akrajê japê htÿx tã kêr ka amã ixkînh tÿx o wa mē piitã mē hakrenh pa. Nê amã ixkînh tÿx o amã amnhî japê jakre. Kêr ka mē atô ixkôt amnhî xãm kaxyw nê ã amnhî nhîpêx anê.

²⁷—Koja mē ixpî pa mē anê ty. Tã mē ate ixkôt amnhî nhîpêx o mē apa xwÿnhjaja. Koja mē ixtã mē apar mã tã kêr ka mē amã ixkînh tÿx o mē umaj ixkaga hkêt nê. Kwãr mē mãmri tanhmã ixtã mē ato. Kot kaj mē nhÿrmã Tirtûm mē wa ixri axte amnhî xà kamã ajamak kêt nê atîr tûm nê amex rãhã apa ho apa. Nom kot kaj mē ixkînhã jar pika ja kamã amã amex nê apa hprãm xaj ixkaga hãmri nê nhÿrmã wa ixri atîr tûm nê apa hkêt nê. Anê.

Mē pahte amnhî kukamã pajamaxpêr mex ã mē pamã karô

²⁸Nhûm Jejus arî mē kām kapêr nê mē kām:

—Kwa kêr ka mē ixkôt amnhî xunhwÿr kaxyw nê amnhî kukamã ajamaxpêr mex nê. Na htem amnhîm ôrkwy rûnh nhîpêx kaxyw hãmri nê hkukamã

hamaxpēr mex nē. Nē kaxyw krax mā kuhê xà hkukamā hamaxpēr. Nē kaxyw kÿx pē kām hikwÿ xàja kukamā hamaxpēr. Nē ôkwaêja kukamā hamaxpēr. Nē hā pôja kukamā hamaxpēr. Ā na htem amnhīm ôrkwÿ rûnh nhîpêx kaxyw hkukamā hamaxpēr mex anē.²⁹ Nom kot kaj mē hkukamā ajamaxpēr mex kêt nē âm kaxyw pî ho grêre nē hakà. Rÿ ra hā axàpênh rax kurê ra amā ho anhÿr kaga nē hkaga hpa nē hatur xàm mēnh kêt nē. Hāmri nhùm mē hkwyjaja hānh mra nē omu nē atā hpēr o axkê.³⁰ Nē axpēn mā ri ajarēnh o: “E ga mē ixkre mÿj pumu. Na pre hipêx xwÿnhja hkurê kām kaga nē hipêx par kêt nē.” Anhÿr o axpēn mā ajarē. Ja pyrā nē kêr ka mē ixkôt amnhî xunhwÿr kaxyw nē amnhî kukamā ajamaxpēr mex nē. Nē ajamaxpēr o: “Nà mē kot Jejus ā tanhmā ixto htÿx tā kot paj hkaga hkêt nē. Kot paj hkôt amnhî nhîpêx rāhā ho ri ixpa.” Anhÿr o amnhî kukamā ajamaxpēr. Hāmri nē rî kormā ixkôt amnhî xām. No kot ka mē umaj ixkaga hkukamā ajamaxpēr hāmri nē ixkôt amnhî xām kêt kurê kumrêx.

³¹—Nē koja krî hō kamā pahihtî nhō pôristi xohtô nē. Nē kutā nhām krî hō kamā pahihtî nhō pôristija grêre. Tā nhùm wa hpijapu kaxyw nhùm krî hō rûm pahihtî nhō pôristi xohtôja mē grêreta wÿr mra. Hāmri nhùm kutā krî hō kamā mē ô pôristi grêre nhō pahî nhÿ nē tee ri mē amnhî kukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o: “Kwa koja apu krî hō rûm pôristi xohtô raxja nhùm inhō pôristi grêreja mē axpēn kutā kuhê nē axpu nhùm mē inhnê mē himex. Nà inhō pôristi grêre kênā.” Anhÿr o hamaxpēr.

³²—Hāmri nē pahî hōta wÿr ô kôwenatô mē. Kormā krî hō rûm mē hohtôtaja mē htêp kêt nhùm mē kutā kumê nhùm ma mē kutā tē. Hāmri nē awry hā mē hkaxpa nē mē ô pahihtî mā kām: “E na mē inhō pahihtî akutā inhmē pa tē. Na inhmā: ‘Ma tē nē mē kām awjarē.

Kot puj pēr mē papijapu hkêt nē. Kwarî. Kot puj mē tām axpēn xunhwÿ.’ Anhÿr o kapēr nē mē akutā inhmē pa tē.” ā mē ujarēnh kot anhÿr. Ja pyrā nē na htem mēmoj kukamā hamaxpēr mex nē rî kormā tanhmā amnhî nhîpêx to.

³³—Tā kêr ka mē atō amā ixkôt amnhî xām prām hāmri nē pahita pyrā nē amnhî kukamā ajamaxpēr tÿx nē rî kormā tanhmā amnhî nhîpêx to. Kêr ka ate inhmā tanhmā amnhî nhîpêx to ho apa kaxyw hāmri nē inhgryk ā te ate amā amnhî japê hkêt pyrāk o mēmoj piitā mā anhîhkra karo pyrāk o amnhî nhîpêx. Hāmri nē rî kormā ixkôt amnhî xām.³⁴⁻³⁵ No kot kaj mē amnhî kukamā ajamaxpēr kêt nē atÿx ri ixkôt amnhî xunhwÿr japêr. Hāmri nē mēmo arîgro hā mē kot ixtā tanhmā mē ato xwÿnhjê pymaj ra ixkaga mā. Hā kot kaj mē te mē ate kaxwa punu pyrāk o amnhî nhîpêx. Kaxwaja mē apkur xà kamā mex. Na htem amnhīm ho ô xānh nē kuku. Nom koja mēhō kamā pika hkwy mē nē ho ahkà hāmri tanhmā kot mē ho nē akupÿm ho mex? âm mē kot hkapîr pix kaxyw koja mex. Ja pyrā nē kot ka mē atō ate inhmā tanhmā amnhî nhîpêx to ho apa hā amnhî jarēnh tā gaa nē amā ixkôt amnhî nhîpêx prām nôkati. Hāmri nē ra te ate kaxwa punu kapîr mā tāmta pyrāk. E kwa mē mēmoj tā ixujarēnhja ma nē mē urāk nē amnhî kukamā ajamaxpēr mex nē. Anē.

ôwêhti pikunor jarēnh

Matêwre 18.12-14

15 Tā nhùm mē kot pahihtî mā hkwyjê pē kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnhjê mē mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja Jejus kapēr mar kaxyw hwÿr mra.² Hāmri nhùm Parijew nhō xwÿnhjê mē kot Tîrtûm kapēr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja mē hā Jejus pumu. Hāmri nē kê wem axte axpēn mā tanhmā ho kapēr punuj to nē axpēn mā:

—Tk. Kwa na hte mŭjti axtem nē mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjaja amnhī wŷr mē kuwŷ nē tōhā mē kutā apku. Kwa mē kot amnhī tomnuj xwŷnh kēnā kot kēt mē kutā apkur o pa. Anē.

³Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mē kuma nē tanhmā mē kām kapēr to. Nom hprī hā mē kām kapēr kēt nē. Kē ām amnhī tā kuxi nē mē kām ōwēhti pikunor jarē nē mē kām:

⁴—Koja mēhō ō ōwēhti xohtō nē. Nē ma nhŷri hamār o pa. Hāmri nhūm pyxire nē hkwy kaga nē ma nhŷhŷm ahte tē nē akunok. Hāmri nhūm ō dōnja ma kot akupŷm piitā o mōr kaxyw hkwy ho pikuprōnh pa hāmri nē tee ri hkwy kaēx ā pikunor xwŷnhhta japēr. Hāmri nē ma hkwy ho mō nē nhŷri kure. Kot nhŷri kutēp apkur o ri pa kaxyw kure hāmri nē ma akupŷm pikunor xwŷnhhta japēr o tē. Hāmri nē hapēr ryy nē nhŷri hwŷr kato. ⁵Nē omu nē hkīnh tŷx nē. Hāmri nē amnhī kre hā kumē nē ma akupŷm hkwy hwŷr o tē. ⁶Hāmri nē mē īhkō hā kumē nē hkīnh nē hkrāmnhwŷjē ho akuprō nē ōrkwŷ htā mē ōrkwŷ xwŷnhjē ho akuprō nē mē kām: “Kwa na pre ixpē ixkriita ō akunok. Pa pre hapēr kām ixihtŷx nē kām ixkato nē omu nē ixkīnh nē. Jakamā kwa wem māānēn inhŷ hā akīnh.” Anē.

—Ā mē ujarēnh kot anhŷr. ⁷Ja pyrā nē koja mē kot amnhī tomnuj tŷx xwŷnhjē hō tee ri amnhī pumu nē kot amnhī tomnuj kaga nē Tirtūm kōt amnhī xām. Hāmri nhūm kaxkwa kamā mē piitā ja hā omu nē hkīnh tŷx nē. Te ho my kot ōwēhti hpikunor xwŷnh mā kator nē hkīnh tŷxta pyrāk. Na hte Tirtūm tām mē kot amnhī nhīpēx o mē pa xwŷnhjē pumu nē hkīnh nē. Tā koja mēhō kot amnhī tomnuj tŷx tā ā amnhī nhīpēx anhŷrja kaga nē Tirtūm kōt amnhī xām hāmri nhūm amnhī tā omu nē hkīnh tŷx nē. Jakamā na pa hte mē akurom ā mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjē hkōt Tirtūm kapēr o mē ahkre rāhā ho ri ixpa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kot tanhmā ho kapēr punuj to xwŷnhjē mā amnhī jarēnh anē.

Kāxpore pikunor jarēnh

⁸Nhūm Jejus arī mē kām awjarē nē mē kām:

—Nē ja. Koja mēhō ni hikāxpore kēp 10. āpēnh o arīgro pē 10 pānhā kāxpore kēp 10. Tā ho pyxi nē ho akunok. Hāmri nē tee ri hapēr nē hkaprī nē. Hāmri nē kanē hpōk nē hitom kapōnh pē hprī hā hapēr o ri pa nē kām kato. ⁹Hāmri nē kupy nē hkīnh nē hkrāmnhwŷjē ho akuprō nē ōrkwŷ htā mē ōrkwŷ xwŷnhjē ho akuprō nē mē kām amnhī jarē nē mē kām: “Xē na pre ixpē ixkāxpore hōta akunok pa tee ri hapēr tā akupŷm kām ixkato nē kupy nē ixkīnh nē. Jakamā xē wem inhŷ hā māānēn akīnh.” ā mē ujarēnh kot anhŷr.

¹⁰—Ja pyrā nē koja mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjē hō pyxire nē amnhī tomnuj kaga nē ixkōt amnhī xām. Hāmri nhūm kaxkwa kamā mē piitā ja hā omu nē hkīnh nē. Te mēhō ni kot kāxpore pikunor xwŷnh mā kator nē hkīnhhta pyrāk. Anē.

Mē hkra pikunor jarēnh

¹¹Nhūm Jejus arī mē ahkre ho xa. Tirtūm kām mē piitā mē hapē htŷx ā mē ahkre ho xa. No kē ām hā kuxi nē kē we tanhmā mē kām ujarēnh to nē mē kām:

—Nē koja mēhō hkra my wa axkrut. ¹²Hāmri nhūm kot hapu ō papaj wŷr tē nē kām: “E papaj. Ot pa awŷr tē. Kot kaj nhŷrmā ty pa wa amŷr pē akukrēx o ixārīk. Jakamā e kwa tokyx atŷr ri amnhī kamā wa inhmā ho axkjē pa inhō ho amnhīptār kurē kumrēx nā?” Anē. Hāmri nhūm kuma nē wa kām hikukrēx o axkjē. Kot wa mā hkwy gō nē kot hapu mā hkwy gō. ¹³Hāmri nhūm kot haputa ām ri hipēēxā hkōt pa hkrānre hāmri nē kot kām hikukrēx nhōr jamŷnh pa nē ma

nhÿhÿm o mō nē ho wēnē hpa. Hāmri nē hpānhā kàxpore jamÿ nē ma nhÿhÿm mō. Nhÿhÿm awry hā pika hō hwÿr ma mō. Mōo hāmri nē krī hō kamā htÿx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Hāmri nē gaa nē ra mē hkuprÿjē hā kàxpore ho hapêx pa. Nē kagōxÿhti hā ho hapêx pa. Nē gaa hāmri nē hikàxpore hkēt nē ri pa.

¹⁴—Rôm nhÿm pikaja kamā mē hā na wrÿk kēt ry rax nē. Nē gaa nhÿm mē hpur kām mē kēp mē apkur xà hā mēōja hapêx pa. Jakamā nhÿm mē hkra kot haputa kēp amrakati nē kām prām tÿx nē ri pa. Hāmri nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr. ¹⁵Hāmri nē amnhī to krī nhō xwÿnhjē mar o ri pa. Kot mē kām tanhmā àpēnh to nē hpānhā apkur kaxyw. Hāmri nhÿm mēhō kot kām hkrit hagrō jamār kaxyw hā kumē nhÿm ma hwÿr tē nē kām hamār o pa. Nom kot kām hamār o pata pānhā ām kām mē-moj nhōr kryre nhÿm arī kām prām tÿx kumrēx.

¹⁶Nē tee ri kot hagrō kutā ōta kur prām nē tee ri omunh o pa. ¹⁷—Nē gaa hāmri nē tanhmā hamaxpēr to. Nē tee ri kot tanhmā amnhī tomnuj toja ā amnhī pumu nē hamaxpēr o: “Hēxta waa nē. Mān mūtār inhō krī kamā inhō papaj mā mē àpēnh xwÿnhjaja ixrom apkur mex o pa. àpkur mex nē nhÿm mēō jakrēx prār rūnh tā pa jar mē hkīnhā prām xāj ra ixtÿk o mō. ¹⁸Nà kot paj ma akupÿm mō. Hāmri nē inhō papaj pumu nē ā kām amnhī jarēnh anē nē kām: ‘Kwa Papaj. Na pa pre ixpē akra hā amnhī tomnuj tÿx kumrēx nhÿm ja apē omnuj nē. Nhÿm Tirtūm pē ja omnuj nē. ¹⁹Jakamā na pa ixpē akra hā amā amnhī jarēnh ā xpi-jaam nē. Ixte tām kēt kumrēx. Jakamā kwa xà kot pa amā mēmoj tā ixapēnh o ri ixpa ka hpānhā inhmā inhō pa apku nà?’ Anhÿr o kot pa kām amnhī jarē. Nà kot paj anē.”

²⁰—Anhÿr o amnhī kukamā hamaxpēr hāmri nē ma akupÿm mō. Mōo nē

ra hpōx o mō. Nē kormā amÿm mōr ri nhÿm ō papaj hwÿr rīt nē omu nē amnhī kra hā omunh kurē kumrēx nē hkīnh nē ma kutā hprōt nē tē. Omu nē kām hkaprī nē. Nē hwÿr hprōt nē hkaxpa nē kahti hkōt kumÿ. ²¹Hāmri nhÿm kām amnhī jarē nē kām: “Kwa papaj. Na pa pre amnhī tomnuj nē nhÿm ja apē omnuj nē. Nē Tirtūm pē ja omnuj nē. Jakamā ixte ixpē akra hā amā amnhī jarēnh ā xpijaam. Ixte tām kēt kumrēx.” Anē. ²²Nom kormā kām amnhī jarēnh par kēt ri nhÿm hipēxà kām mē àpēnh xwÿnhjē mā akir nē mē kām: “E kwa mē atō ma tē nē kām ē mex ō py nē akupÿn ixkrata wÿr ho aprōt nē kām haxà. Nē hpar kà nē ìhkra kamā kàx nē amnē kām hamÿ nē ho aprōt. ²³Nē akupÿm aprōt nē mōx kra htwÿm mexta ō pumu nē unē nē apī. Nē mē ho anē pu mē ixkra hā pahkīnh nē apku. E mē amnhī prēprēk nē tokÿx ā amnhī nhīpēx anē. ²⁴Na pre ma ixpē mōr o te ixpē htyk pyrāk. Tā akupÿn mō nē ixwÿr pōj nē te akupÿm inhmā htīr pyrāk. Jakamā e mē tokÿj.” Anhÿr jakamā nhÿm mē hā mōx kra pī nē ho anē nē hkīnh nē hā apkur o hkrī.

²⁵—Rôm nhÿm hkra kot wata kormā pur kām htÿx àpēnh o xa. àpēnh o ām tā akupÿn hpōx o tē. Hāmri nē amnhī kukamā mē kot ri mēmoj tatak nē mē gre ma. ²⁶Hāmri nē tee ri hamaxpēr o tē nē ōrkwÿ hwÿr pōj nē kormā kapem xa nē mē hā mē àpēnh xwÿnhjē hō kukja nē kām: “Kwa mēmoj tā na ka wem ā akīnh rax anē?” ²⁷Anē nhÿm kām: “Nà mēhō hkēt. Atō na akupÿn pōj nhÿm an-hīpēxà omu nē hkīnh tÿx nē. Nē mē inhmā anē pa mē hā mōx kra htwÿm mexja pī nē hā ho anē nē hā ixkīnh nē hkur o ixkrī.” Anē. ²⁸Hāmri nhÿm tee ri htō jarēnh ma nē gryk tÿx nē. Hāmri nē gryk xāj kapem hkuk punuj o mē omunh o xa nē mē hwÿr àr kēt nē. Hāmri nhÿm hipēxàja tee ri omu nē hwÿr kato nē tee ri kot mē hwÿr ho àr kaxyw ho anhÿr

kaprÿ. ²⁹Hämri nhùm kām: “Tk. Kwa na pa hte amā ixàpênh rûnh rāhā ho ri ixa hā ra ixtā amgrā xohtō nē. Nē aa akapēr nhîrôp tanhmā ixām to hkêt. Tā ka hte ixpumunh nē akînh nē ixtā mēmoj tōx pîr kêt nē. ³⁰Tā nhùm akra kot haputa apê akukrêx kwÿ jamÿnh pa nē ma o mō nē axtem nē mē hkuprÿjê mā ôr par tā akupÿn mō nē pōj. Ka omu nē akînh nē hā môx kra twÿmta pî. Nà kot paj mē awÿr ixàr kêt nē.” Anē.

—Hämri nē gryk tÿx nē xa. ³¹Hämri nhùm ô papaj tee ri kuma nē kām: “Kwa nà ri ā akapēr anhÿr kêt nē. Inhmā ajapê kênā. Na ka hte ixkôt apa ho apa rāhā nē. Nē ixkukrêx piitā kêp anhōō. ³²No atōja na pre te ixpê htyk pyrāk tā arî htîr. Nē te pikunor pyrāk tā te ra akupÿm kator pyrāk jakamā na pa omu nē ixkînh nē. Nē inhmā hapê ho te määnēn inhmā ajapê pyrāk.” Anē.

—Ā mē ujarēnh kot anhÿr. Ja pyrā nē koja mēhō te kot amnhî tomnuj tÿx o ri pa htā amnhî kaxyw Tîrtûm mā hamaxpēr nē amnhî to kuwÿ nē hkôt amnhî xām. Hämri nhùm amnhî tā omu nē hkînh nē. Nē kām hprām nē. No mē kajaja. Mē apê Parijew nhō xwÿnhjê mē Tîrtûm kapēr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja. Na ka htem mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja kot Tîrtûm kapēr mar o kuhê hā mē omu nē Tîrtûm kînhā akînh kêt nē. Nē te hkra kot wata jamaxpēr pyrāk o ajamaxpēr nē tee ri ja hā mē omu nē mē kamā agryk nē. Nē mē amā mē hprām nôkati. Anē.

Mē panhōxÿ nē Jejus kot mē pamā karō

16 Tā nhùm kê Jejus axte hkôt ri mē pa ho mē pa xwÿnhjê jahkre. No âm mēmoj tā kuxi nē mē kām tanhmā ujarēnh to nē mē kām:

—Nà koja mēhō hikàxpore rax xwÿnhja kām àpênh xwÿnh mā mēmoj to wēnê ho pa kaxyw âm. No nhùm kām ho

mex kêt nē. Axtem nē kêp amarî mē kām mēmoj to fiat par o mō. Hämri nhùm ra mēhō kot ā amnhî nhîpêx anhÿr ā omu nē ma ô patrāw wÿr tē nē kām harē. ²Hämri nhùm tee ri harēnh ma nē amnhî wÿr hā karō. Hämri nhùm hwÿr tē nē axā nhùm kām: “Pa. Kwa xā âm hāmri na mē inhmā ajarē? Kwa nà mon ka ri axtem nē ā ixpê inhō mēmoj nhîpêx anē? E inhmā ate mē kām ho fiat par xwÿnhjê nhîxi hā kagā nē inhmā agō hāmri nē ma tē. Kot ka axte inhmā axàpênh kêt nē rî amnhî pumu.” Anē.

³—Hämri nhùm kuma nē tee ri amnhî kukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā kot paj amnhî to? Ixihtÿxre hā kot pa mēhō mā pur ā apê. Nom inhmā amarî ri ixāhwÿr o ri ixa hprām kêt. Ixte amnhî kuk ā ixpijaàm.” Anē. ⁴Hämri nē tanhmā amnhî kukamā hamaxpēr to nē hamaxpēr o: “Nà kot paj amnhî wÿr ixte mē kām ho fiat xwÿnhjê hā karō. Nē mē kām mē ô kōōta ahpar mā hkamē kê mē âm inhō patrāw mā hkwyê pix gō. Kêr kê mē amnhî tā ixpumu nē kām ixkînh nē. Hämri nē inhō patrāw kot ixkaga hā ixtā harēnh ma nē ixkamā ukapri japêr. Hämri nē amnhî wÿr ixwÿ pa ahpÿnhā mē kutā ixàpkur o ri ixa nhùm prām ixpîr kêt nē. Nà kot paj anē.” Anē.

⁵Hämri nē amnhî wÿr mē hā karō nhùm mē hwÿr mra. Nhùm mē omu nē ja mā kām: “E tanhmā na ka pre inhō patrāw pē mēmoj to fiat to? E inhmā harē.” Anē. ⁶Hämri nhùm kām: “Na pa pre kêp orti hā à ho 100 nē ho fiat. Ota hā kagata. Tā pa kormā kām amnhîrer kêt nē.” Anē nhùm kuma nē kām: “Tôe ka inhma. Kot paj amā anhō kôt o gri ka âm kām ho 50 pix nē agō pa ixte anhō kôt ho ijpêx par pyrāk o anhîpêx.” Anē. ⁷Hämri nē hpānhā nhām ja mā kām: “No ka. Tanhmā na ka pre kêp mēmoj to fiat to?” Anē nhùm kām: “Na pa pre kêp pây hā xak o 1.000 nē ho fiat. Tā

pa kormã hpãnhã kãm amnhîrer kêt nê.” Anê nhùm kãm: “Tôe. Kot paj hãmri amã anhõ kôt o gri ka ãm kãm ho 800 pix nê agõ pa ixte anhõ kôt ho ijapêx par pyrãk o anhîpêx.” Anê. Nhùm ã mē hipêx anê. Hãmri nê hamaxpêr o: “E. Na pa mē kãm mē õ kôt o hkry pa. Koja mē amnhî tã kãm ixkînh japêr.” Anê.

⁸—Hãmri nhùm õ patrãwja ã kot mē hipêx anhÿr ã harênh ma nê kãm: “Tk. Kwa ate pa ixkukamã ajamaxpêr nê inhmã mēmoj to anhÿr mex kêt tã ka amnhî kukamã ajamaxpêr mex pê ã mē hipêx mex anê.” Anê. ã mē ujarênh kot anhÿr. Anê.

Nhùm pre ã Jejus mē kãm ujarênh anê. Hãmri nê mē kãm:

—Tã ja pyrã nê na hte mē kot Tirtûm kôt amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhjaja ãm amnhî pix kukamã hamaxpêr mex o pa. Jao amnhî kaxyw pix mã mē pi-itã tanhmã mē ho mex to ho pa. Mē kot amnhî tã mē omunh nê mē kãm mē hkînh nê amnhî xwar tanhmã mē ho mex to kaxyw nhùm htem ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Tã mē ate ixkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja. Tirtûm kot tanhmã mē ate amnhî kwÿjê ho mex to hã amnhim mē ajarênh kaxyw kêr ka mē amnhî mē mē piitã mē hkukamã ajamaxpêr mex nê. Pê tanhmã mē ho mex to ho ri apa. ã mē ate amnhî nhîpêx anhÿrja na mex. Nom kormã mē ate ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt.

⁹—Hêxta waa nê. Mon ka htem mē urãk nê ã axpên to mex anhÿr kêt nê? Kwa mē ãpênh xwÿnhnta kot amnhî nhîpêx pyrã nê tanhmã axpên to mex to o ri apa hkêt wehe. Jao akukrêx nê akàxpore ho anhõxÿ hkêt nê. Kêr ka nhÿrmã ty nê Tirtûm wÿr api nhùm ja hã mē ato mex rax nê. Te ho kot õ patrãw mã ãpênh xwÿnhnta kot tanhmã mē ho mex to xwÿnhjê hwÿr mrar nhùm mē kot amnhî xwar tanhmã ho mex tota pyrãk.

¹⁰⁻¹¹—Na hte Tirtûm tanhmã mē pakute hã mē pahpumunh mex nê. Koja

mē amã mēmoj gõ ka mē kãm hprãm xà hkôt ho anhõxÿ hkêt nhùm ja hã mē apumu nê axte mē amã mēmoj gõ. Nom hpãnhã mē amã õr rax o wamta jakre nê kugõ. Nom kot ka mē ri mēmojta o anhõxÿ ho ri apa nhùm tee ri ja hã mē apumu nê axte mē amã mēmoj nhõr kêt nê. Koja mē amã mēmoj gõ ka mē ho anhõxÿ ho ri apa nhùm ja kêp homnuj nê.

¹²—Nê kot kaj mē jar Tirtûm kot mē amã mēmoj nhõr xwÿnhja ho anhõxÿ ho ri apa. Hã koja nhÿrmã kaxkwa kamã mē amã mēmoj mex nhõr kêt nê.

¹³—Nê kot kaj apyxi nê anhõ patrãw hamêxkrut nê arîgro pyxi hã hamê wa kãm axãpênh o amÿkry hkêt nê. Kot kaj anê nê hõ gryk ã hõ kaga. Ja pyrã nê kot kaj mē jar pika ja kamã akàxpore nê akukrêx pix kukamã ajamaxpêr o ri apa hã kot kaj mē amã hapê htÿx nê mē kêp ho anhõxÿ ho ri apa. Nê akukrêx rax gryk ã Tirtûm kãm hprãm xà hkôt akukrêx o tanhmã axpên to ajuta hto ho ri apa hkêt nê. Ja pymaj kwa kêr ka mē ãm Tirtûm pix mã mãn ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Jao te akukrêx nê akàxpore mã axãmnhîx ri anhîhkra karo ho ri apa pyrãk. Anê.

Nhùm pre ã Jejus mē ahkre anê. ¹⁴Hãmri nhùm Parijew nhõ xwÿnhjaja mar o kuhê. Na prem ra mē hikàxpore rax gryk ã Jejus kaga. Jakamã ã kot mē kãm kàxpore jarênh anhÿrja ma nhùm ja mē kêp omnuj nê nhùm mē hã hpêr o pikênh o kuhê. ¹⁵Hãmri nhùm amnhî tã mē kuma nê mē kãm:

—Nã na ka htem te mē ate tãm mē kot amnhî nhîpêx xwÿnh pyrãk o amnhî nhîpêx nom ri mē kãm amnhî to axêx o ri apa. No nhùm Tirtûmja kot tanhmã mē ate amnhî nhîpêx to nê tanhmã mē ajamaxpêr to hkôt mē apumunh par. Nê hprî hã mē anhõxÿ hã mē apumu. Te mē ate tãm amnhî nhîpêx pyrãk nom mē anhõxÿ kamã na ka htem apa. Mēmoj te mex pyrãk nhùm htem omu nê mex ã

hkamnhix. No nhũm Tirtũm àhpumunh tỳx xà hkòt hprĩ hà mēmojta pumu nhũm kēp omnuj nē. Mē akurom omnuj ã omunh kurê kumrêx. Na hte hprĩ hà mē ate amnhĩ nhĩpêx ã mē apumu. Anē.

Tirtũm kapēr aa hapêx kêt ã harēnh

Matêwre 5.17-18

¹⁶ Nhũm Jejus arĩ mē ahkre nē mē kām:

—Nē na pre finat Mojesja kumrêx mē kām Tirtũm kapēr kwỳ hà kagà. Tã nhũm hpãnhã Tirtũm nhỹ hà kapēr jarēnh xwỳnh kwỳjaja määnēn mē kām hkwy hà kagà. Nhũm prem kuma nē mē hkòt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã nhũm finat Juãw Paxisja mē hpãnhã kato nē Tirtũm kapēr o mē ahkre ho ri pa. Tã pa hpãnhã ho mē ajahkre ho ri ixpa nhũm mē ohtô nē ixkòt amnhĩ xunhwỳ nē kām ixkapēr kòt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa hprãm nē.

¹⁷ —Tirtũm kapēr tũmja mex o mex. Kojã aa hapêx kêt nē. Kojã nhỹrmã kaxkwa nē pika wa hapêx pa no nhũm Tirtũm kapēr tũmja aa hapêx kêt nē. Kojã rãhã ho rãhã nē aa ihkjê ho mēnh kêt nē. Anē.

**Mē pahte axpēn kaga
hkêt ã mē pamã karō**

*Matêwre 5.31-32,
19.9-12; Makre 10.2-12*

¹⁸ Nhũm Jejus arĩ mē ahkre nē mē kām:

—Nē kēr ka mē aprō kaga hkêt nē apa. Kot kaj mē hkaga nē hpãnhã nhãm hõ ho aprō nhũm Tirtũm noo mã te ate wam aprō kamã nhãm ho amnhĩkati pyrãk. Nhũm ja kēp omnuj nē. Rỳ ka ra mēhõ kot hprō kaga xwỳnhhta ka hpãnhã ho aprō. Nhũm Tirtũm noo mã te ate wam mjên pē ho amnhĩkati pyrãk. Nhũm Tirtũm pē ja omnuj nē. Anē.

**Hikàxpore rax xwỳnh mē kēp
amrakati xwỳnh wa harēnh**

Rukre 6.20-26

¹⁹ Nhũm Jejus arĩ mē ahkre kamã mē kām awjarē nē mē kām:

—Kojã mēhõ kàxpore rax xwỳnh ê mex pix kām ri pa. Nē apkati mē apkur mex o pa. ²⁰ Nhũm amrakati xwỳnh pē Rajareja hkà nhyre nē arĩ pry kamã àhwỳr o hkrĩ. Nhũm htem hamỳ nē ma o pa nē hikàxpore rax xwỳnh nhõrkwỳ jakwakrem haxwỳ. ²¹ Nhũm õ jakrêx kwỳ hkrēr prãm xaj hakwa krem àhwỳr o hkrĩ. Nhũm rop hwỳr mra nē hkà nhy kunhnwỳnh o kuhê.

²² —Tã nhũm Rajare ty nhũm Tirtũm kapēr o mē wrỳk xwỳnhjaja hwỳr wrỳ nē ma akupỳm kaxkwa hwỳr hkarō ho mō nē ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mē pahpãm Apraãw nhĩhkô hà hkĩnh nē apkur mex o hkrĩ.

—Tã nhũm hikàxpore rax xwỳnhhta määnēn hkòt ty. Nhũm hkwyjaja hà akuprō nē hà mur nē ma o tē nē haxà. ²³ Hãmri nhũm hkarō ma mē kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà pē kuwy maatita wỳr ma mō. Nē kamã amnhĩ xà htỳx kām hamak rãhã ho pa. Hãmri nē amnhĩ xà hà maj kànhmã rīt nē kaxkwa kamã Apraãw pumu. Nhũm Rajare ra kuri mex nē nhỹ. ²⁴ Hãmri nhũm tee ri wa omu nē Apraãw mã akapēr nē kām: “Kwa Apraãw. Kwa we ixkamã axukapri nē ixwỳr Rajare mē kē ixwỳr tē nē ihkrakrã ho gō htok nē ho inhõhto jakry. Na pa kuwy kamã amnhĩ xà htỳx kām ijamak tỳx kumrêx.” Anē. ²⁵ Hãmri nhũm kuma nē kām: “Tk. Nã kot pa awỳr mēnh kêt nē. Na ka pre atĩr ri amex nē akĩnh nē ri apa. No nhũm Rajare akĩnhã hkà nhy rax nē amnhĩ xà htỳx kām hamak rãhã ho ri pa. Tã ra jar inhĩhkô hà hkĩnh nē pa. Ka pre kurom amex nē apa htã kot kaj hpãnhã amnhĩ xà htỳx kām ajamak rãhã ho ri

apa. ²⁶Nē pahkaêx kām ahkaprÿ griã. Jakamã nhÿhÿnh kot kêt awÿr rê? Ka ajaxwÿja nhÿhÿnh kot ka kêt mē ixwÿr rê?” Anē.

²⁷—Nhÿm ã kām kapër anē nhÿm tee ri kuma nē kām: “Kwa tô ma inhō krÿ hwÿr mân amē kê ma ixkwÿjê hwÿr wrÿ. ²⁸O mÿj arÿ inhō krÿ kamã ixtō kēp 5 nē arÿ htÿr nē pa. Kê wa mē kām awjarē kê mē amnē kuwy hwÿr pa pymaj tokyx amnhÿ tomnuj kaga nē Tirtÿm kôt mân amnhÿ xunhwÿ nē hkôt ri amnhÿ nhÿpêx o pa.” Anē.

²⁹—Hāmri nhÿm Apraãw kām: “Nà pa mē hwÿr mēnh kêt nē. Ra mē kuri Tirtÿm kapër jarēnh xwÿnhjê mē Mojes kot Tirtÿm kapër ã kagà kēnã. Kê mē kamã harē nē ja ma nē rÿ tãm tanhmã amnhÿ nhÿpêx to.” Anē. ³⁰Hāmri nhÿm tee ri kuma nē kām: “Kwa nà. Koja mē kagàja mar kêt nē. No kêt Rajare na pre ra htyk tã akupÿm htÿr jakamã koja mē hwÿr wrÿ nē mē kām awjarē nhÿm mē akupÿm htÿr ã omu nē kapër ma hāmri nē amnhÿ tomnuj kaga kurē kumrêx. Kwa nà ã ri anhÿr kêt nē mē hwÿr amē hēxta waa nē.” Anē.

³¹—No nhÿm kām: “Nà koja mē Tirtÿm kapër ã kagà mar kêt ã koja mē määnēn Rajare tyk nē akupÿm htÿr nē mē hwÿr wrÿk nē kot mē kām tanhmã ujarēnh to hã mar kêt nē. Jakamã kwarÿ pa mē hwÿr mēnh kêt nē. Kot paj ho anē nē ãm ixte mē hwÿr mēnh kaprÿ pyrãk o amnhÿ nhÿpêx.” Anē. ã mē ujarēnh kot anhÿr. Anē.

Mē kot Jejus nē mē no kupyry ã mē harēnh

Matêwre 18.6; Makre 9.42; määnēn Römãn 1.32; Sikÿn Pêtre 2.1, 2.18

17¹⁻²Tã nhÿm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê jahkre ho nhÿ nē mē kām:

—E kot paj mē kot ixkôt amnhÿ xunhwÿr tohtuj anhÿr xwÿnhjê jarē ka mē

inhma. Nà koja mēhō mē hwÿr tē nē inhnē mē kām kapër. Mē kot mē mar nē amnhÿ tomnuj prãm xaj tanhmã mē kām kapër to. Hāmri nhÿm mē mar xà hkôt tanhmã amnhÿ tomnuj to. Hã koja Tirtÿm ja hã omu nē kot inhnē tanhmã kām nē xwÿnhhta pumu nē ja hã homnuj tÿx nē. Te mē kot mēhō pynēnh nē mut ã kēn pytÿ hō nhôr nē ma o htēm nē gō rax kām mēnh pyrãk o koja hipêx. Te ho ja pyrãk no ãm homnuj tÿx o ja jakre. Jakamã kwa mē ixkapër ma nē kām ajamaxpër tÿx rãhã ho ri apa. Anē.

Mē pahte amnhÿ tã tanhmã mēhō hto hkêt ã mē pamã karō

Matêwre 18.21; Makre 11.25-26; määnēn Epes 4.32; Korosē 3.13

³Nhÿm Jejus arÿ mē ahkre nē mē kām: —Nē koja ixkôt atōjê hō tanhmã atomnuj to. Ka amnhÿ tã omu hāmri nē ma hwÿr tē nē ja hã kām akapër nē kām: “Kwa mon ka axtem nē ri ã inhÿpêx anē ixtō? Kwa nà ri ã inhÿpêx anhÿr kêt nē.” Anē hāmri nhÿm amnhÿ tã ama nē amã: “Nà na pa tee ri ixte tanhmã atota ã amnhÿ pumu nē ixkaprÿ nē. Nà kot paj axte ã ri anhÿpêx anhÿr kêt nē. Kwa kêr ka axte tanhmã ja mã ajamaxpër to hkêt nē. Te ate amnhÿ katut kôt mēnh pyrãk o hipêx pu akupÿm tãm axpēn nhÿpêx o papa.” Anē. Koja ã amã kapër anē ka amnhÿ tã ama hāmri nē axte tanhmã kot atoja mã ajamaxpër kêt nē.

⁴—Koja arÿgro pyxi hã xatã tanhmã atomnuj to japêr. Hāmri nē xatã tee ri ja hã amnhÿ pumu nē awÿr mra nē xatã amnhÿ tã amã kapër nē amã: “Pa ot pa awÿr tē. Na pa ra ixkaprÿ nē. Kwa ixte ã anhÿpêx anhÿrja pumu nē ãm omu. Kot paj axte hkêt nē.” Anhÿr o xatã amã kapër. Nē ra axte tanhmã atomnuj to nē kê axte awÿr tē nē ã amnhÿ tã amã kapër anē. Nom kêr ka ama nē kamã agryk kêt nē. ãm xatã kām: “Nà kot puj anē nē akupÿm tãm axpēn nhÿpêx. Kot paj

axte tanhmã ate ixtota mã ijamaxpêr kêt nê. Kot puj ja ho pajapêx nê tãm axpên nhîpêx o akupÿm papa.” Anhÿr o kêr ka mã xatã axpên nhîpêx anhÿr rãhã ho ri apa nê aa jam anhÿrer kêt nê. Anê.

**Mê pahte mëmoj tâ Tirtûm
wÿr hã mã pajarênh**

*Matêwre 17.20-21,
21.21-22; Makre 11.23*

⁵Tã nhûm Jejus nhÿ hã mã ahkre ho mã pa xwÿnhjaja hãmri kãm:

—Kwa Pahihti. Tanhmã mã ixto pa mã amnhî kaxyw Tirtûm kôt ijamaxpêr tÿx rãhã ho ri ixpa. Anê.

⁶Hãmri nhûm mã kãm:

—Nà ra mã ate amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr jakamã na ra amnhî tâ mã apumu. Jakamã mã ate hkôt amnhî nhîpêx kukwak ri na ka htem mëmoj tâ awÿ nhûm mã ate mëmoj tâ hwÿr xà hkôt mã amã tanhmã mëmoj nhîpêx to. Te mã ate pÿ hpàr mÿj mã akapêr nê kãm: “E amnhî jarê nê ma tê nê gô xujanâr kãm mãn mrô.” Anê nhûm kot amar nê amar xà hkôt ã kot amnhî nhîpêx anhÿrta pyrãk. Ja pyrã nê kot kaj mã ate Tirtûm kôt amnhî nhîpêx o apa kukwak ri mëmoj tâ awÿ nhûm mã ama nê mã amã mëmoj tanhmã ho. Rÿ mã amã mëmoj gô. Anê.

**Te mã pahpê Tirtûm
mã paxàpênh xwÿnh pyrãk**

⁷Nhûm Jejus arÿ mã ahkre nê mã kãm:

—Nê ja. Kot kaj mã amã mã àpênh xwÿnh kwÿjaja nhûm hõ amã mëmoj tâ àpênh o pa ã ho anhÿr pa. Hãmri tanhmã kot kaj kãm akapêr to wehe? Xà kot kaj kãm: “E hãmri axàpênhhta kaga nê tê nê nhÿ nê apku.” Anhÿr o kãm akapêr? ⁸Nà kot kaj kãm anhÿr kêt nê. Kot kaj kãm: “E kwa tokyx tê nê hpãnhã inhãmã inhõ hã apê. Kot pa ixàpkur pa ka ixpãnhã nhÿ nê apku.” Anhÿr kãm akapêr. Kêp amã àpênh xwÿnh jakamã

ka ã kãm akapêr anê. ⁹Ja pyrã nê kot puj mã Tirtûm kot mã pamã mëmoj tâ karõ xà hkôt tanhmã kãm amnhî nhîpêx to ho ri papa. Mã õ patrãwta pyrã nê kot tanhmã mã pamã karõ hto xà hkôt pu mã amnhî nhîpêx.

—Xà na htem mã õ patrãw mã mëmoj tâ àpênh pa hãmri nê hkwÿjê mã amnhî to jarkrar o ri pa nê mã kãm: “E ka mã ixpumu. Na pa hte inhõ patrãw mã ixàpênh mex o mã hakre ka mã ja hã ixpumu. Hêxta waa nê. Mon pa hte ri axtem ã amnhî nhîpêx anê?” Anhÿr o xà kot kaj mã kãm amnhî to jarkrar o ri apa? Nà na ka htem ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê.

¹⁰—Tã pa hte mã õ patrãwta pyrã nê tanhmã mã amã mëmoj tâ karõ hto ho ixpa. Jakamã kêr ka mã inhma nê ixte mã amã mëmoj tâ karõ xà hkôt tanhmã inhãmã amnhî nhîpêx to ho ri apa. Hãmri nê hã amnhî to jarkrar pê amnhî jarênh o: “ãm hãmri na pa ã Jejus mã amnhî nhîpêx anê. Hêxta waa nê. Ixpê Jejus mã tanhmã ixte amnhî nhîpêx to mex xwÿnh na pa.” Anhÿr o amnhî to jarkrar kêt nê. Kêt ãm amnhî jarênh o: “Nà ixte kãm tanhmã amnhî nhîpêx to ho ixpa xwÿnh pix na pa. Na hte mëmoj tâ inhãmã karõ pa kuma nê ÿ hã tanhmã kãm amnhî nhîpêx to.” Anhÿr o amnhî jarênh o ri apa. No ri amnhî krã hkôt atÿx tanhmã amnhî to jarkrar to ho ri apa hkêt nê. Anê.

**Jejus kot mã ho 10 nê akupÿm
mê ho mex ã harênh**

Matêwre 8.1-4

¹¹Tã nhûm Jejus arÿ Garirej rûm pika pê Samar hkàx ã Jerujarê hwÿr kormã mō. ¹²Nê nhÿri krÿ hõ htêp o mōr mã nhûm krÿ pu hã ri mã pa xwÿnhjaja kêp 10 nê kutã mra. Mã hkànhy hkro htÿx xwÿnhjaja kutã mra nê hkaxpa nê amÿm kuhê nê omu. ¹³Hãmri nê kãm:

—Pa Pahihti. Kwa mẽ ixpumu nẽ mẽ ixkamã axukapri nẽ tanhmã mẽ ixto mex to. Anẽ.

¹⁴Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Nà kot paj mẽ ato mex. E mẽ mãmri awjanã nẽ ma akupým mẽ anhõ patrejê hwÿr mra kẽ mẽ akupým mẽ akã mex ã mẽ apumu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kapër mar xà hkõt awjanã. Kà nhy rãhã awjanã nẽ ma akupým patre hwÿr mra. Nẽ kormã akupým hwÿr pry hà mrar rãhã pitã hkã mex pa. ¹⁵Hãmri nhũm ãm pyxi nẽ hkwyjê rom awjanã nẽ akupým Jesus wÿr Tirtũm mã mex o mex ã harẽnh o hwÿr tẽ. ¹⁶Hãmri nẽ Jesus kaxpa nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhÿ nẽ amnhĩ tã kãm kot ho mex ã kãm amnhĩ jarẽ. Kwÿjê hkĩnhã kęp Ijaew kêt axtem kęp Samar nhõ xwÿnh tã mẽ kurom akupÿn hwÿr tẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. ¹⁷⁻¹⁹Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—No mẽ akwÿjjaja? Ixte mẽ ato 10 nẽ mẽ ato mex tã ka ãm kapxipix awjanã nẽ akupÿn ixwÿr tẽ. Akwÿjê hkĩnhã apê Ijaew kêt tã akupým amnhĩ mex ã amnhĩ pumu hãmri nẽ mẽ kurom awjanã nẽ Tirtũm mã mex o mex ã harẽnh o ixwÿr tẽ. Hêxta waa nẽ. Mo na hte ixkwÿjjaja apyrã nẽ amnhĩ kaxyw ixkõt hamaxpër kêt nẽ? E kãnhmã xa nẽ mãmri ma ajamakêtcati nẽ akĩnh nẽ ma akupým tẽ. Anẽ.

Jesus akupÿn wrÿk xà hà arĩgro jarẽnh

Matêwre 24.23-24, 24.37-44;

Makre 13.32-37; mãânẽn Wam

Tesarõn 5.2-8; Síkũn Pêtre 3.3-10

²⁰⁻²¹Tã nhũm Parijew nhõ xwÿnh kwÿjjaja Jesus wÿr mra nẽ omu nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà koja apu Tirtũm tokyx kot mẽ pahwÿr mẽnh mã xwÿnhhta mẽ nhũm mẽ pahwÿr wrÿ nẽ mẽ pahto amnhĩptar kurê kumrẽx nã kormã? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Te ho nhãm mẽhõ jarẽnh pyrà nẽ mẽ kãm:

—Nà ra kot mẽ ho amnhĩptar o pa kẽnã. Nom nhÿri hkrĩ xà kamã mẽ ho amnhĩptar o hkrĩ hkêt nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw hkõt hamaxpër nẽ hkõt amnhĩ xunhwÿ hãmri nhũm kęp mẽ õ pahihti hà mẽ ho amnhĩptar o pa. Nẽ mẽ kãm mẽ hamaxpër mex gõ nhũm htem hkõt ri hamaxpër mex o pa. Anẽ.

²²Hãmri nẽ hpãnhã hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mã kapër. Mẽ kot nhÿrmã tee ri kamã hamak o pa hà mẽ kãm kapër nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ nhÿrmã tee ri amã tokyx akupÿn ixwrÿk nẽ ixte mẽ ato amnhĩptar prãm xaj tee ri inhmã anojarêt kaprÿ ho ri apa. Nẽ axpẽn mã ri ijarẽnh o: “Hêxta waa nẽ. Mo na we Pahihti tokyx akupÿn mẽ pahwÿr wrÿk kêt nẽ?” Anhÿr o inhmã anojarêt o ri apa pẽ ixkamã ajamak rãhã ho apa.

²³—Nẽ koja mẽ ra akupÿn ixwrÿk ã tanhmã mẽ amã ixto hêx to ho pa. Nhÿri ixkuhê nhũm mẽ kot ixpumunh ã mẽ amã ixto hêx o pa. Nom kêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. ²⁴Kot paj nhÿrmã akupÿn mẽ awÿr ixwrÿk kaxyw nhũm mẽ pika piitã hkõt akupÿn ixwrÿk kãm anhĩpê ixpumu. Te mẽ piitã mẽ kot anhĩpê na jaxẽnh pumunh pyràk o kot kaj mẽ apiitã ixpumu. ²⁵Nom kormã jar pika ja kamã ixpa ri koja mẽ ohtõ nẽ ixkaga pa amnhĩ xà htÿx kamã ijamak kãm ty. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hà ma akupým kaxkwa hwÿr api. Hãmri nẽ nhÿrmã akupÿn mẽ awÿr wrÿ.

²⁶—Nà kot paj nhÿrmã man akupÿn mẽ awÿr wrÿ. Akupÿn ixwrÿk xà hà arĩgrota ã koja jar pika ja kamã mẽ pa xwÿnhjjaja htÿx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Te amnepêm finat Noehti htÿr ri mẽ kot htÿx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx o pa. ²⁷Na prem amnhĩ kaxyw Tirtũm

mā hamaxpēr o pa hkêt nē. Nē ām jar pika ja kamā mē kot amnhī nhīpêx pix kukamā hamaxpēr o ri paja o ām kôt pix mā tanhmā ri amnhī nhīpêx to ho pa. Rôm nhūm Noehti gô htâm pymaj pâr raxja nhīpêx nē kām axà. Nhūm prem hā omu nē ām omunh o pa nē tanhmā ri amnhī kukamā hamaxpēr to hkêt nē. Tā nhūm nata mē haēr pê wry. Hāmri nē wryk rax o ra pika piitā hanhi nhūm mē piitā pikaprār pa.

²⁸—Akupÿn ixwryk xà hā arīgrota ā koja mē määnēn te amnepēm Sotō nhō xwÿnhjaja kot htÿx ri tanhmā amnhī tomnuj to pyrāk o amnhī nhīpêx. Finat Rohti kormā htīr ri mē kot htÿx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pata pyrāk o koja mē amnhī nhīpêx. Na pre hte Sotō nhō xwÿnhjaja ām pika ja kamā mē kot amnhī nhīpêx pix kukamā hamaxpēr o ri pa. Nē ām kôt pix mā ri amnhī nhīpêx o pa. Nē htÿx ri amnhī xàpkur xà pix kukamā hamaxpēr. Nē mē hpur kām ri àpênh pix kukamā hamaxpēr. Nē ri amnhī xujaprôr pix kukamā hamaxpēr nē xpên mā mēmoj to wēnē pix kukamā hamaxpēr. Nē amnhīm ôrkwÿ nhīpêx pix kukamā hamaxpēr. Ā na prem pika ja kamā mē kot amnhī nhīpêx pix kukamā hamaxpēr o ri pa anhÿrja o amnhī kaxyw Tirtūm mā hamaxpēr o pa hkêt nē.

²⁹—Tā nhūm Rohti mē ô krī rūm kator mē nhūm Tirtūm krī nhō xwÿnhjaja kot amnhī tomnuj tÿx o paja mÿrapê mē himex pa. Jao kaxkwa rūm mē hipy mēmo hpôk kwÿ rē nhūm mē hkaxàr pa. ³⁰Tā akupÿn mē awÿr ixwrykja mē koja mē te Rohti nhō krī kamā mē kot amnhī nhīpêx pyrā nē htÿx ri amnhī tomnuj pix o pa.

³¹—Nē akupÿn ixwryÿta ā ka mē anhōrkwÿ nhīmōk ā hkrāmnhēn o akrī japêr nē akupÿn ixwryk kām ixpumu. Hāmri nē akukrêx wÿr axàr nē hō hpyr mā ajamaxpēr kêt nē. Rÿ ka mē apur

kām axàpênh o akuhê japêr nē akupÿn ixwryk kām ixpumu. Hāmri nē akupÿm anhōrkwÿ hwÿr atēm mā ajamaxpēr kêt nē. Mo kaxyw kot ka kêt hwÿr tē? Kêt ām inhmā mē ajapê hā akupÿn mē awÿr ixwryk mā ajamaxpēr o akīnh nē ixpumunh o akuhê.

³²—Nē kēr ka mē Rohti prō kot tanhmā amnhī nhīpêx toja mā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Na pre Tirtūm kapêr nhīrôp xa nē amnhī katut kôt Sotōta wÿr rīt hāmri nē ā amnhī nhīpêx anhÿrja mÿrapê htyk kurê kumrêx. Tā kēr ka mē ho urāk nē amā akukrêx rax japê xaj ixkôt amōr kaxyw anhītôt kêt nē.

³³—Nē kwa kēr ka mē jar pika ja kamā tanhmā mē ate amnhī nhīpêx to pix kukamā ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Nē mē akukrêx rax pix kukamā ajamaxpēr kêt nē. Koja nhÿrmā ja piitā mē apê hapêx pa. Mē ate kām anhīhkra karo hpar pyrāk o piitā hipêx hāmri nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nē hpānhā nhÿrmā mē amā mēmoj mex nhōr rax nē.

³⁴—Nē kot paj kamāt kām akupÿn ixwryk japêr nhūm nhÿri mēhō ra ixkôt amnhī xām xwÿnh mē mēhō kot ixkôt amnhī xām kêt xwÿnh wa par kām nōr japêr. Hāmri pa amnhī wÿr ra ixkôt kot amnhī xām xwÿnhhta o api nhūm kot ixkôt amnhī xām kêt xwÿnhhta arī gōr nē nō. ³⁵Rÿ pa arīgro hā akupÿn ixwryk japêr nhūm mēnijê hō wa hamêxkrut nē harōj kahuk o ām japêr. Hāmri pa ra kot ixkôt amnhī xām xwÿnhja ho api nhūm kot ixkôt amnhī xām kêt xwÿnhja ahte arī harōj kahuk o xa. Hāmri nē hamaxpēr mex kêt kumrêx o xa. ³⁶Rÿ koja mēmyjê hō wa axkrut nē hpur kām àpênh o ām japêr. Pu pa amnhī wÿr kot ixkôt amnhī xām xwÿnhhta o api nhūm kot ixkôt amnhī xām kêt xwÿnhhta pur kām ahte arī apênh o xa. Hāmri nē tee ri hkrāmnhwÿ hkukamā hamaxpēr o xa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjē mā amnhī jarēnh anē. ³⁷ Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—Kwa nhỹri koja mēmoj ā amnhī nhīpēx anē? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà koja nhỹri mēmojja ā amnhī nhīpēx anē ka mē omunh kurē kumrēx. Te nhỹri mēmoj kro nē nōr nhūm nhōnhti kot omunh nē hā htor nē hpinhīpanh nhūm mē kot hā omunh kurē kumrēxta pyrāk. Anē.

Mē pahte Tirtūm mā amnhī jarēnh rāhā ho papa hā mē pamā karō

Rukre 11.5-8; määnēn Wam Tesarōn 5.17

18 Tā nhūm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjē mā mēmoj tā karō. Mē kot tanhmā Tirtūm mā amnhī jarēnh to hā mē kām karō. Mē kot xatā kām amnhī jarēnh o pa nē amnhī kaxyw kām hamaxpēr rāhā ho pa kaxyw. No ām hā kuxi nē tanhmā mē kām hā ujarēnh to nē mē kām:

²—Koja nhỹri krī hō kamā juistija kām Tirtūm prām nōkati. Nē määnēn kām amnhī kwỳjē hprām nōkati htā kēp juisti nē tanhmā mē kām kapēr to ho hkrī.

³ Jakamā nhūm mēhō ni pē mjēn htyk xwỳnh. Nhūm hte mēhō xatā tanhmā kēp ō mēmoj to ho pa. Hāmri nhūm tee ri amnhī tā omu nē xatā juistita wỳr mra nē kām harē nē kām: “Xē gāà nē. Na hte pahkwỳjē hōja ixtomnuj rāhā ho pa. Xē ixtā tanhmā kām akapēr to kē tām inhīpēx.” Anē. Nē xatā hwỳr mra nē amnhī to kuwỳ nē xatā hwỳr mra nē amnhī to kuwỳ. ⁴⁻⁵ No nhūm kuma nē ām kuma. Kām hkwyjē ho ajuta hprām kēt jakamā ām kuma. Tā nhūm xatā hwỳr mra. Gaa nhūm rī kām mar kaga nē. Hāmri nē hamaxpēr o: “Tk. Hēxta waa nē. Jahti na hte xatā ixwỳr mra nē tanhmā inhmā amnhī jarēnh to. Nē ām xatā ixwỳr mra. Nà na pa ra inhmā mar kagyk nē. E pa tokyx tanhmā nē kot tanhmā ho xwỳn-

hta mā ixkapēr to. Inhmā Tirtūm pyma kamā rỳ inhmā ixkwỳjē kaprī kamā pa tanhmā nē kām nē hkēt tā kot pa anhỹr kēt nhūm amnhī tā inhmā harēnh pix nē pa ra mar kurē ixkrā tātāk nē.” Anhỹr o hamaxpēr. Ā mē ujarēnh kot anhỹr.

⁶—Juisti tām hamaxpēr kēt tā nhūm nija xatā hwỳr mra nē amnhī to hwỳr jakamā nhūm jatā tanhmā ho ajuta hto. ⁷⁻⁸ No kēt Tirtūmja. Xàn ka htem mēmoj tā awỳ nhūm juisti punutita pyrā nē mē ama nē ām mē ama? Nà koja ā amnhī nhīpēx anhỹr kēt nē. Kot ka mēmoj tā kām amnhī jarē nhūm ama nē tanhmā amā mēmoj to rỳ tanhmā amā amnhī nhīpēx to. Juistita rom mē pakamā ukaprī xwỳnh na. Tā kot paj nhỹrmā akupỳn wrỳ nē mē apumu ka mē arī amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr mex pē kām amnhī jarēnh rāhā ho ri apa pa ja hā mē apumu nē ixkīnh tỳx nē. Ja na inhmā hprām. Anē.

Tanhmā mē kot Tirtūm mā amnhī jarēnh to hā mē harēnh

Matêwre 6.5-8; määnēn Wam Pêtre 5.5-6

⁹ Tā nhūm Jejus mē kot amnhī to mex o hkwyjē jakrenh ā amnhī to jarkrar o ri mē pa xwỳnhjē pumu nē tanhmā mē kām kapēr to. Nom mē kot amnhī to jarkrarta ā kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

¹⁰—Koja mēhō wa hamēxkrut nē Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw wa tē. Ja kēp Parijew nhō xwỳnh nhūm hōja kēp mē ō pahi mā hkwyjē pē kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnh. Nhūm wa Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre hwỳr wa tēn axā. ¹¹⁻¹² Hāmri nhūm Parijew nhō xwỳnhhta kumrēx tē nē nhỹri mē piitā mē noo mā Tirtūm mā amnhī jarē. Nē amnhī to jarkrar pē kām amnhī jarēnh o: “Pa Tirtūm. E ra ate ixpumunh mex. Na pa hte amnhī to mex pix o ri ixpa. Ra ate ja hā ixpumunh mex. Na pa hte kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnh nēj rom tām amnhī nhīpēx. Nē semān piitā hā ixàpkur kēt

rāhā amā amnhī jarēnh rāhā ho ixtā apkati axkrut. Nom ja pix kêt. Na pa hte määnēn ixàpēnh pānhā kàxpore jamy nē mē kot amā tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa xwỳnhjē mā hkwy nhōr o ixa. Nē na pa hte ri ixàhkīnh o ri ixa hkêt nē. Nē nhām mē kēp mē hprō ho amnhīkati ho ri ixa hkêt nē. Na pa hte mē piitā mē kurom tām amnhī nhīpēx ā amnhī pumu nē ixkīnh tỳx kumrēx. Hēxta waa nē. Mon pa hte ri ā amnhī to mex o ixa anē?” Anhỳr o Tirtūm mā amnhī to jarkrar pē kām amnhī jarēnh o xa.

¹³—Hāmri nhūm hpānhā mē kēp kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnhnta haxwỳja Tirtūm mā amnhī jarē. No ām Parijew nhō xwỳnhnta rom ki hkwyjē pē awry nē ahte hipō nē kām amnhī jarē. Nē kām amnhī jarēnh pē amnhī tak nē mur nē kām: “Kwa Tirtūm. Na pa hte amnhī tomnuj tỳx o ri ixa. Nē ixtỳx ri amā prām xà kuhpa hā tanhmā amnhī nhīpēx to. Na pa tee ri ja hā amnhī pumu nē ixkaprī htỳx nē. Ā inhmā amnhī nhīpēx anhỳr o ri ixa hprām kêt tā pa hte ā amnhī nhīpēx anhỳr o ri ixa. Kwa xà kot ka ixkamā axukaprī nē amnhī katut kôt ixte amnhī tomnuj rēnh pa Tirtūm?” Anhỳr o kām amnhī jarē.

¹⁴—Hāmri nhūm Tirtūm hamē wa kot kām amnhī jarēnh ma no ām wamta ma nē ām kuma. No kêt hkôt hōja ma hāmri nē kot kām amnhī tā àhwỳr xà hkôt amnhī katut kôt kot amnhī tomnuj rēnh pa nē ho hkra. Jakamā nhūm mex nē hkīnh nē pa. Ra tām hkrā hāmri nē hkīnh nē ma htēm kurē kumrēx. Ā mē ujarēnh kot anhỳr. Ām hāmri na pa mē amā ja jarē. Koja mēhō Parijew nhō xwỳnhnta pyrā nē kot amnhī to mex xwỳnh ā amnhī kamnhīx hāmri nē Tirtūm kot amnhī katut kôt kot amnhī tomnuj rēnh kaxyw amnhī to hwỳr kêt nē. Koja ām kām amnhī to jarkrar pix nē. Jakamā koja Tirtūm te kot mar nē ām mar pyrāk

o hipēx. No koja mēhō kot kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnhnta pyrā nē tee ri tanhmā amnhī tomnuj to hā amnhī pumu nē hkaprī nē. Hāmri nē amnhī to Tirtūm wỳ nhūm kuma nē tanhmā ho mex to. Anē.

Jejus kot amnhī wỳr mēhprīrējē hwỳr ā harēnh

Matēwre 19.13-15; Makre 10.13-16

¹⁵Tā nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjaja arī pry hā Jerujarē hwỳr mō nhūm Ijaew kwỳjaja mē omu nē mē hkrare jamy nē Jejus wỳr mē o mra. Kot mē hā ihkra jaxwỳr nē mē ho Tirtūm wỳr kaxyw. Hāmri nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjaja tee ri ja hā mē omu nē nē mē kām kapēr nē mē kām:

—Tk. Kwa mē ma akupỳm mē akrata o mra nà? Mo kaxyw na ka mē Jejus wỳr mē o mra? Kormā mē ràxre kēnā. Anē.

¹⁶Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa nà mē ri inhnē mēhprījē kurē hkêt nē. Kwār mē māmri ixwỳr mē o mra. Anē.

Hāmri nē amnhī wỳr mē kām hpa ho apē nhūm mē hwỳr mē o mra nhūm mē kuri kuhē. Hāmri nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjē mā kām:

—E mē jareja mē omu. Na htem hamakētkati nē hkīnh nē ri pare. Nē kām amnhī to rūnh prām kêt nē ri pa. Tā Tirtūm kôt mē kot amnhī nhīpēx xwỳnhjaja na htem mē urāk nē kām amnhī to rūnh prām kêt nē ri pa.

¹⁷—Jarejaja na htem hipēxà nē katorxà wa kapēr ma nē wa hkôt ri amnhī nhīpēx mex o ri pa. Tā ixpē Tirtūm kot mē awỳr inhmēnh xwỳnh kot ka mē amā ixkôt amnhī xunhwỳr prām. Hā kot kaj mē te ho jarejē kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx. Jao ixkapēr ma nē ixkôt ri tanhmā amnhī nhīpēx mex to ho ri apa. Anē.

Kàxpore rax xwỳnh jarēnh

*Matêwre 19.16-30; Makre 10.17-31;
māānēn Wam Ximotre 6.6*

¹⁸Tā nhūm Ijaew nhō pahihti hōja Je-
jus wỳr tē nē kām kapēr nē kām:

—Pa? Mē ijahkre xwỳnh maati? Kwa
inhmā mēmoj jarē. Tanhmā kot pa we
nhỹrmā Tirtūm ri ixtīr tūm nē ixa
kaxyw amnhī nhīpēx mex to ho ri ixa
wehe? Anē.

¹⁹Hāmri nhūm kām:

—Xà ate ixpē Tirtūm kwỳ hā ix-
pumunh kōt na ka ixte urāk nē amnhī
to mex xwỳnh ā ijarē? Tirtūm pix na kot
amnhī to mex rāhā xwỳnh jakamā kot
kaj ā ijarēnh anhỹr jao ixpē Kra hā ijarē.
Nē urāk nē ixte amnhī to mex xwỳnh ā
ijarē. Nà xàn ka ām atỳx ri amnhī krā
hkōt ā ijarēnh anē?

²⁰—Tirtūmja mex o mex xwỳnh
jakamā kot kaj amā nhỹrmā kuri atīr tūm
nē apa hprām hāmri nē ra kot mēmoj tā
mē amā karō xà hkōt amnhī nhīpēx o ri
apa. Ra ate mar mex kēnā. Na pre mē
amā:

Kēr ka mē axpēn pē axàhkīnh hkēt nē.

Nē mē axpēn par kēt nē.

Nē mē axpēn to axēx o ri apa hkēt nē.

Nē mē axpēn pē aprō ho amnhīkati hkēt
nē.

Nē mē anhīpēxà mē akatorxà wa hā api-
jaām pē wa kutā anojarēt pix o ri apa.
E kot kaj amā nhỹrmā Tirtūm kuri atīr
tūm nē apa hprām hā kēr ka ā amnhī
nhīpēx anhỹr o ri apa. Anē.

²¹Nhūm pre ā Jejus kām kapēr anē
nhūm kuma nē kām:

—Kwa ixprīre ri ra ā ixte amnhī
nhīpēx anhỹr o ri ixa kēnā. Nom ixte
ixtīr tūm nē ixa kaxyw kormā ixte tām
kēt pyrāk. Anē.

²²Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà kormā mēmoj pyxire nē arīk. Na
ka amā akukrēx rax japē htỳx o Tirtūm
jakre. Jakamā kēr ka ma akupỳm tē nē

akukrēx o wēnē hpa nē hpānhā kàx-
pore jamỳ hāmri nē ma mē kēp amrakati
xwỳnhjē mā ōr pa. Hāmri nē rī akupỳn
ixwỳr tē nē ixkōt apa ho apa. Anē.

²³Hāmri nhūm kuma nē tee ri amnhī
kukamā hamaxpēr. Kām kukrēx rax japē
nē kām ihkra karo hprām kēt nē. Jakamā
tee ri Jejus kot ā kām hā karō anhỹrja ma
nē awjanā nē ma akupỳm tē. ²⁴Hāmri
nhūm tee ri ja hā omu nē hā mē kot mar
xwỳnhjē mā kapēr nē mē kām:

—Hēxta waa nē. Kōja mē hikukrēx
rūnh xwỳnhjaja ohtō nē kām mē
hikukrēx japē xàj Tirtūm mē wa ixri
htīr tūm nē pa ho papa hkēt nē. Wa ixte
amnhī nhīpēxja mē kēp hihtỳx. ²⁵Na
htem kām hikukrēx rax mā ihkra karo
hprām kēt rāhā tee ri kām Tirtūm kōt
amnhī nhīpēx prām kaprỳ. Te ho mēhō
kot menh kagō hā hkre nē kām kagō
katōk prām kēt rāhā kām guhkrax kām
àr prām kaprỳta pyrāk. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē.

²⁶Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri amnhī
kukamā hamaxpēr nē kām:

—Kwa nom mē ixpiitā mē inhmā mē
ixkukrēx japē kēnā. Jakamā xà kot paj
mē ixpiitā nhỹrmā war ari ixtīr tūm nē
ixa ho ixa hkēt nē nà? Anē.

²⁷Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot kaj mē amnhī krā hkōt mē
amā mē akukrēx japēja mā anhūrēr kēt
nē. Tirtūm pix na hte ā mē kot amnhī
nhīpēx anhỹr kaxyw tanhmā mē hkrā
hto nhūm mē kām mē hikukrēx japē htỳx
kēt nē. Jao mē kēp Tirtūm mē wa ixri htīr
tūm nē mē pa ho pa mā xwỳnh. Anē.

²⁸Hāmri nhūm Simāw Pētre kām:

—Kwa Pahihti no mē pajaja? Na pa
prem agryk ā mēmoj piitā hkaga hpa nē
akōt ixa ho ixa. Jakamā kot paj mē
nhỹrmā war ari ixtīr tūm nē ixa ho ixa
nà? Anē.

²⁹Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Nà ka mē atō inhmā tanhmā
amnhī nhīpēx to ho apa kaxyw akwỳjē

re nê ma inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anhörkwÿ re rÿ atõ rÿ atõx rÿ aprõ nê akrajê re. Rÿ akatorxã nê anhĩpêxã war are. Rÿ akukrêx piitã rer pa hãmri nê ma ixkapêr o mē piitã mē ahkre ho ri mē hkõt apa. ³⁰ Hã kot paj ja hã mē apumu nê mē ato mex rax nê. Hãmri ka mē ma nhÿhÿm apa nê nhÿri mē kãm ixkapêr jarênh o ri mē hkõt apa nhÿm mē kot mē amar xwÿnh kwÿjaja mē ama nê ra kãm mē akĩnh nê. Nê ra mē ate akwÿjê rer par tã nhÿm mē tãmjaja te mē apê mē hkra rÿ mē htõ rÿ mē htõx pyrãk o mē anhĩpêx nê tanhmã mē ato mex to ho pa. Hãmri ka mē nhÿrmã ty nê ma Tirtÿm mē wa inhõ krĩ hwÿr api hãmri nê wa ixkuri amex kumrêx nê atir tÿm nê apa ho apa. Anê.

Nhÿm pre ã Jejus Simãw Pêtre mē hk-wÿjê mã kapêr anê.

Jejus kot axte htyk kukamã amnhĩ jarênh

Matêwre 20.17-19; Makre 10.32-34

³¹ Tã nhÿm Jejus mē kot ÿ hã kapêr jarênh o mē pa xwÿnh pê 12jaja mē hk-wÿjê pê mē ho kato. Nê nhÿri mē hkãx ã mē o xa nê tanhmã mē kãm amnhĩ jarênh to nê mē kãm:

—Amnepêm Tirtÿm nhÿ hã kapêr jarênh xwÿnhjaja na prem ixkukamã tanhmã mē kot inhĩpêx to hã ijarê nê ixtã kagã. Tã pu mē ra Jerujarê hwÿr mō. Kamã koja mē tanhmã ixto rax nê. Ra mē kot ixkukamã ijarênh nê ixtã kagã xã hkõt koja mē ixto anê. ³²⁻³³ Koja mē kãm ixkurê xwÿnhjaja ixpynê nê Rõm nhõ xwÿnhjê nhõ pôristi hwÿr ixto tē nê mē kãm ixto hêx nhÿm mē kuma nê mē mar xã hkõt tanhmã inhĩpêx to. Nê mē hk-wÿ-jaja ixtã hpêr o axkê nê akunha. Nê mē hk-wÿ-jaja ixto kapêr punuj nê ijarÿ nê ixtã argõx rē nê ixtak. Hãmri nê ixpĩ. Æ koja mē inhĩpêx anê. Nom kot paj ãm ixtyk ã apkati axkrunêpxi nhÿm Tirtÿmjaja akupÿm ixto ixtir. Anê.

³⁴ Hãmri nhÿm mē kuma nê tee ri htyk nê akupÿm htirja kukamã hamaxpêr no ãm hpri hã hkõt hamaxpêr kêt nê.

Jejus kot no hkre xwÿnh o mex ã harênh

Matêwre 20.29-34; Makre 10.46-52

³⁵ Tã nhÿm Jejus mē kormã Jerujarê hwÿr Jerikoja tēp o mō. Hãmri nhÿm pry nhĩhkjê hã no hkre xwÿnhja ãhwÿr o nhÿ. ³⁶ Hãmri nê amnhĩ wÿr mē mrar ma. Mē ohtõ nê Jejus kõt mē mrar xwÿnhjê mrar ma nê mē kãm:

—Kwa mēmo ri? Mēmoj wÿr na ka mē axohtõ nê mra? Anê.

³⁷ Hãmri nhÿm mē kãm:

—Nã Jejus pê Najare nhõ xwÿnh kõt na pa mē mō. Anê.

³⁸ Hãmri nhÿm mē kuma nê kãx pê Jejus mã kapêr nê kãm:

—Pa Jejus? Apê mē inhõ Pahihti mex na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihiti Tawi kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Jakamã kwa ixkamã axukapri nê akupÿm ixto mex kêt wehe. Ixte amnhĩ kaxyw akõt ijamaxpêr xwÿnhjê hõ na pa. Anê.

³⁹ Hãmri nhÿm Jejus kukamã mē mrar xwÿnhjaja tee ri kuma nê kãm:

—Tk. Kwa akapêr kêt nê nhÿ nã. Anê.

Tã no nhÿm ãm mē kuma nê xatã amnhĩ to hwÿr o nhÿ. Kãx pê kãm kapêr o nhÿ. ⁴⁰ Hãmri nhÿm Jejus kuma nê xa nê amnhĩ wÿr hã karõ nhÿm mē hpa hã kupy nê hwÿr o tē nhÿm kãm:

⁴¹ —Pa mo na? Tanhmã kot pa ato? Anê.

Nhÿm kãm:

—Nã akupÿm inhmã ixrit mex prãm. Anê.

⁴² Hãmri nhÿm kãm:

—Tõe. Nã ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tÿx jakamã kot kaj akupÿm ri rit. Anê.

⁴³ Hãmri nhÿm akupÿm rit mex kurê kumrêx nê ja hã amnhĩ pumu nê hkĩnh tÿx nê. Hãmri nê ma Jejus kõt Tirtÿm

mã mex o mex ã harênh o mẽ hkôt tẽ. Hãmri nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja haxwỳja Tirtũm mã mex o mex ã harênh o Jejus kôt mỗ.

**Jakew kãm Jejus
pumunh prãm ã harênh**

Rukre 3.8, 3.12-13

19 Tã nhũm Jejus arĩ Jerujarẽ hwỳr mỗ nẽ Jeriko hwỳr pỏj. Hãmri nẽ krĩ kahti hkôt pry hã mỗ. ²Nhũm mẽ ra hkôt htu rax nẽ hkôt omunh o mỗ. Jakamã nhũm Jakew pẽ Rõm nhỗ pahi mã kwỳjẽ pẽ kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnhjẽ krãhtũm xwỳnhja. Na pre hikàxpore rax nẽ. ³Tã haxwỳja kãm Jejus pumunh prãm nẽ. Nom ãm hakooti nẽ hprĩhti jakamã tee ri kot omunh kaxyw amnhĩ nhĩpêx nhũm mẽ kêp àm-nàr rax nẽ. ⁴Hãmri nhũm ra hamaxpêr nẽ ma kukamã hprõt nẽ tẽ nẽ nhỹri pry mỳri pĩ xãm pumu nẽ hã api nẽ kutêp ajêt. Hãmri nhũm Jejus mỗ nẽ hapa. ⁵Nẽ kãnhmã rĩt nẽ omu nẽ kãm:

—Pa Jakew. E kwa tokyx tẽn wrỳ pa ma akôt anhỏrkwỳ hwỳr tẽ nẽ ari amnhĩm hikra. Anẽ.

⁶Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ wrỳk kurẽ kumrêx nẽ ma amnhĩ kôt nẽ o tẽ. ⁷Hãmri nhũm mẽ kot omunh o kuhẽ xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ axpẽn mã harênh o:

—Tk. Kwa nà. Jakew kot amnhĩ tomnuj xwỳnh tã nhũm Jejus ma hkôt tẽ nẽ kuri pỏj. Anẽ.

⁸Hãmri nhũm wa ỏrkwỳ hwỳr axà nẽ nhỹ nhũm Jakew Jejus mã amnhĩ jarênh o:

—E. Nà ra ixte pahĩhti mã kàxpore jamỳnh xwỳnhhta na pa pre hte ho prês jakre nẽ amnhĩm hamỳnh rax nẽ. Tã kot paj akupỳm mẽ kãm ỏr pa. Na pa pre hte mẽ hkwyjẽ pẽ ho 10 nẽ hamỳ. Tã kot paj hipy ho 40 nẽ kurẽ nẽ akupỳm mẽ kãm ho ixpigrãnh pa. ã kot paj mẽ hipêx anẽ.

Nẽ ixkàxpore jakrêx kot paj ho axkjà nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjẽ mã ho ixpigrãnh pa. Anẽ.

⁹Hãmri nhũm kuma nhũm ja kãm mex nẽ. Jakamã nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri. Ate pahkukamã panhĩgêt Apraãw pyrà nẽ jarãhã ate amnhĩ tomnuj kaga jakamã na ra jarãhã anhỏrkwỳ hwỳr mẽ mex xà axà. Koja Tirtũm jarãhã amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnuj rênh pa nẽ axte kãm hamaxpêr kêt nẽ. ¹⁰⁻¹¹Mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnhjẽ hwỳr na pre Tirtũm inhmẽ pa wrỳ. Te nhỹri mẽ apikunor nhũm ixte mẽ ajapêr o ixpa kaxyw Tirtũm kot mẽ awỳr inhmênh nhũm ixwrỳk nẽ nhỹri ixte mẽ ajapêr o ixpa nẽ mẽ amã ixkator nẽ ixkĩnh nẽ ma akupỳm hwỳr mẽ ato inhmỏrta pyràk. Anẽ.

**Mẽ pahte Tirtũm mã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to**

Matêwre 25.14-30

Hãmri nhũm mẽ ohtỏ nẽ Jejus mar o hkôt Jerujarẽ hwỳr mra. Na prem htỳx tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã hkamnhĩx o hkôt mỗ nẽ axpẽn mã:

—E ma pu mẽ hkôt. Koja Jerujarẽ hwỳr pỏj hãmri nẽ kêp mẽ pahpê Ijaew nhỗ pahi nẽ mẽ pahto amnhĩptàr kurẽ kumrêx. E kwa ma pu mẽ hkôt. Anẽ.

¹²Nhũm Jejus mẽ hamaxpêr kôt mẽ omunh mex nẽ. Jakamã kot mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr xà hã arĩgro hã mẽ kãm amnhĩ jarênh kaxyw. Kormã Jerujarẽ hwỳr ahtêp kêt ri mẽ kãm amnhĩ jarênh kaxyw. Nom hprĩ hã mẽ kãm hã amnhĩ jarênh kêt nẽ. ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja nhỹri krĩ hỏ kamã mẽhỏ myja. Kot amnhĩ to rax o hkwyjẽ jakrenh xwỳnhja. Nẽ krĩ hỏ kamã krĩ piitã hkôt pahi nhỗ pahĩhtija hãmri harênh ma nẽ amnhĩ wỳr kuwỳ. Kot ma hwỳr mỏr nhũm ỏ krĩ kamã nẽ mããnên krĩ hkwy kamã kêp mẽ ỏ pahi kaxyw kot ãm

kaxyw nhũm hwÿr nojarêt. ¹³Hāmri nē amnhī wÿr kām mē àpēnh xwÿnhjê ho 10 nē tanhmā mē hā karō hto. Nhũm mē hwÿr mra nhũm mē kām amnhī jarē nē mē piitā mē kām kàxpore hkwȳ gō. Ah-pÿnhā mē kām hpÿnh nē kugō nē mē kām: “E ota ixkàxpore hkwȳta. Kot kaj mē ixkutēp tanhmā ri inhmā ho rax to. Kēr pa mēmo arigro hā akupÿn mō kē ra ixahā inhmā ho ohtō nē pa hamÿ.” Anhÿr o mē kām kapēr hāmri nē ma mō. ¹⁴Hāmri nhũm ō krī nhō xwÿnhjaja ra kēp mē ō pahi kaxyw harēnh ma nhũm ja mē kēp omnuj nē. Nē mē kām hkīnh kēt jakamā ma krī hō kamā kot mē kaxyw ām xwÿnhhta wÿr hkwȳ rē nhũm mē ma hwÿr mra nē hwÿr pōj. Hāmri nē kot mē kaxyw ām mā xwÿnhhta pumu nē kām: “Pa. E ot pa mē awÿr mra. Kwa na ka xep ra mē ixkaxyw mē inhīōja xām kaxyw. Kwa nà mē inhmā jahti hkīnhhti hā. Kwa mē ixkaxyw ām kēt nē nà?” Anhÿr o kām kapēr.

¹⁵—Tā no nhũm ām mē kuma nē ām mē kuma nhũm mē awjanā nē mā akupÿm mra. Hāmri nhũm pahija mē kaxyw mē kām hkīnh kēt xwÿnhhta xām nhũm ma akupÿm ō krī hwÿr mō. Mōō nē ra pōj hāmri nē amnhī wÿr kām mē àpēnh xwÿnhjê hā karō nē mē kām: “E no ixte mē amā kàxpore nhōr xwÿnhhta? Tanhmā na ka prem ixkutēp inhmā ho rax to? E mē inhmā agō pa omu.” Anē.

¹⁶—Hāmri nhũm wamta kām: “Ota akàxpore ate inhmā ōr xwÿnhhta. Na ka pre inhmā ho pyxi nē agō pa kupy nē ho mēmo hy hkwȳ japrō nē hkre. Nhũm ō pa mē kām ho wēnē ho ri ixpa nē hpānhā kàxpore jamÿ nē hipy amā kurē nhũm ra kēp 10. Ota. E amÿ.” Anē.

¹⁷—Hāmri nhũm kuma nē hkīnh nē. Hāmri nē kām: “Nà ām hāmri na ka ā inhmā ho rax anē. Ixte amā ho pyxi nē ōr tā ka pre inhmā hamār mex nē nhũm kānhmā axkamē nē ra kēp 10. Tā ra ixpē krī hkwȳ kamā mē ō pahi jakamā kot

ka inhmā krī ho 10 nē inhmā hamār o ri apa. Jakamā kwa māmri amnhīm kàxporeta o arīk.” Anē.

¹⁸—Hāmri nhũm hpānhā hōja hwÿr tē nē kām: “E ota akàxporeta. Na pa pre ho mēmo hy hkwȳ japrō nē hkre nhũm ō pa mē kām ho wēnē nē hpānhā kàxpore jamÿ nē hipy amā kurē nhũm ra kēp 5. Tā ota. E amÿ.” Anē. ¹⁹Hāmri nhũm kuma nē kām: “Nà ām hāmri. Hāmri na ka ā inhmā ho rax anē. Jakamā kot kaj hpānhā inhmā krī ho 5 nē ho amnhīp-tār o apa. E māmri amnhīm kàxporeta o arīk.” Anē.

²⁰⁻²¹—Hāmri nhũm hpānhā hkōt hōta tē. Nom hkwȳjê hkīnhā ō patrāw mā tanhmā kàxpore ho rax to hkēt nē. Ām tanhmā hamaxpēr punuj to nē htÿx ri kot kēp ho ōxÿ nē amnhīm piitā hamÿnh par nē akupÿm kām hkwȳ nhōr kēt ā hkamnhīx. Jakamā tanhmā kām ho rax to hkēt nē. Ām hkupu nē o tē nē nhÿri kutēp kuxi. Hāmri nhũm ō patrāw amnhī wÿr hā karō nhũm hwÿr tē nē amnhī nē kām kapēr punuj nē kām: “Tk. Ota akàxporeta. Ixte amā tanhmā ho rax tore hā. Ixte amā ho rax ronhÿx ka amnhīm piitā hamÿnh pa nē akupÿn inhmā hkwȳ nhōr kēt nē. Rÿ ixte tanhmā apē homnuj to ronhÿx ka hā inhmā akir. Jakamā na pa tanhmā amā ho rax to hkēt nē. Ām hkupu nē o tē nē ho amÿxu nhũm arī akutēp hikwȳ. Tā ota.” Anhÿr o amnhī nē ō patrāw mā kapēr punuj nē. ²²⁻²³Hāmri nhũm tee ri amnhī tā kuma. Kot amnhī to mex xwÿnh nē kām mē àpēnh xwÿnhjê ho mex o pa xwÿnh tā ā kām àpēnh xwÿnh kot kām kapēr anhÿrja ma nē amnhī tā kamā gryk nē. Hāmri nē kām: “Tk. Kwa xā ā ixte amnhī nhīpēx anhÿr? Nà ixte ā amnhī nhīpēx anhÿr kēt. Ā ixte amnhī nhīpēx anhÿr nhũm amā ixpuma ronhÿx ka pre amā ixpuma xāj ixkàxporeta py nē ixwakre kamā amnhī krā hkōt tanhmā inhmā ho rax to. Tā nhÿx pa pre ra akupÿn awÿr tē

nē hamỳ. Nà na ka ã ijarēnh anhỳr o axêx nē amnhī krā hkôt tanhmā inhmā ho rax to hkêt nē. Mỳrapê kot paj atomnuj tỳx nē ka rī amnhī pumu. Pēr ãm ajamaxpēr punuj.”

²⁴—Nhũm pre ã kām kapēr anē hāmri nē mē kot mar o kuhê xwỳnhjê mã kām: “E mē atō kēp kàxpore py nē wam kot ho 10 nē hamỳnh xwỳnhhta mã agō.” Anē. ²⁵Hāmri nhũm mē tee ri kuma nhũm ja mē kēp omnuj nhũm mē kām: “Kwa nà ra hikàxpore rax kēnã. Ra ate kām ho 10 nē òr kēnã.” Anē. ²⁶Hāmri nhũm mē kām: “ȳy nom tãã. Mãmri kām agō. Koja mēhō inhmā àpēnh mex pa amnhī tã omu nē kot inhmã àpēnh mexta pãnhã ho mex nē. No koja inhmã àpēnh mex kêt nē pa tee ri ja hã omu nē ho mex kêt nē. E mãmri kām agō.” Anē. ²⁷Hāmri nē hpãnhã mē kām: “E hpãnhã mē kām ixprãm nōkati xwỳnhjaja. Ixte mē ho amnhĩptār mã tã mē kām ixprãm nōkati xwỳnhjaja. Mē ma mē hwỳr mra nē mē ho akuprō nē akupỳn amnē ixwỳr mē o mra nē inhnōo mã mē himex pa.” Anē. Æ mē ujarēnh kot anhỳr. Anē.

Nhũm pre Jesus ã mē kām ujarēnh anē. Te tãm kēp patrãwta pyrã nē ã amnhī jarēnh anē. Mē kot tanhmã amnhī nhĩpêx to ho pa hã mē omunh xà hkôt tanhmã mē hipêx to hã amnhī jarē.

Jesus kot Jerujarē hwỳr àr ã harēnh

Matêwre 12.1-11; Makre 11.1-11; Juãw 12.12-19

²⁸Nhũm Jesus kormã Jerujarē hwỳr mō. ²⁹Hāmri nē ra Petake mē Petãn wa htêp o mō. Hixêt pē Oriwêhti kahti ri na krī wa xa. Jakamã nhũm Jesus hkôt mē pa ho mē pa xwỳnh wa ho axkrut nē amnhī kukamã wa kumē. ³⁰Nē wa kām:

—E. Wa ma krī mỳj wỳr mē ixkukamã wa tē. Nē wa hwỳr pōj nē nhỹri jumēnre nyw mã ê nē ãm ata pumu. Kormã mē kot hã hkrī hkêt xwỳnhhta. Ka wa omu nē kām ê xà hpôt nē man akupỳn ixwỳr

o tē. ³¹Nhũm mēhō ja hã war apumu nē hã tanhmã war amã kapēr to ka wa kām ã ijarēnh anē nē kām: “Mē panhō Pahihti na hã karō pa wa hwỳr tē.” Anhỳr o wa kām ijarē. E wa ma hwỳr tē. Anē.

³²Hāmri nhũm wa kuma nē ma hwỳr htēm kurê kumrêx. Nē wa krīm pōj nhũm Jesus kot wa kām harēnh xà hkôt jumēnreta pumu. ³³Hāmri nē kām ê xà hpôt o xa nhũm ò dōnjaja mra nē hã wa omu nē wa kām:

—Tk. Kwa mo kaxyw na ka wa ri mē ixpê mē ixkrit mã ê xà pôt o wa xa? Kwa xà kot kaj wa mē ixpê ho ahkī nà? Anē.

³⁴Hāmri nhũm wa mē kām:

—Nà mē panhō Pahihti na wa inhmã anē pa wa tē. Wa ixte ma akupỳm kutã ho inhmōr kaxyw. Anē.

Hāmri nhũm mē wa kuma nē wa kām:

—Tôe. Nà wa mãmri ma kām o tē. Anē.

³⁵Hāmri nhũm wa ma akupỳm Jesus wỳr o tē. Hāmri nē kaxyw amnhī xê hkwỳ hopōj nē kām ho hkô kahty nē kām ho htỳx nē o xa nhũm hã nhỹ nē mō.

³⁶Kormã Jerujarē hwỳr hixêt ã àpir o mō. Nhũm mē kot omunh o mrrar xwỳnhjaja hkĩnh nē ma hkukamã kot pry ho mex kaxyw amnhī xê hkwỳptyr o mō.

³⁷Hāmri nhũm mē hixêt ã api nē kormã ahpar mã wrỳk o mō. Hāmri nhũm Jesus kôt mē pa ho pa xwỳnhjaja kàx pē Tirtũm mex o mex ã harēnh o hkôt mō. Ra mē kot hkôt pikamēnh ry nē kot mē kām aa mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỳr rax ã omunh jakamã hkĩnh nē nē Tirtũm mex o mex ã harēnh o hkôt mō. ³⁸Nē harēnh o:

E ota Tirtũm kot mē pahwỳr mēnh xwỳnhhta na ra pōj.

ãm hāmri na mē pahwỳr wrỳ. Na mex kumrêx.

Kêp mē panhō Pahihti mex na. Æm hāmri na pre Tirtũm mē pahwỳr kumē.

Tirtũmja mex kumrêx. Mex o mex. Kukwak ri pix mã na pu htem paja-

makêtkati nê paxàmnhîx ri papa rãhã ho papa.

Anhÿr o Jejus kôt harênh o mô. Ra kot mē ho amnhîptâr kurê kumrêx â hkamnhîx jakamã hkînh nê hkôt â kapêr o môr anê. ³⁹Hãmri nhũm Parijew nhõ xwÿnh kwÿjaja mē hkôt mra nê tee ri mē kuma hãmri nê Jejus mã kãm:

—Kwa Jejus. Mē kãm anê kê mē anhîkrê nà? Anê.

⁴⁰Hãmri nhũm mē kãm:

—Tk. Nà kot paj mē kãm anhÿr kêt nê. Æ mē kapêr anhÿrja na inhmã mar hprãm. Kwãr mē mãmrî Tirtũm mã mex o mex Æ harênh o ixkôt mô. Kot mē anhÿr kêt nhũm ra pikap kên nhîkwÿ xwÿnhja tee ri ja hã mē omu hãmri nê tãm tanhmã amnhî nhîpêx to nê mē hpãnhã tãm Tirtũm mã mex o mex Æ harênh o hikwÿ. Jakamã kwãr mē mãmrî kapêr anê. Anê.

Jejus tee ri kot Jerujarê hkukamã hamaxpêr Æ harênh

Rukre 23.27-31

⁴¹Nhũm mē kormã Jerujarê hwÿr hpõx o mô. Kormã hixêt rũm ahpar mã hwÿr wrÿk o mô. Hãmri nhũm Jejus amÿm amnhî hkukamã Jerujarê nhõ xwÿnhjê pumunh o mô nê mē hkukamã hamaxpêr o hkaprî nê. Hãmri nê hkaprî xàj mÿr o mô. ⁴²Hãmri nê te kot mē kuri mē omunh o ri pa pê mē kãm kapêr pryak o mē kãm kapêr nê mē kãm:

—Hêxta waa nê Jerujarê nhõ xwÿnhjaja. Kot kaj mē amex kêt nê. Mē ate amnhî kukamã axãhpumunh mex ronhÿx ka mē ra mē kãm mē akurê xwÿnhjê pumaj ixkôt amnhî xunhwÿr kurê kumrêx nhũm mē tee ri tanhmã mē ato mã. Ka mē ra ixkukwak ri amex nê ajamakêtkati nê akînh nê ri apa ho apa. ⁴³⁻⁴⁴Tirtũm tãm kot mē awÿr inhmênh tã ka mē amã ixprãm kêt nê. Jakamã koja nhÿrmã mē kãm mē akurê xwÿnhjaja mē awÿr mra nê mē anhõ krîm hipôk

pa. Hãmri ka mē amnhî wÿr mē omu nê tee ri ajapõx kaxyw nhũm mē awÿr agjê nê mē anhîmex pa nê mē anhõ krîja grãnh pa. Nê ahpÿnhã ri mē anhõrkwÿ grãnh pa. Æ koja mē mēmoj piitã grãnh par anê. Anê.

Jejus kot Tirtũm nhõrkwÿ hwÿr àr Æ harênh

Matêwre 21.12-17; Makre 11.15-19; Juãw 2.13-22

⁴⁵⁻⁴⁶Tã nhũm Jejus Jerujarê hwÿr axã nê jumênre rũm wrÿ hãmri nê ma Tirtũm mã amnhî jarênh xà hã ixkreja wÿr tẽ. Hãmri nê hwÿr axã nê tee ri kamã mē pa xwÿnhjê pumunh o xa. Nhũm mē ra axtem nê môx nê ôwêhti nê tuuti ho wênê ho kuhê. Mē kot haprôr nê Tirtũm mã hpar nê kãm ôr pê kãm amnhî jarênh kaxyw mē kãm ho wênê ho kuhê. Nê axtem nê mē kãm hã ohtô rax kãm mē kãm ho wênê. Hãmri nhũm Jejus mē hwÿr axã nê tee ri mē omu mē kãm akir nê mē kãm:

—Tk. Kwa nà. Tirtũm kapêr Æ kagã htũm kot ôrkwÿ jarênh kot:

Inhõrkwÿja ãm mē ate inhmã amnhî jarênh xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhÿr o kot harênh tã ka mē axtem nê kamã Æ amnhî nhîpêx anhÿr o apa. E mē ajapôj nê ma ajapêx tokyx anê.

Anhÿr o mē kãm kapêr hãmri nê ixkre nê mē kator nhũm mē ma hapêx pa.

⁴⁷Tã nhũm Jejus apkati mē Tirtũm mã amnhî jarênh xà hã ixkreja wÿr mra nê kamã mē ahkre ho hkrî. Hãmri nhũm mē ô patre krãhtũm mē Tirtũm kapêr tũm o mē ahkre xwÿnhjê mē mē kot amnhî to rũnh xwÿnhjaja kot mē ahkre ma nhũm ja mē kêp omnuj nê nhũm mē kãm hpîr prãm nê. ⁴⁸Nom nhũm amarî mē pa xwÿnhjaja mē kurom kãm mar prãm nê akryk mar o kuhê. Jakamã nhũm mē tee ri ja hã mē omu nê tanhmã mē kot hpîr to hkukamã hã axpên ma.

Mêhō nhỹ hã Jejus kot mê ahkre hã harênh

Matêwre 21.23-27; Makre 11.27-33

20 Nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus kê axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkreja wỳr axà nê mê ahkre ho nhỹ. Tanhmã mê kot amnhĩ nhĩpêx to nê nhỹrmã Tĩrtũm mê wa kuri htĩr tũm nê pa hã mê kãm kapêr o nhỹ. Hãmri nhũm Ijaew nhõ pahijê mê mê kot Tĩrtũm kapêr tũm o mê ahkre xwỳnhjê mê mê õ patre krãhtũmjaja hêx rom mar o kuhê.
²Hãmri nê kãm:

—Kwa mê inhmã amnhĩ jarê. Mêhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa? Na ka hte akupỳm mê ho mex o apa nê tanhmã mê ahkre hto ho apa. Xà amnhĩ krã hkõt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anê nà? Anê.

³Hãmri nhũm mê kãm:

—Nà ixkumrêx kot paj mêmõj tã mê akukja. Ka mê inhma nê inhmã harê pa rĩ kormã tanhmã mê amã amnhĩ jarênh to.
⁴Finat Juãw Paxisja ã kot paj mê akukja. Mêhõ nhỹ hã na pre mê hkrã kumrãr o pa? Xà amnhĩ krã hkõt nà xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mê atõ inhmã harê. Anê.

⁵⁻⁶Hãmri nhũm mê kuma nê tee ri kot tanhmã kutã kãm harênh to hkukamã hamaxpêr nê axpên mã:

—Kwa tanhmã kot puj mê kãm harênh to? Jar mê kot mar xwỳnhjaja na htem kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh o pa xwỳnh ã harênh o pa. Tã kot puj mê kãm kot amnhĩ krã hkõt mê hkrã kumrãr o pa hã harê nhũm mê tee ri mê pama nê mê pakamã gryk tỳx nê. Nê mê paxêx rom mê pahte kãm pakapêr ã mê pahpumunh kurê kumrêx nê kên o mê pahtak o mê panhĩmex. Nom kot puj mê kãm Tĩrtũm nhỹ hã mê hkrã kumrãr ã harê nhũm mê pamã kapêr o: “ã kot anhỹr kênã na ka prem kapêr ma nê ra ixkõt amnhĩ xunhwỳr kêt nê?” Anê. Nà kot puj mê kãm tanhmã harênh to hkêt nê. Kot puj mê

ãm kãm aa te mê pahte ja jarênh mar kêt pyrãk o harê. Anê.

Mê kot tanhmã kãm nê nhũm kot ta pãnhã tanhmã mê kãm nê pymaj nhũm mê ãm tee ri kãm tanhmã nê hprãm kaprỹ o kuhê.

⁷Hãmri nê kãm:

—Konên. Mê ixte mêhõ nhỹ hã kapêr o pa hã omunhre hã. Anê.

⁸Hãmri nhũm mê kuma nê mê kãm:

—Tk. Tõe kot pa xep ijaxwỳja mê amã tanhmã amnhĩ jarênh to hkêt nê. Ijaxwỳja ixte mêhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anê.

Mê àpênh punuj xwỳnhjê jarênh

Matêwre 21.33-46; Makre 12.1-12

⁹Nhũm Jejus arĩ Ijaew nhõ pahijê mã kapêr. Nê mê kot tanhmã hipêx to hkukamã mê kãm tanhmã amnhĩ jarênh to. No ãm amnhĩ tã kuxi nê mê kãm awjarê nê mê kãm:

—Koja mêhõ hpur ã hkwỳjê kot kamã kãm àpênh kaxyw mê kãm karõ. Hãmri nhũm mê ma hwỳr mra nê kamã mêmõ hy hkre nê hkre pa. Hãmri nhũm ra hpur nhõ dõnja nhỹhỹm nojarêr nê kãm mê àpênh xwỳnhjê mã tanhmã hpur jarênh to nê mê kãm: “E or ixpur nõ. Kê kamã mêmõj hkà hpa ka mê mãmri kamã axujamỹnh pa nê ho axkjê. Nê ixkutêp inhõ jaxwỳ nê mãmri mê anhõ tanhmã ho hprãm xà hkõt tanhmã ho.” Anê.

—Nhũm ã mê kãm kapêr anê hãmri nê ma nhỹhỹm mõ.

¹⁰—Tã nhũm ra hkà hpa. Nom nhũm hpur nhõ dõnja kormã krĩ hõ kamã ri hã ujahkre ho ri pa. Tã kuri kãm àpênh xwỳnhjê hõja nhũm akupỳm mê hwỳr kumê. Mê kot kãm kwỳ nhõr nhũm ma kot kãm o mõi kaxyw ma mê hwỳr kumê nhũm ma mê hwỳr mõi. Mõi nê mê hwỳr pøj nhũm mê omu nê axtem nê unê nê htak nê akupỳm hano nhũm ma akupỳm y kamã mõi. ¹¹Hãmri nê pøj nhũm õ pa-

trāwja tee ri omu nē hpānhā ja mē nhūm ma mē hwÿr mō. Mōō nē mē hwÿr pōj nhūm kê wem mā ho anē nē unē nē htak nē akupÿm hano nhūm wamta pyrā nē ma akupÿm ŷ kamā mō.

¹²—Hāmri nhūm kê axte hkôt ja mē nhūm ma mē hwÿr määnēn mō. Ma mē hwÿr mō nē pōj nhūm mē te ho wamta wa hipêx pyrāk o hipêx nē unē nē htak rax nē amnhī nē hano nē pur nē kapôt ā kumē. Hāmri nhūm ma akupÿm määnēn ŷ kamā mō. ¹³Nhūm mē ō patrāw tee ri mē omu nē hamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā kot paj amnhī nhīpêx to? Nà kot paj mē hwÿr ixkra mǎn mē. Inhmā hapê htā kot paj mē hwÿr kumē kê ma mē hwÿr mō. Hāmri nhūm mē kêp ixkra hā omu nē tanhmā ixpê ho hkêt nē. Nē tā inhmā kām inhōja kwÿ gō.” Anhÿr o hamaxpēr hāmri nē ma mē hwÿr kumē nhūm ma mē hwÿr mō.

¹⁴—Tā ra mē hwÿr hpôx o mō nhūm mē amÿm amnhī wÿr omu nē kêp hkra hā omu nē hā axpēn mā amÿnē nē axpēn mā: “E onēj hpur nhō dōn krata tē. Koja nhÿrmā ō papaj mÿr pē amnhīm pur ā pyka pytā nē ho ō. Kwa pu mē hpÿr kurê kumrêx nē kêp hpurja o panhō. E tokyj pu mē kupī ri.” Anē.

¹⁵—Hāmri nhūm tē nē mē hwÿr pōj nhūm mē unē nē pur nē ho kato nē ma o tē nē kupī. Ā mē ujarēnh kot anhÿr. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām ujarēnh anē nē hā tanhmā mē hkukjêr to nē mē kām:

—E koja hpur nhō dōnja hkra jarēnh ma hāmri nē tām mē hwÿr mō nē tanhmā mē hipêx to wehe? ¹⁶Koja ma mē hwÿr mō hāmri nē mē himex pa. Hāmri nē hpānhā hpur ā nhām mēmojjê rē nhūm mē tā kām hamār mex o pa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām ujarēnh anē hāmri nhūm mē kot mar xwÿnhtaja ujarēnh kamā amnhī jarēnh mar kurê kumrêx. Mē kot Tirtūm kot mē

hwÿr rēnh xwÿnhjê kapēr mar kêt nhūm mÿrapê mē kām mē hkurê xwÿnhjaja kot mē kêp mē ō pika pytār nē mē himex par ā amnhī jarēnh ma nhūm ja mē kêp omnuj tÿx nē. Hāmri nē hêx rom Jejus mā kām:

—Tk. Kwa nà nhÿx pre kêt pur nhō dōnja ā mē hipêx anhÿr kêt nē. Anē.

¹⁷Hāmri nhūm mē kuma nē mē omunh o xa. Nē mē omunh pē mē no kagār mā mē kām kapēr nē mē kām:

—Nà ā mē hipêx anhÿr mā mē tām kēnā. Mǎn ka prem ra Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh ma. Harēnh kot: Mē kot kēn o amnhīm ōrkwÿ nhīpêx kaxyw nē kēn maati pumu nē htÿx omnuj ā hkamnhix nē hkaga.

Mē kot hkaga htā Tirtūm mē kurom mex o kot kēn piitā hakrenh par ā omunh kurê kumrêx. Anē.

Ā Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot mē ajarēnh te mē kot kēn maati punuj ā hkamnhix nē hkaga xwÿnhjê jarēnh pyrāk o ā mē ajarēnh kot anhÿr. Anē.

¹⁸Nhūm pre ā Jejus mē kām te kêp kēn maati pyrāk o mē kām amnhī jarēnh anē. Hāmri nē axte amnhī tā kuxi nē mē kām axte kēn jarēnhhta pyrā nē mē kām:

—Nà kot kaj mē atō ixkaga hāmri nē te mēhō htÿx htēm nē kēn pumunh kêt nē hā htêk nē tēm pyrāk o amnhī nhīpêx. Jao ixkutā amnhī xām. Rÿ ka tanhmā amnhī to nē ixkaga nhūm te kēn maati hō htēm nē kot anhīpy htēm nē axôm par pyrāk o anhīpêx ka amex kêt nē. Anē.

¹⁹Nhūm pre ā Jejus mē kām ujarēnh kām mē harēnh anē. Hāmri nhūm Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjê mē mē ō patre krāhtūmjaja kot mē kām kēn jarēnh o te mē tām harēnh pyrākja ma nhūm ja mē kêp omnuj tÿx nē. Jakamā nhūm mē kām Jejus pynēnh nē haxār prām nē. Nom amnhī tā kām mē kot mar o kuhê xwÿnhjê puma nē.

**Mê kot hêx rom Jejus
kukjêr ã mê harênh**

*Matêwre 22.15-22; Makre 12.13-17;
määnên Rômân 12.1, 13.6-7*

²⁰ Hâmri nhùm Tirtùm kapêr tùm o mê ahkre xwÿnhjê mê mê ô patre krâhtùm-jaja Jejus tânopxar o kuhê. Hâmri nê ra amnhî wÿr mêmy hkwÿ hã karô nê mê kãm:

—E. Mê ma Jejus wÿr mra nê te mê ate hkôt amnhî xunhwÿr kaxyw pyrâk o amnhî nhîpêx nê mêmoj tâ ri hkukja. Mêmoj tâ hkukjêr rax nê. Kêr kê Rôm nhô pahi Sesti kapêr kwÿm ri tanhmã mê amã kapêr to ka mê ama nê man akupÿn mra nê mê inhmã harênh kurê kumrêx. Pa mê ama nê ma hwÿr mra nê hã unê nê ma Sesti nhÿ hã mê pahto amnhîptâr xwÿnhhta wÿr o tê nê îhkram haxà. Anê.

²¹ Hâmri nhùm mê kuma nê mê kãm:

—Tôe. Nà kot paj mê anê. Anê.

Hâmri nê ma hwÿr mra nê hêx rom kãm kapêr nê kãm:

—Pa Jejus? Nà ãm hãmri na ka hte Tirtùm kapêr o mê ahkre mex o ri apa. Na ka hte mê kamã akahak kêt nê. Nê mê kot tee ri tanhmã ato kapêr punuj to htã ka aprî hã mê ahkre mex o ri apa.

²² Kwa mê inhmã mêmoj jarê. Rôm nhô pahihti kot mê pahte kãm kàxpore hkwÿ nhôr ã mê pahpê Ijaew mã karôta. Kwa xà we ja amã mex nà? Xà kot pu mê kãm kugô nà xà kot pu mê kãm ôr kêt nê? E kwa mê inhmã tanhmã harênh to. Anê.

²³ Nhùm prem ã hêx rom kãm kapêr anhÿr tâ nhùm ra mê hamaxpêr ã mê omu nê mê kãm:

²⁴ —E mê atô anhô kàxpore htÿxre japêr nê inhmã hõ gô pa omu. Anê.

Hâmri nhùm mê kãm ja gô nhùm kupy nê omu nê kãnhmã mê kãm kupê nê mê kãm:

—E mêhõ nhîxi nê mêhõ karô na ja hã? Anê.

Hâmri nhùm mê kãm:

—Pahi Sesti karô nê hixi na hã kênã. Anê.

²⁵ Hâmri nhùm mê kuma nê mê kãm:

—Tÿ. Tô kêr ka mê mãmri kãm hkwÿ nhôr o apa. Hã hkarô nê hã hixi. Tãm kot hipêx xwÿnh jakamã ô na. No mê kajaja na pre Tirtùm mê anhîpêx nhùm mê apê ô jakamã kwa kêr ka mê kapêr kôt pix mã ri amnhî nhîpêx o ri apa. Anê.

²⁶ Nhùm pre ã Jejus mê kãm kapêr anê nhùm mê piitã mar o kuhê. Nhùm mê kot hêx rom kãm kapêr mã xwÿnhjaja amnhî jaêr pê ã kot kàxpore jarênh anhÿrja ma. Hâmri nê tee ri axte mêmoj tâ hkukjêr nhùm kot pahi Sesti kwÿm ri kot tanhmã harênh to kaxyw ãm tee ri tanhmã hkukjêr to kaprÿ. Hâmri nê axte tanhmã kãm nê hkêt nê ãm akryk omunh pê mar o kuhê.

Akupÿm mê htîr jarênh

*Matêwre 22.23-33; Makre 12.18-27;
Juãw 5.21, 6.39; määnên Wam
Korît 6.14, 15.12-28; Wam
Tesarôn 4.13-18; Apokarip 20.4*

²⁷ Tã nhùm Satusew nhô xwÿnh kwÿ-jaja. Mê kot akupÿm mê htîr mã hamaxpêr kêt jakamã mê htyk nê mê hapêx ã mê hkamnhîx. Jakamã na prem tanhmã axpên mã Jejus jarênh to nê axpên mã:

—E kwa pu mê ma hwÿr mra nê mêmoj xihtÿx ã hkukja kê mê pama nê tee ri tanhmã mê pamã harênh to hkukamã hamaxpêr. Hâmri nhùm mê piitã ja hã omu nê àhpunh tÿx kêt ã omunh kurê kumrêx. E ma pu mê hwÿr.

Anê nê ma hwÿr mra nê Parijew nhô xwÿnhjê pyrã nê hêx rom ahkukja nê kãm:

²⁸ —Pa Jejus? Kwa mê inhmã mêmoj jarê. Na pre finat Mojesja Tirtùm nhÿ hã mê panhîgêt mã ã karô anê. Mê hkra hkêt rãhã mê pa nê mê htyk xwÿnhjaja nhùm mê harênh o:

Koja mêhõ hprô nê kormã kamã hkra hkêt rãhã pa nê ty. Hã koja hkôt

htōja hpānhā hprōta o hprō nē kamā hkra. Hāmri nhūm kato nē te kēp htō htyk xwŷnhhta hkra pyrāk. Anē.

Na pre ā Mojes mē kām karō anē.²⁹ Jakamā kwa ga mē ixujarēnh ma. Koja mē kot axpēn to htō xwŷnhjaja kēp 7. Nhūm kot waja mēhō ho hprō nē wa pa nhūm kamā hkra hkēt rāhā ty. Nhūm hkōt htō hōta hpānhā hprō ho hprō³⁰ nē wa axpēn to pa. Nhūm määnēn ty. Kamā hkra hkēt rāhā ty.

³¹—Nhūm htō hōta. Haxwŷja hpānhā tām o hprō nē wa axpēn to pa grire nhūm haxwŷja kamā hkra hkēt rāhā ty. Hāmri nhūm htō hkwyjaja piitā nija pyxi nē axpēn pānhā ho hprō hpa. No ām mēhō kamā hkra hkēt rāhā ra htyk pa.³² Hāmri nhūm mē hprōta mē hkōt amnhī to hapu nē ty.³³ Tā Tirtūm kot akupŷm nhŷrmā mē ho htīr ronhŷx nhŷ nhŷx kēp nija mjēn kumrēx? Ra piitā kot ho hprō kēnā. E mē inhmā ja jarē. Anē.

³⁴Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Nā kaxkwa kamā mē kot amnhī nhīpēxja axtem na. Pika ja kamā na htem pa nē āptār nhūm mē axpēn mā mē kure. Ja mex.³⁵ No mē kot Tirtūm kōt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja na htem ty hāmri nē Tirtūm nhō krī kamā kuri axte kām hprō hprām kēt nē ri pa. Rŷ ni japēr nē kām mjēn prām kēt nē ri pa.³⁶ Hāmri nē Tirtūm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjē pyrā nē axte htyk kēt nē. Ām htīr tūm rāhā nē pa ho pa. Tirtūm ra akupŷm kot mē ho htīr jakamā koja mē kēp hkra nē kuri htīr tūm nē mex nē pa ho pa nē axte kām hprō rŷ mjēn prām kēt nē ri pa.

³⁷—Nom mē ate akupŷm mē htīr mā ajamaxpēr kēt ā harēnhja kot paj mē amā harē. Amnepēm na pre Tirtūmja pī hpōk kamā Mojes mā kapēr nē kām: Ixpē Apraāw nhō Tirtūm na pa. Nē

määnēn ixpē Apraāw kra Ijak mē htāmnhwŷy Jako wa ō Tirtūm na pa. Anhŷr o Mojes mā amnhī jarē nhūm kuma nē hā kagā.³⁸ Kēp apu arī mē htyk

rāhā nhŷx pre ā mē harēnh anhŷr kēt nē. Nhŷx pre mē harēnh o: “Amnepēm Apraāw nē hkra nē htāmnhwŷy mē htīr ri ixpē mē ō Tirtūm na pa pre.” Anhŷr o nhŷx pre mē harē. Nom na pre ā amnhī jarēnh anhŷr kēt nē. Mē pamā te Apraāwja mē htyk nē mē hapēx pyrāk. Nom nhūm prem ra Tirtūm ri akupŷm htīr nē mex nē pa ho pa. Tā ka htem Tirtūm kapēr kwŷm ri akupŷm mē htīr kēt ā mē harēnh o apa. Anē.

³⁹Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. Hāmri nhūm Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwŷnh kwŷjaja kuma nē tee ri axte tanhmā kām nē hprām kaprŷ nē kām:

—Tŷ. Nā ām hāmri na ka ā ja jarēnh anē. Anē.

⁴⁰Hāmri nhūm mē axte mēmoj tā hkukjēr kēt nē. Tanhmā kot wem amnhī to nē hamaxpēr o hakre? Na prem ām tee ri kām hamaxpēr o hakrenh prām kaprŷ ho kuhē. Jejus kot mēmoj piitā hkukamā āhpumunh tŷx o āhpumunh tŷx.

Jejus kēp pahi finat Tawi nhō Pahihti hā kot amnhī jarēnh

*Matēwre 22.41-46; Makre 12.35-37;
määnēn Rōmān 1.3-4*

⁴¹Tā nhūm Jejus kānhmā xa nē amnhī tā tanhmā mē kot mar o kuhē xwŷnhjē hkukjēr to. Nom te nhām mēhō hā mē hkukjēr pyrā nē mē kām:

—E kwa mē inhmā mēmoj jarē. Tirtūm kot mē akaxyw ām mā xwŷnhhta ā na pa mē akukja. Mo na htem axpēn mā kēp finat pahi Tawi kanrēhā htāmnhwŷy pix ā harē nē määnēn kēp ō pahihti hā harēnh kēt nē?⁴² Na pre Tawi Tirtūm kapēr kwŷy hā kagā nē tanhmā harēnh to. Tirtūm mex ā mē grer xāja kwŷy kamā harē nē hā kagā nē hā kagā ho:

Na pre Tirtūm inhō Pahihti mā ā kapēr anē nē kām: “E amnē ixwŷr tē nē inhīhkō hā nhŷ nē inhmā mē ho amnhīptār o akrī.

⁴³ Kot paj mẽ kot kãm akurê xwỳnh piitã mẽ unênh pa nê awỳr mẽ o mra nê anhĩhkram mẽ haxàr pa.” Anhỳr o pre kãm kapêr. Anê.

⁴⁴ Na pre ã Tawija Tirtũm kot Kris mã kapêr jarênh anê. Mẽ kajaja na ka htem ãm kêp Tawi kanrêhã tãmnhwỳ pix ã ri axpên mã harênh o ri apa. No kêt Tawi na pre kêp ô Pahihiti hã harênh o pa. Anê.

Jejus kot tanhmã Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê jarênh to

Matêwre 23.1-12; Makre 12.38-40

⁴⁵ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anê nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Hãmri nhũm hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx kêt nê. ãm mẽ omu nê ãm mẽ omu nê mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nê. ⁴⁶ Na htem mẽ piitã mẽ kot mẽ hã hpijaãm kaxyw mẽ ê mex pix kãm ri pa. Nê mẽ kãm mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh xwỳnh ã mẽ harênh o mẽ paja na mẽ kãm hprãm. Nê mẽ panhõ Tirtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix ã na mẽ kãm mẽ hkrĩ hprãm. Nê mẽ-moj tã mẽ hkĩnh ã arĩgro hã nhũm htem mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprõ nê mẽ kãm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix ã mẽ kãm mẽ hkrĩ hprãm. ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa.

⁴⁷ —Nê mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê ho ajuta ho pa hã amnhĩ jarênh tã ãm amnhĩ to hêx nê axtem nê mẽ nokupyr pẽ mẽ kêp mẽ hikukrêx piitã ho hapêx par o pa. Nê mẽ kêp mẽ òrkwỳ pytà. Nê mẽ hêx rom te tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nê Tirtũm mã amnhĩ jarênh japjêê ho kuhê. Mỳrapê koja mẽ mex kêt nê. Koja Tirtũm tanhmã ja hã mẽ hipêx to rax nê. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx

anhỳr xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nê. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anê.

Kêp mjên htyk xwỳnh jarênh

Makre 12.41-44

21 Nhũm Jejus kormã Tirtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã mẽ omunh o xa. Na pre hte Ijaew piitã ixkreta ho mex kaxyw kãm mẽ hikàxpore hkwỳ nhõr o pa. Jakamã nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nê kamã kàxpore gjênh xà kamã hkwỳ gjê nê ma akupỹm mra. ² Jakamã nhũm mēhõ ni pẽ mjên htyk xwỳnh haxwỳja hwỳr axà. Kêp amrakati kumrêx nê hikàxpore tỳxre ãm axkrutre htã mẽ hpãnhã hwỳr axà. Nê kãm Tirtũm kĩnh xàj hamẽ kamã kuxà hãmri nê kato nê ma akupỹm tẽ. ³⁻⁴ Hãmri nhũm Jejus arĩ omunh o xa. Kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nê. Hãmri nê hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã harê nê mẽ kãm:

—E mãn ka mênire htẽm mỳj pumu. Kêp amrakati nê hikàxpore ãm kêp grire htã amnhĩ pẽ òr pa. Kwỳjê rom kãm Tirtũm kĩnh xàj amnhĩ pẽ òr par kumrêx. Apkur xà hã hikàxpore na. Mẽ hk-wỳjaja na htem hikàxpore hkwỳ ho mra nê kugjê nom arĩ mẽ hikàxpore rax. No nhũm nire nêj mẽ kurom kãm hikàxpore japê hkêt nê. Nê ho òxy hkêt nê ãmnhĩx piitã Tirtũm mã òr pa. Anê.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harênh

Matêwre 24.1-2; Makre 13.1-2

⁵ Tã hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã Tirtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nê axpên mã harê nê axpên mã harênh o:

—Hêxta waa nê. Ixkreja mex kumrêx. Kên rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nê mẽ kot ri Tirtũm mã hkĩnh xà nhõr nêj haxwỳja piitã mex. Anê.

Hāmri nhūm Jejus mē kuma nē mē kām:

⁶—Nà mex tā koja nhỹrmā mē kām Tirtūm kurē xw̄ynhjaja grānh pa. Koja arī kēn ō axkrutre nē axpēn m̄ynh nē nōr kēt nē. Koja piitā anhrā nē ahp̄ynhā ri hikw̄y. Anē.

⁷Nhūm pre ā mē kot hipēx anhr̄ja kukamā mē kām mē harēnh anē nhūm mē tee ri hkukamā hamaxpēr nē kām:

—Kwa xà koja mē ā hipēx anē? Kwa mē inhmā aprī hā mē kot ixkre grānh parta jarē. Xà koja mē tokyx ho anē nà xà kormā? Kwa mēmo koja w̄ȳj ri tanhmā amnhī nhīpēx to? Anē.

⁸Hāmri nhūm mē kām:

—Nà nhỹrmā mēmoj piitā hapēx kaxyw tanhmā amnhī nhīpēx to kumrēx kot paj mē amā harē ka mē inhma. Koja mē ohtō nē mē apē ixkraĵē hw̄ȳr mra nē hēx rom te pa ixte amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx o pa. Nē tanhmā mē amā amnhī jarēnh to nē amnhī jarēnh o: “E mē ixpumu. Pa na pre Tirtūm mē aw̄ȳr inhmē. Ixpē kaxkwa rūm ixwr̄yk xw̄ynh na pa.” Anhr̄y o mē akōt mē amā amnhī to hēx o pa. Hāmri nē mē amā: “E ot pa ra mē ato amnhīptār kaxyw mē aw̄ȳr wr̄ȳ.” Anhr̄y o amnhī jarēnh o mē akōt pa. Nom kēr ka mē ām mē ama nē ām mē ama. Ām mē kot mē amā amnhī to hēx o pa kēnā. Kormā akup̄yn̄ ixpōx xà hā arīgrota kormā.

⁹—Nē koja mē nh̄yri awry hā axpēn par o pa. Nē mē atāā axpēn par o pa. Nom kēr ka mē harēnh ma nē ri tee ri tokyx mēmoj piitā hapēx kukamā ajamaxpēr kēt nē. Mēmoj piitā hapēx xà hā arīgrota kormā.

¹⁰Koja mēmoj piitā hapēx kaxyw nhūm ahp̄ynhā ri pika piitā hkōt mē pa xw̄ynhjaja axpēn kutā amnhī xunhw̄ȳ nē pijapu nē axpēn pa.

¹¹Nē koja pika piitā hkōt tanhmā ahp̄ynhā mē à kute mē ham̄ȳ nhūm mē amnhī xà ht̄yx kamā hamak o pa.

Nē koja pikaja tertet t̄yx nē.

Nē koja mē nh̄yri pika hkwȳ kamā prām xàĵ hpikaprār pa.

Nē koja kaxkwa kamā mēmoj tanhmā amnhī anhr̄pēx to nhūm pika nhō xw̄ynhjaja tee ri omu nē kām ma ht̄yx kumrēx nē ht̄eret o kuhē.

Koja mēmoj ā amnhī nhīpēx anē pa rī kormā akup̄yn̄ mē aw̄ȳr wr̄ȳ nhūm mēmoj piitā hapēx pa. Koja mēmoj ā amnhī nhīpēx anē.

¹²—E Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre grānh par xw̄ȳj ri mēmoj tanhmā hkukamā kot amnhī nhīpēx to hā mē ate ixkukjēr xw̄ynhta kot paj hpānhā mē amā harē ka mē inhma. Koja mē kām ixkurē xw̄ynhjaja mē aw̄ȳr mra nē ixtā mē apynē nē tanhmā ixtā mē anhr̄pēx to. Nē ma mē pikuprōnh xà hā ixkreja w̄ȳr mē ato mra nē kamā mē kām tanhmā mē ato kapēr punuj to. Nhūm mē kuma hāmri nē ma mē ato mra nē mē ajagjē. Mē ate ixkōt apa ho apa jakamā koja mē ā mē anhr̄pēx anē. Nē mē ō pahih̄ti hw̄ȳr mē ato mra nē mē kām tanhmā mē ato kapēr punuj to. ¹³Tā kēr ka mē kutā akrī nē axāmnhīx māmri tanhmā mē kām ijarēnh to ho akrī.

¹⁴—Nom kwa kēr ka mē kām tanhmā amnhī jarēnh to hkukamā tee ri ajamaxpēr o ri mē amā mē uma hkēt nē. R̄ȳ mē ajamaxpēr o: “Hēxta waa nē. Tanhmā koja we mē kot ixkukjēr ā arīgrota ā pa we ri mē kām ixkapēr to?” Anhr̄y o tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē. Ām amnhī kaxyw inhmā pix mā ajamaxpēr t̄yx rāhā nē. ¹⁵Tanhmā mē kot mē anhr̄pēx to hā arīgrota ā kot paj tanhmā mē akrā hto ka mē inh̄y hā tanhmā mē kām amnhī jarēnh to. Hāmri nhūm mē amnhī tā mē ama nē axte tanhmā mē ato kapēr to hkukamā tee ri hamaxpēr o kuhē.

¹⁶—Nē koja mē anhr̄pēxā nē mē akatorxā nē mē atō nē mē akrāmnhw̄ȳjaja. Nē kaxyw krī hkōt mē akw̄ȳjaja ixtā mē atā am̄ynē nē ma mē ō pahi hw̄ȳr mē ato

mra nhũm mē ajagjê nē mē akwỳjê pa.
¹⁷ Koja mē piitã ixtã mē akamã gryk nē
 kãm mē akurê nē. ¹⁸⁻¹⁹ Nom mē kot ã mē
 anhîpêx anhÿr mã tã kêr ka mē amnhĩ to
 htỳx nē ixkaga hkêt nē. Mē kot mē apar
 tã ka mē kaxkwa kamã akupÿm atĩr kurê
 kumrêx. Hãmri nē ã mē kot mē anhîpêx
 anhÿr xwỳnhjê rom Tĩrtũm mē wa ixri
 atĩr tũm nē amex rãhã apa ho apa. Mē
 kot tanhmã mē ato htã mē ate kaxkwa
 kamã atĩr tũm nē apa mã xwỳnh jakamã
 kwa kêr ka mē tee ri amnhĩ kukamã aja-
 maxpêr o ri apa hkêt nē.

²⁰—Koja nhÿrmã nhÿhÿnh pôristi
 ohtô nē mra nē Jerujarê hwÿr pôj hãmri
 nē mē kãm hipók pa nē kuhê. Ka mē ja
 hã mē omu nē mē kot krĩja grãnh par
 mã ajamaxpêr kurê kumrêx. ²¹ Koja mē
 ã amnhĩ nhîpêx anê ka mē amÿm amnhĩ
 wÿr mē omu hãmri nē ajapôj nē ma aprôt
 nē amrar kurê kumrêx. Mē apê jar pika
 pê Jutej kamã mē apa xwỳnhjaja ka mē
 omu nē mē kot mē apar pymaj ma aprôt
 nē amrar kurê kumrêx. Hixêt prêk wÿr
 ajapôj nē aprôt nē ma mra.

—Nê kê Jerujarê nhô xwỳnhjaja mē
 umaj haxwÿja hapôj nē ma hprôt nē ma
 mrar o mra.

—Nê jar kapôt ã ri mē pa xwỳnhjaja
 kê mē akupÿm krĩ hwÿr gîêx kêt nē. Am
 ma mē umaj hprôt nē mrar kurê kumrêx.

²²—Mē kot amnhĩ tomnuj mÿrapê
 koja Tĩrtũm ã mē hwÿr mē kãm mē
 hkurê xwỳnhjê rênh anê. Kapêr ã kagã
 htũm ra kot mē hkukamã ja jarênh
 kot anhÿr. Jakamã koja mē nhÿrmã mē
 hkukamã mē harênh xãja kôt ã mē hipêx
 anê.

²³—No mē htujarô xwỳnhjaja nē mē
 hkra karãre xwỳnhjaja koja mē kêp mē-
 moj omnuj tỳx nē. Tanhmã kot mē
 amnhĩ to nē hprôt tỳx? Nã pika ja kamã
 koja mē piitã mex kêt nē. Mē kot amnhĩ
 tomnuj mÿrapê koja Tĩrtũm ã mē hipêx
 anê. ²⁴ Koja mē nhÿhÿnh krĩ hõ rũm mē
 hwÿr mra nē mē unê nē mē hkamnhwÿr

o mē kupa. Nê mē hkwỳjê pynê nē ma
 nhÿhÿm ahpÿnhã mē ô pika hwÿr amnhĩ
 kôt mē o pa nhũm mē kamã mē hkôt pa
 ho pa. Koja mē kêp Ijaew kêt xwỳnhjaja
 Jerujarê o amnhĩptã nē ã mē hipêx anê.
 Nê kamã pa ho pa rãhã nhũm Tĩrtũm
 nhÿrmã akupÿm nē mē kator pa. Tã koja
 mē nē mē kator parja o pa ra akupÿn mē
 awÿr inhnojarê. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mē kãm mē kot Jeru-
 jarê grãnh par xwỳnhjê hkukamã harênh
 anê.

akupÿn Jejus wrÿk xwÿj ri mēmoj kot tanhmã amnhĩ nhîpêx to

*Matêwre 24.29-35; Makre 13.24-31;
 mãânên Sikũn Pêtre 3.10; Apokarip 1.7*

²⁵ Nhũm Jejus arĩ hkôt mē pa ho pa
 xwỳnhjê mã kapêr nē mē kãm:

—Nê kot paj nhÿrmã akupÿn mē awÿr
 inhnojarê nhũm kaxkwa kamã kanhêti
 nē myyti nē mytwrÿre axtem tanhmã
 ri amnhĩ nhîpêx to. Nhũm gô xujanãr
 haxwÿja hkoko htỳx jao axpên tak tỳx
 nē. Hãmri nhũm pika piitã hkôt mē pa
 xwỳnhjaja kuma nē omu nē nē kãm ma
 htỳx nē mur nē htertet nē tee ri amnhĩ
 kukamã hamaxpêr.

²⁶—Nê koja Tĩrtũm tanhmã kaxkwa
 ho ãk to nhũm kanhêti piitã pikarêr
 pa. Hãmri nhũm pika hkôt ri mē pa
 xwỳnhjaja omu nē tee ri amnhĩ kukamã
 hamaxpêr o amnhĩ japrãr pa nē hikwÿ.
²⁷⁻²⁸ Koja ã mēmoj amnhĩ nhîpêx anê
 ka mē ja hã omu nē akupÿn mē awÿr
 inhnojarê mã ajamaxpêr kurê kumrêx.
 Hãmri nē mē kot ixkôt amnhĩ xunhwÿr
 kêt xwỳnhjê rom akĩnh kãm ijapêr arĩt o
 akuhê.

—Nã kot paj akupÿn mē awÿr wrÿ.
 Kakrã kamã hirã htỳx kãm akupÿn ix-
 htỳx kãm mē awÿr wrÿ. Hãmri ka mē
 apiitã pika piitã hkôt ano ho ixpumu.
 Kot paj ã ixwrÿk anê hãmri nē mēmoj
 punuj piitã pê mē apytãr pa. Jakamã ka
 mē ã mēmoj kot amnhĩ nhîpêx anhÿrja

ã omu hãmri nê tokyx ixkôt axàpirta mã ajamaxpêr nê akĩnh tỳx nê. Anê.

²⁹—E ga mẽ pĩ hpàr mỳj pumu. ³⁰Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nê ô hkukamã hamaxpêr. ³¹Ja pyrã nê koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx par anhỹr mẽ ka mẽ omu nê akupỳn mẽ awỳr ixwrỳkja mã ajamaxpêr kurê kumrêx. ³²Koja akupỳn ixpôx kêt ri mẽ kot ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk kêt ri pa ra akupỳn wrỳ.

³³—Nê koja nhỹrmã pika nê kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapêr koja wa uràk nê aa hapêx kêt nê. Kojã ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nê.

³⁴⁻³⁵—Nê kwa mẽ o kora. Mẽ axkãm ajamak rom. Mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Jao ãm amnhĩ xàpkur xà nê amnhĩ to mex xà nê kàxpore pix kukamã hamaxpêr o pa. Nê htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nê pipãnh kãm tanhmã amnhĩ to ho pa. Tã koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã pa ra mẽ haêr pê akupỳn wrỳ nhũm mẽ tee ri ixpumu nê kãm ma htỳx kumrêx. Te tutre htỳx ri harôj kajyr o pa nê rapuuti hwỳr àr nhũm kot haê nê unênh nhũm tee kãm kator prãm pyrãk. Kojã mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê. Nom kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nê. ãm pa inhmã hprãm xà hkôt pix mã tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ri apa.

³⁶—Tã kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ tomnuj o pa anhỹrja kôt amnhĩ nhĩpêx o apa pymaj amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho apa. Kê tanhmã mẽ ato hihtỳx to ka mẽ ỹ hã ho mẽ uràk kêt nê. Kêr pa nhỹrmã akupỳn wrỳ ka mẽ ixpumu nê mẽ kurom amnhĩ kamã akahak kêt nê akĩnh tỳx nê man ixwỳr mra. Anê.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre anê.

³⁷Hãmri nê apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã mẽ pikuprõnh xwỳnhjê jahkre ho hkrĩ. Nhũm kamàt nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ krĩ rũm hapôj nê ma hixêt prêk pê Oriwêhti hwỳr mra nê kamã amnhĩm hikra nê hikwỳ. ³⁸Nhũm kwỳhtã nhũm mẽ kãnhmã hkrĩ nê ma akupỳm krĩm mra nê ixkreja wỳr agjê. Hãmri nhũm mẽ piitã hã akuprô nê kot mẽ ahkre hã mar o hkrĩ.

Mẽ kot Jejus ã àmnênh ã mẽ harênh

Matêwre 26.14-16; Makre 14.1-2; Juãw 11.47-57

22 Tã nhũm Ijaew kĩnhã arĩgro pê Pasja àhtêp o mỗ. Pas ã na htem amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit pê mẽ hpãmjê kator mã hamaxpêr kaxyw axpên wỳr akuprô nê hã hkĩnh. Na htem arĩgroja jarênh o: “Pas” anhỹr ã harê. Nê mãânên harênh o: “Mẽ pahte pãw kaxkrit kêt kur ã arĩgro.” Anhỹr o harê. ²Jakamã nhũm mẽ ô patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra kãm Jejus pĩr prãm nê. No mẽ kãm hkôt mẽ kot kapêr mar xwỳnhjê pyrna nê. Nê tee ri kot tanhmã ho hkukamã hamaxpêr nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Kwa tanhmã kot puj wem ho nê mẽ kêp kupĩ? Kot puj mẽ noo mã tanhmã ho nhũm mẽ hã mẽ pakamã gryk tỳx kumrêx. Anê.

Jut Kariot kot Jejus ã àmnênh ã harênh

Matêwre 26.14-16; Makre 14.10-11; Juãw 13.21-30

³⁻⁴Tã nhũm Jut Kariotja. Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê 12 hõ na pre. Tã axtem nê tanhmã hamaxpêr to nê Satanasti nhỹ hã ma mẽ ô patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre

jamār xwÿnh krāhtūmjê hwÿr tē. Hāmri nē tanhmā Jejus o mē mar to nē mē kām:

—E ot pa mē amā Jejus jarēnh o tē. Xà kot paj mē amā hā amÿné ka mē hpānhā inhmā amnhīre nà? Anē.

⁵Hāmri nhūm mē kuma nē hkīnh nē. Hāmri nē kām:

—Nà kot paj mē amā amnhīre.

⁶Hāmri nhūm mē kot kām amnhīrer ā harēnh ma nē hkīnh nē mē kām:

—Tôe. Nà kot paj mē amā ho anē. Anē.

Hāmri nē ma tē nē kato. Nē Jejus pÿnēnh kaxyw htānopxar o ri hkôt pa. Mē kot mar o pa xwÿnhjê hkàx ā nhÿri unēnh nē ma mē hwÿr o htēm kaxyw.

Jejus kot ÿ hā mē ahkre xwÿnhjê kutā apkur ā harēnh

Matêwre 26.17-25; Makre

14.12-21; Juāw 13.21-30

⁷Tā nhūm Pasja kato. Amnepēm Ijaewjê nhīgētjaja na prem ôwēhti hkrare hkwy hpar o pa. Tirtūm kot ja hā mē omunh nē Ejit kām mē kām mē hkurê xwÿnhjê nhīhkra nē mē kator kaxyw nhūm prem ā amnhī nhīpêx anē. Jakamā na htem arī mē kēp mē hkanrēhā mē htāmnhwÿjaja arīgro pē Pas ā xpēn wÿr akuprō nē mē kām hamaxpēr pē mē urāk nē ôwēhti hkrare hkwy hpa. Hāmri nē pāwti kaxkrit kēt kām kuku. ⁸Jakamā nhūm Jejus ÿ hā mē ahkre ho mē pa xwÿnhjê wa ho axkrut nē mē amnhī kukamā wa kumē. Simāw Pêtre mē Juāwja nhūm wa mē amnhī kukamā wa kumē nē wa kām:

—E wa ma mē ixkukamā tē nē mē ixkutêp Pas ā mē panhō hā apê. Anē.

⁹Hāmri nhūm wa kuma hāmri nē kām:

—Tôe. Nhÿri kot paj we wa tē nē mē akutêp hā apê? Anē.

¹⁰Hāmri nhūm wa kām:

—Nà wa māmri ma Jerujarē hwÿr wa tē. Nē hwÿr axà nē mēhō mytita pumunh kurē kumrēx. Nhūm amnhīm gō ru nē amnhī kre hā poti xām nē o tē. Ka wa

omu nē hā ajêt nē ma hkôt ôrkwÿ hwÿr tē. ¹¹Hāmri nē ixkre nhō dōn pumu nē kām: “E jar na pa wa awÿr tē. Jejus na wa inhmē pa wa awÿr tē. Na awÿr pēr mēnh o: ‘Nhÿri kot paj ixkôt ri mē pa ho mē pa xwÿnhjê mē xpēn kutā Pas ā apku?’ Anē. Na ā awÿr hpēr mēnh anē.” Anē.

¹²—E ā kām akapēr anē kē war ama nē ra war amā ôrkwÿ nhīmōk ā ixkre rax ô jahkre. Kamā ra kaxyw mē paxàpkur xà hā mēmoj piitā. Ka wa omu hāmri nē māmri mē ixkutêp kamā mēmoj tā apê. Anē.

¹³Hāmri nhūm wa kuma nē ma krīm tē. Ma tē nē hwÿr axà hāmri nē ra kot wa kām mēmoj jarēnh xà hkôt mēmoj piitā omu hāmri nē mē kutêp mēō hā àpēnh o wa xa.

¹⁴Tā nhūm myt axà nhūm mē wa hkôt mō nē ixkreta wÿr àpir pa. Hāmri nē apkur kaxyw hkrī hpa nhūm Jejus mē ihkō hā nhÿ. ¹⁵Hāmri nē mē kām tanhmā amnhī jarēnh to nē mē kām:

—E na pa inhmā Pas ā mē anhīhkō hā ixàpkur prām nē. Kormā ixte amnhī xà htÿx kām ijamak xwÿj ri. ¹⁶Kwa mē inhma. Kot paj axte mē akutā Pas ā ixàpkur kêt ry rax nē. Nom koja nhÿrmā Tirtūm akupÿn ixte mē ato amnhīptār kaxyw inhmē hāmri pu mē ri kormā axte arīgro mex maatija ā pahkīnh kām xpēn kutā paxàpkur rax nē. Anē.

¹⁷Nhūm ā mē kām amnhī jarēnh anē nē hpānhā wīhti py nē o xa nē Tirtūm mā harē nē kām:

—Pa Papaj. Nà ām hāmri na ka hte mē inhnē mē kām mē ixkurê xwÿnhjê pumunh mex nē mē ihkra pē mē ijpapōj. Amex o amex. Anē.

Hāmri nē hpānhā hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hō mā kugō nē kām:

—E mī. Apy nē mē xpēn pānhā hkwy ho ixkō. ¹⁸ām hāmri na pa mē amā amnhī jarē. Kot paj axte wīhti ho ixkōm kēt rāhā nhūm nhÿrmā Inhō Papaj akupÿn mē awÿr inhmē. Hāmri pu mē

rĩ kormã akupÿn ixpôx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh rax nê. No ãm ra axtem tanhmã hã mẽ pahkĩnh to. Anê.

¹⁹Hãmri nê hpãnhã pãwti py nê mã ho anê nê Tĩrtũm mã harê. Hãmri nê ho hkry hpa nê mẽ piitã mẽ kãm ôr pa nê mẽ kãm:

—E na pa ã pãwti ho hkry nê mẽ amã ôr anê. Koja mẽ ã inhĩpêx anê nê te mẽ kot ixto hkry hpar pyrãk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htÿx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. Jakamã kêr ka mẽ ixwakre kamã tõiã axpên wÿr akuprõ nê ixte mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ anê ixtykja mã ajamaxpêr pê akĩnh nê pãwti hkur o akrĩ. E mẽ mãmrĩ axãmnhĩx aku. Anê.

Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarênh anê nhũm mẽ mar pê pãwtita hkur o hkrĩ. ²⁰Hãmri nê ra hkur pa. Hãmri nhũm Jejus axte kopta py nê mẽ kãm:

—Mê kot ixpĩr xà hã arĩgro hã koja ixkamrõ axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm ixkamrõ amarĩ hpikapĩr kêt nê. ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ihkram amnhĩ jaxã nhũm mẽ ã inhĩpêx anê. Koja ixkamrõ axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nê ixkukwak ri mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã te amnhĩ katut kõt rênh par pyrãk o hipêx nê mẽ ato hkra. Amnepêm kot ja hã amnhĩ jarênh xà hkõt. Jakamã e mẽ ixkamrõ pikapĩrta mã ajamaxpêr pê wĩhti hkwÿ ho ixkõ. Anê.

**Jejus ã mẽ kãm
ãmnhênh xwÿnh jarênh**

*Matêwre 26.21-25; Makre
14.18-21; Juãw 13.18-19*

²¹Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê kot mẽ kãm ixtã ãmnênh mã xwÿnhnta na jar mẽ pahkaêx ã mẽ pakutã apkur o nhÿ. ²²Tĩrtũm kãm hprãm xà hkõt koja mẽ tanhmã ixto rax nê ixpĩ. Nom kot mẽ kãm ixtã ãmnênh mã xwÿnhnta hêxta waa nê. ã kot inhĩpêx anhÿrja

mÿrapê koja amnhĩ xà htÿx kãm hamak rax kumrêx. Anê.

²³Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarênh anê. Nhũm mẽ kuma nê tee ri axpên pumunh o hkrĩ. Hãmri nê ri axpên kukja nê axpên mã:

—Kwa nã mẽ pahtõ kot pu we ã ri hipêx anê? Nã pa hkêt.

Anhÿr o tee ri axpên kukjêr o hkrĩ.

**Mê pamã amnhĩ to rũnh prãm
kêt ã mẽ pamã karõ**

*Matêwre 20.20-28; Makre 10.35-45;
mããnhênh Rõmãn 12.3-5, 12.10,
12.16; Epes 4.2-4; Piripos 2.3-8;
Xiakre 4.1-10; Wam Pêtre 5.3*

²⁴Tã nhũm Jejus nhÿ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwÿnhjaja axpên mã tanhmã kapêr to ho hkrĩ nê axpên mã:

—Kwa mẽ pahtõ kot puj wem nhÿrmã pahpê pahĩ nê mẽ ho amnhĩptãr rax o ri papa? Anê.

Hãmri nê mẽ axpên mã: “Nã pa.” Anê nê nhãnh axpên mã: “Nã kêt paa.” Anê. Hãmri nhũm mẽ nêtãnh axpên mã: “Nã kêt pa kênã.” ²⁵Anhÿr o axpên mã kapêr o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus tee ri axpên mã mẽ kuma nhũm mẽ ã hamaxpêr anhÿrja kêp omnuj nê nhũm mẽ kãm tanhmã hã kapêr to nê mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwÿnhjê nhõ pahijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri pa nê amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh tÿx jakamã na htem amarĩ ixkre hkre jakry kamã kãm mẽ àpênh xwÿnhjê mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ ho hkrĩ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Nê mẽ kot amnhĩm mex ã harênh kaxyw tanhmã mẽ ho mex to ho pa. ²⁶⁻²⁷Tã kêr ka mẽ ho mẽ urak kêt nê. Kêt ãm te amarĩ ri mẽ apa xwÿnh pyrãk o axpên nhĩpêx. Ixpyrà nê amarĩ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. No mẽ ate mẽ ho amnhĩptãr rax kukamã ajamaxpêr kêt nê. ²⁸Na prem axpên mã ixto hêx nê tanhmã ixto kapêr punuj to htã

ka mē ama nē ām mē ama nē arī ixkôt ri apa rāhā nē. Ām hāmri na ka htem arī ixkôt ri apa anē. ²⁹⁻³⁰ Kot paj amnhī tā mē ato mex rax nē. Na pre ra Tirtūm nhỹrmā ixte mē ato amnhīptār o ixkrī kaxyw ixām. Tā ot pa amnhī pyrā nē mē pahkwỳ Ijaew kaxyw mē axunhwỳ ka mē nhỹrmā mē piitā mē ho amnhīptār o apa. Nē mē apē ixkrāmnhwỳ hā nhỹrmā ixkutā axāpkur o apa. Anē.

**Jejus kot Simāw Pêtre
mā kapēr ā harēnh**

*Matêwre 26.31-35; Makre
14.27-31; Juāw 13.36-38*

³¹ Tā nhũm Jejus Simāw Pêtre mā kapēr nē kām:

—Kwa Simāw. Na Satanasti kām hprī hā ixtā mē apiitā mē kamā hamak prām nē. Tanhmā kot mē akrā hto nhũm mē ate mē kām ixkurē xwỳnhjē pumaj ixkaga hā kām mē akamā hamak prām tỳx nē. Jakamā ā kot mē anhīpēx anhỹr kaxyw na pre ra amnhī to Inhō Papaj ma nhũm kām: “Tōe. Kam nē māmri tanhmā mē kamā ajamak to.” Anē.

³² —Tā ate mē umaj ixkaga nē axte ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr kêt pymaj na pa ra ato Inhō Papaj wỳr kām ixihitỳx nē Simāw Pêtre. Jakamā kêr ka mēmo arīgro hā tee ri ixkaga hā amnhī pumu hāmri nē tokyx tām akupỳm ixkôt amnhī xām tỳx nē. Kêr kê nhỹrmā akwỳjē hō tanhmā amnhī tomnuj to nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr ka ja hā omu hāmri nē kām ate tanhmā amnhī tomnuj tota jarē. Kê mē ā ate amnhī nhīpēx anhỹr ā ajarēnh ma nē apyrā nē tokyx akupỳm tām ixkôt amnhī xām tỳx kurē kumrēx. E kêr ka ā akupỳm ixkôt mē piitā mē hipēx anhỹr o ri apa Simāw Pêtre. Anē.

Nhũm pre ā Simāw Pêtre kot tanhmā amnhī nhīpēx to hkukamā kām ujarēnh anē. ³³ Hāmri nhũm tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Kwa nà Pahihti. Kot paj ri akwỳm tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē. Koja mē te ajaxà nē apī htā kot paj arī akôt ri ixpa ho ixpa nhũm mē pahto amỹrà nē tanhmā pahto. Anē.

³⁴ Hāmri nhũm kuma nē kām:

—Nà koja apkati hkôt krāhyre hkār kêt ri ka ra mē umaj ate ixkôt apa hkêt ā mē kām amnhī tā axāprār o axkrunēpxi kām ga. Anē.

Jejus kot hkwỳjē mā mēmoj tā karō

Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-3

³⁵ Hāmri nhũm Jejus arī hkôt mē pa ho pa xwỳnhjē mā kapēr nē mē kām:

—E wam ixte mē hwỳr mē arēnhta ā na ka prem amnhī kôt aparkā hkwỳ ho apa hkêt nē. Nē kawà jamành nē ho apa hkêt nē. Nē mrykà jamành nē amnhī kôt ho apa hkêt nē. Ām mē anhỹ kamā mē hwỳr apa hā na pa pre mē amā karō. Tā xàn ka prem ā mē hwỳr apa anē nhũm mē amnhī wỳr awỳr kêt nē? Nà xà na prem amnhī wỳr mē awỳ? Anē.

Hāmri nhũm mē kām:

—Tỳ na prem amnhī wỳr mē ixwỳ. Mē ixte amnhī kôt mēmoj to ixpa hkêt tā na pa prem amarī mē kutā ixāpkur mex o ri mē hkôt ixpa. Anē.

³⁶⁻³⁷ Hāmri nhũm mē kām:

—Tōe. Nà mē kot mē ato mex tā nom koja mē hpānhā axtem hō ho mē anhīpēx. Jakamā kêr ka mē akupỳm mē kām ijarēnh o apa kaxyw anojarēt hāmri nē anhō mrykà rỳ akawà htu nē ma amnhī kôt ho apa. Nē awapo. Kot kaj mē awapo hkêt japēr hāmri nē apipro xà ho wēnē nē amnhīm hō japrō nē ma amnhī kôt ho apa. E kêr ka mē ā amnhī nhīpēx anē.

—Nē Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot ra ixkukamā tanhmā ijarēnh to nē kot ijarēnh kot:

Koja mē hipēx o te mē kot amnhī tomnuj tỳx xwỳnh nhīpēx pyrāk. Anē.

Ā mẽ kot inhîpêx anhÿr kukamā ijarênh kot anhÿr. Tā na mẽ ra ā inhîpêx anhÿr kaxyw. Anê.

³⁸ Nhũm pre ā Jejus mẽ kām kapêr anê nhũm mẽ kuma nê kām:

—Ota mẽ panhō wapohti hamêxkrut Pahihti. Anê.

Hāmri nhũm mẽ kām:

—Tõe. Nà hāmri. Mẽ amnhĩm axi nê ho amnhĩm mẽmoj to anê. Anê.

Jejus kot Tirtũm mã amnhĩ jarênh

Matêwre 26.36-46; Makre 14.32-42

³⁹ Tā nhũm Jejus kê axte krĩa rũm kato nê hixêt pê Oriwêhti hwÿr tẽ nê api nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja ma hkôt mra. ⁴⁰ Hāmri nê nhÿri hixêt kahti ri hkrĩ nhũm Jejus mẽ kām:

—E kwa kêr ka mẽ ixkutêp amnhĩ to Inhō Papaj wÿr o akrĩ. Kê mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ uma xaj ixkaga hkêt nê. Arĩ mẽ kutã amnhĩ to htÿx nê akuhê. Anê.

⁴¹ Hāmri nê mẽ kurũm htêm grire nê Tirtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw hkõn krã ho tẽm nê nhÿ. ⁴² Hāmri nê kām:

—Kwa Papaj. Nà na pa ra amnhĩ xà htÿx kukamã ijamaxpêr nê amnhĩ kamã ixkahak tÿx kumrêx. Inhmã amnhĩ xà kamã ijamak prãm kêt o ijamak prãm kêt. Jakamã kot kaj amã inhnê ho ajapêx prãm nê mãmri inhnê ho ajapêx nhũm mẽ kām ixkurê xwÿnhjaja tanhmã ixto hkêt nê. Rÿ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm hã kê mẽ mãmri tanhmã inhîpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt. Anê.

Nhũm pre ā Jejus amnhĩ to Hipêêxà Tirtũm wÿr anê. ⁴³ Hāmri nhũm kuma nê hwÿr kapêr o wrÿk xwÿnhjaja mẽ nhũm hwÿr wrÿ nê kuri xa. Hāmri nê õxàhkre kaxwÿnh kām tanhmã ho hihtÿx to. ⁴⁴ Nhũm kê axte amnhĩ to Hipêêxà hwÿr kām hihtÿx nê. Tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr pê amnhĩ kamã kahak tÿx kumrêx. Jao hã gô rax nê te hkamrô

xàhàr pyràk o pikap ahà. ⁴⁵ Hāmri nê kànhmã xa nê akupÿm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê hwÿr tẽ nê mẽ omu nhũm mẽ ra ôt pa nê hikwÿ. Mẽ kot tee ri Jejus kot mẽ kām amnhĩ jarênhja kukamã hamaxpêr o hkaprĩ nê ôt pa nê hikwÿ. ⁴⁶ Hāmri nhũm Jejus tẽ nê tee ri mẽ omu nê mẽ kumra nê mẽ kām:

—Kwa nà. Mẽ ri ā amnhĩ nhîpêx anhÿr kêt nê. Kwa mẽ kànhmã akrĩ nê amnhĩ to Inhō Papaj wÿr kê mẽ ato mẽ axihtÿx. Hāmri nhũm mẽ tanhmã ixkôt mẽ ato ka mẽ inhÿ hã mẽ kutã amnhĩ to htÿx nê akuhê. Anê.

Mẽ kot Jejus pynênh ā mẽ harênh

Matêwre 26.47-56; Makre 14.43-50; Juãw 18.1-11

⁴⁷ Nhũm pre ā Jejus mẽ kām kapêr anhÿr rôm nhũm hkôt pa ho pa xwÿnhj pê Jut Kariotja amnhĩ kôt mẽ kot Jejus pynênh xwÿnhjê ho tẽ. Mẽ ho htêm rax nê. Hāmri nê kot Jejus kahti hkôt mÿnh kaxyw hwÿr tẽ ⁴⁸ nhũm amnhĩ tã omu nê kām:

—Kwa Jut. Xà mẽ kahti hkôt mẽ hamÿnh nê mẽ hpâr o na htem mẽ kām mẽ hã amÿnê? Anê.

⁴⁹ Hāmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê hõja tee ri mẽ kot amnhĩ nhîpêx ā mẽ omu hāmri mẽ õ wapota mã hamaxpêr kurê kumrêx nê Jejus mã:

—Kwa Pahihti. Xà kot paj mẽ panhō wapohti py nê ho mẽ panê mẽ hkwy hpa? Anê.

⁵⁰ Hāmri nhũm hõta kuma nê mẽ kaxyw ja kapa. Nhũm mẽ õ patre maati mã àpênh xwÿnhjaja mẽ hkôt tẽ nhũm omu nê kām wapo ho apê. Nê kot ho hkrã nhîpônã mã tã kuhpaw nê ho upòk rũm hamak nhîkjê pix krãhta. ⁵¹ Hāmri nhũm Jejus omu nê nê kām kapêr nê kām:

—Kwa nà ri ā amnhĩ nhîpêx anhÿr kêt nê. Amarĩ xa. Anê.

Hāmri nē hamakja py nē akupŷm kām hamak ā kuxi nē ho mex. ⁵²⁻⁵³ Hāmri nē mē kot unēnh mā xwŷnhjē mā tanhmā kapēr to. Mē ō patre krāhtūmjē mē Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre jamār xwŷnhjē krāhtūm mē Ijaew nhō pahijē mē nhūm mē ho pimràatā mē kām kapēr nē mē kām:

—Kwa na pa pre apkati mē Tirtūm nhōrkwŷ kamā mē kām ixkapēr o ixpa ka prem tokyx ixpynēnh kēt tā jarāhā te ixte amnhī tomnuj xwŷnh pyrāk o inhīpēx nē ixwŷr wapo nē kō hā akapēn nē ixwŷr ā atēm rax anē. No ām ra mē ate tanhmā ixto kaxyw arīgro kator kēnā. Jakamā kot kaj mē māmri tanhmā amā ixto hprām xā hkōt māmri tanhmā ixto. Satanasti nhŷ hā ā mē ate inhīpēx anhŷr mā kēnā. Anē.

Simāw Pētre kot Jejus kōt pa hkēt ā kot amnhī jarēnh

Matēwre 26.69-75; Makre 14.66-72; Juāw 18.15-18, 18.25-27

⁵⁴Tā nhūm mē Jejus pynē nē ma o tē. Ma mē ō patre maati nhōrkwŷ hwŷr o tē. Nhūm Simāw Pētre ma hapu hā mē hkōt hā mē omunh o tē. ⁵⁵Nhūm mē patre maati nhōrkwŷ hwŷr Jejus o axā nē hkōt gjēx pa hāmri nhūm Simāw Pētre kītare hwŷr axā nē mē kuri xa. Nhūm mē kītare kamā amnhīm kuto nē hā ànhunh o hkrī nhūm ⁵⁶mē ihkō hā ànhunh o nhŷ. Hāmri nhūm mē kām àpēnh xwŷnh niti hirā kamā hprī hā omunh kurē kumrēx nē mē kām:

—Xē pēr myti ja kēp Jejus kōt mē pa ho mē pa xwŷnhjē hō na. Anē.

⁵⁷Hāmri nhūm tee ri amnhī tā kuma nē kām mē uma nē mē kām amnhī tā aprā nē kām:

—Tk. Kokŷ. Ixte mēhō my ata pumunhre hā. Anē.

⁵⁸Tā nhūm hpānhā mēhō myja kām:

—Kwa nā. Ām hāmri na ajarē. Apē Jejus kōt ri mē pa xwŷnhjē hō na ka.

Anē nhūm kuma nē kē axte kām:

—Kwa mē ri ā amnhī krā hkōt ri ixto axēx anhŷr kēt nē. Ām ixte aa mēhōta pumunh kēt kumrēx. Anē.

⁵⁹Tā nhūm ja haxwŷja axte omu nē kām:

—Kwa ām hāmri na mē ajarē. Apē Jejus kwŷ hō na ka. Urāk nē te apē Garirej nhō xwŷnh pyrāk kēnā. Anē.

⁶⁰Hāmri nhūm tee ri kuma nē mē kām amnhī tā àprār kām hihtŷx nē mē kām:

—Tk. Ixpē Garirej nhō xwŷnh kēt. Ām ixte mēhō mŷj pumunh kēt kumrēx tā ka mē ām xatā hkōt ixpa ho ixpa xwŷnh ā ixkamnhīx o akuhē.

Anhŷrja o ra mē kām amnhī tā aprār o axkrunēpxi mē nhūm krāhyre kà. ⁶¹Hāmri nhūm Jejus arī ixkre kamā ām tā Simāw Pētre ho hakēx nē omu. Hāmri nhūm amnhī tā no pumu nē kot hkukamā kām ā amnhī nhīpēx anhŷr jarēnhja mā hamaxpēr kurē kumrēx. Krāhyre hkār kēt ri kot mē kām amnhī tā àprār o axkrunēpxi hā harēnhja mā hamaxpēr nē kànhmā hakry hpar o tē nē hkaprī htŷx nē. ⁶²Hāmri nē hkaprī xàj kītare pē kato nē tē nē awry hā xa nē mŷr rax kumrēx.

Mē kot Jejus tak ā mē harēnh

Matēwre 26.67-68; Makre 14.65

⁶³Hāmri nhūm mē kot Jejus pumunh o kuhē xwŷnhjaja hā hpēr o axkē nē htak o kuhē. ⁶⁴Nē no hpro nē htak nē kām:

—E atak xwŷnh nhīxi jarē. Apē Tirtūm Kra hā ate amnhī jarēnh jakamā mām urāk nē axāhpumunh tŷx. Jakamā e hixi jarē. Anē.

⁶⁵Hāmri nē xatā haprŷ nē kām kapēr punuj nē.

**Mē kot mē hkrāhtūm w̄yr
Jejus o htēm ā mē harēnh**

*Matēwre 26.57-68; Makre
14.53-65; Juāw 18.19-24*

⁶⁶Tā nhūm myt kator o mōr mē nhūm Ijaew nhō pahijē mē patre krāhtūmjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xw̄ynhjaja axpēn w̄yr pikuprōnh pa. Hāmri nhūm mē ma mē hw̄yr Jejus o tē. ⁶⁷⁻⁶⁸Nhūm mē omu nē tanhmā kot amnhī jarēnh to hā hkukja nē kām:

—Kwa mē inhmā amnhī jarē. Xà ka na apē Tirtūm kot mē ixkaxyw axām xw̄ynhta? Xà ka kot kaj Rōm nhō xw̄ynhjē pē mē ixpytā nē mē ixto amnhīptār o apa? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot paj tanhmā mē amā amnhī jarēnh to ka mē ixkōt ajamaxpēr kēt nē. Ixte ām hāmri mē amā amnhī jarēnh tā ka mē inhma nē ām inhma. Nē kot pa amnhī xwar mēmoj tā mē akukja ka mē amnhī xwar inhmā tanhmā harēnh to hkēt nē. Ām mē axēx rom mē ate ā ixkukjēr anh̄yr kēnā. ⁶⁹Tā nom kot paj tokyx ma akup̄ym Inhīpēēxā Tirtūm w̄yr api. Hiht̄yx o hiht̄yx rāhā nē pa ho pa xw̄ynh na. Jakamā kot paj hw̄yr api nhūm amnhī nhīhkō hā inh̄yr pa upōk rūm mē apiitā mē ato amnhīptār o ixkrī. Hāmri nē nh̄ymā paa tanhmā mē ajarēnh to. Anē.

⁷⁰Hāmri nhūm mē tee ri kot ā amnhī jarēnh anh̄yrja ma nē kām:

—Tk. Kwa akatāt kōt mē inhmā amnhī jarē nà. Xà apē Tirtūm Kra na ka? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—T̄y ixpē Kra na pa. Anē.

⁷¹Hāmri nhūm mē tee ri ā amnhī jarēnh anh̄yrja ā kuma nē axpēn mā:

—Kwa mo kaxyw kot puj mē axte mē hkwyjē japēr nhūm mē tanhmā kot amnhī tomnuj to hā harē? Tām kēp Tirtūm Kra hā amnhī to hēx nhūm mē pahte pahpiitā mar kēnā. E kwa tokyx

pu mē ma Rōm nhō pahiht̄i hw̄yr o tē kē mē pamā hā am̄ynē nē mē pamā kupī. Anē.

**Mē kot pahi Pirat w̄yr Jejus
o htēm ā mē harēnh**

*Matēwre 27.1-2, 27.11-26; Makre
15.1-5; Juāw 18.28-38*

23 Tā nhūm mē Jejus o kato nē nhām Pahiht̄i Pirat w̄yr o tē. ²Hāmri nē kutā ām nē tanhmā kām ho hēx to nē kām:

—E ot pa mē aw̄yr jahti ho tē. Na hte mē inhmā hēx rūnh o pa. Mē ixte Pahiht̄i Sesti kapēr kw̄ym ri amnhī nhīpēx prām xāj tanhmā mē inhmā mēmoj tā karō hto ho pa. Nē axtem nē mē ixte Sesti mā kàxpore hkwȳ nhōr kēt ā mē inhmā karō. Nē Tirtūm kot mē pakaxyw kēp mē panhō pahi hā ām xw̄ynh ā amnhī jarē. Ā na hte mē inhmā amnhī to hēx anh̄yr o pa. Anē.

³Hāmri nhūm Pirat mē kuma nē Jejus pumu nē kām:

—E kwa inhmā amnhī jarē. Xà apē Ijaew nhō pahi na ka? Xà ka na htem amnhī w̄yr akām hamak o pa? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Nà ām hāmri na ka ā ijarēnh anē. Anē.

⁴Hāmri nhūm Pirat tanhmā hkukjēr to nē tee ri kot amnhī jarēnh ā kuma hāmri nē patre krāhtūmjē mā kām:

—Kwa mēmo m̄yrapē kot pa tanhmā mē amā hā ixāmnēnh to? Kot tanhmā amnhī tomnuj tore hā. Nà kot pa kām inhūre. Anē.

⁵Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kot mē kām hā āmnēnh prām xāj hā kām kapēr kām hiht̄yx nē. Nē kām:

—Kwa nà. Na pre hte pika pē Jutej kamā tanhmā mē kām hēx to ho pa. Hāmri nhūm mē ra hā axpēn kutā amnhī xunhw̄y nē hā pijapu rūnh o pa. Tā määnēn Garirej kamā ā amnhī nhīpēx anh̄yr o hkrax nē hpānhā amnē mē pah-

wỳr ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw mõi anê. Anê.

**Mê kot Erox wỳr Jejus
o htêm ã mê harênh**

Rukre 9.7-9

⁶Hãmri nhũm Pahi Pirat mê kuma nê mê kãm:

—Kwa xà kêp Garirej nhõ xwỳnh na? Anê.

Hãmri nhũm mê kãm:

—Tỳ. Kêp Garirej nhõ xwỳnh kênã.

⁷Anê nhũm mê kãm:

—Tô mê ma pahihti Erox ãxipas wỳr mãn o tẽ. Kêp Garirej nhõ xwỳnhjê nhõ pahi na. Tã ra jar Jerujarê kamã ham pøj. No axtem ixpê Jutej kamã mê pa xwỳnhjê nhõ pahi jakamã kwa mê ma õ pahita wỳr mãn o tẽ kê tãm tanhmã mê amã ho. Anê.

⁸Hãmri nhũm mê kuma nê ma pahi Erox ãxipas wỳr o tẽ. Na pre ra Erox ãxipasja xatã Jejus jarênh ma nê kãm omunh prãm nê. Kãm aa kot mêmoj pumunh kêt õ ho anhỹr ã omunh prãm tỳx jakamã nhũm mê ma hwỳr o tẽ nhũm omu nê hkĩnh nê. ⁹Hãmri nê tee ri mêmoj tã hkukja no nhũm akryk xa nê tanhmã kãm nê hkêt nê. ¹⁰Hãmri nhũm mê õ patre krãhtũmjê mê Tirtũm kapêr tũm o mê ahkre xwỳnhjaja kãm ho kapêr punuj nê ho hêx kãm hihtỳx nê. ¹¹Hãmri nhũm pahi Erox ãxipas mê kuma hãmri nê õ põiusti mê wa kãm kapêr punuj nê hã hpêr o axkê nê tanhmã ri haprỳ to. Hãmri nê hã hpêr o pikênh kãm kêp pahi hã mê ê mexja py nê kãm haxà nê akupỳm pahi Pirat wỳr kumê.

¹²Na pre Pahi Pirat mê Pahi Erox ãxipasja wa kãm axpên kĩnh kêt nê. Tã hãmri nhũm Erox ãxipasja tee ri Jejus kot kãm tanhmã amnhĩ jarênh to hã mar prãm xàj tee ri hkukamã hamaxpêr hãmri nê Pirat ã hpijaàm kaxyw akupỳm hwỳr kumê. Hãmri nhũm amnhĩ tã omu hãmri nê wa ra akupỳm kãm axpên kĩnh

nê. Nê akupỳm axpên mã hpêr o axkê nê pikunhar o pa pê akupỳm axpên to hkrãmnhwỳ.

Pirat kot Jejus pĩr ã àmnênh

Matêwre 27.15-26; Makre 15.6-15; Juãw 18.39–19.16; mããnên Atre 3.13-14

¹³Tã nhũm Pirat akupỳm amnhĩ wỳr mê hã karõ. Ijaew kwỳjaja nê mê õ pahijaja nê mê õ patre krãhtũmjaja nhũm akupỳm amnhĩ wỳr mê piitã mê hã karõ.

¹⁴Hãmri nhũm mê akupỳm hwỳr gjêx pa nê kuhê nhũm mê kãm:

—E na ka mê ixwỳr mytita o tẽ nê tanhmã inhmã harênh to. Kot mê akwỳjê mã tanhmã hêx to ho pa hã harê. Tã pa ra jar mê anoo mã tanhmã hkukjêr to nê tee ri kot inhmã tanhmã amnhĩ jarênh to hã kuma. Te kot amnhĩ to mex xwỳnh pyrãk. Mê ate tanhmã ho akapêr to htã nom kot anhỹr kêt. Kot amnhĩ to mex xwỳnh na. ¹⁵Pahi Eroxja ra ixpyrà nê tee ri tanhmã hkukjêr to nom nhũm tanhmã kãm nê hkêt nê. Nhũm tee ri ja hã omu nê akupỳn ixwỳr kumê. Jakamã kwa mêmo mỳrapê kot paj mê amã hã amỳnê nhũm mê amã kupĩ? Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. ¹⁶Kot paj ãm mê kãm anê kê mê htak nê kãm ure kê mãmri ma tẽ. Anê.

¹⁷Arĩgro pê Pas ã na pre hte mê õ pahi mê kot mê ho prês nhũm mê hkrĩ xwỳnhjaja nhũm pre htem mê ho hpỳnh nê mê kãm ure. Jakamã na pre ã mê kãm kapêr anê nê kot Jejus tak nê kãm urer mã. ¹⁸⁻¹⁹Nom nhũm mê kuma nhũm ja mê kêp omnuj nê nhũm mê kãm:

—Kwa nà. Apĩ ri. Apĩ nê mê inhmã Parapas mã mãn anhũre. Anê.

Parapas na pre mê õ krĩ kamã õ põiusti mê pahi Piratja mê kutã amnhĩ xãm nê kêp õ põiusti hõxpĩ. Mỳrapê na prem ra haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã nhũm mê Pirat kot kãm urer kaxyw ã kãm kapêr anê. ²⁰Nom nhũm kãm Jejus mã

urer prām jakamā axte hā mē hkukja nē mē kām:

—Kwa nom mēmoj mÿrapê kot paj mē kām hā amÿnê nhūm mē amā kupî?

²¹ Anhÿr tā nhūm mē kuma nē am kuma. Nē xatā kām:

—Kwa tokyx pî kahpa hā anhô kê ty. Anê.

²² Hāmri nhūm tee ri mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa nà. Tanhmā kot amnhî tomnuj tore hā kot pa kêt hā kunhō nhūm ty. Nà kot paj am mē kām anê kê mē htak nē kām ure kê ma tē. Anê.

²³ Hāmri nhūm mē xatā hā kām kapêr kām hihtÿx nē kām:

—Kwa nà. Pî kahpa hā măn anhô kê ty.

Anhÿr o am xatā kàx pê àmra kamā kām hā amÿnê. ²⁴ Hāmri nhūm Pirat tee ri mē kuma hāmri nē tā mē kām hprām xà hkôt mē kām ã amÿnê. ²⁵ Hāmri nē mē kām Parapas mā ure. Ra kot pahi Pirat pê ô pôristi kutā amnhî xām nē kêp hōx pîr tā nhūm mē kām hprām xà hkôt akupÿm kām ure. Hāmri nē mē ihkram Jejus jaxà. Mē kām hprām xà hkôt ri mē kot tanhmā hipêx to kaxyw.

Mē kot pî kahpa hā Jesús nhô ã mē harēnh

Matêwre 27.31-43; Makre 15.21-32;

Juāw 19.17-20, 19.27-31;

määnēn Atre 7.59-8.1

²⁶ Tā nhūm pôristijaja Jejus o kato nē ma kapôt mā o tē. Nē kām ô pî kahpa gō nhūm amnhî kaxyw kumÿ nē o tē. Nom mē kot htak rax kurê nhūm hirot tÿx nē nhūm mē ja hā omu nē mēhō kot ho ajuta kaxyw mē hkapi ho xa. Hāmri nē Sirēn nhô xwÿnh Simāw hkā htyk pumu. Nhūm pre htÿx hamakêtkati nē mē kutā krîm tē. Hāmri nhūm mē haêr pē unê nē kām Jejus o ajuta kaxyw hā karô nhūm kām ô pî kahpaja mÿ nē mē hkôt o tē.

²⁷ Hāmri nhūm mē ohtô nē Jerujarē rûm Jejus kôt mō. Nhūm mēni hkwyjaja omu nē kām hkaprî xaj mÿr o hkôt mō. ²⁸ Hāmri nhūm mē mÿr ã mē kuma nē mē ho hakêx nē mē omu nē mē kām:

—Kwa nà Jerujarē nhô xwÿnhjaja. Mē amā ixkaprî xaj amÿr kêt nē. Kêt mē kamjaja amā amnhî kaprî xaj măn mur. Nē mē akrajê kamā axukaprî xaj măn mur. ²⁹ Koja mē nhÿrmā mē apê mē anhô krî grành pa ka mē apunuj nē amnhî xà htÿx kamā ajamak o ri apa. Nē tee ri mē akrajê hkukamā tanhmā ajamaxpêr to nē ajamaxpêr o: “Hêxta gâà nē. Na ixkrajaja ixpê amnhî xà htÿx kām hamak o pa. Kêp apu mē hkra hkêt xwÿnhjê pyrâ nē ixkra hkêt nē ixpa ro nhÿx inhmā mex nē. Nhÿx pa ixkînh nē.” Anhÿr o kot kaj mē nhÿrmā ajamaxpêr nom ã ajamaxpêr anhÿr kaprÿ.

³⁰ —Nē kot kaj mē apiitā mēmo punujta pymaj tee ri amā tokyx atyk nē ajapêx par prām kaprÿ nē axpên mā akapêr o: “Hêxta gâà nē. Kot kên prêk mÿj mē panhÿpy rôrôk nē tokyx mē panhîmex par ronhÿx mē pamā ja mex.” Anhÿr tā no am tee ri ã ajamaxpêr anhÿr kaprÿ. ³¹ Nom kêt pa. Aa ixte tanhmā amnhî tomnuj to hkêt tā nhūm mē ã inhîpêx anê. Nom mē ate amnhî tomnuj mÿrapê koja mē nhÿrmā tanhmā mē ato rax o ã mē kot inhîpêx anhÿrja jakrenh pa. Hêxta waa nē. Na pa mē akukamā ijamaxpêr nē ixkaprî htÿx nē. Anê.

³² Tā nhūm mē ja wa ho hamêxkrut nē tanhmā wa kot amnhî tomnuj toja mÿrapê Jejus kôt wa hpîr kaxyw hkôt määnēn wa o tē. ³³ Jakamā nhūm mē ra kên nhîxêt te kot mē hkrâ hi pyrâk xwÿnhnta wÿr mē o pôj. Mē kot kām “mē hkrâ hi xà” anhÿr jarēnhja wÿr mē o pôj. Hāmri nē Jejus pē ê kapa nē pî kahpa hā kuxi nē prek o ihkra nē hpar o htÿx pa. Hāmri nē kànhmā pî kahpa xām nē ho htÿx nhūm xa. Hāmri nhūm mē hpānhā wa kot amnhî tomnuj xwÿnhnta mā wa ho

anê nê. Nê prek o wa îhkra nê wa hpar o htÿx pa hāmri nê akutā ho Jejus nhījê nê wa âm nhūm wa ajêt. ³⁴Hāmri nhūm Jejus kÿx pê amnhī xà htÿx kumrêx kamā hamak o jêt rāhā mē ho Tirtūm wÿ nê kām:

—Kwa Papaj. Âm ixtā jajê pumu. Mē kot mēmoj mex pumunh kêt jakamā na mē ā inhīpêx anê. Jakamā âm ixtā mē omu nê mē kamā axukapri nê. Anê.

Hāmri nhūm hparpê pôristi hkwyjaja xypên mā ê hkwy ho pigrānh kaxyw hā kēnre ho jōka ho hkrī. ³⁵Nhūm mē ohtō rax nê Jejus parpê omunh o kuhê. Nhūm mē ō pahijaja mē noo mā hā hpêr o axkê nê mē kām:

—E jahti na pre te kēp mē pakapri xwÿnh ā amnhī jarēnh o ri pa. Nê Tirtūm kot mē pakaxyw âm xwÿnh ā amnhī jarēnh o ri pa. Jakamā e kwa pu mē xa nê kot amnhī kaxār nê wrÿk kām omu. Anê.

³⁶Nhūm pôristi määnēn tanhmā hā hpêr o pikēnh to. Nê hparpê kām wihti punuti jahkre nê kām:

—Kwa wrÿ nê mē ixkutā ja hkwy ho ixkō nà. Anê.

³⁷Hāmri nê kām:

—E apê Ijaew nhō pahi hā kot kaj amnhī kapa nê akupÿn wrÿ. Kwa tokyx pa mē ja hā apumu. Anê.

³⁸Nhūm pôristija tapti hō py nê tanhmā hā kagā hto. Nê hā kagā ho:

IJAEW NHŌ PAHI NA JA

Anhÿr o hā kagā hāmri nê Jejus wÿr api nê mÿ ri kunhō.

Wa kot Jejus nhījê nê wa jêt xwÿnh wa harēnh

Matêwre 27.44; Makre 15.32

³⁹Hāmri nhūm wa kot îhkō hā jêt xwÿnhhta ō haxwÿja kām kapêr punuj nê kām:

—Kwa kot kaj apê Tirtūm kot mē ixkaxyw axām xwÿnh hā kot kaj amnhī

kapa nê wrÿ. Nê määnēn amnhī kôt wa ixto wrÿ. Anê.

⁴⁰⁻⁴¹Hāmri nhūm ihōta kuma nê hā kām akir nê kām:

—Tk. Kwa amarī ajêt. Xà amā Tirtūm puma hkêt ā na ka ā kēp Krata mā akapêr anê? Nà koja kām wrÿk prām nê kot wrÿ. No pajamē pahte amnhī tomnuj mÿrapê koja mē pahpi. No tām kot tanhmā amnhī tomnuj to hkêt tā nhūm mē amarī ā hipêx anê.

⁴²Anhÿr o kām kapêr hāmri nê Jejus mā kām:

—Kwa Jejus. Kêr ka nhÿrmā mē ixto amnhīptā hāmri nê inhmā ajamaxpêr nê ixkamā axukapri nê ixto mex nê. Anê.

⁴³Hāmri nhūm kām:

—Nà kot kaj jarāhā ma ixkôt kaxkwa hwÿr api nê hpānhā ixkuri amex nê atÿr tūm nê apa ho apa. Âm hāmri na pa ā amā ixkapêr anê. Anê.

Jejus tyk ā harēnh

Matêwre 27.45-56; Makre

15.33-41; Juāw 19.28-30

⁴⁴Tā nhūm kaxkwa nhīpōk ri myt nhÿr mē nhūm te ra kamāt pyrāk nhūm kamāt kō rax kumrêx. Nê kamāt kō ho ra hā awry nê. Ja mē nhūm akupÿm myt katêr o mō. ⁴⁵⁻⁴⁶Nom nhūm kormā kamāt kōta ā nhūm Jejus ra htyk kaxyw nê àmra kamā Tirtūm mā kapêr nê kām:

—E Papaj. Māmri ixkarō ho amnhīptā.

Anhÿrja kôt hāmri ty. Pu nhūm Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā hakwakre hā kupêxêja axkjê nê amnhī kahê xà mēnh kurê kumrêx. Utī rax tā kôt ā axkjê nê amnhī kahê xà mē. Te Jejus htyk o kot mē pahte hkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê mā Tirtūm wÿr pry jakwa kre kahê xà mēnh pyrāk o ā amnhī nhīpêx anê. ⁴⁷⁻⁴⁹Hāmri nhūm mē pitā mēmoj ā kot amnhī nhīpêx anhÿr ā omunh o kuhê xwÿnhjaja. Nê kaxyw Jejus krāmnhwÿjaja nhūm mē amÿm omunh o kuhê. Nê Garirej rūm mēni kot

Jejus kôt mē pa ho mē pa xw̄ynhaja määnēn mē kuri am̄ym hkaprī nē omunh o kuhê. Nhūm pōristi krāhtūmjê hōja ā mēmoj kot amnhī nhīpēx anh̄r ā omu nē tee ri hamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Pēr ām hāmri na pre hte tām amnhī nhīpēx o pa. Tā pa mē amarī mē mar xà hkôt ixt̄yx kupī. Anē.

Nhūm ā hamaxpēr anh̄rja kôt Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o xa. Nhūm amarī mē kuhê xw̄ynhaja määnēn mēmoj ā kot amnhī nhīpēx anh̄rta pumu nē tee ri hkukamā hamaxpēr o ra kām ma ht̄yx nē. Hāmri nē awjanā nē ma akup̄ym krīm m̄rar kurê kumrēx.

Mē kot Jejus jaxàr ā mē harēnh

Matêwre 27.57-61; Makre 15.42-47; Juāw 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Tā nhūm axtem Juje pē Arimatej nhō xw̄ynhja. Arimatejja pika pē Ijaew kamā na. Nhūm Jujeja kot amnhī to mex jakamā Tirtūm kôt amnhī nhīpēx o pa. Jakamā na pre hkwȳjê rom Tirtūm kot mē pahw̄r Jejus mēnh xw̄ynh ā omu nē hkôt hamaxpēr. Kēp Ijaew nhō pahi hō htā hkwȳjê hkôt hamaxpēr kêt nē. Jakamā nhūm prem kot Jejus p̄ir ā am̄ynē nhūm tee ri harēnh ma nhūm ja kēp omnuj nē. ⁵² Jakamā nhūm Jejus ty nhūm Juje ma pahi Pirat w̄r tē nē ī hā kuw̄y nē kām:

—Pa? E ot pa aw̄r tē. Kwa inhmā htyk xw̄ynhta gō pa ma o tē nē haxà. Anē.

⁵³ Hāmri nhūm kuma nē kām kugō nhūm ma o tē nē haxà. Kaxyw kupēxê hō py nē ho hkupu nē ma o tē nē kēn kre kapr̄y kamā haxà. Mē kot kormā kamā mēhō jaxàr kêt nhūm mē kamā Jejus jaxà. ⁵⁴ Arīgro pē sēsta hā nhūm prem kupī nhūm myt xàr o mōr mē nhūm Juje ma o tē nē haxà. Ijaew kôt xà hā arīgromnuja w̄r haxà. ⁵⁵ Nhūm Garirej rūm mēni hkwȳ kot Jejus kôt pa xw̄ynhaja ma hkôt mra nē kot haxàr kām omu. Mē hkuxwaxà ho gregrer kêt rāhā haxàr

kām omu. ⁵⁶ Hāmri nē ma akup̄ym krīm mra nē kaxyw mē hkuxwaxà hkwȳ ho anē.

Tā nhūm apkati nhūm mē ō arīgromnu pē sap kator jakamā nhūm mē kormā akup̄ym hw̄r m̄rar kêt nē. Hāmri arīgro mex jamār pē arī hkōkôt o hkrī.

Jejus akup̄ym ht̄ir jarēnh

Matêwre 28.1-10; Makre 16.1-8; Juāw 20.1-10

24 Tā nhūm apkati nhūm tōmīk. Hāmri nhūm mēnijaja kw̄yhtā kànhmā hkrī nē ma akup̄ym kēn kreta w̄r mē hkuxwaxà ho mra. ² Hāmri nē hw̄r àhtēp o mra nhūm ra hakwakre kahē xà raxta kahē xà hkàx ā xa nhūm mē tee ri omu. ³ Hāmri nē kēn kre w̄r agjē nē kamā tee ri Jejus japēr no nhūm kamā amrakati. ⁴ Nhūm mē tee ri axpēn pumunh pē hkukamā hamaxpēr.

Hāmri nhūm Tirtūm kapēr o wr̄yk xw̄ynh wa axkrut nē mē haēr pē mē hw̄r kato nē wa xa. Wa ē jaka nē hirā ht̄yx kām wa xa. ⁵ Nhūm mē tee ri wa omu nē kām wa uma ht̄yx nē. Nē wa umaj hkōn krā ho rōrōk nē hkrī hpa. Nhūm wa mē omu nē mē kām:

—Kwa mon ka mē ri mē htykjē kamā ra akup̄ym ht̄ir xw̄ynhta japēr o ri apa? ⁶ Jar amrakati. Na ra akup̄ym ht̄ir. Kormā Garirej kamā pa ri kot mē amā amnhī jarēnh xà hkôt na ra akup̄ym ht̄ir. Mān ka mē arī kot ā mē amā amnhī jarēnh anh̄rja ā anoht̄yx japēr. ⁷ Mē kot unēnh nē pī kahpa hā nhōr nhūm htyk nē htyk ā apkati axkrunēpxi hāmri nē akup̄ym ht̄ir ā kot mē amā amnhī jarēnhta mān ka mē arī hā anoht̄yx japēr.

⁸ Anh̄r o mē kām kapēr nhūm mē kuma hāmri nē ra Jejus kot mē kām ā amnhī jarēnh anh̄rja mā hamaxpēr kurê kumrēx. ⁹ Hāmri nē awjanā nē ma akup̄ym krīm hkīnh nē mra. Nē hw̄r pōj nē mē kot Jejus nh̄y hā mē ahkre ho mē pa xw̄ynhjē mā awjarē. Mē kēp 11

xwÿnhhtajê mē kaxyw hkwyjê mā awjarê.
¹⁰Mēni kot mē kām ujarēnh xwÿnhhtajê
 nhīxi na pre Marir Matarēnh nhūm ja kēp
 Joanā. Nē Xiakre katorxà Marir ōta. Nē
 kaxyw mēni hōja. Jakamā nhūm mē ma
 akupÿm Jejus nhÿ hā mē ahkre ho mē
 pa xwÿnhjê hwÿr mra nē mē kām aw-
 jarê. ¹¹Nom nhūm mē kuma nē ām mē
 kuma nē htÿx ho amnhī krā hkōt mē kot
 ri ā harēnh anhyr ā mē hkamnhīx nē ām
 mē kuma. ¹²Nhūm Simāw Pētre hamax-
 pēr hāmri nē kànhmā xa nē ma kēn kreta
 wÿr hprōt nē htēm kurê kumrēx. Hāmri
 nē tee ri kēn kre kaprÿ kamunh o xa
 nē kamā Jejus kupu xà pix pumu nē
 tee ri hkukamā hamaxpēr hāmri nē ma
 akupÿm tē.

**Jejus kot Emau hwÿr wa mōr
 xwÿnh wa hwÿr kator ā harēnh**

Makre 16.12-13

¹³Tā nhūm ra amÿkry ho mō nhūm
 Jejus kwÿjê hō wa hamēxkrut nē Jeru-
 jarē rūm kato nē ma akupÿm wa ō krī
 pē Emau hwÿr wa mō. Jerujarē rūm
 Emau hwÿr ahkrānre. ¹⁴Jakamā nhūm
 wa hwÿr pry hā axpēn mā tanhmā Je-
 jus jarēnh to ho mō. Kēn kre kamā mē
 kot haxàr nhūm ra ī pikunorja nhūm wa
 axpēn mā harēnh o wa mō. Nē tee ri
 hkukamā hamaxpēr o wa mō. ¹⁵Hāmri
 nhūm Jejus tām tē nē wa hā ajēt nē wa
 hkōt tē. ¹⁶Nom nhūm wa hprī hā omunh
 kēt nē. Tÿx ho nhām mēhō hā hkam-
 nhīx nē wa arī axpēn mā harēnh o wa mō.
¹⁷Hāmri nhūm Jejus hēx rom wa kām:

—Kwa mēmon ka wa axpēn mā
 harēnh o wa mō? Anē.

Hāmri nhūm wa hkaprī kamā kām
 harē. ¹⁸Ihō pē Kroptija kām:

—Kwa xà na ka Jerujarē kamā ri apa
 htā kamā mē kot tanhmā amnhī nhīpēx
 toja jarēnh mar kēt nē? Kurūm amōr
 kēnā na ka ri mēmoj mar kēt nē ri apa.
 Anē.

¹⁹Hāmri nhūm wa kām:

—Nà amrakati ixte mēmoj maare hā.
 Kwa mo na wehe? Kwa war aprī hā
 inhmā harē pa kuma. Anē.

Hāmri nhūm wa kām:

—Nà mē kot mē ixpē tanhmā Jejus
 pē Najare nhō xwÿnhhta to kēnā. Kēp
 Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh o pa xwÿnh
 na pre. Nē Tirtūm nhÿ hā tanhmā amnhī
 nhīpēx to ho pa nhūm prem piitā amn-
 hīm mex ā harē. ²⁰Tā nhūm mē panhō
 patre krāhtūmjē mē mē panhō pahijaja
 axtem nē mē kām hā amÿnē. Mē kot
 pī kahpa hā nhōr nhūm htyk kaxyw mē
 kām hā amÿnē. ²¹Pa prem ixtÿx ho kēp
 Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnh ā
 hkamnhīx nē kot Rōm nhō xwÿnhjē pē
 mē ixpytār ā hkamnhīx tā nhūm prem
 mē ixpē kupī. Jāā na prem ā hipēx anē
 nē kupī. Na ra htyk ā apkati axkrunēpxi.

²²⁻²³—Nē jarāhā kwÿhtā mēni hkwy-
 jaja ma haxàr xà hā kēn kre hwÿr mra
 nē xep tee kamā hapēr nē omunh kēt nē.
 Xep ām Tirtūm kapēr o wrÿk xwÿnhja
 wa ho axkrut nē wa omu nhūm wa xa.
 Nhūm mē kām ra akupÿm htīr ā harē
 nhūm mē akupÿn mē ixwÿr mra nē mē
 ijaēr pē mē inhmā harē. ²⁴Hāmri nhūm
 mē ixkwÿjaja ma mē hpānhā kēn kreta
 wÿr mra nhūm ra mē kot harēnh xà hkōt
 tee ri kamā hapēr nom nhūm kamā am-
 rakati kumrēx. Anē.

²⁵Hāmri nhūm Jejus amnhī tā wa
 kuma nē wa kām tanhmā amnhī jarēnh
 to nē wa kām:

—Hēxta waa nē. Pēr ām mē ate mē-
 moj mā ajamaxpēr tÿx mex kēt kum-
 rēx. Na pre ra Tirtūm nhÿ hā kapēr
 jarēnh xwÿnhjaja Tirtūm kapēr ā kagā
 htūm kamā ā kot amnhī nhīpēx anhyrja
 kukamā hprī hā harē nē hā kagā. Mē
 akukamā mē anhīgētjē mā harē nē hā
 kagā. Tā ka mē kormā aprī hā mar tÿx
 kēt nē. ²⁶Kēt mē anē na Tirtūm kot
 ām xwÿnhhta ty. Tā ra akupÿm htīr nē
 akupÿm kaxkwa hwÿr àpir kaxyw. Kot
 mē ato amnhīptār kaxyw ra akupÿm

hwÿr àpir mã. ²⁷ Amnepêm na pre finat Mojesja tanhmã hkukamã mẽ anhîgêtjê mã harênh to nê hã kagà. Nê hprî hã harênh o pa. Nhùm hpãnhã Tirtùm nhÿ hã kapêr jarênh o mẽ pa xwÿnhjaja ma anê nê mẽ kãm harênh o pa. Anê.

Nhùm pre ã Jejus wa hkôt hprî hã wa kãm amnhî jarênh anhÿr o tẽ. Te ho nhãm mẽhõ jarênh pyrãk nom tãm wa kãm amnhî jarênh o wa hkôt tẽ. No nhùm kormã wa hprî hã kêp Jejus ã omunh kêt nê.

²⁸⁻²⁹ Nhùm ã wa kãm amnhî jarênh anhÿr o mör rãhã nhùm mẽ ra wa õ krî hwÿr hpõx o mõ. Nhùm ra kamãtre nhùm Jejus te kot wa rer nê nhÿhÿm ma htẽm kaxyw pyrãk o amnhî nhîpêx nhùm wa tee ri omu nê kãm:

—Kwa xà kot kaj wa ixre nê ma tẽ? Ra kamãt o mör kênã. Kwa ma wa ixkôt tẽ nê wa inhörkwÿ kamã mãn wa ixri pøj. Anê.

Hãmri nhùm wa kuma nê ma wa hkôt tẽ. ³⁰ Nê mẽ wa örkwÿ hwÿr pøj nê hwÿr agjê. Hãmri nê apkur kaxyw hkrî nhùm Jejus tãm pãwti py nê Tirtùm mã harê nê hpãnhã ho axkjê nê wa kãm kugõ. ³¹ Hãmri nhùm wa atã kêp Jejus ã omunh kurê kumrêx. Jao nhùm wa kêp akunok nhùm wa tee ÿr xà kamã hapêr nhùm hkaprÿ mex nê xa. ³² Hãmri nhùm wa tee ri axpên pumu nê ri hkukamã hamaxpêr nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Xep tãm na. Tãm na pahkôt mõ nê pry hã hprî hã pamã Tirtùm kapêr ã kagà jarê pu hkôt pahkînh nê mar o mõ. Hêxta waa nê. Xep tãm na. Anê.

³³⁻³⁵ Hãmri nê wa kãnhmã xa nê kato nê ujanãr kurê kumrêx. Hãmri nê ma akupÿm Jerujarê hwÿr wa hkwyjê hwÿr tẽ. Nê mẽ hwÿr pøj nê axà. Nhùm Jejus nhÿ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwÿnh pê 11jaja ra axpên wÿr akuprõ nê hkrî. Mẽ hkwyjê mẽ axpên wÿr akuprõ nê axpên mã tanhmã Jejus jarênh to ho hkrî.

Hãmri nhùm wa mẽ hwÿr axà nhùm mẽ wa omu nê wa kãm:

—Kwa na xep ra Jejus akupÿm htîr nê Simãw Pêtre hwÿr kato. Anê.

Hãmri nhùm wa mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Tÿ na akupÿm htîr kênã. Na pa wa ijaxwÿja ham omu. Na pry hã wa ixtã ajêt nê ma wa ixkôt mõ nê wa inhörkwÿ kamã pøj. Hãmri pa mẽ ixãpkur kaxyw ixkrî nhùm pãwti py nê Tirtùm mã harê nê ho axkjê nê wa inhmã kugõ pa wa ixprî hã kêp Jejus ã omunh kurê kumrêx. Ixprî hã kêp Jao nhùm wa ixpê hapêx. Anê.

Jejus kot hkwyjê piitã hwÿr kator ã harênh

*Matêwre 28.16-17; Makre
16.14; Juãw 20.19-23*

³⁶ Nhùm mẽ kormã axpên mã Jejus jarênh o hkrî rôm nhùm tãm nhÿhÿnh mẽ hwÿr axà nê xa. Mẽ haêr pê mẽ hwÿr nhÿhÿnh axà nê mẽ kãm:

—Pa? Xàn ka mẽ arî akri? Anê.

³⁷ Hãmri nhùm mẽ amnhî jaêr pê omunh jao kãnhmã hakry hpar o mra. Jao hakryk kãm ma htÿx kãm omunh o hkrî. ³⁸ Hãmri nhùm mẽ kãm:

—Kwa mon ka mẽ amã ixpyma kamã tee ri ixpumunh o akri? Kwa mẽ ixkarõ hã ixkamnhix nê amã ixpyma hkêt nê. ³⁹ Na pa akupÿn inhî ho mẽ awÿr ixkato nê xa. Ga mẽ inhîhkra kamã prek tatak xàja pumu. Nê ixpar kãm omu. Kwa mẽ amã ixpyma hkêt nê. E mẽ mãmrî mra nê anhîhkra ho ixkupê. Kêp apu ixkarõ hpix ronhÿx ka mẽ inhî kupênh kêt nê. Mo mẽhkarõja î? Nà na pa akupÿm ixtir nê inhî ho mẽ awÿr ixkato. Anê.

⁴⁰ Hãmri nê mẽ kãm amnhî nhîhkra hpê nê mẽ kãm amnhî par pê. ⁴¹ Tã nom nhùm mẽ arî akryk omunh o hkrî. Mẽ kot omunh nê hkînh tã tee ri omunh o hkrî. Hãmri nhùm tee ri ja hã mẽ omu nê mẽ kãm:

—E kwa mẽ inhmã mẽmoj japêr pa kukrê. Anê.

⁴²Hãmri nhũm mẽ kãm tep gôj kãm ãmta gô ⁴³nhũm kupy nê hkur o nhỹ nhũm mẽ arĩ hã omunh o hkrĩ. Jao ra akupỹm htĩr ã omunh kurê kumrêx.

**Jejus akupỹm nojarêr nê
hkwỹjê mã mẽmoj tã karõ**

*Matêwre 28.18-20; Makre
16.15-18; mããnên Atre 1.6-8*

⁴⁴⁻⁴⁵Hãmri nhũm Jejus hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot hkukamã harênh ã amnhĩ jarê nê mẽ kãm:

—Nã kormã ixyk kêt ri na pa pre ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ kukamã amnhĩ jarê. Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot tanhmã mẽ kot inhĩpêx to hkukamã ijarênhja. Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ixkukamã tanhmã ijarênh to. Nê Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh o mẽ pa xwỹnhjaja Mojes mỳr pê haxwỹja ixkukamã tanhmã ijarênh to. Nê Tĩrtũm mex o mex ã mẽ grer ã kagã xwỹnhjaja haxwỹja ixkukamã tanhmã ijarênh to. Jajê piitã na prem Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kamã ixkukamã ijarê. ⁴⁶Nê ijarênh o:

Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỹnh pê Krisja koja nhỹrmã ty. Nê htyk o apkati axkrunêpxi nê akupỹm htĩr.

Anhỹr o mẽ kot ijarênh. Tã pa ra mẽ kot ixkukamã ijarênh xã hkõt ã mẽ anê amnhĩ nhĩpêx anê.

⁴⁷—No ãm Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot papxipix ixkukamã ijarênh kêt. Kamã mããnên mẽ kajaja tanhmã mẽ akukamã mẽ ajarênh kute. Mẽ apê ixkõt amnhĩ xunhwỹr xwỹnhjaja ixwakre kamã tanhmã mẽ ate inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkukamã tanhmã mẽ ajarênh kute. Nê mẽ ajarênh kot:

E mẽ ate ixkõt amnhĩ xunhwỹr xwỹnhjaja. Kêr ka mẽ ma pika piitã hkõt

mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ awỹr mênh xwỹnhhta jarênh o ri mẽ hkõt apa. Mẽ kot mẽ amar nê amnhĩ tomnuj kaga nê Tĩrtũm kõt amnhĩ xunhwỹr kaxyw. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ omu nê amnhĩ katut kõt mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh pa. E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkõt mẽ kãm ã ja jarênh anhỹr o ri mẽ hkõt apa. Krĩ pê Jerujarê kumrêx kãm hãmri nê rĩ kormã pu hã krĩ kuhê xwỹnh piitã hkõt ajapõj nê mẽ kãm harênh o ri apa. Anê.

Ã Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot mẽ akukamã mẽ ajarênh kot anhỹr. ⁴⁸Tã kêr ka mẽ ã mẽ kãm tanhmã ijarênh to ho ri apa anê. ⁴⁹No ãm kormã. Kêr paj ma akupỹm kaxkwa hwỹr api hãmri nê amnhĩ pãnhã mẽ awỹr Tĩrtũm Karõ rê mãn. Tĩrtũm kot ixte amnhĩ nhĩpêx ã ijarênh xã hkõt kot paj amnhĩ pãnhã mẽ awỹr kurê. Tã kêr ka mẽ kormã krĩ ja kamã kutêp apa. Kêr kê mẽ awỹr wrỹ nê mẽ amã agjê ka mẽ rĩ kormã anhgrã nê ma y hã mẽ kãm ijarênh o ri mẽ hkõt apa. Anê.

**Jejus kot akupỹm kaxkwa
hwỹr àpir ã harênh**

Makre 16.19-20; mããnên Atre 1.9-11

⁵⁰Tã nhũm Jejus Jerujarê rũm hkõt mẽ pa ho pa xwỹnhjê kator nê ma krĩ pê Petãn wỳr mẽ o mō. Nê kormã hwỹr mẽ o mōr ri nhỹri mẽ o xa nê kãnhmã ihkra pẽ nê mẽ ho Tĩrtũm wỳ. ⁵¹ã mẽ ho hwỹr anhỹrja rôm nhũm Tĩrtũm amnhĩ wỳr ho àpir o mō nhũm mẽ noo mã ma akupỹm tẽn api. ⁵²Hãmri nhũm mẽ kãm mex o mex ã harênh pê ma akupỹm àpir kãm omunh o kuhê. Nhũm ma tẽn nê mẽ kêp kakrãm axã nê mẽ kêp akunok. Hãmri nhũm mẽ awjanã nê ma akupỹm Jerujarê hwỹr hkĩnh nê pa. ⁵³Hãmri nê apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xã hã ixkre hwỹr agjê nê kamã Tĩrtũm mã mex o mex ã harênh o hkrĩ rãhã nê.

Tã ãm ja pix ixkràmnhwỳ Teopre. Ixpê Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã
Rukre na pa awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kamã harẽ nẽ hã kagà nẽ awỳr kumẽ.

Juāw

Juāw kot tanhmā Jesus kot amnhī nhīpêx to ho pa hā kagà

Juāw na pre kagàja nhīpêx. Na pre määnēn Wam Juāw nē Sikūn Juāw nē Hapuhā Juāw nē Apokarip nhīpêx. Juāw Paxis kêt axtem Juāw ō. Nē Jesus kôt mē pa ho mē pa xwýnhjê hô na pre. Nē ŷ hā mē ahkre ho pa xwýnhjê hô na pre. Nom kormā ā amnhī nhīpêx anhŷr o pa hkêt ri na pre kêp tep kanhêr xwýnh. Nē kêp Jesus kràmnhwŷ mex na pre. Jakamā na pre kagàja nhīpêx nē kamā Jesus kot tanhmā amnhī nhīpêx hā harē nē hā kagà. Nē tanhmā kapêr to hā kagà.

Na pre Jesus kêp Tirtūm Kra hā harē nē hā kagà. Nē ām pix kukwak ri Tirtūm wa kuri mē pahŷr tūm nē mē papa ho mē papa hā harē nē hā kagà. Ā na pre Juāwja mē pamā Jesus jarē nē hā kagà anē.

Jesus te kot Tirtūm pyrāk ā harēnh

Matêwre 1.23; Juāw 8.12, 8.58, 10.30, 20.28; määnēn Atre 10.36; Sikūn Korīt 4.4; Piripos 2.6-11; Korosē 1.13-17, 2.9; Xitre 2.13; Eprêw 1.1-4; Wam Juāw 1.1-4, 5.20; Apokarip 1.17-18

1 Amnepê mā kormā mēmoj kêt ri nhūm kot Tirtūm kapêr o amnhīrīt xwýnhja Tirtūm kôt pa ho pa. Te kêp urāk nē pa. Wa kot amnhī nhīpêxja ām tipxi. Nē wa āhpumunh ām tipxi. Nē wa hkarō määnēn ām tipxi. Ām wa tipxi rāhā nē pa ho pa. ² Kormā mēmoj kêt ri na pre Tirtūm kapêr o amnhīrīt xwýnhhta Tirtūm kôt ri pa ho pa. ³ Nē Tirtūm nhŷ hā na pre mēmoj piitā hā apê nē ho kato. Jao pyka ho kato nē kaxkwa ho kato nē gô xujanār o kato. Nē kamā mēmoj piitā Tirtūm nhŷ hā ho kator pa. Kop apu mēmoj to kator kêt ronhŷx mēmoj amrakati kumrêx.

⁴ Nē Tirtūm o amnhīrīt xwýnhhta pix kukwak ri na hte mēmoj piitā htīr nē pa. Nē ām pix kukwak ri na htem Tirtūm ri htīr tūm nē pa ho pa. Nē te myyti kot mē pamā mēmoj piitā hirā ho pa pu mē kukwak ri mēmoj piitā omunh mexja pyrā nē na pre hte mē pahpiitā mē pamā mē pahte amnhī nhīpêx nyw nē mē pajamaxpêr nyw o amnhīrīt pu mē pahprī hā mar mex nē. ⁵ Ja kaxyw na pre wrŷ nē ri mē kām Tirtūm kapêr jarēnh o ri mē hkôt pa. Jao mē kot amnhī nhīpêx nyw jarē nhūm mē kot amnhī tomnuj xwýnhjaja tee ri kuma nē kām mar prām kêt nē. Nē tee ri kām kapêr o hapêx prām kaprŷ.

Juāw Paxis kumrêx kot tanhmā Jesus jarēnh to hā harēnh

Matêwre 3.1-3; Makre 1.1-4; Rukre 3.2-6

⁶ Tā nhūm kormā Jesus mē kām kapêr o pa hkêt ri nhūm Juāw Paxis kumrêx mō nē hkukamā Tirtūm nhŷ hā mē kām tanhmā harēnh to ho pa. ⁷ Mē kām mē kot amnhī nhīpêx nyw nhōr xwýnh pē Jesus Kris kukamā mē kām harēnh o ri mē hkôt pa. Mē kot mar nē amnhī kaxyw Jesus kôt hamaxpêr kaxyw. ⁸ No Juāw Paxisja na pre hte mē kām mē kot amnhī nhīpêx nyw nhōr o pa hkêt nē. Na pre ām kot mē kām ōr xwýnhhta kukamā mē kām harēnh o pa. ⁹ Jakamā na pre hte mē kām harēnh o ri pa nē mē kām harēnh o:

—E ot pa mē amā mēhō jarēnh o ri ixpa. Kot mē pamā mē pahte amnhī nhīpêx nyw nhōr xwýnhhta. Koja tokyx mē pakamā pōj pu mē omu. Koja pōj nē mē piitā mē kām Tirtūm kapêr jarēnh o ri pa. Mē pahte pahprī hā mar mex kaxyw. Anē.

Tirtūm kot mē ho hkra hprām xwýnhjê jarēnh

Rōmān 8.14; Karatas 3.26; Epes 1.5

¹⁰ Tā nhūm Jesus man kot mēmoj piitā ho kator xwýnhhta wŷr wrŷ nē mē

hkôt ri pa. No nhūm mē kot kēp mē-moj piitā ho kator xwŷnh ā omunh kēt jakamā na prem kapēr ma nē ām kuma nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kēt nē.¹¹ Na pre wrŷ nē mē pakamā ī ho kato. Kēp mē pahpiitā mē pahto kator xwŷnh tā nhūm mē ohtō nē omu nē ām omu nē hkôt amnhī nhīpēx kēt nē.¹² Na prem ām grēre nē kuma nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ. Hāmri nhūm amnhī tā mē omu nē mē kām:

—E nà ām hāmri. Ra mē ate amnhī kaxyw ixkôt ajamxpēr nē ixkôt amnhī xunhwŷr jakamā na ka mē ixkukwak ri apē Tirtūm kraa. Anē.

¹³Na htem ā kēp Tirtūm kra hprām xāj Jejus kôt amnhī xunhwŷr anē. No na htem mē katorxā nhōxā hkre rūm hapōx kôt kēp Tirtūm kra hkēt nē. Rŷ amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhīpēx to kukwak ri kēp hkra hkēt nē. Ām Tirtūm tām kot mē ho hkra pix kukwak ri na htem kēp hkra.

Jejus wrŷk nē ī ho kator ā harēnh

Matēwre 1.20; määnēn Rōmān 1.2-4; Piripos 2.6-7; Eprēw 2.9, 4.15; Wam Juāw 4.2

¹⁴Jakamā na pre Tirtūm o amnhīrīt xwŷnhhta mē pahwŷr wrŷ nē mē pakamā ī ho kato nē mē pakamā pa. Kēp Tirtūm Kra hā pixi mex na pre. Nē kot amnhī nhīpēxja te Tirtūm kot amnhī nhīpēx pyrāk. Urāk nē mex o mex. Nē urāk nē mē pakutā nojarēt xwŷnh. Na pre hte katāt kôt Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa. Pa prem kuma nē mex o mex ā omu.

¹⁵Nhūm Juāw Paxis na pre hkukamā mē kām harēnh o ri pa nē mē kām:

—E ra ixte mē amā harēnh o ri ixpa xwŷnhhta na ra pōj. Te pa ixte wa nē ixkator pyrāk nom amnepē mā kormā ixkēt ri nhūm htŷr rāhā nē pa ho pa. Ham ī ho kator tā kēp Tirtūm Kra jakamā urāk nē

rāhā ho rāhā hā pa xwŷnh na. Jakamā kot amnhī to rax o kot ijakrenh par. Anē.

¹⁶Nē kēp mē pakutā nojarēt rāhā nē pa ho pa xwŷnh jakamā na hte mē pahto mex rāhā pu mē kukwak ri pamex nē ri papa ho papa.

¹⁷Na pre finat Mojesja mē panhīgētjē mā Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa nē mē kām:

—Na pre Tirtūm mē pahte tām amnhī nhīpēx o papa hā mē pamā karō. Jakamā kot puj mē kot mē pamā mēmoj tā karō xā hkôt ā amnhī nhīpēx anhŷr o papa nē ra tām amnhī nhīpēx o papa. Anē.

Nhūm pre Mojesja ā mē kām kapēr o pa anē. Hāmri nhūm mē kuma no ām tee ri kām Tirtūm kôt tām amnhī nhīpēx o pa hprām kaprŷ. Jakamā nhūm hpānhā Jejus Krisja wrŷ nē mē pamā kapēr ō ho kapēr o pa nē mē pamā:

—E mē ate Tirtūm kôt amnhī nhīpēx o apa hkēt tā nhūm arī kām mē ajapē nē. Nē kām mē ato mex prām. Jakamā kot kaj mē amnhī to awŷ nhūm tanhmā mē akrā hto ka mē ra tām ri amnhī nhīpēx o apa. Ām hāmri na pa ā mē amā ja jarēnh anē.

Anhŷr o mē pamā Tirtūm kapēr jarēnh o pa. Tirtūm kapēr na mex o mex.

¹⁸Nē aa mē pahtō mē pahte pano ho Tirtūm pumunh kēt. Ām Kraja pix na kot no ho omunh. Kaxkwa kamā kuri ri pa ho pa jakamā kot omunh mex. Nē te kot Hipēēxāja pyrāk jakamā na pre wrŷ nē hprī hā tanhmā kute hā mē pamā harēnh o pa. Jakamā na pu mē ra pahpiitā Tirtūm kot amnhī nhīpēx ā omu nē mar mex nē.

Juāw Paxis kot mē kām Jejus jarēnh o pa hā harēnh

Matēwre 3.1-12; Makre 1.1-8; Rukre 3.15-17; määnēn Atre 19.4

¹⁹⁻²⁸Na pre Juāw Paxis ma hkwyjē hkôt mē kām Jejus jarēnh o pa nhūm mē hkwyjaja kuma nē amnhī kaxyw Je-

jus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ. Hāmri nhūm Juāw Paxis ja hā mē omu nē Tirtūm mā mē hkrā kumrā. Pyhti pē Jotāw nhīkjê hā krī pē Petān tā ri mē hkrā kumrār o pa. Hāmri nhūm krī pē Jerujarē kamā Ijaew krāhtūmjaja harēnh ma nē ma hwỳr hkwyjê rē. Mē kot tanhmā hkukjêr to nhūm kot mē kām tanhmā amnhī jarēnh to kaxyw. Jakamā nhūm mēo patre hkwyjê mē Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā mē ho ajuta xwỳnh kwỳjê mē Parijew nhō xwỳnh kwỳjê mē nhūm mē ma hwỳr mra. Juāw Paxis wỳr mra nē omu nē kām:

—Pa. E ot pa mē awỳr mra. Kwa mē inhmā amnhī jarē. Apê mē atō na ka we? Xà ka na apê Tirtūm kot mē ixkaxyw axām mā xwỳnhhta na ka nà? Xà ka na pa htem amnhī wỳr akamā ijamak o ixpa? Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām: “Nà pa hkêt.” Anē hāmri nhūm mē kām:

—Tô măn xep apê amnepê mā Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh xwỳnh pē finat Erisja. Hā na ka tanhmā amnhī to nē akupỳm atīr nē mē ixkôt apa nà? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà ixpê Eris kêt. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tô măn xep apê finat Mojes kot mē kām harēnh o pa xwỳnhhta na ka nà? Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē kê axte mē kām:

—Nà ixpê tām kêt. Anē.

Hāmri nhūm mē tee ri kot ã amnhī tã aprār anhỳrja ma nē kām:

—Kwa apê jajê hō hkêt tã na ka hte mē hkrā kumrār o ri apa. Kwa nà akatāt kôt mē inhmā amnhī jarē. Pa mē ama nē ma akupỳm mra nē mē kot awỳr mē ixrēnh xwỳnhjê mā tanhmā ajarēnh to. Tanhmā na ka hte mē kām amnhī jarēnh to ho ri apa? E kwa mē inhmā amnhī jarē pa mē ama. Anē.

Hāmri nhūm tã hprī hā mē kām amnhī jarē. Amnepê mā mē hkukamā Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh xwỳnh pē finat Ijais kot hkukamā tanhmā harēnh to nē hā kagà xà hkôt nhūm mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Tôe. Nà kot paj ixprī hā mē amā amnhī jarē ka mē inhma. Amnepēm Tirtūm kapēr jarēnh xwỳnhjê hō pē finat Ijaisja na pre hte mē kām mēhō hkukamā harēnh o ri pa. Mēhō kot mē panhō Pahihti hkukamā htēm nē kapôt ã kutêp mē kām harēnh o pa xwỳnhhta nhūm pre hkukamā harēnh o ri pa. Nē mē kām harēnh o:

Koja nhỹrmā mēhōja kapôt ã mōn pōj nē mē kām tanhmā ujarēnh to ho ri pa. Nē mē kām ujarēnh o: “E mē inhma. Koja Tirtūm tokyx mē pahwỳr mē panhō Pahihti mē nhūm wrỳ nhūm mē piitā omu. Jakamā kwa mē tokyx kutêp tām amnhī nhīpêx o ri apa. Te ho mē kot mēhō kutêp pry ho mex pyrāk o amnhī nhīpêx o ri pa. Jao amnhī nhī ho tām amnhī nhīpêx nē tām axpēn nhīpêx o ri apa. Pahihtita kutêp.”

—Anhỳr o na pre hte finat Ijaisja kot Pahihti hkukamā harēnh o ri pa xwỳnhhta kukamā harēnh anē. Tã paa. Pa na pre Ijaisja ã ixkukamā ijarēnh anhỳr o pa. Pa na pa hte ã Pahihti kutêp mē kām harēnh o ri ixpa anē. Tã ã ixte harēnh anhỳr xwỳnhhta na ra mē pakamā pa ka mē kormā ja hā omunh kêt nē. Kukamā na pa hte mē piitā mē kot hkôt amnhī xunhwỳr ã mē omunh kaxyw gō pix o mē hkrā kumrār o ri mē hkôt ixpa. Nom na pre ra mē pahwỳr Tirtūm kot mē pakaxyw ãm xwỳnhhta tām mē pahwỳr wrỳ. Ahpumunh tỳx o kot ijakrenh jakamā na pa hte ãm kukwak ri ixpa nē amnhī tã hā ixpijaàm o ri ixpa. Anē.

**Juāw Paxis kot mē
kām Jesus jahkre hā harēnh**

Matēwre 3.11; Makre 1.10; Rukre 3.22

²⁹Tā nhūm apkati nhūm Juāw Paxis amnhī w̄yr Jesus pumu nē mē kot mar o kuhē xw̄ynh̄jē mā ihkra ho ahkre nē mē kām:

—E. Onēj Tirtūm kot mē pakaxyw ām xw̄ynhta tē. Mē pahpē Ijaew na pu htem xatā pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw Tirtūm mā pahkrit ōwēhti hkra nyw kw̄y hpa nē ho amnhī pānhā kām amnhīrer o papa. No kêt htēm nēj koja nh̄ymā kām mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa. ³⁰Na pa pre ra mē amā harēnh o: “Te pa ixte wa nē ixkator nē ixtīr nē ixpa pyrāk. Nom amnepēm kormā ixkêt ri na pre htīr rāhā nē pa ho pa. Nē ī ho wr̄yk nē jar kator tā kēp Tirtūm Kra jakamā urāk nē rāhā nē pa ho pa xw̄ynh na. Jakamā kot amnhī to rax o kot ijakrenh par.” Anh̄yr o pa pre mē amā harēnh o ri ixpa ka prem inhma.

³¹—Ixte mē amā ā harēnh anh̄yr tā ijaxw̄yja kormā ixte kēp Tirtūm Kra hā omunh kêt nē ām hkukamā Tirtūm nh̄y hā mē amā ā harēnh anh̄yr o ri ixpa. Nē hkukamā Tirtūm mā mē akrā kumrār o ri ixpa. Tā na pa kēp Tirtūm Kra hā omu nē ā mē amā ahkre anē ka mē omu. Anē.

^{32–33}Nhūm pre ā Juāw Paxis mē kām Jesus jahkre anē nē mē kām:

—Nā Tirtūm na pre ixte mē akrā kumrār o ixpa kaxyw inhmā hā karō. Tā na inhmā kot mē pakaxyw ām xw̄ynhta o amnhīrit nē inhmā harēnh o: “Koja nh̄ymā Ixkarōja mēhō hw̄yr wr̄y nē kuri arīk. Ka ja hā omu nē kēp Ixkra hā omunh kurē kumrēx. Koja amnhī xō ri amnhī pyrā nē mē kām Ixkarō nhōr o pa nhūm mē hkarō mā agjē.” Anh̄yr o inhmā harē. Tā na pa ra omu. Na pre Tirtūm Karō kaxkwa rūm te tuuti pyrā nē hw̄yr wr̄yk o tē nē ikre hā xa. ³⁴Pa

ā kot hipēx anh̄yr ā omu nē kēp Tirtūm Kra hā omunh kurē kumrēx. Jakamā na pa ā mē amā ahkre nē mē amā harēnh anē. Anē.

**Juāw Paxis kôt pa xw̄ynh wa kot
Jesus kôt pa hā wa harēnh**

Atre 19.4

³⁵Tā nhūm apkati nhūm Juāw Paxis axte Jesus pumu. Kot hkôt ri pa ho pa xw̄ynh mē wa nh̄yri xa nē omunh o xa. ³⁶Nhūm ra mē hānh tē nhūm Juāw Paxis omu nē hkôt ri pa xw̄ynh wa kām:

—E onēj Tirtūm kot mē pakaxyw ām xw̄ynhta tē. Nēj koja mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīre. Anē.

³⁷Hāmri nhūm wa kuma nē omu nē ma hkôt tē nē hā ajēt. ³⁸Nhūm wa omu nē wa kām: “Pa mo na?” Anē nhūm wa kot kēp mē ahkre xw̄ynh ā omunh jakamā kām:

—Nā wa ixte ma akôt ixtēm nē nh̄yri anhōrkw̄y pumunh mā na pa wa akôt tē. Anē.

³⁹Hāmri nhūm wa kām:

—Tōe. Nā wa kam nē rī ma ixkôt tē. Anē.

Hāmri nhūm wa kuma nē ma hkôt wa tē nē ōrkw̄y hw̄yr pōj nhūm ra am̄ykry nhūm wa hkôt axà nē kuri ȳr o kamāt hāmri nē kato nē ma akup̄ym tē. ⁴⁰Kôt htēm xw̄ynh̄jē hōta na pre kēp Andre. Simāw Pētre htō na pre. Nē kaxyw hōja. Wa kumā na pre Juāw Paxis Jesus jahkre nē harē nhūm wa ma hkôt tē. Tā wa ra akup̄ym wa tē. ⁴¹Hāmri nhūm Andreja htō Simāw w̄yr tē nē kām:

—Kwa na pa wa jarāhā Tirtūm kot mē pakaxyw ām xw̄ynhta pumu. Ma pu hw̄yr ka wa ixwar ano ho omu nā. Anē.

Ijaew kapēr kām “Tirtūm kot mē pakaxyw ām xw̄ynh” anh̄yrja te kot Gres kapēr kām “Kris” anh̄yr jarēnh pyrāk. Ijaew na prem ā Jesus jarēnh anē nē harēnh o: “Tirtūm kot mē pakaxyw ām xw̄ynh.” Anh̄yr o harē. ⁴²Jakamā nhūm

ã Andreja htō mā harēnh anē nē ma akupŷm hwŷr o tē. Nē wa hwŷr pōj nhūm wa omu. Wa kēp Juāw kra hā wa omu hāmri nē Simāw mā kapēr nē kām:

—Pa Simāw. Nà apē Simāw tā kot paj axte atā anhīxi hō mē. Kot kaj määnēn apē Septi. Anē.

Mē pakapēr kām Septija te kēp “kēn” jarēnh pyrāk. No Gres kapēr kām te kēp “Pētre” jarēnh pyrāk. No Ijaew kapēr kām kēp “Septi.” Jakamā nhūm pre Jejus ā Simāw Pētre hā hixi mēnh anē.

Jejus kot amnhī kōt Firipti mē Natānaew wa hwŷr ā harēnh

^{43–44} Tā nhūm apkati nhūm ra Jejus pyka pē Garirej wŷr nojarēt nē nhŷri Firipti pumu. Firiptija Andre mē Simāw Pētre wa urāk nē krī pē Pesēj nhō xwŷnh na pre. Jakamā nhūm Jejus nhŷri omu nē amnhī kōt kuwŷ nē kām:

—E kwa ma ri ixkōt apa ho apa. Anē.

⁴⁵ Hāmri nhūm kuma nē ma tē nē nhŷri Natānaew pumu nhūm nhŷri pī hpar parpē nhŷ nhūm omu nē kām:

—Kwa na pa jarāhā finat Mojes kot amnepēm mēhō hā kagā xwŷnhhta pumu. Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwŷnhhta na. Tirtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o mē pa xwŷnhjaja kot hkukamā harēnh nē hā kagā xwŷnhhta. Kēp Najare nhō xwŷnh nē määnēn kēp finat Juje hkra. E kwa tokyx pu hwŷr ka ixkuxwar ano ho omu. Anē.

⁴⁶ Hāmri nhūm tee ri kot tanhmā harēnh toja ma nē kām:

—Tk. Kokŷ. Najare nhō xwŷnh piitā kot amnhī to mexti hā kot kēt we hō kēp Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwŷnh. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Kwa nà ā akapēr anhŷr kēt nē. Ma ixkōt tē nē ixpyrā nē ano ho omu mǎn. Nē rī ā ri akapēr anē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē ma hkōt tē. ⁴⁷ Hāmri nhūm Jejus amnhī wŷr wa omu nē kuri mē kuhē xwŷnhjē mā Natānaew jarēnh kurē kumrēx nē harēnh o:

—E onēj Ijaew ōja mē pahwŷr hpōx o tē. Ām hāmri na hte tām amnhī nhīpēx o pa. Na hte higēt finat Jako kurom hēx rom ri tanhmā mē kām amnhī to hēx to ho pa hkēt nē. Na hte ām kapēr mex pix o ri kapēr o pa. Anē.

⁴⁸ Hāmri nhūm tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Kwa mēhō na pre ā amā ijarēnh anē? Aa ixte nhŷri apumunh kēt kumrēx tā ka ri ām hāmri ā ijarēnh anē. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Nà mēhō kot tanhmā inhmā ajarēnh to hkēt. Ām pa na pa hte inhno ho apumunh o ixa. Kormā Firipti kot awŷr htēm nē amā ijarēnh kēt ri pa ra ixprī hā inhno ho apumu. Na ka kormā pīta parpē nhŷ pa apumu. Anē.

⁴⁹ Hāmri nhūm tee ri kot hprī hā harēnh ā amnhī tā kuma nē kām:

—Kwa mē ijahkre xwŷnh. Pēr ām hāmri apē Tirtūm Kra kumrēx jakamā na ka ā ijarēnh anē. Xep ka na mē ixte amnhī wŷr akām ijamak o ixa xwŷnhhta na ka. Nà ka na apē mē ixpē Ijaew nhō Pahihti. Anē.

⁵⁰ Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Nà ām hāmri na ka ixte pī hpar pē apumunh ā ajarēnhja ma nē hkōt pix mā ixpē Tirtūm Kra hā ixpumu. Tā kot kaj ja nhīrō pē axte mēmoj mex o kot ja jakrenh pumu. ⁵¹ Koja nhŷrmā kaxkwa axkjē nhūm Tirtūm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjaja kurūm axpēn japa ka mē omu. Finat Jako pyrā nē mē omu. Ixte Tirtūm kot mē akaxyw ixām xwŷnh wŷr koja mē ā wrŷk nē amnhī nhīpēx anē ka ja hā mē omu. Kwa jam ajamaxpēr tŷx rāhā ho apa. Anē.

Jejus kot gō ho mē kām wīhti nhīpēx ā harēnh

2 Tā nhūm apkati axkrut nē hapēx nhūm Jejus arī Garirej kamā pa. Nhūm krī pē Kanā kamā axpēn mā wahōj wa rer kaxyw nhūm Jejus katorxā ma mē

hwÿr mō. ²Hāmri nhūm mē amnhī wÿr Jejus mē hkôt ri mē ixpa xwÿnhjê wÿ pa mē ijaxwÿja ma mē hwÿr mō nē ra mē hwÿr pōj. ³Hāmri nē mē hkôt wa hā ixkīnh nē apku nē wīhti hkwȳ ho ixkōm o ixkrī. Tā nhūm ra wīhti mē kēp hapêx nhūm Jejus katorxàja harēnh ma nē Jejus mā harē nē kām:

—Xê Jejus. Na xep ra mē kēp wīhti hapêx pa. Xat ka tanhmā mē ho ajuta hto mē? Anē.

⁴Hāmri nhūm kām:

—Tôe. Kwa tee ri ajamaxpēr kêt nē. Kot paj tanhmā mē kām ho. Nom kot paj kormā ixpê Tirtūm kot mē akaxyw ixām xwÿnh ã pa kormā amnhī to amnhīrit kêt nē. Anē.

⁵Hāmri nhūm katorxà kuma nē mē kām mē àpēnh xwÿnhjê hwÿr tē nē mē kām:

—An koja Jejus mē awÿr tē nē tanhmā mē amā mēmoj tā karō hto ka mē ama nē kām ho anhÿr kurê kumrêx. Anē.

⁶Nhūm mē kuri kēn o poti kēp 6 nē kuhê. Piitā umpÿm rūnh kumrêx. Kojā hō pyxi nē nÿt nē kamā gō kēp 80 rit nē hkwȳ kamā kēp 100 rit. Ijaew na htem apkur kaxyw nē amnhī nhīhkra kuhōnh jappê rūnh nē kormā apku. Nē apkur pa nē axte amnhī nhīhkra kuhō. Á mē kot xatā amnhī nhīhkra kuhōnh jakamā nhūm pre htem amnhī ri ã poti rūnh kwÿ xunhwÿr anē. No nhūm ra hkapyr nē kuhê. ⁷Hāmri nhūm Jejus tē nē omu mē àpēnh xwÿnhjê mā kām:

—E mē ma mra nē gō ru nē ho poti kuhê mÿj piitā ho nÿt pa. Anē.

Nhūm mē kuma nē ma mra nē ho nÿt pa. ⁸Hāmri nhūm mē kām:

—Nà hāmri. Pānhā hō kamā gō hkwȳ janhi nē o tē nē mē anhō patrāw mā agō kê hkwȳ ho ixkō nē kamā ama. Anē.

Hāmri nhūm mē mar xà hkôt kām hkwȳ janhi nē hwÿr o tē nē kām kugō. ⁹⁻¹⁰Nom nhūm gōja arī kēp gō kumrêx kêt nē. Jejus kot tanhmā ho jakamā

nhūm ra hpānhā kēp wīhti. Jakamā nhūm mēō patrāw wÿr hkwȳ ho tē nē kām kugō nhūm hkaki nē kamā ama. Nom Jejus kot gō ho hipêx ã omunh kêt nē. Ám htÿx ho wīhti kumrêx ã hkamn-hix nē mex kumrêx ã hkaki. Hāmri nē amnhī wÿr mjēn nyw xwÿnh mā hpa ho apē nhūm hwÿr tē nhūm kām:

—Kwa na htem wīhti mex o wa nē mē kām kugō hāmri nhūm mē hpenh pa nhūm mē rī kormā hkôt omnu ho hapu nē mē kām kugō. Tā ka pēr mē axtem nē wam mē kām omnu nhōr pa hāmri nē kormā mex kumrêxja o hapu nē mē kām agō. Kêt wīhti ja na mex kumrêx. Ám mex o mex. Anē.

Jejus kot gō ho hipêx ã omunh kêt jakamā nhūm ã kām kapēr anē. Ám mē àpēnh xwÿnh pixjaja na prem ja hā omu. ¹¹Nhūm Jejus kormā mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt ò ho anhÿr kêt tā krī pē Kanā kamā ã mē kām amnhī nhīpêx anhÿr o hkraç. Jao amnhī to rax o amnhī to rax ã mē inhmā amnhī to amnhīrit. Pa mē ixpê hkôt ri ixpa xwÿnhjaja ã kot amnhī nhīpêx anhÿr ã omu hāmri nē kēp Tirtūm kot mē pakaxyw ãm xwÿnh ã omunh kurê kumrêx.

¹²Tā nhūm Jejus hpānhā ma krī pē Kapanau hwÿr mō. Pa mē hkôt ri ixpa xwÿnhjaja nē katorxà nē htōjaja pa mē ma ixpiitā hkôt mō. Hāmri nē hwÿr pōj nē kamā mē hkôt ixpa hā ixtā apkati grēre nē ma hpānhā krī hō hwÿr ixpa.

Jejus kot Tirtūm nhōrkwÿ hwÿr àr ã harēnh

*Matêwre 21.12-13; Makre
11.15-19; Rukre 19.45-46*

¹³Tā nhūm ra arīgro pē Pas ahtêp o mō. Pasja ã mē ixpê Ijaew na pa htem amnepēm Tirtūm kot pika pē Ejit rūm mē inhīgêttjê kator mā ijamaxpēr kaxyw axpēn wÿr akuprō nē hā ixkīnh. Jakamā nhūm Jejus ma hkwȳjê hkôt krī pē Jeru-jarē hwÿr mō. Pa mē ixpê hkôt ri ixpa

xwýnhjaja pa mē ma hkôt ixpa. Hāmri nē hwýr pōj ¹⁴nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwýr mra nē ixkre puhā kahēja wýr agjē. Nhūm mē kamā axtem nē mēmoj to wēnē ho kuhē. Mōx o wēnē nē ōwēhti ho wēnē nē tutre ho wēnē ho kuhē. Mē kot haprōr nē ho Tirtūm mā hkính xà kaxyw mē kām ho wēnē. Nē kàxpore ho pinhpanh xwýnhjaja haxwýja mē kuri hkrī. ¹⁵Hāmri pa mē Jejus kōt mē hwýr agjē nē ja hā mē omu hāmri nhūm Jejus pē ja omnuj tỳx nē. Jakamā nhūm tee ri mē omu hāmri nē amnhīm mry hkà ho mē htak xà nhīpēx nē ho ixkreja nē mē piitā mē kator pa. Nē mōx nē ōwēhti nē mēmoj piitā kator pa. Nē kàxpore ho pinhīpanh xwýnhjaja nhūm mē kēp mē ō mēsti rēnh pa nhūm mē hikàxpore pykap rōrōk pa nē anhrà nē hikwý. ¹⁶Hāmri nhūm Jejus tutre ho wēnē xwýnhjē mā kām:

—Kwa mē anhō tutre jamý nē tokyx ma mra. Na htem Inhīpēxà nhōrkwý kamā mēmoj to wēnē hkēt nē. Kēp mē ujabrōr xà hā ixkre hkēt. E kwa mē tokyx ma mra. Anē.

Nhūm pre ā mē kām kapēr anē nhūm mē tee ri kuma hāmri nē ma mrar kurē kumrēx. ¹⁷Pa mē hkôt mē ixpa ho ixpa xwýnhjaja ā kot mē hipēx anhýr ā omu hāmri nē ra Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot ā amnhī nhīpēx anhýrja kukamā hā kagàta mā ijamaxpēr kurē kumrēx. Kagà kot amnepēm Jejus kukamā te ra ā kapēr anhýr pyrāk o harēnh. Nē harēnh kot: Na pa hte Tirtūm nhōrkwý ho mex rāhā ho ixpa. Nhūm mēmoj punuj hwýr axà pa omu nhūm ja inhmā mex kēt nē.

Anhýr o kot hkukamā harēnh jakamā na pa mē ā Jejus kot mē hipēx anhýrja ā omu hāmri nē ra hkukamā hā kagàta mā ijamaxpēr kurē kumrēx.

Ijaew krāhtūmjaja kot Jejus kukjēr ā mē harēnh

¹⁸Tā nhūm Ijaew krāhtūmjaja tee ri Jejus kot ixkreja nē mē kator ā omu hāmri nē hwýr mra nē kām:

—Pa. Kwa mon ka ri ā Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja nē mē kator anē? Mēhō na we mē ixwýr amē ka ý hā ā mē hipēx anēhti? Nà xà Tirtūm na mē ixwýr amē? E mē inhmā aa mē ixte mēmoj pumunh kēt ō ho anē. Pa mē ja hā apumu hāmri nē Tirtūm kot mē ixwýr amēnh xwýnh ā apumunh kurē kumrēx. E kwa tokyx mē inhmā ho anē. Anē.

¹⁹Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām amnhī jarē. Nom amnhī tā kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

—Nà kot paj aa mē ate mēmoj pumunh kēt ō ho pixi nē mē amā ho anē ka mē omu. Tirtūm nhōrkwý jaa. Kot kaj mē agrà pa ixtā apkati axkrunēpxi nē akupým hipēx ka mē ja hā ixpumu.

²⁰⁻²²Anhýr o mē kām kapēr. No ām ixkreja jarēnh kēt nē. Na pre ām amnhī tā kuxi nē ā mē kām kapēr anē. Mē kot hpīr nhūm htyk ā apkati axkrunēpxi nē akupým htīr ā mē kām ā amnhī jarēnh anē. Te mē kot Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreta grānh nhūm hā apkati axkrunēpxi nē akupým kot hipēx parta pyrāk ā hā kuxi nē ā mē kām amnhī jarēnh anē. Jakamā nhūm mēhprī hā mar mex kēt nē. Ām tee ri kuma nē kām:

—Tk. Kwa ixkre ja na prem hipēx kaxyw nē hā amgrà xohtō rax nē hipēx. Hā amgrà pē 46 nē hipēx par kēnā kot ka kēt atā apkati axkrunēpxi pix nē akupým hipēx. Anē.

Mē kot hprī hā mar kēt jakamā na prem ā kām kapēr anē. Pa mē hkôt mē ixpa ho ixpa xwýnhjaja ā mē kām kapēr anhýrja ā kuma nē hā inhnohtỳx rāhā ho ri ixpa. Tā nhūm mē kot Jejus pīr nhūm hā apkati axkrunēpxi nē akupým htīr nhō arīgrota ā pa mē kot ā amnhī

jarēnh anhÿrja mā ijamaxpēr kurê kumrēx. Nē axpēn mā:

—Hêxta waa nē. Xep ām hāmri na pre Pahihtī amnhī kukamā ā amnhī jarēnh anē. Mē kot hpīr nhūm htyk ā apkati axkrunēpxi nē akupÿm htīr ā amnhī kukamā amnhī jarēnh mex nē. Te mē kot Tīrtūm nhōrkwÿ grānh par nhūm hā apkati axkrunēpxi nē akupÿm hipēx ā amnhī jarēnh pyrāk. Ām hāmri na pre amnhī kukamā ā amnhī jarēnh anē. Anē.

Jejus kot mē pajamaxpēr kōt mē pahpumunh ā harēnh

²³ Tā nhūm Jejus mē hkōt mē ixpa ho ixpa xwÿnhjaja arī Jerujarē kamā ri ixpa ho ixpa. Nhūm ra arīgro pē Pasja kato nhūm mē piitā hkīnh kaxyw axpēn wÿr akuprō. Nhūm Jejus mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kēt kwÿ ho anhÿr o ri mē hkōt pa. Nhūm mē omu nhūm mē hkwÿjaja Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwÿnh ā hkōt hamaxpēr tā no ām hkōt hamaxpēr tÿx kēt nē. ²⁴ Jakamā nhūm Jejus amnhī tā mē hamaxpēr ā mē omu nē hamaxpēr o:

—Nā mē kot ixkōt hamaxpēr kryre xwÿnhjaja koja mē hā apkati grēre nē ixto hamakētkati nē htÿx ri pa. Anē.

²⁵ Jejus kot mē pahte pahtÿx ri amnhī tomnuj o papa hā mē pahpumunh par. Nē pahtÿx ri pajamaxpēr punuj o papa hā mē pahpumunh par. Jakamā na pre ā mē harēnh anē.

Jejus mē Nikotē wa kot axpēn mā kapēr ā wa harēnh

Juāw 1.12-13; māānēn Wam Pētre 1.23

3 Tā nhūm Parijew nhō xwÿnhjē ō pē Nikotē. Māānēn kēp Ijaew krāhtūmjē hō. ² Jakamā na pre Jejus jarēnh ma nē kām omunh prām nē. Hāmri nē hkwy pymaj kamāt kām hwÿr tē nē omu nē kām:

—Pa mē ijahkre xwÿnh. E ot pa awÿr tē. Ra mē ixte apumunh mex. Tīrtūm

na pre ate mē ijahkre ho apa kaxyw mē ixwÿr amē ka mē ixwÿr wrÿ. Mēhō koja apyrā nē aa mē inhmā mē kot mēmoj pumunh kēt kwÿ ho anhÿr o pa? Nā amrakati kumrēx. Kop apu Tīrtūm kot mē ixwÿr amēnh kēt ronhÿx ka ā amnhī nhīpēx anhÿr kēt nē. Anē.

³ Hāmri nhūm kuma nē tanhmā kām kapēr to. No ām amnhī tā kuxi nē kām awjarē nē kām:

—Na htem piitā mē katorxā nhōxā hkre rūm hapōj. Tā Tīrtūm kām mē piitā axte mē hapōx prām. Jakamā kot kaj mē akator o axkrut kēt nē hāmri nē nhÿrmā Tīrtūm ri atīr tūm nē apa ho apa hkēt nē. Ām hkrajē pix na htem kuri htīr tūm nē pa ho pa. Jakamā kwa jam ajamaxpēr tÿx nē ri ho apa. Anē.

⁴ Hāmri nhūm Nikotēja kuma nē tee ri ā kot kām kapēr anhÿrja kukamā hamaxpēr nē kām:

—Kwa ra ixāptār kēnā kot pa kēt tanhmā amnhī to nē akupÿm ixkatorxā nhōxā hkre hwÿr axā nē axte kurūm ixkato. Anē.

⁵⁻⁷ Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nā na hte mē hkrarejaja mē katorxā nhōxā hkre rūm kagō hkōt hapōj hāmri nē kēp katorxā mē hipēēxā wa hkwyÿ. Jao wa kot amnhī nhīpēx kōt amnhī nhīpēx o pa. Ja pyrā nē ka mē atō amā apē Tīrtūm kra hprām hā kot kaj amnhī to awÿ nhūm wa Ixkarōja akarō mā axā hāmri ka ra apē hkraa. Te ra axte akator pyrāk o amnhī nhīpēx. Nē te mē hkra kot katorxā nē hipēēxā wa kot amnhī nhīpēx kōt amnhī nhīpēx o pata pyrā nē apām Tīrtūm kot amnhī nhīpēx kōt amnhī nhīpēx o ri apa. Nom koja Tīrtūm mē wa Ixkarōja akarō mā àr kēt nē ka apē hkra hkēt nē. Jao te axte akator kēt pyrāk o amnhī nhīpēx. Jakamā na pa amā te ate akator pijakrut o amnhī nhīpēx pyrāk o amā ā ja jarēnh anē. Kwa jam ajamaxpēr tÿx rāhā ho ri apa. No

ama nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē.

⁸—E pa ixprī hā amā ja jarē ka inhma. Na hte kōk kām nhỹhỹm àpēr prām xà hkôt àpēr o pa. Pu mē kamā ama no àm pano ho nhỹhỹnh mōr xà hkôt omunh kêt nē. Nē nhỹhỹm ma mōr xà hkôt omunh kêt nē. Ja pyrà nē na hte Tirtūm mē wa Ixkarōja mē hkaxwỹnh mā agjê nē mē ho Tirtūm kra nom nhũm mēhprī hā kot tanhmā mē ho hā amnhī tā omunh kêt nē. Anē.

⁹Hāmri nhũm Nikotē ā Jejus kot kām kapēr anhỹr ā kuma nē tee ri hamaxpēr nē kām:

—Kwa na pa ixprī hā amar kêt nē. Anē.

¹⁰Hāmri nhũm kām:

—Kwa mon ka hte Tirtūm kapēr tūm o Ijaew jahkre ho apa tā aprī hā ixkapēr mar kêt nē? ¹¹Ixte mēmoj pumunh xà hkôt ixte mē amā harēnh o ixpa htā ka mē apē Ijaew krāhtūmjaja mē amā ixkapēr mar prām kêt nē. Á mē ate anhỹr kumrēx. Kwa jam ajamaxpēr tỹx nē. ¹²Na pa ra Tirtūm kot jar tanhmā amnhī nhĩpēx to hā harēnh o ixpa htā ka mē àm ama nē ixkôt ajamaxpēr kêt nē. Jakamā xà kot pa hpānhā mē amā kaxkwa kamā tanhmā kot amnhī nhĩpēx to hā harē ka mē ama nē mar tỹx nē? Nà kot ka mē ama nē àm ama nē hkôt ajamaxpēr kêt nē. ¹³Mēhō na we ra ma kaxkwa hwỳr api nē kamā mēmoj mex pumu nē man akupỹn mē awỳr wrỳ nē mē amā tanhmā harēnh to? Nà amrakati kumrēx. Àm paxipix ixpē Tirtūm kot mē akaxyw ixām xwỹnh na pa pre amnē kurūm mē awỳr wrỳ hāmri nē ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ho ri ixpa.

¹⁴—Amnepēm finat Mojesja kormā kapôt ā mē o pa ri na pre mē kām kàx o kagā karōja nhĩpēx nē kỹxpē mē kām kunhō. Kagā kot mē hkamnhar xwỹnhjaja kot hwỳr rīt nē omunh nē akupỹm mex kaxyw mē kām kunhō. Tā ixpē Tirtūm kot mē akaxyw ixām xwỹnh kot

paj nhỹrmā kagā karōta pyrà nē kỹx pē pĩ kahpa hā ajêt. ¹⁵Ka mē te mē kot kagā karō pumunh nē akupỹm mexta pyrà nē amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwỳ hāmri nē nhỹrmā Tirtūm mē wa ixri atĩr tūm nē amex rāhā nē apa ho apa.

¹⁶—Tirtūm kām pika piitā hkôt mē apiitā mē ajapē htỹx. Nē mē ajapē xāj na pre ixpē Kra hā ixpyxi hā mē awỳr inhmē. Ka mē atō amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xām. Hāmri nē nhỹrmā atyk tā nhũm Tirtūm akupỹm ato atĩr ka wa ixkuri atĩr tūm nē amex rāhā nē apa ho apa. Hāmri nhũm Tirtūm aa amnhī nē nhỹhỹm amēnh kêt kumrēx. ¹⁷No mē ate amnhī tomnuj mỳrapē tanhmā ixte mē anhĩpēx to kaxyw na pre mē awỳr inhmēnh kêt nē. Àm ixkukwak ri mē atĩr tūm nē mē amex rāhā apa ho apa hprām xāj na pre mē awỳr inhmē pa mē awỳr wrỳ. ¹⁸Jakamā kot ka mē atō amnhī kaxyw ixpē Tirtūm Kra hā ixkôt ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xām nhũm Tirtūm ixtā apumu nē ate amnhī tomnuj mỳrapē tanhmā anhĩpēx to hkêt nē. No kêt mē kot ixkôt amnhī xunhwỳr kêt xwỹnhjaja na Tirtūm ma mē kot amnhī xà htỹx kamā hamak tūm xà hwỳr mē pa mā xwỹnhjē hā mē harē. Mē kot ixkôt amnhī xunhwỳr kêt mỳrapē. Anē.

Mē kot amnhī tomnuj o hpimxur prām kaprỳ ā mē harēnh

¹⁹Nhũm Jejus arĩ Nikotē mā kapēr nē kām:

—Na pre Tirtūm amnē pika hwỳr mē awỳr inhmē. Mē ate amnhī tomnuj xwỹnh ā amnhī pumunh kaxyw mē awỳr inhmē. Tā nhũm mē ohtō nē amnhī tomnuj gryk ā kām kapēr mar prām kêt nē. Jao ixkaga nē kām ixkapēr mar prām kêt nē. ²⁰Ra ixprī hā ixte mē kot tanhmā amnhī tomnuj to ho pa hā mē omunh mex jakamā mē kām ixkapēr mar prām kêt. Nē ixte mē kot tanhmā amnhī tom-

nuj to ho pa hã mē harēnh pymaj ixkôt kãm pa hprãm hkēt nē. ²¹No kēt mē kot ixkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja na mē kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã hpijaãm kēt. Na htem àmnhĩx ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã koja mē piitã ja hã mē omu nē Tirtũm kot tanhmã mē hkrã hto nhũm mē ra kãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx ho pa hprãm ã mē omunh kurê kumrêx. Anē.

Nhũm pre ã Jejus Nikotēja mã kapêr anē.

Juãw Paxis kot Jejus jarēnh o pa hã harēnh

Juãw 1.19-28

²²Tã pa mē ixpê Jejus kôt ri ixpa ho ixpa xwÿnhjaja Jejus kôt Jerujarē rũm ijapôj nē pika pê Jutej kwÿ kamã ixpa. Jejus nhÿ hã Tirtũm mã mē hkrã kumrãr o ri mē hkôt ixpa. ²³Nhũm finat Juãw Paxis haxwÿja mē ixpyrà nē mē hkrã kumrãr o pa. Krĩ pê Sarĩ htã krĩ pê Enõ mÿri pyhti rax jakamã nhũm pre htem hwÿr mra nhũm kamã mē hkrã kumrã. ²⁴Kormã mē kot haxàr kēt ri nhũm kamã mē hkrã kumrãr o pa.

²⁵Rõm nhũm Ijaew hõja Juãw Paxis kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwÿr tē nē Juãw Paxis kot mē hkrã kumrãr ã tanhmã mē hkukjêr to nhũm mē kuma nē tee ri hã axpên kukjêr o kuhê. ²⁶Hãmri nē akupÿm Juãw Paxis wÿr tē nē kãm:

—Kwa mē ijahkre xwÿnh. Pyhti pê Jotãw nhĩkjê hã ate mēhõ pumunh nē tanhmã mē inhmã harēnh to xwÿnhhta kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja na xep htem apyrã nē mē hkrã kumrãr o pa nhũm xep mē ra ohtô nē mē pahkaga nē mē hkôt pa. Kwa xã ja amã mex nã? Anē.

²⁷Hãmri nhũm mē kuma nē mē kãm:

—Tÿ ja mex kênã. Tirtũm kãm hprãm xã hkôt na htem mē hwÿr mra nhũm mē ixpãnhã mē hkrã kumrã. Nã ja mex. ²⁸Ixpê Tirtũm kot mē pakaxyw ãm

xwÿnh kēt. Na pa pre ra mē amã ja hã amnhĩ jarê ka prem inhma. Æm hkukamã na pre Tirtũm amnē inhmē pa mō nē ã jar ri ixpa anē.

²⁹—Te ixte mē umre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na htem axpên mã mē rer kaxyw nhũm mē umreja myta wÿr tē nē hpa hã kupy nē ma ni hwÿr o tē nē axpên mã wa kure. Hãmri nhũm hpãnhã mēhõja axpên tã wa hakre. Nhũm umreja wa kuri hkĩnh nē mar o xa. Tã te ixte mē umre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk jakamã koja mē ma Tirtũm kot mē pakaxyw ãm xwÿnhhta wÿr mra nē kapêr ma pa mē harēnh ma nē ixkĩnh nē. ³⁰Na htem mē umre hã hkĩnh kēt nē. Mjên nyw xwÿnhja ã na htem hkĩnh. Tã ja pyrà nē koja mē axte ixte mē kãm Jejus jarēnh mar kaxyw ixwÿr mrar kēt nē. Æm hwÿr koja mē hpãnhã mra nē tãm mar o kuhê. Ja mex kumrêx. ³¹Jejus kêp kaxkwa rũm amnē mē pahwÿr wrÿk xwÿnh jakamã kot amnhĩ to rax o kot mē pahpiitã mē pajakrenh par. Mē papajaja mē pahpê pika nhõ xwÿnh jakamã Jejus kĩnhã mē pahte mēmoj piitã omunh tohtuj anhÿr. Nē pika nhõ xwÿnhjê jamaxpêr pix o pajamaxpêr o ri papa.

³²—Na hte Jejus mē kãm kaxkwa kamã kot mēmoj pumunh xwÿnh kwÿjê jarēnh o pa. Nē kamã kot mēmoj mar xwÿnh kwÿ jarēnh tã nhũm mē ohtô nē kuma nē ãm kuma. ³³No mē kot mar nē amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr xwÿnhjaja na htem kuma nē axpên mã harēnh o: “Nã ãm hãmri na ã Tirtũm kapêr jarēnh anē. Nã Tirtũm kapêr mex kumrêx.” Anhÿr o axpên mã harê.

³⁴—Tirtũm na pre mē pahwÿr Jejus mē nhũm amnē mē pahwÿr wrÿ nē Tirtũm Karõ nhÿ hã mē pamã kapêr jarēnh o ri mē pahkôt pa. ³⁵Tirtũm kãm Krata japê htÿx kumrêx jakamã na pre ãhkram mēmoj piitã haxàr pa nhũm urãk nē hihtÿx o hiltÿx nē mēmoj piitã ho amnhĩptãr o pa. ³⁶Jakamã mē kot amnhĩ

kaxyw hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja koja mē nhÿrmã wa kuri htîr tûm nê mex rãhã nê pa ho pa. No mē kot hkaga xwÿnhjaja koja mē ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Koja Tirtûm mē kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xàta wÿr mē rênh pa. Anê.

4 Tã nhûm Parijew nhô xwÿnhjaja Jesus jarênh ma. Nê hkôt mē pa xwÿnhjaja ohtô rax o Juãw Paxis kôt mē pa xwÿnhjê jakrenh ã mē harênh ma. Nê Jesus kot mē hkrã kumrãr rax o Juãw Paxis jakrenh ã harênh ma. ²Nom Jesus na pre mē hkrã kumrãr kêt nê. ãm mē ixte hkôt ri mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjaja na pa prem kãm mē hkrã kumrãr o ri ixpa. ³Jakamã nhûm Jesus amnhî tã Parijew nhô xwÿnhjê jarênh ma hãmri nê mē kêp kato nê hpãnhã ma akupÿm Garirej wÿr mō pa mē ma hkôt ixpa.

**Mêhō ni kot amnhî nhîpêx nyw
o amnhî nhîpêx ã harênh**

*Juãw 7.37-39; mããnêñ
Apokarip 22.1, 22.17*

⁴Tã pa mē mō nê kormã pyka pê Samar mã axà nê hkôt ixpa. ⁵Hãmri nê krî pê Sika hwÿr ixpôx o mō. Amnepêm finat Jako kot hkra Juje mã pyka nhôr xwÿnh tã krija xa pa mē ra hwÿr ixpôx o mō. ⁶Nê amnepêm Jako kot gôm kakwÿnhhta wÿr pøj. Nhûm ra kaxkwa nhîpôk ri myt nhÿr mē nhûm Jesus ra mrar ryy kurê hkêngrã nê. Hãmri nê gôm kakwÿnh mÿ ri tēm nê hkôkôt o nhÿ. ⁷⁻⁸Hãmri pa mē kure nê mē ixàpkur xà japrôr kaxyw ma krîm ijapêx.

Rôm nhûm Samar nhô xwÿnh nija amnhîm gô runh mã tē nhûm Jesus omu nê kãm:

—Kwa inhmã anhô gôta kwÿ pa ho ixkô. Anê.

⁹Nhûm amnhî jaêr pê amnhî tã kuma. Ijaew na pre htem Samar nhô xwÿnhjê kutã apkur rÿ mē hkôt ri pa rÿ mē ho mjên kêt nê. Rÿ mē kutã hkôm kêt nê. Tã

nhûm Jesus ã gô hã nija wÿr anê nhûm tee ri amnhî tã kuma nê kãm:

—Xê pêr apê Ijaew tã axtem nê ri gô hã ixwÿ. Xà ate ixpê Samar nhô xwÿnh ã ixpumunh kêt? Hãn ka ri hã ixwÿ. Anê.

¹⁰Hãmri nhûm kuma nê kãm amnhî jarê. No ãm amnhî tã kuxi nê kãm kapêr nê kãm:

—Nà aprî hã ate ixpumunh ro nhÿx ka kam gô hã ixwÿ pa amã hkwÿ. Inhô gô na axte mã. Tirtûm kãm amari mē amã ör prãm. Na htem ho ixkô hãmri nê mex nê htîr tûm nê pa ho pa. Anê.

¹¹Hãmri nhûm tee ri kot ã ô gô jarênh anhÿrja ã kuma nê htÿx ho gôm kakwÿnh kamã gô hã hkamnhîx nê tee ri hkukamã hamaxpêr nê kãm:

—Xê tanhmã kot ka kêt amnhî to nê inhmã gôta kwÿ janhi? Mo kaxyw anhô gô janhi xà? Gôm kakwÿnhhta upÿm rax kênã kot ka kêt tanhmã amnhî to nê hkwÿ janhi. Nhÿhÿnh kot ka anhô gô jarênh xwÿnhhta kwÿ janhi pa ho ixkô hãmri nê ixtîr tûm nê ixpa ho ixpa? ¹²Mê inhô gôm kakwÿnhja amnepê mã mē panhîgêt finat Jako nhô gôm kakwÿnh na pre. Jako hkwÿjaja na prem hkakwÿ nhûm kamã gô kato nhûm pre htem hanhi nê ho hkôm o pa. Nê hkraja nê hkrit piitã ho hkôm o pa. Jakamã na pre mē ixpê hkanrêhã htãmnhwÿjê mã hkaga. Tã xep axtem anhô gô. Mē kot ho hkôm nê htîr tûm kaxyw na xep. Jakamã xê xà ate amnhî to rax o mē panhîgêt Jako jakrenh mē? Anê.

¹³Hãmri nhûm Jesus kãm:

—Nà mē anhô gôta na htem ho ixkô nê arî kãm kôr o pa. ¹⁴No ixte amã gô jarênh xwÿnhhta kot ka hkwÿ ho ixkô hãmri nê axte amã kôr kêt kumrêx nê apa. Nhûm te akaxwÿnh kãm hinore hprôt pyrãk o ka amnhî nhîpêx. Hãmri nê te hinore kamã gôja aa grã hkêt pyrã nê aa ajapêx kêt kumrêx. Nhÿrmã atyk tã akupÿm atîr nê atîr tûm nê amex rãhã apa ho apa. Anê.

¹⁵ Nhūm nija kuma hāmri nē kām:

—Xôwehe? Xê tô tokyx inhmā anhō gôta kwỳ. Pa ho ixkō nē axte inhmā kôr kêt nē ixpa. Nē axte amnē amnhīm gô janhir mā inhmrar kêt nē. Xê tokyx inhmā hkwy mê? Anē.

Tỳx gô kumrēx ā hkamnhix nē ā hā àh-wyr anē. ¹⁶ Hāmri nhūm kām:

—Tô ma akupým krīm tē nē amjên japrō nē man akupÿn ixwÿr wa tē. Anē.

¹⁷ Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Ma mo inhmjên? Inhmjên kêt na pa hte ri ixpa. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Nà ãm hāmri na ka ã amnhī jarēnh anē. ¹⁸ Na ka pre ra amjên kēp 5. Nē my mẽ ri war apa xwÿnh ata te kēp amjên pyrāk nom kēp amjên kumrēx kêt. Anē.

¹⁹ Hāmri nhūm amnhī jaēr pē kot ā kām kapēr anhÿrja ma hāmri nē kām:

—Xê pēr aprī hā ate ixpumunh par pyrāk. Mān apē Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh o mẽ pa xwÿnhjē hō mān ka mê?

²⁰ Xê inhmā mēmoj jarē. Nhÿhÿm kot paj wem axpēn kôt mra nē Tirtūm mā mex o mex ã harē? Amnepē mā mẽ panhigēt-jaja na prem hixēt mÿj nhīmōk ã api nē hā kām amnhī jarē nē kām mex o mex ã harē. No mẽ apē Ijaew na ka htem krī pē Jerujarē pix kām mẽ ixte axpēn kôt mrar nē ã amnhī nhípēx anhÿr ã mẽ inhmā karō. Xà hixēt nhīmōk ã mẽ ixte kām amnhī jarēnhja xà apē omnuj mê? Ma xà apē omnuj kêt? Anē.

²¹ Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà kot kaj mẽ nhÿrmā ãm Jerujarē pix kām rÿ hixēt mÿj nhīmōk pix ã axpēn wÿr akuprō nē Tirtūm mā amnhī jarēnh kêt nē. ²² Mē apē Samar nhō xwÿnhjaja mẽ ate Tirtūm mā mex o mex ã harēnh o apa htā aprī hā kot amnhī nhípēx ã omunh kêt. Nē tanhmā hamaxpēr to ho pa hā omunh kêt. No mẽ ixpē Ijaew na pa mẽ arom kot tanhmā amnhī nhípēx to nē tanhmā hamaxpēr to hā omunh mex.

Mē inhō kukwak ri koja Tirtūm mẽ kot hkôt amnhī xunhwÿr xwÿnh piitā nē mẽ kot amnhī tomnuj rēnh pa. ²³ Tā koja mẽ piitā Mēpahpām Tirtūm mā mex o mex ã harēnh kaxyw nhÿhÿm pa hkêt nē. Koja mẽ nhÿri pa xà kamā mẽ ôpinh xà kaxwÿnh kām ã kām amnhī jarēnh anhÿr o pa. Ja na Tirtūm kām hprām. No nhÿhÿm mrar nē nhÿri kuhê xà pix kamā kām amnhī jarēnhja nhūm kām hprām kêt nē.

²⁴ —Nē Tirtūmja mẽ pahpyrā nē ã hkêt jakamā na te kaxkwa nē pika piitā hkôt pa ho pa. Jakamā na htem nhÿri pa nē ôpinh xà kaxwÿnh kām amnhī kaxyw kām hamaxpēr nē kām mex o mex ã harē nhūm ra amnhī tã mẽ kuma. Á mẽ kot amnhī nhípēx anhÿrja na kām hprām. Anē.

²⁵ Nhūm pre ã Jejus nija mã kapēr anē nhūm kuma nē kām:

—Ma koja xep nhÿrmā Tirtūm kot mẽ pakaxyw ãm mã xwÿnh pē Krisja mẽ pahwÿr wrÿ hāmri nē hprī hā mẽ pamā mēmoj piitā ho amnhirīt pu mẽ kuma. Anē.

²⁶ Hāmri nhūm kām:

—Kwa nhūm paa. Ixte amā ixkapēr xwÿnhja ixpē Kris na pa. Jakamā na pa ixprī hā amā ã ixkapēr anē. Anē.

²⁷ Nhūm pre ã kām amnhī jarēnh anhÿrja rôm pa mẽ ixte hkôt ri mẽ ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ra ixujaprôr pa nē akupÿn hwÿr ixpôx o mra. Hāmri nē amnhī jaēr pē kot Samar nhō xwÿnh nita mã kapēr ã omu nē tee ri hkukamā ijamaxpēr nom tanhmā hā hkukjēr to hkêt nē. Nija kēp Samar nhō xwÿnh tã nhūm àmnhix kām kapēr o nhÿ. Pa mẽ omu nē ãm omu nē tanhmā hā kām nē hkêt nē. ²⁸ Hāmri nhūm nita gôm kakwÿnh mÿr ri ô poti re nē ma akupým krīm tē nē hk-wÿjē mã awjarē. ²⁹ Nē mẽ kām:

—Xê mẽ tokyx ma ixkôt gôm kakwÿnh wÿr mra nē mÿ ri mēhō my mÿj pumu. Tirtūm kot mẽ pahwÿr mēnh mã xwÿn-

hta na. Aa kot nhÿri ixpumunh kêt tâ kot hprî hã ixpumunh par. Ixte tanhmã amnhî nhîpêx to hã ixpumunh par. Xê mē ma ixkôt mra nē ixpyrà nē kapêr ā ama. Anē.

³⁰ Hāmri nhūm mē kuma nē ma hkôt Jejus wÿr mra kurê kumrêx.

³¹ Rôm pa mē ixte Jejus kôt ri ixpa ho ixpa xwÿnhjaja tee ri mē ixàpkur xà ho Jejus ma nē kām:

—E ota mē panhōta. Kwa mēmoj py nē aku măn.

³² Anhÿr tâ nhūm mē inhma nē tanhmã mē inhmã amnhî jarênh to. Nom amnhî tâ kuxi nē amnhî jarê nē mē inhmã:

—Nà kormã. Inhōja axtem na. Mē ate inhōja pumunh kêt. Anē.

³³ Hāmri pa mē kuma nē tee ri hã axpên kukja nē axpên mã:

—Kwa măn ra mēhō mē paxwakre kamã kām mēmoj to tē nhūm kukrê nà? Anē.

³⁴ Hāmri nhūm mē inhma nē mē inhmã:

—Nà mēhō kot kêt ri inhmã mēmoj to mra pa kuku? Kot paj kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhnta mã tanhmã amnhî nhîpêx to hāmri nē te ra ixàpkur mex nē hã ixihÿx mex pyrāk o amnhî nhîpêx. Tã kot paj ā kām amnhî nhîpêx anhÿr o ri ixpa rãhã ho ijarêx pa. Jao te ixàpkur rax pyrāk.

³⁵ Anhÿr o mē inhmã amnhî jarê. Hāmri nē ra Samar nhō xwÿnhjaja mē ixwÿr mra ā mē omu nē mē inhmã tanhmã mē harênh to nom mē hã kuxi nē mē harê nē mē harênh o:

—Kot kaj mē axte mē atã mytwrÿ kêp 4 hāmri nhūm ra mē apur kām mē anhōja hamÿnh mã tãm nē. Nom kormã. E ka mē pahwÿr mē mra xwÿnh nêj pumu. Ra mē kot amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr nē ixkôt amnhî xunhwÿr mã tãm jakamã te mē apur kām ra mē anhō

jamÿnh mã tãm pyrāk. Jakamã ka mē atō ma mē hwÿr mō nē mē kot amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr nē ixkôt amnhî xunhwÿr kaxyw mē kām ijarê. Hāmri nē te ate ixpur kām inhō jamÿnh xwÿnh pyrāk o amnhî nhîpêx.

³⁶ —Jakamã koja mēhō kumrêx mē hwÿr tē nē mē kām Tirtūm kapêr jarê hāmri nē te kêp ō pahi mã hpur kām ahkre ho pa pyrāk. Nhūm mē kot mar xwÿnhjaja kuma nom kormã hprî hã mar tÿx kêt nē. Tã kot kaj mē atō wanta kôt mē hwÿr tē nē mē kot ixkôt amnhî xunhwÿr kaxyw aprî hã mē kām ijarênh o mē hkôt apa hāmri nē te apê mē anhō pahi mã hpur kām axujamÿnh xwÿnh pyrāk. Hāmri nhūm mē hkwyjaja mē ama nē ixkôt amnhî xunhwÿr nē ixkôt ri amnhî nhîpêx o pa. Hã koja nhÿrmã mē apyrà nē Tirtūm mē wa ixri mex rãhã nē htîr tūm nē pa ho pa. Ka mē amnhî tâ mē omu nē akînh nē apa. Te mē kot mē hpur kām ahkre xwÿnhjaja nē mē kot hamÿnh xwÿnhjaja mēo rûnh pumunh nē hkînhta pyrāk.

³⁷ —Na htem tōhã ā mē pur kām mē àpênh xwÿnhjê jarênh anē nē mē harênh o: “Axtem mē ahkre xwÿnhjaja nē axtem mē kot hamÿnh xwÿnhjaja.” Anē. Tã te mē ate mē ujarênh ja pyrāk. ³⁸ Na pa pre ra ma mē hwÿr mē arê. Mē ate aprî hã mē kām ijarênh nhūm mē kot mē amar nē amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr nē ixkôt amnhî xunhwÿr kaxyw. Nom mē kajaja na ka prem akumrêx mē hwÿr amrar nē mē kām ijarênh kêt nē. Tirtūm kapêr jarênh o mē pa xwÿnhjaja na prem kumrêx mē hwÿr mra nē ixkukamã mē kām ijarênh o ri mē hkôt pa. Te mē kot hpur kām ahkre ho pata pyrāk. Tã kot kaj mē hpãnhã mē kot amnhî kaxyw ixkôt amnhî xunhwÿr kaxyw aprî hã mē kām ijarênh o apa. Jakamã te mē ate mē hpur kām mēo jamÿnh xwÿnh kot amnhî nhîpêta pyrāk. Anē.

**Mē hwỳ kot amnhī nhīpêx nyw o
amnhī nhīpêx ā mē harēnh**

Sikūn Korīt 5.17; Wam Juāw 4.14

³⁹Rôm nhūm Samar nhō xwỳnh kwỳ-jaja nija kot mē kām amnhī jarēnh ma hāmri nē urāk nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr. Na pre ra amnhī tā tanhmā mē kām Jejus jarēnh to nē mē kām harēnh o:

—Ma aa kot nhỹri ixpumunh kêt tā ra kot hprī hā ixpumunh par. Ixte tanhmā amnhī nhīpêx to hā ixpumunh par.

Anhỹr jakamā nhūm mē kuma nē urāk nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kurē kumrēx.

⁴⁰Hāmri nē man mē ixwỳr mra nē Jejus pumu nē amnhī wỳr kuwỳ nē kām:

—Pa. E kwa mē tokyx anojarēt kêt nē. Mē ma mē ixkôt mē inhō krī hwỳr mō nē mē ixkôt ri apa grire nē arī ma mō. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tōe. Nà kot paj mē anē. Anē.

Hāmri pa mē ma mē hkôt mō nē mē ō krī kamā mē hkôt ri ixpa hā apkati axkrut. ⁴¹Nhūm Jejus mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa nhūm mē axte ohtō nē kuma nē nita pyrā nē hkôt amnhī xunhwỳ. ⁴²Hāmri nē nita wỳr mra nē kām:

—E nà ām hāmri. Akumrēx na ka mē inhmā Jejus o amnhīrīt. Pa mē akôt ma hwỳr mra nē mē pam omu nē kapēr ā kuma. Jao apyrā nē amnhī kaxyw hkôt ijamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ. Pēr ām hāmri kēp pyka piitā hkôt mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer mā xwỳnhhta na. Anē.

**Garirej nhō xwỳnhjaja kot
Jejus pumunh ā mē harēnh**

Matēwre 13.57

⁴³Tā pa mē Jejus kôt Samar rūm ixkato nē ma pika pē Garirej wỳr mō. Kamā Jejus nhō krī pē Najare htā pa mē hwỳr inhmōr kêt nē. ⁴⁴Na pre ra Jejus

mē inhmā tanhmā ō krī nhō xwỳnhjē jarēnh to nē mē harēnh o:

—Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh o mē pa xwỳnhjaja na htem amnhī nhō krī kamā mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o pa nhūm mē kuma nē ām kuma. Jakamā kot paj Najare hwỳr inhmōr kêt nē. Mē kām ixkapēr mar prāmre hā.

⁴⁵Anhỹr jakamā na pa prem hwỳr inhmōr kêt nē. Pānhā nhām krī hō hwỳr mō nē hwỳr pōj hāmri nhūm mē amnhī wỳr Jejus pumu nē hkīnh nē. Na prem ra krī pē Jerujarē kamā arigro pē Pas ā mē hkīnh kām tanhmā kot amnhī nhīpêx to ho pa hā omu. Jakamā amnhī wỳr omu nē hkīnh nē.

Jejus kot mēhō hkra ho mex ā harēnh

⁴⁶Tā pa mē kormā Garirej kamā ixpa nē akupỳm krī pē Kanā hwỳr mō. Kamā na pre Jejus mē kām gō ho wīhti nhīpêx. Jakamā pa mē akupỳm mē hwỳr mō. Nhūm mēō pahi nhō kōwenatōjē hō hkra myja kēp ā htỳx nē nō. Nom Kanā kamā hkêt axtem krī hō pē Kapanaū kamā. ⁴⁷Jakamā nhūm hipēêxàja tee ri hkra pumu hāmri nē ra Jejus kot Jutej rūm Kanā hwỳr hpōx ā harēnh ma nē hkra kaxyw kām hamaxpēr nē ma hwỳr mōr kurē kumrēx. Hāmri nē nhỹri omu nē hwỳr tē nē kām kapēr kām hiltỳx nē kām:

—Pa. E ot pa awỳr tē. Na ra ixkra ixpē htyk kaxyw. Kwa ixkamā axukaprī nē ma ixkôt mō nē akupỳm inhmā ho mex. Anē.

⁴⁸Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Kwa pēr ām ixte mē amā aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ā ixpumunh kôt pix mā na ka htem amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr. Nom amarī amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr kêt nē. Anē.

⁴⁹Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa tokyx. Kot kaj tokyx ixkôt amōr kêt koja ixpē ty. Anē.

⁵⁰Hāmri nhūm kām:

—Nà koja apê htyk kêt nê. Ra ixte akupÿm amā ho mex kênā. Māmri ma akupÿm mō nê tokyx omu. Na ra akupÿm amā mex. Anê.

Hāmri nhūm kuma nê kaxyw hkôt hamaxpêr kurê kumrêx nê ma akupÿm hwÿr mō. Nê mōr o apkati. ⁵¹Nê kormā ô krī hwÿr hpōx o mōr ri nhūm ra kām mē âpênh xwÿnhjaja kutā mra nê nhÿri pry hā hkaxpa nê kām:

—Pa. Kwa na ra akra hkà hakry nê akupÿm amā mex. Anê.

⁵²Hāmri nhūm mē kuma nê hkīnh tÿx nê. Nê mē kām:

—Kwa xō wehe? Mēmo ore hā na pre we ra hkà hakry? Anê.

Nhūm mē kām:

—Nà jãā na pre kaxkwa nhîpôk ri myt nhÿ nhūm hkà hakry nê akupÿm amā mex kurê kumrêx. Anê.

⁵³Hāmri nhūm mē kuma nê mē kām:

—Hêxta waa nê. Kwa pêr âm hāmri Jejus kot inhmā akupÿm mex ā harênh xà hā ore kamā na pre akupÿm inhmā mex. Nà âm hāmri. Anê.

Hāmri nê amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpêr kurê kumrêx. Nhūm ôrkwÿ kamā ri mē pa xwÿnhjaja urāk nê amnhī kaxyw hkôt hamaxpêr.

⁵⁴Nhūm Jejus ā kām hkra ho mex anê. Na pre ra pika pē Garirej kamā mē kot mēmoj pumunh kêt ô ho anhÿr o tipxi nê mē kām gō pix o wihiti nhîpêx. Tā ra pyka pē Jutej rûm akupÿm mē hwÿr mō nê ā akupÿm mē hkrata o mex anê.

Jejus kot himô mÿ ri akupÿm mēhō ho mex ā harênh

Juāw 7.23, 10.30-33

5 Tā mē ixpê Ijaew mē ixte Tirtûm ā ixkīnh kaxyw Jerujarê hwÿr akuprō nhūm Jejus haxwÿja ma hwÿr mō. Pa mē hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjaja ma hkôt mō. ²Jerujarê kamā na himôja hikwÿ. Nhÿhÿnh mē kot krī hwÿr ôwêhti

ho gjêx xà htā hikwÿ. Himôja nhîxi pē na Petes. Nê pu hā mē à xwÿnhjê nhikwÿ xà hā ixkre kêp 5. ³Piitā kamā na pre hte tanhmā mē à kute xwÿnhjaja hikwÿ. Mē nohkre xwÿnhjaja nê mē hyk o mē pa xwÿnhjaja nê mē ī kamā mē htyk xwÿnhjaja. Âm ahpÿnhā tanhmā mē à kute xwÿnhjaja ixkre hkwyja kamā akupÿm mex prām xàj hikwÿ. ⁴Na pre hte Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhja tōhā himô hwÿr wrÿ nê gō xok. Hāmri nhūm mē à xwÿnhjê hō kot amnhī to wa nê kumrêx hwÿr wrÿk nê kamā mrōr xwÿnhja akupÿm mex. Kwÿjê rom akupÿm mex kurê kumrêx. Jakamā nhūm pre hte mē à xwÿnhjaja akupÿm mex prām xàj gō xok jamār o hikwÿ. ⁵Jakamā nhūm mēhō myja ixkre hō kamā hikwÿ. Te omnuj nê arī hikwÿ hā amgrā sohtô rax nê. Ra hā amgrā kêp 38. ⁶Jakamā nhūm Jejus mē hwÿr tē nê omu. Nê hprī hā omu nê hamaxpêr o:

—Kwa mÿj na hte omnuj nê ri pa hkêt ā amgrā sohtô rax nê. E pa akupÿm ho mex.

Anhÿr o hamaxpêr hāmri nê kām:

—Pa. E kwa inhmā amnhī jarê. Xà amā akupÿm amex prām? Anê.

⁷Hāmri nhūm kuma nê kām:

—Ku nhūm. Inhmā tokyx akupÿm inhmex prām tÿx kumrêx kênā. No mēhō kot tokyx inhmÿ nê mē kêp ixto wa nê ixkumrêx gō xok kamā inhmrōr? Na pa tee ri ixkumrêx hwÿr ixtêm nê inhmā inhmrōr prām nhūm mē xatā ixpê amnhī to wa nê mra nê kamā mrō. Anê.

⁸Hāmri nhūm Jejus kām:

—Tÿ? Tôe. E na ka akupÿm amex. E kânhmā xa nê akupÿp py nê ma akupÿm anhōrkwÿ hwÿr tē. Anê.

⁹Hāmri nhūm kuma nê ra akupÿm mex nê kânhmā xa nê ri mra. Nê hkīnh tÿx nê hikupÿp py nê ma akupÿm ôrkwÿ hwÿr tē. Ijaew nhō arīgromnu pē sap ā nhūm Jejus kot akupÿm ho mex ¹⁰nhūm ma akupÿm pry hā hikupÿp py nê o tē.

Nhūm Ijaew nhō pahi hkwỳja nhỹhỹnh mra nē tee ri kot sap ā hpyr nē o htēm ā omu nē kām:

—Tk. Kwa mē pahpê Ijaew na pu htem mē panhō arīgromnu hā paxàpēnh kêt nē. Finat Mojes kot ja nē mē pahkurê htā ka axtem nē akupīpta py nē nhỹhỹm o tē. Anē.

¹¹ Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tỳ. Kot anhỹr tã kot ixto mex xwỳnh-ta na ā inhmã kapēr anē pa mar xà hkôt kupy nē akupỹm inhōrkwỳ hwỳr tē. Anē.

¹² Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa mēhō na we ā ri amã karō anē? Anē.

¹³ Nhūm kormã kot Jejus nhīxi mar kêt jakamã kot mē kām ahkre kaxyw hakēx nē tee ri hkwỳjê kaēx ā hapēr rīt o xa. Nom nhūm mē ohtô nē pry hā mrar jakamã nhūm tee ri hapēr nhūm Jejus ra ma nhỹhỹm tē.

¹⁴ Tã nhūm hā ahtũmre nhūm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hā ixkre hwỳr tē nē axà nē kot ho mex xwỳnh-ta pumu nē kām:

—Pa. E na ka ra akupỹm amex. Nom kwa kêr ka axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa hkêt nē. Kot kaj axte ā amnhĩ nhĩpêx anē hāmri nē apunuj tỳx o wam ate apunujta jakre kām ga. Anē.

¹⁵ Hāmri nhūm kuma nē ma tē nē kato. Nē ma mē ò pahijê hwỳr tē nē mē kām:

—E na pa ra kot ixto mex xwỳnh-ta nhīxi ma. Xep kêt Jejus. Anē.

¹⁶ Hāmri nhūm mē hixi ma nē hā tanhmã axpēn mã ho kapēr punuj to. Mē ò arīgromnu hā kot mē ho mex o pa jakamã nhūm mē axpēn jakwa kamã ri hixi ho rê nē nhỹri omu nē tanhmã hā kām àkjêr to. ¹⁷ Hāmri nhūm amnhĩ tã mē kuma nē mē kām:

—Ku nhūm. Inhĩpêxà Tĩrtũm na hte apkati mē tanhmã mē pahto mex to ho pa. Jakamã pa hte uràk nē ā mē ho mex rãhã ho ri ixpa anē nē aa mēmo arĩgro hã ja ho anhỹr kaga hkêt nē.

¹⁸ Anhỹr o mē kām amnhĩ jarē nhūm mē kuma nē kamã gryk tỳx nē. Nom mē ò arīgromnu hā kot mē ho mexja pix mỳrapê kamã gryk kêt. Määnēn Tĩrtũm kêt hipêxà hā harēnhja mỳrapê nhūm prem kamã gryk tỳx kumrêx nē axpēn mã:

—Tk. Kwa na ā amnhĩ jarēnh anhỹr jao te kêt Tĩrtũm pyràk ā amnhĩ jarē. E kwa pu mē kupĩ ri. Anē.

Tĩrtũm Kra kot Hipêxà nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx ā harēnh

Juāw 14.10-13

¹⁹ Hāmri nhūm Jejus axte mē kêt Ijaew nhō pahijê mã kapēr nē mē kām:

—Na pa hte amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nē. Na pa hte Inhĩpêxà kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh xà hkôt uràk nē mē ho mex o ri ixpa. Kwa mē amnhĩ krã him ja jaxà nē kām ajamaxpēr tỳx nē ho apa.

²⁰ —Inhĩpêxàja kām ijapêê. Na hte inhmã kot tanhmã mē ho mex to piitã ho amnhĩrīt. Ixte omunh nē uràk nē ÿ hã tanhmã mē ho mex to ho ri ixpa kaxyw. Jakamã kot paj âm akupỹm mē à xwỳnh-jê ho mex pix o ri ixpa hkêt nē. Kot paj määnēn mē kām mēmoj mex o ja jakrenh o anhỹr o ri ixpa ka mē hã ixpumu nē ixkamã ano puma ho apa.

²¹ —Nē Inhĩpêxà kot akupỹm mē htyk xwỳnhjê ho htĩr jakamã kot paj uràk nē akupỹm mē htyk xwỳnhjê ho htĩr o ri ixpa. Anē.

Mē htĩr tũm nē mē pa mã xwỳnhjê jarēnh

Juāw 3.16-17, 3.36, 6.27, 6.40, 6.60, 10.28, 17.2-3; Rōmãn 6.23; Karatas 6.8; Xitre 1.2; Wam Juāw 2.25, 5.11-13

²² Nhūm Jejus arĩ mē kêt Ijaew nhō pahijê mã kapēr nē mē kām:

—Koja nhỹrmã Inhĩpêxàja mē htĩr tũm nē mē pa ho mē pa mã xwỳnh-jê jarēnh kêt nē. Ja kaxyw na pre pa

ixām. ²³Tā mē piitā mē kot ja hā ix-pumunh nē ixtā hpijaàm o ri pa kaxyw na pre mē kaxyw ixām. Te mē kot Inhîpêêxà hā hpijaàmta pyrà nē pa ixtā hpijaàm o pa kaxyw. Jakamā koja mēhō ixtā hpijaàm kêt nē hāmri nē määnēn Inhîpêêxà hā hpijaàm kêt ā amnhî to amnhîrit. Tām kot mē awÿr inhmēnh kēnā. ²⁴Jakamā koja mēhō ixkapēr ma nē amnhî kaxyw kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhhta kôt hamaxpēr nē ixkôt amnhî xām. Hā koja nhÿrmā htyk tā ma mē kot amnhî xà htÿx kamā hamak o pa htüm xàta wÿr mōr kêt nē. Koja Inhîpêêxà akupÿm ho htîr nhüm wa ixri htîr tùm nē mex kumrêx nē pa ho pa. Jakamā koja mēhō ixkôt amnhî xām hāmri nē ra kēp wa ixri htîr tùm nē pa ho pa mā xwÿnh. Kwa mē jam ajamaxpēr tÿx rāhā ho apa.

²⁵—No mē kām ixkapēr mar prām kêt xwÿnhjaja kēp Inhîpêêxà mē wa ixri mē htîr tùm nē mē pa mā xwÿnh kêt. Tā ixpê Tîrtüm Kra jakamā koja mē ixkapēr ma nē ixkôt amnhî xunhwÿ. Hā kot paj amnhî tā mē omu nē mē htîr tùm nē mē pa mā xwÿnh ā mē harē nhüm mē àmnhîx ri hkînh nē pa ho pa. Kwa mē jam ajamaxpēr tÿx rāhā ho apa.

²⁶—Nē Inhîpêêxà tām kēp mē ho mē htîr xwÿnh. Tā ixpê Kra jakamā na pre amnhî pyrà nē ja kaxyw ixām.

²⁷—Ra kot mē akaxyw ixām jakamā na pre määnēn ixte tanhmā mē ajarēnh to kaxyw ixām. Wa ixri mē atîr tùm nē apa ho apa mā xwÿnhjê hā mē ajarēnh rÿ wa ixri mē atîr tùm nē apa hkêt mā xwÿnhjê hā mē ajarēnh kaxyw. ^{28–30}Jakamā kot paj nhÿrmā ra mē htyk nē mē hikwÿ xwÿnh piitā mē kām ixkapēr nhüm mē inhma. Koja mē ixkapēr ma hāmri nē akupÿm htîr nē pika rüm hapôx pa. Hāmri nhüm mē kot kormā htîr ri Tîrtüm kapēr kôt amnhî nhîpêx hkêt xwÿnhjaja mē kot amnhî tomnuj mÿrapê ma mē kot amnhî xà htÿx kamā hamak tùm xàta wÿr ma

hapêx pa. Nom nhüm mē kot amnhî to mex xwÿnhjaja. Ra mē kot Tîrtüm kôt amnhî nhîpêx jakamā koja mē ma Tîrtüm mē wa ixwÿr api nē wa ixri mex nē hkînh rāhā htîr tùm nē pa ho pa.

—Kot paj ja kaxyw tanhmā mē apiitā mē ajarēnh to. Nom kot paj amnhî krā hkôt inhmā hprām xà hkôt tanhmā mē ajarēnh to hkêt nē. Kot paj Inhîpêêxà kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhhta nhÿ hā àhpumunh tÿx xà hkôt tanhmā mē ajarēnh to. Jao âm hāmri mē ajarē. Kwa mē jam ajamaxpēr tÿx nē. No ā ixte mē amā amnhî jarēnh anhÿrja ma nē tee ri ajamaxpēr kêt nē. Anē.

Mē kot Jejus kēp Tîrtüm Kra hā harēnh xwÿnhjê jarēnh

Juāw 8.18; Wam Juāw 5.6-8

³¹Nhüm Jejus arî mē kēp Ijaew nhō pahijê mā kapēr nē mē kām:

—E na pa ra tanhmā mē amā amnhî jarēnh to. Nom kop âm papxipix ixte ā amnhî jarēnh anhÿr ronhÿx ka mē inhma nē ajamaxpēr o: “Ko. Na apu âm hāmri ā mē inhmā amnhî jarēnh anē rÿ apu âm amnhî to hêx.” Anhÿr o ajamaxpēr. ³²Nom papxipix na pa hte ā amnhî jarēnh anhÿr kêt nē. Inhîpêêxà haxwÿja na hte ā ijarēnh anē. Nē âm hāmri na hte tanhmā ijarēnh to ho pa. Tîrtümja hêx kêt. ³³No mē amā pika nhō xwÿnhjê pix kapēr mar prām jakamā na ka prem finat Juāw Paxisja wÿr akwÿjê rē nhüm mē ma hwÿr mra nē ixtā hkukja nhüm mē kām tanhmā ijarēnh to. Nē hprî hā mē kām ijarē. ³⁴No mē apê pika nhō xwÿnhjaja mē ate axpēn mā tanhmā ijarēnh toja na ixpê tanhmā kute hkêt. Koja mēhō tanhmā ixto kapēr punuj to rÿ tanhmā ijarēnh mex to pa amnhî jarēnh ma nē tee ri amnhî kukamā ijamaxpēr o ixkaprî hkêt nē. Tā nom Juāw Paxis kapērja mē amā mex jakamā na pa ā mē amā harēnh anē. Ka mē ra kot tanhmā ijarēnh toja ma nē amnhî kaxyw ixkôt

ajamxpēr nē ixkôt amnhī xunhwỳ nē nhỹrmā ty nē ma mē kot amnhī xà htỳx kamā hamak tùm xàta wỳr apa hkêt nē.

³⁵—Juāw Paxis na pre te kanē hpòk mex nē mēmoj to amnhīrīt mex pyrā nē mē amā Tirtùm kapēr o amnhīrīt mex o pa. Ka prem te maripòtre kot kanē hā htu pyrā nē hwỳr akuprō nē mar o akuhē. Nom hkôt ajamxpēr tỳx kêt nē. ³⁶Na pre hprī hā mē amā ijarēnh o ri pa.

—Tā pa pam mē awỳr wrỳ nē Inhīpêêxà nhỹ hā mē akamā aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỳr o ri ixpa. Mē ate ja hā ixpumunh nē Inhīpêêxà tām kot mē awỳr inhmēnh kôt ixpumunh kaxyw.

³⁷—Nē Inhīpêêxàja määnēn ixpē Kra hā mē amā ixto amnhīrīt. Ra mē anhōpinh xà kaxwỳnh kām kot mē amā ixto amnhīrīt tā ka mē ama nē ām ama nē ixkôt ajamxpēr kêt nē. ³⁸Mē amā mē ate hkôt amnhī nhīpêx o apa hprām kêt. Mē ate kapēr mar tỳx ronhỹx ka mē ixkapēr ma nē amnhī kaxyw ixkôt ajamxpēr kurē kumrēx. Ixpē Tirtùm kot mē awỳr inhmēnh xwỳnh kēnā.

³⁹—Nē Tirtùm kapēr ā kagā htùm haxwỳja kot tanhmā ijarēnh to. Ka htem wa ixri atīr tùm nē apa ho apa hprām xāj kamā harēnh rāhā ho ri apa. Nē kot tanhmā pa ijarēnh to htā ka mē ixkapēr ma nē amnhī kaxyw ixkôt ajamxpēr kêt nē. Anē.

Ijaew nhō pahijaja kot Jejus kaga hā mē harēnh

⁴⁰Nhūm Jejus arī mē kēp Ijaew nhō pahijē mā kapēr nē mē kām:

—Nē pa na ixte Inhīpêêxà mē wa ixri ixte mē ho mē htīr tùm nē mē pa mā xwỳnh ā mē harēnh tā ka mē amnhī kaxyw ixkôt ajamxpēr kêt nē. ⁴¹Nom mē ate inhmex ā ijarēnh kêt tā ja ixpē tanhmā kute hkêt. Am Inhīpêêxà pix kot inhmex ā ijarēnhja na inhmā hprām. ⁴²Ra ixte mē apumunh mex. Mē amā

Tirtùm kīnh kêt. ⁴³Tām kot mē awỳr inhmēnh tā ka mē ixpumu nē ixkaga nē ixkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Nom koja mēhō amnhī krā hkôt mē awỳr tē nē tanhmā mē ajahkre hto ka mē ama nē hkôt amnhī nhīpêx kurē kumrēx.

⁴⁴—Am pika nhō xwỳnh pixjaja kot mē amex ā mē ajarēnhja na mē amā hprām. No Tirtùm kot amnhīm mē amex ā mē ajarēnhja mē amā hprām ā mē ate amnhī jarēnh tā mē amā ja prām kêt. Jakamā na ka htem ixkaga kumrēx. ⁴⁵⁻⁴⁶Tā nom kot paj pam nhỹrmā Tirtùm mā mē apē ixkwỳ hkêt ā mē ajarēnh kêt nē. Mo kaxyw kot pa kêt ri ā kām mē ajarēnh anē? Finat Mojes tām koja ja hā kām mē ajarē. Na ka htem tanhmā ajamxpēr to nē ajamxpēr o: “Kot paj finat Mojes kot mē inhmā tanhmā kapēr to hkôt amnhī nhīpêx o ri ixpa hāmri nē nhỹrmā Tirtùm ri itīr tùm nē inhmex nē ixpa ho ixpa.” Anhỳr o ajamxpēr nom hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Mojes na pre hte pa ijarēnh o pa. Tā mē ate kapēr kôt amnhī nhīpêx ronhỹx ka mē amnhī kaxyw ixkôt ajamxpēr nē ixkôt amnhī xunhwỳ. No mē ate ixkaga jakamā koja Mojes tām Tirtùm mā mē apē ixkwỳ hkêt ā mē ajarē. ⁴⁷Mē ate Mojes kapēr kôt amnhī nhīpêx kêt jakamā kot kaj mē määnēn ixkôt amnhī nhīpêx hkêt nē. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Ijaew nhō pahijē mā kapēr anē.

Jejus kot mē ho 5.000 nē mē kām mē ō hā harēnh

Matêwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Rukre 9.10-17

6¹⁻⁴Tā nhūm ra arīgro pē Pas ahtêp o mō. Pasja ā mē ixpē Ijaewjaja na pa htem axpēn wỳr akuprō nē hā ōwēhti hkra nyw kwỳ pa nē ī hkur o ixkrī. Amnepēm Tirtùm kot pika pē Ejit rūm mē inhīgêttjē kator kaxyw nhūm prem nojarêt nē ā hkwy hpar nē ī hkur anē. Tā

arī mē ixpê mē hkanrēhā mē htàmnhwỳ-
jaja jam ijamaxpēr pē ixkīnh kaxyw ā
amnhī nhīpêx anē. Jakamā nhūm Jejus
pār krem axà nē ma himô pē Garirej ā
rēr kaxyw ma xarmā mō nē rē. Himôja
nhīxi hō pē na Tipe nhūm hā xarmā mō
nē rē. Pa mē hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja
ma hkôt ixpa.

Hāmri nhūm pika nhō xwỳnh kwỳjaja
Jejus ma mōr kām omu hāmri nē ma gō
kape hā pikap mē inhīhkrep mra. Na pre
ra Jejus mē kamā mē à xwỳnhjê ohtô nē
akupym mē ho mex nhūm mē axte omu
hāmri nē ma mē inhīhkrep gō mỳ ri hpar
o pa.

Tā pa mē xarmā rē nē pār rūm ijapôj
nē gō mỳ ri kypê ixkrī hpa.

⁵Hāmri nhūm mē inhīhkrep mē mrrar
xwỳnhjaja mē ixwỳr hpôx o mra nhūm
Jejus amnhī wỳr mē omu nē mē inhīō
pē Firipti mā kapēr nē kām:

—Kwa Firip. Mēmoj kot puj mē pah-
wỳr mē mōr nējje mā ho anē nhūm mē
kuku? Tanhmā kot puj mē amnhī to nē
nhỹri mē kām mēmoj japrō nhūm mē
kuku? Anē.

⁶Ra tām kot tanhmā mē kām ô hto hā
amnhī pumunh mex tā ā mē hā Firipti
kamā hamak kaxyw mē hā hkukjēr
anē. ⁷Hāmri nhūm kuma nē tee ri mē
hkukamā hamaxpēr nē kām:

—Konên. Mē ohtô rax kumrēx kēnā.
Mo mē kaxyw mē pakàxpore rax? Kot pu
mē pakàxpore ho 200 nē ho mē kām mē-
moj japrōr tā nhūm mē âm ho hkryre nē
kuku nē ho ôhy htu hkêt nē. Mē ohtô rax
o mē ohtô rax kēnā. Anē.

⁸⁻⁹Hāmri nhūm mē inhīōja kuma nē
Jejus wỳr tē nē kām kapēr. Simāw Pêtre
htō Andreja hwỳr tē nē kām:

—E ota mēhō hkrata amnhī kôt ô
hkwỳ ho mō. No âm grire. Na pāwti kēp
5 nē kaxyw ô tep axkruttre. No mē ohtô
gri ā kot kêt mē hipêx pa. Anē.

¹⁰Hāmri nhūm kuma nē hkôt mē ixpa
ho mē ixpa xwỳnhjê mā kapēr nē mē
inhmā:

—Tôe. Nà hāmri. E mē kām anē kē mē
hkrī pa. Anē.

Hāmri pa mē kām anē nhūm mē pō
kamā hkrī hpa. Na prem ohtô kumrēx.
Mēmyjê pixjaja kēp 5.000. Nē kaxyw mē
hprō nē mē hkrajaja. Na prem ohtô ho
ohtô. Tā piitā hkrī pa. ¹¹⁻¹²Hāmri nhūm
Jejus mēhō hkrata pē ô pāwti jamỳ nē o
xa nē Tirtūm mā harē nē kām:

—Pa Papaj. Na ka hte mē inhmā mē
inhō ho apa. Âm kapxipix amex o amex.
Anē.

Hāmri nē mē inhmā pāwtija gō pa mē
ô ri mē hkrī xwỳnhjê mā ôr o mra nē ho
mē piitā mē hipêx pa. Pāwtija âm hkryre
htā nhūm Jejus tanhmā ho nhūm ra ohtô
rax kumrēx. Jakamā pa mē ô ri mē kām
ôr o mra nē ho mē piitā mē hipêx pa.
Nhūm Jejus hpānhā tep axkrutreta py nē
mā ho anē nē Tirtūm mā harē hāmri nē
amnhī xō ri mē inhmā kugō pa mē mā ho
anē nē. Te ho pāwti nhīpêx pyrā nē ho
mē piitā mē hipêx. Hāmri pa mē xpiitā
apku nē inhōhy htu nhūm arī mēō jakrēx
kwỳ hprā. Hāmri nhūm Jejus mē inhmā:

—E kwa mē hkôt mra nē mēō jakrēx o
akuprō kē omnu hkêt nē. Anē.

¹³Hāmri pa mē kuma nē ho akuprō
nē kawà o 12 nē ho nỳt. Pāwti hkryreja
âm kēp 5 pix tā nhūm Jejus tanhmā
ho nhūm rūnh kumrēx. Jakamā pa mē
hakrēx prār o kawà ho 12 nē ho nỳt pa.
¹⁴Hāmri nhūm mē inhīhkrep mē mōr
xwỳnhjaja amnhī jaēr pē Jejus kot mē
kām mēō ho rax ā omu nē ri axpēn mā
harēnh o:

—Kokỹỹ. Tām măn pre finat Mojesja
amnepēm mē panhīgêtjê mā harēnh o
ri pa. Tā ra mē pahwỳr wrỳ nà? ¹⁵Kwa
pu mē kām pakapēr kām paxihtỳx nē
ma akupym amnhī kôt o mō nē amnhī
kaxyw âm kē mē pahto amnhīptār o pa.
Anē.

Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mẽ kapêr ma nhūm ja kêp omnuj nê. Jakamā nhūm mẽ kêp kato nê ma hpānhā ahte nhÿri hixêt ô hwÿr tē.

Jejus kot gô krāhkā hā htēm ā harēnh

Matêwre 14.22-27; Makre 6.45-52

¹⁶Tā nhūm ra kamàtre pa mẽ Jejus kôt ri ixa ho ixa xwÿnhjaja ma akupÿm himô hwÿr mra. ¹⁷Nhūm kormā Jejus mẽ ixwÿr akupÿn htēm kêt jakamā pa mẽ tee ri kamā ama hāmri nê akupÿm pàr mā axà nê ma akupÿm Kapanāu hwÿr xarmā ixrêr o mō.

¹⁸Pu nhūm ra kôk àpêr tÿx nhūm gô xatā kànhmā harī nê axpēn wÿr mra nê axpēn tak tÿx nê. ¹⁹Pa mẽ kormā gô nhÿpôk ri mō. Nê tee ri rrēmti ho gô rēnh nhÿpêx kaprÿ nom kormā ixrêr kêt nê. Nê kormā inhmōr o ixtā 5 kirōm pix nê. Hāmri nhūm ra Jejus gô krāhkā hā hpar o mẽ ixkôt tē. Pa mẽ ixprī hā amnhī wÿr omunh mex kêt nê ixtÿx mēkarō hā hkamnhÿx nê mẽ inhmā uma htÿx kumrêx. ²⁰Tā nhūm mẽ inhmā ixkapêr nê mẽ inhmā:

—Tk. Kwa mẽ amā ma hkêt nê. Pa na pa mẽ akôt tē. Anê.

²¹Hāmri pa mẽ kapêr ma nê ixkÿnh nê. Nê amnhī wÿr pàr kre hwÿr ho api nhūm axà pa mẽ xarmā ixrêr kurê kumrêx nê pàr kre rŭm ijaôx pa.

Mẽ kot Jejus japêr mrar ā mẽ harēnh

²²Tā nhūm apkati nhūm xarpê mẽ kot Jejus wÿr mrar nhūm kot mẽ kām ô xwÿnhjaja tee ri hapêr o pa nê axpēn mǎ:

—Kwa nhÿhÿm mǎn pre we tēē? Na pre hkôt ri mẽ pa xwÿnhjaja pix mẽ ô pàr kām ma akupÿm xarmā mō nom nhūm Jejusja mẽ hkôt htēm kêt nê. Nà mǎn kormā jar nhÿhÿm ri mrar jakamā pu mẽ kormā omunh kêt nê. Anê.

²³Rôm nhūm Tipe rŭm pàr kwÿja mẽ hwÿr pôj. Jejus kot mẽ apkur xà

ho Tirtŭm wÿr nê mẽ kām ho rax xà hā pikata wÿr nhūm mōn pôj. ²⁴Hāmri nhūm mẽ amnhī wÿr omu nê tee ri pàr kām Jejus mẽ hkôt mẽ ixa ho mẽ ixa xwÿnhjê japêr hāmri nê axpēn mǎ:

—E kwa pu mẽ ma mẽ hkôt xarmā mō nê Kapanāu kamā mẽ hapêr. Anê.

Hāmri nê mẽ kām amnhī jarê nê mẽ ô pàr kwÿ hwÿr agjê nê ma mẽ hkôt xarmā mōn rê. ²⁵Hāmri nê ra mẽ ixwÿr rê nê mẽ ixkôt pôj nê mẽ ixkaêx ā Jejus pumu nê hwÿr mra nê kām:

—Pa mẽ ijahkre xwÿnh. Kwa na pa prem tee ri xarpê ajapêr hāmri nê man akôt mōn rê. Kwa tanhmā na ka pre we amnhī to nê man tēn rê? Anê.

²⁶Hāmri nhūm mẽ kām:

—Nà mēmo kaxyw na ka wem ri ijaôr o ri ixkôt apa? Am jāā mẽ ate ixkutā axàpkur nê anhôhy htu jakamā na ka mẽ axte ixkutā axàpkur pix kaxyw ijaôr o ri apa. No ixte ā mẽ amā amnhī nhÿpêx anhÿr ā ixpumu nê ixpê Tirtŭm Kra hā ixkôt ajamaxpêr kêt nê. Kwa mẽ ixpê Kra hā inhmā ajamaxpêr tÿx nê kêt wehe. Anê.

Jejus te kêp kaxkwa rŭm mẽ paxàpkur xà maati pyrāk ā kot amnhī jarēnh

²⁷Nhūm Jejus arī hwÿr mẽ mrar xwÿnhjê mǎ kapêr nê mẽ kām:

—Kwa kêr ka mẽ ri axàpkur xà pix kukamā ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. Na htem mẽ apkur xà kukwak ri Tirtŭm mẽ wa ixri htÿr tŭm nê pa ho pa hkêt nê. No kot kaj mẽ amnhī kaxyw pa ixkôt ajamaxpêr nê ixkôt amnhī xunhwÿ. Hā kot kaj mẽ ixkukwak ri nhÿrmā atÿr tŭm nê wa ixri amex nê apa ho apa. Te ixpê mẽ kot mẽ apkur xà hkur nê ÿ hā htÿr tŭm nê pa ho pa xwÿnh pyrāk. Ja kaxyw na pre Inhÿpêêxà Tirtŭm mẽ awÿr papxipix inhmē pa mẽ awÿr wrÿ. Anê.

²⁸Hāmri nhūm mẽ kuma nê kām:

—Kwa tanhmā kot paj wem amnhī nhīpêx to nhūm Tīrtūm hā mẽ ixpumu nē mẽ ixto mex nē? Anē.

²⁹Hāmri nhūm mẽ kuma nē axte mẽ kām amnhī jarē nē mẽ kām:

—Nà kot kaj mẽ amnhī kaxyw pa Tīrtūm kot mẽ awȳr inhmēnh xw̄ynh kōt ajamaxpēr hāmri nhūm ixtā mẽ apumu nē tanhmā mẽ akrā hto ka mẽ ajamakētcati nē axāmnhīx akīnh nē tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri apa. Anē.

³⁰Hāmri nhūm mẽ kuma nē kām:

—Tōe. Kwa axte mẽ inhmā aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt ō ho anē. Pa mẽ ja hā apumu nē amnhī kaxyw akōt ijamaxpēr kurē kumrēx. E mẽmoj kot ka mẽ inhmā ho anē? Kwa tokyx mẽ inhmā axte mẽmoj tanhmā ho pa mẽ omu. ³¹Amnepēm finat Mojes pyrā kot kapōt ā mẽ panhīgētjē ho pa ri na pre hte apkati mẽ mẽ kām mẽō mẽ kot kām “manā” anh̄ȳr xw̄ynhta gō nhūm pre htem hkur o pa. Tīrtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Na pre kaxkwa rūm mẽ hw̄ȳr mẽ apkur xà rē nhūm mẽ hkur o pa.

Anh̄ȳr o kot harēnh. Tā kot kaj Mojes nē apkati mẽ mẽ inhmā mẽ inhō ho ri apa pa mẽ ja hā apumu nē rī kormā amnhī kaxyw akōt ijamaxpēr japēr. Anē.

³²Hāmri nhūm mẽ kām:

—Xà Mojes na pre hte mẽ kām kaxkwa rūm mẽ apkur xà rēnh o pa? Nà tām kêt. Inhīpêêxà na pre hte mẽ hw̄ȳr kurē nhūm mẽ hkawrà nē kuku nē kukwak ri hihtȳx nē htīr nē pa. Tā nhūm ra mẽ awȳr hpānhā pa ixpē Kra hā inhmē. Kwa mẽ ixkapēr ma nē amnhī krām haxàr t̄yx nē. ³³Na pre Tīrtūm inhīpêx o te amnepēm kot mẽ hw̄ȳr kaxkwa rūm mẽ apkur xà rēnhhta pyrā nē amnē pika hw̄ȳr inhmē. Jakamā te ixpē kaxkwa rūm mẽ apkur xà maati wrȳk xw̄ynhta pyrāk. Mē ate amnhī kaxyw ixkōt ajamaxpēr nē ixkōt amnhī xunhw̄ȳr hāmri nē ixkuk-

wak ri wa ixri atīr tūm nē apa ho apa kaxyw. Anē.

³⁴Nhūm pre ā Jejus mẽ kām amnhī jarēnh anē nhūm mẽ kuma nom hprī hā mar mex kêt nē. Ām ht̄yx ho axtem mẽ apkur xà mex pix ā harēnh ā hkamnhīx nē kām:

—Kwa tō mẽ inhmā mẽ apkur xà maatita kw̄ȳ gō pa mẽ apkati mẽ hkur o ri ixpa. Anē.

³⁵Hāmri nhūm mẽ kuma nē amnhī tā mẽ kām:

—Nà mẽ apkur xà kumrēxja ām paa. Te ixpē mẽ apkur xà maati pyrāk. Jakamā kot kaj mẽ atō amnhī kaxyw ixkōt ajamaxpēr nē ixkōt amnhī nhīpêx o apa hā kot kaj mẽ akīnh nē apa. Te ra axàpkur nē anhōhȳ htu nē akīnh o ri apa pyrāk. Jao amnhī tā ixpumu nē akīnh nē ajamakētcati nē ri apa.

³⁶—Ra mẽ ate ixpumunh mex tā kormā amnhī kaxyw ixkōt ajamaxpēr kêt nē. Kwa mẽ ixkapēr ma nē amnhī krām haxàr t̄yx nē. ³⁷Tīrtūm kot inhmā mẽ ōr mā xw̄ynhjaja koja mẽ ixpumu nē amnhī kaxyw ixkōt hamaxpēr mex kurē kumrēx. Ā mẽ kot amnhī nhīpêx anh̄ȳr xw̄ynhjaja kot paj aa amnhī nē mẽ hanor kêt nē.

³⁸—Nē ixte amnhī krā hkōt kaxkwa rūm ixwrȳk nē inhmā hprām xà hkōt tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa kaxyw na pa pre ixwrȳk kêt nē. Inhīpêêxà kot mẽ awȳr inhmēnh jakamā kām hprām xà hkōt pix mā na pa hte tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa.

³⁹—Tā mo na hte Inhīpêêxà kām hprām? Nà kot inhmā mẽ ōr mā xw̄ynh piitā nh̄ȳrmā wa ixkuri htīr tūm nē mex nē pa ho paja na kām hprām. Jakamā nh̄ȳrmā akup̄ȳm mẽ htīr ā arīgrota ā ixte akup̄ȳm mẽ ho htīr nhūm ixte ām pixire nē ho ixpikunor kêtja na kām hprām.

⁴⁰—Tā kot ka mẽ atō ixpē Tīrtūm Kra hā ixpumu nē amnhī kaxyw ixkōt ajamaxpēr nē ixkōt amnhī xām. Hā kot kaj

nhÿrmā atyk tā pa akupÿm mē atÿr xà hā arĭgrota ā akupÿm ato atÿr ka wa ixkuri atÿr tÿm nē amex nē apa ho apa. Ja na Inhĭpēêxàja kām hprām. Anē.

Nhÿm pre ā Jejus mē kām amnhĭ jarēnh anē. ⁴¹Hāmri nhÿm Ijaew nhō pahijaja mē kuri mar o kuhē nē tee ri kēp kaxkwa rÿm mē apkur xà maati pyrāk ā amnhĭ jarēnh ma nhÿm ja mē kām mex kēt nhÿm mē kamā gryk nē. ⁴²Jakamā axpēn mā ri harēnh o:

—Tk. Kwa mo na ri ā amnhĭ jarēnh anē? Kēp mē panhĭō kēnā kot kēt ri kēp kaxkwa nhō xwÿnh ā amnhĭ jarē. Kēp Juje mē Marir wa hkra na. Mē pahte katorxà mē hipēêxà wa omunh mex kēnā kot kēt axtem nē kēp kaxkwa nhō xwÿnh ā amnhĭ jarē. Anē.

⁴³Hāmri nhÿm amnhĭ tā mē kuma nē mē kām:

—Kwa mē ā ijarēnh anhÿr kēt nē. ⁴⁴Koja Inhĭpēêxà kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhhta tanhmā mē hkrā hto nhÿm mē rĭ kormā amnhĭ tā ja hā ixpumu nē amnhĭ kaxyw ixkōt hamaxpēr. Tā ā mē kot amnhĭ nhĭpēx anhÿr xwÿnhjaja koja mē nhÿrmā htyk tā pa akupÿm mē ho mē htĭr nhÿm mē wa ixri htĭr tÿm nē mex kumrēx nē pa ho pa.

⁴⁵—Amnepēm Tĭrtÿm kapēr jarēnh o mē pa xwÿnhjaja na prem ā ja jarēnh anhÿr o:

Koja Tĭrtÿm mē hkrā kaxwÿnh kām tanhmā mē kām kapēr o amnhĭrĭt to ho pa.

Anhÿr o harēnh. Jakamā mē kot Tĭrtÿm kapēr mar nē hkōt amnhĭ nhĭpēx xwÿnhjaja koja mē määnēn amnhĭ kaxyw pa ixkōt hamaxpēr nē ixkōt ri amnhĭ nhĭpēx o pa.

⁴⁶—Nē mē apē pika nhō xwÿnhjē hō aa mē ate ixkĭnhā ano ho Inhĭpēêxà pumunh kēt. Ām papxipix na ixte omunh. Kurÿm na pa pre mē awÿr wrÿ. ⁴⁷Tā kot ka mē atō amnhĭ kaxyw ixkōt ajamaxpēr. Hā kot kaj nhÿrmā wa

ixkuri atÿr tÿm nē amex nē apa ho apa. Kwa mē jam ajamaxpēr tÿx nē.

⁴⁸—Nē ixpē mē axāpkurxà maati jakamā pa na ixpē akupÿm mē ho mē htĭr xwÿnh. ⁴⁹Amnepēm mē panhĭgēt-jaja kormā kapōt ā mē pa ri mē kot “manā” anhÿr xwÿnhhta kur o ri pata ā na prem kukwak ri htĭr tÿm nē pa ho pa hkēt nē. Na prem ri pa nē gaa nē rĭ hpigēt nē htyk pa. ⁵⁰Axtem kaxkwa rÿm mē apkur xà maati jarēnh xwÿnhhta pix kukwak ri na htem nhÿrmā htyk tā akupÿm htĭr nē wa ixri htĭr tÿm nē mex nē pa ho pa. ⁵¹Ām paa. Pa na htem inhĭ hkwy hkrē hāmri nē wa ixri htĭr tÿm nē mex nē pa ho pa. Na pa pre ra amnhĭ grōnh kōt mē awÿr wrÿ. Jakamā ka mē atō inhĭ hkwy hkrē hāmri nē nhÿrmā atyk tā pa akupÿm ato atÿr ka Tĭrtÿm mē wa ixri atÿr tÿm nē amex nē apa ho apa. Anē.

⁵²Nhÿm pre ā Jejus Ijaew mā amnhĭ jarēnh anē. No ām mē kām amnhĭ tā kuxi nē amnhĭ jarē. Jakamā nhÿm mē tee ri kuma hāmri nē tanhmā hā axpēn mā kapēr to. Mē kot hprĭ hā mar kēt nē ām mē kot ĩ hkwy hkrērja pix jarēnh mar jakamā tee ri hamaxpēr nē axpēn mā:

—Kwa tanhmā kot kēt we amnhĭ to nē mē pamā amnhĭ nhĭ hkwy gō pu mē kuku? Anē.

⁵³⁻⁵⁴Hāmri nhÿm amnhĭ tā mē kuma nē mē kām:

—Nā mē kot inhĭ hkwy hkrēr nē ixkamrō hkwy ho hkōm xwÿnh pixjaja koja mē nhÿrmā Tĭrtÿm mē wa ixri htĭr tÿm nē pa ho pa. Ixte akupÿm mē ho mē htĭr xà hā arĭgrota ā kot paj mē ho mē htĭr nhÿm mē wa ixri htĭr tÿm nē mex nē pa ho pa. No kot kaj mē inhĭ hkwy hkrēr kēt nē ixkamrō hkwy ho akōm kēt hāmri nē wa ixri atÿr tÿm nē amex nē apa ho apa hkēt nē. Kwa mē jam ajamaxpēr tÿx rāhā nē. ⁵⁵Kēt inhĭja kēp mē apkur xà maati na. Nē ixkamrōja kēp mē hkōm xà maati na. Jakamā na htem inhĭ hkwy hkrē nē ixkamrō hkwy ho ixkō nē ra kēp

wa ixri mē htīr tūm nē mē pa ho mē pa mā xwŷnh. ⁵⁶ Jakamā kot ka mē atō inhī hkwy hkrē nē ixkamrō hkwy ho ixkō. Hāmri pa amnhī tā apumu nē akarō mā axà ka te apē pa pyrāk o amnhī nhīpēx o apa. ⁵⁷ Inhīpēêxà kot mē awŷr inhmēnh xwŷnhhta kukwak ri na pa hte ixtīr tūm nē ixpa ho ixpa. Tā ja pyrā nē kot kaj mē inhī hkwy hkrē hāmri nē ixkukwak ri wa ixri atīr tūm nē apa ho apa mā xwŷnh.

⁵⁸ —Jakamā na pa ā mē amā ixpē kaxkwa rūm mē axàpkur xà maati hā amnhī jarēnh anē. Annepēm mē panhīgētjaja na pre htem kapôt ā mēōta kur o pa hāmri nē gaa nē hpigēt nē htyk pa. No kêt pa koja mē inhī hkwy hkrē hāmri nē mē kurom wa ixri htīr tūm nē mex nē pa ho pa. Anē.

⁵⁹ Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī jarēnh anē. Kormā Kapanau kamā Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā ā mē ahkre anhŷr o xa.

Mē ohtō nē mē kot Jejus kaga hā mē harēnh

Sikūn Korīt 3.6; Sikūn Pêtre 3.16

⁶⁰ Hāmri nhūm mē kot Jejus kôt mar o mē pa xwŷnhjaja ohtō nē ā kapēr anhŷrja ma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē hā xapēn mā:

—Tk. Kwa pēr kapērja ām ri kati. Mēhō koja we kuma nē hkôt hamaxpēr nē hkamrō nē ī kur o ri hkôt pa? Nà mē piitā mē kām ja mexti hā. Anē.

⁶¹ Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Kwa xà ixkapērja mē apē omnuj? ⁶² Nà kot paj nhŷrmā ma akupŷm kaxkwa hwŷr api. Ixpē Tīrtūm kot mē akaxyw ixām xwŷnh ā ma akupŷm hwŷr api. Hāmri ka mē ā ixte amnhī nhīpēx anhŷr ā ixpumu nē rī kormā ixkôt amnhī xunhwŷr japēr. ⁶³ Na htem mēmoj kur kukwak ri kēp Tīrtūm mē wa ixri htīr tūm nē pa ho pa xwŷnh kêt nē. Rŷ amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhīpēx to ho kēp

wa ixri htīr tūm nē pa ho pa mā xwŷnh kêt nē. Tīrtūm mē wa Ixkarō tām na hte mē hkarō mā agjē nē mē ho Tīrtūm wa ixkuri mē htīr tūm nē mē pa ho mē pa mā xwŷnh. Tā ŷ hā na pa ā mē amā ixkapēr anē. Nom mē amā amnhī tā kuxi nē amnhī jarē. Tā kot kaj mē ixkapēr ma nē ixkôt amnhī nhīpēx. Hā kot kaj mē nhŷrmā wa ixri atīr tūm nē amex nē apa ho apa. ⁶⁴⁻⁶⁵ No mē akwŷjaja na ka mē ixkapēr ma nē ām ama nē ixkôt ajamaxpēr kêt nē. Jakamā na pa ā mē amā ixkapēr anē nē mē amā: “Koja Inhīpēêxàja tanhmā mē akrā hto ka mē rī kormā amnhī tā ixpumu nē amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr.” Anhŷr o mē amā ixkapēr. Anē.

Nhūm ā Jejus mē kām kapēr anē. Ra kot mē hkukamā mē omunh mex. Ra kot amnhī kaxyw mē kot hkôt hamaxpēr mā xwŷnhjē pumunh nē määnēn mē kamā kot mēō pahi nhīhkram haxàr mā xwŷnhja nhūm määnēn ra kot amnhī kukamā omunh mex. Jakamā nhūm ā mē kām kapēr anē. ⁶⁶ Hāmri nhūm mē kot hkôt kapēr mar o mē pa xwŷnh kwŷjaja tee ri kuma hāmri nē hkaga nē axte hkôt pa hkêt nē. ⁶⁷ Hāmri nhūm tee ri mē kot hkaga nē ma mē mrar ā mē omu nē mē ixpē hkôt ixpa ho ixpa xwŷnh pē 12jē mā kapēr nē mē inhmā:

—Pa? No mē kajaja. Xà kot kaj mē urāk nē ixkaga nē ma akupŷm mra nà? Anē.

⁶⁸ Hāmri nhūm Simāw Pêtre kām:

—Nà kot paj mē akaga hkêt nē. Kapxipix na htem amnhī kaxyw akôt hamaxpēr jao kēp Tīrtūm mē war akuri htīr tūm nē pa ho pa mā xwŷnh. ⁶⁹ Ka na pre Tīrtūm mē ixwŷr amē. Jakamā na pa mē amnhī kaxyw akôt ijamaxpēr o ri ixpa. Nà kot paj mē aa akaga hkêt nē. Anē.

⁷⁰ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nà ixte amnhī kaxyw mē apē 12jē rēnh tā na ka mē atō akwŷjē hkīnhā axtem nē Satanasti hkôt amnhī xām. Anē.

⁷¹ Nhūm pre ā finat Jut Kariot kot mē inhō pahijê nhīhkram haxàrja kukamā mē inhmā harēnh anē. Mē inhī ō na pre. Nē kēp Simāw Kariot kra na pre. Tā ra kot mē ihkram haxàr kaxyw nhūm Jejus kot amnhī kukamā omunh jakamā ā mē inhmā harēnh anē.

Jejus tōjaja kot mē hkīnh wỳr amnhī kōt hwỳr ā mē harēnh

Matêwre 10.36, 13.57-58

7 Tā nhūm Jejus arī Garirej kamā ri pa nē kormā akupým Jutej wỳr mōr kêt nē. Jutej kamā Ijaew nhō pahijaja ra kot hā àmnēnh nhūm mē kot hpir ā harēnh jakamā nhūm mē umaj kormā hwỳr mōr kêt nē.

²Tā mē ixpê Ijaew mē ixte ixkre hkryre nhīpêx nē hā ixkīnh ā arīgroja ra ahtêp o mō. Mē ixkīnhhta ā na pa pre htem xpiitā Jutej wỳr xepēn wỳr akuprō nē ahpỳnhā ri amnhīm ixkre hkryre nhīpêx nē kamā ixkrī. ³Jakamā nhūm Jejus tōjaja hwỳr mra nē kām nojarêt nē amnhī kōt kuwỳ nē kām:

—E kwa tokyx pu mē pahkwỳjê hkôt. Ka mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỳr o ri mē hkôt apa kê mē kām akapêr mar prām xwỳnhjaja ja hā apumu. ⁴Na ka hte jar te apimxur pyrāk o amnhī nhīpêx. E kwa tokyx ma pu mē hkôt. Anē.

⁵Katorxà hkôt mē kēp Jejus tō htā kormā amnhī kaxyw hkôt hamaxpêr kêt jakamā na prem ā kām kapêr anē.

⁶Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kormā. Kormā ixte mē kām amnhī to amnhīrīt xà hā arīgro kormā kator kêt. Jakamā kot ka mē amā mē hkôt amrar prām nē māmri ma mē hkôt mra. ⁷Koja mē apumu nē kām mē akurê hkêt nē. Nē mē akamā gryk kêt ka mē ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho mē hkôt apa. No pa kot paj mē hwỳr mō nē mē kām mē kot amnhī tomnuj o pa hā mē harēnh o ri mē hkôt ixpa nhūm mē tee ri amnhī tā

inhma nē ixkamā gryk nē. ⁸Jakamā mē māmri ma mē hkôt mō. Kot paj kormā. Kormā ixte mē kām amnhī to amnhīrīt xà hā arīgroja kormā kator kêt.

⁹Anē nhūm mē tee ri kuma hāmri nē kure nē ma mē hkwỳjê hkôt Jutej wỳr mō. Nhūm Jejus kormā Garirej kamā ri pa hā apkati grêre. ¹⁰Hāmri nē kormā ma hapu hā mē hkôt mō. Pa mē hkôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt ixpa.

Mē kot ahpỳnhā tanhmā Jejus jarēnh to hā mē harēnh

Juāw 7.37-44, 9.22, 10.19-21, 12.42-43

¹¹Rôm nhūm ra mē ixpê Ijaew nhō pahijaja mē hkīnhja kamā mē pikuprōnh xwỳnhjê kaêx ā Jejus japêr o ri mra. Nē hā xepēn kukjêr o mra nē xepēn mē:

—Kwa nok? Nhỳri măn we? Anē.

¹²Nhūm Ijaew piitā tanhmā xepēn mē Jejus jarēnh to ho pa. Nē kamā mē hk-wỳjaja harēnh o:

—Nà kot amnhī to mex o pa xwỳnh na.

Anhỳr o harēnh o pa. Nē kamā mē hk-wỳjaja axtem nē harê nē harēnh o:

—Tk. Kot mē no kupyrr o pa xwỳnh kênā. Anē.

¹³Nom mē ō pahi pymaj mē piitā mē nom tanhmā harēnh to hkêt nē. Âm xepēn mē pix mē tanhmā harēnh to ho pa.

Jejus kot mē hkīnh xwỳnhjê jahkre hā harēnh

Makre 3.22; Juāw 5.16

¹⁴Tā pa mē mē hwỳr pōj. Jejus mē pa mē hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja mē hwỳr pōj. Kormā mē hkīnhja hapêx kêt ri. Hāmri pa mē Jejus kōt Tirtūm mē amnhī jarēnh xà hā ixkreja wỳr mra nē agjê nhūm Jejus mē ahkre ho nhỳ. ¹⁵Hāmri nhūm mē inhō pahijaja tee ri kot tanhmā mē ahkre hto hā kuma nē hā xepēn kukja nē xepēn mē:

—Kwa mē pahkīnhā kot Tirtūm kapêr o istuda hkêt tā ā mē ahkre anē. Anē.

¹⁶Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Nà na pa hte amnhī krā hkôt tanhmā ri mē ajahkre hto hkêt nē. Ām kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhhta nhÿ hā na pa hte ā mē ajahkre anhÿr o ri mē akôt ixpa. ¹⁷Tā kot kaj mē amā Tirtūm kām hprām xà hkôt amnhī nhīpêx prām hā kot kaj mē ixte ŷ hā ixkapēr ā xpumunh kurē kumrêx. ¹⁸Amnhī krā hkôt mē kām kapēr o ri mē pa xwÿnhjaja na htem mē kot mē mar nē mē hā hpijaam pix kaxyw tanhmā mē kām kapēr to ho ri pa. No kêt pa na mē ate ixkapēr mar nē kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhhta ā apijaam pix kaxyw na pa hte tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri ixpa. Jakamā ām hāmri na pa hte mē amā ixkapēr o ri ixpa.

¹⁹—Finat Mojes na pre mē panhīgêt-jaja kot tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa nhūm Tirtūm kot mē kām hā karō jarēnh o ri mē hkôt pa htā ka mē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Tā ixte hkôt amnhī nhīpêx kêt ā ixto axêx nē mē ate ixpīr kaxyw ixtā amnhī jarēnh ri apa. Anē.

²⁰Hāmri nhūm mē ā Jejus kot mē kām kapēr anhÿrja ma nē hêx rom kām:

—Kwa mē ixtō na pa apīr mā ka ri ā mē ijarēnh anē? Amrakati kēnā. Kwa mān ka akrā axpā nà? Hā na ka ā ri akapēr anē. Anē.

²¹Hāmri nhūm mē kām:

—Nà ixte mē pahkôt xà hā arīgro hā akupÿm mēhō myta ho mex jakamā na ka prem ja hā ixpumu nhūm ja mē apē omnuj nē. Nē te ixte mē pahkôt xà hā arīgro hā ixpijaam kêt xwÿnh pyrāk ā ijarē. ²²Nom na ka htem ixpyrā nē mē panhō arīgromnu hā mēmoj tā axapēnh o ri apa. E pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma. Na pre finat Mojes mē pamā mē pahte mē pahkra myre pē my kwrÿt kà jakār ā mē pamā karō. Kukamā higêtjaja kot kām ja hā karō xà hkôt. Jakamā na htem mē hkra myre hapōj nē hā semān pyxi nē hapêx nhūm mē kēp mēmy hk-

wrÿt kà jakà. ²³Mē pahkôt xà hā arīgro hā hō kator tātā nhūm mē hā semān pyxi nē mē panhō arīgromnu hō hā kēp my kwrÿt kà hkwy krāhta. Mojes kot Tirtūm nhÿ hā ja hā mē pamā karō xà hkôt. Jao mē panhō arīgromnu hā apē. Tā pa pre mē apyrā nē arīgromnu hā ixapēnh pē akupÿm mēhō myta ho mex ka mē ja hā ixpumu nē axtem nē ixtÿx ri ixte amnhī nhīpêx o ixpa xwÿnh ā ijarē nē mē ate ixpīr kaxyw ā amnhī jarē. ²⁴Kwa mē amnhī krā hkôt tanhmā mē harēnh to ho ri apa hkêt nē. Ām mē kot tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa hā mē omu nē ajamaxpēr o: “Kwa xà we Tirtūm kām ja mex nà?” Anhÿr o mān kêt mē ajamaxpēr nē rī kormā tanhmā mē harēnh to. Anē.

²⁵Hāmri nhūm Jerujarē nhō xwÿnh kwÿjaja ja hā kuma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. Hāmri nē hā axpēn kukja nē axpēn mā:

—Kwa xà tām na mē panhō pahijaja mē kot hpīr kaxyw hā amÿnê? ²⁶Ota jar mē pakamā ri pa htā nhūm mē ām omu nē kām tanhmā nē hkêt nē. Mān mē ām hāmri kēp Kris ā hkamnhix jakamā kapēr ma nē ām kuma nē kēp Kris ā tanhmā ho hkêt nē. Anē.

²⁷Hāmri nhūm mēhōja kuma nē kām:

—Tk. Nà kēp Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnhre hā. Kēp Najare nhō xwÿnh kēnā. Mē pahte hipêxà mē katorxà wa omunh mex. No kêt Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh mā xwÿnhhta koja xep mē pahwÿr kato pu mē nhÿhÿnh htem xà hkôt omunh kêt nē. Anē.

²⁸Rôm nhūm Jejus arī Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja kamā mē ahkre ho nhÿ. Jakamā mē kot axpēn mā harēnh ā amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Xà mē ate aprī hā ixpumunh nē nhÿhÿnh ixtēm xà hkôt ixpumunh? Nà mē ate ja hā ixpumunh kêt. Na pa pre amnhī hkrā hkôt mē awÿr inhmōr kêt nē. Na pre mēhō mē awÿr inhmē. Nom kot

mē awÿr inhmēnh xwÿnhja kormā mē ate omunh kêt. ²⁹ Ām papxipix na ixte omunh. Kurūm ixwÿrk xwÿnh na pa. Kot mē awÿr inhmēnh nhūm kurūm ixwÿrk jakamā ixte ixprī hā omunh par. Anē.

³⁰ Hāmri nhūm mē hkwyjaja tee ri ā kot amnhī jarēnh anhÿrja ma nē ri axpēn mā harēnh o:

—Kwa Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh ā kot amnhī to hēx kēnā. E kwa pu mē ā kot amnhī to hēx anhÿr ja ā unē nē haxà nà?

Anhÿr o axpēn mā hā amÿnē. Nom kormā mē kot unēnh nē haxàr xà hā arġroja kormā kator kêt jakamā nhūm Tirtūmja nē mē omunh mex nē nhūm mē ām kām unēnh prām kapÿr. ³¹ No nhūm mē hkwyjaja mē kurom kuma nē kēp Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwÿnh ā omunh kurē kumrēx nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr. Hāmri nē axpēn mā harēnh o:

—Kwa mǎn kēp Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh mā xwÿnhhta mǎn nà? Mē pahtō kot pu urāk nē aa mē kām mē kot mē-moj pumunh kêt o anhÿr rax o ri papa? Amrakati kumrēx. Nà pēr tām kēnā. Anē.

Pōristi hkwy kot Jejus pynēnh kaxyw ā mē harēnh

³² Nhūm prem ā axpēn mā Jejus jarēnh anhÿr o kuhē hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja hā mē kuma. Hāmri nē patre krāhtūmjē mē mē ma Jejus wÿr mēō pōristi hkwy rē nē mē kām:

—E mē ma Jejus wÿr mra nē unē nē man akupÿn o tē. Anē.

³³ Hāmri nhūm mē kuma nē ma hwÿr mra nē omu nom tokyx unēnh kêt nē. Kormā kapēr ā mar o kuhē. Nhūm Jejus arī mē kām kapēr o xa nē mē kām:

—Nà kot paj jar mē akôt ri ixpa hā mytwÿr grēre hāmri nē ma akupÿm kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhhta wÿr api. ³⁴ Ka mē tee ri jar ijapēr o ri apa nom nhÿri ixpumunh kêt nē. Nē ma inhmōr

xàta wÿr kot kaj mē atō ma ixkôt amōr kêt nē. Anē.

³⁵ Hāmri nhūm mē tee ri ā kot amnhī jarēnh anhÿrja ma nē axpēn mā:

—Kwa nhÿhÿm koja we ma mō pu mē hkôt papa hkêt nē? Mǎn mē pahkwÿjaja kot Gresjē kamā mē pa xwÿnhjē hwÿr koja ma mō nē hpānhā mē hkôt mē ahkre ho pa nà? Hā na ā mē pamā amnhī jarēnh anē? ³⁶ Mo na ri mē pahte tee ri hapēr o papa hā mē pajarē nē mē pahte hkôt pamrar kêt ā mē pajarē? Anē.

Tirtūm Karō te kēp gō nyw pyrāk ā harēnh

Juāw 4.13-14; Apokarip 22.1, 22.17

³⁷ Tā nhūm ra mē hkĭnhja hapēx kaxyw hitep xà hā arġro maatija kato. Jakamā nhūm Jejus kànhmā xa nē kÿxpē mē hpikuprōnh xwÿnhjē mā kapēr nē mē kām:

—E te mē amā kōr o apa pyrāk xwÿnhjaja. Mē amnē ixwÿr akuprō. Kot kaj mē amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr pa tanhmā mē ato ka mē apē Tirtūm mē wa ixri atūr tūm nē apa ho apa mā xwÿnh.

³⁸ —Kot kaj mē ja hā amnhī pumu hāmri nē ma mē kām ixkapēr jarēnh o ri mē hkôt apa. Te mē kām kōr nhūm mē ate mē kām gō hkwy nhūm mē kot ho hkōm pyrāk o mē hipēx o ri mē hkôt apa. Hāmri nhūm mē ama nē mē apyrà nē amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr. Pa ixte tanhmā mē atoja pyrā nē tanhmā mē ho nhūm mē apyrà nē kēp wa ixri htūr tūm nē pa ho pa mā xwÿnh. Anē.

³⁹ Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. No ām hā kuxi nē mē kām kapēr nē hprī hā harēnh kêt nē. Tirtūm Karō kot nhÿrmā mē kot amnhī kaxyw Jejus mā hamaxpēr xwÿnhjē karō mā gjēxja nhūm ā mē kām hā kuxi nē harēnh anē. No kormā akupÿm kaxkwa hwÿr àpir nē mex o mex nē hkrī hkêt jakamā kormā mē hwÿr Karō rēnh kêt nē.

**Mē kot ahpÿnhã tanhmã
Jejus jarēnh to hã mē harēnh**

Juāw 7.11-13, 7.25, 10.19-21

⁴⁰Hāmri nhūm mē kot Jejus mar o hkrī xwÿnhjaja ā kapēr anhÿrja ā kuma nē ahpÿnhã tanhmã harēnh to nē harēnh o:

—Kwa finat Mojes pyrã nē kēp Tirtūm nhÿ hã kapēr jarēnh o pa xwÿnh na nã? Anē.

⁴¹Nhūm kamã mē hkwyjaja mē kãm:

—Nã Tirtūm kot mē pakaxyw ãm xwÿnhhta na. Anē.

Nhūm kamã mē hkwyjaja ja hã mē kuma nē mē kãm:

—Tk. Nã kēp Garirej nhõ xwÿnh kēnã kot kēt Tirtūm mē pakaxyw ãm. ⁴²Tirtūm kapēr ā kagã htūm kot kēp Garirej nhõ xwÿnh ā harēnh kēt. Kēp Pahi Tawi hkanrēhã hkagrõt nyw jakamã koja urāk nē Jutej kamã krī pē Perēj kamã kato. Jao koja urāk nē kēp Jutej nhõ xwÿnh.

Anhÿr o ri axpēn mã harē. Mē kot htÿx Jejus pika pē Garirej kamã kator ā hkamnhix jakamã ā axpēn mã harēnh anē. Nom pika pē Jutej kamã na pre kato. Krī pē Perēj kamã. Tã no nhūm mē hkwyjaja ja hã mar kēt jakamã kēp Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnh kēt ā hkamnhix.

⁴³Jakamã nhūm mē ā ahpÿnhã axpēn mã harēnh anē. ⁴⁴Nhūm mē hkwyjaja ra kot unēnh kaxyw tã tokyx unēnh kēt nē.

**Pōristi kot Jejus
pynēnh kēt ā mē harēnh**

Matēwre 7.28-29

⁴⁵Tã nhūm patre nhõ pōristijaja. Mē kot Jejus pynēnh mã hwÿr mrar tã hāmri ā kapēr anhÿrja ā kuma nē tee ri hamaxpēr nē unēnh kēt nē. Nē awjanã nē ahte ÿ kamã ma akupÿm patre krãhtūmjē mē Parijew nhõ xwÿnhjē hwÿr mra. Hāmri nhūm mē omu nē mē kãm:

—Pa nok? Tanhmã na ka mē amnhī to nē unēnh nē ho amōr kēt nē? Anē.

⁴⁶Hāmri nhūm mē kãm:

—Nã na pa mē unēnh kēt nē. Kapēr mex kēnã. Te kot mē pakapēr pyrāk kēt jakamã pa mē tee ri kapēr ā kuma nē unēnh kēt nē. Anē.

⁴⁷Hāmri nhūm Parijew nhõ xwÿnhjaja mē kuma nē mē kãm:

—Tk. Kwa mãn ka mē ra mē urāk nē tanhmã kot amnhī to hēx toja ma nē hkōt ajamaxpēr nã? ⁴⁸Mē ixpē Parijew nhõ xwÿnhjaja nē mē panhõ pahijaja na pa htem hkōt ijamaxpēr kēt nē. ⁴⁹No kēt mē kot mar nē hkōt hamaxpēr xwÿnhhtijaja na htem mē ixkīnhã finat Mojes kapēr mar kēt nē. ãm Jejus kapēr pix na htem kuma nē hkōt hamaxpēr. Mÿrapē koja Tirtūm tanhmã mē homnuj tÿx to nhūm mē rī amnhī pumu. Anē.

**Nikotē kot Jejus xyr
pē kapēr ā harēnh**

Juāw 3.1-21

⁵⁰Hāmri nhūm Nikotēja mē mar o xa. Mē urāk nē kēp Parijew nhõ xwÿnh tã na pre ra kamãt õ hã Jejus wÿr tē nē kãm kapēr. Jakamã tee ri hã mē kapēr ma hāmri nē yr pē mē kãm kapēr nē mē kãm:

⁵¹—Tk. Kwa kormã mē pahte pahpři hã kapēr mar nē tanhmã kot amnhī nhīpēx to hã omunhre hã. Na pre finat Mojesja Tirtūm nhÿ hã mē panhīgētjē mã ja jarēnh o:

Kēr ka mē aprī hã mē kapēr ā mē ama nē mē kot amnhī nhīpēx ā mē omu nē rī kormã tanhmã mē harēnh to.

Anhÿr tã ka mē kormã aprī hã Jejus kot amnhī nhīpēx ā omunh kēt tã ra kot amnhī tomnuj xwÿnh ā harē. Anē.

⁵²Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kãm:

—Tk. Kwa xã we urāk nē apē Garirej nhõ xwÿnh hã na ka ā yr pē akapēr anē? Xã Tirtūm kapēr ā kagã htūm kot Garirej nhõ xwÿnhjē hõ kēp ÿ hã kapēr jarēnh

o pa xwÿnh ā harēnh? Nā ā kot harēnh anhÿr kēt. Anē.

⁵³Nhūm mē ā Nikotē mā kapēr anē hāmri nē anhrà nē Tirtūm nhōrkwÿ rūm hapōj nē ma akupÿm ōrkwÿ hwÿr āhkurē ho mra.

Mēhō ni kot nhām mē mjēn o amnhīkati hā harēnh

Xiakre 2.10-13

8Tā nhūm Jejus Tirtūm nhōrkwÿ kamā mē ahkre hpa hāmri nē kato nē ma hixēt prēk pē Oriwēhti hwÿr tē. Hāmri nē hā api nē nhÿri nō nē ra gōr.

²Tā nhūm apkati nē myt kator o mōr mē nhūm kànhmā nhÿ nē akupÿm wrÿ nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre hwÿr tē. No ām kormā ixkre pu hā kahē hkre kamā nhÿ. Nhūm krī nhō xwÿnhjaja omu nē hā htu rax nē nhūm tanhmā mē ahkre hto ho nhÿ. ³Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja hwÿr mēhō nija o tē. Na ra ham mēhō pē mjēn o amnhīkati ho nō nhūm mē ja hā omu nē unē nē hpa hā kupy nē ma Jejus wÿr hkjēnh o mō. Hāmri nē mē kot mar o kuhē xwÿnhjē kutā ām nhūm xa. ⁴Hāmri nhūm mē Jejus mā:

—E ot pa mē awÿr jahti ho tē ka omu. Na ham mēhō pē mjēn o amnhīkati ho nō. Pa mē ja hā omu nē unē nē man awÿr o tē. ⁵E tanhmā kot puj mē hipēx to? Na pre finat Mojes Tirtūm nhÿ hā mē panhīgētjē mā ja jarēnh o:

Koja mēnijē hō axtem nē nhām mēhō pē mjēn o amnhīkati ho nō ka mē ja hā omu nē apiitā ahpÿnhā kēn rūnh jamÿ nē ho htak o apī.

Anhÿr o kot harēnh. No ka? Tanhmā kot kaj mē inhmā ja jarēnh to? Tanhmā kot paj mē hipēx to nhūm amā mex nē? E mē inhmā tanhmā mē ixte hipēx to jarē. Anē.

⁶Nhūm mē ā hēx rom nija ā Jejus kukjēr anē. Kot mē kot hpīr nē mē

kām kapēr nhūm mē kot hā mar nē mē hkrāhtūmjē hwÿr mōr nē kām kot Mojes kapēr kwÿm ri mē ahkre hā harēnh kaxyw nhūm mē hēx rom ā hkukjēr anē. Hāmri nhūm mē kuma nē tanhmā hā mē kām nē hkēt nē. Ām htÿx hikōt nē ihkrakrā ho pyka kagā ho nhÿ. ⁷Nhūm mē tee ri omu nē axte hā hkukja nhūm kànhmā xa nē mē kām:

—Tōe. Nā kot ka mē atō aa tanhmā amnhī tomnuj to hkēt kumrēx ā amnhī pumu hāmri nē kam nē rī kaxyw kēn ō py nē akumrēx ho hkura. Kē akwÿjaja rī kormā akōt hkwy jamÿ nē ho htak. Anē.

⁸Hāmri nē akupÿm hikōt nē pyka kagā ho nhÿ. ⁹Hāmri nhūm mē tee ri kapērja kōt kuma hāmri nē mē kot mar o kuhē xwÿnhjē rūm anhrà nē ma mra. Mē pitā mē kot amnhī tomnuj xwÿnh ā amnhī pumunh mex jakamā tee ri ā kot mē kām kapēr anhÿrja ma nē anhrà nē ma akupÿm hpÿnh nē axpēn kōt mrar o xa. Mēhpigēt kumrēx nē hpānhā mē nywjaja nhūm mē hpÿnh nē ma axpēn kōt mrar o ām kām hapēx. Nhūm Jejus mēnija pix wa ahte mē kot mar xwÿnhjē kutā wa arīk. ¹⁰Hāmri nhūm Jejus kànhmā xa nē nita mā kapēr nē kām:

—Pa? No mē kot ato kapēr xwÿnhhta mē? Xā na mēhō kēn o akuranh kēt nē? Anē.

¹¹Nhūm kām: “Ma amrakati.” Anē nhūm kām:

—Tōe. Nā kot paj ijaxwÿja tanhmā ato hkēt nē. E mamrī ma akupÿm anhōrkwÿ hwÿr tē. No ām kēr ka axte ā amnhī nhīpēx anhÿr kēt nē. Ām kwarī ho kwarī. Anē.

Jejus kot hprī hā amnhī jarēnh

Juāw 1.4; Rōmān 13.12-14; Epes 5.8-14; Wam Tesarōn 5.5-8

¹²Tā nhūm arīgro hō hā nhūm Jejus axte Tirtūm nhōrkwÿ hwÿr tē nē kamā mē ahkre ho nhÿ nē mē kām:

—Nà te ixpê mē piitā mē ō kanē pyrāk. Na hte kanēja mē kām hirā mex nē nhūm mē kamā rīt mex o pa. Jao kamāt kō kamā ri pa hkêt nē. Ja pyrā nē na pa hte Tirtūm kot amnhī nhīpêx o amnhīrīt mex o ri ixpa. Kot ka mē atō amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xām hāmri nē tanhmā amnhī tomnuj to ho apa hkêt nē. Ām Tirtūm kām hprām xà kôt pix mā tanhmā ri amnhī nhīpêx to ho ri apa. Jao te ate kanē hpōk nhīrā kamā arīt mex pyrā nē apê wa ixri atīr tūm nē apa ho apa mā xwŷnh. Anē.

¹³ Hāmri nhūm Parijew nhō xwŷnhjaja tee ri ā kapēr anhŷr ā kuma nē kām:

—Tk. Kapxipix na ka ā amnhī jarēnh anē. Mēhō kot ā ate amnhī jarēnh anhŷrja kôt kot mē inhmā ajarēnhre hā. Jakamā kot paj mē ama nē ām ama. Anē.

¹⁴ Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mēhō kot ā ijarēnh anhŷr kêt tā no ām hāmri na pa mē amā amnhī jarē. Ixêx kêt. Mē arom ixte nhŷhŷnh ixwrŷk xà hā amnhī pumunh mex. Nē mē arom ma akupŷm nhŷhŷm ixàpir xà hā amnhī pumunh mex. Jakamā ām hāmri na pa ā mē amā amnhī jarēnh anē. ¹⁵ Na ka htem amnhī krā hkôt tanhmā ri ijarēnh to. No pa na pa kormā amnhī xwar tanhmā mē ajarēnh to hkêt nē. ¹⁶ Ixte tanhmā mē ajarēnh to ronhŷx pa ām hāmri mē ajarē. Nhŷx pa ām papxipix amnhī krā hkôt tanhmā mē ajarēnh to hkêt nē. Nhŷx määnēn Inhīpêêxà pē kot mē awŷr inhmēnh xwŷnhhta inhīhkō hā pa wa ām hāmri axpēn kôt tanhmā mē ajarēnh to. Mē ate amnhī to mex ā mē ajarē rŷ mē ate amnhī tomnuj ā mē ajarē. ¹⁷ Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Koja mēhō wa hamēxkrut nē tanhmā mēmoj jarēnh to nē ām axpēn kôt harēnh o htipxi. Hā kot kaj mē wa ama nē ām hāmri wa kot harēnh kôt ajamaxpēr kurē kumrēx.

¹⁸ Anhŷr o kot harēnh. Tā pa ā amnhī jarēnh anē nhūm Inhīpêêxà kot mē awŷr

inhmēnh xwŷnhhta määnēn ā ijarēnh anē. Wa ixpijakrut tā ā wa ixte axpēn kôt amnhī jarēnh anhŷr jakamā kwa mē ixte tanhmā amnhī jarēnh toja ma nē ixkôt ajamaxpēr kêt wehe. Anē.

¹⁹ Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—No nhŷri na we anhīpêêxà ja? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mē ate Inhīpêêxà pumunhre hā. Mē ate aprī hā ixpumunh ronhŷx ka mē määnēn aprī hā Inhīpêêxà pumunh mex kurē kumrēx. Nom mē ate ixpumunh mex kêt jakamā na ka mē määnēn omunh mex kêt nē. Anē.

²⁰ Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. Arī Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja kamā mē ahkre ho xa. Mē kot kàxpore gjēnh xà kuri mē ahkre ho xa. Nhūm mē kām hkurē xwŷnhjaja tee ri kot tanhmā mē ahkre htoja ma nē kām unēnh nē haxàr prām nē. Nom kormā mē kot ā hipêx anhŷr ā arīgro kormā kator kêt jakamā nhūm Tirtūmja nē mē omunh mex nē nhūm mē ām kām unēnh prām kaprŷ.

²¹ Hāmri nhūm Jejus arī mē kām kapēr o xa nē mē kām:

—Nà kot paj nhŷrmā mē arūm ixkato nē ma akupŷm api. Ka mē tee ri ijapēr nom nhŷri ixpumunh kêt nē. Hāmri nē mē ate amnhī tomnuj o apa rāhā ty nē mē atō ixwŷr axàpir kêt nē. Anē.

²² Hāmri nhūm Ijaew nhō pahijaja tee ri ā kapēr anhŷrja ā kuma nē axpēn mā hā hpēr o pikēnh o kuhē nē axpēn mā:

—Kwa mǎn ra kot amnhī pīr kaxyw ā na ri hkôt mē paxàpir kêt ā mē pajarēnh anē nà? Anē.

²³ Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Nà mē kajaja mē apê pyka nhō xwŷnh na ka mē. No pa na mē arom ixpê kaxkwa nhō xwŷnh jakamā mē pajamaxpēr kot axpēn pyrāk kêt. ²⁴ Kot kaj mē ixpê kaxkwa rūm ixwrŷk xwŷnh ā ix-

pumu nē amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwÿr kêt hā kot kaj mē ate amnhī tomnuj o apa rāhā nhÿrmā atyk o mē kamjaja Tirtūm mā amnhī pānhā amnhire. Anē.

²⁵ Nhūm Jejus ā mē inhō pahijê hkukamā mē kot amnhī nhīpêx jarēnh anē nhūm mē tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Kwa mē atō na ka we ri ā mē inhmā akapēr anē? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà ra ixte mē amā amnhī jarēnh kēnā. Xàn ka mē kormā aprī hā inhmar kêt nē? ²⁶ Kot paj nhÿrmā mē amā mē ate amnhī tomnuj piitā ho amnhīrit pa. Na pa kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhhta pix xō ri tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri ixpa. Ām hāmri na hte tanhmā mēmoj jarēnh to. Na hte hēx kêt nē. Anē.

²⁷ Nhūm pre ā Jejus mē kām Hipêêxà kot mē hwÿr mēnh ā harēnh anhÿr tā no nhūm mē Hipêêxà kēp Tirtūm ā hkôt hamaxpēr kêt nē. ²⁸ Jakamā nhūm mē kām:

—Nà koja mē nhÿrmā pī kahpa hā inhō ka mē rī kormā aprī hā ixpê Tirtūm rūm mē awÿr ixwrÿk xwÿnh ā ixpumu. Nē ixte amnhī krā hkôt ixkapēr o ri ixpa hkêt ā ixpumu. Nē ām Inhīpêêxà xō ri ixpī hā ixkapēr o ri ixpa hā ixpumu. ²⁹ Ixte kām hprām xā hkôt pix mā tanhmā ri amnhī nhīpêx to ho ri ixpa jakamā na hte ixtānopxar mex o ixkôt pa ho pa. Koja aa ixkaga hkêt nē. Anē.

³⁰ Hāmri nhūm mē hkwyja kuma nē hkwyjê rom kapēr kôt hamaxpēr ³¹ nhūm amnhī tā mē omu nē mē kām:

—Nà ām hāmri na ka mē tā ixkôt ajamaxpēr. Tā kêt ka mē ixkôt amnhī xunhwÿr nē ixkapēr kôt pix mā ri amnhī nhīpêx mex o ri apa. Hāmri pa ja hā mē apumu nē mē apê ixkwÿ kumrēx ā mē ajarē. ³² Ām hāmri na pa hte ā ixkapēr anhÿr o ri ixpa. Tā kot kaj mē ixkôt ri amnhī nhīpêx o ri apa hāmri nē aprī

hā inhmar tÿx nē. Nom na hte kormā mēmoj kot amnhī tā mē ato htÿx pyrāk o mē anhīpêx ka mē tee ri amnhī krā hkôt kām anhūrer prām kaprÿ. Tā kot kaj mē ixkôt amnhī xunhwÿr nē ixkôt ri amnhī nhīpêx hāmri nē Tirtūm nhÿ hā tām amnhī nhīpêx. Jao ŷ hā ate amnhī tomnuj mā anhūre. Anē.

³³ Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa mē ixpê mē pahpār krax finat Apraāw kanrēhā htāmnhwÿr kēnā. Na pre mēmoj te kot amnhī tā ho htÿx pyrāk o hipêx kêt nē. Jakamā mēmo kot we mē ixpê hkanrēhā htāmnhwÿjê ho htÿx ka we ri ā mē ijarēnh anē? Nà amrakati kēnā. Tā kwa mon ka ā mē ijarēnh anē? Anē.

³⁴ Hāmri nhūm Jejus hprī hā mē kām awjarē nē mē kām:

—Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krām haxār tÿx nē. Nà mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwÿnhjaja te mē kot amnhī tomnuj tām ri kot amnhī tā mē ho htÿx pyrāk o mē hipêx. Jakamā nhūm mē urer kêt rāhā nē pa ho pa. Nē ā amnhī nhīpêx anhÿr rāhā ho pa. ³⁵ Jakamā ixkīnhā mē kēp Tirtūm kwÿ hkêt. No pa na ixpê Tirtūm Kra jakamā māānēn ixpê hkwy na pa. ³⁶ Tā mē kajaja. Kot kaj mē ixpê Tirtūm Kra hā ixkôt amnhī xunhwÿr hā kot pa tanhmā mē ato ka mē ixpyrà nē apê wa ixkwÿy. Hāmri nhūm mē ate amnhī tomnuj te kot mē amā urer pyrāk o mē anhīpêx ka mē ra wa ixkôt amnhī nhīpêx o ri apa. Anē.

Mē kēp Tirtūm kra hkêt xwÿnhjê jarēnh

³⁷ Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nà ām hāmri na ka mē apê finat Apraāw kanrēhā htāmnhwÿr hā amnhī jarē. Nom mē apê hkanrēhā htāmnhwÿr htā urāk nē amnhī kaxyw Tirtūm kôt ajamaxpēr kêt nē. Jakamā na ka htem

ixkapēr ma nē ām ama nē ixkaga. Nē axtem nē ixpīr mā. Kop apu Apraāw arī mē akamā pa ronhỹx ā inhīpêx anhỹr kêt nē. ³⁸Na pa hte Inhīpêxà hkôt pix mā ri amnhī nhīpêx o ri ixpa. No mē kajaja axtem nē mē ate nhām mē kapēr kôt amnhī nhīpêx jakamā na ka htem ixkīnhā Inhīpêxà hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Anē.

³⁹Hāmri nhūm mē tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Tk. Kwa mon ka ā mē ijarēnh anē? Mē ixte Apraāw kôt amnhī nhīpêx o ri ixpa kēnā. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nā. Mē ate hkôt ri amnhī nhīpêx o apa ronhỹx ka mē urāk nē Inhīpêxà kapēr kôt amnhī nhīpêx. ⁴⁰No na ka mē ra axtem nē ixpīr mā. Ām hāmri na pre Tīrtūm inhmā awjarē pa ô ri tanhmā mē amā mēmoj jarēnh to ho ri ixpa htā ka mē ra axtem nē ixpīr mā. Kwa xà na pre Apraāwja ā mē hipêx anhỹr o pa? Nā na pre ā mē hipêx anhỹr kêt nē. ⁴¹Mē ate hkôt amnhī nhīpêx xwỹnhta axtem na. Kêp Apraāw kêt. Nē määnēn kêp Tīrtūm kêt. Anē.

Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Tk. Kwa nā ā mē ijarēnh anhỹr kêt nē. Mē ixte Apraāw kôt amnhī nhīpêx xwỹnh kēnā. Tā ka ri axtem nē ā mē ijarēnh anē. Mēhō hkôt kot pa kêt wem ri axtem amnhī nhīpêx o ri ixpa? Anē.

⁴²Hāmri nhūm mē kām:

—Nā mē ate Apraāw kôt amnhī nhīpêx ronhỹx ka mē ixpumu nē urāk nē amā ixprām nē. Apraāw kot hkôt amnhī nhīpêx o pa xwỹnhta tām kot mē awyr inhmēnh nhūm mē awyr ixwryk kēnā. Na pa pre amnhī krā hkôt man mē awyr ixwryk kêt nē. Tām na pre mē awyr inhmē pa wry. ⁴³Kwa mon ka mē aprī hā ixkapēr mar mex kêt nē? Nā mē amā ixkôt amnhī nhīpêx prām kêt jakamā na ka mē tee ri ixkapēr ma nē aprī hā mar mex kêt nē. ⁴⁴Mē ate hkôt amnhī nhīpêx xwỹnhta Satanasti na. Aa tām kot amnhī nhīpêx

kêt kumrêx. Kêp mē hpar o pa xwỹnhjê hpām maati na. Nē kêp mē kām hêx o pa xwỹnhjê pām maati na. Ā kot amnhī nhīpêx kot anhỹr. Nē kām mē kapēr mex mar prām kêt o pa. Nē ām hêx pix o pa jakamā kêp mē hêx xwỹnhjê pām. Ā kot amnhī nhīpêx anhỹr xwỹnh tā ka htem hkôt amnhī nhīpêx o ri apa.

⁴⁵—Na pa hte kurom ām hāmri ixkapēr o ri ixpa. No mē kajaja mē apê hêx nhi xwỹnh maatiija hkra jakamā mē amā ixkapēr mar prām kêt. ⁴⁶Xà na ka pre mē atō ixte tanhmā amnhī tomnuj to hā ixpumu? Nā amrakati. Ixte amnhī to mex o ri ixpa xwỹnh na pa. Nē tām ixkapēr o ri ixpa xwỹnh tā ka mē inhma nē ām inhma nē ixkôt ajamaxpēr kêt nē. Kwa mon ka mē ja hā ixpumunh nē ixkôt ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwyr kêt nē? ⁴⁷Tīrtūm krajaja na htem kapēr mar tỹx nē hkôt amnhī nhīpêx o pa. No mē apê hkra hkêt jakamā mē amā kapēr mar prām kêt. Anē.

Mē kot Jejus kêp Satanasti hkwỹ hā harēnh

⁴⁸Hāmri nhūm mē ā Jejus kot mē harēnh anhỹrja ma nē kamā gryk tỹx kumrêx. Hāmri nē kām:

—Tk. Kwa ate amnhī tomnuj o apa xwỹnhhti kēnā. Ra Satanasti hkwỹ pē mēkarōmnuti tanhmā kot akrā hto jakamā na ka ā mē inhmā akapēr anē. Anē.

⁴⁹Hāmri nhūm mē kām:

—Nā mēkarōmnuti kot tanhmā ixto hkêt. Na pa hte Inhīpêxà hā ixpijaàm pix o ri ixpa. Tā mē ate ixkīnhā hā apijaàm kêt jakamā määnēn pa ixtā apijaàm kêt nē. ⁵⁰Na pa hte amnhī krā hkôt mē piitā mē kot ixtā hpijaàm prām xāj tanhmā mē kām ixkapēr to hkêt nē. No mē piitā mē kot ixtā hpijaàm o paja na Inhīpêxà kām hprām. Tā koja nhỹrmā amnhī nē ixtā mē hpijaàm kêt xwỹnhhaja

mē kot amnhī xà htỳx kamā hamak tùm xàta wỳr mē rēnh pa.

⁵¹—Nē kot ka mē atō wa ixkapēr ma nē ixkôt amnhī nhīpêx. Hā kot kaj wa ixri atīr tùm nē apa ho apa. Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krām haxàr tỳx nē. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Ijaew nhō pahijē mā kapēr anē. ⁵²Nhūm mē kuma nē kām:

—Kwa pēr ām hāmri na ka hte Satanasti nhỹ hā ā mē htīr tùm nē mē pa ho pa hā mē harēnh anhỳr o ri axêx o ri apa. Finat Apraāw na pre ri paa nē ty. Tā mē kot Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh o mē pa xwỳnhjaja na prem urāk nē ri paa nē mǎānēn htyk pa. Tā ka axtem nē mē kot akapēr kôt amnhī nhīpêx o mē pa xwỳnhjaja ari htīr tùm nē pa ho pa hā mē harē. Nà na ka ām mē inhmā mē ho axêx o xa. ⁵³Na pre mē pahpām Apraāwja kot amnhī to rax tā ty nē hapêx. Nhūm mē kot Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh xwỳnhjaja mǎānēn mē kot amnhī to rūnh tā htyk pa nē hapêx. Mē kot amnhī to rūnh tā htyk pa nē hapêx kēnā kot kêt mē tanhmā amnhī to nē ari htīr tùm nē pa. Ām mē ixte akapēr mar nē atā xpijaām pix prām xàj na ka ā mē inhmā mē htīr tùm nē pa hā mē harēnh anē. Nom na ka ā mē harēnh anhỳr kaprỳ. Kot paj mē ri akapēr mar kêt nē. Anē.

⁵⁴Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Nà na pa hte amnhī krā hkôt mē ate ixtā apijaām hprām xàj tanhmā mē amā ixkapēr to hkêt nē. Kot paj anē nē ām ixtỳx ā amnhī nhīpêx anhỳr kaprỳ. No Inhīpêxà tām kām mē apiitā mē ate ixtā apijaām o apaja nhūm kām hprām. Mē ate Tirtūm kôt amnhī nhīpêx o apa hā amnhī to axêx xwỳnhhta tām na kām mē ate ixtā apijaāmja nhūm kām hprām. Tā ka htem ā amnhī nhīpêx anhỳr kêt nē. Na ka htem ixkuk pumu nē axtem nē ixte Satanasti nhỹ hā mē amā ixêx o ri ixpa hā ijarē. ⁵⁵Mē ate Inhīpêxà hkôt amnhī nhīpêx ā amnhī jarēnh tā ām

amnhī to axêx o ri apa. No pa na pa hte mē arom ām hāmri hkôt amnhī nhīpêx mex o ri ixpa. ⁵⁶Amnepēm mē pahpār krax Apraāwja na pre mē awỳr ixwryk kukamā ijarēnh ma nē mē arom inhỹ hā hkính tỳx nē pa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī jarēnh anē. ⁵⁷Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri kot mē kām tanhmā Apraāw jarēnh toja ma nē kām:

—Tk. Xà na ka pre finat Apraāwja ano ho omu? Nà kormā anyw kēnā. Apraāw amnepēm htyk nē hapêx kēnā kot ka kêt kot akukamā ajarēnh mar nē hkính tỳx ā harē. Xàn ka pre ano ho omu? Kormā akator kêt ri na pre amnepēm htyk nhūm mē haxàr kēnā. Nà na ka ām mē inhmā amnhī to axêx. Te amnepēm mē hkukamā apa nē ate mē omunh nē mē harēnh pyrāk. Kwa akatāt kôt mē inhmā awjarē. Anē.

Jejus kêp rāhā ho rāhā xwỳnh ā harēnh

⁵⁸Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Nà ixêx kêt. Ām hāmri na pa ā mē amā amnhī jarēnh anē. Amnepēm kormā Apraāw kator kêt ri na pa pre ixrāhā ho ixrāhā ixpa na pa. Ixrāhā ho ixrāhā ixpa xwỳnh jakamā na pa pre hte inhno ho Apraāw pumunh mex o ri ixpa. Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krā him haxàr tỳx nē. Anē.

⁵⁹Hāmri nhūm mē tee ri kot ā amnhī jarēnh anhỳrja ā kuma nē kamā gryk tỳx nē. Nē xepēn mǎ:

—Kwa tanhmā kot we amnhī to nē amnepēm rāhā nē pa ho pa xwỳnh ā amnhī jarē? Tirtūm pix na rāhā ho rāhā pa xwỳnh. Anē.

Hāmri nē kamā gryk xàj kēn rūnh kwỳ kawrà ho ri hprôt nē kot ho htak o hpīr kaxyw. Nom nhūm ra amnhī tā mē omu nē mē kêp akunok nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja rūm kato nē ma tē.

Jejus kot no hkre xwÿnh o mex ā harēnh

Makre 8.22-26

9 Hāmri nhūm Jejus ma tē pa mē hkôt ri mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjaja ma hkôt mra. Hāmri nē nhÿri no hkre xwÿnh pumu. Katorxà nhōxà hkre rūm na pre no hkre nē kato. Hāmri nē ra hprēk nē hpri kamā àhwÿr o hkrī. ²Tā hāmri pa mē mra nē omu nē hā Jejus kukja nē kām:

—Kwa mēmoj mÿrapē na pre we myti nēj no hkre nē kato? Xà tām kot tanhmā amnhī tomnuj to mÿrapē nà? Xà katorxà rÿ hipêxà kot amnhī tomnuj mÿrapē na pre ā no hkre nē kator anē? Anē.

³Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nà mēhō kot tanhmā amnhī tomnuj to mÿrapē no hkre nē kator kêt. Ām Tirtūm kot ho mex nhūm mē kot ja hā omunh kaxyw na pre ā no hkren kator anē. Tā kot paj Tirtūm nhÿ hā no ho mex ka mē ja hā ixpumu. Na pa hte kormā jar pikap ri ixpa ri Tirtūm mā tanhmā amnhī nhîpêx mex to ho ri ixpa. ⁴Na htem arîgro hā mēmoj tā apē nhūm kamàt nhūm mē kām ure nē àpēnh kêt nē. Ja pyrā nē na pu htem kormā pahîr ri jar pikap ri papa ri Tirtūm mā tanhmā amnhī nhîpêx to ho ri papa. Tā kot puj mē nhÿrmā ty hāmri nē axte jar ā amnhī nhîpêx anhÿr kêt nē. Jakamā kwa kêr pu mē ri jar pikap ri papa ri kām tanhmā amnhī nhîpêx mex to ho ri papa. ⁵Na pa hte ā kām amnhī nhîpêx anhÿr jao te kanē hirā mex pyrā nē ixprî hā mē kām Tirtūm kot amnhī nhîpêx o amnhîrît mex o ri ixpa. Anē.

⁶Nhūm pre ā Jejus mē inhmā amnhī jarēnh anē. Hāmri nē kot nohkre xwÿnhhta no o mex kaxyw hikôt nē argôx mē nē ho gyw kwÿ nhîpêx nē kànhmā xa nē ho no kukō. ⁷Hāmri nē kām:

—E ma gô gjēnh xà pē Siroe hwÿr tē nē kamā amnhī no kuhō. Anē.

Mē pakapēr kām Siroeja mē kot kām: “Nhÿhÿm mēnh xwÿnh” anhÿr jarēnh pyrāk. Tā nhūm Jejus hwÿr kumē nhūm ma hwÿr tē. Hāmri nē kamā amnhī no hā gyw kuhōnh pa jao rît mex kurē kumrēx. Hāmri nē rît mex ā amnhī pumu nē hkînh tÿx nē ma akupÿm ôrkwÿ hwÿr tē. ⁸Hāmri nhūm ôrkwÿ kuri mē ôrkwÿ xwÿnhjaja nē mē kot pry kamā ahwÿr o hkrī hā omunh xwÿnhjaja amnhī jaēr pē ra rît mex ā omu nē tee ri hā axpēn kukja nē axpēn mā:

—Kwa pēr pry kamā àhwÿr o hkrī xwÿnhhta na nà? Anē.

⁹Hāmri nhūm kamā mē hkwyjaja mē kām:

—Tÿ. Tām na. Anē.

Nhūm kamā mē hkwyjaja mē kām:

—Nà tām kêt. Axtem mēhō na. Te kot urāk nom tām kêt. Anē.

Anhÿr o ri axpēn mā harē. Tā nhūm tām mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Tÿ pa kēnā. Pa na pa pre hte inhno hkre nē ri ixpa htā ra ixrît mex. Anē.

¹⁰Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa no tanhmā na ka we amnhī to nē ra arît mex?

¹¹Anē nhūm mē kām:

—Nà mē kot kām “Jejus” anhÿr xwÿnhhta na ixwÿr tē nē ixkaxyw gyw kwÿ kagō nē ho inhno kukō. Hāmri nē mē kot gô mā: “Siroe” anhÿr xwÿnhhta kamā ixte amnhī no kuhōnh kaxyw hwÿr inhmā anē pa ma hwÿr tē nē kamā amnhī no kuhō nē ixrît mex kurē kumrēx. Anē.

¹²Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—No nhÿhÿm na ato mex xwÿnhja ma tē? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Konēn. Ixte nhÿhÿm htēm xà hkôt omunhre hā. Anē.

¹³Hāmri nhūm mē kuma nē ma Parijew nhō xwÿnhjê hwÿr o mō nē mē kām harē. ¹⁴Nē mē kām:

—E ot pa mē awÿr jahti ho tē. Na xep Jejusja jarāhā akupÿm kām no ho mex.

Mē panhō arīgromnu htā nhūm hā no ho mex. Anē.

¹⁵ Hāmri nhūm mē tee ri mē kuma nē myta pumu nē kām:

—E mē inhmā amnhī jarē. Tanhmā na ka pre we amnhī to nē anohkre nē akrī htā ra ano mex nē? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà na pre Jejus gyw o inhno kukō nē inhmā anē pa gō ho amnhī no kuhō nē ixrīt kurē kumrēx. Anē.

¹⁶ Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri Jejus ā axpēn kukjēr o kuhē nē axpēn mā harēnh o:

—Kwa mē panhō arīgromnu hā kot ho mex jakamā kēp Tirtūm rūm mē pahwūr wūrōk xwūnh kēt. Ām kot amnhī tomnuj xwūnh kēnā. Anē.

Nhūm mē hkūyājaja harēnh o:

—Kwa nà. Kot amnhī tomnuj xwūnh ronhūx àhpumunh tūx kōt no ho mex kēt nē. Anē.

¹⁷ Hāmri nē hpānhā no mex xwūnhhta mā kām:

—No ka? Ate kot ano ho mex xwūnh ā amnhī tā harēnh jakamā mēhō hā na ka hkamnhīx? Mēhō na wehe? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Konēn. Mān kēp Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē pa xwūnh mān. Hā na ā inhno ho mex anē. Anē.

¹⁸ Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē axpēn mā:

—Kwa pēr aa nohkre hkēt kēnā. Na pre ām amnhī to hēx o pa. E kwa pu mē amnhī wūr katorxā nē hipēxā wa hā karō kē wa man tē nē tanhmā mē pamā harēnh to. Anē.

Hāmri nē wa hā karō ¹⁹ nhūm wa mē hwūr tēn axā nhūm mē wa kām:

—Pa. E mē inhmā mēmoj jarē. Xà we wa akrata na ām ja nà? Xà tām na ka hte wa nohkre nē kator ā harē? Kwa tanhmā na we amnhī to nē ra rīt mex? Anē.

²⁰ Hāmri nhūm wa mē kām:

—Ÿy wa ixkra kēnā. Na pre wa ixpē nohkre nē kato. ²¹ Tā ra tanhmā amnhī to nē ra rīt mex. No wa ixte kot ho mex xwūnhhta pumunh kēt. Kwa mē tām mān hkukja nē ama. Ra àptār kēnā. Kē tām mān mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē ama.

²² Anhūr o mē kām wa hkrata jarē. No ām wa kām mē uma nē ā mē kām kapēr anē nē mē kām Jejus nhīxi jarēnh kēt nē. Na pre Parijew nhō xwūnhhaja ra Jejus nē mē kām kapēr nē mē kām:

—Ka mē atō Tirtūm kot mē pakaxyw Jejus xām ā harē hāmri nē axte Tirtūm kapēr o mē ahkre xā hā ixkreja wūr agjēx kēt kumrēx nē rī amnhī pumu.

²³ Anhūr o nē mē hkurē jakamā nhūm wa mē umaj ā mē kām hkra jarēnh anē nē kot ho mex xwūnh nhīxi jarēnh kēt nē. ²⁴ Hāmri nhūm mē axte amnhī wūr no mex xwūnhhta ā karō nē kām:

—Kwa akatāt kōt mē inhmā amnhī jarē. Ate kot ano ho mex ā harēnh xwūnhhta na kot amnhī tomnuj pix o pa xwūnh kēnā kot kēt ano ho mex. Jakamā kwa Tirtūm noo mā akatāt kōt mē inhmā amnhī jarē nē axēx kēt nē. Anē.

²⁵ Hāmri nhūm mē kām:

—Ko ixte ja hā omunh kēt. Ām ja pix na ixte omunh. Na pa pre inhno hkre nē ri ixpa htā ra ixrīt mex nē. Anē.

²⁶ Hāmri nhūm mē tee ri kot amnhī jarēnhja ā kuma nē kām:

—No tanhmā na we mytita amnhī to nē amā ano ho mex? Anē.

²⁷ Hāmri nhūm tee ri axte mē kot hā hkukjēr ā mē kuma nē mē kām:

—Kwa ra ixte mē amā ām hāmri amnhī jarēnh grīā. Tā ka mē inhma nē ām inhma nē arī hā ixkukja. Mān ka mē amā hkōt amnhī xunhwūr prām hā na ka mē aprī hā ixkukja nà? Mē ate kot amnhī nhīpēx ā aprī hā harēnh mar nē hkōt amnhī xunhwūr prām xà na ka mē aprī hā amā harēnh prām nē. Anē.

²⁸Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kamā gryk nē. Nē hā kām akir nē kām:

—Tk. Ka na ka hte kapēr kôt amnhī nhīpêx. No kêt mē pajaja na pa htem finat Mojes kapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx. ²⁹Mojes mā na pre hte Tirtūm kapēr o pa. Jakamā pa htem am hkôt pix mā amnhī nhīpêx o ri ixpa. No ate kot ano ho mex ā harēnh xwŷnhhta mē ixte omunh kêt. Nē mēhō nhŷ hā kot tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa xwŷnhja mē ixte omunh kêt. Anē.

³⁰Hāmri nhūm tee ri mē kuma nē mē kām:

—Kwa kot inhmā inhno ho mex nhūm ra ixrīt mex tā ka mē tee ri hkukamā ajamaxpēr nē mēhō nhŷ hā kot ā amnhī nhīpêx anhŷr o pa hā omunh kêt ā amnhī jarē. ³¹Mē pahte Tirtūm kot amnhī nhīpêx ā omunh mex. Kojā mēhō kot amnhī tomnuj xwŷnh mēmoj tā kuwŷ nhūm kuma nē am kuma. No kêt mē kot hkôt ri amnhī nhīpêx xwŷnhjaja. Nē mē kot kām mex o mex ā harēnh xwŷnhjaja na htem mēmoj tā kuwŷ nhūm mē kuma nē mē kām tanhmā mēmoj nhīpêx to rŷ mē kām mēmoj gō. ³²Tā aa mē pahte mēhō kot mē no ho mex ā harēnh mar kêt tā nhūm ā Jesus inhmā inhno ho mex anē. ³³Kêp Tirtūm kwŷ hkêt ronhŷx pre inhno ho mex kêt nē. Anē.

³⁴Hāmri nhūm mē kuma hāmri nē kām:

—Tk. Kwa pēr am akator kôt ate amnhī tomnuj o ri apa htā na ka ā mē inhmā akapēr anē. Kwa ixkreja rūm akato nē ma atēm kurē kumrēx.

Anhŷr o kām kapēr hāmri nē mē amnhī nē hano nhūm kato nē ma tē.

³⁵Tā nhūm Jesus ra mē kot amnhī nē hanor ā harēnh ma nē ma hapēr o tē nē nhŷri omu. Hāmri nē amnhī tā hkukja nom te nhām mēhō hā hkukjêr pyrā nē kām:

—Pa? Xàn ka ra Tirtūm kot mē awŷr mēnh xwŷnhhta amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nà? Anē.

³⁶Hāmri nhūm kormā kot no ho omunh kêt jakamā kêp Jesus ā omunh kêt nē. Na pre kormā no hkre nē am kapēr pix ma. Tā ra akupŷm rīt mex nom kormā no ho omunh kêt nē. Jakamā nhūm Jesus hwŷr tē nē ā kām kapēr anē nhūm omu nē kormā kêp Jesus ā omunh kêt nē kām:

—Tŷ kot kaj inhmā ahkre pa omu nē hkôt amnhī xām kurē kumrēx. Anē.

³⁷Hāmri nhūm kām:

—Kwa paa. Ixte amā ixkapēr xwŷnhhta pa na pa. Anē.

³⁸Hāmri nhūm kām:

—Kwa xōwehe Pahihti? Nà kot paj amnhī kaxyw akôt pix mā ijamaxpēr nē akôt pix mā amnhī nhīpêx o ri ixpa. Anē.

Hāmri nē kutā hkôn krā ho tēm nē nhŷ nē kām mex o mex ā harēnh o nhŷ.

³⁹Hāmri nhūm Jesus kām:

—Nà ixte mē apiitā tanhmā mē ajarēnh to kaxyw na pa pre kaxkwa rūm man mē awŷr wrŷ. Ahpŷnhā mē amā ixprām xwŷnhjê jarēnh nē ahpŷnhā mē kām ixprām kêt xwŷnhjê jarēnh kaxyw. Mē kām ixprām kêt xwŷnhjaja kot hprī hā Tirtūm kapēr mar mex kêt tā na htem htŷx ri kot mar mex ā amnhī jarēnh o pa. Jakamā te mē nohkre xwŷnhjaja kot amnhī nhīpêx pyrāk. Nom koja mē Tirtūm kapēr ma nē ixkôt amnhī xunhwŷr japēr. Hāmri nē te ra rīt mex pyrāk o amnhī nhīpêx. Jao ra hprī hā Tirtūm kapēr mar mex o pa. Anē.

⁴⁰Nhūm pre ā Jesus kām kapēr anē. Nhūm Parijew nhō xwŷnh kwŷjaja kot kuri mar o kuhē xwŷnhjaja ā kapēr anhŷr ā kuma nē amnhī tā kām:

—Kwa nà. Xà we mē pajaja na ka ā mē inhnohkre hā mē ijarēnh anē? Xà mē ixte ixprī hā Tirtūm kapēr mar mex kêt ā na ka mē ijarē nà? Anē.

⁴¹Hāmri nhūm mē kām:

—Ȳy kop apu mē ate aprī hā kapēr mar mex kêt ā amnhī jarēnh ronh̄yx ja mē amā mex nē. Tā mē ate aprī hā mar mex ā amnhī to axēx o apa jakamā na ka mē ra amnhī tomnuj t̄yx nē. Na hte Tirtūm ja hā mē apumu nē amnhīm mē ate amnhī tomnuj xw̄ynh ā mē ajarē. Anē.

ôwēhti jarēnh

Matêwre 9.36, 12.11-12; Rukre 15.3-7

10 Nhūm Jejus arī Ijaew mā kapēr nē mē kām:

—E pa mē amā awjarē ka mē inhma nē amnhī krā him hax̄ar t̄yx nē ho apa. Mē hkrit ôwēhti kot paj mē amā harē ka mē inhma. Na hte ôwēhti jamār o pa xw̄ynhjaja ôwēhti apkur kaxyw mē o pa hāmri nhūm kamāt nhūm akup̄ym kahē hw̄yr mē o pa. Kahē jakwakreja ām pixii. Tā koja mēhō kahē xā hkôt hw̄yr ar kêt nē axtem nē tē nē nh̄yh̄nh kahē hā api nē ôwēhti hw̄yr ar japēr nhūm mē omu nē kot hkwȳ ho àhkīnh ā omunh kurē kumrēx.

²—No ôwēhti jamār o pa xw̄ynhja na hte mē kurom katāt kôt kahē jakwakre rūm ôwēhti hw̄yr agjē. ³Nhūm kahē xā jamār xw̄ynhja amnhī w̄yr omu nē kām kahē xā rēnh kurē kumrēx nhūm axā. Na hte apkati mē ma nh̄yh̄m apkur kaxyw mē o pa. Nē nojarēt nē mē kām akir. Ahp̄ynhā tanhmā mē hixi kute hā mē omunh xā hkôt mē kām àkjēr o pa. Hāmri nhūm mē kuma nē hw̄yr mra nē hā pikuprōnh pa nhūm mē ho hapōj nē ma nh̄yh̄m ri mē apkur kaxyw mē o pa. ⁴Ma mē apkur kaxyw nh̄yh̄m mē o pa. Nhūm ôwēhti ra kot kapēr mar mex jakamā ma àmnhix ri hkôt apkur o pa.

⁵—Na hte hamār o pa xw̄ynh pix kapēr ma nē hkôt pa nē nhām mēhō hkôt ri pa hkêt nē. Kot kapēr mar kêt jakamā tee ri kuma nē umaj axkakhūm nē hprōt nē ma mra. Na hte ôwēhti ā amnhī nh̄ipēx anē. Anē.

Jejus te kēp ôwēhti gjēnh xā hā hakwakre pyrāk

⁶Nhūm pre ā Jejus mē kām ujarēnh anē. Nē ujarēnhja kamā amnhī kw̄yjē jarē nē määnēn tām amnhī jarē. Nom mē amnhī tā kuxi nē mē kām amnhī jarēnh o te ho ôwēhti jarēnh pyrāk nhūm mē tee ri kuma nē mar mex kêt nē. ⁷Jakamā nhūm axte mē kām awjarē nē mē kām:

—E pa ixprī hā mē amā ixujarēnhta jarē ka mē inhma. Te ixpē ôwēhti jagjēnh xā hā hakwakre pyrāk. Kwa mē ja ma nē amnhī krā him hax̄ar t̄yx nē. ⁸Na pre ra ixkukamā mē ohtō nē te ām hāmri mē amā Tirtūm kapēr jarēnh pyrāk o mē akôt ri pa. Nom mē amā hēx o pa. Te mē kot ôwēhti o àhkīnh xw̄ynhta kot amnhī nh̄ipēx pyrāk. Nom na hte ôwēhtija ām hamār xw̄ynh pix kapēr ma nē nhām mēhō kapēr mar kêt nē. Ja pyrā nē mē kot ixkôt amnhī xunhw̄yr xw̄ynhjaja na htem Tirtūm kapēr o hēx o mē pa xw̄ynhje ma nē ām mē kuma nē mē hkôt amnhī nh̄ipēx kêt nē. Na htem ām ixkapēr pix ma nē ixkôt pix mā amnhī nh̄ipēx o pa.

⁹⁻¹⁰—Te ixpē ôwēhti gjēnh xā hā hakwakre pyrāk. Na hte ôwēhti mēmoj punuj pymaj kahē hw̄yr agjē nē kamā mex nē kuhē. Nē kurūm hapōj nē ma apkur o pa. Ja pyrā nē mē kot ixkôt amnhī xunhw̄yr xw̄ynhjaja koja mē ixkukwak ri hkīnh nē mex nē hamakētcati nē pa ho pa. Nē nh̄ymā Tirtūm mē wa ixri h̄tir tūm nē pa ho pa. Ja kaxyw na pa pre man mē aw̄yr pika hw̄yr wr̄y.

—No ôwēhti ho àhkīnh xw̄ynhjaja na htem amnhīm ho ahkī nē kupa nē ma amnhīm o pa. Tā mē kot Tirtūm kapēr o hēx o mē pa xw̄ynhjaja te mē kot jajaja kot amnhī nh̄ipēx pyrāk. Anē.

**Jejus te kēp ôwēhti
jamār xwŷnh pyrāk**

Eprēw 13.20; Apokarip 7.17

¹¹—Nē ôwēhti jamār mex xwŷnhja koja nhŷri mēhō kēp ôwēhti hōxpīr kaxyw hwŷr htēm ā omu nē wa hā axpu. Nhūm ho āhkīnh mā xwŷnhhta ôwēhti jamār xwŷnh pī nhūm ôwēhti nē ty. Tā ixkwŷjaja hamakētkati nē mex nē pa kaxyw na pa pre amnhī grōnh kōt mē hwŷr wrŷ. Jakamā kot paj te ôwēhti jamār xwŷnh kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx.

¹²⁻¹³—Nē na htem tōhā ôwēhti jamār xwŷnh nhŷhŷm pa kaxyw nē mēhō mā amnhīre nhūm wakre kamā kām hkrit jamār o pa. Kàxpore pix prām xàj kām hamār o pa. Jakamā koja nhŷhŷnh mry xoprē ra hwŷr kato nhūm amnhī wŷr omu nē umaj ôwēhti re nē ma hprōt nē tē. Kām ôwēhti japē hkēt ām kām htīr pix prām xàj ôwēhti mā hamaxpēr kēt nē rer pa nē ma tē. Nhūm mry xoprēta ôwēhti hwŷr hprōt nē hkwy pynē nhūm hkwy umaj axkakhūm nē hprōt nē ma mra. No kēt pa na te ixte ôwēhti mā hamaxpēr kēt nē kot rer nē ma hprōt nē htēm xwŷnhhta pyrāk kēt. Kot paj aa ixkwŷjē rer kēt nē. Kot paj mē hkōt ixpa ho ixpa rāhā nē.

¹⁴⁻¹⁵—Te ixte ôwēhti jamār xwŷnh mex pyrāk jakamā na pa hte urāk nē ahpŷnhā mē kot ixkōt amnhī xunhwŷr xwŷnhjē pumunh mex o ri mē hkōt ixpa. Te mē kēp ixkrit ôwēhti pyrāk nhūm te ixpē mē hamār mex o ri mē hkōt ixpa nē aa mē rer kēt xwŷnhhta pyrāk.

—Nē mē kot ixkōt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja ra mē ixte amnhī nhīpēx kōt axpēn pumunh mex. Nē mē inhmā axpēn japē. Te Inhīpēxā mē wa inhmā axpēn japē pyrāk. Tā kot paj nhŷrmā mē nē tanhmā amnhī nhīpēx to.

¹⁶—Mē kot ixkōt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja piitā kēp Ijaew pix kēt.

Koja Ijaew kēt xwŷnh kwŷjaja määnēn ixkapēr ma nē ixkōt amnhī xunhwŷ nē ixkōt amnhī nhīpēx. Jao ra te kēp ixkrit ôwēhti pyrāk. Tā kot paj mē ho ixpimrāā tā mē ho tipxi nē mē hamār o ri mē hkōt ixpa.

¹⁷—Nē mē kot ixkōt amnhī nhīpēx o mē pa xwŷnhjaja mē mex kaxyw na pa pre amnhī grōnh kōt mē hwŷr wrŷ. Jakamā kot paj nhŷrmā mē nē ty. Tā inhmā mē nē ixtyk puma hkēt jakamā na Inhīpēxā kām ijapē. Koja akupŷm ixto ixtīr. ¹⁸Kop apu inhmā mē nē ixtyk prām kēt ronhŷx mē kām ixkurē xwŷnhjaja tee ri kām ixpīr prām kaprŷ. Nom ixte mē kot ixkōt amnhī nhīpēx xwŷnhjē nē amnhī grōnh kōt mē hwŷr ixwrŷk kēnā. Jakamā kot paj arī mē kām amnhī grōnh kōt amnhī gō nē arī mē kām xa nhūm mē ixpī. Nom kot paj akupŷm ixtīr. Mēhō koja tanhmā ixto nē ixpīr o ixpī? Nā koja mēhō ixpīr o ixpīr kēt nē. Inhīpēxā nhŷ hā kot paj nhŷrmā ā amnhī nhīpēx anē nē akupŷm ixtīr. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī jarēnh anē. ¹⁹Hāmri nhūm Ijaew tee ri ā kot amnhī jarēnh anhŷr ā kuma nē kē axte axpēn kwŷm ri tanhmā harēnh to ho kuhē. ²⁰Nē kamā mē hkwyjaja harēnh o: —Tk. Kwa mē mar kēt nē. Satanasti nhŷ hā na hte htŷx ri ā mē pamā amnhī jarēnh anhŷr o pa. Anē.

²¹Hāmri nhūm mē hkwyjaja mē kuma nē mē kām:

—Nā kot anhŷr kēt. Xà na htem Satanasti nhŷ hā ā kapēr mex anē nē ā mē no hkre xwŷnhjē ho mex anē? Nā kot anhŷr kēt. Satanastija ukaprīre hā. Anē.

**Ijaew nhō pahijaja kot Jejus
kaga hā mē harēnh**

Juāw 5.18, 8.59

²²Tā nhūm ra amgrā hapēx pa mē ixpē Ijaew akupŷm krī pē Jerujarē kamā axpēn wŷr akuprō. Axte mē ixte mē ixkīnh kaxyw axpēn wŷr akuprō. Amnepēm

mē inhîgêtjaja kot akupÿm Tîrtûm mǎ amnhî jarênh xà hǎ ixkre ho mex pa nê ho Tîrtûm wÿr mǎ hamaxpêr nê hǎ ixkînh ǎ arîgroja ǎ pa mē hwÿr akuprô. ²³Hāmri nhûm Jejus ma mē ixkôt Tîrtûm mǎ amnhî jarênh xà hǎ ixkreta wÿr tē no ǎm hwÿr ǎr kêt nê. ǎm ixkre hpu hǎ kahê xà kape hǎ ri pa. Mē kot kǎm: “Pahi finat Sarumǎw pa xà” anhÿr xwÿnhhta kamǎ ri pa. ²⁴Hāmri nhûm kê ra mē inhô pahijaja omu nê hǎ akuprô nê hêx rom kǎm kapêr nê kǎm:

—Kwa tokyx aprî hǎ mē inhmǎ amnhî jarê. Xà apê Tîrtûm Kra na ka nà? Xà ka na pre Tîrtûm mē ixkaxyw axǎm? Kwa aprî hǎ mē inhmǎ amnhî jarê pa mē ama. Mon ka hte aprî hǎ mē inhmǎ amnhî jarênh kêt nê? Na pa mē tee ri ate amnhî nhîpêx ǎ apumu nê akukamǎ ijamaxpêr rûnh kumrêx o ri ixpa. Xà ǎm hāmri apê Tîrtûm kot mē ixkaxyw axǎm xwÿnhhta na ka? Anê.

²⁵Hāmri nhûm mē kǎm:

—Tk. Ra ixte mē amǎ amnhî jarênh xohtô htǎ ka mē inhma nê ǎm inhma. Na pa hte xatǎ Inhîpêêxà nhÿ hǎ mē amǎ mē ate aa mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ri ixpa ka mē ja hǎ ixpumu nê ǎm ixpumu nê ixkôt ajamaxpêr kêt nê. ²⁶Mē apê ixkwÿ hkêt jakamǎ na ka mē ixkôt ajamaxpêr kêt nê. Te mē apê ixkrit ôwêhti pyrǎk kêt. ²⁷Ixkwÿjaja na te ho ôwêhti kot hamǎr xwÿnh kapêr mar nê hkôt ri pata pyrǎ nê ixkapêr ma nê ixkôt amnhî nhîpêx o pa. Ixpê mē ô pahîhti hǎ mē kot ixpumunh mex jakamǎ na htem ixkôt amnhî nhîpêx mex o pa. Ixte ja hǎ mē omunh mex nê. ²⁸Koja mē nhÿrmǎ htyk tǎ no ǎm ixkukwak ri akupÿm htîr hāmri nê Tîrtûm mē wa ixri htîr tûm nê pa ho pa nê aa hapêx kêt nhûm mēhō ixpê mē utàr kêt nê. Te inhîhkra hpo nhîpôk ri mē hkrî nhûm te mē hǎ inhîhkra pikamÿr pyrǎk nhûm mēmoj tee ri ixpê tanhmǎ mē ho hprǎm kaprÿ. ²⁹⁻³⁰Inhîpêêxà tǎm kot inhmǎ

mē ôr kênǎ. Hihtÿx o kot mē piitǎ mē hakrenh par jakamǎ koja mē inhîhkra po nhîpôk ri hkrî nê mǎânên Inhîpêêxà nhîhkra hpo nhîpôk ri hkrî. Te ixpê Inhîpêêxà Tîrtûm pyrǎk jakamǎ mēhō kot wa ixpê wa inhîhkra rûm mē utà? Nǎ amrakati kumrêx.

Anhÿr o mē kǎm amnhî jarê. ³¹Hāmri nhûm mē te kêp Tîrtûm pyrǎk ǎ amnhî jarênh ǎ kuma nê kamǎ gryk tÿx nê. Hāmri nê kot kên o htak kaxyw ra kaxyw hkwy kawrà ho ri hprôt. ³²Hāmri nhûm amnhî tǎ mē omu nê mē kǎm:

—Kwa ra ixte Inhîpêêxà nhÿ hǎ mē amǎ aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax o ixpa. Jao tanhmǎ mē ho mex to pix o ri ixpa. Tǎ ka mē axtem nê ǎ inhîpêx anhÿr kaxyw. Anê.

³³Hāmri nhûm mē kǎm:

—Nǎ ǎ ate amnhî nhîpêx anhÿr ja mÿrapê hkêt. Kêt apê mē inhîô htǎ ri axtem nê te apê Tîrtûm pyrǎk ǎ amnhî jarênhja mÿrapê na pa mē kên o atak kaxyw. Na pu htem ǎ amnhî jarênh anhÿr o papa hkêt nê. Anê

³⁴Hāmri nhûm mē kǎm:

—No ǎm hāmri ixte ǎ amnhî jarênh anhÿr kênǎ. Tanhmǎ na Tîrtûm kapêr ǎ kagà htûm kot ja jarênh to wehe? Na pre Tîrtûm Ijaew nhô pahijê mǎ kapêr nê mē kǎm:

E mē ate inhÿ hǎ mē ho amnhîptàr jakamǎ te mē apê pa ixpê Tîrtûm pyrǎk.

Anhÿr o kot mē harênh. ³⁵ǎm hāmri na Tîrtûm kapêrja. Tǎm kot ǎ mē harênh kot anhÿr. Mē kot ÿ hǎ mē kǎm kapêr jakamǎ te mē kêp urǎk ǎ mē harênh anhÿr kênǎ. ³⁶Tǎ tǎm kot ǎ mē harênh anhÿr tǎ hpǎnhǎ mē akaxyw pa ixpê Kra hǎ ixǎm nê mē awÿr inhmênh nhûm ixwrÿk nê ixpê Kra hǎ amnhî jarênh tǎ ka mē ja hǎ inhma nê ǎm inhma nê ixkôt ajamaxpêr kêt nê. Kwa mon ka mē ja hǎ ixpumunh nê ixkôt ajamaxpêr kêt nê? ³⁷Kot paj Inhîpêêxà mē wa ixâhpumunh

kôt mē amā aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr kêt ka mē ja hā ixpumu nē mē rī kam nē māmri ixxôt ajamaxpēr kêt nē. ³⁸Mē amā ixxapēr mar prām kêt tā kwa ixte Tirtūm pyrā nē aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ā ixpumu nē Inhīpēēxā mē wa ixte amnhī nhīpēx tipxi hkôt ajamaxpēr. Anē.

³⁹Hāmri nhūm mē kuma nhūm ja mē kēp omnuj tỳx nē. Te kot Tirtūm pyrāk ā amnhī jarēnhja nhūm mē kēp omnuj nē. Jakamā nhūm mē ra kot unēnh nē ixkre rūm ho kator nē kapôt ā mēnh nē kēn ho htak kaxyw nhūm kē axte mē kēp akunok nē ma nhỹhỹm tē.

Jejus kot Jotāw nhīhkjē hā ri pa hā harēnh

⁴⁰Tā nhūm Jejus ma tē nē pyhti pē Jotāw ā rē. Pa mē hkôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mō. Finat Juāw Paxis kot Tirtūm mā wam mē hkrā kumrār o pa xàta wỳr. ⁴¹Hāmri nhūm mē ohtō nē mē ixwỳr mra nē Jejus kapēr ma nē kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā omunh o kuhē. Hāmri nē hā tanhmā axpēn mā kapēr to nē axpēn mā:

—Kwa ām hāmri na pre finat Juāw Paxisja mē pamā Jejus jarēnh o pa. Aa kot mē pamā mē pahte mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr kêt tā ām xatā hkukamā mē pamā harēnh o pa. Kēp Tirtūm Kra hā Juāw rom hihtỳx o hihtỳx ā harēnh o pa. Nē Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwỳnh ā nhūm mē pamā harēnh o pa. Nā ām hāmri na pre ā mē pamā harēnh anē. Anē.

⁴²Hāmri nhūm mē ohtō nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ.

Rajare htyk jarēnh

Juāw 5.21-29, 6.40

11 Rôm nhūm krī pē Petān kamā mēhō my pē Rajareja ra à htỳx nē nō. Na pre htōx wa hamēxkrut. Hō

kēp Matre nhūm hō kēp Marir. ²Marir na pre kormā arīgro hō hā kot Jejus o mex kaxyw mē hkuxwaxà ho hkuxwa nē amnhī kī ho hpar pōnh kaxyw. Nom kormā. Jakamā nhūm wa hkamyja wa kēp à htỳx nē nō. ³Hāmri nhūm wa tee ri hkukamā hamaxpēr nē ma krī hō hwỳr Jejus wỳr mēhō mē nhūm ma hwỳr tē. Nē hwỳr pōj nē omu nē kām:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr tē. Na ra amā akrāmnhwỳ japē htỳx xwỳnhta à htỳx nē nō nhūm htōx wa tee ri hkukamā hamaxpēr nē awỳr inhmē pa tē. Kwa tokyx pu ma hwỳr tē ka akupỹm wa kām ho mex nà? Anē.

⁴Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nā à htỳx nē nōr tā koja akupỹm mex. Mē kot akupỹm mex ā harēnh mar hāmri nē Tirtūm mē wa ixtā hpījaām nē wa ixihtỳx o wa ixihtỳx ā wa ixpumunh kaxyw na ā à htỳx nē nōr anē. Nē pa ixpē Tirtūm Kra hā akupỹm ho mex ā ixpumunh nē ixxôt hamaxpēr kaxyw na ā à htỳx nē nōr anē. Anē.

⁵Na pre Jejus kām Rajare mē htōx wa mē hapē nē. ⁶Tā à htỳx ā harēnh ma nē hwỳr mōr tokyx anhỹr kêt nē. Pa mē arī amnhīm hikranh xà kamā ri ixpaja o ixtā axte apkati axkrut. ⁷Hāmri nhūm rī kormā hwỳr nojarēt nē mē inhmā:

—E ma pu mē jarāhā akupỹm Jutej kamā Rajare hwỳr mō nē omu. Anē.

⁸Hāmri pa mē tee ri ja hā kuma nē kām:

—Kwa ham mē panhō pahijaja kot kēn o atak o apīr mā tā ka ra akupỹm mē hwỳr akrā. Kwa pu mē hwỳr pamōr kêt nē nà? Anē.

⁹Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nā koja mē kormā tanhmā ixto hkêt nē. Kormā ixte Tirtūm mā tanhmā amnhī nhīpēx to jatur xām mēnhre hā. Te ixte kormā arīgro hā ixrīt mex nē ixpa pyrā nē kormā Tirtūm kot mēmoj tā inhmā karō xà hkôt pix mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa. ¹⁰Tā kot paj

hatur xàm kumē nhūm te myt àr nhūm ra kamàt kô pyràk nhūm mē rī kormā tanhmā ixto nē xipī. Jakamā e ma pu mē hwÿr. Koja mē tokyx tanhmā ixto hkêt nē. Anē.

¹¹ Hāmri nē mē inhmā Rajare jarēnh o:

—Na mē pahkràmnhwÿ Rajareta ra gōr nē nō. Tā kot puj mē ma hwÿr mō pa kumra. Anē.

¹²⁻¹³ Ra htyk ā omunh tā ā mē inhmā harēnh anē. Pa mē kuma nē ixtÿx ho ām ôt nē nōr ā hkamnhix nē kām:

—Kwa mǎn ra akupÿm amnhī kām hamak o mōr jakamā na ra amnhī krit nē gōr nē nō. Kwa pu mē awjanā nē hwÿr pamōr kêt nē nà? Anē.

¹⁴ Hāmri nhūm mē inhma nē hprī hā mē inhmā harē nē mē inhmā:

—Nà na pre ty. ¹⁵ Nom kormā à nē hik-wÿta ā na pa hwÿr inhmōr kêt nē. Tā kot paj ma hwÿr mō nē hā mē amā ixàh-pumunh tÿx ā amnhī to amnhīrīt. Ka mē ja hā ixpumu nē amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr tÿx o ri apa. Ā mē ate amnhī nhîpêx anhÿr kaxyw na pa kormā à nē nōr ā hwÿr inhmōr kêt nē. E ma pu mē hwÿr. Anē.

¹⁶ Hāmri nhūm mē inhîō pê Tomas pihpohti tee ri ā kapēr anhÿrja ā kuma nē mē inhmā:

—Tōe ma pu mē hkôt. Kê mē mamrī hkôt mē pahto hpimrààtā mē panhūmex pa ri. Anē.

¹⁷ Tā pa mē ma hkôt mē hwÿr mō nē ra Rajare nhō krī hwÿr ixpōx o mō hāmri nē harēnh ma. Ra htyk nhūm mē kot haxàr ā arīgro pê kwat ā harēnh ma. ¹⁸⁻¹⁹ Nhūm Matre mē Marir wa hkamy ho hamak xàj arī mÿr o hkrī. Jakamā nhūm Ijaew kwÿjaja Jerujarē rūm ma wa hwÿr mra. Mē kot wa kām kapēr nhūm tokyx akupÿm tām wa hkrā kaxyw nhūm mē wa hwÿr mra. Wa ō krī pê Petānja Jerujarē hwÿr ām 3 kirōm pix jakamā nhūm mē ma wa hwÿr mra nē wa kuri wa kām kapēr o hkrī. ²⁰ Rōm nhūm Ma-

tre Jejus hpōx o mōr ā harēnh ma nē kànhmā xa nē man mē ixkutā tē. No nhūm Marir arī mÿr o nhÿ nē hkôt htēm kêt nē. ²¹ Hāmri nhūm Matre mē ixkutā tē nē mē ixkaxpa nē Jejus pumu nē mÿr kamā kām kapēr nē kām:

—Hêxta gǎa nē Pahihti. Na pre ra wa ixkamy wa ixpê ty. Kop apu jar mē ixkôt ri apa ronhÿx pre htyk kêt nē. Xê mon ka pre we tokyx mē ixwÿr atēmre hkêt nē? ²² Tā na pa arī akôt ijamaxpēr tÿx nē. Kot kaj mēmoj tā tanhmā Tirtūm wÿr to nhūm ama nē tanhmā amā mēmoj to. Ra ixte ja hā apumunh mex kēnā. Anē.

²³ Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Kwa tee ri ajamaxpēr nē akapri hkêt nē. Koja akamy akupÿm war amā htir kām ga. Anē.

²⁴ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ma koja anē. Nhÿrmā Tirtūm kot mē piitā akupÿm mē ho htir xà hā arīgrota ā koja akupÿm htir. Anē.

Kamy akupÿm htir ā harēnh mar tā Jejus kot akupÿm ho htir tokyx anhÿr ā hkamnhix kêt nē ā kām kapēr anē.

²⁵⁻²⁶ Jakamā nhūm kām:

—Nà pa na ixpê akupÿm mē ho mē htir xwÿnh. Jakamā mē kot amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja koja mē htyk tā koja mē hkarō Tirtūm mē wa ixri htir tūm nē mex nē pa ho pa. Xà ate ja kaxyw ixkôt ajamaxpēr tÿx nà? Anē.

²⁷ Hāmri nhūm Matre kuma nē kām:

—Xê nhūm. Apê Tirtūm Kra hā na pre mē ixkaxyw axām. Ka na pa htem amnhī wÿr akām ijamak o ixpa. Anē.

Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà ām hāmri na ka ā ijarēnh anē. E ma akupÿm tē nē atōx mǎ anē kê tokyx man ixwÿr tē pa omu. Anē.

²⁸ Hāmri nhūm kuma nē ma akupÿm tē. Hāmri nē Marir wÿr axà nē kām Jejus jarē. Kôt mē hkrī xwÿnhjē hkàx ā kām harē nē kām:

—An xê hāmri amÿr kêt nê. Na ra mē pajahkre xwÿnhhta hpôx o mō nê mûtar nhÿ nê atā karō. Anê.

²⁹ Hāmri nhūm kuma nê kànhmā xa nê ma mē ixwÿr htēm kurê kumrêx. ³⁰ Hāmri pa mē kormā krīm ixpôx kêt nê. Arī Matreja Jejus wÿr htēm xà kamā arī ixkrī. ³¹ Jakamā nhūm Matre ma tē nê Marir mā Jejus jarê nhūm kato nê man mē ixwÿr tē. Hāmri nhūm Jerujarê rüm wa hwÿr mē mrar xwÿnhjaja omu nê htÿx kot hkamy hā pika pumunh nê mÿr kaxyw htēm ā hkamnhix nê man hkôt mra. ³² Hāmri nhūm Marir mē hkukamā mē ixwÿr tē nê Jejus pumu nê hpar pē tēm nê kām kapêr pē hipô nê mÿr o nhÿ. Nê kām:

—Hêxta gāà nê Pahihti. Na pre ra wa ixkamy wa ixpê ty. Kop apu jar mē ixkôt ri apa ronhÿx pre htyk kêt nê. Hô mon ka pre we tokyx man mē ixwÿr atêmre hkêt nê? Anê.

³³ Hāmri nhūm Jejus kuma nê mÿr ā omu. Nê hkôt mē mrar xwÿnhjaja mē mÿr ā mē omu nê kām mē hkaprī nê. ³⁴ Hāmri nê mē kām:

—Nhÿri na ka prem haxà? E mē hwÿr ixto tē pa omu. Anê.

Hāmri nhūm mē kuma nê ma hā pyka hwÿr mē ixto mō ³⁵ nhūm Jejus mē urāk nê hwÿr mÿr o tē ³⁶ nhūm mē ja hā omu nê axpên mā:

—Kwa măn kām hapê htÿx. Hā na ho ama nê hwÿr mÿr o tē. Anê.

³⁷ Nom nhūm mē hkwÿjaja axtem nê mē kām:

—Tk. Ra kot no hkre xwÿnhhta o mex tã mo na we tokyx man kormā htír ri hwÿr htēm nê omunh nê akupÿm ho mex kêt nê? Anê.

Jejus kot akupÿm Rajare ho htír ā harênh

³⁸ Tã pa mē ra kên kre kamā mē kot Rajare jaxàr xàta wÿr ixpôx o mō nhūm Jejus hkaprī nê hwÿr tē nê omu. Nhūm

pre ra kên rax o hitom ³⁹ nhūm omu nê mē kām:

—E mē akwÿjaja nhām inhmā nê kahê xà mē. Anê.

Hāmri nhūm Matre kuma nê tee ri hamaxpêr nê kām:

—Xê ma Jejus. Mē ri ā anhÿr kêt nê. Ra htyk ā arıgro kêp 4 kênā. Măn ra hkātök nê hkro htÿx kumrêx. Anê.

⁴⁰ Hāmri nhūm kuma nê kām:

—Kwa ri ā ajamaxpêr anhÿr kêt nê Matre. Na pa ra amā ixkapêr nê amā ixkapêr o: “Kot kaj amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpêr tÿx nê. Hā kot kaj Tirtüm mē wa ixihtÿx o wa ixihtÿx xàja pumu.” Anhÿr o amā ixkapêr. Jakamā kwa ja kaxyw Tirtüm mē wa ixkôt măn ajamaxpêr tÿx nê hkêt wehe. Anê.

Hāmri nhūm kuma nê kām:

—Ma âm hāmri na ka inhmā akapêr. Ma kot paj kaxyw war amā ijamaxpêr tÿx nê. Anê.

⁴¹ Rôm nhūm mē kām nhām kên jakwa kre kahê xà mē. Hāmri nhūm Jejus Tirtüm mā amnhī jarênh kaxyw kànhmā kaxkwa hwÿr rít nê kām:

—Pa Papaj. Nà na pa hte tanhmā mē-moj tã awÿr to ka inhma nê tanhmā inhmā mēmoj nhîpêx to. Amex o amex Papaj. ⁴² Na ka hte ā inhmā amnhī nhîpêx anê. Tã pa jajê noo mā ā amā ixkapêr anê. Ate inhmar nê tanhmā Rajare hto nhūm mē kot ja hā ixpumunh nê ixte anhÿ hā pix mā tanhmā amnhī nhîpêx to ho ri ixpa hā ixpumunh kaxyw. Nê ka ate mē hwÿr inhmênh ā apumunh kaxyw. Anê.

⁴³ Nhūm pre ā Tirtüm mā kapêr anê. Hāmri nê kÿx pē Rajare mā kapêr nê kām:

—Pa Rajare. Kwa tokyx kànhmā nhÿ nê amnê mē ixwÿr tē nê akato. Anê.

⁴⁴ Puh nhūm akupÿm htír nê hkupu xà rāhā tē nê mē ixwÿr kato nê xa. Arī hkuk nê ïhkra nê hpar kupu rāhā mē ixwÿr kato nê xa. Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Kwa mẽ atō nê kupu xà hpôt kê ma akupÿm òrkwÿ hwÿr tē. Anē.

⁴⁵ Hāmri nhūm mẽ kot Marir mẽ Matre wa hwÿr mrar xwÿnh kwÿjaja ā Jesus kot Rajare nhīpēx anhÿr ā omu nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿr kurē kumrēx. ⁴⁶ Nom nhūm mẽ hkwÿjaja axtem nē omu nhūm ja mẽ kêp omnuj nē. Jakamā nhūm mẽ ma Parijew nhō xwÿnhjē hwÿr mra nē mẽ kām harē.

Mē kot Jesus pīr ā amnhī grōnh

Matêwre 26.1-5; Makre 14.1-2; Rukre 22.1-2

⁴⁷ Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja tee ri Jesus kot akupÿm Rajare ho htīr ā harēnh ma hāmri nē patre krāhtūmjē mẽ amnhī wÿr mẽ inhō juisti ho akuprō nē axpēn mā Jesus o kapēr punuj pē hā axpēn mar o hkri. Hāmri nhūm mēhō mẽ kām:

—Kwa tanhmā kot puj mẽ ho? Na ra mẽ kām mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax o pa. ⁴⁸ Kot puj mẽ ām omu nē tanhmā ho hkêt nhūm mẽ pahkwÿjaja kot ā amnhī nhīpēx anhÿr ā omu nē htÿx ām hāmri ā kot amnhī nhīpēx anhÿr ā hkamnhix. Hāmri nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ. Jao ra amnhī kaxyw kêp mẽ ò pahihtī hā ām. Koja mẽ ā amnhī nhīpēx anē nhūm Rōm kamā pahihtija mẽ kot kator nē hpānhā Jesus xām ā harēnh ma. Hāmri nē gryk xāj mẽ pahwÿr ò pôristi hkwÿ rē nhūm mẽ pahwÿr mra nē mẽ panhīmex pa nē Tirtūm nhōrkwÿ grānh pa. Kwa tanhmā kot puj wem tokyx amnhī nē ho? Anē.

⁴⁹ Hāmri nhūm Kajpas mẽ kām kapēr. Kajpasja na pre amgrāja kamā kêp mẽō patre nhō pahi maati. Jakamā mẽ kām:

—Nà na pa ra ijamaxpēr. Kwa mẽ inhma. ⁵⁰ Nà kot puj mẽ hpīr tokyx anē kê tapxipix ty pu mẽ arī mÿrpe pahpiitā pajamakêtkati nē ri papa. Anē.

⁵¹ Nhūm pre ā mẽ kām kapēr anē. Nom amnhī krā hkôt ā mẽ kām kapēr anhÿr kêt nē. Arī kêp mẽō patre krāhtūmjē nhō pahi maati jakamā Tirtūm nhÿ hā Jesus kot Ijaew nē tykja kukamā ā harēnh anē. Nom ja hā amnhī pumunh kêt nē. ⁵² Na pre Jesus mẽ ixpē Ijaew pix nē htyk kêt nē. Kri piitā hkôt Tirtūm krajē nē na pre ty. Mē piitā mẽ kot axpēn to hkwÿ nē ri axpēn to pa kaxyw na pre mẽ nē ty. ⁵³ Hāmri nhūm ā Kajpas mẽ kām kapēr anē nhūm mẽ inhō pahijaja kuma nhūm ja mẽ kām mex nē. Jakamā nhūm mẽ kot tanhmā Jesus ā àmnēnh to nhūm mẽ kot mẽ kām tanhmā hpīr to kaxyw ā axpēn mar anhÿr o pa. ⁵⁴ Jakamā nhūm Jesus axte mẽ noo mā ri pa hkêt nē. Hāmri ma kri pē Epraī hwÿr ma mō. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ma hkôt ixpa. Epraīja kapôt ā kri na pre. Jakamā pa mẽ ma hwÿr mō hāmri nē kamā ri ixpa.

⁵⁵ Tā nhūm arīgro pē Pasja ra ahtēp o mō. Amnepēm finat Mojes kot Ejit rūm mẽ panhīgētjē kator mā hamaxpēr kaxyw na pa pre htem hā ixkīnh kaxyw Pas ā Jerujarē hwÿr akuprō. Na pa pre htem hwÿr pōj nē kamā Tirtūm noo mā mẽ inhmex kaxyw tanhmā amnhī nhīpēx to.

⁵⁶⁻⁵⁷ Jakamā nhūm ra Ijaew ohtō nē ma Jerujarē hwÿr pa. Nē kām Jesus pumunh prām xāj Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre wÿr mra nē hwÿr agjē nē kamā hapēr nē axpēn mā:

—Kwa nok? Xà koja mẽ hpakīnh wÿr mōr kêt nē nà? Anē.

Nhūm Parijew nhō xwÿnhjē mẽ mẽ inhō patre krāhtūmjaja haxwÿja hapēr o kuhē. Nom mẽ kot axtem nē unē nē haxār kaxyw. Jakamā mẽ kām hā karō nē mẽ kām:

—E kêr ka mẽ nhÿri Jesus pumu nē man mẽ ixwÿr mra nē mẽ inhmā harēnh kurē kumrēx. Anē.

Marir kot Jesus kuxwa hã harênh

*Matêwre 26.6-13; Makre
14.3-9; Rukre 7.36-50*

12 Tã nhũm ra Pas wÿr apkati grêre. Ra hwÿr apkati kêp 6. Jakamã pa mē ma akupÿm krī pē Petãn wÿr Jejus kôt mō. Jejus kot akupÿm Rajare ho htír xwÿnhhta mē ō krī hwÿr pa mē akupÿm mō nē Rajare nhörkwÿ hwÿr pōj nē mē hwÿr agjê. ²Hãmri nhũm mē Jejus pumu nē hkính nē. Nē mē inhmã mēmoj mex nhípêx pa mē ixàpkur o ixkrī. Nhũm Rajare haxwÿja mē ixkutã apkur o nhÿ. Nhũm htōx Matre mē inhmã mēō ho pa nē mēsti hã unhwÿr o xa. ³Hãmri nhũm wa htōx Marir Jejus kukamã tanhmã hamaxpêr to nē hamaxpêr o:

—Ma kot paj tokyx mē kot mē ixpê hpír kukamã mē hkuxwaxà ho hkuxwa. Anē.

Hãmri nē kàx rax kãm mē hkuxwaxàja py nē o tē. Ra rit kahti hkôt hitex xà nhũm kupy nē hwÿr o tē. Mē kot mēmo htwÿm o mē hkuxwaxà mex nhípêxja na pre hã kàxpore xohtô rax kumrêx. Jakamã nhũm kupy nē Jejus wÿr o tē nē hpar ã hkapír pa nē amnhī krã hkī ho hpar grã ho nhÿ nhũm ra ixkre kuxwa htÿx kumrêx. ⁴Hãmri nhũm mē inhïō pē Jut Kariotja. Kot kormã mē ìhkram Jejus nhör mã xwÿnhhta tee ri ã kot amnhī nhípêx anhÿr ã omu nhũm ja kêp omnuj nē ⁵nhũm mē inhmã:

—Tk. Kwa pêr mē hkuxwaxà hã kàxpore xohtô rax kumrêx tã nhũm ri axtem nē Jejus par ã hkapír pa. Mo na ma o htēm nē ho wēnē nē hpãnhã kàxpore ho rax nē hpyr nē ho mē kêp amrakati xwÿnhjê nhípêx kêt nē? Kot ho wēnē ronhÿx hpãnhã kàxpore ho rax kumrêx nē kupy nē ho mēmoj japrôr rax o rax. Tã axtem nē amarī Jejus par ã hkapír pa. Anē.

⁶Te kãm mē kêp amrakati xwÿnhjê japê pyrãk tã kãm mē hapê hkêt. Æm

hêx rom ã kapêr anē. Na pre hte mē inhmã mē ixkàxpore jamÿ nē mē ixkôt mē inhmã hamãr o pa. Nom tōhã axtem nē mē ixpê hkwȳ ho ahkī nē ho amnhĩm mēmoj japrô. Jakamã Marir kot mē hkuxwaxà ho hapêx par ã omu nē tee ri hpãnhã kàxpore rax mã hamaxpêr nē kamã gryk nē ã mē inhmã kapêr anē. ⁷Hãmri nhũm Jejus amnhī tã hamaxpêr ã omu nē kãm:

—Tk. Kwa tanhmã kãm akapêr to hkêt nē. Ixtyk nhũm mē kot ixkuxwa hkukamã na ã inhípêx anē. ⁸Na hte mē kêp amrakati xwÿnhjaja mē akôt pa rãhã nē. Ka mē amã mēmo arĩgro hã tanhmã mē ho ajuta hto hprãm nē rĩ mē ho ajuta nē mē kãm mēmoj gō. No kêt pa kot paj ri mē akôt ixpa ka mē ixto mex ry ho apa hkêt nē. Kot paj tokyx mē apiitã mē are. Jakamã ãm hãmri na ã inhípêx anē. Anē.

Patre krãhtũmjaja kot Rajare hã ãmnênh ã harênh

⁹Rôm nhũm Jerujarê nhō xwÿnhjaja ra Jejus Petãn wÿr hpōx ã harênh ma nē kot omunh mã ma hwÿr mra. No ãm tapxipix pumunh mã hwÿr mrrar kêt nē. Mããnên kot akupÿm ho htír xwÿnhhta pumunh mã nhũm mē ma hwÿr mra. ¹⁰⁻¹¹Na pre ra Ijaew ohtô nē Jejus kot akupÿm Rajare ho htír ã harênh ma hãmri nē mē inhō patre kaga nē Jejus kôt amnhī xunhwÿ. Jakamã nhũm patre krãhtũmjaja tee ri ja hã mē omu nē axpên mã:

—Nà kot puj mē Jejus pix pír kêt nē. Kot puj mē mããnên hkôt Rajare pĩ hãmri nhũm wa hixi hamē mē kêp hapêx japêr. Anē.

Jejus kot Jerujarê hwÿr àr ã harênh

*Matêwre 21.1-11; Makre
11.1-11; Rukre 19.28-40*

¹²Tã nhũm apkati nhũm Ijaew Jerujarê kamã mē hkínhja kryx nē Jejus ra

mē hwÿr àhtêp o mōr ā harēnh ma.

¹³Hāmri nē axpēn mā:

—Kwa ma pu mē mō nē pô hkwÿ jakà nē kutā ho mra. Anē.

Hāmri nē hkwÿ jakà nē hamÿ nē ma kutā ho mra. Hāmri nē ra hkaxpa nē omu nē hkīnh nē. Nē kām:

Pa. Nà ām hāmri na ka mē ixwÿr mō.

Tirtūm na pre mē ixwÿr amē ka ā amōr anē.

Tirtūmja mex o mex. Ām hāmri na pre mē ixwÿr amē.

Kot kaj mē inhō pahi hpānhā mē ixto amnhīptār o ri apa. Anē.

¹⁴Hāmri nhūm Jejus nhÿri jumēnre pumu nē hwÿr tē nē hā nhÿ nhūm mē pimràatā ma akupÿm Jerujarē hwÿr mō. Tirtūm kapēr ā kagà htūm ra kot ja jarēnh kot:

¹⁵Pa Jerujarē nhō xwÿnhjaja. Kwa mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr ho amā ma hkēt nē.

Ota mē anhō pahi nyw ra mē awÿr jumēnre hā nhÿ nē hpōx o tē. Anē.

¹⁶No Jejus kōt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjaja pa mē ā kot amnhī nhīpêx anhÿrja ā omu nē tee ri hkukamā ijamaxpēr nē axpēn mā:

—Kwa mo na ri ā amnhī nhīpêx anē nē jumēnre hā nhÿ nē mē hkōt mō? Anē.

Tā nhūm arīgro hō hā ty nē akupÿm kaxkwa hwÿr api pa prem hā omu hāmri nē kormā Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot hkukamā ā harēnh kot anhÿrja mā ijamaxpēr kurē kumrêx. Hāmri nē axpēn mā harēnh o:

—Kwa ām hāmri na Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot ra ā Kraja jumēnre hā ŷr nē mē hkōt mōr ā hkukamā kot harēnh anhÿrta. Anē.

¹⁷Hāmri nhūm Jejus kot Rajare mā kapēr pē akupÿm ho htīr ā omunh xwÿnhjaja arī nhām mē hkwÿjē mā ujarēnh o pa. ¹⁸Nhūm mē kuma nē ma Jejus wÿr omunh mā mra. ¹⁹Hāmri nhūm Parijew

nhō xwÿnhjaja tee ri ja hā mē omu nē axpēn mā:

—Kwa na pu mē tee ri Jejus nē mē kām pakapēr kaprÿ nhūm mē pamar kēt nē ra piitā hkōt amnhī nhīpêx o pa. Kwa nà. Anē.

Ijaew kēt xwÿnhjē jarēnh

²⁰Tā nhūm ra Gres kwÿjaja Ijaew kōt hkīnh kaxyw ma Jerujarē hwÿr mē hkōt mra nē mē ihkō hā Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o hkōt mra. ²¹Jakamā nhūm mē nhÿri mē inhīō pē Firipti pumu nē hwÿr mra. Firipti kēp pyka pē Garirej kamā krī pē Pesêj nhō xwÿnh nhūm Gres nhō xwÿnhjaja omu nē hwÿr mra nē kām:

—Pa. Kwa na pa mē inhmā Jejus pumunh prām nē. Tanhmā kot pa wem amnhī to nē omu nē kām ixkapēr? Anē.

²²Hāmri nhūm mē kuma nē ma Andre hwÿr mē o mra nē kām mē harē. Hāmri nē wa ma Jejus wÿr mē o mra nē kām mē harē nē kām:

—Pa Pahihti. Ota Gres nhō xwÿnhjaja kām apumunh prām nē awÿr mō. Mē pahkīnhā mē kēp Ijaew kēt tā mē kām apumunh prām nē. Anē.

Jejus kot amnhī kukamā amnhī jarēnh

*Matêwre 16.24-28; mǎānēn
Apokarip 2.10, 12.11*

²³Hāmri nhūm Jejus mē omu nē mē kām tanhmā amnhī jarēnh to. Kot mē ohtō nē mē nē htyk nhūm mē kukwak ri Tirtūm wa kuri htīr tūm nē pa ho pa hā mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Nà na ra ixtyk ā arīgro hwÿr apkati grēre. Ixpē Tirtūm kot mē akaxyw ixām xwÿnh jakamā kot paj mē apiitā mē anē ty hāmri nē akupÿm ixitīr nē ma kaxkwa hwÿr akupÿm api. ²⁴Mē axohtō nē nhÿrmā Tirtūm mē wa ixri atīr tūm nē apa ho apa kaxyw kot paj ā amnhī nhīpêx anē. Kwa mē ā ixte amnhī

jarēnh anhÿrja ma nē mē amnhī krām haxàr tÿx nē ri hā apa. Te ixte mēmo hy kot amnhī nhīpēx pyrāk. Na htem pikap hagiē nhūm te htyk pyrā nē pika kaxwÿnh kām hikwÿ. Tā gaa nē higrōt nē hprēk nē ô. Nē ô rax kumrēx. Hyja pyxire nē hikwÿ htā kamā ô rax kumrēx. Nom koja mē hkre hkēt nē nhūm ô hkēt nē. Na hte ā mēmo hyja amnhī nhīpēx anē. Ja pyrā nē kot paj mē anē ixtyk kēt nē te mē kot mēmo hy hkre hkēt nhūm hprēk nē ô hkēta pyrāk ka mē ixkukwak ri Tirtūm mē wa ixri atir tūm nē apa hkēt nē. Jakamā kot paj mē anē ty nhūm mē ijaxā. Hāmri pa akupÿm ixtir ka mē axohtō nē ixkukwak ri wa ixri atir tūm nē apa ho apa.

²⁵—Nē koja mē ixpī pa mē anē ty. Tā mē ate ixkōt amnhī nhīpēx o apa xwÿnhjaja. Koja mē ixtā mē apar mā tā kwa kēr ka mē atyk pymaj ixkaga hkēt nē. Kwār mē māmri tanhmā ixtā mē ato ka mē nhÿrmā Tirtūm mē wa ixri axte amnhī xā kamā ajamak kēt kumrēx nē atir tūm nē amex nē apa ho apa. No kot kaj mē ixkīnhā jar amā amex pix prām hāmri nē nhÿrmā wa ixri atir tūm nē apa hkēt nē. ²⁶Kot kaj mē ā ixkōt amnhī nhīpēx anhÿr o ri apa hāmri nhūm mē kot inhīpēx pyrāk o mē anhīpēx. Hāmri ka mē nhÿrmā ma ixkōt kaxkwa hwÿr api nē kamā ixri atir tūm nē apa ho apa. Hāmri nhūm Inhīpēxā ixtā mē apumu nē mē ato mex kumrēx. Anē.

Tirtūm kot Jejus mā kapēr ā harēnh

Matēwre 3.17, 17.5

²⁷Tā nhūm Jejus tee ri amnhī kukamā htyk mā hamaxpēr nē hkapri htÿx nē. Nē hkōt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjē mā amnhī jarē nē mē inhmā:

—Hēxta waa nē. Na pa tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr. Nē tee ri amnhī xā htÿx kamā ijamak kukamā ijamaxpēr pē ra amnhī kamā ixkahak nē. Nom ixte pika piitā hkōt mē kot ixkōt amnhī xun-

hwÿr xwÿnhjē nē ixtyk kaxyw ixwrÿk kēnā. Jakamā kot paj Inhīpēxā kot mē kēp ixpytār kaxyw tanhmā amnhī to hwÿr to hkēt nē. Anē.

²⁸Hāmri nē hpānhā Hipēxā mā kapēr nē kām:

—Pa Papaj. Ām mēmoj pixi na inhmā hprām. Kē mē piitā ixkukwak ri amex o amex ā apumu. Ja na kēt inhmā hprām tÿx kumrēx.

Anhÿr o Tirtūm mā amnhī jarē. Hāmri nhūm kuma nē kaxkwa rūm kām kapēr. Kÿxpē kām kapēr nē kām:

—Nā na pa pre ra ā mē kām amnhī to amnhīrit anē nhūm mē ja hā ixpumu. Tā kot paj axte akukwak ri amnhī to amnhīrit nhūm mē piitā axte inhmex o inhmex ā ixpumu. Anē.

²⁹Nhūm pre ā Tirtūm Jejus mā kapēr anē. Hāmri nhūm mē kot mē ixkuri mar o kuhē xwÿnhjaja kuma no ām hprī hā kot kām tanhmā kapēr toja mar mex kēt nē. Nē htÿx ho ām mēmoj tā hkamnhÿx. Jakamā nhūm mē hkwyjaja axpēn mā:

—Kwa mo na wehe? Na mǎn katōtōk nà? Anē.

Nhūm mē hkwyjaja mē kām:

—Nā na katōtōk kēt. Tirtūm kapēr o wrÿk xwÿnh mǎn tanhmā kām kapēr to. Anē.

³⁰Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Nā Tirtūm tām na inhmā kapēr. Nom pa ixte mar kaxyw inhmā kapēr kēt nē. Mē kajaja mē ate ixtā mar kaxyw na kÿx pē ā inhmā kapēr anē. Anē.

Hāmri nē mē kām:

³¹—E hāmri. Kot paj tokyx mē apitā mē ate amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw tanhmā amnhī nhīpēx to. Jao māānēn Satanasti pē hihtÿx xā ho ijapēx. ³²Koja mē pī kahpa hā inhō pa kÿxpē ajēt. Tirtūm kot mē awÿr inhmēnh tā nhūm mē ā inhīpēx anē pa ty. Jakamā koja pika piitā hkōt mē ohtō nē ixkōt amnhī xunhwÿ nē amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr rāhā ho pa. Anē.

³³Mē ixte tanhmā htyk to hā harēnh mar kaxyw nhūm pre ā mē inhmā amnhī jarēnh anē. ³⁴Hāmri nhūm mē kot mē ixkuri mar o kuhē xwŷnhjaja tee ri kot htyk ā amnhī jarēnhja ma nē kām:

—Kwa mē ixte amnhī wŷr kamā ijamak o ixpa xwŷnhja htīr tūm nē pa ho pa xwŷnh na. Tīrtūm kapēr ā kagā htūm kot ā harēnh kot anhŷr tā ka ā ri mē kot apīr nhūm atyk ā amnhī jarēnh anē. Ate Tīrtūm kot mē ixwŷr amēnh xwŷnh ā amnhī jarēnh tā ā ri atyk ā amnhī jarēnh anē. Kwa xà apē mē ixte amnhī wŷr kamā ijamak o ixpa xwŷnh kēt? Anē.

³⁵Hāmri nhūm mē kuma nē amnhī tā mē kām:

—Tŷ ixpē tām kēnā. Tā kot paj tokyx mē are. Jakamā kēr ka mē ixte arī mē akamā ixpa ri ixkōt amnhī xunhwŷ nē amnhī kaxyw ixkōt ajamaxpēr o ri apa. Te ixpē kanē hpōk pyrāk jakamā na pa hte mē kām Tīrtūm kapēr o mē ahkre o ri ixpa. Nom kot paj kritpēm mē akōt ixpa ry hkēt nē. Jakamā kwa kēr ka mē tokyx te mē kot kanē hpōk nhīrā kamā ri mē pa xwŷnh kot amnhī nhīpēx pyrā nē Tīrtūm kōt amnhī nhīpēx o ri apa. Kormā mē akōt ixpa ri. Kot paj tokyx ma mō nhūm te ra kamāt kō pyrāk. Na hte kamāt kō kamā mē pa xwŷnhjaja tee ri rīt mex mā nom rīt mex kēt nē. Nē mēmoj pununh mex kēt nē. ³⁶Jakamā kwa mē tokyx ixte arī mē akamā ixpa ri amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixkōt amnhī xunhwŷ. Te ixpē kanē hpōk nhūm kamā mē arīt mex pyrāk. Jao ixpyrā nē te mē apē kanē hpōk nhīrā mex pyrāk o amnhī nhīpēx. Nē ixpyrā nē tām ri amnhī nhīpēx o apa. Anē.

Nhūm pre ā mē kām kapēr anē hāmri pa mē kēp ixkato nē ma nhām mō.

Mē hkwyjaja kot Jesus kōt hamaxpēr kēt ā mē harēnh

³⁷Na pre hte Jesus mē noo mā mē kot aa mēmoj pununh kēt kwŷ ho anhŷr rax

o pa. Tā nom nhūm mē ohtō nē hā omu nē ām hā omu nē kēp Tīrtūm kot mē pahwŷr mēnh xwŷnh ā hkōt hamaxpēr kēt nē. ³⁸Nom ra mē hkukamā Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o pa xwŷnh pē finat Ijaisja mē hkukamā ja hā mē harē nē hā kagā. Nē hā kagāja o:

Pa Pahi Maati. Nà ra ixte mē kām ajarēnh o ixpa ryy htā no nhūm mē inhma nē ām inhma.

Nē mē kot axihtŷx o axihtŷx ā ajarēnh mar tā no ām ajarēnh ma nē amnhī kaxyw akōt hamaxpēr kēt nē. Anē.

³⁹Mē kām Tīrtūm kapēr mar prām kēt jakamā na prem määnēn Jesus kēp Tīrtūm kot mē pahwŷr mēnh xwŷnh hkōt hamaxpēr kēt nē. Nhūm pre finat Ijaisja axte mē hkukamā ja hā mē harē nē mē hā kagā. Nē hā kagā ho:

⁴⁰Na pre Tīrtūmja tanhmā amnhī nē mē hkrā hto nhūm mē hkōt hamaxpēr kēt nē.

Ra mē kot hihtŷx o hihtŷx ā omunh tā omu nē ām omu.

Nē mē kot kapēr mar tā amnhī tomnuj kaga hkēt nē.

Nē Tīrtūm kot mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapēx prām xāj hkōt amnhī xunhwŷr kēt nē. Anē.

⁴¹Kormā Jesus mē hwŷr wrŷk kēt ri nhūm finat Ijaisja hpimtir kām kot amnhī to rax kumrēx ā omu nē hkukamā ā harēnh nē hā kagā anē.

⁴²Hāmri nhūm Ijaew krāhtūm kwŷjaja hkwyjē rom amnhī kaxyw Jesus kōt hamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwŷ. Tā Parijew nhō xwŷnhjaja kot ā mē kot amnhī nhīpēx anhŷr ā mē harēnh mar pymaj ja hā amnhī to amnhīrīt kēt nē. Mē kot Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkreja nē mē kator pymaj nhūm mē kām amnhī to amnhīrīt kēt nē. ⁴³Na prem hamaxpēr o:

—Nà kot paj ja hā amnhī to amnhīrīt nhūm mē amnhī nē ixtomnuj nē. Hāmri

nē amnhī pyrā nē axpēn mā inhmex ā jiarēnh kêt nē.

Anh̄yr o mē umaj amnhī kukamā hamaxpēr o pa. Nom Tirtūm tām kot amnhīm mē mex ā mē harēnhja nhūm mē hkukamā hamaxpēr kêt nē.

Jejus kot Hipêêxà nh̄y hã kapēr ā harēnh

⁴⁴ Nhūm Jejus axte mē kām kapēr nē k̄yx pē kapēr nē mē kām:

—Nà koja mēhō amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr hāmri nē ixkôt pix mā hamaxpēr kêt nē. Māānēn amnhī kaxyw kot mē aw̄yr inhmēnh xw̄ynhja kôt hamaxpēr. ⁴⁵ Wa ixte amnhī nh̄ipêxja te tipxi pyrāk jakamā koja mē tanhmā ixte amnhī nh̄ipêx to hã ixpumu nē te kot Tirtūm kot amnhī nh̄ipêx ā omunh pyrāk.

⁴⁶ —Nē te ixpê kanê hpôk nhūm inh̄irā kamā mē apa pyrāk kaxyw na pre Inh̄ipêêxà mē aw̄yr inhmē pa mē aw̄yr wr̄y. Ixte kapēr o mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa kaxyw. Jakamā koja mēhō amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr nē ixkôt amnhī xām hāmri nē te kanê hpôk nh̄irā kamā rīt mex o pa pyrāk o amnhī nh̄ipêx. Jao amnhī nh̄ipêx nyw o amnhī nh̄ipêx o pa. ⁴⁷⁻⁴⁸ No mē kot ixkapēr mar nē ām mar xw̄ynhjaja te māānēn Inh̄ipêêxà kapēr mar nē ām mar pyrāk. M̄yrapê koja mē nh̄yrmā ma kuwy hw̄yr pa nē mē kot amnhī tomnuj m̄yrapê kamā pa ho pa. Tā no ā mē ate amnhī nh̄ipêx anh̄yr o ri mē apa kaxyw na pa pre mē aw̄yr ixwr̄yk kêt nē. Ixte mē ate amnhī tomnuj pānhã amnh̄irer par kaxyw na pa pre mē aw̄yr wr̄y.

⁴⁹ —Nē na pa hte amnhī krā hkôt tanhmā ri mē amā ixkapēr to ho ri ixpa hkêt nē. Ām kot mē aw̄yr inhmēnh xw̄ynhja nh̄y hã na pa hte tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri mē akôt ixpa. ⁵⁰ Tā mē kot Tirtūm kapēr mar nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr xw̄ynhjaja koja mē nh̄yrmā wa ixri ht̄ir tūm nē mex nē

pa ho pa. Jakamā na pa hte tanhmā kot inhmā karō hto xà hkôt pix mā tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri ixpa. Anē.

Jejus kot hkwyjê hpar kuhōnh ā harēnh

Rukre 22.24-27

13 Tā nhūm ra Pas ā mē ixk̄inh̄ta ahtêp. Pas ā na hte mē ixpê Ijaewjaja axpēn w̄yr akuprō nē hã ôwēhti hkra nyw pa nē ho anē nē hkur o ixkr̄i. Amnepēm Tirtūm kot pika pē Ejit rūm mē inh̄igêxjê kator kaxyw nhūm mē nojarêt nē ā hkwy hpar nē ho anh̄yr nē hkwy hkurta pyrāk. Na prem nojarêt nē mē hkra my kot wa mē kēp htyk pumaj ôwēhti hkra nyw kw̄y hpa nē ho anē nē ĩ hku. Jakamā nhūm ar̄i mē ixpê mē hkanrēhã mē htāmnhw̄yjaja ā mē kot amnhī nh̄ipêx anh̄yrja mā ijamaxpēr nē hã ixk̄inh̄ kaxyw mē urāk nē hkwy hpa nē kuku. Jakamā nhūm ra Pas ahtêp nhūm Jejus amnhī kukamā tanhmā hamaxpēr to kurê kumrēx. Ra ma akup̄ym Hipêêxà hw̄yr àpir xà hã ar̄igro hw̄yr apkati grēre. Jakamā nhūm akup̄ym nojarêt ā amnhī pumu nē kām mē pahte hkôt amnhī xunhw̄yr xw̄ynh̄jê japê jakamā kām mē pajapê rāhã mē panê htyk mā. ² Tā nhūm myt axà pa mē Pas ā ixàpkur o ixkr̄i. Nhūm Simāw Kariot kra Jut Kariotja māānēn mē ixkutā apkur o nh̄y. Kēp mē ixkw̄y htā nhūm pre Satanastī tanhmā hkrā hto nhūm ra axtem nē kot mē kām Jejus kurê xw̄ynh̄jê nh̄ihkram haxār kaxyw.

³⁻⁴ Tā pa mē kormā axpēn kutā ixàpkur kaxyw ixkr̄i hpa nhūm Jejus k̄anhmā xa nē hinôkà kapa nē toajti py nē ho amnhī krax pre. Kot amnhī to rax ā amnhī pumunh tā ja hã amnhī to jarkrar pē tanhmā ri mē inh̄noo mā amnhī nh̄ipêx to ho pa hkêt. Kēp mē inhō pahi htā te kēp mē inhmā àpēnh xw̄ynh̄ pyrāk o amnhī nh̄ipêx o pa. ⁵ Jakamā toajti py nē ho amnhī krax pre nē pasiiti hō py nē

kamā gô hkwỳ ru nē ho mē ixpar kuhō nē toajti o mē ixpar grà ho mō. ⁶Ā mē inhīpêx anhÿr o mō. Pê ra hpānhā Simāw Pêtre hpar kuhōnh kaxyw nhūm tee ri amnhī tā omu nē kām:

—Tk. Kwa apê inhmā axàpênh xwÿnh kêt kênā kot ka kêt ri axtem nē ixpar kuhō Pahihiti. Apê mē inhō Pahi kênā kot ka kêt ā mē inhīpêx anē. Anē.

⁷Hāmri nhūm kām:

—Kwa nà. Kormā ate ja hā amnhī tā ixpumunh mex kêt. Nom kot kaj nhÿrmā arī hā amnhī tā ixpumu. Anē.

⁸Hāmri nhūm kām:

—Nà nom kot kaj ām ixpar kuhōnh kêt nē. Kwarī. Anē.

Hāmri nhūm Jejus kām:

—Tôe. Kot paj apar kuhōnh kêt nē ka te apê ixkwỳ hkêt pyrāk. Anē.

⁹Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Tôe mamrī ixpar kuhō. Nom ixpar pix kuhōnh kêt nē. Māānēn inhīhkra kuhō nē ixkuk kuhō. Inhmā ixte apyrāk prām tÿx kumrêx kênā. Anē.

¹⁰Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà amÿkry hkôt mē wÿr xwÿnhjaja na htem mex nē axte wÿr kêt rāhā hikwÿ. Na htem ām amnhī par pix kuhō nē hikwÿ. Ja pyrā nē Tirtūm kot mē anē mē ate amnhī tomnuj ho hapêx par xwÿnhjaja te amÿkry hwÿr mē axwÿr nē amex pyrāk. Ka mē te mē kot amnhī par pix kuhōnhhta pyrā nē axte tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nē Tirtūm mā amnhī jarēnh kurê kumrêx kê anē amnhī katut kôt ate amnhī tomnujta mē nē ho hapêx. Na pre ra mē anē mē ate amnhī tomnuj o hapêx. No ām mē apiitā hkêt. Ota arī mē anhīōja pyxire nē arī amnhī tomnuj rāhā ri pa. Jakamā te wÿr kêt nē arī grā htyk rax kām ri pa pyrāk. Anē.

¹¹Nhūm pre ā Jejus mē inhmā kapêr anē. Ra kot hprī hā mē kot kām hkurê xwÿnhjê mā ôr mā xwÿnhja pumunh jakamā te wÿr kêt nē arī grā htyk rax kām ri pa pyrāk ā ā harēnh anē.

¹²Tā mē ixpar kuhōnh pa nē akupÿm hinôkà py nē haxà nē nhÿ hāmri nē mē inhmā:

—E mēmo kaxyw na pa we ā mē apar kuhōnh anē? Kot paj ixprī hā mē amā amnhī jarē ka mē inhma. ¹³⁻¹⁴Na ka htem ixto “mē ijahkre xwÿnh” nē ixto “pahihti” anhÿr o ijarēnh o ri apa. Ām hāmri na ka htem ā axpēn mā ijarēnh anē. Ixpê mē ajahkre xwÿnh nē māānēn ixpê mē anhō pahihiti htā inhmā mē ate tanhmā axpēn nhīpêx to ho apa hprām xàj na pa ā mē apar kuhōnh anē. Tā kêt ka mē ixpyrā nē tanhmā axpēn to mex to ho ri apa. ¹⁵Jao amnhī kuxwar axpēn to mex pē mēmoj to axpēn kutā anojarēt rāhā ho ri apa. ¹⁶Kwa mē ixkapêr ma nē kām amnhī krām haxàr tÿx rāhā ho ri apa. Mē ate amnhī to rax o ijakrenh kêt. Te ixpê mē anhō patrāw nhūm mē ate inhmā tanhmā amnhī nhīpêx to ho apa xwÿnh pyrāk. Nē te ixte mēmoj tā mē amā karō nhūm mē ate inhmar nē inhmā tanhmā mēmoj nhīpêx to pyrāk. Tā te ixpê mē anhō patrāw pyrāk tā pa ā mē apar kuhōnh anē. Ka mē amnhī tā ixpumu hāmri nē amnhī xwar tanhmā axpēn to ajuta hto ho ri apa. No ri axpēn pumu nē ajamaxpêr o: “Tk. Nà ixte amnhī to rax o hakrenh kênā kot pa kêt ri tanhmā ho ajuta hto. Kê tām mán pa ixto ajuta.” Anhÿr o ajamaxpêr o ri apa hkêt nē.

¹⁷—E na pa ā mē amā ixujarēnh anē. Kot kaj mē inhma nē ixujarēnh kôt ā axpēn nhīpêx anhÿr o ri apa. Hā kot kaj mē akīnh nē ri apa. Anē.

Jejus kot amnhī tā hā àmnēnh xwÿnh o amnhīrīt ā harēnh

Matêwre 26.20-25; Makre

14.17-21; Rukre 22.21-23

¹⁸Nhūm Jejus arī mē inhmā kapêr nē mē inhmā:

—Kot kaj mē apiitā mē akīnh nē apa hkêt nē. Ixte mē arēnh xwÿnhjaja mē

apiitā mē apumunh mex. Jakamā na pa Tirtūm kot mē apiitā mē ate amnhī tom-nuj o hapêx par kêt ā mē anhīōja jarē. Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot harēnh kot:

Ixkutā apkur o ȳr xwŷnhjê hō koja axtem nē mē kot kām ixkurê xwŷnhjê nhīhkram ijaxà. Kêp ixkôt pa ho pa xwŷnh tā koja axtem nē ā inhīpêx anē.

Anhŷr o kot harēnh. Tā koja tokyx ā inhīpêx anē. ¹⁹Nom kormā kot ā inhīpêx anhŷr kêt ri na pa hkukamā mē amā harē. Jakamā koja ā inhīpêx anē ka mē ja hā ixpumu nē ra ixte amnhī kukamā mē amā amnhī jarēnhhta mā ajamaxpēr nē ixpê Tirtūm rūm mē awŷr ixwŷr k xwŷnh kôt ajamaxpēr tŷx kurê kumrêx.

²⁰—Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krā kamā kām ajamaxpēr tŷx o ri apa. Koja mēhō ixte mē hwŷr mē arēnh xwŷnhjê hā tanhmā mē ato mex to. Hāmri nē te pa kot tanhmā ixto mex to pyrāk. Nē koja mēhō tanhmā pa ixto mex to nē määnēn te kot mē awŷr inhmēnh xwŷnhhta tanhmā ho mex to pyrāk. Anē.

²¹Nhūm pre ā Jejus mē inhmā kapēr anē. Hāmri nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē hkaprī nē mē inhmā:

—Hêxta waa nē. Nà kot kaj mē atō mē kot kām ixkurê xwŷnhjê nhīhkram ijaxà. Kwa mē amnhī krā kamā ixkapêrja mā ajamaxpēr tŷx nē. Anē.

²²Hāmri pa mē amnhī tā kuma nē tee ri axpēn pumunh o ixkrī. ²³Ixpê Juāw na pa pre ixpê Jejus krāmnhwŷ mex ā ihkō hā ixàpkur o inhŷr ²⁴nhūm Simāw Pêtreja ixpumu nē inhmā nomgōr nē kawax pē inhmā:

—Kwa mē pahtō nhīxi hā hkukja nà? Anē.

²⁵Hāmri pa kuma nē Jejus mā kām:

—Kwa Pahihti. Mē ixtō koja we ā anhīpêx anē? Anē.

²⁶Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nà kot paj pāwti hō py nē guhkrax kām ho mry kagō nhek nē kot mē ihkram ijaxār mā xwŷnhhta mā kugō ka mē hkôt omu. Anē.

Hāmri nē kupy nē ho mry kagō nhek nē Simāw Kariot kra Jut Kariotja mā kugō nhūm kupy. ²⁷Pyrja kôt nhūm Sattanasti tanhmā hkrā hto. Hāmri nhūm Jejus te kot kām amnhī to nojarēt pyrāk o amnhī tā kām kapēr nē kām:

—E kwa tokyx nà. Anē.

²⁸⁻³⁰Hāmri nhūm kuma nē kato nē ma kamāt kō kamā htēm kurê kumrêx. Hāmri pa mē ixàpkur o ixkrī xwŷnhjaja Jejus kot ā kām kapēr anhŷrja ā kuma nē tee ri hkukamā ijamaxpēr. Hāmri nē kot ma mē hkīnh ā mēō hkwy japrōr kaxyw ma htēm ā hkamnhīx. Nhūm mē ixkwŷjaja axtem Jejus kot mē kêp amrakati xwŷnhjê mā mēmoj nhōr ā kām karō nhūm ma mē hwŷr htēm ā hkamnhīx. Kêp mē inhmā mē ixkàxpore jamār o pa xwŷnh jakamā pa mē ā ixtŷx mēmoj tā hkamnhīx anē.

Jejus akupŷm nojarēt nē mē kām mēmoj tā karō hā harēnh

Matêwre 22.39-40; määnēn

Wam Juāw 3.11-24

³¹⁻³²Hāmri nhūm Jejus mē inhmā:

—Nà kot kaj mē tokyx mēmoj pumu nē Tirtūm mā mex o mex ā harē nē ijaxwŷja inhmā inhmex o inhmex ā ijarē. Kot kaj mē tokyx mēmojta pumu kām ga.

³³—Te mē apê ixkra pyrāk tā kot paj arī ri mē akôt ixpa grire hāmri nē ma akupŷm api. Kot kaj mē tee ri jar ijarê o ri apa nom nhŷri ixpumunh kêt nē. Nē kormā tokyx ma ixkôt apa hkêt nē.

³⁴—E kot paj axte mē amā mēmoj tā karō. Kormā ixte mē amā ja hā karō hkêt. Kêr ka mē amā axpēn kīnh o ri apa. Te pa inhmā mē ajapê pyrāk o axpēn nhīpêx rāhā ho ri apa. ³⁵Kot kaj mē ā amnhī nhīpêx anē nhūm mē akwŷjaja ja hā mē

apumu nē mē apê ixkwỳ hã mē apumunh kurê kumrêx. Anê.

Simāw Pêtre kot Jejus ā amnhī to hêx kukamã harênh

Matêwre 26.31-35; Makre 14.27-31; Rukre 22.31-34

³⁶Nhũm Jejus ā kot mē ixrer nē ma nhỹhỹm mōr ā amnhī jarênh anê hãmri nhũm Simāw Pêtre tee ri kot amnhī jarênh ma nē kãm:

—Kwa Pahihti. Nhỹhỹm kot kaj kêt mō pa mē akôt ixpa hkêt nê? Anê.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà ma inhmōr xàta wỳr kot kaj mē kormã ma ixkôt apa hkêt nê. Nom kot kaj mē nhỹrmã ma ixkôt apa. Anê.

³⁷Hãmri nhũm Simāw Pêtre kãm:

—Kwa mo kot pa mē omu nē tokyx ma akôt inhm̄r kêt nê? Inhmã akôt ix-tyk pyma hkêt kênã. Kwār mē mãmri atã ixpĩ. Inhmã ajapê htỳx kumrêx kênã. Anê.

³⁸Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Xà ãm hãmri na ka ã inhmã amnhī jarênh anê Simāw Pêtre? Xà amã ixkôt atyk pyma hkêt? Kwa o kora. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mē umaj ate ixkôt apa hkêt ã amnhī tã axaprãr o axkrunêpxi kãm ga. Kwa amnhī krã kamã ixkapêrja mã ajamaxpêr tỳx nê. Anê.

Jejus kot Tirtũm nhõ krĩ jarênh

Eprêw 11.16

14 Nhũm Jejus arĩ mē inhmã kapêr nê mē inhmã:

—Kwa ã ixte mē amã amnhī jarênh an- hỹrja ma nê tee ri amnhī kukamã ajamaxpêr nê akaprĩ hkêt nê. Arĩ amnhī kaxyw Tirtũm mē wa inhmã ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. ²Inhĩpêêxã nhõ krĩ kamã ixkre xohtô. ãm hãmri na pa ã mē amã harênh anê. Tã kot paj ma akupỹm hwỳr api nê mē akutêp mã amã mē an- hõrkwỳ ho mex. ³Hãmri nê ho mex pa

nê rĩ man akupỹn mē awỳr wrỳ. Hãmri nê ma akupỹm amnhī kôt mē ato ixàpir pa ka mē Tirtũm mē wa ixkôt apa rãhã apa ho apa. Jakamã kwa mē ri akaprĩ nê apa hkêt nê. Anê.

Jejus te kêp Tirtũm wỳr pry pyrãk

Epes 2.18

⁴—Nê ma nhỹhỹm inhmōr xàta ra mē ate harênh mar mex. Nê hwỳr pryja mãânên mē ate harênh mar mex. Anê.

⁵Hãmri nhũm Tomas tee ri kuma nê kãm:

—Kwa mē ixte nhỹhỹm amōr xàta pumunhre hã kot pa kêt mē hwỳr pryja pumu. Anê.

⁶Hãmri nhũm kãm:

—Kwa paa. Te ixpê Inhĩpêêxã hwỳr pry pyrãk. Na htem amnhī kaxyw inhmã hamaxpêr nê ixkôt amnhī xunhwỳ hãmri nê nhỹrmã ixkukwak ri pix mã ma Inhĩpêêxã mē wa inhõ krĩ hwỳr api. Ixkukwak ri pix mã na htem hprĩ hã Tirtũm kapêr ma. Nê ixkukwak ri pix mã na htem wa ixri htĩr tũm nê pa ho pa. ⁷Kot kaj mē aprĩ hã ixpumu nê mãânên te aprĩ hã Inhĩpêêxã pumunh pyrãk. Tã ra mē ate tanhmã ixte amnhī nhĩpêx to hã ix-pumunh mex jakamã mãânên te ra mē ate Inhĩpêêxã kot amnhī nhĩpêx ã omunh mex pyrãk. Anê.

Jejus mē Tirtũm wa kot amnhī nhĩpêx tipxi hã wa harênh

Juāw 1.1, 10.30; Piripos 2.6; Korosê 2.9

⁸Nhũm Jejus ã mē inhmã kapêr anê nhũm Firipti kuma nê kãm:

—Kwa nom mē inhmã inhno ho An- hĩpêêxã pumunh prãm. Kot pa mē omu nê ixkĩnh tỳx kumrêx. Anê.

⁹Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Kwa na pa pre ra mē akôt ri ixpa ryy nê. Ka mē aprĩ hã ixpumunh mex nê. Kêt ra mē kot ixpumunh mex xwỳn- hjaja te mē kot mãânên Inhĩpêêxãja no ho omunh mex pyrãk. ¹⁰Wa ixte amnhī

nhīpêxja ām tipxi. Xà ate kormā amnhī krā hi mā ixkapēr jaxār tỳx kêt? Inhīpêxà mē wa ixte amnhī nhīpêxja ām tipxi. Nē kot axpēn pyrāk. Jakamā na pa hte amnhī krā hkôt ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa hkêt nē. Ām Inhīpêxà nhỹ hā na pa hte ri tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri ixpa. Nē hitỳx xà ho tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa. Ka mē ja hā ixpumu nē te ano ho Inhīpêxà pumunh pyrāk. ¹¹ Kwa mē ixkapēr ma nē hkôt ajamaxpēr tỳx nē. Inhīpêxà mē wa ixte amnhī nhīpêxja ām tipxi. Nē kot axpēn pyrāk. Rỳ ka mē tee ri ja kukamā ajamaxpēr japēr hāmri nē ixte aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ā mǎn ixpumu nē ja hā wa ixte amnhī nhīpêx tipxi kôt ajamaxpēr.

¹²—Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krā kamā amnhī krām haxār tỳx nē. Mē ate amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr xwỳnhjaja kot kaj mē ixte tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa hā ixpumu nē ixkôt ā amnhī nhīpêx anhỹr o ri apa. Kot paj akupỳm Inhīpêxà hwỳr api nē kuri ixpa ho ixpa. Ka mē ixwakre kamā ixitỳx xà ho tanhmā mē akwỳjê mā amnhī nhīpêx to ho ri apa.

¹³—Nē kot kaj mē apê ixkwỳ hā tanhmā mēmoj tǎ ixwỳr to pa mē ama nē mē amā tanhmā mēmoj nhīpêx to. Mē kot omunh nē Inhīpêxà mex o mex ā omunh kurê kumrêx kaxyw. ¹⁴ Nà kot kaj mē apê ixkwỳ hā mēmoj tǎ ixwỳ pa mē ama nē mē amā tanhmā mēmoj to. Anē.

Jejus kot mē pahwỳr Tirtùm mē wa Karō rēnh ā kot amnhī jarēnh

Juāw 7.37-39, 16.7-17; Atre 2.1-4; mǎnēn Rōmān 5.5; Wam Korīt 12.7-11; Epes 3.16; Wam Juāw 2.27

¹⁵ Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—Nà kot kaj mē amā ixkīnh hā kot kaj mē ixkapēr kôt pix mā ri amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa.

¹⁶—Kot paj akupỳm kaxkwa hwỳr api hāmri nē mē ato Inhīpêxà wỳ nhūm inhma nē mē awỳr kot mē ato ajuta xwỳnh maatita rē nhūm man mē awỳr wrỳ nē mē akaxwỳnh mā agjê. Hāmri nē mē akôt tanhmā mē ato ajuta hto ho pa rāhā ho pa. ¹⁷ Wa Ixkarō koja mē awỳr kurê nhūm mē amā agjê. Hāmri nē hprī hā mē amā Tirtùm kapēr o amnhīrit o mē akôt pa ka mē aprī hā mar mex nē. No mē kēp Tirtùm kra hkêt xwỳnhjaja koja hprī hā wa Ixkarō jarēnh mar kêt nē. Mē kot wa ixkôt amnhī xunhwỳr kêt jakamā koja mē hkarō mā gjêx kêt nē. Ām mē ate ixkôt amnhī nhīpêx o apa xwỳnhjê pix wỳr koja wrỳ nē mē awỳr agjê nē mē akamā pa ho pa.

¹⁸—Nē ixte mē arer nē ma inhmōr mā tǎ kot kaj mē te mē hā awrāre pyrā nē ahte atỳx ri apa pyrāk kêt nē. Kot paj te pa akupỳn mē awỳr ixwryk pyrā nē mē awỳr wa Ixkarō rē nhūm mē akām agjê nē mē akamā pa ho pa.

¹⁹—Nē koja tokyx mē kot amnhī kaxyw Tirtùm mā hamaxpēr kêt xwỳnhjaja axte ixpumunh kêt nē. No mē papajaja kot puj mē tokyx axte nhỹri axpēn pumu.

—Nē kot paj akupỳm ixtīr hāmri nē ixtīr tùm nē ixpa ho ixpa ka mē ixkukwak ri ajaxwỳja nhỹrmā Tirtùm mē wa ixri atīr tùm nē apa ho apa.

²⁰—Tǎ koja wa Ixkarō mē awỳr wrỳ nē mē akarō mā agjê ka mē aprī hā Tirtùm mē wa ixte amnhī nhīpêx ā wa ixpumunh mex kurê kumrêx. Te wa ixte amnhī nhīpêx tipxi pyrāk o ka mē hā wa ixpumu. Nē mǎnēn mē papajaja te ra mē pahtipxi nē ri mē papa pyrāk ka mē hā amnhī pumunh mex kurê kumrêx.

²¹—Nē mē kām ixkīnh xwỳnhjaja na htem ixkapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx o pa. Jakamā nhūm Tirtùm ixtǎ mē omu

nē kām mē hapê ht̄yx nē. Pa māānēn amnhī tā mē omu nē inhmā mē hapê ht̄yx nē. Jakamā kot paj mē kām amnhī to amnhīrīt nhūm te mē kot no ho ix-pumunh pyrāk. Anē.

Nhūm pre ā Jejus hkôt mē ixpa ho mē ixpa xw̄ynh̄jē mā amnhī jarēnh anē. ²²Hāmri nhūm Jutre hōja. Jut Kariot kêt axtem Jutre hōja Jejus axte kot mē inhmā pix mā kot amnhī to amnhīrīt ā harēnhja ma nē kām:

—Kwa aprī hā mē inhmā mēmoj jarē mē ijahkre xw̄ynh. Mon ka mē kēp akw̄y hkêt xw̄ynh̄jē mā axte amnhī to amnhīrīt kêt ā amnhī jarē? Nē ām mē papxipix mā amnhī to amnhīrīt ā amnhī jarē? Anē.

²³Hāmri nhūm kām:

—Nā mē amā ixkīnh xw̄ynh̄jaja na ka htem ixkapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx. Nhūm Inhīpêêxā ja hā mē apumu nē ixtā kām mē ajapê ht̄yx nē. Hāmri pa wa mē akôt ixpa ho ixpa. Jao mē amā amnhī to amnhīrīt mex o ixpa. ²⁴Na pa hte amnhī krā hkôt ri mē kām ixkapēr o ixpa hkêt nē. Ām Inhīpêêxā nh̄y hā na pa hte mē kām ixkapēr o ri ixpa. Kot mē aw̄yr inhmēnh xw̄ynhta nh̄y hā. Tā nhūm mē kām inhmar prām kêt jakamā na pa hte wa mē kām mē apyrā nē amnhī to amnhīrīt o ixpa hkêt nē.

²⁵—E na pa kormā ixte mē akôt ri ixpa ri ā mē amā amnhī jarēnh anē. ²⁶Tā koja Inhīpêêxā ixpānhā mē aw̄yr wa Ixkarō rē. Ixte hā mē amā ixāhw̄yr xā hkôt. Hāmri nhūm man mē aw̄yr wr̄y nē mē akaxw̄ynh mā agjē nē mē akôt ri tanhmā mē ato ajuta hto ho pa. Nē ra ixte ā mē amā ixkapēr anh̄yrja koja hprī hā mē amā ho amnhīrīt mex nē. Ka mē amnhī krā kamā kām ajamaxpēr nē hā ano ht̄yx nē ho apa. Anē.

Jejus kēp mē pajamakêtkati nhōr xw̄ynh

Rōmān 5.1; Karatas 5.22;

Piripos 4.7; Korosē 3.15

²⁷Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—Nē mē kēp ixkw̄y hkêt xw̄ynh̄jaja na htem tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o ri pa. Jao hkaprī nē pa. No pa na pa hte mē kurom ijamakêtkati nē ixkīnh nē ri ixpa ho ixpa. Tā kot paj tanhmā mē ato ka mē ixpyrā nē ajamakêtkati nē axāmnhix akīnh nē ri apa. Jakamā kwa mē ixte amnhī jarēnh ma nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o amā ma ho ri apa hkêt nē.

²⁸—Na pa pre ra mē amā ma ixāpir nē nh̄yrmā man akup̄yn mē aw̄yr ixwr̄yk ā mē amā amnhī jarē. Tā na pa ra ma akup̄ym Inhīpêêxā hw̄yr ixāpir mā. Kot amnhī to rax o kot ijakrenh. Kot paj akup̄ym hw̄yr api nē kuri inhmex nē ixpa ho ixpa. Tā ka mē amā ixkīnh hā kot kaj mē ma akup̄ym hw̄yr ixāpir ā ijarēnh ma nē inh̄y hā akīnh nē.

²⁹—Kormā ma akup̄ym ixāpir kêt ri na pa ā mē amā amnhī kukamā amnhī jarēnh anē. Kēr pa mēmo arīgro hā ma akup̄ym api ka mē ja hā ixpumu nē ajamaxpēr o: “Nā ām hāmri na pre mē inhmā amnhī kukamā akup̄ym Hipêêxā hw̄yr āpir ā amnhī jarē.” Anh̄yr o ajamaxpēr. Jao ixkôt ajamaxpēr t̄yx rāhā ho ri apa.

³⁰—Kot paj tokyx axte tanhmā mē amā ixkapēr to hkêt nē. Mē kēp ixkw̄y hkêt xw̄ynh̄jē nhō pahīhti Satanastija na ra kot tanhmā ixto kaxyw. Nom koja tee ri tanhmā kām ixto hprām kapr̄y. Kurom ixiht̄yx o ixiht̄yx o ixte hakrenh par jakamā koja tanhmā ixto hkêt nē.

³¹Kwār kām tanhmā ixto hprām xā hkôt tanhmā ixto pa omu. Inhmā Inhīpêêxā hkôt ixte amnhī nhīpêx prām jakamā kot paj jahti mā arī xa nhūm te tanhmā kot

ixto pyrāk o inhīpêx nom tanhmā ixto hkêt nê. Mē ate inhmā Inhīpêêxà japê ht̄yx ā ixpumunh kaxyw kot paj ā mē anoo mā amnhī nhīpêx anê. Nê mē ate ixte kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa rāhā mē kot ixpīr ā ixpumunh kaxyw. E hāmri. Ma pu mē mō nê amnhī to Tirtūm w̄y. Anê.

Nhūm pre ā Jejus hkôt mē ixpa ho mē ixpa xw̄ynh̄jê mā kapēr anê. Pa mē kuma nê kànhmā ixkuhê nê inhojarêt nhūm axte mē inhmā awjarê.

Jejus te kêp mēmo krô pyrāk

Karatas 2.20; Wam Juāw 2.28

15 Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nê mē inhmā:

—Nà te ixpê mēmo pī pē “uwa” anhyr xw̄ynhta kakhô maati pyrāk. Nê Inhīpêêxàja te kot uwa hkre nê hamār o pa xw̄ynhta pyrāk. ²Nê mē kot ixkôt amnhī xunhw̄yr xw̄ynh̄jaja te mē kot uwa kakhô rūm krô pyrāk. Na hte mē hkwȳjaja ht̄yx ri kêp ixkw̄y hā amnhī jarēnh ā amnhī to hêx. Jao te kot krôja rā ht̄ā ô hkêt pyrāk. Kojā rā ht̄ā ô hkêt nê nhūm kot hamār xw̄ynh̄ja tee ri omu nê kakhô nê krāhta nê kumê. No kojā ô mex nê nhūm omu nê hkīnh nê. Hāmri nê rā nê ô rax kaxyw tanhmā ho mex to. Tā na hte Tirtūm uwa krô jamār xw̄ynhta pyrā nê ā mē ate ixkôt amnhī xunhw̄yr xw̄ynh̄jê nhīpêx anê. ³No mē kajaja na ka prem mē kot ixkw̄y hā amnhī to hêx xw̄ynh̄jê rom ixkapēr mar t̄yx nê. Nê amnhī kaxyw inhmā ajamxpēr nê ixkôt amnhī nhīpêx mex o apa. Jao te mē ate krô rā nê ô rūnh pyrāk o amnhī nhīpêx.

⁴—Na hte krôja amnhī krā hkôt ô hkêt nê. Ām kakhô pix kukwak ri na hte rā nê ô. Ja pyrā nê kot kaj mē ixkukwak ri pix mā inhmā hprām xā hkôt ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho apa. Jakamā kwa kêr ka mē ixkapēr pix mār mar o apa

pa mē akôt ixpa ho ixpa. ⁵Te ixpê kakhô nhūm te mē apê krô pyrāk jakamā kot kaj mē inhmā hprām xā hkôt tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri apa nê te krô rā nê ô rūnh pyrāk o amnhī nhīpêx. No kot kaj mē amnhī krā hkôt ri amnhī nhīpêx o ri apa nê te krô grā nê ô hkêt pyrāk o amnhī nhīpêx.

⁶Na hte uwa krô nhô dōnja nh̄yri hā krô grā pumu hāmri nê kakhô nê hakā nê ma o mra nê kuwy kamā kurē nê ho hxêt pa. Ja pyrā nê mē kot ht̄yx ri ixkôt amnhī xunhw̄yr ā amnhī jarēnh xw̄ynh̄jaja kojā mē nh̄yrmā amnhī xā ht̄yx kamā hamak rāhā ho pa.

⁷—Tā no mē kajaja. Kêr ka mē ixkapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa. Te mē pah̄tipxi nê ri papa pyrāk o amnhī nhīpêx. Hāmri nê māmri amā hprām xā hkôt mēmoj tā Tirtūm w̄y nhūm ama nê amā mēmoj tā ate hw̄yr xāta kôt kugō.

⁸Kot kaj mē Inhīpêêxà mē wa ixkapēr kôt amnhī nhīpêx o ri apa nhūm mē piitā ja hā mē apumu nê hamaxpēr o: “Hêxta waa nê. Jajaja na htem Tirtūm kot amnhī nhīpêx o amnhī nhīpêx o pa. Mār Tirtūmja mex o mex.” Anh̄y r o hamaxpēr.

⁹—Nê na pa hte Inhīpêêxà kām ijapê pyrāk o inhmā mē ajapê nê. Tā kêr ka mē amarī inhmā mē ajapê hā ri ixkôt amnhī nhīpêx mex o apa. ¹⁰Na pa hte Ām Inhīpêêxà kapēr kôt pix mā ri amnhī nhīpêx o ri ixpa. Jakamā na pa hte kām ijapê hā ixkīnh nê ri ixpa. Tā kêr ka mē ixpyrā nê ixkapēr kôt pix mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri apa. Nê ixpyrā nê inhmā mē ajapê hā amnhī pumu nê akīnh nê ri apa.

¹¹—E na pa ā mē amā ixkapēr anê. Mē ate inhmar nê ixpyrā nê axāmn̄hix ajamakêtkati nê akīnh nê ri apa kaxyw. Tā kêr ka mē ā amnhī nhīpêx anê nê te pa ixte ā amnhī nhīpêx anhyr pyrāk. Anê.

**Jejus kot mē pamā axpēn
kính tỳx ã mē pamā karō**

¹² Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—E kēr ka mē te inhmā mē ajapê pyrāk o mē amā axpēn japê ho mē amā axpēn kính o ri apa. Jao axpēn to mex o ri axpēn kôt apa. ¹³ Kojā mēhō kām hkrāmnhwỳ japê htỳx nē nhūm ra mēhō mēmo myrapê kot kēp hpīr mā nhūm tee ri hā omu nē nē kām amnhī mē nhūm kupī. Hāmri nhūm mē ja hā omu nē kām hkrāmnhwỳ japê htỳx ã nē htyk ã axpēn mā harē.

¹⁴⁻¹⁵ —E kot paj axte mē apê inhmā mē axapēnh xwỳnh ã mē ajarēnh kêt nē. Na hte mē ò patrāwjaja hpīr hā kām mē apēnh xwỳnhjê mā amnhī jarēnh kêt nē. Na htem ãm mē apēnh pix ã mē kurē. Nom mē kajaja mē ate ixkapēr mar nē hkôt pix mā amnhī nhīpêx jakamā kot paj hpānhā mē apê ixkrāmnhwỳ hā mē ajarē. Na htem axpēn to hkrāmnhwỳ nē ma nhỹhỹm pa kaxyw nē tanhmā amnhī kukamā hkrāmnhwỳ mā amnhī jarēnh to. Tā mē apê ixkrāmnhwỳ jakamā na pa hte ã amnhī kukamā mē amā amnhī jarēnh anē. Nom ja pix jarēnh kêt nē. Na pa hte määnēn Inhīpêêxà xō ri mē amā mēmoj piitā ho amnhīrit o mē akôt ixpa.

¹⁶ —Nē mē kajaja na ka prem ixpê mē akrāmnhwỳ kaxyw ixām kêt nē. Pa na pa pre amnhī kaxyw inhmā mē aprām. Ixkapēr kôt pix mā ri mē ate tanhmā amnhī nhīpêx to ho apa kaxyw. Te uwa krō ô rính nē aa grà hkêeta pyrāk. Jakamā kot kaj mē mēmoj tā Inhīpêêxà wỳ nhūm mē ama nē mē ate mēmoj tā hwỳr xà hkôt amā kugō.

¹⁷ —E. Kwa kēr ka mē amā axpēn kính nē tanhmā axpēn to ajuta hto ho axpēn mā mēmoj kutā anojarêt pix o măn kêt ri apa. Nà ja na kêt inhmā hprām. Anē.

**Mē kot Jejus kwỳjê kamā
gryk xwỳnhjê jarēnh**

*Matêwre 10.22; määnēn Juāw
7.7, 17.14; Wam Juāw 3.13*

¹⁸ —Nē koja ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja kām mē aprām nōkati. Tā kēr ka mē amnhī tā mē omu nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē. Ixkumrêx na prem kām ixprām nōkati. Tā koja mē mā ixtā mē ato anē nē kām mē aprām kêt nē. ¹⁹ Mē apê mē hkwỳ ronhỹx mē amnhī tā mē apumu nē kām mē ajapê nē. Nom apê mē hkwỳ hkêt. Ra ixte amnhī kaxyw mē arēnh jakamā na htem tee ixtā mē apumu nē kām mē akính kêt o kām mē akurê nē. ²⁰ Kojā mē ixtā hpijaam kêt nē nē määnēn mē atā hpijaam kêt nē. Nē mē anhīpêx o te mē kot pa ixpê mē anhō patrāw nhīpêx pyrāk. Ka mē ixpyrà nē amnhī xà htỳx kām ajamak o ri apa. Na pa pre ra mē amā ja jarē. Nom koja mē akwỳjaja jajê rom te ra mē kot ixkapēr mar nē hkôt amnhī nhīpêxta pyrā nē määnēn mē akapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx o pa. Kwa kēr ka mē ixkapêrja mā măn ajamaxpēr tỳx rāhā ho ri apa.

²¹ —Kojā mē ixtā tanhmā mē anhīpêx to. Mē kot Tirtúm kapēr kôt amnhī nhīpêx kêt jakamā koja mē ã ixtā mē anhīpêx anē. Tirtúm kot mē awỳr inhmēnh kôt hamaxpēr kêt nē ã mē anhīpêx anē. ²² Ixwrỳk nē mē kām Tirtúm kapēr jarēnh o ri ixpa htā nhūm mē inhma nē ãm inhma nē ixkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Jakamā koja mē kot amnhī tomnuy xwỳnh ã amnhī to hpimxur kêt nē.

²³ —Nē koja mēhō kēp ixprām nōkati nē määnēn te kēp Inhīpêêxà prām nōkati pyrāk. ²⁴ Na pa pre mē piitā mē hkôt aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỳr o ri mē hkôt ixpa nhūm mē hā ixpumu. ãm papxipix na pa pre ã amnhī nhīpêx anhỳr o ri mē hkôt ixpa nhūm mē hā ixpumu. Kēp ãm mē kot ja hā ixpumunh kêt ronhỹx prem ax-

pên mã ijarênh o: “Tk. Mē pahte mēhōja nhÿhÿnh mē pahwÿr hpōx ā omunhre hā kot puj kêt mē ri hā pahpijaam o ri papa.” Anhÿr o nhÿx prem axpên mã ijarē. Tā ra mē kot ja hā ixpemunh mex tā axtem nē Inhîpêêxà mē wa mē kām wa ixkurê nē. Jao mē kot amnhî tomnuj xwÿnh ā amnhî to hpimxur kêt nē. ²⁵No Tirtûm kapêr ā kagà htûm kot mē hkukamā mē harênh nē mē hā kagà nē kot mē hā kagà kot:

Mēmo tanhmā kute mÿrapê na htem kām ixkurê? Nà am amarî na htem kām ixkurê ho pa. Anē.

Tā ā ixtā kagà kot anhÿr xà hkôt na htem ā kām ixkurê anē. Jakamā koja mē määnēn ixtā kām mē akurê nē. Nom kêr ka mē arî mē kām ixkapêr jarênh o ri mē hkôt apa nē tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr kêt nē.

²⁶—Nē tokyx ma akupÿm Inhîpêêxà hwÿr ixàpir mã tā kot paj hwÿr pōj nē aa mē ato ijamakêtkati hkêt nē. Kot paj amnhî pānhā mē awÿr wa Ixkarō rē. Mē kot kām: “Mē kutā nojarêr xwÿnh maati” anhÿr xwÿnhhta kot paj mē awÿr kurê nhûm ixpānhā mē awÿr wrÿ nē mē amā agjê nē hprî hā mē amā Tirtûm mē wa ixto amnhîrît o ri mē akôt pa. ²⁷Kot kaj mē ama hāmri nē ma mē piitā mē hkôt ri mē kām ixkapêr jarênh o ri apa. Na pa pre ra mē kām Tirtûm kapêr jarênh ryy ho mē hkôt ri ixpa ka mē ixkôt ri inhmar o apa ry nē. Jakamā kêr ka mē ixwacre kamā arî mē kām ixkapêr jarênh o ri mē hkôt ri apa. Anē.

16 Nhûm Jejus arî mē inhmā kapêr nē mē inhmā:

—Nē mē kot nhÿrmā ixtā tanhmā mē anhîpêx to nhûm mē ate tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr nē mē umaj ixkaga pymaj na pa hte ā mē amā ixprî hā mēmoj jarênh ry anē. ²Kot kaj mē kām ixkapêr jarênh o ri apa nhûm mē hk-wÿjaja tee ri mē ama nhûm ja mē kêp omnuj nē. Nhûm mē Tirtûm kapêr o mē

ahkre xà hā ixkreja rûm amnhî nē mē ajano nē mē akwÿjê hpar o pa. Hāmri nē hamaxpêr o: “E pu mē axte mē hk-wÿjê pynê nē mē kupa. Tirtûm kām ja mex kênā.” Anhÿr o htÿx hamaxpêr o pa. ³Mē kot hprî hā Inhîpêêxà mē wa ixkapêr mar mex kêt nē ā htÿx wa inhmā ja mex ā wa ijarênh anē. ⁴Nom mē ate ixkôt amnhî xunhwÿrta krax kām na pa pre ā mē amā mē harênh anhÿr kêt nē. Arî mē akôt ixpa kênā. Kot ka mē ixkôt apa rāhā amā mē uma hkêt nē. Tā pa ra akupÿm inhnojarêr nē ā mē amā mē harênh anē. Jakamā koja mē nhÿrmā ā mē anhîpêx anē ka mē amnhî tā mē omu nē ra ixte mē akukamā ā mē harênh anhÿrja mã ajamaxpêr kurê kumrêx nē tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr kêt nē. E kwa ixkapêrja măn mē amnhî krā him haxàr tÿx nē ri hā apa. Anē.

Jejus mē Tirtûm wa hkarō jarênh

⁵⁻⁶Nhûm Jejus arî mē inhmā kapêr nē mē inhmā:

—E na pa ra kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhhta wÿr ra akupÿm inhnojarêr ka mē ixte amnhî jarênh ā inhma nē akaprî nē. Nē tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr tā mē atō aprî hā ma inhmōr xà ā ixkukjêr kêt nē. Rÿ inhmā: “Kwa mo kaxyw kot kaj kêt mē ixre nē ma akupÿm mō? Xà we ja amā mex?” Anhÿr o mē atō ixkukjêr kêt nē. ⁷Kêt ma akupÿm ixàpirja mē amā mex kumrêx. Kop am akupÿm ixàpir kêt ronhÿx mē amā mēmoj kutā nojarêr xwÿnhhta ixpānhā mē awÿr wrÿk kêt nē. Tā kot paj ma akupÿm api nē amnhî pānhā mē awÿr kurê. Jakamā kwa mē ja ma nē tām ajamaxpêr o ri apa. ⁸Koja ixpānhā mē awÿr wrÿ hāmri nē mē kêp ixkwÿ hkêt xwÿnhjê mã mēmoj to axkrunêpxi nē ho amnhîrît. Koja mē kām mē kot tanhmā amnhî tomnuj to xà ho amnhîrît. Nē määnēn mē kām tanhmā mē kot amnhî to mex to xà ho amnhîrît. Nē määnēn

Tirtūm kot nhǎrmā mē kot amnhī tomnuj mǎrapē tanhmā mē homnuj to xàta nhūm mǎānēn mē kām ho amnhīrīt. Koja mē kām ja piitā ho amnhīrīt.

⁹—Jakamā koja mē ja kukamā tanhmā hamaxpēr to nē hamaxpēr o: “Kwa kot paj xep amnhī tomnuj kaga nē amnhī kaxyw Tirtūm Kra Jejus mā ijamaxpēr nē hkôt amnhī xām kêt nhūm Tirtūm nhǎrmā ixte amnhī tomnuj mǎrapē tanhmā ixto. ¹⁰Nà kot paj hkôt amnhī xām hāmri nē ra uràk nē Tirtūm kapēr kôt tām ri amnhī nhīpêx o ipxa. Na pre Jejus tām ri amnhī nhīpêx o pa nhūm Tirtūm amnhī wǎr ho api pa mē axte jar nhǎri omunh kêt nē. ¹¹Na xep Tirtūm nhǎrmā kot ma kuwy hwǎr mē kêp Jejus kwǎy hkêt xwǎnhjê nhō pahi maatiija mēnh ā ra amnhī kukamā hā amnhī jarē. Jakamā kwa arī ixpê hkwy jakamā kot paj tokyx Jejus kôt amnhī xām kêt nhūm hkôt kuwy hwǎr inhmē.” Anhǎr o hamaxpēr. Koja ā wa Ixkarōja mē kêp ixkwǎy hkêt xwǎnhjê mā mēmoj to amnhīrīt mex anē.

¹²—Nē na pa kormā mē amā mēmoj piitā ho amnhīrīt kêt nē. Kormā mē ate aprī hā mēmoj pumunh nē mar mā tām kêt. ¹³Tā koja ixpānhā wa Ixkarō mē awǎr wrǎy nē mē akarō mā agjê hāmri nē hprī hā mē amā Tirtūm kot amnhī nhīpêx o amnhīrīt o mē akôt pa ho pa. Nom koja amnhī krā hkôt tanhmā mē amā ho amnhīrīt to hkêt nē. Koja ām Tirtūm pix xō ri mē amā ho amnhīrīt o mē akôt pa. Jao hprī hā mē amā ixkôt mē ate amnhī nhīpêx nyw o mē amā amnhīrīt o mē akôt pa. Á koja hprī hā ra ixte mē amā ixujarēnh xà hkôt axte mē amā mēmoj to amnhīrīt mex o pa anē.

¹⁴—Nē koja hprī hā mē amā pa ixto amnhīrīt o pa. Jao mē amā inhmex o inhmex ā ixto amnhīrīt o mē akôt pa. ¹⁵Inhīpêxā mē wa ixkapērja ām htipxi. Tā koja wa Ixkarō ixkapēr xō ri ā mē amā mēmoj to amnhīrīt anē. Jao ra wa ijamē

wa ixkapēr o amnhīrīt mex o pa. Koja ā wa mē apē ixkwǎy hā mē ato mex o pa anē. Anē.

Mē kot akupǎm Jejus tǎr ā omunh ā mē harēnh

¹⁶Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—Nē kot paj tokyx mē ano pē akunok ka mē axte amnhī kaêx ā ixpumunh kêt nē. Nom kwa kēr ka mē tee ri ixkapērja kukamā ajamaxpēr kêt nē. Kot paj ixtā apkati grêre ka mē axte ixpumu. Anē.

¹⁷⁻¹⁸Nhūm pre ā Jejus hkôt mē ipxa ho mē ipxa xwǎnhjê mā kapēr anē. Pa mē tee ri ā kapēr anhǎr ā kuma nē axpēn mā:

—Kwa mo na ri ā amnhī jarēnh anē? Nē tokyx mē pano pē pikunor tā hā apkati grêre nhūm axte mē pahte omunh ā amnhī jarē nē akupǎm Hipêxā hwǎr àpir ā amnhī jarē. Pēr kapērja ām ri katii. Anē.

¹⁹Nhūm amnhī tā mē inhma nē mē inhmā:

—Kwa xà na ka mē kormā aprī hā ixkapēr ā inhmar kêt nē? ²⁰Kot paj ty nhūm mē kêp ixkwǎy hkêt xwǎnhjaja ijarēnh ma nē hkīnh nē. No mē kajaja kot kaj mē akaprī nē amǎr o apa. Nē gaa nē akupǎm akīnh nē. Kwa mē ixkapērja ma nē kām ajamaxpēr tǎx o apa. ²¹Te mē ate mē hpijagri xwǎnh kot amnhī nhīpêx pyrāk. Na htem ôhy xà nē gaa nē ra ôhy xà htǎx nē. Nē hkīnh kêt nē tee ri amnhī nhīpêx o hikwǎy. Tā gaa nē hpijagri nhūm hkrare kato nhūm omu nē akupǎm hkīnh nē axte ôhy xà htǎx mā hamaxpēr kêt nē. ²²Tā ā mē ate amnhī nhīpêx anhǎr kaxyw. Kot kaj mē akīnh kêt nē ri apa. Tā kot paj akupǎm tokyx ixtǎr nē axte mē awǎr ixkato ka mē ixpumu nē akīnh nē. Hāmri nē akīnh rāhā ri apa ho apa. Nhūm mēhō mē apumu nē tee ri tanhmā mē akīnh nē mē ato kaprǎy ka mē arī akīnh rāhā ri apa ho apa.

²³—Nē ixte akupým kaxkwa hwÿr ixàpir nē amnhī pānhā mē awÿr wa Ixkarō rēnh nhūm mē awÿr wrÿk nē hprī hā mē amā mēmoj piitā ho amnhīrīt jakamā kot kaj mē axte amā mēmoj tā ixkukjēr prām kēt nē. Anē.

Jejus kwÿjaja kot àmnhīx mēmoj tā Tirtūm wÿr

Matêwre 18.19-20; Juāw 14.13-14

Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—E kwa mē ā ixkapēr anhÿrja ma nē amnhī krā kamā kām ajamaxpēr tÿx nē ho apa. Kot kaj mē apē ixkwÿ hā mēmoj tā Inhīpēexā wÿ nhūm mē ama nē mē ate hā axàhwÿr xà hkôt mē amā mēmoj tanhmā ho rÿ mē amā mēmoj gō. ²⁴Na ka mē kormā apē ixkwÿ hā mēmoj tā axàhwÿr kēt nē. Tā kēr ka mē amā mēmoj tā hwÿr prām nē māmri mēmoj tā hwÿr o apa. Kē mē ama hāmri nē tanhmā mē amā mēmoj nhīpēx to ka mē amnhī tā omu nē akīnh nē.

²⁵—Nē na pa pre mē amā mēmoj jarēnh kaxyw nē mēmoj tā haxwÿ nē mē amā ixujarēnh rax nē. Nom kot paj axte ā mē amā ri ixujarēnh anhÿr kēt nē. Kot paj tā ixprī hā mē amā tanhmā Inhīpēexā jarēnh to ka mē aprī hā mar mex kurē kumrēx. ²⁶Hāmri nē mē kamjaja mē apē ixkwÿ hā tanhmā amnhī to hwÿr to ho apa. Jakamā mo kaxyw kot pa kēt axte tanhmā mē ato hwÿr to? Kot kaj mē kamjaja amnhī to hwÿr jakamā arī ixte mē ato hwÿr kaxyw ixto presija hkēt nē.

²⁷—Na ka mē ra amā ijapē nē. Nē ixte Inhīpēexā rūm mē awÿr ixwrÿk ā ixpumu. Jakamā nhūm Inhīpēexāja ixtā määnēn kām mē ajapē nē. Tā kot kaj mē kamjaja mēmoj tā amnhī to hwÿr o apa nhūm mē ama nē kām mē ajapē htÿx kām mē amā mēmoj gō.

²⁸—Na pa pre Inhīpēexā rūm amnē mē awÿr wrÿ. Hāmri nē kām hprām xà hkôt tanhmā amnhī nhīpēx to hpar o mō

nē ra akupým hwÿr inhnojarēt kaxyw. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē inhmā amnhī jarēnh anē. ²⁹Pa mē tā ixprī hā mar mex nē. Hāmri nē kām:

—Tÿ. Nà na pa mē tā ixprī hā ate amnhī jarēnh ma. Ka amnhī tā haxwÿr nē axujarēnh kēt jakamā pa mē tā ixprī hā amar mex nē. ³⁰Pēr ām ate mēmoj piitā omunh par xwÿnh na ka. Jakamā ate mē ijamaxpēr piitā hkôt aprī hā mē ixpumunh par kumrēx kēnā kot ka tanhmā mē ijamaxpēr to hā mē ixkukja. Ām hāmri na ka Tirtūm rūm awrÿk ā amnhī jarē. Anē.

³¹Hāmri nhūm mē inhma nē mē inhmā:

—Xà ām hāmri na ka mē ixkôt ajamaxpēr tÿx nē? ³²Kwa mē o kora. Kot kaj mē tokyx mē umaj ixre nē anhrā nē ma ahpÿnhā mē anhō krī hwÿr mra. Mē kot ixkôt tanhmā mē anhīmex to pymaj kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē kām ga. Kot paj ahte mē kām ixām pyrāk o amnhī nhīpēx nom ahte ixām kēt nē. Inhīpēexā aa kot ixrere hā.

³³—E ixkukwak ri mē ajamakētkati nē axāmnhīx mē apa kaxyw na pa ā mē amā ixkapēr anē. Nom mē kēp ixkwÿ hkēt xwÿnhjaja koja nhÿrmā ixtā mē atomnuj tÿx o pa. Tā kēr ka mē amā mē uma nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o ri apa hkēt nē. Nhÿrmā ixte mēmoj punuj piitā ho ijapēx par ā arīgrota ā kot paj mē atā mē ho ijapēx par kumrēx. Anē.

Jejus kot amnhī to Tirtūm wÿr ā harēnh

Rōmān 8.34; Eprēw 7.25

17 Tā nhūm Jejus mē inhmā kapēr pa nē hpānhā kaxkwa hwÿr rīt nē Tirtūm mā amnhī jarē nē kām:

“Pa Papaj. E na pa ra amā hprām xà hkôt tanhmā amā amnhī nhīpēx to hpar o mō nē akupým awÿr inhnojarēt kaxyw. Jakamā kot kaj

ixpê Akra hã ma akupÿm amnhĩ wÿr ixto api. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ amã amex o amex ã ajarẽnh o pa kaxyw. ²Na ra pyka piitã hkôt ri mẽ pa xwÿnh kwÿjaja amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwÿ nom ka na ka pre inhmã mẽ agô. Ixte mẽ htír tũm nẽ mẽ pa mã xwÿnh ã mẽ harẽnh kaxyw. Jakamã koja mẽ nhÿrmã ixkukwak ri pakuri htír tũm nẽ pa ho pa. ³Na mẽ ra ixkapêr mar mex nẽ. Nẽ ixpê Jejus Kris pẽ ate mẽ hwÿr inhmẽnh xwÿnhja kôt hamaxpêr mex nẽ. Nẽ apê Tirtũm ã ãm apyxi mex ã mãânẽn akôt hamaxpêr mex nẽ. Nẽ amex o amex ã akôt hamaxpêr nẽ kãm akĩnh nẽ. Jakamã koja mẽ nhÿrmã pakuri htír tũm nẽ pa ho pa. Nã koja mẽ anẽ.

⁴Amnepê m amnẽ pyka ja hwÿr inhnojarêt nhũm ate tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã inhmã karôta na pa ra hatur xãm mẽnũ kaxyw. Na pa xatã mẽ kãm akapêr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Jao ra mẽ kãm apê Pahi Maati hã apixi mex ã ajarẽ nẽ amex o amex nẽ axãhpumunh o axãhpumunh ã mẽ kãm ajarẽnh o ri ixpa. ⁵Jakamã e Papaj. Kêr ka tokyx ixpê akra hã ma akupÿm amnhĩ wÿr ixto api. Pa akupÿm awÿr pôj nẽ te amnepê akuri ixpaja pyrã nẽ axte akuri ixpa ho ixpa.” Anẽ.

Jejus kot hkwÿjê ho Tirtũm wÿr ã harẽnh

Nhũm Jejus arĩ Tirtũm mã kapêr nẽ kãm:

⁶“E Papaj. Nã ra ate pyka hkôt inhmã mẽ ôr xwÿnhjaja na pa ra mẽ kãm akapêr jarẽnh ryy ho ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ akapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. ⁷Tã ixte anhy hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpaja ra mẽ kot ja hã ixpumunh mex.

⁸Na pa pre hte axô ri mẽ ahkre ho ri ixpa nhũm mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr mex nẽ. Nẽ ate mẽ hwÿr inhmẽnh nhũm mẽ hwÿr ixwÿrkja ã mẽ kot ixpumunh mex.

⁹⁻¹⁰Tã ot pa mẽ ho awÿr o xa. Nom na pa mẽ kêp ixkwÿ hkêt xwÿnhjê ho awÿr kêt nẽ. ãm ate inhmã mẽ ôr xwÿnhjê pix o na pa awÿ. Mẽ kêp akra jakamã mãânẽn mẽ kêp ixkraa. Jakamã na htem pamã pamex o pamex ã pajarẽnh o ri pa.

¹¹Axihtÿx o axihtÿx jakamã na ka pre amnhĩ xwar inhmã axihtÿx xã hkwÿ gô pa te ixte axihtÿx pyrãk. Tã na pa ra akupÿm awÿr inhnojarêt kaxyw. Kot paj jar pyka hkôt ri ixpa ry hkêt nẽ. Nom ixkwÿjaja koja mẽ arĩ kamã pa jakamã kwa Papaj. Kêr ka inhmã mẽ omunh mex nẽ kê mẽ inhÿ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ pahpyrà nẽ te ixkre tipxi kamã mẽ htipxi nẽ mẽ pa pyrãk o xpẽn kôt pa.

¹²Kormã mẽ kamã ixpata ã ate inhmã axihtÿx xã hkwÿ nhôrta o pa mẽ htãnopxar mex o ri mẽ hkôt ixpa. Jakamã nhũm mẽ ri ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. ãm Jut Kariot pix koja mẽ hkĩnhã tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ hapêx. No ãm ra akapêr ã kagã kot hkukamã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhyr ã harẽnh xãja kôt koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hapêx.

¹³Tã na pa ra akupÿm awÿr inhnojarêt kaxyw jakamã na pa ixte tokyx mẽ rer mã xwÿnhjê ho awÿr o xa. Kormã mẽ hkôt ri ixpa ri. Mẽ kot inhmar nẽ ixpyrà nẽ hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ ri pa kaxyw. ¹⁴Na pa pre ra mẽ kãm akapêr jarẽnh ry nẽ nhũm mẽ ixpyrà nẽ akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jakamã nhũm hte mẽ kêp ixkwÿ hkêt xwÿnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ axtem nẽ kãm

mê hkurê nê. Nom mê kêp mê hkwý hkêt jakamã na htem ã mê kamã gryk anê.

¹⁵Tã na pa ã mê ho awýr anhýr o xa. Nom mê kot amnhî tomnuj xwýnhjê hkàx ã mê pa kaxyw na pa mê ho awýr kêt nê. Koja mê arî mê hkôt ri pa. Nom mê uràk nê amnhî tomnuj o pa pumaj na pa ã mê ho awýr anê. ¹⁶Mê kêp mê hkwý hkêt. Axtem mê kot amnhî nhîpêx. Te mê kot mê pahte amnhî nhîpêx pyrãk jakamã kê mê amarî mê hkôt pa htã mê kot amnhî nhîpêx kôt amnhî nhîpêx o pa hkêt nê. Am pahkôt pix mã amnhî nhîpêx o pa. ¹⁷Akapêr pix na mex o mex jakamã koja mê hkôt amnhî nhîpêx o pa nê gaa nê te pahte amnhî nhîpêx pyrãk o amnhî nhîpêx.

¹⁸Na ka pre amnê mê hwýr inhmê pa pre ixte mê kãm akapêr jarênh o ri ixpa kaxyw mê hwýr wrý. Nê amnhî pyrã nê mê kot akapêr jarênh o mê hkôt pa kaxyw pa mê kurê nê ma mê hwýr mê kurê. ¹⁹Inhmã mê hapê jakamã kot paj amnhî grônh kôt nhãm mê kot xepên mã ri inhgrônh o pa xwýnhjê mã amnhî gô. Amã hprãm xà hkôt. Ixkwýjaja kot ja hã ixpumunh nê ixpyrà nê amã hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa kaxyw.” Anê.

Jejus kot hkrajê piitã ho Tirtüm wýr

²⁰Nhüm Jejus arî Tirtüm mã amnhî jarê nê kãm:

“Tã na pa ã jajê ho awýr anê Papaj. Nom ixkôt mê pa ho mê pa xwýnhjê pix o na pa awýr kêt nê. Mãänên mê ô ri nhýrmã mê kot ixkôt amnhî xunhwýr mã xwýnhjaja na pa mê ho ixpimràã mã mê ho awý. ²¹Kê mê pahpyrà nê te hamaxpêr típxi pyrã nê ri xepên to pa. Nê pahte amnhî nhîpêx kôt pix mã

amnhî nhîpêx o pa. Koja mê ã amnhî nhîpêx anhýr o pa nhüm mê kêp pahkwý hkêt xwýnhjaja pahã mã omu nê ate mê hwýr inhmênh ã apumunh kurê kumrêx.

²²Nê koja mê ixkukwak ri panhý hã te pahpyrà nê hamaxpêr típxi nê ri pa pyrãk o amnhî nhîpêx o pa. ²³Na pa htem te ixkre típxi kamã mê ixtípxi pyrãk o xepên nhîpêx o ri ixpa. Te pahte xepên nhîpêxta pyrãk. Tã koja mê ixwakre kamã ã xepên nhîpêx anhýr o pa nhüm mê kêp pahkwý hkêt xwýnhjaja ja hã mê omu nê hamaxpêr o: ‘Nà pêr ãm hãmri na pre Tirtüm tãm mê pahwýr Jejus mê. Kãm hapê htýx mã mê pahwýr kumê nhüm wrý nê amnhî xwar kãm hkwýjê japê nê.’ Anhýr o koja xepên mã pajarênh o pa.

²⁴Amnepêm amrakati ri pa pre amã ijapê hã ri ixpa. Tã ot pa jajê ho awý. Ka na ka pre inhmã mê agô. Tã ma awýr inhmôr mã xàta wýr na pa inhmã mê àpir prãm nê. Koja mê nhýrmã ma pahwýr api pu mê pahpiitã pahpimràãtã pamã xepên japê hã ri papa ho papa.

²⁵E Papaj. Amex o amex mã mê kêp ixkwý hkêt xwýnhjaja na kormã ate mê hwýr inhmênh xwýnh ã ixkôt hamaxpêr kêt nê. Nom mê kot ixkôt amnhî xunhwýr xwýnhjaja na mê kurom ja hã ixkôt hamaxpêr mex nê.

²⁶Na pa ra ixprî hã mê kãm akapêr o amnhîrît o ri ixpa. Tã kot paj axte mê kãm akapêr kwý jarê. Amã ijapêta pyrã nê mê kãm xepên kính ã xepên to pa kaxyw na pa mê kãm hã karô. Kot paj inhî hã mê hkôt ixpa hkêt mã koja Pahkarôja mê hwýr wrý nê mê hkarô mã agjê nê te pa mê hkôt ixpa pyrãk o mê hipêx. Ja na pa inhmã hprãm. Tã koja anê.

Jakamā na pa ā mē ho awȳr anē. Tā
ām ja pix Papaj.” Anē.

Nhūm pre ā Jejus ō Papaj mā mē inhnoo
mā amnhī jarēnh anē pa mē xpiitā hā
kuma.

Mē kot Jejus pynēnh ā mē harēnh

*Matêwre 26.47-56; Makre
14.43-50; Rukre 22.47-53*

18 Tā nhūm Jejus mē ixto Hipêêxà
hw̄ȳr pa. Hāmri nē ixkreja rūm
ma tē nē Jerujarē rūm kato nē ma gô pē
Kirō hw̄ȳr tē pa mē hkôt ixpa ho ixpa
xw̄ȳnhjaja ma hkôt mra. Nē gô hā rē nē
hikjê hā mē kot mēmo pī hkô hkre xw̄ȳn-
hja w̄ȳr mra nē parpê ixkrī hpa. ²Na pre
hte Jejus xatā hw̄ȳr amnhī kôt mē ixto
pa ho kuhê. Jakamā nhūm Jut Kariot
kot mē kām ōr mā xw̄ȳnhhta ra kot hw̄ȳr
mē ixpa ho ixkuhê xàta pumunh mex.
³Jakamā pa mē hw̄ȳr pōj nē ixkrī hpa
nhūm mē mē ixw̄ȳr mra. Jut Kariot mē
pōristijaja. Rōm nhō xw̄ȳnhjê nhō pōris-
tijê mē patre nhō pōristijaja nhūm mē
mē ixw̄ȳr Jut Kariot kôt mra. Ijaew nhō
pahijê nh̄ȳ hā mē ixw̄ȳr mra. Piitā wapo-
hti jam̄ȳ nē pō hpōk nē kanē jam̄ȳ nē mē
ixw̄ȳr hpōk o kato. ⁴⁻⁵Hāmri nhūm Je-
jus amnhī w̄ȳr mē omu nē kànhmā xa
nē ma mē kutā tē. Jut Kariot kot mē
kām ōr kaxyw nhūm amnhī tā omunh
mex jakamā amnhī w̄ȳr mē omu nē ma
mē kutā tē. Hāmri nē mē hkaxpa nē mē
omunh o xa nhūm Jut Kariot mē kuri xa
nhūm Jejus mē omu nē mē kām:

—Pa. Mēmoj japêr na ka mē pō hpōk
o ri apa? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà Jejus pē Najare nhō xw̄ȳnh japaêr
o na pa mē ri ixpa. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tỳ ot pa xa. Pa na ixpê Jejus. Anē.

⁶Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri ax-
pēn pumu nē umaj katē ho axkamē nē
kuhê. Nom katē ho pikamēnh o ra rôrōk

pa nē hikw̄ȳ. ⁷Hāmri nē kànhmā kuhê
hpa nhūm Jejus axte mē kām:

—Kwa mē inhmā amnhī jarē. Mēhō
japêr o na ka mē apa? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Jejus pē Najare nhō xw̄ȳnhhta japêr
o na mē ri ixpa kênā. Anē.

⁸Hāmri nhūm mē kām:

—Kwa ra ixte mē amā amnhī jarēnh
kênā. Paa. Ijapêr o na ka mē ri apa.
Jakamā kwa kēr ka mē ixkôt ri mē pa
xw̄ȳnhhtaja tanhmā mē ho hkêt nē. Kê mē
māmri anhrà nē ma mra.

⁹Anh̄ȳr o mē inhnē mē kām kapêr.
Na pre ra ham Hipêêxà mā mē ixtā kām
amnhī jarē nē kām:

—Kormā mē kamā ixpa ri ate inhmā
ixihtȳx xà nhōrta o na pa mē htānopxar
mex o ri mē hkôt ixpa.

Anh̄ȳr o mē ixtā kām amnhī jarēnh
jakamā nhūm ā mē inhnē mē kot unēnh
mā xw̄ȳnhjê mā kapêr anē.

Simāw Pêtre kot mēhō pē hamak krāhyr ā harēnh

*Matêwre 26.51-54; Makre
14.47; Rukre 22.49-51*

¹⁰Hāmri nhūm Simāw Pêtre tee ri Je-
jus ā mē omu hāmri nē ō wapo kapa nē
jam ho apê nē ho hamak nhikjê krāhta.
Mawti jamak krāhta. Mawtija mēō pa-
tre mā apēnh xw̄ȳnhjê hō na pre nhūm
Simāw Pêtre hamak krāhta. ¹¹Hāmri
nhūm Jejus ja hā omu nē nē kām kapêr
nē kām:

—Tk. Kwa nà amarī xa nē akup̄ym
awapota hkām haxà. Ixte mē anē amnhī
xà ht̄ȳx kamā ijamak kaxyw na pa pre
Inh̄ipêêxà rūm amnē mē awȳr pika hw̄ȳr
wrȳ. Kêt inh̄mā kām hprām xà hkôt pix
mā na inh̄mā tanhmā amnhī nh̄ipêx to
ho ixpa hprām. Jakamā kwār mē māmri
tanhmā kām ixto hprām xà hkôt māmri
tanhmā ixto. Anē.

**Mē kot Anas w̄yr Jejus
o htēm ā mē harēnh**

*Matêwre 26.57-58; Makre
14.53-54; Rukre 22.54*

¹²Tā nhūm pōristi mē mē hkrāhtūm nē mēō patre nhō pōristijaja Jejus pynē nē hpa hpre hpa ¹³nē ma Anas w̄yr o tē. Anasja Kajpas piinhō na pre. Nhūm Kajpas kormā amgrāja ā Anas pyrā nē kēp mēō patre maati. ¹⁴Jakamā na pre ra Ijaew nhō pahijē mā Jejus jarēnh o:

—Nà kot puj mē Jejus p̄ir tokyx anē. Kē tapxipix ty pu mē arī m̄yrypē pahpiitā pajamakētkati nē ri papa. Anē.

Jakamā nhūm mē Jejus pynē nē kormā ma patre maati hw̄yr o tē.

**Simāw Pêtre kot Jejus kôt
pa hkêt ā kot amnhī jarēnh**

*Matêwre 26.69-75; Makre
14.66-72; Rukre 22.54-62*

¹⁵Hāmri pa ixpê Juāw mē ixkrāmn-hw̄y Simāw Pêtre mē pa wa ma mē hkôt wa tē. Nhūm mē ra mē inhō patre maati nhōrkw̄y hw̄yr Jejus o axà. Nhūm patre maati kot ixpumunh jakamā nhūm kām àpēnh xw̄ynhja ixpumu nē inhmā anē pa mē hkôt axà. ¹⁶Nom nhūm Simāw Pêtre arī kapôt ā hakwa krem xa. Hāmri pa omu nē akup̄ym hw̄yr tē nē mēhō niti kot hakwa kre jamār o ām xw̄ynhja mā anē nhūm kām kahē xà mē nhūm mē ixkôt axà. ¹⁷Hāmri nhūm nita hprī hā omu nē kām:

—Xêê. Pēr apē mē kot unēnh nē o mōr m̄j kôt ri mē pa xw̄ynhjê hō na ka mē? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Nà ixte mēhō myti ata pumunhre hā. Anē.

¹⁸Hāmri nhūm ra kôt ā kamāt nē ra kryy nē nhūm mē àpēnh xw̄ynh kw̄y mē mēō patre nhō pōristi hkwȳjaja amnhīm kuto nē hā ànhunh o kuhê. Nhūm Simāw

Pêtre mē omu nē mē hw̄yr tē nē mē ihkô hā ànhunh o xa.

Patre maati kot Jejus kukjêr ā harēnh

*Matêwre 26.59-66; Makre
14.55-64; Rukre 22.66-71*

¹⁹Rôm nhūm Anasja hêx rom tanhmā Jejus kukjêr to nē kām:

—E kwa inhmā amnhī jarē. Tanhmā na ka hte we akôt mē pa ho mē pa xw̄yn-hjê jahkre hto ho apa wehe? Anē.

²⁰Hāmri nhūm amnhī tā kām:

—Nà na pa hte mē piitā mē noo mā ri mē kām ixkapēr o ixpa. Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā pa hte mē piitā mē noo mā ri mē kām tanhmā ixkapēr to ho ri ixpa. Na pa hte nh̄yri ix-pimxur pē ri mē kām tanhmā ixkapēr to ho ri ixpa hkêt nē. ²¹Tā ka ixtā mē kot inhmar o kuhê xw̄ynhjaja tanhmā ixtā mē hkukjêr to hkêt nē. Ām papxipix ri ixkukja. Kwa ixtā mē hkukja kē mē kot tanhmā ixkapēr mar to xà hkôt tanhmā amā ijarēnh to nà? Anē.

²²Hāmri nhūm patre nhō pōristi hōja kuma nē hw̄yr tē nē kām:

—Tk. Kwa na htem ā patre maati mā kapēr anh̄yr kêt nē. Na htem hā hpijaam o kām kapēr. Tā na ka axtem nē ri ā kām akapēr anē. Anē.

Hāmri nē hinep hkura.

²³Hāmri nhūm Jejus amnhī tā omu nē kām:

—Kwa kot pa tanhmā mē amā amnhī to ixêx to ka mē hā inhma nē rī kormā tanhmā axpēn mā ixto akapēr to r̄y hā ixtak. Nom ām hāmri ixte mē amā amnhī jarēnh tā ka axtem nē ri inh̄inep ixtak. Anē.

²⁴Hāmri nhūm Anas tanhmā mar to hpa hāmri nē umre Kajpas w̄yr kumē. Na pre Kajpasja kormā hitom kām ri tanhmā amnhī nh̄ipêx to ho nh̄y nhūm Anas mē kām anē nhūm mē kuma nē hw̄yr Jejus o tē nē ho axà. Arī hpa hpre rāhā hw̄yr

o tē nē ho axà nhūm xa nē kām amnhī jarē.

Simāw Pêtre kot axte Jejus kôt pa hkêt ā amnhī tā aprār ā harēnh

Matêwre 26.71-75; Makre 14.69-72; Rukre 22.58-62

²⁵ Nhūm Simāw Pêtre arī mē ihkô hā ànhunh o xa nhūm mēhōja kām kapēr nē kām:

—Kwa pēr apê Jejus kôt ri mē pa xwỳnhjê hō na ka. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Koky ixte mēhō nēj pumunhrehā. Anē.

²⁶ Hāmri nhūm hpānhā mēō patre maati mā àpēnh xwỳnhja määnēn omu. Simāw Pêtre kot kēp hamak krāhyr xwỳnhhta kwỳ na pre. Jakamā nhūm hprī hā omunh mex kurê kumrēx nē kām:

—Kwa nà ka na ka mūtār pī hkôta kamā mē ihkô hā xa pa apumu. Anē.

²⁷ Hāmri nhūm tee ri kuma nē axte mē kām amnhī tā aprār kām hihtỳx nē. Jao ra mē kām amnhī tā aprār o axkrunēpxija mē nhūm krāhyre hkār kurê kumrēx. Ra Jejus kot hkukamā harēnh xà hkôt kēp hkwy hkêt ā amnhī tā aprār o axkrunēpxi.

Jejus kot Pirat mā amnhī jarēnh

Matêwre 27.1-2, 27.11-31; Makre 15.1-20; Rukre 23.1-5, 23.13-25

²⁸ Hāmri nhūm mē ixpê Ijaew hkrāhtũmjaja ra Kajpas rūm Jejus o kato nē ma Pirat wỳr o tē. Piratja na pre te Rômjê nhō pahi pē Sesti mā mē ixpê Ijaew jamār o pa nhūm mē ma hwỳr o tē. Nhūm ra myt kator grire nhūm mē hwỳr o tē nē ōrkwỳ kapem o xa. Pirat kēp Ijaew kêt jakamā nhūm mē ōrkwỳ hwỳr gjêx kêt nē kapôt ā kuhê. Na hte Ijaew kormā Pas ā hkīnh hāmri nē nhām mē kēp Ijaew kêt xwỳnhjê nhōrkwỳ hwỳr gjêx kêt nē. Koja mē hwỳr agjê nē amnhī tomnu nē Pas ā

apkur kêt nē. Jakamā nhūm mē Pirat wỳr Jejus o tē no âm hwỳr o àr kêt nē. Âm ixkre kapem o xa. ²⁹ Hāmri nhūm Pirat mē hwỳr kato nē omu nē hā mē hkukja nē mē kām:

—Kwa tanhmā na we amnhī tomnuj to ka mē ixwỳr o tē? Anē.

³⁰ Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot amnhī tomnuj o pa xwỳnh kênā. Jakamā na pa mē awỳr o tē. Ate tanhmā kot amnhī tomnuj to hā harēnh mar nē mỳrapê tanhmā ho kaxyw. Anē.

³¹ Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa mē kamjaja ma amnhī kôt o tē nē amnhī krā hkôt tanhmā ho. Mē ate tanhmā kot amnhī nhípêx to hā omunh xà hkôt. Anē.

Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa amnepêm mē ixpê Ijaewjaja na pa pre htem kēn o mē kot amnhī tomnuj xwỳnhjê tak o mē kupa. Tā na ra Rôm nhō pahihtija mē pamjaja mē ixte mē hpar nē mē ixkurê. Tapxipix kām mē hpar ā àmnēnh prām. Jakamā kot kaj y hā mē inhmā tanhmā hā axàmnēnh to kē mē kupī. Ra ja kaxyw mē kot mē ixkaxyw axām kênā. Anē.

³² Rôm nhō xwỳnhjaja na htem mē kot amnhī tomnuj xwỳnhjê hpar kaxyw nē pī kahpa hā mē hanhō nē mē kupa. Nhūm Jejus amnhī kukamā tanhmā mē kot hpīr to hā mē omunh mex jakamā ra hprī hā mē inhmā mē kot tanhmā hipêx to hā mē harê. Jakamā nhūm pre ā Ijaew Pirat kot mē kām hpīr prām xàj ā kām kapēr kām xihtỳx anē. ³³ Hāmri nhūm mē kuma nē akupỳm ōrkwỳ hwỳr axà nē amnhī wỳr Jejus ā karō nhūm hwỳr axà nhūm kām:

—E kwa inhmā amnhī jarē. Xà apê Ijaew nhō pahi na ka? Xà ka na htem amnhī wỳr akām hamak o pa? Anē.

³⁴⁻³⁶ Hāmri nhūm kām:

—Tỳ âm hāmri na ka ā ijarēnh anē. Nom jar pika ja kamā ixpê mēō pahi hkêt. Axtem ixpê mēō pahi na pa. Mo kaxyw na ka ā ixkukjêr anē? Xà na pre

mēhō ixte mē anhō pahi Sesti kutā ixām ā amā ijarē ka ama nē tee ri ixkukamā ajamxpēr? Nà xà am hāmri amā Tirtūm kot Ijaew wūr inhmēnh ā xpumunh prām? Mo kaxyw na ka ā ixkukjēr anē? Anē.

Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Tk. Mo kot pa kêt ri axtem nē Tirtūm kot Ijaew wūr amēnh ā akukja? Mē apyrà nē ixpē Ijaew kêt kēnā. Mē kot ixwūr ato htem xwŷnhjaja na mē ā ate amnhī jarēnh anhūr ā ajarēnh anē. Nà mē akwŷjē mē mē anhō patre krāhtūmjaja na mē ā inhmā ajarēnh anē. Jakamā e aprī hā inhmā amnhī jarē. Tanhmā na ka we amnhī tomnuj to nhūm mē ixwūr ato tē? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kē axte kām:

—Nà ixpē pyka ja kamā mē ō pahi hkêt. Kop am ixpē pyka ja kôt mē ō pahi ronhŷx ra ixkôt ri mē pa xwŷnhjaja tanhmā ixtā mē ato. Nom jar ixpē mē ō pahi hkêt. Am axtem ixpē mē ō pahi na pa. Am hāmri na pa ā amā amnhī jarēnh anē. Anē.

³⁷ Nhūm ā kām amnhī jarēnh anē hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Xà apē mē ō pahi hō na ka? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tŷ. Nà am hāmri na ka ā ijarēnh anē. Na pa pre amnē pikaja wūr wrŷ nē jar mē akamā ixkato nē mē akamā ixàp-tàr. Ixte tanhmā mē kām ixkapēr to ho ri ixpa kaxyw na pa pre wrŷ nē mē akamā ixpa nē am hāmri mē kām ixkapēr o ri ixpa. Na pa hte tām ixkapēr o ri ixpa. Tā mē kot ixkapēr mar nē ixkôt ri amnhī nhīpēx o mē pa xwŷnhjaja na htem ixpē mē ō pahihiti hā ijarēnh o pa. Anē.

³⁸ Hāmri nhūm Pirat kot tām kām kapēr ā amnhī jarēnhja ā kuma nē kām:

—Tk. Aa ixte pika ja kamā mēhō pumunh nhūm tām kapēr o pare hā. Anē.

Hāmri nē kapēr ā kuma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. Hāmri nē akupŷm

Ijaew wūr ho kato nē mē kutā o xa nē mē kām:

—Kwa tanhmā kot amnhī tomnuj tore hā. ³⁹ E mē inhma. Na pa hte angrà mē arīgro pē Pas kām mē amā mē hagjēnh xà rŷm mē akwŷjē ho hpŷnh nē mē hapôj nhūm mē hamakêtkati nē amnhīx ri pa. Ka mē ja hā omu nē Pas ā akīnh nē. Jakamā e. Pa mē amā mē anhō “pahihiti” jarēnhja mā inhüre. E na pa ra kām inhüre. Anē.

⁴⁰ Hāmri nhūm mē tee ri ā kapēr anhūr ā kuma nhūm ja mē kēp omnuj tŷx nē. Nhūm mē hā kàx pē gryk kamā kām kapēr kām hihtŷx nē kām:

—Tk. Kwa nà kām anhürer kêt nē. Kêt Parapas mā măn anhüre. Anē.

Parapasja na pre hte tanhmā amnhī tomnuj tŷx to ho ri pa nhūm prem mŷrapē unē nē haxà. Tā nhūm mē axtem nē Pirat kot kām urer prām xàj Jejus kaga.

Mē kot Jejus tak ā mē harēnh

Matêwre 27.27-31; Makre

15.16-21; Rukre 23.20-25

19 Tā nhūm Pirat akupŷm ōrkwŷ hwŷr Jejus o axà nē ō pōristijē mā hā amŷnē nhūm mē hwŷr mra nē htak o kuhê. ² Hāmri nē kēp pahi hā hpēr o pikēnh kaxyw kām pahi hā mē ahkà nhīpēx nē hkrām haxà. Nom axtem mēmo mrōnhī te kot ronh kanēre pyrāk xwŷnhja nhūm mē hikāx nē hkrām haxà. Nē kēp pahi hā mē ê kamrêk py nē kām haxà. ³ Hāmri nē xatā hwŷr mra nē hinep htak nē hā hpēr o pikēnh o xa nē kām:

—E apē Ijaew nhō pahi punuti na ka. Anē.

⁴ Hāmri nhūm Piratja akupŷm Ijaew wūr kato nē mē kām:

—E koja inhō pōristi akupŷm mē awŷr ho kato ka mē omu. Na pa tee ri kot tanhmā amnhī tomnuj to hā hkukja. Pēr tanhmā kot amnhī tomnuj to hkêt kēnā. Anē.

⁵Hāmri nhūm Jejus kato nē arī pahi hā àhkà tu nē ê kamrêk jaxà nē o xa nhūm Pirat mē kām:

—E kwa mē omu nē kamā axukapri hkêt wehe. Anē.

⁶Hāmri nhūm patre krāhtūmjé mē mēo pôristijaja tee ri ja hā kuma nhūm ja mē kēp omnuj nē. Hāmri nē hā kām kapēr kām hihtȳx nē kām:

—Tk. Kwa nà pī kahpa hā mǎn anhô. Kê pī kahpa hā mǎn ajêt nē ty. Anē.

Hāmri nhūm tee ri hā mē kuma nē mē kām:

—Nà mē kam nē ma amnhīm o tē nē mē kam amnhīm ho anē. No pa kot paj ho anh̄r kêt nē. Mo m̄rapê kot pa kêt hā am̄nê nhūm mē kupi? Nà kwarī kot pa ho anh̄r kêt nē. Anē.

⁷Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa kēp Tirtūm Kra hā amnhī jarēnh kēnā. Mē inh̄gêtjaja na prem ā mē ixte amnhī jarēnh anh̄rja nē mē inhmā kapēr pa htem ā amnhī jarēnh anh̄r kêt nē. Koja mēhō ā ri amnhī jarēnh anē nhūm mē ja m̄rapê kupi. Anē.

⁸Hāmri nhūm Pirat tee ri Jejus kēp Tirtūm Kra hā amnhī jarēnhja ma nē kām uma nē kām tanhmā ho hprām kêt nē. ⁹Hāmri nē akup̄ym ōrkwȳ hw̄r ho axà nē axte hkukja nē kām:

—Kwa apri hā inhmā amnhī jarē. Nh̄h̄nh na ka pre mē ixw̄r mō? Anē.

Nom nhūm axte tanhmā kām nē hkêt nē. Ām arī akryk mar o xa. ¹⁰Nhūm tee ri omu hāmri nē kām:

—Kwa xà ate ixpumunh kêt? Inh̄ hā na htem mē kupa nē inh̄ hā akup̄ym mē hapôj. Tā ka pēr apri hā inhmā tanhmā amnhī jarēnh to hkêt nē ri akryk akuhê. Anē.

¹¹Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nom Tirtūm nh̄ hā pix mā na ka hte ā amnhī nh̄pêx anē. Kêp ām Tirtūm kām ja prām kêt ronh̄x ka tee ri tanhmā amā ixto hprām hkaprȳ. Tām kot mē ixkaxyw axām kēnā. Tā mē kot aw̄r inhmēnh nē

ri ixtyk ā ijarēnh xw̄nh pē Ijaew nhō pahijaja. Ra mē kot ixkaga jakamā na mē ā amā ijarēnh anē. Jakamā mē kot amnhī tomnuj tȳx o ajakrenh. Anē.

¹²Hāmri nhūm Piratja tee ri ā kapēr anh̄r ā kuma nē kot kām urer prām nē. Hāmri nē akup̄ym Ijaew w̄r kato nē hā mē kām kapēr nhūm mē tee ri kot kām urer kaxyw ā amnhī jarēnhja ma nē kām ja prām kêt kumrêx. Jakamā kàxpê nē kām kapēr nē kām:

—Kwa nà ra kēp mē inhō pahi hā kot amnhī to hêx kēnā. Kot mēhō ā ri amnhī jarēnh anē nhūm Rôm kamā mē panhō pahi Sestija ja hā harēnh ma nē kamā gryk tȳx nē. Tā kot kaj kām anh̄re nhūm ajarēnh ma nē akamā gryk nē. Anē.

¹³Hāmri nhūm tee ri mē kuma hāmri nē ma pahi kot tanhmā mē harēnh to xà hā kēn pota w̄r ma tē nē hā nh̄. Mē ixpê Ijaew kapēr kām mē ixte kām: “Kap-ata” jarēnh xw̄nhnta w̄r kot tanhmā Je- jus jarēnh to kaxyw ma hw̄r tē nē hā nh̄ nhūm mē hw̄r o tē.

¹⁴Hāmri nhūm ra ar̄gro pē sêsta. Mē ixpê Ijaewjaja mē ixte Pas ā amnhī tomnuj m̄rapê mry hkwȳ hpar nē Tirtūm kôt pix mā amnhī nh̄pêx ā amnhī jarēnh xà hā ar̄groja kato. Jakamā nhūm kaxkwa nh̄pôk ri myt nh̄ nhūm Piratja mē kot Jejus kator ā harēnh prām xàj arī mē kām ho mē ō pahi hā harē nē mē kām:

—E ota mē anhō Pahihtita. Anē.

¹⁵Hāmri nhūm mē tee ri ā harēnh anh̄rja ā kuma nē kām:

—Kwa apri. Ma o tē nē pī kahpa hā anhô kê tokyx ty.

Anē nhūm tee ri mē kuma nē mē kām:

—Kwa nà. Kêp mē anhō pahi kēnā kot paj kêt ri axtem nē mē apê kupi. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kēp mē inhō pahi hkêt. Pahi Sesti pix na kēp mē inhō pahi. Anē.

Mē kām Sesti hk̄nh kêt tā ā kām Jejus htyk prām xàj ri harēnh anē. ¹⁶Hāmri

nhûm Pirat tee ri ja hã mē kuma nē tã
Jejus ā pôristi mã karō nē mē kãm:

—E mē māmri ma o tē nē pĩ kahpa hã
anhô kê ty. Anē.

Hãmri nhûm mē kuma nē ma o tē.

**Mē kot pĩ kahpa hã
Jejus nhôr ā mē harēnh**

*Matêwre 27.32-44; Makre
15.21-32; Rukre 23.26-43*

¹⁷ Hãmri nhûm pôristija Jejus mã ô pĩ
kahpa gō nhûm kutu nē ma mē hkôt
hkjēnh o mō. Nhûm mē krĩ rûm ho
kato nē ma hixêt prêk wÿr o tē. Hixêt
prêkja mē kot harēnh o: “Korkot” anē.
No mē ixpê Ijaewjê kapēr kãm na pa pre
htem harēnh o “Mē hkrã hi xà” anhÿr
xwÿnhta wÿr nhûm mē ma o tē nē hã
ho api. ¹⁸ Hãmri nē pikap pĩ kahpa xi
nē hã Jejus xi nhûm hã nō nhûm mē
prek o ïhkra ho htÿx nē hpar o htÿx.
Hãmri nē kaxyw hkakwÿ nē hkakwÿnh
pa nē kamã pĩ kahpata xãm nē hity hpa
nhûm Jejus kÿx pē ajêt. Hãmri nhûm mē
mãânēn wa ho hamēxkrut nē pĩ kahpa
hã wa kunhô nhûm wa kuri ajêt. Wa kot
tanhmã amnhĩ tomnuj to xwÿnhja wa
ho akutã Jejus nhijê nhûm wa urak nē
kÿxpê ajêt.

¹⁹ Hãmri nhûm Piratja ô pôristi mã anē
nhûm mē tap ô py nē hã tanhmã kagã hto
nē kagã ho:

**IJA EW NHŌ PAHI JEJUS NA JA
KÊP NAJARE NHŌ XWÿNH**

²⁰ Nom mē ixpê Ijaew kapēr pix kãm
hã kagã hkêt nē. Mãânēn Gresjê kapēr
kãm nē Raxijê kapēr kãm nhûm mē
mãânēn hã kagã nē Jejus mÿri kunhô.
Hãmri nhûm Ijaew kwÿjaja Jerujarē
rûm hwÿr mra nē mē kot ā hã kagã
nhĩpêx anhÿrta pumu nē kamã harē.
Jerujarēja hixêt prêêta wÿr jawÿ jakamã
nhûm mē kurûm ohtô nē hwÿr mra nē
omunh o kuhê. ²¹ Hãmri nhûm patre
hkrãhtÿmjaja tee ri ā Jejus jarēnh anhÿr
ā kagãta pumu nhûm ja mē kêp omnuj

nē. Jakamã nhûm mē ma Pirat wÿr mra
nē kãm:

—Kwa mon ka ri hã mē kãm anē nhûm
mē axtem nē ā ri kagã nhĩpêx anē? Kwa
nã kêp mē inhô pahi hkêt. Ām htÿx ri kot
ā kot amnhĩ jarēnh anhÿr o pa kēnã. Kwa
hã kagãja o anhĩpa nē hpãnhã hã kagã
ho: “Kêp Ijaew nhô pahi hã kot amnhĩ to
hêx xwÿnh.” Anhÿr o hpãnhã hã hipêx
nē anhô nã? Anē.

²² Hãmri nhûm mē kuma nē mē kãm:

—Tk. Nã pa ho xpinhpanh kêt nē. Ra
ixte hã kagã hpar kēnã. Anē.

**Pôristijaja kot axpēn mã
Jejus xê ho pigrãnh**

*Matêwre 27.35-36, 27.55-56;
Makre 15.24; Rukre 23.34*

²³ Hãmri nhûm pôristijaja kot axpēn
mã Jejus xê o pigrãnh kaxyw amnhĩ tã
haxwÿr o tē. Mē kêp 4 no nhûm Je-
jus xê kêp 5 jakamã nhûm mē amnhĩ
kôt ho 4 nē haxwÿ nhûm pyxi nē hprã.
ê rytita. Na pre hipêx muxre. Nhÿhÿnh
hkayr xã pumunh kêt kumrêx. ²⁴ Jakamã
nhûm mē omu nē kãm hkĩnh nē. Hãmri
nhûm hō kot amnhĩm hpyr nē ho arĩk
kaxyw nhûm mē hã kēnre ho jôka. Na
pre ra Tirtûm kapēr ā kagã htûm kot mē
hkukamã ja hã mē harēnh nē mē harēnh
kot:

Na prem axpēn mã ixê o anhgrã nē hã
kēnre ho jôka ho hkrĩ.

Anhÿr o kot mē hkukamã mē harēnh. Tã
nhûm mē ra hkôt ā amnhĩ nhĩpêx anhÿr
o hkrĩ.

**Jejus kot Juâw nhĩhkram
katorxã jaxãr ā harēnh**

²⁵ Nhûm Jejus par pē katorxã xa. Nē
htôx nē Kropti hprô Marir nē Marir
Matarēn mē nhûm mē Jejus katorxã
nhĩhkô hã Jejus pumunh o kuhê. Nhûm
amnhĩ tã mē omu ²⁶ nē mē kuri pa ixpê
Juâw pumu. Hãmri nē kêp ixkrãmnhwÿ
mex ā ixtã katorxã mã kapēr nē kãm:

—E ota Juāwta. Koja ixpānhā te kēp akra pyrāk o anhīpêx nē tanhmā ato ajuta hto ho pa. Anē.

²⁷ Hāmri nē hpānhā pa inhmā kapēr nē inhmā:

—E Juāw. Kēr ka te kēp akatorxà pyrāk o inhmā hipêx mex o ri apa.

Anhÿr jakamā pa kuma nē kot inhmā hā karō xà hkôt inhörkwÿ hwÿr haxà nē amnhī kôt ri ho ixpa.

Jejus htyk ā harēnh

Matêwre 27.45-56; Makre 15.33-41; Rukre 23.44-49

²⁸ Tā nhūm Jejus ra amnhī pumu hāmri nē hamaxpēr o:

—Nà Inhīpêxà kot mēmoj tā inhmā karōta na pa ra kām ho anhÿr o hitep xà xir kaxyw. Anē.

Hāmri nē kām kôr ā amnhī jarē. Nom ra hkukamā Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot htyk kaxyw nē kām kôr kukamā harēnh jakamā nhūm ā amnhī jarēnh anē nē kapēr o:

Nà na pa ra inhmā kôr nē. Anē.

²⁹ Nhūm hpar pē guhkrax kām wīhti punureta ām jakamā nhūm mē ā kot amnhī jarēnh anhÿrja ma nē kaxyw mēmo rerek py nē o tē nē kaxyw pī ryti hō py nē ho hkanhwÿ. Nē akupÿn o tē nē ho wīhti mā haxà nē kām kupē. ³⁰ Nhūm hkaō nē hkaōr pa hāmri nē kapēr o:

E nà hāmri na pa ra mē piitā mē kot amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa. Jao ra Inhīpêxà kām hprām xà hkôt kām tanhmā amnhī nhīpêx to jatur xām kumē.

Anhÿr o amnhī jarēnhja kôt ahpār mā hkrā nē ty.

Mē kot kō xwa ho Jejus kamnhwÿr ā harēnh

Wam Juāw 5.6-8

³¹ Nhūm ra sēsta nhūm apkati nhūm mē inhō arīgromnu pē sap kaxyw. Sapja ā na hte mē ixpē Ijaew mē ixkīnh pē

Pas ā ixkīnh rūnh o ixpa. Nhūm mē kām sap ā arī mē htyk nē mē harir xwÿnhjē pumunh prām kêt jakamā nhūm Ijaew krāhtūmjaja ma Pirat wÿr mra nē kām:

—Kwa pōristi mā anē kē mē tokyx mē hte hi kukē kē mē htyk tokyx anē. Kē mē tokyx mē o wrÿ nē ma mē o mra nē mē hagjē. Kormā sap kêt ri. Anē.

³² Hāmri nhūm mē kuma nē ō pōristijē mā anē nhūm mē ma mē hwÿr mra nē akutā wa kot Jejus nhījē nē jēt xwÿnhnta wa kumrēx wa hte hi hkwÿr. ³³ Hāmri nē hpānhā Jejus wÿr tē nē omu nhūm ra htyk mex nē ajēt nhūm mē ja hā omu nē kēp hte hi hkwÿnh kêt nē. ³⁴ Nhūm pōristi hōja kō xwa py nē ho ihkjē rūm hkanhwÿ nhūm hkamrō mē ī kagō ahkà nē hprōt nhūm mē hkwÿja omunh o kuhē. ³⁵ Nē ixpē Juāw na pa pre ijaxwÿja mē īhkō hā xa nē ja hā omunh jakamā pa ā mē amā hā kagà anē. Ām hāmri na pa mē amā harē nē hā kagà. Mē ate kamā harēnh nē harēnh mar nē hkôt ajamaxpēr kaxyw. ³⁶ Na pre ra Tirtūm kapēr ā kagà htūm kamā ra hkukamā tanhmā kot mē pahwÿr mēnh xwÿnhnta jarēnh to nē hā kagà. Nē hā kagà kot:

Koja mē nhÿhÿnh hi hkwÿnh kêt nē. Anē.

Tā nhūm mē ra hā kagàja kôt ā hipêx anē nē kēp hi hkwÿnh kêt nē. ³⁷ Nē Tirtūm kapēr ā kagà htūmja määnēn ja hā harēnh kot:

Mē kot hpīr nē hkanhwÿr xwÿnhja koja mē hpar pē omunh o kuhē. Anē.

Tirtūm kapēr ā kagà htūm kamā ā Jejus tyk kukamā harēnh kot anhÿr.

Mē kot Jejus jaxār ā mē harēnh

Matêwre 27.57-61; Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56

³⁸ Tā nhūm Juje pē Arimatej nhō xwÿnhja Jejus ra htyk ā omu nē ma Pirat wÿr tē nē hā kām kapēr. Kot ma o mōr nē tokyx haxàr kaxyw. Na pre ra Jejus kôt amnhī xām nom Ijaew krāhtūmjē

pymaj mē kām amnhī to amnhīrit kêt nē. Jakamā nhūm ma Pirat wūr tē nē hā kām kapēr nē kām:

—Pa e ot pa awūr tē. Ixte mēmoj tā amā ixkapēr kaxyw. Kot kaj apu inhmā “y” anhūr japēr. Kwa xà kot pa ma Jejus o mō nē haxà? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām: “Nà māmri ho anē.” Anē hāmri nhūm ma hwūr tē nē ho wrū nē kumy nē ma haxār mā o mō. ³⁹Nhūm Nikotēja ma hkôt tē. Amnepē mā kot kamāt kām Jejus wūr htēm nē wa axpēn mā kapēr o yr xwŷnhta. Jakamā ma Juje hkôt tē. Nē amnhī kôt mē hkuxwa xà hkŷy ho mō. Ām ho mōr rax kumrēx. Ho 34 kir nē kutu nē o mō. Mē hkuxwa xàja na pre mē kot mēmo kuxwa xà mā “mīra” nē “aroe” anhūr jarēnhja nhūm kaxyw hkŷy jakà nē ho ahkà nē ho mē hkuxwa xà nhīpēx. Hāmri nē kutu nē ma Juje kot Jejus jaxār nhūm kot ho hkuxwa kaxyw hkôt o mō. ⁴⁰Hāmri nhūm wa ho kupēxē kukōnh pa nē ho Jejus kupu. Mē ixpē Ijaew mē ixte mē htykjē jagjēnh kaxyw ā mē hipēx anhūr xà hkôt nhūm wa ā hipēx anē nē haxà. ⁴¹Nhūm ra mē kot pī kahpa hā nhōr xà tā mē kot mēmo pī ho pa nē hkre xwŷnh kwŷy kuhê. Nē kamā kēn kre nyw. Kormā mē kot kamā mē htykjē hō jaxār kêt xwŷnhta. ⁴²Jakamā nhūm wa omu nē axpēn mā:

—E kwa pu hwūr Jejus o tē nē kamā mǎn tokyx haxà. Kēr pu kormā sap kêt ri ra tanhmā amnhī to hpa. Anē.

Hāmri nē hwūr kumy nē o tē nē kamā haxà nē hā hitom pa hāmri nē ma akupŷm krīm wa tē.

Jejus akupŷm htīr ā harēnh

Matēwre 28.1-10; Makre 16.1-8; Rukre 24.1-12

20 Tā nhūm sap tē nē hapēx nē hpānhā semān nyw krax xà pē tōmīk. Hāmri nhūm Marir Matarēn kwŷhtā kǎnhmā nhŷ. Kormā myt kator

kêt ri kǎnhmā nhŷ nē ma kēn kreta wūr tē. Nē hwūr pōj nē tee ri hitom xà hā kēn rax pumu. Nhūm ra nhām hakwa kre kuhpa hā ri hikŷy nhūm omu nē tee ri hkukamā hamaxpēr pē omunh o xa. ²Hāmri nē awjanā nē ma akupŷm hprōt nē nhŷri Simāw Pētre nē pa ixpē Jejus krāmnhwŷ mex ā wa ixpumu nē hkaprī kamā wa inhmā harē nē wa inhmā:

—Xē na pēr mē pahpē mē panhō Pahihti kapa nē nhŷhŷm ma o tē. Xē nhŷhŷm mǎn pre wem o tē? Anē.

³Hāmri pa wa kuma nē hwūr ixprōt kurē kumrēx. ⁴Hāmri pa Simāw Pētre mā wa nē ixkumrēx hwūr pōj. ⁵Nom kormā kēn kre hwūr ixār kêt ri kormā hakwa krem inhīkôt nē kaxwŷnh kām nōr xà kamā Jejus japēr ixrit o xa. Nhūm kupēxē nhīrē pix nō pa omu. ⁶Hāmri nhūm Simāw Pētre ixkôt tē nē ixrom krem ār kurē kumrēx nē kupēxē nhīrēta pumu. ⁷Nē hkrā kupu xà pumu nhūm axtem hkrā muxre nē ahte nō. ⁸Hāmri pa hkôt axà nē nōr xà kaprŷ pumu nē ijamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Nà mǎn akupŷm htīr. Hā na nōr xà hkaprŷ mex nē. Nà mǎn akupŷm htīr kām ga. Anē.

⁹Ra Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja kukamā akupŷm htīr ā harēnh tā pa wa kormā ixprī hā ja hā omunh kêt nē. Tā kēn kre kaprŷ pumu nē kām ijamaxpēr kurē kumrēx. ¹⁰Hāmri nē wa ixkato nē awjanā nē ma akupŷm wa ixkwŷjē hwūr wa tē.

Jejus kot Marir Matarēn wūr kator ā harēnh

Makre 16.9-11

¹¹No nhūm Marir Matarēnja arī kēn kre kapem hkaprī nē mŷr o xa. Nē mŷr pē hikôt nē kēn kre kamu ¹²nē kamā Tirtūm kapēr o wrŷk xwŷnh wa ho axkrut nē wa omu. Nhūm wa ē jakajre kamā wa nhŷ. Nhūm hōja hkrām nhŷ nhūm hōja htem

nhỹ. ¹³Hāmri nē wa Marir Matarēn mā kapēr nē kām:

—Kwa mon ka ri omu nē amỳr o xa? Anē.

Nhũm kām:

—Xê nhũm. Na prem ma nhỹhỹm mē ixpê mē inhō Pahihtija mỳ nē ma o tē nē hpānhā nhỹri kuxi. Anē.

¹⁴Rôm nhũm Jejus tām tē nē hkatut kôt xa nhũm Marir Matarēn ho hakēx nē omu nom hprī hā omunh kēt nē. Omu nē htỳx ho axtem mēhō hā hkamnhĩx. ¹⁵Hāmri nhũm kām:

—Kwa mon ka ri amỳr o xa? Mēhō na ka ri hapēr arīt pē amỳr o xa? Anē.

Hāmri nhũm kuma nē htỳx ho pī hkre jamār xwỳnh ā hkamnhĩx nē kām:

—Xê xà ka na ka mē ixpê mē inhō Pahihti ho ahkĩ nē ma o tē nē nhỹri axi mē? Xê ka japēr nē akatāt kôt inhmā harē. Nhỹri inhmā nōr xà jarē pa ma hwỳr tē nē kumỳ nē man akupỳn o tē nē akupỳm kēn kre kamā kuxi. Anē.

¹⁶Hāmri nhũm Jejus kām hixi jarē nē kām:

—Kwa Marir Matarēn. Amnē ixpumu nē arī ā akapēr anē nà. Anē.

Hāmri nhũm jatā hprī hā kuma nē ho hakēx nē amnhĩ jaēr pē hprī hā omu nē kām:

—Xê Pahihti. Xep ka na ka. Hēxta gàa nē. Anē.

Nom mē ixpê Ijaew kapēr kām Pahita jarēnh o: “Raponĩ” anē. Nhũm ā kām kapēr anē hāmri nē axte ma nhỹhỹm kēp htēm pymaj hpa hā kupy. ¹⁷Hāmri nhũm kām:

—Kwa inhmā anhũre. Na pa kormā ma akupỳm Inhĩpêêxà hwỳr ixàpir kēt nē. E tokyx ma akupỳm tē nē ixtō nē ixtōxjē mā ijarē. Na ka prem apē ixkrāmnhwỳ pix tā ra mē apē ixtō nē ixtōx na ka mē. Jakamā ma akupỳm mē hwỳr tē nē mē kām ijarē. Nē mē kām: “Na Jejus mē awỳr pēr mēnh o: ‘Kot paj tokyx ma akupỳm Inhĩpêêxà Tĩrtũm wỳr api. Nom

kēp pa Inhĩpêêxà pix kēt määnēn kēp mē Anhĩpêêxà na. Nē määnēn kēp mē anhō Tĩrtũm na.’ Anhỹr o mē awỳr pēr mē.” Anē. E ma akupỳm mē hwỳr tē nē tokyx ā mē kām ijarēnh anē. Anē.

¹⁸Hāmri nhũm kuma nē ma akupỳm mē ixwỳr tē nē mē inhmā awjarē nē mē inhmā:

—Xê na pa ham mē panhō Pahihtita pumu. Na akupỳm mē pamā htĩr. Anē.

Hāmri nē mē inhmā kot tanhmā kām kapēr to hā harē pa mē kuma nē tee ri hkukamā ijamaxpēr.

Jejus kot hkwỳjê hwỳr kator ā harēnh

Rukre 24.36-43

¹⁹Tā nhũm tōmik nē kamàt pa mē Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja axpēn wỳr akuprō hāmri nē Ijaew krāhtũmjē pymaj hakwakre kahē hpa nē axpēn mā ixkapēr o ixkrĩ. Nhũm Jejus mē ijaēr pē nhỹhỹnh mē ixwỳr axà nē mē ixkuri xa nē mē inhmā:

—Pa. Xà kormā mē anhōt kēt? Anē.

²⁰Hāmri nē mē inhmā amnhĩ nhũhkra kamā prek tatak xà jahkre nē hakỳx kôt mē kot hkanhwỳr xàja nhũm mē inhmā hahkre. Pa mē akupỳm htĩr kām omu nē ixkĩnh tỳx kumrēx. ²¹Hāmri nhũm mē inhmā:

—E kwa kēr ka mē tee ri amnhĩ kukamā ajamaxpēr o amā ma ho ri apa hkēt nē. Na pre Inhĩpêêxàja mē awỳr inhmē pa pre wrỳ. Tā kot paj amnhĩ pyrā nē mē piitā mē hwỳr mē arē. Anē.

²²Hāmri nē mē ixkaxyw htỳyxà mē nē mē inhmā Tĩrtũm mē wa Karō jarē nē mē inhmā:

—E koja Tĩrtũm mē wa Ixkarōja wrỳ nē mē akarō mā gjēx pa. ²³Ka mē y hā ma mē piitā mē hwỳr apa nē mē kām Tĩrtũm kapēr jarēnh o ri mē hkôt apa. Nē nhỹri mēhō pumu nē inhỹ hā kām: “Kot kaj Tĩrtũm kôt amnhĩ xām nhũm amnhĩ tā apumu nē anē ate amnhĩ tomnuj rēnh pa.” Anē. Ka mē ā kām akapēr

anê nhũm mē ama nē hkôt amnhī xām nhũm Tirtũm amnhī tā omu nē nē kot amnhī tomnuj rēnh pa. Nom koja mē ama nē am mē ama nē hkôt amnhī xām kêt japēr ka mē inhỹ hā kām: “Nà kot kaj Tirtũm kôt amnhī xām kêt nē nhũm anē ate amnhī tomnuj rēnh kêt nē.” Anhỹr o kām akapēr nhũm Tirtũm ho anē nē nē rēnh kêt nē. E kēr ka mē ā inhỹ hā amnhī nhĩpēx anhỹr o ri apa. Anē.

Nhũm pre ā Jejus mē inhmā kapēr anē hāmri nē kato nē ma nhỹhỹm tē.

Jejus kot Tomas mā kapēr ā harēnh

Matēwre 28.17

²⁴No nhũm mē inhĩō pē Tomas pih-pohtita kormā mē ixkĩnhā akupỹm Jejus htĩr kām omunh kêt nē. Na pre ma kape hā tē nhũm wakre kamā mē ixwỹr axà nē mē inhmā kapēr hāmri nē ma nhỹhỹm tē. Jakamā nhũm Tomas akupỹn mē ixwỹr tē nē axà pa mē kām harē nhũm tee ri mē inhma nē mē ixkôt hamaxpēr kêt nē. ²⁵Nē mē inhmā:

—Nà kot pa ĩhkra kamā prek tatak xà pumu nē kamā inhĩhkra hkrā jaxà. Nē hakỹx kôt hkanhwỹr xàta pa mā ho anē nē omu nē kamā inhĩhkra hkrā jaxà nē rĩ kormā akupỹm htĩr kôt ijamaxpēr. Anē.

²⁶Tā nhũm semān pyxi nē hapēx pa mē axte axpēn wỹr akuprō nē axte Ijaew krāhtũmjē pymaj amnhī tā kahē htỹx nē ixkrĩ. Nhũm Tomas tā mē ixkuri nhỹ. Hāmri nhũm Jejus axte nhỹhỹnh mē ixwỹr axà nē mē inhmā:

—Pa. Na ka mē rĩ akri. Anē.

²⁷Hāmri nē Tomas pumu nē hwỹr tē nē kām ĩhkra pē nē kām:

—E ota inhĩhkra kamā prek tatak xàta. Māmri kamā anhĩhkra hkrā jaxà. Nē hpānhā ijakỹx kôt mē kot ixkanhwỹr xà kamā mā ho anē nē haxà nē akupỹm ixtĩr kôt ixpumunh kurē kumrēx. Anē.

²⁸Hāmri nhũm kuma nē kām:

—Nà pēr am hāmri apē inhō Pahihti Tirtũm na ka. Anē.

²⁹Hāmri nhũm kām:

—Tỳ. Am ano ho ixpumunh kôt pix mā na ka ixkôt ajamaxpēr. Tā no am koja mē nhỹrmā mē amỹr pē mē pa xwỹnh-jaja mē akĩnhā mē no ho ixpumunh kêt tā akupỹm ixtĩr ā ijarēnh mar pix tā ixkôt hamaxpēr. Ja na mex kumrēx. Anē.

Juaw kot tanhmā amnhī jarēnh to hā harēnh

Rômān 15.4; Wam Juaw 5.13

³⁰Na pre Jejus kormā mē ixto pa ri mē inhnoo mā mēmoj tanhmā hipēx to rax nē nom kot paj kagàja kamā piitā hā kagà hpar kêt nē. ³¹Am hkwȳ pix na pa mē amā hā kagà. Mē ate mē ixpyrà nē omunh nē kēp Tirtũm Kra hā kot mē pakaxyw am xwỹnh ā omunh nē hkôt amnhī xunhwỹr kaxyw na pa ā mē amā harēnh nē hā kagà anē. Tā kot kaj mē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỹr hāmri nē nhỹrmā atyk tā nhũm akupỹm mē ato mē atĩr ka mē ixpyrà nē kuri amex nē atĩr tũm nē apa ho apa. Tā pa ā mē amā mēmoj piitā harēnh nē hā kagà anē.

Jejus kot hkwȳjē hwỹr kator ā harēnh

Matēwre 26.32, 28.7, 28.10

21 Tā nhũm Jejus axte hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwỹnh kwỹjē hwỹr kato. Himō pē Tipeja myri. ²Pa mē ixpē 7 nē axpēn wỹr akuprō. Na pre Simāw Pête nē Tomas pihpohti nē Natānaew. Natānaewja Garirej kamā krĩ pē Kanā nhō xwỹnh na pre. Nē wa pa wa ixpē Jepetew krata wa nē wa inhĩō wa pijakruuta wa. Pa prem wa mē nhỹri axpēn wỹr akuprō. ³Hāmri nhũm Simāw Pête mē inhmā:

—E pa jarāhā ma tep wỹr tē nē hkwȳmnē. Anē.

Pa mē kuma nē kām:

—Tōe. Nà pa mē ijaxwỹja ma akôt mō. Anē.

Hāmri nē mē ma himô rax pē Tipeja wÿr mō nē kanôre mā agjê nē gôx kām kryhti rēnh o ixkuhê. Nom tee ri ho tep ômnênh kaxyw rēnh o ixkuhê nē hōm-nênh kêt nē ixtā apkati nhūm tep amrakati kumrêx.

⁴Tā nhūm myt kato nhūm Jejus gô mÿri xa. Pa mē ixpiitā omu no âm ixprī hā kēp Jejus ā omunh kêt nē. Tā no nhūm tām xa. ⁵Hāmri nē mē inhmā kapêr nē mē inhmā:

—Pa. E măn ka mē ra tep kwÿmnênh rax nē nà? Anê.

Hāmri pa mē kām:

—Tk. Nà mo tep? Amrakati kumrêx kênã. Anê.

⁶Hāmri nhūm mē inhmā;

—Xô wehe? Tôe. Axte mē axupôk rūm kryhti mē nē omu. Anê.

Hāmri pa mē mar xà hkôt ho anê nē kumê. Hāmri nhūm kamā tep hipu rax kumrêx nhūm utī rax nē. Pa mē tee ri ixte ho ixàpir kaxyw ri hkukjê. ⁷Hāmri pa kēp Jejus ā omunh kurê kumrêx nē Simāw Pêtre mā kām:

—Kwa pēr mē panhō Pahihtita na. Anê.

Hāmri nhūm inhma nē hkīnh tÿx nē akupÿm hinôkà jaxà nē gôx kām mrô nē ma hwÿr ho nana ho tē. ⁸Hāmri pa mē hkôt kanôre kamā kryhti kjênh o mō. Ra amgrà hwÿr amgrire. Wÿr 100 met pix jakamā pa mē hwÿr ixpôx tokyx anê. ⁹Nē pâr o hkre kura nē kuxi nē ijapôx pa nē Jejus wÿr ixprôt nē mra. Nhūm ra mē ixkutêp kuto nē par nhîpêx nē nhÿhÿnh tep kwÿ par kām haxwÿ nē ho àr o nhÿ. Nē kaxyw pāwti nē amnhî ri haxwÿ nē o nhÿ. ¹⁰Hāmri nē mē ixpumu nē mē inhmā:

—E mē amnê anhō tep o mra pu mē hkuxôt nē kuku. Anê.

¹¹Hāmri nhūm Simāw Pêtre akupÿm pâr wÿr tē nē kryhti ho htÿx xà hpôt nē amgrà hwÿr hkjênh o mō. Kamā tep

rūnh pix. Nē ohtô nē. Kamā kēp 153 nē hikwÿ htā nhūm nhÿhÿnh kryhti hkwy pikaxôn h kêt nē. ¹²Hāmri nhūm Jejus mē inhmā:

—E kwa mē tokyx mra pu mē apku. Anê.

Hāmri pa mē kuma nē hwÿr mra nē ixkrī pa. Hāmri nē tee ri omunh o ixkrī. Mē ixprī hā omunh mex kêt tā kot ā mē inhmā amnhî nhîpêx anhÿr ā omu nē kēp mē inhō Pahihti hkôt omunh kurê kumrêx jakamā hixi hā hkukjêr kêt nē. Âm akryk omunh o ixkrī. ¹³Hāmri nhūm mē inhmā pāwti ho hkry pa. Nē hpānhā tep jamÿ nē mā ho anê nē ho hkry pa nē ho mē inhîpêx pa pa mē ixàpkur o ixkrī.

¹⁴Nhūm Jejus akupÿm htīr kām ra ah-pÿnhā mē ixwÿr hapôx o axkrunêpxi.

Jejus kot akupÿm tām Simāw Pêtre xām

Atre 20.28-31; Wam Pêtre 5.1-4

¹⁵Tā pa mē ra ixàpkur pa nē kànhmā ixkuhê nē gô mÿ ri mra. Hāmri nhūm Jejus Juāw hkra Simāw Pêtre mā tanhmā kapêr to. Nom ixpê Juāw nhūm kēp ixkra hkêt axtem Juāw ô hkra na pre. Jakamā nhūm Jejus kām kapêr nē kām:

—Kwa Simāw. Xà we amā ijapê ho ate pika hkôt mēmoj piitā hakrenh par nà? Anê.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tÿ inhmā ajapê htÿx kênã Pahihti. Ra ate ja hā amnhî tā ixpumunh mex. Inhmā ajapêê. Anê.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tôe. Nà kēr ka inhmā mē kot ixkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê jahkre mex o ri mē hkôt apa. Te ho ôwêhti hkrare jamār xwÿnh kot hamār mex o ri hkôt pata pyrāk. Anê.

Hāmri nhūm kām:

—Tôe. Nà kot paj amā mē ho anê. Anê.

¹⁶Tā nhūm hā ahtümre nhūm kê axte kām:

—Kwa Simāw. Xà we ām hāmri na ka inhmā amnhī jarē. Xà we amā ijpapē nà? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Ra ate inhmā ajapē hā ix-pumunh kēnā. Anē.

Hāmri nhūm kē axte kām:

—Tōe. Kēr ka inhmā mē kot ixkôt amnhī xunhwỳr mā xwỳnhjē jahkre mex o ri mē hkôt apa. Te ho ôwēhti jamār xwỳnh kot ôwēhti jamār mex o hkôt pa xwỳnh kot amnhī nhīpēx pyrāk. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Nà kot paj amā mē ahkre mex o ri mē hkôt ixa. Anē.

¹⁷ Tā hāmri nhūm hā ahtūmre nhūm kē axte kām:

—Kwa Simāw. Xà we ām hāmri na ka inhmā amnhī jarē? Xà we amā ijpapē htỳx kumrēx nà? Anē.

Hāmri nhūm tee ri amnhī tā kuma nē hkaprī nē. Ra kot amnhī tā hkukjēr o axkrunēpxi jakamā nhūm hkaprī nē tee ri hamaxpēr. Hāmri nē kām:

—Kwa Pahihti. Ate mēmoj piitā omunh par. Nē ate inhmā ajapē htỳx ā ixpumunh par kēnā. Anē.

Hāmri nhūm kē axte kām:

—Tōe. Kēr ka inhmā mē kot ixkôt amnhī xunhwỳr mā xwỳnhjē jahkre mex o ri mē hkôt apa. Te ho ôwēhti jamār xwỳnh kot hamār mex o ri pata pyrāk. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Nà kot paj amā mē ho anē Pahihti. Anē.

Simāw Pêtre tanhmā htyk to hkukamā harēnh

¹⁸ Nhūm Jejus arī Simāw Pêtre mā kapēr nē kām tanhmā htyk to hkukamā harēnh to nē kām:

—Kwa ixkapēr ma nē amnhī krā him haxàr tỳx nē hā apa Simāw Pêtre. Nà kormā anyw ri na ka pre hte ma nhỳhỳm apa kaxyw nē anojarēt hāmri nē an-

hinhkà mex jagjē nē ma nhỳhỳm amā apa hprām xà hkôt ri apa. Tā kot kaj apigēt nhūm mē apynē nē akahti hpre nē apa hpre nē ma nhỳhỳm ato mō ka mē kām amnhī gō nē amnhī nē tanhmā mē kām nē hkêt nē. Amā mē hkôt amōr prām kêt tā māmri mē kām amnhī gō kē mē ma nhỳhỳm ato mō. ¹⁹ Tā kēr ka arī ixkôt amnhī xām tỳx nē atūr prām xàj mē umaj axte ixkaga hkêt nē. Hāmri nhūm mē apī nē tanhmā atyk to hā apumu nē amā Tirtūm kīnh ā apumunh mex kurē kumrēx. Hāmri nē atā Pahi Maati Tirtūm mex o mex ā harē. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Simāw Pêtre tyk kukamā kām ujarēnh anē. Hāmri nē kām:

—E kēr ka ixte amnhī to htỳx nē amarī mē kām ixām nhūm mē kot ixpīrja pyrā nē ā amnhī nhīpēx anē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tōe. Nà kot paj hāmri tā ā amnhī nhīpēx anē Pahihti. Anē.

Juāw tyk kukamā tanhmā harēnh to hkêt ā harēnh

²⁰ Nhūm pre ā Jejus Simāw Pêtre mā tanhmā htyk to hkukamā harēnh anē. Hāmri nhūm kuma nē ixpē Juāw ā ixto hakēx nē ixpē Jejus kràmnhwỳ mex ā ixpumu. Kormā Jejus htyk kêt ri kamāt kām mē ixàpkur o ixkrīta ā na pa pre ihkō hā ixàpkur o nhỳ nē kot mē kām òr mā xwỳnhhta nhīxi hā hkukja. ²¹ Jakamā nhūm Simāw Pêtre ixto hakēx nē ixpumu nē ixtā Jejus kukja nē kām:

—Kwa no pēr pahkôt mōr mỳj? Tanhmā koja we htyk to? Anē.

Hāmri nhūm kām:

²² —Nà kot paj amā tanhmā htyk to hkukamā harēnh hkêt nē. Kot pa inhmā arī kritpēm pa rāhā pa akupỳn ixwrỳk prām nhūm arī pa nē htyk kêt rāhā pa akupỳn wrỳ. Kēr ka ri htyk kukamā tee ri tanhmā ajamaxpēr to hkêt nē. Am ixkôt

pix mã ate amnhĩ nhĩpêx tỳx pix kukamã mãn ajamaxpêr o ri apa.

²³ Anhỹr o kãm ijarênh jakamã nhũm mē ixkwỳjaja kot ã ijarênh anhỹrja ã kuma ma nē htỳx nhỹrmã ixtyk kêt ã ixkamnhĩx. Nē gaa nē rĩ piitã axpên mã ã ijarênh anhỹr o pa. Nom na pre ã ijarênh anhỹr kêt nē. Na kêt pre ijarênh o:

—Kot pa inhmã arĩ ri kritpêm pa rãhã pa akupỳn ixwrỳk prãm nhũm arĩ pa nē htyk kêt rãhã pa akupỳn wrỳ.

Anhỹr o ijarê. Nom ãm hãmri ixtyk kêt rãhã nhũm akupỳn wrỳk ã ijarênh kêt nē.

Juãw kot Jejus kot tanhmã amnhĩ to hã kagà hpar kêt ã kot amnhĩ jarênh

Juãw 20.30-31

²⁴ E na pa mē amã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harē nē hã

kagà. Ixpê hkôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjê hõ na pa ãm hãmri ã hã kagà anē. Ka mē kamã harē nē ama nē ãm hãmri ixte kagà nhĩpêx kôt ixpumunh mex kurê kumrêx.

²⁵ No na pre Jejus ãm ja pix o anhỹr o pa hkêt nē. Na pa ãm mē amã hkwỳ pix jarê nē hã kagà. Na pre tanhmã ri mē-moj to rax kumrêx o ri pa. Nom kêp ãm ixte kot tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to piitã hã kagà hpar ronhỹx hã kagàja katutxô rax kumrêx. Jao te ra kaxkwa htêp o mõi pyrãk.

Tã ãm ja pix. Na hapêx.

Atre

*Jejus nhỹ hã mē ahkre ho mē pa
xwýnhjaja kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hã mē harēnh*

Rukre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre kêp tôtô nē hkwýjê kane ho pa. Nē Jejus nhỹ hã mē ahkre ho pa xwýnh pê Pawre kôt pa ho pa. Hãmri nē hamaxpêr nē hkràmnhwý Teopre mã kagàja nhĩpêx nē hwýr kumē. Nē kagàja kamã Jejus nhỹ hã mē ahkre ho mē pa xwýnh maatijaja kot Jejus mýr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mē harē.

Nē Ijaew nhõ patrejaja nē mē hkwý pê Parijew nhõ xwýnhjaja nē mē hkwý pê Satusew nhõ xwýnhjaja kot Tirtüm kapêr ã kagà htüm kamã harēnh nē mar nē hkôt amnhĩ nhĩpêx tã Tirtüm Kra Je-
jus kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mē harē. Mē kot kêp Tirtüm Kra hkêt ã hkamn-
hĩx jakamã na prem kãm mē kot hkôt amnhĩ xunhwýr xwýnhjê kurē nē. Tã nhüm Simãw Pêtre mē Pawre mē Jejus nhỹ hã mē ahkre ho mē pa xwýnh kwý-
jaja mē urak nē kêp Ijaew tã mē kurom Jejus hkôt amnhĩ xunhwý nhüm mē tee ri ja hã mē omu mē kamã gryk tỳx nē tanhmã mē hipêx to ho pa. Tã nom nhüm mē tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nē Jejus kaga hkêt nē. Mē kot mē hipêx kati htã na prem arĩ Tirtüm Karõ nhỹ hã mē piitã mē kãm tanhmã Jejus kot mē pané amnhĩ nhĩpêx to hã harēnh o pa. Kam nē kapit 1 kamã wesik 8 japêr nē kamã harē. Hãmri nhüm Rukre ã mē kot amnhĩ nhĩpêx anhýrja piitã hã kagà nē Teopre hwýr kumē. Nē kãm mē harēnh o:

Tirtüm Karõ jarēnh

Matêwre 28.16; Makre 16.14;

Rukre 24.36; Juãw 20.19

1 Pa Teopre? Xà amex? E ot pa axte awýr kagà nhĩpêx nē kumē. Nà

wam ixte awýr kagà nhĩpêx nē mēnhta kamã na pa pre amã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harē nē hã kagà. Kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nē tanhmã mē ahkre hto ho paja krax rüm pa pre piitã hã kagà hpa nē awýr kumē.
²⁻⁴Kormã akupým kaxkwa hwýr àpir xwýj ri na pre ý hã mē ahkre ho pa kaxyw hkôt mē pa xwýnh kwýjê rē. Tã nhüm mē kãm hkurē xwýnhjaja kupĩ nhüm amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kãm ty. Hãmri nhüm Tirtüm akupým ho htír. Nom nhüm ma akupým kaxkwa hwýr àpir kurē kumrêx kêt nē. Na pre xatã mē kot ý hã mē ahkre ho mē pa xwýnh maatijê hwýr hapôj nhüm mē akupým htír kãm omu. Na pre hte nhýri mē hwýr hapôj nē tanhmã mē ahkre hto nē mē kãm:

—Na pre Tirtüm mē ato hkra nē tãm mē ate amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw mē axunhwý.

Anhýr o mē ahkre hã arĩgro ho 40. Hãmri nē kormã mē kamã pa ri axte tanhmã mē kãm kapêr to. Tirtüm Karõ nhỹ hã mē kãm kapêr nē mē kãm:

—E kêr ka mē krĩ ja kamã ri apa nē tokyx ma nhỹhým apa hkêt nē. Kê In-
hĩpêxã Tirtüm mē awýr amnhĩ Karõ rē mãn. Ra ixte mē amã harēnh xà hkôt koja mē awýr kurē nhüm mē awýr wrý nē mē akarõ mã agjê ka mē rĩ kormã an-
hgrã nē ma nhỹhým krĩ hkôt ri mē kãm kapêr jarēnh o ri mē hkôt apa.

⁵—Juãw Paxis na pre hte Tirtüm mã gôx kãm mē hkrã kumrãr o pa. Tã koja Tirtüm tokyx mē awýr amnhĩ Karõ rē. Kot ixpãnhã amnhĩ kaxyw mē ato mē amã ma hkêt kaxyw mē awýr kurē. Koja hã apkati grêre nhüm mē awýr kurē nhüm ixpãnhã mē awýr wrý nē mē amã agjê nē mē akamã mē akôt pa ho pa. Ka mē rĩ kormã Jerujarē rüm ajapôj nē ma mē kãm Tirtüm kapêr jarēnh o ri mē hkôt apa. Anē.

**Jejus akupÿm kaxkwa
hwÿr àpir à harênh**

Makre 16.19; Rukre 24.50

⁶Tā nhūm mē axte akuprō. Jejus nē ŷ hā mē ahkre ho mē pa xwÿnh maati-jaja nhūm mē hixêt pē Oriwêhti nhīmōk ā axte axpēn wÿr akuprō. Hāmri nhūm mē amnhī tā Jejus kukja nē kām:

—Kwa Pahihti mē inhmā mēmoj jarē. Xà kot kaj tokyx apē Tirtūm kot mē ixwÿr amēnh xwÿnh ā amnhī jarē nē Rōm nhō xwÿnhjē nē mē pahpē Ijaew kator nà? Hāmri pa mē pamjaja amnhī to amnhīptār o ri ixpa. Anē.

⁷Hāmri nhūm mē kām:

—Nà Inhīpêxà pix na ā mēmoj kot anhÿrja kukamā àhpumunh. Tapxipix na kot mēmoj tanhmā ho hā arīgro nē mēmoj tanhmā ho hā mytwrÿ pumunh mex. No mē kajaja mo kaxyw kot ka mē amnhī katorta kukamā amnhī jarēnh ma? ⁸Nà kot paj ām mē amā mēmoj to pyxire nē hkukamā harē. Koja Tirtūm tokyx mē awÿr amnhī Karō rē nhūm ixpānhā kot mē ato amnhīptār kaxyw mē akarō mā agjē. Hāmri ka mē ma pyka piitā hkôt anhrà nē ma mē kām ixkapēr jarēnh o ri mē hkôt apa. Jar Jerujarē kamā nē pika pē Jutej kôt nē nhām pika pē Samar kamā nē pika piitā hkôt mē kām ijarēnh o ri mē hkôt apa. Ā mē ate amnhī nhīpêx anhÿr pix kukamā kot paj mē amā harē. Anē.

⁹Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē hāmri nē mē kēp kànhmā àpir o tē nē mē noo mā ma kaxkwa hwÿr àpir o tē nē kakrām axà nē mē kēp akunok. ¹⁰Hāmri nhūm mē tee ri hapēr o kuhê rāhā nhūm mēhō myja wa axkrut nē mē hwÿr wrÿ nē mē kutā wa xa. Wa ê hakaj nē wa xa. ¹¹Hāmri nē mē kām:

—Pa Garirej nhō xwÿnhjaja? Kwa mo kaxyw na ka mē tee ri kaxkwa pumunh o akuhê? Tirtūm na akupÿm amnhī wÿr Kra Jejus o api ka mē àpir kām omu.

E mē tee ri hkukamā ajamxpēr kêt nē. Koja nhÿrmā man akupÿn mē awÿr wrÿ. Te mē arūm kaxkwa hwÿr àpirja pyrā nē akupÿn mē awÿr wrÿ ka mē omu. Anē.

**Akupÿm Jerujarē hwÿr
mē mrar ā mē harēnh**

Rukre 24.52

¹²Tā nhūm Jejus nhÿ hā mē ahkre ho mē pa xwÿnh maati-jaja wa kuma nē awjanā nē ma akupÿm krīm mra. Hixêt pē Oriwêhti rūm ma akupÿm Jerujarē hwÿr mra. Wÿr jawÿ nhūm mē akupÿm hpōx tokyx anē. ¹³Hāmri nē akupÿm kÿx pē ixkreja wÿr api nē agjē. Na pre Simāw Pêtre nē

Juāw nē
Xiakre nē
Andrehti nē
Firipti nē
Tomas nē
Patoromew nē
Matêwre nē
Xiakre hō pē Apew kraja nē
Simāw Jerox nē
Jut pē Xiakre hkraja.

Mē piitā Jejus nhÿ hā mē ahkre ho mē pa xwÿnh maati-jaja na pre mē. ¹⁴Nē määnēn mē hkôt mē hkwyjaja. Jejus katorxà Marir nē Jejus tōjaja nē Jejus kot tanhmā mēni ho mex to xwÿnh kwÿjaja nhūm prem kÿx pē ixkreja wÿr Jejus nhÿ hā mē ahkre ho mē pa xwÿnh maati-jē hkôt gjêx pa. Hāmri nē xatā axpēn wÿr akuprō nē Tirtūm mā amnhī jarēnh o hkri.

**Tirtūm kot Jut Kariot pānhā
mēhō xām ā harēnh**

Matêwre 27.3-10; Juāw 15.27

¹⁵⁻¹⁹Tā nhūm mē kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja ra kēp 120. Jakamā nhūm mēmo arīgro hā axpēn wÿr akuprō nē hkri. Nhūm Simāw Pêtre kànhmā xa nē tanhmā mē kām Jut Kariot jarēnh to nē mē kām:

—E Jejus kôt ixtō nē ixtōxjaja. Pa mē amā tanhmā finat Jut Kariot jarēnh to ka mē inhma. Na pre axtem nē mē pahkwjê mā Jejus ā amÿnē nē hpānhā kàxpore hkwÿ jamÿ nē o tē nē ho amnhim pyka hkwÿ japrô. Tā tanhmā amnhī to nē nhÿri ô pyka kamā tēm nē amnhī tu katôk nē hkrêx kato nē ty nē hkamrô ho ô pyka xy hpa. Jakamā nhum Jerujarē nhô xwÿnhjaja harēnh ma nē pykaja ā hixi mē nhum kēp “pyka kamrôhti.” No mē pahpê Ijaew kapêr kām kēp “Ajetām.” Amnepēm na pre Tirtum Karô finat Tawi mā Jut Kariot kukamā tanhmā harēnh to. Kormā kator nē kot tanhmā amnhī to hkêt tā nhum ra hkukamā omu nē Tawi mā harē. Kot axtem nē mē kām Jejus ā àmnēnhja nhum hkukamā omu nē Tawi mā harē nhum kuma nē ô ri hā kagà. Tā nhum kot hkukamā hā kagà hkôt nhum ā Jejus nhîpêx anē. Jut Kariotja mē panhîo na pre. Na pre Jejus mē pahpyrà nē amnhim kuta. Mē pahpyrà nē ÿ hā kapêr jarēnh o pa kaxyw. Tā nhum axtem nē ā hipêx anē.

²⁰ Nom na pre Tawi kot Tirtum mex ā grer ā kagà kot ra hkukamā tanhmā harēnh to. Kagà hkwÿ pē Sam kamā kot harēnh kot:

Kot amnhī tomnuj xwÿnhhta nhôrkwÿ koja hkaprÿn kuhê ho kuhê nhum mēhōj mÿr pē kamā pa hkêt kumrêx.

Koja am arī hkaprÿn kuhê ho kuhê. Nom kot Jejus mā tanhmā amnhī nhîpêx to ho paja kê mēhō mÿr pē ho amnhîptā nē hpānhā Jejus nhÿ hā mē ahkre ho pa. Anē.

Ā Tirtum kapêr ā kagà htum kot Jut Kariot kukamā harēnh kot anhÿr. ²¹ Jakamā e ixkwÿjaja. Kot puj mē hpānhā mē atō xām ka Jut mÿr pē mē pahpê Jejus nhÿ hā mē ahkre ho ipxa xwÿnhjê hkôt Jejus akupÿm htir ā harēnh o apa. ²² E mē atō na ka pre mē ixpyrà finat Juāw Paxis

kot Jejus hkrā kumrār ā omu? Nē Jejus kot ri tanhmā amnhī nhîpêx to ho pa xā hkrax rüm ka mē ixkôt ri omunh o ri apa? Nē htyk kām omu nē akupÿm htir kām omu nē ma akupÿm kaxkwa hwÿr àpir kām omu? E mē atō na ka pre mē ixpyràn ā kot amnhī nhîpêx anhÿr ā omunh par o ri hkôt apa? ā mē ate kot amnhī nhîpêx anhÿr ā omunh o apa xwÿnhjê hō kot paj mē ata ka Jut Kariot mÿr pē mē ixpyràn ma mē kām Jejus akupÿm htir ā harēnh o ri apa. Anē.

²³ Nhum pre ā Simāw Pêtre mē kām kapêr anē. Hāmri nhum mē kuma nē axpēn pumunh o hkrī hāmri nē Maxitre mē Jujere wa kām hamaxpêr. Jujere na pre hixi axkrunēpxi. Na pre kēp Jujere nē kēp Pasapas nē kēp Justi. ²⁴⁻²⁵ Hāmri nhum mē wa hā Tirtum kujja nē kām:

—Pa Tirtum? Nā na pre finat Jut Kariotja Jejus kaga nē ty nē kot amnhī tomnuj mÿrapê ma mē kot amnhī xā htÿx kamā hamak tum xāta wÿr ma mô. Tā ot pa mē ixte mēhō kot mÿr pē mē ixpyrà nē Jejus nhÿ hā mē ahkre ho pa kaxyw mēhō hā akukjêr kaxyw akuprô. Ate mē xpiitā tanhmā mē ixte amnhī nhîpêx to ho ipxa hā mē ixpumunh par Tirtum. Ate mē ijamaxpêr kôt mē ixpumunh par nē mē ixte tanhmā amnhī nhîpêx to hā mē ixpumunh par. Jakamā e. Ota Maxitre mē Jujereja wa nhÿ. Nhÿ kot kaj amnhim ata? Kot paj mē kēn pijakrutja ā wa hixi xi nē ho àk nē hō py. Hāmri ka amā hprām xwÿnhhta ta. Kêr pa mē kēn pumunh kêt rāhā hō py nē hā hixi pumu nē amā hprām xwÿnh kôt omunh kurē kumrêx. Anē.

²⁶ Nhum prem ā Tirtum mā kapêr anē hāmri nē kēnja o axkamur nē ho àk nē omunh kêt rāhā ja py nē omu nhum hā Maxitre nhixi nô. Jakamā nhum Jejus nhÿ hā mē ahkre ho mē pa xwÿnh maati-jaja amnhī kôt kumē nhum mē akupÿm kēp 12.

**Tirtūm Karō kot mē
hwÿr wrÿk ā harēnh**

Rukre 24.49; Atre 4.31, 8.15, 10.44, 19.2

2 Tā nhūm mē hkīnh pē Pētekos kato nhūm mē kot Jejus kōt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja nhÿri axpēn wÿr akuprō nē hā hkīnh. Pētekosja ā na pre hte Ijaew mē hpur kām mēō rūnh ā hkīnh kaxyw axpēn wÿr akuprō nē hā hkīnh. Jakamā nhūm mē kot Jejus kōt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja haxwÿja axpēn wÿr akuprō. ²Hāmri nē kaxkwa kamā mēmoj ma. Nhūm mēmoj te kōk xàpēr tÿx krihkrit pyrāk o mē hwÿr wrÿk o mō nē mē pikuprōnh xā hā ixkreja wÿr axā nhūm mē piitā kuma. ³Hāmri nhūm mēmoj te kuwy jakrax pyrākja ahpÿnhā mē hwÿr anhrā nē mē hkrā nhīmōk ā hikwÿ. ⁴⁻¹³Tirtūm Karō na pre. Tām mē hwÿr wrÿk jakamā ā ri mē hipēx anē. Hāmri nē kot mē ho amnhīptār kaxyw mē hkarōm gjēx pa nhūm mē ŷ hā tanhmā kapēr to ho kuhē. Nom mē kapēr o kapēr kēt nē. Axtem mē kapēr kwÿ ho kapēr. Tirtūm Karō kot tanhmā mē ho jakamā nhūm mē axtem mē kapēr kwÿ ho kapēr. Jao ahpÿnhā mē kapēr kwÿ ho Tirtūm mā mex o mex ā harē. Na pre Ijaew kwÿjaja ahpÿnhā pyka hō kamā ri mē hkōt pa nē mē kapēr ma nē ho kapēr o pa. Tā akupÿm Jerujarē hwÿr pan pōj nē kamā ri pa ho pa. Hāmri nē mēmojta ma nē ma Jejus kwÿjē hwÿr hprōt nē ahpÿnhā mē kapēr ā mē kuma nē tee ri mē omunh o kuhē. Amnhī jaēr pē mē kuma nē tanhmā axpēn mā mē harēnh to ho:

—Kokÿÿ. Garirej nhō xwÿnhjaja kot mē pakapēr mar kēt tā ra tanhmā amnhī to nē ahpÿnhā ri mē pakapēr o kapēr. Ahpÿnhā mē pakapēr nē ahpÿnhā mē panhō pyka htā nhūm mē ā ri mē pakapēr o kapēr anē.

Na pika pē Pat
nē Met
nē Erāw

nē Mēsopotām
nē Jutej
nē Kapatos
nē Pōt
nē As
nē Prik
nē Pāpir
nē Ejit
nē Sirēn wÿr Ripja
nē krī pē Rōm
nē gō hipōk pē Kret
nē Arap.

Nē nē pahkwÿjaja mē pahpē Ijaew kumrēx
nē mē pahkwÿjaja amarī ri amnhī to Ijaew.

Ām ahpÿnhā mē panhō pyka nē ahpÿnhā ri mē pakapēr.

—Tā pu mē ahpÿnhā mē pakapēr kām mē kapēr ma. Tirtūm mex ā mē kot axpēn mā harēnhja pu mē hā mē mar mex nē. Anē.

Nhūm prem ā axpēn mā mē harēnh anē nē tee ri mē omunh o kuhē. Amnhī jaēr pē amnhī kapēr kām mē kapēr ma nē tee ri hamaxpēr nē axpēn mā:

—Kokÿÿ. Tanhmā mǎn pre wem amnhī to nē ra mē pakapēr ma nē mē pakapēr o kapēr? Anē.

Nhūm mē hkwÿjaja axtem nē ri mē hā hpēr o axkē nē axpēn mā:

—Tk. Ām mē pipānh ā ā ri mē kot amnhī nhīpēx anhÿr kēnā. Anē.

Simāw Pētre kot mē kām ujarēnh

Atre 3.12-26

¹⁴Hāmri nhūm Simāw Pētre ā mē kapēr anhÿrja ma hāmri nē kÿx pē mē kām kapēr nē mē kām:

—E Jerujarē nhō xwÿnhjaja nē mē apē ixkwÿ Ijaew. Pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma nē inhmar tÿx nē. ¹⁵Na ka mē atÿx ri mē ixpipānh ā mē ixkamnhīx. Mē ixkrā pipānh kēt. Kormā myt kaxkwa nhīpōk wÿr htēm kēnā. Na hte Ijaew kwÿhtā kagōxÿhti ho hkōm kēt nē.

¹⁶ Ja na pre Tirtüm amnepê mã ã mã ixe amnhĩ nhĩpêx anhÿrja kukamã mã ijarê nhũm ÿ hã kapêr o pa xwÿnh finat Joew mã ixxukamã hã kagã. Nê hã kagã ho:

¹⁷ Koja nhÿrmã mēmoj piitã hapêx kaxyw pa mã piitã mã hwÿr Ixkarō rē nhũm ma mã hwÿr wrÿ nē mã hkārō mã agjê. Hāmri nhũm mã hkanrēhã mã hkra xàptār ny-wjaja ma mã kām ixkapêr jarēnh o ri mã hkôt pa. Koja mã hpimtir kām amnhĩ kukamã mēmoj pumu. Nê mēhpigêtjaja haxwÿja. Kot paj mã hpimtir kām tanhmã mã kām ixkapêr to.

¹⁸ Nê kot paj mã kot ixkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mã pa xwÿnhjê hwÿr Ixkarō rē nhũm mã ÿ hã ma mã kām tanhmã ixkapêr jarēnh to ho ri mã hkôt pa.

¹⁹ Kot paj kaxkwa kamã nê pyka kamã aa mã kot mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anê nhũm mã amnhĩ jaêr pê omu. Jao nhÿri mã hkamrô pumu nê kuwy pumu nê kuwy hkũm pumu hāmri nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr.

²⁰ Nê koja myyti ahtyk nhũm mytwrÿre haxwÿja te mry kamrô pyrāk. Pahi-htĩ Jejus akupÿn hpôx xà hã arĩgro xwÿj ri koja mēmoj ã amnhĩ nhĩpêx anê. Akupÿn hpôx xà hã arĩgro koja mex kumrêx.

²¹ Tã koja mēhō mēmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omu nê amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpêr nê amnhĩ to ixwÿ pa kuma nê ho ixkra nê mēmoj punujta pê utã. Anê.

Na pre ã Tirtüm kapêr anê nhũm finat Joewja mã pamã hã kagã. ²² E pa mã amã tanhmã Jejus jarēnh to ka mã inhma. Nã Najare nhō xwÿnh na pre. Mē pahte Tirtüm nhÿ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omunh kaxyw na pre Tirtüm mã pahwÿr kumê nhũm ÿ hã mã panoo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho

pa. Nê aa mã pahte mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o pa pu prem hã omu.

²³—Tã ka prem tanhmã kaxyw ajamaxpêr punuj to nê apĩ. Tirtüm ra kot amnepê mã ja kukamã ja hã mã apumunh mex tã mã pahwÿr kumê ka mã axtem nê apĩ. Jao mã kot htÿx ri amnhĩ nhĩpêx o mã pa xwÿnhjê mã agō nhũm mã kupĩ. Pĩ kahpa hã kunhō nhũm ty. No ãm mã kajaja na ka prem mã kām hã amÿnê nhũm mã ã mã amã hprãm xà hkôt hipêx anê nê mã amã kupĩ.

²⁴—Tã nhũm Tirtüm akupÿm ho htĩr nhũm akupÿm htĩr o htĩr nhũm mã htykja tee ri kot amnhĩ kôt mēnh prãm kaprÿ. ²⁵ Amnepêm na pre finat Tawija Jejus akupÿm htĩr kukamã harê. Te Jejus tãm kapêr pyrāk o kapêr nê kapêr o: Na hte Pahi Maati ixkôt pa ho pa rãhã nê. Kot inhihkô hã ixtãnopxar o pa jakamã kot paj inhmã ma hkêt nê ri ixãmnhĩx ijamakêtcati nê ri ixpa.

²⁶⁻²⁷ Pa Tirtüm? Nã kot paj nhÿrmã ixytk tã arĩ amnhĩ wÿr akãm ama. Kot kaj mã htykjê kamã ixkarō rer kêt nê. Ixe akapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa jakamã koja inhĩ kormã omnu nê hkro hkêt ri ka akupÿm ixto ixtĩr. Jakamã na pa inhmã ixytk pyma hkêt nê ixkĩnh nê ijamakêtcati nê ri ixpa. Nê amnhĩ kĩnh jarēnh rãhã ho ri ixpa.

²⁸ Na ka pre akupÿm ixto ixtĩr ã amnhĩ jarê pa ixtĩr tũm nê ixpa ho ixpa kaxyw. Tã ate ixkôt ri apa rãhã jakamã pa ixkĩnh nê ri ixpa. Anê.

²⁹ ã na pre mã panhĩgêt finat Pahi Tawija Jejus htyk nê akupÿm htĩr kukamã harēnh anê. No tãm amnhĩ jarēnh kêt nê. Tawija na pre ty nhũm mã haxã nhũm htem arĩ haxàr xà hã pika ho mex o pa. Tã tãm ã kot amnhĩ jarēnh anhÿr ro nhÿx akupÿm htĩr nhũm mã arĩ haxàr xà kaprÿ ho mex o pa hkêt nê. ³⁰ Pahi Tawi kêp Tirtüm nhÿ hã kapêr jarēnh o pa xwÿnh jakamã nhũm Tirtüm kām hkan-

rêhâ htâmnhwÿ Jejusja kukamâ harê nê kâm:

Koja nhÿrmâ akanrêhâ atâmnhwÿjê hô amÿr pê apyrâ nê mê ho amnhÿptâr o pa. Âm hâMRI na pa amâ ja jarê. Anê.

³¹ Nhÿm pre ã Tÿrtÿm Tawi mâ mê pakaxyw âm mâ xwÿnhhta jarênh anê nhÿm kuma. Nê mar tÿx jakamâ hkukamâ htyk nê akupÿm htÿr ã harê nê hâ kagâ. Nê hâ kagâ ho:

Koja Tÿrtÿm mê htykjê kamâ hkarô rer kêt nê nhÿm aa î omnu nê hkro kêt. Anê.

Ã na pre finat Tawija Jejus Kris kukamâ harê nê hâ kagâ anê. ³² Kot harênh xwÿnh Jejusja tâm na pre Tÿrtÿm akupÿm ho htÿr pa mê pamjaja akupÿm htÿr kâm omu. HâMRI nê mê ixte omunh xâ hkôt ã mê amâ harênh anê. Anê.

Nhÿm pre ã Simâw Pêtre mê kâm Jejus jarênh anê. HâMRI nê mê kâm:

³³ —Na pre Tÿrtÿm akupÿm amnhÿ wÿr Kra Jejus o api. HâMRI nê kâm anê nhÿm îhkô hâ mêmôj piitâ ho amnhÿptâr o hkrî. HâMRI nhÿm Tÿrtÿm kot kâm amnhÿ jarênh xâ hkôt kâm amnhÿ Karô gô. Tâ nhÿm ra amnhÿ pyrâ nê mê ixwÿr kurê nhÿm jarâhâ mê ixwÿr te kuwy jakrax pyrâ nê mê ixwÿr wrÿ nê mê ixkarô hwÿr gjêx pa. HâMRI pa mê ÿ hâ ahpÿnhâ mê akapêr o ixkapêr ka mê inhma. Tâ mê akwÿyjaja axtem nê mê xpipânh ã mê ixkamnhÿx. ³⁴ No finat Tawija na pre tâm kaxkwa hwÿr àpir ã amnhÿ jarênh kêt nê. Jejus kot î ho kaxkwa hwÿr àpirja na pre harê nê harênh o:

Na pre Tÿrtÿm inhô Pahihti mâ kapêr nê kâm:

³⁵ “E jar inhÿhkô hâ nhÿ.

Pa amâ mê kâm akurê xwÿnhjê gô ka mê ho amnhÿptâr o akrî.” Anê.

Ã na pre finat Tawija Tÿrtÿm kapêr jarênh anê. Nom tâm î râhâ kaxkwa hwÿr àpir ã amnhÿ jarênh kêt nê. Pahihti

Jejus na pre ã hâ harênh anê. ³⁶ Jakamâ kwa ixkwÿ Ijaew. Mê inhma nê inhmar tÿx nê. Mê ate Jejus ã axâmnênh nhÿm mê kot mê amâ pî kahpa hâ hpÿr xwÿnhhta. Tâm na pre Tÿrtÿmja kêp mê panhō Pahihti kaxyw âm. Nê kêp mê papytâr xwÿnh kaxyw mê pakaxyw âm. Anê.

³⁷ Nhÿm pre ã Simâw Pêtre mê kâm ujarênh anhÿr o xa. HâMRI nhÿm mê tee ri ujarênhja ma nê hkaprî nê. Nê tee ri amnhÿ kukamâ hamaxpêr nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Pêr âm hâMRI na pre Jejus mê pamâ amnhÿ jarênh tâ pu prem amnhÿ kaxyw hkôt pajamaxpêr kêt nê axtem nê kupî. Anê.

HâMRI nê amnhÿ tâ mê hkukja nê Simâw Pêtre mâ:

—Kwa ã kot anhÿr jakamâ tanhmâ kot paj mê amnhÿ nhÿpêx to? Anê.

³⁸ HâMRI nhÿm mê kâm:

—Nâ kêr ka mê tee ri ate amnhÿ tomnuj mâ ajamaxpêr nê akaprî nê. HâMRI nê Jejus Kris kôt amnhÿ xunhwÿ. Pa mê ja hâ mê apumu nê Jejus nhÿ hâ mê akrâ kumrâ. HâMRI nhÿm Tÿrtÿm ja hâ mê apumu nê te amnhÿ katut kôt mê ate amnhÿ tomnuj piitâ rênh par pyrâ nê axte kâm hamaxpêr kêt nê. HâMRI nê mê ixkuxwar mê awÿr amnhÿ Karô rê.

³⁹ Kâm mê awÿr rênh prâm. Mê amâ nê mê akanrêhâ mê akra nê mê atâmnhwÿjê mâ nê mê kot kormâ Tÿrtÿm kapêr mar kêt xwÿnhjê mâ. Âm mê kot amnhÿ to hwÿr xwÿnh piitâ nhÿm kâm mê hwÿr rênh prâm. Anê.

⁴⁰ Nhÿm pre ã Simâw Pêtre mê kâm ujarênh anê. Mê kâm kapêr xihtÿx o kapêr ry nê. HâMRI nê mê kâm:

—Koja nhÿrmâ Tÿrtÿm mê kot tanhmâ amnhÿ tomnuj to ho mê pa xwÿnhjaja tanhmâ mê homnuj tÿx to. Jakamâ kwa mê tokyx mê ate amnhÿ tomnuj kaga kê tanhmâ mê ato hkêt nê. Anê.

⁴¹ HâMRI nhÿm mê hkwÿyjaja kapêr mar tÿx nê amnhÿ kaxyw Jejus kôt

hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ. Mē ohtô rax nē hkôt amnhī xunhwỳ. Mē kēp 3.000 nē hkôt amnhī xunhwỳ. Hāmri nhūm mē kot Jejus nhỹ hā kapēr jarēnh o mē pa xwỳnhjaja mē hkrā kumrār pa. Mē kēp Jejus kwỳ hā amnhī to amnhīrīt kaxyw mē hkrā kumrār pa. ⁴²Hāmri nhūm mē ra mē kot Jejus kôt amnhī nhīpēx xwỳnhjê hkôt amnhī nhīpēx o pa nhūm Jejus nhỹ hā mē ahkre xwỳnh maatiijaja apkati mē Jejus kapēr o mē ahkre nhūm mē mar tỳx nē ra Jejus kôt amnhī nhīpēx mex o mō. Nē gaa nē hkôt amnhī nhīpēx mex o pa. Mē kām kapēr mar prām tỳx jakamā na pre htem axpēn wỳr akuprō nē axpēn kutā apku nē Tirtūm mā amnhī jarēnh o hkrī. Nē mē kām axpēn to mex pix prām o axpēn kôt pa ho pa.

Jejus kwỳ kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē harēnh

Atre 4.32-35

⁴³Tā nhūm Jejus nhỹ hā mē ahkre ho mē pa xwỳnh maatiijaja xatā Tirtūm nhỹ hā aa mē kot mēmoij pumunh kēt kwỳ ho anhỹr o ri krī nhō xwỳnhjê hkôt pa nhūm mē piitā ja hā mē omu. Amnhī jaēr pē mē omu nē mē kamā no puma ho tee ri tanhmā Tirtūm mā hamaxpēr to. ⁴⁴Nhūm mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnh piitā mēmoij to axpēn kutā nojarēt o pa. Jao axpēn pē ri mēmoij to õxy hkēt nē pa. ⁴⁵Jakamā nhūm mēhō kēp amrakati nhūm mē ja hā omu hāmri nē õ pyka hkwy ho wēnē rỳ mē hikukrēx kwỳ ho wēnē nē kàxpore jamỳ nē ma o mra nē mē kām kugō. Na pre hte ā mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjaja axpēn nhīpēx anhỹr o pa. ⁴⁶Hāmri nē apkati mē Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre hwỳr mra nē kām mex o mex ā harē. Nē hamakētkati nē amnhīx ri hkīnh kām axpēn nhōrkwy hkôt ri apkur o pa. ⁴⁷Pē Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o ri axpēn kôt pa. Ā mē kot

amnhī nhīpēx anhỹr o pa jakamā nhūm krī nhō xwỳnh piitā kām mē hkīnh nē. Nē mē hkwyjaja apkati mē mē hwỳr mra nē mē hkôt axkamē nē mē urāk nē Jejus kôt amnhī xunhwỳ nhūm Tirtūm ja hā mē omu nē mē ho hkra. Jakamā nhūm mē ra ohtô rax kumrēx o mō.

Te grā xwỳnh jarēnh

Juāw 14.12-14; Atre 14.8-10

3 Tā nhūm apkati hō hā nhūm Simāw Pētre mē Juāw wa ma Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre hwỳr wa tē. Na pre hte myt àhpanh grire nhūm mē piitā kot Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw hwỳr mra. Jakamā nhūm Simāw Pētre mē Juāw wa haxwỳja ma hwỳr wa mra. ²Nhūm mēhōja hakwakrem hkrī. Katorxā nhōxā hkre rūm hte grā nē kator xwỳnhhta. Nē arī hkrī ho hkrī nē aa kànhmā ām nē ri pa hkēt nē. Nhūm hte hkrāmnhwỳjaja apkati mē hamỳ nē ma o pa nē Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre jakwakrem hkrī nhūm mē hwỳr o hkrī. Hakwakreja mē kot kām: “Mē gjēx xā mex” anhỹr xwỳnhhta kapem hwỳr mē mrar xwỳnhjê hwỳr o hkrī. ³Tā nhūm Simāw Pētre mē Juāw wa tē nē ixkreja wỳr wa àr o tē nhūm hte grā xwỳnhhta wa omu nē kàxpore hā wa kuwỳ ⁴nhūm Simāw Pētre omu nē kām:

—E amnē wa ixpumu. Anē.

⁵Hāmri nhūm kuma nē htỳx ho wa kot kām kàxpore hkwy nhōr ā wa hkamnhīx nē wa omu ⁶nhūm Simāw Pētre kām:

—Nā ixkàxpore hkēt. Nom kot paj Jejus Kris xàhpumunh xā ho tanhmā anhīpēx to. E pa Jejus Kris pē Najare nhō xwỳnhhta nhỹ hā amā ixkapēr jakamā tokyx kànhmā xa nē ri mra. Anē.

⁷Hāmri nē upōk rūm hpa hā kupy nē kànhmā ām nhūm hte mex nē kànhmā xa nē amnhī te karo ho ri mra. ⁸Hāmri nē hte mex ā amnhī pumu nē hkīnh tỳx nē. Nē hkīnh xāj ma wa hkôt harī ho tē nē wa hkôt ixkrem axā. Tirtūm mā mex

o mex ã harênh pê harî ho wa hkôt tèn axà. ⁹Hāmri nhūm mē piitā amnhī jaêr pê akupÿm mex ã omu nê kamā no pyma nê. ¹⁰Nê axpên mǎ:

—Kokÿÿ mÿjti na pre hte mē gjêx xà mex kamā mē hwÿr rāhā ho hkrī htā nhūm Tirtūm tanhmā ho nhūm kànhmā xa nê ri mrrar mex kurê kumrêx. Hêxta waa nê. Anê.

Simāw Pêtre kot mē kām ujarênh

Rukre 24.46-47; Atre 2.14-36

¹¹Hāmri nhūm hte mex xwÿnhja Simāw Pêtre mē Juāw wa hkôt ixkre hwÿr axà nê wa kuri xa. Nhūm mē piitā amnhī jaêr pê harênh ma nê hwÿr hprôt nê agjê nê omu. Mē kot ixkre nhīkjê jarênh o: “Pahi Sarumāw nhō” anhÿr xwÿnh jarênhja wÿr nhūm mē hprôt nê hte mex xwÿnhhta kamā no pyma ho kuhê. Nê kuri Simāw Pêtre mē Juāw wa omu nê axpên mǎ wa harênh o:

—Hêxta waa nê. Tanhmā na we wa amnhī to nê akupÿm kām hte ho mex nhūm ri mra?

Anê nê wa kamā no pyma nê. ¹²Hāmri nhūm Simāw Pêtre mē kuma nê mē kām:

—Pa ixkwÿjaja. Kwa mēmo na ka mē ri mē ixkamā ano pyma ho akuhê? Xà wa ixāhpumunh tÿx xà ho na pa wa ho mex? Nà ja kot anhÿr kêt. Rÿ xà wa ixte Tirtūm kôt amnhī nhīpêx mex o ixpaja o na pa wa ho mex? Nà mǎānêñ ja kot anhÿr kêt. ¹³⁻¹⁷Mē ate omunh xwÿnhhta Jesus tām kot ho mex kênā. Kot amnhī kaxyw kām hamaxpêr tÿx jakamā nhūm akupÿm ho mex ka mē omu.

—Finat Apraāw nê Ijak nê Jako mē hkwÿjaja kot hkôt amnhī nhīpêx o pa xwÿnh pê Tirtūmja. Tām na pre akupÿm Kra Jesus o htīr nê mex o mex ã harê. Mē ate hā axāmnênh nhūm mē kot hpīr xwÿnhhta. Pahihti Pirat kot kām urer kaxyw tā ka mē nê kām akapêr kām axihtÿx nê. Nom Jesus tām kot amnhī nhīpêx o pa xwÿnh na pre. Na pre hte

amnhī nhīpêx mex rāhā ho pa htā ka mē axtem nê hkaga. Nhūm pahihti Pirat mē ate kot kām urer kêt ã axihtÿx nhūm kām urer kêt nê ò pôristi mǎ kugō nhūm mē amā kupī. Mē kajaja mē amā hprām xa hkôt mē amā kupī. Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh tā ka mē axtem nê apī.

—Nom mē ate kêp Tirtūm Kra hā omunh kêt jakamā na ka prem ā hipêx anê. Mē kot mē ato amnhīptār xwÿnhjê mē na ka prem amarī apī. Na prem mē axāmnênh xa hkôt mē amā pi kahpa hā kunhō nê ã hpīr anê. Kêp akupÿm mē pahto mē pahitir xwÿnh tā ka prem axtem nê apī. No nhūm Tirtūm akupÿm ho htīr pa prem akupÿm htīr kām omu.

¹⁸—Amnepêm Tirtūm nhÿ hā kapêr jarênh o mē pa xwÿnhjaja na prem Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwÿnhja kukamā tanhmā harênh to nê hā kagā nê mē kām harênh o pa. Kot amnhī xà htÿx kām hamak kām htykja kukamā nhūm pre htem harênh o pa. Tā ã Tirtūm kot kukamā harênh anhÿr xāja kôt ka mē ã hipêx anê nê apī.

¹⁹—Jakamā kwa mē tee ri mē ate amnhī tomnuj ã amnhī pumu nê tokyx hkaga. Hāmri nê amnhī to Tirtūm wÿ kē mē anê mē ate amnhī tomnuj piitā amnhī katut kôt rēnh pa. ²⁰Hāmri nê mē ato mex nê ka mē kukwak ri akīnh nê ajamakêtkati nê axāmnhix ri apa. Kojā nhÿrmā akupÿn mē pahwÿr Jesus mē. Ra kot mē pakaxyw ām kênā.

²¹—Nom koja tokyx akupÿn wrÿk kêt nê. Kojā kormā kaxkwa kamā pa rāhā nhūm Tirtūm akupÿm kot mēmoj piitā ho mex par mē nhūm rī kormā akupÿn mē pahwÿr wrÿ. Amnepêm Tirtūm nhÿ hā kapêr jarênh o pa xwÿnhjaja kot ja kukamā harênh nê hā kagā xà hkôt.

²²—Na pre finat Mojes haxwÿja Tirtūm nhÿ hā mē pahpāmjê mǎ tanhmā ja jarênh to nê harênh o:

Koja nhÿrmā mē panhō Pahi Maati Tirtūmja te kot ra mē akaxyw pa

ixāmja pyrà nē axte mē panhīō xām. Mē panhīō koja. Koja nhÿrmā inhmyr pē mōn pōj nē mē amā Tirtūm kapēr jarēnh o pa. Ka mē kapēr ma nē mar tÿx nē kapēr kōt amnhī nhīpēx o ri apa.

²³ Koja mēhō kuma nē am kuma nē hkōt amnhī nhīpēx kēt nē nhūm Tirtūm tee ri ja hā omu nē kēp hkra hkēt ā harēnh kurē kumrēx. Anē.

²⁴ Ā na pre finat Mojesja mē kām Jejus kukamā ujarēnh anē. No am tapxipix na pre ā harēnh anhÿr kēt nē. Tirtūm nhÿ hā mē kapēr o mē pa xwÿnh piitā na prem ā mē kām harēnh anhÿr o pa. Kot harēnh o pa xwÿnh kot wa finat Sāmuewja nē hkōt mē hkwyjē piitā ā Jejus kukamā hkwyjē mā harēnh anhÿr o pa.

²⁵ —Tā mē pahpē mē hkamrō hkwy na pu mē. Mē pahpē mē hkanrēhā mē htāmnhwÿy. Mē pakaxyw na pre Tirtūm ā mē kām kapēr anē. Nē Kraja kukamā finat Apraaw mā kām:

Koja nhÿrmā akanrēhā atāmnhwÿjē hō pyka piitā hkōt mē piitā mē ho mex o pa nhūm mē kukwak ri mex kumrēx nē ri pa. Anē.

²⁶ Ā kot Kra hkukamā harēnh anhÿr tā mē pakumrēxjē hwÿr na pre kumē. Kot mē pahto mex nhūm mē pahte amnhī tomnuj kaga kaxyw nhūm mē pahpē Ijaew kumrēxjē hwÿr kumē. Anē.

Nhūm pre ā Simāw Pētreja hte grā xwÿnh pumunh o mē kuhē xwÿnhjē mā ujarēnh anē.

Simāw Pētre mē Juāw wa kot mē aptār tūmjē mā kapēr ā wa harēnh

Rukre 21.12-13

4¹⁻⁴ Nhūm Simāw Pētre mē Juāw wa arī mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o wa xa nē mē kām:

—Nā na pre Jejus ty nhūm Tirtūm akupÿm ho htīr. Tā kot akupÿm ho htīr jakamā koja nhÿrmā urāk nē akupÿm mē htyk xwÿnh piitā mē ho htīr pa. Anē.

Hāmri nhūm mē kot wa mar o kuhē xwÿnh kwÿjaja wa kuma nē wa hkōt hamaxpēr nē wa urā nē Jejus kōt amnhī xunhwÿ. Jakamā nhūm ra mē kot Jejus kōt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja ohtō rax kumrēx. Ra mē kēp 5.000.

Hāmri nhūm axtem mē hkwyjaja wa hwÿr mra nē wa mar o kuhē. Mē ō patre nhō pōristi krāhtūm mē Satusew nhō xwÿnh kwÿjē mē nhūm mē ma Simāw Pētre mē Juāw wa hwÿr mra nē tee ri wa kot mē ahkre hā wa mar o kuhē. Nē mē kām akupÿm mē htīr jarēnhja ma nē wa kamā gryk nē. Satusew nhō xwÿnhjaja na pre htem akupÿm mē htīr kōt hamaxpēr kēt jakamā nhūm wa akupÿm mē htīr jarē nhūm mē tee ri wa kuma nē hamaxpēr punuj nē wa kamā gryk kato. Hāmri nē wa hā amÿnē nhūm mē wa unē nē ma wa o tē nē mē hagiēnh xā kamā wa haxā. Ra myt grire nhūm mē wa haxā. Wa kot mē hagiēnh xā kamā hā apkati nhūm rī kormā mē kot ujarēnh ā tanhmā wa ho kaxyw.

⁵⁻⁶ Tā nhūm apkati nhūm mē ohtō nē wa ujarēnh ā wa mar kaxyw Jerujarē kamā axpēn wÿr akuprō. Ijaew pigētjaja nē mē aptār tūm kwÿjaja. Nē mē kot finat Mojes kapēr o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja. Nē mē ō patre maati Anas mē hkwyjaja. Nē Ijaew nhō juisti Kajpas mē Juāw ō mē Aresānja. Nhūm mē kot Simāw Pētre mē Juāw wa mar kaxyw axpēn wÿr akuprō. ⁷ Hāmri nē wa hā karō nhūm pōristi wa hwÿr tē nē wa haprō nē ma mē hwÿr wa o tē nē wa ho axā nē mē kutā wa ÿr nhūm wa nhÿ. Hāmri nhūm mē wa omu nē wa kām:

—E mē inhmā amnhī jarē. Mēhō xāh-pumunh xā ho na ka pre wa hte grā xwÿnhhta ho mex? Mēhō na pre hwÿr war amē ka wa ho mex? Anē.

⁸ Hāmri nhūm Simāw Pētre mē kām awjarē. Tirtūm Karō kot kām hamaxpēr o hiltÿx jakamā nhūm ÿ hā Ijaew pigētjē

mē mē àptàr túmjê mā awjarē nē mē kām:

⁹—Tôe mēhō kot ho mex xwýnhja ā mē ate wa ixkukjêr ¹⁰jakamā kot paj mē amā harē ka mē ixte harēnhja ma. Wa ixpyrà nē mē apē Ijaew kêr ka mē wa ixkapēr mar tỳx nē. Jejus Kris pê Najare nhō xwýnhta. Mē ate hpír nhūm Tirtūm kot akupým ho htír xwýnhta. Tām na pre àhpumunh tỳx o akupým hte grà xwýnh-ta o mex. ý hā ixte kaxyw kām ixkapēr nhūm tām akupým ho mex. ¹¹Tirtūm kot mex o mex ā harēnh nē mē pakaxyw ām tā ka prem axtem nē hkaga. Nom Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot ra mē akukamā ā mē ate amnhī nhīpêx anhýr ā mē ajarēnh nē mē ajarēnh kot:

Mē kot kēn o amnhīm ōrkwý nhīpêx kaxyw nē nhýri kēn maati pumu nē htỳx omnuj ā hkamnhīx nē hkaga. Mē kot hkaga htā nhūm Tirtūm mē kurom mex o kot kēn piitā hakrenh par ā omunh kurê kumrêx.

Anhýr o kot mē ajarēnh. Te mē ate kēn maati kaga xwýnh ā mē ajarēnh pyràk. Tā ka mē ā mē kot mē akukamā mē ajarēnh anhýrja kôt te mē ate kēn maati kaga pyrà nē Jejus kaga nē apī. Tirtūm kot amnhīm mex o mex ā omunh nē harēnh tā ka prem axtem nē hkaga.

¹²Tapxipix na hte mē panē mē pahte amnhī tomnuj rê. Mēhō koja uràk nē àhpumunh tỳx o mē panē kurê? Mēhō koja ahpýnhā pyka piitā hkôt uràk nē ā mē panhīpêx mex anē? Nà ām amrakati kumrêx. Ām Jejus pix. Tapxipix na pre Tirtūm ja kaxyw ām jakamā tapxipix na kēp mē pahkaprī xwýnh maati. Anē.

¹³Nhūm pre ā Simāw Pêtreja mē kām kapēr anē. Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pê kuma nē axpēn mā:

—Kwa wa kām mē pahpyma wa hā hkwȳ jêt kêt kumrêx. Te ri wa htỳx ri wa pa pyràk tā wa hamaxpēr tỳx kumrêx. Mān wa kēp Jejus kôt mē pa ho mē

pa xwýnh kwý jakamā na wa ā kapēr anē nà? Anē.

¹⁴Hāmri nē tee ri kot tanhmā mēmoj tā wa kām àkjêr to hkukamā hamaxpēr. No nhūm hte grà xwýnh ra kot mē hwýr àr nē Simāw Pêtre wa kuri mex nē ām nhūm mē kot no ho omunh jakamā wa kām àkjêr kêt nē. ¹⁵Hāmri nē wa kām anē nhūm wa mē kēp kato nē kapôt ā xa nhūm mē tanhmā wa kām nē kaxyw wa hā axpēn ma nē axpēn mā:

¹⁶—Kwa tanhmā kot puj mē wa ho? Ra jar Jerujarē kamā mē piitā mē kot akupým hte grà xwýnhta mex ā wa omunh kēnā kot puj kêt mē kām wa kot ho mex hkêt ā wa harē. ¹⁷Tā mē kot harēnh o hprôt pymaj kot puj mē axte Jejus jarēnh o pa nē wa hkurê. Kê hte grà xwýnh jarēnhja ām jar mē pakamā hapêx. Nà kot puj mē ā wa kām karō anē. Anē.

¹⁸Nhūm mē wa hā axpēn mar pa hāmri nē akupým wa hā karō nhūm wa akupým mē hwýr axà nhūm mē wa kām:

—E Simāw Pêtre mē Juāw wa. Wa māmri ma tē. Nom kêr ka wa mē ixkapēr mar kumrêx. Kêr ka wa axte ri tanhmā mē kām Jejus jarēnh to ho ri apa hkêt nē. Ām kwarī ho kwarī. Anē.

¹⁹Hāmri nhūm wa tee ri mē kuma nē mē kām:

—Nà Tirtūm tām kot ja hā wa inhmā karō kēnā kot pa kêt wa mē akapēr ma nē harēnh o ixpa hkêt nē. ²⁰Na pa pre wa Jejus kôt ri ixpa nē xatā kot tanhmā amnhī nhīpêx to hā omunh o hkôt ixpa. Nē xatā tanhmā mē ahkre hto hā mar o hkôt ixpa. Nē akupým htír kām omu. Jakamā tanhmā kot pa wa amnhī to nē mē kām ja jarēnh kêt nē? Nà kot pa wa mē akapēr mar xà hkôt ā amnhī nhīpêx anhýr hkêt nē. Anē.

²¹⁻²²Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri mē kot tanhmā wa ho kaxyw. Te grà xwýnhta hte grà nē hkrī ho hā amgrà pê 40 tā ra akupým mex nhūm mē piitā

ja hã omu nê hã axpên mã Tirtûm mex o mex ã harênh o ri pa. Jakamã nhûm mē utâr xwÿnhjaja mē kuma nê kãm mē uma nê. Hãmri nê mē umaj tanhmã Simãw Pêtre mē Juãw wa ho hkêt nê. Æm axte wa kot Jejus jarênh o pa nê wa kãm kapêr kãm hihtÿx nê wa hano nhûm wa ma tē.

**Mē kot amnhĩ to
Tirtûm wÿr ã mē harênh**

Matêwre 18.19-20

²³Tã nhûm Simãw Pêtre mē Juãw wa ma akupÿm Jejus kôt htô nê htôxjê hwÿr wa tē nê mē kãm amnhĩ jarê. Nê patre krãhtûmjê mē mē àptâr tûmjaja kot Jejus kapêr jarênh nê wa hkurê kamã hihtÿxja nhûm amnhĩ tã mē kãm mē harê. ²⁴Hãmri nhûm mē wa kuma nê amnhĩ to Tirtûm wÿr kurê kumrêx nê kãm:

—Pa Pahi Maati? Nã mēmoj piitã ho akator xwÿnhhta na ka. Na ka pre kaxkwa ho akato nê pyka ho akato nê gô xujanãr o akato. Hãmri nê kamã mēmoj piitã ho akator pa. ²⁵⁻²⁶Amnepê m na pre mē inhîgêt Tawija amã tanhmã amnhĩ nhîpêx to ho pa. Nê Akarô nhÿ hã akapêr kwÿ jarê nê hã kagã. Nê kagãja kamã mē kot Pahihti Jejus kutã amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê jarê nê mē hã kagã. Mē hkukamã mē hã kagã nê mē hã kagã ho: Mēmo mÿrapê na prem Ijaew kêt xwÿnhjaja Tirtûm kutã amnhĩ xunhwÿ?

Nê Ijaew haxwÿja. Mēmo mÿrapê na prem htÿx ri hamaxpêr o ri pa?

Nê pyka piitã hkôt pahijaja na prem Pahi Maati kutã amnhĩ xunhwÿr pa.

Nê kot mē pakaxyw ãm xwÿnh Jejus Krisja nhûm mē mããnênh kutã amnhĩ xunhwÿr pa.

Nê mē kot hpîr kaxyw mē kãm hã amÿnê.

Kwa mēmo mÿrapê na prem axtem nê ã amnhĩ nhîpêx anê? Anê.

Æ na pre finat Tawija Akarô nhÿ hã mē harê nê hã kagã anê Tirtûm. ²⁷Æm hãmri

na pre mē hkukamã mē hã kagã. Ra mē kot ã amnhĩ nhîpêx anhÿr kênã. Krĩ ja kamã na prem ã amnhĩ nhîpêx anhÿr kaxyw axpên wÿr akuprô. Pahi Eroxo nê pahi Pôn Pirat nê mē ixkwÿjaja nê mē kêt Ijaew kêt xwÿnhjaja axpên wÿr akuprô nê Akra Jejus kutã amnhĩ xunhwÿ nê mē kot hpîr kaxyw hã amÿnê. Kot tãm amnhĩ nhîpêx o pa nhûm ate mē ixkaxyw ãm xwÿnhja nhûm mē axtem nê kutã amnhĩ xunhwÿ.

²⁸—Nom amnepê m kormã mē ixkêt ri na ka pre mē hkukamã ã mē kot amnhĩ nhîpêx anhÿr ã mē omu. Mē kot tanhmã apê Akra Jejus to nê hpîrta kukamã ka pre hã mē omu. Tã mē ixwÿr amê nhûm prem kupĩ. No ãm ajamaxpêr xã hkôt.

²⁹—Tã ka mē omu. Na mē Jejus ã mē ixkamã gryk tÿx nê tanhmã hã mē ixto kaxyw. Jakamã kot kaj mē ixpê amã tanhmã amnhĩ nhîpêx to ho ixpa xwÿnhjaja ka tanhmã mē ixkrã hto pa mē inhmã mē uma hkêt nê mē hkôt ixpa ho ixpa. Mē kot tanhmã mē ixto hã mē ixkagrôn h tã pa mē inhmã mē uma hkêt nê ixãmnhîx ri ixkînh nê ri ixpa. Nê anhÿ hã mē kutã amnhĩ to htÿx nê arĩ mē kãm akapêr jarênh o ri mē hkôt ixpa. Mē kot Jejus ã tanhmã mē ixto htãã.

³⁰—Akra Jejus mex o mex jakamã kot paj mē àhpumunh tÿx xã ho tanhmã mē piitã mē ho mex to ho ri mē hkôt ixpa. Mē à xwÿnhjaja akupÿm mē o mex. Nê mē kot aa mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anê. Kê mē omu nê axàhpumunh o axàhpumunh ã apumunh mex kurê kumrêx. E ãm ja pix na ra hapêx. Anê.

³¹Nhûm prem ã amnhĩ to Tirtûm wÿr anê. Puh nhûm ixkreja mē kãm httert tÿx nê nhûm Tirtûm Karô axte tanhmã mē hkrã hto nhûm mē ÿ hã kãm mē uma hkêt nê. Æm amnhĩ to htÿx nê mē kãm Tirtûm kapêr jarênh rãhã ho ri mē hkôt pa.

**Jejus kwÿjaja tanhmã kot
axpën nhÿpëx to hã mē harēnh**

Atre 2.42-47

³²⁻³³ Nhũm Jejus nhÿ hã mē ahkre ho mē pa xwÿnh maatiijaja. Na pre Tirtũmja mē ho mē kãm ma hkēt jakamã nhũm pre htem akupÿm Jejus htũr kōt mē kãm harēnh o ri mē hkōt pa. Nhũm Tirtũm mē kot Jejus kōt amnhĩ xunhwÿr xwÿnh piitã mē kutã nojarēt rãhã ho pa nhũm mē ra ohtō rax nē. Nē mē kãm axpën to mex pix prãm o ri axpën kōt pa. Mē ohtō htã te mē tipxi pyrãk. Nē axpën pē mē-moj to õxÿ hkēt nē. Na pre htem axpën mã mē hikukrēx nē mē apkur xà jarēnh o: “Inhō pix kēt mē pahpiitã mē panhō na.” Anhÿr o ri mēmoj tã axpën kutã nojarēt o ri pa. No kēt axpën mã mēmoj jarēnh o: “Tk. Nã ãm inhō pix na.” Anhÿr o harēnh kēt nē. ³⁴⁻³⁵ Na pre htem tōhã õ ixkre hō ho wēnē. Rÿ õ pyka hkwÿ ho wēnē nē kàxpore jamÿ nē ma o mra nē Jejus nhÿ hã mē ahkre ho mē pa xwÿnhjê mã kugō nhũm mē hamÿ nē mē kēp amrakati xwÿnhjê mã ho anhrã. Hãmri nhũm mē amnhĩm hamÿ nē ho amnhĩm awjaprō. Jakamã na pre hte mē hkwÿjaja kãm prãm nē ri pa rÿ ê hkēt nē ri pa hkēt nē.

³⁶⁻³⁷ Jujere na pre ã amnhĩ nhÿpëx anē nē mē kaxyw õ pika hkwÿ ho wēnē. Hãmri nē kàxpore py nē o tē nē Jejus nhÿ hã mē ahkre xwÿnh maatiijê mã kugō. Jujereja Ijaew nhō patre ho ajuta xwÿnh na pre. Gō hipōk pē Sipre kamã na pre kato. Kēp Jujere htã no nhũm Jejus nhÿ hã mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja na prem kãm: “Panãpe” Anē. Mē kapēr kãm Panãpeja te kēp “mē hamaxpēr o mē hitÿx o pa xwÿnh” anhÿr pyrãk. Jakamã nhũm õ pika hkwÿ ho wēnē nē kàxpore py nē o tē nē Jejus nhÿ hã mē ahkre xwÿnhjê mã kugō nhũm mē kupy nē mē kēp amrakati xwÿnhjê mã ho anhrã.

**Ananÿs mē Sapire wa kot
amnhĩ to hēx ã wa harēnh**

Karatas 6.7; Eprēw 10.26-31

5 Tã nhũm Ananÿs mē hprō Sapire wa Jujere jarēnh ma nē urãk nē õ pyka hkwÿ ho wēnē. ² Hãmri nē kàxpore py. Nom na pre wa ra hã axpën ma. Jakamã nhũm Ananÿs Jujere kĩnhã kàxpore hkwÿ pix py nē o tē nē Jejus nhÿ hã mē ahkre xwÿnh maatiijê mã kugō. Nom katãt kōt mē kãm õr ã amnhĩ jarēnh kēt nē. Kot kàxpore ho pikjēr nē amnhĩm hkwÿ ho àrik ã amnhĩ jarēnh kēt nē. ãm mē kãm amnhĩ jarēnh o hēx. Te piitã õr par pyrãk o amnhĩ nhÿpëx nē mē kãm:

—E ota ixkàxporeta. Na pa wa inhō pika hkwÿ ho wēnē nē kàxpore hpy nē hpãnhã Jujere pyrã nē man mē awÿr piitã o tē. Anē.

³ Hãmri nhũm Simãw Pētre ra ã kot amnhĩ nhÿpëx anhÿr ã omu hãmri nē kãm:

—Tk. Kwa mon ka axtem nē Satanasti kapēr ma nē hkōt amnhĩ nhÿpëx nē te akàxpore piitã õr pyrãk ã amnhĩ to axēx anē? Te ate piitã õr pyrãk tã no ãm hkwÿ pix gō. Hēxta waa nē. Na ka axtem nē Tirtũm Karō mã akàxpore nhōr par o axēx. ⁴ Anhō pyka kēnã. Nē hpãnhã kàxporeja anhō kēnã. Kot kaj amã tanhmã ho hprãm xà hkōt mãmri tanhmã ho. Amã piitã ho axàrik prãm nē mãmri piitã ho àrik. Rÿ amã hkwÿ hpix nhōr prãm nē mãmri hkwÿ pix gō. No ri ate õr par pyrãk o amnhĩ to axēx kēt nē. Te ate mē inhmã pix mã axēx pyrãk nom mē inhmã pix mã hkēt. Na ka mããnen te Tirtũm mã axēx pyrãk. Anē.

⁵⁻⁶ Nhũm pre ã Simãw Pētre Ananÿs mã kapēr anē nhũm kuma nē pykap tēm nē htyk kurē kumrēx. Hãmri nhũm mē àptãr nywjaja hwÿr tē nē kupëxê ho hkupu nē kumÿ nē ma o tē nē haxã. Hãmri nhũm mē kot ã kot amnhĩ nhÿpëx

anhÿr ā harēnh mar xwÿnhjaja tee ri harēnh ma nē kām ma htÿx nē.

⁷Tā nhūm ra hā ahtūm nē. Ra hā 3 ore nē hapēx nhūm Ananīs prō Sapireja htÿx hamakētkati nē mē hwÿr tē nē axà. Kormā mjēn htyk ā harēnh mar kēt nē hamakētkati nē hkīnh nē mē hwÿr tē nē axà. ⁸Hāmri nhūm Simāw Pētre omu nē hēx rom hkukja nē kām:

—Pa? E kwa inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na prem war anhō pykaja pānhā war amā amnhīrer to? Xà ām hāmri na amjēn mē inhmā harē nà? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē mjēn pyrà nē kām ho hēx nē kām:

—Ÿy. Ām hāmri kot amā harēnh kēnā. Anē.

⁹Hāmri nhūm Simāw Pētre tee ri kuma nē kām:

—Tk. Hēxta waa nē. Kwa mon ka war ajamē war akāxpore ho te Tirtūm mā axēx pyrāk? Mān ka wa ajamāxpēr o: “Koja Tirtūm ja hā wa ixpumu nē ām hā wa ixpumu nē tanhmā hā wa ixto hkēt nē.” Anhÿr o mān ka wa ajamāxpēr nà? Nom na ka wa ām kām axēx kaprÿ. Onēj ra mē kot amjēn jaxār xwÿnhjaja akupÿn hpōx o mra. Koja mē anhīpēx o te hipēx pyrà nē määnēn ato tē nē ajaxà ka rī amnhī pumu.

¹⁰Anē nhūm kuma nē mjēn pyrà nē pykap tēm nē htyk kurē kumrēx. Hāmri nhūm mē kot mjēn jaxār xwÿnhjaja mra nē mē hwÿr agjē nē omu nhūm ra htyk mex nē nō nhūm mē kumÿ nē ma o tē nē mjēn nhīhkō hā haxà. ¹¹Hāmri nhūm mē piitā wa harēnh ma nē kām ma htÿx nē. Mē kot Jejus kōt amnhī xunhwÿr xwÿnhjē mē amarī ri mē pa xwÿnhjaja nhūm mē tee ri wa hkukamā hamāxpēr o kām ma htÿx kumrēx.

Mē kot aa mēmoj pumunh kēt kwÿ ho anhÿr ā mē harēnh

Makre 16.17-20; Atre 19.11-12

¹²⁻¹⁴Na pre hte Jejus kōt mē kot amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja xatā Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwÿr akuprō. Mē kot ixkre nhīkjē mā: “Pahi Sarumāw nhō” anhÿr xwÿnh jarēnhja wÿr nhūm pre htem akuprō. Nhūm mē piitā kām mē hkīnh nē mē ohtō nē mē hkōt akuprō nē mē urāk nē Jejus kōt amnhī xunhwÿ. Mēnijaja nē mēmyjaja. No nhūm mē hkwyja Ananīs mē Sapire wa kot amnhī nhīpēxja mā hamāxpēr nē kām mē hkōt mra pyra nē. Kām mē hkīnh tā kām mē hkōt mra pyra nē.

Nhūm pre hte Jejus nhÿ hā mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja aa mē kot mēmoj pumunh kēt kwÿ ho anhÿr o ri mē piitā mē hkōt pa. ¹⁵Jakamā nhūm pre htem mē à xwÿnhjē jamÿ nē ma mē hwÿr mē o mra nē Simāw Pētre kutēp pry kamā mē haxwÿ nē mē kām:

—E mē jar anhīkwÿ. Kē Simāw Pētre ja kōt mē ajānh tē nē mē akupēnh o akupÿm mē ato mex rÿ nhūm hkarō pix mē atā harir ka mē akupÿm amex japēr.

Anhÿr o mē kām kapēr hāmri nhūm mē kupīp kām kutēp hikwÿ. ¹⁶Nē Jeru-jarē pu hā krī hkwy kamā. Mē à xwÿnhjaja nē mēkarōmnuti kot tanhmā mē ho xwÿnhjaja nhūm pre htem mē hamÿ nē ma mē ihkrepy mē o mra nhūm mē piitā akupÿm mex pa.

Mē kot Jejus kwÿjē jagiēnh ā mē harēnh

Rukre 21.12-15; Juāw 15.26-27; Atre 4.1-22

¹⁷Tā nhūm mē ō patre maati mē hkrāmnhwÿ Satusew nhō xwÿnhjaja tee ri akupÿm mē mex ā mē harēnh ma nē xpēn mā:

—Tk. Kwa na mē ra ohtô nē Jejus gryk ā mē pahte mē ahkre kaga nē ām hkôt pix mā ri amnhī nhīpêx o pa. Anē.

Hāmri nē Jejus nhỹ hā mē ahkre maati xwỹnhjê kamā gryk nē ra tanhmā mē ho kaxyw. ¹⁸Hāmri mē unē nē mē hagjê nhũm mē hagjênh xà kamā hkrī hpa.

¹⁹Tā nhũm kamāt nhũm Tirtũm kapēr o mē wrỹk xwỹnhja ma mē hagjênh xà hwỳr mē hwỳr wrỹ nē mē hwỳr axà nē mē kām hakwakre kahê xà mē nē mē kator pa. Hāmri nē mē kām:

²⁰—E mē ma akupỹm Tirtũm mā amnhī jarênh xà hā ixkre hwỳr mra nē axte mē kām awjarē. Tanhmā mē kot amnhī nhīpêx to nē Jejus kôt amnhī nhīpêx nyw o amnhī nhīpêx ā mē kām hā karō kē mē ama. Anē.

²¹Hāmri nhũm mē kuma nē ma akupỹm hwỳr hapêx kurê kumrêx. Nhũm myt kator o mōr mē nhũm mē hwỳr agjê nē mē kām Tirtũm kapēr jarênh o kuhê.

Tā nhũm mēō patre maati mē hkôt ri mē pa xwỹnhjaja amnhī wỳr mē àptār tũm xwỹnhjê hwỳ nhũm mē piitā axpên wỳr pikuprõnh pa. Hāmri nē htỹx arī Jejus kwỳjaja mē hagjênh xà kamā mē hkrī hā mē hkamnhix nē amnhī wỳr mē hā karō. ²²Nhũm pōristijaja ma kot mē haprôr kaxyw mē hagjênh xà hā ixkre hwỳr mra nē tee ri kamā mē hapêr nhũm mē kamā amrakati. Hāmri nhũm mē akupỹm mē pikuprõnh xwỹnhjê hwỳr hprõt nē mē kām:

²³—Nà na pōristi hkwỳjaja arī hakwakrem ixkre jamār mex nhũm hakwakre arī kahê htỹx nē xa. Tā pa mē hwỳr agjê nē tee ri hkre kamā mē hapêr nhũm mē kamā amrakati kumrêx. Anē.

²⁴Hāmri nhũm mē kuma nē tee ri hamaxpêr. ²⁵Rôm nhũm ja mē hwỳr tēn axàn mē kām:

—Kwa jāā mē ate mē hagjênh xwỹnhjaja na mē axte Tirtũm mā amnhī jarênh

xà hā ixkre kamā mē ahkre ho kuhê pa ham mē omu nē mē kurũm tē. Anē.

²⁶Hāmri nhũm patre nhō pōristi krāhtũmja kuma nē mē hwỳr pōristi hkwỳ rē nhũm mē ma mē hwỳr mra nē mē hwỳr agjê nē kē axte mē unē nē akupỹm mē o mra. Nom tanhmā mē ho hkêt nē. Mē kot hkôt ri mē pikamênh xwỹnhjê pymaj mē ho mex nē mē o mō. Nē mē hā axpên mā:

—Nà kot puj mē tanhmā mē ho nhũm mē ja hā mē pahpumu nē kēn o mē pahkapê nē tanhmā amnhī to nē hā mē panhĩmex. Anē.

²⁷Hāmri nē mē ho mex nē akupỹm mē o mōn mē hwỳr mē ho agjê nē mē pikuprõnh xwỹnhjê kutā mē hkrī. Hāmri nhũm mēō patre maati mē kām:

²⁸—Kwa ra mē ixte Jejus kapēr jarênh nē mē akurê htā ka xep mē ām mē inhma nē arī mē kām harênh o ri apa. Nē jar Jerujarē kamā mē piitā mē kām harê. Nē mē pajaja mē ixte Jejus pīr ā ka mē ri mē kām mē ijarênh o apa. Anē.

²⁹Hāmri nhũm Simāw Pêtre mē kuma nē mē amnhī tā mē kām kapēr nē mē kām:

—Tỳ kot kaj mē Tirtũm kapēr kuhpa hā mē inhmā mēmoj tā karō pa mē ama nē ām mē ama nē ām Tirtũm kapēr pix ma nē hkôt ri amnhī nhīpêx. ³⁰Amnepêr mē panhĩgêjtaja na prem Tirtũm kôt pix mā amnhī nhīpêx o pa. Tā ka prem axtem nē kêp mē kām Kra Jejus ā amỹnê nhũm mē pī kahpa hā kunhō nē kupī. Nom nhũm Tirtũm akupỹm ho htīr ³¹nē kêp mē panhō Pahihti hā harê. Nē kêp mē pahkaprī xwỹnh mex ā harê. Hāmri nē ra amnhī ri ỹr nhũm ĩhkô hā mēmoj piitā ho amnhĩptār o hkrī. Nhũm kām: “Koja Ijaew mē kot amnhī tomnuj kaga nē akôt amnhī xunhwỳ pa ja hā mē omu nē amnhī katut kôt mē kot amnhī tomnuj rēnh pa nē mē ho ixkra.” Anē. ³²Tā mē pajaja mē ixte Jejus htyk nē akupỹm htīr ā omunh mex jakamā na pa

hte Tirtüm Karō nhÿ hã ã mē amã harēnh anē. Karōja na pre Tirtüm mē ixte hkôt amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjê hwÿr kurē nhũm mē ixwÿr wrÿ nē mē ixkarō mã agjê. Tã ÿ hã na pa htem ri ã harēnh anhÿr o ri mē akôt ixpa. Anē.

³³Hãmri nhũm mē kuma nē mē kamã gryk tÿx nē. Nē mē kãm mē himex prãm nē mē kãm mē hã amÿnē. ³⁴Hãmri nhũm Kamariewtija tee ri ja hã mē omu hãmri nē kãnhmã xa nē Jejus nhÿ hã mē ahkre xwÿnh maatijê xyr pē hkwÿjê mã kapêr. Parijew nhõ xwÿnh na pre. Nē kêp Tirtüm kapêr ã kagã htũm o mē ahkre ho pa xwÿnhjê hõ na pre. Nhũm mē piitã kãm hkĩnh nē. Jakamã nhũm kãnhmã xa nē pōristi mã anē nhũm mē amnhĩ nē Jejus nhÿ hã mē ahkre ho mē pa xwÿnhjê kator nhũm mē kapôt ã kuhê. ³⁵Hãmri nhũm Kamariewtija mē nē tanhmã mē kãm kapêr to nē mē kãm:

—E ixkwÿjaja. Kwa kêr pu mē tanhmã mē ho hkukamã pajamaxpêr mex nē. ³⁶Mãn arĩ mē ate finat Tetastija jarēnh ã anohtÿx nē ho apa japêr. Mytwrÿ hõ hã na pre mē kãm amnhĩ to rax ã amnhĩ jarēnh o pa. Hãmri nhũm hkôt ri mē pa xwÿnhjaja ohtô nē. Mē kêp 400. Tã nhũm prem mē kêp Tetasti pĩ nhũm hkôt ri mē pa xwÿnhjaja axpên pē anhgrã nē ma hapêx.

³⁷—Tã nhũm mē kot mē piitã mē ho kōta xà hã arĩgroja ã nhũm Garirej nhõ xwÿnh pē finat Jut haxwÿja hkôt mē pa xwÿnhjaja ohtô nē. Tã nhũm mē mãänēn mē kêp kupĩ nhũm hkôt ri mē pa xwÿnhjaja haxwÿja axpên pē anhgrã nē ma hapêx.

³⁸—Jakamã kwa pu mē tanhmã jajê ho hkêt nē. Pu mē ãm mē omu. Kojã mē amnhĩ krã hkôt ã ujarēnh anhÿr o pa japêr hã kojã Tetasti mē Jut wa hkôt pa xwÿnhjê pyrã nē tokyx axpên pē anhgrã nhũm Jejus jarēnh o paja hapêx o hapêx. ³⁹Nom kojã mē ãm hãmri Tirtüm nhÿ hã ã mē ahkre ho pa anhÿr japêr hã kot

puj mē tee ri ja ho pajapêx mã. Jakamã kwarĩ. Kot puj mē tanhmã mē ho nē te mē pahte Tirtüm kutã amnhĩ xunhwÿr pyrãk. Anē.

Nhũm pre ã Kamariewti Jejus nhÿ hã mē ahkre ho mē pa xwÿnh maatijê xyr pē hkwÿjê mã kapêr anē. ⁴⁰Hãmri nhũm mē kuma nē kãm:

—Tÿ nã ãm hãmri na ka ã akapêr anē. Kot puj xep mē tanhmã mē ho hkêt nē. Anē.

Hãmri nē akupÿn mē hã karō nhũm mē akupÿn mē hwÿr agjê. Hãmri nhũm mē pōristi mã mē hã amÿnē nhũm mē htak. Hãmri nhũm mē àptàr tũmreja ja mē kãm:

—E mē mãmrĩ ma akupÿm mra. Nom kêr ka mē axte mē kãm Jejus kapêr jarēnh o ri apa hkêt kumrêx. Anē.

⁴¹Hãmri nhũm mē kãm ure nhũm mē ma mra. Kĩnh nē ma mra nē axpên mã:

—Nã kwãr mē Jejus ã mē pahtak nē tanhmã hã mē pahto. Kwãr mē mãmrĩ ã hã mē pahto anē. Kot pu mē hkaga hkêt nē. Ra Tirtüm kot ja hã mē pahpumunh mex kēnã.

Anhÿr o axpên mã kapêr o axpên jamaxpêr o hihtÿx mex o pa.

⁴²Hãmri nē arĩ apkati mē hkwÿjê mã Jejus kapêr jarēnh o mē ahkre ho mē hkôt pa. Tirtüm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre kamã nē nhãm mē òrkwÿ kamã ri mē ahkre ho pa. Tirtüm kot mē pakaxyw Jejus xãm ã mē kãm harēnh o ri mē hkôt pa.

Mē kêp mē mjên htyk xwÿnhjê jarēnh

Wam Ximotre 3.8-9

6 Tã nhũm mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja ohtô rax kumrêx o mō. Mē piitã kêp Ijaew no nhũm mē hkwÿjaja axtem Gres kapêr o kapêr nhũm mē hkwÿjaja Ijaew kapêr o kapêr. Na pre hte Ijaew kapêr o kapêr xwÿnhjaja apkati mē mē kêp mē mjên htyk xwÿnhjê mã mēõ ho pa. No ãm mē pi-

itã mē hipêx o axpēn pyrāk kêt jakamã nhũm Gres kapēr o mē kapēr xwỳnhjaja tee ri ã mē kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mē omu nē mē kamã gryk nē. Hãmri nē mē kãm:

—Kwa na ka htem amnhĩ kamã mē kēp mē mjên htyk xwỳnhjê mã mēo ho rũnh nē agō. No mē ixkamã jajê mã na ka htem ãm ho hkryre nē agō. Kwa mē ri ã mē hipêx anhỹr kêt nē. Mē hipêx o axpēn pyrāk nã. Anē.

²Hãmri nhũm Jejus nhỹ hã mē ahkre xwỳnh maatijsaja mē hã mē kapēr ma hãmri nē mē piitã mē ho akuprō nē mē kãm:

—Kwa kêt ka mē ja hã axpēn mã axàkjêr kêt nē. E pu mē kot mē kēp mē mjên htyk xwỳnhjê mã ò ho pa kaxyw mē akwỳjê rê. No mē pajaja kot paj ja ho anhỹr o ri ixpa hkêt nē. Kot pa mē anē nē Jejus kapēr o ri mē ajahkre hkêt nē nhũm ja mex kêt nē. Jakamã mē atō kot kaj mē akatàt kôt mē kãm mē ò ho apa? ³E mē amnhĩ kamã mē ho 7 nē mē arê pu mē kēp mē mjên tyk xwỳnhjê mã ò ho pa kaxyw mē unhwỳ.

Tãm mē hamaxpēr xwỳnhjaja.

Nē mē ate axpēn mã mē mex ã mē harēnh xwỳnhjaja.

Nē Tirtũm Karō nhỹ hã mē kot amnhĩ nhĩpêx o mē pa xwỳnhjaja.

Ã mē kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja ka mē ho 7 nē arê pu mē kaxyw mē unhwỳ. ⁴Nom mē pajaja kot paj mē akôt arĩ mē amã Tirtũm kapēr jarēnh o ri mē ajahkre pix tãnopxar o ri ixpa. Anē.

⁵Hãmri nhũm mē kuma nhũm ja mē kãm mex nē. Nhũm mē ma mra nē axpēn mã hkwỳjê nhĩxi jarē hãmri nē mē ho 7 nē mē kurê. ã mē hixi kot anhỹr.

Estewãw. Estewãwja na pre Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Tirtũm Karō kaxwỳnh mã àr nē ho amnhĩptàr jakamã nhũm pre hte tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.

Nē kaxyw Firipti

nē Prokot

nē Nìkanō

nē Timã

nē Parmēnti

nē Nìkoraw. Nìkorawja krĩ pē ãxiok nhō xwỳnh na pre. Kēp Ijaew kêt tã kãm Tirtũm kình o pa. Tã ra mãänēn Kra Jejus kôt amnhĩ xãm.

⁶Jakamã nhũm mē mē kēp 7tajê rê nē Jejus nhỹ hã mē ahkre xwỳnh maatijsê hwỳr mē o mra. Hãmri nhũm mē omu nē mē àpēnh ã mē unhwỳr kaxyw mē hã ìhkra jaxwỳ nē mē ho Tirtũm wỳ. Hãmri nhũm mē kēp mē mjên htyk xwỳnhjê mã mē ò ho pa nē mē piitã mē hipêx o axpēn pyrāk.

⁷Tã nhũm mē ra ohtō rax nē Tirtũm kapēr ma nē hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhũm Jerujarē kamã mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ra ohtō rax kumrêx. Nē mē ò patre hkwy haxwỳja ohtō nē mē uràk nē amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhĩ xunhwỳ.

Mē kot Estewãw pynēnh ã mē harēnh

Rukre 21.14-15

⁸Tã nhũm Estewãwja. Kot mē kēp mē mjên htyk xwỳnhjê mã mē ò ho pa xwỳnhjê hōja. Tirtũm kot kutã nojarêt mex jakamã na pre hte ÿ hã àhpumunh tỳx o aa mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mē hkôt pa. ⁹Hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri ja hã omu nhũm ja mē kēp omnuj tỳx nē nhũm mē hã kãm akir. Uràk nē mē kēp Ijaew nē Jerujarē kamã ri mē hkôt pa htã ahpỳnhã mē ò pyka. Mē kot kãm “Ripetat” xwỳnh kwỳ na pre mē. Nē ahpỳnhã mē ò krĩ.

Mē hkwyjaja kēp Sirēn nhō xwỳnh.

Nē mē hkwyjaja kēp Aresãn nhō xwỳnh.

Nē mē hkwyjaja kēp Siris nhō xwỳnh.

Nē mē hkwyjaja kēp As nhō xwỳnh.

Ahpỳnhã mēo pika nē mē ò krĩ htã na prem Jerujarē kamã ri axpēn kôt pa ho pa. Tã Estewãw kot ã amnhĩ nhĩpêx an-

hÿr o pa hã omu nhũm ja mẽ kêp omnuj tÿx nê nhũm mẽ hã kãm akir. ¹⁰No nhũm Tirtũm Karõ nhÿ hã hamaxpêr tÿx o mẽ kãm kapêr nhũm mẽ kuma nê tee ri kutã tanhmã kãm nê hprãm kaprÿ. ¹¹Hãmri nê ma mra nê tanhmã ho hêx to kaxyw amnhĩ kwÿjê rê nê mẽ kãm hã amÿnê nê mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ krĩ nhõ xwÿnhjê mã Estewãw o axêx nê tanhmã mẽ kãm ho akapêr punuj to ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nê kamã gryk kato. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê pa mẽ hpãnhã mẽ amã amnhĩre. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kuma nê ma mra nê hapôj nê ma krĩ nhõ xwÿnhjê mã tanhmã ho hêx to ho ri mẽ hkôt pa nê mẽ kãm:

—E mẽ amnê akuprõ nê mẽ inhma. Kwa kêr ka mẽ Estewãwti kapêr mar kêt nê. Na hte finat Mojes mẽ Tirtũm wa ho kapêr punuj pix o ri pa. Pa mẽ ra kot wa ho kapêr punuj ã kuma. Anê.

¹²Hãmri nhũm mẽ kuma. Krĩ nhõ xwÿnhjê mẽ nê mẽ ãptãr tũmrejê mẽ Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwÿnhjaja nhũm mẽ tee ri mẽ kot Estewãw o hêxja ma nê kamã gryk nê. Hãmri nê ma hwÿr mra nê unê nê ma mẽ õ juisti hwÿr o tẽ. ¹³Hãmri nhũm mẽ kãm ho hêx xwÿnhjaja mẽ hkôt mra nê juisti mã tanhmã ho hêx to nê mẽ kãm:

—E jahti na hte finat Mojes kot Tirtũm nhÿ hã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ ho hêx rãhã ho pa. Nê Tirtũm mã amnhĩ jarênh xã hã ixkreja nhũm tanhmã ho hêx to pa mẽ kuma. ¹⁴Na hte mẽ kãm: “Koja nhÿrmã Jesus pê Najare nhõ xwÿnh Tirtũm mã amnhĩ jarênh xã hã ixkreja grãnh pa kãm ga.” Anhÿr o mẽ kãm hêx o pa. Nê Mojes kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã karõ nê mẽ pahkurê pa prem kuma. Anê.

¹⁵Nhũm prem ã mẽõ juisti mã Estewãw o hêx anê. Hãmri nhũm mẽ kuma nê Estewãw wÿr rĩt nê hkuk pumu nhũm te kot Tirtũm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjê

kuk nhĩrã rax pyrã nê xa nhũm mẽ tee ri omu nê kamã no puma nê.

Estewãw kot juistijê mã ujarênh

7 Hãmri nhũm mẽ õ patre maatija Estewãw mã kapêr nê kãm:

—E mẽ inhmã amnhĩ jarê. Xã ãm hãmri na mẽ ri ã ajarênh anê nã? Anê.

²Hãmri nhũm kuma nê mẽ piitã mẽ kãm kapêr. Mẽ kãm kapêr ryy nê mẽ kãm:

—Tõe kot paj mẽ amã mẽ panhigêt finat Apraãw tanhmã harênh to ka mẽ inhma. Amnepêm na pre Tirtũm maatija Apraãw wÿr kato. Kormã pyka pê Mêsopotãm kamã pa ri. Kormã kot ma krĩ pê Arã hwÿr mör kêt ri nhũm hwÿr kato nê kãm: ³“E kêr ka mẽ anhõ krĩ pê akato nê akwÿjê re nê ma mõ. Kot paj ma nhÿhÿm hpãnhã pyka hõ hwÿr mẽ ato mõ.” Anê.

⁴—Hãmri nhũm kuma nê amnhĩ to akuprõ nê ma mõ. Õ pyka pê Katej pê kato nê ma krĩ pê Arã hwÿr mõ nê hpãnhã kamã pa. Tã nhũm hipêêxã Terahiti kêp ty nhũm Tirtũm amnê jar mẽ panhõ pyka hwÿr kumê. Jar mẽ papapxã hwÿr kumê.

⁵—Nom nhũm kormã kãm pykaja nhõr kêt nê. Kormã kãm hkwÿ ho grire nê õr kêt nê. Na pre ãm kãm:

E kot paj nhÿrmã amã pykaja gõ. Amã nê akanrêhã akra nê atãmnhwÿjê mã kugõ ka mẽ kamã ri apa ho apa.

Anhÿr o kãm mẽ panhõ pika pê Kanaãja jarê. Apraãw kormã hkra hkêt ri nhũm ã kãm kapêr anê. ⁶Hãmri nê kãm:

Koja akanrêhã atãmnhwÿjaja nhÿrmã ma nhÿhÿm pyka hõ hwÿr pa nê hpãnhã kamã pa. Mẽ õ pyka kamã pa hkêt tã nhãm pyka hõ kamã pa hãmri nê pika nhõ xwÿnhjê mã ãpênh rũnh o pa nhũm pyka nhõ xwÿnhjaja mẽ hipêx kati rũnh o pa. Nê mẽ ãpênh ã mẽ kãm amnhĩrer kêt nê. ãm mẽ homnuj o pa hã amgrã

xohtô rax kumrêx. Nhũm mē hā amgrā pē 400.

⁷Nom kot paj mē hā mē homnuj t̄yx nē. Akanrēhā atāmnhw̄yjē hā mē homnuj t̄yx nē nhũm mē rī kormā mē kurūm kato nē man akup̄yn pa nē jar pōj. Hāmri nē jar inhmā inhmex o inhmex ā ijarēnh rāhā ho pa. Anē.

⁸Hāmri nē kām:

E pu axpēn ma. Koja ka nē akanrēhā akra nē atāmnhw̄yjaja ka mē ixkōt ri amnhī nhīpēx o apa hā kot paj mē ato ixkra. Tā koja ja amā mex japēr hā kēr ka mē amnhī my kwryt kà hkw̄y jakà. Nē koja mē akrajaja hapōj nē my ka mē mā mē ho anē nē mē kēp mēmy kwryt kà hkw̄y jakà. Mē piitā mē kot mē apē ixkra hā mē apumunh kaxyw kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē.

Anh̄yr o Apraāw mā kapēr nhũm kuma nē mar xà hkōt hkra Ijak my kwryt kà hkw̄y krāhta. Kormā hkarāre ri. Kormā hā arigro pē 8 pix ri nhũm kēp hkw̄y krāhta.

—Tā nhũm Ijak hprēk nē hprō nē hkra. Hāmri nē mā hkra Jako ho anē nē. Nhũm Jako hprēk nē mā hkra pē 12jē ho anē nē mē piitā mēmy kwryt kà hkw̄y jakār pa. Ā na pre mē pahpār kraxjaja amnhī nhīpēx anh̄yr o pa.

⁹—Jako hkrajē hō na pre kēp Juje. Nhũm Juje htōjaja hipēēxà hkōt kamā gryk nē axtem nē mē urojē mā ho wēnē nhũm mē kēp haprō nē ma pyka pē Ejit w̄yr o mō. Amarī Ejit nhō xw̄ynh̄jē mā àpēnh o pa kaxyw. Tā no nhũm Tirtūm arī tānopxar rāhā ho hkōt pa. ¹⁰Hāmri nē Ejit kām mē kot homnuj xw̄ynh̄jē nhīhkra rūm hkapa nē tanhmā hkrā hto nhũm àhpumunh t̄yx nē hamaxpēr mex nē. Jakamā nhũm Ejit nhō xw̄ynh̄jē nhō pahi Paraohtija omu nē kām hkīnh nē. Kot tām amnhī nhīpēx nē àhpumunh t̄yx kōt omu nē kām hkīnh nē. Hāmri nē amnhī ri kumē nhũm ihkō hā àpēnh o

pa. Kām ōrkw̄y pumu nē Ejit nhō xw̄ynh̄jē ho amnhīptār o pa.

¹¹—Rōm nhũm mē hpur kām mēmoj nhīgrōt mex kēt nē nhũm mē kēp mē apkur xà hā mē ōja ra ri mē kēp kryre. Ejit kamā nē jar Kanaā kamā nhũm mē apkur xà hā mē ōja mē kēp hapēx par o mō. Nhũm mē piitā prām xāj ra hiire nē kām prām t̄yx o pa nhũm mē panhīgētjaja hāmri prām xāj tee ri amnhī xāpkur xà hā mēmoj japēr.

¹²—Tā nhũm Jakoja Ejit kām arī mē apkur xà hā mē ō rax ā harēnh ma nē ma hw̄yr hkra hkw̄yjē rē. Mē panhīgētjaja nhũm ma mē hw̄yr mē kurē nhũm mē ma mē hw̄yr mra. Hāmri nē mē hw̄yr pōj nē mē kēp mēmo hy hkw̄y japrō nē ma akup̄ym o mra. Wam mē mōrta ā mē kēp mēmoj japrō nē ma akup̄ym o mra.

¹³—Tā nhũm mē kēp mēmo hy japrōr xw̄ynh̄ja hapēx nhũm mē axte akup̄ym mē hw̄yr mra. Hāmri nhũm mē htō Juje mē kām amnhī to amnhīrit nē kēp mē htō hā mē kām amnhī jarē. Mē kot ra htyk ā hkamnhīx tā nhũm mē kām amnhī jarē. Hāmri nhũm Paraohti mē kēp Juje htō hā mē harēnh ma.

¹⁴—Tā nhũm Juje amnhī w̄yr hipēēxà Jako mē htāmnhw̄yjaja mē hā karō nhũm mē piitā ma Ejit w̄yr hapēx. Mē kēp 75 nē ma Ejit kamā Juje hw̄yr hapēx hāmri nē kamā pa ho pa.

¹⁵—Ā kot anh̄yr jakamā nhũm Jakoja ma Ejit w̄yr mō nē hpānhā kamā pa ho pa. Tā hāmri kamā ty. Nhũm hkrajē piitā Ejit kām pa hāmri nē gaa nē htyk pa. ¹⁶Hāmri nhũm mē hkanrēhā mē hkrajaja mē ham̄y nē ma akup̄ym Kanaā hw̄yr krī pē Sikē hw̄yr mē o pa nē kamā mē hagjē. Na pre mē hkukamā finat Apraāw kot Amōr krajē pē kēnkre japrō nē kamā hprō jaxà. Jakamā nhũm prem m̄yr pē ma hw̄yr mē o pa nē kamā mē hagjē hāmri nē ma akup̄ym Ejit w̄yr pa.

¹⁷—Tā gaa nē rī ohtō rax kumrēx o mō. Mē panhīgētjaja ohtō rax kumrēx

o mō. Hāmri nhūm Tirtūm kot Apraāw mā mẽ õ pyka jarēnh xwŷnhja nhūm kot mẽ kām õr kaxyw. ¹⁸No nhūm Ejit nhō pahi kot Juje ho mex xwŷnhja na pre ra ty nhūm axtem hpānhā hōja mẽ ho amnhīptār o pa. Nē aa Juje jarēnh mar kêt nē. Kormā pahi xār nyw kêt ri htyk jakamā nhūm myr pē harēnh mar kêt nē. ¹⁹Hāmri nē hkwyjê homnuj o pa. Tanhmā mẽ panhīgêjtjê nhīpêx to ho pa. Nē mẽ kām mẽ hkra my hapōx xwŷnhjê hā amŷnē. Mē hapōx nhūm mẽ kot pikap mẽ rēnh nhūm mẽ htyk kaxyw nhūm mẽ kām mẽ hā amŷnē.

²⁰—Rôm nhūm finat Mojesja kato. Nē mexre. Hāmri nhūm katorxà Ejit nhō xwŷnhjê kot kêp hpīr pymaj òrkwỹ kamā ri mẽ kêp ho hpimxur o pa hā mytwrỹ akrunēpxi.

²¹—Tā nhūm ra htỹxre nhūm katorxà mẽ hipêxà wa tee ri hkukamā hamaxpēr hāmri nē mẽ kot wa kêp hpīr pymaj kumỹ nē ma o tē nē kaxyw à nhīpêx nē nhỹri gō nhīpōk ri pō kamā ho amũxu. Tā nhūm Paraohti hkra nija ra gōx mā wỹr mā tē nē ra omu hāmri nē amnhīm kumỹ nē ma o tē nē ho hkra. ²²Jakamā nhūm Mojes Ejit nhō xwŷnhjê kamā hprêk. Hāmri nē mẽ àhpumunh xà hā kagà pumunh pa. Nē hihtỹx nē mẽ kām kapēr kām hihtỹx mex o pa.

²³—Tā hāmri ra hā amgrà pē 40 nē hapêx nhūm Mojes hamaxpēr nē ra kām amnhī kwỹ pē Ijaewjê pumunh prām nē ma mẽ hwỹr tē. ²⁴⁻²⁵Hāmri nē htēm kôt ja wa omu. Nhūm Ejit nhō xwŷnhja Ijaewja homnuj o xa nhūm Mojes tēn tee ri hā omu nē hamaxpēr o: “E pa ma wa hwỹr tē nē ixkwỹ mũj ã Ejit nhō xwŷnhja pĩ kē ixkwỹjaja ja hā ixpumu nē Tirtūm kot mẽ hwỹr inhmēnh ã ixpumu. Ixte Ejit nhō xwŷnhjê nē mẽ kator kaxyw mẽ ja hā ixpumunh kurê kumrêx.”

—Anhỹr o hamaxpēr hāmri nē wa hwỹr tē nē amnhīōja nē Ejit nhō xwŷnh pĩ. Tā no nhūm hkwyjaja kot hpīr ã

harēnh mar tā tanhmā amnhī kaxyw kām hamaxpēr to hkêt nē. ²⁶Nhūm apkati nhūm mēhōja war axkrut nē axte pijapu ho wa xa. Hamē wa kêp Ijaew. Jakamā nhūm Mojes akupỹm mẽ hwỹr tē nē tee ri axpēn tā wa omu nhūm ja kêp omnuj nē. Hāmri nhūm wa hwỹr tē nē axpēn nē wa kām kapēr nē wa kām: “Pa? Kwa war ajamē war apē Ijaew kēnā na ka wa ri axtem nē ã axpēn nhīpêx anē.” Anē. ²⁷Hāmri nhūm kot amnhī kaxyw hkryx xwŷnhja kuma nē nhām amnhī nē hkujate nē kām: “Tk. Kwa xà apē mẽ inhō pahi hā na ka ã wa inhmā akapēr anē? Nà apē mẽ inhō pahi hkêt kēnā. ²⁸Kot kaj inhīpêx o te ate Ejit nhō xwŷnhja nhīpêx pyrā nē wa ixtō hpīr kêt nē.” Anē.

²⁹—Hāmri nhūm tee ri kuma nē ra kām ma nē Ejit rūm kator kurê kumrêx nē ma pyka pē Mijiā hwỹr mō nē kamā hpānhā pa. Kamā hprō nē hkra. Nhūm hkra myja wa hamēxkrut.

³⁰—Tā nhūm Mijiā kamā pa hā axte hā amgrà pē 40. Hāmri nē mēmo arĩgro hā kapôt ã krā hakỹx pē Sinai kape hā ri pa nhūm Tirtūm kām kapēr. Nom nhūm Mojes omunh kêt nē. Ām uti kaōk kamā kuwy hpōk pix pumu. ³¹Amnhī jaēr pē ã kot amnhī nhīpêx anhỹr ã omu hāmri nē amnhī tā hprī hā omunh kaxyw hwỹr tē nhūm Tirtūm kām:

³²Pa Mojes? E ixpê Tirtūm na pa. Ixpê akukamā anhīgêt Apraāw nhō Tirtūm na pa. Nē ixpê Apraāw kra Ijak mẽ htāmnhwỹr Jako wa õ Tirtūm na pa. Anē.

Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām ma xàj httertet tỹx nē. Hāmri nē umaj axte pĩ hpōkja wỹr rīt kêt nē. Ām nhām hkrā nē rīt o xa. ³³Hāmri nhūm Tirtūm kām:

E kwa ixpê Tirtūm maati hā ixtā apijaàm ã aparkà kapa nē apar kēnh nē xa.

³⁴Na pa ra ixkra Ijaewjaja Ejit kām mẽ omu. Na ra Ejit nhō xwŷnhjaja ixpê mẽ homnuj tỹx kumrêx rāhā ho pa

nhūm mē amnhī xà hā maj tee ri amnhī nhīpêx. Pa ja hā mē omu nē inhmā mē hkaprī nē. Jakamā kot paj Ejit nhō xwŷnhjê nhīhkra rūm mē kator pa. E ka kot paj mē hwŷr amē ka ma akupŷm mē hwŷr mō nē mē kurūm mē kator.

Anhŷr o kām mē kaxyw karō. ³⁵ Ra Ijaew kot Mojes hkaga tā nhūm mē kaxyw ām nē ma akupŷm kot mē hwŷr mēnh kaxyw. Na prem ra omu nē hkaga. Te mē ate Jejus kagaja pyrā nē hkaga. Jakamā nhūm pijapu xwŷnhhta tee ri amnhī tā omu nē kamā gryk nē amnhī nē kām kapēr nē kām: “Tk. Kwa xà apê mē inhō pahi hā na ka ã wa inhmā akapēr anē? Nà apê mē inhō pahi kêt.” Anhŷr tā nhūm Tirtūm mē kaxyw tām xām. Kot mē ho amnhīptār nē Ejit nhō xwŷnhjê rūm mē kator kaxyw. Ja kaxyw na pre pī hpōk kamā kām kapēr nē mē kaxyw ām.

³⁶—Jakamā nhūm Mojes ma akupŷm Ejit wŷr mō nē mē kurūm hkwyjê kator nē ma mē o pa. Na pre mē ho mex nē Tirtūm nhŷ hā mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwŷ ho anhŷr o ri mē o pa. Ejit kamā nē māānēn mē kot gō xujanār mā: “Gō kamrêk” anhŷr xwŷnhhta kamā. Nē kapôt ā mē kām ā amnhī nhīpêx anhŷr o mē o pa. Nē kapôt ā ri mē o pa ho ra hā amgrā pē 40.

³⁷—Tā tām na pre mē panhīgêjtjê mā mēhō hkukamā mē kām tanhmā harēnh to nē mē kām harēnh o: “Koja Tirtūm nhŷrmā te ra mē akaxyw pa ixām pyrā nē inhmŷr pē mē panhīō xām. ŷ hā mē amā kapēr jarēnh o pa kaxyw nhūm nhŷrmā mē akaxyw ām ka mē omu.”

—Anhŷr o ā Jejus kukamā harēnh anē.

³⁸Na pre Mojes kapôt ā mē panhīgêjtjê ho pa nhūm mē krā hakŷx pē Sinaija wŷr pa. Mē panhīgêjtjaja hāmri hwŷr pa nhūm Tirtūm kapēr o mē wrŷk xwŷnhja mē kaxyw Mojes mā kapēr nhūm ô ri mē kām awjarē nē hā kagā. Mē kot mar nē

hkôt amnhī nhīpêx nyw o amnhī nhīpêx o pa kaxyw nhūm mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o pa. Nē mē pajaxwŷja. Mē pahte hkôt amnhī nhīpêx nyw o amnhī nhīpêx o papa kaxyw na pre mē pamā hā kagā. ³⁹Tā no nhūm mē panhīgêjtjaja Mojes ma nē ām kuma nē hkaga kumrêx nē akupŷm Ejit wŷr hkrā. ⁴⁰Jakamā nhūm Mojes kormā nhŷri mē kaxyw Tirtūm mā kapēr o ām rôm nhūm mē wakre kamā htō Arāw wŷr mra nē kām: “Kwa Mojes ra kot tanhmā amnhī to kēnā. Kot Ejit rūm mē pakator nē mē pahto mōr tā ra nhŷri arīk nē tanhmā amnhī to. Jakamā e. Kwa hpānhā mē inhmā mēmo karō nhīpêx pu mē ho panhō sānti kē tām ma akupŷm Ejit wŷr mē pahto pa.” Anē.

⁴¹—Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām kàx o mōx krare karō ho sānti nhīpêx nē mē kām ām. Hāmri nhūm mē axtem nē te ho Tirtūm nhīpêx pyrāk o hipêx nē kām ôwêhti hkwy pa nē kām haxwŷ nē hā apku. Hāmri nē ā amnhī nhīpêx anhŷr ā amnhī pumu nē hkīnh nē. ⁴²Hāmri nhūm Tirtūm tee ri ja hā mē omu nhūm ja kēp omnuj tŷx nē nhūm mē hkaga hpa. Jakamā nhūm prem amnhī krā hkôt ri myyti nē mytwrŷre nē kanhēti karō nhīpêx nē te mē kot Tirtūm nhīpêx pyrāk o hipêx o pa. Hāmri nē amnhī kaxyw kumā pix mā hamaxpēr o pa hā amgrā sohtō nē. Tā nhūm Tirtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o mē pa xwŷnhjaja tanhmā mē kām kapēr to nē mē hā kagā. Te Tirtūm tām mē kām kapēr pyrāk o mē kām kapēr nē hā kagā kot:

Pa mē apê Ijaewjaja? E mē inhma. Amnepēm mē ate kapôt ā ri mē apa hā amgrā pē 40ta ā. Xà we inhmā na ka prem akrit kwŷ hpar o apa?

⁴³Nà inhmā hkêt. Na ka prem axtem nē ri amnhī krā hkôt amnhīm mēmo karō nhīpêx nē hipêx o te mē ate pa inhīpêx pyrāk. Pē kām akrit kwŷ hpar nē ôr o ri apa.

Mê anhô mēmo karō nhîpêxta mē ate amnhîm hā hixi pē Mōrok mēnh xwÿnhja ka pre htem à kamā amnhî kôt ho apa.

Nē amnhîm kanhêti karō nhîpêx nē hā hixi mē nhûm kêp Repā. Ka mē ixkuhpa hā wa kêp mē apām ā harēnh o ri apa.

Tā ā mē ate amnhî nhîpêx anhÿrja mÿrapê kot paj pānhā nhÿhÿm mē arē.

Koja mē akutā amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja mē apynē nē ma pyka pē Papirōn rûm hamû mē ato hapêx ka mē amarî mē kām axapēnh rûnh o ri apa kām ga. Anē.

Ā na pre Tîrtûm mē panhîgêtgêjē mā kapêr anē nhûm ÿ hā kapêr jarēnh o pa xwÿnhja mē kām hā kagā.

⁴⁴—Tā nhûm mē panhîgêtgêjaja kormā kapôt ā ri pa ri amnhî kôt mry kà ho ixkre ho pa. Tîrtûm mā kapêr xà hā ixkreja nhûm prem amnhî kôt ri o pa. Mē kot kām “Tîrtûm nhōrkwÿ kaàkre” anhÿr xwÿnhja. Tîrtûm kot mē kām hā karō xà hkôt nhûm mē hipêx nē amnhî kôt ri o pa. Na pre Tîrtûm hprî hā Mojes mā tanhmā kot hipêx to hā karō nhûm mē hkôt hipêx nē amnhî kôt ri o pa.

⁴⁵—Tā nhûm Mojes ty nhûm hpānhā Jojueja amnhî kôt mē o pa. Ma Tîrtûm kot mē kām pyka mex nhōrta wÿr Mojes mÿr pē mē o pa. Hāmri nē hwÿr mē o pōj nhûm Tîrtûm mē nē mē kot ra kamā mē pa ho mē pa xwÿnhjê japōj nhûm mē pānhā kamā pa ho pa. Nē amnhî kôt Tîrtûm nhōrkwÿ kaàkreta o pa. Rāhā nhûm finat Tawija mē hpānhā mē ho amnhîptā. ⁴⁶Na pre Tîrtûm Tawi kot tanhmā amnhî nhîpêx to ho pa hā omu nē kām hapê nē. Jakamā nhûm Tawi kām kapêr nē kām: “Pa Tîrtûm? Kwa xà kot paj amā ixkre mex ò nhîpêx nà? Mē ixpê Ijaewjaja mē ixte kamā amā amex o amex ā ajarēnh o ixkrî kaxyw pa hipêx. Xà kot paj amā hipêx?” An-

hÿr tā no nhûm Tîrtûm kormā kām ja prām kêt nē. ⁴⁷Jakamā nhûm Tawi hkra Sarumāwja hipêxà mÿr pē hpānhā kêp mē ò pahi nē kām hipêx. ⁴⁸Nom xà na hte Tîrtûm maatija mē pahte kām panhîhkra ho ixkre nhîpêx xwÿnh kamā hkrî? Nà kaxkwa kamā na hkrî xà. Na pre ra Tîrtûm nhÿ hā kapêr jarēnh o pa xwÿnhja Tîrtûm kot tanhmā mē pajamār to ho pa hā kagā nē hā kagā ho:

⁴⁹Na pa hte kaxkwa rûm pyka hkôt mē piitā mē hamār mex o ixkrî.

Tā tanhmā kot paj amnhî to nē mē ihkra ho mē kot inhmā ixkre nhîpêxta wÿr axà nē kamā ixpa ho ixpa?

⁵⁰Nà ixte mēmoj piitā ho ixkator xwÿnh kēnā kot pa kêt ā amnhî nhîpêx anē. Anē.

Nhûm pre ā Tîrtûm amnhî tā mē kām kapêr anē nhûm ÿ hā kapêr jarēnh xwÿnhja ô ri mē pamā hā kagā.

⁵¹—E kwa mē inhma ixkwÿjaja. Mē akrā hihtÿx kumrêx jakamā mē amā Tîrtûm kapêr mar prām kêt. Na ka htem mē panhîgêtgêjē pyrā nē amnhî nē Tîrtûm Karō kaga nē kapêr mar kêt nē. ⁵²Na pre hte Tîrtûm nhÿ hā kapêr o mē pa xwÿnhjaja mē panhîgêtgêjē hwÿr mra nē mē kām kapêr jarēnh o ri mē hkôt pa. Tā nhûm mē hkaga nē mē hipêx kati ho pa. Na pre htem Jejus wrÿk kukamā mē kām: “E koja nhÿrmā kot Tîrtûm kapêr mar nē hkôt amnhî nhîpêx mex rāhā xwÿnh maatija mē pahwÿr wrÿ.” Anhÿr o mē kām harēnh o pa. Tā no nhûm mē kām ja mar prām kêt jakamā axtem nē hā mē hpar o pa. Mē kot mē kām Jejus jarēnh o mē pa xwÿnhjê hpar o pa. Tā nhûm tām mē pahwÿr wrÿ ka mē omu nē mē kot amnhî nhîpêxta pyrā nē hā amÿnē nhûm prem mē amā kupî.

⁵³—Tîrtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja kot Tîrtûm nhÿ hā tanhmā mē pahte amnhî nhîpêx to ho papa hā mē pamā karō nhûm mē ate mar tā mē apê hprām

nōkati. Nē ama nē ām ama nē hkôt amnhī nhīpêx o ri apa hkêt nē. Anē.

Mē kot Estewāw pīr ā mē harēnh

Rukre 21.16-19, 23.34; Atre 22.20

⁵⁴Hāmri nhūm juistijaja tee ri Estewāw xujarēnh ma nē kamā gryk tỳx nē kām kapēr punuj nē. ⁵⁵Nom nhūm Tirtūm Karōja tanhmā hkrā hto nhūm kām mē uma hkêt nē. Hāmri nē kànhmā rīt nē kaxkwa pumunh o xa nē kamā Tirtūm rūm hirā rax pumu. Nhūm Jesus Tirtūm nhīhkô hā xa nhūm omu nē hkīnh nē mē kām:

⁵⁶—Kokỹy. Na kaxkwa axkjê nhūm kamā Tirtūm nhỹ pa omu. Nhūm kuri kot mē pahwỳr mēnh xwỳnh Jesusja xa. Hēxta waa nē. Nà na pa jarāhā wa omu nē ixkīnh tỳx kumrēx. Anē.

⁵⁷Hāmri nhūm mē kuma nē kamā gryk tỳx nē. Hāmri nē kām mar prām kêt nē kēp amnhī jamak pro. Hāmri nē gryk xàj àmra htỳx nē hwỳr hprôt ⁵⁸nē unē nē krī pē ho kato nē ma o tē nē nhỹri o xa. Hāmri nē kēn o htak o hpīr kaxyw amnhī nhīnôkà hkwrỳ nē mēhō my pē Sawti mā kugō nhūm mē kām hamỳ. Hāmri nhūm mē kēn rūnh kwỳ jamỳ nē o mra nē Estewāw wỳr rēnh prēprêk o kuhê. Nē ho ī kamā htak nē hkrāx pē htak. ⁵⁹Hāmri nhūm ra htyk kaxyw nē Jesus mā amnhī jarē nē kām:

—Pa Pahihti Jesus? E koja ixkarō awỳr api ka ixto amnhīptā. Anē.

⁶⁰Hāmri nē hkōn krā ho tēm nē nhỹ nē axte kām amnhī jarē nē mē kot hpīr xwỳnhjê nē kām kapēr nē kām:

—Kwa Pahihti. Mē kot xpīr tā kwa tanhmā ixtā mē ho hkêt nē.

Anhỹr o mē nē Jesus mā kapērja kôt ra ty.

Mē kot Estewāw jaxār ā mē harēnh

Atre 22.4, 26.9-11

8¹⁻²Hāmri nhūm mē kot Jesus kôt amnhī nhīpêx xwỳnhjaja Estewāw

wỳr mra nē htyk kām omu nē hkaprī nē. Nē mur nē kumỳ nē ma o mō nē haxà. Nom nhūm Sawtija mē kot hpīr ā omu nhūm ja kām mex nē.

Sawti kot Jesus kwỳjê nhīpêx kati ho pa hā harēnh

Atre 1.8

Tā nhūm Jerujarē kamā Ijaewjaja mē kot Jesus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjê homnuj tỳx o pa. Hāmri nhūm mē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē mē hkwỳjaja mē umaj hapôj nē ma pika hkwy hkôt hpigrānh pa. Mē hkwỳjaja Jutej wỳr ma pa nhūm mē hkwỳjaja Samar hwỳr ma pa. Ā na prem mē umaj nhỹhỹm hpigrānh par anē. Ām Jesus nhỹ hā mē ahkre xwỳnh maati pixjaja na prem Jerujarē kamā arik nē nhỹhỹm mōr kêt nē. Simāw Pêtre nē Juāw nē Xiakre nē Andre nē Firipti nē Patoromew nē Matêwre nē Makre nē Tomas nē Xiakre hōja nē Simāw ô nē Maxitreja. Ām jajaja pix na prem arīk.

³Nhūm Sawti haxwỳja Jesus kôt mē kot amnhī xunhwỳr xwỳnhjê homnuj o pa. Mē kot Jesus kaga hprām xàj tanhmā mē hipêx to ho pa. Na pre hte mē ôrkwỳ hwỳr agjê nē mē unē. Mēmỳjê pynê nē mēnijê pynê nē ma mē o mra nē mē hagiēnh xà kamā mē hagiê. Mē urāk nē kēp Ijaew tā ā mē hipêx anhỹr o pa.

⁴Tā nhūm mē umaj Jerujarē rūm pika hō hwỳr mē hpigrānh xwỳnhhtaja amarī pika hkwy hkôt ri pa hkêt nē. Na prem ma mē piitā mē kām Jesus kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa. Kēp Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwỳnh ā harēnh rāhā ho ri mē hkôt pa.

Wajaga kot amnhī tā Firipti mar ā harēnh

Juāw 2.23-24

⁵⁻¹²Tā nhūm Firipti haxwỳja ma mō. Ma krī pē Samar hwỳr mō nē kamā mē kām Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwỳn-

hta jarēnh o pa. Samar kamā na pre waja Simāwti ri Samar nhō xwŷnhjê hkôt mē no kupyw rāhā ho ri mē hkôt pa. Nē àhpumunh tỳx ā amnhī to jarkrar o ri pa. Jakamā nhūm mē kot amnhī nhīpêx ā omu nē kamā no pyma nē. Nē htỳx ho ām hāmri kot amnhī jarēnh ā hkamnhīx. Jakamā nhūm pre mē kām tanhmā ri amnhī to hêx to ho pa pê mē no kupyw rāhā ho ri pa nhūm mē amnhī jaēr pê omu. Mē kot amnhī to hkrye xwŷnhjaja nē mē kot amnhī to rŷnh xwŷnhjaja nhūm mē amnhī jaēr pê kot tanhmā amnhī nhīpêx to hā omunh o hkôt pa. Nē ri axpēn mā harēnh o:

—Kokỳy. Wajagaja àhpumunh tỳx kumrêx. Tirtūm nhỹ hā măn te ā amnhī nhīpêx anhỹ o pa nà? Măn pre Tirtūm kām àhpumunh xà hkwy gō nhūm y hā ā amnhī nhīpêx anhỹ o pa. Anē.

Hāmri nē hkôt hamaxpēr o ri hkôt amnhī nhīpêx o pa.

Tā nhūm Firipti mē ō krī hwỳr mō nē mē kām Jejus Kris jarēnh o ri mē hkôt pa nē mē kām:

—Jejus kēp Tirtūm kot mē pahwỳr mēnh xwŷnh jakamā kot kaj mē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ nhūm Tirtūm hā mē apumu nē mē ato hkra. Anē.

Hāmri nē Tirtūm nhỹ hā akupỳm tanhmā mē kute xwŷnhjê ho mex to ho pa. Mē ī kamā mē htyk xwŷnhjaja nē mē hyk o mē pa xwŷnhjaja nhūm mē ohtō nē akupỳm mē ho mex o pa. Nē mē hkwyjê nē mēkarōmnuti hkwy jano nhūm mē àmra htỳx o mē hkaga nē ma mē kurūm hapōx nē mra. Ā Firiptija Jejus nhỹ hā mē ho mex o pa anē nhūm mē piitā ja hā omu nē kapēr ma nē hkīnh nē. Nē kapēr mar tỳx nē hkôt hamaxpēr. Jao wajaga Simāwti kaga nē hpānhā amnhī kaxyw Jejus kôt pix mā hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ. Hāmri nhūm Firipti ja hā mē omu nē mē hkrā kumrā. Mēmyajaja nē mēnijaja nē mē piitā mē

hkrā kumrā. Ra mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr ā mē piitā mē kām amnhī to amnhīrit kaxyw nhūm mē hkrā kumrār pa.

¹³Hāmri nhūm wajaga Simāwti haxwỳja Jejus kapēr ma nē mē urāk nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xām nhūm Firipti hkrā kumrā. Hāmri nhūm hkīnh nē Firipti hkôt ri pa. Nē aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹ o ri pa hā omu nē kamā no pyma ho hkôt ri pa. Nē kot Tirtūm nhỹ hā akupỳm mē ho mex ā omu nē tee ri hamaxpēr.

¹⁴Tā hāmri nhūm Jerujarē kamā Jejus nhỹ hā mē ahkre xwŷnh maatijaja Samar nhō xwŷnhjê jarēnh ma. Ra mē kot Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx ā mē harēnh ma nē hkīnh nē. Hāmri nē ma mē hwỳr Simāw Pêtre mē Juāw wa kumē. ¹⁵⁻¹⁷Hāmri nhūm wa ma mē hwỳr wa mō nē pōj. Hāmri nhūm Firipti wa omu nē wa kām krī nhō xwŷnhjê jarē nē wa kām:

—Nà na pa pre mē kām Jejus kapēr jarē nhūm mē inhma nē hkôt amnhī xunhwỳ. Jakamā pa pre mē hkrā kumrā. Nom na kormā Tirtūm Karōja mē hkarō mā gjêx kêt nē. Anē.

Hāmri nhūm wa mē harēnh ma nē mē himōk ā wa ihkra jaxwỳr o ri mē hkôt mra. Ja kôt nhūm Tirtūm Karō mē hwỳr wrỳ nē mē hkarō mā gjêx pa. ¹⁸⁻¹⁹Hāmri nhūm wajaga Simāwja mē amnhī tā wa omunh o xa nē hamaxpēr o:

—Kokỳy. Kwa wa kot mē hā ihkra jaxwỳrja kôt na hte Tirtūm Karō mē hkarō mā agjê. Hêxta waa nē. Inhmā ā mē hipêx anhỹ o ri ixpa hprām tỳx. E pa ixkàxpore hkwy jamỳ nē o tē nē wa kām kugō kê wa tanhmā ixto pa wa urāk nē ā mē hipêx anhỹ o ri ixpa. Nà kot paj anē. Anē.

Hāmri nē wa hwỳr tē nē wa kām:

—E ota ixkàxporeta. Kwa amnhim apy nē hpānhā tanhmā ixto pa war apyrā

nē mē hā inhīhkra jaxwÿr o ri mē hkôt ixpa kê Tirtûm Karôja mē hkarô mā agjê. Inhmā ja ho anhÿr prām tÿx. Anê.

²⁰⁻²³ Hāmri nhûm wa tee ri ā kapēr anhÿrja ā omu nhûm Pêtre kām:

—Tk. Kwa ajamaxpêrja mex kêt. Xà na htem kàxpore ho Tirtûm mā amnhîrer pē ŷ hā mē ho hwÿr o pa nhûm Karô mē hwÿr agjê? Nà na htem kàxpore ho Tirtûm Karô japrôr kêt nê. Kot kaj wa ixpyrà nê ā mē hipêx anhÿr kêt nê. Ajamaxpêrja mexre hā. Kormā ate Tirtûm kôt amnhî xām tÿx kêt jakamā na ka atÿx ā ri ajamaxpêr anê.

—Na ka ā wa ixte Tirtûm nhÿ hā mē hipêx anhÿr ā wa ixpumu nê amā wa ixpyrà nê ā mē hipêx anhÿr o ri apa hprām xàj ajamaxpêr punuj nê. Nhûm ajamaxpêr punuj te kot apa hā apyr ka tee ate kêp amnhî kjênh pyrāk. Kwa tokyx ajamaxpêr punuj ā amnhî pumu nê akapri nê tokyx hkaga. Hāmri nê amnhî to Tirtûm wÿ kê amnhî katut kôt ajamaxpêr punujja mē ka axte ā ajamaxpêr anhÿr kêt nê. Á mē hamaxpêr punuj anhÿr xwÿnhjaja koja mē nhÿrmā ma kuwy hwÿr pa. Anê.

²⁴ Hāmri nhûm tee ri amnhî tā kuma nê hkapri nê wa kām:

—Kwa xà wehe? Tô tokyx ixto Tirtûm wÿ kê ā ijamaxpêr anhÿrja mÿrapê hwÿr inhmênh kêt nê. Anê.

²⁵ Tā nhûm Simāw Pêtre mē Juāw wa Samar nhô xwÿnhjê mā Pahihti Jejus kapêr jarênh pē ho mē ahkre hāmri nê ma akupÿm Jerujarê hwÿr mō. Ma pyka pē Samar hkôt mē kām Jejus kapêr jarênh o ma akupÿm mō.

Firipti mē Exiop nhô xwÿnh wa harênh

Ijais 53.7-8

²⁶ Hāmri nhûm Firipti arī Samar kamā arīk. Hāmri nhûm Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja hwÿr wrÿ nê kām:

—Pa? E ot pa awÿr wrÿ nê tē. Nà kêt ka tokyx akato nê ma mō nê Jerujarê rûm kànhmā Kas wÿr pry kahpêr ta nê hā juk nê ma hā mō. Kapôt ā pry nôrta kahpêr ta nê hā mō. E kwa tokyj.

Anhÿr o kām kapêr hāmri nê ma akupÿm tē nê kaxkwa hwÿr api. ²⁷ Hāmri nhûm Firipti kuma nê kato nê ma hwÿr mör kurê kumrêx. Mōō hāmri nê pryja kahpêr ta nê hā mō.

Hāmri nhûm ra mēhō myja mō. Exiop nhô xwÿnh na pre. Exiop kamā mēō pahi na pre niti. Hixi pē na pre Kātatre. Nhûm pry hā mör xwÿnhja kêp kām kàxpore jamār o pa xwÿnh. Exiop kamā te kêp mē ō kôwenatō pyrāk. Tā kot Tirtûm mā mex o mex ā harênh kaxyw ma Jerujarê hwÿr mō. ²⁸ Hāmri nê akupÿm Exiop wÿr kormā mō. Ō pâr kām nhÿ nê Tirtûm kapêr ā kagà htûm kamā kapêr o mō. Tirtûm nhÿ hā kapêr o pa xwÿnh pē Ijais kot Tirtûm kapêr ā kagà htûmja nhûm kamā kapêr o mō. ²⁹ Hāmri nhûm Tirtûm Karô Firipti mā harê nê kām:

—E mēhō mÿj wÿr aprôt nê tē nê hā ajêt nê ma hkôt tē. Anê.

³⁰ Hāmri nhûm kuma nê ma hwÿr hprôt nê hā ajêt nê kot kagà kamā kapêr ā kuma. Ijais kot Tirtûm kapêr ā kagà htûm kamā kapêr ā kuma nê kām:

—Pa? Mān ka apri hā ate kamā akapêr xwÿnhhta ma nà? Anê.

³¹ Hāmri nhûm kām:

—Nà ixte maare hā. Mēhō kot hprī hā inhmā harê pa ixpri hā kuma? Xât ka ixwÿr api nê ixri nhÿ nê apri hā inhmā harênh o ixkôt mō nà? Anê.

Hāmri nhûm kuma nê hwÿr api nê ihkô hā nhÿ nê kagàta pumunh o nhÿ.

³² Nhûm hā kagà kot:

Na htem ôwêhti par kaxyw nhûm amarī mē kām akryk kuhê.

Nê mē kot kêp hkī jakār kaxyw nhûm ma anê nê amarī mē kām akryk kuhê.

Tā na pre mēhōja ôwêhti kot amnhî nhîpêx pyrāk o amnhî nhîpêx.

Jakamā nhūm mē kot tanhmā hipêx to htā no nhūm arī mē kām akryk xa. Amnhī nē tanhmā mē kām kapēr punuj to hkêt nē. Am arī mē kām xa.

³³Na prem homnuj tỳx nē ri hipêx kati rax nē.

Aa kot tanhmā amnhī tomnuj to hkêt kumrêx tā nhūm mē ā hipêx anē nhūm mēhō yr pē tanhmā nē mē kām kapēr to hkêt nhūm prem kupī.

Nhūm amnhī kanrêhā hkra hkêt rāhā ty. Jakamā kot puj mē hkrajê nhīxi mar kêt nē. Kra hkêt rāhā htyk kênā. Anē.

³⁴Nhūm pre ā Exiop nhō xwỳnh Tirtūm kapēr ā kagā htūm kamā harēnh anē. Hāmri nē tee ri ā kot mēhō jarēnh anhỳrja kukamā hamaxpēr nē hā Firipti kukja nē kām:

—Kwa aprī hā inhmā mēhōja jarē. Mēhō na prem ā hipêx rax anē? Xà kot kagā xwỳnhhta na prem ā hipêx anē nà xà nhām mēhō na prem ā hipêx anē? E kwa aprī hā inhmā harē pa ā mē kot hipêx anhỳr xwỳnh kôt omu. Anē.

³⁵Hāmri nhūm kām:

—Tôe kot paj amā harē. Nà Jejus na prem ā hipêx anē nhūm prem hā kagā. Anē.

Hāmri nē hprī hā kām kot kamā harēnh xwỳnhhta jarē. Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpêx toja nhūm hprī hā kām harēnh o hkôt mō.

³⁶Hāmri nhūm wa kormā mō nē pry htā himô hānh mō nhūm Exiop nhō xwỳnh omu nē Firipti mā kām:

—E mīj gō mīj nō. Xà kot kaj kamā ixkrā kumrā nà? Anē.

³⁷Nhūm kām:

—Nà kot kaj amnhī kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xām hā kot paj akrā kumrār kurē kumrêx. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Kêp Tirtūm Kra kênā kot paj kêt amnhī kaxyw hkôt ijamaxpēr kêt. Anē.

³⁸Hāmri nē pàr o mrrar xwỳnh mā anē nhūm pàr o nō nhūm wa kato nē himô hwỳr wrỳ nhūm Firipti hkrā kumrā. Kot Jejus kôt amnhī xām ā hkrā kumrā. ³⁹Hāmri nē wa akupỳm api nhūm Tirtūm Karō Firipti mỳ nē ma nhỳhỳm o mō nhūm Exiop nhō xwỳnhja axte omunh kêt nē. Hāmri nē ma akupỳm papxà hwỳr mō. Ra kot Jejus kôt amnhī xām jakamā hkīnh nē ma akupỳm mō.

⁴⁰Rôm nhūm Firipti krī pē Ajôt kamā pōj. Tirtūm Karō kot Exiop nhō xwỳnh pē kator nē tanhmā ho nē Ajôt wỳr o mō hāmri nē kamā kumē. Hāmri nhūm mē kām Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpêx to hā harēnh pē ma krī hō hwỳr mē kām ujarēnh anhỳr o pa rāhā krī pē Sejurej wỳr mō nē pōj.

Sawti kot Jejus kôt amnhī xām ā harēnh

Atre 22.6-11, 26.12-18

9Rôm nhūm Sawtija xatā Jerujarē kamā Pahihti Jejus kôt mē kot amnhī xunhwỳr xwỳnhjaja tanhmā mē homnuj tỳx to ho ri mē hkôt pa. Kām mē himex par prām jakamā na pre hte ā amnhī nhīpêx anhỳr pix o pa. Tā ra hamaxpēr nē ma patre maati hwỳr tē nē mē hā amnhī jarē nē kām:

²—E ot pa awỳr tē. Kwa inhmā kagā nhīpêx pa kupy nē ma krī pē Tamas kām mē pahpê Ijaew xàptār tūmrejê hwỳr o mō nē mē kām kugō. Kê mē kamā harē nē omu hāmri nē hkôt inhīhkra kamā Jejus kôt mē kot amnhī nhīpêx xwỳnhjê jagjê. Mēnijaja nē mēmyjaja. Hāmri pa mē unē nē man akupỳn awỳr mē o mō ka mē omu nē kam tanhmā mē hipêx to. Anē.

Hāmri nhūm kuma nhūm ja kām mex nē. Hāmri nhūm kām kagā nhīpêx nē kugō nhūm kupy nē hkôt mē pa xwỳnhjê mē ro hā ma Tamas wỳr mē hwỳr mōr kurē kumrêx.

³Mōō mẽ ra hpôx o mōr mẽ nhũm puh kaxkwa rŭm hirā rax kumrēx wrÿ nē hā ajēt nhũm hipôk ri xa. ⁴Hāmri nē tee ri omu nē kām ma xāj pykap tēm nē akryk nō. Hāmri nhũm kaxkwa rŭm mēhō kām kapēr nē kām:

—Pa Sawti? Hēxta waa nē. Kwa mon ka hte ixtomnuj tÿx o ri apa? Anē.

⁵Hāmri nhũm amnhī jaēr pē kuma nē kām:

—Kwa mẽ atō na ka ā inhmā akapēr anē pahihiti? Anē.

Hāmri nhũm kām:

—Kwa nhũm ixpē Jejus ixte amā ixkapēr kēnā. Pa na ka hte ixpē ixkôt mẽ kot amnhī xunhwÿr xwÿnhjē nhīpēx kati ho apa. Jao te pa ate ixtomnuj tÿx pyrāk.

⁶Nom kot kaj axte ā amnhī nhīpēx anhÿr kēt kumrēx. E kànhmā xa nē māmri ma kri hwÿr tē. Kot kaj hwÿr pōj nhũm mēhō awÿr tē nē mẽmoj tā amā karō ka ama nē hkôt amnhī nhīpēx. Anē.

⁷Nhũm pre ā Jejus Sawti mā kapēr anē. Nhũm hkôt mẽ pa xwÿnhjaja mẽmoja ma no âm hprī mar nē mẽmoj pumunh kēt nē. Hāmri nē tee ri hamaxpēr nē kām ma xāj akryk kapēr kēt kumrēx nē kuhē. ⁸Hāmri nhũm Sawti kànhmā xa nom rīt kēt nē tee ri rīt mā nhũm mẽ hpa hā kupy nē ma krīm o mō. ⁹Nē Tamas wÿr o pōj nē nhÿri mēhō nhōrkwÿ hwÿr ho axà nhũm kamā nohkre nē arī hkrī. Tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o hkrī. Nē apkur kēt nē hkōm kēt o ra hā apkati axkrunēpxi.

¹⁰Tamas kamā na pre mēhō my pē Ananījsja pa. Kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjē hō na pre. Jakamā nhũm Jejus hwÿr kato nē kām kapēr. Te hpimtir kām hwÿr kator nē kām kapēr pyrā nē kām:

—Pa Ananīs? Anē.

Nhũm kām:

—ÿ? Ot pa xa. Mo na Pahihiti? Anē.

¹¹Nhũm Jejus kām:

—E kêr ka akato nē ma mẽ kot kām: “Pry katāt” anhÿr xwÿnhhta wÿr tē. Hāmri nē kamā Jut nhōrkwÿ japēr. Kamā na Tas nhō xwÿnh pē Sawtija hkrī. Na no hkre nē inhmā amnhī jarēnh o hkrī. Ka hwÿr axà nē omu. ¹²Ate hwÿr atēm nē inhÿ hā hā anhīhkra xir nhũm akupÿm rīt mex kaxyw na ato amÿti. Jakamā e ma hwÿr tē nē ā hipēx anē. Anē.

¹³Hāmri nhũm Ananīs tee ri kuma nē kām Sawti puma ho amnhī kamā kahak nē. Hāmri nē kām:

—Kwa nà Pahihiti. Tām na xep hte Jerujarē kamā mẽ kot amnhī kaxyw akôt mẽ hamaxpēr xwÿnhjē nhīpēx kati ho pa. Pa ra mẽ hā harēnh ma. ¹⁴Tā na xep ra jar Tamas wÿr pōj. Patre krāhtŭm kapēr nhÿ hā kot mẽ ixpē akôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjē pynēnh nē ma akupÿm hwÿr mẽ ixto mōr kaxyw. Tān ka ri hwÿr ijano. Kwa nà ri ixto anhÿr kēt nē Pahihiti. Anē.

¹⁵Nhũm Jejus kām:

—Nà mamri ma hwÿr tē. Ra ixte amnhī kaxyw âm kēnā. Jakamā koja ā mẽ anhīpēx anhÿrta hpānhā ma mẽ piitā mẽ kām ixkapēr jarēnh o pa. Mē apē Ijaew mā nē mẽ anhō pahi hkwÿjē mā nē mẽ kēp Ijaew kēt xwÿnhjē mā. Koja mẽ piitā mẽ kām ixkapēr jarēnh mex o ri mẽ hkôt pa. ¹⁶Koja mẽ ixtā homnuj tÿx nē nhũm amnhī xā htÿx kamā hamak o pa. Nom kot paj ixprī hā mẽ kot tanhmā ixtā hipēx to hkukamā kām ixujarēnh pa nhũm amnhī kukamā amnhī jarēnh ma. E tokyx māmri ma axāmnhix hwÿr tē. Anē.

¹⁷Hāmri nhũm kuma nē kato nē ma Sawti hwÿr htēm kurē kumrēx. Hāmri nē ixkre hwÿr axà nē omu nē hkrā hā ihkra xi nē kām:

—Pa Jejus kôt ixtō Sawti? E na Pahihiti Jejus awÿr inhmē pa awÿr tē. Pry kahti ri kot awÿr kator xwÿnhhta. Tā akupÿm

arīt nhūm Tīrtūm Karō kot akarō mā àr kaxyw na awỳr inhmē pa tē. Anē.

¹⁸Hāmri nhūm mēmoj te tep kà pyrākja Sawti no rūm hapōj nē rōrōk nhūm akupỳm rīt mex kurē kumrēx. Hāmri nē kànhmā xa nhūm Ananīs hkrā kumrā. Ra amnhī kaxyw Jejus kōt hamaxpēr ā hkrā kumrā. ¹⁹Hāmri nhūm nhỹ nē apku nē akupỳm hihitỳx.

**Sawti kot Tamas
kamā Jejus kapēr jarēnh**

Sikūn Korīt 11.22-23

Nhūm Sawti Tamas kām mē kot Jejus kōt amnhī xunhwỳr xwỳnhjē hkōt amnhī xām nē mē hkōt ri pa nē tokyx ma akupỳm mōr kēt nē. ²⁰Kormā mē hkōt ri pa nē Ijaew nhō Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwỳr mra nē kamā mē kām Jejus kapēr jarē. Kēp Tīrtūm Kra hā harēnh o kuhē. ²¹Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pē ā harēnh anhỳrja ma nē tee ri hamaxpēr nē axpēn mā:

—Kokỳy. Kwa tām na xep pre Jerujarē kamā amnhī kaxyw Jejus kōt mē kot amnhī xunhwỳr xwỳnhjē homnuj tỳx o pa. Tā xep jar kot mē hkwyjē pynēnh nē ma mē o mōr nē Jerujarē kamā patre krāhtūmjē mā mē ōr kaxyw na pre man mē pahwỳr mō. Tā ra tanhmā hamaxpēr to nē axtem nē mē pamā Jejus kapēr jarēnh o mē pajahkre ho pa. Anē.

²²Hāmri nhūm Sawti arī Tamas kām Ijaew mā tanhmā Jejus jarēnh to kamā hihitỳx o mē hkōt pa nē mē kām:

—Nà Jejus Krisja na pre Tīrtūm mē pakaxyw ām nē mē pahwỳr kumē. Ām hāmri na pa mē amā ja jarē. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri kutā tanhmā kapēr to hkukamā hamaxpēr.

²³Tā ra hā apkati xohtō nē nhūm Tamas kām Ijaew kwỳjaja kot Sawti pīr kaxyw hā axpēn ma. ²⁴Hāmri nhūm mēhōja hā ama nē Sawti hwỳr tē nē kām mē harē nē kām:

—Kwa Sawti kēr ka axkām ajamak rom. Na mē pahkwỳjaja atā amỳnē. Na mē ra krī puhā kahē xà hā hakwakre piitā hamār ho kuhē. Kot kaj nhỹhỹm akato nhūm mē apumu nē apynē nē apī. Anē.

²⁵Jakamā nhūm kamāt nhūm Sawti hkōt ri mē pa xwỳnhjaja kawà rax ō mỳ nē hwỳr o tē nē kām ām nhūm hwỳr axà nē nhỹ. Hāmri nhūm mē hkagrī nē kēn o krī puhā kahēja nhīrō pē ho wrỳ nhūm mē kēp kato nē ma mō.

**Sawti kot Jejus kwỳjē hkōt
pikamēnh ā harēnh**

Karatas 1.15-24

²⁶Tā nhūm Sawti krī pē Tamas rūm kato nē ma akupỳm Jerujarē hwỳr mō hāmri nē hwỳr pōj. Hāmri nē mē kot Jejus kōt amnhī xunhwỳr xwỳnhjē hkōt amnhī jarēnh kaxyw mē hwỳr tē. Hāmri nhūm mē tee ri amnhī wỳr omu nē kot Jejus kōt amnhī xām ā amnhī to hēx ā hkamnhīx hāmri nē amnhī kamā kahak o amnhī nē hkurē nē mē piitā kām uma nē. ²⁷Ām Panāpe pix ām hāmri kot Jejus kōt amnhī xām kōt hamaxpēr. Hāmri nē ma hwỳr tē nē haprō nē ma Jejus nhỹ hā mē ahkre xwỳnh maatijē hwỳr o tē nē yr pē mē kām kapēr nē mē kām:

—Kwa ām hāmri na Sawti amnhī jarē. Na ra mē pahpyrà nē Jejus kōt amnhī xām. Na xep pre Tamas wỳr pry hā kormā mō nhūm xep Pahitī Jejus hwỳr kato nē kaxkwa rūm kām kapēr nhūm kuma nē hkōt amnhī xām. Jakamā nhūm xep ra axtem kot amnhī nhīpēx nyw o Tamas nhō xwỳnhjē mā Jejus kapēr jarēnh o ri mē hkōt pa. Ra amnhī kamā kām mē uma hkēt nē āmnhīx ri mē kām harēnh o ri mē hkōt pa. Anē.

²⁸Hāmri nhūm mē kuma nē amnhī kōt Sawti mē nhūm mē hkōt ri pa. Hāmri nē Jerujarē kamā mē piitā mē kām Jejus kapēr jarēnh o pa. Kām Jejus kōt amnhī xunhwỳr kēt xwỳnhjē pyma hkēt

nē àmnhìx ri mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa. ²⁹Nē Ijaew kwỳ pē Gresjē kapēr o mē kapēr xwỳnhjē mā nhūm xatā mē kām Jejus jarēnh o ri mē hkôt pa. Kēp Tirtūm kot mē pakaxyw ām xwỳnh ā harēnh rāhā ho ri mē hkôt pa. No nhūm mē kām mar prām kēt nē ra kot Jejus ā hpīr mā. ³⁰Hāmri nhūm mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnh kwỳjaja mē harēnh ma nē mē kēp ho kato nē ma krī pē Sejarej wỳr o mō. Hāmri nē kurūm ma akupỹm ō krī pē Tas wỳr kumē nhūm ma akupỹm mō.

³¹Tā ra Sawti kot Jejus kôt amnhī xām jakamā nhūm mē kām mē hkurē xwỳnhjaja axte Jejus ā tanhmā hkwyjē hto hkēt nhūm mē piitā hamakētkati nē àmnhìx ri pa. Pika pē Jutej kamā nē Garirej kamā nē Samar kamā nhūm mē piitā hamakētkati nē àmnhìx ri pa. Hāmri nē Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o ri pa. Nhūm Tirtūm Karō tanhmā mē hkrā hto nhūm mē ra kapēr kôt amnhī nhīpēx mex o mō. Hāmri nhūm mē ohtō rax nē mē urāk nē Jejus kôt amnhī xunhwỳ nē hkwyjē hkôt axkamē.

Enejti akupỹm mex ā harēnh

Atre 3.1-10

³²Tā nhūm Simāw Pētreja ma mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjē mā Tirtūm kapēr jarēnh o mē ahkre kaxyw ma krī piitā hkôt pa. Jakamā krī pē Rit wỳr mō ³³nē hwỳr pōj nē kamā Enejti pumu. Nhūm ī kamā htyk pa nē kupīp kām hikwỳ rāhā hā amgrā pē 8. ³⁴Hāmri nhūm Simāw Pētre omu nē Jejus nhỹ hā kām kapēr nē kām:

—Pa Enejti? E na Jejus Kris akupỹm ato mex. Jakamā e kànhmā xa nē akupīpta py. Anē.

Hāmri nhūm akupỹm mex nē kànhmā xa nē amnhī pumu nē hkīnh o hkīnh. ³⁵Hāmri nhūm krīja kamā nē krī hō pē Sarō kamā mē piitā harēnh ma nē mē kot amnhī tomnuj kaga hpa nē hpānhā

Jejus kôt amnhī xunhwỳ nē hkôt amnhī nhīpēx o pa.

Tapitre akupỹm htīr ā harēnh

Rukre 8.49-56; Atre 20.7-12

³⁶Nhūm Tapitreja krī pē Jope kamā na pre pa. Gres kapēr kām hixi pē Nokre. Mē kapēr kām Nokreja te kēp “karā” anhỹr jarēnh pyrāk. Na pre ra Tapitre pē Nokreja Jejus kôt amnhī xām nē mē piitā mē ho mex o ri mē hkôt pa. Nē mē kēp amrakati xwỳnhjē kamā ukaprī ho ri mēmoj to mē kutā nojarēt o ri mē hkôt pa. ³⁷Tā ra à htỳx nē hāmri ty. Hāmri nhūm mē tee ri omu nē hkaprī nē mỳr rax nē. Nē kumỳ nē kuhō hāmri nē kormā haxār kēt ri kỳx pē ixkre kamā kuxi nē kuri mỳr o hkrī.

³⁸Nhūm Simāw Pētre kormā krī hō pē Rit kamā ri pa. Rit rūm Jope hwỳr jawỳ jakamā nhūm Jope kamā mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjaja Simāw Pētre jarēnh ma hāmri nē hwỳr ja wa ho hamēxkrut nē wa kumē. Nhūm wa ma hwỳr tē nē hwỳr pōj nē omu nē kām:

—Pa? E jar na pa wa awỳr tē. Na Jejus kôt mē pahtōx Tapitre ham mē pahpē ty. Kwa tokyx kormā mē kot haxār kēt ri ma wa ixkôt hwỳr tēn omu nā? Anē.

³⁹Hāmri nhūm wa kuma nē ma wa hkôt htēm kurē kumrēx. Hāmri nē Jope hwỳr pōj nē mē hwỳr tē nhūm mē kỳx pē htyk nē nōr xwỳnhja wỳr ho api nhūm hwỳr axà. Nhūm kuri mē kēp mē mjēn htyk xwỳnhjaja hkaprī nē mỳr o hkrī. Hāmri nhūm Simāw Pētre mē hwỳr axà nhūm mē omu nē kām Tapitre kormā htīr ri kot tanhmā mē ho mex to hā harē. Nē mē ē hkwy jamỳ nē kām kupē nē kām:

—Ga ja pumu. Tyk xwỳnhhta na pre mē inhmā hkay nē kugō. Na pre hte mē ixto mex o pa. Tā mē ixpē ty. Hēxta gàà nē. Na pa mē ixkaprī htỳx kumrēx. Anē.

⁴⁰Hāmri nhūm mē kuma nē mē kator pa hāmri nē htyk xwỳnhhta ri hkōn krā

ho nhỹ nê ho Tirtũm wỳ. Hãmri nê htyk xwỳnhhta mã kapêr nê kãm:

—Pa Tapitre? E kwa kànhmã nhỹ. Anê.

Pu nhũm no amra nê Simãw Pêtre pumu nê kànhmã nhỹ. ⁴¹Hãmri nhũm hpa hã kupy nê kànhmã ãm nê kapôt ã mẽ kuhê xwỳnhjê mã anê nhũm mẽ akupỳm wa hwỳr agjê nhũm mẽ kãm:

—E ota. Na Tirtũm akupỳm mẽ amã ho hũr. Anê.

Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nê hkĩnh tỳx nê. ⁴²Hãmri nhũm Jope kamã mẽ piitã harênh ma nê mẽ ohtô nê amnhĩ kaxyw Jesus kôt hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwỳ. ⁴³Hãmri nhũm Simãw Pêtre Jope kamã ri pa hã apkati xohtô nê tokyx mẽ kurũm kato nê ma krĩ hõ hwỳr mõi kêt nê. Na pre mry kà ho mẽmoj nhĩpêx o pa xwỳnh pê Simãw ri pøj nê kuri pa hã apkati xohtô nê.

Konêre kot Simãw Pêtre hã karõ hã harênh

Rukre 7.1-10

10 Tã nhũm Ijaew kêt xwỳnh Konêre. Kêp Rõmjê nhõ põiisti krãhtũm na pre. Ô põiistija pika pê Itar nhõ xwỳnh na pre mẽ nhũm Konêre kêp mẽ hkrãhtũm. Krĩ pê Sejarej kamã. ²Konêreja kot amnhĩ to mex o pa xwỳnh na pre. Kêp Ijaew kêt tã na pre hte õrkwỹ kamã hkwyjê mẽ Tirtũm ã hpjjaãm nê kãm mex o mex ã harênh o pa. Apkati mẽ kãm amnhĩ jarê. Nê mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã kãxpore hkwy nhõr o pa. ³Jakamã nhũm mẽmo arĩgro hã ra myt japanh grire nhũm mẽmoj pumu. Te hpimtir kãm kot omunh pyrã nê kaxkwa kamã Tirtũm kapêr o wrỹk xwỳnh pumu. Nhũm hwỳr wrỹ nê tanhmã kãm kapêr to nê kãm:

—Pa Konêre? Anê.

⁴Nhũm tee ri omu nê kãm ma htỳx kumrêx. Hãmri nê kãm:

—Mo na? Anê.

Hãmri nhũm kãm:

—Nã ate amnhĩ to Tirtũm wỳr o apaja nhũm ra amnhĩ tã ama nhũm ja kãm mex nê. Nê ate mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã kãxpore hkwy nhõr o apaja nhũm ja mããnên kãm mex nê.

⁵—Jakamã e inhma. Kêr ka ma Jope hwỳr amã mẽ ãpênh xwỳnh kwỹ rê kê mẽ ma hwỳr mra nê kamã mẽhõ pê Simãw Pêtre japrõ nê man akupỳn awỳr o mõi. ⁶Simãw kot mry kà ho mẽmoj nhĩpêx o pa xwỳnhhta nhõrkwỹ kamã na hte pa. Õrkwỹja gõi mỳ ri na. E hwỳr mẽ arê kê mẽ ma hwỳr mõi nê haprõ nê man awỳr o mõi kê amã mẽmoj mex jarê ka ama. Anê.

⁷Nhũm pre ã Tirtũm kapêr o wrỹk xwỳnhja Konêre mã kapêr anê hãmri nê kato nê ma akupỳm api. Hãmri nhũm kot mar xà hkôt jajê rê nê Simãw Pêtre hwỳr mẽ kurê. Kãm ãpênh xwỳnhjê ho hamêxkrut nê kaxyw õ põiisti hõ. Põiistija na pre hte Konêre pyrã nê Tirtũm ã hpjjaãm o pa. ⁸Jakamã nhũm mẽ kurê nê mẽ kãm kapêr hãmri nê ma Jope hwỳr Simãw Pêtre hwỳr mẽ kurê nhũm mẽ kato nê ma hwỳr mõi. ⁹Hãmri nhũm apkati nhũm kaxkwa nhĩpõk ri myt nhỹ nhũm mẽ hwỳr hpõx o mõi.

Simãw Pêtre tanhmã hpimtir to hã harênh

Atre 11.5; Karatas 2.11-21

Rõm nhũm Simãw Pêtre kot Tirtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw ixkre nhĩmõk ã api nê himõk po hã kãm amnhĩ jarênh o nhỹ. ¹⁰Hãmri nê ra kãm prãm nê nom nhũm mẽ kormã kãm õ hã ãpênh jakamã nhũm arĩ ixkre nhĩmõk ã Tirtũm mã amnhĩ jarê.

Hãmri nê Konêre pyrã nê te hpimtir kãm kot mẽmoj pumunh pyrã nê mẽmoj pumu nhũm Tirtũm Konêre hkukamã tanhmã kãm mẽmoj to amnhĩrit to. Nõ ãm hã kuxi nê kãm harênh jakamã nhũm Simãw Pêtre te hpimtir kãm kot mẽmoj

pumunh pyrà nê mēmoj pumu. ¹¹ Nhūm kaxkwa katêr nhūm kurūm mēmoj te kot mē hpiro xà pyràk xwÿnhja pyka hwÿr wrÿk o mō. Nê hatur xà piitā axpên tā akuprō nê ajêt nê wrÿk o mō nhūm omu. ¹² Mē hpiro xàta kamā mēmo mry piitā hikwÿ. Mēmo mry hpar o ri pa xwÿnhjaja nê htu mÿr pê ri pa xwÿnhjaja nê mēmo àk kÿx pê htor o ri mrrar xwÿnh piitā mē hpiro xàja kamā hikwÿ nhūm omu. ¹³ Hāmri nhūm Tirtūm kām:

—Pa Simāw Pêtre? Mān ka ra amā prām nê nà? E kànhmā xa nê axàmnhix māmri mryta ô kapi nê apī nê ho anē nê aku. Piitā mē ate hkur mā mex. Anē.

¹⁴ Hāmri nhūm tee ri kuma nê kām:

—Kwa nà Pahi Maati. Mē xipê Ijaew mē ixte mry piitā hkur kêt. Ām hkwy pix na pa htem kuku. No mry jaja aa mē ixte hō hkwy hkrêr kêt. Anē.

¹⁵ Hāmri nhūm Tirtūm kām:

—Nà kot anhÿr tā kot paj pam amā mēmoj jarē ka kamā anhōkre kahak kêt nê. Māmri amnhim hō kapi nê apī nê ho anē nê axàmnhix hkwy hkre. Anē.

¹⁶ Nhūm pre ā kām mry hā karō anhÿr o axkrunēpxi. Simāw Pêtre kot māmri Ijaew kêt xwÿnhjê hkôt pa nê àmnhix ri mē kutā apkur nhūm Tirtūm kām ja mex nhūm kot hā amnhī pumunh kaxyw nhūm ā kām harēnh anhÿr o axkrunēpxi. Hāmri nhūm mē hpiro xàja ma akupÿm kaxkwa hwÿr àpir o mō nê akunok. ¹⁷ Hāmri nhūm Pêtre te hkrākator pyrāk jao tee ri hpimtir kukamā hamaxpêr o nhÿ nê hamaxpêr o:

—Kwa mo kaxyw na Tirtūm ā inhmā ja hā karō anē? Anē.

Rôm nhūm Konêre kot hwÿr mē rēnh xwÿnhjaja ra hwÿr hpōx o mō. Ijaew kêt xwÿnhhtaja Simāw nhōrkwy hā mē hkukjêr o mō nê hwÿr pōj nê hakwakrem kuhê. ¹⁸ Hāmri nê ôrkwy nhō xwÿnhjê mā kām:

—Pa na ka mē arī akrī? E Simāw Pêtre hwÿr na pa mē mō. Xà jar na hte pa nà? Anē.

Hāmri nhūm mē kām: —Tÿ. Omūj kÿx pê ixkre nhīmōk ā na nhÿ. Anē.

¹⁹ Nhūm Simāw Pêtre arī kot mēmoj pumunhta kukamā hamaxpêr o nhÿ nhūm Tirtūm Karō kām mē hpōx xwÿnhjê jarē nê kām:

—E Simāw Pêtre. Ota Ijaew kêt xwÿnhjaja axkrunēpxi nê ajapêr o mō nê ra anhōrkwy hwÿr pōj. ²⁰ Mē hwÿr wrÿ nê mē kot amā mēmoj jarēnh ma nê māmri axàmnhix ma mē hkôt mō. Tanhmā ajamaxpêr to hkêt nê. Pa na pa awÿr mē kumē nhūm mē mō. Anē.

²¹ Hāmri nhūm kuma nê mē hwÿr wrÿ nê mē omu nê mē kām:

—Pa? Xà pa na ka mē ijapêr o mō? E ot pa xa. Kam nê mē inhmā mēmoj jarē pa mē ama. Mēmo kaxyw na ka mē ixwÿr mō? Anē.

²² Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mē inhō patrāw Konêre na awÿr mē inhmē pa mē mō. Na hte tām amnhī nhîpêx o pa. Nê Tirtūm ā hpijaam nê kām mex o mex ā harēnh o pa. Nhūm mē inhō krī kamā Ijaew kām hkîn nê. Tā na Tirtūm kapêr o wrÿk xwÿnhja ham hwÿr wrÿ nê kām ajarē. Kot amnhī wÿr atā karō nhūm ate hwÿr amōr nê kām axujarēnh kaxyw kām ajarēnh jakamā nhūm mē ixte ajaprōr kaxyw awÿr mē inhmē pa mē man awÿr mō. Anē.

²³ Hāmri nhūm mē kuma nê mē kām:

—Tôe nà na pa mē ama. E mē agjê nê akrī nê jar mē ixri nō kê apkati pu mē ri ma akupÿm mō. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nê mē hwÿr agjê.

Tā nhūm apkati nhūm mē akupÿm nojarêt nhūm Simāw Pêtre ma mē hkôt mō. Nhūm Jope kamā mē kot Jesus kôt amnhī xunhwÿr xwÿnh kwÿjaja ma mē hkôt mō. Nhūm mē mōr o kamāt.

²⁴Hāmri nhūm apkati nhūm mē Se-jarej wỳr hpòx o mō. Nhūm ra Konēre mē kutēp amnhī wỳr hkwyjê ho akuprō nhūm mē Simāw Pêtre kutēp òrkwỹ kamā akuprō nē hkrī. ²⁵Hāmri nhūm mē hwỳr pōj nē mē hwỳr àr kaxyw nhūm Konēre amnhī wỳr omu nē kànhmā xa nē kutā tē nē hpar pē hkōnkrā ho tēm nē nhỹ. ²⁶Hāmri nhūm tee ri ja hā omu nē pa hā kupy nē kànhmā àm nē kām:

—Kwa kànhmā xa. Ixpê Tirtūm kêt tã ka ri à inhīpêx anē. Anē.

²⁷Hāmri nē hkôt òrkwỹ hwỳr axà nē kutēp mē pikuprōnh xwỳnhjê pumu nē mē kām:

²⁸—Pa na ka mē arī akrī? E măn ra mē ate mē ixpê Ijaew kot amnhī nhīpêx à mē ixpumunh mex. Na pa htem mē apê axtem nhō xwỳnhjê hkôt ri ixpa hkêt nē. Nē mē anhōrkwỹ hwỳr inhgêx kêt nē. Tã ham Tirtūm inhmā mē ixte à amnhī nhīpêx anhỹr o ixpaja nē ixkurê nē inhmā: “Kot paj pam mē hkwyjaja mex à mē harē ka mē kamā anhōkre ka-hak kêt nē.”

²⁹—Anhỹr jakamā ka xep pre ixtã karō pa inhītōt kêt nē man mē awỳr inhmōr kurê kumrêx. E mē inhmā mē-moj jarē pa mē ama. Mēmo kaxyw na ka mē ixtã karō? Anē.

³⁰Hāmri nhūm Konēre kām:

—Nà jãa na pa pre jar inhōrkwỹ kamā Tirtūm mǎ amnhī jarēnh o nhỹ. Ra myt xàpanh grire pa kām amnhī jarē. Hāmri nhūm Tirtūm kapēr o wrỳk xwỳnh ixwỳr wrỳ nē hirã rax kām xa. ³¹Hāmri nē inhmā: “Pa Konēre? E na hte Tirtūm ate kām amnhī jarēnh ta mar o hkrī. Nē ate mē kēp amrakati xwỳnhjê ho mex o apaja nhūm hā apumu.

³²Jakamā e ma Jope hwỳr amā mē àpēnh xwỳnh kwỹ rē kê mē ma hwỳr mō nē kamā Simāw Pêtre japrō nē man akupỹn awỳr o mō. Mry kà ho mē-moj nhīpêx o pa xwỳnh Simāw nhōrkwỹ

kamā na hte pa. Òrkwỹja gō mỳ ri na.” Anē.

³³—À kot inhmā kapēr anhỹr jakamā na pa kuma hāmri nē awỳr jajê rēnh kurê kumrêx. Tã ka mē hkôt man mē ixwỳr mō nē à apòx anē. Àm hāmri na ka mē hkôt mō. Mē apê Ijaew kot amnhī nhīpêx kuhpa hā amnhī nhīpêx nē axàmnhix man mē ixwỳr mō. Tã ot pa mē Tirtūm noo mǎ ixkrī. Kam nē māmri ý hā mē inhmā mēmoj jarē pa mē ama. Anē.

Simāw Pêtre kot Konēre mǎ ujarēnh

³⁴Hāmri nhūm Simāw Pêtre Konēre kot kām amnhī jarēnhja ma nē mē kām awjarē nē mē kām:

—Nà àm hāmri na Tirtūm mē akukamā tanhmā inhmā kapēr to. Xep kām mē ixpê Ijaew pix japê hkêt. Kām mē pahpiitã mē pajapê nē mē panhīpêx o axpēn pyrāk. ³⁵Koja ahpỹnhã pyka piitã hkôt mēhō mē ixpyrà nē kēp Ijaew kêt tãa hkôt amnhī xām nē hā hpijaam pē kām mex o mex à harē nē tām amnhī nhīpêx. Hāmri nhūm Tirtūm ja hā omu nhūm ja kām mex nē.

³⁶—Na pre ra mē ixpê Ijaew mǎ tanhmā Kra Jesus Kris jarēnh to. Jesus kot mē panê htyk kukwak ri na hte mē ixte hkôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjê ho hkra. Tã ra mǎanēn à mē apê Ijaew kêt xwỳnhjê mǎ à amnhī jarēnh anē nē Jesus htyk kukwak ri mē ate mē ixpyrà nē hkôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjê ho hkra. Jakamā Jesus Krisja kēp mē pahpiitã mē panhō Pahihti.

³⁷⁻³⁸—Măn ka prem ra harēnh ma. Mē ixpê Ijaew nhō pika pē Jutej kumrêx kām na pre Juāw Paxisja Jesus kukamā mē kām harē nē mē hkrã kumrār o pa. Mē piitã mē kot amnhī tomnuj kaga nē Tirtūm kôt amnhī xunhwỳr à mē omunh xà hkôt mē hkrã kumrã. Jesusja krī pē Najare kamā na pre hprêk. Tã hwỳr na pre Tirtūm amnhī Karō mē nhūm wrỳ nē hkarō mǎ axà nē hkôt pa ho pa. Jakamā

nhūm àhpumunh o àhpumunh nē ma krī piitā hkôt tanhmā mē ho mex to ho ri mē hkôt pa. Pika pē Garirej kumrēx kamā mē piitā ri mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o pa. Nē mēkarōmnuti kot Satanasti nhỹ hā tanhmā mē ho xw̄ynhjaja nhūm mē nē mēkarōmnuti japōx o pa. Ā na pre Tirtūm nhỹ hā amnhī nhīpēx anhỹr o pa.

³⁹—Tā Jejus nhỹ hā hkrajē jahkre o mē ixpa xw̄ynhjaja na pa prem kot ri tanhmā amnhī to ho pa hā omunh par o ri hkôt ixpa. Mē ixpē Ijaew nhō pyka kamā nē mē inhō krī pē Jerujarē kamā kot ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho paja pa prem piitā omunh o hkôt ri ixpa. Tā nhūm prem axtem nē mē ixpē pī kahpa hā kunhō nē kupī. ⁴⁰Hāmri nhūm htyk o apkati axkrunēpxi nhūm Tirtūm akupỹm ho htīr nē akupỹm mē ixw̄yr kumē pa prem akupỹm htīr kām omu. ⁴¹No nhūm mē piitā akupỹm htīr kām omunh kēt nē. Ām mē ixw̄yr pix na pre kato nē mē ixkutā apku pa mē papxip-ixjaja akupỹm htīr ā omu. Hāmri nhūm Tirtūm mē ixte ma mē piitā mē kām akupỹm htīr ā harēnh o ri ixpa kaxyw mē ixrē. ^{42–43}Amnepēm Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh o mē pa xw̄ynhjaja na prem Jejus kukamā tanhmā hā kagā hto nē mē kām harēnh o pa. Nē mē kām:

Koja nhỹrmā mēhōja man mē pahw̄yr wr̄y nē mē panē tanhmā amnhī nhīpēx to. Ka mē atō amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xām hā koja Tirtūm ja hā apumu nē mēhō kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to xw̄ynhta kukwak ri amnhī katut kôt ate amnhī tomnuj rēnh pa nē axte kām hamaxpēr kēt nē. Anē.

Na pre Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh o mē pa xw̄ynhjaja Jejus kukamā ā harēnh nē hā kagā anē. Tā koja Jejus nhỹrmā akupỹn wr̄y hāmri nē mē htyk xw̄ynhjē nē arī mē htīr xw̄ynhjē mē pahto pimràatā tanhmā mē pajarēnh to. Mē pahte tanhmā amnhī nhīpēx to ho papa

hā mē pahpumunh kôt tanhmā mē pajarēnh to. Hāmri nē Tirtūm mē wa kuri mē pahtīr tūm nē mē papa ho papa mā xw̄ynhjē jarē nē määnēn wa kuri mē htīr tūm kēt xw̄ynhjē jarē. Mē pahpiitā tanhmā mē pajarēnh to kaxyw na pre Tirtūm mē pakaxyw Jejus xām. Tā ā kot mē pajarēnh anhỹrja kukamā na pre mē ixte mē amā tanhmā harēnh to ho ixpa kaxyw mē aw̄yr mē ixrē. Mē ate kapēr mar nē tokyx Jejus kôt amnhī xunhw̄yr kaxyw. Anē.

⁴⁴Nhūm Simāw Pētre ā mē kām ujarēnh anhỹr rōm nhūm Tirtūm mē kot mar o hkrī xw̄ynhjē hw̄yr amnhī Karō rē nhūm mē hw̄yr wr̄y nē mē hkarō mā gjēx pa. ^{45–46}Hāmri nhūm mē Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o hkrī. No ām mē kapēr kām harēnh kēt nē. Mē kapēr kw̄y hō ho kām mex o mex ā harē. Aa mē kot mē kapēr mar kēt tā ra ho kapēr mex nē. Jakamā nhūm Jope rūm mē kot Simāw Pētre hkôt mē mōr xw̄ynhjaja. Ijaew kw̄y kot ra Jejus kôt amnhī xunhw̄yr xw̄ynhjaja amnhī jaēr pē ja hā mē omu nē axpēn mā:

—Hēxta waa nē. Mē kēp Ijaew kēt tā nhūm Tirtūm kot mē panhīpēx pahpyrà nē mē hw̄yr amnhī Karō rē nhūm mē hw̄yr wr̄y nē mē kām agjē. Nā ām hāmri na mē pahpyrà nē ā mē hipēx anē. Anē.

Hāmri nhūm Simāw Pētre mē kuma nē mē kām:

⁴⁷—Kwa pu mē hkrā kumrār kurē kumrēx. Ra Tirtūm Karō kot mē pahpyrà nē mē hkarō mā gjēx kēnā kot kēt mēhō mē nē tanhmā mē pahpē àmnār to. Ra mē kot mē pahpyrà nē Jejus kôt amnhī xunhw̄yr kēnā. Anē.

⁴⁸Hāmri nē Konēre mē hkw̄ȳjē mā kām:

—E kot paj mē ate Jejus Kris kôt amnhī xunhw̄yr ā mē akrā kumrā. Anē.

Hāmri nē mē hkrā kumrār pa nhūm mē Simāw Pētre mā kām:

—Kwa kormã anojarêt kêt nê. Kritpêm ri mē ixkôt ri apa hã atã apkati grêre nê kormã ma akupÿm mō. Anê.

Hãmri nhũm mē kuma nê mē hkôt ri pa hã apkati grêre hãmri nê nojarêt nê ma akupÿm mō.

**Simãw Pêtre kot
hkwÿjê mã Konêre jarênh**

Atre 10.1-48

11¹⁻² Hãmri nhũm Simãw Pêtre ma akupÿm mō. Jutej kamã krĩ pê Jerujarê wÿr ma akupÿm mō hãmri nê pôj. Hãmri nhũm Jutej kamã Jejus nhÿ hã mē ahkre xwÿnh maatiÿjê mē mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja Ijaew kêt xwÿnhjê jarênh ma. Konêre mē hkwÿ kot mē uràk nê Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr ã mē harênh ma. Jakamã nhũm Simãw Pêtre akupÿm mē hwÿr pôj nhũm mē omu nê mē hã àhkukjêr kurê kumrêx. Hãmri nhũm mē hkwÿjaja mē hã kãm akir nê kãm:

³—Kwa mē pahpê Ijaew pyrã nê mē kot amnhĩ my kwrÿt kà jakàr kêt tã ka mēmo hwÿr mē hwÿr mō mē kuri pôj nê mē kutã apku. Anê.

⁴Hãmri nhũm Pêtre tee ri mē kuma hãmri nê hprĩ hã mē kãm amnhĩ jarê. Nê tanhmã Tirtũm kot kãm Ijaew kêt xwÿnhjê jarênh to hã mē kãm harê nê mē kãm:

⁵—Kwa mē ã ri ajamxpêr anhÿr kêt nê. E pa mē amã amnhĩ jarê ka mē inhma mân. Nã na pa pre jãã Jope kamã Tirtũm mã amnhĩ jarênh o nhÿ nê te xpimtir kãm mēmoj pumunh pyrãk. Nhũm mēmojja te mē hpiro xã pyrã nê kaxkwa rũm ixwÿr wrÿk o mō pa ixprĩ hã omu. ⁶Nhũm kamã mry piitãã. Mry xoprê nê mry xuwapô nê mry hpar o ri pa xwÿnhjaja nê mry htu mÿr pê ri pa xwÿnhjaja nê ãk. Nê mē pahte hkur xwÿnhjaja nê mē pahte hkur kêt xwÿnhjaja. ⁷Kamã mry piitã pa omu. Hãmri nhũm Tirtũm inhmã: “Pa Simãw Pêtre? Mãn ka ra amã prãm nê nã? E kãnhmã xa nê axãmnhĩx

mãmri mryta ô kapi nê apĩ nê ho anê nê aku. Piitã mē ate hkur mã mex.” Anê.

⁸—Pa tee ri kuma nê kãm: “Kwa Pahi Maati. Mē ixpê Ijaewjaja mē ixte mryja piitã hkur kêt. Æm hkwÿ hpix na pa htem kuku. No ja hkwÿ aa mē ixte hō hkwÿ hkrêr kêt.” Anê. ⁹Nhũm inhmã: “Nã nom kot anhÿr tãã. Kot paj pam amã mēmoj jarê ka kamã anhökre kahak kêt nê. Jakamã e mãmri amnhĩm hō kapi nê apĩ nê ho anê nê axãmnhĩx hkwÿ hkrê.” Anê.

¹⁰—Na pre ã Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr inhmör kukamã inhmã karō ho axkrunêpxi anê. Nom hã kuxi nê inhmã mē pahte mry kur kêeta jarê. Hãmri nhũm mē hpiro xàja ma akupÿm kaxkwa hwÿr api nê kakrãm axà nê akunok. ¹¹Hãmri nhũm Ijaew kêt xwÿnhjaja mē ixwÿr axkrunêpxi nê mra nê pôj. Konêreja Sejarej rũm ixwÿr mē rênh xwÿnhjaja nhũm mē mra nê ixwÿr pôj. ¹²Hãmri nhũm Tirtũm Karō ma mē hkôt inhmê. Mē kêp Ijaew kêt tã nhũm ixãmnhĩx ma mē hkôt ixpa kaxyw mē hkôt inhmê pa ma mē hkôt mō. Nhũm Jope kamã mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnh kwÿjaja kêp 6ja ma mē ixkôt mō. Pa mē mō nê Sejarej kamã Konêreja wÿr pôj. ¹³Hãmri nhũm mē ixpumu nê mē inhmã amnhĩ jarê. Tirtũm kapêr o wrÿk xwÿnh kot hwÿr wrÿk nê örkwÿ hwÿr àr nê tanhmã kãm kapêr toja nhũm inhmã harê. Na xep pre kãm: “E kêr ka ma Jope hwÿr amã mē àpênh xwÿnh kwÿjê rê kê mē ma hwÿr mō. Hãmri nê kamã Simãw Pêtre japrô nê man akupÿn awÿr o mō kê tanhmã mē amã ujarênh to. ¹⁴Koja mē amã tanhmã mē apê Tirtũm kra hprãm xàj tanhmã mē ate amnhĩ nhĩpêx to hã mē amã karō ka mē ama nê mar tÿx nê hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ka mē anhörkwÿ kamã akwÿjê mē apimràatã ama nê mar tÿx nê. Hãmri nê kot mē amã hã karō xã hkôt amnhĩ nhĩpêx nhũm Jejus mē ate amnhĩ tomnuj pê mē apytãr pa.” Anê.

—Na xep pre ā Tirtūm kapēr o wrỳk xwỳnhja kām ijarēnh anē. Jakamā nhūm ixwỳr jajē rē pa ma mē hkôt mō. ¹⁵ Hāmri nē kormā mē kām tanhmā Jejus jarēnh to. Tanhmā kot mē panē amnhī nhīpēx to hā harē. Nē kormā mē kām ix-ujarēnh o ixām rōm nhūm Tirtūm Karō te wam kot mē panhīpēxta pyrā nē mē hwỳr wrỳ nē mē hkarō mā gjēx pa. ¹⁶ Pa ja hā mē omu nē Pahihti Jejus kot akupỳm kaxkwa hwỳr nojarēt nē tanhmā mē pamā kapēr tota mā ijamaxpēr kurē kumrēx. Na pre mē pamā: “Finat Juāw Paxis na pre hte gō ho mē hkrā kumrār o pa. Tā koja Tirtūm ta hpānhā mē awỳr amnhī Karō rē nhūm mē akarō mā agjē.” Anē.

—Ā na pre Pahihti Jejus akupỳm nojarēt nē mē pamā kapēr anē. Jakamā pa ā kot mē hipēx anhỳr ā mē omu nē ā kapēr anhỳrja mā ijamaxpēr kurē kumrēx. ¹⁷ Na pu prem Pahihti Jejus Kris kōt amnhī xunhwỳ nhūm Tirtūm ja hā mē pahpumu nē mē pahwỳr amnhī Karō rē. Tā te kot mē panhīpēxta pyrā nē māānēn Ijaew kēt xwỳnhjtajē hwỳr kurē nhūm mē hkarō mā agjē. Mē kēp Ijaew kēt tā nhūm mē pahpyrā nē mē hwỳr kurē nhūm mē hkarō mā agjē. Tirtūm tām kot amnhī krā hkôt mē hwỳr rēnh kēnā kot pa kēt mē nē tanhmā kēp ixāmnr to. Anē.

¹⁸ Nhūm pre ā Simāw Pētre mē kām amnhī jarēnh anē nhūm mē kuma nē tām hamaxpēr nē hkīnh nē. Nē axte mē hā tanhmā kām nē hkēt nē. Ām mē hā Tirtūm mā mex o mex ā harē. Hāmri nē axpēn mā:

—Nā ām hāmri. Mē kēp Ijaew kēt tā na prem Jejus kōt amnhī xunhwỳ nhūm Tirtūm kot mē panhīpēxta pyrā nē amnhī katut kōt mē kot amnhī tomnuj rēnh pa. Nhỳrmā wa hkuri mē pahpyrā nē htīr tūm nē pa ho pa kaxyw nhūm ā mē hipēx anē. Nā ām hāmri na ā kot mē panhīpēx pyrā nē mē hipēx anē. Anē.

āxiok kamā Jejus kwỳ jarēnh

Atre 4.36-37

¹⁹ Tā ra mē kot kēn o Estewāw kapēr o hpīr xwỳj ri mē kot ā hipēx anhỳrta pyrā nē mē kot Jejus kōt amnhī xunhwỳr xwỳnhjaja omnuj tỳx o pa. Jakamā nhūm mē hkwỳjaja mē umaj ma ahpỳnhā krī hkwỳ hkôt pigrānh pa. Wēnīs wỳr nē Sipre hwỳr nē āxiok hwỳr nhūm mē ma ahpỳnhā krī hkwỳ hkôt anhrā nē kamā pa ho pa. Nē mē kām tanhmā Pahihti Jejus kot mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh o ri mē hkôt pa. No ām kormā Ijaew pix mā harēnh o pa.

²⁰ Tā hāmri nhūm mē hkwỳjaja Sipre mē Sirēn rūm āxiok hwỳr pan pōj. Hāmri nē kamā mē kēp Ijaew kēt xwỳnhjē mā Pahihti Jejus kot amnhī nhīpēx jarēnh o pa. Ā mē kot amnhī nhīpēx anhỳr jakamā na mē ra ahpỳnhā ri mē kām harēnh o ri pa. Ijaew mā nē māānēn Ijaew kēt xwỳnhjē mā ²¹ nhūm mē ma mē hkôt ri Pahihti Jejus nhỳ hā mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa. Hāmri nhūm mē ohtō nē amnhī nhīpēx tūm kaga hpa nē hpānhā amnhī kaxyw Jejus kōt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ.

²² Hāmri nhūm Jerujarē kamā Jejus kwỳjaja mē harēnh ma nē mē hwỳr Panāpe mē. Āxiok hwỳr mē hwỳr kumē. Ma mē hwỳr mōr nē Jejus kōt mē hamaxpēr o hihtỳx kaxyw. ²³ Hāmri nhūm ma mē hwỳr mō nē mē hwỳr pōj nē mē omu. Tirtūm kot mē ho mex ā mē omu hāmri nē mē y hā hkīnh nē. Nē mē kām:

—Nā ām hāmri na ka mē ra Jejus kōt amnhī xunhwỳ nē hkôt amnhī nhīpēx mex o ri apa. Tā kēr ka mē ām kapēr kōt pix mā ri amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa nē aa hkaga hkēt nē. Anē.

²⁴ Panāpeja na pre tām amnhī nhīpēx o pa. Nē amnhī kaxyw Jejus kōt pix mā hamaxpēr mex o pa. Nē Tirtūm Karō hkôt amnhī nhīpēx rāhā jakamā na pre hte y hā mē kām Pahihti Jejus kot mē

panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o ri mē hkôt pa. Hãmri nhũm mē kuma nē ohtô nē Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

²⁵Tã nhũm Panãpe ãxiok rũm kato nē kot Sawti japrôr kaxyw ma krĩ pē Tas hwỳr mō. ²⁶Hãmri nē hwỳr pōj nē Sawti pumu nē haprô nē ma akupým amnhĩ kôt ãxiok hwỳr o mō. Hãmri nē kamã mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt wa ri pa hã amgrã pyxi nē hapêx. Nē mē ho ohtô nē ri mē kãm Jejus kapêr o mē ahkre ho ri mē hkôt pa. Jakamã nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja mē kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pumu nē mē hã mē hixi rē nē mē harênh o: “Kris tō nē htõxjaja” anhỳr o mē harê. Æxiok kumrêx kãm na prem ã mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jarênh anê. Jakamã nhũm mē piitã ã mē harênh anhỳr o pa.

²⁷Tã nhũm Panãpe mē Sawti wa kormã ãxiok kamã paja rôm nhũm Tirtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnh kwỳjaja mē hwỳr mran pōj. Jerujarê rũm mē hwỳr mran pōj. ²⁸Hãmri nhũm mē piitã mē kot mē kapêr mar kaxyw mē hwỳr akuprô. Jakamã nhũm hõ pē Akapôja kãnhmã xa nē tanhmã mē kãm ujarênh to. Tirtũm Karõ nhỹ hã mēmoj kukamã mē kãm awjarê nē mē kãm:

—Kwa okora kêr ka mē axkãm ajamak rom. Koja tokyx pika piitã hkôt mē apkur xà hã mēõja mē kêp hkryre nē mē piitã mē hipêx kêt nē. Anê.

Tã nhũm gaa nē ujarênh xaja kôt mēmoj ã amnhĩ nhĩpêx anê. Kormã Pahihti Krawti kot mē ho amnhĩptar ri nhũm mēmoj ã amnhĩ nhĩpêx anê. No nhũm kormã ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt ri nhũm Akapôja kukamã ã mē kãm ujarênh anê. ²⁹Hãmri nhũm mē kuma nē tee ri Jutej kamã Jejus kôt mē hkwyjê hkukamã hamaxpêr nē axpên mã:

—E kwa pu mē Jutej kamã Jejus kôt mē pahotō nē pahotõjê mã pahkãxpore

hkwyjê gō kē mē ho amnhĩm awjaprô nē hkur o pa. Anê.

Hãmri nē mē kaxyw kãxpore hkwyjê ho akuprô. Nhũm mē hikãxpore hkryre xwỳnhjaja ãm mē kãm ho hkryre nē kugõ nhũm mē hikãxpore rũnh xwỳnhjaja mē kãm ho rũnh nē kugõ. ³⁰Jakamã nhũm mē ho hpikuprõnh pa nē Panãpe mē Sawti wa kot mē hwỳr o mōr nē mē kãm òr kaxyw wa kãm kugõ. Hãmri nhũm wa hamỳ nē ma Jutej kamã Jerujarê hwỳr mē hwỳr o mō. Hãmri nē hwỳr pōj nē mē kot Jejus kapêr o mē ahkre xwỳnhjê mã kugõ. Hãmri nhũm mē kãm Jejus kôt mē htō nē htõxjê mã o angrã nhũm mē hamỳ nē hkĩnh nē ho amnhĩm awjaprô.

Mē kot Simãw Pêtre pynênh nē haxà ã mē harênh

Matêwre 18.19-20

12 Tã nhũm mē ò pahi Eroxa ò pōristi mã Kris kwỳjê hã amỳnê nhũm mē mē hipêx kati nē nhũm mē amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. ²Juãw tō Xiakreja nhũm mē pahi Erox nhỹ hã unê nē hkanhwỳr o kupĩ. ³Hãmri nhũm Ijaew kãm ja mex jakamã nhũm pahi Erox hpãnhã mē kãm Simãw Pêtre hã amỳnê nhũm unê nē haxà. Mē kot pãwti kaxkrit kêt kur ã mē hkĩnh xà hã arĩgro pē Pasja ã nhũm prem unê. ⁴Na pre Erox Simãw Pêtre hkukamã hamaxpêr o:

—Nã koja mē hkĩnh hapêx pa Ijaew nom kupĩ nhũm rĩ amnhĩ pumu. Anê.

Hãmri nhũm pōristi kot Simãw Pêtre jamãr xwỳnhjaja kêp 16. Nhũm mē axpên pãnhã kêp 4 kapên nē hamãr rãhã ho kuhê. ⁵Nhũm arĩ mē hagjênh xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nhũm Kris kôt htō nē htõxjaja harênh ma nē tee ri hkukamã hamaxpêr hãmri nē axpên wỳr akuprô nē ho Tirtũm wỳr rãhã ho hkrĩ.

**Tirtūm kapēr o wrÿk xwÿnh kot
Simāw Pêtre kator ā harēnh**

⁶Tā nhūm ra mē hkīnh hapēx nhūm kamāt. Hāmri nhūm pahi Erox kot tanhmā Simāw Pêtre ho xā hā arīgroja wÿr nhūm kamāt nhūm pôristijaja arī mē hagjēnh xā kamā hamār mex o kuhē. Nhūm kuri wa hamēxkrut nē akutā hijē nē hamār o nō. Kāx o akutā kām ē nē wa ho nō nhūm wa hkaēx kām htÿx gōr nē nō. Nhūm ja wa hakwa krem määnēn hamār o xa. ⁷Puh nhūm Tirtūm kapēr o wrÿk xwÿnhjē hōja mē hwÿr axā nē wrÿhtak rax kām xa. Hāmri nē Simāw Pêtre grēk nē kumra nē kām:

—Pa Simāw Pêtre? E kwa tokyj kånhmā xa pu mō. Anē.

Hāmri nhūm hkrākato nē omu nē kånhmā ām kurē kumrēx nhūm kaxprexā hā kàxja axrē nē pykap rôrôk nē hikwÿ. No nhūm kuri pôristi wa nōr xwÿnhhta wa mar kêt nē. Wa arī ôt tÿx nē nō. ⁸Hāmri nhūm Tirtūm kapēr o wrÿk xwÿnhja Simāw Pêtre mā:

—E tokyx anhō kamīs jaxā nē amnē ixkôt tē pu pakato nē ma tē. Anē.

⁹Hāmri nhūm kamīs nē hparkā jaxā nē ma hkôt tē. No ām kormā amnhī pumunh mex kêt nē. Te hpimtir kām ā kot amnhī nhīpēx anhÿr pyrāk ā amnhī kamnhīx. ¹⁰Hāmri nhūm wa hakwakrem pôristi wa kot hamār o wa ām xwÿnhja hānh wa tē nē wa hakre nē hpānhā ihōja wa hānh wa tē no nhūm mē ôt tÿx nē hkrī nē wa omunh kêt nē. Nhūm wa hakwacre nhītep xā hkôt wa tēn kato nē hpānhā krī nē kahē xā hā hakwacreja wÿr wa tē. Hāmri nhūm tām wa kām amnhī kahē xā mē nhūm wa kato nē pry hā tē. Ja kôt nhūm Tirtūm kapēr o wrÿk xwÿnhja akunok nhūm Simāw Pêtre axte omunh kêt nē. ¹¹Hāmri nē hprī hā amnhī pumunh kurē kumrēx nē hamaxpēr o:

—Kwa te ixpimtir kām ā ixte amnhī nhīpēx anhÿr pyrāk tā xep ixpimtir kêt. Tirtūm na ixwÿr kapēr o wrÿk xwÿnhja mē nhūm ixwÿr wrÿ nē mē kēp ixkator. Pahi Erox ra kot ixpīr nhūm ixkwÿ Ijaew kām ja prām tā nhūm mē kēp ixkator. Nā ām hāmri na Tirtūm ā mē kēp ixkator anē. Anē.

¹²Hāmri nē Marir nhōrkwÿ hwÿr htēm kurē kumrēx. Juāw Makre katorxā Marirja nhūm ōrkwÿ hwÿr tē nhūm mē ra kamā hpikuprōnh rax nē ho Tirtūm wÿr o hkrī nhūm tām mē hwÿr tē. ¹³Hāmri nē kormā kapôt ā hakwa krem mē kām kahē xā tatak o xa nhūm ixkre kamā mē kām àpēnh xwÿnh Rotreja kuma nē hwÿr tē. ¹⁴Hāmri nhūm kām kapēr nhūm amnhī jaēr pē kuma nē hkīnh nē. Nē kormā kām kahē xā mēnh kêt ri ma akupÿm tē nē mē kot ho Tirtūm wÿr xwÿnhjē hwÿr axā nē mē kām:

—Xē pēr Simāw Pêtre na tē nē kapôt ā hakwakrem xa nē inhmā kapēr.

¹⁵Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa arī mē hagjēnh xā kamā hkrī kēnā. Mān ka tanhmā amnhī krā amnhī to hā na ka ri atÿx ā akapēr anē. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Ma tanhmā kot pa kêt ri ixkrā amnhī to? ām hāmri na pa mē amā harē. Mē kam nē mra nē omu. Anē.

Nom nhūm mē kuma nē ām kuma nē kām:

—Nā tām kêt. Kaxkwa rūm Tirtūm mā hamār o pa xwÿnh mān amā kapēr nom tām kêt. Anē.

¹⁶Rōm nhūm Simāw Pêtre arī hakwacre tatak o xa. Hāmri nhūm mē jatā hwÿr mra nē kām kahē xā mē nē amnhī jaēr pē omu nē hkīnh nē. ¹⁷Hāmri nhūm kånhmā mē kām ihkra hpē nē mē ho hpinhkrēnh pa nē mē kām:

—Nā Tirtūm na ixwÿr kapēr o wrÿk xwÿnhja mē nhūm ixwÿr wrÿ nē pôristi pē ixkator. Anē.

Hāmri nē mē kām:

—E kêr ka mē Xiakre nē Jejus kôt mē pah̄tō nē pah̄tōx̄jê mā ijarē kê mē ijarēnh mar kurē kumrēx. Nom kot paj ixkato nē ma krī hō hw̄yr mō. Anē.

Hāmri nē mē kēp kato nē ma mō.

¹⁸Tā nhūm apkati nhūm pōristi kot hamār o hkrī xw̄yñhjaja hkrā hapōj nē tee hapēr nē nh̄yri omunh kêt nē. Hāmri nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o kām ma ht̄yx kumrēx nē axpēn mā:

—Kwa tanhmā na pre we amnhī to nē mē pahpê akunok? Tanhmā koja we pahi Erox hā mē pahkukja pu mē harēnh to? Anē.

¹⁹Hāmri nhūm pahi Erox hpikunor ā harēnh ma nē axtem pōristi hk̄w̄jê mā anē nhūm mē mra nē tee ri mē haggjēnh xā kamā hapēr nom nh̄yri omunh kêt nē. Hāmri nhūm Erox mē kot hamār xw̄yñ-hjê kamā gryk t̄yx kumrēx nē amnhī w̄yr mē hā karō nē mē kām:

—Kwa nok? Mē ate hamār rāhā ho akuhē hā ixte mē amā karō htā nhūm tanhmā amnhī to nē akunok. Nà kot paj mē anh̄imex ka mē rī amnhī pumu. Anē.

Hāmri nhūm mē tee ri kām amnhī tā àprār kapr̄y nhūm mē hā am̄yñē nhūm mē ho kator nē ma mē o mra nē mē himex. Hāmri nhūm pahi Erox Jutej rūm kato nē ma Sejurej w̄yr mō nē hpānhā kamā pa ho pa.

Pahi Erox tanhmā htyk to hā harēnh

Wam Pêtre 1.24-25

²⁰Krī pê Xir mē Sito wa kamā mē pa xw̄yñhjaja na pre htem pahi Erox nhō pyka hw̄yr pa nē mē kēp amnhīm apkur xā hā mēō japrōr o pa. Tā nhūm Erox kot mēmoj m̄yrapê mē kamā gryk jakamā nhūm mē tee ri mē kēp ujaprōr kaxyw mē hw̄yr mra nom nhūm mē kām mēmoj kw̄y ho wēnē hkêt nē. Hāmri nhūm mē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē pahi Erox nhō kōwenatō Pratoja w̄yr mra nē kām:

—E aw̄yr na pa mē mra. Kwa mē ixry pê pahi Erox mā tanhmā akapēr to kê ama nē mē ixkamā gryk kêt nē. Pa mē axte mē aw̄yr mra nē mē apē mēmoj kw̄y japrōr o ri ixpa. Anē.

²¹Hāmri nhūm mē kuma nē hw̄yr tē nē mē yr pê tanhmā kām kapēr to nhūm kuma hāmri nē kot tanhmā mē kām kapēr to kaxyw mē kām ar̄igro hta.

Tā nhūm ra kot ar̄igro hyr xw̄yñhta kato nhūm Erox kēp pahi hā ê mex jaxà nē tē nē kēp pahi hā mē hkrī xā kamā nh̄y nē tanhmā mē kām kapēr to. ²²Mē kām kapēr ryy nē. Hāmri nhūm mē kuma nē hēx rom kām mex o mex ā harē. Nē k̄yx pēē axpēn mā harē nē harēnh o:

—Kwa pahi Erox kēp mē panh̄iō hkêt. Pēr kaxkwa rūm Mēpahpām na pre mē pahw̄yr wr̄y nē ā mē pamā kapēr mex anē. Anē.

Hāmri nē te kēp Tirtūm pyrāk o hipêx nē kām mex o mex ā harē. Nom hēx rom ā harēnh anē. Kot mē mar nē kām mē hk̄nh nē akup̄ym mē kām mēmoj to wēnē hprām xāj nhūm mē hēx rom ā axpēn mā mex ā harēnh anē. ²³Hāmri nhūm mē kuma nhūm ja kām mex nē nhūm hk̄nh nē mē mar o nh̄y nē kēp Tirtūm pyrāk ā harēnhja nē tanhmā mē kām nē hkêt nē. Jakamā nhūm tee ri amnhī tā omu nē hw̄yr kapēr o wr̄yk xw̄yñhjê hō mē nhūm hw̄yr wr̄y nē tanhmā ho nhūm ôhy kamā kutōj rax nē htyk tokyx anē.

Panāpe mē Sawti wa akup̄ym āxiok hw̄yr mōr ā wa harēnh

Atre 11.27-30

²⁴Tā nhūm mē ra ohtō nē Tirtūm Kra Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nh̄ipêx to hā harēnh ma nē hkôt amnhī xunhw̄y.

²⁵Hāmri nhūm Panāpe mē Sawti wa ra Kris kôt htō nē htōx̄jê mā kàxporeta jam̄y nē ma Jerujarē hw̄yr o mō nē mē kām kugō. Hāmri nē ma akup̄ym āxiok hw̄yr nojarêt nē war amnhī kôt Juāw Makre o

mō. Hāmri nē mē ma mō nē akupŷm mē hwŷr pōj.

Tirtūm kot Panāpe mē Sawti wa hyr

Atre 9.15-16; Rōmān 1.1

13 Āxiok kamā Kris kōt mē kot axpēn to htōjaja kot Tirtūm nhŷ hā kapēr o mē ahkre ho pa xwŷnhjē nhīxi ā kot anhŷr. Na pre Panāpe nē Sawti nē Simeāw kà htykre nē Rusti pē Sirēn nhō xwŷnh nē pahi Erox krāmnhwŷ Mānahēja. ²Jakamā nhūm prem mēmo arīgro hā axpēn wŷr akuprō nē Tirtūm mā mex o mex ā harēnh kaxyw apkur kēt rāhā kām amnhī jarēnh o hkrī. Hāmri nhūm Tirtūm Karō mē kām tanhmā kapēr o amnhīrit to nē mē kām:

—E kēr ka mē Panāpe mē Sawti war ata nē wa kot inhmā tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa kaxyw wa ām. Anē.

³Hāmri nhūm mē kuma nē wa hyr kurē kumrēx nē wa himōk ā mē ĩhkra jaxwŷ nē wa ho Tirtūm wŷ. Hāmri nē wa kot Tirtūm mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa kaxyw wa kumē nhūm wa ma mō.

Wajaga kot Jejus nē hkrāmnhwŷ kurē hā harēnh

Atre 8.9-24

⁴⁻⁵Tā nhūm Tirtūm Karō krī pē Serēw wŷr Panāpe mē Sawti wa kumē nhūm wa ma hwŷr mō. Nē amnhī kōt Juāw Makre ho mō. Kot tanhmā wa ho ajuta hto ho wa hkōt pa kaxyw. Hāmri nē wa mē mō nē Serēw wŷr pōj nē pàr krem axà nē ma gō hipōk pē Sīpre hwŷr mō. Hāmri nē gō hipōk ā krī pē Saramīn wŷr pōj nē Ijaew nhō Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwŷr tē nē kamā Jejus kot mē panē tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē kām harēnh o wa xa.

⁶⁻⁸Tā nhūm mē krīja rūm kato nē hpānhā gō hipōk kōt mō nē hatur xà kamā krī pē Papos wŷr pōj. Hāmri nē kamā wajaga Pajejus pumu. Gresjē kapēr kām hixi pē Erīm. Erīm haxwŷja kēp

Ijaew. Na pre hte hēx rom te kēp Tirtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o pa xwŷnh pyrāk o amnhī nhīpēx nē ma mē kām ujarēnh o ri mē hkōt pa. No ām mē kām amnhī to hēx o pa. Gō hipōkja ā pahi Sejupaw hkrāmnhwŷ na pre. Pahi Sejupawja àh-pumunh tŷx jakamā na pre Panāpe mē Sawti wa harēnh ma nē kām wa kapēr mar prām nē wa kot kām Tirtūm kapēr jarēnh kaxyw amnhī wŷr wa kuwŷ. Nom nhūm hkrāmnhwŷ wajaga Erīmja kām wa hkīnh kēt nē wa nē kām kapēr kām hihtŷx nē kām:

—Kwa nà wa kapēr mar kēt nē. Kot kaj war ama nē wa urāk nē amnhī kaxyw Jejus kōt ajamaxpēr nē hkōt amnhī xām. Kwarī wa kapēr mar kēt nē. Anē.

⁹Hāmri nhūm Sawti ra axtem pānhā hixi. Ra hpānhā kēp Pawre. Nhūm Tirtūm Karō ra hkarō mā àr jakamā nhūm ŷ hā wajagata pumu nē wa nē hkrāmnhwŷ mā kapēr ā kām akir nē kām:

¹⁰—Tk. Kwa pēr apē Satanasti hkwy hā na ka ā wa inhnē kām akapēr anē. Na ka hte mēmoj punuj pix kukamā ajamaxpēr nē mēmoj mex nē mē no kupyw o apa. Tirtūm kapēr mex kumrēx tā ka axtem nē nē mē hkurē ho ri apa. ¹¹Ā ate amnhī nhīpēx anhŷrja mŷrapē koja Tirtūm tanhmā ato ka ano hkre nē arīt kēt o atā apkati xohtō nē kām ga. Anē.

Hāmri nhūm no hkre kurē kumrēx nē tee ri rīt kaxyw no pikrar pŷnh o xa nom mēmoj pumunh kēt nē. Hāmri nē mēhō kot hpa hā hpyr nē ōrkwŷ hwŷr ho mōr kaxyw ri amnhī pu hā mē hapēr pēnh o xa. ¹²Hāmri nhūm hkrāmnhwŷ pahitija tee ri ja hā omu nē amnhī kaxyw Jejus kōt hamaxpēr nē hkōt amnhī xām kurē kumrēx. Hāmri nē Pawre mē Panāpe wa kot tanhmā Tirtūm kapēr jarēnh to hā wa kuma nē hamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Aa ixte ā mēhō kapēr kot anhŷr mar kēt tā pa jarāhā kuma. Nā ām hāmri na Jejus jarēnhja. Anē.

**Pawre mē Panāpe āxiok ō
hwÿr wa mōr ā wa harēnh**

Atre 15.38

¹³Tā nhūm Pawre mē Panāpe mē Juāw Makre wa mē krī pē Papos rūm kato nē hpānhā ma pyka hō hwÿr mō. Pār kām ma pyka pē Pāpir wÿr mō nē kamā krī pē Perke hwÿr pōj. Hāmri nhūm Juāw Makre tanhmā hamaxpēr to nē tee ri axte wa hkōt mōr kukamā hamaxpēr hāmri nē wa hkaga nē awjanā nē ma akupÿm Jerujarē hwÿr ahte mō. ¹⁴Jakamā nhūm Pawre mē Panāpe wa ahte Perke rūm kato nē hamū pika pē Pisit kām krī pē āxiok wÿr mō nē hwÿr pōj. Nhūm Ijaew nhō arīgromnu pē sap kato nhūm wa Tirtūm kapēr o mē ahkre xā hā ixkre hwÿr wa tē nē hwÿr axā nē nhÿ. ¹⁵Hāmri nhūm mēhō mē kām Tirtūm kapēr ā kagā htūm kwÿ kamā harēnh o xa. Mojes mē Tirtūm nhÿ hā kapēr o mē pa xwÿnh kot kapēr ā kagā hkwÿ kamā nhūm mē kām kamā harēnh o xa. Hāmri nē kamā harēnh pa nhūm mē ahkre xwÿnhjaja Pawreja wa omu nē wa hwÿr mēhō mē nhūm wa hwÿr tē nē wa kām:

—E na mē ijahkre xwÿnhjaja war ate mē inhmā axujarēnh prām nē māmri mē inhmā mēmoj jarēnh kaxyw nhūm mē war atā anē. Anē.

¹⁶Hāmri nhūm wa kuma nhūm Pawre kānhmā xa nē mē hpinhkrēnh kaxyw mē kām kānhmā ihkra nhūm mē omu nē hpinhkrēnh pa nhūm mē kām awjarē. Amnhī kwÿ pē Ijaewjē mē mē kēp Ijaew kēt xwÿnhjē kām Tirtūm kīnh xwÿnhjē mā nhūm mē kām awjarē. Nē mē kām kapēr ryy nē. Tirtūm kot tanhmā mē hkukamā Ijaew nhīgēt nē pāmjē nhīpêx to hā mē kām awjarē nē mē kām:

—E kot paj mē amā awjarē ka mē inhma. ¹⁷Nā mē ixpē Ijaew nhō Tirtūmjaja amnepēm na pre mē ixpē Ijaew pāmjē rē. Kormā Ejit kām mē pa ri nhūm amnhī

kaxyw mē kurē nē mē ho ohtō rax kumrēx. Hāmri nē mē kaxyw hihtÿx jakamā Ejit rūm mē kator pa. ¹⁸Hāmri nē mē ho mex ryy ho mē hkōt pa. Mē kot kapōt ā ri pa hā amgrā pē 40 kamā mē kot htÿx ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa htā nhūm mē kamā ukaprī ryy ho mē hkōt pa. ¹⁹⁻²⁰Na pre mē kām pyka pē Kanaā kamā mē pa xwÿnhjē nhīmex pa. Kanaā kamā mē pa xwÿnhjaja ahpÿnhā axpēn kaxyw mēo krī pē 7ja nhūm mē kām mē ho hapêx pa. Hāmri nē hpānhā mē inhīgētjē mā pykaja o hpigrānh pa. Mē ixpē Ijaew nhīgētjē mā ho hpigrānh pa nhūm mē kamā pa hā amgrā sohtō nē. Hā amgrā pē 450. Tā nhūm Tirtūm hpānhā mē kām juisti hkwÿ rē nē mē kaxyw mē unhwÿ nhūm mē ho pa. Tā nhūm hpānhā Sāmuew mē ho amnhīptā nē mē o pa. Kēp Tirtūm nhÿ hā kapēr jarēnh o pa xwÿnhjē hō nhūm Tirtūm mē kaxyw ām.

²¹—Tā nhūm mē ixpāmjaja axpēn ma nē ra te krī hkwÿ kamā mē urāk nē mēo pahi kot Sāmuew pānhā mē ho amnhīptār o pa hprām xāj amnhī to Tirtūm wÿ nē kām: “Pa Tirtūm. Kwa mē ixkaxyw pahi hō xām kē mē ixto amnhīptār o pa nā. Ja na mē inhmā hprām tÿx kumrēx.”

—Anhÿr o amnhī to hwÿr jakamā nhūm mē kuma nē mē kaxyw Sawti xām. Kisti hkra na pre. Nē mē inhīgēt Pējamī kanrēhā htāmnhwÿ na pre. Hāmri nhūm Tirtūm mē kaxyw ām nhūm kēp mēo pahi nē mē ho amnhīptār o pa hā amgrā pē 40. ²²Tā nhūm Tirtūm kator nē hpānhā mē kaxyw Tawi xām. Hāmri nē harēnh o: “Nā Jese hkra Tawija na hte inhmā hprām xā hkōt amnhī nhīpêx mex o pa.” Anē.

²³—Tā Jejus kēp Tawi hkanrēhā htāmnhwÿ na pre. Kukamā na pre Tirtūm mē ixpē Ijaew nhīgētjē mā harē nē harēnh o: “Koja nhÿrmā Tawi hkanrēhā htāmnhwÿjē hō mē ate amnhī tomnuj pē mē apytā.” Anhÿr o hkukamā

mê kãm harê. ²⁴No nhùm kormã Jejus kot mê ixpê Ijaewjê mã amnhĩ to amnhĩrit kêt ri nhùm Juãw Paxis kumrêx hkukamã mê ixwÿr mô nê mê inhmã Tirtùm kapêr jarênh o ri mê ixkôt pa. Nê mê ixte amnhĩ tomnuj kaga nê hpãnhã tãm amnhĩ nhípêx o ixpa hã mê ixpumunh kôt mê ixkrã kumrãr ã mê inhmã karô ho pa.

²⁵—Tã mê kãm kapêr o pa ryy nê ra hatur xãm mênh kaxyw nê amnhĩ tã tanhmã mê inhmã kapêr to nê mê inhmã: “Na ka mê ixpumu nê atÿx Tirtùm kot mê akaxyw pa ixãm ã ixkamnhĩx nom pa hkêt. Kot mê pakaxyw ãm mã xwÿnhhta kukamã na pa pre mô. Tãm kot amnhĩ to rax o ijakrenh. Nê kot amnhĩ to mex o kot ijakrenh. Jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nê amnhĩ tã hã ixpijaãm o ixpa.” Anê.

—Na pre ã Juãw Paxisja mê inhmã Jejus jarênh anhÿr o pa.

²⁶—Tã kwa mê inhma mê apê Apraãw kanrêhã htãmnhwÿjaja nê mê apê Ijaew kêt xwÿnh kãm Tirtùm kĩnh xwÿnhjaja. E mê apiitã ixkapêr ma nê kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. Nà mê pahpiitã mê pakaxyw na Tirtùm kapêrja. Kot mê pahte amnhĩ tomnuj pê mê papytãr ã amnhĩ jarênhja mê ixpê Ijaew pix kaxyw kêt. Mê pahpiitã mê pakaxyw na. Mê pahpiitã mê pahte ja mar nê hkôt amnhĩ nhípêxja na Tirtùm kãm hprãm. ²⁷Nom Jerujarê nhõ xwÿnhjê mê mê àptãr tũmrejaja na prem Jejus kêp Tirtùm kot mê pakaxyw ãm xwÿnh ã harênh mar tã hkôt hamaxpêr kêt nê. Na pre htem mê inhõ arĩgromnu pê sap ã akuprõ nê axpên mã Tirtùm kapêr ã kagã htũm kamã ujarênh o hkrĩ. Kagãja kamã Tirtùm nhÿ hã mê kapêr o mê pa xwÿnhjaja kot hpri hã Jejus jarênh nê hã kagã nhùm mê kot mar tã hpri hã mar tÿx kêt nê. Jakamã na prem axtem nê mê kãm hã amÿnê. Tirtùm nhÿ hã kapêr jarênh xwÿnhjaja kot mê hkukamã mê harênh xàja kôt

nhùm mê kot hpri kaxyw mê kãm hã amÿnê.

^{28–29}Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhùm mê amari hã pahi Pirat wÿ. Kot mê kãm hã ãmnênh nhùm õ pôristijaja kot hpri kaxyw nhùm mê hã kuwÿ nhùm mê kãm kupi. Ra Tirtùm kapêr ã kagã htũm kot mê hkukamã mê harênh xà hkôt. Hãmri nhùm mê kot hkôt pa ho pa xwÿnhjaja pi kahpa nê ho wÿr nê ma o tẽ nê kên kre kamã haxã. ³⁰Tã nhùm Tirtùm akupÿm ho htir ³¹nhùm xatã hkôt mê pa ho pa xwÿnhjê hwÿr hapôj. Kormã htyk kêt ri ra Garirej rùm Jerujarê hwÿr hkôt mê pa ho mê pa xwÿnhjê hwÿr xatã mê hwÿr hapôx o pa. Jao hã arĩgro xohtô nê nhùm prem piitã omu. Tã mê tãmjaja na htem mê ixpê Ijaew mã harênh o pa.

^{32–33}—Amnepêm Tirtùm na pre mê ixpê Ijaew nhĩgêjtê mã tanhmã Kra Jejus jarênh to. Kormã mê pahwÿr wrÿk kêt ri tanhmã mê kãm harênh to. Jakamã ra kot hkukamã harênh xà hkôt nhùm pre mê pahwÿr wrÿr nê tanhmã mê panê amnhĩ nhípêx to. Tã mê ate harênh mar kaxyw na pa wa man mê awÿr mô. Amnepêm finat Tawi na pre Tirtùm kapêr kwÿ hã kagã. Tirtùm mex ã mê grex xà pê Sam 2ja kamã hã kagã. Te Tirtùm tãm Jejus mã kapêr pyrãk o hã kagã nê hã kagã ho:

Apê Ixkra na ka.

Tã mê piitã mê kot apê Ixkra hã apumunh kurê kumrêx kaxyw na pa jarãhã mê kãm ato amnhĩrit. Anê.

Nhùm pre ã Tirtùm Jejus mã kapêr anê nhùm Tawi ô ri mê pamã hã kagã.

³⁴—Amnepêm na pre Tirtùm tanhmã Kra Jejus kukamã harênh to. Mê kot hpri nhùm kot akupÿm ho htir kukamã hã amnhĩ jarê. ĩ hkro pymaj kot mê htykjê pê hkaxàr nê akupÿm ho htir ã nhùm hkukamã hã amnhĩ jarê. Te Kraja mã amnhĩ jarênh pyrã nê amnhĩ jarênh o:

E kot paj ato mex rax nē. Ixte Tawi mā amnhī jarēnh xà hkôt.

Anh̄yr o hkukamā harēnh xà hkôt akup̄ym ho ht̄ir nh̄um axte htyk kêt ā harē.

³⁵—Nē kagàja nhām hō hō kot tanhmā Jesus jarēnh kute. Te Jesus tām Tirtūm mā kapēr pyrā nē harēnh o:

Ixpê Akra hā ixte akapēr kôt ri amnhī nh̄ipêx rāhā ho ixpa jakamā kot kaj ixpumunh mex pa inhī hkro hkêt nē.

Anē.

Tirtūm kapēr ā kagà ht̄um kot ā Jejus jarēnh kot anh̄yr. ³⁶Nom ā Tawi jarēnh anh̄yr kêt nē. Tawi na pre Tirtūm kapēr kôt amnhī nh̄ipêx mex o pa hāmri nē ty nh̄um prem mē panh̄igêtjê nh̄ihkô hā haxà hāmri nh̄um ī hkro nē hapêx.

³⁷—Tā no Jejusja Tirtūm kot akup̄ym ho ht̄ir jakamā nh̄um Tawi pyrān ī hkro nē hapêx kêt nē.

³⁸—E mē inhmar t̄yx nē ixkw̄yjaja. Kra Jejus pix kukwak na hte Tirtūm amnhī katut kôt mē pahte amnhī tomnuj rē. ³⁹Jakamā kot kaj mē ām Mojes kapēr kôt pix mā ri amnhī nh̄ipêx nh̄um Tirtūm tee ri ja hā mē apumu nē amnhī katut kôt mē ate amnhī tomnuj rēnh kêt nē. Jejusja tapxipix na pre htyk o Tirtūm mā mē pahte amnhī tomnuj pitā hpānhā amnh̄irer pa. ⁴⁰⁻⁴¹Amnepēm na pre Tirtūm kapēr nh̄y hā kapēr xw̄ynh̄jê hōja mē kām Tirtūm kapēr jarē nē hā kagà. Te Tirtūm tām mē kot kapēr ā hpēr o pikēnh xw̄ynh̄jê mā kapēr pyrā nē mē kām:

E kot paj aa mē ate mēmoj pumunh kêt ò ho anē.

Nh̄um mēhō mē amā harē ka mē harēnh ma nē ām ama.

Nh̄um mē kot omunh mex xw̄ynh̄jê hō kot hprī hā mē amā harēnh tā ka mē ām ama nē hkôt ajamaxpēr kêt nē.

Hāmri nē tee ri tanhmā kām ajamaxpēr to ho ri apa. Anē.

Ā Tirtūm mē kām kapēr anh̄yr jakamā kwa mē o kora. Apu mē kajaja na pre ā mē ajarēnh anē r̄y ko. Anē.

⁴²Nh̄um pre ā Pawre mē kām ujarēnh r̄y anē. Hāmri nē Panāpe mē wa ixkreta rūm kator kaxyw nh̄um mē kot mar o hkrī xw̄ynh̄jaja tee ri ma wa mōr ā wa omu nē ma wa hkôt mra nē wa kām:

—Kwa war axujarēnhja na mex kumrēx. Mē inh̄mā axte mar prām. Xà koja axte sap kato ka wa akup̄yn mē ixw̄yr wa tē nē axte mē inh̄mā awjarē? Anē.

Hāmri nh̄um wa mē kām:

—Tōe. Nà kot paj war anē. Anē.

⁴³Hāmri nē wa ma tē nh̄um mē hk-w̄yja ma wa hkôt mra. Ijaew kw̄yjaja nē Ijaew kêt xw̄ynh̄ kām Tirtūm k̄nh̄ xw̄ynh̄jaja nh̄um mē ma wa hkôt mra. Hāmri nh̄um wa pry hā mē kām kapēr o mō. Tirtūm kot mē kutā nojarēt rāhā ho pa nh̄um mē kot amnhī tā omunh nē hkôt amnhī nh̄ipêx t̄yx rāhā ho pa nē hkaga hkêt ā mē kām kapēr o mō.

⁴⁴Tā nh̄um axte sap nh̄um krī nhō xw̄ynh̄ piitā axte Tirtūm kapēr mar kaxyw ixkre w̄yr akuprō. Ijaewjaja nē Ijaew kêt xw̄ynh̄jaja. ⁴⁵Hāmri nh̄um Ijaew kw̄yjaja tee ri mē amnhī w̄yr Ijaew kêt xw̄ynh̄jê pumu nē mē hā Pawre mē Panāpe wa kamā gryk nē. Mē kām Ijaew kêt xw̄ynh̄jaja kot Tirtūm kapēr mar prām kêt jakamā mē hā wa kamā gryk nē. Hāmri nē Pawre kapēr ma nē xatā kām kapēr punuj nē kām:

—Tk. Kwa na ka Tirtūm kapēr jarēnh o axêx. Ja kot anh̄yr kêt. Anē.

⁴⁶Nom nh̄um wa kām mē uma hkêt nē. Wa ām Tirtūm Karō nh̄y hā amnhī to ht̄yx nē wa mē kām kapēr. Nē amnhī tā tanhmā mē kām kapēr to nē mē kām:

—Nà wa ixpyrā nē mē apē Ijaew jakamā na pa mē akumrēxjê mā Tirtūm kot mē pakaxyw Jejus xām ā harē. Tā ka mē ama nē ām ama nē te mē ate hkaga pyrā nē ā wa inh̄mā akapēr anē nē wa ixte kapēr o ixêx ā wa ijarē. Pēr ām mē

ate mē amā Tirtūm mē Kra wa kuri mē atīr tūm nē mē apa hprām kêt. Jakamā kot paj wa mē apê ixkato nē hpānhā ma Ijaew kêt xwÿnhjê mā Jejus kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa. ⁴⁷Tirtūm kapēr ā kagà htūm ā kot mē ixte amnhī nhīpêx anhÿrja kukamā mē ijarē nē mē ijarēnh o: Mē ate Ijaew kêt xwÿnhjê mā ixkapēr jarēnh o ri apa kaxyw na pa pre mē kaxyw mē arē.

Jakamā koja pyka piitā hkôt mē pa xwÿnhjaja ohtô nē mē akapēr ma nē ixkra hkôt amnhī xunhwÿ.

Koja mē ā amnhī nhīpêx anē pa ja hā mē omu nē mē ho ixkra. Anē.

Tirtūm kot ā ja kukamā mē ijarēnh anhÿr jakamā kot paj wa mē apê ixkato nē mē apānhā ma Ijaew kêt xwÿnhjê mā Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa. Anē.

⁴⁸Hāmri nhūm Ijaew kêt xwÿnhjaja amnhī tā wa kapērja ma nē hkīnh nē Tirtūm kapēr mex o mex ā harē. Hāmri nhūm ra Tirtūm kot nhÿrmā amnhī ri mē htūr tūm nē mē pa ho mē pa kaxyw mē rēnh xwÿnhjaja amnhī kaxyw Pahihti Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ.

⁴⁹Tā nhūm pika pē āxiok kamā mē piitā Tirtūm kapēr jarēnh ma. ⁵⁰Nom nhūm Ijaew xāptār tūmrejaja kām Pawre mē Panāpe wa hkīnh kêt jakamā na prem krī hkôt mē kot amnhī to rūnh xwÿnhjê mā wa ho kapēr punuj o pa. Mē ō pahi mē mēni kot amnhī to rūnh xwÿnhjaja nhūm mē kām tanhmā wa ho kapēr to nhūm mē kuma nē mē hkôt hamaxpēr. Mēnijaja kām Tirtūm prām tā amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr kêt jakamā tanhmā mē kot Pawre mē Panāpe wa ho hēx toja ma nē hkôt hamaxpēr nē wa kamā gryk nē. Jakamā nhūm mē ohtô nē tanhmā wa hipêx to nē amnhī nē wa hano. ⁵¹Hāmri nhūm wa mē kēp kato nē xa nē mē kot Tirtūm kapēr kaga hā amnhī pumunh kaxyw mē noo mā wa hparkà kapa nē nē awjagrô kapī nē ma

wa tē. Hāmri nē ma krī pē Ikōn wÿr hpānhā wa mō. ⁵²Hāmri nhūm āxiok kamā mē kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja hkīnh nē ri pa. Tirtūm Karō kot mē hkarō mā gjêx jakamā nhūm mē hkīnh nē ri pa ho pa.

**Pawre mē Panāpe wa kot
Ikōn wÿr mōr ā wa harēnh**

Matêwre 10.34-35

14 Hāmri nhūm Pawre mē Panāpeja wa āxiok rūm kato nē hpānhā ma krī pē Ikōn wÿr wa mō. Hāmri nē hwÿr pōj nē Ijaew nhō Tirtūm kapēr o mē ahkre xā hā ixkre hwÿr wa tē nē kamā mē kām Jejus jarēnh o nhÿ. Mē kām harēnh kām hihtÿx jakamā nhūm mē hk-wÿjjaja wa kuma nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ. Ijaew kwÿjjaja nē mē kēp Ijaew kêt xwÿnh kwÿjjaja nhūm mē ohtô nē Jejus kôt amnhī xunhwÿ.

²Tā nhūm mē hk-wÿjjaja kām Jejus jarēnh mar prām kêt nē. Hāmri nē kato nē ma Ijaew kêt xwÿnh kwÿjjê hwÿr mra nē tanhmā mē kām Pawre mē Panāpe wa ho hēx to nē wa ho kapēr punuj nē nhūm mē mar xā hkôt wa kamā gryk nē. ³Nom nhūm wa tokyx kator nē ma mōr kêt nē arī Tirtūm Karō nhÿ hā amnhī to htÿx nē mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa. Nē kēp mē kutā nojarêt xwÿnh ā harēnh o pa. Nē ŷ hā mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ri mē hkôt pa. Jakamā nhūm mē hk-wÿjjaja ja hā wa omu nē wa kapēr ma nē hamaxpēr o:

—Kwa ām hāmri na wa Tirtūm kēp mē pakamā ukapri xwÿnh ā harē. Pēr ŷ hā wa kot ā amnhī nhīpêx anhÿr o pa kēnā. Anē.

⁴Hāmri nhūm Ijaew kêt xwÿnh kwÿjjaja wa hkôt hamaxpēr nē wa hkôt amnhī xunhwÿ. No nhūm mē hk-wÿjjaja wa hkôt hamaxpēr kêt nē. Ra mē kot Ijaew kwÿ kot tanhmā wa ho kapēr

punuj toja ma nê mē hkôt hamaxpēr jakamā nhūm krī nhō xwÿnhjaja axpēn kwÿm ri tanhmā wa hkôt hamaxpēr to ho pa. Jao axpēn kwÿm ri wa hkôt hamaxpēr o pa.

⁵Tā nhūm wa hkôt hamaxpēr kêt xwÿnhjaja axpēn wÿr akuprō nê wa hā amÿnê. Ijaew kwÿjaja nê Ijaew kêt xwÿnh kwÿjaja nê mē ō pahijaja nhūm mē kot kēn o wa htak o wa hpīr kaxyw wa hā amÿnê. ⁶Hāmri nhūm wa amnhī tā ama nê mē kēp kato nê hpānhā ma pika hō hwÿr mō. Ma Rikōn kām krī hkwȳ hwÿr hpānhā mō. Risti wÿr nê Tepe wÿr nê pu hā krī hkwȳ hwÿr wa mō. ⁷Wa mō nê pōj nê ma mē kām Jejus kot tanhmā mē panê amnhī nhīpêx to hā harēnh o ri mē hkôt pa.

Te grà xwÿnh jarēnh

Atre 3.1-10

⁸Nhūm Risti kamā mēhō my hte grà nê hkrī xwÿnhja. Katorxà nhōxà kre rūm hte grà nê kator jakamā ri pa hkêt nê arī hkrī xà kamā hkrī ho hkrī. ⁹Jakamā nhūm Pawre mē kām ujarēnh o xa nhūm kuri mar o nhÿ. Hāmri nê hamaxpēr o:

—Nà pēr Tirtūm àhpumunh o àhpumunh. Mān kot ixto mex kaxyw àhpumunh tÿx. Nà koja ixto mex. Anê.

Hāmri nhūm Pawre ā hamaxpēr anhÿr ā omu ¹⁰nê kàx pē kām kapēr nē kām:

—E kwa kànhmā xa. Anê.

Hāmri nhūm kuma nê kànhmā ām kurē kumrēx nê ri mra. Nê amnhī te kamā hamak o ri mra nê hkīnh tÿx kumrēx. ¹¹Hāmri nhūm kuri mē kuhē xwÿnhjaja Pawre kot ā hipêx anhÿrja ā omu nê htÿx wa kēp kaxkwa kamā mēhpām ā wa hkamnhīx nê hkīnh nê axpēn mā:

—Kwa pēr mēpahpām na wa. Mēpahpām Jupti mē Mēkurtija na wa panhī hā amnhī jahkre nê mē pahwÿr wrÿ. Nà ām hāmri na wa mē pahwÿr wrÿ. Anê.

Nom mē kapēr pē Rikaōn o axpēn mā kapēr jakamā nhūm Pawre mē Panāpe

wa mē mar kêt nê. Wa kot mē kapēr mar kêt jakamā ā mē kot wa harēnh anhÿrja mar kêt nê htÿx wa xa. ¹²Nhūm mē ā wa kēp mēhpām ā wa harēnh anê nê hkīnh tÿx nê. Panāpeja nhūm prem kēp mē hpām Jupti hā hkamnhīx no Pawreja nhūm prem kēp mēhpām Mēkurti hā hkamnhīx. Pawreja Mēkurti pyrā nê kapēr japjê rūnh jakamā nhūm mē kēp hā hkamnhīx. ¹³Na prem krī htā mēhpām Juptija mā amnhī jarēnh xà hā ixkre nhīpêx nê hkarō nhīpêx. Hāmri nê hwÿr akuprō nê kām mex o mex ā harē nê amnhī to hwÿr o pa. Jakamā nhūm Jupti nhō patrejaja Pawre mē Panāpe wa kēp mēhpām ā wa harēnh ma hāmri nê wa hā hkwȳjê mā kām:

—Kwa pu mē wa kām mōx kwÿ hpa nê pixōrā hkwȳ rē. Hāmri nê wa kām wa mex o wa mex ā wa harē nê wa kēp mēpahpām ā amnhī to wa kuwÿ. Wa kēp mēpahpām kēnā. Anê.

Hāmri nê ra ā wa hipêx anhÿr kaxyw ¹⁴nhūm wa tee ri mē kot amnhī nhīpêx ā mē omu nhūm ja wa kēp omnuj tÿx nê. Jakamā nhūm wa amnhī pē hinōkà kaxōnh pa nê mē kutā hprōt nê ā mē kot wa hipêx anhÿrja nê mē kām kapēr kām hihtÿx nê. ¹⁵Nê mē kām:

—Kwa mē ri ā wa inhīpêx anhÿr kêt nê. Wa ixpē mēapām kêt kēnā kot ka kêt mē ā wa inhīpêx anê. Nom mēapāmja na ka htem ām amnhī to hwÿr kaprÿ nê kām mex o mex ā harēnh kaprÿ o ri apa. Tā mē ate ā amnhī nhīpêx anhÿr kaga nê hpānhā Tirtūm kôt amnhī xunhwÿr nê amnhī to pix wÿr o apa kaxyw na pa pre wa mē awÿr mō nê pōj. Tirtūmja mē ate mē apām jarēnhhta rom htīr o htīr. Na pre mēmoj piitā ho kato. Kaxkwa ho kato nê pyka ho kato nê gō xujanār o kato. Nê kamā ri mēmoj piitā ho kator pa.

¹⁶—Amnepēm mē pa xwÿnhjaja na pre htem amnhī krā hkôt pix mā tanhmā ri amnhī nhīpêx to ho pa nhūm Tirtūm ja hā mē omu nê ām mē omu nê tanhmā

mê ho hkêt nê. ¹⁷Mê pahte amnhî tâ omunh kaxyw na hte amarî tanhmâ mê pahto mex to ho pa. Na hte mê pahwÿr na rê nhûm mê pahpur go mex nê. Nhûm mê pamâ tanhmâ mê pahpur kâm mêmô hyja to nhûm ra mê pamâ ô rûnh nê. Pu htem hamÿ nê ho paxâpkur mex nê pahkînh nê ri papa. Tîrtûm pix kukwak ri na pu htem â amnhî nhîpêx anhÿr o ri papa. Anê.

¹⁸Nhûm pre â Pawre mê kot wa kâm môx parja nê mê kâm kapêr kâm hihtÿx anê. No nhûm mê kuma nê âm kuma nê wa kâm mry hkwy hpar kaxyw wa hâ hihtÿx nê. Jakamâ kritpêm nhÿx prem wa kâm hkwy pa. Tâ tanhmâ hamaxpêr to nê hkaga nê wa kâm hpar kêt nê.

**Mê kot Pawre pîr â
àmnhênh â mê harênh**

Sikûn Ximotre 3.10-11

¹⁹Tâ nhûm Ijaew kwÿjaja mê hwÿr mran pøj. Krî pê âxiok mê lkôn rûm ma mê hwÿr mran pøj nê mê kâm Pawre ho hêx o mê hkôt pa nhûm mê kuma nê axtem nê Pawre kamâ gryk kato. Hâmri nê mê kot hpîr kaxyw kên runh kwÿ jamÿ nê ho htak prêprêk o kuhê. Hâmri nhûm amnhî xâ htÿx kamâ ama nê têm nê akryk nô nhûm mê omu nê htÿx ho ra htyk â hkamnhîx. Hâmri nê hwÿr tê nê hpa hâ kupy nê ma hkjênh o mô nê krî pum kumê nê ma akupÿm mra. ²⁰Hâmri nhûm Jejus kôt mê kot axpên to htôjaja tee ri â mê kot hipêx anhÿr â omu nê hkaprî htÿx nê hwÿr hprôt nê omu nê mÿr o kuhê. Hâmri nhûm te htyk pyrâ nê nôr tâ Jejus nhÿ hâ akupÿm hihtÿx mex nê kânhmâ nhÿ hâmri nê ma akupÿm mê hkôt krîm tê.

Tâ nhûm apkati nhûm Panâpe mê wa krîja rûm kato nê ma wa mô. Pânhâ ma krî pê Tepe hwÿr wa mô.

**Pawre mê Panâpe akupÿm âxiok
wÿr wa môr â wa harênh**

²¹⁻²²Tâ nhûm wa ma Tepe hwÿr mô nê pøj. Hâmri nê kamâ mê kâm Jejus tanhmâ kot mê panê amnhî nhîpêx to hâ harênh o ri mê hkôt wa pa nhûm mê wa kuma nê ohtô nê Jejus kôt amnhî xunhwÿ.

Tâ nhûm wa kato nê awjanâ nê ma akupÿm pika pê Pisit wÿr wa mô. Nê kamâ krî hkwy hkôt ri ra mê kot Jejus kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê jahkre ho ri mê hkôt pa. Krî pê Risti nê lkôn nê âxiokja kôt. Nê mê ahkre kamâ Jejus kôt mê ho mê hihtÿx o wa pa nê mê kâm:

—E ra mê ate Jejus kôt amnhî xunhwÿr jakamâ koja mê kâm Jejus kurê xwÿnhjaja tee ri ja hâ mê apumu nê hâ tanhmâ mê anhîpêx to. Tâ kêr ka mê âm amnhî tâ mê omu nê âm mê omu nê Jejus kaga hkêt nê. Nê arî hkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa râhâ nhÿrmâ ma ô krî hwÿr api nê Tîrtûm wa kuri amex kumrêx nê atîr tûm nê apa ho apa. Anê.

²³Hâmri nê ahpÿnhâ krî piitâ hkôt ri mê kot pastô nhÿ hâ mê ahkre kaxyw mê hkwyjê rê nê mê kaxyw mê unhwÿ nê mê ho Tîrtûm wÿ. âpkur kêt râhâ mê ho kuwÿ nê kâm:

—Pa Tîrtûm? E jajê pumu. Mê kot krî ja kamâ pastô nhÿ hâ akrajê jahkre ho pa kaxyw na pa wa mê unhwÿ. Jakamâ e kêr ka mê kutâ anojarêt râhâ ho ri mê hkôt apa. Anê.

Hâmri nê wa mê kêp kato nê ma hpânhâ nhÿhÿm wa mô. ²⁴Pyka pê Pisit kamâ mô nê hpânhâ nhâm pyka pê Pâpir kôt mô. Wa ma mê kâm tanhmâ Jejus kapêr jarênh to ho mê hkôt mô. ²⁵Hâmri nê krî pê Perke hwÿr wa pøj nê kamâ mê kâm Jejus kot tanhmâ amnhî nhîpêx to hâ harê hâmri nê mê kurûm kato nê axte mô. Pânhâ ma krî pê Atari hwÿr wa mô. ²⁶Hâmri nê hwÿr pøj nê hpânhâ kurûm akupÿm âxiok wÿr wa mô. Pâr

rax kām ma akupŷm mō. Āxiokja kamā na pre wa nojarēt nhūm Jejus kōt wa htō nē wa htōxjaja wa ho Tirtūm wŷ nē ma krī hkwy hwŷr wa kumē. Wa kot ma mē hkōt tanhmā Jejus kot mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh o wa pa kaxyw wa kumē. Jakamā nhūm wa ra ja ho anhŷr pa nē akupŷm mē hwŷr wa mō. ²⁷ Hāmri nē wa akupŷm pōj nē Jejus kōt mē kot axpēn to htō nē htōxjē ho akuprō nē mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Nā ām hāmri na pa wa ra ixkàhkīnh pē akupŷn mē awŷr pōj. Na pre Tirtūm wa ixkutā nojarēt rāhā ho wa inhīhkō hā pa. Jakamā pa pre wa ma ŷ hā Ijaew kēt xwŷnhjē mā Jejus jarēnh o i xpa nhūm mē hkwyjaja wa inhma nē hkōt amnhī xunhwŷ.

²⁸ Anhŷr o wa mē kām kapēr hāmri nē wa tokyx ma nhŷhŷm krī hō hwŷr axte mōr kēt nē. War arī āxiok kamā Jejus kōt wa htō nē htōxjē hkōt ri pa.

Jerujarē kamā Jejus kwŷ hpikuprōnh ā mē harēnh

Matēwre 23.1-4; Karatas 2.1-5, 5.1-16

15 Tā hāmri nhūm Ijaew kwŷjaja āxiok wŷr Jejus kwŷ pē Ijaew kēt xwŷnhjē hwŷr mōn pōj. Pika pē Jutej rūm mē hwŷr pōj nē tanhmā mē ahkre hto ho pa. Nom axtem nē Tirtūm kapēr kuhpa hā mē ahkre nē mē kām:

—Kot ka mē amā Jejus kōt amnhī xunhwŷr prām hāmri nē mē ixpyrā nē finat Mojes kot mē pamā karō xà hkōt amnhī my kwrŷt kà kwŷ jakā nē rī kormā hkōt amnhī xunhwŷ. Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anhŷr kēt nē nhūm Tirtūm tee ri ja hā mē apumu nē amnhī katut kōt mē ate amnhī tomnuj rēnh nē mē ato hkra hkēt nē. Anē.

² Hāmri nhūm Pawre mē Panāpe tee ri mē kapēr anhŷrja ma nhūm wa kēp ja omnuj tŷx nē. Hāmri nhūm wa mē kām:

—Tk. Kwa kot anhŷr kēt. Na hte Tirtūm mē pahte amnhī my kwrŷt kà

jakār ā mē pahpumunh kōt mē pahto hkra hkēt nē. Anē.

Hāmri nē tee ri mē kapērja nē mē kām kapēr no nhūm mē ām wa kuma nē wa hkōt hamaxpēr kēt nē. Nē arī ā mē ahkre anhŷr o mē hkōt pa. Jakamā nhūm mē ja hā axpēn mā kapēr rax nē. Hāmri nhūm Jejus kwŷ pē Ijaew kēt xwŷnhjaja amnhī tā Pawre mē Panāpe wa hkukja nē wa kām:

—Kwa xà kot paj mē apyrā nē amnhī my kwrŷt kà jakā nhūm Tirtūm kām ja mex nē nà? Kwa wa ma akupŷm Jerujarē hwŷr mō nē ja hā Jejus nhŷ hā mē ahkre xwŷnh maatijē mē mē kot Jejus kwŷ jahkre xwŷnhjē kukja nē hā mē ama. Nē ota mē ixkwŷjaja koja ma war akōt mra. Kē mē tanhmā mē amā ja jarēnh to ka mē ama nē man akupŷn mē ixwŷr mra nē tanhmā mē inh mā mē kapēr jarēnh to. Anē.

Hāmri nhūm wa mē kām: “Tōe. Nà kot paj mē anē.” Anē. ³ Hāmri nē wa mē ma Jerujarē hwŷr mō. Ma pyka pē Wēnis mē Samar hkōt ma hwŷr mō. Hāmri nē nhŷri Jejus kōt mē htō nē htōxjē pumu nē mē kām Ijaew kēt xwŷnhjē jarē. Mē hkwyjaja mē urāk nē Jejus kōt amnhī xunhwŷr ā mē harēnh o mō. Hāmri nhūm mē harēnh ma nē mē ŷ hā hkīnh nē. ⁴ Hāmri nhūm mē ra Jerujarē hwŷr Jejus kōt mē htōjē hwŷr mōn pōj. Hāmri nē mē ahkre xwŷnhjē mē Jejus nhŷ hā mē ahkre xwŷnh maatijē pumu nhūm mē haxwŷja amnhī wŷr mē omu nē hkīnh nē. Nē tanhmā mē ho mex to nē mē kām kapēr mex nē. Hāmri nhūm Pawre mē Panāpe wa mē kām amnhī jarē. Tirtūm kot wa ihkō hā wa hkōt pa nhūm wa ŷ hā kot Ijaew kēt xwŷnhjē mā kapēr o pa nhūm mē hkwyjaja kot wa mar nē Jejus kōt amnhī xunhwŷr ā nhūm wa mē kām amnhī jarē. ⁵ Nhūm Jejus kwŷjē kamā mē kēp Parijew nhō xwŷnh kwŷjaja. Mē kēp Parijew tā hkwyjē rom Jejus kōt amnhī xunhwŷ. Jakamā nhūm mē

tee ri Pawre mē Panāpe wa kot Ijaew kêt xwÿnhjê jarēnh ma nē kànhmā kuhê nē wa kām:

—Kwa kê mē pahpyrà nē amnhī my kwrÿt kà jakà nē finat Mojes kot Tirtūm nhÿ hā mē pamā mēmoj tā karō hkôt amnhī nhīpêx o pa. No kot mē ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nhūm ja mē pahpê omnuj nē. Anē.

⁶Hāmri nhūm Jejus nhÿ hā mē ahkre xwÿnh maatiĵê mē mē hkwyĵê jahkre xwÿnhjaja mē kuma nē hapōj nē nhÿri akuprō. Ijaew kêt xwÿnh kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja kot tanhmā amnhī nhīpêx to hā axpēn mar kaxyw nhÿri akuprō. ⁷Hāmri nē mē hā axpēn mar ryy nē. Hāmri nhūm Simāw Pêtre tā kànhmā xa nē mē kām:

—Nà na pre Tirtūm mē pahkapi nē Ijaew kêt xwÿnhjê kaxyw pa ixta. Ixte mē kām Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpêx to hā harēnh o ri mē hkôt ixpa nhūm mē kot inhmar nē hkôt amnhī xunhwÿr kaxyw nhūm mē kaxyw ixta. Ra mē ate ja hā ixpumunh mex. ⁸⁻⁹Tirtūm kot tanhmā ri mē pakute hkôt mē pahpumunh par jakamā te kot ra mē panhīpêxta pyrà nē määnēn Ijaew kêt xwÿnhjê nhīpêx. Mē kot mē pahpyrà nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr jakamā nhūm Tirtūm te ra mē panhīpêx pyrà nē amnhī katut kôt mē kot amnhī tomnuj rē nē mē ho hkra. Hāmri nē mē hwÿr amnhī Karō rē nhūm mē hkarō mā agĵê. Tirtūm tām kot amnhīm mē rēnh kēnā.

¹⁰—Tā xà mē pahpê Ijaew na pu htem wam Tirtūm kot finat Mojes mā kapēr kôt amnhī nhīpêx mex o papa? Nà na pu htem hkôt amnhī nhīpêx mex kêt nē. Nē mē panhīgētĵaja na xep prem haxwÿja hkôt amnhī nhīpêx mex o pa hkêt nē. Mē pahpiitā mē pahpê hihtÿx kēnā. Tā Ijaew kêt xwÿnhjaja kot hkôt amnhī nhīpêx o pa hā ka mē ra mē kām karō kaxyw. Kwa kot kaj mē anē nhūm Tirtūm tee ri ja

hā mē apumu nhūm ja kēp omnuj nē. Kām ja prām kêt. ¹¹Kwa mē ā mē kām hā karō anhÿr kêt nē. Mē panhō pahihti Jejus na hte mē pahpiitā mē pakutā nojarēt o axpēn pyràk. Jakamā Ijaew kêt xwÿnhjaja nē mē pahpê Ijaewjaja kot puj mē amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ. Hāmri nhūm Tirtūm ja hā mē pahpumu nē mē panhīpêx o axpēn pyrà nē Jejus kukwak ri amnhī katut kôt mē pahte amnhī tomnuj rē nē mē pahto hkra. No na hte mē pahte amnhī my kwrÿt kà jakà rÿ finat Mojes kapēr kôt amnhī nhīpêx ā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nē. Anē.

¹²Nhūm pre ā Simāw Pêtre mē kām kapēr anē. Hāmri nhūm hpānhā Panāpe mē Pawreja mē kām amnhī jarē. Tirtūm kot tanhmā wa ho nhūm wa kot Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr wa mōr ā amnhī jarē. Nē Tirtūm nhÿ hā mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ri mē hkôt pa hā mē kām amnhī jarē nhūm mē piitā akryk wa mar o hkrī nē wa ujarēnhta hkukamā hamaxpēr. ¹³Hāmri nhūm Simāw Pêtre mē Panāpe wa mē kām ujarēnh pa hāmri nhūm Xiakre wa hpānhā kànhmā xa nē mē kām kànhmā ihkra pē nē mē kām:

¹⁴—E pa ijaxwÿja mē amā ixkapēr ka mē inhma. Nà na pu mē ra Simāw Pêtre kapēr ma. Tirtūm kot wam amnhī kaxyw Ijaew kêt xwÿnh kwÿĵê rēnh ā mē harēnhja pu mē ra kuma. ¹⁵Ām hāmri na ā mē harēnh anē. Amnepēm Tirtūm kapēr nhÿ hā mē kapēr o mē pa xwÿnhjaja na prem ra ja kukamā Tirtūm kot tanhmā mē hipêx to hā amnhī jarēnh kukamā hā kagā. Te ho tām kot kām kapēr pyrà nē hā kagā ho:

¹⁶Amnepēm finat Tawija na pre hte inhmā amnhī kwÿĵê ho amnhīptār o pa.

Mē kēp Ijaewjaja nhūm pre inhmā mē ho amnhīptār o pa.

Hāmri nhūm mē gaa nē axpēn pē anhrā
nē ahpŷnhā ri pa.

Tā ixpē Tirtūm kot paj nhŷrmā ma mē
hwŷr wrŷ nē axte mē ho akuprō nē
tām mē unhwŷr pa.

¹⁷ Jakamā Ijaewjē kukwak ri koja Ijaew
kēt xwŷnh kwŷjaja māānēn ixkōt
amnhī xunhwŷ.

Pa te ixte Ijaewjē nhŷpēx pyrā nē mē ho
ixkra.

¹⁸ Ā mē hkukamā ijamaxpēr anhrā xā
hkōt.

¹⁹ Anhrā o mē harēnh jakamā nhūm ra
mē hkwŷjaja mē higēt kot amnhī nhŷpēx
kaga hpa nē hpānhā Tirtūm kōt amnhī
xunhwŷ. Jakamā kwa kēr pu mē axte ja
nhŷjuk ri mē kām mēmoj tā karō hkēt
nē. Ja pix na mex. ²⁰ Ām ja pix kot puj
mē kām hā karō nē hā kagā nē mē hwŷr
kumē:

Mē kot sānti hā mē ō hkur nē kot puj mē
hkurē.

Nē mē kot mēmo mry hpar nē hkamrō
runh kēt rāhā hkur nē mē hkurē.

Nē mē kot mēmo mry kamrō kur nē
māānēn mē hkurē.

Nē mēmyjaja kot amnhī prō pix tānopxar
ā mē kām karō.

Nē mēnijaja haxwŷja kot amnhī mjēn pix
tānopxar ā mē kām karō.

—Ām ja pix kot puj mē kām hā kagā
nē mē kām hā karō. ²¹ Mē panhīgētjē mā
finat Mojes kot ā mē kām karō anhrāja
na htem arī krī piitā hkōt ā mē kām hā
karō anē. Mē panhō arīgromnu pē sap ā
na htem arī ri Tirtūm kapēr o mē ahkre
xā hā ixkre kamā ā mē kām hā karō anē.
Anē.

Mē kot Ijaew kēt xwŷnhjē hwŷr kagā mēnh ā mē harēnh

Karatas 5.1

²² Hāmri nhūm mē Xiakre kapēr mar
o hkrī. Jejus nhŷ hā mē ahkre ho mē
pa xwŷnh maatijaja nē mē kot hkwŷjē
jahkre xwŷnhjaja nē Kris kwŷjē piitā Xi-

akre kapēr ma nhūm ja mē kām mex nē.
Jakamā nhūm mē axpēn mā:

—Tōe. Nā ām hāmri na Xiakre ā Ijaew
kēt xwŷnhjē jarēnh anē. Nā ja mex. Pu
mē ā āxiok nhō xwŷnhjē mā ja hā kagā
anē hāmri nē mē hwŷr kumē. Koja Pawre
mē Panāpeja wa kupy nē ma akupŷm mē
hwŷr o mō nē mē kām kugō. E mē pahtō
kot puj mē ma wa hkōt mē hwŷr mō?
Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē Siras mē Jut
Pasapas wa kuta. Jejus kōt mē kot axpēn
to htō nē htōxjaja kot axpēn mā hamē wa
kot amnhī to mex xwŷnh ā wa harēnh
jakamā nhūm mē ma Pawre mē Panāpe
wa hkōt mōr kaxyw wa kuta. ²³ Hāmri nē
āxiok kamā Kris kwŷ pē Ijaew kēt xwŷn-
hjē kaxyw kagā nhŷpēx nē kamā ā mē
kām kapēr anē nē mē kām:

Pa? āxiok mē Sir mē Siris kamā
Ijaew kēt xwŷnhjaja? Xā mē amex?
Mē ixpē Jejus kōt mē atōjaja na pa
mē awŷr kagāja nhŷpēx nē mē awŷr
kumē. Mē ixpē Jejus kōt mē kot
amnhī xunhwŷr xwŷnhjē jahkre ho
ixpa xwŷnhjaja nē Jejus nhŷ hā mē
ahkre ho mē pa xwŷnh maatijaja pa
mē awŷr kumē.

²⁴ Na xep ra ja rūm mē ixkwŷ-
jaja ma mē awŷr mō nē mēmoj tā
tanhmā mē amā karō hto. Mē ate
amnhī my kwŷrēt kā jakār nē am-
nepēm mē inhīgēt Mojes kapēr kōt
amnhī nhŷpēx o apa hā mē amā
karō. Ka xep mē tee ri ja kukamā aja-
maxpēr. No mē pajaja na pa prem
mē awŷr mē rēnh kēt nē. Ām amnhī
krā hkōt na prem mē awŷr mō nē ā
mē amā ja hā karō anē.

²⁵ Tā pa tee ri mē harēnh ma
nhūm ja mē ixpē omnuj tŷx nē.
Jakamā na pa mē jar akuprō nē mē
akaxyw mē inhŷōja wa kuta. Wa kot
ma Panāpe mē Pawre wa hkōt mē
awŷr wa mōr nē mē amā mē ixkapēr
jarēnh kaxyw. Panāpe mē Pawreja

mê inhmã wa hapê htÿx. ²⁶Na hte mê amã Pahiht Jejus Kris kapêr jarênh o pa kaxyw wa amnhĩ grônh kôt mê amã harênh o pa.

²⁷Tã pa mê akupÿm mê awÿr wa kumê nê wa hkôt mê pahtô Jut mê Siras wa kumê. Mê ixte mê amã kagà kamã mê ixkapêrja nhũm wa kot hprĩ hã mê amã harênh kaxyw pa mê wa hkôt mê awÿr wa kumê.

²⁸⁻²⁹E ja pix nê kot paj mê akurê:

Kêr ka mê sãnti hã mê õ hkur kêt nê.

Nê mêmoy mry kamrô kur kêt nê. Jao mêmoy mry pa nê hkamrô runh kêt rãhã hkur kêt nê. Kamrô runh pa nê rĩ kormã tanhmã ho nê aku.

Nê kêr ka mê amyjaja amnhĩ prô pix tânopxar o apa.

Nê mê anijaja ajaxwÿja amnhĩ mjên pix tânopxar o apa.

E ãm ja pix kot paj mê amã hã karô. Tirtũm Karô kãm ja mex. Nê mê inhmã mãânên ja mex. Kot kaj mê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa nê amex nê apa.

Tã ãm ja pix. Mê ixpê Jejus kwÿjê jahkre xwÿnhjê mê Jejus nhÿ hã mê ahkre xwÿnh maatiê mê pa mê mê awÿr kagàja nhĩpêx nê kumê. E kêr ka mê amex nê akĩnh nê ri axpên kôt apa. ãm ja pix na hapêx. Anê.

Nhũm prem ã kagà kamã mê kãm mê-moj tã karô anê. ³⁰Hãmri nê Jut wa mê kãm kugõ nê ma ãxiok wÿr wa mê kumê nhũm wa mê ma akupÿm hwÿr o mõ. Jut nê Siras nê Pawre nê Panãpeja nhũm wa mê ma akupÿm mê hwÿr o mẽ mõ. Mõõ hãmri nê mê hwÿr pøj. Hãmri nê Jejus kwÿjê ho akuprô nê mê kãm kagàja gõ ³¹nhũm mê kupy nê kamã harê nê kuma. Kamã mê kot mê kãm mêmoy tã karô kamã harê nê kuma nê ÿ hã hkĩnh nê akupÿm tãm hamaxpêr.

³²Jut mê Siras wa kêp Tirtũm nhÿ hã kapêr o pa xwÿnh na pre wa. Jakamã na

prem mê hwÿr mõn pøj hãmri mê kãm tanhmã ujarênh to ho pa. Mê kot Jejus kôt pix mã hamaxpêr o pa kaxyw mê kãm ujarênh o pa nê mê kãm:

—E kêr ka mê mãmrĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa nê aa hkaga hkêt nê. Anê.

³³Hãmri nê mê hkôt ri pa hã apkati xohtô nê. Hãmri nê wa akupÿm Jeru-jarê hwÿr nojarêr nê mê kãm amnhĩ jarê nhũm mê wa kuma nê wa kãm:

—Tõe. Nã wa mãmrĩ ma akupÿm mõ. Koja Tirtũm war apumunh mex nê ka wa ma akupÿm amex nê akã hkĩnh pê akwÿjê hwÿr akato. Anê.

³⁴Hãmri nhũm wa nojarêr tã nhũm Siras tanhmã hamaxpêr to nê hitôt nê mê kuri arik nhũm Jut Pasapas pix ma akupÿm hkwÿjê kot mê hwÿr wa mênh xwÿnhjê hwÿr mõ.

³⁵Hãmri nhũm Pawre mê Panãpe wa Siras pyrã nê kormã ãxiok kamã pa. Hãmri nê Jejus kôt mê htô hkwÿjê mê pimràatã mê ahkre ho pa. Tirtũm kapêr o mẽ hkôt mê ahkre ho pa.

Pawre mê Panãpe wa kot axpên pê pikjêr ã wa harênh

Atre 13.13; Korosê 4.10

³⁶Hãmri nhũm Pawre mê Panãpe war arĩ mê hkôt ri pa hã apkati xohtô nê. Tã nhũm Pawre hamaxpêr nê Panãpe mã:

—Kwa ma pu ma akupÿm ra pahte krĩ hkwyê hkôt mê kãm Jejus jarênh o papa xwÿnhjê hkôt akupÿm mõ. Pu ma mê hwÿr mõ nê Jejus kôt pahtô nê pahtôxjê kot tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu. Anê.

³⁷Hãmri nhũm kuma nê kãm:

—Tõe. Nã pu ma mõ. Nom kêr pu ma amnhĩ kôt Juãw Makre ho mõ kê axte pahto ajuta ho pahkôt mõ. Anê.

³⁸Hãmri nhũm Pawre tee ri kuma nhũm ja kêp omnuj nê nhũm kãm:

—Tk. Kwa na pre pahkôt pa htã Pãpir kamã tanhmã hamaxpêr to nê pahk-

aga nē ma akupým Jerujarē hwÿr mō. Jakamā kwarī koja axte pahkôt mōr kêt nē. Anē.

³⁹Hāmri nhūm Panāpe tee ri hā hihtÿx no nhūm kēp hkaga kumrēx. Jakamā nhūm wa ja hā axpēn pē axkjē nē ma ahpÿnhā mō. Nhūm Panāpe amnhī kôt Juāw Makre ho mō nē wa ma pàr kām gō hipòk pē Sipre hwÿr wa mō. ⁴⁰Nhūm Pawre axtem amnhī kôt Siras wÿ nē ma wa mō. Hāmri nē wa nojarēt nhūm Jejus kôt wa htōjaja wa ho Tirtūm wÿ nē kām:

—Pa Tirtūm. E koja Pawre mē Siras wa ma krī hkwȳ hkôt mē kām akapēr jarēnh o ri wa pa. Jakamā kēr ka wa htānopxar o ri wa hkôt apa. Anē.

Hāmri nhūm wa kato nē ma krī hkôt ri Jejus kapēr o mē ahkre ho wa pa. ⁴¹Wa ma pyka pē Sir mē Siris kôt Jejus kôt mē htō nē mē htōxjē pumunh nē Jejus kôt mē ho mē hihtÿx o wa pa kaxyw.

Ximotre kot Pawre mē Siras wa hkôt ri pa hā harēnh

Wam Ximotre 1.1-2; Sikūn Ximotre 1.5; Piripos 2.19-22

16¹⁻³Tā nhūm Pawre mē Siras wa ma akupým krī pē Tepe hwÿr wa mō nē hwÿr pōj nē hpānhā kurūm ma Risti hwÿr mō. Hāmri nē wa hwÿr pōj nē kamā Ximotre pumu. Ximotre na pre ra katorxà pyrà nē Jejus kôt amnhī xām nhūm mē kot Jejus kôt axpēn to htō xwÿnhjaja kām hapē nē. Nē kot Jejus kapēr kôt amnhī nhīpēx mex o pa hā axpēn mā harē.

Krī pē Risti mē Ikōn kamā nhūm prem ā axpēn mā Ximotre jarēnh anhÿr o pa. Jakamā nhūm Pawre mē Siras wa mō nē mē hwÿr pōj nē Ximotre kot amnhī nhīpēx ā omu nhūm Pawre kām war amnhī kôt o mōr prām nē. Nom Ximotre hkamrō pihkār na pre. Katorxà kēp Ijaew nhūm hipēēxà kēp Gres jakamā nhūm ā Ximotre hkamrō pihkār anē. Nhūm Ijaew kot katorxà hkôt kēp Ijaew ā

omunh jakamā nhūm Pawre hamaxpēr nē mē kaxyw kēp my kwÿt kà krāhta nē arī kormā mē hwÿr amnhī kôt o mō. ⁴Hāmri nē mē ma krī hkwȳ hkôt mō. Mōō nē Ijaew kēt xwÿnhjaja ra kot amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr xwÿnhjē jahkre ho mē hkôt pa. Ra Jerujarē kām mē kot Jejus kwÿjē jahkre ho pa xwÿnhjē mē Jejus nhÿ hā mē ahkre xwÿnh maatijaja mē kot mē kām mēmoj tā karōta nhūm mē ma mē kām harēnh o ri mē hkôt pa. ⁵Hāmri nhūm mē kuma nē ra Jejus kôt amnhī nhīpēx mex o mō. Hāmri nhūm apkati mē krī nhō xwÿnh kwÿjaja mē urāk nē Jejus kôt amnhī xunhwÿ. Jakamā nhūm mē ra ohtō rax o mō.

Pawre tanhmā hpimtir to hā harēnh

Rōmān 15.18-21

⁶Tā nhūm Pawre mē Siras mē Ximotre mē ma pyka pē As wÿr nojarēt. Mē kot mē kām tanhmā Jejus jarēnh to ho pa kaxyw mē hwÿr nojarēt tā nhūm Tirtūm Karō kormā mē nē mē hkurē. Jakamā nhūm mē hpānhā ma pyka hkwȳ pē Prik mē Karatas wa hkôt pa. Ixpē Rukre na pa pre mē hā ajēt nē ma mē hkôt ixpa ho ixpa. ⁷Hāmri nē mē pyka pē Mīs ā mō nē hpānhā ma Pitin wÿr inhmōr mā tā no nhūm Tirtūm Karō axte kē mē nē mē ixkurē. ⁸Jakamā pa mē arī Mīs jakār ā mō nē gō xujanār mÿ ri krī pē Tōx wÿr pōj.

⁹Tā nhūm kamāt pa mē xpiitā gōr nē inhīkwÿ nhūm Pawre tanhmā hpimtir to. Nhūm xep pika pē Masetōn nhō xwÿnhja mē amnhī wÿr hwÿr kām hihtÿx o xa nhūm hprī hā omu nē kapēr ma. Nhūm xep pre kām:

—Pa Pawre? Kwa amnē Masetōn wÿr mē ixwÿr mō nē tanhmā mē ijahkre hto. Anē.

¹⁰Hāmri nhūm Pawre hkrākato nē mē inhmā hpimtir jarē. Pa mē kuma nē axpēn mā:

—Tô kwa tokyx pu mē hwÿr. Tirtûm kot mē hwÿr mē parēnh kēnā. E pu mē ma mē hwÿr mō nē mē kām Jejus jarēnh o mē ahkre. Anē.

Hāmri nē amnhī to akuprō nē mē hwÿr inhnojārēt kurē kumrēx.

**Ritre kot Jejus kôt
amnhī xām ā harēnh**

Piripos 1.1

¹¹ Hāmri pa mē ma Masetōn wÿr mō. Tôx rūm ma pâr kām hwÿr mō. Hāmri nē gô nhîpôk pē Samōtas wÿr pōj nhūm mē hā pâr nhō. Hāmri nhūm apkati pa mē axte mō nē Masetōn kamā krī pē Nēap wÿr pōj. ¹² Hāmri nē pâr rūm ijapōj nē hpānhā kurūm hamū krī pē Piripos wÿr ixpar o mō. Piriposja Masetōn kamā krī maati na. Rōm nhō xwÿnhjaja na prem ho kato. Jakamā pa prem ma hwÿr mō nē pōj nē tokyx axte kurūm nhÿhÿm inhmōr kêt nē. ¹³ Hāmri nhūm sap kato pa mē axpēn mā:

—Kwa pyhti mÿri măn hte Ijaewjaja axpēn wÿr akuprō nē Tirtûm mā amnhī jarēnh o hkrī nā. E kwa pu mē hwÿr nē gô mÿri mē hapēr o ri papa. Anē.

Hāmri nē ma hwÿr mra nē mē hapēr o ri ixpa nhūm âm mēni pixjaja axpēn wÿr akuprō. Pa mē omu nē mē kuri ixkrī nē mē kām Jejus kapēr jarēnh o mē ahkre o ixkrī. ¹⁴ Nhūm mē kot mē inhmar o hkrī xwÿnhjê hō pē Ritreja. Krī pē Xi-jaxir nhō xwÿnh na pre. Nē kēp kupēxê mex o wēnē xwÿnh. Na pre hte kām Tirtûm prām o pa. Jakamā nhūm Pawre kot mē ahkre ho ÿrja rôm nhūm Pahihtī Jejus tanhmā Ritre hkrā hto nhūm hprī hā Pawre kapēr mar tÿx nē. ¹⁵ Hāmri nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xām kurē kumrēx. Ōrkwÿ kamā hkwÿjê mē nhūm mē hkôt amnhī xunhwÿr pa. Jakamā pa mē kēp Jejus kwÿ hā mē hkrā kumrā. Mē piitā mē kot mē kēp Tirtûm kra hā mē omunh kaxyw.

Hāmri nhūm Ritre amnhī kôt mē ixwÿ nē mē inhmā:

—An kot kaj mē ixte Jejus kôt amnhī xām tÿx ā ixpumu hā kot kaj mē ma ixkôt mō nē hpānhā inhōrkwÿ kamā pōj nē apa. Anē.

Pa mē kuma nē ma hkôt mō.

**Mē kot Pawre mē Siras wa
haxār ā mē harēnh**

Makre 1.23-26, 1.34

¹⁶ Tā nhūm arīgro hō hā pa mē Tirtûm mā amnhī jarēnh kaxyw axte pyhti mÿri mē pikuprōnh xàja wÿr mō. Hāmri nē pry kamā mē kām àpēnh xwÿnh nija pumu. Ra mēkarōmnuti kot tanhmā hkrā hto nhūm ÿ hā àhpumunh tÿx xwÿnhja. Nhūm hte mēkarōmnuti nhÿ hā mē kām mēmo hkukamā tanhmā ujarēnh to ho pa. Jakamā nhūm ō patrāwjaja kukwak ri ujamÿnh rūnh pē hkīnh nē pa. ¹⁷ Jakamā pa mē mō nhūm nija mē ixpumu nē mē ixtā ajēt nē ma mē ixkôt mō. Hāmri nē mē kām mē ijarēnh o mē ixkôt mō nē mē kām:

—Xê mē mran jajê pumu. Na htem Tirtûm maati mā tanhmā amnhī nhîpêx mex to ho pa. Tirtûm kot mē ate amnhī tomnuj pē tanhmā mē apytār to hā mē amā ujarēnh kaxyw na mē awÿr mra. Anē.

¹⁸ Nē âm xatā mē kām mē ijarēnh o mē ixkôt paja o ra hā apkati xohtō nē. Tā nhūm Pawre ra kām mar kaga nē nē mēkarōmnuti mā kapēr nē kām:

—Tk. Kwa kēp akato nē ma tē. Pa Jejus Kris nhÿ hā amā ixkapēr ka inhma nē kēp akato nē ma atēm kurē kumrēx. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kēp kato nhūm akupÿm tām hkrā. ¹⁹ Jakamā nhūm ō patrāwjaja tee ri ja hā omu nē gryk tÿx nē axpēn mā:

—Kwa ra mēkarōmnutijaja kēp kator jakamā koja axte mēmoj kukamā tanhmā ujarēnh to hkēt nē. Pu mē kukwak ri axte paxujamÿnh kêt nē. Anē.

Hāmri nē Pawre mē Siras wa kamā gryk tỳx nē. Hāmri nē wa unē nē ma mē kot axpēn mar xà hā ixkre hwỳr wa hkjēnh o tē ²⁰ nē mē kot mē ho amnhīptār xwỳnhjē mā tanhmā wa ho hēx to nē mē kām:

—Kwa mē amnē Ijaewja wa omu. Na hte wa mē panhō krī kamā hēx pix o pa nhūm mē tee ri wa kapēr ma nē wa kamā gryk tỳx nē. ²¹ Mē ixte amnhī nhīpēx te kot axpēn pyrāk kēt tā nhūm wa mē kot amnhī nhīpēx o mē pajahkre kaxyw nhỳhñnh mē pahwỳr mō. Nom mē pahpē Rōm nhō xwỳnhjaja axtem mē pahte amnhī nhīpēx kēnā kot pu kēt wa kuma nē wa kapēr kōt amnhī nhīpēx. Anē.

²² Hāmri nhūm mē kuma nē piitā wa kamā gryk tỳx nē. Hāmri nhūm mē ho amnhīptār xwỳnhjaja wa kēp wa ê kaxōnh o hkapa nē wa hā mē ō pōristi mā amỳnē nē mē kām:

—E mē ma wa o tē nē mē htak xà ho wa htak. Anē.

²³ Hāmri nhūm mē kuma nē ma wa o tē nē wa htak rax nē. Hāmri nē wa haxà nē mē hagjēnh xà jamār xwỳnh mā kām:

—E kēr ka ja wa omunh mex nē kē wa kator kēt nē. Anē.

²⁴ Hāmri nhūm mē kuma nē wa o tē nē ixkre jatur xà kamā wa haxà nē wa kator pymaj hamē wa htem pī jaxà nē ho htỳx nhūm wa arī hte tỳx nē nhỹ.

²⁵ Tā nhūm kamāt. Nē kōt ā kamāt nhūm wa Tirtūm mā amnhī jarē nē mex o mex ā wa grer o wa nhỹ nhūm wa urāk nē mē hagjēnh xwỳnhjaja wa mar o hkrī. ²⁶ Puh nhūm pyka mē kām httertēt tỳx nē nhūm mē hā ixkreja amnhī to àpēr tỳx nē amnhī kahē xà rēnh pa. Nhūm mē hagjēnh xwỳnhjē kaxpre xà piitā mē nē pirēnh pa. ²⁷ Hāmri nhūm mē hamār o kuhē xwỳnhja pika tertēt kamā ama nē hkrākato. Hāmri nē mē hā ixkre jakwakre kahē xà rēnh parja pumu

nē mē hagjēnh xwỳnhjaja hapōx par ā mē hkamnhīx nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr. Hāmri nē pahi kot mē hā hpīr pymaj ō wapo kapa nē ra tām kot ho amnhī pīr kaxyw. ²⁸ Hāmri nhūm Pawre tee ri ja hā omu nē kàx pē kām amỳra nē kām:

—Kwa amnhī pīr kēt nē. Ot pa mē arī ixpiitā ixkuhē. Na pa mē ixtō ixkator nē ixprōt kēt nē. Anē.

²⁹ Hāmri nhūm kuma nē kanē hā ahwỳ nē kuwy nē mē hwỳr axà nē mē piitā mē omu. Hāmri nē Pawre mē Sirasja wa omu nē wa hwỳr kām ma ho httertēt o tē. Hāmri nē wa hā hpijaam kaxyw wa kutā tēm nē hkōnkrā ho nhỹ. ³⁰ Hāmri nē kànhmā xa nē wa ho kato nē ixkre kapem wa o xa nē wa kām:

—Kwa tanhmā kot pa amnhī nhīpēx to kē Tirtūm war apyrà nē ixte amnhī tomnuj pē ixpytā? Anē.

³¹ Hāmri nhūm wa kām:

—Nà kot kaj amnhī kaxyw Jejus Kris kōt ajamaxpēr nē hkōt amnhī xām nhūm Tirtūm ja hā apumu nē amnhī katut kōt ate amnhī tomnuj piitā rēnh pa. Nhūm anhōrkwỳ kamā akwỳjaja apyrà nē Jejus kōt amnhī xunhwỳ nhūm ā mē hipēx anē. Anē.

³² Hāmri nē wa ma hkōt ōrkwỳ hwỳr tē nē hprī hā mē kām Tirtūm kapēr jarē nhūm mē wa mar o hkrī. ³³ Hāmri nhūm mē hagjēnh xà jamār xwỳnhja wa kām wa htak xà kuhō. Kormā kamāt kō hkwy kamā wa kām kuhō nē hkane. Hāmri nhūm wa mē kot Jejus kōt amnhī xunhwỳr par ā mē omu nē mē hkrā kumrā. Mē hamār xwỳnh mē hkwyjē mē hkrā kumrār pa. ³⁴ Hāmri nhūm mē kot amnhī kaxyw Tirtūm kōt hamaxpēr jakamā piitā hkīnh nē. Hāmri nhūm mē hamār xwỳnhja ōrkwỳ hwỳr Pawre mē Siras wa o tē nē wa kām ō nhūm wa apku nhūm ma akupỳm mē hagjēnh xà hwỳr wa o tē nē akupỳm wa haxà.

**Mê kot Pawre mê Siras wa
kâm urer â mê harênh**

Atre 22.25-29

³⁵ Hâmri nhùm apkati nhùm krî pytâr xwÿnhjaja mê ô pôristi mâ anê nhùm mê hagjênh jamâr xwÿnh wÿr tē nê kâm:

—E na mê papytâr xwÿnhjaja ate Pawre mê Siras wa kâm anhûrer nhùm wa māmri ma akupÿm htēm kaxyw hâ karô. Anê.

³⁶ Hâmri nhùm mê kuma nê wa hwÿr axà nê wa kâm:

—E na krî pytâr xwÿnhjaja ixte war akator kaxyw war atâ inhmâ karô. Jakamâ e wa māmri axàmnhix ma mô. Anê.

³⁷ Hâmri nhùm Pawre kâm:

—Nà wa ixte tanhmâ amnhî tomnuj to hkêt tâ nhùm mê kot wa ixpynênh nê wa ixtak. Wa ijaxwÿja wa ixpê Rôm nhô xwÿnh tâ nhùm prem axtem nê mê pitâ mê noo mâ wa ixtak nê wa ijaxà. Mê kot amarî Rôm nhô xwÿnh tak nê mê hagjênh kêt tâ nhùm mê â mê noo mâ â wa inhîpêx anê. Kormâ wa ixte tanhmâ amnhî tâ ixâprâr to hkêt tâ nhùm mê â wa inhîpêx anê. Jakamâ kwarî kot kaj mê no hkâx â wa ixkator kêt nê. Kê mê kot wa ijaxâr xwÿnhjaja tām man mra nê wa ixkator pa war arî ma mô. Anê.

³⁸ Hâmri nhùm pôristija kuma nê ma akupÿm mê hwÿr mra nê mê kâm wa kapêr jarê. Hâmri nhùm mê tee ri mê urân wa kêp Rôm nhô xwÿnh â wa harênh ma nê kâm ma htÿx nê. ³⁹ Hâmri nê ma wa hwÿr tē nê wa hwÿr axà nê wa kâm:

—Pa? E māmri war akato nê axàmnhix ma mô. Na pa prem war anhîpêx kati rax nê. Tâ kêr ka wa axte ja mâ ajamaxpêr hkêt nê. Kê ja âm jar mê pakamâ hapêx. Anê.

Hâmri nê wa kator nê wa kâm:

—E kwa wa mê inhô krî pê akato nê ma nhÿhÿm mô. Anê.

⁴⁰ Hâmri nhùm wa kuma nê kato nê ma akupÿm Ritre nhôrkwÿ hwÿr wa tē. Hâmri nê Jejus kôt wa mê htôjê pumu nê wa mê kâm amnhî jarê nê mê kâm:

—E kot paj hāmri wa mâ mô. Nom kêr ka mê arî Jejus Kris kôt amnhî nhîpêx mex rāhā ho ri apa nê aa hkaga hkêt nê. Anê.

Hâmri nê wa mê kurūm kato nê ma krî hō hwÿr wa mô.

**Tesarôn kamâ mê kot wa
kamâ gryk â mê harênh**

Wam Tesarôn 1.1, 2.13-14

17 ¹⁻² Tâ nhùm Pawre mê Sirasja wa ma krî hkwy hkôt pa. Piripos rūm ma Apiporip mê Apôron kôt wa mô hāmri nê ra Tesarôn wÿr wa pôj. Na pre hte Pawre nhÿri pôj nê Ijaew nhô Tirtūm kapêr o mê ahkre xà hâ ixkre hwÿr agjê nê kamâ mê kâm Jejus kapêr jarênh o kuhê. Jakamâ nhùm wa mô nê Tesarôn wÿr pôj nê ixkre hwÿr mê hwÿr tē nê mê kâm ujarênh o xa. Nê mê kâm ujarênh o hâ arigromnu pê sap o axkrunêpxi. ³ Nê hprî hâ mê kâm tanhmâ Tirtūm kapêr jarênh to nê mê kâm:

—Nà Tirtūm kapêr â kagâ htūm kot mê pakaxyw âm xwÿnh jarênh. Amnhî xà htÿx kamâ hamak kâm htyk hāmri nê akupÿm htîr â nhùm kot hkukamâ harênh. Tâ na pre Jejusja â amnhî nhîpêx anê. Tām kêp Krisja. Tirtūm kot mê pakaxyw âm xwÿnhnta na. Anê.

⁴ Hâmri nhùm mê hkwyja kuma nê wa hkôt hamaxpêr nê wa urāk nê Jejus kôt amnhî xunhwÿ. Ijaew kwÿjê nê Ijaew kêt xwÿnh kwÿjaja nê mēni kot amnhî to rūnh xwÿnh kwÿjaja nhùm mê ohtô nê amnhî kaxyw Jejus kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ. ⁵ Tâ nhùm Ijaew kwÿjaja tee ri hkwy kot wa hkôt amnhî xunhwÿr â mê omu nê mê hâ Pawre mê Siras wa kamâ gryk tÿx nê. Hâmri nê ma mra nê wa kaxyw mê kot amnhî tomnuj tÿx xwÿnh kwÿjê ho akuprô nê mê

kām wa hã amÿnê. Jakamã nhũm mē ma kapēr punuj pē wa hapēr o ri mra nhũm mē piitã mē omu nē mē kuma. Hāmri nhũm mē wa hapēr o ra Jasāw nhōrkwÿ hwÿr mra. Nē mē kot Pawre mē Siras pynēnh nē ma mē utār xwÿnhjê hwÿr wa o htēm kaxyw mē kēp kahê xà mē nē mē hwÿr agjê. ⁶Hāmri nē tee ri ōrkwÿ kamã wa hapēr nhũm wa kamã amrakati. Jakamã nhũm mē Jasāw mē kot Jesus kōt axpēn to htō xwÿnh kwÿjê pynē nē ma mē kot mē ho amnhīptār xwÿnhjê hwÿr mē o mra. Hāmri nē mē kām tanhmã Pawre mē Siras wa ho hēx to. Ām kapēr punuj kām kàx pē mē kām wa harē nē mē kām:

—Kwa na hte Pawre mē Siras wa pyka piitã hkōt mē kām ri mēmoj to hēx o pa. Tã wa ra mē panhō krī hwÿr pōj nē jar mē pamã ri tanhmã hēx to ho ri mē pahkōt pa. ⁷Jasāw nhōrkwÿ kamã na pre wa pōj nhũm amnhī wÿr wa kuwÿ. Na hte wa hkōt mē hamaxpēr xwÿnhjaja pahihti Sesti kapēr kwÿm ri kuhpa hã kapēr o pa nē axtēm nē mēō pahi pē “Jejus” anhÿr xwÿnhja kapēr kōt amnhī nhīpēx o pa. Anē.

⁸Hāmri nhũm mē kot mē ho amnhīptār xwÿnhjê mē krī nhō xwÿnhjaja mē kuma nē gryk tÿx kumrēx. ⁹Hāmri nē Jasāw mã kām:

—E kot paj mē apē mē akàxpore hkwÿ jamÿ. Ka mē ajapōj nē ma mē panē Pawre mē Siras wa hano nhũm wa kato nē ma mō pa rī akupÿm mē amã kugō. Anē.

Hāmri nē mē kēp mē hikàxpore hkwÿ jamÿ.

Pawre mē Siras kot Perej wÿr mōr ā wa harēnh

¹⁰Tã nhũm ra kamāt nhũm mē kot Jesus kōt axpēn to htōjaja hāmri Pawre mē Sirasja wa ma krī pē Perej wÿr wa kumē. Hāmri nhũm wa kato nē ma hwÿr mō nē hwÿr pōj. Hāmri nē Ijaew nhō Tirtũm

kapēr o mē ahkre xà hã ixkre hwÿr htēm kurê kumrēx nē wa axà. ¹¹Perej kamã Ijaew na pre te mē kot Tesarōn kamã Ijaew pyrāk kēt nē. Mē kurom mē kām Tirtũm kapēr mar prām nē. Jakamã nhũm pre Pawre mē Siras Tirtũm kapēr o mē ahkre ho pa. Apkati mē mē ahkre mex o pa nhũm mē wa kuma nē hkīnh nē. Nē Tirtũm kapēr ā kagà htēm kamã wa kot mē ahkreta japēr nē kamã omu nē axpēn mã wa harēnh o:

—Nã ģm hāmri na wa ā Tirtũm kapēr o mē pajahkre anē. Tirtũm kapēr ā kagà htēm hkōt na hte wa mē pajahkre. Anē.

¹²Hāmri nē ohtō nē Jesus kōt amnhī xunhwÿ. Ijaew kwÿ nē Ijaew kēt xwÿnh kwÿ nē mēni kot amnhī to rūnh xwÿnhjaja nhũm mē ohtō nē Jesus kōt amnhī xunhwÿ.

¹³Tã nhũm Tesarōn kām Ijaewjaja Pawre jarēnh ma. Kot Perej nhō xwÿnhjê mã Tirtũm kapēr jarēnh o pa hã harēnh ma. Hāmri nē ma mē hwÿr mra nē mē kām tanhmã ho hēx to nhũm krī nhō xwÿnhjaja mē kuma nē ra Pawre kamã gryk tÿx nē. ¹⁴Jakamã nhũm Jesus kōt mē htōjaja mē harēnh ma nē mē umaj Pawre kator nē ma gō xujanār wÿr o mō. No nhũm Siras mē Ximotre wa Perej kamã mē kuri arīk. ¹⁵Hāmri nhũm mē hkwÿjaja ma Pawre o mō. Ma krī pē Atenas wÿr o mō. Hāmri nē hwÿr o pōj nē kamã kure. Hāmri nē ra akupÿm Perej wÿr nojarēt nhũm Pawre mē kām:

—E kēr ka mē ma akupÿm mō nē Siras mē Ximotre wa kām ijarē kē war amnhīm nojarēt nē tokyx man ixkōt wa mō. Anē.

Pawre kot Atenas nhō xwÿnhjê mã kapēr ā harēnh

Rōmã 1.18-20

¹⁶Tã nhũm Pawreja kormã Atenas kamã pa. Siras mē Ximotre wa kamã hamak o ri kormã kamã mē kot amnhī nhīpēx ā mē omunh o pa. Na pre Atenas

nhõ xwỳnhjaja sãnti ho ohtô rax nẽ mẽ õ krĩ kamã unhwỳ nhũm Pawre ri omunh o ri kuhê ho pa. Na pre htem ahpỳnhã mẽmo karõ nhĩpêxja o te Tĩrtũm nhĩpêx pyrà nẽ kutã hkõn krã ho rôrõk nẽ hkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harênh o pa. Hãmri nhũm Pawre tee ri ja hã mẽ omunh o ri mẽ hkõt pa nẽ hkaprĩ nẽ. ¹⁷Hãmri nẽ ma amnhĩ kwỳjê nhõ Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xã hã ixkre hwỳr pa nẽ kamã mẽ ahkre ho kuhê. Ijaewjê mẽ Ijaew kêt xwỳnh kot Tĩrtũm ã hpijaàm xwỳnhjê mã nhũm Tĩrtũm kapêr jarênh o kuhê. Nẽ apkati mẽ mẽ kot mẽmoj to wênê xã hwỳr mra nẽ mẽ ujaaprõr xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapêr jarênh o kuhê. ¹⁸Hãmri nhũm mẽ mar o pa. Atenas nhõ xwỳnhjaja na prem axpên kõt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kêp Epikure hkõt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh. Nẽ mẽ hkwỳjaja axtem kêp Etok kõt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh. Hãmri nhũm Pawre mẽ kãm Jesus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o pa nẽ akupỳm htĩr ã harênh o pa. Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hã axpên kujêr o kuhê nẽ axpên mã:

—Tk. Kwa mo na hte myti ata harênh o pa? Anê.

Nhũm mẽ hkwỳja mẽ kãm:

—Ko. Axtem mẽpahpãm õ na hte tanhmã harênh to. Anê.

^{19–21}Atenas nhõ xwỳnhjê mẽ axtem krĩ hõ nhõ xwỳnhjaja na prem kãm mẽ ujarênh nyw mar prãm nẽ. Jakamã nhũm prem mẽmoj jarênh nyw ma hãmri nẽ ãm axpên mã harênh pix o ri pa. Tã ra Pawre xujarênh nyw ma nẽ ma amnhĩ kõt mẽ kot axpên mar xã hã ixkre hwỳr o tẽ. Ixkre pê Areopja wỳr nhũm prem amnhĩ kõt o tẽ nẽ kãm:

—E kwa aprĩ hã mẽ inhmã ate mẽmo jarênh nywta jarê pa mẽ ama. Mẽ inhmã mar prãm. Anê.

²²Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm ujarênh o xa. Mẽ kot axpên mar xã hã

ixkre kamã Atenas nhõ xwỳnhjê mã awjarê nẽ mẽ kãm:

—E nã na ka htem anhõ mẽmo karõ nhĩpêx xohtõta ã apijaàm pê kãm amnhĩ jagrer o ri apa. Pa hte ja hã mẽ apumunh o mẽ akõt ixpa. ²³Na pa ra mẽ anhõ sãnti piitã hkõt omunh o ri ixpa nẽ o mũj hõ kuhê xã kaprýja wỳr ixkato. Nhũm himõk ã mẽmo karõ nhĩpêx amrakati nom ã hã kagã kot:

MÊPAHPÂM PUMUNH KÊT KUHÊ XÃ NA JA

Ã mẽ ate hã kagã kot anhỳr. Mẽ ate omunh kêt tã ka htem arĩ hã apijaàm o ri apa. No pa na ixte mẽhõja jarênh mar mex. Tã kot paj mẽ amã harê ka mẽ inhma.

²⁴—Mẽpahpãm mẽ ate omunh kêt ã amnhĩ jarênhhta Tĩrtũm na. Tãm na pre pyka ho kato nẽ kamã mẽmoj piitã ho kator pa. Gõ ho kato nẽ mry ho kato nẽ panhĩ ho kato. ãm mẽmoj piitã ho kator par kumrêx. Na hte pika kamã nẽ kaxkwa kamã mẽmoj piitã ho amnhĩptar mex rãhã ho pa. Jakamã mẽmo kaxyw kot puj mẽ jar kãm õrkwỳ nhĩpêx? Tãm kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh jakamã kot mẽmoj to presija hkêt. ²⁵Kêp mẽmoj piitã hpãm jakamã mẽmoj piitã õ na. Jakamã tanhmã kot pu wem amnhĩ to nẽ kãm mẽmoj gõ? Tãm kot mẽmoj piitã ho kator nẽ ho htĩr nẽ kot mẽmoj piitã õr kênã kot puj kêt mẽ amnhĩ pyrà nẽ kãm mẽmoj gõ. ²⁶Na pre mẽ pahkukamã ahpỳnhã mẽ pahpiitã mẽ papapxã jarê nẽ mẽ pakator hã arĩgro jarê. Na pre mẽ pahpãm kot wa Atãwja nhĩpêx. Jakamã nhũm Atãw kêp mẽ pahpiitã mẽ pahpar krax.

²⁷—Tã mẽmo kaxyw na pre ã Tĩrtũm mẽ panhĩpêx mex anê? Nã ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkõt pajamaxpêr nẽ hkõt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na pre mẽ panhĩpêx. Ja mẽ pahpê hihtỳx kêt. Kõja mẽhõ kãm Tĩrtũm prãm nhũm amnhĩ tã omunh kurê kumrêx.

²⁸—Nē Tirtūm pix kukwak ri na pu htem pah̄tīr nē tanhmā amnhī nh̄pēx to ho ri papa. Mē akw̄y kot kagà jahkre xw̄yñhja na pre ja hā kagà nē hā kagà ho: “Mē pah̄pē mēpahpām kra na pu htem papa.” Anē. Ā hā kagà kot anh̄r.

²⁹—Tā ka prem amnhīm mēmo karō nh̄pēx. ōr o hkwȳ nh̄pēx nē prat o hkwȳ nh̄pēx nē kēn o hkwȳ nh̄pēx. Hāmri nē hipēx pa nē ho mēpahpām ā harē nē ri hā apijaam o apa. No mē ām amnhī krā hkōt mē ate hipēx. Tirtūm te kot ja pyràk kēt.

³⁰—Amnepēm mē pa xw̄yñhja na prem mē apyrà nē ā mēmoj nh̄pēx anh̄r o pa nhūm Tirtūm ja hā mē omu nē ām mē omu nē hā tanhmā mē hipēx to hkēt nē. Kormā mē kot kapēr mar kēt jakamā nhūm pre ja hā mē omu nē ām mē omu. Tā na ra mē pahte mēmo karō nh̄pēx o mēpahpām nē mē pamā kapēr. Mē pahte hpānhā amnhī kaxyw ām kōt pix mā pajamaxpēr o papaja na kām hprām. ³¹Koja nh̄yrmā tanhmā mē pahte amnhī nh̄pēx to ho papa hā mē pahpumunh kōt tanhmā mē pajarēnh to. Nē amnhī ri mē htīr tūm nē mē pa ho pa xw̄yñh̄jē jarē nē amnhī ri mē pa hkēt xw̄yñh̄jē jarē. Na pre ra ā mē harēnh anh̄r kaxyw arīgro hta. Arīgrota ā kot hprī hā kām tanhmā mē pajarēnh to kaxyw na pre ra Jesusja xām. Kaxyw na pre akup̄ym ho htīr. Nē akup̄ym ho htīr jao kot nh̄yrmā kām tanhmā mē pajarēnh to xw̄yñh ā ho amnhīrit. Anē.

³²Nhūm pre ā Pawre mē kām Tirtūm kapēr jarēnh anē nhūm mē mar o kuhē. Kot mē kām Jesus tyk nē akup̄ym htīr ā harē nhūm mē mar o kuhē. Nhūm mē hkwȳjaja kuma nē ām kuma nē axtem nē ri hā akunha. Nom nhūm mē hkwȳjaja mē kurom mar t̄yx nē Pawre mā kām:

—E kwa mē inhmā ja mar prām. Apkati hō hā ka axte mē inhmā ja jarē pa mē ixprī hā mar mex nē. Anē.

³³Hāmri nhūm Pawre akup̄ym nh̄yri hpōx xā hā ixkre hw̄yr ma tē. ³⁴Hāmri nhūm Xiōnīs pē Areop kām mē kām kapēr xw̄yñh nē mēhō ni pē Tāmaris nē mē hkwȳjaja kapēr mar t̄yx nē amnhī kaxyw Jesus kōt hamaxpēr nē hkōt amnhī xunhw̄y. Hāmri nē Pawre kōt pa.

Pawre Korīt w̄yr mōr ā harēnh

Wam Korīt 1.1-3

18 Tā nhūm Pawre krī pē Atenas rūm kato nē ma krī pē Korīt w̄yr mō nē pōj. ²Hāmri nē nh̄yri Akirti pumu. Haxw̄yja kēp Ijaew. Krī pē Pōt kamā na pre kato. Tā ma pyka pē Itar w̄yr mō nē Itar kamā krī pē Rōm kamā hpānhā pa. Pa ho pa htā nhūm mē ō pahihtī Krawti tanhmā hamaxpēr to hāmri nē mē amnhī nē Ijaew piitā mē hanor pa. Jakamā nhūm Akirti kato nē hprō Prisire mē wa ma Korīt w̄yr mō. Hāmri nē hw̄yr pōj nē kamā pa ho pa. Jakamā nhūm Pawre Korīt w̄yr pōj nē wa omu ³nē wa kuri pōj nē wa hkōt ri pa. Nē Siras mē Ximotre wa kamā hamak pē wa ihkō hā àpēnh o pa. Wa urāk nē kupēxē pytī ho ixkre nh̄pēx nē ho wēnē ho ri wa hkōt pa. ⁴Hāmri nhūm sap kato nhūm ma Tirtūm kapēr o mē ahkre xā hā ixkre hw̄yr pa nē kamā mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o hkri. Ijaew mē Ijaew kēt xw̄yñh̄jē mā nhūm mē kām ujarēnh o hkri. Nē mē kām Jesus kot mē panē tanhmā amnhī nh̄pēx to hā harē.

⁵Tā nhūm Siras mē Ximotre wa ma Masetōn rūm Pawre w̄yr mōn pōj. Jakamā nhūm Pawre axte ixkre nh̄pēx ā àpēnh kēt nē. Pānhā apkati mē Ijaewjē jahkre ho pa. Mē kām tanhmā Jesus jarēnh to ho ri mē hkōt pa. Kēp Tirtūm kot mē pakaxyw ām xw̄yñh ā harēnh o ri mē hkōt pa. Xatā mē kām ujarēnh o pa. ⁶Nom nhūm mē kām mar prām kēt nē kamā gryk kato nē kām kapēr punuj nē. Nhūm Pawre tee ri amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—E ixte mē amā Jejus kot mē panē tanhmā amnhī nhīpēx to hā harēnh tā ka mē amā mar prām kēt nē. Nà mē kam nē mē māmri ate amnhī tomnuj kām ty nē arī kam amnhī pumu no ām amnhī tā tanhmā inhmā nē hkēt nē. Ra mē ate Tirtūm kapēr kaga kēnā. Nà kot paj mē akaga nē ma hpānhā Ijaew kēt xwŷnhjē hkôt ri mē kām ja jarēnh o ri ixpa. Anē.

Hāmri nē kànhmā xa nē hinōkà kapa nē ho apē. Mē kot hkaga hā amnhī pumunh kaxyw nhūm mē noo mā ā amnhī nhīpēx anē. ⁷Hāmri nē ixkre rūm kato nē hijuk ri Ijaew kēt xwŷnh pē Xijutre nhōrkwŷ hwŷr tē nē hpānhā Xijutre hkôt pa ho pa. Xijutre kēp Ijaew kēt tā amnhī kaxyw Tirtūm mā hamaxpēr rāhā ho pa.

⁸Tā nhūm Ijaew ō pē Kriptija hk-wŷjē rom amnhī kaxyw Pahihti Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xām. Kēp Ijaew nhō Tirtūm kapēr o mē ahkre xā hā ixkre kamā mē ahkre xwŷnh na pre. Jakamā ōrkwŷ kamā hk-wŷjē mē mē hpimrātā Pahihti Jejus kôt amnhī xunhwŷr pa. Nē krija kamā ra Ijaew kēt xwŷnh ohtō nē Kripti pyrā nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ. Jakamā nhūm Pawre mē kēp Jejus kwŷ hā mē piitā mē hkrā kumrā.

⁹Tā nhūm kamāt nhūm Pawre gōr nē nō nē amŷti nhūm kēwe Pahihti Jejus axte hwŷr kato nē kām kapēr nē kām:

—Pa Pawre? E kwa kēr ka māmri axāmnhīx ri atar mē kām ijarēnh rāhā ho ri apa nē amnhī kamā akahak o ri mē hkôt apa hkēt nē. ¹⁰Kot paj atānopxa nhūm mēhō tanhmā ato hkēt nē. Kri ja kamā koja mē ohtō nē ixkôt amnhī xunhwŷ. Anē.

¹¹Nhūm pre ā Pahihti Jejus Pawre hpimtir kām kām kapēr anē. Jakamā nhūm Korīt kām arī ri mē hkôt pa ryy nē. Arī mē hkôt pa hā amgrā pyxi nē hkôt mytwrŷ kēp 6. Jao Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkôt pa.

¹²Tā nhūm Korīt nhō xwŷnhjē nhō pika pē Gres kamā mē ho amnhīptār xwŷnh nyw Gartija. Korīt kām pa jakamā nhūm Ijaew xāptār tūmrejaja Pawre pynē nē ma hwŷr o tē nē kām tanhmā ho hēx to. ¹³Jakamā nhūm Ijaew pikuprōnh xā hā ixkre kamā mē kām kapēr xwŷnh Sostenesja Garti mā Pawre o hēx nē kām:

—Kwa jahti na hte mē ixpē Ijaew kot amnhī nhīpēx kwŷm ri mē ahkre ho pa. Jao mē ixte axtem nē tanhmā Tirtūm kôt ri amnhī nhīpēx to ho ri ixpa kaxyw mē inhmā karō ho pa. Nom mē ixte amnhī nhīpēx kuhpa hā mē inhmā karō. Anē.

¹⁴Hāmri nhūm ra Pawre kot Garti mā amnhī jarēnh mā tā nhūm Garti amnhī to wa nē hā mē kām kapēr nē mē kām:

—Tk. Kwa kot tanhmā amnhī tomnuj tore hā. Kot tanhmā amnhī tomnuj to nhūm mē ate inhmā harēnh ronhŷx pa arī mē ama nē tanhmā mē amā hipēx to. ¹⁵No xep ām kot mē axāptār tūmrejaja kot amnhī nhīpēx kuhpa hā pix mā kot amnhī nhīpēx o pa kēnā. Nē mē ate mē ahkre kuhpa hā kot ri mē ahkreja pix mŷrapē na ka mē kamā agryk nē ā inhmā ho akapēr anē. Nà kot paj ja hā tanhmā ho hkēt nē. Ka mē kam nē amnhī krā hkôt tanhmā ho hprām xā hkôt tanhmā ho. Anē.

¹⁶Hāmri nē amnhī nē mē hano. ¹⁷Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē ra Sostenes kamā gryk nē. Kot Garti mā tanhmā Pawre jarēnh to htā nhūm kuma nē ām mar jakamā nhūm mē hā Sostenes kamā gryk. Hāmri nē unē nē Garti noo mā htak o xa. Nē htak rax nē. Nom nhūm hā mē omu nē ām mē omu nē nē tanhmā mē kām nē hkēt nē.

Pawre kot akupŷm āxiok wŷr mōr ā harēnh

¹⁸Tā nhūm Pawre arī Korīt kamā mē hkôt pa nē gaa nē nojarēt nē Jejus kôt htōjē mā amnhī jarē nē mē kām:

—E kot paj ma akupÿm pika pê Sir wÿr mō. Anē.

Hāmri nē mē kēp kato nē ma hwÿr mō. Nē ma amnhī kōt Akirti mē hprō Prisire wa o mō. Mōō nē krī pê Sēnkrej wÿr pōj. Nhūm Pawre amnhī kukamā mē-moj tā tanhmā Tirtūm mā amnhī jarēnh to nē amnhī jarēnh xà hkōt amnhī krā hkēnh pa. Ijaew kot amnhī nhīpēx xà hkōt ā amnhī nhīpēx anē. Hāmri nē mē pâr wÿr agjē nē Sēnkrej rūm kato nē ma Sir wÿr mō.¹⁹⁻²¹ Mōō nē krī pê Epes wÿr pōj. Hāmri nhūm Pawre mē hkwyjaja pâr rūm hapōj nē krī hwÿr agjē nē Ijaew nhō Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwÿr mra nē hwÿr agjē nhūm Pawre mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o nhÿ. Hāmri nhūm mē kuma nē kām mar prām nē. Nē kām:

—Kwa anojarēt kēt nē. Kritpēm mē ixkōt ri apa ryre nē Tirtūm kapēr o mē ijahkre. Mē inhmā ja mar prām.

Anhÿr tā no nhūm mē kām:

—Nà kot paj ma mō. Nom koja Tirtūm nhÿrmā akupÿn mē awÿr inhmē pa man akupÿn mē awÿr mō nē axte kapēr o mē ajahkre. Anē.

Hāmri nē ma mō. Ma Epes rūm pâr kām mō. Nom nhūm Akirti mē Prisireja wa Epes kamā arīk nē hpānhā kamā pa ho pa.

²²Tā nhūm Pawre krī pê Sejarej wÿr pōj. Hāmri nē hpānhā kurūm ma akupÿm Jerujarē hwÿr mō. Kot Jejus kōt htōjē pumunh mā ma mē hwÿr mō. Hāmri nē mē hwÿr pōj nē mē omu nē tanhmā mē kām amnhī jarēnh to nē mē kēp kato nē ma akupÿm āxiok wÿr mō.²³ Hāmri nē hwÿr pōj nē kamā mē hkōt ri pa ryy nē mē kurūm kato nē hpānhā ma akupÿm pyka pê Prik mē Karatas wa hwÿr mō. Nē kamā mē kot Jejus kōt amnhī xunhwÿr xwÿnhjē jahkre ho pa. Mē kot Jejus kōt amnhī nhīpēx tÿx rāhā ho pa kaxyw mē hkōt mē ahkre mex o ri mē hkōt pa.

Apor kot Epes kām Tirtūm kapēr jarēnh

Epes 1.1-2; Wam Korīt 3.6-9

²⁴Tā nhūm Epes wÿr Ijaew ō pê Aporja mō nē hwÿr pōj. Krī pê Aresān kamā na pre kato. Na pre hte amnhī kaxyw Tirtūm kōt pix mā hamaxpēr nē kapēr ā kagā htūm mar tÿx nē. Jakamā mē kām harēnh mex o pa nhūm mē piitā kām mar prām nē.²⁵ Nom kormā Jejus jarēnh jatur xà mar kēt jakamā ām mē kām hkrax pix jarēnh o pa. Juāw Paxis kot tanhmā mē ahkre htoja nhūm mar tÿx nē. Nē tanhmā kot mē hkrā kumrār to ho paja nhūm määnen mar tÿx nē. Jakamā na pre hte mē kām ja pix jarēnh o pa. No Jejus kēp Tirtūm kot mē pah-wÿr mēnh xwÿnh ā harēnhja nhūm kormā mar kēt nē. Tā Epes wÿr mō nē pōj.²⁶ Hāmri nē Ijaew nhō Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwÿr axà nē kamā mē kām ujarēnh o nhÿ. Amnhī kamā kahak kēt nē àmnhix ri mē kām ujarēnh mex nē. Hāmri nhūm Prisire mē Akirti wa kot mē kām ujarēnh ā kuma nē war xpēn mā:

—Kwa mām kormā Jejus jarēnh piitā mar kēt. E pu amnhī kōt panhōrkwÿ hwÿr o tē nē pahprī hā kām harēnh jatur xām kumē kē hprī hā mar pa. Anē.

Hāmri nē war amnhī kōt kuwÿ nē hprī hā kām ujarēnh jatur xām kumē nhūm hprī hā harēnh piitā mar tÿx nē.

²⁷Tā ra pyka pê Gres wÿr nojarēt nē Jejus kōt htōjē mā amnhī jarē nhūm mē kuma nhūm ja mē kām mex nē. Hāmri nē Gres kamā Jejus kōt mē htōjē mā kagā nhīpēx. Apor kot mē hwÿr amnhī kōt o mōr nē mē kām ōr nhūm mē kot omunh nē kamā harēnh nē ho mex kaxyw mē kām hipēx. Hāmri nē hipēx pa nē kām kugō nhūm kupy nē mē kurūm kato nē ma mē hwÿr mō. Hāmri nē mē hwÿr pōj. Gres nhō xwÿnh kwÿjaja na prem ra Jejus kōt amnhī xunhwÿ. Tirtūm kot mē

kutā nojarêt jakamā nhūm mē ra hkôt amnhī xunhwÿ. Jakamā nhūm Apor mē hwÿr pōj hāmri nē mē ìhkô hā tanhmā mē ho ajuta hto ho pa. ²⁸Nē xatā Ijaew mā tanhmā Jejus jarēnh to kamā hihtÿx o mē hkôt pa nē mē kām:

—Nà Jejusja tām na pre Tirtūm mē pakaxyw âm. Tirtūm kapēr ā kagā htūm kamā ā harēnh kot anhÿr. Anē.

Pawre akupÿm Epes wÿr mōr ā harēnh

Rukre 3.15-16

19 Tā nhūm Apor kormā Korīt kām pa ri nhūm Pawre ma akupÿm Epes wÿr mō. Ma krāhakÿx kôt akupÿm hwÿr mō. Hāmri nē hwÿr pōj nē mē kot Jejus kôt amnhī nhīpēx o mē pa xwÿnhjê pumu. Nhūm mē kormā Jejus jarēnh jatur xà mar kêt nē. ²Jakamā nhūm Pawre mē hwÿr mō nē mē omu nē Tirtūm Karō hā mē hkukja nē mē kām:

—Kwa mē ate Jejus kôt amnhī xunhwÿr xà hā arīgrota ā xà na pre Tirtūm Karō mē akarō mā agjê? Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—Nà mē ixte Tirtūm Karō jarēnh mar kêt. Anē.

³Hāmri nhūm mē kām:

—No mēmoj kôt na prem mē akrā kumrā? Anē.

Nhūm mē kām:

—Nà Juāw Paxis kot mē hkrā kumrā. Anē. o paja kôt na prem mē ixkrā kumrā. Anē.

⁴Hāmri nhūm Pawre mē kām:

—Nà Juāw Paxis na pre Ijaew mā kapēr o: “Kot kaj mē mē ate amnhī tomnuj kaga nē hpānhā tām amnhī nhīpēx pa hā mē akrā kumrā.” Anhÿr o mē kām kapēr o pa. Nē mē kām Jejus jarēnh o: “Koja tokyx mēhō ixkôt hapu hā mē pahwÿr kato nē tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa. Ka mē omu nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ.” Anē. Tā Jejusja na pre ā mē kām harēnh anhÿr o pa. Anē.

⁵Nhūm pre ā Pawre mē kām Juāw Paxis mē Jejus wa harēnh anē nē hpānhā Jejus nhÿ hā mē hkrā kumrā. ⁶Hāmri nē hpānhā mē hā ìhkra jaxwÿ nhūm Tirtūm Karō mē hwÿr wrÿ nē mē hkarō mā gjêx pa. Hāmri nhūm mē ÿ hā ahpÿnhā axtem mē kapēr kwÿ ho kapēr nē ÿ hā Tirtūm mex o mex ā harēnh o kuhê. ⁷Ā mē kot amnhī nhīpēx anhÿr xwÿnhjaja kēp 12.

⁸Tā nhūm Pawre Epes kām Ijaew nhō Tirtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwÿr mra nē mē ahkre xà hā ixkre hwÿr mra nē mē ahkre xà hā ixkre kamā kahak kêt nē hpri hā Ijaew mā hpri hā Jejus jarē nē mē kām:

—E pa mē amā Jejus jarē ka mē inhma. Nà Tirtūm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnhnta na. Nē mē pahte kamā pajamak o papa xwÿnhnta na. Jakamā kot ka mē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nē mē ato hkra. Anē.

Hāmri nhūm mē hkwyjaja kuma nē hkôt hamaxpēr kurê kumrēx. ⁹Nom nhūm mē hkwyjaja kuma nē âm kuma nē Jejus o kapēr punuj nē. Mē piitā mē noo mā kuhê nē ho kapēr punuj tÿx nē. Nhūm Pawre tee ri ja mē omu hāmri nē mē kurūm kato. Mē pikuprōnh xà hā ixkreta rūm kato nē hpānhā nhām mē kot kām “Xirān kot mē ahkre xà hā ixkre” anhÿr xwÿnhja wÿr hpānhā mō. Nē amnhī kôt mē kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê ho pa nē hpānhā ixkreta kamā mē ahkre ho pa. Apkati mē hwÿr mra nē mē ahkre. ¹⁰Jao hā amgrā axkrut. Jakamā nhūm pyka pē As kamā mē piitā Pahihti Jejus jarēnh ma. Ijaew nē Ijaew kêt xwÿnhjaja nhūm mē piitā harēnh ma.

Wajaga hkwy jarēnh

¹¹Tā nhūm Pawre Tirtūm nhÿ hā mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ri mē hkôt pa. ¹²Jakamā nhūm pre htem hwÿr mra nē kēp ê hkwy jamÿ nē ma mē ā xwÿnhjê hwÿr o mra nē

mē hā haxwỳ nhũm mē akupỳm mex. Nē mēkarōmnuti kot tanhmā mē ho ho pa xwỳnhjē hā nhũm prem määnēn mē hā ê kwỳ jaxwỳ nhũm mēkarōmnutija mē kurũm hapōj nē ma mrar kurē kumrēx nhũm mē akupỳm tām hkrā.

¹³⁻¹⁴Tā nhũm mēō patre maati Sewahtija hkra my kēp 7 nē piitā kēp wajaga. Hāmri nē mē kām Pawre pyrā nē mē nē mēkarōmnuti japōx o pa hprām nē. Jakamā kormā Jejus kōt amnhī xunhwỳr kēt tā mē kot ý hā Pawre pyrā nē mēhō nē hkwỳ janor kaxyw nē kām:

—E Pawre kot Jejus jarēnh o ri pa xwỳnhta nhỹ hā kot paj amā ixkapēr. Jakamā e kwa tokyx myta rũm akato nē ma tē. Anē.

¹⁵Hāmri nhũm mēkarōmnutija mē kuma nē ām mē kuma nē mē kām:

—Tk. Mē apē Jejus mē Pawre wa hkwỳ hkēt tā mē nē ā mē inhmā akapēr anhỹr o apa. Nā Jejus mē hkwỳ pixjaja na htem Tirtũm nhỹ hā mē kēp mē ijapōx o pa. Mē apē mē hkwỳ hkēt kēnā. Nā pa ixkatoore kaxyw ā. Anē.

¹⁶Hāmri nhũm mēkarōmnuti kot tanhmā ho xwỳnhta mēkarōmnuti nhỹ hā wajagajē pynē nē mē htak rax o kēp mē ê kaxōnh pa nhũm mē tee ri amnhī nhĩpēx. Hāmri nē hkēnh nē ōrkwỳ rũm hapōj nē ma umaj hprōt nē mra. ¹⁷Hāmri nhũm Epes kamā mē piitā ā kot mē hipēx anhỹr ā mē harēnh ma nē tee ri hamaxpēr nē kām ma nē. Ijaew nē Ijaew kēt xwỳnhjaja nhũm mē piitā tee ri kām hamaxpēr o pa. Nē Pahihti Jejus mā mex o mex ā harē. ¹⁸Jakamā nhũm mē kot Jejus kōt amnhī xunhwỳr nyw xwỳnhjaja piitā tanhmā amnhī jarēnh to. Nē mē hkwỳjaja amnhī jarēnh o:

—Nā kormā ixte Jejus kōt amnhī xām kēt ri na pa pre ā amnhī tomnuj anhỹr o ri ixpa. Tā Jejus kōt amnhī xām hāmri nē axte ā amnhī nhĩpēx anhỹr kēt nē. Anē.

Nhũm mē hkwỳjaja kēp wajaga htā mē urāk nē Jejus kōt amnhī xunhwỳ hāmri nē amnhī jarēnh o:

—Nā ijaxwỳja kormā Jejus kōt amnhī xām kēt ri na pa pre hte nē mē no kupyri nē mē y pix o ri mē hkōt ixpa. Tā Jejus kōt amnhī xām hāmri nē axte ā amnhī nhĩpēx anhỹr kēt nē. Pānhā axtem amnhī nhĩpēx nyw o amnhī nhĩpēx o ri ixpa. Anē.

¹⁹Hāmri mē ō wajaga xāhpumunh xā hā kagā jamỳ nē ma o mra nē kaxyw kuto nē kamā rēnh pa nē mē piitā mē noo mā ho xēt pa. Wajaga xāhpumunh xā hā kagāja ā kàxpore xohtō rax kumrēx tā nhũm mē Jejus gryk ā hamỳ nē o mra nē ho hxēt pa nhũm hapēx. ²⁰Hāmri nhũm krī nhō xwỳnhjaja ā mē kot amnhī nhĩpēx anhỹr ā mē omu nē ohtō rax nē mē urāk nē Jejus kōt amnhī xunhwỳ.

Pawre kot Rōm wỳr hkrā hā harēnh

Rōmān 1.13-15, 15.22-29

²¹Tā nhũm Pawre ra akupỳm Jerujarē hwỳr nojarēt nē hamaxpēr o:

—E kot paj ixkato nē hpānhā ma Masetōn mē Gres wa hkōt ma akupỳm Jerujarē hwỳr mō. Ma mē kot Jejus kōt amnhī xunhwỳr xwỳnhjē pumunh o mē hkōt mō. Hāmri nē Jerujarē hwỳr pōj nē kamā tanhmā amnhī to hpa hāmri nē hpānhā ma Rōm wỳr mō. Anē.

²²Hāmri nē hkōt ho ajuta ho wa pa xwỳnh Ximotre mē Eras wa kām amnhī jarē nē wa kām:

—E kēr ka wa ma ixkukamā Masetōn wỳr wa mō. Kot paj kormā jar As kamā ixpa grire hāmri nē ma war akōt mō pu mē hamũ ma Jerujarē hwỳr mō. Anē.

Hāmri nhũm wa kuma nē kato nē ma hkukamā Masetōn wỳr mō.

**Mē kot sānti hā Pawre
mā àkjêr ā mē harēnh**

Sikūn Korīt 1.8-9

²³ Rôm nhūm Epes nhō xwỳnhjaja tee ri Pawre kot tanhmā Pahihti Jejus jarēnh to hā kuma nhūm ja mē kēp omnuj nē. Nhūm mē Jejus ā kamā gryk tỳx nē. ²⁴ Na prem amnhī kaxyw Tirtūm kôt hamaxpēr kêt nē. Na prem axtem sānti ho mē hpām nē amnhī to hwỳr pē hā hpijaàm nē kām mex o mex ā harēnh o pa. Mē ō sāntija ni Xiānre na pre. Nhūm mē kām ixkre nhīpêx nē kamā hkarō nhīpêx xām. Hāmri nē hwỳr akuprō nē hā hkīnh nē hkarō hā hpijaàm nē kām mex o mex ā harē. Nhūm pre hte Temētja Xiānre nhōrkwỳ karō hkryre hkwy nhīpêx nē mē kām ho wēnē ho pa. Prat o hipêx nē ho wēnē ho pa. Jao ra hā mē àpēnh xwỳnhjê mē nhūm mē kot haprōr xwỳnhjê kukwak ri kàxpore jamỳnh rūnh o pa.

²⁵ —Jakamā nhūm Pawre mē hwỳr mō nē pōj nē mē kām Mēpahpām Tirtūm jarēnh o ri mē hkôt pa nhūm Temēt tee ri kuma nhūm ja kēp omnuj nē. Hāmri nhūm hamaxpēr nē mē kot urāk nē Xiānre nhōrkwỳ karō hkryre nhīpêx nē ho wēnē ho pa xwỳnhjê ho akuprō nē mē kām:

—E kwa mē inhma. Na pu htem mēpanā Xiānre nhōrkwỳ karō hkryre pānhā kàxpore jamỳnh rūnh o papa. ²⁶ Tā mǎn ka mē ra ham hpōx xwỳnh Pawreja pumu nē kapēr ma. Na hte jar mē panhō krī kamā nē As piitā hkôt mē kām mēpanā Xiānre karō nē mē kām kapēr o pa. Xep mē pahte mē hkarō nhīpêxja kēp mēpanā kumrêx kêt ā mē kām harēnh o pa nhūm xep mē ohtō nē kuma nē ra hkôt hamaxpēr.

²⁷ —Kwa ja mex kêt. Koja mē kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx hāmri nē axte mē pahte ixkre karō hkryre nhīpêx xwỳnhhta japrōr kêt nē. Hāmri nē mē paxàpēnh o

kapēr punuj nē. No ām ja pix omnuj kêt. Koja mēpanā Xiānre mā amnhī jarēnh xā hā ixkreja kaga hpa. Nē haxwỳja karōja kaga. Mē piitā kām hapē kēnā. As kamā nē pyka piitā hkôt mē piitā kām hapē nē hwỳr mra nē amnhī to hwỳr o pa. Kēp mēpanā mex kumrêx tā koja mē Pawre kapēr gryk ā hkaga hpa nē axte kām hamaxpēr kêt nē. Hāmri pu mē axte mē kukwak ri pakàxpore rax nē papa hkêt nē. Kwa tanhmā kot puj mē amnhī nhīpêx to? Anē.

²⁸ Hāmri nhūm mē tee ri ā kapēr anhỳr ā kuma nē Pawre kamā gryk tỳx kumrêx. Nē gryk xāj kàx pēê kapēr nē xatā kapēr tỳx kām kapēr punuj nē. Nē kapēr o:

—Xiānre na mex kumrêx. Kēp mē pahpē Epes nhō xwỳnhjê nā maati na.

Anhỳr o kàxpêê kapēr o kuhê. ²⁹ Hāmri nhūm krī nhō xwỳnh piitā mē kuma nē mē hwỳr hprōt nē haxwỳja gryk nē kàxpêê mē hkôt ā harēnh anhỳr o kuhê. Hāmri nē gryk xāj Pawre hkôt ri wa pa xwỳnhja wa unē nē ma mē kot axpēn mar xā hā ixkre hwỳr wa hkjēnh o tē. Masetōn nhō xwỳnh wa kēp Gajore mē Aristakja nhūm mē wa unē. ³⁰ Hāmri nhūm Pawre mē kot wa unēnh ā mē omu nē tee ri wa hkukamā hamaxpēr nē mē hkôt hprōt nē mē kām tanhmā kapēr to kaxyw nom nhūm mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjaja ja nē kām kapēr kām hihtỳx nē. ³¹ Hāmri nhūm As kamā mē kot mē ho amnhīptār xwỳnh kwỳjaja ā mē kot amnhī nhīpêx anhỳr ā mē omu nē Pawre hwỳr hpēr mē. Mē kām hkīnh jakamā kot mē hkôt htēm nhūm mē kot hpīr pymaj hwỳr hpēr mē nē mē hkôt htēm nē hkurê kamā hihtỳx nē.

³² Rôm nhūm mē piitā mē kot axpēn mar xā hā ixkre hwỳr pikuprōnh pa nē kàx pē kapēr punuj o kuhê. Nom axpēn kôt kapēr kêt nē. Ām axpēn kwỳm ri kàx pē tanhmā kapēr punuj to ho. Nhūm mē hkwyjaja hprī hā mē mar kêt tā amarī

amnhī krā hkôt kàx pê kapēr punuj nē.
³³Nhūm Ijaew kwỳjaja tee ri ja hā mē omu nē axpēn mā:

—Tk. Kwa okora. Kojā mē nā Xiānre hā gryk hāmri nē tanhmā mē pahpē Ijaew to nà? Anē.

Hāmri nē hamaxpēr nē mē hwỳr amnhī ò pē Aresānja mē nē kām:

—Kwa ma mē hwỳr tē nē mē kām tanhmā mē pahpē axāprār to. Pawre kēp mē pahkwỳ htā tām na mē kām mē gryk jaxà. No mē papajaja na pu mē kām mē gryk jaxàr kēt nē. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē mē hwỳr tē nē xa nē tee ri kot mē ho hpinhkrēnh kaxyw kànhmā mē kām ihkra pēr kaprỳ.

³⁴Nhūm mē omu nom hpinhkrēnh kēt nē arī kàx pēē kapēr punuj ā 2 or. Nē kàx pē kapēr o:

—Mēpanā Xiānreja mex o mex. Kēp mē pahpē Epes nhō xwỳnhjē nā mex na. Anē.

³⁵Tā nhūm mē ò pahi nhō kōwenatō jatā tanhmā Epes nhō xwỳnhjē ho hpinhkrēnh to hāmri nē ja nē mē kām kapēr nē mē kām:

—Kwa mē anhīkrē. Mē piitā kot Xiānre mex o mex ā omunh kēnā. Nē mē pahpē kām amnhī jarēnh xà hā ixkre jamār xwỳnh ā mē kot mē pahpumunh mex. Nē kaxkwa rūm karō kot mē pahwỳr tēm nhūm mē pahpē hamār o papa xwỳnh ā nhūm mē kot mē pahpumunh mex.

³⁶Jakamā mēhō kot kēt we mē pahpē hamār xwỳnh kēt ā mē pajarē? Ra mē piitā mē kot ja hā mē pahpumunh jakamā kwa mē anhīkrē nē ri ā akapēr anhỳr kēt nē. ³⁷No mē ate wa unēnh nē amnhī kôt wa ho atēm xwỳnhnta wa. Wa kot tanhmā mēpanā Xiānre ho kapēr punuj to rỳ kēp ò ixkre kamā àhkīnh kēt tā ka mē amari wa unē nē amnē amnhī kôt wa o tē.

³⁸—Kwa kē Temēt mē hkwỳjaja kām tanhmā wa ho kapēr to hprām nē ma pahihiti hwỳr wa o tē nē kumā mǎn tanhmā wa ho kapēr to. Mēmoj tā axpēn

mā mē kapēr xà hā arīgrota āā. ³⁹Rỳ ka mē amā mēmoj jarēnh prām nē arīgroja ā mǎn rī kormā mēmoj jarē. ⁴⁰No jarāhā mē ate amnhī nhīpēxja te mē ate pahihiti kutā amnhī xunhwỳr nē ho akapēr punuj pyrāk. Kojā Rōm nhō xwỳnhjē nhō pahi mē ajarēnh ma hāmri nē mē ate kamā agryk ā amnhī kamnhīx. Hāmri nē mē atā ixkukja pa tanhmā kām mē ajarēnh to? Mēhō nhỳ hā na ka mē ā apikuprōnh nē amnhī nhīpēx anē? Nā amnhī krā hkôt na ka mē akuprō nē ā amnhī nhīpēx anē. Anē.

⁴¹Hāmri nē mē kām kapēr pa nē mē hano nhūm mē anhrà nē ma akupỳm òrkwỳ hwỳr hapēx.

Pawre ma Masetōn mē Gres wa hwỳr mōr ā harēnh

20 Hāmri nhūm Pawre ra nojarēt. Jerujarē hwỳr mōr mā nom kormā pika pê Masetōn kumrēx wỳr mōr nē kurūm ma akupỳm Jerujarē hwỳr mōr mā. Hāmri nē nojarēt nē mē kot Jesus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjē ho akuprō nē mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—E kot paj ma mō. Nom kēr ka mē arī ixwakre kamā Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri apa nē aa hkaga hkēt nē. Anē.

Hāmri nē mē kām:

—E mē māmri ixwa kre kamā axāmnhīx ajamakētkati nē ri apa. Anē.

Hāmri nē kato nē ma Masetōn wỳr mō. ²Nē hwỳr pōj nē kamā krī hkwỳ hkôt mō nē nhỳri mē kot Jesus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjē pumu nē Tirtūm kapēr o mē ahkre. Mē kot hkôt amnhī nhīpēx mex nē kām hprām xà hkôt pix mā amnhī nhīpēx kaxyw mē kām kapēr o ri mē hkôt pa. Hāmri nē kato nē ma mō nē pyka pê Gres wỳr pōj. ³Nē kamā mē hkôt pa hā mytwrỳ axkrunēpxi hāmri nē akupỳm pyka pê Sir wỳr nojarēt. Nē ma pàr kām hwỳr mōr kaxyw nē amnhī tā Sir kamā Ijaew kwỳ kot tanhmā harēnh

to hã amnhĩ jarēnh ma. Na prem ra hã axpēn mā amýnē nē axpēn mā:

—E koja amnē mē pahwýr mō pu mē nhýri omu nē hpír kurē kumrēx. Anē.

Hãmri nhũm Pawre amnhĩ tā mē kapēr ma nē pàr kaga nē mē hwýr mōr kêt nē. Hãmri nē awjanā nē Jerujarē hwýr Masetōn kamā pa. ⁴Nhũm Jejus kôt htō hkwyjaja ma hkôt mō. Ā mē hixi kot anhýr.

Perej nhō xwýnh Sopatōja. Piro hkra na pre.

Nē Tesarōn nhō xwýnh Aristak mē Sikũn wa.

Nē Tepe nhō xwýnh Gajoreja.

Nē As nhō xwýnh Xikitre mē Torow wa. Nē Ximotreja.

Jajaja na prem ma Pawre hkôt Jerujarē hwýr mō. ⁵Nē pa ixpē Rukre ixte mē amā ja jarēnh nē hã kagā xwýnhja na pa axte Pawre hã ajêt nē hkôt mō. Jakamā nhũm jajaja piitā ma wa ixkukamā Tôx wýr mō nē kamā wa ixkām hamak o pa.

⁶Tā pa wa ma krĩ pē Piripos rũm ixkato nē pàr kām ma mē hkôt mō. Arĩgro pē Pas jakānh mē ma mē hkôt mō.

Tā wa ixtā arĩgro pē 5 nē mē hkôt Tôx wýr pōj nē kamā mē omu nē mē hkôt ixpa hã ixtā ũ semān.

Pawre kot akupým Exik o htír Ā harēnh

Juāw 5.21; Atre 9.36-43

⁷Tā nhũm sap nē kamāt pa mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwýr xwýnhjē hkôt akuprō nē axpēn kutā apku nhũm Pawre mē kām kapēr. Ra apkati hkôt mē inhnojarēt kaxyw jakamā nhũm mē kām Tirtũm kapēr jarēnh ryy nē. Ra kôt Ā kamāt nhũm arĩ mē kām harēnh o nhý. ⁸⁻⁹Ixkre hprēk axpēn nhĩpy axkrunēpxi nhĩtep xā kamā na pa prem akuprō nē mar o ixkrĩ. Ixkreja kamā kanē ohtō nē hpōk o harir. Jakamā nhũm Pawre arĩ mē kām ujarēnh o nhý nhũm mēhō xàptār nyw Exikja ra òtxwa htýx nē mē

ixkuri òt o nhý. Janere hã òt o nhý. Tā ra gōr nē janere pē kato nē ahparmā tē nē pykap tēm. Pa mē tee ri omu nē ahparmā hwýr ixprōt nē wrý nē omu nhũm htyk mex nē nō. Kýj rũm ahpar mā htēm ryy jakamā htyk mex nē nō. Hãmri nhũm hkwyjaja tee ri omu nē hkaprĩ htýx nē kumý nē mýr o hkrĩ. ¹⁰Hãmri nhũm Pawre mē ixkôt wrý nē hwýr tē nē htyk Ā omu nē kumý nē mē kām:

—E mē amýr kêt nē. Ra htyk tā koja Tirtũm akupým mē pamā ho htír.

Anhýrja kôt nhũm akupým htír. ¹¹⁻¹²Hãmri nhũm mē akupým htír Ā omu nē hkĩnh týx kumrēx. Hãmri pa mē akupým kýx pē ixkre hwýr api nhũm Pawre mē inhmā pāwti hkwy nhĩrē nē mē inhmā kugō pa mē Jejus kot mē panē htyk mā ijamaxpēr pē kuku. Hãmri nhũm Pawre axte mē kām kapēr o ýr rāhā nhũm myt kato pa mē kēp anhrā nē ma ixpa.

Pawre Mírēt wýr mōr Ā harēnh

¹³Hãmri pa mē inhnojarēt nhũm Pawre mē ixte hkôt mē inhmōr xwýnhjē mā:

—E kêr ka mē ma pàr kām ixkukamā mō. Kot paj ahte ma kýx pē mē akôt ixpar o Asôt wýr mō. Hãmri nē hwýr pōj nē mē anhō pàr mā axà pu mē ma pahpimràatā ma hamú mō. Anē.

¹⁴Hãmri pa mē kuma nē ma mō nē mēmo arĩgro hã Asôt kamā axpēn wýr pōj. Hãmri nhũm Pawre mē ixkôt pàr wýr axà pa mē ma krĩ pē Mítirēn wýr mō. ¹⁵Nē hwýr pōj nē kurũm kormā mō nhũm apkati pa mē gō hipōk pē Kíw jakrenh o mō. Nē hakre nē mō nhũm apkati pa mē gō hipōk pē Sām wýr pōj nē hã pàr nhō. Hãmri nhũm apkati pa mē axte mō nē Mírēt wýr pōj. ¹⁶Nom nhũm ra Pawre nojarēt nē. Kām tokyx As rũm kator nē Jerujarē hwýr mōr nē tokyx hpōx prām nē. Kām mē hkĩnh pē Pētekos xwýj ri hwýr hpōx prām jakamā

nojarê tÿx pa mē Epes wÿr inhmōr kêt nē.

**Pawre kot Epes kamā Kris
kwÿjê mā amnhī jarēnh**

¹⁷ Tā pa mē Mīrēt wÿr pōj nhūm Pawre amnhī wÿr Epes wÿr Jejus kwÿ jahkre ho mē pa xwÿnhjê hā karō. ¹⁸ Hāmri nhūm mē man mē ixwÿr mō nhūm Pawre mē omu nē mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Nā ixte mē amā amnhī jarēnh kaxyw na pa mē atā karō. Ra mē ate tanhmā ixte amnhī nhīpêx to hā xipumunh mex. Wam mē awÿr As wÿr xipōxta ā ka prem aprī hā xipumunh mex nē. ¹⁹ Na pa pre mē akōt ri mē amā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa. Te xipê mē amā ixāpēnh xwÿnh pyrāk. Nē Pahihti Jejus mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri mē akōt ixpa. Nē ixkwÿ Ijaew kwÿ kot Jejus kapēr kaga hā mē omu nē ixkaprī nē inhmÿr o ixpa. Nhūm prem Jejus ā xitomnuj pa amnhī xā htÿx kamā ijamak o ri mē hkōt ixpa. ²⁰ Nom arī ri Tīrtūm kapēr o mē ajahkre ho ri mē akōt ixpa rāhā nē aa hkaga hkêt nē. Mē anhōrkwÿ kamā nē mē ahkre xā hā ixkre kamā. Mē ate tām amnhī nhīpêx prām xāj pa pre ā mē ajahkre mex anhÿr rāhā ho ri mē akōt ixpa.

²¹ —Nē mē xipê Ijaewjê mē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjê mē pa pre mē ajahkre ho xepēn pyrāk. Mē apiitā mē ate amnhī tomnuj kaga nē hpānhā Tīrtūm kōt amnhī nhīpêx kaxyw. Nē amnhī kaxyw mē panhō Pahihti Jejus Kris kōt ajamaxpēr kaxyw na pa pre mē akōt ri mē ajahkre rāhā ho ri ixpa.

²² —Tā ra Tīrtūm Karō kot akupÿm Jerujarē hwÿr inhmēnh jakamā pa kormā hwÿr mō. Kot paj hwÿr pōj nhūm krī nhō xwÿnhjaja Jejus ā xitomnuj nē nom tanhmā mē kot ixtoja kukamā ixte xiprī hā ixāhpumunh kêt. ²³ Ja pix na ixte omunh. Na pa hte nhÿri pōj nhūm htem Jejus ā xipynē nē mē hagjēnh

xā kamā ijagjê nē tanhmā inhīpêx to. Tīrtūm Karō na pre ra ā mē kot inhīpêx anhÿrja kukamā inhmā mē harē. Jakamā ixte amnhī kukamā amnhī tā ixāhpumunh mex. Kot paj xep akupÿm Jerujarē hwÿr pōj nhūm mē xipumu nē Jejus ā tanhmā inhīpêx to. ²⁴ Tā no pa amnhī kamā ixkahak kêt o inhmā mē uma hkêt nē. Koja mē kām xiprī prām nē māmri xipī. Inhmā ixtyk pyma hkêt. Ām mēmoj pixi na inhmā hprām. Ra Pahihti Jejus kot mēmoj tā inhmā karō xāja na inhmā kormā ixtīr ri hatur xām mēnh prām. Tīrtūm kām mē pajapê hā kot mē pahto mex prām xāj mē pahwÿr Kra Jejus mēnh nhūm mē panē tanhmā amnhī nhīpêx to hā harēnhja na inhmā mē piitā mē kām harēnh jatur xām mēnh prām.

²⁵ —Tā e ixkrāmnhwÿjaja. Na pa pre mē akōt mē ajahkre rāhā ho ri ixpa. Mē ate Jejus kōt amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa kaxyw. Tā kot puj pēr mē axte axpēn pumunh kêt nē.

²⁶⁻²⁷ —Na pa pre ra mē amā Tīrtūm kapēr piitā harēnh pa. Mē ate mar tÿx nē hkōt pix mā amnhī nhīpêx o apa kaxyw. Jakamā koja mē anhō krī nhō xwÿnhjê hō amnhī kaxyw Jejus kōt hamaxpēr prām kêt nē rī tām. Kwār māmri kot amnhī tomnuj kamā ty nē arī tām amnhī pumu no ām kê amnhī tā tanhmā inhmā nē hkêt nē.

²⁸ —E mē ate Kris kwÿ jahkre ho apa xwÿnhjaja. Kēr ka mē amnhī pumunh mex o ri apa. Nē mē kot Jejus kōt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê jamār mex o ri apa. Ja kaxyw na pre Tīrtūm Karō mē kaxyw mē axunhwÿ. Tīrtūm Kra Jejus kot htyk o Tīrtūm mā mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer pa jakamā kēr ka mē kām mē omunh mex o ri mē hkōt apa. Te ōwēhti jamār xwÿnh kot ōwēhti jamār mex o ri pata pyrāk.

²⁹ —Kot paj ma mō nhūm mēmojjaja xipānhā mē awÿr pōj nē mē ate Jejus kaga hprām xāj tanhmā mē amā hēx to

ho ri mē akôt pa. ³⁰Nē mē akwỳjaja mē urà nē tanhmā hamaxpēr punuj to nē mē ate Jejus kaga hprām xàj hêx rom tanhmā mē amā kapēr to ho ri mē akôt pa. ³¹Jakamā kwa mē o kora. Kêr ka mē axkām ajamak rom nē ri apa. Kê jajaja nhỹrmā ã mē amā kapēr anē ka mē ama nē mē hkôt ajamaxpēr kêt nē. Mē ate mē mar nē mē hkôt ajamaxpēr pymaj na pa pre mē akôt ri mē ajahkre ho ri ixpa hã ixtã amgrã axkrunēpxi. Arigro hã nē kamàt kãm mē ajahkre rũnh o ri ixpa. Nē mē ate mē amã mē hêx xwỳnhjê hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj mē ajahkre pē te inhmỳr pyrãk o ri mē akôt ixpa.

³²—E kot paj Tirtũm nhĩhkram mē ajagiênh pa. Koja mē atãnopxar o ri mē akôt pa nē mē akutã nojarêt rãhã ho pa. Hãmri ka mē ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Jao Jejus kaga hkêt nē. Hãmri nhũm nhỹrmã Tirtũm mē pahpê hkrajê piitã tanhmã mē pahto mex to.

³³—Na pa pre mē akôt ixpa ry htã no ãm aa mēmoj tã mē awỳr kêt nē. Mē axê hkwy hã mē awỳ rỳ mē akàxpore hã mē awỳr o ri ixpa hkêt nē. ³⁴Na pa pre amnhĩ pa kukwak ri amnhĩm ixujaprôr pē ixàpkur o ri mē akôt ixpa. Nē ixkôt mē pa xwỳnhjê mã ixujaprôr o ri ixpa. Ra mē ate ja hã ixpumunh mex.

³⁵—Tã mēmo kaxyw na pa pre ã mē akôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa? Nã mē ate ja hã ixpumunh nē ixpyrà nē ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa kaxyw. Nē ixpyrà nē tanhmã mē kute xwỳnhjê ho ajuta hto ho ri mē apa kaxyw. Na pre Pahihti Jejus ja jarênh o: “Koja mēhõ amã mēmoj gõ ka amnhĩm apy nē akĩnh nē. Nom kot kaj kam nhãm mēhõ mã mēmoj gõ hãmri nē akĩnh tỳx o ate mēhõ mã mēmoj nhõrta jakre.” Anē.

³⁶Na pre ã Pawre mē kãm ujarênh anhỹr pa hãmri pa mē ra inhnojarêt. Hãmri nhũm mē piitã hkõnkrã ho hkrĩ pa nhũm Pawre mē ho Tirtũm wỳ. ^{37–38}Hãmri nhũm mē piitã kãm Pawre hkĩnh tỳx

jakamã mỳr rax o kuhê. Tee ri kot axte mē kot axpên pumunh kêt ã mē kãm amnhĩ jarênhja ma nē hkaprĩ htỳx nē. Nē hkaprĩ xàj kahti hkôt hamỳ nē mur. Hãmri nē ma Jerujarê hwỳr hkujaêk kaxyw mē ixkôt pãr wỳr hkaprĩ nē mē ixkôt mỳr o mō.

Pawre kot Jerujarê hwỳr hpõx ã harênh

21 Tã pa mē gô mỳri Jejus kôt mē ix-tôjê re nē pãr krem agjê nē axte mō. Ma gô hipòk pē Kosti hwỳr ixkatat kôt mō nē hã ajêt. Hãmri nhũm apkati pa mē axte hamũ mō nē hpãnhã gô hipòk pē Roxti hwỳr mō nē hwỳr pøj nē hã pãr xi. Hãmri nē hpãnhã axte krĩ pē Patar wỳr mō. ²Hãmri nē hwỳr pøj nē pãr rũm ijapøj nē pãr õ pumu. Nhũm ra pyka pē Wẽnĩs wỳr nojarêt pa mē hwỳr agjê nē ma kamã axte mō. ³Mõõ nē amỳm amnhĩ kukamã gô hipòk pē Sipre pumu. Hãmri nē upòk rũm hakrenh mã mō nē pyka pē Sir wỳr mō nē kamã Xir hwỳr pøj nē hã pãr nhõ. Pãr pãm kot krĩ kamã pãr kukrêx rer kaxyw pa mē kormã hã ajêt nē tokyx axte nhãm inhmõr kêt nē. ⁴Hãmri pa mē kutêp api nē krĩ kamã mē kot Jejus kôt axpên to htõ nē htõx xwỳnhjê japêr o mō. Hãmri nē nhỹri mē omu nē mē hkôt ri ixpa ho ixtã ù semãn. Nhũm prem Tirtũm Karõ nhỹ hã Pawre mã kapêr nē kãm:

—Kwa Pawre mē inhma. Kot ka Jerujarê hwỳr pøj nhũm xep mē kãm akurê xwỳnhjaja tanhmã anhĩpêx to. Tirtũm Karõ na ã akukamã mē inhãm ajarênh anē. Jakamã kwa hwỳr amõr kêt nē. Na pa mē tee ri akukamã ijamaxpêr. Anē.

⁵Hãmri nhũm amnhĩ tã mē kuma nē ãm mē kuma nē Jerujarê wỳr hkrã kamã hihtỳx nē. Jakamã nhũm semãn hapêx pa mē axte inhnojarêt. Axte Jerujarê hwỳr kormã inhmõr kaxyw inhnojarêt. Nhũm Jejus kôt mē ixtõjaja mē kot mē ixkujaêk kaxyw piitã pãr wỳr mē ixkôt

mō. Mē hprō nē mē hkrajê mē nhūm mē pimràatā mē ixkôt mō. Hāmri pa mē pâr wÿr pōj nē gô mÿ ri xpiitā ixkônkrā ho ixkrī hpa nē amnhī to Tirtūm wÿ. ⁶Hāmri nē mē kām amnhī jarēnh pa nē mē noo mā pâr krem agjê nē ma axte mō nhūm mē awjanā nē ma akupÿm ōrkwÿ hwÿr hapêx. Hāmri pa mē kurūm kormā ma Jerujarê hwÿr mō. ⁷Mōō nē krī pē Poremax wÿr pōj nē hā ajêt. Hāmri nē pâr rūm ijapōj nē axte krī kamā Jejus kôt mē ixtō nē mē ixtōxjê japêr o mō nē nhÿri mē omu nē mē kuri amnhīm hikra.

⁸Tā nhūm apkati pa mē axte mō. Pānhā ma krī pē Sejarej wÿr mō. Hāmri nē hwÿr pōj nē Firipti kuri pōj. Firiptija kormā nyw ri mē kot Jerujarê kamā mē mjên htyk xwÿnhjê mā mē apkur xà nhōr ho pa kaxyw mē ho ⁷nē mē unhwÿr xwÿnhjtajê hō na pre. Tā hpānhā kēp Tirtūm kapêr jarēnh o pa xwÿnh. ⁹Nhūm hkra nijaja kēp kwat. Piitā mjên kêt nē hkukrit rāhā pa. Mē kēp Tirtūm nhÿ hā kapêr o mē pa xwÿnh na pre mē. Jakamā pa mē mē kuri pōj. ¹⁰Hāmri nē mē hkôt ri ixpa hā ixtā apkati grēre nhūm Akapô Jutej rūm man mē ixwÿr mōn pōj. Kēp Tirtūm nhÿ hā kapêr jarēnh o pa xwÿnh na pre. ¹¹Hāmri nē mē ixwÿr pōj nē Pawre pumu nē hkukamā kot tanhmā harēnh to kaxyw hwÿr tēn kēp hprexà kapa nē ho amnhī te hpre nē ho amnhī pa hpre nē xa. Hāmri nē mē inhnoo mā Tirtūm Karō nhÿ hā mē kot tanhmā hipêx to hkukamā kām awjarê nē kām:

—E kot kaj Jerujarê hwÿr pōj nhūm Ijaew xàptâr tūmjaja apumu nē ã anhîpêx anē nē apa hpre nē ate hpre hāmri nē Ijaew kêt xwÿnhjê nhîhkram ajaxà. Kojā mē ã anhîpêx anē. Anē.

¹²Hāmri pa mē tee ri ã ujarēnh anhÿrja ma nē Pawre kamā ixkahak tÿx nē ixkaprī nē inhmÿr o ixkrī. Nē xatā kot mē hwÿr mōr nē kām ixkapêr kām ixitÿx nē kām:

—Kwa mē ixkapêr ma Pawre. Mē hwÿr amōr kêt o mē hwÿr amōr kêt. Anē.

¹³Hāmri nhūm mē inhmā:

—Tk. Kwa mē amÿr kêt nē. Na pa mē apumu nē ixkaprī nē. Nà kot paj ma mē hwÿr mō. Kwār mē māmri Pahihiti Jejus ã tanhmā ixtō rÿ hā ixpī. Ixte amnhī kamā ixkahak kêt. Anē.

¹⁴Hāmri pa mē tee ri mē hwÿr mōr nē hkurê kaprÿ nē kām:

—Tōe. Nà kam nē Tirtūm kām hprām xà hkôt māmri mē hwÿr mō rÿ mē hwÿr amōr kêt nē. Anē.

¹⁵Tā pa mē ra inhnojarê nē amnhī to ixpikuprōnh pa nē ma Pawre hkôt Jerujarê hwÿr tā ma mō. ¹⁶Hāmri nhūm Sejarej kamā Jejus kôt mē ixtō hkWÿjjaja ma mē ixkôt mō. Pa mē mōō nē Jerujarê hwÿr pōj. Hāmri nhūm mē ixkôt mē mōr xwÿnhjaja mē ixtō mō nē Mēnasō nhōrkwÿ hwÿr mē ixtō pōj. Mēnasōja Sipre kamā na pre kato. Tā hpānhā Jerujarê hwÿr ahpa nē kamā ri pa ho pa. Na pre ra Jejus kôt amnhī xām ã hā amgrā xohtō nē. Tā pa mē kuri pōj.

Pawre mē Xiakre wa harēnh

*Atre 15.3-21; Wam Korîth
9.19-22, 10.32-33*

¹⁷Tā pa mē Jerujarê hwÿr pōj nhūm Jejus kôt mē ixtōjaja mē ixpumu nē hkînh nē. ¹⁸Hāmri nhūm apkati pa mē ma Pawre hkôt Xiakre hwÿr mō. Nhūm mē kot Tirtūm kapêr o mē ahkre xwÿnh piitā ra kuri akuprō nē mē ixkutêp hkrī. ¹⁹Jakamā nhūm Pawre mē hwÿr axà nē mē kām tanhmā amnhī nhîpêx to ho pa hā amnhī jarê nē mē kām:

—Pa na ka mē rī akrī. E ot pa axte mē apumunh mā mō. Ixte mē amā amnhī jarēnh ã amnhī jarēnh kaxyw. Nà na pa pre ma Ijaew kêt xwÿnhjê hkôt ixpa nē mē kām Jejus kot mē panê tanhmā amnhī nhîpêx to jarēnh o ri mē hkôt ixpa. Nhūm Tirtūm inhîhkō hā ixkutā nojarê mex jakamā nhūm prem inhma

nē ohtô rax nē mē pahpyrà nē Jejus kôt amnhî xunhwỳ. Anē.

²⁰⁻²⁵ Hāmri nhũm mē Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja kot Jejus kôt amnhî xunhwỳr ā mē harēnh ma nē mē ỳ hā hkīnh nē mē hā Tirtũm mā mex o mex ā harē. Hāmri nē Pawre mā kām:

—Nà na pa prem ra mē harēnh ma. Hāmri nē mē kām kagà nhípèx nē mē-moj tã mē kām karō nē mē hwỳr kumē. Mē kot omunh nē kamā harēnh nē hkôt amnhî nhípèx o pa kaxyw.

Na pa prem kagàja kamā mē kot sãnti nhō hkur nē mē hkurê.

Nē mry kamrô hkur nē mē hkurê.

Nē mēmo mry hpar nē hkamrô runh kêt rãhã hkur nē mē hkurê.

Nē mē kot amnhî prō pix tãnopxar kaxyw mē kām hã karō.

Nē mēnijaja kot amnhî mjên pix tãnopxar kaxyw mē kām hã karō.

Nē nhãm mē kot axpèn to amnhikati nē mē hkurê.

Ā na pa prem ja hã kagà nē mē hwỳr mēnh anē. Jakamā e mē inhma. Na ra mē pahpê Ijaew kwỳjaja ohtô rax kumrèx nē mē pahpyrà nē Jejus kôt amnhî xunhwỳ. Mãn ka pre mē harēnh ma. Na htem Jejus kôt amnhî nhípèx o pa jao määnēn Tirtũm nhỹ hã Mojes kapèr kôt amnhî nhípèx mex o pa. Tã nhỹri mē kot tanhmã ato hêx to hã ajarēnh ma. Na ka xep hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhō krī kamā pøj hāmri nē mē õ krī kamā Ijaew kwỳjê pumu nē mēmoj nē tanhmã mē kām akapèr to ho ri apa. Nom Ijaew kêt xwỳnhjê mā ka xep hte ā mēmoj nē akapèr anhỹr kêt nē. Ām Ijaew mā pix mā ka xep hte mē kot finat Mojes kapèr kôt amnhî nhípèx nē mē hkurê ho ri apa. Nē mē panhīgêt kot amnhî nhípèx kuhpa hã mē kot mē hkra my kwrýt kà jakàr nē ka xep hte mē hkurê ho ri apa. Nē mē kot mē panhīgêt kôt amnhî nhípèx nē ka xep hte määnēn mē hkurê ho ri apa. Mē kệp Ijaew tã ka xep pre hte ā

mēmoj nē mē hkurê anhỹr ho ri apa. Na prem jar ā Ijaewjê mā ato hêx o pa anē nhũm mē kuma nē mē hkôt hamaxpèr kurê kumrèx. Jao ra ate mē pahpê Ijaew kot amnhî nhípèx kôt amnhî nhípèx kêt ā akamnhĩx.

—Tã ra mē kot apôx ā ajarēnh mar jakamā tanhmã kot kaj we mē kām amnhî tã axaprār to? Nē tanhmã kot kaj we mē noo mā amnhî nhípèx to kê mē arī mē pahte amnhî nhípèx kôt ate amnhî nhípèx o apa hã apumu? E na pa mē ra ijamaxpèr. Kot ka ā amnhî nhípèx anē. Na ra jar mē pahkwỳjaja kệp kwat nē Tirtũm mā tanhmã amnhî jarēnh to jatur xàm mēnh kaxyw amnhî krã hkēnh mã. Jakamā e kêr ka ma mē hkôt tē nē mē uràk nē amnhî krã hkēnh nē kam nē mē ate amnhî krã kēnhhta pãnhã amnhĩre. Kot kaj ā mē hkôt amnhî nhípèx anē hāmri nhũm mē pahkwỳjaja arī mē pahte amnhî nhípèx o ate amnhî nhípèx o apa hã apumu nē mē kot ato hêx ā apumunh kurê kumrèx. Nē arī ate finat Mojes kapèr kôt amnhî nhípèx o ri apa hã apumu. Anē.

²⁶ Hāmri nhũm Pawre mē kuma nē mē kām:

—Tôe. Nà ãm hāmri na ka mē inhmã awjarê. Nà kot paj ā amnhî nhípèx anē. Anē.

Jakamā nhũm apkati nhũm ma mē kệp 4tajê o mō nē mē mex kaxyw tanhmã amnhî nhípèx to. Hāmri nē Tirtũm mā amnhî jarēnh xà hã ixkre hwỳr mra nē agjê nē mē õ patre mã mē amnhî jarê nē kām:

—E ot pa mē awỳr mra. Na pa prem ra mēmoj tã tanhmã Tirtũm mã amnhî jarēnh to. Tã kot paj mē axte ixtã ù semãn hāmri nē hatur xàm mēnh kaxyw akupỳn awỳr mra nē amã mēmoj gō ka mē inhmã Tirtũm mã agō nē hkôt kām mē ijarê. Nē pa kot paj mē ixpiitã hpãnhã amã amnhĩre. Anē.

Mê kot Pawre pynênh ã mê harênh

Atre 24.12

²⁷Tã nhùm semãnja hapêx kaxyw nhùm pika pê As rùm Ijaew kwỳjaja ma mra nê Tirtùm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nê kamã Pawre pumu nê kamã gryk tỳx nê hwỳr hprôt nê unê nê tanhmã hkwyjê mã ho hêx to nê ho kapêr punuj nê. Nê mê kãm:

²⁸—E mê amnê mra nê jahti pumu. Na hte krĩ piitã hkôt ri mê pahkwỳjê mã tanhmã ri hêx to ho pa. Tirtùm nhỹ hã finat Mojes kapêr nhùm mê kãm ho kapêr punuj o pa. Nê mê pahte Tirtùm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkreja nhùm hte mãânên tanhmã mê kãm ho kapêr punuj to. Mê pahpyrà nê kêp Ijaew tã mê pahpê hkwy ho kapêr o pa. Tã ra axtem nê amnhĩ kôt Tirtùm nhõ ixkre hwỳr Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê ho agjê. Mê kot hwỳr gjêx kêt kumrêx tã nhùm axtem nê amnhĩ kôt mê ho agjê. Anê.

²⁹Na pre krĩa kamã Ijaew kêt xwỳnh Topĩja Pawre hkôt pa nhùm mê omu. Kêp Epes nhõ xwỳnh nhùm mê kot pry ã Pawre hkôt pa hã omu. Tã hã ahtùm nê Tirtùm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã Pawre pumu nê htỳx amnhĩ kôt Topĩ ho àr ã hkamnhix nê ã mê kãm harênh anê. ³⁰Hãmri nhùm mê kuma nê Pawre kamã gryk tỳx nê. Nê hwỳr hprôt nê unê nê ixkre rùm ho kato nê kêp hakwa kre kahê. ³¹⁻³²Hãmri nê ma o tẽ nê htak rax nê. Ra mê kot htak o hpĩr mã tã nhùm mēhõja pōristi krāhtùm wỳr hprôt nê kãm awjarê nê kãm:

—Kwa o mũj mê ra kot axpên nhĩmex kaxyw pijapu ho kuhê. Anê.

Hãmri nhùm tee ri kuma nê pōristi hkwyjê mã anê nê mê ma mê hwỳr hprôt kurê kumrêx. Nhùm mê arĩ Pawre htak tã amnhĩ wỳr mê omu nê mê umaj kãm ure. ³³Hãmri nhùm pōristi krāhtùm Pawre hã amỳnê nhùm pōristijaja unê nê kàx o mê hkaxprexà ho axkrut nê ho

hkaxpre pa. Hãmri nhùm mê hkrāhtùm Pawre hã mê hkukja nê mê kãm:

—Kwa mê atõ inhmã jahti jarê. Tanhmã na hixi te? Tanhmã na we amnhĩ tomnuj to hã na ka mê ã hipêx anê? Anê.

³⁴Hãmri nhùm mê kuma nê piitã anhĩpê kàxpê kãm tanhmã harênh to. Nom axpên kwỳm tanhmã ri kãm harênh to. Hãmri nhùm tee ri hpri hã kot mê mar kaxyw hãmri nê pōristi mã anê nhùm mê kêp Pawre ho kato nê ma mê àpênh xà hã ixkre hwỳr o tẽ. ³⁵⁻³⁶Hãmri nhùm Ijaew kwỳ ohtô nê pry hã axpên nhĩgãnh o hkôt mra. Nê gryk xàj kapêr punuj tỳx o mê hkôt mō nê kàx pê pōristi mã kapêr nê mê kãm:

—Kwa mê apĩhti ri. Mexti hã. Mēmo kaxyw na ka mê ri amã hapê ho apahti? Anê.

Jakamã nhùm pōristija tee ri mê kuma hãmri nê mê kot tanhmã ho pymaj kumỳ nê kỳx pê mê kêp kupê nê o mō. Jao ixkreja wỳr mê àpir xà hã ho àpir o mō. ³⁷Nê kot ho àr kaxyw tã nhùm Pawre mê hkrāhtùm mã kãm:

—E pa amã mēmoj jarê ka inhma. Anê.

Mê kapêr o kãm kapêr hãmri nhùm amnhĩ jaêr pê kuma nê kãm:

—Kwa xà na ka mê ixpyrà nê Gresjê kapêr o akapêr? ³⁸Na pa ixtỳx apê Ejit nhõ xwỳnh pê mê hpar o apa xwỳnhhta ã akamnhix. Ham na pre mê inhõ pahĩhti kutã amnhĩ xãm nê kot hkurê kaxàr kaxyw mê ho ajuta xwỳnhjê ho 4.000 nê mê hkurê nê ma kapôt ã mê o pa. Nom tãm na xep Gresjê kapêr o kapêr kêt nê. Anê.

³⁹Hãmri nhùm Pawre kãm:

—Nà ixpê Ejit nhõ xwỳnhhta kêt. Ixpê Ijaew na pa. Pyka pê Siris kamã krĩ rax pê Tas kamã na pa pre ixkato. E xà kot paj ixkôt mê mōr xwỳnh nêj mã ixkapêr nà? Anê.

⁴⁰Hãmri nhùm kãm:

—Tôe. Kam nê māmri tanhmā mē kām akapēr to. Anê.

Hāmri nhūm mē àpir xàta ā kÿx pē mē mÿri xa nê kànhmā mē kām ìhkra pē nhūm mē omu nê hpinhkrēnh pa nhūm mē kām amnhī jarē.

**Pawre kot kām hkurê
xwÿnhjê mā amnhī jarēnh**

Atre 9.1-19, 26.1-23

22¹⁻²Nhūm Pawre amnhī kwÿ Ijaew kapēr o mē kām kapēr nê mē kām:

—E ixkwÿjaja. Pa mē amā amnhī jarē ka mē inhma. Anê.

Hāmri nhūm kot mē kapēr o kapēr ma nê hpinhkrēnh pa nê akryk mar o kuhê nhūm mē kām:

³—Nà ixpê mē anhîo na pa. Ijaxwÿja ixpê Ijaew. Pyka pē Siris kamā krī pē Tas kamā na pa pre ixkato no ãm jar Jeru-jarē kamā na pa pre ixaptâr. Kamariew na pre hte ijahkre ho pa. Finat Mojes kot Tirtūm nhÿ hā mē panhîgêtjê mā kapērja nhūm pre hprī hā ho ijahkre ho pa. Na pa pre mē apyrà nê inhmā Tirtūm kôt amnhī nhîpêx prām nê.

⁴—Jakamā na pa pre mē pahkwÿ kot Jesus kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê japêr o ixpa nê nhÿri mē kām ixkato nê mē unê. Mēmyjê pynê nê mēnijê pynê. Hāmri nê mē kot mē hpar kaxyw mē haggēnh o ri ixpa. ⁵Na pa pre ā mē hipêx o ri ixpa anê. Mē panhō patre maati nê mē àptâr tūmrejaja ra mē kot ja hā ix-pumunh mex. Mē tāmjaja na prem krī pē Tamas kām mē pahkwÿjê kaxyw kagà nhîpêx nê inhmā kugō pa kupy nê ma mē hwÿr o mō. Ixte mē ò krī kamā Jesus kwÿjê pynēnh par nê man akupÿn Jeru-jarē hwÿr mē ho inhmōr nhūm mē kot tanhmā mē ho kaxyw.

⁶—Tā ra myt ahpa pa mē hwÿr ixàhtêp o mō. Puh nhūm kaxkwa rūm hirā rax kumrêxja ixwÿr wrÿ nê ixtā ajêp pa hipôk ri xa. ⁷Hāmri nê umaj pykap

tēm nhūm mēhō kapēr nê inhmā: “Pa Sawti? Hêxta waa nê. Kwa mon ka hte axtem nê ixtomnuj tÿx o ri apa?” Anê. ⁸Hāmri pa kām: “Kwa mē atō na ka ri ā inhmā akapēr anê pahihiti?” Anê nhūm inhmā: “Ixpê Najare nhō xwÿnh Jejus. Pa na ka hte ixpê ixkôt mē kot amnhī xunhwÿr xwÿnhjê homnuj tÿx o ri apa. Jao te pa ixtomnuj pyrāk.”

⁹—Anhÿr o inhmā kapēr nhūm ixkôt mē pa xwÿnhjaja kuma no ãm hprī hā mar mex kêt nê. ãm hirā raxta pix pumu. ¹⁰Tā pa kām: “No tanhmā kot pa we amnhī to Pahihiti?” Anê nhūm inhmā: “E kànhmā xa nê māmri ma Tamas wÿr mō. Kot kaj hwÿr pōj nhūm mēhō awÿr tē nê mēmoj tā amā karō ka ama nê hkôt amnhī nhîpêx.” Anê.

¹¹—Nhūm pre ā inhmā kapēr anê. Hāmri pa hirā rax pumunh o ixām kurê ra inhno hkre nê ixrît kêt nhūm ixkôt mē pa xwÿnhjaja ixpa hā ixpy nê ma Tamas wÿr ixto mō nê ixto pōj.

¹²—Tā nhūm Tamas nhō xwÿnh pē ãnānîsti ixwÿr tē. Na pre hte Tirtūm kapēr ā kagà htūm kôt amnhī nhîpêx mex nhūm Tamas kamā Ijaew piitā kām hkînh nê axpên mā mex ā harê. ¹³Jakamā nhūm ixwÿr tē nê inhmā: “Pa Jejus kôt ixtō Sawti? E akupÿm rît.” Anhÿrja kôt pa akupÿm ixrît mex kurê kumrêx nê omu. ¹⁴Hāmri nhūm inhmā: “Nà mē panhîgêtjê nhō Tirtūm na amnhī kaxyw ata. Ate kapēr mar nê hkôt tanhmā amnhī nhîpêx to ho apa kaxyw. Nê ate kaxkwa kamā Kra mex pumunh nê kapēr mar kaxyw. Tā ka xep ham hirā rax kamā omu nê kapēr ma. ¹⁵Jakamā kêr ka ma mē piitā mē kām ate omunh xwÿnhja jarēnh o ari mē hkôt apa. Nê mē kām kapēr jarēnh o mē ahkre ho ri apa. ¹⁶E tokyx kànhmā xa nê Jejus mā amnhī jarē nê hkôt amnhī xām kê anê ate amnhī tomnuj rēnh pa. Hāmri pa apê hkwy hā akrā kumrā ka ma mē kām kapēr jarēnh o ri apa.” Anê.

—Nhũm pre ã ânānistī inhmā kapēr anē.

¹⁷—Tā pa man akupŷn jar Jerujarē hwŷr mē awŷr mō. Hāmri nē jar Tirtūtum mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā kām amnhī jarēnh o ixām rōm axte mē-moj pumu. ¹⁸Nhũm Jejus axte ixwŷr kato nē xa nē inhmā kapēr nē inhmā: “E inhma. Jerujarē nhō xwŷnhjaja kām ixkapēr mar prām kēt jakamā kot kaj mē kām ixkapēr jarē nhũm mē amar kēt nē. Jakamā kwa tokyx akato nē hpānhā ma nhŷhŷm mō.” Anē.

—Hāmri pa tee ri ã kapēr anhŷrja ã kuma nē kām: ¹⁹“Kwa nà koja mē inhma Pahihti. Ra mē kot ixte amnhī nhīpēx ã ixpumunh mex. Ixte amnhī nhīpēx tūmta kōt mē kot ixpumunh mex. Na pa pre hte krī piitā hkōt mra nē Tirtūtum kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā mē kot akōt amnhī kaxyw hamaxpēr xwŷnhjē pynē nē mē htak nē mē hagjēnh xà kamā mē hagjē nhũm mē kot ja hā ixpumunh mex. ²⁰Nhũm mē kot akapēr jarēnh o pa xwŷnh Estewāw pīrta pa pre hā mē omu nhũm ja inhmā mex pa mē kām mē hinōkà jamŷnh o hā mē omunh o xa. Na pa pre ã amnhī nhīpēx anhŷr o ri ixpa. Tā hpānhā akōt amnhī xām hāmri nē akōt amnhī nhīpēx o ri ixpa. Jakamā koja mē ixte amnhī nhīpēx nyw ã ijarēnh ma nē kām ixkapēr mar prām nē.” Anē.

²¹—Pa pre ã Jejus mā amnhī jarēnh anē nhũm inhmā: “Nà. Kēr ka māmri krīja rūm akato nē ma nhŷhŷm mō. Kot paj hpānhā ma Ijaew kēt xwŷnhjē hwŷr amē ka hpānhā ma mē hwŷr mō nē mē hkōt mē kām ixkapēr jarēnh o ri apa.” Anē.

²²Nhũm pre Pawre ã amnhī hkŷwŷjē mā amnhī jarēnh anē nhũm mē arī mar o kuhē rāhā Ijaew kēt xwŷnhjē jarēnh ma nē kamā gryk tŷx nē. Ijaew kēt xwŷnhjaja kot mē urāk nē Tirtūtum kapēr marja nhũm mē kām hprām kēt jakamā nhũm Pawre ã mē harēnh anē nhũm mē kuma

nē kamā gryk tŷx kumrēx. Nē gryk xāj kapēr punuj nē kapēr o:

—Kwa mē māmri apihti ri. Ām hpīr mā htāmti kēnā. Anē.

²³Hāmri nē gryk xāj amnhī nhīnōkà hkŷrŷ nē ho apē nē pyka jamŷ nē kànhmā ri ho ahkapē.

Pawre kot pōristi krāhtūtum mā amnhī jarēnh

Atre 16.35-39

²⁴Hāmri nhũm pōristi krāhtūtumja tee ri ã mē kot amnhī nhīpēx anhŷr ã mē omu nē mē kapēr ma nē pōristijē mā kapēr nē mē kām:

—Kwa tanhmā na we jahti amnhī tomunuj to nhũm mē ã kamā gryk tŷx anē? E mē tokyx ixkre hwŷr ho axà nē mē htak xà ho htak kē mē pamā tanhmā amnhī jarēnh to. Anē.

²⁵Hāmri nhũm mē kuma nē ho axà nē htak kaxyw kormā hpre ho xa. Hāmri nhũm pōristi krāhtūtum nhō kōwenatōja mē hkōt axà nē hā mē omunh o xa nhũm Pawre omu nē amnhī tā kām kapēr nē kām:

—Kwa kormā ixte tanhmā mē amā amnhī jarēnh to hkēt tā ka mē ixtak kaxyw. Ixpē Ijaew tā määnēn ixpē Rōm nhō xwŷnh kēnā. Xà na htem ã Rōm nhō xwŷnhjē nhīpēx anē? Anē.

²⁶Hāmri nhũm tee ri ã amnhī jarēnh anhŷrja ã kuma nē pōristi krāhtūtumja wŷr hprōt nē kām:

—Kwa taxy pu mē tanhmā ho hkēt nē. Xep kēp Rōm nhō xwŷnh kēnā. Anē.

²⁷Hāmri nhũm tee ri kuma nē Pawre hwŷr axà nē kām:

—Kwa xà ãm hāmri na ka amnhī jarē? Xà apē Rōm nhō xwŷnh na ka? Anē.

Hāmri nhũm kām:

—Tŷ. Ām hāmri ixte mē amā amnhī jarēnh kēnā. Ixpē Rōm nhō xwŷnh na pa. Anē.

²⁸Hāmri nhũm kām:

—Kwa pa na pa pre amnhĩ to Rõm nhõ xwýnh prãm xàj amnhĩ pãnhã mẽ kãm amnhírer rax nẽ. Anẽ.

Nhũm Pawre kãm:

—Tỳ nom pa na pa pre amnhĩ pãnhã mẽ kãm amnhírer kêt nẽ. Inhĩpêêxà hkõt ixpê Rõm nhõ xwýnh na pa. Anẽ.

²⁹Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpêr o kãm ma nẽ. Nẽ kãm ma ho hkaga kurê kumrêx. Nhũm mẽ hkrãhtũm nhõ pahija mãnnên kãm ma nẽ. Kêp Rõm nhõ xwýnh tã nhũm mẽ axtem nẽ kot unênh nẽ kàx o hkaxpreja mã hamaxpêr nẽ kãm ma nẽ. Na htem ã Rõm nhõ xwýnhjê nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na htem tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ hprĩ hã mẽ kuma nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ hipêx to.

**Pawre kot Ijaew xàptàr
tũmrejê mã amnhĩ jarênh**

Matêwre 23.27-28

³⁰Tã nhũm apkati nhũm pòristi krãhtũmjã Ijaew kwỳ ho akuprõ. Mẽõ patre maati nẽ patre krãhtũmjaja nẽ mẽ àptàr tũmrejaja nhũm kot mẽ kãm tanhmã Pawre jarênh to kaxyw mẽ ho hpikuprõnh pa. Hãmri nẽ Pawre pẽ hkaxpre xà rê nẽ ma mẽ hwỳr o tẽ nẽ mẽ kutã ỹr.

23 Hãmri nhũm mẽ omu nẽ mẽ kãm amnhĩ jarê nẽ mẽ kãm:

—E ixkwýjaja. Pa mẽ amã amnhĩ jarê ka mẽ inhma. Na pa hte Tirtũm nom tãm amnhĩ nhĩpêx o ixpa nẽ mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kwým ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Anẽ.

²Hãmri nhũm mẽ õ patre maati ãnãnísti kuma nẽ kamã gryk nẽ. Axtem ãnãnísti hõ na pre. Hãmri nẽ ã Pawre kot amnhĩ jarênh anhỹrja ã kuma nẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwýnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ atõ hakwap hkurahti ri. Tãm kot amnhĩ nhĩpêxti hã. Na ãm mẽ pamã amnhĩ to hêx o xa. Anẽ.

³Hãmri nhũm Pawre kuma nẽ hwỳr rĩt nẽ omu nẽ kãm:

—Nà ka koja Tirtũm akura kãm ga. Te ate finat Mojes kot ỹ hã kapêr kõt amnhĩ nhĩpêx pyrãk tã ri axtem nẽ ri mẽ kot ijakwap ixkuranh kaxyw ri mẽ kãm ixtã amýnê. Anẽ.

⁴Hãmri nhũm kuri mẽ kuhê xwýnhja tee ri ã kãm kapêr anhỹrja ã kuma nẽ kãm:

—Kwa kêp patre maati kênã kot ka kêt ri ã kãm akapêr anẽ. Anẽ.

⁵Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pẽ ja hã kuma nẽ kãm:

—Kwa ixte ja hã omunh kêt jakamã na pa ã ixtýx kãm ixkapêr anẽ. Ixte kêp patre maati hã omunh ronhýx pa ã kãm ixkapêr anhỹr kêt nẽ. Tirtũm kapêr ã kagà htũm kot ja nẽ mẽ pamã kapêr kênã. Mẽ pahte tanhmã mẽ panhõ pahi ho pakapêr punuj to nẽ mẽ pamã kapêr. Tã pa ãm ixtýx ã kãm ixkapêr anẽ. Anẽ.

⁶⁻⁸Hãmri nẽ hprĩ hã mẽ kot mar o hkrĩ xwýnhjê pumu. Nhũm mẽ kamã Satusew nhõ xwýnh kwỳ nẽ Parijew nhõ xwýnh kwỳ. Satusew mẽ Parijew nhõ xwýnhjaja na htem axpên kwým ri tanhmã mẽ htykjê jarênh to. Satusew nhõ xwýnhjaja na htem mẽ htyk nẽ mẽ hkarõ mẽ ro hã mẽ hapêx o mẽ hapêx ã mẽ hkamnhix. Nẽ Tirtũm kapêr o mẽ wrýk xwýnh kêt ã mẽ harênh o pa. No Parijewjaja na hte mẽ kurom mẽ htyk nẽ akupým mẽ htĩr ã mẽ hkamnhix nẽ Tirtũm kapêr o mẽ wrýk xwýnh ã mẽ hkamnhix. Nhũm Pawre kot ja hã mẽ omunh jakamã tanhmã hamaxpêr to hãmri nẽ mẽ kãm kapêr. Na pre Parijew nhõ xwýnhjê pyrã nẽ mẽ htyk nẽ akupým mẽ htĩr kõt hamaxpêr nẽ Tirtũm kapêr o mẽ wrýk xwýnh kõt hamaxpêr. Jakamã mẽ omu nẽ kàx pẽ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Nà ijaxwýja ixpê Parijew nhõ xwýnh. Nhũm inhĩpêêxà haxwýja kêp Parijew nhõ xwýnh. Jakamã na pa hte mẽ apê Parijew nhõ xwýnhjê pyrã

nē mē htyk nē akupŷm mē htīr kôt ijamaxpēr. Tā ām ja pix mŷrapê na ka mē ixpynê nē ā inhīpêx anē. Anē.

Hāmri nhūm Parijew mē Satusew nhō xwŷnhjaja kuma nē ja hā axpēn kām gryk nē. Nē hā axpēn mā akīr.⁹ Hāmri nē ra axpēn mā ākjêr rax nē. Hāmri nhūm Parijew kwŷ pē Mojes kapēr o mē ahkre ho mē pa xwŷnhjaja kānhmā kuhê nē mē kām Pawre hā āprār kām hihtŷx nē mē kām:

—Kwa pēr tanhmā kot amnhī tomnuj tore hā. Mān ām hpimtir kām na pre ā ri kaxkwa kamā mēmoj mar anē. Rŷ apu Tīrtūm kapēr o wrŷk xwŷnh kām tanhmā kapēr to nhūm pre Tamas wŷr pry kamā mar o xa rŷ ko. Anē.

¹⁰Hāmri nhūm Satusew nhō xwŷnhjaja tee ri Tīrtūm kapēr o mē wrŷk xwŷnh kot kām kapēr ā harēnhja ma nē hā axpēn mā ākjêr rax nē. Hāmri nhūm pōristi krāhtūmjaja tee ri mē kot axpēn mā ākjêr ā mē omu hāmri nē pōristi mā kām:

—Kwa mē Pawre hwŷr tē nē mē kēp utā nē ma akupŷm o tē nē haxā. Kot ka mē ho anhŷr kēt nhūm mē tanhmā hamaxpēr to nē gryk xāj axpēn nhīhkra kamā hkaxōnh pa. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē hwŷr tē nē mē kēp utā nē akupŷm o tē nē ixkre hwŷr ho axā.

Jejus kot Pawre jamaxpēr o hihtŷx ā harēnh

Atre 18.9-10

¹¹Tā nhūm kamāt nhūm Jejus tām Pawre hwŷr kato nē kām:

—Pa Pawre? Kwa tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o amnhī kamā akahak kēt nē. Kot kaj te ra ate jar Jerujarē kamā mē kām ijarēnhhta pyrā nē ma krī pē Rōm wŷr mō nē krī nhō xwŷnhjē mā ijarē. Anē.

Mē kot Pawre hā āmnēnh ā mē harēnh

Sikūn Ximotre 4.18

¹²⁻¹³Tā nhūm apkati nhūm Ijaew kwŷjaja axpēn wŷr akuprō. Mēmyjaja kēp 40 nē axte hkôt mē hkwŷjaja axpēn wŷr akuprō. Mē kot Pawre pīr kaxyw hā axpēn mar kaxyw hā akuprō nē hā axpēn mā amŷnē nē axpēn mā:

—Tōe. Nā kot puj mē hpīr kaxyw amnhī jagri htŷx o paxāpkur kēt rāhā kupī nē ri kormā apku nē ixkō. Nā kot puj mē ho anē. Ra Tīrtūm noo mā mē pahte ja hā amnhī jarēnh kēnā. Anē.

¹⁴Hāmri nē mē ma mē ō patre krāhtūmjē mē mē āptār tūmrejē hwŷr mra nē mē kām hā amnhī jarē nē mē kām:

—Ot pa mē amā amnhī jarēnh mā mra. Nā kot paj mē tā Pawre pī. Kot paj mē kormā hpīr kēt ri ixāpkur kēt rāhā kupī. Ra mē ixte Tīrtūm noo mā ja hā amnhī jarēnh xā hkôt.¹⁵ Jakamā e mē inhma. Kēr ka mē axēx rom pōristi krāhtūm mā anē kē apkati kē man mē awŷr Pawre ho tē. Te mē ate aprī hā hkukjêr kaxyw pyrāk o kām axēx. Kōja mē kormā mē awŷr ho hpōx kēt ri pa mē unēn kupī. Anē.

¹⁶Hāmri nhūm Pawre tāmnhwŷ mē kot ā hā amnhī jarēnh anhŷrja ma hāmri nē ma pōristi xāpēnh xā hā ixkrej wŷr Pawre hwŷr hprōt nē kām mē harē.¹⁷ Hāmri nhūm kuma nē amnhī wŷr pōristi krāhtūm nhŷ hā mē hamār xwŷnh ā karō nē kām:

—Kwa ma mē akrāhtūm wŷr ixtāmnhwŷta o tē kē kām mēmoj jarē nā? Anē.

¹⁸Hāmri nhūm kuma nē ma hwŷr o tē nē kām:

—E Pawre na inhmā anē pa awŷr htāmnhwŷ ho tē. Kot tanhmā amā ujarēnh to kaxyw. Anē.

¹⁹Hāmri nhūm omu nē hpa hā kupy nē o tē nē ahte mē hkāx ā o xa nē kām:

—E māmri inhmā mēmoj jarē pa ama. Mēmo na ka te inhmā harēnh kaxyw? Anē.

²⁰⁻²¹ Hāmri nhūm kām:

—Nà Ijaew xàptār tūmrejaja na mē kot inhīgēt Pawre pīr kaxyw hā amnhī jarē pa amā harēnh o tē. Koja xep mē hā awy. Xep apkati nhūm ate ma mē hwyr mē hkukjēr xà hā ixkre hwyr ho amōr nhūm mē kot hprī hā kot amnhī nhīpēx ā hkukjēr kaxyw. Nom koja mē am amā amnhī to hēx. Koja xep mē kēp 40 nē pry kamā kutēp amūxu nē kuhē. Na mē ra hā axpēn mar pa nē axpēn mā: “Kot puj mē paxàpkur kēt rāhā Pawre pī nē rī kormā apku nē ixkō.” Anhyr o amnhī jarē pa mē kuma. Jakamā na mē kormā ate mē hwyr mēnh kaxyw akām ama. Kwa mē hwyr ho amōr kēt nē. Anē.

²² Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tōe. Nà na pa ra ama. Māmri ma akupym tē. Nom kêr ka inhmar kumrēx. Kêr ka nhām mēhō mā ja jarēnh kēt kumrēx. Am kwarī ho kwarī. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kato nē ma akupym tē.

Mē kot Ijaew pymaj nhyhym Pawre mēnh ā mē harēnh

²³⁻²⁴ Tā nhūm pōristi krāhtūmja amnhī wyr y hā pōristi jamār o mē pa xwynth wa ho hamēxkrut nē wa hā karō nē wa kām:

—E wa inhma. Koja kōt ā kamāt ka wa ma krī pē Sejarej wyr Pawre ho mō kê hkā hkīnh pē pahihiti Peris wyr pōj.

Nē amnhī kōt pōristi ho 200 nē o mō.

Nē kê mē kēp 70 nē kawar ā hkrī nē mē akōt mō.

Nē kê mē kēp 200 nē wapo jamy nē mē akōt o mō.

Kē mē ā ohtō rax anē.

Nē Pawre kot kawar ā yr nē mōr kaxyw ka mē kām hō ho mō.

E kêr ka mē ā axohtō nē hkōt amōr anē kê hkā hkīnh pē pahihiti Peris wyr pōj. Anē.

²⁵ Hāmri nē pahihiti Peris mā kagà nhīpēx nē kamā kām Pawre jarē nē kām:

²⁶ Pa pahihiti Peris? Xà amex? Ixpē Kraw Risas na pa awyr kagà mē.

²⁷ E ot pa awyr Ijaew pē Pawre mē. Na pre hkwjja kot hpīr kaxyw unēnh tā pa määnēn kēp Rōm nhō xwynth ā harēnh ma hāmri nē hwyr inhō pōristi rē nhūm mē hwyr hprōt nē mē kēp utà.

²⁸ Hāmri nē Ijaew xàptār tūmrejē hwyr o tē. Mē kot inhmā tanhmā kot amnhī tomnuj to hā harēnh kaxyw.

²⁹ Tanhmā kot amnhī tomnuj to nhūm mē kot haxār rỳ hpīr ronhỹx ja mex nē. No xep am kot mē higētjē kot amnhī nhīpēx kōt amnhī nhīpēx kēt pix myrapē na mē kamā gryk.

³⁰ Tā pa mē kot hpīr kaxyw hā mē harēnh ma nē mē umaj awyr kumē. Hāmri nē kamā mē gryk xwynthjē mā ajarē. Jakamā koja mē mēmo arīgro hā awyr pōj nē tanhmā kot amnhī nhīpēx to hā amā harē na kam ja hā mē ama nē tanhmā ho.

Tā am ja pix na pa amā harē. Ixpē Kraw Risas na pa awyr kagàja mē.

Tā mǎn ka arī ixte amā harēnhja ma. Anē.

³¹ Tā nhūm kamāt nhūm mē hkrāhtūm kot mē kām karō xà hkōt nhūm pōristijaja ma Pawre o mō. Hāmri nē krī pē āxipat wyr pōj nē kamā amnhīm hikra.

³² Nhūm apkati nhūm mē kot mē hkōt pykap mōr xwynthjaja mē ō pahi kot mē kām hā karō xà hkōt awjanā nē ma akupym mō nhūm kawar ā mē mōr xwynth pixjaja ma Pawre ho mō.

³³ Hāmri nē mō nē Sejarej wyr pōj nē pahihiti Peris nhīhkram Pawre jaxà nē kām kagàja gō nē awjanā nē ma akupym hapēx.

³⁴ Hāmri nhūm Perisa kagàja py nē omu. Nē omunh pa nē Pawre mā kām:

—E inhmā amnhī jarē. Tanhmā na anhō pyka hixi te? Anē.

Nhūm kām:

—Kêp Siris. Anē.

³⁵Nhūm kām:

—Tôe. Kê mē kot ato kapēr xwÿnhjaja pōj pa kormā ixprī hā mē kot tanhmā ajarēnh to ma mân. Anē.

Hāmri nē ō pōristi mā anē nhūm mē ma Pawre o tē. Ma pahi Erox htyk xwÿnh nhōrkwy hwÿr o tē nē kamā haxà nhūm hkrī ho hkrī.

Ijaew kot tanhmā Pawre ho kapēr punuj to hā mē harēnh

Rukre 21.12-13; Atre 25.7

24 Tā nhūm arīgro kêp 5 nē hapêx nhūm Ijaew kwÿjaja Sejarej wÿr pōj. Mē ō patre maati ānānīsti nē Tetur nē kaxyw mē àptār tūmrejaja nhūm mē ma hwÿr mō nē pōj. Tetur kêp axiwōkat ā mē yr pê kapēr xwÿnh jakamā nhūm mē kot tanhmā Pawre o kapēr punuj to kaxyw pahi Peris wÿr amnhī kōt o mō. ²Hāmri nhūm mē amnhī wÿr Pawre hā karō nhūm pōristi haprō nē mē hwÿr o tēn ho axà. Hāmri nhūm Teturja pahihiti Peris mā Pawre kot tanhmā amnhī tomnuj to hā harē nē kām:

—E pahihiti inhma. Nà na ka hte tām mē inhīpêx nē mē ixto mex o apa. Jakamā nhūm hte nhām pika hkwÿ nhō xwÿnhjaja mē ixkurē kaxār kaxyw mē ixwÿr hprōt kêt nē. Pa htem ixpiitā akukwak ri ijamakêtkati nē ixāmnhīx inhmex nē ixpa. ³Nē mē ixkīnh rāhā ho ixpa. Hēxta waa nē. Mē ixpiitā inhmā akīnh. ⁴E kot paj amā awjarē ka inhma. Kot paj ixujarēnh o hakotre ka inhma nē tokyx ma akupÿm tē. ⁵Nà Pawre na hte amnhī tomnuj pix o pa. Kêp Jejus pê Najare nhō xwÿnhhta kōt amnhī nhīpêx o mē pa xwÿnhjē nhō pahi na. Jakamā na hte pyka piitā hkōt mē ixpē Ijaew tanhmā axpēn kaxyw mē ixkryx to ho pa. ⁶Jāā na pre Tirtūm mā amnhī jarēnh xà

hā ixkre hwÿr amnhī kōt mē kêp Ijaew kêt xwÿnh kwÿjē ho agjē nē mē ixpē ixkreja omnu kaxyw mā tā pa mē omu nē unē. ⁷Tā nhūm pōristi krāhtūm Risasja mē ixpē utā ⁸nē awÿr mē ixte tanhmā amā harēnh to xwÿnhjē rē. Tā ot pa mē ixkrī. Nē ota Pawre nhÿ. Kam kot amnhī nhīpêx ā hukja kê tanhmā amā amnhī jarēnh to ka ama nē ixte amā harēnh xà hkōt tanhmā mar to. Anē.

⁹Hāmri nhūm Ijaew hkwÿ haxwÿja kām:

—Nà ām hāmri na ā amā harēnh anē pahihiti. Anē.

Pawre kot pahihiti mā amnhī jarēnh

Rukre 21.14-19

¹⁰Hāmri nhūm pahihiti Peris Pawre mā anē nhūm kot kām amnhī tā àprār kaxyw kànhmā xa nē kām:

—Nà na ka ra inhō pyka kamā mē ixto amnhīptār mex o atā amgrā xohtō nē pahihiti. Jakamā na pa pre ate ixkapēr mar kaxyw ā ajarēnh ma nē ixkīnh nē.

¹¹—E kot paj amā amnhī jarē ka inhma. Ham na pa pre Jerujarē hwÿr mō nē pōj. Na pa hwÿr ixpōx ā ixtā arīgro pê 12 pix. Kam nē ixtā ixkwÿjē kukja nē mē ama. Ixte Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā Tirtūm mā mex o mex ā harēnh kaxyw na pa pre hwÿr mō. ¹²No na pa pre nhÿri axpēn kaxyw tanhmā ri mē hkryx to hkēt nē. Nē mē ixte Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā rÿ kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā rÿ nhÿri pry kamā tanhmā axpēn kaxyw ri mē hkryx to hkēt nē. Ām amrakati ho amrakati. ¹³Mē kot ā ri ijarēnh anhÿrja amrakati kumrēx. Mēhō kot ā ixte amnhī nhīpêx anhÿr ā ixpumunh kêt tā na htem amnhī krā hkōt amā ijarēnh o hēx. ¹⁴Na htem mē ixte Jejus kōt amnhī nhīpêx xwÿnhjaja mē ixte amnhī nhīpêx mex kêt ā mē ijarē nom kot anhÿr kêt. Ām mē inhīgētjē nhō Tirtūm kapēr nywja kōt na pa hte amnhī nhīpêx mex o ri

ixpa rāhā nē. Nhūm ixkwỳjaja htỳx axtem kapēr ō hkôt ixte amnhī nhīpêx o ixpa hā ixkamnhīx no âm kapēr ō hkêt. Ijaxwỳja na pa hte mē urāk nē finat Mojes kapēr ā kagà mar o ixpa. Nē Tirtūm nhỹ hā mē kapēr o mē pa xwỳnh kot kapēr ā kagàja pa hte mē urāk nē hkôt amnhī nhīpêx mex o ri ixpa. ¹⁵Nē mē urāk nē Tirtūm kot nhỹrmā akupỳm mē ho htír kôt pa hte ijaxwỳja ijamaxpēr tỳx nē. Mē htyk xwỳnh piitāa. Mē kot amnhī to mex xwỳnhjê mē mē kot amnhī tomnuj xwỳnhjê mē mē ho hpmiràtā akupỳm mē ho htírja kôt pa hte mē urāk nē ijamaxpēr tỳx o ri ixpa. ¹⁶Jakamā na pa hte tām amnhī nhīpêx rāhā nē. Tirtūm noo mā nē mē piitā mē noo mā tām ri amnhī nhīpêx mex rāhā nē.

¹⁷—Tā na pa pre pyka hkwȳ hkôt ri ixpa hā ixtā amgrā xohtō nē. Hāmri nē ma akupỳm Jerujarē hwỳr ixkwỳjê hwỳr mō. Amarī ixte mē kām kàxpore hkwȳ nhōr kaxyw pa akupỳm mē hwỳr mō. Nē määnēn Tirtūm mā mēmoj nhōr kaxyw. ¹⁸Hāmri nē mē ixte amnhī nhīpêx xà hkôt pa mē amnhī to mex pa nē ma tēn Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwỳr axà nhūm mē kamā ixpumu. Nom na pa pre ri ixkreja kamā tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē. Rỳ tanhmā ixkapēr punuj to hkêt nē. Na pa prem âm inhrēre nē akryk ixkuhê nhūm mē ixpumu. ¹⁹Pika pē As rūm Ijaew kwỳjaja na prem ixkre kamā ixpumu. Nar mē tāmjaja mǎn awỳr mra nē tanhmā amā ijarēnh to.

²⁰—Nē jar mē kot ixto kapēr xwỳnhjaja. Na pa pre mē aptār tūmrejê mā amnhī jarēnh pa nhūm mē inhma nē tanhmā inhma nē hkêt nē. Kam nē ja hā mē hkukja nē mē ama. ²¹Rỳ ko. Koja apu mē amā âm ja pix ā ijarēnh japêr. Na pa pre mē kām ixkapēr nē mē kām: “Na pa hte mē htyk nē akupỳm mē htír kôt ijamaxpēr tỳx nē. Tā ja pix mỳrapê na ka prem ixpynê nē ā inhīpêx anê.” Anhỹr o

mē kām ixujarēnh jakamā nhūm apu mē hkwȳjaja kêp ja omnuj nē. Jakamā koja apu mē amā ja hā ijarēnh japêr. Nom ja pix jarê. Anê.

Á na pre Pawreja pahi Peris mā amnhī jarēnh anê.

Peris mē hprō wa kot Pawre mar ā wa harēnh

²²Tā nhūm pahihti Peris kot mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjê kot amnhī nhīpêx ā mē omunh mex jakamā hāmri Pawre mar pa nē ho kapēr xwỳnhjê mā kām:

—Nā hāmri. Na pa ra mē ama. E mē mamrī ma mra. Kê pôristi krāhtūm Risasja mō nē pōj pa wa ixprī hā mē ate tanhmā harēnh toja ma nē rī kormā tanhmā Pawre jarēnh to. Anê.

²³Hāmri nē hpānhā pôristi pytār xwỳnh mā Pawre jarê nē kām:

—E mē ma akupỳm ixkre hwỳr o tē nē kamā hamār o apa. No âm kwār māmri àmnhīx ri ixkre kamā tanhmā amnhī to ho ri pa. Nē kê hkrāmnhwỳjaja māmri hwỳr mēmoj to mra kê kuku. Anê.

Hāmri nhūm mē kuma nē ma o tē nē akupỳm ixkre hwỳr ho axà nhūm kamā pa ho pa.

²⁴Tā ra hā apkati grēre nhūm Peris mē hprō wa ma Pawre hwỳr tē. Prō haxwỳja kêp Ijaew. Hixi pē na pre Turujire. Jakamā nhūm wa ma Pawre nhōrkwỳ hwỳr wa tē. Nhūm Peris Pawre hā karō nhūm kato nē wa hwỳr tē nē wa kām awjarê. Tanhmā wa kot amnhī to nē amnhī kaxyw Jejus Kris kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xām prām xàj hprī hā wa kām harê. ²⁵Nē wa kām:

—Nā na htem Jejus Kris kôt amnhī nhīpêx nē tām ri amnhī nhīpêx o pa. Kām tanhmā amnhī tomnuj to hprām tā ho anhỹr kêt nē. Nē arī Jejus kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx o pa. Koja Tirtūm nhỹrmā mē pahpiitā mē pahte tanhmā amnhī nhīpêx to ho papa

hã mē pahpumunh xà hkôt tanhmã mē pajarēnh to. Mē pahte tãm amnhĩ nhĩpêx xwÿnh ã mē pajarē rÿ mē pahte amnhĩ tomnuj xwÿnh ã mē pajarē. Anē.

Nhũm pre ã Pawre Peris mē Turujire wa kãm kapêr anē. Hãmri nhũm Peris tee ri ujarēnhja ma nē kãm ma nē. Kot amnhĩ tomnuj o pa xwÿnh ã amnhĩ pumu nē ã kãm kapêr anhÿrja mar pyma nē. Hãmri nē Pawre mã kãm:

—E hãmri. Nà na pa wa ra ama. Mamrĩ ma akupÿm tēn axà. Kot paj mēmo arĩgro hã mēmoj to anhÿr kêt nē axte amnhĩ wÿr atã karō ka axte tanhmã wa inhmã axujarēnh to. Anē.

²⁶ Nē htÿx hamaxpêr o:

—Nà kot paj mēmo arĩgro hã axte amnhĩ wÿr hã karō kê ixwÿr tē nē ixte kator prãm xaj inhmã amnhĩrer japêr. Anē.

Hãmri nē xatã amnhĩ wÿr hã karō htã no nhũm aa kot kator kaxyw tanhmã kãm nē hkêt nē.

²⁷ Tã nhũm amgrã axkrut nē hapêx nhũm Pos Pesti pahi Peristi hpãnhã kêp mē ò pahi nē mē ho amnhĩptã. Jakamã nhũm Peris akupÿm ò krĩ hwÿr nojarêt nē Pawre mã ìhkra karo hkêt rãhã ma mō. Na pre hamaxpêr o:

—Nà kot paj Pawre kator nhũm Ijaew ja hã ijarēnh ma nē ixkamã gryk nē. Nà kwär mē hãgÿnh xà hã ixkre kamã hkrĩ ho hkrĩ. Kot paj kator kêt nē. Anē.

Hãmri nē kãm ìhkra karo hkêt rãhã ma akupÿm ò krĩ hwÿr mō. Jakamã nhũm Pawre arĩ ixkre kamã kêp prēs nē hkrĩ ho hkrĩ.

Pawre Rõm wÿr hkrã ã harēnh

25 Tã nhũm pahi nyw Pos Pesti krĩ pē Sejarej wÿr mōn pōj. Hãmri nē kamã ri pa hã apkati axkrunēpxi pix nē ma Jerujarē hwÿr mō. ² Hãmri nē hwÿr pōj nhũm Ijaew kwÿjaja omu nē hwÿr mra nē kãm Pawre ho kapêr nē hã hwÿr

kurê kumrêx. Mēo patre krãhtũmjê mē Ijaew xãptãr tũmrejaja nhũm mē hwÿr mra nē kãm:

³ —Pa pahihti? E ot pa mē awÿr mra. Kwa xà kot ka Pawre hã karō kê man awÿr mō ka jar kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã hkukja nē ama? Anē.

No ãm hêx rom ã hã kãm kapêr anē. Kot hã karō nhũm mē kot pry hã hpĩr kaxyw nhũm mē hêx rom ã kãm kapêr anē. ⁴ Hãmri nhũm mē kuma nē mē kãm:

—Tk. Kwa ra Sejarej kamã kêp prēs nē hkrĩ kênã kot pa kêt amnhĩ wÿr hã karō. Kot pa tokyx ma akupÿm hwÿr mō. ⁵ Jakamã kêr ka mē axãptãr tũmjaja ma ixkôt mra. Hãmri nē Sejarej kamã inhmã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harēnh to pa mē ama nē rĩ kormã tanhmã harēnh to. Anē.

⁶ Hãmri nē mē kamã pa hã apkati grêre nē ma akupÿm Sejarej wÿr mō. Hãmri nē hwÿr pōj nhũm apkati nhũm mē hkukjêr xà hã ixkre hwÿr tē nē mē kot mē mar xà hã mē hkrĩ xà kamã nhÿ nē amnhĩ wÿr Pawre hã karō. ⁷ Nhũm mē hwÿr o tē nē ÿr nhũm hkwÿ kot Jerujarē rũm mē mōr xwÿnhjaja kãm hipòk nē pahi Pos Pesti mã tanhmã ho kapêr to nē ho kapêr punuj tÿx nē. Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã ho kapêr o kuhê. Nom mē kot ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omunh kêt tã ãm amnhĩ hkrã hkôt ri tanhmã ho hêx to. ⁸ Jakamã nhũm Pawre tee ri amnhĩ tã mē kot ho hêxja ma nē kãnhmã xa nē Pos Pesti mã amnhĩ tã aprã nē mē kãm:

—Nà aa ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt. Na pa finat Mojes kot Tĩrtũm nhÿ hã kapêr nhĩròp ixãm nē hkwÿm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nē. Nē mē ixte Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre kamã ri tanhmã ixtÿx ri amnhĩ nhĩpêx to hkêt. Nē pahihti Sesti kapêrja pa pre hiròp ixãm nē tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nē. Aa ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt kumrêx. Anē.

⁹Hāmri nhūm Pos Pesti kuma nē tanhmā hkukamā hamaxpēr to nē hamaxpēr o:

—Kwa nhỹ krī kamā kot pa we Pawre kot inhmā tanhmā amnhī jarēnh toja ma nhūm Ijaew ja hā kām ixkīnh japēr? Nà mēō krī pē Jerujarē hwỳr kot paj akupým mē hwỳr o mō nē kamā mǎn hkukja nē kuma. Nà ja na mex. Nà kot paj anē. Anē.

Hāmri nē Pawre mā kām:

—E xà kot puj ma akupým Jerujarē hwỳr mō pa kamā axte mē kot ajarēnh ma nē tanhmā ajarēnh to nà? Anē.

¹⁰Hāmri nhūm kām:

—Nà jar ixte pahihti Sesti nhỹ hā mē kot mē hkukjēr xà hā ixkre kamā inhỹr nē amnhī jarēnh kēnā. Jar na htem mē hkukja nē tanhmā ri mē mar to. Na pa pre tanhmā ixkwỳjē ho hkēt nē. Mēmo kaxyw kot pa akupým mē hwỳr mō nē axte mē kām amnhī jarē? ¹¹Kop apu pa tanhmā ixte amnhī tomnuj to ronhỹx mē mǎmri ja hā ixpī pa mē kēp tanhmā ri amnhī to hkēt nē. Nom mē kot ixto hēx pix o ā ijarēnh anhỹr kēnā. Jakamā mēmo mỳrapē kot kaj mē ihkram ijaxà? E Rōm kām pahi maati Sesti hwỳr mǎn inhmē pa kumā mǎn amnhī jarē. Anē.

Pahi Sesti kēp pyka piitā hkōt mē ho amnhīptār xwỳnh maati jakamā nhūm Pawre kot mar kaxyw hwỳr hkrā. ¹²Hāmri nhūm Pos Pesti kuma nē ma tē nē hā ō kōwenatōjē ma. Hāmri nē hā axpēn mar pa nē akupým hwỳr tē nē kām:

—Tōe. Nà kot paj pahi maati Sesti wỳr amē. Ra hwỳr akrā kēnā. Anē.

Pos Pesti kot Akrip mā Pawre jarēnh

¹³Tā nhūm apkati grēre nē hapēx nhūm pahi hō pē Akripja ma Pos Pesti hwỳr mō. Tōx Perēnīs mē wa mō. ¹⁴Hāmri nē wa hwỳr pōj nē kuri wa pa hā apkati grēre nhūm Pos Pesti wa kām Pawre jarē nē wa kām:

—E pa war amā mēhō jarē. Na pre pahi Perisja mē hagjēnh xà kamā mēhō jaxà nē kormā kator kēt ri nhūm mē àpēnh nē kator pa hpānhā àpēnh o amnhīptā. ¹⁵Tā ra ma Jerujarē hwỳr mō nhūm Ijaew nhō patre krāhtūmjē mē mē àptār tūmrejaja inhmā ho kapēr punuj rax nē. Nē ixte mē kām hpīr kaxyw inhmā hā àmnēnh kām hiltỳx nē. ¹⁶Nom pa mē kēp ja kaga nē mē kām: “Nà mē ixpē Rōm nhō xwỳnhjaja na pa htem ā mē hipēx anhỹr kēt nē. Na pa htem mē kot ho kapēr xwỳnh noo mā tanhmā hkukjēr to nhūm tanhmā amnhī tā àprār to pa htem kuma nē rī kormā tanhmā mē ho. No na pa htem kormā mē kot tanhmā amnhī jarēnh to hkēt ri tanhmā mē ho hkēt nē.” Anē.

¹⁷—Jakamā nhūm prem kaxyw Sejarej wỳr pōj nhūm apkati pa hā mē hkukjēr kurē kumrēx. Nē mē kot mē hkukjēr xà hā mē hkrī xà kamā nhỹ nē ixte hkukjēr kaxyw amnhī wỳr Pawre hā karō. ¹⁸Na pa pre ijamaxpēr o: “Mǎn pre tanhmā amnhī tomnuj tỳx to hā na mē inhmā harēnh kaxyw.” ¹⁹Anhỹr ā hkamnhīx tā te kot amnhī to mex xwỳnh pyrāk. Ām kot mē hkōt amnhī nhīpēx kēt pix ā nhūm mē inhmā harē. Nē kaxyw mēhō htyk xwỳnh jarē. Mē kot kām “Jejus” anhỹr xwỳnhjaja na xep hte mē kām akupým htīr ā harēnh o pa. Ām ja pix na prem inhmā harē. ²⁰Pa tee ri ixte nhỹri ixprī hā tanhmā mē kot harēnh to hā mē mar kaxyw hkukamā ijamaxpēr. Hāmri nē hā Pawre kukja nē kām: “Xà kot puj ma akupým Jerujarē hwỳr mō pa axte akwỳ kot tanhmā ajarēnh to ma nē rī kormā tanhmā ajarēnh to nà?” ²¹Anhỹr tā no nhūm akupým Jerujarē hwỳr mōr kaga kumrēx nē amnhīm Rōm kām pahi maati Sesti jarē. Ixte ma hwỳr mēnh nhūm kot kām amnhī jarēnh nhūm kot mar nē tām tanhmā harēnh to kaxyw. Jakamā pa kormā ixte hwỳr mēnh kaxyw amnhī xa hā akupým mē

hagjênh xà kamã haxà nhùm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Anẽ.

²²Hãmri nhùm Akrip kuma nẽ kãm:

—Xôwehe? Kwa na pa inhmã tanhmã kapër to mar prãm nẽ. Anẽ.

Hãmri nhùm kãm:

—Tõe. Nà kê apkati pa hã karõ ka tanhmã kapër mar to. Anẽ.

²³Jakamã nhùm apkati nhùm Akrip mẽ htõx Perênis wa pahi hã mẽ ê mex jagjê nẽ ma mẽ hkukjêr xà hã ixkre hwÿr wa tẽ. Põristi krãhtũm kwÿjê mẽ Sejarej kamã mẽ kot amnhĩ to rũnh xwÿnh kwÿjê mẽ nhùm mẽ hwÿr akuprõ. Nhùm mẽ piitã Akrip mẽ htõx wa kęp pahi hã wa ê mex ã wa omu nẽ wa kamã no pyma nẽ. Hãmri nhùm Pos Pesti Pawre hã karõ nhùm mẽ haprõ nẽ ma mẽ hwÿr o tẽ. ²⁴Hãmri nhùm Pos Pesti omu nẽ Akrip mẽ htõx mẽ mẽ kot mar o hkrĩ xwÿnhjê mã kãm:

—E pahihti Akrip mẽ mẽ apikuprõnh xwÿnhjaja. Ota Pawre xa. Jerujarẽ kamã nẽ jar Sejarej kamã na pre hkwÿjaja inhmã ho kapër rax nẽ. Hãmri nẽ ixte hpĩr kaxyw inhmã hã àmnênh kãm hihtÿx nẽ. ²⁵Nom mêmõj mÿrapê kot pa kêt kupĩ? Tã nhùm amnhĩm pahi maati Sesti jarẽ pa ma hwÿr mênh kaxyw. ²⁶⁻²⁷Nom na htem amarĩ pahi maati Sesti hwÿr mẽ rênh kêt nẽ. Na htem kãm mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã kagà nẽ hwÿr kagà mẽ ro hã mẽ kurẽ. No jahti kot tanhmã amnhĩ tomnuj toja na ixte omunh kêt. Te inhmã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt pyrãk. Jakamã na pa mẽ awÿr o tẽ. Mẽ ate kapër mar nẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã inhmã harênh nhùm ixte hã kagà nẽ pahi Sesti hwÿr mênh kaxyw. Jakamã e mẽ kam nẽ hkukja nẽ ama nẽ tanhmã mar to. Anẽ.

Pawre kot pahihti Akrip mã amnhĩ jarênh

Atre 8.3, 9.1-19, 22.1-21

26 Hãmri nhùm Akrip Pos Pesti kot tanhmã Pawre jarênh toja ma nẽ Pawre mã kãm:

—E mãmrĩ mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

Hãmri nhùm kuma nẽ kãm amnhĩ jarênh kaxyw kànhmã kãm ìhkra pẽ nẽ kãm:

²⁻³—Hêxta waa nẽ. Nà na pa amã amnhĩ jarênh kaxyw nẽ ixkĩnh nẽ pahi Akrip. Ra ate mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ixpumunh mex. Nẽ mẽ ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ixte axpên kukjêrta ate hã mẽ ixpumunh mex. Jakamã na pa amã amnhĩ jarênh kaxyw nẽ ixkĩnh nẽ. E tokyx anojarêt kêt nẽ inhma. Pa amã ixujarênh jatur xàm kumẽ ka aprĩ hã inhma. ⁴Nà ixkwÿjaja ra mẽ kot ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh mex. Ixpĩre rùm ixpapxà kamã nẽ mãânên Jerujarẽ kamã ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpaja mẽ kot hã ixpumunh mex. ⁵Ixpê mẽ hkwÿ pẽ Parijew nhõ xwÿnh kwÿjê hã mẽ kot ixpumunh. Kojã mẽ apu ja hã amã ijarênh japêr rÿ ko. Mẽ ixpê Parijew nhõ xwÿnhjaja na pa htem amnepêm finat Mojes kot Tirtũm nhÿ hã mẽ inhĩgêtjê mã mêmõj tã karõ xà hkõt amnhĩ nhĩpêx mex o ixkwÿjê jakre.

⁶—Amnepêm na pre Tirtũm mẽ inhĩgêtjê mã tanhmã amnhĩ jarênh to. Kot nhÿrmã mẽ piitã akupÿm mẽ ho htĩr ã amnhĩ jarẽ. Tã ixte ja kõt ijamaxpêr pix mÿrapê na prem kot hã amã ixto kapêr kaxyw awÿr ixto mõ. ⁷Mẽ ixpê Ijaew nhĩgêt piitã na prem Tirtũm kapêr kõt hamaxpêr o ri pa. Kot nhÿrmã akupÿm mẽ ho htĩr ã amnhĩ jarênh kõt hamaxpêr tÿx o pa. Amnepêm finat Jako mẽ hkra pẽ 12jaja na prem hkõt hamaxpêr. Nẽ ixpê mẽ hkanrêhã mẽ htãmnhwÿ na pa

hte ijaxwýja ja kôt ijamaxpêr tÿx rãhã ho ri ixpa. Tã ãm mëmoj pixi mÿrapê na ixkwýjaja ã amã ixto kapêr punuj anê. ⁸ Më kot ixpyrà nê ja kôt hamaxpêr ã amnhî jarênh tã nhùm pre Tirtùm akupÿm Kra Jejus o htír nom nhùm më ixkínhã ja kôt hamaxpêr kêt. Nom Tirtùm kêp akupÿm më pahto pahtír xwÿnh kênã.

⁹—Amnepêm kormã Jejus kôt ijamaxpêr kêt ri na pa pre ijaxwýja më urak nê akupÿm htír kôt ijamaxpêr kêt nê. Nê itÿx ijamaxpêr o: “Kot paj Jejus pê Najare nhô xwÿnh kôt më kot amnhî xunhwÿr xwÿnhjê nhípêx kati ho ixpa nhùm Tirtùm ja hã ixpumu nhùm ja kãm mex nê.”

¹⁰—Anhÿr jakamã pa pre hte tanhmã më homnuj tÿx to ho ri ixpa. Jao Jerujarê kamã më inhô patre krãhtümjê nhÿ hã më unê nê më hagjênh xà kamã më hagjênh o ixpa nhùm më kot më himex kaxyw më hã inhmã amnhî jarê nhùm ja inhmã mex nê. Pa më harênh ma nê ixkính nê. ¹¹ Pa pre hte xatã tanhmã më hipêx to nê më kot Jejus kaga hprãm xàj më hipêx kati rünh nê. Tirtùm kapêr o më ahkre xà hã ixkre piitã kamã pa pre hte ã më hipêx anê. Nê më kamã inhgryk tÿx jakamã ma krí hkwyê hkôt më hapêr o ri ixpa. Á na pa pre më hipêx anhÿr o ri ixpa.

¹²—Tã axte ixte më hkwyêjê pynênh nê më hagjênh kaxyw ma Tamas wÿr mō. Më inhô patre krãhtümjê nhÿ hã ma më hwÿr mō. ¹³ Hãmri nhùm ra kaxkwa nhípôk ri myt nhÿ pa kormã pry hã inhmōr ri kaxkwa rüm mëmo nhīrãja pumu. Nhùm hirã htÿx o myt jakre nê ixtã ajêt pa ixkôt ri më pa xwÿnhjê më hipôk ri ixkuhê. ¹⁴ Hãmri nê më inhmã ma xàj pykap ixrôrôk pa nhùm kaxkwa rüm mëhōj inhmã kapêr. Më ixpê Ijaew kapêr o kapêr nê inhmã: “Pa Sawti? Hêxta waa nê. Kwa mon ka hte axtem nê ixtomnuj tÿx o ri apa? Nom na ka tee ri ã amnhî nhípêx anhÿr kaprÿ.” Anê.

¹⁵ Hãmri pa tee ri kuma nê kãm: “Kwa më atō na ka ã inhmã akapêr anê?” Anê.

—Hãmri nhùm inhmã: “Ixpê Jejus na pa amã ixkapêr. Pa na ka hte ixpê ixkôt më kot amnhî xunhwÿr xwÿnhjê homnuj tÿx o apa ho te pa ixtomnuj tÿx pyrãk. ¹⁶ E kãnhmã xa. Ate inhmã tanhmã amnhî nhípêx to ho apa kaxyw na pa amã amnhî to amnhīrit. Jarãhã ate ixpumunh xà hkôt ate më kãm ma ijarênh nê më kãm ixkapêr jarênh o më ahkre ho ri më hkôt apa kaxyw na pa amnhî kaxyw ata. Kot paj nhÿrmã axte awÿr ixkato nê tanhmã amã ixkapêr to ka inhma nê ma më kãm ixkapêr jarênh o ri më hkôt apa. Ja kaxyw na pa amnhīm ata.” Anhÿr o inhmã kapêr. ¹⁷ Hãmri nê inhmã: “E kot paj Ijaew më Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr amê nê anê më omunh mex nê nhùm mëhō apír kêt nê. ¹⁸ Kêr ka ma më hkôt më kãm ixkapêr jarênh o ri apa kê mëhprī hã kuma. Më kot amnhî tomnuj kaga nê amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr nê ixkôt amnhî xunhwÿr kaxyw. Hãmri nhùm Tirtùm ja hã më omu nê ixkukwak ri amnhî katut kôt më kot amnhî tomnuj piitã rênh pa nê axte kãm hamaxpêr kêt nê. Hãmri nê më ho hkra. Kojã më ã amnhî nhípêx anê hãmri nê axte Satanasti nhÿ hã tanhmã amnhî nhípêx to hkêt nê. Pãnhã Tirtùm kôt pix mã amnhî nhípêx o pa.” Anê.

¹⁹—Á na pre Pahihti Jejus inhmã kapêr anê. Tã kot kaxkwa rüm inhmã ixápênh jarênh ã karōja pa pre mar tÿx nê hkôt amnhî nhípêx rãhã ho ri ixpa pahi Akrip. ²⁰ Jakamã na pa pre ma më hkôt më kãm kapêr jarênh o ri ixpa. Tamas kumrêx hwÿr nê hpãnhã Jerujarê hwÿr nê hpãnhã pika pê Jutej piitã hkôt Ijaew mã kapêr jarênh o ri ixpa. Tã hpãnhã Ijaew kêt xwÿnhjê mã harê. Na pa hte më kãm ixkapêr o: “Kwa më ate amnhî tomnuj kaga nê hpãnhã Tirtùm kôt amnhî xunhwÿ. Hãmri nê hkôt pix mã amnhî nhípêx o ri apa. Më piitã më

kot apê hkwỳ hã mē apumunh kaxyw.” Anē.

²¹—Ăm ja pix mỳrapê na pre ixkwỳ-jaja ixpynê. Tirtùm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã ixpynê nê ra mē kot ixpĩr kaxyw. ²²⁻²³Nom na hte Tirtùm ix-tânopxa nê ixto ixihtỳx mex rãhã ho pa pa arĩ mē kãm harênh o ri ixpa. Mē kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê mã nê mē kêp amrakati xwỳnhjê mã nê mē piitã mē kãm harênh o ri ixpa. Finat Mojes mē Tirtùm nhỹ hã kapêr jarênh o mē pa xwỳnhjaja kot ra hkukamã tanhmã harênh to xà hkôt pa hte mē kãm harênh o ri ixpa. Nê mē kãm: “Tirtùm kot mē pakaxyw ăm xwỳnhta na pre amnhĩ xà htỳx kamã hamak kãm ty. Tã nhũm Tirtùm akupỳm ho htĩr. Kumrêx na pre akupỳm ho htĩr jakamã kumrêx na pre tanhmã mē kãm kapêr to ho ri mē hkôt pa. Mē kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh pitã uràk nê nhỹrmã Tirtùm mē wa õ krĩ kamã htĩr tũm nê pa ho pa hprãm xaj mē harênh o pa. Mē ixpê Ijaew nê mãănê nê apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm pre ă mē pajarênh anê.” Anhỹr o pa hte mē kãm harênh o ri mē hkôt ixpa pahi Akrip. Anē.

²⁴Nhũm Pawre kormã kot mē kãm amnhĩ jarênh par kêt ri nhũm Pos Pesti tee ri tanhmã Jejus jarênh to hã kuma nê kàx pê kãm kapêr nê kãm:

—Kwa na ka akrã axpã nà? Pêr ate kagã pumunh tỳx kurê akrã pipãnh pyràk o ri atỳx ă ri mē inhmã axujarênh anê. Anē.

²⁵Hãmri nhũm kãm:

—Nà ixkrã pipãnh kêt. Ăm hãmri na pa mē amã awjarê. ²⁶Jerujarê kamã na prem Jejus pĩ nhũm mē piitã omu. Tã nhũm akupỳm htĩr hãmri nê hpimxur pê ri pa hkêt nê. Na pre mē ohtô nê akupỳm htĩr kãm omu. Pahi Akrip ra kot ja mar mex jakamã na pa ixãmnhĩx ă mē amã harênh anê.

²⁷Anhỹr o kãm kapêr hãmri nê pahi Akrip wỳr rĩt nê kãm:

—Kwa pahi Akrip. Xà Tirtùm nhỹ hã kapêr jarênh o mē pa xwỳnhjaja kot Jejus kukamã tanhmã harênh toja kôt na ka hte ajamaxpêr? Nà ra hkôt ajamaxpêr kênã. Ra ixte ajamaxpêr kôt apumunh mex. Anē.

²⁸Hãmri nhũm tee ri kuma nê kãm:

—Tk. Kwa xà kot kaj ă inhmã akapêr anê pa ama nê apyrã nê amnhĩ kaxyw Jejus kôt ijamaxpêr? Nà na ka ixte ă ate Jejus jarênh anhỹrja kôt ijamaxpêr ă ixkamnhĩx kaprỳ. Anē.

²⁹Hãmri nhũm Pawre kãm:

—Ko. Kot kaj ixpyrã nê amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr pa ixkĩnh nê. Nom kaxipix kêt. Mē apiitã mē ate inhmar o akrĩ xwỳnhjaja mãănê. Mē ate mē ixpyrã nê Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr na inhmã hprãm. Ăm ixpyrã nê mē apê prês pix na inhmã hprãm kêt. Anē.

³⁰Hãmri nhũm pahi Akrip nê htõx Perênis nê pahi Pox Pesti nê mē hkôt mē mör xwỳnhjaja kãnhmã kuhê nê ma mrrar kaxyw. ³¹Nê nojarêt nê Pawre hã axpên mã:

—Kwa tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt kênã kot kêt mē haxà rỳ kupĩ. Anē.

³²Hãmri nhũm Akripja Pos Pesti mã kãm:

—Kwa kop apu kot amnhĩ kaxyw pahi maati Sesti hwỳr hkrã hkêt ronhỹx pu mē ra kator. Anē.

Mê kot Rôm wỳr Pawre mênh ă mē harênh

Atre 23.11, 25.12

27 Tã nhũm mē pyka pê Itar wỳr pahi maati Sesti hwỳr Pawre mênh kaxyw. Itar kamã mē õ krĩ maati na pre kêp Rôm. Jakamã nhũm Pawre mē mē kot mē hãgênh xà kamã mē hkrĩ xwỳnh mē ho hpimràatã ma mē o mra nê pôristi krãhtũm Jurti nhĩhkram mē haxàr pa. Kot ma Rôm wỳr mē o mör

kaxyw. Jurtija kêp Itar kamã mē ō pahi maati hã pôristi krãhtũm nhũm prem ma mē kãm mē o mōr kaxyw ihkram mē hagjênh pa. Ixpê Rukre na pa pre inhmã Pawre hkôt inhmōr prãm nē mē hã ajêt nē mē hkôt mō.

²Tã pa mē ra inhnojarêt nhũm Aristak haxwýja ma mē ixkôt mō. Pyka pê Masetōn nhō xwýnh na pre. Ō krí pê na pre Tesarōn. Jakamã nhũm ma wa ixkôt mō. Hãmri nhũm pãrja nojarêt. Atamix rũm pãr nhũm ra As wýr nojarêt pa mē hwýr inhgjêx pa nē ma kamã mō. ³Hãmri nhũm apkati pa mē krí pê Sito hwýr pøj nē hã pãr xi. Nhũm pôristi krãhtũm Jurtija Pawre ho mex jakamã pa mē Sito hwýr pøj nhũm Pawre mã anē pa mē ixkato nē ma ixkrãmnhwýjê hwýr mra nē mē kutã apku nē ma akupým pãr wýr mra.

⁴Tã pa mē axte mō. Nom nhũm kôk mē ixkutã àpêr tỳx jakamã pa mē umaj juk nē gô hipôk kupu ho mō. Gô hipôk pê Sipreja pa mē upôk rũm ma hkupu ho mō nhũm mē inhnê kôk pê àmnàr mex nē. ⁵Hãmri pa mē mōō nē pyka pê Siris mē Pãpir wa hakrenh o mō nē pyka pê Ris kamã Mira hwýr pøj nē hã pãr xi nē ijàpôx pa. ⁶Hãmri nhũm pôristi krãhtũmja Aresãnrir rũm pãr pumu nhũm ra Itar wýr nojarêt. Pa mē hwýr inhgjêx kurê kumrêx hãmri nē ma kamã axte mō. ⁷Hãmri nhũm pãrja kôk kutã tee ri mōr prêprêk kaxyw nē àmnhĩm hprĩ nē mōr ã apkati xohtō nē pa mē tokyx ixpôx kêt nē. Tã Sito hwýr ixãhtêp o mō nom nhũm kôk mē ixkutã hihtỳx rax kumrêx. Jakamã pa mē juk nē gô hipôk pê Kret jatur xà jahpa nē ma kape hã mō nhũm mē inhnê kôk pê àmnàr mex nē. Hãmri pa mē ma Sarmōn jakrenh o mō ⁸nhũm pãr kôk kutã amnhĩm hprĩ nē kape hã mō. Pa mē mō nē jatã Rasej tã pãr nhĩkwý xà mex wýr pøj nē kamã pãr xi. ⁹Nom pãr kot amnhĩm hprĩ nē mōr jakamã nhũm ra kôk

xàpêr tỳx nē kamã kry htỳx ã mytwrý mē ixtã kato. Mytwrýja ã mē kot kôk xàpêr tỳx pymaj nhỹhým pãr kãm mrar kêt. Jakamã nhũm Pawre tokyx mē inhmōr nē pãr nhō xwýnhjê mã kapêr kãm hihtỳx nē mē kãm:

¹⁰—Kwa pu mē jar kôk xàpêr tỳx jamãr o ri papa nã. Kê kôk mē kry htỳxja hapêx pu mē rĩ kormã axte mō. Kot puj mē anhýr kêt nē kôk xàpêr tỳx kãm mō nhũm nhýri pãrja mē pahpê axà nhũm gô mē apê mē akukrêx o hapêx pa. Pu mē pajaxwýja axkaprà.

¹¹Anhýr o mē kãm kapêr tã no nhũm mē kuma nē àm kuma. Pãr pãm mē pãr o mrar xwýnh wa nojarêt tỳx nē kapêr ma nē àm kuma. Nhũm pôristi krãhtũm wa nojarêt ã wa kuma nē haxwýja Pawre mar kêt nē. ¹²Nhũm mē kot pãr nhĩkwý xà mex jarênhja mē kot mex ã harênh tã mē kêp omnuj nē. Hã na wrýk nē kôk xàpêr tỳx nhũm mē kêp omnuj tỳx nē. Jakamã nhũm mē piitã Pawre rom ra nojarêt nē. Mē kãm tokyx krí pê Wênis wýr hpôx prãm jakamã nojarêt tỳx nē. Gô hipôk pê Kret kamã na Wênisja. Nē kamã kôk xàpêr tỳx kêt jakamã nhũm mē hwýr nojarêt nē axpên mã:

—E kwa pu mē tokyx Wênis wýr mō nē kamã mãn kôk xàpêr tỳx japêx jamãr o papa. Anê.

Hãmri nē piitã hwýr nojarêt.

Kôk kot pãr o àpêr tỳx ã harênh

¹³Tã nhũm kahpa hkôt kôk xàpêrja katat kôt kawax pê apê nhũm mē kamã ama nē axpên mã:

—E hãmri. Tokyx pu mē mō. Anê.

Jakamã pa mē pãr o htỳx xà ho api nē axte mō. Ma gô hipôk pê Kret jakãr ã mō. ¹⁴Puh nhũm na wrý nē kôk àpêr tỳx kumrêx. Mē kot kãm “kôk xàpêr tỳx maati” anhýr xwýnhja gô hipôk rũm mē ixto àpêr tỳx kumrêx o mō. ¹⁵Hãmri nē mē ixkutã àpêr tỳx nhũm pãr tee ri kutã hkarôt. Pa mē kormã Wênis wýr ixpôx

kêt ri ra ho awjanā nhūm amnhī krā hkôt kôk kôt mō. ¹⁶⁻¹⁷ Hāmri nē mō nē gô hipôk pê Krawti jahpa nē hakār ā mō nhūm mē inhnē kôk pê amýtā nhūm amnhīm hprī nē kawax pê apê. Hāmri pa mē pâr krare kot mē ixkôt mōr xwýnhja pa mē kumý nē pâr rax kām kumē. Ra kamā gô rax tā pa mē ixkarôt týx nē nē hkapír pa nē ho api nē pâr rax kām kumē nē ho htýx. Hāmri nē hpānhā kôk xàpêr týx pymaj pâr rax kaxpre hpa. Hāmri nē kôk kot pykahti grā maanti pê Sirteja wýr pâr mēnh nhūm kot amnhī to pykahti xām o htēm pymaj nhūm mē kot ho mrar xà hā kupêxê rax o wrý nhūm pâr amnhī krā hkôt ma kôk kôt mō.

¹⁸ Tā nhūm apkati nhūm kôk arī mē ixpê pâr o àpêr týx nē arī na wrýk rax rāhā nē. Jakamā pa mē pâr àr pymaj nē mē hikukrêx kwý gôx kām rēnh pa. Kaxkritre nē àr kêt kaxyw.

¹⁹ Tā nhūm apkati pa mē hpānhā pâr kre kamā ri nē hikukrêx kwý rê nē gôx kām kurē. ²⁰ Nhūm kôk arī àpêr týx kumrêx ā apkati xohtô nē. Nē na wrýk rax rāhā jakamā pa mē kanhêti pumunh kêt nē myt pumunh kêt o mē ixtā apkati xohtô rax kumrêx. Hāmri nē tee ri ahkapi nē tee ri amnhī kukamā ijamaxpêr. Nē ixyk par pix kukamā ijamaxpêr o ixkaprī nē ixkrī.

²¹ Hāmri nē mē inhmā ma xàj ixàpkur kêt ryy nē. Hāmri nhūm Pawre tee ri ja hā mē ixpumu nē pâr nhō xwýnh wa kām kapêr nē wa kām:

—Kwa na pa pre tee ri Kret kām man mē pamōr nē war amā ixkapêr. Kop apu mūtār mān mē kuri arī ri mē hkôt mē papa ronhýx pu mē pajamakêtkati nē paxāmnhīx ri papa. Tā nhýx pu mē ri mē hikukrêxja gôx kām rēnh par kêt nē. ²² Nom kwa kêr ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpêr kêt nē. Kot puj mē pahtō pahtyk kêt nē. Ām pârja pix koja axà nē hapêx. ²³ Ixpê Tirtūm krajê hō na pa. Na pa hte kām tanhmā amnhī nhīpêx

to ho ri ixpa. Jakamā na pre kamàt ja kamā ixwýr kapêr o wrýk xwýnhjê hō mē nhūm ixwýr wrý nē inhmā awjarê ²⁴ nē inhmā: “Pa Pawre? Kwa tee ri amnhī kukamā ajamaxpêr o amā ma hkêt nē. Kot kaj akà hkīnh pê ma Itar kamā Rôm wýr mō nē pōj nē pahi maati Sesti pumu nē kām amnhī jarê. Jakamā koja Tirtūm akôt mē mōr xwýnh piitā omunh mex nē ka mē atō tanhmā amnhī to hkêt nē.” Anê.

²⁵ —Ā kot inhmā kapêr anhýr jakamā kwa mē amnhī to htýx nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpêr kêt nē. Tirtūm kapêr o wrýk xwýnh kot inhmā ujarēnh xà hkôt koja Tirtūm ā mē panhīpêx anê. Ixte ja hā omunh mex kēnā. ²⁶ Koja xep kôkja nhýri gô hipôk ā pâr krakrak pa. Nom mē papajaja kot puj mē pahkà hkīnh pê hwýr pahpôx pa. Anê.

²⁷ Tā pa mē mōō nē ā inhmōr anhýrja ā ixtā semān axkrut nē ra gô rax pê Ariax kôt axà. Kamàt kām hkôt axà nhūm kôkja arī pâr o apêr týx rāhā ho mō. Hāmri nhūm kôt ā kamàt nhūm pâr o mrar xwýnhja ra pâr kot pykahti grā htêp ā hkamnhīx. ²⁸ Jakamā nhūm mē gô xupým pumunh xà ho gô pumu nhūm upým kêp 36 met. Hāmri nhūm hā ahtūmre nē axte omu nhūm ra hpānhā kêp 27 met pix. Jao ra pâr kot gô kokwe htêp o mōr ā omu. ²⁹ Hāmri nē kot kēn kuranh nē hā pikrakrak pymaj katē rüm ho htýx xà ho 4 nē gôx kām kurē nhūm arī ajêt. Hāmri nhūm mē tokyx kām arīgro hprām o arīgro mǎ nojarêt o hkrī. ³⁰ Hāmri nhūm pâr kām mē àpēnh xwýnhjaja tanhmā hamaxpêr to nē hêx rom pâr krare ho wrýk o tē. Mē kot mē ixrer nē ahte xarmā mōr nē rêr nē tokyx gô hipôk wýr hpôx kaxyw. No ām hêx rom te mē kot axte pâr krā rüm ho htýx xà hō mēnh kaxyw pyrāk o amnhī nhīpêx nē kaxyw ho wrýk o tē. ³¹ Nom nhūm Pawre mē hamaxpêr ā mē omu hāmri nē

pôristi mē mē hkrähtüm mā mē harē nē mē kām:

—Kwa koja müjjaja mē pare nē ahte pâr krare kamā xarmā mōn rē ka mē apikaprâr pa kām ga. Anē.

³² Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē mē hwÿr hprôt nē mē kēp pâr krare pē hkaxpre xà jakà nhūm gōx kām tēm nē ma gō hkôt hkaprÿn mō.

³³ Tā hāmri nhūm ra myt kator o mō nhūm Pawre akupÿm mē piitā mē ho mē hamaxpēr o hihtÿx kaxyw mē kām:

—Kwa na ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o akapri nē axàpkur kêt o atā semān axkrut. ³⁴ E pu mē mēmoj krē nē ho amnhī xihtÿx. Kot puj mē pahťo pahťyk kêt nē. Ām hāmri na pa mē amā ixkapēr. Anē.

³⁵ Hāmri nē mēmoj py nē mē noo mā Tirtüm mā harē nē hkur o xa ³⁶ nhūm mē ja hā omunh xà hkôt akupÿm tām hamaxpēr o mō. Hāmri nē amnhīm mēō hkwy jamÿ nē kumē kuku. ³⁷ Pâr kām mē inhmōr xwÿnhjaja na pa prem ixpē 276. ³⁸ Tā pa mē ra ixàpkur pa. Hāmri nē pâr kaxkrit kaxyw mē apkur xà hā mēmoj y jakrēxja gōx kām hkapir pa.

Pâr mē kēp pikrakrak ā harēnh

³⁹ Tā nhūm ra myt kator mex nē nhūm mē amnhī kukamā gō hipōk pumu nē axpēn mā:

—Kwa nhÿ pika na müj wehe? Anē.

Hāmri nē nhÿri hakà ā amnhīm nōr xà mex pumu nē hwÿr pâr o mōr kaxyw hā axpēn ma. ⁴⁰ Hāmri nē kaxyw pâr o htÿx xà jakà nhūm axrē nē gōx kām rōrōk pa. Nē pī ho pâr o juk xà nhō xē xàja nhūm mē määnēn krähta. Hāmri nē akupÿm mrrar xà hā kupēxē nhō nhūm kōk ho hikot nē ma gō jakàx wÿr o mō. ⁴¹ Nom nhūm pâr kormā hakàx pē awry hā mōr ri amnhī to kokwe kura nē pyka nhīmōk ā nō nhūm mē tee ri kot hkaxâr nē akupÿm gō xupÿm mā mēnh kaxyw. Nom nhūm gō kot

pâr nhixō htak tÿx kurē nhūm mē ixpē pikrakrak par o mō. ⁴² Jakamā nhūm pôristijaja tee ri omu hāmri nē ra mē kēp prēsje nhūmex kaxyw. Mē kot gōx kām rōrōk nē gō hipōk wÿr hpa ho nana nē mē kēp pikunor pymaj kot mē himex kaxyw. ⁴³ Nom nhūm mē hkrähtümja kām Pawre pîr prām kêt jakamā ja nē mē hkurē nē mē inhmā:

—E mē ate apa ho gō rēnh mex xwÿnhjaja. Akumrēx mra nē mrō nē ho nana ho mra nē rē. ⁴⁴ No mē ate apa ho nana punuj xwÿnhjaja kēr ka mē tapti rÿ pâr kukrēx ō mÿ nē hā ajēt nē hā ma mōn rē. Anē.

Hāmri pa mē ā amnhī nhīpēx anē nē ixpiitā ixkà hkīnh pē ixrēr pa.

Gō hipōk pē Maw kamā mē pa hā mē harēnh

Makre 16.17-18

28 Tā pa mē ixpiitā ixkà hkīnh pē ixrēr pa. Nhūm gō hipōk ā mē pa xwÿnhjaja mē inhmā gō hipōk nhixi jarē nhūm xep kēp Maw. ² Nhūm Maw nhō xwÿnhjaja mē ixto mex nē. Nhūm axte na wrÿk rax nē nhūm kry htÿx kumrēx nhūm mē ixkamā ukapri nē mē inhmā kuto nē mē inhmā kapēr mex nē. ³ Hāmri nhūm Pawre kuwy kaxyw ri pī kawrà ho mra nē kuwy hwÿr o tē nē hā haxwÿr o xa. Hāmri nhūm kagā xoprē ō wēnēn xihtÿxja kuwy kagro pymaj pī rüm kato nē ihkra hā kunha nē hā àpēr o ajēt. ⁴⁻⁵ Hāmri nhūm Pawre omu nē amnhī nē ho apē nē kuwy kamā kumē nhūm kamā tēm nē xēt pa. Hāmri nhūm gō hipōk nhō xwÿnhjaja tee ri ja hā omu nē axpēn mā:

—Kwa ga mēmyti müj pumu. Mān kēp mē hpar o pa xwÿnh na. Hā na kagā ō wēnēn xihtÿxta kunha. Nà koja ty nē rī amnhī pumu. Ra hkà hkīnh pē gō rüm mē pahwÿr rēr tā koja tā ty kām ga. Anē.

⁶ Hāmri nhūm mē tee ri kot tanhmā amnhī to hā hkamnhix nē hamār o kuhē. à htÿx nē ihkra hikot rÿ htyk kurē kum-

rêx â hkamnhîx tâ nhûm tanhmâ amnhî kamâ hamak to hkêt nê. Âm htÿx ri hkînh nê kapêr nê hpikunhar o ri mra. Hâmri nhûm mē tee ri omu nê axpên mǎ:

—Kwa tanhmâ kot amnhî tore hǎ.

Kêp mē hpar o pa xwÿnh kêt. Mǎn kêp kaxkwa kamâ mēpahpâmjê hô nà? Hǎ na kagâ kunha nhûm tanhî to hkêt nê. Anê.

⁷Nhûm gô hipôk â mē ô pahihiti pē Puptija. Őrkwÿ hǎ jawÿ jakamâ nhûm amnhî kôt mē ixwÿ pa mē ma hkôt mō nê kuri hkôt ixpa ho ixtǎ apkati axkrunēpxi nhûm mē ixto mex nê. ⁸Nhûm ra Pupti nhîpêêxà kêp à nê nō. Kà kagro htÿx nê haôk. Hâmri nhûm Pawre hwÿr tē nê omu nê hǎ îhkra xi nê ho Tirtûm wÿ nhûm akupÿm ho mex kurê kumrêx.

⁹Hâmri nhûm gô hipôk nhô xwÿnhja harênh ma nê Pawre hwÿr mē à xwÿnh piitǎ o mra nhûm mē omu nê Tirtûm nhÿ hǎ akupÿm mē ho mex pa. ¹⁰⁻¹¹Hâmri nhûm gô hipôk nhô xwÿnhjaja mē ixto mex rax nê.

Pawre axte Rôm wÿr nojarêt â harênh

Rômǎn 1.10-12, 15.30-32

Tǎ pa mē gô hipôôta kamâ ixpa hǎ mytwrÿ axkrunēpxi. Hâmri nhûm kôk xâpêr tÿxta hapêx pa mē axte inhnojarêt nê ma mō. Pǎr ô kamâ hpânhǎ mō. Aresânri rûm pǎrja pa mē hpânhǎ kamâ mō. Mē kot kǎm “sânti piho” anhÿr xwÿnhhta kamâ. Na pre gô hipôk kamâ haxwÿja kôk xâpêr tÿx hapêx jamǎr xa hǎ hikwÿ htǎ ra axte nojarêt. Hâmri nhûm gô hipôk nhô xwÿnhja ma mē inhmôr xǎ hǎ mē inhmǎ mē ixâpkur xǎ hkwÿ nhôr rax nê. Hâmri pa mē pǎr wÿr inhgêx pa nê ma kamâ mō. ¹²Mōô nê Sirakus wÿr pôj nê hǎ pǎr xi. Hâmri nê krîja kamâ mē ixtǎ apkati axkrunēpxi nê axte mō. ¹³Mōô hāmri nê Rekre hwÿr pôj nê hǎ pǎr xi. Hâmri nê kamâ mē ixtǎ apkati. Nhûm ra kahpa hkôt kôkja kawax pē âpêr mex jakamâ pa mē ma hkôt mō. Nê mē ixtǎ apkati axkrut nê

Potew wÿr pôj nê hǎ pǎr xi. ¹⁴Hâmri nê pǎr rûm ijapôj nê krî kamâ Jejus kôt mē ixtô nê htôx kwÿjê pumu nhûm mē amnhî wÿr mē ixwÿ. Pa mē ma mē hkôt mra nê mē hkôt ri ixpa hǎ ixtǎ ù semǎn. Hâmri nê ma Rôm wÿr hpânhǎ ixpar o mō. ¹⁵Hâmri nê kormâ amÿm inhmôr ri nhûm Rôm kǎm Jejus kôt mē ixtô nê ix-tôxjaja mē ijarênh ma nê man mē ixkutǎ mra. Ma krî pē Praxi Apja mē “Wên Pijakrunēpxi” anhÿr xwÿnh jarênhja wa hwÿr mē ixkutǎ mra. Hâmri pa mē axpên kaxpa nhûm Pawre mē omu nê hkînh nê. Nê mē hǎ Tirtûm mǎ amnhî jarê nê kǎm:

—Pa Tirtûm? Nà âm hāmri na ka mē ixkutǎ jajê rê. Na pa mē omu nê ixkînh nê. Nà amex o amex Tirtûm. Anê.

¹⁶Hâmri pa mē ma mē hkôt Rôm wÿr mō nê pôj. Jatǎ Itar kǎm Rôm wÿr pôj. Hâmri nhûm pôristi krǎhtûm Pawre mǎ:

—E kot paj mē hagênh xǎ kamâ ajaxâr kêt nê. Kot kaj amǎ nhÿri ixkre kamâ apa hprǎm nê mamrî kamâ apa. Nom koja pôristi hô akôt pa ho pa.

Anhÿr jakamâ nhûm nhÿri ixkre kamâ pahihiti Sesti kot mar kaxyw kamâ hamak o pa.

Pawre kot Rôm kamâ tanhmâ amnhî nhîpêx to hǎ harênh

Atre 17.5-6

¹⁷Tǎ nhûm Pawre Rôm kamâ hǎ apkati axkrunēpxi nê amnhî wÿr Ijaew xâptǎr tûmrejê hwÿ nhûm mē hǎ akuprô nhûm mē kǎm amnhî jarê nê mē kǎm:

—E ixkwÿjaja. Pa mē amǎ amnhî jarê ka mē inhma. Nà na pa pre mē panhîgêjtê kapêr nhîrôp tanhmâ ixâm to hkêt nê rÿ ixte tanhmâ mē pahkwÿjê hô hto hkêt tâ nhûm mē pahkwÿjaja amarî ixpynê. Jerujarê kamâ ixpynê nê Rôm nhô xwÿnhjê nhîhkram ijaxà. ¹⁸Hâmri nhûm mē ixte amnhî nhîpêx â ixkukja nê tee ri mē kot mēmoj mÿrapê ixpîr kaxyw tanhmâ ixkukjêr to kaprÿ. Jakamâ nhûm mē kǎm ixkator prǎm nê. ¹⁹Nom nhûm

mē pahkwỳjaja kām ja mex kêt jakamā pa pre jar pahi maati Sesti kot ixte kām amnhī jarēnh ā inhmar kaxyw amnhīm harē nē man hwỳr mō. Kot paj tanhmā kām mē pahkwỳjê ho ixkapēr punuj to hkêt nē. Ām ixte amnhī tā tanhmā mar to hpix kaxyw na pa hwỳr mō.

²⁰—Tā pa amnhī wỳr mē awỳ. Ixte mē amā amnhī jarēnh kaxyw. Mē pahkaprī xwỳnhnta. Mē pahte kormā kamā pajamak o papa xwỳnh Jejusta. Ām ixte amnhī kaxyw hkôt ijamaxpēr pix mỳrapê na prem ā kàx o ixkaxpre anē. Anē.

²¹Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—Nà jar tanhmā ajarēnh kute hkêt. Na pre Jutej kamā mē pahkwỳjaja tanhmā ajarēnh to hā kagà nē mē ixwỳr mēnh kêt nē. Nē ham mē kurūm mē hpōx xwỳnhjaja na prem tanhmā mē inhmā ajarēnh to hkêt nē. ²²No na xep hte pyka piitā hkôt mē kām mē ate Jejus kôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjê kurê nē. Na pa pre mē ajarēnh ma nē mē inhmā axujarēnh mar prām nē. Anē.

²³Hāmri nhūm mē kot mar kaxyw arīgro hta.

Tā nhūm mē kot arīgro hyr kato nhūm mē Pawre nhōrkwỳ hwỳr pikuprōnh rax nē nhūm mē kām awjarē. Mē kām ujarēnh ry nē. Nē ho kamāt. Nē mē kām:

—Nà mē pahte amnhī wỳr kamā pajamak o papa xwỳnh Jejusta. Kot kaj mē atō amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xām nhūm Tirtūm ja hā apumu nē ato hkra. Anē.

Nhūm pre ā mē kām kapēr anē. Nē finat Mojes kot Tirtūm nhỹ hā Jejus kukamā tanhmā hā kagà htoja nhūm mē kām harē. Nē Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh o mē pa xwỳnhjaja kot tanhmā hā kagà htoja nhūm mē kām harē. ²⁴Hāmri nhūm mē hkwyjaja kuma nē hkôt hamaxpēr nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ.

No nhūm mē hkwyjaja kuma nē ām kuma nē kām axte mar prām kêt nē.

^{25–29}Jakamā kànhmā kuhê nē nojarêt nhūm Pawre mē kām:

—Nà amnepēm na pre Tirtūm finat Ijaisti mā tanhmā kapēr to. ŷ hā kot mē panhīgêtjê mā tanhmā kapēr jarēnh to kaxyw. Tirtūm Karō nhỹ hā kot mē kām kapēr nē tanhmā mē harēnh to kaxyw. Te Tirtūm tām mē kām kapēr pyrāk mē kām kapēr. Nē ām hāmri tanhmā mē pahkwỳjê jarēnh to. Na pre mē kām: E Ijaisti. Kêr ka ma akwỳjê hkôt ri mē kām tanhmā ixkapēr jarēnh to ho ri apa.

Nē mē kām: “Kot kaj mē ajamak o axumar tỳx tā aprī hā ixkapēr mar kêt nē.

Nē mē ano ho arīt tỳx tā aprī hā ixte amnhī nhīpêx ā ixpumunh kêt nē.

Mē amā ixkapēr mar prām kêt jakamā te mē ate mar pymaj amnhī jamak pro pyrāk o amnhī nhīpêx o ri apa.

Nē mē amā ixte amnhī nhīpêx ā ixpumunh prām kêt jakamā te mē ate ixte amnhī nhīpêx ā ixpumunh pymaj te mē anomnhôt pyrāk o amnhī nhīpêx o ri apa.

Jao amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr kêt nē.

Kop mē amā ixkapēr mar prām ronhỹx ka mē aprī hā inhmar tỳx nē.

Nē aprī hā ixte amnhī nhīpêx ā ixpumunh mex nē.

Jao amnhī tomnuj kaga hpa nē ixkôt amnhī xunhwỳ.

Pa ja hā mē apumu nē mē ato mex nē.

Tā ka mē ā amnhī nhīpêx anhỹr kêt nē.” Anhỹr o kêr ka mē kām ixkapēr jarēnh o ri mē hkôt apa Ijaisti. Anē.

Na pre ā Tirtūm mē panhīgêtjê kaxyw Ijaisti mā kapēr anē nhūm ô ri mē kām ujarēnh o pa nē mē pamā hā kagà. Jakamā kwa mē okora. Kêr ka mē jajê pyrā nē ā amnhī nhīpêx anhỹr hkêt nē. Kwa mē inhma nē inhmar tỳx nē.

Ijaew kêt xwÿnhjaja kot kapêr marja na ra Tirtûm kãm hprãm nê. Jakamã koja mẽ hwÿr mẽ kot kapêr jarênh o mẽ pa xwÿnh kwÿjê rê nhũm mẽ hkôt mẽ kãm ujarênh o pa nhũm mẽ kuma nê mẽ akurom kãm mar prãm nê. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kuma nê hapôx pa nê ma akupÿm axpên mã tanhmã kapêr jarênh to ho mra. ³⁰Hãmri nhũm pahi maati Sesti tokyx amnhĩ wÿr Pawre hwÿ nê tanhmã mar to hkêt nhũm ôrkwÿ kamã kêp prês nê pa ho hã amgrà axkrut. Nê tãm ôrkwÿ pãnã mẽ kãm amnhĩre. Nhũm pre krĩ nhõ xwÿnhjaja ohtô nê hwÿr mra nhũm amnhĩ wÿr mẽ omu nê hkính nê. ³¹Na pre hte amnhĩ wÿr mẽ

kuwÿ nê mẽ kãm Tirtûm kapêr jarênh o hkrĩ. Mẽ kot Tirtûm Kra Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwÿr nhũm Tirtûm kot ja hã mẽ omunh nê amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh par nê mẽ ho hkra hã mẽ kãm ujarênh o hkrĩ. Nê mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê jahkre. Tanhmã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa hã mẽ kãm karõ ho hkrĩ. Hãmri nhũm mēhõ ja nê tanhmã kãm kapêr to hkêt nê.

Tã ãm ja pix Teopre. Ixpê Rukre na pa awÿr kagãja nhĩpêx nê kumê. Nê kamã amã tanhmã mẽ pahkwÿjê jarênh to. Tã ãm ja pix na hapêx.

Rômân

*Pawre kot Rôm kãm Jejus kôt
hkwÿjê hwÿr kagà nê mên̄h*

Kagà ja na pre Pawre hipêx. Kêp Jejus nhÿ hã mē ahkre ho pa xwÿnh na pre. Na pre hte mry kà ho ixkre nhÿpêx nê mē kãm ho wênê ho mē hkôt pa pē mē pitã mē kãm Tirtûm kapêr jarênh o pa. Tã krÿ pē Rôm kamã mē kot Jejus kôt amnhÿ xunhwÿr xwÿnhjê hwÿr kagàja nhÿpêx nê mē hwÿr kumê. Kormã ma mē hwÿr môr nê mē omunh kêt ri.

Nê Jejus kêp Tirtûm mã tanhmã mē pajarênh to xwÿnh ã nhÿm pre mē kãm harê nê hã kagà. Jejus kot mē pahte amnhÿ tomnuj pãnhã mē panê htyk jakamã na hte Tirtûm mē pahte hkôt amnhÿ xunhwÿr ã mē pahpumu nê Jejus kukwak ri mē pahte amnhÿ to mex xwÿnh ã mē pajarê.

Nê Tirtûm Karô nhÿ hã mē kot amnhÿ nhÿpêx nyw nê hamaxpêr nyw o pa hã nhÿm Pawre mē kãm karô nê hã kagà. Á na pre mē kãm mêmôj jarê nê hã kagà anê. Nê hã kagà ho:

1 Pa Rôm nhô xwÿnhjaja? Xà mē amex? E ot pa mē awÿr kagà nhÿpêx nê kumê. Tirtûm na pre mē akaxyw ixãm. Ixte mē amã Jejus kot tanhmã mē panê amnhÿ nhÿpêx to hã harênh o ri ixpa kaxyw. Na pre ixpê Pawre hã xpumu nê ixãm. Jakamã na pa ã mē awÿr kagà nhÿpêx nê mên̄h anê. Ixte Jejus nhÿ hã mē ahkre ho ri ixpa xwÿnh na pa. Na pa hte kãm tanhmã amnhÿ nhÿpêx to ho ri ixpa. Tã ã mē awÿr kagà nhÿpêx nê mên̄h anê.

²Amnepêm na pre Tirtûm nhÿ hã kapêr jarênh o ri mē pa xwÿnhjaja mē pakukamã mē panhÿgêjtjê mã Jejus kukamã tanhmã harênh to ho ri pa. Nê mē kãm kapêr jarênh o mē hkôt pa nê mē kãm:

—Koja nhÿrmã Tirtûm mē pahpiitã mē panê tanhmã kot amnhÿ nhÿpêx to mã xwÿnh mē nhÿm mē hpiitã hprÿ hã harênh ma nê omu. Anê.

Nhÿm prem ã Jejus kukamã mē kãm harênh anhÿr o ri mē hkôt pa. Tirtûm kapêr ã kagà htum kamã harênh xà hkôt tanhmã mē kãm harênh to. ³Tirtûm Kra Jejus Krisja na pre mē kãm harênh o ri mē hkôt pa. Mē panhô Pahihti na. Kêp Tirtûm Kra htã na pre mē pahpyrà nê í ho amnhÿ nhÿpêx nê wrÿ nê katorxã nhôxã hkre rûm kato. Jakamã kêp Tirtûm Kra pix kêt mãänên katorxã hkôt kêp higêt Tawi hkanrêhã htãmnhwÿ.

⁴Kêp Tirtûm Kra htã nhÿm prem axtem nê tanhmã hamaxpêr to nê kupÿ. Nom nhÿm Tirtûm kêp amnhÿ Kra hã akupÿm ho htÿr. Jakamã na pu htem harênh ma nê kãm pajamaxpêr o:

—Jejus kêp Tirtûm Kraa. Mē kot kêp hpÿr tã nhÿm akupÿm ho htÿr. Jakamã nhÿm Tirtûm pyrã nê hihtÿx o hihtÿx. Anê.

⁵Tã ã Tirtûm kot Kra nhÿpêx anhÿrja ri na mãänên pa ixto mex nê mē akaxyw ixãm. Jakamã na pa hte ma krÿ piitã hkôt mē kãm tanhmã Jejus Kris jarênh to ho ri mē hkôt ixpa. Ijaew mã nê Ijaew kêt xwÿnhjê mã. Mē kot harênh mar nê amnhÿ kaxyw kãm hamaxpêr nê kapêr kôt pix mã amnhÿ nhÿpêx mex kaxyw. ⁶⁻⁷Nê mē apê Rôm nhô xwÿnhjaja. Na ka prem Jejus kôt amnhÿ xunhwÿ nhÿm Tirtûm ja hã mē apumu nê mē ato hkra nê mē apê Jejus mē wa hkwÿ hã mē ajarê. Mē ate hkôt amnhÿ nhÿpêx kaxyw nhÿm pre ã mē ajarênh anê.

Tã ot pa kagà nhÿpêx nê mē awÿr mên̄h kaxyw. Tirtûm kot mē ato hkra xwÿnhjê hwÿr. Tirtûm kãm mē ajapêê.

Na pa hte mē ato mē panhÿpêêxã maati Tirtûm mē Pahihti Jejus Kris wa hwÿr rãhã ri ixpa. Nê mē ato wa hwÿr o:

—Kwa kêr ka wa Rôm kamã war akrajê pumunh mex nê mē kutã anojarêt

râhã nê. Kê mê hamakêtkati nê àmnhîx ri tanhmã amnhî nhîpêx to ho ri pa. Anê.

Pawre kot Rôm nhõ xwÿnhjê pumunh prãm ã amnhî jarênh

Atre 28.15-16; Rômân 15.22-29

⁸Nê na ka prem amnhî kaxyw Jejus Kris mã ajamxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ nhùm krî piitã hkôt mê pa xwÿnhjaja mê ajarênh ma. Nê mê ate amnhî nhîpêx nyw ã mê ajarênh ma nê axpên mã tanhmã mê ajarênh to ho pa. Nê mê ajarênh o:

—Kwa na xep Rôm kãm mê hkwÿjaja amnhî kaxyw Jejus mã hamaxpêr tÿx nê. Nê hkôt amnhî nhîpêx mex râhã ho ri pa. Anê.

Pa ã mê kot mê ajarênh anhÿrja ma nê ixkînh tÿx nê. Nê Tirtûm mã mê anhÿ hã ixkînh ã amnhî jarênh o ri ixpa. ⁹Na pa hte mê ato hwÿr râhã ho ri ixpa. Nê nhÿri mê kãm Tirtûm Kra Jejus kapêr jarênh o ri ixpa nê mê amã ijamaxpêr nê mê ato kuwÿ. Nê tanhmã Tirtûm mã amnhî nhîpêx to ho ixpa pê mê amã ijamaxpêr nê mê ato kuwÿ. Tirtûm kot ja hã ixpumunh mex. ¹⁰Na pa hte tanhmã kãm amnhî jarênh to kaxyw nê mê akaxyw amnhî to kuma nê kãm:

—Pa Tirtûm? Na pa ra inhmã ma Rôm wÿr inhmôr nê kamã akôt ixkwÿjê pumunh prãm tÿx kumrêx. Xã kot ka tokyx mê hwÿr inhmê nà? Anê.

¹¹Na pa ra inhmã mê awÿr inhmôr prãm tÿx nê. Na pre Tirtûm Karô tanhmã ixkrã hto pa ÿ hã kapêr ã kagã mar tÿx nê. Nê hkôt mêmoj mex pumunh rax nê. Tã ra inhmã ma mê awÿr inhmôr nê amnhî xô ri mê amã harênh prãm nê. Mê ate inhmar nê aprî hã Jejus Kris kôt amnhî xunhwÿr tÿx nê hkôt amnhî nhîpêx mex râhã ho ri apa kaxyw. ¹²Kot paj nhÿrmã ma mê awÿr mō. Nê mê awÿr pōj pu mê axpên pumu nê pahkînh nê. Mê pahte amnhî kaxyw Jejus Kris mã pajamxpêr mex o papa hã axpên pumu nê

pahkînh nê. Nê mê pahpiitã hkôt amnhî nhîpêx mex o ri papa.

¹³E ixkwÿjaja. Xatã ixte mê awÿr ixkrã htã nhùm mêmoj xatã tanhmã ixpê àmtâr to pa kormã jar ixpa. Nom kot paj nhÿrmã ma mê awÿr mō. Mê ate ja hã inhmar kaxyw na pa ã Tirtûm noo mã mê amã amnhî jarênh anê. Na pa pre krî hkwÿ kamã mê apê Ijaew kêt xwÿnh kwÿjê hwÿr ixpa. Nê mê kãm Jejus kot mê panê tanhmã amnhî nhîpêx to hã harênh o ri mê hkôt ixpa. Nhùm mê hkwÿjaja inhma nê hkôt amnhî xunhwÿ. Ja kaxyw na pa inhmã ma mê anhō krî hwÿr inhmôr prãm nê. Mê akwÿjaja kot ixkapêr mar nê mê apyrã nê Jejus kôt amnhî xunhwÿr kaxyw. ¹⁴Na pre ra Tirtûm ixte kapêr o mê ajahkre ho ixpa kaxyw mê piitã mê kaxyw ixãm. Tanhmã ri mê kute xwÿnhjê kaxyw. Mê kãm ma ho mê pa xwÿnhjê mê mê kãm ma hkêt o mê pa xwÿnhjê mã. Nê mê kot kagã pumunh xwÿnhjê mê mê kot kagã pumunh kêt xwÿnhjê mã. Mê piitã mê kaxyw na pre ixãm. Ixte mê kãm Jejus kot tanhmã mê panê amnhî nhîpêx to hã harênh o ri mê hkôt ixpa kaxyw. ¹⁵Jakamã na pa ra inhmã mê apê Rôm nhõ xwÿnhjê hwÿr inhmôr prãm nê. Ixte mê anhō krî kamã mê piitã mê kãm ja jarênh o ri ixpa nhùm mê kot inhmar nê mê pahpyrã nê Jejus kôt amnhî xunhwÿr kaxyw.

Jejus kot mê panê htyk ã harênh

Sikûn Ximotre 1.6-12

¹⁶Nê Jejus kot mê panê htyk ã harênhja ãm hãmri na. Harênhja mex o mex. Na htem kuma nê kãm hamaxpêr nê amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ. Hãmri nhùm Tirtûm ja hã mê omu nê mê nê mê kot amnhî tomnuj o hapêx pa nê mê ho hkra. Nom mê ixpê Ijaew nhõ xwÿnhjê pix kêt. Määnên mê apê Ijaew kêt xwÿnhjaja nhùm kãm mê pajapê ho axpên pyrãk. Jakamã na

pu htem Jejus kôt amnhî xunhwÿ nhùm Tîrtûm ja hã mẽ pahpumu nê mẽ pahto hkra. Ja kaxyw àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. ¹⁷ ãm mẽ kot amnhî kaxyw Jejus mã hamaxpêr xwÿnh pixjaja na hte mẽ ho hkra. Kapêr ã kagã htùm kot tanhmã ja jarênh to nê harênh kot:

Na hte Tîrtûm mẽ kot amnhî kaxyw Kra mã hamaxpêr ã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra nhùm mẽ amnhî kaxyw kãm hamaxpêr rãhã ho pa. Jao ra ô ri tãm amnhî nhîpêx o pa. Anê.

Mê pahpiitã mẽ pahte amnhî tomnuj xwÿnh ã mẽ pajarênh

Atre 14.15, 17.22-29; Apokarip 9.20-21

¹⁸ Nê mẽ kot amnhî tomnuj o ri mẽ pa xwÿnhjaja na hte Tîrtûm axtem tanhmã mẽ harênh to. Na htem Tîrtûm kapêr ma nom amnhî tomnuj gryk ã ãm kuma. Nê mẽ hkwyjaja kot kapêr mar pymaj kapêr ô ho mẽ kêp àmnàr rãhã ho ri pa nhùm Tîrtûm ja hã mẽ omu nhùm ja kêp omnuj nê. ¹⁹⁻²⁰ Te mẽ kot Tîrtûm kot amnhî nhîpêx ã omunh kêt pyrãk o amnhî nhîpêx tã mẽ kot omunh mex. Tîrtûm kot mẽmoj to kator krax rùm ra kot mẽ pamã amnhî to amnhîrit mex. Pu mẽ pano ho omunh kêt tã no ãm kot amnhî nhîpêx kôt ra kêp Tîrtûm ã omunh mex nê. Nê kêp mẽmoj piitã ho kator xwÿnh ã omunh mex nê. Nê mex o mex ã omu nê hihtÿx o hihtÿx hã omu. Tîrtûm kot amnhî nhîpêx kot amnhîrit mex nhùm mẽ kot omunh mex tã hkôt amnhî xunhwÿr kêt nê. Nê axtem nê hamaxpêr o:

—Tk. Tîrtûm kot inhmã amnhî to amnhîritre hã kot pa kêt ri hkôt amnhî nhîpêx. Kot pa inhno ho omu nê rî ko-rmã hkôt amnhî nhîpêx japêr. Anê.

Ra mẽ kot amnhî nhîpêx ã omunh mex tã ri ã hamaxpêr anê. Jakamã nhùm Tîrtûm tee ri ja hã mẽ omu nhùm ja kêp omnuj tÿx nê. ²¹ Mẽ kot amnhî nhîpêx ã omunh mex tã amnhî kaxyw tanhmã

kãm hamaxpêr hto hkêt. Rÿ arî hamaxpêr japêr nê kãm:

—Nà Tîrtûm. ãm hãmri amex kumrêx. ãm amex o amex. Apê Tîrtûm ã ãm apixi mex kumrêx na ka. ãm hãmri na ka hte mẽ ixto mex o apa.

Anhÿr o amnhî kaxyw kãm kapêr kêt nê. Nê ãm htÿx tanhmã hamaxpêr punuj to pix o ri pa. Te kamãt kô kamã ri mẽ pa xwÿnhjê kot amnhî nhîpêx pyrã nê mẽmoj mex pumunh kêt nê.

²² Mẽ kot àhpumunh tÿx ã amnhî to jarkrar o ri pa htã no ãm te mẽ hkrã kanhîn kêt nê mẽ hamaxpêr kêt pyrãk o amnhî nhîpêx. ²³ Jakamã na htem amnhîm mẽmo karô nhîpêx. Mẽmo htyk mã xwÿnhjê hõ karô nhîpêx. Tanhmãn panhî karô rÿ mẽmo mry karô rÿ mẽmo kuwênh karô. Rÿ mẽmo kagã karô nhîpêx. Hãmri nê ho ô sãnti nê te ri ho Tîrtûm nhîpêx pyrãk o hipêx. Jao hpar pê hkôn krã ho rôrôk nê amnhî to kuwÿ nê kãm amnhî jagrer pê kãm mex o mex ã harê. Tîrtûmja sãnti rom htîr o htîr tã nhùm mẽ axtem nê sãnti gryk ã hkaga nê ã amnhî nhîpêx o pa anê.

²⁴ Jakamã nhùm tee ri ã mẽ kot amnhî nhîpêx anhÿr ã mẽ omu nê amnhî pyrã nê mẽ hkaga nê ãm mẽ omu. Jakamã nhùm mẽ ãm amnhî krã hkôt tanhmã ri amnhî tomnuj to ho pa. Nê axpên kãm ri tanhmã hpijaãm kêt to. ã na htem htÿx ri amnhî tomnuj anhÿr o pa.

²⁵ Tîrtûm kapêrja ãm hãmri htã nhùm mẽ axtem nê te amnhî pum rênh pyrãk o hipêx nê kãm hamaxpêr kêt nê. Nê hpãnhã ri mẽ hêx xwÿnhjê kapêr pix ma nhùm ja te mẽ kãm mex pyrãk. Na htem ã amnhî nhîpêx anê hãmri nê axtem nê Tîrtûm kot mẽmoj nhîpêx pix parpê rôrôk nê amnhîm mex o mex ã harê. Nom kot hipêx xwÿnh Tîrtûm parpê mãn ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Nom kot mẽmoj nhîpêx xwÿnhhta mex o mex jakamã koja mẽ kot hkôt amnhî nhîpêx xwÿnhjaja jajê rom kãm mex o mex ã

harênh tûm rãhã ho ri pa. ²⁶No mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja na hte Tirtûm amnhî pyrã nē mē hkaga nhûm mē htÿx amnhî krã hkôt ri tanhmã amnhî tomnuj to ho ri pa. Jao mēni hkwyÿjaja axtem nē axpēn gryk ã mjēn kaga nē axpēn nhîo ho mjēn. ²⁷Nhûm mēmy hkwyÿjaja määnēn axtem nē amnhî kwÿjē my gryk ã hprô kaga nē axpēn nhîo ho hprô. Na htem ã axpēn kamã hpijaam kêt o pa anē. Mÿrapē koja mē à pix kãm amnhî xã htÿx kamã hamak o pa. ²⁸Na htem amnhî tomnuj gryk ã Tirtûm mã hamaxpēr kêt nhûm tee ri amnhî mã mē omu nē hamaxpēr o:

—Mē kãm amnhî tomnuj pix prãm jakamã kwãr mē mãmri ã amnhî nhîpêx anē. Kot paj axte ja nē tanhmã mē kãm ixkapēr to hkêt nē. Anē.

Jakamã nhûm mē arî htÿx ri amnhî krã hkôt tanhmã amnhî tomnuj to ho ri pa rãhã nē.

²⁹Hãmri nē mēmoj punuj pix mã hamaxpēr.

Nē kãm amnhî mex pix prãm mã hamaxpēr.

Nē kãm axpēn tomnuj pix prãm.

Nē mēmoj mã axpēn kãm gryk pix prãm.

Nē mē kãm axpēn par pix prãm.

Nē mēmoj mã ri kãm axpēn mã àkjêr prãm.

Nē mēmoj mã kãm axpēn mã hêx prãm.

Nē kãm axpēn kaxyw tanhmã hamaxpēr punuj to pix prãm.

Nē kãm tanhmã axpēn to kapēr punuj to pix prãm.

³⁰Nē kãm mēmoj mã axpēn to hêx pix prãm.

Nē kãm Tirtûm prãm kêt o ri pa.

Nē mēmoj mã axpēn mã àkjêr o ri pa.

Nē mēmoj mã amnhî to jarkrar rãhã ho ri pa.

Nē tanhmã amnhî tomnuj to pix kukamã hamaxpēr. Nhûm mē katorxã nē mē hipêêxã tee ri ja nē tanhmã mē kãm kapēr to no nhûm mē mar kêt kumrêx.

³¹Ã mē kot amnhî nhîpêx anhÿr o ri mē pa xwÿnhjaja na hte Tirtûm kãm mēmoj mex nhûm mē kêp omnuj nē nhûm Tirtûm kêp mēmoj omnuj nhûm mē kãm mex nē. Nē axpēn mã mēmoj tanhmã ho mã amnhî jarênh mã ho anhÿr kêt nē. Nē axpēn kãm ukapri ho ri pa hkêt nē. ³²Tirtûm kapēr ã kagã htûm kot tanhmã mē hkukamã mē harênh to nē mē harênh kot:

Ã mē kot amnhî nhîpêx anhÿr o ri mē pa xwÿnhjaja koja mē nhÿrmã ty hãmri nē amnhî xã htÿx kamã hamak rãhã ho ri pa ho pa. Anē.

Nhûm mē kot amnhî mã ja mar tÿx mã aa amnhî tomnuj kaga hkêt nē. Arî ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa rãhã nē. Nhûm mē hkwyÿjaja mē kot amnhî tomnuj ã mē omu nē mē urãk nē ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri mē hkôt pa nhûm mē amnhî pyrã nē mē omu nē hkînh nē. Na htem ã amnhî nhîpêx anhÿrja gryk ã Tirtûm kaga nhûm tee ri amnhî mã mē omu nē amnhî pyrã nē mē hkaga nē ãm mē omu. Jakamã nhûm mē amnhî tomnuj tÿx pix rãhã ho pa.

Mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjê hkukamã mē harênh

Matêwre 7.1-5; Sikûn Tesarôn 1.6; Eprêw 9.27; Sikûn Pêtre 2.4, 3.7; Jutre 6-14; Apokarip 6.15, 20.11

2 Nē kot ka mē atô ã mē kot amnhî tomnuj anhÿr xwÿnhjê kot amnhî nhîpêx ã mē harênh ma nē ã ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Tk. Mē kot amnhî tomnuj pix o ri pa xwÿnh kênã. No pa na ã ixte amnhî nhîpêx anhÿr o ri ixpa hkêt. Mē kurom ixte tãm amnhî nhîpêx o ri ixpa xwÿnh na pa.

Anhÿr o amnhî jarê. Kwa nã mē ã ajamaxpēr anhÿr kêt nē. Mē pajaxwÿja na pu htem tōhã mē urãk nē tanhmã amnhî tomnuj to. Tã ka mē ã mē kot amnhî tomnuj ã mē harênh anē nē te ka ate amnhî jarênh pyrãk. ²Tirtûm kapēr ã

kagà htüm kot mē kot amnhī tomnuj o ri mē pa xwÿnhjê jarēnh kot:

Mē kot amnhī tomnuj mÿrapê koja mē nhÿrmā amnhī xà htÿx kamā hamak rāhā ho ri pa. Anē.

Ām hāmri ā mē harēnh kot anhÿr. ³Mān ka mē atō tanhmā amnhī kukamā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o:

—Nā koja Tirtüm nhÿrmā amnhī nē kuwy hwÿr mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjê rē. No pa koja hwÿr inhmēnh kêt nē. Anē.

Kwa mē ā ajamaxpēr anhÿr kêt nē. Kot ka mē ā amnhī kukamā ajamaxpēr anhÿr tā tōhā mē urāk nē tanhmā amnhī tomnuj to. Jakamā koja Tirtüm mē urāk nē hā tanhmā mē ato. ⁴Kot kaj mē atō tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nē ām ja hā amnhī pumu nē ajamaxpēr o:

—Ixte amnhī tomnuj xwÿnh tā na hte Tirtüm ja hā ixpumu nē ām ixpumu nē hā tanhmā ixto hkêt nē. Kêp mē ixkamā ukapri xwÿnh jakamā na hte gryk tokyx anhÿr kêt nē. Jakamā kot paj arī tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa nē aa jam inhüerer kêt nē. Tirtüm kot ja hā tanhmā ixtore kaxyw hā.

Anhÿr o ajamaxpēr. No ām ja kot anhÿr kêt. Na hte Tirtüm kormā amnhī tā mē pajamā. Mē pahte amnhī tomnuj kaga nē hpānhā hkôt amnhī xunhwÿr kaxyw na hte kormā amnhī tā mē pajamā. Jakamā na kormā tanhmā ate amnhī tomnuj tota ā tanhmā ato hkêt nē.

⁵Mē akrā hihtÿx jakamā mē amā hkôt amnhī xunhwÿr prām kêt. Na ka htem tanhmā amnhī tomnuj to pix kukamā ajamaxpēr o ri apa. Nē gaa nē ra anhÿr kumrēx. Nhüm Tirtüm tee ri ja hā mē apumu nhüm ja kêp omnuj tÿx o mō. Jakamā koja nhÿrmā tanhmā mē ajarēnh to nē gryk tÿx kām tanhmā mē atomnuj tÿx to. Ām hāmri na hte mē pahte amnhī nhÿpêx ā mē pahpumunh xà hkôt ahpÿnhā tanhmā mē panhÿpêx to.

⁶Koja nhÿrmā mē pahpiitā kormā mē pahpūmūnh xà hkôt tanhmā mē panhÿpêx to. Mē kot amnhī to mex o ri mē pa xwÿnhjaja nhüm mē ho mex nē. Nē mē kot amnhī tomnuj o ri mē pa xwÿnhjaja nhüm mē homnuj nē. Koja nhÿrmā mē pahpiitā mē pahto hpimrāatā ā mē panhÿpêx anē. ⁷Mē kot hkôt tām ri amnhī nhÿpêx o pa pē kām Tirtüm kot amnhīm mē mex ā mē harēnh prām xwÿnhjaja koja nhÿrmā amnhīm mē mex ā mē harē. Hāmri nhüm mē kuri htirtüm nē hkīnh nē mex kumrēx nē pa ho pa. ⁸Nom mē kot amnhī mā pix mā ri hamaxpēr o ri mē pa xwÿnhjaja. Nē mē kot tanhmā amnhī tomnuj to gryk ā Tirtüm kapēr kaga xwÿnhjaja koja kām mē hkīnh kêt nē tanhmā mē homnuj tÿx to. ⁹Mē kot amnhī tomnuj xwÿnh piitā koja mē nhÿrmā amnhī xà htÿx kamā hamak rāhā nē pa ho pa. Ijaew kumrēxjaja nē hpānhā Ijaew kêt xwÿnhjaja nhüm mē amnhī xà htÿx kamā hamak rāhā nē pa ho pa. Mē kot amnhī tomnuj tÿx o paja mÿrapê.

¹⁰No kêt tām mē kot amnhī nhÿpêx xwÿnhjaja koja Tirtüm mē ho mex rax rāhā ho pa ho pa. Nē amnhīm mē kot amnhī to mex xwÿnhjê hā mē harē. Nē tanhmā mē ho mex to nhüm mē kamā amnhī krit nē pa ho pa. Hamakêtkati nē hkīnh nē āmnhix ri pa ho pa. Ijaew kwÿ kumrēxjaja nē määnēn Ijaew kêt xwÿnh kwÿjaja nhüm mē mex nē hamakêtkati nē hkīnh nē āmnhix ri pa ho pa. ¹¹Koja Tirtüm nhÿrmā ahpÿnhā mē pahte amnhī nhÿpêx ā mē pahpumunh xà hkôt tanhmā mē pajarēnh to pē tanhmā mē panhÿpêx to. Mē ixpê Ijaewjaja nē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja nhüm ā mē pahpiitā mē panhÿpêx anē.

¹²Amnepēm na pre finat Mojes mā tanhmā kapēr to nhüm kuma nē ô ri hā kagà hpa. Mē ixpê Ijaew ri na kapēr ā kagàja. Ra mē ixte mar tÿx jakamā koja

mê ixtô ra kapêr mar tÿx tâ hkôt amnhî nhîpêx kêt hāmri nhūm Tirtūm tee ri amnhî tâ omu nē ā amnhî nhîpêx anhÿrja mÿrapê nhÿrmā ma mê kot amnhî xā htÿx kamā hamak tūm xāta wÿr kumē. Kot kapêr mar tÿx tâ hkôt amnhî nhîpêx kêt mÿrapê nhūm ā hipêx anē. No kêt mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja mê ixkínhā mē ari Tirtūm kapêr ā kagā hkêt jakamā koja mē ate kapêr nhîrôp mē akuhê hā mē apumunh kôt tanhmā mē anhîpêx to hkêt nē. Koja hpānhā mē ate tanhmā amnhî tomnuj to ho apa mÿrapê mē kot amnhî xā htÿx kamā hamak o pa tūm xāta wÿr mē arē.

¹³Na hte mē kot kapêr mar ā mē omunh xā hkôt amnhîm mē kot amnhî to mex xwÿnh ā mē harēnh kêt nē. Ām mē kot kapêr kôt amnhî nhîpêx ā mē omunh xā hkôt pix mā na hte amnhîm mē kot amnhî to mex xwÿnh ā mē harē.

¹⁴No mē hkwyjaja kormā kot kapêr mar kêt tâ te ra mē kot mar mex pyrāk o amnhî nhîpêx. Jao amnhî krā hkôt tām ri amnhî nhîpêx kurē kumrēx. Te kot Ijaew pyrā nē Tirtūm kapêr mar tÿx nē hkôt amnhî nhîpêx o ri pata pyrāk. ¹⁵Na htem amnhî krā hkôt tanhmā amnhî nhîpêx mex to. Te Tirtūm kapêr kot mē hkrām giêx pyrāk o amnhî nhîpêx o pa. Jakamā tee ri tanhmā amnhî tomnuj to hā amnhî pumu nē hkaprî nē. Nē tām amnhî nhîpêx ā amnhî pumu nē hkính nē.

¹⁶Tā koja nhÿrmā Tirtūm Jejus Kris mā anē nhūm kuma hāmri nē mē piitā kormā mē htîr ri tanhmā mē kot amnhî nhîpêx to hā mē omunh xā hkôt tanhmā mē harēnh to. Nē mē hamaxpêr kôt mē omunh mex xā hkôt tanhmā mē harēnh to. Mē papajaja mē pahte xepên jamaxpêr kôt xepên pumunh kêt tâ Jejus kot mē pajamxepêr kôt mē pahpumunh par.

Tā na pa hte mē kām Jejus kot tanhmā amnhî nhîpêx to hā harēnh o ixpa pē ā mē kām ixujarēnh anhÿr o ri ixpa.

Pawre kot hkwyjê mā kapêr

Rómán 3.19-20

¹⁷Nē ixpyrà nē mē apê Ijaew kwÿjaja na ka mē axtem nē Ijaew kêt xwÿnhjê mā tanhmā amnhî to jarkrar o ri apa nē mē kām:

—Nā mē ixpê Ijaew ri Tirtūm kapêr ā kagā jakamā ām mē papxipixjaja na hte Tirtūm amnhîm mē inhmex ā mē ijarē. Nē ām mē papxipixjaja na hte mē ixto hkra. ¹⁸Nē mē papxipixjaja na mē ixte Tirtūm kām hprām xā hkôt mēmoj pumunh par nē mē kot amnhî to mex xā pumunh par nē mē kot amnhî tomnuj xā pumunh par. Mē apê Ijaew kêt xwÿnhjê rom mē ixte mēmoj piitā omunh par kumrēx. Anē.

¹⁹⁻²⁰Nē amnhî jarēnh o:

—Nā te mē ixpê mē nohkre xwÿnhjê pa hā mē hamÿnh nē ri mē ho ixpa xwÿnh pyrāk. Jakamā Ijaew kêt xwÿnh pē htÿx ri mē pa xwÿnhjaja na pa htem mē kām Tirtūm kapêr tūm o mē ahkre mex o ri ixpa. Kormā mē kot hprî hā mar kêt jakamā na pa htem ho mē ahkre ho ri mē hkôt ixpa. Mē kurom mē ixte mar par kēnā.

²¹Anhÿr ā amnhî jarēnh nē mē ate kapêr o mē ahkre ho apa htā hkôt amnhî nhîpêx kêt nē.

Nē mē ate mē kot xepên pē àhkính nē mē hkurê htā no ām mē kamjaja xepên pē axàhkính o ri apa.

²²Nē mē amā sânti hkính kêt ā amnhî jarēnh tâ axtem nē hwÿr agjê nē hpar pē kàxpore nhikwÿ xwÿnh o axàhkính o ri apa.

Nē mē kot xepên prô ho amnhikati nē mē hkurê ho apa htā mē kamjaja ā ri amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa.

²³Nē mē ate Tirtūm kapêr ā kagā mex o mex ā harēnh tâ hkôt amnhî nhîpêx hkêt nē. Jakamā nhūm mē akwÿjaja ja hā mē apumu nē mē apyrā nē Tirtūm ā hpijaam kêt o pa.

²⁴Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot tanhmā mē ate amnhī nhīpêx ā mē ajarēnh to nē mē ajarēnh kot:

Mē kēp Ijaew kēt xwŷnhjaja na htem Ijaew kot htŷx ri amnhī nhīpêx o ri mē pa hā mē omu nē mē ŷ hā tanhmā Tirtūm o kapēr punuj to ho ri pa. Anē.

²⁵Mē pahpê Ijaew na pu htem mē pahkrajaja mē hapôx kôt kormā mē hkryre ri pu htem mē kēp mēmy kwrŷt kà jakà. Finat Mojes kot Tirtūm nhŷ hā mē panhīgêjtê mā hā karō xà hkôt na pu htem ā mē hipêx anē. Mē pahte Tirtūm mā mē pahkrajê nhôr ā amnhī to amnhīrit kaxyw. Jakamā na pu htem arī Mojes kapēr kôt ā mē hipêx anē nhūm Tirtūm kām ja mex nē. Nom kot pu mē kapēr kwŷm ri tanhmā amnhī nhīpêx to ho papa nhūm ja kēp omnuj tŷx nē hāmri pu mē tee ri mē pahkrajê my kwrŷt kà jakār kaprŷ. Na hte Tirtūm ā mē pahkrajê nhīpêx anhŷr ā mē pahpumunh kôt amnhīm mē pamex ā mē pajarēnh kēt nē. Nom mē pahte kapēr kôt amnhī nhīpêx mex o papa pē mēmy kwrŷt kà jakārja nhūm kām mex nē. ²⁶Ijaew kēt xwŷnhjaja kot ā mē hkrajê nhīpêx anhŷr kēt tā ra mē hkwyjaja Tirtūm kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx o ri pa. Jao te mē kot amnhī my kwrŷt kà jakār pyrāk o amnhī nhīpêx. Jakamā nhūm Tirtūm ja hā mē omu nē mē kām:

—Nà ām hāmri. Mē ate amnhī my kwrŷt kà jakār kēt tā mē apē ixkra na ka mē. Anē.

²⁷Mē kot amnhī jakār kēt tā Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx mex o ri pa nhūm amnhī tā mē omu nē mē arom amnhīm mē kot amnhī to mex xwŷnh ā mē harē. Mē kot amnhī jakār kēt tãã.

No mē kajaja mē ate Tirtūm nhŷ hā Mojes kapēr ā kagā mar tŷx tā hkôt amnhī nhīpêx kēt nē. Ja mŷrapê koja ja hā mē apumu nē Ijaew kēt xwŷnhjê kīnhā mē ate amnhī tomnuj xwŷnh ā mē

ajarē. Ra mē ate amnhī jakār tā mē ate amnhī tomnuj xwŷnh ā mē ajarē.

²⁸Nē kot ka mē atō tanhmā amnhī to jarkrar to nē amnhī jarēnh o:

—Nà ixpê Ijaew jakamā na hte Tirtūm mē kot inhmy kwrŷt kà krāhyr kôt ixto kraa. Anē.

Nom xà na hte Tirtūm ā mē pahte amnhī nhīpêx anhŷr ā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra? Nà kot anhŷr kēt. Na htem ām htŷx ā amnhī to jarkrar anhŷr kaprŷ ho pa.

²⁹Nē Tirtūm Karō kot mē hkarō mā gjêx xwŷnhjaja kēp Tirtūm kra jakamā na htem Tirtūm kām hprām xà hkôt amnhī nhīpêx. Nom ri amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa hkēt nē. Rŷ htŷx hamaxpēr o:

—Nà kot paj Mojes kapēr ā kagā hkôt amnhī nhīpêx nhūm Tirtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmx ā ijarē nē ixto hkra.

Anhŷr o hamaxpēr kēt nē. Na htem hamaxpēr o:

—Nà ra Tirtūm Karō kot ixkarōm àr jakamā ixpê hkra nhūm amnhīm inhmx ā ijarē. Jakamā kot paj ām kôt pix mā ri amnhī nhīpêx o ri ixpa rāhā ty. Kwār māmri ixkwŷjaja amnhīm inhmx kēt ā ijarē. Anē.

Kēr ka mē ā ajamaxpēr anhŷr o ri pa. Ā mē hamaxpēr anhŷr na mex o mex.

3 Nē mǎn ka mē ra tee ri tanhmā amnhī kukamā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o:

—Kwa mo kaxyw na pa ixpê Ijaew? Mon pa pre we ixpê Ijaew kētre hkēt nē? Mē kēp Ijaew kēt xwŷnhjaja kot amnhī jakār kēt tā nhūm Tirtūm mē pahpyrà nē mē ho hkra. Anē.

Kwa mē ā ri ajamaxpēr anhŷr kēt nē. ²Mē pahpê Ijaew na pre Tirtūm Ijaew kēt xwŷnhjê rom mē pahto mex rax nē. Na pre amnepê mā mē panhīgêjtê mā tanhmā kapēr to. Mē pahpiitā mē pahte mar nē hkôt amnhī nhīpêx kaxyw. Nom

Ijaew kêt xwỳnhjê nhīgêť mǎ ă kapêr anhỹr kêt nê. Ǻm mê pahpê Ijaew nhīgêť pix mǎ kapêr. Jakamǎ mê pahpê Ijaew mǎ ja mex kumrêx. ³Nom kot kaj mê atô ja ma nê ajamaxpêr o:

—Nà Tirtũm kot mê ixto mex mǎ mê ixtǎ amnhĩ jarênh tǎ no nhũm xep mê inhīgêť kwỳjaja hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Na xep prem kapêr kwỳm ri amnhĩ tomnuj o pa. Jakamǎ ko. Koja Tirtũm mê ixpê mê hkanrêhǎ mê htàmnhwỳjaja tanhmǎ mê ixto mex to japêr ko. Anê.

⁴Kwa mê ri ă ajamaxpêr anhỹr kêt nê. Tirtũm na hte mê pahpiitǎ mê pakurom mêmoj tǎ amnhĩ jarênh o hêx kêt nê. Tǎ ra kot tanhmǎ mê pahťǎ amnhĩ jarênh to xǎ hkôt koja ă mê pahťo mex anê. Kapêr ă kagǎ htũm kot mêmhō tanhmǎ Tirtũm mǎ kapêr to nê harênh kot:

Pa Tirtũm. Nà ăm kapxipix na ka hte mêmoj tǎ amnhĩ jarênh xǎ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Jakamǎ na htem ăm axpên mǎ axêx ă akapêr ă ajarênh kaprỳ. Anhỹr o harê.

⁵No kot ka mê atô atỳx ajamaxpêr nê ajamaxpêr o:

—Xǎ koja Tirtũm tanhmǎ mê ixte amnhĩ tomnuj to hǎ mê ixpumu nê gryk? Nà koja gryk kêt nê. Jakamǎ kot paj arĩ amnhĩ tomnuj o ri ixpa. Kê mê pitǎ ja hǎ ixpumu nê ixrom Tirtũm tapxipix kot amnhĩ to mex o pa xwỳnh ă harênh o pa. Nà ja mex. Jakamǎ kot paj arĩ amnhĩ tomnuj rǎhǎ ho ri ixpa nhũm mê Tirtũm pix mǎ mǎn kot tǎm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ă harê. Hǎmri nhũm Tirtũm amnhĩ tǎ ixpumu nê tanhmǎ ixto hkêt nê. Koja tanhmǎ ixto japêr hǎmri nê ixpyrǎ nê amnhĩ tomnuj nê. Anê.

Kot kaj mê ă ajamaxpêr anê nê ăm amnhĩ krǎ hkôt ă ajamaxpêr anhỹr kaprỳ. Nom ă ajamaxpêr anhỹrja Tirtũm jamaxpêr kôt kêt. ⁶Kwa mê ri ă ajamaxpêr punuj anhỹr kêt nê. Tirtũm kot mê pahpyrǎ nê aa kot amnhĩ tomnujre

hǎ. Kop ăm mê pahpyrǎ nê tanhmǎ kot amnhĩ tomnuj to ronhỹx tanhmǎ kot we amnhĩ to nê mê pahťe amnhĩ tomnuj xwỳnh ă mê pajarê? Nhỹx mê pahpyrǎ nê ă amnhĩ jarênh anê. Nà ă mê ajamaxpêr anhỹrja mex kêt.

⁷⁻⁸E pa ixprĩ hǎ mê amǎ ja jarê ka mê inhma. Kot kaj mê atô amnhĩ kukamǎ ajamaxpêr o:

—E kot paj mǎmri ri mêmoj tǎ ixêx o ri ixpa kê mê ixêx nhi hǎ ixpumu nê ixrom Tirtũm pix mǎ mǎn kot amnhĩ to mex ă harê. Nê ăm pix mǎ mǎn hêx kêt xwỳnh ă harê. Hǎmri nhũm Tirtũm amnhĩ tǎ ixpumu nê mê ă mê kot harênh anhỹrja ma nhũm ja kǎm mex nê nhũm hkĩnh nê. Jakamǎ ixêx o ri ixpaja ă tanhmǎ ixto hkêt nê. Ra mê kot ixrom tǎm kot amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh ă harênh jakamǎ nhũm ixêx nhita ă tanhmǎ ixto hkêt japêr. Jakamǎ kot paj ixte amnhĩ tomnuj o ri ixpaja mǎ inhũrer kêt nê. Kêr kê mê ja hǎ ixpumu nê ixrom Tirtũm tapxipix kot amnhĩ to mex xwỳnh ă harê.

Anhỹr o ajamaxpêr nom mê ajamaxpêrja kot anhỹr kêt. Na hte akwỳjaja pa ixpê Pawre ixêx o ixpa hǎ ri axpên mǎ ijarê no na pa hte ixêx o ri ixpa hkêt nê. Ǻ mê ajamaxpêr anhỹr o ri apa xwỳnhjaja koja Tirtũm mê atomnuj tỳx nê kǎm ga.

Mê mê pahťe amnhĩ tomnuj xwỳnh ă mê pajarênh

Wam Korĩt 6.9; Karatas 3.22; Xitre 3.3

⁹Tǎ tanhmǎ kot puj mê pahpê Ijaew amnhĩ jarênh to? Xǎ kot pu mê pahťe amnhĩ to mex o Ijaew kêt xwỳnhjê jakrenh ă amnhĩ jarê? Nà mê pahťe ă amnhĩ nhĩpêx anhỹỹre hǎ. Mê pahpê Ijaew nê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Mê pahpiitǎ mê pahťe amnhĩ tomnuj o axpên pyrǎk. Na pa pre ra mê amǎ ja jarê. ¹⁰Tirtũm kapêr ă kagǎ htũm kot ja jarênh kot:

Mêhō na we aa kot amnhī tomnuj kêt kumrêx nê pa?

¹¹ Nê mêhō na we kot mēmoj mex piitā omunh par?

Nê mêhō na kām Tirtūm prām?

¹² Nà amrakati kumrêx. Na mê ra piitā hkaga hpa.

Nê kapêr kwým ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa.

Ām mêhō pyxire nê amnhī to mex o ri pa hkêt kumrêx.

¹³ Na htem kapêr punuj pix o ri pa.

Jakamā Tirtūm noo mā mê kot amnhī nhîpêxja te kot mēmoj tyk nê hkro punuj pyrāk.

Na htem ām ri hêx pix kukamā ri hamaxpêr o pa. Tanhmā mê hêx to xàja te kêp kagā xoprê nhō wenēn xihtýx pyrāk.

¹⁴ Nê na htem mê piitā mēmoj nhîxi ho ri axpên mā mê hixi jarênh o pa. Nê ri tanhmā axpên japyrý hto ho pa.

¹⁵ Nê tanhmā kapêr mā gêt kām mê kām kapêr to.

¹⁶ Nê tanhmā mê hkwyjê homnuj to. Jakamā nhūm mê piitā ri hkaprī nê mex kêt nê pa.

¹⁷ Nhūm htem ām axpên mā mê gryk xà pix o kapêr o pa.

¹⁸ Nê Tirtūm ā hpijaām kêt o pa. Na htem kapêr ma nê ām kuma nê kām hkính kêt o pa.

Ā na htem amnhī nhîpêx anhýr rāhā ho pa. Anê.

Ā Tirtūm kapêr ā kagā htūm kot mê pajarênh anhýr. ¹⁹ Mē pahpê Ijaew ra mê pahte ja jarênh mar týx. Tirtūm kapêr ā kagā htūm kwý na. Na hte ā mê kot amnhī tomnuj xwýnhjê jarênh anê. Nê määnēn mê papajaja. Mē pahpê Ijaew na hte ā mê pajarênh anê. No ām mê papaxipix hkêt. Krī piitā hkôt ri mê pa xwýnhjaja nhūm ā mê harênh kot anhýr. Ijaew kêt xwýnhjaja nê mê pahpê Ijaew. Mē pahpiitā mê pahte amnhī tomnuj xwýnh jakamā mēmo kaxyw kot pu

mē pahte amnhī tomnuj kêt ā ri amnhī to jarkrar o papa? Kot puj mê ā amnhī jarênh anhýr kaprý. Jakamā koja Tirtūm mê pahpiitā mê pahte amnhī tomnuj mýrapê tanhmā mê panhîpêx to. ²⁰ Mē pahtō koja mê pahte kapêr kôt pix mā amnhī nhîpêx o papa hā mê pajarê? Nê mê pahtō mā koja mê pamā kapêr nê mê pamā:

—Nà na ka hte akatāt kôt ixkapêr kôt pix mā amnhī nhîpêx mex nê. Ām hāmri na ka hte ā amnhī nhîpêx anhýr o apa.

Anhýr o mê pahtō mā kot we ā kapêr anê? Nà aa kot mê pahtō mā kapêr anhýr kêt. Na pu htem ām kapêr ma nê tee ri amnhī kukamā pajamaxpêr. Mē pahte amnhī tomnuj ā amnhī pumunh kaxyw na pre mê pamā kapêr ā kagā htūmja gō. Mē pahtō mê pahte kapêr ā kagā hkôt amnhī nhîpêx mex o papa hkêt kênā kot kêt ri amnhīm mê pahte amnhī to mex xwýnh ā mê pajarê.

Tanhmā Tirtūm kot mê pahto hkra to hā harênh

Atre 17.30-31; Karatas 2.16-21; Piripos 3.7-9; Xitre 3.5; Xiakre 2.10

²¹ Nê na hte Tirtūm mê pahte kapêr kôt amnhī nhîpêx ā mê pahpumunh kôt amnhīm mê pahte amnhī to mex xwýnh ā mê pajarênh kêt nê. Jakamā mêhō kukwak ri koja we ā mê pajarênh anê? Nà nhām mêhō kot tām amnhī nhîpêx rāhā ho pa hā omunh pix kukwak ri koja ā mê pajarênh anê. Tā mêhō kukwak ri kot ā mê pajarênh anhýr xwýnhnta na pre ra mê pamā ho amnhîrīt. Amnepêm Tirtūm kapêr ā kagā htūm kamā na pre mêhō hkukamā tanhmā harênh to. Nê Tirtūm nhý hā mê kapêr jarênh o pa xwýnhjaja haxwýja kukamā tanhmā harênh to ho pa. ²² Jejus Krisja na prem hkukamā harênh o pa. Tām na pu htem hkôt amnhī xunhwý nê amnhī kaxyw kām pajamaxpêr rāhā ho papa nhūm Tirtūm ja pix ā mê pahpumunh kôt amnhīm mê

pahte amnhĩ to mex xwÿnh ã mẽ pajarẽ. Mẽ kot Jejus kõt amnhĩ xunhwÿr xwÿnh piitãã. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwÿnhjaja. Mẽ pahpiitã mẽ pahte axpên pyrãk jakamã kot puj mẽ pahtõ Jejus kõt amnhĩ xãm nhũm Tirtũm Kra Jejus kot amnhĩ to mex pix o pa kukwak ri mẽ pahpumu nẽ amnhĩm pajarẽnh o:

—Nà ãm hãmri. Ra kot ixkra Jejus kõt amnhĩ xãm jakamã ra inhmã te Jejus kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nẽ amnhĩ to mex o pa. Anẽ.

²³No mẽ pahtõ na mẽ pahte Tirtũm mẽ Jejus wa urãk nẽ amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa? Nà amrakati kumrêx. Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwÿnh kênã. ²⁴Tã Tirtũm kot mẽmoj tã mẽ pakutã nojarêt rãhã jakamã na hte Jejus Kris kukwak ri amarĩ amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwÿnh ã mẽ pajarẽnh o pa. Mẽ pahte Jejus kõt amnhĩ xunhwÿr xwÿnh piitãã nhũm ã mẽ pajarẽnh anẽ. Ra Jejus kot htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer par jakamã na hte Tirtũm Jejus kukwak ri amarĩ mẽ pahte amnhĩ to mex xwÿnhjê hã mẽ pajarẽ. Te mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt kumrêx pyrãk mẽ pajarẽ. ²⁵⁻²⁶Na pre mẽ pahwÿr Jejus mẽ nhũm mẽ pahwÿr wrÿ nẽ mẽ panê ty nẽ htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Jakamã kot pu mẽ pahtõ amnhĩ kaxyw hkõt pajamaxpêr nhũm Tirtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ Kra kukwak ri amnhĩ katut kõt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rênh pa. Jao te aa mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt kumrêx pyrãk ã mẽ pahpumu.

No kêt amnepêm kormã Jejus wrÿk nẽ mẽ panê htyk kêt ri mẽ pa xwÿnhjaja. Tanhmã na pre Tirtũm mẽ kot hkõt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê nhĩpêx to? Kormã Jejus mẽ panê htyk kêt ri mẽ pa xwÿnhjaja tanhmã na pre mẽ hipêx to? Nà na pre mẽ hkwyjaja amnhĩ kaxyw Tirtũm kõt hamaxpêr nẽ hkõt amnhĩ

xunhwÿ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩm mẽ harênh o:

—Nà ãm hãmri. Koja nhÿrmã Ixkra ma mẽ hwÿr wrÿ nẽ mẽ nẽ ty nẽ htyk o mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Jakamã koja mẽ tãmjaja amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Anẽ.

Tã nhũm Jejus tãm mẽ pahwÿr wrÿ nẽ mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Jakamã nhũm Tirtũm ra mẽ pahte hkõt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja Kra kukwak ri amnhĩ katut kõt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rênh pa. No na hte amarĩ ã mẽ panhipêx anhÿr kêt nẽ. ãm Jejus tyk pix kukwak ri na hte ã mẽ panhipêx anẽ. ãm hãmri na hte ã mẽ panhipêx mex anẽ. Na hte tãm mẽ panhipêx rãhã ho pa. ²⁷Jakamã kot puj mẽ ã pajamaxpêr anẽ nẽ pajamaxpêr o:

—Nà na pa hte amnhĩ to mex rãhã o ri ixpa. Amnhĩ to mex o mẽ piitã mẽ hakrenh pa.

Anhÿr o pajamaxpêr kêt nẽ. Koja mẽhõ ã hamaxpêr anẽ nẽ ãm amnhĩ jarênh o hêx. Na hte Tirtũm mẽ pahte amnhĩ to mex ã mẽ pahpumunh kõt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwÿnh ã mẽ pajarênh kêt nẽ. Mẽ pahte amnhĩ to mex rãhãre hã. Nom na pu htem amnhĩ kaxyw Jejus mã pajamaxpêr nẽ hkõt amnhĩ xunhwÿ nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ rĩ kormã amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ.

²⁸E pa axte tanhmã mẽ amã ja jarênh to ka mẽ aprĩ hã inhma. Mẽmoj pumunh kõt na hte Tirtũm mẽ pahte amnhĩ to mex xwÿnh ã mẽ pajarênh wehe? Xã mẽ pahte kapêr tũm kõt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hã mẽ pahpumunh kõt? Nà na hte ja hã mẽ pahpumunh kõt ã mẽ pajarênh anhÿr kêt nẽ. Mẽ pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papare hã. ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Jejus kõt pajamaxpêr nẽ hkõt amnhĩ xunhwÿr ã mẽ pahpumunh kõt pix mã na hte mẽ pahte amnhĩ to mex xwÿnh ã mẽ pajarẽ. Ja pix

ã mẽ pahpumunh kôt na hte ã mẽ pajarênh anê.

²⁹ Nê xà Tirtûm kêp mẽ ixpê Ijaew pix nhô Tirtûm pix na? Nà kêp mẽ ixpix nhô Tirtûm kêt. Kêp mẽ ixpê Ijaew nhô Tirtûm nê määnên kêp mẽ apê Ijaew kêt xwÿnhjê nhô Tirtûm.

³⁰ Nê Tirtûm âm pyxi mex. Axtem hō kêt. Na hte mẽ pahpiitã mẽ panhipêx o axpên pyrâk. Jakamã na hte mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpêr o mẽ pa xwÿnhjê pumu nê mẽ kot amnhĩ to mex xwÿnh ã mẽ harê. Mẽ ixpê Ijaew nê määnên mẽ apê Ijaew kêt xwÿnhjaja.

³¹ Tã koja mēhō htÿx hamaxpêr o:

—Nà ixte amnhĩ kaxyw Jejus kôt ijamaxpêr mex o ixpa nhũm Tirtûm kot amnhĩm inhmex ã ijarênh jakamã kot paj axte kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Kot paj âm amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Ra Tirtûm kot ixto hkra kênã.

Anhÿr o ajamaxpêr japêr. Kwa mẽ ã ri ajamaxpêr anhÿr kêt nê. Na htem amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpêr hãmri nê kãm hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm rãhã nê pa ho pa.

Apraãw kot amnhĩ kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr

Karatas 3.6-18; Xiakre 2.23

4 Nê mẽ panhīgêt finat Apraãwja kêp mẽ pahpê Ijaew pâr krax. Tã mẽmoj tã na pre Tirtûm omu nê kot amnhĩ to mex xwÿnh ã harê? ² Xà kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karō xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex ã omunh xà hkôt nhũm pre ã harênh anê? Nà ja kôt kêt. Kop apu ja kôt ã kot harênh anhÿr ronhÿx Apraãw amnhĩ tã omu nê Tirtûm mã amnhĩ to jarkrar nê kãm:

—Pa Tirtûm? E măn ka ixpumu. Na pa hte akapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa.

Anhÿr o nhÿx pre kãm amnhĩ to jarkrar. No na pre tanhmã kãm amnhĩ to jarkrar to hkêt nê. ³ Tã mẽmoj tã omunh

xà hkôt na pre Tirtûm amnhĩm mex ã harê? Nà Tirtûm kapêr ã kagã htûm kot tanhmã Apraãw jarênh to kot:

Na pre Apraãw amnhĩ kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã omu nê amnhĩm mex ã harê. Anê.

⁴ Mẽ õ patrãwjaja na htem kãm mẽ àpênh xwÿnhjaja àpênh mex ã mẽ omunh xà hkôt mẽ kãm amnhĩre. ⁵ No Tirtûm na hte ã mẽ panhipêx anhÿr kêt nê. Na hte mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwÿnh ã mẽ pajarênh kêt nê. Âm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwÿr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte amnhĩm ã mẽ pajarênh anê. Ra mẽ pahte amnhĩ tomnuj o ri papa htã hpãnhã amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpêr xwÿnh pixjaja na hte ã mẽ pajarênh anê.

⁶ Jakamã na hte mẽ pamã amnhĩ jarênh o:

—Ixte mẽ amex ã mẽ ajarênh tã no âm mẽ ate amnhĩ to mex kôt mẽ apumunh kôt na pa ã mẽ ajarênh anhÿr kêt nê. Âm mẽ ate amnhĩ kaxyw Ixkra mẽ wa ixkôt ajamaxpêr nê wa ixkôt amnhĩ xunhwÿr ã mẽ apumunh kôt na pa hte ã mẽ ajarênh anê. Anê.

Pu mẽ ã kot pamã kapêr anhÿr ã amnhĩ tã kuma nê pahkĩnh nê. Pahi finat Tawi na pre haxwÿja ja jarênh o:

⁷ Na hte Tirtûm amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rênh pa nê axte kãm hamaxpêr kêt nê.

Jakamã pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nê pahkĩnh nê.

⁸ Nê amnhĩ kukamã pajamaxpêr o: “Hêxta waa nê. Na pa pre amnhĩ tomnuj o ixpa nê tee ri ja hã amnhĩ pumu nê ixkaprĩ nê.

Hãmri nê amnhĩ to Tirtûm wÿ nhũm inhma nê ixte amnhĩ tomnuj o hapêx pa nê axte kãm hamaxpêr kêt nê.

Nà ãm hãmri. Ja mex kumrêx.” Anê.

⁹Tã mê kot ja hã amnhî pumunh nê hkînh xwÿnhjaja mêmojaja na mê? Xà mê kot amnhî my kwrÿt kà jakàr xwÿnh pix kwÿjaja na pre pahi Tawija ã mê harênh anê nà? Nà mê tapxipixjaja kêt. Määnên mê kot amnhî jakàr kêt xwÿnh kwÿjaja. Tanhmã na pre ra Tirtûm kapêr ã kagà htúm kot finat Apraãw jarênh to? Na pre harênh o:

Na pre Apraãw amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xãm nhùm amnhî tã omu nê amnhîm mex ã harê. Anê.

¹⁰Xà Apraãw ra kot amnhî my kwrÿt kà krãhyr nhîrô pê na pre Tirtûm amnhîm mex ã harê? Nà kormã kot amnhî krãhyr kêt ri na pre ã harênh anê. ¹¹Kormã kot amnhî krãhyr kêt ri kãm kapêr nê kãm:

—E ate amnhî kaxyw inhmã ajamaxpêr nê ixkôt amnhî xãm ã ixte apumunh kôt na pa amnhîm amex ã ajarê.

Anhÿr o kãm kapêr hãmri nê rî kormã kãm tanhmã amnhî krãhyr to hã kãm karô nhùm kuma nê mar xà hkôt amnhî my kwrÿt kà hkwy krãhta. Kot Tirtûm mã amnhî nhôr ã amnhî to amnhîrit kaxyw ã amnhî nhîpêx anê.

Nom kormã amnhî krãhyr kêt ri na pre Tirtûm amnhîm mex ã harê. Tã Ijaew kêt xwÿnhjaja kot amnhî jakàr kêt tã mê hkwyjaja Apraãw pyrã nê amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr nê kãm amnhî nhôr jakamã Apraãw te kêp mê hpàr krax maati pyrãk. ¹²Nê määnên mê pahpê Ijaew. Kot puj mê pahtô amnhî kaxyw Tirtûm kôt pajamaxpêr nhùm amnhî tã mê pahpumu nê mê pamex ã mê pajarê. No ãm mê pahte amnhî jakàr ã mê pahpumunh kôt ã mê pajarênh anhÿr kêt nê. ãm Apraãw pyrã nê amnhî kaxyw Tirtûm kôt pajamaxpêr pix ã mê pahpumunh kôt na hte mê pamex ã mê pajarê. Kormã Apraãw kot amnhî my kwrÿt kà krãhyr kêt ri ra kot amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr jakamã kêp

mê pahpê Ijaew mê pahte uràk nê amnhî kaxyw Tirtûm mã pajamaxpêr xwÿnhjê hpàr krax maati. Ijaew kêt xwÿnhjê pyrã nê kêp mê pahpàr krax maati.

Tirtûm kot Apraãw mã mêmoj mex jarênh

Karatas 3.22

¹³Amnepêm na pre Tirtûm Apraãw mã tanhmã kapêr to nê kãm:

—E koja nhÿrmã akanrêhã akra nê atãmnhwÿjaja amÿrpê apyrã nê krî piitã hkôt mê kêp mê ô pahi. Anê.

Tã tanhmã Apraãw kot amnhî nhîpêx to hã omunh xà hkôt na pre ã kãm kapêr anê? Xà kot kãm tanhmã amnhî nhîpêx to hã karô nhùm kot hkôt amnhî nhîpêx mex ã omunh xà hkôt na pre hkînh nê ã kãm kapêr anê? Nà kot anhÿr kêt. Mê pahtô kot pu we Tirtûm kapêr xà hkôt pix mã amnhî nhîpêx mex rãhã ho ri papa? Mê pahpê hihtÿx kênã. ãm kot amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr nhùm kot amnhî tã omunh nê amnhîm mex ã harênh kôt pix mã na pre ã kãm kapêr anê. ¹⁴Kop apu kot kãm tanhmã kapêr to nê kãm:

—E Apraãw. Kot kaj ixkapêr piitã ama nê hkôt amnhî nhîpêx mex rãhã ho ri apa. Hã koja nhÿrmã akanrêhã akra nê atãmnhwÿjaja kêp krî piitã hkôt mêô pahiiti.

Anhÿr o kãm kapêr ronhÿx ãm kãm ã kapêr anhÿr kaprÿ. Apraãw aa kot kapêr piitã hkôt amnhî nhîpêx mex o pare hã. Kop apu ã kãm kapêr anhÿr ronhÿx pre kuma nê tee ri amnhî kukamã hamaxpêr nê hamaxpêr o:

—Kwa nà. Ra ixte Tirtûm kôt amnhî xãm tã tanhmã kot pa amnhî to nê kapêr piitã hkôt amnhî nhîpêx mex rãhã ho ri ixpa? Kot paj tee ri inhmã ã amnhî nhîpêx anhÿr o ixpa hprãm kaprÿ. Jakamã koja nhÿrmã ixkanrêhã ixkra nê ixtãmnhwÿjaja kêp mê ô pahi hkêt nê pa. Hêxta waa nê. ¹⁵Koja Tirtûm ixte

kapër kwým ri tanhmã ixte amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nẽ tanhmã ixtomnuj to. No mẽhõ kot we kapër piitã hkõt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa? Nã amrakati kumrêx.

Anhÿr o nhÿx pre hamaxpêr. ¹⁶ No na pre Tirtũm ã kãm kapêr anhÿr kêt nẽ. Ra kot hprĩ hã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh mex kênã. Na pre ãm kãm:

—E ate amnhĩ kaxyw ixkõt ajamaxpêr nẽ ixkõt amnhĩ xãm jakamã kot paj amarĩ ato mex nẽ. Anẽ.

Tirtũm na hte mẽmoj tã amnhĩ jarênh o amnhĩ to hêx kêt nẽ. Na hte mẽmoj tã amnhĩ jarênh xã hkõt tanhmã mẽmoj nhĩpêx to ho ri pa. Jakamã koja mẽ pahte Apraãw pyrã nẽ amnhĩ kaxyw hkõt pajamaxpêr xwÿnh piitã mẽ pahto mex nẽ.

Nẽ xã na pre ã mẽ pamã kapêr anẽ nẽ mẽ pamã:

—E kot kaj mẽ ixkapêr kõt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã kot paj mẽ ato mex rax nẽ.

Anhÿr o mẽ pamã kapêr? Nã na pre ã mẽ pamã kapêr anhÿr kêt nẽ. Na pre mẽ pamã:

—Kot kaj mẽ finat Apraãw pyrã nẽ amnhĩ kaxyw ixkõt ajamaxpêr nẽ ixkõt amnhĩ xunhwÿ hã kot paj mẽ ato mex nẽ.

Anhÿr o mẽ pamã kapêr. Tã Apraãw kumrêx kot mẽ pakukamã amnhĩ kaxyw hkõt hamaxpêr jakamã te kêp mẽ pahpiitã mẽ pahte urãk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr xwÿnhjê pãr krax maati pyrãk.

¹⁷ Amnepêm na pre Tirtũm tanhmã Apraãw mã kapêr to. Kot tanhmã kãm kapêr toja Tirtũm kapêr ã kagã htũm kamã na. Na pre kãm:

Kot kaj apê ahpÿnhã ri mẽ urojê hpãr krax. Anẽ.

Kormã Apraãw kra hkêt tã nhũm hkra hkukamã ã kãm kapêr anẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ hkõt hamaxpêr kurê kumrêx nẽ hamaxpêr o:

—Hêxta waa nẽ. Ra ixprõ mẽ wa ijamẽ wa ixpigêt tÿx nẽ wa ixkra hkêt kumrêx. Kot paj wa tanhmã amnhĩ to nẽ tokyx ty. Tã ra Tirtũm kot ixkra nẽ ixtãmnhwÿjê hkukamã ã inhmã mẽ harênh anhÿr kênã. Jakamã kot pa xep wa ixpigêt tÿx tã tanhmã amnhĩ to nẽ ixkra. Nã kot pa xep wa anẽ. Nẽ koja ixkraja tanhmã amnhĩ to nẽ ixpê htyk japêr tã koja Tirtũm akupÿm inhmã ho htũr. Nã koja inhmã ho anẽ. Ra kot inhmã ixkra nẽ ixkanrêhã ixtãmnhwÿ sohtõ jarênh kênã. Anẽ.

¹⁸⁻¹⁹ Na pre ra hpigêt tÿx nẽ. Ra hã amgrã pẽ 100 nẽ hkurê kêt nẽ pa. Nhũm hprõ mããnen hpigêx tÿx nẽ. Nẽ õhy kamã hkra hkêt kumrêx. Kormã wa hkra hkêt tã nhũm Tirtũm Apraãw mã hkra nẽ htãmnhwÿ sohtõ hã harê. Nẽ kêp mẽ urojê sohtõjê pãr krax ã kãm harê. Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkõt hamaxpêr tÿx kurê kumrêx. ²⁰ Nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr rãhã ho pa. Na pre war amnhĩ kra hã amnhĩ jarênh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr kêt nẽ. ãm Tirtũm tãm kot wa kãm wa hkra jarênh pix mã hamaxpêr pẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpêr tÿx o ri wa pa. Nẽ hamaxpêr o:

—Nã ra wa ixpigêt tÿx kumrêx tã koja xep Tirtũm wa inhmã wa ixkra hõ gõ. Nã koja wa inhmã kugõ. Hêxta waa nẽ. ãm hãmri Tirtũmja mex o mex. ²¹ Nã kot wa inhmã wa ixkra jarênh xã hkõt koja wa inhmã kugõ. Ja kaxyw ahpumunh o ahpumunh. Tirtũmja hêx kêt. Anẽ.

²² Hãmri nhũm Tirtũm ã hamaxpêr anhÿr ã omu nẽ amnhĩm mex ã harê. Nẽ kot kãm amnhĩ jarênh xã hkõt wa kãm wa hkraja gõ.

²³ Nom na pre amnhĩm Apraãwja pix mex ã harênh kêt nẽ. ²⁴ Kot puj mẽ pahtõ urãk nẽ amnhĩ kaxyw hkõt pajamaxpêr nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ ra kot Apraãw jarênhhta pyrã nẽ amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarê. Na pre

mê panhō Pahihtī Jejus ty nhūm Tirtūm akupŷm ho htīr. Tā mê papajaja na pu prem amnhī kaxyw Jejus kōt pajamaxpēr nhūm Tirtūm ja hā mê pahpumunh kōt mê pahte amnhī to mex xwŷnh ā mê pajarē. ²⁵ Na pre mê pahwŷr Kra Jejus mê nhūm mê pahwŷr wrŷ. Tā nhūm mê axtem nē kupī nom nhūm amarī htyk kēt nē. Na pre htyk o mê pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa. Ja kaxyw na pre Tirtūm mê pahwŷr kumē. Jakamā nhūm prem kupī nhūm akupŷm ho htīr. Tā mēmo kaxyw na pre Tirtūm ā mê pahwŷr Kraja mēnh nhūm mê panē htyk anē nhūm akupŷm ho htīr? ām kot kukwak ri amnhīm mê pahte amnhī kaxyw hkōt pajamaxpēr xwŷnhjaja mê pahte amnhī to mex xwŷnh ā mê pajarēnh pix kaxyw.

Tirtūm kot mê pahto hkwy hā harēnh

Matēwre 5.12; Sikūn Korīt 4.8, 5.18-21; Xiakre 1.2-4; Wam Pētre 4.12, 5.9

5 Nē na pu prem amnhī tomnuj o ri papa nhūm Tirtūm ja hā mê pahpumu nhūm ja kēp omnuj nē. Jakamā nhūm Jejus amnhī grōnh kōt wrŷ nē mê panē ty. Nhūm Tirtūm htykja kukwak ri mê pahto hkwy. Mē pahte amnhī kaxyw hkōt pajamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwŷr ā mê pahpumu hāmri nē ā mê panhīpēx anē pu mê ra pahpē hkwy hā papa. ² Na pre Jejus Tirtūm mā mê pajarēnh o:

—E jajē pumu. Na mê ra amnhī kaxyw pamā hamaxpēr nē pahkōt amnhī xunhwŷ. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē mê pahto mex nē mê pakutā nojarēt rāhā ho pa. Tā kot puj mê pahpē hkrajaja nhŷrmā pano ho Tirtūm mex o mex xwŷnhja pumu. Jakamā na pu htem amnhī kukamā ā pajamaxpēr anhŷr o pahkīnh nē papa nē pajamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Kot paj nhŷrmā inhno ho Tirtūm mex o mex ā omu nē kuri ixpa ho ixpa. Nā ām hāmri. Inhmā omunh prām tŷx kumrēx. Anē.

³⁻⁴ Nē na htem Jejus ā mê pahptomnuj nē pu mê pahpunuj nē ri papa. Pamex kēt nē tā tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr o ri pahkaprī nē papa hkēt nē. Kwār mê māmri ā mê panhīpēx anē. Pu mê pahpunuj kurē Jejus kōt amnhī xunhwŷr tŷx o kormā mō. Nē mê umaj hkaga hkēt nē. Arī amnhī wŷr kamā pajamak o papa. Jao amnhī kaxyw kumā pix mā kām pajamaxpēr tŷx rāhā pahkīnh nē ri papa.

Kot puj mê ā amnhī nhīpēx anhŷr o ri papa nhūm Tirtūm ja hā mê pahpumu nhūm ja kām mex nē. Hāmri nhūm ja kaxyw tanhmā mê pahto paxihtŷx to pu mê pahpunuj tā hkōt pajamaxpēr tŷx rāhā nē.

⁵ Nē ra mê kot Jejus ā tanhmā mê panhīpēx to htā pu mê amnhī kaxyw tee ri kām pajamaxpēr kaprŷ hkēt nē. Ra kot mê pamā amnhī Karō nhōr nhūm kot mê pahkarō mā gjēx kēnā kot pu kēt mê ri tee ri amnhī kaxyw kām pajamaxpēr kaprŷ. Na hte Karōja mê pahkarō kamā mê pamā Tirtūm kapēr jarēnh o amnhīrīt nē kām mê pajapē htŷx ā harēnh o amnhīrīt rāhā nē.

⁶ Amnepē mā na pre mê piitā amnhī tomnuj o ri pa nē tee ri kām amnhī to mex rāhā hprām kaprŷ. Mēhō kot we ja kaxyw tanhmā mê hkrā hto? Jakamā nhūm Tirtūm ja hā mê omu hāmri nē mê kaxyw Kra Jejus mā kām:

—E inhma. Ka kot kaj mê kot tanhmā amnhī tomnuj to ho paja ā ma mê hwŷr wrŷ. Ixte mê nē atyk kaxyw agrōnh kōt mê hwŷr amēnh jakamā kot kaj wrŷ nē mê kām ixkapēr jarēnh o ri mê hkōt apa. Rāhā nhūm mê hkwyjaja apī ka mê piitā mê nē ty. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tōe. Nā kot paj amā hprām xā hkōt ā amnhī nhīpēx anē. Anē.

Hāmri nē man amnhī grōnh kōt mê pahwŷr wrŷ. ⁷⁻⁸ Xā koja mēhō kām axpēn japē xāj axpēn nē ty nā? Xā kot mēhō tām kot amnhī nhīpēx xwŷnh tā nhūm

mē kot hpīr kaxyw nhūm hkràmnhwýja kām hapē nē. Nē nē amnhī grōnh kōt mē kām xa nhūm mē kupī nhūm nē ty? Nà kot apu nē htyk japēr ko. No mē papajaja. Na pu htem mēhō hkràmnhwýta kīnhā arī amnhī tomnuj rāhā ho ri papa htā nhūm Tirtūmja arī kām mē pajapē nē. Nē kām mē pajapē xāj mē pahwýr Kris mē nhūm mē panē ty. Arī mē pahte amnhī tomnuj rāhā ho papa tāā. Na pre ā Tirtūmja kām mē pajapē hā ā mē pahwýr mēnh anē. ⁹Na pre ty nhūm hkamrō hkwy axkapī nhūm Tirtūm ja hā omunh xā hkōt tām amnhīm mē paxunhwý. Tā Jesus kukwak ri koja ma mē kot amnhī xā htýx kamā hamak tūm xāta wýr mē parēnh kēt nē. Mē pahpē hkwy kēnā kot kēt hwýr mē parē.

¹⁰Nom kormā mē pahpē hkwy hkēt ri na pu prem te ra kutā amnhī xunhwýr pyrāk o amnhī nhīpēx. Tā nhūm Kra mē panē ty pu mē hkōt amnhī xunhwý. Jakamā nhūm Tirtūm Jesus tyk kukwak ri mē pahto hkwy. Nē ra akupým Kra ho htír jakamā kot puj mē pahte hkōt amnhī xunhwýr xwýnhjaja nhýrmā wa urāk nē wa kuri pahtír tūm nē pamex kumrēx nē papa ho papa.

¹¹Nē mē pahpē kuwy rax wýr mē papa mā xwýnh kēt jakamā na pu htem pahkīnh nē pajamakētkati nē ri papa. Nom ja pix ā na pu htem ā amnhī nhīpēx anhýr kēt nē. Mē pahpē Tirtūm kràmnhwý jakamā na pu htem määnēn pahkīnh nē ri papa. Pahihti Jesus Kris kot mē panē htyk ā omunh xā hkōt na pre Tirtūm mē pahte hkōt amnhī xunhwýr xwýnhjē ho hkwy jakamā na pu htem pahkīnh nē pajamakētkati nē ri papa.

Atāw mē Kris wa harēnh

Wam Korīt 15.20-22, 45-49

¹²⁻¹³Nē amnepēm na pre Tirtūm finat Mojes mā tanhmā kapēr to. Hāmri nhūm kuma nē Ijaew kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa kaxyw mē kām mēmo-

jta ā karō nē mē kām hā hkagā. Mē kot kamā harēnh nē mar nē Tirtūm kōt amnhī nhīpēx kaxyw. Hāmri nhūm mē tee ri ā kot mē kām mēmoj tā karōja ma nē tanhmā axpēn mā kapēr to nē axpēn mā:

—Kwa na pu htem ā amnhī nhīpēx anhýr kēt nē. Na pu htem ām amnhī tomnuj týx kumrēx o ri papa nē amnhī to mex kēt kumrēx. Anē.

Ām hāmri na prem ā amnhī jarēnh anē. Mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj xwýnh kēnā. My kot wa pē finat Atāwja kumrēx na pre tanhmā mē pahte amnhī tomnuj to ho hkrax. Mýrapē na pre htír tūm nē ri pa ho pa hkēt nē. Na pre ri pa nē gaa nē rī hpigēt týx nē ty. Tā mýr pē ri mē papa xwýnhjaja na pu htem urāk nē tanhmā amnhī tomnuj to ho ri papa. Mýrapē na pu htem ri papa nē gaa nē Atāw pyrā nē pahtyk pa. Tirtūm kot mē pahpē Atāw mā kapēr xā hkōt. ¹⁴⁻¹⁹Jakamā na prem kormā Mojes kator xwýj ri pika piitā hkōt ri pa nē gaa nē haxwýja htyk pa. Mē kot amnhī tomnuj mýrapē ty. Atāw pyrā nē Tirtūm kot mēmo xō nē hkurē xwýnhhta krēr kēt tā urāk nē tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Hāmri nē mýrapē ty.

Na pre ā Atāwja mē pahpiitā mē pamā Tirtūm kapēr nhīrōp ām nē amnhī tomnuj o hkrax anē nē mēmo xōta krē. Jao te mē pahpiitā mē pahte urāk nē kumē hkur pyrāk o mē panhīpēx. Mýrapē nhūm htem arī pika piitā hkōt hapōj nē kormā hprīre htā ra Atāw pyrā nē tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Jakamā nhūm Tirtūm Atāw kot tanhmā amnhī tomnuj to hā omunh xā hkōt mē pakukamā hamaxpēr o:

—Nà koja mē Atāw pyrā nē amnhī tomnuj o ri pa. Mýrapē kot paj ma mē kot amnhī xā htýx kamā hamak tūm xāta wýr mē rēnh pa. Anē.

Tā Jesus Kris mē Atāw wa harēnhja kot axpēn pyrāk jakamā na hte Atāw kan-

rêhâ hkra nê htâmnhwÿjaja Atâw kot amnhî nhîpêx kôt amnhî nhîpêx o ri pa râhâ nê. Urâk nê amnhî tomnuj râhâ ho ri pa. Nhûm axtem Jejus kôt mē kot amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja Jejus kôt amnhî nhîpêx râhâ ho ri pa. Te mē kēp hkanrêhâ hkra nê htâmnhwÿjê pyrâ nê urâk nê tām amnhî nhîpêx. Na htem â ahpÿnhâ amnhî nhîpêx anhÿr o ri pa. Na pre Jejus mē pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîrer par kaxyw mē panê ty. Jakamâ mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja na hte Tirtûm ja hâ mē pahpumunh kôt mē pahto hkra. Kot puj mē nhÿrmâ pahtyk tâ nhûm akupÿm mē pahto mē pahtîr pu mē wa kuri pahtîr tûm nê papa ho papa.

Atâw kot Tirtûm kapêr nhîrôp âm jakamâ na hte Tirtûm mē pahpiitâ mē pahte amnhî tomnuj xwÿnh â mē pajarê. Nom nhûm Jejus Atâw rom kot Tirtûm kapêr mar nê hkôt amnhî nhîpêx râhâ jakamâ na hte Tirtûm mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja amnhîm mē pahte amnhî to mex xwÿnh â mē pajarê.

Nhûm Atâw kot Jejus kînhâ Tirtûm kapêr nhîrôp âm mÿrapê na hte mÿr pê mē pa xwÿnhjaja ohtô nê pa nê gaa nê Atâw pyrâ nê htyk pa. Hâmri nê kormâ htîr ri amnhî to mex o pa hkêt mÿrapê ma mē kot amnhî xâ htÿx kamâ hamak tûm xâta wÿr ma hapêx. Tâ nhûm Tirtûmja mex o mex jakamâ na hte Jejus Kris mē wa mē pakamâ ukapri nê. Jakamâ na pre mē pahwÿr Jejus mē nhûm mē pahwÿr wrÿ hâmri nê htyk o mē pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîre. Nhûm Tirtûm â kot amnhî nhîpêx anhÿr kukwak ri mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja amarî tanhmâ mē pahto mex to ho ri pa. Atâw kot amnhî tomnuj pix pumunh kôt na pre Tirtûm mē pahpiitâ mē pahte amnhî tomnuj xwÿnh â mē pajarê. Tâ nhûm Jejus mē pakamâ

ukapri nê mē panê ty nhûm Tirtûm ja hâ omunh xâ hkôt ra mē pahte amnhî kaxyw hkôt pajamaxpêr xwÿnhjaja te mē pahte aa tanhmâ amnhî tomnuj to hkêt pyrâk o mē panhîpêx. Na hte amarî â mē panhîpêx anê.

Nê Atâw kot amnhî tomnuj mÿrapê na htem piitâ ri pa nê tanhmâ amnhî to nê ty rÿ ri pa nê gaa nê wejre nê ty. No na pre Jejus Krisja aa kot amnhî tomnuj kêt kumrêx tâ amarî mē panê ty. Jakamâ nhûm Tirtûm ra kukwak ri mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê kutâ nojarêt râhâ nê mē pakukamâ hamaxpêr o:

—Nâ mē kot Ixkra hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja na pa mē omunh pa. Tâ kot paj Ixkrata kukwak ri tām mē unhwÿ nhûm mē nhÿrmâ wa ixri mex nê htîr tûm nê pa ho pa. Anê.

²⁰⁻²¹ Nê na pre Tirtûm tanhmâ finat Mojes mâ kapêr to. Mē piitâ mē kot amnhî tomnuj o ri mē pa hâ amnhî pumunh kaxyw. Hâmri nê mē kot kapêr mar nê hkôt amnhî nhîpêx o pa kaxyw tanhmâ mē kaxyw Mojes mâ kapêr to. Nhûm kuma nê amnhî xô ri mē kâm hâ kagâ nê mē kâm harênh o ri mē hkôt pa. No nhûm prem kapêr ma nê âm kuma nê hkwÿm pix mâ ri tanhmâ amnhî tomnuj to ho pa. Nê pika piitâ hkôt ja arî râhââ. Ja mÿrapê koja mē nhÿrmâ ty nê ma mē kot amnhî xâ htÿx kamâ hamak tûm xâta wÿr ma pa. Nom Tirtûm arî kâm pika piitâ hkôt mē papa xwÿnhjê japê nê. Mē pahte amnhî tomnuj o papa tâ nhûm kâm mē pahto mex prâm nê. Jakamâ na pre mē pahwÿr Kra Jejus Kris mē nhûm mē pahwÿr wrÿ. Mē panê htyk o kot mē pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîrer kaxyw. Tâ kukwak ri kot puj mē pahte amnhî kaxyw hkôt pajamaxpêr xwÿnhjaja nhÿrmâ Tirtûm mē wa kuri pahtîr tûm nê pa mex nê papa ho papa.

**Mē kot mē pahkrā
kumrār ā mē harēnh**

*Sikūn Korīt 5.17; Karatas 2.19-20,
5.24, 6.14; Epes 4.17-24; Korosē
3.1-11; Wam Pêtre 4.1-6*

6 Nē mē pahte arī tōhā tanhmā amnhī tomnuj to htā nhūm Tirtūm arī kām mē pajapē nē. Nē arī mē pakutā nojarēt rāhā nē. Jakamā xā kot kaj mē atō ā harēnh anhūrja ma nē at̄x ri ā ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Nā Tirtūm kām ijapē nē kot ixkutā nojarēt rāhā ho ri pa jakamā mo kaxyw kot pa Jejus kōt amnhī nhīpēx o ri ixpa? Nā kot paj ho anhūr kēt nē. Anē.

Ka ā mē atō at̄x ri ajamaxpēr anhūr japēr. Kwa xā ajamaxpērja mex? Nā mex kēt. ² Ā ajamaxpēr anhūrja mē hamaxpēr mex xā hkōt kēt. Ra mē pahte Jejus kōt amnhī xunhwūr nē mē pahte amnhī tomnuj kaga jakamā nhūm mē pahte amnhī tomnujja te ra mē pahpē hapēx pyrāk. Jakamā kot puj mē arī tanhmā amnhī tomnuj to ho ri papa hkēt nē. ³ Mēmo kaxyw na htem Tirtūm mā mē pahkrā kumrā? Nā mē pahte ra Jejus kōt amnhī xunhwūr ā amnhī to amnhīrīt kaxyw. Te Jejus htyk nhūm mē pahte amnhī tomnujja haxwūja hkōt htyk nē hapēx par pyrāk o amnhīrīt kaxyw. Jakamā na pu htem pajamaxpēr o:

—Nā kot paj axte tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa hkēt nē. Anē.

⁴ Na htem Tirtūm mā gōx kām mē pahkrā kumrā nhūm mē pahte amnhī nhīpēx tūmja te mē kot Jejus kōt haxwūja haxār pyrāk. Hāmri nhūm mē akup̄m mē pahto apī. Te Tirtūm hiht̄x o hiht̄x o kot akup̄m Kra Jejus ho htīr pyrāk. Te mē pahtyk tā nhūm akup̄m kot mē pahto mē pah̄tīr pyrāk. Pānhā mē pahte amnhī nhīpēx nyw o amnhī nhīpēx kaxyw. ⁵ Nhūm mē pahte amnhī nhīpēx tūmja te Jejus kōt htyk nē hapēx par pyrāk. Nē mē pahte amnhī nhīpēx ny-

wja te Jejus akup̄m htīr pyrāk o amnhī nhīpēx.

⁶ Amnepēm na pu pre htem amnhī tomnuj rāhā ho ri papa. Te mē kām mē āpēnh xw̄nhjaja kot mē ō patrāw mā āpēnh rāhāta pyrāk. Tā nhūm Kris mē panē ty. Kot mē panē mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer nē ho hapēx par kaxyw mē panē ty. Jakamā te mē pahte amnhī tomnuj mē pajamaxpēr punujja te pī kahpa hā Jejus kōt harir nē htyk nē hapēx par pyrāk. Pānhā mē pahte amnhī nhīpēx nyw pix o amnhī nhīpēx kaxyw. Nē mē pajamaxpēr nyw pix o pajamaxpēr papa kaxyw. ⁷ Na hte mē htyk xw̄nhjaja axte tanhmā amnhī tomnuj to hkēt nē. Tā kêr pu mē urāk nē axte ā amnhī nhīpēx anhūr kēt nē. ⁸ Na pu prem Jejus kot mē panē htyk ā harēnh ma nē pajamaxpēr o:

—Nā ra Jejus kot mē panē htyk jakamā kot paj ixte amnhī nhīpēx tūm kaga hpa nē hpānhā kot amnhī nhīpēx kōt pix mā ri amnhī nhīpēx o ri ixpa. Te ra ixtyk nē axte tanhmā ixte amnhī tomnuj to ho ri ixpa hkēt pyrāk. Jao amnhī nhīpēx nyw pix o amnhī nhīpēx o ri ixpa. Anē.

⁹ Nē Jejus htyk nhūm Tirtūm akup̄m ho htīr jakamā koja axte htyk kēt nē. Ra mē pahte ja mar mex. ¹⁰ Na pre ām htyk tipxi htā htykja o mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīre. Tā ra akup̄m htīr o htīr nē kaxkwa kamā Tirtūm mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri pa. ¹¹ Tā mē papajaja kot puj mē ā kot amnhī nhīpēx anhūrja ma nē ā pajamaxpēr anē nē pajamaxpēr o:

—Nā ām hāmri. Te ixte Jejus pyrā nē ra ixtyk pyrāk jakamā kot paj axte amnhī tomnuj o ri ixpa hkēt nē. Te ixte Jejus pyrā nē akup̄m ixtīr nē ām Tirtūm kōt pix mā amnhī nhīpēx o ri ixpata pyrāk o kot paj hpānhā amnhī nhīpēx o ri ixpa. Anē.

¹²Jakamã kot ka mẽ atõ nhÿrmã tanhmã amnhĩ kukamã ajamaxpêr punuj to japêr hãmri nê ajamaxpêr o:

—Nà inhmã ã amnhĩ tomnuj anhÿr prãm nê. Omnuj tã kot paj ho anê. Nà ixte ho anhÿr mã kênã.

Anhÿr o ajamaxpêr japêr tã kwa mẽ ã ajamaxpêr anhÿr kêt nê.

¹³Kêt Tirtùm mã mãn amnhĩ gõ nê hkôt amnhĩ nhÿpêx o ri apa. Hãmri nê amnhĩ krã kamã mẽmoj mex pix mã ajamaxpêr nê tãm akapêr. Nê mẽ kot amnhĩ to mex xwÿnhjê kôt pix mã mãn ri apa. Na ka pre htem akapêr punuj nê.

Nê ajamaxpêr punuj nê.

Nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwÿnhjê hkôt ri apa.

Nê kagôxÿhti japrô nê ho akôm o ri mẽ hkôt apa.

Tã ra hpãnhã Tirtùm mã amnhĩ gõ nê axte ã amnhĩ nhÿpêx anhÿr kêt nê.

¹⁴Amnepêm na pu prem tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhÿpêx to ho papa hkukamã pajamaxpêr nê pajamaxpêr o:

—Nà kot paj Tirtùm kapêr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhÿpêx o ri ixpa nê amnhĩ to mex o ri ixpa nhũm Tirtùm ja hã ixpumu nê amnhĩm inhmex ã ijarê. Nà kot paj anê.

Anhÿr tã no ãm tee ri mẽ pamã hkôt amnhĩ nhÿpêx o ri papa hprãm kaprÿ nê arĩ ri kapêr kwÿm tanhmã amnhĩ nhÿpêx to ho ri papa. Tã ra hpãnhã axtem pajamaxpêr o:

—Nà Tirtùm kot ixkutã nojarêr rãhã ho pa xwÿnh. Tã ra ixte hkôt amnhĩ xãm jakamã koja tanhmã ixto pa hkôt amnhĩ nhÿpêx mex o ri ixpa. Nà koja ixto anê.

Anhÿr jakamã ra amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpêr tÿx o mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htÿx nê.

Mẽ pahte Tirtùm mã tanhmã amnhĩ nhÿpêx to hã mẽ pajarênh

Juãw 8.34

¹⁵Tã ã kot anhÿr jakamã tanhmã kot puj wem pajamaxpêr to? Xà kot pu mẽ ã pajamaxpêr anê nê pajamaxpêr o:

—Nà na hte Tirtùmja ixte kapêr kôt amnhĩ nhÿpêx o ixpa hã ixpumunh kôt amnhĩm inhmex ã ijarênh kêt nê. ãm kêp ixkutã nojarêr rãhã nê amari amnhĩm inhmex ã ijarênh xwÿnh jakamã kot paj arĩ amnhĩ tomnuj rãhã nê aa ja kaga hkêt nê.

Anhÿr o kot puj mẽ pajamaxpêr? Nà kot puj mẽ ã pajamaxpêr anhÿr kêt nê. ã mẽ pajamaxpêr anhÿrja mex kêt. ¹⁶Koja mẽhõ nhÿri kot amnhĩ tomnuj tÿx xwÿnhjê hõ pumu nê kãm amnhĩ jarênh japêr nê kãm:

—E inhma. Kot paj ãm akôt pix mã tanhmã amnhĩ nhÿpêx to ho ri ixpa. Jakamã e inhmã mẽmoj tã karô pa ama nê amã tanhmã ho ho ri ixpa.

Anhÿr o kãm kapêr japêr. Hãmri nê ã amnhĩ nhÿpêx anhÿr tã amnhĩ tomnuj pix o ri pa. Tã ã mẽ kot amnhĩ nhÿpêx anhÿr o mẽ pa xwÿnhjaja koja nhÿrmã ty hãmri mẽ kot amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xàta wÿr ma hapêx.

No koja mẽhõ Tirtùm mã amnhĩ jarênh nê kãm:

—Pa Tirtùm. E kot paj ãm akapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhÿpêx o ri ixpa.

Anhÿr o kãm amnhĩ jarê nê hkôt amnhĩ nhÿpêx mex o pa. Nê tãm amnhĩ nhÿpêx o ri pa. Hãmri nê nhÿrmã ty nê ma õ krĩ hwÿr api nê Jejus mẽ Tirtùm wa kuri htÿr tũm nê mex rãhã nê pa ho pa.

¹⁷Tã mẽ kajaja na ka xep prem tee ri mẽ amã mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhÿrer prãm tã nhũm te tãm kot amnhĩ tã mẽ ato htÿx pyrãk o mẽ anhÿpêx ka mẽ tee ri kãm anhÿrer prãm kaprÿ. Tã nhũm Tirtùm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ kapêr

ma nê amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx nê âm hkôt pix mã amnhî nhîpêx. Pa ja hã mẽ ajarênh ma nê mẽ anhÿ hã ixkînh nê. Nê Tirtûm mã ixte mẽ ajarênh mar nê mẽ anhÿ hã ixkînh ã amnhî jarê. ¹⁸Na pre Tirtûm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhî tomnuj mã anhÿrer pa nê hpãnhã hkôt pix mã amnhî nhîpêx.

¹⁹E kot paj ixprî hã tanhmã mẽ amã ja jarênh to. Te ixte ixkrajê jahkre pyrãk o kot paj mẽ amã awjarê. Nã amnepêm na ka prem ajamaxpêr punuj kôt amnhî tomnuj o ri apa. Nê gaa nê ra amnhî tomnuj pix kukamã ajamaxpêr. Tã kêr ka mẽ arî ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Pãnhã tãm ri ajamaxpêr o ri apa. Jao gaa nê ra Tirtûm kãm hprãm xà hkôt tãm amnhî nhîpêx mex nê. ²⁰Na ka prem tee ri amã amnhî tomnuj mã anhÿrer prãm kaprÿ. Te tãm kot amnhî tã mẽ ato htÿx nê amnhî kôt mẽ ato pa pyrãk o mẽ anhîpêx. ²¹Xãn ka prem ã amnhî tomnuj anhÿr o apa nê akînh nê ajamakêtkati nê ri apa? Nã na ka prem akînh nê apa hkêt nê. Tã na ka prem Jesus kôt amnhî xunhwÿ nê tee ri ate tanhmã amnhî tomnuj to hã amnhî pumu nê akapri nê api-jaãm nê. ã mẽ kot amnhî tomnuj anhÿr o pa xwÿnhjaja na htem ja mÿrapê ty nê ma mẽ kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xàta wÿr pa. ²²No na pre ra Tirtûm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhî tomnuj kaga hpa. Te Tirtûm tãm kot hpãnhã amnhî tã mẽ ato htÿx nê amnhî kôt mẽ ato pa pyrãk ka mẽ ra âm hkôt pix mã amnhî nhîpêx mex o ri apa. Nê hpãnhã amã kapêr kôt pix mã amnhî nhîpêx mex prãm. Nê hkôt pix mã amnhî nhîpêx hprãm. Jakamã kot kaj mẽ nhÿrmã kuri amex kumrêx nê atîr tûm nê ri apa ho apa.

²³Na hte mẽ kãm àpênh o ri mẽ pa xwÿnhjaja mẽ kãm mêmoy tã apê nê àpênh pa nê hpãnhã amnhîrer xà jamÿ. Ja pyrã nê koja mẽ kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja nhÿrmã ty hãmri nê ma mẽ

kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xàta wÿr ma pa.

No mẽ pahte amnhî kaxyw Jesus Kris kôt pajamaxpêr xwÿnhjaja na hte Tirtûm ja hã mẽ pahpumu nê mẽ pajarênh o:

—Nã âm hãmri. Jajaja koja nhÿrmã Ixkra mẽ wa Ixkuri mex kumrêx nê htîr tûm nê pa ho pa. Hêxta waa nê. Nã âm hãmri koja mẽ anê. Anê.

Xà tãm mẽ pahte amnhî nhîpêx ã mẽ pahpumunh kôt na hte ã mẽ pajarênh anê? Nã âm mẽ pahte Kra Jesus Kris kôt amnhî xunhwÿr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte ã mẽ pajarênh anê.

Mê pahte amnhî tomnuj kot axte amnhî tã mẽ pahto htÿx kêt ã harênh

Rômân 8.2, 10.4; Karatas

4.1; Epes 2.2; Korosê 3.7

7E Jesus kôt ixkwÿjaja. Nã Tirtûm kot mẽ pakaxyw tanhmã Mojes mã kapêr tota na ka mẽ ra mar tÿx nê. Na pu htem kormã pahtîr ri hkôt amnhî nhîpêx o ri papa. Tã ty hãmri nê axte hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Ra mẽ ate ja mar tÿx. E pa mẽ amã ja hã ejêp jarê ka mẽ inhma. ²Nã finat Mojes kot Tirtûm nhÿ hã mênijaja kot tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa hã mẽ kãm karôja. Koja mêmô ho mjên hãmri nê âm kôt pix mã ri pa ho pa nê aa hkaga hkêt nê. No koja nhÿrmã mjên kêp ty nhûm ahte ri pa. Hãmri nê kãm axte mêmô ho mjên prãm nê mãmri axte mêmô ho mjên. Ja tanhmã kute hkêt. ³Nom koja wam mjên arî htîr japêr nhûm hprô tanhmã hamaxpêr to nê hkaga nê hpãnhã nhãm mêmô ho mjên. Hã koja Tirtûm pê ja homnuj nê. Nom koja mjên ra kêp ty nhûm mÿrpê axte kãm mêmô ho mjên prãm nê mãmri ho mjên. Ja na Tirtûm pê homnuj kêt. Ra wam mjênja htyk kênã. ã Tirtûm kot Mojes mã mẽ pakaxyw mêmoy tã karô kot anhÿr.

⁴Tã ja pyrã nê na pu prem amnepêm pajamaxpêr o:

—Ixte Tîrtûm kapêr kôt pix mã amnhî nhîpêx o ri ixpa jakamã nhûm Tîrtûm ja hã ixpumu nê amnhîm inhmex â ijarê. Anê.

Tã pu mê ra tanhmã pajamaxpêr to nê hpãnhã pajamaxpêr ô ho pajamaxpêr o:

—Nà na xep hte Tîrtûm mê ixte kapêr kôt amnhî nhîpêx â mê ixpumunh kôt amnhîm nê inhmex xwÿnh â mê ijarênh kêt nê. Mê ixte hkôt amnhî nhîpêx mex o ri ixpare hã. Kêt âm Kris kot mê inhnê htyk nhûm mê ixte amnhî kaxyw hkôt ijamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿr pix â mê ixpumunh kôt na hte mê inhmex â mê ijarê. Âm ja pix â mê ixpumunh kôt na hte mê ixto hkra nê mê ixkutã nojarêt o pa. Kra Jejus pix kukwak ri na hte â mê inhîpêx anhÿr o pa. Anê.

Â mê pajamaxpêr nyw kot anhÿr. Jakamã te mê pahte mēhō kot mjên nyw xwÿnh gryk â axte mjên htyk xwÿnh mã hamaxpêr kêêta pyrāk o na pu htem amnhî nhîpêx o papa. Jao Kris kapêr kôt pix mã amnhî nhîpêx o ri papa. Nê Tîrtûm noo mã tãm ri amnhî nhîpêx. Nê axte mê pahte amnhî tomnuj kukamã tanhmã pajamaxpêr to hkêt nê.

⁵Nê amnepê mã mê pahte amnhî krã hkôt tanhmã mê pahte amnhî nhîpêx to ho ri papata â na pu prem amnhî tomnuj pix o ri papa. Ra mê pahte Tîrtûm kapêr mar tÿx tã kuma nê âm kuma nê ri papa nê ri hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Mÿrapê nhûm Tîrtûm tee ri ja hã mê pahpumu nê mê pahtyk nê ma mê kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xà hwÿr papa mã xwÿnhjê hã mê pajarê.

⁶Nê amnepêm na pu pre htem â pajamaxpêr anhÿr o:

—Nà kot paj Tîrtûm kapêr kôt pix mã amnhî nhîpêx o ri ixpa nhûm amnhî tã ixpumu nê ixte amnhî tomnuj kêt xwÿnh â ijarê.

Anhÿr o pajamaxpêr no âm tee ri â pajamaxpêr anhÿr kaprÿ. Nê arî tanhmã amnhî tomnuj to ho ri papa. Tã hpãnhã

te Jejus Kris kôt pahtyk pyrāk o amnhî nhîpêx nê hpãnhã Karō nhÿ hã tãm amnhî nhîpêx. Jao ra tee ri mê pamã Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx prãm kaprÿ hkêt nê. Ra Tîrtûm Karō nhÿ hã amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx mex o ri papa.

Tîrtûm kapêr â kagã htûm kot tanhmã mê pajarênh to

Rômân 3.20, 5.20; Karatas 3.23-24

⁷Tã Tîrtûm mê pahte kapêr kôt ri amnhî nhîpêx â mê pahpumunh kôt amnhîm mê pames â mê pajarênh kêt jakamã mēmo kaxyw na kapêr â kagã htûmja? Nà mê pahte mar nê pahprî hã Tîrtûm noo mã mê kot amnhî tomnuj xà jarênh mar nê omunh mex kaxyw na. Na hte mê pahkwÿjê kukrêx kînh o pamã ho panhō hprãm nê mê pamã karō. Â kot mēmoj punuj piitã nê mê pamã karō kot anhÿr. Tã mê pahte ja mar kêt ronhÿx pu mê Tîrtûm kêp ja homnuj â harênh mar kêt nê. ⁸Tã ra mê pahte harênh mar nê kêp ja homnuj â harênh ma. Mê pamã axpên kukrêx kînh o ho pamã panhō hprãmja mãânên kêp ja homnuj â harênh mar tã nom aa hkaga hkêt nê arî pamã axpên kukrêx kînh o pamã ho panhō hprãm tÿx rãhã ho ri papa. Kop âm Tîrtûm kapêr kêt ronhÿx pu mê kot amnhî tomnuj xàja aa mar kêt kumrêx nhûm te mê pamã amrakati pyrāk. ⁹Amnepê mã ixte Tîrtûm kapêr mar kêt ri na pa pre ixtÿx ri amnhî kukamã ijamaxpêr o ri ixpa nê ijamaxpêr o:

—E kot paj nhÿrmã Tîrtûm ri ixtîr tûm nê inhmex nê ixpa ho ixpa.

Anhÿr tã hpãnhã pamã axpên kukrêx kînh o ho pamã panhō hprãm nê kapêrta ma nê ja hã amnhî pumunh kurê kumrêx. Hãmri nê tee ri amnhî kukamã ijamaxpêr nê ijamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Nà â ixte amnhî nhîpêx anhÿr o ixpa jakamã kot paj nhÿrmã ty nhûm Tîrtûm akupÿm ixto ix-

tír pa kuri ixtír tùm nê ixpa ho ixpa hkêt nê. Hêxta waa nê. Ixte amnhĩ tomnuj xwýnh na pa. Kot paj nhýrmã ty nhũm Tirtũm ma mē kot amnhĩ xà htýx kamã hamak tùm xàta wýr amnhĩ nê inhmē. Anē.

Hāmri nê ixkaprĩ nê tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpēr o ri ixpa. ¹⁰Tã hpãnhã axtem ijamaxpēr o:

—Nà kot paj Tirtũm kapēr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hāmri nê nhýrmã ixtýk tã hwýr api nê kuri ixtír tùm nê inhmex nê ixpa ho ixpa. Nà kot paj anē.

Anhýr ã ijamaxpēr tã no ãm tee ri inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm kaprý. Na pa pre xatã kapēr nhĩrôp ixkuhê nê tee ri ja hã amnhĩ pumu nê ijamaxpēr o:

—Kwa tanhmã kot pa amnhĩ nhĩpêx to nê ãm Tirtũm kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx? Na pa hte tee ri inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhýr prãm týx kaprý. ãm ixte amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa xwýnh jakamã ãm hāmri koja amnhĩ nê kuwyta wýr inhmē. Nà koja ixto anē. Hêxta waa nê. Tanhmã kot paj we ja nê kãm ixkapēr to? Anē.

¹¹No mēhō koja Tirtũm kapēr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa? Na pu htem pahpiitã tee ri pamã ho anhýr prãm kaprý. Mē pahpê hihtýx kumrêx jakamã na pa pre ixtýx ixte Tirtũm kuri ixtír tùm nê ri ixpa hã amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh kaprý. ãm xatã kapēr nhĩrôp ixkuhê nê amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa-paja mýrapê koja mē kot amnhĩ xà htýx kamã hamak tùm xàta wýr amnhĩ nê inhmē. ¹²Kot anhýr tã tanhmã kot puj mē Tirtũm kapēr ã kagã htũmta jarênh to? Nà kot mē pamã mē pahte amnhĩ nhĩpêx ã karôta mex kumrêx. Mex o mex. ¹³Mex kumrêx tã na htem kuma nê tee ri kãm hkôt amnhĩ nhĩpêx hprãm kaprý. Jao nhýrmã ty nê ma kuwy hwýr pa. Kêt pa na pa pre ra mar nê omunh

mex tã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nê. Jao ra ixte amnhĩ tomnuj xwýnh ã amnhĩ pumu. Na pa pre tee ri inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm tã no ãm xatã kapēr nhĩrôp ixkuhê nê hkwy m ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Tã ra tee ri ja hã amnhĩ pumu nê amnhĩ kukamã ijamaxpēr o:

—Nà na pa hte ãm tee ri inhmã Tirtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprý no ãm ho anhýr kêt nê. ãm ixte amnhĩ tomnuj pix o ixpa xwýnh na pa. Ja mýrapê koja Tirtũm amnhĩ nê ma kuwy hwýr inhmē. Nà koja ixto anē. Anē.

Mē pahte mē pamã amnhĩ tomnuj kaga hprãm kaprý hã mē pajarênh

Karatas 5.17

¹⁴Nê Tirtũm kapēr ã kagã htũmta Tirtũm kapēr na. Nê Tirtũm kĩnhã ãm inhĩ pix na pa ri ixpa jakamã tanhmã kot pa amnhĩ to nê kapēr kôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa? ¹⁵Inhmã tãm ixte amnhĩ nhĩpêx prãm tã no ãm amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Mēmoj ixpê omnuj tã pa hte ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa. Hāmri nê ja hã amnhĩ pumu nê tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpēr o:

—Hêxta waa nê. Mon pa hte axtem nê ã amnhĩ nhĩpêx anhýr o ri ixpa? Mēmoj ixpê omnuj nhũm inhmã ho anhýr prãm kêt tã ra ho anē. Nhũm mēmoj mex nhũm inhmã ho anhýr prãm tã ho anhýr kêt nê. Mon pa hte axtem nê ã amnhĩ nhĩpêx anhýr o ri ixpa? Anē.

¹⁶ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhýr o ri ixpa htã ra Tirtũm kapēr mexta ma hāmri nê ra ijamaxpēr o:

—Nà Tirtũm kapërja mex kumrêx tã pa tee ri inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex hprãm kaprý ho ri ixpa. Hêxta waa nê. Anē.

¹⁷Inhmã amnhĩ tomnuj prãm kêt tã arĩ ixkaxwýnh kãm ijamaxpēr punuj nhý hã ã amnhĩ nhĩpêx anhýr o ri ixpa. ¹⁸Nê inhmã tãm amnhĩ nhĩpêx prãm tã no

ám tee ri ā inhmā amnhī nhīpêx anhÿr prām kaprÿ. Tanhmā kot pa amnhī to nē tām amnhī nhīpêx o ri ixpa? Na pa tee ri inhmā ja ho anhÿr prām kaprÿ. Ixte amnhī tomnuj xwÿnh na pa. Nē aa ixte amnhī to mex kêt kumrêx xwÿnh.
¹⁹ Inhmā mēmoj mex kôt pix mā amnhī nhīpêx prām tā no ām ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Nē ām hkwÿm ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa. Mēmoj ixpê omnuj tā pa hkôt amnhī nhīpêx o ri ixpa.
²⁰ Ixte Tirtüm kapêr kôt amnhī nhīpêx kêt jakamā na pa hte ā amnhī tomnuj anhÿr o ri ixpa. Mēmoj ixpê omnuj pa inhmā ho anhÿr prām kêt tā ra hkôt amnhī nhīpêx. Ixte Tirtüm kapêr kôt amnhī nhīpêx kêt jakamā ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri ixpa.
²¹ Nē mēmoj mex nhūm inhmā hkôt amnhī nhīpêx prām tā ra hkwÿm ri amnhī nhīpêx. Ā ixte amnhī nhīpêx anhÿr xwÿnh na pa.
²² Nē inhmā Tirtüm kapêr mar nē hkôt ri amnhī nhīpêx prām tā
²³ nom ixte amnhī tomnuj xwÿnh jakamā hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Na pa tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī kukamā ijamaxpêr o:

—Nà kot paj axte amnhī tomnuj kêt nē. Kot paj ām amnhī to mex pix kukamā ijamaxpêr o ri ixpa.

Anhÿr tā no ām arī amnhī tomnuj o ri ixpa nē amnhī to mex kêt. Ixte amnhī tomnuj xwÿnh jakamā na pa hte ā amnhī nhīpêx anhÿr rāhā ho ri ixpa nē tee ri inhmā amnhī tomnuj kaga hprām kaprÿ.
²⁴ Hêxta waa nē. Na pa ixkaprī htÿx nē ri ixpa. Ā ixte amnhī nhīpêx anhÿr o ri ixpaja mÿrapê kot paj nhÿrmā ty nē ma mē kot amnhī xā htÿx kamā hamak tūm xāta wÿr ma mō. Mēhō kot tanhmā ixkrā hto pa ā amnhī nhīpêx anhÿrja kaga?
²⁵ Nā mē panhō Pahihti Jejus Krisja pix. Tām koja ixte amnhī tomnuj kutā tanhmā ixto ixihtÿx to. Jakamā na pa axte tee ri amnhī kukamā ijamaxpêr kêt nē. Pānhā ixkīnh nē ri ixpa nē Tirtüm mā kām:

—Pa Tirtüm. Nā ām hāmri amex o amex. Anē.

Tā ra ixte Jejus Kris kôt amnhī xām jakamā koja tām tanhmā ixto ixihtÿx to pa rī kormā Tirtüm kapêr kôt amnhī nhīpêx mex o ri ixpa. No kot pa pam amnhī krā hkôt amnhī tomnuj rāhā ho ri ixpa. Ā ixte anhÿr xwÿnh na pa.

Tirtüm Karō kot mē pahto tām mē pahte amnhī nhīpêx xwÿnh ā harēnh

Karatas 5.16-26

8 Nē Jejus Kris kēp mēmoj punuj kutā mē pahto mē paxihtÿx xwÿnh jakamā mē pahte hkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja na pu htem ŷ hā amnhī tomnuj o ri papa hkêt nē. Jao mē pahte kuwy hwÿr papa mā xwÿnh kêt.
² Te ra mē pahtyk nhūm Tirtüm kot akupÿm mē pahto mē pahtir pyrāk jakamā nhūm Karōja mē pahkarō mā agjē pu mē ŷ hā tām amnhī nhīpêx o ri papa. Te tām kot amnhī nhīpêx pyrāk o amnhī nhīpêx nhūm Karō mēmoj punuj piitā kutā mē pahto mē paxihtÿx. Kēp mē pajamaxpêr punuj kutā mē pahto mē paxihtÿx xwÿnh jakamā kot puj mē nhÿrmā mē kot amnhī xā htÿx kamā hamak tūm xāta wÿr papa hkêt nē.

³ Nom kormā mē pahte Jejus kôt amnhī xunhwÿr kêt ri na pu prem tee ri pamā Tirtüm kapêr piitā hkôt amnhī nhīpêx prām kaprÿ nhūm mē pahpê hihtÿx kumrêx. Jakamā tanhmā koja Tirtüm amnhī to nē amnhī mā mē pamex xwÿnh ā mē pajarē? Na pre tee ri amnhī tā mē pajamā hāmri nē mē pahwÿr Kraja mē nhūm man mē pahwÿr wrÿ nē mē pahpyrā nē ī ho mē pakamā kato. Nom mē parom aa tanhmā amnhī tomnuj to hkêt kumrêx nē ri pa. Tā mē kot hpīr tā nhūm amarī htyk kêt nē. Na pre htyk o mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer pa. Jakamā tām kēp mē pajamaxpêr punuj kutā mē pahto paxihtÿx xwÿnh. Na pu htem hkôt amnhī xun-

hwÿ hāmri nē kukwak ri amnhī tomnuj o ri papa hkēt nē. ⁴Pānhā Tirtūm kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx o ri papa nē axte mē pahte amnhī nhīpêx tūm kôt amnhī nhīpêx kēt nē. Hāmri hpānhā Tirtūm Karō kot amnhī nhīpêx kôt pix mā amnhī nhīpêx. Nē hamaxpêr kôt pix mā pajamaxpêr. Ja kaxyw na pre Tirtūm mē pahwÿr Kraja mē nhūm wrÿ nē mē pahpiitā mē panē ty.

⁵Nē mē kot amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri mē pa xwÿnhjaja na htem htÿx ri tanhmā hamaxpêr to xà hkôt amnhī nhīpêx o ri pa. No kēt Tirtūm Karō kot mē pahkarō mā gjêx xwÿnhjaja na pu htem mē kurom te Jejus jamaxpêr pyrāk o pajamaxpêr o papa.

⁶Nē mē kot amnhī krā hkôt amnhī nhīpêx xwÿnhjaja koja mē nhÿrmā ty nē ma kuwy hwÿr pa nē kamā pa ho pa. No mē pahte Tirtūm Karō hkôt amnhī nhīpêx xwÿnhjaja kot puj mē pajamaxpêr nyw o pajamaxpêr nē amnhī nhīpêx nyw o amnhī nhīpêx. Jao paxāmnhix ri pajamakêtkati nē ri papa. Nē nhÿrmā ty hāmri nē Tirtūm mē Jejus wa kuri akupÿm pahtÿr tūm nē pamex kumrêx nē papa ho papa.

⁷Nē mē kot amnhī krā hkôt ri amnhī nhīpêx xwÿnhjaja kām Tirtūm kīnh kēt. Nē kām kapêr mar prām kēt jakamā tanhmā kot mē amnhī to nē hkôt amnhī nhīpêx? ⁸Koja mēhō amnhī krā hkôt kām hprām xà hkôt pix mā amnhī nhīpêx hāmri nhūm Tirtūm tee ri ja hā omu nē hkīnh kēt nē. ⁹No mē papajaja na pu htem mē urāk nē ā amnhī nhīpêx anhÿr kēt nē. Ra Tirtūm Karō kot mē pahkarō mā gjêx jakamā na pu htem hkôt pix mā amnhī nhīpêx hprām. No koja Tirtūm Karō mēhō kaxwÿnh mā àr kēt nē nhūm kēp hkra hkēt nē.

¹⁰⁻¹¹Tā mē papajaja. Mē pahte amnhī tomnuj mÿrapê koja mē pakrāhkàja nhÿrmā ty. No nhūm Tirtūm ra kot amnhīm mē pahte amnhī to mex xwÿnh

ā mē pajarēnh nhūm Kris Karō kot mē pahkarō mā gjêx jakamā koja mē pahkarōja htyk kēt nē. Mē pakrāhkà pix koja ty nhūm mē pahkarōja ma kaxkwa hwÿr àpir kurê kumrêx. Tā nhūm nhÿrmā Tirtūm akupÿm mē pakrāhkà ho htÿr nē akupÿm mē pahkarōja mē pakrāhkām hajê pu mē wa kuri pahtÿr tūm nē papa ho papa. ¹²Jakamā e kwa ixkwÿjaja. Kêr pu mē axte ri mē pajamaxpêr tūm kôt amnhī nhīpêx o ri papa hkēt nē. ¹³Kot puj mē arī ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri papa hāmri nē nhÿrmā ty nē ma mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xàta wÿr papa. Jakamā kêr pu mē mēmo arĭgro hā pamā tanhmā amnhī tomnuj to hprām hāmri nē amnhī kukamā pajamaxpêr o:

—Nà inhmā ā amnhī nhīpêx anhÿr prām tā kot paj Tirtūm Karō nhÿ hā ja kutā amnhī to htÿx nē ho anhÿr kēt nē. Anē.

Kot puj mē ā pajamaxpêr anē hāmri nē nhÿrmā kuwy wÿr papa hkēt nē. Pānhā Tirtūm mē Jejus wa kuri pamex nē pahtÿr tūm nē ri papa ho papa. ¹⁴Mē kot Tirtūm Karō hkôt amnhī nhīpêx xwÿnhjaja kēp Tirtūm kraa.

¹⁵Nom amnepēm kormā mē pahte hkôt amnhī xunhwÿr kēt ri. Nē kormā mē pamā kapêr mar prām kēt ri nhūm kot amnhī tā mē pahpumunh nē tanhmā mē pahto pumaj na pu prem pamā uma ho ri papa. Tā hkôt amnhī xunhwÿ nhūm Karōja mē pahkarō mā gjêx jakamā na pu htem ra pamā uma hkēt nē ri papa. Karō kot mē pahpê Tirtūm kra hā mē pajarēnh jakamā pu mē amnhī kamā kot tanhmā mē panhīpêx to puma hkēt nē ri papa. Nē paxāmnhix pajamakêtkati nē kām amnhī jarē nē kām amnhī jarēnh o:

—Pa Inhīpêêxā maati? Ot pa ixpê akra hā amā amnhī jarēnh kaxyw amnhī kaxyw amā ijamaxpêr. Anē.

Jao ra mē pamā uma hkēt nē ri papa. ¹⁶Karō kot mē pahkarō mā gjêx nhūm

mê pahte amnhî tâ omunh jakamâ na pu htem pajamaxpêr o:

—Nà Tirtûm Karô kot ixkarô mâ àr jakamâ ixpê hkra na pa. Anê.

**Nhÿrmâ mêmoj piitâ
akupÿm mex par â harênh**

*Sikûn Korît 4.16-18; Korosê
3.4; Wam Pêtre 4.13*

¹⁷Nê mê kâm Tirtûm prâm kêt xwÿnhjaja na htem te mê kot Tirtûm Kra Je-
jus nhîpêx pyrâk o mê panhipêx pu mê
pahpunuj nê ri papa. Nom kot puj mê
nhÿrmâ Tirtûm mex o mex xwÿnhja kuri
pamex kumrêx nê papa. Mê pahpê hkra
jakamâ kot puj mê Kra Jesus pyrâ nê ô
krî kamâ kuri pamex kumrêx nê ri papa
ho papa. ¹⁸Jar Jesus â mê pahpunuj nê ri
papa htâ kot puj mê nhÿrmâ kuri pamex
kumrêx nê papa ho papa. Hâmri nê mê
pamex o pamex â amnhî pumu nê jar
pika ja kamâ tanhmâ mê pahpunuj toja
mâ axte pajamaxpêr kêt kumrêx.

¹⁹Nê pika hkôt Tirtûm kot mêmoj ho
kator xwÿnhjaja na htem Tirtûm kot mê
pahto mex par jatur xàm mênh â arîgro
jamâr râhâ ho pa. àk nê mry nê pî nê gô
nê mêmoj piitâ mê pajamâr o pa. Te kot
mê pakukamâ hamaxpêr o:

—Kwa mêmô arîgro hâ koja Tirtûm
hkrajê piitâ ho amnhîrît nê mê ho mex
par jatur xàm kumê pu mê ja hâ mê
omu? Hêxta waa nê. Inhmâ tokyx ja hâ
mê omunh prâm tÿx. Koja tokyx â mê
hipêx anê pa ixkînh tÿx kumrêx.

Anhÿr o hamaxpêr pyrâk. ²⁰Mêmo
kaxyw na hte mryja â mê pakukamâ
hamaxpêr anê? Nà amnepê mâ Tirtûm
kot mêmoj piitâ ho katorta â nhÿm pre
piitâ mex o mex. Pî nê mry nê gô. Mê-
moj piitâ mex kumrêx râhâ nê. Aa grâ
nê htyk kêt kumrêx. Tâ Atâw kot amnhî
tomnuj mÿrapê nhÿm ra ÿ hâ mêmoj
piitâ homnu par jakamâ na hte mêmoj
htîr nê pa nê gaa nê ty nê hapêx. Nê
mê pahpur kâm ahkagrôt punuj hapôj.

Atâw kot amnhî tomnuj mÿrapê nhÿm
Tirtûm kapêr xà hkôt â mêmoj omnu
hpar anê. ²¹Nom koja arî râhâ ho râhâ
hkêt nê. Koja nhÿrmâ Tirtûm akupÿm
mêmoj piitâ ho mex pa nhÿm mex o mex
nê axte grâ rÿ axte htyk nê hapêx kêt nê.
Nê axte omnu nê hikwÿ hkêt nê. Koja
mê pahpyrâ nê mex o mex. Jakamâ na
htem Tirtûm kot mê pahto mex par jatur
xàm mênh xà hâ arîgro jamâr râhâ ho
pa. ²²Te mêhō ni hpîjagri kaxyw ôhy xà
htÿx nê tokyx kâm hpîjagri hprâm xàj
àmra ho nôr pyrâk o amnhî nhîpêx pê
mê pahto mex jatur xàm mênh â arîgrota
jamâr o pa.

²³Nê mê papajaja na pu htem tanhmâ
pahpunuj to nê jajê pyrâ nê te amnhî
kamnhêr o ri papa pyrâk. Rÿ tanhmâ
paxà kute nê ri papa. Rÿ pamâ prâm nê
paxàà nê ri papa. Nê tanhmâ mê pah-
punuj to nê ri papa. Jao te pî nê gô nê
mryja pyrâ nê amnhî tâ Tirtûm kot mê
pahto mex par jatur xàm mênh â arîgro
jamâr râhâ ho ri papa.

Na pre Tirtûm mê pahwÿr Karô rê
nhÿm mê pahkarô mâ agjê nê mê
pakukamâ Tirtûm tanhmâ kot mê pahto
mex to hâ mê pamâ ho amnhîrît nê mê
pamâ ho amnhîrît o:

—Koja nhÿrmâ Tirtûm mê ato mex par
jatur xàm kumê nê mê piitâ mê kâm mê
apê hkra hâ mê ato amnhîrît. Hâmri nê
mê amâ mê anhî nyw gô ka mê axte axà
nê ri apa nê atyk kêt nê. Hâmri nê Tirtûm
ri amex kumrêx nê ri apa ho apa. Nà kot
kaj mê nhÿrmâ â amnhî nhîpêx anê. Anê.

À Tirtûm Karô kot mê pakukamâ mê
pajarênh anhÿr jakamâ na pu htem
amnhî tâ kot mê pahto mex jatur xàm
mênh pix jamâr o ri papa. ²⁴Nom na ko-
rmâ â mê pahto mex anhÿr kêt nê. Ko-
rmâ mê pamâ mê panhî nyw nhôr kêt
nê. Nom ra kot mê pahto hkra jakamâ
pu mê ja hâ amnhî pumu nê pajamaxpêr
o:

—Nà ra Tirtûm kot ixto hkra jakamã koja nhÿrmã mãânên inhmã inhÿ nyw gô. Nà koja inhmã kugô.

²⁵ Anhÿr o pajamaxpêr tâ kormã. Na pu htem kormã amnhÿ tâ hamâr rãhã ho ri papa nê aa hkaga hkêt nê papa.

Mê pahte Tirtûm Karô nhÿ hã Tirtûm mã amnhÿ jarênh

²⁶ Nê na pu htem Tirtûm mã amnhÿ jarênh kaxyw nhÿm hte Karôja mê pahto ajuta pu mê ý hã pakatât kôt kãm tanhmã amnhÿ jarênh to. No kot puj mê amnhÿ krã hkôt kãm amnhÿ jarênh mex kêt nê. Na pu htem ja kaxyw tee ri amnhÿ kukamã pajamaxpêr o:

—Kwa tanhmã kot pa Tirtûm mã amnhÿ jarênh to? Tanhmã kot pa mêmoj tâ ixàhwÿr to rÿ amnhÿ to hwÿr to? Nà kot paj amnhÿ krã hkôt ja ho anhÿr mex kêt nê. Hêxta waa nê. Anê.

No nhÿm Tirtûm Karô ra kot mê pahkarô mã gjêx jakamã na hte tanhmã mê pahkrã hto pu mê ý hã kãm amnhÿ jarênh mex nê pakatât kôt mêmoj tâ kuwÿ. Te Karôja tanhmã mê pakute hã mê pahpumunh nê mê pakamã ukapri xaj tâm mê pahto hwÿr pyrãk.

²⁷ Jakamã pu mê ý hã tanhmã Tirtûm mã amnhÿ jarênh to nhÿm mê pamar kurê kumrêx. Ra kot mê pajamaxpêr kôt mê pahpumunh par kênã. Nhÿm ra Karô kot mê pahkarô mã gjêx jakamã na pu htem kãm hprãm xà hkôt kãm amnhÿ jarê nê tanhmã amnhÿ to paxàhwÿr to.

Tirtûm kot mê pamã mêmoj piitã ho mex ã harênh

Rômân 8.37; Pîripis 1.12; Wam Pêtre 5.10

²⁸ Nê mê pamã Tirtûm kÿnh xwÿnh-hjaja. Tirtûm kot mê pahto hkra xwÿnh-hjaja. Koja mêmoj mê pakamã tanhmã amnhÿ to htã kêr pu mê ãm ja hã amnhÿ pumu nê tee ri amnhÿ kukamã pajamaxpêr kêt nê. Koja te mê pahpê omnuj pyrãk tâ koja nhÿrmã hpãnhã mê pamã

mex nê. Koja Tirtûm nhÿrmã tanhmã mê pamã mêmojta o mex to. ²⁹ Amnepê mã mêmoj piitã hkêt ri na pre Tirtûm mê pakukamã tanhmã mê pajarênh to nê mê pajarênh o:

—E kot paj nhÿrmã mê kot Ixkra Jesus kôt amnhÿ xunhwÿr xwÿnhjê ho ixkra jakamã nhÿm mê Jesus pyrã nê kêp ixkraa. Nê urak nê ixkapêr kôt amnhÿ nhÿpêx o pa. Jao pa ra ixkra xohtô nê. Nà ja na inhmã hprãm. Anê.

³⁰ Tã pu htem pajapôj nê ri papa. Hãmri nê kapêr ma nê amnhÿ kaxyw Kra Jesus kôt pajamaxpêr nê hkôt amnhÿ xunhwÿ. Hãmri nhÿm Tirtûm ja hã mê pahpumu nê pahto hkra nê amnhÿm mê pamex xwÿnh ã mê pajarê nê mê pahto mex nê. Nê te ho Kra Jesus nhÿpêx pyrãk o mê panhÿpêx. Jao nhÿrmã wa kuri mê pahpêr tÿm nê papa ho papa mã xwÿnh ã mê pajarê.

Mêhõ kot Tirtûm pê aa mê papytâr kêt ã harênh

Rômân 5.1

³¹ Tã ã Tirtûm kãm mê pajapê nê mê pahto mex kot anhÿr. Æ kot mê panhÿpêx mex anhÿr jakamã ra mê pahkôt pa ho pa rãhãã. Jakamã mêhõ koja ïhkra pê mê pahpÿtã? Nê mêhõ koja tanhmã ri kêp mê pahto? Nà koja kêp mê papytâr rÿ tanhmã kêp mê pahto hkêt nê. ³² Tirtûm kãm Kra Jesus japê htÿx tâ na pre mê pahpê nê hkêt nê mê pahwÿr kumê. Te kot mê pamã ôr pyrãk o hipêx nhÿm mê pahwÿr wrÿ nê mê panê ty. Tã ra Tirtûm kot mê pamã ôr jakamã koja mãânên kãm mê pahte Kra hkôt amnhÿ xunhwÿr xwÿnhjê japê nê mê pahto mex rãhã ho ri pa. Nà koja ã mê pahto mex anê.

³³ Jakamã mêhõ koja kãm mê pahte amnhÿ tomnuj xwÿnh ã mê pajarê? Ra tâm kot mê pahto hkra nê mê pahte amnhÿ to mex xwÿnh ã mê pajarênh kênã kot kêt mêhõ kãm tanhmã mê pahto kapêr punuj to nhÿm mê kuma. Koja mê

tee ri kâm tanhmã mẽ pahto kapêr to kaprÿ. ³⁴Na pre ra Jejus Kris mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty nhũm Tĩrtũm akupÿm ho htĩr. Hãmri nhũm ma akupÿm kaxkwa hwÿr api nê Pahi Maati krĩ xà kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ ho hkrĩ. Nê Tĩrtũm mã mẽ pakutã nojarêr rãhã ho kuri hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã mẽhõ koja kêp mẽ kot amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xàta wÿr mẽ pajano? Nà amrakati kumrêx.

³⁵Nê Krisja kaxkwa kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ ho hkrĩ htã mãânên jar mẽ pahkôt pa ho pa. Kãm mẽ pajapê htÿx jakamã kot puj mẽ tanhmã pahpunuj to htã nhũm arĩ kãm mẽ pajapê nê mẽ pahkôt pa ho pa.

Rÿ nhũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwÿr kêt xwÿnhjaja tanhmã hã mẽ pahto htã nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa.

Rÿ mẽ pamã prãm nê ri papa. Rÿ mẽ paxê hkêt nê pamã kry nê ri papa htã nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa.

Rÿ ra mẽ kot hã mẽ panhĩmex kaxyw rÿ hã mẽ pahpar kumrêx. Tã nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nê.

Kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã jakamã pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr kêt nê. ãm hkôt paxãmnhĩx ri pajamakêtkati nê ri papa ho papa. ³⁶Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm te mẽ papajaja mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ jarênh to pyrã nê mẽ pajarênh kot:

Pa Tĩrtũm. Na htem atã mẽ ixtomnuj tÿx o pa.

Nê ra mẽ kot mẽ inhĩmex kaxyw.

Nê mẽ inhĩpêx o te mẽ kot ôwêhti ho mõi nê hpar kaxyw tanhmã hipêx to pyrãk.

Jakamã na pa mẽ ra ixytk kaxyw.

Anhÿr o kot mẽ pajarênh. ³⁷Tã kwãr mẽ ã mẽ panhĩpêx anê. Arĩ Kris kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã jakamã mẽ kot tanhmã mẽ pahto htã pu mẽ arĩ amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpêr tÿx rãhã ho ri papa. Nhũm arĩ mẽ kutã mẽ pahto paxihtÿx pu mẽ arĩ mẽ kãm pakuhê.

³⁸Mêmoj koja tanhmã mẽ pahto nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu nê kãm mẽ pajapê hkêt nê? Nà amrakati kumrêx. Koja mẽhõ rÿ mẽmoj mẽ pahpê àmnar kêt nê. Na hte jar pika ja kamã Kris kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa. Nê kot puj mẽ nhÿrmã ty nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nê. Jakamã koja mẽkarõ rÿ mẽkarõm-nuti rÿ jar pika ja kamã mẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt xwÿnhjaja mẽ pahpê àmnar kêt nê. Rÿ mẽmoj tanhmã kute. Rÿ kormã hapu hã mẽmoj tanhmã kute. Koja mẽmoj piitã tee ri tanhmã kêp mẽ pahto htã nhũm Kris arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nê nhũm mẽmoj tee ri mẽ pahpê àmnar kaprÿ. ³⁹Nê koja kÿj rũm mẽmoj wrÿ nê tanhmã kêp mẽ pahto japêr. Rÿ pyka rũm mẽmoj kato nê tanhmã kêp mẽ pahto japêr. Rÿ kuwy rÿ kôk xapêr tÿx tanhmã kêp mẽ pahto. Tã nhũm mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nê. Te Tĩrtũm kãm mẽ pajapê pyrãk o kãm mẽ pajapê htÿx kãm mẽ pahkôt pa ho pa rãhã jakamã nhũm mẽmoj tee ri mẽ pahpê àmnar kaprÿ.

Ijaew jarênh

Atre 3.25; Rômân 3.1-2

9¹⁻²Nê na pa tee ri ixkwÿ Ijaew kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nê ixkaprĩ nê. Ixpyrà nê mẽ kêp Ijaew tã ixkĩnhã amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpêr kêt jakamã nhũm Kris tee ri kãm mẽ hamakêtkati nê àmnhĩx ri mẽ pa hprãm kaprÿ. Pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpêr nê ixkaprĩ nê ri ixpa. Nê aa

ixkaprî ixpê kator kêt kumrêx. Mê kot inhmâ mê hkînîh kêt â amnhî tâ ijarênh tâ inhmâ mê hkînîh kênâ. Âm hāmri na pa â amnhî jarênh anê. Tirtûm Karô kot ja hâ ixpumunh mex nê inhmâ:

—Nà âm hāmri na ka amâ mê hkînîh â amnhî jarê. Anê.

³Mê kêp ixkwî na mê. Mê ixpâr kraxja âm pixi mex. Tâ nhûm mê ixkînîh amnhî kaxyw Kris kôt hamaxpêr kêt jakamâ kop âm Tirtûm kot mê nê kuwy hwÿr pa inhmênh ronhÿx ja inhmâ mex. Nhÿx pa kām:

—Kwa Tirtûm. Amnhî nê kuwy hwÿr ixkwÿjê rênîh kêt nê. Inhmâ mê hapê htÿx kumrêx. Mê hpânîh pa mân mê nê hwÿr inhmê nà.

Anhÿr o nhÿx pa kām ixkapêr. Nom kot paj amnhî to â ixâhwÿr anhÿr kaprÿ. Tirtûm kot mê kamâ ukaprî htâ no nhûm mê amnhî kaxyw Kris mâ hamaxpêr kêt jakamâ tanhmâ koja amnhî to nê mê hpânîh pa mê nê kuwy wÿr inhmê nhûm mê ixrom kuri htîr tûm nê pa ho pa? Mê kot hkôt amnhî xunhwÿÿre hâ. ⁴Mê ixpê Ijaew nhîgêtjaja na pre Tirtûm amnepê mâ mê ho mex rax nê. Nê kām mê ho hkra hprâm nê. Nhûm prem tanhmâ kot amnhî nhîpêx mex to hâ no ho omunh o pa. Nê hirâ htÿx kām ri pa hâ omu nhûm mê kām:

—E kot kaj mê ixkapêr ma nê ixkôt amnhî nhîpêx o ri apa. Hâ kot paj mê akôt ixpa ho ixpa nê mê ato mex nê ka mê xepên kanrêhâ axâmnâr rax nê. Hāmri pa mê amâ pika mex gō ka mê kamâ ajamakêtkati nê axâmnîx ri apa ho apa.

Anhÿr o mê kām kapêr. Hāmri nê mê kaxyw Mojes mâ tanhmâ kapêr to nê mê kaxyw kām mêmoj piitâ hâ karô. Mê kot tanhmâ amnhî tomnuj to hāmri nê tee ri ja hâ amnhî pumunh nê tanhmâ amnhî to Tirtûm wÿr to nhûm kot mê mar nê mê nê ja ho hapêx par kaxyw. Finat Mojes kot amnhî xô ri mê kām ujarênh

nhûm mê kot mar nê hkôt amnhî nhîpêx mex o ri pa kaxyw. ⁵Mê ixkukamâ mê ixpâmjaja. Apraâw nê Ijak nê Jako kanrêhâ mê hkra nê mê htâmnhwÿjaja na pre mê. Mê hwÿr na pre Tirtûmja Kra Jejus Kris mê nhûm mê hwÿr wrÿ nê mê kamâ î ho î ho kator jakamâ haxwÿja kêp Ijaew na pre. Kêp Mêpahpâm nê mex o mex nê hihtÿx o hihtÿx tâ Ijaew wÿr wrÿ nê mê kamâ kato. Hāmri nhûm Ijaew kêt xwÿnhjaja harênh ma nê tee ri hamaxpêr nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Kêp âm Jejus mê papa kamâ mân kator ronhÿx mê pamâ mex kumrêx. Anê.

⁶No nhûm kormâ Ijaew hwÿr wrÿk kêt ri nhûm Tirtûm ra kot mê ho hkra kaxyw mê hâ amnhî jarê nhûm mê hk-wÿja kām ja prâm kêt nê hkaga. Tâ xâ na pre Tirtûm kot mê ho hkra hâ amnhî jarênh â amnhî to hêx? Nà aa hêx kêt kênâ kot kêt ri mêmoj tâ amnhî jarê nê hâ amnhî to hêx. Jakamâ na pre mê hk-wÿjaja hk-wÿjê rom hkaga hkêt nê nhûm amnhî tâ mê omu nê mê ho hkra. Nom mê piitâ mê ho hkra hkêt nê. Mê hk-wÿjaja kot hkaga jakamâ nhûm âm mê hk-wÿjê pix o hkra.

⁷Nê finat Apraâwja na pre hkanrêhâ hkra nê htâmnhwÿ sohtô nê. Tâ xâ na pre Tirtûm htâmnhwÿ piitâ mê ho hkra hâ amnhî jarê? Nà mê piitâ â mê harênh anhÿr kêt nê. Âm mê hk-wÿjê pix na pre mê ho hkra hâ mê harê. Apraâw kra Ijak kôt hkanrêhâ htâmnhwÿ pixjaja nhûm kot mê ho hkra hâ mê harê.

⁸⁻⁹Nê Apraâw kormâ hprô kamâ hkra hkêt ri na pre kām âpênh xwÿnh kamâ hkra nhûm kato nê myre nê hixi pê Ismael. Nom kêp Apraâw prô kumrêx kamâ hkra hkêt. Prô kuprÿ kamâ hkra na pre. Tâ nhûm Tirtûm kām hkra kumrêx kukamâ harê nê kām:

—E kot paj ma tê hāmri nê mêmo arî-gro hâ akupÿn awÿr tê nhûm ra aprô hpi-jagri nhûm war akra myre. Anê.

Tã nhùm hprô Saraja htujarô. Nê gaa nê hpijagri nhùm hkraja myre. Hixi pê Ijak. Kêp Apraâw prô kamã hkra jakamã Tirtûm nom kêp Apraâw kra kumrêx. Jakamã hkra Ijak kanrêhã htâmnhwÿjaja na pre Tirtûm kot mē ho hkra hã mē harê. Ra kot Apraâw mã ja hã amnhî jarênh xà hkôt.

¹⁰Tã nhùm Ijakja hprêk nê Repek o hprô. Nê gaa nê ra haxwÿja wa hkra nhùm hkraja wa ahpo nê kato nê wa hamê my. Kot wa pê Ejau nhùm kot hapu pê Jako. ¹¹⁻¹²Nom nhùm kormã wa kator kêt ri nhùm Tirtûm wa hkukamã tanhmã wa harênh to. àhpumunh xà hkôt wa katorxã mã wa harê nê kãm:

—E kot paj amã war akra wa hkukamã tanhmã wa harênh to ka inhma. Nà koja wa kato nê gaa nê hprêk hãmri nhùm kot haputa amnhî to rax o kot wa jakre. Anê.

Kot wata koja kot hapu kînhã amnhî to grire nê ri pa nhùm ã wa hkukamã wa harênh anê. Kãm wa kot tanhmã amnhî nhîpêx to hprãm xà hkôt ã wa harênh anê. Kormã wa kot tanhmã amnhî tomnuj to rÿ tanhmã amnhî to mex to hã kot wa omunh kêt tã kãm hprãm xà hkôt ã wa hkukamã wa harênh anê. ¹³Tirtûm kapêr ã kagã htûm kot wa harênh nê wa hã kagã kot:

Ejau rom Jako kanrêhã hkra nê htâmnhwÿ pixjaja na pre Tirtûm amnhîm mē ho hkra. Anê.

¹⁴Mãn ka mē Tirtûm kot ã wa harênh anhÿrja ma nê ajamaxpêr o:

—Tk. Kwa ja mexti hã. Mo na pre hamê wa hkanrêhã wa hkra nê wa htâmnhwÿ piitã ho hkra hkêt nê? Anê.

Kwa mē ã ajamaxpêr anhÿr kêt nê. Tirtûm na hte kãm hprãm xà hkôt tanhmã mē panhîpêx to ho pa pu mē kot tanhmã mē panhîpêx to hã omu nê ãm omu nê amnhî tã tanhmã kãm nê hkêt nê. ¹⁵Na pre finat Mojes mã amnhî jarênh o:

Inhmã hprãm xà hkôt na pa hte mē omu nê tanhmã mē kamã ixukapri hto ho ri ixpa.

Nê inhmã hprãm xà hkôt na pa hte ahpÿnhã tanhmã mē hipêx to ho ri ixpa.

Anhÿr o kãm amnhî jarê. ¹⁶Nom tanhmã mē pahte amnhî nhîpêx to hã mē pahpumunh kôt na hte mē pakamã ukapri hkêt nê. ãm tãm kãm hprãm xà hkôt na hte tanhmã mē pakamã ukapri hto ho pa. ¹⁷Amnepê mã Ejit kãm mē ô pahihiti Paraohiti hwÿr na pre Mojes mē nhùm ma hwÿr mō nê kãm tanhmã Tirtûm kapêr jarênh to nê kãm:

—E Tirtûm na awÿr inhmê pa mō. Tãm na pre apê Ejit nhô xwÿnhjê nhô pahi kaxyw axãm. Akrà hihtÿx tã nhùm mē kaxyw axãm. Tã ra xatã àhpumunh tÿx o tanhmã anhîpêx to. Krî piitã hkôt ri mē pa xwÿnhjaja kot atã harênh mar nê àhpumunh o àhpumunh ã omunh kaxyw. Tã ixte amã ja jarênh kaxyw na pre awÿr inhmê pa man awÿr mō. Anê.

¹⁸ã na hte Tirtûm kãm hprãm xà hkôt tanhmã mē panhîpêx anhÿr to ho pa. Jao mē hkwÿjê kamã ukapri ho pa. No mē hkwÿjaja nhùm tee ri mē hkrã hihtÿx ã mē omu nê ãm mē omu nhùm mē amnhî krã hkôt ri tanhmã amnhî tomnuj to ho ri pa.

Tirtûm kêp mē pakamã ukapri xwÿnh ã harênh

¹⁹Nê kot kaj mē atô Tirtûm kot ã mē hipêx anhÿrja ã harênh ma nê tanhmã hã ixkukjêr to nê inhmã:

—Kwa na xep hte Tirtûm ahpÿnhã tanhmã mē hipêx to. Nê mē hkwÿjê kamã ukapri ho pa nê mē hkwÿjaja mē hkrã hihtÿx ã mē omu nê ãm mē omu nê mē kamã ukapri hkêt nê. Jakamã kwa mo na hte mē kot amnhî tomnuj xwÿnh ã mē harê? Tãm kot ã mē hipêx anhÿr kênã kot kêt mē kot amnhî tomnuj xwÿnh ã mē harê.

Anhÿr o ajamxpêr japêr. ²⁰ Kwa mê ri ã atÿx Tirtûm jarênh anhÿr kêt nê. E pa mê amã ejêp jarê ka mê inhma. Xà kot mēhō gyw kwÿ ho amnhîm poti nhîpêx nhûm tee ri amnhî tã omu nê amnhî tã tanhmã kãm kapêr to nê kãm: “Tk. Kwa mon ka ri ã inhîpêx anê?” Anhÿr o amnhî tã kãm kapêr? Nà koja kãm tanhmã nê hkêt nê. ²¹ Hipêx xwÿnh kãm hprãm xà hkôt kot ã hipêx anhÿr kênã kot kêt amnhî tã kãm akîr. Koja amnhîm gyw kwÿ kakwÿ nê ho poti ho axkrut nê hipêx. Nê hō ho muxre. Ho mex kumrêx nhûm xa. Nhûm ihōja mã ho anê nê hipêx no ãm wamta kînhã ho hanhãjti nhûm omnajti nê xa. No ãm tãm kot hamê wa hipêx prãm xà hkôt wa hipêx kênã.

²² Tã na hte ã Tirtûm mê panhîpêx anê. Te poti pynajre pyrã nê mê pahkwÿjê nhîpêx nhûm mê kãm kapêr mar prãm kêt nê htÿx ri tanhmã amnhî tomnuj to ho ri pa. Hãmri nhûm amnhî tã mê omu nê te amnhî nê mê rênh kaxyw pyrãk o mê hipêx no ãm kormã hamaxpêr o:

—Nà kot paj nhÿrmã mê kot amnhî tomnuj mÿrapê mê ho ijarêx pa nhûm mê piitã ja hã ixpumu nê inhmã ixàhpumunh o ixàhpumunh ã ijarê. Nê inhmã mēmoj punuj piitã hkînh kêt kumrêx ã axpên mã ijarê. Anê.

²³ Nom na hte jajê rom mê pahkwÿjê nhîpêx o te poti mexta nhîpêx pyrã nê amnhî kaxyw mê paxunhwÿ nê mê pahto hkra kaxyw. Nê mê pajarênh o:

—Nà koja mê amnhî kaxyw Ixkra Jesus mã hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ pa ja hã mê omu nê mê kamã ixukaprî ho ri ixpa. Nê mê ho mex pê mê kutã inhnojarêr rãhã ho ri ixpa. Hãmri nhûm mê nhÿrmã Ixkra mê wa ixri htîr tûm nê mex nê pa ho pa. Kot paj ã mê ho mex anê nhûm mê amnhî tã ixpumu nê inhmã inhmex o inhmex ã ijarênh o pa. Anê.

Ã na hte Tirtûm ahpÿnhã mê pahpiitã mê panhîpêx anê.

²⁴ Nê na hte mê ixpê Ijaew pix o hkra hkêt nê. Na hte mãânên mê apê Ijaew kêt xwÿnhjê ho hkra. ²⁵ Amnepê mã mê kãm kapêr jarênh o ri mê pa xwÿnhjê hō pê finat Ojejja na pre te Tirtûm tãm kot Ijaew kêt xwÿnhjê jarênh pyrã nê mê harênh o: Amnepêm na pa pre mê ho ixkra hkêt tã kot paj mê hkwÿjê ho ixkra.

Na pa pre mê kamã ixukaprî hkêt tã pa ra inhmã mê hapê nê.

²⁶ Nê ixte mê kêp ixkra hkêt ã mê harênh tã kot paj ra mê kêp ixkra hã mê harê.

Ixpê mēō Tirtûm kot paj ã mê harênh anê. Anê.

²⁷ Hãmri nhûm finat Ijais Ojej pãnhã tanhmã Ijaew jarênh to. Ijaisja Tirtûm nhÿ hã kapêr jarênh o ri pa xwÿnhjê hō na pre. Jakamã nhûm Tirtûm kãm tanhmã mê ijarênh to nhûm kuma nê ô ri mê ixkukamã mê inhîgêxjê mã ujarênh o pa nê hã kagã. Nê hã kagã ho: Ijaew na mê ohtô rax kumrêx.

Te gô xujanâr mÿri pykahti grã hkryre xohtô pyrãk.

Tã koja mê piitã ixkôt amnhî xunhwÿr kêt nê.

Koja mê ãm grêre nê amnhî kaxyw inhmã hamaxpêr nê ixkôt amnhî xunhwÿ.

Jakamã mê tapxipixjaja koja hkwÿjê rom nhÿrmã inhō krî hwÿr api.

²⁸ No mê kot amnhî kaxyw inhmã mê hamaxpêr kêt xwÿnhjaja kot paj tokyx tanhmã mê harênh to.

Mê kot amnhî tomnuj mÿrapê tanhmã mê harênh to nhûm mê ma mê kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xàta wÿr ma pa.

Nà kot paj tokyx ã mê hipêx anê.

Anhÿr o mê harê. ²⁹ Nom nhûm kormã ã mê harênh anhÿr kêt ri nhûm ra wam tanhmã mê harênh to nê mê harênh o:

Amnepêm Sotô mê Komo kamã mê pa xwÿnhjaja na prem amnhî tomnuj tÿx rãhã ho ri pa.

Mÿrapê nhũm Tirtũm xãhpumunh o àhpumunh xwÿnhja tee ri ja hã mê omu hãmri nê kaxkwa rũm mê ô krî wa hipy mëmoj pôôta rê.

Nhũm mê hã rôrôk nê mê ho hkaxàr pa nhũm mê hapêx.

Tã na pu htem mê uràk nê amnhî tomnuj o ri papa.

Jakamã kop ãm Tirtũm kot mê pahkwÿjê kamã ukapri kêt ronhÿx pu mê ra mê uràk nê pahpiitã pajapêx pa. Anê.

Ijaew kwÿ kot Jejus kôt amnhî xunhwÿr kêt ã mê harênh

Rômân 10.1-4

³⁰Nê Ijaew kêt xwÿnhjaja na prem Ijaew pyrã nê kãm Tirtũm prãm kêt tã Jejus jarênh ma nê Ijaew rom amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ. Hãmri nhũm Tirtũm ja hã mê omu nê mê ho hkra nê mê kot amnhî to mex xwÿnhjê hã mê harê. ³¹⁻³²Hãmri nhũm Ijaew tee ri mê kot Jejus kôt amnhî xunhwÿr ã mê omu nhũm ja mê kãm mex kêt nê. Hãmri nhũm mê hamaxpêr o:

—Tk. Kwa ra mê ixte finat Mojes kapêr kôt amnhî nhîpêx mex o ri mê ixpa xwÿnh jakamã koja Tirtũm ja hã mê ixpumu nê mê ixte amnhî to mex xwÿnhjê hã mê ijarê nê mê inhnê mê ixte amnhî tomnuj rênh pa. No kot paj mê Ijaew kêt xwÿnhjê pyrã nê Jejus kôt amnhî xunhwÿr kêt nê. ãm kwarî ho kwarî.

Anhÿr ã amnhî jarê. No ãm ã mê hamaxpêr anhÿrja mex kêt. Na prem htÿx Tirtũm noo mã kot amnhî to mex ã amnhî jarênh kaprÿ nê arî ri tanhmã amnhî tomnuj to ho ri pa. Te pry kamã kên nôr nhũm mê kot nhãm nê mênh kaxyw hkamnãr nê ho amnhî par krã hi kukênh pyrãk o na htem amnhî nhîpêx. Jao amnhî krã hkôt tanhmã

amnhî nhîpêx to ho pa hprãm xaj te Jejus kapêrja nhãm amnhî nê rênh pyrãk o hipêx. Jakamã koja mê Tirtũm nhô krî hwÿr àpir kêt nê. ³³Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot ja jarênh kot:

E mê inhma. Kot paj nhÿrmã Ijaewjê hwÿr mēhō mê nhũm mê hkôt kapêr o pa.

Nom koja mê kapêr mar kêt nê. Koja mê kuma nê ãm kuma.

Te pry kamã kên nôr nhũm mê kot nhãm pry nê mênh kaxyw hkamnãr nê ho amnhî par krã hi kukênh pyrãk o koja mê amnhî nhîpêx.

No te mê kot nhãm pry nê mênh kaxyw hkamnãr kêt pyrãk xwÿnhjaja koja mê kurom nhÿrmã ma Tirtũm nhô krî hwÿr api.

Hãmri nê hkînh nê pa ho pa. Anê.

Nom kên kumrêx jarênh kêt nê. Na prem Jejus ã kuxi nê ã harênh anê. Ijaew te mê kot kên nhîpêx pyrãk o Jejus nhîpêx nê amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr kêt nê axtem nê hkaga nê ãm kamã gryk pix o ri pata ã nhũm mê harê. No mê kot amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr ronhÿx Jejus te kên kot mê kêp àmnãr pyrãk kêt nê. Jakamã ã mê harênh kot anhÿr.

10 Hêxta waa nê. Ijaxwÿja ixpê Ijaew. Mê kêp ixkwÿ jakamã kêp apu mê kot amnhî kaxyw Jejus mã hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿr ronhÿx pa ixkînh tÿx kumrêx. Inhmã mê kêp Tirtũm kra hprãm tÿx kumrêx kênã. Inhmã ja prãm xaj na pa hte mê ho Tirtũm wÿr rãhã ho ri ixpa. ²Ra ixte mê omunh mex. Mê kãm Tirtũm mã tanhmã amnhî nhîpêx to hprãm tã no ãm mê kot hprî hã kapêr mar kêt. Jakamã na htem tee ri tanhmã kãm amnhî nhîpêx to ho ri pa hprãm kaprÿ. ³Nhũm pre Tirtũm tee ri amnhî tã mê omu nê hamaxpêr o:

—Koja mēhō amnhî kaxyw Ixkra Kris kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xãm pa ja hã omu nê kot amnhî to mex xwÿnh ã harê nê ho ixkra kurê kumrêx. Nom na

hte Ijaew ohtô nê ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê.

Anhÿr o mē harē. Ām hāmri na ã mē harēnh anē. Na htem ām axtem nē hamaxpēr o:

—Tk. Kot paj amnhî kaxyw Kris kôt ijamaxpēr nē hkôt amnhî xām kêt nê. Kot paj ām pam amnhî krā hkôt tām ri amnhî nhîpêx o ri ixa. Mē ixpê Ijaewjê mē ixte amnhî nhîpêx xā hkôt. Hāmri nhūm Tirtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ã ijarē. Nom kot paj Kris kôt amnhî xām kêt nê. Ām kwarī ho kwarī.

Anhÿr ã amnhî jarē. ⁴Nom na htem ām htÿx ri amnhî krā hkôt amnhî to mex o pa hā amnhî kamnhîx kaprÿ. Koja mē tee ri kām finat Mojes kapēr kôt amnhî nhîpêx o ri pa hprām kaprÿ. Jejus tapxipix na pre tām amnhî nhîpêx mex rāhā ho pa. Na pre Tirtūm kapēr kôt amnhî nhîpêx mex o ri pa nē aa kapēr ō nhîrōp ām nē hkwȳm ri tanhmā amnhî tomnuj to hkêt nê. Kot amnhî tomnuj kêt xwÿnh ã ām pixi mex na. Jakamā tapxipix kukwak ri na hte Tirtūm amnhīm mē pahte amnhî to mex xwÿnh ã mē pajarē.

Tirtūm kām mē pahpiitā mē pahto hkra hprām ã harēnh

⁵Nē amnepēm na pre finat Mojes Tirtūm nhÿ hā Ijaew mā tanhmā ujarēnh to nē hā kagā. Nē mē kām ujarēnh o:

—E kot kaj mē atō Tirtūm nhÿ hā ixu-jarēnh ma nē hkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa nē hkwȳm ri tanhmā amnhî nhîpêx to hkêt nê. Hā koja Tirtūm hā apumu nē amnhīm ate amnhî to mex xwÿnh ã ajarē ka nhÿrmā kuri atīr tūm nē amex nē apa ho apa. Anē.

⁶Ā mē kām kapēr anhÿr tā mē pahte Mojes kapēr xā hkôt amnhî nhîpêx o papaja na mē pahpē hihtÿx kumrēx. Tirtūm kapēr tūm na. Kapēr ã kagā kamā kot mē pamā mē pahte tanhmā amnhî nhîpêx to hā karōja ohtô rax kumrēx jakamā pu mē tee ri pamā piitā hkôt amnhî nhîpêx

prām kaprÿ. Nhūm Tirtūm tee ri amnhî tā mē pajamā hāmri nē mē pahwÿr Kra Jejus mē. Jakamā na pu htem amnhî kaxyw hkôt pajamaxpēr nē hkôt amnhî xunhwÿ nhūm Tirtūm hā mē pahpumu nē kukwak ri mē pahto hkra kurē kumrēx. Kra kukwak ri kot mē pahto hkra kaxyw kot mē pahwÿr mēnh nhūm mē kot hpīr nhūm akupÿm ho htīr jakamā na pu htem harēnhja ma nē pajamaxpēr o:

—Nà na xep pre Jejus ixto ixpê Tirtūm kra. Anē.

Nom xā na hte Tirtūmja ã mē pamā kapēr anē nē mē pamā:

—E kot kaj mē ma kaxkwa hwÿr api nē Kris japrō nē man amnhî kôt akupÿn o wrÿ pa ja hā mē apumu nē mē ato ixkra.

Anhÿr o mē pamā kapēr? Nà na hte ã mē pamā kapēr anhÿr kêt nê. Tanhmā kot puj mē amnhî to nē ã amnhî nhîpêx anē? ⁷Rÿ xā na hte ã mē pamā kapēr anē nē mē pamā:

—E na pre Krisja ty. Jakamā mē kam nē ma hwÿr mra nē akupÿm amnhīm ho htīr. Hāmri pa ja hā mē apumu nē mē ato ixkra.

Anhÿr o mē pamā kapēr? Nà na hte ã mē pamā kapēr anhÿr kêt nê. Tanhmā kot pu mē amnhî to nē akupÿm ho htīr? Ja pyrā nē na hte Tirtūm mē pamā mē-moj tā karō pu mē kām ho anhÿr nhūm ja hā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nê. ⁸Ām mē pahte amnhî kaxyw Jejus kôt pajamaxpēr nē hkôt amnhî xunhwÿr ã mē pahpumunh kôt pix mā na hte mē pahto hkra. Hāmri nē mē pahwÿr Karō rē nhūm mē pahkarō mā gjēx jakamā mē pahte Tirtūm kām hprām xā hkôt amnhî nhîpêx o papaja na mē pahpē hihtÿx kêt. Te kapēr ra mē pahkrā hi kaxwÿnh kām hikwÿ pyrāk o pu mē piitā mē kām harēnh o ri mē hkôt papa. Jakamā na pa hte mē piitā mē kot amnhî kaxyw Jejus kôt hamaxpēr kaxyw

tanhmã më kãm harënh to ho ri më hkôt ixpa në më kãm:

⁹—Kot ka më atõ Jejus kêp anhõ Pahihti hã harë në Tirtüm kot akupÿm ho htír kôt ajamaxpër. Hã koja Tirtüm ja hã apumu në anê ate amnhĩ tomnuj o hapêx në ato hkra. Æm ja pix ã më pahpumunh kôt na hte më pahto hkra. Anë.

¹⁰Në na pu htem më pahkrãhi kaxwÿnh kãm amnhĩ kaxyw Jejus mã pajamaxpër. Në më pajakwa ho kêp më panhõ Pahihti hã harë. Hãmri nhüm Tirtüm ja hã më pahpumu në amnhĩm më pahte amnhĩ to mex xwÿnh ã më pajarë në më pahto hkra. ¹¹⁻¹³Tã më pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpër në hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja kot puj më pahkĩnh në papa ho papa. Më pahpiitãã. Ijaew në Ijaew kêt xwÿnhjaja. Më pahpiitã më panhõ Pahi Maatija ãm pyxi mex na. Jakamã koja Ijaewjê hõ rÿ Ijaew kêt xwÿnhjê hõ amnhĩ to kuwÿ nhüm kuma në ho hkra. Kapër ã kagã htüm kot ja jarënh kot:

Më kãm kêp Tirtüm kra hprãm xwÿnhjaja koja më amnhĩ to Tirtüm wÿ nhüm më kuma në Jejus kot më në htyk kukwak ri më në më kot amnhĩ tomnuj o hapêx në më ho hkra nhüm më hkĩnh në pa. Anë.

¹⁴⁻¹⁵Xã na htem kormã amnhĩ kaxyw Kris mã hamaxpër kêt rãhã amnhĩ to Tirtüm wÿ nhüm më kuma në më ho hkra? Nã tanhmã kot wem amnhĩ to në amnhĩ kaxyw kãm hamaxpër kêt rãhã amnhĩ to kuwÿ? Na hte Tirtüm ma më hwÿr më hkwyjê rë nhüm më ma më hwÿr mra në Tirtüm kapër o më ahkre ho ri më hkôt pa. Nhüm më hkwyjaja më kuma në amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpër në amnhĩ to Tirtüm wÿ. Kapër ã kagã htüm kot ja jarënh kot:

Koja mëmoj mex jarënh xwÿnhjaja ma më hwÿr mra.

Në më hwÿr hpõx o mô nhüm më amÿm amnhĩ wÿr më omu në hkĩnh në. Anë.

¹⁶Tã ra më piitã kot kapër mar tã piitã amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpër kêt në. Jakamã nhüm finat Ijais tee ri ja hã më omu në Tirtüm mã më harënh o:

Pa Pahi Maati. Kwa ra më kot akapër mar tÿx tã akôt amnhĩ nhípêx kêt në. Më kãm akapër kôt amnhĩ nhípêx o pa hprãm kêt. Na htem ãm grëre në akôt amnhĩ xunhwÿr në akôt amnhĩ nhípêx o ri pa. Anë.

¹⁷Kot anhÿr tã ãm më kot Kris kapër jarënh mar kôt pix mã na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpër. Koja më harënh mar kêt tã tanhmã koja wem amnhĩ to në amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpër në hkôt amnhĩ xunhwÿr? ¹⁸Mãn ka më atõ atÿx ã ajamaxpër anhÿr o:

—Ko mãn Ijaew kormã Jejus kot më panë tanhmã amnhĩ nhípêx to hã harënh mar kêt jakamã na më kormã hkôt amnhĩ xunhwÿr kêt në.

Anhÿr o ajamaxpër. Nom ja kot anhÿr kêt. Ijaew piitã ra më kot harënh mar kênã. Tirtüm kapër ã kagã htüm kot ja hã më harënh kot:

Na prem ma më piitã më kãm ja jarënh o ri më hkôt pa nhüm më piitã kuma. Anë.

¹⁹Tã mãn ka prem ra ja ma në atÿx ajamaxpër o:

—Kot anhÿr tã no mãn kormã hprĩ hã Jejus jarënh mar kêt jakamã më hkôt amnhĩ xunhwÿr kêt në. Anë.

Nom ja haxwÿja kot anhÿr kêt. Ra më kot hprĩ hã harënh mar mex tã kuma në ãm kuma në amnhĩ kaxyw kãm hamaxpër kêt në. No më apê Ijaew kêt xwÿnh kwÿjaja na ka më kurom harënh ma në amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpër në hkôt amnhĩ xunhwÿr kurê kumrëx. Hãmri nhüm Ijaew tee ri ja hã më apumu në më akamã gryk tÿx në. Nom ra Tirtüm kot ã më hkukamã më kot amnhĩ nhípêx an-

hÿr ā mē omunh nē mē harēnh kot anhÿr kēnā. Na pre finat Mojes mē kām tanhmā hā kagā hto. Te Tirtūm tām kot mē hā kagā pyrā nē kapēr ā kagā htūm kamā kot mē harēnh kot:

Mē ate mē kamā mē akahak o apa xwÿnhjaja.

Mē kot htÿx ri amnhī nhīpēx o mē pa hā mē ate mē harēnh tā no kot paj mē arom amnhīm mē kot amnhī to mex xwÿnhjē hā mē harē.

Kot kaj mē tee ri ja hā mē omu nē mē kamā agryk tÿx kumrēx.

Nē määnēn pa ixte mē ho mex ā ixpumu nē mē hā ixkamā agryk nē. Anē.

²⁰Nē finat Ijais na pre haxwÿja ā mē harēnh anē. Na pre kām amnhī kwÿ pē Ijaew pyma hkēt nē xatā Tirtūm nhÿ hā tanhmā mē kām Ijaew kēt xwÿnhjē jarēnh to ho pa. Te Tirtūm tām kot mē harēnh pyrāk o mē kām:

Nā Ijaew kēt xwÿnhjaja kot Tirtūm japēr kēt tā koja tām mē kām amnhī to amnhīrīt nhūm mē hkōt amnhī xunhwÿ.

Mē kot kormā amnhī kaxyw kām hamaxpēr kēt tā koja tām mē kām amnhī to amnhīrīt. Anē.

²¹Ā Ijaew kēt xwÿnhjē jarēnh kot anhÿr. Nē axte mā tanhmā Ijaewjē jarēnh to kot:

Te mē katorxā kot tanhmā hkrajē ho mex to kaxyw tee ri amnhī wÿr mē kām ākjēr pyrāk o na hte Tirtūm Ijaewjē nhīpēx o pa.

Jao tee ri kām tanhmā mē ho mē mex to hprām tā no nhūm mē amnhī tā kuma nē ām kuma nē hkōt amnhī nhīpēx kēt nē. Anē.

Tirtūm kot Ijaew kamā ukapří hā harēnh

Matēwre 13.10-17

11 Tā ra Ijaew kot Tirtūm kaga jakamā mǎn ka mē atō mē harēnh ma nē ajamaxpēr o:

—Mǎn pre Tirtūm tee ri amnhī tā mē omu nē amnhī pyrā nē mē hkaga.

Anhÿr o ajamaxpēr. Nom na pre mē hkaga hkēt nē. Ijaxwÿja ixpē Ijaew na pa. Mē urāk nē ixpē Ijaew pǎr krax pē finat Aprāaw kanrēhā htāmnhwÿ Pējamī kanrēhā hō na pa. Tā xā na pre Tirtūm ixkaga? Nā kot ixkaga hkēt. ²Amnepēm kormā mēmoj piitā hkēt ri na pre mē ixpē Ijaew hkukamā mē ixto hkra hā amnhī jarē. Tā nhūm amgrā xohtō nē hapēx nhūm mē hapōj hāmri nē Tirtūm kōt amnhī nhīpēx o pa hkēt nē. Hāmri nhūm finat Erisja tee ri mē kot amnhī nhīpēx ā mē omunh o pa nē Tirtūm mā tanhmā mē harēnh to nē mē hā kagā. Nē hā kagā ho:

³Kwa Tirtūm. Mē ixte amā amnhī jarēnh xā hā mēsti hkwy na prem ra hkrakrak pa. Nē anhÿ hā akapēr jarēnh o ri mē pa xwÿnh kwÿ nhīmex rax nē. Ām papxipix na pa arī ixtīr nē ri ixpa nom nhūm mē ra kot ixpīr kaxyw ixtā amnhī jarē. Anē.

⁴Tā tanhmā na Tirtūm kutā kām kapēr to? Na pre kām:

Nā kapxipix na ka arī atīr kēt nē. Arī mē ohtō nē apyrā nē amnhī kaxyw ixkōt hamaxpēr. Mē ohtō. Arī mē kēp 7.000 nē akwÿjē rom ri sānti Paaw kutā hkōnkrā ho hkrī nē kām mex ā harēnh kēt nē. Anē.

⁵Tā arī ā jarāhā mē kot ā amnhī nhīpēx anhÿr kēnā. Tirtūm kām Ijaew japē jakamā mē kamā ukapří. Jakamā nhūm ra mē hkwyjaja mē pahpyrā nē amnhī kaxyw Kris kōt hamaxpēr nhūm Tirtūm mē ho hkra. ⁶Nom mē kot amnhī to mex ā mē omunh xā hkōt mē ho hkra hkēt nē. Amarī kām mē hapē htūm xā hkōt na hte mē ho hkra. Kop apu mē kot amnhī to mex ā mē omunh xā hkōt kot mē ho hkra ronhÿx amarī mē ho hkra hkēt nē. Nhÿx mē kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho

pa hã mē omunh xà hkôt pix mã mē ho hkra.

⁷Ijaew piitã Tirtúm kot amnhim mē mex ã mē harēnh prãm tã no ãm mē grēre nē hamaxpēr xà hkôt Jejus kôt amnhī xunhwỳ. Na htem ohtô rax nē kapēr ma nē ãm kuma nē tee ri kot amnhim mē mex ã mē harēnh prãm xàj amnhī krã hkôt tanhmã amnhī nhípêx to ho ri pa. Nom ra mē kot Jejus kaga jakamã ã amnhī nhípêx anhÿr kaprÿ. Mē kot hkaga jakamã te ri mē hamak kro nē Tirtúm kapēr mar kêt pyrã nē pa. ⁸Tirtúm kapēr ã kagã htúm kot mē harēnh kot:

Tirtúm na hte mē kãm kapēr mar prãm kêt xwỳnhjê pumu nē ãm mē omu nhùm htem htỳx ri pa ho pa. Nē Tirtúm mã hamaxpēr kêt o ri pa. Mē kot kapēr mar tã hprī hã mar tỳx kêt nē. Nē mē kot kapēr ã kagã kamã harēnh tã hprī hã mar tỳx kêt nē. Jakamã na htem amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt o pa.

Tã na htem arī jarãhã ã amnhī nhípêx anhÿr o ri pa. Te mē nohkre nē mē hamak kro xwỳnh kot amnhī nhípêx pyrãk. Anē.

⁹Nē amnepēm na pre pahi finat Tawija amnhī kwỳ Ijaew jarēnh o:

Na htem htỳx ri hkính kãm apkur o pa. Te tutre kãm prãm nē kot rapuuti hwỳr ãr nē tee ri kãm kator prãm kaprÿ pyrãk.

Ja pyrã nē mē kot Tirtúm kapēr mar kêt mỳrapê koja Tirtúm tanhmã mē ho nhùm mē tee ri kãm mex prãm kaprÿ.

¹⁰Te mē nohkre xwỳnhjaja tee ri mē hpa nhípêx o pa pyrãk.

Nē omnuj nē ã nē ho gjêx o ri pa pyrãk o amnhī nhípêx o ri pa.

Anhÿr o mē harē. ¹¹Tã arī Ijaew Jejus kaga nē kãm kapēr mar prãm kêt jakamã xà na Tirtúm tee ri ja hã mē omu nē mē hkaga kumrêx? Nã kot mē hkaga hkêt.

Ãm mē tãmjaja kêp Jejus prãm nōkati jakamã nhùm tee ri ja hã mē omu nē mē hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhī to amnhīrīt nē mē hkwỳjê ho hkra. Jakamã koja Ijaew kwỳjaja ja hã mē omu nē tee ri hamaxpēr nē hamaxpēr o:

—Kwa na xep Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja Jejus kêt amnhī xunhwỳ nhùm Tirtúm ja hã mē omu nē mē ho hkra. Kwa mon pu prem axtem nē ri Jejus kaga? E pu mē kuxwar amnhī kaxyw hkôt mãn pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ kêt Tirtúm ja hã mē pahpumu nē Ijaew kêt xwỳnhjê pyrã nē mē pahto hkra. Hãmri nē amnhī mã mē pahte amnhī to mex xwỳnh ã mē pajarē. Anē.

Ã Ijaewjaja hamaxpēr anhÿr kaxyw na pre Tirtúm Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhī to amnhīrīt. ¹²Hãmri nhùm mē amnhī tã omu nē hkính nē pa. No nhùm Ijaew kwỳjaja. Mē kãm Jejus prãm nōkati ho mē pa xwỳnhjaja mē hkínhã hkaprī nē pa. Tã koja mē nhÿrmã amnhī kaprī hã amnhī pumu nē amnhī kính kêt ã amnhī pumu hãmri nē Tirtúm kôt amnhī xunhwỳr nē amnhī kaxyw Kra Jejus Kris mã hamaxpēr japêr. Koja mē ã amnhī nhípêx anē hãmri nē Ijaew kêt xwỳnhjê pyrã nē hkính nē ri pa. Hãmri nhùm Tirtúm ja hã mē omu nē Ijaew kêt xwỳnhjê mē mē ho hpimràatã mē ho mex rax nē nhùm mē hkính nē hamakêtkati nē pa ho pa.

Tirtúm kot Ijaew kêt xwỳnhjê ho hkra hã harēnh

¹³E kot paj hpãnhã mē apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã ixkapēr nē mē atã kagã. Na pre Jejus ma mē awỳr inhmē. ỹ hã ixte mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa kaxyw. Pa pre ma krī hkwỳ kamã mē akwỳjê hwỳr mō nē ixkính kãm mē kãm kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa. Nhùm mē hkwỳjaja inhma nē amnhī kaxyw Jejus kêt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwỳ. ¹⁴Tã koja apu ixkwỳjaja mē harēnh mar japêr. Ijaew tee ri mē apê Ijaew kêt xwỳnhjê

jarênhja ma hāmri nē ra amnhī kamā gryk japêr. Jao mē apyrà nē Jejus kôt amnhī xunhwỳ nē nhỹrmā kuri htír tùm nē mex nē pa ho pa. ¹⁵Kormā mē kot amnhī kaxyw kām hamaxpêr kêt jakamā na pre Tirtùm hpānhā mē apê Ijaew kêt xwỳnhjê mā amnhī to amnhīrīt. Ka mē ra krī piitā hkôt axohtô nē hkôt amnhī xunhwỳ nē hkôt amnhī nhípêx mex o ri apa. Tā koja Ijaewjaja nhỹrmā amnhī kaxyw Tirtùm mā hamaxpêr nē mē apyrà nē Jejus kôt amnhī xunhwỳr japêr. Hāmri nē te mēhō hkra kêp htyk nhūm hkaprī htā nhūm hkraja tanhmā amnhī to nē akupỹm kām htír nhūm kot omunh nē hkĩnh tỳx kumrēxta pyrāk o amnhī nhípêx. Jao Tirtùm mē kot hkôt amnhī xunhwỳr ā mē omu nē hkĩnh nē. Pu mē pahpimràatā urāk nē pahkĩnh nē ri papa.

¹⁶E pa mē amā mē ujarênhja ā ejêp kwỳ jarē. Koja mēmo pī hpār jarē mex nē hā koja pàr mex nē xa. Ja pyrà nē Ijaew pàr krax finat Apraāwja kumrēx na pre amnhī kaxyw Tirtùm mā hamaxpêr nhūm ho hkra. Jakamā koja nhỹrmā hkanrēhā htāmnhwỳjaja urāk nē amnhī kaxyw kām hamaxpêr nhūm mā mē ho anē nē määnēn mē ho hkra nhūm mē mex nē pa. Te kot mēmo pī hpār jarē mexja nhỹ hā pàr mexta pyrāk.

¹⁷Nē na htem akunī kamā mēmo pī hpa jakà nē hamỳ nē ma amnhī kôt o mra. Nē ixkre kapem ra mē kot mēmo pī hkreja hpa jakàr nē rēnh xwỳnh xwakre kamā wam pī hpa jakàr xwỳnhhta nhô nē axpēn tā hkaxpre nē gaa nē axpēn jamỳnh mex nē grà hkêt nē. Nē arī htír mex nē. Te kêp hpa kumrēx pyrāk. Tā Ijaew kwỳ kot amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpêr xwỳnhjaja te mē kêp ixkre kapem pī hpārta pyrāk. No mē hkwyjaja mē kot Jejus kaga xwỳnhjaja te mē kêp mē kot kêp hpa jakàr nē rēnhhta pyrāk. Jakamā nhūm Tirtùm te mē kot pàr pē hpa jakàr nē rēnhhta pyrāk o mē hipêx

nē mē hkaga. Nē axtem te mē kot mēmoj pàr pa jakàr nē hpānhā kamā axtem pī hpa janhōr nē hā hkaxpreta pyrāk o mē apê Ijaew kêt xwỳnhjê nhípêx nē mē amā amnhī to amnhīrīt. Ka mē ra amnhī kaxyw Jejus mā ajamaxpêr nē hkôt amnhī xunhwỳ nhūm Tirtùm mē ato mex nē.

¹⁸Tā kêr ka mē arī Ijaew o mex o ri apa. Tanhmā ri mē hipêx to mā ajamaxpêr to hkêt nē. Rỳ ajamaxpêr o:

—Nā ām hāmri na Tirtùm mē hkaga nē ām kām mē papxipixjê japê.

Anhỹr o ajamaxpêr kêt nē. Ijaew te ixkre kapem pī hpār mexta pyrāk. No mē kajaja te mē ate akunī rùm pī hpa kot ixkre kapem pàr mex pix kukwak ri htír nē hā harirta pyrāk. Kêt akunī rùm pī hpa jakàr kukwak ri na hte ixkre kapem pàrta htír nē kuhê hkêt nē. Kop apu pàrta mex kêt ronhỹx ra akunī rùm hpaja grà pa. Ja pyrà nē Ijaew kukwak ri kot kaj mē nhỹrmā Tirtùm ri atír tùm nē apa ho apa. Jakamā kwa kêr ka mē ate amnhī to rùnħ o mē hakrenh ā amnhī to jarkrar kêt nē. ¹⁹Mān ka mē atō ajamaxpêr o:

—Ra Tirtùm kot Ijaew kaga nē hpānhā mē pajaja mē ixto hkra jakamā mān kām mē ijapê ho mē hakre. Ra mē hpānhā mē ixto hkra kēnā. Anē.

²⁰Nā ām hāmri na pre Tirtùm Ijaew kwỳ kaga. Mē kot Jejus kôt amnhī xunhwỳr kêt mỳrapê na pre te mēmo pī hpa jakàr nē rēnhhta pyrāk o mē hipêx. Ka mē ra mē kurom amnhī kaxyw hkôt ajamaxpêr jakamā nhūm Tirtùm te kot akunī kamā pī hpa jakàr nē ho htem nē ixkre kapem pī hpār mex ā hanhōr nē hā hkaxpre pyrāk o mē anhípêx. Nom kwa kêr ka mē ja hā amnhī pumu nē ri hā Ijaewjê mā amnhī to jarkrar kêt nē. Ām amnhī to mex nē Tirtùm kapêr kôt amnhī nhípêx mex o ri apa. No kot kaj mē ā amnhī nhípêx anhỹr kêt nhūm amnhī tā mē apumu nē ra kot Ijaew kwỳ nhípêxta pyrà nē tanhmā mē ato nē mē akaga.

²¹ Æ Ijaew jarēnh kot anhÿr. Te mē kēp pàr mex pyrāk. Tā nhūm mē kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr kēt jakamā nhūm Tirtūm te kot pī hpa jakār nē rēnhta pyrāk o mē hipēx nē mē homnuj nē. Kot kaj mē urāk nē ã amnhī nhīpēx anē nhūm mā mē ato anē nē. ²² Ijaew kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr kēt jakamā nhūm Tirtūm mē hpānhā mē apē Ijaew kēt xwÿnhjē mā amnhī to amnhīrīt. Tā ka mē Ijaew rom amā Jejus prām nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nē amnhī pyrā nē kām mē aprām nē mē akamā ukapri rāhā nē pa ho pa. Tā kwa mē okora. Kēr ka mē hkôt pix mā amnhī nhīpēx o ri apa rāhā ty. Kot kaj mē hkaga nhūm amnhī tā mē apumu nē te Ijaew kot hkaga xwÿnhjē nhīpēx pyrāk o mē anhīpēx nē mē akaga.

²³ Koja Ijaew nhÿrmā Jejus kôt amnhī xunhwÿr japēr nhūm Tirtūm ja hā mē omu nē mē ho hkra. Te mē kot pàr pa jakār nē rēnh nhūm grā par xwÿnh nhūm kot akupÿm amnhīm hamÿnh nē ixkre kapem pàr wÿr o htēm nē akupÿm hā hanhōr nē hā hkaxpre ho htÿx nhūm kukwak ri akupÿm htírta pyrāk. Ja kēp tanhmā kute hkēt. Kot ã hipēx anhÿr kaxyw àhpumunh tÿx. ²⁴ Mē apē Ijaew kēt xwÿnhjaja te mē ate akunī kamā pī hpa jakār nē ixkre kapem pàr ã hanhōr nē hā kaxpreta pyrāk. Jao Jejus kôt amnhī xunhwÿ nhūm mē ato hkra kurē kumrēx. No Ijaew te mē kēp ixkre kapem pàrta pyrāk jakamā Tirtūm kot akupÿm hanhōrta tanhmā kēp kute hkēt. Kēp Tirtūm kēnā kot tanhmā kēp kute. Jakamā koja mē hkôt amnhī xunhwÿ nhūm amnhī tā mē omu nē mē ho hkra kurē kumrēx.

Tirtūm kot mē piitā mē kamā ukapri hā harēnh

*Matēwre 23.37-39; Rukre
21.24; Juāw 10.16*

²⁵ E kot paj mē amā mēmoj to amnhīrīt ka mē inhma. Nà na pa ra mē amā Ijaew krā xihitÿx xwÿnhjē jarē ka mē harēnh ma. Ra mē kot Jejus kaga hā mē harēnhja. Tā koja mē ã amnhī nhīpēx anhÿr o pa rāhā hkēt nē. Na hte Tirtūm kormā amnhī tā mē apē Ijaew kēt xwÿnhjē jamār o pa. Amnepēm na pre amnhī kaxyw mē akukamā tanhmā mē akwÿjē jarēnh to. Tā kot kaj mē kot tanhmā mē ajarēnh to xwÿnh piitā Jejus kôt amnhī xunhwÿr pa nhūm rī Ijaew amnhī to hapu nē kormā hkôt amnhī xunhwÿ. Æ mē kot amnhī nhīpēx anhÿr kaxyw. Jakamā kwa kēr ka mē ri ja hā amnhī to jarkrar o ri mē hkôt apa hkēt nē. Mē pahpyrā nē mē kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr mā xwÿnh kēnā. ²⁶ Koja Tirtūm nhÿrmā Ijaew piitā ho hkra. Kapēr ã kagā htūm kot mē harēnh kot:

Nhÿrmā kot mē ate amnhī tomnuj pē mē apytār mā xwÿnhja Ijaew o koja. Jako hkanrēhā htāmnhwÿjē hō koja. Koja nhÿrmā wrÿ nē mē ate amnhī tomnuj pē mē apytā nē mē ate amnhī tomnuj o hapēx pa. Anē.

Anhÿr o kot harēnh. ²⁷ Nē määnēn ja: Kot paj mē nē mē kot amnhī tomnuj o ijpāx pa.

Amnepē mā ixte mē hkukamā mē hā amnhī jarēnh xā hkôt. Anē.

²⁸ Nom arī mē kām Jejus mar prām kēt jakamā te mē kot kutā amnhī xunhwÿr pyrāk o amnhī nhīpēx. Tā ã mē kot amnhī nhīpēx anhÿrja ri ka mē kamjaja mē hpānhā mē apē Tirtūm kra. Nom nhūm Tirtūm arī kām mē hapēê. Na pre amnepē mā kot tanhmā mē ho mex to hkukamā tanhmā mē hā amnhī jarēnh to. Mē hpār kraxjē mā tanhmā mē hā amnhī jarēnh to. Finat Apraāw mē Ijak

mē Jakoja mā mē hkanrēhā mē htāmn-hwýjē hā tanhmā amnhī jarēnh to.

²⁹Na hte Tirtūm mēmoj tā tanhmā amnhī jarēnh to nē ām hāmri hā amnhī jarē nē amnhī jarēnh xà hkôt tanhmā hipêx to. No na hte mēmoj tā amnhī jarēnh tā gaa nē ho hamakêtkati hkêt nē. Rý hpānhā axtem tanhmā hipêx to hkêt nē. Na hte mēmoj tā amnhī jarēnh xà hkôt tanhmā hipêx to. Tā ra amnepê mā kot Ijaew o mex ā amnhī jarēnh jakamā koja nhýrmā mē ho mex rax nē ā mē hipêx anhýrja o hamakêtkati hkêt nē.

³⁰No mē kajaja mē apê Ijaew kêt xwýnhjaja. Amnepēm na ka prem ajaxwýja Tirtūm kôt amnhī nhípêx kêt nē. Tā nhūm mē akamā ukaprī nē kām mē ajapê nē. Ka mē ra harēnh ma nē hkôt amnhī xunhwý nē hkôt amnhī nhípêx mex nē. No ām Ijaew kukwak ri. Mē kot kapêr kôt amnhī nhípêx o pa hkêt jakamā nhūm Tirtūm mē hpānhā nhām mē amā amnhī to amnhīrit nē mē ato mex rax nē. Jakamā te Ijaew kukwak ri mē amex nē ri mē apa pyrāk.

³¹Tā koja nhýrmā kot mē anhípêxta pyrā nē Ijaew ho hkra. Nē mē apyrā nē mē kamā ukaprī nē. Mē kot mē apyrā nē amnhī kaxyw Kra hkôt hamaxpêr xwýnhjaja nhūm mē apyrā nē mē ho hkra nē mē ho mex nē. ³²Mē apê Ijaew kêt xwýnhjaja nē mē ixpê Ijaew mē pahte axpên pyrāk. Na pu htem pahpiitā Tirtūm kapêr piitā hkôt amnhī nhípêx rāhā ho ri papa hkêt nē. Tā kot puj mē tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī to kuwý nhūm mē pama nē amarī mē pakamā ukaprī nē mē pahto mex nē.

Pawre kot Tirtūm mex o mex ā harēnh

Epes 3.20; Korosē 1.16;

Wam Korīt 2.9, 2.16

³³Tirtūmja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Nē ukaprī ho ukaprī nē mex o mex. Mē pahtō na pu urāk nē ā amnhī nhípêx anhýr o papa? Nà

amrakati kumrêx. Nē mē pahtō na pahte Tirtūm jamaxpêr kôt omunh? Nà mē pahte hamaxpêr kôt omunh kêt. ³⁴Kapêr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot: Mē pahte Tirtūm jamaxpêr kôt omunh kêt.

Nē kot pu mē pahtō mēmoj tā hakre hkêt nē.

Mē parom àhpumunh o àhpumunh xwýnh kênā.

³⁵Nē mē pahtō kot puj we kām pakapêr nē kām: “Kwa Tirtūm. Ra ixte amā mēmoj nhōrta pānhā kwa amnhī xwar inhmā mēmoj gō.” Anē.

Nà mēmoj piitā ō kênā kot puj kêt ri ā kām mēmoj nhōr ā amnhī jarēnh anē. Anē.

³⁶Tām na pre amnhī kaxyw mēmoj piitā ho kator pa. Nē ām pix kukwak ri na mēmoj piitā htír nē pa. Jakamā kwa pu mē kām mex o mex ā mán harēnh rāhā ho ri papa.

Mē pahte Tirtūm mā amnhī nhōr ā mē pajarēnh

Wam Korīt 6.20; Epes 4.1; Piripos 4.8-9; Korosē 1.10; Wam Tesarōn 4.1-3; Wam Pêtre 2.11

12 Kwa Jesus kôt ixkwýjaja. Tirtūm na hte mē pahto mex nē mē pakamā ukaprī rāhā jakamā na pa ā mē amā ixkapêr anē. Kwa mē tokyx kām amnhī jarē nē kām amnhī gō. Te mē ate kām hkīnh xà nhōr pyrāk o amnhī nhípêx nē kām amnhī gō. Jao mē amā kapêr kôt pix mā amnhī nhípêx o ri apa hprām ā kām amnhī jarē. Nē kām hprām xà hkôt pix mā tanhmā amā amnhī nhípêx to ho ri apa hprām ā kām amnhī jarē. Kot kaj mē ā kām amnhī jarēnh anē nhūm amnhī tā mē ama nē hkīnh nē. Ā mē pahte kām amnhī jarēnh anhýrja na kām mar prām.

²Nē kēr ka mē kām Tirtūm prām kêt xwýnhjaja kot amnhī nhípêx o ri amnhī nhípêx o ri apa hkêt nē. Nē mē amnhī

to Tirtúm mán wỳ kê mẽ amã mẽ ajamaxpêr mex jagjê. Koja mẽ ama nê mẽ amã hagiê ka mẽ ra aprî hã hamaxpêr xà hkôt mẽ pahte amnhî to mex xà pumunh mex nê. Na pu htem hkôt amnhî nhîpêx o ri papa nhũm amnhî tã mẽ pahpumu nê hkính nê. Pu mẽ pajaxwỳja ȳ hã pahkính nê ri papa.

Kris kwỳjaja kot tanhmã axpên nhîpêx to hã mẽ kãm karô

Rómán 12.1-11; Epes 4.11-16; Wam Pêtre 4.10-11

³Nê na pre Tirtúm ixto mex nê. Nê mẽ akaxyw ixãm. Ixte mẽ amã Kra Jesus kot tanhmã mẽ panê amnhî nhîpêx to hã harênh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Tã na pa ã kagàja kamã mẽ amã harênh anê.

Jakamã kwa kêr ka mẽ amnhî to jarkrar o ri mẽ kãm apa hkêt nê. Âm kwarî ho kwarî. Rỳ atỳx ri ajamaxpêr o: —Nà pa na ixte amnhî to mex o ixte ixkwỳjê piitã mẽ hakrenh par.

Anhỳr ã amnhî to jarkrar o ri mẽ hkôt apa hkêt nê. Kêt mẽ âm amnhî jarênh o: —Na pa pre amnhî kaxyw Jesus kôt ijamaxpêr nhũm Tirtúm ixpumu nê ixto hkra. Jakamã na pa hte Jesus Kris pix kukwak ri tãm amnhî nhîpêx o ri ixpa. No amnhî krã hkôt ã amnhî nhîpêx anhỳr kêt nê. Anê.

⁴E pa mẽ amã mẽmoj jarê ka mẽ inhma. Nà mẽ panhija pyxi htã kamã mẽmoj xohtôd. Na kamã mẽ pano nê mẽ pajakwa. Nê kamã mẽ pajamak nê mẽ pahte. Na pu htem mẽ pano ho rít nê mẽ pajakwa ho pakapêr. Nê mẽ pajamak o ri ama nê mẽ pahte ho ri mra. ⁵Ja pyrã nê Kris kôt mẽ pahte amnhî xunhwỳr xwỳnhja âm pyxi tã hkôt mẽ pahte amnhî xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ paxohtôd. Jakamã na pu htem ahpỳnhã tanhmã axpên to mex to ho ri papa. Jao Kris kôt axpên to pahtô nê pahtôx o papa.

⁶Tirtúm na hte mẽ pahpê hkwỳ hã ahpỳnhã mẽ pamã tanhmã mẽmoj tã karô to nê kaxyw mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Tã kêr pu mẽ ra kot mẽ pamã mẽmoj tã karô xà hkôt kãm amnhî nhîpêx rãhã ho ri papa. Jakamã koja mẽhõ ate Tirtúm kapêr jarênh o ri apa kaxyw axãm nê amã anê ka Tirtúm kamnàr rom mẽ kãm kapêr jarênh mex o ri mẽ hkôt apa.

⁷Rỳ ate akwỳjê mã tanhmã axápênh to ho ri apa kaxyw axãm ka mẽ kãm axápênh mex o ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ate Tirtúm kapêr ho mẽ ahkre ho ri apa kaxyw axãm ka ho mẽ ahkre mex o ri apa.

⁸Rỳ ate Tirtúm kapêr o ri Jesus kôt mẽ akwỳjê jamaxpêr o hihtỳx o ri apa kaxyw axãm ka mẽ kãm kapêr jarênh pê mẽ ho mẽ hihtỳx mex o ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ka mẽ atô akukrêx rax japêr nê ate mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o ri apa kaxyw axãm ka axãmnhix ri mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ate akwỳjê ho amnhiptàr kaxyw axãm ka mẽ ho amnhiptàr mex o ri apa.

Rỳ ate tanhmã mẽ akwỳjê ho mex to nê mẽmoj to mẽ kutã anojarêt o ri apa kaxyw axãm ka akính kãm ã mẽ hipêx anhỳr rãhã ho ri apa nê tanhmã akapêr punuj to hkukamã ri ajamaxpêr o ri mẽ hkôt apa hkêt nê.

⁹Nê kêr ka mẽ apiitã amã axpên kính kãm axpên to mex rãhã ho ri apa nê ri axêx rom amã axpên kính ã amnhî jarênh o ri apa hkêt nê. Nê mẽ kot amnhî tomnuj xà piitã hkaga hpa nê hpãnhã mẽ kot amnhî to mex xà pix pyr tỳx nê hkôt amnhî nhîpêx rãhã ho ri apa. ¹⁰Nê mẽ apê Kris kwỳ hã amã axpên kính kãm tãm axpên nhîpêx o ri apa. Nê mẽ akwỳjaja mẽ kot amnhî to mex xwỳnh ã mẽ harênh o ri mẽ hkôt apa. No mẽ ri atỳx ajamaxpêr o:

—Nà koja mēhō ixkumrēx ixte tām amnhī nhīpēx xwŷnh ā ijarē pa rī kor mā amnhī xwar tām kot amnhī nhīpēx xwŷnh ā harē.

Anhŷr o ajamaxpēr kēt nē. Kēr ka akumrēx tām kot amnhī nhīpēx xwŷnh ā harē.

¹¹Nē kēr ka mē Tirtūm mā mēmoj to anhŷr kaxyw nē kamā amā kaga hkēt kām tanhmā kām mēmoj to ho ri apa. Jao akīnh kamā kām ho anhŷr mex nē.

¹²Nē mē nhŷrmā Tirtūm kot kaxkwa kamā mē ato mex rax kukamā ajamaxpēr nē akīnh rāhā kām mēmoj to anhŷr o ri apa.

Nē kēr ka mē tanhmā amnhī to rŷ nhūm mēhō tanhmā mē ato ka mē akapri nē ri apa htā no ām tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o Tirtūm kaga hkēt nē. Arī amnhī to hwŷr rāhā ho ri apa. ¹³Nē koja Kris kōt atōjē hō kēp amrakati ka mē ja hā omu nē anhō mēmoj japēr nē māmri kām hkwy gō. Nē amnhī wŷr awŷ nē tanhmā ho mex to.

¹⁴Nē mē kot tanhmā mē atomnuj to xwŷnhjaja kēr ka mē amnhī tā mē omu nē agryk nē wajaga kot tanhmā amā ho kaxyw hwŷr atēm nē kām tanhmā hā axāmnēnh to hkēt nē. Kēt ām ho Tirtūm pix wŷ nē kām:

—Pa mē ijamār mex xwŷnh maati. Nà na ixkwŷjē hōja ā inhīpēx anē. Tā nom kēr ka ixtā tanhmā homnuj to hkēt nē. Ām tanhmā ho mex to.

Anhŷr o mǎn mē ho awŷ.

¹⁵Nē koja akwŷjē hō mēmoj tā hkīnh nē. Ka omu nē urāk nē ŷ hā akīnh nē. No koja mēmoj tā hkapri nē mŷr o nhŷ ka omu nē ra urāk nē ŷ hā akapri nē.

¹⁶Nē kēr ka mē piitā mē hipēx o axpēn pyrāk o ri apa. Te mē ate amnhī to rax o akwŷjē jakrenh o te mēmoj kamā akahak o amnhī nhīpēx pyrāk kēt nē. Nē axāhpumunh tŷx o ate mē piitā mē hakrenh par pyrāk o ri amnhī nhīpēx o ri apa hkēt nē.

¹⁷Nē koja mēhō tanhmā ato htā ka ām amnhī tā omu nē tanhmā amnhī tā ho hkēt nē. Nē mē piitā mē noo mā tām ri amnhī nhīpēx o ri apa.

¹⁸⁻¹⁹Nē kēr ka mē tām ri axpēn mā akapēr rāhā ho ri apa.

Nē kot kaj akrāmnhwŷ mē wa tanhmā axpēn nhīpēx to. Hāmri ka wa akupŷm tām axpēn xām kaxyw kām akapēr tā nhūm ama nē ām ama nē akaga. Ka ām amnhī tā omu nē kamā agryk kēt nē. Koja Tirtūm tām tanhmā atā ho. Kapēr ā kaga htūm kot ja jarēnh kot: Kēr ka mē amnhī tā tanhmā kot ato xwŷnh to hkēt nē. Pa kot paj mē atā tanhmā ho. Anē.

Nē harēnh kot:

²⁰Kēr ka mē amā mē kām mē akurē xwŷnhjē o mex pix o ri apa.

Kē mē kām prām ka ja hā mē omu nē mē kamā axukapri nē mē kām mēmoj kwŷ gō kē mē kuku.

Rŷ nhūm mē kām kōr ka mē kām gō hkwy kē mē ho ixkō.

Kot kaj mē ā amnhī tā mē hipēx mex anē nhūm mē tee ri amnhī tā mē apumu nē amnhī kamā hpijaam jao mē atā amnhī kamā gryk nē. Anē.

²¹Nom kot kaj mē amnhī tā tanhmā mē homnuj to hāmri nē ajaxwŷja urāk nē amnhī tomnuj nē. Ja pymaj kēr ka mē amnhī rom tām mē hipēx. Hāmri nhūm mē amnhī tā mē apumu nē mē apyrā nē tām mē anhīpēx japēr.

E kēr ka mē ā axpēn nhīpēx o ri apa anē.

Mē pahto amnhīptār xwŷnhjē jarēnh

Matêwre 22.21; Xitre

3.1; Wam Pêtre 2.13-17

13 Nē kēr ka mē kot mē ato amnhīptār xwŷnhjē kapēr ma nē kapēr kōt ri amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa. Tirtūm kot mē pakaxyw mē unhwŷr kēnā. Mē kot mē pahto amnhīptār o pa kaxyw na hte mē unhwŷ. ²Jakamā koja

mêhō mē kapēr ma nē ām kuma nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē hāmri nē te kot Tirtūm kapēr mar nē ām mar pyrāk o amnhī nhīpêx. Hāmri nhūm Tirtūm tee ri ja hā omu nē nhŷrmā tanhmā hā ho.

³Xà na hte tām mē kot amnhī nhīpêx xwŷnhjaja kām mē kot mē ho amnhīptār xwŷnhjê pyma ho pa? Nà na htem kām mē uma hkêt kām ri pa. Ām mē kot amnhī tomnuj xwŷnh pixjaja na amnhī kamā kām mē uma ho pa. Tā ka mē amā mē kot mē ato amnhīptār xwŷnhjê pyma hprām kêt xwŷnhjaja kēr ka mē kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx kē amnhī tā mē apumu nē hkīnh nē. Nē amnhīm mē ate amnhī to mex xwŷnh ā mē ajarē. ⁴Tirtūm nhŷ hā mē panhō pahi kot mē pahto amnhīptār jakamā na htem mē kām mē pahto mex prām nē. Nē kot pu mē pahtō axtem nē tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nhūm tee ri ja hā pajarēnh ma nē tanhmā hā mē pahto. Ām hāmri na hte ā mē pahto amnhīptār xwŷnhjaja mē panhīpêx anē. Tirtūm kām hprām xà hkôt. ⁵Jakamā kwa mē kapēr ma nē hkôt ri amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa. Nom amā kot tanhmā ato pix pymaj hkôt ri amnhī nhīpêx kêt nē. Māānēn ā amnhī kukamā ajamexpēr anē nē ajamexpēr o:

—Nà Tirtūm kot mē ixkaxyw unhwŷr jakamā na pa hte kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx mex o ri ixa.

Anhŷr o ajamexpēr.

⁶Nē mē pahto amnhīptār xwŷnhjaja kot Tirtūm nhŷ hā tanhmā mē panhīpêx to ho pa jakamā na pu htem mē àpēnh pānhā mē kām amnhīre. Mē pahpiitā xpēn kaxyw kām kàxpore ho hkryre nē kugō. Tanhmā kot ho mē pamā mēmoj to mex to kaxyw. ⁷Jakamā kēr ka mē hā apijaàm o ri apa kamā māmri mē kām kàxpore hkwy ho hkryre nē òr o ri apa. Mē kot hā àhwŷr xà hkôt.

Mē pahte tanhmā xpēn nhīpêx to hā mē pamā karō

Matêwre 22.39-40; Karatas 5.13-15; Wam Juāw 3.11-24

⁸Nē kēr ka mêhō ho tewēn japēr nē tokyx kām amnhīre. Nē mē amā xpēn kīnh o aa ho ajamakêtkati hkêt nē. Jao mēmoj to xpēn kutā anojarēt rāhā ho ri apa. Kot kaj mē ā xpēn nhīpêx anē nē Tirtūm kapēr piitā hkôt amnhī nhīpêx mex o ri apa.

⁹Amnepê mā na pre finat Mojesja Tirtūm nhŷ hā Ijaew mā mēmoj tā karō nē mē kām:

Kēr ka mē aprō pix tănopxa nē nhām mēnijê hō kamā ri akurē ho apijaàm kêt o apa hkêt nē.

Nē mē anijaja mē amjēn pix tănopxa nē nhām ri mēmyjê hō kamā akurē ho apijaàm kêt o ri apa hkêt nē.

Nē mē ri xpēn par kêt nē.

Nē mē ri xpēn pē axàhkīnh o ri apa hkêt nē.

Nē mē amā ri xpēn kukrêx kīnh o ri amā ho anhō hprām o ri apa hkêt nē. Anē.

Nē māānēn ja:

Kēr ka mē nhām mē xpēn nhīpêx o te ka amā amnhī tā ma pyrāk. Jao tām xpēn nhīpêx o ri apa. Anē.

Ā kot mē kām hā karō kot anhŷr. Kot puj mē ā pamā pahkwŷjê kīnh anē nē māānēn wam finat Mojes kot mēmoj tā mē panhīgētjê mā karō hkôt amnhī nhīpêx o ri papa rāhā nē. Jao xpēn par kêt nē. Nē xpēn pē paxàhkīnh kêt nē. Nē xpēn kutā panojarēt rāhā nē. ¹⁰Koja mêhō kām amnhī tā ma pyrāk o hkwyjê nhīpêx nē mē ho mex pix o pa. Jakamā kot kaj mē amā ri xpēn kīnh nē mēmoj to xpēn kutā anojarēt pix nē. Jao Tirtūm kapēr piitā hkôt amnhī nhīpêx mex o ri apa.

¹¹Amnepê mā mē pahte amnhī kaxyw Jejus kôt pajamexpēr xà hā arīgrota ā na pre kormā akupŷn mē pahwŷr hpōx xà

há arıgro kormã hwÿr awry rax nê. Tã ra hwÿr ahtêp o mō. Koja tokyx akupÿn mē pahwÿr wrÿ nê ma akupÿm kaxkwa hwÿr mē pahto api. Jakamã kwa kër pu mē arı hamãr rãhã ho ri apa. Jao tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw nê pajamaxpêr o:

—Kwa koja Jejus tanhmã amnhĩ to nê jarãhã akupÿn wrÿk japêr. Tã kot pa ri ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm wrÿ nê tee ri ja há ixpumu pa amnhĩ kamã ixpijaàm tÿx nê. Nã kot paj ã amnhĩ tomnuj anhÿr kêt nê. Anê.

Hãmri nê Jejus kamã ajamak pê kutêp Tirtüm kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa.

¹²Na pu htem kamãt kãm gôr nê arıgro jamãr pê kamã pajamak o panhĩkwÿ. Arıgro te kêp Jejus akupÿn wrÿk pyrãk. Jakamã kwa pu mē kamã pajamak pê kãm panojarêr rãhã ho ri papa nê amnhĩ nê tanhmã mē omnu xà kute pumunh mex o ri papa. Te ho pôristi kot amnhĩ nê mē kot kãm mē hkurê xwÿnhjê pumunh mex pyrãk o Jejus kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Na pre tanhmã mē pahkrã hto pu mē ÿ há tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Tã kër pu mē arı ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri papa nê te mē pahte arıgro há mē pa xwÿnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. ¹³Kot puj mē ã amnhĩ nhĩpêx anê nê mē piitã mē noo mã tee ri tanhmã mē pahte amnhĩ tomnuj to mã pajamaxpêr kêt nê. Jao amnhĩ kamã pahpijaàm nê ri papa hkêt nê. Nê pajamakêtkati nê paxãmnhix ri papa. Te ho hirã kamã ri mē pa xwÿnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nê ãm ri paxãmnhix tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Nê mē pahprō pix tãnopxar o ri papa.

Nê mē pahpipãnh nê ri papijapu ho ri papa hkêt nê.

Nê mēmoj tã axpên mã paxãkjêr hkêt nê.

Nê mēmoj tã axpên kãm pagryk kêt nê.

¹⁴Nom kot puj mē axtem nê ã amnhĩ tomnuj anê nê mē pahte amnhĩ nhĩpêx

tüm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Tã kër pu mē ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr pumaj hpãnhã amnhĩ to Pahiiti Jejus Kris wÿ nê kãm:

—Pa Jejus. Nã kormã jar apa ri na ka pre mē kot tanhmã amnhĩ tomnuj to kutã axihtÿx o axihtÿx nê aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nê. Tã inhmã apyrã nê ixte amnhĩ tomnuj kutã ixihtÿx o ixihtÿx o ixpa hprãm. Anê.

Jao mē pajamaxpêr tümja te ra kot amnhĩ tã mē pahto htÿx kêt pyrãk o pu mē amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Mê pahte Kris kôt pahkwÿjê mã paxãkjêr kêt ã mē pamã karō

Matêwre 7.1-5; Rómán 2.1; Wam Korit 10.23-33; Xiakre 4.11

14 Nê koja mēhō kormã Jejus kôt amnhĩ xãm nyw ri kormã hkôt hamaxpêr tohtuj anê. Hãmri nê htÿx tanhmã hamaxpêr to nê mēmoj mex kaga. Ka mē ja há omu nê ãm omu nê há tanhmã kãm nê hkêt nê. Kwãr mãmrı ã amnhĩ nhĩpêx anê. Koja gaa nê rı hprı há Tirtüm kapêr mar tÿx nê hãmri nê hkôt mēmojta pumunh mex nê. ²Jakamã koja Jejus kôt akwÿjê hō mē apkur xà piitã hkur pymaj tanhmã hō kute há harê nê hkaga nê hamaxpêr o:

—Nã kot pa ja hkur kêt nê. Kot pa apu kuku nê hkur o amnhĩ tomnuj nê. Anê.

Kwãr mãmrı ã hamaxpêr anê nê hkur kêt nê. Nom mē pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr tÿx xwÿnhjaja na pu htem paxãmnhix Jejus kamnãr rom mēmoj piitã kuku. Nom mē pahkĩnhã ham mē kot hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja kormã kapêr piitã mar kêt jakamã kwãr mē mãmrı anê nê mēmoj kur kêt nê. ³Nom kër ka mē ri tanhmã há mē kãm akapêr to hkêt nê. Rÿ mē kãm:

—Kwa mē ixpyrã nê mēmoj piitã aku.

Anhÿr o mē kãm akapêr kêt nê. Ano ho ãm há mē omu.

Nê mē ate mēmoj piitã hkur kêt xwÿnhjaja kër ka mē ajaxwÿja mē ixte mēmoj

piitã hkur ã tanhmã mē inhmã axàkjêr to hkêt nē. Mē ixte mēmoj piitã hkur o ixpa hã mē ixpumu nē ãm hã mē ixpumu nē hã tanhmã mē inhmã axàkjêr to hkêt nē. Rỳ hã mē inhmã:

—Kwa na kot kaj mē ja kur o amnhĩ tomnuj nē.

Anhỳr o hã mē inhmã akapêr kêt nē. Ano ho ãm ja hã mē ixpumu. Mē pahte ahpỳnhã tanhmã paxàpkur to htã Tirtũm kot mē pahte Kra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mē pahto hkra kênã. ⁴Jakamã kwa mēmoj tã tanhmã axpên mã axàkjêr to ho ri apa hkêt nē. Koja Kris kôt atõjê hõ axtem tanhmã hamaxpêr to ka mē tee ri ja hã omu nē tanhmã hã kãm nē hkêt nē. Rỳ ajamaxpêr o:

—Tk. Na hte ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa. Ja omnuj. Pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt nē.

Anhỳr o ri axpên kukamã ajamaxpêr hkêt nē. Mē pahpê Tirtũm kêt kênã kot pu kêt mē ã ri axpên kukamã pajamaxpêr anē. Tirtũm pix na hte tanhmã mē pajarênh to xwỳnh. àhpumunh o àhpumunh xwỳnh jakamã koja tanhmã mē hkrã hto nhũm mē rĩ kormã tãm hamaxpêr pê àmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

⁵Nē koja Jejus kôt atõjê hõ mēmo arĩgromnu jarê nē hã àpênh kêt nē. Ka mē apê hkwyjaja tee ri ja hã omu nē ajamaxpêr o:

—Nà arĩgro piitã mē pamã mex kênã. Kot paj mãmrĩ arĩgro piitã hã apê.

Anhỳr o ajamaxpêr japêr. Nom kêr ka mē ja hã axpên mã tanhmã axàkjêr to hkêt nē. Na pu htem ahpỳnhã pamã tanhmã mē pahte amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. No tanhmã ri hã axpên mã paxàkjêr to ho ri papa hkêt nē. ⁶Kêt mē kot arĩgromnu jarênh xwỳnhjê mē mē pahte arĩgro piitã mex ã harênh xwỳnhjaja mē pahpiitã mē pahpê Tirtũm kraa. Jakamã mē pahpiitã na pu htem pajamaxpêr o:

—Na pa hte Tirtũm kãm hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o ri ixpa. Anē.

Nē mē pahte mēmoj piitã hkur xwỳnhjaja nē mē kot mēmoj kwỳ hkur kêt xwỳnh piitã mē pahpê Tirtũm kraa. Mē pahpiitã mē pamã kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã na pu htem paxàpkur kaxyw nē Tirtũm mã amnhĩ jarê nē kãm:

—Pa mē ijamãr mex xwỳnh maati. Nà ãm hãmri na ka hte apkati mē mē inhmã mē inhõ ho apa. Amex o amex Tirtũm.

Anhỳr o kãm amnhĩ jarê. Hãmri nē kormã hkamnàr rom paxàmnhĩx ri tanhmã mēo kuteta ku. ⁷⁻⁸Mē pahpê Tirtũm kra jakamã na pre ra mē pakukamã tanhmã mē pajarênh to. Mē pakukamã pahtyk ã arĩgro jarê nē mē pahte pahtĩr ri tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkukamã hamaxpêr. No mē papajaja na pu htem amnhĩ krã hkôt tanhmã mē pahte amnhĩ nhĩpêx to kukamã paxàhpumunh kêt. ⁹Jakamã na pre Kris ja hã mē pahpumu nē tãm mē pakaxyw amnhĩ to kêp mē panhõ Pahihti nē mē panê ty. Hãmri nē akupỳm htĩr. Kêp mē panhõ Pahihti hã akupỳm htĩr. Kêp mē pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ Pahihti kaxyw. Jakamã kêp ra mē pahkwỳ htyk xwỳnhjê nhõ Pahihti nē mãanên kêp arĩ mē pahtĩr xwỳnhjê nhõ Pahihti. ¹⁰No mē papajaja mē pahpê Kris kôt mē pahkwỳjê nhõ pahi hkêt jakamã kêr mē Kris kôt akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu hãmri nē tanhmã ho akapêr to hkêt nē. Rỳ ajamaxpêr o:

—Kwa na ã amnhĩ nhĩpêx anē. Inhmã ja mex kêt.

Anhỳr o ajamaxpêr kêt nē. Koja nhỹrmã Tirtũm tãm mē pahpiitã tanhmã mē pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mē pahpumunh xà hkôt tanhmã mē pajarênh to. Nom kêr pu mē papajaja amnhĩ hkrã hkôt ã axpên jarênh anhỳr kêt nē. ¹¹⁻¹²Kot puj mē nhỹrmã pahpiitã

Tirtúm kutā pahkrī nē kām tanhmā amnhī jarēnh to. Kormā mē pahťir ri tanhmā mē pahte amnhī nhīpēx to ho papa hā kām pahprī hā amnhī jarē. Kē mē pama nē tanhmā mē pajarēnh to. Kapēr ā kagā htüm kot mē pakukamā mē pajarēnh kot:

Koja nhýrmā mē piitā ixpē mē ō pahi hā ixkutā hkōn krā ho rōrōk nē hkrī nē inhmā inhmex o inhmex ā ijarē.

Nē mē piitā ixpē Tirtúm ā ixpyxi mex ā ijarē. Ām hāmri na pa ā mē hkukamā mē harēnh anē. Anē.

Mē pahte Kris kōt pahkwýjē ho mex ā mē pamā karō

Wam Korīt 8.9-13

¹³Nē kwa kēr ka mē akwý kot Jejus kōt amnhī xunhwýr tohtuj anhýr xwýnhjaja tanhmā mē kot amnhī nhīpēx to ho pa hā mē omu nē ja nē tanhmā mē kām akapēr to hkēt nē. Ām mē noo mā tām ri amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa. Mē kot ja hā mē apumunh nē mē akōt amnhī nhīpēx kaxyw. No kot ka mē kot tanhmā amnhī nhīpēx toja ā kām akapēr nhüm ama nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē hkaprī nē.

¹⁴E kot pa hpānhā mē paxàpkur xā hā tanhmā mē panhō jarēnh to. Ixte Pahihti Jejus jamaxpēr xā hkōt tanhmā ijamaxpēr to ho ri ixpa jakamā kot paj ixkatāt kōt mē amā tanhmā mē panhō jarēnh to nē ām hāmri harē. Nā mē paxàpkur xāja ām pixi nē omnu hkēt. Piitā mex o mex. Nom koja mēhō tee ri mēmo mē apkur xā hō pumu nē hamaxpēr o:

—Nā kot paj ja hkur kēt nē. Kot paj apu kuku nē ho amnhī tomnuj nē. Anē.

Hāmri nē hkur kēt nē. Tā kwār māmri ā hamaxpēr anē nē hkur kēt nē. Nom na ām amnhī krā hkōt Tirtúm kēp ja omnuj ā hkamnhīx. Kēp omnuj kēt. Ra kot mēmo mē paxàpkur xā piitā mex ā harēnh. ¹⁵Tā kot kaj mē kot mēmoj kur kēt xwýnhhta py nē o tē nē kot hkaga

xwýnh noo mā hkur o xa nhüm apumu nē tee ri hamaxpēr nē hkaprī nē. Jakamā kot ka mē ā noo mā amnhī nhīpēx anhýrja o ho mex kēt nē. Kwa mē ā ri axpēn nhīpēx anhýr hkēt nē. Kot ka mē ā axpēn nhīpēx anē nē te amnhī pix kukamā ajamaxpēr pyrāk o amnhī nhīpēx. Jao akwýjē ho mex kukamā ajamaxpēr kēt nē. Kris kām mē hapē htýx kōt mē kot amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw ra nē htýk kēnā kot ka kēt mē axtem nē ri ā mē noo mā mē kot mēmoj kur kēeta kur anē. Rý koja apu tee ri kot mēmoj kur kēeta kur ā mē apumu nē tanhmā amnhī tomnuj to. Jao Kris kaga japēr. Jakamā kwa mē ā mē noo mā mēmojta kur kēt nē. ¹⁶Mēmo mē apkur xāja mex tā nhüm mē akwýjē hō kām mex kēt japēr ka mē noo mā hkur kēt nē. Nē tanhmā hā kām nē hkēt nē. Kot kaj mē anē nhüm Kris kra hkēt xwýnhjaja tee ri ja hā mē apumu nē tanhmā axpēn mā mē apē Kris kwýjē ho kapēr punuj to. ¹⁷Mē pahpē Tirtúm krajaja na pu htem paxàpkur xā nē pahkōm xā pix kukamā pajamaxpēr o ri papa hkēt nē. Na pu htem amnhī mē pahkwýjē mex kukamā pajamaxpēr. Nē mē pahte tām amnhī nhīpēx kukamā pajamaxpēr. Nē tām axpēn nhīpēx kukamā pajamaxpēr. Kot puj mē ā amnhī nhīpēx anē nhüm Tirtúm Karō ja hā mē pahpumu nē mē pahto mē pahkīnh nē. Pu mē pahkīnh nē pajamakētkati nē ri axpēn kōt papa. ¹⁸Tā kot puj mē ā Kris mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri papa anē nhüm Tirtúm ja hā mē pahpumu nhüm ja kām mex nē. Nē Kris kōt mē pahkwýjē mā haxwýja ja mex nē.

¹⁹Jakamā kēr pu mē tām axpēn mā pakapēr o ri papa. Nē pajamakētkati nē axpēn kōt ri pajapōj. Nē Kris kōt tanhmā axpēn to paxihtýx to ho ri papa. ²⁰No kot ka mē axàpkur xā gryk ā akwý hkukamā ajamaxpēr kēt nē atýx ri mēhō noo mā mēmoj kur japēr. Kēp omnuj tā ka mē ām amnhī pix kukamā ajamaxpēr nē noo

mã hkur japêr. Hãmri nhũm ja hã mẽ apumu nê ra kot Tirtũm kaga mã. Ra kêp hkra jakamã kwa mẽ noo mã mẽ kot mẽmoj punuj ã harênh xwýnhhta kur kêt nê. Nom mẽ paxàpkur xàja piitã mex. Tirtũm kot mẽ pamã òr jakamã piitã mẽ panhõ. Tã koja akwýjê hõ Tirtũm kêp mẽmoj omnuj ã hkamnhĩx tã ka mẽ noo mã aku nê ho amnhĩ tomnuj nê. ²¹ Kêr pu mẽ pahkwýjaja tanhmã kot amnhĩ tomnuj to pymaj pu mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kukamã pajamaxpêr mex o papa. Mẽmo mẽõ nê mẽmo kagõ pê wĩhtija. Tirtũm kot mẽ pamã mẽmoj piitã òr tã no nhũm mẽ pahkwýjaja kêp ja omnuj nê pu mẽ noo mã hkur rý ho pahkõm kêt nê. Mẽmo mry nê mẽmo wĩhti pu mẽ noo mã hkur rý ho pahkõm kêt nê.

²² Nê kêr ka mẽ atõ mẽmoj krêr kaxyw nê hkukamã ajamaxpêr o:

—Nà kot paj ja krê. Tirtũm kãm ja mex kênã. Anê.

Hãmri nê mãmri Tirtũm kamnàr rom axamnhĩx akrê. Kãm ja mex kênã kot ka kêt ri tee ri hkrêr kaxyw hkukamã ajamaxpêr nê hkaga. ²³ No kot kaj mẽ atõ mẽmoj to anhýr kaxyw nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr nê ajamaxpêr o:

—Ko kot paj apu ja ho anê nhũm Tirtũm hã ixpumu nhũm ja kêp omnuj nê rý ko. Anê.

Hãmri nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr. Tã ra ã amnhĩ nhĩpêx anê nê akrê rý mẽmoj to anê. Hãmri nhũm Tirtũm tee ri ã ate amnhĩ nhĩpêx anhýr ã apumu nhũm ja kêp omnuj nê. Ate hkamnàr rom mẽmoj to anhýr kêt nê amarĩ amnhĩ krã hkõt ho anhýr jakamã ho amnhĩ tomnuj nê.

Mẽ pahte amnhĩ pix kukamã pajamaxpêr kêt ã mẽ pamã karõ

Makre 10.45; Wam Korĩ 10.24; Piripos 2.3-5

15 Nê kêr pu mẽ pahte ra Jejus kõt amnhĩ xunhwýr tỳx xwýnhjaja

amnhĩ kõt kormã mẽ kot Jejus kõt amnhĩ xunhwýr totuj janhýr xwýnhjê jamãr mex nê. Jao mẽ kamã pagryk tokyx anhýr kêt nê. Æm mẽ kutã panojarêt pix o papa. Jao ra amnhĩ pix kukamã pajamaxpêr kêt nê. ² Määnên amnhĩ mẽ Kris kõt mẽ pahkwýjê hkukamã mãn mẽ pajamaxpêr. Jao mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw mẽ ho mex o ri papa. ³ Kris na pre jar pa ri amnhĩ pix kukamã hamaxpêr kêt nê. Na pre määnên õ Papaj kukamã hamaxpêr. Jakamã Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot kãm kapêr jarênh kot:

Pa Papaj. Na hte mẽ pahkurê xwýnhjaja ixto kapêr punuj nê. Nom määnên ã ato kapêr o pa anê. Anê.

⁴ Mẽ pakaxyw na Tirtũm kapêr ã kagàja. Mẽ pahte kamã harênh nê mar nê amnhĩ kaxyw hkõt pajamaxpêr tỳx o ri papa kaxyw. Jakamã na pu htem tanhmã pahpunuj to htã kapêr kwý ma nê pahkĩnh nê. Jao tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr o ri pahkaprĩ hkêt nê. Æm nhýrmã Tirtũm kot mẽ pahto mex kukamã pajamaxpêr o akupým paxihtỳx nê pahkĩnh nê ri papa. Mẽ pahkĩnh nê ri papa kaxyw na Tirtũm kapêr ã kagàja. ⁵⁻⁶ Na pu htem Tirtũm kamnàr rom pahkĩnh nê. Nê axpên kamã paxukaprĩ ho ri papa. Jakamã na pa hte tanhmã mẽ ato Tirtũm wýr to nê kãm:

—Pa Tirtũm. Apê mẽ ijamãr xwýnh maati na ka. Nê apê mẽ inhõ Pahĩhti Jejus Kris nhõ Papaj na ka. Nà xep ra Rõm nhõ xwýnh kwýjaja kãm akapêr kõt amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã kwa tanhmã mẽ hkrã ho mex to kê mẽ hamakêtkati nê ajamaxpêr kõt hamaxpêr rãhã ho ri akõt pa. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã apumu nê piitã amex o amex ã ajarê.

Anhýr o pa hte mẽ ato kuwý.

Ijaew kêt xwýnhjê jarênh

Atre 10.34; Rómán 9.24; Karatas 3.28

⁷ Nê kwa kêr ka mẽ amã axpên tã ma ho ri apa. Te ho Kris kãm mẽ pahtã mata

pyràk. Jao axpèn to mex pix o apa. Kot kaj mē ā axpèn nhīpêx anē nhūm mē pi-itā axpèn tā mē apumu nē mē anhỹ hā Tirtūm mā mex o mex ā harē.

⁸ Amnepēm Tirtūm Ijaew mā tanhmā Kris jarēnh to. Kormā pika hwỳr wrỳk kêt ri nhūm hkukamā nhỹrmā mē hwỳr wrỳk nē mē kamā kator ā harē.

Tā nhūm mē hwỳr wrỳ nē mē kamā kato. Ijaew hkanrēhā htàmnhwỳjê kamā kato nē mē ho mex o ri mē hkôt pa. Mē kot amnhĩ tā omunh nē ā hamaxpēr anhỹr kaxyw. Nē hamaxpēr o:

—Amnepēm Tirtūm kot mē panhīgêt mā hkukamā harēnh xà hkôt na mē ixwỳr Kraja mē nhūm wrỳ nē mē ixto mex o ri pa. Nà ãm hāmri na pre mē ixwỳr kumē.

Anhỹr o hamaxpēr kaxyw. ⁹ Nē mē apê Ijaew kêt xwỳnhjaja mē ajaxwỳja mē ate tanhmā kot amnhĩ nhīpêx to hā harēnh mar nē Tirtūm mā mex o mex ā harēnh kaxyw. Nē Tirtūm kot mē akamā ukapri hā mē ate amnhĩ tā omunh nē mex o mex ā harēnh kaxyw na pre wrỳ. Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot tanhmā mē ixpê Ijaew jarēnh to nē määnēn tanhmā mē apê Ijaew kêt xwỳnhjê jarēnh to nē mē pajarēnh kot:

Kot paj Ijaew kêt xwỳnhjê jamak mā amā amex ā ajarēnh o ri mē hkôt ixpa.

Nē amex ā inhgrer o ri mē hkôt ixpa. Anē.

¹⁰ Nē ja:

Kwa mē apê Ijaew kêt xwỳnh mē mē apê Ijaew. Kêr ka mē apiitā Tirtūm nhỹ hā akĩnh nē ri apa. Anē.

¹¹ Nē määnēn ja:

E kêr ka mē apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nē kri piitā hkôt mē apa xwỳnhjaja mē apiitā Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o ri apa.

Anhỹr o kot harēnh. ¹² Nē Tirtūm nhỹ hā kapēr o pa xwỳnh finat Ijais haxwỳja Ijaew mā Jejus jarēnh o:

Koja nhỹrmā Jese kanrēhā htàmnhwỳjê hōja mē pahwỳr kato.

Hāmri nē mē pahpê Ijaew mē Ijaew kêt xwỳnhjê ho amnhĩptār o pa.

Jakamā nhūm mē amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpēr o pa. Anē.

¹³ Nē na pa hte tanhmā mē ato Tirtūm wỳr to ho ri ixpa nē kām:

—Pa Tirtūm. Kwa kêr ka Róm nhō xwỳnhjê ho mex kê mē amnhĩ kaxyw Akra hkôt hamaxpēr mex o ri pa. Jao hkôt hkĩnh nē hamakêtcati nē ri axpèn to pa. Nē kê Akarō mē ho mē hihtỳx o pa kê mē amnhĩ kaxyw amā mán hamaxpēr tỳx rāhā ho ri pa. Anē.

Pawre kot hprĩ hā amnhĩ jarēnh

Sikūn Pêtre 1.12-13

¹⁴ E Kris kêt ixkwỳjaja. Nà ra ixte mē ajarēnh mar mex. Na ka xep htem amnhĩ to mex o ri apa. Nē mēmoj to axpèn kutā anojarêt rāhā ho ri apa. Nē mē kot tanhmā Tirtūm kapēr kêt amnhĩ nhīpêx to xāja ka mē omunh mex nē ho axpèn jahkre ho ri apa. ¹⁵ Tā ot pa kagà ja kamā mē amā ixujarēnh kām ixihtỳx nē. Tirtūm nhỹ hā. Ra mē ate mēmoj mar mex tā pa axte mē amā harē. Mē ate mar tỳx nē hā anohtỳx kaxyw. Nà ā ixte amnhĩ nhīpêx anhỹr kaxyw na pre Tirtūm mē akaxyw ixām. ¹⁶ Ixte Jejus Kris mā mē apê Ijaew kêt xwỳnhjê mā kapēr jarēnh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Nē mē ato hwỳr o ri ixpa kaxyw. Tā pa hte kri hkwy kamā ā mē akwỳjê mā harēnh anhỹr o ri mē hkôt ixpa. Nē Jejus jarēnhja pa hte mē hkôt mē kām harēnh o ri ixpa. Mē kot mar nē hkĩnh kām hkôt amnhĩ nhīpêx mex kaxyw. Hāmri nhūm Tirtūm Karō mē kām mē hamaxpēr nyw jagjê nhūm Tirtūm hā mē omu nhūm ja kām mex nē nhūm hkĩnh nē hamaxpēr o:

—Nà ãm hāmri. Koja mē nhỹrmā wa ixri htir tūm nē mex nē pa ho pa. Anē.

¹⁷Tā na pa ixte Jejus Kris nhỹ hã Tirtúm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã amnhĩ pumu nê ixkĩnh nê. ¹⁸⁻¹⁹Na pa hte ý hã mẽ apê Ijaew kêt xwỹnhjê mã Tirtúm kapêr jarênh o ri mẽ akôt ixpa. Nê mẽ anoo mã tanhmã ri Kris kot mẽ amã amnhĩ nhĩpêx to hã harê. Nê mẽ amã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỹ ho anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. Tirtúm Karõ nhỹ hã. Nhũm hte mẽ akwỹjaja amnhĩ jaêr pê omu nê kamã no pyma nê. Hãmri nê mẽ pahpyrà nê Jejus kôt amnhĩ xunhwỹ. Nom pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ pumu nê ri hã amnhĩ to jarkrar kêt nê. ãm ixte Kris pix nhỹ hã mẽ kãm ixkapêr ã mẽ kãm amnhĩ jarênh o ri mẽ hkôt ixpa. Tã pa ra Jerujarê rũm Irir wỳr krĩ piitã hkôt mẽ kãm Kris kapêr jarê. Tirtúm Karõ kot tanhmã ixto hihtỳx to jakamã pa mẽ piitã mẽ kãm harênh mex nê. ²⁰Na pa hte mẽ hwỳr inhnojarêr nê ã ijamaxpêr anê nê ijamaxpêr o:

—Kormã mẽ kot Kris jarênh mar kêt xwỹnhjê hwỳr kot paj mō. Nom ra mẽ kot harênh mar xwỹnhjê nhõ krĩ hwỳr inhmõrja inhmã prãm kêt. Anê.

²¹Tirtúm kapêr ã kagà htũm kot kapêr mar kêt xwỹnhjê jarênh kot:

Kormã mẽ kot Tirtúm kapêr mar kêt xwỹnhjaja koja mẽ kuma nê hprĩ hã mar tỳx nê. Anê.

**Pawre kot Rõm wỳr
hkrà hã amnhĩ jarênh**

Rómán 1.8-15

²²Hêxta waa nê. Inhmã mẽ apumunh prãm tỳx nê Rõm kãm Jejus kôt ixkwỹjaja. Na pa hte xatã mẽ awỳr ixkrà nom kormã mẽ awỳr inhmõr kêt nê. Kormã ixte krĩ hkwy kãm mẽ kãm Kris jarênh o ri ixpa jakamã kormã mẽ awỳr inhmõr kêt nê. ²³Na pa ra xatã mẽ awỳr ixkrà hã ixtã amgrã xohtõ nê. Tã ra jar mẽ kãm Kris kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja jarênh pa. ²⁴Jakamã kot paj tokyx

ma mẽ awỳr mō. Hãmri nê mẽ awỳr pøj pu mẽ axpên pumu nê pahkĩnh nê axpên mã pakapêr o papa. Pa mẽ akôt ri ixpa tãmtã hamũ pyka pê Espãnhã wỳr ma mō. Nê kot paj inhnojarêr ka mẽ ixto Tirtúm wỳr nê inhmã ixàpkur xà hkwy gō pa ma mẽ hwỳr pry hã hkur o mō.

²⁵⁻²⁶No na pa kormã mẽ awỳr inhnojarêr kêt nê. Kot paj ja rũm awjanã nê akupỳm Jerujarê hwỳr mō. Kamã Kris kôt mẽ pahkwỹjaja kêp amrakati nê ri pa nhũm pika pê Gres mẽ Masetõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỹjaja mẽ harênh ma nê mẽ kãm kàxpore hkwy ho akuprõ nê mẽ kaxyw inhmã kugō. Tã kot paj ma mẽ hwỳr o mō nê mẽ kãm kure nê rĩ kormã ma mẽ awỳr mō. ²⁷Jerujarê kamã Kris kôt mẽ pahkwỹjaja Ijaew na mẽ. Mẽ kumrêx na prem Kris kôt amnhĩ xunhwỹ. Hãmri nhũm mẽ hkwyjaja ma mẽ apê Ijaew kêt xwỹnhjê mã kapêr jarênh o ri mẽ akwỹ hkôt pa. Hãmri nhũm pika pê Gres kamã mẽ pa xwỹnhjaja mẽ kapêr ma nê mẽ uràk nê Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrêx. Jakamã amnhĩ xwar kãm nhãm krĩ hõ kamã Kris kôt mẽ pahkwỹjê ho mex prãm nê. Hãmri mẽ kãm kàxpore hkwy ho akuprõ nê mẽ kaxyw inhmã kugō.

²⁸⁻²⁹Tã kot paj ma Jerujarê hwỳr mẽ kãm o mō nê mẽ kãm kure hãmri nê awjanã nê rĩ kormã ma Rõm wỳr mẽ awỳr mō. Hãmri nê mẽ awỳr pøj pu mẽ axpên pumu nê pahkĩnh nê. Nê axpên mã Jejus Kris mex o mex ã harê nê kãm tanhmã amnhĩ jarênh to ho papa. Jao pahkĩnh nê papa. Tã pa hpãnhã hamũ ma Espãnhã wỳr mō.

³⁰Nê na pu prem Jejus Kris o panhõ Pahihti. Jao te mẽ pahpê hkôt axpên to pahtõ nê pahtõx pyrãk o axpên nhĩpêx. Nê Karõ nhỹ hã pamã axpên kĩnh nê. Jakamã kwa Jejus kôt ixkwỹjaja. Kêr ka mẽ ixpê mẽ atõ hã ixto Tirtúm wỳr kãm axihtỳx nê. ³¹Kêr pa ma pyka pê Jutej kamã Jerujarê kamã Kris kôt mẽ pahk-

wỳjê hwỳr mō nē mē kām kàxporeta gō nhúm mē omu nē Ijaew kêt xwỳnhjê kot mē kām òr ã mē omunh tã tee ri hamaxpêr kêt nē. Æm hkính kām māmri àmnhix hamỳ nē ho amnhim awjaprō.

Nē kêt ka mē ixto awỳ kē inhnē mē kēp mē pahkwỳ hkêt xwỳnhjê pumunh mex nē.

³²E kêt ka mē ã ixto Tirtùm wỳr anē. Kê ixte ma Jerujarē rúm ma Rôm wỳr pàr kām inhmōrta ã kē ixpumunh mex nē. Pa inhmex pē mē kurúm ma mē awỳr mōn pōj pu mē tokyx axpēn pumu nē pahkính nē. Pa mē ate tanhmã amnhĩ nhípêx to ho ri apa hã mē apumunh o mē akôt ri ixpa nē ixkính nē. ³³Tã ãm ja pix. Kê Tirtùm mē akôt pa ho pa. Tãm na hte tanhmã mē pahto pu mē ÿ hã pajamakêtkati paxàmnhix ri pahkính nē ri papa.

Pawre kot ahpỳnhã hkràmnhwỳjê mã kapêr

16 Ku nē mãănēn ja. Ot pa mē awỳr Kris kôt pahtōx Pepreja mē awỳr kumē. Na hte krĩ pē Sēnkrej kamã Kris kôt mē pahkwỳjê tanhmã mē ho mex to ho ri mē hkôt pa. ²Nē mãănēn pa na hte tanhmã ixto mex to. Tã kē mēmo arĩgro hã mē awỳr pōj ka mē kēp Kris kôt mē pahtōx ã omu nē ho mex nē tanhmã ho ajuta hto.

³Nē kêt ka mē atar Kris kôt ixkràmnhwỳjê mã ijarē. Na pa hte mē kām ijamaxpêr rãhã ho ri ixpa. Nē Akirti mē hprō Prisireta ka mē wa kām ijarē. Na pre hte wa inhĩhkô hã Jesus Kris mã tanhmã amnhĩ nhípêx mex to ho wa pa. ⁴Jao wa amnhĩ grõnh kôt mē kām ixkuré xwỳnhjê pē ixpytã. Pa amnhĩ tã wa omu nē inhmã wa hkính nē. No ãm papxipix inhmã wa hkính kêt nē. Na pre Ijaew kêt xwỳnh kwỳ pē Kris kwỳjaja ixtã wa harēnh ma nē haxwỳja kām wa hkính nē.

⁵Nē na hte Kris kwỳjaja wa òrkwỳ kamã axpēn wỳr akuprō. Mē kot Tirtùm

mã amnhĩ jarēnh nē kapêr ã kagà hkwy mar kaxyw axpēn wỳr akuprō. Tã kêt ka mē mē kām ijarē.

Nē Kris kôt mē pahtō Epēnre mã ijarē. Kêp ixkràmnhwỳ mex na. Inhmã hkính. Kumrēx na pre jar pika pē As kamã amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpêr nē hkôt amnhĩ xãm.

⁶Nē Kris kôt mē pahtōx Marir ka mē kām ijarē. Na xep hte tanhmã mē ato mex to rũnh o pa.

⁷Nē Kris kôt mē pahtō ãrõhti mē Jũhti wa kām ijarē. Ixpyrà nē wa kēp Ijaew na wa. Kormã ixte Kris kôt amnhĩ xãm kêt ri na pre wa kumrēx hkôt amnhĩ xãm. Na hte Jesus nhỹ hã mē ahkre ho mē pa xwỳnhjaja wa kot Kris kapêr jarēnh mex ã wa harē. Tã ã amnhĩ nhípêx anhỳrja mỳrapē na pre mē hkwyjaja wa unē nē wa haxà pa prem ixpimràtãtã ixpê prēs nē mē hagjēnh xà kamã ixkrĩ.

⁸Nē Kris kôt mē pahtō ãpřitre mã ka mē ijarē. Kêp Kris kôt ixkràmnhwỳ mex na.

⁹Nē Kris kôt mē pahtō Upãnre mã ijarē. Na hte ixpyrà nē Kris mã tanhmã amnhĩ nhípêx to ho ri pa.

Nē Kris kôt mē pahtō Etaki mē ijarē. Kêp ixkràmnhwỳ mex na.

¹⁰Nē Kris kôt mē pahtō Apes ka mē kām ijarē. Na prem ra Kris ã hipêx punuj nē no nhúm mē kutã amnhĩ to htỳx nē Kris kaga hkêt nē.

Nē Aristopti nhõrkwỳ kamã hkwyjê mã ijarē.

¹¹Nē Kris kôt mē pahtō Erojawti mã ijarē. Ixpyrà nē kēp Ijaew na.

Nē Nasisti nhõrkwỳ kamã Kris kwỳjaja ka mē kām ijarē.

¹²Nē Kris kôt mē pahtōx Xiripēre mē Xiripos wa kām ijarē. Wa kēp Pahiti Jesus mã tanhmã amnhĩ nhípêx mex to xwỳnh na wa.

Nē Kris kôt mē pahtōx Pesixti mã ijarē. Haxwỳja kēp ixkràmnhwỳ na. Na hte

Pahihti Jejus mā tanhmā amnhī nhīpêx mex to ho ri pa.

¹³ Nē Kris kôt mē pahtō Rupti mā ijarē. Na hte Kris kôt amnhī nhīpêx mex o ri pa. Nē katorxà mā ijarē. Na pre te ixpê hkra nhīpêx pyrāk o inhīpêx.

¹⁴ Nē Kris kôt mē pahtō Asīnre mā nē Prekōxti nē Emes nē Patopas nē Emas mē. Jajē piitā mē pahkwỳ kot mē hwỳr pikuprōnh xwỳnhjê mē mē ho apimràatā mē kām ijarē.

¹⁵ Nē Kris kôt mē pahtō Pirorti mā nē mē pahtōx Juure mē Nērew wa nē htōxja nē mē pahtō Orīpti wa mē kām ijarē. Nē mē pahkwỳ kot mē hwỳr pikuprōnh xwỳnhjê mē mē ho apimràatā mē kām ijarē.

E kēr ka mē jajē piitā mē kām ijarē. Na pa hte mē kām ijamaxpēr rāhā ho ri xpa.

¹⁶ Nom mē tapxipixjaja kêt. Ā mē apitā mā na pa hte ijamaxpēr rāhā ho xpa.

Nē ota jar Kris kwỳjaja mē awỳr hpēr mē.

¹⁷ Kwa ixkrāmnhwỳjaja. Na ka mē ra aprī hā Tirtūm kapēr mar tỳx nē. Tā kēr ka mē amnhī nē mē kot Tirtūm kapēr o hêx xwỳnhjê pumunh mex o apa. Mē kām axpēn nē mē ato hpigrānh par prām. Nē mē ate Kris kaga nē hpānhā mē kot amnhī nhīpêx o amnhī nhīpêxja mē kām hprām jakamā kwa mē amnhī nē mē omunh mex nē axkām ajamak rom. ¹⁸ Na htem ā amnhī nhīpêx anhỳr o Pahihti Kris mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa hkêt nē. Ām amnhī hkrā hkôt tanhmā ri hkwỳjê jahkre hto ho pa. Kot mē no kupyw kaxyw tanhmā mē kām hêx to ho ri mē hkôt pa. Te mē ahkre mex pyrāk tā mē ahkre mex kêt nē. Jakamā nhūm htỳx ri mē pa xwỳnhjaja mē kot mē ahkreja ma nhūm te mē kām mex pyrāk. Jakamā kwa mē okora mē amnhī nē mē omunh mex nē. ¹⁹ Na ka htem mē kurom Kris kôt amnhī nhīpêx mex nē nhūm xep mē piitā mē apumu nē ax-

pēn mā ja hā mē ajarēnh o ri pa. Pa mē ajarēnh ma nē ixkīnh nē. Tā kēr ka mē arī ajamaxpēr mex rāhā ho ri ajamaxpēr o apa. Nē amnhī nhīpêx mex rāhā nē. No tanhmā ajamaxpēr punuj to ho ri amnhī tomnuj o ri apa hkêt nē. Ā mē ate amnhī nhīpêx anhỳrja na inhmā hprām.

²⁰ Nē na hte Satanasti mē hkwỳjaja mē ate Jejus kaga hprām xāj mē akôt tanhmā ri mē anhīpêx to ho ri pa htā kēr ka mē amnhī tā mē omu nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē. Koja gaa nhūm Tirtūm mē hipêx o te mē kot kagā xoprê hkrā xôm nē hpīr pyrāk o mē hipêx. Jakamā ā mē kot mē anhīpêx anhỳr tā koja Tirtūm mē amā mē ajamakêtkati xāja gō. Tapxipix na kot mē pajamakêtkati xà nhōr kaxyw àh-pumunh tỳx.

Nē na pa hte mē ato Pahihti Jejus wỳ nē kām:

—Pa Pahihti. Kwa kēr ka Rōm kām akwỳjê pumu nē mē ho mex nē mēmoj to mē kutā anojarēt rāhā ho ri apa. Anē.

²¹ Nē ota mē pahtō Ximotreja mē awỳr hpēr mē. Na hte inhīhkô hā Kris mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri pa. Nē ixtō Rusti mē Jasāwti mē Sosipa wa mē haxwỳja mē awỳr hpēr mē.

²² Nē kot inhmā ixkapēr ā kagā xwỳnh Testi haxwỳja mē awỳr hpēr mē. Kêp Kris kôt mē pahtō na. ²³ Nē Kris kôt mē pahtō Gajre haxwỳja mē awỳr hpēr mē. Ōrkwỳ kamā na hte Kris kwỳjaja axpēn wỳr akuprō nē kamā Tirtūm mā amnhī jarē nē kapēr ā kagā kamā harē nē mar o hkrī. Ōrkwỳ kamā na pa pre pōj.

Nē mē pahtō Eras haxwỳja mē awỳr pēr mē. Na hte jar krī ja kamā Rōm nhō pahihti mā ō kàxpore jamār pê ho mēmoj to anhỳr o pa.

Nē Kris kôt pahtō Kwatre haxwỳja mē awỳr hpēr mē. E jajaja piitā na mē awỳr hpēr rē.

²⁴ E kê Pahihti Jejus Krisja mē akutā nojarēt rāhā ho pa.

Pawre kot Tirtûm mex o mex â harênh

*Epes 1.3, 3.20-21; Wam Ximotre
1.17; Eprêw 13.20; Jutre 24-25*

²⁵ Nê kwa kêr pu mê Tirtûm mâ mex â harênh râhâ ho ri papa.

Nê ixte mê amâ Jejus Kris jarênhta â ka prem ama nê hkôt amnhî xunhwÿ. Tâ koja mê ato mê axihtÿx ka mê hkôt axihtÿx kâm hkôt ri amnhî nhîpêx mex o ri apa. Amnepêm na pre Tirtûm mê apê Ijaew kêt xwÿnhjê ho hkra kaxyw hâ amnhî jarênh kêt nê. Kormâ ja ho hpimxur ryy nê. ²⁶ Tâ â mê anhîpêx anhÿrja o amnhîrît nê ÿ hâ mê kapêr jarênh o ri pa xwÿnhjê mâ kapêr nê mê kâm:

—E Jejus kot tanhmâ amnhî nhîpêx to ho pata kêr ka mê piitâ mê kâm hâ kagâ kê mê pyka piitâ hkôt kamâ harê nê

kuma. Nom kê Ijaew pixjaja mar kêt nê. Kê pika piitâ hkôt kamâ harê nê kuma. Panhî nê kupê nê kupê hkâ htykre nê mê hkâ haka nê mê hkâ kamrêkjaja. Kê mê piitâ Jejus jarênh ma nê amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ. Hâmri nê hkôt amnhî nhîpêx mex o ri pa. Anê.

Nhûm pre â mê pakaxyw mê kâm kapêr anê nhûm prem kuma nê hâ kagâ.

²⁷ Nâ Tirtûmja tapxipix na âhpumunh tÿx xwÿnh â âm pyxi mex. Nê tapxipix kêp mê pahpiitâ Mëpahpâm. Tâ kêr pu mê Jejus Kris kot mê panê htyk â omunh xâ hkôt Tirtûm pix mâ mex o mex â mân harênh râhâ ho papa.

Tâ âm ja pix. Ixpê Pawre na pa â mê awÿr ixpêr mênh anê. Na hapêx.

Wam Korit

*Pawre kot Korit kām Jejus kôt
hkwyjê hwÿr kagà nê mēnh*

Pawre na pre kagàja nhîpêx. Jejus nhÿ hã kapêr jarênh o pa xwÿnhjê hô na pre. Na pre hipêx nê ma krî pê Korit kām Jejus krajê hwÿr kumê. Nê kagàja kamã mê kām tanhmã mēmoj tâ karô hto. Na pre mê kot àhpumunh tÿx ã amnhî to jarkrar o pa nê mê kām kapêr. Nê tanhmã amnhî tomnuj to nê mê kām kapêr. Nê mê hprô nê mê mjên xwÿnhjaja tanhmã wa kot axpên nhîpêx to hã mê kām karô. Nê mê kot Tirtûm mã mex o mex ã harênh kaxyw axpên wÿr mê pikuprônê nê tanhmã amnhî nhîpêx to hã nhûm mê kām karô. ã na pre Pawre mê kām mēmoj tâ karô nê hã kagà anê. Nê mê kām:

1 Pa Korit kām Jejus kôt ixkwÿjaja. Xà mê amex? Ot pa mê awÿr kagàja nhîpêx nê kumê. Ixpê Pawre na pa Kris kôt mê pahto Sostenes mê wa awÿr ixpêr mê. Tã kagàja nhîpêx nê mê awÿr kumê. Tirtûm na pre ixte Jejus Kris nhÿ hã mê ajahkre ho ri ixpa kaxyw ixâm. ²Tã ot pa mê awÿr kagà nhîpêx nê mēnh mã. Korit kām ixpyrà nê mê apê Tirtûm krajê hwÿr.

Tirtûm kot amnhî kaxyw mê axunhwÿr jakamã na ka prem amnhî tomnuj kaga nê Kris kôt amnhî xunhwÿr nê hkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa. Krî piitã hkôt mê kot amnhî to Jejus Kris wÿr o mê pa xwÿnhjê pyrã nê. Mē panhõ Pahihti Jejus Krisja ãm pixi mex na.

³Nê Tirtûm kêp Mēpahpãm maati nê Jejus Kris kêp mê panhõ Pahihti jakamã na pa hte mê ato wa hwÿr rãhã o ri ixpa nê mê ato wa hwÿr o:

—Kwa Tirtûm mê Jejus wa. Kêr ka wa Korit nhõ xwÿnhjê kutã anojarêr

rãhã ho wa ri apa. Nê mê ho mex rãhã nê. Kê mê amnhî tâ war apumunh kôt ri hamakêtkati nê hkînh nê àmnhîx tanhmã ri amnhî nhîpêx to ho ri pa. Anê.

Tirtûm kot Jejus Kris kukwak ri mê pahto mex ã harênh

Sikûn Pêtre 1.2; Wam Tesarôn 5.23-24

⁴Nê mê ate amnhî kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpêr o ri apa jakamã na hte Tirtûm mê ato mex nê. Tã pa hte kām amnhî jarênh kaxyw nê kām mê ajarênh o:

—Pa Tirtûm. ãm hãmri na ka pre Korit nhõ xwÿnh kwÿjê ho akra. Nã ja mex o mex. Anê.

⁵Nê ra mê ate Kris kôt amnhî xunhwÿr jakamã na ka mê ra amex kumrêx nê ri apa. Nê aprî hã Kris kot amnhî nhîpêx pumunh mex nê aprî hã akwÿjê mã harênh o ri mê hkôt apa. ⁶Na pa pre mê awÿr mō nê mê amã Kris kot amnhî nhîpêx ã harênh o ri mê akôt ixpa. Ka prem inhma nê hkôt amnhî xunhwÿr tÿx kurê kumrêx. ⁷Jakamã nhûm Tirtûm mê ate kām tanhmã amnhî nhîpêx to ho apa kaxyw mê ato mê axihtÿx. Nê kaxyw mê amã mê ate axpên to mex xà piitã mê amã kugō. Mē ate Jejus kot akupÿn mê pahwÿr wrÿk jamãr pê hapêr arit o apa pê tanhmã kām axpên nhîpêx to ho apa kaxyw. ⁸Koja Tirtûm tanhmã mê akrã hto ka mê hkôt pix mã ri amnhî nhîpêx rãhã nhûm Pahihti Jejus Krisja akupÿn mê pahwÿr wrÿ. Hãmri nê mê ate amnhî nhîpêx ã mê apumu nê mê ajarênh o:

—Nã ãm hãmri na hte jajaja amnhî to mex pix o ri pa. Anê.

⁹Nê koja Tirtûm ra kot amnhî jarênh xà hkôt mê ato mex nê. Ra kot mê ate Pahihti Jejus Kris kôt apa kaxyw amnhîm mê axunhwÿr jakamã koja ra kot amnhî jarênh xà hkôt mê ato mex rãhã nê.

Mê pahte mëmoj tâ axpên pê pahpigrành kêt ã më pamã karõ

Rõmãn 15.5-6; Sikũn Korõt 13.11; Epes 4.1-6; Piripos 2.1-4; Wam Pêtre 3.8

¹⁰⁻¹¹ E Kris kõt ixkwỳjaja. Na ka xep htem mëmoj tâ axpên mã axàkjêr pix o ri apa nhũm pre Krojre hkwỳjaja amnê ixwỳr pøj nê inhmã më ajarê. Kwa nã mã ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt nê. Kêr ka mã axpên kõt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nê axpên kõt ri ajamaxpêr rãhã nê. Te ixkre tipxi kamã mẽ ri apa pyrãk o mãn kêt mẽ axpên nhĩpêx o ri axpên kõt apa. Nê mẽ axpên kutã anojarêr rãhã ho ri apa. No mëmoj tâ axpên mã axàkjêr pê axpên pê apigrành kêt nê. Na pa Pahihti Jejus Kris nhỹ hã mẽ amã ã ja hã karõ anê.

¹² Nê na ka xep htem ahpỳnhã ri mẽ apê mẽ ixkwỳ hã amnhĩ jarênh o ri apa. Jao mẽ akwỳjaja pa ixkõt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarê. Nê mẽ akwỳjaja axtem Apor kõt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarê. Nê mẽ akwỳjaja axtem Simãw Pêtre hkõt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarê. Nê mẽ akwỳjaja axtem Kris kõt amnhĩ nhĩpêx o ri apa xwỳnh ã amnhĩ jarê. Æ na ka xep htem ahpỳnhã amnhĩ jarênh anhỳr o ri pa.

¹³ Kwa nã ka mẽ ã ahpỳnhã amnhĩ jarênh anê nê te mẽ ate Kris o apigrành pyrãk o hipêx. Kwa mon ka hte mẽ akwỳjaja apê ixkwỳ hã amnhĩ jarê? Xà pa na pa pre pĩ kahpa hã ajêt nê mẽ anê ty? Nã Kris pix na pre mẽ panê hã ajêt nê ty. Xà mẽ apê pa ixkwỳ hã amnhĩ jarênh kaxyw na prem mẽ akrã kumrã? Nã mẽ apê Kris kwỳ hã amnhĩ jarênh kaxyw na prem ã mẽ anhĩpêx anê. Mẽ kot ja hã mẽ apumunh xwỳnhjaja kot mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ apumunh kaxyw. Tã na ka xep htem axtem nê ã ri ahpỳnhã mẽ kãm amnhĩ jarênh anhỳr o ri apa.

¹⁴⁻¹⁵ Kop ãm ixte amnhĩ kõt mẽ axunhwỳr prãm ronhỹx pa mẽ ato mẽ axohtõ

nê mẽ akrã kumrã nê mẽ amã: “E ra mẽ apê ixkwỳ na ka mẽ.” Anê. Nom na pa pre ã mẽ amã ixkapêr anhỳr kêt nê. Æm hãmri na pa pre ãm mẽ ato grêre nê mẽ akrã kumrã. Æm Kripti mẽ Gajre wa pix. ¹⁶ Ku nê xep mããnên Estepti nê kaxyw mẽ hkwỳjaja. Æm jajê pixjaja. Nom ko apu axte mẽ hkwỳ ko. Ixte mẽ hkrã kumrãr xwỳnhjê mã ijamaxpêr tỳx kêt. ¹⁷ Na pre Kris ixte mẽ hkrã kumrãr o ri ixpa kaxyw ixãm kêt nê. Æm ixte mẽ kãm kapêr jarênh o ri mẽ hkõt ixpa pix kaxyw na pre ixãm.

Nê na pa hte amnhĩ krã hkõt ri ixujarênh o ri mẽ akõt ixpa hkêt nê. Kot pa ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm mẽ ixkapêr mex ã inhma nê pa ixkõt amnhĩ xunhwỳ. Ja pymaj na pa hte amnhĩ krã hkõt ri tanhmã ixujarênh to ho ri ixpa hkêt nê. Na pa hte ãm ixprĩ hã Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o ri mẽ hkõt ixpa. Mẽ pahpità mẽ panê htyk ã harênhja pa hte mẽ kãm harê. Mẽ kot hprĩ hã mar nê hkõt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Jao amnhĩ krãm mẽ ujarênh mexta jagjênh nê hã no htỳx kaxyw. Pa ja hã mẽ omu nê ixkĩnh nê ijamaxpêr o:

—Na htem ixkapêr ma nê Jejus kõt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrêx. Nã ãm hãmri na pa hte mẽ kãm ixkapêr kaprỹ ho ri ixpa hkêt nê. Anê.

¹⁸ No kêt mẽ pahte Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra xwỳnhjaja ra mẽ pahte Kris pĩ kahpa hã mẽ panê htyk ã harênh mar nê pahkĩnh nê papa xwỳnh na pu mẽ. Jakamã na pu htem pajamaxpêr o:

—Nã ãm hãmri na Tĩrtũm Kraja htyk kukwak ri mẽ ixto mex nê mẽ ixto hkra. Mẽ ujarênhja mex kumrêx. Anê.

No kêt mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja na htem tee ri Kris tyk ã harênh ma nê hamaxpêr o:

—Tk. Tanhmã kot kêt we amnhĩ to nê mẽ panê ty? ãm amari mẽ kot amnhĩ krã hkõt pĩ kahpa hã nhôr nê hpĩr kênã. Anê.

Tirtüm kra hkêt xwÿnhjê jarênh

Matêwre 11.25-26; Wam Korit 3.19

¹⁹Nê Tirtüm kapêr ã kagà htüm kot mē kēp hkra hkêt xwÿnhjê jarênh kot: Mē kot htÿx ri àhpumunh tÿx ã amnhî to jarkrar o pa htã kot paj mē kēp ja ho ijapêx pa nhüm mē ã amnhî jarênh anhÿr kaprÿ. Anê.

²⁰Jakamã mē àhpumunh tÿx ã mē kot amnhî to jarkrar xwÿnhjaja nê mē kot Mojes kapêr o mē ahkre ho ri mē pa xwÿnhjaja nê mē kapêr rÿnh xwÿnhjaja. Mē kot Tirtüm Kra hkôt amnhî xunhwÿr kêt jakamã te mē àhpumunh kêt pyrãk. Tirtüm kra hkêt xwÿnhjaja kot mē àhpumunh tÿx ã mē harênh tã no ãm Tirtüm noo mã te mē àhpumunh kêt pyrãk. Nê te htÿx ri mē kot amnhî nhîpêx o pa pyrãk. ²¹Tirtüm àhpumunh o àhpumunh jakamã na pre ra mē hkukamã hamaxpêr o:

—Nà kot paj mē àhpumunh tÿx ã mē omunh xà hkôt mē ho ixkra hkêt nê. ãm mē kot ixkra Jesus kot mē nê htyk ã harênh mar nê amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr pix ã mē omunh xà hkôt kot paj mē ho ixkra. Anê.

²²⁻²⁴No Ijaewjaja kãm amnhî krã hkôt pix mã amnhî nhîpêx prãm jakamã na pa hte mē ixpê Jesus kwÿjaja mē hwÿr mra nê mē kãm Kris kapêr jarênh o ri ixpa nhüm mē inhma nê ãm mē inhma. Nê te mē kot mē inhmar kêt pyrã nê mē inhmã:

—Tk. Nà kot paj mē tokyx axujarênh kôt amnhî nhîpêx kêt nê. Kot kaj mē inhmã mē ixte aa mēmoj pumunh kêt õ ho anê pa mē ja hã apumu nê axihtÿx ã apumu nê rî kormã hkôt amnhî nhîpêx.

Anhÿr o inhmã kapêr. Tã no pa mē kãm ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. ãm Kris kot mē panê pî kahpa hã htykja pix pa htem mē kãm harênh o ri ixpa. Ja kamã nhüm mē hkwyjaja mē inhma nê ãm mē inhma nê Kris xihÿtÿx kêt ã ãm amarî htyk ã harê. No mē hkwy-

jaja. Tirtüm kot amnhî kaxyw mē unhwÿr xwÿnhjaja na htem mē kurom mē inhma nê ra mē inhmar tÿx kurê kumrêx. Nê mē inhmã kapêr o:

—Nà ãm hãmri na Krisja Tirtüm pyrã nê hihtÿx o hihtÿx. ãm hãmri na ka ã harênh anê. Anê.

No Ijaew kêt xwÿnhjaja na Ijaew pyrã nê kãm amnhî krã hkôt amnhî nhîpêx o pa hprãm kêt nê. Nê mē kãm mē àhpumunh tÿx pix prãm o pa. Jakamã na pa htem mē kãm Kris kapêr jarênh o ri mē hkôt ixpa nhüm mē hkwyjaja mē inhma nê Ijaew kwÿjê pyrã nê ãm mē inhma nê mē inhmã:

—Tk. Nà na ka htem ãm ri axêx o ri apa. Kot pa mē akapêr mar kêt nê. Kot paj mē axàhpumunh tÿx ã mē apumu nê rî kormã mē ama nê mē akôt amnhî nhîpêx.

Anhÿr tã pa mē ãm arî Kris kot mē panê htykja pix pa mē kãm harênh o ri mē hkôt ixpa. Nhüm mē hkwyjaja mē inhma nê mē inhmã:

—Nà mē axàhpumunh kêt jakamã na ka htem atÿx ri ã ja jarênh anê.

Anhÿr tã no nhüm mē hkwyjaja. Tirtüm kot amnhî kaxyw mē unhwÿr xwÿnhjaja na htem mē inhma nê mē inhmã kapêr o:

—Nà ãm hãmri na ka mē ã Krisja jarênh anê. Tirtüm pyrã nê àhpumunh o àhpumunh kênã. Anê.

²⁵Tirtüm mē Jesus wa mē pakurom àhpumunh o àhpumunh nê hihtÿx o hihtÿx.

Tirtüm mē parom hihtÿx o hihtÿx ã harênh

Matêwre 11.25; Sikün Korit 12.7-10; Xiakre 2.5

²⁶E Kris kôt ixtõ nê ixtõxjaja. Amnepê mã Tirtüm kot amnhîm mē axunhwÿrta ã tanhmã na ka prem amnhî nhîpêx to ho ri apa? Nà na ka prem axohtõ nê jar mē noo mã axàhpumunh kêt nê ri apa.

Nē mē apē pahi hkēt nē ri apa. Mē axohtō nē amnhī to hkryre nē ri apa. ²⁷ Tā nhūm Tirtūm amnhī kōt mē ate amnhī to hkryre xwŷnhjē xunhwŷ. Kōja nhŷrmā kot tanhmā mē pahpiitā mē pajarēnh to xā hā arīgrota kato hāmri nhūm mē àhpumunh tŷx ā amnhī to jarkrar xwŷnhjaja Tirtūm kot mē kurom mē pahto hkra hā mē pahpumu hāmri nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē amnhī kamā hpijaàm tŷx jaàm tŷx nē. Nē mē hihtŷx ā amnhī to jarkrar xwŷnhjaja haxwŷja. Nhūm Tirtūm kot mē kurom mē pahto hkra hā mē pahpumu nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē amnhī kamā hpijaàm tŷx nē.

²⁸ Na hte Tirtūm amnhī kaxyw mē kot amnhī to hkryre xwŷnhjē xunhwŷ. Nē mē kot mē kamā kahak o pa xwŷnhjē xunhwŷ. Jar pyka ja kamā mē hkwy kot mē hkaga htā nhūm Tirtūm amnhī mā mē unhwŷ. Mēmo kaxyw na hte ā amnhīm mē unhwŷr anē? Nā mē kot nhŷrmā tee ri mē àhpumunh tŷx ā amnhī jarēnh xwŷnhjē pumunh nē axpēn mā mē harēnh o:

—Kwa mē pahte mē àhpumunh tŷx ā mē harēnh tā nhūm Tirtūm mē pahpyrà nē amnhī kaxyw mē unhwŷr kēt nē. Nā te mē àhpumunh kēt pyràk.

Anhŷr o axpēn mā mē harēnh kaxyw na pre Tirtūm amnhīm mē kot amnhī to hkryre xwŷnhjē xunhwŷ. ²⁹ Jakamā kot puj mē nhŷrmā Tirtūm mā amnhī to jarkrar pē tanhmā kām amnhī jarēnh to hkēt nē. Rŷ kām:

—Kwa ga ixpumu Tirtūm. Na pa hte ā amnhī nhīpēx anē nē ā amnhī nhīpēx anē. Kwa ja hā ixpumu nē ixto akra nā?

Anhŷr o amnhī to hwŷr kēt nē. ³⁰ Ām Jejus pix kukwak ri na hte Tirtūm mē pahto hkra. Tām na pre Tirtūm noo mā amnhīm mē paxunhwŷ. Mē pahte urāk nē pahpē hkra kaxyw. Jakamā na pu htem ām pix kukwak ri amnhī nhīpēx mex o ri papa. Nhūm mē pamā àh-

pumunh tŷx xā hkwy gō. Tā ra kot mē pahte amnhī tomnuj pē mē papytār jakamā kot puj mē nhŷrmā pahtyk tā no ām akupŷm pahtŷr nē Tirtūm mē wa kuri pahtŷr tūm nē pamex kumrēx nē papa ho papa. ³¹ Tā ā Jejus kot mē panhīpēx kot anhŷr jakamā Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Kot ka mē amā mēmoj tā jarkrar prām nom kēr ka mē kamjaja amnhī to jarkrar kēt nē. Mē panhō Pahihti ra kot mē panē tanhmā amnhī nhīpēx toja pix ā tanhmā ho jarkrar to ho ri apa. Anē.

Pawre kot tanhmā Kris jarēnh to hā harēnh

Sikūn Korit 4.1-7; Wam Pētre 3.15

2¹⁻² E Kris kōt ixtō nē ixtōxjaja. Amnepē mā ixte mē awŷr inhmōrta ā na pa pre inhnojarēt nē ijamaxpēr o:

—Kot paj ma mē hwŷr mō nē mē kām Kris kapēr jarē. Kot amnhī grōnh kōt mē inhnē htykja pa mē kām harē. Ām ja pix jarēnh o ri mē hkōt ixpa. Nom kot paj mē kapēr japyē xwŷnhjē pyrà nē mē kām ixkapēr japyē hkēt nē. Rŷ mē urāk nē te ixàhpumunh tŷx o ri ixkapēr japyē pyràk o ri mē kām ixkapēr japyē hkēt nē. Kot paj ām ixkatāt kōt ri mē kām tanhmā Jejus jarēnh to pix o ri mē hkōt ixpa.

Anhŷr o mē akukamā ijamaxpēr. Hāmri nē ma mē awŷr mō nē mē awŷr pōj nē mē amā Jejus kot mē panē htyk nē akupŷm htŷrja pix jarēnh rāhā ho ri ixpa. ³ Na pa pre tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr nē ijamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Tanhmā kot pa we mē kām Tirtūm kapēr jarēnh to nhūm mē inhmar tŷx nē hkōt amnhī xunhwŷr kurē kumrēx wehe? Kot paj amnhī krā hkōt mē kām harēnh kēt nē. Ja kaxyw ijamaxpēr tŷx kēt kēnā. Kot paj amnhī krā hkōt mē kām harē nhūm mē ām inhma nē hkōt amnhī xunhwŷr kēt nē. Nā kot paj Tirtūm nhŷ hā mē kām

tanhmã ixkapêr to kê tãm tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽ inhma nê hkôt amnhĩ xunhwÿr japêr.

Anhÿr o ijamaxpêr. ⁴Nê mẽ ate inhmar kaxyw na pa pre ixêx rom tanhmã mẽ ano kupyw to ho ri ixpa hkêt nê. Rÿ mẽ pajaja mẽ ixâhpumunh xà hkôt tanhmã mẽ amã ixkapêr to hkêt nê. Na pa pre âm Tirtûm Karô nhÿ hã mẽ amã awjarê. Mẽ ate mar nê hihtÿx o hihtÿx à omunh kaxyw. ⁵Jakamã na ka prem Tirtûm xihtÿx ã omu nê amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr kurê kumrêx. No pa ixâhpumunh tÿx ã ixpumunh kôt ixkôt ajamaxpêr kêt nê. Na ka prem ixkapêr ma nê ajamaxpêr o:

—Nà Tirtûm na mẽ parom àhpumunh o àhpumunh nê hihtÿx o hihtÿx.

Anhÿr o ajamaxpêr kôt ajamaxpêr kurê kumrêx.

Tirtûm Karô kot mẽ pamã àhpumunh xà nhôr ã harênh

*Matêwre 7.6; Juãw 14.22,
16.13-15; Xiakre 3.13-18*

⁶Nê na hte Tirtûm kra hkwyjaja Tirtûm kot amnhĩ nhîpêx ã omunh mex. Nê hamaxpêr ã omunh mex. Jakamã na pa hte mẽ ahkre japjê ho mẽ hkôt ixpa. Nom jar pika ja kamã mẽ pajamaxpêr tÿx xà ho mẽ ahkre hkêt nê. Rÿ pika piitã hkôt mẽ utâr xwÿnhjê jamaxpêr tÿx xà ho ri mẽ ahkre ho ri ixpa hkêt nê. Koja nhÿrmã mẽ àhpumunh xàja mẽ kêp hapêx pa. ⁷Jakamã na pa hte âm Tirtûm xâhpumunh xà pix o mẽ ahkre o ri ixpa.

Annepê mã kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pre Tirtûm amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh o:

—Mẽ kot amnhĩ kaxyw Ixkra hkôt mẽ hamaxpêr o mẽ pa xwÿnhjaja kot paj mẽ ho ixkra nhÿm mẽ mex kumrêx nê pa ho pa.

Anhÿr o mẽ harê. Nom mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwÿr kêt xwÿnhjaja nhÿm kormã mẽ kãm ja ho amnhîrit kêt nê. Tã ja

na pa hte ra mẽ kãm harênh rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa nhÿm mẽ Tirtûm kãm mẽ pahto hkra hprãm hã harênh ma. ⁸Nom pika piitã hkôt mẽ ho amnhîptâr xwÿnhjaja na mẽ kormã ja mar kêt nê. Kêp apu mẽ kot mar ronhÿx prem pĩ kahpa hã mẽ panhõ Pahihti nhôr nê hpîr kêt nê. Mex o mex tã nhÿm prem axtem nê ã hipêx anê. ⁹Mẽ kot mẽmoj mex pumunh kêt tã Tirtûm kapêr ã kagã htum kot mẽmoj mex jarênh kot:

Na pre Tirtûm mẽ kãm hkînh xwÿnhjê kutêp mẽmoj mex kwÿ jaxwÿ nhÿm mex o mex nê mẽ ahã hikwÿ.

Aa mēhõ kot mẽmoj mex o mexja pumunh kêt.

Nê aa mēhõ kot ã mẽmoj kot anhÿr pumunh kêt.

Nê aa ã mẽmoj mex kot anhÿr kukamã hamaxpêr kêt.

Tã nhÿm Tirtûm mẽ kutêp hkwy jaxwÿ. Anhÿr o kot harênh tã no nhÿm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwÿr kêt xwÿnhjaja ã kapêr anhÿrja mar kêt nê. ¹⁰Mẽ pamã na pre Tirtûm ja ho amnhîrit. Na pre ra mẽ pamã Karô gõ nhÿm mẽ pamã gjêx o mẽ pamã mẽmoj to amnhîrit mex nê. Tirtûm Karôja àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. Nê kot hpri hã Tirtûm jamaxpêr pumunh par. ¹¹No mẽ papajaja na pu htem axpên jamaxpêr kôt axpên pumunh kêt nê. Na pu htem papam amnhĩ jamaxpêr ã amnhĩ pumu. Ja pyrã nê Tirtûm Karô pix na hte Tirtûm jamaxpêr pumunh. ¹²No mẽ pahpê hkrajaja na hte mẽ pahkarôja pix mẽ pakamã pa hkêt nê. Na hte määnên Tirtûm Karôja mẽ pakamã pa nê mẽ pamã tanhmã mẽmoj to amnhîrit to ho mẽ pahkôt pa. Nê Tirtûm kot mẽ pakutêp mẽmoj mex jaxwÿrja nhÿm ja kukamã mẽ pamã harênh o amnhîrit.

¹³Jakamã na pa htem amnhĩ krã hkôt ri mẽ kãm ixujarênh kêt nê. Âm Tirtûm Karô nhÿ hã na pa hte ixpri hã mẽ kãm kapêr jarênh o ri mẽ hkôt ixpa. Ra Tirtûm Karô kot mẽ amã gjêx xwÿn-

hjë mã pa ý hã ixkapër. ¹⁴No mẽ kãm Tirtüm Karõ kapër mar prãm kêt xwýnhjaja na htem Tirtüm kot amnhĩ nhĩpêx pumu nê hprĩ hã omunh kêt nê. Mẽ kãm kapër mar prãm kêt jakamã na htem ri kot tanhmã mẽ pahto mex to hã harênh ma nê hamaxpër o:

—Tk. Kwa mo kaxyw na htem ri ã Tirtüm jarênh anê? Tanhmã kot we amnhĩ to nê mẽ pahto mex? Nà kot anhÿr kêt. Anê.

¹⁵Nom mẽ pahpê Tirtüm kra hkwy hã mẽ pahte Karõ kapër mar mex xwýnhjaja na pu hte mẽ kurom Tirtüm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex nê. Nê Karõ xô ri mar mex nê nhũm mẽ kot Karõ kapër mar kêt xwýnhjaja tee ri ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mẽ pahpumu. Nom hprĩ hã mẽ pahte Tirtüm kôt amnhĩ nhĩpêx pumunh kêt nê. ¹⁶Tirtüm kapër ã kagã htüm kot ja jarênh kot:

Mêhõ na kot Tirtüm jamaxpër pumunh? Nê mêhõ na pre we kãm hamaxpër gõ? Nà amrakati kumrêx. Tapxipix na àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. Anê.

Tã mẽ papajaja mẽ pahte Tirtüm Karõ kapër mar tÿx xwýnhjaja na pu htem Kris xô ri pahprĩ hã hamaxpër kôt omunh mex nê.

Mẽ kot Tirtüm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwýnhjë jarênh

Wam Korît 14.20; Karatas 5.16-21;

Epes 4.14; Eprêw 5.11

3E Kris kôt ixtõ nê ixtõxjaja. Pa mẽ amã mẽmoj jarê ka mẽ inhma nê kãm ajamaxpër. Nà amnepê mã kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ nhĩpêx tohtuj anhÿrta ã tanhmã na ka prem amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa wehe? Na ka prem arĩ ajamaxpër tùm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Kormã mẽ ate Tirtüm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt jakamã na ka pre htem mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Nê mẽ urãk nê kormã mẽmoj piitã omunh kêt nê. Jakamã

na pa pre mẽ amã ixujarênh kaxyw nê te mẽ ate kormã Tirtüm kapër mar kêt xwýnhjë pyrãk o mẽ anhĩpêx nê mẽ amã tanhmã ixujarênh to. ²Mẽ hkarãre na htem mẽ hkã kagõ pix kaõ nê kormã mẽ apkur xã mex kur kêt nê. Ja pyrã nê na pa pre te ixte mẽ ato hpjiaõr pyrã nê mẽ amã Tirtüm kapër piitã harênh par kurê kumrêx kêt nê. ãm mẽ amã hkwy pix jarê ka prem ama nê Jejus kôt amnhĩ xunhwÿ. Tã na pa hte arĩ mẽ amã hkwy pix jarênh o ri ixpa nê kormã piitã ho mẽ ajahkre jatur xãm mẽnh kêt nê. ³Na ka htem arĩ te mẽ apê Kris kwÿ hkêt pyrãk o amnhĩ nhĩpêx o apa. Nê mẽmoj kôt axpên kãm agryk axpên mã axãkjêr o apa. ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr jao arĩ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tùm kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã nê.

⁴Na hte mẽ akwÿjaja amnhĩ jarênh o: “Ixpê Pawre hkwy na pa.” Anê. Nê mẽ akwÿjaja amnhĩ jarênh o: “Pa na ixpê Apor kwÿ na pa.” Anê. Kwa na ka htem ã amnhĩ jarênh anhÿr o te mẽ apê Kris kwÿ hkêt pyrãk. ⁵Apor mẽ pa ãm wa ixte Tirtüm kapër o mẽ ajahkre xwýnh pix na pa wa. Wa ixpê mẽ anhõ pahihtĩ hkêt kênã kot ka kêt mẽ axtem nê mẽ apê ahpÿnhã wa ixkwÿ hã amnhĩ jarê. Na pa pre wa mẽ amã Tirtüm kapër jarênh o ri mẽ akôt ixpa ka prem wa inhma nê amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpër tÿx nê. Nê hkôt amnhĩ xunhwÿ nom wa pa wa ixkôt amnhĩ xunhwÿr kêt nê. Na pa wa ãm Tirtüm kapër o mẽ ajahkre nom amnhĩ kôt mẽ axunhwÿr kêt nê.

⁶⁻⁹E pa ixprĩ hã mẽ amã war amnhĩ jarê ka mẽ inhma. Te wa ixpê Tirtüm pur kãm wa ixãpênh xwýnh pyrãk no mẽ kajaja te mẽ apê hpur pyrãk. Na htem hpur karê nhũm hirã nhũm mẽ kamã ahkre ho pa. Ja pyrã nê na pa pre ixkumrêx mẽ awÿr ixpa nê mẽ amã Tirtüm kapër jarênh o ri mẽ akôt ixpa. Te mẽ kot pur kãm ahkre ho ri pata pyrãk. Tã nhũm Apor ixpãnhã ma mẽ awÿr pa nê te mẽ

kot pur karêta pyrâk o mē anhîpêx nê mē amâ Tirtûm kapêr o mē ajahkre mex o ri pa. Xà na hte pur karêr xwÿnhja rÿ kamâ ahkre xwÿnhja tãm tanhmâ mēmo hy hto nhûm ra higrôt nê hprêk nê ô? Nà na htem âm ahkre hpa nhûm arî hikwÿ. Nhûm Tirtûm tãm tanhmâ hyta to nhûm higrôt nê hprêk nê ô. Ja pyrâ nê na hte Tirtûm mē ho hkra nê tanhmâ mē ho nhûm mē amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr tÿx nê hkôt amnhî nhîpêx mex o pa. Nom mē kãm harênh o pa xwÿnhja kôt amnhî xunhwÿr kêt nê.

Nê na hte pur karêr xwÿnh rÿ kamâ ahkre xwÿnhja tãm tanhmâ hyta to nê ho htîr kêt nê. Tirtûm pix na hte tanhmâ ho nhûm higrôt. Ja pyrâ nê na pa hte Tirtûm kapêr o mē ajahkre o ri mē akôt ixpa nom pa tanhmâ mē ato ka mē apê Tirtûm kra nê ri apa hkêt nê. Tanhmâ kot pa mē ato ka mē apê hkra? Tapxipix na kot mē pahto hkra kaxyw âhpumunh. Nê tapxipix na hte tanhmâ mē pahkrâ hto pu mē kãm hprâm xà hkôt amnhî nhîpêx mex o ri papa.

Nê pur karêr xwÿnh mē pur kãm ahkre xwÿnhja wa. Hamê wa âpênh mex jakamâ koja hamê wa kot pur kãm âpênh pânâ amnhîm ujamÿnh rax nê. Ja pyrâ nê kot paj mē ixte Tirtûm kapêr o mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa xwÿnhjaja nhûm Tirtûm nhÿrmâ mē ixâpênh pânâ mē inhâ amnhîrer mex nê.

Nê te mē ate Tirtûm nhô ixkre pyrâk.¹⁰Nê pa te ixpê Tirtûm mâ ixkre hâ ixâpênh xwÿnh pyrâk jakamâ na pre Tirtûm mē akaxyw tanhmâ ixto pa mē amâ tanhmâ kot amnhî nhîpêx to hâ harênh o ri mē akôt ixpa. Te ixte ô ixkre kaxyw âm xà maati xãm pyrâk o mē anhîpêx. Jao mē amâ kapêr jarênh o ri mē akôt ixpa. Mē ate amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿr kaxyw. Tâ na ka prem hkôt amnhî xunhwÿ nhûm ixpânâ Tirtûm kapêr o mē ahkre ho mē pa xwÿnh kwÿjaja mē awÿr

mra nê mē amâ kapêr jarênh jatur xàm kurê. Nê hprî hâ ho mē ajahkre ho ri mē akôt pa. Te ho mē kot ixkre krax nhîpêx pyrâk o mē anhîpêx.

Nê kwa mē ate mē ahkre o mē apa xwÿnhjaja kêr ka mē akatât kôt mē ahkre mex râhâ ho ri mē hkôt apa.

¹¹Nê Jejus Kris tapxipix na pu htem hkôt amnhî xunhwÿ nhûm mē panê mē pahte amnhî tomnuj o hapêx. Jakamâ te kêp kÿxpê ixkre nhîmök â nôr xà maatita pyrâk.

¹²Nê na htem tōhâ ixkre nhîpêx kaxyw nê pî htÿx jakâ nê ho hipêx nhûm kritpê mē kãm mex ry nê kuhê. No na htem tōhâ nojarêt kãm ixkre hâ apê nê pî rerek o hipêx nhûm mē kãm mex ry hkêt nê. Koja rôr nhyre hwÿr mra nê mē kêp hapôk nê homnu. Ja pyrâ nê na hte Tirtûm kapêr o mē ahkre ho ri mē pa xwÿnh kwÿjaja te mē kot katât kôt pî htÿx o ixkre nhîpêxta pyrâ nê katât kôt mē ahkre ho ri mē hkôt pa. No nhûm mē hkwyjaja axtem nê te mē kot pî rerek o ixkre nhîpêxta pyrâk o amnhî nhîpêx nê htÿx ri Tirtûm kapêr kwÿm ri tanhmâ mē ahkre hto ho pa. Jao hkwy m ri amnhî nhîpêx râhâ ho ri pa.

¹³Nê koja mēhō pî htÿx pix o amnhîm ôrkwÿ nhîpêx hāmri nhûm mēmo arîgro hâ tanhmâ amnhî to nê kêp pôr. No âm hâ pōja pix xêt pa nhûm kãm hikwÿ xà nê ôkwa êja arî piitâ mex nhûm ixkre hpâm axte hâ pô janhôr o nyw. No koja pî rerek o hipêx nhûm mēmo arîgro hâ kêp pôr hāmri nê piitâ kêp kaxâr pa. Ja pyrâ nê koja nhÿrmâ Krisja akupÿn mē pahwÿr wrÿ hāmri nê mē pahte kãm tanhmâ amnhî nhîpêx to ho papaja piitâ hâ mē pahpumunh kôt tanhmâ mē pajarênh to. Koja mē pahkwÿjaja mē pahte mē kot pî htÿx o ixkre nhîpêxta pyrâ nê Tirtûm mâ mē pahte amnhî nhîpêx mex o mē papa xwÿnhjê xâpênh pumu nê mē pahte amnhî to mex xwÿnh â mē pajarê. Hāmri nê hpânâ mē kot pî rerek

o ixkre nhîpêxta pyrâ nê mê kot kâm amnhî nhîpêx mex kêt xwÿnhjê pumu nê mê kot amnhî to mex kêt xwÿnh hâ mê harê.

¹⁴Nê pî htÿxja na hte tanhmâ amnhî to nê hpôr no âm arî mex nê kuhê nhûm mê piitâ arî mex â omu. Ja pyrâ nê koja Krisja mê kot kâm tanhmâ amnhî nhîpêx mex to ho mê pa xwÿnhjê pumu nê mê kot tanhmâ kâm amnhî nhîpêx to hpânhâ mê kâm amnhîre nhûm mê piitâ mê kot amnhî to mex â mê omu. ¹⁵No pî rerekja na hte pôr nê kaxâr pa. Ja pyrâ nê mê kot Kris mâ amnhî nhîpêx mex hkêt xwÿnhjaja koja Tirtûm mê kâm amnhîrer kêt nê. Nom arî mê kêp hkra jakamâ koja mê arî kuri htîr tûm nê pa. No âm mê kot Tirtûm mâ amnhî nhîpêx mex kêt jakamâ koja mê hkwyjê hkînh â amnhîm mêmôj mex kwÿ jamÿnh kêt nê. Te mêmô nhôrkwy kêp hpôr nhûm mê hkukrêx kwÿ jamÿnh kêt nê ÿ kamâ kurûm hapôx pyrâk.

¹⁶⁻¹⁷E pa mê amâ mêmôj jarê. Ra mê ate mar tâ mân ka mê ra tanhmâ amnhî to nê hâ ano hkêt rÿ ko. Nà te mê pahpê Tirtûm nhôrkwy pyrâk. Tirtûm nhôrkwyja ô na. Tâ mê pahpê hkra nhûm Karô kot mê pakaxwÿnh mâ gjêx jakamâ te mê pahpê ôrkwy pyrâk. Jakamâ mê kot kapêr kwÿm ri mê ajahkre o ri mê pa xwÿnhjaja te mê kot Tirtûm nhôrkwy grânh xwÿnh pyrâk. Koja mê nhÿrmâ amnhî xâ htÿx kamâ hamak o pa.

**Mê pahte amnhî to jarkrar
kêt â mê pamâ karô**

Wam Korit 1.10-25

¹⁸Nê kot kaj mê atô axâhpumunh tÿx o amnhî to jarkrar o ri apa japêr. Kwa mê jam anhûre nê axte ri â amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Nê te mê ate amnhî nê axâhpumunh tÿx xâja nhâm rênh par pyrâk o amnhî nhîpêx. Mê paxâhpumunh xâja pika kamâ mê âhpumunh pix jakamâ kêr ka mê te amnhî nê nhâm rênh pyrâ nê

hpânhâ Tirtûm xâhpumunh xâ hkôt pix mâ amnhî nhîpêx o ri apa. ¹⁹No pika kamâ mê âhpumunh xwÿnhjaja Tirtûm noo mâ te mê hkrâ pipânh nê htÿx ri pata pyrâk. Tirtûm kapêr â kagâ htûm kot mê harênh kot:

Pika ja kamâ mê âhpumunh tÿx â mê kot amnhî to jarkrar xwÿnhjaja Tirtûm noo mâ te mê kot amnhî to hêx o pa pyrâk. Anê.

²⁰Nê määnên mê harênh kot:

Mê kot amnhî xâhpumunh tÿx â amnhî to jarkrar o ri mê pa xwÿnhjaja na hte Tirtûm mê omu nê mê kot â amnhî jarênh anhÿr kaprÿ hâ mê harê. Anê.

²¹⁻²²Jakamâ kwa kêr ka mê axte mê apê ixkwÿ rÿ mê apê Apor kwÿ hâ amnhî jarênh o ri apa hkêt nê. Mê apê wa ixkwÿ hkêt kênâ. Nê mê apê nhâm mêmô hkwy hkêt. Mê pahpiitâ mê pahpê Kris kwÿ na pu mê.

Nê kot puj mê nhÿrmâ pahtyk tâ akupÿm pahtîr nê Tirtûm mê Jejus wa kuri pamex nê pahtîr tûm nê ri papa. Jakamâ kwa mê tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr kêt nê.

Nê jarâhâ mêmôj piitâ mê panhōō. Nê kormâ mêmôj kot amnhîrît kêt xwÿnhjaja haxwÿja mê panhō na. Âm mêmôj piitâ mê panhō jakamâ te mê pahpê mêmôj piitâ mêmô pahi pyrâk. ²³No mê papajaja axtem Kris kêp mê panhō Pahihti. Nê Tirtûm kêp Kris nhô Pahihti.

**Tirtûm pix kot tanhmâ mê
pajarênh to xwÿnh â harênh**

Eprêw 13.17

4 Nê mê pajaja mê ixpê mê anhō pahi hkêt. Âm mê ixte Kris mâ tanhmâ amnhî nhîpêx to ho ixpa xwÿnh pix jakamâ Tirtûm kormâ kapêr kwÿ ho amnhîrît kêtja na pa htem mê amâ ho amnhîrît o ri mê akôt ixpa. Ja kaxyw na pre mê ixunhwÿ. ²Na pre Kris tanhmâ mê inhmâ kapêr to nê mê inhmâ:

—E kêr ka mē ixkapēr pix o măn mē ahkre ho ri mē hkôt apa. Anē.

³⁻⁴ Kumā pix mā ixte amnhī nhîpêx o ri ixpa jakamā koja tapxipix ixte kām amnhī nhîpêx ā xpumunh kôt tanhmā ijarēnh to. Ixte kām amnhī nhîpêx mex ā ijarē rÿ ixte kām amnhī nhîpêx mex kêt ā ijarē. Am tapxipix koja tanhmā ijarēnh to. No koja nhām mēhō rÿ mē atō ā ijarēnh anē pa ama nē am ama. Rÿ papam tanhmā kām ixte amnhī nhîpêx mex to hā kām amnhī jarēnh japēr hāmri nē am ixtÿx kām ā amnhī nhîpêx anhÿr ā amnhī jarēnh kaprÿ. Pahihti Kris pix kot hprī hā mē pahte amnhī nhîpêx kôt pahpumunh jakamā tapxipix koja tanhmā mē pajarēnh to.

⁵ Jakamā kwa kêr ka mē ri mē kot Tirtūm mā tanhmā amnhī nhîpêx to hā mē omunh xà hkôt tanhmā mē harēnh to hkêt nē. Koja nhÿrmā Pahihti Krisja akupÿn mē pahwÿr wrÿ nē rī tām tanhmā mē pahte amnhī nhîpêx to hā mē pahpumunh xà hkôt tanhmā mē pajarēnh to. Nē mē kot hpimxur pē tanhmā amnhī tomnuj to ho mē pa xwÿnhjaja nhūm mē piitā mē noo mā mē kām ja ho amnhirīt nhūm mē ja hā mē omu. Nē mē pahpiitā mē pajamexpēr xà ho amnhirīt nhūm mē piitā hprī hā ja hā axpēn pumu. Hāmri nhūm Tirtūm rī kormā mē pahte kām tanhmā amnhī nhîpêx mex to ho pa xwÿnhjê jarē.

⁶ E Jejus kôt ixkwÿjaja. Nà na pa ā mē amā Apor mē wa amnhī jarēnh anē. Mē ate inhmar nē Tirtūm kapēr ā kagā hkôt tanhmā wa ijarēnh to kaxyw. Kot kaj mē ā amnhī nhîpêx anē hāmri nē ahpÿnhā tanhmā mē ixte Kris kapēr jarēnh xwÿnhjê jarēnh to hkêt nē. Nē axpēn mā mē ijarēnh o:

—Nà tām kot Kris kapēr jarēnh mex o kot hkwyjê jakrenh jakamā kot paj hkôt pix mā măn ri ixpa.

Anhÿr o axpēn mā mē ixtō jarēnh kêt nē. Kot kaj mē ā mē ixtō jarēnh anē nē

te mē ixto jarkrar pyrāk o amnhī nhîpêx. ⁷ Kwa mēhō na pre mē amā tanhmā ri mē ijarēnh to ka mē mar xà hkôt ā mē ijarēnh anē? Nē mē ixkapēr mex ā mē ixkwÿjê jarē nē mē ixkapēr mex kêt ā mē ixkwÿjê jarē. Nà na ka mē am amnhī krā hkôt ā mē ijarēnh anē nom Kris xàhpumunh xà ho ā mē ijarēnh anhÿr kêt nē. Am mē ixte Tirtūm kapēr o mē ajahkre xwÿnhjaja na pa prem mē amā mēmoj jarē ka mē ama nē mē inhÿ hā hkôt axàhpumunh mex nē. No amnhī krā hkôt mē axàhpumunh kêt kēnā kot ka kêt mē ā ahpÿnhā tanhmā mē ixto jarkrar anhÿr to ho ri apa.

⁸ Te mē ate Apor mē wa ixrom Tirtūm kapēr mar par nē hkôt amnhī nhîpêx mex pyrāk. Te wa ixrom mē ate Jejus nhîhkō hā mē ho amnhiptār pyrāk. Hêxta waa nē. Kop apu am hāmri mē ate îhkō hā mē ho amnhiptār ronhÿx pa ijaxwÿja mē apyrā nē ā amnhī nhîpêx anē. Hāmri nē ixkînh tÿx kumrêx. ⁹ Nom ja kot anhÿr kêt.

Jejus nhÿ hā mē ahkre xwÿnhjê jarēnh

Sikūn Korit 4.8-10; Eprêw 12.1

Nē mē ixpê Jejus nhÿ hā mē ajahkre ho mē ixpa xwÿnhjaja te Tirtūmja axtem tanhmā mē inhîpêx to pyrāk pa mē inhmex kêt nē ixpa. Te mē ixte gyw kām amnhī rēnh nhūm mē kot mē ixkamā ôkre kahak pyrāk o na htem mē inhîpêx. Jakamā na hte mē hkwyjaja mē xpumu nē mē ixkapēr ma nē am mē inhma nē axpēn mā mē ijarēnh o:

—Tk. Kot mē ahkreja mexti hā. Kwa pu mē himex ri.

Anhÿr jakamā te ra mē ixtÿk nē mē inhîkwÿ nhūm mē piitā mē ixtā htu nē mē xpumunh nē ma pa pyrāk o amnhī nhîpêx. Jakamā na htem mē ixte mē ahkre ma nē am kuma nē ma pa. Nom Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjaja na

htem ja hã mē pahpumu nē axpēn mā mē pajarēnh o:

—Kwa mē kot Jejus ā mē hipēx kati htã nhūm mē arī hkôt amnhī nhīpēx mex nē aa hkaga hkēt nē. Hēxta waa nē. Nã ãm hãmri na htem ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa. Anē.

¹⁰Na hte mē kot mē ixkapēr mar xwÿnh kwÿjaja kãm mē ixkīnh kēt nē tanhmã mē ixto kapēr punuj to. No mē kajaja nhūm mē ā mē ato kapēr anhÿr kēt nē. Na htem mē ixkrã pipãnh ā mē ijarē no mē kajaja nhūm mē Kris nhÿ hã mē axãhpumunh tÿx ā mē ajarē. Nē mē ixte Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx mex kēt ā mē ijarē no mē kajaja na htem Tirtūm kôt mē ate amnhī nhīpēx mex ā mē ajarē. Nē mē kot mē ixkamã õkre kahak tÿx tã mē akamã õkre kahak kēt nē mē kãm mē akapēr mar prãm nē. ¹¹Na pa htem arī Kris ā ixpunuj nē ixpa. Nē mē inhmã prãm nē mē inhmã kôr nē ri ixpa. Nē mē ixē pikaxõnhre nē ri ixpa. Nhūm htem Kris ā mē ixtak rūnh nē. Pa mē inhõrkwÿ hkēt nē nhãm ri ixpa nē nhãm ri ixpa. Na pa htem arī ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri ixpa. ¹²⁻¹³Nē ixãpkur xã kaxyw ixãpēnh rūnh o ri ixpa. Nhūm hte mē kãm Jejus prãm kēt xwÿnhjaja mē ijaprÿ ho pa htã pa mē amnhī kurom mē kãm ixkapēr mex nē mē kãm:

—E kē Tirtūm mē ato mex nē ka mē amex nē pa. Anē.

Nē mē kot mē inhīpēx kati htã pa htem mē kutã amnhī to htÿx nē arī mē hkôt ixpa. Na htem te mē kot ahpunuj nhīpēx pyrãk o mē inhīpēx nē mē ixwÿr mrar kēt nē. Ā na htem mē ixte Jejus nhÿ hã mē ahkre o mē ixpa xwÿnhjē nhīpēx anē.

**Pawre te kēp mē hpãm pyrãk
ā kot amnhī jarēnh**

Wam Tesarõn 2.11-12

¹⁴⁻¹⁵E Kris kôt ixkwÿjaja. Na pa ā mē amã kagã nē mēnh anē. Nom mē ate inhmar nē amnhī kamã apijaãm kaxyw

kēt. Inhmã mē ajapē jakamã na pa ā mē amã ixkapēr nē hã kagã nē mēnh anē. Na mē ra ohtõ nē ixpãnhã mē awÿr pa nē mē amã Tirtūm kapēr o mē ajahkre. Nom ixkumrēx na pa pre mē amã kapēr jarē ka prem inhma nē Kris hkôt amnhī xunhwÿ nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr tÿx nē. Jakamã paxipix te ixpē mē apãm nhūm te mē apē ixkra pyrãk. ¹⁶Jakamã kwa mē ixte amnhī nhīpēx kôt ixpumu nē ixkôt mãn kēt mē amnhī nhīpēx o ri apa. ¹⁷Ā mē ate amnhī nhīpēx anhÿr kaxyw na pa pre ijamaxpēr nē ma mē awÿr Ximotre mē. Haxwÿja Kris kôt te kēp ixkra pyrãk. Nē inhmã hapēē. Na hte jar Kris mã tanhmã amnhī nhīpēx mex to ho pa. Tã pa pre mē awÿr kumē. Koja ma mē awÿr mō nē pōj nē mē amã Kris kapēr jarēnh o ri mē akõt pa. Nē mē amã tanhmã ijarēnh to nē mē amã:

—Nã Pawre na hte Jejus Kris jamaxpēr kôt hamaxpēr o pa. Nē kot amnhī nhīpēx kôt amnhī nhīpēx o pa. Nē krī piitã hkôt mē kot urãk nē ā amnhī nhīpēx o pa anhÿr kaxyw mē ahkre mex o pa. Anē.

¹⁸Nē na xep mē akwÿjaja te ra àhpumunh tÿx pyrã nē tanhmã ijarēnh to nē ijarēnh o:

—Pawreja akupÿn mē pahwÿr mōr ā amnhī jarēnh tã koja akupÿn mōr kēt nē kãm ga. Ām kapēr kati xwÿnh na.

¹⁹Anhÿr ā ijarēnh tã koja Tirtūm kãm tokyx ma mē awÿr inhmōr prãm hã kot pa ma mē awÿr inhmōr kurē kumrēx. Hãmri nē pōj nē ixprī hã ā mē kot ixto kapēr anhÿr xwÿnhtajē pumu. Nē mēhõ kot ā mē kãm ijarēnh anhÿr xwÿnhta ā ahkukja. ²⁰Tirtūm krajaja na htem hkôt pix mã amnhī nhīpēx jakamã na htem hkôt tanhmã amnhī nhīpēx to hã mē omu nē rī kormã kēp hkra hã mē harē. Tã kot paj nhÿrmã mē awÿr pōj nē ā ixto kapēr anhÿr xwÿnhjē pumu nē ixprī hã mē kot amnhī nhīpēx ā mē omu nē rī kormã tanhmã mē harēnh to. Jao Tirtūm nhÿ hã mē kot mē ajahkre hã mē omu

rÿ amnhî krâ hkôt mē kot mē ajahkre hā mē omu nē rī kormā tanhmā mē harēnh to. ²¹ Jakamā kwa mē tokyx ixkutēp tām amnhî nhîpêx o ri apa. Kêr pa mō nē mē awÿr pōj nē mē ate tām amnhî nhîpêx ā mē apumu nē ixkînh nē. Nē mēmoj tā mē amā ixākjêr kêt nē. Nē mē amā ixkapêr mex pix o ri mē amā ixkapêr. Te mē hipêêxā kot hkrajê mā kapêr mex pyrāk o mē amā ixkapêr mex nē. Hāmri pu mē axpēn pumu nē pahkînh nē.

Mēhō kot tanhmā amnhî tomnuj to hā harēnh

Sikūn Korit 2.5-11

5 Nē kwa na pa pre tee ri mē anhîōja jarēnh ma nē ixkaprî htÿx nē. Na xep hte amnhî tomnuj tÿx pē nā puro hā hpijaàm kêt o pa. Kwa mē pahpê Kris kwÿjaja mē pahte ā amnhî nhîpêx anhÿr kêt nhūm mē kot Kris kôt amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhjaja haxwÿja ā amnhî nhîpêx anhÿr kêt tā nhūm ra mē anhîōja kot Kris kôt amnhî xām tā ā amnhî nhîpêx anē. Kwa ja omnuj tÿx kumrêx. ² Na xep ri ā amnhî nhîpêx anhÿr o pa ka mē ja hā omu nē ām omu nē nē tanhmā kām nē hkêt nē. Amārî hā omunh o ri hkôt apa. Mē ate Tirtūm kôt axāhpumunh tÿx ā amnhî jarēnh tā no ām ja hā omu nē ām hā omu nē nē tanhmā kām nē hkêt nē. Kwa nā. Mē tee ri kot ā amnhî nhîpêx anhÿrja ā omu nē akaprî nē hkêt wehe. Nē mē tokyx amnhî nē hano kê mē akôt Tirtūm mā amnhî jarēnh xā hā ixkre hwÿr axte mrar kêt nē.

³⁻⁵ Ixte mē apê awry htā ā kot amnhî nhîpêx anhÿr ā harēnh ma nē hkukamā tanhmā ijamaxpêr to. Nā ra ixte mē awÿr ixpōx ronhÿx pa mē ato akuprō. Pahihti Jejus nhÿ hā mē ato akuprō nē mē amā kot amnhî tomnuj xwÿnhhta jarē nē mē anē hanor kurê kumrêx. Jakamā e kêr ka mē māmri ā amnhî nē hipêx anē. Mē panhō Pahihti Jejus nhÿ hā amnhî nē hano nē te Satanasti mā rer pyrāk kê

tee ri ja hā amnhî pumu nē tokyx kām urer japêr. Hāmri nē akupÿm tām amnhî nhîpêx. Kê nhÿrmā Pahihti akupÿn mē pahwÿr wrÿ nhūm ma mē pahkôt ō krî hwÿr api.

⁶ Mē ate Tirtūm kapêr jarēnh mar mex ā amnhî jarēnh tā kormā amnhî nē ā kot amnhî nhîpêx anhÿr xwÿnhhta janor kêt nē. Kwa mē tokyx amnhî nē hano. Na htem pāwti nhîpêx kaxyw nē kamā kot ho hikot xā ho hkryre nē kamā kurê nē gaa nē rī ho piitā hikot pa. Ja pyrā nē kot ka mē amnhî nē kot amnhî tomnuj xwÿnhhta janor kêt nē hāmri nē gaa nē ra urāk nē apiitā ā amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa.

⁷ Kwa mē tokyx amnhî nē hano. Kêr ka mē arî amnhî to mex pix o ri axpēn kôt apa nē tām ri amnhî nhîpêx o ri axpēn kôt apa. Na pre ra Jejus Kris mē pahte amnhî to mex o papa kaxyw mē panê ty. Mē pahpiitā mē panê ty. ⁸ Jakamā na pu htem ām amnhî to mex pix o ri papa. Nē tām amnhî nhîpêx o ri papa. Jao tanhmā amnhî tomnuj to ho ri papa hkêt nē.

⁹ Nē wam ixte mē awÿr kagā nē mēnhhta kamā na pa pre mē amā:

—Kêr ka mē nhām mē kot mēnijê kamā hpijaàm kêt o mē pa xwÿnhjê hkôt ri apa hkêt nē. Ām ri mē hkàx ā apa.

Anhÿr o mē amā hā karō. ¹⁰⁻¹¹ Nom na pa pre mē piitā ā mē nē mē akurê anhÿr kêt nē. Ām mē kēp Kris kwÿ hā amnhî jarēnh tā ā ri amnhî tomnuj anhÿr xwÿnh pixjaja na pa pre mē nē mē akurê. Kojā mēhō kēp Kris kôt mē pahtō rÿ mē pahtōx ā amnhî jarēnh tā mē kamā hpijaàm kêt o ri pa ka mē ja hā omu nē hkôt ri apa hkêt kurê kumrêx.

Nē mē kām nhām mē hkukrêx kînh o kām ho ō hprām o ri mē pa xwÿnhjaja. Nē sānti kutā hkôn krā ho rôrôk nē hkrî nē kām mex ā harēnh o ri mē pa xwÿnhjaja.

Nē mē kot axpēn to kapêr punuj o ri mē pa xwÿnhjaja.

Nē mē pipānh o ri mē pa xwÿnhjaja.
 Nē axpēn pē ri mē āhkīnh o mē pa
 xwÿnhjaja.
 Koja mēhō kēp Kris kwÿ hā amnhī jarēnh
 tā ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri pa ka mē ja
 hā mē omu nē hkōt ri apa hkēt kumrēx.
 Nē mē kutā axāpkur kēt nē. Ām mē hkàx
 ā ri mra.

No mē kēp Kris kwÿ hkēt xwÿnhjē nē
 na pa pre ā mē akurē anhÿr kēt nē. Mē
 piitā ā mē kot amnhī nhīpēx anhÿr o pa
 kēnā. Na htem axpēn kām hpijaām kēt o
 ri pa.

Nē mē kām axpēn kukrēx kīnh o kām ho
 ō hprām o ri pa.

Nē sānti kutā hkōn krā ho rōrōk nē hkrī
 nē kām amnhī jagrer pē amnhī to hwÿr
 o pa.

Nē mē axpēn pē āhkīnh pix o pa.
 Kris kwÿ hkēt xwÿnhjaja na htem ā
 amnhī nhīpēx anhÿr o pa. Tā tanhmā kot
 ka wem amnhī to nē mē hkàx ā ri apa?
 Mē piitā ā mē kot amnhī nhīpēx anhÿr
 kēnā. Kot puj mē nhÿrmā Tirtūm nhō krī
 mex wÿr api nē rī kormā mē hkàx ā ri
 papa.

¹²⁻¹³Nē mē kēp Kris kwÿ hkēt xwÿn-
 hjaja na pa hte mē kot amnhī tomnuj ā
 mē omu nē ām mē omu nē tanhmā hā mē
 kām nē hkēt nē. Tirtūm tām koja nhÿrmā
 ja hā tanhmā mē hipēx to. No koja Kris
 kōt mē pahtō rÿ mē pahtōxjē hō tanhmā
 amnhī tomnuj to ho pa pu mē pahtō ja
 hā omu nē nē tanhmā kām pakapēr to
 kurē kumrēx. Tirtūm kapēr ā kagā htūm
 kot ja jarēnh kot:

Kēr ka mē amnhī nē Kris kōt akwÿjē hō
 kot tanhmā amnhī tomnuj to ho pa
 xwÿnhjē jano. Ā harēnh kot anhÿr.

Mē pahte Kris kwÿjē ho pakapēr kēt

Matēwre 5.38-40

6 Nē na ka xep htem Kris kōt atō rÿ
 atōxjē hō mē ka wa tanhmā axpēn
 tomnuj to nē axtem nē juisti hwÿr ax-
 pēn to mra. Mē apyrā nē kēp Kris kwÿ

hkēt tā ka htem ma hwÿr amnhī to mra
 nhūm war axpēn tā war ama nē tanhmā
 war ajarēnh to. Kwa mon ka htem ax-
 tem nē ā Kris kwÿ hkēt xwÿnhjē hwÿr
 mē amnhī to amrar anē? Kēt mē Kris kōt
 anhīō hwÿr mām kēt mē amnhī to mra nē
 kumā mām amnhī jarē kē axpēn tā war
 ama nē axpēn tā tanhmā war amā kapēr
 to.

²Ra mē ate ja mar tÿx tā hkōt amnhī
 nhīpēx kēt nē. Mēmoj ām grire htā ka
 wa tokyx akupÿm hā tām axpēn xām kēt
 nē. Rÿ Kris kōt war atōjē hō hwÿr wa
 amnhī to atēm nhūm akupÿm tām ax-
 pēn tā war axām kēt nē. Ām axtem nē
 mē kēp Kris kōt mē atō hkēt xwÿnhjē
 hwÿr amnhī to mra. Kwa mē ā amnhī
 nhīpēx anhÿr kēt nē. Mē pahpē Kris kwÿ-
 jaja kot puj mē nhÿrmā Kris nhīhkō hā
 mē kēp hkwy hkēt xwÿnhjē tanhmā mē
 harēnh to. ³Nē Tirtūm kapēr o mē wrÿk
 xwÿnhjaja kot puj mē määnēn nhÿrmā
 tanhmā mē harēnh to ho pahkrī. Jakamā
 kwa māmri ā mē pahte amnhī nhīpēx
 anhÿrja kukamā akupÿm tanhmā ax-
 pēn xunhwÿr to ho apa. Mēmoj tā mē
 atōjē hō wa kot tanhmā axpēn to hā wa
 omu nē tokyx akupÿm axpēn tā wa kām
 akapēr kē wa tokyx akupÿm tām axpēn
 nhīpēx. Ā mē kot axpēn nhīpēx anhÿr o
 paja na kēt mex. ⁴No na ka xep htem
 arī Kris kōt mē akwÿ hkēt xwÿnhjē hwÿr
 axpēn to mra nē mē kām amnhī jarē.
 Kwa mē ri ā amnhī nhīpēx anhÿr kēt nē.
⁵Mē tokyx tee ri ja hā amnhī pumu nē
 amnhī kamā apijaām kēt wehe. Xā mē
 akamā Kris kōt mē atōjē hō pixire nē kot
 tām akupÿm mē axunhwÿr kaxyw am-
 rakati kumrēx? ⁶Na ka xep htem mē-
 moj tā axpu. Kris kōt mē atōjē hō mē
 mēmoj tā axpu nē ra mē kēp Kris kwÿ
 hkēt xwÿnhjē hwÿr amnhī to mra. Kot
 tām akupÿm mē unhwÿr xwÿnhjē hwÿr
 amnhī to mra.

⁷Mē apijapu ho apa jakamā na ka mē
 amnhī tomnuj tÿx nē. Hāmri nē te mē

apê Kris kwÿ hkêt xwÿnh pyrà nê mē hwÿr amnhî to mra. Kwa kwâr Kris kôt anhiõ māmri apê ahkî rÿ tanhmā anhiõpêx to. Ka mē âm amnhî tã omu kê tapxipix tanhmā amnhî tomnuj to. ⁸Ja mex tã mē ate ā amnhî nhîpêx anhÿr kêt. Na ka htem axpên pē ahkî. Mē ate Kris kôt axpên to atõ nê atõx tã axtem nê ā axpên nhîpêx anê. Te mē apijaam kêt pyrāk o amnhî nhîpêx o ri apa. ⁹⁻¹⁰Mē kot tanhmā amnhî tomnuj to xwÿnhjaja koja mē nhÿrmā ma Tirtûm nhõ krî mex wÿr àpir kêt nê. Ra mē ate ja jarênh mar tÿx.

Mēmyjê hõ kot nhām mēnijê hõ ho amnhî kati xwÿnhjaja.

Nê mēnijê hõ kot nhām mēmyjê hõ ho amnhî kati xwÿnhjaja.

Nê mēnijaja axtem nê mē kot amnhîõ ho mjên o ri mē pa xwÿnhjaja.

Nê mēmyjaja haxwÿja axtem nê amnhîõ ho hprõ ho ri mē pa xwÿnhjaja.

Nê mē àhkînh o ri mē pa xwÿnhjaja.

Nê mē kām nhām mē hkukrêx kînh o kām ho õ hprām o ri mē pa xwÿnhjaja.

Nê ri mē pipānh o mē pa xwÿnhjaja.

Nê ri axpên to kapêr punuj o mē pa xwÿnhjaja.

Nê mē kot amnhî to sânti hwÿr o mē pa xwÿnhjaja.

Ā mē kot amnhî nhîpêx anhÿr xwÿnh piitã koja mē Tirtûm nhõ krî hwÿr àpir kêt nê.

¹¹Kormã mē ate Kris kôt amnhî xunhwÿr kêt ri na ka pre mē akwÿjaja ā amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa. Tã amnhî kaxyw Jejus kôt ajamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ. Hāmri nhûm Tirtûm Karõ mē Pahihti Jejus Krisja wa mē anê mē ate amnhî tomnuj piitã rênh pa nê mē apê Tirtûm kra hã mē axunhwÿ nê amnhîm mē ate amnhî to mex xwÿnh ā mē ajarê.

Mē pahte tãm amnhî nhîpêx o papa hã mē pamã karõ

Matêwre 5.27; Rômãn 12.1-2; Epes 5.3; Korosê 3.5; Wam Tesarõn 4.1-8

¹²Nê na ka hte mē akwÿjaja amnhî jarênh o:

—Nà na pa hte pa inhmā tanhmā amnhî nhîpêx to hprām xà hkôt amnhî krã hkôt amnhî nhîpêx o ri ixpa. Anê.

Mē ate ā amnhî jarênh anhÿr tã no âm mē ate amnhî jarênhja mex kêt. Mēmoj piitã mē pamã mex kêt. Na pu htem pamã hprām xà hkôt mēmoj to anê nê gaa nê ra ho amnhî pyrà nê ho anhÿr pix o papa. Nê gaa nê kām panhÿrer kêt kumrêx. Jao ra pahpipānh pix o ri papa. Rÿ paxêx pix o ri papa. Rÿ paxàhkînh pix o ri papa. Jakamã kêr pu mē pamã tanhmā amnhî nhîpêx to hprām xà hkôt tanhmā amnhî nhîpêx to ho papa hkêt nê. Âm amnhî mē amnhî kaxyw Jejus mã pajamaxpêr pix nê.

¹³Nê na htem amnhî jarênh o:

—Nà kot paj inhmā prām nê māmri mēmoj ku. Nê inhmā nhām mēhõ kamã xpijaam kêt prām nê māmri ā amnhî nhîpêx anê. Ja tanhmā inhmā kute hkêt. Anê.

Tã koja nhÿrmã Tirtûm mē panhîja o hapêx pa. Na pre mē pahte nhām mē kamã pahpijaam kêt o papa kaxyw mē panhîpêx kêt nê. Âm mē pahte mē panhîpêx xwÿnh maatija mã tanhmā amnhî nhîpêx mex to ho papa pix kaxyw na pre mē panhîpêx.

¹⁴Nê na pre Pahihtija ty nhûm Tirtûm akupÿm ho htîr. Ja pyrã nê kot puj mē nhÿrmã mē pajaxwÿja ty nhûm akupÿm mē pahto mē pahtîr. Ja kaxyw tapxipix pix na àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. ¹⁵Na pu htem Kris kôt amnhî xunhwÿr kôt pahpê hkwÿ nê te pahpê ĩ pyrāk. Jakamã kwa mē ja hã anohtÿx nê axte nhām mē hkuprÿjê hwÿr amrar nê mē ho amnhîkati hkêt nê. Tirtûm kêp ja om-

nuj. Te mē pahte Kris nhī pyrāk jakamā kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anhūr jao te Kris tām kot ā amnhī nhīpēx anhūr o pa pyrāk. Kwa ja mex kēt. Xà kot we Krisja ā amnhī nhīpēx anē? Nà koja ā amnhī nhīpēx anhūr kēt nē. ¹⁶Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Kot ka mē atō mēnijē hō ho aprō nhūm kēp aprō kumrēx. Hāmri nē te ra war atipxi pyrāk o axpēn nhīpēx. Anē.

Ā kot aprō mē wa ajarēnh anhūr jakamā kwa kēr ka mē atyx ri nhām mē hkupryjē hwūr apa hkēt nē. Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē nē Tirtūm noo mā te ate aprō kuhpa hā hkupryta o aprō pyrāk. Te wam aprōta kuhpa hā war atipxi pyrāk. ¹⁷Na pu htem Pahihti Jejus Kris kōt amnhī xunhwūr nhūm amnhī tā mē pahpumu nē mē pamā Karō gō nhūm mē pamā agjē. Pu mē ra Karōja kōt te ra Jejus mē wa pahtipxi nē ri papa pyrāk o axpēn nhīpēx. Jao Kris jamaxpēr mē mē pajamaxpērja te wa kot axpēn pyrāk. Nē Kris kot amnhī nhīpēx mē mē pahte amnhī nhīpēxja te kot axpēn pyrāk.

¹⁸Jakamā kwa kēr ka mē amnhī prō pix tănopxar o ri apa. Nē mē anijaja amjēn pix tănopxar o ri apa. No mē nhām mēmyjē ho amnhīkati ho ri apa hkēt nē. Nē mē amyjaja nhām mēnijē ho amnhīkati ho ri apa hkēt nē. Kot ka mē nhām mēmoj tanhmā omnuj kute ho anē no ām amnhī nhī homnu hkēt nē. Nom kot kaj mē nhām mēnijē ho amnhīkati rūr nhām mēmyjē ho amnhīkati hāmri nē ra amnhī nhī homnu hpa. ¹⁹Mē panhī kamā na hte Tirtūm Karō agjē nē kamā hkrī. Tirtūm na pre mē pahwūr kurē nhūm mē pahkarō mā agjē pu mē te mē pahpē ōrkwūr pyrāk. Jakamā na pu htem amnhī krā hkōt pahtyx ri mēmoj tanhmā ho ho papa hkēt nē. Ām Tirtūm jamaxpēr xā hkōt pix mā na pu htem tanhmā mēmoj nhīpēx to ho papa. ²⁰Na pre ra Jejus mē pahte amnhī tomnuj pānhā amn-

hīrer kaxyw mē pahpiitā mē panē ty. Te htyk o amnhīm mē pajaprōr pyrāk o mē panhīpēx. Jakamā kwa kēr pu mē ām hkōt pix mā mān ri amnhī nhīpēx rāhā ho ri papa. Kē mē pahkwūrjaja ja hā mē pahpumunh kōt Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o ri pa.

Mē mjēn mē mē hprō wa kot axpēn to mex ā mē pamā karō

Epes 5.22; Korosē 3.18; Eprēw 13.4

7 Nē ota mē ate ixwūr kagà nē mēnhta na pre ixwūr pōj pa omu. Nē kamā mē ate mē aprō hā ixkukjēr xwūnhta pa kamā harē nē omu. Tā kot paj mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma.

Nà kot ka mē amyjē hō amā aprō hkēt nē ahte ri apa hprām nē kam nē aprō hkēt apa. Ja tanhmā kute hkēt. Nom kēr ka mē hkupryjē ho presija ho ri apa hkēt nē. ²Na htem tōhā kām hprō hprām kēt nē ri pa nē gaa nē mē hkupryjē hō pumu rūr mē kēp mē hprōjē hō pumu nē kamā hpjjaam kēt o ri pa. Ja pymaj kēr ka mē amyjaja māmri aprō nē mē anijaja māmri amjēn.

³Nē mē anijaja. Koja mē amjēn akamā hkurē ka mē māmri kām amnhī gō kē mē anī. Nē mē amyjaja määnēn. Koja mē aprō mē akamā hkurē ka mē māmri mē anī. ⁴Ām ka amā tanhmā amnhī nhīpēx to hprām xā hkōt pix mā amnhī nhīpēx kēt nē. Määnēn amā aprō kot kām tanhmā amnhī nhīpēx to hprām xā hkōt määnēn hkōt kām amnhī nhīpēx.

⁵Nē kot kaj mē mēmo arigro hā amā Tirtūm mā amnhī jarēnh ryy hprām japēr. Hāmri nē aprō mā:

—E kot puj jarāhā axpēn to amnhīkati hkēt nē. Kot puj ām Tirtūm pix mā amnhī jarēnh o amūkry. Anē.

Hāmri nē māmri ā amnhī nhīpēx anē. No kwa kēr ka mē ām ja ho anhūr o apkati pixi nē kām anhūre. Nhūm jāā ka mē amā axpēn to amnhīkati hprām nē māmri tanhmā axpēn nhīpēx to. No kot

kaj mē ā amnhī nhīpēx anhÿr kēt o hā atā apkati xohtō nē gaa nē ra akurē xàj axtem nē Satanasti jamaxpēr o ajamaxpēr. Jao nhām mēhō ni hwÿr mra nē aprō kuhpa hā kamā akurē ho kamā apijaàm kēt. Rÿ nhūm mēnijaja nhām mēmyjē hō hwÿr mra nē mjēn kuhpa hā kamā hkurē ho war axpēn kamā hpijaàm kēt.

⁶E mē ate ja hā ixkukjēr jakamā na pa ā ixprī hā mē amā ja jarēnh anē. Ka mē akwÿjaja amā aprō hprām nē māmri aprō nē ri apa. Nē mē akwÿjaja amā aprō hprām kēt nē māmri aprō hkēt nē ri apa. Nom kot pa paa mē amā mē aprō hā ixāmnnēnh kēt nē. Ka mē kam amnhī krā hkôt ajamaxpēr xà hkôt tanhmā amnhī nhīpēx to. ⁷Na pa hte ixprō hkēt nē ri ixpa nom inhmā ja mex pa hte ahte ixpa.

Mē mjēn kēt nē mē hprō kēt xwÿnhjē jarēnh

Nē kormā mē aprō hkēt xwÿnhjaja. Ka mē ixpyrà nē aprō hkēt nē ri apa ronhÿx inhmā ja mex nē. Na hte mēmy hkwÿjaja hprō kēt nē ri pa nhūm Tirtūm ja hā mē omu nē tanhmā mē ho nhūm mē mex nē ri pa nē mēnijē kamā hkurē ho mē kamā hpijaàm kēt o ri pa hkēt nē. No na hte mē hkwÿjaja hprō hkēt nē ri pa nē gaa nē ra hkurē xàj mēnijē kamā hpijaàm kēt. Ā mē ate amnhī nhīpēx anhÿr pymaj kēr ka mē amā aprō hprām nē māmri aprō. Tirtūm mā ja mex kēnā.

⁸E mē aprō hkēt nē mē amjēn kēt xwÿnhjaja. Nē ra mē apē mē aprō htyk rÿ mē amjēn htyk xwÿnhjaja. Pa mē amā mēmoj jarē. Nà kot kaj mē ixpyrà nē mē aprō hkēt nē ri apa rÿ mē amjēn kēt nē ri apa nhūm ja inhmā mex nē. ⁹No kot ka mē atō ra akurē japēr nē māmri aprō rÿ māmri amjēn. Ja määnēn tanhmā kute hkēt.

Mē pahte axpēn kaga hkēt ā mē pamā karō

Matêwre 5.31, 19.3-9; Makre 10.2

¹⁰E kot paj hpānhā ra mē ate axpēn to amjēn nē axpēn to aprō xwÿnhjē mā ixkapēr. Nom kot paj amnhī krā hkôt tanhmā ixkapēr to hkēt nē. Pahihti Jejus Kris kapēr xà hkôt kot paj mē amā ixkapēr. Jakamā e kēr ka mē anijaja mē amjēn kaga hkēt nē. ¹¹Nom kot kaj mē tanhmā ajamaxpēr to nē hkaga japēr hāmri nē ahte ri apa nē axte nhām mēhō ho amjēn kēt nē. Rÿ tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr nē māmri akupÿm amjēnta wÿr tē nē akupÿm hkôt ri apa. No kēr ka mē axte nhām mēhō ho amjēn kēt nē.

Nē ra mē amyjaja kēr ka mē ajaxwÿja ā amnhī nhīpēx anē nē mē aprō kaga hkēt nē. E kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri apa.

¹²Nē mē ate ixwÿr kagā mēnh kamā axpēn tā ixkukjēta kot paj hpānhā mē amā harē. Na Pahihti Jejusja ja hā tanhmā inhmā nē hkēt nē. Ām amnhī krā hkôt kot paj mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma.

Ka mē amyjē hō ra Kris kōt amnhī xām nom nhūm aprō kormā hkôt amnhī xām kēt japēr. Nom koja kām arī ri akōt pa hprām ka hkaga hkēt nē. Kē arī ri akōt pa. ¹³Nē mē anijaja. Ka mē ajaxwÿja ra apē Kris kwÿ hā ri apa nhūm amjēn kēp hkwÿ hkēt tā arī ri akōt pa hprām nē arī ri akōt pa ka hkaga hkēt nē. ¹⁴Kēp Kris kwÿ hkēt tā koja akōt Kris kwÿjē hkôt ri pa. Rÿ mē aprō kēp Kris kwÿ hkēt tā koja akōt Kris kwÿjē hkôt ri pa. Jao Tirtūm kapēr mar o pa nē gaa nē apyrā nē hkôt amnhī xām japēr. Nē mē akra kēp Kris kwÿ hkēt xwÿnhjaja haxwÿja mē akōt Kris kwÿjē hkôt ri pa nē Tirtūm kapēr mar o pa nē gaa nē akōt Jejus kōt amnhī xunhwÿr japēr.

¹⁵Nom koja aprō kēp Kris kwÿ hkēt ā kām akaga hprām nē rī tām māmri ak-

aga. Rỳ amjên kêp Kris kwỳ hkêt ã kãm akaga hprãm nê rí tãm mãmri akaga. Kêr ka mē kot akaga nê tee ri kãm tanhmã akapêr to hkêt nê. Kwâr mãmri akaga ka ahte ajamakêtkati nê axãmnhĩx ri apa. Mē pajamakêtkati nê mē pamex nê ri papaja na Tirtũm kãm hprãm.

¹⁶No koja amjên kêp Kris kwỳ hkêt tã kãm mē akaga hprãm kêt nê ka mē hkaga hkêt nê. Rỳ aprõ kêp Kris kwỳ hkêt tã ka mē kam hkaga hkêt nê. Kojã arĩ ate amnhĩ nhĩpêx ã apumunh o ri akõt pa nê gaa nê rĩ apyrã nê Kris kõt amnhĩ xãm japêr. ¹⁷Jakamã kot ka mē aprõ rỳ amjên ra Kris kõt ahte amnhĩ xãm. Hãmri nê wa arĩ ri axpên kõt ri apa ho apa. Na pa hte krĩ piitã hkõt Jejus kõt mē pahkwỳjê mã ã ixujarênh anhỹr o ri ixpa. Tã kêt ka mē ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

Kris kõt amnhĩ xunhwỳr kêt ri tanhmã mē pakute hã mē pajarênh

¹⁸Ja pyrã nê kot kaj mē ra amy kwryt kã jakãr japêr. Tã ra Kris kõt amnhĩ xãm nê arĩ arãhã ri apa. Rỳ amnhĩ jakãr kêt rãhã hkõt amnhĩ xãm japêr nê arĩ arãhã ri apa. Mo kaxyw kot ka kêt amnhĩ jakã? ¹⁹Tirtũm na hte mē pahte amnhĩ my kwryt kã jakãr ã mē pahpumunh kõt tanhmã mē pajarênh to hkêt nê. Rỳ mē pahte amnhĩ jakãr kêt ã mē pahpumunh kõt mãänênh tanhmã mē pajarênh to hkêt nê. ãm mē pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx pix ã mē pahpumunh kõt na hte tanhmã mē pajarênh to. ²⁰Jakamã kêt pu mē pahte Kris kõt amnhĩ xunhwỳr kêt ri tanhmã mē pakuteja arĩ rãhã ri papa. ²¹Ka mē akwỳjaja ate nhãm mē kãm mē axãpênh o apa htã Jejus kõt amnhĩ xunhwỳ. Tã kêt ka mē mãmri mē kãm axãpênh o ri apa. Nom koja anhõ patrãwja amnhĩ nê mē ajano ka mē mãmri ma mra nê amnhĩ mã tanhmã axãpênh to ho ri apa.

²²Nê koja mēhõ Kris kõt amnhĩ xãm. Tanhmãn kêp mē õ patrãw rỳ kot mē

kãm mē àpênh xwỳnhjê hõ. Tã Kris kõt amnhĩ xãm hãmri nê arĩ amnhĩ nhĩpêx tũm kõt ri amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nê. Ra Kris kõt amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao ra tanhmã amnhĩ tomuñ to hkêt nê. Te kot õ patrãw punuj kaga nê hpãnhã õ patrãw mex kapêr kõt amnhĩ nhĩpêx pix o pa pyrãk.

²³Na pre Jejus mē pahte amnhĩ tomuñ piitã hpãnhã amnhĩre kaxyw mē panê ty. Te htyk o kot amnhĩm mē pajaprõr pyrãk o mē panhĩpêx. Jakamã kwa kêt ka mē jar mē anhõ patrãw kõt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nê. Mē mãänênh Tirtũm kapêr kõt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. ²⁴Jakamã kêt pu mē pahte Kris kõt amnhĩ xunhwỳr kêt ri tanhmã mē pakuteta pu mē arĩ rãhã ri hã papa.

Ra mē pahte amnhĩ jakã rỳ mē pahte amnhĩ jakãr kêt.

Rỳ ra mē pahte nhãm mēhõ mã paxãpênh o papa rỳ amnhĩ mã paxãpênh o papa.

Rỳ ra mē pahprõ nê ri papa rỳ mē pahprõ hkêt nê ri papa.

Pu mē pahte Kris kõt amnhĩ xunhwỳr kêt ri tanhmã mē pakuteta ãm arĩ rãhã hã ri papa. Jao Tirtũm kãm hprãm xã kõt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Mē hprõ nê mē mjên kêt xwỳnhjê jarênh

Matêwre 19.10-12

²⁵Nê mē ate ixwỳr kagã mênhta kamã na ka mē mãänênh kormã mē hprõ hkêt xwỳnhjê hã ixkukja. Tã kot paj mē amã tanhmã mē harênh to. Nom Pahihti Jejus Kris na pre ja hã tanhmã inhmã nê hkêt nê. ãm pa kot paj ãm amnhĩ krã hkõt tanhmã hã mē amã ixkapêr to. Na pre Pahihti mē akaxyw tanhmã ixkrã hto pa hte ý hã tanhmã mē amã mēmoj tã karõ hto ho ri ixpa. Jakamã e mē inhma nê inhmar tỳx nê.

26–27 Nà ra mē kām mē pahkurē xwÿnhjaja Kris ã mē pahptomnuj o pa jakamã koja ixpyrà nē mē hprō hkêt rãhã mē pa xwÿnhjaja ahte ri pa nhūm ja mex nē. Nhūm mē umaj amnhī pix tãnopxar o ri pa. Nē mē aprō xwÿnhjaja kēr ka mē kām mē pahkurē xwÿnhjē pymaj mē aprō kaga hkêt nē. Am pix tãnopxar o ri apa.

28 Tã kot ka mē atō amã aprō hprãm nē mãmri aprō. Ja määnēn tanhmã ixpē kute hkêt. Nē mē anijaja mē amã amjēn prãm nē mãmri amjēn. Ja tanhmã ixpē kute hkêt. Nom kot ka mē akwÿjē pyrà nē aprō rÿ amjēn. Nē gaa nē akra. Hãmri nē tanhmã mēmoj kute kamã ka tee ri wa mē amnhī kukamã ri ajamaxpēr o ri apa. Ja pymaj na pa hte mē amjēn kêt nē mē aprō hkêt ã mē amã awjarē.

29 Nē Kris tokyx akupÿn mē pahwÿr wrÿk kaxyw jakamã kwa ra mē aprō nē apa xwÿnhjaja. Kēr ka mē amnhī prō nē amnhī kra pix kukamã ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Te ho mē hprō hkêt nē mē pa xwÿnhjaja kot amnhī nhīpēx pyrà nē Kris kutēp kumrēx mã ajamaxpēr pē tanhmã amnhī nhīpēx to ho apa nē arī kormã aprō nē akrajē ho hapu nē tanhmã mē kutã anojarēt to ho apa.

30 Kris kot tokyx akupÿn mē pahwÿr wrÿk jakamã kwa mē ri amÿr o ri mē apa xwÿnhjaja. Kēr ka mē kutēp tee ri amnhī kaprī pix mã ajamaxpēr o akaprī nē ri apa hkêt nē. Nē mē akīnh nē ri apikunhar o ri mē apa xwÿnhjaja kēr ka mē Kris kutēp amnhī kīnh xà pix mã ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Nē ri mē axujaprōr o ri mē apa xwÿnhjaja kēr ka mē Kris kutēp tanhmã axujaprōr to pix kukamã ri ajamaxpēr kêt nē. 31 Nē mē apē mē ate mēmoj to wēnē ho ri mē apa xwÿnhjaja Kris kutēp ãm ri mē akukrēx pix kukamã ajamaxpēr kêt nē. Koja mē panhō pika piitã hkôt mē pakukrēxja nē mēmoj piitã arī rãhã hkêt nē. 32 Jakamã kot kaj mē akukrēx pix kukamã ajamaxpēr nē

amnhī pix kukamã ajamaxpēr nhūm ja apē omnuj nē. Kris kwÿ pē mē hprō hkêt xwÿnhjaja na htem Pahihti Jejus Kris kām hprãm xà hkôt pix mã kām tanhmã amnhī nhīpēx to ho ri pa hprãm. Jao ãm pix kutã tanhmã nojarēt to rãhã ho ri pa. 33 No kêt ra mē hprō nē mē pa xwÿnhjaja na htem hprō pix kukamã kām tanhmã amnhī nhīpēx to ho pa hprãm. Jao pix kukamã amnhī nhīpēx o pa. 34 Mē kām Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx prãm tã no ãm määnēn kām hprō kapēr mar nē hkôt kām tanhmã amnhī nhīpēx to ho ri pa hprãm.

Nē mēnijaja kot Jejus kôt amnhī nhīpēx nē kormã mē mjēn kêt xwÿnhjaja na htem kām Pahihti Jejus kām hprãm xà hkôt pix mã kām tanhmã amnhī nhīpēx to ho pa hprãm. Nē ãm pix mã hamaxpēr o pa. Nē ãm hkôt pix mã amnhī nhīpēx o pa. No ra mē mjēn nē mē pa xwÿnhjaja na htem arī ri mē hikukrēx tãnopxar o pa. Nē mjēn mã hprãm xà hkôt tanhmã kām amnhī nhīpēx to ho pa. Jakamã tanhmã kot wem amnhī to nē Jejus kām prãm xà hkôt pix mã amnhī nhīpēx o pa?

35 E ixte mē ato ajuta kaxyw na pa ã mē amã ixkapēr anē. Jakamã na pa mē ate mēhō ho aprō nē mē akurē hkêt nē. Am mē ate Tirtūm kapēr kôt pix mã amnhī nhīpēx o apa hã na pa mē amã karō. Mē ate kumã pix mã ajamaxpēr o ri apa pix kaxyw. Nē kumã pix mã tanhmã ri amnhī nhīpēx to ho apa kaxyw na pa mē amã tanhmã mēmoj tã karō hto.

Mē kot mē hprō mã xwÿnhjē jarēnh

36 E kot paj hpãnhã mē ate mēhō ho aprō mã xwÿnhjē mã ixkapēr ka mē ixkapēr ma. Nà kot kaj mē atō ate ho aprō mã xwÿnhhta kukamã ajamaxpēr o:

—Nà kot paj ho ixprō hkêt nē. Inhmã hkīnh tÿx tã kot paj ho ixprō hkêt nē. Kot paj ãm ixprō hkêt nē ahte ri ixpa. Anē.

Hāmri nē ahte ri apa. Tā ra tee amnhī kurē kamā ama nē ajamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Mon pa pre ho ixprō hkēt nē ahte ri xpa? Anē.

Hāmri nē māmri ma hwÿr tē nē kām amnhī jarē nē ho aprō. Ra ate aprō hkēt nē ahte ri apa hā amnhī jarēnh tā no ām māmri ho aprō. Ja tanhmā kute hkēt kēnā. ³⁷Nom kot kaj ho aprō hkēt ā amnhī jarē nē määnēn akurē hkēt nē ri apa. Hāmri nē māmri ho aprō hkēt nē ri ahte ri apa. Ja määnēn tanhmā kute hkēt. ³⁸Kot ka ho aprō nē war amex nē apa. Rÿ kot ka ho aprō kēt nē määnēn amex kumrēx nē ri apa. Ja na mex o ate mēhō ho aprō nē ho apata jakrenh.

Mē kēp mē mjēn tyk xwÿnhjē jarēnh

³⁹E kot paj hpānhā mē apē mē amjēn tyk xwÿnhjē mā ixkapēr. Nā koja amjēn arī htir ri ka ām hkōt pix mā axkamē nē hkaga hkēt nē. No koja nhÿrmā apē ty hāmri ka tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr hāmri nē amā axte amjēn prām nē māmri axte amjēn. Nom kwa kēr ka mē amnhī pyrā nē Kris kōt akwÿjē hō pix o amjēn. No mamri nhām mēhō ho amjēn kēt nē. ⁴⁰No kot ka mē axte amjēn kēt nē ahte ri apa hāmri nē axāmnhix ri ajamakētkati nē apa. No na pa ām amnhī krā hkōt mē amā ā ja jarēnh anē. Mān Tirtūm Karō mā määnēn ja mex nē.

Sānti hā mē apkur xā jarēnh

Rōmān 14.13-23; Wam Korit 10.14-22, 13.2; Karatas 5.13; Wam Pētre 4.8; Wam Juāw 3.18

8 Nē mē ate ixwÿr kagā mēnhhta kamā na ka prem määnēn sānti hā mē apkur xā hā ixkukja. Tā kot paj mē amā tanhmā ja jarēnh to ka mē inhma.

Nā na hte Kris kōt pahkwÿ hkēt xwÿnhjaja mēmo karō ho sānti nhīpēx mā mēō hkwy nhīpēx nē hwÿr o mra. Hāmri nē hpar pē haxwÿ nē kutā hkōn krā ho rōrōk nē hkrī nē kām mex o mex ā

harē nē kām amnhī jagrer pē amnhī to kuwÿ. Hāmri nē kām amnhī jagrer pa nē akupÿm amnhīm mēōta jamÿ nē ma o mra nē hkwyjē mā ho wēnē. Na htem ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa. Tā na ka prem kagāta kamā mē ate mē kēp mēō japrōr nē hkur ā ixkukja. Nā ra mē ate sānti pumunh mex. Ām mē kot ihkra pix o hipēx ā omunh mex jakamā na pu htem hā pamā mē apkur xāta hkur prām nē māmri paxāmnhix ri kuku. Ja tanhmā Tirtūm pē kute hkēt. Ra mē pahte ja pumunh mex. Tā nom kwa kēr pu mē ja hā Kris kōt mē pahkwÿjē mā amnhī to jarkrar o ri papa hkēt nē. Nē ja hā mē kurom paxāhpumunh tÿx ā mē kām amnhī to jarkrar hkēt nē. Kot pu mē ā amnhī nhīpēx anhÿr o mē hamaxpēr o hihtÿx hkēt nē. Kēr pu mē ām mē kamā paxukapri pē tanhmā mē ho mex to ho papa. Nē Kris kōt mē hamaxpēr o hihtÿx o papa. Ā mē pa hte amnhī nhīpēxja na Tirtūm kām hprām. ²No koja mēhō mēmoj pumunh tÿx ā amnhī to jarkrar o ri pa nē ām tee ri ā amnhī jarēnh anhÿr kaprÿ. ³No koja mēhō āhpumunh tÿx kēt tā kām Tirtūm kīnh nhūm amnhī tā omu nē kām hapē nē ho hkra. Kēt ja na mex o mex.

⁴E kot paj ixpri hā mē amā tanhmā sānti hā mē apkur xāta jarēnh to ka mē inhma. Nā Mēpahpāmja pixii. Axtem hō hkēt. Nom mē kot sānti nhīpēxta ām mē kot ihkra o hipēx jakamā htir kēt. Ra mē pahte ja jarēnh mar tÿx nē omunh mex. ⁵Na htem ohtō nē ri sānti kēp Mēpahpām ā hkamnhix o pa. Kaxkwa kamā mēmo karō nhīpēxja nē pika kamā mēmo karō nhīpēxja nhūm htem kēp Mēpahpām ā harēnh ho pa. Nom ja kot anhÿr kēt. ⁶Mēpahpāmja ām pixi ho pixi mex. Mē panhō Tirtūmja. Tām na pre mēmoj piitā ho kator pa. Jakamā na pu htem kapēr kōt pix mā amnhī nhīpēx o ri papa.

Nē mē panhō Pahihti haxwýja pixii. Pahihti Jejus Krisja. Na pre Tirtüm nhĩhkô hã mēmoj piitã ho kator pa. Na pu htem ja hã omunh xà hkôt ri pamex nē ri papa. Ra mē pahte ja jarēnh mar týt nē omunh mex. Jakamã na pu htem paxàmnhĩx ri mēmoj piitã hkur o papa. Tirtüm kot mēmoj piitã ho kator par kēnã. ⁷Tã no ãm ham mē kot Kris kôt amnhĩ xunhwýr xwýnhjaja na htem mē pahkĩnhã kãm sãnti hã mē apkur xà hkur puma nē. Ham mē kot sãnti kaga nē amnhĩ kaxyw Kris kôt amnhĩ xunhwýr jakamã kormã Tirtüm kôt amnhĩ nhĩpêx tohtuj anē. Jakamã na htem tee ri sãnti hã mē apkur xàja pumu nē hamaxpēr o:

—Nà kot paj ja kur kêt nē. Kot paj anē nhũm apu Tirtümja pē ja omnuj nē. Anē.

⁸Nom na kêt hte Tirtüm mē paxàp-kur xà hã mē pahpumunh kôt mē pahte amnhĩ to mex xwýnh ã mē pajarēnh kêt nē. Kot puj mē mēmoj ku rý mēmoj kur kêt nē nhũm ja hã mē pahpumunh kôt tanhmã mē pamex ã pajarēnh to hkêt nē. Jakamã na pu htem mãmri paxàmnhĩx ri mēmoj tã mē apkur xà hkur o papa nē tanhmã amnhĩ to hkêt nē. ⁹⁻¹⁰Nom kwa mē okora. Kēr ka mē sãnti mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre hwýr agjêx nē kamã axàpkur hkêt nē. Kot kaj mē atõ ã amnhĩ nhĩpêx anē nhũm mēhõ kormã kot Kris kôt amnhĩ xãm tohtuj anhýr xwýnhjaja ja hã mē apumu nē tee ri hamaxpēr. Axàh-pumunh týt ã ate amnhĩ jarēnh tã sãnti nhõrkwy kamã axàpkur o nhý nhũm ja hã apumu nē tanhmã amnhĩ nhĩpêx to wehe? Koja ja kēp omnuj tã apyrã nē tē nē axã nē mē kutã apku. Hãmri nē apkur pa nē tee ri amnhĩ kukamã hamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Kwa mon pa axtem nē ri ã mēmojja kur anē? Nà na pa anē nē ra amnhĩ tomnuj týt nē. Anē.

Hãmri nē hkaprĩ nē pa. ¹¹Ate axàh-pumunh týt ã amnhĩ jarēnh tã amnhĩ kôt atõja mex kukamã ajamaxpēr kêt nē. Kris ra mýrapê htyk tã nhũm ã ate sãnti

hã mēõ hkur ã apumu nē tee ri hamaxpēr o Jejus hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nē. ¹²Kormã kot Kris kôt amnhĩ xãm týt kêt tã tee ri ja hã mē apumu nē hamaxpēr mex kêt nē. Jakamã ka Kris noo mã amnhĩ tomnuj nē. ¹³Tã ã ixte Kris kôt ixkwýjê nhĩpêx anhýr pymaj koja ixtõjê hõ kãm mēmoj kur puma nē. Nē htýt ho Tirtüm kēp omnuj ã hkamnhĩx. Pa ja hã omu nē ijaxwýja axte hkur kêt nē. Ixte mex ã omunh tã no ãm kot tee ri ja hã ixpumunh nē hamaxpēr o:

—Kwa Tirtüm kēp ja mex kêt tã nhũm Pawreja ri kuku. Jakamã kot paj ijaxwýja urak nē kuku. Omnuj tãã.

Anhýr o hamaxpēr pymaj kot paj urak nē mēmota kur kêt nē. Na pa hte ã Kris kôt ixtõjê mex kukamã ri ijamaxpēr anhýr o ixpa.

Pawre kot amarĩ Tirtüm kapēr o mē ahkre hã amnhĩ jarēnh

Atre 9.1-18, 20.33-35; Sikũn Korit 11.7-9

9 Nē ixte Jejus nhý hã mē ahkre ho mē pa xwýnhjê hõ jakamã na pa hte Tirtüm kapēr o mē ajahkre ho ri ixpa. Na pa pre inhno ho mē panhõ Pahihti Jejus pumu nē mē amã harēnh o ri mē akôt ixpa ka prem inhma nē hkôt amnhĩ xunhwý. ²Mē hkwyjaja kot axpēn mã ixpē Jejus nhý hã mē ahkre xwýnh kêt ã ijarenh tã mē kajaja mē ate ja hã ixpumunh mex. Ixte mē amã mē ujarēnh mexja jarēnh nhũm mē ate mar nē hkôt amnhĩ xunhwýrja kukwak ri na ka mē apē Jejus kwýy. ³Jakamã koja mē atã ixto kapēr japēr kot paj ã mē kãm mē ajarēnh anē. ⁴Nē ixte Jejus nhý hã kapēr jahkre o ixpa xwýnh jakamã kot paj inh mã Kris kwýjê kutã amarĩ ixàpkur prãm nē mãmri mē kutã apku. Ja tanhmã kute hkêt tã kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhýr kêt nē. Kot paj ixàpkur kaxyw nē amnhĩ pãnhã amnhĩre nē ri kormã apku. Na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhýr o ri mē akôt ixpa. ⁵Rý kot pa ixk-

wÿjê pyrâ nê inhmâ Kris kôt ixkwÿjê hō ho ixprō hprām nê māmri ho ixprō. Nê wa ma krī piitâ hkôt Kris kwÿjê kukwak ri ixâpkur o ixpa hprām nê wa māmri ā amnhī nhīpêx anhÿr o ixpa. Ja mex kênâ. Na hte ā Simāw Pêtre mē Jesus tō kot hapujaja amnhī nhīpêx anhÿr o pa nhūm ja tanhmâ kēp kute hkêt. No âm mē hkīnhâ ixprō hkêt na pa hte ri ixpa.

⁶Nê ixkwÿjaja na htem apkur xâ hpānhâ âpênh o pa hkêt nê. Na htem Jesus nhÿ hâ kapêr jarênh o ri pa nhūm hte Jesus kwÿjaja mē kām mē apkur xâ gō nhūm mē amarī hkur o pa. Tâ no pa na pa hte Panāpe mē wa ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nê. Na pa hte wa mry kâ ho ixkre nhīpêx nê mē kām ho wênê nê hpānhâ amnhīm awjaprō. Na pa hte wa ā amnhī pa kukwak ri ixujaprōr nê ho ixâpkur o ri ixpa anê.

⁷Mē kām pur kām harôj jamÿnh o mē pa xwÿnhjaja na htem amarī hkwÿ jamÿ nê ho apkur o pa. Nê motre jamâr o mē pa xwÿnhjaja haxwÿja amarī hkâ kagô janê nê ho hkôm o pa. Nê pôristijaja na hte mē ô pahija mē âpênh pānhâ mē kām amnhīrer o pa. Jajê piitâ na htem mē âpênh pānhâ mē kām amnhīrer o pa. Ja pyrâ nê te ixpê mē amâ ixâpênh o ixpa xwÿnh pyrâk jakamâ ixte mē ajahkreta pānhâ kot ka mē inhmâ inhō ho apa nhūm ja määnēn mex nê. ⁸No âm paxp-
ipix na pa hte ja mex ā harênh kêt nê. Tirtūm kapêr ā kagâ htūm haxwÿja kot ja mex ā harênh. ⁹Kamâ na pre finat Mojesja Tirtūm nhÿ hâ harênh kot: Koja akrit amâ âpênh o pa ka omu nê ho mex nê. Kām ô mex nê.

Anhÿr o kot harênh. Xâ na pre Tirtūmjaja âm mē pahkrit pix kukamâ ukapri nê ā harênh anê nâ? Nâ kot anhÿr kêt. ¹⁰Määnēn mē pahpê panhī kaxyw na pre ā ja jarênh anê. Mē pahte mē hpur kām paxâhkre xwÿnhjaja nê mē pahte kamâ paxujamÿnh o papa xwÿnhjaja. Jajê kaxyw mē pahte pur kukwak ri

amarī paxâpkur o ri papa kaxyw ā pre ā ja jarênh anê. ¹¹Tâ ja pyrâ nê na pa hte mē awÿr mō nê mē amâ Tirtūm kapêr jarênh o ri mē akôt ixpa. Nê mē akôt ho mē ajahkre ho ri ixpa ka htem inhmâ ixâpênh pānhâ amnhīrer kêt nê. Ixkwÿjaja kot Tirtūm kapêr o mē ajahkre hpānhâ mē ate mē kām amnhīrer tā pa inhmâ amnhīrer kêt nê. Na pa pre mē ajahkreta pānhâ mēmoj tā mē awÿr kêt nê. Âm nhām ixâpênh ôta kukwak ri na pa hte ixâpkur o ri ixpa.

¹²Nê na hte mē ixkwÿjaja mē awÿr mra nê Tirtūm kapêr o mē ajahkre o ri mē akôt pa. Hāmri nê hpānhâ mē apkur xâ hâ mē awÿr ka mē kām mēmoj gō. No kêt pa na pa hte mē urâk nê ixâpkur xâ hâ mē awÿr kêt nê. Kot pa apu hâ mē awÿr ka mē tanhmâ ixto akapêr to nê axpēn mā ijarênh o:

—Pêr âm mē pahte kām amnhīrer pix kaxyw na hte Pawre mē pahwÿr mra nê mē pamâ Jesus Kris kot tanhmâ mē panê amnhī nhīpêx to hâ harênh o pa. Pêr âm apkur xâ pix prām xâj ā kot mē pamâ ujarênh anhÿr o pa. Jakamâ kot puj mē kuma nê âm kuma.

Anhÿr o axpēn mā ijarênh pymaj na pa hte mē ajahkre hpānhâ mēmoj tā mē awÿr kêt nê. Na pa hte âm mry kâ ho ixkre nhīpêx nê ho wênê nê ja pix kukwak ri ixâpkur o ri ixpa. Nê amarī ri mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa.

¹³Nê Tirtūm mā amnhī jarênh xâ hâ ixkre kamâ mē âpênh xwÿnhjaja na htem hwÿr mē mrrar xwÿnhjaja mē âpênh pānhâ mē kām amnhīre. Nê mē kot mē kām Tirtūm mā mēmoj nhōr o kuhê xwÿnhjaja na htem määnēn mē âpênh pānhâ mē kām amnhīre. ¹⁴Nê Pahihti Krisja na pre ja hâ mē pakukamâ pahatâ karō kot:

—Kêr ka mē kot tanhmâ mē amâ ijarênh to ho ri mē pa xwÿnhjê mā amnhīrer o ri apa. Anê.

¹⁵Tā no na pa hte aa mēmoj tā ixàh-wÿr kêt nē. Nē mē ate inhmā amnhīrer kaxyw pa mē amā ja jarēnh kêt nē. Aa ixte mēmoj tā mē awÿr kêt. Kot paj apu anē nē xpijaam nē. Rÿ kot pa apu anē nē mē akukwak ri ixàpkur o ri ixpa hāmri nhūm mē akwÿjaja ja hā ixpumu nē hā ijarēnh o:

—Tk. Na hte amarī mē pajahkre o ri pa hkêt nē. Ām mē apkur xà pix prām xàj na hte ā mē pajahkre ho pa anē. Anē.

Jakamā na pa hte mēmoj tā mē awÿr kêt nē. ¹⁶Ixte mē amā mē ujarēnh mexja jarēnh o ri ixpa htā na pa hte ja hā amnhī to jarkrar o ri ixpa hkêt nē. Pahihti Je-jus na pre ja hā inhmā karō pa hte kām ho anhÿr o ri ixpa. Kot paj kām ho anhÿr kêt nē ixpunuj nē ri ixpa. ¹⁷Kêp ām amnhī krā hkôt mān tanhmā mē amā ixujarēnh to ho mē akôt ri ixpa ron-hÿx pa hpānhā ixāmnhīx kàxpore hā mē awÿ. No ām ā ixte amnhī nhīpêx anhÿr kêt. Tirtūm tām kot inhmā ja hā karō jakamā na pa hte amarī ixāmnhīx ri mē amā kapêr jarēnh o mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa nē mēmoj tā ixàh-wÿr o ri ixpa hkêt nē. ¹⁸Ixte amarī ri mē amā mē ujarēnh mexta jarēnh o ri ixpaja na inhmā hprām. Ja na inhmā mex. Na pa hte ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri ixpa nhūm ja inhmā mex pa ixkīnh nē ri ixpa. Jakamā na pa hte hpānhā ixàhwÿr kêt nē. Nē inhmā mēmoj prām o ri ixpa hkêt nē. ¹⁹Nē nhām mē kām tanhmā ixàpēnh to ho ixpa hkêt tā pa hte mē piitā tanhmā mē kām amnhī nhīpêx to ho ri ixpa. Pē mē kām Jejus kapêr jarēnh o ri ixpa. Jakamā na mē ra ohtō nē ixujarēnh ma nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpêr nē hkôt amnhī xunhwÿ.

Pawre kot tām mē piitā mē hipêx o pa hā amnhī jarēnh

Wam Korit 10.33

²⁰Nē na pa hte Ijaewjê hwÿr ixpa nē mē kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx

o ri mē hkôt ixpa. Ixte mē kurom Tirtūm kot finat Mojes mā mēmoj tā karō hkôt amnhī nhīpêx o ixpa hkêt tā mē hkôt ri ixpa nē mē urāk nē hkôt amnhī nhīpêx o ri ixpa. Mē kot ja hā ixpumunh nē ixte mē kām Jejus jarēnh mar nē ixpyrà nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpêr kaxyw.

²¹Tā pa hpānhā mē kēp Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr ixpa nē mē kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx o ri mē hkôt ixpa. Mē kot ja hā ixpumunh nē ixkapêr mar nē ixpyrà nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpêr kaxyw. Tirtūm mē Kris wa hamaxpêr xà hkôt na pa hte ahpÿnhā mē kot amnhī nhīpêx xwÿnhjê hwÿr mra nē ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri mē hkôt ixpa.

²²Nē na pa hte kormā mē kot Kris kôt amnhī xunhwÿr tohtuj anhÿr xwÿnhjê hkôt ri ixpa nē te ixte ho mē urāk nē kormā hkôt amnhī xām nyw pyrāk o amnhī nhīpêx o ri mē hkôt ixpa. Mē kot ja hā ixpumunh nē ixkapêr mar nē hkôt amnhī nhīpêx mex kaxyw. Ā na pa hte mē piitā mē hkôt ri ixpa nē mē hkôt amnhī nhīpêx o ri ixpa anē. Mē kot ja hā ixpumunh nē inhmar nē ixpyrà nē Kris kôt amnhī nhīpêx tÿx kaxyw. ²³Mē kot mē ujarēnh mex mar kaxyw na pa hte mē piitā mē hkôt ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri ixpa. Tirtūm kot mē ho hkra nē mē ho mex kaxyw. Nē määnēn pa kot mē hā ixto mex kaxyw.

Pawre kot htÿx ri amnhī nhīpêx kêt ā kot amnhī jarēnh

Sikūn Ximotre 4.7; Eprêw 12.1-3

²⁴Mē hprôt xwÿnhjaja na htem hprôt tÿx no nhūm mēhō pixi nē wam hkwyjê re nē wam tēn pōj nhūm htem ja hā omu nē kām mē hkīnhxā gō. Ja pyrà nē kêr ka mē apiitā tām amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa kê Tirtūm mē apumu nē nhÿrmā ja pānhā mē amā mēmoj mex gō.

²⁵Nē mē hprôt xwÿnhjaja na htem mē hkīnhxā hpyr prām xàj mē hprôt xà hā arīgro hwÿr apkati mē hprôt o kuhê. Prôt

tÿx prām xàj. Tã mē hprôt xà hã arigrota ã nhüm hkwyjê pê amnhî to wa nē amnhim hkĩnhxà py. Nom koja hkĩnhxàja kritpēm kãm mex ry hkēt nē. Koja gaa nē hapēx tokyx anē. Tã nom kot puj mē Tirtüm kapēr kôt amnhî nhîpēx mex o ri papa. Nē mē hprôt xwÿnhjê kot hkĩnhxà hpyr prām xàj apkati mē hprôt o kuhêta pyrà nē apkati mē hkôt amnhî nhîpēx mex o ri papa. Hãmri nhüm amnhî tã mē pahpumu nē nhÿrmã mē pamã hkĩnhxà mex õ gō. No ãm jar hkĩnhxà kurom koja aa mē pahpê hapēx kēt nē. Koja mē pamã mex rãhã ho rãhã.

²⁶Nē na hte mē hprôt xwÿnhjaja htÿx ri tanhmã hprôt to ho pa hkēt nē. Na htem hkwyjê pê amnhî to wa kaxyw hprôt nē nhÿri mē àhuk xàta pix pumunh pê hwÿr hprôt nē mra hãmri nē kamã ahtwÿ. Nē kamã àhuk pix kukamã hamaxpēr o hprôt tÿx nē mra. Ja pyrà nē na pa hte apkati mē Tirtüm kôt pix mã amnhî nhîpēx o ri ixpa. Nhÿrmã kot inhmã mēmoj mex nhõr kaxyw.

Nē mē pijapu mex xwÿnhjaja na htem htÿx ri nhÿhÿnh axpēn tak kēt nē. Na htem nhÿhÿnh kot mē htak o mē rēnh xà pix kamã mē htak o mē rēnh kukamã hamaxpēr pê kamã mē htak. Ja pyrà nē na pa hte ixtÿx ri tanhmã amnhî nhîpēx to ho ri ixpa hkēt nē. Na pa hte Tirtüm mã ijamaxpēr pê tanhmã amnhî nhîpēx to rãhã ho ixpa. Kot nhÿrmã inhmã mēmoj mex nhõr kaxyw. ²⁷No na pa hte ixtÿx ri amnhî jamaxpēr xà hkôt tanhmã amnhî nhîpēx to ho ri ixpa hkēt nē. Kot pa ã amnhî nhîpēx anē nē ixte mē kãm Jesus kapēr jarēnh o ri ixpa htã ãm ri ixtÿx ri ã amnhî nhîpēx anhÿr kaprÿ nhüm Tirtümja tee ri ja hã ixpumu nē inhmã mēmoj mex nhõr kēt nē.

Ijaew kot amnhî nhîpēx

Römãn 15.4; Eprēw 3.8-11; Jutre 5

10 E Kris kôt ixkwÿjaja. Kot paj mē amã amnepê mã mē ixpê

Ijaew hkukamã mē inhîgêtjaja tanhmã mē harēnh to ka mē inhma. Mē kot pahi finat Mojes kôt ri mē pa xwÿnhjaja kot paj mē amã harē. Mē pahte mē uràk nē pahtÿx ri amnhî nhîpēx pymaj kot paj mē amã tanhmã mē harēnh to ka mē inhma. Mãn ka mē arî mē harēnh ã anohtÿx japēr. Na prem piitã pika pê Ejit kamã pa htã kurüm kator pa. Hãmri nē ma kapôt ã kakrã pumunh o hkôt pa ho pa. Pry hkēt jakamã nhüm pre Tirtüm tanhmã kakrã hto nhüm ma mē hkukamã pa nhüm mē omu nē hkôt pa. Hãmri nē ra gō xujanãr mē kot kãm: “Gō kamrêk” anhÿr xwÿnhja wÿr pøj nē tee ri rēr prām xàj amnhî kukamã hamaxpēr. Hãmri nhüm Tirtüm mē kãm hkôt ã ho amgrã nhüm mē hkôt mex pê rēr pa nē axte kakrã hkôt pa ho pa. ²Finat Mojes kot mē o pa jakamã nhüm prem kēp hkwyjê hã amnhî jarē nē kãm amnhî jarēnh o:

—Nà kot paj mē akapēr ma nē akôt ri amnhî nhîpēx o ixpa. Anē.

Te mē pahpê Kris kwÿ hã amnhî jarēnh kaxyw mē kot gōx kãm mē pahkrã kumrãr nhüm mē pahte Kris mã amnhî jarēnh ta pyràk. ³Na prem kapôt ã ri pa nhüm Tirtüm tãm kaxkwa rüm mē hwÿr mē apkur xà rē nhüm mē hkawrà nē ho apkur o pa. ⁴Tã ra kôr xàj hirot nhüm Tirtüm tanhmã mē kãm kēn prêkja to nhüm kurüm mē kãm gō axkapī nhüm mē ho ixkō nē akupÿm hihtÿx. ã Krisja mē hkôt mē ho mē hihtÿx o pa anē. Mē kot no ho omunh kēt tã nhüm mē hkôt mē ho mē hihtÿx o pa.

⁵Tã no nhüm mē ohtô nē Tirtüm kôt amnhî nhîpēx kēt nē. Kot mē ho mex kumrēx tã nhüm mē ãm amnhî tã omu nē ãm omu nē kapēr kôt amnhî nhîpēx kēt nē. ãm kapēr kwÿm ri tanhmã amnhî tomnuj to ho pa nhüm tee ri amnhî tã mē omu nē tanhmã mē ho nhüm mē hkwyjaja hpikaprãr pa. Hãmri nhüm arî mē

htir xwÿnhjaja kapôt ã më hagjênh pa nê axte ma pa.

⁶Jakamã kwa kêr pu më kot ã amnhî nhîpêx anhÿr ã më harênh ma nê hã pano htÿx nê ho papa hãmri nê ho më uràk kêt nê. Më uràk nê pahtÿx ri tanhmã amnhî nhîpêx to ho ri papa hkêt nê.

⁷Nê na pre më hkwÿjaja sãnti kutã hkôn krã ho rôrök nê hkrî nê kãm amnhî jagrer pê amnhî to kuwÿ. Tirtüm kapêr ã kagã htüm kot më kot amnhî nhîpêx anhÿr ã më harênh kot:

Na prem sãnti kutã apkur o hkrî nê kãm amnhî jagrer o hkrî nê gaa nê pipãnh pix o pa. Jao axpên kamã hpijaãm kêt o pa.

Anhÿr jakamã kwa kêr pu më ã më kot amnhî nhîpêx anhÿrja ã pano htÿx nê ho më uràk hkêt nê.

⁸Nê na pre më hkwÿjaja htÿx ri mjên nê hprö kuhpa hã nhãm ri më kamã hpijaãm kêt o pa. Mÿrapê nhüm arïgro pixi hã më ohtô rax kumrêx nê axkaprã. Më kêp 23.000 nê pikaprãr pa. Tã ã Tirtüm kot më panhîpêx anhÿr pymaj kêr pu më ja hã pano htÿx nê ho më uràk kêt nê. Æm kwarî ho kwarî.

⁹Nê na pre më hkwÿjaja axtem nê htÿx ri tanhmã axpên mã Tirtüm jarênh to nê harênh o:

—Nà Tirtümja gryk tokyx anhÿr kêt jakamã kwa pu më ã amnhî tomnuj anhÿr o papa. Kojã më pahpumu nê tanhmã më pahto hkêt nê.

Anhÿr tã nhüm tee ri ja hã më kuma nê më omu nhüm ja kãm mex kêt nê nhüm më hwÿr kagã xoprê nhö wenên xihtÿx kwÿ rê nhüm më hwÿr mra nê më hkamnhar o më hkwÿjê pa. Tã ã kot më panhîpêx anhÿr pymaj kwa kêr pu më ja hã pano htÿx nê më uràk nê amnhî tã Tirtüm kamã pajamak o papa hkêt nê. Kwarî ho kwarî.

¹⁰Nê na pre më hkwÿjaja axtem nê Tirtüm o kapêr punuj nê nhüm tee ri

amnhî tã më kuma nê më hwÿr kapêr o wrÿk xwÿnh më nhüm ma më hwÿr wrÿ nê ÿ hã më hkwÿjê nhümex. Tã ã kot më panhîpêx anhÿr pymaj kwa kêr pu më ja hã pano htÿx nê ho më uràk nê Tirtüm o pakapêr punuj kêt nê.

¹¹Na pre më ixpê Ijaew nhîgêjtaja ã htÿx ri amnhî nhîpêx o pa anê. Tirtüm kapêr ã kagã htüm kot ã më kot amnhî nhîpêx anhÿr piitã harênh par. Më panhö ejêp kaxyw. Më pahte kamã harênh nê më harênh mar tÿx nê më uràk nê ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt kaxyw. Ra Jêjus akupÿn më pahwÿr wrÿk xà hã arïgro hkukamã grêre jakamã kwa kêr pu më kutêp më kurom kapêr kôt pix mã ri amnhî nhîpêx mex rãhã ho ri papa.

Më pahte mëmoj punuj nê amnhî to htÿx ã më pamã karö

Matêwre 4.1, 6.9-13; Wam Korit 1.8; Sikün Pêtre 2.9; Jutre 24

¹²Tã kêr ka më ã Ijaew kot amnhî nhîpêx anhÿr ã më harênhja ma nê ã ajamaxpêr anhÿr kêt nê. Rÿ më ajamaxpêr o:

—Nà mëmoj piitã kutã ixihtÿx kênã kot pa hkêt më uràk nê ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri ixpa.

Anhÿr o më ajamaxpêr kêt nê. Kot kaj më ã amnhî jarênh anê nê ra më uràk nê tanhmã amnhî tomnuj to.

¹³Nê na prem kapôt ã pare ri omnuj nê ri pa. Nhüm mëkarömnuti tanhmã më hkrã hto nhüm më tanhmã amnhî tomnuj to ho pa. Ja pyrã nê na hte arï më pahte amnhî tomnuj hprãm xàj tanhmã më pahkrã hto ho pa. Më pahpiitã ã më pahto anhÿr o ri më pahkôt pa. Nom nhüm Tirtüm ra kot më pamã amnhî jarênh xà hkôt më panê omunh mex rãhã ho pa. Jakamã na pu htem tanhmã amnhî tomnuj to hkukamã pajamaxpêr nhüm ja hã më pahpumu nê më panê mëkarömnuti mã kapêr. Nê kutã më pahto paxihtÿx nê pu më ÿ hã amnhî

tomnuj kêt nê. Nê âm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa.

**Mê kot sânti mã mêmoj
nhôr xwÿnhjê jarêh**

*Wam Korīt 8.1-13; Karatas
4.8; Apokarip 9.20*

¹⁴ Jakamã e Kris kôt ixkwÿjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ kaxyw sânti hkôt ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. Nê amnhĩ to hwÿr kêt nê. Âm kwarĩ ho kwarĩ.

¹⁵ E mẽ axàhpumunh tÿx ã amnhĩ jarêh jakamã kot paj mẽ amã mêmoj jarê ka mẽ aprĩ hã inhmar tÿx japêr.

¹⁶ Nà na pu htem tōhã Jejus kot mẽ panê htyk mã pajamaxpêr kaxyw axpên wÿr akuprō. Hãmri nê mêmo kagō hkwÿ ru nê Tirtūm mã mex ã harê nê mêmoj o pahkôm pê Jejus kot mẽ panê hkamrō pikapĩr mã pajamaxpêr. Nê hpãnhã pãwti hō py nê axpên mã ho hkry nê mẽ kot Kris pĩr nê ĩ kamã hkamnhwÿr nhũm mẽ panê htykja mã pajamaxpêr pê kuku. ¹⁷ Pãwtita âm pixire htã pu htem axpên mã ho hkry nê pahpiitã kuku. Mẽ pahpê Kris kwÿ hã mẽ pahte amnhĩ jarêh nhũm mẽ pahkwÿ kot ja hã mẽ pahpumunh kaxyw. Te mẽ pahtipxi nê ri mẽ papa pyrãk nê pãwti pixire htã pu mẽ pahpiitã kuku.

¹⁸ E kot paj hpãnhã mẽ amã amnepê mã Ijaew kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jarê ka mẽ inhma. Na pre htem Tirtūm mã mex ã harêh nê kãm amnhĩ nhôr ã kot amnhĩ tã mẽ omunh kaxyw nhũm prem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Jao kãm mẽ apkur xà hkwÿ gō nê kãm mex o mex ã harê. Hãmri nê amnhĩ mã mêmojta kwÿ xà nê hkur o hkrĩ. Jao ra Tirtūm mã mex o mex ã harê nê kãm kêp hkra hã amnhĩ jarê.

¹⁹ Nom mẽ kot sânti mã mêmoj nhôr xwÿnhjaja na htem kãm mêmo mẽ apkur xà hkwÿ gō nom âm kãm ôr kaprÿ. Tanhmã kot we amnhĩ to nê amnhĩ tã mẽ omu? Mo rīt kaxyw no? Âm mẽ ĩhkra ho

mẽ kot amnhĩm hipêx kênã. Jakamã na htem âm kãm mẽ apkur xà hkwÿ nhôr kaprÿ. ²⁰ Mẽ kot sânti mã mêmoj nhôr xwÿnhjaja na htem Tirtūm mã ôr kêt nê. Mëkarōmnuti mã na htem kugō. Jakamã kot kaj mẽ urãk nê sânti mã mêmoj gō nê apê mëkarōmnuti hkwÿ hã amnhĩ to amnhĩrit nê apê hkwÿ hã ri apa. Jakamã mẽ ate sânti mã mêmoj nhôrta na inhmã hprãm kêt kumrêx. ²¹ Kot kaj mẽ panhō Pahihti Jejus kot mẽ panê htyk ã mêmoj kagō hkwÿ ho ixkō hãmri nê ma mra nê hpãnhã sânti pê mëkarōmnuti hã mêmoj to ixkō. Hãmri nhũm Tirtūmja tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp omnuj tÿx nê. Rÿ ka mẽ Pahihti Jejus kot mẽ panê htyk ã pãwti hkwÿ hku nê hpãnhã ma mra nê sânti pê mëkarōmnuti hã mêmoj hku. Hãmri nhũm Tirtūm kêp ja omnuj tÿx nê. Mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿrja na axpên kuhpa hã. ²² Jakamã kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nê te ra mẽ amã mëkarōmnuti hkĩnh nê mãânên amã Tirtūm kĩnh pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Nê te Tirtūm kurom mẽ kajaja mẽ axàhpumunh tÿx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nê mẽ akamã gryk tÿx nê. Kwa mẽ okora. Kojã Tirtūm akamã gryk ka amex kêt kumrêx.

**Mẽ pamã Kris kôt mẽ pahkwÿjê
hkĩnh pê mẽ ho mex ã mẽ pamã karō**

*Matêwre 20.28; Rōmãn
14.1–15.7; Piripos 2.1-4*

²³ Nê na htem tōhã amnhĩ jarêh o:

—Nà kot pa inhmã mêmoj to anhÿr prãm nê ixãmnhĩx ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri ixpa. Anê.

Tã no âm mêmoj piitã mẽ pamã mex kêt. Na htem kãm mêmoj to anhÿr prãm xà hkôt mêmoj piitã tanhmã ho ho ri pa nê tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nhũm mẽ hkwÿjaja ja hã mẽ omu nê mẽ urãk nê tanhmã ri amnhĩ tomnuj to. Jao Kris kôt amnhĩ xunhwÿr tÿx kêt nê. ²⁴ Jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ pix

kukamā pajamxpēr pē tanhmā amnhī nhīpêx to ho papa hkêt nê. Māānēn amnhī kwÿjê hkukamā pajamxpēr pē tanhmā mē ho mex to ho ri papa pē tām ri amnhī nhīpêx o papa.

²⁵Nē kot kaj mē amnhī xàpkur xà japrôr kaxyw ma nhÿhÿm mra nê māmri axāmnhīx ri amā mēmoj prām xà hkôt mēmoj japrô. Nom kêr ka mē axu-japrorja kêp sânti xàpkur xà hā mē hkukjêr kêt nê. Ām axāmnhīx ri mē kêp mēmoj japrôr o ri apa. ²⁶Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Pika piitā hkôt mēmoj piitā kêp Tirtūm nhō na. Anê.

Jakamā mē māmri axāmnhīx ri mēmoj piitā haprô nê mēmoj piitā hkur o apa.

²⁷Tā koja mē kêp Kris kwÿ hkêt xwÿnhjê hō ate kutā axàpkur kaxyw amnhī wÿr awÿ ka amā hwÿr amōr prām nê māmri ma hwÿr mō. Nhūm mēmoj to amā anhō ka axāmnhīx ri māmri aku. No ri tee ri amnhī kukamā ajamxpēr nê tanhmā hā hkukjêr to hkêt nê. Rÿ kām:

—Kwa xà we mryja sânti hā mē apkur xà na nà?

Anhÿr o hā mē hkukjêr kêt nê. Ām māmri axāmnhīx hkur o akrī. ²⁸⁻²⁹Nom koja Kris kôt mē kot amnhī xām tohtuj anhÿr xwÿnhjê hō mē awÿr axà nê tee ri ja hā apumu nê amā:

—Kwa sânti hā mē apkur xà na ka ri mē kutā hkur o akrī.

Anhÿr o amā kapēr ka ama nê hkaga kurê kumrêx nê hkur kêt nê. Amā mex tā Kris kôt atōja kêp omnuj jakamā ka hkaga nê hkur kêt nê. No kot ka ām ama nê arī hkur o anhÿr japêr. Kot amā harēnh xwÿnhhta kêp omnuj tā ka arī noo mā hkur japêr. Nhūm ja hā apumu nê tee ri Tirtūm kapēr kukamā tanhmā hamaxpēr to. Hāmri nê apyrà nê kuku nê gaa nê tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nê amnhī mā:

—Hêxta waa nê. Sânti nhōja mex kêt tā pa ri kuku. Kwa na pa pēr hkurja o amnhī tomnuj nê. Hêxta waa nê. Anê.

Hāmri nê tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o hkapri nê. Ā kot amnhī nhīpêx anhÿr pymaj koja mēhō ā mēmo mē apkur xà nê amā kapēr anê ka ama nê hkaga kurê kumrêx. Jao amnhī pix kukamā ajamxpēr kêt nê. Māānēn Kris kôt atō nê atōxjê mex kukamā ajamxpēr. Nom koja amā kêp sânti hā mē apkur xà hā harê ka ama nê ā ajamxpēr anhÿr japêr nê ajamxpēr o:

—Nā kêp omnuj tā kot paj mamri kuku. Ja inhmā mex kēnā. ³⁰Ra ixte Tirtūm mā harēnh nê ixāmnhīx hkur o inhÿr kēnā kot kêt ā nê inhmā kapēr anê. Anê.

Kwa mē ā ajamxpēr anhÿr kêt. Kot kaj mē ā ajamxpēr anê hāmri nê Kris kôt atō rÿ atōx mex kukamā ajamxpēr kêt nê.

³¹Jakamā kêr ka mē tām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri apa. Nê axāpēnh mex nê. Kêr kê mē piitā ja hā mē apumu nê mē apumunh kôt amnhīm Tirtūm mex ā harê. ³²Nê kêr ka mē piitā mē noo mā tām ri amnhī nhīpêx o apa. Ijaew noo mā nê Ijaew kêt xwÿnhjê noo mā. Nê Jexus kwÿjê noo mā. Mē piitā mē noo mā tām ri amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa. Mē kot tee ri mēmoj tā mē apumunh nê hpi-jaam pymaj ka mē tām ri mē piitā mē noo mā tanhmā amnhī nhīpêx mex to ho ri apa. ³³Na pa hte ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri ixpa. No na pa hte pa amnhī pix kukamā ijamxpēr kêt nê. Mē piitā mē mex kukamā na pa hte ijamxpēr o ri ixpa. Pē tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa. Mē kot ja hā ixpumunh nê ixpyrà nê Jexus kôt amnhī xunhwÿr nê ām kôt pix mā ri amnhī nhīpêx o pa kaxyw.

11 Na pre hte Kris ā ā amnhī nhīpêx anê nê mē piitā mē mex kukamā hamaxpēr rāhā ho ri pa. Tā na pa hte urāk nê ā amnhī nhīpêx anê. Jakamā

kwa kêr ka mē ixpyrà nē ā amnhī nhīpêx anhÿr o mǎn ri apa.

**Mēnijaja mē mjên ā
hpijaàm ā mē kām karō**

Epes 5.22; Wam Pêtre 3.1-6

²Nē na ka xep htem arī ra ixte tanhmā mē amā ixkapêr toja mā ajamaxpêr tÿx o ri apa. Na pa pre Kris kôt mē pahôtô nē mē pahôtôxjaja xepên wÿr pikuprônh nē tanhmā amnhī nhīpêx to hā mē amā karō ka prem inhma nē mē urāk nē ā amnhī nhīpêx anē. Ām hāmri na ka htem ā amnhī nhīpêx anhÿr o apa. Ja na inhmā mex.

³Na pa pre krī hō kamā mēnijaja kot amnhī krā hpro hā mē amā mē harē. Ka prem inhma nhūm mē akwÿjjaja kām ja mex nē nhūm mē akwÿjjaja tee ri ja kukamā ajamaxpêr. No mēmo kaxyw na hte mēnijaja amnhī krā hpro? E kot paj ixprī hā mē amā ja jarē ka mē inhma. Nā Tirtūm kēp Kris jamār xwÿnh nhūm Kris kēp Tirtūm mā mē inhmyjē jamār xwÿnh. No mē anijaja mē amjên kēp Kris mā mē ajamār xwÿnh. Na hte mēnijaja ohtō nē ra mē mjên ā amnhī to amnhīrīt kaxyw amnhī krā hpro nē ri pa. No mē inhmyjaja na pa htem ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Na pa htem amarī ixkrā hkênh nē ixpa. ⁴Jakamā na pa htem Tirtūm kapêr mar xā hā ixkre hwÿr xepên wÿr akuprō nē Tirtūm nhÿ hā mē anijē mā kapêr jarēnh o ixkuhē. Rÿ Tirtūm mā tanhmā mē pajarēnh to. No ām amnhī krā hpro hkêt rāhā kām mē ajahkre rÿ kām mē pajarē. Kot pa mē amnhī krā hpro nē te mē apē ixprōjjaja mē apē mē ijamār xwÿnh ā mē ajarēnh pyrāk. Jao te mē ixte mē ijamār xwÿnh Kris ā ixpijaàm kêt pyrāk o amnhī nhīpêx. ⁵No mē anijaja mē ixte Kris mā mē ajamār xwÿnh jakamā na ka htem Tirtūm nhÿ hā mē inhmā kapêr jarēnh rÿ kām mē pajarēnh kaxyw nē amnhī krā hpro. Mē ixte Kris mā mē ajamār xwÿn-

hÿ hā apijaàm kaxyw ā amnhī nhīpêx anē nē mē amnhī krā hpro. Kot ka mē ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē te mē ate mē ixtā apijaàm kêt pyrāk o amnhī nhīpêx nhūm mē amjên tee ri ja hā apumu nē hpijaàm nē. Te ate amnhī krā hkênh nē ri apa nhūm tee ri apumunh nē hpijaàm pyrāk. ⁶Kot kaj mē amnhī krā hkênh nē ri apa nē amnhī kamā apijaàm nē ri apa. Mē anijaja na ka htem akrā hkī japjē nē kamā amex nē ri apa. No kot ka mē amnhīm akrā hkênh nē apunuj nē amnhī kamā apijaàm nē ri apa. Jakamā kêr ka mē Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nē amnhī krā hpro. Nom kot ka mē amjên ā apijaàm kêt nē ri apa hprām japêr nē mamrī amnhīm akrā hkênh nē ri amnhī kuk ā apijaàm kêt nē ri apa.

⁷No mē inhmyjaja na pa htem amnhī krā hpro hkêt nē. Te mē ixpê Tirtūm pyrāk nhūm mē anijaja te mē apē Tirtūm kra pyrāk o na pu htem xepên nhīpêx. Tirtūm krajaja na htem mēmoj tā Tirtūm mā karō hkêt nē. Ja pyrā nē mē anijaja na ka htem mē inhmyjē mā mēmoj tā karō kamā axihtÿx o apa hkêt nē. Na ka htem mē ixtā apijaàm kām mēmoj tā mē ixwÿ.

⁸Amnepê mā Tirtūm kot mēmoj to kator krax rūm na pre myja kumrêx nhīpêx hāmri nē kēp ôkwa i hō kapa nē ho kām hprō nhīpêx. No na pre nija kumrêx nhīpêx nē ôkwa i ho kām mjên nhīpêx kêt nē. ⁹Myja mā na pre hprō nhīpêx. No nija mā mjên nhīpêx kêt nē. ¹⁰Jakamā kêr ka mē anijaja amjên ā apijaàm ā amnhī to amnhīrīt kaxyw hāmri nē mē inhmā Tirtūm nhÿ hā tanhmā akapêr jarēnh to kaxyw rÿ kām amnhī jarēnh kaxyw hāmri nē amnhī krā hpro nē akuhē. Hāmri nhūm Tirtūm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja ja hā mē apumu nē hkīnh nē tee ri mē akukamā hamaxpêr kêt nē.

¹¹⁻¹²Nē wam ni kator xwÿnhnta na pre myja rūm kato. Tā na pa htem jarāhā mē

inhmyjaja hpānhā mē anijê rûm ijapôj. Tirtûm jamaxpêr xà hkôt. Tām na pre ā mē pahte amnhī nhīpêx anhÿr kaxyw ā mē panhīpêx anê. Tā mē ixpê Pahihti Kris kwÿ hā mē inhmyjaja nê mē anijaja na pu htem ri ahte papa hkêt nê. Na pu htem axpên kutā pamā axpên hkīnh o papa nê mēmoj to axpên kutā panojarêt o ri papa. Nê axpên to presija ho papa. Na hte mē anijaja mē amjên o presija ho apa. Nê mē amyjaja na ka htem mē aprô ho presija ho apa. Tā kêr ka mē anijaja mē amjên ā apijaam o ri hkôt apa. ¹³ Jakamā kwa mē kot amnhī krā hproja kukamā ajamaxpêr tÿx nê. Xà mē anhô krī kamā mēnijaja mē mjên ā hpijaam ā amnhī to amnhīrīt kaxyw amnhī krā hpro nà? Koja mē ja kaxyw ā amnhī nhīpêx anhÿr japêr kê mē rī mē anoo mā Tirtûm mā amnhī jarênh kaxyw nê kupê xê hkwy ho amnhī krā hprô nê rī kām amnhī jarê. Nom koja mē ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nhûm mēmyjaja tee ri ja hā mē omunh nê ho kapêr hkêt japêr hāmri kê mē rī amnhī krā hpro hkêt nê ri pa.

¹⁴ Mē kot mē pahte amnhī nhīpêx ā mē pahpumunh nê hkīnh kaxyw na pu htem tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri papa. Na htem mē pahkrā hkī jarênh o: “Koja mēmyjaja hkrā hkī japjê nê ri pa nê ra kamā omnajti.” Anhÿr jakamā na pa htem amnhī krā hkênh nê ri ixpa. ¹⁵ No mē anijaja na htem mē ajarênh o: “Mēnijaja na htem hkrā hkī japjê nê ri pa nê kamā muxti.” Anhÿr jakamā na ka htem akrā hkī japjê nê ri apa. Mē akī te kēp mē akrā hpro xà pyrāk. Na ka htem ā amnhī nhīpêx anhÿr o apa.

¹⁶ E na pa ra mē amā krī hkwy kamā Kris kwÿ nijaja kot mjên ā hpijaam ā amnhī to amnhīrīt kaxyw tanhmā amnhī nhīpêx to hā mē harê. Tā koja mēhō nija tee ri ja ma nhûm ja kēp omnuj japêr. Nhûm amnhī jarênh o:

—Kêt. Kot paj tanhmā inhmā amnhī nhīpêx to hprām xà hkôt tanhmā ri amnhī nhīpêx to ho ri ixpa. Koja inhmjên ja hā ixpumu nê hpijaam nê rī tām.

Anhÿr ā amnhī jarê ka mē tee ri ā kot amnhī jarênh anhÿrja ā ama nê kām:

—Kwa nà ā ri ajamaxpêr anhÿr kêt nê. Na hte Kris kwÿjaja ā hamaxpêr anhÿr kêt nê. Anê.

**Jeus tyk mā mē pajamaxpêr
pê tanhmā mē pahte
amnhī to hā mē pajarênh**

Matêwre 26.26-30; Makre

14.22-26; Rukre 22.19-20

¹⁷ Nê na ka xep htem Tirtûm mā amnhī jarênh xà hā ixkre hwÿr axpên wÿr akuprô nê kamā amnhī to mex kêt nê. Na ka htem tanhmā amnhī tomnuj to pa tee ri mē ajarênh ma nê ixkaprī nê. Nê amnhīm mē amex ā mē ajarênh kêt nê.

¹⁸ Na ka xep htem axpên wÿr akuprô nê mēmoj tā axpên mā akir nê axpên pê angrā. Nê ahpÿnhā mēmoj mā ajamaxpêr jao ra mē amā axpên kīnh kêt nê. Na pa tee ri ā mē ajarênh anhÿrja ma nê ixkaprī htÿx nê. ¹⁹ Xà na hte Tirtûm ahpÿnhā tanhmā mē pahte amnhī anhīpêx to hā mē pahpumunh kôt kām mē pajapê hkêt ā amnhī jarê? Nà na hte ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nê. Kām mē pajapê ho axpên pyrāk kênā.

²⁰ Nê na hte Kris kwÿjê piitā tōhā axpên wÿr akuprô nê Jeus tyk mā hamaxpêr kaxyw pāwti hkwy hku. Tā mē kajaja na ka xep htem ja kaxyw axpên wÿr akuprô nom axtem nê Jeus tyk mā ajamaxpêr pê axâpkur kêt nê. Ām mē axâpkur pix kukamā ajamaxpêr nê axtem nê axâpkur rûnh o akrī. ²¹ Jao amnhī pix kukamā ajamaxpêr. Mē akwÿjaja wam mrrar nê hpôx nê mē apkur xà hā mē hkrī xwÿnhjaja na xep htem hkwyjê rom mēōta pinh pa. Nê wÿhtija nhûm mē määnên hpenh pa nê axtem nê ho axpā. Jakamā nhûm mē akwÿjaja kot amnhī

to hapu nê hpôx xwÿnhjaja mêmojta â hprâr pa. ²² Kwa mon ka mē amā hprām nê anhōrkwÿ kamā axâpkur kêt nê? Mē kot Tirtûm mā amnhî jarênh xà hâ ixkre kamā na htem apkur rûnh hkêt nê. Ka mē â amnhî nhîpêx anê nhûm mēo hkêt xwÿnhjaja amnhî to hapu nê mra nê mēo hâ prâ nê amnhî kamā hpijaam nê. Kwa xà kot pa â mē ate amnhî nhîpêx anhÿr â mē ajarênh ma nê ixkînh nê mē ate amnhî nhîpêx mex â mē ajarê? Nà kot paj â mē ajarênh anhÿr kêt nê.

²³ Pahihti Jejus na pre ja hâ tanhmā inhmā kapêr to nê inhmā:

—Kêr ka mē tōhâ axpên wÿr akuprô nê axâpkur pê ixyk mā măn mē ajamaxpêr pê â amnhî nhîpêx anê nê â amnhî nhîpêx anê. Anê.

Jakamā kot paj ixprî hâ amnhî xô ri mē amā kot tanhmā inhmā kapêr tota jarê ka mē inhma. Nà Jejus kormā htyk kêt ri Jut Kariot ra kot pôristi mā hâ àmnênh kaxyw nhûm kamât nhûm Jejus mē ÿ hâ mē ahkre xwÿnhjê mē apkur kaxyw hkrî hpa. Hâmri nhûm Jejus pãwti hō py nê o xa ²⁴ nê Tirtûm mā harê nê kām:

—Pa Papaj. Nà âm hāmri na ka hte mē inhmā mē inhō mex o apa. Anê.

Nê hpānhâ pãwja o hkry pa nê ho mē kot ÿ hâ mē ahkre ho mē pa xwÿnhjê nhîpêx pa nê mē kām:

—E na pa â pãwti ho hkry nê mē amā õr anê. Kojâ mē â inhîpêx anê nê te mē kot ixto hkry hpar pyrâk o inhîpêx pa amnhî xà htÿx kamâ ijamak kām ty. Nom mē anê kot paj ty. Jakamā e kêr ka mē ixwakre kamâ tōhâ axpên wÿr akuprô nê ixte mē ate amnhî tomnuj pānhâ amnhîrer kaxyw mē anê ixyk mā ajamaxpêr pê akînh nê pãwta kur o akrî. E mē māmri axâmnhîx aku. Anê.

²⁵ Hâmri nê hpānhâ kop kām wîhtita py nê o xa nê mē kām:

—E kop kām wîhtija te kêp Tirtûm kot mē atâ amnhî jarênh nyw xà jarênh pyrâk. Ixyk kukwak ri kojâ mē ato hkra.

Kot paj ty nhûm ixkamrô mē anê axkapî. Jakamā e. Mē kopja kamâ wîhti ho akôm o axpên nhîpêx. Nê ho akôm pê ixte mē anê ixyk mā ajamaxpêr. Anê.

²⁶ Tâ â kot amnhî jarênh anhÿr jakamā na pu htem axpên wÿr akuprô nê pãwti hkwy hku nê mēmo kagô hkwy o ixkô. Nê ho pahkôm pê axpên mē Jejus tyk jarênh o pahkrî. Tâ kêr pu mē arî â amnhî nhîpêx anhÿr o ri papa rāhâ nhûm Jejus akupÿn mē pahwÿr wrÿ. ²⁷ Jakamā kot kaj mē tōhâ mēmo arigro hâ kot mē panê htykja mā ajamaxpêr kaxyw axpên wÿr akuprô. Hâmri nhûm mē anhîo mē awÿr axâ nê nhÿ. Nom axtem nê Jejus tyk mā hamaxpêr kêt japêr. Nê htÿx pãwti kur o nhÿ. Nê hkôt amarî mēmo kagô ho hkôm o nhÿ. Kojâ â htyk mā hamaxpêr kêt rāhâ amnhî nhîpêx anê nê te Jejus o kapêr pyrâk o amnhî nhîpêx. Te ho kapêr o:

—Nà Jejus amarî htyk nhûm hkamrô amarî hpikapîr kênâ. Na pre mē panê htyk kêt nê.

Anhÿr o ho kapêr pyrâk. ²⁸ Jakamā kwa kêr ka mē ate pãwta kur kaxyw nê taxy kormā tanhmā ate amnhî nhîpêx to mā ajamaxpêr nê ajamaxpêr o:

—Kwa măn pa Tirtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx mex rāhâ ho ri ixpa nâ?

Anhÿr o măn ajamaxpêr. Hâmri nê ate hkôt amnhî nhîpêx mex â amnhî pumu nê amarî axâmnhîx aku. No kot ka mē kormā mēmoj punuj kaga hkêt nê arî ri ho anhÿr o pa hāmri nê kām ajamaxpêr nê hkur kêt nê. Rÿ tanhmān tee ri tanhmā ate amnhî tomnuj tota mā ajamaxpêr nê akapri nê. Hâmri nê tokyx Tirtûm mā amnhî jarê nê amnhî to mex prām xaj amnhî to awÿ hāmri nê arî kormā axâmnhîx pãwta ku. ²⁹ Kojâ mēhō mē akôt axâ nê mēmoj kukamā hamaxpêr pê htÿx pãwti nhîrênhata õ py hkur o nhÿ. Hâmri nhûm Tirtûm tee ri ja hâ omu nê hâ tanhmā ho. ³⁰ Na ka mē ra axohtô nê â amnhî nhîpêx anê nê atÿx

ri mëmoj kukamã ajamaxpêr pê pãwta ku. Jejus kot më panê htykja mã ajamaxpêr kêt pê atÿx tanhmã ajamaxpêr to pê hkwÿ hkur o akrî. Mÿrapê na ka më ra ja hã axà nê ri apa. Nê më akwÿjaja ra htyk rax nê. ³¹Nom kot ka më axpên wÿr akuprô hãmri nê akupÿm tãm axpên kôt ajamaxpêr nê axpên kôt amnhî nhîpêx nê rî kormã pãwtita ku. Hãmri nhùm Tirtûm ja hã më apumu nê tanhmã më ato hkêt nê. ³²Na hte më pahte tanhmã amnhî tomnuj to hã më pahpumu nê hã tanhmã më pahto. Më pahte ja hã amnhî pumunh nê axte ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt kaxyw na hte ã më pahpê hkrajê nhîpêx anê. Jakamã kot puj më nhÿrmã më kêp hkra hkêt xwÿnhjê hkôt kuwyta wÿr ma papa hkêt nê. ³³Jakamã e Kris kôt ixtô nê ixtôxjaja. Kêr ka më axte Pahihti Jejus tyk mã ajamaxpêr kaxyw axpên wÿr akuprô. Hãmri nê ra axpên wÿr apikuprônã pa hã axpên pumu nê rî kormã pãwti hkwÿ hku nê hkur pê Jejus kot më panê htyk mã ajamaxpêr o akrî. ³⁴Nê ka më atô ra amã prãm japêr nê anhörkwÿ kamã apku nê rî kormã më hkôt tê. Jao ra anhôhy htu nê ajamakêtkati nê akwÿjê jamãr o nhÿ. Kê më hpôx pa ka më atipxi nê Pahihti Jejus tyk mã ajamaxpêr pê hkur o akrî. Hãmri nhùm Tirtûm ja hã më apumu nê hkînh nê tanhmã më ato hkêt nê.

Na ka prem më ate inhmã kagã nê mênhta kamã mëmoj tã ixkukjêr rax nê. Tã na pa ra kagã ja kamã më amã hkwÿ jarênh rax nê. Nom kot paj piitã harênh par kêt nê. Kot paj ãm më amã hkwÿ pix jarê. Hãmri nê nhÿrmã ma më awÿr mō nê më apumu nê kormã axte më amã harênh jatur xãm kumê.

Më kot Tirtûm kapêr o hêx xwÿnhjê jarênh

Rômãn 12.6-8; Wam Korît 14.29; Wam Pêtre 4.10-11; Wam Juãw 4.1-2

12 Nê kot paj hpãnhã më amã tanhmã Tirtûm Karô jarênh to ka më inhma. Tanhmã kot më pahkrã hto nhùm më pahte ahpÿnhã tanhmã kãm amnhî nhîpêx to ho papaja kot paj më amã harê. ²Amnepê mã kormã më ate Kris kôt amnhî xunhwÿr kêt ri na ka prem sãnti hkôt ri amnhî nhîpêx o ri apa. Kapêr kêt tã ka prem hkôt ri amnhî nhîpêx rãhã ho ri apa. Te kot më ano kupyw pyrãk ka më kãm mex o mex ã harênh o ri apa. Nê kãm amnhî jagrer pê amnhî to hwÿr o ri apa. ã na ka prem amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa. ³Tã ra hpãnhã Tirtûm kôt amnhî xunhwÿ.

Na htem ohtô nê Tirtûm nhÿ hã kapêr jarênh o pa hã amnhî jarênh tã no ãm më hkwÿjaja ja hã amnhî to hêx. Tã kot paj ixprî hã më amã tanhmã më harênh to. Koja mëhō më kãm Tirtûm nhÿ hã kapêr jarênh o pa hã amnhî jarê hã koja Jejus o kapêr punuj o pa hkêt nê. Koja harênh o:

—Jejus kêp më panhō Pahihti jakamã kwa pu më hkôt amnhî xunhwÿ nê hkôt amnhî nhîpêx o ri papa.

Anhÿr o harê. Koja mëhō ã më amã kapêr anê ka më ama nê më kot Tirtûm nhÿ hã kapêr jarênh o pa xwÿnh ã omunh kurê kumrêx. No koja më amã ã kapêr anhÿr kêt nê ka më ama nê Tirtûm kapêr o hêx o pa hã omunh kurê kumrêx.

Tirtûm Karô kãm më pahte axpên to mex prãm ã harênh

Rômãn 12.6; Epes 4.7; Wam Pêtre 4.10

⁴Nê ahpÿnhã kot tanhmã më panhîpêx to xwÿnhja ãm pixii. Kêp Tirtûm Karô. Na hte më pahkarō mã agjê nê ahpÿnhã tanhmã më pahte axpên to mex kaxyw tanhmã më panhîpêx to. Kot tanhmã më

panhîpêx to xàja ohtôô. Mě pahte ah-pÿnhã ri tanhmã kãm amnhî nhîpêx to nê tanhmã axpên to mex to ho ri papa kaxyw na. Tirtûm Karô na hte ja kaxyw tanhmã mẽ pahkrã hto.

⁵Ně mẽ pahte kãm tanhmã amnhî nhîpêx to ho papa xwÿnhja haxwÿja ãm pixii. Kêp Pahihti Jejus. Tã na pu htem ahpÿnhã kãm tanhmã amnhî nhîpêx to ho ri papa.

⁶Ně kot mẽ pahto ajuta nhûm mẽ pahte ahpÿnhã tanhmã axpên to mex to ho papa xwÿnhja haxwÿja ãm pyxii. Kêp Tirtûm. Na pu htem ahpÿnhã tanhmã hkôt axpên xunhwÿr tÿx to kaxyw tanhmã axpên to mex to ho papa.

⁷Ně Karôja na hte ahpÿnhã tanhmã axpên kaxyw mẽ panhîpêx to pu mẽ axpên to ajuta mex o ri papa.

⁸Jakamã na pu hte mẽ pahkwÿjaja Tirtûm Karô nhÿ hã ma mẽ pahkwÿjê mã Tirtûm kapêr jarênh o ri mẽ hkôt papa.

Ně mẽ pahkwÿjaja ma ÿ hã paxãh-pumunh mex pê ma ri kapêr o mẽ ahkre ho mẽ hkôt papa.

⁹Ně mẽ pahkwÿjaja Karô nhÿ hã Tirtûm kot tanhmã mẽ pahto ajuta hto kaxyw hkôt pajamaxpêr tÿx nê.

Ně mẽ pahkwÿjaja akupÿm mẽ à xwÿnhjê ho mex o papa nhûm mẽ akupÿm mex nê pa.

¹⁰Ně mẽ pahkwÿjaja aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ri mẽ hkôt papa.

Ně mẽ pahkwÿjaja Tirtûm kapêr mar tÿx nê ô ri mẽ kãm harênh o mẽ hkôt ri papa.

Ně mẽ pahkwÿjaja Tirtûm Karô nhÿ hã tanhmã mẽ kot amnhî nhîpêx to hã mẽ omunh o papa. Rÿ pahprî hã mẽkarômnuti nhÿ hã mẽ kot amnhî nhîpêx ã mẽ omunh o papa.

Ně mẽ pahkwÿjaja nhãm mẽ kapêr mar kêt tã ra mẽ kapêr o pakapêr.

Ně mẽ pahkwÿjaja mẽ kapêr o pakapêrja ma nê mẽ kot mar kêt xwÿnhjê mã harê. Kormã aa pahte mar kêt tã ra pahprî hã mar mex nê mẽ kãm harê.

¹¹Ã na hte Tirtûm Karô kãm hprãm xã hkôt tanhmã mẽ panhîpêx to pu mẽ ah-pÿnhã ÿ hã ã axpên nhîpêx anhÿr o ri axpên kôt papa.

Te mẽ pahpê Kris nhî pyrãk ã mẽ pajarênh

*Rômãn 12.3-8; Epes 1.22-23,
4.11-16; Korosê 3.15*

¹²E pa hpãnhã mẽ amã mẽ panhî kamã tanhmã mẽmoj jarênh to ka mẽ inhma nê hã anohtÿx nê. Mě panhîja ãm pixi htã no ãm kamã mẽmoj xohtôô. Kamã mẽ pahte nê kamã mẽ pahpa nê kamã mẽ pajakwa. Ně mẽ panhînhu nê mẽ pano. ã mẽ panhî kamã mẽmoj xohtô kot anhÿr. Ja pyrã nê Kris nhîja ãm pixi htã te mẽ pahpê ï kamã mẽmoj xohtôta pyrãk. Mě pahkwÿjaja te mẽ pahpê hte pyrãk. Ně mẽ pahkwÿjaja te mẽ pahpê ïhkra pyrãk. Ně mẽ pahkwÿjaja te mẽ pahpê no pyrãk.

¹³Mě pahpê Kris kwÿjaja axpên kaxyw mẽ paxohtôô. Mě ixpê Ijaewjaja nê mẽ apê Ijaew kêt xwÿnhjaja. Nê amarî ri mẽ kãm mẽ axãpênh o mẽ apa xwÿnhjaja nê amnhî mã ri mẽ axãpênh o mẽ apa xwÿnhjaja. ã ahpÿnhã mẽ paxohtô kot anhÿr tã nhûm Tirtûm Karô te mẽ pahpê Kris nhî pixi pyrãk o mẽ panhîpêx. Nhûm Krisja mẽ pahpiitã mẽ pamã Karô gô nhûm mẽ pahkarô mã agjê. Pixi htã mẽ pahpiitã mẽ pahkarô mã agjê.

¹⁴Ně mẽ panhîja pixi tã kamã tanhmã mẽ pakute xàja ohtôô. Tã Kris nhîja te kot mẽ panhîja pyrãk. Urãk nê kamã mẽ paxohtôô. Jakamã na pu htem ahpÿnhã tanhmã kãm amnhî nhîpêx to ho ri papa. Karô kot tanhmã amnhî kaxyw mẽ panhîpêx to xã hkôt.

¹⁵Nē kop ām mē pahparja kapēr ronhỹx tee ri mē panhĩkra pumu nē amnhĩ mã:

—Hēxta waa nē. Kēp ām ixpē mē ĩhkra ronhỹx pa inhmex nē ijarir. No ām ixpē mē hpar pix jakamā pēr ām mē hkĩnhā ixpē mē hkwỹ hkēt ām ixpē mē hatur xà pix na pa.

Anhỹr o amnhĩ jarēnh japēr. Nom ja kot anhỹr kēt. Axtem nhỹhỹm kot mē pahto na kaxyw na mē pahparja. Nē axtem mēmoj tã mē paxàpēnh rỹ mēmoj jamỹnh kaxyw na mē panhĩkrajã. Na pu htem hamē wa ho presija rãhã ho papa. Ja pyrã nē kot puj mē pahkwỹjē hō mē parom Tirtũm Karō nhỹ hã mēmoj tã àpēnh tỹx ã omu nē hkĩnhã mē pahte amnhĩ to warē hkēt ã amnhĩ jarēnh o papa hkēt nē.

¹⁶Nē mē pajamakja kapēr ronhỹx kapēr o:

—Hēxta waa nē. Kēp apu ixpē mē no ronhỹx pa inhmex nē ijarir. No ām ixpē mē umar xà pix jakamā pēr ām ixte ho warē hkēt kumrēx.

Anhỹr o amnhĩ jarēnh japēr. Nom ja kot anhỹr kēt. Hamē wa mex kēnã. Axtem ho mē paxumar kaxyw na mē pajamakja. Nē axtem ho mē parit kaxyw na mē panoja. ¹⁷Kēp ām mē pano pix ronhỹx pu mē parit pix nē paxumar kēt nē ri papa. Rỹ kēp ām pajamak pix ronhỹx pu mē paxumar pix nē parit kēt nē mē paxupār kēt nē ri papa. ¹⁸Mē panhĩja pixi htã kamã hikukrēx xohtōd. Na pre Tirtũm amnhĩ krã hkōt kamã mēmoj piitã hipēx nē hanhō. ¹⁹Kēp ām mē panhĩja kamã ām mēmoj pixi ronhỹx pu mē pamex kēt nē papa. ²⁰Tã no ām kot anhỹr kēt. Mē panhĩja ām pixi htã kamã hikukrēx xohtōd. ²¹Jakamã na hte mē panoja amnhĩ nē mē panhĩkra mã kãm:

—Tk kwa ma tē. Ixte ato presijare hã.

Anhỹr o kãm kapēr kēt nē. Rỹ mē pahkrãja amnhĩ nē mē pahpar mã kãm:

—Tk kwa ma tē. Na pa ato presija hkēt nē.

Anhỹr o kãm kapēr kēt nē. Ja pyrã nē kot puj mē nhỹri Kris kōt panhĩō pumu nē pamex o pahte hakrenh ã amnhĩ jarēnh kēt nē. ²²Nē mē panhĩ kamã mēmoj kwỹ te hirerek pyrãk tã no pu mē arĩ pamã hapē nē. Ja pyrã nē kēr pu mē kormã mē kot Kris kōt amnhĩ xunhwỹr tohtuj anhỹr xwỹnhjaja pu mē pamã mē hkĩnh kãm tanhmã mē kutã panojarēt to ho ri papa.

^{23–24}Nē na pu htem mē panhĩ kamã mē pakukrēx kwỹ hã pahpijaam nē hpro nē ri ho papa. Nē hkwỹ hã pahpijaam kēt nē hpro hkēt nē ho ri papa. Nē hkwỹ mē pahpē omnajti htã pu mē ho mex nē ri ho papa. Tirtũm kot ã mē panhĩpēx anhỹr jakamã na pu htem mē pakamã mē pakukrēx kwỹ mē pahpē omnajti htã pu mē ho mex nē ri ho papa. Ja pyrã nē kēr pu mē Tirtũm kōt mē pahtō nē mē pahtōx piitã ho mex o ri papa. Nē tãm mē hipēx. Mē pahkwỹjaja muxre nē mē pahkwỹjaja omnajti htãã. Tanhmã mē kute htã pu mē kēp mē Jesus kōt mē pahtō nē mē pahtōx ã mē ho mex o ri apa.

²⁵Nē na hte mē panhĩ kamã mē pahpar nē mē panhĩkra nē piitã axpēn kōt àpēnh mex o pa. No na hte mē pahparja nhỹhỹm ma mra nhũm ihōja hkwỹm nhỹhỹm ma mrrar kēt nē. Na hte wa axpēn kōt àpēnh mex o pa. Ja pyrã nē kēr pu mē pahpē Tirtũm krajaja axpēn kōt amnhĩ nhĩpēx rãhã ho ri papa. Nē axpēn to mex rãhã ho ri papa. No ri axpēn kwỹm ri tanhmã amnhĩ nhĩpēx to ho ri papa hkēt nē.

²⁶Na pu htem tōhã nhỹhỹnh panhĩ kamã paxà nē ri papa. Pahkrã tãtãk rỹ pakatut gēk. Jao te mē panhĩ piitã kamã mē paxà pyrãk. Nē nhỹhỹnh akupỹm pamex nē te panhĩ piitã hkōt akupỹm pamex pyrãk. Ja pyrã nē koja Kris kōt panhĩō nhỹhỹnh à nē ri pa. Rỹ tanhmã

amnhĩ to nē ra hkaprĩ nē ri pa pu mē ja hã omu nē ỹ hã pahkaprĩ nē papa. No koja mēmoj tã hkĩnh nē pa pu mē ja hã omu nē ỹ hã pahkĩnh nē papa.

**Te mē pahpê Kris nhĩ pixi
pyrãk ã mē pa jarēnh**

²⁷ Nē mē pahpê Kris kwỳjaja te mē pahpê Kris nhĩ pixi pyrãk. Ahpỹnhã mē pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa htã mē pahpê Kris kwỳ jakamã te mē pahpê ĩ pixi pyrãk.

²⁸ Nē mē pahte Kris kôt tanhmã pahkwỳjê ho ajuta hto ho papa kaxyw na pre Kris ahpỹnhã tanhmã mē paxunhwỳr to. Mē pahkwỳjaja mē pahte ỹ hã nhãm mē kãm kapêr jarēnh o papa kaxyw mē paxunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja mē pahte ỹ hã tanhmã kapêr jarēnh to ho ri papa kaxyw mē paxunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja Tirtũm kapêr jarēnh o mē ahkre ho ri mē papa kaxyw mē paxunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja mē pahte aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri papa kaxyw mē pa xunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja akupỹm mē à xwỳnhjê ho mex o mē papa kaxyw mē pa xunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja mē kapêr o mē hihtỹx o mē papa kaxyw mē pa xunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja mē pahte tanhmã mē ho ajuta ho ho ri papa kaxyw mē pa xunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja nhãm mē kapêr õ ho mē pakapêr o mē papa kaxyw mē pa xunhwỳ.

Ã na pre ahpỹnhã mē pahpê hkwyjê piitã mē paxunhwỳr anê. ²⁹ No na pu htem pahpiitã axpên kôt Tirtũm kapêr o mē ahkre ho ri papa hkêt nē.

Nē mē pahpiitã ỹ hã tanhmã pakapêr to ho ri papa hkêt nē.

Nē mē pahpiitã kapêr jarēnh o ri papa hkêt nē.

Nē mē pahpiitã aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri papa hkêt nē.

³⁰ Nē mē pahpiitã akupỹm mē à xwỳnhjê ho mex o ri papa hkêt nē.

Nē mē pahpiitã mē kapêr õ ho ri pakapêr o ri papa hkêt nē.

Nē mē pahpiitã ri mē kapêrja ma nē pakapêr kãm pahkwỳjê mã harēnh o ri papa hkêt nē.

Na pu htem ahpỹnhã tanhmã Kris kôt mē pahkwỳjê ho ajuta hto ho ri papa. ³¹ Tã kêr pu mē pahpiitã pamã axpên kĩnh pē tanhmã axpên to mex to ho ri papa. Ja na mex o kot mēmoj piitã hakrenh par. E kot paj ixprĩ hã tanhmã mē amã ja jarēnh to ka mē inhma.

**Mē pahte axpên kamã paxukaprĩ
ho papa hã mē pamã karõ**

Juãw 13.31-35; Karatas

5.13-15; Korosê 3.12-14

13 Kot pa ma mē piitã ahpỹnhã mē kapêr kãm mē kãm Tirtũm kapêr jarēnh o ri ixpa japêr. Am mē piitã mē kapêr o ixkapêr mex o mē kãm harēnh o ri ixpa japêr. Nē Tirtũm kapêr o mē wrỹk xwỳnhjê kapêr o mē ahkre ho ri ixkwỳjê hkôt ixpa japêr. Tã inhã mē hkĩnh kêt kãm ixte mē ahkre ho ri ixpa ronhỹx mē inhma nē am inhma. Nhũm ixkapêrja te ixte rat tatak pyrãk o pa tee ri Tirtũm kapêr o mē ahkre kaprỹ ho ri mē hkôt ixpa nhũm Tirtũm tee ri inhã mē hkĩnh kêt ã ixpumu nē inhã:

—Nã amã mē hkĩnh kêt jakamã na ka tee ri ixkapêr o mē ahkre kaprỹ. Anê.

² Rỳ kot paj Tirtũm xãhpumunh tỹx o mē kãm kapêr pimxur kwỳ jarēnh o ri ixpa japêr. Rỳ Tirtũm mē kurom inhã mēmoj to amnhĩrit pa omu nē mē kãm harēnh o ri ixpa japêr. Rỳ pa Tirtũm kot amnhĩ nhĩpêx piitã omunh par japêr. Rỳ ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpêr tỹx kôt ỹ hã kên krã hprêk õ mã ixkapêr nhũm kot inhmar nē inhmar xã hkôt

nhâm pikamênh japêr. Tã inhmã ixkwÿjê hkînh kêt kãm ã amnhî nhîpêx anê nhûm Tîrtûm tee ri ja hã ixpumu nê inhmã:

—Nà amã mē hkînh kêt jakamã te axâhpumunh tÿx kêt kumrêx pyrâk. Na ka tee ri ã mē kãm ixkapêr jarênh anhÿr o ri apa kaprÿ. Anê.

³Rÿ pa mē kêp amrakati xwÿnhjê mã ixkukrêx nhôr par japêr. Rÿ Kris ã mē kãm amnhî grônh kôt mē kãm xa nhûm mē hã ixpir japêr. Tã inhmã mē hkînh kêt kãm ã amnhî nhîpêx anê nhûm Tîrtûm tee ri ja hã ixpumu nê inhmã:

—Nà ã ate mē kãm amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa htã amã mē hkînh kêt jakamã na ka tee ri ã mē kãm amnhî nhîpêx anhÿr kaprÿ. Anê.

⁴Kot puj mē pamã axpên kînh hã kot puj mē kritpêm mē piitã mē kãm pahprî ho papa.

Jao axpên kãm pagryk tokyx anhÿr kêt nê.

Nê pamã axpên to mex pix prãm.

Nê mêmôj tã axpên kamã pagryk kurê kumrêx kêt nê.

Nê mêmôj tã amnhî to jarkrar o ri papa hkêt nê.

Kot puj mē pamã axpên kînh hã kot puj mē ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri papa hkêt nê.

⁵Nê kot puj mē axpên kamã paxukapri ho papa hã kot puj mē tãm axpên nhîpêx rãhã ho papa. Jao amnhî pix kukamã pajamaxpêr o ri papa hkêt nê. Nê mē pagryk tokyx anhÿr kêt nê. Rÿ axpên kãm pagryk tokyx anhÿr hkêt nê. Rÿ koja mēhō tanhmã mē panhîpêx kati hto pu mē ãm amnhî tã omu nê axte kot tanhmã mē panhîpêx tota mã pajamaxpêr kêt nê.

⁶Nê kot puj mē pamã axpên kînh o papa hã kot puj mē tee ri mēhō kot tanhmã amnhî tomnuj to hã omu nê pahkapri nê. Rÿ tanhmã kot amnhî to mex to hã omu nê pahkînh nê.

⁷Nê kot puj mē pamã axpên kînh o papa hã kot puj mē arî Tîrtûm kot mē pahto mex par jatur xà mēnh xà hã arîgro jamâr rãhã ho ri papa. Nê mē kot Kris ã tanhmã mē pahto htã pu mē tee ri amnhî kukamã tanhmã pajamaxpêr to hkêt nê. ãm mē kutã amnhî to htÿx nê mē kãm pakuhê nê arî amnhî kaxyw Tîrtûm mã pajamaxpêr tÿx rãhã nê.

⁸Nê kot puj mē pamã axpên kînh o papa hãmri nê aa mē pahte ã amnhî nhîpêx anhÿrja mã panhÿrer kêt nê. Nê arî mē pamã axpên kînh rãhã ho papa ho papa. Jar pika ja kamã mē pahte Tîrtûm nhÿ hã mē kãm kapêr jarênh o ri papa htã kot puj mē nhÿrmã ma ò krî hwÿr api hãmri nê kuri axte ã kãm amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Mo kaxyw kot puj mē axte ri mēhō mã kapêr jarê? Kot puj mē ò krî hwÿr api nê ra mē pahpiitã paxâhpumunh o axpên pyrâk.

Nê na pu htem tōhã mē kapêr ò ho pakapêr o ri papa. Nom kot puj mē nhÿrmã Tîrtûm nhō krî hwÿr api hãmri nê kuri axte nhâm ri mē kapêr o pakapêr kêt nê.

Nê na pu htem jar mē pahkwÿjjaja mē paxâhpumunh mex kôt Tîrtûm kapêr jarênh o ri papa. Tã kot puj mē nhÿrmã ò krî hwÿr api hãmri nê axte ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. ãm mē pamã axpên kînh pixja kot puj mē arî ò krî kamã mē pamã axpên kînh tûm rãhã papa ho papa. ⁹Jar mē pahpiitã mē paxâhpumunh tohtuj anhÿr o pakapêr jakamã na pu htem kormã Tîrtûm kapêr jarênh tohtuj anhÿr o ri papa. ¹⁰Tã kot puj mē nhÿrmã ò krî hwÿr api nê kuri paxâhpumunh jatur xàm mēnh pa. Jakamã nhûm jar mē paxâhpumunh tohtuj anhÿr xwÿnhnta mē pahpê hapêx.

¹¹E pa mē amã ja hã ejêp jarê ka mē inhma. Nà amnepê mã ixprîre ri na pa pre ixtÿx ri mēhprîjê kot amnhî nhîpêx o amnhî nhîpêx nê mē hamaxpêr o ijamaxpêr. Nê mē kapêr mex kêt o ixkapêr o ri

ixpa. Tā ra ixàptār hāmri nē mē àptàrjê jamaxpēr o ijamaxpēr o ri ixpa. Te ra mē pahte kaxkwa kamā mē paxàhpumunh jatur xàm mēnh parta pyrāk mē aptàrjê jamaxpēr o ijamaxpēr o ri ixpa.

¹² Ja pyrā nē na pu htem kormā Tirtūm kot amnhī nhīpēx ā omunh tohtuj anhyr. Te mē pahte amnhī pumunh xà pynajre kamā pahprī hā amnhī pumunh mex kēēta pyrāk. Nom kot puj mē nhymā ō krī hwyr api hāmri nē pahprī hā paxàhpumunh jatur xàm kumē. Te Tirtūm kot hprī hā tanhmā mē pakute hā mē pahpumunh parja pyrāk.

¹³ E arī mē pahte Tirtūm kōt amnhī nhīpēx o papa xàja na axkrunēpxi. Mē pahte hkōt amnhī nhīpēx o papa rāhā ho papa kaxyw. Wamta na ja: Kēr pu mē arī amnhī kaxyw Tirtūm mā pajamaxpēr mex rāhā ho ri papa. Nē hkōt ja: Kēr pu mē arī Tirtūm kot mē pahto mex par jatur xà mēnh xà hā arīgro jamār rāhā ho papa. Nē hkōt ja: Kēr pu mē arī pamā axpēn kīnh pē tanhmā axpēn to mex to rāhā ho papa. Ja na mex o kot wamta wa hakrenh. E kēr pu mē ā amnhī nhīpēx anhyr rāhā ho ri papa.

Tirtūm Karō kot mē pahto mē paxihtyx ā harēnh

Wam Korīt 12.7-11, 12.27-31

14 E kēr ka mē arī amā axpēn kīnh pē axpēn to mex rāhā ho ri apa nē aa jam anhūrer nē ho ajamakētkati hkēt nē. Nē amnhī to Tirtūm Karō mān amnhī to awy kē mē amā tanhmā mē ajamaxpēr to ka mē ahpynhā tanhmā axpēn to mex to ho ri axpēn kōt apa. Nē kēr ka mē ā ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Inhmā mē hkīnh o ri ixpa hprām tyx. Nē Tirtūm Karō kot tanhmā ixto nhūm ixte ahpynhā tanhmā mē ho ajuta hto ho ixpaja pa määnēn inhmā ho anhyr prām. Nē kot tanhmā ijakwa hto nhūm ixte ahpynhā mē kapēr ō ho ixkapērja pa määnēn inhmā ho anhyr hprām. No kēt

ixte Tirtūm nhỹ hā mē kām kapēr jarēnhja na inhmā ho anhyr prām tyx kumrēx. Anē.

²⁻⁴ Mē pakamā mē kapēr ō ho Tirtūm mā kapēr xwynhjaja na htem Tirtūm Karō nhỹ hā ām kumā pix mā kapēr ōta o kām kapēr nhūm tapxipix mē kuma. No mē papajaja na pu htem tee ri mar o pahkrī nom mar kēt nē. Ām kapēr xwynthta pix koja mē pakurom amnhī ma. Nom koja mē pakapēr kām Tirtūm mā amnhī jarē pu mē mar mex nē. Nhūm mē pakapēr kām Tirtūm nhỹ hā mē pamā kapēr jarē pu mē pahprī hā kuma. Jao mē pamā kapēr kōt amnhī nhīpēx prām nē. Nē mēmoj tā pahkaprī nē ri papa htā mē kuma nē amnhī kaxwynh kām amnhī to paxihtyx.

⁵ Mē apiitā mē ate nhām mē kapēr ō ho Tirtūm mā amnhī jarēnhja na mex. Nom mē ate mē akapēr o mē akwýjê mā Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē apaja na mex o wamta jakre. Kot ka mē nhām mē kapēr ō ho Tirtūm mā amnhī jarē nhūm mē akwýjaja mē amar kēt jakamā ka mē ā akapēr anhyrja o Kris kōt mē ho mē hamaxpēr o hihtyx kēt nē. Ām kapxipix amnhī ma. Rý koja kapēr ōja mar mex xwynhjê hō amar japēr nē mē akapēr kām akwýjê mā harē. Hā koja ja mex nē. Nom kot kaj mē apiitā ma mē kapēr kām mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o ri apa nhūm mē piitā hprī hā amar mex nē. Nē amar xà hkōt Tirtūm kapēr kōt amnhī nhīpēx mex nē. ⁶ Jakamā e Kris kōt ixtō nē ixtōxjaja. Kot paj apu nhymā ma mē awyr mō hāmri nē nhām mē kapēr ō ho mē amā ixkapēr japēr ka mē inhmar kēt nē. Nom kot paj mē akapēr o mē amā ixkapēr ka mē apiitā aprī hā inhmar mex nē. Pa Tirtūm nhỹ hā mē amā mēmoj jarē rý tanhmā kot amnhī nhīpēx toja pa mē amā harē. Rý Karō nhỹ hā mē amā mēmoj jarēnh o ā mē amā Tirtūm kapēr jarēnh anē ka mē aprī hā inhmar mex nē. ⁷ Nom mē kapēr ō ho mē kapēr o

mê akôt ri mê pa xwÿnhjaja te mēhō kot htÿx ri wiorāwti kakrēnh xwÿnh pyrāk. Koja htÿx ri hkakrēnh o xa nhūm mê tee ri kot grer mar mā. Rÿ nhūm mēhō htÿx ri pifti kakōr o xa nhūm mê tee ri mēmo mê grer mar mā.

⁸Pōristijaja na htem amarī ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa nhūm mē hkrāhtūmja mē kām pifti kakō nhūm mē kuma nē mē pijapu mā hamaxpēr kurē kumrēx nē hwÿr hprōt. Nom koja kawax pē hkakō rÿ htÿx ri tanhmā hkakōr to nhūm mē kuma nē ām kuma. ⁹Ja pyrā nē kot kaj mē kapēr ō ho akwÿjē mā akapēr nhūm mē ama nē ām mē ama. Ka te ām mē kām ajakwa momok pyrāk o axām o amnhī nhīpēx.

¹⁰Nē ahpÿnhā mē pakapēr xohtōō. Na htem ahpÿnhā mē kapēr o amnhī kwÿjē mā kapēr nē axpēn mar mex nē. ¹¹Nom koja mēhō nhÿhÿnh pika hō rūm ixwÿr mō nē mē kapēr o inhmā kapēr pa mar kēt nē. Nē amnhī xwar kutā ixkapēr o kām ixkapēr nhūm ixpyrā nē inhmar kēt nē. ¹²Jakamā kot kaj mē amā Tirtūm Karō xihtÿx xā ho amā tanhmā kām amnhī nhīpēx to ho apa hprām hā kot kaj mē amnhī to awÿ nē kām:

—Kwa amnhī kōt ijamaxpēr o axihtÿx Tirtūm. Pa anhÿ hā ixkapēr o ma Kris kōt ixkwÿjē ho mē hamaxpēr o ixihtÿx o ri mē hkōt ixpa. Kē mē akapēr ma nē Kris kōt amnhī xunhwÿr tÿx nē. Nē hkōt amnhī nhīpēx mex o ri pa. Anē.

¹³Nē kēr ka mē nhām mē kapēr ō ho Tirtūm mā amnhī jarēnh xwÿnhjaja amnhī to Tirtūm Karō wÿ nē kām:

—Ixte mē kapēr ō ho ixkapēr tā ixte amnhī mar kēt. Jakamā kwa tanhmā ixto ijamaxpēr mex to pa amnhī mar mex nē ixkapēr kām ixprī hā Kris kōt ixkwÿjē mā ja jarē kē mē inhmar tÿx nē. Anē.

¹⁴Nom kot paj nhām mē kapēr ō ho Tirtūm mā mex ā harēnh tā amnhī mar kēt nē. Te ixpimtir kām ixkarō pix kapēr pyrāk. No kot paj pam amnhī krā hkōt

ixkapēr o kām mex ā harē hāmri nē ra amnhī mar mex nē. ¹⁵Nā ja na inhmā mex jakamā kot paj nhām mē kapēr ō ho Tirtūm mā mex ā harē nē kām gre. Nē määnēn ijamaxpēr xā hkōt ixkapēr o määnēn kām mex ā harē nē kām gre. Nā ja na inhmā mex. ¹⁶Nom kot puj mē ma mē kot Tirtūm kapēr mar xā hā ixkre hwÿr mra nē kamā Tirtūm mā mex ā harē. Tā pa nhām mē kapēr ō ho kām ixkapēr japēr. Ka mē ate inhmar o akri xwÿnhjaja tee ri inhma. Jakamā tee ri inhma nē ixkōt Tirtūm mā akapēr kēt nē. Rÿ kām:

—Nā ām hāmri na ā amex ā ajarēnh anē Tirtūm.

Anhÿr o kām akapēr kēt nē. Mē ate inhmaare hā kot ka mē ā kām akapēr anē. Jakamā kot paj ri mē akamā mē kapēr ō ho ixkapēr kēt nē. Ām mē akapēr pix o mē anom Tirtūm mā mex ā harē. ¹⁷Kot paj mē kapēr ō ho Tirtūm mā mex o mex ā harēnh mex tā ka mē mēmo mē kapērja aprī hā mar kēt jakamā inhmar pē Tirtūm kōt amnhī xunhwÿr tÿx kēt nē.

¹⁸Na pa hte tōhā mē arom nhām mē kapēr ō ho Tirtūm mā amnhī jarē. Nom nhÿri ahte nhÿ nē ā kām amnhī jarēnh anē. Ām hāmri na pre Tirtūm ja kaxyw tanhmā ixto pa hte ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri ixpa.

¹⁹Tā na pu htem Tirtūm mā mex o mex ā harēnh kaxyw nē ma mē kot kām amnhī jarēnh xā hā ixkreta wÿr axpēn wÿr mra pa mē pikuprōnh xwÿnhjē kapēr o mē kām ixkapēr. Nom kot paj nhām mē kapēr ō ho mē kām ixkapēr ry rax kumrēx tā no nhūm mē inhmar kēt nē. Nom kot paj mē kapēr o ām ixkapēr krānre htā no nhūm mē inhmar mex kurē kumrēx. Ja na inhmā mex. ²⁰Kwa mē ixkapēr ma nē mar tÿx nē. Nē mēhprīrejē jamaxpēr o ajamaxpēr kēt nē. Ām Kris kōt mē aptār tūmjē jamaxpēr o mām kēt mē ajamaxpēr o ri apa. Ām mēmoj pixire hkōt kot kaj mē ām hāmri te mēhprījē ja-

maxpêr pyrâk o ajamaxpêr. Mêhprijaja na htem mēmoj punuj kukamā hamaxpêr kêt nê. Na htem âm htÿx pa. Tã kêr ka mē urâk nê mēmoj punuj kukamā ajamaxpêr o ri apa hkêt nê.

²¹ Amnepêm na pre Tirtûm tanhmã Ijaewjê mã kapêr to. Mē kapêr o mē kãm kapêr tã no nhûm mē kuma nê âm kuma. Jakamã nhûm tee ri ja hã mē omu nê amnhî tã tanhmã mē harênh to. Tanhmã mē harênh toja Tirtûm kapêr ã kagã htûm kamã na. Kot mē harênh kot: E kot paj ma mē hwÿr axtem pika hõ rûm pôristi hkwyê rê kê mē ma mē hwÿr mra nê mē unê. Hãmri nê amnhî kapêr o mē kãm kapêr nhûm mē tee ri mē kuma no âm hkôt mēmoj pumunh kêt nê.

Koja mē ã mē hipêx anhÿr tã nhûm mē arî kãm ixkapêr mar nê amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr prãm kêt nê. Anê.

Tirtûm kapêr ã kagã htûm kot ã mē harênh kot anhÿr. ²² Jakamã kot kaj mē Tirtûm mã amnhî jarênh xã hã ixkre hwÿr akuprô nê mē kapêr ô ho Tirtûm mã amnhî jarênh japêr. Nhûm Kris kôt amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhjaja mē akôt agjê nê hkrî nê tee ri mē akapêr ma nê Kris kôt amnhî xunhwÿr kêt nê. Tanhmã kot mē amnhî to nê hkôt amnhî xunhwÿ? Mē kot akapêrta maare hã. No kot ka mē akapêr o Tirtûm nhÿ hã mē kãm akapêr nhûm mêhprî hã amar mex nê. Jao tanhmã hamaxpêr to nê mē apyrã nê Kris kôt amnhî xunhwÿr japêr. ²³ Nom kot ka mē apiitã nhãm mē kapêr ô ho Tirtûm mã mex ã harê nhûm amarî ri mē pa xwÿnhjaja mē awÿr agjê nê mē akapêr ã mē ama nê hã mē apumu. Hãmri nê tee ri hamaxpêr nê mē akrã pipãnh ã axpên mã mē ajarê. ²⁴ Nom koja mē awÿr agjê ka mē akatât kôt mē amnhî kapêr o Tirtûm kapêr jarênh o akuhê nhûm mêhprî hã mē amar mex nê.

Hãmri nê amnhî kapêr o akapêr ma nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Xep ixte amnhî tomnuj xwÿnh na pa. Nã âm hãmri na mē Tirtûm kapêr jarê. Nã âm hãmri na kêt ja. Anê.

²⁵ Hãmri nê mē amã tanhmã kot amnhî tomnuj to hã amnhî jarênh pa hãmri nê hkaga nê Jesus kôt amnhî xunhwÿ. Nê hkônkrã ho htêm nê hkrî nê Tirtûm mã mex o mex ã harê. Hãmri nê mē amã:

—Nã âm hãmri na hte Tirtûm mē akamã pa ho pa. Anê.

**Tirtûm nhôrkwyê kamã mē
pahte tanhmã amnhî nhîpêx
to hã mē pamã karô**

Atre 2.42, 5.12-13; Eprêw 10.25

²⁶ E Jesus kôt ixkwÿjaja. Kot paj hpãnhã axtem mē amã mēmoj tã karô. Mē kot Tirtûm mã amnhî jarênh xã hã ixkre kamã tanhmã mē ate amnhî nhîpêx to hã karô ka mē inhma.

Nã kêr ka mē axpên wÿr akuprô nê akrî ka mē atô amã Tirtûm mã mex ã harênh ã mē grer o agrer prãm hãmri nê mãmri kãm ho gre. Hãmri nê agrer pa kê apãnhã mêhõ kãnhmã xa nê Tirtûm kapêr kwÿ ho mē ajahkre. Nê ho anhÿr pa nhûm hpãnhã mêhõ kãnhmã xa nê Tirtûm kot tanhmã ho mex to hã mē amã amnhî jarê. Nê amnhî jarênh pa hãmri nhûm mêhõ nhãm mē kapêr ô ho mē amã ujarênh japêr. Hãmri nê ujarênh pa kê mêhõ hpãnhã mē akapêr o hprî hã mē amã kapêrta jarê.

E kêr ka mē axpên wÿr akuprô nê Kris kôt axpên to axihtÿx kaxyw ã axpên pãnhã amnhî nhîpêx anê.

²⁷ Nê ka mē atô amã nhãm mē kapêr ô ho mē kãm akapêr prãm japêr. Nom kêr ka mē axohtô nê ã mē kãm amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Âm mē atô wa axkrutre rÿ axkrunêpxire nê mē kapêr ô ho mē kãm akapêr. Hãmri nê axpên

pânhâ akapêr pa kê mēhō kot hprī hā mē kapêr ōta mar japêr nē mē apānhā xa nē mē akapêr o mē kām harē kê mēhprī hā mar mex nē. ²⁸ Nom koja ja kaxyw mēhō amrakati japêr ka mē kapêr ō ho akapêr kêt nē. Ām kapxipix nhÿri ahte Tirtûm mā akapêr.

²⁹ Nē kê Tirtûm nhÿ hā kapêr jarēnh xwÿnhjê hō wa axkrut rÿ axkrunēpxi nē mē ajahkre ka mē aprī hā mar o akrī. Hāmri nē mar pa nē tanhmā mē harēnh to. Ām hāmri Tirtûm nhÿ hā kapêr ā mē harē rÿ ho hēx ā mē harē.

³⁰ Nē koja mēhō Tirtûm nhÿ hā mē-moj jarēnh o xa. Rôm nhûm Tirtûm mē kaxyw mē atō mā ajamaxpêr kwÿ gō. Ka kapêr o ām xwÿnhhta mā kânhmā anhīkra pē kê apumu nē anhīkrê. Hāmri ka hpānhā xa nē mē kām tanhmā ajamaxpêr tota jarē. ³¹ Nom kêr ka mē anhīpê mē kām akapêr hkêt nē. Ām axpēn pānhā Tirtûm kapêr o axpēn jahkre nē ho axpēn jamaxpêr o axihtÿx. Ja mex. ³²⁻³⁴ Nom kêr ka mē axpēn wÿr akuprō nē apiitā anhīpê atÿx ri akapêr kêt nē. Ja na Tirtûm kēp hprām nōkati. Mē ate axpēn pānhā axpēn mā akapêrja na kām hprām. Jakamā kê mē kot Tirtûm nhÿ hā mē kapêr jarēnh o pa xwÿnhjaja taxy axpēn jahkre hā axpēn jamā. Nhûm mēhō kumrêx kapêr pa hāmri ka hpānhā mē kām akapêr.

Nē kê mēnijaja amarī mē ahkreja mar o hkrī. Ijaew kot amnhī nhīpêx xā hkôt. Jakamā kwa mē anijaja. Kêr ka mē amarī akryk mē mar o akrī nē axpēn mā akapêr o akrī hkêt nē. ³⁵ No kot kaj mē tee ri mē-moj ma nē mar mex kêt japêr tā hā axpēn kukjêr kêt nē. Ām akryk arī mar o akrī. Hāmri nē akupÿm anhōrkwy hwÿr tē nē rī kormā hā amjên kukja. Nom kot ka mē apikuprōnh xā hā ixkre kamā axpēn mā akapêr o akrī nhûm mē amjênjaja tee ri ja hā mē apumu nē hpijaam nē.

³⁶ E na pa ā Tirtûm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre kamā tanhmā mē pahte

amnhī nhīpêx to hā mē amā karō anē. Tā te mē apê ja mex kêt pyrāk. Kwa mon ka wem ja ma nhûm mē apê omnuj nē? Xā mē ate Tirtûm kapêr mar mex o ijakrenh kôt na ka mē ā ajamaxpêr anē? Xā na pre Tirtûm mē akumrêx mā kapêr? Hā na ka mē ā ajamaxpêr anē? Rÿ xā mē kapxipix mā na pre kapêr? Hā na ka mē ixkapêr ma nhûm mē apê omnuj nē? Nā ixkumrêx na pa pre mē awÿr inhmōr nē mē amā Tirtûm kapêr jarēnh kēnā kot ka kêt mē axtem nē ā ajamaxpêr anē. ³⁷ Kot kaj mē atō ā ajamaxpêr anhÿr japêr nē ajamaxpêr o:

—Nā na pre Tirtûm tanhmā inhmā kapêr to pa ō ri mē kām ixujarēnh mex o ri ixpa.

Anhÿr o ajamaxpêr. Rÿ ajamaxpêr o:

—Nā na pre Tirtûm Karō mē kaxyw tanhmā ixto pa ÿ hā tanhmā mē ho mex to ho ri ixpa.

Anhÿr o ajamaxpêr. Kot kaj mē ā ajamaxpêr anē hāmri nē määnēn pa ā ixte amnhī nhīpêx anhÿr ā ixpumunh mex kurê kumrêx. Amnhī pyrā nē ixte Tirtûm nhÿ hā mē kām ixkapêr xwÿnh ā ixpumunh nē hā ijarēnh kurê kumrêx. ³⁸ Nom koja ja hā ijarēnh kêt ka mē ja hā omu hāmri nē tanhmā kot mē amā kapêr toja ma nē ām ama.

³⁹ E Kris kôt ixtō nē ixtōxjaja. Kêr ka mē amnhī to Tirtûm Karō wÿr kê ma mē ate mē kām Tirtûm kapêr jarēnh o ri apa kaxyw mē ato mē axihtÿx.

Nē koja mēhō kām nhām mē kapêr ō ho kapêr prām ka mē ja nē kām akapêr kêt nē. Kwār māmri ā amnhī nhīpêx anē. ⁴⁰ Nom kêr ka mē ate Tirtûm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre kamā axpēn pānhā axpēn mā akapêr nom anhīpê kām akapêr hkêt nē.

Kris akupÿm htir kumrêx ā harēnh

Atre 2.23-36, 10.39-41; Wam Korît 6.14

15 E Kris kôt ixkwÿjaja. Kot paj axte mē amā Jesus kot mē panē

tanhmã amnhî nhîpêx to hã harê ka mē inhma. Na pa pre ra mē amã ja jarê ka mē ama nê hkôt amnhî xunhwÿ. Nê hkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa. ²Na pa pre mē amã harê ka mē amnhî kaxyw kãm ajamxpêr tÿx nê nhûm Tirtûm mē ato hkra. Tã ka htem arî kapêr kôt amnhî nhîpêx mex o ri apa. Koja mēhō kot Tirtûm kapêr mar tã amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr kêt nê nhûm Tirtûm tee ri amnhî tã omu nê ho hkra hkêt nê.

³Na pa pre amnhî krã hkôt mē amã tanhmã Kris jarênh to hkêt nê. Ixte kapêr mar xà hkôt na pa hte amnhî xō ri mē amã tanhmã harênh to ho ri ixpa. Je-jus jarênhja na mex o kot mē ujarênh pi-itã hakrenh par kumrêx. Tã tãm kot paj mē amã harê. Na pre Krisja mē pahte amnhî tomnuj pãnhã amnhîrer kaxyw mē panê ty. Tirtûm kapêr ã kagã htûm kot hkukamã harênh xà hkôt. ⁴Hãmri nhûm mē kên kre kamã haxà nhûm kamã nōr o apkati. Nê axte hã apkati. Hãmri nhûm Tirtûm akupÿm ho htîr. Kapêr ã kagã htûm kot hkukamã harênh xà hkôt. ⁵Tã nhûm Simãw Pêtre kumrêx akupÿm htîr ã omu nhûm hpãnhã Je-jus nhÿ hã mē ahkre ho mē pa xwÿnh maati-jaja haxwÿja omu. ⁶Hãmri nhûm mē kot hkôt mē pa xwÿnh pê 500 jakrenh xwÿnh piitã anhîpê haxwÿja akupÿm htîr kãm omu. Na pre ra mē hkwÿjaja ty nhûm mē hkwÿjaja arî htîr nê pa. ⁷Jakamã nhûm prem ra akupÿm htîr kãm omu. Hãmri nhûm hpãnhã Xiakreja omu. Nhûm hpãnhã ÿ hã mē ahkre o mē pa xwÿnh piitã omu. Akupÿm htîr kãm omu. ⁸Tã pa na pa pre ijaxwÿja amnhî to hapu nê akupÿm htîr kãm omu. Te ixpê mē hkra kot hapu pyrã nê amnhî to hapu nê omu. Na pre kaxkwa kamã inhmã kapêr o xa pa ixprî hã omu. ⁹No mē kot ixpyrà nê Kris nhÿ hã mē ahkre ho mē pa xwÿnh maati hkwÿjaja na mē mex o kot ijakrenh. Na pa pre hte mē hkînhã amnhî tomnuj tÿx nê. Jao Kris pê hkrajê

homnuj tÿx o ri ixpa. Tã hkôt amnhî xãm hãmri nê tee ri ã amnhî nhîpêx anhÿr ã amnhî pumu nê amnhî kamã ixpijaãm tÿx nê. Jakamã na pa hte Kris nhÿ hã kapêr jarênh o ixpa hã amnhî pumu nê ixte hkôt amnhî xãm kêt ri tanhmã ixte amnhî nhîpêx toja mã ijamaxpêr nê ixpi-jaãm nê. ¹⁰Na pa pre amnhî tomnuj tÿx o ixpa htã nhûm Tirtûm arî kãm ijapê nê. Nê ixkamã ukapri nê. Pa pre hkôt amnhî xãm nhûm ixto hkra pa ra kãm tanhmã amnhî nhîpêx to mex rãhã ho ixpa. Jakamã na hte tee ri amnhî tã ix-pumu nê tanhmã hamaxpêr to hkêt nê. Rÿ hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Inhmã Pawre japê nê ixte ho mex tã nhûm ixkôt amnhî nhîpêx kêt kumrêx.

Anhÿr o tee ri hamaxpêr kêt nê. Na pa hte kãm tanhmã amnhî nhîpêx to ho ixpa rûnh o ÿ hã mē kapêr o pa xwÿnh kwÿjê jakre ho ixpa. Nom amnhî krã hkôt mē ahkre hkêt nê. Ja kaxyw na pre Tirtûmja ixto ixihtÿx pa ÿ hã kãm tanhmã amnhî nhîpêx to ho ri ixpa nhûm ja hã ixpumu nê hkînh nê.

¹¹Nê Je-jus jarênhja ãm pixii. Axtem hō hkêt. Nê ÿ hã mē ahkre ho mē pa xwÿnhjê kapêrja nê pa ixte mē amã harênhja kot axpên pyrãk. Harênh tipxi. Kris kot mē pahte amnhî tomnuj mÿrapê mē panê htyk nhûm Tirtûm kot akupÿm ho htîr ã wa harênhja na pa hte pix jarênh o ri mē akôt ixpa. Ka prem inhma nê amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx nê.

Tirtûm kot akupÿm mē pahto mē pahtîr ã harênh

Rukre 20.37

¹²Nê kwa ra ixte mē amã Kris htyk nê akupÿm htîr ã harênh tã ka xep mē ak-wÿjaja axtem nê mē htyk nê akupÿm mē htîr kêt ã mē hkamnhîx o ri apa. ¹³Kwa mē ajamaxpêrja mex kêt. Kêp apu ãm hãmri mē ate ã mē harênh anhÿr ron-

hÿx pre Kris haxwÿja akupÿm htÿr kêt nê. Nhÿx pre htyk o ty.

¹⁴Nê kêp apu Kris akupÿm htÿr kêt ron-hÿx pa mē am mē amā kapêr jarênh o ixa kaprÿ. Ka mē ajaxwÿja amnhÿ kaxyw hkôt ajamaxpêr kaprÿ.

¹⁵Nê kêp am akupÿm mē htÿr kêt ron-hÿx pa mē ixte mē amā Tirtûm kapêr jarênh o ri ixa xwÿnhjaja mē amā ho ixêx o ri ixa. Na pa htem mē amā Tirtûm ra kot akupÿm Jejus o htÿr ā harênh o mē akôt ixa. Tā kêp apu akupÿm mē htÿr kêt ronhÿx pa mē am mē amā harênh o ixêx.

¹⁶Nê kêp apu akupÿm mē htÿr kêt ron-hÿx pre Kris haxwÿja akupÿm htÿr kêt nê. Nhÿx pre am amarÿ tyn hapêx.

¹⁷Nê Kris amarÿ htyk nê hapêx ronhÿx kot pu mē ri amnhÿ kaxyw hkôt pajamaxpêr nê hkôt amnhÿ xunhwÿr kaprÿ.

Nê Kris amarÿ htyk nê hapêx ronhÿx pre Tirtûm Jejus kukwak ri mē panê mē pahte amnhÿ tomnuj o hapêx kêt nê. Nhÿx pu mē pahpiitā nhÿrmā ma kuwy hwÿr pajapêx pa.

¹⁸Nê kêp apu Kris htyk nê hapêx ronhÿx ra mē kot amnhÿ kaxyw hkôt hamaxpêr tā ra htyk xwÿnhjaja ma mē kot amnhÿ tomnuj mÿrapê kuwyta wÿr hapêx.

¹⁹Nê kêp apu Kris htyk kumrêx nê hapêx ronhÿx pu mē kormā pahtyk kêt xwÿnhjaja tee ri amnhÿ wÿr kamā pajamak o ri papa kaprÿ. Nê pahpê hkra hā amnhÿ jarênh kaprÿ. Jao pahkaprÿ htÿx o mēmoj piitā hakrenh par kumrêx nê ri papa.

Kris kumrêx akupÿm htÿr ā harênh

Atre 26.23; Sikûn Korît 4.14; Pîripos 3.10-11; Wam Tesarôn 4.15-18; Apokarip 20.1-15

²⁰Nā mē htyk nê nhÿrmā akupÿm mē htÿr kêt ā mē harênhja kot anhÿr kêt. Ra

Tirtûm kot akupÿm Kris o htÿr jakamā koja määnēn hkra htyk xwÿnhjaja nhûm mē piitā Jejus pyrā nê nhÿrmā akupÿm mē ho htÿr pa. Jakamā na pu htem Kris akupÿm htÿrja mā pajamaxpêr nê amnhÿ kukamā pajamaxpêr o:

—Nā ra Tirtûm kot akupÿm Jejus o htÿr jakamā koja urāk nê nhÿrmā akupÿm mē pahte hkôt amnhÿ xunhwÿr xwÿnh piitā mē pahto mē pahtÿr. Nā koja ā mē panhÿpêx anê. Ja kaxyw āhpumunh tÿx kumrêx xwÿnh kênā. Anê.

²¹Nê amnepēm na pre Tirtûm my kot waja nhÿpêx. Hāmri nhûm kot tanhmā amnhÿ tomnuj to ho ra mē htykja o hkrax. Tā nhûm wamta kôt my hōta wamta rom amnhÿ to mex o mē htyk tā akupÿm mē ho htÿr o hkrax. ²²⁻²³Tā mē pahpê wam my pê Atāw kanrêhā tāmnhwÿ jakamā kot puj mē urāk nê nhÿrmā ty. No am määnēn mē pahpê Kris kraa. Kris kumrêx na pre akupÿm htÿr. Tā koja nhÿrmā akupÿn mē pahwÿr wrÿ hāmri nhûm Tirtûmja kot hipêx pyrā nê akupÿm mē pahto mē pahtÿr. Mē pahte hkôt amnhÿ xunhwÿr ā mē pahpumunh kôt akupÿm mē pahto mē pahtÿr pa. No am kormā.

Kris nhÿrmā kot mē htyk o hapêx ā harênh

Juāw 11.25; Rōmān 6.23; Wam Korît 15.54; Sikûn Ximotre 1.10; Eprêw 2.14; Apokarip 20.14

²⁴⁻²⁸Nê koja Kris arÿ mē ho amnhÿptār rāhā nhûm Tirtûm mē kot kutā amnhÿ xunhwÿr xwÿnhjê pē mē hihtÿx xā ho hapêx pa. Kapêr ā kagā htûm kot ja jarênh kot:

Koja nhÿrmā Tirtûm Kris kot kām mē ho amnhÿptār kaxyw am. Anê.

Jakamā Jejus tapxipix koja mē ho amnhÿptār o pa. Koja Tirtûm pix mē ho amnhÿptār kêt nê. Nom koja pahi hkwyjê hō axte nhām mē ho amnhÿptār kêt kumrêx.

Tã mē kot mēkarōmnuti hkôt kām tanhmã amnhî to ho mē pa xwÿnhjaja koja Tirtûm ma amnhî nē kuwy hwÿr mē rēnh pa. Nē mēhtykja o hapêx nhûm mēhō axte htyk kêt kumrēx. Jakamã koja Jesus Kris mēmoj punuj piitã ho hapêx nē Mēpahpãm Tirtûm nhîhkram akupÿm mēmoj piitã haxàr pa. Tirtûm jamaxpēr xà hkôt ã mēmoj to anhÿr par anē hāmri nē îhkram mēmoj jaxàr pa. Nē määnēn tãm kām amnhî gō. Jakamã nhûm Tirtûm tapxipix mēmoj piitã ho amnhîptàr pa.

Mē htyk xwÿnhjê jarēnh

²⁹Nē na hte mē pahkwÿjaja kormã kēp Tirtûm kra hkêt tã Jesus kôt mē kot amnhî xunhwÿr nē mē htyk xwÿnhjê mã hamaxpēr o pa. Hāmri nē mē kām nhÿrmã axte mē omunh prãm xàj mē urāk nē Jesus kôt amnhî xunhwÿ nhûm mē hkrã kumrã. Tã akupÿm mē htîr kêt ronhÿx mē ãm ã pajamaxpēr anhÿr kaprÿ. ³⁰Nē paa. Na pa hte ma mē kām Tirtûm kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa. Nhûm mē hkwyjaja ja hã inhma nē ixkamã gryk nē ixtã amÿnê pa mē mÿrapê ixpunuj nē ri ixpa. No ãm amnhî to htÿx nē arî ri mē kām Kris kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa. Tã kēp ãm nhÿrmã akupÿm ixtîr mã kêt ronhÿx pa tee ri ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri ixpa kaprÿ. ³¹Na htem apkati mē ixtã tanhmã àmnēnh to ho ri pa. ãm hāmri na pa mē amã ã mē harēnh anē. Nom na pa hte tee ri amnhî kukamã ijamaxpēr o ri ixkaprî nē ixpa hkêt nē. Mē kot ixpîr mã tã pa hte mē ate Pahihti Jesus Kris kôt amnhî nhîpêx mex ã mē apumunh kôt ixkînh nē ri ixpa. Nhûm te ixkamã mēmoj kêt pyrāk pa hte ri ixpa. ³²Na pa hte jar Epes kamã mē oprê xwÿnhjê kutã amnhî to htÿx pē mē kām Jesus kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa nhûm mē kām mar prãm kêt jakamã hã ixtomnuj tÿx nē. No nhÿrmã ixyk nē akupÿm ixtîr mã kêt

ronhÿx pa mē kēp Kris kwÿ hkêt xwÿnhjê jamaxpēr o ijamaxpēr nē mē urāk nē ijamaxpēr o:

Ixte ixyk ã arîgro pumunh kêt jakamã kot paj māmri mēmoj piitã hkur o ri ixpa.

Nē māmri mēmoj piitã ho ixkôm o ri ixpa.

Nē māmri mēmoj piitã ri tanhmã ho ho ri ixpa.

Ixyk nē axte ixte ã amnhî nhîpêx anhÿr o ixpare kaxyw ã.

Anhÿr o nhÿx pa ijamaxpēr o ixpa. Kēp ãm Tirtûm kot akupÿm mē pahto mē pahÿr mã kêt ronhÿx pu mē ã mē kēp Kris kwÿ hkêt xwÿnhjê jamaxpēr anhÿrja kôt pajamaxpēr pix o ri papa. No ãm ja kot anhÿr kêt.

³³Na htem mēmoj jarēnh o:

—Mē kot htÿx ri amnhî tomnuj xwÿnhjê hkôt ri mē pa xwÿnhjaja koja mē gaa nē mē kot amnhî nhîpêx kôt amnhî nhîpêx o ri pa. Anē.

ãm hāmri na ã mē harēnh anhÿrja. Jakamã kwa mē okora. Kēr ka mē ã amnhî nē mē kot amnhî nhîpêx anhÿr o mē pa xwÿnhjê pumunh mex o ri apa.

³⁴Kwa mē tokyx mē ate tanhmã amnhî tomnuj to hã amnhî pumu nē axte ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nē. Nē mē ate Tirtûm kot akupÿm mē ho htîr kêt ã harēnh xwÿnhjaja. Te mē ate Tirtûm kot amnhî nhîpêx ã omunh kêt pyrāk. Tã mē ate tokyx ja hã amnhî pumunh nē amnhî kamã apijaam kaxyw na pa ã mē amã ixkapēr anē.

Mē panhî nyw jarēnh

Rukre 20.34-36; Rômãn 8.10-11;

Siktûn Korît 5.1; Pîrîpos 3.20-21

³⁵Nē mãn ka mē atō akupÿm mē htîr ã mē harēnh ma nē tee ri mē hkukamã ajamaxpēr nē hã ri tanhmã xpēn kukjêr to nē xpēn mã:

—Kwa tanhmã koja we Tirtûm akupÿm hkra htyk xwÿnhjê ho htîr to?

Ra mē htyk nē mē ī katōk nē hapêx par mā kēnā. Tanhmā kot wem amnhī to nē akupŷm htīr? Nē tanhmā koja we mē ī nywja kute wehe? Anē.

³⁶ Nā na ka mē atŷx ri ā ajamexpēr anē nē tee ri mē hkukamā ajamexpēr. E kot paj ixprī hā ja hā ejēp jarē ka mē inhma. Nā na htem mēmo y hkre. Te mē kot mē htyk jaxār pyrāk o hipêx nē hkre nhūm hikwŷ nē gaa nē higrōt hapōj. Nom te kēp mēmo yta pyrāk kēt. ³⁷ Ām hy pix na htem hkre. No higrōt kre hkēt nē. Rŷ tanhmān pār nywja kre hkēt nē. Ām hy pix na htem hkre. Tā nhūm higrōt hapōj nē hprēk nē gaa nē ô. ³⁸ Tirtūm na hte hamexpēr xā hkōt tanhmā ho nhūm higrōt hapōj nē hprēk nē ô. Tā ja pyrā nē kot puj mē Tirtūm jamexpēr xā hkōt pahtyk tā koja akupŷm mē pahto mē pahtīr nē mē pamā mē panhī nyw gō.

³⁹ Nē mēmo hy piitā te kot axpēn pyrāk kēt. Ahpŷnhā na. Ja pyrā nē ahpŷnhā ri mēmoj piitā ī. Na axtem mē panhī nē axtem mry nhī nē axtem àk nhī nē axtem tep nhī. Mēmoj piitā ahpŷnhā ri ī.

⁴⁰⁻⁴¹ Nē kaxkwa kamā haxwŷja mēmoj piitā ahpŷnhā no ām muxre. Myytija mex. Nē mytwrŷreja axte mā no ām haxwŷja mex. Nē kanhēti haxwŷja mex. Haxwŷja axte mā. Kamā hkwy hpōk kryre nē kamā hkwy hpōk rŷnhti no ām piitā mex.

Nē jar pika ja kamā haxwŷja mēmoj piitā mex. No ām te kot kaxkwa kamā mēmoj jarir xwŷnhja mex pyrāk kēt. Axtem na raa.

⁴² Tā koja mē panhī nywja haxwŷja axte mā. Te kot panhī htūm pyrāk kēt. Na htem ty nhūm mē ma mē o mra nē mē hagjē. Nhūm mē hikwŷ nē gaa nē ī rerek nē hapêx. Tā koja Tirtūm akupŷm tanhmā mē pahto mē pahtīr to pu mē hpānhā pamex kumrēx. Hāmri nē axte mā mē panhī nyw mex o mex jakamā koja axte htyk nē ī rerek kēt nē.

⁴³ Na htem ty nhūm mē hagjē nhūm htyk xwŷnhja tanhmā amnhī to hkēt nē amarī hikwŷ. Omnuj nē ī nhenhek nē hikwŷ. Tā koja Tirtūm akupŷm mē ho mē htīr nē mē kām mē ī nyw gō nhūm mē hpānhā mex kumrēx nē hihtŷx nē Tirtūm nhō krī kamā pa ho pa.

⁴⁴ Mē htyk nhūm mē kot mē hagjēnh xwŷnhja na htem arī ī htūm ā hikwŷ. Ām jar pika ja pix kām ri mē papa kaxyw na mē panhī htūmja. No mē panhī nywja axtem Tirtūm nhō krī kamā ri mē papa kaxyw jakamā koja mē panhī nywja axte mā. Tirtūm Karō koja mē pamā kugō.

Mē panhī nyw te kot Kris nhī pyrāk ā harēnh

Rukre 20.34-36

⁴⁵⁻⁴⁶ Nē Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot Atāw jarēnh kot:

Na pre Tirtūm my kot wa Atāwja nhīpēx.

Jakamā Atāw kēp pika nhō xwŷnh na pre. Anē.

Ā Atāw jarēnh kot anhŷr. Ja pyrā nē na pu htem pakatorxā nhōhy rūm pajapōj nē Atāw pyrā nē pahpē pika nhō xwŷnh. Tā nhūm Atāwja pa nē gaa nē hpigēt nē ty. Jakamā kot puj mē urāk nē papa nē gaa nē ty. Nom nhūm Krisja Atāw kurom kēp akupŷm mē ho mē htīr xwŷnh jakamā kot puj mē pahpē hkwyjaja Atāw pyrā nē nhŷrmā mē pahtyk tā nhūm Kris akupŷm mē pahto mē pahtīr. Hāmri nhūm Tirtūm Karō mē pamā mē panhī nyw gō pu mē axte pahtyk kēt nē. Pānhā axte mā mē pahpē kaxkwa nhō xwŷnh.

⁴⁷ Nē Atāw na pre Tirtūm pika ho hipêx nē ho htīr nhūm ri pa. Nom Kris na pre Atāw rom kaxkwa rūm mē pahwŷr wrŷ. ⁴⁸ Tā mē pahpē pika nhō xwŷnhja te mē pahpē Tirtūm kot wam my nhīpēx xwŷnhja pyrāk. No mē pahte kaxkwa hwŷr ma papa mā xwŷnhja te mē pahte kaxkwa rūm my kot mē pahwŷr wrŷk xwŷnh Krista pyrāk. ⁴⁹ Tā ko-

rmã mẽ pahpê pika nhô xwÿnh jakamã te mẽ pahpê my pika ho hipêx xwÿnhnta nhĩ pyrãk. Nom kot puj mẽ nhÿrmã ty hãmri nê hpãnhã te pahpê kaxkwa rûm my kot mẽ pahwÿr wrÿk xwÿnhnta nhĩ pyrãk.

**Axte mẽ pahtyk kêt
kumrêx ã mẽ pajarênh**

*Juãw 11.25; Sikûn Korît 5.4;
Wam Tesarôn 4.13-18*

⁵⁰Nê kot puj mẽ panhĩ htûm rãhã Tirtûm nhô krĩ hwÿr paxãpir kêt nê. Panhĩ htûm na hte ty nê rerek nê hapêx. Jakamã koja Tirtûm Karô mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gô pu mẽ rĩ kormã ma ô krĩ hwÿr pajapêx pa nê kamã papa ho papa.

⁵¹⁻⁵²E mẽ inhma. Na pre kormã Tirtûm mẽ amã mẽmoj to amnhĩrît kêt tâ ra inhã ho amnhĩrît. Jakamã kot paj ÿ hã mẽ amã harê ka mẽ inhma. Nã kot puj mẽ pahpiitã mẽ pahtyk kêt nê. Koja nhÿrmã Tirtûm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjê hõja mẽ pamã pifti kakô. Mẽ pajaêr pê hkakô. Hãmri nhûm Tirtûm kra ra mẽ htyk nê mẽ hikwÿ xwÿnhjaja akupÿm ï nyw o htûr kurê kumrêx. Nê kormã mẽ pahtyk kêt xwÿnhjaja kot pu mẽ mẽ pahtyk kêt ri mẽ urãk nê panhĩ nyw kurê kumrêx. Hãmri pu mẽ pahpiitã pahtûr o pahtûr tûm nê papa. ⁵³Koja Tirtûm mẽ panhĩpêx o te mẽ pahte paxê htûm o papinhpanh nê hpãnhã paxê nyw jagjênh pyrãk. Jao mẽ panhĩ htûm o hapêx nê hpãnhã mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gô pu mẽ axte pahtyk kêt kumrêx nê ri papa ho papa. ⁵⁴Tirtûm kapêr ã kagã htûm kot ja jarênh kot:

Na ra Tirtûmja mẽhtyk ho hapêx pa.
Anê.

Te ra kot ho hapêx par pyrãk o ã harênh kot anhÿr. No ãm kormã. Jakamã kot puj mẽ nhÿrmã panhĩ nyw nê ri papa nê mẽ pahtô axte pahtyk kêt kumrêx. ⁵⁵Mẽ pahtykja te mẽ kot makre par nhûm axte kot mẽ hkamnhwÿr kêtja pyrãk. Urã nê

koja Tirtûm akupÿm mẽ pahto mẽ pahtûr pu mẽ axte pahtyk kêt nê. Nê axte ri pamã ma hkêt nê papa. Nê axte paxã hkêt nê. ⁵⁶Tirtûm kapêr ã kagã htûmja ã mẽ pakukamã mẽ pajarênh kot anhÿr. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwÿnh jakamã kot puj mẽ nhÿrmã ty. ⁵⁷Nom nhûm Tirtûm ãhpumunh tÿx o ãhpumunh tÿx jakamã na hte Pahihti Jejus Kris kukwak ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh pa. Pu mẽ nhÿrmã mẽ pahtyk tâ nhûm akupÿm mẽ pahto pahtûr.

**Mẽ pahte Jejus mã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx mex to hã mẽ pamã karô**

Karatas 6.9; Korosê 1.10

⁵⁸Jakamã e kwa Jejus kôt ixkwÿjaja. Kêr ka mẽ arĩ Pahihti Jejus kôt mãn amnhĩ xunhwÿr tÿx rãhã ho ri apa. Nê kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nê kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê hãmri nê kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaprÿ ho ri apa hkêt nê. ãm hãmri kãm mẽmoj to anhÿr mex rãhã ho ri apa.

Mẽ kêp amrakati xwÿnhjê jarênh

*Atre 11.27-30; Rômãn 15.25-27; Sikûn
Korît 8.1-24, 9.1-5; Wam Ximotre 6.18*

16 Nê na pa pre krĩ pê Karatas kamã tanhmã Jerujarê kamã Kris kwÿjê jarênh to. Ijaew kwÿ kot mẽ pahpyrà nê Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr ã mẽ harê nê mẽ kêp amrakati hã mẽ harê hãmri nê mẽ kãm:

—E. Kwa kêr ka mẽ kãm mẽ akãxpore hkwy ho akuprô nê ma mẽ hwÿr amê.

Anhÿr o mẽ kãm ixkapêr. Jakamã kwa kêr ka mẽ urãk nê mẽ kaxyw mẽ kãm kãxpore hkwy ho akuprô. ²Mẽ panhõ arĩgromnu pê sap ã hkwy ho akuprô. Kot kaj mẽ akãxpore rax japêr nê mẽ kaxyw hkwy ho rax nê axi. Nom kot kaj akãxpore grire japêr nê mẽ kaxyw mẽ kãm ho grire nê agô. Kêr pa mẽmo arĩgro hã

ma mẽ awÿr mō ka mẽ ra mẽ kaxyw ho apikuprōnh rax nē.

³Nē ma mẽ kot mẽ kām ho mōr mā xwÿnhjaja ka mẽ ixkutēp mẽ akwÿjê rē. Kēr pa pōj nē mẽ omu hāmri nē mẽ kaxyw kagā nhīpēx nē kamā mẽ harē. Nē mẽ kām kugō nhūm mẽ ma Jerujarē hwÿr kàxpore mẽ ro hā amnhī kōt o mō nē mẽ kām kugō. Mē kot kamā harēnh nē mar hāmri nē mẽ kamjaja mẽ ate mẽ kaxyw mẽ rēnh ā mẽ ajarēnh ma. ⁴Rÿ kot ka mẽ amā mẽ hkōt inhmēnh prām nē māmri mẽ hkōt inhmē pa ma mẽ hkōt mō.

**Pawre kot amnhī
kukamā amnhī jarēnh**

Atre 19.21-22

⁵Nom kot paj tokyx mẽ awÿr inhmōr kēt nē. Kot paj ja rūm ixkato nē hpānhā ma pika pē Masetōn wÿr mō. Hāmri nē mẽ hkōt ixpa grire nē ma kormā mẽ awÿr Korīt wÿr mō. ⁶Hāmri nē pōj nē mẽ akōt ri ixpa ryy nē. Nē ixtā amgrā pixi nē hapēx nē rī kormā ma axte nhām krī hō hwÿr mō. Nē inhojarēt ka mẽ ixto Tirtūm wÿ nē inhmā ixàpkur xà hkwÿ gō pa ma mẽ hwÿr pry hā hkur o mō. ⁷No ixte mẽ awÿr ixpōx nē tokyx mẽ akurūm ixkator nē hpānhā ma nhām krī hō hwÿr inhmōrja na inhmā hprām kēt. Jakamā koja Tirtūm kām ja mex pa arī ri mẽ akōt ri ixpa hā ixtā mytwrÿ xohtō nē tokyx ma nhām inhmōr kēt nē. ⁸Kot paj kormā jar Epes kamā ri ixpa rāhā nhūm mẽ hkīnh pē Pētekos kato nē hapēx pa rī kormā ma Masetōn wÿr mō. ⁹Na pa hte jar kormā mẽ kām Jejus kapēr jarēnh o ri mẽ hkōt ixpa nhūm mẽ ohtō nē inhmar o pa. Mē kām mar prām. Tā no nhūm mẽ hkwÿ-jaja ohtō nē mẽ kēp ja omnuj nē nhūm mẽ hā ixkamā gryk nē ixtomnu o pa.

Mē kot Ximotre ho mex ā mẽ harēnh

Hapuhā Juāw 5

¹⁰Nē kwa koja Ximotre mẽmo arīgro hā mẽ awÿr pōj ka mẽ omu nē ho mex nē. Nē mẽ amnhī nhōrkwÿ hwÿr awÿr kē mẽ akutā apkur o pa. Na hte ixpyrā nē Pahihti Jejus mā tanhmā amnhī nhīpēx to mex o pa. ¹¹Kormā mẽ pahkīnhā nyw tā kēr ka mẽ tee ri ja hā omu nē ri axpēn mā tanhmā harēnh to hkēt nē. Mē ām akapēr mex pix o kām akapēr. Nē koja akupÿn nojarēt ka mẽ pry hā kām apkur xà hkwÿ gō kē mex pē man akupÿn ixwÿr mō pa tokyx omu. Kot paj jar mẽ pahkwÿjê mẽ akupÿn hpōx kamā ijamak o ixpa.

¹²Nē na pa hte xatā jar mẽ pahtō Aporja ma mẽ awÿr mōr kaxyw mẽ awÿr hano. Kot jar mẽ pahtō hkwÿjê mẽ ma mẽ awÿr mōr kaxyw. Nom kormā. Koja xep mẽ jar tanhmā amnhī to hpa nē rī kormā ma mẽ awÿr mō.

**Kagā jatur xà kamā
Pawre kot mẽmoj tā karō**

*Epes 6.10-12; Sikūn Ximotre
1.7; Wam Pētre 5.8-9*

¹³E kwa kēr ka mẽ arī amnhī wÿr Jejus kamā ajamak rāhā ho ri apa. Nē hamār pē kutēp tām amnhī nhīpēx o ri apa. Nē amnhī kaxyw hkōt ajamxpēr tÿx rāhā nē.

¹⁴Nē mẽ amā axpēn kīnh pē tanhmā axpēn to mex to.

¹⁵Mān ka mẽ ra Estepti mẽ hkwÿjê jarēnh ma. Mē hkumrēxjaja na prem pika pē Gres kamā Kris kōt amnhī xunhwÿ. Tā xep mẽ ra Kris kōt hkwÿjê ho mex o ri mẽ hkōt pa. ¹⁶Kēr ka mẽ ā mẽ kot amnhī nhīpēx anhÿr xwÿnhjê kapēr ma nē hkōt ri amnhī nhīpēx o ri apa. Mē kot Kris mā mẽ ajamār xwÿnh piitā kēr ka mẽ kapēr ma nē mẽ hkōt ri amnhī nhīpēx mex nē.

¹⁷ Nē ota Estepti nē Akajkre nē Putu-natreta na mē ra jar pōj. Pa mē Sostenes mē wa mē omu nē wa ixkīnh nē. Te ixte mē apumunh nē ixkīnh tỳxta pyrāk. ¹⁸ Na xep prem ma mē awỳr mō nē tanhmā mē amā kapēr to ka prem mē ama nē akīnh nē. Tā mē ra amnē ixwỳr mō nē tanhmā inhmā kapēr mex to pa mē kuma nē ijaxwỳja ixkīnh nē. Kwa kēr pu mē ā mē kot mē panhīpēx anhỳr xwỳnhjē ho mex o papa.

¹⁹⁻²⁰ Nē ota jar pika pē As kamā Kris kōt mē pahkwỳjjaja piitā mē awỳr hpēr mē. Nē Akir mē hprō Prisireja wa. Nē wa ōrkwỳ kamā mē kot Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw mē pikuprōnh xwỳnh piitā mē awỳr hpēr mē.

Nē kēr ka mē nhỳri axpēn pumu nē mē apē Kris kōt mē ate axpēn to atō nē atōx ā axpēn mā akapēr mex nē akīnh nē.

²¹ E kot paj kagà jatur xà kamā inhīkra ho mē amā amnhī nhīxi nhīpēx ka mē omu. Koja inhmā ixkapēr ā kagà xwỳnhhta ja hā kagà hkēt nē. Pa kot paj hipēx. Ixpē Pawre na pa ā amnhī nhīxi nhīpēx anē ka mē omu.

²² Nē kwa kēr ka mē arī amā Pahihti Jejus kīnh o ri apa. Koja mēhō kām hkīnh kēt hā koja Tirtūm ja hā homnuj tỳx kumrēx.

E “maranat.” Mē pakapēr kām na htem maranat jarēnh o: “Kwa tokyx akupỳn mē ixwỳr wrỳ Pahihti.” Anē.

²³ E kē Pahihti Jejus Krisja mē ato mex nē mē akutā nojarēt rāhā ho pa. ²⁴ Ixpyrà nē mē apē Jejus Kris kwỳ jakamā na pa hte inhmā mē akīnh nē.

Tā ām ja pix. Ixpē Pawre na pa ā mē awỳr kagà nhīpēx nē mēnh anē.

Sikûn Korît

Pawre wam Korît kām Jejus kôt hkwyjê hwÿr kagà nê mēnh kôt kagà hō mēnh

Pawre na pre kagàja nhîpêx. Kêp mry hkà ho ixkre nhîpêx nê ho wēnê ho pa xwÿnh na pre. Tã hpãnhã kêp Jejus nhÿ hã hkrajê jahkre ho pa xwÿnh. Jakamã na pre kagàja nhîpêx nê Korît kãm mē kot Jejus kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê hwÿr kumê. Na pre ra mē hwÿr wamta nhîpêx nê kumê. Wam kagà nhîxi pê Wam Korît. Tã axte hkôt ja nhîpêx nê mē hwÿr mēnh jakamã kagà nhîxi pê Sikûn Korît.

Na pre Korît kãm Jejus kôt mē htōjê hō axtem nê nã puro kamã hpijaàm kêt o pa nhûm Pawre tee ri harēnh ma nê mē hwÿr wam kagàta mē nê kamã tanhmã mē kot hipêx to hã mē kãm karō. Tã kagà ja kamã axte tanhmã hã mē kãm karō hto.

Na pre ra Korît wÿr mē kêp Kris nhÿ hã mē ahkre hã amnhî to hêx xwÿnhjaja mē hwÿr pōj nê tanhmã mē kãm kapêr jarēnh to ho mē hkôt pa. Nê tanhmã mē kãm Pawre ho hêx to. Jakamã nhûm kagàja kamã tanhmã mē kãm amnhî tã àprâr to nê kãm mē hkînh tÿx ã amnhî jarê. ã na pre Pawre mē kãm mēmoj jarēnh nê hã kagà anê. Nê mē kãm hã kagà ho:

1 Pa Korît kãm Tirtûm krajaja. Xà mē apiitã mē amex na ka mē apa? E ot pa mē awÿr kagà nhîpêx nê kumê. Mē amã nê mē anhō pika pê Gres kamã Tirtûm krajê mē mē ato ixpimràatã mē awÿr hipêx nê kumê. Ixpê Pawre na pa hte Tirtûm jamaxpêr xà hkôt ma Jejus Kris nhÿ hã krî piitã hkôt hkrajê jahkre ho ri ixpa. Tã Kris kôt mē pahtō Ximotre mē wa mē awÿr hipêx nê kumê.

²E kê Mēpahpãm Tirtûm mē Pahihti Jejus Kris wa mē ato mex rãhã ho pa.

Nê mēmoj to mē akutã nojarêt rãhã ho pa. Ka mē wa kukwak ri ajamakêtkati nê amex nê ri akînh nê apa ho apa.

Pawre kãm amnhî xà htÿx kamã hamak pyma hkêt ã harēnh

Rômãn 1.11-12; Korosê 1.11; Sikûn Tesarôn 2.16

³⁻⁴Na Tirtûm kêp mē panhō Pahihti Jejus Kris nhîpêxã na. Nê kêp Mēpahpãm maati jakamã na hte mē pakamã ukapri nê tanhmã mē pahto mex to ho pa. Kot puj mē mēmoj tã tanhmã amnhî to nê pahkapri nê ri papa nhûm ja hã mē pahpumu hãmri nê hamaxpêr pix o akupÿm mē pahto mē paxihtÿx. Mēmo kaxyw na hte ã mē pahto mex anê? Nã mē pahte amnhî tã omunh nê amnhî pyrãk mē hkapri nê ri mē pa xwÿnhjê jamaxpêr o hihtÿx o mē hkôt papa kaxyw. Ja kaxyw na hte mē pajamaxpêr o hihtÿx. Jakamã kwa pu mē kãm mex o mex ã mãn harēnh rãhã ho papa.

⁵Na htem tōhã ixto Kris nhîpêx pyrã nê tanhmã ixto pa amnhî xà htÿx kamã ijamak o ri ixpa. Tã nhûm Tirtûm inhîpêx o te Kris nhîpêx pyrã nê hamaxpêr pix o tanhmã ixkrã hto pa mē kutã amnhî to htÿx nê arî mē hkôt ixpa. ⁶⁻⁷Na pa hte mē amã Kris kapêr jarēnh o ixpa. Mē ate inhmar nê hkôt amnhî nhîpêx kaxyw. Jakamã na hte mē kãm Tirtûm kapêr mar prãm kêt xwÿnhjaja tōhã mē atã ixtomnuj nê pa amnhî xà htÿx kamã ijamak o ri ixpa. Tã kwãr mē mãmri ã inhîpêx anê. Mē ate Jejus kôt amnhî xunhwÿr tÿxja na inhã hprãm. Na htem tanhmã Kris ã inhîpêx to nhûm Tirtûm mē hã ixpumu nê tanhmã ixkrã hto pa inhã amnhî xà htÿx kamã ijamak pyma hkêt nê ixpa. Nê arî mē hkôt mē kãm kapêr jarēnh rãhã ho ri ixpa. Na hte Tirtûm amarî ã inhîpêx anhÿr kêt nê. Mē ate ã kot inhîpêx anhÿr ã ixpumunh nê ixpyrã nê amnhî kaxyw kãm ajamaxpêr tÿx kaxyw na hte ã inhîpêx anê. Mē ate

ja hã ixpumunh nê ã ajamaxpêr anhÿr kaxyw nê mē ajamaxpêr o:

—Nà kot pa nhÿrmã Pawre pyrã nê tōhã mē mÿrapê amnhĩ xà htÿx kamã ijamak o ixa. Hãmri nhũm Tirtũm ja hã ixpumu nê te ho Pawre nhĩpêx pyrã nê tanhmã ixto pa inhmã amnhĩ xà htÿx kamã ijamak pyma hkêt nê ixa. Nà koja ã inhĩpêx anê.

Anhÿr o mē ajamaxpêr kaxyw na hte Tirtũm mē kutã ixto ixihÿtx. Mē ate ja hã ixpumunh nê akupÿm tãm ajamaxpêr pê Karō nhÿ hã amnhĩ to axihÿtx kaxyw. Jakamã na pa tee ri mē akukamã ijamaxpêr kêt nê.

Tirtũm kêp mē papytãr xwÿnh ã harênh

⁸E Kris kôt ixkwÿjaja. Kot paj ixprĩ hã mē amã tanhmã amnhĩ jarênh to ka mē inhma. Na pa pre ma pika pê As wÿr mō nê mē kãm Jejus kapêr jarênh o ri mē hkôt ixa. Hãmri nhũm mē hkwÿjaja ja hã ixtomnuj tÿx nê pa amnhĩ xà htÿx kamã ijamak pê mē hkôt ixa. Kironhÿx pa pre mē kamã ty. ⁹Na pa pre tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr o:

—Koja pêr mē ixpĩ. Tanhmã kot pa we amnhĩ to nê tokyx mē kêp amnhĩ pytã? Kot paj tee ri inhmã mē kêp amnhĩptãr prãm. Tirtũm pix na ja kaxyw mē kutã àhpumunh tÿx. Rÿ nhũm mē kot ixpĩr tã nhũm kot akupÿm ixto ixtĩr kaxyw tapxipix na àhpumunh tÿx. Nà kot paj amnhĩ kaxyw tapxipix mã mãn ijamaxpêr o ri ixa nhũm amnhĩ tã ixpumu nê hkĩnh nê. ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ixpaja na kãm hprãm. Anê.

¹⁰Tã nhũm pre ã inhĩpêx anê nê xatã mē kêp ixpytãr o ixkôt pa. Kojã ã mē kêp inhĩpêx anhÿr rãhã ho pa. Nã ã kot inhĩpêx anhÿr mã kênã.

¹¹Nom kwa kêr ka mē apiitã arĩ ixto Tirtũm wÿr rãhã ho ri apa kê mē ama nê mē kãm ixkurê xwÿnhjê kutã ixto ixihÿtx rãhã ho pa. Nê ixto mex rãhã nê. Hãmri

nhũm mē ohtô nê kot mē kêp tanhmã ixpytãr to hã ixtã omu nê ixtã kãm mex o mex ã harê.

Pawre kot mē kãm amnhĩ tã aprãr ã harênh

Wam Korît 2.1-5

¹²Nê na xep pre atar Kris kôt mē pahkwÿjaja tanhmã ixto kapêr punuj to nê Jejus kot mē awÿr inhmênh kêt ã mē amã ixto hêx. Nê ijakwa nhĩkjê ho inhmã mē akĩnh nê ijakwa nhĩkjê ho mē ato ixkapêr punuj ã ijarênh o ri pa. Nom ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt. Aa ixte tanhmã mē ano kupyw to hkêt. ãm hãmri na pa mē amã amnhĩ jarê nê tãm mē amã ixkapêr o ri ixa nê tãm ri mē anhĩpêx o ri ixa. No ijamaxpêr tũm kôt tanhmã mē anhĩpêx to hkêt nê. ãm Tirtũm kot mēmoj to mē pakutã nojarêt ã omunh xà hkôt pix mã na pa hte ÿ hã mē ato mex o ri ixa. Ijamaxpêr nyw o. Na pa hte Tirtũm pyrã nê mē piitã mē ho mex nê. No mē kajaja ixpyrãn mē apê hkra jakamã na pa hte mē ato mex kumrêx o ri ixa. ¹³Na pa hte mē amã kagã hkwy nhĩpêx nê ixprĩ hã mē amã tanhmã mēmoj jarênh to. Mē ate kamã harênh nê mar mex kurê kumrêx kaxyw. No na pa hte mē amã tanhmã ixêx to rÿ tanhmã mē ano kupyw to hkêt nê. ¹⁴ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri ixa htã kormã mē apiitã ja hã ixpumunh mex kêt nê. Nê Jejus kot mē awÿr inhmênh ã ixpumunh mex kêt nê. Jakamã na hte mē akwÿjaja ixto akapêr punuj o pa. Tã kot kaj mē nhÿrmã ãm hãmri Jejus kot mē awÿr inhmênh ã axpên mã ijarê pa mē ama nê ixkĩnh nê. Hãmri nhũm nhÿrmã mē panhō Pahihiti Jejus mē pahwÿr akupÿn wrÿ pa kãm mē ajarê nê kãm:

—E Pahihiti. Jajê mã na pa pre akapêr jarênh o ixa nhũm mē inhma nê akôt amnhĩ xunhwÿr kurê kumrêx nê tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

Anhÿr o kãm mē ajarē. Hāmri nē ā mē ate amnhī nhīpêx anhÿr ā mē apumunh kôt ixkīnh nē. Ka mē ajaxwÿja akīnh pê tanhmā kãm ijarēnh to ho akuhê.

Pawre hêx kêt ā kot amnhī jarēnh

Wam Korît 16.5-6

¹⁵⁻¹⁶Nē na pa pre ra mē awÿr ixkrà. Ixte ma mē awÿr inhmōr nhūm mē ate ixpumunh nē akīnh ā mē akamnhīx nē mē awÿr ixkrà nē ijamaxpēr o:

—Nà ma Masetōn wÿr inhmōr xwÿj ri kot paj ma Korît kumrêx wÿr mō. Hāmri nē Kris kôt ixkwÿjê pumu nē rī kormā hamū Masetōn wÿr mō. Nē mē kamā ri ixpa tãmtã awjanā nē akupÿn Korît wÿr mō nē axte mē omu. Jao Tirtūm kapēr o mē ahkre ho axkrut nhūm mē amnhī tā ixpumu nē hkīnh nē. Hāmri pa akupÿm Jutej wÿr inhnojarêt nhūm mē pry hã ixàpkur xà hã inhmā mēmoj kwÿ nhōr japēr.

Anhÿr o ijamaxpēr. ¹⁷Tã kormā jar tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa ka xep mē tee ri amnhī wÿr ixkãm ama nē axpēn mā ijarēnh o:

—Kwa Pawre kot ra mē pahwÿr nojarêt ā amnhī jarēnh tā amnhīm nojarêt kêt kumrêx. Mãn pre âm mē pamā amnhī to hêx nà? Ra kot mē pamā amnhī jarēnh tā tokyx hpōx kêtne hã. Anê.

¹⁸Kwa mē ri ā inhmā ajamaxpēr anhÿr kêt nē. Na pa pre mē amā ixêx kêt nē. Na pa hte Tirtūm noo mā âm hāmri mēmoj jarēnh o ri ixpa nē mē amā mēmoj jarēnh o ixêx kêt nē. Nà âm hāmri na pa pre ma mē awÿr inhmōr ā amnhī jarē.

¹⁹Na pa pre ra Ximotre mē Siras mē wa mē amā Jejus Kris jarēnh o ri mē akôt ixpa. Jejus kêp Tirtūm Kra hã harē nē kot amnhī nhīpêx te kot Tirtūm kot amnhī nhīpêx pyrāk ā harēnh o ri ixpa. Jejus haxwÿja amnhī to hêx kêt. Kot mēmoj tā amnhī jarēnh xà hkôt na hte âm hāmri tanhmā amnhī nhīpêx to. Tã ā kot amnhī nhīpêx anhÿrja kôt na pa

inhmā ixte amnhī nhīpêx o ixpa hprām nē. ²⁰Ra Tirtūm Jejus Kris kukwak ri kot mē pahto mex ā amnhī jarēnh jakamā na pu htem axpēn mā harēnh o:

—Koja Tirtūm Jejus kukwak ri mē pahto mex rax nē. Ra kot mē pahtã amnhī jarēnh xà hkôt. Nà Tirtūm mex o mex. Anê.

**Tirtūm kot mē pa hwÿr
Karō rēnh ā harēnh**

Rômãn 8.14; Epes 1.13

²¹Nà Tirtūmja mex o mex. Kot mē pahpê hkra kaxyw amnhīm mē paxunhwÿr jakamā na hte tanhmā mē pahkrã hto pu mē Kris kôt amnhī nhīpêx mex o papa.

²²Na pu htem Kris kôt amnhī xunhwÿ nhūm Tirtūm ja hã mē pahpumu nē mē pahwÿr Karō rē nhūm mē pahwÿr agjê. Mē piitã mē kot mē pahpê hkra hã mē pahpumunh kaxyw. Te mē kot tanhmā mē hikukrêx kagà hto nhūm mē kot kêp ò dôn ā omunhta pyrāk. Tã koja Tirtūm Karō mē pakamā hkrī pu mē ja hã amnhī pumunh kôt Tirtūm kot nhÿrmã mē pahto mex rax ā amnhī tā omunh kurê kumrêx. Ra kot mē pahto mex tā koja nhÿrmã mē pahto mex rax o wam kot mē pahto mex raxta jakre.

**Pawre kãm mē kãm àkjêr
prãm kêt ā kot amnhī jarēnh**

Wam Korît 4.21; Sikûn Korît 10.1-2

²³E Kris kôt ixtō nē ixtōxjaja. Kot paj kormā ma mē awÿr inhmōr kêt ri ixprī hã mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē ixte amnhī jarēnh ma. Tirtūm tãm mē arom kot ijamaxpēr kôt ixpumunh mex jakamā kot paj noo mā ixprī hã mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē inhma.

Na pa pre ra mē awÿr inhnojarêt tā no âm tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr nē ijamaxpēr o:

—Nà kot paj taxy kormā ma mē hwÿr inhmōr kêt nē. Kot paj tokyx mē hwÿr

môn pøj nê kot amnhî tomnuj xwÿnhta ã mē kām akir nê nê tanhmā mē kām ixkapēr to. Hāmri nhūm mē amnhî tā inhma nê hkaprî nê tee ri amnhî kukamā hamaxpēr. Ā mē kot amnhî nhîpêx anhÿr pymaj kot paj kormā mē hwÿr inhmōr kêt nê.

Anhÿr o ijamaxpēr. ²⁴ Inhmā ma mē awÿr inhmōr nê tanhmā mē ate amnhî nhîpêx to hā axte mē amā karō kamā ixihÿtÿx prām kêt. Mē akwÿjê rom ra mē ate Kris hkôt amnhî xunhwÿr tÿx kênā. Tā mē ate hkôt amnhî nhîpêx mex o akînh nê apaja na inhma hprām.

2 Na pa pre ma mē awÿr mō nê mē-moj tā mē amā akir nê nê tanhmā mē amā ixkapēr to ka prem inhma nê akaprî nê ri apa. Tā inhma akupÿm mē awÿr inhmōr nê axte mē amā ixàkjêr prām kêt jakamā na pa kormā mē awÿr inhmōr kêt nê. ² Kot kaj mē akînh nê apa pa ijaxwÿja ixkînh nê ixpa. No kot paj ma mē awÿr mō nê mēmoj tā mē amā akir ka mē tee ri inhma nê akaprî nê. Pa mē apumu nê ijaxwÿja ixkaprî nê.

³ Ja pymaj na pa pre wam ixte mē awÿr kagā mēnhhta kamā mēmoj nê tanhmā mē amā ixàkjêr to. Mē ate kamā harēnh nê mar nê tokyx kormā mē awÿr inhmōr xwÿj ri tanhmā mē ate amnhî tomnuj tota kaga nê tām amnhî nhîpêx kaxyw. Kêr pa mēmo arîgro hā ma mē awÿr môn pøj nê mē ate tām amnhî nhîpêx o apa hā mē apumu nê ixkaprî hkêt nê ixkînh nê. Ka mē ajaxwÿja ixpumu nê akînh nê. ⁴ Jakamā na pa pre ã mē amā kagāta nhîpêx nê mē awÿr mēnh anê. Nê kamā mēmojta nê tanhmā mē amā ixàkjêr to. Na pa pre ixkaprî htÿx nê tee ri mē akukamā ijamaxpēr o inhmÿr rax pê mē amā mēmojta ã kagā. No ãm mē akaprî kaxyw na pa pre mē amā hipêx kêt nê. Ām mē ate kamā harēnh nê inhmar nê ajamaxpēr o:

—Hêxta waa nê. Nà Pawre na kām mē pahkînh tÿx kumrêx. Hā na pre mē pahte

tanhmā amnhî tomnuj to hā mē pajarēnh ma nê tee ri mē pakukamā hamaxpēr pê kagāja kamā hā mē pamā akir nê mē pahwÿr kumê. Nà kām mē pahkînh tÿx kām na ã mē pamā kapēr kām hihtÿx anê.

Anhÿr o ajamaxpēr kaxyw na pa pre hipêx nê mē awÿr kumê.

Mē kot axte amnhî tomnuj mā hamaxpēr kêt ã mē kām karō

Rukre 17.3-4; Wam Korît 5.1-13; Karatas 6.1-2

⁵⁻⁹ Nê wam kagāta kamā na pa pre mē amā mē akwÿjê hō kot nā kaàkre kamā hpijaàm kēta pa mē amā tanhmā hā karō hto. Ra mē ate harēnh mar tā nê kām akapēr kêt nê. Tā mē ate inhmar nê nê tanhmā kām akapēr to nê amnhî nê hanor kaxyw na pa pre mē awÿr kagāja mē. Hāmri nê ijamaxpēr o:

—Ko. Kojā mē ixkapēr mar xà hkôt amnhî nê hanor japêr. Anê.

Tā ka xep prem kamā harē nê ama nê tee ri ja hā amnhî pumu nê akaprî nê. Nê ixpyrà nê apijaàm nê. Hāmri nê ijamaxpēr xà hkôt amnhî nê hanor kām axihtÿx nê. Ām hāmri na ka prem ã hipêx anê. Nhūm xep tee ri ja hā amnhî pumu nê hkaprî nê hkaprî xaj ri mÿr o pa. Jao ra ã amnhî nhîpêx anhÿrta kaga nê akupÿm tām amnhî nhîpêx. Tā ra ã kot amnhî nhîpêx anhÿr jakamā kwa mē tokyx akupÿm amnhî wÿr awÿ kē axte mē awÿr mra nê mē akôt pa. Ra kot amnhî tomnujta kaga jakamā kêr ka mē axte kām ajamaxpēr kêt nê. Akupÿm tām kām akapēr kē tokyx akupÿm tām hamaxpēr nê hkînh nê pa. Kot kaj mē tokyx ã hipêx anhÿr kêt nê nhūm tee ri amnhî kukamā hamaxpēr nê hkaprî nê pa. Ja pymaj kwa mē amā hkînh ã kām amnhî jarē nê akupÿm tām kām akapēr pê tām hipêx o ri apa. Kê amnhî tā mē apumu nê akupÿm hkînh nê tām hamaxpēr. ¹⁰ E kêr ka mē axte kot tanhmā

amnhî tomnuj tota mâ ajamxpêr kêt nê. Kwarî ho kwarî. Kot kaj mê ã hipêx anê pa ijaxwÿja ma hipêx anê. No pa na pre tanhmã ixtomnuj to hkêt nê. Âm Jejus kapêr kwÿm na pre ri ã amnhî nhîpêx anê. Tã ra kot amnhî tomnujta kaga jakamã kot paj Jejus nhÿ hã akupÿm tãm hipêx nê kot amnhî tomnujta o ijamakêtkati tokyx anê nê axte kãm ijamxpêr kêt nê. Mê apiitã mê amex nê ri mê apa kaxyw. Jakamã kêr ka mê ajaxwÿja mê amex nê apa kaxyw ã amnhî nhîpêx anê nê axte kãm ajamxpêr kêt nê. ¹¹ Kwa mê tokyx ja ho ajamakêtkati. Kê Satanasti tee ri ja hã mê apumu nê mê amã mê ate tanhmã amnhî tomnuj to hprãm xàj tee ri tanhmã ri mê ato ho pa kaprÿ. Kêr pu mê Satanasti kot amnhî nhîpêx kôt amnhî nhîpêx o ri papa hkêt nê. Ra mê pahte Tirtûm kapêr kuhpa hã tanhmã kot amnhî nhîpêx to ho pa hã omunh mex kênã.

Pawre kot Xitre japêr o pa hã harênh

¹² Nê na pa pre ja rûm ixkato nê ma Tôx wÿr mō. Ixte mê kãm Kris jarênh o mê hkôt ixpa kaxyw ma mê hwÿr mō. Nhûm Pahilhti Kris ixkukamã tanhmã mê hkrã hto jakamã pa pre mê hwÿr pōj nhûm mê piitã kãm ixujarênh mar prãm nê. Pa pre mê kãm Tirtûm kapêr jarênh ryy ho mê hkôt ixpa. ¹³ Na pa pre Xitre ra mê hwÿr ixkukamã hpōx ã hkamnhîx tã nhÿri omunh kêt nê. Hãmri nê ijamxpêr o:

—Hêxta waa nê. Inhmã Korî kãm Jejus kwÿjê jarênh mar prãm. Na pa tee ri mê hkukamã ijamxpêr o ixpa. Nom kormã Xitre mê kurûm akupÿn hpōx kêt. Mãn kormã Masetôn kamã pa.

Anhÿr o ijamxpêr hãmri nê mê kãm amnhî jarê nê ixkato nê ma Masetôn wÿr krî hkwyê hkôt hapêr o mō. Tã ra hwÿr ixkato nê omu.

Te mê pahpê mêhkuxwa xà pyrâk ã mê pajarênh

Epes 5.2; Piripos 4.18

¹⁴⁻¹⁶ Nã Tirtûmjia mex o mex. Na hte mê pahto mex rãhã ho pa. Nê mê kot mê panê àmnàr xwÿnhjaja nhûm hte tanhmã mê ho pu mê ma paxàmnhîx ri mê hkôt mê kãm Kris kapêr jarênh o ri papa. Te mê pahte mê hkuxwa xà ho ri mê hkuxwa ho papa pyrâk. Mê pahte Kris kôt amnhî nhîpêx jakamã Tirtûm mâ te mê pahkuxware nê ri mê papa pyrâk. Nê te mê kãm Kris jarênh o ri papa pê te mê hkuxwa xà ho mê hkuxwa ho ri mê hkôt papa pyrâk. Nhûm hte mê hkwyêjaja mê pama nê kãm mar prãm nê. Nê mê paxujarênhja haxwÿja te kot mê hkuxwa xà kuxwa mex nhûm htem hpâr nê kãm ho amnhî kuxwa hprãm pyrâk. Jao kãm mê pamar prãm nê Kris kôt amnhî xunhwÿ. No nhûm mê hkwyêjaja axtem nê mê kêp mê pamar prãm nôkati. Mê kumã Tirtûm kapêrja te kêp wenên kuxÿ htÿx nhûm mê kot hpâr nê htyk py-maj amÿm kuhê pyrâk. Jao kapêr kaga nê kêp amÿm amnhî xunhwÿ.

Nê na pu htem amnhî krã hkôt mê kãm Kris kapêr jarênh o ri papa hkêt nê. Âm Tirtûm nhÿ hã pix mâ tanhmã harênh to ho papa.

Pawre kot katàt kôt Tirtûm kapêr o mê ahkre hã harênh

¹⁷ Na hte mê kot mê kêp Kris nhÿ hã mê ahkre hã amnhî to hêx xwÿnhjaja te Tirtûm kapêr o wênê pyrâk o mê hkôt pa. Jao kàxpore hprãm xàj amnhî krã hkôt tanhmã mê kãm harênh to nhûm htem mê kuma nê hpãnhã tanhmã mê kãm amnhîrer to. Nom pa na pa hte ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Nê mê urâk nê amnhî krã hkôt Tirtûm kapêr jahkre ho ixpa hkêt nê. Tirtûm kot mê akaxyw ixãm jakamã na pa hte ixkatàt kôt Kris nhÿ hã amarî mê amã kapêr jarênh o ri

mē akôt ixpa. No mē uràk nē kàxpore prām xàj mē amā harēnh kēt nē. Tirtūm kot ja hā xipumunh mex.

3 Mē kēp Kris nh̄y hā mē ahkre hā amnhī to hēx xw̄ynhjaja na htem nh̄yh̄m nojarēt nē mē kot mar xw̄ynh̄jē mā:

—E kot paj ma nhām krī hō hw̄ȳr mō nē Tirtūm kapēr o mē ahkre. Jakamā kwa mē kaxyw inhmā kagā nh̄ipēx nē kamā ixte Tirtūm kapēr o mē ajahkre mex xw̄ynh̄ ā ijarē nē hā kagā. Hāmri nē inhmā agō pa ma amnhī kôt o mō nē mē kot inhmar mā xw̄ynh̄jē mā kugō kē mē kamā harē nē ijarēnh ma nē kām ixkapēr mar prām nē.

Anh̄ȳr o na htem amnhī to mē hw̄ȳr o pa. No pa na inhmā ā amnhī nh̄ipēx anh̄ȳr prām kēt. Inhmā nhām mē kām amnhī to jarkrar prām kēt. Mē ate ja hā xipumunh mex. Ra mē piitā mē kot ixkatāt kôt ixte Tirtūm kapēr jarēnh mex ā xipumunh mex jakamā mo kaxyw kot pa ri amnhī kôt kagā jam̄ȳ nē ho ixpa? Nà kot pa amnhī kôt hō ho inhmōr kaxyw hā ixàhw̄ȳr kēt nē. ²⁻³Mē kajaja te mē apē inhō kagā pyrāk. Na ka prem ixte mē ajahkre ma nē Jejus kôt amnhī xunhw̄ȳr kurē kumrēx. Hāmri nhūm Tirtūm mē amā amnhī Karō rē nhūm mē amā agjē ka mē ŷ hā amnhī nh̄ipēx nyw o amnhī nh̄ipēx o apa. Hāmri nhūm mē akw̄ȳjaja amnhī jaēr pē mē ate amnhī nh̄ipēx nyw ā mē apumu nē mē atā xapēn mā ijarēnh o:

—Hēxta waa nē. Pēr ām hāmri na pre Kris mē hw̄ȳr Pawre mē. Na pre ma mē hw̄ȳr mō nē mē kām Tirtūm kapēr o mē ahkre nhūm mē kuma nē amnhī tomnuj kaga hpa nē hpānhā Tirtūm kapēr kôt amnhī nh̄ipēx nē tām ri amnhī nh̄ipēx o pa. Ām hāmri na hte Pawre mē ahkre mex o pa. Hēxta waa nē.

Anh̄ȳr o mē atā ijarēnh jakamā mo kaxyw kot pa kagā hkw̄ȳ jam̄ȳ nē amnhī

kôt ho ixpa? Nà mē kajaja te mē apē inhō kagā pyrāk.

⁴Na pa pre Jejus kôt amnhī xām nhūm Tirtūm ja hā xipumu nē tanhmā inhmā kapēr o amnhīrīt to nē inhmā:

—E Pawre. Kēr ka ma mē kām ixkapēr jarēnh o ri mē hkôt apa.

Anh̄ȳr jakamā na pa hte Tirtūm kamnār rom ā amnhī nh̄ipēx anh̄ȳr o ri mē hkôt ixpa. ⁵Nom amnhī krā hkôt mē ahkre hkēt nē. Tanhmā kot pa we amnhī to nē amnhī krā hkôt mē kām kapēr o mē ahkre mex nē? Nà Tirtūm pix na hte ja kaxyw tanhmā ixkrā hto pa ô ri mē ahkre ho ri ixpa.

Tirtūm kapēr nyw jarēnh

⁶Nē Tirtūm na hte tanhmā ixkrā hto pa Karō nh̄ȳ hā mē piitā mē kām kapēr nyw jarēnh o ri ixpa. Amnepēm Tirtūm kot Ijaew mā mēmoj tā karō xw̄ynhta. Mojes kot kapēr tūm jarēnh o pa xw̄ynhta mex tā no nhūm mē tee ri hkôt kām amnhī nh̄ipēx prām o pa. Nē xatā kamā harē nē omunh tā tee ri kot hkôt kām amnhī nh̄ipēx prām. Tā mē kot hkôt amnhī nh̄ipēx kēt m̄yrapē na prem pikaprār pan hapēx. No kēt Tirtūm kapēr nywja. Jejus jarēnhja. Na hte Tirtūm Karō tanhmā mē pahkrā hto pu mē Jejus kôt amnhī nh̄ipēx o ri papa. Jao mē pahpē pah̄tīr tūm nē papa mā xw̄ynh. No na hte nhām mē hkw̄ȳjaja kām harēnhja mar prām kēt nē amnhī jarēnh o:

—Nà kot paj amnhī krā hkôt ā amnhī nh̄ipēx anē nē ā amnhī nh̄ipēx anē nhūm Tirtūm ja hā xipumu nē ixtīr tūm nē ixpa mā xw̄ynh ā ijarē.

Anh̄ȳr tā no ām ā amnhī jarēnh anh̄ȳr kapr̄ȳ. Tirtūm Karō nh̄ȳ hā mē kot amnhī to mex o mē pa xw̄ynh pixjaja koja mē htīr tūm nē pa ho pa.

⁷Nē Tirtūm kapēr tūmta na pre Mojes mē kām harēnh kaxyw nhūm mēmoj tanhmā amnhī nh̄ipēx to rax kumrēx. Naja hkrakrak nē haxēnh nē kamā

kamât kô htyk. Hâmri nhûm Tîrtûm mē kot hkôt amnhî nhîpêx kaxyw kên po hã mē kãm mēmoj tâ karô nhûm Mojes kumy nē mē hwÿr o wrÿ nē mē kãm kamã harē. Tîrtûm kot hirã htÿx kamã kãm kapêr nhûm kuri mar o âm jakamã urak nē ȳ hã hkuk nhîrã htÿx kumrêx nē mē kãm kapêr jarênh o xa. Jakamã nhûm mē tee ri kot hprî hã omunh mex kaxyw no âm nom gêk tÿx nē. Tã gaa nhûm hkuk kãm hirãja amnhîm hprî nē hapêx o mô. Na pre ã Tîrtûm Ijaewjê mã kapêr tûm nhôr anê. Hâmri nhûm Mojesja ô ri mē kãm kamã harē nē harênh pa hãmri nē mē kãm:

—E kêr ka mē Tîrtûm kapêr mar tÿx nē hkôt amnhî nhîpêx mex rãhã ho ri apa. Kêr ka mē nhÿrmã atyk tâ kê akupÿm mē ato mē atîr ka mē ô krî kamã kuri atîr tûm nē amex nē apa ho apa. Anê.

Hâmri nhûm mē kuma nē kãm:

—Tôe. Nà kot paj mē hkôt pix mã ri amnhî nhîpêx mex rãhã ho ri ixpa.

Anhÿr ã amnhî jarênh tâ no âm hkôt amnhî nhîpêx kêt nē nhûm Mojes tee ri mē kot amnhî nhîpêx ã mē omu nē mē kãm:

—Nà mē ate Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx kêt jakamã kot kaj mē nhÿrmã ty nē Tîrtûm pê awry rax kumrêx nē ri apa. Anê.

⁸Tã na hte Tîrtûm jarãhã axtem tanhmã mē pamã kapêr to. Pãnhã kapêr nyw o kapêr nē mē pamã:

—Kot kaj mē Ixkra Jejus kôt amnhî xunhwÿ pa hã mē apumu nē mē ato ixkra. Hâmri nhûm Ixkarô mē amã agjê. Anê.

Kapêr ja na mex kumrêx o kot kapêr tûm jakrenh. ⁹Kapêr tûmja mex tâ nhûm htem hkôt amnhî nhîpêx kêt nē. Jakamã na htem ty nē Tîrtûm pê awry rax ã ri pa. No kapêr nywja na tûmta rom mex o mex. Na hte Tîrtûm mē pamã kapêr nywja jarênh o:

—Kot paj tanhmã mē akrã hto ka mē amnhî to mex pix o ri apa. Jao ixkôt ri amnhî nhîpêx mex o ri apa. Anê.

¹⁰Nê kapêr tûmja te kot kanê hpök kryre pyrãk. No kapêr nywja mex o kot tûm jakrenh jakamã te kot mēmo hpök rûnh o kanê hpök kryre jakrenh pyrãk. Jakamã nhûm mē kot hirã rax kãm ri mrar gryk ã hpök grire nhîrã kamã mrar kêt pyrãk. ¹¹Tîrtûm kapêr tûm te kot Mojes kuk pyrãk. Na pre kamã hirã rax tâ gaa nē amnhîm hprî nē kamã hirã hapêx o mô. Nê gaa nē hapêx. No kêt Tîrtûm kapêr nywja te kot Tîrtûm nhîrã htÿx rãhã ho rãhãta pyrãk. Kojã urak nē aa hapêx kêt kumrêx.

Ijaewjê jarênh

Rômãn 11.7-10

¹²Nê Tîrtûm kapêr nywja mex o mex jakamã na pa hte ixãmnhîx mē kãm harênh o ri ixpa. ¹³Te ixte Mojes kot amnhî nhîpêx pyrãk kêt. Na pre hte Mojes ixkînhã àmnhîx Ijaewjê mã Tîrtûm kapêr jarênh o ri pa hkêt nē. Mē kot hkuk kãm hirãta ra hapêx o môr ã omunh nhûm hpijaàm pymaj na pre kupêxê puroore ho amnhî kuk pro nē ri mē hkôt pa. ¹⁴Jakamã nhûm prem hprî hã hkuk kãm hirã pumunh mex kêt nē. Nê Tîrtûm kapêr ã kagã htûmja nhûm prem määnên hprî hã mar mex kêt nē. Mē hkrã hihtÿx jakamã te mē kot amnhî jamak pro nē mēmoj mar mex kêt pyrãk jakamã mē kot mar tâ hprî hã mar kêt nē. Nê hkôt ri amnhî nhîpêx mex kêt nē. No mē kot Kris kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja na hte Tîrtûm amnhî tâ mē omu nē te mē nê mē hamak hpro xãta rênh par nē rênh pyrãk o mē hipêx nhûm mēhprî hã kapêr mar tÿx nē.

¹⁵Tã na hte Ijaewjaja arî jarãhã Mojes kot Tîrtûm kapêr ã kagã htûm kamã harênh o pa. Nom arî mē hkrã hihtÿx jakamã te mē kot amnhî jamak pro nê kamã harênh o pa pyrãk o amnhî nhîpêx

jakamā kormā hprī hā mar kêt nē. ¹⁶Tā koja mē hkwỳjaja Pahihti Jejus Kris kôt amnhī xunhwỳ nhūm amnhī tā omu nē te kot mē hamak nē hpro xà hpyr nē mēnh pyrāk o mē hipêx nhūm mēhprī hā kapēr nyw mar tỳx nē. ¹⁷Pahihti mē Karōja wa htixi jakamā na hte mē pakamā agjē nē hprī hā mē pamā kapēr o amnhīrīt o pa. ¹⁸Ra mē pahte Pahihti Kris kôt amnhī xunhwỳr jakamā te mē pahte mē kot amnhī jamak pro xwỳnh kot amnhī nhīpêx pyrāk kêt. Nhūm Pahihti Karōja tanhmā mē panhīpêx to pu mē ra hkôt amnhī nhīpêx mex o mō. Jakamā na htem mē pahte amnhī nhīpêx nyw pumunh kôt Tirtūm kot tām amnhī nhīpêx ā omunh kurê kumrêx. Kormā mē pahte hkôt amnhī nhīpêx mex kumrêx kêt tā ra hkôt amnhī nhīpêx mex o mō. Jao te tām kot amnhī nhīpêx pyrāk o amnhī nhīpêx o mō.

Jejus kapēr te kêt kanê pyrāk ā harēnh

*Wam Korit̄ 2.1-5; Sikùn Korit̄
1.12; Wam Tesarōn 2.1*

4 Nē na pre Tirtūm ixto mex nē tanhmā kām ixàpēnh to hā inhmā karō. Ixte ma mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa kaxyw. Jakamā na pa hte ixàmnhix mē hkôt mē kām harēnh o ri ixpa. ²Nhūm mē hkwỳjaja axtem nē ixêx o ri ixpa hā ijarēnh tā ixte ā amnhī nhīpêx anhỹr kêt. Na pa hte amnhī tomnuj o ri ixpa hkêt nē. Mē hkwỳjaja kot mē no kupyw mē kām Tirtūm kapēr o hêx o pa htā pa na pa hte ā amnhī nhīpêx anhỹr kêt nē. Ixprī hā mē kām harēnh o ixpaja na inhmā hprām jakamā na pa hte ixkatāt kôt harēnh o ri mē hkôt ixpa. Mē piitā mē kot ixêx kêt kôt ixpumunh mex kaxyw. Tirtūm kot ixêx kêt kôt ixpumunh mex. ³No nhỹrmā mē htyk nē ma kuwy hwỳr mē pa mā xwỳnh pixjaja na htem hprī hā ixkapēr mar mex kêt nē. ⁴⁻⁶Satanasti tām kêt mē hpām.

Kêt mē kām Tirtūm kapēr mar prām kêt xwỳnh piitā mē hpām. Jakamā na pa hte mē kām tanhmā Jejus jarēnh to. Kêt Tirtūm Kra hā harē nē te kot Tirtūm kot amnhī nhīpêx pyrāk ā harēnh o ri ixpa. Hāmri nhūm Satanasti tee ri ja hā ixpumu nhūm ja kêt omnuj nē. Jakamā nhūm tanhmā Tirtūm nē mē hkrā hto nē te mē hamak pro pyrāk o mē hipêx. Mē kot hprī hā Jejus jarēnh mar nē hkôt amnhī xunhwỳr pymaj nhūm ā nē mē hipêx anē. Jejus jarēnh te kêt kanê hpôk mex pyrāk jakamā mē kot mar kêt xwỳnhjaja te kamāt kô kamā ri mē pa pyrāk. No nhūm Satanasti tām kot nē mē no kupyw jakamā nhūm htem ā ri kamāt kô kamā mē pa pyrāk o amnhī nhīpêx anē.

Amnepê mā kormā mēmoj kêt ri nhūm kamāt kô pix. Tā nhūm Tirtūm tanhmā kapēr to nē kapēr o:

—E kê hirā kato. Anē.

Hāmri nhūm ra kapēr xà hkôt hirā kator kurê kumrêx. Tā ja pyrā nē na pa pre kamāt kô kamā ixtỳx ri ixpa pyrāk nhūm Tirtūm te kot inhmā kanê hpôk nhūm hirā pyrāk o inhīpêx pa mex o mex ā omunh kurê kumrêx. Hāmri nē Jejus Kris kot amnhī nhīpêx ā omu nē te Tirtūm kot amnhī nhīpêx ā omunh pyrāk. Wa kot amnhī nhīpêx te kot axpēn pyrāk.

Nē na pa hte pam tanhmā amnhī jarēnh to ho ri ixpa hkêt nē. Ām Jejus Krisja pix na pa hte harē. Tapxipix na kêt mē panhō Pahihti. Jakamā hkīnhā te ixpê mē amā ixàpēnh xwỳnh pyrāk o na pa hte mē amā kapēr jarēnh o ri mē akôt ixpa.

Pawre te kêt poti gràre nhīpêx pyrāk ā harēnh

Wam Korit̄ 2.4-5; Sikùn Korit̄ 11.23, 12.9

⁷Nē Tirtūm ixrom hihtỳx o hihtỳx. No pa na hkīnhā ixihhtỳx kêt. Te ixpê poti gràre nhīpêx pyrāk jakamā na pa hte Tirtūm xihtỳx xwỳnh pix nhỹ hā mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa.

Nhûm htem inhma nê âm hāmri ixte ȳ hā ixkapēr ā ixpumunh kurê kumrêx. No pa ixte amnhî krâ hkôt ixkapēr ā ijarênh kêt nê.

⁸Na pa hte mē hkôt mē kām Jejus jarênh o ri ixpa nhûm mē hkwỳja tōhā inhma nê ja hā inhîpêx kati nê pa amnhî xà htỳx kamā ama. Nom nhûm Tirtûm mē kutā tanhmā ixkrā hto pa inhmā amnhî xà kamā ijamak pyma hkêt nê arî mē kām kapēr jarênh o ri mē hkôt ixpa. Nê amnhî kaxyw Jejus kôt pix mā ijamaxpēr tỳx rāhā pê tee ri amnhî kukamā ijamaxpēr o ri ixpa hkêt nê.

⁹Nê mē kām ixkurê xwỳnhjaja ohtôô. Na htem xatā Jejus ā tanhmā ixtomnuj to htā pa kormā ixtyk kêt nê. Na pa hte Tirtûm kamnār rom arî mē hkôt ixpa nhûm Tirtûm ixkôt pa ho pa. ¹⁰Na htem Jejus pyrà nê ixpîr kaxyw tanhmā inhîpêx to. No âm ko. Kojā mē nhỹrmā ixpî rỳ ko. Ixte amnhî kukamā ixāhpumunh kêt. Kot paj âm arî ixtîr ri mē kām Jejus jarênh o ri mē hkôt ixpa. Kêr kê mē hkwỳjaja ixkapēr ma nê axpên mā tanhmā Jejus jarênh to nê harênh o:

—Nà pēr âm hāmri na pre Jejus akupým htîr nê tanhmā hkwỳjê ho mex to. Âm hāmri na hte Pawre ja hā harê. Anê.

¹¹Mê kot Jejus ā ixpîr mā tā pa arî mē kām akupým htîr ā harê. Tirtûm na hte ja kaxyw tanhmā ixkrā hto pa arî mē kām harênh o ri mē hkôt ixpa. ¹²Na pa pre ra mē amā harê ka prem inhma nê Jejus kôt amnhî xunhwỳr kurê kumrêx nê amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx o ri apa. Jakamā ixpyrà nê mē apê atîr tûm nê apa mā xwỳnh. Nhûm htem piitā mē ate Jejus kôt amnhî xunhwỳr ā mē apumu. Tā nhûm mē kot Jejus ā ixpîr kaxyw. Nom kwār mē māmri ixpî. Ja inhmā tanhmā kute hkêt. Mê kot ixpîr mā tā kot paj arî Jejus kapēr jarênh o ri ixpa rāhā ty. Ra mē kot ixkapēr mar nê Jejus kôt amnhî xunhwỳr xwỳnhjaja mē

pahpyrà nê kêp htîr tûm nê pa ho pa mā xwỳnh kênā. ¹³Jakamā kwār mē māmri ixpî. Na pa hte arî amnhî kaxyw Tirtûm kôt ijamaxpēr mex rāhā nê. Amnepê mā na pre Pahi finat Tawija tanhmā Tirtûm kapēr jarênh to nê harênh o:

Âm hāmri na Tirtûm kapêrja. Hêx kêt jakamā na pa hte mē kām harênh rāhā ho ri ixpa. Anê.

Tā pa hte Tawi pyrà nê mē piitā mē kām Tirtûm kapēr jarênh o ri ixpa. Tirtûm kot mē pamā tanhmā mēmoj to hêx to hkêt. ¹⁴Ra kot amnhî jarênh xà hkôt akupým Pahihti Jejus o htîr jakamā kot puj mē nhỹrmā urāk nê ty nhûm akupým mē pahto mē pahtîr nê ma war amnhî wỳr mē pahto api.

¹⁵Amnepêm na pa pre ma mē awỳr mō nê mē akôt mē amā Tirtûm kapēr jarênh o ri ixpa. Ka prem inhma nê Jejus kôt amnhî xunhwỳ nê ixpyrà nê Tirtûm mā mex o mex ā harê. Jakamā kwār mē māmri Jejus ā tanhmā inhîpêx to. Kojā mē gaa nê rî mē hkwỳjaja mē pahpyrà nê Jejus kôt amnhî xunhwỳ nê Tirtûm mā mex o mex ā harê.

Pawre tee ri amnhî kukamā hamaxpēr kêt ā kot amnhî jarênh

Rômân 8.17; Sikûn Korît 1.7;

Wam Pêtre 1.3-9, 4.12-16, 5.10

¹⁶Jakamā na pa tee ri amnhî kukamā ijamaxpēr o ixkapri nê ixpa hkêt nê. Mê kot Jejus ā tanhmā ixtomnuj to htāa pa hte ixāmnhîx kapēr jarênh o ri ixpa. Ra ixpigêt nê ixirerek o inhmōr tā inhōpinh xà kaxwỳnh kām ijamaxpēr o Jejus kôt amnhî nhîpêx mex o mō. ¹⁷Mê kām ixkurê xwỳnhjaja na htem Jejus ā inhîpêx kati htā ā inhîpêx anhyr pajjê hkêt nê. Nom kot paj nhỹrmā ty nhûm Jejus akupým ixto ixtîr pa Tirtûm mē wa kuri inhmex kumrêx nê ixpa ho ixpa. Mê kot ixtomnujja na mē ho apkati grêre no kot paj nhỹrmā Tirtûm mē Krata wa kuri

inhmex kumrêx nê ixtîr tûm nê ri ixa pa ho ixa. Jao rāhā ho rāhā.

¹⁸ Jakamā na pa tee ri mē kot tanhmā ixtomnuj tota kukamā ijamaxpēr o ri ixa hkêt nê. Ja koja tokyx hapêx. Na pa hte am nhÿrmā Tirtûm nhô krî kamā inhmex nê ixkînh rāhā ri ixpaja pix kukamā ijamaxpēr o ri ixa.

Mē panhî nyw jarênh

Pirîpos 3.21; Sikùn Pêtre 1.13-14

5 Nê mē panhîja te kot tyrti hô ho ixkre pyrāk. Na htem tyrti hô ho ixkre nhîpêx nhûm gaa nê hapêx. Tā mē panhîja na hte urāk nê hapêx tokyx anê. Na pu htem ri papa nê gaa nê pawej nê ty. Tā nhûm Tirtûm hpānhā mē pahpê hkrajê mā mē panhî nyw gō pu mē kuri ô krî kamā pamex kumrêx nê pahîr tûm nê papa ho papa. ²⁻³ Na pu htem jar pahpunuj nê papa. Nê mē paxà nhi nê mē pahkaprî nê. Mē panhî htûmja te kot mē paxê htûm pyrāk jakamā na pu htem ty nê te paxê htûm kwryñh nê hpānhā nyw jagjênh pyrāk o amnhî nhîpêx. Tā na pu htem amnhî kukamā panhî nywja mā pajamaxpēr o ri papa. Kot pu mē kaxkwa kamā pahkarō pix nê ri papa hkêt nê. Mē panhî nyw ā kot puj mē ri papa ho papa.

⁴ Nê na pu htem jar pahpunuj nê pamex kêt nê ri papa. Nê tokyx mē pahtyk nê panhî htûm o pajapêx nê hpānhā panhî nyw ā mē papa hprām. Tā koja Jesus tokyx akupÿn wrÿk japêr pu mē pahtyk kêt rāhā tokyx panhî nywta o panhî nyw. Nom koja tokyx akupÿn wrÿk kêt japêr pu mē nhÿrmā ty nhûm Tirtûm akupÿm mē pahto mē pahîr nê mē pamā mē panhî nyw gō pu mē ho panhî nyw. ⁵⁻⁶ Na pre ra Tirtûm mē panhî nyw kukamā hamaxpēr nê mē pahîr tanhmā amnhî jarênh to. Nê mē pahwÿr Karō rē nhûm mē pahkarō mā agjê pu mē ja hā amnhî pumu nê pahkînh nê pajamaxpēr o:

—Nà ra Tirtûm kot ixwÿr amnhî Karō mēnh nhûm ixkarō mā àr jakamā koja määnēn nhÿrmā inhmā inhî nyw gō. Kormā inhî htûm kamā ixa nê Pahihti Jesus mē wa ô krî kamā ixa hkêt tā koja nhÿrmā inhmā inhî nywja gō pa inhî nyw o wa kuri ixa ho ixa. Nà koja ā inhîpêx anê.

Anhÿr o pajamaxpēr pē pahkînh nê papa.

⁷ Nê mē pahte jar pano ho nhÿri Jesus pumunh kêt tā no am panhōpinh xà kaxwÿnh kām kām pajamaxpēr mex nê.

⁸ Jakamā na pu mē tee ri amnhî kukamā pajamaxpēr o papa hkêt nê. Na pu htem am tokyx mē pahtyk nê ma Pahihti Jesus nhô krî hwÿr paxàpir jamār o papa. Ô krîja kêp mē papapxà kumrêx jakamā na pu htem ma hwÿr paxàpir pix kukamā pajamaxpēr rāhā nê. ⁹ No am mē pamā ja pix prām kêt. Na pu htem määnēn pamā Jesus mā hprām xà hkôt nhÿri tanhmā kām amnhî nhîpêx to ho ri papa hprām o papa. Jar mē panhî htûm rāhā rÿ mÿtar kuri ô krî mex kām mē panhî nyw ā tanhmā kām amnhî nhîpêx to ho ri papaja na mē pamā hprām.

¹⁰ Nê na hte Krisja jar mē pahte tanhmā amnhî nhîpêx to hā mē pahpumunh o hkrî. Mē pahte tām amnhî nhîpêxja nê mē pahte amnhî tomnujja nhûm hte hā mē pahpumunh rāhā ho hkrî. Tā koja nhÿrmā kot mē pahte tanhmā amnhî nhîpêx to hā mē pahpumunh kôt tanhmā mē panhîpêx to. Mē pahte tām amnhî nhîpêx o ri papa xwÿnhjaja koja ra mē panê htyk kukwak ri mē pahto mex nê. No mē kot amnhî tomnuj o mē pa xwÿnhjaja koja mē homnuj tÿx nê. Jakamā na pa inhmā kām hprām xà hkôt pix mā amnhî nhîpêx o ixa hprām nê.

Mē pajamxpēr nyw jarēnh

*Rōmān 6.4-6; Sikūn Korīt 4.2;
Epēs 4.22-24; Korosē 3.9-10*

¹¹Nē Tirtūm kot hprī hā mē pahpūmūnh rāhā ho hkrī jakamā inhmā kām hprām xā hkōt pix mā amnhī nhīpēx o ri ixa hprām. Mān ka mē ra ja hā ixpūmūnh mex nē rỳ ko. Mē piitā mē kot hkōt amnhī xūnhwỳr prām xāj na pa hte mē kām kapēr jarēnh o ri ixa. ¹²Nom ixte ja hā amnhī to jarkrar o ri ixa hkēt. Ām mē ate inhmār nē mē kēp Kris nhỹ hā mē ahkre hā amnhī to hēx xwỳnhjē mā tanhmā ijarēnh to kaxyw na pa ā mē amā amnhī jarēnh anē. Mē kot Tirtūm kapēr jahkre mex kumrēx ā amnhī to jarkrar tā na htem hkōt amnhī nhīpēx kēt nē. Tā mē ate aprī hā ixte Tirtūm kapēr kōt amnhī nhīpēx mex ā ixpūmūnh nē tanhmā mē kām ijarēnh to kaxyw na pa ā te ixte amnhī to jarkrar pyrāk o mē amā amnhī jarēnh anē. ¹³⁻¹⁴Mē kot ixkrā pipānh ā ijarēnh tā Tirtūm na mē akaxyw ixām pa hte mē amā kapēr jarēnh o ri mē akōt ixa. Ixkrā pipānh kēt. Ixte Tirtūm kām hprām xā hkōt tanhmā amnhī nhīpēx to xwỳnh na pa. Tā mēmo kaxyw na pa hte ā kapēr jarēnh rūnh anhyr o ri mē akōt ixa? Nā inhmā mē akīnh kēnā. Mē ate Tirtūm kōt tām amnhī nhīpēx prām xāj na pa hte ā mē amā kapēr jarēnh anhyr rāhā nē. Kris na pre tanhmā ixto pa inhmā mē akīnh nē. Te tām kām mē ajapē pyrāk. Na pre Kris amnhī grōnh kōt mē pahpiitā mē nē ty. Tirtūm kot mē pahte amnhī tomnuj mỳrapē tanhmā mē pahto pymaj nhūm mē pahpiitā mē panē ty. Jakamā te mē pahpiitā Jēsus kōt mē pahtyk pyrāk o na pu htem amnhī nhīpēx. Jao te mē pahte amnhī nhīpēx tūmja mē pahpē hapēx par pyrāk o pu mē amnhī nhīpēx nyw o amnhī nhīpēx o ri papa. ¹⁵Mē pajamxpēr nyw o tām mē pahte amnhī nhīpēx o papa kaxyw na pre Jēsus mē panē

ty. Jakamā na pu htem axte amnhī pix kukamā ri pamā mēmoj prām o ri papa hkēt nē. Na pu htem määnēn Tirtūm kām hprām xā hkōt tanhmā kām amnhī nhīpēx to ho ri papa. Ja kaxyw na pre Tirtūm akupỳm Kris o htir pu mē kukwak ri pajamxpēr nyw o amnhī nhīpēx o papa. ¹⁶Jao mē piitā mē hkrā hkā hā mē omūnh xā hkōt pix mā tanhmā mē harēnh to hkēt nē. Mē kot amnhī tomnuj ā mē harēnh rỳ mē kot amnhī to mex ā mē harēnh kēt nē. Amnepē mā na pa pre ā Kris jarēnh anē nē harēnh o:

—Nā Krisja na hte mē pahte amnhī nhīpēx kōt amnhī nhīpēx kēt nē. Ām ri kot mē pahte amnhī nhīpēx kwỳm ri amnhī nhīpēx jakamā kot amnhī tomnuj tỳx xwỳnh na.

Anhyr ā harēnh o ixa. Tā axte ā harēnh anhyr hkēt nē. Kot amnhī tomnuj xwỳnh kēt jakamā na pa hte hpānhā hkōt pix mā tanhmā kām amnhī nhīpēx to ho ri ixa.

Mē pahpē Tirtūm krāmnhwỳ hā mē pajarēnh

Rōmān 5.1, 5.10; Epēs 6.20; Korosē 1.20

¹⁷Nē koja mēhō Kris kōt amnhī xām nhūm kot amnhī nhīpēx tūmja kēp hapēx nhūm hpānhā kot amnhī nhīpēx nyw pix o amnhī nhīpēx nē hamaxpēr nyw pix o hamaxpēr. ¹⁸Tirtūm na hte tanhmā mē pahto pu mē ā amnhī nhīpēx anhyr o ri papa. Na pu prem pamā hkurē htā nhūm Kris kukwak ri mē pahte hkōt amnhī nhīpēx xwỳnhjē ho hkrāmnhwỳ. Hāmri nē tanhmā mē pahte amnhī nhīpēx to hā mē pamā karō nē mē pamā:

—E kēr ka mē ma krī piitā hkōt ri mē kām ixkapēr jarēnh o ri apa kē mē ama nē mē apyrā nē Kris kōt amnhī xūnhwỳ. Pa ja hā mē omū nē ixte mē anhyrēx pyrā nē mē ho ixkrāmnhwỳ. Anē.

¹⁹Jakamā na pa hte ma mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkōt ixa nē mē kām:

—E pa mē amā mēmoj mex jarē ka mē inhma. Nà na pre Krisja mē pahte amnhī tomnuj mỳrapē mē panē ty. Nē htyk o Tirtūm mā mē pahpānhā amnhīrer par kumrēx. Jakamā na ra Tirtūmja Kris kukwak ri kām mē pahpiitā mē pahto hkrāmnhwỳ prām. Koja kukwak ri mē pahte amnhī tomnuj piitā ho hamakētcati nē axte kām hamaxpēr kēt kumrēx. Kām mē pahto hkrāmnhwỳ hprām jakamā koja ā mē panhipēx anē. Jakamā e kwa mē tokyx Kris kōt amnhī xunhwỳ kē Tirtūm kot inhīpēx pyrā nē mē ato hkra nē mē ato hkrāmnhwỳ.

Anh̄yr o mē kām harēnh o ri mē hkōt ixpa. ²⁰ Kris kot mē apiitā mē awỳr inhmēnh jakamā na pa hte ỹ hā mē amā kapēr jarēnh o ri mē akōt ixpa nē mē amā:

—E Tirtūm kām mē ajapē jakamā na mē awỳr inhmē pa mō. Jakamā kwa mē tokyx amnhī tomnuj kaga nē hkōt amnhī xunhwỳ. Kē amnhī tā mē apumu nē mē ato hkrāmnhwỳ. Anē.

²¹ Krisja aa kot tanhmā amnhī tomnuj to hkēt kumrēx tā nhūm pre Tirtūmja te mē kot amnhī tomnuj tỳx kumrēx xwỳnh pyrāk o hipēx. Tā mēmo kaxyw na pre ā hipēx anē? Nà mē panē kēnā. Mē pahte hkōt amnhī xunhwỳr nhūm kot mē panhipēx o te aa mē pahte amnhī tomnuj kēt kumrēx xwỳnh pyrāk o mē panhipēx kaxyw na pre ā mē panē Krata nhīpēx anē.

6 Tā kot ā Kra nhīpēx anh̄yr jakamā kwa mē ixkapēr ma nē mar tỳx nē. No mē ama nē ām mar kēt nē. Tirtūm kām mē pajapē htỳx jakamā mē pakutā nojarēt rāhā ho pa. Kumā na pa hte ā mē amā kapēr jarēnh anh̄yr o ri mē akōt ixpa. ² Amnepē mā na pre Ijaew mā kapēr nē mē kām:

Na ka prem amex kēt nē ri apa nē amnhī to ixwỳ pa pre mē ama nē mēmojta pē mē apytā nē mē ato mex nē. Anē.

Jakamā kwa mē inhma. Tirtūm kām mē ate amnhī tomnuj pē mē apytār prām tỳx jakamā kwa mē tokyx amnhī to awỳ kē ā kēp mē apytār anē.

Mē kot Kris ā tanhmā Pawre nhīpēx to hā mē harēnh

Sikùn Korît 4.7, 11.23-33; Korosē 1.10

³⁻⁴ Nē mē kot Tirtūm kapēr mar nē hā ixtomnuj tā pa hte amnhī katut kōt mē kot tanhmā ixtomnuj toja rē nē ho ijamakētcati tokyx anē. Nē arī mē kām kapēr jarēnh rāhā ho ri mē hkōt ixpa. Mē kot mar nē ām mar nē hkaga pymaj na pa hte ā amnhī nhīpēx anh̄yr rāhā nē. Mē kot ja hā inhīpēx punuj tā pa arī mē kām harēnh o ri mē hkōt ixpa. ⁵ Mē kot Kris ā ixtak nē ijagjēnh nē tanhmā ixto kaxyw ixtā htu htā pa hte mē kutā amnhī to htỳx nē ixkuhē. Na pa pre hte Tirtūm mā mē kām kapēr jarēnh rax nē. Jao tōhā inhōt kēt nē inhōtxwa ho ri mē hkōt ixpa. Nē tōhā inhmā prām tỳx nē ri ixpa. Tā no ām arī mē kām kapēr jarēnh rāhā nē. ⁶ Inhmā tanhmā ixte amnhī tomnuj to hprām kēt. Inhmā Tirtūm kot amnhī nhīpēx kōt pix mā amnhī nhīpēx prām. Nē inhmā inhgryk tokyx anh̄yr prām kēt. Ām inhmā mē piitā mē hkīnh kām mē ho mex pix prām. Ā na pa hte Tirtūm Karō nh̄y hā amnhī nhīpēx anh̄yr o ri mē hkōt ixpa. Mē kot ja hā ixpumunh nē ra Tirtūm kapēr ma nē hkōt amnhī xunhwỳr kaxyw. ⁷ Na pa hte ixkatāt kōt mē kām ixkapēr mex pix nē. Tirtūm xihtỳx xwỳnhja nh̄y hā ri mē kām kapēr jarēnh jao tām amnhī nhīpēx nē tām ri ijamaxpēr o ri mē hkōt ixpa. Jakamā na htem ja hā ixpumu nē ixte Tirtūm kapēr jarēnh ma nē hkōt amnhī xunhwỳ. ⁸ Na hte mē hkwỳjaja kām ixkīnh nē nhūm mē hkwỳjaja axtem kām ixkurē nē. Nē mē hkwỳjaja amnhīm inhmex ā ijarē nhūm mē hkwỳjaja axtem axpēn mā tanhmā ixto kapēr punuj to. Mē kot ixēx nhi hā ijarēnh tā pa hte ixkatāt kōt

mē kām ixkapēr o ri ixpa. Nom kwār mē māmri tanhmā ri ixto kapēr to. Ja tanhmā inhmā kute hkēt. ⁹Na hte mē hk-wỳjaja ixkamā ökre kahak nē pika piitā hköt axpēn mā tanhmā ijarēnh to ho pa. Mē kām ixpīr prām tā no pa arī ixtīr nē ixpa. Mē kot Jejus ā ixtomnuj tỳx tā kor-mā ixpīr kēt nē pa ri ixtīr nē ixpa. ¹⁰Ixte Kris ā amnhī xā htỳx kamā ijamak o ri ixpa htā arī ixkīnh nē ixpa. Nē ixkàxpore hkēt tā nhūm mē ohtō nē ixte mē kām Jejus kapēr jarēnh kukwak ri mex nē pa. Nē ixkukrēx rax kēt tā nhūm Tirtūm ixto mex nē pa inhmex nē ixpa. Tā kot paj nhỹrmā ö krī kamā kuri inhmex kumrēx nē ixtīr tūm nē ixpa ho ixpa. Jakamā na pa hte arī mē kām Jejus kapēr jarēnh o ri mē hköt ixpa. ¹¹E Korīt kām ixkrāmnhwỳjaja. Na pa ixprī hā mē amā amnhī nhīpēx jarēnh par kumrēx. ¹²Inhmā mē akīnh tỳx tā te mē amā ixkīnh kēt pyrāk. ¹³Kwa te mē ate ixto mē akatut nē akuhē pyrāk o inhīpēx kēt nē. Amnhī pyrā nē amā ixkīnh nē hkēt wehe. Te mē apē ixkra pyrāk o na pa ā mē amā ixkapēr anē.

Te mē pahpē Tirtūm nhōrkwỳ pyrāk ā mē pajarēnh

Wam Korīt 10.20-22, 15.33; Epes 5.3-14; Sikūn Ximotre 2.4; Xiakre 4.4-5; Wam Pête 2.11, 4.1-6

¹⁴Nē kēr ka mē kot Kris kōt amnhī xunhwỳr kēt xwỳnhjē mē mē mēmoj tā tanhmā axpēn mar to hkēt nē. Rỳ mēhō ho amjēn rỳ mēhō ho aprō hkēt nē. Ahpỳnhā mē pajamaxpēr kēnā. Tanhmā kot we mē hamaxpēr nyw xwỳnhjaja nē mē hamaxpēr tūm xwỳnhjaja amnhī to nē axpēn kōt hamaxpēr nē ri axpēn kōt pa? Nā koja mē ā amnhī nhīpēx anhỹr kēt nē. Ahpỳnhā mē pajamaxpēr. Na hte hirā htỳxja kamāt kō mē pihkār kēt nē. ¹⁵Xā na hte Kris mē Satanasti wa axpēn kōt hamaxpēr? Nā wa kot axpēn kōt hamaxpēr kēt. Ahpỳnhā wa hamax-

pēr nē ahpỳnhā wa kot amnhī nhīpēx. Nē ahpỳnhā hirā nē ahpỳnhā kamāt kō. Nē mē pahpē Kris kwỳjaja nē mē kēp hkwy hkēt xwỳnhjaja ahpỳnhā mē pajamaxpēr nē ahpỳnhā mē pahte amnhī nhīpēx. ¹⁶Na pu htem Tirtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre kamā sānti xunhwỳr nē amnhī to hwỳr pē kām mex o mex ā harēnh kēt nē. Axtem na sāntija. Mē panhō Tirtūmja sānti rom htūr tūm rāhā nē pa ho pa xwỳnh. Nē mē papajaja te mē pahpē Tirtūm nhōrkwỳ pyrāk. Kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Ixkrajaja te kēp inhōrkwỳ nhūm ixpē ö dön pyrāk. Te ixpē inhōrkwỳ kamā ixpa xwỳnh pyrāk jakamā kot paj ixkrajē kamā ri ixpa ho ixpa. Ixpē Mēhpām na pa. Anē.

¹⁷⁻¹⁸ā Tirtūm xihtỳx xwỳnhja kot amnhī jarēnh anhỹr jakamā na hte mē kot amnhī tomnuj xwỳnhjē nē mē pahkurē ho:

Kēr ka mē hköt ri apa hkēt nē. Kwarī ho kwarī.

Nē mē hköt ri amnhī nhīpēx o apa hkēt nē.

Kot kaj mē ixkapēr ma nē ixkōt amnhī nhīpēx hā kot paj amnhī wỳr mē awỳ nē mē ato ixkra.

Nē pa kot paj ixpē Mēapām maati. Anē.

7 Tā ā Tirtūm kot mē pahto hkra nē mē pahkōt pa ho pa hā amnhī jarēnh kot anhỹr jakamā kwa ixkrāmnhwỳjaja. Kēr pu mē kapēr ma nē tanhmā amnhī tomnuj to hkēt nē. Nē mēmoj punuj kukamā pajamaxpēr kēt nē. Nē ām kapēr kōt pix mā amnhī nhīpēx mex rāhā nē.

Pawre kot Korīt nhō xwỳnhjē nhỹ hā hkīnh ā harēnh

²Nē kwa Kris kōt ixto nē ixtōxjaja. Kēr ka mē tee ri amnhī tā tanhmā inhmā ajamaxpēr to hkēt nē. Na pa pre tanhmā mē atō hto hkēt nē. Rỳ tanhmā mē atō hto ka mē ja hā ixpumu nē ixkōt tanhmā amnhī tomnuj to hkēt nē. Rỳ pa pre ixēx rom

tanhmā mē anokupyr to ho ri ixpa hkēt nē. Kwa mē amā ixkīnh nē tokyx ixkōt ajamxpēr kēt wehe. ³ Mē ate inhmar nē amnhī tā apijaām kaxyw na pa ā mē amā ixkapēr anhȳr kēt nē. Inhmā mē akīnh kēnā. Na pa pre inhmā mē akīnh ā amnhī jarēnh rax nē. Inhmā ri mē akōt ixpa rāhā ho ixpa hprām. Rȳ ka mē nhȳrmā apiitā apikaprār par japēr pa inhmā mē akōt ixtyk prām nē. ⁴ Na pa hte ra mē amā ijamxpēr pē ixkīnh nē ixpa. Nā kot kaj mē ixkapēr ma nē Jejus kōt amnhī nhīpēx mex nē. Tā kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anhȳr rāhā nē. Na pa hte jar ra amnhī xā htȳx kamā ijamak o ri ixpa htā no ām mē amā ijamxpēr nē ixkīnh nē.

⁵ Nē na pa pre amnē Masetōn wȳr kormā Xitre japēr o mō. Hāmri nē Masetōnja wȳr pōj nē hapēr pē mē kām Jejus kapēr jarēnh o ri mē hkōt ixpa. Hāmri nhūm mē kām ixkurē xwȳnhjaja Kris ā inhīpēx punuj nē hā inhmā ākjēr pix o pa. Hāmri nē ma Masetōn kamā krī piitā hkōt ri mē kām ixto kapēr punuj nē pa amnhī tā mē mar o ri mē hkōt ixpa. Nē mē kajaja mē ate Kris kaga nē nhām mē hamxpēr kōt amnhī nhīpēx pymaj na pa pre tee ri mē akukamā ijamxpēr o ri mē hkōt ixkaprī nē ixpa. ⁶ Tā Tirtūm kēp mē hkaprī xwȳnhjē pumunh nē akupȳm mē ho mē hkīnh xwȳnh jakamā na pre ixkaprī hā ixpumu nē ixwȳr Xitre mē. Pa pre omu nē akupȳm ixkīnh nē tām ijamxpēr. ⁷ No ām Xitre pumunh kōt pix mā ixkīnh kēt. Na pre ixwȳr pōj nē tanhmā inhmā mē ajarēnh to nē mē ate tanhmā ho mex to hā mē ajarē. Nē mē amā ixpumunh prām tȳx ā mē ajarē. Nē Kris kōt mē atōta hpijaām kēt o pa nhūm ixte kagā kamā hā mē amā ixākjēr nhūm mē ate ja hā omunh nē ra amnhī kamā apijaām o akaprī htȳx ā mē ajarē. Nhūm Tirtūm kot inhnē mē kām ixkurē xwȳnhjē pumunh mex kaxyw mē ate ixto hwȳr ā mē ajarē. Na pre ā inhmā mē

ajarēnh anē pa kuma nē mē anhȳ hā ixkīnh tȳx kumrēx.

⁸⁻⁹ Nē wam ixte mē amā kagāta nhīpēx kēt ri na pa pre tee ri mē ate amnhī nhīpēx ā mē ajarēnh ma nē mē akaxyw hipēx. Nē kamā mē ate hpijaām kēt xwȳnhnta kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā omunh nē ām omunh o arī hkōt apa hā kagāta kamā mē amā akir hāmri nē Xitre mā kugō nhūm kupy nē ma mē awȳr o mō. Tā ka xep prem kamā harē nē ama nē amnhī kamā apijaām nē. Nē akaprī nē ajamxpēr o:

—Hēxta waa nē. Ām hāmri na Pawre ā mē ijarēnh anē. Na pa mē ā amnhī nhīpēx anē nē amnhī tomnuj tȳx nē. Anē.

Tā nhūm Xitre akupȳn ixwȳr pōj nē inhmā mē ajarē. Pa mē ajarēnh ma nē tee ri ijamxpēr nē ijamxpēr o:

—Hēxta waa nē. Mon pa pre axtem nē ā ri mē kām ixākjēr anē? Nā na xep prem kagāta kamā harē nē kuma nē hkaprī htȳx nē. Anē.

Tā ām hāmri na pa pre ā mē akaxyw hipēx nē mēmojta ā mē amā ixākjēr anē. Na ka xep prem kamā harē nē ama nē tee ri ajamxpēr o ra akaprī nē. Nom Tirtūm kām hprām xā hkōt na ka prem ja hā amnhī pumu nē ā akaprī anē. Tā xep ra akupȳm tām amnhī nhīpēx nē akupȳm Tirtūm kōt amnhī nhīpēx mex nē. Jao akupȳm akīnh nē ri apa. Jakamā ām hāmri na pa pre mē awȳr wam kagāta mēnh nē mēmoj tā ā mē amā ixākjēr anē.

¹⁰ Koja Tirtūm krajē hō tanhmā amnhī tomnuj to. Hāmri nē tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī kamā hpijaām nē akupȳm Tirtūm kōt tām amnhī nhīpēx. Hāmri nē akupȳm mex nē tām hamxpēr pē hkīnh nē ri pa. Nē axte tee ri amnhī kukamā hamxpēr hkēt nē. Ja na Tirtūm kām hprām. Tā koja mē kēp hkra hkēt xwȳnhjē pyrā nē tanhmā amnhī tomnuj to nē ra hpijaām japēr. Nom hkwyjaja kot ja hā omunh pix mȳrapē hpijaām nē arī Tirtūm kōt amnhī nhīpēx kēt japēr.

Hã koja nhÿrmã ty nê Tirtùm kra kot akupÿm hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx xwÿn-hjê kĩnhã Tirtùm pê awry rax kumrêx nê ri pa.

¹¹Mê pahte Tirtùm kapêr kwÿm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã tee ri amnhĩ pumunh nê amnhĩ kamã hpijaàm nê akupÿm tãm amnhĩ nhĩpêxja na Tirtùm kãm hprãm. Tã na ka xep ã amnhĩ nhĩpêx anê. Wam ixte mê awÿr kagã mênhta na ka xep prem kamã tanhmã ixte nã puro kamã hpijaàm kêt xwÿnhhta ã mê amã ixàkjêr tota kamã akapêr nê ama. Hãmri nê tee ri mê ate kormã kot amnhĩ tomnuj ã kãm axàkjêr kêt ã amnhĩ kukamã ajamaxpêr nê amnhĩ kamã apijaàm nê. Nom Tirtùm kãm hprãm xà hkôt. Mê ate jam ajamaxpêr pê amnhĩ kamã apijaàmja na kãm hprãm. Tã ka mê hpijaàm xwÿnhhta kamã agryk nê kãm akapêr o:

—Kwa mê pahpê Jejus kwÿjaja mê pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt tã ka ã amnhĩ nhĩpêx anê. Nã na ka amnhĩ tomnuj tÿx kumrêx. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anê pa mê hã apumu nê gaa nê apyrã nê ã amnhĩ tomnuj anê. Kwa ja kaga nê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Nê akupÿm Tirtùm kôt amnhĩ xãm tÿx nê hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anê.

Hãmri nhùm krĩ nhõ xwÿnhhaja ja hã mê ajarênh ma nê mê apê jamnuj ã mê apumunh kurê kumrêx. Âm hãmri na ka prem ã kãm akapêr anê.

¹²Nê ixte mê awÿr kagã nê mênhta kamã na pa pre nã puro kamã hpijaàm kêt xwÿnhhta mã tanhmã ixàkjêr to hkêt nê. Rÿ nã purota mã tanhmã ixàkjêr to hkêt nê. Na pa pre mê apê Kris kwÿjê hwÿr kagã nhĩpêx nê kamã tanhmã mê amã hpijaàm xwÿnhhta ã karõ hto. Mê ate kamã harênh hãmri nê inhÿ hã amnhĩ nê hanor nhùm Korit̃ nhõ xwÿnh pitã kot ã mê ate amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mê apumunh kaxyw. Nê mê ate Tirtùm nom ã hipêx anhÿr jao mê amã ixkĩnh

pê ixkapêr kôt ã hipêx anhÿr ã amnhĩ pumunh kaxyw.

¹³Tã nhùm Xitre ixwÿr pøj nê tanhmã inhmã mê ajarênh to. Na xep pre mê awÿr nojarêr nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr. Mê ate kagãta kamã harênh nê ijarênh mar nê kamã agryk pymaj tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr. Tã ma mê awÿr mõi pøj nê mã amã kugõ. Ka xep prem kamã harê nê ama nê hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrêx nhùm mê ate amnhĩ nhĩpêx ã mê apumu nê hkĩnh nê. Hãmri nê tãm hamaxpêr. Tã ra akupÿn ixwÿr mõi nê inhmã mê ajarê pa mê ajarênh ma nê ijaxwÿja ixkĩnh nê. ¹⁴Na pre kormã mê awÿr nojarêr pa kãm tanhmã mê amex ã mê ajarênh to. Tã nhùm xep ma mê awÿr mõi pøj nê mê apumu nê hamaxpêr o:

—Nã pêr âm hãmri na pre Pawre inhmã mê mex ã harê. Mê mex kênã. Anê.

¹⁵Tã nhùm pre mê arùm kato nê ra man akupÿn ixwÿr mõi pøj nê inhmã mê ajarênh o:

—Na pa pre ma mê hwÿr mõi nê mê kãm ixkapêr o ri mê hkôt ixpa nhùm mê ixkapêr ma nê ixkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrêx nê ixto mex nê. Kormã ixte mê hwÿr inhmõr kêt tã mê harênh ma nê inhmã mê hkĩnh nê. Tã pa ma mê hwÿr mõi nhùm mê ixto mex rax nê pa ra inhmã mê hkĩnh tÿx kumrêx. Anê.

¹⁶Ã inhmã mê ajarênh anê pa mê ajarênh ma nê ixkĩnh tÿx nê. Âm hãmri na ka htem mêmoy tã amnhĩ jarênh xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa.

Mê kot Kris kôt mê hkwÿjê pê õxÿ hkêt ã mê kãm karõ

Atre 11.27-30; Rõmãn

15.25-27; Wam Korit̃ 16.1-4

8E Kris kôt ixkwÿjaja. Kot paj hpãnhã mê amã jar Masetõn kamã tanhmã Jejus kwÿjaja kot amnhĩ nhĩpêx to hã mê harê ka mê harênh ma. Na hte Tirtùm mê

kutā nojarêṭ nhûm mē mex nē pa. ²Mē hkwyjaja kot Kris ā mē hipêx kati nhûm mē kot amnhî xà htÿx kām hamak o pa htā hkînh nē hamakêtkati nē ri pa. Nē mē hkàxpore hkryre htā ho ôxÿ hkêt nē pa. Na htem àmnhîx ri mē kēp amrakati xwÿnhjê mā hkwy nhôr o pa.

³⁻⁴Tā na prem Jerujarē kamā Kris kôt mē pahkwÿjê jarēnh ma. Mē kēp amrakati hā mē harēnh ma nē kām mē hkaprî nē. Nē mē kām mē hwÿr mēmoj rēnh nē mē ho ajuta hprām nē. No ām pa ixte mē kām hā karō xà hkôt kêt. Mē tāmjaja mē hamaxpēr xà hkôt na prem ā hamaxpēr anē nē mē kaxyw kàxpore ho pikuprōnh rax nē. Hāmri nē inhmā kugō nē inhmā:

—Kwa na pa prem Jerujarē kamā Kris kôt mē pahkwÿjê jarēnh ma nē mē inhmā mē hkaprî nē mē kām mē ixkàxpore hkwy ho akuprō. Jakamā e amÿ nē ma mē hwÿr o mō nē mē kām agō kê mē tokyx ho amnhîm awjaprō nē kuku. Anē.

⁵Pa mē kuma nē ixtÿx ho ām kàxpore greire hā hkamnhîx nē ijamaxpēr o:

—Kwa mo mē hikàxpore rax koja mē ri ho akuprō nē mē kām kugō? ām mē hikàxpore hkryre kēnā.

Anhÿr o ijamaxpēr tā no nhûm mē kaxyw ho rax nē ho akuprō. Mē hikàxpore hkryre htā mē kām ôr rax nē. Hāmri nē inhmā amnhî jarēnh o:

—Na pa mē ra Pahihiti Jejus Kris mā amnhî gō. Mē ixte tanhmā kām amnhî nhîpêx to ho ri ixpa kaxyw. Jakamā e tanhmā mē inhmā mēmoj tā karō hto. Kot pa mē ama nē akapēr kôt amnhî nhîpêx. Ja na pa mē inhmā hprām nhûm Tîrtûm haxwÿja kām ja prām. Anē.

⁶Na pa pre ā mē kot amnhî nhîpêx anhÿr ā mē omu nē mē apê Korîṭ nhô xwÿnhjê mā ijamaxpēr kurê kumrêx. Hāmri nē Xitre mā mē ajarē. Na pre mē awÿr mō nē mē amā Jerujarē nhô xwÿnhjê jarē. Mē ate mē kām kàxpore hkwy ho apikuprōnh kaxyw. Tā pa pre jam ija-

maxpēr nē ra akupÿm mē awÿr mēnh mā nē kām:

—Kwa ma akupÿm Korîṭ wÿr mō nē mē kām anē kê mē ra kot amnhî jarēnh xà hkôt Jerujarē nhô xwÿnhjê kaxyw kàxpore hkwy ho akuprō nē tokyx mē hwÿr kumê. Ra mē kām Kris kôt mē hkwyjê hkînh ā amnhî jarēnh kēnā. E kwa tokyj. Anē.

⁷Na ka htem amnhî to mex o ri apa. Nē amnhî kaxyw Kris hkôt ajamaxpēr tÿx nē. Nē ma mē kām Tîrtûm kapēr jarēnh mex o ri mē hkôt apa. Nē mē ajamaxpēr mex nē. Nē mē piitā mē ho mex o ri apa. Nē mē amā ixkînh o ri apa. Jakamā kwa kêr ka mē axàmnhîx mē kēp amrakati xwÿnhjê mā mē akàxpore hkwy nhôr o apa. Jao mē amā Tîrtûm kînh tÿx ā amnhî to amnhîrit. ⁸Ixte ā mē amā ja hā karō anhÿr tā hā mē atā ixihtÿx kêt nē. Ām mē kamā axukaprî hkôt mē ate mē kām axàmnhôr o apa kaxyw na pa ā mē amā ixkapēr anē. Masetôn kamā mē pahkwÿjaja kot amnhî nhîpêxta pyrā nē. ⁹Ra mē ate Jejus Kris kām mē pajapê hā kot tanhmā amnhî nhîpêx to hā mar mex. Amnepêm na pre kaxkwa kamā mex kumrêx nē ri pa ho pa nhûm mēmoj piitā kēp ô htā nhûm rer pa nē mē pahwÿr wrÿ nē mē pakamā kēp amrakati nē ri pa. Hikàxpore hkêt nē ri pa. Tā mēmo kaxyw na pre ā mēmoj mex piitā rer par nē mē pahwÿr wrÿk anē? ām kot mē pahto mex pix kaxyw. Kot mē pahto mex nhûm mē pahte kukwak ri mē paxàmnhîx ri mē pajamakêtkati nē mē papa kaxyw na pre ā amnhî nhîpêx anē. Mē pahte nhÿrmā urāk nē kaxkwa kamā pamex kumrêx nē ri papa ho papa kaxyw.

¹⁰E kwa kêr ka mē tokyx kàxpore hkwy ho apikuprōnh pa nē Jerujarē nhô xwÿnhjê hwÿr amē. Mē akumrêxjaja na ka prem ham amgrā hapêxta kamā ra mē kaxyw ho apikuprōnhja krax. Mē amā mē ho mex prām xàj ham ho hkrax tā

no âm kormã hatur xàm mênh nê mê hwÿr mênh kêt nê. ¹¹ Kwa mê tokyx ja ho ajapêx nã. Na ka prem ate ho anhÿr krax ã akính pê kàxpore hkwÿ ho apikuprônho o apa. Tã kêr ka mê arĩ akính rãhã ho apikuprônho par jatux xàm anê. No mê ri atÿx tanhmã ajamaxpêr to hkêt nê. Rÿ mê ajamaxpêr o:

—Nã kormã. Kot paj nhÿrmã ixkàxpore rax nê ri kormã mê hwÿr hkwÿ mê.

Anhÿr o mê ri ajamaxpêr hkêt nê. Mê ate tanhmã akàxpore hkre kamã kute hã omunh xà hkôt mê kãm hkwÿ pix gô. ¹² Kêr ka mê axàmnhix akính kãm mê kãm ho akuprô. Ate amnhĩ kàxpore pumunh xà hkôt. Ka mê akàxpore rax nê mê kãm ho rax nê agô. Rÿ mê akàxpore grire nê mê kãm ho grire nê agô. Ja na kêt mex. ¹³ No mê ate mê kãm ôr par nhùm mê arom mê hikàxpore rax nê ri paja mex kêt. ¹⁴ Nom ra mê akàxpore rÿnh jakamã kwa mê amnhĩ kutã mê kãm hkwÿ ho hkryre nê ho akuprô kê mê apyrã nê hikàxpore nê ri pa. Kêr ka mê nhÿrmã tanhmã amnhĩ to nê axà nê nhùm akàxpore apê hapêx nhùm mê ajarênh ma nê amnhĩ kuxwar mê ato ajuta nê mê amã hkwÿ ho akuprô nê mê awÿr kumê. Ka mê akàxpore ho axpên pyrã nê ri apa. ¹⁵ Amnepêr Tirtùm kot kaxkwa rùm Ijaewjê hwÿr meô rênho nhùm mê kot apkati mê amnhĩm hkawrà nê ho apkur o pata ã na pre Tirtùm kapêr ã kagã htùmja ã mê harênh anê nê mê harênh kot:

Na pre mê hkra xohtô xwÿnhjaja mê apkur xà hkawrà rÿnh nê. Nê gôj kãm unhwÿ nê kuku nê piitã ho ôhy htu. Nhùm mê hkra grêre xwÿnhjaja haxwÿja hkwÿ kawrà no âm ho hkryre nê hkawrà. Nê gôj kãm unhwÿ nê kuku nê haxwÿja ho ôhy htu hpa. Na pre htem apkati mê ã amnhĩ nhípêx anhÿr o pa. Anê.

Ja pyrã nê kêr ka mê akàxpore ho axpên pyrãk o ri ho apa.

Xitre mê hkrãmnhwÿjê jarênh

¹⁶ Nê Xitre na pre ixpyrà nê kãm mê ato ajuta hprãm nê. Na pre inhmã mê atã amnhĩ jarê pa pre kuma nhùm ja inhmã mex nê pa ixkính nê. Nê ijamaxpêr o:

—Nã âm hãmri na Tirtùm tanhmã Xitre hkrã hto nhùm ã hamaxpêr mex anê. Anê.

¹⁷ Tã pa ma akupÿm mê awÿr môr ã hkukja nhùm inhma nê hkính nê mê awÿr nojarêr kurê kumrêx. Nom kormã ixte kãm mê ajarênh kêt ri nhùm tãm amnhĩ kukamã hamaxpêr nê mê awÿr hkrã. ¹⁸ Tã na ra nojarêr kaxyw. Kot paj ma hkôt Kris kôt mê pahtôjê hô mê kê ma hkôt mô. Kôt ixte mênho xwÿnhta na hte mê kãm Tirtùm kapêr jarênh mex nê nhùm htem amnhĩm mex ã harê. ¹⁹ Na pre jar Jejus kwÿjaja kot ma ixkôt Jerujarê hwÿr kàxpore hkwÿ ho môr kaxyw nhùm prem amnhĩm mê kurê. Tã koja Xitre mê wa mê awÿr môn pôj ka mê kãm kàxporeta gô nhùm man akupÿn o mô pa wa rĩ kormã ma Jerujarê hwÿr mê kãm o mô. Mê kot hamÿnh nê mê pamã mê hkính ã kot amnhĩ tã mê pahpumunh kaxyw. Nê Tirtùm mã mex o mex ã harênh kaxyw. ²⁰⁻²¹ Nom kàxpore rax nhùm ixte mê hwÿr o inhmôr nhùm mê kot hã ixkamnhix pymaj kot paj ma amnhĩ kôt Kris kôt mê pahtôta o mô. Ixte Xitre hkôt mê awÿr mênho xwÿnhta pa ma amnhĩ kôt o mô. Nom ixàhkính o ixpare hã. Tirtùm kot ja kôt ixpumunh mex tã kot paj ma amnhĩ kôt o mô.

²² Nê ot pa ma Xitreta wa hkôt axte mê awÿr ja mê. Kêr kê mê axkrunêpxi nê ma ixkukamã mê awÿr mô. Ixte wa hkôt mênho xwÿnhta ixte kot amnhĩ nhípêx ã omunh mex. Na hte kãm mê piitã mê ho ajuta ho pa hprãm nê. Tã mê ajarênh ma nê inhmã mê ajarênh o:

—Nã koja mê Jerujarê nhô xwÿnhjê mã kàxpore nhôr rax nê kãm ga. Mê kot amnhĩ to mex kênhã. Anê.

Jakamā ra mē awÿr hkrà. Tā koja ma Xitre wa hkôt mō nē mē ato ajuta ka mē tokyx kàxpore ho apikuprōnh pa.

²³Nē koja mēhō tanhmā Xitre hā mē akukjêr to ka mē kēp ixkrāmnhwÿ mex ā harē. Nē kot inhīhkô hā mē ho ajuta mex o pa hā harē. Na pre ra jar Kris kwÿjaja mē akaxyw kuta nē ma mē awÿr kumē. Jakamā koja ma mē awÿr mō nhūm Kris kôt mē pah-tōjê hō wa pijakrutja wa ma hkôt mō. Na hte wa haxwÿja Kris kôt amnhī nhīpêx mex o pa. ²⁴Koja mē awÿr pōj ka mē omu nē mē ho mex nē. Nē mē amā mē hkīnh nē. Kê krī piitā hkôt Kris kôt mē pahkwÿjê piitā mē hā mē ajarēnh ma nē axpēn mā mē amex ā mē ajarē. Nē mē ajarēnh o:

—Pēr ām hāmri na pre Pawreja mē pamā Korit̃ kām mē pahkwÿjê jarē. Na xep pre Xitre mē hkwyta ma mē hwÿr mō nhūm mē ho mex rax nē. Ra Pawre kot mē pamā mē harēnh xà hkôt. Anē.

Mē kot kàxpore ho pikuprōnh ā mē harēnh

9¹⁻²Kwa ixkrāmnhwÿjaja. Kot paj Jerujarē nhō xwÿnhjê kaxyw mē atā ixih-tÿx kêt nē. Ra mē amā mē ho ajuta hprām jakamā na pa pre Masetōn kamā Kris kôt mē pahkwÿjê mā mē ajarēnh o:

—Pika pē Gres kamā Kris kôt mē pahkwÿjaja na prem ham amgrā hapêxta kamā Jerujarē kamā mē pahkwÿjê jarēnh ma nē kām mē ho ajuta hprām. Anē.

Hāmri nhūm mē ajarēnh ma nē mē apyrā nē kām tanhmā mē ho ajuta hto hprām. ³⁻⁴Tā ot pa mē awÿr Xitre mē hōta wa mē ho ixpimràatā wa mē kumē. Mē kot kàxpore hā mē akukjêr kaxyw. Kêr pa mytwrÿ hō hā ma Masetōn nhō xwÿnh kwÿjê mē mē awÿr mō nē ra ixte mē kām kàxpore hkwy ho mē apikuprōnh ā mē ajarēnh kôt mē ate ho apikuprōnh rax ā mē apumu nē ixkīnh nē. Nom kot pa mō nē tee ri hapêr nē

te ixte Masetōn nhō xwÿnhjê mā mē ato ixêx pyrā nē ixpijaam nē. Ka mē ajaxwÿja amnhī kamā apijaam nē. ⁵Ā mē pahte amnhī nhīpêx anhÿr pymaj na pa ā mē amā kagàja nhīpêx nē Xitre mā ōr nē ma amnhī kukamā mē awÿr mēnh anē. Nē hkôt wa mōr mā xwÿnhhta mē ho ixpimràatā amnhī kukamā wa mē kumē. Tā kê mē awÿr pōj nē mē amā kagàja gō ka mē kamā harē nē ama nē tokyx kàxpore ho apikuprōnh jatur xām amē. Kêr pa mē hapu hā mē awÿr mō ka mē ra mē ixkutêp ho apikuprōnh pa nē mē kām agō nē ajamakêtkati nē apa. No pa ixte mē amā mē ate ho apikuprōnh kaxyw mē atā ixih-tÿx kêt. ⁶Na htem pi-itā ā hamaxpēr anhÿr o pa nē hamaxpēr o:

—Kot ka apur rax nē kamā anhō rax nē. Nom kot ka apur grire nē kamā anhō grire.

Anhÿr o hamaxpēr jakamā kêr ka mē apiitā ajamakêtkati nē Jerujarē nhō xwÿnhjê mā kàxpore nhōr mex nē. Kêr ka mē ho apikuprōnh pa nhūm rax nē. Te mēhō ihpur rax nē kamā ō raxta pyrāk. Kê Tirtūm ā mē ate amnhī nhīpêx anhÿr ā mē apumu nē nhÿrmā mē ato mex nē. ⁷Nom kêr ka mē anhōxÿ kamā mē kām ōr kêt nē. Mē pahte pahkīnh kām panhōxÿ hkêt kām mē kēp amrakati xwÿnhjê mā mēmoj nhōr o papaja na Tirtūm kām hprām. ⁸⁻⁹Koja mē hā mē apumu hāmri nē amnhīm mē amex ā mē ajarēnh rāhā ho pa. Mē kām Tirtūm kīnh xwÿnhjaja na htem amnhīx ri mē kēp amrakati xwÿnhjê mā mēmoj nhōr o pa. Te Tirtūm kot amnhī nhīpêx pyrāk. Na hte amnhīx ri mē pamā mēmoj nhōr o pa. Mē pahwÿr na rē nhūm wrÿ. Nhūm mē pamā mē paxàpkur xà nhōr o pa. Nē tanhmā mē pah-to pu mē paxà hkêt nē pajamakêtkati nē paxàpēnh o papa. Nē pamex nē ri papa. Panhō rūnh nē ri papa. Jakamā kwa pu mē urāk nē paxamnhīx ri mē

kêp amrakati xwÿnhjê mã mêmoy nhôr o papa.

¹⁰E pa ixprî hã mã amã ja jarê ka mã inhma. Nà na hte ã Tirtûm mã pamã mã paxàpkur xà nhôr o pa anê. Kot kaj apur kãm ahkre nhùm tanhmã amã mêmoy hyta nhîpêx to nhùm amã hapôx mex nê amã ô rûnh nê ka anhô rax nê. Nê hkwÿ ho axàpkur o apa nê axte hkwÿ hkre. Tã kêr ka mã ã Tirtûm kot mã ato mex anhÿr ã amnhî pumu hãmri nê uràk nê axàmnhîx ri mã kêp amrakati xwÿnhjê mã axàmnhôr pê mã ho mex o ri apa. Nhùm Tirtûm mã hã mã apumu nê mã amã mêmoy nhôr rãhã nê. Ka mã amnhî pyrà nê mã kêp amrakati xwÿnhjê mã hkwÿ nhôr o apa. ¹¹Koja Tirtûm mã ato mex rax nê ka mã anhô mêmoy rax nê. Ja o amnhî xwar mã kêp amrakati xwÿnhjê kaxyw kàxpore hkwÿ jaxwÿ. Kêr pa mã amã hkwÿ jamÿ nê ma Tirtûm kôt mã pahkwÿjê mã o mô nê mã kãm kugô kê mã omu nê hkînh nê. Nê mã atã Tirtûm mã mex o mex ã harê. ¹²Hãmri nê mã akukwak ri mex nê ri pa. Nê axpên mã Tirtûm mex o mex ã harênh o ri pa. ¹³Koja mã amnhî tã mã apumu nê hkînh nê. Hãmri nê Tirtûm mã amnhî tã tanhmã mã ajarênh to nê kãm:

—Pa Tirtûm. Nà ãm hãmri na pre Korît kãm akôt mã ixkwÿjaja amnhî jarê. Na htem akôt pix mã amnhî nhîpêx mex o ri pa. Jao mã ixpê ôxy hkêt nê mã inhmã kàxpore hkwÿ nhôr rax nê. ãmnhîx ri hamakêtkati nê mã inhmã hkwÿ nhôr rax nê. No ãm mã papxipix na htem ã mã inhîpêx anhÿr kêt nê. Na htem mã kêp amrakati xwÿnhjê piitã ã mã hipêx anhÿr o pa. ãm hãmri na ka pre tanhmã mã hkrã hto nhùm mã anhÿ hã ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Amex o amex Tirtûm. Anê.

¹⁴Hãmri nê mã ato hwÿr o:

—Pa Tirtûm. ãm hãmri na hte Korît nhô xwÿnhjaja amnhî pyrà nê mêmoy to mã ixkutã nojarê to pa. Jakamã aa mã

ixte amnhî tã mã inhno ho mã omunh kêt tã mã inhmã mã hkînh nê. Kwa kêr ka mã ixtã mêmoy to mã kutã anojarê rãhã ho apa Tirtûm.

Anhÿr o mã ato kuwÿ. ¹⁵Tirtûmja mex o mex. Nom na hte mã pahto mex pê mã pamã kàxpore nhôr kêt nê. Kra Jejusja na pre mã pamã kugô. Kãm mã pajapê ho mã pahwÿr kumê nhùm mã pahwÿr wÿr nê mã pahpiitã mã pahte amnhî tomnuj pãnhã amnhîrer kaxyw mã panê ty. Ja na mex o kot mã pamã kàxpore nhôr jakrenh. Mêhô koja uràk nê ã mã panê htyk anê? Nà amrakati ho amrakati. ãm Jejus pix na pre ã amnhî nhîpêx anê.

Pawre kêp Tirtûm Karô nhÿ hã kapêr xwÿnh ã harênh

Epes 6.10-20; Wam Tesarôn 5.8

10E Kris kôt ixkwÿjaja. Nà ixpê Pawre kot paj mã akwÿ kot tanhmã ixto kapêr to xwÿnhjê mã amnhî jarê ka mã apiitã inhma. Nà na hte Kris mã pakamã gryk tokyx anhÿr kêt nê. Na hte mã pahto mex japjê nê. Tã inhmã uràk nê ã mã anhîpêx anhÿr prãm nê. No na hte mã akwÿjaja axpên mã tanhmã ixto kapêr punuj to nê ri axpên mã:

—Pawre na hte nhÿri krî kamã pa nê mã pamã kagã nhîpêx nê mã pahwÿr kurê nê kamã mêmoy tã mã pamã kapêr kãm hihtÿx nê hã mã pamã akir. Tã amnê mã pahwÿr mô hãmri nê te kãm mã pahpyma pyràk o mã pamã kapêr o pa.

Anhÿr o ijarê. ²Nom inhmã mã awÿr inhmôr nê mêmoy tã mã amã ixãkjêr prãm kêt tã kot paj nhÿrmã mã awÿr mô ka mã tanhmã amnhî tomnuj to ho apa japêr. Pa ja hã mã apumu nê hã mã amã akir kãm ga. ³Na pa htem jar pika ja kamã Tirtûm kwÿ hkêt xwÿnhjê kaêx ã ri ixpa nom mã uràk nê amnhî krã hkôt tanhmã amnhî nhîpêx to ho ixpa hkêt nê. Nê mã uràk nê amnhî krã hkôt tanhmã ijamaxpêr to ho ixpa hkêt

nê. Na pa htem Tirtûm Karô nhÿ hã àhpumunh xà ho amnhî nhîpêx o ri ixpa. ⁴Nê Tirtûm xàhpumunh tÿx xà ho mē kām kapêr jarênh o ri ixpa. Mē kot mar nê hkôt amnhî nhîpêx kaxyw. Nê àhpumunh tÿx o na pa htem mē kot Tirtûm kôt amnhî xunhwÿr pymaj mē kêp àmnâr xwÿnhjaja tanhmã mē nê mē ho. ⁵Na htem htÿx ri tanhmã Tirtûm nê hkwyjê mã kapêr to ho pa. Amnhî kaxyw hkôt mē hamaxpêr kêt kaxyw tanhmã nê mē kām kapêr to. Na pa htem ja hã mē omu nê Tirtûm xàhpumunh tÿx xà ho tanhmã mē kām ixkapêr to nhûm mē tee ri inhma nê axte mē kêp àmnâr kêt nê. Pa mē kām Tirtûm kapêr jarê nhûm mē ohtô nê kuma nê Kris kôt amnhî xunhwÿ nê hkôt amnhî nhîpêx o pa. ⁶Tã mē kajaja kot kaj mē Tirtûm kôt amnhî nhîpêx mex tã mē atô ra kapêr nhîrôp xa nê tanhmã amnhî tomnuj to. Pa ja hã apumu rÿ hã ajarênh ma nê hã amã akir. ⁷Mê ate Tirtûm kot mē awÿr inhmênh kêt ã axpên mã ijarênh tã kot kaj mē atô ãm hãmri apê Kris kwÿ hã amnhî pumu nê ra määnên pa ixpê hkwy hã ixpumunh kurê kumrêx. Mē apyrã nê ixpê hkwy kênã. ⁸Na pa pre ma mē awÿr mô nê tanhmã mē amã amnhî jarênh to nê mē amã:

—Tirtûm na pre mē awÿr inhmê pa mô. Ixte ÿ hã mē amã kapêr jarênh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Anê.

Tã pa hte arî ã amnhî jarênh anhÿr o ri ixpa. ãm hãmri na pre Tirtûm mē awÿr inhmê pa hte ãm hãmri mē amã kapêr jarênh o ri mē akôt ixpa. Na pa hte Tirtûm nhÿ hã mē amã ixkapêr nê kapêr o ixêx o amnhî to jarkrar kêt nê. Ixte tanhmã mē atomnuj to ho ri ixpa kaxyw na pre Tirtûm mē awÿr inhmênh kêt. Mē amã ixkapêr mex nhûm mē ate inhmar nê Kris kapêr kôt amnhî nhîpêx mex o apa kaxyw na pre mē awÿr inhmê. ⁹E kwa Kris kôt ixkwÿjaja. Na pa hte mē amã ixpuma kaxyw mē awÿr kagã rênh kêt nê. Mē ate kamã harênh nê tee ri

amnhî kukamã ajamexpêr o amnhî kamã amã ma kaxyw kêt. ¹⁰Mê akamã mē kām ixkînh kêt xwÿnhjaja na htem ijarênh o:

—Pawre na hte awry hã pa nê mē pahwÿr kagã rênh nê kamã te kêp pahi ho amnhî nhîpêx pyrã nê mēmoj tã mē pamã kapêr kām hihtÿx nê. Tã mē pahwÿr pøj hãmri nê kapêr kaxyw nom kapêr kām hihtÿx o kapêr kêt nê. Jakamã mo kaxyw kot puj mē hwÿr mra nê kapêr ma?

Anhÿr o ijarê. ¹¹Nom ã ixte anhÿr kêt. Kwa mē inhma. Kot paj nhÿrmã ma mē awÿr mô hãmri nê te kagã ja kamã mē amã ixkapêr pyrãk o mē amã ixkapêr nê ixkapêr xihtÿx o mē amã ixkapêr kām ga.

¹²Na hte mē akwÿjaja kot amnhî to mex o mē ajakrenh ã amnhî to jarkrar o ri pa. No ãm amnhî krã hkôt pix mã na htem ã ri amnhî jarênh anê. Na hte Tirtûm ã mē harênh anhÿr kêt nê. ¹³Tã inhmã mē uràk nê ã amnhî jarênh anhÿr prãm kêt. ãm ixte Tirtûm kot tanhmã inhmã karô hto xà hkôt amnhî nhîpêx o ixpaja na inhmã hprãm. Tã mē kajaja mē awÿr na pre inhmê. ¹⁴Ra kot mē awÿr inhmênh jakamã ixkumrêx na pa pre mē awÿr mô nê mē akôt ri mē amã tanhmã Kris jarênh to ho ri ixpa. Tirtûm kām nhÿhÿm ixpa hprãm xà pix wÿr na inhmã ixpa hprãm.

¹⁵No kêt mē kot amnhî krã hkôt htÿx ri Tirtûm kapêr jahkre o mē pa xwÿnhjaja na htem nhÿri krî kamã mē kot Kris kôt amnhî xunhwÿr ã mē harênh ma nê mē hã amnhî to jarkrar o ri pa. Te tãm kot mē hwÿr mör nê mē kām ujarênh nhûm mē kot mē mar xà hkôt Kris kôt amnhî xunhwÿr pyrãk. Nê mē hã amnhî to jarkrar o:

—E na pa pre ma mē hwÿr mô nê mē kām Tirtûm kapêr jarê nhûm mē inhma nê hkôt amnhî xunhwÿr kurê kumrêx. Ixkukwak ri na prem ã amnhî nhîpêx anê. Anê.

Nom ã amnhî nhîpêx anhÿrja ã amnhî to hêx. No pa na pa hte ho mê urâk kêt nê. Koja Tîrtûm ma nhÿri krî hwÿr ixkwÿjê hõ mê nhûm ma hwÿr mõ nê mê kãm Kris kapêr jarê. Hâmri nhûm mê kuma nê Kris kôt amnhî xunhwÿ. Pa mê harênh ma nê mê ÿ hã ixkînh nê nom pa ixkukwak ri mê kot hkôt amnhî xunhwÿr ã amnhî to jarkrar kêt nê. Ixte mê hwÿr ixpa nê mê kãm ixujarênhre hã kot pa hkêt mê hã amnhî to jarkrar. Æm Tîrtûm kãm nhÿhÿm ixpa hprãm xà pix wÿr na pa hte ixpa nê mê kãm kapêr jarê. Jakamã kot kaj mê nhÿrmã Kris kôt amnhî nhîpêx mex o ri apa pa ja hã mê apumu nê mê are nê hpãnhã ma krî hõ hwÿr Kris kot mê hwÿr inhmênh xà hõ hwÿr mõ. Ka mê ja hã ixto Tîrtûm wÿr o apa. ¹⁶ Kot paj mê anhõ krî kamã mê piitã mê kãm Jejus kapêr jarênh pa hãmri nê hpãnhã ma krî hkwyê hkôt ijapôx o ri ixpa nê kamã mê kãm harênh o ri mê hkôt ixpa. Kormã aa mê kot mar kêt kumrêx xwÿnhjê mã harênh o ri mê hkôt ixpa. Na pa hte ã mê hwÿr ixpa nê mê kãm ixujarênh anê. Jakamã nhûm mê ja hã ixpumu nê mê kot Tîrtûm kapêr mar xwÿnhjê pix wÿr ixpa hã ijarênh kêt nê.

¹⁷ Nê Tîrtûm kapêr ã kagã htûm kot mêmoj tâ mê kot amnhî to jarkrar ã harênh kot:

Kêr ka mê kamjaja amnhî mex ã amnhî to jarkrar kêt nê. Æm Tîrtûm pix mã mân mex o mex ã harênh o ri ho jarkrar o ri apa. Anê.

¹⁸ Kot pu mê Tîrtûm noo mã amnhî to mex ã amnhî to jarkrar nê ãm amnhî to jarkrar kaprÿ. Nom koja Tîrtûm tãm ja hã mê pahto jarkrar nê ãm hãmri mê pahte amnhî to mex xwÿnh ã pahto jarkrar.

Jejus kot mê hwÿr mê rênh ã amnhî to hêx xwÿnhjê jarênh

Matêwre 7.15; Rômãn 16.17; Karatas 1.6-9; Korosê 2.8; Sikûn Pêtre 2.1

11 E kot paj te mê hkrã pipãnh xwÿnh kot htÿx ri amnhî jarênh pyrãk o tanhmã mê amã amnhî to jarkrar to. Kwa mê inhma nê ixkamã agryk kêt nê. No mê ixkapêr kumrêx mân ma. ² Inhmã mê akînh. Te ho Mèpahpãm Tîrtûm kãm mê akînhhta pyrãk. Te mê apê mēhõ kukrit kãm my hkînh nê kot ho mjên prãm xwÿnhhta pyrãk. Kãm mēmyjê piitã mê hkînh kêt ãm kãm pix kînh. Ja pyrã nê kêr ka mê amã Kris kînh o nhãm amã mê hkînh xwÿnhjê jakre. Te ho mēhõ ni kot kãm myta pix kînh nê kãm ho mjên prãm xwÿnhhta pyrãk. Ja na pa inhmã hprãm. ³ Ra mê amã Kris kînh tÿx o apa nê hkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa htã nhûm mê kot amnhî krã hkôt htÿx ri Tîrtûm kapêr jahkre ho mê pa xwÿnhjaja tee ri ja hã mê ajarênh ma nê xrpên mã mê ajarênh o:

—Kwa nã ja mex kêt. Koja mê Pawre kapêr ma nê ãm kuma nhûm ja mex nê. No mê pahkôt mê kot amnhî nhîpêxja na mê pamã mex. Ja na kêt mê pamã mex o mex. Anê.

Hãmri nê ra kot Kris nê tanhmã mê amã hêx to kaxyw. Te annepê mã kagã kot mê panã kot wa pê Ewa mã hêx nhûm kot mar nê hkôt amnhî nhîpêxta pyrãk. ⁴ Na pa pre ra mê awÿr mõ nê mê amã tanhmã Jejus jarênh to. Nê tanhmã mê amã Tîrtûm Karõ jarênh to. Nê tanhmã wa kot mê pahto hkra hto hã mê amã wa harê ka prem inhma nê mar tÿx nê. Tã nhûm ra mê kot htÿx ri Tîrtûm kapêr jahkre xwÿnhjaja ixpãnhã mê awÿr mõ nê Jejus kapêr kwÿm ri tanhmã mê amã ujarênh to nê mê amã harênh o hêx rãhã ho pa. Nê Tîrtûm Karõja nhûm mê amã tanhmã ho hêx to. Nê ixte mê amã Tîrtûm kapêr

jarēnh kwým ri ixpānhā tanhmā mē amā harēnh to ho pa. Na ka prem mē ama nē am hāmri harēnh ā hkamnhīx. Kwa kēr ka mē ri mē ujarēnh piitā mar nē hkôt amnhī nhīpēx kēt nē. Mē kot Jejus jarēnh tā no am katāt kôt harēnh kēt nē. Am ri ho hēx o pa. Ka htem ama nē am hāmri harēnh ā hkamnhīx nē mē amā mē mar prām nē. Mē kot mē amā harēnh o hēx o pa htā ka mē ama nē ra mē hkôt amnhī nhīpēx kaxyw. Kwa mē ri ā amnhī nhīpēx anhūr hkēt nē. ⁵ Kris kot mē awūr mē rēnh ā mē kot amnhī jarēnh tā amnhī to hēx. Ka prem ama nē am hāmri mē kot mē amā harēnh ā mē hkamnhīx. Nom na pre Krisja mē awūr mē rēnh kēt nē. Kēt pa na pre mē awūr inhmē. ⁶ Mē hkīnhā ixkapēr krór pyrāk tā no am ixte Tirtūm kapēr mar t̄yx. Nē kot amnhī nhīpēxja na ixte omunh par. Ra mē ate ja hā ix-pumunh mex.

⁷ Na pa pre mē akôt ri mē amā Jejus jarēnh o ri ixpa no am hpānhā mēmoj tā mē awūr o ri ixpa hkēt nē. Xā amarī ixte mē amā harēnh nē hpānhā mēmoj tā mē awūr kētja mē apē omnuj? ⁸⁻⁹ Kormā ixte mē amā Tirtūm kapēr jarēnh o ri ixpata ā na pa pre hte tōhā kàxpore ho presija no am aa hā mē awūr kēt nē. Jar Masetōn kamā Kris kôt mē pahkwỳjaja na prem ixwūr hkwỳ rēnh o pa pa ho ixàpkur xā japrōr o ri mē akôt ixpa. Mē kumā ixte Tirtūm kapēr jarēnh o ri ixpa hkēt tā pa hte mē kukwak ri mē akôt ho ixàpkur o ri ixpa. Tā kot paj arī ā mē akôt ixpa nē ā amnhī nhīpēx anē nē mēmoj tā mē awūr o ri ixpa hkēt nē. ¹⁰ Ja inhmā mex. Jakamā kot paj amarī mē anhō pika pē Gres kām ā mē amā Tirtūm kapēr jarēnh o ixpa anē nē mēmoj tā mē awūr kēt nē. Am hāmri na pa ā mē amā amnhī jarēnh anē. Kris pyrā nē ixēx kēt kēnā. ¹¹ Xā we inhmā mē akīnh kēt kôt na pa hte ā mē amā Tirtūm kapēr jarēnh pānhā mē awūr kēt anē? Nā inhmā mē akīnh jakamā na pa hte kapēr jarēnh

pānhā mē awūr o ri ixpa hkēt nē. Inhmā mē akīnh t̄yx kēnā. Tirtūm kot ja hā ix-pumunh mex. ¹² No mē kot amnhī krā hkôt ht̄yx ri Tirtūm kapēr jahkre xwỳnhjaja na htem mē ajahkre hpānhā kàxpore hā mē awūr pix o pa. Nē mē amā tanhmā amnhī to hēx to nē mē amā:

—Nā mē ixte Pawre kot amnhī nhīpēx pyrāk. Mē ixte amnhī nhīpēxja kot axpēn pyrāk.

Anhūr o mē amā amnhī to hēx. Nom ixte ho mē urāk kēt kumrēx. Mē ixte amnhī nhīpēx kot axpēn pyrāk ronh̄yx pa mē urāk nē kàxpore hā mē awūr o ri ixpa. Nom ixte ā amnhī nhīpēx anhūr kēt. Kot paj aa ā amnhī nhīpēx anhūr o ixpa hkēt nē. ¹³ Ā mē kot amnhī nhīpēx anhūr xwỳnhjaja na pre Tirtūm mē awūr mē rēnh kēt nē. Mē kot Kris nh̄y hā mē ahkre xwỳnh ā amnhī jarēnh tā am amnhī to hēx. ¹⁴ Mē ō pahi Satanas-tija te mēmoj mex jarēnh pyrāk tā no am na hte mē pano kupyrr pē mē pamā tanhmā hēx to ho mē pahkôt pa. Te kot mēmoj mex ā am hāmri kot harēnh pyrāk tā no am ho hēx. ¹⁵ Tā hkôt mē kot amnhī nhīpēx xwỳnhjaja na htem urāk nē te tām mē kot amnhī nhīpēx xwỳnhjē pyrā nē mē pahwūr mra nē tanhmā mē pamā hēx to. Satanasti pyrā nē mē pano kupyrr kaxyw tanhmā mē pamā hēx to. Nom koja Tirtūm nh̄yrmā mē pahtā mē homnuj t̄yx kumrēx nhūm mē rī amnhī pumu.

Tanhmā mē kot Kris ā Pawre nhīpēx to ā mē harēnh

Atre 9.23-25

¹⁶ E kot paj axte te ixt̄yx ri amnhī to jarkrar pyrāk o mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē inhma nē ixkamā agryk kēt nē. ¹⁷ Pahihti Kris nh̄y hā kot paj mē amā amnhī jarēnh kēt am amnhī krā hkôt kot paj mē amā amnhī jarē. ¹⁸ Na htem ohtō nē mē ate mē hā apijaam kaxyw tanhmā mē amā amnhī to jarkrar

to ho pa. Tã kot paj mẽ uràk nê amnhĩ krã hkõt mẽ amã amnhĩ to jarkrar ka mẽ inhma. ¹⁹Mẽ ate amnhĩ xàhpumunh tỳx ã amnhĩ jarènh tã ka htem htỳx ri mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjê kapêr ma nê mẽ mẽ hkõt ajamax-pêr nê mẽ mẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrêx. ²⁰Mẽ kot Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ pakuròm mẽ kot amnhĩ to rax xwỳnh ã amnhĩ jarènh jakamã na htem mẽmoj tã mẽ amã karô ho pa.

Nê mẽ kãm hprãm xà hkõt nhỹhỹm mẽ arê nê nhỹhỹm mẽ arê.

Nê mẽ apa pix kukwak ri apkur o pa.

Nê mẽmoj tã mẽ ajakwap mẽ atak o pa. ã mẽ kot mẽ anhĩpêx anhỹr tã ka te mẽ ate atũm kêt pyrã nê atỳx ri mẽ kapêr ma nê mẽ mẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. ²¹Tã ixte mẽ uràk nê ã mẽ anhĩpêx anhỹr kêt tã kot paj mẽ uràk nê mẽ amã tanhmã amnhĩ to jarkrar to ka mẽ inhmar japêr. Te ixtỳx ri amnhĩ jarènh pyrãk o kot paj mẽ amã amnhĩ jarê nom ãm hãmri mẽ amã amnhĩ jarê. ²²Mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to mẽ hêx xwỳnhjaja na htem mẽ amã tanhmã amnhĩ to jarkrar to nê mẽ amã:

—E mẽ inhma. Mẽ ixpê Ijaew na pa mẽ. Mẽ arom mẽ ixpê finat Apraãw kanrêhã htãmnhwỳ jakamã kwa mẽ ixkapêr ma nê mẽ mẽ ixkõt amnhĩ nhĩpêx. Anê.

Nom ijaxwỳja ixpê Ijaew tã pa hte mẽ uràk nê ja hã amnhĩ to jarkrar hkêt nê. ²³Nê mẽ kot Kris kapêr jarènh mex o pa hã amnhĩ jarènh tã pa na pa hte harènh mex o mẽ hakre. Te ixkrã pipãnh pyrãk o ã mẽ amã amnhĩ jarènh anhỹr tãã.

E pa mẽ amã tanhmã amnhĩ jarènh to ka mẽ inhma. Nà na pre Kris ã mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwỳnhjê hkĩnhã Kris ã ixpynênh nê ijagênh xohtô nê. Nê mẽ hkĩnhã tãhã ixtak rũnh kumrêx. Pa mẽ hkĩnhã xatã mẽ kot tanhmã ixto hã kritpêm ronhỹx pa pre ty. ²⁴Na pre Ijaew krãhtũmjaja

Kris ã ixkatut kãm ixtak rũnh nê. Nê ixtak xàja pĩ hã mry kà janhò o ixtak. Nê ixtak kaxyw nê ixtak xà jatur xà kamã kàx xwa gixre janhò nê ho ixtak rũnh o ixkatut kà rê. Ixtak o 39 hãmri nê rĩ korãmã mẽ kot ixpĩr pymaj inhmã ure. Na pre htem nhỹri ixpynê nê ã inhĩpêx anê. Na prem ã inhĩpêx anhỹr o 5 wês.

²⁵Nê na prem ra mẽ kot ixpĩr kaxyw nê kên rũnh kwỳ jamỳ nê ho ixtak o kuhê. Nê Ròm nhò xwỳnhjaja haxwỳja pĩ ho ixtak rax kumrêx. ã inhĩpêx anhỹr o axkrunêpxi.

Nê na pa pre hte gô xujanãr kãm nhỹhỹm Jejus jarènh o ri ixpa kaxyw pãr kãm mẽ hwỳr ixpa nhũm pãrja tanhmã amnhĩ to nê agiê. Kritpêm nhỹx pre hte gôja ixpĩ. Pa pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o axkrut. Tã arĩgro hõ hã kê axte pãr ò mã axà nê ma axte krĩ hõ hwỳr mō. Nhũm kê pãrta axte mẽ ixpê axà nhũm gôja nhỹx kê axte ixpĩ. Pa pãr jakã hã kumỳ nê hã ijêt o amỹkry. Nê ho apkati. Tã nhũm nhỹhỹnh pãr òja mō nhũm kamã mẽ mōr xwỳnhjaja ixpumu nê ixwỳr pãr o mō nê amnhĩ wỳr ixto api nê ma amnhĩ kôt ixto mō.

²⁶Na pa pre amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ã mẽ kãm Kris kapêr jarènh o ri ixpa anê. Kironhỹx pre gô tãmja ixpĩ. Nhũm mẽ àhkĩnh nhi xwỳnhjaja kironhỹx prem mãänêni ixpĩ. Nê Ijaew nê Ijaew kêt xwỳnhjaja tãhã tanhmã ixtomnuj to ho pa. Pa pre krĩ hkwỳ hwỳr ixpa rỳ kapôt ã ixpa nhũm mẽ ixtã amỹnê. Pa pre gô xujanãr kãm pãr kãm ri ixpa nê nhỹx kamã ty. Nhũm mẽ kêp Kris kwỳ hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja haxwỳja tanhmã ixtomnuj to pa mẽ ÿ hã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa. ã na prem Kris ã inhĩpêx anhỹr o pa.

²⁷Nê na pa Jejus kapêr jarènh o ri ixpa kurê ixkêngrã nê ri ixpa. Nê tãhã inhôt kêt ã ixtã apkati. Nê tãhã inhmã prãm nê inhmã kôr nê ri ixpa. Nê tãhã ixê mex kêt nê inhmã kry nê ri ixpa. ²⁸Na pa hte

Kris kapêr jarênh o ri ixpa pê ã amnhî nhîpêx anê. Nom ja pix kêt. Na pa hte krî piitâ hkôt Kris kwÿjê hkukamâ tee ri ijamaxpêr nê ijamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Mân mê arî Kris kôt amnhî nhîpêx mex japêr rÿ ko. Mân mê ra kapêr kwÿm ri tanhmâ amnhî tomnuj to rÿ ra hkaga.

Anhÿr o ijamaxpêr o ixpa.

²⁹Nê na hte mêhō Tirtûm kapêr nhîrōp xa nê tanhmâ amnhî tomnuj to pa tee ri omu nê ixkaprî htÿx kumrêx. Koja mêhō tanhmâ Tirtûm nê mêhō mâ kapêr to nhûm kuma nê Tirtûm kôt amnhî nhîpêx kêt pa tee ri ja hâ omu nê nê kêp àmnâr xwÿnhnta kamâ inhgryk tÿx kumrêx.

³⁰E Kris kôt ixkwÿjaja. Na pa ã mê amâ amnhî jarênh anê. Te ixte amnhî to ijarkrar pyrâk no ãm mê ate ixirerek xwÿnh ã ixpumunh pix kaxyw. ³¹Âm hâmri na pa ã mê amâ amnhî jarênh anê. Ixêx kêt. Pahihti Jejus nhîpêêxâ Tirtûm kot ja hâ ixpumunh mex. Tirtûmja mex o mex. Koja mex o mex tûm nê pa râhâ ho pa. Tãm kot ixirerek ã ixpumunh mex. ³²Kormâ krî pê Tamas kâm ixpare ri na pre mê ô pahi Arêtja mê kâm ixtâ amÿnê nhûm pôristijaja krî hpu hâ kahê xâ nhō hakwakre piitâ kâm hipôk pa nê ixkâm hamak o kuhê. Pa tee inhmâ nhÿhÿnh ixkator nê ma mê umaj ixprôt nê ixtêm prâm nê ixirerek xwÿnh ã amnhî pumunh kurê kumrêx. ³³Tâ nhûm Kris kôt mê pahkwÿjaja hamaxpêr nê kawà rax mÿ nê o tē nê inhmâ ãm pa hwÿr axà nê kamâ nhÿ. Hâmri nhûm mê pâr nhōr o kahê nhîrō pê ixto wrÿ pa ixkato nê mê kêp amÿxu nê amnhîm ixprî nê ma tē nê mê kêp akunok. ã na pre Tirtûm ixirerek xwÿnh ã inhmâ ixto amnhîrît anê.

Tirtûm kot Pawre mâ mêmōj to amnhîrît ã harênh

12 E Kris kôt ixkwÿjaja. Nà inhmâ amnhî to jarkrar hprâm kêt tâ kot

paj tanhmâ mê amâ amnhî jarênh to ka mê inhma nê hâ ixtâ apijaàm japêr. Na hte Tirtûm tōhâ inhôt kâm ixkarō mâ tanhmâ kapêr to. ²⁻³Amnepê mâ amgrâ hō hâ na pre tanhmâ ixkrâ hto nê ô krî hwÿr amnhî wÿr ixto api. Na pre ra hâ amgrâ pê 14 ân. Apu inhî râhâ ixto api rÿ apu ãm ixkarō pix o api rÿ ko. Ixte ja hâ amnhî pumunh mex kêt. Tirtûm pix kot ja hâ ixpumunh. ⁴Na pre ixto api pa pōj nê ô krî kamâ axtem tanhmâ mê kapêr to hâ mê kuma. Na prem mêmōj mex kumrêx jarê pa kuma nê ixkînh nê. Nê inhmâ mar prâm nê. Hâmri nê ijamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Mêmōj jarênhja mex kumrêx. Nà kot paj akupÿm wrÿ nê ixkwÿjê mâ harê kē mê ixprâ nê kuma. Nà kot paj anê.

Anhÿr tâ nhûm Tirtûm Karō ja nê ixkurê nê inhmâ:

—Nà kêr ka mê kâm ja jarênh kêt nê. ãm kapxipix kot kaj ama nê ri hâ apa.

⁵Anhÿr jakamâ pa pre paxipix mê arom mêmōjja pumu nê kuma nom kot paj ri hâ amnhî to jarkrar kêt nê. Kot paj ãm Jejus pix tanhmâ harênh to ho ri ixpa. Jao ixrom mex o mex ã harê. Nê ixrom hihtÿx o hihtÿx nê àhpumunh o àhpumunh ã harênh o ri ixpa.

⁶Nê ixte Tirtûm nhō krî hwÿr ixâpirja ãm hâmri ixte hâ amnhî jarênh tâ kot paj ja hâ amnhî to jarkrar o ri ixpa hkêt nê. Mê ate ja hâ inhmar kôt inhmex ã ijarênhja na inhmâ hprâm kêt. Nom kot ka mê ixte tãm amnhî nhîpêx ã ixpumu nê tãm ixkapêr ã inhma hâmri nê rî kormâ inhmâ inhmex ã ijarê. ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿrja na inhmâ hprâm. ⁷Na pre Tirtûm inhôt kâm inhmâ mêmōj mex kwÿ jarênh rax nê. Hâmri nê hpânhâ inhmâ:

—E na ka akwÿjê rom inhō krî hwÿr api nê mê kurom mêmōj mex pumunh rax nê. Tâ ate ja hâ amnhî pumunh nê ma mê kâm hâ amnhî to jarkrar o ri apa pymaj kot paj Satanasti mâ anê nhûm

inhma nê tanhmã atomnuj to ho pa. Nom ijamaxpêr xà hkôt koja ã anhîpêx anê.

Anhÿr jakamã nhûm tanhmã inhîpêx to pa inhmex kêt nê ixpa. Te mrônhi rax nhÿhÿnh kot ixkamnhwÿr nhûm inhmã tee ri hkaxàr prãm kaprÿ nê ÿ hã ho ingjêx rãhã nê ixpaja pyrãk. ⁸Tã pa tee ri ja hã amnhî pumu nê amnhî to Jejus wÿ nê kãm:

—Kwa Pahihti. Na pa ra mêmojta nhÿ hã ixpunuj nê ixirerek nê ixpa. Kwa inhnê ata pa akupÿm ixihÿtÿx nê ijamakêtkati nê ri ixpa na?

Anhÿr o amnhî to hwÿr o axkrunêpxi. ⁹Hãmri nhûm inhmã:

—Nà kot paj anê hyr kêt nê. Kot paj ãm akutã inhnojarêr rãhã ho ri akôt ixpa. Ka axirerek nê apa htã ixihÿtÿx xwÿnh ã ixpumunh kôt ixkamnàr rom tanhmã inhÿ hã amnhî nhîpêx to ho ri apa. Anê.

Ã inhmã kapêr anhÿr jakamã na pa ixpunuj nê ri inhîrot nê ixpa htã ixrom hihtÿx xwÿnhnta nhÿ hã ixkînh nê ixpa. Nê kurom ixirerek xwÿnh pix ã amnhî to jarkrar o ri ixpa. ¹⁰Jakamã kot paj Kris ã ixpunuj nê ri ixpa htã ixkînh nê ijamakêtkati nê ri ixpa. Kwãr mē mãmri hã tanhmã ixto kapêr to nê tanhmã hã inhîpêx to pa amnhî xà htÿx kamã ijamak o ri ixpa. Nê ixpê amrakati nê inhîrot nê ri ixpa htã Kris nhÿ hã tanhmã kãm amnhî nhîpêx mex to rãhã ho ri ixpa.

Pawre kot tee ri mē hkukamã hamaxpêr ã harênh

¹¹Tã mēmo kaxyw na pa ã mē amã amnhî jarênh anê? Nà mē ate ixtã apijaam kêt jakamã na pa ã mē amã amnhî jarênh anê. Mē kêp Kris nhÿ hã mē ajahkre xwÿnh ã amnhî to hêx xwÿnhjaja na ka htem ixrom kot amnhî to rûnh xwÿnh ã mē harê nê mē hã apijaam o ri apa. Nom ixte amnhî to grire xwÿnh tã mē kot amnhî to rûnh o ijakrenh kêt. ¹²Na pa pre mē akamã ri ixpa nê Tirtûm nhÿ hã aa mē ate mêmoj pununh kêt

kwÿ ho anhÿr rax o ri mē akôt ixpa. Nê ÿ hã akupÿm mē à xwÿnhjê ho mex. Nê mē nohkre xwÿnhjê no ho mex. Na pa pre hte ã mē amã mêmoj nhîpêx anhÿr o ri mē akôt ixpa. Amnhî xà htÿx kamã ijamak o ri ixpa htã Tirtûm xihtÿx xà ho amnhî to htÿx nê ã mē amã mêmoj to anhÿr o ri mē akôt ixpa. Mē ate omunh nê Tirtûm àhpumunh tÿx ã omunh kurê kumrêx kaxyw. Nê ixpê Kris nhÿ hã mē ajahkre hã ixpumunh kurê kumrêx kaxyw na pa pre ã mē amã amnhî nhîpêx anhÿr o ri mē akôt ixpa. ¹³Xàn pa pre nhãm krî hkwy kamã Kris kôt mē pahkwÿjê ho mex tã mē kajaja tanhmã mē ato mex to hkêt nê? Nà na pa pre hte mē anhîpêx o axpên pyrãk. Æm mêmoj pixire na pa pre mē urak nê mē awÿr kêt nê. Nhãm krî hkwy kamã ixpata ã na pa pre mêmoj to presija nhûm prem inhmã ôr o pa. Tã pa pre mē mô nê mē akôt ixpa nê mêmoj to presija htã hã mē awÿr kêt nê. Kwa mē ã ixte amnhî jarênh anhÿrja ma nê ixkamã agryk kêt nê.

¹⁴Tã ot pa ra akupÿm mē awÿr inhnojarêr kaxyw. Na pa pre ra mē awÿr inhmôr o axkrut. Tã ra axte mē awÿr inhnojarêr kaxyw. Kot paj mē awÿr mô nê mē akôt ixpa nom te wam ixtêmta pyrã nê mêmoj tã ri mē awÿr kêt nê. Æm mē amã ixkînh pix na inhmã hprãm. Mē apiitã te mē apê ixkra pyrãk. Na hte mē hkrarejaja mē katorxà nê mē hipêêxã mã ujaarôr o pa hkêt nê. Mē hipêêxã nê mē katorxà na hte hkrare mã kot mêmoj to presija xà hkôt kãm haprôr o pa nom mêmoj tã hwÿr kêt nê. Ja pyrã nê kot paj mē apê ixkra pyrãk ã mêmoj tã mē awÿr kêt nê. ¹⁵Kot kaj mē mêmoj to presija japêr nê inhmã harê pa ixãmnhix ixkînh kãm mē amã ixkãxpore piitã ôr par pyrãk o amnhî nhîpêx. Nê mē amã tanhmã amnhî nhîpêx to ho ixpa rãhã ixtÿkja na inhmã hprãm. Inhmã mē akînh tÿx kumrêx tã mē kajaja mē amã ixkînhja mē atã hkwy jêt kêt kumrêx. ¹⁶Ixte

amnhî mã mēmoj tâ mē awÿr kêt tâ na hte mē akwÿjaja ixêx rom ixte nhâm mē kēp amrakati xwÿnhjê mã kàxpore hã mē awÿr o ixpa hã ixkamnhîx.

¹⁷ Kwa tanhmã na pa pre ri mē ano kupyri to? Xà ja kaxyw na pa pre mē awÿr ixkràmnhwÿta wa kumê? ¹⁸ Na pa pre Xitre hã ixihÿtÿx nê mē awÿr kumê. Nê Kris kôt mē pahtôja pa Xitre hkôt kumê nhũm wa ma mē awÿr mō. Tã xà na pa pre Xitre tanhmã mē ano kupyri to? Nà na pa pre ã mē anhîpêx anhÿr kêt nê. Tã wa ixte amnhî nhîpêx nê wa ijamaxpêrja kot axpên pyræk. Nà na pa hte uræk nê mē ano kupyri o ri ixpa hkêt nê. ¹⁹ Mãn ka mē axpên mã mē ijarênh o:

—Nà Pawre mē hkwyjaja mē kãm amnhî to rûnh xwÿnh prãm jakamã na ã Pawre kagàja kamã mē pamã amnhî tâ àprâr anê.

Anhÿr o mē ijarênh japêr nom mē inhmã amnhî tâ tanhmã ixàprâr to hprãm kêt. Æm mē inhmã mē akînh nê mē ato mex prãm jakamã na pa htem tanhmã mē amã amnhî nhîpêx to ho ri ixpa. Na pa Tîrtũm noo mã Kris nhÿ hã ã mē amã mē amnhî jarênh anê.

²⁰ Tã kot paj jatã ma mē awÿr mō ka mē akwÿjaja tanhmã amnhî tomnuj to japêr.

Mēmoj tâ axpên mã axækjêr o apa.

Rÿ mēmoj tâ axpên kãm agryk.

Rÿ axpên kãm agryk tokyx anhÿr o apa.

Rÿ axpên pē anhôxÿ.

Rÿ axpên to akapêr punuj o apa.

Rÿ mē ajakwa kamã nhâm mē hixi ho rêr o ri apa.

Rÿ amnhî to rûnh prãm xàj anhmã amnhî nhîpêx to ho apa.

Kot kaj mē ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa pa ja hã mē apumu nê ixkaprî htÿx kumrêx ka mē tee ri amnhî tâ ixpumu. ²¹ Xà kot paj mē awÿr mō nê mē apumu ka mē akwÿjaja arî mē aprô kuhpa hã nhâm mēnijê ho amnhîkati ho ri apa? Rÿ arî tanhmã ajamaxpêr punuj to ho apa? Rÿ

atÿx ri apijaàm kêt o apa? Kot ka mē arî ã amnhî nhîpêx anê pa ja hã mē apumu nê ixkaprî xàj inhmÿr rax nê. Nê mē anhÿ hã Tîrtũm noo mã ixpijaàm tÿx kumrêx.

Pawre kot tanhmã amnhî kukamã mē kãm karô hto

13 Tîrtũm kapêr ã kagà htũm tanhmã mē kot amnhî tomnuj to xwÿnhjê jarênh kot:

Koja mēhō tanhmã amnhî tomnuj to nhũm mēhō pyxi nê ã amnhî nhîpêx anhÿr ã omu nê awÿr tē nê amã harê ka mē ama nê ãm ama nê hkôt ajamaxpêr kêt nê. No koja mēmojaja axkrut rÿ axkrunêpxi nê hã omu nê awÿr mra nê axpên kôt amã harê ka mē ama nê mē hkôt ajamaxpêr kurê kumrêx. Anê.

Tã ra mē awÿr inhmōr o axkrut tâ kot paj akupÿm mē awÿr mō nê mē apumu.

² Hapu hã mē awÿr inhmōrta ã na pa pre mē akwÿ kot tanhmã amnhî tomnuj to hã mē omu nê hã mē kãm akir nê mē kãm:

—Kot kaj mē amnhî tomnuj kaga nê tãm amnhî nhîpêx kêt kot paj nhÿrmã akupÿn mē awÿr mō nê ã mē ate amnhî nhîpêx anhÿr ã mē apumu nê hã mē atomnuj tÿx kumrêx kãm ga. Anê.

Jakamã kot paj mē ma mē awÿr mō nhũm mē akwÿjaja arî mē ate amnhî tomnuj o apa hã inhmã mē ajarê pa mē atã mē kuma nê tanhmã mē ato htÿx nê.

³ Kot kaj mē ja hã ixpumu nê aprî hã ixte Kris nhÿ hã ixkapêr xwÿnh ã ixpumunh tÿx kurê kumrêx. Kris ixrom hihtÿx o hihtÿx. Na pa pre ra mē ate amnhî tomnuj o apata mÿrapê tanhmã mē anhîpêx to. Tã kot kaj mē kormã ã ate amnhî nhîpêx anhÿrja kaga hkêt hã koja tee ri ja hã mē apumu nê mē anhîpêx kati nê.

⁴ Amnepêr na pa pre Krisja te hihtÿx kêt pyrã nê ãm arî mē kãm xa nhũm mē unê nê pî kahpa ã kunhō nê kupî. Tã nhũm Tîrtũmja àhpumunh tÿx o akupÿm ho

htír nhúm akupým htír o htír nē Tirtúm nhý hā hihtýx o hihtýx ā amnhī to amnhīrit. Ja pyrā nē wam mē awýr inhmōrta ā na pa pre hte mē akamā te Kris kormā htyk kēt ri hihtýx kēeta pyrā nē mē akōt ixpa. Tā kot paj ma akupým mē awýr mō hāmri nē te Kris ra akupým htír nē hihtýx o hihtýxta pyrā nē Tirtúm xihtýx xā ho tanhmā mē kot amnhī tomnuj xwýnhjē nhípêx to. Hāmri nhúm mē amnhī tā ixpumu nē Tirtúm nhý hā ijamaxpêr týx ā ixpumunh kurê kumrêx.

⁵Kwa mē aprī hā tanhmā mē ate amnhī nhípêx to hā amnhī pumu. Xān ka htem ām hāmri amnhī kaxyw Jejus Kris kōt ajamaxpêr o ri apa nā? Kot kaj mē apē hkwý hā koja mē akaxwýnh kām mē akamā hkrī rāhā nē. Nom koja mē akaxwýnh kām mē akamā hkrī hkēt ka mē ām apē hkwý hā amnhī jarēnh kaprý. ⁶No pa na ixte ja hā amnhī pumunh mex. Ixpê Jejus kwý na pa. Ra ixkamā hkrī nē ixkōt pa ho pa jakamā ixpê hkwý na pa. Tā mē ate ja hā ixpumunh mexja na inhmā hprām. Na pa hte ixpê Jejus kwý hā amnhī jarēnh kaprý hkēt nē.

⁷Nē na pa hte mē ato tanhmā Tirtúm wýr to ho ri ixpa nē mē ato hwýr o:

—Pa Tirtúm. Kwa tanhmā Korit nhō xwýnhjē hkrā hto kē mē tanhmā amnhī tomnuj to ho pa hkēt nē.

Anhýr o mē ato kuwý. Mēmo kaxyw na pa hte ā mē ato hwýr anē? Ixte mē ajahkre mex ā amnhī to amnhīrit kaxyw kēt. Ām mē ate amnhī to mex rāhā ho ri apa kaxyw. Kot kaj mē ā amnhī nhípêx anhýr o ri apa hāmri nhúm axtem mēhō mē awýr mōn pōj nē tanhmā mē amā mē ijarēnh to nē mē ijarēnh o:

—Kwa Pawre mē hkwýjaja na htem Tirtúm kapêr kwým ri Korit nhō xwýnhjē jahkre ho pa.

Anhýr tā pa amnhī tā mē kuma nē ām mē kuma. ⁸Na pa hte Tirtúm kapêr kutā amnhī xunhwýr kēt nē. Na pa hte ām

mē ate hkōt amnhī nhípêx o ri apa hā mē amā karō kamā ixihýtýx rāhā ho ri mē akōt ixpa. ⁹Jakamā kot kaj mē hkōt amnhī nhípêx mex o apa pa ja hā mē apumu nē ixkīnh nē. Mē kot axpēn mā ixirerek ā ijarēnh o pa htāā. Ā mē ate amnhī nhípêx anhýr o apa kaxyw na pa hte mē ato Tirtúm wýr o ri ixpa nē kām:

—Pa Tirtúm. Kwa tanhmā Korit nhō xwýnhjē hkrā hto kē mē kot amnhī tomnuj kaga hpa nē hpānhā akapêr kōt pix mā mán amnhī nhípêx rāhā nē. Anē.

¹⁰Tā pa kormā mē awýr inhmōr xwýj ri ā amnhī kukamā kagā nhípêx nē mēnh anē. Mē ate kamā harēnh nē mar nē tokyx akupým tām amnhī nhípêx kaxyw. Kot pa mē awýr mō nē Pahihti nhý hā mē ate amnhī tomnuj ā mē amā akir. Nom inhmā ā mēmoj tā mē amā ixākjêr anhýr prām kēt. Ām ý hā kapêr o mē ajahkre mex nhúm mē ate inhmar nē hkōt amnhī nhípêx rāhā ho apaja na inhmā hprām.

¹¹E Kris kōt ixkwýjaja. Ām ja pix. Kwa kêt ka mē ixkapêr mar týx nē hkōt amnhī nhípêx mex nē. Nē Tirtúm kōt pix mā ri tanhmā amnhī nhípêx to ho apa rāhā ho apa. Nē tām ri amnhī nhípêx. Nē axpēn kōt ajamakêtkati nē akīnh nē axāmnhix ri apa. Kot kaj mē ā amnhī nhípêx anhýr o apa nhúm Tirtúm mē akōt pa ho pa. Kām mē pajapê htýx kumrêx. Kêp mē pamā mē pahkīnh nē mē pajamakêtkati jagjēnh xwýnh.

¹²⁻¹⁴Nē ota jar Kris kōt mē pahkwýjaja pa mē ixpimrāatā mē awýr ixpêr mē. Mē ixpiitā mē inhmā mē akīnh týx jakamā na pa mē awýr ixpêr mē.

Nē kē Pahihti Jejus Kris mēmoj to mē akutā nojarêr rāhā ho pa. Nhúm Tirtúm arī kām mē ajapê rāhā ho pa. Nhúm Karō tanhmā mē akrā hto ka mē axpēn to mex pix kukamā mán ajamaxpêr o apa.

Tā e ixkwýjaja. Ām ja pix. Ixpê Pawre na pa mē awýr kagāja nhípêx nē ā mēnh anē.

Karatas

Pawre kot Karatas kamā Jejus kôt hkwyjê hwÿr kagà nê mēnh

Pawre na pre kagàja nhîpêx nê pika pê Karatas kamā Kris kwÿjê hwÿr kumê. Na pre ra Ijaew kwÿjaja mē hwÿr mra nê Tirtüm kapêr kwÿm ri mē ahkre ho pa nê mē kām:

—Kot kaj mē amnhî kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpêr hāmri nê määnēn mē ixpê Ijaew nhîgêt kot amnhî nhîpêx kôt amnhî nhîpêx. Kê Tirtüm ja hā mē apumu nê mē ato hkra. Anê.

Nom ā mē kapêr anhÿrja kot anhÿr kêt. Mē pahte amnhî kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿr pix ā mē pahpumunh kôt na hte Tirtüm mē pahto hkra. Tā nhüm prem ā mē kām ho hêx anhÿr o pa nhüm Pawre tee ri ā mē kapêr anhÿrja ā mē harēnh ma nhüm ja kêp omnuj nê. Jakamā nhüm Karatas nhô xwÿnhjê mā kagàja nhîpêx nê mē hwÿr kumê. Nê kamā hprî hā Tirtüm kot mē ho hkra kaxyw tanhmā amnhî nhîpêx to hā mē kām harê nê hā kagà. Nê mē kām:

1¹⁻² Pa Karatas nhô xwÿnhjaja? Xà mē amex? Ixpê Pawre na pa mē awÿr ixpêr mē nê mēmoj tā mē amā karô.

Mêpahpām Tirtüm mē Jejus Kris na pre wa mē akaxyw ixām. Ixte wa ŷ hā ma ri mē akôt mē ajahkre o ri ixpa kaxyw. Na pre Jejus ty nhüm Tirtüm akupÿm ho hÿr. Hāmri nhüm wa mē akaxyw ixām. Pyka ja kamā na pre mēhō mē akaxyw ixām kêt nê. Tirtüm mē Jejus Kris na pre wa ixām. Jakamā na pa ā mē awÿr kagà nhîpêx nê mēnh anê. Mē apê Tirtüm krajê hwÿr.

Nê ota jar krî ja kamā ixpyrà nê Kris kôt mē pahkwÿjaja mē awÿr hpêr mē.

³ E kê Mêpahpām Tirtüm mē Pahihti Jejus Kris wa mēmoj to mē akutā nojarêt

rāhā ho pa. Nê mē ato mex rāhā nê. Ka mē wa ŷ hā akînh nê ajamakêtkati nê axàmnhîx ri apa.

⁴ Nà na pre Krisja amnhî grōnh kôt mē pahwÿr wrÿ nê mē panê ty. Mē pahte amnhî tomnuj pānhā amnhîrer kaxyw mē panê ty. Mêpahpām Tirtüm kām hprām xà hkôt. Tā mēmo kaxyw na pre ā mē panê amnhî nhîpêx anê? Nà pika ja kamā mē kot amnhî nhîpêxja omnuj tÿx jakamā nhüm amnhî grōnh kôt te mē kot amnhî tomnuj pê mē papytār pyrāk o mē panhîpêx nê ā mē panê htyk anê. ⁵ Jakamā kwa kêr pu mē Tirtüm mā mex o mex ā mē harēnh o ri papa. Nà kot puj mē ā amnhî nhîpêx anhÿr rāhā ho ri papa.

Mê ujarēnh pixi âm hāmri hā harēnh

Rômān 16.17; Sikūn Korî 11.3-4; Epes 4.14; Korosê 2.8; Sikūn Pêtre 2.1-3

⁶ Kwa ixkràmnhwÿjaja. Na pa pre mē ate tanhmā amnhî nhîpêx to hā mē ajarēnh ma nê ixkaprî nê tee ri mē akukamā ijamaxpêr. Na pre Tirtümja Kris kukwak ri mē ato mex nê. Nê mē ate hkôt amnhî nhîpêx o apa hprām xāj te kot amnhî wÿr mē awÿr pyrāk o mē anhîpêx ka mē hkôt amnhî xunhwÿ. Tā xep tanhmā mē ajamaxpêr to nê ra hkaga kaxyw. Ra axtem mē ujarēnh ôja ma nê gryk ā Tirtüm kaga kaxyw. Pa tee ri mē ajarēnh ma nê ixkaprî nê. Kwa mon ka mē axtem nê ri ā amnhî nhîpêx anhÿr mā? ⁷ Jejus jarēnh pix na âm hāmri. Mo mē ujarēnh mex ô kot ka kêt mē ama nê hkôt amnhî nhîpêx? Nà amrakati kumrêx. Ā mē amā ujarēnh anhÿr xwÿnhjaja na htem Kris kapêr o pihkār rûnh kumrêx o pa nê katāt kôt harēnh kêt nê. Ka xep mē ama nê ajamaxpêr kati rûnh nê.

⁸ Na pa pre ma mē awÿr mō nê âm hāmri mē amā Jejus kot tanhmā mē panê amnhî nhîpêx to hā harê ka prem inhma. Tā koja mēhō mē awÿr mō nê mē amā nhām mē ujarēnh ô jarê nhüm Tirtüm

ja hã omu nê nhÿrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xà hwÿr kumẽ nhũm ma hwÿr mō nê aa kator kêt nê. Mẽ pahtō rÿ Tirtũm kapēr o wrÿk xwÿnhjê hō koja ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm ja hã omu nê ma kuwy pê himōta wÿr amnhĩ nê kumẽ. ⁹E kot paj axte mẽ amã ja jarē ka mẽ aprĩ hã inhma. Koja mēhō mẽ awÿr mō nê mẽ ate hkōt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhhta kwÿm ri tanhmã mẽ amã ujarēnh to. Hã koja Tirtũm omu nê nhÿrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xà hwÿr kumẽ nhũm ma hwÿr mō nê kamã pa ho pa nê aa kator kêt kumrêx.

**Tirtũm pix kãm Pawre hkĩnh
hprãm ã kot jarēnh**

Juãw 5.44; Atrẽ 26.9-20; Karatas 2.6

¹⁰Nê koja mẽmojaja ixkapēr ma nê kãm mar prãm kêt o kãm ixkĩnh kêt japēr nê mãmri kãm ixkĩnh kêt. Tirtũm kãm ixkĩnhja pix na inhmã hprãm. Kop apu mẽ piitã kãm ixkĩnhja mãn inhmã hprãm ronhÿx pa Kris nhÿ hã kapēr jarēnh o ri ixpa hkêt nê.

**Tirtũm kot Pawre mã Kra
Jejus o amnhĩrit ã harēnh**

Sikũn Korĩt 1.12; Wam Tesarõn 2.4

¹¹⁻¹²E Jejus kōt ixkrãmnhwÿjaja. Nã ixte mẽ ujarēnh mex jarēnh o ixpaja na pre jar pika ja kamã mēhō amnhĩ krã hkōt inhmã harēnh rÿ inhmã ahkre hkêt nê. Jejus Kris tãm na pre ixwÿr kato nê inhmã ho amnhĩrit. Jakamã mex o kot pika jakamã mẽ ujarēnh piitã hakrenh par. ¹³⁻¹⁵E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarēnh to ka mẽ inhma. Tanhmã Tirtũm kot amnhĩ kaxyw ixãm to hã pa mẽ amã amnhĩ jarē. Nã na pre kormã ixkêt ri ixkukamã hamaxpēr nê amnhĩm ixta nê amnhĩ kaxyw ixãm nê kot ixto mex ã ixtã amnhĩ jarē. Tã pa pre ixkato nê gaa nê ixãptàr nom kormã Jejus Kris kōt amnhĩ xãm kêt nê. Na pa

pre axtem nê inhmã mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kōt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm nê. Nhũm pre ixpyrà nê arĩ mẽ nywjaja haxwÿja kãm mẽ hkōt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm nê. No inhmã mẽ hkōt amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ hakrenh par prãm jakamã na pa pre mẽ inhĩgêt kōt amnhĩ nhĩpêx mex kumrêx o ri ixpa. Mẽ kapēr piitã hkōt amnhĩ nhĩpêx mex nê. Tã ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ixpa kaprÿ. Na pa pre axtem nê mẽ kot Tirtũm Kra Jejus Kris kōt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê nhĩpêx kati ho ri mẽ hkōt ixpa nê inhmã mẽ himex prãm tÿx kumrêx. ã na pa pre amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri ixpa. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex.

¹⁶⁻¹⁷Tã pa pre ma Tamas wÿr mō. Kamã tanhmã Kris kwÿjê nhĩpêx to kaxyw ma mẽ hwÿr mō. Hãmri nê kormã mẽ hwÿr ixãhtêp o inhmōr mẽ nhũm Tirtũm tanhmã ixto nê inhmã Kra Jejus o amnhĩrit pa jatã omu. Kêp Tirtũm Kra hã pa ixprĩ hã omu. Nhũm inhmã kapēr nê ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw ixãpênh ã inhmã karō nê Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr inhmẽ. Ixkwÿ Ijaew wÿr inhmēnh kêt nê. Na pre inhmã:

—E kêr ka ma Ijaew kêt xwÿnhjê hkōt ri mẽ kãm ixkapēr jarēnh o ri apa.

Anhÿr jakamã pa pre kuma nê hkōt amnhĩ xãm kurê kumrêx nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri ixpa. Jao tanhmã ixte kêp hkwyjê nhĩpêx tota kaga nê ma pyka pê Arap wÿr mō. Nom tanhmã amnhĩ tã Jejus kwÿjê kukjêr to hkêt nê. Nê Jerujarē hwÿr inhmōr nê Jejus nhÿ hã mẽ ahkre xwÿnh maatijaja tanhmã amnhĩ tã mẽ kukjêr to hkêt nê. ãm Tirtũm kot inhmã hã karō xà hkōt ma Arap wÿr mō nê kamã kapôt ã ri ixpa. Kamã na pre Tirtũmja inhmã Jejus Kris kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho amnhĩrit o pa. Hãmri nê inhmã kapēr pa amnhĩ tã kuma hãmri nê ma akupÿm Tamas wÿr mō.

¹⁸Tā nhūm ra amgrā axkrunēpxi nē hapêx pa Tamaw rūm ixkato nē ma Jerujarē hwÿr Simāw Pêtre hwÿr mō. Hāmri nē kuri pōj nē hkôt ixpikamēnh ā ixtā semān axkrut. ¹⁹Nom mē kot Jejus nhÿ hā hkwÿjê jahkre ho mē pa xwÿnh maati hkwÿjê hō pumunh kêt kumrēx. Ām Simāw Pêtre mē Pahihti Jejus tō Xiakreja pix wa omu. ²⁰ām hāmri na pa ā amnhī jarēnh anē. Tirtūm kot ja hā ixpumunh mex. ²¹Tā pa pre mē kurūm ixkato nē hpānhā ma pika hkwȳ hkôt ijapōx o mē hkôt ixpa. Ma pika pē Sir mē Sirisja wa hwÿr mō.

**Mē kot amnhī jaēr pē Pawre
kot amnhī nhīpêx nyw ā
omunh ā mē harēnh**

²²Nom Jutej kamā Kris kwÿjaja na prem kormā ixpumunh kêt nē. Ām Simāw Pêtre mē Xiakreja pix na pre wa ixpumu. ²³Na pre ra mē hkwȳjaja tanhmā hkwȳjê kot axpēn mā ijarēnh toja ma. Na prem ijarēnh o:

—Kwa Jejus ā mē panhīpêx kati htÿx o pa xwÿnhhta na pre tanhmā hamaxpēr to nē hpānhā mē kām Jejus kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa. Mē kot amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kaxyw. Ra kot Jejus nē mē pahkurē htā hpānhā mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa. Anē.

²⁴Hāmri nhūm Kris kwÿjaja amnhī jaēr pē ijarēnh ma nē inhÿ hā hkīnh nē. Nē ixtā Tirtūm mā mex o mex ā harē.

**Pawre kot Kris kwÿ
hkrāhtūmjê mā amnhī jarēnh**

Atre 15.1-11

2¹⁻²Tā nhūm amgrā pē 14 nē hapêx nhūm Tirtūm akupÿm Jerujarē hwÿr inhmē pa ma akupÿm mō. Panāpe nē Xitre mē pa mē mō nē mē hwÿr pōj. Hāmri nē Kris kwÿ hkrāhtūmjê hwÿr mra nē mē kām amnhī jarē. Mē tapxipixjê mā amnhī jarē nē ixte Ijaew kêt xwÿnhjê mā Jejus kapēr jarēnh o ixpa hā

amnhī jarē. Na pa pre ra amnhī kukamā ijamaxpēr o:

—Koonēn. Kot pa apu mē kām amnhī jarē nhūm mē inhma nē ixte Tirtūm kapēr kwÿm ri mē ahkre ho ixpa hā ixkamnhīx rÿ hā inhmā akir. Na pa hte Ijaew kêt xwÿnhjê mā Kris jarēnh o ixpa no ām mē ixpē Ijaew pyrā nē finat Mojes kapēr kôt mē kot amnhī my kwrÿt kà jakār ā mē kām karō hkēt nē. Ām mē kot Kris kôt amnhī xunhwÿr pix kaxyw na pa hte mē kām hā karō ho ixpa. Tā kot paj Kris kôt mē ixkrāhtūmjê mā ja hā amnhī jarē nhūm mē inhma nē tanhmā hamaxpēr to nhūm ja mē kēp omnuj japēr nhūm mē tanhmā amnhī to nē ixte Kris kapēr jarēnh o ixpaja nē ixkurē. Jakamā nhūm ra ixte mē kām Kris kapēr jarēnh o ixpa nhūm mē kot inhmar xwÿnhjaja ijarēnh ma nē tee amnhī kukamā hamaxpēr o ra hkaprī nē pa.

Anhÿr o ijamaxpēr. ³Tā na prem ixte amnhī jarēnhja ma nē ja nē tanhmā inhmā nē hkēt nē. Pa mē kām amnhī jarēnh pa nhūm mē inhma nhūm Ijaew kêt xwÿnhjaja kot amnhī jakār kētja nhūm mē kām mex nē. Mē kēp tanhmā kute hkēt nē. Nhūm Ijaew kêt xwÿnh Xitre ixkôt pa nhūm mē kot omunh tā kot mē ixpyrā nē amnhī my kwrÿt kà krāhyr ā kām karō hkēt nē.

⁴Tā nhūm mē kēp Jejus kwÿ hā amnhī jarēnh o hēx xwÿnhjaja mē ixtā akuprō. Nom hēx rom mē ixte Kris kôt amnhī nhīpêx ā mē ixpumunh pix kaxyw. Hāmri nē ixkapēr ma nē Xitre hā inhmā akir nē inhmā:

—Kwa na pre Xitre Jejus kôt pix mā amnhī xām nom finat Mojes kot mē pahpē Ijaew kot amnhī nhīpêx ā karō hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Kwa ja mex kêt. Na htem Jejus kôt amnhī xunhwÿ nē määnēn finat Mojes kapēr kôt amnhī nhīpêx. Jakamā kwa kām anē kē amnhī my kwrÿt kà krāhta. Finat Mojes kot mē panhīgētjê mā hā karō xā hkôt.

⁵ Anhÿr tã pa prem mē kuma nē ãm mē kuma. Kot pa ri mē kãm ja hã karō hkēt nē. ãm Jejus kapēr kōt pix mã kot puj mē amnhĩ nhĩpēx o papa nē finat Mojes kapēr mē Jejus kapēr o papihkār kēt nē. Kot puj mē anhÿr o Jejus kapēr o ahkà nhũm ja mex kēt nē. Jejus kapēr kãm mo mē kot mēmy kwrÿt kà jakār ã mē kãm karō? Amrakati. Jakamã na pa pre ãm mē pano kupyri o mē pa xwÿnh tajē kapēr ma nē ãm mē kuma.

⁶ Tã pa pre ra Ijaew kwÿ pē Jejus kōt ixkwÿ hkrãhtũmjē mã amnhĩ jarēnh pa. Tanhmã ixte Ijaew kēt xwÿnhjē mã Jejus kapēr jarēnh to hã mē kãm amnhĩ jarē nhũm mē inhma nhũm ja mē kãm mex nē. Jakamã Ijaew kēt xwÿnhjaja kot mē ixpē Ijaew pyrã nē finat Mojes kapēr kōt amnhĩ nhĩpēxja nhũm mē tanhmã mē kaxyw inhmã hã karō hto hkēt nē. Tĩrtũm na hte mē kēp mē hkrãhtũm ã mē omunh xà hkōt mē hkwÿjē rom tanhmã mē ho mex to hkēt nē. Na hte mē pahpiitã mē panhĩpēx o axpēn pyrāk. Jakamã na pa hte ijaxwÿja Jejus kōt mē ixkrãhtũmjaja kot amnhĩ to rax o ijakrenh ã tanhmã ijamaxpēr to hkēt nē. ⁷ Na pa pre mē kãm amnhĩ jarēnh pa nhũm mē inhma nē axpēn mã:

—Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm ahpÿnhã Pawre mē Simãw Pētre wa kãm wa ãpēnh ã karō nē Ijaewjē hwÿr Simãw Pētre mē nē axtem Ijaew kēt xwÿnhjē hwÿr Pawre mē. Wa kot ahpÿnhã mē hkōt mē kãm Jejus kapēr jarēnh o ri pa kaxyw. Nà ãm hãmri na hte wa ã amnhĩ nhĩpēx anhÿr o pa. Nà ja mex. Anē.

⁸ Ra Tĩrtũm kot Ijaew wÿr Simãw Pētre mēnh tã hpãnhã Ijaew kēt xwÿnhjē kaxyw pa ixãm. ÿ hã wa ixte mē kãm Jejus kapēr jarēnh o ri mē hkōt wa ixpa kaxyw. ⁹ Jakamã nhũm mē ixkrãhtũm Xiakre mē Simãw Pētre mē Juãwja ixte mē kãm amnhĩ jarēnh ma nē hkĩnh nē. Tĩrtũm kot ixto mex nē Ijaew kēt xwÿnhjē hwÿr inhmēnh ã ixte amnhĩ jarēnhja

ma nē hkĩnh nē. Hãmri nē Panãpe mē wa inhmã kapēr nē wa inhmã:

—Nà ãm hãmri. Kot puj xep mē anē. Ka mē Panãpe wa kot kaj wa ma Ijaew kēt xwÿnhjē hkōt mē kãm Jejus kapēr jarēnh o ri apa. No mē pajaja kot paj mē axtem mē pahkwÿ Ijaew kōt harēnh o ri ixpa. Á kot puj mē ahpÿnhã mē hwÿr papa anē. ¹⁰ Nom kēr ka wa inhmar kumrēx. Kēr ka wa mē ixpyrã nē Kris kōt mē pahkwÿjē pē amrakati xwÿnhjē ho mex o ri apa. Mēmoj to mē kutã anojarēt rãhã ho ri apa.

Anhÿr o wa inhmã kapēr pa wa mē kuma nē mē kãm:

—Tōe. Nà kot paj wa anē. Ra ã wa ixte amnhĩ nhĩpēx anhÿr kaxyw kēnã. Anē.

Pawre kot Simãw Pētre mã ãkÿr ã harēnh

Atre 10; Rōmãn 3.21-31, 6.1-14

¹¹⁻¹⁴ Tã nhũm Simãw Pētreja man mē ixwÿr krĩ pē ãxiok wÿr mō. Nē jar mē ixkōt ri pa. Ixpyrã nē kēp Ijaew tã Kris kōt Ijaew kēt xwÿnhjē hkōt pa nē mē kutã apkur o pa. Ixpyrã nē ãmnhĩx ri mē kutã apkur o ri mē hkōt pa. Ijaew kēt xwÿnhjaja kot amnhĩ my kwrÿt kà jakār kēt jakamã na pa htem mē kutã ixãpkur kēt nē. Tã ra mē ixte Kris kōt amnhĩ xunhwÿr jakamã ja mē ixpē tanhmã kute hkēt. Na pa htem ixãmnhĩx mē hkōt ixpa nē mē kutã apku. Ra mē ixte Kris kōt amnhĩ xunhwÿr kēnã kot pa hkēt ri mē hkōt ixpa hkēt. Na pa htem ixãmnhĩx mē hkōt tanhmã amnhĩ nhĩpēx to ho ri ixpa.

Tã nhũm Xiakre kot mē ixwÿr mē rēnh xwÿnhjaja haxwÿja mē ixwÿr mō. Mē ixpyrã nē mē kēp Ijaew tã mē ixpyrã nē Kris kōt amnhĩ xunhwÿ. Jakamã ra mō nē mē ixwÿr pōj. Hãmri nhũm Simãw Pētre mē omu nē mē umaj axte Ijaew kēt xwÿnhjē kutã apkur kēt nē. Axtem nē oja py nē o tē nē mē hkà ã ahte apkur o nhÿ. Hãmri nhũm ra mē ixri Ijaew kwÿ pē Kris kōt mē pahkwÿjaja ja hã

omu nē piitā urāk nē ā amnhī nhīpêx anē nē Simāw Pêtre ri Ijaew kêt xwÿnhjê hkàx ā apkur o hkrī. Nhūm ixkôt pa xwÿnh Panāpeja haxwÿja ja hā mē omu nē mē urāk nē ā amnhī nhīpêx anē nē mē hkàx ā apku. Hāmri pa tee ri ja hā mē omu nhūm ja inhmā mex kêt nē. Na prem ā amnhī nhīpêx anhÿr o Tirtūm kapêr ā kagā htūm kamā mē ujarênh mex kwÿm ri amnhī nhīpêx. Jakamā pa ā mē kot amnhī nhīpêx anhÿrja nē Simāw Pêtre mā ixkapêr. Mē piitā mē noo mā xa nē ā kot amnhī nhīpêx anhÿrja nē kām ixkapêr nē kām:

—Tk. Kwa nà Simāw Pêtre. Ri ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Pahpê Ijaew tā korrmā pahkwÿjaja hpôx kêt ri ka hte ixpyrà nē axāmnhīx Ijaew kêt xwÿnhjê kutā axāpkur o ri apa. Tā amnhī wÿr mē pahkwÿjê pumu nē axtem nē mē hkàx ā axāpkur o akrī. Kwa nà na ka ā amnhī nhīpêx anē nē ra axtem amnhī nhīpêx. Te ate mē kām akapêr nē mē kām: “Kot kaj mē ixpyrà nē amnhī my kwÿrÿt kà jakà pa rī mē akôt ri ixpa nē mē akutā ixāpkur o ixpa.” Anhÿr pyrāk. Kwa ja mex kêt.

¹⁵—Mē pahpê Ijaew na pu htem mē kēp Ijaew kêt xwÿnhjê jarênh o: “Mē kot mē pahte amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx kêt xwÿnhjaja.” Anē. ¹⁶Tā mē pahpê Ijaew tā na hte Tirtūmja mē pahte mē panhīgêttē kot amnhī nhīpêx kôt mē pahte amnhī nhīpêx ā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nē. Ra mē pahte ja pumunh mex. Ām mē pahte amnhī kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpêr ā mē pahpumunh kôt pix mā na hte mē pahto hkra. Kot pu mē amnhī kaxyw hkôt pajamaxpêr nhūm ja hā mē pahpumunh kôt pix mā mē pahto hkra.

¹⁷—Mē pahpê Kris kwÿ jakamā na hte Tirtūm amnhīm mē pamex ā mē pajarē nē mē pahte amnhī tomnuj xwÿnh kêt ā mē pajarē. Jakamā na pu htem paxāmnhīx ri Ijaew kêt xwÿnhjê kot Kris kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê hkôt ri papa ho

papa. Ra Tirtūm kot mē pahpyrà nē amnhīm mē mex ā mē harênh kênā. Tā koja mēhō kormā ja mar kêt nē tanhmā hā mē pajarênh to nē mē pajarênh o: “Tk. Ra mē kot amnhī kaxyw Kris kôt hamaxpêr tā axtem nē Ijaew kêt xwÿnhjê hkôt ri pa. Jakamā arī mē kot amnhī tomnuj xwÿnh kênā.” Anhÿr o mē pajarênh japêr. Nom ām mē pahte amnhī tomnuj xwÿnh ā mē pajarênh kapÿr. Na pu htem Kris kôt amnhī nhīpêx nē ra tām amnhī nhīpêx mex o papa. ¹⁸No kot pu mē hkôt ri amnhī nhīpêx o papa htā tanhmā pajamaxpêr to nē pahte amnhī nhīpêx tūm o awjanā hāmri nē amnhī tomnuj tÿx kumrêx.

¹⁹—Tā tanhmā kot puj wem amnhī to nē mē panhīgêttē kot amnhī nhīpêx piitā hkôt amnhī nhīpêx mex o ri papa? Na pu htem pajamaxpêr o: “Kot paj ā amnhī nhīpêx anē nē ā amnhī nhīpêx anē nhūm Tirtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ā ijarē.” Anhÿr o pajamaxpêr. Hāmri nē finat Mojes kot mē panhīgêttē mā kapêr piitā hkôt ri mnhī nhīpêx o papa nom tōhā hkwȳm ri tanhmā amnhī tomnuj to. Jakamā nhūm Tirtūm ja hā mē pahpumunh kôt mē pamex ā mē pajarênh kêt nē. Kapêr ā kagā htūm kot ā ja jarênh kot anhÿr. Nom kot puj mē amnhī kaxyw Kris kôt pajamaxpêr nhūm ja hā mē pahpumunh kôt amnhīm mē pamex ā mē pajarē. Hāmri pu mē Tirtūm kôt amnhī nhīpêx o ri papa nē axte mē pahpê Ijaew nhīgêttē kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx hkêt nē. Te ra mē pahtyk nē axte hkôt amnhī nhīpêx kêt pyrā nē pānhā Tirtūm kapêr kôt pix mā ri amnhī nhīpêx o ri papa.

²⁰—Nē na prem pī kahpa hā Kris nhō nē kupī nhūm mē pahte amnhī tomnuj te iħkō hā jêt nē haxwÿja htyk pyrāk. Jakamā na pu htem amnhī tomnuj kaga nē Kris kôt amnhī xunhwÿ nhūm Karō mē pahkarōm agjê pu mē te Jejus Kris kot amnhī nhīpêx pyrāk o amnhī nhīpêx

o papa. Jao hpānhā mē pahte amnhī nhīpêx nyw pix o amnhī nhīpêx o ri papa. Kris kām hprām xà hkôt pix mā tanhmā ri amnhī nhīpêx to ho papa. Kris kēp Tirtūm Kra htā kām mē pajapê kamā mē panê htyk jakamā na pu htem amnhī kaxyw kôt pix mā pajamaxpēr rāhā ho papa.

²¹—Ām hāmri na pre Tirtūm mē pahto mex kumrêx nē mē pahwÿr Krisja mē nhūm mē pahwÿr wrÿ nē mē panê ty. Tā na pa pre kapērja ma nē mar tÿx nē hā ri ixpa nē ho ijamakêtkati hkêt nē. Tā kop apu Tirtūm kot mē pahte mē panhīgêjtjê kot amnhī nhīpêx o amnhī nhīpêx ā mē pahpumunh kôt mē pamex ā mē pajarēnh ronhÿx pre Krisja ām mē panê htyk kaprÿ. Mo kaxyw nhÿx pre mē panê ty? Anē.

Ā na pa Simāw Pêtre mā ixkapēr anē nhūm mē piitā apkur pê hā inhmar o hkrī.

Mē pahte amnhī krā hkôt pahpê Tirtūm kra hkêt ā mē pajarēnh

*Karatas 5.16-23; Epes 2.8; Piripos 3.9;
Sikūn Ximotre 1.9; Xitre 3.4-7*

3 Kwa Karatas nhō xwÿnhjaja. Te ri mē ajamaxpēr kêt kumrêx pyrāk. Amnepê mā mē awÿr inhmōrta ā na pa pre mē amā tanhmā Kris htykja jarēnh to. Pī kahpa hā mē panê htyk ā harē ka mē aprī hā inhma. Tā nhūm Tirtūm kapēr jarēnh o mē hêx xwÿnhjaja ixpānhā mē awÿr mra nē tanhmā mē amā ujarēnh to ka mē ama nē mē ajamaxpēr o apihkār rax nē. Jao axte Kris tyk mā ajamaxpēr kêt nē. ²E mē inhmā mēmoj jarē. Mēmoj tā mē apumunh kôt na pre Tirtūm mē awÿr amnhī Karō rē nhūm mē awÿr agjê? Xà mē anhīgêt kot amnhī nhīpêx kôt mē ate amnhī nhīpêx ā mē apumunh kôt? Nà na pre ja hā mē apumunh kôt mē awÿr rēnh kêt nē. Na ka prem Kris jarēnh ma nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nhūm ja hā mē

apumunh kôt mē awÿr kurē nhūm mē awÿr agjê.

³Na pu htem amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhīpêx to ho pahpê Tirtūm kra hkêt nē. Tirtūm Karō pix kukwak ri na pu htem pahpê hkra. Tā ka mē axtem nē ajamaxpēr o:

—Nà Tirtūm ra kot ixto hkra jakamā kot paj arī ri mē inhīgêt kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx o ixpa rāhā nē inhmex kumrêx nē ri ixpa. Anē.

Kwa ā mē ajamaxpēr anhÿrja mex kêt. ⁴Mē akwÿ kot Kris ā mē atomnuj tā ka mē amnhī xà htÿx kamā ajamak o ri apa htā Kris kaga hkêt nē. Tā ra axtem nē mē kapēr o mē hêx xwÿnhjê jamaxpēr kôt ajamaxpēr o te Kris ā amnhī xà kamā ajamak kaprÿ pyrāk. Kwa nà mē ri mē hkôt ajamaxpēr kêt nē. ⁵Na pre Tirtūm mē awÿr amnhī Karō rē nhūm mē awÿr agjê nē mē amā aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ri mē akamā pa ho pa. Xà mē anhīgêt kot amnhī nhīpêx kôt mē ate amnhī nhīpêx ā mē apumunh kôt na pre ā mē amā amnhī nhīpêx anē? Nà ja kôt kêt. Ām mē ate Kris kapēr mar nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr ā mē apumunh kôt pix mā na pre ā mē amā amnhī nhīpêx anē.

Tirtūm kot amnhī tā finat Apraāw pumunh kôt mex ā harēnh

Rōmān 4.1-25; Xiakre 2.23

⁶Nē mē ixpê Ijaew pâr krax finat Apraāw na pre amnhī kaxyw Tirtūm kôt hamaxpēr nhūm amnhī tā omu nē kām: Nà ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tÿx jakamā na pa amnhīm amex ā ajarē. Amex kumrêx Apraāw.

⁷Anhÿr o kām kapēr jakamā mē pahte urāk nē amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr xwÿnhjaja te mē pahpê Apraāw tāmnhwÿ pyrāk. ⁸Nē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja. Na hte Tirtūm mē pahto hpimrāk tā mē pahte amnhī kaxyw kām pajamaxpēr ā mē pahpumunh kôt amnhīm mē

pamex ā mē pajarē nē mē pahto hkra. Amnepēm na pre Apraāw mā kapēr nē kām:

E ate amnhī kaxyw ixkôt ajamxpēr jakamā kot paj akukwak ri pyka pi-itā hkôt mē piitā mē ho mex nē.

Anhūr o kām kapēr jao määnēn mē apē Ijaew kêt xwŷnhjê jarē. ⁹Jakamā mē pahte Apraāw pyrā nē amnhī kaxyw Tirtūm kôt pajamxpēr xwŷnhjaja kot puj mē pahpiitā urāk nē pamex kumrēx nē papa ho papa.

Tanhmā Tirtūm kot mē panē pī kahpa hā jēt xwŷnh nhīpēx to hā harēnh

Rōmān 4.14, 7.10; Wam Korīt 15.56

¹⁰Nē koja mēhō hamaxpēr o:

—E kot paj finat Mojes kapēr kôt ri amnhī nhīpēx o ri ixpa nhūm Tirtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ā ijarē nē ixto hkra. Anē.

No ām ja kot anhūr kêt. Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Ixte amnhīm mē mex ā mē harēnh kaxyw mē kot Mojes kapēr kôt amnhī nhīpēx xwŷnhjaja koja mē ām mē-moj pixire nē hirōp kuhê. Rỳ mēmoj pixire nē hkôt amnhī nhīpēx kêt pa ja hā mē omu nē hā mē homnuj tỳx kumrēx.

Anhūr jakamā tanhmā kot pu mē amnhī to nē Mojes kapēr piitā hkôt amnhī nhīpēx nē aa ho pixi nē hirōp pakuhê hkêt? Nà kot puj mē ho anhūr kêt nē. Kot puj mē tee ri pamā ja ho anhūr prām kaprỳ. Jakamā Tirtūm kot amnhīm mē mex ā mē harēnh kaxyw mē kot ā amnhī nhīpēx anhūr mā xwŷnhjaja koja mē mex kêt nē.

¹¹Na hte Tirtūm mē kot finat Mojes kapēr kôt amnhī nhīpēx o mē pa hā mē omunh xā hkôt mē mex ā mē harēnh kêt nē. Ām mē kot amnhī kaxyw hkôt

hamaxpēr xwŷnh pixjaja na hte ā mē harēnh anē. Kapēr ā kagā htūm kot mē harēnh kot:

Mē kot amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr xwŷnhjaja na pa hte mē mex ā mē harēnh o ixpa. Mē tapxipixjaja koja mē nhŷrmā Ixkra mē wa ixri mex kumrēx nē htūr tūm nē pa ho pa. Anē.

¹²Nom na htem amnhī kaxyw Tirtūm mā hamaxpēr pē finat Mojes kapēr kôt amnhī nhīpēx o pa hkêt nē. Mojes kapēr ā kagā kot ja jarēnh kot:

Mē kot ixkapēr piitā hkôt amnhī nhīpēx mex o mē pa xwŷnh pixjaja koja mē htūr tūm nē pa ho pa. Anē.

¹³Tā kot pu mē ām kapēr o pixire nē hirōp pakuhê hāmri nē mỳrapē pahūr tūm nē papa hkêt nē. Nē hpānhā mē kot amnhī xā htỳx kamā hamak tūm xāta hwỳr ma papa. Ja pymaj na pre Krisja ī ho mē pahwỳr wrỳ nē mē pahte amnhī tomnuj mỳrapē mē panē ty. Tirtūm kot mē pahte amnhī tomnuj mỳrapē tanhmā mē pahto pymaj ā mē panē htyk anē. Jakamā nhūm Tirtūm mē pahte amnhī tomnuj ā mē pahpumunh kôt mē pakuhpa hā Kraja homnuj nē. Kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Pī kahpa hā jēt xwŷnhhta na pre Tirtūm homnuj tỳx kumrēx. Anē.

Mē kot amnhī kaxyw Kris kôt mē hamaxpēr xwŷnhjê jarēnh

¹⁴Tā ā Jesus Kris kot mē panē amnhī nhīpēx anhūr kukwak ri na pre Tirtūm kot Apraāw nhīpēx pyrā nē mē ixpē Ijaew pix o mex kêt nē. Määnēn mē apē Ijaew kêt xwŷnhjê ho mex nē. Jakamā koja mēhō. Ijaew ō rỳ Ijaew kêt xwŷnhjê hō amnhī kaxyw Kris kôt hamaxpēr nhūm Tirtūm hā omu nē ho hkra nē hwỳr Karō mē nhūm kām axā.

**Tirtüm kot finat Mojes kukamã më
pahto mex ã harênh**

*Rômãn 3.19-20, 5.20-21,
11.32; Eprêw 6.13-18*

¹⁵ E ixkrãmnhwÿjaja. Kot paj ixprî hã më amã ja jarê ka më inhma. Nã koja mëhõ wa hamêxkrut në mëmoj tâ axpên ma. Pika hã war axpên ma rÿ mëmoj tâ war axpên ma. Hãmri në wa hã axpên mar pa nhùm ja ãm hãmri në ãm rãhãã. Kojã nhãm mëhõ tẽ në axtem tanhmã harênh to hkêt në. ¹⁶ Ja pyrã në na hte ã Tirtüm mëmoj tâ amnhî jarênh anê. Na hte mëmoj jarê nhùm arî rãhãã. Na hte jarãhã mëmoj jarê nhùm jãã nhùm axtem hijuk ri mëmoj jarênh kêt në. Na hte ãm kapêr pÿnh në. Tã na pre Apraãw mã hkanrêhã htãmnhwÿjê hõ kukwak ri Apraãw o mex ã amnhî jarê. Tãmnhwÿ piitã kukwak ri ho mex ã amnhî jarênh kêt në. ãm kanrêhã htãmnhwÿ Krisja pix kukwak ri ã Apraãw o mex ã kãm amnhî jarênh anê.

¹⁷ E kot paj hpãnhã axtem tanhmã më amã harênh to. Na hte Tirtüm kot mëmoj tâ amnhî jarênh xã hkôt tanhmã mëmoj to ho pa rãhã në. ã na pre finat Apraãw mã kot ho mex ã amnhî jarênh anê. Tã ra hã amgrã pê 430 në hapêx nhùm hpãnhã finat Mojes mã kapêr. Kot mar në amnhî xõ ri Ijaew mã harênh o ri më hkôt pa kaxyw. Tã no nhùm ra kot Apraãw mã mëmoj jarênhã arî hã no htÿx rãhã në aa ho hamakêtkati hkêt në. Nê kot Mojes mã tanhmã kapêr toja në Apraãw mã tanhmã kapêr toja nhùm hamê wa ho hamakêtkati hkêt në. Nhùm wa hamê arî rãhã ho rãhã. ¹⁸ Tã më ano kupyr o ri më pa xwÿnhjaja na htem htÿx tanhmã më amã harênh to në më amã harênh o:

—Kwa kot puj më Mojes kapêr kôt amnhî nhîpêx o papa hkêt në nhùm Tirtüm tee ri ja hã më pahpumu në më pahto mex kêt në. Anê.

Nom ja kot anhÿr kêt. Kop apu ã kot anhÿr ronhÿx Tirtüm ra wam kot tanhmã Apraãw mã kapêr tota ra ho hamakêtkati. Nom na hte arî kãm hamaxpêr rãhã në ho pigrãnh në ho hapêx kêt në. Na pre Apraãw mã kãm: Kot kaj amnhî kaxyw ixkôt ajamaxpêr hã kot paj ato mex kumrêx. Anê.

Tã kot ho mex ã amnhî jarênhja arî rãhãã. Na hte arî më kot amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr xwÿnhjê ho mex në. Nom më kot Mojes kapêr kôt amnhî nhîpêx o pa hã më omunh xã hkôt më ho mex kêt në. ãm më kot amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr xwÿnh pixjaja na hte më ho mex.

Mo kaxyw na Mojes kapêr ã kagã?

Rômãn 3.20, 5.20, 7.7

¹⁹⁻²⁰ Tã mo kaxyw na Mojes kapêr ã kagãja? Nã më pahte tanhmã amnhî tomnuj to ho papa hã amnhî pumunh nhùm Tirtüm kot ã më pahte amnhî nhîpêx anhÿrja në më pahkurê kaxyw. Na pre Mojes Tirtüm nhÿ hã mëmoj në më pahkurê. Më pahte axpên pê paxãhkînh në më pahkurê. Nê më pahte axpên mã paxêx o ri papa në më pahkurê. ã mëmoj në më pahkurê anê. Më pahprî hã kapêr mar në tãm amnhî nhîpêx o papa kaxyw. Ja kaxyw na pre Tirtüm Ijaew kaxyw Mojes mã kapêr gõ. Na pre kaxkwa rium kapêr o wrÿk xwÿnhjaja kumrêx kãm harê nhùm kuma në Ijaew mã hã kagã. Jakamã na htem harênh o: “Mojes kapêr” anhÿr o harê.

Tã Apraãw kanrêhã htãmnhwÿ Krisja kormã kator kêt ri nhùm Ijaew Mojes kapêr ma në hkôt ri amnhî nhîpêx o pa. Tã nhùm Krisja kator o Mojes kapêr o hapêx. Ra Tirtüm kot Kris kukamã ho mex ã amnhî jarênh xã hã arîgrota kator më nhùm Mojes kapêr hapêx.

No na pre Tirtüm Ijaew mã ujarênh kaxyw tãm më kãm ujarênh kêt në. Kapêr o wrÿk xwÿnhjê mã na pre harê

nhūm mē amnhī xō ri Mojes mā mē kaxyw kām awjarē. Kot mē ô ri mē kām harēnh kaxyw. No Apraāw mā na pre Tirtūm tām kapēr. Na pre hwÿr kapēr o wrÿk xwÿnhjê hō mēnh kêt nē. Tām kot kām kapēr jakamā kapērja na mex o Ijaew kaxyw Mojes mā kapēr jakrenh.

²¹ Nē na pre Tirtūm tanhmā mē pamā kapēr o amnhīrit to nē mē pamā:

—E kot paj amnhī kaxyw ixkōt mē ajamaxpēr ā mē apumunh kōt pix mā mē amex ā mē ajarē.

Anhÿr o mē pamā kapēr. Tā xà na pre kapērja nhÿjuk ri axte amnhī jarē nē amnhī jarēnh o:

—E kot paj mē ate Mojes kapēr kōt amnhī nhÿpêx mex o apa hā mē apumunh kōt mē amex ā mē ajarē.

Anhÿr o mē pamā kapēr? Xà na hte mēmoj jarē nhūm jāā nhūm ra hijuk ri axtem mēmoj jarē? Nà Tirtūm kapēr ām hpÿnh kēnā. Kop ām mē pahte Mojes kapēr kōt amnhī nhÿpêx o papa hā mē pahpumunh kōt mē pamex ā mē pajarēnh ronhÿx mē pamā:

—Ām ja pix ā mē apumunh kōt kot paj mē amex ā mē ajarē. Anē.

²² Nom na pre ā kapēr anhÿr kêt nē. Kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh o: Mē apiitā mē ate amnhī tomnuj o mē apa xwÿnh na ka mē.

Anhÿr jakamā tanhmā kot puj mē amnhī to nē Mojes kapēr kōt amnhī nhÿpêx mex o papa? Mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj xwÿnh kēnā. Mē pahte kapēr piitā hkōt amnhī nhÿpêx kêt jakamā koja Tirtūm ja hā mē pahpumunh kōt mē pamex ā mē pajarēnh kêt nē. Koja ām mē pamā kapēr o:

—Kot kaj mē amnhī kaxyw Jejus Kris mā ajamaxpēr pa ja hā mē apumunh kōt mē amex ā mē ajarē nē mē ato ixkra nē mē ato mex o ri ixpa. Anē.

Mojes kapēr te kēp Kris xwÿj ri mē hamār xwÿnh pyrāk ā harēnh

Rōmān 10.4; Karatas 4.1

²³ Nē kormā Kris kot mē pahwÿr wrÿk nē mē panē htyk xwÿj ri na pre Ijaew Mojes kapēr ma nē hkōt amnhī nhÿpêx o ri pa. Nhūm kapērja te kot amnhīm mē unēnh nhūm mē kot hkōt pix mā amnhī nhÿpêx o ri pa pyrāk. Na prem Tirtūm kot mē mex ā mē harēnh prām xāj ām pix ma nē hkōt amnhī nhÿpêx o pa. Nom kapēr piitā hkōt amnhī nhÿpêx mex kêt nē. ²⁴ Te mēhprÿre nhūm Mojes kapēr te kēp mē hamār xwÿnh pyrāk. Mēhprÿ jamār xwÿnhjaja na htem mēhprÿjê pumu nē tām mē kot amnhī nhÿpêx kaxyw tanhmā mē ahkre hto ho mē hkōt pa. Ja pyrā nē na pre Ijaew tām amnhī nhÿpêx o pa kaxyw Mojes kapēr ma nē hkōt amnhī nhÿpêx o ri pa. Jejus Kris kutêp ā amnhī nhÿpêx anhÿr o ri pa. Tā nhūm Jejus tām kaxkwa rūm wrÿ pa mē ixkwÿ pixjaja mē ixkwÿjê rom amnhī kaxyw hkōt ijamaxpēr. Hāmri nhūm Tirtūm ja hā mē ixpumunh kōt mē inhmex ā mē ijarēnh kurē kumrēx.

Jejus kukwak ri mē pahpê Tirtūm kra ā mē pajarēnh

Juāw 1.12; Rōmān 8.14; Epes 1.5

^{25–26} Tā ra mē ixte amnhī kaxyw Kris kōt ijamaxpēr jakamā na pre Tirtūm mē ixto hkra pa mē ra te ixpê hkra xàptār pyrāk o amnhī nhÿpêx nē kapēr kōt amnhī nhÿpêx mex o ri ixpa. Jao Mojes kapēr kaga. Te mēhprÿre ra mē ahkre kamā mē àptār nē kot mē ahkre xwÿnh kaga pyrāk. Hāmri pa mē ixpê Tirtūm kra xàptārjaja hāmri axte Mojes kapēr kōt amnhī nhÿpêx hkēt nē.

²⁷ Tā mē kajaja na ka pre mē ixpyrà nē amnhī kaxyw Kris kōt ajamaxpēr nhūm mē akwÿ kot mē apê Jejus kwÿ hā mē apumunh kaxyw nhūm mē akrā kumrā. Hāmri ka mē Jejus kot amnhī nhÿpêx kōt

pix mā amnhī nhīpêx o ri apa. ²⁸Tā ra mē pahpê Jejus Kris kôt amnhī xunhwÿr xwÿnh jakamā na hte Tirtūm ahpÿnhā ri tanhmā mē pakute hkôt mē pahpumunh kêt nē. Mē pahpê Ijaew rÿ mē pahpê Ijaew kêt xwÿnhjaja. Rÿ mē pahpê nhām mē kām paxâpênh xwÿnh rÿ amnhī mā mē paxâpênh xwÿnh nhūm hte ja hā mē pahpumunh kôt tanhmā mē pajarēnh to hkêt nē. Rÿ mē anijê hkôt rÿ mē inhmyjê hkôt mē pahpumunh kôt tanhmā mē pajarēnh to kêt nē. Ām mē pahte Jejus Kris kôt amnhī xunhwÿr ā mē pahpumunh kôt pix mā na hte ā mē pahpumunh o pa anē.

²⁹Nē na pre Tirtūm Apraāw mā hkanrēhā htāmnhwÿ Jejus Kris o mex ā amnhī jarē. Tā Kris kēp mē panhō Pahihti jakamā pu mē Tirtūm noo mā urāk nē te mē pahpê Apraāw tāmnhwÿ pyrāk. Jakamā koja Apraāw nhīpêxta pyrā nē mē pahto mex rax nē.

Mojes kapēr te axte mē pahpÿnēnh kêt pyrāk ā harēnh

Rōmān 7.1, 8.14-17; Karatas 3.23

4 E kot paj axte mē amā tanhmā mēhprījē jarēnh to ka mē inhma. Kojā mēhō ra hkra mā mēmo hikukrēx nhōr kaxyw. Hikukrēx nē ō pika. Ō mēmoj piitā ōr kaxyw. No nhūm hkraja kormā hprīre nē hamaxpēr mex kêt jakamā nhūm kormā hprēk jamār o pa. Nhūm hkraja arī te kām âpēnh o pa xwÿnh kot amnhī nhīpêx pyrā nē amnhī krā hkôt ri amnhī nhīpêx o pa hkêt nē. Kormā hipêêxā kapēr kôt ri amnhī nhīpêx o pa. Nhūm hipêêxāja kot kām ō mēmoj piitā ōr kaxyw no ām kormā hprēk jamā. ²Tā kormā hkraja hprīre ri nhūm hipêêxā tanhmā amnhī to nē ty. Nom nhūm hkraja mÿr pē kormā ō mēmoj o amnhīptār kêt nē. Kormā hprīre jakamā nhūm hipêêxā mÿr pē kot kām hamār o pa xwÿnhja kormā kām hamār o pa. Tā nhūm hipêêxā kot kām amgrā jarēnh

xwÿnhhta kato nhūm tām mēmoj piitā ho amnhīptā. Ra âptār mex nē hamaxpēr mex nē amnhīm ho amnhīptār pa. ³Tā Ijaew na prem ā amnhī nhīpêx anē. Amnepēm kormā mē kot Mojes kapēr kôt ri amnhī nhīpêx o pata ā na prem te mēhprīre hamaxpēr kēêta pyrāk. Te kormā mē âptār kêt pyrā nē jar pika ja kamā mē kot amnhī nhīpêx tūm kôt pix mā amnhī nhīpêx o pa. Mē kot amnhī nhīpêx tūm te kot amnhīm mē unēnh nē mē kām ê pyrāk o mē hipêx nhūm mē hkôt pix mā amnhī nhīpêx o ri pa. ⁴Tā nhūm Tirtūm kot Kra hkukamā mē pahwÿr mēnh xā hā arīgrota kato hāmri nhūm mē pahwÿr kumē nhūm mē pahwÿr wrÿ nē mē pahpyrā nē mēhō nhōhy rūm kato. Nē mē pahpyrā nē gaa nē hprēk nē mē ixpê Ijaew rom Mojes kapēr piitā hkôt amnhī nhīpêx mex kumrēx o ri pa. ⁵Jao te kot Mojes kapēr pē mē papytār pyrāk o mē panhīpêx pu mē hpānhā pahpê Tirtūm kra kaxyw. ⁶Tā mē ixpê Ijaew kwÿjjaja nē mē apê Ijaew kêt xwÿnh kwÿjjaja ra mē pahpê Tirtūm kra jakamā na pre mē pahwÿr Kra Jejus Karōja rē nhūm mē pamā agjê. Hāmri nē mē pamā kapēr o:

—Ra mē apê Tirtūm kra jakamā kēr ka mē kām amnhī jarēnh kaxyw nē kām: “Pa Papaj” anē. Kēr ka mē ā kām akapēr anē. Anē.

⁷Jakamā na pu mē ra te pahpê mē kām paxâpênh xwÿnh pyrāk kêt nē. Ra mē pahpê Tirtūm kra jakamā na hte mē panhīpêx o te Kra Jejus nhīpêx pyrā nē mē pahto mex nē.

Mojes kapēr kôt mē kot amnhī nhīpêx xwÿnhjê jarēnh

Sikūn Korīt 11.3-4; Korosē 2.16-19; Eprēw 6.1; Wam Pêtre 1.14

⁸Nē amnepē mā kormā mē ate amnhī kaxyw Jejus kôt ajamaxpēr kêt ri na prem Tirtūm jarēnh mar kêt nē. Ām atÿx ri sânti mā mex ā harē nē kām amnhī jagrer o ri apa. Nē amā mēmoj kīnh nē

amã hprãm xàj tanhmã amnhĩ to hwÿr to ho ri apa. Te mē kãm mē àpēnh o mē pa xwÿnhjaja kot amnhĩ nhĩpēx pyrã nē sãnti mã tanhmã amnhĩ nhĩpēx to ho ri apa. Nom sãntija kēp Tĩrtũm kēt.

⁹Tã ka prem Tĩrtũm jarēnh ma nē hkõt amnhĩ xunhwÿ nhũm amnhĩ tã mē apumu. Tã tãm kot amnhĩ kaxyw mē paxunhwÿr jakamã kwa mon ka mē ra axtem nē akupÿm sãnti hkõt amnhĩ nhĩpēx kaxyw? Nã mē ajamaxpērja mex kēt. Sãnti nhĩpēxta tanhmã koja amnhĩ to nē mē ato ajuta? ãm mē kot ìhkra ho hipēx pix jakamã hihtÿxti hã. Amarĩ kuhē xà kamã kuhē ho kuhē xwÿnh kēnã. Tã te kot akupÿm amnhĩ kõt mē arēnh kaxyw pyrãk o mē anhĩpēx ka mē ra axtem nē akupÿm hkõt amnhĩ nhĩpēx kaxyw. Kwa nã mē ã ri amnhĩ nhĩpēx anhÿr kēt nē.

¹⁰Nē na ka htem amnhĩ kukamã ajamaxpēr o:

—Na pre hte Ijaewjaja Mojes kapēr xà hkõt arĩgro hkwy hã axtem tanhmã amnhĩ nhĩpēx to nē mēmo mytwrÿ hã tanhmã amnhĩ nhĩpēx to nē mēmo amgrã hã tanhmã amnhĩ nhĩpēx to. Tã kot paj mē urãk nē ã amnhĩ nhĩpēx anhÿr o ixpa. Kē Tĩrtũm ja hã ixpumu nē inhmex ã ijarē. Anē.

Kwa mē ã ajamaxpēr anhÿr kēt nē. Mon ka htem axtem nē ri ã ajamaxpēr anē? Na hte Tĩrtũm ã mē pahte amnhĩ nhĩpēx anhÿr ã mē pahpumunh kõt mē pamex ã mē pajarēnh kēt nē. ¹¹Na pa ja hã mē ajarēnh ma nē tee ri mē akukamã ijamaxpēr. Te ixte Tĩrtũm kapēr o mē ajahkre kaprÿ ho ri ixpa pyrãk.

**Karatas nhõ xwÿnhjaja kot
Pawre ho mex ã mē harēnh**

Wam Korĩt 9.21-23

¹²Kwa ixkrãmnhwÿjaja. Ixpē Ijaew tã te ixpē Ijaew kēt pyrãk o amnhĩ nhĩpēx o ri mē apē Ijaew kēt xwÿnhjē hkõt ri ixpa. Jao Kris kapēr gryk ã mē inhĩgēt-

jaja kot amnhĩ nhĩpēx kaga nē axte hkõt amnhĩ nhĩpēx kēt nē. Tã kwa mē ixpyrã nē ã amnhĩ nhĩpēx anē. Wem ma amnhĩ to amõr gri kēt wehe. Wam ixte mē awÿr inhmõrta ã na pa pre mē amã Tĩrtũm kapēr jarēnh o ri mē akõt ixpa ka prem inhma nhũm ja mē amã mex nē ka mē ja hã tanhmã ixto hkēt nē. ¹³Na pa pre ixàa nē mē awÿr mō nhũm ixàja ixto htÿx nē pa tokyx ixkator nē ma akupÿm mē arũm inhmõr kēt nē arĩ mē amã Tĩrtũm kapēr jarēnh o ixpa. ¹⁴Kormã ixà nē tanhmã ixkute htã ka prem ja hã ixpumu nē ixto mex nē ixkamã anhõkre kahak kēt nē. Na ka prem te ixto Jesus Kris nhĩpēx pyrãk o inhĩpēx. Nē te ixto Tĩrtũm kapēr o wryk xwÿnh nhĩpēx pyrãk o inhĩpēx. ¹⁵Jao mē amã ixkĩnh nē ã inhĩpēx anē nē mē amã ixto mex pix prãm. Nē nhÿri ixpumu nē ixkamã axukaprĩ nē inhmã akapēr o:

—Hēxta waa nē. Anopxàa. Inhmã amnhĩ no kaxàr nē amã õr prãm nom tanhmã kot pa mē amnhĩ to nē hkapa nē amã kugõ? Anē.

Nē mē amã inhmã mēmoj mex pix nhõr prãm. Tã ra tanhmã ajamaxpēr to nē axtem nē te mē amã ixkĩnh kēt pyrãk o inhĩpēx.

**Mē no kupyx xwÿnhjaja kot mē
hamaxpēr o pihkàr ã mē harēnh**

¹⁶Nē na pa pre ãm hãmri mē amã Tĩrtũm kapēr jarēnh o ri mē akõt ixpa. Nom ra mē amã mar prãm kēt jakamã na ka mē axtem nē inhĩpēx o te ixte mē akutã amnhĩ xãm pyrãk. ¹⁷Mē amã Tĩrtũm kapēr o mē hēx xwÿnhjaja te mē kãm mē akĩnh pyrãk o mē anhĩpēx no ãm mē kãm akĩnh kēt. Na htem mē amex kaxyw tanhmã mē amã kapēr to hkēt nē. ãm mē ate mē mar nē mē gryk ã ixkaga nē mē hkõt ri amnhĩ nhĩpēx o apa pix prãm xàj na htem mē akõt tanhmã mē amã hēx to ho pa. ¹⁸Pa mē harēnh ma hãmri nē mē kamã inhgryk o ã mē amã mē harēnh anhÿr kēt nē. Koja mēhõ mē

awÿr mra nē ixwakre kamā rÿ inhnoo mǎ mē amā mēmoj mex jarē nhūm ja inhmā mex nē. No nhūm mē amā mē hēx xwÿn-hjaja axtem nē mē ajamaxpēr o pihkār pix kaxyw na htem mē awÿr mra nē mē amā ā ujarēnh o pa anē.

**Pawre kot tee ri mē hkukamā
hamaxpēr ā harēnh**

¹⁹ Te mē apē ixkra pyrāk jakamā na pa hte mē ate amnhī nhīpēx ā mē apumu nē tee ri ijamaxpēr nē ixkaprī htÿx nē. Te nhÿhÿnh ixā htÿx nē ixte amnhī xā htÿx kamā ijamak o ri ixpaja pyrāk. Rÿ te mē hpijagri ho mē hikwÿ xwÿnh ōhy xā htÿxta pyrāk. Mē ate Kris kōt amnhī nhīpēx mex o apa hprām xāj na pa hte ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri ixpa. ²⁰ Hēxta waa nē. Kop apu ra mē awÿr ixpōx nē mē akōt ixpa ronhÿx pa ixkīnh tÿx kumrēx. Nhÿx pa ra ixprī hā mē amā ixkapēr ka mē inhma. Nē amnhī tā inhmā mē akīnh tÿx ā mē akamā inhgryk kēt ā ixpumunh kurē kumrēx. No kagā pix kām ixkapērja ka mē kamā harē nom aprī hā inhmar mex kēt nē. Na pa tee ri mē akukamā ijamaxpēr o ixkaprī htÿx nē ixpa.

**Mojes kapēr kōt mē kot amnhī
nhīpēx xwÿnhjē jarēnh**

Eprēw 12.18-29

²¹ Kwa mē amā arī Mojes kapēr kōt amnhī nhīpēx o ri mē apa hprām xwÿn-hjaja. Mān ka mē kormā aprī hā Mojes kapēr piitā mar par kēt jakamā na ka mē amā hkōt amnhī nhīpēx prām. E pa ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ka mē inhma. ²² Nā Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot finat Apraāw jarēnhja. Na pre hkra myja wa hamēxkrut. Prō Sara kamā ja nē kot amnhīm haprōr nhūm ri kām àpēnh o pa xwÿnh Aga kamā ja. ²³ Kām àpēnh xwÿnh kamā ja na pre mē pahpiitā mē pahpyrà nē amarī kato. No hprō Sara kamā ja. Sara na pre ra hpigēx tÿx nē. Ra hkamrō hkēt ryy nē pa htā nhūm Tirtūm

kot wa hkra hkukamā wa kām ujarēnh xā hkōt nhūm Apraāwja htu nhūm wa hkrata kato. Tirtūm kot hkukamā wa kām harēnh xā hkōt nhūm kamā hkra nhūm kato.

²⁴⁻²⁵ Tā wa nita ā wa harēnh kot anhÿr. Na pre Tirtūm mēmoj jarē. Te ho wa urāk o wa harē no ām hā kuxi nē ā wa harēnh anē. Jakamā ni wa harēnhja te kot Tirtūm kapēr pijakruuta pyrāk. Wam ni Agata te kot hixēt prēk pē Sinai nhīmōk ā Tirtūm kot Mojes mā kapērta pyrāk. Hixētja pika pē Arap kamā na pre. Jakamā nhūm Tirtūm Ijaew kaxyw Mojes mā kapēr nhūm kuma nē amnhī xō ri mē kām hā kagā. Tā na hte arī jarāhā mē hkwyjaja hamaxpēr o:

—E kot paj mē panhīgēt finat Mojes kapēr kōt amnhī nhīpēx o ri ixpa nhūm Tirtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ā ijarē nē ixto hkra.

Anhÿr o hamaxpēr no ām ā hamaxpēr anhÿr kaprÿ. Ā mē hamaxpēr anhÿr xwÿnhjaja te mē kēp Apraāw mā àpēnh xwÿnh Aga hkrata pyrāk. Nē krī pē Jerujarē kēp Ijaew nhō krī jakamā haxwÿja te kēp Agata pyrāk. Nhūm krī nhō xwÿnhjaja haxwÿja te mē kēp Aga hkrata pyrāk. Na htem htÿx Tirtūm kot mē omunh nē mē ho hkra hprām xāj Mojes kapēr kōt amnhī nhīpēx o pa hā amnhī jarēnh kaprÿ. Jakamā haxwÿja te mē kēp mē kām mē àpēnh o pa xwÿnh pyrāk.

**Jeus kōt mē kot amnhī kaxyw
hamaxpēr xwÿnhjē jarēnh**

²⁶ Nē hapu hā Tirtūm kapērta. Apraāw prō kumrēx Saraja te kēp kaxkwa kamā Jerujarē ōja pyrāk. Krī ja kamā mē pa mā xwÿnhjaja te mē kēp mē kām mē àpēnh xwÿnhjē pyrāk kēt. Ra mē kot amnhī kaxyw Kris mā hamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwÿr jakamā na htem hamaxpēr o:

—Ixte amnhī kaxyw Kris mā ijamaxpēr nē hkōt amnhī xām jakamā na

Tirtüm ixpumu nē amnhīm inhmex ā ijarē nē ixto hkra. Anē.

Ām hāmri na mē ā wamtajē rom hamaxpēr anē. Tā ā mē hamaxpēr anhÿr xwÿnhjaja te mē kēp Sara hkra pyrāk.

²⁷ Tirtüm kapēr ā kagā htüm kot ja jarēnh kot:

E kormā akra hkēt nē apa htā kēr ka māmri akīnh nē ri apa.

Nē kormā apijagri hkēt tā kēr ka akīnh tÿx nē ri apa.

Kormā amjēn kot akamā hkra hkēt nē te kot akaga pyrāk tā kot kaj akra nē akanrēhā atāmnhwÿ xohtō rax nē. Mē ohtō rax o ra amjēn kot nhām hprō hō kamā hkrata jakre. Anē.

Ā kapēr kot anhÿr o mē kot amnhī kaxyw Kris kōt hamaxpēr xwÿnhjē hkukamā mē ohtō hā mē harē.

²⁸ E ixkrāmnhwÿjaja. Te mē apē Ijak kanrēhā htāmnhwÿ pyrāk. Koja mēhō amnhī kaxyw Kris kōt hamaxpēr hāmri nē te kēp Apraāw mē hprō Sara wa hkra Ijak kanrēhā htāmnhwÿ pyrāk. Na pre Tirtüm amnepē mā kormā Ijak kator kēt ri ra hkukamā hamaxpēr nē Apraāw mā harē. Nē mē papajaja nhūm Tirtüm Ijak pyrā nē mē pakukamā mē pamā hamaxpēr nē amnhīm mē paxunhwÿr ā amnhī jarē. Tā ra mē ate amnhī kaxyw Kris kōt ajamaxpēr jakamā te mē apē Ijak kanrēhā htāmnhwÿ pyrāk.

²⁹ Nhūm Apraāw kot Aga kamā hkra Ismaewja na pre hprō kumrēx kamā hkrata pumu nē kām hkīnh kēt nē kamā gryk pix o pa. Nē tanhmā hipēx to pē ri haprÿ ho ri hkōt pa. Tā mē kot amnhī krā hkōt amnhī to Tirtüm kra hprām xwÿnhjaja na htem ā mē pahte Kris kōt amnhī xunhwÿr xwÿnhjē nhīpēx anhÿr o pa. Na htem Tirtüm kot mē pahto hkra hā mē pahpumu nē Ismaew kot Ijak nhīpēx pyrā nē mē pakamā gryk pix o pa. Nē tanhmā mē pahptomnuj to pē mē pahto kapēr o ri pa. ³⁰ Tā no ām kwār mē māmri ā mē panhīpēx anē. Koja mē pah-

pyrā nē nhÿrmā Tirtüm nhō krī hwÿr àpir kēt nē. Tirtüm kapēr ā kagā htüm kot mē harēnh kot:

Na pre Tirtüm Apraāw mā kapēr nē kām: “E kēr ka amnhī nē ate haprōr nhūm kot amā àpēnh o ri pa xwÿnh mē hkrata wa hano. Koja hkrata amÿr pē amnhīm mēmoj to àrik kēt nē.

Ate aprō kumrēx kamā akrata pix koja hōja rom amÿr pē mēmoj piitā ho amnhīptār pa.” Anē.

³¹ Tā te mē pahpē àpēnh xwÿnh kamā hkrata pyrāk kēt. Te mē pahpē Apraāw prō kumrēx kamā hkrata pyrāk. Te Tirtüm kot Ijak kukamā hamaxpēr pyrāk o na pre mē pakukamā hamaxpēr.

5 Nē Kris kot mē pahte amnhī nhīpēx tūm pē mē papytār jakamā kwa ixkrāmnhwÿjaja. Kēr ka mē arī ate amnhī nhīpēx tūm kōt amnhī nhīpēx kēt nē. Ra Kris kot ja pē mē papytār nhūm mē paxāmnhīx ri papa kēnā.

Mē pahpē Tirtüm kra hprām xāj tanhmā mē pahte amnhī nhīpēx to

Juāw 8.32, 8.36; Korosē 2.20

² E mē inhma. Kot kaj mē atō Tirtüm kot ato hkra hprām xāj amnhī my kwÿt kà krāhta hā kot kaj mē ām amarī ā amnhī nhīpēx anhÿr kaprÿ. Na hte Tirtüm ja hā mē omu nē ām hā mē omu. Kot kaj ā amnhī nhīpēx anē nhūm Krisja ām ate amnhī tomnuj mÿrapē anē htyk kaprÿ pyrāk o amnhī nhīpēx. ³ Hāmri nhūm Tirtüm tee ri ja hā mē apumu nē te kot ā mē amā kapēr anhÿr pyrā nē mē amā kapēr o:

—E ra amā apē Kris kwÿ hprām xāj amnhī my kwÿt kà krāhyr jakamā kot kaj mēānēn Mojes kapēr piitā hkōt amnhī nhīpēx o ri apa.

Anhÿr o mē amā kapēr pyrāk.

⁴ Nom kot kaj mē atō amnhī kukamā ajamaxpēr o:

—Nā kot paj Mojes kapēr piitā hkōt amnhī nhīpēx o ri ixpa nhūm Tirtüm ja

hã ixpumu nê inhmex ã ijarê nê ixto hkra kãm ga. Anê.

No ãm ja kot anhÿr kêt. Na hte Tirtûm ã mē pahte amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nê. Jakamã kot kaj mē ã amnhĩ nhĩpêx anê nê te ate Kris kutã amnhĩ xãm pyrãk nhũm Tirtûm ato mex kêt nê. ⁵ Nom kot ka mē axtem ajamaxpêr o:

—Ra ixte amnhĩ kaxyw Kris kôt ija-maxpêr nê hkôt amnhĩ xãm jakamã koja Tirtûm hã ixpumu nê inhmex ã ijarê. Karõ ra kot ã inhmã ja ho amnhĩrit anhÿr kênã.

Anhÿr o ajamaxpêr. ãm hãmri ã mē ajamaxpêr anhÿrja. ⁶ Jakamã mē pahpê Kris kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê kamã ra mē kot amnhĩ my kwryt kã jakãr xwÿnhjaja nhũm mē pahkwÿjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Tã nhũm Tirtûm ja hã mē pahpumu nhũm ja tanhmã kêp kute hkêt. Na hte mē pahte amnhĩ my kwryt kã jakãr ã mē pahpumu nê ãm hã mē pahpumu. No kot pu mē Jesus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Nê amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpêr tÿx o ri papa. Nê mē pamã axpên kĩnh pê tãm ri axpên nhĩpêx o ri papa. Ja na kêt Tirtûm kãm hprãm.

⁷ Ra mē ate Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa htã nhũm mē hêx xwÿnhjaja mē awÿr mra nê tee ri ã mē ate amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mē apumu nê tanhmã mē amã Tirtûm kapêr o hêx to. Ka mē ama nê axte Tirtûm kôt amnhĩ nhĩpêx mex hkêt nê. ⁸ No ãm ã mē kot mē amã mē ujarênh anhÿr xwÿnhjaja na pre Tirtûm mē awÿr mē rênh kêt nê. Tirtûm kot amnhĩ wÿr mē awÿr xwÿnh kênã kot kêt axtem nê mē awÿr kapêr o mē amã hêx o mē pa xwÿnhjê rê.

⁹ Nê koja mēhõ pixi nê tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mē piitã ja hã omu nê urãk nê kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm. ¹⁰ No kêt mē apê Kris kwÿ na ka mē. Ixte ja hã mē apumunh mex. Kot kaj

mē axte ixkapêr ma nê akupÿm Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nã kot kaj mē ã amnhĩ nhĩpêx anê nê axte mē kot mē apê ãmnãr xwÿnhjê kapêr mar nê mē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Koja Kris mē atã mē homnuj tÿx kumrêx nhũm mē ri amnhĩ pumu.

Pawre kot mē kot amnhĩ jakãr ã mē kãm karõ hkêt ã harênh

¹¹ Nê na hte Tirtûm kapêr o mē hêx xwÿnhjaja tanhmã mē amã ixto hêx to ho pa. Ixte mē kãm Tirtûm kot mē ho hkra kaxyw mē kot amnhĩ my kwryt kã jakãr ã mē kãm karõ hã ixto ri hêx o pa. Nom ixte anhÿr kêt ixkrãmnhwÿjaja. Kop apu ixte mē kãm ja hã karõ ho ixpa ronhÿx Ijaew krãhtũmjaja ja hã ijarênh ma nhũm ja mē kãm mex nê nhũm mē axte Kris ã tanhmã inhĩpêx to hkêt nê. Nom ixte ja hã mē kãm karõ hkêt. ãm ixte mē kãm Kris kot mē panê pĩ kahpa hã htyk jarênh pix mÿrapê na htem ixkamã gryk nê.

¹² Hêxta waa nê. Mē kot mē amã hêx o pa pê mē ajamaxpêr o pihkãr xwÿnhjaja kop mē ãm mē anhõ krĩ rũm hapôx nê ma nhÿhÿm hapêx ronhÿx pa ixkĩnh tÿx kumrêx.

Mē pahte axpên to mex o papa hã mē pamã karõ

Wam Korĩt 13; Eprêw 13.3, 13.16; Wam Pêtre 1.22; Wam Juãw 3.11

¹³⁻¹⁴ Kwa ixkrãmnhwÿjaja. Nã na pre Kris amnhĩ kaxyw mē parê. Axte mē pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt kaxyw. Ra kot ã mē pahte amnhĩ nhĩpêx anhÿr pê mē papytãr jakamã kêr ka mē amnhĩ tã ja ma nê axte atÿx ri amã hprãm xã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa hkêt nê. Mē ãm amã axpên kĩnh pix o ri axpên kôt apa. Nê nhãm mē hipêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyrãk o mē hipêx. Jao mē piitã tãm mē hipêx o ri apa. Kot kaj mē

ã amnhĩ nhĩpêx anê nê te mē ate wam Tirtũm kapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx pyrãk. ¹⁵No kot kaj mē axtem nê axpên kãm axoprê ho ri apa hãmri nê te ra mē ate axpên to ajapêx par o amôr pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Te mry xoprê kot axpên par o pata pyrãk. Kwa mē ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr hkêt nê. Mē ãm axpên to mex pix nê mē axpên kãm axukaprĩ ho ri axpên kôt apa.

Mē pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarênh

Matêwre 26.41; Rômãn 8.1-11

¹⁶Nê kwa kêr ka mē amnhĩ to Tirtũm Karõ wÿ kê mē amã mē ate amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê ka mē axte ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nê. ãm mē ate amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. ¹⁷Tirtũm Karõ kot amnhĩ nhĩpêxa nê mē pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja wa kot axpên pyrãk kêt. Te wa kot axpên kutã amnhĩ xãm nê wa pijapu pyrãk. Jakamã kot puj mē pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx nê Tirtũm Karõ mã hprãm xã hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nê. ¹⁸No kot puj mē Tirtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx nê ra jar pika ja kamã mē kot amnhĩ nhĩpêx kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Ra axtem mē pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx. ¹⁹Jar mē kot amnhĩ nhĩpêx tũmta mex kêt. Ra mē piitã mē kot ja pumunh mex.

Na htem htÿx ri hkwyjê kamã hpijaãm kêt o pa.

Jao mēmyjaja hprõ kuhpa hã nhãm mēnijê ho amnhĩkati.

Nhũm mē hprõjaja mē mjên kuhpa hã nhãm mēmyjê ho amnhĩkati.

Nê mēmy hkwyjaja axtem nê mēmyjê hkwy ho amnhĩkati.

Nê mēni hkwy haxwÿja axtem nê mēnijê hkwy ho amnhĩkati.

²⁰Nê mē kãm mēmoj mē hikukrêx japê htÿx o kãm Tirtũm kĩnh jakre.

Nê mēmoj kaxyw ma wajaga hwÿr amnhĩ to pa.

Nê hkwyjê kamã oprê ho ri pa.

Nê mēmoj tã axpên kãm gryk pix nê.

Nê mēmoj to axpên pê õxÿ nê.

Nê mēmo mÿrapê axpên pê anhrã nê amÿm ahpÿnhã ri pa.

²¹Nê mēmoj tã axpên kamnhĩx rãhã ho ri pa.

Nê axpã nê mē grer kãm ri axpên kãm hpijaãm kêt o ri pa.

ã na htem mē kot amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri mē pa xwÿnhjaja amnhĩ nhĩpêx anê. ã mē kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr xwÿnhjaja koja mē Tirtũm nhõ krĩ hwÿr gjêx kêt nê. Ra ixte mē amã ja jarênh tã pa axte mē amã harê. Mē ate hã ano htÿx rãhã ho ri apa kaxyw. ²²No mē kot amnhĩ nhĩpêx nywja axtem na.

Tirtũm Karõ hkôt mē kot amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjaja na htem axtem kãm axpên kĩnh nê.

Nê hkĩnh nê ri hamakêtkati nê àmnhĩx ri axpên kôt pa.

Nê gryk tokyx anhÿr hkêt nê. ãm axpên to mex pix o ri axpên kôt pa.

Nê tãm axpên nhĩpêx.

Nê kot mēmoj tã amnhĩ jarênh xã hkôt tanhmã mēmoj to.

²³Nê axpên mã kapêr mã hprĩ ho ri axpên mã kapêr.

Nê mēmoj punuj piitã nê amnhĩ to htÿx o ri pa.

ã na hte mē kot Tirtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o mē pa xwÿnhjaja Karõ nhÿ hã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Jao mããnên Mojes kapêr kwÿm ri amnhĩ nhĩpêx hkêt nê. Jakamã koja mēhõ mē pahte amnhĩ nhĩpêx nyw nê tanhmã mē pahkurê hto hkêt nê. ²⁴Tã mē pahpê Jejus Kris kwÿ jakamã na pu mē pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja nhĩpêx o te mē pahte amnhĩ nê hprĩ pyrã nê axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê.

**Tirtüm Karō hkôt mē pahte
amnhī nhīpêx ā mē pamā karō**

Epes 4.23-24; Korosē 3.10

²⁵Tā ra Tirtüm Karō kot mē pahto hkra jakamā kwa kêr pu mē ām kôt pix mā amnhī nhīpêx nyw o amnhī nhīpêx o ri papa. ²⁶Kot puj mē ā amnhī nhīpêx anē hāmri nē mēmoj tā mē pahkwÿjê mā amnhī to jarkrar o ri papa hkêt nē. Kot puj mē ā amnhī nhīpêx anē nhūm mē pakamā gryk nē. Jakamā kêr pu mē ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri papa hkêt nē.

**Mē pahte tanhmā axpēn to
ajuta hto hā mē pamā karō**

*Matêwre 18.15-17; Rukre 17.3-4; Sikūn
Tesarōn 3.14-15; Xiakre 5.19-20*

6¹⁻³Kwa ixkrāmnhwÿjaja. Mē apē Tirtüm Karō hkôt amnhī nhīpêx o ri mē apa xwÿnhjaja. Kojā Kris kôt akwÿjê hō tanhmā amnhī tomnuj to ka mē ja hā omu nē ā amnhī nhīpêx anhÿrja nē kām akapēr. Nom kêr ka mē kamā agryk kamā kām tanhmā nē hkêt nē. Ām kām akapēr mā aprī ho kām akapēr nē akupÿm tām ām. Nom kwa kêr ka mē amnhī pumunh mex nē urāk nē ā amnhī tomnuj anhÿr kêt nē.

Kot ka mē atō ā kot amnhī nhīpêx anhÿr ā omu nē ām omu nē nē tanhmā kām akapēr to hkêt nē. Nē ajamaxpēr o:

—Tk. Kwār māmri ā amnhī nhīpêx anē. Pa ja nē tanhmā kām ixkapēr to hkêt nē. Kurom ixte amnhī nhīpêx mex o ri ixpa kēnā.

Anhÿr o ajamaxpēr japēr. Kwa mē ā ajamaxpēr anhÿr kêt nē. Kot kaj mē ā ajamaxpēr anē nē nē kām akapēr kêt nē hāmri nē te ate amnhī to mex ā amnhī jarēnh kaprÿ pyrāk.

Nē kêr ka mē axpēn to ajuta mex o ri axpēn kôt apa. Jao Kris kôt amnhī nhīpêx mex nē.

⁴⁻⁵Nē na htem piitā amnhīm àpēnh pix tānopxar o pa. Jakamā kêr ka mē

amnhī tānopxar pē tām amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa. Hāmri nē ja hā amnhī pumu nē akīnh nē. Nom kwa kêr ka mē ate amnhī nhīpêx mex o akwÿjê jakrenh ā mē kām amnhī to jarkrar o ri apa hkêt nē.

⁶Nē kêr ka mē kot Tirtüm kapēr o mē ajahkre xwÿnhjê ho mex nē mē kām mēmoj nhōr o ri apa.

⁷Kojā Tirtüm nhÿrmā mē pahtir ri mē pahte amnhī nhīpêx ā mē pahpumunh kôt tanhmā mē pajarēnh to. Hāmri pu mē tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr nom amnhī nē tanhmā kām paxêx to hkêt nē. Kojā mēhō kām amnhī to hêx nē te tām kot amnhī mā hêx pyrāk nom kot puj mē Tirtüm mā amnhī nē tanhmā paxêx to hkêt nē. ⁸Jakamā kot kaj mē amnhī krā hkôt tanhmā ri amnhī nhīpêx to rāhā ho apa hāmri nē nhÿrmā ty nē Tirtüm pē awry rax ā ri apa. Nom kot kaj mē Tirtüm Karō mā hprām xā hkôt pix mā amnhī nhīpêx nē nhÿrmā ty nhūm Tirtüm akupÿm ato atir ka kuri amex nē ajamakêtkati atir tūm nē ri apa ho apa.

**Mē pahte axpēn to
mex rāhā hā mē pamā karō**

*Atre 20.35; Wam Korit 15.58; Xitre 3.14;
Eprêw 13.3, 13.16; Xiakre 1.27*

⁹Jakamā kwa kêr ka mē arī tām ri amnhī nhīpêx nē tām axpēn nhīpêx o ri axpēn kôt apa nē jam anhÿrer kêt nē. Mē ā amnhī nhīpêx o ri apa anhÿr rāhā ty nhūm Tirtüm nhÿrmā ja hā mē ato mex rax nē. ¹⁰Tā kêr pu mē arī Kris kôt pahtōjê ho mex rāhā ho ri papa. Nom mē tapxipixjê ho mex kêt nē. Pu mē mē piitā mē ho mex o axpēn pyrāk.

¹¹E ixte mē amā kagā nhīpêx nē mēnh nhūm mē ate ja hā ixpumunh kaxyw kot paj pam kagā jatur xā hā inhīkra ho inhīxi nhīpêx ka mē ixte inhīxi hā kagā rūnhita pumu.

**Jejus kot mē panē htyk ā Pawre
kām harēnh prām ā harēnh**

Wam Korūt 1.22-24, 2.1-2

¹²Nē mē amā Tirtūm kapēr o mē hēx xwŷnhjaja na htem hamaxpēr o:

—Nà kot paj Karatas nhō xwŷnhjē mā Kris pī kahpa hā htyk ā harēnh o ri ixpa hkēt nē. Kot pa anē nhūm mē ixpē ljaew kwŷjaja ja hā inhma nē hā tanhmā inhīpēx to. Ja pymaj kot paj mē kām tanhmā harēnh to hkēt nē. Kot paj ām mē kot amnhī my kwrŷt kà jakār pix ā mē kām karō kē mē ixkapēr xà hkôt ā amnhī nhīpēx anē. Pa hā mē omu nē ma ixkwŷjē mā mē hā amnhī to jarkrar o ri ixpa. Anē.

¹³Te mē kot finat Mojes kapēr kôt ri amnhī nhīpēx pyrāk tā no na htem ā amnhī nhīpēx anhŷr kēt nē. Ra mē kot amnhī jakār tā no ām Mojes kapēr pitā hkôt amnhī nhīpēx hkēt nē. Ām hkwy hkôt pix mā amnhī nhīpēx o pa. Nom kot kaj mē ama nē mē urāk nē amnhī jakā nhūm mē ja hā mē apumu nē hkīnh nē. Nē ma ri mē hkwyjē mā mē atā amnhī to jarkrar o ri pa nē mē kām:

—E Karatas nhō xwŷnhjaja na pa prem mē kot amnhī my kwrŷt kà jakār ā mē kām karō nhūm mē inhma nē mē pahpyrā nē ā amnhī nhīpēx anē. Anē.

¹⁴No pa na pa hte ā mē kām mēmoj tā karō anhŷr o ri ixpa hkēt nē. Ām Tirtūm

kot mē pahto hkra kaxyw mē panhō Pahihti Jejus Kris kot mē nē htykja pix na pa hte mē kām harē. Ra kot inhnē htyk jakamā te pa ixte kuri ijēt nē ixtyk pyrāk. Jakamā ra jar pika ja kamā mē kot amnhī nhīpēxja te ixpē htyk nē hapēx pyrāk pa axte hkôt amnhī nhīpēx kēt pyrāk.

¹⁵No mē kot amnhī my kwrŷt kà jakār xwŷnhjaja nē mē kot amnhī jakār kēt xwŷnhjaja na hte Tirtūm ja hā mē omu nē ām mē omu. Ām mē pahte amnhī nhīpēx nyw o amnhī nhīpēx o ri papaja pix na kām hprām. ¹⁶Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anhŷr o ri apa nē apē Tirtūm kra mex nhūm mē ato mex rax nē. Nē mēmoj to mē akutā nojarēt rāhā nē. Ka mē axāmnhīx ajamakētkati nē ri apa ho apa.

¹⁷Nē na prem Kris ā ixtak rax nē nhūm ixkatut ā ixtak xà arī rāhā nē pa hte hā ixpa. Ixte Jejus Kris mā tanhmā amnhī nhīpēx to xwŷnh ā ixto amnhīrīt xà na. Jakamā kē mēhō axte Jejus kot mē awŷr inhmenh ā tee ri ixpumu nē tanhmā hā ixkukjēr to hkēt nē.

¹⁸E ixkrāmnhwŷjaja. Kē Pahihti Jejus Kris mēmoj to mē akutā nojarēt nē mē ato mex rāhā ho pa. Nà koja mē ato anē.

Ām ja pix na hapēx. Ixpē Pawre na pa ā mē amā kagā nhīpēx nē mē awŷr menh anē.

Epes

Pawre kot Epes kām Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nê mēnh

Pawre na pre kagàja nhípêx. Jejus nhỹ hà hkrajê jahkre o pa xwỳnhjê hō na pre. Jakamā na pre krī pê Epes kām Kris kwỳjê hwỳr hipêx nê kumê. Epes nhō xwỳnhjaja Ijaew kêt xwỳnh na pre mē. Nhũm pre ra Pawre ma mē hwỳr mō nê mē kām Tirtũm kapêr jarênh o ri mē hkôt pa nhũm mē hkwỳjaja kuma nê Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

Na pre hte Pawre ma krī piitā hkôt ri Tirtũm kapêr jarênh o ri mē hkôt pa. Hāmri nhũm mē hkwỳjaja Jejus ā unê nê krī pê Rōm wỳr kumê nê kamā haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Nom amarĩ hkrĩ hkêt nê. Na pre hte mē kot hwỳr mrar xwỳnhjê mā Tirtũm kapêr jarê. Nê krĩ hkwỳ hkôt Jejus kôt hkwỳjê mā kagà nhípêx nê mē hwỳr kurê. Jakamā na pre Epes kamā hkwỳjê hwỳr kagàja nhípêx nê mē hwỳr kumê.

Nê kagàja kamā hprĩ hà mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kot tanhmā amnhĩ nhípêx to ho pa hà mē kām karō. Ra mē kot hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamā te mē htipxi nê ri mē pa xwỳnh kot amnhĩ nhípêx pyrāk o amnhĩ nhípêx o pa hà mē kām hà karō. Nê jar pika hkôt te mē kêp Kris nhĩ pyrā nê pa hà mē harê. Ā na pre Pawre mē kām mēmoj jarê nê hà kagà anê nê mē kām:

1 Pa Epes kām Kris kôt ixkwỳjaja. Xà mē amex na ka mē apa? E ot pa mē awỳr kagà nhípêx nê kumê. Ixpê Pawre na pa hipêx nê mē awỳr kumê. Ixpê Jejus Kris nhỹ hà mē ahkre ho mē ixpa xwỳnh na pa. Tirtũm kām hprām xà hkôt. Tā pa ā mē awỳr kagà nhípêx nê mē awỳr mēnh anê. Mē apê Tirtũm krajê hwỳr. Na ka xep htem Jejus Kris kôt amnhĩ nhípêx

mex o ri apa. Ām hāmri na ka htem ā amnhĩ nhípêx anê.

²E kê Mēpahpām Tirtũm mē Pahihti Jejus Kris wa mē ato mex nê mēmoj to mē akutā nojarêt rāhā ho pa. Ka mē wa ŷ hà axāmnhĩx ajamakêtkati nê akĩnh pē tanhmā amnhĩ nhípêx to ho ri apa.

Tirtũm kot mē pakukamā amnhĩm mē parênh ā harênh

*Rōmān 8.28-30; Wam Korĩt
1.21-22; Wam Tesarōn 1.4; Sikũn
Tesarōn 2.13; Wam Pêtre 1.2*

³Na hte mē panhō Pahihti Jejus Kris nhípêxà Tirtũmja mē pahto mex rāhā ho pa. Mē pahpê Kra Kris kwỳ hà mē pahpumunh kôt tanhmā mē pahto mex to ho pa. Ra wa Karōja mē pahkarō mā gjêx jakamā te ra mē pahte kaxkwa kamā wa kuri mē pamex nê mē papa pyrāk. Tā ra mē pahte jar pika ja kamā paxāmnhĩx pajamakêtkati mē pamex nê ri papa jakamā kwa kêr pu mē amnhĩm ām mex o mex ā harênh rāhā nê.

⁴⁻⁵Amnepê mā kormā mēmoj kêt ri na pre Tirtũm mē pakukamā amnhĩm mē parê. Kris kukwak ri amnhĩm mē parê. Tā mēmo kaxyw na pre ā mē pakukamā mē parênh anê? ām mē pahte kapêr kôt pix mā amnhĩ nhípêx o ri papa kaxyw. Jao tām kot amnhĩ nhípêx pyrā nê noo mā tām amnhĩ nhípêx o ri papa. Kām mē pajapê jakamā na pre mē pakukamā tanhmā hamaxpêr to nê hamaxpêr o:

—Nà Ixkra Jejus Kris koja nhỹrmā ma mē hwỳr wrỹ nê mē nê ty. Tā mē kot mē nê htyk ā harênh mar nê amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr xwỳnhjaja kot paj mē ho ixkra. Nà kot paj ā mē hipêx anê. Anê.

⁶No mē papajaja tanhmā mē pahte amnhĩ nhípêx mex to hà mē pahpumunh kôt na pre ā mē pahto hkra hà mē pajarênh anhỹr kêt nê. Ām Kra Kris pix kukwak ri na pre ā mē pajarênh anê. Kām Kra japê jakamā na hte mēmoj to mē pahpê hkwỳ hà mē pakutā nojarêt

rāhā ho pa. Jakamā na pu htem amnhī tā kām mex o mex ā harēnh o papa.

⁷⁻⁸Na pre Krisja mē panē htyk o Tirtūm mā mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīre. Nhūm Tirtūm ā kot amnhī nhīpēx anhūr ā omunh xā hkôt mē pahte hkôt amnhī xunhwūr xwūnhjē nē mē pahte amnhī tomnuj rēnh pa. Koja aa tanhmā hā mē pahto hkēt nē. Pu mē axte amnhī amnhī tomnuj o papa hkēt nē. Hēxta waa nē. Kām mē pajapē htēx kumrēx jakamā na pre ā mē pahto mex rax anē. Ām mex o mex nē āhpumunh o āhpumunh.

⁹⁻¹⁰Amnepēm na pre hamaxpēr o:

—Nā na pa ra kaxkwa ho ixkato nē kamā mēmoj piitā ho ixkato. Nē pika ho ixkato nē kamā mēmoj piitā ho ixkato. Tā koja nhūr mā Ixkra Kris mēmoj piitā ho amnhīptār o pa. Kaxkwa kamā nē pika piitā hkôt mēmoj piitā ho amnhīptā nē tapxipix inhūr hā kēp mēō Pahihti. Koja ā amnhī nhīpēx anhūr xā hā arīgro kato nhūm ā amnhī nhīpēx o pa anē. Nā ja na inhmā hprām. Anē.

Ā Tirtūm amnhī kukamā hamaxpēr anhūrja kōt na pre Kris kēp mē panhō Pahihti hā harē. Tā nhūr mā mē pahto amnhīptār kaxyw koja mē pakaxyw ām. Amnepēm ri mē pa xwūnhjē mā kot kormā ja ho amnhīrīt kēt tā ra jarāhā mē pamā ho amnhīrīt.

¹¹Kris kukwak ri na pre amnhīm mē parē. Ra kot mē pakukamā mē pahtā amnhī jarēnh xā hkôt. ¹²Tā mē ixpē Ijaew kwūr kumrēx mē ixte Kris kōt amnhī xunhwūr jakamā koja mē piitā mē inhūr hā Tirtūm mā mex o mex ā harēnh o ri pa.

¹³Nē mē kajaja na ka prem mē ixpyrā nē Tirtūm kapēr ma nē ajaxwūrja hkôt amnhī xunhwūr. Ām hāmri na Tirtūm kapērja. Tā ka prem ama nē hkôt amnhī xunhwūr. Hāmri nhūm amnhī tā mē apumu nē kot inhīpēx pyrā nē mē anē mē ate amnhī tomnuj piitā rēnh pa nē

mē ato hkra. Hāmri nē mē awūr Karō rē nhūm mē awūr wrūr nē mē akarō mā agjē nē mē akamā pa ho pa. Kris kukwak ri na pre mē awūr kurē. Amnepē mā na pre mē pakukamā hamaxpēr o:

—Koja mē Ixkra hkôt amnhī xunhwūr pa ja hā mē omu nē mē ho ixkra nē mē hwūr Ixkarō rē. Hāmri nhūm mē hkarō mā agjē nē mē kamā hkrī ho hkrī.

¹⁴Anhūr jakamā na pre mē pahwūr kurē nhūm mē pahwūr wrūr nē mē pahwūr agjē nē mē pakamā hkrī ho hkrī. Pu mē ja hā amnhī pumu nē pajamaxpēr o:

—Nā ra Tirtūm kot ixwūr Karō mēnh jakamā na ixkarō hwūr axā nē kamā hkrī ho hkrī. Tā koja ra kot mē ixtā amnhī jarēnh xā hkôt ja hā ixto mex nē. Ra kot ixto hkra kēnā. Jakamā koja nhūr mā ma amnhī wūr ixto api pa kuri inhmex kumrēx nē ixpa ho ixpa. Hāmri nē kukwak ri axte tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa hkēt nē. Anē.

Jakamā koja mē piitā ā kot mē ho mex anhūr ā amnhī tā kamā ama nē amnhī tā omu nē kām mex o mex ā harēnh rāhā ho pa.

Pawre kot Epes nhō xwūnhjē ho Tirtūm wūr ā harēnh

Piripos 1.9; Korosē 1.9-12; Wam Tesarōn 5.23; Sikūn Tesarōn 1.11, 2.16; Eprēw 13.20

¹⁵Nē na ka xep htem amnhī kaxyw Kris kōt ajamaxpēr tēx pē amā Tirtūm krajē piitā mē hkīnh o mē ho mex o apa. Na pa pre mē ajarēnh ma nē ixkīnh tēx nē. ¹⁶⁻¹⁸Nē xatā mē ato Tirtūm wūr o ri ixpa nē mē ato hwūr o:

—Pa Mēinhīpēxā maati Tirtūm. Nā amex o amex. Ka na ka pre mē ixwūr mē inhō Pahihti Jejus Krisja mē nhūm mē ixwūr wrūr nē hprī hā mē inhmā ate tanhmā amnhī nhīpēx to ho apa hā ato amnhīrīt. Tā Epes kām akrajaja na xep htem akōt pix mā ri amnhī nhīpēx rāhā

ho ri pa. Ām hāmri na htem ā amnhī nhīpêx anē.

—Nē kwa Tirtūm. Kē Akarō tanhmā mē hkrā hto kē mēhprī hā akapēr mar t̄yx rāhā ho pa. Jao ra ate mē ixkukamā mē ixtā tanhmā mē ixto mex to hā amnhī jarēnhja kē mē kām hamaxpēr t̄yx rāhā ho pa. Nē ate nh̄ymā mē ixpē akrajaja mē ixpiitā tanhmā mē ixto mex to jarēnhja kē mē kām hamaxpēr t̄yx pē hkīnh rāhā ho pa ho pa.

¹⁹⁻²⁰—Nē kē mē axāhpumunh o axāhpumunh ā ate akup̄ym Akra Kris o ht̄ir ā apumunh mex nē Tirtūm. Na ka pre axāhpumunh xā ho akup̄ym ho ht̄ir nē ma akup̄ym anhō krī hw̄yr ho api nē amnhī nhīhkō hā ȳr nhūm arī hkrī ho hkrī. Apyrā nē kot mē ixto amnhīptār kaxyw. Ā axāhpumunh xā ht̄yx kot anh̄yr. Tā kē akrajē piitā ja hā apumu nē axāhpumunh t̄yx o ate tanhmā mē ixto ajuta hto ho apa hā apumu.

Anh̄yr o na pa hte mē ato hw̄yr o ri xpa.

²¹Nē Krisja āhpumunh t̄yx o mēkarōmnuti piitā hakrenh. Nē hiht̄yx o mē hakrenh jakamā krī nhō xw̄ynh̄jē mā te mē āhpumunh t̄yx kēt pyrāk o na htem ht̄yx ri amnhī nhīpêx o pa pyrāk. Nē Krisja hiht̄yx o pika piitā hkôt pahi piitā mē hakrenh par kumrêx. Nē hiht̄yx o kot pika piitā hkôt mēmoj piitā mē hakrenh par. Jakamā mēhō koja we tanhmā kot amnhī nhīpêx to hā kām karō r̄y kām hamaxpēr gō? Nā amrakati kumrêx. Ra kot ā amnhī nhīpêx anh̄yr rāhā nē pa ho pa xw̄ynh kēnā. Nē hiht̄yx o hiht̄yx rāhā nē pa ho pa xw̄ynh. Nē āhpumunh o āhpumunh rāhā nē pa ho pa xw̄ynh. Nē hiht̄yx o kot jar pika ja kôt mē pajakrenh par nē hiht̄yx o Tirtūm nhō krī kamā mē mēmoj piitā hakrenh par. Tā koja mēmoj piitā ho amnhīptār rāhā ht̄ir tūm nē pa ho pa.

Kris te kēp mē pahkrā pyrāk ā harēnh

Rōmān 12.4; Wam Korīt 12.12;

Epes 4.16; Korosē 3.25

²²Na pre Tirtūmja Kra Kris nhīhkram mēmoj piitā haxār pa. ȳ hā kot nh̄ymā ho amnhīptār o pa kaxyw. Jakamā kot mē pahto amnhīptār xw̄ynh ā kēp mē panhō Pahihti. Nē te kēp mē pahkrā pyrāk. Nē mē papajaja te mē pahpē ī pyrāk jakamā na pu htem hkôt ri amnhī nhīpêx o papa. ²³Na hte mē panhija mē pahkrā kamā mē pajamaxpēr xā hkôt tanhmā amnhī nhīpêx to. Ja pyrā nē na pu htem mē pahkrā pyrāk xw̄ynh Krisja kapēr ma nē hkôt tanhmā ri amnhī nhīpêx to ho ri papa.

Koja mēhō ām hkrā pix nē ī hkêt nē pa hāmri nē mex kêt nē. Na htem hkrā nē mēānēn ī nē pa nē mex nē. Ja pyrā nē na hte Kris mē pahte hkôt amnhī nhīpêx o papa hā mē pahpumu nē hkīnh nē mex nē pa. Pu mē pajaxw̄yja hkôt ri amnhī nhīpêx ā amnhī pumu nē pahkīnh nē pamex nē papa ho papa.

Tanhmā Tirtūm kot mē pahto hkra hto ā harēnh

Wam Korīt 6.11; Xitre 2.11-3.7

2Nē amnepē mā na pu pre htem Tirtūm kax ā tanhmā amnhī tomnuj to ho ri papa. ²Nē jar mē kot amnhī nhīpêx o amnhī nhīpêx. Jao amnhī tomnuj pix o ri papa. Nē mēkarōmnuti nhō pahi Satanasti kapēr kôt pix mā ri amnhī nhīpêx rāhā nē. Na pre hte tanhmā mē pahkôt mē pahto ho pa. Mē pahte tanhmā amnhī tomnuj to kaxyw mē pamā mē pajamaxpēr punuj jagjê. Pu mē amnhī tā omunh kêt tā ȳ hā amnhī tomnuj o papa. Satanastija kēp mē kot Tirtūm kapēr kw̄ym ri amnhī nhīpêx o mē pa xw̄ynh̄jē nhō pahihti na. Tā pu pre htem paht̄yx ri hkôt amnhī nhīpêx pix o ri papa. ³Mē pahpiitā tanhmā amnhī tomnuj to hprām xā hkôt pix

mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nê mêmoj punuj kukamã pajamaxpêr nê ra hkôt ã amnhĩ tomnuj anê. ã na pu prem mnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tirtũm ja hã mē pahpumu nhũm ja kãm mex kêt nê. Jakamã nhũm tee ri mē pakukamã hamaxpêr nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Na htem ixkapêr kwým ri tanhmã amnhĩ tomnuj to rãhã ho pa. ã mē kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr o mē pa xwÿnhjaja koja mē nhÿrmã ixri htĩr tũm nê mex nê pa ho pa hkêt nê. Ixkĩnhã mē kot amnhĩ tomnuj xwÿnh jakamã tanhmã kot mē amnhĩ to nê ixri htĩr tũm nê pa ho pa? Nà mē kot amnhĩ tomnuj mÿrapê koja mē nhÿrmã ma amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xàta wÿr ma hapêx pa. Nà koja mē anê. Hêxta waa nê. Inhmã ma hwÿr mē pa prãm kêt tã ra ma hwÿr mē pa kaxyw.

Anhÿr o hamaxpêr. ⁴⁻⁵Nê amnepêm kormã mē pahte amnhĩ tomnuj o papata ã te mē pahte amnhĩ xà htÿx kamã pajamak tũm xà hwÿr pryta ã mē papa pyrãk. Nom Tirtũm kãm mē pajapê nê mē pakamã ukapri jakamã na pre mē pahto mex rax nê. Nê akupÿm Kris o htĩrja ri te ra mē pahte amnhĩ xà htÿx kamã pajamak tũm xà hwÿr pryta nê mē pahto ujanãr pyrãk o mē panhĩpêx. Mē pakamã ukapri nê kãm mē pajapê ho ã mē panhĩpêx anê. Amarĩ ã mē panhĩpêx anê nê mē panê mē pahte amnhĩ tomnuj rênh pa. Jakamã kot puj mē pahte Kra hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja nhÿrmã amnhĩ xà htÿx kamã mē hamak tũm xàta wÿr papa hkêt nê. ⁶Ra Tirtũm akupÿm Jejus Kris o htĩr jakamã te ra Jejus kôt akupÿm mē pahpê hk-wÿjê ho mē pahpêr pyrãk. Jakamã te ra õ krĩ kamã ãhkô hã mē pamex kumrêx nê pahkrĩ pyrãk. ⁷Mêmo kaxyw na pre Tirtũm kãm mē pajapê hkôt ã mē pahwÿr Jejus Kris mên nhũm mē panê htyk anê? Nà kãm mē pajapê htÿx ã mē pahte pahpêr hã amnhĩ tã omunh kaxyw na pre

ã mē pahwÿr mên anê. Tã kot puj mē nhÿrmã kaxkwa kamã hwÿr pøj nhũm mē pamã amnhĩ jarênh o:

—E mē amnê ixpumu. Inhmã mē ajapê htÿx jakamã na pa pre mē akamã ixukapri xaj ma mē awÿr Ixkra Jejus Krisja mē nhũm amnhĩ grôn h kôt mē awÿr wrÿ nê mē anê ty. Inhmã mē ajapê htÿx jakamã na pa pre ã mē awÿr mên nhũm mē anê htyk anê. Inhmã mē apê ixkrajê japê xaj na pa pre ã mē ato mex rax anê.

Anhÿr o mē pamã kapêr hãmri nê mē pahto mex rãhã ho pa. ⁸⁻⁹Xà na pu prem pahpê hkra hprãm xaj amnhĩ krã hkôt mē papamjaja kãm tanhmã amnhĩ to mex to nê kãm:

—E kwa Tirtũm. Na pa ã amnhĩ to mex anê nê ã amnhĩ to mex anê. Jakamã kwa ja hã ixpumu nê ixto akra nã?

Anhÿr o na pu prem amnhĩ to kuwÿ? Nà na pu prem ã amnhĩ to hwÿr anhÿr kêt nê. Na pu prem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwÿ nhũm ja pix ã mē pahpumunh kôt mē panê mē pahte amnhĩ tomnuj rê nê mē pahto hkra. Kãm mē pajapê nê mêmoj to mē pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na hte ã mē panhĩpêx mex anê. Jakamã na pu htem amnhĩ tã omu nê pajamaxpêr o:

—Nà na xep hte Tirtũmja mē pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nê. ãm mē pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpêr ã mē pahpumunh kôt pix mã na hte mē pahto hkra. Anê.

¹⁰Nê Tirtũm tapxipix na hte tanhmã mē pahto pu mē amnhĩ to mex rãhã ho papa. Nom kormã kot mē pahto hkra hkêt ri na pu prem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Tã Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwÿ nhũm Tirtũm ja hã mē pahpumu nê mē pamã mē pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jagê pu mē ÿ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Amnepêm tanhmã kot mē pakukamã hamaxpêr to xà hkôt. No na

hte tanhmã mē pahte amnhī krã hkôt amnhī nhīpêx to hã mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nē.

Tirtüm krajaja te kot axpën to htô nē htöx pyrãk

Karatas 3.28; Korosë 1.21-23

¹¹ E mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja. Na ka htem mē akatorxã nhöhy rüm ajapôj hãmri nē mē ixpê Ijaew pyrã nē amnhī my kwryt kã jakãr kêt nē. Jakamã na pre ixkwÿjaja mē akurom amnhī jakãr ã amnhī to jarkrar o ri pa nē amnhī jarënh o:

—Ra mē ixte amnhī my kwryt kã jakãr ã mē ixpumunh kôt na hte Tirtüm mē ixto hkra. Tã Ijaew kêt xwÿnhjaja kot mē ixkĩnhã amnhī jakãr kêt jakamã mē kêp hkra hkêt. Nē mãänën mē kêp mē pahkwÿ hkêt.

Anhÿr o mē ajarënh o pa. ¹² ãm hãmri na prem mē apê mē ixkwÿ hkêt ã mē ajarë. Na pa prem mē akurom amnhī my kwryt kã jakã nē mē akurom Kris kamã ijamak o ri ixpa. Jakamã nhüm Tirtüm kot mē ixto mex ã amnhī jarë pa mē mē apyrã nē tee ri amnhī kukamã ijamaxpër o ri ixpa hkêt nē. Nē mē akurom amnhī kaxyw Tirtüm mã ijamaxpër. Nã ãm hãmri na prem mē apê mē ixkwÿ hkêt ã mē ajarë. ¹³ Te Tirtüm kãx ã ri mē apa pyrãk tã ka mē arī ã amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Jejus Kris kot mē panê htyk nhüm mē ate hkôt amnhī xunhwÿr jakamã ra mē apê hkwyÿ. Jao arī hkãx ã ri apa hkêt nē. Te mē ixpê Ijaew kwÿ pyrã nē hpãnhã kuri ra ri apa pyrãk. ¹⁴ Jakamã na pu htem Kris kukwak ri ra axpën nhīpêx nyw o axpën nhīpêx o ri papa. Mē ixpê Ijaewjaja nē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja na pu htem te ra ixkre tipxi kamã ri papa pyrãk. Nom amnepëm na pu prem ã axpën nhīpêx anhÿr kêt nē. Mē pahte amnhī nhīpêx tùmja ah-pÿnhã na pre. Na pu prem pamã axpën kurê nē axpën kãx ã ri papa. Nē nhÿri ax-

pën pumu nē te pahte axpën pumunh kêt pyrã nē nhãm parit o ri mra. Tã nhüm Kris mē panê htyk o mē pahte amnhī tomnuj piitã hpãnhã amnhīrer pa. Mē ixpê Ijaew nē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja. Nē htyk o te ra kot mē pahte axpën nhörkwÿ hwÿr axpën wÿr o papa pyrãk. Jao mē pamã axpën kurê ho hapêx nē hpãnhã tãm axpën kaxyw mē paxunhwÿ pu mē hpãnhã axpën to mex rãhã ho ri papa. ¹⁵ Amnepëm Mojes kot Tirtüm nhÿ hã mē ixpê Ijaew mē ixte tanhmã amnhī nhīpêx to ho ixpa hã karöja. Na pa prem mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja mē ate Tirtüm kôt amnhī nhīpêx kêt ã mē apumu nē mē akamã inhgryk nē. Nē apën mã mē ajarënh o:

—Nã mē pahkĩnhã mē kot Mojes kapër kôt amnhī nhīpêx kêt jakamã koja Tirtüm mē ho hkra hkêt nē.

Anhÿr tã nhüm Kris mē pahwÿr wrÿ nē mē pahpiitã mē panê htyk o mē pahte hkôt amnhī xunhwÿr ã mē pahpumunh kôt pix mã mē pahto Tirtüm kra. Jakamã pa mē axte mē ate Mojes kapër kôt amnhī nhīpêx kêt ã mē apumunh kôt mē apê Tirtüm kra hkêt ã mē ajarënh kêt nē. Hãmri nē mē ixpê Ijaew nē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja pu mē axte axpën kãm pagryk o ri papa hkêt nē. Ra te ixkre tipxi kamã mē pahte axpën kôt ri papa pyrãk.

¹⁶ Kris na pre pĩ kahpa hã mē panê htyk o ã mē panhīpêx anë nē mē pahte axpën kôt amnhī nhīpêx o papa kaxyw mē paxunhwÿ. Nom Tirtüm jamaxpër xã hkôt ã mē panhīpêx anë. Jakamã na pu htem arī pamã axpën kurê ho papa hkêt nē. ¹⁷ Na pre Kris mē pahwÿr wrÿ nē ã mē panhīpêx anë. Mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja mē ate kormã Tirtüm kapër mar kêt xwÿnhjaja nē mãänën mē ixpê Ijaew mē ixte kapër mar mex xwÿnhjaja nhüm pre akupÿm tãm mē pahte axpën kôt amnhī nhīpêx o papa kaxyw mē paxunhwÿ. ¹⁸ Hãmri nhüm Tirtüm mē pahwÿr amnhī Karö rë nhüm mē

pahkarō mā agjê. Kris kukwak ri pix mā mē pahwÿr kurē pu mē ŷ hā paxāmn-hix ri kām tanhmā amnhī jarēnh to ho ri papa. ¹⁹Hāmri nē te mē pahpê nhām axpēn kaxyw mē urojê pyrā nē axpēn kàx ā ri papa hkêt nē.

**Te mē pahpê Tirtūm nhōrkwÿ
pyrāk ā mē pajarēnh**

*Wam Korīt 3.16; Sikūn Korīt
6.16; Wam Pêtre 2.5*

²⁰Nē mē pahpê Jejus kwÿ jakamā te mē pahte ixkre tipxikamā ri papa pyrāk. Nē te mē pahpê ixkre nhīpêx mex pyrāk. Nē Kris te kēp ixkre hkrax mā kuhê xà nē kÿxpê kām nōr xà maatiya pyrāk. Nē mē kot Jejus nhÿ hā mē ahkre xwÿnhjaja nē mē kot Tirtūm nhÿ hā kapēr o ri mē pa xwÿnhjaja te mē kēp ixkre nhōkwa êja pyrāk. Nē mē papajaja te mē pahpê ixkre nhīmōk ā pōja pyrāk. ²¹Ixkre mā kuhê xà nē kÿxpê kām nōr xà maati kukwak ri pix mā na hte ōkwa ê nē hā pōja kÿxpê mex nē axpēn tā harir. Ja pyrā nē ām Kris kukwak ri pix mā na pu htem te ixkre tipxi kamā ri papa pyrāk o axpēn nhīpêx mex o ri papa. Te mē pahpê mē kot ixkre rax kumrêx nhīpêx o mōr nhūm muxre nē ām xwÿnhhta pyrāk.

²²Na htem amnhīm ōrkwÿ nhīpêx nē hipêx pa nē hwÿr agjê nē kamā pa ho pa. Ja pyrā nē na hte Tirtūm Karōja mē pahpê hkrajê karō mā agjê nē mē pakamā pa ho pa. Te mē pahpê Tirtūm nhōrkwÿ pyrāk. Mē ixpê Ijaew nē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja Tirtūm mā te mē pahpê ōrkwÿ pyrāk.

**Pawre kot Ijaew kêt xwÿnhjê mā
mēmoj to amnhīrīt ā harēnh**

Rōmān 15.14-21; Korosē 1.24-29

3 Tā te mē pahpê Tirtūm nhōrkwÿ pyrāk jakamā na pa hte jar mē hagjēnh xà kamā mē ato hwÿr rāhā ho ixkrī. Na pa pre hte ma mē apê Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr ixpa nē ixprī hā mē

amā Jejus kapēr jarēnh o ri mē akôt ixpa. Mÿrapē na prem ixpynē nē ijaxā pa arī jar ixkrī ho ixkrī. Nom arī amnhī kaxyw Tirtūm mā ijamaxpēr tÿx pē mē ato hwÿr rāhā ho ixkrī. ²Na pre kām ijapê hā mē apê Ijaew kêt xwÿnhjê kaxyw ixām. Ma ixte ri mē akôt ixpa nē mē amā kapēr jarēnh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Ra mē ate ja hā ijarēnh mar mex. ³Na pre mē pahto hpmirāatā tanhmā mē pahto mex to hā inhmā amnhī to amnhīrīt pa pre omu. Mē kajaja nē mē pajaja. Pika piitā hkôt mē piitā tanhmā mē ho mex to. Na pre kormā kot mēhō mā ja jarēnh kêt tā inhmā ho amnhīrīt pa pre omu. Tā kagā ja kamā kot paj mē amā hkwy ho grēre nē ho amnhīrīt nē mē amā hā kagā ka mē ixpyrā nē kamā harē nē ama. ⁴Jaō aprī hā mar mex nē. ⁵Amnepēm mē pahkêt ri mē pa xwÿnhjê mā Tirtūm kot ja ho amnhīrīt kêt tā nhūm Karō mē ixkwÿjê kumrêx mā ho amnhīrīt. ŷ hā kapēr o ri mē pa xwÿnh mē mē ixpê Jejus nhÿ hā mē ajahkre o mē ixpa xwÿnhjê kumrêx mā ho amnhīrīt. Mē ixte kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa xwÿnhjê mā ho amnhīrīt pa prem omu. ⁶Na pre mē inhmā tanhmā mē ato amnhīrīt to pa prem ja hā mē apumu nē mē akukamā ijamaxpēr o:

—Nā ām hāmri koja xep Ijaew kêt xwÿnhjaja mē ixpê Ijaew pyrā nē Tirtūm kapēr ma nē Jejus Kris kôt amnhī xunhwÿ nhūm Tirtūm ā mē kot amnhī nhīpêx anhÿr ā mē omu nē mē ixpyrā nē mē ho hkra nē mē ho mex o pa. Anē.

⁷Tā nhūm Tirtūmja mē awÿr inhmē. Ixte mē amā ja jarēnh o ri mē akôt ixpa nhūm tokyx mē ate mar kaxyw. Na pre ixto mex nē kām hprām xà hkôt mē akaxyw ixām nē ixte ŷ hā kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa kaxyw ixto ixihtÿx nē mē awÿr inhmē. ⁸Tā mo kaxyw na pre mē akaxyw ixām? Te ixte ja kaxyw inhmex kêt pyrāk. Ixkwÿjaja ja kaxyw mex o kot ijakrenh tā nhūm pre

ixpumu nê tanhmã hamaxpêr to nê mē akaxyw ixâm nê mē awÿr inhmē. Ixte mē amã mēmoj mex kumrêx jarênh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Na pre inhmã:

—Kêr ka ma Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr mō nê mē kãm Jejus Kris kapêr jarênh o ri mē hkôt apa. Nê mē kãm: “Kot kaj mē Jejus Kris kôt amnhî xunhwÿ hãmri nê kukwak ri amex nê apa.” Anê. ⁹Koja mē apê Ijaew kwÿjê pyrã nê amnhî kaxyw Ixkra Kris kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿ pa hã mē omu nê mē ho ixkra. Kormã aa ixte mē kãm ja hã amnhî to amnhîrît kêt tâ pa akumrêx mã harê. E ma mē hkôt ri mē kãm ã ijarênh anhÿr o ri apa kê mē ijarênh ma.

Anhÿr o mē pahto kator xwÿnh maati ja inhmã kapêr. ¹⁰Tã mēmo kaxyw na hte mē pahto hpimràatã mē pahto hkra? Nã kaxkwa kamã kapêr o mē wrÿk xwÿnh pytàr xwÿnhjaja nê mēkarōmnuti kot mē pahte amnhî nhîpêx nyw o papa hã mē pahpumunh kôt axpên mã tanhmã Tirtüm jarênh to kaxyw. Nê harênh o:

—Kokÿÿ. Tirtüm àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx jakamã na hte tanhmã mē hipêx to nhüm mē tãm amnhî nhîpêx mex o pa. Nã Tirtüm àhpumunh o àhpumunh nê hihtÿx o hihtÿx. Anê.

Koja mē ate amnhî to mex o apa hã mē apumu nê ã axpên mã Tirtüm jarênh anê.

¹¹Amnepêm kormã mēmoj kêt ri na pre Tirtüm mē pakukamã mē pahtã tanhmã amnhî jarênh to hãmri nê Jejus kukwak ri ã mē panhipêx anê. Jao mē piitã mē kãm àhpumunh o àhpumunh ã amnhî to amnhîrît. ¹²Tã pu mē ra Jejus kukwak ri amnhî kamã pamã Tirtüm pyma hkêt nê. Kãm mē pajapê kênã kot pu kêt mē ri amnhî kamã pamã uma ho papa. Kot puj mē paxãmnhix ri kãm amnhî jarênh rãhã ho ri papa. Te ra pahte hwÿr paxàpir nê pano ho omunh nê kãm pakapêr o pakuhê pyrãk. ¹³Jakamã kwa kêr ka mē kot mē atã

tanhmã ixtomnuj to hã ijarênhja ma nê tee ri ixkukamã ajamaxpêr hkêt nê. Kwãr mē mãmri tanhmã inhîpêx to. ãm ixte mē amã amnhî jarênh ma nê axpên mã ijarênh o:

—Hêxta waa nê. Mãn Pawre kãm mē pajapê hã na pre amnhî grõnh kôt mē pamex kaxyw mē pahwÿr mra nê mē pamã Tirtüm kapêr jarênh o pa. Mē kot ja hã tanhmã hipêx kati hto htã nhüm jam urer kêt nê. Anê.

Kris kãm mē pajapê kamã tanhmã mē panê amnhî nhîpêx to

Juãw 3.16; Wam Juãw 3.1

¹⁴Nê na pa hte mē ato Mēpanhipêxã maati hwÿr kãm ixihitÿx o ixpa. ¹⁵Kêp mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê nhõ Pahi Maati mex kumrêx na. Kra hk-wÿjaja ra kaxkwa kamã kuri htir tùm nê pa ho pa nê arî pyka ja kamã mē pahpê hk-wÿjaja kormã jar papa. Nom te mē pahpiitã mē pahte ixkre tipxi kamã Tirtüm kôt ri papa pyrãk. ¹⁶Jakamã na pa hte mē ato hwÿr o:

—Pa Tirtüm. Nã amex o amex. E ot pa Epes nhõ xwÿnhjê ho awÿr o ixkrî. Kwa kê Akarõ mē kãm axàhpumunh xã hk-wÿ gō kê mē akôt ri amnhî nhîpêx rãhã ho pa.

¹⁷—Nê kê mē amnhî kaxyw Kris kôt hamaxpêr tÿx o pa. Te mēmo pî hpàr jarê kot pika kaxwÿnh kãm pimãnh nê pika jamÿnh tÿxta pyrãk. Nhüm kôk xàpêr tÿx tâ tee kot kãm mēnh prãmta pyrãk. Kê mē pî hpàr jarê kot pika jamÿnh pyrã nê kãm axpên kînh o pa. Jao mēmoj to axpên kutã nojarêt rãhã ho pa.

¹⁸⁻¹⁹—Nê kê krî piitã hkôt mē akrajê pyrã nê amnhî tã Kris kãm mē hapê htÿx o mē hapê htÿx ã amnhî pumu. Jao urãk nê mē kãm axpên kînh tÿx o pa. Nê kê mē ate amnhî nhîpêx pix o amnhî nhîpêx rãhã ho pa. Nê ajamaxpêr pix o hamaxpêr rãhã ho pa. Jao te mēmo pî hpàrta pyrã nê akôt hihtÿx nê. Anê.

²⁰ Kot puj mē ā amnhī to Tirtūm wūr anē nhūm mē pama nē ra àhpumunh tỳx xà ho ā mē panhīpêx anē. Ra kot mē pakamā pa ho pa kēnā. ²¹ ā Tirtūm Jejus Kris kukwak ri mē pahpê hkrajê nhīpêx anhÿr jakamā kwa pu mē pahpê hkra xwÿnhjaja kêr pu mē kām mex o mex ā harēnh rāhā ho papa. Nà kot puj mē ā kām anhÿr o papa.

**Te ixkre tipxi kamā axpēn
kôt ri mē papa pyrāk**

*Rômān 15.5; Piripos 2.1-4; Korosē
3.12-17; Wam Pêtre 3.8*

4 Nē ra mē kot Kris ā ijaxār nhūm ixkrī htā pa ā inhmā mē akīnh xāj mē amā ixkapēr nē hā kagā anhÿr o ixkrī. Kwa kêr ka mē Tirtūm kot amnhī nhīpêx kôt amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa. Ja kaxyw na pre amnhī kôt mē awÿ ka prem hkôt amnhī xunhwÿ.

² Nē kêr ka mē amā amnhī to rax o akwÿjê jakrenh prām o ri apa hkêt nē. Nē mē agryk tokyx anhÿr kêt nē. Am axpēn kām axukapri pix o mǎn ri axpēn kôt apa. Kê mēhō tee tanhmā ri mē ato htā ka mē kamā agryk tokyx anhÿr kêt nē. Am mē amā ri axpēn hkīnh pix o mǎn ri axpēn kôt apa. ³ Ra Tirtūm Karō kot mē pahkarō mā gjêx par jakamā te mē pahte ixkre tipxi kamā axpēn kôt ri mē papa pyrāk. Jakamā kêr ka mē axpēn to mex pix kukamā mǎn kêt ajamaxpēr o ri axpēn kôt apa. Nē tām axpēn nhīpêx. Jao ajamakêtkati nē axāmnhīx ri axpēn kôt ri apa ho apa. ⁴ Te mē pahte ixkre tipxi kamā ri axpēn kôt papa pyrāk jakamā mē pahpiitā mē pahkarō kamā Tirtūm Karōja hkrī ho hkrī. Jakamā kot puj mē nhÿrmā ma ō krī hwÿr api nē kamā mē pamex rāhā papa ho papa.

⁵ Nē mē panhō Pahihtija ām pixii. Na pu prem pahpiitā amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr jao ra mē pahpê hkraa. Tā mē pahpê Kris kwÿ hā amnhī to amnhīrit kaxyw na prem Tirtūm mā mē pahkrā

kumrā. Ā mē panhīpêx anhÿr o axpēn pyrāk o mē panhīpêx o pa anē.

⁶ Nē Tirtūm haxwÿja ām pixii. Kêp mē pahpiitā mē panhīpêxā maati na. Na hte mē pahpê hkrajê mā àhpumunh xà hkwÿ gō pu mē ŷ hā kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho papa. Nhūm hte mē pahkarō kamā pa ho pa. Jakamā te mē pahte ixkre tipxi kamā ri axpēn kôt papa pyrāk.

**Kris kot ahpÿnhā tanhmā
mē pahto mex to hā harēnh**

*Rômān 12.3-8; Wam Korīt
12.1-12; Wam Pêtre 4.10-11*

⁷⁻⁸ Nē Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot Kris jarēnh kot:

Na pre mē kot kutā amnhī xunhwÿr xwÿnhjê pytār pa nē ma akupÿm kaxkwa hwÿr api.

Tā arī jar pika hkôt mē pahpê hkwÿjê mā tanhmā mē pahto paxihtÿx to ho pa. Na hte Krisja tanhmā mē pahte ahpÿnhā kām amnhī nhīpêx to ho papa kaxyw tanhmā mē pahto paxàhpumunh to. Kām hprām xà hkôt. ⁹ Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot akupÿm kaxkwa hwÿr àpir ā harēnh. Am tapxipix na pre ā pika hwÿr wrÿk nē akupÿm kaxkwa hwÿr àpir anē. Na pre ty nhūm mē haxà. Hāmri nhūm akupÿm htir nē kato nē ma akupÿm api. Tapxipix na pre ā amnhī nhīpêx anē.

¹⁰ Tā akupÿm kaxkwa hwÿr àpir xwÿnhta na hte kaxkwa kamā nē pika hkôt amnhīm mēmoj piitā tanhmā ho ho hkrī.

¹¹ Na pre ahpÿnhā tanhmā mē pahto mex to. Ahpÿnhā mē pahte tanhmā kām amnhī nhīpêx to ho papa kaxyw na pre mē paxunhwÿ.

Nē mē pahkwÿjjaja mē pahte krī piitā hwÿr pamrar nē ŷ hā hkrajê mā kapēr jarēnh o papa kaxyw mē paxunhwÿ.

Nē mē pahkwÿjjaja mē pahte krī pixi kamā Tirtūm nhÿ hā hkrajê jahkre ho ri mē hkôt papa kaxyw mē paxunhwÿ.

Nē mē pahkwỳjaja mē pahte pahprī hā mē piitā mē kām tanhmā mē kot amnhī nhīpēx to nē Jejus kōt amnhī xunhwỳr ā mē kām harēnh o papa kaxyw mē paxunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja mē pahpē pastō kaxyw mē paxunhwỳ.

Nē mē pahkwỳjaja mē pahte mē kām Tirtūm kapēr ā kagā jarēnh o mē ahkre ho papa kaxyw mē paxunhwỳ.

¹² ā kot puj mē pahpiitā ahpynhā Kris mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri papa anē. Kot puj mē ā mē hipēx anhỳr o ri papa nhūm mē pamar tỳx nē. Nē gaa nē mē pahpyrà nē Tirtūm mā amnhī nhīpēx mex o pa. Pu mē pahpiitā hkōt amnhī nhīpēx mex o papa. ¹³ Nē gaa nē mē pahpiitā mē pahpē Tirtūm kra hā Jejus kot amnhī nhīpēx kōt omunh mex nē. Nē amnhī kaxyw hkōt pajamaxpēr tỳx nē. Jao te ra hkōt mē paxàptār mex pyràk. Nē te kot amnhī nhīpēx pyràk o amnhī nhīpēx.

¹⁴ Mēhprīrejjaja na htem nhām hamaxpēr nē nhām hamaxpēr o pa. Te kōk xàpēr nē nhām mēmoj to mrar nē nhām mēmoj to mrar pyràk. Nom kēr pu mē ho mē urāk kēt nē. Ām Kris kōt pix mā pajamaxpēr tỳx o papa. Jakamā nhūm mē tee ri mē pahte hkwỳm ri tanhmā amnhī tomnuj to hprām xàj tanhmā mē pahto kaprỳ. Nom kēr pu mē mē mar kēt nē. Ām pakatāt kōt mē àptār kot amnhī nhīpēx o amnhī nhīpēx o papa. Jao Kris kōt axpēn to paxihtỳx o papa. ¹⁵ Tām axpēn mā pakapēr nē pamā axpēn kīnh o axpēn mā paxēx kēt nē. Kwa kēr pu mē ā amnhī nhīpēx anhỳr o mǎn papa. Jao te mē pahkrā Kris kot amnhī nhīpēx pyràk o amnhī nhīpēx mex o mō.

¹⁶ Nē mē panhī kamā tanhmā mē pakuteja piitā na hte mē pahkrā kamā mē pajamaxpēr xà hkōt axpēn kōt ahpynhā tanhmā axpēn to ajuta hto. Te ixkre pixi kamā mē pahte axpēn kōt

tanhmā axpēn to ajuta hto ho ri papa pyràk.

Kris kōt mē pahte amnhī nhīpēx nyw ā mē pamā karō

Korosē 3.5-11; Wam Pêtre 4.7

¹⁷ E kot paj Pahihtī nhỹ hā mē amā mēmoj jarē nē nē mē amā ixkapēr kām ixihtỳx nē ka mē inhma. Nà kēr ka mē axte mē kēp Tirtūm kra hkēt xwỳnhjē kot amnhī nhīpēx o amnhī nhīpēx o ri apa hkēt nē. Na htem htỳx ri tanhmā hamaxpēr punuj to ho ri amnhī tomnuj o pa. ¹⁸ Jao Tirtūm mā hamaxpēr kēt nē pa. Kām hamaxpēr prām kēt kumrēx nē pa. Te mē kot omunh nē nhām hkrā pyràk o amnhī nhīpēx. Rỳ te mēhō wa kot axpēn kām gryk kām axpēn nhīpēx pyràk o hipēx. Jao te kamāt kō kamā ri pa pyrà nē Tirtūm kot amnhī nhīpēx pumunh kēt nē pa. Jakamā koja mē nhỹrmā kuri htūr tūm nē pa hkēt nē. ¹⁹ Na htem tanhmā amnhī tomnuj to htā amnhī kamā hpijaàm kēt nē pa. Nē axpēn kamā hpijaàm kēt rāhā ho pa. Ām amnhī pix kukamā hamaxpēr nē tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. ²⁰⁻²¹ Nom Jejus Krisja ā kot amnhī nhīpēx anhỳr kēt. Mē kurom tām kot amnhī nhīpēx mex o pa xwỳnh nē tām kapēr o pa xwỳnh na. Na pa pre ma mē awỳr mō nē ixprī hā mē amā ja hā harē ka prem inhma nē inhmar tỳx nē. ²² Na pa pre mē amā:

—Kwa mē ri axte amnhī nhīpēx tūm kōt amnhī nhīpēx o ri apa hkēt nē. Ja na omnuj tỳx. Na ka prem ā amnhī nhīpēx anē nē ajamaxpēr punuj pix o ri apa. Jao amnhī tomnuj rāhā nē. Tā kēr ka mē amnhī nē awry hā mēnh pyrà nē axte ā amnhī tomnuj anhỳr o ri apa hkēt nē.

²³ —Nē kēr ka mē axte mē ajamaxpēr tūm nē mē ate amnhī nhīpēx tūm kōt ri amnhī nhīpēx kēt nē. Nē mē ajamaxpēr nyw nē mē ate amnhī nhīpēx nyw kōt pix mā ri amnhī nhīpēx o ri apa. Te mē kot mē ē htūm kwrỳnh nē rēnh nē

hpānhā nyw jagjêx nê ri hā pata pyrā nê amnhî nhîpêx nyw kôt pix mā amnhî nhîpêx o ri apa. ²⁴Mê ajamaxpêr nyw nê mê ate amnhî nhîpêx nywja axtem na. Te Tirtûm jamaxpêr nê kot amnhî nhîpêxta pyrāk. Jakamā kwa kêr ka mê kām hprām xā hkôt pix mā tanhmā amnhî nhîpêx to ho ri apa. Jao kām amnhî nhîpêx mex o ri apa. Nê kapêr kôt ri amnhî nhîpêx. Anê.

Na pa pre ā mê amā ixkapêr anê. Tā kêr ka mê arî ixkapêr kôt pix mā amnhî nhîpêx. ²⁵Mê pahpê Kris nhî jakamā te pahte ixkre htipxi kamā axpên kôt amnhî nhîpêx pyrāk jakamā kwa mê axte axpên mā mēmoj to axêx kêt nê. Nê amarî axpên xô ri axpên mā mēmoj to axêx kêt nê. Ām tām axpên mā mēmoj jarênh o ri apa.

²⁶Nê kot kaj mê mēmoj tā agryk japêr. Rỳ mēhō kamā agryk rỳ amarî agryk japêr. Tā kêr ka ho ajapêx tokyx anê agryk japjê hkêt nê. Kêr kê kormā kamāt kêt ri ka akupÿm tām akrā nhûm ja amā mex nê. ²⁷Nom kot ka mê arî kamā agryk o ri apa nhûm mēkarōmnuti nhō pahi Satanastija ja hā mê apumu nê te mê ate amnhî tomnujta ā mê apynênh pyrāk o mê anhîpêx. Ka mê ra hkôt tanhmā amnhî tomnuj to. Ja pymaj kêr ka mê agryk japjê hkêt nê. Satanasti kām hprām xā hkôt ā amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê.

²⁸Nê mê axāhkînh o mê apa xwÿnhjaja kêr ka mê axte mê kêp axāhkînh hkêt nê. Mēmoj tā apê nê hpānhā kàxpore jamÿ nê ho amnhîm awjaprô. Nê mê kêp amrakati xwÿnhjê mā mēmoj japrôr o ri apa. Kêr ka mê ate amnhî nhîpêx tūmta pānhā ā amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa.

²⁹Nê kêr ka mê amā axpên kînh kamā tām axpên mā akapêr o ri apa. Nê akapêr mā agêt kām ri axpên mā akapêr kêt nê. Ām axpên mā akapêr mā aprî ho axpên mā akapêr. Nê mê amā axpên kînh nê

mê amā axpên to mex pix prām xāj tām axpên mā ri akapêr o ri apa.

³⁰Tirtûm na pre mê pahwÿr amnhî Karō rē nhûm mê pahpê hkra hā mê pahkarō mā agjê nê mê pakamā hkrî ho hkrî. Koja mê pakamā hkrî ho hkrî rāhā nhûm nhÿrmā Tirtûm amnhî wÿr mê pahto api pu mê kuri pahtîr tûm nê papa ho papa. Jakamā kwa kêr ka mê tanhmā amnhî tomnuj to ho amnhî kamā Tirtûm Karō mā hkaprî jagjênh kêt nê. Nê kām hpijaam jagjênh kêt nê. Koja mê pahte amnhî tomnuj ā mê pahpumu nê mê pahkaga hkêt tā tee ri ja hā mê pahpumu nê hkaprî nê. Jakamā kêr pu mê am kām hprām xā hkôt pix mā tanhmā ri amnhî nhîpêx to ho ri papa.

³¹Nê kêr ka mê axte ri axāhkurê ho ri apa hkêt nê. Nê agryk kām axpên mā tanhmā akapêr punuj to hkêt nê. Rỳ axpên japrÿ ho ri apa hkêt nê. Nê atÿx ri axpên tā apêr o apikênh kêt nê. Nê ri axpên tā mê kām axāmnênh kêt nê. ³²Kêt mê am axpên to mex pix nê axpên kām axukaprî ho ri apa. Nhûm mēhō tanhmā mê ato ka mê am amnhî tā omu nê tanhmā ho hkêt nê tanhmā kot atoja ho ajamakêtkati kurê kumrêx. Tirtûm na pre Kris kukwak ri mê pahte amnhî tomnuj grānh pa nê axte kām hamaxpêr kêt nê. Tā kêr ka mê urāk nê mēhō kot tanhmā atomnuj tota tokyx ho ajamakêtkati nê axte kām ajamaxpêr kêt nê.

5 Nê koja mēhō kām hkra japê nhûm amnhî tā omu nê hkînh nê. Hāmri nê nhÿrmā hkra nê amnhî pyrā nê kām hapê nê. Ja pyrā nê Tirtûm kām mê pahpê hkwyjê japê jakamā kêr pu mê amnhî pyrā nê pamā pahkwÿjê hkînh tÿx o papa. ²Kris haxwÿja kām mê pajapê jakamā na pre htyk o mê panê mê pahte amnhî tomnuj pānhā amnhîrer pa. Kêp Tirtûm Kra htā amnhî mex pix kukamā hamaxpêr kêt nê ā mê panê amnhî nhîpêx anê. Tā ā kām mê pajapê anhÿr jakamā nhûm Tirtûm ja hā omu

nhũm ja kām mex nē. Te ho mē hkuxwa xà mex kuxwa pyrāk. Jakamā kēr pu mē amnhī tā omu nē urāk nē pamā axpēn kīnh o axpēn to mex o mǎn ri papa.

Mē pahte amnhī tomnuj kaga hā kot mē pamā karō

Sikūn Korīt 6.14–7.1; Korosē 3.16-17; Wam Juāw 1.5-10, 2.15

³Nē mē pahpē Tirtūm kra jakamā kēr pu mē pahprō pix tānopxar o ri papa nē nhām mēnijē hō kamā pahpijaām kēt o ri papa hkēt nē.

Nē kēr pu mē amnhī pix kukamā pajamaxpēr kēt nē. Ām ja ho anhyr hkēt kumrēx. Mē pahpē Tirtūm kra kēnā kot pu kēt axtem nē ā amnhī nhīpēx anhyr o ri papa. Tirtūm krajaja na htem ā amnhī nhīpēx anhyr kēt nē.

⁴Nē māānēn mē pakapērja. Kēr pu mē ri tanhmā axpēn mā pakapēr punuj to hkēt nē. Nē ri axpēn japrū hkēt nē. Nē amnhī krā hkōt pahtyx ri tanhmā pakapēr to hkēt nē. Ām tām axpēn mā pakapēr mex nē axpēn mā Tirtūm mex o mex ā harēnh o ri papa.

⁵Nē Tirtūm kapēr kōt amnhī nhīpēx kēt xwŷnhjaja nē axpēn kām mē hpijaām kēt xwŷnhjaja nē amnhī pix kukamā mē hamaxpēr o pa xwŷnhjaja. Ā mē kot amnhī nhīpēx anhyr xwŷnhjaja kēp Tirtūm mē Kris wa hkra hkēt. Na htem ā amnhī nhīpēx anhyrja gryk ā wa kām hamaxpēr kēt nē.

⁶Nē koja nhŷrmā mēhō mē awŷr mō nē mē ate tanhmā amnhī tomnuj to prām xāj hēx rom amā kapēr nē mē amā:

—Kwa mon ka hte mē ixpyrā nē ā amnhī nhīpēx anhyr kēt nē? Ja mex kēnā. Anē.

Koja ā mē amā kapēr anē ka mē ama nē ām ama. Ā mē kot amnhī nhīpēx anhyr xwŷnhjaja koja Tirtūm nhŷrmā ja hā mē homnuj tŷx kumrēx. ⁷Jakamā kwa kēr ka mē ate ho mē kot amnhī nhīpēx

pyrāk pymaj mē hkōt ri apa hkēt nē. Kwarī ho kwarī.

Mē pahte amnhī nhīpēx nyw jarēnh

Juāw 1.4, 3.19, 8.12, 12.35; Rōmān 13.12; Wam Tesarōn 5.5; Wam Juāw 1.5

⁸Amnepēm kormā mē ate Tirtūm kōt amnhī xunhwŷr kēt ri na ka prem te kamāt kō kamā ri apa pyrā nē atyx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri apa. Tā ra Jejus kōt amnhī xunhwŷ hāmri nē te hirā kamā mē apa xwŷnh pyrāk. Jakamā kwa kēr ka mē hpānhā Tirtūm kām hprām xà hkōt pix mā mǎn ri amnhī nhīpēx o apa. Ra mē apē hirā kamā mē apa xwŷnh kēnā. ⁹Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē nē tām amnhī nhīpēx mex nē tām akapēr o apa. ¹⁰Jao Tirtūm kām hprām xà hkōt pix mā amnhī nhīpēx o ri apa ¹¹⁻¹²nē te kamāt kō kamā ri mē pa xwŷnhjaja kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx kēt nē. Ā mē kot amnhī nhīpēx anhyr xwŷnhjaja na htem hpimxur pē tanhmā amnhī tomnuj tŷx to ho pa. Nom kot paj ixprī hā mē amā tanhmā mē kot amnhī tomnuj to hā mē harēnh kēt nē. Kot pa mē amā harē nē ixpijaām tŷx nē. Ixte harēnh mā xwŷnhja omnuju. Tā kēr ka mē urāk nē ā amnhī nhīpēx anhyr kēt nē. Ām mē noo mā tām ri amnhī nhīpēx o ri apa. ¹³Mē kot ja hā mē apumunh nē tee ri tanhmā kot amnhī tomnuj to hkukamā hamaxpēr kaxyw. Jao amnhī tomnuj kaga japēr. ¹⁴Te mē kot kanē hpōk rax kām mēmoj piitā omunh mexta pyrāk. Tirtūm kapēr ā kaga htūm kot ja jarēnh kot:

Mē amā Tirtūm prām kēt xwŷnhjaja te ra mē atyk nē mē anhīkwŷ pyrāk.

Nē te kamāt kō kamā mē anhōt nē mē anhīkwŷ pyrāk.

Jakamā kwa te mē akrā hapōx nē kānhmā mē akrī pyrāk o amnhī nhīpēx nē Tirtūm kōt amnhī xunhwŷ.

Kê Kris tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ te myt kato nhũm mẽ ate arĩgro hã ri apa pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Tĩrtũm krajaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

Korosẽ 4.5; Sikũn Ximotre 4.2

¹⁵Nẽ kwa kêr ka mẽ amnhĩ pumunh mex o ri apa. Nẽ mẽ ri htỳx ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ ãm amnhĩ to mex pix o ri apa. ¹⁶Na htem ra Kris ã mẽ pah-tomnuj o pa pu mẽ pamex kêt nẽ ri papa. Tã nom kêr pu mẽ apkati mẽ arĩ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa mã panhũrer kêt nẽ.

¹⁷Nẽ ãm Tĩrtũm pix mã amnhĩ jarẽnh o ri papa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Inhmã akõt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã kwa ixte amã mẽmoj to anhỹr kaxyw ixkrãm ijamaxpêr mex jagiẽ nẽ ho amnhĩrit mex pa tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

Anhỹr o amnhĩ to kuwỳ. Nom kêr pu mẽ pahtỳx ri pajamxpêr kõt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

¹⁸Nẽ kêr pu mẽ ri pahpipãnh o papa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te kagõxỳhti kot amnhĩ tã mẽ pahkaxpre pyrãk o mẽ panhĩpêx pu mẽ tee ri pamã hkaga hprãm kaprỳ. Te kot amnhĩm mẽ pahto àrik pyrãk o mẽ panhĩpêx nhũm ja mex kêt nẽ. Na htem pipãnh kãm hamaxpêr mex kêt nẽ ãm htỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tã kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ ãm Tĩrtũm Karõ pix hkõt mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

¹⁹Nẽ kêr pu mẽ axpên wỳr akuprõ nẽ pahkĩnh kãm Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh pẽ ho pagrer o pahkrĩ. ²⁰Nẽ mẽ pamex nẽ ri papa rỳ pahpunuj nẽ ri papa htã arĩ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho ri papa. Kêp Mẽpanhĩpêxã maati jakamã mẽ pahpê Pahihti Jejus Kris kwỳ

hã pu mẽ kãm mex ã harẽnh rãhã ho papa nẽ aa ho pajamakêtkati hkêt nẽ.

²¹Nẽ kêr ka mẽ Kris ã apijaãm rãhã o ri apa. Jao axpên kõt ajamxpêr nẽ axpên kõt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

Tanhmã mẽ hprõ nẽ mẽ mjên kot axpên nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

Wam Korõt 11.3; Korosẽ 3.18-19; Wam Pêtre 3.1-7

²²Nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên ã apijaãm o ri apa. Nẽ mẽ hamaxpêr mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkõt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ ate Pahihti Kris kapêr kõt amnhĩ nhĩpêx o ri apata pyrãk. ²³Kris kêp mẽ pakamã ukapri xwỳnh nẽ kêp mẽ papytãr xwỳnh jakamã te kêp mẽ pahpiitã mẽ pahkrã pyrãk. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê ì pyrãk. Jakamã na pu htem pahpê ìja te mẽ pahkrã kot tanhmã hamaxpêr to xà hkõt amnhĩ nhĩpêx o papaja pyrãk. Ja pyrã nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên jamaxpêr mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. ²⁴Mẽ pahpê Kris kwỳ jakamã na pu htem hkõt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Ja pyrã nẽ kêr ka mẽ amjên kõt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

²⁵Nẽ mẽ amyjaja. Kêr ka mẽ amã aprõ hã ma ho ri apa. Te ho Kris kot mẽ pahtã ma ho pata pyrãk. Na pre kãm mẽ pajapê xàj amnhĩ grõnh kõt mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê ty. Tã kêr ka mẽ urãk nẽ ã amã aprõ hã ma ho apa anẽ. ²⁶Na pre Kris kãm mẽ pajapê xàj mẽ pahte amnhĩ tomnuj pẽ mẽ pahpytã. Te mẽhõ my kãm mẽhõ ni hkĩnh nẽ mẽmoj punuj pẽ utar nẽ ho hprõta pyrãk. Nhũm te mẽ kot axpên mã wa rer kaxyw nhũm nija ma gõp mã htẽm nẽ wỳr nẽ amnhĩ to mex nhũm mẽ kot axpên kaxyw wa ho mexta pyrãk. Hãmri nẽ te ra axpên mã wa rer nhũm wa kot axpên kõt pa ho pata pyrãk.

Ja pyrã nẽ na pre Jejus kãm mẽ pajapê nẽ kãm amnhĩ kuri mẽ papa ho mẽ papa hprãm xàj mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ

pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ pahpytà nê mẽ pamã Tĩrtũm kapêr jarênh o pa. Tã mẽ pahpê hkrajaja na pu htem kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa ho amnhĩ tomnuj kaga. Te gôx kãm mẽ paxwÿr nê mẽ pahte amnhĩ nê amnhĩ grã htyk kuhõnh par pyrãk. Jao Tĩrtũm kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Te ra paxwÿr nê amnhĩ nê tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to grãnh par pyrãk. Nê te mjên mã xwÿnh wÿr nê amnhĩ to mex pyrãk.

²⁷ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhÿr jakamã te mẽ pamex nê ri papa pyrãk. Hãmri nhũm Krisja ja hã mẽ pahpumu nê kãm mẽ pajapê htÿx nê. Jakamã koja nhÿrmã akupÿn wÿr nê ma akupÿm amnhĩ kôt mẽ pahto api pu mẽ kuri pa htĩr tũm nê papa ho papa.

²⁸ Nê xà mẽ amyjaja mẽ amã amnhĩ japêê? Nà mẽ amã amnhĩ japê ho na ka htem amã amnhĩ tã ma ho apa. Tã kêr ka mẽ aprõ nhĩpêx o te ka amã amnhĩ tã mata pyrãk. Jao tãm mẽ hipêx o ri apa. Te war apixire nê war apa pyrãk o wa xepên nhĩpêx. Kot kaj mẽ tanhmã hipêx to nê te ate amnhĩ nhĩ tanhmã hipêx to pyrãk. ²⁹⁻³⁰ Na htem amnhĩ nhĩ ho mex pix o pa nê kamã gryk kêt nê. Nê kãm prãm nê apku. Nê kãm kôr nê ixkõ. Nê nhÿhÿnh à nê amnhĩ kane. Na pu htem ã amnhĩ to mex o ri papa anê. Ja pyrã nê te mẽ pahpê Kris nhĩ pyrãk jakamã na hte mẽ pahto mex o pa. Te mẽ pamã mẽ papa mẽ pahte amnhĩ nhĩ hã mata pyrãk. ³¹ Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot ja jarênh kot:

Koja mẽmyjê hõ hprõ kaxyw hãmri nê hipêêxà nê katorxà wa õrkwÿ kaga nê ãm hprõ kôt pix mã hpãnhã ri pa ho pa. Te wa tipxi nê ri pa pyrãk o wa xepên nhĩpêx o pa. Anê.

³² Na pre Tĩrtũm ã ja jarênh anê. Kapêrja mex tã amnepê mã mẽ pa xwÿnhjaja

na prem hprĩ hã mar tÿx kêt nê. Na prem htÿx mẽ mjên kot tanhmã mẽ hprõ nhĩpêx to pix ã hkamnhix no ãm ja pix kêt. Määnên te mẽ pahpê Kris nhĩ pyrã nê tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nê xepên nhĩpêx o papa hã ã mẽ pajarênh kot anhÿr. Te ixkre tipxi kamã mẽ pahte Kris kôt mẽ papa pyrãk o ã mẽ pajarênh anê.

³³ Jakamã kwa kêr ka mẽ amyjaja mẽ amã mẽ aprõ japê ho ri apa. Te ka amã amnhĩ tã ma pyrãk o mẽ hipêx. Jao tãm mẽ hipêx. Nê mẽ anijaja kêr ka mẽ ajaxwÿja mẽ amjên ã apijaãm o ri apa.

Mẽ hkrajaja kot tanhmã hipêêxà nê katorxà nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ

Korosê 3.20-21

6 Nê mẽ apê mẽ hkrajaja kêr ka mẽ anhĩpêêxà nê mẽ akatorxà wa kapêr ma nê hã ano htÿx nê wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Mẽ amã Pahihti Kris kôt amnhĩ nhĩpêx prãm xaj ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿrja o amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. ²⁻³ Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot ja jarênh kot:

Kêr ka mẽ anhĩpêêxà nê mẽ akatorxà wa kapêr ma nê wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nê amex nê kritpêm atĩr nê ri apa ry nê.

Anhÿr jakamã kot kaj mẽ amã kritpêm atĩr nê ri apa hprãm hã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Kormã mẽ aprĩre htã ã amnhĩ nhĩpêx anê. E kêr ka mẽ ã mẽ anhĩpêêxà nê mẽ akatorxà nhĩpêx anhÿr o ri apa.

⁴ Nê mẽ apê mẽ hipêêxà nê mẽ katorxà kêr ka mẽ akrajê gryk kaxyw mẽ kãm apêr o apikênh hkêt nê. Tãm mẽ kãm akapêr nê Pahihti Jejus kapêr o mẽ ahkre ho ri apa. E kêr ka mẽ ã akrajê nhĩpêx anhÿr o ri apa.

**Mê pahte mê panhō patrāw kapēr
kôt amnhī nhīpêx ā mê pamā karō**

*Korosē 3.22-4.1; Wam Ximotre 6.1-2;
Xitre 2.9-10; Wam Pêtre 2.18-25*

⁵Nē mê ate mê kām mê axàpênh o mê apa xwýnhjaja kêr ka mê anhō patrāw kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx mex o ri apa. Te mê ate Kris kapēr mar nē hkôt amnhī nhīpêx pyrāk. Jao mê hā apijaàm rāhā nē. ⁶Nom kêr ka mê ām mê noo mā pix mā ri mê kām axàpênh mex kêt nē. Māānēn mê wa kre kamā mê kām axàpênh mex rāhā nē. Ja na Tirtūm kām hprām. Mē apê Tirtūm Kra Kris mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho apa xwýnh jakamā kêr ka mê anhō patrāw mā axàpênh mex o ri apa. ⁷Nē mê akīnh kām mê kām axàpênh mex nē. Te mê ate Pahihti mā akīnh kām tanhmā kām amnhī nhīpêx to pyrā nē mê kām tām amnhī nhīpêx pē axàpênh mex o ri apa. ⁸Kot puj mê amnhī kaxyw Tirtūm mā pajamaxpēr pē pahkīnh kām tām amnhī nhīpêx o ri papa nhūm Pahihti ja hā mê pahpumu nē nhýrmā ja hā mê pahto mex rax nē. Mē pahpē hkrajē piitāā. Mē pahte mê kām paxàpênh xwýnhjaja nē amnhī mā mê paxàpênh xwýnhjaja nhūm nhýrmā mê pahpiitā mê pahte tām amnhī nhīpêx xwýnhjê ho mex rax nē.

**Mēō patrāwjaja kot tanhmā kām mê
àpênh xwýnhjê nhīpêx to**

Korosē 4.1

⁹Nē mê apê mê ō patrāwjaja kêr ka mê amā mê àpênh xwýnhjê ho mex nē mê àpênh ā mê kām axākjêr o ri apa hkêt nē. Tām mê hipêx. Kaxkwa kamā mê panhō Pahi Maatija māānēn kēp mê ō Pahi Maati jakamā ā mê hipêx mex anhýr o apa. Tām na kām mê pahpiitā mê pajapê ho axpēn pyrāk. E kêr ka mê ā mê hipêx anhýr o ri apa.

**Tanhmā mê pahte Satanasti kutā
amnhī to htýx to hā mê pamā karō**

*Rōmān 16.20; Sikūn Korīt 10.3-5;
Wam Tesarōn 5.8-11; Xiakre
4.7; Wam Pêtre 5.8-11*

¹⁰E kot paj hpānhā tanhmā mê pahte mēkarōmnuti nhō pahi Satanasti kutā amnhī to htýx to jarē ka mê inhma. Kêr ka mê Pahihti nhý hā kutā amnhī to htýx rāhā nē apa. Ate tanhmā amnhī tomnuj to hprām xāj tanhmā kot ato htā ka Tirtūm xihtýx o anhōpinh xā kaxwýnh kām kutā amnhī to htýx nē. Rý koja ate mēmoj mex o anhýr nē tanhmā ato ka mê amnhī tā hamaxpēr ā omu nē ām omu nē arī Tirtūm xihtýx nhý hā tām ajamaxpēr mex rāhā ho ri apa. ¹¹Na hte pōristijaja pijapu kaxyw hāmri nē amnhī nē kàx o mē ê jagjê nhūm mê tee ri kām mê hkamnhwýr prām hkaprý. Tā ja pyrā nē koja Satanasti mê ate kapēr kôt tanhmā amnhī nhīpêx to hprām xāj tanhmā mê ato ka mê amnhī tā hamaxpēr ā omu hāmri nē Tirtūm xihtýx nhý hā kutā amnhī to htýx nē. Jao mê ate amnhī nhīpêx nyw pix o amnhī nhīpêx nē mê ajamaxpēr nyw pix o ajamaxpēr. Kot kaj mê ā amnhī nhīpêx anē nhūm Satanasti tee ri tanhmā kām mê ato hprām hkaprý.

¹²Mē pahpē Tirtūm kra jakamā mê kot mê pakutā amnhī xunhwýr xwýnh maatijaja axtem na mê. Mē kēp mēkarōmnuti jakamā mê pahkīnhā mê ĩ hkêt. Ām mê hkarō kaxkrit pix na mê. Na htem kōk kôt tanhmā amnhī tomnuj týx to ho pa. Nē mê hihtýx. Na htem arī jar pika ja kamā mê kēp Tirtūm kra hkêt xwýnhjê ho amnhīptā nhūm htem mê hkôt ri htýx tanhmā ri amnhī tomnuj týx to ho pa. Nom amnhī tā mê omunh kêt nē. ¹³Jakamā kwa kêr ka mê Tirtūm kot mê akarō mā amnhī Karō jagjênh xwýnhhta kôt pix mā amnhī nhīpêx o apa. Jao mê ate amnhī nhīpêx nyw kôt

pix mā mǎn ri mē amnhī nhīpêx. Kêr kê mēkarōmnuti tee ri kām tanhmā mē ato hprām kaprÿ ka mē arī Tirtūm Karō xihtÿx nhÿ hā kutā amnhī to htÿx rāhā ho apa.

¹⁴ Jakamā kwa kêr ka mē axkām ajamak rom nē te ho sōrdat kot pijapu kaxyw ê jagjênh pyrāk o amnhī nhīpêx. Na htem amnhī nē mōx kà ho mē ê jagjê nē mē hpre xà ho amnhī pre hpa. Nē hipy kàx o mē hinō kà jagjê. Hāmri nē ri kormā ma mē kām mē hkurê xwÿnhjê kutā mra nē axpu. No mē kajaja kêr ka mē kurom amnhī krām Tirtūm kapêr jaxār tÿx nē hkôt pix mā ri ajamaxpêr rāhā ho ri apa. Nē hkôt ri amnhī nhīpêx mex nē. Jao te sōrdat pijapu kaxyw kot amnhī nhīpêxta pyrāk.

¹⁵ Na hte sōrdatjaja hpar kà jagjê nē aa hopōx kêt nē. Ām rāhā gōr nē hikwÿ. Jao ra mē kutā pijapu kaxyw amnhī grōnh rāhā gōr nē hikwÿ. Tā kêr ka mē ma mē kām Jejus kot tanhmā mē panê amnhī nhīpêx to hā harênh o apa kaxyw nē sōrdat pyrā nē amnhī grōnh kôt ma mē hwÿr apa nē amnhī kamā akahak kêt nē.

¹⁶ Nē sōrdatjaja na htem amnhī nē amnār xà hā kàx po jamÿ nē ho kuhê nhūm mē tee ri kām mē hkamnhwÿr prām kaprÿ. Ja pyrā nē koja Satanasti tanhmā mē ato ka mē Tirtūm kêp mē anhō pahi hā hihtÿx o kot Satanasti jakrenhja mā ajamaxpêr kurê kumrêx nē ām hkôt pix mā amnhī nhīpêx. Na hte Satanasti te kot mē pahwÿr krur rēnh pyrāk o mē panhīpêx. Jao xatā mē pahte Tirtūm kaga hprām xāj tanhmā mē pahto. Nē mē pahte Tirtūm mā tanhmā amnhī nhīpêx to pymaj xatā tanhmā mē pahto kaprÿ. Pu mē amnhī tā omu hāmri nē Tirtūm Karō xihtÿx nhÿ hā Tirtūm kôt pix mā amnhī nhīpêx.

¹⁷ Nē na hte sōrdatjaja kàx o mē hkrā-japap jagjê nē pijapu kaxyw mē kutā mra nhūm mē tee ri mē hkrā jayr prām kaprÿ.

Ja pyrā nē kêr ka mē amnhī kaxyw Tirtūm kôt pix mā ajamaxpêr rāhā ho ri apa. Nē ra kot mē ato hkra mā ajamaxpêr rāhā nē. Kê Satanasti tee ri kām mē akrā kamā mē amā mē ajamaxpêr punuj jagjênh prām hkaprÿ.

Nē sōrdatjaja na htem mē kutā wapo jamÿ nē ho kuhê. Nom mē papajaja mē panhō wapoja na axtem kêp Tirtūm kapêr. Na hte Tirtūm Karō mē pahkrā kamā kapêr o amnhīrit pu htem pix mā pajamaxpêr o papa nhūm Satanasti tee ri kām mē pahkrām mē pajamaxpêr punuj jagjênh prām kaprÿ. Te mē papijapu nhūm mē pahte amnhī nē ho pakrihkrit pyrāk o hipêx.

¹⁸ Ā Satanasti pē mē pahte amnhī nē amnhī nhīpêx kot anhÿr. Jakamā kêr pu mē amnhī to Tirtūm pix wÿr o ri papa kê Satanasti kutā mē pahto paxihtÿx pu mē hkôt tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē.

Nē kêr pu mē mēmoj to anhÿr kaxyw nē ra Tirtūm Karō nhÿ hā amnhī to Tirtūm wÿ. Nē kām amnhī jarênh rāhā ho papa nē aa ja ho pajamakêtkati hkêt nē. Nē Tirtūm krajê piitā mē ho hwÿr rāhā ho ri papa.

¹⁹ Nē kwa kêr ka mē määnēn ixto Tirtūm wÿr rāhā nē. Kot tanhmā ixto nhūm ixāmnhix ixte mē kām kapêr jarênh mex o ri mē hkôt ixpa kaxyw. Mē kot ja hā tanhmā ixto htā pa arī ixāmnhix mē kām harênh mex o ri mē hkôt ixpa. Nē ixprī hā mē kām Jejus kot tanhmā mē panê amnhī nhīpêx to hā harê. Kormā mē kot hprī hā ja mar mex kêt. ²⁰ Tā ixte mē kām ja jarênh kaxyw na pre Tirtūm mē hwÿr inhmē nhūm prem hā ijaxā pa arī mē hagjênh xà kamā ixkrī ho ixkrī. Jakamā kwa mē ixto Tirtūm wÿ kê tanhmā ixto ixihtÿx to pa arī mē kām kapêr jarênh o ixkrī. Ja na Tirtūm kām hprām nē ijaxwÿja inhmā ja prām.

Kagà jatur xà*Korosẽ 4.7-8*

²¹Nẽ ot pa mẽ awỳr Xikitre mẽ. Kot paj mẽ amã kagàja nhípêx pa nẽ kãm kugõ nhũm kupy nẽ ma mẽ awỳr o mō. Hãmri nẽ mẽ awỳr o pōj nẽ mẽ amã kugõ nẽ mẽ amã tanhmã ijarēnh to ka mẽ ijarēnh ma nẽ akĩnh nẽ. Xikitre na hte Pahihti mã tanhmã amnhĩ nhípêx mex to o pa. Kris kôt mẽ pahtō na. Nẽ inhmã hapêê. ²²Tã ot pa mẽ awỳr kumẽ. Kê mẽ awỳr pōj nẽ mẽ amã ijarẽ ka mẽ kam ama nẽ akupỹm tãm akrã nẽ

tee ri ixkukamã ajamaxpēr kêt nẽ. ²³E ixkràmnhwỳjaja. Kê Měpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Krisja wa tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Nẽ mẽ amã axpēn kĩnh o ri axpēn kôt apa. Nẽ mẽ apiitã wa hkôt ajamaxpēr mex o ri apa. ²⁴E mẽ amã mẽ panhō Pahihti Jejus Kris kĩnh rãhã ho apa xwỳnhjaja. Kê Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

Tã ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhípêx nẽ kumẽ.

Piripos

*Pawre kot Piripos kamã Jesus kôt
hkwÿjê hwÿr kagà nê mênh*

Pawre na pre kagàja nhîpêx. Jesus nhÿ hã mē ahkre o mē pa xwÿnhjê hō na pre. Na pre Jesus ã mē kãm hkurê xwÿnhjaja unê nê ma krî pê Rôm wÿr kumê nê kamã haxà nhūm mē hagjênh xà kamã hkrî ho hkrî. Tã nhūm arî hkrî rãhã Piripos kamã Jesus kôt hkwÿjê hwÿr kagàja nhîpêx nê kumê. Na prem Pawre jarênh ma nê kãm ukaprî nê. Jakamã axpên kaxyw kàxpore hkwÿ ho akuprō nê hwÿr kumê. Hãmri nhūm omu nê hkînh nê amnhî tã kagàja nhîpêx nê kamã mē kãm amnhî jarê nê mē hwÿr kumê. Kot amnhî xà htÿx kamã hamak o hkrî htã arî hwÿr mē mrar xwÿnhjê mã Tirtūm kapêr jarênh rãhã ho hkrî hã amnhî jarê. Nê kãm Jesus kot amnhî nhîpêx kôt pix mã amnhî nhîpêx o pa hprãm ã amnhî jarê. Nê kãm Jesus jamaxpêr kôt pix mã hamaxpêr prãm ã amnhî jarê. Á na pre Pawre kagàja kamã mē kãm amnhî jarênh anê. Nê mē kãm:

1 Pa Piripos kamã Jesus Kris kôt ixkwÿjaja. Xà mē amex na ka mē apa? E ixpê Pawre na pa mē amã kagàja nhîpêx nê kamã mē amã amnhî jarê nê mē awÿr kumê. Nhūm Ximotre haxwÿja kãm ja mex nê. Wa ixpê Jesus mã tanhmã amnhî nhîpêx to ho wa ixpa xwÿnh jakamã na pa wa mē awÿr hipêx nê kumê. Mē ate Tirtūm kapêr o mē ajahkre xwÿnhjê hwÿr nê mē kãm mē ate tanhmã amnhî to xwÿnhjê hwÿr nê mē ate mē mar o akrî xwÿnhjê hwÿr. Mē apê Kris kôt wa ixtō nê wa ixtōxjê ho ixpimràatã mē awÿr hipêx nê kumê. ²E kê Mēpanhîpêêxã maati Tirtūm mē Pahiiti Jesus Kris wa mēmoj to mē akutã nojarêr rãhã nê ka mē axãmnhîx ri ajamakêtkati nê ri apa ho apa.

Pawre kot Piripos nhō xwÿnhjê ho Tirtūm wÿr ã harênh

Epes 1.15-19; Korosê 1.9-12

³Na pa hte xatã mē amã ijamaxpêr o ixkrî nê mē panhō Tirtūm kot tanhmã mē ato mex toja pa kãm ijamaxpêr nê ixkînh nê ixkrî. ⁴Nê Tirtūm mã mē ajarênh nê mē ato kuwÿ. Ixkînh kãm mē ato kuwÿ.

⁵Wam ixte mē awÿr inhmōrta ã na pa pre mē amã Jesus kot mē panê tanhmã amnhî nhîpêx to hã harênh o ri mē akôt ixpa. Ka prem inhma nê hkôt amnhî xunhwÿr tÿx nê hkôt amnhî nhîpêx o ri apa. Jakamã inhmã axpên kaxyw ri kàxpore hkwÿ nhōr o apa. Te ham mē ate ixwÿr mênhta pyrãk pa pre mē akukwak ri amnhîm ho ixujaprōr o ri ixpa pê nhãm ri mē kãm Jesus jarênh o ri mē hkôt ixpa. Na pa hte arî jam ijamaxpêr rãhã ho ixkînh nê ixkrî. Nê Tirtūm mã mē ate ixto mex ã kãm mē ajarênh o ixkrî.

⁶Nê na pa pre ma mē awÿr mō nê mē amã Jesus jarê ka prem inhma nê hkôt amnhî xunhwÿr nhūm Tirtūm ja hã mē apumunh mex nê. Hãmri nê mē ate hkôt amnhî to htÿx kaxyw tanhmã mē ato mē axihtÿx to. Tã koja arî mē ato mē axihtÿx rãhã nhūm Jesus Kris nhÿrmã akupÿn mē pahwÿr wrÿ. Koja ã mē ato mex anê.

⁷Na hte tanhmã ixto mex tota pyrã nê tanhmã mē ato mex to ho pa nê mē akutã nojarêr rãhã ho pa.

Nê kormã mē kot ijaxàr kêt ri pa pre ma mē piitã mē kãm Jesus jarênh o ri ixpa. Nê ãm hãmri mē kãm harê. Mē kot mar nê hkôt amnhî xunhwÿr tÿx kaxyw pa pre mē hkôt harênh rãhã ho ri ixpa. Ka prem ja kaxyw inhmã kàxpore hkwÿ gō pa pre ho amnhîm ixujaprōr pê mē hkôt ri mē kãm harênh o ri ixpa. Tã nhūm prem jar Rôm kamã ijaxã pa arî ixkrî htã ka mē axte ixwÿr hkwÿ mē. Jakamã na pa hte mē amã ijamaxpêr rãhã ho ixkrî nê inhmã mē akînh tÿx nê.

⁸ Te Jejus Kris kām mē ajapê htÿx pyrāk. Tirtüm kot ja hā ixpumunh mex.

⁹⁻¹⁰ Na pa hte mē ato kuwÿ nē kām:

—Pa Tirtüm. E Piripos nhō xwÿnhjê pumu. Na mē ra kām axpēn kīnh o axpēn kōt pa. Kwa tanhmā mē hipêx to kē mē arī kām axpēn kīnh tÿx pix nē. Jao axpēn to mex rāhā ho pa. Nē tanhmā mē hkrā hto kē mē amnhī krām akapēr jaxàr tÿx nē. Jao tām amnhī nhīpêx mex nē hamaxpēr mex o ri pa. Nom kormā mē kot ja pumunh tohtuj anhÿr. Tā kēr ka tanhmā mē ho kē mē ā amnhī nhīpêx anhÿr rāhā Jejus Kris akupÿn mē ixwÿr wrÿ.

Anhÿr pa hte mē ato hwÿr o ixpa. ¹¹ Nā koja Jejus Kris mē akaxwÿnh kām mē ato mē axihtÿx ka mē ÿ hā axihtÿx pē tām ri amnhī nhīpêx nē tām axpēn nhīpêx o ri axpēn kōt apa. Nhūm mē piitā ja hā mē apumu nē axpēn mā Tirtüm mex o mex ā harē.

**Pawre kām Kris kōt amnhī
nhīpêx prām ā harēnh**

*Atre 28.30-31; Epes 6.19-20;
Sikūn Ximotre 2.9*

¹² E Kris kōt ixtō nē ixtōxjaja. Kot paj mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē inhma. Na prem ra Jejus ā ixtomnuj tÿx nē hā ijaxà pa amnhī xà htÿx kamā ijamak o ixkrī. Nom mē kot ā inhīpêx anhÿr tā pa hte arī ixkrī xà kamā mē kām Jejus jarēnh o ixkrī. Jakamā na mē ra ohtō nē tanhmā kot mē panē amnhī nhīpêx to hā harēnh ma. ¹³ Pōristi kot inhīhkō hā ixtānopxar xwÿnhjê mē ixwÿr mē mrrar xwÿnh piitā ixte Kris kapēr jahkre ho ixpa pix ā mē kot ijaxàr ā ijarēnh ma. ¹⁴ Nē jar Kris kōt mē pahtō nē mē pahtōxjaja haxwÿja ijarēnh ma nē ohtō nē ixpyrà nē Kris nhÿ hā amnhī to htÿx nē arī hkwÿjê mā kapēr jarēnh rāhā ho pa. Ixpyrà nē kām mē uma hkēt nē mē kutā amnhī to htÿx pē mē kām harēnh rāhā ho pa.

¹⁵⁻¹⁸ Nē na pre mē hkwÿjjaja ixte mē amā Kris jarēnh o ixpa hā ijarēnh ma nē hā ixkamā gryk nē axtem hamaxpēr nē ixwakre kamā gryk kām mē kām Kris kapēr jarēnh o pa. Na htem hamaxpēr o:

—E kot paj ma Pawre kot ra mē hwÿr mōr xwÿnhjê hwÿr mō nē kot ra mē kām Jejus kapēr jarēnh nhīpy axte mē kām harēnh o ri mē hkōt ixpa. Hāmri nhūm mē inhma nē inhgryk ā Pawre kaga. Hāmri nhūm mē hagiēnh xà kamā arī hkrī tā tee ri mē hā ijarēnh ma nē hkaprī nē rī amnhī pumu. Nā kot paj anē.

Anhÿr o hamaxpēr tā pa mē harēnh ma nē ixkaprī hkēt nē. Mē kot mē amā hprī hā Kris kapēr jarēnh kēnā kot pa kēt tee ri mē harēnh ma nē ixkaprī. Kwār mē māmri ri ixkamā gryk kām kapēr jarēnh o ri pa. Pa mē harēnh ma nē ixkīnh nē. Nom na hte mē hkwÿjjaja jajē rom kām ixkīnh kām mē kām Kris kapēr jarēnh o pa. Nē tām hamaxpēr pē mē kām harēnh o pa. Ra mē kot ixpumunh mex jakamā nhūm Tirtüm kot jar mē hwÿr inhmenh nhūm ixte am hāmri mē kām kapēr mex jarēnh o ri ixkrī hā ixpumunh mex. Jakamā kwār mē māmri tanhmā inhma hamaxpēr to xà hkōt mē ujarēnh mexja jarēnh o pa. Mē kām ixkīnh kām harē rÿ ixkamā gryk kām ri harēnh o pa. Am hāmri Kris kapēr jarēnh o pa jakamā pa mē harēnh ma nē ixkīnh nē.

¹⁹ Nē ra mē ate ixto Tirtüm wÿr o apa jakamā koja Karōja ixkaxyw tanhmā jar Rōm kamā pahīhti nhīpêx to nhūm tokyx ixkator japēr. Pa ixāmnhīx ijamakētkati nē ri ma mē akōt ixpa. ²⁰ Nom inhma Jejus kām hprām xà hkōt pix mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa hprām. Jakamā koja mē ixkator pa ixkīnh nē arī kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa. Nom koja mē tanhmā hamaxpēr to nē ixpī pa mē kutā mē kām amnhī to htÿx nē ixām rāhā nhūm mē ixpī pa ijamakētkati nē ty. Kē mē ja hā ixpumu nē ixtā Kris mex o mex ā harē. Am Jejus kām hprām

xà hkôt pix mã na inhmã amnhĩ nhĩpêx prãm. ²¹Tã kot paj tanhmã amnhĩ to nê arĩ ixtĩr japêr hã kot paj ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ixa. Nom koja mẽ tanhmã hamaxpêr to nê hã ixpĩ pa ty nhũm Tĩrtũm ma kaxkwa hwỳr ixkarõ ho àpir kurê kumrêx. Pa Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri inhmex o inhmex nê wa kuri ixa ho ixa. ²²⁻²³Tã nhỹ na we inhmã mex o hõ jakrenh wehe? Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr. Inhmã tokyx ixtyk nê Kris kuri ixa hprãm. Ja na inhmã hprãm o inhmã hprãm. Nom ko. Kot pa arĩ ixtĩr nê arĩ mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh rãhã ho ri ixa. Ko. Ja mããnen inhmã mex. ²⁴No mẽ amã na arĩ ixtĩr nê ixpaja mẽ amã hprãm ²⁵jakamã kot paj pêr tokyx ixtyk kêt nê. Kot paj arĩ ri mẽ amã Kris kôt mẽ ato mẽ axihtỳx o ri mẽ akôt ixa. Jao ãm ho hkrãnre ka mẽ ra amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nê. Jao akĩnh nê apa. ²⁶Tã kot paj nhỹrmã akupỳm ixtĩr rãhã mẽ awỳr mõ ka mẽ ixpumu nê akĩnh nê. Jejus Kris kot akupỳm ixkator ã akĩnh nê. Hãmri nê ixtã Jejus mã mex o mex ã harê.

Mẽ pahte Jejus ã pahpunuj tã mẽ pahte amnhĩ to htỳx ã mẽ pamã karõ

*Rukre 6.22; Sikũn Korĩt
2.14-16; Xiakre 1.12; Jutre 3*

²⁷Jakamã e kêt ka mẽ Jejus Kris kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Nê axpên kôt axpên to axihtỳx pê mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o ri apa kêt mẽ ama nê mẽ pahpyrà nê hkôt amnhĩ xunhwỳ. E kêt ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kêr pa nhỹrmã mẽ hãgĩnh xaja rũm ixkator japêr nê nhỹri ja hã mẽ ajarênh ma rỳ ma mẽ anhõ krĩ hwỳr mõ nê ja hã mẽ apumu nê ixkĩnh nê. ²⁸Nom kwa kêt ka mẽ amã mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ ato xwỳnhjê pyma hkêt nê. Mẽ kot tanhmã

mẽ anhĩpêx kati hto htã kêt ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nê mẽ hkôt apa. Kêr kêt mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nê tee ri hamaxpêr hãmri nê axpên mã:

—Kwa mẽ pahte Kris ã tanhmã mẽ hipêx to htã na htem amnhĩ to htỳx nê arĩ mẽ pamã harênh o ri pa. Pêr mẽ kãm mẽ pahpyma hkêt. Mãn hte Tĩrtũm tanhmã mẽ ho nhũm mẽ ý hã kãm mẽ pahpyma hkêt nã? Kwa tanhmã kot puj mẽ ho nhũm mẽ Jejus kapêr jarênh o pata kaga? Nã kot puj mẽ ãm tee ri hã tanhmã mẽ ho kaprỳ. Mãn ãm hãmri na htem nhỹrmã Tĩrtũm kuri htĩr tũm nê pa ho pa hã amnhĩ jarênh o pa nã? Anê.

Koja mẽ ã mẽ ajarênh anê. Tĩrtũm kot mẽ ato mẽ axihtỳx ã mẽ apumunh kôt. ²⁹Na pre tanhmã mẽ ato ka mẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Tã mẽ kot tanhmã hã mẽ anhĩpêx to htã na hte Tĩrtũm mẽ kutã tanhmã mẽ ato ka mẽ ý hã amnhĩ to htỳx nê apa. ³⁰Ijaxwỳja na pa hte amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ixkrĩ. Na pre htem Jejus ã ixtomnuj o pa ka prem ja hã ijarênh ma nê hã ixpumu. Tã ota kêt mẽ ra axte tanhmã hã inhĩpêx to. Pa kêt amnhĩ xà htỳx kãm ijamak o ixkrĩ ka mẽ ijarênh ma. Tã xep mẽ ixpyrà nê Kris ã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa. Nom kwa kêt ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o akapri nê apa hkêt nê.

Jejus kãm mẽ pajapê xaj tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harênh

Rõmãn 15.5-6; Epes 4.1-6; Piripos 2.18

2Nê ra mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr o pahkaprĩ nê ri papa hkêt nê. ãm kãm mẽ pajapêja mã pajamaxpêr rãhã ho pahkĩnh nê pajamakêtkati nê ri papa. Nhũm Karõ mẽ pahkarõ mã agjê nê mẽ pahto mex nê mẽmoj to mẽ pakutã nojarêr o ri mẽ pakamã pa. ²Tã kêt ka mẽ axpên mar mex nê mẽmoj tã axpên mã axãkjêr o ri apa hkêt nê. Te ri ixkre pixi kamã mẽ

atipxi nē axpēn kôt amnhī nhīpēx pyrāk. Nē Tirtūm kām hprām xà hkôt pix mā ajamaxpēr o ri apa. Nē mē amā axpēn kīnh o ri apa. Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē pa ja hā mē apumu rỳ hā mē ajarēnh ma nē ixkīnh tỳx kumrēx.

³Nē kwa kēr ka mē axpēn pumu nē ā ajamaxpēr anhỹr kēt nē. Mē ajamaxpēr o:

—Tk. Kot pa ri tanhmā jahti ho ajuta hto ho ixpa hkēt nē. Ixte amnhī to rax o hakrenh kēnā kot pa hkēt ri ho ajuta. Kē tām mān tanhmā ixto ajuta hto.

Anhỹr o ajamaxpēr kēt nē. Kēt nhỹri mēhō pumu nhūm tanhmā kute ka hā omu nē ajamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Kwa tanhmā kot pa we ho ajuta htoo?

Anhỹr o ajamaxpēr hāmri nē ajamaxpēr xà hkôt tanhmā ho ajuta hto.

⁴Jao Jejus pyrā nē mēmoj to axpēn kutā anojarēt o ri apa. No ri amnhī pix kukamā ajamaxpēr o apa hkēt nē. ⁵Kēr pu mē te Jejus tanhmā hamaxpēr toja pyrāk o pajamaxpēr o ri papa.

⁶Kēp Tirtūm Kra kumrēx jakamā te urāk tā xà na pre ja hā amnhī pumu nē amnhī pix kukamā ā hamaxpēr anē nē hamaxpēr o:

Te ixte Tirtūm pyrāk jakamā mēmoj piitā inhō na. Jakamā kot paj jar kaxkwa kamā inhmex nē ixkīnh nē ixpa ho ixpa nē aa rer nē nhỹhỹm inhmōr kēt kumrēx. Anhỹr o na pre hamaxpēr? Nà na pre ā hamaxpēr anhỹr kēt nē.

⁷⁻⁸Kām mē pajapê xàj na pre kaxkwa kamā mēmoj mex piitā rer pa nē man mē pahwỳr wrỳ nē mē pahpyrà nē ī ho katorxà nhōhy rūm kato.

Kēp mē panhō Pahihti htā te kēp mē panhīō nē te kot amnhī to grire pyrāk o amnhī nhīpēx o ri pa.

Nē Tirtūm kām hprām xà hkôt pix mā amnhī nhīpēx o pa.

Nē ām kôt pix mā amnhī nhīpēx o pa rāhā nhūm prem kupī nhūm arī mē kām xa nē tanhmā amnhī tā mēhō hto hkēt nē.

Na prem hipēx kati nē. Te kēp mē kot amnhī tomnuj tỳx xwỳnhjē nhīpēx pyrāk o hipēx nē pī kahpa hā kunhō nē kupī.

Tā no nhūm mē kēp tanhmā amnhīmnuj to hkēt nē arī mē kām xa. Mē panē na pre ā amnhī nhīpēx anē.

⁹Hāmri nhūm Tirtūm ā kot amnhī nhīpēx anhỹr ā omu nē akupỳm ho htūr nē akupỳm amnhī wỳr ho api.

Nē mex o mex ā harē.

Nē kot nhỹrmā mē pahpiitā mē pahto amnhīptār kaxyw mē pakaxyw ām.

¹⁰Jakamā kot puj mē nhỹrmā pahpiitā Jejus kutā pahkōnkrā ho rōrōk nē pahkrī hpa nē kàx pēē kām mex o mex ā harē.

Mē pahpiitāā. Kaxkwa kamā mē pa xwỳnhjaja nē pika piitā hkôt mē papa xwỳnhjaja.

Nē mē htyk xwỳnh piitā koja mē akupỳn htūr pu mē pahpimràatā Jejus kutā pahkōnkrā ho parōrōk nē pahkrī hpa nē kām mex o mex ā harē.

¹¹Nē kām:

Pa Pahihti Jejus. Nà ām hāmri na apē mē inhō Pahi Maati hā apyxi mex na ka. Jakamā mē ixtō kot paj mēmoj tā tanhmā amā karō hto? Nà kot paj mē ixtō ā amnhī nhīpēx anhỹr kēt nē. Anē.

Kot puj mē nhỹrmā ā Jejus mā pakapēr anē.

Jao määnēn Tirtūm hihtỳx o hihtỳx nē àhpumunh o àhpumunh ā omu. Nē mex o mex ā omu.

Te mē pahpê kanhêti pyrāk ā mē pajarēnh

Matêwre 5.14-16

¹²⁻¹³Tā kwa ixkrāmnhwỳjaja. Inhmā mē akīnh. Kwa kēr ka mē arī Tirtūm kôt

amnhī nhīpêx mex rāhā nē. Te ixte mē akamā ixpare ri mē ate amnhī nhīpêx mexta pyrāk o ixwakre kamā amnhī nhīpêx mex o ri apa. Na pre ra Tirtūm mē panē mē pahte amnhī tomnuj rē nē tanhmā mē pahto pu mē ŷ hā kapēr kōt amnhī nhīpêx o ri papa. Jakamā kwa kēr pu mē axte tanhmā amnhī tomnuj to ho papa hkêt nē. Nē mē pahte Tirtūm kapēr kwým ri amnhī nhīpêx pymaj am hkôt pix mā amnhī nhīpêx o ri papa.

¹⁴ Nē kēr ka mē mēmoj to anhÿr kaxyw nē agryk kām tanhmā ri ho hkêt nē. Nē mēmoj tā axapênh kaxyw nē ri hā axpên mā akapēr kati kamā ho anhÿr kêt nē. ¹⁵⁻¹⁶ Mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja na htem ā amnhī nhīpêx anhÿr o pa. No kêt mē kajaja. Mē ate mē hkôt apa htā kēr ka mē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Mē kurom mē apē Tirtūm kra jakamā kēr ka mē hkôt pix mā amnhī nhīpêx o ri apa. Nē tanhmā amnhī tomnuj to rÿ tanhmā ajamxpēr punuj to hkêt nē. Mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja te ri kamāt kō kamā ri mē kēp àhkīnh o ri mē pa xwÿnhjē kot amnhī nhīpêx pyrāk. Tā kot kaj mē hkôt tām ri amnhī nhīpêx o apa nē te ate kanhētija kamāt kō kamā hirā ho harir pyrāk o amnhī nhīpêx. Jao mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt apa. Mē kot amar nē apyrā nē nhÿrmā kuri htír tūm nē pa ho pa kaxyw. Kot kaj mē ā amnhī nhīpêx anē nhūm nhÿrmā Jesus Kris akupÿn mē pahwÿr wrÿk ā arī-grota ā pa mē apumu nē ixkīnh nē. Nē ixkīnh kām Jesus mā mē ajarē nē kām mē ajarēnh o:

—Kwa Pahihti. E jajē pumu. Na pa pre mē kām akapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa nhūm mē inhmar tÿx nē nē akapēr kōt amnhī nhīpêx o ri pa. Jakamā na pa pre mē kām akapēr jarēnh kaprÿ hkêt nē.

Anhÿr o kām mē ajarē. ¹⁷ Na pa pre mē akōt mē amā Tirtūm kapēr jarēnh o ri ixpa ka prem inhma nē hkôt amnhī xun-

hwÿ. Jakamā te ixte Tirtūm mā mē ato ixkīnh xā nē kām mē anhōr pyrāk.

Nē koja jar Rōm nhō pahihtija tanhmā ixto hkêt japēr. Rÿ tanhmā ixto. Nom kwār mē māmri tanhmā kām ixto hprām xā hkôt tanhmā ixto rÿ ixpī. Koja mē ā ixte mē anhīpêx anhÿr ā ixpī pa ixkīnh nē. Nē tanhmā ijamxpēr to hkêt kām ty. Jakamā na pa ra ā mē kot inhīpêx anhÿrja kukamā mē amā amnhī kīnh ā amnhī jarē ka mē inhma. ¹⁸ Tā kēr ka mē ixpyrā nē ajaxwÿja ixtā akīnh nē apa.

Ximotre mē Eparoxit wa harēnh

¹⁹ Nē koja Pahihti Jesus kām ja prām hā kot paj ma mē awÿr Ximotre mē nhūm ma mē awÿr mō nē ri mē akōt pa nē tanhmā mē ate amnhī nhīpêx to hā mē apumu. Hāmri nē man akupÿn ixwÿr mō nē inhmā mē ajarē pa mē ajarēnh ma nē ixkīnh nē tee ri mē akukamā ijamxpēr o ixkrī hkêt nē. Am tām mē akukamā ijamxpēr o ixkrī. ²⁰ Ximotre tapxipix na ixpyrā nē kām mē akīnh nē kām mē ato ajuta hprām. Na hte mē ajarēnh rāhā ho pa. ²¹ Nom jar mē piitā Ximotre kīnhā amnhī mex pix kukamā hamxpēr o pa nē kām Jesus Kris kōt tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa hprām kêt nē.

²² Ximotre te kēp ixkra pyrāk. Na hte ixkōt pa nē ixpyrā nē Jesus mā tanhmā amnhī nhīpêx mex to ho pa. Pa pre wa ijamē mē kām mē ujarēnh mex jarēnh o wa ri mē hkôt ixpa. ²³ Tā koja mē tanhmā ixtā axpên mar to. Apu mē kot ixpīr ā amnhī jarē rÿ ixkator ā amnhī jarē. Pa tanhmā amnhī tā mē mar to nē rī kormā ma mē awÿr Ximotre mē kê ma mē awÿr mō nē mē amā tanhmā ijarēnh to.

²⁴ Nē koja Pahihti Jesus kām ja mex pa ijaxwÿja ma mē awÿr mō pu mē axte axpên pumu.

²⁵ Nē kot paj tokyx ma akupÿm mē awÿr Kris kōt mē pahtō Eparoxit mē. Na ka prem kām kàxpore gō nhūm man

ixwÿr o mō nē inhmā kugō. Hāmri nē jar inhmā àpēnh rax nē ixpyrà nē mē ujarēnh mexja jarēnh o pa. ²⁶⁻²⁷ Tā ra à htÿx nē. Kironhÿx pre mē pahpê ty. Tā nhūm Tirtūm omu nē kamā ukapri nē. Nē määnēn pa ixkamā ukapri nē. Nē tee ri ixte à htÿx ā omunh nē ixkapri htÿx pymaj akupÿm inhmā ho mex nhūm ra akupÿm mex nē ri pa. Hāmri nē kām mē apumunh prām nē. Mē ate à htÿx ā harēnh mar nē akapri hā mē ajarēnh ma nē tee ri mē akukamā hamaxpēr. ²⁸ Jakamā inhmā akupÿm tokyx mē awÿr mēnh prām. Tā koja mēmo arigro hā mē awÿr pōj ka mē omu nē akīnh nē tām ajamaxpēr. Pa ijaxwÿja jar ixkīnh nē tām ijamaxpēr. ²⁹⁻³⁰ Na ka prem ixwÿr amē nhūm man ixwÿr mō nē jar ixri mē kām Kris kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa rāhā nhÿx hā ty nom kot amnhī kamā kahak kêt. Jakamā kê akupÿm mē awÿr pōj ka mē omu nē akīnh nē. Nē kahti hkôt amÿ nē ho mex nē. Kêp Kris kôt mē pahpê mex kēnā. Á na htem Kris mā mē kot tanhmā amnhī nhīpêx to ho mē pa xwÿnhjê nhīpêx mex anhÿr o pa.

Mēmoj tā mē pahpumunh kôt Tirtūm kot tām mē paxunhwÿr ā harēnh

Piripos 2.18, 4.4

3 E Kris kôt ixtō nē ixtōxjaja. Kris kêp mē panhō Pahilti jakamā kwa mē jam ajamaxpēr nē akīnh rāhā ho ri apa.

Na pa ra mē amā mēmoj jarēnh rax nē. Nē hā kagā rax tā kormā inhmā ja ho anhÿr kaga hkêt nē. Kot paj axte mē amā hkwy hā kagā. Mē ate hā ano htÿx nē ho apa kaxyw. ² Jakamā e kwa mē okora. Kêr ka mē amnhī nē mē kot Tirtūm kapēr o hêx xwÿnhjê pumunh mex o ri apa. Na htem tanhmā mē amā kapēr ho pa nē mē amā:

—Kot kaj mē ixpê Ijaewjê pyrā nē amnhī my kwÿt kà jakā hāmri nē apê Tirtūm kra. Anē.

³ Nom ja kot anhÿr kêt. Mē pahte amnhī jakār kôt mē pahpê Tirtūm kra hkêt. Á kot anhÿr ronhÿx pu mē amnhī krā hkôt tanhmā amnhī nhīpêx to ho pahpê hkra. Nom ja kot anhÿr kêt. Mē ate amnhī jakār kêt tā mē ixpyrà nē amnhī kaxyw Jejus Kris mā ajamaxpēr jakamā mē ixpyrà nē mē apê Tirtūm kra na ka mē. Na ka htem mē ixpyrà nē Karō nhÿ hā kām mex o mex ā harēnh o ri apa nē mē ixpyrà nē Jejus kukwak ri akīnh nē ri apa. Nom na pu htem pahpê hkra kaxyw amnhī jakār kêt nē. ⁴ Kop ām amnhī krā hkôt mē pahte amnhī to Tirtūm kra ronhÿx pa ra amnepēm amnhī to hkra nē ri ixpa. Na pa pre ixpê hkra hprām xāj amnhī krā hkôt tanhmā ri amnhī nhīpêx to rax o ixpa nom ā amnhī nhīpêx anhÿr kapÿrÿ. E pa ja hā mē amā amnhī jarē ka mē ijarēnh ma.

⁵ Na pa pre ixkato nē kormā ixtā semān pixire nhūm mē ixpê Ijaew ā inhmy kwÿt kà krāhta. Nom pa ā mē kot inhīpêx anhÿr kôt ixpê Tirtūm kra hkêt nē. Nē inhīpêxà hkôt ixpê finat Pējamī kanrēhā htāmnhwÿ jakamā ixpê Ijaew mex na pa. Nē Ijaew kapēr o ixkapēr o ri ixpa. Nom ja kôt ixpê Tirtūm kra hkêt. Nē määnēn ixpê Parijew nhō xwÿnh jakamā na pa pre Tirtūm kot finat Mojes mā mē pakaxyw mēmoj tā karō kôt pix mā amnhī nhīpêx o ixpa hprām. ⁶ Jao tee ri mē kot Jejus kôt amnhī nhīpêx xwÿnhjê pumu nē mē homnuj tÿx o ri ixpa. Na pa pre ijamaxpēr o: “Nā müjjaja na htem mē ixkwÿm ri amnhī nhīpêx o pa.” Anē nē mē hipêx kati ho ri ixpa. Nē ijamaxpēr o: “Ra ixte finat Mojes kot Tirtūm nhÿ hā kapēr piitā hkôt amnhī nhīpêx mex jakamā na pa hte tanhmā ri amnhī tomnuj to ho ri ixpa hkêt nē.” Anē.

⁷ ā na pa pre ixpê Tirtūm kra hprām xāj amnhī nhīpêx anhÿr o ixpa. Tā nom ām ā amnhī nhīpêx anhÿr hkapÿrÿ. Na htem ā ri amnhī nhīpêx anhÿr kôt kêp Tirtūm kra hkêt nē. Tā pa hpānhā amnhī

kaxyw Kris kôt ijamaxpêr nhùm ixto hkra kurê kumrêx.

⁸Ra ixte Jejus Kris kôt amnhî xâm jakamã Jejus kêp inhõ Pahihti pa inhmã kapêr kôt pix mã amnhî nhîpêx o ri prãm. No hkrax rûm ixte amnhî nhîpêx tùmja na pa ra Jejus gryk ã hkaga hpa. Te ixte mëmoj punuj pyr nê amnhî katut kôt mênh nê axte kãm ijamaxpêr kêt pyræk. Jao amnhî kaxyw Jejus kôt pix mã ijamaxpêr o ri ixpa. ⁹Nom kormã ã ijamaxpêr anhÿr kêt ri na pa pre ixtÿx ri ijamaxpêr o:

—Nà ixte Mojes kot Tirtùm nhÿ hã kapêr kôt amnhî nhîpêx o ixpa jakamã koja Tirtùm ja hã ixpumu nê ixto hkra.

Anhÿr tã nom ja kot anhÿr kêt. Na htem amnhî krã hkôt tanhmã ri amnhî nhîpêx to ho pa nhùm Tirtùm ãm ja hã më omu nê ãm hã më omu nê më ho hkra hkêt nê. Nom koja më Kris kôt amnhî xunhwÿ nhùm ja hã më omu nê më ho hkra kurê kumrêx. Jakamã ixte Kris kôt amnhî xâm ã ixpumunh kôt pix mã na pre ixto hkra nê inhmex ã ijarê.

¹⁰Hãmri pa ra inhmã Kris kôt pix mã amnhî nhîpêx o ri ixpa hprãm. Na pre ty tã akupÿm htÿr nê hihtÿx nê àhpumunh tÿx o tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa. Tã ijaxwÿja inhmã urãn ã amnhî nhîpêx anhÿr prãm. Nê inhmã uræk nê amnhî xà htÿx kutã amnhî to htÿx nê ixpa hprãm. Më kot hã ixpÿr mã tã pa uræk nê Tirtùm kapêr kaga hkêt nê ãm kôt pix mã amnhî nhîpêx o ri ixpa rãhã uræk nê hã ty. Ja na inhmã ho anhÿr prãm. ¹¹Kê Tirtùm kot hipêxta pyrã nê akupÿm ixto ixtÿr pa wa kuri ixtÿr tùm nê ixpa ho ixpa.

¹²Inhmã Kris kôt pix mã amnhî nhîpêx o ixpa hprãm tÿx kumrêx. Kormã ixte hkôt amnhî nhîpêx o inhmõr nê kormã hatur xãm mênh kêt tã inhmã tokyx hatur xãm mênh prãm. Na pa ã inhmã amnhî nhîpêx anhÿr prãm tÿx kumrêx.

Nê na pa hte ixte amnhî tomnuj kêt ã amnhî to jarkrar o ri ixpa hkêt nê.

Na pa hte arÿ tãhã tanhmã amnhî tomnuj to nom inhmã ã amnhî nhîpêx anhÿr prãm kêt. Nê na pa kormã ixprÿ hã Kris kot amnhî nhîpêx mar o inhmõr nê hatur xãm mênh kêt tã inhmã hkôt amnhî nhîpêx o inhmõr nê tokyx hatur xãm mênh prãm. Ja kaxyw na pre Jejus Kris amnhî kaxyw ixta. ¹³Na pa hte më akurom papxipix ixte Jejus kãm hprãm xà hkôt amnhî nhîpêx o ixpa hã amnhî to jarkrar kêt nê. Nom ra ixte tanhmã amnhî tomnuj to ho ixpata pa axte kãm ijamaxpêr kêt nê. Te amnhî katut kôt ixte rênh par pyræk o hipêx nê axte kãm ijamaxpêr kêt nê. Nê Jejus kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhî nhîpêx prãm xàj amnhî kaxyw kãm ijamaxpêr o ri ixpa.

¹⁴Koja nhÿrmã Tirtùm ixpê Kris kwÿ hã amnhî wÿr ixwÿ nê inhmã:

—E amnê ixwÿr api Pawre. Kot kaj jarãhã amnê më ixwÿr api.

Anhÿr o nhÿrmã inhmã kapêr jakamã na pa hte amnhî tã ãm pix jamãr rãhã ho ixpa. Pê ra Jejus kot amnhî nhîpêx piitã omunh par o mō. Nà kot paj gaa nê hkôt pix mã amnhî nhîpêx mex o ri ixpa.

¹⁵Kwa kêr pu më pahpiitã ã pajamaxpêr anê. Jao amnhî wÿr hamãr pê hkôt pix mã amnhî nhîpêx o ri papa. Më pahpiitã më pahpê Kris kwÿ kênã. Nom kot ka më atō ja kaxyw tee ri amnhî kukamã ajamaxpêr nê ajamaxpêr o:

—Nà tanhmã kot paj we amnhî to nê Jejus kôt amnhî nhîpêx mex rãhã o ri ixpa? Ja kaxyw ixàhpumunh tÿxre hã. Anê.

Hãmri nê ã ajamaxpêr anhÿr o apaja apê hihtÿx japêr. Hã koja Tirtùm hprÿ hã tanhmã amã ja kukamã harênh to nê kaxyw ato axihtÿx ka ixpyrã nê hkôt pix mã ri amnhî nhîpêx o apa. ¹⁶Jakamã kêr pu më ãm Tirtùm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã kãm amnhî nhîpêx to ho papa. Ra më pahte hkôt amnhî nhîpêx o papa xàja kôt pix mã arÿ amnhî nhîpêx rãhã ho papa.

¹⁷E Kris kôt ixtō nē ixtōxjaja. Na pa ra mē anoo mā Jejus kôt tām ri amnhī nhīpêx o ri ixa. Tā kēr ka mē ja hā ix-pumu nē ixpyrà nē hkôt amnhī nhīpêx o ri apa. Hāmri nē nhÿri mē kot ixpyrà nē ā amnhī nhīpêx anhÿr xwÿnhjê hō pumu nē urāk nē ā amnhī nhīpêx anē. ¹⁸⁻¹⁹Jejus kot mē pamā mē pahte amnhī tomnuj mÿrapê pī kahpa hā mē panē htykja nhūm mē ra ohtō nē hprī hā mar tā hkôt amnhī xunhwÿr kêt nē. Mē kām ā kot amnhī nhīpêx anhÿrja ā mar prām nōkati. Jakamā te mē kām Jejus kurē xwÿnh pyrāk. Na htem hā hpijaam kêt kām tanhmā ri amnhī tomnuj to ho pa. Nē kām amnhī mex pix prām. Nē tanhmā amnhī tomnuj to nē ja hā amnhī pumu nē hkīnh nē. Nom tee ri ja hā amnhī pumu nē hkaprī nē ri pa hkêt nē. Tā ā mē kot amnhī nhīpêx anhÿr jakamā koja mē nhÿrmā ma mē kot amnhī xā htÿx kamā hamak o pa tūm xàta wÿr hapêx. Nà koja mē ā amnhī nhīpêx anē. Ra ixte mē amā ja hā mē harēnh rax tā pa axte mē amā mē harē. Inhmā mē hkaprī hkôt na pa hte xatā mē amā ja hā mē harē. ²⁰Kêt mē papajaja mē kurom mē pahpê kaxkwa nhō xwÿnh nom kormā. Koja nhÿrmā Jejus Kris akupÿn mē pahwÿr kaxkwa rūm wrÿ. Mē papytār xwÿnh maati Pahihtija akupÿn wrÿ hāmri nē ma akupÿm amnhī kôt mē pahto api. Jakamā na pu htem arī pahkīnh pē amnhī wÿr kamā pajamak rāhā ho ri papa. ²¹Na pu htem jar pyka ja kamā Jejus kīnhā paxirerek nē pahpunuj nē ri papa. Nom koja nhÿrmā akupÿn mē pahwÿr wrÿ hāmri nē amnhī pyrā nē mē pamā mē panhī nyw gō pu mē urāk nē paxihtÿx kām pahitir tūm nē papa ho papa. Ā kot mē panhīpêx anhÿr kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Tā koja àhpumunh tÿx kām mēmoj piitā ho amnhīptār pa. Pu mē pahpiitā hkôt amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri papa.

Pawre kot mēmoj tā mē kām karō

Epas 4.3; Piripos 2.2; Korosē 3.15

4 E Kris kôt ixtō nē ixtōxjaja. Inhmā mē ajapêê. Na pa hte mē ato ijamak o ixkrī nē mē amā ijamaxpēr nē ixkīnh nē. Nē jar mē pahkwÿjê mā mē ajarēnh o ri ixkrī. E kwa kēr ka mē arī Pahihti kapēr kôt pix mā mē mēn amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa.

²Nē wa ka Ewox mē Sīxika wa. Na ka xep hte wa mēmoj tā axpēn kamā agryk rāhā ho ri apa. Kwa wa ā amnhī nhīpêx anhÿrja mā anhÿre nē tām axpēn nhīpêx. Pahihti Kris kôt war ate axpēn to war atōx kēnā kot ka kêt wa axtem nē mēmoj tā axpēn kamā agryk o ri apa.

³Nē ka Xikitre. Apē ixkrāmnhwÿ mex jakamā kēr ka axpēn tā wa nita wa kām akapēr kām axihtÿx nē kê war ama nē akupÿm tām axpēn nhīpêx. Na pre wa ra Kremēn mē hkwyjê mē hpmràatā ixpyrà nē Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpêx to hā harēnh o ri pa. Tirtūm nhō kagā kamā mē hixi piitā hikwÿ. Mē pahitir tūm nē mē papa mā xwÿnhjaja ra Tirtūm nhō kagā kamā mē panhīxi jaxwÿr par.

⁴Nē kēr ka mē apē Pahihti hkwy hā akīnh nē ri apa. Mē ate ā amnhī nhīpêx anhÿr o apaja na pa inhmā hprām tÿx jakamā kot paj axte mē amā harē. Kwa kēr ka mē akīnh nē ri axpēn kôt apa.

⁵Pahihti Jejus ra akupÿn mē pahwÿr nojarēt jakamā kēr ka mē kutēp mē piitā ri mē ho mex o ri mē hkôt apa.

⁶Nē kēr ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Arī amnhī to Tirtūm wÿr rāhā nē. Kot ka mē mēmo arīgro hā apē amrakati japēr nē tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī to awÿ kê mē ama nē mē amā mēmoj gō. Rÿ mē ate mēmoj tā hwÿr xwÿnhhta tanhmā mē amā hipêx to ka mē amnhī tā omu nē kām:

—Nā ām hāmri na ka ā inhīpêx anē nē inhmā ja gō Tirtūm. Amex o amex.

Anhÿr o kām amnhī jarē. ⁷ Kot kaj mē ā amnhī to hwÿr anhÿr o ri apa nhūm tanhmā mē akrā hto ka mē mē apē Je-jus Kris kwÿ hā ajamakêtkati nē axāmn-hīx ri apa. Hāmri nē mēmoj tā tee ri amnhī kukamā ajamxpēr o ri akapri nē apa hkēt nē. Ām akīnh rāhā ri apa. Tirtūm kot tanhmā mē pahto nhūm mē pajamakêtkati nē ri mē papaja mē pahte amnhī tā omunh kēt. Ām tapxipix kot ā mē panhīpēx anhÿr kukamā āhpumunh tÿx.

⁸E Kris kōt ixtō nē ixtōxjaja. Nā ixkapēr ā kagā jatur xā na ja. Kwa kēr ka mē ixujarēnh mar tÿx nē hkōt amnhī nhīpēx o apa.

Nē kēr ka mē axāpēnh mex pix kukamā ri ajamxpēr o apa.

Nē mēmoj mex pix kukamā ri ajamxpēr.

Nē xpēn mā akapēr mex pix kukamā ri ajamxpēr.

Nē akatāt kōt akapēr xāptār pix o xpēn mā akapēr hkukamā ri ajamxpēr o ri apa.

Nē tām ri amnhī nhīpēx hkukamā mān ajamxpēr o ri apa.

Nē mē piitā ri mē ho mex o apa hkukamā ajamxpēr.

Nē mē akapēr mex pix kukamā mān ajamxpēr o ri apa.

E kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anhÿrja kukamā ajamxpēr rāhā ho ri apa.

⁹Nē mē akōt ixpare ri na pa pre Kris kōt amnhī to mex pix nē tām ixkapēr o ri ixpa. Tā kēr ka mē ixpyrā nē ā amnhī nhīpēx anē. Koja Tirtūm ja hā mē apumu nē mē akōt ri pa ho pa. Kēp mē pamā mē paxāmnhīx pajamakêtkati xā nhōr xwÿnh na.

Mē kot Pawre hwÿr mēmoj mēnh nhūm kot omunh nē hkīnh ā harēnh

Sikūn Korīt 11.7-9; Piripos 1.5

¹⁰Nē amnepēm na ka prem xatā tanhmā ixto mex to ho ri apa. Tā axte ā

inhīpēx anhÿr prām nom mē apē awry nē ixpa jakamā ka xep prem tee ri tanhmā ixto mex to hkukamā ajamxpēr kaprÿ. Tā jar mē kot ijaxār ā ijarēnh ma nē ixwÿr Eparoxit mē nhūm man ixwÿr mō nē inhmā kàxporeta gō. Mē amā ijapē hā ixwÿr amē pa omu nē ixkīnh tÿx nē. Nē ixkīnh kām Tirtūm mā mē ajarē. Ām hāmri na ka prem ixwÿr amē.

¹¹⁻¹²Nē na pa hte tanhmā ixkute htā arī ixkīnh nē ijamakêtkati nē ri ixpa. Jakamā kot pa mēmo arīgro hā ixpē amrakati nē inhmā prām japēr tā no ām tee ri amnhī kukamā ijamxpēr o ri ixkapri hkēt nē. Arī ixkīnh rāhā ixāmnhīx ri ixpa. Rÿ pa inhō mēmoj rax japēr nē määnēn ixkīnh nē ixāmnhīx ri ixpa. Na pa pre tōhā inhō rax nē ixpa. Nē tōhā inhō hkēt nē ixpa. Tā arī ixkīnh rāhā nē ixpa ho ixpa. ¹³Na hte Kris mēmoj piitā hkukamā ixto ixihitÿx pa ŷ hā mēmoj kutā ixihitÿx nē ixpa. Jao mēmo arīgro hā inhmā prām tÿx nē ri ixpa htā ŷ hā kutā ixihitÿx nē ixāmnhīx ri ixpa. ¹⁴Tā jar ixpunuj nē ixkrī ka mē ijarēnh ma nē ixwÿr kàxpore hkwÿ rē. Ām hāmri na ka prem ixwÿr arē. ¹⁵Amnepēm na pa pre mē anhō pika pē Masetōn rūm ixkato nē mē piitā mē kām Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh o ri ixpa ka mē xatā ixwÿr kàxpore hkwÿ rē pa ho amnhīm ixujaprōr o ri mē hkōt ixpa. Mē apē Piripos kamā Kris kōt ixtō nē ixtōx jaja na ka prem ā inhīpēx anē. Krī hkwÿ kamā Kris kōt mē pahkwÿjaja na mē akīnhā ā inhīpēx anhÿr kēt nē. Ām mē kapxipix na ka pre ā ixto mex anē. ¹⁶Tesarōn kamā ixpare ri na pa pre ixpē amrakati kumrēx nē ri mē hkōt ixpa ka mē xatā ixwÿr kàxpore hkwÿ rē pa pre ho amnhīm ixujaprōr rāhā ho ri mē hkōt ixpa. ¹⁷Nom mē ate ixwÿr hkwÿ rēnh kaxyw mē akamā ijamak o ri ixpa hkēt nē. Rÿ ijamxpēr o:

—Ko. Koja Piripos nhõ xwỳnhjaja ijarēnh ma nē kām ixkaprī nē ixwỳr kàx-pore hkwỳ rēnh japēr.

Anhỳr o mē akukamā ijamaxpēr kēt nē. Nom ra mē ate ixwỳr hkwỳ rēnh jakamā koja Tirtūm ja hã mē apumu nē mē ato mex nē. Ā mē pahte axpēn kutā panojarēt anhỳrja na kām hprām.

¹⁸Tā nhũm Eparoxitja ham mē arũm kato nē man ixwỳr mō nē inhmã kàx-poreta gō. Kwa na ka mē inhmã òr rax nē. Koja tokyx ixpē hapēx kēt pa krit-pēm ho ixàpkur o ixkrī. Tã ot pa ho kōta nē tanhmã hkre kamã kute pumunh xà hkôt hã kagà nē mē awỳr kumē. Nà mē ate ixwỳr axàmnhōrta na Tirtūm omu nē ixtã mē apumu nhũm ja kām mex kum-rēx. Te mē kot mē hkuxwaxà hpār nhũm mē kām mexta pyræk nhũm ja kām mex nē. ¹⁹Nà koja Tirtūm mē apē Jejus Kris

kwỳ hã mē amã mē ate mēmoj to presija xà nhõr rãhã ho pa. Mēmoj piitã kēp ò kēnã.

²⁰E kēr pu mē Mēpanhīpēxã maati Tirtūm mã mex o mex ã harēnh rãhã o papa. Ja na inhmã hprām.

^{21–22}Nē ot pa mē jar ixpiitã mē apē Jejus Kris kôt mē ixkwỳjē hwỳr kagàja kamã mē ixpēr mē. Mē ixpyrà nē mē apē Tirtūm kra hã. Pa nē Kris kôt mē pahtō nē mē pahtōxjaja. Nē Rôm nhõ pahi mã mē àpēnh xwỳnh kot Kris kôt amnhĩ xun-hwỳr xwỳnhjaja mãänēn. Ām jar mē ixpē Tirtūm krajē piitã pa mē awỳr ixpēr mē.

²³E kē Pahihti Jejus Kris mēmoj to mē akutã nojarēt rãhã nē. Jao mē ato mex o pa.

Tã ãm ja pix. Ixpē Pawre na pa mē awỳr kagàja nhīpēx nē kumē.

Korosê

Pawre kot Koros kamã Jesus kôt hkwyjê hwÿr kagà nê mênh

Pawre na pre kagàja nhîpêx. Jejus nhÿ hã hkrajê jahkre o mē pa xwÿnhjê hō na pre. Tã nhūm mē kēp Jejus kra hkêť xwÿnh kwÿjaja Jejus ã unê nê haxà nhūm arĭ hkřĭ ho hkřĭ. Hãmri nê krĭ pē Koros kamã Jejus krajê mã kagà nhîpêx nê mē hwÿr kumē. Koros kamã Jejus kwÿjê kamã Ijaew kwÿ nê kamã Ijaew kêt xwÿnh kwÿ nhūm Pawre mē ho hpimràatã mē hwÿr kumē. Kormã mē hwÿr mōr nê mē omunh kêt tãã. Nê kagàja kamã mē kot tanhmã Jejus o hêx to ho pa xwÿnhjê jarênh to. Jejus kēp Tirtūm Kra hkêť ã mē kot ho hêx xwÿnhjê jarê nê mē nê mē kãm kapêr. Mē kot mē hkôt amnhĭ nhîpêx kêt kaxyw mē kãm kapêr nê hã kagà nê mē hwÿr kumē nê mē kãm:

1 Pa Koros kamã Kris kôt ixkwÿjaja. Xà mē amex na ka mē apa? Ixpê Pawre na pa mē awÿr kagàja nhîpêx nê mē awÿr kumē. Kris kôt mē pahtō Ximotre mē wa kumē. Ixte Jejus Kris nhÿ hã mē ahkre ho mē ixpa xwÿnhjê hō na pa. Tirtūm kãm hprãm xà hkôt. ²Tã pa mē awÿr kagà nhîpêx nê kumē. Mē apê Kris kôt mē ixtō nê ixtōx na ka mē. Na ka xep htem Kris kapêr kôt amnhĭ nhîpêx mex o ri apa. E kē Tirtūm mē apê hkra hã mē akutã nojarêť rãhã nê. Ka mē amex nê ajamakêtkati nê axãmnhĭx ri tanhmã amnhĭ nhîpêx ho ri apa.

Koros nhō xwÿnh kwÿjaja kot Jejus kôt amnhĭ xunhwÿr ã mē harênh

Wam Tesarōn 1.2-5

³⁻⁴Na pa ra Ximotre mē wa mē ajarênh ma. Mē ate amnhĭ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpêr tÿx nê hkôt amnhĭ nhîpêx mex o apa hã mē ajarênhja ma.

Nê mē kot Tirtūm kôt amnhĭ xunhwÿr xwÿnh piitã mē amã mē hkĭnh ã mē ho mex o apa hã mē ajarênhja ma nê wa ixkĭnh nê. Jakamã na pa wa Pahihti Jejus Nhîpêxã Tirtūm mã amnhĭ jarênh kaxyw nê kãm mē anhÿ hã wa ixkĭnh ã amnhĭ jarê. ⁵Na pre Epas ma mē awÿr mō nê mē amã Jejus kot tanhmã mē panê amnhĭ nhîpêx to hã harênh o mē akôt pa. ãm hãmri kot mē amã harênhja. Tã ka xep premi ama nê amnhĭ kaxyw hkôt ajamaxpêr nê hkôt amnhĭ xunhwÿ. Hãmri nê amnhĭ wÿr Jejus jamãr o ri apa. Koja nhÿrmã akupÿn mē pahwÿr wrÿ nê amnhĭ pyrã nê ma akupÿm kaxkwa hwÿr mē pahto api nê mē pahto mex kumrêx o mē pahkôt pa ho pa. Tã ka xep htem amnhĭ kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx nê ã kot amnhĭ nhîpêx anhÿr kutêp amnhĭ wÿr kamã ajamak rãhã nê. Nê mē amã mē kot Tirtūm kôt amnhĭ xunhwÿr xwÿnhjê hkĭnh tÿx nê.

⁶Na hte Tirtūm ãm hãmri mē pahto mex pix rãhã ho pa. Nê mēmoj to mē pakutã nojarêť rãhã nê. Tã wam mē ate harênh marta ã ka mē hkôt amnhĭ xunhwÿr kurê kumrêx nê ri kapêr kôt axpên kôt amnhĭ nhîpêx mex pix o ri apa. Jao hkôt pix mã amnhĭ nhîpêx mex nê. Tã na hte pika piitã hkôt ri mē pa xwÿnh kwÿjaja mē apyrã nê Jejus jarênh ma nê hkôt amnhĭ xunhwÿ. Nê mē apyrã nê axtem hkôt pix mã amnhĭ nhîpêx nê kapêr kôt amnhĭ nhîpêx mex o ri pa.

⁷Nê mē awÿr mōrta ã na pre Epasja mē amã Tirtūm kapêr jarênh o ri mē akôt pa ka premi ama nê amnhĭ kaxyw hkôt ajamaxpêr nê hkôt amnhĭ xunhwÿ. Epasja wa ixpyrã nê kot Kris mã tanhmã amnhĭ nhîpêx to ho pa xwÿnh. Nê wa inhmã hapêê. Na pre katat kôt mē amã Tirtūm kapêr jarênh pa. Kot mēmoj to mē pakutã nojarêť rãhã hã harênh o ri mē akôt pa. ⁸Tã man akupÿn wa ixwÿr mōn pōj nê wa inhmã tanhmã mē ajarênh to. Tirtūm Karō nhÿ hã mē amã

Kris kôt atô nê atôx piitã mē hkīnh o ri apa hã mē ajarē. Pa wa mē ajarēnh ma nê wa ixkīnh t̄yx kumrēx.

Pawre mē Ximotre wa kot Koros kãm hkwyjê ho Tirtũm w̄yr ā wa harēnh

Epas 1.15-23, 3.14-21; Piripos 1.9; Wam Tesarõn 5.23-24; Sikũn Tesarõn 1.11, 2.16

⁹Nê na pre Epas akup̄yn wa ixw̄yr p̄oj nê wa inhmã tanhmã mē ajarēnh to. Mē ate amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxp̄er o apa nê mē amã Kris kôt akw̄yjê piitã mē hkīnh o ri apaja nhũm wa inhmã mē ajarē. Pa wa mē ajarēnh ma nê mē ato Tirtũm w̄yr rãhã o jar mē hagiēnh xã kamã ixkrĩ. Nê arĩ mē ato hw̄yr rãhã ho ixkrĩ. Nê mē ato hw̄yr o:

—Pa Tirtũm. Ot pa Ximotre mē wa Korosë nhõ xw̄yñh̄jê ho aw̄yr kaxyw amã mē harē. Kwa tanhmã mē hamaxp̄er to kê mē amã hprãm xã hkôt pix mã amã tanhmã amnhĩ nhĩp̄ex to ho pa. Nê Akarõ nh̄y hã hprĩ hã akap̄er ma nê am̄ hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩp̄ex to ho pa. Anē.

¹⁰Na pa hte wa ā mē ato Tirtũm w̄yr anh̄yr rãhã ho ixkrĩ. Kot kaj mē ā amnhĩ nhĩp̄ex anh̄yr o ri apa nê Jejus kot amnhĩ nhĩp̄ex o amnhĩ nhĩp̄ex mex o ri apa. Nê aprĩ hã Tirtũm kot amnhĩ nhĩp̄ex ā omunh mex o mō. Jao mēmoj to axp̄en kutã anojarēt pix o ri apa hprãm. Hãmri nhũm Tirtũm ja hã mē apumu nê hkīnh nê. ¹¹Tirtũmja mē pakurom mēmoj piitã kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Nê mēmoj piitã kaxyw hiht̄yx o hiht̄yx. Jakamã na pa hte wa mē ato hw̄yr o:

—Pa Tirtũm. Kwa tanhmã Koros nhõ xw̄yñh̄jê ho kê mē axiht̄yx nh̄y hã mēmoj punuj kutã amnhĩ to ht̄yx nê. Mē kot Jejus ā tanhmã mē ho nhũm mē kot amnhĩ xã kamã hamak tã kê mē tee ri amnhĩ kukamã hamaxp̄er o hkaprĩ nê ri pa hkêt nê. Am̄ anh̄y hã mē hkurē xw̄yñh̄jê kutã

amnhĩ to ht̄yx nê hkīnh kãm ri pa ho pa. Anē.

Na pa hte wa ā mē ato hw̄yr anē.

¹²Na pre ra Tirtũm amnhĩ ri mē pakutēp mēmoj mex kw̄y jaxw̄y. Mē pahp̄e hkrajê mã haxw̄y. Tã ka mē ŷ hã tãm amnhĩ nhĩp̄ex o apa jao mē ate mēmoj mex jam̄yñh mã tãm. Ô krĩ nhĩrã rax kumrēx kamãã. Jakamã kwa mē kot Jejus ā tanhmã mē pahto htã k̄er pu mē arĩ Tirtũm mã mex o mex ā harēnh rãhã ho ri papa.

¹³Nê Satanasti k̄ep kamàt kô kamã mē kot amnhĩ tomnuj ho mē pa xw̄yñh̄jê pãm. Tãm na hte mē ho amnhĩpt̄ar o pa nê hkôt na pu prem amnhĩ nhĩp̄ex o papa rãhã nhũm Tirtũm tee ri ja hã mē pahpumu. Hãmri nê kãm k̄ep mē pap̄yt̄ar prãm xaj mē pahw̄yr Kra japê ht̄yx kumrēx xw̄yñh̄ja mē. Nhũm mē pahw̄yr wr̄y nê mē panē htyk o mē pahte amnhĩ tomnuj pãnhã kãm amnhĩre. Tã pu prem hkôt amnhĩ xunhw̄y nhũm Tirtũm hã mē pahpumu nê mē panē mē pahte amnhĩ tomnuj o hap̄ex pa. Te kot amnhĩ katut kôt rēnh par pyrãk. Jao Satanasti p̄e mē pahpytã nhũm hpãnhã Jejusja tãm k̄ep mē pahto amnhĩpt̄ar o pa xw̄yñh.

¹⁴Ra htyk o mē pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer jakamã na pu htem hkôt amnhĩ xunhw̄y nhũm mē pahte amnhĩ tomnuj o hap̄ex pu mē axte Satanasti hkôt ri amnhĩ nhĩp̄ex kêt nê. Am̄ Jejus kôt pix mã amnhĩ nhĩp̄ex o ri papa.

Kris mē Tirtũm wa kot amnhĩ nhĩp̄ex te wa kot axp̄en pyrãk ā harēnh

Juãw 1.1-5; Korosë 2.9; Epr̄ew 1.1-14

¹⁵Nê Krisja te kot Tirtũm pyrãk. Mē pahte pano ho Tirtũm pumunh kêt tã Kra Kris kot amnhĩ nhĩp̄ex ā harēnh mar kôt mããnēn Tirtũm kot amnhĩ nhĩp̄ex ā omunh mex nê. Amnep̄e mã kormã mēmoj kêt ri nhũm Jejus pa ho pa rãhã nê. Jakamã kot amnhĩ to rax o Tirtũm

kot mëmoj to katorja piitã hakrenh par kumrëx. ¹⁶ Na pre hipêêxà Tirtùm nhÿ hã mëmoj piitã ho kator pa. Kaxkwa kamã nê pika hkôt mëmoj piitã ho kator pa. Nê kaxkwa kamã më pahte pano ho mëmoj pumunh par xwÿnhjaja nhùm pre ho kato. Nê kamã më pahte pano ho mëmoj pumunh kêt xwÿnhjaja nhùm pre määnên ho kato. Nê kapêr o wryk xwÿnhjaja nê më hkrãhtùmjaja nhùm pre më ho kato. Nê pika kamã më ho amnhÿptâr xwÿnhjaja nhùm pre më piitã më ho kator pa. Kãm hprãm xà hkôt Tirtùm nhÿ hã mëmoj piitã ho kator pa.

¹⁷ Tã na hte arÿ kaxkwa kamã nê pika hkôt mëmoj piitã hamãr rãhã ho pa. Kêp apu kot hamãr kêt ronhÿx mëmoj piitã akupÿm hapêx pa.

¹⁸ Nê tãm na hte më pahpê hkrajê ho amnhÿptâr o pa. Te kêp më pahkrã nhùm te më pahpê ï pyrãk jakamã na pu htem kapêr kôt pix mã amnhÿ nhÿpêx o papa. Kumrëx na pre akupÿm htÿr o htÿr jakamã kot amnhÿ to rax o mëmoj piitã hakrenh par.

¹⁹ Nê na pre Tirtùm ã hamaxpêr anê nê hamaxpêr o: “Nà Ixkra më wa ixte amnhÿ nhÿpêxja te kot axpên pyrãk. Nê wa ixihÿx määnên te kot axpên pyrãk. Nê wa inhmex xà më wa ixãhpumunhja te kot axpên pyrãk. ã wa ixte amnhÿ nhÿpêx kot anhÿr. Wa ixte amnhÿ nhÿpêxja na mex kumrëx.” Anê.

²⁰ Tã Jejus kot pÿ kahpa hã më panê tyk nê hkamrô pikapÿr kukwak ri na hte Tirtùm më kot hkôt amnhÿ xunhwÿr xwÿnh piitã më ho hkra nhùm më hamakêtkati nê ãmnhÿx pa ho pa. Kaxkwa kamã nê pika piitã hkôt më kot Jejus kôt amnhÿ xunhwÿr xwÿnhjaja na htem ã amnhÿ nhÿpêx mex anhÿr o pa. ã Jejus kot më panê htyk anhÿr jakamã kot amnhÿ to rax o kot mëmoj piitã hakrenh par.

Jejus kêp tãm më paxunhwÿr xwÿnh ã harênh

²¹ Nê më papajaja na pu prem pamã Tirtùm prãm kêt o ri papa. Te hkàx ã ri papa pyrã nê kutã amnhÿ xunhwÿ nê pajamaxpêr punuj nê tanhmã amnhÿ tomnuj to pix o ri papa. ²² Tã Jejus kôt amnhÿ xunhwÿ nhùm amnhÿ tã më pahpumu. Hãmri nê ra më panê htyk jakamã amnhÿ tã më pahpumu nê Tirtùm noo mã tãm më paxunhwÿ. Te aa më pahte tanhmã amnhÿ tomnuj to hkêt pyrãk o më panhÿpêx nê tãm më paxunhwÿ. Pu më arÿ pahpê Tirtùm kutã amnhÿ xunhwÿr xwÿnh kêt nê hpãnhã pahpê hkrãmnhwÿ. ²³ Na pre Tirtùm më pahte amnhÿ kaxyw Kra Kris kôt pajamaxpêr nê hkôt amnhÿ xunhwÿr ã më pahpumunh kôt ã më pahto mex anê. Tã kêr pu më arÿ hkôt amnhÿ nhÿpêx o ri papa nê aa hkaga hkêt nê. Më kot Kris ã tanhmã më pahto htã pu më arÿ hkôt amnhÿ nhÿpêx mex rãhã ho ri papa.

Kormã më kot jar ijaxàr kêt ri na pa pre hte më kãm ã harênh anhÿr o ri më hkôt ixpa. Tã ka prem Jejus jarênh ma nê hkôt amnhÿ xunhwÿr kurê kumrëx. Nhùm krÿ piitã hkôt ri më pa xwÿnh kwÿjaja më apyrã nê harênh ma nê hkôt amnhÿ xunhwÿ nê hkôt amnhÿ nhÿpêx o pa.

Pawre kêp Ijaew kêt xwÿnhjê mã Jejus jarênh xwÿnh ã harênh

Epes 3.1-13

²⁴ Nê ixte më amã Kris kot tanhmã më panê amnhÿ nhÿpêx to hã harênh o ixpaja ã na prem tanhmã ixto htÿx nê pa amnhÿ xà htÿx kãm ijamak o ri ixpa. Tã arÿ Tirtùm kãm hprãm xà hkôt ã amnhÿ nhÿpêx anhÿr jakamã na pa ixkÿnh nê jar ixkrÿ. Ixte Kris kwÿjê kaxyw amnhÿ xà kamã ijamak tÿx o ixkrÿ. Te më apê Kris nhÿ pyrãk xwÿnhjê mãã. Tã pa te ixpê Kris kot amnhÿ nhÿpêx pyrãk o më

akaxyw amnhī xà htỳx kām ijamak o ixkrī.

²⁵ Na pre Tirtūm mē apē Ijaew kēt xwỳnhjē kaxyw ixām. Ixte mē amā kapēr piitā harēnh par nhūm mē ate mar nē hkôt amnhī nhīpēx mex o ri apa kaxyw.

²⁶ Na pre kormā mēhō mē awỳr mōr nē mē amā harēnh kēt nē. Tā ra Tirtūm kām mē ate mar prām nē. Kām mē apē Ijaew kēt xwỳnhjē mē mē pahpē Ijaew xwỳnhjē japē o axpēn pyrāk. Nom na pre amnepēm ri mē pa xwỳnhjē mā kormā ja hā amnhī to amnhīrit kēt nē. Tā ra jarāhā mē pahpē Kris kwỳjē mā ja ho amnhīrit. Māānēn kām mē apē Ijaew kēt xwỳnhjē japē hā amnhī to amnhīrit. ²⁷ Mē apē Ijaew kēt tā na ka prem Kris kôt amnhī xunhwỳ nhūm Tirtūm Karō mē akarō mā agjē nē mē akamā pa ho pa. Ka mē ra hkôt amnhī nhīpēx jakamā kot kaj mē ixpyrà nē nhỳrmā kuri atūr tūm nē amex rāhā ho apa ho apa. Ja na mex kumrēx. Tā ja na Tirtūm kām mē ate mar prām nē mē akaxyw ixām. ²⁸ Jakamā na pa pre Ximotre mē wa mē apiitā mē amā Kris kot mē panē tanhmā amnhī nhīpēx to hā harēnh kām ixihỳx o ri mē akôt ixpa. Nē kapēr o mē ajahkre ho ri mē akôt wa ixpa. Nē jar mē hagiēnh xà kamā krī piitā hwỳr kagā nhīpēx nē mē hwỳr kurē. Mē kot kamā harēnh nē mar nē amnhī tomnuj kaga nē hpānhā Kris kôt amnhī xunhwỳr nē ām kôt pix mā amnhī nhīpēx o pa kaxyw. Kēr pa nhỳrmā kām mē ate inhmar nē hkôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjē jahkre nē kām:

—E Pahihti. Ota akwỳjaja. Na htem akôt amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri pa. Anē.

²⁹ ā ixte kām mē piitā mē harēnh anhỳrja na inhmā hprām. Ja kaxyw na pre Jejus ixto ixihỳx. Jakamā na pa hte Tirtūm nhỳ hā tanhmā kapēr o mē ahkre hto ho ri mē hkôt ixpa. Jao mē ho Tirtūm wỳr o ri ixpa nē mē kām kagā nhīpēx nē

mē hwỳr kurē nē kamā kapēr o mē ahkre o ri ixpa.

Pawre kot Jejus kapēr o Koros nhō xwỳnhjē o hihtỳx ā harēnh

Epes 3.14-19; Piripos 1.9

2 E kot paj mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē inhma. Na pa hte mē ato Tirtūm wỳr rāhā ho ixkrī. Mē kajaja nē krī pē Ratisej kamā Jejus kôt mē pahkwỳjaja. Kormā ixte mē apumunh kēt tā pa hte mē ato Tirtūm wỳr kām ixihỳx āhā ho ixkrī. ² Mēmo kaxyw na pa hte ā mē ato hwỳr anē? Nē mēmo kaxyw na pa hte mē amā kagā nhīpēx nē mē awỳr kurē? Nā ām mē ate kamā harēnh nē mar nē Jejus kapēr kôt axpēn to axihỳx o ri apa kaxyw. Nē mē amā axpēn kīnh o ri apa kaxyw. Pē te mē ate ixkre tipxi kamā axpēn kôt amnhī nhīpēx o ri apa pyrāk. Jao aprī hā Tirtūm kot amnhī nhīpēx pumunh mex nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr tỳx nē. Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē nē Kris kot amnhī nhīpēxta pumunh pa. Na pre Tirtūm tokyx mē kām Kris o amnhīrit kēt tā ra mē pamā ho amnhīrit. ³ Tirtūm kot amnhī nhīpēx nē kapērja na pu htem Kris nhỳ hā pahprī hā omunh nē mar mex nē. ⁴ Jakamā koja mēmojaja mē awỳr mra hāmri nē hēx rom Tirtūm kapēr kwỳm ri tanhmā mē amā mēmoj jarēnh to. Te mē āhpumunh tỳx pyrāk o mē amā harē no ām mē āhpumunh kēt. Ka mē ama nē ām mē ama nē Kris kaga hkēt nē.

⁵ Nē kormā arī Jejus ā ijaxār nē ixkrī nē kormā mē akôt ixpa hkēt tā ot pa hte mē amā ijamaxpēr rāhā ho ixkrī. Nē ra tanhmā mē ajarēnh mar to. Na ka xep htem Kris kôt amnhī nhīpēx tỳx o ri apa. Te ahkrō pē kukryt mut kuxēēti kot pī kupu htỳxta pyrāk. Nē ka xep htem arī amnhī kaxyw Kris mā ajamaxpēr tỳx o ri apa. Pa mē ajarēnh ma nē ixkīnh tỳx nē.

⁶ Na ka prem Pahihti Jejus Kris kôt amnhī xunhwỳr pa. Tā kēr ka mē arī

hkôt amnhî nhîpêx mex rāhā ho apa. Kêp mē panhō Pahihti kēnā. ⁷ Jakamā mē ām kôt pix mā amnhî xunhwÿr tÿx nē aa hkaga hkêt nē. Te mēmo pī hpār jarēja pika kaxwÿnh kām pimānh nē kot pika jamÿnh tÿxta pyrāk. Nhūm kōk xàpêr tÿx tā tee kot mēnh kaxyw pyrāk. Tā kēr ka mē pī hpārta pyrā nē hkôt amnhî xunhwÿr tÿx nē hkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa. Ra Epas kot mē ajahkre ho pa xā hkôt. Nē amnhî krām Kris kapêr jaxār tÿx nē aa ho ajamakêtkati hkêt nē. Pê akīnh kām Tirtūm mā mex o mex ā harēnh rāhā ho ri apa.

⁸ Nē kwa kēr ka mē kot hêx rom mē amā tanhmā kapêr to ho mē pa xwÿnhjaja ka mē amnhî nē mē omunh mex nē. Nē mē kapêr mar hkêt nē. Mē ate Kris kaga hprām xāj na htem tanhmā mē amā hêx to ho ri mē akôt pa. Te amnepēm mē kot Tirtūm kapêr kwÿm ri tanhmā mē ahkre hto xwÿnhjê pyrāk. Hinhu hikôôti kapêr kôt na htem tanhmā mē amā hêx to nom Kris nhÿ hā mē amā kapêr kêt nē. Jakamā kwa mē amnhî nē mē omunh mex nē.

⁹ Nē Kris mē Tirtūm wa kot amnhî nhîpêx kot axpēn pyrāk. Nē wa hamaxpêr kot axpēn pyrāk. ¹⁰ Tā kēr pu mē pajaxwÿja wa hamaxpêr o pajamaxpêr nē wa kot amnhî nhîpêx o amnhî nhîpêx. Jakamā kwa mē kot Tirtūm kapêr kwÿm ri tanhmā mē kapêr to xwÿnhjê kot amnhî nhîpêx o amnhî nhîpêx kêt nē. Nē mē kapêr ma nē ām mē ama. Kris na hihtÿx o hihtÿx o kot mēkarōmnuti nhō pahi piitā mē hakrenh par. Nē hihtÿx o hihtÿx o kot Tirtūm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê piitā mē hakrenh par. Nē àhpumunh o àhpumunh o kot mēmoj piitā hakrenh par jakamā kēr ka mē kapêr kôt pix ma nē hkôt pix mā ri amnhî nhîpêx o ri apa.

Mē pahte amnhî nhîpêx nyw jarēnh

Rōmān 6.3; Karatas 5.24

¹¹ Nē na hte ixkwÿ Ijaewjaja mē hkra nhÿrmā hprêk nē Tirtūm kôt amnhî nhîpêx ā mē harēnh kaxyw mē kēp mēmy kwryt kà jakà. Tā mē kajaja. Mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja na pre Kris mē anhîpêx o te mē kot amnhî jakārta pyrāk. Jao te kot mē anê mē ate amnhî nhîpêx tūm jakār par pyrāk o mē anhîpêx ka mē ra amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx o apa. Nhūm htem mē ate amnhî nhîpêx nyw ā mē apumu nē mē ate Jesus kapêr kôt amnhî nhîpêx ā mē apumunh kurê kumrêx. ¹² Tā na pu htem jarāhā mē pahte Tirtūm kôt amnhî nhîpêx o papa hā amnhî jarēnh kaxyw amnhî jakār kêt nē. Na pu htem hpānhā amnhî kaxyw Tirtūm xihtÿx o hihtÿx xwÿnhja kôt pajamaxpêr. Kot mē panê pahte amnhî tomnuj rēnh par kôt pajamaxpêr hāmri nhūm mē gōx kām mē pahkrā kumrā. Te mē pahte gōx kām mē pahte amnhî nhîpêx tūm rer par pyrāk o amnhî nhîpêx. Te Jesus htyk nhūm mē kot haxār nhūm nōr nhūm mē pahte amnhî tomnuja iħkō hā nōr nē hapêx par pyrāk. Tā pu htem ra gōj rūm pahkrā hapōj. Te Tirtūm kot akupÿm Kris o htÿr pyrāk. Jao ra mē pahte Kris kôt amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx o papa hkrax ā amnhî to amnhîrit. ¹³ Amnepēm kormā mē pahte Jesus kôt amnhî xunhwÿr kêt ri na pu prem ri amnhî tomnuj to nē tanhmā pajamaxpêr punuj to ho ri papa. Tirtūm noo mā te ra mē pahtÿk pyrāk. Tā Tirtūm te akupÿm Kris kôt mē pahto pahtÿr pyrāk o mē panhîpêx nē mē panê mē pahte amnhî tomnuj piitā ho hapêx nē axte kām hamaxpêr kêt kumrêx. ¹⁴ Te mē pahte tanhmā amnhî tomnuj to ho papa nhūm Tirtūm kot ja hā mē pahpumunh nē mē pahte amnhî tomnuj piitā hā kagā hpar pyrāk. Nē kot kagāja pyr nē Kris nhîhkō hā pī kahpa hā nhōr

pyræk. Jao te kot më pahte amnhî tom-nuj ã kagàta hkaxònh nê rênh par pyræk o hipêx. ¹⁵Hâmri nhùm Krisja pî kahpa hã htykja o mëkaròmnuti më më ò pahi Satanasti wa më ho hirerek pa. Jao hih-tÿx o kot më hakrenh par ã amnhî to amnhîrît. Te më kot kutã amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja piitã më noo mã më ho krihkrit par nê ma akupÿm ò krî hwÿr hkînh nê grer o môrta pyræk.

¹⁶Nê koja mëmojaja më awÿr mra nê tee ri më ate mëmoj kur o akrî hã më apumu nê më amã:

—Kwa na hte Tîrtûm kôt më kot amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja ja kur kêt nê. Nê ja ho hkôm kêt nê. Nê më panhõ arî-gromnu pê sap ã ri mëmoj tã àpênh kêt nê. Nê mytwrÿ nyw ã mëmoj tã àpênh kêt nê. Na htem ã Tîrtûm ã hkînh o pa anê. Tã ã më ate më ixkôt amnhî nhîpêx anhÿr kêt jakamã mãn më apê Tîrtûm kra hkêt nà. Anê.

Tã nom kêr ka më kapêr ma nê ãm ama. ¹⁷Amnepêm kormã më pahte Kris kôt amnhî xunhwÿr kêt ri na pu prem ã amnhî nhîpêx anhÿr o papa. Tã Jejus kôt amnhî xunhwÿr hãmri nê axte ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Pãnhã kapêr pix ma nê hkôt pix mã amnhî nhîpêx o ri papa.

Më pahte më kot Tîrtûm kapêr o më hêx xwÿnhjê mar kêt ã më pamã karõ

¹⁸Nê koja mëmojaja më awÿr mra nê hêx rom tanhmã më amã amnhî jarênh to nê më amã:

—Na pre Tîrtûm ãm më papxipix më inhmã amnhî to amnhîrît. Jakamã kwa më ixkapêr ma. Kot kaj më inhmar kêt nê hãmri nê më amex kêt nê apa.

Anhÿr o më amã kapêr japêr ka më ama nê ãm më ma. Rÿ nhùm më amã:

—Tîrtûm më parom kot amnhî to rax o kot më pahpiitã më pajakrenh par jakamã kwa më tanhmã amnhî to hwÿr to hkêt nê. Kot ka më anê nhùm më ama nê më akamã gryk nê. No kêt më

amnhî to kapêr o wrÿk xwÿnhjê mãn wÿ. Koja më ama nê më akamã gryk kêt nê tanhmã më amã mëmoj nhîpêx to. Anê.

Koja më ã më amã kapêr anê ka më ama nê ãm më ama. Te ho më àhpumunh tÿx kãm më kot ã më amã kapêr anhÿr pyræk no ãm më kapêrja mex kêt. Na htem amnhî krã hkôt te amnhî to rax pyræk o ã më amã kapêr jao më hamaxpêr tûm o hamaxpêr o ri pa. No më apyrà nê më hamaxpêr nyw o hamaxpêr kêt nê. ¹⁹ãm më kot Tîrtûm kapêr kwÿm ri më ahkre jakamã më kêp Jejus kwÿ hkêt. No më papajaja më pahpê Jejus kwÿ na pu më. Nhùm Jejus kêp më panhõ Pahihti jakamã na hte tanhmã më pahto paxih-tÿx to pu htem kukwak ri tanhmã ax-pên to ajuta hto ho ri papa. Nê hkôt ax-pên to paxih-tÿx o ri papa. Më pahpiitã më pahte hkôt amnhî nhîpêx mex o ri papa kaxyw. Tîrtûm kãm hprãm xã hkôt.

Më pahte amnhî krã hkôt tãm amnhî nhîpêx kêt ã më pajarênh

Karatas 3.1-5, 5.1-9; Epes 2.8; Piripos 3.9

²⁰⁻²¹Nê wam më pahte amnhî nhîpêx tûm nê më pajamaxpêr tûmta te kot Kris kôt htyk nê më pahpê hapêx par pyræk jakamã na pu htem arî hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Nê mëkaròmnuti hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Tã no nhùm xep ra mëhõja më awÿr mô nê hêx rom mëmoj nê tanhmã më amã kapêr to nê më amã:

—Kwa më ja jamÿnh kêt nê. Nê ja hkur kêt nê. Nê ja kupênh kêt nê.

Anhÿr o mëmoj nê më akurê ho pa. Xep më ã mëmoj nê më akurê anê ka xep më ama nê më hkôt amnhî nhîpêx. Kwa nà mon ka më ri axtem nê më hkôt amnhî nhîpêx? ²²Tîrtûm kot mëmojja nê tanhmã më pahkurê htore hã. ãm më kot amnhî krã hkôt mëmoj nê më akurê ka më ama nê më hkôt amnhî nhîpêx. Mëmoj kur nê më akurê xwÿnhhta na htem kuku nhùm hapêx kurê kumrêx. Mo koja

we Tirtūm omu nhūm kēp omnuj? Nà ja kot anhÿr kēt kēnā. Mē ām amnhī krā hkôt mē kot ja nē mē akurē. ²³Tā ā mē-moj nē mē akurē anhÿr xwÿnhjaja na ka htem nhÿri mē omu nē mē kapēr ma nē atÿx ajamaxpēr o:

—Nà te Tirtūm kôt amnhī nhīpēx mex o pa pyrāk. Te mē āhpumunh tÿx pyrāk o ā mē inhmā mēmoj jarēnh anē. Anē.

No ām mē kot mēmoj jarēnhja kot anhÿr kēt. Ā mē kot amnhī nhīpēx anhÿr xwÿnhjaja kēp Tirtūm kra hkēt. Na htem ām amnhī krā hkôt mēmoj nē mē akurē ho pa. Nē hā amnhī to jarkrar o ri pa. Mē ate ja hā mē mar nē mē kot amnhī to rūnh ā mē hkamnhīx kaxyw. Na htem kot amnhī tomnuj pymaj tanhmā amnhī nhī hto ho pa. No ām ri ā amnhī nhīpēx anhÿr kaprÿ. Nē ām htÿx Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjē hwÿr kaprÿ ho pa.

Mē pajamaxpēr nyw nē mē pahte amnhī nhīpēx nyw jarēnh

Rōmān 6.4-11

3 Nē na pre Tirtūm akupÿm Kris o htÿr nhūm mē pahte hkôt amnhī xunhwÿr jakamā te Tirtūm kot Kris nhīpēx pyrā nē akupÿm mē pahto mē pahtÿr pyrāk o mē panhīpēx. Jakamā kwa kēr pu mē axte pahte amnhī nhīpēx tūm kôt amnhī nhīpēx kēt nē. Te Kris pyrā nē ra kaxkwa hwÿr paxāpir nē kamā ri papa pyrāk o amnhī nhīpēx. Jao pajamaxpēr nyw pix o pajamaxpēr nē pahte amnhī nhīpēx nyw pix o amnhī nhīpēx o ri papa. Te Kris kot amnhī nhīpēx pyrāk. Na pre akupÿm kaxkwa hwÿr api nē Tirtūm nhīhkō hā mē ho amnhīptār xā kamā hkrī ho hkrī.

²⁻³Nē ra mē pahte Kris kôt amnhī xunhwÿr jakamā te jar pika hkôt pajapēx par nē Tirtūm wa kuri kaxkwa kamā pamex nē papa ho papa pyrāk. Jakamā kwa kēr pu mē pahte amnhī nhīpēx nyw mā mān pajamaxpēr rāhā ho papa. Nē axte mē

pahte amnhī nhīpēx tūm mā pajamaxpēr kēt nē.

⁴Kris kēp akupÿm mē pahto mē pahtÿr xwÿnh. Koja nhÿrmā akupÿn mē pahwÿr wrÿ hāmri nhūm Tirtūm te ho mex raxta pyrāk o mē panhīpēx nē mē pahto mex rax kumrēx.

Mē pahte akupÿm amnhī nhīpēx tūm o paxujanār kēt ā mē pamā karō

Epes 4.17-5.2

⁵Jakamā kwa kēr ka mē axte ate amnhī nhīpēx tūm kôt amnhī nhīpēx kēt nē. Te ra mē apē htyk nē hapēx par pyrā nē axte kām ajamaxpēr kēt nē.

Jakamā axte ri axpēn mjēn rÿ axpēn prō ho amnhīkati hkēt nē.

Nē nhām ri mēmyjē hō rÿ mēnijē hō ho amnhīkati hkēt nē.

Nē mē amā tanhmā amnhī tomnuj to hprām kēt nē.

Nē mē amā akukrēx rax prām kēt nē. Kot ka mē ā amnhī nhīpēx anē nē gaa nē akukrēx rax gryk ā axte Tirtūm mā ajamaxpēr kēt nē.

⁶ā mē kot amnhī nhīpēx anhÿr xwÿnhjaja Tirtūm kām mē hprām kēt. Koja nhÿrmā tanhmā ja hā mē homnuj tÿx to.

⁷Amnepēm kormā mē ate Kris kôt amnhī xunhwÿr kēt ri na ka prem ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri apa. ⁸⁻⁹Tā kēr ka mē axte ā amnhī nhīpēx anhÿr kēt nē.

Nē mē ri axpēn kām agryk o ano hkā karōt o axpēn pumunh kēt nē.

Nē mē axpēn kamā axāhkurē hkēt nē. Ri tanhmā axpēn tomnuj to ho apa hkēt nē.

Rÿ axpēn jakwa kamā mēmoj ma nē ri axpēn xō ri tanhmā ri axpēn mā ho axēx to ho ri apa hkēt nē.

Nē mē akapēr mā agēt o ri mē kām akapēr kēt nē.

Nē mē ri mēmoj to axpēn mā axēx hkēt nē.

Ā mē ate amnhī nhīpēx anhÿr tūmta ra mē apē hapēx par kēnā.

**Mē pahte amnhī nhīpēx nyw kōt
amnhī nhīpēx ā mē pamā karō**

Rōmān 12.2; Epes 4.23; Wam Pêtre 2.11

¹⁰Nē na ka mē ra mē ate amnhī nhīpēx nyw o amnhī nhīpēx o ri apa. Jao ra mē pahto kator xwŷnh maatiĵa kōt amnhī nhīpēx mex o mō. Kot kaj mē gaa nē rī hkōt amnhī nhīpēx mex kumrēx o ri apa. Kām hprām xā hkōt.

¹¹Nē mē pahpē Kris kwŷjaja ahpŷnhā na pu mē. Na mē pakamā lĵaew nē lĵaew kēt xwŷnhjaja. Nē mē pakamā panhī nē kupē. Nē mē kām àpēnh xwŷnhjaja nē mē kot amnhī mā ri àpēnh xwŷnhjaja. Ām ahpŷnhā mē pahpē Kris kwŷjaja mē pahte anhŷr tā na hte Tirtūm tanhmā mē pakute hkōt mē pahpumunh kēt nē. Na hte mē panhīpēx o axpēn pyrā nē mē pahpiitā mē pakamā pa ho pa pu htem pahpimràatā hkōt ri amnhī nhīpēx o papa.

¹²Nē Tirtūm kām mē pajapē nē kām mē pajapē xāj mē pakukamā amnhīm mē parē. Mē pahte kām tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri papa kaxyw mē pakukamā mē parē.

Jakamā kēr ka mē axpēn kamā axukapri ho ri axpēn kōt apa.

Nē axpēn to mex pix o ri axpēn kōt apa. Nē mē amā amnhī to rax o axpēn ĵakrenh prām kēt nē.

Nē mē ām amnhī pix kukamā ri ajamaxpēr kēt nē. Amnhī mē nhām mē hkukamā ajamaxpēr o ri apa.

Nē mē ri agryk tokyx anhŷr kēt nē.

¹³Nē koja mēhō tanhmā mē ato ka mē amnhī tā omu nē tanhmā amnhī tā ho hkēt nē. Ām ja ho ajamakētkati kurē kumrēx nē axte kām ajamaxpēr o ri apa hkēt nē. Ra Jeĵus kot mē panē mē pahte amnhī tomnuĵ piitā rēnh par kēnā kot pu kēt mē amnhī tā tanhmā mēhō hto. Tā kēr ka mē axpēn to mex o ri apa nē amnhī tā tanhmā axpēn to ho ri apa hkēt nē.

¹⁴E kēr ka mē ā axpēn nhīpēx anhŷr o ri apa. No ām ja pix kēt. Nē mē māānēn amā axpēn kīnh pē axpēn kutā anoĵarēt rāhā nē. Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē nē māānēn ra ixte mēmoĵ tā mē amā karōta ka mē ho anhŷr mex kurē kumrēx. Mē pamā axpēn kīnhja na mex kumrēx o kot mēmoĵ piitā ĵakrenh par.

¹⁵Nē kēr ka mē Kris kukwak ri anhōxāhkre kaxwŷnh kām akīnh nē ajamakētkati nē tām ri axpēn nhīpēx o ri axpēn kōt apa. Te ixkre tipxi kamā mē ate axpēn kōt ri amnhī nhīpēx pyrāk. Ā mē pahte amnhī nhīpēx anhŷr o papa kaxyw na pre Tirtūm amnhī wŷr mē pahwŷ. Mē pahte hkōt amnhī xunhwŷr kaxyw.

Nē kēr ka mē Tirtūm mā amnhī ĵarēnh kaxyw nē kām Kra Jeĵus ā akīnh ā amnhī ĵarēnh o ri apa.

**Mē pahte Tirtūm mā mex
ā pagrer ā mē pamā karō**

Epes 5.19

¹⁶Nē kēr ka mē Kris kapēr piitā hkōt amnhī nhīpēx mex nē. Nē kapēr o axpēn ĵahkre mex o ri axpēn kōt apa. Tirtūm kot amnhī nhīpēx o axpēn ĵahkre ho ri axpēn kōt apa. Nē kām agrer o ri apa. Kām mex o mex ā agrer o ri axpēn kōt apa. Nē kām kukwak ri akīnh ā amnhī ĵarēnh o kām gre.

¹⁷Nē kēr ka mē Mēpahpām Tirtūm mā amnhī ĵarēnh o:

—Pa Tirtūm. Nā ām hāmri na ka pre mē ixwŷr Akra Jeĵus mē nhūm mē ixwŷr wrŷ nē mē inhnē ty.

Anhŷr o kām amnhī ĵarē. Hāmri nē ām Pahihiti Jeĵus kot amnhī nhīpēx kōt pix mā tanhmā ri amnhī nhīpēx to rŷ ām kōt pix mā tanhmā akapēr to ho ri apa.

**Tanhmā mē pahte axpēn
nhīpēx to hā mē pamā karō**

Epes 5.22–6.9

¹⁸Nē mē anĵajaja. Tirtūm kot myĵa kumrēx nhīpēx nē hkōt kām hprō nhīpēx

jakamā kēr ka mē amjên ā apijaam o apa. Nē mē hamaxpēr mex ā mē omu nē mē hkôt ri amnhī nhīpêx mex nē. Ā mē ate amnhī nhīpêxja na Tirtūm kām hprām.

¹⁹Nē mē amyjaja kēr ka mē amā mē aprō japê nē. Te amā amnhī tā ma pyrāk o mē hipêx o ri apa. Jao tanhmā mē homnuj to hkêt nē.

²⁰Nē mē apê mē hkrajaja kēr ka mē anhīpêxà nē akatorxà wa hā apijaam nē wa kapēr ma nē wa hkôt ri amnhī nhīpêx. Ā mē ate amnhī nhīpêx anhÿrja na Tirtūm kām hprām. Koja ā mē ate amnhī nhīpêx anhÿr ā mē apumu nē hkīnh nē.

²¹Nē kēr ka mē apê mē hipêxà nē mē katorxà mē akra gryk kaxyw mē kām apēr o apikēnh kêt nē. Kot kaj mē ā mē hipêx anē nhūm mē tee ri amnhī tā mē ama nē hkaprī nē.

²²Nē mē ate mē kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri mē apa xwÿnhjaja kēr ka mē anhō patrāw kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx. Nē mē noo mā mē kām tanhmā amnhī nhīpêx mex to nē määnēn mē wa kre kamā mē kām tanhmā amnhī nhīpêx mex to. Nom mē kot axàpēnh ā apumunh nē hā kām akīnh pix kaxyw axàpēnh mex kêt nē. Määnēn mē amā Pahihti Kris kīnh ā akatāt kôt mē kām mēmoj tā axàpēnh mex nē. Mē noo mā nē määnēn mē wakre kamā. ²³Nē mē akīnh kām mē kām axàpēnh mex o ri apa. Te mē ate Pahihti mā akīnh kām tanhmā kām amnhī nhīpêx to pyrā nē tām amnhī nhīpêx o tām mē kām axàpēnh mex o ri apa. ²⁴Te mē anhō patrāw pix mā axàpēnh pyrāk nom kumā pix mā hkêt. Määnēn mē panhō Pahihti Krisja mā. Jakamā kot kaj mē ā amnhī kaxyw Tirtūm mā ajamxpēr pē akīnh kām anhō patrāw mā mēmoj tā apê nhūm Pahihtija ja hā mē apumu nē nhÿrmā mē ato mex rax nē. ²⁵E kēr ka mē ā mē anhō patrāw mā axàpēnh mex o ri apa anē. No kot kaj mē kapēr kwÿm

amnhī krā hkôt ri tanhmā amnhī nhīpêx to nhūm Tirtūm tee ri ja hā mē apumu hāmri nē nhÿrmā tanhmā hā mē anhīpêx to. Na hte ā mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjê piitā mē hipêx anē nē mē hipêx o axpēn pyrāk. Jakamā kwa kēr ka mē anhō patrāw mā axàpēnh mex rāhā ho ri apa.

4 Nē mē apê mē ō patrāw kēr ka mē kot mē amā mē àpēnh xwÿnhjê ho mex nē tanhmā mē homnuj to hkêt nē. Mē urāk nē kaxkwa kamā mē anhō Patrāw maatija hkrī. Kot mē pahte tanhmā amnhī nhīpêx to nē tanhmā mē pajamaxpēr to hā mē pahpumunh rāhā jakamā kēr ka mē noo mā mē ho mex rāhā ho ri apa.

E kēr ka mē apiitā ā axpēn to mex anhÿr o ri apa.

Mē pahte Tirtūm mā amnhī jarēnh rāhā hā mē pamā karō

Matêwre 7.7; Rukre 11.1-8;

Atre 1.14; Epes 6.18

²Nē kēr ka mē xatā Tirtūm mā amnhī jarēnh rāhā ho ri apa. Nē tanhmā mēhō kot amnhī nhīpêx to hā harēnh ma nē ho Tirtūm wÿ. Nē mē ate kām amnhī jarēnh kamā kām mex o mex ā harē. ³⁻⁴Nē määnēn ixto awÿ kê mē tokyx ixkator japēr. Pa ixāmnhix mē kot kormā Kris jarēnh mar kêt xwÿnhjê mā harēnh o ri mē hkôt ixpa. Ā ixte amnhī nhīpêx anhÿrta ā na prem ixpynē nē ijaxà pa kormā jar ixkrī. Jakamā kwa mē māmri ja hā ixto Tirtūm wÿr o apa.

Mē pahte apkati mē mē pahkwÿjê mā Jejus jarēnh ā mē pamā karō

Epes 5.16

⁵Nē kēr ka mē kēp Kris kwÿ hkêt xwÿnhjê hkôt nhÿhÿm ri apa nē tām ri Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx o mē hkôt ri apa.

⁶Nē kê mēhō awÿr tē nē tanhmā Jejus ā akukjēr to ka amā hkīnh ā aprī hā kām awjarē. Ahpÿnhā tanhmā mē kot

hã akukjêr to xà hkôt tanhmã më kãm harênh to kê mëhprî hã mar mex nê.

**Pawre kot Koros wÿr Xikitre më
Ones wa mënh ã harênh**

Epes 6.21-22

⁷⁻⁸Nê ot pa më awÿr më pahtõ Xikitre mënh mã. Kot ma më awÿr ixte më amã ixkapêr ã kagã nhîpêx o mör kaxyw. Na hte ixkõt Tirtüm mã amnhî nhîpêx o ri pa. Inhmã hapêê. Tã kot paj më awÿr kumê kê ma më awÿr mō nê hprî hã më amã ijarê. Më ate ijarênh mar nê tãm ajamaxpêr nê akînh kaxyw. ⁹Më akwÿ Onesti hkôt koja ma më awÿr mō. Määnên Kris kôt kêp më pahtõ hã më pamã hapê xwÿnh na. Na hte Tirtüm kapêr kôt amnhî nhîpêx mex rãhã ho ri pa. Tã Xikitre më koja wa ma më awÿr mō. Hãmri nê më awÿr pøj nê jar tanhmã më ixte amnhî nhîpêx to hã më ijarê ka më ama.

**Kris kôt më hkwy kot më
hwÿr hpêr mënh ã më harênh**

¹⁰Nê ota Aristakja ixpyrà nê kêp prês nê hkrî. Tã më awÿr hpêr më. Nê Panãpe htõ Juãw Makreja määnên më awÿr hpêr më. Na pa pre ra më amã Juãw Makre jarê. Tã koja mëmo arîgro hã akupÿn më awÿr mör japêr ka më omu nê ho mex nê.

¹¹Nê Jejus Justija määnên më awÿr hpêr më. Jajaja më ixpyrà nê kêp Ijaew. Tã më tapxipixjaja na htem ixpyrà nê më ixpê Ijaew kwÿjê rom më kãm Tirtüm kapêr nyw o më ahkre ho ri më hkôt pa. Tirtüm kot Kra Kris kôt më kot amnhî xunhwÿr xwÿnhjê ho hkra hã harênh nywja na htem më kãm harênh o ri më hkôt pa. Pa ja hã më omu nê ixkînh nê. ¹²Nê më anhîõ Epasja määnên më awÿr hpêr më. Na hte Jejus Kris mã tanhmã amnhî nhîpêx mex to ho pa. Nê më ato Tirtüm wÿr rãhã ho pa nê më ato hwÿr o:

—Pa Tirtüm. E kwa tanhmã Koros kamã akrajê ho kê më akôt amnhî xunhwÿr tÿx nê. Nê amã hprãm xà hkôt pix mã amnhî nhîpêx o ri pa. Nê amnhî kaxyw Kris kôt pix mã hamaxpêr tÿx rãhã nê. Anê.

¹³ãm hãmri na hte më ato hwÿr o pa. Nom më kapxipix o hwÿr kêt nê. Määnên krî pê Ratisej kamã nê krî pê Jerop kamã Kris kôt më pahtõjê ho hwÿr o ri pa. Më ate Tirtüm kôt amnhî nhîpêx mex o apa kaxyw. Ixte ja hã omunh mex.

¹⁴Nê jar më pahtõ tõtõ Rukre më Têmtija wa määnên më awÿr hpêr më. Tõtõ Rukreja kêp ixkrãmnhwÿ mex na.

¹⁵Nê kër ka më krî pê Ratisej kamã Kris kôt më pahkwÿjê mã ijarê. Nê Nîpare mã nê örkwÿ hwÿr më pikuprõnh nê Tirtüm mã mex o mex ã harênh o më hkrî xwÿnhjê mã määnên ijarê.

¹⁶Nê e kër ka më ixte më awÿr kagã mënhja kamã harênh pa nê hpãnhã krî pê Ratisej kamã Kris kôt më pahkwÿjê hwÿr amê kê më apyrã nê kamã harê nê piitã kuma. Nê më kãm anê kê ra ixte më hwÿr kagã mënh xwÿnhhta kê më amã kugõ ka më kuxwar kamã harê nê ama.

¹⁷Nê kër ka më Akip mã ijarê kê ra Tirtüm kot kãm mëmoj tã karõ xwÿnhhta kê ho anhÿr jatur xãm kumê. Kêp hkra hã kê tãm kãm ãpênh jatur xãm kumê.

¹⁸Tã ãm ja pix. E paj pam amnhî nhîhkra ho hatur xà hã kagã. Më ate ixte mëmoj tã kagã pumunh nê hkôt inhmã ajamaxpêr kaxyw. Nê ixte më awÿr mënh ã ijarênh mar kaxyw. Kwa kër ka më arî ixpê prês ã ixto Tirtüm wÿr rãhã ho ri apa.

E kê Tirtümja mëmoj to më akutã nojarêr nê më ato mex nê ka më amex nê ajamakêtkati nê apa ho apa. Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa më awÿr kagãja nhîpêx nê ã më awÿr mënh anê.

Wam Tesarõn

*Pawre kot Tesarõn kamã Jejus kõt
hkwýjê hwýr kagà nê mênh*

Pawre na pre kagàja nhípêx. Kêp Jejus nhý hã mē ahkre ho pa xwýnhjê hõ na pre. Jakamã na pre kagàja nhípêx nê ma krí pê Tesarõn kamã Jejus kõt hkwýjê hwýr kumê. Tesarõn kamã Jejus ã kãm mē hkurê xwýnhjaja na prem Jejus ã mē homnuj o pa nhüm mē amnhí xà htýx kamã hamak o pa. Hãmri nhüm Pawre mē harênh ma nê kagàja nhípêx nê mē hwýr kumê. Kot mē kãm mē hamaxpêr o hihtýx kaxyw mē kot arí Jejus kõt amnhí nhípêx mex o pa nê aa hkaga hkêt ã mē kãm karõ. Nê nhýrmã Jejus akupýn kaxkwa rüm mē pahpê hkwýjê hwýr wrýk nê ma akupým amnhí kõt mē pahto àpirja nhüm mē kãm harê. Á na pre mē kãm mēmoj jarê nê hã kagà anê nê mē kãm:

1 Pa mē apê Tesarõn kamã Jejus kwý hã axpên wýr mē apikuprõnh xwýnhjaja? Xà mē amex na ka mē apa? Ixpê Pawre na pa mē awýr kagàja nhípêx nê mē awýr kumê. Siras mē Ximotre mē pa mē awýr kumê. Mē pahpê Mëpanhípêxà maati Tirtüm mē Pahihti Jejus Kris wa hkwý jakamã na pa htem mē ato Tirtüm wýr rãhã ho ri ixpa. Kot mē akutã nojarêt rãhã nhüm mē ajamakêtkati nê axàmnhix mē apa kaxyw.

²⁻³ Nã mēmoj kêt. Na pa htem mē amã ijamaxpêr nê mē anhy hã ixkính nê ixpa hãmri nê mē awýr kagàja mē. Na pa htem mē ato Tirtüm wýr rãhã ho ri ixpa nê kãm mē ajarênh o:

—Pa Tirtüm. E mãn ka Tesarõn kamã akrajê pumu. Ám hãmri na ka pre tanhmã mē hkrã hto nhüm mē akõt amnhí nhípêx mex o pa. Na htem amnhí kaxyw akõt hamaxpêr týx nê. Jao mē piitã mē kamã ukaprí kamã tanhmã mē

ho ajuta hto ho pa. Nhüm mē kãm mē ixkurê xwýnhjaja Pahihti Jejus Kris ã tanhmã mē ho ho pa htã nhüm mē tee ri amnhí kukamã hamaxpêr o hkaprí nê Jejus mē war akaga hkêt nê. Arí war anhy hã amnhí to htýx nê Pahihti Jejus kutêp tanhmã kãm amnhí nhípêx to ho pa. Ám hãmri na htem ã amnhí nhípêx anê Tirtüm. Na pa htem mē kot ã amnhí nhípêx anhýrja mã ijamaxpêr nê ixkính nê.

Anhy o pa htem mē ato kuwý. ⁴ E Kris kõt ixkwýjaja. Nã Tirtüm kãm mē ajapê jakamã na pre amnhim mē arê. Kot mē ato hkra nhüm nhýrmã kuri mē amex nê atír tùm nê apa ho apa kaxyw. Ra mē ixte ja hã mē ajarênh mar mex.

Mê piitã mē kot Tesarõn nhõ xwýnhjê jarênh mar ã mē harênh

⁵ Nê na pa prem ma mē awýr mõ nê mē amã Jejus jarênh o mē akõt ixpa. Kot mē panê tanhmã amnhí nhípêx to hã harênh o ri mē akõt ixpa. Nom pa mē amnhí krã hkõt mē amã ixujarênh kêt nê. Ám Tirtüm Karõ nhý hã na pa prem hihtýx xà ho tanhmã mē amã ixkapêr to ka prem mē inhma nê mē ixkõt ajamaxpêr kurê kumrêx. Na pa prem tãm amnhí nhípêx o ri ixpa ka mē ja hã mē ixpumunh o ri mē ixkõt apa. ⁶ Tã Jejus kõt amnhí xunhwý nê hkõt amnhí nhípêx mex nê. Nê mē ixkõt amnhí nhípêx mex nê. Mē kot Jejus ã tanhmã mē ato htã ka htem Tirtüm Karõ nhý hã akính nê hkõt amnhí nhípêx mex rãhã ho ri apa. ⁷ Tã nhüm pika pê Masetõn mē Gres wa kamã Jejus kõt mē pahkwýjaja ã mē ate amnhí nhípêx anhýr ã mē ajarênh ma nê mē apyrã nê ã amnhí nhípêx anhýr o pa. ⁸ Na ka prem tanhmã Jejus kot mē panê amnhí nhípêx to hã harênh o ri mē hkõt apa nhüm mē piitã mē akapêr ma. Nom mē tapxipixjaja mar kêt nê. Na mē ra ohtõ nê mē ajarênh ma nê mē apyrã nê ma mē kãm Jejus jarênh o pa. Ra mē ate

Jejus kôt amnhî xunhwÿr ā amnhî jarēnh o ri apa nhūm mē piitā kot mē amar jakamā mē pajaja na pa htem mē kām ā mē ajarēnh anhÿr kêt nē. Mo kaxyw? Ra mē kot mē ajarēnh mar mex kēnā. ⁹Na pa htem nhÿri krī hō hwÿr pōj nhūm mē ixpumu nē ra mē tāmjaja mē inhmā mē ajarēnh kurē kumrēx. Nē mē ajarēnh o:

—Kwa Tesarôn kamā Kris kôt mē pahkwÿjaja na xep kām mē akīnh nē. Amnepēm na pre htem amnhīm sānti nhīpēx nē kēp mēhpām ā harē nē amnhî to hwÿr o pa. Tā ka xep prem ma mē hwÿr mō nē mē kām Tirtūm kapēr jarē nhūm mē ama nē Tirtūmja sānti rom ām hāmri hā omunh kurē kumrēx. Hāmri nē gryk ā sānti kaga hpa nē Tirtūm kôt amnhî xunhwÿr nē hkôt pix mā amnhî nhīpēx mex o pa. ¹⁰Nē amnhî wÿr Tirtūm Kra kamā hamak rāhā ho ri pa. Anē.

Ām hāmri na ka htem amnhî wÿr kamā hamak rāhā ho apa. Na pre ty nhūm Hipēêxā Tirtūm akupÿm ho htīr. Tā koja nhÿrmā akupÿn mē pahwÿr kumē nhūm akupÿn mē pahwÿr wrÿ. Hāmri pu mē ām pix kukwak ri mē kot amnhî xā htÿx kām hamak o pa htūm xāta wÿr papa hkêt nē.

Pawre kot amnhî jarēnh

Sikūn Korīt 1.12, 4.1-6

2¹⁻²Nē kormā mē awÿr mē inhmōr kêt ri na pa prem kormā Piripos nhō xwÿnhjē mā Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa. Nom nhūm mē hkwÿjaja kām mē inhmar prām kêt nē. Na prem Jesus ā mē inhmā kapēr punuj nē mē inhīpēx kati pa prem amnhî xā htÿx kamā ijamak o mē hkôt ixpa. Na ka prem ja hā mē ijarēnh ma. Ā mē kot mē inhīpēx anhÿr tā pa mē tee ri amnhî kukamā ijamaxpēr pē Tirtūm kapēr jarēnh kaga hkêt nē. Na pa prem arī mē kām Jesus kot tanhmā mē panē amnhî nhīpēx to hā harēnh o ri mē hkôt ixpa. Tā mē awÿr

inhnojarēt nē Tirtūm nhÿ hā amnhî to htÿx nē ma mē awÿr mō. Hāmri nē mē amā tanhmā Jesus jarēnh to ho ri ixpa. Ka prem mē inhma hāmri nē axohtō nē hkôt amnhî xunhwÿ. ³Nom pa prem ixēx rom tanhmā mē amā ixkapēr to hkêt nē. Rÿ mē inhmā mēmoj prām xāj mē ano kupyrr pē mē amā ixkapēr kêt nē. ⁴Rÿ mē ate mē ixkapēr mar nē mē inhmex ā mē ijarēnh kaxyw pa tanhmā mē amā ixkapēr to hkêt nē. Ām Tirtūm kot mē inhmar nē tapxipix mē inhmex ā mē ijarēnh pix prām xāj na pa prem mē amā kapēr jarēnh o ri mē akôt ixpa. Tirtūm tapxipix na hte tanhmā mē pakute hkôt mē pahpumunh rāhā ho pa. Tām na pre mē ixte kapēr jarēnh o ri ixpa kaxyw mē ixunhwÿ.

⁵Xàn pa prem mē ijakwa nhīkjē ho mē ate tām amnhî nhīpēx ā mē ajarē hāmri nē mē ijakwa nhīkjē ho mē ato ixkapēr punuj nē? Nā na pa prem ā amnhî nhīpēx anhÿr kêt nē. Na pa prem ixkatāt kôt mē ate amnhî nhīpēx ā mē apumunh kôt tanhmā mē ajarēnh to ho ri ixpa.

Nē xā mē ate mē ixkapēr mar nē akīnh nē hpānhā mē inhmā amnhīrer kaxyw na pa prem mē awÿr mō nē mē amā Jesus kapēr o mē ajahkre? Nā na pa prem kàxpore prām xāj mē amā ixkapēr kêt nē. Tirtūm kot ja kôt mē ixpumunh mex.

⁶Rÿ xā mē ate mē inhmex ā mē ixto jarkrar kaxyw na pa prem mē awÿr mō? Nā māānēn ja kaxyw kêt. Ā mē ate mē ijarēnh anhÿr prām xāj na pa htem Tirtūm kapēr o mē ajahkre ho ri ixpa hkêt nē.

⁷Rÿ xàn pa pre mē awÿr mō nē mē amā amnhî jarēnh o:

—E mē ixte Jesus nhÿ hā ixkapēr o ixpa xwÿnh jakamā kot paj mē amā tanhmā ixkapēr to ka mē inhma nē hpānhā mē inhmā amnhīre.

Anhÿr o mē amā ixkapēr? Nā na pa pre ā mē amā ixkapēr anhÿr kêt nē. Na pa prem te mē katorxā kot hkrajē nhīpēx

pyràk o mē anhipêx nē amarī mē ajahkre ho ipxa nē mēmoj tā mē awÿr kêt nē.

⁸Mē inhmā mē akīnh jakamā na pa prem mē amā ixprī hā Tirtūm kapēr pitā harēnh par o mē akôt ipxa nē mē kot ja hā tanhmā mē ixto pymaj tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr o ri ixkaprī hkêt nē. Ām ixāmnhīx ri tanhmā Jejus kot mē panē amnhī nhīpêx to hā harēnh o mē akôt ipxa. ⁹Mē apē mē ixkwÿ jakamā na pa prem tanhmā mē amā ixkapēr to hpānhā mē ixàpkur xà rÿ mēmoj tā mē awÿr kêt nē. Na pa prem mē pamjaja mēmoj tā ixàpēnh pē mē amā ixkapēr o ri ipxa. Nē ixàpēnh rūnh kumrēx. Arīgro hā nē kamāt kām. Mān arī mē ate ā mē ixte amnhī nhīpêx anhÿrja ā anohtÿx japēr ko. ¹⁰Na pa prem tām amnhī nhīpêx o mē akôt ipxa. Tirtūm kām hprām xà hkôt. Jao tanhmā amnhī to mex to rāhā ho ri ipxa ka prem amnhī tā mē ixpumu. Nhūm Tirtūm haxwÿja ja hā mē ixpumu. ¹¹Na pa pre mē apē mē ixkra pyrāk mē anhipêx o ri mē akôt ipxa. ¹²Jao mē amā ixkapēr mex nē. Nē mē akaprī nē apa xwÿnhjaja pa prem akupÿm mē ajamaxpēr o mē axihtÿx hāmri nē mē apiitā mē amā ixkapēr nē mē amā:

—Kwa kēr ka mē Tirtūm kôt amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa nē aa hkaga hkêt nē. Anē.

Tirtūm tām na pre amnhī wÿr mē pahwÿ pu prem hkôt amnhī xunhwÿ. Tā koja nhÿrmā amnhī wÿr mē pahto api pu mē Kra Jejus kukwak ri wa kuri pamex kumrēx nē ri papa ho papa. Jakamā kwa kēr ka mē hkôt amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa.

Jejus kwÿjaja kām Jejus kôt amnhī xunhwÿr hkêt xwÿnhjê puma hkêt

Atre 17.1-9

¹³Nē ma mē awÿr mē inhmōrta ā na pa prem mē amā Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē akôt ipxa ka prem mē inhma nē mē ixte amnhī krā hkôt mē ixkapēr ā mē

ixkamnhīx kêt nē. Na ka prem ām hāmri mē ixte Tirtūm kapēr jarēnh ā mē ixpumunh kurē kumrēx nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē Jejus mē Hipêêxā wa hkôt amnhī xunhwÿ. Jakamā na pa hte mē amā ijamaxpēr nē mē anhÿ hā ixkīnh nē. Hāmri nē Tirtūm mā mē anhÿ hā ixkīnh jarēnh o ri ipxa. Nā na ka htem arī Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx mex nē. ¹⁴Nhūm hte mē akwÿjaja tee ri ja hā mē apumu nē Jejus ā mē atomnuj nē. Nom mē kapxipixjaja ā mē anhipêx anhÿr kêt nē. Jutej kamā Ijaew kwÿjaja na prem mē apyrā nē Jejus kôt amnhī xunhwÿ nhūm mē hkwÿjaja tee ri ja hā mē omu nē hā mē hipêx kati ho pa.

¹⁵Amnepēm Ijaew na prem Tirtūm nhÿ hā mē kām kapēr o mē pa xwÿnhjê homnuj nē mē hkwÿjê hpar o pa. Hāmri nhūm hpānhā mē hkanrēhā mē htāmnhwÿjaja mē urāk nē Pahihti Jejusja pī. Tā jarāhā māānēn ā Jejus ā mē panhipêx anē nhūm Tirtūm tee ri mē pahtā mē omu nhūm ja kēp omnuj tÿx kumrēx nhūm mē pahtā mē kamā gryk nē.

Na hte mē apē Ijaew kêt xwÿnhjê ho hkra nhūm Ijaew kām ja prām kêt ¹⁶jakamā na htem mē akwÿ kot Tirtūm kôt amnhī xunhwÿr pymaj mē anē mē ixkurē nē mē inhmā:

—Kwa Ijaew kêt xwÿnhjê mā Tirtūm kapēr jarēnh kêt nē. Ja mex kêt. Anē.

Mē ate Jejus kôt amnhī xunhwÿr nē nhÿrmā Tirtūm wa kuri atīr tūm nē apaja mē kām hprām kêt jakamā na htem ā mē anē ānnār o pa anhÿrja o amnhī tomnuj nē. Mē kot amnhī tomnuj tÿx o mē pa xwÿnh jakamā na Tirtūm mē kamā gryk nē. Kojā nhÿrmā mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xà hwÿr mē rēnh pa.

Pawre akupÿm Tesarôn nhō xwÿnhjê hwÿr hkrā hā harēnh

Atre 17.10-13

¹⁷Nē ma mē awÿr mē inhmōr tā mē anhō krī kamā mē kēp Kris kwÿ hkêt

xwÿnhjaja na pre mê ixpumu nê mê anê mê ijano pa prem ijapôj nê hpânâ ma nhÿhÿm krî hō hwÿr ixpa. Nom arî mê amâ ijamaxpêr rāhā nê mê ato ijamak o ri ixpa nê xatā akupÿm mê awÿr ixkrā. ¹⁸Na pa prem inhmā akupÿm mê awÿr inhmōr prām tÿx nê. Ixpê Pawre na pa pre xatā mê awÿr ixkrā htā nhÿm Satanasti tanhmā mê anê ixpê amnār to pa kormā mê awÿr inhmōr kêt nê. Ām tee ri inhmōr prām kaprÿ. ¹⁹⁻²⁰Mê inhmā mê akînh tÿx. Mê ate Tirtûm kôt amnhî nhîpêx mex jakamā koja nhÿrmā Pahihti Jejus akupÿn mê pahwÿr wrÿ pa mê akuri xa nê kām mê ajarênh o:

—Pa Pahihti. E Tesarôn nhō xwÿnhjê pumu. Na ka pre mê hwÿr inhmê pa mê hwÿr mō nê mê kām ajarê nhÿm prem inhma nê amnhî kaxyw akôt hamaxpêr tÿx nê akôt amnhî xunhwÿ. Tā na htem akôt tām amnhî nhîpêx rāhā ho pa.

Anhÿr o kām mê ajarê nê mê anhÿ hā ixkînh tÿx kumrêx.

Pawre kot Tesarôn wÿr Ximotre mēnh ā harēnh

Atre 17.14-15, 18.5

3¹⁻⁵Nê kormā mê akôt ixpa ri na pa pre Kris kwÿ hkêt xwÿnhjaja kot Kris ā tanhmā mê atomnuj to hkukamā mê amā mê harê ka prem mê inhma. Na htem ā Kris ā mê pahkurê xwÿnhjaja mê panhîpêx anhÿr o pa. Tā nhÿm prem ā mê anhîpêx anê pa mê ajarênh ma nê tee ri mê akukamā ijamaxpêr nê axpēn mā mê ajarênh o:

—Hêxta waa nê. Kwa mê kot Jejus ā tanhmā mê homnuj toja mÿrapê măn mê tee ri amnhî kukamā hamaxpêr nê Jejus kaga rÿ ko. Măn ra Satanasti tanhmā mê kām Jejus o hêx to nhÿm mê kuma nê tanhmā hamaxpêr to nê hkaga. Kwa măn pu prem ām mê kām Tirtûm kapêr jarênh kaprÿ nà? Anê.

Hāmri nê tee ri mê akukamā ijamaxpêr nê mê awÿr Ximotre mēnh kaxyw nê kām:

—Măn ra Tesarôn nhō xwÿnhjaja Jejus ā tanhmā mê homnuj to nhÿm mê amnhî xà htÿx kamā hamak o ra tee ri amnhî kukamā hamaxpêr. Kwa ma mê hwÿr mō nê ja hā mê omu. Hāmri nê mê kot Kris kôt amnhî xunhwÿr tÿx kaxyw mê hamaxpêr o axihtÿx. Hāmri nê akupÿn wa ixwÿr mō nê wa inhmā tanhmā mê harēnh to. Kot paj Siras mê wa akutêp jar Atenas kamā wa arîk. Anê.

Hāmri nê mê awÿr kumê. Ximotre na hte Siras mê wa inhîkhô hā mê kām Tirtûm kapêr jarênh o pa. Nê Kris kot tanhmā mê panê amnhî nhîpêx toja nhÿm wa inhîkhô hā mê kām harēnh o pa. Tā pa pre mê awÿr kumê nhÿm ma mê awÿr mō pa Siras mê wa Atenas kamā kutêp arîk.

Ximotre akupÿn mōr nê Pawre mā mê harēnh

⁶Tā nhÿm ra ham akupÿn mê arÿm wa ixwÿr mō nê wa inhmā tanhmā mê ajarênh to pa wa mê ajarênh ma nê ixkînh nê. Na ka xep htem arî amnhî kaxyw Kris kôt ajamaxpêr tÿx rāhā nê. Jao mê amā mê piitā mê hkînh nê tanhmā mê ho mex to ho ri apa. Nê arî mê inhmā ajamaxpêr nê ixpyrā nê mê amā mê ixpumunh prām o ri apa. ⁷Nā ām hāmri na ka htem ā amnhî nhîpêx anê. Na pa wa ra jar ixpunuj nê ixpa nê Kris ā amnhî xà htÿx kamā ijamak tā mê ajarênh ma nê tām ijamaxpêr. ⁸Tesarôn nhō xwÿnhjaja kot Kris ā tanhmā mê anhîpêx to htā ka mê arî hkôt amnhî xunhwÿr tÿx rāhā nê. Pa wa mê ajarênh ma nê mê anhÿ hā ixkînh pê tanhmā Pahihti Jejus mā amnhî nhîpêx to ho ri ixpa. ⁹Nā na pa hte wa mê anhÿ hā ixkînh nê. Nê xatā Tirtûm mā mê ajarê nê kām:

—Pa Tirtûm. Nā ām hāmri na ka pre amnhî kôt Tesarôn kām akwÿjê xunhwÿr

tÿx nê nhûm htem akôt amnhî nhîpêx mex rãhã ho pa. Æm hãmri na ka hte ã mē hipêx anê. Na pa hte mē kot amnhî nhîpêx mã ijamaxpêr o ri ixpa nê ixkînh nê.

Anhÿr o kãm mē ajarê. ¹⁰⁻¹¹ Nom kãm ja pix jarênh kêt nê. Na pa hte wa mãânên arîgro hã nê kamàt kãm amnhî to Mēpanhîpêêxã Tîrtûm mē Pahihti Jejus Kris wa hwÿr kãm ixihÿtÿx rãhã ho ixpa nê wa kãm:

—Kwa Tîrtûm mē Jejus wa. Na pa wa ra inhmã Tesarôn wÿr inhmôr nê mē pahkwÿjê pumunh prãm tÿx nê. Kormã mē kot akapêr jatur xà mar kêt. Tã wa inhmã akupÿm mē hwÿr wa inhmôr nê mē kãm akapêr jatur xàm mēnh prãm. Mē kot mar nê akôt amnhî nhîpêx mex o pa kaxyw. Kwa xàt ka wa akupÿm mē hwÿr wa inhmê nà? Anê.

Na pa hte wa ã amnhî to wa hwÿr rãhã ho ixpa anê. Tã koja wa akupÿm mē awÿr wa inhmê pa wa ma mē awÿr inhmôr kurê kumrêx. ¹² Koja Tîrtûm tanhmã mē akrã hto ka mē amã axpên kînh pê tanhmã axpên to ajuta hto ho ri apa. Nê mē amã akwÿjê hã ma ho te mē kam amã amnhî tã ma pyrãk o ri apa. Æ kot kaj mē apiitã axpên nhîpêx anê. Te wa inhmã mē akînh pê tanhmã mē ato mex to pyrãk. ¹³ Koja Tîrtûm ja kaxyw tanhmã mē akrã hto ka mē tãm ajamaxpêr mex nê. Kêr kê Jejus nhÿrmã akupÿn wrÿ. Mē kot hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê mē ro hã akupÿn wrÿ. Hãmri ka mē Mēpanhîpêêxã Tîrtûm kutã amnhî kukamã ajamaxpêr nê tãm mē ate amnhî nhîpêx ã amnhî pumunh kôt akînh nê apikunhar o kuri akuhê. No ri tee ri amnhî kamã ajamaxpêr nê ajakwamnajre nê akuhê hkêt nê.

Tîrtûm kãm mēmoj prãm ã harênh

Rômãn 13.11-14; Epes 5.3-14

4 E Jejus kôt ixkwÿjaja. Na pa prem ma mē awÿr mō nê Tîrtûm kapêr

o mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa. Mē ate mar nê Tîrtûm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhî nhîpêx to kaxyw. Ka prem mē inhma nê hkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa. Tã kot paj axte ja hã tanhmã mē amã karō hto. Pahihti Jejus nhÿ hã axte mēmoj tã mē amã karō. Jakamã kwa kêr ka mē arî Tîrtûm kapêr kôt pix mã ri amnhî nhîpêx mex nê ÿ hã amnhî to htÿx pê ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa. ² Na pa prem ra Jejus nhÿ hã mē amã mēmoj tã karō. Mē ate hkôt amnhî nhîpêx prãm xàj mē amã hã karō ka prem mē inhma. ³ Nã mē pahte tãm amnhî nhîpêx o papaja na Tîrtûm kãm hprãm. No kêt mē pahÿtÿx ri nhãm mēnijê ho amnhîkati o papaja na kãm hprãm kêt. ⁴ Jakamã kwa kêr ka mē amyjaja aprō pix tãnopxar o ri apa. No mē ri nhãm mēnijê ho amnhîkati ho ri apa hkêt nê. Nê mē anijaja kêr ka mē amjên pix tãnopxar o ri apa. No mē ri nhãm mēmyjê ho amnhîkati ho ri apa hkêt nê. ⁵ Jejus kwÿ hkêt xwÿnhjaja kot htÿx ri kãm hprãm xà hkôt mēnijê hwÿr mrar nê mē ho amnhîkati htã kêr ka mē ho mē urãk kêt nê. Kwarî ho kwarî. ⁶ Æ mē kot amnhî nhîpêx anhÿr xwÿnhjaja koja Tîrtûm nhÿrmã mē homnuj tÿx kumrêx. Na pa prem ra mē amã ja jarê ka prem mē inhma. Jakamã kwa kêr ka mē ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa hkêt nê. ⁷ Xà na pre Tîrtûm ã mē pahte amnhî nhîpêx anhÿr kaxyw amnhî wÿr mē pahwÿ nê mē pahto hkra? Nã ja kaxyw na pre mē pahto hkra hkêt nê. Æm mē pahte tãm amnhî nhîpêx o ri papa kaxyw nê tãm ri axpên nhîpêx o ri papa kaxyw na pre mē pahto hkra. ⁸ Jakamã kot kaj mē atō ja hã mē inhma nê ãm mē inhma nê arî ã amnhî nhîpêx anê. Hãmri nê mē pajaja mē ixkapêr nhîrôp axãm kêt nê. Tîrtûm kapêr nhîrôp kot kaj xa. Nê mãânên kot mē pahwÿr Karō mēnh xwÿnhja kapêr nhîrôp kot kaj xa.

⁹Nē mē amā axpēn kīnh pē axpēn to mex o apa hprām xàj na pre Tirtūm tanhmā mē amā kapēr o amnhīrīt to ka htem ā axpēn nhīpēx anhūr o ri apa. Jakamā kot paj mē axte ja hā tanhmā mē amā nē hkēt nē. ¹⁰Na ka mē ra amā axpēn kīnh pē te mē kam amā amnhī tā ma pyrāk o axpēn nhīpēx o ri apa. Nē pika pē Masetōn kamā Kris kōt mē akwỳjaja ka mē määnēn amā mē hkīnh pē ā mē hipēx anē. Tā kēr ka mē arī ā amnhī nhīpēx anhūr rāhā nē. ¹¹Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē hāmri nē ajamakētcati nē axāmnhīx axāpēnh pix tānopxar o ri apa. Jao mē hakwa kamā nhām tanhmā mē hixi jarēnh to ho ri apa hkēt nē. Nē ām amnhī pix tānopxar o ri apa. Nē amnhī pa kukwak ri axāpkur kaxyw amnhīm axāpēnh mex o ri apa. Na pa prem ra ā ja hā mē amā karō anē. ¹²Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē hāmri nē amā prām xàj axāhwūr o ri apa hkēt nē. Nhūm Kris kwỳ hkēt xwỳnhjaja mē ate amnhī nhīpēx ā mē apumu nē axpēn mā mē ate tām amnhī nhīpēx xwỳnhjē hā mē ajarēnh kurē kumrēx.

Kris kwỳ htyk xwỳnhjē jarēnh

Matêwre 24.29-31; Wam Korīt 15.51-58

¹³E Kris kōt ixkwỳjaja. Na ka xep mē tee ri Kris kōt akwỳ htyk xwỳnhjē hkukamā ajamaxpēr. Jakamā kot paj ixprī hā tanhmā mē amā mē harēnh to ka mē inhma. Nā Kris kwỳ hkēt xwỳnhjaja na htem ty nhūm mē hkwỳjaja tee ri mē hkukamā hamaxpēr o hkaprī nē. Mē htyk nē ma Jesus wūr àpir kēt jakamā na htem mē mūr pē hkaprī htỳx nē pa. No mē papajaja na pu htem ho mē urāk kēt nē. ¹⁴Jesus na pre ty nhūm Tirtūm akupỳm ho htūr. Tā ra ā kot hipēx anhūr jakamā koja nhūr mā Jesus akupỳn wrỳ nē mē kot hkōt amnhī xunhwūr nē htyk xwỳnhjē karō nhūm man amnhī kōt kaxkwa rūm mē o wrỳ. Na pu htem ā ja kōt pajamaxpēr anē. ¹⁵⁻¹⁶Na pre Pahihti

Jejus inhmā hkōt mē pahkwỳ htyk xwỳnhjē jarēnh o:

—Kot paj nhūr mā akupỳn mē awūr wrỳ ka mē ate ixkōt amnhī nhīpēx xwỳnh piitā ma ixkutā axāpir o mō. Nom kot kaj mē arī atūr nē apa xwỳnhjaja akumrēx axāpir kēt nē. Kormā. Koja Tirtūm kapēr o mē wrỳk xwỳnh krāhtūmja Tirtūm mā pifti kakō. Kakōr tỳx pa ixkwỳ htyk nē hikwỳ xwỳnhjē mā ixkapēr nē ixāmra kamā mē kumra. Nhūm mē hkarō akupỳn mē hwūr wrỳ nē mē kām gjēx pa. Hāmri nhūm mē akupỳm htūr nē kānhmā hkrī hpa nē ma kumrēx ixkutā àpir o mō. ¹⁷Hāmri ka mē ate ixkōt amnhī xunhwūr xwỳnh arī mē atūr nē apa xwỳnhjaja ka mē hā ajēt nē mē atipxi nē ma ixkutā axāpir o mō pu mē kakrā kamā axpēn kaxpa. Hāmri nē mē pahpimrāatā ma kaxkwam api nē inhō krī hwūr pōj. Kaj mē Tirtūm mē wa ixkuri amex kumrēx nē atūr tūm nē apa ho apa. Anē.

¹⁸ā Pahihti Jesus inhmā mē pakukamā mē pajarēnh anē. Jakamā kwa kēr ka mē tee ri mē pahkwỳ htyk xwỳnhjē hkukamā ajamaxpēr hkēt nē. Ā ixujarēnh anhūrta ā anohtỳx pē axpēn jamaxpēr o axihtỳx o ri axpēn kōt apa.

Mē pahte akupỳn Jesus wrỳk xā hā arīgro pumunh kēt ā harēnh

Matêwre 24.32–25.13; Wam Pêtre 3.8-13

5¹⁻²Nē mē pahte Jesus akupỳm wrỳk xā hā arīgro pumunh kēt jakamā kot paj mē amā tanhmā hā kagā hto hkēt nē. Koja nhūr mā akupỳn mē pahwūr nojarēt hāmri nē te kot mē ahkīnh xwỳnh kot amnhī nhīpēx pyrā nē mē pajaēr pē mē pahwūr wrỳ. ³Jakamā koja kormā wrỳk kēt ri nhūm Kris kwỳ hkēt xwỳnh kot amnhī wūr kamā hamak kēt xwỳnhjaja hāmri mex nē pa hā amnhī pumu nē hkīnh nē pa. Nē axpēn mā kapēr o:

—Nā koja Tirtūm tanhmā mē pahto hkēt nē. Arī mē pamex nē ri mē papa

kênã. Nà kot puj mē paxàmnhìx ri pajamakêtkati nē ri papa ho papa.

Anhÿr o axpēn mā kapēr rôm nhūm puh Jesus mē haēr pē akupÿn wrÿ. Hāmri nē ma mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak o pa htūm xà hwÿr mē rēnh pa nhūm mē tee ri kēp hpimxur prām kaprÿ. Te mē htujarō xwÿnh kot amnhī nhīpēx pyrāk. Na htem mex nē pa htā hpījagri kaxyw ōhy xà htÿx kumrēx nē tee ri kām ōhy xà hkēt prām kaprÿ ho hikwÿ. ⁴Nom mē kajaja kot kaj mē urà nē amnhī jaēr pē akupÿm wrÿk kām omu nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o akapri hkēt nē. ⁵Mē pahpē Jesus kwÿ jakamā na pu htem kapēr kōt ri tām amnhī nhīpēx o ri papa. Jao te mē pahte mē kēp Jesus kwÿ hkēt xwÿnhjē kot amnhī nhīpēx pyrāk kēt. ⁶Na htem mē pahkīnhā akupÿn wrÿk kukamā hamaxpēr kēt nē. Te htÿx ri mē ōt rāhā ho hikwÿ pyrāk. Nom mē papajaja na pu htem akupÿn wrÿk kamā pajamak o papa pē kām tanhmā amnhī nhīpēx mex to rāhā ho ri papa. ⁷Te kot ja pyrāk. Na htem kamāt kām gōr nē mēmoj mā hamaxpēr kēt nē htÿx hikwÿ. Nē mē hkwyjaja kamāt kām axpā nē htÿx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Jao hamaxpēr mex kēt nē. Tā mē kēp Jesus kwÿ hkēt xwÿnhjaja hte mē urāk nē htÿx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa nē akupÿn Jesus wrÿk mā hamaxpēr kēt nē. ⁸No kēt mē papajaja. Mē pahte hkōt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja. Kēr pu mē ho mē urāk kēt nē. Satanasti kām mē pahte amnhī tomnuj prām tā mē pahte kām hprām xà hkōt amnhī nhīpēx pymaj kēr pu mē mēmoj punuj pē amnhī to htÿx rāhā ho ri papa.

Nē amnhī kaxyw Jesus kōt pajamaxpēr tÿx rāhā nē.

Nē mē pamā mē piitā mē hkīnh pē mē kutā panojarēt rāhā ho ri papa.

Nē nhÿrmā Tirtūm mē hkra Jesus wa kuri pahtir tūm nē papa ho papa hkukamā mām pajamaxpēr rāhā o ri papa.

Kot puj mē ā amnhī nhīpēx anē hāmri nhūm Satanasti tee ri mē pahte amnhī tomnuj prām xāj mē pahkrām pajamaxpēr punuj jagjēnh kaprÿ.

⁹Xà na pre Tirtūm mē pakamā gryk kām mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xà hwÿr mē pajanor kaxyw mē parē? Nà na pre ja kaxyw mē parēnh kēt nē. Ām Pahihti Jesus Kris kukwak ri kot amnhī katut kōt mē pahte amnhī tomnuj rēnh par nē mē pahto hkra kaxyw na pre mē parē.

¹⁰Tā mēmo kaxyw na pre Krisja mē panē ty? Nà nhÿrmā Tirtūm mē wa kuri mē pamex kumrēx nē pahtir tūm nē papa ho papa hprām xāj na pre mē panē ty. Jakamā koja nhÿrmā akupÿm amnhī kōt ma mē pahto àpir kaxyw akupÿn mē pahwÿr wrÿ pu mē amnhī kaxyw hkōt pajamaxpēr xwÿnh piitā ma hkōt kaxkwa hwÿr api hāmri nē Tirtūm wa kuri pamex nē pahtir tūm nē papa ho papa. Kormā mē pahtir ri mē papa xwÿnhjaja nē ra mē htyk nē hikwÿ xwÿnhjaja nhūm akupÿm mē ho htir. Hāmri nē mē pahto hpimràatā amnhī kōt mē pahto àpir pa. Mē pahte hkōt amnhī xunhwÿr xwÿnh piitā koja Jesus nhÿrmā akupÿn wrÿ nē ā mē panhīpēx mex anē.

¹¹Tā ā kot anhÿr jakamā kwa kēr ka mē jam ajamaxpēr o apa pē axpēn jamaxpēr o hihtÿx o ri axpēn kōt apa. Nē Jesus kōt axpēn jamaxpēr o hihtÿx o ri axpēn kōt apa. Ra ā mē ate axpēn nhīpēx anhÿr tā kēr ka mē arī ho anhÿr rāhā ho ri apa nē aa hkaga hkēt nē.

Tirtūm kapēr o mē pajahkre xwÿnhjē jarēnh

Karatas 6.6; Wam Ximotre 5.17-19

¹²Nē kwa Kris kōt ixkwÿjaja. Na hte mē kot Tirtūm kapēr o mē ajahkre xwÿnhjaja mē ajahkre mex pē Tirtūm mā mē

ajamār mex o pa. Na htem ā mẽ anhîpêx mex anhÿr rāhā ho ri mẽ akõt pa. Tā kwa kêr ka mẽ amnhî tã mẽ omu nẽ mẽ kapêr mar tÿx nẽ. ¹³Nẽ mẽ hã apijaàm pẽ tanhmã mẽ ho mex to ho apa.

Nẽ kwa kêr ka mẽ tãm axpên nhîpêx nẽ axàmnhîx ri ajamakêtkati nẽ axpên kõt ri apa ho apa.

Mẽ pahte tanhmã Kris kõt mẽ pahkwÿjê nhîpêx to hã mẽ pamã karõ

Epes 4.1-6

¹⁴Nẽ koja Kris kõt mẽ anhîõ kãm kaga nẽ pa ka mẽ ja hã omu nẽ kãm anẽ kê ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nẽ. Kê hpānhã amnhî xàpkur xà kaxyw àpênh o pa.

Nẽ mẽ kãm ma ho mẽ pa xwÿnhjaja ka mẽ kãm mẽ hamaxpêr o axihtÿx o ri mẽ hkõt apa.

Nẽ kormã amnhî kaxyw Jejus kõt mẽ hamaxpêr tohtuj anhÿr xwÿnhjaja ka mẽ tanhmã Jejus kõt mẽ ho mẽ axihtÿx to kê mẽ hkõt amnhî nhîpêx mex o pa.

E kêr ka mẽ ã mẽ axpên nhîpêx anhÿr o ri apa nẽ axpên kamã agryk tokyx anhÿr kêt nẽ.

¹⁵Nẽ koja mẽhõ tanhmã atomnuj to ka mẽ ãm omu nẽ amnhî tã tanhmã ho hkõt nẽ. ãm ho mex o ri apa. Nẽ mẽ pitã tanhmã mẽ ho mex to hpix kukamã ajamaxpêr rāhā nẽ.

¹⁶Ã mẽ pahte amnhî nhîpêx anhÿr o papaja na Tirtũm kãm hprām. Mẽ pahpê hkra hã pahkĩnh rāhā papaja na kãm hprām.

¹⁷Nẽ mẽ pahte Tirtũm mã amnhî jarēnh rāhā ho papaja na mãānēn kãm hprām.

¹⁸Nẽ tanhmã mẽ pakute htã arĩ Tirtũm mã mex o mex ã harēnh o papaja na mãānēn kãm hprām. Mẽ pahkĩnh nẽ papa kamã kãm mex o mex ã harē. Rÿ mẽ pahpunuj nẽ papa htã arĩ kãm mex o mex ã harē. Rÿ nhũm mẽhõ tanhmã mẽ panhîpêx to htã pu mẽ arĩ kãm mex o mex ã harē.

Ã mẽ pahte amnhî nhîpêx anhÿr o papaja na Tirtũm kãm hprām.

Mẽ pahte tanhmã Tirtũm Karõ nhîpêx to hã mẽ pamã karõ

¹⁹Nẽ koja Tirtũm Karõ mẽ amã mẽ-moj tã tanhmã kapêr o amnhîrit to ka mẽ ama nẽ hkõt amnhî nhîpêx kurê kumrêx. Rÿ mẽhõ mã tanhmã akapêr to kurê kumrêx. No kêr ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ atÿx ri hã apa hkêt nẽ. ²⁰Rÿ nhũm mẽhõ Tirtũm Karõ nhÿ hã tanhmã mẽ amã kapêr to ka mẽ ama nẽ agryk nẽ tanhmã ho akapêr punuj to hkêt nẽ.

²¹Koja Tirtũm kapêr kõt tanhmã mẽ amã mẽmoj jarēnh to nẽ ãm hãmri Tirtũm Karõ nhÿ hã harēnh ã amnhî jarē. Ka mẽ ama nẽ hkõt amnhî nhîpêx. ²²No koja Tirtũm kapêr kwÿm ri tanhmã mẽmoj jarēnh to hãmri nẽ Tirtũm Karõ nhÿ hã ja jarēnh kêt nẽ. ãm amnhî krã hkõt harē. Ka mẽ tee ri ama nẽ amnhî krã kamã kapêr xir tÿx kêt nẽ. Jao hkõt amnhî nhîpêx kêt nẽ.

Tanhmã Pawre kot mẽ ho Tirtũm wÿr to hã harēnh

Wam Tesarõn 3.3, 16

²³Nẽ na pa hte mẽ ato Tirtũm wÿr o ri ixpa nẽ kãm:

—Pa Tirtũm. Nà ate mẽ inhmã mẽ ijamakêtkati xà nhõr jakamã na pa htem anhÿ hã ixàmnhîx ijamakêtkati nẽ ri ixpa. Jakamã kwa kêr ka tanhmã Tesarõn kamã akwÿjê ho kê mẽ amnhî to mex rāhā ri pa. Jao tãm amnhî nhîpêx nẽ tãm ri hamaxpêr rāhā nhũm Pahihti Jejus Kris akupÿn mẽ ixwÿr wÿr.

Anhÿr o mẽ ato kuwÿ. ²⁴Tã koja ã mẽ anhîpêx anẽ. Ra kot amnhî jarēnh xà hkõt. ã mẽ anhîpêx anhÿr kaxyw na pre amnhim mẽ arê.

Kagã jatur xà

²⁵E Kris kõt ixkwÿjaja. Kwa kêr ka mẽ amnhî xwar ixto Tirtũm wÿr o apa.

²⁶ Nê kêr ka mẽ atar Kris kôt mẽ pahk-wỳjê piitã mẽ kãm mẽ ijarẽ.

²⁷⁻²⁸ Nê kê Pahihti Jejus Kris mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixte Pahihti nhỹ hã ã mẽ amã ixkapêr nê hã kagà anhỹr jakamã kêr ka mẽ atar Kris kwỳjê piitã

mẽ kãm kamã harẽ kê mẽ piitã ixkapêr ma.

Tã ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa ã mẽ amã kagà nhĩpêx nê mẽ awỳr mênh anẽ.

Sikûn Tesarôn

*Pawre kot Tesarôn kamã Jejus
kôt kwÿjê hwÿr wam kagà nê
mênh kôt hõ kagà nê mênh*

Pawre na pre kagàja nhîpêx nê ma Tesarôn kamã Jejus kôt hkwyjê hwÿr kumê. Na pre hte Tesarôn kamã mê kãm Jejus ã mê hkurê xwÿnhjaja Jejus ã tanhmã mê homnuj to nhùm mê amnhî xà htÿx kamã hamak o pa. Hãmri nhùm Pawre mê harênh ma nê kagàja nhîpêx nê mê hwÿr kumê. Nê kamã mê kãm mê hamaxpêr o hihtÿx. Nê mê kot arî Tirtûm kôt amnhî nhîpêx mex o pa nê hamaxpêr kôt hamaxpêr o pa hã mê kãm karõ. Nê nhÿrmã Jejus akupÿn kaxkwa rûm mê pahpê hkrajê hwÿr wrÿk nê pika ho hapêx par ã mê kãm harê. Æ na pre Pawre mê kãm kagàja kamã mê kãm ujarênh anê. Nê mê kãm:

1 Pa Tesarôn nhõ xwÿnh kot Tirtûm kapêr mar kaxyw axpên wÿr mê apikuprõnh xwÿnhjaja? Xà mê amex na ka mê apa? Ixpê Pawre na pa axte mê awÿr kagà nhîpêx nê kumê. Siras mê Ximotre mê pa mê awÿr kumê. Nà mê pahpê Mëpanhîpêêxã maati Tirtûm mê Kra Jejus Kris kwÿ na pu mê. ²Jakamã na pa htem mê ato wa hwÿr rãhã ho ri ixpa. Wa kot mê akutã nojarêr rãhã ka mê ajamakêtkati nê apa kaxyw. Nê mê-moj to mê akutã wa nojarêr rãhã ho pa kaxyw.

**Tirtûm kot nhÿrmã hkrajê nhîpêx
kati xwÿnhjê homnuj tÿx ã harênh**

Wam Pêtre 4.12-19

³Nê na ka htem amnhî kaxyw Tirtûm mã ajamaxpêr tÿx mex o ri apa. Nê axpên kutã anojarêr rãhã nê. Na pa htem ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿrja mã ijaxpêr nê mê anhÿ hã ixkînh nê Tirtûm mã mê anhÿ hã ixkînh ã amnhî jarê.

⁴Nê nhÿhÿm ixpa nê nhÿri krîm agjê nê kamã Tirtûm kôt mê pahkwÿjê mã mê ato amÿra nê mê kãm:

—E pa mê amã Tesarôn kamã Kris kwÿjê jarê ka mê inhma. Nà mê õ krî kamã mê hkwyjaja na htem Kris ã mê hipêx kati ho pa nhùm htem amnhî xà htÿx kamã hamak pê mex kêt nê pa. Tã nom tee ri amnhî kukamã hamaxpêr o Jejus kaga hkêt nê. Na htem arî hkôt amnhî nhîpêx mex rãhã ho pa. Anê.

⁵ã mê ate mê kutã amnhî nhîpêx anhÿr o apaja na hte Tirtûm hã mê apumu nê hkînh nê pa. Nê mê akukamã hamaxpêr o:

—Mê kot Ixkra Jejus ã tanhmã mê hipêx to ho pa htã ãm hãmri na htem mê kutã amnhî to htÿx o pa nê mê umaj wa ixkaga hkêt nê. Na htem ã amnhî nhîpêx anê nê mê kêp ixkra hã amnhî to amnhîrît mex nê. Nà koja mê nhÿrmã wa ixri mex kumrêx nê htîr tûm nê pa ho pa.

Anhÿr o hamaxpêr. ⁶Nê mê kot Kris ã mê anhîpêx punuj xwÿnhjaja koja Tirtûm nhÿrmã mê atã mê homnuj tÿx nê nhùm mê amnhî xà htÿx kamã hamak rãhã ho pa. Æm hãmri koja ã mê atã mê hipêx anê. ⁷⁻¹⁰Koja Pahihti Jejusja nhÿrmã man akupÿn pika hwÿr hirã htÿx kãm wrÿ nhùm Tirtûm kapêr o mê wrÿk xwÿnh xihtÿx xwÿnhjaja man hkôt wrÿ. Koja mê wrÿ hãmri nê mê kot amnhî tomnuj xwÿnhjê homnuj tÿx kumrêx. Jao ma mê kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xàta wÿr mê rênh pa nhùm mê kamã htîr tûm nê amnhî xà htÿx kamã hamak rãhã ho pa ho pa. Koja ã Pahihtija amnhî nê mê kot hkôt amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhjê rênh anê nhùm mê pahkînhã Tirtûm mê Krata wa kuri mex nê pa hkêt nê. Nê mê pahkînh ã wa mex o wa mex nê wa hihtÿx o wa hihtÿx ã wa omunh kêt nê. Koja Pahihti Jejus nhÿrmã akupÿn wrÿ nê ã mê panê mê hipêx anê. Koja wrÿ pu mê amnhî kaxyw hkôt pajamaxpêr xwÿnhjaja amnhî wÿr

omu nê pahkînh nê. Hâmri nê amnhî nhî nyw ã amnhî pumu nê kãm:

—Hêxta waa nê. Amex o amex Pahihti. Na ka pre mê inhnê ty hãmri nê mê inhmã mê inhî nyw gô. Kot paj mê Tirtûm mê war ari inhmex kumrêx nê ix-tîr tûm nê ixpa ho ixpa. Âm hãmri na ka ã mê ixto mex anê. Nà amex kumrêx o amex kumrêx Pahihti. Anê.

Ã kot puj mê pahpê hkwýjaja amnhî tâ kãm mex o mex ã harênh anê. Ra mê ate mê ixkapêr mar nê hkôt amnhî xunhwýr jakamã kot kaj mê ixpyrà nê ã kãm mex o mex ã harênh anê.

Pawre kot Tesarôn nhô xwýnhjê ho Tirtûm wýr ã harênh

¹¹⁻¹² Nê na pa htem mê ato Tirtûm wýr rãhã ho ixpa nê kãm:

—Pa Tirtûm? E Tesarôn kãm akrajaja na pa mê ho awý. Na ka hte Akra Pahihti Jejus Kris mê wa mê ho mex rax o apa. Jao amnhîm mê arê nhûm mê ra kãm amnhî to mex prãm nê. Na htem amnhî kaxyw Jejus mã hamaxpêr rãhã pê mêmoy to axpên kutã nojarêt o pa. Jakamã kwa tanhmã mê hkrã hto kê mê akôt ã amnhî nhîpêx anhýr rãhã ho pa. Kêr ka mê kot akôt amnhî nhîpêx o pa hã mê omu nê akînh nê mê kãm mê mex ã mê harê. Nhûm mê ate tanhmã mê ho mex to hã amnhî tâ apumu hãmri nê mê amnhî pyrà nê amã amex o amex ã ajarênh rãhã ho pa. Anê.

Kot amnhî tomnuj tÿx kumrêx xwýnh maati jarênh

Matêwre 24.23-25; Makre 13.14-23;

Rukre 21.20-24; Wam Juãw

2.18-19; Apokarip 13.1-18

2 Nê koja nhýrmã mê panhõ Pahihti Jejus Kris akupýn wrý pu mê ma kutã api nê kakrã kamã hkaxpa. Jakamã kwa Jejus kôt ixkwýjaja. ² Koja mêhõ mê awýr mô nê mê amã Jejus ra akupýn wrýk ã harênh japêr. Rý tanhmã mê amã

Jejus hpôx xà hã arîgro jarênh o hêx to nê mê amã:

—Kwa na ra Jejus akupýn nojarêt. Koja tokyx akupýn mê pahwýr wrý. Semãn ja kamã rý ko. Apu hõ hã koja apu wrý rý ko.

Anhýr o harê. Nê Tirtûm Karô nhý hã ã kot mê amã harênh anhýr ã amnhî jarê rý nhãm mêhõ kot ã kãm harênh anhýr ã harê. Rý pa ixte harênh nê hã kagã hã ijarê. Nom kwa kêr ka mê kapêr ma nê âm ama nê hkôt ajamaxpêr kêt nê. Rý ama nê tee ri amnhî kukamã ajamaxpêr kêt nê. Koja mêhõ ã mê amã Jejus tokyx wrýk ã harênh anê nê âm amnhî krã hkôt ã harênh anhýr o hêx. Nom Tirtûm Karô nhý hã rý pa inhý hã rý nhãm Kris kôt mê panhõ nhý hã ã harênh anhýr kêt nê. ³⁻⁴ Jakamã kêr ka mê âm mê kot harênh o hêxja ma nê hkôt ajamaxpêr kêt nê. Kormã Pahihti Jejusja akupýn nojarêt kêt. E kot paj ixprî hã mê amã ja jarê ka mê inhma. Nà kormã Pahihti akupýn nojarêt kêt ri koja mê ohtô rax kumrêx nê Tirtûm kutã amnhî xunhwý nê kãm hkurê ho pa. Nê amnhî tomnuj tÿx o pa. Hãmri nhûm ra kot amnhî tomnuj tÿx kumrêx xwýnh maati ja amnhî to amnhîrît. Nom na pre ra Tirtûm tanhmã kot hipêx to hkukamã hã amnhî jarê. Koja xep gaa nê ma mê kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xàta wýr kumê nhûm kamã amnhî xà htÿx kamã hamak o pa rãhã nê pa ho pa.

Tã nom kormã Pahihtija akupýn wrýk nê ma hwýr mênh kêt ri koja mê pi-itã omu nê kêp Mêhpãm maati pixi hã harênh kaxyw mê kêp mê õ sãnti pi-itã hkrakrak pa. Nê mê kot mêmoy karô ho amnhî pãm ã harênh xwýnhja nhûm piitã hkrakrak pa. Hãmri nê axtem nê Tirtûm mã amnhî jarênh xà hã ixkre jatur xà kamã hitom wýr axã nê kamã nhý nê hêx rom mê piitã mê kãm kêp Tirtûm ã amnhî to hêx nê mê kãm:

—E mê amnê ixpumu. Ixpê mê anhõ Tirtûm na pa. Pa kot kaj mê inhmã

inhmex o inhmex ã ijarê. No kêr ka mē anhō sânti ho apām o apa hkêt nê. Kwarī ho kwarī. Âm paxipix ixpê Mēapām maati nê paxipix ixpê mē anhō Tirtūm.

Anh̄r o amnhī to hêx. ⁵Na pa pre arī mē akôt ixpa ri ã mē amā harēnh anê. Mān arī mē ate ja hā anoht̄yx r̄y ko. ⁶Nom kormā ã kot amnhī nh̄ipêx anh̄r xà hā ar̄igrota kormā kator kêt. Mēhō kormā kot kêp àmn̄ar jakamā nh̄um kormā kator kêt nê. Ra mē ate kêp àmn̄ar xw̄ynhja jarēnh mar. Tã koja hp̄ox xà hā ar̄igro kato nh̄um kêp àmn̄ar xw̄ynhta kām pry kaprā nh̄um rī kormā mō. ⁷Nom na hte ra hpimxur pē Tirtūm nê mē piitã mē hkurê ho pa. Mē kot Tirtūm kôt amnhī xunhw̄yr pymaj tanhmã nê mē ho ho pa. Nom kormã kêp àmn̄ar xw̄ynhja kêp àmn̄ar jakamã nh̄um hte mē noo mã tanhmã mē ho hkêt nê. Tã koja Tirtūm nh̄yrmã kêp àmn̄ar xw̄ynhja mã anê nh̄um kuma nê kām ure nh̄um rī kormã amnhī to amnhir̄it nê mē piitã mē noo mã mō nê Tirtūm nê tanhmã mē kām hêx to ho pa. ⁸⁻¹²Koja kato nê Satanasti mē wa mē piitã tanhmã mē nokupyr to ho ri mē hkôt pa. Nê hêx rom mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kw̄y ho anh̄r o ri pa. Koja wa hêx rom te Tirtūm kot amnhī nh̄ipêx pyrāk o ã amnhī nh̄ipêx anê. Hāmri nh̄um mē kot Jejus kôt amnhī xunhw̄yr kêt xw̄ynhja ja hā wa omu nê wa hkôt hamaxp̄er kurê kumrêx. Nê âm hāmri wa kap̄er ã wa hkamnh̄ix. Kop apu ra mē kot Tirtūm kap̄er mar nê hkôt amnhī xunhw̄yr ronh̄yx ra Tirtūm amnhī tã mē omu nê mē ho hkra. Nom koja mē kām kap̄er mar prām kêt nê. Âm wa kot amnhī to hêx o wa pa xw̄ynhta kôt pix mã koja mē kām amnhī nh̄ipêx prām.

Ja m̄yrapê koja Tirtūm tee ri ja hā mē omu hāmri nê mē nê wa kot amnhī tomnuj t̄yx xw̄ynhta wa omunh kêt nh̄um wa tanhmã mē kām amnhī nh̄ipêx to

nh̄um mē wa omu nê wa hkôt hamaxp̄er kurê kumrêx. Hāmri nê wa gryk ã Tirtūm kaga jakamã nh̄um nh̄yrmã mē kot amnhī xà ht̄yx kamã hamak t̄um x̄aja w̄yr mē rēnh pa.

Koja Satanasti mē kot amnhī tomnuj t̄yx kumrêx xw̄ynh maatita ã hêx rom tanhmã mē no kupyr to anh̄r o pa rāhã nh̄um Pahihti Jejusja hirã rax kām akup̄yn mē pahw̄yr wr̄y. Hāmri nê kot amnhī tomnuj t̄yx kumrêx xw̄ynh maatita ã am̄ynê nh̄um mē kām hp̄ir kurê kumrêx nh̄um hapêx. Koja ã amnhī nh̄ipêx anê.

Tirtūm kot tanhmã mē pah̄to mex to hā harēnh

*Rōmān 8.28-30; Wam
Tesarōn 2.13, 5.23-24*

¹³Nê amnepēm kormã mēmoj kêt ri na pre Tirtūm amnh̄im mē arê. Mē ate kap̄er mar nê hkôt amnhī xunhw̄yr nh̄um kot mē ato hkra kaxyw mē arê. Kām mē ajapêê. Na pre mē aw̄yr amnhī Karō rē nh̄um mē akarō mã agjê nê tanhmã mē ajamaxp̄er to ka mē ŷ hā tām amnhī nh̄ipêx rāhã ho ri apa. Na pa htem ja hā mē amã ijamaxp̄er nê mē anh̄y hā ixkīnh kām Tirtūm mã mē ajarēnh o ri ixpa. ¹⁴Na pre mē aw̄yr mē ixrê. Mē ixte mē aw̄yr ixpa nê mē amã tanhmã Jejus kot mē panê amnhī nh̄ipêx to hā harēnh o ixpa kaxyw. Mē ate mē inhmar nê Jejus kôt amnhī xunhw̄yr nh̄um Tirtūm kot Pahihti Jejus Kris o mex pyrã nê tanhmã mē ato mex to kaxyw. ¹⁵Jakamã kwa kêr ka mē ra mē ixte wam mē aw̄yr kagã mēnhta kamã harê nê mar t̄yx nê. Nê mē akôt mē ixpa ri tanhmã mē ixte mē ajahkre htoja mã ajamaxp̄er mex nê hā ano ht̄yx nê hkôt amnhī nh̄ipêx rāhã ho ri apa. Jao Jejus kôt amnhī nh̄ipêx mex o ri apa Kris kôt ixkw̄yja.

¹⁶Mēpanh̄ipêxã maati mē Pahihti Jejus Kris wa kām mē pajapê ht̄yx kumrêx. Na hte wa tanhmã mē pajamax-

pêr o hihtÿx to ho pa pu mē wa ŷ hā tām pajamxpêr o ri papa. Nē wa ŷ hā nhÿrmā wa kuri pamex nē pahitir tūm nē papa hkukamā pajamxpêr kaprÿ ho papa hkêt nē. ¹⁷ Na pa htem mē ato wa hwÿr o ixpa nē wa kām:

—Pa Tirtūm mē Jesus wa? Kwa kēr ka wa tanhmā Tesarôn kamā akrajē mā mē hamaxpêr o hihtÿx to kē mē war anhy hā tām amnhī nhīpêx nē tām hamaxpêr. Jao kapêr mex rāhā nē pa ho pa. Anē.

Tanhmā mē pahte axpēn to Tirtūm wÿr to hā kot mē pamā karō

Korosē 4.2-4

3 Nē kwa Kris kôt mē ixtō nē ixtōx-jaja. Kēr ka mē amnhī xwar mē ixto Tirtūm wÿr rāhā ho ri apa. Mē ixte krī piitā hkôt mē kām Jesus jarēnh o ri mē hkôt ixpa nhūm mē kot mē inhmar nē amnhī kaxyw Jesus kôt hamaxpêr kaxyw. Jao mē apyrā nē hkôt amnhī nhīpêx mex o pa kaxyw. ² Nom koja mē piitā ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Mē hkwyjaja kām Jesus jarēnh mar prām kêt jakamā kwa mē ixto Tirtūm wÿ kē mē inhnē mē omunh mex nē nhūm mē Jesus ā tanhmā mē ixto hkêt nē.

³ Nē koja Pahihti tanhmā mē akrā hto ka mē ajamxpêr mex nē ŷ hā hkôt amnhī xunhwÿr tÿx o ri apa. Jakamā nhūm Satanasti mē ate amnhī tomnuj hprām xāj tee ri tanhmā mē anhīpêx to kaprÿ nhūm Pahihti mē anē omunh mex nē. Ra kot mē atā amnhī jarēnh xā hkôt. ⁴ Koja ā mē anē hipêx anē ka mē ŷ hā tanhmā mē ixte mēmoj tā mē amā karō xā hkôt amnhī nhīpêx mex o ri apa. ⁵ Tā kē Pahihti tanhmā mē akrā hto ka mē Tirtūm pyrā nē mē piitā mē kamā axukapri ho ri apa. Nē Pahihti Kris pyrā nē mēmoj punuj kutā amnhī to htÿx nē. Jao hkôt amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa.

Mē kām kaga xwÿnhjē jarēnh

Wam Korīt 4.12; Epes 4.28;

Wam Tesarôn 4.9-12

⁶ E kot paj hpānhā Kris kôt mē pahkwÿ kām kaga xwÿnhjē jarē ka mē inhma. Pahihti Jesus nhÿ hā kot paj mē amā tanhmā mē harēnh to. Nā koja mē akwÿjaja kām kaga nē amnhīm mēmoj tā àpēnh kêt japêr. Nē mē ixte mē axàpēnh mex o apa hā mē amā karōja kuhpa hā amnhīm mēmoj tā àpēnh kêt japêr. Koja mē ā amnhī nhīpêx anē ka mē ja hā mē omu hāmri nē mē hkôt ri apa hkêt nē. ⁷⁻⁸ Xā mē pajaja na pa prem ma mē awÿr mō nē mē akôt inhmā kaga nē mēmoj tā ixàpēnh kêt nē ri ixpa? Nā na pa prem mē apa kukwak ri ixàpkur py-maj ixàpēnh rūnh nē amnhī pa pix kukwak ri ixàpkur o ri ixpa. Na ka prem mē inhmā mēmo mē apkur xā ho mra pa prem amarī amnhīm hamÿnh nē hkur kêt nē. Na pa prem hpānhā mē amā amnhīre nē kormā kuku. Tā kēr ka mē ā amnhī nhīpêx anhÿr o ri axpēn kôt apa nē amnhī pa pix kukwak ri apku. Nē mē amā kaga hā nhām akwÿjē hpa kukwak ri axàpkur o ri apa kêt nē. ⁹ Na pa prem amnhī pa pix kukwak ri ixàpkur o ri mē akôt ixpa. Mē ate ja hā mē ixpumunh nē mē ixpyrā nē ā amnhī nhīpêx anhÿr kaxyw. Nom mē ixte Jesus mā tanhmā mē ajahkre hto nhūm mē ate mē inhmar nē hpānhā mē inhmā mē ixàpkur xā nhōrja Jesus mā tanhmā kute hkêt tā pa prem ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Mē ate ja hā mē ixpumunh nē mē ixpyrā nē ā amnhī nhīpêx anhÿr kaxyw na pa prem amnhī pa pix kukwak ri ixàpkur o ri mē akôt ixpa. ¹⁰ Na pa prem mē amā ja hā karō ho:

—Koja mēhō kām kaga nē àpēnh kêt nē ka mē ja hā omu nē kām ō hkêt nē. Kwār māmri apkur kêt nē kām prām nē ri pa nē amnhī pumu. Anē.

¹¹Tã xep ra mẽ akwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anê nê kãm kaga nê àpênh kêt nê amarĩ ri pa. Nê xep htỳx ri axpên jakwa kamã nhãm mẽ hixi ho rêr o ri pa. ¹²Kwa mẽ inhma Jejus kôt ixkwỳjaja. Kot paj Pahihti Jejus nhỹ hã mẽ amã mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarê ka mẽ inhma nê mẽ inhmar tỳx nê. Kêr ka mẽ kãm kaga xwỳnhjê mã anê kê mẽ jam ure nê hpãnhã àpênh mex o pa. Jao mẽ apyrà nê amnhĩ pa kukwak ri apkur o pa. Kêr ka mẽ ã mẽ kãm ixkapêr jarênh anê.

¹³Nê kwa kêr ka mẽ axpên to mex o apata kaga hkêt nê.

¹⁴E na pa mẽ ã Tirtũm nhỹ hã mẽmoj tã mẽ amã karõ nê hã kagà anê. Tã koja mẽhõ kamã harê nê kuma nê ãm kuma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ka mẽ ja hã omu nê hkôt ri apa hkêt nê. Tokyx kot ja hã amnhĩ pumunh nê amnhĩ tã hpijaàm kaxyw. ¹⁵Nom arĩ Kris kôt kêp mẽ akwỳ

jakamã kêr ka mẽ arĩ kêp mẽ atõ rỳ atõx ã tãm hipêx nê kãm akapêr mex o ri apa. Nom te ho kêp mẽ akwỳ hkêt pyrak o kãm akapêr kêt nê.

Tanhmã Pawre kot mẽ ho Jejus wỳr to hã harênh

¹⁶⁻¹⁸Nê na pa hte mẽ ato Pahihti Jejus wỳr rãhã ho ixpa. Kot mẽ pamã mẽ pajamakêtkati xà nhõr jakamã na pa htem mẽ ato kuwỳ nê kãm:

—Pa Pahihti? Kwa kêr ka Tesarôn kamã akwỳjê pumu nê mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ hamakêtkati nê àmnhĩx pa ho pa. Anê.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa kagà jatur xà kamã inhĩhkra ho amnhĩ nhĩxi nhĩpêx. Na hte kagà nhĩpêx xwỳnh inhmã ixkapêr ã kagà. Nê hã kagà hpa pa hpãnhã hatur xà kamã pam inhĩxi nhĩpêx. Tã na hapêx.

Wam Ximotre

Pawre kot Ximotre hwÿr kagà nê mēnh

Pawre na pre kagàja nhîpêx. Kêp Je-
jus nhÿ hã hkrajê jahkre ho pa xwÿn-
hjë hõ na pre. Nê Ximotre kêp Pawre
ho ajuta ho hkõt pa xwÿnh na pre. Tã
hpãnhã krî pê Epes kamã arîk nê Tirtûm
kapêr o Jejus kõt hkwyjê jahkre ho pa.
Hãmri nhûm Pawre krî hõ kamã pa nê
kagàja nhîpêx nê hwÿr kumê. Nê kamã
kãm mēmoj tã karõ. Na pre ra Epes kamã
mê hkwyjaja Tirtûm kapêr o hêx o mē
ahkre ho pa nhûm Pawre mē harēnh ma
nê kagàja kamã Ximotre mã tanhmã mē
harēnh to. Nê kot Tirtûm kapêr o Je-
jus kwÿjê jahkre mex xwÿnhjê xunhwÿr
kaxyw kãm karõ. Nê Tirtûm kãm hprãm
xà hkõt pix mã mē ahkre ho pa hã kãm
karõ nê hwÿr kagà nê kumê. Nê kãm:

1 Pa Ximotre? Xà amex? Ixpê Pawre
na pa awÿr kagà nhîpêx nê kumê.
Ixte Jejus Kris nhÿ hã mē ahkre ho ixpa
kaxyw na pre Mēpapytãr xwÿnh Tirtûm
mê Jejus Kris wa ixta nê ixãm. Jejus
kamã na pu htem pajamak rãhã ho ri
papa.

²Nà ra ate ixkapêr mar xà hkõt Je-
jus kõt amnhî xãm jakamã te apê ixkra
pyrãk Ximotre. Jakamã na pa hte ato
Mēpanhîpêxã maati Tirtûm mē panhõ
Pahihti Jejus Kris wa hwÿr o ixpa nê ato
wa hwÿr o:

—Pa Tirtûm mē Pahihti wa. E Ximotre
ho na pa war awÿr kaxyw. Kwa kêr ka
wa kamã axukapri nê kutã war anojarê
rãhã ho wa ri apa. Kot kaj wa ã ho mex
anê nhûm war anhÿ hã hamakêtkati nê
ãmnhix pa ho pa.

Anhÿr o na pa hte war ato kuwÿ

Tirtûm kapêr o mē ahkre xwÿnhjê jarēnh

Rômãn 16.17; Wam Ximotre 6.3;

Sikûn Ximotre 2.23; Xitre 1.5-16

³Nê na pu pre wa Epes kamã papa tã
pika pê Masetõn wÿr panojarêt nê tee ri
Epes kamã Tirtûm kapêr ho hêx o mē
ahkre xwÿnhjê kapêr ma. Jakamã na pa
pre amã:

—E Ximotre kêr ka Masetõn wÿr ixkõt
amõr kêt nê. ãm jar Epes kamã arîk nê
ixwakre kamã Tirtûm kapêr o mē hêx
xwÿnhjê mã akapêr nê ã mē hêx anhÿrja
nê mē hkurê ho ri mē hkõt apa.

Anhÿr o amã harê hãmri nê Epes kamã
are nê ma Masetõn wÿr ahte mō. ⁴Mê
hêx xwÿnhjaja amnepêm panhîgêtjaja
kot tanhmã amnhî nhîpêx to nê tanhmã
ujarēnh toja nhûm htem mē kãm harēnh
pix o pa. Nê mē hixi piitã harēnh o pa.
Na htem ã amnhî krã hkõt hkwyjê mã
ujarēnh anhÿr o pa. Jao axpēn kwÿm ri
mē ahkre nê mē hã axpēn mã àkjêr o
pa. ã mē kot amnhî nhîpêx anhÿr jao
Tirtûm nhÿ hã kãm hprãm xà hkõt mē
ahkre hkêt nê. Kojã mēhõ Tirtûm nhÿ hã
kapêr o mē ahkre hãmri nê amnhî kaxyw
kãm hamaxpêr tÿx pê tanhmã mē ahkre
hto. Nom ixte amã mē harēnh xwÿnhjaja
Tirtûm nhÿ hã mē ahkre hkêt jakamã na
pa pre inhojarêt nê ã amã mē harēnh
anê nê mē kuri Epes kamã are.

⁵Tã kêr ka arî mē ahkre ho ri mē
hkõt apa Ximotre. Nê Kris kõt mē pahk-
wÿjê mã anê kê mē amnhî kaxyw Jejus
kõt hamaxpêr tÿx pê hamaxpêr mex o
pa. Jao tanhmã hamaxpêr punuj to hkõt
amnhî nhîpêx kêt nê. Nê mē kãm anê kê
mē te kãm amnhî tã ma pyrãk o nhãm
kãm mē hã ma ho pa. ⁶Ixte amã mē
hêx xwÿnh jarēnh xwÿnhjaja na htem ã
mē ahkre anhÿr kêt nê. Na htem htÿx ri
amnhî krã hkõt tanhmã mē ahkre hto.
⁷Tirtûm kot finat Mojes mã mēmoj tã
karõja mē kot mar tÿx ã amnhî kamn-

hix nê ho mē ahkre hprām tā no ām hprī
hā mar kêt nê htÿx ri ho mē ahkre ho pa.
⁸Tirtūm kot Mojes mā mēmoj tā karōja
mex. Mē kot mar nê hkôt amnhī nhīpêx
o pa kaxyw na pre. ⁹No na pre mē kot
tām amnhī nhīpêx xwÿnhjê mā ā hā karō
anhÿr kêt nê. Ām mē kot amnhī tomnuj
xwÿnhjê mā na pre hā karō.
Mē kot mē ō pahi kapêr mar kêt xwÿnhjê
mā.

Nê mē kot Tirtūm kapêr nhīrōp kuhê ho
mē pa xwÿnhjê mā.

Nê Tirtūm ā mē hpijaām kêt xwÿnhjê
mā.

Nê mē kot mē hipêxā nê mē katorxā
hpar xwÿnhjê mā.

¹⁰Nê mē hprō kuhpa hā nhām mēnijê ho
amnhīkati xwÿnhjê mā.

Nê mē mjên kuhpa hā nhām mēmyjê ho
amnhīkati xwÿnhjê mā.

Nê mēmyjaja kot mēnijê kuhpa hā kām
amnhī kwÿ myjê hkīnh nê mē ho amn-
hīkati xwÿnhjê mā.

Nê mēnijaja kot mēmyjê kuhpa hā kām
amnhī kwÿ nijê hkīnh nê mē ho amn-
hīkati xwÿnhjê mā.

Nê mē kot mēmoj to àhkīnh nê nhām mē
kām ho wēnê o mē pa xwÿnhjê mā.

Nê ri mē hêx o mē pa xwÿnhjê mā.

Ā mē kot Tirtūm kapêr kwÿm ri amnhī
nhīpêx anhÿr o mē pa xwÿnh piitā mē
kaxyw na pre Mojes mā mēmojta ā karō.
Mē kām Jejus prām kêt xwÿnhjê mā. Mē
kot mar nê tām amnhī nhīpêx kaxyw.

¹¹Tā na pa na hte Pahihti kot tanhmā
mē panê amnhī nhīpêx to hā harēnh o ri
mē hkôt ixpa. Ja kaxyw na pre Tirtūm
ixām. Tirtūmja mex o mex. Tām na pre
ja kaxyw ixām.

Tanhmā Pahihti Jejus Kris kot Pawre ho mex to hā harēnh

Atre 26.9-18

¹²Nê Pahihti Jejus Kris na hte ixto mex
rāhā ho pa. Na hte tanhmā ixto pa ŷ hā
mē piitā mē kām tanhmā kot mē panê

amnhī nhīpêx to hā harēnh o ri mē hkôt
ixpa. Na pre ixte ā amnhī nhīpêx anhÿrja
kukamā inhmā ixapēnh ā karō nê inhmā:

—E ate amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpêr
mex jakamā kêt ka ma mē piitā mē hkôt
ri mē kām ixkapêr jarēnh o ri apa. Anê.

¹³Nom amnepêm na pa pre hkôt ija-
maxpêr kêt nê. Ām axtem nê haprÿ rūnh
nê ho ixkapêr punuj o ri ixpa. Nê hkwÿjê
ho ixkrihkrit nê mē haprÿ nê mē htak.
Nom kormā amnhī kaxyw Kris kôt ija-
maxpêr kêt jakamā ixtÿx ā mē hipêx an-
hÿr o ixpa nhūm Pahihti ja hā xpumū
nê ixkamā ukapri nê mē hā tanhmā ixto
hkêt nê. ¹⁴Nê kām ijapê xāj mēmoj to
ixkutā nojarêt rāhā ho pa nê tanhmā
ixkrā hto pa ra amnhī kaxyw hkôt ija-
maxpêr nê hkôt amnhī xām. Hāmri nê
kukwak ri ra inhmā hkwÿjê hkīnh nê
hpānhā mē ho mex o ri mē hkôt ixpa.

¹⁵Nê Jejus Kris ra wrÿk nê mē pahte
amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer
kaxyw mē panê htyk ā harēnhja na pa
hte harēnh o ri ixpa. Ā kot amnhī nhīpêx
anhÿrja na mex o mex. Kê mē piitā kuma
nê hā nohtÿx rāhā ho pa.

Kormā ixte hkôt amnhī xām kêt ri
na pa pre amnhī tomnuj tÿx kumrêx o
mē piitā mē hakrenh ¹⁶nhūm Tirtūm ix-
pumū nê ixkamā ukapri nê. Hāmri nê
amnhī kaxyw ixām. Mē piitā mē kot ja
hā xpumunh nê axpēn mā ā ijarēnh an-
hÿr kaxyw. Nê ijarēnh o:

—Kwa Pawre na pre amnhī tomnuj
tÿx kumrêx o pa nhūm Jejus Kris ja hā
omu nê kamā gryk tokyx anhÿr kêt nê.
Na pre tanhmā hkrā hto nhūm ra tām
amnhī nhīpêx o pa. Kwa pu mē urāk nê
amnhī kaxyw Jejus kôt pajamaxpêr nê
hkôt amnhī xunhwÿ. Kêt pu mē Pawre
pyrā nê nhÿrmā Tirtūm mē Kraja wa kuri
pamex nê pahÿr tūm nê papa ho papa.

Anhÿr o axpēn mā ijarēnh nê ixpyrā nê
Jejus kôt amnhī xunhwÿr kaxyw na pre
Tirtūm ā ixto mex anê. ¹⁷Jakamā na pa
hte kām amnhī jarēnh kaxyw nê kām:

—Pa Tirtüm? Nà kapxipix apê Pahi Maati. Nê arâhâ ho arâhâ nê amex o amex. Mê ixte inhno ho aa apumunh kêt tâ kapxipix apê Mëinhîpêêxâ maati. Tâ koja nhÿrmâ mê piitâ ã amâ amex o amex ã ajarênh anhÿr o pa. Anê.

**Ximotre kot tanhmâ Epes nhô
xwÿnhjê jahkre hto hã kãm karô**

Wam Korît 5.1-5

¹⁸Nê te apê ixkra pyrâk Ximotre. Tâ kot paj mëmoj tâ amâ karô ka inhma nê inhmar tÿx nê. Nà Pahihti Jejus mâ ate tanhmâ amnhî nhîpêx to ho apa kaxyw na pa prem axâm nhûm Tirtüm nhÿ hã kapêr o mê pa xwÿnhjaja axâpênh kukamâ amâ kapêr nê amâ:

—E ate ma mê kãm Pahihti Jejus jarênh o apa kaxyw Tirtüm kot axâm jakamâ kêr ka ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri mê hkôt apa. Anê.

Tâ kot paj ijaxwÿja kagâja kamâ amâ ixkapêr nê mëmoj tâ amâ karô. Ka mar tÿx nê hkôt amnhî nhîpêx mex pê Tirtüm mâ amnhî nhîpêx mex o ri apa. Jao aprî hã mê kãm tanhmâ Jejus jarênh to ho ri mê hkôt apa. ¹⁹Nê amnhî kaxyw Jejus mâ ajamaxpêr mex nê. Nê mëmoj punuj pumu nê amâ ho anhÿr prâm tâ Jejus nhÿ hã nê amnhî to htÿx nê ho anhÿr kêt nê. Jao tãm amnhî nhîpêx ã amnhî pumunh mex o ri apa. Nom kot kaj ja nê amnhî to htÿx kêt nê tanhmâ amnhî tomnuj to hãmri nê te ate Pahihti Jejus kaga pyrâk. Na pre pahkwÿjaja ã amnhî nhîpêx anhÿr o hkaga nê axte kãm hamaxpêr kêt nê. ²⁰Imênew mê Aresânja na pre wa ã amnhî nhîpêx anê nê tanhmâ Tirtüm o kapêr punuj to. Mÿrapê na pa pre Satanasti nhîhkram wa haxâ. Kot tanhmâ wa ho nhûm wa kot tee ri amnhî tomnujta ã amnhî pumunh nê tokyx tãm amnhî nhîpêx nê axte ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt kaxyw.

**Tanhmâ mê pahte Tirtüm mã amnhî
jarênh to hã mê pamâ karô**

Rukre 11.2-4; Atre 10.34-35; Epes 6.18

2E kot paj hpânâ tanhmâ mê pahte Tirtüm mã amnhî jarênh to hã amâ karô Ximotre. Ka inhma nê ixô ri ho mê pahkwÿjê jahkre ho ri mê hkôt apa. E ja kumrêx kot paj mê kaxyw amâ hã karô. Kêr ka mê piitâ mê ho Tirtüm wÿr ho ri pa. Nê kãm mê harê nê mê kaxyw mëmoj tâ axâhwÿr o ri apa. Kêr kê ama nê tanhmâ mê ho mex to. Kê mê amnhî tâ omu nê ã kãm kapêr anê nê kãm:

—Pa Tirtüm? Nà ãm hãmri na ka ã mê ixto mex anê. Amex o amex. Anê.

²Nê mê kãm anê kê mê ô pahi nê mê ho amnhîptâr xwÿnh piitâ mê ho ahwÿr o pa ho:

—Pa Tirtüm? Kwa kêr ka mê inhô pahi mê mê kot mê ixto amnhîptâr xwÿnh piitâ tanhmâ mê ho kê mê ixto mex o pa. Kêr pa mê ijamakêtkati nê ixâmnhîx ixpa pê amâ tanhmâ amnhî nhîpêx to ho ri ixpa. Nê ixâmnhîx mê hkôt tãm amnhî nhîpêx. Anê.

³Kot puj mê ã mê ho mê papytâr xwÿnh Tirtümja wÿr o papa anê nhûm mê pama nhûm ja kãm mex nê.

E kêr ka ã mê kãm ja hã karô anê Ximotre.

Tirtüm kãm mëmoj prâm ã harênh

Sikün Pêtre 3.9

⁴Nê mê piitâ mê kot kapêr mar nê amnhî kaxyw Jejus kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿrja na Tirtüm kãm hprâm.

⁵Ja kaxyw na pre mê pahwÿr Kra Jejus mê nhûm man mê pahwÿr wrÿ. Tirtümja tapxipix na kêp Mëpahpâm. Nê Kra Jejusja tapxipix na kot Tirtüm mã tãm mê paxunhwÿr mã xwÿnh. Ja kaxyw na pre amnhî grônh kôt wrÿ mê pahpyrâ nê ï ho ï nê kato.

⁶Hāmri nē gaa nē àptàr hāmri nē mē pahpiitā mē panē ty. Jao Tirtūm mā mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer pa. Tā mē pahpiitā mē pahte kot ā amnhī nhīpēx anhūr ā harēnh mar nē tokyx hkôt amnhī xunhwūrja na Tirtūm kām hprām.

⁷Ja kaxyw na pre ixām. Ixte Ijaew kêt xwŷnhjê mā Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa kaxyw. Nē Jesus nhŷ hā tanhmā mē kām ixkapēr to ho ri ixpa kaxyw. Nē tanhmā kot mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh kaxyw. Ām hāmri na pa ā amnhī jarēnh anē. Ixêx kêt. Na pa hte Ijaew kêt xwŷnhjê hkôt ixpa nē ā mē kām ixkapēr anē nē mē kām:

—E mē ate Tirtūm Kra Jesus kôt amnhī xunhwūrja na Tirtūm kām hprām. Jakamā kwa mē tokyx amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ. Anē.

Ikrēsti kamā tanhmā mē pahte amnhī nhīpēx to hā mē pamā karō

⁸Nē kot kaj mē tōhā Tirtūm kapēr mar kaxyw axpēn wūr akuprō. Hāmri nē Tirtūm mā amnhī jarē nom kêr ka mē mēmoj tā axpēn kamā agryk kamā kām amnhī jarēnh kêt nē. Rŷ mēmoj tā axpēn mā axākjēr kamā kām amnhī jarēnh kêt nē. Ām tām mē ajamaxpēr pix o kām amnhī jarē. Nē tām amnhī nhīpēx kamā kām amnhī jarē. Ja na inhmā hprām. Tā kêr ka ā Epes nhō xwŷnhjê mā ja hā akarō anē Ximotre.

Mēnijaja kot tanhmā amnhī nhīpēx to kaxyw mē hā kām karō

Wam Korīt 14.34; Epes 5.22; Xitre 2.3; Wam Pētre 3.1-7

⁹Nē kot paj hpānhā Kris kôt mē pahtōxjaja tanhmā kot amnhī nhīpēx to hā mē kaxyw amā karō ka inhma. Nā mēmyjaja kot mē omunh nē kām mē hkīnh prām xāj kê mē htŷx ri mē noo mā tanhmā amnhī nhīpēx to hkêt nē. Nē ja

prām xāj tanhmā ê jagjēnh to hkêt nē rŷ tanhmā ri mrar to hkêt nē. Rŷ mē kām mē hkīnh prām xāj ōkrexê mex jagjēnh rŷ mē ihkra kamā kàx mex jagjēnh nē ri hā mē hkôt pa kêt nē. Rŷ ja kaxyw tanhmā ri amnhī kí jaxwūr to nē ri hā mē hkôt pa kêt nē. Rŷ mē ê mex jagjê nē mē noo mā htŷx ri hpijaam kêt o pa hkêt nē. Kê mēmyjaja kām mē hkīnh prām xāj ā htŷx ri amnhī nhīpēx anhūr o pa hkêt nē. ¹⁰Mē kām anē kê mē kām Tirtūm mán kính xāj mē piitā mē kutā mēmoj to nojarêt o pa.

¹¹Nē mē kām anē kê mē Tirtūm kapēr mar kaxyw mē pikuprōnh xà hwūr agjê nē akryk Tirtūm kapēr mar o hkrī nē htŷx ri axpēn mā kapēr o hkrī kêt nē.

¹²Nē kê mē ikrēsti kamā Tirtūm kapēr o mēmyjê jahkre hkêt nē. Rŷ kamā mēmoj tā tanhmā mē kām karō hto hkêt nē. Ām akryk Tirtūm kapēr mar o hkrī. ¹³Mēmo mŷrapê koja mē ā amnhī nhīpēx anē? Nā na pre Tirtūm my kot wa finat Atāwja kumrēx nhīpēx nē kormā hprō Ewa o hapu nē hipēx. ¹⁴Nē Atāwja na pre kagā kapēr mar nē hkôt amnhī nhīpēx kêt nē. Prō na pre mar xà hkôt Tirtūm kapēr nhīrōp xa nē tanhmā amnhī tomnuj to. ¹⁵Mŷrapê na htem mēnijaja hpījagri ho hikwŷ nhūm mē hkrajaja à htŷx kām hapōj. Tā nom koja mē Jesus kôt amnhī xunhwŷ nē ā ixte mē kaxyw amā mēmoj tā karō xà hkôt amnhī nhīpēx hāmri nē nhŷrmā mex kumrēx nē htŷr tūm nē pa ho pa. E kêr ka ā mēnijê mā mēmoj tā karō anē Ximotre.

Pastō kot tanhmā amnhī nhīpēx to kaxyw mē hā kām karō

Xitre 1.5-9

3E kot paj hpānhā tanhmā pastō jarēnh to. Koja mēhō kām kêp Kris kwŷjê nhō pastō nē Tirtūm kapēr o mē ahkre hprām nē ām hāmri ā hamaxpēr anē. Ja mex. ²Jakamā koja mēhō

kām kēp pastô hprām hāmri nē ā amnhī nhīpēx anhÿr o apa.

Koja mē piitā mē noo mā tām ri amnhī nhīpēx.

Nē hprō pix tănopxar o pa.

Nē mēmoj punuj kutā amnhī to htÿx nē.

Nē tām hamaxpēr.

Nē āmnhīx amnhī wÿr mē piitā mē kuwÿ.

Nē Tirtūm kapēr o mē ahkre mex nē.

³No kê mē kagôxÿhti japrôr nē ho pipānh o pa hkêt nē.

Nē āhkurē ho pa hkêt nē.

Nē mē piitā mē kamā ukapri ho ri mē hkôt pa. Jao mē kutā nojarêt rāhā ho pa.

Nē amnhīm kàxpore rax o pikuprōnh prām xāj tanhmā amnhī nhīpēx to hkêt nē.

⁴⁻⁵Nē hkrajē jahkre mex o pa nhūm mē kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpēx. Nē hā hpījaam kām tām amnhī nhīpēx.

Koja mē hkrajē jahkre mex kêt nē hāmri nē määnēn Kris kwÿjē jahkre mex kêt nē. Jakamā nhūm hkrajē mē Kris kwÿjaja tām amnhī nhīpēx kêt nē.

⁶⁻⁷Nē kê mē kot Jesus kôt amnhī xunhwÿr kêt xwÿnhjē noo mā tām amnhī nhīpēx rāhā ho pa.

Mē kot ja hā mē omunh nē mē hā hpījaam o pa kaxyw. Nom koja mē tanhmā amnhī tomnuj to nhūm mē tee ri ja hā mē omu nē mē ho kapēr punuj nē. Satanasti kām hprām xā hkôt.

Nē kê mē kot Kris kôt amnhī xunhwÿr nyw xwÿnhjaja kēp pastô hkêt nē.

Koja mē kēp pastô hāmri nē mēmo arīgro hā tanhmā hamaxpēr to nē amnhī to rax prām xāj tanhmā amnhī to jarkrar to ho pa. Hāmri nhūm Tirtūm tee ri ja hā omu nē te kot Satanasti nhīpēx pyrāk o hipēx nē tanhmā homnuj to. Ja pymaj kê

mē kot Kris kôt amnhī xunhwÿr nyw xwÿnhjaja kēp pastô hkêt nē.

E pastô na hte ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa kamā Jesus kwÿjē jahkre nē tanhmā mē ho ajuta hto ho mē hkôt pa Ximotre.

Mē kot Kris kôt hkwyjē ho ajuta xwÿnhjē kaxyw mē hā kām karō

Atre 6.1

⁸Nē kot paj hpānhā amā mē kot Kris kôt hkwyjē ho ajuta xwÿnhjē jarē ka inhma Ximotre. Nā koja mēhō kām Kris kôt hkwyjē ho ajuta hprām hā koja ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa.

Koja mē htÿx ri mēmoj tā mē kām hpēr o pikēnh o pa hkêt nē.

Nē tanhmā mēmoj to hēx to ho pa hkêt nē.

Nē kagôxÿhti japrôr nē ho pipānh o pa hkêt nē.

Nē amnhīm kàxpore ho pikuprōnh nē ho rax prām xāj tanhmā amnhī nhīpēx to hkêt nē.

⁹Nē kê Tirtūm kapēr piitā hkôt hamaxpēr o pa. Ra Tirtūm kot mē pamā kapēr piitā ho amnhīrit jakamā koja Kris kôt hkwyjē ho ajuta xwÿnhjaja kapēr piitā hkôt hamaxpēr pē hkôt amnhī nhīpēx mex rāhā ho pa.

¹⁰⁻¹³Nē kê mē amnhī prō pix tănopxar o pa.

Nē pastô pyrā nē mē hkrajē jahkre mex nhūm mē hkôt ri amnhī nhīpēx mex o pa.

Nē kê mē hprōjaja mjēn pyrā nē mē piitā mē noo mā tām ri amnhī nhīpēx.

Nē hkwyjē ho kapēr rÿ mē axpēn jakwa kamā ri axpēn mā mē hixi ho rēr o pa hkêt nē.

Nē mjēn pyrā nē mēmoj punuj kutā amnhī to htÿx o ri pa. Nē amnhī to mex rāhā nē.

E koja mēhō kām Kris kwÿjē ho ajuta ho pa hprām hā koja ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa. Nom kêr ka mē kot mē ho ajuta kaxyw mē unhwÿr tokyx anhÿr kêt nē

Ximotre. Taxy mē kamā ama nē aprī hā mē kot ri tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē omu mǎn. Hāmri nhūm mē piitā mē mex ā mē harē ka mē hā mē ama nē rī kormā mē kot mē ho ajuta ho pa kaxyw mē unhwỳ. Hāmri nhūm mē amnhī tā omu nē axpēn mā mex ā harē. Nē amnhī kaxyw Jejus Kris mā hamaxpēr mex o pa hā mē omu nē mē hā hpijaam o pa.

Pawre kot Ximotre mā amnhī jarēnh

¹⁴Nē inhmā awỳr inhmōr nē apumunh prām Ximotre. Nom kot pa amnhī kukamā ā mēmoj tā amā karō nē hā kagā anē. ¹⁵Kēr pa tokyx awỳr inhmōr kēt japēr ka ixte amā mēmoj ā kagāta kamā harē nē ixkutēp ho mē ahkre ho ri apa. Mē kot mar nē hprī hā mē ō pastō nē mē kot mē ho ajuta ho mē pa xwỳnhjaja kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē harēnh mar kaxyw.

Mē pahpē Kris kwỳjaja mē pahpē Tirtūm kra jakamā na pu htem kapēr kōt ri amnhī nhīpēx nē pakatāt kōt mē piitā mē kām pakapēr o papa. Jao tanhmā mē kām Jejus Kris jarēnh to ho ri papa.

Pawre kot Jejus mex o mex ā mē grer jarēnh

¹⁶Nē Jejusja mex o mex. Amnepēm kormā mē pahte harēnh mar kēt tā pu prem harēnh ma hāmri nē mex o mex ā pagrer o papa. Nē pagrer o:

Kris kēp Mēpahpām tā na pre mē pahwỳr wrỳ nē mē pahpyrà nē i ho i nē kato. Nhūm pre Tirtūm Karōja mex o mex ā harē.

Nhūm Tirtūm kapēr o mē wrỳk xwỳnhjaja omunh o pa.

Nhūm ahpỳnhā pika piitā hwỳr tanhmā kot mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnhja anhrā.

Nhūm hte mē hkwyjaja harēnh ma nē amnhī kaxyw hkōt hamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwỳ.

Tā nhūm pika kamā àpēnh jatur xàm kumē nhūm Tirtūm akupỳm amnhī wỳr ho api.

Na pu htem ā Jejus mex o mex ā pagrer anē.

Mē kot Tirtūm kapēr kwỳm ri tanhmā Kris kwỳjē jahkre hto xwỳnhjē jarēnh

Matēwre 24.4-13; Korosē 2.16-19; Sikūn Ximotre 3.1-9; Sikūn Pētre 2.1-3; Jutre 3-16

4 Nē nhỹrmā Jejus akupỳn mē pahwỳr wrỳk kaxyw koja pika nhō xwỳnh kwỳjaja ma hkwyjē mā tanhmā Tirtūm kapēr o hēx to ho pa. Na pre Tirtūm Karō hprī hā mē hkukamā tanhmā mē harēnh to. Kojaxep Satanasti hkwyjaja Jejus kwỳjē hwỳr mra nē hēx rom tanhmā mē kām kapēr to. Satanasti nhỹ hā mē kām hēx o pa nhūm mē hkwyjaja mē kuma nē mē hkōt hamaxpēr nē Jejus kaga. Ā koja mē Jejus akupỳn mē pahwỳr wrỳk kukamā amnhī nhīpēx anē.

²Nē Satanasti nhỹ hā mē kām mēmoj to hēx xwỳnhjaja am Satanasti pix mar o pa jakamā koja mē hamaxpēr mex kēt nē. Kojaxep mēmoj punuj pumu nē htỳx mex ā hkamnhix. ³Tā koja mē Tirtūm kapēr kwỳm ri ā Jejus kwỳjē mā hēx ho pa anē nē mē kām:

—Kwa kēr ka mē axpēn mā ri mē rer o apa hkēt nē. Tirtūm kām ja prām kēt. Ām ahte ri mē papaja na kām hprām. Anē.

Nē mē kot mēmoj mex kur ā mē omu nē nē mē kām kapēr nē mē kām:

—Kwa na htem ata hkur kēt nē. Tirtūm pē omnuj kēnā kot ka kēt ri aku.

Anhỹr o koja mē kām kapēr o pa.

⁴Nom Tirtūm na pre mē pamā mē apkur xà piitā ho kato. Mē paxàmnhix mē pahte piitā hkur o papa kaxyw. Jakamā mē pahpē hkrajaja na pu htem mēmoj kaga hkēt nē. Na pu htem mēmoj kur kaxyw nē Tirtūm mā harē hāmri nē paxàmnhix kuku. ⁵Tirtūm kot mē paxàpkur xà piitā mex ā harēnh jakamā na

pu htem kām harēnh pê paxàmnhîx pi-itā hkur o papa.

Pawre kot mēmoj tā Ximotre mā karō

Sikūn Ximotre 1.6-14; Xitre 2.1-8

⁶E Ximotre. Ixte mēmoj tā amā karōta kêr ka ho Kris kôt pahkwÿjê jahkre mex o ri mē hkôt apa. Kot kaj ā mē ahkre anhÿr jao ra Jejus Kris mā axapēnh mex nē. Na ka pre harēnh ma nē hkôt amnhî xām hāmri nē hkôt amnhî nhîpêx mex nē. Tā kêr ka arî hkôt amnhî nhîpêx mex rāhā kê mē piitā ja hā apumu.

⁷Nē mē ujarēnhja kot paj tanhmā amā hā karō hto. Mē panhîgêt xujarēnh kamā mo Tirtūm jarēnh? Amrakati kumrēx. Jakamā kêr ka mē hkôt ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Ām Tirtūm kapēr kôt pix mā ajamaxpēr tÿx rāhā ho ri apa. Tirtūm kapērja ām hāmri na.

⁸Nē na htem amnhî karo hprām xāj tanhmā amnhî karo hto ho pa. Ja mex. Tanhmā kute hkêt. Na htem tanhmā amnhî karo hto nē gaa nē ra hkarore nē pa. No kêt mē kot Tirtūm kapēr kôt ri amnhî nhîpêx o paja na mex o mē hkarota jakre. Na htem Tirtūm kapēr kôt ri amnhî nhîpêx hāmri nē mex nē hkînh nē pa ho pa. Hāmri nē nhÿrmā kaxkwa kamā Tirtūm mē Kra Jejus wa kuri mex nē htîr tūm nē pa ho pa. Ja na mex o mex. ⁹ām hāmri ixte amā ja jarēnh jakamā kwa kêr ka ja hā anohtÿx nē ri ho apa Ximotre.

¹⁰Nē Tirtūmja rāhā ho rāhā. Tā na pu pre amnhî kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpēr nē hkôt amnhî xām nhūm Tirtūm pahto hkra. Kām mē piitā mē ho hkra hprām jakamā na htem pahpyrà nē amnhî kaxyw Kra hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhî xunhwÿ nhūm amnhî tā mē omunh xā hkôt mē ho hkra. Ja kaxyw na pu htem mē piitā mē kām Jejus kot tanhmā mē panē amnhî nhîpêx to

hā harēnh rāhā o ri mē hkôt papa. Jao Tirtūm mā paxapēnh mex nē.

¹¹E kêr ka ā ja ho pahkwÿjê jahkre anhÿr ho ri mē hkôt apa. Mē kot amar nē akapēr kôt amnhî nhîpêx mex ho pa kaxyw.

¹²Nē kormā anyw tā kêr ka mē piitā mē noo mā tām ri akapēr nē tām amnhî nhîpêx o apa. Mē kot Jejus ā tanhmā ato htā arî amnhî kaxyw kām ajamaxpēr tÿx nē. Nē mē piitā mē kutā anojarêt nē ajamaxpēr mex pix o ri apa. Kot kaj kormā anyw tā ā mē noo mā amnhî nhîpêx anē nhūm mē hā apumu nē kām akapēr mar prām nē. Anyw ā apumunh tā kām akapēr mar prām nē.

¹³Nē kêr ka mē ate Tirtūm kapēr mar kaxyw axpēn wÿr akuprō ka arî ixkutêp mē kām Tirtūm kapēr tūm ā kagā kamā akapēr rāhā ho apa. Nē aprî hā tanhmā ho mē ahkre hto nē ho mē ahkre mex nē Ximotre.

¹⁴⁻¹⁵E kêr ka ā amnhî nhîpêx anhÿr o ri mē hkôt apa nē amā ho anhÿr kaga hkêt nē. Mē piitā mē kot ate Jejus mā amnhî nhîpêx mex o amōr ā apumunh kaxyw. Kormā ate mē kām Jejus jarēnh o apa hkêt ri na pre pastō nhÿ hā mē kapēr xwÿnhjaja ate Jejus mā tanhmā amnhî nhîpêx to ho apa kaxyw axām. Hāmri nē anhimōk ā mē ihkra jaxwÿ nē axapēnh kukamā tanhmā ajarēnh to nē ato Tirtūm wÿ. Hāmri nhūm ate mē kām kapēr jarēnh o ri apa kaxyw amā ajamaxpēr o hihtÿx. Tā kêr ka ÿ hā ā kām amnhî nhîpêx anhÿr rāhā ho ri apa.

¹⁶Nē kwa kêr ka amnhî pumunh mex nē Ximotre. Jao tām ri amnhî nhîpêx nē akatāt kôt Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkôt apa. Kot kaj ā amnhî nhîpêx anē hāmri nhūm mē ama nē apyrà nē Jejus kôt amnhî xunhwÿ. Hāmri nē pahpyrà nē nhÿrmā Tirtūm wa kuri htîr tūm nē pa ho pa.

**Tanhmā mẽ pahte Kris kôt mẽ
pahkwỳjê nhĩpêx to
kaxyw mẽ pamā karō**

Sikūn Ximotre 2.24-25

5¹⁻² E kot paj hpānhā Kris kôt pahkwỳjê hō kot tanhmā amnhĩ tomnuj to nhũm ate tanhmā ja nê kām akapēr to hā amā karō.

Nà koja mẽhō tanhmā ri amnhĩ tomnuj to ka harēnh ma hāmri nê ma hwỳr tē nê ja nê tanhmā kām akapēr to. Nom kēr ka kām akapēr mǎ agēt kêt nê.

Koja mẽwejjê ò tanhmā amnhĩ tomnuj to ka te kêp anhĩpêxà rỳ akatorxà pyrāk o kām akapēr. Jao hā apijaàm o tanhmā kām akapēr to.

Rỳ koja apyrà nê mẽ nywjê hō tanhmā amnhĩ tomnuj to ka te kêp atō pyrāk o kām akapēr.

Rỳ mẽnijê nyw ò amnhĩ tomnuj japēr ka te kêp atōx pyrāk o kām akapēr. Jao hā apijaàm o kot amnhĩ tomnujja nê tanhmā kām akapēr to.

E kēr ka mẽ kot amnhĩ tomnuj nê ã mẽ pahkwỳjê mǎ akapēr anhỳr o apa Ximotre.

Mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarēnh

Xiakre 1.27

³Nê kot paj hpānhā Kris kôt pahkwỳjê pē mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarē. Nà koja mẽhō nija hkra hkêt nê htāmnhwỳ hkêt nê pa nhũm mjên kêp ty ka mẽ apê Kris kôt hkwyjaja ja hā omu nê mẽmoj to kutā anjarêt rāhā ho ri apa. ⁴Nom koja ra hkra rỳ ra htāmnhwỳ japēr kē mẽ tām-jaja tanhmā ho ajuta hto ho pa. Kām ò nê kām mẽmoj nhōr o pa. Kormā mẽh-prĩre ri na pre mẽ ò wōwō nê mẽ katorxà nê mẽ hipêxà mẽ hamār mex pē mẽ kām ò ho pa. Tā ra mẽ aptār jakamā kē mẽ amnhĩ pyrā nê mẽ hamār mex pē mẽmoj to mẽ kutā nojarêt rāhā ho pa. Ja na Tirtũm kām hprām. Ā mẽ kot hk-

wỳjê kamā ukapri ho pa jakamā te mẽ kot Tirtũm mǎ apēnh pyrāk.

⁵No koja mẽhō ni ra wejre nê ahte ri pa. Nê hkra nê htāmnhwỳ hkêt nê ri pa. Tā kē ja hā amnhĩ pumu nê Tirtũm kam-nār rom amnhĩ to hwỳr o pa. Nê mẽ pi-itā mẽ ho hwỳr o pa. Jao tām hamaxpēr. Ka mẽ apê Kris kôt hkwyjaja ja hā omu hāmri nê mẽ kam nê tanhmā kutā anjarêt to ho ri apa. ⁶No koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt nê. Nê htỳx ri mẽ grer wỳr mra nê hpijaàm kêt o ri mra ka mẽ ja hā mẽ omu nê mẽ ho ajuta hkêt nê. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa nê arĩ htĩr tā te ra htyk nê hikwỳ pyrāk.

⁷E kēr ka ã ja hā Kris kôt pahkwỳjê mǎ karō anē. Kê mẽ ama nê ã mẽ mjên htyk xwỳnhjê nhĩpêx anhỳr o pa. ⁸Nom koja mẽhō amnhĩ kwỳjê ho mex kêt japēr. Nê òrkwỳ kamā hprō nê hkrajaja nê hipêxà nê katorxà nhũm mẽ kām mẽ apkur xà nhōr kêt japēr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr jao Jejus kaga nê te mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyrāk o amnhĩ nhĩpêx nom amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakre.

⁹Nê mẽ mjên htyk nê mẽ hkra nê mẽ htāmnhwỳ hkêt xwỳnhjaja kēr ka mẽ tanhmā mẽ ho ajuta hto kaxyw hāmri nê mẽ hixi piitā hā kagà. Nom kwa kēr ka aprĩ hā tanhmā mẽ amnhĩ nhĩpêx to hā mẽ omu nê rĩ kormā mẽ hixi hā kagà. Koja mẽhō kormā mjên htĩr ri tām hipêx nê nhām mẽmyjê ho amnhĩkati hkêt nê.

Nê ra hā amgrà pē 60 rỳ ra hā 60 jakre. ¹⁰⁻¹¹Nê tām mẽ piitā mẽ hipêx o pa. Nê hkrajaja kormā htĩr ri nhũm mẽ hamār mex nê mẽ ahkre mex o pa. Nê nhām krĩ hō nhō xwỳnhjaja ò krĩ hwỳr pōj nhũm mẽ omu nê amnhĩ nhōrkwỳ hwỳr mẽ kuwỳ.

Nê mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex o pa.

Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anē ka ja hā mẽ omu nê rĩ kormā mẽ ho ajuta kaxyw

mē hixi hā kagà. Nom mē hixi hā kagà kaxyw nē mēmoj tā mē hkukja nē mē kām:

—E kot kaj ā amnhī nhīpēx anhÿr o apa hā inhmā amnhī jarē pa ama nē rī kormā anhīxi hā kagà.

Kot kaj axte amjēn kēt nē.

Nē tanhmā Kris kōt akwÿjē ho mex to ho ri apa.

Nhūm mēhō mēmo mÿrapē hkaprī nē pa ka ja hā omu nē tanhmā ho ajuta hto.

E kot kaj ā amnhī nhīpēx anhÿr o apa hā amnhī jarē pa ama nē anhīxi hā kagà. Hāmri nhūm Kris kōt akwÿjaja amā axàpkur xà nhōr o pa. Anē.

Ā mē kām akapēr anē nhūm mē ama nē amā:

—ÿ. Ma kot paj ā amnhī nhīpēx anē.

Anhÿr ā amnhī jarē ka mē ama nē mē hixi hā kagà. No kormā mē hā amgrà pē 60 kēt xwÿnhjaja kēr ka kormā mē hixi hā kagà hkēt nē. Koja mē tanhmā mē kot amnhī nhīpēx to ho pa hā mē kām karōja ma nē wam tajē pyrā nē amā:

—ÿ. Ma kot paj ā amnhī nhīpēx anē.

Na pa Jejus Kris noo mā ā amnhī jarēnh anē.

Anhÿr ā amnhī jarēnh tā gaa nē ra hkurē hapōj nē ra kot amnhī jarēnhhta kwÿm ri tanhmā amnhī nhīpēx to nē axte mjēn. ¹²Ra amnhī jarēnh o:

—Ma kot paj ām Jejus mā pix mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa nē axte inhmjēn kēt nē.

Anhÿr tā tanhmā hamaxpēr to nē kot amnhī jarēnh kwÿm ri axte mjēn. Jao te Jejus mā amnhī to hēx pyrāk nhūm Tirtūm pē jamnuj. Ja pymaj kēr ka mē kormā mē hā amgrà pē 60 kēt xwÿnhjē nhīxi hā kagà hkēt nē. Kormā mē hā amgrà pē 60 kēt xwÿnhjaja arī mē hkīnh tÿx ¹³jakamā kot kaj mē kām mē apkur xà nhōr o apa nhūm mē ja hā amnhī tā mē apumu nē axte amnhīm àpēnh kēt nē. Ām kām kaga nē htÿx ri nhām mē hwÿr

mra nē nhām mē hwÿr mra. Nē amnhī pumunh mex kēt nē htÿx ri axpēn jakwa kamā ri mē hixi ho rēr o pa. Nē nhÿri mēmoj pumu rÿ tanhmā mēmoj jarēnh mar to hāmri nē ma htÿx ri hkwyjē mā harēnh o mra. Koja mē ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa hāmri nhūm mē kēp Kris kwÿ hkēt xwÿnhjaja ja hā mē omu nē mē hkōt mē pahpē Kris kōt pahkwÿjē ho kapēr punuj nē. ¹⁴ā mē kot amnhī nhīpēx anhÿr o pa pymaj kēr ka kormā mē nyw xwÿnhjē mā anē kē mē māmri axte mjēn nē o pa. Hāmri nē hkra nē hkrajē jamār o pa. Ja na inhmā hprām. Koja mē ā amnhī nhīpēx anē hāmri nhūm mē kēp Kris kōt pahkwÿ hkēt xwÿnhjaja mē hkōt tanhmā mē pahto kapēr punuj to hkēt nē. ¹⁵Mān ka ra Kris kōt pahkwÿjē nyw pē mē mjēn htyk xwÿnh kwÿjaja tanhmā amnhī tomnuj to hā mē harēnh ma. Na prem Jejus kaga nē Satanasti hkōt amnhī nhīpēx o pa.

¹⁶E kēr ka mē ā Kris kwÿ pē mjēn htyk xwÿnhjē nhīpēx o apa anē Ximotre. Nom koja mē akwÿ kamā mēhō nhō wōwō mjēn rÿ katorxà mjēn kēp ty kē tām kām ō ho pa. Kēr kē Kris kōt pahkwÿjaja ām mē kēp mē mjēn htyk xwÿnh pē mē hkra nē mē htāmnhwÿ hkēt nē ahte ri mē pa xwÿnh pixjaja tanhmā mē ho ajuta hto ho pa.

Mē pahpē Kris kōt pahkwÿjē hkrāhtūm kaxyw mē pahatā kām karō

Atre 14.23; Wam Korūt 9.7-14; Karatas 6.6; Wam Tesarōn 5.12; Wam Pêtre 5.1-4

¹⁷⁻¹⁸Nē kot paj hpānhā amā Kris kōt mē pahkrāhtūmjē jarē. Tirtūm kapēr ā kagà htūm kot mē harēnh kot:

Kēr ka Tirtūm kapēr o mē ajahkre xwÿnhjaja mē ahkre pānhā mē kām amnhīre. Anē.

Nē māānēn mē harēnh ā kuxi nē mē harēnh o:

Koja akrit amā àpēnh o pa ka ho mex nē kām ō mex o pa. Anē.

Ā ja jarēnh kot anhyr jakamā koja Kris kōt mē akrāhtūmja Kris mā tanhmā mē ato mex to ho pa ka mē amnhī tā kām amnhīer mex o ri apa. Kot Tirtūm kapēr o mē ajahkre mex jakamā ka mē amnhī tā kām amnhīer mex nē.

¹⁹ Nē koja mēhō pixi nē mē awyr tē nē amā Kris kōt mē akrāhtūm kot tanhmā amnhī tomnuj to hā harēnh to ka ama nē am ama. Nom koja wa hamēxkrut rý mē axkrunēpxi nē mē awyr mra nē axpēn kōt tanhmā harēnh to ka mē ama nē am hāmri mē kot tanhmā kot amnhī tomnuj tota kōt ajamaxpēr. ²⁰ Hāmri nē Kris kwýjē piitā mē noo mā kot amnhī tomnuj xwýnhhta mā tanhmā kot amnhī tomnuj to nē kām akapēr kê axte ā amnhī nhípēx anhyr kēt nē. Mē piitā mē kot hā amar nē nhýrmā tanhmā amnhī tomnuj to nhūm ate urāk nē hā tanhmā mē kām axākjēr to pymaj tanhmā amnhī tomnuj to hkēt nē.

²¹ E Tirtūm noo mā na pa ā amā mē kaxyw mēmoj tā karō anē Ximotre. Nē Jejus Kris mē Tirtūm kapēr o mē wrýk xwýnhjē noo mā pa ā amā karō anē. Jakamā kêr ka inhmar týx nē hkōt amnhī nhípēx o ri apa. Jao mē piitā mē hipēx o axpēn pyrāk. Nom kêr ka akrāmnhwý kot tanhmā amnhī tomnuj to hā omu nē axtem nē am omu nē ajamaxpēr o:

—Nà kēp ixkrāmnhwý kēnā kot paj kēt ja nē tanhmā kām ixkapēr to. Pa ho anhyr kēt nē.

Anhyr o ajamaxpēr kēt nē. Mē piitā mē hipēx o axpēn pyrāk.

²² Nē kêr ka anojarēt kām mē kot Tirtūm mā tanhmā amnhī nhípēx to ho mē pa kaxyw mē unhwýr kēt nē. Aprī hā tanhmā mē kot amnhī nhípēx ā hā mē omu nē mē hkapi nē rī kormā mē unhwý rý tee ri mēmoj tā mē omu nē mē hkaga.

Nē koja mēhō tanhmā amnhī tomnuj to ka ja hā omu rý harēnh ma hāmri nē urāk nē ā amnhī nhípēx anhyr kēt nē. Arī Tirtūm kōt amnhī nhípēx pē tām ri

amnhī nhípēx pix o apa. ²³⁻²⁵ Na htem tōhā tanhmā amnhī tomnuj to nhūm mēhō ja hā mē omu nē mē harēnh kurē kumrēx. Kris kōt mē hkrāhtūm kormā kot tanhmā hā kām nē hkēt ri nhūm mē ja hā mē omu nē tanhmā mē harēnh to. Nom na htem tōhā hpimxur pē tanhmā amnhī tomnuj to nhūm Tirtūm pix ja hā mē omu. Tā koja nhýrmā mē piitā mē kām ja ho amnhīrit nhūm mē piitā harēnh ma nē hkōt omu.

Nē mē kot amnhī to mex xwýnhjaja haxwýja. Na htem tōhā mē noo mā tanhmā mēhō ho mex to nhūm hkwyjaja ja hā omu nē axpēn mā mex ā mē harē. Nē tōhā hpimxur pē tanhmā mēhō ho mex to nhūm mēhō ja hā omunh kēt nē. Am Tirtūm pix ā kot amnhī nhípēx anhyr ā omu. Tā koja nhýrmā mē piitā mē kām ja ho amnhīrit nhūm mē piitā harēnh ma nē hkōt omu.

Nē kwa Ximotre. Axà nē anhōhymnuj nē ri apa jakamā kwa kêr ka gō pix o akōm o apa hkēt nē. Māānēn wihti hkwy ho ixkō kêr ka anhōhy mex japēr.

Mē kām mē àpēnh xwýnhjē kaxyw mē hā kām karō

Epēs 6.5-9; Korosē 3.22-4.1; Xitre 2.9-10; Wam Pētre 2.18-25

6 E kot paj mē akwýjaja mē kām mē àpēnh o mē pa xwýnhjē kaxyw mēmoj tā amā karō. Mē kām anē kê mē ō patrāw ā hpijaam o ri pa. Jao mē kapēr ma nē hkōt kām àpēnh mex nē. Koja mē ā amnhī nhípēx anē nhūm amnhī tā mē omu nē hamaxpēr o:

—Kwa pēr Tirtūm kapēr na mex kumrēx. Inhmā àpēnh xwýnhja na hte hkōt amnhī nhípēx pē amnhī to mex o pa. Pēr am hāmri na hte Pawre ho mē ahkre ho pa.

Anhyr o hamaxpēr. ² Nē koja mē ō patrāw ra Kris kōt amnhī xām japēr ka kām mē àpēnh xwýnhjē mā anē kê Kris kōt mē kēp mē htō hā mē kām àpēnh mex o

ri pa. Nom kê mẽ uràk nê kêp Kris kôt hkwỳ hã mẽ omu nê hamaxpêr o:

—Nà Kris kôt ixtô kênã kot paj kêt ri kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx nê kãm ixàpênh mex o ri ixpa.

Anhỹr o hamaxpêr kêt nê. Kê kêp Kris kôt htô hã kãm ho mex prãm xàj kãm àpênh mex o pa.

E kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê mã ã tanhmã mẽ àpênh to ho pa hã karô anê Ximotre.

Tirtùm kapêr kwỳm ri mẽ ahkre xwỳnhjê jarênh

Rukre 12.13-21; Xiakre 5.1-6

³Nê na hte Kris kwỳ hkêt xwỳnh kwỳjaja Kris kwỳjê mã Tirtùm kapêr o hêx o pa. Nê htỳx ri Jesus kapêr kwỳm ri tanhmã harênh to ho pa. Âm hãmri na Tirtùm mẽ Pahihti Jesus Kris wa kapêr tã nhũm htem htỳx ri tanhmã ho hêx to ho ri mẽ hkôt pa. ⁴Mê kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar tã mẽ àhpumunh tỳx kêt. Na htem tanhmã Tirtùm kapêr kute hã axpên mã akir nê mẽmoj tã axpên kãm gryk o pa. Nê axpên mã kapêr punuj nê mẽmoj tã axpên kamnhĩx o pa. ⁵Nê hamaxpêr mex kêt jakamã mẽmoj tã axpên mã àkjêr pix o pa. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Tirtùm kapêr mar tỳx kêt nê. Hãmri nê htỳx ri hamaxpêr nê hamaxpêr o:

—Kot paj Tirtùm kapêr o mẽ ahkre ho ixpa nhũm mẽ inhma nê inhmã amnhĩrer mex nê pa ixkàxpore rax nê ri ixpa. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Ja inhmã mex.

Anhỹrja o kãm hikàxpore rũnh prãm o amnhĩ to amnhĩrit o pa.

Kàxpore jarênh

⁶⁻⁸E kot paj hpãnã amã tanhmã kàxpore jarênh to ka inhma Ximotre. Xà na pu htem pakatorxà nhôhy rùm pajapôj nê amnhĩ kôt kàxpore hkwỳ jamỳ nê ho pajapôj? Nà na pu htem pahkênh

nê panhỹ kamã pajapôj. Tã kot puj mẽ ja pyrã nê nhỹrmã ty nê mã ho anê nê panhỹ kamã ma papa. Jakamã kêr pu mẽ kormã pika ja kamã pahtĩr nê papa ri paxàpkur xà nê mẽ paxê pix tânopxar pê pahkĩnh nê ri papa. Pakàxpore rũnh kêt tã na pu htem Tirtùm kamnàr rom pahkĩnh nê pajamakêtkati nê papa. Jao pajamaxpêr o:

—Nà ixkàxpore rax kêt nê ixkukrêx rax kêt tã na hte Jesus ixkôt pa ho pa nê mẽmoj to ixkutã nojarêr rãhã ho pa. Jakamã ixkàxpore rax kêt tã ixkĩnh nê ijamakêtkati nê ixàmnhĩx ixpa.

Anhỹr o pajamaxpêr o papa.

⁹⁻¹⁰Mê kot amnhĩm kàxpore o pikuprõnh rũnh xwỳnhjaja na htem kàxpore pix kukamã hamaxpêr o pa nê gaa nê kàxpore rũnh gryk ã amnhĩ tomnuj o pa. Na pre mẽ pahkwỳjaja kàxpore rũnh prãm xàj Jesus kaga. Tã ra mẽ hikàxpore rũnh tã hkĩnh nê hamakêtkati nê pa hkêt nê. Na htem omnuj nê hkaprĩ nê pa. Á na htem mẽ hikàxpore rũnh xwỳnh kwỳjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao kàxpore pix kukamã hamaxpêr nê gaa nê ra gryk ã mẽ kot amnhĩ to mex xà kaga hpa nê htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nê tanhmã hkwỳjê nhĩpêx punuj to. Te tutre kot harôj xành ã htỳx rapuuti hwỳr gjêx nê tee ri kãm kator prãm kaprỳ pyrãk. Á mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jakamã koja nhỹrmã Tirtùm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kurê.

Pawre kot Ximotre mã mẽmoj tã karô

Korosê 4.17; Wam Ximotre

4.14; Sikũn Ximotre 2.1-7

¹¹Nê kwa Ximotre kêr ka mẽ uràk nê kàxpore rax prãm xàj amnhĩ tomnuj o apa hkêt nê. Ate Tirtùm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh jakamã kêr ka kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao Tirtùm pyrã nê ate

amnhĩ jarēnh xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nê amã Kris kôt akwỳjê hkĩnh pê mēmoj to mē kutā anojarēt o ri apa. Nê Kris kôt mē hkwỳ hkêt xwỳnhjaja kot Kris ā tanhmā ato htā ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nê mē piitā mē ho mex o ri mē hkôt apa. ¹²Na ka pre Kris kôt mē pahkwỳjê noo mā tanhmā amnhĩ jarēnh to. Tirtũm kot amnhĩ wỳr awỳr nhũm ate Jejus kôt amnhĩ xām nê amã kām tanhmā amnhĩ nhĩpêx to ho apa hprām ā amnhĩ jarē nhũm ikrēsti kamā mē piitā ja hā ama. Jakamā kwa kêt ka arĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rāhā ho ri apa. Hāmri nê nhỹrmā Tirtũm mē Kra wa kuri amex kumrêx nê atĩr tũm nê apa ho apa.

¹³⁻¹⁴E na pa mēmoj tā amã karō rax ka piitā kamā harē nê mar pa. Tā kêt ka inhmā ja hā tanhmā amnhĩ jarēnh to. Mēmoj piitā ho htĩr xwỳnh Tirtũm mē Jejus Kris wa noo mā tanhmā ja hā inhmā amnhĩ jarēnh to. Jejus htyk kaxyw nê àmnhĩx kot Pahi Põn Pirat mā amnhĩ jarēnh xwỳnhhta noo mā amnhĩ jarē nê inhmā amnhĩ jarēnh o:

—Nà kot paj ate mēmoj tā inhmā karō piitā hkôt amnhĩ nhĩpêx rāhā nhũm Pahihti Jejus Kris akupỳn mē pahwỳr wrỳ. Àm hāmri na pa ā amã amnhĩ jarēnh anē Pawre.

Anhỳr o inhmā amnhĩ jarē.

Tirtũm mex o mex ā mē grer

¹⁵Nê koja Tirtũm akupỳn mē pahwỳr Jejus mēnh xà hā arĩgro jarē hāmri nhũm kot harēnh xàta wỳr pōj nhũm akupỳn mē pahwỳr kumē. Tirtũmja mex o mex. Tapxipix kêt mēmoj piitā ho amnhĩptār xwỳnh maati. Nê kêt jar mē ho amnhĩptār xwỳnh piitā mē õ Pahi Maati.

¹⁶Nê tapxipix na rāhā ho rāhā nê mex o mex jakamā puhā hirā rax kumrêx. Tā hkĩnhā mē pahte amnhĩ tom-

nuj xwỳnh jakamā kot puj mē puhā hirā raxja kutā hkêt nê. Jao hwỳr mē pamrar kêt nê.

Nê aa mēhō kot no ho Tirtũm pumunh kêt tā kwa kêt pu mē pahpiitā kām mex o mex nê hihtỳx o hihtỳx ā harēnh rāhā ho papa.

Axte mē hikàxpore rũnh xwỳnhjê jarēnh

Rukre 16.9

¹⁷Nê kêt ka Kris kwỳjê kamā mē hikàxpore rũnh xwỳnhjê mā anē kêt mē kot amnhĩ to rũnh kôt amnhĩ to àmra ho pa hkêt nê. Nê amnhĩ kaxyw mē hikàxpore rũnh kôt hamaxpēr o pa hkêt nê. Kàxpore na hte hapêx tokyx anē. Mē kām anē kêt mē hpānhā amnhĩ kaxyw Tirtũm kôt mǎn hamaxpēr tỳx rāhā ho pa. Na hte àmnhĩx tanhmā mē pahto mex to ho pa nê mē pahpê õxỳ hkêt nê. Jao mē pahwỳr na rē nhũm mē pahpur go mex nê pu mē kamā panhō rũnh o papa. Nê mē pamā myyti ho hirā pu mē kukwak ri parĩt mex pē mēmoj tā paxāpēnh o papa. Ā Tirtũm kot mē pahto mex kot anhỳr pu mē kukwak ri pahkĩnh nê pajamakêtkati nê ri papa. Tā kêt ka mē hikàxpore rũnh xwỳnhjê mā anē kêt mē amnhĩ kaxyw kumā pix mā mǎn hamaxpēr rāhā ho pa.

¹⁸Nê mē kām anē kêt mē hikàxpore ho hkwỳjê pē õxỳ hkêt nê ho tanhmā mē ho mex to ho pa. Nê àmnhĩx ho tanhmā mē kêt amrakati xwỳnhjê ho ajuta hto ho pa. ¹⁹Koja mē ā amnhĩ nhĩpêx anē nhũm Tirtũm ja hā mē omu nê hkĩnh nê õ krĩ kamā mē kutêp mē kām mēmoj mex o akuprō. Jakamā nhũm mē kormā jar htĩr nê pa ri mex nê pa nê mǎnēn nhỹrmā kaxkwa kamā mex kumrêx o jar pika ja kamā mex nê pata jakre. E kêt ka ā mē hikàxpore rũnh xwỳnhjê mā ja hā karō anē Ximotre.

**Pawre kot Ximotre
mã mëmoj tã karõ jatur xà**

*Korosẽ 4.17; Wam Ximotre 6.14;
Sikũn Ximotre 1.13, 4.5*

²⁰Nẽ ra Tirtũm kot ate kapẽr o mẽ ahkre ho apa kaxyw axãm jakamã kêr ka tãm amnhĩ nhĩpêx pê mẽ ahkre mex rãhã ho ri apa. Jao Tirtũm kapẽr o hêx o ri mẽ ahkre xwỳnhjê hkõt apa hkêt nẽ.

Na htem mẽ kuma nẽ mẽ kapẽr mex ã mẽ hkamnhĩx nom mẽ kapẽr mex kêt. Jakamã kwa kêr ka mẽ kot tanhmã mẽ ahkre hto hã mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. ²¹Na pre ra mẽ pahkwỳjjaja mẽ kuma nẽ mẽ kapẽr gryk ã Jejus kaga.

E ãm ja pix. Kê Tirtũm mẽ apiitã mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixpê Pawre na pa ã amã ixkapẽr ã kagà anẽ.

Sikùn Ximotre

*Pawre kot Ximotre hwÿr wam
kagà nê mênh kôt hō mênh*

Pawre na pre kagàja nhîpêx. Na pre Je-
jus kwÿ hkêt xwÿnhjaja Jejus ā unê nê
krî pê Rôm kamā haxà nhūm arî hkrî ho
hkrî. Tā ra mē kot hpîr kaxyw nhūm Xi-
motre mā kagàja nhîpêx nê hwÿr kumê.
Na pre Ximotre Pawre hkôt pa ho pa
hā mytwrÿ xohtô nê. Tā hpānhā krî pê
Epes kamā arîk nê Tirtūm kapêr o Je-
jus kôt hkwÿjê jahkre ho ri mē hkôt pa.
Jakamā nhūm Pawre kagàja nhîpêx nê
kamā kām mēmoj tā karō nê hwÿr kumê.
Nê nhÿrmā mē kot Pawre pyrā nê Jejus ā
hpîr mā htā tee ri amnhî kukamā hamax-
pêr kêt ā kām karō.

Nê mē hkwÿjaja kêp Tirtūm kra hā
amnhî jarênh tā nhūm Pawre Tirtūm
kām hprām xà kuhpa hā mē kot tanhmā
amnhî nhîpêx to ho pa hā Ximotre mā
mē harê. Kot mē harênh mar nê Jejus
kwÿjê nê mē omunh mex o pa kaxyw.
Nê Ximotre kot Tirtūm kām hprām xà
kot pix mā amnhî nhîpêx o pa hā kām
karō. Ā na pre Pawreja Ximotre mā mē-
moj tā karō kamā hihtÿx nê hā kagà nê
hwÿr mênh anê. Nê kām:

1 Pa Ximotre? Xà amex? Ixpê Pawre na
pa amā ixkapêr nê hā kagà nê awÿr
kumê. Ixpê Jejus nhÿ hā hkwÿjê jahkre
ho ixpa xwÿnh na pa. Tirtūm na pre ja
kaxyw ixām. Tirtūm Kra Jejus Krisja kot
puj mē pahpê hkwÿjaja nhÿrmā kukwak
ri pamex kumrêx nê pahitîr tūm nê ri
papa ho papa.

**Pawre kot Ximotre ho Tirtūm
mē Jejus wa hwÿr ā harênh**

Atre 16.1-2

²⁻³Te apê ixkra pyrāk Ximotre.
Jakamā na pa hte ato Mēpanhîpêxā
maati Tirtūm mē Pahihti Jejus Kris wa

hwÿr rāhā ho ri ixpa. Na pa hte mē
pakukamā mē panhîgêt pyrā nê tām
ijamxpêr o ixpa pê Tirtūm mā tanhmā
amnhî nhîpêx to ho ri ixpa. Jakamā na
pa hte ato Kra Jejus mē wa hwÿr rāhā
ho ri ixpa. Arîgro hā nê kamāt kām amā
ijamxpêr nê ato wa kuwÿ nê wa kām:

—Pa Tirtūm mē Pahihti wa. E ixte
ixkra puro Ximotre ho war awÿr kaxyw
war amā ijamxpêr. Na ka hte wa ho
mex nhūm war akôt amnhî nhîpêx mex
o pa. Te ō wôwô mē katorxā wa kot
amnhî nhîpêx pyrāk. Na pa hte kot
amnhî nhîpêx o paja mā ijamxpêr nê
ÿ hā ixkînh nê. War ate kamā axukapî
ho ri apa kaxyw na pa ho war awÿ. War
ate kutā war anojarêt rāhā ho ri war apa
nhūm hamakêtkati nê àmnhîx ri pa ho
pa kaxyw. Anê.

**Pawre kot Ximotre nhÿ
hā hkînh ā harênh**

⁴Nê na ka pre hte ixkôt ixto ajuta ho
ri ixkôt apa htā pa pre nhÿhÿm inhno-
jarêt nê axtem axâpênh ō hā amā karō
hāmri nê Epes kamā are nê ma mō. Ka
amā ijapê xaj tee ri ma inhmōr ā ixpumu
nê amÿr rax nê. Na pa hte arî ja hā inhno-
htÿx nê ri ho ixpa Ximotre. Jao ra ato
ama nê. Tā kot puj nhÿrmā axte axpên
pumu nê pahkînh tÿx nê.

⁵Nê na pa hte akatorxā Enitre mē anhō
wôwôre Rojti wa kām ijamxpêr rāhā ho
ri ixpa. Na pre wa kumrêx amnhî kaxyw
Jejus kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xām.
Tā ka wa hkanrêhā wa urāk nê ā amnhî
nhîpêx anê. Ixte ja hā apumunh mex.
⁶Na pa pre ate tanhmā Jejus mā amnhî
nhîpêx to ho ri apa kaxyw axām kaxyw
anhîmōk ā inhîhkra xi nê ato Tirtūm
wÿ. Kot tanhmā akrā hto nhūm ate Karō
nhÿ hā tanhmā amnhî nhîpêx to ho apa
kaxyw. Tā kêr ka arî ā kām amnhî nhîpêx
anhÿr rāhā ho ri apa. ⁷Na pu htem
Tirtūm Karō nhÿ hā pamā ma ho papa
hkêt nê. Na pu htem ÿ hā pamā mē piitā

mē hkīnh pē paxàmnhīx tanhmā mē ho ajuta hto ho papa. Nē ŷ hā kapēr o mē ahkre ht̄yx o ri mē hkôt papa. Nē mēmoj punuj kutā amnhī to ht̄yx rāhā nē. Jao amnhī to mex pix nē.

⁸ Jakamā kwa kēr ka amā mē kām Jejus jarēnh o apa pymaj tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē. Nē mē kot Jejus ā ijaxār nhūm arī ixkrī hā ijarēnh ma nē mē kot ixkuxwar ajaxār pymaj mē kām Tirtūm kapēr o mē ahkre hkukamā tee ri ajamaxpēr kēt nē. Mē kot ā anhīpēx anh̄r mā tā kēr ka amnhī kamā akahak kēt nē. Ām Tirtūm nh̄y hā hiht̄yx xà ho amnhī to ht̄yx nē ixpyrà nē ma mē kām Jejus kot mē panē tanhmā amnhī nhīpēx to hā harēnh to rāhā ho ri mē hkôt apa. Mē kot tanhmā hā anhīpēx to ht̄āā. ⁹ Na pu htem Jejus kôt amnhī xunhw̄y nhūm Tirtūm ja hā mē pahpumu nē Jejus kukwak ri amnhī katut kôt mē pahte amnhī tomnuj piitā rēnh pa nē mē pahto hkra. Hāmri nē mē pahte hkôt pix mā amnhī nhīpēx o papa kaxyw mē paxunhw̄y. Ām Jejus pix kukwak ri na hte mē pahto hkra nē ā mēmoj to mē pakutā nojarēt rāhā ho pa anē. No na hte mē pahte amnhī to mex ā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkēt nē. Amnepēm kormā mēmoj piitā hkēt ri na pre mē pakukamā hamaxpēr o:

—Koja mē nh̄ymā Ixkra Jejus Kris kôt amnhī xunhw̄y pa ja hā mē omu nē Ixkra kukwak ri mē ho mex nē. Anē.

¹⁰ Tā kormā mē pahte amnhī tā ā kot mē pajarēnh anh̄rja mar kēt jakamā na pre Jejus mē pahw̄y wry nē tanhmā mē pahto mex to. Na pre ty nhūm Tirtūm akup̄m ho ht̄ir. Jakamā na pu htem ra amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhw̄y hāmri nē nh̄ymā mē pahtyk tā nhūm Tirtūm kot Kra Jejus nhīpēx pyrà nē akup̄m mē pahto mē pah̄t̄ir pu mē Jejus kukwak ri wa kuri pamex nē pah̄t̄ir tūm nē papa ho papa.

Jakamā na pu htem mē pamā pahtyk puma ho papa hkēt nē.

¹¹ Amnepēm na pre Tirtūm ixām nē tanhmā inhmā ixàpēnh ā karō hto nē inhmā:

—E Pawre kēr ka Jejus nh̄y hā ma hkwȳjē jahkre ho ri mē hkôt apa. Nē ixkapēr o mē ahkre mex nē. Kēr ka ā amnhī nhīpēx anh̄r rāhā ho ri mē hkôt apa. Anē.

¹² Tā ā kot inhmā kapēr anh̄r nhūm ixte kapēr kôt amnhī nhīpēx o ixpaja m̄yrapē na htem Jejus ā tanhmā inhīpēx kati hto ho pa. Pa hte ixpunuj nē amnhī xà ht̄yx kamā ijamak o ri Jejus mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri mē hkôt ixpa. Tā nom tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī kamā ixpijaàm nē ixkaprī hkēt nē. Ixte amnhī kaxyw hkôt ijamaxpēr xw̄ynhja na ixte tanhmā kot amnhī nhīpēx to hā omunh mex jakamā kot paj ty nhūm mē arī inhm̄y pē Tirtūm kapēr mar o pa. Mē kot ja hā ixp̄ir tā koja mē apē Kris kôt ixkw̄yja inhm̄y pē arī mē kām harēnh o apa. Koja mē ā axpēn m̄y pē amnhī nhīpēx anh̄r o pa rāhā nhūm Pahihti Jejus akup̄n mē pahw̄y wry.

¹³ Kwa Ximotre. Ra ixte amā mēmoj tā karō rax jakamā kēr ka mar t̄yx nē hkôt amnhī nhīpēx rāhā o ri apa. Jao Jejus Kris nh̄y hā mē piitā mē noo mā amnhī kaxyw kām ajamaxpēr t̄yx rāhā nē. Nē mē piitā mē ho mex o ri apa. ¹⁴ Ate mē kām tanhmā Jejus jarēnh to ho ri apaja ām hāmri na. Tā koja mēhō ht̄yx ri tanhmā ho kapēr punuj to r̄y axtem nē tanhmā harēnh to ka ja hā ama nē nē kām akapēr kām axiht̄yx nē. Tirtūm Karō ra kot akarō hw̄y àr jakamā kēr ka ŷ hā ā Jejus jarēnhja jamār mex o ri apa anē.

Pawre kot tanhmā amnhī jarēnh to

Sikùn Ximotre 4.16-18

¹⁵ Nē m̄n ka pre ra pika pē As kamā Kris kw̄y kot ixkaga hā mē harēnh ma. Na pre Pijerti mē Emosti mē mē ohtō

nē tanhmā hamaxpēr to nē ixto ajuta hkēt nē. ¹⁶⁻¹⁸ām Onēsipti pix na pre mē kurom ijarēnh ma nē man ixwÿr Rōm wÿr mō nē ijapēr o ri mē hkōt mra nē ixwÿr kato. Hāmri nē xatā ixwÿr mra nē tanhmā ixto mex to. Jao akupÿm ijamaxpēr o hihtÿx. Ixpē prēs nē ixkrī htā kēp ixkrāmnhwÿ hā amnhī jarēnh ā hpijaàm kēt nē. Nē amnepēm kormā krī pē Epes kamā ixpa ri na pre määnēn tanhmā ixto mex to ho pa. Tā ā kot inhīpēx mex anhÿr o pa jakamā na pa hte ho Pahihti Jejus wÿ nē kām:

—Pa Pahihti? Onēsipti o na pa awÿ. Kot ixto mex rāhā ho pa jakamā kwa kēr ka ixtā omu nē kutā anojarēt rāhā ho apa. Nē ōrkwÿ kamā hkwyÿjaja määnēn tanhmā mē ho mex to. Hāmri nē nhÿrmā akupÿn mē ixwÿr wrÿ nē ixtā kamā axukapŕī hā tanhmā ho mex to. Anē.

**Mē pahte Jejus kōt amnhī nhīpēx
pix prām ā mē pamā karō**

Wam Ximotre 6.11-16

2E Ximotre. Jejus Kris kot mēmoj to mē pakutā nojarēt rāhā jakamā kwa kēr ka ŷ hā amnhī to htÿx nē kām tanhmā amnhī nhīpēx to ho apa hā amnhī kamā akahak o ri apa hkēt nē. ²Ra ate pa tanhmā Tirtūm kapēr o mē ahkre htoja mar jakamā kēr ka amnhī xō ri ā Jejus kōt mē pahkwÿjē jahkre ho apa anē. Mē kot amar nē pahpyrān axpēn xō ri ho axpēn jahkre ho pa kaxyw.

³⁻⁴Sōrdat na htem mē hkrāhtūm kām prām xā hkōt tanhmā amnhī nhīpēx to. Jao tanhmā kute htā kapēr ma nē hkōt amnhī nhīpēx. Tanhmān à rÿ kām prām rÿ tanhmā omnuj to htā kutā amnhī to htÿx nē mē hkrāhtūm kōt amnhī nhīpēx. Na htem amnhī xāpēnh kukamā tee ri hamaxpēr o pa hkēt nē. Ām mē hkrāhtūm kapēr kōt pix mā amnhī nhīpēx o pa hprām. Tā kēr ka mē urāk nē Pahihti Jejus kōt amnhī nhīpēx rāhā ho

ri apa hprām. Mē kot hā tanhmā atomnuj to htāā.

⁵Nē mē hprōt tÿx xwÿnhjaja na htem hkwyÿjē pē amnhī to wa hprām xāj ām ja pix kukamā hamaxpēr. Hāmri nē hprōt tÿx prām xāj mēmoj kot mē ho hirerek kēt nē amnhī jagri htÿx nē. Hāmri nē hprōt tÿx o hkwyÿjē jakre nē amnhī to wa nē pōj nē kot amnhī to wa hā mēmoj to kånja. Tā kēr ka mē urāk nē amā Pahihti Jejus kot amnhī nhīpēx kōt pix mā amā amnhī nhīpēx prām.

⁶Nē pur kām mē àpēnh xwÿnhjaja na htem mē hpur kām àpēnh pix tånopxar o pa nē àpēnh rūnh nē. Kām kaga hkēt kām àpēnh o pa. Tā àpēnh rūnhja kukwak ri ihpur kām ō rūnh nē ho apkur mex o pa. Nom koja mē kām kaga nē àpēnh mex kēt nē hāmri nē ō grire nē apkur mex kēt nē. Tā kēr ka pur kām mē àpēnh rūnh xwÿnhjē pyrà nē Pahihti Jejus mā amnhī nhīpēx mex o apa. Nē mē urāk nē amā kaga hkēt kām axàpēnh pix tånopxar o ri apa.

⁷E na pa ā ajahkre anē Ximotre. Tā kēr ka ixte ajahkreja ma nē kām ajamaxpēr rāhā nē. Koja Pahihti tanhmā akrā hto ka aprī hā mar tÿx nē.

⁸Nē kēr ka Pahihti Jejus Kris mā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Na pre katorxā hkōt kēp Pahi finat Tawi kanrēhā htāmnhwÿ hā mē pahpyrà nē ī ho ī nē kato nē panhō pika kamā pa ho pa. Tā nhūm prem kupī nhūm amnhī xā htÿx kamā hamak kām ty. Hāmri nhūm Tirtūm akupÿm ho htīr nhūm akupÿm htīr o htīr. Ā na pre hte harēnh anhÿr rāhā ho ri mē hkōt ixpa. ⁹Mÿrapē na prem ijaxā pa arī jar ixkrī ho ixkrī. Na htem ixte amnhī tomnuj xwÿnh pyràk o inhīpēx nē axte ixte Jejus kapēr jarēnh o ixpa pymaj ijaxā. Tā ā mē kot inhīpēx anhÿr tā na hte Kris kōt pahtōjaja arī xpānhā mē kām harēnh o ri pa. Koja mē tee ri kām Jejus jarēnh o hapēx prām kapŕÿ. ¹⁰Jakamā kwār mē māmŕī ā in-

hīpêx anê. Koja mē arī Jejus kot tanhmā mē panê amnhī nhīpêx toja mar o pa nhūm mē hkwyjaja hkôt amnhī xunhwý nê nhýrmā pahpyrà nê kēp Jejus Kris kwý hā Tirtūm mē wa kuri mex nê htír tūm nê pa ho pa.

**Kris kwý kot tanhmā amnhī tā
grer to hā mē harēnh**

¹¹ Na pu htem mē pahpê Kris kwý hā ā amnhī tā pagrer anê:

Mē kot Kris ā mē panhīmex tā kot puj mē akupým pahtır nê kuri pamex nê pahtır tūm nê papa ho papa.

¹² Mē kot tanhmā Kris ā mē pahptomnuj to htā kot puj mē arī hkôt amnhī nhīpêx o papa rāhā ty nê nhýrmā ihkô hā mē ho amnhīptār o papa.

Nom kot puj mē amnhī kamā pakahak pē mē pahpê Jejus kwý hkêt ā amnhī jarē hā koja Jejus amnhī xwar mē pahpê hkwyjaja hkêt ā mē pajarē.

¹³ Nē mē pahte amnhī kaxyw Jejus kôt pajamaxpēr kēē tā tanhmā amnhī jarēnh to xà hkôt tanhmā amnhī nhīpêx to.

Aa kot mēmoj tā amnhī jarēnh kuhpa hā ri tanhmā amnhī nhīpêx to hkêt. Anê.

**Mē kot Tirtūm kapēr o mē
ahkre mex xwýnhjē jarēnh**

Wam Pêtre 3.15-16

¹⁴ E Ximotre. Ixte ā mēmoj tā amā karō anhýrja kēr ka ho mē ahkre rāhā ho ri mē hkôt apa. Kē mē ama nē kām hamaxpēr rāhā nē.

Nē mē kām anē kē mē Tirtūm kapēr o mē ahkre mex o ri pa nē kapēr ā tanhmā axpēn mā àkjēr to hkêt nē. Koja mē hā axpēn mā akir hāmri nē amnhī to mex kêt nē. Hāmri nhūm mē kot mē kapēr mar xwýnhjaja ja hā mē omu nē tee ri Tirtūm kapēr kukamā hamaxpēr nē hkôt amnhī nhīpêx mex kêt nē.

¹⁵ Nē na htem mē kām mē àpēnh mex xwýnhjaja mē ō patrāw kapēr ma nē hkôt mēmoj tā àpēnh mex nē. Nhūm ō patrāwja hwýr mra nē àpēnh ā omu. Hāmri nhūm amnhī wýr omu nē àmnhix noo mā apê. Kām àpēnh mex jakamā amnhī kamā kām uma hkêt nē. Ja pyrà nē kēr ka Tirtūm noo mā kām amnhī nhīpêx mex rāhā nē aprī hā kapēr o mē ahkre mex o ri mē hkôt apa. Kē ā ate amnhī nhīpêx anhýr ā apumu nē anhý hā hkīnh nē. Ka àpēnh xwýnhhta pyrà nē amnhī kamā amā uma hkêt nē noo mā kām amnhī nhīpêx mex o ri apa.

¹⁶ No mē kot Tirtūm kapēr o hēx o mē pa xwýnhjaja kēr ka mē hkôt ri apa hkêt nē. Nē mē kapēr mar nē ri mē hkôt axām hkêt nē. Na htem mē kapēr ma nē mē hkôt amnhī nhīpêx o pa nē kām Tirtūm kapēr mar prām kêt nē. Nē gaa nē te kēp mar pumaj amnhī jamak pro pyràk o amnhī nhīpêx. ¹⁷ Týx ri tanhmā mē ahkre hto xāja te kot mē hkānhya aa mex kêt nē ra omnuj týx o mōrja pyràk. Jao mē kot mē kapēr mar o mē pa xwýnhjaja mē mar pē ra mē hkôt amnhī tomnuj týx o mō. Na hte ra Imēnew mē Pijertija wa ā htýx ri amnhī krā hkôt mē ahkre anhýr o pa. ¹⁸ Nē Tirtūm o hēx o mē hkôt pa nē nhýrmā akupým mē pahto mē pahtır kêt ā harēnh o pa. Hāmri nhūm mē amnhī tā wa kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr pē Jejus kaga nē axte amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt nē. Nom wa kapērja kot anhýr kêt. ¹⁹ Kêt Tirtūm kapērja ām hāmri na. Kot mēmoj to hēx kêt jakamā na pu htem amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr kaprý hkêt nē. Kapēr ā kagà htūm kot tanhmā mē pahpê hkrajē jarēnh to nē harēnh kot: Tirtūm na kot hkrajē piitā omunh mex rāhā ho pa xwýnh.

Anhýr o mē pajarēnh. Nē mē pamā mēmoj tā karō kot:

Kê mē kot Jejus kôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja amnhī tomnuj o pa hkêt nē. Anē.

**Tirtūm krajaja te kēp prat mex
pyrāk ā mē harēnh**

²⁰Nē mē hikàxpore rūnh xwÿnhjaja mē ō xijere nē mē ō prat xohtôô. Prat kwÿ muxre nē hkwÿ omnajre. Prat py-najre na htem māmri kamā apku no prat muxreja ām mēmoj mex pix kaxyw na htem mēsti hā haxwÿ nē kamā apku. Kasamēt ā rÿ mē hkra krā hkēnh ā mē hkīnh nhūm htem mēsti hā haxwÿ nē kamā apku. ²¹Tā mē kot Tirtūm kapēr o hēx o mē pa xwÿnhjē hkôt hamaxpēr kêt nē mē hkôt amnhī tomnuj kêt xwÿnhjaja te mē kot prat muxre pyrāk. Na htem tām amnhī nhīpēx nē tanhmā hamaxpēr punuj to ho pa hkêt nē. Hāmri nhūm Tirtūm ja hā mē omu nē mē ŷ hā hkīnh nē. Hāmri nē te mē kot prat muxre jaxwÿr nē kamā apkur pyrā nē mē kot kām tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa kaxyw mē unhwÿ.

**Mē pahte tām amnhī
nhīpēx ā mē pamā karō**

²²Nē mē àptār nyw jamaxpēr punujja kēr ka te ate hamÿnh nē amnhī katut kôt rēnh par pyrāk o hipēx Ximotre. Jao axte ho ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Nom mē hamaxpēr mexja kēr ka hamÿ nē amnhī krā him hagjē nē ho ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Jao tām amnhī nhīpēx nē amnhī kaxyw Tirtūm kôt ajamaxpēr rāhā nē. Nē amā mē kēp Kris kôt akwÿjē hkīnh pē tanhmā mē ho ajuta hto ho ri mē hkôt apa. Jao mēmoj to mē kutā anojarēt rāhā nē. Na hte ā Pahihiti Jejus kôt amnhī nhīpēx xwÿnhjaja amnhī nhīpēx anhÿr o pa.

²³Nē kēr ka mē kot htÿx ri amnhī krā hkôt mē ahkre ho mē pa xwÿnhjē hkôt apa hkêt nē. Te ate mē kēp awry hā ri apa pyrā nē mē kapēr ma nē ām ama.

Na htem mē kapēr mar o pa nē ra hā axpēn mā tanhmā àkjēr to ho pa. Jakamā kwarī mē hkôt ri apa hkêt nē. ²⁴Mē pahte Tirtūm mā amnhī nhīpēx o papa xwÿnhjaja na pu htem mē kurom mēmoj tā axpēn mā paxàkjēr o ri papa hkêt nē. Na pu htem ām mē piitā mē kamā paxukaprī pē mē ho mex nē mē kamā pagryk tokyx anhÿr kêt nē. Nē Tirtūm kapēr o mē ahkre mex nē. Na hte ā mē pahte Tirtūm mā tanhmā amnhī nhīpēx to xwÿnhjaja amnhī nhīpēx o papa anē.

²⁵⁻²⁶Jakamā koja mēhō ate Tirtūm kapēr o mē ahkreja ma nē tanhmā ho amā kapēr to ka ama nē amnhī tā tanhmā kām akapēr punuj to hkêt nē. Ām kamā axukaprī ho tanhmā hā kām akapēr mex to. Na hte Satanasti te kot amnhīm mē unēnh pyrāk o mē hipēx nē tanhmā mē kām Tirtūm kapēr o hēx to nhūm mē kuma nē hkôt hamaxpēr nē kapēr kôt amnhī nhīpēx. Tā kot kaj mē kamā axukaprī ho mē kām akapēr mex nē nhūm Tirtūm tanhmā mē hkrā hto nhūm mē ama nē hkôt amnhī xunhwÿr japēr. Te Tirtūm kot Satanasti pē amnhīm mē utār pyrāk. Jakamā nhūm mē hpānhā Tirtūm kapēr mex ā harē nē harēnh o:

—Nā pēr ām hāmri na Tirtūm kapērja. Ām mex o mex. Anē.

**Jejus akupÿn wrÿk kukamā mē kot
amnhī tomnuj xwÿnhjē jarēnh**

*Matêwre 24.4-13; Korosē
2.16-19; Wam Ximotre 4.1-5;
Sikùn Pêtre 2.1-3; Jutre 3-16*

3Nē Jejus akupÿn mē pahwÿr wrÿk xwÿj ri mē kot tanhmā amnhī nhīpēx toja kot paj hpānhā ixprī hā amā harē ka inhmar tÿx nē Ximotre. Kojā Jejus akupÿn mē pahwÿr nojarēt pu mē pahpē hkwÿjaja pahpunuj nē papa. ²Nē Kris kwÿ hkêt xwÿnhjaja koja mē amnhī pix kukamā hamaxpēr o pa.

Jao hikàxpore rax o pikuprōnh pix kukamā hamaxpēr pē hkwỳjê pē ōxỳ htỳx o pa.

Nē mēmoj tā amnhī to jarkrar o pa.

Nē tanhmā hkwỳjê japyr̄ hto ho pa.

Nē mē hipēēxà nē mē katorxà hā hpi-
jaàm kêt o pa.

Nē Tirtūm ā hpijaàm kêt o pa.

Nhūm mēhō tanhmā mē ho mex to nhūm mē amnhī tā mē omu nē ām mē omu nē amnhī tā tanhmā mē kām nē hkêt nē. Rỳ mē kām: “Nà ām hāmri na ka ā ixto mex anē. Nà ja mex.” Anhỳr o mē kām kapēr kêt nē.

³Mē ukaprī hkêt jakamā koja mēhō tanhmā mē homnuj to nhūm amnhī tā mē omu nē kamā gryk kurē kumrēx nē aa gryk o hapêx kêt nē.

Nē amnhī tā tanhmā hkwỳjê ho hêx to ho pa.

Nē htỳx ri kām hprām xà hkôt tanhmā amnhī tomnuj to.

Nē oprê ho pijapu pix kukamā hamaxpēr.

Nē axtem nē kām mēmoj mex pumunh prām rỳ mēmoj mex mar prām kêt nē.

⁴Nē mēhō ho hkrāmnhwỳ htā axtem nē mē kām mē hkurē xwỳnhjê nhīhkram haxà.

Nē hamaxpēr mex kêt o tanhmā amnhī tomnuj to rāhā ho ri pa.

Nē amnhī to rūnh o mē piitā mē hakrenh par ā amnhī to jarkrar o ri pa.

Nē amnhī krā hkôt kām amnhī nhīpêx prām xà hkôt amnhī nhīpêx o pa nē kām Tirtūm kām prām xà hkôt amnhī nhīpêx prām kêt nē.

⁵Hāmri nē mē kēp hkra hā amnhī jarēnh o pa htā aa hkôt amnhī nhīpêx kêt. Ā Tirtūm kra hkêt xwỳnhjaja amnhī nhīpêx kot anhỳr jakamā kwa kêr ka ā mē hkôt apa hkêt nē Ximotre.

⁶⁻⁷Na htem hêx rom hkwỳjê nhōrkwỳ hwỳr agjê nē kamā tanhmā mēnijê mā hêx to. Mē kot mē mar nē tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nē ja hā amnhī pumu nē

tee ri amnhī kukamā hamaxpēr kaxyw. Nē mē kām mē kapēr nyw mar prām tā nhām mē kapēr ma nē nhām mē kapēr mar nē aa Tirtūm kapēr mar nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt nē. Jakamā nhūm mē kot amnhī tomnuj xwỳnhjaja hêx rom mē hwỳr mra nē mē ōrkwỳ hwỳr agjê nē tanhmā mē kām mēmoj to hêx to. ⁸Te kot amnepēm finat Jānre mē finat Jāmtija wa kot amnhī nhīpêx ta pyrāk. Na pre finat Mojestija Tirtūm nhī hā tanhmā mē ahkre hto ho pa nhūm Jānre mē Jāmti wa kām mar prām kêt nē. Nē tanhmā ja nē hkwỳjê mā kapēr to ho pa. Tā ā mē kot amnhī tomnuj anhỳr o mē pa xwỳnhjaja na htem wa urāk nē kām Tirtūm kapēr mar prām kêt nē kapēr nē tanhmā hkwỳjê mā kapēr to ho pa. Nhūm mē hamaxpēr mex kêt jakamā ām mēmoj punuj pix kukamā hamaxpēr nē mē kuma nē amnhī kaxyw Je-
jus kôt hamaxpēr kêt nē. ⁹Tā nom koja mē hkwỳjjaja tokyx hprī hā mē kot mē-
moj to hêx ā mē omu hāmri nē axte mē
hkôt hamaxpēr kêt nē nhūm mē rī amnhī
pumu. Te amnepēm mē kot hprī hā Jānre
mē Jāmti wa kot tanhmā amnhī tomnuj
to hā wa omunhta pyrāk.

**Mē pahte Jejus ā pahpunuj tā
hkaga hkêt ā mē pamā karō**

Atre 13.50–14.7, 14.19–22

¹⁰E Ximotre. Ate ixkôt apa ryy jakamā ra ate tanhmā ixte amnhī nhīpêx ho ixpa hā ixpumunh mex.

Ixte tanhmā Tirtūm kapēr o mē ahkre hto ho ixpaja.

Nē inhmā mēmoj to anhỳr prām xwỳnhja.

Nē ixte amnhī kaxyw Kris kôt ijamaxpērja.

Nē inhgryk tokyx anhỳr kêtja.

Nē ixte tanhmā Kris kôt ixkwỳjê ho mex to ho ri ixpaja.

Nē ixpunuj nē ixpa htā arī Kris kôt amnhī nhīpêx mex o ixpaja.

À ixte amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ixpaja ate ixpumunh mex.

¹¹ Na pa pre krĩ pē āxiok nē Ikōn nē Ristija kamā mē kām Jejus jarēnh o ixpa nhūm mē hkwÿjaja Jejus ā tanhmā inhĩpêx to pa amnhĩ xà htÿx kamā ijamak o ri mē hkôt ixpa. Tā nhūm Pahihti Kris xatā mē kēp ixpytā pa ixtir pē mē ĩhkra rūm ijapōx o ixpa. ¹² Na hte Kris kwÿ hkēt xwÿnhjaja mē pahte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hā mē pahptomnuj o pa.

¹³ Nē mē kot Tirtūm kapēr o hēx o mē pa xwÿnhjaja koja arĩ mē kēp Kris kwÿ hā amnhĩ to hēx pē mē nokupyr. Nē mē kām Tirtūm kapēr o hēx o pa. Jao ra mē tāmjaja amnhĩ nokupyr o pa nē amnhĩ tomnuj tÿx kumrēx.

Pawre kot tanhmā Tirtūm kapēr ā kagā jarēnh to

Rōmān 15.4; Sikùn Pētre 1.19-21

¹⁴⁻¹⁵ No ka Ximotre. Amnepēm aprīre rūm na pa pre mē ixohtō nē Tirtūm kapēr o ajahkre ho ixpa. Akatorxà nē anhō wōwōre nē pa nē Kris kwÿjaja pa prem ho ajahkre rāhā ho akôt ixpa ka mē inhmar tÿx nē amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamxpēr. Jakamā kwa kēr ka arĩ hkôt ajamxpēr mex rāhā ho ri apa. Tirtūm kapērja na htem mar pē amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt hamaxpēr nē hkôt amnhĩ xunhwÿ nhūm Tirtūm ja hā mē omunh xà hkôt mē ho hkra. ¹⁶ Tirtūm kapēr ā kagāja Tirtūm kapēr na. Na htem ho mē ahkre ho pa. Koja mēhō hkwÿm ri tanhmā amnhĩ tomnuj to nē kapēr ma nē tee ri amnhĩ tomnujja kukamā hamaxpēr o ra hkaprĩ nē. Rÿ tanhmā amnhĩ tomnuj to htā kapēr ā kagā kamā kapēr nē Tirtūm kot ā kot amnhĩ tomnuj anhÿrja nē mē pamā kapēr ā harēnh ma nē amnhĩ tomnujta kaga kurē kumrēx. Rÿ kamā kapēr nē Tirtūm kot tanhmā mē pahte amnhĩ to mex to hā mē pamā karō kamā harē nē kuma. Hāmri nē ŷ hā hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rāhā nē. À

na hte Tirtūm kapēr kagāja mē kot mar nē hkôt amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjē ho mex anē. ¹⁷ Na hte mē kot Tirtūm mā amnhĩ nhĩpêx o mē pa xwÿnhjaja kamā harē nē hkôt amnhĩ nhĩpêx mex pē mē piitā mē ho mex nē ho mē ahkre mex rāhā ho pa.

Pawre kot mēmoj tā Ximotre mā karō

Korosē 4.5-6

4 Nē koja nhÿrmā Jejus Krisja akupÿn mē pahwÿr wrÿ hāmri nē mē pahpiitā tanhmā mē pajarēnh to. Ra mē htyk xwÿnhjaja nē arĩ mē pahpÿr xwÿnhjaja nhūm tanhmā mē pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hā mē pahpumunh kôt tanhmā mē pajarēnh to. Jao Tirtūm mē wa kuri mē pahpÿr tūm nē papa ho papa hā mē pajarē rÿ wa kuri pahpÿr tūm nē papa hkēt ā mē pajarē. Jakamā kwa Ximotre kot paj Tirtūm mē Jejus Krisja wa noo mā mēmoj tā amā karō ka inhmar tÿx nē. ²⁻⁴ Koja nhÿrmā mē kēp Tirtūm kra hkēt xwÿnhjaja axte kām Tirtūm kapēr mar prām kēt nē nhām mē kapēr pix mar prām o ri pa. Jao amnhĩ kukamā hamaxpēr o:

—Nā inhmā Tirtūm kapēr mar prām kēt. Kot mēmoj piitā nē mē hkurē kēnā. Kot paj hpānhā mēhō kot mēmoj nē mē hkurē hkēt xwÿnhjē kapēr pix mar o ri ixpa. Nā kot paj anē. Ja na inhmā hprām. Nom kot paj axte Tirtūm kapēr mar kēt nē.

Anhÿr jao kapēr kaga nē hpānhā htÿx ri nhām mē ujarēnh pix ma nē hkôt hamaxpēr. Koja mē ā amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Jakamā kwa kēr ka arĩ mē kām Jejus kot tanhmā mē panē amnhĩ nhĩpêx to hā harēnh rāhā ho ri mē hkôt apa Ximotre. Mē kām mar prām kēt tā māmri ri mē kām harē. Nē nhÿri mēhō pumu nē kām harē. Mē kām mar prām xwÿnhjē mā harē nē mē kām mar prām kēt xwÿnhjaja ka māānēn mē kām harē. Nhūm mēhō tanhmā amnhĩ tomnuj to ka hā omu nē tanhmā nē kām

akapēr to kê hkaga tokyx anē nē akupȳm tām amnhī nhīpêx. Rȳ nhūm mēhō tām amnhī nhīpêx o pa ka ja hā omu nē hā kām akapēr nē kām:

—Ām hāmri na ka hte Tirtūm kōt amnhī nhīpêx mex nē. Anē.

Hāmri nē anojarēt kêt kām mē kām Tirtūm kapēr o mē ahkre rāhā ho ri apa. ⁵Nē tām ri amnhī nhīpêx rāhā nē. Mē kot Jejus ā tanhmā anhīpêx to htā kēr ka ŷ hā amnhī to htȳx nē arī mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkōt apa. Jao Tirtūm mā amnhī nhīpêx mex rāhā nē. Kēr ka ā mē hkōt amnhī nhīpêx anhȳr o ri apa Ximotre.

Pawre kot ra htyk kaxyw ā amnhī jarēnh

Atre 20.17-35

⁶Nē mē kot ixpīr xā hā arīgroja ra hwȳr ahtēp o mō. Kot paj pēr tokyx ty. Amnepēm na prem Tirtūm mā mēmoj nhōr kaxyw nē mē hkōm xā kamā mēmo kagōja py nē mē kot Tirtūm mā mēmoj nhōr xā hā mēstija ā hkapīr pa nhūm hapêx. Tā te ixpē mē hkōm xā kamā mēmo kagō pikapīrta pyrāk. Kot paj tokyx ty nē jar ijapêx. ⁷Na pa ra Pahihti Jejus mā amnhī nhīpêx mex o ri ixpa. Mē kot tanhmā hā ixtomnuj to htā pa hkaga hkēt nē arī hkōt amnhī nhīpêx mex rāhā ra ixyk kaxyw. ⁸Ixte Pahihti kām hprām xā hkōt amnhī nhīpêx mex o ri ixpa jakamā koja amnhī tā tanhmā ixto mex to. Nom papxipix ixto mex kêt nē. Na hte ām hāmri tām mē pahpiitā mē panhīpêx. Jakamā nhȳrmā kot mē piitā tanhmā mē harēnh to xā hā arīgrota ā koja mē pahkīnh pē mē pahte amnhī wȳr kamā pajamak o papa xwȳnh piitā mē pamā mā mēmoj mex gō.

Pawre kot amnhī wȳr Ximotre hwȳr

⁹Kwa na pa ra ato ijamak tȳx nē Ximotre. Kwa kēr ka amnhīm anojarēt nē

tokyx tanhmā amnhī to hpa nē man ixwȳr mō.

¹⁰Na pre ra Kresēx ma Karatas wȳr mō nhūm Xitre ma pika pē Tawmas wȳr mō. Nhūm Tēmti ra tanhmā hamaxpēr to nē āpēnh gryk ā ixkaga nē ma akupȳm Tesarōn wȳr mō. ¹¹ām Rukre pix na arī ixkōt pa jakamā kēr ka anojarēt hāmri nē ahte amōr kêt nē. Makre mā anē kê man akōt ixwȳr mō nē tanhmā ixto ajuta hto ho pa.

¹²Nē Xikitre na pa pre ra Epes wȳr kumē.

¹³Nē Torōt kām Kapti nhōrkwȳ kamā ixte kry pē inhō kamīs pa hkā ryti rer jakamā kēr ka anojarēt nē inhmā apy nē man inhmā o mō. Nē inhō kagāta ka määnēn inhmā amȳ nē o mō. Nē mēmo mry kà hā ixte mēmoj tā kagāta ka määnēn apy nē mām inhmā o mō. E kēr ka anojarēt nē ixkukrēxja jamȳ nē ixwȳr ho mō.

Tanhmā Aresānti kot Pawre nhīpêx to hā harēnh

¹⁴⁻¹⁵Nē na pre kàx o mēmoj nhīpêx xwȳnh Aresāntija ixtomnuj nē. Pa pre mē kām Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkōt ixpa nhūm tee ri inhma nē kām mar prām kêt nē. Hāmri nē ixkutā amnhī xām nē inhīpêx kati nē. Nom koja Pahihti Jejus ixtā tanhmā ho. Kwa kēr ka amnhī nē omunh mex nē Ximotre.

Pahihti Jejus kot Pawre mā hamaxpēr o ihtȳx ā harēnh

¹⁶Nē pahi kot mē mar xā hā ixkre kamā wam ixte mē kām amnhī jarēnh-ta ā na pre mēhō ixyr pē mē kām tanhmā ijarēnh to hkēt nē. Na prem piitā mē umaj ixkaga hpa. Nom kwār mē māmri ā amnhī nhīpêx anē. Tirtūm kot ixtā tanhmā mē hoja na inhmā hprām kêt. ¹⁷ām Pahihti Jejusja pix na pre mē kurom ixkaga hkēt nē. Na pre ixto ihtȳx nē pa ŷ hā mē kām tanhmā mē

panê kot amnhî nhîpêx to hã harênh pa. Nhûm Ijaew kêt xwÿnh kot inhmar o hkrî xwÿnhjaja ixujarênh mar o hkrî nhûm Tirtûm inhnê tanhmã mê ho nhûm mê xpîr kêt nê. ¹⁸ Koja Pahihti mê kutã ixto ixihtÿx rãhã nê mêmô arîgro hã amnhî wÿr ixto api. Pa Tirtûm mê wa kuri inhmex kumrêx nê itîr tûm nê xpa ho xpa. Pahihti mex o mex jakamã kêr pu mê kãm mex o mex ã harênh rãhã ho papa nê aa jam panhûrer kêt nê.

**Pawre kot tanhmã
hkràmnhwÿjê jarênh to**

¹⁹ Nê kêr ka Prisire mê mjên Akir wa kãm ijarê. Nê Onësipti hprõ nê hkrajaja

ka mãânên mê kãm ijarê. ²⁰ No Eras kormã Korît kãm pa. Nê Toropti na pre à nê pa Mîrêt kãm kure nhûm ixkôt môr kêt nê.

²¹ Kwa kêr ka amnhîm anojarêt nê amgrà pê man tokyx ixwÿr mô Ximotre.

Nê ota Epti mê Prutêhti mê Rînre mê Krawreja awÿr hpêr mê. Nê jar Kris kôt pahkwÿjê piitã awÿr hpêr mê.

²² E kê Pahihti Jesus ato mex rãhã nê mê apiitã mê akutã nojarêt rãhã ho pa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa awÿr kagàja nhîpêx nê kumê.

Xitre

Pawre kot Xitre hwÿr kagà nē mēnh

Pawre na pre kagàja nhìpèx. Kêp Jejus nhÿ hã hkrajê jahkre ho pa xwÿnhjê hõ na pre. Nhùm pre Xitre Pawre hkõt pa hã mytwrÿ xohtõ nē. Tã kêp Jejus kõt hk-wÿjê nhõ pastõ kaxyw gõ hipòk pè Kret ã arìk nē Tirtùm kapër o mē ahkre ho mē hkõt pa. Jakamã nhùm Pawre kãm kagàja nhìpèx nē kamã kãm mēmoj tã karõ. Tirtùm kapër o mē hêx xwÿnhjaja tanhmã kot ja nē mē hkurê to hã kãm karõ. Nē mē kot Tirtùm kapër o mē ahkre mex pix xwÿnhjaja Jejus kwÿjê kaxyw kot mē rēnh ã kãm karõ. Nē Jejus kwÿ-jaja kot axpēn to mex o pa hã kot mē kãm karõ kaxyw kagàja kamã mē kaxyw kãm hã kagà. Æ na pre Pawre Xitre mã mē-moj tã karõ nē hã kagà nē hwÿr mēnh anē. Nē kãm:

1 Pa Xitre? Xà amex? Ixpê Pawre na pa awÿr kagà nhìpèx nē kumē. Na pa hte Tirtùm mã tanhmã amnhì nhìpèx to ho ixpa. Nē ixpê Jejus Kris nhÿ hã hkrajê jahkre o ixpa xwÿnh jakamã na pa hte mē kot amnhì kaxyw hkõt hamaxpēr tÿx kaxyw tanhmã mē kãm ixkapēr to ho ri ixpa. Nē mē kot hprì hã mar kaxyw Tirtùm kapër o mē ahkre mex nē. ²Mē kot inhmar nē nhÿrmã htyk nē ma Tirtùm mē Jejus wa hwÿr àpir nē wa kuri htir tùm nē pa ho pa hã amnhì kukamã hamaxpēr kaxyw. Amnepēm na pre Tirtùm ã mē pahpê hkrajê hkukamã mē pajarēnh anē. Nē ãm hãmri ã mē pajarēnh anē. Na hte mēmoj tã amnhì to hêx kêt nē. ³Tã ra mē pakukamã mē pamã mēmoj to amnhìrit nē inhmã kapër o:

—E Pawre kêr ka ma mē hpiitã mē hkõt ri apa nē mē kãm ixkapēr jarē nē mē kãm: “Kot kaj mē amnhì kaxyw Tirtùm Kra hkõt ajamaxpēr nē hkõt amnhì xun-

hwÿ nhùm Tirtùm ja hã mē apumu nē mē ato hkra. Ka mē nhÿrmã atyk tã nhùm amnhì wÿr mē ato api ka mē wa kuri amex kumrēx nē atir tùm nē apa ho apa.” Anhÿr o mē kãm ixkapēr jarēnh o ri mē hkõt apa Pawre.

⁴Anhÿr o inhmã kapēr tã pa ã amã ixkapēr nē hã kagà anē Xitre. Pajamē pahte amnhì kaxyw Jejus kõt pajamaxpēr nē hkõt amnhì xãm jakamã te apē ixkra pyrãk. Jakamã na pa hte ato Mē-panhìpèxã maati Tirtùm mē mē papytar xwÿnh Jejus Krisja wa hwÿr rãhã ho ri ixpa nē wa kãm:

—Pa Tirtùm mē Pahihti wa. Nà Xitre ho na pa wa awÿ. Kwa kêr ka wa kutã anojarēt rãhã ho ri apa. Kê wa akukwak ri hamakêtkati nē àmnhix pa ho pa. Anē.

Kris kwÿ hkrãhtùmjaja kot tanhmã amnhì nhìpèx to kaxyw mē hã kãm karõ

Wam Ximotre 3.1-13

⁵Nē na pa pre Kret rùm inhnojarēt hãmri nē amã axàpēnh ã karõ nē Kret kãm are nē man mō. Na pa pre amã:

—E kêr ka jar arìk nē mē kãm ixkapēr jarēnh jatur xãm mēnh o mē hkõt apa. Nē Kris kõt pahkwÿjê mã mē hkrãhtùmjê xunhwÿ. Kret kãm krì piitã hkõt. Na pa pre ixprì hã tanhmã amã mē harēnh to. Tã kêr ka ate inhmar xà hkõt mē hkwÿjê kapi nē mē unhwÿ. Koja mē ã amnhì nhìpèx anhÿr o pa ka ja hã mē omu nē mē unhwÿ.

⁶Koja mē tãm amnhì nhìpèx o pa nhùm mē piitã axpēn mã mē mex ã mē harē. Nē mē hprõ pix tânopxar o pa nē kuhpa hã nhãm mēnijê ho amnhìkati hkêt nē. Nē kê mē hkrajaja hipèxã pyrã nē amnhì kaxyw Jejus kõt hamaxpēr o pa. Jao hipèxã nē katorxã wa kapēr ma nē wa hkõt amnhì nhìpèx. No ri htÿx ri amnhì tomnuj o pa hkêt nē.

Anhÿr o na pa pre mē hã amã karõ. ⁷Jejus kõt pahkwÿjê hkrãhtùmjaja kot

Tirtüm nhÿ hã hkrajê mã kapêr mex o pa jakamã na htem tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.

Nê amnhĩ pix kukamã hamaxpêr o pa hkêr nê.

Nê gryk tokyx anhÿr kêt nê.

Nê kagôxÿhti japrôr nê ho pipãnh o pa hkêr nê.

Nê oprê ho pa hkêr nê.

Nê kãxpore rûnh prãm xaj hêx rom tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêr nê.

Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr hkêr nê.

⁸ ãm àmnhĩx amnhĩ nhôrkwÿ hwÿr mē hwÿr o pa.

Nê mē piitã mē kutã nojarêr rãhã nê.

Nê tãm hamaxpêr nê tãm mē piitã mē hipêx o pa.

Nê amnhĩ tomnuj pymaj amnhĩ to htÿx pê Tirtüm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa.

⁹ Nê mē kot Tirtüm kapêr mar tÿx jakamã kê mē arĩ hã nohtÿx nê mar tÿx xã hkôt amnhĩ xô ri ho hkwÿjê jahkre mex o pa.

Nê ho mē piitã mē hamaxpêr o hihtÿx o pa.

Nhũm mēhõ Tirtüm kapêr kwÿm ri tanhmã ujarênh to nhũm hã kuma nê hprĩ hã kãm tanhmã harênh to kê mar mex nê.

E Xitre. Na hte ã Jesus kwÿjê hkrãhtüm-jaja amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Jakamã kêr ka aprĩ hã Kret kãm Jesus kôt pahkwÿjê kapi nê mē kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mē omu. Nhũm mēhõ ã amnhĩ nhĩpêx anê ka ja hã omu hãmri nê kêp Jesus kwÿjê hkrãhtüm kaxyw ãm.

Kret nhõ xwÿnhjaja kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mē harênh

Xitre 3.9-11

¹⁰ Nê atar Kret kãm na hte mē ohtõ nê kãm mē õ pahi kapêr mar prãm kêt nê htÿx ri tanhmã Kris kwÿjê mã kapêr to ho pa. Na hte Ijaew kwÿjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Jao Ijaew kêt xwÿnh

kot Jesus kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê mã kãm:

—Kwa mē ixpyrà nê mē ixpê Ijaewjê kot amnhĩ nhĩpêx kôt mãn amnhĩ nhĩpêx kêt wehe.

¹¹ Anhÿr o mē kãm kapêr jakamã kwa kêr ka ã mē kapêr anhÿrja nê mē kãm akapêr kãm axihtÿx nê. Na htem hpi-jaãm kêt o hikãxpore hprãm xaj ã mē kãm kapêr anhÿr o pa. Jao mē hamaxpêr o ahkã nhũm mē kuma nê tee ri hamaxpêr. ¹² Na pre ra mē hkwÿjê hõ tanhmã mē harênh to. Mē ahkre xwÿnhjê hõja mē harênh o:

—Kret nhõ xwÿnhjaja na htem hêx pix o pa. Nê oprê nê kãm kaga nê apkur xã pix kukamã hamaxpêr o pa. Anê.

¹³ ãm hãmri ã mē harênh kot anhÿr. ã mē kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr jakamã kwa mē kot amnhĩ nhĩpêxja nê mē kãm akapêr kãm axihtÿx o ri mē hkôt apa Xitre. Kê mē ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Nê mē kãm anê kê mē amnhĩ kaxyw Tirtüm kôt mãn hamaxpêr tÿx nê. ¹⁴ Nê kê mē axte Ijaewjê xujarênh nê mē kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. ã mē kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã mē kãm karõ xwÿnhjaja na prem Tirtüm kapêr kaga hpa. ¹⁵ Mē kot Jesus kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja tãm mē hamaxpêr o pa jakamã na htem Tirtüm kot mēmoj piitã ho kator xwÿnh pumu nê piitã mex ã harê. No mē kêp Jesus kwÿ hêr hêr xwÿnhjaja na htem hamaxpêr punuj pix o pa. Nê mēmoj mex pumu nê mex kêt ã harê. Mex tã nhũm mex kêt ã harênh o pa. ¹⁶ Nê mē kêp Tirtüm kra hã amnhĩ jarênh tã amnhĩ tomnuj pix o pa. Jao kêp hkra hã amnhĩ jarênh o hêx nê kapêr kwÿm ri amnhĩ nhĩpêx pix o pa. Nhũm Tirtüm tee ri ja hã mē omu nê kãm mē hkĩnh kêt nê. Tirtüm mã mē kot amnhĩ to mex kwÿ mē hã jêt kêt kumrêx.

2 E Xitre kot paj tanhmã ate mē ahkre hto hã amã karõ ka inhma nê amnhĩ xô ri mē kãm hã karõ ho ri apa.

Měmy wejjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

²Nê kêr ka mẽmy wejjê mã anê kê mẽ amnhĩ to àptàr mex nê pa.

Nê pipãnh nê ri pa hkêt nê.

Nê mẽ gryk kaxyw htỳx ri hkwỳjê hã hpêr o pikênh kêt nê.

Kê mẽ tãm hamaxpêr nê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.

Nê amnhĩ kaxyw Jesus kôt hamaxpêr tỳx rãhã nê.

Nhũm mẽ hkwỳjaja kot mẽmoj tã tanhmã mẽ homnuj to htã kê mẽ arĩ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nê amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nê.

E kêr ka ã mẽmy wejjê mã ja hã akarõ anê.

Měni wejjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Wam Korĩt 14.34-35; Wam Ximotre 2.9-15, 3.11; Wam Pêtre 3.1-6

³⁻⁴Nê mẽni wejjê mã anê kê mẽ kãm Jesus kĩnh xaj tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao axpên jakwa kamã nhãm mẽ hixi ho rêr o pa hkêt nê.

Nê kagõxyhti ho pipãnh o pa hkêt nê.

Nê mẽ kãm anê kê mẽni xàptàr nywjê jahkre mex o pa. Mẽ kot mẽ mar nê mẽ urak nê tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Jao mẽ kãm mẽ mjên nê mẽ hkrajê japê hã mẽ kãm mẽmoj to anhỳr o mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

Kêr ka ã mẽni wejjê mã akapêr anê.

Měni xàptàr nywjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

⁵Nê mẽni xàptàr nywjê mã anê kê mẽ tãm hamaxpêr pê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.

Nê mẽ òrkwỳ kamã àpênh mex o pa.

Nê mẽ mjên kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx.

E. ã mẽni xàptàr nywjê mã karõ anê. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa hãmri nhũm mẽ piitã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nê mẽ harênh o:

—Tĩrtũm kapêrja mex kumrêx. Mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Anê.

Měmy xàptàr nywjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Wam Ximotre 4.12; Sikũn Ximotre 2.22; Wam Pêtre 5.5

⁶Nê kêr ka mẽmy xàptàr nywjê mã anê kê mẽ mẽmoj punuj pê amnhĩ to htỳx o pa. Mẽ hamaxpêr punuj nê mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to pê amnhĩ to htỳx o pa.

⁷Nê kêr ka ajaxwỳja tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri mẽ hkôt apa Xitre. Mẽ kot ja hã apumunh nê akôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw. Nom kêr ka tanhmã mẽ ahkre hto hkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nê. ãm Tĩrtũm ã apijaam o akatãt kôt mẽ kãm kapêr o mẽ ahkre pê tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

⁸Nê kêr ka tãm akapêr rãhã ho ri apa. Kêr kê mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjaja ja hã ama nê amnhĩ kamã hpijaam hãmri nê apê Kris kwỳ hã tanhmã ato kapêr punuj to hkêt japêr.

Mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Epes 6.5-8; Korosê 3.22-25; Wam Ximotre 6.1-2; Wam Pêtre 2.18-25

⁹Nê kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê mã anê kê mẽ ò patrãw kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

Jao mẽ kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nê.

Nê amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm kapêr punuj to hkêt nê.

¹⁰Nê kê mẽ kêp mẽmoj to àhkĩnh kêt nê.

Nē tām mē hipêx rāhā nē.

Nē kām hkukrêx jamār mex o pa.

Koja mē ā amnhī nhīpêx anhÿr o pa nhūm mē ō patrāw amnhī tā mē omu nē mē ŷ hā hkīnh nē pa. Hāmri nē hamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Inhmā àpênh xwÿnhta na hte inhmā àpênh mex o pa. Na hte ixkukrêx nē ixkrit jamār mex nē ixpê mēmoj to àhkīnh kêt nē. Nā mē kot Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx o mē pa xwÿnhjaja na htem tām amnhī nhīpêx o pa. Pēr Tirtūm kapēr ām hāmri na. Ām mex o mex. Anē.

E Xitre kêr ka mē kām mē àpênh xwÿnhjê mā ā mē kot amnhī nhīpêx anhÿr ā karō.

Tanhmā Jejus kām mē pajapê xàj amnhī nhīpêx to hā harēnh

Epes 2.8-10; Wam Tesarōn 1.9-10

¹¹ Nē Tirtūm kot mēmoj to mē pakutā nojarêt rāhā ho pa jakamā na hte mē pahte Kra hkôt amnhī xunhwÿr xwÿnhjê ho hkra pu mē nhÿrmā wa kuri pahÿr tūm nē papa ho papa. ¹² Na hte ā mē pamā kapēr o amnhīrīt anē nē mē pamā:

—E kêr ka mē apê ixkra hā tām amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa nē axte tanhmā amnhī tomnuj to nē tanhmā ajamaxpēr punuj to hkêt nē. Mē ate amnhī tomnuj pē amnhī to htÿx nē ixkapēr kôt pix mā ri amnhī nhīpêx rāhā nē. Anē.

¹³ Na pu htem ā amnhī nhīpêx anhÿr o papa jao pahkīnh nē mē papytār xwÿnh Jejus Kris jamār o papa. Kojā nhÿrmā mē panhō Tirtūm xihtÿx xwÿnhja akupÿn mē pahwÿr kumē pu mē mex o mex ā omu.

¹⁴ Na pre Jejus amnhī grōnh kôt mē pahwÿr wrÿ nē mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw htyk o Tirtūm mā amnhīrer pa. Mēmo kaxyw na pre ā mē panē amnhī nhīpêx

anē? Nā mē pahpê hkwÿja na kām hprām. Nē mē pahte tām ri Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx o papaja na kām hprām. Nē mē pahte urāk nē mē piitā mē kutā panojarêt rāhā ho papaja na kām hprām. Jakamā na pre ā mē panē amnhī nhīpêx anē.

¹⁵ E Xitre. Ixte mēmoj tā amā karōja kêr ka ho Kris kwÿjê jahkre mex o apa kê mē ama nē kapēr kôt amnhī nhīpêx o pa. Nhūm mēhō tanhmā amnhī tomnuj to ka hā omu nē Tirtūm nhÿ hā tanhmā nē kām akapēr to kê axte hkêt nē. Tā mān ka inhma. Kêr ka ā Kris kwÿjê jahkre mex o apa anē.

Tanhmā Kris kwÿ kot amnhī nhīpêx to hā mē kām karō

Rōmān 13.1-10; Epes 2.1-10

3 Nē kêr ka Kris kôt akwÿjê mā anē kê mē ho amnhīptār xwÿnhjê kapēr ma nē mē hkôt amnhī nhīpêx o pa. Nē mēmoj to mē kutā nojarêt rāhā ho pa.

² Nē mē kām anē kê mē tanhmā hkwÿjê mā kapēr punuj to ho pa hkêt nē. Rÿ mēmoj tā mē kām àkjêr kêt nē. Kê mē tām mē hipêx nē mē kamā ukapri pē mē ho mex rāhā ho pa. Na hte ā Kris kwÿjjaja axpēn nhīpêx o pa anē. ³ Kōrmā mē pahte hkôt amnhī xunhwÿr kêt ri na pu prem ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Na pu prem Tirtūm mā pajamaxpēr kêt nē kapēr kôt ri amnhī nhīpêx hkêt nē. Nē amnhī tomnuj pix kukamā pajamaxpēr o ri papa. Nē amnhī pix kukamā pajamaxpēr. Jao mē pamā pam amnhī nhīpêx prām xà kôt pix mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri papa. Nē axpēn tomnuj nē. Nē axpēn kām pagryk rāhā ho papa. Ā mē pahte amnhī nhīpêx anhÿr ho papa jakamā nhūm pre mē piitā kām mē pahkīnh kêt nē. Pu mē pajaxwÿja pamā mē hkīnh kêt nē.

**Tanhmā Tirtūm kot
mē pahto mex to hā harēnh**

Rōmān 5.6-8; Epes 2.4-10

⁴Tā pu prem Tirtūm kēp mē papytār xwŷnh ā harēnh ma. Kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to hā harēnh ma nē mex o mex nē mē pakamā ukapri hā harēnh ma. ⁵⁻⁶Hāmri nē amnhī kaxyw hkōt pajamxpēr nē hkōt amnhī xunhwŷ nhūm amnhī tā mē pahpumu nē mē pahto hkra. Nom mē pahte tanhmā amnhī to mex to hā mē pahpumunh kōt mē pahto hkra hkēt nē. Mē pahte tanhmā amnhī to mex tore hā. Na pre mē pakamā ukapri nē ā mē papytār anē. Tā tanhmā na pre mē papytār to wehe? Nā na pre Jejus Kris kukwak ri te kot mē pane mē pahte amnhī tomnuj piitā kuhōnh par pyrāk o mē panhīpēx. Hāmri nē mē pahwŷr amnhī Karō rē nhūm mē pahwŷr agjē nē mē pamā mē pahte amnhī nhīpēx nyw gō. Ā na pre Tirtūm Jejus Kris kot mē panē htyk kukwak ri mē pahto mex rax anē hāmri nē mē pahwŷr amnhī Karō rēnh anē. ⁷Tā mēmo kaxyw na pre ā mē pahto mex anē? Nā kām mē pajapē jakamā na pre ā mē panhīpēx anē. Mē pahte amnhī tomnuj xwŷnh tā kām mē pajapē htŷx nē kām tanhmā mē pahto hprām kēt nē. Nē mē pahwŷr Kra Jejus mē nhūm wrŷ nē mē pahte amnhī tomnuj pānhā mē panē ty. Jakamā mē pahte amnhī kaxyw hkōt pajamxpēr nē hkōt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja Jejus kukwak ri mē pahpē Tirtūm kraa. Ā na pre Jejus mē pahto mex anē. Jakamā kot puj mē nhŷrmā Tirtūm mē wa kuri pahitir tūm nē pamex nē papa ho papa. Koja wa nhŷrmā ā mē pahto mex anē.

⁸Ām hāmri na pa amā ā ja jarēnh anē Xitre. Jakamā kwa kēr ka inhma nē inhmar tŷx nē. Nē ho amnhī kaxyw Tirtūm kōt mē hamxpēr xwŷnhjē jahkre mex o ri apa. Kē mē amar xā hkōt tām ri amnhī nhīpēx o pa.

⁹Nē mē kot htŷx ri mēmoj tā axpēn mā ākjēr o mē pa xwŷnhjaja kēr ka mē hkōt apa hkēt nē. Nē mē hkukamā mē higēt kōt apa hkēt nē. Rŷ finat Mojes kot Tirtūm nhŷ hā kapēr ā axpēn mā mē ākjēr xwŷnhjē hkōt apa hkēt nē. Na htem ā ri axpēn mā ākjēr anhŷr o pa nē tām amnhī nhīpēx kēt nē.

¹⁰Nē koja mē akwŷjē hō amnhī krā hkōt tanhmā hkwŷjē mā kapēr to nhūm mē kuma nē hā axpēn mā akir nē axpēn pē pikjēr kaxyw. Ka ja hā omu nē ā kapēr anhŷrja nē kām akapēr kē axte hkēt nē. Hāmri nhūm ama nē ām ama nē arī ā mē kām kapēr anhŷr japēr ka axte nē kām akapēr. Tā ra ate nē kām akapēr o axkrut tā nhūm arī ā kapēr anhŷr o axkrunēpxi japēr ka ja hā omu hāmri nē mē amnhī nē hano kē axte mē apē Kris kwŷjē hkōt ri pa hkēt nē. ¹¹Ā mē kot amnhī nhīpēx anhŷr o mē pa xwŷnhjaja na mē ra Jejus wŷr pry kaga nē htŷx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Nē ā amnhī nhīpēx anhŷr o pa jao kēp Kris kwŷ hkēt ā amnhī to amnhirīt.

**Pawre kot kagā jatur xā kamā
tanhmā Xitre mā kapēr to**

¹²Nē kot paj tokyx ma Nīkop wŷr mō. Kēr pa tokyx hwŷr pōj nē amgrā pē krī nhō xwŷnhjē hkōt ixpa. Jakamā kot paj tokyx ma awŷr Atēmti rŷ Xikitre mē. Kē mō nē awŷr pōj ka tokyx tanhmā amnhī to hpa nē man ixwŷr mō pu mē Nīkop kamā axpēn pumu.

¹³Nē ota mē akuri Apor mē axiwōkat Jēntija. Koja wa mēmo arīgro hā ma krī hō hwŷr nojarēt ka wa kām mē apkur xā hkŷwŷ gō kē wa ma ŷ kamā mōr kēt nē.

¹⁴Nē kēr ka Kris kwŷjē mā anē kē mē arī ōrkwŷ pix kām hkrī ho hkrī hkēt nē. Kē mē tanhmā axpēn to mex to ho axpēn kōt pa. Nhūm mēhō kēp amrakati kē mē tanhmā ho ajuta hto. Mē kām anē kē mē ā axpēn nhīpēx anhŷr o pa.

¹⁵Nē ota jar Kris kôt pahkwỳjê piitā awỳr hpēr mē Xitre. Nē kêr ka atar Kris kôt mē pahkràmnhwỳjê mǎ mē ijarē. amā ã ixkapēr nē hǎ kagà nē awỳr mēnh anē.

E ãm ja pix. Kê Pahihti Jejus mē akutā nojarêt rǎhǎ ho pa. Ixpê Pawre na pa

Piremō

Pawre kot Piremō hwÿr kagà nē mēnh

Pawre na pre kagàja nhîpêx nē hkràmnhwÿ Piremō hwÿr kumē. Na pre Piremōja amnhîm kām àpēnh xwÿnh Onesti japrō. Kàxpore ho haprō nhûm amarî kām àpēnh o pa. Tā tanhmā hamaxpēr to nē hkaga nē ma umaj krî hō hwÿr hprōt nē tēn amûxu nē kamā pa ho pa. Hāmri nē Pawre pumu nē kām amnhî jarē. Pawre arî kēp prēs nē hkrî ho hkrî nhûm Onesti omu nē kām amnhî jarē. Hāmri nhûm Pawre kām Jejus jarē nhûm kuma nē hkôt amnhî xām kurê kumrēx. Hāmri nhûm Pawre ja hā omu nē hkràmnhwÿ Piremō mā kagà nhîpêx nē kamā Onesti xyr pē kām kapēr. Hāmri nē hipêx pa nē Onesti mā kugō nē ma akupÿm ò patrāw Piremō wÿr kumē nhûm ma mō. Nhûm Pawre kagàja kamā kām kapēr nē kām:

1 Pa ixkràmnhwÿ Piremō? Xà amex? Ixpê Pawre na pa awÿr kagà nhîpêx nē kumē. Apê Kris kôt ixtō hā inhmā akînh. Na ka hte ixpyrà nē Kris mā tanhmā amnhî nhîpêx to ho apa. Ta ot pa awÿr kagàja kamā ixpēr mē. ²Amā nē anhōrkwÿ kamā Tirtûm kapēr mar kaxyw mē kēp Jejus kwÿ hā mē pikuprōnh xwÿnhjê hwÿr. Nē Kris kôt pahtōx Apti mē Akip wa hwÿr kumē. Akipja na hte mē pahpyrà nē Pahihti Jejus mā tanhmā amnhî nhîpêx to ho pa.

³Na pa hte mē ato Mēpanhîpêxà maati Tirtûm mē Pahihti Jejus Kris wa hwÿr rāhā ho ri ixpa. Kot mēmoj to mē akutā nojarêt rāhā nhûm wa ÿ hā mē ajamakêtkati nē axàmnhîx apa ho apa kaxyw.

Pawre kot Piremō nhÿ hā hkînh ā harēnh

⁴⁻⁵Na pa pre ajarēnh ma Piremō. Na htem xatā tanhmā inhmā ajarēnh to nē ajarēnh o:

—Hêxta waa nē. Piremō na hte amnhî kaxyw Pahihti Jejus Kris kôt hamaxpēr tÿx nē kām mē ixpê Kris kôt hkwyjê piitā hkînh pē tanhmā mē ixto mex to ho ri mē ixkôt pa.

Anhÿr o inhmā ajarē pa mē kuma nē anhÿ hā ixkînh nē ato Tirtûm wÿr rāhā ho ixpa nē ato hwÿr o:

—Pa Tirtûm. Na xep hte Piremō kām akînh tÿx nē akwyjê ho mex rāhā ho pa. ãm hāmri na hte ã mē hipêx anhÿr o pa. ⁶Na xep mē piitā mē kām tanhmā Jejus kot mē inhnē amnhî nhîpêx to hā harēnh o ri mē hkôt pa. Jakamā kêr ka tanhmā mē kot mar xwÿnhjê hkrā hto kê mēhpri hā mar tÿx nē Kris kot tanhmā mē ho mex to hā amnhî tā omu.

Anhÿr o ato kuwÿ. ⁷Ate Kris kwÿjê ho mex o apa jakamā te ate pa ixto mex pyràk Piremō. Na htem anhÿ hā hkînh nē pa. Pa ijaxwÿja ajarēnh ma nē anhÿ hā ixkînh tÿx nē jar mē hagjēnh xà kamā ixkrî.

Piremō kot Onesti kamā ukapri hā Pawre kot kām karō

Rōmān 15.7; Epes 4.31

⁸Nā ixte amā mēmoj jarēnhja tanhmā kute hkêt. Kot paj ãm amā mēmoj jarē nē hā awÿ. Nom kot paj Kris nhÿ hā amā tanhmā hā karō hto hkêt nē. ⁹Kot paj ãm pahte xepēn to pahkràmnhwÿ hā hā awÿ. Ra ixwej tÿx nē Kris ã arî mē hagjēnh xà kamā ixkrî htā mēmoj tā awÿ ka inhma nē inhmā ho anhÿr japêr ko.

¹⁰E amā àpēnh xwÿnh Onestija na ixte amā harēnh kaxyw. Na pre man ixwÿr mō. Ixpê prēs nē ixkrî nhûm ixwÿr mō. Pa omu nē kām Jejus jarē nhûm inhma nē pahpyrà nē amnhî kaxyw hkôt

hamaxpēr nē hkõt amnhĩ xām. Jakamā te kēp ixkra pyrāk. Hāmri nē ixto ajuta mex o pa. ¹¹Xep kormā Jejus kõt amnhĩ xām kēt ri na pre amā àpēnh mex kēt nē. Nē kām kaga nē ht̄yx ri tanhmā àpēnh to ho pa. Tā ra Jejus kõt amnhĩ xām hāmri nē katāt kõt inhmā àpēnh mex o pa. Nē ixto ajuta mex nē. Koja akup̄ym amā apē hāmri nē amā àpēnh mex nē.

¹²Jakamā ot pa akup̄ym aw̄yr kumē ixkrāmnhw̄y. Nom inhmā hapē jakamā koja ma akup̄ym mō pa ho ama nē. Tā kot paj akup̄ym aw̄yr kumē. ¹³Kot jar ixri ar̄ik nē apānhā tanhmā ixto ajuta hto ho paja na inhmā hprām. ¹⁴Jakamā kot kaj amā akup̄yn ixw̄yr mēnh prām nē māmri ixw̄yr amē. Nom ixte ja pumunh kēt. Kam nē amā hprām xā hkõt tanhmā kām akapēr to. Kām anē kē akuri ar̄ik nē amā àpēnh o pa r̄y akup̄yn ixw̄yr amē. ¹⁵Nom konēn. Mān akup̄ym aw̄yr mōr nē kēp Kris kõt akw̄y hā amā àpēnh mex kaxyw na pre Tirtūm ixw̄yr kumē nhūm ixw̄yr mō nē ixri Jejus kõt amnhĩ xām nē ixri pa hā mytwr̄y hk̄w̄y hapēx pa akup̄ym aw̄yr kumē. ¹⁶Nom ra kēp amā àpēnh xw̄ynh pix kēt määnēn kēp Kris kõt atōō. Jakamā kot kaj wa atar axpēn kõt Pahihti Jejus kõt tām amnhĩ nh̄ipēx o ri apa. Nom määnēn kēp ixkrāmnhw̄y mex ā inhmā hapēē. ¹⁷Jakamā kot kaj ixpē Kris kõt akrāmnhw̄y hā ijarē hā kot kaj määnēn inhmā ho mex o apa.

¹⁸Nē wam amā àpēnh o pata ā mān pre apē mēmoj to ahk̄i r̄y akāxpore hk̄w̄y ho ahk̄inh japēr. Tā pa kot paj hpānhā amā amnh̄ire. Ka inhmā tanhmā kāxpore jarēnh to pa amā amnh̄ire. ¹⁹Ixpē Pawre kot paj tanhmā kot ato tewēn toja pānhā

amā amnh̄ire. E pa amnh̄i nh̄ihkra ho ā amā amnh̄i jarēnh ā kagā anē. Nom ajaxw̄yja na ka tanhmā ixto tewēn to Piremõ. Na pa pre amā Jejus kot mē panē htyk ā harē ka pre inhmar xā hkõt hkõt amnh̄i xām. Jao ixpyrā nē at̄ir tūm nē apa ho apa mā xw̄ynhta pānhā te ate ixto tewēn pyrāk.

²⁰E kwa ixkrāmnhw̄y. Ixpyrā nē apē Kris kw̄y jakamā kēr ka ixkamā axukapri hā inhmā Onesti ho mex nē. Kēr pa ja hā ajarēnh ma nē ixk̄inh nē tām ijamaxpēr. ²¹Nā ra ixte apumunh mex kēnā. Kot kaj ixte hā aw̄yrta kõt hipēx. Ja kaxyw na pa amā kagāja nh̄ipēx nē aw̄yr kumē. Nom kot kaj ām ja pix ho anh̄yr kēt nē. Kot kaj ixte hā aw̄yrja kõt amnh̄i krā hkõt tanhmā ho mex to. Nā kot kaj ho anē.

Pawre kām Piremõ hw̄yr mōr nē omunh prām ā harēnh

²²Nē Tirtūm kot mē aw̄yr inhmēnh kaxyw mē ate ixto hw̄yr o apa jakamā koja apu tokyx ma mē aw̄yr inhmē. Jakamā kwa kēr ka ixkutēp tanhmā mēmoj to mex to. Kēr pa mēmo ar̄igro hā mōn aw̄yr pōj ka ra ixkutēp tanhmā amnh̄i to hpa nē ām ixpix kām ajamak o apa.

²³Nē ota Epasja aw̄yr hpēr mē. Na hte ixpyrā nē Jejus Kris ā mē hagiēnh xā kamā kēp prēs nē hkr̄i ho hkr̄i. ²⁴Nē Makre nē Aristak nē Tēmti nē Rukre mē aw̄yr hpēr mē. Na htem ixpyrā nē Kris mā tanhmā amnh̄i nh̄ipēx to ho pa nom ixrom mē kēp prēs kēt.

²⁵E kē Pahihti Jejus Krisja akutā nojarēt rāhā ho pa. Ta ām ja pix. Ixpē Pawre na pa amā kagā nē aw̄yr kumē.

Eprêw

Ijaew hwÿr kagà

Kagà ja na pre Ijaew ò amnhî kwÿjê mã hipêx nom mē pahte hipêx xwÿnh nhîxi mar kêt. Na pre tanhmã hamaxpêr to nē amnhî nhîxi hã kagà hkêt nē. Apu Pawre rÿ apu axtem mēhōja na pre hipêx. Ijaew kwÿjaja uràk nē Jesus kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê mã na pre hipêx nē mē hwÿr kumē. Ijaewjaja mē hixi hō pê Eprêw. Jakamã nhum kagà nhîpêx xwÿnhja mē hwÿr hipêx nē kumē. Nē kamã mē kãm mēmoj jarênh rax nē tanhmã Jesus jarênh to.

Nē mē hkwÿjaja hkwÿjê hkînhã kãm Jesus prãm kêt jakamã na prem hkaga nē mē kot amnhî nhîpêx tùm o ujanãr prãm xaj tanhmã mē homnuj to ho pa. Jakamã nhum kagà nhîpêx xwÿnhja tanhmã ja hã mē kãm kapêr to.

Nē na pre tanhmã Tirtum nhorkwÿ kaakre hã kagà hto. Nē kaxkwa kamã òrkwÿ mexja nhum tanhmã hã kagà hto nē mex o òrkwÿ kaakre jakrenh ã harē.

Nē mē kot Jesus ã amnhî xà htÿx kamã hamak o pa htã mē kot tee ri ja hã amnhî pumunh nē Jesus kaga nē mē hkurê kamã hihtÿx nē. Á mēhōja mē kãm kapêr anē nē hã kagà nē mē hwÿr kumē. Nē mē kãm kapêr o:

1 Pa Kris kôt ixkwÿjaja? Xà mē amex? E ot pa mē amã kagà nhîpêx nē mē awÿr kumē. Amnepê m Tirtum na pre mē panhîgêjtê hwÿr ÿ hã kapêr jarênh o ri mē pa xwÿnhjê rē nhum mē xatã mē kãm kapêr jarênh o ri mē hkôt pa. Ahpÿnhã tanhmã mē kãm kapêr to ho amnhîrit o mē hkôt pa. Nhum Tirtum xatã mē hkanrêhã mē hkra nē mē htãmnhwÿjê hwÿr mē hkwÿjê rē nhum mē kãm kapêr jarênh o ri mē hkôt pa. Nom mē kãm kapêr piitã harênh kurê kumrêx kêt nē. Na prem ãm hkwÿ pix jarē.

Tã nhum hpãnhã mē hkwÿjaja wamtajê mÿr pê mē hwÿr mra nē axte mē kãm hkwÿ jarênh o ri pa. Jao ra mē kãm harênh jatur xãm mēnh o mō. ²⁻³Tã nhum Tirtum Kraja mē pahwÿr wrÿ nē mē pamã kapêr jarênh jatur xãm kumē. Kêp Tirtum Kra jakamã te kot amnhî nhîpêx pyrã nē pa. Uràk nē mex o mex. Nē wa hihtÿx xaja tipxi. Nē wa àhpumunh tÿxja mãanên tipxi. Jakamã mē pahte pano ho Tirtum pumunh kêt tã Jesus pumunh pê te mē pahte Tirtum pumunh pyrãk. Uràk nē kot amnhî to rax o mē pahpiitã mē pajakrenh par. Amnepê m kormã mēmoj kêt ri nhum Jesus Tirtum kukwak ri mēmoj piitã ho kator pa. Tã koja Tirtum nhÿrmã kãm mēmoj piitã òr pa. Kaxkwa kamã mēmoj piitã nē jar pika piitã hkôt nhum kãm piitã òr pa.

Nē Jesus xàhpumunh xà pix kukwak ri na mēmoja arî rãhãã. Na pre mē panê mē pahte amnhî tomnuj piitã hpãnhã amnhîrer par kaxyw mē panê ty. Hãmri akupÿm htÿr hãmri nē ma akupÿm kaxkwa hwÿr api. Tirtum xihtÿx o hihtÿx xwÿnhja wÿr akupÿm api. Nē ò krî kamã upòk rùm pahi maati hkrî xà hã kuri hkrî ho hkrî. Nē ìhkò hã mē pahto amnhîptãr rãhã ho hkrî.

Jesus mē Tirtum kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê jarênh

⁴⁻⁵Nē Jesus kot amnhî to rax o Tirtum kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê jakrenh jakamã na pre ã Tirtum kãm kapêr anē nē kãm:

Na ka amnhî to rax o mē kot ixkapêr o mē wrÿk xwÿnhjê jakre.

Mē kot inhmã tanhmã amnhî nhîpêx to ho mē pa xwÿnh na mē.

No mē kurom apê Ixkra kumrêx jakamã amex o ate mēmoj piitã hakrenh par.

Nē apê pika nhō xwÿnhjê hwÿr ixte amēnh mã xwÿnh na ka. Nà apê Ixkra kumrêx.

Kot paj jarâhâ ixpê anhîpêêxâ hâ mē pitâ mē kām amnhî to amnhîrît. Pa na ixpê anhîpêêxâ.

Anhÿr o Kra Jejus mǎ kapêr. Na pre kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê mǎ ā kapêr anhÿr kêt nê. Jejus mǎ pix mǎ ā kapêr anê.

⁶Nê koja nhÿrmǎ akupÿn mē pahwÿr Kra mēnh kaxyw hāmri nê kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê mǎ kām:

E ota Ixkrata. Ixkra kumrêx na. Kot amnhî to rax o mē piitâ mē hakrenh par.

Jakamǎ kêr ka mē apiitâ kutâ arôrôk nê kām mex o mex ā harê.

Anhÿr o mē kām kapêr. ⁷Nê kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê na pre axtem tanhmǎ mē harênh to nê mē harênh o:

Ixkapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja na pa hte nhÿhÿm mē kurê nhÿm htem inhmar xâ hkôt ma nhÿhÿm mra nê inhmǎ tanhmǎ amnhî nhîpêx to.

Te ixte ma nhÿhÿm kôk nê kuwÿja mēnh nhÿm ixkapêr kôt nhÿhÿm môrja pyrâk.

Anhÿr o mē harê. ⁸No ā Krata jarênh anhÿr kêt nê. Na pre tanhmǎ kām kapêr to nê amnhî pyrâ nê kêp Tirtûm ā harê nê kām:

Pa Tirtûm? E ka kot kaj mē ho amnhîptâr rāhâ ho akrî. Nê akatât kôt mē ho amnhîptâ.

⁹Koja mē tām amnhî nhîpêx ka ja hâ mē omu nhÿm ja amǎ mex nê.

No koja mē tanhmǎ amnhî tomnuj to ka ja hâ mē omu nhÿm ja apê omnuj nê. Mē kot tanhmǎ amnhî tomnuj to ho paja na omnuj tÿx.

Tâ ate inhmǎ hprām xâ hkôt amnhî nhîpêx jakamǎ na pa mē kaxyw axām ka akînh kām mē ho amnhîptâ.

Ixpê anhō Tirtûm na pa ā amǎ ixkapêr anê. Anê.

¹⁰Hāmri nê kām:

Pa Pahihtî. Nà amnepêm kormǎ mēmoj kêt ri na ka pre ixkukwak ri pika nê kaxkwa ho akato. Ām hāmri na ka pre ā amnhî nhîpêx anê.

¹¹Tâ nom koja nhÿrmǎ hamê wa hapêx pa. Ām kaxipix kot kaj kurom arî arāhāā nê aa ajapêx kêt nê.

Kaxkwa nê pika koja wa nhÿrmǎ te ixkre hâ pô htûm kot amnhî nhîpêx pyrâk.

¹²Kot kaj wa hipêx o te mē kot ixkre nê pô htûm mǎ hikranh par nê hpānhâ hâ nyw janhôr pyrâk.

Jao pika nê kaxkwa htûm o ajapêx pa nê hpānhâ nyw nhîpêx. Kaxkwa nyw nhîpêx nê pika nyw nhîpêx.

Nom kot kaj pika nê kaxkwa tûmta pyrâ nê aa awej nê axirerek kêt nê.

Kot kaj arî anyw nê axihtÿx rāhâ apa ho apa nê aa ajapêx kêt nê. Arāhâ atîr tûm nê apa ho apa xwÿnh na ka.

¹³E jar inhîhkô hâ nhÿ nê inhmǎ mē ho amnhîptâr o akrî.

Kot paj mē kām akurê xwÿnhjê pynênh pa nê man awÿr mē o mra nê anhîhkram mē haxâr pa. Anê.

Ā na pre Tirtûmja Kra Jejus mǎ kapêr anê. No kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê mǎ ā kapêr anhÿr kêt nê.

¹⁴E kot paj hpānhâ ixprî hâ mē amǎ Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê jarê ka mē inhma. Tirtûm mǎ na htem tanhmǎ amnhî nhîpêx to ho pa. Na hte nhÿrmǎ kuri mē htîr tûm nê mē pa mǎ xwÿnhjê hwÿr mē kurê nhÿm mē ma mē hwÿr wrÿ nê tanhmǎ mē ho ajuta hto ho pa. Na htem ā amnhî nhîpêx anhÿr o pa.

Mē pahte Jejus kaga hkêt ā mē pamā karō

2 Tâ ā Tirtûmja Kra kot amnhî to rax o kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê jakrenh ā harênh kot anhÿr jakamǎ kwa kêr pu mē kapêr mar tÿx rāhâ nê hkôt pix mǎ amnhî nhîpêx o papa. Kot pu mē ho anhÿr kêt hāmri nê gaa nê hkaga. ²Na pre Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja am-

nepê mã mẽ panhîgêjtê hwÿr wrÿ nê Tirtûm nhÿ hã mẽ kot tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa hã mẽ kãm karô nê ma akupÿm api. Nê katât kôt ri mẽ kãm Tirtûm kapêr jarênh o pa. Hãmri nhûm mẽ kot hkôt amnhî nhîpêx nê mar mex xwÿnhjaja nhûm mẽmoj mẽ kãm mex nê. No nhûm mẽ kot mar nê ãm mar xwÿnhjaja koja mẽmoj mẽ kêp omnuj nê. ³Koja nhÿrmã mẽmoj mẽ kêp omnuj tÿx kumrêx nhûm mẽ tee ri amnhî tã omu nê tee ri kêp amnhîptâr prãm kaprÿ nê mex kêt nê pa. Nom mẽ kot Tirtûm kapêr mar tÿx xwÿnhjaja koja mẽmoj mẽ kãm mex o mex. Koja Tirtûm amnhî katut kôt mẽ kot amnhî tomnuj rênh pa nê axte kãm hamaxpêr kêt nhûm mẽ kuri hÿr tûm nê mex rãhã nê pa ho pa. Na pre Pahihti Jejus mẽ kot kapêr mar o kuhê xwÿnhjê kumrêx mã ã ja jarênh anê nê mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhî kaxyw inhmã ajamaxpêr nhûm Tirtûm ixtã mẽ apumu nê mẽ anê mẽ ate amnhî tomnuj piitã ho hapêx pa nê axte kãm hamaxpêr kêt nê. Anê.

Hãmri nhûm mẽ kot kapêr mar nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa nê xwÿnhjaja mar tÿx nê amnhî xô ri mẽ pamã harênh o ri pa. Nê mẽ pamã:

—Nà ãm hãmri. Nà ã ja jarênh kot anhÿr. Anê.

⁴Hãmri nê mẽ pamã aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o ri mẽ pahkôt pa. Tirtûm Karô kot ja kaxyw mẽ ho mẽ ãhpumunh tÿx jakamã nhûm mẽ ÿ hã ahpÿnhã tanhmã mẽ pamã amnhî nhîpêx to ho pa. Mẽ pahte ja hã mẽ omunh nê kamã pano puma kaxyw. Nê ã mẽ pajamaxpêr anê nê pajamaxpêr o:

—Nà ãm hãmri na mẽ pamã ã Jejus jarênh anê nê ÿ hã ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa.

Anhÿr o pajamaxpêr kaxyw na prem ã mẽ pahkôt amnhî nhîpêx anhÿr o pa.

Mẽ pahpê Jejus tã nê htox ã mẽ pajarênh

Juãw 1.14; Rômãn 8.3-4; Piripos 2.5-11; Korosê 2.9; Wam Juãw 4.2

⁵Nê na pre Tirtûm amnhî kukamã tanhmã amnhî jarênh to nê nhÿrmã kot akupÿm mẽmoj piitã ho nyw nê tãm mẽmoj piitã ho amnhîptâr o pa hã amnhî jarê. No na pre kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjê mã ã mẽ kot amnhî nhîpêx anhÿr ã mẽ kãm karô hkêt nê. Koja jajaja mẽ pahto amnhîptâr o pa hkêt nê. ⁶Tirtûm kapêr ã kagã htum kot ja jarênh kot:

Kwa Tirtûm. Nà ãm hãmri na ka hte pika ja kamã ri mẽ ixpa xwÿnhjê jamãr mex rãhã ho apa.

Akînhã amarî ri mẽ ixpa xwÿnh tã amã mẽ ijapêê.

Nê mẽ ixkutã anojarêr rãhã ho apa.

⁷Na ka hte tanhmã mẽ inhîpêx to pa mẽ te mẽ ixpê akapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjê pyrãk.

Jao mẽ urãk nê akukwak ri mẽ inhmex nê ixpa ho ixpa.

Mẽ urãn mẽ ixãhpumunh nê ixihÿtÿx kêt tã mẽ inhmex nê ixpa.

⁸Na ka pre ra ate mẽmoj to akator xwÿnh piitã mẽ inhîhkram haxã.

Nà ãm hãmri na ka pre ã mẽ inhîpêx anê Tirtûm. Amex o amex. Anê.

Na pre ra mẽmoj piitã mẽ panhîhkram haxã. Pika nê kaxkwa nê kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjaja nê mẽkarômnuti nê kot mẽmoj piitã hipêxja nhûm mẽ panhîhkram haxãr pa. Mẽ pahte ïhkô hã ho amnhîptâr o papa kaxyw. No na pu mẽ kormã piitã ho amnhîptâr kêt nê.

⁹No kêt Jejusja na Tirtûm mẽ pakuum ïhkram mẽmoj piitã haxãr par kumrêx. Kormã pika ja kamã ri pare ri na pre tanhmã amnhî nhîpêx to nê Tirtûm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjê hkînhã te amnhî to grire pyrã nê amnhî xã htÿx kamã hamak kãm ty. Tirtûm kãm mẽ pahto mex prãm xãj ã mẽ pahpiitã mẽ

panê htyk anê. Tã nhũm Tirtũm akupỹm ho htũr nê akupỹm amnhĩ wỳr ho api nê kêp Pahi Maati mex o mex ã harê. Na pre ã Jesusja mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tirtũm ja hã omu nê kukwak ri mẽ pahto mex nê.

¹⁰Nê Tirtũm kot mẽmoj piitã ho kator jakamã mẽmoj piitã õ na. Na pre mẽ pakukamã hamaxpêr o:

—Inhmã ixkra sohtõ hprãm. Kot paj nhỹrmã man amnhĩ wỳr mẽ ho api kê mẽ ixri mex rãhã nê pa ho pa. Nã kot paj ã mẽ hipêx anê. Nê Ixkra Jesus koja kêp mẽ õ Pahihti. Koja mẽ uràk nê mẽmoj punuj pumunh o pa hãmri nê à htỹx kamã hamak o kêp mẽ õ Pahihti mã tãm. Anê.

¹¹Na hte Jesus mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê nê hpãnhã mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê nhũm Tirtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra. Kêp Jesus Nhĩpêêxã nê kêp Mẽpanhĩpêêxã maati jakamã nhũm Jesusja mẽ pahpê htõ nê mẽ pahpê htõx ã mẽ pajarê nê mẽ panhỹ hã hkĩnh nê.

¹²Tirtũm kapêr ã kagã htũm ã mẽ pajarênh kot anhỹr. Kamã Jesusja Mẽpanhĩpêêxã maati mã mẽ pajarênh kot: Koja ixtõ nê ixtõxjaja akapêr mar kaxyw axpên wỳr akuprõ pa ma mẽ hkôt mra nê mẽ kãm akapêr jarê nê mẽ ãhkõ hã amex ã gre. Anê.

¹³Hãmri nê kãm:

Kot paj amnhĩ kaxyw akôt pix mã ijamaxpêr mex o ri ixpa. Anê.

Hãmri nê hpãnhã kãm:

Ot pa akrajê hkôt ri ixpa ho ixpa.

Ka na ka pre mẽ kêp ixtõ nê ixtõx kaxyw inhmã mẽ agõ.

Koja mẽ ixpyrà nê amnhĩ kaxyw amã hamaxpêr rãhã ho pa Tirtũm. Anê.

¹⁴Nê mẽ pahpê pika nhõ xwỹnhjaja na pu htem ãm ri panhĩ pix ã papa. Nê panhĩ kamã pahkamrõ hã ri papa. Jakamã na pre Jesus kot mẽ panê htyk

kaxyw mẽ pahwỳr wrỳ nê mẽ pahpyrà nê ã ho mẽ pakamã kato. Tã mẽmo kaxyw na pre ã ho ã nê mẽ pahkôt pa? Nã ã ho htyk o Satanasti pẽ hihtỹx xà ho hapêx par kaxyw na pre ã amnhĩ nhĩpêx anê. Satanasti kêp mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỹnhjê hpãm nê kêp mẽ htyk xwỹnhjê hpãm. ¹⁵Jakamã na hte kot mẽ pahtã ãhkra pikamỳr pyrãk o mẽ panhĩpêx pu mẽ ã hã pamã pahtyk pyma nê ri papa. Tã ra Jesus kot mẽ pahwỳr wrỳk nê te kêp mẽ papytãr pyrãk o mẽ panhĩpêx jakamã pu mẽ tee ri pahtyk kukamã pajamaxpêr o ri pamã ma ho papa hkêt nê.

¹⁶Nê Tirtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỹnhjê ho mex kaxyw na pre Jesus pika hwỳr wrỳk kêt nê. Mẽ panhĩgêt finat Apraãw pyrã nê mẽ panhĩ ho panhĩ xwỹnhjê ho mex kaxyw na pre wrỳ. ¹⁷Ijaew nhõ patrejaja na pre htem mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ hpãnhã Tirtũm mã mry hkwy pa nê hkamrõ kapĩ nê mẽ ho Tirtũm wỳ. Kot hã mẽ omunh nê mẽ mex ã mẽ harênh kaxyw. Tã nhũm Jesus wrỳ nê mẽmo mryta pyrã nê ã mẽ panê hkamrõ pikapĩr anê. Kaxyw na pre mẽ pahtõ maatija mẽ pahwỳr ã ho ã nê wrỳ nê mẽ pahpyrà nê ni nhõhy rũm kato. Jao kêp mẽ pahto Tirtũm wỳr xwỹnh maati. Na pre Tirtũm kãm hprãm xà hkôt mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Tã kot mẽ pahpyrà nê mẽmoj punuj pumunh nê amnhĩ xà htỹx kamã hamak o pa jakamã kêp mẽ pakamã ukapĩr xwỹnh ã pixi mex na. ¹⁸Kormã htyk kêt ri na pre mẽ pahpyrà nê omnuj nê ri pa. Nhũm mẽkarõmnuti nhõ pahi kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xaj tee ri hkôt kãm ahkrox o pa hkapyrỹ nhũm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê amnhĩ nê ho axtem nê. Jakamã koja Satanastija uràk nê tanhmã mẽ panhĩpêx to nhũm Jesus mẽ pahtã omu nê amnhĩ pyrã nê tanhmã kêp mẽ panhĩpêx to pu mẽ ã hã kutã amnhĩ to htỹx nê papa.

Jejus kot amnhî to rax o Mojes jakrenh â harênh

Juãw 1.17-18

3 E ixkràmnhwÿjaja. Ra Tirtûm kot mē pahte kapêr mar nē tām amnhî nhîpêx o ri papa kaxyw mē pahto hkra jakamā kwa kêr ka mē Jejus kot tanhmā mē pamā amnhî nhîpêx toja mā ajamaxpêr rāhā ho ri apa. Na pre Tirtûm mē pahwÿr kumē nhûm mē pahwÿr wrÿ nē Tirtûm kapêr o mē pajahkre ho ri mē pahkôt pa. Nē te kêp mē panhō patre pyrā nē mē pahto Tirtûm wÿr o pa.² Na pre Tirtûm finat Mojes kwÿ kaxyw Mojesja xām nhûm kām hprām xā hkôt tanhmā mē hipêx to ho pa. Tā nhûm hpānhā mē pakaxyw Kra Jejusja xām nhûm Mojes pyrā nē Tirtûm kām hprām xā hkôt pix mā tanhmā mē panhîpêx to ho pa. Hamē na pre wa Tirtûm jamaxpêr xā hkôt tanhmā kām mē panhîpêx to ho pa.

³ Kojā mēhō amnhîm ixkre mex nhîpêx nē hipêx pa nhûm hkwyÿjaja hwÿr mra nē omu nē mex kumrêx â harê. Nom kot hipêx xwÿnhnta àhpumunh xā hkôt hipêx jakamā tām na mex o kot ixkreta jakrenh. Ja pyrā nē finat Mojes kot amnhî to rax tā nhûm Jejus kot amnhî to rax o kot hakrenh. Mojes te kêp ixkre nhîpêxta pyrāk no Jejus te kêp ixkre nhîpêx xwÿnhnta pyrāk jakamā kot amnhî to rax o kot Mojes jakrenh.

⁴ Nē mē kot ahpÿnhā amnhî krā hkôt tanhmā ixkre nhîpêx to jakamā kot hipêx xwÿnhnta na mex o ixkreja jakrenh. Tā ja pyrā nē Tirtûm kot mēmoj piitā ho kator jakamā kot amnhî to rax o kot mēmoj piitā ho kator xwÿnh jakrenh par.

⁵ Nē finat Mojes na pre hte Tirtûm kām hprām xā hkôt tanhmā amnhî nhîpêx to ho pa. Nē ma kām hkwyÿjê piitā hkôt mē kām kapêr jarênh o ri pa. Tirtûm tanhmā kot mē kām kapêr tota kukamā nhûm mē kām harênh o mē hkôt pa. No âm

Tirtûm mā tanhmā amnhî nhîpêx to ho hpa xwÿnh pix na pre.

⁶ Nē Kris haxwÿja na pre hte Tirtûm kām hprām xā hkôt tanhmā amnhî nhîpêx to ho pa. Nom Mojes rom kêp Tirtûm Kra kumrêx jakamā kurom kêp mē panhō Pahihti kumrêx. Tā kwa kêr pu mē kām hprām xā hkôt pix mā tanhmā kām amnhî nhîpêx to ho ri papa. Mē kot hā tanhmā mē panhîpêx to htā pu mē y hā mē kutā amnhî to htÿx nē papa nē pajamaxpêr o:

—Nā ixpunuj nē ixpa htā kot paj ixpunuj rāhā ixpa ho ixpa hkêt nē. Kojā nhÿrmā Tirtûm ixto mex kumrêx pa axte tanhmā ixpunuj to nē ixpa hkêt nē. Hêxta waa nē. Nā ja inhmā hprām tÿx kumrêx.

Anhÿr o amnhî kukamā pajamaxpêr o papa.

Mē pahte Tirtûm kaga hkêt â mē pamā karō

Wam Korî 10.1-11; Jutre 5

⁷⁻⁸ Amnepêm na pre mēhōja tanhmā Tirtûm Karō nhÿ hā kapêr to nē kapêr o:

E kêr ka mē Tirtûm kapêr mar tÿx o apa. No ama nē âm ama nē ri hā apa hkêt nē.

Rÿ kapêr pē akra hihtÿx o apa hkêt nē.

Mē akukamā mē anhîgêjtaja na prem â amnhî nhîpêx anē nē Tirtûm kapêr pē hkrā hihtÿx o pa. Kapôt â Mojes kôt mē pata â na prem kām Tirtûm kapêr mar prām kêt nē. Nē tee ri amnhî kukamā hamaxpêr nē akupÿm Ejit wÿr hkrā nē axpên mā: “Kwa na pu mē ra pahpunuj tÿx nē papa nhûm Tirtûm âm ja hā mē pahpumu nē tanhmā mē pahto mex to hkêt nē. Mān ra mē pahkaga nà? E kwa pu mē awjanā nē ma akupÿm Ejit wÿr mān papa.” Anē.

⁹⁻¹⁰ Na prem â axpên mā kapêr anhÿr o ri pa hā amgrā pē 40.

Tirtûm xatâ kot tanhmâ mê ho mex to nhûm mê kot amnhî tâ omunh tâ âm omu nê htÿx ri amnhî hkrâ hkôt pa. Nhûm tee ri amnhî tâ mê omu nê mê kamâ gryk nê.

Hâmri nê hamaxpêr o: “Nà pêr mê hamaxpêr kot mê hâ hkwy jêt kêt kumrêx. Te mê hamak kre hkêt pyrâ nê ixkapêr mar kêt nê.” Anhÿr o hamaxpêr.

¹¹ Hâmri nê mê kâm: “E mê inhma. ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿrja mÿrapê kot kaj mê ma ixte mê amâ pika mex nhôr mã xwÿnhta wÿr apa hkêt nê.” Anhÿr o mê kâm kapêr. Anê.

Ã mēhōja Tirtûm Karō nhÿ hâ te Tirtûm tām kot mê kām kapêr pyrāk o mê harēnh anê. ¹² Jakamā kwa mê okora ixkrāmnhwÿjaja. Kêr ka mê amnhî to mex o apa. Tirtûm kêp Mēpahpām ã pixi mex tâ kot kaj mê tanhmâ ajamaxpêr punuj to rÿ amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr kêt hāmri nê te ate amnhî katut kôt âm pyrāk o hipêx nê hkaga. Kwa mê ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. ¹³ Kêt mê Kris kôt axpên to axihtÿx o ri apa. Nê apkati mê ã axpên nhîpêx anhÿr rāhâ nê. Kot kaj mê anhÿr kêt hāmri nê mê amâ Tirtûm kapêr mar prām kêt ã amnhî to amnhîrît. Jao tanhmâ amnhî tomnuj to ho ri apa nê atÿx ajamaxpêr o: —Nà ixte ã amnhî tomnuj anhÿr tâ nhûm Tirtûm ja hâ ixpumu nê âm hâ ixpumu.

Anhÿr o ajamaxpêr japêr. Rÿ mê ajamaxpêr o:

—Nà na pa hte ã amnhî tomnuj anê nhûm Tirtûm ja hâ ixpumu nhûm ja kām mex nê.

Anhÿr o ajamaxpêr japêr. ¹⁴ Kwa mê ri ã ajamaxpêr anhÿr kêt nê. Amnepê mã mê pahte Kris kôt amnhî xunhwÿr nhûm kot mê pahto hkrata ã na pu prem amnhî kaxyw hkôt pajamaxpêr o papa. Tâ kêr pu mê arî ã amnhî nhîpêx anhÿr tÿx o papa rāhâ ty. ¹⁵ Tirtûm kapêr ã kagâ htûm kot ja jarēnh kot:

E kêr ka mê Tirtûm kapêr ma nê mar tÿx nê.

No ama nê âm mar nê ri hâ apa hkêt nê. Rÿ mê kot hkaga xwÿnhjê pyrâ nê kêp akrâ hihtÿx kêt nê. Anê.

¹⁶ Mē panhīgētjaja na prem Mojes kôt pika pē Ejit rûm kato nê hkînh nê ma kapôt ã kormâ pika mex wÿr pa. Nom Tirtûm kapêr mar nê hkôt amnhî nhîpêx rāhâ hkêt nê. Na prem kuma nê hkôt amnhî nhîpêx o hâ apkati grêre htâ ra mēmoj nhÿ hâ omnuj nê pa hâ amnhî pumu nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr. ¹⁷ Jao xatâ kapêr nhîrôp kuhê nê amnhî hkrâ hkôt pix mã amnhî nhîpêx o pa ho ra hâ amgrâ pē 40. Hâmri nhûm tee ri amnhî tâ mê omu nhûm ja kêp omnuj nê. Jakamâ nhûm mê piitâ kapôt ã ri pa nê gaa nê pikaprâr pa. ¹⁸ Mē kot kapêr mar kêt jakamâ nhûm mê kām:

—Nà ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿr o ri apaja mÿrapê kot kaj mê ixte mê amâ mê amex nhôr mã xwÿnhta wÿr apa hkêt nê. Anê.

¹⁹ Tâ mê kot amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr o pa hkêt jakamâ na prem pika mexta wÿr hpôx kêt rāhâ pikaprâr pa. Nhûm mê hkra nê mê htāmnhwÿjê pixjaja na prem mê mÿr pē hwÿr pōj nê kamâ pa.

Mē pahte Tirtûm kukwak ri pajamakêtkati nê ri papa hâ mê pajarēnh

4 Mē pahte Tirtûm kukwak ri pajamakêtkati nê ri papa ho papaja Tirtûm kām hprām jakamâ kwa kêr pu mê amnhî pumunh mex o papa. Nê wam mê panhīgēt rom Tirtûm kapêr mar tÿx nê hkôt mǎn kêt ri amnhî nhîpêx mex rāhâ nê. Kêr pu mê kurom mê pajamak kām amnhî krit xâ hâ pika mexta wÿr pōj. ² Mē kot mê pahpyrâ nê Tirtûm kapêr mar mex tâ na htem amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr kêt nê. Te mê kot mar kêt pyrāk. ³ âm mê kot amnhî kaxyw Kris

mã hamaxpêr xwÿnh pixjaja na htem kukwak ri hamakêtkati nê ri pa ho pa. Amnepê mã mêmoy piitã hkêr ri na pre Tirtûm mêmoy piitã ho kator pa hãmri nhûm apkati nhûm axte mêmoy tã àpênh kêt nê. Âm ô krî kamã arî hamakêtkati nê hkôkôt o hkrî. Tã mē pahte urak nê pajamakêtkati nê papa ho papaja na kãm hprãm. No wam ri mē pa xwÿnhjaja mē kot amnhî tomnuj mÿrapê na pre Tirtûm mē kot urã nê hamakêtkati nê paja nê mē hkurê. Kapêr ã kagã htûm kot harênh kot:

Na pre Tirtûm tee ri amnhî tã mē kot hipêx ã mē omu nhûm ja kêp omnuj nê. Hãmri nhûm mē kãm: “Nà kot kaj mē ixkukwak ri axãmnhîx ajamakêtkati nê apa hkêr nê.” Anê.

⁴Nê kot harênh kot:

Na pre Tirtûm àpênh ã arîgro kêp 6 hãmri nhûm arîgro pê 7ta ã nhûm axte mêmoy tã àpênh kêt nê. Na pre arî hkôkôt o nhÿ.

Arîgro pê 7 ã arî hamakêtkati nê hkôkôt o nhÿ. Anê.

⁵Nê mē kot kapêr mar nê âm mar xwÿnhjê jarênh kot:

Kot kaj mē aa ixkukwak ri axãmnhîx nê ajamakêtkati nê apa hkêr nê. Anê.

⁶Mê panhîgêjtaja kot amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr kêt jakamã na prem hamakêtkati nê ri pa hkêr nê. Tã mē papajaja na Tirtûm arî kãm mē paxãmnhîx nê pajamakêtkati nê papa hprãm. ⁷Amnepêr Ijaew Tirtûm kôt hamaxpêr kêt jakamã na prem kapôt ã pikaprãr pa. Hãmri nhûm amgrã xohô nê hapêx nhûm Tirtûm mē hkanrêhã mē htãmnhwÿjê hõ pê finat Tawija mã kapêr nhûm kuma nê mē pamã tanhmã kapêr tota ã kagã nê hã kagã kot:

Kwa kêr ka ixkapêr ma nê mar tÿx nê.

No mē anhîgêjtê pyrã nê akrã hihtÿx ho inhma nê âm inhmar kêt nê. Anê.

Na pa pre ra mē amã ã ja jarênh anê.

⁸Na pre finat Jojueja finat Mojes mÿr pê ma pika pê Kanaã hwÿr mē hkanrêhã mē hkrajê o pa nê hwÿr mē o pøj. Tã nhûm prem Jojue kukwak ri hamakêtkati nê pa ho pa hkêr nê. Kêp âm kukwak ri ã amnhî nhîpêx anhÿr ronhÿx Tirtûm axte mē kãm mē hamakêtkati nê mē hamakãm amnhî krit nê mē pata hukamã harênh kêt nê. ⁹Nom mē pahte kukwak ri pajamakêtkati nê pajamakãm amnhî krit nê ri papa ho papaja na Tirtûm arî kãm hprãm. ¹⁰Na pre arîgro pê 6ja ã mêmoy piitã ho kator pa nhûm apkati nhûm hamakêtkati nê hkôkôt o nhÿ. Tã kot puj mē pahpê hkrajaja amnhî to kuwÿ nhûm tanhmã mē pahkrã hto pu mē kukwak ri urak nê paxãmnhîx nê pajamakêtkati nê papa ho papa. Te Tirtûm àpênh pa nhûm apkati nhûm hamakêtkati nê hkôkôt o ÿrta pyrãk. ¹¹Jakamã kwa kêr pu mē amnhî to kuwÿ kê ã mē panhîpêx anê pu mē urak nê ã amnhî nhîpêx anhÿr rãhã ho papa. Nom kot pu mē pahkwÿ Ijaewjê pyrã nê kapêr kwÿm amnhî nhîpêx o papa hãmri nê mē urã nê paxãmnhîx pajamakêtkati nê papa hkêr nê.

Tirtûm kapêr te kot wapo xwa gix pyrãk ã harênh

¹²Nê Tirtûm kapêrja te ï ho tanhmã kot mêmoy to kaxyw hihtÿx pyrãk. Nê te wapo xwa gix pyrãk. Koja mēhõ õ wapo xwa mex nê ho mêmoy jakãr mex nê. Ho mry hi jakãr mex pê kaxwÿnh kãm hi kanhîr o amnhîrîr. Ja pyrã nê na hte Tirtûm kapêr mē pajamaxpêr o amnhîrîr nê mex ã harê rÿ omnuj ã harê.

¹³Nê na htem Tirtûm pê mêmoy to pimxur kêt nê. Na hte hprî hã mêmoy piitã omunh pa. Nê mē pajamaxpêr kôt mē pahpumunh pa. Na pu htem ã kot mêmoy piitã omunh par anhÿr xwÿnhja noo mã tanhmã amnhî nhîpêx to rãhã ho papa.

**Jejus kêp mē panhō
patre maati hā harēnh**

Eprêw 10.19-25; Wam Juāw 2.1-2

¹⁴Nē Ijaew nhō patrejaja na pre htem Tirtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwÿr agjē nē kamā mē ho Tirtūm wÿr o pa. Ja pyrā nē na pre ra Jejus Tirtūm nhō krī hwÿr api nē kamā mē pahto hwÿr o hkrī. Kêp Kra kumrēx jakamā kēp mē pahto Tirtūm wÿr xwÿnh maati. Jakamā kwa kêr pu mē amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr tÿx rāhā ho papa. ¹⁵Satanasti na pre te kot mē panhīpêx pyrāk o Jejus nhīpêx. Nē tee ri kot tanhmā kām kapēr to nhūm kot mar nē tanhmā amnhī tomnuj to hprām xāj ām ri kām ahkrox kaprÿ nhūm kutā amnhī to htÿx nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Tā kot Satanasti kot amnhī nhīpêx ā omunh mex jakamā na hte kēp mē pahtānopxar mex o pa. Kot mē paxirerek kôt mē pahpumunh mex. ¹⁶Jakamā kwa kêr pu mē amnhī tā kamā pahpijaām kêt kām paxāmnhīx ri amnhī to hwÿr o papa. Kêp mē pakutā nojarêt xwÿnh nē kēp mē pakamā ukapri xwÿnh jakamā kêr pu mē tee ri mēmoj tā amnhī pumu nē amnhī to hwÿr kurē kumrēx. Hāmri nē ŷ hā paxāmnhīx nē pajamakêtkati nē ri papa.

5 Nē mē panhō patre maati Jejusja Tirtūm na pre mē pakaxyw ām. Kêp mē pahkwÿ hā mē pakaxyw ām nhūm hte mē pahto Tirtūm wÿr o pa. Nē kām mē pahkīnh xà nhōr o pa. Kot ja hā mē pahpumunh nē mē pahte kapēr kwÿm tanhmā amnhī nhīpêx to ho papa hā mē pakamā gryk o hapêx tokyx anhÿr kaxyw.

²Mē panhīgêjtjaja na pre htem mē ō patre maati hwÿr mra nē kām tanhmā amnhī tomnuj to hā amnhī jarē nhūm mē kuma nē mē kamā ukapri nē. Mē urā nē kormā kot Tirtūm kôt amnhī nhīpêx totuj anhÿr jakamā na pre mē kot tanhmā amnhī jarēnh toja ma nē mē kamā ukapri

nē. ³Hāmri nē mē hpānhā Tirtūm mā mēmoj gō nē mēānēn amnhī pānhā kām mēmoj gō. Mē urāk nē kot amnhī tomnuj o paja mÿrapê amnhī pānhā kām mēmoj gō. ⁴No na pre hte patrejaja amnhī krā hkôt kēp patre maati kaxyw amnhī xunhwÿr kêt nē. Tirtūm kot mē kaxyw mē unhwÿr jakamā na pre mē kaxyw finat Arāwja xām nhūm kēp mē ō patre maati hā mē ho Tirtūm wÿr o pa.

⁵Nē Kris haxwÿja kēp mē panhō pahi maati hā tām kot amnhī xām kêt. Tirtūm na pre mē pakaxyw ām nē tanhmā kām kapēr to nē kām:

Nā apê Ixkra na ka.

Kot paj jarāhā ixpê Anhīpêxā hā mē kām amnhī jarē. Anē.

⁶Nē hpānhā kām:

Kot kaj Mekijetek pyrā nē apê patre maati hā mē ho ixwÿr rāhā ho ri apa. Anē.

⁷Jejus kormā pika ja kamā pa ri na pre amnhī to Tirtūm wÿr rāhā ho pa. Tōhā hkapri nē tee ri mēmoj tā amnhī pumu nē amnhī to kuwÿ. Nē tee ri mē kot hpirta kukamā hamaxpēr nē mÿr kām amnhī to kuwÿ. Kop apu Tirtūm kām mē kot kēp hpir prām kêt ronhÿx pre tanhmā nē mē kām hkurē xwÿnhjē ho nhūm mē hpir kêt nē. Jakamā nhūm pre ā amnhī to hwÿr anē. No ām Tirtūm kām prām xà hkôt kām amnhī nhīpêx prām jakamā nhūm kuma no ām tanhmā nē mē ho hkêt nhūm prem kupi. ⁸Kêp Tirtūm Kra kumrēx tā amnhī xà htÿx kām hamak kām ty. Jao Tirtūm kām hprām xà hkôt amnhī nhīpêx ā amnhī pumunh mex nē. ⁹Na pre amnhī xà htÿx kām hamak o amnhī mex o amnhī mex ā mē kām amnhī to amnhīrit. Jakamā na hte mē kot kapēr kôt ri amnhī nhīpêx o mē pa xwÿnhjē mā mē kot amnhī nhīpêx nyw jagjē nē nhÿrmā Tirtūm mē wa kuri mē htir tūm nē mē pa mā xwÿnhjē hā mē harē. ¹⁰Jakamā na pre Tirtūm Mekijetek pyrā nē kēp patre maati kaxyw ām.

Mê pahte Kris kaga nê mê pahkurê

*Wam Korîit 3.1-2,
13.11, 14.20; Epes 4.11-16*

¹¹Nê Jejus kêp mê pahto Tirtûm wÿr xwÿnh maati hã harênhja inhmã ixprî hã mê amã harênh par prãm tâ ka mê kormã inhmar tÿx kêt nê. Pa tee ri ixprî hã mê amã harênh kaprÿ. Te mê amã mar prãm kêt o amôr pyrãk. ¹²Amnepê mã mê ate Kris kôt amnhî xunhwÿr nê kapêr mar tÿx tâ kormã nhãm amnhî xô ri ho amnhî kwÿjê jahkre ho ri apa hkêt nê. Te mê ate hã ano hkêt pyrãk jakamã na pa hte arî mê amã kapêr kot amnhîrit mex xwÿnh kwÿ ho mê ajahkre ho pa. No kot amnhîrit mex kêt xwÿnh o mê ajahkre hkêt nê. Te mê hkaràre kot amnhî nhîpêx pyrãk o na ka htem amnhî nhîpêx o apa. Na hte mê hkaràre mēō mex kur kêt nê. Ām kormã katorxã hkã pix kaō. Ja pyrã nê ãm Tirtûm kapêr kot amnhîrit mex xwÿnhhta pix na ka mê mar tÿx o apa nom kapêr kot amnhîrit mex kêt xwÿnhja ka mê mar mex kêt nê.

¹³Nê mê hkaràre kormã Tirtûm kapêr mar kêt jakamã na htem kormã mēmoj mex nê mēmoj punuj pumunh kêt nê. Tã te mê ate mê kot amnhî nhîpêx pyrãk.

¹⁴Mê kot Tirtûm kapêr mar mex xwÿnhjaja na htem hprî hã kapêr piitã mar tÿx nê. Kot amnhîrit mex xwÿnhhta mar tÿx nê määnên kot amnhîrit mex kêt xwÿnhja nhûm mēhprî hã piitã mar tÿx nê. Te ho mê àptãr kot mēō mex kur o pata pyrãk. Jao ra mê àptãr jamaxpêr o hamaxpêr o ri pa nê hamaxpêr o:

—Kot paj tãm amnhî nhîpêx o ri ixpa nhûm ja inhmã mex nê. Nom kot paj axtem tanhmã amnhî tomnuj to nhûm ja ixpê omnuj nê. Jakamã kot paj tãm amnhî nhîpêx pix o ri ixpa nhûm Tirtûm mã ja mex nê. Anê.

6¹⁻²Na pu prem ra Tirtûm kapêr kot amnhîrit mex xwÿnhhta kwÿ ma. Tãm na ja:

Kris kot mê panê tanhmã amnhî nhîpêx to hã harênhja.

Nê mê pahte amnhî tomnuj kaga hã kot mê pamã karōja.

Nê amnhî kaxyw Tirtûm kôt mê pajamaxpêr ã mê pamã karōja.

Nê mê pahpê Tirtûm kra hã amnhî to amnhîrit kaxyw mê kot mê pahkrã kumrãr ã pamã karōja.

Nê mê pahte Tirtûm mã tanhmã amnhî nhîpêx to ho papa hkukamã mê kot mê pahkrã hã ìhkra jaxwÿr nê mê pahto Tirtûm wÿr ã mê pamã karōja.

Nê mê pahtyk nê akupÿm mê pahtir ã mê pajarênhja.

Nê Tirtûm kot nhÿrmã mê kot amnhî xã htÿx kãm hamak tûm xã hwÿr mê kêp hkra hkêt xwÿnhjê janorja.

Mēmojja piitã pu mê ra harênh mar tÿx nê. Prî hã kot amnhîrit mex. Tã kwa kêr pu mê hpãnhã hijuk ri kot amnhîrit mex kêt xwÿnh kwÿ ma. Jao mê pahpê Tirtûm kra xãptãr mex nê ri papa. ³Jakamã kwa kêr pu mê kot amnhîrit mex xwÿnh kumrêx kwÿ ma nê hpãnhã hijuk ri kot amnhîrit mex kêt xwÿnh kwÿ ma. Nê axpên mã harênh rãhã ho ri papa. Nã koja Tirtûm kãm ja prãm pu mê ã amnhî nhîpêx anhÿr rãhã o ri papa.

⁴⁻⁶Na pre ra mê pahkwÿjaja Kris kaga nê htÿx ri amnhî nhîpêx o pa. Mê kot kapêr mar tÿx tâ axtem nê hkaga jakamã koja mê axte kapêr mar kêt nê. Ra mê kãm mar prãm kêt. Kot puj mê tee ri axte mê kãm harênh o papa kaprÿ. Na prem hprî hã kuma. Tirtûm kãm mê ho hkra hprãm ã harênhja nhûm prem hprî hã kuma nê kãm mar prãm nê hkôt amnhî xunhwÿ. Hãmri nhûm Tirtûm Karō te mê panhîpêx pyrã nê mê hkarō mã agjê nê mê kot amnhî to mex o pa kaxyw tanhmã mê hkrã hto nhûm prem ÿ hã tanhmã kãm amnhî nhîpêx to ho pa. Nê kãm Tirtûm kapêr mar prãm nê. Nê axpên mã mex o mex ã harênh o pa. Nê aa mê kot

mëmoj pumunh kêt kwÿ pumu nê axpên mã harênh o:

—Nà Krisja âm hāmri àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. Koja nhÿrmã akupÿn më pahwÿr wrÿ nê axte më pamã àhpumunh tÿx o amnhírít pu më omu.

Anhÿr o kapêr tã tanhmã hamaxpêr to nê hkaga. Jakamã te më kot axte Tirtûm pê Krata pí hã nhôr nê hpír pyrâk. Nê te më piitã më noo mã tanhmã haprÿ hto nê tanhmã kãm kapêr punuj to pyrâk. Jakamã kot pu më tee ri akupÿm tãm më unhwÿr prãm kaprÿ.

⁷ Na hte Tirtûm më pahto mex rãhã ho pa. Jao më pamã më pahpur ã na rê pu më kamã panhõ rûnh nê. Jakamã më kot amnhí kaxyw Kris kôt hamaxpêr nê hkôt amnhí xunhwÿr prãm xwÿnhjaja te më hpur mex nê kamã mëmoj ô rûnh pyrâk. Nê urâk nê amnhí to mex o pa. ⁸ Nom koja më hpur kãm mëmoj nhígrôt mex kêt japêr. Kamã mrônhi nê kahpare nê mëmoj punuj pix hapôj nhûm më tee ri omu nê hkaga kurê kumrêx. Tã më kot Kris kaga xwÿnhjaja te pur punuj kot amnhí nhípêxta pyrâk nhûm Tirtûm te kêp pur nhô dôn pyrâk. Jao tee ri amnhí tã më kot amnhí nhípêx ã më omu nê më hkaga kurê kumrêx nê ma më kot amnhí xà htÿx kãm hamak tûm xà pê kuwyta wÿr më rênh pa.

⁹ E ixkrãmnhwÿjaja. Inhmã më akính jakamã na pa ã më amã më kot Kris kaga xwÿnhjê jarênh anê. Nom te më ate më urâk kêt. Kris kôt më ate amnhí xunhwÿr xwÿnh mex na ka më. Ra më ate hkôt amnhí xunhwÿr tÿx jakamã te më apê pur mexta pyrâk. ¹⁰ Na ka htem Kris kôt më akwÿjê ho mex o ri apa. Te më amã amnhí tã ma pyrâk o axpên nhípêx o ri apa nhûm Tirtûm ja hã më apumu. Tã koja tanhmã ja hã më ato mex to. Kot tãm më panhípêx o pa jakamã koja tanhmã më ate axpên nhípêx mex tota ã tanhmã më ato mex to.

¹¹ Tã kêr ka më arí ã axpên nhípêx anhÿr o ri apa rãhã ty kê nhÿrmã ja hã më ato mex nê. Æ më ate amnhí nhípêx anhÿr o apaja na inhmã hprãm tÿx kumrêx. ¹² Kot kaj më ã amnhí nhípêx anê hāmri nê amã kaga nê apa hkêt nê. Nê amnhí nhípêx o te Tirtûm kra hkwy htyk xwÿnhjaja kormã htír ri kot amnhí nhípêxta pyrâk. Na prem amnhí kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr tÿx rãhã ho pa. Kot më ho mex ã më hã amnhí jarênhja nhûm prem amnhí tã kamã hamak rãhã ho pa. Tã amnhí tã kamã hamak o pa ry rax rãhã ty nhûm Tirtûm ra kot më hã amnhí jarênh xà hkôt më ho mex nê. Tã kêr ka më urâk nê ã amnhí nhípêx anhÿr o ri apa rãhã ty. ¹³⁻¹⁵ ã na pre finat Apraãwja amnhí nhípêx anê. Kormã hkra hkêt tã nhûm Tirtûm kãm hkra nê kanrêhã htãmnhwÿjê hkukamã tanhmã më harênh to nê kãm:

—Pa Apraãw. E inhma. Kot paj aprô më war ato mex nê. Kot kaj war akra hāmri nê gaa nhûm akanrêhã war atãmnhwÿjaja ohtô rax kumrêx. Âm hāmri na pa ã më hkukamã amã më harênh anê. Kot paj amã amnhí jarênh xà hkôt ã anhípêx anê. Ixpê më anhípêx xwÿnh na pa ã amã amnhí jarênh anê. Anê.

Tã ã kãm wa hkra jarênh anhÿr tã nhûm wa tokyx hkra hkêt nê. Nom tee ri ja hã amnhí pumu nê Tirtûm kot wa kãm hêx ã hkamnhix kêt nê. Âm hkamnar rom ã hamaxpêr anê nê hamaxpêr o:

—Nà kot paj wa nhÿrmã ixkra. Tirtûm tãm kot wa inhmã wa ixkra jarênh kênã. Anê.

Tã nhûm amgrã xohtô rax kumrêx nê hapêx nhûm wa hkra. Nhûm axte amgrã hkwy hapêx nhûm wa hkanrêhã htãmnhwÿ hkwy. Ra Tirtûm kot më hkukamã Apraãw mã më harênh xà hkôt. Tirtûmja hihtÿx o hihtÿx nê àhpumunh o àhpumunh jakamã na pre amnhí jarênh xà hkôt ã wa kãm wa hkra nê wa htãmnh

hwÿjê nhôr anê. Kot ra wa kâm hã amnhî jarênh xà hkôt. No ri nhâm mēhō nhîxi jarênh kôt wa kâm wa hkra jarênh kêt nê. Mēhō kot we hihtÿx o hihtÿx o Tîrtûm jakre nhûm we ri hixi jarênh kôt ā wa kâm mē harênh anê? Amrakati kumrêx. Jakamā na pre wa kâm amnhî jarênh o:

—Nà ixàhpumunh xà hkôt na pa ā war amā war akra jarênh anê. Anê.

¹⁶No pika ja kamā na htem ā amnhî jarênh anhÿr kêt nê. Na htem mēhō mā tanhmā mēmoj tā amnhî jarênh to kaxyw nê mēhō hihtÿx o kot hakrenh xwÿnh nhîxi jarênh kôt amnhî jarê. Nê amnhî jarênh o:

—Nà ixte jahti noo mā ā amā amnhî jarênh anhÿr jakamā ām hāmri na pa ā amnhî jarênh anê. Anê.

Kot hã amnhî to hêx nhûm hihtÿx o kot hakrenh xwÿnhata kot hã harênh mar nê hã tanhmā homnuj to pymaj na htem ā mē hixi jarênh kôt mēmoj tā amnhî jarênh anê. Hāmri nê kot tanhmā hã ho pymaj ra kot amnhî jarênh xà hkôt tanhmā mēmoj nhîpêx to. ¹⁷Nom Tîrtûm na hte urāk nê nhâm mēhō nhîxi jarênh kôt ri mēmoj tā amnhî jarênh kêt nê. Na hte tām amnhî jarênh xà hkôt mēmoj to anê nê aa hã amnhî to hêx kêt nê. Na pre mē pahpê hkrajê mā kām:

—Kot paj nhÿrmā mē ato mex rax nê. Ām hāmri na pa mē amā amnhî jarê. Ixte amnhî pumunh xà hkôt na pa ā mē amā amnhî jarênh anê. Anê.

Mē pahte ām hāmri kot amnhî jarênhja mar nê amnhî to hêx kêt ā omunh kurê kumrêx kaxyw. Koja Tîrtûm mēmoj tā ā amnhî jarênh anê hāmri nê hijuk ri axtem hpānhā tanhmā amnhî jarênh to hkêt nê. ¹⁸Jakamā koja nhÿrmā ma amnhî wÿr mē pahto āpir ā amnhî jarê hāmri nê ām hāmri amnhî jarê nê amnhî jarênh o:

—Nà ām hāmri ixte amnhî pumunh xà hkôt na pa mē amā ja hã amnhî jarê. Anê.

Koja ā amnhî jarênh anê hāmri nê hijuk ri axte hpānhā tanhmā mēmoj jarênh to hkêt nê. Ra kot ā amnhî jarênh anhÿrja koja arī rāhā nê. Jakamā e kwa kêr ka mē tee ri amnhî kukamā ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. Ra mē paxem nê ri papa kaxyw Tîrtûm kôt amnhî xunhwÿr jakamā kêr pu mē arī kot mē pahto mex rax xà hã arîgrota jamār rāhā ho ri papa.

¹⁹Na hte kanôre ho htÿx xāja kanôre ho htÿx nhûm ma gô hkôt pa hkêt nê. Ja pyrā nê kot puj mē Tîrtûm kot mē pahto mex xà kamā pajamak o papa hāmri nê hkaga hkêt nê.

Amnepê mā na pre hte mē panhō patre maatija Tîrtûm mā amnhî jarênh xà hã ixkre hwÿr agjê nê hkôt ā kupêxê ho hitom maati hwÿr agjê nê kamā mē ho Tîrtûm wÿr o kuhê. Tā nhûm Jejus akupÿm kaxkwa hwÿr api nê Tîrtûm ri hkrī hāmri nê patre maatita pānhā tām mē pahto hwÿr o hkrī. ²⁰Na pre ra mē pakukamā kaxkwa hwÿr api nê kamā pa ho pa nê finat Mekijetekja pyrā nê kêp mē panhō patre maati. Tā koja mē pahto Tîrtûm wÿr rāhā nê pa ho pa.

Patre Mekijetek jarênh

7¹⁻³E kot paj ixprī hã mē amā tanhmā finat Mekijetekja jarênh to ka mē inhma. Krī pê Sarê kamā na pre kêp mē ō pahi nê määnên kêp mēō patre. Sarêja mē pakapêr kām kêp: “Mē hamakêtkati nê ri mē pa xwÿnhjê nhō krī.” Jakamā Mekijetekja mē pakapêr kām kêp: “Mē hamakêtkati nê ri mē pa xwÿnhjê nhō pahi.” Nê määnên kêp: “Pahi kot tām amnhî nhîpêx o pa xwÿnh.” Nê Mekijetek nhîpêxà nê katorxà nê higêt nhîxija mē pahte harênh mar kêt. Nê kator ā arîgro nê htyk ā arîgroja määnên mē pahte harênh mar kêt. Tîrtûm kapêr ā kagà htûm kot tanhmā ja jarênh to hkêt.

Âm Jejus pyrâ nê kêp patre hã mē ho Tirtûm wÿr rãhã ho pa xwÿnh pix ã kot harēnh. Âm ja pix na mē pahte harēnh mar. Nê kot amnhî to rax xwÿnh jakamã na pre Apraãw nhÿri omu nê hã hpijaàm kaxyw kãm hikukrêx kwÿ gō. Na pre hk-wÿjê mē ra mē urojê kutã amnhî xunhwÿ nê pijapu nê mē kêp mē ò pahi ho 4 nê mē himex. Nê mē kêp mē hikukrêx kwÿptã nê hamÿ nê ma ò krî hwÿr o mō. Nê kormã pry hã mör ri Mekijetek kaxpa nhûm amnhî wÿr omu nê kãm:

—Pa Apraãw? E kê Tirtûm ato mex nê ka amex nê apa. Anê.

Nhûm amnhî tã kuma nê hkînh nê. Hãmri nê kãm mē hikukrêx kwÿptãr xwÿnhhta hkwy gō nhûm hamÿ nê ma amnhîm o mō. ⁴Na pre Apraãw kot amnhî to rax ã omu nê kãm mēmojta kwÿ gō. Kêp mē pahpê Ijaew pãr krax jakamã mãänēn kot amnhî to rax tã Mekijetekja uräk nê kot amnhî to rax ã omu nê kãm mēmota kwÿ gō. ⁵Finat Mojes kot Ijaew mã Tirtûm kapër jarēnh xã hkôt kãm kugō. Na pre mē kãm:

—Mê akwÿ pê finat Rewi hkanrêhã htãmnhwÿjaja kêp mē anhō patre jakamã kêr ka mē kãm mē akukrêx kwÿ nhör o ri apa. Kot kaj mē akrit kêp 10 nê kãm ho pixi nê agō. Nê mē akãxpore kêp 10 nê kãm hō gō. Kêr ka mē ã mē kãm mē akukrêx nê mē akrit kwÿ nhör o apa anê. Nê kêr ka mē kãm mēmoj mex pix gō. Mē kêp mē akwÿ na mē. Mē apiitã mē apê Apraãw kanrêhã htãmnhwÿ jakamã kêr ka mē ã mē hipêx anhÿr o apa. Anê.

⁶Tã Mekijetekja kêp Rewi hkwy hkêt tã nhûm Apraãw amarî ã hipêx anê nê kãm pahi htyk xwÿnhjê kukrêxta kwÿ gō. Jao hikukrêxta kamã mēmoj kêp 10 nhûm omu nê kamã kãm ho hpÿnh nê kugō. Na pre ã kãm mēmoj nhör anê. Hãmri nhûm amnhîm hamÿ nê kãm:

—Nã ãm hãmri koja Tirtûm ato mex rax nê. Anê.

Ra Tirtûm kot Apraãw kanrêhã kãm htãmnhwÿ ho ohtô nê mē hkukamã mē harēnh jakamã nhûm Mekijetekja ã kãm Tirtûm kot ho mex ã harēnh anê. ⁷Mê kot amnhî to rûnh o mē hakrenh xwÿnh pixjaja Tirtûm kot mē ho mex kaxyw mē ho àhwÿr o pa jakamã na pre Apraãw o Tirtûm wÿ. Jao kot amnhî to rax o kot hakrenh ã amnhî to amnhîrit. ⁸Hãmri nê Rewi hkanrêhã htãmnhwÿ kot amnhî nhîpêx pyrâ nê Apraãw o Tirtûm wÿ nê kêp mēmojta jamÿ. Mē uräk nê mēmoj kamã kêp 10ja rûm ho hpÿnh nê amnhîm hamÿ. Nom kot amnhî to rax o Rewi hkanrêhã htãmnhwÿjê jakrenh. Tirtûm kapër ã kagã htûm kot Rewi hkanrêhã htãmnhwÿjê htyk par ã mē harēnh tã tanhmã Mekijetek htyk ã harēnh to hkêt jakamã kot amnhî to rax o kot Rewi hk-wÿjê jakrenh.

⁹⁻¹⁰Nê kot pry kamã Apraãw kaxparta ã kormã Rewi kator kêt tã kêp Apraãw kanrêhã htãmnhwÿ mã xwÿnh. Jakamã nhûm Apraãwja Mekijetek mã mē hikukrêxta kwÿ nhör jao te Rewi mã ör pyräk. Tã nhûm amgrã xohtô nê hapêx nhûm Rewi hkanrêhã htãmnhwÿjaja hapôj nê kêp mē ò patre nê ri pa. Jao Mekijetek pyrâ nê mē kêp mē hikukrêx kwÿ jamÿnh o ri pa.

¹¹Nê finat Mojes na pre Ijaewjê mã tanhmã Rewi hkanrêhã htãmnhwÿjê jarēnh to. Kormã mē hapôx kêt ri nhûm hkwyjê mã tanhmã mē harēnh to. Mē kêp patre hã mē harê. Tã nhûm mē hapôj nê hprêk nê mē ho Tirtûm wÿr o ri mē hkôt pa. Nom mē kot tãm amnhî nhîpêx o pa kaxyw na prem tanhmã mē hkrã hto hkêt nê. Tanhmã kot mē amnhî to nê ã mē hipêx anê? Jakamã nhûm Tirtûm mē hpãnhã mē pahwÿr kÿj rûm mēhōja mē nhûm mē pahwÿr wrÿ. Nom kêp Rewi hkanrêhã htãmnhwÿ hkêt. Nê mãänēn kêp Rewi hpãm Arãw kanrêhã htãmnhwÿ hkêt. Axtem te Mekijetek kot amnhî nhîpêx pyräk xwÿnh na pre. Jejus

Krisja. Tām na pre mē pahwÿr wrÿ hāmri nē tanhmā mē pahkrā hto pu mē ŷ hā tām amnhī nhīpêx o papa. ¹²No Mojes kapêr kot Rewi hkanrêhā htāmnhwÿ pix-jaja kêp mē ho Tirtūm wÿr xwÿnh ā mē harênh. Tā nhūm Krisja mē pahwÿr wrÿ nē mē hpānhā kêp mē pahto àhwÿr o pa xwÿnh. Jakamā na pu htem axte Mojes kapêr kôt amnhī nhīpêx kêt nē. Pānhā Jejus kapêr kôt pix mā amnhī nhīpêx o papa.

¹³⁻¹⁴Nē Jejus kêp Rewi hkanrêhā htāmnhwÿ hkêt. Katorxà hkôt kêp Apraāw tāmnhwÿ Juta hkanrêhā htāmnhwÿ na pre. Ra mē pahte ja mar mex. Aa Juta hkanrêhā htāmnhwÿjaja kêp patre hkêt. Na pre Tirtūm jajê mā mē kot mēmoj nhōr xà hā mēsti kunīhtita ā kām mēmoj nhōr nē hkwÿjê ho hwÿr ā mē kām karō hkêt nē. Ām Apraāw tāmnhwÿ Rewi hkanrêhā htāmnhwÿjê mā pix mā na pre ā mē kām ja hā karō anē. Tā nhūm Jejus wrÿ nē mē hpānhā mē pahto hwÿr o pa. Mē urāk nē kêp Rewi hkanrêhā htāmnhwÿ hkêt axtem kêp Juta hkanrêhā htāmnhwÿ htā Rewi hkwÿjê hpānhā mē pahto Tirtūm wÿr o pa.

Mekijetek pyrā nē mē pahto Tirtūm wÿr xwÿnh jarênh

¹⁵⁻¹⁹Nē Ijaewja na prem Mojes kapêr mar tÿx nē hkôt amnhī nhīpêx tā aa amnhī to mex kêt nhūm Tirtūm tee ri ja hā mē omu nē hamaxpêr o:

—Nā Rewi hkanrêhā htāmnhwÿjaja kêp mē ō patre nē mē ho ixwÿr o pa htā nhūm mē arī htÿx ri amnhī tomnuj pix o pa. Jakamā koja mē axte ri mē ho ixwÿr o pa hkêt nē. Anē.

Hāmri nē mē pakaxyw mē pahto àhwÿr xwÿnhja ta nē ām. Kra Jejusja nhūm kuta nē ām. Tām na hte Rewi hkwÿjê rom tanhmā mē pahkrā hto pu mē kukwak ri tām amnhī nhīpêx nē Tirtūm kôt amnhī nhīpêx mex nē. Jao nhÿrmā ma

mē pahte Tirtūm nhō krī hwÿr paxàpirja jamār o papa.

Jejus na hte Mekijetek pyrā nē kêp mē panhō patre maati nē mē pahto Tirtūm wÿr rāhā ho pa. Kêp Rewi hkanrêhā htāmnhwÿ hkêt tā Tirtūm pyrā nē kêp htir tūm nē pa ho pa xwÿnh jakamā na pre Tirtūmja mē pakaxyw kuta nē mē pahwÿr komê. Kapêr ā kagā htūm kot harênh kot:

Kot kaj Mekijetek pyrā nē mē ho ixwÿr rāhā ho ri apa. Anē.

²⁰⁻²¹No Rewi hkwÿjê mā na pre ā kapêr anhÿr kêt nē. Ām Jejus pix mā ā kapêr anē nē kām:

E kot kaj apê mē ho ixwÿr rāhā o apa xwÿnh. Kot paj nhÿrmā apānhā axtem mēhō xām kêt nē. Ām kapxipix kot kaj mē ho ixwÿr o apa rāhā ho rāhā. Ām hāmri na pa amā ā ixkapêr anē. Ixpê Pahi Maati hā ā ajarênh anē.

²²Anhÿr jao Jejus kot amnhī to rax o Rewi hkwÿjê jakrenh par ā ho amnhirīt. Mē kot Ijaew mā Tirtūm kapêr jarênh nhūm mē kot mar nom hkôt amnhī nhīpêx kêt jakamā nhūm Tirtūm mē hpānhā Jejus xām. Tapxipix na hte tanhmā mē pahkrā hto pu mē tām amnhī nhīpêx mex o ri papa. ²³Rewi hkwÿjajaja na prem axpên mÿr pē kêp mēō patre nē ri pa htā htyk pa nē hapêx. ²⁴Nom Jejusja htir tūm nē pa ho pa xwÿnh jakamā koja mē urāk nē aa hapêx kêt. Koja mē pahto Tirtūm wÿr rāhā ho pa nē aa jam urer kêt nē. ²⁵ā Jejus kot amnhī nhīpêx anhÿr jakamā te kêp Tirtūm wÿr mē panhō pry pyrāk. Na pu htem hkôt amnhī xunhwÿ nhūm mē panê mē pahte amnhī tomnuj piitā rēnh pa nē mē pahpê Tirtūm kra hā mē pajarê.

²⁶Nē ām hāmri kêp mē pahto Tirtūm wÿr xwÿnh maati mex na. Mē pakurom tām kot amnhī nhīpêx mex o pa nē aa kot tanhmā amnhī tomnuj to hkêt. Tā ra Tirtūm kot amnhī wÿr ho àpir jakamā

nhùm ra kuri mē pahto hwÿr rāhā ho pa.
²⁷Nē kot amnhī to rax o wam mēō pa-
 tre maatiĵē jakrenh. Wamtaja na prem
 hkwyĵē pyrā nē amnhī tomnuj o pa.
 Jakamā na prem apkati mē amnhī tom-
 nuj pānhā Tirtūm mā mēmoj gō nē kām
 amnhī jarē nē amnhī to kuwÿ. Hāmri nē
 rī kormā kot nhām mē hwÿr mē mrrar
 xwÿnhĵē mā mē ho anē nē mē hpānhā
 Tirtūm mā mēmoj nhōr pē mē ho kuwÿ.
 No kēt Jejusja wam patre maati rom aa
 kot amnhī tomnuj kēt jakamā na pre
 hte mē urāk nē amnhī tomnuj pānhā
 Tirtūm mā mēmoj nhōr o pa hkēt nē.
 Ām mē papajaja na pre mē pahte amnhī
 tomnuj pānhā htyk o kām amnhīre. Ām
 htyk tipxi htā mē pahpiitā mē pahpānhā
 amnhīrer pa. Jakamā koja axte ā amnhī
 nhīpēx anhÿr kēt nē. Mo kaxyw kot kēt
 axte mē panē ty?

²⁸Mojes kapēr kōt na pre Ijaew amn-
 hīm Rewi hkwyĵē xunhwÿ nhùm mē kēp
 mē ō patre nē ri pa. Tā no nhùm mē
 urāk nē arī amnhī tomnuj o pa nhùm
 Tirtūm tee ri mē omu nē mē hpānhā mē
 pakaxyw Krata xām nē kām:

—Nā kapxipix mē kurom ate tām
 amnhī nhīpēx o apa jakamā kapxipix kot
 kaj mē hpānhā mē ho ixwÿr o apa rāhā
 ho rāhā. Anē.

**Jejus kēp mē pahto Tirtūm
 wÿr xwÿnh maati hā harēnh**

Rukre 22.20; Sikūn Korīt 3.6-11

8E kot paj axtem tanhmā mē amā
 mē pahto Tirtūm wÿr xwÿnh maati
 jarēnh to ka mē inhma. Na hte kaxkwa
 kamā Tirtūm nhīhkō hā hkrī. ĩhkō hā kēp
 Pahi Maati hā hkrī xā hā upōk rūm hkrī
 ho hkrī. ²Wam patre maatiĵaja na prem
 Tirtūm nhōrkwÿ kaākre wÿr mra nē
 kamā hitom maati kamā mē ho Tirtūm
 wÿr o pa. Nom nhùm Jejus na hte mē
 kurom kaxkwa kamā Tirtūm nhōrkwÿ
 mex kām mē pahto āhwÿr o hkrī. Ōrkwÿ
 kaākreja na prem ĩhkra ho hipēx nom

kaxkwa kamā ōrkwÿ mexja na pre mēhō
 ĩhkra ho hipēx kēt nē. Tirtūm na pre
 tanhmā hipēx to nhùm kamā Jejusja mē
 pahto hwÿr o hkrī.

³Nē mē pahpē Ijaew nhō patre maati-
 jaja na prem mē ho hwÿr kaxyw nē mē
 kot amnhī tomnuj pānhā Tirtūm mā mē-
 moj nhōr kōt mē ho kuwÿ. No Kris na hte
 ā amnhī nhīpēx anhÿr kēt nē. Ra htyk o
 kot kām amnhī nhī nhōr jakamā na hte
 wam patre maati pyrā nē xatā kām mē-
 moj nhōr kēt nē.

⁴Tā na hte arī Ijaew Mojes kapēr kōt
 amnhīm Rewi hkwyĵē kēp mē ō patre
 kaxyw mē unhwÿ nhùm mē ho Tirtūm
 wÿr o pa. No Jejus kēp Rewi hkanrēhā
 htāmnhwÿ hkēt. Katorxā hkōt kēp Juta
 hkanrēhā htāmnhwÿ jakamā kop apu arī
 jar pika ja kamā htīr nē pa ronhÿx Ijaew
 nhō patre pyrā nē kēp mē ho Tirtūm
 wÿr o pa xwÿnh kēt. Ām Rewi hkanrēhā
 htāmnhwÿ pixjaja na htem mē kaxyw
 kām mēmoj gō nē hkōt mē ho kuwÿ.
⁵Jar na htem arī ā amnhī nhīpēx anhÿr o
 pa nom kaxkwa kamā na htem ā amnhī
 nhīpēx anhÿr hkēt nē.

Nē jar Tirtūm nhōrkwÿ kaākreja te kot
 kaxkwa kamā ōrkwÿ mexta pyrāk. Na
 pre Mojes ōrkwÿ kaākre nhīpēx kaxyw
 nhùm Tirtūm tanhmā kām hā karō hto
 nē kām:

—E jāā hixēt prēk nhīmōk ā axāmta ā
 na pa pre amā ixkreta kukamā ixprī hā
 tanhmā mē ate hipēx to hā amā karō. Tā
 kēr ka ā hipēx anē. Anē.

Hāmri nhùm kuma nē kot kām hā karō
 xā hkōt hipēx. Hāmri nhùm mē ō patre
 maati ixkreja kamā mē ho Tirtūm wÿr o
 pa. Na prem ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa.

⁶Tā nhùm ra Tirtūm axtem mē hpānhā
 mē pakaxyw Kris xām nhùm hte mē
 pahto hwÿr mex o wamtajē jakre. Na
 hte kaxkwa kamā mē pahpiitā mē pah-
 pumunh mex rāhā ho hkrī nē wamtajē
 rom tanhmā mē pahkrā hto pu mē tām
 amnhī nhīpēx o ri papa. Tirtūm kot fi-

nat Mojes mā kapērja mex nē nom axtem na pre. Tā kapēr nyw na mex o kot wam kapēr jakrenh. Kapēr nyw kôt kot puj mē pahtyk tā akupým pahtír nē nhýrmā Tirtúm mē Jejus wa kuri pamex nē pahtír tùm nē papa ho papa nē axte pahtyk kêt nē. ⁷Kêp apu Tirtúm kot Mojes mā kapēr kôt mē kot tām amnhī nhîpêx o pa ronhÿx pre Tirtúm axte kapēr nyw ā kaga hkêt nē. ⁸Nom wam kapēr tũmta na pre mē mar tÿx htā arí amnhī tomnuj rāhā ho pa nhũm tee ri ja hā mē omu nē mē kām:

Nà kot paj axte nhýrmā mē apê Ijaew mā axtem tanhmā ixkapēr to.

⁹Amnepêm mē anhîgêjtê mā na pa pre ixkapēr.

Na pa pre Ejit pê mē kator nē mē kot tanhmā amnhī nhîpêx to ho pa kaxyw tanhmā hā mē kām karō hto.

Nom na prem ixkapēr ma nē ām kuma nē ixkôt amnhī nhîpêx kêt nē. Pa tee ri ja hā mē omu hāmri nē mē hkaga.

¹⁰Tā kot paj mē apê mē hkanrêhā mē htāmnhwÿ nywjê mā axtem ixkapēr ka mē ixkapēr nywja ma.

Kot paj nhýrmā tanhmā mē akrā hto ka mē ixkapēr nyw mar tÿx nē hā ano htÿx nē ho apa.

Nē akính nē apa.

Nē ixkôt ri amnhī nhîpêx mex o apa.

Nē axpên mā ijarênh o: “Nà ām hāmri Tirtúm kêp mē panhō Tirtúm na.” Anhÿr o ri axpên mā ijarênh o apa.

Pa amnhī tā mē ama nē mē apumu nē amnhī xwar mē apê ixkra hā amnhīm mē ajarê.

¹¹Kot kaj mē apiitā ixte amnhī nhîpêx kôt ixpumunh mex o ri apa. Mē akàxpore rũnh xwÿnhjaja nē mē akàxpore hkryre xwÿnhjaja mē apiitā ixpumunh mex jakamā kot kaj mē ri axte ixtā tanhmā axpên kukjêr to ho ri apa hkêt nē.

¹²Nē kot paj mē ato mex rax o ixpa.

Nē axte tanhmā mē ate amnhī tomnu hto ho apaja mā ijamaxpêr kêt nē. Anê.

¹³Nē koja mēmoj ra htúm hāmri nē hapêx tokyx anê. Ja pyrā nē na pre Tirtúm mē pamā kapêr tũmta jarênh o:

—E kêr ka mē axte ixkapêr tùm mar kêt nē. Pānhā ixkapêr nyw pix mán mar o apa nē ām kôt pix mā mán amnhī nhîpêx rāhā ho ri apa. Anê.

Tirtúm nhõrkwÿ kaàkre jarênh

9 Nē amnepêm na pre finat Mojesja mē panhîgêr nē mē pahpāmjê mā tanhmā Tirtúm nhõrkwÿ kaàkre jarênh to. Tanhmā mē kot hipêx to nē kamā tanhmā amnhī nhîpêx to hā mē kām karō. Nē kamā tanhmā mē kot amnhī to Tirtúm wÿr to hā mē kām karō. Nē tanhmā mē hkwÿjê ho hwÿr toja nhũm pre määnen mē kām hā karō. No Tirtúm nhõrkwÿ kaàkreja kêp õrkwÿ kumrêx kêt. Ām mē kot omunh nē kaxkwa kamā õrkwÿ kumrêx mā hamaxpêr kaxyw na pre. ²Jakamā nhũm prem Mojes kapêr ma nē hipêx. Kamā hitom hamêxkrut. Wam hitom kamā na pre kanê hprêêti xām nē kutā mēsti xām. Nē mēsti nhîmök ā Tirtúm mā õ pāwti jaxwÿ. Mē panhō patre na pre htem Tirtúm mā kugō nē mēsti ā kām haxwÿ hāmri nē hkwÿjê ho kuwÿ. Tā hitom ja na prem kêp Tirtúm nhõ hitom mex ā harê.

³⁻⁴Nē hitom wa hkaêx kām na pre kupêxê ho hakwakre kahê xàja ajêr. Haturxà kamā hitomja na prem Tirtúm nhõ hitom maati hā harê. Tirtúm na pre te hirā htÿx kām hwÿr wrÿ nē te kamā hkri pyrāk. Nē kamā na pre Tirtúm mā mēhkuxwa xà ho xêt xà hā mēs kunihitja kuhê. Na prem ôr o hipêx nē kamā ām nhũm kuhê. Nhũm pre hte mēõ patre hwÿr agjê nē kutā kuhê nē mē ho Tirtúm wÿ. Nē mēs kunihiti haxwÿja hitom maati kamā kuhê. Na prem pî ho

hipêx nê ôr o hpro nê kamâ âm. Mêstija kaxwÿnh kâm na pre htem mêmoy jagjê. Tîrtûm kot Ijaew mã tanhmã mê kot amnhî nhîpêx to ho pa hã karô nê kên po hã mê kãm hã kagàja nhûm prem kamã kuxà nhûm hikwÿ.

Nê mãânên ôr o xijereja xà nhûm hikwÿ.

Nê xijere kamã amnepê mã Tîrtûm kot kaxkwa rûm mê hwÿr mêmô rênh kwÿ hikwÿ. Mêmôja mê kot kãm: “Manã” anhÿr xwÿnhja na prem hkwyê hkawrà nê xijere kamã kujê hãmri nê mêsti kamã kuxà.

Nê finat Arãw nhô kô kot ho amnhî kaxpar xà htûmta nhûm prem kamã kuxà. Tîrtûm kot tanhmã ho nhûm kurûm pixôrà muxre hapôx xwÿnhnta nhûm prem mãânên mêm kunihti kamã kuxà nhûm hikwÿ.

⁵Nê himök ã Tîrtûm kapêr o wrÿk xwÿnh wa hkarô nhîpêxja wa hamêxkrut nê axpên kutã wa hkôn krã ho hkrî. Axpên wÿr hara koror nê wa hkrî. Patre maati kot omunh nê Tîrtûm kot mê hkôt pa ho paja mã hamaxpêr kaxyw. Nê wa hkaêx kãm ahkaprÿja Tîrtûm kot mê nê mê kot amnhî tomnuj rênh mã hamaxpêr xà na pre.

À Tîrtûm nhörkwÿ kaàkre kot anhÿr. No kot paj ixprî hã mê amã piitã harênh par kêt nê. ⁶Na pre hte mêmô patre apkati mê wam hitom wÿr agjê nê kamã Ijaew ho Tîrtûm wÿr o pa. ⁷No hitom maatija âm mê ô patre maati pix na pre hwÿr agjê. Nom apkati mê hwÿr pa nê gjêx kêt âm amgrã pÿnh kãm hwÿr gjêx pÿnh nê. Nê hwÿr gjêx kaxyw nê mêmô mry pa nê hkamrô ru nê o pa nê hitom maati hwÿr ho agjê. Hãmri nê ho mêm kunihti nhîmök kamî nê Tîrtûm mã kãm:

—Pa Tîrtûm. E ota mry kamrôta. Mê ixpê akwÿjaja mê ixte amnhî tomnuj jakamã na pa mê amnhî pãnhã mêmô mry nhökre jakà nê kupî nê hkamrô ru nê man awÿr o mra. Te kot mê ixte amnhî tomnuj mÿrapê htyk pyrãk.

Jakamã kwa ã mê ixte amnhî nhîpêx anhÿrja ã mê ixpumunh hkôt mê inhnê mê ixte amnhî tomnuj rê.

Anhÿr o mê amnhî to kuwÿ. ⁸Nê patre maati pix na pre hitom maatija wÿr agjê nê mê ho Tîrtûm wÿ. Ijaew na prem ixkre kapem hamãr o kuhê nê hwÿr gjêx kêt nê. Tîrtûm Karô kot hã mê kãm karô xà hkôt. Te Tîrtûm pê amÿm kuhê pyrãk. Tã na htem jarãhã arî Ijaew kanrêhã mê hkra nê mê htãmnhwÿjaja ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Jao mê higêjtê pyrã nê Tîrtûm pê amÿm kuhê.

⁹Mê kot arî Tîrtûm mã mry hpar nê hkamrô ho mêmoy kamîr nê amnhî to hwÿr o pa htã na htem arî hamaxpêr punuj pix o pa.

¹⁰Tîrtûm kapêr tûm kot tanhmã mêmoy tã mê kãm karô hto.

Na pre tanhmã mê apkur xà hã mê kãm karô hto nhûm htem pix kur o pa.

Nê tanhmã mê hkôm xà hã mê kãm karô hto nhûm htem pix o hkôm o pa.

Nê tanhmã amnhîmnuj to hã tanhmã mê kot amnhî kuhôn hto hã karôja nhûm htem hkôt pix mã tanhmã amnhî kuhôn hto ho pa.

Nê tanhmã mê kot ri mê hikukrêx kuhôn hto hã mê kãm karôja nhûm htem kôt pix mã tanhmã kuhôn hto ho pa.

À na pre Tîrtûm Kris kukamã mê kãm mêmoy tã karô rax anê. Kris kutêp pix mã ã mê kot amnhî nhîpêx anhÿr kaxyw. No mê pahte arî ã amnhî nhîpêx anhÿr kaxyw kêt. Na pre ra Kris mê pahwÿr wrÿ nê Tîrtûm kapêr tûm o hapêx nê hpãnhã mê pamã kapêr nyw jarê pu mê hpãnhã nywta kôt pix mã amnhî nhîpêx o papa. Kapêr nywja mex o mex. Nê mex o wamta jakrenh.

Kris htyk o mê pahte amnhî tomnuj pãnhã amnhîrer ã harênh

¹¹Tã na pre Krisja tãm mê pahwÿr wrÿ nê kêp mê pahto Tîrtûm wÿr xwÿnh

maati nê patre hpānhā mē pahto hwÿr o pa. Nom jar pika ja kamā mē kot mē ihkra ho Tirtūm nhōrkwÿ kaàkre nhîpêxta wÿr àr nê kamā mē pahto hwÿr kaxyw na pre wrÿk kêt nê. Na pre ra akupÿm kaxkwa hwÿr api nê kamā ōrkwÿ mex wÿr axà nê kamā tanhmā mē pahto mex to nê tanhmā mē pahto Tirtūm wÿr to rāhā ho hkrī. ¹² ā kaxkwa kamā Tirtūm nhō hitom maatija wÿr àr tipxi htā mē pahpiitā mē pahte amnhî tomnuj pānhā amnhîrer pa. Nom mēmo mry kamrô ho mē pahpānhā amnhîrer kêt nê. Mōx kamrô rÿ motre kamrô ho mē pahpānhā amnhîrer kêt nê. Amnhî kamrô ho na pre mē pahpānhā amnhîre. Tyk nê hkamrô pikapîrta o mē pahpiitā mē pahpānhā amnhîrer pa.

¹³ Nê amnepêm Ijaew kot Tirtūm kapêr tūm kôt amnhî nhîpêx mex o pa hkêt jakamā nhūm tee ri mē omu nê mē kot amnhî tomnuj o mē pa xwÿnh ā mē harê. Jakamā na pre mēo patre xatā mry kamrô ho mē hkamī. Mōx kamrô nê motre kamrô ho mē hkamī. Na pre mōx krare hkwy hpa nê ho hxêt nê hprā ho hkwyjê kamī. Ā na prem xatā mē hipêx anhÿr o pa. Tirtūm kot ja hā mē omunh nê mē mex ā mē harênh kaxyw. Nom te mē krāhkā pix mex pyrā nê mē hkrā kaxwÿnh kām arī hamaxpêr punuj o pa. ¹⁴ ā na prem amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Nom Krisja mē kurom aa tanhmā amnhî tomnuj to hkêt jakamā na pre mē pahte amnhî tomnuj xwÿnhjê nê ty. Te mē kot amnhî nê mōx rÿ motre hpar nê hkamrô runhta pyrāk o amnhî nhîpêx nê mē panê Tirtūm mā amnhî gō nhūm pre mē kām hkurê xwÿnhjaja kupī. Na pre Tirtūm Karōja ā kot mē panê htyk anhÿr kaxyw tanhmā ho hihtÿx to. Karōja aa hapêx kêt kumrêx rāhā nê pa ho pa xwÿnh jakamā na pre Kris tykja kukamā tanhmā ho hihtÿx to nhūm mē panê ty. Tapxipix na mē pahte tām amnhî nhîpêx o papa kaxyw kêp tanhmā mē pahkrā hto

xwÿnh. Jakamā na pu htem ra pajamaxpêr nyw o pajamaxpêr o papa nê pajamaxpêr o:

—Na pa pre tee ri inhmā amnhî krā hkôt tām amnhî nhîpêx o ixpa hprām kaprÿ nê ām amnhî tomnuj pix o ri ixpa. Tā Kris kot inhnê htyk o hkamrô pikapîr ā harênh ma nê amnhî kaxyw hkôt ijamaxpêr tÿx nê nhūm amnhî tā xpumu nê ixte tām amnhî nhîpêx o ixpa kaxyw ixām. Jakamā kot paj ām Tirtūm pix mā kām tanhmā amnhî nhîpêx to ho ri ixpa. Tîr rāhā nê pa ho pa xwÿnh jakamā kot paj nhÿrmā kuri urāk nê ixtir tūm nê ixpa ho ixpa. Anê.

¹⁵ Nê amnepê mā na prem piitā Tirtūm kapêr tūm kôt amnhî nhîpêx mex o pa hkêt nê. Mē kot xatā hkôt amnhî nhîpêx o pa hā amnhî jarênh tā hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Jakamā na pre Kris wrÿ nê mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr mā xwÿnhjê mā Tirtūm kapêr nyw jarê nê mē pamā:

—Kot paj mē anê ty nhūm Tirtūm ā ixte amnhî nhîpêx anhÿrja kukwak ri mē ato mex rāhā ho pa. Anê.

Hāmri nê amnhî jarênh xā hkôt mē pahte amnhî tomnuj piitā hpānhā amnhîrer kaxyw mē panê ty. ¹⁶⁻¹⁷ Te jar pika ja kamā mēhō htyk kukamā hkrajê mā tanhmā amnhî jarênh to pyrāk. Na htem htyk kaxyw nê hkrajê mā:

—Nā kot paj mēmo arigro hā ty ka mē inhmÿr pē ixpê ixkukrêx kwÿ o arīk.

Anhÿr o na htem amnhî jarê. Hāmri nê ty nhūm hkrajaja amnhîm ō mēmoj to arīk pa. Mē hipêxā kukwak ri mē hikukrêx mex nê mÿr pē o pa. No kormā htîr ri nhūm mē kormā kêp hamÿnh kêt nê. Ja pyrā nê na pre Tirtūmja Jejus htyk kukwak ri tanhmā mē pahto mex to pu mē kukwak ri mē pamex nê pahkînh nê ri papa.

¹⁸ Nê Tirtūm kapêr tūm kôt na pre hte mē ō patre mry pa nê ām hkamrô runh kôt pix mā mē ho Tirtūm wÿr o pa nhūm

amnhî tâ mē omunh xà hkôt mē kuma nē tanhmā mē ho mex to.

¹⁹Na pre finat Mojesja Ijaew mā Tirtūm kapēr tūm piitā harē nē harēnh pa hāmri nē mōx ōxpī nē kaxyw motre hōxpī. Hāmri nē xijere kamā hamē wa hkamrō runh pa nē kamā gō hkwy ru. Hāmri nē kaxyw mēmo pī hpa hkryre pē “isop” jarēnhja kwy kukē. Nē kaxyw ōwēhti hkī kamrēkre hkwy hpy nē isop mē ho pihkār pa nē mry kamrō o go. Hāmri nē ho hkwyjē kamī. Nē ho Tirtūm kapēr ā kagā tūmta kamī. ²⁰⁻²²Hāmri nē ho anhÿr pa nē mē kām:

—Nà na Tirtūmja ixte mry kamrō ho mē akamīr pumunh kôt mē pamā kapēr o: “E kot kaj mē ixkapēr kôt amnhî nhîpêx o ri apa hā kot paj tanhmā mē ato mex to rāhā ho ri ixpa ka mē amex nē akīnh nē ajamakētcati nē ri apa. Jakamā kēr ka mē mry kamrō ho mēmoj piitā hkamīr pa. Nē ho amnhî kamī. Kēr pa ja hā mē apumu hāmri nē axte tanhmā mē ate amnhî tomnuj tota mā ijamaxpēr kēt nē.” Anē. Ā na Tirtūm mē pamā kapēr anē. Anē.

Hāmri nē hpānhā mry kamrōta o ōrkwÿ kaàkre kamī. Nē hkre kamā mēmoj kuhē xwÿnh piitā nhūm ho hkamīr pa. Ā na pre mē ō patre mē mex kaxyw mē hipêx anhÿr o pa. Mē kot tōhā mēmoj to hpÿnhre nē ho hkamīr kēt jakamā kironhÿx pre mēmoj piitā ā hipêx anhÿr o pa. Kop apu mē kot mry hpar nē hkamrō runh kēt ronhÿx pre Tirtūm arī mē kot amnhî tomnuj mā hamaxpēr rāhā ho pa.

²³Na prem ā Tirtūm nhōrkwÿ kaàkre kamā mēmoj kuhē xwÿnh piitā mex kaxyw hipêx anē. Te Tirtūm kot mē pahto mex nhūm mē pahte nhÿrmā ma kaxkwa hwÿr ō krī hwÿr paxàpirta pyrā nē. Nom mē kot mry hpar nē hkamrō runhta kukwak ri mē pamex nē papa hkēt. Ām mēhō kamrō kukwak ri mē pamex xwÿnhhta pix kukwak ri na mē

pahpē pahÿr tūm nē papa mā xwÿnh. Ja na mex o mry kamrō piitā hakrenh pa. ²⁴Jejus Krisja pix kukwak ri. Tām na pre patre pyrā nē mē pahto Tirtūm wÿr kaxyw mē ihkra ho Tirtūm nhōrkwÿ kaàkre nhîpêxta wÿr gjêx kēt nē. Ām ixkre kaàkre pix na pre. Na pre kaxkwa kamā Tirtūm nhō krī hwÿr axà. Tā arī kamā Tirtūm nhîhkō hā mē pahto hwÿr rāhā ho hkri.

²⁵Nē Ijaew nhō patre maati na hte amgrā mē ōrkwÿ kaàkre kamā hitom maati hwÿr gjêx tipxi. Nē amnhî kôt mry kamrō ru nē ho agjē. Tirtūm kot hā omunh nē axte mē kot amnhî tomnuj mā hamaxpēr hkēt kaxyw. Nom Kris na pre mē urāk nē mēmo mry pa nē Tirtūm mā hkamrō kapīr kēt nē. Kamrō na pre mē panē axkapī. Nom patre pyrā nē amgrā mē ā amnhî nhîpêx anhÿr kēt nē. Na pre htyk o Tirtūm mā amnhî nhōr tipxi. ²⁶Kēp apu patre pyrā nē amgrā mē mē panē htyk o pa ronhÿx ra mē panē htyk xohtō rax kumrēx. Nhÿx pre annepē mā Tirtūm kot mēmoj piitā ho katorta rūm amgrā mē mē panē htyk o pa ho hkra. Jao xatā htyk o amgrā xohtō rax kumrēx. Nom ja kot anhÿr kēt. Na pre mē pahwÿr wrÿ nē mē panē htyk tipxi htā htykja o mē pahte amnhî tomnuj piitā hpānhā amnhīrer par kumrēx. Jakamā mo kaxyw koja axte ty?

²⁷ām pahtyk tipxi htā koja Tirtūm nhÿrmā akupÿm mē pahpiitā mē pahto pahÿr nē ahpÿnhā tanhmā mē pajarēnh to nē ahpÿnhā tanhmā mē panhîpêx to. Kormā mē pahÿr ri mē pahte amnhî nhîpêx ā mē pahpumunh xà hkôt tanhmā mē panhîpêx to. ²⁸Ja pyrā nē na pre Krisja ām mē panē htyk tipxi htā mē pahto ohtō nē mē panē mē pahte amnhî tomnuj piitā rēnh pa. Hāmri nhūm Tirtūm akupÿm ho htīr nē akupÿm amnhî wÿr ho api. Tā koja nhÿrmā akupÿn mē pahwÿr wrÿ. Nom axte mē pahte amnhî tomnuj pānhā amnhî rer

kaxyw mē panê htyk kaxyw wrÿk kêt nê. Ra kot mē pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîrer kênâ. Koja akupÿn wrÿ nê mē pahte amnhî wÿr kamâ pajamak o papa xwÿnhjaja ma akupÿm amnhî kôt kaxkwa hwÿr mē pahto àpir pa. Ra mē pahtyk tâ nhûm akupÿm mē pahto mē pahtîr nê ma amnhî kôt mē pahto àpir pa pu mē kuri pamex nê pahtîr tûm nê papa ho papa.

Kris kot mē panê htyk tipxi hâ harênh

10 Nê arî mē kot Tîrtûm kapêr tûm kôt amnhî nhîpêx o mē pa xwÿnhjaja kormâ hprî hâ Tîrtûm kot tanhmâ mē pahto mex to hâ harênh mar tÿx kêt. Na prem kormâ hkwÿ pix ma. Na hte mē ò patreja amgrâ mē kânhmâ kaxkwa hwÿr mry kamrôta pē nê mē amnhî to Tîrtûm wÿ. Kot ja hâ mē omunh nê axte mē kot amnhî tomnuj mâ hamaxpêr hkêt kaxyw. Tâ ã mē kot amnhî nhîpêx anhÿr tâ arî Tîrtûm kapêr kwÿm amnhî nhîpêx râhâ ² jakamâ na prem xatâ kâ m mēmo mry kamrô runh o pa. Kêp apu tâm amnhî nhîpêx nê tâm ri hamaxpêr ronhÿx arî ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa hkêt nê. Nê xatâ amnhî pânâ mry hpar nê hkamrô ho Tîrtûm nhôrkwÿ kaàkre kamâ mēmoj kamîr kêt nê. ³ Nom na prem tâm amnhî nhîpêx o pa hkêt nê. Mē kot amgrâ mē Tîrtûm kot mē nê mē kot amnhî tomnuj rênh kaxyw mē kot kâ m mēmo mry hpar o pa htâ no âm hkôt amnhî nhîpêx xwÿnh ã amnhî jarênh kêt nê. Arî mē kot amnhî tomnuj o pa jakamâ na prem mry hparta ã amnhî pumu nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr o hkaprî nê pa. ⁴ Nom na hte môx kamrô rÿ motre kamrôja mē panê mē pahte amnhî tomnuj rênh kêt nê. ⁵⁻⁸ Jakamâ na pre Krisja mē pahwÿr nojarêr nê Tîrtûm mâ amnhî jarênh o:

Pa Tîrtûm? E kot paj ma mē hwÿr wrÿ. Mē kot amnhî pânâ amâ mry hparta apê hprâm nôkati nê amâ hkînh kêt.

Ate mē nê mē kot amnhî tomnuj rênh kaxyw mē kot amâ mēmo mry hparta amâ hprâm kêt. Âm ixkukamâ na ka pre ã mē kot amnhî nhîpêx anhÿr kaxyw mē kâ m ja hâ karô.

Mē kot mry nhîpêx o te pa ixte mē nê ixytk nê ixkamrô pikapîr pyrâk o na prem ixkukamâ ã amnhî nhîpêx anê. Jakamâ na ka ra mē kaxyw inhmâ inhî gô pa mē urâk nê inhî ho inhî.

Tâ kot paj ma mē hwÿr wrÿ. Ixte amâ hprâm xâ hkôt pix mâ ixte tanhmâ amâ mnhî nhîpêx to ho ixpa kaxyw. Akapêr ã kagâ htûm kot tanhmâ ixkukamâ ijarênh to xâ hkôt kot wrÿ nê ã amâ amnhî nhîpêx anê. Anê.

Hâmri nê man mē pahwÿr wrÿ. ⁹ Kot Tîrtûm kapêr tûm o hapêx par nê hpânâ tâm mē panê htyk kaxyw wrÿ. Jakamâ na pre nojarêr nê Tîrtûm mâ amnhî jarênh o:

—E ixte amâ hprâm xâ hkôt amnhî nhîpêx kaxyw kot paj ma mē hwÿr wrÿ.

¹⁰ Anhÿr jakamâ wrÿ nê Tîrtûm kâ m hprâm xâ hkôt mē panê ty. Na pre nhâm mēhō mē kâ m hkurê xwÿnhjê mâ ôr nhûm mē kot hpîr nhûm amarî htyk kêt nê. Na pre amnhî grônh kôt mē kâ m amnhî gô nhûm prem kupî. Hâmri nhûm htyk o mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê o Tîrtûm kra. Mē kot xatâ mry hparta rom htyk tipxi tâ mē pahpiitâ mē pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîrer pa.

¹¹ Nê mē ò patrejaja na htem apkati mē Tîrtûm nhôrkwÿ kaàkre kamâ kâ m tanhmâ amnhî nhîpêx to. Nê apkati mē hkwÿjê hpânâ mry hkwÿ hpa nê hkamrô ru nê mē ho Tîrtûm wÿ. Tâ nom ja hâ mē omunh xâ hkôt mē nê mē kot amnhî tomnuj rênh kêt nê. ¹² No kêt Kris na pre mē kot xatâ mry hpar xwÿnhhta rom âm htyk tipxi htâ mē pahte amnhî tomnuj piitâ hpânâ amnhîre. Hâmri nê ma akupÿm kaxkwa hwÿr api nê Tîrtûm nhîhkô hâ Pahi Maati hkrî

xà kamā upôk rûm hkrî ho hkrî. ¹³ Koja kuri hkrî rāhā nhûm Tîrtûmja îhkram mē kot kutā amnhî xunhwÿr xwÿnhjê jaxâr pa. Ja kaxyw na kormā kuri hamâr o hkrî. ¹⁴ âm htyk tipxi htā htykja o mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê ho Tîrtûm kra pu mē ra hpānhā tām amnhî nhîpêx rāhā ho papa. Nē pajamaxpêr mex o ri papa. Tîrtûm kām hprām xā hkôt.

¹⁵ Annepê mē kot Tîrtûm nhÿ hā kapêr jarênh o mē pa xwÿnhjaja na prem mē panhîgêtjê mā kapêr o pa. Tîrtûm Karô nhÿ hā mē kām kapêr nē mē kām:

¹⁶ —E na Tîrtûm mē pamā amnhî jarê nē amnhî jarênh o:

Kot paj nhÿrmā axtem ixkapêr nyw o mē amā ixkapêr.

Nē mē akrām hagjê ka mē mar tÿx pê hā ano htÿx nē ho apa.

Ixkapêr tûm na pa pre mē amā kên pota ā hā kagā.

Nom ixkapêr nyw kot paj axtem mē akrām hagjê.

¹⁷ Nē kot paj axte mē ate amnhî tomnuj mā ijamaxpêr kêt nē.

Anhÿr o mē pamā amnhî jarênh. Anê.

¹⁸ Tā ra axte mē pahte amnhî tomnuj mā hamaxpêr kêt ā kot amnhî jarênh jakamā mo kaxyw kot pu mē arî amnhî pānhā kām mēmo mry hpar nē hkamrô runh o papa? Tā mē pahkwÿjaja na hte arî kām ja ho anhÿr prām o pa. E kwa mē axte ā amnhî nhîpêx anhÿr kêt nē ixkwÿjaja.

Akupÿm mē pahte amnhî nhîpêx tûm o paxujanâr kêt ā mē pamā karô

Matêwre 27.51; Rukre 23.45; Rômân 5.1-2; Epes 3.12; Eprêw 4.14-16

¹⁹⁻²⁰ E ixkrâmnhwÿjaja. Ra Jesus kot mē panê htyk o hkamrô pikapîr jakamā na pu htem arî tee ri amnhî kukamā pajamaxpêr hkêt nē. Tîrtûm axte kot mē pahte amnhî tomnuj mā hamaxpêr kêt jakamā na pu htem paxâmnhîx

amnhî to hwÿr o papa. Te paxâmnhîx ôrkwÿ kaâkre kamā hitom maati hwÿr pagjêx nē kamā amnhî to hwÿrta pyrâk. Jao ra mē papamjaja amnhî to hwÿr o papa nhûm patre axte mē pahto hwÿr kêt nē. Jejus na pre htyk o mē pamā hitom maati wÿr hakwakre kahêxā hā kupêxêja kôt ā ho axkjê. Jao mē paxâmnhîx hwÿr mē pagjêx kaxyw mē pamā kahê xā mē. ²¹ Tā ra kêp Tîrtûm nhô krî kamā mē pahto hwÿr xwÿnh maati na. Nē mex kumrêx o jar pika ja kamā patre kot mē ho hwÿr o pa xwÿnhnta jakrenh. ²² Jakamā e kwa kêr pu mē māmri paxâmnhîx amnhî to Tîrtûm wÿr o papa. Ra Jejus kot mē panê htyk nhûm mē pahte amnhî kaxyw hkôt pajamaxpêr rāhā ho papa jakamā kêr pu mē axte mē pahpê amnhî tomnuj xwÿnh ā amnhî jarênh kêt nē. Kêr pu mē nhÿrmā tanhmā pajamaxpêr punuj to rÿ tanhmā amnhî tomnuj to hāmri nē tee ri ja hā amnhî pumu nē pahkapri kamā amnhî to Tîrtûm wÿr kurê kumrêx. Jejus ra kot mē pahte amnhî tomnuj pānhā amnhîrer par jakamā kot puj mē Tîrtûm mā tanhmā mē pahte amnhî tomnuj to hā amnhî jarê nhûm mē pama nē axte kām hamaxpêr kêt nē. Pu mē te paxwÿr nē pahte amnhî nē pagrā htyk kuhôn h par nē akupÿm pamex pyrâk. Nē axte paxâmnhîx amnhî to Tîrtûm wÿr o papa.

²³ Nē mē kot Kris ā tanhmā mē pahto htā kwa kêr pu mē tee ri amnhî kukamā pajamaxpêr kêt nē. Rÿ pajamaxpêr o:

—Konên. Koja mē tanhmā hamaxpêr to nē Kris ā ixpî rÿ ko. Pa apu mē kot ixpîr pymaj akupÿm ixte amnhî nhîpêx tûm o awjanā nē akupÿm hkôt amnhî nhîpêx japêr rÿ ko. Anê.

Kwa pu mē tee ri ā pajamaxpêr anhÿr hkêt nē. Pu kêt mē pajamaxpêr o:

—Nā mē kot Kris ā tanhmā ixto htā kot paj aa hkaga hkêt nē. Mē kot hā ixpîr mā tā kot paj hkaga hkêt kumrêx.

Anhÿr ã amnhî jarê. ²⁴Nê kêr ka mê akwÿjê mã anê kê mê mêmoy to axpên kutã nojarêr rãhã ho ri axpên kôt pa. Jao tanhmã axpên to mex to o ri axpên kôt pa.

²⁵Na pre ra mê pahkwÿjaja tanhmã hamaxpêr to nê axte mê pahkôt pikuprõnh nê Tirtûm kapêr mar o hkrî hkêr nê. No kêr pu mê ho mê urakêr kêt nê. Kêr pu mê arî xatã axpên wÿr akuprô nê mê pahte tee ri amnhî kukamã pajamaxpêr nê axpên mã pakapêr o papa. Kêr mê panhõ Pahihtija ra akupÿn mê pahwÿr wÿrk kaxyw jakamã kwa kêr pu mê kutêp arî axpên mã pajamaxpêr mex nhõr pê tãm axpên nhîpêx mex rãhã ho i papa.

²⁶Mê pahkwÿjaja kot Tirtûm kapêr mar mex tã na htem kuma nê ãm kuma. Kwa kêr ka mê ho mê urakêr kêt nê. Kris kot mê panê htyk ã harênhja mê kot mar mex tã na htem kuma nê ãm kuma nê hkaga kumrêx. Jakamã mêhõ koja Kris pyrà nê htyk o mê kot amnhî tomnuj pãnhã amnhîre? Nã amrakati kumrêx. Æm Jejus pix na pre Tirtûm ja kaxyw ãm. Tapxipix na pre ã mê panê amnhî nhîpêx anê. Tã nhûm mê kot hkagaja mÿrapê koja mê nhÿrmã mê tãmjaja mê kot amnhî tomnuj pãnhã amnhîre. ²⁷Mê kot Tirtûm kutã amnhî xunhwÿr xwÿnh na mê. Amnepêr na pre Tirtûm mê kot kutã amnhî xunhwÿr xwÿnhjê kaxyw mê kot amnhî xã htÿx kamã hamak tûm xata nhîpêx. Tã ra mê kot Jejus kaga jakamã koja nhÿrmã ma hwÿr mê rênh pa nhûm mê tee ri kãm hwÿr pa hprãm kêt kaprÿ. ²⁸Amnepêr finat Mojesja kormã htîr ri na pre hte mêhõ pixi nê kapêr kaga nê akupÿm kot amnhî nhîpêx tûm o awjanã nê tanhmã amnhî tomnuj to nhûm hkwÿjaja ja hã omu. Tanhmãn axkrut rÿ axkrunêpxi nê ja hã omu. Hãmri nê ma Mojes wÿr mra nê axpên kôt kãm tanhmã kot amnhî tomnuj to hã harê. Hãmri nhûm harênh ma nê mê kãm hã

amÿnê nhûm tee ri kãm htîr prãm kaprÿ. Mê kot akupÿm amnhî nhîpêx tûm o ujanãr nê amnhî tomnuj o paja mÿrapê na prem mê kupa. Æ na pre htem mê hipêx anhÿr o pa.

²⁹Nê koja mêhõ tanhmã Tirtûm Kra Jejus o kapêr punuj to. Tirtûm kapêr ã kagã htum kot ra mê kot kêp Tirtûm Kra hã harênh mar mex tã axtem nê tanhmã ho kapêr punuj to ho pa. Kot mê panê htyk nê hkamrô pikapîr kôt kot mê pahte amnhî tomnuj pãnhã amnhîre ã harênh mar tã kuma nê ãm kuma nê harênh o:

—Nã mê pahpyrà nê kot amnhî tomnuj xwÿnh nhûm mê kot hã hpîr kênã. Na pre mê panê htyk kêt nê.

Anhÿr ã harê. Nê Tirtûm Karõja nhûm mãânên tanhmã ho kapêr punuj to. Kêp mê pakutã nojarêr xwÿnh tã nhûm axtem nê tanhmã ho kapêr punuj to. Mÿrapê koja nhÿrmã Tirtûm tanhmã homnuj tÿx to. Homnuj tÿx o mê kot Mojes kapêr kaga nhûm mÿrapê kot mê hparta jakre. Jakamã kwa kêr ka mê ã amnhî nhîpêx anhÿr hkêr nê. ³⁰Tirtûm kapêr ã kagã htum kot ja jarênh kot: Ixpê Tirtûm kot paj mê kot amnhî tomnuj xwÿnhjê homnuj tÿx nê. Anê.

Nê mê kot tãm amnhî nhîpêx xwÿnhjê jarênh kot:

Mê kot amnhî to mex o mê pa xwÿnhjaja kot paj nhÿrmã mê ho mex rax nê.

No mê kot amnhî tomnuj o mê pa xwÿnhjaja kot paj nhÿrmã mê homnuj tÿx nê. Anê.

Ra mê pahte ã kapêr anhÿr xwÿnhja kot amnhî nhîpêx ã omunh mex. ³¹Jakamã kwa mê okora. Kêr ka mê amnhî to mex rãhã ho ri apa. Tirtûm rãhã ho rãhã nê hihtÿx o hihtÿx jakamã koja mêmoy tã akamã gryk ka amex kêt o amex kêt.

³²Nê amnepêr mê ate Jejus kôt amnhî xunhwÿr krax kãm na prem Jejus ã mê atomnuj tÿx tã ka prem mê umaj hkaga hkêr nê. Tã kêr ka mê arî ã amnhî nhîpêx anhÿrja kukamã mãn ajamaxpêr

nê hã anohtÿx rãhã ho apa. Jao arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anê nê mē umaj Jejus kaga hkêt nê. ³³Na prem mē piitã mē noo mã tanhmã mē amã kapêr punuj to nê tanhmã mē anhipêx to. Nê tōhã tanhmã mē akwÿjê homnuj tÿx to ka mē tee ri ja hã mē omu nê mē kamã axukaprĩ nê. Nê mē hkôt axkamê nhũm prem mã mē ato anê nê. ³⁴Na prem mē akwÿjê jagjê ka prem ja hã mē omu nê ma mē hagjênh xã hã ixkre hwÿr mē hwÿr mra nê tanhmã mē ho mex to. Nhũm prem mē apê mē akukrêx kwÿptã nê ma amnhĩm o pa ka mē ãm amnhĩ tã mē omu nê ajamaxpêr o:

—Kwãr mē mãmri ma amnhĩm hamÿn o pa. Koja nhÿrmã Tirtũm inhmã ixkukrêx mex o kot ja jakrenhta kwÿ nhõr rax nê pa amnhĩm hamÿ nhũm aa ixpê hapêx kêt nê. Hãmri nhũm axte mēhõ aa ixpê utãr kêt nê. Jar mē ixkukrêxta mexti hã. Anê.

Jao mē kot mē apê utãr tã ka mē akaprĩ nã apa hkêt nê. Æ amnhĩ kukamã ajamaxpêr anhÿr pê akĩnh nê apa. Æm hãmri na ka prem ã amnhĩ kukamã ajamaxpêr anê. ³⁵Na ka prem mē kutã amnhĩ to htÿx kãm ã apa anê. Tã kwa kêr ka mē arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Kêr kê nhÿrmã Tirtũm ja hã mē ato mex rax nê.

³⁶Nê kêr ka mē arĩ amnhĩ kaxyw Tirtũm mã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Mē kot Jejus ã tanhmã mē ato htã ka mē hkaga hkêt nê. Kot kaj mē ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o apa nhũm Tirtũm ja hã mē apumu nhũm ja kãm mex nê. Hãmri nhũm ra kot amnhĩ jarênh xã hkôt nhÿrmã amã mēmoj mex nhõr rax nê. Jakamã kwa mē kot tanhmã mē anhipêx to hã amnhĩ pumu nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri akaprĩ hkêt nê. Kot kaj mē Kris ã apunuj rãhã apa hkêt nê. ³⁷Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot Jejus jarênh kot:

Koja mē pahwÿr wrÿk mã xwÿnhnta tokyx wrÿ. Na ra wrÿk kaxyw nojarêt. Anê.

³⁸Nê harênh kot:

Ixxôt mē kot amnhĩ nhĩpêx mex o mē pa xwÿnhjaja koja mē amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr tÿx rãhã nê. Jao nhÿrmã ixri htĩr tũm nê mex rãhã nê pa ho pa.

Nê koja mēhõ ixkaga pa tee ri kãm ixkĩnh kêt ã omu. Anê.

³⁹No mē papajaja te mē pahte mē kot Jejus kaga nhũm kot amnhĩ tã mē homnuj mã xwÿnhjê pyrãk kêt. Arĩ mē pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpêr rãhã jakamã koja nhÿrmã amnhĩ wÿr mē pahto api.

Amnhĩ kaxyw Tirtũm kôt mē hamaxpêr mex xwÿnhjê jarênh

Sikũn Pêtre 3.5-7

11 Nê na htem Kris ã mē panhipêx kati ho pa pu mē pahpunuj rãhã nê ri papa. Te Kris kot mē pahto mex kêt pyrãk pu htem mēmoj punuj pix kãm ri papa nê kormã Tirtũm kot mē pahto mex ã amnhĩ tã omunh kêt nê. Tã ã mē pahte anhÿr tã kwa kêr pu mē arĩ kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Mē pahte pano ho Tirtũm pumunh kêt tã kot mē pahkôt pa ho pa hã amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpêr tÿx rãhã ho papa. Jakamã na pu htem ãm kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa. ²Amnepê mã mē pakukamã mē panhigêjtaja na prem no ho Tirtũm pumunh kêt tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpêr nê kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm amnhĩ tã mē omu nhũm ja kãm mex nê.

³Nê mē papajaja na pu htem pajaxwÿja mē pano ho omunh kêt tã amnhĩm harênh o:

—Nã amnepêm kormã mēmoj piitã amrakati ri nhũm Tirtũm ãm kapêr pix o mēmoj piitã ho kato. Ixte inhno ho ja hã omunh kêt tã kot ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã

amnhî jarênhja jakamã kot paj hkôt ija-maxpêr tÿx rãhã ho ri ixpa. Anê.

⁴Na pre finat Atãw nhîpêx nê kaxyw hprô Ewa nhîpêx. Hãmri nhùm wa hkra Apewja htô Kaï rom amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr tÿx o pa. Jakamã nhùm wa Tirtûm mã mêmoj gô. Nhùm Apew kot Kaï rom Tirtûm kãm hprãm xã hkôt kãm mêmoj nhôr jakamã nhùm amnhî tã omu nê kot amnhî to mex xwÿnh ã harê nê kot kãm ör xwÿnh ta nhùm mex ã harê. Tã Apew amnepêm htyk tã pu htem arî harênh mar rãhã ho papa nê kãm pajamaxpêr o:

—Apew na pre hte amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr tÿx rãhã ho pa.

Anhÿr ã kãm pajamaxpêr.

⁵Nê Atãw kanrêhã htãmnhwÿ Enoĵja na pre haxwÿja amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr tÿx o pa. Jao hkamnâr rom kãm hprãm xã hkôt pix mã tanhmã kãm amnhî nhîpêx to ho pa nhùm amnhî tã omu nê amnhîm mex ã harê. Jakamã na pre htyk kêt nê. Na pre Tirtûm htîr rãhã ma amnhî wÿr ho api nhùm hk-wÿjaja tee ri hapêr o pa. Jakamã na pu htem arî axpên mã Enoĵ kot amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr mex o pa hã harênh o papa. ⁶Mê kot amnhî kaxyw Tirtûm mã mê hamaxpêr kêt xwÿnhjaja na hte Tirtûm mê mex ã mê harênh kêt nê. Tã mê papajaja kêr pu mê Enoĵ pyrã nê amnhî kaxyw kãm pajamaxpêr tÿx rãhã ho papa. Nê pajamaxpêr o:

—Tirtûmja htîr rãhã ho rãhã. Koja nhÿrmã mê ixte amnhî kaxyw hkôt ija-maxpêr xwÿnhjê ho mex rax nê. Nã koja mê ixto anê.

Anhÿr o mê pajamaxpêr nhùm Tirtûm amnhî tã mê pajamaxpêr ã mê pahpumu nê mê pahte amnhî to mex ã mê pajarê. No mê kot amnhî kaxyw kãm hamaxpêr kêt xwÿnhjaja na hte ã mê harênh anhÿr kêt nê.

⁷Nê Enoĵ kanrêhã htãmnhwÿ Noehtija na pre haxwÿja amnhî kaxyw

Tirtûm mã hamaxpêr tÿx o pa. Jao hkamnâr rom amnhîm pâr raxja nhîpêx. Na pre ra Tirtûm na rax kukamã tanhmã kãm ujarênh to. Kormã aa na wrÿk nhùm Noehti kot omunh kêt tã Tirtûm kapêr ma nê mar xã hkôt amnhîm pâr rax kum-rêxta nhîpêx. Örkwÿ kamã hkwyjê mê mê amnhîm hipêx. No mê kot Tirtûm kapêr mar nê ãm mar xwÿnhjaja na pre Tirtûm gô tãm o mê hanhi nê mê himex pa. Nom Noehtija nhùm kot amnhî to mex xwÿnh ã harê. Kot amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr rãhã ho pa jakamã nhùm pre ã mex ã harênh anê.

⁸Nê Noehti kanrêhã htãmnhwÿ Apraãwja na pre haxwÿja amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr tÿx o pa. Na pre Tirtûm kot kãm pika nhôr ã kãm amnhî jarê nê ra kot ma hwÿr mênh kaxyw. Hãmri nhùm Apraãw kuma nê hkamnâr rom ô pika kaga nê ma pika hôja wÿr pa. Aa kot ma hwÿr mör nê omunh kêt tã Tirtûm kapêr mar xã hkôt ô pika kaga nê ma hwÿr pa ho pa. ⁹Hãmri nê hwÿr pøj nê omu nhùm Tirtûm kãm:

—E pika ja kot paj nhÿrmã akanrêhã akra nê atãmnhwÿjê mã kugô. Anê.

Hãmri nhùm kuma nê pikaja kamã pa ho pa. Ra kamã axtem mê uro hkwyjaja ri pa nhùm Tirtûm kormã mê kator kêt ri nhùm mê ô pika hwÿr pøj nê mê kamã pa ho pa. Nom amnhîm örkwÿ mex nhîpêx kêt nê. Kormã kêp ô pika kumrêx kêt ã hkamnhîx jakamã ãm mry kã o ixkre nhîpêx nê kamã pa ho pa. Nê nhÿhÿm pa kaxyw nê kugrã nê ma amnhî kôt o pa. Amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr rãhã jakamã ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa.

Nê Apraãw kra Iĵak nê htãmnhwÿ Jakoja wa Apraãw pyrã nê mry kã ho örkwÿ nê ma amnhî kôt o pa. Nhùm Tirtûm kot Apraãw mã kapêr pyrã nê wa kãm wa hkanrêhã wa hkra nê wa htãmnhwÿjê mã pika nhôr ã amnhî kukamã wa kãm amnhî jarê. ¹⁰Jakamã nhùm Apraãw kormã Tirtûm nhô krî hwÿr àpir

xa hã amnhî tâ hamâr pê kot ho ô pika mã xwÿnhjê kamã pa ho pa. Kaxkwa hwÿr àpir mã xwÿnhnta mex kumrêx. Tirtûm kot hipêx jakamã koja mry kã ho ixkre nhîpêxta rom aa hapêx kêt nê. Jakamã nhûm Apraãw mē pahpyrà nê ma kot hwÿr àpir xa hã amnhî tâ Tirtûm jamâr rãhã ho pa. ¹¹⁻¹²Tã ra hpigêt tÿx nê hkurê hkêt nê pa. Te ra ri htyk kaxyw pa pyràk. Nhûm hprô Sara haxwÿja hpigêt tÿx nê. Kamrô hkêt ã amgrã xohtô rax kumrêx. Nhûm wa aa hkra hkêt nê pa htã nhûm Tirtûm nhÿrmã wa hkra hã wa kãm awjarê nhûm wa kuma nê amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr kurê kumrêx. Nom amnhî tâ kuma nê tee ri amnhî kukamã hamaxpêr hkêt nê. Na pre wa kuma nê axpên mã:

—Nà kot puj xep hãmri tâ pahkra. Tirtûm kot hã ã pajarênh anhÿr kênã. Anê.

Tã ã wa kot hkra kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr anhÿr jakamã na pre Apraãwja hprô htu. Ra wa hamê hpigêt tÿx kumrêx tâ nhûm htu. Nhûm wa hkra Ijakja gaa nê wa kãm kato. Jakamã nhûm wa gaa nê rî wa hkanrêhã wa htãmnhwÿ xohtô rax o ohtô rax. Ohtô ho kaxkwa kamã kanhêti xohtô jakre. Nê ohtô ho gô xujanâr mÿri pikahti grã hkryre jakre. Jakamã nhûm mē tee ri mē ho kôta hpar mã. Nhûm Apraãw kêp mē hpâr krax. ¹³Tã nhûm Apraãw nê Ijak nê Jakoja mē ri pa tãmtã nê htyk pa nê hapêx. Tirtûm kormã kot mē kãm pika jarênhnta nhôr xwÿj ri ra htyk pa. Nom kormã mē htîr ri tanhmã kãm hamaxpêr to nê hamaxpêr o:

—Nà kormã Tirtûm kot mē inhmã pika jarênhja nhôr kêt tâ koja nhÿrmã inhmÿr pē ixkanrêhã ixkra nê ixtãmnhwÿjê mã kugô. Nà koja mē kãm kugô. Ra kot hã inhmã amnhî jarênh kênã kot kêt mē kãm ôr kêt.

Anhÿr o kaxyw kãm hamaxpêr rãhã ho pa. Jao hkînh nê hamaxpêr o:

—Nà inhô krîja axtem na. Na pa hte jar pika ja kamã ri mē hkôt ri ixpa. Te ixpê mē uro pyrà nê ri mē hkôt ixpa nom jar inhô krî hkêt. Inhô krî na kêt axte mã. Anê.

¹⁴⁻¹⁵Na prem ã ô krî hō hkukamã hamaxpêr anhÿr o pa. No ô krî htũmta mē kot hkaga nê pika hō hwÿr môr xwÿnhnta na prem ã harênh anhÿr kêt nê. Kop apu mē kot amnhîm tãm mân jarênh ronhÿx prem awjanã nê ma akupÿm hwÿr pa. Na prem axtem krî hō jarê nê kormã hwÿr môr kêt ã amnhî jarênh o pa. ¹⁶Tã nhÿ krî na prem ã harênh anê? Nà kaxkwa kamã Tirtûm nhô krîja. Tãm na mex kumrêx jakamã nhûm prem kormã hwÿr ma àpir xa hã mē pahpyrà nê amnhî tâ Tirtûm jamâr rãhã ho pa nhûm amnhî tâ mē omu nê hkînh nê. Nê mē kot tãm amnhî nhîpêx ã mē omu nê mē kêp hkra hã mē harênh ã hpîjaàm kêt nê. Hãmri nê mē kutêp tanhmã ô krî ho mex to ho pa.

¹⁷⁻¹⁸Na pre ra tanhmã Apraãw mã hkra Ijakja jarênh to nê kãm:

—Akra Ijak kanrêhã hkra nê htãmnhwÿjaja koja mē kêp ixkra. Anê.

Tã ra kot amnhî tâ Apraãw kamã hamak kaxyw hkukamã hamaxpêr nê hamaxpêr o:

—Xã we Apraãw kãm ixkînh tÿx kumrêx nê kãm ixkôt amnhî nhîpêx rãhã ho pa hprãm nà? Xã we kãm ixkînh tÿx o hkrata jakrenh? E pa kop we ja hã amnhî tâ kamã ama nê omu mân. Anê.

Hãmri nê kot hkra hpîr nê kãm ôr ã kãm karô. Hãmri nhûm kuma nê ra kot kãm hpîr kaxyw. Kot Tirtûm kot amnhî nhîpêx ã omunh mex jakamã hkamnâr rom kot kãm hpîr kaxyw. ¹⁹Nê hamaxpêr o:

—Nà Tirtûm akupÿm kot mē ho htîr xwÿnh kênã.

Anhÿr jakamã kãm hkra hpîr puma hkêt nê ra kot kãm hpîr mã tâ nhûm Tirtûm amnhî tâ omu nê nê kãm kapêr

nhūm kuma nē hpīr kēt nē wa ma akupŷm ōrkwŷ hwŷr mō. Tā ā kot hkra nhīpēx anhŷr jakamā Apraāw mā te Ijak htyk nē akupŷm htīr pyrāk.

²⁰Nē Ijakja na pre haxwŷja amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr tŷx o pa. Jao hkamnār rom amnhī kra wa kām Tīrtūm kot wa ho mex kukamā wa kām harē. Kra Jako mē Ejauta wa kām harē nē wa kām:

—E koja nhŷrmā Tīrtūm inhmŷr pē war ato mex rāhā ho pa. Anē.

²¹Nē Jakoja na pre haxwŷja amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr tŷx o pa. Jao hkamnār rom hkra Juje mā Tīrtūm kot mē ho mex kukamā harē. Na pre Jakoja hkra nē htāmnhwŷ mē hpimràtā hprām xāj ma Ejit wŷr pa nē kamā pa ho pa. Tā nhūm Jako hpigēt tŷx nē ra htyk kaxyw. Hāmri nē hkra Juje mē hkra wa mē kām kapēr nē mē kām:

—E na pa tee amnhī kamā ama. Na pa ra ixtyk kaxyw. Nom koja Tīrtūm nhŷrmā inhmŷr pē mē ato mex rax nē. Anē.

Hāmri nē amnhī kaxpar xā hā pī hā amnhī kaxpa nē kànhmā xa nē Tīrtūm mā mex o mex ā harē. Hāmri nē akupŷm nōr xā kamā nōn ty.

²²Nē Jujeja na pre haxwŷja amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr tŷx o pa. Jao htyk kaxyw nē hkamnār rom hkwŷjē mā tanhmā amnhī jarēnh to. Ra hpigēt nē htyk kaxyw nē hkwŷjē mā tanhmā amnhī tā karō hto nē mē kām:

—E na pa ra ixtyk kaxyw. Tā koja Tīrtūm inhmŷr pē nhŷrmā Ejit rūm mē akator nē ma akupŷm mē panhō pika hwŷr mē ato pa. Ra kot mē panhīgēt Apraāw mā amnhī jarēnh xā hkōt. Jakamā kwa mē inhma. Kēr ka mē akupŷm anojarēt nē ma amnhī kōt ixtā kasāwja mŷ nē amnhī kōt ixto mō. Hāmri nē mūtār mē panhō pika kamā mē anhō krī htā ijaxā pa jawŷ mē akuri ixtā pyka. Anē.

²³Nē Mojes katorxā mē hipēêxāja na pre wa haxwŷja jajē pyrā nē amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr tŷx o pa. Juje hkanrēhā htāmnhwŷ na pre wa. Jakamā nhūm Ejit nhō pahija tee ri Ijaew xohtō rax kumrēx ā mē omu nhūm ja kēp omnuj nē. Hāmri nhūm mē hkra myjaja mē hapōx kōt mē hamŷnh xwŷnhjaja kot mē hpar ā mē kām karō. Tā nhūm Mojes kato nhūm hipēêxā mē katorxāja wa omu nhūm muxre nhūm wa tee ri hkukamā hamaxpēr. Hāmri nē pahi Paraohti mā mē hkra jamŷnh xwŷnh kot wa kēp hpīr pymaj ho pimxur o hā mytwrŷ axkrunēpxi. Tīrtūm kamnār rom wa amnhī tā kām uma hkēt nē ā kēp hkra ho hpimxur anē.

²⁴Nē Mojes na pre haxwŷja amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr tŷx o pa. Kormā karāre ri na pre Paraohti hkra nija omu nē amnhīm kumŷ nē ho hkra nē amnhī kōt o pa. Rāhā nhūm àptār nhūm Ejit nhō xwŷnhjaja kēp pahi Paraohti htāmnhwŷ hā axpēn mā harē. Hāmri nhūm tee ri amnhī tā mē kuma nē amnhī tā mē kām aprā nē mē kām:

—Kwa mē ā ijarēnh anhŷr kēt nē. Ixpē mē akwŷ hkēt. Anē.

²⁵ām kām Tīrtūm kwŷjē kōt pix mā ri pa ho pa hprām. Nē kām Ejit nhō pahi hkōt amnhī tomnuj prām kēt nē. Ām mē kot amnhī tomnuj pix o paja na mē kām hprām nhūm ja hā mē omu nē tee ri mē hkukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o:

—Nà kot paj mē hkōt ri ixpa hkēt kumrēx. Mē hkīnh nē pa htā koja mē gaa nē ty nhūm mē hkīnhja mē kēp hapēx. Nà kot paj Tīrtūm kwŷjē hkōt mǎn ri ixpa ho ixpa. Mē kot Tīrtūm ā mē inhīpēx kati htā pa arī mē hkōt ixpa ho ixpa. ²⁶Inhmā Ejit nhō xwŷnhjē hkōt ixkukrēx rax nē ri ixpa hprām kēt. Kwār mē māmri Tīrtūm ā tanhmā inhīpēx to. Koja mē ā inhīpēx anē pa ixpunuj nē ri ixpa htā koja Tīrtūm nhŷrmā ixto mex rax nē. Nà kot paj Ejit nhō pahihiti hkōt ri ixpa hkēt nē.

Anhÿr jao ra mē pahpyrà nē Kris gryk ã mē hkaga. ²⁷Tã akupÿm mēō pika hwÿr Ijaewjê ho mōr kaxyw nhÿm Ejit nhō pahihtija tee ri ja hã omu nē kamã gryk tÿx nē. No nhÿm Mojesja amnhÿ kaxyw Tirtÿm kôt hamaxpêr tÿx o hkamnâr rom kãm mē uma hkêt nē. Nē mē kêp hkwyjê kator pa nē ma akupÿm mēō pika hwÿr amnhÿ kôt mē o pa. Tirtÿm kamnâr rom ã mē kêp mē ho kator anê. Aa kot no ho omunh kêt tã amnhÿ kaxyw kãm hamaxpêr tÿx nē hkamnâr rom mē kator nē hamakêtkati nē mē o pa. ²⁸Nē hkamnâr rom mē hkîn hã arÿgro mē kot kãm “Pas” anhÿr xwÿnhã ho hkrax. Kormã Ejit rÿm kator kêt ri. Nē kaxyw amnhÿ kwÿjê mã hã karō nē mē kãm:

—E pa mē amã Tirtÿm kapêr jarê ka mē inhma. Nà kot puj xep mē jarãhã ôwêhti hkwy pa nē hkamrô ru. Nē hkamrô ho panhōrkwy jakwakre hã pÿ kukō. Hãmri nē ï kuxôt nē kuku. Kojã kamãt nhÿm mē kot amnhÿ tomnuj xwÿnhjê pē mē hkra my kot wa piitã mē hpar mã xwÿnhja mō. Hãmri nē mē pamÿ ri mō nē ã mē pahte mē panhōrkwy nhÿpêx anhÿrja ã omu nē tanhmã mē pahkrajê ho hkêt nē. Tirtÿmja ã mē pahte amnhÿ nhÿpêx anhÿr kaxyw ã inhã karō anê. Jakamã e pu mē hkamnâr rom ã amnhÿ nhÿpêx anê kē mē pahkrajaja mē pahpê htyk kêt nē. Anê.

Hãmri nē ã mē kot Ejit rÿm kator xà hã arÿgrota ã mē hkîn hã o kator krax anê. Mē hkîn hja na htem kãm “Pas” anê.

²⁹Nē Ijaewjaja na prem haxwÿja Ejit rÿm kormã Mojes kôt mē pa ri urãk nē amnhÿ kaxyw Tirtÿm mã hamaxpêr. Jakamã na prem ra gō xujanâr pē “Gō Kamrêk” anhÿr xwÿnhja mÿ ri kuhê nhÿm Tirtÿm mē kãm ho axkjê. Nē mē kãm hkôt ã ho amgrã nhÿm mē hã hkamnâr rom mex nē rêr pa. No nhÿm mē hkôt mē kot mē himex kaxyw mē mra xwÿn-

haja. Ejit nhō pôristijaja nhÿm gōja akupÿm mē hã axkamur nē mē himex pa.

³⁰⁻³¹Nē Ijaew kot Mojes mÿr pē Jojue hkôt pa ri mē urãk nē amnhÿ kaxyw Tirtÿm kôt hamaxpêr o pa. Na prem ra Tirtÿm kot mē kãm pika nhōr xwÿnhã wÿr pōj nhÿm Tirtÿm krÿ pē Jeriko hwÿr mē kurê. Mē kot kamã mē pa xwÿnhã pē utâr kaxyw mē hwÿr mē kurê. Mēō krÿ pu hã kahêja kên tÿx pix o na pre. Nē hprêk rax kumrêx. Nē krÿ nhō xwÿnhjaja kãm Tirtÿm kapêr mar prãm kêt. Hãmri nhÿm Tirtÿm mē hã Ijaewjê mã amÿnê nē mē kãm:

—E mēō krÿja kot paj mē amã kugō nom kêr ka mē inhmar kumrêx. Kêr ka mē apkati mē mē ò krÿ hwÿr mra nē kupu hpÿnh o atã apkati kêp 7 nē rÿ ma akupÿm mra. Anê.

Hãmri nhÿm mē kuma nē mar xà hkôt ma Jeriko hwÿr mra. Hãmri nē hwÿr pōj nē Tirtÿm kamnâr rom krÿ puhã kahêja kupu hpÿnh o hã apkati kêp 7. Hãmri nhÿm apkati pē 7ta ã nhÿm kên tÿx o kahêja mē kêp amnhÿ krakrak nē rôrôk pa. Nhÿm mē mra nē hkôt krÿ hwÿr agjê nē krÿ nhō xwÿnhjê nhÿmex pa. Nom krÿ kamã kuprÿ pē Raapja Ijaew pyrà nē amnhÿ kaxyw Tirtÿm mã hamaxpêr o pa jakamã nhÿm mē kormã mē himex kaxyw mē hwÿr mōr kêt ri amnhÿ kukamã mē hkwyjaja kot mē hã ukapi ho pa kaxyw mē hwÿr mē kurê. Hãmri nhÿm Raapja mē kêp amnhÿ pyrà nē Tirtÿm kôt hamaxpêr ã mē omu nē hkwy kot mē himex pymaj amnhÿ nhōrkwy kamã mē kêp mē ho amÿxu nhÿm mē hkã hkîn hã pē ma akupÿm hkwyjê wÿr mō. Jakamã nhÿm mē kot mē himex kaxyw mē hwÿr mra hãmri nē amnhÿ pyrà nē tanhmã Raap mē ò fãmii ho hkêt nhÿm mē arÿ htÿr nē pa. Mē urãk nē amnhÿ kaxyw Tirtÿm kôt hamaxpêr o pa hã omunh xà hkôt tanhmã mē ho hkêt nē.

³²ã na pre mê kot amnhî kaxyw Tirtûm kôt mê hamaxpêr xwÿnhjaja Tirtûm kamnâr rom amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Nom jajê pixjaja na prem ã amnhî nhîpêx anhÿr hkêt nê. Mâânên Giteaw nê Parak nê Sâsô nê Jepte nê Tawi nê Sâ-muew nê Tirtûm nhÿ hâ mê kapêr o pa xwÿnhjaja. Jajê piitâ na prem wantajê pyrà nê amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr tÿx rãhâ ho pa. Nom kot paj ixprî hâ tanhmâ mê kot hkamnâr rom amnhî nhîpêx to hâ mê harênh kêt nê. Kot pa anê nê tokyx harênh par kêt nê. Mê ohtô rax kumrêx jakamâ na pa âm hkwy pix jarê nê hâ kagà.

³³Na prem hkwyjaja Tirtûm kamnâr rom ma mê kot amnhî tomnuj xwÿnhjê nhô krî hwÿr mra nê mê kêp mê ô pika pytà. Nê mê hkwyjaja Tirtûm kamnâr rom mê ho amnhîptâr mex o pa. Nhûm prem kãm Tirtûm kurê xwÿnhjaja mê hkwyjê pynê nê ahkrehti kamâ mry xoprê hkwy nhîpy mê kurê. Nhûm prem amnhî tâ mê omu nê amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr kurê kumrêx nhûm amnhî tâ mê omu mê nê te mry jakwa ho pikamÿr tÿx pyràk o mê hipêx nhûm âm mê omunh o kuhê nê tanhmâ mê ho hkêt nê. Á na prem Tirtûm kamnâr rom amnhî nhîpêx anhÿr o pa.

³⁴Nhûm mê kot kuwy rax kãm mê hkwyjê rênh tâ nhûm mê kot amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr tÿx nhûm amnhî tâ mê omu nê mê nê tanhmâ kuwy ho nhûm mê hxêt kêt nê. Nhûm pre mê hkwyjaja wapo ho mê hkamnhwÿr o mê hkwyjê hpar kaxyw nhûm mê amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr nhûm amnhî tâ mê omu nê mê nê tanhmâ mê ho nhûm mê amnhî rê nê mê umaj hprôt nê ma mra. Mê hihtÿx kêt tâ Tirtûm kamnâr rom ÿ hâ hihtÿx nê mê kãm mê hkurê xwÿnhjê ho krihkrit pa nhûm mê ma akupÿm hapêx.

³⁵Nê mênî hkwyjaja na prem haxwÿja amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr tÿx o

pa. Jao mê hkrajaja mê kêp htyk tâ nhûm prem Tirtûm kamnâr rom mê ho kuwy nhûm mê kuma nê akupÿm mê kãm mê ho htîr.

Á na prem amnhî kaxyw Tirtûm mã hamaxpêr pê mex nê pa anê. No na pre mê hkwyjaja mê urak nê amnhî kaxyw kãm hamaxpêr tÿx tâ nhûm Tirtûm tokyx mê ho mex kêt nê. Na pre mê kãm mê hkurê xwÿnhjaja Tirtûm ã mê par kaxyw. Nê mê hkwyjaja Tirtûm ã mê hipêx kati ho pa nhûm mê amnhî xà htÿx kãm hamak kãm ty. Nhûm mê himex kaxyw nê mê kãm:

—Kwa mê Tirtûm kaga. Kot kaj mê hkaga pa mê amâ inhûre nê mê anhîmex kêt nê. Anê.

No nhûm mê kuma nê âm mê kuma nê amnhî kaxyw kãm hamaxpêr tÿx pê mê kãm:

—Nà mê kam nê mãmri ixpî. Inhmâ ixtyk pyma hkêt. Kot paj ty nhûm Tirtûm akupÿm ixto ixtîr pa kuri inhmex kumrêx nê ri ixtîr tûm nê ixpa ho ixpa.

Anhÿr o mê kãm amnhî jarênh jakamâ hãmri Tirtûm kaga hkêt rãhâ nhûm mê himex.

³⁶Nê mê kãm mê hkurê xwÿnhjaja na prem Kris ã mê hkwyjê mã hpêr o pikênh pê mê htak xà ho mê htak rûnh o pa. Nê kàx o mê hkwyjê hpa hpre nê mê hte hpre nhûm mê kêp prês nê hkri ho hkri.

³⁷⁻³⁸Nhûm prem kên rûnh o mê hkwyjê htak o mê kupa. Nê mê hayr o mê hkwyjê pa. Nê mê hkamnhwÿr o mê hkwyjê pa. Á na prem Kris kôt mê hamaxpêr ã mê omunh xà hkôt mê hipêx anhÿr o pa. Jakamâ na pre mê hkwyjaja mê umaj mēō krî rûm hapôj nê ma hprôt nê mra. Nê te mê ô krî hkêt pyrà nê kapôt ã kêp amrakati nê ri pa. Mê ê hkêt nê ôwêhti hkà ho ê nê ri hâ pa. Nê motre kà ho amnhî pre nê ri hâ pa. Nê kên prêk ã api nê kre kamâ hpimxur o pa. Nê pika hkre kamâ hpimxur o pa. Nhûm mê kãm mê hkurê xwÿnhjaja te mê kêp ahpunu

nê mē kēp ahkro pyrāk o mē hipêx nê axpēn mā mē harēnh o:

—Nà mē mexti hā. Kwa pu mē piitā mē himex paa ri.

Anh̄ȳr o mē harēnh tā nhūm Tirtūm mē urāk nê ā mē harēnh anh̄ȳr kêt nê. Na pre mē mex kumrêx ā mē harē. Nê nh̄ȳrmā kuri mē mex nê pa ho pa hkukamā mē harē.

³⁹ ā na prem Tirtūm kamnār rom mē kām mē hkurê xw̄ynh̄jê kutā amnhī to ht̄yx kām htyk o pa anē. Nhūm Tirtūm ja hā mē omu nê hkīnh nê kām mē hapê ht̄yx nê. No nhūm mē kormā ht̄ir ri amnhīm Tirtūm kot mē ho mex xā jam̄ynh kêt rāhā ty. ⁴⁰ Tā mo na pre Tirtūm kormā mē ht̄ir ri hkwȳjê pyrā nê mē ho mex kêt nê? Nà na pre kormā mē hkukamā hamaxpēr o:

—Nà kot paj kormā mē ho mex kêt nê. Kot pa mē m̄ȳr pē mē kot ixkôt amnhī xunhw̄ȳr mā xw̄ynh̄jê jamār grire m̄an. Kêr pa inhō krī kamā mē ho ixpimrātā mē ho mex rax kumrêx. Nà kot paj ā mē ho mex anē. Ja na kêt inhmā mex o kormā mē ht̄ir ri ixte mē ho mexta jakrenh. Anē.

Jaο ra ā mē papajaja mē pakukamā hamaxpēr anē.

Mē pahte Jejus pyrā nê mēmoj kutā amnhī to ht̄yx ā mē pamā karō

Piripos 3.12-21

12 Na pre mē pakukamā mē panhīgēt kw̄ȳjaja amnhī kaxyw Tirtūm mā hamaxpēr pē ā amnhī xā ht̄yx kamā hamak o pa anē. Tā te ra mē kot k̄ȳj rūm kaxkwa rūm mē pahpumunh nê tanhmā mē pamā kapēr to pyrā nê mē pamā kapēr o:

—E mē inhma mē ixkanrēhā mē ix-tāmnhw̄ȳjaja. Na pa prem ā Tirtūm kamnār rom amnhī nh̄ipêx o ixpa anē. Mē kot ja hā mē inh̄ipêx kati htā pa prem Jejus kaga hkêt nê. Tā kêr ka mē ixpyrā nê ā mē kām mē akurê xw̄ynh̄jê

kutā amnhī to ht̄yx anē. Nê mē ixpyrā nê amnhī kaxyw Tirtūm kôt pix mā ajamaxpēr t̄yx rāhā ho ri apa. Anē.

Jakamā kwa kêr pu mē urāk nê ā amnhī nh̄ipêx anh̄ȳr rāhā ho m̄an ri papa. Te mē hprôt xw̄ynh̄jaja kot amnhī nh̄ipêx pyrāk o amnhī nh̄ipêx. Na htem hprôt t̄yx kaxyw mēmoj pytī jam̄ynh nê ho hprôt hkêt nê. Na htem ŷ kamā hprôt o hprôt t̄yx nê wam hkwȳjê mā wa nê mra. Ja pyrā nê kêr pu mē pahte Tirtūm kapēr kôt amnhī nh̄ipêx mex o papa kaxyw tanhmā mē pahte amnhī tomnuj to hā amnhī pumu nê hkaga kurê kumrêx. Mē pahte amnhī tomnuj o papa xāja te mex pyrāk no ām mex kêt. Te ho mē hprôt xw̄ynh kot axtem nê mēmoj pytī m̄ynh nê tee ri ho hprôt t̄yxta pyrāk. Kot puj mē tanhmā amnhī tomnuj to ho papa nê Tirtūm kapēr kôt amnhī nh̄ipêx mex kêt nê. Jakamā kwa kêr pu mē Tirtūm kapēr gryk ā amnhī tomnuj nê amnhī to ht̄yx rāhā ho papa. Te ho mē hprôt nê nh̄ȳri mē āhuk xā pix kukamā hamaxpēr rāhā hprôt t̄yx xw̄ynhta pyrā nê ām Jejus mā pajamaxpēr t̄yx rāhā ho papa.

² E kot paj mē amā Jejus kot tanhmā mē panē amnhī nh̄ipêx toja jarē ka mē inhma. Nà kot mē panē mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw htyk nhūm mē pahte hkôt amnhī xunhw̄ȳr jakamā na hte mē pamā pajamaxpēr nyw gō pu mē amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr ho ri papa. Na pre mē kām hkurê xw̄ynh̄jaja kot pī kahpa hā nhōr nê hp̄ir mā nhūm mē kutā mē kām amnhī to ht̄yx nê arī mē kām xa nhūm prem kupī. Tā tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o Tirtūm kaga hkêt nê. Na pre hamaxpēr o:

—Nà kwār mē mām̄rī ixpī. Kot paj ty nhūm Inh̄ipêx̄a akup̄ym ixto ixt̄ir pa kuri inhmex kumrêx nê ixt̄ir tūm nê ixpa ho ixpa. Anē.

Tā na ra kaxkwa kamā Tirtūm xupōk rūm mex nê hkrī ho hkrī. ³ Jakamā kwa

kêr pu mê kot ã mê panê amnhî nhîpêx anhÿrja mã pajamaxpêr rãhã ho ri papa. Mê kot hipêx kati htã nhÿm mê kutã amnhî to htÿx nê xa. Tã kêr pu mê uràk nê mê kãm mê pahkurê xwÿnhjê kutã amnhî to htÿx rãhã ri papa. Jao tee ri amnhî kukamã pajamaxpêr o mê umaj Tirtûm kaga hkêt nê.

⁴ Na ka htem ma mê kot amnhî tomnuj xwÿnhjê hwÿr mra nê mê kot amnhî tomnuj kaga kaxyw tanhmã mê kãm akapêr to nhÿm mê ja hã mê ama nhÿm ja mê kêp omnuj nhÿm mê amnhî tã tanhmã mê atomnuj to. Nom wam mê kot mê pahkwÿjê nhîpêxta pyrã nê kormã mê atõxpîr kêt nê.

Tirtûm kot tanhmã hkrajê nhîpêx to hã harênh

Juãw 15.1-2; Eprêw 5.7-8; Xiakre 1.2-4

⁵ Nê mãn ka mê arî Tirtûm kapêr ã kagã htÿm kwÿ hã ano htÿx japêr. Mê pahpê Tirtûm krajê mã kapêr jarênh kot: Kojã Pahi Maati tanhmã mê ate amnhî tomnuj to nê mê amã kapêr ka mê ama nê mar tÿx nê mêmõjta kaga kurê kumrêx. No mê ama nê tee ri kot nê akurê xwÿnhhta kukamã ajamaxpêr o ri akapri o axtem nê Tirtûm kaga hkêt nê. Ama nê kot amã mêmõj nê kapêr xwÿnhhta kaga kurê kumrêx.

⁶ Na hte Tirtûm kãm mê pajapê hã tanhmã mê pahte amnhî tomnuj to hã mê pahpumu nê hã tanhmã mê panhîpêx to. Tãm mê pahte amnhî nhîpêx o papa kaxyw. Kot mê pahpê hkra hã mê pajarênh jakamã na hte ã mê pahte tãm amnhî nhîpêx o papa kaxyw mê panhîpêx anê. Anê.

⁷ Jakamã kot kaj mê tanhmã amnhî tomnuj toja mÿrapê tanhmã apunuj kute nê ri apa htã no ãm tee ri amnhî kukamã ajamaxpêr hkêt nê. Kêt mê ãm ajamaxpêr o:

—Nã ixte tãm amnhî nhîpêx kaxyw na Tirtûm ã inhîpêx anê. Ixpê hkra hã ixte amnhî to mex o ixpa prãm xaj ã inhîpêx anê.

Anhÿr o mãn kêt ajamaxpêr. Na hte mê hipêxã mê hkra kot amnhî to mex kaxyw ã mê hipêx anê. Tã Tirtûm na hte mê uràk nê ã mê panhîpêx anê. ⁸ No kojã mêmõ hkra kot tanhmã amnhî tomnuj to hã omu nê ãm omu nê hã tanhmã ho hkêt nê. Hã kojã hkraja te hipêxã hkêt nê hã awrãre nê ri pa pyrãk. Tã mê pahpê Tirtûm krajaja kot puj mê tanhmã amnhî tomnuj to nhÿm ja hã mê pahpumu nê hã tanhmã mê pahto. Nom mê kêp hkra hkêt xwÿnhjaja nhÿm hte ja hã mê omu nê ãm hã mê omu nê hã kormã tanhmã mê hipêx to hkêt nê.

⁹ Nê na hte mê panhîpêxã mêmõj tã mê pamã karõ pu htem kuma nê hkôt amnhî nhîpêx. Ja mex. Nom kaxkwa kamã Mëpahpãm maatija mê pahte mar nê hkôt amnhî nhîpêxja na kêt mex kumrêx. Kot puj mê ã amnhî nhîpêx anê nê nhÿrmã kuri pamex nê pahtîr tÿm nê papa ho papa.

¹⁰ Nê mêmõpÿre na htem hamaakro nhÿm mê hipêxã tanhmã hã mê ho. Hã mê hkaprêprêk rÿ hã mê kãm akîr. Amnhî krã hkôt tanhmã mê hipêx to. Mê kot ja hã amnhî pumunh nê axte hkêt kaxyw. Ja mex. Tã mê papajaja. Mê pahpê Tirtûm kra na pu htem tõhã tanhmã amnhî tomnuj to nhÿm mê pahpumu nê tanhmã hã mê pahto. Mê pahte amnhî pumunh nê axte hkêt kaxyw. Uràk nê amnhî to mex pix o papa kaxyw.

¹¹ Na hte mêmõj tã tanhmã mê panhîpêx to pu mê tee ri amnhî pumu nê pahkapri nê pahkînh kêt nê ri papa. Nom kot puj mê tokyx tanhmã amnhî tomnuj tota kaga nê akupÿm Tirtûm kôt tãm amnhî nhîpêx o papa nê akupÿm pahkînh nê pajamakêtkati nê ri papa.

Mê pahte Tirtûm kaga hkêt ã mê pamã karô

¹² Jakamã e kwa kêr ka mê amnhî to htÿx nê apa. Mê kot Kris ã tanhmã mê anhîpêx to htãã. Æm Tirtûm kôt pix mã amnhî nhîpêx mex pê akînh nê apa.

¹³ Kêr kê Kris kôt atôjê hõ tee ri mêmoj tâ amnhî pumunh kôt ra Tirtûm kaga kaxyw tâ ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿr ã mê apumu nê mê apyrã nê akupÿm hkôt amnhî xãm tÿx nê hkaga hkêt nê.

¹⁴ Nê kêr ka mê tãm ri axpên nhîpêx o ri apa. Jao axpên kôt ajamakêtkati nê ri apa nê amnhî to mex pix kukamã ajamaxpêr. No kot kaj mê anhÿr kêr nê nhÿrmã mê panhõ Pahi Maati hwÿr axàpir nê kuri amex nê apa hkêt nê.

¹⁵ Na hte Tirtûm mê pahto mex nê mêmoj to mê pakutã nojarêt rãhã o pa. Jakamã kwa kêr ka mê hkaga hkêt nê. Nê tanhmã ri ajamaxpêr punuj to ho ri apa hkêt nê. Kot ka mê ã amnhî nhîpêx anê nhûm Kris kôt mê pahkwÿjaja ja hã mê apumu nê mê apyrã nê tanhmã amnhî tomnuj.

¹⁶ Nê kêr ka mê axpên kãm apijaàm kêt o ri apa hkêt nê. Nê te finat Ejau kot amnhî nhîpêx pyrãk o ri apa hkêt nê. Na pre Tirtûm ã hpijaàm kêt nê hkwyjê kamã hpijaàm kêt o pa. Nê Tirtûm mã hamaxpêr kêt kumrêx. Kêp Ijak kra kot wa jakamã koja nhÿrmã hipêêxã mÿr pê kêp hikukrêx nê õ pika piitã ho àrik pa. Hãmri nhûm hipêêxã kot ho Tirtûm wÿr nhûm kot ho mex kaxyw mã tâ nhûm axtem nê mêmo arîgro hã kãm prãm xaj kot kêp mêmoj to àrik mã xwÿnhhta htõ Jako mã hkaga hpa. Mãnkwÿtre gôj kãm ãm prãm xaj kãm hkaga hpa. Jakamã nhûm Jako hpãnhã te kêp Ijak kra kot wa pyrã nê mÿr pê õ mêmoj piitã ho àrik mã.

¹⁷ Gaa nhûm Ejau tee ri ã amnhî nhîpêx anhÿrja mã hamaxpêr o hkaprî nê. Nê tee ri kãm Jako kot akupÿm kãm mêmojta nhõr prãm kaprÿ. Nê mur nê hã

hipêêxã wÿ no nhûm axte kãm mêmoj nhõr kêt nê. Nhûm kot ho Tirtûm wÿr kaxyw tee ri amnhî to kuwÿ no nhûm kuma nê ãm kuma nê kãm ho anhÿr kêr nê.

¹⁸ Nê amnepê mã Tirtûm kot mê panhîgêxjê mã kapêr kaxyw na prem hixêt prêk pê Sinai jarênhja wÿr akuprõ nê hparpê kuhê. Hãmri nhûm hixêt nhîmõk ã kuwy hpõk rax kumrêx. Nê kuwy mÿr ri kakrã htyk ajêt. Nê kòk àpêr tÿx nê. Nhûm Ijaewjaja hixêt krax ã omu nê kãm maa ho httert o kuhê. ¹⁹⁻²¹ Hãmri nhûm mêhõ pifti kakõ nhûm Tirtûm hixêt nê mê kãm kapêr nê mê kãm:

—E mê inhma. Kêr ka mê hixêt ã axàpir kêt nê. Kot kaj mê atõ hã api rÿ mê akrit õ hã api ka mê ja hã omu nê kaxyw kên rûnh kwÿ jamÿ nê ho htak o apî. Anê.

Hãmri nhûm mê piitã tee ri kuma nê kãm ma htÿx kumrêx nê amnhî nê kãm:

—Kwa hãmri Tirtûm. Axte mê inhmã mêmoj jarênh kêt nê. Mojes pix mã mãn mê ixkaxyw tanhmã kãm akapêr to. Anê.

Jakamã nhûm Mojes Tirtûm mã amnhî jarênh nê kapêr mar kaxyw hixêtja ã api. Kãm ma nê httert rãhã mõ nê hã api. ²² Nom mê kãm ma ho Tirtûm mã amnhî jarênh tâ mê papajaja na pu htem mê kurom paxãmnhîx kãm amnhî jarênh o papa. Na pu htem kãm amnhî jarênh kaxyw nê hixêt prêk ã paxàpir kêt nê. Te ra mê pahte ma kaxkwa hwÿr õ krî hwÿr paxàpir nê pano ho omunh pê kãm amnhî jarênh pyrãk. Õ krîja mex o mex. Kamã kapêr o mê wrÿk xwÿnhjaja ohtõ o ohtõ. Na htem kamã hkînh rãhã ho pa ho pa.

²³ Nê õ krî hwÿr na hte hkra xàpir xwÿnhjaja ri pa. Nê mê papajaja na pu htem kãm amnhî jarênh kaxyw nê te kaxkwa kamã kuri pakuhê nê kãm amnhî jarênh pyrãk o amnhî nhîpêx. Te mê pahpê hkra kot wa pyrãk jakamã mê pamã uma hkêt. Nhûm pre Tirtûm ra

ô kagà kamā mē pakutêp amnhîm mē panhîxi hã kagà hpa. Na hte mēmoj pitã hamâr o hkri. Nê krija kamã amnepêm kormã Kris kot mē pahwÿr wrÿk kêt ri nhûm ra amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr mex xwÿnhjaja haxwÿja ra kamã ri pa. Ra Tirtûm kot mē ho hkra jakamã nhûm mē kuri ri pa ho pa. ²⁴Nê Jejus haxwÿja kamã pa ho pa. Na pre mē panê htyk nê hkamrô pikapîrja o mē pahte amnhî tomnuj pãnhã amnhîre. Jakamã na pu htem hkôt amnhî xunhwÿ nhûm mē pahto hkra pu mē paxamnhix ri Tirtûm mã amnhî jarênh nê amnhî to hwÿr o papa.

Amnepêm na pre Tirtûm tee ri Kaî kot htô Apew pîr nê hkamrô pikapîrja ã omu nê hamaxpêr o:

—Nà ã kot amnhî nhîpêx anhÿr jakamã kot paj hã homnuj tÿx nê. Anê.

Tã ra hpãnhã Jejus kot mē panê htyk nê hkamrô pikapîrja ã omu nê ra axtem hamaxpêr o:

—Nà ãm hãmri na Ixkrajaja mē nê ty. Jakamã mē kot hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja kot pa Ixkra kukwak ri mē kot amnhî tomnuj mÿrapê tanhmã mē ho hkêt nê.

Anhÿr o mē pakukamã hamaxpêr. ã hamaxpêr anhÿrja mex o mex.

²⁵Na pre Mojes Tirtûm nhÿ hã mē panhîgêxjê mã xatã mē kãm Tirtûm kapêr jarênh o ri pa nhûm mē kuma nê hkôt amnhî nhîpêx o pa. Tã gaa nê ra hã nohkêt pa nê akupÿm mē kot amnhî nhîpêx tûm o awjanã nhûm Tirtûm tee ri ja hã mē omu nê mÿrapê tanhmã mē hipêx to. Tã nhûm Krajaja kaxkwa rûm mē pahwÿr wrÿ nê mē pamã kapêr. Jakamã kwa mē okora kêr pu mē panhîgêtjê pyrã nê mē pahte amnhî nhîpêx tûm o paxujanâr kêt nê. Kot puj mē anê nhûm Tirtûm ja hã mē pahpumu nê mē urãk nê ja hã tanhmã mē panhîpêx to.

²⁶Amnepêm Tirtûm kot hixêt prêk pê Sinai kamã mē kãm kapêrja. Na pre

kapêr tÿx o pika ho ãk nhûm httert tÿx nê. Tã koja nhÿrmã axte pika ho ãk nê kaxkwa ho ãk nhûm wa hamê httert tÿx kumrêx. Koja axte ho anhÿr ho pixi nê axte ho anhÿr kêt nê. ²⁷Tã nhÿrmã axte mēmoj to ãk ã amnhî jarênh jakamã koja mēmoj to kator xwÿnhhta piitã ho ãk. Nê mē pahte panhîhkra ho mēmoj nhîpêx xwÿnhjaja nhûm ho ãk nhûm httert tÿx kãm hpigrãnh pa nê hapêx. Nhûm mēmoj httert nê hpigrãnh kêt xwÿnh pixjaja arî rãhã ho rãhã. ²⁸No Tirtûm nhô kri koja httert nê hapêx kêt nê. Nê mē papajaja mē pahpê hkra jakamã te ra kuri ô kri kamã ri mē papa pyrãk. Jakamã kot puj mē mē urãk nê pajapêx kêt nê. Jakamã e kwa kêr pu mē amnhî tã Tirtûm mã mex o mex ã harênh nê hã pahpijaãm rãhã ho papa. Nê tanhmã amnhî tomnuj to hã amnhî pumu nê Tirtûm pumaj mēmojta kaga kurê kumrêx. ã mē pahte amnhî nhîpêx anhÿr o papaja na Tirtûm kãm hprãm. ²⁹Hihtÿx o hihtÿx jakamã koja mēmoj tã akamã gryk kot kaj amex kêt o amex kêt.

Mê pahte Tirtûm kãm hprãm xà hkôt amnhî nhîpêx ã mē pamã karô

Rômãn 12.1-2; Epes 4.1-3; Korosê 1.10-11; Wam Tesarôn 4.1-12; Wam Pêtre 2.11-12; Wam Juãw 3.17-18

13 Nê e kwa Kris kôt ixtô nê ixtôxjaja. Kêr pu mē arî Kris kôt pahkwÿjê ho mex o mãn axpên kôt ri papa. Nê kêr pu mē tanhmã pahpunuj to hã amnhî pumunh tã axpên to mex mã panhûrer kêt nê. ã axpên nhîpêx anhÿr rãhã ho papa.

²Nê amnepê mã na pre mēmojaja nhÿhÿnh mra nê mē panhîgêtjê hõ hwÿr pøj. Hãmri nhûm mē omu nê htÿx axtem kri hõ nhô xwÿnh ã mē hkamnhix tã no nhûm mē kêp Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnh kwÿ na prem. Hãmri nhûm amnhî nhôrkwy hwÿr mē kuwÿ nhûm mē ma hkôt mra nê kuri pøj nê

kutã apku. Jakamã kwa koja nhÿhÿnh krî hõ rûm mêmojaja ma mē awÿr mō ka mē omu nē axãmnhîx amnhî nhõrkwÿ hwÿr mē hwÿr kurê kumrêx kê mē ari pōj. Ā mē hipêx anhÿr o apa hãmri nē nhÿrmã mē panhîgêtja pyrã nē amnhî wÿr Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê hõ hwÿr japêr. Mē urak nē ja hã mē omunh kêt tã atÿx amnhî wÿr mē awÿ nhûm ja mē amã mex o mex.

³Nē kër ka mē ra mē kot Jejus ã mē akwÿjê pynênh nē mē hagjênh xwÿnhjê mã ajamaxpêr rãhã ho ri apa nē mē ho ajamakêtkati hkêt nē. Te mē kajaja mē îhkô hã mē hagjênh xà kamã apunuj nē akrî pyrãk o mē kãm ajamaxpêr o ri apa. Jao mē kamã axukapri ho mē hwÿr mra nē mē kãm mêmoj nhõr o ri apa.

⁴Nē mē kot xapên to hprõja na mex. Nom kër ka mē amyjaja ãm aprõ pix tânopxar o ri apa. Nē mē anijaja mē ajaxwÿja amjên pix tânopxar o ri apa. No mē hkuprÿjê hwÿr mē mrar xwÿnhjaja nē nhãm mē kêp mē hprõ ho amnhikati xwÿnhjaja nē nhãm mē kêp mē mjên o amnhikati xwÿnhjaja koja Tirtûm ja hã mē omu nē mē homnuj tÿx kumrêx.

⁵⁻⁶Nē kër ka mē akãxpore rûnh kêt ã amnhî pumu nē tee ri amnhî kukamã ajamaxpêr o akapri hkêt nē. Na pre Tirtûm mē pamã kapêr o:

Kot paj akôt ri ixpa rãhã ho ixpa nē aa arer rÿ akaga hkêt kumrêx.

Anhÿr jakamã kot kaj mē akãxpore grire htã akapri nē apa hkêt nē. Aa Tirtûm kot mē pahkaga hkêt ã amnhî jarênh jakamã mêmoj kot pu wem omu nē pamã nhãm ri mē uma ho papa? Tirtûm kot mē pahkôt pa ho pa kênã. Jakamã na pu htem pajamaxpêr o:

Nà Pahi Maatija ra kot ixkôt pa ho pa xwÿnh jakamã mêmoj kot pa hkêt ri inhã uma ho ixpa?

Mêmo kot kêt ri tanhmã kêp ixto?

Anhÿr o pajamaxpêr o papa. ⁷Nē mē kot Kris mã mē ajamãr o mē pa xwÿnh ra mē

htyk xwÿnhjaja ka mē arî mē kot tanhmã amnhî nhîpêx to ho paja mã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Na prem Tirtûm kapêr o mē ajahkre mex nē. Nē tãm ri amnhî nhîpêx o ri mē akôt pa. Nē amnhî kaxyw Tirtûm kôt pix mã hamaxpêr rãhã ty. Tã kër ka mē urak nē ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa rãhã ty.

⁸Nē Jejus Krisja arî rãhãã. Nē amnepê mã kot amnhî nhîpêxja mãânên arî rãhãã. Aa kot amnhî nhîpêxja nhîjuk ri axtem tanhmã amnhî nhîpêx to hkêt.

⁹Nē kwa kër ka mē Tirtûm kôt amnhî nhîpêx rãhã ho ri apa. Na hte kapêr o hêx xwÿnhjaja mē awÿr mra nē mē amã:

—Amnepêm mē ate Tirtûm kot mē amex ã mē ajarênh kaxyw mē ate kãm mêmoj mry nhõr nē akupÿm hamÿnh nē hkur o apa htã ra ja ho anhÿr kaga. Kwa mē ja ho awjanã nē axte ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa. Kê Tirtûm ja hã mē apumunh kôt mē amex ã mē ajarê.

Anhÿr o mē amã kapêr. Nom xà na hte Tirtûm ã mē pahte amnhî nhîpêx anhÿr ã mē pahpumunh kôt mē pamex ã mē pajarê? Xà na htem mêmoj mē apkur xà hkur pê amnhî kaxyw Jejus kôt hamaxpêr tÿx o pa? Nà na htem anhÿr kêt nē. Na pu htem mêmoj kur kôt pamã Tirtûm kînh kêt nē. Kêt mē paxãpkur xàja mē panhî pix o hihtÿx kaxyw na. Na hte Jejus kôt mē pahto paxihtÿx kêt nē. Ām Tirtûm kot amari kãm mē pajapê nē mêmoj to mē pakutã nojarê jakamã na pu htem ja hã amnhî pumu nē amnhî kaxyw hkôt pajamaxpêr tÿx o papa.

¹⁰Tirtûmja Jejus kot mē panê htyk ã omunh xà hkôt ra kot mē pamex ã mē pajarênh jakamã mo kaxyw kot pu mē axte kot mē pamex ã mē pajarênh kaxyw kãm mêmoj mry gõ nē hkwÿ hku? Kwa mēhõ akupÿm Tirtûm kapêr tûm o ujanãr jao Jejus kot nê htyk nē hkamrõ pikapirja kaga. ¹¹Amnepêm na pre patre maatijaja tõiã mē kãm mêmoj mry hpar xwÿnh hkamrõ ru nē guhkrax kãm kuru nē

hamy nê ma o mra nê Tirtûm nhôrkwÿ kaakre hwÿr hitom maati hwÿr ho agjê. Tirtûm kot mē omunh nê axte mē kot amnhî tomnuj mā hamaxpêr kêt kaxyw. Hāmri nhûm hpānhā ī my nê krī pē ho kato nê ma o mra nê nhÿri anÿm hkwyjê hkâx ā ho hxêt pa. Tirtûm kapêr tûm kôt na prem ā amnhî nhîpêx anhÿr o pa. ¹² Tā ja pyrā nê na prem ma krī pē amÿm Jejus o tē nê kupī nhûm hkamrô axkapī. Kot mē pahte amnhî tomnuj pānhā amnhîrer nê mē pahto mē pahpê Tirtûm kra kaxyw ā htyk nê hkamrô pikapîr anê. ¹³ Na prem Tirtûm kapêr tûm gryk ā Jejus kaga nê pôristijê mā anê nhûm mē ma krī pē ho kato nê o tē nê kupī. Tā kêr pu mē jajê rom Jejus gryk ā măn Tirtûm kapêr tûm kaga. Kwār mē māmri Jejus pyrā nê Tirtûm ā tanhmā mē pahto nê amnhî nê nhÿhÿm mē pajano. ¹⁴ Kêt jar mē papapxàja kêp mē papapxà kumrêx kêt. Nê jar mē panhō krîja kêp mē panhō krî kumrêx kêt. Mē pamā te kot pô nhîrônho o ixkre pix pyrāk. No kêt mē panhō krî kumrêx koja jar mē panhō krî rom aa hapêx kêt nê. Tā tām na pu mē kormā ma hwÿr papa kaxyw arī amnhî tā Tirtûm jamār o papa.

¹⁵ Nê na htem Ijaew arī ohtō nê amnhî pānhā Tirtûm mā mry hpar ho pa. Nom mē papajaja kot puj mē axte ā amnhî nhîpêx anhÿr hkêt nê. Kot puj mē am Jejus kukwak ri Tirtûm mā mex o mex ā harênh rāhā ho măn papa. Jao te mē pahte kām hkînkh xā nhôr pyrāk o amnhî nhîpêx.

¹⁶ Nê kêr pu mē arī axpên to mex o ri axpên kôt papa. Nê kê mēhō kêp amrakati japêr ka ja hā omu nê amnhî kutā kām anhō mēmoj kwÿ. Ā kot puj mē axpên nhîpêx anhÿr rāhā ho ri axpên kôt papa. Kot puj mē anê nê te mē pahte Tirtûm mā hkînkh xā nhôr pyrāk o amnhî nhîpêx. Ā mē pahte amnhî nhîpêx anhÿrja na mex o mex.

¹⁷ Nê kêr ka mē Kris kôt mē akrāhtûmjê kapêr ma nê mē hkôt amnhî nhîpêx mex nê. Na htem Tirtûm mā mē ajamār o ri mē akôt pa. Koja mē nhÿrmā mē kot tanhmā mē anhîpêx to hā Tirtûm mā amnhî jarê. Jakamā mē kām mē ato ajuta prām. Tā kêr ka mē kapêr ma nê mē hkôt ri amnhî nhîpêx mex o ri apa. Kêr kê mē amnhî tā mē apumu nê hkînkh nê. No kot kaj mē ama nê am mē ama nhûm mē tee ri amnhî tā mē apumu nê hkapri nê. Jao tee ri kot tanhmā mē ato ajuta mex to hkukamā hamaxpêr.

¹⁸ Nê kwa kêr ka mē ixto Tirtûm wÿr rāhā ho apa. Inhmā Tirtûm noo mā tanhmā amnhî tomnuj to hprām kêt. Ām inhmā amnhî to mex pix o ri ixpa hprām.

¹⁹ Nê kêr ka mē ixto awÿ kê tokyx akupÿm mē awÿr inhmê. Na pa ra inhmā mē apumunh prām tÿx nê.

Kagā nhîpêx xwÿnh kot tanhmā mē ho Tirtûm wÿr to hā harênh

Epes 3.14-19; Piriapos 1.0-11;

Wam Tesarôn 3.9-13, 5.23;

Sikûn Tesarôn 1.11-12, 2.16-17

²⁰ Nê mē panhō Pahihti Jejus Krisja na hte mē panhîpêx o te ôwêhti jamār xwÿnh kot hkrit jamār pyrāk o pa. Jakamā kêp mē pajamār xwÿnh maati mex na. Na pre mē panê ty nhûm Tirtûm akupÿm mē pamā ho htîr nê mē pamā harênh o:

—E ra Ixkra kot mē anê htyk jakamā kêr ka mē am ixkapêr nyw kôt pix mā ri amnhî nhîpêx o ri apa. Kot kaj mē ā amnhî nhîpêx anê hāmri nê nhÿrmā ty pa akupÿm mē ato mē atîr ka mē ixri atîr tûm nê apa ho apa. Anê.

Tirtûm kêp mē pahto mē pajamakêtkati nê ri mē papa xwÿnh na. ²¹ Tā na pa hte tanhmā mē ato hwÿr to ho ixpa nê mē ato hwÿr o:

—Pa Tirtûm. E kwa tanhmā ixkwÿjê ho mex to kê mē kām akapêr kôt pix mā

amnhî nhîpêx o pa hprâm. Nê mê kãm tãm amnhî nhîpêx o pa hprâm. Nê kê Jesus haxwÿja tanhmã mê ho mex to kê mê war amã hprâm xà hkôt pix mã war amã tanhmã ri amnhî nhîpêx to ho pa. Anê.

E kêr pu mê arî Jesus Kris mã mex o mex ã harênh rãhã ho papa.

Kagà jatur xà kamã mëmoj jarênh

²²E Kris kôt ixkràmnhwÿjjaja. Nà na pa ã mê amã kagà nhîpêx anê. Jesus kôt mê ato mê axihtÿx kaxyw. No na pa ho ry nê hipêx kêt nê. Ixte ho grire nê hipêx jakamã kwa kêr ka mê kamã harê nê mar tÿx nê hkôt amnhî nhîpêx mex o ri apa.

²³Nê mãn ka mê ra Ximotre jarênh mar japêr. Na pre Kris ã mê hagdênh xà kamã hkri hã apkati xohtô nê. Tã nhüm xep mê ra kator. Tã koja kormã mê awÿr inhmôr xwÿj ri man ixwÿr mô nê hpôx japêr kot paj ma amnhî kôt mê awÿr o mô ka mê omu.

²⁴Nê kêr ka mê kot Kris mã mê ajamãr xwÿnhjê mã ijarê. Nê atar Tirtüm krajê piitã mê kãm ijarê.

Nê ota jar Tirtüm kra hkwÿja piitã mê awÿr hpêr mê.

²⁵E kê Tirtüm mê apiitã mê ato mex o pa. Tã ãm ja pix. Na pa ã mê amã hã kagà ho anê. Na hapêx.

Xiakre

*Xiakre kot Jejus kôt hkwyjê piitã
hwÿr kagà nê mênh*

Xiakre na pre kagàja nhípêx. Kêp Jejus tō nê kêp Jerujarê kamã mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê nhō pastō na pre. Nê kêp Ijaew. Jakamã na pre hkwyjê mã kagàja nhípêx nê krĩ piitã hkôt urak nê Jejus kôt mē kot amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê hwÿr kurê. Jejus ã mē kãm mē hkurê xwÿnhjaja na prem mē hipêx kati nhũm mē amnhĩ xà htÿx kamã hamak o pa. Jakamã nhũm Xiakre kot mē hamaxpêr o mē hihtÿx kaxyw kagàja nhípêx nê mē hwÿr kurê nê mē kãm:

1 Pa ixkwÿjaja. Xà mē amex? E ixpê Xiakre na pa. Ixte Tirtũm mē Pahihti Jejus Kris wa kãm tanhmã amnhĩ nhípêx to xwÿnh na pa. Jakamã kot paj kagàja nhípêx nê pika piitã hkôt mē apiitã mē awÿr kurê. Mē apê Tirtũm krajê hwÿr.

**Mē pahpunuj tã mē pahte amnhĩ
kaxyw Tirtũm kôt pajamaxpêr**

*Rukre 6.20-23; Rõmãn 5.3-5;
Korosê 1.11; Wam Pêtre 4.12-19*

²⁻³ E ixkwÿjaja. Kêr ka mē atō tanhmã amnhĩ to rÿ tanhmã apunuj to. Rÿ mēhō tanhmã Jejus ã mē anhípêx to. Tã kêr ka mē ja hã amnhĩ pumu nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri akaprĩ hkêt nê. Arĩ akĩnh kãm amnhĩ kaxyw Tirtũm kôt ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. Kot kaj mē ã amnhĩ nhípêx anê nê gaa nê rĩ mēmoj punuj pê Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr tÿx nê. Jakamã kwa kêr ka mē tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nê ã mē ate amnhĩ nhípêx anhÿrja kukamã ajamaxpêr pê akĩnh nê ri apa. ⁴ Nom kêr ka mē tee ri tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nê akaprĩ xaj Tirtũm kaga hkêt nê. ãm amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. Kot kaj mē ã amnhĩ nhípêx

anê nê gaa nê Tirtũm noo mã tãm amnhĩ nhípêx mex o ri apa. Nê kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhípêx o apa.

**Mē pahte tanhmã amnhĩ kute hã
amnhĩ pumunh kôt amnhĩ to
Tirtũm wÿr ã mē pamã karō**

Matêwre 21.18-22

⁵ Nê kêr ka mē mēmoj mÿrapê tanhmã apunuj to hãmri nê tee ri ja hã amã Tirtũm mã ajamaxpêr tÿx prãm nhũm apê ja hihtÿx japêr. Rÿ mēmoj tanhmã apê amnhĩ nhípêx to ka tee ri hkukamã ajamaxpêr japêr. Kêr ka mē ã ajamaxpêr anhÿr japêr hãmri nê amnhĩ to Tirtũm wÿr kurê kumrêx. Kot amã ajamaxpêr mex nhõr nhũm ate ÿ hã tãm ajamaxpêr kaxyw amnhĩ to awÿ. Kot kaj mē ã amnhĩ to hwÿr anê nhũm amnhĩ tã mē ama nê mēmojta kutã tanhmã ato axihtÿx to kurê kumrêx ka ÿ hã hkôt ajamaxpêr tÿx mex o ri apa. Jao tanhmã akute htã akĩnh nê ajamakêtkati nê ri apa. Koja Tirtũm tee ri amã mēmoj kôt ajamaxpêr tÿx prãm kaprÿ hã apumu nê hã amã ãkjêr kêt nê. Koja ate amnhĩ to hwÿrta ma nê tanhmã ato mex to. ⁶ Nom kêr ka mē amnhĩ to hwÿr kãm tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kati hkêt nê. Rÿ ajamaxpêr o:

—Koonên. Koja apu Tirtũm inhmã ja ho anhÿr japêr.

Anhÿr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kati hkêt nê. ãm akĩnh kãm tanhmã ate amnhĩ to hwÿr toja kukamã ajamaxpêr o:

—Nã koja inhmã ho anê. Ixte amnhĩ kaxyw kãm ijamaxpêr nê amnhĩ to hwÿr xà hkôt koja inhmã tanhmã amnhĩ nhípêx to.

Anhÿr o hkamnãr rom ã amnhĩ kukamã ajamaxpêr anê.

Nom kot kaj mē tanhmã amnhĩ to hwÿr to nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kati nê hkôt ajamaxpêr tÿx kêt nê. Nê te kôk nhãm ãpêr nê nhãm ãpêrta

pyrà nê nhâm ri ajamaxpêr nê nhâm ri ajamaxpêrja o hkôt ajamaxpêr kêt nê. Kot kaj mê â amnhî nhîpêx anê nhûm Tirtûm tee ri ja hã mê apumu nhûm ja kãm mex kêt nê. ⁷⁻⁸ â mê hamaxpêr anhÿr xwÿnhjaja na htem nhâm hamaxpêr nê nhâm hamaxpêr jao hamaxpêr mex kêt nê. Jakamã kot kaj mê â ajamaxpêr anhÿr o amnhî to Tirtûm wÿ hãmri nê âm amnhî to hwÿr kaprÿ. Koja ama nê âm ama. Nom kot kaj mê tanhmã akute hã amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx pê amnhî to awÿ. Nê tee ri amnhî kukamã ajamaxpêr kati hkêt kãm tanhmã amnhî to hwÿr to nhûm amnhî tã ama nê hkính nê tanhmã amã mêmoj nhîpêx to. Mê ate hã axãhwÿr xà hkôt tanhmã mê amã mêmoj nhîpêx to.

Mê kêp amrakati xwÿnh mê mê kot amnhî to rûnh xwÿnhjê jarênh

Eprêw 13.5-6; Wam Pêtre 1.24-25

⁹ Nê kwa mê akàxpore hkêt xwÿnhjaja. Jar mê apê amrakati htã mê apê Tirtûm kra na ka mê. Jakamã kêr ka mê akàxpore rûnh kêt tã mê apê Tirtûm kra hã amnhî pumunh kôt ajamakêtkati nê nê akính nê apa.

¹⁰⁻¹¹ Nê mê akàxpore rûnh xwÿnhjaja. Mê akàxpore rûnh nê mê akukrêx rûnh tã kot kaj mê nhÿrmã ty nê piitã rer pa nê mê kêp amrakati xwÿnhjê pyrà nê anhÿ kamã Tirtûm kuri akrî nhûm tanhmã mê ajarênh to. Te mê apê mêmô pixôrã kot amnhî nhîpêx pyràk. Na hte kwÿhtã axpên pê axpôt nê muxre nê mex nê harir. Tã gaa nê rî hã myt xãhpanh mê nhûm ra nhôôre. Nê gaa nê ra grã pa nê rôrôk nê hapêx. Tã kot kaj mê nhÿrmã urãk nê ty nê akukrêx rer pa. Jakamã kwa kêr ka mê akàxpore rûnh pumunh kôt akính nê ri apa hkêt nê. Kêt âm mê apê Tirtûm kra hã mãn amnhî pumunh kôt akính nê apa.

Mê pahpunuj kôt pagryk nê mê pahkurê

¹² Nê kot kaj mê atô tanhmã apunuj to htã arî amnhî kaxyw Tirtûm mã ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. No tanhmã apunuj to hã amnhî pumu nê hkaga hkêt nê. Rÿ kot tanhmã ato xwÿnhnta kêr ka mê amnhî tã kamã agryk nê tanhmã ho hkêt nê. Âm Jesus kôt pix mã amnhî nhîpêx rãhã ho ri apa. Kêr kê Tirtûm amã hkính â amnhî tã apumu nê amex â ajarê. Ka nhÿrmã kuri amex kumrêx nê atîr tûm nê apa ho apa. Ra kot mê pakukamã mê pahtã amnhî jarênh xà hkôt. Jakamã kêr ka mê tanhmã apunuj to htã â amnhî kukamã ajamaxpêr anhÿr pê akính nê apa.

¹³ Nê Tirtûm aa kãm tanhmã amnhî tomnuj to hprãm kêt. Nê mê papajaja mê pahte tanhmã amnhî tomnuj to kaxyw na hte mê pamã tanhmã àmnênh to rÿ mê pamã mê pajamaxpêr punuj jagjênh kêt nê. Jakamã kot ka mê atô amã tanhmã amnhî tomnuj to hprãm tã kwa kêr ka Tirtûm tãm kot ja kaxyw mê akrãm mê ajamaxpêr punuj jagjênh to hã hkamnhîx kêt nê. ¹⁴⁻¹⁵ Mê papamjaja na pu htem pajamaxpêr punuj xã hkôt tanhmã amnhî tomnuj to. No Tirtûm Karô na hte mê pamã mê pajamaxpêr punuj jagjênh kêt nê. Mê papamjaja na pu htem pajamaxpêr punuj nê gaa nê ra hkôt tanhmã amnhî tomnuj to. Hãmri nê gaa nê â amnhî nhîpêx anhÿr rãhã ho ri papa. Mê kot amnhî tomnuj o mê pa xwÿnhjaja koja mê nhÿrmã ty hãmri nê Tirtûm mê Kra wa kuri htîr tûm nê pa ho pa hkêt nê.

Tirtûm kot tanhmã mê pahto mex to hã harênh

Xiakre 3.17-18; Sikûn Pêtre 1.3-4

¹⁶ Nê e ixkwÿjjaja. Tirtûm kot mê pahte amnhî tomnuj prãm xaj mê pamã mê pajamaxpêr punuj jagjênh kêt jakamã kwa

kêr ka mē ā ajamxpēr anhÿr kêt nē.
¹⁷ Na hte mē pahto mex pix o pa. Na pre myyti ho kato. Kapēr pix o ho kato. Nē mytwrÿre ho kato. Nē kanhēti ho kato. Ja piitā ho kato nhūm mē pamā hirā mex o harir. Na hte mytwrÿre tōhā hirā mex o pa. Nē gaa nē nyw kaxyw nē kamāt kō. Nē gaa nē nyw mē nhūm akupÿm hirā. Ā na hte amnhī nhīpēx anhÿr o pa. No Tirtūmja ā kot anhÿr kêt. Kot amnhī nhīpēxja ām rāhā ho rāhā. Na hte mē pahto mex pix o pa. No tōhā tanhmā mē pahto mex to nhūm jāā nhūm tanhmā mē pahomnuj to hkêt nē. ¹⁸ Tā kapēr pix o kot ā mēmoj to kator kot anhÿr. Nē mē pamā kapēr o amnhīrīt. Kām mē pahto hkra hprām xāj mē pamā Je-jus kot tanhmā mē panē amnhī nhīpēx toja nhūm pre mē pamā ho amnhīrīt. Na pu prem kuma nē hkôt amnhī xunhwÿ nhūm amnhī tā mē pahpumu nē mē pahto hkra. Mē pahpē ljaew kumrēxjaja na pre mē pahto hkra.

Mē pagryk o papa nē mē pahkurē

Rōmān 12.17-21; Epes 4.25-5.2

¹⁹ E ixkwÿjaja. Kwa mē ixkapēr ma nē hā anohtÿx nē ho apa. Koja mēhō Tirtūm kapēr o mē ajahkre kaxyw mē awÿr mō nē mē amā kapēr jarē ka mē mar tÿx nē. Koja mē ate tanhmā amnhī tomnuj to nē mē amā kapēr ka mē amnhī tā ama nē kamā agryk kêt nē. ²⁰ Mē gryk o mē pa xwÿnhjaja na htem Tirtūm kapēr kôt ri amnhī nhīpēx kêt nē. ²¹ Jakamā kwa kêr ka mē axte amnhī tomnuj rÿ ajamxpēr punuj o ri apa hkêt nē. Na htem ohtō nē ā amnhī nhīpēx anhÿr o pa nom kêr ka mē kurom Tirtūm kapēr mān amnhī krā him haxār tÿx nē. Kapēr o mē ajahkre xwÿnhjaja na htem ho mē ajahkre mex o pa. Tā kêr ka mē ama nē amā hkôt amnhī nhīpēx prām rāhā ho ri apa. Na pu htem Tirtūm kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpēx o papa hāmri nē nhÿrmā Tirtūm mē Kra

wa kuri pahtÿr tūm nē pa mex nē papa ho papa.

Mē pahte Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx ā mē pamā karō

Matēwre 7.24-27; Wam Juāw 2.3-6

²² Nē kwa mē okora. Kêr ka mē ām Tirtūm kapēr ma nē ām mar kêt nē. Māanēn hkôt amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa. Kot kaj mē ama nē ām ama nē hkôt amnhī nhīpēx kêt nē hāmri nē apē Tirtūm kra hā amnhī jarēnh kaprÿ. Jao nhÿrmā Tirtūm mē Kra wa kuri atÿr tūm nē apa hkêt nē. ²³⁻²⁴ Te ho mēhō kot amnhī pumunh xā hpyr nē kamā amnhī pumunh nē amnhī krā hkÿ jaē rÿ amnhī kuk tyk pumunh pyrāk. Tā te kot ām ja hā amnhī pumunh nē kot amnhī to mex kêt rāhā akupÿm amnhī pumunh xā xir nē ma htēm nē axte amnhī kuk tyk rÿ amnhī krā kÿ jaēta mā hamaxpēr kêt pyrāk. Mē kot Tirtūm kapēr mar nē ām mar nē hkôt amnhī nhīpēx kêt xwÿnhjaja te kot ja jarēnh pyrāk. ²⁵ Tā kêr ka mē ā amnhī nhīpēx anhÿr kêt nē. Mē ate Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx o apa kaxyw xatā kamā harē nē mar tÿx o apa. Jao hkôt amnhī nhīpēx mex o apa. Tirtūm kot mē pahte tanhmā amnhī nhīpēx to ho papa hā mē pamā karō xāja ām hāmri na. Na htem hkôt amnhī nhīpēx nhūm Tirtūm ja hā mē omu nē mē ho mex nē nhūm mē āmnhix hamakētkati nē hkôt amnhī nhīpēx o pa. ²⁶ Nom koja mēhō kēp Tirtūm kra hā amnhī jarēnh tā htÿx ri kapēr punuj o ri pa hāmri nē ām kēp hkra hā amnhī jarēnh kaprÿ. Mē pahpē Tirtūm krajaja na pu htem ā pakapēr anhÿr kêt nē. ²⁷ Axtem mē pahte amnhī nhīpēx. Na pu htem mē hā awrā rÿ mē kēp mē mjēn tyk xwÿnhjē ho mex nē mē hā pahpēr o pahpikēnh o papa hkêt nē. Nē tanhmā mē kute hā mē omu nē mē ho ajuta ho papa. Ā na pu htem pahpē Tirtūm krajaja amnhī nhīpēx anhÿr o papa nhūm Mē-

panhîpêêxà Maati Tirtûm ja hã mê pahpumu nê hkînh nê. No na pu htem mê kot amnhî tomnuj o mê pa xwÿnhjê hkôt ri amnhî nhîpêx kêt nê âm Tirtûm kapêr xà kôt pix mã amnhî nhîpêx nhûm amnhî tâ mê pahpumu nê hkînh nê.

Mê pahte mê piitã mê hipêx o axpên pyrãk ã mê pamã karô

Rômãn 2.11; Korosê 3.25

2 E ixkwÿjaja. Pahihti Jejus Krisja mex o mex. Tã ra mê ate hkôt amnhî xunhwÿr jakamã kwa kêr ka mê apê hkwy hã mê piitã tãm mê hipêx o apa. Nê mê hipêx o axpên pyrãk. ²Jakamã kot kaj mê nhÿrmã Tirtûm kapêr mar kaxyw axpên wÿr akuprô nhûm hikãxpore rax xwÿnhhta mê akôt axà. ê mex nê ôr o îhkra kamã kàx hãmri nê mê akôt axà. Nhûm hkôt mēhō pē amrakati xwÿnhja tē nē axà. Nom wamta kînhã kêp amrakati nê ê omnajti nê pikaxônhti. Hãmri nê hikãxpore rax xwÿnhhta hkôt mê awÿr tēn axà. ³Tã tanhmã kot kaj wem ri wa hipêx to? Xà kot kaj mê wa hipêx o axpên pyrãk nà? Nà xà kot kaj mê ã wa hipêx anê nê wam àr xwÿnhhta ê mex ã omunh xà hkôt kãm kadêre hō gō nê kãm:

—E ota kadêre. Mãmri hã nhÿ. Anê.

Hãmri nê ê pynajti xwÿnhhta pumu nê axtem nê kãm:

—E atar pikap nhÿ.

Anhÿr o ahpÿnhã wa kãm akapêr? ⁴Kot kaj mê ahpÿnhã ã wa hipêx anê nê amnhî tomnuj nê. Wam àr xwÿnhhta ka kãm akapêr mex nê tanhmã ho mex to. No hkôt hōta omnajti hã omunh xà hkôt te kamã anhōkre kahak pyrãk o hipêx. Kot kaj mê ã ahpÿnhã wa hipêx anê nhûm Tirtûm tee ri ja hã mê apumu nhûm ja kêp omnuj nê. ⁵Kwa mê inhma ixkwÿjaja. Mê kêp amrakati xwÿnhjaja mê hikãxpore hkêt tâ na hte mê hkwyjaja amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî xunhwÿr nhûm amnhî tâ mê omu nê kot mê panhîpêx pyrã nê mê

ho hkra. Jakamã jar mê kêp amrakati htã na htem amnhî kaxyw Tirtûm kôt hamaxpêr tÿx rãhã ho pa. Jakamã koja mê nhÿrmã kuri htîr tûm nê mex kumrêx nê pa ho pa. Mê kãm Tirtûm kînh o mê pa xwÿnh piitã koja mê nhÿrmã ã mex nê ri pa anê. ⁶Nom kot kaj mê ahpÿnhã mê hipêx nê amnhî tomnuj nê. E pa mēmoj tâ mê akukja. Mēmojaja na htem tanhmã mê ato hêx to? Nê mēmojaja na htem juisti mã tanhmã mê ato kapêr punuj to? Xà mê kêp amrakati xwÿnhjaja? Nà mê tãm kêt. Mê hikãxpore rûnh xwÿnhjaja na htem ã mê anhîpêx anhÿr o pa. ⁷Nê ra mê ate hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhja nhûm mê axtem nê tanhmã mê apê ho kapêr to ho pa. Tã ka htem mê kêp amrakati xwÿnhjê rom mê kãm akapêr mex nê mê kãm kadêre mex gō nhûm mê hã hkrî. ⁸Tirtûm kapêr ã kagã htûm kot ja jarênh kot:

Kêr ka mê piitã mê hipêx o te ka amã amnhî tâ ma pyrãk. Anê.

Ã kot mê pamã karô kot anhÿr. Kapêrja mex kumrêx. Kot puj mê ã axpên nhîpêx anhÿr jao Tirtûm kãm hprãm xà hkôt amnhî nhîpêx mex nê. ⁹Nom kot puj mê ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê ahpÿnhã tanhmã mê hikãxpore rûnh xwÿnhjê ho mex to nê ahpÿnhã tanhmã mê kêp amrakati xwÿnhjê nhîpêx to japêr. Hã kot puj mê Tirtûm kapêr htũmta nhîrôp pakuhê nê amnhî tomnuj nê. ¹⁰Kot pu mê kapêr tûm piitã hkôt ri amnhî nhîpêx mex o ri papa htã âm pixire nê hirôp pakuhê. Jao te pahte kapêr piitã hirôp pakuhê pyrãk. ¹¹Na pre Tirtûm mê pahte mê pahprô pix tãnopxar o papa hã mê pamã karô. Nê mê pamjên pix tãnopxar o papa hã mê pamã karô. Nê mê pahte axpên par nê mê pahkurê. Jakamã kot puj mê pahprô pix tãnopxar mex o ri papa japêr. Nê mê pamjên pix tãnopxar mex o ri papa japêr tâ tanhmã pajamaxpêr to nê pahkwÿjê hōxpî. Jao te Tirtûm kapêr tûm pi-

itã hirôp pakuhê hpar pyrãk o amnhî nhîpêx.

¹²⁻¹³ Koja nhÿrmã Tirtûm mē pahtîr ri tanhmã axpēn nhîpêx to ho papa hã mē pahpumunh kôt tanhmã mē pajarēnh to. Mē pamã axpēn kînh ã axpēn to mex o papa hã mē pahpumunh kôt mē pajarē rÿ mē pamã axpēn kînh kêt ã axpēn nhîpêx o papa hã mē pahpumunh kôt mē pajarē. Jakamã mē kamã mē ukapri kêt xwÿnhjaja koja nhÿrmã ja hã mē omu nē mē urãk nē mē kamã ukapri hkêt nē. Nom mē kamã mē ukapri ho mē pa xwÿnhjaja koja ja hã mē omu nē mē urãk nē mē kamã ukapri nē mē nē mē kot amnhî tomnuj piitã rênh pa. Jakamã kwa kêr ka mē amnhî to mex nē tãm axpēn nhîpêx o ri axpēn kôt apa. Nē axpēn mã akapēr mex nē axpēn kamã axukapri pix kukamã ajamaxpēr o apa.

Amnhî kaxyw Tirtûm kôt mē hamaxpēr xwÿnhjê jarēnh

Rukre 3.8-14

¹⁴ Nē kwa ixkwÿjaja. Koja mēhō kot amnhî kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhî xãm ã amnhî jarēnh tã hkôt ri amnhî nhîpêx kêt nē. Hã koja nhÿrmã ty hãmri nē tanhmã kot we amnhî to nē Tirtûm mē Jejus wa kuri htîr tûm nē pa ho pa? Nã koja anhÿr kêt nē. Kêp hkra hã amnhî jarēnh tã hkôt amnhî nhîpêx kêt jakamã koja nhÿrmã wa hwÿr àpir kêt nē.

¹⁵ Nē xà koja mēhō kêp amrakati nē ri pa. Nē ê pynajre pix jagjê nē ri hã pa. Nē õ hkêt nē ri kãm prãm nē pa. ¹⁶ Ka mē ja hã omu nē tanhmã kãm akapēr to nē kãm:

—Kwa ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nē. Anhōrkwÿ hwÿr tēn axê mex japêr nē axà nē amnhîm mēmoj japêr nē aku. Koja Tirtûm ato mex rax nē.

Anhÿr o kãm akapēr tã kãm mēmoj nhōr kêt nē. Tã xà koja we ama nē amar xà hkôt ê mex jagjê nē apkur mex o ri

pa? Nã kot ka mē ã kãm akapēr anē nē ho ajuta hkêt nē nhûm arî kãm prãm nē ê hkêt nē omnuj nē ri pa. Na htem mē kapēr pix o mē ho mex kêt nē. Kot kaj mē ã kãm akapēr anē nē ãm kãm mēmoj tã karō kaprÿ. ¹⁷ Ja pyrã nē koja mēhō ra amnhî kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhî xãm ã amnhî jarēnh tã kapēr kôt ri amnhî nhîpêx kêt japêr. Hã koja ãm kêp hkra hã amnhî jarēnh kaprÿ.

¹⁸ Nē kot kaj mē atō ã ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Nã Jejus kwÿjaja na htem ahpÿnhã tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa. Na hte mē hkwyjaja amnhî kaxyw Jejus kôt hamaxpēr tÿx pix o ri pa. Nē mē hkwyjaja tanhmã hkwyjê ho mex to ho ri pa. ã na htem ahpÿnhã tanhmã amnhî nhîpêx anhÿr to ho pa. Anē.

Kwa mē ri ã ajamaxpēr anhÿr kêt nē. Mē hkwyjê ho mex o mē pa xwÿnhjaja na htem Tirtûm hkôt hamaxpēr pē mãânēn hkôt amnhî nhîpêx nē hkwyjê ho mex o pa. Koja mēhō amnhî kaxyw Jejus kôt hamaxpēr hã koja mãânēn hkôt amnhî nhîpêx pē tanhmã hkwyjê ho mex to ho pa. Na htem amnhî kaxyw hkôt hamaxpēr pix o pa hkêt nē. Na htem mãânēn hkôt mē piitã mē ho mex o ri pa.

¹⁹ Na ka hte mē akwyjaja ã ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Nã Tirtûmja pyxi mex o pyxi mex. Tã kot paj jam ijamaxpēr rãhã ho ri ixpa nē ra ixpê hkra hã ri ixpa. Nom kot paj kapēr kôt amnhî nhîpêx o ri ixpa hkêt nē.

Anhÿr o ajamaxpēr nē ã ajamaxpēr anhÿr kaprÿ.

Nē ãm hãmri na ka htem Tirtûm pyxi mex o pyxi mex ã harê. Nom na htem jam hamaxpēr kôt pix mã kêp hkra hkêt nē. Mēkarômnutijaja na htem haxwÿja Tirtûm pyxi mex o pyxi mex kôt hamaxpēr tã mē kêp hkra hkêt. Na htem ã hamaxpēr anhÿr pē kãm uma ho pa. ²⁰ ã mē ajamaxpēr anhÿrja mex kêt. Koja

mēhō amnhī kaxyw Tirtūm kôt hamaxpēr ā amnhī jarēnh tā hkôt amnhī nhīpēx o pa hkêt japēr. Hāmri nē ām amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr ā amnhī jarēnh hkaprÿ. E kot paj ixprī hā mē amā ja jarē ka mē inhma. ²¹Mē panhīgēt finat Apraāw na pre amnhī kaxyw Tirtūm mā hamaxpēr nē hkôt ri amnhī nhīpēx mex o pa. Tā nhūm amnhī tā kamā hamak kaxyw hkra Ijak ā kuwÿ nhūm kuma nē ra kot kām hpīr nē ōr kaxyw nhūm Tirtūm amnhī tā omu nē amnhīm mex ā harē. Hāmri nē kot hkra hpīr nē kām kapēr. ²²Ra kot amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xām jakamā määnēn hkôt amnhī nhīpēx nē ra kot kām hkra nhōr kaxyw Tirtūm amnhī tā omu nē amnhīm mex ā harē. Na pre ā finat Apraāw Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx mex anhÿr o pa. Jao amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr mex ā amnhī to amnhīrīt.

²³Nē kormā Apraāw wa hkra hkêt ri nhūm Tirtūm wa kām hkra jarē nhūm kuma nē hkra hkukamā amnhī kaxyw Tirtūm kôt hamaxpēr tÿx o pa nhūm amnhī tā omu nē mex ā harē. Nē kēp hkrāmnhwÿ hā harē. Kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Na pre Apraāw hkra hkukamā amnhī kaxyw Tirtūm kôt hamaxpēr tÿx nhūm amnhī tā omu nē amnhīm mex ā harē. Anē.

²⁴ā na pre finat Apraāwja hkra kaxyw Tirtūm kôt hamaxpēr anhÿrja o ra hkôt amnhī nhīpēx nē ra kot kām hpīr kaxyw. Nom kop apu amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr pix nē hkôt amnhī nhīpēx kêt ronhÿx pre Tirtūm tee ri amnhī tā omu nē amnhīm mex ā harēnh kêt nē. Na htem amnhī kaxyw Tirtūm mā hamaxpēr nē määnēn hkôt ri amnhī nhīpēx mex o pa nhūm amnhī tā mē omu nē amnhīm mē mex ā mē harē. ²⁵Mēhō ni kuprÿ finat Raapja na pre ā amnhī nhīpēx anē nē

amnhī kaxyw Tirtūm kôt hamaxpēr pē tanhmā hkôt amnhī nhīpēx to ho pa. Na pre Ijaew myja wa hamēxkrut nē ma Raap nhō krī hwÿr wa tē. Mē hā ukapi nē kot mē hkurē kaxār kaxyw mē hwÿr wa tē. Hāmri nhūm Raap Tirtūm kot wa mēnh ā wa omunh kurē kumrēx nē pōristi kot tanhmā wa ho pymaj amnhī nhōrkwÿ kamā mē kēp wa ho amūxu nē wa nē mē kām tanhmā hēx to. Nē hpānhā nhām pry hō hkôt akupÿm wa kumē nhūm wa hkā hkīnh pē ma akupÿm mex nē tē. Hāmri nhūm Tirtūm wa hā Raap pumu nē amnhīm mex ā harē.

²⁶Tā kot kaj mē atō amnhī kaxyw Tirtūm kôt ajamaxpēr ā amnhī jarēnh tā hkôt amnhī nhīpēx kêt japēr. Hāmri nē apē hkra hā amnhī jarēnh kaprÿ. Te ra mēhō htyk nē nōr tā nhūm mē kot arī htīr ā harēnh kaprÿta pyrāk.

Mē kot Tirtūm kapēr o mē ahkre xwÿnhjē jarēnh

3 Nē kwa Kris kôt ixkwÿjaja. Mē axohtō nē mē amā Tirtūm kapēr o mē ahkre hprām tā kormā ja kaxyw mē apiitā mē amex kêt. Mē ixte Tirtūm kapēr o mē ajahkre xwÿnhjaja kot paj mē tanhmā amnhī tomnuj to japēr nhūm Tirtūm ja hā mē ixpumu nhūm ja kēp omnuj nē. Mē ixte kapēr o mē ajahkre ho mē ixpa kēnā kot pa hkêt mē ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri ixpa. Jakamā kot kaj mē Tirtūm kapēr piitā hkôt ri amnhī nhīpēx mex nē rī kormā ho akwÿjē jahkre ho ri apa.

²Nē mē pahpiitā na pu htem tōhā mē pajakwa ho tanhmā amnhī tomnuj to. Mémoj tā axpēn kām pagryk nē tanhmā mē kām pakapēr punuj to. Nom koja mēhō tanhmā kapēr punuj toja nē amnhī to htÿx nē hāmri nē tām amnhī nhīpēx o pa.

Mē pajakwa jarēnh

Epes 4.29

³Na htem nhÿhÿm kawar o juk kaxyw hakwam kàx jagjê nê kām nhÿhÿm o htēm prām xà hkôt ma nhÿhÿm ho juk o tē. Kàxja hkryre nhÿm kawar rûnh tā no nhÿm kām ma nhÿhÿm ho mrrar prām xà hkôt ho juk o mra.

⁴Nê gô ujanâr kām pâr rûnhhta rûnh tā na hte kôk àpêr tÿx nê ma nhÿhÿm o pa. Nê pī ho pâr o juk xàta hkryre htā ma nhÿhÿm ho juk o mō. Nhÿhÿm pâr o mrrar xwÿnh kām o mōr prām xà hkôt o mō.

⁵Ja pyrā nê mē pajakwaja hkryre htā na htem ho kapêr o tanhmā mē hipêx to ho pa. Tōhā ho kapêr mex nê nhÿm mē kuma nê hkīnh nê. Nê tōhā ho kapêr punuj nê nhÿm mē tee ri mē kapêr ā mē kuma nê hkaprī nê rÿ kapêr xwÿnhhta kamā gryk nê. Mē pajakwa hkryreja te kot kuwy jakrax kryre pyrāk. Kot ka kuwy jakrax grire ho tē nê nhÿri pōti kamā amē nhÿm kôk ho apē nhÿm hpôk rax tokyx anē. Hāmri nê ma pà ho hkaxâr par o mō nê ho hkaxâr pa. ⁶Mē pajakwaja mā kot anhÿr. Kot kaj atÿx ri tanhmā ho akapêr punuj to nhÿm mē ama nê axpēn mā anhÿxi ho krī nhÿpêx ka amex kêt nê apa. Rÿ ka atÿx ri ajakwa ho tanhmā akwÿjê ho akapêr to nhÿm mē tee ri amnhī tā ama nê hkaprī nê rÿ akamā gryk nê. Satanasti nhÿ hā na htem ā mē hakwa ho kapêr punuj anē.

⁷Na htem tōhā mēmo mry xoprê pynê nê tanhmā ho nê ra ho kām ma hkêt. Kagā rÿ hagrôre rÿ àati rÿ gôx kām mēmo mryja nhÿm htem unê nê tanhmā ho nhÿm kām ma hkêt nê mē hkôt pa ho pa. Nom na htem mry piitā ā hipêx anhÿr kêt nê. ⁸Tā mē pajakwa te mē kot tee ri mēmo mry ho kām ma hkêt kaprÿ xwÿnhhta pyrāk. Na pu htem amnhī krā hkôt pajakwa ho pakapêr mex pix kêt nê. Tanhmā kot puj mē pakapêr punuj

kêt kaxyw amnhī jakwa hto? Mē pakapêr punuj te kot kagā xoprê kot mē hkamnhar nê ô wenên o mē hparta pyrāk. ⁹⁻¹⁰Na pu htem tōhā pajakwa ho tām pakapêr nê tōhā pakapêr punuj nê. Nê tōhā Pahi Maati Tirtûm mā mex o mex ā harēnh tā ra axtem nê tanhmā mēhō japyrÿ hto. Tirtûm kot mē pahto amnhī pyrā nê mē panhÿpêx tā pu htem axtem nê tanhmā axpēn japyrÿ hto ho ri papa. Jao te pahte Tirtûm japyrÿ pyrāk. Kwa ixkwÿjaja. Kêr pu mē pahpê Tirtûm krajaja ā pakapêr punuj anhÿr hkêt nê. Ām mē pajakwa ho mēmoj mex pix jarēnh o ri papa.

¹¹⁻¹²Xà koja pà kamā hinore pyxi htā kamā gô xành nê määnên kamā gô xenh nōkati? Nà koja anhÿr kêt nê. Na hte kamā gô mex pix nê rÿ kamā gô xenh nōkati pix nê.

Nê xà koja jàaxô hpâr ā rārāj harir? Rÿ ahkrô xô hā mánkwrÿtre harir? Nà na hte ahpÿnhā hpâr ā harir. Ja pyrā nê kêr pu mē pahpê Tirtûm krajaja pajakwa ho pakapêr punuj pē ho papikamÿr tÿx nê. Nê te hinore kamā gô mex pixta pyrā nê ěmoj mex pix jarēnh o ri papa. No mē pajakwa nhÿkjê ho tām pakapêr nê hikjê ho pakapêr punuj kêt nê. Ām pakapêr mex pix o pakapêr o ri papa. Kwa kêr pu mē ā amnhī nhÿpêx anhÿr rāhā ho papa.

Tirtûm kôt mē àhpumunh xwÿnhjê jarēnh

Wam Korît 2.6-16

¹³Nê kwa mē axàhpumunh tÿx xwÿnhjaja kêr ka mē amnhī to mex o ri apa. Nê mē piitā tām mē hipêx mex nê mē amā axpēn japê hā axpēn to ajuta mex o ri apa. Tirtûm kapêr xà hkôt. Kot kaj mē ā amnhī nhÿpêx anē nê axàhpumunh mex ā amnhī to amnhÿrīt. ¹⁴Nom kot ka mē mēmoj tā axpēn kamā agryk o ri apa. Rÿ amnhī pix kukamā ajamaxpêr o ri apa hāmri nê ām ate Tirtûm kapêr kôt amnhī nhÿpêx ā amnhī jarēnh

kaprÿ. ¹⁵ ã mē kot amnhī nhīpēx anhÿr xwÿnhjaja na htem Tirtūm kōt amnhī nhīpēx kēt nē. Mē kēp Tirtūm kra hkēt xwÿnh pixjaja na htem ã amnhī nhīpēx anhÿr o pa. Jao mēkarōmnuti kot amnhī nhīpēx kōt pix mā amnhī nhīpēx o pa. ¹⁶ Axpēn kamā mē gryk o mē pa xwÿnhjaja na htem amnhī pix kukamā hamaxpēr jao tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Nē amnhī tā mē kamā mē gryk xwÿnhjē homnuj o pa. Tā ã mē pahte amnhī nhīpēx anhÿr pumaj kwa kēr pu mē mēmoj tā axpēn kamā pagryk o ri papa hkēt nē. ¹⁷ Mē kot Tirtūm kōt amnhī nhīpēx xwÿnhjaja na htem jajē rom tām axpēn nhīpēx rāhā o pa. Nē axpēn kamā ukapri pix o ri axpēn kōt pa.

Nē tām hamaxpēr o pa.

Nē mē piitā mē hipēx o axpēn pyrāk.

Nē axpēn tā hpijaam o ri pa.

Nē tanhmā ri axpēn no kupyri to hkēt nē.

Nē ri oprē ho pa hkēt nē.

Nē mē axpēn kamā ōkre kahak kēt nē.

Nē mē piitā mē ho mex o axpēn pyrāk.

Nē tām mē piitā mē hipēx rāhā nē.

Ā na htem Tirtūm kōt mē kot amnhī nhīpēx xwÿnhjaja amnhī nhīpēx anhÿr o pa. ¹⁸ Kot puj mē ã amnhī nhīpēx anē nē pajamakētkati nē paxāmnhīx pahkīnh nē ri papa. Nhūm nhÿri mēhō wa axpēn kām gryk pu mē wa omu rÿ wa harēnh ma hāmri nē mē pahtō ma wa hwÿr tē nē wa kām pakapēr nē tām akupÿm wa ām. Hāmri nhūm wa ra mē pahpyrā nē tām amnhī nhīpēx pē hamakētkati nē wa ri pa. āmnhīx ri hkīnh nē wa ri pa.

Mē kot amnhī pix kukamā mē hamaxpēr xwÿnhjē jarēnh

Matēwre 20.20-28; Juāw 16.24

4 Nē kwa mon ka hte mē akwÿjaja axpēn mā akapēr mā agēt o axpēn kām agryk pix o apa? Na ka htem ã amnhī nhīpēx anhÿr o amnhī pix kukamā ajamaxpēr. Nē mē amā amnhī jamaxpēr kōt

pix mā ri amnhī nhīpēx prām. No Tirtūm kām hprām xā hkōt amnhī nhīpēx prām kēt nē. ² Na ka htem nhÿri mēmoj pumu nē tee ri ho amā anhō hprām kaprÿ. Nē amā ho anhō hprām xāj ō xwÿnhhta pīr nē kēp utār mā.

Nē na ka htem tanhmā axpēn kukrēx kute hā omu nē amā ho anhō hprām nē hā ō xwÿnhhta mē wa axpu. No mē amā hprām xwÿnhhta mē ate hō hā Tirtūm wÿr ronhÿx ra mē ama nē mē amā hō gō. Tā mē ate hā axāhwÿr kēt jakamā nhūm mē amā ōr kēt nē.

³ Rÿ ka mē tōhā mēmoj tā awÿ nhūm kot mē amar tā mē amā ōr kēt nē. Kot mē amā ōr nhūm mē ate ho anhōxÿ ho apa pymaj na hte tōhā mē amā mē ate hā axāhwÿr xwÿnhhta nhōr kēt nē.

⁴ Kormā mē ate hkōt amnhī nhīpēx mex kēt. Te mēni hō ra mjēn tā nhām kot mēhō my ho amnhīkati pyrāk o na ka htem amnhī nhīpēx o apa. Jao mē amā mē apē Tirtūm kra hprām tā axtem nē mē kām hprām kēt xwÿnhjē hkōt amnhī nhīpēx o ri apa nē mē urāk nē tanhmā amnhī tomnuj to ho ri apa. Nē mē ate amnhī tomnuj gryk ã mē amā Tirtūm prām kēt ã amnhī to amnhīrīt.

⁵ Tirtūm kapēr ã kagā htūm kot tanhmā Karō jarēnh to nē harēnh kot:

Na pre Tirtūm mē pahwÿr amnhī Karō rē nhūm mē pahwÿr wrÿ nē mē pakamā agjē nē mē pahkōt pa ho pa.

Mē pahte hkōt pix mā amnhī nhīpēx o papaja na kām hprām. Anē.

Ām hāmri ã harēnh kot anhÿr jakamā kwa kēr ka mē harēnh ma nē kām ajamaxpēr tÿx rāhā ho ri apa.

⁶ Na hte Tirtūm mēmoj to mē pakutā nojarēt rāhā pu mē ŷ hā tām amnhī nhīpēx o ri papa. Kapēr ã kagā kot ja jarēnh kot:

Mē kām Tirtūm kōt amnhī nhīpēx prām kēt xwÿnhjaja na hte Tirtūm amnhī tā mē omu nē mē kutā amnhī xunhwÿ.

No mẽ kãm hkõt ri amnhĩ nhĩpêx prãm xwỳnhjaja na hte amnhĩ tã mẽ omu nê mẽ ho mex o pa nhũm htem hihtỳx xà nhỹ hã mẽ kãm hprãm kêt xwỳnhjê hkõt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Anê.

⁷ Jakamã kwa kêr ka mẽ Tirtũm kapêr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kêr kê Satanasti tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã mẽ ato ka mẽ Tirtũm Karõ nhỹ hã ãm ama nê hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Nhũm tee ri amã àhkrox kaprỳ nê akaga nê ma tẽ.

⁸ Nê kot kaj mẽ Tirtũm kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o apa nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nê te kot mẽ apa hã mẽ ajamỳnh nê mẽ ato pa pyræk o mẽ anhĩpêx. Jao mẽ ato mex o ri mẽ akõt pa ho pa. Nê mẽ atãnopxar rãhã ka mẽ ajamakêtkati nê akĩnh nê ri apa.

Nê kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nê tee ri ja hã amnhĩ pumu nê hkaga kurê kumrêx nê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Rỳ ka mẽ tanhmã ajamaxpêr punuj to hãmri nê ja hã amnhĩ pumu nê hkaga nê hpãnhã tãm ajamaxpêr pix o ri apa. Mẽ apê Tirtũm kra hã kêr ka mẽ ãm hkõt pix mã ri tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Wam Juãw 1.5-10

⁹ Nê kêr ka mẽ tee ri ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nê akaprĩ xàj mur nê akĩnh kêt nê. Nê akaprĩ xàj amỳr rax nê. ¹⁰ Hãmri nê Tirtũm mã amnhĩ jarênh o:

—Pa Tirtũm. Na pa ã amnhĩ tomnuj anê. Nom kot paj axte hkêt nê. ãm inhãm akapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx prãm.

Anhỹr o kãm akapêr kê mẽ ama nê mẽ ate amnhĩ tomnujta ã tanhmã mẽ ato hkêt nê. ãm mẽ ato mex nê ka

mẽ akupỳm ajamakêtkati nê axàmnhĩx akĩnh nê ri apa.

Mẽ pahte axpên to pakapêr nê mẽ pahkurê

Matêwre 7.1-5; Rõmãn 2.1-3, 14.10-13; Wam Korĩt 4.5

¹¹ E ixkwỳjaja. Kwa kêr ka mẽ anhĩõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nê tanhmã ho akapêr punuj to hkêt nê. Tirtũm kapêr ã kagà htũm kot ja nê mẽ pahkurê kamã hihtỳx jakamã kot ka mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anê nê te ate Tirtũm kapêr tũm kwỳ omnuj ã harênh pyræk. Rỳ te axàhpumunh tỳx o ate Tirtũm jakrenh ã amnhĩ to jarkrar pyræk. Jao kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Na htem Tirtũm kapêr ã kagà htũm kwỳ mex ã harê nê hkwy omnuj ã harênh kêt nê. Pitã mex kênã.

¹² Nê Tirtũmja tapxipix na kêp mẽ pahto amnhĩptar xwỳnh maati. Nê tapxipix na hte mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh hkõt tanhmã mẽ pajarênh to. Mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarê rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarê. ãm tapxipix kot ã mẽ pajarênh kot anhỹr xwỳnh. Tã ka mẽ axtem nê kapêr kwỳm ri tanhmã akwỳjê ho akapêr punuj to ho ri apa.

Mẽ pahte Tirtũm mã pajamaxpêr pẽ kãm amnhĩ jarênh ã mẽ pamã karõ

Rukre 12.13-21

¹³ E kwa mẽ inhma ixkwỳjaja. Na ka hte mẽ akwỳjaja tanhmã amnhĩ kukamã ajamaxpêr to nê akwỳjê mã amnhĩ jarênh o:

—Koja apkati pa ma krĩ hõ hwỳr mõ nê kamã mẽ kãm ixapênh o ixpa hã ixtã amgrã pyxi nê hpãnhã kàxpore jamỳnh rax nê man akupỳn mõ.

Anhỹr o amnhĩ jarê. ¹⁴ Kwa mẽ ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh anhỹr kêt nê. Mẽ pahtõ mẽ pahte amnhĩ kukamã

paxàhpumunh mex? Amrakati kênã. Kot ka mē ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh anhÿr tã kormã ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt ri tanhmã amnhĩ to nê ty. Rÿ tanhmã amnhĩ to nê axã hãmri nê nhÿhÿm amôr kêt nê. Te mē pahpê namê pyrãk na pu htem ri papa nê tanhmã amnhĩ to nê ty nê pajapêx tokyx anê. ¹⁵ Jakamã mē ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh anhÿr kêt nê. Kêt amnhĩ jarênh o:

—Koja Tirtũm kãm ja prãm koja apkati pa ã amnhĩ nhĩpêx anê nê ã amnhĩ nhĩpêx anê.

Anhÿr o Tirtũm kamnãr o tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh to. ¹⁶ No mē ate amnhĩ krã hkôt amnhĩ kukamã amnhĩ jarênhhta Tirtũm jamaxpêr xã hkôt kêt. ãm amnhĩ krã hkôt mē ate amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh kênã. ã mē ate amnhĩ jarênh anhÿrja mex kêt.

¹⁷ Nê mē kot tãm amnhĩ nhĩpêxja kot kaj mē ate mar mex tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr hãmri nê amnhĩ tomnuj o apa.

Mê hikàxpore rũnh xwÿnhjê jarênh

*Rukre 12.13-21; Wam Ximotre
6.9-10; Apokarip 18.14*

5 Nê kwa mē akàxpore rũnh xwÿnhjaja. Mē inhma nê inhmar tÿx nê. Nhÿrmã mē amex kêt jakamã kwa mē tee ri amnhĩ kukamã ajamxpêr o ra akapri nê amÿr o apa kurê kumrêx. ² Tirtũm noo mã mē akàxpore te ra mē apê hapêx par pyrãk. Te ra mē anhÿ kamã mē ate amnhĩ tomnuj xwÿnh ã kutã akri pyrãk. ³ Mē ate mē akukrêx nê mē akàxpore ho apikuprõnh rũnh tã ka htem mē akwÿjê pê ho anhõxÿ ho ri apa. Mÿrapê koja nhÿrmã tanhmã mē apê amnhĩ to nê omnu pa ka mē ho apikuprõnh rax kaprÿ. Hãmri nê mē ate amnhĩ tomnuj mÿrapê Tirtũm mē Kra wa kuri atir tũm nê apa ho apa hkêt nê. ãm kuwy kamã mē amnhĩ xã htÿx kamã ajamak rãhã ho ri apa. ⁴ Na ka htem apur kãm mē àpênh

xwÿnhjê mã amnhirer kêt nê. Nhũm mē tee ri amnhĩ tã mē ajamã hãmri nê mē atã amnhĩ to Pahi Maati Tirtũm xihtÿx xwÿnhhta wÿr o pa nhũm mē atã mē kuma. ⁵ Mē akĩnhã mē kêp amrakati htã ka htem ãm ja hã mē omu nê mē àpênh pãnhã mē kãm amnhirer kêt nê amnhĩ pix kukamã ajamxpêr. Nê amã prãm xã hpix kukamã amnhĩm mêmoj japrõr pê akĩnh o ri apa. Jao te mē apê môx htwÿm nhũm mē kot hpir nê hkrêr mã mex ã harênh xwÿnhhta pyrãk. Mÿrapê kot kaj mē môxta pyrã nê nhÿrmã ty hãmri nê Tirtũm mē Kra wa kuri atir tũm nê apa ho apa hkêt nê. ⁶ Nom ja pix kêt. Na ka htem mē anhõ krĩ kamã mē anhõ pahi mã tanhmã akwÿjê ho axêx to ho ri apa. Mē kot tanhmã atomnuj to hkêt tã ka mē kãm mē ho axêx rũnh nê. Tã koja nhÿrmã Tirtũm mē hã tanhmã mē ato rax kumrêx ka mē rĩ amnhĩ pumu.

Mê pahte Jejus kutêp amnhĩ kaxyw kãm pajamxpêr o papa hã mē pamã karõ

Sikũn Pêtre 3.1-13

⁷ E ixkwÿjaja. Koja mēhõ tanhmã mē atomnuj to htã ka mē arĩ amnhĩ kaxyw Jejus mã ajamxpêr rãhã ho ri apa. Pê akupÿn hpõx xã hã arĩgro jamãr rãhã nê. Te pur nhõ dõn kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Koja hpur kãm ahkre nê ahkre hpa hãmri nê arĩ hamãr o pa nê kãm nojarêt kêt nê hã na wrÿk jamãr o pa. Jao hamakêtkati nê ô jamãr rãhã ho pa. ⁸ Tã kêr ka mē urãk nê arĩ Pahihti akupÿn hpõx xã hã arĩgro jamãr rãhã ho ri apa. Koja tokyx akupÿn mē pahwÿr wrÿ. Jakamã kêr ka mē kutêp mē kot mē atomnuj xwÿnhjê kutã amnhĩ to htÿx nê ri apa. Nom tee ri amnhĩ kukamã ajamxpêr o Jejus kaga hkêt nê. Arĩ hamãr pê akĩnh nê ajamakêtkati nê ri apa. Koja akupÿn mē pahwÿr wrÿ nê mē pahto mex rax kumrêx.

⁹Nē kēr ka mē axpēn to akapēr o ri apa hkēt nē. Kot ka mē ā amnhī nhīpēx anē nhūm Tirtūm mē ama nē tanhmā mē ajarēnh to. Kot mē pahpumunh xà hkôt tanhmā mē pajarēnh to xwŷnh na. Tā ra tanhmā kot mē pahpiitā mē pajarēnh to xà hā arīgroja ra ahtēp o mō.

¹⁰E ixkwŷjaja. Kēr ka mē wam mē kot Tirtūm nhŷ hā kapēr jarēnh xwŷnhjaja kot amnhī nhīpēx mā ajamaxpēr rāhā nē. Na prem Tirtūm nhŷ hā mē kām kapēr o ri mē hkôt pa nhūm mē hkwŷjaja ja hā tanhmā mē hipēx to nhūm mē amnhī xà htŷx kamā hamak rāhā ho pa. Tā tee ri amnhī kukamā hamaxpēr pē Tirtūm kaga hkēt nē. Na prem arī ŷ hā kapēr jarēnh rāhā ho ri mē hkôt pa. Tā kēr ka mē kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx nē Tirtūm kaga hkēt nē. ¹¹Na prem amnhī xà htŷx kamā hamak o pa rāhā ty hāmri nē Tirtūm kuri mex nē hkīnh nē pa ho pa. Ra mē ate finat Johti jarēnh mar mex. Na pre omnuj tŷx nē pa htā amnhī tā Pahi Maati Tirtūm kamā gryk nē hkaga hkēt nē. Hāmri nhūm amnhī tā omu nē gaa nē ho mex rax nē nhūm akupŷm mex kumrēx nē pa. Pahi Maatija ukapri ho ukapri nē mex o mex jakamā na pre ā Johti ho mex anē. Tā koja ho mexta pyrā nē ā mē pahto mex anē.

Mē pahte tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē pamā karō

*Matēwre 5.33-37, 18.15; Rōmān
12.15; Karatas 6.1-2; Jutre 22-23*

¹²E ixkwŷjaja. Pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma nē inhmar tŷx nē. Kēr ka mē mēmoj tā amnhī jarēnh kaxyw hāmri nē akatāt kôt amnhī jarēnh kurē kumrēx. Nē amnhī jarēnh o: “Nà kot paj ja ho anē.” Anē. Rŷ amnhī jarēnh o: “Nà kwarī pa ja ho anhŷr kēt nē.” Anhŷr o amnhī jarēnh kurē kumrēx. Kē mē akwŷjaja ām hāmri mē ate amnhī jarēnh ā mē apumunh kurē kumrēx nē axēx ā

mē akamnhīx kēt nē. Mē apē Tirtūm kra kēnā kot ka kēt mē ri axtem nē amnhī jarēnh o axēx.

¹³Nē koja mē anhīō mēmoj tā tanhmā amnhī to nē omnuj nē. Ka mē ja hā omu nē kām anē kē amnhī kaxyw Tirtūm mā hamaxpēr pē amnhī to hwŷr rāhā ho pa. Rŷ koja hkīnh nē ri pa ka mē ja hā omu nē kām anē kē hkīnh kām mex o mex ā grer o pa. ¹⁴Rŷ koja ā nē nō ka mē ja hā omu nē kām anē kē amnhī wŷr pastō nhŷ hā mē kapēr xwŷnh kwŷjē hā karō. Kē mē hwŷr mra nē Jejus nhŷ hā mēmo twŷm kwŷ ho hukō nē ho Tirtūm wŷ. ¹⁵Kē mē ā mē ā xwŷnhjē hwŷr mra nē mē ho Tirtūm wŷr o pa anē. Kojā mē ho kuwŷ nhūm mē kuma nē akupŷm mē ho mex. Nhūm mē tanhmā amnhī tomnuj to japēr kē mē ja hā amnhī jarē kē Tirtūm mē kuma nē ja hā tanhmā mē ho hkēt nē. ¹⁶Jakamā kēr ka mē atō tanhmā amnhī tomnuj to nē tee ri ja hā amnhī pumu hāmri nē tokyx akwŷjē mā amnhī jarē kē mē tokyx ato Tirtūm wŷ. Kē atā mē kuma nē tanhmā akrā hto ka axte ā amnhī nhīpēx anhŷr kēt nē. Nē ra amex nē apa.

Nē koja mēhō Tirtūm kôt pix mā amnhī nhīpēx mex rāhā ho pa. Hāmri nē mēmoj tā kuwŷ nhūm kuma nē kām tanhmā mēmoj to. ¹⁷Te finat Eris kot mēmoj tā hwŷr nhūm kot mar nē kām ho anhŷrta pyrāk. Erisja kēp mē panhīō na pre. Tā na pre hkwŷjaja amnhī tomnuj pix o pa nhūm tee ri mē omu nē mē hā na wrŷk kēt kaxyw ho Tirtūm wŷr kām hihtŷx nē. Hāmri nhūm kuma nē kām ho anē nhūm na wrŷk kēt ry rax kumrēx. Hā amgrā axkrunēpxi nē hkôt mytwrŷ kēp 6. Mē kot amnhī tomnuj tŷx o paja mŷrapē. ¹⁸Tā nhūm Eris axte mē ho kuwŷ nhūm axte mē hwŷr na rē nhūm akupŷm katāt kôt wrŷk mex nē. Nhūm akupŷm mē hpur kām mē ōja mē kām mex nē akupŷm mē kām ō rūnh nē. Tā ā Tirtūm kot Eris mar nē kām mēmoj

nhîpêx anhÿrja pyrà nê koja mē pama nē mē pamā mēmoj tanhmā ho.

¹⁹Nē e mē inhma ixkwÿjjaja. Koja mēhō Tirtūm kapēr mar tÿx nē te kēp hkra pyrāk o amnhî nhîpêx. Tā tanhmā hamaxpēr to nē kapēr kaga nē htÿx ri amnhî tomnuj pix o pa. Ka mē ja hā omu nē hwÿr mra nē kot amnhî tomnuj nē kām akapēr kām axihtÿx kê tokyx hkaga nē akupÿm Tirtūm kōt amnhî xām tÿx nē ām hkōt pix mā amnhî nhîpêx.

²⁰Koja amnhî tā mē ama nē Tirtūm kōt

amnhî xām tÿx nhūm amnhî tā omu nē kot tanhmā amnhî tomnuj tota ho hamakêtkati nē amnhî katut kōt kurē nhūm nhÿrmā kuri htír tūm nē mex nē pa ho pa. Koja amnhî tomnuj tÿx o pa htā hkaga hpa nhūm Tirtūm ja hā omu nē hā tanhmā ho hkēt nē axte tanhmā kot amnhî tomnuj tota mā hamaxpēr kēt nē.

Tā ām ja pix. Ixpê Xiakre na pa ā mē awÿr kagà nhîpêx nē mēnh anē.

Wam Pêtre

*Simāw Pêtre kot Jejus kôt
hkwyjê hwÿr kagà nê mên̄h*

Simāw Pêtre na pre kagàja nhîpêx. Kêp tep pynên̄h o pa xwÿnh tâ hpân̄hâ kêp Jejus nhÿ hâ hkrajê jahkre ho pa xwÿnh. Nê krî pê Jerujarê kamâ kêp Jejus krajê nhô pastô. Na pre krî piitâ hkôt Jejus â mē kām mē hkurê xwÿnh-jaja tanhmâ hâ mē hipêx to nhūm Pêtre mē harên̄h ma nê mē hamaxpêr o hihtÿx kaxyw mē kām kagàja nhîpêx nê krî piitâ hkôt mē hwÿr kurê. Mē kot kamâ harên̄h nê mar nê amnhî kamâ kahak kêt nê arî Tirtūm kôt amnhî nhîpêx mex o pa kaxyw. Nê Jejus â mē kot amnhî xà htÿx kamâ hamak tâ nhÿrmâ kaxkwa kamâ mex nê pa ho pa hâ mē kām awjarê. Ā mē kām mēmoj jarê nê hâ kagà anê. Nê mē kām:

1 Pa mē ate Jejus kôt amnhî xunhwÿr nhūm Tirtūm kot mē ato hkra xwÿnh-jaja. Xà mē amex? Ot pa mē awÿr kagà nhîpêx nê kumê. Ixpê Simāw Pêtre na pa. Ixte Jejus nhÿ hâ hkrajê jahkre ho mē ixpa xwÿnhjê hō na pa mē awÿr kagà nê kumê.

Na xep pre Kris â mē kām mē pahkurê xwÿnhjaja tanhmâ mē anhîpêx to ka mē panhō pika rūm mē umaj anhgrà nê ma ahpÿnhâ krî hkôt ri apa.

Jao mē akwÿjaja ma pika pê Pôt kamâ krî hkwyjê hkôt apa.

Nê mē akwÿjaja pika pê Karatas wÿr apa. Nê mē akwÿjaja pika pê Kapatōs wÿr apa.

Nê mē akwÿjaja pika pê As wÿr apa.

Nê mē akwÿjaja Pitin wÿr apa.

Ā ahpÿnhâ pika hkôt mē apigrân̄h par anê. Tâ ot pa mē awÿr kagà nhîpêx nê mē apiitâ mē awÿr kurê. Mē apÿnh nê mē ate kamâ harên̄h nê ixkapêr mar kaxyw.

²Na pre Mēpahpām Tirtūmja amnhîm

mē pahte amnhî kaxyw kām pajamaxpêr xwÿnhjê rê nê mē pahtâ amnhî jarên̄h o:

—Kot paj jajê ho ixkra. Na pre ra Ixkra Jejus Kris ixpê mē nê ty nê htyk o hkamrô axkapî nhūm mē harên̄h ma nê hkôt amnhî xunhwÿ. Tâ nhūm Ixkarô mē hkarô mā agjê nhūm mē ra inhmâ hprâm xà kôt pix mā ri inhmâ tanhmâ amnhî nhîpêx to ho pa.

Anhÿr o mē pahtâ amnhî jarên̄h. Tâ kê mē akutâ nojarêt rāhā ho ri mē akôt pa ka mē ŷ hâ axamnhix ajamakêtkati nê akîn̄h nê ri apa.

**Mē pahte amnhî kukamâ pajamaxpêr
pê pahkîn̄h o papa hâ mē pamā karô**

Rukre 12.32-34; Rōmān

8.18-25; Sikūn Korīt 4.16-18

³Nê na pre mē panhō Pahihti Jejus Krisja ty nhūm Hipêxà Tirtūm akupÿm ho htîr. Tâ kot mē pakutâ nojarêt rāhā ho pa jakamā na pre mē pahpê hkrajê mā mē pajamaxpêr nyw jagjê pu mē ŷ hâ pahte amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx o papa. Hāmri nê Jejus akupÿm htîrja mā pajamaxpêr nê amnhî kukamâ pajamaxpêr o:

—Kot paj nhÿrmâ ty nhūm Tirtūm kot Jejus nhîpêx pyrâ nê akupÿm ixto ixtîr pa wa kuri ixtîr tūm nê inhmex kumrêx rāhā ixpa ho ixpa. Nà koja â inhîpêx anê.

Anhÿr o pajamaxpêr jakamâ kwa kêr pu mē Tirtūm mā mex o mex â mân harên̄h rāhā ho papa. ⁴Na ra mē pakutêp õ krî kamâ mēmoj piitâ ho mex nê. Ó krî kamâ mēmoj kot omnu nê hapêx kêt jakamā na pu htem amnhî tâ hamār rāhā ho papa.

⁵Nê mē kot Kris â mē atomnuj mÿrapê na ka mē amnhî xà htÿx kamâ ajamak o ri apa nom arî amnhî kaxyw Tirtūm mā ajamaxpêr rāhā ho ri apa. Hihtÿx o hihtÿx jakamā koja mē pahkôt pa ho pa nê mē pamā pajamaxpêr o hihtÿx rāhā nhūm nhÿrmâ Jejus akupÿm mē pahwÿr wrÿ. Hāmri pu mē hkôt ri amnhî nhîpêx

mex rāhā ho ri papa. Ra Tirtūm kot mē pakukamā mē pajarēnh xā hkôt. ⁶Jar mē pahte arī amnhī xā ht̄yx kām pajamak o papa htā na pu htem Tirtūm nh̄yrmā kot mē pahto mexta kukamā pajamaxpēr hāmri nē tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr kêt nē. Mē pahpê mē pahpunuj tūm nē ri papa ho papa mā xw̄ynh kêt. ⁷Na hte Tirtūm mē panhīpêx o te mē kot ôr nhīpêx pyrāk. Na htem hprī hā tanhmā ôr kute hā omu. Kêp ôr kumrêx ā omu r̄y mēmoj mē ho pihkār ā omunh kaxyw kuwy kamā kurē. Nhūm piitā ôr nē pigānh pa japêr nhūm mē omu nē harēnh o:

—Nā ām hāmri. Kêp ôr kumrêx nē mēmoj mē ho pihkār kêt. Anē.

Na hte Tirtūm ā mē panhīpêx anē. Jakamā mē pahpê Jejus kôt amnhī nhīpêx o mē papa xw̄ynhjaja mē pahte tōhā tanhmā pahpunuj to htā no nhūm mē panē ja rēnh kêt nē. Na hte amnhī tā mē pahpumu nē hamaxpēr o:

—Kot paj kormā ja hā mē hamā nē tokyx akup̄ym mē ho mex kêt nē. Koja mē omnuj nē pa htā tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē ixkaga hkêt nē arī amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr rāhā ho pa. Hāmri nhūm mē hkwȳjaja ja hā mē omu nē mē kêp ixkra hā mē omunh kurē kumrêx. Te mē kot hprī hā ôr pumunh nē kêp ôr kumrêx ā omunhta pyrāk. Anē.

Jakamā kêr pu mē arī amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr rāhā ho papa. Mēmo m̄yrapê mē pahpunuj nē ri papa htā arī hkôt pajamaxpēr rāhā nhūm Jejus nh̄yrmā akup̄yn mē pahw̄yr wr̄y. Hāmri nhūm Tirtūm mē pahpumu nē mē pamā:

—Nā ām hāmri na ka prem amnhī kaxyw ixp̄ix mā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Mē kot ixtā tanhmā mē atomnuj to nhūm mē ate amnhī xā ht̄yx kamā ajamak o apa htā aa ixkaga hkêt nē arī amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Nā ām hāmri mē ate amnhī to

mex kumrêx xw̄ynh na ka mē. Kot paj mē piitā mē kām ja hā mē ajarē.

Anh̄yr o mē pamā kapêr.

Nē ôr o mē hikukrêxja mex tā koja arī mex rāhā hkêt nē. Koja mēhō kām tanhmā homnu hto hprām nē homnu hpa. No mē papajaja kot puj mē arī amnhī kaxyw Tirtūm mā pajamaxpēr rāhā ho papa hāmri nē ôrta pyrā nē pajapêx kêt nē. Kurom mē pamex tūm nē aa pajapêx kêt nē papa ho papa.

⁸⁻⁹Nē Jejusja aa mē ate ano ho omunh kêt tā na ka htem kām mē ajapê ht̄yx nē kot mē panē tanhmā amnhī nhīpêx to hā harēnh ma nē mē amā hkīnh nē. Nē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr mex rāhā ho ri apa. Jakamā na pre Tirtūm ja hā mē apumu nē mē ato hkra nē mē apê ô krī kamā wa kuri amex nē apa mā xw̄ynh ā mē ajarē. Ja kaxyw na pu prem amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr rāhā jao pahkīnh nē ri papa. Nē tee ri tanhmā amnhī kīnh t̄yx ā amnhī jarēnh to hkukamā pajamaxpēr. Kormā aa ā mē pahkīnh anh̄yr kêt tā mē pahkīnh t̄yx nē ri papa.

¹⁰Nē Tirtūm kot mē pahto mex pē mē panē mē pahte amnhī tomnuj rēnh par nhūm kuri mē pahf̄ir tūm nē mē papa hā mē pajarēnhja. Amnepê mā Tirtūm nh̄y hā kapêr jarēnh o ri mē pa xw̄ynhjaja na pre mē pakukamā ā mē pajarēnh anh̄yrja ma nē tee ri hamaxpēr nē tee ri hā axp̄en kukjêr o ri axp̄en kôt pa. Nom hprī hā mar mex kêt nē. Tā arī ri mē pakukamā hkwȳjê mā ja hā mē pajarēnh o ri pa.

¹¹Na pre Tirtūm Karōja Kris tyk kukamā mē kām ā mē pajarēnh anh̄yr o amnhīrīt. Kormā Kris kaxkwa kamā pa ri. Kormā wr̄yk nē katorxā nhōxāhkre rūm kator kêt ri nhūm pre hkukamā mē kām tanhmā ho amnhīrīt to. Mē kot hp̄ir nhūm kot amnhī xā ht̄yx kām hamak kām mē panē htykja ā hkukamā mē kām harēnh o amnhīrīt. Nhūm Tirtūm kot akup̄ym ho ht̄ir nē kām mex o

mex ã harênhja nhùm hkukamã mē kãm harênh o amnhîrît. No âm hprî hã mē kãm mēhō nhîxi hkôt harênh kêt jakamã nhùm prem harênh ma nê tee ri hkukamã ri hamaxpêr nê tee ri hã axpên kukjêr o ri axpên kôt pa. Nê hã axpên kukjêr o:

—Kwa mēhō koja we ã amnhî nhîpêx anê? Xà koja tokyx ã amnhî nhîpêx anê nã kormã?

Anhÿr o hã axpên kukjêr o ri pa. ¹²Hãmri nhùm Tirtûm axte mē kãm Je-jus jarênh kwÿ ho amnhîrît nê mē kãm:

—Nã mē anoo mã koja ã amnhî nhîpêx anhÿr hkêt nê. Mē amÿr pê mē akanrêhã mē akra nê mē atamnhwÿjê noo mã koja kato nê mē hkôt ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Anê.

Mê papamjaja mē panoo mã kator nê ã kot amnhî nhîpêx anhÿr o paja o ã mē kãm ho amnhîrît anê.

Amnepê m Tirtûm nhÿ hã kapêr o ri mē pa xwÿnhjaja nê jarãhã mē ixte Je-jus nhÿ hã mē ahkre ho ri ixpa xwÿnhjaja mē ixkapêr âm pixii. Na pa htem wamtajê pyrà nê Tirtûm Karō nhÿ hã àhpumunh tÿx xà ho mē amã tanhmã Je-jus jarênh to ho ri mē akôt ixpa. Nhùm hte Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja mē ixkapêr ma nê tee ri hamaxpêr o mē pahpyrà nê kãm hprî hã harênh mar par prãm nê.

Mê pahte Tirtûm pyrà nê tãm amnhî nhîpêx ã mē pamã karō

Epes 4.1-3; Korosê 1.10-12; Sikûn Pêtre 3.10-13; Wam Juãw 3.1-6

¹³E kwa Kris kôt ixtō nê ixtōxjaja. Kêr ka mē Je-jus kutêp mēmoj punuj kutã amnhî to htÿx rãhã ho ri apa. Nê Tirtûm mã amnhî nhîpêx mex rãhã nê. Pê tãm ajamaxpêr nê tãm amnhî nhîpêx o apa. Nê mē ã ajamaxpêr anhÿr o:

—Nã koja nhÿrmã Je-jus akupÿn mē ixwÿr wrÿ hãmri nhùm Tirtûm ixto mex rax nê. Nã koja ã inhîpêx anê. Anê.

¹⁴Nê kêr ka mē Tirtûm kapêr kôt pix mã mãn ri amnhî nhîpêx mex rãhã ho ri apa. Te mēhprîre kot mē hipêêxã kapêr mar nê hkôt amnhî nhîpêx pyràk. Kormã mē ate Kris kôt amnhî xunhwÿr kêt ri na ka prem ate amnhî nhîpêx tùm kôt ri tanhmã amnhî tomnuj to ho ri apa.

¹⁵Tã kêr ka mē hpãnhã amnhî to mex o mãn ajamaxpêr o apa nê Tirtûm pyrà nê amnhî tomnuj o apa hkêt nê. Tirtûmja kot amnhî to mex pix o pa xwÿnh na.

¹⁶Kapêr ã kagã htùm kot ja jarênh kot: Kêr ka mē ixpyrà nê amnhî to mex pix o ri apa. Anê.

¹⁷Tã koja nhÿrmã kêp Mēpahpãm maati hã hprî hã mē pahte amnhî nhîpêx ã mē pahpumunh hkôt tanhmã mē pajarênh to. Tãm mē pahte amnhî nhîpêx kôt mē pajarê rÿ mē pahte amnhî tomnuj kôt mē pajarê. Hãmri nê ahpÿnhã mē panhîpêx. Mē pahto mex nê rÿ mē pahtomnuj nê. Jakamã kwa pu mē nhÿrmã kot tanhmã mē pahtomnuj to pymaj hkôt pix mã amnhî nhîpêx o ri papa rãhã nê.

¹⁸Nê kormã mē pahte Je-jus kôt amnhî xunhwÿr kêt ri na pu prem mē panhîgêt pyrà nê pahtÿx ri amnhî tomnuj o ri papa. Tã nhùm Krisja te amnhîm mē pajaprôr pyràk o mē panhîpêx. Mē pahte hpãnhã kapêr kôt pix mã amnhî nhîpêx o papa kaxyw. No mēmoj to na pre mē pahpãnhã amnhîre? Nã ra mē pahte ja jarênh mar tÿx. Na pre kàxpore ho mē pahpãnhã amnhîrer kêt nê. Rÿ ôr o mē hikukrêx ã ohtô ho mē pahpãnhã amnhîrer kêt nê. Rÿ prat o mē hikukrêx ã ohtô ho mē pahpãnhã amnhîrer kêt nê. Jajaja hapêx tokyx anhÿr mã xwÿnh na. ¹⁹Na pre ã mē hpãnhã amnhîrer anê nê tãm mē panê ty nê htyk o amnhî nhî ho mē pahpãnhã amnhîrer pa. Nhùm hkamrô axkapî. Te amnepê mã mē panhîgêt kot amnhî pãnhã Tirtûm mã ôwêhti hkrare hpar nhùm hkamrô pikapîrta pyràk. ôwêhti krare mexre pix na prem kãm kupa. Mex nê

tanhmã kute hkêt xwÿnh pix. Tã Krisja aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrêx nê mē panê ty nê htyk o Tirtũm mã mē pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. ²⁰ Amnepê mã kormã mēmoj kêt ri na pre Tirtũm kot ã mē pahpãnhã amnhĩrer anhÿr kaxyw mē pakukamã kuta nê ãm. Tã nhũm amgrã ohtõ nê hapêx nhũm mē pahwÿr kumê nhũm man mē pahwÿr wrÿ. Kot ã mē pahpãnhã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kaxyw. ²¹ Tã nhũm prem kupĩ nhũm Tirtũm akupÿm ho htĩr nê mex o mex ã harê. Mē pahte ja hã harênh mar kôt amnhĩ kaxyw Tirtũm pix mã pajamxpêr o ri papa kaxyw. Nê mē pahte amnhĩ wÿr Jejus jamãr rãhã ho ri papa kaxyw.

²² Tã pu prem ra kot ã mē panê amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã harênh ma nê mē pahte amnhĩ tomnuj kaga nê hkôt amnhĩ xunhwÿ. Jao amnhĩ to mex pix o ri papa. Nê mē pamã Kris kôt mē pahkwÿjê hkĩnh o papa. Tã kwa kêr pu mē arĩ pamã axpên kĩnh tÿx rãhã ho papa.

Te mē pakatorxã rũm mē pajapôx pyrãk o axte mē pajapôx ã mē pajarênh

Juãw 3.1-21

²³ Nê na pu prem mē pakatorxã nhõxãhkre rũm mē pajapôx pyrã nê axte mē pajapôx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ra mē pahpê Tirtũm kra nê ri papa. Na hte mē pakatorxã nê mē panhĩpêêxãja wa ri pa nê gaa nê mē pahpê ty. No kêt Mēpanhĩpêêxã maati Tirtũmja wa kurom rãhã ho rãhã. Tã ra mē pahte amnhĩ kaxyw kapêr kôt pajamxpêr o pahpê hkra jakamã kot puj mē urãk nê nhÿrmã pahĩr tũm nê papa rãhã ho papa.

Nê Tirtũm kapêrja Tirtũm pyrã nê rãhãã. Koja aa hapêx kêt nê. ²⁴ Kapêr ã kaga htũm kot ja jarênh kot:

Pika piitã hkôt mē pa xwÿnhjaja te mē kot pōti grã pyrãk.

Nê mē kot amnhĩ to mex xãja te kot kapôt ã pixôrã pyrãk.

Na hte pōti tokyx grã nê hapêx.

Nê pixôrãja haxwÿja arĩgro htÿx mē nhũm grã tokyx anê nê rarak pa nê hapêx.

²⁵ No Tirtũm kapêr koja pōti mē pixôrãta wa kurom aa hapêx kêt nê. Koja arĩ rãhã ho rãhã. Anê.

Tã kapêrja tãm na htem mē pamã kamã harê pu mē pahpiitã mar o papa.

Mē pahte Tirtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx ã mē pamã karõ

Rõmãn 12.2; Wam Korĩ 3.16-17; Epes 2.19-22

2 Nê kwa kêr pu mē axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nê. Rÿ tanhmã axpên mã paxêx to hkêt nê. Nê paxêx rom tanhmã ri axpên nokupyrt to hkêt nê.

Nê mēmoj tã axpên kãm pagryk kêt nê.

Nê tanhmã axpên japrÿ hto hkêt nê.

Kêr pu mē ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o papa hkêt kumrêx.

² Mē hkarãre na htem ãm kãm pijaôr pix prãm. Nê gaa nê htÿxre nê ra hprêk o mō. Tã kêr ka mē pijaôr pix prãm xwÿnhjê pyrã nê amã Tirtũm kapêr mar nê hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm. Jao mar tÿx pê ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mō nê gaa nê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Te mē karãre pijaôr nê gaa nê ra hprêk o mōrta pyrãk. ³ Ra mē ate Jejus kot mē pahto mex ã omunh mex kênã.

⁴ Nê na htem kên o ixkre nhĩpêx kaxyw hãmri nê hkwy kawrã nê ri hkapi. Nhũm hõ mex kêt nhũm mē tee ri omu nê nhãm kumê. Tã ja pyrã nê na pre mē pahkwÿjaja tee ri Kris pumu nê htÿx mex kêt ã hkamnhĩx nê te mē kot kên mênhta pyrãk o hipêx nê hkaga. No nhũm Tirtũmja amnhĩm Kris mex o mex ã harê. Te ho mēhõ kot kên mex kêt ã hkamnhĩx nê mēnh nhũm mēhõ kot mex ã

omunh nê amnhîm mÿnhta pyrâk. Nom Krisja kên rom kêp htîr tûm nê pa xwÿnh jakamâ nhûm pre Tîrtûm mē pakaxyw âm pu prem hkôt amnhî xunhwÿ.

⁵Nê Tîrtûm na hte nhÿrmâ mē pahâtîr tûm nê wa kuri mē papa mâ xwÿnh â mē pajarê. Te mē pahpê kên nhûm Tîrtûm te kot amnhî Karô mâ mē hahto ixkre nhîpêx pyrâk. Jakamâ na hte Jejus Kris tanhmâ mē pahkrâ hto pu mē Tîrtûm kôt amnhî nhîpêx mex râhâ ho ri papa. Nê tanhmâ kâm amnhî nhîpêx mex to nhûm ja hâ mē pahpumu nê hkînh nê.

⁶Tîrtûm kapêr â kagâ htûm kot tanhmâ Kris jarênh to. Nê hâ kuxi nê tanhmâ harênh to. Te kêp kên pyrâk â harê nê harênh kot:

Kot paj nhÿrmâ Ijaew wÿr mēhō mē nhûm mē hkôt pa ho pa.

Koja te kêp kên o inhörkwÿ nhîpêx kaxyw kên maati mex kumrêxta pyrâk.

Koja amnhî kaxyw hkôt mē hamaxpêr xwÿnhjaja nhÿrmâ ma inhō krî hwÿr api nê hkînh nê mex râhâ nê pa ho pa. Anê.

⁷Tâ ra amnhî kaxyw hkôt mē pajamaxpêr xwÿnhjaja. Kên pyrâk xwÿnh pê Jejusja na mē pamâ mex o mex. No mē kot hkaga xwÿnhjaja na htem hamaxpêr punuj xwÿnh â hkamnhîx nê hkaga nê kâm hkînh kêt nê. Tîrtûm kapêr â kagâ htûm kot mē harênh kot:

Na prem kên o amnhîm örkwÿ nhîpêx kaxyw hkawrà ho pa nê kên maati ja pumu nê htÿx omnuj â hkamnhîx nê hkaga.

Mē kot hkaga htâ nhûm Tîrtûm mē kurom mex o kot kên piitâ hakrenh par â omunh kurê kumrêx. Anê.

⁸Nê määnen harênh kot:

Koja mē kapêr mar kêt kumrêx.

Te pry kamâ kên nör nhûm mē kot nhâm pry nê mênh kaxyw hkamnâr o amnhî par krâ hi kukênh pyrâk o koja mē amnhî nhîpêx. Anê.

Mē kot Kris kapêr mar tâ hkôt amnhî xunhwÿr kêt jakamâ te ho mē kot amnhî nê kên kamnâr o amnhî par krâ hi kukênh pyrâk o koja mē amnhî nhîpêx. Jakamâ koja nhÿrmâ Tîrtûmja ja hâ tanhmâ mē ho htÿx kumrêx. Ra kot amnhî kukamâ mē kâm amnhî jarênh xâ hkôt. ⁹No mē papajaja na pre Tîrtûm jajê rom amnhî kôt mē paxunhwÿ. Nhÿrmâ ô krî kamâ mē papa ho papa kaxyw. Nê mē pahte mex o mex â harênh kaxyw. Na pu htem Ijaew nhō patre pyrâ nê Pahi Maati Tîrtûm mâ tanhmâ amnhî nhîpêx to ho papa. Nom kormâ mē pahte Kris kôt amnhî xunhwÿr kêt ri te mē pahpê kamât kô kamâ mē pahpêx ri mē papa xwÿnh pyrâk. Tâ Jejus kôt amnhî xunhwÿ nê hpânâ te mē pahpê hirâ mex kâm ri mē papa xwÿnh pyrâ nê tãm amnhî nhîpêx râhâ ho papa. Ra mē pahpê Tîrtûm kra jakamâ na pu htem amnhî to mex râhâ ho ri papa. Nê Mē-pahpâm maati Tîrtûm mâ tanhmâ amnhî nhîpêx to ho ri papa. Te mē kot mē ho âhwÿr xwÿnhjaja kot kâm amnhî nhîpêx o pata pyrâk. Â na pre Tîrtûm mē pahte amnhî nhîpêx anhÿr o papa kaxyw mē panhîpêx.

¹⁰Amnepêm kormâ mē pahpê hkra hkêt ri na pre mēhō mē pakamâ ukapri hkêt kumrêx pu htem pahpunuj nê ri papa. Tâ Jejus kôt amnhî xunhwÿ nhûm Tîrtûm mē hahto hkra pu mē pahpê hkra hâ ri papa nhûm mē pakamâ ukapri râhâ ho mē pahkôt pa.

Mē pahpê Tîrtûm mâ tanhmâ amnhî nhîpêx to xwÿnh â mē pajarênh

Römân 13.1-7; Xître 3.1

¹¹E ixkrâmnhwÿjaja. Ra mē pahpê Tîrtûm kra jakamâ mē pahpê ô krî nhō xwÿnh. Te mē pahpê jar pika nhō xwÿnh kêt pyrâk jakamâ kwa kêr pu mē arî mē pahte amnhî nhîpêx tûm o amnhî nhîpêx kêt nê. Nê mē pajamaxpêr tûm o pajamaxpêr kêt nê. Ra axtem mē pajamaxpêr

nyw nê axtem mē pahte amnhī nhīpêx nyw kēnā. Mē pahte amnhī nhīpêx tūmjja te kām akupŷm mē pahte hkôt amnhī to paxujanār prām pyrāk. Mē pahte axte hkôt amnhī nhīpêx o ri papa kaxyw. Tā nom kēr pu mē anhŷr kêt nē. ¹²E kwa kēr ka mē anhō krī kamā akwŷ kot Kris kôt amnhī xunhwŷr kêt xwŷnhjê noo mā tām ri amnhī nhīpêx o ri apa. Mē kot Kris ā tanhmā mē anhīpêx to rŷ tanhmā hā mē ato kapēr punuj to htāā. Kot kaj mē ā mē hkôt amnhī nhīpêx anhŷr o ri apa hāmri nhūm mē tee ri mē apumu nē hamaxpēr o:

—Kwa mē ixte mē kot amnhī tomnuj xwŷnh ā mē harēnh tā mē kot amnhī to mex pix xwŷnh na mē. Anē.

Hāmri nē nhŷrmā mē pahpyrā nē Tirtūm kôt amnhī xunhwŷ nē kām mex o mex ā harē nē kām:

—Kwa Tirtūm. Na pre hte akrajaja anhŷ hā amnhī to mex rāhā nē pa ho pa pa ja hā mē omu. Nā xep amex o amex Tirtūm. Anē.

¹³Nē mē apē Pahihti Jejus Kris kôt amnhī nhīpêx xwŷnh jakamā kēr ka mē anhō krī kamā mē anhō pahihti kapēr ma nē kapēr kôt mām amnhī nhīpêx mex o ri apa. Nē mē anhō pika kamā mē anhō prējitēnja ka mē kapēr ma nē hkôt amnhī nhīpêx. Mē kot mē ato amnhīptār xwŷnhjaja ka mē piitā mē kapēr ma nē mē kapēr kôt pix mā amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa. ¹⁴Nē mē anhō pahi nhŷ hā mē kapēr o mē pa xwŷnhjaja na htem mē akaxyw mē unhwŷ. Mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjaja nhūm tanhmā mē kot mē ho kaxyw. Nē tām mē kot amnhī nhīpêx o ri mē pa xwŷnhjaja nhūm mē kot mē ō pahi mā mex ā mē harēnh kaxyw. ¹⁵Tā kēr ka mē kapēr ma nē mē hkôt tām amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa. Hāmri nhūm mē ato kapēr punuj xwŷnhjaja ja hā mē apumu nē axte tanhmā mē ato kapēr to hkêt nē. Ā mē ate amnhī nhīpêx anhŷr o apaja na Tirtūm kām hprām.

¹⁶Nē mē pahpē Tirtūm kra jakamā na pu htem paxāmnhīx kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri papa. Nom kēr pu mē pahpē hkra hā pahŷx ri amnhī nhīpêx kêt nē.

¹⁷Nē kēr ka mē piitā mē ho mex o ri apa. Nē mē ato amnhīptār xwŷnhjê ho mex nē mē hā apijaām rāhā ho ri apa.

Nē mē apē Kris kôt mē ate axpēn to mē atō nē mē atōxjê hā amā axpēn kīnh pē axpēn to mex nē.

Nē Tirtūm ā apijaām rāhā nē.

**Mē kām mē apēnh xwŷnhjaja
kot tanhmā amnhī nhīpêx
to hā mē kām karō**

Epes 6.5-8; Korosē 3.22-25;

Wam Ximotre 6.1-2; Xitre 2.9-10

¹⁸Nē mē apē mē kām mē axàpēnh xwŷnhjaja kēr ka mē anhō patrāw kapēr ma nē hkôt ri amnhī nhīpêx. Kot mē ato mex o pa rŷ mē atomnuj o pa htā ka mē arī mē hā apijaām pē hkôt ri amnhī nhīpêx. ¹⁹Tanhmā kot mē anhīpêx punuj to htā ka mē arī kām axàpēnh mex rāhā nē. Kēr kē Tirtūm ja hā mē apumu nē mē ato mex nē ka mē ajamakētkati nē axāmnhīx ri kām axàpēnh o apa. ²⁰Nom kot kaj tanhmā amnhī tomnuj to nhūm anhō patrāw ja hā apumu nē hā atak ka amnhī xā htŷx kamā ama nē rī amnhī pumu. No kot kaj akatāt kôt kām axàpēnh mex tā nhūm amarī atak japēr tā kēr ka amnhī tā kamā agryk kêt nē. Arī kām amnhī to htŷx kamā kām xa nē amnhī tā tanhmā ho hkêt nē. Hāmri nhūm Tirtūm ja hā apumu nē ato mex nē. ²¹Amnepēm na pre mē pahte hkôt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja Kris pyrā nē mē paxā htŷx kamā pajamak o papa hkukamā ja hā mē pahpumunh mex. Na pre Kris mē pakaxyw amnhī xā htŷx kām hamak tŷx tā amnhī to htŷx nē mē kām xa. Tā kēr pu amnhī xā htŷx kamā pajamak tā ŷ hā urāk nē amnhī to htŷx nē papa. ²²Krisja aa tanhmā amnhī

tomnuj to hkêt nê pa ho pa. Nê aa mē-moj tā amnhī to hêx o pa hkêt. ²³Mē kot kām kapēr punuj tā nhūm amnhī tā tanhmā mē kām nê hkêt nê. Nê mē kām kapēr punuj kêt nê. Nhūm prem homnuj t̄yx kumrêx nhūm amnhī xà ht̄yx kamā hamak tā amnhī tā mē kām àkjêr nê tanhmā mē hapr̄y hto hkêt nê. Na pre am hamaxpēr o: “Nà Tirtūm kot ixtā mē omunh mex kênā. Kojā nh̄ymā mē pitā tanhmā mē kot amnhī nh̄ipêx to hā mē omunh xà hkôt tanhmā mē hipêx to. Tām kojā àhpumunh t̄yx xà hkôt tanhmā ixtā mē harênh to. Mē kurom àhpumunh t̄yx o àhpumunh t̄yx xw̄ynh kênā.” Anê.

²⁴Kris na pre te kawà kamā mē pahte amnhī tomnuj piitā gjênh nê ho n̄yt nê htur rāhā pī kahpa hā mē panê htyk pyrāk o amnhī nh̄ipêx. Mē pahte axte tanhmā amnhī tomnuj to hkêt prām xāj. Pānhā mē pahte amnhī to mex pix o ri papa kaxyw. Tā ā kot amnhī xà ht̄yx kām hamak anh̄y o jêt jakamā kot puj mē pahte hkôt amnhī xunhw̄yr xw̄ynhjaja aa mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kêt nê. Ra Jesus htyk o kot mē panê amnhīrer par kênā.

²⁵Na pu pre te mē pahpê ôwêhti pikunor pyrā nê paht̄yx ri papa. Tanhmā amnhī tomnuj to rāhā ho ri papa. Tā nhūm Kris te kot ôwêhti jamār xw̄ynh kot ôwêhti pikunor mā katorta pyrāk o mē panhipêx. Pu mē hkôt amnhī xunhw̄y nê hkôt amnhī nh̄ipêx mex o ri papa. Jao hkôt papa ho papa.

**Mē mjên mē mē hprō kot tanhmā
axpên nh̄ipêx to hā mē kām karō**

*Wam Korūt 7; Epes 5.22-25; Korosē
3.18-19; Wam Ximotre 2.9-15*

3 Nê kēr ka mē anijaja mē amjên kapēr ma nê hkôt amnhī nh̄ipêx. Akīnhā kormā kot Tirtūm kôt amnhī nh̄ipêx kêt japêr tā arī kapēr ma nê hkôt amnhī nh̄ipêx mex o ri apa. Kê mē ate amnhī nh̄ipêx ā mē apumu nê mē apyrā nê

Kris kôt amnhī xunhw̄yr japêr. Mē kām Tirtūm kapēr mar prām kêt tā kojā mē ā mē ate amnhī nh̄ipêx anh̄y ā mē apumunh kôt mē apyrā nê amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr japêr. ²Na htem mē ate Tirtūm kapēr kôt tām ri amnhī nh̄ipêx o apa hā mē apumunh o ri mē akôt pa.

³Jakamā kēr ka mē anijaja amnhī mex pix kukamā ajamaxpēr o ri apa hkêt nê. R̄y ajamaxpēr o:

—Ma kot paj mē hkuxwaxà ho amnhī krā hkī kuxwa mex nê inhōkrexê mex jagjê nê ri hā mra. Nê kupêxê mex kw̄y japrō nê ho amnhīm ixê mex nh̄ipêx hāmri nê hagjê nê ri hā mra. Kot paj ā amnhī nh̄ipêx anê nhūm mē piitā ja hā ixpumu nê kām ixkīnh nê inhmex ā ijarê. Ma kot paj ā amnhī nh̄ipêx anê.

Anh̄y o ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nê. ⁴Tirtūm na hte ā mē pahte amnhī nh̄ipêx anh̄y ā mē pahpumu nê am hā mē pahpumu. Mē ôkrexê nê mē ê mex na hte hapêx tokyx anê. No mē panhōpinhxa kaxw̄ynh kām tām ri mē pajamaxpēr nê pakamā amnhīkrit nê papaja. Kot kaj mē ā amnhī nh̄ipêx anh̄y o ri apa hāmri nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nhūm ja kām mex nê. ⁵Amnepê mā mē pakukamā mē panhō wōwō nê mē panājaja. Mē hkwȳ kot Tirtūm kôt amnhī nh̄ipêx xw̄ynhjaja na prem ā amnhī nh̄ipêx anh̄y o pa. Mē kot mjên kôt amnhī nh̄ipêx o pa jakamā na prem amnhī tā mē omu nê mē ho mex nê kām mē hapê nê. ⁶Mē panhō wōwō finat Saraja na pre ā amnhī nh̄ipêx anh̄y o pa. Jao mjên Apraaw kapēr ma nê hkôt amnhī nh̄ipêx. Nê kēp õ pahi hā harê nê hkôt pix mā amnhī nh̄ipêx o ri pa. Tā kot kaj mē urāk nê amnhī to ht̄yx nê ā amnhī nh̄ipêx anh̄y o apa. Hāmri nê amnhī tā amā amjên puma hkêt nê apa nê te apê Sara hkra pyrāk.

⁷Nê mē amyjaja kēr ka mē tām mē aprō nh̄ipêx o ri mē hkôt apa. Mē akīnhā mē hiht̄yx kêt jakamā mē kamā axukapri

râhâ ho ri mê hkôt apa. War ajamê war apê Jejus kukwak ri war atîr tûm nê apa mâ xwÿnh jakamâ kêr ka mê ho mex râhâ ho ri mê hkôt apa. Tîrtûm kâm war ajamê war ajapê jakamâ kot kaj mê â mê hipêx anhÿr o ri apa hâmrî nê ra axâmn-hîx mêmôj tâ amnhî to Tîrtûm wÿ nhûm mê amar kurê kumrêx.

Tîrtûm krajaja kot amnhî xà htÿx kamâ hamak â mê harênh

*Rômân 12.9-21; Korosê 1.10;
Wam Tesarôn 5.14-15*

⁸E Kris kôt ixkrâmnhwÿjaja. Nâ ixkapêr jatur xà na ja. Kêr ka mê ri axpên kôt ajamaxpêr mex pê axpên to mex râhâ ho ri apa. Nê mê ate Kris kôt axpên to atô nê atôx â amâ axpên kînh o ri apa. Jao axpên kamâ axukaprî nê mêmôj to axpên kutâ anojarêr râhâ nê. ⁹Na pu prem Jejus kôt amnhî xunhwÿ nhûm Tîrtûm mê pahto hkra nê mê pahto mex â amnhî jarê. Tâ koja mêhō tanhmâ mê anhîpêx to rÿ tanhmâ mê ato kapêr punuj to. Nom kêr ka mê ama nê amnhî tâ tanhmâ ho rÿ tanhmâ ho akapêr punuj to hkêt nê. Âm te Tîrtûm kot mê panhîpêx pyrâk o mê hipêx nê mê ho mex pix o ri mê hkôt apa. Ja na Tîrtûm kâm hprâm. ¹⁰Kapêr â kagâ htûm kot ja jarênh kot:

Kot kaj mê amâ amex nê akînh nê ri apa hprâm hâ kot kaj mê â amnhî nhîpêx anê:

Kot kaj mê ri akapêr punuj o ri apa hkêt nê.

Nê mêmôj tâ amnhî to axêx o ri apa hkêt nê.

¹¹Nê te mê ate amnhî katut kôt ate amnhî tomnuj rênh o apa pyrâ nê hpânhâ amnhî to mex pix o ri apa.

Nê mê amâ tãm axpên nhîpêx pix prâm o ri axpên kôt apa.

Nê mê amâ ajamakêtkati nê axpên kôt apa hprâm râhâ ho ri apa.

¹²Na hte Tîrtûmja â mê kot amnhî nhîpêx anhÿr o pa xwÿnhjê jamâr mex râhâ ho pa.

Nhûm mê tanhmâ amnhî to hwÿr to nhûm mê mar kurê kumrêx.

No mê kot amnhî tomnuj o mê pa xwÿnhjaja na hte mê kutâ amnhî xâm nê âm mê omu nê mê ho mex kêt nê. Anê.

Tîrtûm kapêr â kagâ htûm kot â mê harênh kot anhÿr.

¹³Nê kot kaj mê amâ amnhî to mex pix o apa hprâm nhûm mêhō ja hâ tanhmâ mê atomnuj to hkêt nê. ¹⁴No kot kaj mê amnhî to mex pix o apa htâ nhûm mêhō ja hâ apumu nê tanhmâ hamaxpêr to nê atomnuj ka amnhî xà htÿx kamâ ajamak japêr. Tâ koja Tîrtûm nhÿrmâ ja hâ tanhmâ mê ato mex to. Jakamâ kwa kêr ka mê tee ri mêhō kot tanhmâ mê atomnuj to hkukamâ ajamaxpêr pê amâ mê uma ho ri apa hkêt nê. Nê tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr o akaprî nê ri apa hkêt nê. ¹⁵âm amnhî kaxyw Kris mâ mân ajamaxpêr tÿx râhâ nê mê panhō Pahihti hâ apijaàm râhâ ho ri apa. Nhûm mêhō ja hâ mê apumu nê tanhmâ hâ mê akukjêr to nê mê amâ:

—Kwa mêmô kaxyw na ka pre Kris kôt amnhî xâm nê hkôt ri amnhî nhîpêx o apa? Anê.

Ka mê ama hâmrî nê aprî hâ kâm amnhî jarênh kurê kumrêx. ¹⁶Nom kêr ka mê akapêr mâ aprî kamâ kâm amnhî jarê. Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx o apa hâ mê kâm amnhî jarê. Koja mê Kris â mê ato kapêr punuj rÿ hâ mê atâ hpêr o axkê nê pikunhar japêr ka mê âm amnhî tâ mê ama nê âm mê ama. Kwâr mê mâmri â mê anhîpêx anê. Kêr ka mê amnhî tâ mê omu nê arî amnhî to mex râhâ ho ri apa. Kêr kê mê tee ri amnhî tâ mê apumu nê hpijaàm nê.

¹⁷Nê koja mê akwÿjaja mê ate Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx mex o apa hâ mê apumu nê hâ tanhmâ mê anhîpêx to htâ

kêr ka mê arî Tîrtûm kôt amnhî nhîpêx o ri apa. Ja na kâm hprâm. Nom kot kaj mê tanhmâ amnhî tomnuj to nhûm mê ja hâ mê apumu nê pahihiti mâ mê ajarê nhûm kuma nê ja hâ tanhmâ mê amâ àkjêr to ka mê ra apijaàm nê.

¹⁸Nê Krisja na pre mê panê ty. ãm htyk tipxi tâ mê pahpiitâ mê pahpânâ amnhîre. Mê pakurom aa kot tanhmâ amnhî tomnuj to hkêt tâ mê pahte amnhî tomnuj piitâ hpânâ amnhîrer pa. Mê pahte hkôt amnhî xunhwÿr nê nhÿrmâ ma Tîrtûm nhô krî hwÿr paxàpir nê kamâ pahtîr tûm nê papa ho papa kaxyw. Mê kot hpîr tâ nhûm Tîrtûm akupÿm ho htîr nhûm htîr o htîr. ¹⁹⁻²⁰Nom kormâ akupÿm htîr kêt ri na pre hkarô pix o mê htyk xwÿnhjê hwÿr mô. Ahpunu kamâ mê hkarô kêp prês nê hkrî xwÿnhjê hwÿr mô nê mê kot Noehiti kapêr mar nê hkôt amnhî nhîpêx kêt nhûm gô htàm kot mê hanhir par xwÿnhjê mâ kapêr. Tîrtûm kot nhÿrmâ mê kot amnhî tomnuj mÿrapê kuwy maati wÿr mê rênh ã mê hkukamâ mê kâm awjarê. Amnepêm kormâ Noehiti kot pâr raxta nhîpêx o kuhê ri na prem kâm Tîrtûm kapêr mar prâm kêt nê. Nhûm amnhî tâ mê omu nê mê kamâ gryk tokyx anhÿr kêt nê. Arî amnhî tâ mê hamâr o pa. Mê kot hkôt amnhî xunhwÿr nê hkôt amnhî nhîpêx prâm xaj arî mê hamâr ry ho pa. No ãm tee ri mê hamâr kaprÿ nhûm mê amnhî kaxyw hkôt hamaxpêr kêt nê htÿx ri amnhî tomnuj o pa. Mê ãm grêre nê Noehiti kapêr ma nê gô htàm pymaj hkôt pâr raxta wÿr agjê. ãm mê kêp 8 pix nê hwÿr agjê nhûm gô htàm mê hanhir kêt nê. Tîrtûm na pre mê nê omunh mex nê. No mê kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja nhûm gô htàmja mê hanhir o mê himex pa. Nhûm mê kêp 8ja pix arî htîr nê mex nê pâr raxta kamâ gô krâhkâ hâ mex râhâ pa.

²¹Gô tàmja kêp hprî hâ mê pahte Jejus kôt amnhî xunhwÿr ã mê pahto amnhîrît

xà na. Mê pahte amnhî nhîpêx tûm kaga nê hpânâ amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx o papa hâ mê pahto amnhîrît xâ. Jakamâ na htem mê pahkrâ kumrâ. Nom mê kot mê panê mê pagrâ kugràn h kaxyw kêt ra mê pahte Jejus kôt amnhî xunhwÿr ã amnhî to amnhîrît kaxyw na htem mê pahkrâ kumrâ. Ra mê pahte Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx o papa hâ amnhî to amnhîrît kaxyw. Pu mê ra mê pahte amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx ã amnhî to amnhîrît. Te mê pahte gôx kâm mê pahte amnhî tomnuj rer par pyrâ nê hpânâ amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx o papa.

²²Nê na pre Jejus akupÿm htîr nê na akupÿm Tîrtûm nhô krî hwÿr api nê Tîrtûm nhîhkô hâ pahihiti hâ mê hkrî xâ kamâ hkrî ho hkrî. Hâmri nê ra Tîrtûm kapêr o mê wrÿk xwÿnh nê pahi piitâ mê ho amnhîptâr o hkrî.

Mê pahte amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx ã mê pamâ karô

Epes 4.17-24; Korosê 3.1-11

4 Nê na prem Kris pî nhûm amnhî xâ htÿx kâm hamak kâm htyk kaxyw tâ arî mê kâm xa. Ra kot amnhî xâ hkukamâ amnhî tâ mê omunh tâ tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr o amnhî tâ tanhmâ ri mê kot hpîr mâ xwÿnhjê homnuj to hkêt nê. Arî mê kâm xa nhûm prem kupî. Tâ kêr pu mê urâk nê ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri papa. Mê kot hâ tanhmâ mê panhîpêx to htâ pu mê urâk nê amnhî xâ htÿx kâm pajamak tâ tanhmâ amnhî tâ mê ho hkêt nê. Na hte ra mê htyk nê mê hikwÿ xwÿnhjaja axte amnhî tomnuj kêt nê. Tâ kêr pu mê urâk nê axte tanhmâ amnhî tomnuj to ho ri papa hkêt nê. ²Jakamâ kêr pu mê axte mê pahte amnhî nhîpêx tûm kôt amnhî nhîpêx o papa hkêt nê. Nê mê pajamaxpêr tûm kôt axte pajamaxpêr o papa hkêt nê. ãm Tîrtûm kâm hprâm xâ hkôt pix

mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa rãhã ty.

³ Amnepêm kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr kêt ri na pu prem mẽ kêp Tirtùm kra hkêt xwÿnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx.

Jao nhâm mênijê pumu nê mẽ kamã pah-pijaàm kêt hprãm.

Nê pahpipãnh o ri papa.

Nê mẽ pahpipãnh kaxyw axpên wÿr akuprô nê mênijê kamã pahpijaàm kêt.

Nê sãnti hwÿr pahkônkrã ho pahkrĩ nê kãm amnhĩ jagrer.

⁴ Tã Kris kôt amnhĩ xunhwÿ hãmri nê mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. Hãmri nhũm arĩ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjaja tee ri ja hã mẽ pahpumu nê hêx rom amnhĩ kôt mẽ pamã tanhmã ri àhkrox to ho pa. Pu mẽ axte mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ pahpumu nê mẽ pakamã gryk kato nê tanhmã mẽ pahto kapêr punuj to. ⁵ Tã koja Tirtùm nhÿrmã amnhĩ wÿr mẽ hã karô nhũm mẽ ma hwÿr mra nê kutã hkrĩ. Nê kormã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kãm amnhĩ jarênh pa. Hãmri nhũm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã tanhmã mẽ hipêx to. Kojã mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarênh to. Mẽ htyk xwÿnhjaja nê kormã mẽ pahťĩr nê mẽ papa xwÿnhjaja nhũm mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarênh to.

⁶ Na pre Jejus ty hãmri nê kormã akupÿm htĩr kêt rãhã hkarô pix o ma amex wÿr tẽ nê kamã mẽ htĩr ri amnhĩ kaxyw Tirtùm mã hamaxpêr xwÿnhjê mã awjarê. Na prem mẽ kot amnhĩ tom-nuj mÿrapê ra wej nê ty nê arĩ amex kãm ri pa. Jakamã nhũm Jejusja hkarô ho ma mẽ hwÿr tẽ nê mẽ kãm:

—E na pa ra mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Tã kormã mẽ atĩr ri mẽ ate amnhĩ kaxyw Tirtùm kôt ajamax-pêr jakamã kot kaj mẽ ma hwÿr api nê

wa ixkuri wa ixpyrà nê atĩr tũm nê amex nê apa ho apa. Anê.

**Mẽ pahpê Kris kwÿ
hã tanhmã mẽ pahte axpên
nhĩpêx to hã mẽ pamã karô**

Rômãn 12.6-8; Wam Korĩt 12.1-11

⁷ Nê koja tokyx mẽ panhõ pikaja mẽ pahpê hapêx nê kamã mẽmoj piitã hapêx pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh mex o apa.

Nê mẽ atÿx ri ajamaxpêr ri apa hkêt nê. Nê mẽmoj punuj nê amnhĩ to htÿx o ri apa ho ajamaxpêr nyw pix o amnhĩ to Tirtùm wÿr rãhã ho ri apa.

⁸ Nê kwa kêr ka mẽ amã axpên kĩnh o ri axpên kôt apa. Ja na mex o mex. Kot kaj mẽ ã axpên nhĩpêx anê nhũm Kris kôt atõ rÿ atõxjê hõ tanhmã atomnuj to japêr ka amnhĩ tã omu nê ãm omu. Amã hkĩnh o ãm amnhĩ tã omu. Jao axte kot tanhmã atoja mã ajamaxpêr kêt nê.

⁹ Nê kêr ka mẽ axãmnhĩx ajamakêtkati nê amnhĩ nhõrkwÿ hwÿr axpên wÿ nê axpên to mex o ri apa. Nom kêr ka mẽ agryk kãm amnhĩ wÿr mẽ hwÿr kêt nê.

¹⁰ Na pre ra Tirtùm mẽ pahpê hkra hã ah-pÿnhã tanhmã mẽ pamã mẽmoj tã karô hto nê ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhÿr o papa kaxyw mẽ pahto mẽ paxihtÿx. Mẽ pahte ahpÿnhã tanhmã axpên to mex to ho ri axpên kôt papa kaxyw. Tã kêr ka mẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karô hkôt axpên nhĩpêx o ri axpên kôt apa. ¹¹ Kojã ma mẽ ate akwÿjê mã kapêr jarênh o ri apa kaxyw mẽ amã karô ka mẽ ama nê akatãt kôt ÿ hã mẽ kãm harênh mex o ri mẽ hkôt apa. Rÿ tanhmã axpên to ajuta hto ho ri apa kaxyw mẽ axunhwÿr japêr ka mẽ amnhĩ tã omu nê hkamnãr rom mẽ ho ajuta mex rãhã ho ri apa. Mẽ apiitã Jejus nhÿ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Kêr kê Jejus kôt mẽ akwÿjaja amnhĩ tã mẽ apumu nê mẽ anhÿ hã Tirtùm mã mex o mex ã harê.

Jejus kwÿjaja kot amnhî xà htÿx kamā hamak o pa hā mē harēnh

Rukre 6.20-23; Juāw 16.1-4; Sikūn Tesarōn 1.3-12; Sikūn Ximotre 3.13; Eprêw 12.3; Xiakre 1.2-4

¹²E Kris kôt ixkrāmnhwÿjaja. Koja Kris kwÿ kêt xwÿnhjaja Kris ā tanhmā mē anhîpêx to nom kwa kēr ka mē tee ri amnhî kukamā ajamaxpēr o akapri nē apa hkêt nē. Kêt mē akīnh rāhā axpēn kôt ri apa. Na htem ā mē pahpê Kris kwÿjê nhîpêx anhÿr o pa. Jakamā kwa mē amnhî tā mē omu nē tee ri amnhî kukamā ajamaxpēr kêt nē. ¹³Mē arī akīnh nē ri apa. Mē kot Kris pyrā nē mē panhîpêx punuj tāā. Kēr kē Jejus nhÿrmā akupÿn mē pahwÿr wrÿ pu mē omu nē pahkīnh tÿx o pahkīnh tÿx.

¹⁴Kwār mē māmri mē pahpê Kris kwÿ hā tanhmā mē panhîpêx to. Na htem ā Tirtūm Karō kot mē pahkarō mā gjêx xwÿnhjê nhîpêx o pa anē.

¹⁵Nē mē apê Kris kwÿ jakamā kwa kēr ka mē amnhî to mex rāhā o ri apa.

Jao mē hpar o ri apa hkêt nē.

Nē ri axāhkīnh o ri apa hkêt nē.

Nē nhām mē hkaēx mā agjêx o ri apa hkêt nē.

Nē tanhmā mē homnuj to ho ri apa hkêt nē.

Kot kaj mē ā amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa nhūm mē anhō pahihiti ja hā tanhmā mē ato ka mē amnhî kamā apijaam tÿx nē.

¹⁶Nom koja mē apê Kris kwÿ hā tanhmā mē anhîpêx to ka mē ja hā amnhî tā mē omu nē amnhî kamā apijaam kêt nē. Am Tirtūm pix mā amnhî jarē nē kām:

—Pa Tirtūm. Ixpê akra Kris kwÿ hā na mē ā ixtomnuj anē. Nom ixpê akra jakamā kwār mē māmri tanhmā inhîpêx to. Amex o amex o ate ixto akra jakamā kwār mē māmri ā inhîpêx anhÿr o pa. Anē.

¹⁷Nē koja Tirtūm tokyx mē pahpitiā tanhmā mē pahte amnhî nhîpêx to

hā mē pahpumu nē tanhmā mē panhîpêx to. Mē pahpê hkrajaja koja tanhmā mē pahte amnhî nhîpêx to hā tanhmā mē pahto mex to. Hāmri nē hpānhā mē kēp hkra hkêt xwÿnhjê ho hapu nē tanhmā mē hipêx to. Mē kot amnhî kaxyw hkôt hamaxpēr kêt jakamā nhūm mē pahkīnhā tanhmā mē homnuj tÿx to. ¹⁸Kapēr ā kagā htūm kot ja hā mē pajarēnh kot:

Mē kot Tirtūm kapēr kôt amnhî to mex xwÿnhjaja na htem àmnhix amnhî xà htÿx kamā hamak o pa kamā ty nhūm Tirtūm ma ō kri hwÿr amnhî wÿr mē ho àpir kurē kumrêx.

Nom mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja koja mē hkīnhā amnhî xà htÿx kamā hamak rāhā nē pa ho pa nē aa mex kêt nē. Anē.

¹⁹Tā koja Tirtūm kām ja prām japēr kwār mē māmri Kris ā tanhmā mē pah-tomnuj to. Nom kēr pu mē Tirtūm kam-nār rom amnhî to mex pix o ri papa. Kēp mē panhîpêx xwÿnh maati jakamā ra kot amnhî jarēnh xà hkôt koja tanhmā ri mē pamā amnhî nhîpêx to ho pa.

Tirtūm krajaja kot tanhmā amnhî nhîpêx to hā mē kām karō

Atre 20.28-31

5E kot paj hpānhā mē apê Kris kwÿ hkrāhtūmjê mā ixkapēr ka mē inhma. Ijaxwÿja ixpê mē akrāhtūmjê hō na pa. Na pa pre mē akurom Kris htyk kām omu. Nom kot puj mē nhÿrmā pah-pimrāātā mex o mex ā omu nē urāk nē mē pamex nē ri papa ho papa. ²⁻³Jakamā e Kris kôt mē hkrāhtūmjaja kēr ka mē atar Kris kôt pahkwÿjê jamār mex nē. Ra Tirtūm kot mē ate kām hk-wÿjê jamār kaxyw mē axunhwÿr jakamā kēr ka mē omunh mex rāhā ho mē hkôt ri apa. Te ho ōwēhti jamār xwÿnh kot ōwēhti jamār mexta pyrāk. Te mē kēp Tirtūm krit ōwēhti nhūm mē ate kām mē hamār o apa xwÿnh pyrā nē kām mē

omunh mex rāhā ho ri mē hkôt apa. Nē akīnh pê tanhmā ri mē ho ajuta hto ho ri mē hkôt apa. Ja na Tirtūm kām hprām. Nom kêr ka mē ano hkā karôt kām mē ho ajuta hkêt nē. Rỳ kàxpore hprām xàj mē kām tanhmā amnhī nhīpêx to hkêt nē. Ām amarī tanhmā mē kutā anojarêt to pix kukamā ajamaxpēr o ri mē hkôt apa.

Nē kêr ka mē kām mēmoj tā karō kamā axihtỳx kêt nē. Mē akapēr mā aprī kamā mē kām mēmoj jarē kē mē amnhī tā mē apumu nē mē apyrā nē ā xapēn nhīpêx anhỳr o pa.

⁴E kêr ka mē ā Kris kôt mē akwỳjê jamār mex pê mē hipêx o apa anē. Hāmri nhūm mē pajamār xwỳnh maatiya ja hā mē apumu nē nhỹrmā akupỳn mē pahwỳr wrỳ nē mē ato mex rax nē.

⁵Nē e mē amy xàptār nywjaja. Kêr ka mē Kris kôt mē akrāhtūmjê kapēr ma nē mē hkôt ri amnhī nhīpêx mex o ri apa.

Nē kwa kêr ka mē apiitā xapēn nhīpêx o te anhīō kot amnhī to rax o ajakrenh pyrāk. Tirtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Mē kot amnhī to jarkrar o ri mē pa xwỳnhjaja na hte Tirtūm mē kutā amnhī xunhwỳ.

No mē kot amnhī to hkryre nē xapēn tā hpijaām o mē pa xwỳnhjaja na hte mē ho mex o pa.

⁶Anhỳr ā mē harēnh jakamā kwa kêr ka mē Tirtūm ā apijaām rāhā ho ri apa ixkwỳjaja. Nē xapēn mā ri amnhī to jarkrar o ri apa hkêt nē. Kêr kê Tirtūm xihỳx xwỳnhja ja hā mē apumu hāmri nē nhỹrmā kot mē pahto mex xā hā arīgroja kato nhūm mē ate amnhī to mex xwỳnh ā mē ajarē nē mē ato mex rax nē.

⁷Nē kêr ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr pê akaprī ho ri apa hkêt nē. Ām te mē ate Tirtūm mā akaprī nhōr pyrāk o amnhī nhīpêx nē axāmnhīx akīnh nē akaprī hkêt nē apa. Tirtūm

kêp mē pajamār xwỳnh maati kēnā kot ka kêt mē ri akaprī nē ri apa.

⁸Nē kwa mē okora. Kêr ka mē amnhī nē kot mē pakutā amnhī xunhwỳr xwỳnh maati Satanastija pumunh mex rāhā ho ri apa. Na hte mē panhīpêx o te ropkror kot akunī kamā mry ho krihkrit o ri mrar pyrāk o mē panhīpêx. Jao mē pahte Kris kaga hprām xàj apkati mē tanhmā nē mē pahto ho ri mē pahkôt pa. ⁹Na hte ā pika piitā hkôt Kris kôt mē pahtō nē mē pahtōxjê nhīpêx anhỳr o pa nhūm mē pahpyrā nē amnhī xā htỳx kamā hamak o pa pê omnuj nē pa. Jakamā kwa kêr ka mē Kris kôt amnhī xunhwỳr tỳx nē kutā amnhī to htỳx rāhā ho ri apa. ¹⁰Tirtūm kām mē pajapê jakamā na hte mēmoj to mē pakutā nojarêt rāhā ho ri pa. Na pre mē pamex nē nhỹrmā mē pahte kuri tām amnhī nhīpêx o papa mā xwỳnh ā mē pajarē. Kris kukwak ri ā mē pajarēnh anhỳr jakamā mē ate jar Kris ā apunuj nē ri apa htā kot kaj mē kritpēm ā amnhī nhīpêx anhỳr ry hkêt nē. Koja Tirtūm mē akrā kamā mē ajamaxpēr xihỳx jagjê ka mē akupỳm amex nē axihỳx pê ate amnhī nhīpêx nyw o amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa.

¹¹Tirtūmja hihtỳx o hihtỳx nē àhpumunh o àhpumunh. Nē hihtỳx xā nē àhpumunh xā koja aa kêp hirerek nē hapêx kêt kumrêx. Ām hāmri na mē kot harēnh kot anhỳrja.

Pêtre kapēr jatur xā

¹²Nē ota Kris kôt mē pahtō Sirastija na inhmā mē akaxyw kagāja nhīpêx pa mē awỳr mēnh kaxyw. Na pa hte kām ixkapēr nhūm inhma nē inhmā hā kagā. Na hte Kris kapēr kôt amnhī nhīpêx rāhā ho ri pa. Tā inhmā kagāja nhīpêx. Mē ate kamā harēnh nē mar nē tām ajamaxpēr kaxyw. Nē Tirtūm kām mē ajapê nē kot mēmoj to mē akutā nojarêt ā mē ate kamā harēnh kaxyw. Tā kêr ka mē kām mē ajapê hā amnhī tā harēnh ma

nê kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Mẽ akwỳjaja kot tanhmã hã mẽ ato htãã.

¹³Nê ota jar Papirõn kamã Kris kôt mẽ pahtõ nê mẽ pahtõxjaja mẽ awỳr hpêr mẽ. Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nê mẽ ho hkra jakamã mẽ kêp mẽ atõ nê mẽ atõx ã mẽ awỳr hpêr mẽ. Nê Xiakre mããnẽn mẽ awỳr hpêr mẽ. Te kêp ixkra pyrãk.

¹⁴Nê kêr ka mẽ nhỹri apê Kris kwỳ hã axpẽn pumu nê mẽ axpẽn to atõ nê atõx ã axpẽn mã akapêr mex kurê kumrêx.

E kê Tĩrtũm mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ amã mẽ ajamakêtkati nê mẽ apa xà gõ ka mẽ axãmnhĩx ajamakêtkati nê amex nê ri apa ho apa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Simãw Pêtre na pa ã mẽ awỳr kagà nê mẽnh anê.

Sikūn Pêtre

*Simāw Pêtre kot Jejus kôt hkwyjê hwÿr
wam kagà nê mēnh kôt hō mēnh*

Simāw Pêtre na pre kagàja nhîpêx. Je-
jus nhÿ hā hkrajê jahkre ho mē pa xwÿn-
hjê hō na pre. Mē kēp Jejus kra hkēt
xwÿnhjaja ra kot Jejus ā hpir kaxyw
nhūm pre kagàja nhîpêx nê krî piitā
hkôt Jejus kwÿjê hwÿr kurē nê kamā
hprî hā mē kām mēmoj tā karō. Mē kot
arî Tirtūm kot amnhî nhîpêx kôt amnhî
nhîpêx rāhā ho pa hā mē kām karō. Nê
hamaxpēr o mē hamaxpēr rāhā ho pa hā
mē kām karō.

Nê mē hkwy kot Tirtūm kôt amnhî
nhîpêx ā amnhî jarēnh tā hkôt amnhî
nhîpêx kēt xwÿnhjaja nhūm pre tanhmā
mē harēnh to. Ā na pre mē kām mēmoj
jarēnh nê hā kagà nê krî piitā hkôt mē
hwÿr rēnh anē. Nê mē kām:

1 Pa Kris kôt ixtō nê ixtōxjaja. Xà mē
amex? Ot pa mē awÿr kagà nhîpêx
nê krî piitā hkôt mē awÿr kurē. Ixpê
Simāw Pêtre na pa wam ixte kagà nhîpêx
nê mē awÿr mēnh tā axte hō nhîpêx. Ixte
Jejus Kris nhÿ hā mē ajahkre ho ixpa
xwÿnh ā mē amā hipêx nê kumē. Na pa
hte Jejus mā amnhî nhîpêx mex o ri ixpa.

Nê mē papytār xwÿnh Jejus Krisja
Tirtūm pyrā nê mex o mex. Nê wa kot
amnhî nhîpêxja mex o mex. Jakamā na
pre wa tanhmā mē pahkrā hto pu mē
amnhî kaxyw wa hkôt pajamaxpēr tÿx
rāhā ho ri papa. Na ka htem ixpyrā nê ā
amnhî nhîpêx anē. Tā pa mē amā kagàja
nhîpêx.

² Nà Tirtūm mē mē panhō Pahihti Je-
jus wa kot amnhî nhîpêxja na ka mē
ra harēnh mar tÿx nê. Wa kot tanhmā
amnhî nhîpêx to nê tanhmā wa hamax-
pēr toja ka mē mar tÿx nê wa hkôt pix mā
amnhî nhîpêx. Tā kēr ka mē arî ā amnhî
nhîpêx anhÿr rāhā ho ri apa. Jao axāmn-

hÿx ajamakêtkati nê akînh nê apa ho apa.
Na pa hte ā mē ato Tirtūm mē Pahihti
Jejus Kris wa hwÿr o ri ixpa anē. Na hte
Tirtūm mē ato mex nê mē akutā nojarēt
rāhā ho pa.

Tirtūm kot mē pahto mex o pa hā harēnh

*Epes 2.12-13; Wam Tesarōn
1.2-4; Sikūn Pêtre 3.18*

³ Nê Tirtūmja àhpumunh tÿx o àh-
pumunh tÿx jakamā na pu htem hkôt
amnhî xunhwÿ nhūm amnhî tā mē pah-
pumu nê mē pamā àhpumunh tÿx xā
hkwy gō. Hāmri pu mē ra urāk nê amnhî
to mex nê tām amnhî nhîpêx o ri papa.
Tā kot puj mē nhÿrmā ma ō krî hwÿr api.

⁴ Na pre mē pakukamā amnhî jarēnh o:

—Kot paj nhÿrmā ixkrajê mā ixte
amnhî nhîpêx mex kwÿ gō nhūm mē
inhÿ hā ho tām ri amnhî nhîpêx mex o
pa. Nê ixpyrā nê hamaxpēr mex o pa.

Anhÿr jao te ra mē pamā hkînh xā
mex kwÿ nhōr pyrāk o mē panhîpêx. Nê
te ra kot mē pahkrām hamaxpēr mex
jagjēnh nê mē pamā kot amnhî nhîpêx
mex jagjēnh pyrāk. Mēmo kaxyw na pre
ā mē panhîpêx mex anē? Nà urāk nê tām
mē pahte amnhî nhîpêx mex rāhā o ri
papa kaxyw. Jao mē pahte mē kēp hkwy
hkēt xwÿnhjê hkôt amnhî nhîpêx kēt nê.
Nê mē hamaxpēr punuj o pajamaxpēr
kēt nê. Nê hpānhā mē pahte Tirtūm kôt
pix mā amnhî nhîpêx rāhā ho papa. Ā
mē pahte amnhî nhîpêx anhÿrja na mex
o mex. ⁵ Tā ā Tirtūm kot mē panhîpêx
mex anhÿr jakamā kwa kēr ka mē kapēr
mar tÿx nê hkôt pix mā amnhî nhîpêx
mex o ri apa. Jao amnhî kaxyw hkôt aja-
maxpēr rāhā nê. Kot kaj mē ā amā amnhî
nhîpêx anhÿr o apa hprām hā kot kaj mē
māānēn amā tām amnhî nhîpêx o apa
hprām. Nê mē amā Tirtūm kapēr piitā
mar prām o ri apa. ⁶ Hāmri nê piitā mar
pa nê mēmoj punuj piitā nê amnhî to
htÿx nê. Nhūm mē kēp Kris kwÿ hkēt

xwÿnhjaja Kris ã tanhmã mẽ anhîpêx to htã ka mẽ ãm amnhî tã mẽ omu nê mẽ umaj mẽ amã Kris kaga hprãm kêt nê.

Nê mẽ amã Tirtùm mã amnhî jarênh rãhã ho apa hprãm.

Nê mẽ amã kapêr mar rãhã ho apa hprãm.

⁷Nê mẽ amã Kris kôt mẽ atõ nê mẽ atõxjê ho mex pix o ri apa hprãm.

Jao te mẽ amã amnhî tã ma pyrãk o mẽ piitã mẽ hipêx o ri mẽ hkôt apa.

⁸E kêr ka mẽ ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa. Kot ka mẽ ã amnhî nhîpêx anê nê mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris kôt amnhî nhîpêx mex o mõ. Hãmri nhùm mẽ akwÿjaja mẽ apumu nê mẽ apê Kris kwÿ hã mẽ ajarênh kurê kumrêx. ⁹No kot ka mẽ atõ ixkapêr mar tã hkôt amnhî nhîpêx kêt nê hãmri te Tirtùm kot anê ate amnhî tomnuj rênh par mã ajamaxpêr kêt pyrãk. ¹⁰⁻¹¹No na ka htem ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Ra mẽ ate Pahihti Jejus Kris kôt amnhî nhîpêx mex jakamã na htem ja hã mẽ apumu nê Tirtùm kot mẽ ato hkra hã mẽ ajarênh kurê kumrêx. Kot kaj mẽ ã hkôt amnhî nhîpêx anhÿr o apa nê mẽmo arîgro hã apunuj nê apa htã Jejus kaga hkêt nê. Hãmri nê nhÿrmã ma Tirtùm nhõ krî hwÿr api nhùm mẽ apumu nê mẽ ato mex rax nê. Hãmri ka mẽ õ krî kamã mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris wa kuri atîr tùm nê amex nê apa ho apa.

¹²Nê na ka mẽ ra Tirtùm kot amnhî nhîpêx mar tÿx nê amnhî krã kamã kot amnhî nhîpêx mã ajamaxpêr tÿx o ri apa. Tã nom kot paj arî mẽ amã ja jarênh rãhã ho ri ixpa. ¹³Kormã ixtîr ri kot paj xatã mẽ amã harênh o amnhîrît. Ja na kêt inhmã hprãm. Mẽ ate nhÿrmã tanhmã ri ajamaxpêr to nê hkaga pumaj. ¹⁴Na pre mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja inhmã tokyx ixtÿk ã ijarê. Kot paj xep kritpêm ri ixtîr nê ixpa hkêt nê. ¹⁵Jakamã na pa kormã ixtîr ri ã mẽ amã kagã nhîpêx anê. Mẽ ate inhmÿr pê arî omunh nê kamã

harênh nê Tirtùm kot amnhî nhîpêx mã ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa kaxyw.

Pêtre kot no ho Jejus pumunh ã amnhî jarênh

Matêwre 17.1-5; Makre 9.1-8; Sikùn Ximotre 3.16-17

¹⁶Nê na pa pre ra tanhmã mẽ amã mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja jarênh to. Hihtÿx o hihtÿx ã harê nê àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx ã harê. Nê nhÿrmã akupÿn mẽ pahwÿr wrÿk ã harê. No na pa pre amnhî krã hkôt ã harênh anhÿr kêt nê. Na pa pre inhno ho Jejus hihtÿx o hihtÿx ã omunh o hkôt ixpa nê ixte omunh xã hkôt ã mẽ amã harênh anê. ¹⁷⁻¹⁸Amnepê mã kormã ixkwÿjê mẽ mẽ ixte arî hkôt ixpa ri pa prem hkôt hixêt prêk nhîmök wÿr api. Pa nê kaxyw Xiakre nê Juãw mẽ pa mẽ hkôt ixpimràatã hixêt ã api nê himök ã ixkuhê. Hãmri nhùm Tirtùm tanhmã Jejus to nhùm hirã htÿx kãm xa. Hãmri nhùm Mêpahpãm Tirtùmja mẽ inhmã kapêr. Kaxkwa kamã hirã htÿx rax rùm mẽ inhmã kapêr o:

—E ota Ixkrata xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. Anê.

Tã ra ixte mar xã hkôt pa amnhî xô ri mẽ amã harê nê hã kagã. ¹⁹Na pa prem ã hixêt prêk nhîmök ã Jejus pumunh nê Tirtùm kot tanhmã harênh to hã mar anê. Hãmri nê ijamaxpêr o:

—Nã ãm hãmri na pre amnepêm Tirtùm nhÿ hã kapêr jarênh o mẽ pa xwÿnhjaja Jejus kukamã ã harênh anhÿr o pa. Anê.

Mẽ kot tanhmã Jejus kukamã harênh toja te kot kamãt kô kamã kanê hpök nhîrã hkryre pyrãk. Tã koja nhÿrmã akupÿn wrÿ hãmri nê te myt kator nê hirã mex nhùm mẽ pahte mẽmoj pumunh mex pyrãk. Jakamã kwa kêr pu mẽ kot tanhmã Jejus kukamã harênh toja mar tÿx rãhã nhùm nhÿrmã te myt kator pyrã nê akupÿn mẽ pahwÿr wrÿ. ²⁰Tirtùm kapêr ã kagã htùm kot tanhmã

ÿ hã kapêr jarênh xwÿnhjê jarênh to. Mê kot mêmoj kukamã ujarênh ã mê harê. Nê Jejus kukamã tanhmã ujarênh to hã mê harê. Æ mê kot mêmoj kukamã harênh kot anhÿr. Nom na pu htem amnhî krã hkôt ã mê ujarênh anhÿrja mar tÿx kêt nê. Koja Tirtûm Karô hprî hã mê pamã ho amnhîrît pu mê rî kor-mã pahprî hã mar tÿx nê. ²¹ Na pre ÿ hã kapêr jarênh o mê pa xwÿnhjaja amnhî krã hkôt hkwyjê mã ujarênh o pa hkêt nê. Tirtûm Karô na pre tanhmã mê hkrã hto nhûm mê ÿ hã hkwyjê mã tanhmã harênh to ho pa nê ÿ hã mê pamã hã kagà.

Tirtûm kapêr jarênh o hêx xwÿnhjê jarênh

*Korosê 2.16-17; Wam Ximotre 4.1-5;
Sikùn Ximotre 3.1-9; Jutre 3-16*

2 Nê amnepêm na pre Ijaew kwÿjaja te mê kêp Tirtûm nhÿ hã kapêr jarênh xwÿnh pyrãk. Nom Tirtûm kapêr kwÿm ri hkwyjê mã tanhmã ho hêx to ho pa. Tã koja nhÿrmã mêmojaja mê urãk nê mê awÿr mra nê ã mê amã Tirtûm kapêr o hêx o pa anê. Nê kapêr kwÿm ri tanhmã mê ajahkre hto ho mê amã hêx o mê akôt pa. Mê ate mê mar nê amnhî nhîpêx nyw kaga nê hpãnhã mê kot amnhî tomnuj kôt apa hprãm xaj nhûm mê hêx rom tanhmã mê ajahkre hto ho pa. Pahihti Jejus kot mê nê htyk tã nhûm mê hkôt amnhî nhîpêx kêt nê axtem nê ri kapêr o hêx o pa. Mÿrapê koja Tirtûm tokyx mê kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xà hwÿr mê rênh pa.

² Kojã mê ohtô nê mê kapêr ma nê kãm mê mar prãm nê. Nê mê hkôt hamaxpêr nê mê hkôt amnhî nhîpêx o pa. Jao ra hpîjaãm kêt nê mê hkôt htÿx ri tanhmã amnhî tomnuj to ho ri pa. Tã ã mê kot Tirtûm kapêr o mê hêx xwÿnhjê mar nê mê hkôt amnhî nhîpêx anhÿr jakamã koja mê kãm Tirtûm kapêr mar prãm xwÿnhjaja mê kot amnhî nhîpêx ã mê

omu nê Tirtûm kapêrja mex kêt ã harênh japêr. ³ Tirtûm kapêr o mê hêx o mê pa xwÿnhjaja na htem kãxpore pix prãm xaj mê awÿr mra nê tanhmã mê amã kapêr jarênh o hêx to ho pa nhûm Tirtûm ja hã mê omunh rãhã ho hkrî. Na hte nhÿhÿm mrar kêt nê rÿ htÿx ôt o hikwÿ hkêt nê. Na hte arî mê kot amnhî nhîpêx ã mê omunh rãhã ho hkrî. Tã koja nhÿrmã ma mê kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xàta hwÿr mê kurê nhûm mê ma hwÿr hapêx pa.

⁴ Nê amnepê mã kaxkwa kamã Tirtûm kapêr o mê wrÿk xwÿnh kwÿjaja na prem axtem nê Tirtûm kapêr nhîrôp kuhê nhûm tee ri amnhî tã mê omu hãmri nê amnhî nê mê kator pa. Mê kamã ukaprî hkêt nê amnhî nê mê kator pa hãmri nê mê kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xàta wÿr mê hano. Nhûm prem ma hwÿr pa nê ahkre xupÿm kãm kamàt kô kamã arî hkrî ho hkrî. Tirtûm kot mê piitã tanhmã mê harênh to xà hã arîgroja jamãr o hkrî. Nê tee ri kãm hapôx prãm kaprÿ ho hkrî.

⁵ Nê amnepêm pika kamã ri mê pa xwÿnhjaja na prem haxwÿja piitã amnhî tomnuj pix o ri pa. Jakamã nhûm Tirtûm ja hã mê omu nê mê kamã ukaprî hkêt nê. Nê mê hwÿr na rax mê. Mê kãm kapêr mar prãm kêt jakamã nhûm mê hwÿr kumê nhûm wrÿk rax kumrêx nê mê hanhir pa nê mê himex. Æm Noehiti mê hkwyjê pê 7 pixjaja nhûm mê kurom htîr nê hkà hkînh nê mex nê pa. Noehiti kormã na xwÿj ri kot mê kãm Tirtûm kapêr jarênh o ri mê hkôt pa htã nhûm mê kuma nê ãm kuma. Mÿrapê na prem piitã pikaprãr pa.

⁶ Nê Sotô mê Gomo wa kamã mê pa xwÿnhjaja haxwÿja na prem amnhî tomnuj tÿx kumrêx o pa nhûm Tirtûm wantajê pyrã nê mê kamã ukaprî hkêt nê. Na pre kaxkwa rûm mê hipy mêmo hpôk kwÿ rê nê ho mê ho hapêx pa. Tã mêmo kaxyw na pre ã mê hipêx anê?

Nà mẽ piitã mẽ kot mẽ harênh mar nê hamaxpêr o:

—Na hte ã Tirtùm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhĩpêx anê.

Anhỹr o hamaxpêr kaxyw na pre ã mẽ hipêx anê. ⁷⁻⁸Nom Rohtija na pre Tirtùm Sotô nê kator jakamã nhũm htyk kêt nê. Na pre hkwyjê rom tãm amnhĩ nhĩpêx tã mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê nhô krĩ kamã òrkwỳ nê ri pa. Nê apkati mẽ tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nê mẽ ý hã hkaprĩ nê tee ri mẽ hkukamã hamaxpêr o pa. No nhũm mẽ amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumunh nê tokyx tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Nê apkati mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nê kapêr punuj o pa nhũm Rohti tee ri mẽ omu nê hkaprĩ htỳx nê pa. ⁹Tã nhũm Tirtùm mẽ himex kaxyw nê mẽ nê kator nê mẽ himex pa. Na hte ã Tirtùm mẽmoj punuj pê mẽ kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpêr nê hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pytãr anê. No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na hte axtem mẽ hipêx. Tã koja nhỹrmã mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarênh to xà hã arĩgro kato nhũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà wỳr mẽ rênh pa. Âm tapxipix kot ã mẽ hipêx anhỹr kaxyw àhpumunh tỳx. ¹⁰Tã mẽ hpijaãm kêt kãm amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja nê mẽ kot Tirtùm kapêr mar nê âm mar xwỳnhjaja koja nhỹrmã mẽ homnuj tỳx nê.

Nê Tirtùm kapêr o hêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem amnhĩ to jarkrar pix o pa. Nê Tirtùm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hã hpijaãm kêt nê. Nê axtem nê mẽ ho kapêr punuj pê tanhmã mẽ haprỳ hto ho pa. ¹¹Tã nhũm htem amnhĩ tã mẽ kuma nê âm mẽ kuma. Mẽ kurom mẽ hihtỳx kumrêx tã no âm amnhĩ tã Tirtùm mã tanhmã mẽ ho kapêr to hkêt nê.

¹²Nê mry xoprê na hte htỳx ri pa ho pa. Tã Tirtùm kapêr o mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjaja htem mry xoprêta pyrã nê htỳx ri hamaxpêr mex kêt o pa. Jao hprĩ

hã mẽmoj mar kêt tã htỳx ri hijuk ri tanhmã mẽmoj jarênh to.

Nê mry xoprêja htỳx pa nhũm mẽ kot hparja pyrã nê mẽ kot Tirtùm kapêr o hêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja Tirtùm nhỹrmã kuwy hwỳr mẽ ho hapêx nê kamã mẽ rênh pa.

¹³Nê koja nhỹrmã Tirtùm mẽ kot tanhmã mẽ ama hêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ homnuj tỳx nê. Na htem hpijaãm kêt nê mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Kamãt kãm nê arĩgro hã. Nê mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ tomnuj o pa.

Na htem te mẽ kêp Kris kôt mẽ atôjê pyrã nê mẽ akôt Tirtùm kapêr mar xà hã ixkre hwỳr agjê nê mẽ anhĩhkô hã mẽ kot Jesus tyk mã hamaxpêr kaxyw pãwti hkwy hku. Nom htỳx hkur o hkrĩ nê htyk mã hamaxpêr kêt nê. Kãm Jesus kĩnh kêt tã hêx rom hpijaãm kêt kãm mẽ anhĩhkô hã htỳx ri hkur o hkrĩ.

¹⁴Nê nhỹri krĩ hwỳr pôj nê mênijê pumu nê kãm mẽ hkĩnh nê. Ra mẽ mjên ri pa htã nhũm mẽ kãm mẽ ho amnhĩkati hprãm nê mẽ kamã hpijaãm kêt o ri pa.

Nê kormã mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjê hwỳr mra nê hêx rom tanhmã mẽ kãm kapêr to pê mẽ no kupyri o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot mẽ mar nê Kris kaga nê mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj ã mẽ hipêx anhỹr o pa.

Na htem hikàxpore rũnh o pikuprõnh pix kukamã hamaxpêr o ra ho òxỳ nê.

Ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã ra Tirtùm kot mẽ homnuj tỳx kaxyw mẽ hã amnhĩ jarê. ¹⁵⁻¹⁶Te mẽ kot kamãt kô kamã pryjuk ã hpikunor nê htỳx ri pa pyrãk o na htem amnhĩ nhĩpêx nê kãm Tirtùm kapêr mar prãm kêt nê amnhĩ tomnuj pix o pa.

Amnepêm Peo hkra Paraãwta kêp Tirtùm nhỹ hã kapêr jarênh o pa xwỳnh tã axtem nê kàxpore rax prãm xàj tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw. Nhũm

Tirtùm tee ri ja hã omu nê Paraãw krit jumênreja tanhmã hakwa hto nhùm kãm kapêr. Jumênre kapêr kêt tâ nhùm Tirtùm tanhmã hakwa hto nhùm kãm kapêr nê tanhmã kot amnhî tomnuj to kaxywta ã kãm akir nhùm amnhî tâ kuma hãmri nê ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Tã mê kot Tirtùm kapêr o mê hêx ho mê pa xwÿnhjaja na htem Paraãw pyrà nê kãxpore rax prãm xâj tanhmã amnhî tomnuj to pix prãm. ¹⁷Te hino ra grà nhùm mê tee ri kamã gô japêr pyràk o na htem amnhî nhîpêx. Rÿ te kakrà hapôx nhùm mê kot omunh nê na wrÿk ã hkamnhîx kaprÿ pyràk. Tã ra Tirtùm mê kaxyw kamàt kô htÿx pê mê kot amnhî xà htÿx kamã hamak tùm xàta o mê nê. ¹⁸Na htem htÿx ri amnhî tomnuj o pa hã mê amã amnhî to jarkrar o ri pa. Jakamã nhùm mēhō ra amnhî tomnuj kaga kaxyw nhùm mê tee ri ja hã omu nê kot ã amnhî nhîpêx anhÿr pymaj tanhmã nê kãm kapêr to nê mê kãm:

—Kwa ixte amnhî tomnuj o ixpa htã nhùm Tirtùm ja hã ixpumu nê ãm ixpumu nê arî inhmex ã ijarê. Na pa hte mê hkuprÿjê hwÿr mra nhùm ja hã ixpumu nê ãm ixpumu nê hã tanhmã ixto hkêt nê. Jakamã kwa mê ixpyrà nê arî ã amnhî nhîpêx anhÿr o ri apa. Koa Tirtùm tanhmã hã ato hkêt nê. Anê.

Hãmri nhùm mê tee ri kuma nê ra hamaxpêr kati nê. ¹⁹Na htem mê kãm kapêr o:

—Kwa mê ixpyrà nê māmri amã tanhmã amnhî tomnuj to hprãm xà hkôt amnhî nhîpêx o ri apa. Mēhō kot kêt ja nê tanhmã amã kapêr to? Anê.

Mê kot amnhî tomnuj xàja te kêp mê õ patrãw pyràk jakamã na htem ãm kôt pix mã amnhî nhîpêx o pa. Jakamã kot pu mê tanhmã amnhî tomnuj to. Nê gaa nê axte. Nê gaa nê ra ho amnhî pyràk. Hãmri nê tee ri pamã hkaga hprãm kaprÿ nhùm te kêp mê panhō patrãw pyràk o

mê panhîpêx pu mê ãm kôt pix mã ri amnhî nhîpêx o ri papa.

²⁰Nê koja mēhō ra Tirtùm kapêr ma. Nê mê panhō Pahihti Jejus Kris jarēnhja nhùm hprî hã kuma. Kêp mê pahte amnhî tomnuj pê mê papytâr xwÿnh ã harēnh ma. Tã nhùm mê kot Tirtùm kapêr o mê hêx xwÿnhjaja hwÿr mra nê tanhmã kãm ho hêx to nhùm mê kuma nê kot amnhî nhîpêx tùm o awjanã. Jao amnhî tomnuj tÿx o kormã kot Tirtùm kapêr mar kêt ri kot amnhî tomnujta jakre. ²¹Kêp ãm aa kot Tirtùm kapêr mar kêt rãhã htyk ronhÿx ja kãm mex nê. Nom ra kot mar mex tâ ãm kuma nê hkaga jakamã koja mex kêt kumrêx. ²²Mê kot ã mê kot amnhî nhîpêx anhÿr ã mê harēnh kot:

Rop na hte ojaïr nê akupÿm ojaïrta ku. Nê hagrô na htem unê nê hkumrã nhùm muxre. Tã nhùm mê kãm ure nhùm akupÿm hprôt nê mra nê akupÿm gyw o amnhî tomnu pa. Anê.

Tã mê kot Tirtùm kapêr o mê hêx xwÿnhjê mar nê mê hkôt amnhî nhîpêx xwÿnhjaja te mê kot rop mê hagrô wa kot amnhî nhîpêxta pyrà nê Tirtùm kapêr kaga nê akupÿm mê kot amnhî nhîpêx tùm o awjanã nê htÿx ri amnhî nhîpêx o pa.

Tirtùm kot pika ho hapêx kaxyw kormã amnhî tâ mê pajamãr ã harēnh

Matêwre 24.29-31; Xiakre 5.7-11;

Apokarip 19.11-16, 21.1-8

3E Kris kôt ixkrãmnhwÿjaja. Na pa pre ra wam kagata nhîpêx nê mê awÿr kurê. Tã ra axte hkôt ja nhîpêx. Hamê wa kamã na pa mê amã Tirtùm kot tanhmã amnhî nhîpêx to hã harê. Nê Jejus Kris nhÿrmã akupÿn mê pahwÿr wrÿk ã harê. Mê ate mar nê tãm amnhî nhîpêx nê tãm ajamaxpêr o kutêp mê apa kaxyw.

²Amnepê mã Tirtùm nhÿ hã kapêr jarēnh o ri mê pa xwÿnhjaja na prem

Tirtùm kot nhÿrmã mẽ pahwÿr mẽhõ mẽnh mã xwÿnhhta jarênh o pa. Kot nhÿrmã mẽ pahwÿr wrÿk nê mẽ pahto amnhÿptâr o pa hã harênh o pa. Tã kêr ka mẽ kapêr ma nê hã ano htÿx nê hkôt ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. Nê Jesus kot mẽ awÿr mẽ rênh xwÿnhjaja ka mẽ kapêr ma. Mẽ kot mẽ amã mẽmoj jarênh o mẽ pa xwÿnhjaja na htem tanhmã mẽ amã Pahihti Kris jarênh to ho ri mẽ akôt pa. Nê tanhmã kot mẽ panê amnhÿ nhÿpêx to hã harê. Tã kêr ka mẽ kapêr ma nê hã ano htÿx nê kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa.

³Nê kwa mẽ inhma. Nhÿrmã Kris akupÿn mẽ pahwÿr wrÿk xwÿj ri koja mẽ kot amnhÿ tomnuj tÿx xwÿnhjaja mẽ awÿr mra. Mẽ hpijaàm kêt o pa xwÿnh jakamã koja mẽ tanhmã mẽ akamã amnhÿ tomnuj to ho pa. Nê mẽ apê Kris kwÿ hã mẽ apumu nê mẽ atã hpêr o pikênh o pa. ⁴Nê htÿx ri Kris ã mẽ akukja nê mẽ amã:

—Kwa no Krisja? Amnepêm akupÿn wrÿk nê mẽmoj piitã tanhmã hipêx to hã amnhÿ jarênh tã arÿ Tirtùm kot mẽmoj to kator krax rûm mẽmoj amarÿ rãhãã. Ra mẽ panhÿgêjtaja pikaprâr par tã nhÿm kormã akupÿn wrÿk kêt nê. Kot mẽ pamã amnhÿ to hêx kênã. Mo kaxyw koja kêt akupÿn mẽ pahwÿr wrÿ? Kot mẽ pamã amnhÿ to hêx kênã. Anê.

⁵⁻⁶Nom ã mẽ kot harênh anhÿrja kot anhÿr kêt. Tirtùm kot mẽmoj to kator krax rûm mẽmoj amarÿ rãhã hã mẽ kot harênhja kot anhÿr kêt. Na pre Tirtùm kapêr pix o kaxkwa nê pika ho kato. Nhÿm gô hkwÿja kapêr mar xà hkôt pika hã amnhÿ jahkre. Nhÿm hpãnhã panhÿ nhÿpêx. Tã no nhÿm mẽ kapêr mar kêt kumrêx. Nê mẽ kot amnhÿ tomnuj tÿx mÿrapê na pre Tirtùm gô ho mẽ himex pa. Jao mẽ hwÿr na rax mẽ nhÿm mẽ hanhir o mẽ ho hapêx. No nhÿm mẽ kot Jesus wrÿk ã hpêr o pikênh xwÿnhhtaja kãm ã mẽ harênh anhÿrja mar prãm kêt.

Ra mẽ kot mar tã kãm mar prãm kêt nê arÿ mẽmoj piitã rãhã hã ri harênh o pa. ⁷Pika nê kaxkwaja arÿ rãhã htã koja Tirtùm nhÿrmã mẽ pahpiitã mẽ pahte tanhmã amnhÿ nhÿpêx to hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarênh to. Nê mẽ kot amnhÿ xà htÿx kamã hamak tùm xà hwÿr mẽ kot amnhÿ tomnuj xwÿnhjê rênh pa. Hãmri nhÿm rÿ kormã kaxkwa nê pikaja wa pôr nhÿm himök ã mẽmoj piitã hkaxâr pa nê hapêx.

⁸Nê amgrã pê 1.000ja mẽ pamã amgrã xohtô rax kumrêx no Tirtùm mã te arÿgro pixire pyræk. ⁹Tã ra kot mẽ pamã tokyx Jesus akupÿn wrÿk ã harênh tã nhÿm kormã wrÿk kêt jakamã nhÿm htem töhã tee ri hamâr o pa nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Tirtùm kot tokyx akupÿn mẽ pahwÿr Jesus mẽnh ã amnhÿ jarênh tã tokyx mẽnh kêt nê.

Anhÿr o harênh tã no ãm kot anhÿr kêt. Na kormã amnhÿ tã mẽ kot amnhÿ tomnuj xwÿnhjê jamâr o pa. Mẽ kot amnhÿ tomnuj kaga nê hkôt amnhÿ xunhwÿr prãm xaj kormã amnhÿ tã mẽ hamã. Kãm mẽ kot amnhÿ xà htÿx kamã hamak tùm xàta wÿr mẽhõ ho pixire nê môr prãm kêt jakamã na kormã amnhÿ tã mẽ hamã. ¹⁰Tã koja nhÿrmã mẽ panhõ Pahihtija akupÿn mẽ pahwÿr wrÿ. Te mẽ àhkÿnh xwÿnh kot amnhÿ nhÿpêx pyræk o mẽ pajaêr pê akupÿn wrÿ. Pu mẽ pahtÿx ri tanhmã paxâpênh to ho ri papa nê akupÿn wrÿk ã hkamnhÿx kêt rãhã nhÿm mẽ pajaêr pê akupÿn wrÿ. Hãmri nê ma akupÿm amnhÿ kôt mẽ pahte hkôt amnhÿ xunhwÿr xwÿnhjê ho àpir par kurê kumrêx. Hãmri nhÿm rÿ kormã kaxkwa kaxâr o hkrihkrit tÿx kãm hapêx pa. Nê kanhêti mẽ myt nê mytwÿre kaxâr pa. Nê pikaja nê mãânên kamã mẽmoj piitã kaxâr pa. ¹¹⁻¹²Koja nhÿrmã ã mẽmoj hapêx par anê. Jakamã kwa kêr pu mẽ Jesus kutêp tãm ri amnhÿ nhÿpêx rãhã ho ri papa. Nê Tirtùm kapêr kôt pix mã amnhÿ nhÿpêx rãhã nê. Nê kãm hprãm xà

hkôt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Kêr kê Jejus akupÿn wrÿ nê ã mē pahte amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mē pahpumu. Koja wrÿ nhũm ri kormã kaxkwa nê pikaja wa kaxàr pa. Nhũm kuwy mÿri kaxkwa kamã mēmoj harir xwÿnhja xêr nê ôr pa nê hapêx. ¹³Tã kwâr mãmri mēmoj ã amnhĩ nhĩpêx anê. Koja Tirtũm axte mēmoj mex nhĩpêx. Na pre amnhĩ kukamã ja jarênh o:

Kot paj axte pika nê kaxkwa hõ nhĩpêx nhũm mex o mex. Nhũm mē kot amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwÿr nhũm ixte mē mex ã mē harênh xwÿnh pixjaja koja mē pika nywja kamã mex nê pa ho pa. Anê.

¹⁴Jakamã kwa ixkrãmnhwÿjjaja. Kêr ka mē Kris kutêp kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Jao kutêp ajamakêtkati nê axãmnhĩx axpên kôt apa. Kêr ka mē nhÿrmã amnhĩ wÿr omu nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt nê. Ate tãm amnhĩ nhĩpêx o apa hã amnhĩ pumu nê akĩnh nê amnhĩ wÿr omunh o akuhê.

¹⁵Nom arĩ Jejus kãm mē pahkwÿjê ho hkra hprãm jakamã na kormã amnhĩ tã mē hamã nê tokyx akupÿn wrÿk kêt nê. Na pre Jejus kôt mē pahtõ Pawre Tirtũm nhÿ hã ã mē pamã ja hã kagã anê.

Pawreja ixkrãmnhwÿ mex na. ¹⁶Na hte mē pakaxyw kagã nhĩpêx nê kamã mē pahte Jejus kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o papa hã mē pamã karõ. Na hte tãhã mēmoj tã kagã pu mē kamã harê nê tee ri pahprĩ hã mar mã no ãm mar mex kêt nê. Hãmri nhũm Tirtũm kapêr o mē hêx o mē pa xwÿnhhtaja haxwÿja kuma hãmri nê amnhĩ krã hkôt hijuk ri tanhmã ho hêx to. Te mē kot hprĩ hã mar nê harênh pyrãk nom hprĩ hã mar kêt nê. ã na htem Tirtũm kapêr ã kagã piitã ho hêx o pa anê. Mÿrapê koja mē nhÿrmã amnhĩ xã kamã hamak tÿx kumrêx.

¹⁷Tã e Kris kôt ixkrãmnhwÿjjaja. Ra mē ate mē harênh mar jakamã kwa mē okora. Mē amnhĩ nê mē omunh mex nê mē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Kot kaj mē anê nê Tirtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nê. ¹⁸Na ka htem mē papytãr xwÿnh Pahihtĩ Jejus Kris kôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Tã kêr ka mē arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Nê hkôt amnhĩ xunhwÿr tÿx nê. Kêr kê amnhĩ tã mē apumu nê mēmoj to mē akutã nojarêt nê. Krisja mex o mex nê hihtÿx o hihtÿx. Tã kêr pu mē kãm mex o mex ã mãn harênh rãhã ho ri papa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Simãw Pêtre na pa ã mē amã ja hã kagã nê mē awÿr mênh anê.

Wam Juãw

*Juãw kot Jesus kôt hkwyjê
hwÿr kagà nê mênh*

Juãw na pre kagàja nhípêx. Na pre kagà hkwy nhípêx rax nê. Na pre määnên Juãw kot tanhmã Jesus kot amnhî nhípêx to ho pa ã kagà nê Apokarip nê Sikün Juãw nê Hapuhã Juãw nhüm pre ja piitã Tirtüm nhÿ hä hä kagà.

Juãwja Jesus nhÿ hä hkrajê jahkre ho mẽ pa xwÿnhjê hõ na pre. Nê kêp Xi-akre htõ na pre. Tã ra hpigêt tÿx nê kagàja nhípêx. Uràk nê mẽ kot Tirtüm kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê mã hipêx. Mẽ kot kamã harênh nê mar nê kãm axpên kÿnh o pa kaxyw. Nê mẽ kot amnhî tomnuj ã amnhî pumunh kôt tanhmã amnhî nhípêx to hä mẽ kãm karõ nê hä kagà. Á na pre Juãw mẽ kãm mëmoj jarênh nê hä kagà anê nê mẽ hwÿr kumê. Nê mẽ kãm:

Jesus kêp Tirtüm kapêr o amnhîrit xwÿnh ã harênh

Juãw 1.1-4; Eprêw 1.1-4

1 Pa ixpyrà nê mẽ ate Jesus kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja? Xà mẽ amex? E ot pa mẽ amã kagàja nhípêx nê mẽ awÿr kumê. Ixte mẽ amã Tirtüm kapêr o amnhîrit xwÿnh jarênh kaxyw. Amnepê mã kormã mëmoj amrakati ri nhüm pre ra rãhã ri pa ho pa. Ám kukwak ri pix mã na pu htem Tirtüm mẽ wa kuri pahtîr tùm nê papa ho papa mã xwÿnh. Tã ÿ hä mẽ ixte kapêr o mẽ ajahkre ho ri mẽ ixpa xwÿnhjaja na pa prem ixpiitã kormã akupÿm kaxkwa hwÿr àpir kêt ri inhno ho omunh o ri hkôt ixpa. Nê mẽ ijamak o kapêr mar o ri hkôt ixpa. Nê mẽ inhîkra ho hkupênh o ri hkôt ixpa. ²Na pre kaxkwa kamã Hipêêxã hkôt ri pa ho pa htã amnê pika hwÿr mẽ pahwÿr wrÿ.

Hãmri nê jar mẽ pakamã kato pa pre mẽ ixkwÿjaja omu. Tã mẽ ixte omunh xã hkôt na pa htem amnhî xõ ri tanhmã mẽ amã harênh to. Koja nhÿrmã akupÿm mẽ pahto mẽ pahtîr pu mẽ kuri pahtîr tùm nê pamex nê papa ho papa. ³Na pa prem tanhmã kapêr to hä mar o ri hkôt ixpa. Nê kot tanhmã mẽ kãm amnhî nhípêx to hä omunh o ri hkôt ixpa. Ta kagàja kamã amnhî xõ ri ixprî hä mẽ amã harê nê hä kagà. Mẽ ate ixpyrà nê aprî hä kot tanhmã amnhî nhípêx to ho pa hä harênh mar kaxyw. Jao mẽ pahpiitã te ixkre tipxi kamã mẽ papa pyràk o amnhî nhípêx o papa nê axpên kôt pajamaxpêr o ri papa. Jao Mëpanhîpêêxã Maati mẽ Kra Jesus Kris wa hkôt amnhî nhípêx mex o ri papa. ⁴Tã pa mẽ amã kagàja nhípêx nê mẽ awÿr kumê. Mẽ ate kamã harênh nê mar hãmri nê mẽ ixpyrà nê ajamakêtkati nê akÿnh nê ri apa kaxyw.

Tirtüm mex o mex ã harênh

Juãw 8.12; Epes 5.3-21; Wam Tesarõn 5.5; Eprêw 4.14-16, 9.11-14

⁵Nê Jesus kot tanhmã mẽ inhmã Tirtüm jarênh toja kot paj amnhî xõ ri mẽ amã hä kagà. Nà Tirtüm kot amnhî nhípêxja mex o mex. Aa kot tanhmã amnhî tomnuj to hkêt. Mex o mex jakamã na hte tanhmã mẽ kot amnhî tomnuj to mã amnhî jagjênh kêt. Ám kot amnhî to mex o kot amnhî to mex rãhã nê pa ho pa xwÿnh na. ⁶Kot mẽ pahte amnhî tomnuj kêt ã mẽ pamã karõ jakamã kot puj mẽ pahpê hkra hä amnhî jarênh tã amnhî tomnuj pix o ri papa nê ãm pahpê hkra hä amnhî jarênh kaprÿ nê amnhî to paxêx. Tirtüm kra- jaja na htem amnhî tomnuj o pa hkêt nê. ⁷Nom kot puj mẽ hkôt amnhî nhípêx nê uràk nê tãm ri amnhî nhípêx o papa. Nê kapêr kôt ri amnhî nhípêx. Hãmri nê te ixkre tipxi kamã ri Tirtüm mẽ Kra Jesus Kris wa hkôt axpên to papa pyràk o amnhî nhípêx. Na pre Jesus mẽ panê

ty nē hkamrō axkapī. Jao mē pahte hkôt amnhī xunhwȳr xwȳnhjaja mē panē mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhīrer pa. Jakamā ām kukwak ri pix mā na pu htem tām amnhī nhīpēx o ri papa.

Mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj xwȳnh ā mē pajarēnh

⁸Nē mē pahte tōhā tanhmā amnhī tomnuj to jakamā kot puj mē aa pahte amnhī tomnuj kêt ā amnhī jarē hāmri nē ā amnhī jarēnh anhȳr o paxēx. Tirtūm kot mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj ā mē pahpumunh xwȳnh kēnā.

Mē pahte amnhī tomnuj nē tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē pamā karō

Xiakre 4.9-10

⁹Nē mē pahpē Tirtūm krajaja na pu htem tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nē tee ri ja hā amnhī pumu nē pahkaprī nē. Nē tokyx amnhī to Tirtūm wȳ. Hāmri nhūm mē pama nē Jejus kukwak ri tanhmā hā mē pahto hkêt nē. Ām amnhī katut kôt tanhmā mē pahte amnhī tomnuj tota rē nē axte kām hamaxpēr kêt nē. Ra kot mē pahtā amnhī jarēnh xā hkôt. Na hte Tirtūm amnhī jarēnh xā hkôt tanhmā amnhī nhīpēx to. Tā ra kot mē pahpē hkrajaja mē pahte amnhī tomnuj piitā amnhī katut kôt rēnh par ā amnhī jarēnh jakamā na pre ā mē panhīpēx anē. Na hte mēmoj tā tanhmā amnhī jarēnh to hāmri nhūm apkati nhūm ihkjē ho kumē nē axtem tanhmā mēmoj jarēnh to hkêt nē. ¹⁰Ra kot mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj xwȳnh ā mē pajarēnh jakamā kot puj mē pahtō ā mē pajarēnh anhȳrja ma nē hkôt pajamaxpēr kêt japēr. Rȳ kuma nē ām kuma nē pajamaxpēr o:

—Nā ixte tanhmā amnhī tomnuj tore hā.

Anhȳr o amnhī jarē. Hāmri nē te ate Tirtūm hēx xwȳnh ā harēnh pyrāk. Jao

amā kapēr mar prām kêt ā amnhī to amnhīrīt.

Jejus kēp mē paxyr pē Tirtūm mā kapēr xwȳnh ā harēnh

Wam Ximotre 2.5; Eprēw 9.11-14

2¹⁻²E mē ate amnhī tomnuj o apa hkêt kaxyw na pa ā mē amā ixkapēr nē hā kagā anē. Mē ate kamā harēnh nē mar hāmri nē tanhmā amnhī tomnuj to hkêt kaxyw. Jejus Kris na pre mē pahpiitā mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw mē panē ty. Jakamā kot puj mē pahpē hkrajaja tanhmā amnhī tomnuj to nhūm ja hā mē pahpumu nē te kēp mē paxyr pē Tirtūm mā kapēr xwȳnh pyrāk o amnhī nhīpēx. Mē pakuum aa kot amnhī tomnuj kêt jakamā na hte mē paxyr pē Tirtūm mā kapēr nhūm kuma. Hāmri nē kukwak ri pix mā mē pahte tanhmā amnhī tomnuj to piitā amnhī katut kôt rēnh pa nē axte kām hamaxpēr kêt nē.

Tirtūm krajaja kot Tirtūm kôt amnhī nhīpēx ā mē kām karō

³Nē na pu htem Tirtūm kôt ri amnhī nhīpēx o papa hā amnhī pumunh kôt pahpē hkra hā amnhī pumunh mex nē. ⁴Nom koja mēhō kēp hkra hā amnhī jarēnh tā hkôt amnhī nhīpēx kêt nē ām kēp hkra hā amnhī to hēx. ⁵Na htem Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpēx o pa pē kām hkīnh tȳx ā amnhī to amnhīrīt. Nē kēp hkra hā amnhī to amnhīrīt mex o pa. ⁶Jakamā kēr ka mē apē Jejus Kris kwȳ hā amnhī jarēnh xwȳnhjaja hkôt pix mā amnhī nhīpēx mex o ri apa.

Mē pamā axpēn kīnh ā mē pamā karō

Juāw 13.34-35; Wam Juāw 3.14-18

⁷E Kris kôt ixkrāmnhwȳjaja. Inhmā mē akīnh jakamā na pa ā mē amā mēmoj jarēnh nē hā kagā anē. Kot paj mē amā mēmoj nyw jarēnh kêt nē. Ra mē ate mēmoj mar xwȳnhhta kot paj axte mē

amā harē. Mē pamā axpēn kīnh nē tām axpēn nhīpēx o papa hā Tirtūm kot mē pamā karōta. Ra mē ate mar tā kot paj axte mē amā harē nē hā kagā. ⁸Wam Tirtūm kot mē pamā axpēn kīnh ā mē pamā karōja kormā Jesus kot mē panē htyk hkēt ri kot mē pamā hā karōta na. Tā ra Jesus kām mē pajapē xāj mē panē htyk jakamā na pa axte ā mē ate axpēn nhīpēx anhūr o apa hā mē amā karō nē hā kagā. Mē ate Kris pyrā nē amā axpēn kīnh xāj tanhmā axpēn kutā anojarēt to ho ri apa kaxyw. Nom kormā mē pahte Jesus kōt amnhī xunhwūr kēt ri na pu prem ā axpēn nhīpēx anhūr kēt nē. Tā hkōt amnhī xunhwūr hāmri nē ā axpēn to mex o papa anē. ⁹⁻¹¹Tā koja mēhō kot Jesus kōt amnhī nhīpēx ā amnhī jarēnh tā kām hkwyjē hkīnh kām àmnhīx ri mē kutā nojarēt o pa hkēt nē. Hāmri nē kot Jesus kōt amnhī nhīpēx ā amnhī jarēnh ā amnhī to hēx. Jao te ht̄yx ri kamāt kō kamā pa pyrāk. No koja mēhō kām hkwyjē hkīnh kām mē kutā nojarēt o pa nē määnēn Jesus kōt amnhī nhīpēx mex o pa. Jao te hirā kamā ri pa pyrāk. Jakamā tanhmā hkwyjē homnuj to ho pa hkēt nē mē piitā mē ho mex o axpēn pyrāk o pa.

Juāw kot mē piitā ahp̄ynhā tanhmā mē kām kapēr to

¹²⁻¹⁴E kot pa ahp̄ynhā tanhmā mē amā ixkapēr to nē hā kagā. Mē apitā te mē apē ixkra pyrāk. Na ka prem Jesus kōt amnhī xunhwūr nhūm Tirtūm ja hā mē apumu nē Kra kukwak ri mē ate amnhī tomnuj piitā amnhī katut kōt rēnh pa nē axte kām hamaxpēr kēt nē. Jakamā ra mē ate Tirtūm kēp Mēpanhīpēxā Maati hā omunh mex.

Nē mē ate Jesus kōt amnhī xunhwūr ā amgrā xohtō xw̄ynhaja. Amnepēm amrakati ri Jesus ra rāhā ri pa ho pa xw̄ynhaja kōt mē ate amnhī xunhwūr xw̄ynhaja kot paj mē amā tanhmā ixkapēr to nē hā kagā.

Nē mē akw̄yjaja ham Jesus kōt mē ate amnhī xunhwūr xw̄ynhaja ra mē ate Tirtūm kapēr mā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Jakamā na hte Satanasti mē ate amnhī tomnuj prām xāj tee ri tanhmā mē akrā hto ka mē Jesus nh̄y hā kutā amnhī to ht̄yx pē hkōt amnhī nhīpēx kēt nē.

Mē kot amnhī tomnuj xw̄ynhaja tanhmā kot amnhī nhīpēx to

Matēwre 6.24; Eprēw 11.24-26; Xiakre 4.4

¹⁵Nē kēr ka mē amā Tirtūm kōt amnhī nhīpēx prām xāj mē kot amnhī tomnuj xw̄ynhē hkōt amnhī nhīpēx kēt nē. Nē mē hamaxpēr punuj xw̄ynhē hkōt ri amnhī nhīpēx kēt nē. Kot kaj mē hkōt amnhī nhīpēx hāmri nē amā Tirtūm kīnh kēt ā amnhī to amnhīrit. ¹⁶Mē kot amnhī tomnuj xw̄ynhaja na htem mēmoj punuj mā hamaxpēr nē hkōt tanhmā amnhī tomnuj to. Nē mēmoj pumu nē ra kām ho ō hprām nom Tirtūm pē ja omnuj ā hkamnhīx kēt nē. R̄y tanhmā mēhō kot amnhī tomnuj to hā omu nē hkōt kām amnhī nhīpēx prām. Nē tanhmā amnhī to jarkrar to ho ri pa. Ā na hte mē kot amnhī tomnuj xw̄ynhaja amnhī nhīpēx anhūr o pa. Mē kot amnhī nhīpēxja Mēpanhīpēxā Tirtūm kām hprām kēt. ¹⁷Koja nh̄ymā mē kot tanhmā amnhī tomnuj toja piitā hapēx pa. Nē mē hamaxpēr punujja määnēn nh̄ymā hapēx pa. Nē mē kot amnhī tomnuj o mē pa xw̄ynhaja koja mē amnhī xā ht̄yx kamā hamak rāhā ho pa ho pa. No Tirtūm kōt mē kot amnhī nhīpēx o mē pa xw̄ynhaja koja mē kurom kuri ht̄ir tūm nē mex nē hkīnh nē pa ho pa.

Kām Kris kurē xw̄ynh maati jarēnh

Wam Juāw 4.1-6; Sikūn Juāw 7-11

¹⁸E Kris kōt ixkw̄yjaja. Kris akup̄yn mē pahwūr wr̄yk kukamā koja mēmoj tanhmā amnhī nhīpēx to. Na pre ra Kris

kôt mẽ panhĩõja mẽ pamã ã harẽnh anẽ nẽ harẽnh o:

—Koja mẽ panhõ Pahihti Kris akupÿn mẽ pahwÿr wrÿk kaxyw hãmri nhũm kệp Kris ã amnhĩ to hẽx xwÿnh maati kumrẽx nhÿhÿnh kato. Hãmri nẽ hẽx rom te Kris pyrã nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ tanhmã mẽ hipẽx to ho pa na nhũm rĩ kormã Kris akupÿn mẽ pahwÿr wrÿ. Anẽ.

Na pre hkukamã ã harẽnh anẽ ka mẽ harẽnh ma. Tã ra mẽ kệp Kris ã amnhĩ to hẽx xwÿnhjaja ohtõ nẽ mra nẽ kãm hkurẽ xwÿnh maatita kukamã tanhmã amnhĩ nhĩpẽx to pẽ mẽ kãm amnhĩ to hẽx o pa. Jakamã na pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to. Koja tokyx kệp Kris ã amnhĩ to hẽx xwÿnh maatita nhÿhÿnh mẽ pahwÿr kato.¹⁹ Na pre hk-wÿjaja mẽ pahpê Kris kwÿjê hkôt ri pa htã mẽ pahkĩnhã kệp Kris kwÿ hkêt. Kệp hkwÿ ronhÿx arĩ mẽ pahkôt Kris kôt amnhĩ nhĩpẽx o pa. Nom axtem nẽ àh-pumunh tÿx pyrã nẽ mẽ pahkaga nẽ htÿx tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Jao kệp Jesus kwÿ hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

²⁰No kêt mẽ pahpê Tirtũm krajaja na pre Jesus mẽ pahwÿr Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê nẽ mẽ pahkrãm kapẽr mex jagjê. Jakamã na pu mẽ mẽ kệp Kris kwÿ hkêt xwÿnhjê rom Tirtũm kapẽr mar mex nẽ.

²¹Xã mẽ ate Tirtũm kapẽr ã kaga pumunh kêt kôt na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kaga anẽ? Nã ra mẽ ate omunh nẽ mar mex kênã. Tã mẽ ate mẽ kot tanhmã Jesus o hẽx to xwÿnhjê pumunh mex nẽ mẽ harẽnh mar mex kaxyw na pa ã mẽ awÿr kaga nhĩpẽx nẽ mẽnh anẽ. Kêr kẽ mẽ mẽmo arĩgro hã mẽ awÿr agjê nẽ tanhmã mẽ amã Jesus o hẽx to ka mẽ aprĩ hã mẽ omunh mex kurẽ kumrẽx.²² Tanhmã na htem Jesus o hẽx to? E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh

to ka mẽ inhma. Nã koja mẽhõ mẽ amã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh o:

—Nã Jejus kệp Tirtũm Kra hkêt. Tirtũm kot mẽ pahwÿr mẽnh kêt tã ka htem atÿx kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpẽx o ri apa. Kwa kêt mẽ ixkapẽr kôt mãn ri amnhĩ nhĩpẽx o ri apa.

Anhÿr o mẽ amã kapẽr ka mẽ ama nẽ kãm Kris mẽ Tirtũm wa hkĩnh kêt xwÿnh ã omunh kurẽ kumrẽx.²³ Koja mẽhõ Tirtũm Kra Jejus kaga nẽ mãanẽn Hipêêxã kaga. No koja mẽhõ Tirtũm Kra hkôt amnhĩ xãm nẽ mãanẽn Hipêêxã hkôt amnhĩ xãm.

Mẽ pahte Kris kaga pymaj tanhmã amnhĩ nhĩpẽx to hã mẽ pamã karõ

²⁴Amnepêm mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwÿrta ã na ka prem kệp Tirtũm Kra hã Tirtũm kot mẽ pahwÿr mẽnh xwÿnh ã harẽnh ma. Tã kêr ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpẽx o ri apa. Kot kaj mẽ anẽ nẽ Mẽpanhĩpêêxã Maati mẽ Kra wa hkôt amnhĩ nhĩpẽx mex o apa rãhã ty.²⁵ Hãmri nẽ wa kuri atĩr tũm nẽ amex kumrẽx nẽ apa ho apa. Ra Jejus kot ja jarẽnh xã hkôt.

²⁶Na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kaga anẽ. Mẽ aprĩ hã mẽ amã Jejus o hẽx xwÿnhjê kapẽr mar nẽ mẽ kot mẽ amã hẽx kôt mẽ omunh mex kaxyw.²⁷ Tirtũm Karõ na pre mẽ akarõ mã gjêx pa nẽ mẽ amã Tirtũm kapẽr piitã o amnhĩrĩt mex o mẽ akôt pa. Jakamã mẽmo kaxyw kot kaj mẽ Tirtũm kapẽr o hẽx xwÿnhjaja kot tanhmã harẽnh toja ma? Ra Tirtũm Karõ kot mẽ amã ho amnhĩrĩt o mẽ ajahkre mex o pa kênã kot ka kêt mẽ nhãm mẽ kapẽr ma. Na hte Tirtũm Karõja mẽ urã nẽ Tirtũm kapẽr ho hẽx kêt nẽ. ãm katát kôt kot ho amnhĩrĩt mex jakamã kwa kêr ka mẽ mar tÿx nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpẽx mex rãhã ho ri apa.

**Mē pahte tām ri amnhī
nhīpêx ā mē pamā karō**

Juāw 14.25-26, 15.1-8

²⁸E Jejus kôt ixkrajaja. Kêr ka mē arī Kris kôt amnhī nhīpêx mex rāhā ho ri apa. Kê nhỹrmā akupŷn mē pahwŷr wrŷk o tē ka mē amnhī wŷr omu nē akīnh nē. Nē akīnh kām axāmnhīx kutā mra nē hkaxpa nē amnhī kamā amā uma hkêt nē. Rŷ mēmoj tā amnhī tā apijaām kêt nē. Ām axāmnhīx akīnh nē ma kutā mra. ²⁹Krisja mex o mex jakamā na pu htem urāk nē amnhī to mex o ri papa. Mē pahte amnhī to mex o papa xwŷnhjaja urāk nē mē pahpê Tirtūm kra na pu mē.

**Tirtūm krajē hkukamā
tanhmā mē harēnh to**

*Rōmān 8.18; Sikūn Korīt
3.18; Sikūn Pētre 3.11-14*

3 Nē Mēpanhīpêxā Maati kām mē pajapē htŷx kumrēx jakamā na pre mē pahte hkôt amnhī xunhwŷr ā mē pahpumunh kôt mē pahpê hkra hā mē pajarē pu mē pahpê hkra nē ri papa. Ja na mē pamā mex o mex. Nom mē kot hkôt amnhī xunhwŷr kêt xwŷnhjaja kot hprī hā ja hā mē pahpumunh kêt jakamā na htem mē pahte tām amnhī nhīpêx ā mē pahpumu nē tee ri hamaxpēr.

²E Kris kôt ixkwŷjaja. Ra mē pahpê Tirtūm kra htā kormā mē pahte amnhī kukamā mē pahprī hā ja hā amnhī pumunh mex kêt. Koja nhỹrmā Jejus akupŷn mē pahwŷr wrŷ pu mē pano ho tanhmā kute hā omunh mex nē. Hāmri nē tā te kot amnhī nhīpêx pyrāk o amnhī nhīpêx mex o papa. Ra mē pahte ja mar mex. ³ā mē pahte amnhī kukamā pajamaxpēr anhŷr o papa xwŷnhjaja na pu htem kormā amnhī wŷr Jejus kamā pajamak o papa. Pê urāk nē mēmoj punuj

mā pajamaxpēr kêt o papa. Nē urāk nē tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē.

**Tirtūm krajaja kot amnhī tomnuj
o pa hkêt ā mē kām karō**

⁴Nē mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwŷnhjaja na htem Tirtūm kapēr kwŷm ri amnhī nhīpêx o pa. Tā kot puj mē tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nē mē urāk nē kapēr kwŷm ri amnhī nhīpêx.

⁵No Jejus na pre mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw mē pahwŷr wrŷ. Aa kot amnhī tomnuj kêt jakamā tapxipix kot mē pahpānhā amnhīrer mā tām. Ra mē pahte ja jarēnh mar mex.

⁶Jakamā mē pahpê hkwŷjaja na pu htem ri pahtŷx tanhmā amnhī tomnuj to ho papa hkêt nē. Ā mē kot amnhī nhīpêx anhŷr xwŷnhjaja kēp hkwyŷ hkêt. ⁷Nom koja mēhō Kris pyrā nē tām amnhī nhīpêx o pa hāmri nē kēp Tirtūm kraa.

Jakamā kwa koja mēhō Tirtūm kapēr kwŷm ri tanhmā mē amā kapēr to ka mē ama nē ām ama. ⁸Mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwŷnhjaja na htem Satanasti hkôt ā amnhī nhīpêx anhŷr o pa. Sa-

tanastija Tirtūm kot mēmoj to kator krax rūm nhūm ā kot amnhī tomnuj anhŷr o pa xwŷnh na. Tā ā kot amnhī nhīpêx anhŷr o paja o hapêx par kaxyw na pre Tirtūm Kra Jejusja amnē pika hwŷr wrŷ.

⁹Nom mē papajaja mē pahpê Tirtūm kra na pu mē. Na pre mē pahwŷr amnhī Karō rē nhūm mē pahkarō mā gjêx pa nē mē pahkôt pa ho pa. Jakamā tanhmā kot puj wem amnhī to nē Satanasti pyrā nē pahtŷx ri amnhī tomnuj o papa? Nā kot puj mē ā amnhī nhīpêx anhŷr kêt nē.

¹⁰Koja mēhō tām amnhī nhīpêx kêt nē hāmri nē määnēn hkwyŷjê kamā ukapri hkêt nē. Hāmri nē ā amnhī nhīpêx anhŷr o kēp Tirtūm kra hkêt ā amnhī to amnhīrīt. Ām kēp Satanasti hkra hā amnhī to amnhīrīt kurē kumrēx.

Mē pamā axpēn kīnh o te Jejus kām mē pahkīnh pyrāk ā mē pamā karō

Matēwre 22.39; Rukre 10.25-37; Juāw 13.31-35

¹¹Nē kēr ka mē arī amā axpēn kīnh pē tām axpēn nhīpēx o ri apa rāhā nē. Te amnepē mā mē ate Jejus kōt amnhī xunhwūr ā arīgrota ā mē kot mē amā ja hā karō pyrā nē. ¹²No mē ri finat Kāi kot amnhī nhīpēx pyrāk o amnhī nhīpēx kēt nē. Kēp Satanasti hkra jakamā na pre htōja pī. Kurom kot tām amnhī nhīpēx ā omu nē kamā gryk nē kupī. ¹³Tā koja mē kēp Tirtūm kra hkēt xwūnhjaja Kāi pyrā nē kēp mē aprām nōkati nom kēr ka mē amnhī tā mē omu nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē. ¹⁴Kormā mē pahte Jejus kōt amnhī xunhwūr kēt ri na pu prem mē urāk nē amnhī tomnuj o papa. Jao mē pahpē kuwy hwūr papa mā xwūnh. Tā mē pahte Jejus kōt amnhī xunhwūr jakamā ra pahpē Tirtūm mē Kra wa kuri pahtīr tūm nē papa mā xwūnh. Jakamā na pu htem mē kēp hkra hkēt xwūnhjē kurom pamā mē piitā mē hkīnh o tanhmā mē ho mex to ho papa. Mē kām amnhī kwījē hkīnh kēt xwūnhjaja arī mē kēp kuwy hwūr mē pa mā xwūnh na mē. Ra mē pahte ja jarēnh mar mex. ¹⁵Mē kām mē hpar prām o mē pa xwūnhjaja koja nhūrmā Tirtūm mē Kra wa kuri htīr tūm nē pa ho pa hkēt nē. Ra mē pahte määnēn ja mar mex. Jakamā kwa mē amā akwījē hprām nōkati ho ri mē apa xwūnhjaja. Tirtūm noo mā te ra mē ate mē hpar pyrāk jakamā kot kaj mē arī ā amnhī nhīpēx anhūr o ri apa hāmri nē nhūrmā Tirtūm nhō krī hwūr axāpir kēt nē.

¹⁶⁻¹⁸E ixkwījaja. Kwa kēr pu mē pajakwa pix o pamā axpēn kīnh ā amnhī jarēnh kēt nē. Määnēn axpēn kutā panjarēt o ri papa. Nē tanhmā axpēn to mex to. Tanhmā na pre Jejus kām mē pajapē hā amnhī nhīpēx to? Nā na pre kām mē

pamex prām xāj mē panē ty. Kām amnhī tā ma hkēt kām mē pakamā ukapri xāj mē panē ty. Tā kēr pu mē urāk nē pahkwījē kamā paxukapri ho mē kutā panjarēt rāhā ho papa. Jao mē paxāpkur xā hā panhō pumu nē nhūri pahkwījē hō pumu nhūm kēp amrakati. Pu mē tee ri ja hā omu hāmri nē kām mē panhōta kwījē gō. Kot pu mē ā amnhī nhīpēx anhūr kēt nē hāmri nē pamā Tirtūm kīnh ā amnhī jarēnh kapry. ¹⁹Nē kot puj mē ā axpēn to mex o papa anē nē ra pahte Tirtūm kōt amnhī nhīpēx mex ā amnhī to amnhīrit. Hāmri nē ra paxāmnhix kām tanhmā amnhī jarēnh to ho papa. Amnhī kamā pamā uma hkēt nē paxāmnhix pajamakētkati nē kām tanhmā amnhī jarēnh to.

Mē paxāmnhix amnhī to Tirtūm wūr ā mē pamā karō

²⁰Nē kot puj mē mēmo arīgro hā tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nē tee ri ja hā amnhī pumu nē amnhī kamā pagryk nē. Na hte Tirtūm tanhmā mē pahte amnhī tomnuj to hā mē pahpumu nom arī kām mē pajapēē. Mē parom āhpumunh o āhpumunh jakamā kot mē pahte amnhī tomnuj prām kēt ā mē pahpumunh mex. ²¹Jakamā puj mē ā kām pajamaxpēr anē nē amnhī kamā pamā uma hkēt kām paxāmnhix tanhmā ri amnhī to hwūr to ho ri papa. ²²Kot puj mē hkōt amnhī nhīpēx o papa rāhā nē mēmoj tā kuwū. Nē kām hprām xā hkōt amnhī nhīpēx o papa hā amnhī pumunh kōt mēmoj tā kuwū. Hāmri nhūm mē pama nē tanhmā mē pamā mēmoj to rījē mē pamā mēmoj gō.

Te ixkre pixi kamā mē pahtipxi pyrāk ā mē pamā karō

²³Nē tanhmā mē pahte amnhī nhīpēx to ho papa hā na hte Tirtūm mē pamā karō? Nā mē pahte amnhī kaxyw Kra Jejus Kris kōt pajamaxpēr nē hkōt amnhī

nhîpêx o papa hã na hte mē pamã karō. Nē kapēr xà hkôt pamã axpēn kīnh o mēmoj to axpēn kutã panojarēt o papa hã na hte mē pamã karō. Na hte ã mē pahte amnhî nhîpêx anhÿr ã mē pamã karō anē. ²⁴ Jakamã kot puj mē kapēr xà hkôt axpēn nhîpêx o papa nē te ixkre tipxi kamã mē pahte axpēn kôt Tirtūm kôt ri papa pyrāk. Ra kot mē pahwÿr Karō rēnh nhūm kot mē pahkarō mã gjêx jakamã na hte mē pahkôt pa ho pa hã amnhî to amnhîrît.

Mē kot Kris kapēr jarēnh ã amnhî to hêx xwÿnhjê jarēnh

Wam Korît 12.1-3; Wam Juāw 2.18-26; Sikūn Juāw 7-11

4¹⁻³ Nē koja mēhō Tirtūm kapēr o mē ajahkre kaxyw mē amã tanhmã Jejus Kris jarēnh to nē ãm hāmri harē nē harēnh o:

—Na pre Tirtūm Kra Jejus mē pahwÿr wrÿ nē i ho i ho mē pakamã kato. Tirtūm tām na pre mē pahwÿr kumē nhūm wrÿ.

Anhÿr o mē amã harē ka mē ama nē kapēr kôt ajamaxpēr kurē kumrēx. Æm hāmri na hte Tirtūm Karō nhÿ ã harēnh anē. No koja Jejus kēp Tirtūm Kra hkêt ã harē ka mē ama nē ãm ama nē hkôt ajamaxpēr kêt nē. Kām Kris kurē xwÿnh maati nhÿ hã kapēr xwÿnhjaja na hte ã harēnh anhÿr o pa. Na ka prem ra kām Kris kurē xwÿnh maati tokyx hpōx ã harēnh ma. Tã na ra ÿ hã kapēr xwÿnhjaja ohtō nē pika piitã hkôt mē hkôt pa nē te Tirtūm Karō nhÿ hã mē kām kapēr pyrāk o amnhî nhîpêx o pa. Nom ãm amnhî to hêx o pa. Jakamã e kwa ixkwÿjaja. Koja mēhō mē awÿr mra nē tanhmã mē amã Tirtūm kapēr jarēnh to ka mē aprî hã ama nē rî kormã kēp Tirtūm nhÿ hã kapēr jarēnh xwÿnh ã harē rÿ kot amnhî to hêx xwÿnh ã harē.

⁴ Kêt mē papajaja jajê rom mē pahpê Tirtūm kra na pu mē. Nē Tirtūm Karō kot ra mē pahkarō mã gjêx xwÿnhhta hihtÿx

o jajê piitã mē hakrenh. Jakamã na pu htem ÿ hã mē kutã amnhî to htÿx o papa nhūm mē tee ri tanhmã mē pamã Jejus o hêx to kaprÿ. Pu mē kuma nē ãm mē kuma. ⁵ Mē kēp Tirtūm kra hkêt jakamã na htem hkôt amnhî nhîpêx kêt nē. Mē kot amnhî nhîpêxja axtem na. Jakamã na htem Tirtūm kapēr kwÿm ri tanhmã hkra hkêt xwÿnhjê mã kapēr to ho pa nhūm mē kuma nē kām mē mar prām nē. ⁶ Nom mē ixte Tirtūm kapēr o mē ajahkre xwÿnhjaja na pa htem mē kurom Tirtūm nhÿ hã ixkatāt kôt ãm hāmri mē amã kapēr jarēnh o ri ixpa. Jakamã ka mē apê hkra hã mē amã mē inhmar prām nē. No mē kēp hkra hkêt xwÿnhjaja kām mē inhmar prām kêt.

Na pu htem pahprî hã mē kapēr ã mē kuma nē rî kormã tanhmã mē harēnh to. Tirtūm nhÿ hã kapēr ã mē harē rÿ kām hkurê xwÿnh maati nhÿ hã kapēr ã mē harē.

Tirtūm kām mē pajapê hã tanhmã amnhî nhîpêx to hã harēnh

Juāw 3.16-21; Rōmãn 5.5-9, 8.35-37

⁷ E ixkwÿjaja. Na hte Tirtūm tanhmã mē pahpê hkrajê ho pu mē pamã axpēn kīnh nē. Jakamã kēr pu mē ã axpēn nhîpêx anhÿr jao axpēn to mex pix nē. Æ Tirtūm kot mē panhîpêx anhÿr jakamã kēr pu mē pahpê hkrajaja ÿ hã ã axpēn nhîpêx anhÿr o ri papa.

⁸ Koja mēhō Tirtūm kīnhã kām mē hk-wÿjê hkīnh kêt hāmri nē mē kamã ukaprî hkêt o pa. Hāmri nē kēp Tirtūm kra hkêt ã amnhî to amnhîrît mex nē.

⁹⁻¹⁰ Tirtūm kām mē pajapê htÿx kumrēx. Kormã mē pamã hkīnh kêt ri nhūm kumrēx amnhî rom kām mē pajapê ho pa. Nē kām mē pajapê xàj mē pahwÿr Kra pyxita mē. Mē pahte amnhî tomnuj pãnhã kot mē panê htyk kaxyw. Mē pahte kukwak ri amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx nē nhÿrmã wa kuri pahrtîr tūm nē pamex nē papa ho papa kaxyw.

Ā na pre Tirtūm mē pahwÿr Kra mēnh anhÿr o kām mē pajapē hā amnhī to amnhīrīt.

¹¹ E ixkwÿjaja. Tirtūm kām mē pajapē htÿx jakamā kwa kêr pu mē urāk nē pamā axpēn kīnh o papa. Nē axpēn kamā paxukaprī nē. ¹² Aa mē pahtō pahte pano ho Tirtūm pumunh kêt tā na hte mē pakamā pa ho pa. Pu mē kām mē pajapēta pyrā nē ŷ hā pamā axpēn kīnh o papa. ¹³ Na pre mē pahwÿr Karō rē nhūm mē pahkarō mā agjē pu mē ŷ hā kot amnhī nhīpēx o amnhī nhīpēx o papa.

¹⁴ Nē mē ixpē Jejus nhÿ hā mē ajahkre xwÿnhjaja. Mē ixte kot amnhī nhīpēx nē kot mēmoj tanhmā ho hā omunh o ri hkôt ixpa jakamā na pa htem ma mē piitā mē kām harēnh o ri mē hkôt ixpa. Nē mē kām harēnh o:

—Tirtūm na pre mē pahwÿr Kraja mē. Kot mē pahpiitā mē panē htyk kaxyw mē pahwÿr kumē. Anē.

¹⁵ Mē kot Jejus kēp Tirtūm Kra hā harēnh o pa xwÿnhjaja na hte Tirtūm mē kamā pa ho pa nhūm htem ŷ hā ā Kra jarēnh anhÿr o pa.

¹⁶ Na pu mē ra pahprī hā Tirtūm kām mē pajapē hā amnhī tā omu. Kām mē pajapē htÿx kumrēx ā amnhī tā omu. Jakamā kot puj mē urāk nē ŷ hā pamā mē piitā mē hkīnh o papa. Tirtūm mē mē pahpixi nē ri papa kēnā.

Mē kām axpēn kīnh xwÿnhjaja kām Tirtūm puma hkêt ā mē harēnh

¹⁷ Nē kot puj mē pamā axpēn kīnh o papa nē määnēn Kris kôt amnhī nhīpēx ho papa. Hāmri nhūm nhÿrmā Tirtūm kot Kra mē wa kuri mē htir tūm nē mē pa ho mē pa mā xwÿnhjē nhīxi jarēnh kaxyw pu mē tee ri amnhī kukamā pajamaxpēr kêt nē. Ra amnhī nhīxi jarēnh ma nē pahkīnh nē.

¹⁸ Nē koja mēhō kām hkwyjē hkīnh kêt nē tanhmā hō homnuj to. Hāmri nē kot amnhī tā tanhmā ho pymaj kām uma ho

hwÿr mrrar kêt nē. No koja kām hkwyjē hkīnh nē tanhmā mē ho mex to ho pa nē kām mē uma hkêt nē. ¹⁹ Tirtūm kumrēx na pre kām mē pajapē nē mē pakukamā tanhmā mē pahto mex to. Tā pu mē ra amnhī pyrā nē pamā hkīnh o papa. Nē pamā mē piitā mē hkīnh o papa.

²⁰ Nē koja mēhō kām Tirtūm kīnh ā amnhī jarēnh tā kām hkwyjē hō hprām nōkati hāmri nē ra kām Tirtūm prām kêt ā amnhī to amnhīrīt. Kot kaj mē ano ho akwyjē pumunh o apa xwÿnhhta amā hkīnh kēē tā tanhmā kot ka we amnhī to nē ate ano ho Tirtūm pumunh kēēta amā hkīnh ā amnhī jarē? Na ka ā amnhī jarēnh anhÿr o amnhī to axēx. ²¹ Na pre Tirtūm mē pamā kapēr o amnhīrīt o:

Kot kaj mē amā ixkīnh hā kot kaj mē määnēn amā akwyjē hkīnh o mē ho mex o ri apa. Anē.

Tirtūm nhÿ hā mē pamā axpēn kīnh ā mē pamā karō

5 Nē Tirtūm kot mē pahwÿr Jejus mēnh ā harēnhja. Koja mēhō kuma nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē Jejus kôt amnhī xām hā koja Tirtūm ja hā omu nē ho hkra.

Nē koja mēhō kām Tirtūm kīnh hā koja määnēn kām hkwyjē hkīnh o pa. ² Ja pyrā nē kot puj mē pamā Tirtūm kīnh nē kapēr kôt amnhī nhīpēx. Hāmri nē määnēn pamā krajē piitā mē hkīnh ho papa.

³ Nē kot puj mē pamā Tirtūm kīnh nē nhūm kapērja mē pahpē hihtÿx kêt nē. Pu mē pamā Tirtūm kīnh ā kapēr kôt amnhī nhīpēx mex o ri papa.

⁴⁻⁵ Na pu prem amnhī kaxyw Tirtūm Kra Jejus kôt pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ nhūm Tirtūm ja hā mē pahpumu nē mē pahto hkra pu mē ŷ hā amnhī nhīpēx nyw o amnhī nhīpēx o papa. No ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri papa hkêt nē.

**Mēmoj axkrunēpxi nē kot Jejus kēp
Tirtūm Kra hā ho amnhīrīt**

Juāw 1.32-34, 3.36, 5.31, 15.26

⁶Nē Jejus pix na pre Tirtūm mē pakaxyw ām nhūm kēp Kra hā mē pah-wyr wrỳ. Hāmri nhūm Juāw Paxisja pyhti kamā hkrā kumrā. Kēp Tirtūm Kra hā hkrā kumrā. Tā nhūm Tirtūm kapēr kōt ma tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa. Nē ri hkwỳjē mā kapēr jarēnh o ri mē hkōt pa. Tā nhūm mē kupī nhūm kēp Tirtūm Kra hā pī kahpa hā ajēt nē ty nē hkamrō axkapī. Ā mē panē amnhī nhīpēx anē nhūm Tirtūm Karōja kēp Kra hā mē pamā ho amnhīrīt. Ām hāmri na hte ā tanhmā mēmoj to amnhīrīt to anē. Mēmoj to hēx kēt jakamā na pre Jejus kēp Tirtūm Kra hā mē pamā ho amnhīrīt.

⁷Nē kēp Tirtūm Kra hā mē pamā mēmoj to axkrunēpxi nē ho amnhīrīt.

⁸Tirtūm Karō na pre kēp Kra hā mē pamā ho amnhīrīt pu prem kēp Kra hā omu. Nē Juāw Paxis kot hkrā kumrārta ā pu mē määnēn kēp Tirtūm Kra hā kot ho amnhīrītja ā omu. Nē määnēn kēp Tirtūm Kra hā pī kahpa hā jēt nē htyk nē hkamrō pikapīrta ā mē pamā ho amnhīrīt pu mē kēp Kra hā omu. E mē pamā mēmoj to axkrunēpxi nē Jejus kēp Tirtūm Kra hā kot ho amnhīrīt xwỳnh na jajaja.

⁹Nē na pu htem jar pahkwỳjaja kot ax-pēn mar xā hā ixkre kamā mē kapēr ma nē mē hkōt pajamaxpēr. Tā koja Tirtūm tanhmā mē pamā mēmoj to amnhīrīt to pu mē hkōt pajamaxpēr kurē kumrēx. Kēp Tirtūm kēnā kot pu kēt mē kapēr prā nē hkōt pajamaxpēr kēt. Tām na pre mē pamā Jejus kēp Kra hā ā ho amnhīrīt anē. ¹⁰Jakamā mē pahte Tirtūm Kra hkōt amnhī xunhwỳr xwỳnhjaja na pu prem Jejus kēp Kra hā harēnh ma nē hkōt pajamaxpēr kurē kumrēx. No mē kēp hkra hkēt xwỳnhjaja na htem Tirtūm kot kēp Kra hā harēnh ma nē ām kuma

nē amnhī kaxyw hkōt hamaxpēr kēt nē. Jao te Tirtūm kēp Hipēēxā hā amnhī to hēx pyrāk ā harē.

¹¹E kot paj ixprī hā mē amā tanhmā ja jarēnh to ka mē inhma. Nā na pre Tirtūm Krata mē pahpiitā panē ty. Jakamā kot puj mē pahte hkōt amnhī xunhwỳr xwỳnhjaja nhỹrmā ty nhūm Tirtūm akupỳm mē pahto mē pahtīr. Pu mē wa kuri pamex nē pahtīr tūm nē papa ho papa. ¹²Mē pahpē Jejus kwỳjaja kot puj mē ā pahtīr tūm nē papa anē. No mē kēp hkwy hkēt xwỳnhjaja koja mē nhỹrmā ty nē mē pahpyrā nē wa hwỳr àpir kēt nē.

¹³Na ka prem ixpyrā nē amnhī kaxyw Tirtūm Kra hkōt ajamaxpēr nē hkōt amnhī xunhwỳ. Tā pa ā mē amā kagàja nhīpēx anē. Mē ate kamā harēnh nē mē pahte nhỹrmā Tirtūm mē Kra wa hwỳr mē paxàpir ā mē pajarēnhja mar nē amnhī kaxyw hkōt ajamaxpēr o ri apa kaxyw nē kapēr prār o ri apa hkēt nē.

**Mē pahte paxàmnhīx mēmoj tā
Tirtūm wỳr ā mē pajarēnh**

Juāw 14.13-14

¹⁴Nē mē pahpē Tirtūm krajaja na pu htem paxàmnhīx pajamakētkati nē mēmoj tā tanhmā hwỳr to ho papa. Kot puj mē kām hprām xā hkōt mēmoj tā kuwỳ nhūm mē pama. ¹⁵Na pu htem mēmoj tā kuwỳ nhūm mē pamar mex nē mē pahte mēmoj tā hwỳr xā hkōt tanhmā mē pamā mēmoj nhōr to rỳ tanhmā mēmoj to. Ra mē pahte ja mar mex.

**Tirtūm kot tanhmā hkra hkēt
xwỳnhjē nhīpēx to hā harēnh**

Rukre 22.31-32

¹⁶⁻¹⁷Nē koja Kris kōt mē anhīo tanhmā amnhī tomnuj to ka mē atō tee ri ja hā omu nē ho Tirtūm wỳ. Ho awỳ kē nē tanhmā kot amnhī tomnuj tota o hapēx nē ja nē ho htỳx kē axte ā amnhī nhīpēx anhỹr kēt nē. Kot puj mē pahtō tanhmā amnhī tomnuj to nhūm Tirtūm

tee ri ja hã mē pahpumu nhūm ja kēp omnuj nē. Tã kot puj mē amnhī tomnujta kaga nhūm ja hã mē pahpumunh kôt tanhmã hã mē pahto hkêt nē. Ām mē kot amnhī nhīpêx pixi koja ho hamakêtkati hkêt nē. Koja mēhō Tirtūm kaga ho hkaga nē aa hkôt amnhī xām kêt nē. Hāmri nhūm tee ri amnhī tã omu nhūm ja kēp omnuj t̄yx kumrêx. Jakamã koja aa ho hkra hkêt nē. Nē aa kot hkaga ho hamakêtkati hkêt nē pa ho pa. Jakamã koja hkaga xw̄ynhta nh̄ymã ty nē kuri ht̄ir tūm nē pa ho pa hkêt nē.

¹⁸Nē mē pahpê Tirtūm krajaja na pu htem amnhī tomnuj o papa hkêt nē. Tirtūm Kra Jejus kot ja pymaj mē panê Satanasti pumunh mex jakamã nhūm tee ri mē pahte tanhmã amnhī tomnuj to hprãm xàj mē pano kupy r kapr̄y ho ri pa. Ra mē pahte ja mar mex. ¹⁹Mē pahpê Tirtūm kra na pu mē. No mē kēp hkra

hkêt xw̄ynhjaja Satanasti kot amnhī tã mē ho ht̄yx pyrāk o mē hipêx jakamã nhūm htem tanhmã amnhī tomnuj to ho pa. Mē pahte ja mar mex.

²⁰Nē määnēn ja mē pahte mar mex. Na pre Tirtūm Kra mē pahw̄yr wr̄y nē mē pamã tanhmã Tirtūm o amnhīrīt to ho pa. Tapxipix kēp Mēpahpãm ā mē pamã ho amnhīrīt. Tã Jejus kukwak ri mē pahpê Tirtūm kra jakamã kot puj mē nh̄ymã wa kuri pahtr̄ir tūm nē pa mex nē papa ho papa.

²¹E Kris kôt ixkw̄yjaja. Kêr ka mē Tirtūm kapêr kôt pix mã măn ri amnhī nhīpêx o ri apa rãhã nē. No nhām mē kot Tirtūm kapêr kw̄ym ri mē amã kapêr o hêx xw̄ynhjê kapêr ma nē ãm mē ama nē mē hkôt amnhī nhīpêx hkêt nē.

Tã ãm ja pix. Ixpê Juāw na pa kr̄i piitã hkôt mē amã kagã nhīpêx nē kurē.

Sikûn Juãw

*Juãw kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr wam
kagà nê mênh kôt hō mênh*

Juãw na pre kagàja nhípêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho ri pa xwỳnhjê hō na pre. Jakamã na pre hkrĩ hō kamã Kris kôt htōx mē ō fãmii mã kagàja nhípêx nê mē hwỳr kumê. Na pre hte Tirtùm kapêr o mē hêx o pa xwỳnhjê hō mē ō krĩ hwỳr mra nhũm Juãw kràmnhwỳ nita omu nê htỳx kot mē ahkre mex ã hkamnhĩx. Hãmri nê kot Tirtùm kapêr o hkwỳjê jahkre kaxyw amnhĩ nhōrkwỳ hwỳr kuwỳ. Hãmri nhũm Juãw tee ri harênh ma nê kãm kagàja nhípêx nê kamã kot amnhĩ wỳr hwỳr nê kãm kapêr nê hprĩ hã kãm tanhmã mē kot Tirtùm o hêx to ho pa hã tanhmã mē harênh to. Kot kamã harênh nê mē harênh mar hãmri nê mē axkãm hamak rom nê ri pa kaxyw. ã na pre Juãwja hkràmnhwỳ ni mē hkwỳjê mã mēmoj jarênh nê hã kagà nê mē hwỳr mênh anê. Nê mē kãm:

1 Pa Jejus kôt ixtōx. Xà mē amex? E ot pa mē amã kagà nhípêx nê mē awỳr kumê. Akrajaja nê apê mē hka-torxà mē mē ato xpimrààtã mē awỳr kumê. Ixpê Juãw pigêtre na pa. Inhmã mē akĩnh nom papxipix inhmã mē akĩnh kêt. Mē pahpyrà nê mē kot Tirtùm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja haxwỳja kãm mē akĩnh. ²Mē pahte Tirtùm kapêr kôt ri amnhĩ nhípêx rãhã ho ri papa jakamã na pu htem pamã axpên kĩnh o ri papa.

³Na pa hte mē pahto Mēpanhípêxã maati Tirtùm wỳr o ixa nê kãm:

—Pa Tirtùm. Ot pa mē amnhĩ to awỳ. Akra Jejus Kris mē mē amnhĩ to war awỳ. Kêr ka wa mē ixkamã axukapĩ nê mē ixkutã war anojarêt rãhã ho ri apa. Nê tanhmã mē ixkrã hto pa mē ixãmnhĩx ijamakêtkati nê ixkĩnh nê mē inhmã

axpên kĩnh nê axpên to mex o ri axpên kôt ixa. Nê tãm ri amnhĩ nhípêx. Anê.

**Mê pamã axpên kĩnh kãm
axpên to mex ã mē pamã karō**

Juãw 13.34-35; Wam

Juãw 2.7-9, 3.14-18

⁴Nê na pa pre akra hkwỳjê pumu nhũm mē inhmã amnhĩ jarê pa mē kuma nê mē ý hã ixkĩnh nê. Na xep prem Tirtùm kôt amnhĩ xunhwỳ nê hkôt ri amnhĩ nhípêx mex o pa. Mē kot Mēpanhípêxã Maati Tirtùm kapêr ã kagà hkôt amnhĩ nhípêx ã inhmã amnhĩ jarê pa mē kuma nê ixkĩnh nê. ⁵⁻⁶Jakamã na pa ã amã ixkapêr nê hã kagà anê. E kwa Kris kôt ixtōx. Kêr pu mē pamã axpên kĩnh o ri papa hã mēmoj to axpên kutã pano-jarêt rãhã ho ri papa. ã ixujarênh anhỳrja nyw kêt. Amnepê mã mē ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã arĩgrota ã na prem ã mē amã karō anê. Tã kêr pu mē arĩ pamã axpên kĩnh pê Tirtùm kapêr piitã hkôt amnhĩ nhípêx mex o ri papa. Kapêr ã kagà kot ã mē pahte amnhĩ nhípêx anhỳr ã mē pamã karō.

**Tirtùm kapêr o mē
hêx xwỳnhjê jarênh**

*Rômãn 16.17-18; Wam Ximotre
5.22; Wam Juãw 2.18-26, 4.1*

⁷Nê mē kot Tirtùm kapêr o hêx o ri mē pa xwỳnhjaja na mē ra ma krĩ piitã hkôt mē kãm tanhmã ho hêx to ho pa nê mē kãm:

—Jejus kêp Tirtùm Kra hkêt ãm mē panhiõ na pre. Na pre Tirtùm mē pah-wỳr mênh kêt nê. ãm mē panhiõ rũm na pre kato.

Anhỳr o mē kãm ho hêx o pa. Kãm Kris kurê xwỳnh maati ja nhỹ hã na htem ã ri ho hêx o pa anê. ⁸Jakamã kwa mē amnhĩ nê mē omunh mex nê mē ama nê ãm mē ama. Kot kaj mē kapêr ma nê mē hkôt ajamaxpêr hãmri nê mē ixte Tirtùm kapêr o mē ajahkreta kaga. Kwa

mē arī mē ate amnhī nhīpêx nyw pix o măn amnhī nhīpêx rāhā o ri apa. Nē arī mē amā axpēn kīnh kām tanhmā axpēn to ajuta hto rāhā ho ri apa. Kêr kê Tīrtūm ja hā mē apumu nē nhỹrmā mē ato mex nē. ⁹Nom kot kaj mē nhām mē kapēr punujja kôt amnhī nhīpêx nē Kris kôt amnhī nhīpêx kêt nē nhūm Tīrtūm mē akôt pa hkêt nē. Nom kot ka mē arī Kris kôt amnhī nhīpêx mex nē hāmri nhūm Tīrtūm mē Kra Jejusja wa mē akôt ri pa ho pa rāhā nē. ¹⁰Jakamā koja ā Tīrtūm kapēr ā kagā kuhpa hā Jejus o hêx xwỳn-hjaja mēmo arīgro hā mē anhō krī hwỳr pōj ka mē omu nē amnhī nhōrkwỹ hwỳr mē hwỳr kêt nē. Nē tanhmā mē kām akapēr to hkêt nē. ām ri mē hkàx ā ri mra. ¹¹No kot kaj mē ā mē hipêx anhỹr kêt nē mē hwỳr mra nē mē mar o

akuhê hāmri nē te mē ate mē hkôt amnhī nhīpêx o amnhī nhīpêx pyrāk. Ja pumaj kêr ka mē nhỹri mē omu nē mē htêp kêt kumrêx.

Kagà jatur xà

Hapuhā Juāw 13-15

¹²E Kris kôt ixtōx. Ixkapēr jatur xà na ja. Ixkapēr ā kagàja ām hakotre nom inhmā mē amā ixkapēr ry hprām. Jakamā kot paj mēmo arīgro hā ma mē awỳr mō pu mē axpēn pumu nē pahkīnh nē. Pa rī kormā mē amā ixkapēr jatur xàm kumē ka mē aprī hā inhma.

¹³Nē ota jar Kris kôt atōx krajaja awỳr hpēr mē.

E ixpê Juāw pigêtre na pa ā awỳr kagàja nhīpêx nē mēnh anē.

Hapuhã Juãw

*Juãw kot Jejus kôt hkwýjê hwýr kagà
nê mênh o axkrut kôt hõ mênh*

Juãw na pre mãânên kagàja nhípêx. Jejus nhý hã hkrajê jahkre ho mē pa xwýnhjê hõ na pre. Tã hkràmnhwý Gajore mã kagàja nhípêx nê hwýr kumê. Na pre Jejus kwýjaja ma krí piitã hkôt mē kãm Jejus kapêr jarênh o ri mē hkôt pa. Jao Gajore nhõ krí hwýr pøj nhüm Gajore mē hpõx ã mē harênh ma nê amnhí nhõrkwý hwýr mē kuwý. Jakamã nhüm pre htem ma õ krí hwýr pa hãmri nê kuri pøj. Nhüm Juãw ã Gajore kot amnhí nhípêx anhýr ã harênh ma nê hkính nê hwýr kagàja nhípêx nê kumê. Nê kamã kãm mēhõ pê Xotre kot tanhmã amnhí tomnuj to ho pa hã harê. ã na pre Juãwja Gajore mã mēmoj jarênh nê hã kagà nê hwýr mênh anê. Nê kãm:

1 Pa ixkràmnhwý Gajore? Xà amex? E ot pa awýr kagàja nhípêx nê kumê. Apê ixkràmnhwý mex na ka. Inhmã akính.

²⁻³ Na pre ra Kris kôt pahtõ hkwýjaja ixwýr pøj nê tanhmã inhmã ajarênh to. Na ka xep hte Tirtüm kôt amnhí nhípêx mex rãhã ho ri apa. Pa ajarênh ma nê anhý hã ixkính nê. Nê ato Tirtüm wýr o ixpa. Kot ato mex nhüm amex nê ajamakêtkati nê apa ho apa kaxyw. Nê axã hkêt nê amex nê ri apa kaxyw.

⁴ Ixte Tirtüm kapêr o mē ajahkre o ri ixpa jakamã te mē apê ixkra pyrãk. Tã pa tanhmã ate mē pahkwýjê nhípêx to ho apa hã ajarênh ma nê ixkính nê.

**Gajore kot tanhmã Jejus kôt
hkwýjê ho mex to hã harênh**

Wam Korit 16.10-11

⁵ E ixkràmnhwý. Na ka xep hte Jejus kôt pahtõjê ho mex o ri apa. Aa ate mē omunh kêt tã nhüm htem ma anhõ krí

hwýr pa ka mē omu nê apê Jejus kôt mē htõ hã mē ho mex nê. ãm hãmri na ka hte ã mē hipêx anhýr o ri apa Gajore. ⁶ Na pre ra mē hkwýjaja akupýn ixwýr pøj nê mē ixpê Kris kwýjê mã amnhí tã ajarê. Amã mē hkính nê ate tanhmã mē ho mex to hã ajarê. Nhüm prem nojarêt ka xep pre mē kãm pry hã mē apkur xà hã mēmoj gõ nhüm mē inhmã ajarê. Nã ãm hãmri na ka hte ã mē ho mex o apa anê. ã ate mē hipêx anhýr o apata ã na hte Tirtüm apumu nê hkính nê. ⁷ Na htem krí piitã hkôt mē kãm Kris kot tanhmã mē panê amnhí nhípêx to hã harênh kaxyw ma mē hwýr pa. Nom mē apkur xà hprãm xàj mē kot Kris kôt amnhí xunhwýr kêt xwýnhjê hwýr pa hkêt nê. ⁸ Jakamã kwa kêr pu mē papajaja mē pahpê Jejus kôt mē htõ hã mē kãm mēõ hkwý nhõr o papa. Kot puj mē ã mē ho ajuta anê nê te mē pajaxwýja mē ihkõ hã ri mē kãm Kris jarênh o ri papa pyrãk.

**Xotre kãm Juãw kapêr mar
prãm kêt ã harênh**

Matêwre 20.25-28, 23.1-12

⁹ Nê ra ixte anhõ krí kamã mē apê Kris kwýjê mã kagà nê mênh nhüm mē ate kamã harênhhta. Na xep pre Xotreja kuma nê ãm kuma. Kêp mē akrãhtüm prãm xàj kãm ixkapêr mar prãm kêt nê. ¹⁰ Na xep hte tanhmã ixto hêx to ho pa. Nom papxipix ixto hêx kêt nê. Mãânên Kris kôt mē pahtõjaja nhýhýnh krí hõ rüm mē awýr pan pøj nhüm xep tanhmã mē amã mē ho hêx to. Nê mē hpõx ã mē omu nom amnhí nhõrkwý hwýr mē hwýr kêt nê. Tã ka mē kurom amnhí nhõrkwý hwýr mē awý nhüm xep tee ri ja hã mē apumu nê mē akamã gryk nê mē hã mē amã akir nê Tirtüm mã amnhí jarênh xà hã ixkre nê mē ajano. Na xep hte ã amnhí nhípêx anhýr o pa. Jakamã kot paj nhýrmã ma mē awýr mō hãmri nê mē apiitã mē anoo mã hã kãm akir. Tanhmã kot mē ixto hêx

to nē tanhmā kot amnhī tomnuj to hā kām akir ka mē apiitā hā inhma.

**Mē pahte mē kot amnhī tomnuj
xwŷnhjê hkôt amnhī nhîpêx
kêt ā mē pamā karō**

Rukre 6.45; Rōmān 12.9

¹¹E kwa ixkrāmnhwŷ. Kêr ka ā Xotre kot amnhī tomnuj o pa anhŷrja kôt amnhī nhîpêx kêt nē. Mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwŷnhjaja na htem Tirtūm kôt amnhī nhîpêx kêt nē. No kêt mē kot amnhī to mex o ri mē pa xwŷnhjaja na mē kēp Tirtūm kra jakamā kêr ka mē ā mē kot amnhī nhîpêx anhŷr xwŷnhjê kôt pix mā amnhī nhîpêx.

Temētre jarēnh

¹²Nē Temētre na hte tām ri amnhī nhîpêx nē ām hāmri Tirtūm kapēr o mē

ahkre mex nē nhūm mē piitā axpēn mā mex ā harē. Pa hte ijaxwŷja mē kām mex ā harēnh o ri mē hkôt ixpa ka htem inhma. ām hāmri na pa hte tanhmā harēnh to ho ri ixpa.

Kagà jatur xà

Sikūn Juāw 12-13

¹³E kagàja kamā na pa ām ja pix jarē nē hā kagà nē awŷr kumē Gajore. Na pa kormā harēnh jatur xà mēnh kêt nē. ¹⁴Nom kot paj tokyx ma awŷr mō hāmri nē rī kormā amā hatur xām kumē.

E kê Tirtūm akutā nojarēt rāhā ho pa. Nē ota jar Kris kôt akrāmnhwŷjaja awŷr hpēr mē. Nē kêr ka atar Kris kôt ixkrāmnhwŷjê mā ijarē.

Tā ām ja pix. Ixpê Juāw pigētre na pa ā awŷr kagà nhîpêx nē mēnh anē.

Jutre

Jutre kot Jejus kôt hkwyjê piitã hwÿr kagã nê mênh

Jutre na pre kagãja nhîpêx. Xiakre pyrã nê kêp Jejus tã na pre. Tã kagãja nhîpêx nê krî piitã hkôt Jejus kôt hkwyjê hwÿr kurê. Na pre mê hkwyjaja kêp Jejus kwÿ hã amnhî jarênh tã axtem nê tanhmã amnhî tomnuj to ho pa. Jakamã nhũm Jutre kagãja kamã Jejus kwÿjê mã hprî hã tanhmã mê harênh to nê mê kot mê hkôt amnhî nhîpêx nê mê kãm kapêr kãm hihtÿx nê. Nê mê kãm:

1 Pa Jejus kôt ixtõ nê ixtõxjaja. Xã mê amex? E ot pa mê amã kagã nhîpêx nê mê awÿr kurê. Tirtũm kot ixpyrã nê amnhî kaxyw mê axunhwÿr xwÿnhjê hwÿr. Mëpanhîpêêxã Maati Tirtũm kãm mê pahpiitã mê pajapê jakamã na hte Kra Jejus Kris mê wa mê pahtãnopxar mex rãhã ho pa.

Ixpê Jutre na pa hte Jejus Kris mã tanhmã amnhî nhîpêx to ho ri ixpa. Nê ixpê Xiakre htõ na pa.

² Na pa hte mê ato Tirtũm wÿr ho ixpa nê kãm:

—Pa Tirtũm. Kwa mê kot Akra Jejus kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjê pumu nê amã mê hapê hã mê kamã axukapri rãhã ho apa. Kê mê kamã amnhî krit nê àmnhîx hamakêtkati nê ri tanhmã amnhî nhîpêx to ho pa. Nê mê kãm axpên kînh o ri axpên kôt pa. Anê.

Mê kot Tirtũm kapêr o hêx xwÿnhjê jarênh

Wam Ximotre 1.18-20, 6.12

³ E ixkrãmnhwÿjaja. Nã inhã mê akînh. Na pa pre jãã mê amã kagã hkwy nhîpêx kaxyw. Mê pahte Jejus Kris kukwak ri amnhî nhîpêx nyw ã tanhmã mê pajarênh to nê hã kagã kaxyw tã kormã harênh kêt nê. Kot paj axtem mëmoj

jarê. Na pre Tirtũm mê pamã kot amnhî nhîpêx o amnhîrit pa. Nê kapêr o amnhîrit pa. Mê pahte mar nê hkôt amnhî nhîpêx kaxyw. Jakamã kêr pu mê kapêr mar tÿx nê amnhî krã hi kamã haxãr tÿx nê hã papa. Nom koja mëhõ kapêr kuhpa hã tanhmã mê amã kapêr o hêx to ka mê ama nê ãm ama.

⁴ Na xep ra kapêr o mê hêx xwÿnhjaja mê akôt pa nê mê apyrã nê Jejus kôt amnhî xunhwÿr ã amnhî jarê nom amnhî to hêx. Ka xep mê aprî hã mê hêx ã mê omunh kêt nê mê kêp Jejus kôt mê atõ hã mê hkamnhîx nê atÿx amnhî nhõrkwÿ hwÿr mê awÿ. Nom mê kot Tirtũm kapêr o hêx pix kaxyw na htem mê akôt pa nê mê amã kapêr o:

—Tirtũm kãm mê pajapê htÿx kumrêx nê mê pakutã nojarêt ho pa jakamã kwa kêr pu mê mãmri nhãm mênijê ho amnhîkati ho papa. Kojã ja hã mê pahpumu nê tanhmã hã mê pahto hkêt nê. Kãm mê pajapê kênã kot kêt hã tanhmã mê pahto. No kêt Jejus Krisja mê ate kêp mê panhõ Pahihti hã harê nom kêp mê panhõ patrãw rÿ kêp mê panhõ Pahihti hkêt. Anê.

À Tirtũm kapêr kuhpa hã mê amã harênh anhÿr o pa. Tirtũm kapêr ã kagã htũm kot amnepêm mê hkukamã tanhmã mê harênh to nê mê harênh kot: ã mê kapêr anhÿr o paja mÿrapê koja mê mex kêt nê pa. Kojã Tirtũm mê homnuj tÿx kumrêx.

Anhÿr o kot mê harênh. Tã pa mê amã ixpri hã mê harê nê hã kagã. Mê ate inhmar nê amnhî nê mê omunh mex kaxyw.

**Tirtũm kot tanhmã mê kot amnhî
tomnuj xwÿnhjê nhîpêx to hã harênh**
Sikũn Pêtre 2.1-17; Sikũn Ximotre 3.1-9

⁵ Nê amnepê mã mê panhîgêjtaja kormã Ejit kamã mê pa ri nhũm Tirtũm Ejit nhõ xwÿnhjê rũm mê kator pa. Hãmri nhũm mê hkwyjaja tanhmã hamaxpêr to

nē axtem nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt nē. Nhūm tee ri amnhī tā mē omu nē ā mē kot amnhī nhīpêx anhÿr xwÿnhjê nhīmex pa. Ra mē ate mē harēnh mar mex tā pa axte mē amā mē harē.

⁶Nē Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnh kwÿjaja. Na prem Tirtūm nhÿ hā kapēr o pa htā tanhmā hamaxpēr punuj to nē ra kām ja ho anhÿr prām nōkati nē Tirtūm kaga. Jakamā nhūm mē hā amÿnē nhūm mē unē nē kàx o mē hkaxpre pa. Nē nhÿri pika kaxwÿnh kām kamāt kō htyk kām mē kurē nhūm mē arī kamā hkri ho hkri. Nom koja nhÿrmā Tirtūm kot tanhmā mē pahpiitā mē pajarēnh to xā hā arīgro kato nhūm mē rī kormā hapōx pa. Hāmri nē kot amnhī tomnuj mÿrapē ma mē kot amnhī xā htÿx kamā hamak tūm xāta wÿr ma hapêx.

⁷Nē krī pē Sotō nē Komo nhō xwÿnhjaja na prem haxwÿja kām Tirtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx prām kêt nē. Nē krīja wa hpuhā krī hkwy kamā ri mē pa xwÿnhjaja haxwÿja mē urāk nē nē kām kapēr mar prām kêt nē. Na prem amnhī tomnuj tÿx rāhā ho pa. Nē axtem nē axpēn pē ri mē hprō ho amnhīkati ho pa. Nē mēmy hkwyjaja ri axtem nē axpēn to amnhīkati ho pa. Hāmri nhūm Tirtūm tee ri mē kot amnhī nhīpêxja ā omu nē mē hipy kuwy hpōk kwÿ rē nhūm mē amnhī wÿr omu nē kām ma xāj tee ri hprōt kaprÿ. Nē hprōt kaxyw ōrkwÿ rūm hapōj nē hxēt pa nē hapêx. Na hte ā Tirtūm mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwÿnhjê nhīpêx anē. Jakamā koja nhÿrmā kuwy hpōk rāhā xwÿnhhta wÿr mē piitā mē rēnh pa nhūm mē kamā amnhī xā htÿx kamā hamak rāhā ho pa ho pa nē aa à hapêx kêt nē. Nē à htÿx rāhā papa ho pa. Tā mē pahte Sotō mē Komo nhō xwÿnhjê jarēnh mar nē mē pahte amnhī tomnuj kaga kurē kumrēx kaxyw na pre Tirtūm ā mē pamā mē harēnh o amnhīrit anē.

Mē hpijaam kêt xwÿnhjê jarēnh

Sikūn Pêtre 2.10

⁸Nē mē kot Tirtūm kapēr o pihkār xwÿnhjaja na htem ā mē kot amnhī nhīpêx anhÿr xwÿnhjê pyrā nē amnhī tomnuj tÿx pix o ri pa. Jakamā na htem tanhmā hpimtir punuj to hāmri nē hkra hapōj nē hpimtir xā hkôt tanhmā amnhī tomnuj to. Jao hkwyjê kamā hpijaam kêt o pa. Rÿ mēnijê hō rÿ mēmyjê hō nhūm mē axpēn kām hpijaam kêt o pa. Rÿ Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjê ho kapēr punuj nē. Kapēr mā gēt o tanhmā mē ho kapēr punuj to. ā na htem hpimtir punuj xā hkôt amnhī tomnuj o pa anē. ⁹Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnh krāhtūm Mikewja. Kêp mē hkrāhtūm tā aa mē kām kapēr mā gēt kêt nē. Na pre Mojes ty nhūm Mikew ra ma hwÿr tēn wrÿ. Nē kuri Satanasti pumu hāmri nē Mojes nhī nē tanhmā kām kapēr to. Nom kapēr mā gēt o kām kapēr kêt nē. ām kapēr mā hprī ho kām kapēr nē kām:

—Kwa ām omu kê nō. Kot kaj tanhmā ho nhūm Tirtūm apumu nē hā tanhmā hā ato. Anē.

¹⁰⁻¹¹Nom ixte mē amā mē hpimtir punuj jarēnh xwÿnhjaja. Mē kot Tirtūm kapēr o pihkār xwÿnhjaja kot hprī hā Tirtūm kot amnhī nhīpêx ā harēnh mar kêt jakamā na htem htÿx ri ho kapēr o haprÿ ho pa. Te ho mry xoprēja hamaxpēr kêt nē htÿx ri amnhī nhīpêx o pa pyrāk. Nom koja nhÿrmā Tirtūm mē homnuj tÿx nē.

Te mē kot finat Kai kot amnhī tō hpīr xwÿnh kot amnhī nhīpêxta pyrāk. Nē te mē kot finat Paraaw kot amnhī nhīpêx pyrā nē kàxpore rūnh prām xāj Tirtūm kapēr kuhpa hā tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa. Nē te mē kot finat Kore kot amnhī nhīpêx pyrā nē Tirtūm kot mē kaxyw mē ō pahi xām xwÿnhhta kutā amnhī xunhwÿ. Mÿrapē koja mē jajē pyrā nē kuwy hpōk rāhā xwÿnhhta wÿr ma hapêx pa.

¹²Na ka htem apê Jejus kwỳ hã axpên wỳr akuprô. Nê tōhã mẽ apê hkwỳ hã amã axpên kình ã axàpkur kaxyw axpên wỳr akuprô. Nhũm ixte mẽ amã mẽ harênh xwỳnhjaja mẽ akôt agjê nê mẽ akutã apku. Jakamã kwa mẽ o kora mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nê. Mẽ hipêx o te mẽ ate mẽ axàpkur xà hã mẽ anhô kamã kênre pumunh nê hanhir nê rênh pyrã nê amnhĩ nhĩhkô hã mẽ pumu nê amnhĩ nê hanor kurê kumrêx. Na htem hpijaàm kêt kãm amnhĩ pix kukamã hamaxpêr pê apkur rûnh o pa.

Te na wrỳk kaxyw htyk rax nê mör nhũm mẽ kot omunh nê wrỳk ã hkamnhĩx tã nhũm kôk kot nhãm mênh nhũm wrỳk kêeta pyrãk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te mẽ kot ãm hãmri mẽ amã Tirtũm kapêr jarênh mex pyrãk tã mẽ amã ho hêx.

Nê te mẽ kêp mêmô pĩ hpàr ra ô mã tãm tã ãm htỳx rã nê aa ô hkêt nhũm mẽ kot krãhyr nê mênh nhũm grã parta pyrãk.

¹³Nê te mẽ kêp gô xujanãr kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Na hte gô xujanãrja hakax wỳr kapê nê mra nhũm hamrô kỳxpê amgrã kamã arĩk nhũm gô awjanã nê ma akupỳm hipôk wỳr mra. Ja pyrãk na htem ma nhỹhỹm mra nê mẽ kãm mêmôj jarê nê nhãm mra nê mẽ kãm mêmôj jarê nê ma akupỳm mẽ kurũm mra. Nhũm mẽ mar xà hkôt amnhĩ tomnuj rãhã ho pa.

Nê te mẽ kot kaxkwa hã kanhêre nhỹhỹm htêm nhũm mẽ kot nhỹhỹm htêm xà hkôt omunh kêeta pyrãk. Jakamã koja Tirtũm nhỹrmã kamãt kô kamã mẽ rênh pa nhũm mẽ aa hapôx kêt nê.

**Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê
hkukamã mẽ harênh**

Apokarip 20.11-15

¹⁴Nê na pre finat Enokja amnepê mã ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnhjê hkukamã tanhmã mẽ harênh to. Mẽ kot

Tirtũm kapêr o pihkàr o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ hkukamã mẽ harê. Enokja finat Atãw kanrêhã htãmnhwỳ na pre. Tã ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnhjê hkukamã mẽ harênh o:

Koja nhỹrmã Pahihtija man pika hwỳr akupỳn wrỳ. Kapêr o mẽ wrỳk xwỳnh xohtô rax mẽ mẽ hpimrãatã akupỳn wrỳ.

¹⁵Hãmri nê mẽ pahpiitã kormã mẽ pahtır ri mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarênh to. Hãmri nê mẽ kot Tirtũm kapêr o hêx o pa xwỳnhjê pumu nê tanhmã mẽ harênh to nê mẽ harênh o: “Jajaja na pre mẽ kãm Inhĩpêxã Tirtũm prãm kêt nê ri kapêr kwỳm pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nê kapêr punuj o pa. ã na prem amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa.” Anhỹr o mẽ harê nê amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ kurê nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa rãhã nê pa ho pa. Anê.

ã na pre finat Enokja mẽ hkukamã mẽ harênh anê. ¹⁶ãm hãmri na mẽ harê. Tã na hte arĩ mẽ hkwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anê. Nê hamaxpêr mex kêt nê. Na htem nhãm tanhmã mẽ ho kapêr punuj to pix kukamã hamaxpêr. Nê amnhĩ krã hkôt htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nê amnhĩ to jarkrar rãhã nê. Nê hêx rom mẽ kêp mêmôj jamỳnh kaxyw tanhmã mẽ kãm hêx to.

¹⁷E Kris kôt ixkrãmnhwỳjaja. Koja mẽ ã mẽ amã Tirtũm kapêr o hêx anhỹr o mẽ akôt pa ka mẽ ama nê ãm mẽ ama nê mẽ kapêr mar kêt nê. ãm mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhỹ hã mẽ ajahkre o mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã mẽ amã mẽ harênh toja mã mãn kêt ajamaxpêr tỳx rãhã o ri apa. ¹⁸Na prem mẽ amã mẽ harênh o:

—Jejus akupỳn wrỳk xwỳj ri koja mẽ-mojaja mẽ awỳr mran pôj. Nom mẽ kot Jejus kapêr kwỳm amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjaja koja mẽ. Hãmri nê mẽ apê Jejus kwỳ hã mẽ

apumu nē mē atā akunha nē mē atā hpēr o axkē nē Tirtūm ā hpēr o axkē nē kapēr ā kagā hā hpēr o axkē. Anē.

¹⁹ Ā mē kot amnhī nhīpēx anhūr xwŷnhjaja mē pahpē Jejus kwŷjaja mē pahte xepēn kutā amnhī xunhwŷrja na mē kām hprām. Mē kamā Tirtūm Karō gjēx kēt jakamā mē kām amnhī krā hkôt pix mā tanhmā amnhī tomnuj to ho pa hprām.

Mē pahte Kris akupŷn wrŷk jamār pē tanhmā amnhī nhīpēx to hā mē pamā karō

Matēwre 24.45-51; Rukre 12.25-40; Karatas 6.1-2; Xiakre 5.19-20; Sikūn Pētre 3.12-15

²⁰ Kwa mē apē Jejus kôt ixtō nē ixtōxjaja kēr ka mē ā mē kot amnhī nhīpēx anhūr o mē pa xwŷnhjē rom apkati mē amnhī kaxyw Jejus pix mā mān ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Te mē kot mē hakre hā ra āptār nē amnhī krām mē hakre xā jagjēnh tŷxta pyrāk.

Jao Tirtūm kapēr mar tŷx nē hkôt amnhī nhīpēx mex o ri apa.

Nē Karō nhŷ hā amnhī to hwŷr rāhā nē.

²¹ Nē Tirtūm kām mē pajapē hā kām ajamaxpēr rāhā ho ri apa.

Nē Pahihti Jejus Kris kām mē pajapē hā kām ajamaxpēr tŷx rāhā ho apa.

Koja nhŷrmā kām mē pajapē hā akupŷn mē pahwŷr wrŷ nē tanhmā mē pahto mex to pu mē kuri pahtīr tūm nē pahkīnh nē papa ho papa. Tā kēr pu mē arī akupŷn mē pahwŷr wrŷk xā hā arīgro jamār rāhā ho papa.

²² Nē mē pahkwŷjaja kormā mē kot Jejus kôt amnhī xunhwŷr tŷx kēt xwŷnhjaja kēr ka mē kamā axukaprī nē aprī hā mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt apa. ²³ Na pre ra mē hkwŷjaja mē kot Tirtūm kapēr o pihkār xwŷnhjē kapēr ma nē mē hkôt amnhī nhīpēx. Jakamā kēr ka mē ja hā mē omu nē te mē ate kuwy hpōk rūnh nē mē hpa hā mē hamŷnh nē nhām

mē rēnh pyrāk o mē hipēx. Jao mē kot nhŷrmā Tirtūm kapēr o pihkār xwŷnhjē hkôt kuwy hpōk rūnhta wŷr pa pymaj mē nē mē kām akapēr kām axihtŷx o ri mē hkôt apa. Kē mē ama nē mē hkaga nē mē hkôt ri amnhī nhīpēx kēt nē.

Nē htŷx ri mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwŷnhjaja kēr ka mē kamā axukaprī ho ri apa nē mē kamā agryk tokyx anhūr kēt nē. Xatā mē kām Tirtūm kapēr jarēnh rāhā ho ri mē hkôt apa. Nom kwa mē okora kēr ka mē kot amnhī nhīpēx o amnhī nhīpēx o ri apa hkēt nē. Kwarī ho kwarī.

Jutre kot Tirtūm mā mex o mex ā harēnh

Wam Pētre 1.5-7

²⁴ Nē kēr pu mē Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nē ā kām amnhī jarēnh anē nē kām:

—Pa Tirtūm. Nā ām hāmri na ka hte amnhī kôt mē ixunhwŷr tŷx nē pa mē akaga hkēt nē akôt amnhī nhīpēx rāhā ho ri ixpa. Kot kaj nhŷrmā amnhī wŷr mē ixto api pa mē Akra mē war akuri axte tanhmā amnhī tomnuj to hkēt nē. Nē amnhī to mex pē anhīrā htŷx rax kām ixpa. Jao ixkīnh tŷx nē ixpa ho ixpa.

²⁵ —Apē mē inhō Tirtūm ā apyxi mex kumrēx na ka. Na ka pre Pahihti Jejus Kris kukwak ri mē xpiitā mē ixte amnhī tomnuj pē mē ixpytā. Nē na ka hte anhīrā htŷx rax rāhā ri apa. Nē amex o amex nē axihtŷx o axihtŷx nē axāhpumunh o axāhpumunh. Nē apē mē inhō Pahi Maati hā apyxi mex na ka. Amnepē mā kormā mēmoj kēt ri ka pre ā amnhī nhīpēx anhūr o apa rāhā nē. Tā arī ā ate amnhī nhīpēx anhūr ho apa ho rāhāā. Nē kot kaj apkati mē ā ate amnhī nhīpēx anhūr ho rāhāā. ā ate amnhī nhīpēx anhūr o apa ho rāhā ho rāhā. Tā ām ja pix na hapēx. Anē.

E kēr pu mē ā Tirtūm mā mex o mex ā harēnh anhūr o papa.

Ãm ja pix. Ixpê Jutre na pa mẽ awỳr
kagàja nhĩpêx nê kumẽ.

Apokarip

*Juãw kot Jejus nhỹ hã
mẽmoj kukamã harẽnh*

Juãw na pre mẽ pamã kagàja nhípêx. Juãw Paxis kêt axtem Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwýnhjê hõ pê Juãw na pre hipêx. Na pre Jejus ã mẽ kãm hkurê xwýnhjaja unê nê ma gô hipôk pê Patos wýr kumê nhũm kêp prês nê gô hipôk kãm pa ho pa nê aa kurũm kator kêt rãhã ty.

Jakamã kormã htĩr ri nhũm Tĩrtũm kapêr o wrýk xwýnhjê hõ gô hipôkja wýr wrý nê kãm mẽmoj kukamã awjarê nhũm kuma nê hkôt mẽmoj pumu. Te hpimtir kãm mẽmoj pumunh pyrãk. Hãmri nê omu nê kuma nê amnhĩ xô ri mẽ pamã hã kagà. Na pre mẽmoj to axkrunêpxi nê hã kagà. Mẽ kot Jejus kutã amnhĩ xunhwýr xwýnhjaja kot Jejus ã tanhmã kêp hkwyjê to ho pa nhũm mẽ hkwyjaja pikaprãr ã kagà. Nê Jejus kêp Pahi Maati hã kot nhỹrmã mẽ kot Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwýr xwýnh piitã ma mẽ kot amnhĩ xà htýx kamã hamak tũm xà hwýr mẽ rênh par ã kagà. Nê Tĩrtũm kot nhỹrmã hkrajê ho mex kumrêx ã nhũm mãânên hã kagà. Hãmri nê mẽ pamã hã kagà o:

1¹⁻²E kot paj mẽ amã awjarê nê hã kagà. Ixpê Juãw ixte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ anhípêx to ho ixpa xwýnh kot paj mẽmoj jarê nê hã kagà. Na pre Tĩrtũmja Jejus mã mẽmoj kukamã tanhmã ujarênh to ho ra kãm ho amnhĩrit pa. Kot amnhĩ xô ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwýr xwýnhjê mã harênh kaxyw. Hãmri nhũm kuma nê kot amnhĩ xô ri inhmã ujarênh kaxyw man ixwýr kapêr o wrýk xwýnh mẽ nhũm man ixwýr wrý nê ô ri inhmã mẽmoj to amnhĩrit pa. Am hãmri ã inhmã mẽmoj to amnhĩrit anê. Tã kot paj amnhĩ xwar mẽ

apê Jejus kôt ri mẽ apa xwýnhjê mã harê nê hã kagà. Mẽ ate mar nê axkãm ajamak rom nê ri apa kaxyw. Nà ixte hã kagà mã xwýnhja koja tanhmã amnhĩ to nê tokyx mẽ pahwýr wrý. ³ Jakamã kwa kêr ka mẽ aprĩ hã kagàja kamã harê nê ama nê hkôt pix mã amnhĩ nhípêx nê mẽ piitã mẽ kãm kamã harênh o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhípêx anê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ ato mex ka mẽ akĩnh nê apa ho apa. Nê mẽ kot mẽ axujarênh mar nê hkôt amnhĩ nhípêx xwýnhjaja koja Tĩrtũm ja hã mẽ omu nê mẽ ho mex nê nhũm mẽ apyrã nê hkĩnh nê pa ho pa.

Juãw kot krĩ pê 7 kôt Jejus kwýjê hwýr kagà rênh

⁴E ixpê Juãw kot paj atar pika pê As kamã krĩ pê 7 piitã hkôt mẽ apê Jejus kwý hã axpên wýr mẽ apikuprõnh xwýnhjê hwýr kagà nê kurê ka mẽ kamã harê nê ama.

Na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wýr rãhã ho ri ixpa. Nê mẽ ato hwýr o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa kêr ka pika pê As kamã akrajê ho mex nê mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho apa. Kê mẽ hamakêtkati nê àmnhix ri pa ho pa. Ja na inhmã hprãm. Anê.

Tĩrtũmja rãhã ho rãhã. Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri nhũm pre ra rãhã ho rãhã. Nê koja nhỹrmã mẽmoj akupým hapêx par tã nhũm Tĩrtũm aa hapêx kêt kumrêx. Kojã arĩ rãhã ho rãhã. Na hte kaxkwa kamã kot mẽ pahto amnhĩptãr ã hkrĩ xà kamã mẽ papytãr rãhã ho hkrĩ.

Nê Tĩrtũm Karõ te kot Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩptãr xà hã hkrĩ xà kapem kanê maati pixi kamã kwrýt pê 7 xãm xwýnhta pyrãk. Na hte Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ ho hkrĩ. Tã kê mẽ ato mex rãhã ho pa.

⁵Nê Jejusja na pre hte Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre mex o pa nê aa hkaga hkêt nê. Tã nhũm prem axtem nê kupĩ.

Hāmri nhūm Tirtūm akupŷm ho htīr. Je-
 jus kumrēx ho htīr nhūm htīr o htīr. Nē
 kēp pika piitā hkôt pahi piitā nhō Pahi-
 hti. Kām mē pajapē htŷx jakamā na pre
 mē panē ty nē hkamrōja te mē panē
 hpikapīr pyrāk o amnhī nhīpēx. Nē htyk
 o mē pahte amnhī tomnuj pānhā amn-
 hīre. Jao te mē pahte amnhī tomnuj pē
 mē papytār par pyrāk o mē panhīpēx.
⁶Nē na pre mē pahpē patre nē mē pi-
 itā mē ho Hipēēxā Tirtūm wŷr o papa
 kaxyw mē paxunhwŷ. Nē kēp mē panhō
 Pahi Maati hā kām hprām xā hkôt mē
 pahte kām tanhmā amnhī nhīpēx to ho
 papa kaxyw mē paxunhwŷ. Jakamā kwa
 kēr pu mē kām mex o mex nē hihtŷx o
 hihtŷx ā mǎn harēnh rāhā ho papa.

⁷Nē koja tokyx akupŷn mē pahwŷr
 kakrā kamā wrŷ pu mē pahpiitā wrŷk
 kām omu. Nhūm mē kot hpīr xwŷnh-
 jaja tee ri amnhī wŷr omu. Nē pika pi-
 itā hkôt ri mē pa xwŷnhjaja omu nē mē
 kot amnhī tomnuj jakamā tee ri amnhī
 kukamā hamaxpēr o kām ma htŷx kum-
 rēx. Hāmri nē kām ma xāj mur nē htertēt
 o kuhē. Koja nhŷrmā Jejus akupŷn wrŷ
 nhūm mē amnhī wŷr omu nē ā amnhī
 nhīpēx anē.

⁸Nē Tirtūm na hihtŷx o hihtŷx nē àh-
 pumunh o àhpumunh. Nē aa kot mēhō
 ni rūm kator kēt. Na hte amnhī jarēnh o:

—Ixrāhā ixpa xwŷnh na pa. Amnepē
 mā kormā mēmoj piitā hkēt ri pa pre ra
 ixrāhā ri ixpa ho ixpa. Nē koja nhŷrmā
 mēmoj akupŷm hapēx tā pa arī ixrāhāā.
 Anē.

Juāw kot Jejus akupŷm htīr ā omunh

⁹Nē ixpē Jejus kôt mē atō Juāw na pa
 hte mē apyrā nē Jejus kôt amnhī nhīpēx
 nhūm hte mē kām Jejus kurē xwŷnh-
 jaja mē apyrā nē hā inhīpēx kati ho pa.
 Mē pahte hkôt ri amnhī nhīpēx o papa
 jakamā na htem hā mē pahtomnuj tŷx
 rāhā ho pa. Tā pu htem ŷ hā mē kutā
 amnhī to htŷx nē arī hkôt amnhī nhīpēx.

Jakamā na pa pre Tirtūm kapēr o mē
 ajahkre rāhā ho ri mē akôt ixpa. Nē Je-
 jus kēp mē panhō Pahihti hā mē amā
 harē. Mŷrapē na prem hā ixpynē nē man
 amnē ixto tē nē jar gō hipōk pē Patos
 kām inhmē pa kamā ixpē prēs nē ixpa
 ho ixpa.

¹⁰Tā nhūm tōmīk pa Tirtūm mā amnhī
 jarēnh o nhŷ. Hāmri nhūm Karō tanhmā
 ixkrā hto pa te ixpimtir kām mēmoj
 pumunh pyrā nē amnhī katut kôt mēhō
 kapēr ma. Te kot pifti kakōr tŷx pyrāk
 pa kuma. ¹¹Hāmri nhūm inhmā kapēr nē
 inhmā:

—Pa Juāw? E kot paj amā mēmoj to
 amnhīrīt ka omu nē akwŷjē mā hā kagā.
 Nē hā kagā hpa hāmri nē ahpŷnhā krī
 hkwy hkôt mē kēp ixkwŷ hā axpēn wŷr
 mē pikuprōnh xwŷnhjē hwŷr arē. Mē kot
 kamā harēnh nē mar nē axkām hamak
 rom nē ri pa kaxyw. Epes wŷr nē Emīnā
 hwŷr nē Pekamō hwŷr nē Xijaxir wŷr
 nē Satre hwŷr nē Pirate hwŷr nē Raxisej
 wŷr. Krī pē 7ja piitā hwŷr ixkapēr ā kagā
 nē mē hwŷr arē kē mē apyrā nē mēmoj
 jarēnhja ma. Anē.

¹²Hāmri pa ixte mēhōja pumunh
 kaxyw ho ijakēx nē kanē hkwy pumu.
 Kanē kēp 7 nē piitā ôr o.

¹³Nē kanē nhīpōk ri mēhōja te panhī
 pyrā nē pahi hā ē mex kām xa. ēja hpar
 kōn kôt hitēp nhūm xa. Nē pahi hā mē
 hinō hpre xā ho amnhī nhīnō hpre nē xa.
 Hinō pre xāja ôr pix o. ¹⁴Nē hkrā hkī te
 kaxāt nhī jaka pyrā nē hakaajre. Nē no te
 kuwy hpōk pyrā nē hkarŷr tŷx nē. ¹⁵Nē
 hpar te mēmo kàx karŷr tŷx pyrāk. Nē
 kapēr te gō hprōt tŷx koko pyrāk. ¹⁶Na
 pre upōk rūm kanhētī ho 7 nē hamŷ nē
 o xa. Nē hakwa rūm wapo pōm kato nē
 akutā wa gixre nē ajēt. Nē hkuk kamā
 hirā htŷx kumrēx. Te myt kot mē pano
 hā harir nhūm gēk tŷx pyrāk. Ā mēhōja
 kot anhŷr.

¹⁷Pa tee ri tanhmā kute hā omu nē
 inhmā ma htŷx kumrēx nē umaj tēm nē

hpar pē te ixyk pyrā nē nō. Hāmri nhūm ixtā upōk rūm iħkraja xi nē inhmā kapēr nē inhmā:

—Kwa amā ixpuma ħkēt nē. Pa na pa. Amnepē mā kormā mēmoj kator kēt ri pa pre raa. Nē ixrāhāā. Koja nhŷrmā mēmoj akupŷm hapēx pa arī ixrāhā ixpa ho ixpa.

¹⁸—Na pa pre ty tā akupŷm ixtīr. Nē ixtīr o ixtīr. Kam ixpumu. Kot paj axte ixyk kēt nē. Ixpē mēhtykjē ħpām jakamā papxipix na pa hte mē htyk ā arīgro jarē nhūm mē hā ty nē ma mēhtykjē papxā hwŷr ma pa.

¹⁹—E kēr ka ate mēmoj pumunh xwŷnhhta pumunh tŷx nē akwŷjē mā hā kagā. Nē mēmoj kormā kot amnhī nhīpēx kēt nhūm ate omunh mā xwŷnhhta ka inhŷ hā mē kām hā kagā. Mē kot kamā harēnh nē mar tŷx kaxyw.

²⁰—Nē kot paj axte ixprī hā ate mēmoj pumunh xwŷnhhta jarē ka inhma. Nā kanē pē 7ta te mē kot krī ħkwŷ pē 7 kamā mē kēp ixkwŷ hā axpēn wŷr mē pikuprōnh xwŷnhjē pyrāk. Nē inhīħkra kamā kanhēti pē 7ta te kēp inhmā mē kot mē hamār xwŷnhjē pyrāk. Anē.

Epēs kamā Jejus kwŷjē hwŷr kagā

2 Nhūm Jejus arī inhmā kapēr nē inhmā:

—E kēr ka krī pē Epēs kamā ixkwŷjē jamār xwŷnh wŷr kagā nē amē. Nē kagāja kamā mē kām ixkapēr jarē nē mē kām:

Pa Epēs kamā ixkapēr mar kaxyw axpēn wŷr apikuprōnh xwŷnhhaja. Ot pa mē awŷr ixpēr mē. Ixpē ixupōk o kanhēti ho 7 nē hamŷnh nē ho ixām xwŷnhhta na pa. Nē ixpē ōr o kanē pē 7 nhīpōk ri ixpa xwŷnhhta na pa ā mē awŷr ixpēr mēnh anē.

²Na pa hte tanhmā mē ate amnhī nhīpēx to ho apa hā mē apumunh mex o ixpa. Na ka htem inhmā amnhī nhīpēx mex nē pa ja hā mē

apumu. Mē kot ixtā mē anhīpēx kati htā ka mē kutā amnhī to htŷx nē ixkaga ħkēt nē. Nē mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjē ħkōt amnhī nhīpēx o ri apa ħkēt nē. Nhūm ixte mē awŷr mē rēnh ā amnhī to hēx xwŷnhhaja mē awŷr pan pōj ka mē aprī hā mē kot amnhī to hēx ā mē omu. Hāmri nē tee ri mē kot amnhī nhīpēx ā mē omu nē amnhī nē mē hanor kurē kumrēx. Ām hāmri na ka htem ā mē ħipēx anē.

³Nē mē kām ixkurē xwŷnhhaja kot tanhmā ixtā mē atomnuj tŷx to htā ka mē kutā amnhī to htŷx nē aa ixkaga ħkēt nē. Nē ixkōt amnhī nhīpēx mex rāhā ho ri apa. Ām hāmri na ka htem ā amnhī nhīpēx anhŷr o ri apa.

⁴ām mēmoj pixi na ixpē omnuj. Amnepē mā kormā mē ate ixkōt amnhī xunhwŷr nyw ri na ka prem amā axpēn kīnh nē axpēn to mex o ri apa. Nē mē amā axpēn tā ma ho te mē amā amnhī tā ma pyrāk o axpēn nhīpēx. Tā tanhmā ajamxpēr to nē axte ā axpēn nhīpēx anhŷr kēt nē. Jao te mē amā ixkīnh kēt pyrāk o amnhī nhīpēx. Pa tee ri ja hā mē apumu nhūm ja inhmā mex kēt nē.

⁵Kwa mē tokyx ja hā amnhī pumu nē akupŷm mē ate ixkōt amnhī xunhwŷr nyw ri mē ate axpēn nhīpēxta o akupŷm axpēn nhīpēx o apa. Kot kaj mē anhŷr kēt kot paj te mē apē mē anhō kanē hpyr nē kapōt ā mēnh pyrāk o mē anhīpēx ka mē ri apa nē gaa nē apikaprār pa. Tā mēhō koja mē amŷr pē mē anhō krī kamā mē kām ijarēnh o pa?

⁶Nē mē kēp Nikoraw nhō xwŷnhhaja na ka htem mē kot tanhmā amnhī tomnuj to hā mē omu nē ixpyrā nē apē ja hprām nōkati nē mē ħkōt ri amnhī nhīpēx kēt nē. Pa ja hā mē apumu nē ixkīnh nē.

⁷Tā ixte mē amā ixkapēr jatur xà na ja. Kot kaj mē amā ixkapēr mar prām hā kot kaj mē ā Tirtūm mē wa Ixkarō nh̄y hā ixte mē amā ixkapēr anh̄yrja ma nē kām ajamaxpēr t̄yx rāhā ho ri apa.

Tirtūm nh̄o krī kamā mēmo pī hpār kuhē xw̄ynh. Mē kot ô hkur nē axte htyk kêt nē pa ho pa mā xw̄ynhta. Kot kaj mē ate amnhī tomnuj nē amnhī to ht̄yx nē arī inhmā hprām xà hkôt amnhī nh̄ipêx rāhā ty pa akup̄ym mē ato mē at̄ir nē ma pī hpārta w̄yr mē arē. Ka mē ma hw̄yr mra nē ô hō hta nē akrē nē axte atyk kêt kumrêx nē apa ho apa.

E ām ja pix na hapêx. Anē.

—E Juāw. Kêr ka Epes kamā ixkw̄yjê jamār o pa xw̄ynhta w̄yr ā ixkapēr ā kagā anē nē mē hw̄yr amē. Anē.

Hāmri pa kuma nē ô ri mē kām hā kagā hpa.

Emīnā kamā Jejus kw̄yjê hw̄yr kagā

⁸Hāmri nh̄um hpānhā Emīnā nh̄o xw̄ynhjê kaxyw inhmā kapēr nē inhmā:

—Nē hpānhā Emīnā kamā ixkw̄yjê jamār xw̄ynh w̄yr kagā nē mē hw̄yr amē. Nē mē kām ixkapēr jarē nē nē mē kām:

Pa Emīnā kamā ixkapēr mar kaxyw axpēn w̄yr mē apikuprōnh xw̄ynhjaja. Ot pa mē aw̄yr ixpēr mē. Ixrāhā ho ixrāhā ixpa xw̄ynhta na pa. Amnepēm kormā mēmoj piitā hkêt ri na pa pre ixrāhā nē ri ixpa. Koja nh̄yrmā mēmoj akup̄ym hapêx pa arī ixrāhā ho ixrāhā nē ri ixpa. Na pa pre ty no ām akup̄ym ixt̄ir o ixt̄ir. Tā pa ā mē aw̄yr ixpēr mēnh anē.

⁹Nā na pa hte mē ate tanhmā amnhī nh̄ipêx to ho apa hā mē apumunh rāhā ho ixpa. Na hte mē kām ixkurê xw̄ynhjaja ixtā mē atomnuj to ka mē apê amrakati nē ri apa. Nom mē ate tām amnhī nh̄ipêx

jakamā te mē apê mē hikukrêx rūnh kumrêx xw̄ynhjê kot amnhī nh̄ipêx pyrā nē ixkukwak ri akīnh rāhā ri apa. Na hte mē kēp Ijaew ā amnhī to hêx xw̄ynhjaja mē ato kapēr punuj rūnh o pa. Mē kot Tirtūm kôt amnhī nh̄ipêx ā amnhī jarēnh tā no ām hkôt amnhī nh̄ipêx kêt nē. Ām Satanasti kôt pix mā na htem amnhī nh̄ipêx o pa.

¹⁰Tā mē kām ixkurê xw̄ynhjaja kot ixtā mē atomnuj t̄yx o pa htā kêt ka mē amnhī tā mē omu nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē. Nē arī mē kutā amnhī to ht̄yx nē. Koja Satanasti mē akw̄yjê pynē nē mē ajagjê. Hāmri nē mē ate ixkaga hprām xāj tanhmā mē anh̄ipêx kati hto ka mē hagjēnh xà kamā amnhī xà ht̄yx kamā ajamak o atā arīgro pē 10. Nom kêt ka mē kutā amnhī to ht̄yx nē ixkaga hkêt nē. Mē kot mē apar mā tā ka mē kutā amnhī to ht̄yx nē. Kot kaj mē aa ixkaga hkêt nē ixkôt ri amnhī nh̄ipêx rāhā ty pa akup̄ym mē ato mē at̄ir nē ma amnhī w̄yr mē ato api. Hāmri ka mē Tirtūm mē wa ixri amex nē at̄ir tūm nē apa ho apa nē axte atyk kêt nē apa.

¹¹E ixkrajaja. Kot kaj mē amā ixkapēr mar prām hā kot kaj mē ā Tirtūm mē wa Ixkarō nh̄y hā ixte mē amā ixkapērja anh̄yr ma nē kām ajamaxpēr t̄yx rāhā ho ri apa. Kot kaj mē ate amnhī tomnuj nē amnhī to ht̄yx nē inhmā hprām xà hkôt pix mā amnhī nh̄ipêx rāhā ty. Hā kot paj akup̄ym mē ato mē at̄ir ka mē ma kuwyta w̄yr apa hkêt nē.

E. Ām ja pix. Na hapêx. Anē.

—E Juāw. Kêr ka Emīnā kamā ā ixkrajê mā ixkapēr ā kagā anē. Anē.

Hāmri pa kuma nē ô ri mē kām hā kagā.

Pekamō kamā Jejus kwỳjê hwỳr kagà*Sikūn Korīt 6.14–7.1*

¹²Nhūm Jejus arī inhmā kapēr nē hpānhā inhmā:

—E hpānhā Pekamō kamā ixkrajê jamār o pa xwỳnhja wỳr kagà nē mē hwỳr amē. Nē mē kām ixkapēr jarē nē mē kām:

Pa Pekamō kamā ixkapēr mar kaxyw axpēn wỳr mē apikuprōnh xwỳnhjaja. Ot pa mē awỳr ixpēr mē. Ixpê ijakwa rūm pōm wapo akutā wa gix nē kator nē ām xwỳnhhta na pa mē awỳr ixpēr mē.

¹³Na pa hte mē anhō krī nhō xwỳnhjaja kot tanhmā amnhī tomnuj to ho pa hā mē omunh mex nē. Mē kot Satanasti kōt pix mā ri amnhī nhīpêx o pa jakamā mē anhō krī te kêp Satanasti nhō krī pyrāk. Āxipas kot mē hkōt mē kām ixkapēr o mē ahkre ho pa nē aa hkaga hkêt tā nhūm prem axtem nē ixtā kupī. Ka mē ja hā mē omunh tā mē umaj ixkaga hkêt nē arī ixkōt amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa. Ām hāmri na ka htem ā amnhī nhīpêx anē.

¹⁴Mēmoj pixi na ixpê omnuj. Na hte mē akwỳjaja axtem nē Paraāw kapēr kōt amnhī nhīpêx o pa. Na pre Paraāwja Parak mā tanhmā kapēr to nhūm kuma nē amnhī xō ri tanhmā mē anhīgêt mā kapēr to ho pa. Nom ixkapēr kōt kêt ixkapēr kuhpa hā tanhmā mē kām kapēr to nē mē kām: “Mē māmri ma sānti hā mē hkīnh mā xwỳnhjê hkōt mra nē sānti hā apku nē hā akīnh. Nē mē urāk nē axpēn pē axpēn prō ho amnhīkati nē axpēn pē ri axpēn mjên o amnhīkati nē mē ā ri amnhī nhīpêx anhỳr o ri apa. Ja mex kēnā.” Anhỳr o mē anhīgêt mā kapēr o pa nhūm mē kuma nē mē hkōt amnhī nhīpêx. Tā

ka mē akwỳjaja mē urāk nē ā amnhī nhīpêx anhỳr o apa. Kwa ja mex kêt.

¹⁵Na hte mē akwỳjaja Nikorawjê kapēr kōt ixkapēr kuhpa hā tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa. Ja määnēn mex kêt. ¹⁶Tā ra mē akwỳjaja ā amnhī tomnuj anhỳr o pa ka mē ja hā mē omu nē ām mē omu nē nē tanhmā mē kām akapēr to hkêt nē. Kwa mē ate ā amnhī nhīpêx anhỳr xwỳnhjaja. Kêr ka mē tokyx ja kaga nē akupỳm ixkōt ri amnhī nhīpêx mex nē. Kot kaj mē anhỳr kêt kot paj tokyx mē awỳr wrỳ nē te ijakwa rūm pōm wapo kator xwỳnhhta o mē hkanhwỳr pyrāk o mē anhīpêx. Nom ixkapēr xihtỳx pix o tanhmā mē anhīpêx to.

¹⁷E kot kaj mē amā ixkapēr mar prām hā kot kaj mē ā Tirtūtūm mē wa Ixkarō nhỹ hā ixte mē amā ixkapēr anhỳrja ma nē kām ajamaxpēr tỳx rāhā ho ri apa.

Nē kot kaj mē ate amnhī tomnuj nē amnhī to htỳx nē inhmā hprām xā hkōt amnhī nhīpêx rāhā ty. Hā kot paj akupỳm mē ato mē atīr hāmri nē ra pam mē amā mē anhō ka mē hkur o apa. Te amnepēm Ijaew kapōt ā pa nhūm ixte mē hwỳr “manā” anhỳr xwỳnhhta rēnh nhūm mē kot hkur o pata pyrāk. Nom ixte mē amā mē anhōja na hpimxur. Ām papxipix na pa hte mē kām ōr o ixpa.

Nē kot paj mē atā mē anhīxi nyw rē. Jao kēn jakare hkwy hā ahpỳnhā mē anhīxi nyw jaxwỳ nē mē amā kugō. Ka mē hamỳ nē kapxipix amnhī nhīxi nyw pumunh o apa.

E ām ja pix. Na hapêx. Anē.

—E Juāw. Kêr ka Pekamō kamā ixkrajê hwỳr ā ixkapēr anhỳr ā kagà nē mē hwỳr amē. Anē.

Hāmri pa kuma nē ô ri mē kām hā kagà.

Xijaxir kamā Jejus kwỳjê hwỳr kagà

Jutre 3-23

¹⁸Nhùm Jejus arī inhmā kapēr nē inhmā:

—E hpānhā Xijaxir kamā ixkwỳjê jamār xwỳnh wỳr kagà nē amē nē mē kām ixkapēr jarē nē mē kām:

Pa Xijaxir kamā ixkapēr mar kaxyw mē apikuprōnh xwỳnhjaja. E ot pa mē awỳr ixpēr mē. Ixpê Tirtùm Kra na pa. Ixpê inhno te kot kuwy hpôk karỳr tỳx pyrāk xwỳnhnta na pa. Nē ixpê ixpar te kot kàx karỳr tỳx pyrāk xwỳnhnta na pa mē awỳr ixpēr mē.

¹⁹Na pa hte mē ate amnhī nhīpêx kôt mē apumunh mex o ri ixpa. Na ka htem amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr pē inhmā amnhī to mex o ri apa. Mē akwỳ kot ixtā tanhmā mē anhīpêx to htā ka mē umaj aa ixkaga hkêt nē. Nē arī amā ixkīnh tỳx kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri apa. Nē axpēn to mex nē ixkôt pix mē amnhī nhīpêx o ri apa. Jao ra ixkôt amnhī nhīpêx mex o wam mē ate ixkôt amnhī nhīpêxta jakre. Nā ja inhmā mex kumrêx.

²⁰ām mēmoj pixi na ixpê omnuj. Mē akôt niti ri pa xwỳnh Je-japewtita. Kêp Tirtùm nhỹ hā kapēr jarēnh o pa xwỳnh ā amnhī to hêx xwỳnhntita. Na hte ixkapēr kupa hā tanhmā mē ajahkre hto ka htem ama nē nē tanhmā kām nē hkêt nē. Na hte mē amā: “Xê mē māmri ri mē hkuprỳjê hwỳr mra nē mē ho amnhīkati. Nē axpēn pē mē aprō nē mē amjên o amnhīkati. Nē mē kot sânti hā mē hkīnh nē hā apkur xwỳnhjê hkôt mra nē mē hkôt amnhī nhīpêx. Tirtùm kām ja mex kēnā.” Anhỹr o mē amā kapēr o pa. Nē inhmā ja mex ā ijarē nom inhmā ja mex kêt. Tā ra mē akwỳjaja kapēr ma nē

hkôt amnhī nhīpêx ka mē ja hā mē omunh tā amnhī nē nitita janor kêt nē nhùm arī ri mē amā hêx o ri mē akôt pa. ²¹Ra kot ā amnhī nhīpêx anhỹr o mē akôt pa ry rax kumrêx tā pa kormā ja hā tanhmā ho hkêt nē kormā amnhī tā hamā. Kot ā amnhī nhīpêx anhỹr kaga kaxyw na pa kormā hamār o ri ixpa. No nhùm aa hkaga hkêt nē.

²²Mỳrapê kot paj tokyx tanhmā ho nhùm amnhī xà htỳx kamā hamak o hikwỳ. Tā mē kot kapēr mar nē hkôt amnhī nhīpêx xwỳnhjaja kot amnhī tomnuj ā amnhī pumu nē hkaga hkêt hā kot paj mē mē ho anē nē. Māānēn tanhmā mē homnuj to nhùm mē nitita pyrā nē amnhī xà htỳx kamā hamak o hikwỳ.

²³Nē nitita kot paj kêp hkrajê nhīmex pa. Ka mē apê ixkrajaja ja hā ixpumu nē ixte mē apiitā ahpỳnhā tanhmā mē ajamaxpēr to hkôt mē apumunh ā ixpumu. Nē ixte ahpỳnhā mē apiitā tanhmā mē ate amnhī nhīpêx to ho apa hā mē apumunh xà hkôt tanhmā mē anhīpêx to hā ixpumu.

²⁴Na hte mē akwỳjaja akwỳjê rom nita kapēr ma nē ām kuma nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Nē mē kapērja mē kot kām: “Satanasti kapēr pimxur” anhỹr xwỳnhnta kôt nhùm mē amnhī nhīpêx kêt nē. Na htem ixkôt pix mē amnhī nhīpêx mex o ri pa. Tā ā mē ate ixkôt amnhī nhīpêx anhỹr o apa xwỳnhjaja kot paj mē amā ja pix ā karō ka mē inhma. ²⁵Kêr ka mē arī ixkôt pix mē amnhī nhīpêx o ri apa rāhā pa akupỳn mē awỳr wrỳ. Ām ja pix ā kot paj mē amā karō.

²⁶Nē kot kaj mē ate amnhī tomnuj nē amnhī to htỳx nē arī inhmā hprām xà hkôt amnhī nhīpêx rāhā

ty. Hāmri pa ja hā mẽ apumu nē nhỹrmā mẽ ate krī hkwȳ hkôt mẽ pa xwỹnhjê ho amnhĩptār o apa kaxyw mẽ axunhwỹ. Ka mẽ apê mẽ ô pahihiti nē inhmā mẽ ho amnhĩptār o ri apa.

²⁷ Na pre Inhĩpêêxà ixte pika piitā hkôt ri mẽ pa xwỹnhjê ho amnhĩptār kaxyw ixām.

Tā kot paj nhỹrmā amnhĩ pyrā nē mẽ kaxyw mẽ axunhwỹ ka mẽ inhmā mẽ hamār o apa.

Nhũm mēhō ixkapēr kwỹm ri tanhmā amnhĩ nhĩpêx to ka mẽ ja hā omu nē hā tanhmā ho. Te mẽ kot poti punuj mỳnh nē mēnh nē hkrakrak pyrāk.

²⁸ Kot paj ā mẽ ate mẽ hipêx anhỹr o apa kaxyw mẽ axunhwỹ. No ām ja pix kêt. Kot paj te ixte mẽ amā kanhêti hō nhõr pyrāk o mẽ anhĩpêx. Arĩgro hkôt kanhêti no hpôk rax japôx xwỹnhhta kot paj te ixte mẽ amā õr pyrāk ka mẽ ixri atĩr tũm nē apa ho apa.

²⁹ E ixkrajaja. Kot kaj mẽ amā ixkapēr mar prām hā kot kaj mẽ ā Tĩrtũm mẽ wa Ixkarō nhỹ hā ixte mẽ amā ixkapēr anhỹrja ma nē kām ajamaxpēr tỳx rāhā ho ri apa. Anê.

—E Juāw. Kêr ka ā Xijaxir kamā ixkrajê kaxyw ixkapēr ā kagā nē mẽ hwỹr mēnh anê. Anê.

Hāmri pa kuma nē ô ri mẽ kām hipêx nē mẽ hwỹr kumê.

Satre kamā Jejus kwỹjê hwỹr kagā

Rukre 12.35-40

3 Nhũm Jejus arĩ inhmā kapēr nē inhmā:

—E hpānhā Satre kamā ixkwỹjê jamār xwỹnh wỳr kagā nē mẽ kām ixkapēr jarê nē mẽ kām:

Pa Satre kamā ixkrajaja. E ot pa mẽ awỳr ixpêr mẽ. Ixpê inhĩhkra ho kanhêti pê 7 jamỳnh nē xām

xwỹnhhta na pa. Nê ixpê inhĩhkra ho Tĩrtũm Karō ām pyxi htā te kamā kêp 7 jamỳnh nē ho ixām xwỹnhhta na pa mẽ amā ixkapēr.

Na pa hte mẽ ate tanhmā ri amnhĩ nhĩpêx to hā mẽ apumunh rāhā ho ixpa. Mẽ piitā kot axpên mã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx ā mẽ ajarênh tā ā mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na ka htem ixkuhpa hā pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa. Jakamā te inhmā ra mẽ atyk nē mẽ anhĩkwỹ pyrāk.

² Na ka htem ām akrānh mã ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx nom Tĩrtũm mẽ wa ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nê. Ra Tĩrtũm mẽ wa ixte ja hā mẽ apumunh mex. Mẽ ate kormā wa inhnoo mã tām ri amnhĩ nhĩpêx kêt jakamā kwa mẽ tokyx ja hā amnhĩ pumu nē ate amnhĩ tomnuj mã anhũre nē wa ixkôt amnhĩ xunhwỹr tỳx nê.

³ Kêr ka mẽ amnepê mã kormā mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx nyw ri mẽ kot ixkapēr o tanhmā mẽ ajahkre htoja mã ajamaxpēr nē amnhĩ tomnuj mã anhũre. Nê ixkapēr kôt pix mã mǎn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj nhỹrmā mẽ ajaêr pê akupỳn mẽ awỳr wrỳ nē ja hā tanhmā mẽ ato.

⁴ Ām mẽ agrêre nē amā ixkôt amnhĩ nhĩpêx prām. Jao tām ri amnhĩ nhĩpêx nē mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỹnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Te mẽ axê jakare kamā apa nē tanhmā amnhĩ pê htyk to hkêt pyrāk. Tā kot kaj mẽ nhỹrmā ixri mẽ axê jakare kamā apa ho apa. Ra mẽ ate ja ho anhỹr mã tām kênā. Ja na Tĩrtũm kām hprām.

⁵ Nê krī piitā hkôt mẽ ate amnhĩ tomnuj nē amnhĩ to htỳx nē inhmā hprām xā hkôt amnhĩ nhĩpêx rāhā atyk xwỹnh piitā kot ka mẽ nhỹrmā Tĩrtũm mẽ wa ixri amex nē atĩr tũm

nē apa ho apa. Ra mē hixija Mē-pahpām Maati nhō kagàja kamā na. Kamā mē atīr o mē atīr mā xwỳnhjē nhīxi piitā hā kagà. Kot paj kagàta kamā aa mē anhīxi grành kêt nē. Hāmri nē Inhīpêxà mē kapēr o mē wrỳk xwỳnhjē mā mē ajarēnh o: “E mē jajē pumu. Ixkwỳ na mē.” Anhỳr o mē kām mē ajarē.

⁶E ixkwỳjaja. Kot kaj mē amā ixkapēr mar prām hā kot kaj mē ā Tirtūm mē wa Ixkarō nhỹ hā ixte mē amā ixkapēr anhỳrja ma nē kām ajamaxpēr tỳx rāhā ho ri apa.

Tā ām ja pix. Na hapêx. Anē.

—E Juāw. Kēr ka ā Satrejē mā ixkapēr ā kagà nē mē hwỳr mēnh anē. Anē.

Hāmri pa kuma nē ô ri mē kām hā kagà.

Pirate kamā Jejus kwỳjē hwỳr kagà

Wam Tesarōn 2.13-16

⁷Nhūm Jejus arī inhmā kapēr nē inhmā:

—E hpānhā Pirate kamā ixkwỳjē jamār xwỳnh hwỳr kagà nhīpêx nē amē nē mē kām ixkapēr jarē nē mē kām kām:

Pa Pirate kamā mē ate ixkapēr mar kaxyw mē apikuprōnh xwỳnhjaja. E ot pa mē awỳr ixpēr mē. Inhmex o inhmex xwỳnh na pa. Aa ixêx kêt nē ixpa xwỳnh. Amnepê mā na pre mēhōja pahi Tawī mā ōrkwỳ mex ā saf jamār o pa. Tā pa hte urāk nē Inhīpêxà Tirtūm nhō krī hwỳr mē gjêx xà hā saf jamỳ nē ho ixpa. Ām papxipix inhō saf jakamā papxipix na pa hte mē ate ixkôt amnhī xunhwỳr xwỳnhjaja mē agjêx kaxyw mē amā kahê xà rē nē ixkra hkêt xwỳnhjē pê kahê. Kot paj mē apē ixkrajê mā kahê xà rē ka mē hwỳr agjê. Hāmri pa mē atā kahê nhūm ixkra hkêt xwỳnhjaja tee ri kām mē akôt gjêx prām kaprỳ.

⁸Na pa hte tanhmā mē ate amnhī nhīpêx to ho apa hā mē apumunh mex o ri ixpa. Mē agrêre htā na ka htem ixkapēr kôt amnhī nhīpêx mex nē aa ixkaga hkêt nē. Jakamā kot paj te ixte mē amā Tirtūm nhō hakwakre kahê xà mēnh pyrāk o mē anhīpêx ka mē axāmnhīx ajamakêtkati nē ma mē kām Tirtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkôt apa. Nhūm mē hkwỳjaja tee ri ā mē ate amnhī nhīpêx anhỳrja nē mē amā kapēr kaprỳ ka mē arī ho mē ahkre ho ri mē hkôt apa.

⁹Nē mē anhō krī kamā mē akwỳjaja na prem ra Satanasti hkôt amnhī xunhwỳ nē hêx rom mē amā amnhī to hêx nē mē amā: “E mē ixpê Ijaew mex jakamā kwa mē ixkapēr ma nē mē ixkôt amnhī nhīpêx.” Anhỳr o mē amā karō htā no ām mē kot Satanasti hkôt amnhī nhīpêx xwỳnh na mē. Tā kot paj nhỹrmā tanhmā mē homnuj to nhūm mē tee ri amnhī pumu nē akupỳm mē awỳr mra nē mē akutā hkōnkrā ho rōrōk nē hkrī nē mē amā: “Nà mē kajaja na ka pēr mē ixrom Jejus kôt amnhī nhīpêx. Mān kām mē ajapêê.” Anē.

¹⁰Mē kot ixtā mē atomnuj tỳx nhūm mē ate amnhī xà htỳx kamā ajamak tā aa mē umaj ixkaga hkêt nē. Nē arī ixte mē amā mēmoj tā karō xà hkôt mē kutā amnhī to htỳx rāhā arī ixkôt ri amnhī nhīpêx o apa. Jakamā mē kot nhỹrmā mē kām ixkurê xwỳnhjaja pika piitā hkôt tanhmā mē homnuj tỳx to nhūm mē amnhī xà htỳx kamā ama. Tā kot paj mē anē mē omunh mex nē nhūm mē tanhmā mē ato hkêt nē ka mē amex nē ri apa ho apa.

¹¹E kot paj tokyx akupỳn mē awỳr wrỳ nē mē ate ixkôt pix mā amnhī nhīpêx ā mē ato mex rax kumrêx. Jakamā kwa mē māmri ā amnhī

nhîpêx anhÿr o inhmâ hprâm xà hkôt pix mã amnhî nhîpêx rãhã ty. Kot ka mẽ anhÿr kêt kot pa mẽ amã mẽmoj mex nhõr kêt nê.

¹²Nê kot kaj mẽ kot amnhî tomnuj xwÿnhjê kutã amnhî to htÿx nê inhmâ hprâm xà hkôt pix mã amnhî nhîpêx rãhã ty. Hã kot paj amnhî kôt mẽ ato mẽ axihtÿx nê ka mẽ aa ixkaga hkêt nê. Nê kot paj nhÿhÿnh mẽ atã mẽ inhixi ho axkrunêpxi nê haxwÿ. Inhîpêxã nhixi nê inhixi nyw nê Inhîpêxã nhõ krî nhixija kot paj nhÿhÿnh mẽ atã haxwÿ. Tirtûm nhõ krî mẽ kot kãm: “Jerujarê nyw” anhÿr xwÿnhhta koja nhÿrmã tanhmã amnhî to nê ra kaxkwa rûm pika wÿr wrÿ.

¹³E ixkwÿjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapêr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tirtûm mẽ wa Ixkarõ nhÿ hã ixte mẽ amã ixkapêr anhÿrja ma nê kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa.

Tã ãm ja pix. Na ra hapêx. Anê.

—E Juãw. Kêr ka ã Pirate kamã ixkrajê mã ixkapêr ã kaga anê. Anê.

Hãmri pa kuma nê ô ri mẽ kãm hã kaga.

Raxisej kamã Jejus kwÿjê hwÿr kaga

¹⁴Nhũm pre Jejus arî inhmã kapêr nê inhmã:

—E hpãnhã krî pê Raxisej kamã ixkrajê jamãr xwÿnh wÿr kaga nhîpêx nê amê. Nê mẽ kãm ixkapêr jarênh o:

Pa Raxisej kamã ixkrajaja. Ot pa mẽ awÿr ixpêr mẽ. ãm hãmri ixkapêr o ixpa nê aa ixêx kêt xwÿnhhta na pa. Jakamã ãm hãmri na pa hte Tirtûm kapêr o mẽ ajahkre o ixpa nê aa ja kaga hkêt nê. Pa na ixpê mẽmoj piitã hpàr krax.

¹⁵⁻¹⁶Na pa hte mẽ ate tanhmã amnhî nhîpêx to ho apa hã mẽ apumunh rãhã ho ixpa. Kop apu mẽ ate ixkôt amnhî nhîpêx mex ronhÿx

pa ja hã mẽ apumu nê ixkînh nê. Nom mẽ ate ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt. No mãânên aa ixkaga hkêt nê. Na ka htem ri atÿx amnhî krã hkôt pix mã tanhmã amnhî nhîpêx to ho apa nhũm ja ixpê omnuj nê. Kot kaj mẽ arî ã amnhî nhîpêx anhÿr o apa pa hpãnhã amnhî nê mẽ akurê. Te mẽ kot gô xenh nõkati janhir nê tee hkakinh nê akupÿm hkapir pyrãk.

¹⁷Mê ate inhmã hprâm xà hkôt amnhî nhîpêx ã amnhî jarênh tã ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt nê. Nê ixkapêr mar tÿx nê amnhî kaxyw inhmã ajamaxpêr mex kêt nê.

¹⁸Kwa mẽ tokyx ja hã amnhî pumu nê akupÿm ixkôt amnhî xunhwÿr tÿx nê. Kêr pa ja hã mẽ apumu nê amnhî katut kôt mẽ ate amnhî tomnuj rê nê tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ inhnoo mã tãm amnhî nhîpêx mex o ri apa. Hãmri pa mẽ amã tanhmã amnhî to amnhîrit to ka mẽ aprî hã ixte amnhî nhîpêx ã ixpumunh mex nê ixkôt amnhî nhîpêx mex rãhã o ri apa.

¹⁹Xã inhmã mẽ ajapê hkêt ã na pa ã mẽ amã ixkapêr anê? Nã inhmã mẽ apiitã mẽ ajapê htÿx kênã. Nom inhmã mẽ ajapê htã ka htem ixkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Na pa tee ri amnhî tã mẽ apumu nê ja hã tanhmã mẽ atomnuj tÿx to. Tokyx mẽ ate amnhî tomnuj mã anhÿrer nê hpãnhã tãm amnhî nhîpêx kaxyw. Jakamã kwa mẽ tokyx ate amnhî tomnuj kaga nê akupÿm amnhî kaxyw inhmã ajamaxpêr ho ri apa.

²⁰Na htem hkwÿjê nhõrkwÿ hwÿr gjêx kaxyw hakwa krem kãm àkjêr o kuhê nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm anê nhũm mẽ hwÿr agjê. Nê mẽ ixkre hkre kamã axpên mã kapêr o hkri rÿ axpên mã kapêr pê mẽmoj to hkôm o hkri. Ja pyrã nê ot pa mẽ ajamãr o ixpa. Mê ate inhmã anhÿr nhũm

ixte mē akôt ixpa ho ixpa nhūm mē pahte axpēn to mex o papa kaxyw.

²¹ Kormā mē kot ixpīr kēt ri na pa pre mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjē kutā amnhī to ht̄yx o ixpa. Amnhī to ht̄yx nē ri ixpa kamā ixtyk jakamā nhūm Inhīpēēxā akupŷm ixto ix-tīr nē akupŷm amnhī wŷr ixto api. Hāmri nē amnhī nhīhkō hā mē ho amnhīptār ā hkrī xā kamā inhŷr pa ixkrī ho ixkrī nē ihkō hā mē piitā mē ho amnhīptār o ixkrī. Tā kot kaj mē atō ixpyrā nē ate amnhī tomnuj nē amnhī to ht̄yx nē. Nē inhmā hprām xā hkôt pix mā amnhī nhīpēx rāhā ty. Hā kot paj amnhī pyrā nē wa ixte mē ato amnhīptār ā ixkrī xāja kamā amnhī nhīhkō hā mē akri ka mē wa inhīhkō hā wa inhmā mē ho amnhīptār o akri.

²² E ixkwŷjaja. Kot kaj mē amā ixkapēr mar prām hā kot kaj mē ā Tirtūm mē wa Ixkarō nhŷ hā ixte mē amā ixkapēr anhŷrja ma nē kām ajamaxpēr t̄yx rāhā ho ri apa.

Tā ām ja pix. Na hapēx. Anē.

—E Juāw. Kēr ka Raxisej kamā ixkrajē mā ixkapēr ā kagā nē mē hwŷr amē. Nē kagāja piitā krī hkwŷ kamā ahpŷnhā ixkwŷjē hwŷr arē kē mē kamā harē nē ixkapēr ma. Anē.

Nhūm pre ā Jejus inhmā kapēr anē. Pa kuma nē ô ri mē piitā mē kām hā kagā hpa.

Tirtūm kot mē ho amnhīptār ā hkrī xā jarēnh

4 Tā pa axte mēmoj pumu nhūm kaxkwa hwŷr mē gjēx xā hā hakwakreja amnhī kahē xā mē pa omu. Hāmri nhūm axte mēhō kapēr t̄yx xwŷnhta. Te kot pifti kakōr t̄yx pyrāk xwŷnhta axte inhmā kapēr nē inhmā:

—E amnē ixwŷr api pa mēmoj nhŷrmā kot tanhmā amnhī nhīpēx to hkukamā amā ho amnhīrt ka omu. Anē.

² Hāmri nhūm Tirtūm Karō tanhmā ixto nē ixto api pa kaxkwa kamā mēmoj pumunh o xa. Tirtūm kot mē ho amnhīptār ā hkrī xā maatita pa pre omu. Nhūm kamā mēhōja nhŷ. ³ Kuk kamā hirā ht̄yx kumrēx. Te mēmo kēn kamrēk karŷr jaxēnh t̄yx pyrāk. Nē kot mē ho amnhīptār ā hkrī xā puhā m̄xwŷxti grāgrāreja kām hipōk nē harir pa omunh o xa.

⁴ Nhūm hkrī xā maati puhā mē ho amnhīptār o hkrī xā kēp 24. Kamā mē āptār tūmjaja hkrī. Mē piitā ôr o mē ahkā htu nē ê jakare nē hkrī.

⁵ Nē Tirtūm hkrī xā maati rūm na katōtōk nē hkrakrak nē haxēnh japā nē hikwŷ. Nē hkrī xā kapem kanē maati pixi kamā kwŷr̄t pē 7ja pōk rāhā ho kuhē. Kanēja te Tirtūm Karō pyrāk.

⁶ Nē hkrī xā kapem mēmo te gō rax pyrākja hkarŷr jaxēnh t̄yx kumrēx nē nō. Te ho kax karŷr jaxēnh t̄yx pyrā nē hkarŷr̄re. Nē hkrī xā puhā mēmoj t̄ir nē kuhē pē kwat kuhē. Nē ōkwa nē katut piitā hkôt no. Ām no xohtō rax kumrēx. Na pre ā mēmoj kēp kwatja no xohtō anē pa omu.

⁷ Wamta te kot mry pē rēawti pyrāk. Nē hkôt ja te kot mōx myti pyrāk. Nē hapu hā hkuk te panhī hkuk pyrāk. No hapu hā ja te kot àanhāhti htor kaxyw hara koror pyrāk.

⁸ Nē piitā hara kēp 6. Nē ī piitā kamā no. Nhūm prem Tirtūm mā mex o mex ā grer rāhā ho kuhē nē aa pinhkrēnh kēt nē. Nē kām grer o:

Amex o amex Tirtūm.

Nē axiht̄yx o axiht̄yx.

Nē aa ate amnhī tomnuj kēt kumrēx. Amnepē mā kormā mēmoj kēt ri ka ra arāhā ri apa. Tā arī arāhā ri apa xwŷnhta na ka. Kot kaj aa ajapēx kēt nē.

ām hāmri na ka hte mē

ixto mex rāhā ho apa.

Nē amex o amex Tirtūm. Anē.

⁹⁻¹⁰Nhūm prem xatā mē ho amnhīptār hkrī xà kamā hkrī xwỳnhja mē kot kām “Rāhā pa xwỳnh” anhỳr xwỳnhhta mā ā grer anhỳr o kuhê. Kām mex o mex ā grer pē tanhmā kot mē ho mex to hā harē. Hāmri nhūm mē àptār tūm pē 24jaja määnēn kutā hkōn krā ho rōrōk nē hipō hpa nē hkrī. Nē amnhī krā rūm ôr o mē ahkàja kwrỳ nē hpar pē haxwỳ. Kêp mē ô Pahi Maati hā hā hpijaam kaxyw wantajê pyrā nē mex o mex ā harēnh o hkrī nē kām:

¹¹ām hāmri na pa htem amex o amex ā ajarē Tirtūm

Apē mē inhō Pahi Maati na ka.

Nē apē mē inhō Tirtūm na ka.

Na ka pre mēmoj piitā ho akato. Axàhpumunh tỳx nē ajamaxpēr tỳx o mēmoj piitā amā hprām xà hkôt ho akator pa.

Jakamā na pa htem ā amex o amex ā ajarēnh anē. Mē ixrom axihtỳx mex kumrēx na ka hte apa Tirtūm. Anē.

Mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwỳnh jarēnh

Juāw 1.29; Piripos 2.5-11

5 Tā pa pre arī te kaxkwa kamā mēmoj pumu. Mē ho amnhīptār ā hkrī xà maatita kamā hkrī xwỳnh nhīhkra kamā kagā pa omunh o xa. Upōk rūm omu. No ām axtem kagā kaxkep na pre. Nē akutā hā kagā nē menh ê ho ho htỳx xàja kēp 7.

²Hāmri nhūm Tirtūm kapēr o wrỳk xwỳnh xihtỳx xwỳnhja kapēr tỳx kām kapēr o:

—E mē atō na ate kagā mūj pyr nē ho htỳx xà hpôt mā tām? Anē.

³Hāmri nē tee ri mē piitā mē hkapi nom nhūm ja kaxyw mēhō amrakati kumrēx. Kaxkwa kamā amrakati nē pika kamā määnēn amrakati nē pika hkrak ri amrakati. Nhỳri mēhō kot kagā kaxkepta pyr nē hpôt nē omunh mā tām xwỳnhja amrakati ho amrakati.

⁴Nhūm tee ri mēhō japēr nom mēhō pumunh kêt nē. Pa tee ri ja hā omu nē ixkaprī htỳx nē inhmỳr o xa.

⁵Hāmri nhūm pahi hōja ixpumu nē inhmā:

—Kwa amỳr kêt nē. E mēhō mūj pumu. Juta kanrēhā htāmnhwỳ xihtỳx xwỳnhhta. Pahi Tawi kanrēhā htāmnhwỳ te kēp mry pē rēaw xihtỳx pyrāk o hihtỳx xwỳnh mūj pumu. Kot mē kām hkurē xwỳnhjê kutā amnhī to htỳx nē mēmoj punuj piitā ho hapēx kaxyw mā xwỳnh jakamā tapxipix na kot kagāta hpyr nē ho htỳx xà hpôt par mā tām. E ka omu. Anē.

⁶Hāmri pa kuma nē hwỳr rīt nē Jesusja pumu. Kot mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwỳnhhta mē ho amnhīptār o hkrī xà maati kapem xa. Mēmoj htūr pē kwat mē àptār tūm pē 24jê nhīpōk ri xa. Mē kām hkurē xwỳnhjaja kot hpīr nhūm ra akupỹm htūr nē xa. Nom ra axtem nē xa. àhpumunh tỳxja te kot pahi xàhpumunh pyrāk. Nē hpār kēp 7. Nē no määnēn kēp 7. Noja te Tirtūm Karō pyrā nē kēp pika piitā hkôt pa xwỳnh. Á Jesusja axtem nē ām anē pa omu.

⁷Hāmri nhūm mē pahto amnhīptār o hkrī xwỳnhhta wỳr tē nē ihkra kamā kēp kagā kaxkepta py.

⁸Hāmri nhūm mē htūr pē kwat mē mē àptār tūmjaja hpar pē hkōn krā ho rōrōk nē hkrī hpa nē hipō nē hkrī. Piitā wiorāwti jamỳ nē ôr o xijere kamā mēhkuxwa xà jamỳ nē o hkrī. Nhūm Tirtūm krajaja Tirtūm mā tanhmā amnhī jarēnh to nhūm mē mar o hkrī. Te xijere kamā mēhkuxwa xà hpār o hkrī pyrā nē mē kuma.

⁹⁻¹⁰Jakamā nhūm mē hkōn krā ho hkrī xwỳnhjaja mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwỳnhhta kutā kām grer o hkrī. Mē grer nyw o kām gre nē kām: Na prem apī ka atyk o mē piitā mē kot amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa.

Ahpÿnhã pika piitã hkôt mē urojē piitã hpãnhã amnhīrer pa.

Nē ahpÿnhã ri mē kapēr xwÿnh kwÿjē piitã mē hpãnhã amnhīrer pa. Atyk o mē kot amnhī tomnuj piitã hpãnhã amnhīrer pa.

Jakamã nhūm mē kot akôt amnhī xunhwÿr xwÿnhhaja kēp Tirtūm kra nē ri pa.

Ka ra mē panhō Tirtūm mã mē kēp patre kaxyw mē unhwÿr nhūm htem pika piitã hkôt mē ho amnhīptār o pa.

Tã atyk o ate pika piitã hkôt mē hpãnhã amnhīrer jakamã kapxipix na ate kagata pyr nē ho htÿx xà hpôt mã tãm. Anē.

¹¹ Hāmri nhūm Tirtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhhaja nhÿhÿnh hapôj nē kuhê. Mē ohtô rax o ohtô rax. Ohtô rax o mē pajamaxpēr jakrenh. Hāmri nē Tirtūm kot mē ho amnhīptār ā hkrī xà maatija wÿr mra nē kãm hipôk pa. Nē mēmoj tīr nē kuhê xwÿnhjē mē mē aptār tūmjē mã hipôk pa nē mē pahte amnhī tomnuj pãnhã amnhīrer xwÿnhhta mã kapēr.

¹² Kax pē kãm kapēr nē kãm:

Ām hāmri na pa htem amex o amex ā inhgrer o ixkuhê.

Mē ixrom axihtÿx o axihtÿx.

Nē mēmoj piitã anhōō.

Nē ate mēmoj piitã hkukamã axàhpumunh par.

Nē amex o amex jakamã na pa htem amã amex pix ā inhgrer o ri ixa. Anē.

¹³ Tã nhūm mēmoj piitã Tirtūm mē Jesus wa kãm wa mex o wa mex ā harē. Pika hkôt panhī nē mry nē àk nē mēmoj pitãã. Nē pika hkrak ri nē gô hkrak ri mēmoj piitãã. Nē mē htykjaja. Nhūm mē pitã wa kãm wa mex o wa mex ā wa harē nē wa kãm:

E ate mē ixto amnhīptār ā akrī xà kamã akrī xwÿnh mē kot mē ixte amnhī tomnuj pãnhã amnhīrer xwÿnh mē war amex o wa amex.

Nē war axihtÿx o war axihtÿx.

Nē war axàhpumunh o war axàhpumunh.

Na pa htem ā war ajarēnh anhÿr rãhã ixa ho ixa. Anē.

¹⁴ Hāmri nhūm mēmoj tīr pē kwatjaja mē kuma nē mē kãm:

—Nã ãm hāmri na ka mē ā wa harēnh anē.

Wa mex o wa mex kumrēx. Anē.

Hāmri nhūm mē aptār tūmjaja Tirtūm mē Jesus wa hpar pē hkôn krã ho rôrôk nē hkrī hpa nē haxwÿja wa kãm wa mex o wa mex ā wa harē.

Kagã ho htÿx xà pē 7 jarēnh

Matêwre 24.3-14; Sikūn Tesarōn 2.3; Wam Juãw 2.18

6 Tã pa arī kaxkwa kamã mē pahte amnhī tomnuj pãnhã amnhīrer xwÿnh kot tanhmã amnhī nhīpêx to hã omunh o xa. Nhūm kagã kaxkepta py nē wam ho htÿx xà pôt. Hāmri nhūm mēmoj tīr pē kwatjê hōja kapēr tÿx kumrēx. Te na katôtok tÿx pyrãk o mēhōj mã kapēr nē kãm:

—E amnē mē ixwÿr tē. Anē.

² Hāmri nhūm kawar jakajre nhÿhÿnh hwÿr hpôx o tē. Nhūm mēhōja ô kuxê mÿ nē hã nhÿ nē tē. Hāmri nhūm nhãm mēhōja hwÿr tē nē kãm pahi hã mē ahkã htu. Hāmri nē kãm tanhmã kapēr to nhūm kuma nē mē kot kãm Tirtūm mē Jesus wa kurê xwÿnhjê nhīmex par kaxyw hakêx nē ma pika hwÿr tēn wrÿ.

³ Hāmri nhūm mē pahte amnhī tomnuj pãnhã amnhīrer xwÿnhhaja wam kagã ho htÿx xàta kôt axte ja pôt. Hāmri nhūm mēmoj tīr pē kwatjê hōja axtem mēhōj mã kapēr nē kãm:

—E amnē mē ixwÿr tē. Anē.

⁴ Hāmri nhūm kawar kamrêk mē hwÿr hpôx o tē. Nhūm mēhō hã nhÿ nē tē. Nhūm nhãm mēhōja kãm wapo gô nē ma pika hwÿr htēm nē wrÿk kaxyw hano. Kot hwÿr wrÿk nē pikap mē pa xwÿnhjê kurê huk kaxyw. Mē kot axpēn par

kaxyw ma mē hwÿr kumē. Hāmri nhūm kuma nē wapota py nē hakēx nē ma mē hwÿr tēn wrÿ.

⁵Hāmri nhūm mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwÿnhja kagà ho htÿx xà hō hpôt. Na pre ra ho axkrut nē hpôt tā hpānhā axte hkôt ja pôt. Hāmri nhūm mēmoj tīr pē 4jē hōta mēhōj mā kapēr nē kām:

—E amnē mē ixwÿr tē. Anē

Hāmri nhūm kawar tykre mē hwÿr hpôx o tē. Nhūm hā ÿr xwÿnhja mēmoj to peja xà hā parās mÿ nē o tē.

⁶Hāmri nhūm mē htīr pē kwatjē rūm mēhōja kām kapēr nē kām:

—E kēr ka ma pika hwÿr mē hwÿr tēn wrÿ nē mē kām myt pyxi kamā mē àpēnh pānhā mē kām mēmoj to hkryre nē anhō parāsta kamā ho peja nē mē kām ōr o apa. Nom mē apkur xà hā orti nē wīhti ka mē kēp tanhmā ho hkēt nē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē hakēx nē ma tēn mē hwÿr wrÿ.

⁷Tā nhūm mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwÿnhja axte kagà ho htÿx xà hō hpôt. Na pre ra ho axkrunēpxi nē hpôt tā hpānhā axte hkôt ja pôt. Hāmri nhūm mēmoj tīr pē kwat kot hitep xwÿnhja mēhōj mā kām:

—E amnē mē ixwÿr tē. Anē.

⁸Hāmri nhūm kawar rāràare mē hwÿr hpôx o tē. Nhūm mēhō hā nhÿ nē tē. Hā ÿr xwÿnh nhīxi na pre kēp “Mēhtyk” anē. Hāmri nhūm mēhōja kām kapēr nē kām:

—E ma pika hwÿr wrÿ nē tanhmā mē ho kê mē ohtō nē tanhmā amnhī to nē axkaprā. Kē mē hkwÿjaja pijapu kamā axpēn pa nē mē hkwÿjaja prām xàj ty nē mē hkwÿjaja tanhmā à htÿx kute kamā ty. Nē mēmo mry xoprēja mē hkwÿjē pa. E ma mē hwÿr wrÿ nē tanhmā mē ho ho apa. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē hakēx nē ma pika hwÿr tēn wrÿ. Hāmri nhūm mē htykjē papxāja tanhmā amnhī to nē te

kot hā jēt nē ma hkôt mōr nē pika hwÿr wrÿk pyrāk pa pre arī omunh o xa.

⁹Hāmri nhūm mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwÿnhja axte kagà ho htÿx xà hō hpôt. Na pre ra ho kwat nē hpôt tā hpānhā axte ja pôt. Hāmri nē hpôtja kôt pa ra mē kot Tīrtūm mā mēmoj nhōr xà hā mēsti pumu. Nē hkrak ri mē hkarōjē pumu. Mē kot hkwÿjē hkôt ri mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh nē Jejus kēp mē ō Pahihti hā harēnh o pa nhūm mē kot hā mē hpar xwÿnhjē karōja pa pre mē omu. Nhūm mē mēsti hkrak ri amnhī to Tīrtūm wÿr o hkrī. ¹⁰Kÿx pē kām kapēr nē kām:

—Ām hāmri amex o amex Pahi Maati. Aa ate mēmoj tā tanhmā amnhī to axēx to hkēt kumrēx. Kwa xà kot kaj tokyx pika hkôt mē kot mē inhīmex xwÿnhjaja tanhmā mē ixtā mē ho nà? Anē.

¹¹Hāmri nhūm mēhōja mē hwÿr tē nē mē kām mē ê jakajre gō nhūm mē haggjē. Hāmri nhūm mē kām:

—E mē mamrī atar akōkōt o akrī. Koja Tīrtūm kormā tanhmā mē kot mē atomnuj xwÿnhjē ho hkēt nē. Kē mē axte mē apyrā nē mē akwÿjē nhīmex mān. Koja mē Tīrtūm jamaxpēr xà hkôt axte mē akwÿjē pa nhūm rī kormā mē ato hpimràatā tanhmā mē atā mē hipēx to. Jakamā e mē atar kutēp māmri akōkōt o akrī. Anē.

¹²Hāmri nhūm mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwÿnhhta axte kagà ho htÿx xà hō hpôt pa omu. Na pre ra ho 5 nē hpôt tā hpānhā hkôt axte ja pôt. Hāmri nhūm pika htertēt tÿx kumrēx. Nē myyti ahtyk nē mytwÿre te kēp mē hkamrō kamrēk tÿx pyrā nē ajēt.

¹³Nē kanhēti tanhmā amnhī to nē axrē nē pikap rōrōk pa. Te kōk xàpēr tÿx nē kot pàrerekre kormā ràx tā kot kām hikranh par pyrā nē piitā rēnh pa nhūm rōrōk.

¹⁴Hāmri nhūm kaxkwaja te kagà kaxkep pyrā nē amnhī to kaxkep o tē.

Nē pika piitā hkôt kēn prêk nē hixêt prêk maati piitā te hkrī xà rûm hapôx nē mrar nē nhâm hkrī pyrāk. Nhûm gô hipôk piitā haxwÿja te hikwÿ xà rûm hapôx nē mrar nē nhâm hikwÿ pyrāk. Pika htetert tÿx nhÿ hã ã mēmoj amnhī nhîpêx anē.¹⁵ Hâmri nhûm pika hkôt mē piitā tee ri mēmoj ã amnhī nhîpêx anhÿr ã omu nē ri kām ma nē htetert tÿx kumrêx. Mē ho amnhîptâr xwÿnhjaja nē pôristi krãhtûmjaja nē mē kot amnhī to rûnh xwÿnhjaja nē mē hihtÿx xwÿnhjaja nē mē kām mē àpênh xwÿnhjaja nē amnhī mǎ mē àpênh xwÿnhjaja. Æm piitā mēmoj ã kot amnhī nhîpêx anhÿr ã omu nē tee ri amnhī kukamã hamaxpêr nē kām ma ho kām ma. Hâmri nē hpimxur kaxyw ma kēn prêk kre japêr o hprôt nē mra.¹⁶⁻¹⁷ Hâmri nē amnhī to kēn prêk wÿ nē kām:

—Kwa na ra mē ixto amnhîptâr ã hkrī xà maati kamã hkrī xwÿnh mē kot mē ixte amnhī tomnuj pãnhã amnhîrer xwÿnhhta wa mē ixkamã gryk tÿx kumrêx. Ra wa kot tanhmã mē ixtomnuj to xà hã arîgrota kato. Kojã wa mē ixtomnuj tÿx nē pa mē kutã hkêt nē. Kwa tokyx mē inhîpy arôrôk nē wa kêp mē ixto amûxu. Anē.

Mē kot Tirtûm mǎ hkrajê kagà

Apokarip 9.4

7 Tã pa arī kaxkwa kamã mēmoj pumu. Nhûm Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnh pē kwatja piitã ahpÿnhã pika nhîtep xà hkôt kôk jatur xà hã hamÿ nē ho kuhê. Pika piitã hkôt kôk hpinhkrênh par nē àpêr kêt nē gô xujanãr kôt àpêr kêt kaxyw hatur xà hã hamÿ nē ho kuhê. Nē pã piitã hkôt àpêr nē tanhmã pî hkwy ho pymaj nhûm mē ã amnhī nhîpêx anē nē nē hatur xà hã hamÿ nē ho kuhê.² Na pre ra Tirtûm ja hã mē kām karô nē mē kām:

—E kêr ka mē ma pika hwÿr wrÿ nē pika nē gô xujanãrja tanhmã wa homnu hto. Anē.

Hâmri nhûm mē kuma nē hwÿr wrÿ nē kormã nē kôk ho htÿx. Hâmri nhûm Tirtûm kapêr o wrÿk xwÿnhjê hõja myt japôx xà rûm mē hwÿr hpôx o tē. Nē ïhkra kamã mē kot Tirtûm kra hã mē hixi jarênh xà hã kagàta py nē o tē. Hâmri nē kàx pē mē kot pika mē gô xujanãr homnu mǎ xwÿnhjê mǎ kapêr nē mē kām:

³—Kwa taxy pa Tirtûm krajê nhôkrã kagà hpa mǎn. Kêr ka mē omu nē mē tapxipixjaja tanhmã mē ho hkêt nē. Anē.

⁴⁻⁸Hâmri nē mē hkagà pa. Ahpÿnhã Ijaew pigrànã xwÿnhjaja mē ho ohtô rax kumrêx nē tanhmã mē hkagà hto. Pa tanhmã mē kute hã mē harênh ma nhûm xep mē ohtô rax kumrêx.

Juta kamã mē kêp 12.000.

Nē Rupê kamã mē kêp 12.000.

Nē Gax kamã mē kêp 12.000.

Nē As kamã mē kêp 12.000.

Nē Natari kamã mē kêp 12.000.

Nē Manase kamã mē kêp 12.000.

Nē Simeãw kamã mē kêp 12.000.

Nē Rewi kamã mē kêp 12.000.

Nē Isaka kamã mē kêp 12.000.

Nē Jipurô kamã mē kêp 12.000.

Nē Juje kamã mē kêp 12.000.

Nē Pëjamí kamã mē kêp 12.000.

Ã mē ohtô rax kot anhÿr. Hâmri nē mē piitã mē pikamÿr par kām mē kêp 144.000. Piitã kêp Apraãw kanrêhã htãmnhwÿ na pre mē. Tã ã axpên kaxyw mē ohtô rax kumrêx kot anhÿr tã nhûm mē hkagà pa.

Tirtûm kra hkwyjê jarênh

Apokarip 14.1-5

⁹Tã pa axtem mēmoj pumu. Nhûm mē ohtô rax nē Tirtûm nhô krī kamã kuhê. Ahpÿnhã ri pika piitã hkôt mē urojaja. Nē ahpÿnhã ri mē kapêr xwÿnhjaja nhûm prem pika piitã kurûm kot mē ho amnhîptâr ã hkrī xà maatija kamã

hkrī xwÿnh pê Tirtûm mē mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwÿnhja wa kutā kuhê. Mē ohtô rax kumrêx jakamā pa tee ri mē piitā mē ho kōta hpar prām kaprÿ. Nē piitā ê jakare kamā kuhê. Nē hkīnh nē hkīnh xàj pô hkwÿ jamÿ nē ho àpêr o kuhê.¹⁰ Hāmri nē kÿx pêê Tirtûm mē Jesus wa kām kapêr nē wa kām:

Hêxta waa nē. War amex o war amex Pahi Maati.

Na ka pre Akra Jesus kukwak ri mē ixte amnhī tomnuj ā tanhmā mē ixto hkêt nē.

War ajamē mē ixkamā axukapri rāhā ho apa xwÿnh na ka wa.

Jakamā pa mē inhmex nē war awÿr api nē war akuri inhmex nē ija-makêtkati nē ixpa ho ixpa.

Ām hāmri na ka hte wa mē ixto mex rax kumrêx o apa. War amex o war amex. Anē.

¹¹ Hāmri nhūm Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja Tirtûm krī xà mā hipôk nē hkôn krā ho rôrôk nē hkrī hpa. Nē mē àp-târ tūmjê mē mē htir nē kuhê xwÿnhjaja mē ihkô hā kām hipôk nē wam tajê pyrāk nē hkôn krā ho rôrôk nē hkrī. Hāmri nē mē ohtô kot Tirtûm mē Jesus wa kām kapêr ā mē kuma hāmri nē Tirtûm ā hpi-jaàm kaxyw hpar pê htu mÿr pê hikwÿ hpa nē kām mex o mex ā harê nē kām:

¹² “Ām hāmri na mē ā ajarênh anē Tirtûm. Amex o amex.

Na ka hte mē ixto mex o apa.

Mē ixrom axāhpumunh o axāhpumunh.

Nē mē ixrom axihtÿx o axihtÿx.

Jakamā na ka hte mē ixpiitā mē ixto mex kumrêx rāhā ho apa.

Ā ate anhÿr rāhā o rāhā jakamā na pa htem amā amex o amex ā ajarênh rāhā ho ixpa.” Anē.

¹³ Hāmri pa mē omunh o ixām rôm nhūm mē àptâr tūmjê hōja ixwÿr tē

nē mē ê jaka kamā mē hkīnh xàj pô jamÿnh nē ho kuhê xwÿnhjê hā ixkukja nē inhmā:

—E mām ate mē ê jakare kamā mē kuhê xwÿnh mÿjjê pumunh nà? Tanhmā na prem amnhī nhîpêx to nē amnē api? Xà ate mē omunh? Anē.

¹⁴ Hāmri pa kuma nē kām:

—Nà ixte mē omunh kêt. Kêt ka na ixrom ate mē omunh. Anē.

Hāmri nhūm inhmā mē harênh o:

—Nà na pre mē hkwÿjaja Jesus ā mē homnuj tÿx kumrêx nē mē kupa. Tā mē kêp Jesus kwÿ jakamā na pre mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapêx nē te amnhī kamrô ho mē nē mē kot amnhī tomnuj piitā kuhôn par pyrāk o mē hipêx. Jakamā nhūm mē ê jaka kamā mex nē hkīnh tÿx nē pa.

¹⁵ Nē Tirtûm kot mē pahto amnhîptâr ā hkrī xà maati kutā kām mex o mex ā harênh rāhā ho kuhê.

Na hte mē ho mex rāhā ho pa. Mē hkôt pa ho pa jakamā koja mēmoj tanhmā kêp mē ho hkêt nē.

¹⁶⁻¹⁷ Nē mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwÿnh kot Tirtûm krī xà maati kamā ām xwÿnhhta na hte mē hamār mex rāhā ho mē hkôt pa.

Te mē kot mē hkrit jamār mex pyrāk.

Nē te mē kot mē hkrit kôm o pa nhūm htir nē pa pyrāk.

Koja mē kuri htir tūm nē hkôt pa ho pa.

Nē axte kām prām kêt nē.

Nē axte kām kôr kêt nē.

Nhūm arÿgro htÿxja axte mē hkà ho hxêt kêt nē.

Koja Tirtûm te mē kot mē hkra no kagô nhīnhinh par pyrāk o mē hipêx nhūm mē axte hkapri nē mÿr o pa hkêt nē.

Pānhā hkīnh nē mex rāhā kuri pa ho pa.

Anē.

Kagà kaxkep o htỳx xà kot hitepta jarěnh

8 Tã pa arĩ kaxkwa kamã mēmoj pumu nhũm mē pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja kagà kaxkep o htỳx xà kot hitepta pôt. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mēmoj piitã hpinhkrěnh pa nhũm mēhō kapěr kět kumrěx. Nē hpinhkrěnh par o ra hã ahtũm ry mex nē.

²Hãmri nhũm Tĩrtũm kutã kapěr o wrỳk xwỳnh pē 7 nē mē kuhē xwỳnhjaja. Nhũm kapěr o wrỳk xwỳnhjē hōja mē hwỳr tē nē mē piitã mē kãm pifti gō.

³⁻⁴Hãmri nhũm kapěr o wrỳk xwỳnhjē hōja ôr o xijere py nē Tĩrtũm mã mēhkuxwa xà ho xēt xà hã mēs kunĩhti hwỳr o tē. Mē ho amnhĩptar ã hkrĩ xà maati kutã ôr o mēstija wỳr o tē nē kuri o xa. Hãmri nhũm mē kãm kamã mēhkuxwa xà hkwy runh rax nē nhũm mēsti hã ho xēt o xa. Rôm nhũm Tĩrtũm krajaja Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarěnh to. Jakamã nhũm mēhkuxwa xà xēt kũm mē mē kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarěnh xàja mē nhũm ahkà nē Tĩrtũm kapěr o wrỳk xwỳnh nhĩhkra kamã xijere rũm Tĩrtũm kutã kax mã àpir o pa.

⁵Hãmri nhũm kapěr o wrỳk xwỳnhja xijere kamã kuwy hpòk kwỳ ho nỳt nē ahpar mã pika hwỳr kumē nhũm ma tē nē pikap tēm nhũm pika htettet tỳx nē kamã na katõtók nē haxěnh nē hkrakrak.

Mē kot pifti kakôr ã mē harěnh

⁶Hãmri nhũm Tĩrtũm kapěr o wrỳk xwỳnh pē 7 kot pifti jamỳnh xwỳnhjaja ra kot pafti kakôr mã.

⁷Jakamã nhũm wamta ò pifti kakô nhũm na mē te kot jēr krã jakot pyræk xwỳnh mē kuwy te kot mēmo kamrô kamrěk pyræk xwỳnhhta pikap rôròk pa. Nē nhỹhỹnh pika hkwy ho rax nē ho kaxàr pa. Nē pôtĩ nē akunĩ hkwy ho rax kumrěx nē ho kaxàr pa. ⁸Hãmri nhũm

wam ãm xwỳnh nhĩjuk ri ãm xwỳnhja ò pifti kakô nhũm mēmoj te kěn krã hprěk pòk pyrã nē kaxkwa rũm ahpar mã tē nē gō xujanār nhĩkjē kamã hpòk rãhã tēn mrō. Hãmri nhũm gō nhĩkjē kamã gōja mēmo hkamrô hã amnhĩ jahkre hpa. ⁹Jakamã nhũm gōx kãm mēmoj htĩr nē ri mrar xwỳnhjaja pikaprãr pa. Nē gōx kãm par gō krãhkã hã pa xwỳnhja haxwỳja gjěx pa. Nē par kãm mē pa xwỳnhjaja haxwỳja hagjē nē pikaprãr pa. No nhũm gō mex kãm par kãm mē pa xwỳnhjaja mē kurom arĩ htĩr nē.

¹⁰Tã nhũm wam ãm xwỳnhhta wa hijuk ri ãm xwỳnhja ò pifti kakô. Hãmri nhũm kanhēti rax kumrěxja axta nē hpòk o ma ahpar mã tēn pikap tēm nē pyhti nē hino hkwy ho ohtô nē homnu hpa. ¹¹Kanhēti nhĩxi pē na pre “mēmoj xỳ xà” anhỹr jakamã nhũm tēm nē pyhti nē hino hkwy ho ohtô nē homnu pa. Nhũm prem hwỳr mra nē hkwy janhi nē ho ixkô nhũm ý nē nhũm mē ohtô nē ho ixkô nē axkaprã.

¹²Hãmri nhũm hpãnhã Tĩrtũm kapěr o wrỳk xwỳnhjē hōja ò pifti kakô. Na pre ra ho axkruněpxi nē hkakôr tã hpãnhã ra axte hō ja kakô. Hãmri nhũm mēhōja tē nē myyti kura nhũm hkwy ahtyk nē hirã hkět nē. Nhũm mytwrỹre nē kanhēti mã ho anē nē myyti pyrã nē hkwy ahtyk nē hirã hkět nē harir. Jakamã nhũm kamàt kãm hirã mex kět nē. Nē arĩgro hã myytija haxwỳja hirã mex kět nē.

¹³Hãmri pa kaxkwa kamã ànhhãhti pumu nhũm kỳx pē ri htor o pa pē tanhmã kapěr to nē kapěr o:

—Hěxta waa nē. Kormã kot pifti kakôr xwỳnhjaja axkruněpxi nē kormã hkakôr kět nē. Koja mē tokyx hkakô nhũm pika hkôt ri mē pa xwỳnhjaja amnhĩ xà htỳx kamã hamak tỳx o pa. Na pa tee ri mē hkukamã ijamaxpěr nē inhmã mē hkaprĩ htỳx nē. Hěxta waa nē. Koja mē omnuj tỳx kumrěx. Anē.

9 Tã pa axte mēmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapěr o wrỳk xwỳnhjē hō

ō pifti kakô. Na prem ra ho kwat nê hkakôr tâ hpânâ axte hōja ja kakô. Hāmri nhūm kanhêti hō axta nê pikap tēm kurê kumrêx nhūm mēhōja omu nê hwÿr tē nê kām mēmoj tâ saf gō. Satanasti jagjênh xà hā ahkre xupÿm o htÿx xà hā safja nhūm kanhêti mā kugō.

²Hāmri nhūm kupy nê ahkrehtita wÿr o tē nê kahê xà mē nhūm kurūm kuwy hkūm hapōx rax nê. Nê ma kàx mā àpir o pa nê myyti hpro hpa nhūm kamàt kō rax kumrêx.

³⁻¹¹Nê kuwy hkūmja rūm mēmoj te krit pyrāk xwÿnh kwÿjaja pikap rōrōk nê kuhê. Te kot krit pyrāk tâ mē hkuk te panhī hkuk pyrāk. Nê mē hkrā hkī te mēnijê hkrā hkī japjê pyrāk. Nê ôr o mē ahkà jagjê. Nê mē wa japjê htÿx kumrêx. Te rêawti xwa japjê pyrāk. Nê kàx o mē hinō hkà. Nhūm mē htor o hara hkoko htÿx o mra. Te ho kawar xohtō pijapu kaxyw kot mē hkjênh xà kamā mē htur nê mē hkjênh o hprōt nhūm hkoko htÿx pyrāk. Nê mē hkamnhwÿr o pa kaxyw mē hanhyja te kot makre janhy pyrāk. Ā kritija kot anhÿr. Nê te nhÿhÿm oprê kaxyw nojarêt nê mē hkrit kawar hā hikukrêx mex rēnh pyrāk. Mēō pahija ahkre xupÿmta kamā kēp mē hkrāhtūm. Ijaew kapêr kām hixi pē “Apatō.” No Gres kapêr kām kēp “Aporiāw.” No mē pakapêr kām kēp “mē hpar o pa xwÿnh.” Hāmri nhūm Tirtūm kriiti mā kapêr nê mē kām:

—E kēr ka mē ma pika piitā hkôt te makre kot amnhī nhīpêx pyrā nê ri mē hkôt mē hkamnhwÿr o apa. Ā amnhī nhīpêx anhÿr o mē atā mytwrÿ pē sīk. No ām kēr ka mē hpar kumrêx kêt nê. Ām mē kot amnhī xà htÿx kām hamak pix kaxyw tanhmā mē ho ho apa. Te makre kot mē hkamnhwÿr nhūm à htÿx kumrêxta pyrāk. No mē ate mē hkamnhwÿr nhūm mē hkamnhwÿr xàja koja à htÿx o makre kot mē hkamnhwÿr jakre. Nom ra mē kot Tirtūm kra hā mē hkagā xwÿn-

haja kēr ka mē omu nê ām mē omu nê tanhmā mē ho hkêt nê. Mē kēp ixkwÿ na mē. Nê pō nê prāt ka mē ām omu nê tanhmā ho hkêt nê. Ām mē kot panhī nhōkrā kagā hkêt xwÿnh pixjaja ka ā mē hipêx anhÿr o ri mē hkôt apa. Nom kēr ka mē hpar kêt nê. Kê mē tee ri amnhī xà hā maj kām tokyx htyk nê hapêx prām hkaprÿ ho pa. E ma mē hwÿr mra nê ā mē hipêx anhÿr o ri apa. Anê.

Hāmri nhūm mē kuma nê ma mē hwÿr mra.

¹²Na ra pika hkôt wam mē homnu xà pyxi nê hapêx. No ām arī hamêxkrut.

¹³Jakamā nhūm Tirtūm kapêr o wrÿk xwÿnhjê hōja axte ō pifti kakô. Na prem ra ho sīk nê hkakôr tâ axte hkôt hōja hkakô. Nhūm Tirtūm kutā ôr o mēsti rūm mēhōja tanhmā kapêr to. Mēsti janhà rūm kapêr. ¹⁴Pifti kakôr xwÿnhnta mā kapêr nê kām:

—E na ra mē kot mē hkwyjê nhīmex ā arīgrota kato. Jakamā kēr ka ma pyhti pē Erax wÿr wrÿ nê gō mÿ ri Satanasti mā mē àpênh xwÿnh pē kwatja pumu. Na prem ra mē hpa hpre nhūm mē gō mÿr ri arī hkrī ho hkrī. Ka mē omu nê mē kām mē hpa hpre xà hpôt pa kē mē ma mē hkôt ri mē hpar o pa. Anê.

¹⁵Na pre ra Tirtūm mē kot mē hkwyjê nhīmex o pa kaxyw mē kurê nê gō mÿ ri mē unhwÿ nhūm mē kormā mē hpar xà hā arīgro jamār o hkrī. Jakamā nhūm ā pifti kakôr xwÿnhnta mā mē harēnh anê nhūm kuma nê ma tē nê mē hwÿr wrÿ nê mē kām mē hpa hpre xà hpôt pa. Hāmri nhūm mē ma pika piitā hkôt ri mē hpar o mē hkôt pa. Nê mē ho ohtō rax kumrêx nê mē himex. ¹⁶Nê ma amnhī kôt pôristi ho ohtō rax nê o pa. Piitā kawar ā hkrī nê mē hkôt hprōt nê hkoko ho mra. Mē kēp 200.000.000 hā mē harē pa mē harēnh ma. Mē ohtō rax o mē ohtō rax.

¹⁷Na pa pre arī te ixpimtir kām mē omunh pyrāk. Nhūm kawar ā mē hkrī xwÿnhjaja. Mē hinō kàja axtem kàx o.

Nē hkamrêkja te kuwy hpôk kamrêk pyrâk. Nē rârârja te mē hkurôt kane xà pē êsôf rârâr pyrâk. Nē kakrâ htyk. Â kâx o mē hinô hkà kot anhÿr. Nē mē hkrit kawarti hkrâja te rêawti krâ pyrâk. Nē mē hakwa rûm kuwy hpôk mē êsôfti mē kuwy hkûm axpên kôt hapôx o pa. ¹⁸⁻¹⁹Nē kawarti jamy axtem te kêp kagâ xoprê hkrâ pyrâk nhûm mē hamy ho mē hkamnhar o mē kupa. Nē mē hakwa rûm kuwy hkûm mē kuwy hpôk mē êsôfti hapôx xwÿnhhta mâ mē ho anê nê. Jakamâ nhûm kawartijaja mē hkôt ri hamy mē hakwa ho mē hpar o pa nê mē ohtô rax kumrêx nê mē himex.

²⁰⁻²¹Tâ nom nhûm arî mē htîr nê ri mē pa xwÿnhjaja. Mē kot mē hkwyjê hpar kêt xwÿnhjaja hãmri ja hã mē omunh tâ arî amnhî tomnuj o pa nê kãm urer kêt nê. Arî tanhmã amnhî tomnuj to ho pa. Axpên pē hprô nê mjên o amnhîkati nê axpên pē ahkî. Nê axpên par o ri pa nê tanhmã axpên xy hto ho pa. Â htÿx ri amnhî nhîpêx anhÿr o pa nê kãm urer kêt nê. Âm Satanasti hkôt pix mâ ri amnhî nhîpêx o pa. Nê amnhîm sânti hkwy nhîpêx. Pî ho hipêx nê kâx o hipêx nê kên o hipêx. Nê hipêx pa nê amnhî to hwÿr o pa. Nom mo kot mē mar kaxyw sânti jamak kre? Nê kot mē omunh kaxyw mo no? Nê ri mrar nê mē ho utâr kaxyw mo hte? Na htem arî ã amnhî to hwÿr kaprÿ anhÿr o pa.

Kagâ kaxkep grire jarênh

10 Tâ pa arî mēmoj pumu. Nhûm axte Tîrtûm kapêr o wrÿk xwÿnh xihtÿxjê hõja pika hwÿr wrÿk o tē. Nê êja kakrâ ho na pre. Nê hkrâ mÿ ri màxwÿxti ajêt. Nê hkuk te myt no kamã hirã htÿx pyrâk. Nê akutã hte kamã te kuwy hpôk pyrâk. ²Nê îhkra kamã kagâ kaxkep grire ra pipôt nhûm ma o tē nê o wrÿ nê o xa. Nê gô xujanâr kãm upôk rûm hte xãm nê kÿx pē amgrã kamã apke rûm hte xãm nê o xa pa ixprî hã omu.

³Hãmri nhûm kâx pêê amÿra. Te rêãw hkâr tÿx pyrâk. Nhûm hpãnhã kaxkwa kamã mēhõja kãm kapêr. Te na katôtôk o 7 wês pyrâk pa ixprî hã tanhmã kapêr to hã kuma. ⁴Hãmri nê ra mē amã ã kagâ kaxyw nhûm mē ja nê inhmã kapêr nê inhmã:

—Kwa na kwarî ja kot kaj hã kagâ hkêt nê. Âm ja pix kot kaj akwÿjê mâ hã kagâ hkêt nê. Âm kapxipix mân ama nê ri hã apa.

Anhÿr jakamã pa mē amã hã kagâ hkêt nê. Âm papxipix kuma nê ri hã ixpa.

⁵Tâ nhûm Tîrtûm kapêr o wrÿk xwÿnh kot gô xujanâr kãm upôk rûm hte xãm nê apke amgrã kamã ãm xwÿnhhta hãmri Tîrtûm nhÿ hã kapêr kaxyw nê kãnhmã îhkra pē. ⁶⁻⁷Tîrtûm pē kaxkwa nê pika nê gô xujanâr o kator nê kamã kot mēmoj piitã ho kator xwÿnhja. Nê htîr rãhã nê pa ho pa xwÿnhja. Nhûm ÿ hã kapêr nê kapêr o:

—E hãmri. Amnepê mâ na pre Tîrtûm ÿ hã mē kãm kapêr o ri mē pa xwÿnhjê mâ tanhmã amnhî kukamã amnhî jarênh to. Tanhmã kot pika piitã hkôt mē pa xwÿnhjê nhîpêx to hã amnhî jarê. Nê mēmo arîgro hã mē kot amnhî tomnuj mÿrapê tanhmã kot mē hipêx to hã mē hkukamã mē hã amnhî jarê. Tã ra ã mē hipêx anhÿr xà hã arîgro kato. Jakamã koja kapêr o wrÿk xwÿnh kot hitepta ô pifti kakô hãmri nhûm mēmojja ã amnhî nhîpêx anhÿr kurê kumrêx. Âm hãmri na pa mē amã ja jarê. Anê.

⁸Pa mar o ixãm rôm nhûm wam inhmã kapêr xwÿnhhta axte inhmã kapêr nê inhmã:

—E ma pika hwÿr wrÿ nê gô xujanâr kãm upôk rûm hte xãm nê amgrã kamã apke rûm hte xãm xwÿnhhta wÿr tē nê kêp kagâ kaxkep grire pipôt xwÿnhhta py. Anê.

⁹Hãmri pa kuma nê ma hwÿr wrÿ nê hã kuwÿ nhûm inhmã kugô nê inhmã:

—E mī. Apy nē akrē. ànhre. Te kot menh xành pyrāk. Nom kot kaj akrē nē anhōhy xà. Nom māmri apy nē akrē. E mī. Anē.

¹⁰Hāmri pa kēp kupy nē hkaki nhūm ànhre. Pa hkrēr pa hāmri nē inhōhy xà kurē kumrēx.

¹¹Hāmri nhūm kot inhmā ör xwỳnhhta inhmā:

—Nà àm hāmri na ka apy nē akrē. Jakamā kēr ka ano ho ate mēmoj piitā omunh xwỳnhja nē ajamak o ate mēmoj mar xwỳnhja nē ate tanhmā Tirtūm kapēr mar toja ka piitā hā kagà hpa. Hāmri nē ate omunh xà hkôt akwỳjē mǎ piitā harēnh o apa. Mē kot nhỹrmǎ Tirtūm kot tanhmā mē piitā mē hipēx to hā harēnh mar kaxyw. Ahpỹnhǎ ri pika piitā hkôt mē urojē piitā koja nhỹrmǎ ā mē hipēx anē. Ahpỹnhǎ ri mē kapēr xwỳnh piitā. Nē mē ò pahijaja. Àm mē piitā koja nhỹrmǎ ā mē hipēx anē. Anē.

Tirtūm nhỹ hā kapēr xwỳnh pijakrut wa harēnh

11 Tǎ nhūm mēhōj inhmā mēmoj to mīdi xà hā pī ryre gō nē inhmā:

—E ja py nē Jerujarē hwỳr wrỳ nē kamā Tirtūm mǎ amnhī jarēnh xà hā ixkreja o mīdi. Nē ixkre kamā amnepēm mē kot amnhī tomnuj pǎnhǎ Tirtūm mǎ òwēhti nhōr xà hā mēstita mǎ ho anē nē ho mīdi. Nē ixkre kamā mē kot Tirtūm mǎ amnhī jarēnh o mē hkrī xwỳnhjaja ka aprī hā mē ho kōta.

²—No ixkre kapem pikaja ka ho mīdi hkēt nē. Ra Tirtūm kot mē kot amnhī tomnuj xwỳnhjē mǎ hkaga jakamā koja mē htỳx ri kām hprām xà hkôt tanhmā homnu hto ho pa. Nē Jerujarē piitā hkôt ri homnu ho paja ā hā amgrà axkrunēpxi nē hkôt mytwrỳ kēp 6.

³—Koja Tirtūm ma ỹ hā kapēr xwỳnh ho hamēxkrut nē mē hwỳr wa kumē nhūm wa ma mē hwỳr wrỳ nē mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa.

Hāmri nē tee ri mē kot tanhmā amnhī tomnuj to hā mē omu nē hkaprī nē. Hāmri nē wa hkaprī xǎj xak punure kaxō nē haxà nē mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o ri wa pa hā amgrà axkrunēpxi nē hkôt mytwrỳ kēp 6. Jakamā e. Pīja py nē ma mē hwỳr wrỳ nē ixkreta o mīdi. Anē.

⁴Wa pijakrut wa kot Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh o wa pa xwỳnhhta wa. Na htem wa kot amnhī nhīpēx ā wa harēnh ma nē mēmo pī hpar pē oriwēhti kot tanhmā amnhī nhīpēx toja mǎ hamaxpēr kurē kumrēx. Nē amnepēm Tirtūm nhỹ hā kapēr o pa xwỳnh pē Jakaris kot kanē hpōk xāmta mǎ mǎānēn hamaxpēr. Oriwēhti xōja htwỳm rax kumrēx nhūm htem htwỳm opōj nē ho kanē ho nỳt nē hpōk nē kỳx pē unhwỳ nhūm mē piitā hirǎ kamā rīt mex o ri mra. Nē kanē hpōk mexja te kot Tirtūm kapēr pyrāk. Nē kanē xām xǎja te kot Tirtūm nhỹ hā kapēr jarēnh o wa pa xwỳnhhta wa urāk. Nē oriwēhtija haxwỳja te kot wa urāk. Ra Tirtūm Karō kot wa hkarō mǎ àr jakamā na hte wa hprī hā mē kām Tirtūm kapēr jarēnh o pa nhūm mē kot mar xwỳnhjaja te kanē nhīrǎ kamā ri rīt mex nē ri pa pyrǎ nē hprī hā mar tỳx nē.

⁵Tǎ koja mēhō tanhmā wa hipēx to kaxyw wa hwỳr tē nhūm wa hakwa rūm kuwy hpōk kato nē kot tanhmā wa ho mǎ xwỳnhhta o hxēt o kupī.

⁶Nē koja wa Tirtūm xǎhpumunh tỳx xà ho tanhmā ri mē hā mēmoj nhīpēx to pē mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkôt pa. Jao tanhmā na hto nhūm mē hā wrỳk kēt ry nē. Rỳ tanhmā mē kēp gō hto nhūm mē hkamrō hā mē kēp amnhī jahkre. Kojaja wa ā Tirtūm nhỹ hā mē kēp mēmoj nhīpēx anhỹr ho wa pa. Nē xatǎ wa kām hprām xà hkôt tanhmā mēmoj tomnu hto. ⁷Nē mē kām kapēr o pa pē ā mē hipēx anhỹr o wa hā amgrà axkrunēpxi nē hkôt mytwrỳ kēp 6 nē rī kormā ho hapēx. Hāmri nhūm ahkre xupỳm rūm Satanasti nhō kōwenatōja kato nē ma wa

hwÿr tē nē nhÿri pry kahti ri wa unē nē wa kupī nhūm wa pry kamā ty nē nō. ⁸Hāmri nhūm mē wa haxār kēt nē nhūm wa arī pry kamā nō. Krī kapem na prem pī kahpa hā Jejus nhō nē kupī. Krī nhō xwÿnhjaja mē kot amnhī tomnuj tÿx xwÿnh na mē. Te ho annepēm krī pē Sotō mē pika pē Ejit kamā mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjē kot amnhī nhīpēx pyrāk. ⁹Jakamā nhūm mē kot wa haxār nē axpēn kurē nhūm wa pry kamā arī ty nē nō nhūm mē piitā wa hwÿr mra nē wa omu. Nē ahpÿnhā krī piitā hkôt mē pa xwÿnhjaja tanhmā amnhī to nē ja hā wa omu. Ahpÿnhā ri pika piitā hkôt mē urojaja. Nē ahpÿnhā ri mē kapēr xwÿnh piitā. Hāmri arī ahpÿnhā mē ō krī kamā pa htā tanhmā amnhī to nē wa htyk ā wa omunh ā hā apkati axkrunēpxi nē hkôt hā myt apha. ¹⁰Koja mē wa htyk ā wa omu hāmri nē hkīnh nē. Nē hkīnh xāj axpēn mā hkīnh xā nhōr o pa. Wa kot kormā htīr ri tanhmā mē homnuj to ho ri mē hkôt paja mā hamaxpēr nē wa htyk ā wa omu nē hkīnh tÿx nē.

¹¹Tā koja wa htyk ā apkati axkrunēpxi nē hkôt hā myt apha hāmri nhūm Tirtūm wa kamā htyyxā rē nē akupÿm wa ho wa htīr nhūm wa kànhmā xa nē ri mra. Hāmri nhūm mē kot wa omunh xwÿnhjaja tee ri hā wa omu nē kām wa uma htÿx kumrēx. Ām kām wa uma ho kām wa uma.

¹²Hāmri nhūm kaxkwa kamā mēhōja wa kām kapēr nē wa kām:

—E war amnē mē ixwÿr war api. Anē.

Hāmri nhūm wa kuma nē ma kakrā kamā àpir o mō. Nhūm mē kām wa hkurē xwÿnhjaja tee ri wa àpir ā wa omu.

¹³Hāmri nhūm pika httertēt tÿx nē. Nē krī kamā ixkre ohtō nē grānh pa nē mē hkwȳ nhīmex rax nē nhūm mē ohtō rax kumrēx nē axkaprā. Mē kēp 7.000 nē pikaprār pa. Hāmri nhūm arī mē htīr nē

ri mē pa xwÿnhjaja tee ri mē omu nē kām ma xāj httertēt tÿx nē axpēn mā:

—Kwa Tirtūm mān ā mē panhīpēx anē. Hihtÿx o hihtÿx jakamā kaxkwa rūm ā mē panhīpēx anē pu mē pahpiitā pano ho ixkre pigrānh ā omu. Anē.

¹⁴E na ra amnhī xā htÿx kamā hamak xāja hamēxkrut nē hapēx. Tā no ām arī mē kaxyw pyxi nē arīk.

Mē kot pifti kot hitep kakōr ā harēnh

*Apokarip 4.8, 5.9-14, 7.9-12,
14.2-5, 15.3-4, 19.1-2*

¹⁵Tā nhūm Tirtūm kapēr o wryk xwÿnh kot hitepja ō pifti kakō nhūm kaxkwa kamā mē pa xwÿnhjaja kàx pē kapēr o:

E ām hāmri. Na ra Mēpahpām Maati mē Jejus Krisja wa kēp krī piitā hkôt mē piitā mē ō Pahihti na wa.

Koja Mēpahpām Maati kēp Pahi Maati rāhā nē pa ho pa xwÿnh. Anē.

¹⁶Hāmri nhūm mē àptār tūm pē 24jaja. Tirtūm kot mē pahto amnhīptār o hkrī xā mā hipōk nē mē hkrī xwÿnhjaja. Hāmri ā mē kapēr anhÿrja ma nē Tirtūm ā hpijaàm kaxyw hpar pē rôrōk pa nē htu myr pē hikwÿ. Hāmri nē kām mex o mex ā harē nē kām:

¹⁷Pa Pahi Maati Tirtūm. Nā ām hāmri mē ixrom axāhpumunh o axāhpumunh nē axihtÿx o axihtÿx.

Annepē mā kormā mēmoj kēt ri na ka pre arāhā apa ho apa.

Tā arī arāhā apa ho apa.

Ām hāmri apē mē ixpiitā mē ixto amnhīptār xwÿnh. Nā ām hāmri amex o amex.

¹⁸Kot kaj tokyx mē piitā tanhmā mē kot amnhī nhīpēx to ho pa hā mē omunh xā hkôt tanhmā mē harēnh to.

Nē ra mē htyk xwÿnhjaja kot kaj mē piitā akupÿm mē ho mē htīr pa nhūm mē pika rūm hapōx pa nē ma mra nē arī mē htīr xwÿnhjē nhīhkō hā akutā hkrī pa.

Ka mē piitā mē omu nē tanhmā mē kot amnhī nhīpēx to ho pa hā mē omunh hkôt tanhmā mē harēnh to.

Mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjaja kot kaj ma mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak o pa htūm xà hwŷr amnhī nē mē arē nhūm mē ma hwŷr hapēx. Hāmri nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē gryk tŷx kumrēx.

Ka hpānhā mē kot akôt amnhī xunhwŷr nē akapēr kôt amnhī nhīpēx o mē pa xwŷnh piitā mē omu nē tanhmā mē ho mex to.

Mē kot amnhī to rūnh xwŷnhjaja nē mē kot amnhī to hkryre xwŷnhjaja.

Nē amnepēm mē kot anhŷ hā mē kapēr o mē pa xwŷnhjaja.

Akrajë piitā kot atā hpijaam xwŷnhjaja kot kaj kormā mē htŷr ri tanhmā amnhī to mex hā mē omunh xà hkôt tanhmā mē ho mex to.

Ā kot kaj tokyx mē piitā ahpŷnhā mē omunh xà hkôt mē hipēx anē. Anē.

¹⁹Hāmri nhūm kaxkwa kamā Tirtūm nhōrkwŷ hā hakwakre kahē xà amnhī mē pa kamā ôr o mēs kunih̄tita pumu. Pu nhūm na hkatōtōk nē haxēnh nē hkrakrak nē na mē te kot jēr krā hakotre pyrāk xwŷnhja pikap rōrōk rax nē. Nē pika htertēt tŷx o htertēt tŷx pa arī omunh o xa.

Mēhō ni mē kagāmnuti wa harēnh

12 Tā pa axte mēmoj pumu. Kaxkwa kamā aa mē pahte mēmoj pumunh kēt xwŷnhja pa omu. Nhūm mēhō nija xē te myt no mā hirā htŷx pyrāk. Nē hpar nhōkwa kamā mytwrŷre ajēt. Nē kanhēti ho 12 o mē ahkà tu nē o xa. ²Na ra htujarō nē hpijagri kaxyw ôhy xà nē amnhī kamnhēr o xa.

³Tā pa axte mēmoj pumu. Aa mē pahte mēmoj ā kot anhŷr pumunh kēt xwŷnh ōja pa omu. Kagāmnuti nom ām axtem hkà kamrēk tŷx kumrēx. Nē rax

kumrēx. Nē hkrā kēp 7. Nē hkrā piitā kamā ôr o pahi hā mē ahkà htū nē o nō. Nē hkrā kamā pâr kēp 10.

⁴Tā nhūm hamy ho apēr o kaxkwa kamā kanhēti ho ohtō nē pikap kurē. Hāmri nē ôhy xà nē amnhī kamnhēr o ām xwŷnh̄ta wŷr tē nē hkra kator nhūm kot kēp krēr kaxyw kutā hamār o nō.

⁵Hāmri nhūm hkra kato nē myre. Hihtŷx o hihtŷx ā kot pika piitā hkôt mē piitā mē ho amnhīptār mā xwŷnh na pre. Nhūm kagāmnuti ja kot kēp utār nē hkrēr mā tā nhūm Tirtūm kapēr o wrŷk xwŷnhjē hōja hwŷr wrŷ nē kēp kumŷ nē ma Tirtūm wŷr kaxkwa kamā kot mē pahto amnhīptār ā hkrī xà maati ja wŷr ho api.

⁶Hāmri nhūm kagāmnuti tee ri ma kot kēp o mōr ā omu nē hpānhā nita o apkjē nē kot tanhmā ho kaxyw nhūm amnhī tā omu nē umaj hprōt nē ma tē nē nhŷri kapōt ā amūxu. Ra Tirtūm kot hkukamā kām hpimxur xà nhīpēx xà hwŷr hprōt nē ma tē nē kamā kēp amūxu. Nhūm Tirtūmja nē kagā pumunh mex nhūm kēp hpimxur mex ā amgrā axkrunēpxi nē hkôt hā mytwrŷ kēp 6.

Mē kot kaxkwa kamā mēkarōmnuti kurē kaxār ā mē harēnh

⁷Tā nhūm mē ra kaxkwa kamā kurē kaxār kaxyw. Kagāmnuti mē hkwŷjaja nhūm mē ra Tirtūm kurē kaxār kaxyw kutā amnhī xunhwŷ. Jakamā nhūm Tirtūm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjē hkrāhtūm Mikewja ma mē hwŷr amnhī kôt hkwŷjē o mra nē mē pijapu ho kuhē.

⁸Hāmri nhūm kagāmnuti tee mē kutā amnhī to htŷx kaprŷ nhūm Tirtūm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjaja amnhī nē mē ho axtem nē kaxkwa rūm mē kator o mē kator.

⁹Satanasti pē kagāmnuti ta kagā kot ni kator ewa mā hēx xwŷnh na pre. Nē hēx rom tanhmā hēx to ho pa xwŷnh. Jakamā nhūm Mikew mē hkwŷjaja hk-

wỳjê mē mē ho hpimràatā amnhī nē pikap mē rēnh pa.

¹⁰Hāmri nhūm kaxkwa kamā mēhōja axte kàxpê kapēr nē kapēr o:

E ām hāmri. Na ra Tirtūm hihtỳx o hihtỳx o mē panē mēmoj punuj piitā ho hapēx par kumrēx.

Na pre hte Satanasti pē mēkarōmnutija xatā hwỳr mra nē kām tanhmā Jejus xatā wỳjê ho kapēr punuj to ho pa.

Tā koja axte mē ho kapēr kēt kumrēx. Ra Tirtūm kot amnhī nē kator o kator nhūm ra ma mōr o mōr kēnā.

Koja Tirtūm pika piitā hkôt mē ho amnhīptār xwỳnhjê japōx pa nē hpānhā mē kaxyw Kra Krisja xām nhūm pika piitā hkôt mē ho amnhīptār rāhā ho pa.

Nā ām hāmri. Ja mex o mex.

¹¹Na pre Jejus kôt mē pahtō nē mē pahtōxjaja mēkarōmnuti kutā amnhī to htỳx nē pa. No ām amnhī nhỳ hā ā kutā amnhī nhīpēx anhỳr kēt.

Mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwỳnhta na pre ty nē hkamrō ho mē kuhō nē mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapēx.

Jakamā nhūm prem kukwak ri Satanasti kutā amnhī to htỳx rāhā pa.

Nhūm mē kot Jejus ā mē himex par kaxyw tā nhūm mē kām htyk pyma hkēt nē. Ām Jejus kôt arī amnhī to htỳx nē mē hkôt pa rāhā nē.

Jao arī mē kām Jejus kot mē panē tanhmā amnhī nhīpēx to hā harēnh o ri mē hkôt pa.

¹²Tā Tirtūm ra kot mē panē mēmoj punuj o hapēx par jakamā kwa kaxkwa kamā mē apa xwỳnhjaja kēr ka mē akīnh nē apa.

Nom gō xujanār kām nē pika kamā mē pa xwỳnhjaja hēxta waa nē. Koja mē mex kēt nē.

Nē ra Mikew mē hkwyjaja kot amnhī nē kaxkwa rūm mēkarōmnuti mē hk-

wỳjê kator nē pikap mē rēnh par jakamā nhūm Satanastija gryk tỳx kumrēx.

Tirtūm kot ma mē kot amnhī xā htỳx kamā hamak o pa tūm xāta wỳr mēnh xā hā arigro hwỳr amgrā grēre nhūm tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē gryk tỳx o gryk tỳx. Anē.

¹³Hāmri nhūm kagāmnutija mē kot amnhī nē kaxkwa rūm kator ā amnhī pumu nē gryk tỳx nē. Nē gryk xāj ma akupỳm ni kot hkra myre ho pijagri xwỳnhta wỳr tē nē tanhmā ho kaxyw hkôt ho krihkrit.

¹⁴⁻¹⁶Hāmri nhūm Tirtūm kapēr o mē wrỳk xwỳnhjê hōja omu nē nija mā àanhāhti jara gō. Kot kagāmnuti pē ho htor nē ma nhỳri hpimxur xā wỳr htēm kaxyw. Nē kormā htor kaxyw nhūm kagāmnuti omu nē kot gō ho hanhir kaxyw hkôt hakwa rūm gō kapī nhūm hpikapīr rax kumrēx. Te pyhti hprōt tỳx pyrāk. Hāmri nhūm Tirtūm omu nē nija nē tanhmā pika hto nhūm kām axkjê nhūm gō hprōt nē kamā pikapīr pa. Jakamā nhūm mex pē àanhāhti jara ho to nē ma kapōt ā pimxur xā hwỳr ma tē. Nē kamā pa hā amgrā axkrunēpxi nē hkôt mytwrỳ kēp 6 nhūm prem hamār mex rāhā ho pa.

¹⁷Hāmri nhūm kagāmnuti tee ri kām hpīr prām kaprỳ nē gryk tỳx kumrēx. Hāmri nē ma ni hkwyjê hwỳr mō. Mē kot Tirtūm mē Jejus wa hkôt amnhī nhīpēx o mē pa xwỳnhjê hwỳr tanhmā mē homnuj to kaxyw ma mē hwỳr mō. Hāmri nē tanhmā kot mē ho kaxyw gō xujanār mỳ ri nō.

Satanasti nhō kōwenatō wa kot gō xujanār rūm kator ā wa harēnh

Sikūn Tesarōn 2.3-5

13 Tā pa axte mēmoj pumu. Nhūm gō xujanār rūm Satanasti nhō kōwenatōjê hōja te mrymnuti pyrā nē àpir o mō. Kagāmnuti pyrā nē hkrā kēp

7. Nē urāk nē hpār kēp 10. Nē hpār piitā kamā pahi hā mē ahkà. Nē ahkà piitā hā axtem tanhmā Tirtūm o kapēr punuj to nē tanhmā haprÿ hto hā kagàja hikwÿ.

²Nē hkà te kēp ropkrorti kà pyrāk. Nē hakwa te kot rēawti jakwa pyrāk. Nē ihkra te kot pàati nhìhkra pyrāk. Jakamā na pre kagāmnuti nhÿ hā hihtÿx o kēp pahi hā pika nhō xwÿnhjê ho amnhīptār o pa.

³Nē hkrā hō te mē kot hayr o hpīr nhūm ra akupÿm htīr nē arī hayr xà wakre rā nyw pyrāk. Jakamā nhūm pika kamā mē pa xwÿnhjaja amnhī jaēr pē omu nē kamā no pyma nē. Hāmri nē hkôt amnhī nhīpêx o pa.

⁴Hāmri nē kagāmnuti kot tanhmā mrymnuti ho nhūm ÿ hā mē ho amnhīptār jakamā nhūm mē piitā hamē wa hā hpijaàm kaxyw wa kām wa mex o wa mex ã wa harēnh o pa. Nē mrymnuti hā axpēn mā:

—Hêxta waa nē. Mē pahtō na mē pahte mrymnutita pyrā nē ã mē pahte amnhī nhīpêx kot anhÿr? Mē pahtō kot pu kutā xa nē paxihtÿx o hkurê kapa? Nà amrakati kumrêx. Anē.

⁵⁻⁶Hāmri nhūm Satanasti tanhmā mrymnuti ho nhūm kapēr o ri mē hkôt pa nē mē ho amnhīptār o hā amgrā axkrunēpxi nē hkôt mytwrÿ kēp 6. No ãm axtem nē Tirtūm o kapēr punuj o ri mē hkôt pa. Nē ri tanhmā haprÿ hto nē ò krīja mex kêt ã harēnh o ri mē hkôt pa.

⁷Hāmri nhūm Satanasti ra kot mē hkurê kaxār kaxyw kām anē nhūm axtem nē Tirtūm pē hkrajê kutā amnhī xām nē mē hwÿr hprôt nē tanhmā hpijapu hto ho pa nē mē ho axtem nē mē ho krihkrit pa nē ahpÿnhā ri pika piitā hkôt mē uro hkwyjê ho amnhīptār o pa. Nē ahpÿnhā mē kapēr xwÿnh piitā mē ho amnhīptā.

⁸Jakamā nhūm mē ohtō rax kumrêx nē mrymnuti hkôt amnhī nhīpêx. Nē kutā hkōn krā ho rôrôk nē hkrī nē kām mex o mex ã harē. No ãm mē piitā hkêt.

Kot mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwÿnh kôt ra mē kot amnhī xunhwÿr xwÿnhjaja tapxipixjaja na prem hkôt amnhī xunhwÿr kêt nē. Amnepē mā kormā amrakati ri Tirtūm mē Jejus wa ò kagà kamā mē htīr tūm nē mē pa mā xwÿnh nhīxi xwÿnh pixjaja na prem mrymnuti pumu nē hkwyjê rom hprī hā kot amnhī nhīpêx ã omunh kurē kumrêx nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē.

⁹E ka mē atō axumar kaxyw ajamak kre hā kot kaj ixujarēnh piitā ama nē kām ajamaxpēr tÿx rāhā ho apa.

¹⁰Jakamā kwa Tirtūm kôt ixkwÿjaja. Kwār mē māmri mē apynē nē mē ajajgê.

Nē kwār mē māmri wapo ho mē ajayr o mē apa.

Nom kêr ka mē umaj ixkaga hkêt nē. Ixkaga hkêt o ixkaga hkêt.

Mē ãm ixkôt pix mā amnhī nhīpêx o ri apa rāhā ty.

Pika rûm mrymnuti hō kator ã harēnh

Makre 13.22

¹¹Tā pa mrymnuti hō pumu. Nom wamta pyrā nē gō xujanār rûm kator kêt axtem pika rûm kato. Nē ôwêhti hkrare pyrā nē hpār pijakrutre. Nē te ho kagāmnuti kapēr tÿx pyrā nē kapēr tÿx kumrêx o pa.

¹²Gô xujanār rûm mrymnuti xàpir xwÿnhhta nhÿ hā pika nhō xwÿnhjê mā kapēr tÿx nē mē kām:

—E pika piitā hkôt mē apa xwÿnhjaja mē inhma. Kêr ka mē kot hkrā hō jayr o hpīr nhūm akupÿm htīr xwÿnhhta kôt pix mā amnhī nhīpêx rāhā ho ri apa. Nē kām mex o mex ã harēnh rāhā nē.

Anhÿr o mē kām kapēr. ¹³Hāmri nē Satanasti nhÿ hā mē kām aa mē kot mē-moj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o pa. Jao kaxkwa rûm tanhmā mē kām kuwy ho wrÿk to nhūm pikap rôrôk nhūm mē amnhī jaēr pē omu nē kamā no pyma nē. ¹⁴ã ri mē noo mā mē kām amnhī

nhîpêx anhÿr o ri mē hkôt pa. Gô xujanâr rûm mrymnutija noo mā ā hêx rom amnhî nhîpêx anhÿr o mē no kupyw o pa nhûm mē omu nē hkôt amnhî nhîpêx. Hâmri nhûm mē kām mēmoj tā karō nē mē kām:

—E wam mrymnutita. Mē kot hkrā hō jayr o hpîr nhûm akupÿm htîr xwÿnhhta kēr ka mē kām hkarō nhîpêx nē ho mē anhō sānti. Kē mē piitā hwÿr mra nē kutā hkôn krā ho rôrôk nē hkrî nē amnhî to kuwÿ nē kām mex o mex ā harē.

Anhÿr o mē kām hā karō. ¹⁵Hâmri nhûm mē kuma nē mar xā hkôt hipêx nē ām nhûm xa. Hâmri nhûm mrymnuti kot hitepta omu nē hwÿr tē nē tanhmā ho nhûm ra kapēr nē mē kām:

—E kēr ka mē kot inhmex ā ijarēnh kêt xwÿnhjê pynē nē mē himex pa. Anē.

¹⁶Hâmri nhûm pika rûm mrymnuti kator xwÿnhhta haxwÿja mē kām kapēr nē mē kām:

—E koja ixkwÿjaja inhÿ hā mē apitā mē apē ixkwÿ hā mē akagā. Mē ate amnhî to rûnh xwÿnhjaja nē mē ate amnhî to hkryre xwÿnhjaja. Nē amarî mē kām mē axâpênh xwÿnhjaja nē amnhî mā mē axâpênh xwÿnhjaja. Nē mē akâxpore rûnh xwÿnhjaja nē mē apē amrakati xwÿnhjaja. Koja mē apiitā mē akagā hpa. Mē akwÿ nhōkrā kagā nē mē akwÿ xupôk rûm mē anhîhkra katut kagā.

¹⁷—Gô xujanâr rûm mrymnutita nhîxi kot paj mē atā hipêx. Rÿ hixi hā nûm nhîpêx. Hâmri ka mē axâpkur xā japrôr kaxyw nhÿhÿm mra nhûm mē atā hixita pumu nē rî kormā mē amā mēmoj kwÿ ho wēnē ka mē amnhîm haprô nē ho axâpkur o ri apa. Nē mē ate mēmoj to wēnē xwÿnhjaja koja mē apē mēmoj japrôr kaxyw mē awÿr mra ka mē tee ri nhÿhÿnh mē hā hixi japêr hāmri nē mē kām mēmoj to wēnē hkêt nē. Ām nhÿhÿnh mē atā hixi hā kagāta pumunh

pix kukwak ri kot kaj mē awjaprô rÿ mēmoj to wēnē. Anē.

¹⁸E kwa kēr ka mē ixte mēmoj pumunh nē mē amā hā kagāta pumu nē ama nē kām ajamaxpêr tÿx o apa. Mrymnutita nhîxi na kēp nûm. Nûmja kēp 666. E kaj mē akrā hi mex xwÿnhjaja kot kaj mē aprî hā ja mar tÿx kurē kumrêx.

Tirtûm mex ā mē grez

Apokarip 7.1-8

14 Tā pa axte mēmoj pumu. Nhûm mē pahte amnhî tomnuj pānhā amnhîrer xwÿnhja hixêt pê Siāwja nhîmōk ā xa. Nē puhā mē ohtō rax kumrêx nē kuhê. Mē ohtō ho mē ohtō. Piitā kamā mē kēp 144.000. Nē piitā ôkrā hā mē pahte amnhî tomnuj pānhā amnhîrer xwÿnh mē Hipêêxā wa hixi jaxwÿr pa mē omu.

²Nhûm mē kaxkwa kamā grez o kuhê. Mē grezja mex o mex. Te kot gô hprôt tÿx hkoko htÿx pyrāk. Nē te na katôtok tÿx pyrāk. Nē te wiorāw môr xwÿnhjaja kot hkakrênh mex pyrāk pa mē mar o xa.

³Nē mē grez xwÿnhjaja. Jejus puhā mē ohtō rax kumrêx nē mē kuhê xwÿnhjaja na prem Tirtûm kot mē ho amnhîptâr ā hkrî xāta kuri grez o kuhê. Nē mēmoj tîr pê kwat xwÿnhjê mē mē âptâr tûm pê 24jê kuri grez o kuhê. Mē grez nyw o gre. Ām mē tapxipixjaja mē kot mē grez nywja mar. Ra mē kēp Tirtûm kra hā mē kot mē ôkrā hā Tirtûm mē Kra Jejus wa hixi ā kagā nhûm Tirtûm kot ra mrymnuti mē hōta wa kēp mē utâr nē amnhî wÿr mē ho àpir xwÿnh na pre mē. Ām mē tapxipixjaja mē grez nywja ma nē wa kām ho grez o kuhê.

⁴⁻⁵Na prem tām amnhî nhîpêx nē Tirtûm kôt amnhî nhîpêx rāhā ho pa. Te mē kot amnhî prō pix tănopxar rāhā ho pata pyrāk. Nē ri tanhmā hêx to rÿ tanhmā ri amnhî tomnuj to ho pa hkêt nē. Ām tām ri amnhî nhîpêx mex o pa. Mē kēp Tirtûm mē mē pahte amnhî tom-

nuj pānhā amnhīrer xwŷnh kwŷ jakamā na prem mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwŷnhhta kôt pix mā amnhī nhīpêx o pa. Jakamā na prem mrymnuti kutā rôrôk nê kām mex o mex ā harēnh kêt nê. Tā mē kumrêxjaja Tirtûm mē Kra wa kuri wa kām grer o kuhê.

Tirtûm kapêr o wrŷk xwŷnh pijakrunêpxi jarēnh

⁶Tā pa axte Tirtûm kapêr o wrŷk xwŷnhjê hô pumu nhûm kŷx pê ri htor o pa. Ahpŷnhā ri pika piitā hkôt mē uro hkŷjê hkôt. Na ahpŷnhā ri mē kapêr xwŷnhjê piitā mē hkôt mē kām Tirtûm kot tanhmā mē hipêx to hā harēnh kaxyw. Ahpŷnhā mē kapêr xwŷnh piitā mē kām harēnh o pa. Nê htor o pa pê kŷx pê mē kām kapêr nê mē kām:

⁷“E na ra Tirtûm mē ate amnhī tomnuj mŷrapê tanhmā mē ato kaxyw. Jakamā kwa mē tokyx hā apijaam kaxyw akôn krā ho arôrôk nê akrī nê kām mex o mex ā harê. Kêp mēmoj piitā ho kator xwŷnh na. Na pre kaxkwa ho kato nê pika ho kato nê gô xujanār o kato nê hino ho kato nê mēmoj piitā ho kator pa. Jakamā kwa kêr ka mē tapxipix ā mân apijaam nê kām mex o mex hā harēnh rāhā ho apa.”

Anhŷr o mē kām kapêr. ⁸Hāmri nhûm hōja wamta kôt tē nê urāk nê kŷx pê mē kām kapêr o:

—Koja Tirtûm tokyx Papirôn grānh pa. Na hte krī nhō xwŷnhjaja amnhī tomnuj pix rāhā ho pa. Mē kot amnhī nhīpêx te mē kot kagoxŷhti ho hkôm nê amnhī mē mē piitā mē kām ôr nê ho mē ho pipānh pyrāk. Na htem mēnijê piitā ho amnhīkati o pa. Nê amnhī kwŷjê pê mē hprō ho amnhīkati. Nê amnhī mē pika piitā hkôt mē pa xwŷnhjê mā anhŷr o pa. Mē kot mē urāk nê ā amnhī nhīpêx anhŷr o pa kaxyw mē kām anhŷr o pa. Ja

mŷrapê na ra Tirtûm kot tanhmā mē ho kaxyw mē hā amnhī jarê. Anê.

⁹Tā nhûm wa hkôt hōja tē nê wa urāk nê kàx pê pika nhō xwŷnhjê mā kapêr nê mē kām:

—E mē ate mrymnuti kutā akôn krā ho arôrôk nê akrī nê kām mex ā harēnh xwŷnhjaja. Nê mē ate karō nhīpêx nê kutā akôn krā ho akrī nê kām mex ā harēnh xwŷnhjaja. Nê mē anhōkrā nê mē anhīhkra hā hixi hā kagā xwŷnhjaja.

¹⁰⁻¹¹—Tirtûm na tee ja hā mē apumu nê mē akamā gryk tŷx kumrêx. Mē ate kapêr kuhpa hā mrymnuti hkôt amnhī xunhwŷr jakamā nhûm mē akamā gryk tŷx o mē akamā gryk tŷx. Jakamā koja kuwy hpôk rāhā ho rāhā xwŷnhhta kamā mē arēnh pa ka mē amnhī xā htŷx kamā ajamak rāhā apa ho apa. Kojā kuwy hpôkja aa hapêx kêt nê kurûm kàx mā hkûm àpir o pa rāhā nê. Kojā ā mē ate amnhī tomnuj o mē apa xwŷnhjê nhīpêx anê ka mē kamā apa ho apa nê aa kurûm ajapôx kêt nê kamā amnhī xā htŷx kām ajamak rāhā apa ho apa. Arīgro hān kamāt kām arī ā amnhī nhīpêx anhŷr rāhā apa ho apa. Mē ate gôj rûm mrymnuti mē hkarō ho sānti wa kutā akôn krā ho arôrôk nê akrī nê wa kām wa mex ā wa harēnhja mŷrapê kot kaj mē ā amnhī nhīpêx anê. Kot mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwŷnh mē Tirtûm kapêr o mē wrŷk xwŷnhjê noo mā kot kaj mē ā amnhī nhīpêx anhŷr o apa.

¹²Anhŷr o mē kām kapêr jakamā kwa kêr pu mē pahte Tirtûm kôt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja mē hkukamā mē harēnhja ma nê Tirtûm kapêr kôt pix mā amnhī nhīpêx rāhā ho ri papa. Mē kot tanhmā hā mē pahto htā pu mē hkaga hkêt nê amnhī kaxyw Jejus kôt pajamaxpêr tŷx rāhā nê. Hāmri nê nhŷrmā mē kurom ma ô krī hwŷr api nê kamā pamex kumrêx nê papa ho papa.

**Mē kēp Jejus kwỳ hã mē
htyk xwỳnhjê jarênh**

Wam Tesarôn 4.16

¹³Tã nhũm kaxkwa kamã mēhõja axte inhmã kapēr nē inhmã:

E Juãw. Kêr ka ã akwỳjê mã mēmoj tã kagã anê nē mē kãm hã kagã ho: “E mē ate Tirtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja. Mē kot Tirtũm ã mē apar nhũm mē atyk tã koja amnhĩ tã mē ato mex rax kumrêx.” Anhỹr o mē kãm hã kagã.

Anhỹr o inhmã kapēr. Hãmri nhũm Tirtũm Karõja kuma nē kãm:

—Nã ãm hãmri na ka ã mē harênh anê. Ra Tirtũm kot amnhĩ tã mē omunh rãhã ho pa. Mē kot kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa pê mē kãm mē hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx rãhã htykja nhũm Tirtũm kot amnhĩ tã mē omunh mex. Koja mē ho mex kumrêx. Mē kot Jejus ã mē hpar tã koja mē ho mex rax nē nhũm mē kuri mex rãhã nē pa ho pa nhũm mēhõ axte tanhmã mē ho hkêt nē. Anê.

**Tirtũm kot tanhmã mē kãm
hkĩnh xwỳnhjê nhĩpêx to**

¹⁴Tã pa axte mēmoj pumu. Kaxkwa kamã kakrã jakajre pumu. Nē kamã mēhõj te panhĩ pyrã nē nhỹ. Nhũm ôr o pahĩ hã mē ahkã htu nē kuteere xwagixre py nē o nhỹ.

¹⁵Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tirtũm kapēr o mē wrỳk xwỳnhjê hõja Tirtũm mã amnhĩ jarênh xã hã ixkre rũm kato nē kakrã jaka kamã ỹr xwỳnhhta mã kapēr. Kàx pê kãm kapēr nē kãm:

—E pika nhõ xwỳnhjaja te mē hpur kãm mēmo hy ra hkamrêk nē hikênh mã mex pyrãk. Jakamã anhõ kuteere ata py nē ma mē hkôt tanhmã ri mē ho ho ri mē hkôt apa. Te mē kot mēmo hy nhĩkênh o ri pa pyrãk o mē hipêx nē ma ho mē himex o ri apa. Anê.

¹⁶Hãmri nhũm kuma nē pika piitã mỳri õ kuteere ho apê nē te mēmo hy jakãr pyrãk o mē hipêx.

¹⁷Hãmri nhũm axte Tirtũm mã amnhĩ jarênh xã hã ixkre rũm kapēr o mē wrỳkjê hõja kato. ihkra kamã kuteere xwa gixre py nē o xa. ¹⁸Hãmri nhũm axte hõja ixkre rũm kê hkôt kato nē hkukamã kator xwỳnhhta mã kapēr. Kàx pê kãm kapēr nē kãm:

—E na ra Tirtũm tanhmã mē kot amnhĩ tomnuj to hã tanhmã mē hipêx to kaxyw. Te mē kēp mē hpur kãm mēmo xõ pê uwa ra hkamrêk nē rênh mã tãm pyrãk. Jakamã ma pika hwỳr mē hwỳr wrỳ nē mē hkôt ri anhõ kuteere ho mē himex o ri apa. Anê.

¹⁹Hãmri nhũm kuma nē ma pika hwỳr wrỳ nē mē hipêx o te mē kot uwa xõ rênh nē prês kãm hkapĩr nē kagõ janênh pyrã nē mē hkôt ri kuteere ho mē hpar o pa. Tirtũm ra mē kamã gryk tỳx o mē kamã gryk tỳx jakamã nhũm ã mē hkôt mē hipêx anhỹr o ri pa.

²⁰Jakamã nhũm mē hkamrõ hpikapĩr rax kumrêx o uwa kagõ jakre. Te ho pyhti hprõt o nør pyrãk. Jao upỳm o 2 met nē hkôt ho mēj met. Nom hprõt xã hkôt ry rax o ry rax. Ho 300 kirõm. Nhũm ã mē kamrõ hprõt rax anê.

Tirtũm mex ã mē grer

15 Tã pa axte kaxkwa kamã mēmoj pumu. Hãmri nē amnhĩ jaêr pē omu nē tee ri hkukamã ijamaxpêr. Aa mē pahte mēmoj ã kot anhỹr pumunh kêt xwỳnh pa pre omu. Nhũm Tirtũm kapēr o mē wrỳk xwỳnh pê 7jaja ahpỳnhã pika hkôt mē kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê homnuj kaxyw akuprõ nē kuhê. ãm jajê pixjaja koja Tirtũm nhỹ hã axte tanhmã mē homnuj to nē ho anhỹr pa hãmri nhũm ra ja hapêx o hapêx.

²Jakamã pa axte Tirtũm kapem gõ rax pumu. Te kot kàx karỳr jaxênh mē kuwy hpõk o pihkãr pyrãk xwỳnhja hprõt o

nō. Nhūm Tirtūm kra hkwỳjaja gō mỳ ri ohtō rax kumrēx nē kuhē. Na pre ra mrymnutija tee ri amnhī kōt mē rēnh mā nē tee ri mē hā amnhī nhīxi hā kagā hprām kaprỳ nom nhūm mē hkaga nē Jejus kōt amnhī nhīpēx rāhā ho pa. Nē mrymnuti karō ho sānti mā mex ā harēnh kēt rāhā ty nē kaxkwa hwỳr api. Jakamā nhūm Tirtūm amnhī tā mē omu nē mē kām wiorāwti hkwỳ gō nhūm mē piitā hamỳ nē gō rax mỳ ri ho kuhē.

³Hāmri nē Tirtūm mā tanhmā amnhī to ho pa xwỳnh pē Mojes mē mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer xwỳnhta wa kot Tirtūm mā greta nhūm mē Tirtūm mā ho grer o kuhē nē grer o:

E Pahi Maati Tirtūm. Na pa mē ra inhmex pē awỳr ixàpir pa.

Ām hāmri na ka hte tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri apa.

Aa tanhmā axēx to hkēt.

Nē mē ixrom axihtỳx o axihtỳx.

Nē mē ixrom axàhpumunh o axàhpumunh.

Jakamā na ka hte mē inhmā aa mē ixte mēmoj pumunh kēt kwỳ ho anhỳr o apa.

Pika piitā hkōt ahpỳnhā mē ho amnhīp-tār xwỳnhjē nhō Pahi Maati na ka.

Nē ate tām amnhī nhīpēx xwỳnh na ka.

⁴Jakamā na htem piitā atā hpijaām o pa.

Nē amā mē kapēr xàptār pix o amā kapēr.

Nē amā amex o amex ā ajarēnh rāhā nē.

Ām hāmri mē ixrom kapxipix amex o amex.

Jakamā koja ahpỳnhā pika piitā hkōt akrajē piitā ate tām amnhī nhīpēx nē tām mē piitā tanhmā mē harēnh to hā ajarēnh ma nē awỳr mra nē akutā hkōn krā ho rōrōk nē hkrī nē amā amex o amex ā ajarē. Anē.

Mē homnu xà hā xijere jamỳnh xwỳnh jarēnh

⁵Tā na pa axte mēmoj pumu. Kaxkwa kamā Tirtūm nhōrkwỳ hā hitom xà piitā amnhī kahē xà rē nē kuhē pa omu. Nē ixkre kamā ō hitom mex maati haxwỳja amnhī kahē xà mē nē xa.

⁶Hāmri nhūm ixkreja rūm Tirtūm kapēr o mē wrỳk xwỳnh pē 7jaja hapōj nē kuhē. Mē ē hakajre nē hirā htỳx kumrēx. Nē mē hinō pre xàja ōr pix o. Nē piitā Tirtūm mā tanhmā kot mē homnuj to xà hā xijere pē 7ta jamỳnh kaxyw kuhē.

⁷Hāmri nhūm mēmoj tūr pē kwatjē ōja mē kām xijere hkwỳ jamỳ nē mē hwỳr o tē. Xijere kēp 7 nē piitā ōr o. Nhūm hamỳ nē Tirtūm kapēr o mē wrỳk xwỳnhtajē hwỳr o tē nē ho mē hipēx nhūm mē ahpỳnhā hamỳ. Xijere kamā Tirtūm gryk xà jamỳ nē o kuhē.

⁸Pu nhūm Tirtūm rūm kuwy hkūm hapōj. Tirtūm mex nē hihtỳx xwỳnhta rūm hapōx rax o ixkreta kunor pa nhūm mē tee ri hwỳr gjēx prām kaprỳ.

Xijere kamā mē homnu xà pē 7 jarēnh

16 Tā pa arī mēmoj pumu nhūm Tirtūm nhōrkwỳ kamā mēhōja kapēr o wrỳk xwỳnh pē 7jē mā kàx pē kapēr nē mē kām:

—E na pa ra mē kot ixkapēr kwỳm ri amnhī nhīpēx xwỳnhjē pumu nhūm ixpē ja omnuj tỳx o ixpē omnuj tỳx. Jakamā e mē anhō xijereta jamỳ nē ma pika hwỳr mē hwỳr wrỳ nē axpēn pānhā mē hā xijere kamā mē homnu xà kapī. E mē tokyx ma mē hwỳr wrỳ. Anē.

²Hāmri nhūm mē kuma nē axpēn pānhā mē hwỳr wrỳ. Nhūm wamta kumrēx pika piitā hkōt mē homnu xàta kapī. Pu nhūm mē kot mrymnuti mē ō sānti wa kām mex ā harēnh nē amnhī tā wa hixi jaxwỳr xwỳnh piitā hkānhy hpa nē à htỳx kumrēx nē ri pa.

³Hämri nhüm wamta kôt hōja ō xijere py nē gō xujanār kām hkapīr pa nhüm gō te mē htykjē kamrō pyrā nē kamā mēmo mry htyyxā rēnh xwŷnh piitā pikaprār pa.

⁴Tā ra xijere kapīr xwŷnh o axkrut nē ō xijere kapī hāmri nhüm hkôt hōta ō xijere py nē hpānhā gō hkryre piitā hkôt hkapīr pa. Pyhti nē ri hino piitā hkôt hkapīr pa nhüm piitā gō xujanār pyrā nē mē hkamrō hā amnhī jahkre hpa.

⁵Hämri nhüm axtem Tirtüm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjē hō kot kām gō piitā hamār xwŷnhhta ja hā omu nē Tirtüm mā kām:

Pa amex rāhā apa ho apa xwŷnh. Nē arāhā apa ho apa xwŷnh.
Nā ām hāmri na ka ā mē kēp gōta nhīpēx anē.

⁶Na prem mē kot akôt amnhī nhīpēx xwŷnhjē mē mē kām ri akapēr jarēnh xwŷnhjē hpar o pa nhüm mē hkamrō hpikapīr rax nē.

Tā ka ra mē hā mē kēp mē hkōm xā homnu hpa nhüm mē kēp mē hkamrō ā amnhī jahkre nhüm mē tee ri ho hkōm mā. Nā ām hāmri na ka ā mē kēp gō nhīpēx anē Tirtüm. Anē.

⁷Hämri nhüm mē kot Tirtüm mā mēmoj nhōr xā hā mēsti hpar pē hkrī xwŷnhjē hōja kuma nē kām:

Nā ām hāmri na ā ajarēnh anē Tirtüm.
Ām hāmri na ka ā akrajē hā mē hipēx anē.

Ra ate mē hā amnhī jarēnh xā hkôt na ka hte tanhmā mē hipēx to.

Nā apē mē inhō Tirtüm Maati na ka. Mē ixrom axihtŷx o axihtŷx nē axāhpumunh o axāhpumunh. Anē.

⁸Tā ra axkrunēpxi nē ō xijere kapī. Jakamā nhüm mē hpānhā hōja ō xijere o tē nē myyti hā hkapīr pa nhüm hkagro htŷx nē pika hkôt mē pa xwŷnhjē hkā ho hxēt o pa.

⁹Kagro htŷx o hkagro htŷx jakamā mē hkā ho hxēt nhüm mē kamā hkā kajē hpa. Hāmri nē tee ri amnhī pumu nē hamaxpēr o:

—Nā Tirtūmtija na ā mē pahomnuj tŷx anē. Anē.

Hāmri nē kamā gryk tŷx nē haprŷ nē tanhmā ho kapēr punuj to ho pa. Nom mē kot amnhī tomnuj kaga nē kām mex o mex ā harēnh kēt nē arī tanhmā amnhī tomnuj to ho pa.

¹⁰Nhüm ra kēp kwat nē ō xijere kamā mēmojja kapī. Jakamā nhüm ra hpānhā hōja ō xijere o tē nē gōj rūm mrymnuti kot mē ho amnhīptār xā hā hkrī xā hā hkapīr pa. Jakamā nhüm ra kot mē ho amnhīptār xā hā pikaja kamā kamāt kō htyk par kumrēx. Hāmri nhüm mrymnuti mē hkôt mē kot amnhī nhīpēx xwŷnhjē hā kamāt kō hpa nhüm mē amnhī xā htŷx ā maj amnhī nham o axpēn kamnhar tŷx kumrēx. ¹¹Nē ā Tirtüm kot mē hipēx anhŷr ā amnhī tā omu nē kamā gryk tŷx nē tanhmā ho kapēr punuj to ho pa. No ām kot amnhī tomnuj xwŷnh ā amnhī pumunh nē kot amnhī tomnuj kaga hkēt nē.

¹²Nhüm prem ra kēp sīk nē ō xijere kamā mēmoj kapī. Jakamā nhüm hpānhā hōja ō xijere kamā mēmojta o tē nē pyhti pē Erax kamā hkapīr pa nhüm gōja grā pa nē te kēp pry pyrā nē nō. Jakamā nhüm myt japōx xā rūm mē ho amnhīptār xwŷnhjaja nē pōristijaja hāmri pijapu kaxyw Jerujarē hwŷr nojarēt nē hā hwŷr pa.

¹³Tā nhüm kagāmnuti mē ŷ hā mē kām hēx o pa xwŷnh mē mrymnutita wa mē hakwa rūm mēmoj te priti pyrā nē hapōx o pa. No ām priti hkēt mē kēp Satanasti mā mē āpēnh xwŷnh kwŷŷ.

¹⁴Jakamā na prem pika piitā hkôt mē kot aa mēmoj pumunh kēt kwŷ ho anhŷr o hēx rom mē no kupyw o mē hkôt pa. Tā pika piitā hkôt mē ho amnhīptār xwŷnhjē mē ho pikuprōnh kaxyw mē

hapêr o pa. Mê kot Tirtûm xihtÿx o hihtÿx kurê kaxâr kaxyw mê pijapu xâ hâ arïgro kukamâ mê ho pikuprôn h o pa.

**Jejus kot amnhî kwÿjê
mâ kapêr ã harênh**

¹⁵Tâ nhûm Jejus pika hkôt hkrajaja arî mê hfir nê pa xwÿnhjê mâ kapêr nê mê kâm:

E mê inhma ixkwÿjaja. Akupÿm ixte mê awÿr ixwÿrk xâ hâ arïgroja ã kot paj te mê àhkinh xwÿnh kot amnhî nhîpêx pyrâ nê mê ajaêr pê mê awÿr wÿr. Jakamâ kêr ka mê amnhî wÿr ijamâr rãhã ho apa. Kêr pa akupÿn wÿr ka mê amnhî wÿr ixpumu nê akinh nê amnhî kamâ amã ixpuma hkêt nê. Anê.

**Mê kot axpên kurê kaxâr kaxyw
mê pikuprôn h ã mê harênh**

¹⁶Tâ nhûm Satanasti hkwyjaja pika piitã hkôt mê ho amnhîptâr xwÿnhjê ho pikuprôn h pa nê mê hkurê kaxâr kaxyw ma Ijaew kot kãm “Amaketô” jarênhja wÿr mra.

¹⁷Hãmri nhûm Tirtûm kapêr o mê wÿrk xwÿnh pê 7 kot hitepta ô xijere py nê kãx mã kamâ mêmoj kapîr pa. Jakamâ nhûm Tirtûm nhôrkwy kamâ mê ho amnhîptâr ã hkrî xâ rûm Tirtûm kãx pê kapêr o:

—E hãmri. Na pa ra mê kot amnhî tomnuj mÿrapê tanhmã mê ho jatur xãm mênh kaxyw. Anê.

¹⁸Pu nhûm na hkatôtök nê hkrakrak nê haxênh nhûm pika httertet tÿx nê. Aa mê kot pika httertet tÿx kot anhÿr ã omunh kêt kumrêx.

¹⁹Jakamâ nhûm Papirônja kajê axkrunêpxi. Papirôn nhô xwÿnhjaja kot amnhî tomnuj tÿx o paja mÿrapê nhûm Tirtûm ã mê hipêx anê. Nê pika httertet o pika piitã hkôt krî grãnh pa. ²⁰Nhûm gô hipôk piitã gôja hâ axkamur nhûm hapêx pa. Nê kên prêk nê hkrã hixêt

rôrôk nê hpigrãnh pa. Pika httertet tÿx kumrêx jakamã ã mêmoj amnhî nhîpêx anê. ²¹Nê na mê pê jêr krã jakootija mê piitã mê hipy rôrôk. No ãm hkrã hkryre hkêt hkrã rûnh kumrêx. ãm hpÿnh nê kamã kêp 40 kir nê mê hâ rôrôk nhûm mê tee ri amnhî tâ ã omu nê Tirtûm kamã gryk tÿx nê hapÿr nê ho kapêr punuj nê.

Tirtûm kra hkêt xwÿnhjê jarênh

17 Tâ pa pre kê axte mêmoj pumu. Nhûm kot xijere jamÿnh xwÿnhjê hõja ixwÿr tẽ nê inhmã:

—E ma ixkôt tẽ nê mêmoj pumu. Anê.

Hãmri pa kuma nê ma hkôt tẽ nhûm inhmã:

—Nã ahpÿnhã gô rax mÿri krî nhô xwÿnhjaja te ho ni hkupÿr gô mÿ ri ÿr nê kãm mêmjê piitã hkinh o ÿr xwÿnhta pyrãk. Na htem urãk nê Tirtûm kapêr kôt ri amnhî nhîpêx kêt nê. ãm htÿx ri tanhmã amnhî tomnuj to ho pa. Jakamã koja Tirtûm tanhmã mê homnuj tÿx to nê mê ho hapêx. ²Krî piitã hkôt mê ho amnhîptâr xwÿnhjaja na hte ma mê ô krî hwÿr mra nê te mê kot mê hkupÿrjê ho amnhîkati pyrãk o amnhî nhîpêx. Nê te pipãnh nê htÿx ri amnhî nhîpêx pyrãk o amnhî nhîpêx o pa. Nhûm krî nhô xwÿnhjaja mê urãk nê amnhî krã hkôt pix mã tanhmã amnhî tomnuj to ho ri pa. E ma ixkôt tẽ nê ja hã mê omu. Anê.

³⁻⁴Hãmri nhûm Tirtûm Karô tanhmã ixto nhûm kapêr o wÿrk xwÿnhja ma kapôt wÿr ixto mō pa kapôt ã mÿymnuti hkrã kêp 7 nê kamã hpâr kêp 10 xwÿnhta pumu nhûm hkamrêeti nê xa. Nê ï piitã hã tanhmã Tirtûm o kapêr punuj to hã kagã. Nhûm katut ã mēhō ni kupÿrta nhÿ. Mê ho amnhîptâr xwÿnh ã mê ê kakrã htyk nê hkamrêk o hkukâr jaxã nê hã nhÿ. Nê ôr o ôkrexê. Nê ôr o hinwÿÿxê nê ïhkra kamã kãx. ãm ôr pix o hikukrêx. Nê kên mex karÿr pix o amnhî jamrêx. Nê ôr o kopti hō py nê hã nhÿ.

Kopti kamā ni kuprÿ kot amnhî tomnuj xà. Am kot mē kēp mē mjên o amnhîkati ho pa xà pix nhùm kupy nē o nhÿ.

⁵Nē ôkrā hā amnhî nhîxi hā kagà kot: Inhîxi pimxur pē PAPIRÔN RAXTI.

Nē ixpē mē kēp mē mjênjê ho amnhîkati ho mē pa xwÿnhjê nā na pa.

Nē ixpē mē kot axpēn prō ho amnhîkati o mē pa xwÿnhjê nā na pa.

Nē ixpē mē kot Tirtûm nē mē kām hêx o ri mē pa xwÿnhjê nā na pa.

Nē ixpē mē kot Tirtûm kapēr kôt amnhî nhîpêx o pa hkêt xwÿnhjê nā na pa.

Anhÿr o ôkrā hā amnhî nhîxi hā kagà kot anhÿr. ⁶Nhùm axpā nē nhÿ pa omu. No

ām kagôxyhti ho hpiānh kêt. Mē kot Jejus kôt amnhî xunhwÿr nē ri mē kām Jejus kēp mē ô pahihtî hā harēnh xwÿnhjê kamnhwÿr o mē hpar nhùm mē hkamrô pikapîr xwÿnhjê kamrô ho na pre axpā nē nhÿ. Pa ā kot amnhî nhîpêx anhÿr ā omu nē tee ri ijamaxpēr.

⁷Hāmri nhùm Tirtûm kapēr o wrÿk xwÿnhja inhmā:

—Kwa mon ka ri ja pumu nē tee ri ajamaxpēr? E kot paj ixprî hā amā harē ka inhma. Niti mē hā ÿr xwÿnh pē mrymnutita. Krā pē 7 nē kamā hpār pē 10 xwÿnh-ta kot paj ixprî hā amā hamē wa harē ka wa harēnh ma.

⁸—Nā mrymnutija na pre htîr nē ri pa tā ty nē ahkre xupÿmti kamā hikwÿ. Nom koja akupÿm htîr nē kurûm kato nhùm mē piitā omu nē ahpÿnhā tanhmā hamaxpēr to. Amnepēm kormā amrakati ri Tirtûm kot ô kagà kamā mē htîr tûm nē mē pa mā xwÿnhjê nhîxi jaxwÿr xwÿnhjaja koja kator ā omu nē ām omu nē tanhmā hamaxpēr to hkêt nē. No mē kot Jejus kôt amnhî xunhwÿr kêt xwÿnhjaja koja mē amnhî jaēr pē akupÿm kator ā omu nē tee ri hkukamā hamaxpēr. Hāmri nē axpēn mā: “Kwa amnepēm htyk tā ra tanhmā amnhî to nē akupÿm htîr nē api nē mō.” Anhÿr o axpēn mā harē. Hāmri nhùm kato nē ma tē nhùm

Tirtûm tā ho hapêx kumrêx nhùm hapêx o hapêx.

⁹—Kwa inhma nē jam ajamaxpēr tÿx nē. Mrymnuti krā pē 7ta te kēp hixêt prêk pē 7 pyrā nē hā ÿr xwÿnh ni kuprÿta te hixêt prêk pē 7ta ā ÿr pyrāk.

¹⁰—Nē mrymnuti hkrā pē 7ja te kēp mē ho amnhîptār xwÿnh pē 7 pyrāk. Nhùm mē ho amnhîptār xwÿnhjaja te mē kēp 5 nē ra htyk pyrāk nhùm hkôt hōja arî mē ho amnhîptār o pa. No kot hitepta kormā. Nom koja mē ho amnhîptār ry hkêt nē.

¹¹—Mrymnuti htîr nē pa htā htyk nē ra akupÿm htîr nē àpir xwÿnh-ta koja hkrā hitepta pānhā mē ho amnhîptār o pa. Jakamā te mē ho amnhîptār xwÿnh pē 7jê hō pyrāk. Koja hkrā pē 7ja mē ho amnhîptā nē gaa nē htyk mē nhùm hpānhā mrymnutita hpānhā mē ho amnhîptā. Hāmri nhùm rî kormā Tirtûm tā mē ho hapêx par kumrêx.

¹²—Nē ate mrymnuti hkrā kamā pār pē 10 pumunh xwÿnh-ta te mē kēp mē ho amnhîptār xwÿnh pē 10 pyrāk. No ām jaja na kormā mē ho amnhîptār kêt nē. Koja mē nhÿrmā anhîpê mrymnuti nhÿ hā ahpÿnhā ri mē ho amnhîptār o pa nom mē ho amnhîptār japjê hkêt nē.

¹³Koja mē tanhmā ja hā axpēn mar to hāmri nē mrymnuti mā anē nhùm mē hpānhā mē piitā mē ho amnhîptā.

¹⁴—Nē mē ho amnhîptār xwÿnh pē 10jaja koja mē pahte amnhî tomnuj pānhā amnhîrer xwÿnh kurê kaxar kaxyw hwÿr mra nē kutā pijapu ho kuhê. No ām tee ri kām tanhmā ho hprām hkaprÿ nhùm mē ho axtem nē amnhî tā mē himex pa. Hihtÿx o hihtÿx o kot mē ho hpimrāatā mē hakrenh par. Nē kēp pika piitā hkôt mē ho amnhîptār xwÿnhjê nhō Pahihtî. Tām na pre amnhî wÿr mē kot hkôt amnhî nhîpêx o mē pa xwÿnhjê wÿ nhùm htem amnhî kaxyw hkôt hamaxpēr mex rāhā ho pa. ¹⁵—Nē krî pē Papiirôn kapem gô sohtô mÿ ri ni

kuprÿ hkrÿ xwÿnhhta. Gô xohtôja te kêp ahpÿnhã ri pika piitã hkôt mē uro hkwyÿ pyrãk. Nē te ahpÿnhã ri mē kapēr xwÿnh kwÿ pyrãk.

¹⁶—Nē mrymnuti hpār pē 10ta kēp mē ho amnhÿptār xwÿnh pē 10 pyrãk. Jakamã koja mē kãm ni kuprÿta prãm nõkati nē kamã gryk tÿx kumrēx. Hãmri nē hwÿr mra nē kēp hikukrēx piitã utã nē kēp ê hkwrÿnh pa nhũm hkēnh mex nē xa. Hãmri nhũm mē kupÿ nē ï hkrēr pa nē kuwy kamã hi rē nhũm kaxār pa nē hapēx.

¹⁷—Na pre pahi pē 10jaja mrymnuti hkôt amnhÿ xunhwÿ nhũm Tÿrtũm ãm ja hã mē omu nē tanhmã nē mē kãm nē hkēt nē. Jakamã koja mē ãm hkôt pix mã amnhÿ nhÿpēx o pa rãhã nhũm Tÿrtũm mē ho hapēx. Nē mē õ krÿ mē mē ho hpim-rãatã mē ho hapēx pa. Hãmri nē mē ho hapēx o mē ho hapēx.

¹⁸—Nē ate mēhõ ni kuprÿ pumunh xwÿnhhta te kēp krÿ rax pē Papirõn nhõ xwÿnhjē pyrãk. Nē mē ho amnhÿptār xwÿnhja pika piitã hkôt mē ho amnhÿptār xwÿnhjē hkrãhtũm na. Anē.

À Tÿrtũm kapēr o mē wrÿk xwÿnhja inhmã mē harēnh anē. Pa kuma nē õ ri mē amã hã kagã. Mē ate kamã harēnh nē aprÿ hã mar tÿx kaxyw.

Tÿrtũm kot Papirõn grãnh par ã harēnh

18 Tã pa kê axte mēmoj pumu. Nhũm axte Tÿrtũm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjē hõja kaxkwa rũm ahpār mã wrÿk o tē. Tÿrtũm nhÿ hã hihtÿx nē kamã hirã rax kumrēx o pika piitã hkôt mē kãm hirã pa. ²Nē ahpār mã tēn wrÿ nē kax pē kapēr o:

E koja Papirõnja pigrãnh pa nē hpãnhã kēp Satanasti mã mē ãpēnh xwÿnhjē papxã nē kēp nhõnhti papxã. Hãmri nē aa kamã mēmoj mex kēt kumrēx.

³Krÿ nhõ xwÿnhjaja na htem Tÿrtũm kapēr kôt amnhÿ nhÿpēx kēt nē

amnhÿ krã hkôt kãm prãm xã hkôt pix mã tanhmã amnhÿ tomnuj to ho pa. Te mēhõ pipãnh nē htÿx ri amnhÿ nhÿpēx o pa pyrãk.

Nhũm krÿ piitã hkôt mē ho amnhÿptār xwÿnhjaja mē hwÿr mra nē mēnijē ho amnhÿkati ho pa.

Nē krÿ nhõ xwÿnhjaja mēmoj pumu nē kãm hkÿnh. ⁴Hãmri nhũm kurē kumrēx o pa nē aa ujaarõr o hapēx kēt nē.

Jakamã na hte krÿ hkwyÿ nhõ xwÿnhjaja mē hwÿr mēmoj to pa nē xatã mē kãm ho wēnē nē mē kukwak ri mē hikãxpore rũnh nē pa.

Anhÿr o kapēr. ⁴Hãmri nhũm Tÿrtũm Papirõn kamã hkrajē mã kapēr nē mē kãm: E mē tokyx mē kot ri htÿx amnhÿ nhÿpēx xwÿnhjē nhõ krÿta rũm ajapõj ixkrajaja.

Kot kaj mē anhÿr kēt nē ra mē hkôt amnhÿ nhÿpēx pa mē ato apimrãatã mē ate amnhÿ tomnuj ã mē atomnuj tÿx nē.

⁵Krÿ nhõ xwÿnhjaja na htem amnhÿ tomnuj rũnh o pa.

Mē kot amnhÿ tomnuj xã te mē kot kēn katutxõ nhũm hprēk rax o kot kaxkwa kanhwÿr kaxyw pyrãk.

Na pa hte ã mē kot amnhÿ nhÿpēx anhÿr ã mē omunh rãhã ho ri ixpa. Jakamã kwa ixkrajaja mē tokyx mē kurũm ajapõj.

Anhÿr o hkrajē mã kapēr. Hãmri nē kapēr o mē wrÿk xwÿnhjē mã kãm:

⁶E kwa mē ma mē hwÿr wrÿ nē tanhmã ixkrajē hã mē ho.

No ãm kēr ka mē tanhmã mē ho htÿx o mē kot ra tanhmã ixpē ixkrajē nhÿpēx tota jakre.

Kē mē tanhmã ixpē mē ho grire htã ka mē hã tanhmã mē ho htÿx kumrēx o mē kot mē hipēxta jakre.

⁷Krÿ nhõ xwÿnhjaja na prem mex nē pa. Nē mē hikukrēx rũnh nē hkÿnh nē pa.

Nē tanhmã amnhÿ to jarkrar to ho ri pa nē amnhÿ jarēnh o:

“Ot pa mẽ te pahi ni kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nê ixkrĩ xà mex pix kãm ixkrĩ pyràk.

Nê te Tirtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o na pa htem amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Nê mẽ ixkĩnh nê mẽ inhmex rãhã ri ixpa. Ā mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỹnh na pa mẽ.”

Anhỹr ā amnhĩ to jarkrar o pa.

Tã kêr ka mẽ tanhmã mẽ homnuj to kê mẽ mexta pãnhã omnuj tỹx nê pa.

Nê kê mẽ hkaprĩ nê amnhĩ xà htỹx kãm hamak rãhã nê pa ho pa.

⁸E kê mẽ ā amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Jakamã koja mẽ arĩgro hpỹnh kãm mẽ hkwyjaja hpikaprãr rũnh nê nhũm arĩ mẽ htĩr xwỹnhjaja omnuj nê pa.

Nê tee ri amnhĩ pumu nê hkaprĩ xaj mỳr o pa.

Nê amnhĩ xà htỹx kãm hamak o pa.

Nê tee ri amnhĩ nhĩpêx o pa.

Nê kãm prãm nê pa rãhã ty nhũm kuwy mẽ ho hkaxàr pa.

Ixpê Pahi Maati Tirtũm kot paj ixihtỹx kãm ā mẽ hipêx anê. Anê.

⁹Hãmri nhũm krĩ piitã kurũm mẽ ho amnhĩptãr xwỹnhjaja. Mẽ kot mẽ hwỹr mrar nê mẽ hkuprỹjê ho amnhĩkati nê mẽ uràk nê mẽmoj pumunh nê haprõr rãhã ho pa xwỹnhjaja tee ri krĩ kaxàr nê kàx mã kuwy hkũm àpir o paja pumu nê hkaprĩ nê mỳr o kuhê.

¹⁰Nê Tirtũm kot mẽ ho hapêx par ā mẽ omu nê kãm ma htỹx kumrêx. Amỹm mẽ omunh o kuhê nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê httertet tỹx nê. Nê mỳr kãm kapêr o:

Hêxta waa nê Papirõn nhõ xwỹnhjaja.

Mẽ amex nê axihtỹx mex nê apa htã nhũm Tirtũm mẽ anhĩmex pa. Hêxta waa nê. Anê.

¹¹Nê mẽ hwỹr mrar nê mẽ kãm mẽmoj to wênê ho mẽ pa xwỹnhjaja haxwỳja krĩ pumu nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê hkaprĩ nê mỳr o kuhê. Nhỹri koja mẽ tokyx axte mẽmoj to wênê? Mẽ kêp mẽ-

moj japrõr rũnh xwỹnhjaja hkaxàr par kumrêx kênã.

¹²Na prem mẽmoj piitã ho pa nê mẽ kãm ho wênê. Mẽmoj mex piitã. ôr o mẽ hkukrêx nê prat o mẽ hkukrêx nê kên jaxênh ā kàxpore xohtô. Nê kupêxê mex. Kakrã htyk nê hkamrêk nê hkreore nê hã hapjê. Nê mẽmo pi kuxware nê pi htỹx nê kên jakàr nê kàx o ri mẽmo nhĩpêxja nhũm prem mẽ kãm ho wênê ho pa. ¹³Nê mẽmo htwym nê mẽ hkuxwa xà. Nê mẽ ô ho ành xà nê mẽ ô kuxwa xà nê xwỳgrà nê harõj. Nê môx nê ôwêhti nê kawar nê kaxyw kawarti hkjênh xà hã karrotre. Nê nhỹhỹnh krĩ hõ kamã panhĩ hkwy pynê nê mẽ hwỹr mẽ o pa nê mẽ kãm mẽ ho wênê nhũm mẽ amarĩ mẽ hkôt ri àpênh rũnh o pa. Na prem ā mẽ kãm mẽmoj to wênê anhỹr o pa. Tã ra mẽ kot mẽ haprõr xwỹnh mẽ mẽ pimràatã hapêx pa.

¹⁴Jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpêr nê te kot mẽ kãm kapêr pyrà nê mẽ kãm:

Hêxta waa nê. Mẽ amã mẽmoj prãm nê amnhĩm haprõr xwỹnhhta na mẽ apê hapêx par kumrêx.

Nê mẽ akàxpore rũnh nê mẽ akukrêx rũnhhta mẽ mẽ apimràatã ajapêx pa. Kot kaj mẽ axte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkêt nê. Anê.

¹⁵Hãmri nê amỹm ri Tirtũm kot tanhmã mẽ hipêx to hã mẽ omu nê kãm ma xaj mur nê httertet o kuhê.

¹⁶Nê mỳr kãm kapêr o:

Hêxta waa nê. Na pre htem ê mex pix jagjê nê ri hã mra. Kakrã htykre nê hkamrêkre.

Nê mẽ hikukrêx mex o amnhĩ jamrêx nê ri hã mra.

Nê ôr nê kên mex ā ohtô xwỹnh o amnhĩ jamrêx nê ri hã mra.

¹⁷Tã ra hapêx par kumrêx. Anê.

Hãmri nhũm gô xujanãr kãm pàr nhõ dõn nê mẽ kot mẽ kãm pàr o ri mrar xwỹnhjaja nê mẽ kot kamã tep pynênh

xà ho tep pynênh o ri mē pa xwÿnhjaja nē pàr kām amarī mē pa xwÿnhjaja hāmri mē hwÿr mra nē wamtajê pyrà nē tee ri amÿm ri mē ô krī pumu nē mÿr o kuhê. ¹⁸Nē kurūm kuwy hkūm xàpir o pa hā omu nē tee ri mē hkukamā hamaxpēr nē axpēn mā:

Hēxta waa nē. Krī mÿj na pre mex o mex. Mex o krī piitā hakrenh par htā hapêx pa. Anē.

¹⁹Hāmri nē mur nē hkaprī xàj pika hkwÿ jamÿ nē ho amnhī kamī nē mÿr kām kapēr o:

Hēxta waa nē. Krī mÿj na pre rax o rax. Nhūm pre nhÿhÿnh pàr kām mēmoj to wēnê ho pa xwÿnhjaja mē hwÿr mēmoj to pa nē mē kām ho wēnê nē mē hkukwak ri hikàxpore rÿnh nē ri pa.

Tā hāmri mē hapêx pa. Anē.

²⁰Hāmri nhūm Tirtūmja krajê piitā mē kām kapēr nē mē kām:

E ixpê Tirtūm na pa ā mē hipêx anē.

Mē kot mē apê ixkrajaja tanhmā mē atomnuj to ho paja mÿrapê na pa mē atā ā mē hipêx anē.

Jakamā e kaxkwa kamā mē apê ixri mē apa xwÿnhjaja.

Nē mē ate inhÿ hā ri mē kām ixkapēr jarēnh o mē apa xwÿnhjaja.

Nē Jejus nhÿ hā mē akapēr o ri mē apa xwÿnhjaja. Mē apiitā mē apê ixkra na ka mē.

E mē amnhī tā ja pumu nē akīnh nē axpēn mā apikunhar o akuhê. Pa na pa mē atā ā mē ho ijapêx anē. Anē.

²¹Tā nhūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjê hōja hihtÿx o kēn rax kumrēxja mÿ nē o tē nē gô xujanār kamā kām gēt nē kumē nhūm mrō nē akunok. Hāmri nhūm kapēr o:

E krīta koja Tirtūm te ho ixte gōx kām kēn mēnh nhūm mrōr nē hpikunor pyrāk o hipêx nhūm hapêx par kumrēx.

²²⁻²⁴Na pre hte krīja kamā mē kot ri mē kām mēmoj to wēnê xwÿnhjaja

amnhī to rÿnh o krī piitā hkôt mē hakrenh pa.

Nē krī nhō xwÿnhjaja na prem pika piitā hkôt hēx rom tanhmā mē no kupyr to ho ri pa. Jakamā ra mēmoj to wēnê xwÿnhjê pyrà nē mē hikukrēx rÿnh gryk ā Tirtūm kaga.

No ām ja pix kêt. Tirtūm krajê mē Tirtūm nhÿ hā kapēr o mē pa xwÿnhjaja na prem mē himex rax nē. Hāmri nhūm krī piitā kamā mē pa xwÿnhjaja mē kot mē hipêx ā mē omu nē mē urāk nē ā mē hipêx anhÿr o pa.

Tā Papirōn nhō xwÿnhjaja kot mē hipêx anhÿrja mÿrapê koja Tirtūm mē himex par kumrēx.

Jakamā koja mē axte hkīnh nē hkīnh xàj ri grer kêt nē.

Nē axte hkīnh nē grer kām hakwa kōr o ri pa kêt nē.

Nē axte ri wiorāw kakrēnh hkêt nē.

Nē axte ri amnhīm kawà hyr o hkrī hkêt nē.

Nē axte harōj kahuk o kuhê hkêt nē.

Nē axte mē ōrkwÿ kamā kanē hpōk kêt nē.

Nē axte axpēn mā ri hkrajê rer o ri pa hkêt nē. Koja ā mēmoj kot anhÿr piitā hapêx pa. Anē.

Mē kot Tirtūm mex ā mē harēnh

19 Tā pa kê axte mēmoj pumu. Nē kaxkwa kamā mē kapēr ma nhūm mē ohtō rax kumrēx nē tanhmā axpēn mā kapēr to. Nē anhîpê kàx pē kapēr tÿx nē kapēr o:

E pu mē pahpiitā Tirtūm mā mex o mex ā harē.

Tapxipix na hihtÿx o hihtÿx.

Nē tapxipix na àhpumunh o àhpumunh.

Nē tapxipix na mex o mex.

Tapxipix na mex o kot mēmoj piitā hakrenh par.

Ra kot mēmoj punuj pē mē papytār par jakamā kēp mē papytār xwÿnh ā pixi mex na.

²Na hte amnhî jarênh xà hkôt tanhmã mēmoj to ho pa.

Nē amnhî to hêx kêt nē.

Tã âm hāmri na ā Papirōn nhō xwÿnhjê nhîpêx anē.

Na prem mē kām Tirtūm kapêr jarênh o mē pa xwÿnhjê nhîmex rax kumrêx.

Nē krî piitã hkôt ri pa nē amnhî kôt mē kurê nhūm mē kuma nē mē hkôt amnhî tomnuj o pa.

Nhūm Tirtūm tee ri hã mē omu nē ā hkrajê hã mē hipêx kati anē. Âm hāmri na ā mē hipêx anē.

Anhÿr o axpên mã harê. ³Hāmri nē xatã axpên mã:

Nà âm hāmri na ā mē panhō Tirtūmja mē hipêx anē nhūm mē kurūm kuwy hkūm kàx mã àpir o pa.

Koja krî nhō xwÿnhjaja amnhî xà htÿx kamã hamak rãhã ho pa nē aa à htÿx hapêx kêt.

E pu mē hã Tirtūm mã mex o mex ā harê. Anē.

⁴Hāmri nhūm mē àptâr tūm pē 24 mē mēmoj tîr pē kwatjaja hāmri Tirtūm kot mē ho amnhîptâr ā hkrî xà maati kutã rôrôk nē kām hipô hpa. Hāmri nē ā mē kapêr anhÿr xwÿnhjê mã kapêr nē kām: Nà âm hāmri na ka mē ā Tirtūm mex ā harênh anē. E pu mē pahpiitã kām mex o mex ā harê. Anē.

⁵Hāmri nhūm mēhōja Tirtūm krî xà maati kamã kapêr o:

E mē axte Tirtūm mã mex o mex ā harê. Mē ate Mēpahpãm kôt amnhî nhîpêx o mē apa xwÿnhjaja.

Nē mē apê mē ho amnhîptâr xwÿnhjaja nē amarî ri mē apa xwÿnhjaja nē mē apiitã mē ate Tirtūm ā apijaam o mē apa xwÿnhjaja kām mex o mex ā harê. Anē.

**Kot mē pahpãnhã amnhîrer
xwÿnh mē hkwÿjê jarênh**

⁶Tã pa tanhmã mē kapêr to hã mē kuma nhūm mē kàx pē kapêr tÿx nē. Te

mē ohtô rax kumrêx kapêr pyræk. Nē te gô koko htÿx rÿ na katôtök tÿx pyræk. Hāmri nē mē kapêr o:

E na ra Tirtūm kêp mēmoj piitã ho amnhîptâr xwÿnh.

Nē kêp mē panhō Pahi Maati.

Nē hihtÿx o hihtÿx nē àhpumunh o àhpumunh.

E pu mē kām mex o mex ā mãn harê.

⁷⁻⁸Nē hã pahkînh nē.

Nē kām hihtÿx o hihtÿx ā harê.

Te mē kot axpên mã mē rer xwÿnh kot amnhî nhîpêx pyræk.

Jaο mē pahte amnhî tomnuj pãnhã amnhîrer xwÿnhhta te kêp myja pyræk.

Nē mē kot hkôt amnhî nhîpêx xwÿnh piitã te mē kêp nija pyræk.

Nē te mē kot axpên mã wa rer nhūm wa kot axpên kôt pa ho pa pyræk o koja mē amnhî nhîpêx.

Nē te mē kot mjên mã xwÿnh mã ê mex jakare nhôr nhūm kot hagjênh pyræk. Nē ê mexja te mē kot tãm amnhî nhîpêx xà pyræk. Anē.

⁹Hāmri nhūm Tirtūm kapêr o wrÿk xwÿnhja inhmã:

—E Juāw. Pa amã mēmoj jarê ka mar tÿx nē akwÿjê mã hã kagã. Tirtūm kapêr kwÿ kot paj amã harê. Kêp Tirtūm kapêr jakamã âm hāmri na. Na hte mēmoj jarênh o hêx kêt nē. E kapêr ā kagã ho: Na htem axpên mã mē rer kaxyw nē amnhî wÿr hkwyjê wÿ nhūm mē hwÿr mra nē wa hã hkînh nē apkur mex nē.

Ja pyrã nē Tirtūm kot amnhî wÿr mē hwÿr xwÿnhjaja koja mē nhÿrmã mē pahte amnhî tomnuj pãnhã amnhîrer xwÿnhhta wÿr api nē ā amnhî nhîpêx anē nē hkînh nē apkur mex nē.

Hāmri nhūm Tirtūm mē ho mex rax kumrêx. Anē.

—E kêr ka ā akwÿjê mã ja hã kagã anē Juāw. Anē.

Hāmri pa kuma nē kagà ja kamā mē amā hā kagà.¹⁰ Hāmri nē hā kagà hpa nē ra ixte kām mex o mex ā harēnh kaxyw kutā ixkōn krā ho tēm nē nh̄y nh̄um tee ri amnhī tā ixpumu nē inhmā:

—Kwa ā ri inhīpēx anh̄y r kēt nē. Apyrā nē ixte Jesus mā tanhmā amnhī nhīpēx to xw̄ynh kēnā. Jejusja apyrā nē kēp inhō pahihiti na. Jejus kapēr na prem hkukamā mē kot Tirtūm nh̄y hā kapēr o mē pa xw̄ynhjaja hā kagà nē mē kām harēnh o pa. Jakamā kwa pu mē Tirtūm pix kutā mǎn pahkōn krā ho parōrōk nē pahkrī nē kām mex o mex ā harē. Anē.

Kawar jaka hā ȳr xw̄ynh jarēnh

¹¹⁻¹⁶Tā pa kē axte mēmoj pumu. Nh̄um kaxkwa axkjē nh̄um kamā kawar jakajre xa nh̄um mēhōja hā nh̄y. Hixi na pre kēp “Aa kot Tirtūm kaga hkēt xw̄ynh.” Anē nē hixi hō na pre kēp: “Tirtūm kōt pix mā amnhī nhīpēx o pa xw̄ynh.” Anē. Ā hixi kot anh̄y jakamā na hte katāt kōt ahp̄ynhā mē kot amnhī nhīpēx ā mē omunh xā hkōt tanhmā mē harēnh to. Mē kot amnhī to mex ā mē omunh xā hkōt tanhmā mē hkwȳjē jarēnh to nē mē kot amnhī tomnuj ā mē omunh xā hkōt ahp̄ynhā tanhmā hkwȳjē jarēnh to. Na pre mē kot tanhmā hkwȳjē nhīpēx to ho pa xw̄ynhjē kutā amnhī xunhw̄y nē mē hā tanhmā mē ho. Ā na pre kawar ā ȳr xw̄ynhja amnhī nhīpēx anh̄y o pa.

Nē no te kot kuwy hpōk pyrāk jakamā hprī hā mēmoj piitā omu nh̄um mēmoj kēp hpimxur kēt nē. Nē kēp pahi hā mē ahkà ho ohtō nē kutu. Nē nh̄yh̄ynh ī hā hixi hō hā kagà nom ām tapxipix kot amnhī tā amnhī nh̄ixija pumunh. Na pre ra amnhī kamrō ho ē xy hpa nē xa. Nē hixi hō pē:

TĪRTŪM KAPĒR O AMNHĪRĪT XWŪNH

Nē ē ryti hā hixi hō hā kagà. Nē ihkjē hā ām tām. Hā kagà jarēnh kot:

Ixpē mē ho amnhīptār xw̄ynh piitā mē ō Pahi Maati na pa.

Nē hakwa rūm wapo xwa gixre pōm katon ajēt. Kot ho tanhmā mē kot Tirtūm mē wa kutā amnhī xunhw̄y xw̄ynhjē nhīpēx to kaxyw. Jakamā ra mē piitā mē ho pikuprōnh pa nē mē hipēx o te mē kot prēs kām uwa xō kagō janēnh pyrāk nh̄um mē hkamrō hpikapīr rax kumrēx. Tirtūm xih̄t̄yx xw̄ynh kot mē kamā gryk t̄yx jakamā nh̄um ā kām mē hipēx anē. Mē kot amnhī tomnuj o paja m̄yrapē.

Nh̄um ō pōristi piitā urāk nē kawar jakare hā hkrī nē hkōt ri pa. Mē ē jaka muxre jagjē nē hā ma hkōt ri pa.

¹⁷⁻¹⁸Tā pa axte Tirtūm kapēr o mē wr̄yk xw̄ynh ōja pumu nh̄um myyti kutā xa nē kàx pē nhōnhti mā kapēr nē mē kām:

—E mē amnē mē ixw̄y wr̄y nē Tirtūm ā akīnh nē mē htyk nē mē hikw̄y xw̄ynhjē hā atu nē aku. Mē ho amnhīptār xw̄ynhjaja nē pōristijaja nē mē hkrāhtūm nē kawar nē kawar ā mē hkrī nē ri mrar xw̄ynhjaja nē mē kot amnhī to rūnh xw̄ynhjaja nē mē kot amnhī to hkryre xw̄ynhjaja. Nē mē kām mē āpēnh xw̄ynhjaja nē amnhī mā ri mē āpēnh xw̄ynhjaja. Ām mē htyk nē mē hikw̄y xw̄ynh m̄ij piitā māmri mē hw̄y wr̄y nē mē hā atu nē mē aku. E mē tokyx nhōnhti. Anē.

¹⁹Tā nh̄um mrymnuti nē krī piitā hkōt mē ō pahi nē mē ō pōristijaja piitā axpēn w̄y akuprō. Wam kawar jakare hā ȳr nē htēm xw̄ynh mē ō pōristijē hw̄y hprōt nē mē hkurē kaxār kaxyw axpēn mar kaxyw akuprō.

²⁰⁻²¹Hāmri nē mē hw̄y mra nē mē hkurē kapa. No ām tee ri amnhī nhīpēx nē tee ri kām tanhmā mē ho hprām hkapyr̄ nh̄um wam kawar jakare hā ȳr nē htēm xw̄ynhta hakwa rūm wapo xwagixre kator o mē himex pa. Hāmri nh̄um mē hkwȳjē pyràn htyk pa nē hikw̄y. Nh̄um nhōnhti mē omu nē mē hw̄y

wrÿk o mra nê mē kuku hāmri nê kām mē hkur kaga nê mē hkaga. No nhūm mrymnuti nê ŷ hā mē kām hēx o pa xwÿnhhta wa nhūm mē axtem nê htīr rāhā wa unē nê ma wa o tē nê ēsôf o kuwy maati kamā wa kumē. Hāmri nhūm wa kamā htīr tūm nê hxēt rāhā nê pa ho pa nê aa htyk kēt nê.

**Mē kot Satanasti hpa
hpre hā mē harēnh**

Wam Korīt 15.20-28

20 Tā pa kê axte mēmoj pumu. Nhūm Tīrtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjê hōja kaxkwa rūm wrÿ nê ahkre xupÿmti hpro xā ho htÿx xā hā safja py nê kàx pytihti ho mē hpre xāja ō py.²⁻³ Hāmri nê kagāmnuti pē hēx xwÿnh maati Satanastija pynē. Amnepēm Atāw mē Ewa wa kām hēx xwÿnhhta pynē nê kàx pyti o hpa hpre nê hte hpre hāmri nê ahkre xupÿmti nhītom xā mē nē kamā kumē. Hāmri nê akupÿm hpro xā ho hpro nē saf o hā ho htÿx. Kot pika pi-itā hkôt mē kām hēx o pa pymaj ā hipēx anē. Koja tokyx kator kēt ry rax kumrēx. Koja kamā arī hkrī hā amgrā xohtō nē. Hā amgrā pē 1.000 nhūm rī kormā Tīrtūm akupÿm kator nhūm kato nē ri pa. Nom pa hkrānre.

⁴Tā pa mē htyk nē akupÿm mē htīr xwÿnh kwÿjê pumu. Kormā mē htīr ri na prem Tīrtūm kapēr kôt pix mā amnhī nhīpēx o pa. Nē Jesus kēp mē ō pahīhti hā harēnh rāhā ho pa. Aa mē kot mrymnuti kutā hkōnkrā ho rōrōk nē kām mex ā harēnh kēt. Nhūm prem tee mē ōkrā hā nē mē ihkra katut ā mrymnuti nhīxi nhīpēx kaxyw nom nhūm prem hkaga kamā hihtÿx nhūm prem kām mē hkurē xwÿnhjaja tee ri ja hā mē omu nē mē mut jakār o mē kupa. Hāmri nhūm Tīrtūm akupÿm mē ho mē htīr nē mē kot mē ho amnhīptār ā hkrī xā kamā mē hkrī. Jesus nhīhkō hā mē hkrī hā amgrā pē 1.000 kaxyw. ⁵Mē kumrēx na pre Tīrtūm

akupÿm mē ho mē htīr nhūm mē hkwy-jaja mē hkīnh ā arī ty nē hikwÿ hā amgrā pē 1.000 jakre nhūm rī kormā akupÿm mē ho mē htīr.

⁶Wam akupÿm mē htīr xwÿnhjaja kēp Tīrtūm kra jakamā koja mē Tīrtūm kra hkēt xwÿnhjê kurom hkīnh nē pa ho pa. Nē mē kurom mē kot amnhī xā htÿx kamā hamak o pa htūm xā wÿr pa hkēt nē. Nē mē kurom Tīrtūm mē Kra Jesus Kris wa kuri mex kumrēx nē wa kām tanhmā ri amnhī nhīpēx to ho pa. Nē Jesus nhīhkō hā mē ho amnhīptār o pa hā amgrā pē 1.000.

**Tīrtūm kot kuwy hwÿr
Satanasti mēnh ā harēnh**

⁷Tā koja amgrā pē 1.000 hapēx nhūm rī kormā Tīrtūm kapēr o wrÿk xwÿnhja akupÿm ahkre xupÿm wÿr tē nē Satanasti mā kahē xā mē nhūm kato. ⁸Hāmri nē kê axte pika piitā hkôt tanhmā mē kām hēx to ho ri pa. Gorti nhō xwÿnhjê mā nē Makok nhō xwÿnhjê mā nē krī piitā hkôt Tīrtūm nē tanhmā mē kām hēx to ho mē hkôt pa. Hāmri nē mē kot Tīrtūm krajē kutā amnhī xunhwÿr nē mē hkurē kaxār kaxyw amnhī kwÿjê ho akuprō nhūm mē ohtō rax kumrēx nē axpēn wÿr akuprō. Te pikahti grā xohtō pyrāk.

⁹Hāmri nē ma Tīrtūm krajē nhīmex par kaxyw mē hwÿr mra nē mē ō krī mā hipōk pa nē kuhē. Mē ō krīja Tīrtūm mā mex tā nhūm mē kot kēp grānh par kaxyw ma hwÿr mra. Hāmri nhūm kaxkwa rūm kuwy hpōkja mē haēr pē mē hā rōrōk nē mē ho hxēt pa.

¹⁰No mē kām hēx xwÿnh maati Satanastita nhūm Tīrtūm kapēr o wrÿk xwÿnhja axte unē nē ma ēsôf o kuwy maatita wÿr o tē nē kamā kumē. Ra mē kot kamā mrymnuti wa kot Tīrtūm nē mē nokupyr o pa xwÿnh wa mēnh tā wa hkôt Satanasti mā ho anē nē kamā kumē nhūm kamā pa ho pa. Koja mē aa kator

kêt kumrêx. Nê arî kamâ amnhî xà htỳx kamâ hamak rāhā nê pa ho pa.

**Tirtûm kot ahpÿnhā tanhmā mē
piitā mē harēnh to kaxyw**

Matêwre 25.31-46; Juāw 5.25-29

¹¹Tā pa axte mēmoj pumu nhûm kaxkwa mē pikaja wa ra hapêx pa. Pa Tirtûm kot tanhmā mē piitā mē harēnh to hā hkrî xà raxja pumu. Nhûm hakajre nhûm Tirtûm kamā nhÿ.

¹²⁻¹³Hāmri nhûm ra mē htyk nê mē hkwÿ xwÿnh piitā akupÿm hapôx pa nê Tirtûm kot tanhmā mē harēnh to hā hkrî xàta kutā hkrî pa. Mē piitā. Mē kot amnhî to rûnh xwÿnhjaja nê mē kot amnhî to hkryre xwÿnhjaja nê mē ho amnhiptâr xwÿnhjaja nê gô xujanâr kām mē mrôr nê mē htyk xwÿnhjaja. Ra mē htyk nhûm mē kot mē hagjênh xwÿnhjaja piitā mē htykjê papxà rûm hapôx pa nê Tirtûm kutā ohtô ho ohtô nê hkrî. Hāmri nhûm Tirtûm ô kagà py nê kamā mē piitā mē hixi japêr. Kagà kamā ra mē hkukamā mē htîr tûm nê mē pa ho mē pa mā xwÿnhjê nhîxi japêr. Nê kagà hō kamā mē htîr ri tanhmā mē kot amnhî nhîpêx to ho pa hā mē piitā mē hā kagàja. Nhûm kupy nê kamā tanhmā mē harēnh to nê hkôt hprî hā mē piitā mē omunh pa nê rî kormā ahpÿnhā tanhmā mē harēnh to.

¹⁴⁻¹⁵Hāmri nê mē htîr tûm nê mē pa mā xwÿnhjê nhîxi hā kagàja kamā tee ri mē hkwÿjê nhîxi japêr nhûm kamā amrakati. Jakamā nhûm mē ma kuwy maatita wÿr mē o mra nê kamā mē rēnh pa. Te axte mē htyk nhûm mē kot kuwy kamā mē hagjênh pyrāk nhûm mē kamā rôrôk nê tee ri amnhî xà htỳx kamā hamak rāhā nê pa ho pa nê aa kator kêt kumrêx.

Pika mē kaxkwa wa nyw jarēnh

Sikûn Pêtre 3.8-13

21 Tā pa axte mēmoj pumu. Nhûm Tirtûm ra pika mē kaxkwa nyw wa ho kato. Ra pika nê kaxkwa nê gô xujanâr tûmja hapêx pa nhûm kaxkwa mē pika nyw wa ho kato. Nom axte gô xujanâr o kator kêt nê.

²Hāmri nhûm Tirtûm nhô krî mex pê Jerujarē nywja tanhmā amnhî to nê pika nyw wÿr wrÿk o mō. Krîja mex kumrêx. Mex o mex. Te mjên mā xwÿnh ê mex jaxàr nê amnhî to muxre nê mjên wÿr htêm pyrā nê pika nyw wÿr mex kumrêx nê wrÿk o mō.

³Hāmri nhûm Tirtûm kot mē ho amnhiptâr ā hkrî xà maatija kamā mēhōja kapêr o:

—Nà ām hāmri. Na ra Tirtûm hkrajê hkôt pa ho pa. Pika nyw kamā mē hkôt pa ho pa nhûm mē tā no ho omu nê hkôt pa ho pa rāhā nê. Nà ām hāmri. Ja mex o mex.

⁴—Koja hkrajaja hkôt pa ho pa nê axte htyk kêt kumrêx. Nhûm Tirtûm mē nê mē no kagô nhînhînh pa nhûm mē axte hkaprî nê mÿr kêt nê. Nê ri axte amnhî xà kamā hamak kêt nê. Nê axte ri tanhmā omnu hto hkêt nê. Ra mē hkaprî nê à nê mÿr o pata hapêx par kumrêx nhûm hpānhā mēmoj nyw pix. Anê.

⁵Hāmri nhûm Tirtûm tām tanhmā inhmā kapêr to. Krî xà maati kamā ÿr xwÿnhnta tām inhmā kapêr o:

—E na pa ra akupÿm mēmoj piitā ho nyw pa. Jakamā e Juāw. Ām hāmri na pa ā amnhî kukamā amā mēmoj jarēnh anê. Ixêx kêt. Jakamā kêr ka akwÿjê mā piitā hā kagà hpa. Kê mē kamā harē nê tokyx kuma nê hkôt hamaxpêr rāhā ho pa.

⁶—Ra ixte amnhî kukamā mēmoj mā ijamaxpêr xwÿnhja na pa ra ho anhÿr pa. Ixpê mēmoj piitā ho anhÿr o hkrax xwÿnh nê määnên ixpê mēmoj piitā ho

ijapêx par xwÿnh. Nê ixrâhâ ixpa xwÿnh. Amnepêm kormâ mēmoj kator kêt ri na pa pre ixrâhâ ixpa. Nê ot pa arî ixrâhâ ixpa. Tâ mē kām kôr nê kām gô hkwÿ ho hkôm hprâm xwÿnhjê pyrâ nê mē kām ixpîx prâm xwÿnhjaja kot paj te mē kām inhô hino rûm gô hkwÿ nhôr nhûm mē kot ho hkôm pyrâk o mē hipêx. Hâmri nhûm mē htîr tûm nê ixri pa ho pa nê axte htyk kêt nê. Kot paj â mē hipêx mex anê.

⁷—Mê ate tanhmâ amnhî tomnuj to nê amnhî to htÿx nê ixkôt pix mâ amnhî nhîpêx o mē apa râhâ mē atyk xwÿnhjaja kot paj â mē anhîpêx mex anê. Ka mē apê ixkra hâ amex nê ixkôt ri apa râhâ ho apa. Pa ixpê mē anhô Tîrtûm â tanhmâ mē ato mex to râhâ ho ixpa.

⁸—No mē kot amnhî kaxyw ixkôt hamaxpêr kêt xwÿnhjaja. Nê mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja nê mē kot ri mē hpar prâm xwÿnhjaja. Nê mē kot nhâm ri mēnijê ho amnhîkati xwÿnhjaja. Nê wajagajaja. Nê mē kot amnhî to sânti hwÿr o pa xwÿnhjaja. Nê ri mē hêx nhi xwÿnhjaja. Â mē kot amnhî nhîpêx anhÿr xwÿnh piitâ koja mē apê ixkrajê hkînhâ ma kuwy maati wÿr hapêx par kumrêx. Te axte mē htyk pyrâk nom koja mē axte htyk kêt nê. Anê.

Jerujarê nyw jarênh

*Sikûn Korî 6.16; Karatas
4.26; Eprêw 12.22-24*

⁹Tâ nhûm mē kot xijere pê 7 kamâ Tîrtûm gryk xâ jamÿnh xwÿnhjê hōja hāmri ixwÿr tē nê inhmâ:

—E ma ixkôt tē nê mēmoj pumu. Na ra krî nywja pika nyw wÿr wrÿk o mō. Te mjên mâ xwÿnh ê mex jaxâr nê amnhî to muxre nê mjên wÿr htêm pyrâ nê mex kumrêx nê kaxkwa rûm pika nyw wÿr wrÿk o mō. Nê kot ho mjên mâ xwÿnhhta te mē pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîr xwÿnhhta pyrâk. E tokyx tē nê omu. Anê.

¹⁰Hâmri nhûm Tîrtûm Karô tanhmâ ixto pa ma kot inhmâ kapêr xwÿnhhta kôt tē nhûm ma ixto mō nê kên krâ hprêeti hwÿr ixto api nê himôk â ixâm. Pa Tîrtûm nhô krî mex pê Jerujarê nywja pumunh o xa. Nhûm mex o mex. Âm hāmri te mjên mâ xwÿnh kot ê mex jaxâr nê amnhî to muxre nê mjên wÿr htêm pyrâ nê ahpar mâ wrÿk o mō pa ixprî hâ omu.

¹¹Na pre rax o rax nê mex o mex. Tîrtûm kamâ pa ho pa jakamâ nhûm kamâ hirâ htÿx kumrêx. Te kên mex â kâxpore xohtô jaxênh mex tÿx pyrâk.

¹²⁻¹³Nê krî puhâ kahêja hprêk rax nê. Nê hwÿr mē gjêx xâ kêp 12. Na pre myt japôx xâ rûm axkrunêpxi. Nê myt gjêx xâ rûm haxwÿja axkrunêpxi. Nê akutâ kahpa hkôt haxwÿja axkrunêpxi. Nê ahpÿnhâ hakwakre hâ Tîrtûm kapêr o wrÿk xwÿnhjaja hamâr o kuhê. Nê hakwa kre piitâ hâ Ijaew pê ahpÿnhâ mē pikjêr kâm mē kêp 12jaja mē hixi hâ kagâ.

¹⁴Nê kahê xunhwÿr xâ hkukamâ kên pytyrja ahpÿnhâ kêp 12. Kên pytyrta â na mē kot Jejus nhÿ hâ mē ahkre o mē pa xwÿnh maati pê 12jê nhîxi hikwÿ.

¹⁵Tâ nhûm kot ixto môr nê inhmâ mēmoj jahkre xwÿnhhta ôr o mēmo pî py nê kot ho krî ho mîdi kaxyw xa. Nê ho kahê piitâ ho mîdi kaxyw. Nê mē gjêx xâja ho mîdi kaxyw.

¹⁶⁻¹⁷Hâmri nê ho mîdi hpa. Krija ry nê kahpa piitâ axpên pyrâk. Nê hprêk piitâ määnên axpên pyrâk. Kamâ mēmoj piitâ ahpÿnhâ kêp 2.200 kirôm. No puhâ kahêja hprêk o 64 met pix nê.

¹⁸Nê kahêja kên jaxênh pix o kot amnhî nhîpêx jakamâ mex o mex. Nê hkarÿr tÿx kumrêx. Nê kahê hkre kamâ krî kamâ ahpÿnhâ ri ixkreja ôr pix o kot amnhî nhîpêx. Nê piitâ hkarÿr tÿx.

¹⁹⁻²⁰Nê kahê xunhwÿr xâ hkukamâ kên pytyrta ahpÿnhâ ri kên mex pix o kot amnhî nhîpêx. Piitâ mex kumrêx nê hkarÿrti.

Wamta kawax pê grâgrâre.
 Nê hkôt ja kawax pê grâgrâ kakrâ htyk.
 Nê hkôt ja kakrâ htyk.
 Nê hkôt hôja grâgrâ karÿr.
 Nê hkôt ja hkamrêk pihkârti.
 Nê hkôt ja grâgrâ kakrâ htyk.
 Nê hkôt ja hkamrêk tÿx kumrêx.
 Nê hkôt ja rârâare.
 Nê hkôt ja grâgrâ mê pihkâr.
 Nê hkôt ja rârâ mê pihkâr.
 Nê hkôt ja grâgrâ karÿÿre.
 Nê hkôt ja kakrâ htyk pihkâr.
 Ā kên pytyr mex kot anhÿr.

²¹ Nê mê gjêx xà hâ hawkwre kahê xà pê 12ja mêmô kên jakooti rûnh kumrêx pix o. Nê krî kahti hkôt pry nhîkwÿ xwÿnhja âm ôr pix o. Nê hkarÿÿre.

²² Pa pre tee ri krî kamâ Tîrtûm mâ amnhî jarênh xà hâ ixkre japêr nhûm amrakati. Mo kaxyw koja mê axte ixkreja hwÿr mra? Ra Pahi Maati Tîrtûm xihtÿx xwÿnh mê mê pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîrer xwÿnhhta ra hkrajê kamâ pa ho pa kênâ kot kêt mê axte ri ixkreta o presija. Koja mê kâm wa mex ā wa kâm harênh prâm nê nhÿri tām wa hwÿr mra nê ā wa kâm kapêr anê. Te mê pahte pahi hwÿr pamrar nê kâm pakapêrta pyrâ nê wa hwÿr mra nê wa kâm kapêr.

²³ Nê koja krîja kamâ myyti nê mytwÿre hkêt. Mo kaxyw kot kêt myyti nê mytwÿreja arî ri hirâ ho pa? Krî kamâ Tîrtûm pa ho pa jakamâ kamâ hirâ mex kumrêx. Nê mê pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîrer xwÿnhhta haxwÿja kamâ pa ho pa. Te kêp kanê hpôk rax kumrêx pyrâ nê hirâ mex o pa. Kot hirâ mex o kot myyti jakrenh. Ā Tîrtûm mê Kra wa krîja kamâ pa ho pa jakamâ nhûm mê axte myyti ho presija hkêt nê.

²⁴ Koja krî nhô xwÿnhjaja hirâ mex pix kâm ri pa ho pa nê tām ri amnhî nhîpêx o ri pa. Tâ koja mê ho amnhîptâr xwÿnhjaja Tîrtûm wÿr mra nê amnhî rom kâm mex o mex ā harê nê kâm:

—Na pre mê ixkwÿjaja mê ixpê mê ho amnhîptâr xwÿnh ā axpên mâ mê inhmex nê mê ixâhpumunh ā ri axpên mâ mê ijarê. Nom mê ixrom amex o amex nê axâhpumunh o axâhpumunh. Jakamâ âm hāmri na htem amâ amex o amex ā ajarê Tîrtûm. Anê.

²⁵ Nê krî hwÿr hawkwre koja amnhî kahê xà rênh rāhâ kuhê nê aa amnhî kahê hkêt nê. Jar mê panhō pika kamâ na hte kamât kaxyw nhûm htem amnhî tâ hawkwre kahê hpa. No mo kaxyw koja mê axte pika nywja kamâ ā amnhî nhîpêx anê? Koja kamât kêt nê hirâ rāhâ ho rāhâ jakamâ nhûm mê amnhî tâ kahê hkêt rāhâ nê pa ho pa.

²⁶ Nê koja mê piitâ Tîrtûm wÿr mra nê kâm mex o mex ā harê nê kâm:

—Pa Tîrtûm. Hêxta waa nê. Anhō krîja mex kumrêx. Mex o mex. Nê mê ixrom amex o amex nê axihtÿx o axihtÿx. Nê mê ixrom axâhpumunh o axâhpumunh. Âm hāmri na ka ra mê ixpê akrajê kamâ apa ho apa Tîrtûm. Anê.

²⁷ Nê koja mêmôj punuj krîja wÿr gjêx kêt kumrêx. Mê hpijaâm kêt xwÿnhjaja nê ri mê hêx xwÿnhjaja hwÿr gjêx kêt nê. Âm mê pahte amnhî tomnuj pânâ amnhîrer xwÿnhhta nhô kagâ kamâ Tîrtûm ri mê htîr tûm nê mê pa mâ xwÿnhjê nhîxi nhîpêx xwÿnh pixjaja koja mê hwÿr agjê nê kamâ pa ho pa.

22¹⁻² Tâ pa pre axte mêmôj pumu. Nhûm Tîrtûm kapêr o wÿk xwÿnhja axte inhmâ mêmôj jahkre. Nhûm Tîrtûm mê kot mê pahpânâ amnhîrer xwÿnhja wa kot mê ho amnhîptâr ā hkrî xà maati rûm pyhti hprôt. Krî kahti hkôt pry pohti nôr xwÿnhhta kahti hkôt hprôt o nô. Pyhti kamâ gôja na htem ho ixkō nê htîr tûm nê pa ho pa. Gô karÿÿre. Nhûm mêmô pî hpâr muxre xwÿnhja akutâ hijê nê xa. Pî xôja na htem kuwô nê htîr tûm nê pa ho pa. Na hte apkati mê ô rāhâ nê kuhê. Nê axtem hôja mê piitâ mê mex nê ā hkêt kaxyw na hôja.

³ Amnepê m na pre Tirtûm Atâw mǎ kapêr nê kām:

—Ate amnhî tomnuj mÿrapê kot paj tanhmǎ pika homnu hto nhûm apê mex kêt nê. Ka kamǎ apur nê kamǎ axâpênh rūnh o apa rǎhǎ nê rī kormǎ kamǎ axâpênh kur o ri apa. Apê jamnuj tǎ kot kaj mē ā amnhî nhîpêx anhÿr o apa rǎhǎ ty. Anê.

Tǎ ra Tirtûm nhô krī nyw kamǎ mē omnuj xǎja amrakati kumrêx. Nê Tirtûm mē kot mē pahpǎnhǎ amnhîrer xwÿnhhta wa ô krī kamǎ pa ho pa jakamǎ mē pahte kamǎ mē papa xwÿnhjaja kot puj mē wa kām tanhmǎ amnhî nhîpêx to ho ri papa.

⁴ Kot puj mē tǎ pano ho Tirtûm pumunh o papa. Hāmri nhûm te mē pahpiitǎ mē panhōkrǎ hǎ amnhî nhîxi nhîpêx pyrǎk o mē panhîpêx.

⁵ Nê kot puj mē Pahi Maati Tirtûm nhîrǎ kamǎ ri papa nê axte myyti nhîrǎ ho presija hkêt nê. Koja kamât hapêx pa pu mē axte kanê ho presija hkêt nê. Nê Jejus nhîhkô hǎ hirǎ kamǎ mēmoj to amnhîptǎr rǎhǎ ho papa.

Jejus tokyx akupÿn wrÿk ā harênh

Apokarip 1.1-3

⁶ Tǎ nhûm Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnh kot ixto mōr xwÿnhhta axte inhmǎ kapêr nê inhmǎ:

—E nǎ ām hāmri na ixte amǎ mēmoj piitǎ harênh xwÿnhja. Ām hāmri na. Jakamǎ kwa kêr ka arī hǎ ano htÿx rǎhǎ ho apa. Amnepê m Tirtûmjja ÿ hǎ mē kapêr o pa xwÿnhjê mǎ tanhmǎ kapêr o amnhîrît to. Kot tanhmǎ amnhî nhîpêx to hkukamǎ mē kām ho amnhîrît nhûm prem kuma nê ô ri ma hkwÿjê mǎ harênh o ri mē hkôt pa. Tǎ ra mē hpǎnhǎ pa mē awÿr inhmê. Mē ate Tirtûm mǎ tanhmǎ amnhî to ho apa xwÿnhjê mǎ ixte ja jarênh kaxyw Pahihti Tirtûmjja mē awÿr inhmê pa wrÿ. Nǎ koja mēmoj tokyx ā amnhî nhîpêx anê. ⁷ Na pre Jejus mē amǎ amnhî jarênh o: “Kot paj tokyx akupÿm mē awÿr wrÿ. Tǎ mē ate ijarênh ā kagǎ

kamǎ harênh nê mar nê amnhî kaxyw hkôt ajamexpêr nê hkôt amnhî nhîpêx xwÿnhjaja kot kaj mē akînh nê ri apa.” Anhÿr o amnhî jarê. Anê.

⁸ Nǎ ixpê Juâw na pa pre ā inhno ho mēmoj pumunh anê. Hāmri nê omunh pa nê Tirtûm kapêr o wrÿk xwÿnh kot inhmǎ harênh xwÿnhhta kutǎ ixkôn krǎ ho ixtem nê inhÿr kaxyw. Nom nhûm amnhî nê inhmǎ kapêr kām hiltÿx nê inhmǎ:

⁹ —Kwa nǎ ri ā inhîpêx anhÿr kêt nê. Ām Tirtûm pix kutǎ na pu htem ā amnhî nhîpêx anê. Apyrǎ nê ixpê Jejus kwÿ kênǎ. Na pa hte apyrǎ nê ÿ hǎ tanhmǎ amnhî nhîpêx to ho ixpa. Nê mē apyrǎ nê kapêr ā kagǎ hkôt pix mǎ amnhî nhîpêx. Na pu htem axpênh kutǎ pahkôn krǎ ho parôrôk kêt nê. Ām Tirtûm pix kutǎ na pu htem ā amnhî nhîpêx anê.

¹⁰ —E ā ate mēmoj pumunh nê mar anhÿr xwÿnhja koja tokyx ā amnhî nhîpêx anê. Jakamǎ kwa kêr ka akwÿjê pê ho apimxur kêt nê. Piitǎ hǎ kagǎ hpa kê mē kamǎ harê nê kuma nê mēmoj kot ā amnhî nhîpêx anhÿr mǎ xwÿnhhta piitǎ hkukamǎ harênh ma. Koja tokyx mēmoj ā amnhî nhîpêx anê.

¹¹ —Jakamǎ kwār mē māmri piitǎ tanhmǎ kām amnhî nhîpêx to ho pa hprām xǎ hkôt amnhî nhîpêx o pa. Kwār mē mē kot amnhî tomnuj xwÿnhjaja ā amnhî anhîpêx anhÿr o pa. Nê kwār mē kot tanhmǎ kapêr punuj to xwÿnhjaja māmri ā amnhî nhîpêx anhÿr o pa. Nê kwār mē kot tām amnhî nhîpêx o ri mē pa xwÿnhjaja māmri Tirtûm kôt pix mǎ ri tām amnhî nhîpêx o pa. Anê.

Nhûm pre ā kaxkwa hwÿr ixto ãpir xwÿnhhta inhmǎ kapêr anê.

¹² Hāmri nhûm hpǎnhǎ Jejus tām inhmǎ kapêr nê inhmǎ:

—E kot paj tokyx akupÿm mē awÿr wrÿ. Nê akupÿm pōj hāmri nê mē kot amnhî tomnuj o mē pa xwÿnhjaja pa ja mÿrapê ma mē kot amnhî xǎ htÿx kamǎ

hamak tùm xàta wỳr mē rēnh pa. No mē kot ixkôt amnhī nhīpēx xwỳnhjaja kot paj akupỳn inhō krī hwỳr amnhī kôt mē ho api.

¹³—Nē ixrāhāā xwỳnh na pa. Amnepē mā kormā mēmoj kēt ri na pa pre ra ixrāhāā. Nē koja nhỳrmā mēmoj piitā akupỳm hapēx pa arī ixrāhā nē ixpa ho ixpa.

¹⁴—Nē Tirtùm kot mē anē mē ate amnhī tomnuj kuhōnh par xwỳnhjaja kot kaj mē amex kumrēx nē apa ho apa. Nē akīnh nē ajamakētkati nē ri atỳx apa ho apa. Te ho mē kot amnhī xē kahōnh nē mex jagjēnh nē ri hā pata pyrāk. Koja Tirtùm mē amā anē ka mē ajamakētkati nē ō krī hwỳr agjē nē kamā ri amex kumrēx nē ri apa ho apa. Nē kamā mēmo pī xō mē kot kur nē htír tùm nē pa mā xwỳnhhta wỳr mra nē amnhīm ô rê nē hkur o ri apa. Ra mē ate Jejus kôt amnhī xunhwỳr jakamā kot kaj mē axàmnhīx hwỳr mra nē amnhīm hkwỳ rê nē hkur o ri apa. Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē.

¹⁵—Nom mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwỳnhjaja koja mē akīnhā inhō krī hwỳr gjēx kēt nē. Mē kot ri mē y ho mē pa xwỳnhjaja. Nē mē kot nhām ri mēnijē ho amnhīkati ho mē pa xwỳnhjaja. Nē mē kot ri mē hpar o mē pa xwỳnhjaja. Nē mē kot ri sânti nhīpēx o te Tirtùm nhīpēx pyrāk o mē pa xwỳnhjaja. Nē mē kām ri hēx prām o ri mē pa xwỳnhjaja. Koja mē akīnhā inhō krī hwỳr pa hkēt nē.

¹⁶—E Juāw. Nà ixpē Jejus na pa awỳr ixkapēr o mē wrỳk xwỳnhhta mē. Kot ixkwỳjē kaxyw amā ixkapēr jarēnh kaxyw. Ixpē Tawi pàr krax na pa. Te ixpē arīgro hkôt kanhēti hpōk rax kot arīgro ho mōr ā ho amnhīrīt xwỳnhhta pyrāk. Anē.

Nhūm pre ā Jejus inhmā kapēr anē. ¹⁷Tirtùm Karō mē Jejus kwỳjaja na htem ā Jejus kot amnhī jarēnh anhỳrja ma nē hkīnh nē. Nē kām kapēr o:

—Hēxta waa nē. Kwa amnhīm anojarēt nē tokyx akupỳn mē ixwỳr wrỳ Pahihti. Pa mē tokyx ā amnhī nhīpēx anhỳr o ri war akôt ixpa. Anē.

Nē mē ate ja mar xwỳnhjaja kēr ka mē urāk nē ā kām akapēr anē.

Nē te mē amā kōr nē ri mē apa pyrāk xwỳnhjaja kēr ka mē te Jejus wỳr amrar nē ō gō ho akōm pyrā nē hkôt amnhī xunhwỳ. Te Jejus amarī mē pamā ō gō nhōr pyrāk o mē panhīpēx pu mē hkôt amnhī xunhwỳ nē ra pahpē pahtır tùm nē papa mā xwỳnh. Hāmri nē amnhī pānhā tanhmā kām amnhīrer to hkēt nē.

Nhỳrmā mēmoj nyw par ā harēnh jatur xà

¹⁸E ixpē Juāw na pa Jejus nhỳ hā mē amā mēmoj tanhmā kot amnhī nhīpēx to hkukamā ā mē amā hā kagā anē. Tā kwa mē o kora. Kēr ka mē atō amnhī krā hkôt ri ajamaxpēr o te ho ja pyrā nē hijuk ri axte mēmoj nhīpēx kēt nē. Ām kwarī ho kwarī. Kot ka mē atō anē nhūm Tirtùm ja hā apumu nē kagāja kamā tanhmā mē hipēx kati hto xàta o tanhmā anhīpēx to ka arī amnhī pumu.

¹⁹Rỳ ka mē atō kagā kamā harē nē ama nē tanhmā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o:

—Nà ja kot anhỳr kēt. Na mē ām harēnh o hēx. Kot paj kuma nē ām kuma.

Anhỳr o ajamaxpēr japēr. Hāmri nhūm Tirtùm amnhī tā ama nē kagā mexta kamā kot tanhmā mē ho mex toja o ato mex kēt nē. Ka ō krī hwỳr axàpir nē mēmo pī xō mē kot hkur nē htír tùm nē pa kaxyw mā xwỳnhhta ka amnhīm hō hyr nē hkrēr kēt nē. Jakamā e kwa mē o kora. Kēr ka mē kagāta kamā ā mēmoj kot amnhī nhīpēx anhỳr mā xwỳnhhta jarēnh ma nē aprī hā piitā hkôt ajamaxpēr tỳx rāhā ho ri apa.

²⁰E Jejus kot inhmā mēmoj kukamā tanhmā ujarēnh to xwỳnhhta na pre inhmā amnhī jarēnh o: “Kot paj tokyx

akupÿn mẽ awÿr wrÿ.” Anẽ. ãm hãmri na pre ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kojã tokyx akupÿn mẽ pahwÿr wrÿ hãmri nhũm mẽ-moj piitã mex o mex.

Jakamã kwa kêr ka amnhĩm anojarêt nẽ tokyx akupÿn mẽ ixwÿr wrÿ Pahihti Jejus.

²¹ Nẽ ixpyrà nẽ mẽ apê Tirtũm krajaja na pa hte mẽ ato Pahihti Jejus wÿr rãhã ho ri ixpa nẽ kãm:

—Kwa akwÿjê pumu nẽ mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa Pahihti. Anẽ.

E mẽ ujarẽnhja na hapêx. Ixpê Juãw na pa Jejus kot inhmã tanhmã ujarẽnh toja pa amnhĩ xõ ri mẽ amã hã kagã hpa. E na hapêx.